

Mual: Bible for 1 Chronicles, 1 Kings, 1 Samuel, 2 Chronicles, 2 Kings, 2 Samuel, Amos, Daniel, Deuteronomy, Ecclesiastes, Esther, Exodus, Ezekiel, Ezra, Genesis, Habakkuk, Haggai, Hosea, Isaiah, Jeremiah, Job, Joel, Jonah, Joshua, Judges, Lamentations, Leviticus, Malachi, Micah, Nahum, Nehemiah, Numbers, Obadiah, Proverbs, Psalms, Ruth, Song of Solomon, Zechariah, Zephaniah

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Genesis

Chapter 1

¹Sinsinn yennu lin nan sanpaak nan tinj. ²Tinj lin mək ninnɔnj k sial lin kaa. Bunbɔnn kua e lin be tingbonj paak k yennu malinj lin paa njun paak. ³k yennu yet a yentuu n baal k yentuu baal. ⁴yennu got sua yentu nan; k u bɔkt yentuu nan bunbɔnn, ⁵k yennu pul yetuu na yennu ni k mun pul bunbɔnn mun njɔk. k l bɔnn k yent da sinsinn e na. ⁶yennu yet a ɲaant k yial i be njun nba be sanpaapo nan tinj ni sunsuuk ni k bɔkt'l. ⁷K yennu bil yial k bɔkt sanpaapo njun nan tinj ni yial. ⁸Yennu pul yial sanpaapo k l bɔnn k yent, daa ɲanle daal. ⁹yennu yet; a tinj ni ɲjan na n taan dual bɔyenn kua buol ɲaan k tinj n kuol k l tun nna. ¹⁰yennu lin pul kuonun na tingbennj, ɲaan pul njun nba taan dua na mɔkl k got sua k l ɲan. ¹²k yennu yet a ; tinj n pɔt gbie nan muat kul nba mək bin nan tiinii nba mək luana kul nan luan buolubuolu kul nan l tiinii kul i be tinj na paak. ¹¹K tinj lin pia muat nan lonm buolu kul ni, k tiinii mun bia nan l luana buolu kul kul ni. K yennu got sua k l ɲan. ¹³k l bɔnn k yent daa ɲanta daal e na. ¹⁴K yennu yetb a yentu i be sanpaapo k bɔkt yennu nan mɲɔk. ¹⁵k ii tie ɲjina nba want daa, nan mɲali nan bina. K i tie yentu sanpaapo k fit yent tinj ni. k l tun n na. ¹⁶K yennu tul yentgbennj ɲanle. yent saakal be yennu ni k yent bik mun be njɔk k bia nan mɲaabila. ¹⁷yennu tien mɲaabila sanpaapo a lin yent tinj ni, ¹⁸k l i be njɔk ɲaan njik yennu ni k bɔkt yennu nan njɔk. yennu got sua k i ɲan. ¹⁹k l bɔnnt yent, daa ɲabba daal e na. ²⁰yennu yet a; njun n pɔt nan bonfota, k nuani mun i yuuk tingbonj. ²¹k yennu nan bonkobgbennj nba be njun ni nan bonfuol kul nba be njun ni buolubuolu kul k bia nan bonyuyukt kul. nan b buolu. yennu lin la nan linjan. ²²yennu tul'b mɔsonjann k yet'b i pɔt man k gbie mɔka, k nuani n pɔt k gbie tingbonj na kul. ²³K l bɔnn k yent daa ɲan mɲun daal e na. ²⁴yennu yet a tingbonj na n pɔt nan bonfua nba sii lin bonkobit nan bonbubɔkt, nan muuk ni buolu buolu k l tien nna. ²⁵N na e k yennu nan muuk ni bonkobit kul, bonkobit nan b buolu, bonbubɔkt kul nba buak tinj na paak nan b buolu k la nan l ɲjan. ²⁶ɲann e k yennu yet a; ɲaant man k tin nan nulua k nann t mɔnj k wuu mək pannj k i dia janni nba be njun ni, nan bonyu yukt nba yuuk sanpaapo, nan bonkobt nba sonm nan bonbubɔkt nba buak tinj na paak, ²⁷yennu nan ni lu a k nann u mɔnj e. U jii u mɔnj ninnɔnj e k nan ni lua. nan jua nan puo. ²⁸Yennu tul'b mɔsonjann ɲaan yet'b a; i pɔt man, i mal k gbie tingbonj na k yent l kul ki mək pannj njun ni janii paak, nan bonyuyukt kul paak, nan tingbonj na na ni bonkobt kul paak. ²⁹K u bia yet a; n tuli bonbubult kul nba be tinj na paak, k tiik nba be tingbonj na paak k mək luana sii tie jiet e. ³⁰nan tinj nna bonkobt kul, nan nuani kul nba yuuk sanpaapo, nan linba kul mək manfuol. n tul' i muat kul nba mei tinj nani l tie e. K tun n na. ³¹yennu la nan u bonninante kul ɲan. K mɲuɔk bɔnn k l yent. daa ɲanlob daal e na.

Chapter 2

¹L yuo ne k sanpaak na tinj na linba kuol l ni ne naamii gbenn. ²Daa nyaaloli k sua yennu gbenn u naamii tuonna kuola; k foi daa nyaalolie manj ni. Kii k tun naamii tuonni. ³K yennu tien piisin daa nyaalolie k tienil daganjil k foi, kiman l daal ne k u gbenn u naamii tuonawa. ⁴Biannjinba din naan sanpaak na tinj. ⁵Yuo nba kaagbennu yennu, din te k sanpaak na tinj naa ne tiibla daa din ka tinj paak, k buon pianna din daa k pia kpaant ni. Kaagbennu yennu din k ko tinj. ⁶Naan maalii din tu nyi tinj n ie k maakit tinj paak. ⁷K kaagbennu yennu jii tinj tant k nan Nisaalik; k pebli fuon u manbuona ni, k maafuol, baal k nisaalik fiil k tie Nuluo. ⁸Nann ie kaagbennu yennu njaam gaadinn kpaab yondo po, lej k b yi Edenn kpaab k u ji Nisaalik nba ku naamuo ne k tennɔ lej. ⁹Tinj manj nie k yennu din te tibuolu kul pia. K nan nunpo k bia nan dinnu ki maafuol tiik be gaadinn sinsink k tie miinnu na yuunbuonn tiik. ¹⁰Muakil din nyi Edenn kpaab manj nie k buonkit nyun suannii naana k maat gaadinn kpaab. ¹¹Sinsinn muakil din yi pisconn, muakil manj din kaalint; Havila do. Lej k saalma din be. ¹²K do manj ni saalma nan k mɔk tulaali nba nuubluo man na taanna nba dauo k paal. ¹³K munlie po muakil yi Guihon muakil manj din kaalint, Cusch do. ¹⁴K muntaa muakil nyi Hiddékel; k l puub k jin l'Assyrie yendo po k munna muakil sann yi l'Euphrate. ¹⁵Kaagbennu yennu jin kpaab nba be Eden gaadinn k tul Nisaalik, a u wuu ko k bia namii. ¹⁶Kaagbennu yennu tuulua yaak na u fit di tiik kul nba be kpaab ne ni. ¹⁷Naan a da di tiik nba tie minnu na yunbuonn tiik ne daal nba kaa di a saa kpo n n ie. ¹⁸Nann ie k kaagbennu yennu yet a l k nan k jua i i be u kuukua n saa nan sua u wun tie u suomitua wu naamua. ¹⁹Kaagbennu yennu din tante k nan buonkobit kul, na nuanii kul nba saapaapo k baal namm Nisaalik buol a wun pul nan ne tie b Sana. ²⁰K Nisaalik din pul buonkobit ku sana na nuanii nba saapaapo na muuk buonkobit kul, nan Adam din muak suomitua k u nannua. ²¹Nann ie kaagbennu yennu te k guacionj sual Adam k dual guan k u jin u kapilu yinn k te gbannant taan. ²²K kaagbennu yennu jin kapilu nba k u nyinn jua ninj ne k u jil k nan puo k jiu k kubin Adam. ²³Nann ie k jua jin yet a n kpabil nba tie kpabil n gbanant nba tie gbanant u sann sii tie puo kiman u nyii ju nie. ²⁴L paak jua saa nyink u baa nan naa njaan kua puo k b niib banlie n taan k tie gbananyinnkua. ²⁵Jua nan puo kul din suomm yann kii k tiin fei.

Chapter 3

¹k waauk e lin tie wunba sub k gal bonkobt kul nba lin be muuk ni. k boi puo a yennu set yet na i laa di tiini nba be n na kul luanaa? ²K puo jiin a t saa fit di luana nba be n na. ³naan wunba be sunsuuk nna nanin t laa di k boi tin sii k maan ti dii t saa kpo e. ⁴L yuo na k waauk yet puo a i kan kpo. ⁵naan u mi nan i dii daal nba i nunii saa yent e k i j sii tie nan nua na e k sii mi linba nan nan linba bi. ⁶K puo la nan l tiik luana nan nan dinnu k bia saa tul'b yenfuon. K jii dii naan tul u solua k u mun dii ⁷K b munii yent k b got sua b sie yann, l yuo k b bann tiik nba k b yi fiigie faat k dakin b monj. ⁸L yuo k b gbat kaagbennu yennu kunkol gingonj na ni daajuok, k jua nan u naapuo j tin k bol yennu tiinii ni. ⁹nan e k kaagbennu yennu yiin jua k boi'o; a be lee ? ¹⁰K u jiina ; n gbat a kunkol e gungonj ni k jamjni suol'n k maan nba yann e l paak te k n bol. ¹¹K kaagbennu boi'o, mje wann a nab a be yanni? a dii tiik nba k a laa wann a nan a laa di na e? ¹²K jua jiin a puo nba k a laa tul'n tul'n k n dii. ¹³K kaagbennu yennu boi pupo a be k a tien nna ? puo jii na waauk u kpann'n k n dii ¹⁴k kaagbennu yennu yet waaui; faa tun linba na n saa pol'a mob muuk ni bonkobt kul buol, a sii buak a puol paak k muatanbiini a fuon nan a kuun. ¹⁵N saa patik fin nan puo, a yaabuonaa nan u yaabuonaa. u tuu saa yiel a yul fan mun jun u taagbinn. ¹⁶K mun pak puo; a tuu saa suol puol k di falaa a matuk sii ton bonciann naan a sii mok lonm nan a solua naan u sii mok yiko a paak. ¹⁷k u yet jua, maan a gaal a naapuo maan k dii ti luanaa nba k n laan kuana na n saa pol tinj mob a paak, ¹⁸a tuu saa di falaa k fial tuntonj mii k fit la a jiet k saa nan a kuun. ¹⁹a tuu saa la falaa k kunkoni saa cakta kpaab ni e waa fan fit la jiet. a tuu saa fial naauk o waa k fit di, nan yuo nba k ta saamjat tinj ni faa lin njii sian. k maan a tie tante k bia ta saa mjat tant ni. ²⁰Adam lin pul u naapuo Ev k maan nua tie nifosaalik k u naa. ²¹Kaagbennu yennu jii bonkobt gbent k njal tiat l lann Adam nan u naapuo. ²²Kaagbennu yennu yet a : jua j kpant tie nan min yennu na e k mi bonjann nan bonbiit t j saa te k u laa tantl u nuu k siin manfuol tik k saa maan di k mok manfuol nba kaagbennu. ²³nan e k kaagbennu belua gungonj na ni a wun saan ki ko kpaab waa lin njii sian. ²⁴n na e k u j lin bel adam naan lin baal nan binba k b yi b selibin nba Eden yendopo k b lin dia juk banjiak nba fok k guu man fuol tiik na sonuu po.

Chapter 4

¹Adam be nan u ŋaapuo Ev k suol puol k mal kaaen k j yet a kaagbennu nu sann ni e k n mal bonjak. ²L puolpo k u mal u waalua Abel. Abel tie bonkob kpalik e k kaaen tie kpakuolua. ³K dasial kaaen tan jii u kpab jiet a wun tul yennu. ⁴Abel mun jii u bonkobt ni mat sinsinn nant nba ŋan k tul yennu. K yennu nunm gbuo Abel nan u piini, ⁵ŋaan k k gbuo kaaen nan u piini k kaaen wutuol duo k u nunm po biil bonciann. ⁶k yennu boi kaaen a be k a donn wutuol i? be k a biil nunm po? ⁷a i bo e tun linba ŋan a yul bo sii be sanpaapo e, ŋaan a i tun biit saatan sii dua tanmɔb ni e ŋaan u sii mɔk lonm nan a. ŋaan a sii mɔk yiko u paak. ⁸ŋaan k i yuo kaaen suki u waalua Abel . baa kua muuk yuo nba k kaaen suol u waalua kpuii. ⁹k yennu boi kaaen a a waalua Abel be lia? k u jiin a n k mi,min e tie n waalua guutua a ? ¹⁰k yennu yet' ua a be ka tun n na ? Gbiintil a waalua sɔn yikn k nɔjii tinɔ k baat a buol . ¹¹Mɔtana a be mɔpol ni k j kan fit ko tinɔ nba yaat u mɔb k gaal a waalua sɔn wunba k a kpui na . ¹²L i tie k a kuo kpaab a kan la sial. a sii tie bonyiyekl e l in tinɔ na paak ¹³k kaaen yet yennu a: a tub daatuu na saa gal n panɔ telik a. ¹⁴Mɔtana a bielin k nɔjint'n tingbonɔ na paak k wunba kul cet'n u saa kpin. ¹⁵K yennu yet' ua wunba kul kpui kaaen l daanua saa la tubdatuu taal munlole, ŋann e k kaagbennu tien daak a wunba kul la u u la kpui. ¹⁶K kaaen nɔjii yennu buolu k saan kal tinɔ nba k b yi Nod k l be Edenn yendopo. ¹⁷K kaaen lin dual nan u ŋaapuo k u suol puol k mal Enok. Kaaen lin maa duo k pul duo manɔ sann k gaan nan u bik sann Enok. ¹⁸Enok lin mal ilaad, k ilaad mal msijael, k msijael mun mal metiisael, k metiisael mal lemek. ¹⁹lemek kuon puob balnle yenua sann tie Ada k l:ua tie ciila. ²⁰Ada mal jabel ŋua e tie binba tie lanbont k kua lenɔ k juon bonkobt na baa. ²¹U ninja sann tie jubal ŋua e tie binba pieb naa tuna naagbai na baa . ²²cilaa mun lin mal tubal kaaen k u lin tie sakultua. Tubal kaaen waalua bonpuok mun lin tie naamaa. ²³Lemek lin yet u ŋaapuob Ada nan cilaa a: n ŋaapuob gbintl man, n kpui jua n danɔ paak nan naasimua n fiat paak. ²⁴Tubdatuu munlole saa pa kaaen paak k tubdatuu piinlole nan ŋanlole lemek paak . ²⁵Adam bia lin dua nan u ŋaapuo k u mal bijabik k pulua seth k maan u yet a; yennu bia ŋanm tul'n bonjak Abel nba k kaaen lin kpui na paak. ²⁶Seth mun mal bonjak k pyulua Enoc l yuo e k b lin piin dont yennu sann.

Chapter 5

¹Bianŋ nba k l dian wann Adam yaabuonaa e n a . yennu nba lin nan nisaalik u lin nann ŋua yennu e . ²U lin nan jua nan puo e k yat yet ŋanm b paak k pu'b nisaali. ³Yuo nba k adam lin la binaa kobik nan piintaa u lin mal bik k nann u mɔnŋ k pulua set. ⁴Adam nba lin mal set ŋaan u lin dii nan binaa kobii ŋannin na k mɔk bonjai nan bonpoi. ⁵binaa nba k Adam lin dii manfuol ni tie binaa kobii ŋanyia nan piintaa e. ⁶k Set dii binaa kobik nan ŋanmŋu k mal Enoc. ⁷Set nba lin mal Enoc l puolpo u lin dii binaa kobii ŋanniin nan bina ŋanlole, k mɔk bonjoi nan bonpoi. ⁸set lin dii binaa kobii ŋanyia nan piik nan ŋanlole e k kpo. ⁹Enoc nba lin dii binaa piinyia na u lin mal kaaen . ¹⁰kaaen matuk puolpo, Enoc lin dii binaa kobii ŋanniin nan binaa piik nan ŋanmŋu k mɔk bonjai nan bonpoi. ¹¹Enoc lin dii binaa kobii ŋanyia nan ŋanmŋu e k kpo. ¹²Kenan dii binaa piinlole k mal mahalalel. ¹³Kenan nba lin mal mahalalel na l puolpo u lin dii binaa kobii ŋanniin nan piina k k mɔk bonjai nabn bonpoi. ¹⁴Kenan lin dii binaa kobii ŋanyia nan piik e k kpo. ¹⁵K mahalalel dii binaa pinluob nan ŋanmŋu k mal jeled. ¹⁶mahalalel nba lin mal jeled naz l pulpo u lin dii binaa kobii ŋanniin nan piintaa k mɔk bonjai nan bonpoi. ¹⁷mahalalel lin tien binaa kobiŋanniin nan piinŋia e waa kpo. ¹⁸K jeled lin dii binaa kobik nan piinluob nan ŋanle, k mal Enok. ¹⁹Jeled nba lin mal Enok l puolpo k tien binaa kobii ŋanniin k mɔk bonjai nan bonpoi. ²⁰Jeled lin diibinaa kobii ŋanyia nan binaa piinluob nan ŋanle k k kpo. ²¹K Eok dii binaa piinluob nan ŋanmŋu k mal Metisala. ²²Enok nba lin mal Mtisala l puolpo k u be nan yennu fanuu k dii binaa kobii ŋantaa. K mɔk bonjai nan bonpoi. ²³Enok lin dii binaa kobii ŋantaa nan piinluob nan ŋanmŋu. ²⁴Enok lin waa yennu fanuu k b lin t a lau k maan yennu e lin jiu. ²⁵Metisela lin dii binaa kobik nan piinniin nan ŋanlole k mal Lemek. ²⁶Metisela nba lin mal lemek lin puolpo u lin dii binaa kobii ŋanlole nan piinniin nan ŋanlole k mɔk bonjai nan bonpoi. ²⁷Metisela lin dii binaa kobii kobii ŋanyia nan piinluob nan ŋanyia e k kpo. ²⁸Lemek dii binaa kobik nan piinniin nan ŋanle k mal bik, ²⁹k pulua Boe ŋaan yet a: ŋua e saa piin t tuonn bakint nba ŋjii tinŋ nba k yennu lin pol mɔbna. ³⁰Lemek lin dii binaa kobii ŋanmŋu nan piinyia nan ŋanna Noe matuk puolpo. k mɔk bonjai nan bonpoi. ³¹Lemek lin dii binaa kobii ŋanlole nan piinlole e waa k kpo. ³²Noe lin la binaa kobii ŋanmŋu k mal Sem, Sem nan jaafet

Chapter 6

¹Yuo nba k niib lin pɔt tinŋ na paak k bonpoi lin yab, ²nib bna j lin la bonpo fanii be k b j ganii b k kuant.
³Kaagbennu yet a: n siek j kan fit k i be nisaalik ni yuo kul i k maan u tie nante k u bina j saa janŋ kobik nan piinle e.
⁴L yuo na ni fapaalit lin be tingbonŋ nani yuo nba k yennu waat lin kuan nisaali bonpoi k mal waat na b waat manŋ lin tie nijaana e.
⁵Yennu lin la nan nisaali tonuu lin yabt tinŋ na paak nan b dudukt nba tie bonbiil bianŋ nba, ⁶k l biil u pal k u mɔ kuaŋaan nan waa nan nisaalik tingbonŋ na ni⁷ŋann e k yennu yet a; n saa biil nisaalik nba k n nanmua tingbonŋ na ni nawaa, l niib nan bonkobt, nan bonyuyukt, nan bonkubɔkt, k maan n mɔ kuaŋaan na maa nanm nawaa.
⁸ŋaan Noe lin la ninbatinnu yennu buol a.
⁹Noe luaba a e na. noe lin tie niŋanua e yennu buol k be nan yennu fanuu, l yuo na.
¹⁰Noe lin mal bonjai bantaa, Sem, sam na jaafel.
¹¹Tinŋ lin biil k mŋabl be yennu tuann, tinŋ lin gbie nan muksuk.
¹²Yennu got tingbonŋ na k sua k l be nan biit k maan nisaalik kul lin be kpelikpeli e.
¹³L paak yennu lin yet Noe a; n saa buont tingbonŋ na waa. K maan b lin k tingbonŋ na gbie na muksuk;
¹⁴jiiin taabii k kpaa ŋalunŋ k bɔkt nuak ni ŋaan taan nuakni nan puolpo.
¹⁵Faa saa tien bianŋ nba e na; ŋalunŋ fɔkint sii tie taabana kobiinŋantaa, taabanaa piinmŋu sii tie yalmuu, k sanpaapo mun tie piintaa.
¹⁶A e kpaa ŋalunŋ na fan bil yial sanpaapo taaban yenn k tien tanmɔb lokl ni ŋaan tien detuatit nuak ni ŋantaa.
¹⁷n saa baal nan nŋungbieuk tinŋ na ni k buont tingbonŋ na niib kul, lin ba kul be tinŋ na ni saa buont.
¹⁸ŋaan n sii dia n mɔlɔl nan a;
¹⁹a saa kua ŋalunŋ ni nan a ŋaapuo, nan waat nan a sipoi, k be lenŋ²⁰Bonfuol nba kul be tingbonŋ na ni a saa kuan buoluu kul banlele k bii be nan a bont kul bonjo nan boonaann.
²¹K a saa jii jiet nba k i sii di k taan bekl l kul ŋanlunŋ na ni k l sii tie i kul jiet.
²²K noe tun l bannuu nan yennu nba wannua bianŋ nba na.

Chapter 7

¹yennu yet Noe a; kuan ɲalunɲ ni fin nan a ɲaatieb kul k maan n la nan a kuukua e tuun fanuu tingbonɲ na ni. ²Jiin bonkobt buoluu kul nba k mɔk kual bonjok nan bonnaanɲ taal munlɔle; ³k bia jii bonyuyukt bonjai nan bonnaanɲ banlɔlelale k ɲaan k buolu kul i fok pɔt tingbonɲ na ni. ⁴Daanɲanlɔle puolpo e k n saa te k saakn' saa tingbonɲ na ni yennu ni piinna nan nɲɔk piinna k l saa biil bonfuol kul nba k n lin nan. ⁵K noe tun linba kul k yennu wann na. ⁶Noe lin mɔk binaa kobii ɲanluob yuo nba k nɲun lin dii tingbonɲ na. ⁷K noe nan u bonjai nan nan u bonpoi nan u sipoi kua ɲalunɲ ni k maan nɲungbieuk na paak. ⁸¹⁰K bonkobt nba k kua nan binba kua, nan bonyuyukt linba kul buak lin ⁹kua ɲalunɲ na ni banlele bonjak nan bonnaanɲ nan biannɲ nba k yennu wann noe na. Daa ɲanlɔle puolpo e k saak lin baa tinɲ na paak. ¹¹Noe biinaa kobii ɲanlɔle ni l nɲaali ɲanleni, daa piik nan ɲanlɔle daal ni e k tingbonɲ na kul po put jinjabit k sanpagbonɲ tuot. ¹²K saak baa yennu ni piinna nan nɲɔk piinna. ¹³Daal manɲ ni e k noe nan u bonjai sem, sam, nan jaafet k pukin u ɲaapuo nan u sipoi bantaa k b kua ɲalunɲ na ni. ¹⁴b lin kua nan muuk ni nan ɲaak ni bonkobt buoluu kul nan bonfuaol nba kul buak tinɲ na paak buolu kul nan nuani buolu kul nan bonfua nba yuuk buolu kul. ¹⁵Bonfua kul lin tɔk banlele e bonjak nan bonnaanɲ k baal noe buol k kua ɲalunɲ na ni. ¹⁶bonfuol buoluu kul lin kua nan yennu nba senn Noe biannɲ nba na. ɲann e k yennu luon gann noe paak. ¹⁷k saak baa dapiinna tingbonɲ na paak k nɲun tan gbie k yabt k ɲalunɲ na pukt. ¹⁸k nɲun na pukin bonciann tingbonɲ na paak k ɲalunɲ na lin puuk nɲun paak k lin pulin. ¹⁹nɲun na lin pukin bonciann tingbonɲ na ni k juat nan kunkonaa kul lin piin. ²⁰nɲun na lin duo k gal juat nan kunkonaa na k l gal taabatii piinle waa. ²¹K bonfua kul nba be tinɲ paak kpo kpo l nuani nan ɲaak ni nan muuk ni bonkobt nan bonbubɔkt kul nba buak tinɲ na paak nan nisaali kul. ²²linba kul foi k lin be tingbonɲ na paak nan ki kpo. ²³yennu buont bonfuol kul nba be tingbonɲ na ni, nisaali nan bonkobt nan bonfua nba buak tingbonɲ na paak, nan nuani nba yuuk sanpaapo. ²⁴Noe nan binba kul be ɲalunɲ ni a kukua e lin bial. Nɲun na lin yent tingbonɲ na daa kobik nan piinmɲu.

Chapter 8

¹yennu lin k tanm noe nan bonkobt nba kul li be njalunŋ ni na po, k lin te k wonŋ daa tingbonŋ na paak k njun na fual, ²k sua njuntonaa nba nŋi tinŋ ni nan linba nŋi sanpaapo na kul luonaa, k saak bia j k baa. ³Njun na lin wali e waan waan k saa tuu daa kobik nan piinmŋu. ⁴mjaali njanlole ni l daa piik nan njanlmole dal k njalunŋ na lin saa set jua nba k b yil aalalat na paak. ⁵njun na lin waabt e nan laa lin saa baal mjaali piik ni. ⁶L daa piinna daal e k Noe lin luot njalunŋ na takɔlbonn. ⁷U lin njinn kin kauk k u lin yuuk k j k jen Noe buol ka ka nan njun nba tan fual. ⁸Noe j lin njinn lajeli e a wun laan njun na fual gbenn a. ⁹jaan k lanjeli na lin k k la waa saa tuzn sian k j mŋat jen njalunŋ na buol k Noe tant nuu k suolua k mŋat kuanua njalunŋ ni. ¹⁰U bia lin gual daa njanlole k puki k njanm njinn lanjeli. ¹¹Lanjeli tan jen daajuok o k bab fammaatuk, k Noe j lin bann nan njun fual bonciann. ¹²K u bia njanm guul daanjanlole k puki k njinn lanjeli k u j k jen. ¹³Binaa kobii njanluob nan yenn, mjaasinsinn daal k nŋiun na fual gbenn, K Noe bakt njalunŋ na k got sua njun fual gbenn k tinŋ kuol a. ¹⁴jaalik nba wei njanle daapiinle daal k tinŋ kul gbenn. ¹⁵K yennu yet noe a: ¹⁶njin njalunŋ ni fin nan a jaapuo nan waat nan a sipoi. ¹⁷Njin nan bonkobt kul, nan bonfua kul nba k fin nan njanm be. laa tie nuanii bonkobt, bonbubɔkt bin yat tinŋ na paak k pɔt gbie tingbonŋ na. ¹⁸K Noe njii nan u jaajab, u puo nan u sipoi. ¹⁹Bonkobt kul, nuanii kul bonbubɔkt kullinba kul buak tinŋ na paak buolu buolu. ²⁰K Noe maa binbintil k tul yennu k jii bonkob njant kul nan bonyuyuk njant kul k mann malunŋ binbintil na paak. ²¹Yennu gbat nublu na k l manŋua k yet u pal ni a n j kan mi pol tinŋ mɔb nisaalik paak k maan nisaalik mɔk duduk biit u bitin ni e waa. m bia kan bill linba mɔk manfuol. ²²Nan tingbonŋ na nba sii be bonbubulit yuo sii be, jiet jinŋii yuo sii be, k waat yuo be, k nauk, yuo be, k siɔk nan pial be, k yennu nan njɔk be.

Chapter 9

¹Yennu lin tul Noe nan u bonjoi mɔsonɲann k yet a: i maal man k pɔt gbie k pɔt gbien tingbonɲ na. ²K bonkobt nan bonyuyukt nan nuani , bont kul sii tiinii jamɲaani k b sii be i niini.³K bonfuol kul nba be n na sii tie i jiet e n bia tul i bonbubulit kul. ⁴ɲaan yenn kuab e ki kan di: nant nba k sɔn mɲat bial u ni.⁵ɲaan i bann man nan n saa boi manfuol powaa, nba nɲinn nilua manfuol n tan saa boi'ɔ l manfuol powaa. ⁶Li tie k nilua nɲinn u lua manfuol sua e mun tan saa nɲinn u manfuol, k maan min yennu ninnanɲ o k n jii k nan nisaalik. ⁷Yinn i maal man k pɔt bonciann i pɔt gbien tingbonɲ na.⁸K yennu bia nɲann yet Noe nan waata mɔtana ⁹n sent mɔsonn nan yinn nan yabuonnaa nba saa wei i puolpo. ¹⁰Nan bonfua kul nba be be nan'i, bonyuyukt nan bonkobt kul nba nɲii ɲalunɲ ni na.¹¹N sent mɔsonn manɲ nanɲ nan yinn e a n j ka mi biil bonfuol kul nan nɲungbiok nba kan mi biil tingbonɲ na nan nɲun'i. ¹²K yennu yet a: n na e tie nɲinn nba want mɔsonn nba k n senn min nan yinn nan bonfua kul nba be nan ni yaayo nan yaayo. ¹³M buan naapuonu sanpagbenn paak k l sii tie min nan tingbonɲ na mɔsonn nɲinn. ¹⁴L i tie k saak tan yinn k naapuonuu buan, ¹⁵n saa tial min nan yinn mɔsonn nba k n lin senn nan bonfo buolu kul k nɲun ji kan mi di buont bonfuol kul i. ¹⁶naapuonu i buan sanpaapo yuo nba k n k n la n saa tial mɔsonn nba k n senn yennu nan bonfua kul nba be tingbonɲ na paak. ¹⁷K yennu yet Noe a: na e tie nɲinn nba want mɔsonn nba k n senn min nan tingbonɲ na bonfuo kul. ¹⁸Noe bonjoi nba lin nɲii ɲalunɲ ni tie sem, sam, nan jaafet. Sam lin mal kaanan. ¹⁹Noe bonjoi bantaa na nan b yaabuonnaa e pɔt gbie tingbonɲ na. ²⁰Noe lin piin kpaab k bul daan tiinii k b yi fiinɲ. ²¹U lin nɲuu l daan e k yib k yokt k dua u lanbonɲni. ²²K kaanan baa sam nba lin la yuo nba k u kumii u minjanm banle na, sem nan jaafet. ²³K sem nan jaafet jii cicenn k paan b bɔpiat paak ɲaan sonm tuntuna k kua lanbonɲ ni k saa bakin b baa. b lin mɲat b nuni nba tol sian nba poe k saa nɲii. ²⁴Noe nba lin tan yibt yuo nba k gbat u sanbian nba lin tien bianɲ nba. ²⁵K u yet a: mɔpol be kaanan paak, u sii tie daaba daable e u yualib buol. ²⁶K bia yet a: dontl be sem yennu paak k kaanan sii tie u daable. ²⁷Yennu n tant jaafet yent k wuu be sem lanbonɲ ni k kaanan i tie b daabl. ²⁸Nɲungbieuk puolpo noe lin dii binaa kobii ɲantaa nan pinna. ²⁹Noe binaa kul lin tie kobii ɲanyia nan piinna ku kpo.

Chapter 10

¹Noe bonjoi, sem, sam nan jaafet yaabonna. Njunghbieuk na po puolpo, bonjoi manj mun lin mal bonjoi.²Jaafet bonjai lin tie Gomel, maagog, maadai, jaafan, tibal, mcsck nan tilaas. ³Gomel, bonjai, askenas, lifat nan tagalma. ⁴jafan bonjai; Elisa, Talsis, Kitim nan Dodanininm. ⁵janm e lin pot gbie tinj nba k njun lintl na, tinj nan l buolu nan suakul nan u maan buolu ni, nan b yeja njaak.⁶Sam bonjai lin tie, kis, nitlsaim , pit nan kaanan. ⁷Kis bonjai; Saaba, Hafila, sabta Laema nan Sabteka. Leama bonjai: Sba nan Dedam.⁸Kis mun lin mal Nimlad; nua e lin tie wunba piin k mck paalu tinj na paak. ⁹U lin tie waal jaane yennu tuann. ¹⁰U lin yent baabel, elek, akad nan kalne, siineal duo ni. ¹¹A sil lin njii yent manj nie, u lin sibil doi nba k b yi ninif leo bot il, kalak, ¹²nan lesan duo nba lin be ninif nan kalak sunsuuk ni; lenj e tie digbangbenjl. ¹³Nitslaim li mal liidim tieb, anamim tieb, leabim tieb , naptim tieche. ¹⁴Patilim, kasliim tieb, filistin nba njii sian njanman kaptlim tieb. ¹⁵Kaanan mal Siidon u bi sinsinn nan Eth, ¹⁶nan jebisatieb, nan Amole tieb, nan Gilgasi tieb, ¹⁷nan Eli tieb, a lki tieb, siini tieb, ¹⁸nan Altad tieb, nan cemali tieb, nan Amasi tieb. L puolpo e k kaanan tieb j lin yat. ¹⁹Kaanan tieb kpaal lin siidon gelal po, k saa tuu Gasa k mjat sodom nba be Gamal yent ni na k tie adama ceboimtinj k saa njii lesa. ²⁰B ti sam waas, bonjai nan b naakuuk, nan b dan maan, nan b tinj. ²¹Sem nba tie wunba tie jaafet njia lin mal bonjai k tie Ebel waas yeja , ²²sem bonjai lin tie, Elam, Asil, Alpasad lid, nan Alam. ²³Alam bonjai it, il, Getel, nan maas. ²⁴Alpak sad mal Selas, k Selas mal Ebel. ²⁵Ebel mal bonjai banle. Yennua sann lin tie Peleg k maan b yuo na b lin biit tinj k u njia sann lin tie Joktan. ²⁶Joktan lin mal Almodad, Selep a t saal mafet, Jelas, ²⁷adolam, isal, dikla, ²⁸Obal, Abimael, seba, ²⁹Ofil, Afila nan jobab binba na kul lin tie joktan bonjai e. ³⁰B lin kua laa njii mesa sefal po k saa tuu jua nba be tuann po na. ³¹B tie sem yaabuonzz e b naakuuk, nan b maan buolu, nan, b tinj buolu. ³²Noe yaabuonaa nba mun bia tie e na b buolu ni, janm e tie buolu nba yat gbie tingbonj na njunghbieuk nba gal.

Chapter 11

¹Tingbounj nani mabuolyennj kua e din be k mɔbona tie yenm. ²Niib nba din nyii yendopo na, k tan baal siineal duo ni, k l baaɔk ɲan, k kua lenj. ³B din yet b lieb a: ɲaant k t pua bliki, k pul muuni. B din jii bliki nba k b pua na, k senn tana yial, k kpabounn mun sie simint yial ni. ⁴B bia din yet a: ɲaant man tin maa duo, k duo manj ni, tin maa dituatuk, k lin saa tuu sanpaak, k l paak ti mɔk sanu, k bia ji daa ji daa yat saa tingbounj na kul po. ⁵K kaagbennu din sik a wun got duo, nan dituat nba k nisaali waas din maa na. ⁶K yet a: b tie nibuolyeng, k pak mabuolyennj, l paak e, k b tuun lin nba na, mɔtaana, sial kan fit gual baa yaa bin tun lin nba na tumu. ⁷Fiit man, t sik, k ɲmat b maan, k b daa gbia lieb maan. ⁸Nna e, k kaagbennu din yat'b, tingbouny na kul po, k b fɔkt nan lieb, k ji gbal duo many maanu. ⁹L paak e k b din yi duo manj Baabel, k maan lanje k kaagbennu din ɲmat tingbounj na kul maan, k l buol e biak k kaagbennu din yat'b tingbounj na kul po. ¹⁰Senm yaabuona sana e na: Sem din mɔk bina kobk e k mal Alpaksat, nyungbiebiiuk bina ɲale puolpo e, k u din mal'ɔ. ¹¹Alpaksat matuk puolpo, Senm bia din la bina kobi ɲanmu, k mal bonjai nan bonpoi. ¹²Alpaksat din mɔk bina piinta nan ɲanmu e, k mal Selak. ¹³Selak maduk puolpo, Alpaksat din la biina kobi ɲanna, k mal bonjai nan bonpoi. ¹⁴Selak din mɔk bina piinta a, k mal Hebel. ¹⁵Hebel matuk puolpo, selek din la bina kobi ɲanna nan bina ɲanta, k mal bonjai nan bonpoi. ¹⁶Hebel din mɔk bina piinta nan ɲanna, k mal Pelek. ¹⁷Hebel nba din mal pelek puolpo, k u bia tien bina kobi ɲanna nan pinta, k bia mal bonjai nan bonpoi. ¹⁸Pelek din mɔk bina piinta e, k mal Leu. ¹⁹Pelek bia din tien bina kobi ɲanlee, Leu matuk puolpo. ²⁰Leu din mɔk bina piinta e, k mal Seluk. ²¹Leu bia din tien bina kobi ɲanle nan ɲanlole, k bi mal bonjai nan bonpoi. ²²Seluk din mɔk bina piinta e, k mal Nakɔl. ²³Seluk bia tien bina kobi ɲanle nan ɲanlole, k bi mal bonjai nan bonpoi. ²⁴Nakɔl din mɔk bina piinle nan ɲan-yia e k mal Tela. ²⁵Nakɔl bia din tien bina kob k nan bina piik nan ɲan-yia e, Tela matuk puolpo, k bia mal bonjai nan bonpoi. ²⁶Tela din mɔk bina piinlole e, k mal Ablahaanm, Nakɔl nan Alan. ²⁷Tela yabuona Sana e na. Tela din mal Ablahaanm, Nakɔl nan Alan. K Alan din mal Lot. ²⁸Alan kpo din salde duo nie, k sua u baa Tela daa be. ²⁹K ablaahaann nan Nakɔl din kuan puob. Ablahaann ɲaapuo sann din tie Salai, k Nakɔl ɲaapuo sann tie Milka, k Mika baa tie Alan. Alan manne din mal Milka nan Jisa. ³⁰Salai din tie puokanmatle e, u din k mal bik. ³¹Tela din jii Ablahaanm, u bija, nan u yabuonn Lot nba tie Alan bija; nan u spuok Salai, Ablahaann Naapuo. B din nyii ul digbann nba be salde duo ni na, k saan kaanaan duo ni. B din saa baal salan e, k kal lenj. ³²Tela din tien bina kobi ɲanle e, k kpo Salan duo ni.

Chapter 12

¹Kaagbennu yet Ablahaam a nyin a tinŋ ni , nan duo ni , nan a baa ŋaak ni , k san tinŋ nba kin saa wan na ni . ²N saa tul a yaabuona bonciann , n saa yaat yetŋaann a paak , n saa tie a san sangbenl , kaa sii tie yetŋanm pinpik . ³Binba kul yaat yetŋanm a paak saa yaat yetŋanmm b paak , ŋaan binba pol a mɔb n muu saa polua mɔb , kaa paak k n saa te nissali kul yetŋanm . ⁴K Ablahaam set saa nan kaagbennu nba wannɔ binba na , k lɔt wei'ɔ Ablahaam nba din nyii chaalan yuo nba na k sua u mɔk bina piinloli nan ŋanŋmu . ⁵Ablahaam jii u ŋaapo , saalai , nan u ninja bik lɔt , nan b niib nba kul k utu tiab Caalan na nan u mɔtint kul . k yaat saan kaana duo ni , k tan baal kaana duo . ⁶Ablahaam din sonm tinŋ manŋ nan tan baal siab a k b yii lenŋ Sihem na , K baal mole tiik buol . k kaana tieb din kua len l yuo . ⁷K kaagbannu dɔkt Ablahaam paak k yet'ɔ : n saa jii tiinŋ na k tul a yaabuona . K Ablahaam maa kaagbennu binbintl , siamba k kaagbennu dɔkt u paak na . ⁸Waa nyii len kuu saan na jual na buol k nyii len k saan Betel yendo po , kpaa lanbuot k Betel jii be yenba po k Ayi be yendo po . kuu bia maa kaagbennu binbitl , k jiantl kaagbennu . ⁹L puol po k Ablahaam ŋanm k tukin somil , k jii saa ditu po . ¹⁰K kon din tan baa bi duo ni , k Ablahaam fiil k saan Ejipt k saa kaal len k maan l kon din tie konciaŋ o ki baa b tinŋ ni . ¹¹Waa tan pel Ejipt yuo nba , kuu yet u ŋaapo Salai gotl n minan a tie puo fanŋ e . ¹²L tie k Ejipt tieb laa , b saa yet'a : u ŋaapuo e na ? b jii saa kpi me ŋaan nyika fini jii be a man fuol ni . ¹³N balmaa a yetilb nan n waalɔ e tie a , ŋann e k b jii ŋanm k diaann faanu a paak , k jii kan kpin ¹⁴Ablahaam nba baal Ejipt yuo nba , k Ejipt tieb laa nan u ŋaapuo fan bonciann . ¹⁵Faalam: o tuon saakab nba la nan salayi fan na k b san wan falawɔ k u te k b jii u k baal nannɔ kpanbaal falawɔ ŋaak ni . K u dian Ablahaam faanu Salayi paak ; ¹⁶k u tul Ablahaam pei , nan nei nan boni , nan daab jaab nan daal puob , nan bobit , nan yunyokt ¹⁷ŋaan Salayi paak k kaagbennu te k yiali baa kpanbal falawɔ nan u ŋantieb paak bonciann . ¹⁸K falawɔ yinn Ablahaam , k yet'a : a tien be k tul na ? be kaa k yet'i nan u tie a ŋaapo e ? ¹⁹Be kaa yet'a : a u tie a walɔ e? ŋann e k jii u kuu tie n puob . mɔtan e gaat a puo na ki saa ! ²⁰L yuo na falawɔ tulu niib sennu a bin bel Ablahaam nan u ŋaa po , nan waa mɔk linba kul .

Chapter 13

¹A blahaam din Ejipt k saan niitu po , nua nan u njaapuo nan waa mək lin nba , k Lot din waa'u . ²Ablahaam din mək bonkobt bon ciann , nan likli nan liktann³u din nyii nii dufu po manj e k sonm luan k saa baal Betel , sian nba k lanbonj din be sinsinn , Betel nan Ai sinsinsuuk ni . ⁴Lenj e k mannu binbintl din be sinsinn , lenj manj u din jiant yennu . ⁵Lot nba din waa Ablahaam na , mun din mək bonkob bit nan nei nan lanbont . ⁶Yial nba k b din be na din pət nan bin libn kii be , k maan b din mək məkint bonciann nan bin taan kii be . ⁷Kun kənn din baal Ablahaam bonkob kpaa li nan Lot bonkob kpaali sinsuuk ni kaana niib nan fenesi niibe din kua tinj na ni . ⁸k ablaHaam yet lot a; sial kaa , n baln'a e , kunkənn kan baal min nan fin sinsuuk ni; koo n bonkob kpaali nan a bonkob kpaali ni, k maan t tie naataanne . ⁹Tinj na kul a k b a nuu ni kaa ? T yat lieb . saa saan niijanj po, e saa saan nii diitu po n saa saan nii ganjpo e ¹⁰k Lot got lint tinj na, k la k juulaan paannu na na kul tie baa maatuk . k sua kaagnennu din daa k biil solom nan Goməl . l din saa dian Tsual e ; k tie nan kaagbennu gun gounj nba be Ejipt duo ni na. ¹¹k Lot fann juuldan nba e, paaunj na k saan yendo po. nna e k b din yat lieb . ¹²Ablahaam din kua kaana e . k lot mun kua doi nba paannu na ni , k caan u lonbnt k saa baal sodom duo . ¹³Sodom niib din tie nitont , k bia biil kaagbennu . ¹⁴kaagbennu din yet Ablahaam , yuo nba k nua nan lot yat lieb a a: gokt got sian nba k a be na , niijanj po , nan niidiitu po , nan yendo po , nan yen baa po ¹⁵K maan duo nba kul k a la na , n saa tul l'a fin nan a yaabonna yuo kul . ¹⁶n saa te k yaa buonna n yabt nan tinj tanbiini na e , nan sua nba kan fit k tinj ni tan biinni na e , a yaabuona kan fit kan . ¹⁷Fiit , k lin duo na , l fəkt ni nan l yalnmu ni k maan n tul'a waa . ¹⁸K Ablahaam caat u lanbont, k saan k saa kua Manle tigbenj nyakl , nba be Heblən . Lenj u din tien mannu binbintl.

Chapter 14

¹Amlafel yuo siineal kpanbal , Aljoc ,Elasaal , kpanbal , Kedollaomel Elam kpanbal , nan Tideal Gojim kpanbal . ²L sii tie n nna e k bin faa taap nan Bela Sodom Kpanbal , nan bill saa Gomol kpanbal , nan siineab Adma kpanbal , nan Semebel Ceboim kpanbaal nan Bela kpanbaal nba tie Tsoal³K b kul na libin taanlieb siidiim bauk nba tie mokl nba k l nyun milii , ⁴Binaa piik nan njaanle b lin jub tul'b kedat laomel ; k binna piik nan njaantaa ni k niib na ji din yet'v . ⁵njaan biina nan njanna ni Kedollaomel nan kpanbaal lieb na ji din saannfa taab k nyann Lefaim Astelof -kalnain yent ni , susim haam duo ni Emim , Safe , Kiljataan yent ni . ⁶K Holi tieb b jual nba be seil , kaka nan sen nba be paala k kpia nan paanpuklik⁷nann 'e k b njmat saan Mispas , nba k b bia yi Kaadesna k kon k nyann Amalesit nba tinj kul ni , nan Amol tieb nba be Atsatson Tamaal . ⁸k Sodom kpanbaal , Gomol kpanbal , Adma kpanbal , Seboim kpanbaal nan Bela kpanbaal , nba yiin Tsoal ; taan k faab taab Siidim bauk ni . ⁹K tuok Kedollaomel , Elam kpanbaal , Tideal , Gjim kpanbaal , Amlafel , Sineal kpanbaa , nan Aljoc , Elesal Kpanbaal : kpanbaala ban naan konan kpanbaala ban njmuu . ¹⁰Siidim buotuk ni din gbie nan bunbuna e . Sodom nan Gomol kpanbala din cial k saa baba lenj , k bin nba bial cial k duo jual paak . ¹¹Binba din nyaan taab din bakl Sodom nan Gomol mokint nan b jiet kul k saan naann . ¹²B bia din yaat nan lot wunba tie Ablaam bi k be Sodom na . ¹³Binba cial na yennua tin saan saapak Ablaam nba tie Eble nilua na , l yuo u lin Kua kpia tikpel nba mamle tik wunba amol nnlua , k tie Escol na Anel njina k njua nan yennu lin taan mob nan Ablam . ¹⁴Yuo nba k Ablam gbat nan u niija be dansalik na u lin bobin naasim nba tie kunkonkonna kobi njanta nan piik nan banniin k wei bel kpanbaala na k saa baal duo nba k b yi dann na . ¹⁵U lin bokt u niib tal munle e k cekib nyiook ; njua nan u tuntunna k saa njannib k b yikuo nba k l be Daamas ganj po na . ¹⁶U lin bakl b mokint kul , k bia jii u njina lot , nan puob nan jab kul kun naan . ¹⁷Ablaam nba lin konk nyann Kedollaomel nan kpanbaal lieb nba linbe nan'v na Sodom kpanbal lin nyii k tuok'v Saafe bauk nba lin kpanbal bauk nani . ¹⁸Melsisedek Salem kpanbaal lin te k b baal nan paanu nan daamunj ; u lin tie yennu manntua e . ¹⁹U tul Ablaam masonnjann ;njaan yet a : yennu n tul Ablam masonjan , wunba be sanpaapo k tie sanpaak nan tinj taak tua . ²⁰Yennu , fin nba tie sanpaak nan tinj tak tua gaat dont'l , wunba jii a daatai k kubin a nii ni . k Ablaam jii u bona kul piik ninj yenn k til'v . ²¹K Sodom kpanbaal yet Ablaam / tutin'n nisaali njaa ki njaa jii mokint li tie a yal . ²²Ablaam jiin sodom kpanbaal : N donn n nuu tul yennu nba be sanpaapo , sanpaak nan tinj taktua . ²³N kan jii a sial , nan a tassat gungunj a k boi l njmiuk nk luon fan yet a a tul Ablaam mokint . ²⁴Lii ki tie naasinm nba dii lin nba i ka niib nba min nan njanm sonm na yal , Anel, Eskol , nan maamle njanin mok b yal .

Chapter 15

¹L inba na puolpoe k yennu maan baal Abraham yelintu ni. Yennu manɲ din yetɔ a: Abraham daa tiin janmanii. N saa nyinna ninmonn ni, k bia tula piinii bonciann. ²K Abraham din jiin a kaagbennu yennu a yaa tulin piin buolbe? N kpeta k bia k mɔk bik nba tan saa di n faali, Elieza wunba tie Damas nib na i kaa, ³K Abraham bia yet a; gotl; a k tuln bik nba tie n mɔnɲ tɔnɲ bik; k u tan saa di n faali. ⁴ɲanne k yennu yetɔ a jɔɔ manɲ kaa saa di a faali; wunba tan sa di a faal sa nyi a tɔnɲ gbanante nie. ⁵K yennu manɲ din jiu k nyi nanɔ nayel; k yetɔ a wun got sanpaapo k kan ɲmaabila na; k laan u saa fit kanaa? ɲaan a yaabuona sii tie nnee. ⁶Abraham din tien yennu yadae; k u yada manɲ paak k yennu jùu k u tie ninjanɔ u tuann. ⁷K yennu din ɲamm pakɔ a mine tie yennu nba nyiana ul duo ni; salde tinɲ ni; maa n tan tula tinɲ nba na k lii tie a yal. ⁸K abraham jiin a; n saa tien nlee k bann nan l set tie n yenti? ⁹ɲanne k yennu yetɔ a wun baal nan naasal; nan buuk; nan pejak; b kul ii tmɔk bina ɲan taa taa; k pukin lanjelik nan ɲmann. ¹⁰K Abraham jii bonkot manɲ; k bokit bokit b kul; k jii b bɔka na k bil tokin tokin lia; ɲan bon yuyukit na; u din k bokit. ¹¹Juut din sik a bin di nant na; ɲaan k Abraham belib. ¹²Yennu nba tan siik; k l bont yuo nba k A braham dɔal gɔan; k bunbɔnciɔnɲ nan janmanii baal u paak. ¹³K yennu yetɔ a; bant nan a yaabuona tan sii tie saamme dingbangann ni. B tan sii tie dabaae; k b saa diab yanaa yanaa; bina kobii ɲanna. ¹⁴ɲaan l puolpo n saa dat bnba diab manɲ tuba; k tinɲ na damm saa tulib yaak k bin nyi tinɲ ni nan mɔknt bonciann. ¹⁵Fin Abraham ɲaln; a saa wei banciann k kpete wa; k tan kpo; k bin piia. ¹⁶A yaabuona fuunu munna nie tan saa tunn k jen nna; k maan n daa kan biil Amol tieebi; b biit daa k janɲ nan k n dat tuba. ¹⁷Yennu nba din tan baa yuo nba k l piin bɔnnu; k munyuuk nan mupienu baal k gal nant na sinsuuk ni. ¹⁸L daal ninye k yennu din senn mɔsonn nan Abraham. U din yet a; N jik tinɲ na k tien a yaabuonae; laa nyii tjipt mɔkil paak; k saa tuu yuflat mɔkil. ¹⁹Laa jii kenn tieb nan kenise tieb; nan kadmon tieb doi. ²⁰Nan heli tieb; nan Felesi tieb; nan Refaim tieb. ²¹Amol tieb; Cana tieb; Gilgal tieb nan Jebus tieb kula tinɲ na sii be a nuu nie.

Chapter 16

¹Abraham nan u njaapuo sarai din daa k mɔk bik nan yenɔkua wa; njaan sarai manɔ din mɔk daabpuok; k u tie Ijpt bik k u sann tie Agal. ²Sarai din pak Abraham a; yennu nba k tulin bik na; doat nan n daabil Agal. L k gal wun mal bik k tulmi. K Ahraham sak Sarai maan. ³K Sarai din jii u daabil manɔ k tul u sɔlɔa Abraham k u kɔɔɔɔɔ. Abraham nba din baal Kennan lbina piik ninɔ k linba na din tun. ⁴Abraham nba duol nan Agal yuo nba, k u suol puol Agal nba bann nan u mɔk puol na, k u ji dont u mɔnɔ; njaan sian u daanɔ Sarai; ⁵ɔanne k sarai yet Abraham a; fine baal nan biit nba k n dil fala na. Mine jii n daabit nba k tien a nuu ni; k mɔtana; waa bann nan u mɔk puol na; k u ji baan. Yennu e saabu min nan fin buut. ⁶K Abraham jii a; A daabil be a nuu ni. Fii duki biannɔnba, k a tumɔ nna. K sarai din dia Agal nan tonu dianu; k u tan cial yaat. ⁷Yennu malaka din tan la Agal bunbun ni fual ni wa. Bunbun na din kpia nan sɔnu nba saa digbann nba k b yil sul. ⁸K malaka yet Agal a sarai daabil; a nyii lee? K saa lee? k Agal jii a; N tiin yaatil n daanɔ sarai buole. ⁹K malaka na yetɔ a wun nmat kun u daanɔ sarai buol, k saa sikn u mɔnɔ k tilɔ. ¹⁰Malaka na bia din yetɔ; N saa tula yaabuona bonciann; k b tan kii mɔk kanni. ¹¹A ponɔ mɔk puol na k saa mal bonjak. A pulɔ Ismael k maan yennu gbat faa din piak k mɔk ninbuaauk biannɔ nba wa. ¹²U binbenɔ sii tie nan bɔnɔ binbenɔ nae. nɔa nan niib kul sii tie datale; k u luon niib maan. K nɔa nan niib kan taan benu. ¹³Agal din tul yennu nba pak nanɔ na sann nba tie; yennu nba laatin; k maan u din yet a N la yennu nba laatin. ¹⁴ɔanne tien k b yi bunbun manɔ sann a. Manfuol daanɔ yennu nba laatin na bunbun; k l be kade nan baled sunsuuk ni. ¹⁵Agal din mal Abraham bonjak manɔ; k nɔa Abraham pul u saan Ismael. ¹⁶Abraham din mɔk bina piinniin nan njanluobo k Agal mal Ismael.

Chapter 17

¹Yuo nba k Abraham din la bina piinyia nan npanyia na; k yennu baal u buol k tan yeto a; Mene tie yabnt yennu. Ti saak n maan k daa tuun biiti. ²N saa gbien min nan fin mɔsonn na k yabt a yaabuona. ³K Abraham baa k fabn tinɔ ni; k yennu yeto a; ⁴Mɔsonn nba k nya n tulae na; A tan sii tie niib buolu kul yiejae. ⁵B ji kan ban yiina Abraham; n̄aan b ji sii yia Abrahame; k maan; n tiena ni buolu kul baee. ⁶N saa tula yaabuona bonciann; k siab saa nyi kpanbala. A sii mɔk yaabuona bonciann k b tan sii tie buolu buolu. ⁷Mosnn nba k n senn k tul fin nan a yaabuona na; n saa dial nan yuo nba wa kul. Mene sii tie fin nan a yaabuona yennu. ⁸N saa jii tinɔ nba k a be lenɔ k tie samo na k tul fin nan a yaabuona. Kaana tinɔ na kul sii tie fin nan a yaabuona yente; k mine sii tie b yennu. ⁹K yennu pak Abraham a; l luon k fin nan a yaabuona ii dia n mɔlol na. ¹⁰Fin nan a yaabuona kul n sak kii polii i bonjai puna. Ii ¹¹tuo pot ii puna k lii tie n mɔlol nyinn k tul min nan yimm. ¹²Daa n̄annin daal. Ii tuo pot ii bonjai puna; daaba nba k b malib i n̄ei ni; nan daaba nba k i daab sial po na kul; ii tuo pot b puna. Lnba nae saa wann nan mɔlol be min nan yimm sunsuuk ni. ¹³L luon k sua kul n pot u punn; yaa mal wunba nan yaa daa wunba kul; k lii tie nyinn nba sie paa nu ni nan n mɔlol na sii tun be nani. ¹⁴Wunba k pot u punn; u kan pukin n niganikab na po; k maan u k dia n mɔlol na. ¹⁵Yennu yet Abraham a, laa nyii dinna k sa; a ji daa yi a n̄aapuo sarai; n̄aan u sanne tie sara. N saa tien piisin u paak; k saa te wun mal bonjak k tula. ¹⁶N saa tien piisin u paak k u yaabuona tan sii yab boncian k siab tan saa nyi kpanbala. ¹⁷K Abraham din baa k fabn tinɔ ni k laa n̄aan yien a; jua nba la bina kobina saa tien nlee k tan mal biki? ¹⁸k sara nba dii bina piyyia wa na sa fit mal bik a? k Abraham pak yennu a; ah a te k Imael n tien n fadilo. ¹⁹K yennu yet a; Aii. A n̄aapuo sara saa mal bonjak k a saa pul u sann Isaak k n mɔlol sii tun be n̄pa nan u yaabuona sunsuuk ni. L mɔlol sii tun bee yuo kul. ²⁰N gbat fabnii nba jiin Imael po naa wa n saa tien piisin u paak; k tulo waat nan yaabuobona bonciann. U sii tie kpanbala piik nan banlie baee; k u yaabuona tan sii buolghenɔel. ²¹N mɔlol na n̄alin sii be nan Isaake; wunba k sara saa malɔ; binn po n na yuo na. ²²Yennu paak nan Abraham k gbenn yuo nba; k u yaat n̄aan nyiko. ²³L daal manɔ k Abraham sak yennu mɔb k pot u bija Ismael punn; nan jab nba kul be u n̄aak ni na. Daaba nba k b malib u n̄aak ni na; nan binba k u daab na kul; u din pot b punnae. ²⁴Abraham din mɔk bina piyyia nan n̄anyiae k pot u punn. ²⁵K u bija Ismael mun din mɔk bina piik nan n̄antaa. ²⁶B banlie kul din pot bi punna dayenn kɔae. ²⁷Nan u daaba na ku din kpab pot b punnae.

Chapter 18

¹Yennu din baal Abraham bool manle tijakpela na ninje. Dasial yensuuk ni; k Abraham kal u lanbounj tammob bool. ²k tan jiant k saa jab bantaa k sie kk foknanc. waa lab yuo nba k u tin cetib k saa baa fabin b tuann. ³jaan yet a; N yomdam; daa gaai; n be nna k saa sommi. ⁴jaant k n tuli nyun k yin wuulu taa; k kal tiik na maasu; k foi waan. ⁵N bia saa tuli jiet waan k yin di k tukn pannj, k fit gal. Yaa baal n jaak ni na i tuln baakila; l paak; jaant man sommi. K b jiin a; tiem faa yaa tun lnba. ⁶K Abraham kca yama u jaapuo sara buol lanbonj ni k yeto kaktl k jii yan k tien bilaat. ⁷L yuo na k Abraham saan u nei buol k suol naabik nba mok gbanant fanu wa k tul u tuntunc, k u kpiu k namm yama. ⁸Baa tien jiet na k gbenn; k u jii naabikkpan nan naabiin, k pukn nant na po k tul jab manj. U tinnjo din jii jiet manj k saan tii nii na maasu, k saa tulb k di, jaan k u sie kpiab. ⁹K b boio a u jaapo sara be lia. Abraham jiin a u be lanbounj na ni. ¹⁰K saamm manj yenc jenc jet a; binn po; nnaa, yuo ; n saa jen, k sua saka mok bonjak saka mun din biak lanbounj na tammokpianue jaan gbiin. ¹¹Abraham nan sara kul din kpet bonciann k sara pannj ji k daan nan u saa fit mal biki. ¹²Sara din laae jaan dukn a; Maa kpet k juaka na; n saa la palpienn manja a? k n solo mun bia kpet a. ¹³K yennu boi Abraham a; beek sara laa jaan yet a waa tan kpeta na, u saa fit mal bikaa? ¹⁴Sial be k min yennu kan fitii? Nan maa kpan pak bianjnba na. binn po, nna yuo , n saa jen, k sara sii mok bonjak. ¹⁵K Sara faal k yet a; u k laa; k maan janmanii din suol wa. jaan k yennu yeto a balmonii a laa wa. ¹⁶Jab na nba din fiil , k Abraham ciantib a wun cabib, k b din jiant, k got sodom po. ¹⁷K yennu din yet a, N kan bol Abraham maa yaa n tun lnba na. ¹⁸Abraham yaabuona tan sii yab k bia mok pannj bonciann. u paake k n saa yat yetinamm niib buolu kul paak; tingbounj na. ¹⁹K maan n ganc a wun pak wann u waat nan u yaabuona; k bin sak n mok bia tun lnba jan. Bii tun nna, n saa tun k tul na ²⁰jaanne k u yet Abraham a; niib monii nan fabnii baal n buol bonciann, k jiin sodom nan gomol bicionj na po. ²¹N yaa n saan lenne, k laan maa gbat bianjnba k jiin b tuonbiit manj pa na; l tie monii yee? ²²K Jab banlie na siet k saa sodom po. jaan k Abraham bial k be nan yennu. ²³K Abraham nakinc k yet a; A set yaa kpab biil ni namm nan nibiit na kulee? ²⁴L k gal ninamm saa tien piinjmu duo na ninja; a saa kpab k biil b kul aa? A kan nyik duo manj biilu k tinn ninamm piinjmu naa? ²⁵A kan sak biil ninamm nan nibiit kul yommi. L paal nan k a tie nna; a kan tien. nna. Lii tie k a tien nna; ninamm nan nibiit na kul saa di biak yuommo. L paaka. Tingbounj na balbuul tie wu tun bona fanue. ²⁶K yennu yet a; Lii tie k n la ninamm piinjmu n kan biil duo na; n saa nyik cab biit k maan b paak. ²⁷K Abraham yet a yennu nyikn cab'n , k maan ma mok pal k piak nana na. N tie nisaalike n k mok yiiko nan k n pak nana ni. ²⁸L k gal fan la ninamm piinjmu, jaan k b tie piinna nan banjmu. A saa biil duo manj k maan niib banjmu nba pot na paak aa ? K yennu jiin a mii la ninamm piinna nan banjmu, n kan biil duo manj. ²⁹Abraham din namm yet a: L k gal fan la ninamm piinna. K yennu jiin a mii la ninamm piinna, n kan biil duo na. ³⁰Abraham namm yet a; N yomdanc, n balmae daa dot wutuol n paaki, n saa namm paka, lii tie k a la ninamm piitaa duo manj ni a saa bilil aa ? ³¹Abraham din yet a: N yomdanc, n balmae nyikn cab'n nan maa mok pal nba k tuk'n piak nana na. Lii tie k a la ninamm piinlie? K u jiin a u la piilie, u kan biil duo na. ³²Abraham din namm yet a: N yomdaanc, daa dont wutuol n paak, k man pak yomkca pukin. Lii tie k a la ninamm piik kuukua duo na ni, a saa biil duo manj aa ? K yennu jiin a lii tie k n la ninamm piik duo na ni, n kan biil dio na. ³³Yennu nba pak nan Abraham k gbenn yu nba k u yaat, jaan k Abraham mun njmat kun u jaak ni.

Chapter 19

¹Malakaba banlie na nba baal Sodom yuo nba, k saa lot kal duo manŋ tamɔb ni. Waa lab na k u fiil citib sɔnu paak. U din baa fabin tinŋ nie. ²ŋaan yet a: n yomdam n balmie kuan i tuontunɔ ŋaak ni, k wuul i taa, k dual l'n yent a k yin fiil, k tuk'n ii sɔnu. K b jiin a, Aai, t saa dual nanyel poe sɔnu ni. ³ŋaan k lot balm bonciann a k b tan baal kua ŋaak ni. U din pak u ŋaatuontunna k b tien paanu nba k datinŋ kaa lenŋ, k tien jaam k tulib. K saam manŋ ni jiet na. ⁴Saamm na nba luon bin dual yuo nba, k Sodom duo manŋ ni jab tikil k tan luon ŋaak na. Duo na ni jab kulewa din tikl, jakpela nan naasimm kul. ⁵Jab na din yiin lolt, k boiɔ a saamm nba baal a ŋaak nna a bin dual na be lia? Nyin namm k tin mun bann nib. ⁶K lot nyi ŋaan luon ŋann saamm na paak. ⁷K yet duo manŋ ni jab na a: N yɔatnba n balmie daa tuu mɔontant na buolu. ⁸Gotilii, n mɔk sapaanmua banlie, b daa k mi dual nan jua kaawa. ŋaant man nyinib tuli k yin tumm yaa luon bianŋ'nba. ŋaan i daa tie jab na siali. B tie n ŋaasaamme, k l kpaa talas man nyinib biak ni. ⁹K Jab na yeta; Nyint a mɔnŋ lenŋ, tie digbangann nilɔ. A mun tie ŋmee k sii wantit taa sii tuun bianŋ'nba? Botil nna na; nnai kaa, t saa tuma bonbiil nba gal taa bo saa tun saamm na l'nba. L yuo na k b tul lot k bakinɔ, ŋaan ji yaa bin biil gann na. ¹⁰K saamm na din donn, k dat lot muu, k kɔanɔ ŋaak na ni, ŋaan kpal gann. ¹¹L yuo na k b ta k b'nba be tammɔb buol na kul jɔɔn, l waat nan saakab kul, k ji k laat tammɔb nba be sianba. ¹²Jab banlie na din pak lot a lii tie k a mɔk diamm, kuo a ŋaajab, kuo a bonpoi, kuo a niipiin fan te bin nyi duo na ni. ¹³K maan b yaa bin biil duo manŋe, a yennu gbat duo na biit nba jan bianŋ'nba waa, k tunm bin baal biil duo manŋ. ¹⁴K lot nyii k saan k wann u diamm'nba nba kuan u bonpoi na, a tient yian k nyi duo na ni, k maan yennu yaa wun biil duo manŋe, ŋann b din dukii nan lot kpanne. ¹⁵K laa tan yentil na, malaka nba na din luon bin somm Lot k wun nyi duo na ni yian. B din yetɔ a: Kakitil jiin a ŋaapuo nan a bonpoi banlie na k cial. Ciat man, k duo na biilu tan saa mann kpabi k yin kpo. ¹⁶K b taantl k malaka nba na suol Lot nan u ŋaapuo, nan u bonpoi banlie na nii, k dat nyinnib duo na ni. ¹⁷Baa nyinnib k gbenn, k malaka yeno betib a, ti tiin man k fat i manfuol. I daa jiantil i bia daa sie sɔnjok ni. Ciat saan kunkona na buol man k la manfuol. ¹⁸K Lot jiin a: Aai canbaa, daa to k t tuun n na. ¹⁹A sommin bonciann k nyinin kuun ni wa. ŋaan kunkona na fɔkita. Ninmɔnn na saa baalit k t daa k baal kunkonn manŋ buoli. ²⁰A la digbanbik nba na waa? ŋanne kpiat. ŋaant man saan lenŋ. A la nan l tie digbanmintik nnae. N saa saan lenŋ k fat n manfuol. ²¹K malaka na jiin a; n tuo wa n kan biil digbanbik manŋi. ²²Kakti saan lenŋ, k maan n kan tien sial sie k a saa baal digbanbik manŋ ni wa. Lot nba yiin duo manŋ digbanbik na paak; k b ji yil Tsoal. ²³Yennu din saa do na k Lot baal Tsoal. ²⁴L yuo na k yennu te k salwuuta nan muu sik baa Sodom nan Gomol paak. ²⁵K doii na kul dii muu; Niib nan l'nba be doii manŋ ni kul; nan l'nba pia kul din dii muue. ²⁶K Lot ŋaapo ŋalin jiant k got duo na, k kpant yaatan k sie. ²⁷Laa yent sanyɔk, k Abraham fiil k saan sianba k ŋɔa nan yennu daan sie na. ²⁸Waa got Sodom nan Gomol nan baauk na kul, k u la k munyuuk do jukjuk, k naan nan baa tuu joo namual k l di bianŋ'nba na. ²⁹Yennu nba din biil Sodom nan Gomol ŋaan din tian, Abraham po, k nyinn Lot. ³⁰Lot din tiin janmaani nan Tsoal bennue, l paak k ŋɔa nan u bonpoi banlie na yaat doo kunkonn paak k saa kɔa wontu ni. ³¹Dasial k bonposaakak na tan yet u waalo na a: T baa kpet gbenna t mun bia kan la jab nba saa kɔonti. ³²L paak ŋaant tin tul t baa daan wun nyu yib k tin dua nanɔ, k mal waat. ³³L daal nyɔk k b yibinɔ daan, k bonposaakak na dua nanɔ. Waa yib k saa gal na; u din k banni. ³⁴Laa yent sanyɔk; k saakɔa na yet u waalo na a, N won duo wa, ŋaant k t yaan yibinɔ k fan mun dua nanɔ, k t kula n mal t baa waat. ³⁵L daal nyɔk k b ŋamm yibin b baa daan, k bonbik po na mun dua nanɔ. Waa bia mantik yib na u yaan din k banni. ³⁶L din tien nnae k Lot waat na kul suol poa. ³⁷Bonposaakak na din mal bonjak k pul u sann Moab. ŋɔae din tie buolu nba k b yi Moab na yieja. ³⁸Bonbik po namun mal bonjak k pul u sann Benami. ŋɔae mun din tie buolu nba k b yi Amonn na yieja.

Chapter 20

¹Abraham din fiil Mamle k saan Keekann yent po, k saa kal Kades nan Sul sunsuuk ni. L puolpo yuo nba k u ji din be digbann nba k b yil Gelal na. ²K u yet nan u nyaapuo Sara tie u niipuo nne k bat Abimelek te k b jii Sara k baal nan u nyaak ni. ³Daasial nyiok k yennu tan dokt Abimelek paak damiit ni, k yet a: A saa kpo nnae; k maan faa jii puo na na paak. U ponj kun jua wa. ⁴naan Abimelek din daa k nak'n Sara. nne k u yet a: N yomdaano n k mok biiti. A saa biil man nan n niibaa? ⁵Abraham monje yet nan Sara tie u niipuo, k nya Sara mun bia pak nnae. N tun l'nba na nan n papienne, n k mok siala biiti. ⁶K yennu jii damiit na ni a: N mi nan a tun nan papienne nne tien k goala k a k siiu k tun biit k tulin. ⁷Motana, jiiint puo manj k tul u solo. U tie min yennu sokiniie, k saa mizl min yennu k tula, k a kan kpo. naan n kpaanae, fii kii jiino, sie k a kpa, fin nan a niib kul. ⁸Laa yent sanyapob ni, k Abimelek yiin u saakab kul k wannib l'nba kul tun. K janmaani suolib bonciann. ⁹K Abimelek mun yiin Abraham k boio a: A tient bee na? N biila bee, k a te k biit na mantik tumin tuonn nba k a ba kan mik tumma. ¹⁰K Abimelek boi Abraham a: A bo mok duduk lante, k tumin l tuonni? ¹¹K Abraham jiin a: N bo dakin nan sua sii kaa duo na ni k tie yentino, k b tan saa mann kpin, naan yent n nyaapo manj. ¹²U set tie n niipuo. U tie n baa bike, naan u k tie n naa bik kaa, k n kano. ¹³L paak, yennu nba nyinnin n baa tinj ni k baal nanin digbansaan na ni k n pak a: saa kul i boia, fan yet nan n niipuo tia, k lin wann nan a set mok lomm nanin. ¹⁴L yuo na, k Abimelek jii Sara k jiin tul Abraham naan bia pukino pei nan nei, nan daaba. ¹⁵naan pak Abraham a: N yente duo na kul kalin luon sianba. ¹⁶Abimelek din yet Sara nan u tien u njia Abraham salimpiana tutle, k l tie nyinn, a niib nba be lenj na kul n bann nan nya Sara k tun siala biiti. ¹⁷K Abraham mial yennu, k yennu tul Abimelek laafia, nan u nyaapuo; nan u daabpoi; k b matuk ji luot. ¹⁸K maan yennue din jit b matuk, duk'n Abraham nyaapuo Sara paak.

Chapter 21

¹L puolpoe k yennu tial waa din pak puon Sara mɔpuotii nba na po. ²K Sara suol puol, k mal bonjak, k tul Abraham k sua, k u ponɲ kpeta na. B din mal bik manɲ yuo nba k yennu senn mɔsonn nan b tan saa malɔ nae. ³K Abraham pul bik manɲ sann Isaak. ⁴Waa din dii daa ɲanniin na, k Abraham pot u punn, nan yennu nba wann biann'nba na. ⁵Baa din mal Isaak yuo nba, k sua Abraham mɔk bina kobike. ⁶K Sara yet a: yennu tulin palpienn nan laata, wunba kul gbat l po, u saa laa taanima. ⁷K bia ɲamm yet a: ɲmee bo saa mi k yet Abraham nan Sara tan saa mal bik i? ɲaan n mal bonjak k tul ɲɔa jakpel nae na. ⁸Isaak nba tan tukit biil daal nba, k Abraham tien jaangbenɲil. ⁹Dasial, k Ismael, wunba k Ijpt bik Agal din malɔ k tul Abraham na tan jelin Isaak. ¹⁰Sara nba lab na k u pak Abraham a; belin nyinn daabpuok nan u bija na ɲaak na ni. puo na bik kan di a faal nba tie n bija Isaak yal na nan waama. ¹¹L din biil Abraham pal bonciann, k maan Ismael mun bia tie ɲɔa Abraham bijae. ¹²ɲaan k yennu pak Abraham nan u daa biil u pal k jiin u daabpuok Agal nan u bija na po, a tumin l'nba kul k Sara wanna, k maan Isaak nie k n yaa n tula yaabuona bonciann nba k n senn mɔsonn nan n saa tula na. ¹³N bia saa tul daabpuok bija na waat bonciann k b mun tan sii tie buolgbennjile; k maan u mun bia tie a bijae. ¹⁴K Abraham fiit sanyɔk ni pob, k jii jiet k tul Agal; k bia liak nyun linlenn ni k balmɔ, k bia jii bik na k pukinɔ k nyinnib u ɲaak ni, Agal din yaat kɔa muuko, k saa lin Beelseba fɔal ni. ¹⁵Nyun nba k u din dia nan linlenn na nba gbenn yuo nba, k u jii bik na k kaanɔ tituuk nyakil. ¹⁶ɲaan nyat saan waan k kal. U din pak tul u mɔnɲ a, n kan fit kii golii n bik na nan waa tan saa kpoo. U ji din jak mɔniie k mɔ, waa kal siam nba manɲ. ¹⁷Yennu din gbat bik na mɔnii, k u malaka pak yendɔunɲ ni wa k tul Agal a, Agal, bee paake te k a biil a pali ? Daa tiin janmaa nii, yennu gbat bik na mɔnii wa. ¹⁸Fiit saan jii bik manɲ k kalimɔ. N saa te k u yaabuonanii tie digbanjaanne. ¹⁹L yuo na k yennu te k Agal numpo yent, k u la bunbunn, k jii linlenn na k saan luun nyun k tan wat k nyunn bik na. ²⁰Yennu din be nan bik na nan u kpaatu ni. K bik na be palann fɔal ni k tan subil, k tie wunba mi waaluk bonciann. ²¹L yuo na, k u maa kpaan Ijpt bik k tulɔ, k u kɔanɔ. ²²L yuo na, k bat Abimelek jii u tuontunna saakɔa k b yiu Fikol, k b saan Abraham buol, k saa pakɔ, yennu be nanae, l'nba k a tuun kul ni. ²³L paak polin nan b'nbenɲ sii ɲan k tul min nan n tinɲ nba k a be lenɲ na nan n binbenɲ nba ɲan k tula bianɲ'nba na. ²⁴K Abraham jiina, n senn mɔsonn na. ²⁵Abraham din wann Abimelek bunbunn nba k ɲɔa Abimelek tuontunna fat na po. ²⁶K Abimelek jiin a; n k mi wunbae tun nna daa gbia na. ²⁷K Abraham paat pei nan nei k tul Abimelek, k b banlie lakin taan j lol mɔlol nan b sii man nan lieb. ²⁸ɲanne k Abraham gann pei banlole. ²⁹K Abimelek boiɔ a: Bee k a tie nna ? ³⁰Abraham jiin a Gaat pei banlole na l'n wann nan mine gbiil bunbunn manɲ. ³¹K b din pul lenɲ beelseba, k maan lenɲe k b banlie lol mɔlol. ³²Baa senn mɔsonn manɲ k gbenn na, k Abimelek nan Fikol ji ɲmat kun Filistin. ³³K Abraham bul ti siak nna lenɲ, k jiant yennu, wunba tie yaayuo nan yaayuo yennu na. ³⁴Abraham din kal Filistin duo manɲ ni k l wei bonciann.

Chapter 22

¹L pool po, k yennu din bikin Ablaham, k yeto a: Ablaham ! k u tuona: mine ne ! ²K yennu yet a: jiin a bija, a biyenmil Isaak, wunba k a luono ne, kii saa Molija tinj ni, lenj n saa wanna kunkonn nba paak k a saa jiu k mann mujuonu malunj k tulin. ³Sannapob ni k Ablaham fiil k jii malunj daat waan k lol bonj paak, k jii u bija Isaak nan u tuontunna banle k pukin k b gaal sonu k ji saa siaminba k yennu wann ne. ⁴Daa nantaa daal, k Ablaham naant ninbina, k la l penj k l be banfakl a. ⁵K Ablaham yet u tuontunna ne a: ii be nne nen bonj ne man, k min nan naajua n saan sianninba ne k saa jiant yennu k jen. ⁶K Ablaham jii malunj daat ne , k jiin u bija Isaak , naan k u monj dia jukbik nan musankuann. K b banle lakin tok k saa. ⁷L yuo manje k Isaak boi u baa Ablaham a: N baa! k u jiin : n bik mine ne ! k Isaak boi a: n la daat nan muuwa, naan pieuk nba k a saa mann malunj be lia? ⁸K Ablaham jiin a: n bik, yennu monje saa tul malunj pieuk. K b banle ji tok k saa. ⁹Baa saa baal siaminba k yennu wann ne, k Ablaham maa malunj binbintl, k konn daat ne k paan l paak. K suol u bik Isaak k lolu taa nan nii, k paano daat nba k u bo paan binbintl paak ne. ¹⁰K Ablaham ji nuat juk, k don nuu, a wun kotu bik. ¹¹L yuo k kaagbennu malaka be sanpapo wa naan tian nyiino a: Ablaham ! Ablaham ! k u jiin a mine ne ! ¹²K malaka ne yeto : ii mi k a tun a nuu bik ne paaki, k bia daa siitua, k maan mola nee k n bann nan a tiin yennun k k wuuno a biyemil ne. ¹³K Ablaham din naant ninbina, k sua k pejak see, k jagotuk tok u yii na, k Ablaham saan lokitua, k baal nana k tan mann malunj k l set u bija taabuok ni. ¹⁴Ablaham din pul lenj Seeova siile. L paak e tien k dine niib yiena: kaagbennu kunkonn paak yennu saa tula. ¹⁵K kaagbennu malaka ne nanm k yiin Ablaham taal muunle pak, ¹⁶K yet a: faa tun linba ne, k k wuunin a biyemil ne, min kaagbennu, n pol nan n monj paak , ¹⁷N saa tien piisin yaabuona paak k bia saa te k a yaabuona n pot k cie sanpaapo nmaabola nan mokl paak tanbiini, a yaabuona tuu tan saa kon nyann b dataiye. ¹⁸L saa nyi a yaabuanie, k n tien piisin dogbana kul paak, k maan faa sa n mob ne paak. ¹⁹Ablaham nan Isaak nba nmat jen u tuontunna buol, k fiil k tok kun beelseba duo nii, k maan Ablaham din kua Beelseba nie. ²⁰Linba ne puolpo k b baal kumi Ablaham nan u njina Nahol naapuo Milka mun mal bonjai. ²¹U bikpelik sann din tie Us-e, k bus waa u paak, Kemel, wunba tie Alam baa ne waa u paak, ²²K pakin keesed, nan Aaso, nan Pildas nan Sidlaf nan Betuel. ²³Betule mal Rebeka. Milka din mal bonjai banniin nee k tul Ablaham njina Naahol. ²⁴Naahol naapuobik luuma mun din mal Teba nan Gaam, nan Taas nan Maaka.

Chapter 23

¹Sara din dii bina kobik nan piinlie nan ŋanlolee k kpo. ²U din kpo kiljatolba nba be Eblon tinŋ ni nae, k Abraham bui u kpemɔnii. ³Abraham din nyik Sara gbanant k l dɔa ŋaan k u saan k saa pak Het tieb a: ⁴N tie saamɔe k b buol ni na, ŋmitil tinŋ waan k kɔi tuln, k man pii n ŋaapuo. ⁵K b jii na: ⁶Gbiintil canbaa, fine tie t tɔandaanɔ piin a ŋaapuo kaaug nba k a luon ni. Tkula na tien siil nan tin tula tinŋ k fan pii a ŋaapuo wa. ⁷ŋaane k Abraham gbaan b tɔann ŋaan yet a; ⁸Lii tie k ii tuo nan yin set tuln tinŋ man pii n ŋaapuo, yin pak nan Eflon bija soal. ⁹K wun kɔi n tanfiɔk nba be Makpelak kpia nan u kpaab na. Pakimɔ k wun wannin l daajal i numm nina; k man pa kii pii n niib. ¹⁰Efron manŋ mun din be lenŋ. L din tie duo tamɔb nie, sianba k b kaal k lolin lola na. K u pak sɔa kul numm ni a. ¹¹Canbaa gbiintl n saa tula tinŋ manŋ kul, k kpab nan tanfiɔk na. N ninjamm na numm ni, n saa tula tinŋ na k fan pii a puo manŋ. ¹²K Abraham bia baa gbaan b tuann. ¹³K pak Eflon, k luon sɔa kul n gbat a, dimin sukulu k gbiint. N saa daa tinŋ na kul. Gaal n likili manŋ ŋaan k man yent tinŋ na k pii n puo. ¹⁴Eflon din jiinɔ a; ¹⁵Canbaa, tinŋ daauk tie salnpienbina kobii ŋannae, k l'nba na tiebee k tul min nan fin? Piin a ŋaapuo. ¹⁶Abraham din sak nna, k jii likilii nan Eflon nba wann na, niib na mumm ni, salinpienbina kobii ŋanna, nan kpinkpenta nba kaan likilii bianŋ'nba na k tulɔ. ¹⁷Eflon kpaab nba be Mekpela k kpia Mamle na ji tien Abraham yal. L din kpab tinŋ na nan tanfiɔk nba be tinŋ na ni, nan tiinii nba be tinŋ manŋ ni k saa tuu tinŋ manŋ paak. ¹⁸Het niib nba kul din be tintaanu na ni ji din mi nan tinŋ na ji tie Abraham yale. ¹⁹L yuo na k Abraham pii u ŋaapuo Sara kauk nba be kpab na ni Mapela nba k fɔk nan Mamle kaana yent ni na. ²⁰Het kpaab na nan tanfiɔk na ji din tie Abraham yale, k u pii u niib lenŋ.

Chapter 24

¹Abraham din tan kpet bonciann wa k yennu din tien piisn u paak bont kul ni. ²Dasial k Abraham tan pak u ntantuntunna saakɔa wunba k u jii u ɲaak nan l bena kul yiiko kul k tien u nuu ni na; a jiin a nuuk k sakin n pana ni, ɲaa pol mɔpol. ³N luon fan pol mɔpol yennu nba nan sanpaak nan tinn na sann ni, nan a kan jii kaana tinn na ni sapaamɔ k tul n bija k wun kɔani. ⁴ɲaan a saa ɲmat saan n tinn danduo, sianba k b din malin na, k saa jii lenn sapaamɔ k tan tul n bija Isaak k wun kɔan. ⁵K u daabil manɲ ɲmat boiɔ a, l ii tie k n la sapaamɔ, ɲaan k u k sak saa baal nna; n sa tien nlee ? N saa te k a bija Isaak manɲ n ɲmat kun a duo manɲ ni a mii ? ⁶Abraham din jiin a, l i mi k a saa te k wun ɲmat lenn . ⁷Yennu wunba tie yendɔnnɲ ni yennu nyinin n canbaa ɲaak, n danduo ni, k senn mɔonn nan u saa jii tinn na k tien min nan n yaabuona nuu ni. U saa te k u malaka n gal a tɔann, k a la sapaamɔ lenn k tul n bija, k wun kɔan. ⁸Lii tie k a la sapaamɔ, ɲaan k u yet a weiu a k mɔk siala biit k jiin a mɔpol na po. ɲaan ii mi k a saa manɲ te k n bija n ɲmal lenn. ⁹ɲanne k u tuontunnɔ na jii u nuu k sakin u panaa ni, ɲaan pol k senn mɔsonn nan u saa tun Abraham nba wannɔ bianɲ nba na. ¹⁰K tuontunnɔ na nyinn Naagunii na piik u canba yab ni, k saan duo nba k b yi Mesopotami paapo sianba k Nasol din tuo be na. ¹¹Waa baal lenn yuo nba, k u te k Naagunii nba sasik gbaan tinn ni, bunbunn buol, duo na kpinn. L din tie daajoyenlekile, yuo nba k puob tuo lu nyun na. ¹²Daabil na din mial yennu a, yabnt yennu fin nba tie n canbaa Abraham yennu, tulin nyannu dinna, k gbien a mɔsonn nba k a senn tuln canbaa na. ¹³Bunbunn buole k n be na, k saapaamm sii baat lu nyun. ¹⁴N saa yet b yeno a; n balmae, sikint a soal k dul nyun tulin k man nyu. Lii tie k u yet a gaat k nyu; ɲaan man bia dul tul a Naagunii nba k bn nyu, fan ɲaan k wuu tien a daabil Isaak ɲaapuo. L' nba na i tun n set mi nan a dia a mɔsonn nba k a senntul n canba Abraham na. ¹⁵K u din saa mei yennu gbant na, k saa k lebeka dɔkit, k jii soal. U din tie Betuel bipuo; k Betuel mun din tie Abraham baa bik nba k b yiu Nahol na, nan u ɲaapuo Milka bija. ¹⁶Rebeka din tie sapaafanne; k bia daa k mi kpian jua. U din sik luun nyun k ɲmat do. ¹⁷K daabil na cial ceto k yet a: N balimae tuln nyun man nyu. ¹⁸K u jiin a, canbaa, tan nyun, ɲaan kakit k jikit, k da ɲaan k u nyu. ¹⁹Waa nyuu k gbenn, k Rebeka yetɔ a, n saa ɲmat luun k tan tul a Naagunii nba na, k bn nyu k saa jan baa luon bianɲ nba. ²⁰L yuo na k u but nyun na, k tien baa tie nyun sianba k bonkobit nyu na, ɲaan cial sik k saa ɲamm luun. U lu nnae nan Nagunii nba na nba tan nyuu gbuo. ²¹Daabil na din siee suon nna, ɲaan golii a wun laan yennu tulɔ nyannu waa. ²²Nagunii nba na nba nyuu k gbenn yuo nba k daabl na; jii salma tutuuta nba yaa daauk paal bonciann k tulɔ, k bia tulɔ salima banii ɲalie. ²³ɲaan boiɔ a: A tie ɲmia bipuo ? Diuk sii be u ɲaak ni, k min nan n niib na saa dual nyiɔk naa? ²⁴K u jiin a, N baa sann e Betuel, wunba tie Nahol nan Milka bija na. ²⁵Bonkobit jiet nan l'nba k b saa dual l paak, be t ɲaak ni, k yial bia be k u saa dual. ²⁶ɲaan k daabit na gbaan tinn ni k jiant yennu. ²⁷ɲaan yet a: N piak yennu, wunba tie n canbaa Abraham yennu k dia u mɔsonn nba k u senn tul n canbaa na. Yennu e kpan jiin k saan nanin Abraham nikpiim m buol. ²⁸L taakpaak ni, k sapaamɔ na cial kun u naa ɲaak, k saa kumii l'nba kul tun. ²⁹Rebeka din mɔk u yuɔɔ, k b yiu Laban k u nyii cial saan bunbunn na buol, sianba k Abraham daabl be na. ³⁰K maan Laban din la tutuuta nan banii na, k bia gbat l'nba kul k Rebeka pak k jiin joa manɲ po wa. ɲanne k u saan Abraham daabil manɲ buol, bunbunn na buol, k sua k u sie nan u Naagunii nba. ³¹K u yetɔ a: ii waa k tin kun ɲaak ni. A tie daano nba k yennu tien piisn a paak, k bee tien ka tan sie muuk ni na? N mɔk diiuk, ɲaak ni k saa tula, yial bia be k a Naagunii nba saa dual. ³²Daabil na nba wei baal ɲaak ni, laaban lot jika nba bo lol nagunii nba na, nan l'nba k b saa dual l paak. U bia din finn nyun k tul daabil na nan u tɔkonanlieb na k b wuul b taapant. ³³Baa tien jiet gbenn k b jii jiet manɲ k baal tan tulɔ, k joa na yet a; u daa kan di, sie k u pal l'nba ya po k u baal k Laban jiin a ii piak. ³⁴K u yet a : N tie Abraham tuontuunnɔ . ³⁵Yennu tien piisn n canbaa paak bonciann, k tienɔ mokitua. Yennu tulɔ, pei, nan buunii nan nei, nan likili nan salima, nan daabjai, nan daabpoi, nan Naagunii nan bonii. ³⁶Sra nba tie n canbaa ɲaapuo na din malɔ bonjak yeno kuae, k ponɲ sua k u kpeta. K n canbaa jii u mɔkint kul k tul u bija manɲ. ³⁷N canbaa te k n senn mɔsonne nan n saa sak u mɔb. U yet n a daa jikit sapaamɔ kaana tinn ni, k tien n bija na. ³⁸ɲaan saant n tinn danduo ni, n niib buol, k saa kpaan puo k tan tulɔ k wun kuan. ³⁹ɲann e k n boiɔ nan l ii tie k saapaamɔ yet wun wei mi, n saa tie nlee. ⁴⁰K u jiin a yennu nba k n saak u mɔb na saa tun u malaka k wun gal a tuonn k tula nyanu. A saa la sapaamɔ n daatinɲ ni n niib buol. ⁴¹Bonyenn kɔa nba saa te k a nyi mɔsonn na ni tie fii saan n niib buol k b yetiie a nyii a mɔsonn manɲ nie na. ⁴²Maa baal bunbunn buol dinna n mial yennu k yet a, yennu, fin nba tie n canbaa yennu dimin sukluu k tulin nyannu l'nba k tuun na ni. ⁴³Bunbunn buole k n be na. Lii tie k saapaamɔ baal a wun luun nyun, n saa mialɔ k wun jii nan u suol k tuln k man nyu. ⁴⁴Lii tie k u sak k tuln nyun, k bia luun nyun k tul n naagunii nba, ɲaant ɲaae tie sapaamɔ nba k a gann a wun tien n canbaa bija ɲaapuo. ⁴⁵N tan gbent Mialu na k sua Rebeka dɔkt na, k jii sual, k tuln nyun man nyu. ⁴⁶K u kakt k jikt u sual manɲ k yet a, nyumin ɲaan k man bia finn k tul a naagunii nba k bin nyu. Maa gaal nyu k gbuo yuo nba; k u bia luun k tul n naagunii nba na k b nyuu. ⁴⁷K n boiɔ a; a tie ɲmia bipuo? K u jiin a n baa sanne Betuel, wunba tie Nahol nan Milka bija na. ɲanne k n jii tutuuta nan banii k tulɔ. ⁴⁸ɲaan gbaan tinn ni k jiant yennu. N dont yennu nba tie n

canba Abraham yennu k gal n tuann, k saan nanin Abraham nilo buol, sianba k n la u bipuo k saa tul n canba bija na.⁴⁹ Motana, lii tie ka luon fan tun a tuonn k jiin n canba po; k diau nan lomm fan pakn. A muni kan tun nna, fan bia pakn k man bann maa saa tien bianba.⁵⁰ K Laban nan Betuel jiin a: Maan na nba nyii yennu buol na t kan fit pak siali. ⁵¹Rebeka kal na, jiin mo k ii kun manɔ k wun saa tien a canbaa Abraham bija ɲaapuo. Nan yennu tɔnn nba pak bianɲ nba na. ⁵²Abraham daabl na nba gbat nna k u baa k fabn tinɲ ni k jiat yennu. ⁵³L puolpo, k u jii tiat nan piinii nba k b jii salmɔna nan salmpiena k tien na k tul Rebeka. U bia din jii bona nba daɔk paale k tul Laban nan u naa. ⁵⁴L yuo k daabil na nan u tɔk nanlieb ji dii jiet, k bia nyuu, k dual k l yent. Laa yent sanyioɔk ni k u yent a: ɲaant man ɲmat kun n canbaa buol. ⁵⁵ɲaan k Rebeka naa bik na nan u naa yet a: wun ɲaan k Rebeka n bial b buol k di daa ɲanniin, ko daa piika, k fit wei. ⁵⁶K daabil na jiin a daa goiti. Yennu tul nyannu n sɔnu na ni wa, ɲaant man ɲmat kun n canbaa buol. ⁵⁷K b yetɔ ɲaant k tin yiin bonpuok manɲ k laan u mɔk bia k saa paki ? ⁵⁸K b yiin Rebeka k tan boio a: a luon fan wei joa na k kunii ? K u jiin a nn luon k weio kun. ⁵⁹K b cab Rebeka, k ɲua nan puo nba din yuɔɔ na wei jua na nan u tɔknanlieb na k kun. ⁶⁰B din tien piisn Rebeka paak k yet a; T niipuo, a tan sii tie niib tulbamm naae. A yaabuonna tuu tan saa kɔn k nyann b datai ⁶¹L yuo k Rebeka nan u sapaanlieb tien siil k jak naagunii nba na k wei Abraham tuontunnɔ na k b kul yaat saan. ⁶²Isaak din be bunbunn nba k b yi Manfuol daano yennu nba taatin bunbunn na fuɔl nie k l be kaana tinɲ diitu po. ⁶³U din tan nyii dasial daajuok a wun lin somm somm, k ji din la k naagunii nba somm baat. ⁶⁴Rebeka nba la issak yuo nba k u jakit u naagunii paak k sik set tinɲ ni. ⁶⁵ɲaan boi Abraham tuontunnɔ na jo lanɔe saa somm k ce timm na ? K u jiin a, N canbaa e, ɲaane k Rebeka jii yuubobik k yil k dokin u nunpo. ⁶⁶Abraham tuontunnɔ na din wann Isaak l'nba kut din tun ⁶⁷K Isaak jii Rebeka k kɔano diuk nba k u naa din tuu be lenɲ na, ni k u ji tien u ɲaapuo. Isaak din mɔk lomm nan Rebeka bonciann, k l te k u naa kuun daamu nyii ni.

Chapter 25

¹K Abraham din ɲamm kuan puo lua k b yiu Ketula. ²Ketula manɲ din mal Zimlam, Joksan Medan, Madian; Jisbak nan suak. ³K Joksan mal Seba nan Dedan. K Dedann yaabuona tie Asul tieb nan Letus tieb, nan leumm tieb. ⁴Median waat mun din tie Efa nan Efel nan Hanok, nan ketula yaabuonae. ⁵Abraham din jii waa mɔk l'nba kul k tien Isaak muu nie. ⁶ɲaan waa daa din be u manfuol ni na u din mɔk piinii k piin u waat nba k u puolieb mal na. L puolpo k u te k k b fiil saan k saa kal tinɲ nba be yondo po na ni ɲaan nyik Isaak. ⁷Bina nba k Abraham din tien ne na, u din dii bina kobi nan piinlole nan ɲanɲmue. ⁸Abraham din kpet boncianne wa k tan fit kpo. ⁹K u waat Isaak nan Ismael piu kaauk nba be Makpela, kpia Mamle, k din tuu tie Soha bija Eflon yal na ni. ¹⁰L tinɲe k ɲua Abraham din daa Hef tieb penɲ na. B din pii ɲɔa nan u ɲaapuo sara kul lenɲe. ¹¹Abraham kuun puolpo, yennu din tien piisn Isaak paak bonciann, k u din be k kpia nan bunbunn nba k b yil, manfuol daanɔ yennu nba laatin bunbunn na. ¹²Abraham bija Ismael nba k sara daabil Agal nba tie Ijijit bik mal na yaabuona e na. ¹³B sana dian k wei baa din malib biann' nba; Nebayof nan Kedal nan Abbeel, nan Mbsan. ¹⁴Nan Misma, nan Duma, nan Masa, ¹⁵Nan Hadat, nan tema nan Jetul, nan Nafis nan Kedema. ¹⁶ɲamme din tie buolu piik nan ɲanlie na yeejamm, k b jii b sana k pul b digbana nan b kinkaanbaa kula. ¹⁷Imael din dii bina kobik nan bina piintaa nan ɲanlolee k kpo. ¹⁸Ismael yaabuona din kal sul nan Hafila doi sunsuuk nie; Ejijit yondo po k jiin Asilia sɔnu po. ɲamm nan Abraham yaabuona na din kal jak jiake k maan b din k man nan liebi. ¹⁹Abraham bija Isaak la baale na. ²⁰Isaak din mɔk bina piinnae k kɔan Rebeka, wunba tie Betuel bipuo. Betuel din tie Alam buolu ni nilɔe k nyii Mesoptami. Rebeka din tie Laban waalɔe. ²¹Rebeka din k mali. L paak k k Isaak mial yennu u paak. Yennu din gbat u mialu na. K Rebeka suol puol. ²²U din yaa wun mal jaatinbae, k waat na be u puol ni ɲaan kɔn nan lieb k tutib. K u yeta bee k l'nba na tan tuun k tienimi ? ɲanne k u saan a wun boi yennu k bann l paak. ²³Yennu din yetɔ a buolu ɲanliee be a puol ni. Niiɓ banlie saa nyi a puol ni; ɲaan b kii taa mɔbu. Yenɔ sii paal lua, k saakɔa pa tan sii tie waalɔ po na jiamɔ. ²⁴Rebeka matuk daal din baal k u mal jaatunba, bonjai. ²⁵Saakua na tin tie nimonɲe k u gbanat tie kobik jukljukl nan bonkobuk yal na. K b pulɔ Esau. ²⁶Wunba din juont nyii na din waa dia Esau tagbinne k u sann tie Jakob. Yuo nba k Rebeka din mal na, k isaak mɔk bina piinluob. ²⁷Waat na nba din tan kpaat k Esau mi muuk ni gɔlunɲ bonciann, ɲaan Jakob ɲalin din tie janminɲminn nba k kua muuko. ²⁸Isaak yan din be Esau nie, k maan Esau nba kpi muuk ni bonkobit k u di kpint na, ɲaan u ɲaapuo Rebeka mun din luon Jakobe. ²⁹Daial k jakob tan kal k ɲaa kpint k Esau nyii muuk ni k kpen. Kon mun din mɔkɔ bonciann. ³⁰K u yet Jacob a kon yaa ln kpime tulmin a kpinmɔnɲ manɲ waan. L paak k b din yiu Edom. ³¹K jakob jiin a lii tie k a saa tulin a saakatuk na ɲalin, n mun saa tula n kpint na wa. ³²K Esau yet a: Tɔn, kon nba ponɲ yaa lin kpima na, saakatuk nyɔat tie be ? ³³K Jakob jiin a sinsinn polin mɔpol nan a saa tuln a saakatuk manɲ. K Esau pol mɔb k jii u saakatuk na k tul Jakob. ³⁴ɲanne k Jakob jii jiet nan kpint na k tulɔ, k u dii k nyuu k fiit yaat. Esau yaa dudukit kuli na k jiin u saakatuk na po.

Chapter 26

¹Kon din baa duo ni, l k tie cincinn ko n nba din baa Ablaham yuo na kaa; k Isaak saan Abimelek nba din tie filistin kpenbal Gelal duo ni.²kagbenu baal Isaak buol k yeto a daa saa Esibt njan ki be sianinba kin saa wanna. ³I be l duo ni n sii be naa k yat yetinamm a paak k ma n saa jii digbana na kul k tul fin nan a yaabuona, n sii dia mɔsonn nba kin din tul a baa Ablaham ne.⁴A yaabuona saa pɔl k cie sampaapo njaabiit; n sɔa tul a yaabuona tinɲ na k digbana na kul sɔa la yetinamm k dukin a yaabuona ne paak. ⁵K maan Ablaham cɔlin n maam nan n mɔsonn fanu⁶K Isaak ji din be gelal. ⁷Duo niib ne din boi boboit u njaapuo paak, ku yaa: n nii puoe k l ma u din njaan a wun yeta u njaapuo k duo niib n k puk, k maan lebeka din tie puonba fan bonciann. ⁸U bo wei lenɲ Abimelek nba b tie filistin tieb kpanbal duant takalbonn ni k la k Isaak balin lebeka paak.⁹Abimelek yiin Isaak k yeta: u tie a njaapuo be kaa daan yaa u tie a niipuo? k Isaak jiin n njaan nan mi yet a u tie njaapuo, b saa kpin. ¹⁰K abimelek yet a: a tun be k tulit na, l k gaal n niib na sua n kpet k dua nanɔ, njan li tun nna, biit na kul sii jii a yul paake. ¹¹K Abimelek din yet u duo niib kul, k wunba sii jua ne njanika u njaapuo, u saa kpuk.¹³L binn ni k kagbenu yat yetinamm Isaak paak ku kuo kpaab k jiet nan bonciann. ¹²K jua na jii mɔk k bia mɔktl k pukii k jii tan mɔk fanu. ¹⁴U din mɔk bonkob biit nan bonkob gbennɔ, k bia mɔk tuotunna, k filistin tieb ji nannɔ. ¹⁵L paak k Filistin tieb din piin u baa Ablaham nba din gbiil bunbunna nba yuonba kuu din fo. ¹⁶K Abimelek yet Isaak: nyin t duo na ni k l maa a pann jii gaal t yala. ¹⁷K Isaak nyii k saan saa gbe gelal baauk na ni Isaak din piit Bunbunna nba ku baa Ablaham din gbiil k filistin tieb piin ne waa, k tulib sana nba ku baa din pul ne. ¹⁸Isaak din piit bunbunna nba ku baa Ablaham din gbiil k filistin tieb piin ne waa. k tulib sana nba ku baa din pul ne. ¹⁹Isaak tuotunna din kpiil bunbunn baauk na ni k baal nyun namm. ²⁰K gelal pakpaali din kɔn nan Isaak k yet a nyun na tie t yaale, k tul bunbunn sann Esek k lmaa l tie kunkonn bunbunn.²¹U tuotunna din gbiil bunbun liel k b bia kɔn l paak k b pull bunbunn sann "sitna" ²²U din siet l buol k cat k gbiil bunbun fann nba k kunkonsial sii kaa l paaki k pulɔ Rehobof k yet'a kagbenu te k t be ti yamani tinɲ paak k sii mɔktl. ²³L puolpo ku tunn duo nba ni k b yiil beel seba na. ²⁴L daal niɔk k kagbenu baal u buol k yeta: n tie a baa Ablaham yendu daa jie sial k l ma n be nanaa, n saa yatyetinamm a paak k te a yaabuona n pukin k dukinn tuotunnɔ Ablaham paak. ²⁵Usaa maa binbintl lenɲ ki jiantl kagbenu k paa lanbɔnɲ. k Isaak buol.²⁶Abimelek nyii gelal njaan u yuak Ayusaf nan picol sijenm sakua, k baal Isaak buol. ²⁷K Isaak yetib a: be tien ki baal n buoli, i din k luon n maan k t kin nyii i duo ni.²⁸K b jiin a: t la k Kagbenu be nanaa, l paakin t k t yeta l njan tul timm nan fin n taan mɔb. ²⁹T luon fin pɔl k maat a kan tient tonuu nan taa kan nante kaa tan nyii nan palmaatil t duo ni mɔtana na kagbenu yat ye t namm a paak.³⁰K isaak ji cantib k b dii k bia nyuu. ³¹Laa yent sanyɔ panpan k sua kul pol k senn mɔsenn. L puolpo k Isaak cabib k b yaat nan palmaatl.³²L daal mɔnɲ k Isaak tuotunna baal k pakɔ bunbunn nba k b gbiil na po, k yeto a: t gbiil k baal nyuna. ³³K b ji yiil siba, l daal ka ka dinne l duo sann ji tie beel seba.³⁴Esɔu nba din la binna piinna yuo nba, ku kuan hef buolu waat banle k yenɔ yii judif beli bipuo k lua yii basmaf Elon bipuo. ³⁵B binbennɲ din tek k Isaak nan rebeka be nan palbiil yuo kul.

Chapter 27

¹Isaak din kpet bonciann k ji tan jɔɔn. Dasial k Isaak tun yiin Esau k tan yetɔ a n bija. K u jiin a n gbia. ²K u pakɔ a a ba nan kpeta, n kuun ji k fɔki. ³Jiin a tɔlbann nan pienii k saan muuk ni k saa kpi bonkobuk k tuln. ⁴Tient jemant nba k n luon k tuln. Mii dii gbenn n saa tien pisin a paake k fit kpo. ⁵Isaak nba din piak nan Esau na k Rebeka gbiin, Esau nba saan muuk ni a wun saa kpaan nant yuo nba. ⁶K Rebeka pak Jakob a n gbat k a baa piak Esau a: ⁷Saant kpi bonkobuk k tien jiet tuln man diwa k tien piisn a paak, yennu tɔann ɲaan fit kpo. ⁸K Rebeka yetɔ a n bija gbiintl, n maan k tun maaa yuaa tun l' nba na. ⁹Saant buluok nik saa suol bukamma banlie, k baal nann, k man tien jiet nba k a baa luon na. ¹⁰K fan jii kɔa tulɔ k wun diwa k tula u piisn ɲaan fit kpo. ¹¹ɲaan k Jakob jiina, a mi nan Esau mɔk kobit u gbanant paak, k n gbanant mun k mɔk kobit. ¹²N baa siin u saa banna, u muni bann nan n kpannɔe, u saa tuln mɔpole, l ji kii tie piisn kaa. ¹³K u naa jiin a n bija, ɲaant mɔpol nba ba saa weia kul n baa n paak, fin n tun l' nba k n wanna na. Saant k saa suol buunii manɲ tuln. ¹⁴K u saan suol buunii na k tan tul naa, k u tien jiet nba k u baa luon manɲ. ¹⁵L yuo k Rebeka jii tiat nba tie Esau takpantii k b ɲaak ni na, k lanm Jakob. ¹⁶K jii bonbil na gbant k pin Jakob bɔpiat nan u nii sianba mɔk kobit na. ¹⁷L yuo k u jii nant na, nan jiet nba k u tien na k tul Jakob. ¹⁸K Jakob saan u baa buol k saa yiin a n baa. K u baa tuon ɲaan boi a, n bilanɲ poe ? ¹⁹K Jakob jiin a min a bija saakɔa Esau e. N tun faa wannin bianɲ nba na wa. Fiit kal k di jiet nba k n baal nann na k ji tuln a piisn na. ²⁰Isaak din jiin a, n bik a piin nlee k tun l' nba na yian yian na ? K Jakob yet a, a yennu e sommin k n lal yiama. ²¹K Isaak yetɔ a, nakint n buol ni k man bala. Aset tie Esau ee? ²²K Jakob nakn, k u bal bal ɲaan yet a a kunkɔl maan Esau nii. ²³U din k bann Jakob i k maan Jakob nii paak din tie kobite nan Esau nii paak na. K u ji din luon wun tulɔ piisn. ²⁴ɲaan ɲamm boiɔ a a set tie Esau ee ? K u jiin n a nn. ²⁵K Isaak yetɔ a wun jii jiet na k tulo, k wun diwa k tulɔ piisn na. K Jakob jii jiet na tulɔ k bia jii daan k tulɔ k nyuu. ²⁶L yuo k Isaak yetɔ a wun nakn u buol ni k muatɔ. ²⁷Jakob nba nakn k muatɔ yuo nba k Isaak nub u tiat, ɲaan tulɔ piisn k yet a; n bija nubilu man nan yennu nba tien piisn tinɲ nba paak k l nubilu man nae. ²⁸Yennu saa sikn malin a tinɲ paak, k a tinɲ saa kɔa kuolin. Yennu saa tula dii nan tiluona daan bonciann. ²⁹Nibuolu bonciann sii tie a jiamm, k niib sii gbaant a tuann k jiantla. Fine tan sii a nikpiimm kpanbal, k a naa yaabuona tan saa gbaan k jianta. Mɔpol sii be damm nba waanta mɔbiit paak, k piisn mun sii daanɔ nba waanta piisn na paak. ³⁰Isaak nba din tien piisn Jakob paak k gbenn k Jakob siet nyi yuo nba e k Esau mun din nyii muuk ni k baal kɔa. ³¹U mun din tien jetmant k kɔa mann k yet a, n baa fiit k di jiet nba k n baal nann na wa, k ji tuln piisn na. ³²K Isaak boi a ɲmee ? k u jiina min a bijakpele. ³³K Isaak yan ɲmat, k u gbanant kul ji jekil, k u boi a, ɲmee bo kpil bonkobuk k tien jiet tuln na ? n bo dii jiet manɲa. N bia bo tulɔ n piisn kula, k l ji sii tun tie u yale. ³⁴Esau nba gbat n na, k u bui nan panɲa, ɲaan yeen a, n baa mun tulmn a piisn. ³⁵K Isaak yet a, a waalɔ baal kpanin, k n jii piisn nba bo tie a yal na k tulɔ wa. ³⁶K Esau yet a, u diin taal munlie na. U sann nba tie Jakob na a mii ? U daan gaal n saakatuk yiiko wa, k bia gaal n piisn na. A k tenn piisn waan k saa tulmii ? ³⁷K Isaak pakɔ a, n tienɔ a canbaa wa, k tienɔ u nikpiimm kul yudaanɔ wa. N tulɔ dii nan tiluona daama. N bija sial ji kaa k n saa tun tulani. ³⁸K Esau ɲamm baln u baa k boiɔ a, n baa a kpan mɔk piisn yenn kua e ? N baa mun tient piisn n paak. L yuo na k Esau mɔ sanpaapo. ³⁹K Isaak yetɔ a maln kan nyi sanpaapo k baa a tinɲ ni. A tinɲ sii tie tinfukilike. ⁴⁰A jukbanjiak nae sii dinta, k a tie talik a waalɔ buol ni. ɲaan fii tee yet a saa nyi u yiikuo ni ? ⁴¹Esau din k luon Jakob maan, k maan u baa nba tulɔ piisn na paak. ɲanne k Esau dukn a, n baa panɲ ji k fɔk nan kuumi. Wuu kpo, n ji saa kpi Jakobe. ⁴²ɲaan Rebeka nba gbat Esau lol manɲ yuo nba, k u tun k yiin Jakob k tan yetɔ a, gbiintl a yuolɔ Esau luon wun la yiale k kpia. ⁴³N bik nii wanna l'nba fan tum n na. Ciat k saan n yuolɔ Labann buol, Halann duo ni. ⁴⁴K ii sakii be u buol k ln weiwa k a yuolɔ wutuol n maak. ⁴⁵K wun tamm l' nba k a tun tulɔ na. L puolpo n saa tun tuomu k bin jia jen. Bee k n waat banlie tan saa kpo dayenn kua ? ⁴⁶K Rebeka pak Isaak a, n bak nan Esau ɲapuob nba tie buol ganu na waat na wa. Lii tie k Jakob mun bia kuan Hef buolu ni bik, n panɲ ji saa kpoe.

Chapter 28

¹Isaak din yiin Jakob k tan fuontɔ palmaat'l fuontii ɲaan yetɔ a, daa kuant kaana tinɲ na ni biki. ²ɲaan saant Mesopotami tinɲ ni a yiaja Betuel duo ni k saa jii lenɲ bik, a yia Laban bipuo, k tant kuan. ³Yabint yennu n tien piisn a puokuant manɲ paak, k tula waat bonciann k a yaabuona tan sii tie buolu bonciann. ⁴Yennu n tien piisn fin nan a waat nan a yaabuona paak nan wa din tien piisn Abraham paak na, k a tan yent tinɲ nba k a kal tinɲ na; tinɲ nba k u din jii k tul a yieja Abraham na. ⁵K Isaak te k Jakob saan Laban buol Mesopotami tinɲ ni. Laban baa din tie Betuel e. Betul mun din tie Alam buolu ni nibe. Laban e bia tin tie Rebeka yualɔ na. Rebeka mun din Tie Esau nan ɲua Jakob naa. ⁶K Esau nba din la nan Isaak tien piisn Jakob paak k te k u saan Mesopotami a wun saa lon bi buolu ni bik k tan kuan na, u bia din gbat nan u baa tien piisn Jakob paak, k kpaanɔ nan u daa kuant kaana buolu ni biki. ⁷K u ji bann nan Jakob sak u baa nan u naa mɔba, k saan Mesopotami. ⁸K l yent u numpo nan u baa Isaak numm k gbuo kaana bonpoi na. ⁹K u saan saa kuan Abraham bija nba k b yiu Ismael na bipuo, k u sann tie Mahalaf k u tie Nebayof niipuo. ¹⁰Jakob din nyii beelseba, k gaal Halan poe. ¹¹Yennu din saa siike, k u baal sial buol k bial lenɲ. U din dual k kpakn u yul tann paak, k quant. ¹²K damii k la cilu k l ti tinɲ ni k saa tuut sanpaak. K maalaka nba ɲmaan l paak k do yendonɲ ni, k bia ɲmaat siik tinɲ na ni. ¹³L yuo na k u la k yennu sie k kpiau. K yennu yet a, mine tie yennu, wunba tie Abraham nan Isaak yennu? N saa jii tinɲ nba k a dua l paak na k tul fin nan a yaabuona. ¹⁴A yaabuona tan sii yab k tie nan tanbiinii nae. B tan saa pɔt k kal lokil kul po, k fin nan a yaabuona paak n saa tien piisn nibuolu kul paak. ¹⁵I m nan n sii be nana faa saa saan sianba kul k saa nyinna bonbiil ni k tan tunn jen nana nna. N kan nyikaani sie k n tan tun l'nba kul k n senn mɔsonn nan n saa tun na. ¹⁶Jakob nba fiil guan ni yuo nba, k u yet a yennu be nna. U be sianba na ɲaan k n k mi. ¹⁷Jaɲmaani din suolɔ bonciann, k u yet a nna tie yanputuk buole. L tie yennu ɲaak e, yendɔunɲ tammɔbe na. ¹⁸Laa yent, k Jakob fiil sanyɔk ni, k jii tann nba k u yul won kpaak na k caan k l tie tiln. K jii kpan k muan l yul paak. ¹⁹ɲaan pul lenɲ Betel. Duo manɲ saan din tuu tie Luse. ²⁰K Jakob pol senn mɔsonn k yet a yennu a lii tie k a sii be nanin k nyinin bonbiil ni sɔnu nba k n somm na ni, k bia tuln bondikal nan bonlialkal. ²¹K n tan ɲmat jen n baa tinɲ na ni ni nan laafia, fin kuukɔae sii tie n yennu. ²²Tann nba k n caan k l tie tialu na sii tie a jiantu buol k l' nba kul ka tuln n tuu saa nyinn l bɔktu piik ninɲ yenn k tula.

Chapter 29

¹Jakob din siet k saa; k saa baal digbansial n na, k l be yondo po. ²L yuo na k u la bun bunn k l be duo kpinj k pei kuonn muntaa duo bunbunnn na ni e k nyunt pei manj, k tangbennil bii l mɔb paak. ³Pei manji nakn bunbunn na buol yuo nba, pekpaali na din tuo biit tann na e k nyunnib. B ii nyuu gbonn bin jiin tann na k biin. ⁴Jakob din boi pekpaalii manj a; n yuat nba i nyii lee ? K b jii na, tnyoo Halanne. ⁵K u bia boib a i mi Nahol bija laban mii ? K b yet a t miu. ⁶K u bia boib a l manɔa ? K b yet a l manɔ. Gotil u bipuo Rasale baat nan pei na. ⁷K Jakob yet a; laa daa k janj nan yin kuan pei manj na yii bonni nyunnib ɲaan ɲmat namm muuk ni. ⁸K b jiin a t kan fit tien n na sie k pei na kul tikil n na k sua biit tann na k tulit; k t fit nyunnib. ⁹Jakob kpan piak gbante k Rasel baal na u pei. ¹⁰Jakob nba la Rasel baat nan u yia laban pei yuo nba, k u saan bunbunn na buol k saa biit tann na k nyunn pei manj. ¹¹K muat Rasel tankpinn ɲaan ji bui sanpaapo wa, k maan u pal nba penn k l saa gal na. ¹²U din yet Rasel a, n tie a baa nikpiimɔ e n naa e tie Rabeka. Kasel cial kun a wun saa kumi u baa. ¹³U baa nba gbat u yia Jakob po manj na, k u cial cet k puul wabua, ɲaan muat u tankpinn, k ji jiu kun nanɔ ɲaak ni. Jakob nba pak wann laban l'nba kul tun. ¹⁴K u jiin a: nn balmɔni, a tie n gbanant nan n some. Jakob din be laban ɲaak e k saa kpai ɲmalik. ¹⁵Laban din yet Jakob a: daa tuumin yann a faa tie n nikpumɔ na paaki. A luon k n paa yinɲae? ¹⁶Laban din mɔk bonpoi banlie, k saa kɔa pa sann tie Lea, k bonbik na sann tie Rasel. ¹⁷Lea din mɔk ninbina fant, k Rasel mun mɔk gbananfant, k bia tie sapaanfannj. ¹⁸L paak, Jakob din luon Rasele. U din yet laban a lii tie k a saa tuln Rasel k nan kuanɔ; n bo saa tuma bina ɲanlole. ¹⁹K laban jii n a; mii jii k tula, i cie nan jiu k tul sua. Ti be n ɲaak nna. ²⁰Rasel paak k Jakob tun laban bina ɲanlole, ɲaan k l naan nan daa ɲanlolee na, k maan waaa luon Rasel na paa. ²¹K Jakob tan pak laban, yuo na baala. ɲaant man kuan a bipuo manj. ²²K laban tien puokuant jaamm, k yiin niib bonciann. ²³K nyiɔk nba bɔnn k laban nyik Rasel ɲaan jii Lea k tul Jakob k Jakob kuanɔ. ²⁴Laban din jii u daab puok sil^pae k tul Lea, a wuu sommitɔ. ²⁵Sanyɔk din yente wa, k Jakob ji bann nan l tie Lea. L yuo na ku saan saa boi laban a, bee k a tienin n na? N tuma Rasel paak e. Bee k a kpalmi. ²⁶K Laban yet a t kaal k tie tin jii bik k tulɔ jab ɲaan k u yualɔ daa kali. ²⁷Li tie suon k puokuant daanɲanlole na malunj na n gala, k fii sak k saanamm tumin bina ɲanlole, n saa tula Rasel. ²⁸K Jakob sak, k puokuant daanɲanlole malunj nba gal yuo nba, k laban jii Rasel k pukn Jakob, k u kuanɔ. ²⁹Laban din jii u daapuok Bilha k tul Rasel, k u tie u sommtua. ³⁰K Jakob kuan Rasel k pukn. U din luon Rasel k gal Lea. K Jakob tun laban bina ɲanlole biak. ³¹Yennu nba la nan Jakob k luon Lea fanu na, k u tul Lea matuk, ɲaan k Rasel ɲaln ji tie kanmatilk. ³²Lea din suol puol k mal bonjak k yet a yennu la n daa miu wa, k mɔtana n sɔlua ji sii luonin. L paak k u pul bik manj Ruben. ³³U bia din ɲamm suol puol k mal bonjak k yet a yennu e bia tuln bik na k maan u gbat nan b tuu k luonimi. K u pul bik manj Simcon. ³⁴K u bia suol puol k mal bonjak. U din yet a mɔtana n sɔɔa ji kan kpiatimi, k maan n malɔ bonjai bantae na. L paak k pul bik manj Liifai. ³⁵U din jen suol puol k bia mal bonjak k yet a mɔtana n saa dont yennu e. L paak k u pulɔ Juda, ɲaan k u matuk daa set.

Chapter 30

¹ḡaan Rasel din mali l paak k u ji din mək funfunnn nan u yuolɔ k yet Jakob a tulmin waat, ḡaan lii kii tie nnai kaa n saa kpo e. ²Jakob pal din biil Rasel paak bonciann k u yet a: n kan fit kpant yennu. ḡua e te k a maali. ³K Rasel yet a: n daab puok bilha e na. Duat nanɔ k wun mal bik tuln. lii tun nna, u paak, n mun saa kpant binaa wa. ⁴K u jii Bilha k tul u sɔlua k u dual nanɔ. ⁵Bilha din suol puol k mal bonjak. ⁶K Rasel yet a: yennu kɔn n paak a. U ḡbiint n fabnii k tuln bika. k u pul u sann Dann. ⁷Rasel daab puok bilha bia ḡamm suol puol, k mal Jakob, bonjaliek. ⁸K Rasel yet a; kɔn nan n nu puo k nḡann nyannu wa. K pul u sann Neftali. ⁹Lea nba din ji maal na, k u jii u daapuok Silpa, k tul Jakob k u kuanɔ. ¹⁰K Silpa mal Jakob bonjak. ¹¹K Lea yet a n, mək yumann. K pul bik manḡ Gaad. ¹²Silpa bia din mal bonjaliek. ¹³K Lea yet a; n mək palpienn bonciann puob sii yin palpienndaanɔe. K pul bik na Asal. ¹⁴K jiet jaanu yuo nba baal, k Ruben saan muuk ni, k saa la luan-sial nna k l tien puob matuk k u jii jen mann k tan tul u naa Lea. K Rasel yet Lea a tulmin a bija luana manḡ waan. ¹⁵K lea jiina faat fat n sɔlua na l k janḡanii? K a bia luon k a fat n bik luanaa? K Rasel yet'ɔ a fii tuln a bija luana na, fin nan Jakob bo saa dual dinna nyiɔk. ¹⁶K Jakob nba tan nyii kpab k jen yuo nba k Lea cet k pakɔ a, min nan fine saa dual nyɔk na; k maan n jii n bija luana k pa a paak a. Jakob din dual nanɔ l daal nyiɔk. ¹⁷K yennu ḡbiint Lea mialu, k u suol k mal bonjak, k pukn maalu munḡmu. ¹⁸Lea din yet a, yennu tuln nyuata, k maan maa jii n daabpuok k tul n sɔlua na. L paak k u pul bik manḡ Isakal. ¹⁹Lea bia din ḡamm suol puol k mal bonjak k pukn maalu munluob. ²⁰K yet a yennu tuln piinḡa nna. Mɔtana n sɔlua pal sii pien n paak k maan n malɔ bonai banluoba. K pulɔ Sebulan. ²¹K bia ḡamm mal bonpuok k pulɔ Dina. ²²K yennu din tial Rasel po, k ḡbat u mialu k tulɔ matuk. ²³K u suol puol k mal bonjak k yet a; yennu tuln bik k nyinnin fei ni waa. ²⁴Wun ḡamm tuln bonjak. ḡanne k u pul bik na Joosef. ²⁵Josef puolpo e, k Jakob yet Laban a tulmin yaak k man ḡmat kun n tiɔnḡ duo ni. ²⁶Jiin n puob nan waat nba k n tuma k la na k tuln, k man kun. A mi ma tun tula bianḡ nba. ²⁷K Laban jii n ḡaant k pa sial, n la jabaat ni, nan a paake k yennu tien piisn n paak. ²⁸Wantn a nyuat nba tie bianḡ nba k man paa. ²⁹K Jakob yet'ɔ a: a mi maa tuma bianḡ nba nan maa got a bonkobit k pɔt bianḡ nba. ³⁰Waam nba k a din mok a k n baal na, i yabt k ji kaa kanni. Mii saan sianba kul yennu tuu tien piisn a paak e. Tɔn l janḡ nan man lon n mɔnḡ yala. ³¹K Laban boiɔ a n saa paa bee ? K Jakob jiin a, n k luon patii kaa-fii sak n dudukt nba k mək luon k n wanna na n bo sii golii a bonkobit na e. ³²ḡaant man kua a bonkobluok ni dinna k gann peiuk nba kul mək lekbonn nan pebila nba tie pebɔ nii kul nan buunii kul nba mək lekbona k bii tie n yab. Paatii nba k luon ne na. ³³ḡaan sianyuo a tan saa bann maa tie niḡanɔ nan maa k tie niḡanɔ. Fii tan kua n bonkob luok ni k la pieuk nba k tie pelebona kuo k k tie pebɔnḡ k bia la buuk nba k tie nanyukbonte. ³⁴K Laban jii na: n saka faa dukn bianḡ nba na ti saa tun n nae. ³⁵L daal k Laban gann bujai nba mək leka na nan bunaanii nba mək leka na nan pebonii na, k te k u waat guu bonkobit manḡ. ³⁶K u tan jiib k somm namm daa ḡanta. K Jakob bial k golii ḡua laban bonkobik nba tenn na. ³⁷K Jakob cua tisiak n na yiinmaata, k pukit yenn nba dapɔkii k l ji pien. ³⁸K u jii yiinii na k bil bonkobit na tuann po baa nyu nyun sianba na, u din tien n na k maan bonkobit na i sik nyun nyunu b tuu do liebe. ³⁹K buunii na i duo lieb lenḡ b tuu mal bubi pupolii nan bon lakii. ⁴⁰K Jakob bɔkit pei nan buunii na k tokimm laan bonkobt bɔnii nan bontommii na po. U din maa u tiɔnḡ bonkob luoke ḡaan nyik laban yal na. ⁴¹Yuo nba k bonkob paalii nz duo lieb na, Jakob tuo jii yiinii nae k b tuann po b nyun nyu buol a bii do lieb yii nii manḡ buol. ⁴²ḡaan din k biln yii nii na bonkob butmii na tuanni. L din k wei kaa waa, k Laban bonkobit kul tie bonbutmii ḡaan k Jkob yab tie bonpaalit. ⁴³L din tien n nae k Jakob mək it yiama. U din mək pei nan buunii nan daaba nan Naagunii nba nan bonii.

Chapter 31

¹K Sakɔb gbat Laban bonjai waas nba paako k yet a Sakɔb gaal t baa faal kule, k t baa faal manje k u ji k tien lik daano. ²K Sakɔb bia got Laban munj po, k la k l ki tie nan la tu tie bianjnbaba na. ³Nanne k kagbennu yennu yet Sakɔb a: njmaatla a ba nba duo nba k b maala na ni, k n si be naana. ⁴Sakɔb tun k b Saan yiin u njapuob lasial nan Lea, b din be kpaab ni u bonkobit buol. ⁵K u yet ba: N laa, I baa ji k goliin ningot njann nan yuonba daan gaal na, njaan n ba yennu na be naani. ⁶I mɔnnj ban nan n tun k tul i baa nan n pannj kule. ⁷Njaan k i ba kpaalin, k kpint n paauk fuunu piik, njaan yennu k cabɔ a wuun tienin bonbiili. ⁸Yuonba k u din yeta: Buunjmata na sii tie a paauko, bonkobit nba kul sii mɔk kob nmata si tie a yaale. U bia din tu yeta ! buuk nba kul mɔk kobnjmata na tie n paauko, buuni na kul din tu mal buubik njmata. ⁹Yennu din gaal i ba bonkobit na k tul mina e. ¹⁰Yuonba k pei na din tu kua naauk yuo na, n tu gikit got san paapo k la yelintu ninn, nan bujai nba do bunaani na tie kob njmata e. ¹¹K yennu malaka yetin damiit ni a! Sakɔb! k n jiina a minna a! ¹²K u yeta: gotl yot sanpaapo, buujai nba kul do buunaani na tie kobnjmatae, nan bon pupoli, k maan n la linba kul k Laban tie a. ¹³N tie Betel yennu e, sianm nba k a din caan tann k mann maalunnj k tuln na. Mɔtaana, fiit k nyi duo na ni, k njmat kun duo nba k b din maala na ni. ¹⁴Lasial nan Lea jiino k yeto a: t bia mɔk sial k l tie t fal k be t baa naak na nii. ¹⁵U k goliit nan t tie saan m na ka u njak na ni, k maan u din kɔie te, k gaal liikli k dii? ¹⁶Mɔkint nba kul k yennu ji t baa buol k tula na tie tinm nan t waas yaale. Mɔtaana tient linba kul k yennu yeta a fan tien. ¹⁷Sakɔb fiil k te k u waas nan u puob jaak laaguni nba. ¹⁸U din jii u bonkobit nan bonnjaana nba kul k u din mɔk, bonkobit nba kul din tie u yal nba k u din mɔk k daa be Padan-Alam na, k kun u baa Isaak duo nba tie kana na ni. ¹⁹Yuonba k Laban saan a wun kuol u pei na, k Lasial kua jan u baa pata, ²⁰K Sakɔb kpala Laban, k u k ban nan u saa Ciali. ²¹U din cial nan linba kul tie u yaale, u din fiilee k puot mɔkl k saa Galaat jual po. ²²L daa njanta daale, k b din wann Laban nan Sakɔb ciala. ²³U din yiin u waali k b wei sonm daa njanlole k saa baalo Galaat jual buol. ²⁴Njaan l daal nyiɔk k yennu baal Laban buol daamit ni k yeto a: Suot a mɔnnj k daa piak nan Sakɔb bonbil a mii bonnjanni! ²⁵Lenje k Laban din baal Sakɔb. Sakɔb din caan u lanbonnj jual na paake, k Laban mun caan u yal mun njua nan u waali Galaat jual manj paati. ²⁶L yuo k Laban yet Sakɔb a: A tuumin be? bia paake k a kpannin k jii n bonpoi nan baa tu suol niib tɔb ni na k siet nanmi? ²⁷Be e tien k cial k bɔl mi, k kpan nin, k ki paakin Siali? N daan bo sa caaba nan kpinkpanmuk, nan yaani, nan bonmmuate. ²⁸A daan k te k n muat n waas nan n bonpoi tankpina! A daan tun jaat tuonna. ²⁹N mɔk pannj bonciann k sa fit tiena bonbiila, njaan a baa yennu na klon paak naanin k yet a: Suot a mɔnnj k daa tie Sakɔb bonnjann kuo bonbiili! ³⁰Mɔtaana nba k a siet na, a yan duukin a ba njak powa, bia paake tien k a jan n paata? ³¹K Sakɔb jiin k yet Laban a: N daan njmaan k bia duukin nan l paasial a saa fat a bonpoi e. ³²Njaan lii tie k a laa a paata manj sua buol wun kpo! T ninjanm na tuann, fan ji. Sakɔb din k ban nan Lasial jan u paata manja. ³³K Laban kua Sakɔb lanbonnj ni, nan Lea yaal ni, nan u tuontunna lanbont ni, k ki la siali. U din nyi Lea lanbonnj ni k kua Lasial lanbonnj ni. ³⁴Lasial din jii u baa paata na k tien laaguni kaanu paak tinj po k wei kal l paak. Laban din got lanbonnj na ni kul njaan k la Siali. ³⁵K u yet u ba a! N yonmdaano daa dont wuutuol n paak, k man fiit set a numpo, k maan n be nan puote. U din lon k k ki la paata na. ³⁶Sakɔb kluutuol duo, k u kɔn nan Laban. k u njann paako, k yeto a: n tuun bonbilanne, k n biit tie bee, k a waan nan paal biili? ³⁷Faa got n bona ninj yuonba, lannepoe k a la n njak ni? Jiin l bont k bil n numm ni k n ninjanm nan nin janm n la k wann wunba mɔk mɔni ti banle ni. ³⁸Gotl, bina piinle e na k n bial a njak ni; a pei nan a buuni k ban boti; kn k ban njman a Pejaki. ³⁹Bonsusuok k ban suol bonkobuku, l din tie n panne. ⁴⁰Yensuuk ni naauk din tu mɔkin me, k waat dia nyiɔk, k guan din k mɔki mi. ⁴¹Bina piinlee na k bial a njak ni, k bina piik nan njanna k n jii tun tula a bonpoi banle na paak, k bina njanluob k n jii k kpaal a bonkobit, k a kpint n paauk fuunu piik. ⁴²Li din bo tie k n ba yennu na k be naanin, Ablaham yennu, Isaak yennu nba k n njmaamo na be naanin, a bo sa te k n siet a buol yanne. Yennu la n faala nan tuona nba k n tun tula nan nii na, k wonn k u won bu n buut. ⁴³K Laban jiin Sakɔb k yeto a: Puob na tie n klasse, k b waas na tie n yaab, k bonkobit na tie n bonkobit e, k linba kul k a goli na tie n yal. K n saa fiit tien be-e dinna k b malib tingbonnj na ni? ⁴⁴Baat, k min nan finnin lol mɔlol kli tie siala min nan fin sinsuuk ni! ⁴⁵K sakɔb jii tann k caan, k l tie sial b. ⁴⁶Sakɔb yet u ninjanma a! jiin taana na man. K b jii taana k puon, k b dii kjiet tan puotl na buol. ⁴⁷K Laban pul lenj Segal Saaoluta, k Sakob mun pul lenj Galet. ⁴⁸K Laban yet a: taanpuotl na e tie siala dinna min nan fin sinsuuk! L paake tien k b din pul lenj Galet. ⁴⁹B bia din yii lenje biak mis pa, k maan Laban din yeta: Kaagbennu i gooli min nan fin yuonba k t k laat. ⁵⁰Lii tie k a tie n bonpoi na toonu, k bia jiin puo lieb k pukin b po, l k tie nilɔ ka si be ti sinsuuk ni, suot a mɔnnj, k maan kaagbennu yennu e tie nin nan fin siala daano. ⁵¹Laban yet Sakɔb a: gotl taan puotl na, l taanpuotle tie siala k n senn min nam fin sinsuuk. ⁵²Taanpuot l na nan tann tialu tann nba k t caan na e tie t siala nan n kan ban yaakl l puol k piikina ni, k a mun bia kan ban yaakl i puol k tienin toonu. ⁵³K Ablaham nan Nakol yennu nan b jie janm yennu, tie t balbuulo k Sakɔb pol nan u ba Isaak yennu nba k u din njmaamo na. ⁵⁴K Sakɔb mann maalunnj jual manj paak, k yiin u ninjuanm na k b dii. Baa dii gbenn yuonba, k b dual jual manj

paak l daal nyiɔk. ⁵⁵Laa yent saan nyiɔk ni yuonba, k Laban fiil k muat u waas nan u yaabuona taankpiina, k tien piisin b paak. Njaan siet ŋmat wa tu be sianminba.

Chapter 32

¹saakob nba tōkin u sōnuu k saa , kutan cet yennu malakaa nba sōnjok paak . ²Saakob yaan lab yoo nba ku yet a: yennu kanjina , k pul lenj sann Maanaiim. ³ħanne k saakob tun tuntii a bin liit u ninja Esaau buol , seil , Edom yiaal ni. ⁴Ktulb mobonnaa na a: yaa saa pak n yomdaano linb i na : A tuon tunno saakob yaan pak linba i na a: A n saan bent Laaban ħaak , k woi lenj kakaa nan mōtaa na; ⁵Nmōk neii nan peii nan wobii , nan dabaa , k yaa ntula n camba ; k laan k laan a saa tinnin ninbaok k sommimii. ⁶Tuomii na nba saan k tan jen saakob buol k b yet saakob a: a ninja Esaau tien siil k fiil a wun ceta ; u puolpo juamuu tie jab kobiħanna. ⁷K saakob yan put , k jaħanii suolo k u bōkt u niib nba be u buol na nan peii , nan neii nan wobii, nan yonyokt na kannii ħanle; ⁸K dukin a: Lii tie k u ninja Esaau cet k paak kanj na yenn k kpiib, ħaan kanj nba tenn na saa ciaal k paako a. ⁹ħanne k saakob mial yennu a: nbaa Ablaam , nan Isaak yennu , kangbennuk , nba yetin a: tunt a duo ni sian nba k b malaa na ni , k n saa ħanmaa ! ¹⁰N mantik waakaa , nan ħami nan mamōm nba ka tuon k tien min nba tie a daabl na. Maa din puot suodonn mōkl na n din k mōk sial , lii ki tie madi dia patu nba na kukuaii ka , ħaan mōtana, saa bobin n niib nan bonkobt kannii ħanle a. ¹¹N mei aen yennu , maa fin fatin k nyinin n ninja Wsaau nuu ninj! k maan n ħmaan nan wun kpi min , nan puo , nan n waas kulaae . ¹²K finn yennu , a k yet a: n saa te ka bonaa kul n saan fanu k tulin , k bia saa te k n yaa buonaa n pōt k yab nan mōkl ni tanbiinii na , k yab k sua kan fit k kan ba jan . ¹³L yial ninje k l bonn saakob k u dual lenj k l yent gbenn , k u jii waa mōk linba u nuu ni k l tie mōkint , a wun pe u ninja , Esaau pinii , k l piinii tie nae : ¹⁴Wonaanii kobii ħanle nan wojaii pienle , pinaanii kobii ħanle nan pijaa pianle , ¹⁵Yonyok naanaa pientaa nan b waas , naanani pienna nan naajaa piik , bonnaanii pienle nan bonjaa piik . ¹⁶U din bōk bōk , k jii u tauontunnaa yennō - yennō k tōkin -tōkinm bonkobt manj cakaa-cakaa , ħaan yetb a: gaat man liik nan bonkobt na cakl -cakl , k tuu foon yial b sinsiuik ninj a lieb n fit k waan. ¹⁷u din yet u daabl nba gaal liek na a: li -i tie k n ninja Esaau ceta k boii yaa a, ħmei tie a cambaa ? Asaa lee ? ħmei bonkobti be a nunj po ka waab na ? ¹⁸Fin yetō a , A daabl saakobl saakob bonkobte . u jiib a wun pi u cambaa Esaau -e. u mōnj waa t puolpo . ¹⁹k bia pak nna k tul wunba waa munle paak , nan muntaa paak , nan binba waa bonkobt na kul tuoku , tuaku nna k tan gbenn , a bin tu pak k tul u ninja Esaau yoonba k b cetō. ²⁰Ii tuu pako a: A daabl saakob waa t puolpo . k maan u maalin tie a wun jii piinii , l k kua u saa nyik k cabōa , ħaan gaalo nan palmann . ²¹K u te k u tuontunna liit na piinii nal daal , ħaan k wua bial dual lenj l daal nyiok . ²²L daal nyiok k saakob na , nan u waas piik nan yennō na k puom saabok mōkl na . ²³U puom nan u bonnaa nba kul ku mōke kul ħaan jen lenj ²⁴k saakob ji bial be u kukua lenj l daal nyiok . k jasua tan baal k gbaa gbigbaal nan nan saakob nyiok manj k tan tuu sannyo faal . ²⁵Wua tan la nan u kan fit k nyiaa saakob yoo nba k l ji yentl na k u faa saakob kpieluk k kpet . ²⁶Jua na nba ji la nan l yentl k gbent na k u yet saakob a: ħaantin k n saan . k saakob mun jinno a: N kan nyikaa yann , k a k yat yetinam n paak . ²⁷k u yet saakob a: A sannii ? k u jiinno a: saakob . ²⁸K u bia yetō a: A sann j ki tie saakob kaa , ħaan b ji si yiaa Israel ;e ; k maan a gbaa nan yennu , nan niib , k bia nyannib . ²⁹k saakob boio , k yet a: n balmaae , ten k n bann a sann . k u jien a: Bei te k a luon fin bann n sann -i ? ħaan yat yetinam u paak lenj. ³⁰K saakob yet a: N la yennu nan n ninbina , ħaan bia mōk manfool , k l paak k u ji pul l buol penial . ³¹yennu yaan ji duo yoo nba , k saakob ji siet penial , k gal saan . waa ji saa k u somm doli , k maan yenn faa u kpieluk k yiil-a . ³²ħanni tien la nyii l daal k tan tu dinne , k Israel tieb k ħman kpieluk buol nant, k maan saakob kpieluk buole k yennu din faa k kpet .

Chapter 33

¹Jakob muut ninbina k sua Esaii baat nanu jab kobii njanna, njanne ku biit u biit u waat k tul Lea nan Lacial na u puobit banle na. ²U din gaan puobit na nan b waat, k waan Lea nan u waat njann ji juont Lacial nan u bija Josef puolpo. ³Jakob din gaal b tuane po, K waa saa baal u nin ja buol yoo nba, ku gbaan k tibin ku yugbial sii tinj, taal munlolo. ⁴Naan k Esaii cial, k cietuo k puul lolua, njann muatu tankpinn kb banlie kul bui. ⁵Njaane k Esaii jiant got k la puob nan waat na k boii b a, lanme ne? K Jakob jiina conbaa, yennu nan u njant ni, waa tulin nünbae na. ⁶Ku u puobiit ne nan b waat baal k tan gbaan, ⁷K Lea nanu waat mun baal k gbaan, k lasel nan u bija Josef mun juont baal k tan gbaan. ⁸Njanne k Esaii boi a, k koonn nba kin ciet ne muuni. L paak mun bo tie bie? k Jakob jiina n bo man maanpale". ⁹Naan Esaii jiin a, n naabik, n mokint janj i dia njann. ¹⁰K Jakob jiina, Esaii canbaa li ti ka pal mei paak, fan gaal piinii ne. Maa la a numpo na, l tie nan n la yennu numpo, kman a gaalin nan palmaa stla. ¹¹Canbaa a gaal n piinii nba kin baal nann ne maa n tula na. Yennu dian fanu k tulin linba kul kn luona. Jakob din tukin k baalmua nan waa tangaal pünii manj. ¹²Njanne k Esaü yeta, njant k tin paan sonjok n saa gal a tuann. ¹³K Jakob jiina, Aminan waat na bannj, K l bia tie man dakin bonkobt nan b waat na poe Bi sonm nanm yian yian daal yennkua k pukin, b saa kpowa. ¹⁴N yonmdanua gaal n tuann po kin si waa waan waan bianj nba k bonkobt ne nan waat na saa fit somm, nan maa tan wei k baala EDOM tinj ni. ¹⁵Esaü yet a, njann njalin, njant k man nyi k n jab ne siab a buol njann k Jakob jii na linbane k tie damii, kl maan min kpan bo luon man maan a pale. ¹⁶L daal k Esaü njmat k gaal sonu k kun seil. ¹⁷Naan k Jakob saan duo nba k b yi sukoth ne. K saa maa njak lenj, k bia tien maasu lenj k kuant u bonkobt. L paak k b pul lenj Sukoth. ¹⁸Jakob nba din nyii Paddan-Alam, ki kun na, u din saa baal Sichem duo nba be Kanaan tinj ninj ne nan laa fia, k tien u kaonj duo na kpinj. ¹⁹U din daa tinj ne Sekem bija Hamol yaabuon a buol e k pa salinpiebina kobk. ²⁰Lenj ekudin maa malunj binbintil, k pulil yennu nba tie Islael tieb yennu ne.

Chapter 34

¹Saakob nan u nmaapuo leya nba din mal bon puek nba k b yiu Dina na din tan nyii gɔln dasial a wun fuont kie nann tieb bonpoi. ²K Hamol , nba tie duo na ni bat na, bija Sisem, din lau k suolɔ, k mabino, dua nana. ³K nian din kua Dina ni bonciann, k din luon wun dako k kuanɔ. ⁴K Sisem din pak u baa Homal a: N luon k a gaal bonpuok nae k n kuanɔ. ⁵Saakob nba din gbat nan b mab'n u bipuo Dina k dua nana k dinno fei na, k sua k u njaajab kul saan bonkob kpaalu wa k u nmin suon nan baa tan jen. ⁶K Hamol nba tie Sisem baa na saan a wun saa la Saakob k pak nana k jiin l po. ⁷K sua k saakob bonjaina mun kpan daa nyii muuk ni, k kunte, baa gbat l'nba na yuo nba, k b palaa biil k b wutuol duo sisem paak, k maan waa tun l'nba k fiak Israel tieb k mabin Saakob bi puo k dua nana. ⁸K Sisem baa Hamol pak tulb a: N bija Sisem nunm gbuo i bipuo na wa, n balmie, yin bo cabo k wun kuanɔ. ⁹I njan k tien taan mɔb, kii kuant t lieb waat man. ¹⁰Ki sii be duo ni, k be yaa luon sianba, ki kpentl kpinkpounj, k ii mokitl¹¹ k Sisem pak Dina baa nan u yualib a: ii yabl sonm n ,njan k n tuli yaa luon l'nba kul. ¹²Wantin bonpuok manj paati nan paab nba kul kii luon, lii tie tuo k cabn bonpuok na k n kuanɔ, n saa tuli l'nba kul kii luon. ¹³K Saakob bonjai na pak k kpann Sisem nan u baa Hamol, k maan sisem nba din dinn b waalo Dina fei na paak. ¹⁴K b pakɔ a: t kan fit cab k t niipuo n saan kun daano nba k u punn k poti, k maan l sii tie fei-e k tul. ¹⁵Lii tie k ii sa sak k pot i bonjai kul puna, k ii tie nan tinm na t bo saa sak caba k a kuanɔ wa. ¹⁶T bo saa fit ki kuant lieb waat , k bia ba saa tuo k kua i duo ni, k tinm nan yinm kul n taan kii tie nibuolyennj. ¹⁷Naan lii tie k a tuo t maan, k ii k pot ii puna, t saa jii t bipuo k ii saa nana. ¹⁸B mɔmaan na kul din man hamol nan u bija Sisem po. ¹⁹Nasimo na din k taantl baa yaa wun tien l'nba na po, k maan u din mantik luon Saakob bipuo na bonciann. U din tie wunba k b njaak niib kul tieno cɔ linte. ²⁰K Hamol nan u bija Sisem nmat kun b duo tanmɔb buol, k saa pak nan b duo ninj niib kul a! ²¹Jab na tie t nasin yuat n bae, nyikinm, k bii be duo na ni nan tinm, kii lin bi yamani, tinj na yaba, k bia saa jannjiba. K t sii kuant b waata, k b mun kuant t waat. ²²Naan jab na sa tuo kii be nant, k tin taan kii tie ni buol yennj, lii tie k t kul tuo k pot t puna, nan njanm na. ²³B bonkobt nan b mɔk'nt kul bokii tie t yal kaa? njaant k tin tuo b maan na, k bin bial k i be nant. ²⁴B'nba kul din baal duo na tanmɔb ni na din tuo Hamol nan u bija maan nae k b kul pot b punan, bonjai nba kul din baal duo na tanmɔb ni na. ²⁵Daa nantaa daal, k sua k b daa din be nan fiat na, k saakob bonjai banlie, Simeon nan Lefi ,b'nba tie Dina naa waat na k b bol jii b saata, k kua dua na ni, k kpai jab na kul. ²⁶B bia din juu Hamol nan u bija sisem k kpai be, njan ji nyinn Dinna sisem njaak ni k yaant nana. ²⁷K Saakob bonjalei nba tenn na kua , k jii duo na mɔknt kul, k maan baa dinn b nii puo fei na paak. ²⁸B din jii b pei nan boni, nan l'nba kul din be duo na ni, nan l'nba kul din be kpaant ni; ²⁹B din yaat nan l'nba kul mɔk nyuate, k suol puob, nan waat, nan l'nba kul b njei ni. ³⁰Nanne k Saakob yet Simeon nan Lefi a: ii baal nan ninmo nne n paak na, k niib na kul ji sii namime, k kon nan . N k mɔk jab k b yabi, lii tie k b taan mɔb b saa buont min nan n niib na kul a. ³¹K b jiin k yaa: k b ji sii dia t niipuo k tiu nan u tie cunconne naa?

Chapter 35

¹K yennu yet Jakob a fiit kii saa Betel yian k saa kua lenj. A saa maa malunj binbintl lenj k tul min yennu nba din lekit a paak yuo nba k a din tii k yaatil njaan nyikt a njina Esau na. ²K Jakob yet u njaatieb nan binba kul be u buol a nyikin man pata nba kii mək na. Wuut i mənə k lia tapaant. ³T nyi n nae k saa Betel sianba k n saa maa malunj binbintl k tul yennu wunba sommitin wahala yuo, k ba nanin sianba kul k n saa. ⁴K b tul Jakob b pata nba kul t b mək, nan b b tuttuuta nba k b tuu, k u pii tinj ni tijakpel nyakit, k l kpia Sekem. ⁵L puolpo k b k siet k saa. K janmaanii suol digbana nba kpial na niib k b k fit wei b puoli. ⁶K Jakob nan u niib kul baal Lus duo nba k b yil Betel mətana, k l be kaana tinj ni na. ⁷K maa malunj binbintl lenj, k pul lenj sann Betel yennu; k maan yennu fiit u mənə k wannə lenje, yuo nba k u din tiin k nyikit u njina na. ⁸K Debola wunba din yuol Rebeka na kpo, k b piu tijakpel nyakil, k jin Betel niidiitu po, k b pul tiik na mənii tiik. ⁹Jakob nba din nyii Mesopotami k jen k yennu dəkkit u paak k tulə piisn. ¹⁰K yetə a, a sanne tie Jakob, njaan laa nyii dinna k saa a sann ji sii tie Isael n nae k yennu pul Isael. ¹¹K yennu yetə a mine tie yabnt yennu ii mək waat bonciann. A maalu sii tie buolu boncianne, k kpanbala saa nyi a maalu ni. ¹²Tinj nba k jii k tul Abraham nan Isaak na n bai saa jii k tul a yaabuona nba saa wei a puol na. ¹³K yennu ji nyikəə, sianba k u din dəkkit u paak na. ¹⁴K Jakob caan tann sianba k yennu pak nənə na k muan daan nan kpan l paak k l tie malunj. ¹⁵K pul lenj sann Betel. ¹⁶Jakob nan u njaatieb nyii Betel. Baa paa sənə k l tenn waan nan bn baal Eflaf, k yuo baal nan Rasel mal bik; k u matuk manj din paal hei. ¹⁷K u matuk tonu nba din pukii na k maannaa na betə a Rasel daa tiin janmaanii l tie bonjalieke. ¹⁸njaan k Rasel kpen na. Waa kpenn yuo nba, k u pul bik na Benoni, njaan k u baa pulə Benjamin. ¹⁹Rasel nba kpo yuo nba, k b piu k kpian sənə nba saa Eflat na. Mətana, Eflat sann e tie Betlehem. ²⁰K Jakob caan tialu tann lenj k l dək ji tie Rasel kaauk nan dinna. ²¹K Jakob cat k caan u kaanə bakliel nba be Edel juonfuok po na. ²²Jakob nba daa din be tinj manj ni na k Ruben dua nan Bilha, wunba tie u baa njaapuob na yənə. Jakob din gbat l po ku wutuol duo bonciann. Jakob din mək bonjai piik nan banlie. ²³Lea bonja din tie Ruben, wunba tie Jakob bikpelik na nan Simeon, nan liifai nan juda, nan Isakal, nan Sebulon. ²⁴K Rasel bonjai tie Josef nan Benjamin. ²⁵K Bilha, wunba tie Rasel biyualə na bonjai tie dann nan natali. ²⁶K Silpa wunba tie Lea biyuolə na bonjai tie Gaad nan Asel. Jakob din mal bonjai na Mesopotami. ²⁷K Jakob saan u baa Isaak buol Mamle duo ni, sianba kpia nan Heblon k Abraham nan Isaak din kua na. ²⁸K Isaak dii bina kobik nan piinniin. ²⁹K kpo, k tie nikpelmənə. K u bonjai Esau nan Jakob piiu.

Chapter 36

¹Esau wunba k b bia yiu Edom na waat nan u yabuonaa sanaae na. ²Esau puob manɲ din tie kanaa waate; k b sanaa tie : Ada, k u ba tie Elonn, Hetienn jua; Oholibamak u tie Ana bipuo k Ana tie Tibeon Hefienn jua; ³Nan Ismael bipuo Basmal, Nebasot nipuo. ⁴Ada din mal Elifas; k Basmal mal leuel: ⁵K Oholibama mal seus, Saelanm nan kole. Waat nba k Esau puob din mal kanaae na. ⁶Esau din ji u puob nan u bonjai nan u bonpai, nan u nai, nan pei nan bunii, nan u ɲaa mɔkint kul k nyi kaana tiny ni k yaat fɔkit nan u ninja Sakob k tan be sial po. ⁷K maan b mɔkint din yab bonciann, k b bia mok onkobit paaa, k din kan fit taan kua dingban yenn kua ni kii kpaalib. ⁸Esau din tan kua seil jualpake. Esau manɲe k b yiu Edom. ⁹Esau waat nb kua seil jual ni k b yib Edom tieb na sanaae na: ¹⁰Esau waat manɲ tie: Ada bija Elifs, Ada tie Esau ɲaa puo; leul, Basmal bija, Basmal din tie Esau ɲaa puoe. ¹¹K Elifas waat tie: Teman, Omal, Tefo, Gaetam nan Kenas. ¹²Elifas bo yuakit nan Timna k u tan malua bik k pulɔ Amalek. Esau bija Elifas waat manɲe ji tie Esau ɲaapuo Ada yabuonaa. ¹³Leuel waate na: Nahat, Selas; Sama nan Misa ɲanme mun tie Esau ɲaapuo Basmal yaabuona. ¹⁴Tibeon bipuo nba k b yiu Ana, k u kun Esau k mal Oholibama na waat sanaaena: seus, saelam nan kole. ¹⁵Esau na kuut ni Sakob sanaae na: wunba bo tie bija kpel tie Elifas k u na kuut sakab tie: Teman, Omal Tefo nan kenas, ¹⁶Sakua kole, Gaetam, Amalek. Binba na tie Elifas waate k tua Edom tinnɲi. B yaa tie Ada'e. ¹⁷Esauu bija leuel nakuk sakab tie: Nahat, Selas, Sama nan Misa. Sakab nba tie leuul waat k tua Edom k tié Esau ɲaa puo Basmal yabuo-nae na. ¹⁸Esau ɲaa puo Oholibama yabuona sakab tie: Seus, Saelam, Kole. Binba na tie Ana bipuo nba kun Esau k b yiu Oholibama na waat e. ¹⁹ɲanme tie Esau waat nan bi saakab k b yiu Edom. ²⁰Seil wunba nyi Holien, k din cint kua duo manɲ waat'e na: Lotan, Sobal, Tibeon, Ana; ²¹Disɔn, Etsel, nan Disɔn, Holien yabuona seil waat sakabe na: k b kua Edom tinnɲi ni. ²²Lotan waat bo tie: Holinan Hemam. Lotan bo tie Timna nipuo. ²³Shobal waat bo tie: Alfana, Manahat, Ebal, Shefo nan Onam. ²⁴Tibeon waat: Asa nan Ana. li Anaedin la nyun ton nba buni nyuntolin tin kuonnɲi, yuo nba ku din kpaal u ba Tibeon bonii. ²⁵Ana waat: Disɔn, nan Oholibama, Ana bipuo. ²⁶Disɔn waat: Henmdan, Esban, Sitlan nan Kalenn. ²⁷Etsel waat: Bilhan, Saalan nan Akan. ²⁸Discann waat: Utis nan Alan. ²⁹Holienn sakab: Lotan, sakua soobal, lua tie Tsibeonn, nan Ana, ³⁰Sakua Disɔn, Etsel, Disɔn, Holienn buolu ni saakab nba bo be nanm seil tinnɲi ni. ³¹Kpanbalaa nba bo dia nann Edom ma k Israel buolu tan gal sanaae na. ³²Bela, beol bija bo di nann Edom ma k Israel buolu tan gal sanaae na. Bela Beol bija bo di naan Edom; k u do pienu sann tie Dinhaba . ³³Bela din kpo; k Sobab, Selas bija gal u yial k dii naan. ³⁴K sobab tan kpo; k Temanit jua Husan kal u nann koko pak. ³⁵Husan kuun puopo, k Bedad bija Hadad kal u kok pak. ɲuae din fa Madian tɔb moab tinni. U duo sann din tie Aft'e. ³⁶Hadad tan kpo, k Samla, Masleka jua gal u naan. ³⁷Samla kuun puol; k Saul wunba din kua Lehobot mɔk gbianu kal u yial ni k di naan. ³⁸K Saul kuun puol po; Akbol bija Baal Hanan kal u kok pak k di naan. ³⁹Akbol bija Baal Hanan kuun po; k Hadad di unan k u duo sann tie Pau; k u ɲaa puo sann tie Mehetabeel, Mesahad bipuo, Matled bik. ⁴⁰Esau waat nan u yabuona, nan baa din kal sian nakut sakab sana a'e na: sakua Timna, sakua Ala, sakua setet, ⁴¹Sakua Oholibama, sakua Ela nan sakua Pinɔn, ⁴²Sakua Kenas, sakua Teman, sakua Mibtsal, ⁴³Sakua Magdiel, sakua Ilam. Binba bo tie sakab Edom, nan babokua bianɲinba duo nba k b bo yent nani. Lenɲe k Esau gaal Edom sann k tɔ yeja Edom.

Chapter 37

¹Jakob din kua kanaa tin̄ni e, siaminba ki u baa din tuu kua na. ²Jakob nan u ŋaatieb labaale na: yoyef din tie naasinbike, ki m̄k bonna piik nan ŋanlolii. Ki kpaal pei na buuni. ŋua na u yualib; Binba din tie u baa puob Bilna nan silpa waat na. K yiyef jent nan u yualib labaabiit nan bituonna wa ki b tun ki want bi baa. ³Jakob din mantik luon yoyef ki cie u waat na kul, kima u din kpete wa ki malua. U din nyal lioti, Jak nba ŋmat cabaa nba ŋanne ki tulɔ. ⁴U yualib na nba la nan bi baa mantik luon yoyef ki gal bi kul na, ki bi ji nanm̄, ki ki piak nanɔ nan lom̄me. ⁵Dasial nyiaɔk ki yoyef damii damiit. Waa yet u yualib damiit na, ki nan ŋamm pukin. ⁶U din yetib a gbiintil man damiit nba ki n damii na: ⁷N damii ki kul be kpaab niki jaan jiet, ki bobint, ki n yal tan fiil set ki i yala mun set ki lint n yal, ŋaan gbaan ki tibin n yal na tuann. ⁸Ki n yualib na boi ma. A duki nan , a saa di naan ki diat amii? Ki bi ji ŋamm nam̄ bonciann, kimaan u damiit na paak nan linba ki u yet ki gaan bi po na. ⁹Ki yoyef bia ŋamm damii damiiliet, ki yet u yualib a. N bia damii damiit , li ni ki n la yennu nan ŋmaalik nan ŋmaabila piik nan yenn, ki bi gbaan n tuann po. ¹⁰Ki u bia bet u baa damiit man. Ki u baa yakii nanɔ a. Dami buolibee na? A duki nan a naa nan a yualib nan min tan saa gbaan, ki tubin ti yula ki ti yugbia i siit tin̄ a tuann amii ? ¹¹Yoyef ninjamm din m̄k funfunn nanɔ ŋaan ki u baa ŋalin dukiie ki jiin li po. ¹²Dasial ki yoyef yualib saan a bin kpaal bi baa pei sekema duo ni, ¹³Ki Jakob yet yoyef a , n luon ki fin saa sekenn siaminba ki a yualib kpaal pei na ki yoyef jiin a, n tien siila. ¹⁴Ki Jakob yetɔ a, i saa ki saa got ki laan a yualib m̄k laafia-a, nan bonkobit laafia po. Ki jen ki tan wannin, n nae ki baa din tum̄. Ki u suol s̄nnu ki nyii Heblon baauk ni, ki saa baal sekem. ¹⁵Ki ji lin lintl ki jua nna tan lau ki boiɔ a, A luon bee? ¹⁶Ki jiin a, n luon n yualibe, binba kpaal pei na. A saa fit wannin baa be siamii? ¹⁷Ki jua na yetɔ a bi d̄ɔŋ saana, n bo gbat ki biyien a bi saa Dotann. Ki yoyef wei t̄ki bi taa ki saa lab dotann. ¹⁸Ki bi la u banf̄kil a, nan waa tan baat bi buolin, ki bi lol baa saa tien bian̄inba ki kpiu wa. ¹⁹Bi din yet bi lieb a. Damiit daanitna nae baat na. ²⁰ŋaant ki tin kpiu man, ki luu bunbunkonna ni yenn. ŋaan yet a muuk ni bonkobuko suolua. Ki tin jii la u damiit na nba tie linba. ²¹Ki lu ben gbat baa yien, ki u yiab a wun tinn yoyef, ki yet a i daa te ki ti kpiu. ²²Kpan lum̄ bunbunn na ni, muuk ni na, ŋaan da tie u dan̄i. U yet n na ki gbaa a wun fat yoyef manfuol u ninjamm buol. Ki jiu ki ŋmat kunnɔu baa buol. ²³Yoyef nba baal u yualib buol yuo nba ki bi liat u liatija ŋan̄ na. ²⁴ŋaan jiiu ki luu bunbunkonn ni. ²⁵Baa di jiet yuo nba, ki bi la Ismael tieb ki bi yaba, ki tie kpinkpenta ki nyii Galaad ki saa Eyiip̄t, ki bi yinyokit jii tulaali, nan kpan numubit. ²⁶K Juda yet u ninjamm na, a li i tie ki ti kp̄ii ti waalɔ na, ŋaan bia d̄okin u kuun nyualante ki saa la ? ²⁷ŋaant ki tin koi'ɔ ki tul ismael tieb na. ŋanne saa te ki ti kan tulɔ dan̄i. Li kula ŋan u poŋ tie waalɔ e, ti tia'ɔ s̄omme. Ki u nijamm na sak. ²⁸Li yuo na ki Ismael kpinkpenta na siab gaal, ki yoyef yualib datɔ ki donnɔ bunbun na ni, ki koi'ɔ ki gaal salimp̄ienkuna piinle, ki Ismael tieb jiu ki saan nanɔ Eyiip̄t. ²⁹Luben nba jen bunbun na buol yuo nba, ki u la nan yoyef ki be lej, ki u pat u tiat nan wutuol. ³⁰Ki ŋmat u ninjamm buol ki yet a bik na kaa lej. N saa tien nlee? ³¹ŋanne ki bi kp̄ii buuk, ki gbal yoyef liatil na s̄on. ³²ŋanne jii liatil na, ki kun nann bi baa buol, ki saa yet a. Ti t̄kil linba nae, li tie a bik yale e? ³³Ki bi baa bannil ki yet a, nn li tie u yale. Muuk ni bonkob sīko kpiu, ki pat n bik yoyef buli-buli a. ³⁴Ki Jakob pat u liant nan wutuol, ŋaan lia b̄otonliant, ki bui ki fabin u bik kuun ki li wei bonciann. ³⁵Ki u bonjai nan bonpoi kul baal ki tan balim̄ ki u yet baluŋ na, ŋaan yeti b a n tan sii sik kaɔuk ni ŋaan bia m̄ɔ n bik na paake. ³⁶Eyiip̄t tin̄ nin̄ e, ki Ismael-tieb din kuat yoyef ki tulɔ Potifal wunba din tie kpanbaal na sojem̄m saakab na yenɔ. ŋua e din tie kpanbaal ŋaaguula na yudaanɔ.

Chapter 38

¹L yuo manŋe k Juda din nyik u ninjamm ŋaan yaat k saan kua nan Jasua, k b yiu Hila k u mun din nyii duo nba tie Adulam. ²Leŋe k Juda la kaa na sapa a mɔ wunba k u baa tie sua. K Juda kuanɔ. ³K u malɔ bonjak k u pulɔ El. ⁴K u bia ŋamm suol puol k mal bonjak k pulɔ Onan. ⁵K bia ŋamm mal bonjak k pulɔ Sela. yuo nba k u din din mal bik manŋ na JUDA din be Aksibe. ⁶Juda din la sapaamɔ, k u sann tie tamol k u jiu k tulɔ u bijakpel El. ⁷El binbenŋ ni din k ŋan, k l k manŋ yennu, l paak k yennu kpuii. ⁸K Juda yet El waalɔ Onan a faat a yuolɔ pakuak, k gbienn t kaal nanɔ nan a tie u solɔ waalɔ, k te k a yuolɔ ii mɔk tennin. ⁹ŋaan k Onan mi nan waat na kii tie u yabi. L paak, yuo nba k u dua nan u yualɔ pakuak na u tuu ŋaan k jan na n kpaal k muan tinŋ nie, a u yualɔ pakuak na daa mɔk waati. ¹⁰L' nba k u tuun na din k manŋ yennu k u bia kpui. ¹¹K Juda yet u sipuok Tamal a ŋmatl k kun a baa ŋaak kii daa kii tie pakuak nan a bija Sela nba tan saa kpaat. U din yet nna kpo nan u yulib nba kpo na l paak k Tamal ŋmat kun. ¹²K i jii yuo waan k Juda ŋaapuo kpo. Waa mɔ k fabn gbenn yuo nba k ŋɔa nan u yuak Hila, wunba nyii Adulam na saan timna a wun saa kuol u pei. ¹³K sua bet Tamal nanu sipojak saa timma a wun saa kuol u pei. ¹⁴K u lebit u pakoliant nba k u tuu lia na ŋaan yil maayafi u nunpo k ji kal Enaim kpinn, k l tie duo nba k Timma sɔnu gaal lenŋ? U din tun nna k maan u mi fanu nan Juda bijuontik Sela ji kpaat a, k b mun bia daa k jiiu k tulɔ k b kuan liebi. ¹⁵Yuo nba k juda la u, k u mia u tir cuncanne k maan u dɔkn u nunpo wa. ¹⁶k u saan u buol sɔnjokpinn na k yet a ŋaant k man dua na na. A gaan yinnae ? U din k mi nan u sipuok nae. K Tamal boiɔ a a saa tuln bee ? ¹⁷K u jiin a, n saa suol bupann n buluok ni k tula. K Tamal yetɔ a lii tie k a saa tuln sial mɔtana k mii dia k lii tie siala nan faa tan saa tuln buuk na l ŋan. ¹⁸K Juda boiɔ a, n saa tula bee k lii tie nyinn i? k u jiin a, a bann nba mɔk dɔk nan l gbann na nan a patu nba k a somm nann na. K Juda jii k tulɔ. K b ji taan duanu, k u suol puol. ¹⁹K tamal ŋmat k kun ŋaak ni k dɔkt maayafii na, ŋaan ŋamm lia pakoliant. ²⁰L puolpo k juda tun u yuak Hila nan buuk, a wun saan k saa tul puo na. ŋaan gaal u bona nba k u daan tulɔ na. K Hila saan k saa lamɔ k k lau. ²¹K boi jasiab Enaim duo ni a puocinconn na ba lee? K b jiin a puocinconn daa k ban be nna. ²²K u ŋmat Juda penŋ k saa yetɔ a; n kpaan puo na k k lau. Jab nba kua lenŋ na yaa puocinconn daa k ban be lenŋ. ²³K Juda yetɔ a ŋaant k wuu dia bona na. T k luon niib ii tanŋi laati. N yabil maan pau wa, ŋaan k a kpaanɔ k k lau. ²⁴ŋmaalii ŋantaa puolpo, k sua yet Juda a sipuok Tamal tun boncincon tuona wa mɔtana, u ji mɔk puole. K Juda yet a; suotɔ k nyi nanɔ k juo muu, k kpui. ²⁵Baa suolɔ k nyi nanɔ yuo nba k u yet a bin pak u sipuok na a, jua nba yen bona nae tuln puol. Gotil k lanŋ nan l gbann nan patu na tie ŋmia yale? ²⁶K Juda bann na; k yet a u mɔk mɔnii. N gbal man gbien n mɔbona wa n daan ba saa jii u e k tulɔ n bik Sela k wun kuanɔ. K Juda ji din k ban dua nanɔ. ²⁷Laa din tan janŋ nan wun mal yuo nba k b bann nan u yaa wun mal jaatnae. ²⁸Waa kal mat daanŋ paak, k b yeno tut nuu k nyinn. K maannaa na suol ŋaan lol gundun mɔnn k lint nuu na k yet a wunba nae k b mɔlɔ sinsinn. ²⁹K bik na fua u nuu k jiin, ŋaan k b mal u lua na sinsinn. K maannaa na yet a Biann nba k a luon sɔnu k nyiie na k b ji din pulɔ peles. ³⁰k l puolpo k b mal u lua na, k gungun mɔnn lol u nuu paak. K b pulɔ Sela.

Chapter 39

¹K Israel tieb na jii Josef k saan nancɔ Ejipt, k saa kɔɔ k tul potifal k u tie kpanbal falaon tuontunm saakab yencɔ, k din tie kpanbal nɔaguula saakuua. ²K yennu be nan Josef, k u laat nyannuu k kɔa u canbaa Ejipt nilɔ na nɔak. ³K u canba na la nan yennu be nancɔ, k l'nba kul tun k l pukio nyɔat. ⁴Potifal din mɔk palpienn nancɔ k jii u tiencɔ u mɔnn nɔak guutua, k tin t k u golii u nɔak nan l'nba kul k u mɔk. ⁵Laa nyii k saa k yennu tien piisn Ejipt nilɔ potifal paak, nan l'nba kul be u nɔak ni nan u kpaab ni k maan Josef paak. ⁶K potifal jii l'nba k u mɔk kpet Josef, k u baka kaa sial kul ni sie jiet nba k u di na. Josef din nɔl k bia nan. ⁷K l jii yuo waan k potifal nɔapuo piin k luon Josef, k betɔ a wun nɔan k bin dua nan lieb. ⁸K Josef yet nɔan betɔ a fotil n canbaa baka kaa l'nba kul be nɔak na ni pa k maan nbe nna. u jii l'nba k mɔk k guun mine. ⁹N mɔk pann nan yiiko nɔak na ni nan waa mɔk nae. K u k wuunin siali, sie fin kua. K nlee k n saa tun boncicon tuonn na k biil yennu? ¹⁰nɔan k u kpan boi Josef daal ku, nɔan k u tuo yet. ¹¹Dasial k Josef bial nɔak ni u kuukɔa a wun tun u tuana. K tuontunna nba be nɔak ni na sua k ba. ¹²K puo na suol Josef cincenn nɔan yet a baat k dua nanin. K u fat cial k nyii nanyel, nɔan nyik u cincenn manɔ puo na nuu ni. ¹³Puo na nba la nan Josef nyik u cincenn nɔan cial nyii na. ¹⁴K u yiin u nɔatuontunna, k yet a gotil na man. Heblu nilɔ na, wunba k solua baal nancɔ nɔak na ninɔ na sukiite . U kua n diiuk ni a wun jan k dua nanme, k n tant k yikn sanpaapo. ¹⁵Waa gbat k yikn, k u cial k nyii nanyel nɔan nyik u cincenn n buol. ¹⁶Puo na din bol cincenn nae nan u canbaa nba tan kpen. ¹⁷K u bia wannɔ l bannu, k yet a Heblu daabil nba k a daan baal manɔ n na na kua n diiuk ni k sukiln. ¹⁸Maa yikn yuo nba, k u cial nyii nanyel, nɔan nyik u cincenn n buol. ¹⁹K Josef canbaa wutuol duo. ²⁰K u te k b suol Josef k kɔancɔ dansalik. K u be sianba kpanbal dansalii be na. ²¹nɔan k yennu be nan Josef k tien piisn u paak k te k dansalguulɔ na pal mei u paak. ²²K u te k Josef tie dansalkɔala nan kul saakɔa, k bia te k mɔk yiiko k golii l'nba kul tuun dansalik na ni. ²³Dansalguulɔ na baka din kaa l'nba kul k pet Josef na po.; k maan yennu din be nan Josef, k be k u laat nyannu l'nba kul k u tuun ni.

Chapter 40

¹K l jii yuo waan k Ejipt tinn kpanbal danjaala saakɔa nan pantiela sakɔa tun k biil kpanba. ²K kpanbal na wutuol duo b saakab banlie na paak. ³K u kɔamm dansalik u nɔaguula saakɔa na nɔaak ni, k tienm sianba k b kuan Josef na. ⁴K b wei boncian dansalik na ni. K kpanbal nɔaguula saakɔa jii Josef k tienɔ dansalii banlie na saakua. ⁵K dasial nyiok, danjaala saakɔa nan pantiela saakɔa na damii damii, dansalik ni, sua kul nan u damiit, k l paak tie jiaak jiaak. ⁶K Josef baal b buol sanyɔɔk ni k gɔmm, k la k b tie suon nna. ⁷K u boib a bee kii golii ninbaatil dinna. ⁸K b jiin a t damii damiit e k sua kaa nna k saa wannit damiit manɔ paaki. K Josef yetb a yennu e tie wunba saa fit wanni damiit na paak. wantn ii damiit manɔ. ⁹K danjaala saakɔa na yet a; n damiit ni n la k tilontik sie n tuann. ¹⁰K tiik manɔ mɔk yiinii nantaa k l k yanni k l tutuuk bint k yinn puuk, k lon k mɔnn. ¹¹K n dia kpanbal danɔmanɔ, k jii tilɔana na k nmakil l nyun danɔmanɔ na ni k tulɔ. ¹²K Josef yet a l paak e na, yiinii nantaa na tie daa nantaa e. ¹³Daa nantaa ni kpanbal na saa nyinna k nyik caba k jii na a tuonn ni k a saa tulɔa u danɔmanɔ nan faa din tuo tienɔ yuo nba ka tuu tie u nɔaak danjaala saakua na. ¹⁴nɔaan ii tian n po yuo k bont kul tien fanu k tula, tien a buleint k tial n po kpanbal na buol k sommin k n nyi dansalik na ni. ¹⁵K maan b din jamm Hebleu tieb tinn ni k nna; Ejipt tinn na ni, n k tun biit k l janɔ nan k n kua dansaliki. ¹⁶Paantielo saakɔa na nba la nan danjaala saakɔa damiit na nɔan na k u yet Josef a n mun bia damii k n jii paanu kpancibit nantaa n yul paak. ¹⁷Kpancibuk nba juont paapo na k paanu buolu buolu be lenɔ k tie kpanbal na yal, nɔaan k mɔanii dii paanu manɔ n yul paak. ¹⁸K Josef yet a l paake na; kpancibit nantaa na tie daa nantaae. ¹⁹Daa nantaa ni kpanbal na saa nyinn na k pot a yul, nɔaan jii a gbanant k lol tabn daɔk paak k nuanii saa di a gbanant. ²⁰K daa nantaa daal, k kpanbal na tial u maalu daal k tien jaamm k tul u nɔaasaakab, k nyinn u danjaala saakɔa nan paan tiela saakɔa na dansalik ni k jiib k baal namm u saakab buol. ²¹K te k u danjaala saakɔa na nmat u tuon kpel ni. ²²nɔaan te k b kpai pentiela saakɔa na k kul tun nan Josef nba daan wannib na. ²³nɔaan danjaala saakɔa na din k tian Josef bulcint po u din tamm Josef po wa.

Chapter 41

¹Bina ñanle puolpo , falaaon din damiit a: u din mɔkl kpinɔ . ²K tan la naanaanɔ ana banlole k b gbenɔ , k nyii mɔkl manɔ ni , k ji piin k ñman muat mɔkl manɔ kpinɔ . ³K l puolpo k u bia la k naanaani banlole nyii nyun na ni , k tie bonkuoni , k k ñan nan gotu , k sie mɔkl manɔ kpinɔ . ⁴Naanaani nba tie bonkuoni na , ñman naanaan gbenɔ nba ñan nan gotu , k bia mɔk kpan na . l yuo k falaaon munt . ⁵Waa munt k u ñmat guan , k bia dami damitiet . u din la dikalgbenɔ nba ñan , k l nyii mɔk ni , k be kak yenn kuukua paak . ⁶K dikalbit nba puolpo wounɔ daa , k biil na nyii . ⁷Dikalbit nba k ñan nan gotu na , din nak dikalgbenɔ nba ñan na k falaaon din fül , daamit manɔ na . ⁸K l fann sanyiaɔk ni , k faalaak dudukt biil , ku te k b yiin Ejipt duo ninyuandanm nan yandanm kul , ñaan sua din fit wann 'o l paak . ⁹ñann e , k wun nba tie saakua bin goli daan paak kpanbal faalaon ñaak ni yet a: N saa tiat n biit po ¹⁰kpanbal faalaon wutuol din duo u tuontunna paak , k u din kuan dansalk , sejenm saakua ñaak ni , min nan bin nba goli paanu na saakua . ¹¹K t banle kul tan lamiit nyoyeunɔ kuukua ; k t banle ni , sua kul gaal u damiit nba want lin nba . ¹²Dansalk manɔ ni , tinm nan naasimɔ din be , k u jiif nilɔ , k tie dansalguula saakua daabl T sua kul din wannɔ u damiit e k u wann tinm l paak . ¹³bona nba kul din tan tie n , k l taa nan waa wann bianɔ nba falaaon din ñmat jiin'n n tuonn ni , ñaan jɔonn paanu tieb saakua na , k kpil ' u . ¹⁴L yuo k faalaon tun , k yiin suosiaf k b nyinn'o yian dansalk ni , k kuol u yut , k lebt tuat , k saan faalaon ñaak . ¹⁵K faalaon yet suosiaf a: n dami damiit , sua kanfit wann'n l paak . N gbat sua buol nan , a wann din damiit paak . ¹⁶K suosiaf jii faalaon a: min kaa , yennu r saa tul faalaonɔ kiinu . ¹⁷ñann e k faalaon yet suosiaf : N damiit ni n sie mɔkl gbingbanne . ¹⁸K tan la-k naanaangbenɔ nba ñan , k b nyii mɔkl ni , k ñman muok gbingbann . ¹⁹L puolpo , k naanaankuoni nba k ñan nan gotu , nyii mɔkl manɔ ni , n daa k mi la l maabiit buolu , Ejipt duo ni . ²⁰K naanaankuoni manɔ din nak sinsinm naanaagbenɔ na ²¹B nak'b b puol ni baan k l naan b k nak sial k b gbanant bia k ñan , nan laa daan k ñan dannu nba l yuo , k n ji fül . ²²L puolpo , k bia dami , k la dikalgbenɔ , k l ñan , k lakin be kinkakyenn kua paak ²³K dikala nba k gbenɔ , k bia k mɔk bin na k b be kinkak yenn paak , k nyii nyun na ni . ²⁴Dikala nba k gbenɔ , k bia k mɔk bin , k wounɔ biil manɔ , nak dikalgbenɔ na N wann maajik danm ñaan sua k fit wann 'n l paak . ²⁵suosiaf din yet faalaon nba damitin nba tie bon-yenne . yennu din luon k faalaon bann waa saa tien bannu nbae . ²⁶Naanaan gbenɔ banlole manɔ tie bina ñanlole e . l tie damiyent . ²⁷Naanaankuoni banlole manɔ mun nba duo , naanaangbenɔ puolpo mun , bia tie bia tie bina ñanlole e dika bit nba k mɔk bin , k puolpo wounɔ biil na , tie kon bina e , k saa janɔ ñanlole . ²⁸ñann maa maat faalaon bianɔ nba na , yennue wann faalaon waa saa tien bianɔ nba . ²⁹Gotl jiet saa tien bonciann Ejipt duo ni k saa janɔ bina ñanlole ³⁰L puolpo kon saa baa k janɔ bina ñanlole . k sua kul tan saa nan tanm nan jiet din be Ejipt duo ni , ñaan k kon na lek daa be duo ni . ³¹Kon nba saa wei puolpo sii paal bonciann , k sua kan mi la gbuol duo na ni , ³²L i tie k faalaon la damiit manɔ fuuni munle ni , l wann nan yennu yaa bonn manɔ set saa tiene , k yennu kan wei nan waa tien . ³³Motaana , faalaon n lukt nilɔ nba k bia mɔk yanfuon , k tien 'o Ejipt duo saakua . ³⁴Faalaon n lukt niib , k kaan'm duo kul po , k bii gaan jiet Ejipt duo ni kul , k bii gaan lin kul b jaan na ñanmu ni boktu yenn , bina ñanlole nba k jiet sii be na ni . ³⁵A bin tikl jiet manɔ bina ñanlole nba baat na ni . bin gaal jiet faalaon yiikuo ni , k niib ii guu . ³⁶Baa sii tiki lin nba , b sii biln e k guut , bina ñanlole nba kon tan sii be Egibt tinɔ ni na a k kon tan daa kpi duo manɔ tieb . ³⁷k faa maan manɔ manɔ faalaon nan u tuontunna . ³⁸K faalaon yet u tuo tunna a : T saa la nilɔ , k wuu tie nan nilɔ na , kii mɔk yennu siek u ni ii? ³⁹Faalaon din yet suosef a ; fin nba k yennu te k a bann bona kul , sua kaa k sub k bia mɔk yan nan fin na . ⁴⁰N kaant ' a n ñaak paak , k n niib kul sii coln a man . N sii lii 'a nan naan kok kua e . ⁴¹Faalaon din yet suosef a: N tien yiikuo Ejipt duo kul paak ⁴²Faalaon din pit u nuu ni ñanɔ k piln suosiaf k jii kpanbala tiat k lann'o , k lann'osalma laann u tulu ni ⁴³u din jii suosiaf k donn'o tuluk ni , k l waa faalaon ! tuluk paak Niib din lii tuann po k yikn a: sua kul n gbaan ! Nna k faalaon din tul'o yiikuo duo kul paak ⁴⁴u bia din yet suosiaf a: min tie faalaon ! Li kii tie fin ii kaa sua kan fit donn k boi nuu Ejibt duo na ni . ⁴⁵Faalaon ji din pul suosial Tafna poeneas , k jii potii fela wunonn duo ni manntua na bipuo , Asnat k tul'o ku kuan . k suosiaf ji pünk gɔn Ejipt duo . ⁴⁶suosiaf din mɔk bina piinta e , yuo nba k din baal faalaon , Ejipt kpanbal buol ! ⁴⁷buol bina ñanlole nani , jiet din tie bonciann . ⁴⁸k suosiaf din tikl bina ñanlole na jiet Ejipt duo kul ni u tikl k bel digbabnɔ! ni e . ⁴⁹U din tikl dü k l yab na mɔk l paak tambini nae u din k l yab , k sua kan fit kan . ⁵⁰k sua kon binn daa k baal , poti fela nba tie onn manntua na , bipuo Asnta din mal waas banlee , suosiaf buol . ⁵¹Suosiaf din saakua manase , k u yaa , yennu te k n tanm n fala kul , nan baa ñaak kul . ⁵²U pul wun waa munlc ni na Eflainm , k maan u yaa yennu te mal waas n fala duo ni waa . ⁵³k gbuol bina ñanlole tan gal . Ejipt duo ni . ⁵⁴k kon bina ñanlole ji piin baalu nan suosiaf nba din wann bannu nba . kon din baa Ejipt duo kul ni . ñaan duo kul ni jiet din be ⁵⁵kon nba din tan suol sua tul Ejipt duo ni na , k b yikn nan faalaon , k luon jiet k faalaon yet Ejipt tieb kul a: Ii saa man suosiaf buol , k tien waa yaa linba . ⁵⁶Kon ji din yent duo kul e . k suosiaf luot , baa din bit bit jiet sian nba kul , k ji kuat Ejipt -tieb dii . ⁵⁷K doi kul niib ji din baat Ejipt k , k daa dü suosiaf buol ni .

Chapter 42

¹Saakɔb, nba gbat nan jiet be Ejipt na, k u yet u waas a: be k i kal goli liebii? ²U yet a: N gbat nan jiet b Ejipt ii saa man lenɲ k saa daa jiet, k t daa kpenn kɔn, ɲaan lin fit sonmit k tii mɔk manfuol. ³Suosiaf ninjanm piik nan fil saan Ejipt a bin saa da jiet. ⁴Saakɔb k sak nan suosiaf waalɔ bensaamin n saan, k maan janmaani mɔkua nan siala ninbonɲ n baalɔ. ⁵Israel waas fiil saan a bin saa daa jiet ɲanm nan b lieb, k maan kɔn din baa kaa naan duo kul poe ⁶Suosiaf tie duo na kul yudaanɔ, ɲua e din kuat jiet duo na kulaa po k tien niib. k suosiaf ninjanm baal k gbaan tibin b muum tinɲ niu buol ni. ⁷Suosiaf la u ninjanm k bannib, ɲaan maanuunm maa, ɲaan yet'b: li nyii leee? k b yet a: kaa naan duoni k bal a tin daa jiet. ⁸Suosiaf bann u ninjanm, ɲaan ɲanm k bannɔ na waanma. ⁹Suosiaf tial damiit nba k u poɲ din damii k jiin b po na k yet a : li tie dabiit, a i la siannba k duo na fei be, l paake i bal. ¹⁰K b jiin yet a: Aai, n yonmdaanɔ, tuontuuna baal a bin daa jiet e. ¹¹T Kula na tie jayenɔ kua waase, t kula tie nibulcinmee, a tuontuuna k tie dobiitieb ka. ¹²K u yet'b a: balmɔnnie, i baal a yin dit duoe k la siannba k fei be, l paake i baal. ¹³K b jiin yet a: tinm, a tuontuuna, t tie waas piike, k tie jayenɔ kua waas k nyi kaanaan duo ni, ɲaan, wun nba juant sanbian bial t baa dina wa, k lua na mun k b nant, u kpo waa. Suosiaf yet a: l paak k n yienni ma i tie dobiitieb e na. ¹⁴Suosiaf yet a: l paak k n yienni ma i tie dobiitieb e na. ¹⁵Gotl ma saa bikni bianɲnba na, kpanbal faalaɔn sann pak! L kan nyi ɲmat kun, sie k i waalua nan tan baal. ¹⁶I tunɲ, i yenɔ u ɲmat k saa jii i waalua na k jen nannɔ, ɲaan k yinm, sa bia ki be dansalk ni. k laan i maan na Saafit tien balmɔnni, ɲanne k n saa fit bann nan balmɔnni be i buol, ɲannii ka faalaɔn sann pak! i tie dobiitiebe. ¹⁷K u kuaanm daanɲanta dansalkni ¹⁸D aa ɲanta dal, Suosiaf yet'ba: tunmi linba na man, ki be i manfuol ni, k maan n tiin yennu janmaani! ¹⁹Li tie k i tie bulcinm nan mɔnni, i ninja yenɔ n bial ki lo dansalk n na, ɲaan yinm nba bial i jii jiet k ɲmat kun k saa dinn i niib, ²⁰ɲaan i jent yin jii i ninja waalik po na, k ii maan fit tien balmɔnni k jii kan kpo. k b sak k tun n na. ²¹L yuo na k b ji piak nan lieb a: L tie mɔnnie, bit nba k t din tun k jiin t ninja po na, l wahalaa e k t di na, k maan tdin la fabnii nba k u din fabn a tin nyikua, ɲaan t yet tin gbint k tulɔ. ɲanne tin k t be danmi ninɲ mɔtaana na. ²²Luban gal maan k yet a: n din beti maa i daa tie bik na danɲii? ɲaan i din yet n gbiintue. Mɔtana, u kun patii e k yennu jiint tinm na. ²³B din k mi nan Suosiaf gbia b maanmi, k maan u din ji mansɔkin tua e. ²⁴U fuokt nanm waa, k jii b ninɲ siimeɔn k lolua jalt b nuunmni. ²⁵Suosiaf din tul mɔb a bin gbien b botuot bia jiin liklii sua kul botuo k ni, k bia tul'b lin nba k b saa di sonnu ni, k b tun li bannu. ²⁶k b kuaan b jiet bontelt ni, k ji kun. ²⁷B ninɲ yenɔ gbent u botuok, a u tulu bonɲ jiet, siannba k b saa dual yiɔk na, k la liklii u botuok nuak ni. ²⁸k yet u ninjanm a: min yaa liklii ɲmat jiin nbotuok ni waa, gotl man. L yuo k b yan put k b ji jekl nan janmaani, k ji yen b lieba: yennu tient be naa? ²⁹B kul tunɲ jen b baa Saakɔb buol kaanaan duo ni, k b wann b baa lin nba kul tienm . B din yeta: duo ni, k b wann b baa lin nba kul tienm. B din yeta: ³⁰Jua na nba tie duo na yudaanɔ, pakt nan wutule, k jiit yaa a t tie duo dobiitiebe. ³¹K t mun ɲmat yet'ɔ a: t tie nibulcinme, t k tie duo dobiitieb ka. ³²T tie ninjanm piik nan banlee t baa waas, yenɔ k b nant, k wun nba juot bik bial nan t baa dina kaanaan duo ni. ³³K nilɔ bann nan i set tie duo na yudaanɔ na yet't a: nae k n saa bann nan i set tie nibulcinme. nyikin man n buol i ninjanm ninɲ yenɔ, ɲaan ji jiet nba k saa dinn i niib , i kun man, k ji i ninja waalik po na k jen nannɔ. ³⁴ɲanne saa t k n bann nan i ki tie dobiitieb ka, ɲaan tie duo n kula po i yaamani. ³⁵Yuo nba k b suut b botuot, sua kul la u likbualk k l be u botuok ni. ɲanm nan b baa b baa kula la u likbualk k l be u botuok ni. ɲanm nan b baa kula wa, l likbuoli k janmaani suolib. ³⁶Saakɔb, b baa yet a: i luon k yin buont n wwaase, Suosiaf k be siimeɔn ji k be, k i bia luon n jii bensaamin! n ji saa bial k di falaae. ³⁷Lubaan yet u baa a: li tie k n k jen nan bensaamin, a kpi n waas banle na. jiin mua k tien n niinin k lan n kan jen nannɔ. ³⁸Saakɔk yet a: n bik kan mi saan naani ni, k maan u ninja kpo wa, ɲua kuae bial, lii tie k siala ninbonɲ baalɔ sonnu nba k i saa na ni, i ji luon k n kpo nan duna k yukpapiɔnɲ na n sik tinɲ ni.

Chapter 43

¹Kon din baa duonin . ²Yuo nba b din dii mukli nba b din nyii nann Ejipt nan k gbenn , k Jacob paak u waat a b tunn k daa jiet . ³K Juda jiino a : l jua daan paak tinm nna : ii kan ban jen n buol lii kii sa yim nan ii yuolua kaa i taak . ⁴Lii sua kaa saa tun tim nan t yuol t saa saan k daa jiet k tan tuula . ⁵naan a k luo fin tum t muun kansaan , kilmaan jua na daan paak nan t kan jen u buol liikiisua tim nan t yuol i kaa tok . ⁶K Jacob paak a : L tien n'le kii tien nna , k paak jua na nan ii mok yuol ? ⁷K b jiin a : L jua daan boi tin buboit e nan t naak yaab paak kul a : ii baa fuo ? ⁸II Mok yuol ? K t jiino . t daan saa tie nle k bann na u sua paak na t baal nan t yuol ? ⁹Juda paak Jacob a : nyiik bik u baal n buol , k t fil k saan ; t sii m:pk maanfuole t kan kpo , tim , nan fin nan t waat kul . ¹⁰K n jiino a aboi u po , liisua k n k jeno a penj , k n k baal nana , nan a nunm ni , a nan min tie a taatak . ¹¹Lii sua t bo k buo yuo , man t bo sann nan muule naa . ¹²Jacob b baa paakib a : nan laaboina , ii tie nne , ii jii diuo na kuot k tien ii kolaan k saa tuul jua manj , linba tie saana , siat , telaali , miil , siina , nan ankaa . ¹³Ii jii likli k lii yab , k baal nan liklii nba bo be ii kola ninj na , laa fit k tie kpiatu . ¹⁴Ii jii yuol yin fil ki tun jua manj buol . ¹⁵K yennu nba mok paanj na , n sonmi jua na penj , k wuu nyiik ii nijanm nan sambian , yan mini kan laa n waat n daa laat ! ¹⁶K b jii paak na , k jii likli paa a , nan sambian ; k fil saa Ejipt , Josof buol . ¹⁷Yuo nba k Yosef laa nanm nan sambian , u din paak u jaa gultua a : t niib na k kua naakin , a kpin k kpet ; k l maa niib na saa din nani yensuk na . ¹⁸K l jua tie nan Yosef nba paak 'o na , k kua nan niib manj Yosef naak'n'jaanmaanii suolib yuo b kua Yosef yaakin , k b paak a : liklii nba be t kola na li paak baal nan tim Yosef yaakin , k buo b kpite , b luo b sualite tii tie daaba , k b fat t bonii . ¹⁹B naakin Yosf yaa gultua na k boiyo l buboit Yosef yaa tan mobninj . ²⁰B paak a : n yomidano kaafalaa , t bant baal yem na k daa jiet ta . ²¹Yuo nba t tuu baal siamba t tuu dual na , t tuu pobit b kola lenj , k daanno kul likli b u kolin , nana laabotiena k t dia . ²²t bo dia likli e a t tan daa jet , t k ban wunba tie likili t kolaninj . ²³naak guul tua manj jiin a : Yan duam ii b nani ii daa jie baa sial , ii yennu e , ii baa nba yennu , nua e tien faal ii kola ni , ii likli na b n buol . kuu baal nan simeon . ²⁴K l jua t b kua Sosef naakinn ; kuu tuul'b nyuu b wul b taa ; k tuul b bonii muat . ²⁵K b bob b paab nba , k jii kubn Sosef , kilmaan b bo paak'b nan nam nan nje saa din yem yensukin . ²⁶Yuonnba Sosef jen naak , k b baal nan b paab nba nan baa bodia na k tuul k gbaan u nurjin . ²⁷Kuu boib k lan l manmii ; nan paak'b a ii baa nba kii paak u maan na l man ? u bia daa be ? ²⁸K b jiin na : a tuontuunno , t baa , l maano ; u daa be . k b tbin nan gban . ²⁹Sosef gokit got sambian , u nijaa , u naa biik , naan paak a : ii nijaa nba k daan paak nna ne ? naan pukin a : Yennu ii be nana n bijaa ! ³⁰K ninbaok suol , k luo wun mo ; kuu cial k kua diok 'n k mo . ³¹Yuo nba kun yiibl gben , kun nyii ; k yaabl suol u monj , naan paak'b a : tilin tim jet . ³²B tien Sosef u kukua , k tien u nijanm b kuukua , Ejipt tieb b kuukua , kilmaan Ejipt tieb din kan fit din nan Hebleu nba , kilmaa b din tie btdam me b buol . ³³k Sosef nijaanm kaal u buol , bi saakua nan u kaanu , wunba tua nan u bina ; k b goli b lieb nan nalituk . ³⁴Sosef baal nan daan nba bo b u buol k b nyuu , k sambian paak u lieb nan fuunu nanjmu . k b nyuu k sii piak

Chapter 44

¹K Suosef tul u ŋaa daabl na mɔb a: Gbient jiet jab na bɔtuot na, k jannɔ bianɔ nba k b saa fit jii; k bia jiinsua kul liklii, k tie b pakaa mɔi ni. ²K bia tien likmɔnn kɔb na sanbian bɔtuok mɔb ni nan u liklii nba k u pa dii na paak na. K u daabl na tun nan waa pakɔ bianɔ nba na. ³La a din tan yent yuo nba, sannɔyɔk ni, k b te k b jii b bonii k kun. ⁴Baa din nyii duo na ni, k daak fɔkt na, k suosef pak u ŋaa daabl na a: Fiit k ii waa niib na, a wei baalb yuo n ba, fan yetib a: bee k ii jii biit k pa ŋant pannɪ? ⁵Yinm kaa jii n canba nyunnyu kɔb nba k u tuo dial k buntɪ naa? II k tun fanu nan yaa tien bannu nba na. ⁶K daabl na wei baalb, k pakb l bannu. ⁷K b jiinnɔ a: canba pak bal buol bee n na? Yennu n bol, u tuontunna, nan tuon buolu na. ⁸Gotl taa nyii nan liklii nba kaana duo ni baal nann nae, k t la, t bɔtuok mɔb ni, t saa tien nlee k jan liklii, kuo mɔknt, a canba ŋaaki? ⁹Lii tie, k a la nyunnyu ŋmann na wunba yaak bɔtuok ni l daanɔ n kpo. K t mɔnnɔ n kpant t canba daaba. ¹⁰K u yet a: lii tie nan faa pak bianɔ nba na. Wunba ya bɔtuok ni, k t la, nyunnyu ŋmann na, sii tie n daable, ŋaan k n ŋaa yinm. ¹¹L takpaak ni, k sua kul jikt u bɔtuok k b tinɔ ni, k lot b bɔtuok mɔi. ¹²K daabl na saatb, laa jii sakua k tan tuu bik. B din tan la nyun-nyu ŋmann mann sanbian bɔtuok nie. ¹³K b pat-pat b tiat, k sua kul ŋmat jak b bonnii, k ŋmat saan duo na ni. ¹⁴K Suda nan u walii ŋmat baal Sosief ŋaak, k sua k u daa be wa bo be sian na, k b baa k gbaan u tuann. ¹⁵K Sosief pakb a: Ti tun tuon buol bee na? Ti k mi nan nijaan nan min na sa fit bunt buntlii? ¹⁶K Suda jiin a: T saa pak a bee n canba? T saa tien nlee k noi? T saa tien nlee, k nyinn t mɔnnɔ? Yennu nyinn t biit paanu wa, t kul na tie a daabae tinm nan wunba k b la nyun-nyu ŋmann u buol na kul. ¹⁷K Sosief yet a: Yennu n te k n daa tuun n na; jua nba k b la nyun-nyu ŋmann na u buol nae sii tie n daabl, ŋaan yinm ŋal'n saa ŋmat kun nan laafiae, k saa tuu ii baa. ¹⁸K Suda saan k kal nakn Sosief, ŋaan yet a: canba a nyik'n k n pak na na suon n na. A daa dont wutuol n paak, k maan tie nan kpanbal tɔnnɔ nae. ¹⁹N canba daan boi, u tuontunna k yaa: Ii k mɔ baa, kuo ninja sua? ²⁰K t daan jiin a: T mɔk baa, k u tie nikpel, nan t ninja nba tie u sanbian, u din kpete wa k malɔ, l bik din mɔk yualɔ k u kpo, k b din taa naa, mɔtana, u ji tie u kukuae, k u baa luonɔ. ²¹K a daan pakt a: t n jiu baal nanɔ a buol, k a tan lau nan a ninbinna. ²²K t daan jiin k yeta a: Bik na kan fit siet ŋaan nyik u baa, lii tie k u siet, u baa na kpo wa. ²³K a yet a: tii kii baal nan sanbian, ii ji kan ban baal a buol. ²⁴Ta daan ŋmat kun yuo nba t baa mann buol, t daan pakɔ n canba maan mann kula wa. ²⁵K t baa yet a: ii ŋmat man k saa daa jiet waan k tan tult. ²⁶K t jiin a: T kan fit ŋmat saan lenɔ; ŋaan lii tie k t tɔ nan sanbian ŋal'n t sa saan na, k maan t kan fit ŋmat saan jua na ŋaak k sanbian ka. ²⁷K a tuontunna t baa, pak tinma: ii mɔnnɔ mi nan n ŋaapuo, mal'n bonjai banlie kuae. ²⁸K yennɔ nyii bot ŋaan nyikn, n mi nan muuk ni bonkob biite din sii suolua, k maan n yen ji k laatua nan mɔtana. ²⁹Lii tie k ii bia jii bik na, n buol, k n kpo nan palbiila, ma kpet bianɔ nba na. ³⁰Mɔtaana, lii tie k n ŋmat kun t baa buol, k bik nba k ŋua nan bik mann mantik maan na kaa, ³¹U saa kpo wa, lii tie k u la nan bik na kaa, k t set saa pii nikpel yuu kpapionɔ na nan palbiila. ³²K maan n pak k jiin bik na po, k tul n baa nan, lii tie k n k jen nanɔ a buol, n sii tie biit daanɔ k tul n baa yuo kula. ³³Yen nyik'n k n bial gaal sanbian paak k ii tie a daabl, ŋaan k sanbian n ŋmat kun nan u yualb, u baa buol. ³⁴N saa tien nlee, k fit ŋmat kun n baa buol lii tie k sanbian k be? Ah n kan fit kii golii tie damii, nba baat n baa na?

Chapter 45

¹Josef din k fit suol u mɔnɔ u tuontunna numm ni, k u din bel b kul k nyinnib nanyel. Tuontunna na sua ji din k bial diuk na ni. K Kosef ji wann u ninjamm waa tie wunba. ²U din bui nan panje k Ejipt tieb gbat. K maan manɔ saan kpanbal ɔaak. ³Josef din yet u ninjamm a mine tie Josef, n baa daa be u manfuol nii ? ɔaan u ninjamm na nba gbat nna manɔ k janmaani suolib k b k fit jiiin sial. ⁴K Josef bia betib a n ninjamm nakint k b nakn. K u yet a mine tie ii njinja Josef na. Wunba k ii din koio k tul Ejipt tieb na. ⁵Mɔtana u daa te k ii babaa bilii, daa taalii i mɔnɔ nan yaa din kɔin k tul Ejipt tieb na. Yennu din tumn a min gal ii tuann k tinn niib manfua. ⁶Bina ɔanlie kuae na k t daa be kon ni. ɔaan l tenn bina ɔanɔmu k sua kan ko kpaab kuo k jaanmi. ⁷Yennu e tumin u tuann po a wun tuli u bakitnaunɔ sommil na k yimm nan ii yaabuona ii be i manfuani. ⁸L paak yimm kaa din tumn nna ɔaan yennu e din tumn. U te k n tien kpanbal ɔaa saakab kul yudaanɔe k golii u tinn kut. Mine dia Ejipt kul tinn yent. ⁹Kakitl man ɔmat kun n baa buo, k saa betua maa yet l'nba kul a yennu tienin Ejipt tinn kul dia tuae. Baat yian k daa taantli. ¹⁰Yimm nan ii waat nan ii yaabuona nan ii buunii nan ii pei nan ii nei, nan l'nba kul k ii mɔk saa fit kua kal Gosenn yial na ni kii kpian. ¹¹L ii tie k i be Gosenn n saa fit gotii wa l tenn bina ɔanɔmu k kon sii be k n k luon yimm nan ii ɔaatieb nan ii bonkobt bit n kpo komi. ¹²K Josef bia pak k pukn a; mɔtana ii kula nan fin Bejamin i saa fit k la nan n tie Josef nan mɔnii. ¹³Betl n baa nan n mɔk panɔ bonciann Ejipt tinn nan ni, k bia beto l'nba kul k i la, ɔaan kakit k baal nau n na. ¹⁴K Josef jii u nii k lol u waalo benjamin, ɔaan piin mɔ. K Benjamin mun mɔ ɔaan lolɔ. ¹⁵U kpan din mɔ nnae, ɔaan tuo saaan lol u ninjamm n yeno yeno k bia muatl b tankpina. K u ninjamm na ji piin k piak nana. ¹⁶Mann na nba muant k kpanbal gbat nan Josef ninjamm baal u buol yuo nba, k l manɔ kpanbal nan u saakab na. ¹⁷K u bet Josef a yetil a ninjamm na k bn jii b jika k paan bonnii paak ɔmat kaana yent ni. ¹⁸ɔaan k bn jii b baa nan b ɔaatieb k jen nna, n saa tulb tinn nba kpia Ijipt na, k b sii laat l'nba janɔitib. ¹⁹Betilb k bn jit tolit Ijipt tinn na ni k saa jii b jika nan b puob nan b waat nan b baa k baal namm. ²⁰B daa b daate k b palaa biil nan baa saa nyik b mɔknt na. Bonɔana nba be Ijipt tinn na ni sii tie b yale. ²¹K Jakob ɔaajab tun nan baa wannib na. K Josef tulib tolit nan kpanbal nba wann na, k bia tulib jiet nba k b sii di sɔnu ni. ²²K tul sua kul tiat, ɔaan tul benjamin salin kunaa kobii ɔantaa, nan tiat fuunu munɔmu. ²³K tulb bonii piik, k b jii bonɔana nba be Ijipt tinn ni a bn saa tul u baa, k bia jii bonii piik, k b jii jebuolu buolu nan paanu a u baa ii di sɔnu ni. ²⁴K cian u ninjamm manɔ k saa nyikib sɔnu ni, ɔaan betiba u daa kon man sɔnu ni. ²⁵K b nyii Ijipt k ɔmat kun b baa Jakob buol kaana tinn ni. ²⁶K beto a Josef be u manfuol ni, ɔuae tie Ijipt tinn kul diatua. K Jakob yan put k ɔmat ku daa k tiemm yada. ²⁷ɔaan baa wannɔ l'nba kul k Josef pak k u bia la tolit nba k Josef tul a bin jiiu k baal nana Ijipt na, k u yan jen maak. ²⁸K u yet a Josef be u manfuol ni. L janɔa sie k n saan k saa lau wa k fit kpo.

Chapter 46

¹K Sakɔb lol u jika nba k u mɔk kul k saan nann, Belseba, k saa mann maluwɔ k tul yabint yennu, wun ba k u baa Isaak din jiantulɔ na. ²K yennu pak nanɔ nyiɔk damiit ni k yiinɔ a sakɔb sakɔb k u tuana mine na. ³K yennu yet a mine tie yennu k tie abaa yennu daa tiin janmaami nan fan saan n Ejipt, tinɔ ni; n saa te k a yaabuona n pɔt tinɔ man ni. ⁴N sii be nana k saan Ejipt, k bia tan saa jen na yaabuona tinɔ na ni, Josef sii be nana nan faa tan saa kpo yuo nba. ⁵K Sakɔb suol sɔnu k nyii Belseba k u waas jiiu nanb waas nanb puob, nan tɔb lol nba k Ejipt kpanbal Falaon din tun nane a bin jiiɔ na. ⁶K b jii bonkobit nan b mɔkint nba b nyinann ka naan duo nina, k sakɔb nan u ɲaak niib kul saan Ejipt duo ni. ⁷U din saan Ejipt duo nan u ɲaapuob, nan u waas; bonpobi nan bonjai man u yaabuona kul. ⁸Tɔn gotil, man; Sakɔb waas nba kudin tɔk nanm k saan Ejipt na; b sanna e na lubenn ɲua ti Sakɔb bijakpel. ⁹Bonjaitie: Henɔk, Pallu, Hetslon, nan Calmi. ¹⁰Bonjai, tie: Simeon, Jemuel, Jemin, Ohad, Jakin, Tsochal nan saul din tie kananee nba buolu e. ¹¹Levi waas: Guelschon, Kehath nan, Melali. ¹²Juda waas: El, onan, sela, pelets nan zalach, ɲaan El nan Onan din kpo kanaan duo ni e; Peles wass tie: Hetslon nan Hamul. ¹³Disacal waas: Thola, Elon, Schimlon. ¹⁴Zabulon waas: Elon, Jahleel. ¹⁵Lea din mal Sakɔb nan u bonpuok Dina, padolann Alam duo ni, u bonjai nan u bonpoi kul din tan tie niib piintaa nan bantaa. ¹⁶Gad waas: Tsiphjon, Haggi, Schuni, Etsbon, nan Alodi nan Aleeli. ¹⁷D'Asel waas: Jimna, Jischva, Jischvi nan Belia Belia waas: Hebel nan Malkiel. ¹⁸Silpa, wunba din tie Lea biyuɔɔ, ki Labann din jui ki tul na waas nan yaabuona din tie piik nan banluob Jakob buol ni. ¹⁹Jakɔb ɲaapuo lachel din malɔ bonjai banlee, ɲanme tie Josef nan Benjaminn. ²⁰Josef din mal bonjai banlee Ejijipt tinɔ ni, ɲanme tie: Manase nan Eflaim k b naa tie Asenaf ki tie potifal bipuo, wunba tie manntua ki be Heliopolis duo ni na. ²¹Benjamin waas: Bela, Bekel, Asschbel, Guela Naaman, Ehi, Loseh, Muppim nan Ald. ²²Jakɔb nan u ɲaapuo Lachel nba din taan mal waas nba din tie piik nan bannae. ²³Dann bija e tie Husim. ²⁴Naftali bonjai: Jaseel, Guni; Jesel Silem. ²⁵Bilha, wunba k Labann din jiu k tul u bipuo Lachel a wuu tie u biyuɔɔ na, waas nan yaabuona din tie niib banlolee Jakob buol ni. ²⁶Binba din tie Jakɔb maalɔ chibchib k u nyii k saan nanm Ejipt tie pɔnluob nan banluob, k u bonjai puob na ki pikin lenɔ. ²⁷Josef mun din mal bonjai banlee Ejipt tinɔ ni k b kul tie piinlolek tie Jakob maalɔ nba saan lenɔ. ²⁸K Jakɔb tun Juda a wun liit k saan bet Josef k wun cetɔ Gesenn. ²⁹K Josef jii u tanm nan toluk ki saan Gosenn, a wun tuoku baa, baa Chet lieb, k b kankin lieb tulik kpoak k mɔ u baa tulu pak kl we a. ³⁰K Sakɔb yet Josef a mɔtana, mi i kpo n sii mɔk palpienn, kimaan maa ji la a ki mi na be a manfuol ni na. ³¹K Josef yet u yɔlib nan u baa ɲaatieb kul a, sie kin ɲmat tunn yet kpanbal Falaon, a ninjanm nan n baa dintuu be kanaan duo na; baal n buol. ³²N saa betɔ nan i tie lɔnkob-guontiee-be, k bia baal nan bonkobit kul a wa nan linba ba kul tie i yal. ³³Li i tie kpanbal Falaon yiinii k boi ituona nba tie linba. ³⁴Yiin tiat man k betɔ nan i guon bonkobite laanyii i waas ninɲa nan i yaejanm nba tuu tuun na, ɲanne saa te wun sak k yin kal Gosenn yial ni Josef yet nna, kimaan Ejipt tieb din ki yi bonkob guontieb siali.

Chapter 47

¹K sousiaf saan maat faalawɔ k yet'ɔ; n ninjanm nan baa nyi kaanan k baal, nan pei, nan nei, nan baa mɔk lin nba kul, Gotil b be Gosen tunɔ. ²Ku jii u ninjanm banmu, k saa k wan faalawɔ. ³K faalawɔ boi ba: I tuon tie bee? K b jiin k yet'a: t tuontuna tie pe pkilie, nan t baa nba maa din tie ne. ⁴K b ɲanm k maat faala wɔ a ; t baal a tin kal duo na ni e, k maan a tuontuna jii k mɔk b bonkot kpinpkal buol, k maan kon cian baa kaanan duo ni; ɲan ciabin a tuontuna bin kaal Gosen duo ni. ⁵Faa lawɔ yet sousiaf: A baa nan ninjanm baal baal n buol le. ⁶K Ejibt duo be a nuuni, laan yial nba ɲan k kaam leɲ. K bii kaal Gosen duo ni; k fii laa b ni niib nba saa fit tun faanu jiim k tienm bonkob kpali yuudanm. ⁷Sousiaf jii u ba sakɔb, k baal nannɔ k waan faala wɔ. K sakɔk yat yetɲanm k tulɔ. ⁸Faala wɔ boi sakɔb: A tien bina ɲan ɲaa e a man fuol ni? ⁹K Sakɔb jiin faalawɔ: N daa nan bina nba kin lin tie bina kobik nan bina pinta. bina nan daa nba kin tie n manfuol ni I waal k bia k ɲan, k maan I k baal bina nan daa nba kin baa nba din tien k daa be linluɲ ni. ¹⁰Sakɔb bia ɲanm yat yetɲanm faalawɔ paak ɲaan jii siet u buol. ¹¹Nanne sousiaf kaan u baa nan u ninjanm, k tul b yial Ejibt duo ni, yial nba ɲan duo na ni, sianba kpia nan lames, nan faalawɔ nba dan yet bian na. ¹²K sousiaf tien u baa nan u ninjanm jiet, nan u baa ɲaak tieb kul, k janɔ niib nba jan bian nba. ¹³K jiet jii tan gbenn duo na kul ni, k maan konciaɲo din ba, k kon manɔ din banɲ Ejibt nan kaanan tieb. ¹⁴K sousiaf kuat jiet nba ku daa na k gaal likili Ejibt nan kaanan tieb buol. K kɔan likili manɲ faalawɔ ɲaak. ¹⁵Ejibt tieb nan kaanan tieb li kili nba gbenn yuo nba, k Ejibt tieb kul baal suosiaf buol k yet'a: tult jiet! be k t kpen ɲan k golit i? K maan t likili gbenna. ¹⁶K sousiaf yet baa: jiin bonkob k tul'i ɲan k tuli jiet i bonkobt na paak, li tie kii likili gbenn. ¹⁷K b baal nan b bonkobt sousiaf buol, k sousiaf tul b jiet b taani, nan bonkobt pei nan nei nan poni I bini k bia tulb jiet b bonkot paak. ¹⁸L binin nba gaal k bi laa soousiaf binin nba waa na, k yet'ɔ a: T kan fit bɔl t yomdaano nan t likili gbenna, t jii bon kobt k tul t yomdaano waa! nayomdaano puol t gbanant nan t tini na jii bial. ¹⁹Be kaa golit k t kpeni, ɲaan nyikt t tini? daan tinm nan tini kul k tult jiek, k ti jii tie yomdaano yaab tinm nan t tini kul. tul tinm taa saa bul lin nba k ti be ki fuo k daa kpenn. K t tini daa biat yann. ²⁰K sousiaf daa Ejibt tini kul k tul faala wɔ; k ejibt tieb sua kul kɔt u kpaab, k maan kon din gaat bonciann k duo na jii tien faala wɔ yaal. ²¹K sousiaf jii niib na k liem doi Ejibt lokil kul po. ²²Mantieb tini kukua ye ku din k daa, k maan faala wɔ din senn senu k jiin mantieb po. K maan kpanbl na din tie m jiet k b dii: L paak ku k kuat b tini. ²³Sousiaf yet niib na: din na n daa yinm nan i tinɲi kul laa k tul faalawɔ; gotl yinme sii buul kpaat man ni. ²⁴Jinjaan yuo yin tul faalawɔ yaa jaan lin nba na bɔkitu munɲmu ni yenn kɔ, bɔkitu nanna nba bial na, yin jii k tie bonboli, nan i jiet yinm nan i ɲaatieb. ²⁵K b jiin a: A tul man fuol a ! k t laa nikciabu yomdaano buol, k jii sii tie faalawɔ daa ba. ²⁶Ki suosiaf baal nan sennu, Ejibt tingbouɔ ni nan wun nba jaan jiet bɔkitu munɲmu ni sii tie faalawɔ yaal k sennu bia sie k tun nan dinne; sie mantieb tinni na kukua k tie faalawɔ yaal. ²⁷K i sael tieb na ji kaal Ejibt tinɲ ni, Gosen duo ni k mɔk yial bonviann, k bia mɔk waas bonciann. ²⁸K sacɔb kaal Ejibt bina piik nan ɲanlole. K bina nba k sakɔk din tie u fuol mi din tie bina kob nan bina piinan nan bina ɲanlole. ²⁹Yuo nba din tan nakin nan u kuun na, k wuu yin u bija suosiaf, k yet'a jiin a nuu k sii n pan paak, k man a paak e k laa niki cabu, k laa ninɲant, na didan: mi kpo a da pin Ejibt tinɲ ni. ³⁰Mi te kpo fan nyi nan ni Ejibt duo ni, k san pin n baa nba kaat ni. K Sousiaf jiina n tie nan fa yet'i na waa. ³¹K sakɔb yet'ɔ satil mɔb nan a saa tun k sousiaf saat mɔb k sacob dua u dua nu paak k islael tieb gban k tien yennu niipuo k.

Chapter 48

¹o l puolpo b lin yet sosef , a u baa yiale . n̄anne ku jii u waas banle , Maanaase nan Eflaīm . ²B bet jaacɔb a: a bija josef baat a buol a wun fuont 'a . k u paan u n̄on̄ k f̄ul kal duanuu paak . ³Jaacɔb yet josef : yennaann d̄okt n paak lus n nba bc kanaan duo ni , k tul 'n yet n̄anm . ⁴U yet'n : a n saa tul' a matuk , k te fan p̄ɔt , k a buolu i yab , n saa tul ' a digbann nba na k l s̄utie a yent yuo kub⁵M̄otaa na was nba banle k a malib Ejibt duo ni k sua k n baa k baal nan lu b na sii tie n yaab e , Eflaīm nan Maanaase s̄utie n yaab nan lu ban nan siimeon nae . ⁶n̄aan bin nba k a malib l puolpo siie a yab ; b faa saa nyi b ninjanm nie . ⁷n̄ jinjen yuo , k laasel kpo n nuu ni kanaan duoni k k f̄ɔ k nan Eflataa ; len̄ k n pii u Eflataa nba k b bia yi BetleHem na s̄on̄jok ni . ⁸Israel got sosef waas n̄aan boi a: b tie panm;e? ⁹k josef j̄un u baa a: b tie n waas e bin nba k yennu tul'n . k Israel yet a: n̄aant bin nakin n buol k n tul 'b m̄oson̄jann . ¹⁰Israel ninbina ji o lin ban̄jaa , k maan u lin kpet 'a k ji k laat fanuu . josef lin nakin ' m u buol k u mual m̄oi , n̄aan puul wabib . ¹¹Israel yet josef : n lin k d̄ukin nan n saa la ' a nan n nibina . n̄aan tan la nan a waas ¹²K josef ji lin fiin waas na u baa buol n̄aan baa gbaan nunm ni . ¹³K josef j̄u banle man̄ kul l k suol Efaīm nan u diitu nuu u baa gan̄ po , k suol Manaase nan gan̄ nuu k saan na 'ɔ u ba dii tuu po n̄aan nakin nanm u baa buol . ¹⁴Israel tant u nii dii tuu k paan Eflaīm yul paak in̄ua nba tie bik na , n̄aan paan niigan̄ Mamaase yui paak i u lin mi lin nba a paak k u lin paan l nii n na k maan Maanaase nba lin tie bikpelik na . ¹⁵U tul josef a m̄oson̄j n̄aan yet a: yennu nba lin be nan n baa nba ablahaam nan Isaak , yennu nba be nan 'n baa malin yuo nba k tan tuu m̄otana . ¹⁶Yennu malakaa nba nyinn 'n bonbiil ku l ni , tuln waas na M̄oson̄jann k n̄aan k n sann nan nbaa nba Ablaaham nan Isaak sana i be b paak k bin p̄ɔt bonciann tingbon̄ na ni . ¹⁷Josef pal k man̄ k maan u baa lin paan nii dii tuu Eflaīm yul paak , ku paat u baa nuu k n̄mant paan Maanaase yul paak ¹⁸K josef yet u baa a: n na ka n baa k maan wun nba nae tie bi sinsinn . paant a nii dii tuu u yul paak . ¹⁹k u baa yet n̄aa yeta n mi n bija , n mi Maanaase buolu saafiil k tie nijaanaae , n̄aan u waalua buoluu sii tie ni jaanaa k galua waa ,k bia saap̄ɔt k yab bonciann . ²⁰U tul ' b M̄oson̄jann l daa n̄aan yet a: paak k israel saa yet a: yennu n tien ' a na Eflaīm nan maanaase na , n̄aan gaan Eflaīm nan maanaase na , n̄aan gaan Eflaīm , k woi na maanaase . ²¹Israel yet josef : n saa kpo waa! n̄aan yennu sii be na i k bia n̄mat nan i i baa duo ni . ²²N tien ' a lin nbaa yab k cie a ninjanm lin nbaa k n lin k̄on k fat Amol tieb buol nan juk ban̄jiak , nan t n talbann .

Chapter 49

¹K Jakob yiin u bonjai, k yet a: setil k lintn, k man paki l'nba saa baalii dasial. ²Yimm Jakob waat, baat k lakn man k gbiint! Gbiintl i baa Israel. ³N bi sinsinn Ruben, fine tie n pann, k tie n bikpelik n naasintuk ni, k mək palbifaant nan kpabil k gal n waaat kut. ⁴A tie nan nyumənn nba gaal nae, ɲaan fin kaa sii tie wunba kpaa talati. K maan a dua nann ɲaapuo wa k dinnin fei. ⁵Simeon na Liifi tie naannuake, k jikt b jatiat k nyint sən. ⁶N kan pukn b bunbɔli pinpakit ni, kuo k pukn b labafaant ni. K maan b wutuol nba din duo b din kpɪi niib, b bia wab naajai, ɲaan k l kaa paaki. ⁷Mɔpol be b wutuol paak, k maan l mək jat, k b dudukit ni k b banciann, n saa yabit Israel tinn kul po k bɔkitib b tɔnn niib ni. ⁸Juda a ninjamm saa dont a sann. A dia a datai tulu ni, a ninjamm saa gbaan a tuann. ⁹Juda tie nan yanbɔl nba tuu suol u jiet, ɲaan ɲmat u lial ni k tantil u mɔnn, k dua tinn ni nae. K sua k mək pal nan wun daamio. ¹⁰Judae saa dia duo dammil, k u digbana sii jiantlɔ k gbaa u tuann na colint. ¹¹K u sii bonbik daan tilontii nba ɲan ni k wu u tiat tilontii daan nba mɔn nan sən na ni. ¹²K u ninbinn tuo tan saa mɔnn daan nyununi k u nyana n penn naabiin nyunu ni. ¹³Sebulon sii kua k kpia sinset buol k u yent saa fɔkit k baal sidon. ¹⁴Isaakal binbenn kan gal bonn yali bonn nba tuo dual k tant u mɔnn k bontanpaati paa u paak. ¹⁵ɲaan laat nan u funfoi buol ɲan k bia bant nan tinn na ɲan, k ji tuo nii u buann ɲaan jii jika, k b mabɔ k u tuun nan daabl na. ¹⁶Dan e sii dia u niib k b tie nan buol lieb nba tie Israel tieb na. ¹⁷Dan sii tie waaug nba mək lɔbt k b gingalbuol k junt taanii tagbina k te k taanjakila baa yiyana. ¹⁸Yennu n guu a fatu. ¹⁹Fat tieb saa leK Gaad ɲaan u tan saa ɲmant k belib. ²⁰Asel tinn saa nan ɲenɲant k u sii mək jiet nba ɲan nan kpanbal. ²¹Naftali tie nan pialɔ nae k tiin nantaal u yamani k maal waat nba ɲan. ²²Josef tie nan bɔnn nba tuo be nyuntonn buol nae, k tie nan bɔnbik nba be kunkonn po na. ²³K u datai tuu lekɔ nan ninbimmɔ nii. ²⁴ɲaan u tɔlbann tuu bial k waki k u daa tu mək pann, yabint daanɔ kpinkpant bia daa tie u baa Jakob yennu e tienɔ pann k l nyii ɲua yennu; wunba tie Israel tieb gualtua k diab nan pekpaalik na buol. ²⁵A l baa yennu sommita yabint yennu nba tiena piisn nba te k saak nyi sanoaapo k bia te k nyun nyi tinn pual ni nan piisn nba tien bonkobit nan waat bonciann. ²⁶Piisn nba tien jiet nan tipuuk piisn nba nyi yaayuon ni juat paak nan bonɲana nba nyi kunkon kaagbennuk ni ɲaant piisn na kulii be Josef paak k kpaa ɲua Josef nba k bɔktu be ɲua u ninamm sunsuuk ni na. ²⁷Benjamin sii tie nan naamusuotuk nae sanyɔk nan daajuok k u kpi k bia pat. ²⁸Buolu piik nan banlie nba tie Israel tiebe na. L' nba k b baa yete na k pak mɔbonɲana k tulib, bik kul nan u mɔmaan. ²⁹K Jakob tul u waat sonnu a mɔtana nyaa man pukn n niib poe kuun ni piimin n baanba buol ni tanfiɔk ni l' nba be Eflon wunba tie Hef buolu ni nilɔ sal waɔk nina. ³⁰K be Makpela duo ni Mamle yondo po kaana tinn ni. Abraham din daa tanfiɔk manɲ nan salwaaug na Eflon buole a lii tie u niib pinpii buol. ³¹Lenɲe k b pii Abraham nan u ɲaapuo Sara lenɲe k b pii Isaak nan u ɲaapuo Rebeka lenɲe k n pii Lea. ³²Salwaaug nan tanfiɔk manɲ, Abraham din daa Hef tieb buole, piimn lenɲ. ³³Jakob nba pak k tul u bonjai k gbenn yuo nba, k u ɲamm dual k ji kpo.

Chapter 50

¹K Josef tibn k muatil i baa numpo njaan mɔ. ²K u tul mɔb bin nunn u baa gbanant nan nɔkɔ k l daa bati. ³B din jii daa piinnae k tien biann' nba k l kan batii. K Ijpt tieb mɔ k fabn Jakob paak piinlɔle. ⁴Kuun fabnii nba gbenn na; pulpo k Josef yet kpanbal nja saakab a, canbaa nba jiin maan na k saan wann kpanbal a; ⁵N baa nba daan yaa wun kpo u daan t k n sat mɔb k tulɔ nan n saa piiu kaaok nba k u nammil kaana tinn ni nae. L paak canbaa, njaant k man saan k pii n baa, mii piiu n saa jen. ⁶K kpanbal na jiin a li saa k k pii a baa nan faa sat mɔb a a saa tun na. ⁷K Josef saa a wun pii u baa. K kpanbal nja saak nan nijaa na kul nan duo saakab nba be Ejipt k b tɔk nan Josef. ⁸K puk n njaatieb nan u ninjam m nan u baa njaatieb nba be k b kula saan. Sie b waat nba tie bonbit nan b pei nan b buunii nan neie din bial Gosen yent ni. ⁹Jab nba kua taa nii tolit, nan jab nba jak taanii paak k b kul saan na nɔ k tie niaɔnnɔ. ¹⁰Baa saa baal jalii nba be Atad, Juudan mɔkil yendo po na k b bial lenɔ k mɔ fabn k l wei bonciann k Josef mɔ k tuatl kpemɔnii tuata daanjanlɔle. ¹¹Kaana tieb nba gbat k niib na mɔ k fabn Atad buol na k b yet a: ninbamɔn buol bee k Ijpt tieb mɔk na? njaan ne tien k b pul lenɔ Abel Mislaim. ¹²K Jakob waat tun nan waa sennib bianba na. ¹³B din jii u gbanant k saan nan n kaa na k saa piiu tanfɔk nba be Makpela k l be Mamle yendo po na; tinn nba k Abraham din daal Eflon buo, wunba tie Hef buolu nilɔ na, a lii tie u niib pinpii buol. ¹⁴Josef nba piiu baa k gbenn yuo nba k nja nan u ninjamm, nan binba kul saan kupiinu na nmat Ijpt. ¹⁵B baa kuun puol poe k Josef ninjamm yet a lii tie k Josef nant k dukii a wun tun jiint taa din tun k biilɔ na paak; t saa tien n lee? ¹⁶K b tun tuomu Josef buol a t baa nba daan yaa wun kpo na. ¹⁷U betit a tin yet a a canbaa nyikn t biit k cabit, lnba kul k t din tun k biila na. Mɔtana canbaa nyikn k cab biit nba k timm a baa yennu daaba tun. K Josef bui yuo nba k u gbat maan manɔ. ¹⁸K u ninjamm baal b tɔnnɔ k tan gbaan u tuann, k tibn b yula tinn ni, b kul din yet a tim me na t be a tuann k tie a daaba. ¹⁹njaan k Josef betib a i daa tiin jajaani n kan fit jii n mɔnnɔ k senn yennu sien u ni. ²⁰I din lol lolbiit n paak njaan k yennu nmant lol manɔ k tien bonjann a ln te k man tinn niaɔnnɔ, bnba be b manfuol ni dinna daal nba na k maan lnba tun na paak. ²¹I daa tiin janmaani, n saa got yinn nan i waat. K u namm paan b palaa nan mɔbon na naa. ²²K Josef din bial be Ejipt tinn ninne nan u njaatieb. u din dii bina kobik nan bina piike k kpo. ²³U din be u manfuol ni k la Eflaim waat nan u yaabuona. U bia din be k la Makil wunba tie Manase bik nan waat k pukn m u njaatieb ni. ²⁴U din bet u ninjamm a n yaa man kpoe nan njaan yennu lek saa goti k nyinii k saan kuani tinn nba k u sat mɔb k tul Abraham nan Isaak nan Jakob na ni. ²⁵K Josef te k eu niib na sat mɔb k tul yennu nan lii tie k yennu nmaktib k b saan duo manɔ b saa jii u gbanant k saan nan na. ²⁶Josef din kpo Ejipt tinn nie k mɔk bina kobik nan bina piik. K b nunn u gbanant a l daa bati k tien kuun lakil ni.

Exodus

Chapter 1

¹Isaael waas nba cian Saakɔb Ejipt, b sana na, nan b yaatieb. ²Lubenn, Simeɔn, Liefi nan Suuda, ³Isakall, Sabulon nan Besamen; ⁴Dan nan Neftali, Gaat nan Aseel ⁵Saakɔb Waas nan u yaabuona din tann ktie niib piinlɔle, l yuo suosiaf din be Ejipt. ⁶Sousiaf din tan kpo, yua nan u ninjaanm kul a ⁷Isaaeltieb din tan pot k mɔk Waas nan Yaabuona bonciann, k yanm k pot kgbi duona kul. ⁸K Faalaɔn Saamɔ tan dii naan Ejipt, Kji k mii Sousiaf. ⁹K yet u niib a : Gotl man, Isaael tieb ji pot bonciann K bia mɔk pany k gla'ta. ¹⁰You na jany nan tin got b paaka, K b ji da pot nna i kaa yanm nan t datai tan saa taan mɔb k kɔn k nyann tinm a, k tin cial duo na ni. ¹¹L paak k b mabn Isaaeltieb k dinn niib naant a bii tiiki niib na k bin git kii b k bii tuun tuonpaala. L paak k Faalaɔn te k b ma doii yanle piiɔm nan Laanmeses, k lin fit k somm k bin fit kii biln bona k ¹²yaan baa din mabtib na yaan isaaeltieb din mɔk waas k b nɔbi bonciann, k b pala k man b paak, k b jii'b nan funfun. ¹³L paak k b kuan'n daabs ni nan tuonpaala nba k b binbenn yial'b k b falla ni ; l paak k b te k b puan bliki k pul bliki many, k tuun b kpaant ni tuon buolu buolu, ¹⁴nan tuon buolu buolu nba saa mabn'm k bii tie bin nba sii di fala bonciann. ¹⁵Puob banle din be k tie Hebluo-tieb maan-naamba. K b yiiib siifla nan Puuwa. K faalaɔn tuul'b sennu k yetba : ¹⁶You nba kii maan hebluonba puob, k sua bik na tie bonjak ie, yin kpi u, yaan lii tie bonpuokie yin nyik'o k wuu fo. ¹⁷Yaan maan - naamba many din baakt yennu bonclann; k k Saak Faalaɔn maan: k nyikt bonjai na k k kpi'b. ¹⁸L paak Faalaɔn yiin'm k tan boi'ba: Beetien Kiituun na? Bee tien kii nyikt bonjai many k b foo? K maan - naamba na jiin Faalaɔn a : Hebluo puob k tie nan Ejipt puob na, njanm yannin gbie nan gbankule. ¹⁹K maan-naan tan fit k baal u buol, k sua k yua taan mala. ²⁰K yennu tuun bonyann k tul maan - naamba na, k b niib banmit k pot bonciann, k bia yan m k mɔk panɔ. ²¹Nan maan - nannba nba baakt yennu na k yenn yami puki'b njanm nan bjaaniib bona nbe kul k b

luon. ²²K Faalaɔn seen seeni k diin b po, kyet'a : lun man Hebluonba Sanpanti nba tie bonjai na kul mɔkl ni, ɲaan nyik bonpoi na k fo.

Chapter 2

¹Liefi buolu ni jua din kuan liefi buolu ni bik . ²K puo man:n suol puol k mal bonjak. U din la nan bonjak nan :nan, k u b;ol';o k laa jan:n :n aali :Nanta. ³Waa ji din la nan u kan fit b;ol';o k u jiii kpancubuk , k jii kpaboun:n nan yiit k k tatin tatin k jii bik man:n k kpien';o l nin:n, k sik nan;o k laa k laa b;ol'o; m;okl nba k yi Niil na kpin:n. ⁴:naan k Muois yual;o bonpuok sie banf;okl a, kgoli lin nba saa tien. ⁵L din yann waan e, k Faalaa;on bipuo sik a wun wul m;o man:n kpin:n, k u tuontunpoi din kuok lin m;ok-kpin:n, k faalaa;on bipuo tan la kpancubuk man:n muat nin:n, k te k u tuontunpuok jii k tul';o, ⁶k u biit k la bonjak man:n, u din tie bonja:nan:n e, m m;o, k ninbaa;ok suol';o, k u yet a: Heblonba bik e na. ⁷:Nann e k bik man:n yual;o bonpuok na nakn k tan boi Faalaa;on bipuo na a; a luon k n saan k laa kpaan puo hebonba puonb ni k wuu tan:n ii muant;o ;o;o? ⁸K Faalaa;on bipuo yet a: i saa. K u saan k laa kpaan bik man:n naa. ⁹K faalaa;on bipuo yet a: Ii kpen kii laa kii muant bik man:n , k tul'n. N tan sdaa pa'a l paak. K puo man:n jii bik man:n k laa muant';o . ¹⁰Bik man:n nba din tan kpaat yuo nba, ku naa jii'u k tul;o faalaa;on bipuo, k u gaal';o k tien';o u bik, k pul u sann Muoiis (nyinu). K maan u yaa n lot';o nyun nin:n e.Ejipt niib kpinu laabaal. ¹¹Yuo nba k Muois din tan :nant jua, k u tan saan a wun laa g;on u buolu ni niib, k laa la baa mab'b, k b tuun tuonpaala bannu nba, k tan la egipt nil;o ku buo u ninja nba tie hebluo na, ¹²:Nann e k u got l kul po, k k la sua, ku fa ejipt nil;o na k kpii'u, k piim';o tant ni. ¹³K l yet k u la heblonba banle k b k;on, k yet wun nba k m;ok m;oni na a; a bee tien ka a buo a lua nna a? ¹⁴:Naan k u jiin a; :Nee tiul';o yiikuo a i bu t buut i? A yaan luon fin kpi'n nan won kpii Ejipt nil;o na ee? :N ann e k ja:naani suol Muopis k u dukn nan niib gat l maan a. ¹⁵Setk nan m;oni faall;on din gbat lin nba tun man:n k ji kpaan u kpi Mouis :naan ku cial saan Maadian duo ni, k laa ka bunbunn buol. ¹⁶T;on Maadian duo ni manntua din m;ok bonpoi banlole k b tan baal bunbunn buol k luun nyun, k gbien bonkobt nuyn-nyunbont, a bin nyunn b baa bonkobt. ¹⁷:Naan k bonkpaali baal a bin bel'b. :N ann e k Muois gaal b paak k nyunn b b bonkobt k tul'b. ¹⁸Baa :nmat kun b baa yuo nba, k u boi'b a: L tien nnlee k i tunn jen yian dinna a ? ¹⁹:Nann e k b yet a: Ejipt jua nna e gaal t paak bonkobkpaali buol, k bia taan gaal k luun nyun k tul't, k t nyunn t bonkobt. ²⁰:N ann e b baa boi'b a: l jua be lee e? Bee k i nyik';o l buol i? I saa man k laa kpaan';o k tinm nan :nua n tan lakn di. ²¹K Muois tuo k be l jua :naak, k u tul';o u bipuo Sefuola k u kuan. ²²K puo man:n mal bonjak k u pul';o Gels;on (san;o) k maan u yet a: n baal saant e duo na ni.Yennu tun nan waa din lol bannu nba ²³Yuo din gal k Faalaa;on tan kpo, :naan k Islaael niib bia din kuli, k yikn bdaabt ni, k b ykni duo Yennu buol. ²⁴K Yennu gbat b fabni k tial u lol nan Ablahaam nan Isaak nan Saak;ob po. ²⁵U din la islaaeltieb nan baa be binben:n nba.

Chapter 3

¹Mouis din Kpaal u olia n jak nba k byi u setolo n peii k diss tio yennu muntua k bo digbann nba kyi madian na u din kpaalu bonkobt k saa nanm fual ninj ksaa baat nanin yennu jua nba kyiil heleb na puuk ²K yennu Malakatan doktu puak nan mun yelu tiuuk na sinsiiik ni. Muois ava din la mu, tiuuk manbuol ni njaan k l k dii muu ³k u yet a nsa tunn sagn ktan got yaalutiik tuona mnjoao, k loan l fie n lee k tu uk na k oli muu? ⁴K yennu la k muois smatlenj ku yiinua tiuuk sinsiiikini Muois Muois K Muois jiin n be ⁵k yennu yetu-a a ola baat n-ne pitl a taajaat k man n na tie kasibuolee ⁶njaan bia yetua n tie a yaa janm yennu - e ktie Ablaam yennu; Isaak yennu Solakob yennu njanne k Muoisolin bolunummpo, K mann u din njmaan yennu-e. ⁷K yennu njanm k yetu -a. n la k a buolulant fala, Ejipt duo nik bia gbia b wu yik ni n mi balaat fala nba. Ejipt duo ni - ⁸L yapo-e k n baal maan n fatb Ejipttieb buol ni. k nyinib Ejipttieb buol nik saan nanm tin puo kakni l buol-e-k sieut nan naabiin be. Lenje k kana tieb nani Hittit nba nan anio leaii nan fe lisien nba nani he vien nba nan yebusien nba- be ⁹Montaa na Islaaeltieb Wu yik ni baal nbuul n a k n bia laat Ejipt teib nba Wantb fala bian nba b oluoni ¹⁰I sa motana ntunma falaon buolini, k tan nyini'bn buo lu Islaaeltieb n buol Ejipt-tieb ¹¹Muois yet yennu-a ntie njme ksa saun falaon buolni ksanyinn Israel tieb Ejipt tinj ni. ¹²K yennu yetua n sibe nana, nyinu nba sa wann nan min-ne- tuma, yuonba k sa nyinnbuolu Ejipt tinj ni na juale puuk e ko i si jintl n ¹³Moise njanm yetua-a nsa saan Isleltieb nba buol k yet'b a iyieijanni yennu tun m ibuolni, njan bi boi u sann? nsa yetb a bia? ¹⁴K yennu bia pak nan Muois. Min netie nin njan bia be'b Israel tieb a min ne k b tun m i buolini ¹⁵jaan bia betba kmok gbennu, i yiejunn yennu-na Ablaahaanm yennu, Isaak yennu Saakob- Jennu, tun m ibuol ni; u sann man nj-na-yuolkul, Isann manje kb siitian yuo kul. ¹⁶Isaak taan Islayel yndanm k bet'b, ab yiejanm yennu Ablaam yennu, Isaak yennu Sakob yennu d kl kmaa-n fa paal a man fati nan yaa di fala bonciann Ejipt tieb tinj ni na. ¹⁷njaan k yaa n yini Ejipt tini, ni k saan na ni. Kananian nba, nan hittit nba nan Amolian nba nan felesien nba nan hevian nba nan yebusian nba duo ni; lenj-e-ksieat nan naabiin be ¹⁸Isloael yuudanm sa gbiita inaan k fin nan njanm sa saan k tan la falaon. k maatua kagbennu yennu nan ebulu yennu baal k lat motan cabin-tinm-yiiko tin saan k daanjan tu tin ko nj ni k mann malunnj k tul kangbenu, t yennu - ¹⁹Ubannan falaon Kan tuo l maan li kisua k yennu paalu sik u ni ka ²⁰I yaap n saatie nyinn Ejipt tieb buol b duo man sin siuk ni. ²¹L puolpo -e kn satie bakt nunnj tuona N sate k nbuolu nla gitu b nyina man ni b kan nyi nan nu yana- ka. ²²Puo kul sa boi u lua nba be nunnj jetiebona nba tie nan wula, nan likli, nan tiut nba k tu sa lann b Waa bis bon puebis nan bonjabis N ne ki sa fait munnj Ejipt tieb buol ni.

Chapter 4

¹K muois jinna a :bi ki tien nin yada ;k bia k gbiint n maan,k yienna a t yomdanua k dɔkt n paaki ?/v 2 A dia be a nuu ni na ? T yomdanua boia patu { lanbann }.v 3 Lun tinj ni.k muois lu lanbann na tinj ni k l kpant waaɔk. muois cial waaɔk na buol njann k t yomdang yetua:⁴Tantl a nu k suol waagk na juol po muois tant u nu k suol waaɔk na juol k u kpant patu u nuupaong ni.⁵A tien yada nan t yomdanua yennu nba tie t yieja yennu ,isaak yennu nan sakob yennu dɔkit a paak.⁶k yomdanua bia yeta :jin a nu k pii a palbilpaak ,k muois tien u nu pabilpaak k njmat nyin k sua k gbataa suol u nu k l penn nan sanpagbouj na. ⁷T yomdanua n yetua matl pii a nuu a palbilpak k u gmant pii wa piit yuonba k nu na njmat k tie nan la bo tie biangnba na⁸K yennu yeta li tie k b k tien a yada ,sinsin po nyinn,b sa tien a yada munle paak nyinn na wa.⁹li tie k b k tien yada ,nan ba la nyina njanlie nba na k bia k gbiint a maan fan finn mɔkl (niil) nyun k muan ting ni lii si tinj yuonba l sa kpant sɔn me.¹⁰k muois yeta aa n yemdanj n k fit piaki .l k tie wonn ko daapo ka njann yuonba k a piin k piak nan a tuntunnua n mob nan n jelnn bo kpeie.¹¹k yennu boi a : njmee tul nilua mobi ? njmee te k nilua k fit piak k bia k gbia, k bia k laati ? min a yomdanua kaa ? ¹²motana i saa,n si be nana k tie a mob ,n si wenta fa sa pak linba.¹³njann k muois jiin aa:Ai n yomdanj !n balmae !tumin wunba k a luonua k wun sann.¹⁴ganne k yennu wutuol duo muois paakk u yetua :eh l njan !njann a walua Aalon be ,lefitt nulua na .N mi nan njua si piak yian yian yian u tann bbe sanu k bat a wun laa,u laa yuonba u paal sii man bonciann.

¹⁶U si tie a man pak tuae niib buol, guae si tie a mob ,k a tie nan yennu nba piak nan u sgkini na.¹⁷A jii lanbann nba k a dia a nuu ni na,njanne ka saa jii k tien jiina.¹⁸k muois gmant kun u dianm jethlo njak k yetua !nsa njmant kun n ninjanm nba be ejipt ,k jethlo jiinua :i saa nan palpienn !¹⁹k yennu yet muois yuonba k uda bemadian a:fitt ki somm k njmant ejipt ki maan binba daanluon b kpia na kul kpowa.²⁰L yuo na k muois jii u gapuo nan u waat,k saan paanm bonj paak k suol ejipt sonnu k sa k dia yennu la patu na.²¹yennu yet muois a motana nba k a suol sannu k njmant kun ejipt ,i tian jiina nba k in bo tula yikuo ma fan tien na. A sa tien nil falahon num ni.min ,n sa te k u pul n wakl k sa dian bianjnba k u kan te k n nib n kun.²²A saa bot falahon n yomdanua yennu yeta :israel ²³N yiena nyikin nbik k wun saan k saa jiantin ltie k a yet,n sa te a bikpelk n kpoe.²⁴Waa somm saa yuonba k nyiaɔk tan bonn k u ya wun dual, k yennu bal kek muois,a wun kpiu. ²⁵K sefola jii tanceinj k pot u bija punn k jii k sun u solua muois taalnjann yet a: a tie n solua nba tie sɔnme. ²⁶L yuo na k yomdanj nyik muois.l yuo na k sefon yet muois k jiin u punn potu po k yeta; a tie u n solua sɔnme:²⁷sianyuo yomdanua din pak Aalon a wun cet muois paanppieej n ninj k Aalon saan .u ddin cet u njina yennu jual na buol k pul lolua.²⁸muois pakua mobona nba k yomdanua yennu wannua a wun pakua nan nyina nba k u wannua.²⁹k b siet k saa.baa sa baal k b yin israel saakab .³⁰.Aalon pakb linba kul k t yomdanua yennu daan pak muois k bia tien nyna niib na nunm ni.³¹Niib na pol polli paak.ba din gbat nan yennu yaa wun nyinn u niib dabsin ni,k b gbaan u tuaan k jiantua.

Chapter 5Mouis nan Aalɔn be faalɔn nuu ni. L poul po Muois saan Faalaaɔn buol k yet'ɔ a: gotl Kaagbenu nba yaa lin nba: nyik n niib k bin saan tien jaanm n sann ni paanpieunɔ ni.

²K faalaaɔn jiin k yet a: ɲmee tie kaagbennu k n saa cɔln'ɔ k nyik Islaaeltieb k bii saa? N k mi'u, n bia kan nyik'b bii saa.³K b ɲanm yet'a: Heblonba yennu dɔkt t paak, tuln't yaak tin k t jii daa ɲanta k sonm saan paanpieunɔ ni, k saa mann malunɔ k tul Kaagbennu, k u daa lubin yialbiiuk t paaak k bia tan daa faa't tab.⁴ɲaan Ejipt kpanbal boi'i a: Muois fin nan Aalɔn be k nyint niib tuona ni, i ɲmat i tuona ni man.⁵K u ɲanm yet niib na yab bonciann duo na ni, ɲaan k i luon bin jik bin tuontumu.⁶k daal mann k faalaaɔn yet Ejipt tuonn yudanm nan Islaael tuona saakab na a:

⁸Ii mab'b k bii tie bilki kii cie sian yuo na, baa yenn daa tent, k maan b tie fala danm e , k luon yaak k bin saan mann malunɔ k tul b Yennu.⁹I te bin bak tuon ni, ɲann e saa te k b k mɔk yaak k gbiintl faaɔk maan.¹⁰Tuon yudanm nan bin nba goli tuonn saakab paak nan niib na k yet: Faalaaɔn yet a kan tul'i muat.¹¹I saa man k saa jii muat yaa la sian nba, ɲaan baa wann bianɔ nba kan waab.¹²k niib na yat tinɔ k tɔki mɔyon k l k tie muat nba ɲan kaa.¹³Tuonn yudanm na bel niib na a bin gbenn lin nba bial daal kul, nan baa daan tuu tien'i muat na.

¹⁴Faalaaɔn Tuontunyudsanm ji bo Islaael tuontunna saakab k b ji tuonn k kubn b nuu ni na. B din boi'b a bee tien k i te k l yab nan yuo nba gal na.¹⁵Islaael saakab na saan nan maan na Faalaaɔn buol k boi'ɔ a: bee k a tie bin a tuontunna nna.¹⁶B ji k tien muat a tuontunna ɲaan yaa bii tuun ɲaan yaa bii tie bilki k buo a tuontnna, nan a niib mann biil sial ena.¹⁷K faalaaɔn yet a: I tie fala danm nn, i tie fala danm e. ɲaan k yet a i luon k yin saan mann malunɔ k tul Kaagbennu.¹⁸Mɔtaana, ii saa kii tuun tuonn t kan tul'i muat. ɲaan mɔtaana t saa te biki yabnt na yin tien.¹⁹Islaael tuonn saakab la binbenɔ na bi, k maan b k tuo k bin wat tuonn yabnt daal kul.²⁰Baa nyii faalaaɔn ɲaak ni, k b la Muois nan Aalɔn k b guu'b.²¹k u yet: Kaagbennu n la yaa tun lin nba, ɲaan i tie butdaanɔ. I pak Faalaaɔn nan u niib ji ka fit dia't. I kubn'm jukbanjiak a bii kpi't.²³K Muois jiant kaagbennu paak ɲaan mial a : bee k a dint niib na fala? Bee k a tun nna?²²Yuo nba k b baal k la faalaaɔn, k maat a sann ni, ɲaan u bia l k cakn a niib na, ɲaan k a k tien sial a fan fat't.

Chapter 6

¹Kaagbenu yet Mouis a: a saa la maa tien Faalaan bianj nba nan nnuu panj. N kan jaan k bin siet b yan kaa. nua monj e saa bel'b k bin siet u tinj ni.²Jan e Yennu pak'n k yet a: min e tie Kaagbennu. ³N dokt Hablaahaanm nan Isaak nan Saakob paak nan Yennu nba tie Yenjaann na e. janmt bann nan min e tie kaagbennu. ⁴N bia lol nman n saa tul'b duo nba k b yi Kaanaan na e. Tinj nba k i din tie saanm k be i yan ni na ni. ⁵Motaana, n gbat islaaeltieb nba k Ejipt-tieb dia'b daabs ni na fabni waa, K n tial n lol po waa. ⁶Yetl'b a: n tie kaagbennu Yennu e, n saa nyinn'i fala nba k Ejipt-tieb dia'i lenj na. N saa jii nyinn'i nan n nuu panj na e. N saa yiin'i n buolu e, k mii tie i Yennu. ⁷Nna e, k i saa bann nan n tie kaagbennu Yennu. Min e nyinn'i daabs nba k ejipt-tieb dia lenj na.jli⁸N saa jii k baal nan'i tinj nba k n pol senn nan n saa tul Ablaahaanm nan Isaak nan Saakob. L tinj sii tie i faal, min kaagbennu e tul'i. ⁹K Muois pak l kul k tul Islaaeltieb, jaan b din k duu Muois paak, b ji din bak a, k b k gbiint, k maan b pala ponj donj biil nan bin nba k b din be yonmt ni na.¹⁰Jan e k kaagbennu maat Muois a: ¹¹Saant maat Ejipt-tieb kpanbaal Faalaan, wun te k islaaeltieb na n nyi Ejipt tinj ni. ¹²jaan k mouis jiin a: islaaeltieb ponj k gbiintl n maan kaa waa, k nlee k faalaan saa gbiint n maan k n kfit piak fanu na? ¹³Jan e Kaagbennu maat Muois nan Aalon bin saan maat Islaaeltieb nan Ejipt kpanbal na, a min e tul'i mob.¹⁴Isleeltieb yaajanm sana e na: Ruben, Islaaeltieb bijakpel e na. U din mok waas banna, Henok, Palu nan Hetslon nan Kalmi. janm e Luben yaaja jaatieb. ¹⁵Siimeon waas din tie Yemuel, Yaami, Ohad, yakin, Tsohaal nan Saul.¹⁶Lefi waas sana ena:.....Lefi dindii bina kobk nan piinta janlole nan u puol po wari gerson ketaat, nan Melaavi. ¹⁷Gelson waas: Libni, Siimej , Bijaar nan Yaaja. ²⁰K Amlanm din kuan puolua. Amlanm din kuan Yaakabet u puolua, k mal waat banle Aalon nan Muois. Amlon din bina kobk nan piinta nan janlole.²¹Yitsaal waas: Kuole, Nefaask nan Silbi. ²²Usial waas Miikael, Elsaafan, nan Siitl,²³Aalon din kuan Elikba Amiinadaab bipuo nan Naasonbipuo. U din mal waas, Naason,Kuubona, Malua, Abihu, Elaasaal, nan Itaama.²⁴Kuole bija waas: Asil, Elkana, Abiisaf. janm n tie kolelsitieb yaajanm. ²⁵Aalon bija Eliasal din kuan Puutial yennj Finea. B din tie lefi buolu ni yudanm e.²⁶Jan Aalon nan Muois din tie bin nba k Yennu yet a bin nyinn islaaeltieb Ejipt kii dia'b fanu. ²⁷Janm e saa saan Ejipt pak Faalaan nba tie Ejipt kpanbal na, k nyinn islaaeltieb u duo ninj. ²⁸Daal nba k Yonmdaan din pak nan Mouis Ejipt duo ni, ²⁹U din yet Mouis a: min e tie kaagbennu, saan yet faalaan Ejipt kpanbal lin nba k n pak'a kul. ³⁰Jan e k Mouis jiin kaagbennu: n k fit piak fanu, l saa tien nlee k kpanbal na n gbiint i ?

Chapter 7

¹Kmɔkɔgbenu yeet Moyis a: Gotl: n sa te fi tie Faalaɔnn k a ninja Aaloɔnn mun si tie u suɔkni. ²Fin Moyis, a sa yeet linba kul kin paaka, k Aaloɔnn n suakin linba ka yeet Faalaɔnn, k wun nyik Israeɛl tieb k bin nyii u duo ni³ k min n sa ɲamm waakl u paal k u kan lehti, k n sa pukiŋ yaalituk nyina nan ciila tuona Ejipt tingbeniŋ. ⁴ɲaan Faalaɔnn sa yeet wun gbinti, puol po n sa baal Ejipt tinn̄ ni , n sa nyin n buolu Israeɛl tie naan sejemm fanu k te butin nba paal n baa paak. ⁵K Ejipt tieb sa baan nan n tie kmɔkɔgbenu, yuonba kin sa baal k jii n pann̄ ɲaan Ejipt ɲaan nyin Israeɛl tieb. ⁶Moyis nan Aaloɔnn tun bianjinba kul k kmɔkɔgbenu daan ɲaanib a bin tun na. ⁷Moyis din mɔk bina piinniin, k Aaloɔnn mun din mɔk bina piinniin nan ɲaantaa yuo nbak b din saan paak nan Faaloɔnn. ⁸ɲann'e kmɔkɔgbenu paak Moyis nan Aaloɔnn⁹ Li tie Faalaɔnn yeet'i a yin tun baknunn̄ tuona fin Moyis a saa yeet Aaloɔnn: <> k li sa kpant waauk. ¹⁰Moyis nan Aaloɔnn saan Faalaɔnn ɲaak ni k tun nan kmɔkɔgbenu nba daan ɲaanib a bin tun bianjinba na. ɲann'e Aaloɔnn luu u paatu Faalaɔnn tuan u tuon tun sakab na tuan k u paatu na kpant waauk. ¹¹ɲaan'e Faalaɔnn t k bi yiin u duo ni yandamm nan nyɔkdamm nan binba mun fit k tun ciila tuona Ejipt k b baal k tun nna mun nan b cincinn̄ tuona. ¹²suakul baal k luu luu u paatu, k l kpant waai. Li yuo na k Aalaɔnn waauk na piin k nak b waai na kul. ¹³ɲaan li kul puol po Faalaɔnn tubkangbaatin ɲamm puukin, ku yet wun gbint linba kmɔkɔgbenu Moyis nan Aaloɔnn a bin paakua na. ¹⁴ɲaan na kmɔkɔgbenu paak Moyis a: ... Faalaɔnn mantik tien tubkangbaatl k yet wun nyik Eble tieb bin nyii. ¹⁵Tɔn, saant wonn sann̄yɔk ni yuonba k u saa nyi k saan nyun gbianu na. I saa cetua Nil mɔkɔgbianu. I dia a nuu ni paatu nba kaa daan luu k l kpant waauk, ¹⁶ka saa yeetua a: kmɔkɔgbenu, Eble tieb yennu na e tumin a buol a min yeet'a a: nyikin n niib(Eble tieb) k bin nyi k sann fual nin̄ k saa maan maluin̄ k tulin. ¹⁷Li paak kmɔkɔgbenu yeet nna: Gotl bianjinba ka saa bann nan n tie kmɔkɔgbenu: naan paatu nba kin dia n nuuni na, n saa faa Nil nyun k lin kpant sɔn. ¹⁸Jaaniinba kpenu na ni saa kpo kpo k mɔkɔgben̄il Nil nyun i nubil. ¹⁹K kmɔkɔgbenu ɲamm paak Moyis a : ... Caabin Aaloɔnn yaak k wun jii u paatu na ɲaan taan u nuu sianinba kul k Ejipt nyun: mɔka, nan buuni nan nyun duakan nan gbiat kul nyun min kpant sɔn, k sɔn si be Ejipt nyun kul ni nan nyun min nba be tilona nan gbiat kul ni. ²⁰Moyis nan Aaloɔnn tun nan kmɔkɔgbenu nba ɲaaniib bianjinba. Aaloɔnn taan u paatu ɲann faa Nil nyun Faalaɔnn tuan nan u tontun jaana na tuan, k kpenii na nyun kpant sɔn. ²¹Jaaniin din kpuo k Ejipt kpenii din biil k Ejipt tieb ki fit nyu nyun nba be kul. Sɔn din be Ejipt kpenii duo kul ni. ²²ɲaan na k Ejiptnuakdamm mun din tun nna nan b cin̄cin̄ tuona Faalaɔnn tubkangbatin ɲamm pukiŋ k u yet wun cab nankmɔkɔgbenu paakua na. ²³K Faalaɔnn tun puol k tuulib, ɲaan ɲmat u ɲaak ni k ki jii yin bonn muann'i pal ni. ²⁴Ejipt tieb kul gbiil Nil kpengbianu k fit laa nyun ɲaanlin kimaan b din jii kan fit nyuu kpenii nyun. ²⁵kmɔkɔgbenu nba din faa Ejipt kpenii na daa ɲaalole puol po.

Chapter 8

¹kmɔkɔgbenu daan yeet Moyis: ...Cabin Aalonn wun tant u nuu nan k jiin Ejipt kpenii bunt bunbunna nan nyun waakinkan paak k punta n baal Ejipt duo paak. ²Aalaonn tant u nuu k jin Ejipt kpenii paak k punta nyi yaat Ejipt. ³ɲan nyɔkdam mun tien nan bi suot k mun tien punta yaat nan Ejipt. ⁴Faalaonn yiin Moyis Aalaonn k yeetb: ... Miat kmɔkɔgbenu wun nyin punta min nan n niib paak, kin saa cabi i niib yin saan maan maalunɲ k tulua. ⁵Moyis jin Faalaonn : ...k fin kpanbal monɲ seen yuonba kin saa mial kmɔkɔgbenu k wun somman, k somma a tuon tun jana nan a niib, k fit kmɔkɔgbenu n nyin puntaa, k t bin boot a ɲeininɲ ɲaan t bin bial Nil nyun ninɲ kua. ⁶Faalaonn jin: ...k li tie wonn! Moyis yeet: k Li tien nan falonn bianjinba na k fan fit bann nan kmɔkɔgbenu tie yennu nba k mɔk lua. ⁷Punta sa siet k nyi fin nan a tonn tun jaana nan a niib ɲeininɲ, ɲann jii bial Nil nun ninɲ. ⁸Moyis nan Aaloonn siet Faalaonn buol k Moyis ji mial yennu wun jii ɲmat jiin punta nba konn nan Faalaonn. ⁹Kmɔkɔgbenu tien nan Moyis nba boibianjinba na: Punt kpo ɲeininɲ nan nanyela nan kpant ninɲ. ¹⁰K b wot k tien kpek gberɲaa, k duo manɲ kua bonn kuuk. ¹¹ɲaan yuonba Faalaonn laa naan bona ɲaamit na, ku ji waakl u paal nwun cab Moyis nan Aaloonn nan kmɔkɔgbenu nba daan yeet na. ¹²Kmɔkɔgbenu yeet Moyis : Yeetl Aaloonn wun tan u paatu k faa taagbiilunɲ k lin kpant juumii k kua Ejipt duo kul ninɲ. ¹³K bii colin: Aalaonn taant u nuunan paatu k faa tinɲ tangbinlunɲni k kua duo ni. Tantgbinlunɲ kuul kpant juumii k sik yaat niib paak nan b bonkobt paak. ¹⁴k nyɔkdam binkin a bin mun tien li baknunɲ manɲ nan bi suot k baal nan juumii ɲaan k fit. K niib nan bonkobt puol nan juumii. ¹⁵ɲaan na nyɔdaam yeet Faalaonn : ... Li tie yennu nibil'e! ɲaan Faalaonn waakl u paal ɲann k gbint Moyis nan Aaloonn nan kmɔkɔgbenu nba daan yeet na. ¹⁶kmɔkɔgbenu yeet Moyis: ...Saant sannɲɔk ninɲ k set Faalaonn gingal buol, wuu nyi yaan saan nyuu bgianu na fan yeetua: "linba kmɔkɔgbenu yaa a tien: nyinkin n niib n saan tien jiantu k tuin. ¹⁷Fi yet, n saa ɲaa laabt kpaajuut a paak, a yuonn tun jaana paak a niib paak b sa kua a ɲei ninɲ , Ejipt tieb ɲei gbie tinɲ mun bia sa kpia. ¹⁸ɲan, l daal, n saa lɔkit Gocinn yent nba n buolu beni : kpajuut kaa biilɔɲ fan baan nan min, kmɔkɔgbenu be duo manɲ ninɲ. ¹⁹N saa tien bɔktu n niib nan a niib ninɲ. ɲan nyin n niib wonn lii baaktininɲ nyinn saa tien". ²⁰kmɔkɔgbenu tien nan wa waan na. k laabt kpaajuut yaba k kua Faalaonn nan u diuk ninɲ nan u tuon tun jaana paak, nan Ejipt mun gbie nan kpaajuut. ²¹Faalaonn Moyis nan Aalaonn k yeet: ...yin saa mann i yennu malunɲ duo na ni. ²²Moyis ɲmat yeet: ...k mann t malunɲ manɲ si tie nan biit na e kmɔkɔgbenu yennu k tul Ejipt tieb tuan. L tie k t maan malunɲ maanɲ b saa jaat taana. ²³T saa daa ɲanta suoml dii gban konn k tien mlunɲ k tul kmɔkɔgbenu ti yennu nan waa yeet bianjinba. ²⁴Faalaonn ɲmat yeet: ...N caab tii yin saan yit salk k tul kmɔkɔgbenu i yennu digban kuonn na ni, i kua ɲan ii daa fakttl bon cienn. yinmial n po! ²⁵Moyis ɲmat jin: ...Yuonba n saa nyi n buol, n saa mial kmɔkɔgbenu. wonn k kpajuut faakt Faalaonn u tuan tun saakab nan u niib ni k nyi . ɲan Faalaonn k laa sianninba ku saa buol u monɲ, ɲan bia yet wun caab Eblue tieb bin saan k tien malunɲ k tul kmɔkɔgbenu. ²⁶Moyis nyi Faalaonn ɲaak ɲaan mial kmɔkɔgbenu. ²⁷K kmɔkɔgbenu tuo Moyis miatii; laabt kpajuut nyik Faalaonn , u tuan tun jaana nan u niib, k bi jik k bial nan yenn na. ²⁸K Faalaonn yet a: n saa nyiki yin saan k tien malunɲ k tul kangbennu ; ii Yennu tinpaanuni: ɲaan iidaa saa banfokl . ii meii n paak. ²⁹Mouyiis ɲmat jiin k yet a: mii nyii a ɲaak ni in saa mial kangbennu wonn kpajuut saa fokt nan Faalaonn u tootunna nan u niib paak. ɲaan Faalaonn ji daa ɲammit kpann k yeet nan fin nyik boolu na k bin saan k tien malunɲ k tul kangbennu yennu. ³⁰K MUoyiis nyii Faalaonn ɲaak ni ɲaan mial kangbennu. ³¹Kangbennu tien nan Muoyiis nba boii bianɲinbane; k ɲanna k kpajuut fokt nan Faalaonn nan u niib nan u tuuntunna buol. ³²ɲaan Faalaonn bia ɲamm wakl u paak k k nyik u buolu na k b saan.

Chapter 9

¹kmɔkɔgbenu yeet Moyis saan Faalaonn k yetua a: "kmɔkɔgbenu Eblo tieb yennu yeeta nyikin n buolu bindotin ²Li sua kaa yet fin nyikb k bia diab. ³Gotl kmɔkɔgbenu yennu nyuan bonkobt nba be kpant ni tami, boni, yiyokt nan bonkobt bit nan bonkobt saakat, n saa te yialbiuk baal b paak. ⁴kmɔkɔgbenu saa tien li mɔk bɔktu Israel tien bonkobt nan Ejipt tieb bonkobt. " Israel tieb yal kan kpo⁵kmɔkɔgbenu senn yuo k mat wonn saanyiwɔk kmɔkɔgbenu saa te lin tien i duo ninj. ⁶Laafann kmɔkɔgbenu tien nan waa mat na. Ejipt tieb bonkobt kul kpo njaan Israel tieb bonkobt nan yenua bo k kpo. ⁷Faalaonn tun niib a bin lin got laan litie monii. bi got baa Israel bonkobt bo k kpo naan l kula Faalaonn k cab Israel tieb k b siet. ⁸Kmɔkɔgbenu yeet Moyis nan Aalaonn yiin yiin kub taapenn k gbien nuu k saan yat paapo Faalaonn nintual ni. ⁹L tanpennt saa kpant tanwunn Ejipt duo ni k baa niib nan bonkobt paak l duo ni b kul paak si mɔk fiat. ¹⁰L niib banle kub tanpennt tanpenn paak k bal setFaalaonn nintual ni. Moyis yaat tanpenn sanpaapo, k niib nan bonkobt paak fiat bo baa bi kula paak. ¹¹Nyɔkdamm k fit baal Moyis l maan b mɔk fiat bi paak nan Ejipt tieb na. ¹²njaan kmɔkɔgbenu t k Faalaonn k tuo cab k bia gbint niib banlie maan nan kmɔkɔgbenu bo yeet Moyis na. ¹³kmɔkɔgbenu senn senii Moyis a: "wun saan sanniyapob ninj Faalaonn bbuol ki yeetua a gotl kmɔkɔgbenu Eblo tieb yennu nba senn senii k yeet :nyikin n buolu bin siet k fit dontin. ¹⁴ki mann njaannika n saa t bonbiil n baal a niib kul paak fin bann nan n k mɔk lua tinj paak. ¹⁵N saa lu mɔtaa na yial buk a paak nan niib paak k fin bot tinj paak. ¹⁶njaan n nyika maa fii mɔk maafuol: n lonn fin laa n paanj lin fit n sann n yat l kulapo. ¹⁷Ka yiet fin cab n buolu bin siet. ¹⁸njaannika n saa t saakaana nba nan saak na Ejipt duoninj k baa yaafiila i k baan k gbat l bonn liel Ejipt duoninj. ¹⁹Mɔtaana, b k t a bonkobt nan linba kul k a mɔk kpaant ninj kimaan linba kul ka mɔk binbebuol niib nan bonkobt kul, sakana sa kpi b kul. ²⁰Faalaonn kalaaci gbenja binba tuo gaal kmɔkɔgbenu maan k b bekl b niib nan bonkobt b njeininj. ²¹njaan binba k sug njaan b nyik biyal kpaant ninj e. ²²kmɔkɔgbenu yeet Moyis: donnt nuu sanpaapo sakaana nan baa Ejipt duoninj niib nan bonkobt nan tinii paak. ²³Moyis donn lanbabann paapo k kmɔkɔgbenu tien k sakaana na baa. k satannti n sik tinj ninj kmɔkɔgbenu te sakaana baa Ejipt ²⁴sanyikti yat sakaana sinsiiik ninj sakaana maanj din baa paaa k b ki ban la liel Ejipt duoninj ba tuu be waa. ²⁵Duo manj kul ninj sakaana kpi niib nba be kpaab ninj nan bonkobt , k biil kpaab ninj, bona k njaabl tiini. ²⁶Gefenn(Gehen) yial . nba k pukennj. ²⁷Faalaonn yiin Moyis nan Aalaonn k yeet mɔtaa na n bann nan n tien biit'a.kmɔkɔgbenu tie kasi min nan n buolu kul bit damm'e. ²⁸Miat kmɔkɔgbenu u te saak nan saatanti n set k min nyik'i n jii kan diai. ²⁹Moyis yeet yuo nba k sietl duo manj. N saa donn nii san paapo k mial kmɔkɔgbenu sataati n nyik, sakaana n set lin fit fan bann nan tinj tie yennu yaal'e. ³⁰njaan fin nan kalaci gbenja na ban naan i bia ki colin kmɔkɔgbenu yennu. ³¹Bon kukuot nba k b yii lain nan olge nan din biil'e bon kukuot nba k b yii olge din be luana k lain mun be nan puuk bonkukuot nba k jikt tie kpannu na. ³²njaan bo tan juot namm k biil. ³³Moyis nyi Faalaonn njaak. siet l duo ninj njan donn u nii k mial kmɔkɔgbenu k jaant kmɔkɔgbenu k mialua. sataati nan sakaana nan saak kul k l set. ³⁴njan Faalaonn nba la saak, sakaana, nan satanti set gbenn ku bia be biit ninj i k wuakl u paal nan u kalaci gbenja kul. ³⁵U k tuo cab Israel tieb k b siet, naan kmɔkɔgbenu nba yeet Moyis na.

Chapter 10

¹Yennu yet Muoiis a : Saant k saa la Falaon n tien nua nan u tuontun-saakab tubkangbata na e, k fit tien nynina b sinsuukin ² kbian pak a waat nan yaabouna ne tie en Egypt-tieb binan- ba nan nyinna nba kin tien y b ninj. N ne e kii saa bann nan n tie ye nu. ³Muoiis nan alaon ji din saan Falaon buol k saa yet' a: - Yennu nba yeta linba e na , hebleu nba Yennu : << Taalmun- aae k a bia saa yet k kan sinkin amon- n nintualni ? Nyikin n niib k bin jiantin. ⁴Lii tie kaa yet k b k saan , la jii wonn, n saa lek a duo nan naasuut . ⁵B saa yat gbie nan duo k tinj ji kii nyuan l kul po. B saa nman linnba kul tenn s sakaangben- na k biil nan tiini-nba daan bial kpaant nig newa. ⁶B saa yent a naakuk , nan a tuontungb- na nei nan Ejipt tieb kul nei. A baa nba nan a yaajam nba gal k be duo ne ni k mii la linba na buolu." L paak ,muoiis nman puol puol k tul Falaon k nyii u njaak ni. ⁷Falaon kalaci gben- na yet' a: Bia yuoe biak nil' a na saa tient bonbiili. Yen nyiikin n niib na k bin saan k jiant min kangbennu Yennu b yennu. A k la nan Ejipt bia kua baak ninj e. ⁸B nman yiin Muoiis nan Aloon k u yet' b a: I saa man k saa jiant yomdaanua i yennu . Lanme saa saani ? ⁹Muoiis jiin k ye a :... T saa saan nan t bonpoii , t saan nan t bonkobot nan t bonkobgben- k saa tien jaam Yennu sann ninj. ¹⁰Falaon nman yet a: ... Yennu i be nanni , nan yuo nb kin saa nyiki k yin saan nan i waat . N gbia nan ii mok duduk biit. ¹¹naan l tan kan tien nna ka nan jab kukua n saan jiant Yennu , k maan l tie yin biin linba paak k b belb Falaon buol . ¹²Kangbennu yet Muoiis a : Tantl nuu Ejipt paak k te naasuut n baal. k bin kua duo , k nman duo faat kul nba k sakaana lakt. ¹³Muoiis donn u patu Ejipt paak , k kangbennu t Wonj nyii yendo po k da tinj na paak l daal yonnu nan nyiaok kul. K l fann saanyaokin k wonj ne baal nan naasuut. ¹⁴k naasuut yent Ejipt kul po , k taab- taab tinj kul po k yab bonciann bian- nba k nilo k ban la , kbiam kan ban la l nasuut buolu. ¹⁵Naasuut ne yent duo kl bonn ciinm. Naasuut na nman tiini faat kul , nan tiini luana nba k sakaana daan k fit tien'm sial kl tie bian- nba k nan faaok daan ka duo na ning tiini paak , nan kpaant ning duo manj ni. ¹⁶Falaon kakit yiin muoiis nan Alaon kyet' b a: ... N biil yomdaonua Yennu , k bia tun biili wa . ¹⁷Motaana , nyikin cabin n biit , n mei'a sukl n biit nba kin bia tun na , k a mial yomdaanua i yennu k wun nyinnin danj nba saa baal nan kuun na . ¹⁸Moiis nyii Falaon buol Yennu n yomdaanua. ¹⁹K Yennu tun wonj nba bo nyii yendo po ne k lj nyii yendopo k da k saa yendo po manj k tie wonpaluk k jii naasuut na k saan sikim mokgben- l nba k yi mokmunj nani. ²⁰ naan k Yennu nman wakil Falaon pal ku k nyik Isael tieb k b nyii duo na ni. ²¹Kangbennu yet Muoiis a:... Dont nuu sanpaapo k te baa bunbonn ni bian- nba k nulua j daa bliss. ²²Muoiis tant nuu sanpaapo k Ejipt duo baa bunbuncion- ni daa ntanta. ²³L daa ntanta ninj sua k laat u lua , ksua k nyali sian- nb kuu be . naan yiennin din be l kul po sian-ba Isael tieb din kual lenj. ²⁴Falaon te k b yiin Muoiis k u yetua a: I saan jiant Yennu . I waat ssa fit ciani . I bonkobot nan i bonkobgben- na kuukua saa bial duo manj ni. ²⁵Muiis jin a :... Fin ticonjo saa tulit bonkobot tin tien malun- nba k tul yennu . ²⁶naan nan lkul t bia saa jii t bonkota. Nan bonkob yenn kuawa kan bial n na . naan t saa gann t bonkobt ninj bonkob yenn nba k l mok kann k tin tien malun- k tul t yomdonua nba tie t yennu Tii kii baal lenj kaawa t kan bann taa sa jii linba k tien malun- k tul yennu .

²⁸Kpanbal yet Muoiis a: Sietl nna na, ii mi kin jii laa . Mii la'a daal nba , a saa kpo e. ²⁹ K Muoiis jiin a : A mok moknii, aj kan ban lan.

Chapter 11

¹K yonmdaano yet Muoyiis a : n saa n̄anm baal nan bubdatu Faalaon nan Ejipt niib paak beli K l jikan mijen L puolpo, u saa th yik'i, k i nyi nna. V tan ji saa be'i duo na ni waa. ²ηann, i saa, k yet duo niib: Sua kul nba kua kpia u lua, jua kuo puo, wun boio k wun tul'o liktana nan likli. ³Kanghenu yonmdaans din tion nna e k niibna dii Ejipttieb nyuat. Nna e biak, k Muoyiis m̄on̄n̄ din la baakl Faalaon Kalaaci jaan a nan duo niib buol ni. ⁴K Muoyiis yel Faalaon a : kaa yonmdaan yennu nba yet e na: Lasuuni, n saa lin Ejipt Kul po ⁵K bikpelk nba Kul tie bonjak cuo na ni saa kpo, laa nyii Faalaon bija kpel wun nba kal naanbinbintl paak, k saa tuu u tuontun-puok nba tie yonnanno bikpel, nan bon- kobt bit bia bonjakpel bonjasrnsinna. ⁶Ku mo ni sii be duo kul ni bonciann, k l tie lin nba daa k mi baal, k l buolu bia sii kan mi baari. ⁷ηaan Iisrael lieb yaa buol, Sua kan gbat k bok gvekn nilo kuo bonkobuk. ηann e k i saa bann nan ka yonmdaano yennu tie boktu Iisrael tieb nan Ejipt tieb sinsuuk ni. ⁸ηaan a kalaa cijaana nba kul nba be a duo ni na, b tan sa baal n tuann k gbaan k baln'n a : Fiitk jii a niib kul k i sa, n jii n niib kul k nyi k i sa linnba na kul puolpo nn, k n sua yaat saan na. Muo yiis din nyii faalaon buol nan wi tociaon̄n̄ o. ⁹k kyonmdaano yennu yet'o a: Faalaon Kan gbiint, i maan, sie k u tun baktnong tuonna borciann Ejipt duo ni. ¹⁰ηann e k Mudyiis nan Aalon din tun baktnong tuonna na kul Faalaon buol. ηaan kaagb yonmdaano yennu din tien'o tubkan gbatl daano, bannu nba k u k cab Iisla tieb k b nyii duo na ni.

Chapter 12

¹K kangbennu yet Muoiis nan Aalɔn Ejɔpt duo ni a : ²ɲmaalik nba na e si tie ii bin ninɲ ɲmaa sinsinn .³Jiin senni nba k n tul isael niib kul a : ɲmaalik na dapiik daal ɲaak kul saa lon piok ; ⁴ Lii tie kii k yab ɲaank ni k kan fit ɲman piok na nant k gbenn , yin taan nan i ɲaakpiat k janɲ nan niib na nba janɲ bianɲ nba , niluo n lon piok nba saa janɲ nan b diinu.⁵Li saa agann piok ɲanni ka waab nba k mɔk biit , ɲaan l kpaa talas wuui tie bonjak k mɔk biin . ⁶ I sii kuu kaka nan daa piik nan ɲanna l mɲaalik ni : L daal manɲ , isael buolu kul saa kpi bonkobit manɲ nyiok . K i saa jii sɔn na k kal kal ɲei ni na ⁷ tanmɔkpienii ɲei nba kii saa mɲan pei nant na . ⁸ Ii saa pul nant manɲ k ɲman nyiok na nan paanu nba k tien datinɲ nan mɔtont .⁹Ii daa yak kuo k mɲan kaat ɲaan yii pul yul nan biaana nan nuakin nante . ¹⁰ Ii kan tenn jekpel . Lii tie k sial tenn ka ka nan wonn , yin jii juo muu . ¹¹ Ii di yien yien k kakt fil set : gbana ii be i siati ni , taasaat i taani , patu ii nuuni . Ii tien yuklgal tialu jaam k tien min kangbenu Yennu niipuok .¹²n saa lin l daal manɲ nyiok Ejɔpt duo ni k kpi mat cincina kul duo na ni niib nan bonkobt , ɲaan bu k biil Ejɔpt tingbana . Mina tie kangbennu yennu . ¹³Sɔn nba be tammoi paak na tan si tie dɔko k want yaa be ɲei nba ni , k mii la sɔn na n saa yukl gal kii kan la danɲ yuo nba kin daal Ejɔpt yab tuba . ¹⁴ Paanu nba k b tie datinɲ ne bakɔi ni , i tuo jii daal mang k di jaam k lin tiiali kangbennu nba tun linba k tuli . Jaam manɲ tie sennu e k tuli benn kul yimm nan i yaabuona .¹⁵Ii saa ɲman paanu nba k b ktien datinɲ na k tan tuu daa ɲanlole . Dasinsin daal ii sa nyinn dating i ɲeini ɲaan lii tie k sua ɲman paanu nba mɔk datinɲ da sinsinn nan daa ɲanlole daal , u ji k pukin Isael buolu ni . ¹⁶ Da sinsin nan daa ɲanlole daal i tuo saa taan k jiantin . L daa ɲanle daa tuun sial .¹⁷Ii tuo diman paanu nba k tien datinɲ na kii tian ii buuolu gninu Ejɔpt duo ni . Ii tian l daal po man lii tie sennu k tuli binn kul yim nan ii yaabuona . ¹⁸Sinsin ɲmaalik daa pik nan ɲanna daajuok i sii ɲman paanu nba k tien datinɲ k tan tuu daa piinle nan dayen daal daajuok . ¹⁹Daa ɲanlole noik ni b kan la datinɲ i ɲeini . Nulua kul nba ɲman paanu ²⁰ nba mɔk datinɲ , waa tie samua koo i ninjai e u j k pukin Isael buolu ni . I ji kii ɲman paanu nba k mɔk datinɲ i ɲei ni koo sianin nba kul kii be . I sii ɲman paanu nba k tien datinɲ e .²¹ K Muoiis yiin Isael yuudaam kul k pakib a bikul n lon pejak koo bujak kpi k di yukl gal tialu jaam . ²²yin bia jii dufatlaai k sikin ɲmanɲ nba sie nan bonkobt sɔn na k lia lia sɔn manɲ ɲei tanmɔkpiani nan tonmoi yula paak . Sua daa nyi u ɲaak ni ka ka nan sannɲɔninɲ .²³ Kangbennu yennu i lin Ejɔpt a wun kpi Ejɔpt tieb na u sa la sɔn na i tanmɔkpiani ni nan i tanmoii yula paak k kan te kuun malaka n kua i ɲei ni k kpai .²⁴Yinm nan ii yaabuona si dia n sennu na fanu . ²⁵Ii saa gbien malun ɲ na yuo nba kii baal tinpuonkak nab k kangbennu Yennu puoni na ni . ²⁶Yuo nba kii waat boi linba na paak , yin betib a l tie yukl gal tialu jaanm e k ²⁷dont kangbennu yennu yuo nba k u daan yukl gal Isael tieb ɲei ɲaan kpai Ejɔpt tieb na . ²⁸k isael tieb set k tun linba k kangbennu yennu din yet Muoiis nan Aalɔn na .²⁹Tansuuni k kangbennu yennu kpai Ejɔpt tieb ma sinsinna kul nba tie Bonjai , laa jii bijakpela k tan tuu wunba be dansalik ninɲ nan bonkobt kul ni mat sinsinna . ³⁰L nyiok manɲ k Faalaɔn nan Ejɔpt tieb ting kul nijaana fiil , k kumɔni ji mɔ l kul po , k maan ɲaan din be k kuun k kpo lenɲ .³¹Tansuuni k Faalaɔn yiin Muoiis nan Aalɔn k yet b a : ³²nyin man t tinɲ ni yinm nan Isael buolu k jiant kaagbennu yennu nan yaa daan boi bianɲinba na . Jiin man i bonkob saakala nan ii bonkob bit kii saa nan yaa daan yet bianɲinba na ɲaan yii mei yennu n po . ³³k Isael tieb bel Isael tieb k b nyii b tinɲ ni yian yian k maan b yet a b kul saa kpo waa . ³⁴K Isael tieb na jii b paanu yon maatl nba daa k tien datinɲ na nan b tiat paka k buk b bɔpiat paak . ³⁵Nna e k Isael tieb manɲ tun nan Muoiis nba wan b bianɲ nba k b boi Ejɔpt tieb likli nan nan tiat . ³⁶Yennu e din te k Ejɔpt tieb na tien Isael tieb baakl k tul b linba ku l k b boi na po . L din tie nna e k Isael tieb na yaay nan Ejɔpt tieb na mɔkint .³⁷k Isael tieb nyii k saan Raames k saan sukɔt . Jab din sii tie nan tusa kobii ɲanluob nae k somm taatinɲ k puob nan waat k pukin lenɲ . ³⁸ K nibulɔninɲ din weib k pukkin bonkobt saakat nan bonkob bit . ³⁹Nan Ejɔpt tieb nba din bel b na b din nyii k dia paanu nba daa k tien datinɲ k b nyii nann Ejɔpt na e k pul k ɲman k maan b din k bobin paanu nba mɔk datinɲ po . ⁴⁰Isael buolu din tien bina kobi ɲanna nan binna piinta e Ejɔpt tinɲ ni .⁴¹Bina kobii ɲanna nan piinta , yukl gal taulu daal k Isael buolu kul din nyii Ejɔpt tinɲ ni . ⁴²K kangbennu yennu din guulib nyiniok k tan yent sannɲiok ni k nyinn Isael buolu Ejɔpt tinɲ ni . K nyiok manɲ tie yennu yal e k Isael tie nan b yaabuonan tuu sii nyuan .⁴³ K kangbennu yennu yet Muoiis nan Aalɔn a : gotl Sennu k jiin yukl gal tialu jaamm po : ii mi k samua nba be a ɲaak ni na n di l jiet . ⁴⁴ Daabl nba kii daa u nan likli i saa pot u punn e waa k wun fit pukin yukl gal tialu jaanm na ni .⁴⁵ɲaan wunba be ɲaak na ni nan tuontunnɔ nba gaan ɲmaapaɔk k pukin lenɲ . ⁴⁶Ii saa ɲman pejak na nant diuuk ni e . Ii kan nyi nan l nanbul nanyel po . Ii bia kan yiel bonkobuk na kpabl .⁴⁷Isael buolu kul ii di yukl gal tialu jaamm e . ⁴⁸Lii tie k saamua be a ɲaak ni k uon wun di yukl gal tialu jaamm kangbennu sann po , bonjaii nba be u ɲaak ni na saa pot b punna e waa k fit k di jaamm manɲ lii naan na Isael tieb na . ɲaan wunba k pot u punne k pukin jaamm ni . ⁴⁹ Senn buolu yenn kua sii be yinm Isael tieb nan saam nba be nani na . ⁵⁰Isael tieb kul tuo linba k kangbennu wann Muoiis nan Aalɔn na .⁵¹L daal e k yennu nyinn Isael buolu Ejɔpt tinɲ ni nan sajem nba tɔkin fannu bianɲin ba na .

Chapter 13

¹Kaagbenu yennu wann moyis u yiko k yaa: ²nyikn bin nba mal cincinn kul bin nba saa mal cincinn Isael tieb ni, li tie bonjak nan bonkobuk ni, tie n yal e. ³Moyis yet u niib a: i tian man i yul ni daal nba k i bo nyii Ejibt, duo nba k bo tie doaba, naan k Kaagbenu fat'i nan panj. I daa nman paanu nba k b tien nan datinj. ⁴Dinna nba na, dikala nmaalk, k i saa nyi Ejibt. ⁵Yenni nbak Kaagbenu saa te yin kua kaana tieb duo ni, itit tieb, amoltieb, Efeetieb nan ye buusi tieb, k bo puo'm yeni nba, k u maat i yaajaanm a u saa teb ting nba gbie nan naabiin nan siaat, l yuo i tuu tiat k mann malunj l nmaalk ni. ⁶L daa nanlole daal, i sii di paani nba k b tien nan datinj, naan daa nanlole puol po i saa tien jaam kii dont Kaagbenu yennu sann. ⁷B sii di paanu nba k b tien nan datinj k tan janj daa nanlole. Daa nanlole manj, b kan la i buol paana nba tien nan datinj nann i kaa datinj ting kul ni. ⁸L daal manj, i saa wann i waat jaanm manj niin k yaa: l kul a ni tie k tiatl lin nba k Kaagbenu yenu tun k tul'n yuo nba k n bo nyii Ejibt. ⁹L jaam sii tie lin nba tie dok i nii ninj k tie bia dok, i yugbia paak, k lin fit. K Kaagbenu yennu sennu ii tie bon nba k i kan mi tanm l po. K maan nua e nyinn i Ejipt nan panj. ¹⁰I sii mann l malunj binn n tuu binn kul. Yuo nba k i senn. ¹¹Yuo nba k Kaagbenu Yennu saa kuan' i kaana tieb duo ninj, nan waa ponj tuot puon'i, yinm nan yaajanm, nan u saa tul i. ¹²I saa tul'o bija k nba k u mal cincinn nan i bonkobt nba k b mal'b cincinn tie u yal e. ¹³Lin nba nyuan bani po, b waa cincinna, i saa fit nmat k daa'b nan pebik; lii tie ki k luon yin nmat daa'u, yin konn u tulu. naan i saa fit nmat daa bijab-cincinna i waat ni. ¹⁴Yuo nba k i waat saa boi bubit k yaa: lin nba na want be ee? I saa jiin'm: Kaagbenu Yennu yiko nyinn't Ejibt taa bo tie daaba. ¹⁵Nan Faalaaon nba yet wun nyik't tin nyi na k Kaagbenu kpil waat nba mal cincinna Ejibt. Waat nba mal cincinn bijabi nan bonkobt. L paak e tien k t mann malunj k tien Kaagbenu nan bonkob-cincinna nba mal naan nyikt t waat nba mal cincinn. ¹⁶Malunj sii tie dok k be i niipant ni k bia sii tie dok k be i yugbia paak, k maan Kaagbenu panj paak e k u nyinn't Ejibt. ¹⁷Yuo nba Faalaaon cab Isael tieb, yannu k tuo cien'm sanjok nba tiki Philiti tieb duo na ni. naan k nann e tuok, k maan u din yet'a: li tie k t cet konn, b saa fit k nyik sonu manj naan k tunn Ejibt. ¹⁸B saa fit k yet a t tokn paanpieunnj, muat mokl k po. Isael tieb siet Ejibt k bobn fanu. ¹⁹K Moise jii Joseph Kpaaba, k maan u bo maat Isael tieb a: Yennu kan nyik wun som't, i mun jii n Kpaaba. ²⁰K Isael tieb saan Sokkoth k kal Etam k kpian plalaan paanpieunnj. ²¹Kaagbenu Yennu bo sonm nan'm be b liik sanpagbounj nba naan nan wunn na k want'b sonu, k nyiaok sanpagbounj nba naan nan muu na k yentl'b, l paak k b fit k sonm yennu nan nyiaok. ²²K sanpagbounj nba nan wunn na nan sanpagbounj tie nan muu be nan'm.

Chapter 14

¹Kaagbennu tur V toom tun Moyiis nuu ²Yet Israel waat a bin jeu baa bo be cien nba pi-Hahinoth, nintual, njanm nan Migolol nan mōkl sin siig ni; tien maruŋ lanbont k tuol Baal-Tsephōn mōkl kpianu. ³Faraon sa maali a Israel teeb ne bootee t duo-nee, fuoalin jii diaab dan saaly.⁴N saa donn Faraon Paal k wu fil g woyi, amaa n saa wannɔ in yuodanti t, nua nan u niib nan u sijenm, k Ejipt teeb n bann ndan in tie. Kaa gbennu yennu K Israel teeb tuo yennu nba moat limbaa ⁵K bi bal k yet Faraon nan Israel teeb ciel. L yoo k Faraon nan u toon tun gbenŋaa tuun duduukil k maat t tien bee ne? K n̄aa k Israel teeb siet, t konŋ tuosuma waa⁶K Faraon fiin u taab loolaa nan u niib. ⁷K u lukt taab loolaa koobi njanloob nba n̄aan k die taab loolaa kul nba bee Ejipt duo nunŋ k luol kul jii nan niib bantaa taa ne. ⁸Kaa gbennu donn Faraon, Ejipt bet paat nan wa waa Israel teeb nba bo sief k kun bii yanm nii ⁹Ejipt teeb wee ki barb kisɔa ki bi be mōkl kpinnŋ : Faraon taab loolaa nan niib nba bo be li ninŋ nan u sijenn kunkɔnnne baar b baa boo bee b kinkaan bool, ki li be mōkl kpinnŋ k likpia nar pi habiroth ki tool nan Baal-Tsephōn.¹⁰Faraon naakiim. Ki goot kisua ki b saa be ban fuakl, Israel teeb nba bann nan Ejipt teeb wa'k beeub. Li yoo k janmami soorib bɔnciann Li yoo k bi yi klu yennu po. ¹¹K tunn Moyiis paak k maat: kaat daan ki be Ejipt tinŋni. Ki bee ka tee ki ti taan saa kpo fuar ne ninyii? bee ka luon ka nyint Ejipt doo ninŋ? ¹²Ti daan maata waa yo nba k t daan bee Ejipt doo nii nyik tinm suoo, ti loon ti tie Ejipt teeb daabaac n̄ann n sua nan tin tan kpo fuar na nii. ¹³Moyiis jiin ki yet: Daa n̄man man suot ii mɔnnŋ man ki bi yaa be sienn ki gooli! i saa la nba saa nyin tinm dinnee bianu k mōk gbennu yennu nba; Ejipt teeb nba k Paab dinnee ne, i jii kan ban Laab ¹⁴yennu saa kɔn i po, k yiinm, soot i m ɔnnŋ man k be soo. ¹⁵yennu maat Moyiis be ka yiin kin n poi caab ki israel teeb n tuaakin sɔnnu. ¹⁶Amaa fin donn a lanbann ki taant mōkl po ki lan bɔkt fuunu mun lee ki Israel waat n puot nan taa kuonaa. ¹⁷N yaa po n sa tee ki Ejipt teeb n wee ki siik ki waa i puor. n̄ann in sa waann n paanŋ Faraon nan u sijeem nan u taob loolaa nan jaab nba bo be li taob loolua ninŋ. ¹⁸yaannel ki Ejipt tieeb sa bann nan nii tie Kaagbeirnu k sa waan n pany Faraon taab loolaa nan jaab nba bo be l ninŋ. ¹⁹yennu malek nba bo suom ki be liik naanm ba bo tu bee sien nba, Israel bieeb n̄aal b puol Saampaanŋbonŋ nan wunn, nba bo bee bi nuntual jii n̄matt ki bee bi puol. ²⁰Li jii bo set Ejipt tieeb nan Israel waat winsiik ni. yenn Po bo tie bunbɔnn ki lieel po tie yiemin. L nyiok munn bi banlee kul sua ki fit ki baal u lua²¹Moise taant u nuu mōkl po, ki yennu pebl wuan mōkl pak l nyig muun kul woopaaluk bɔkt mōkl ki nyik tin kuonŋ. ²²Ki Israel waat sɔnm ki gaal mōkl sin siik ni, tin kuoy ninŋ, ki nyunm ji bɔkt ki tie nan juonaa ne dituu nan yaang.²³Ejipt'-tieb waab nan Faraon taanii, nan taob loolaa nan jaab nba bo diaa loolaa jii wooii ki siig nyun sin siik ni. ²⁴Li sannyiɔ po, kaa gbennu goot Ejipt teeb nba taan ki be sium n baa sanpaagbɔng nan wuun nan muu ku kuanm jaunmani ²⁵Ki puunt puunt bi taob lool kuaaba, baa jii bo ki fit ki saa nan paanŋ. k Ejipt teeb yiikin: t ciel man ki n̄aa Israel tieb klmaa bi yennu n ji kɔnnan tinm Ejipt teeb.²⁶Yennu maat Moyiis taant nuu mōkl pa ki nyunm n̄maat taan ki muubin, Ejipt teeb taab loolaa nan jaab nba bo be li ninŋ. ²⁷Ki Moyiis taant u nuu mōkl po, li daal mɔnnua ki mōkl n̄maat ki jeen u biannu. Ejipt tieb nba bo kɔnnaan jii n̄maat la mōkl bi nuntual in k mōk gbennu tuutib ki siikim mōkl ni. ²⁸Nyunm n̄maat ki piin taob loola nan jaab nba bo be li loolaa ninŋ nan Faraon si jenm nba bo tuo ki sa puot mōkl ki wee Israel waat. Bi ninŋ ba sua ki di miel.²⁹Amaa Israel waat, puot mōkl nan taa kuona yuo nba ki nyunm bo bɔkit ki tien juonaa dituu nan gaanŋ ³⁰La nyii li daal ki kaa gbennu nyiinn Israel waat Ejipt teeb nuu ninŋ ki bi la Ejipt tiebb nba kpe ki duaa mōk kpiini. ³¹Israel teeb la yennu paanŋ nba ku waanu Ejipt teeb k bi tu kaa gbennu. Ki juab bi dindaan ki lien kaa gbennu nan Moyiis u toon tunnɔa po

Chapter 15

¹Janna k Moiiis nan Israel tiib yin yano k kaagbennuk loom ninj a: dont Kaagbennua: "N saa yien k tuul Kaagbennuk, k maan u tek u saan la dontl, ute K taam nan u jakl baamokl ninj.²Kaagbennuke tie n pan, woae yien K n yiien yaanii na, waa tinin na paak u tie n yenue, n si donte n si piaak u sanne, woa nba teen baa yennu.³Kaagbennuk tee tabfaal nba mok panj u saannii tee Kaagbennuk.⁴Faalaon taantolt nan u sejem, u lub mokl ninj e; u kunkonkonna na bial mokmunj ninj, ⁵K nyunpanaa piim. B mii nan tann nba doa nyun tinj po na e.⁶Kaagbennuk, a nuudiitu Wan u panj, Kaagbennuk, a nuudiitu but-but u dataak. ⁷A yuudancionj ninj a nyiaat a datai, K lu a wutool muu nab paak K l diib nan muat nba tu di na. ⁸A fuootuu te K mkgbenjil nyun ghab K set sunsonn nan jaanaa na, K tinj po nyuant.⁹K dataak na yet a: T sa waan belbe K tan baalib, K fat b mokint na K biet taa loon bianjinba, n saa nuat n jukbanjak K gaal baa mok linba. ¹⁰Yennu fuont yommo, K Mokcionj nyun piim! K b mii nan tanna na nyuncionj na nin. ¹¹Kaagbennu, yenbit na nin, nmee tee nan fin na? Nmee bia tee nan fin na, K mok ntant nan fin na? Nmee saa fit tun panj toona nba ntan nan dontil, nan yaalituk toona nan fin na?¹²A tant a nuoliitue K tinj nak t datai nba wuaat na. ¹³A loom naninj, Ka cian niib nba K a fatb K bia ciaam nan a pancionj na K saa nanm a ntant ntak na ni. ¹⁴Niib gbat, K b gbanant jekli. K ja omanii sool filist teeb. ¹⁵Edom kpanbaalaa taan puut b yaame, K Moab yuudanm pien K jekl, K Kaana tiib jaanmanii suolib. ¹⁶Yanputuk nan jijek sul b Kul. A pancionj nba K b la na te K b ji tie soon na, nan a niib nba tan gal K gbenn, hoo Kaagbennu nan a niib nba K a gaal b na gal gbenn. ¹⁷A baal naam K maamm a monj jua na paak, siaam nba K a lukt a lii tee binbebuol na; siam nba K a maa a tiorj jiantu na buol. O.O Kaagbennu linba K a nii tien. ¹⁸Kaagbennu panj si tun bei yaayoo-siiyoo. ¹⁹K maan Faalaon taamii nan tool it nan taanjaklaa na sik mokcionj ninj a K Kaagbennu jiin nyun na b paak K l piim, ntan soa K Israel tiib bo puot mok-kuonn e. ²⁰Miilyaam, wun nba tie yennu sok niipuok, Aloon niipuo, jii Gingann, K puob K ul fiil K wau K waa siaak, K bia faa Gingan naa. ²¹K Miilyaam yin yanj K jien Israel tieb a: <>²²Moyiis din jii Israel tieb na mkgbenjil na buol. Ki saan namm suul paan pion pok b sool sonu K soom dao ntanta tinpaonj ninj K Kila nyun nan bin nyun. ²³K b tan baal Maalaa, lenj din mok nyun, ntan K b Kan Fit K nyun, K man l nyun ton. Maalaa sann paak tie. (Tonu)²⁴K niib na ji Kon nan Moyiis, K bulin K yiien a: "Tji saa nyun bee?" ²⁵K Moyiis miaal yennu, K yennu wann dajingbilk n na, K Moyiis jii K lu nyun ninj K nyun nakpant nyun ntanm. L Buole K yennu wann niib na u sennii, nan bianj nba K b si be. K bia tiem biknu. ²⁶U yetb a: "Lii tie K ii luot ii tuuba K gbient min Kaagbennu yennu, K bia tuun linba tuak n nuum ninj, lii tee K ii gbient n sennii K bia colin l Kuaat fanu, n Kan baal nan danj ii paak nan Esipt yab na, ma bo baal nan danj b paak bianj nba na; K maan min na tee Kaagbennu nba sa baal nan tebuuk K teii." ²⁷L puol po K Israel tieb baal Eliim sian nba K nyun buot piik nan ntan nan kaatii piinlole be lenj. K b ji bial K duaa K kpia nyun buot na.

Chapter 16

¹Israel tieb kul siet nmai nanle ninj, pii k nan daa yan-mu, baa nyii Esipt K baal sin tin kuok k l be Elim nan Sinayi sunsucik nii. ²Lenje k Israel waas Piin k buln Moyiis nan Aalon Paak ³b maat b: ton, be n te k kaaglennu k te k t kpo Esipt Sianinnba k nanboba bo yaak, k jiet k nami? K mœts ne jik yinm ji nyinn tinm kbaal nant tin'kuok ne ni a tin tan kpo niib nba kul jan ne. ⁴hanne, k kaagbennu maat Moyiis a : gotl, n saa te k jiet n nyi sanpaapo k baa, k buolu ne ii nyi daal kup, kii jit u dual jiet l yuo, n saa bann k laan b saa cœln n sennii? ⁵Daa njanloub daal, b saa jii daal jiet funnu munpe ⁶Moïse man Aalon maaf Israel tieb: Saajuok ne, i saa bann nan kaagbenn e njini Esipt, ⁷K wonn sanjaœkninj, i saa la kaaglenu yu dant, kpma u gbat i fabni. Kmaan t tie lanme kil sii buln tpaaki? ⁸nu, daajuok nee ki saa bann klma. Kaagbennusaa tuli nant yin yman k sanjaœkninj wan tulii jiet yin di gbuokbia tenn kmaau kaagbenu gbat finfabnimba ki fabn tulua teinm, t mun tie b le? l k tie ii fabn nan tinm kua, njan kaagbennue. ⁹K Moyiis maat Aalon: Te k Israel buolu n naku kaagbana buol, klma u gbat b finfabni woa. ¹⁰Yoomba k Aron maaf nan Israel waas, k b golu tinkuonj po, l yuo k kaagbennu yudant dœkt. Sapagbant nennj ¹¹Kaagbenu pak nan Moïis k yeta : ¹²n gbat Israel waas fui fabini. yetlb a : "daajuokne, k sua k l daa k bonn, i saa nman nant, k sanjaœkn, Isaa gbuo Paanu, Isaabann k min kaagbennue tie i yennu." ¹³L daal daa juok k naagbiit baal k baa k gbie yiaal mbakb be ne, k laa yent sanjaœk n k malm baa k piin tinj. ¹⁴L inaln naba kpaal, k b la k l tie nan bon - falnii n na k be tinj paak, k tie bon njjalaa. ¹⁵baa la nne, k Israel tieb boib lieb a : ne tie be? klma b k ban laa tie limba Moyiis maat a : L tie paanue k kaa gbenu tule, a yin di. ¹⁶Waa m nat limba l po a na : sua kul n jii k janj u puol, nan liita yanna nng; sua kup njii nan u njaatieb yal k ¹⁷Israel tieb aen nua: siab tœbl saan saanma, lieb mun waan waan ¹⁸baa ji jan n't swa kul yal, binba bo tœgl k l yab sial bo k tenu, k bin nba mun bo tœgl waan, siel mun l bi a k pœt; sua kul bo tœgl linu ba jany nan u daal jiete. ¹⁹K Moyiis maatb a : Sua daa tent bon kpel. ²⁰yaan sial bok sak l mob k bœl nan sanjaœk k l kaat nanwuba k nub l k pœi. hanne k Moyiis pal bie l niib paak ²¹daal kul Sinjaskm, sua kul tuu tœgl l Paa nu K Janj u daal jiet. Uennu i mœnn l tuu belike ²²Daa njanluol daal, k sua kul tœkl nan taal mun le ne, l ji k tie liita njanna kaa, njan njannim. k njaak Saakab baal k Wann Moïise; ²³ku maatb: kaagbenu mba te k i tien bianu mba ne njan. Wonn tie fuon daale, saabat mba tie kaagbenu yal. Linmba tie saa pul yin pul, lin mba saa yakn, yin yakn, l kul dinne ; i dii k tenn linbaa yin guun Wonn. ²⁴K b bœl linba k b du tenn k guun wonn, nan Moyiis mba maalt b biannu mba na, k l k puak k bia k kua nan wuba. ²⁵K moyiis maatb: I di man linmba won tenn, kmaan dinne tie fuono daale, kaa gbenu daal, dinne i kan la maann nan yel po. ²⁶daa njan luob, i tuu sa jii l jiet, njan njanlœle daal fuon daal l sii kaa. ²⁷njan k daa njanlœle daal, k siab nyi k luon bu tœgl, k yen k la sial ²⁸hanne k kaagbenu maat Moyiis a: I bia sii tun k yien n modonn nan n senni e? ²⁹I njanm kii mi nan kaagbenu tuli fuon daal, k dua njanluob dual ku te ki ji daal jiet taal mun le! daa njanlœle daal sua kul n kal u njaak ninj k daa saa sial. ³⁰N nee k Israel tieb ji foi daa njanlœle daal ³¹Israel tieb, Pul l jiet sann a mann (ne tie be?) "L din tie man bin piem nee, k mali nan libaat mba k b tien nan siat na. ³²Moyiis yeta: Kaagbenu maat daa: I juab l maan liita njanna n ne k bœl, k i yaabusna n tan la l jiet mba k molin dinti tin kuonj ninj yoa mba k n din nyinni Esibt ³³K Moyiis yet Aalon da: A lon bonbuoli sual k janj mann liita njanna k wuun, k senn kaagbenu nunjn, k t yaabuona n tan la ³⁴nan kaagbenu mba maat Moïse na, k Aalon jii l sual k senn mosuolu kadaœk lakl buop, k lii tie tiatu. ³⁵Israel waas din njman l mann saa nan bina punna, k ji fit k kua timpuonkak ninj, kauaan tinj ni ³⁶l biknu nba k b yiin, liitl njanna na, tie nan bona piik bœktm nael

Chapter 17L puol po, k Islaael tieb kul na fiil, Siinn kunkonn paak k sonm kaal waan waan nan Yennu nba want'b bannu nba na. B din caan b kanj Lefiidinm e, njaan nyun din kaa lenj k b sii nyu,.

Chapter 17L puol po, k Islaael tieb kul na fiil, Siinn kunkonn paak k sonm kaal waan waan nan Yennu nba want'b bannu nba na. B din caan b kanj Lefiidinm e, njaan nyun din kaa lenj k b sii nyu,.

²k b nyiil Mouis k yien a: Tul't nyun tin nyu. ³njaan nyunnyuklu din suol'b bonciann k njanmi nyiil Mouis k yien a: Bee k daan nyinn't Egipt? A luon k nuynyunklu n tan kpi tinm nan waas nan t bonkobt e ee?⁴nann e Muois mial Yennu nan un pa;l kul k yet a: N saa tien niib na nlee e? B Ponn ji luon k bin jaat'n tana e. ⁵K Yennu yet Mouis a: Jiin Islaaeltieb tuann danm k pukn a po, k yin gal niib manj tuann. Jiin patu nba k a daan faa Niil mɔkl na kii dia. ⁶n saa set tann paak a tuann (holes) Siinai jual paak. A faa tann na k nyun saa nyi tann na ni, k niib na n yu. K Muois tun nna Islaael tieb tuann danm na buol, ⁷k din pul lenj sann Maasa nan Meliiba. K maan Islaaeltieb na din nyiil Yennu k bikn'ɔ, yuo nba k b boi a: Yennu be nan't kuo u k be nan't i?⁸L puol po k Amelek tieb baal, Lefidiinm duo ni k wol Islaael tieb nan kɔnn. ⁹ K Muois yet Suosue a: Nyint jasaiaab k bin won kɔn nan Amelek tieb na. N won sii tua jual yul paak e, k dia patu nba k Yennu te n jii na. ¹⁰K Suosue tun bannu nba k Muois wnn'ɔ na, k saan a bin kɔn nan Amelek tieb, njaan k Muois nan Aalɔn nan Huul saan duo jual paak.¹¹Muois ii donn nii sanpaapo yuo nba kul, Islaaeltieb tuu nyani e, njaan wuu sikn nii, k Amalektieb na mun laat nyannu. ¹²Muois nii nba din tan bak yuo nba, k Aalɔn nan Ouul jii tana k tul'ɔ, k u kal l paak, njaan k b sie tia u nii, k dia fanu nan Yennu nba tan baa. ¹³L din tie nna e k suosue nyann Amelektiebn.¹⁴L puol po k Yennu yet Muois a: diant nyannu na mɔmaan k niib ii tian l po. Pakn Suosue nan n saa biil Amalek tieb na kul a. ¹⁵k Mouis maa malunj binbintl k pul l sann a: Yennu tie n nyannu dɔuk. ¹⁶K yet a: dont man yabnt nyannu dɔuk na sanpaapo. Yennu saa tukn k kɔn nan Amelek tieb na, yuo nan yuo.

Chapter 18

¹Jetro, Madian dinolan k bai tie Moïse diam, gbat l nba kul k yennu bo tien Moïse nan Israel yaab, u gbat yendu nba bo tien bianu nba k nyim Israel yaab Egypte ²L yo ku jen nan sephora, Moise n̄apuo nba ku bo gniko ku tuun u n̄aapo. ³nan sefuula bon jaï banlee bija sakua bo yii Geljom ku bo kua l duo nin̄ k dukin Moïse bo yet ; n tie saam̄ tim Paan̄ nin̄. ⁴U bo pul wun nba tua Elise L nim tié K yennu totin k yetai "n baa yennu totin k nyinin Fapaon juk banjlak k niny."⁵Jetro ji saan Moïse b Caan u binbe buot ⁶B bo yet̄ Min Jethro ji saan Moïse bool fu al nin̄ nan Puo, nan Moïse waat, yennu jual bual nba "k moïse b Caan u binbe buop B bo yet̄ min Jethro a diam, n baap k min gon a n̄apuo nan a bi jdaabi banle.⁷Moïse bo nyl'k cet u diam k gbaan u numm nin̄ k w̄b̄b̄ B boktl lieb b labaal l puol po k b ji kua lanbon̄ nin̄ ⁸Moïse ji yet u diam lenba k kagbenu tien faraon nan Egipt tiéb, k fa t Israel; k bia pak̄ fala mba kul kib la sonu paak k paag bianunba k kagbenu faatib ḡ⁹Je'thro paal man̄ nan kagbenu yan tien Israel l'nba k fatib Egipt tieb ning: ¹⁰Dontl tié kaobenu k ji yikin, n̄o nba faal tim Faraon nan Egipt tieb nuyi niny, K nyint tim yomit min̄ ¹¹Molana in ji mii k kagbenu tie yabint danno k cie yenbiit, k l ma b ma b manbt Islael yaab.¹²Jethro nba tie Moïis diam ji yiit yennu saali. Aaron nan Israel sakab baal k biit l saali jiet nan Moïis diam nan yennu¹³Sanyiok faan k Moïis kun m̄o kuut u buolu. La ciil. Sañakun ka ka dajuak k nib sie u nun̄ nin̄. ¹⁴Moïis diam yan la ku mok buam u buo lu po, ku maat o i B paak ai ka tuun k tien a buolu? B paakai ka tuun a kua b Paakai ka te nib nai kul sie saña kun kaka dajuok a nun̄ nin̄ i?¹⁵K Moïis jiin niib bad in buol k min paak nan yennu k tulib ¹⁶Bi mok fala b tu baal in buol k min paak, moni k wam'b yennu pin pakit nan u senni.¹⁷Moïis diam maato ; fa tien bianu nba k n̄an. A ¹⁸bakint a m̄o k bia bakint a buolu nba be nana kilma tuon mon̄ gaal a pan̄. A kan fit a kukua. ¹⁹Mola nai i ceny kpaami nba kin saa tuura, k yennu n baal k to tu. A tuon tie fi tie niib nan yennu man̄ tua ki gaan b finfabni ki tien yennu ²⁰A tu saa turb yennu pinpokt nan u senni, k wannib sonnu nba k b saa tokin, nan cegli nba k b si dia.²¹Lenba teen luukt a buolu nin̄ niib nba mok buam, kbe nan yennu k colin mamoni, ki tie niib nba b kan kuab. a saa te bi tie buolu yuul nan "niib tutl bet, niib kobk bet, niib Piinmu bet nan niib Piig beti." ²²B si be yok kul buolu sienu nin̄ ki buu buolu buut ki biai gi baat a bual nan labaa - man, b sibuu maam nba k paar k bokt a tuon nba k b baat nann a Pin̄. ²³Li tie kaa tie nan ma maata bienu nba k yennu n̄maktla, a saa fit ki dia l n̄ann ka niib in tun̄ nan Paman b n̄aaniny.²⁴Moïis gbaat u diam kpaani k tien waa bo maato k wun tien lemba ²⁵u jii luukt niib nba mok buam Islael kul nin̄ k tiem buolu yuul nan niib tutl bet, niib kobk bet, niib Piinmu bet nan niib Piig bet. ²⁶B si be niib buol kbuu maam nba k Paal b nin̄ k saa nan maam nba Paal Moïis buol. ²⁷Moïis ji cab u diam kuu tuun u do nin̄.

Chapter 19

¹Baa nyi Ejipt l nmaali njaata ni, l dasinsinn daal, k Israel tieb baal kal sinai jual buol. ²Baa din nyii duo nba k b yii lefiidiim k kua tinkuonj b ji din tien b kaanj sinai jual buol. ³K moyis duo juol na paak a wun ceet yennu. K yennu be saapaa po, k yii na yeetua: Gotl faa saa paak nan Israel tieb. ⁴I la min yennu nba tun linba k til Ejipt tieb, njaan jii nan kɔnbiaɔk nba tu baak u waat paak bianjnbana, k baal nan nna na. ⁵Mɔtaa na li tie k i saak n mɔb k cɔlin n senni, tingbonnj na kul si tie i yal'e, k yimme si tie niɔann, li tie dia n donn taanu. ⁶nann, yimm e sii tie n niib, k tie n manntieb li tie k a jii n mɔmaanua k wann Israel tieb. ⁷K Moyis nmat k sik b kaanj na ni, k saa yiin b tuandanmm kul k taa, wannib linba kul k kmɔgbenu paak. ⁸K niib na kul yikin nan kunkɔ yenn k yeet a: T saa tun linba kul k kmɔgbenu yeet a tin tun k Moyis wann kmɔgbenu linba k niib na maat. ⁹Kmɔgbenu yeet Moyis a: Gotl n saa nyi saapagbenj gbenj ni e k baal i buol. K niib na kul n laa k n paak naana, k b ji saaa tien ayaada, laa jii mɔtaana k saa. K Moyis paak kmɔgbenu linba k niib na paak k jiin ¹⁰K kmɔgbenu yeet Moyis a: Saant k yeet niib na k bin jii dinna nan wonn, k njanm b mɔnj k tien siil nan jaati. L kpaa talas k bin wuul b liant. ¹¹k tien siil kii guu daalpo, l daal n saa sik sinai jojaann paak, l buol e k niib kul saa lan. ¹²Caant gungɔunj k lint juol na k niib na daa puotl, k pak'b k b daa naki juol na buol kaawa, i bia kaa duo jual na paak. Nilua nmaa taal l buol bin kpiu. ¹³Daanɔ nba kpeet sennu na, sua laa siitb, njaan l tie bin jaat'ɔ tana nannika k yekɔ pieni e k kpiu. Sennu na tie niib nan bonkobt kul yal'e. Wunba yeet u ji k mɔk manfuol. njaan bii tonji pebl pjak na yinn yuo nba e k nisiab saa duo juol na paak. ¹⁴K Moyis njanm nui jual na paak k sik k tan paak niib na a binn tie n njanm l malunj. K wuu b tiat. ¹⁵k u bia njanm maat'b; I tie siil man kii guul daalpo, sua laa dua nan u njaapuo. ¹⁶k daa njanta daal manj sannyiɔk ni, k saapaapo danm k saak nyikt k tiaa, k sanpagben gbenj l nna dɔkt jual na paak, k b gbat k naatunn mɔ sanpaapo waa, k janmaani suol njanm nba be lenj na kul, k b ji jejl. ¹⁷K Moyis nyii nan niib nan kul kaanj k saa set jual na lonj ni. ¹⁸sinaii jual na din gbie nan muunyuut e kmaan kmɔgbenudin sik nan muu e jual na paak. Muunyuut na dni duo sanpaapo bonciann k naan musakau k muunyuut na, k wonpaaluk daa, k jual danm k tinj na jejl. ¹⁹naatunn na mɔnni din njanmt duo bonciann. k Moyis paak, k kmɔgbenu jiin'ɔ satiani ni. ²⁰K kmɔgbenu sik Sinaii jojul na paak k yiin Moyis, k Moyis duo. ²¹k kmɔgbenu yeetua a nmatl k sik k kpaan niib na k b daa kakii k baal n buol a bin lami. kmaan bii tien nna b nonciann saa kɔnj b manfuola. ²²Nan mann tieb nba lek nakii n buol gbaa, bii kii njanm b mɔnj, n saa dat b tuba waa. ²³k Moyis yeet kmɔgbenu a: Niib na kan fit duo kmaan a tul't sennu a t jii jua na k lii tie sianinba kaa biit e k t caan goktuuk k lint. ²⁴Kmɔgbenu njanm k yeetua a: nmatl k sik saa jii Aalaonn k baal naan'ɔ. njaan mann tieb nan niib na daa kakii a bin do k baal n buol, nna i kaa n saa dat b tubaa waa. ²⁵K Moyis nmat sik niib buol k saa paak'b linba kul k kmɔgbenu paakua.

Chapter 20

¹Yuo nba yennu pak l maan: ²n tie kaagbennu a Yennu u ma nyina Ijpt digbann nba kaa b tie daabl na ³a kii mɔk yensɔu k puk npo. ⁴a kan tien patl labia kan lie siala bonninaann paapa tinɲ ni nan nyuntinɲ po ⁵a kan gbaan l jaa pataa nunɲiz a bia kan jiant'b k l maa min, kaagbennu a yennu n tie jedu nba kiicab biil lumu: n mab waas b baa biit Paak, k saan kuu biyaabanajaanta nah jaana binba kul yitm. ⁶ɲaan n mɔk luom nan yaabona tuta-tuta binba luon'n k bia cɔl n senni. ⁷a kaan jii kangbenu a yedu sann k bɔnt k l maa kaagbennu k byikt k cabt binban sann k k bɔnt ⁸a tiat tuon daal k jii daal manɲ l tie kaagbennuyoo ⁹a saa ji daa ɲanluob k tunn l makul kaa ya tunn ¹⁰ɲaan daa ɲanlɔle daal tie fuo daale k tul kaagvennu a kan tun siala tuonn l daal ni, fin a bojabik, a bonpuok, a daabjua, a daabpuok nan ɲaak saamua. ¹¹K l maa daa ɲanluob be kaagbenu tie saapaak tinɲ bunɲ nan l baa kulbobeɲoan daa ɲanlɔle daal ku fui. l paak k kiaagbennu yet yet ɲanma fuon daal na paak kl tie u daal. ¹²i cɔl a naa nan a baa kaa saa wei duo nba kaagbennu tula na ¹³a kan kpi nilua ¹⁴a kah conm. ¹⁵a kan jan ¹⁶a kan fa faauk a lua paak ¹⁷a kii mɔk niɔŋg nan a lua ɲaak, nna kaa u ɲaapuo, u daab puok, u nei u bonii nanlinba kul kuu mɔk ¹⁸Kaagbennu buolu kul gbat saliani nan gingana mɔni nan sannjikili nan munyut kl piin jua. l bakitinɔɲɲ k b ɲekl nan ɲanmaani, k b ji set banfokla ¹⁹k b maat mois pak tim a tiaɔy k t cɔlma k yedu daa piak nantim k tin ji daa kponn ²⁰Moise jiin daa tin jaanmanil yennu baal n nna u yaa u bikinii l fit yii ɲanmaue k daa tuun biit. ²¹Kaagbennu budub Fɔktbann Mois kuaeb nakn, sanpagolinɲ nba yennu bobe na. ²²Kaagbennu paak Mois a: gotl faa saa pak Israeltieb linba i la ma paki bianba sanpaapu. ²³I kan jii ligli nan ligwula k nan potl k boknan'n ²⁴Isaa jii tant maa malunɲbinbintl k tuul lnba paak kii tuu san mann malunɲ nan i bonkbit naan bonkobsaakat kul; siannibaa kul kntiat n tuu saa Jen i buol k ɲet yetinam i paak ²⁵lii tie kii jii tana k mahmaking binbintl, ii daa yakill kaa, k l maa a yakit tann nan balpuak a tuu biiluae ²⁶I kaah maa binbintl maan k bii ymaa k do k fit b daa laat binba do l pak na yann ni.

Chapter 21

¹Yennu yeet Moyis a: Gotl, senni nba k saa wonn a niib na.²Li tie k daa daabl k u tie Ebluo li tie wun tun bina njanlobe; bina njanlola sunsuk ninj, l tie fan nyikua ku daa pa sial.³ Li bo i tie jakpakl yuonba k u baal a wun tun a tuonn , l tie wun nmat u kua. njaan l tie k u kuan puo, u saa ji puo na k nmat nann.⁴li tie k u canbaa na kpaan puo k tulua k puo na malua bonjaii kuo bonpoi, puo na nan waas na kul tie u caabaa na yabe, u kua saa nmat⁵njaan li tie k daabl na yeet nan <⁶Ton caabaa na saa jii yennu k u tie siala, u saa t k jua na k sennua u njaak tammob kpianu, njaan fiit u tubl nan pienu. Jua manp si tie tuntie u daabl.⁷li tie k jua kuan u bonpuok ku tie daabl, u tan njaan u daabjaana ka.⁸Li tie k u nank tul u canba nan wun t u puo, wu n nmat koi k jiiin u baa, njaan lik tie wun tuat k koi buol gannu ka. k maan u koat u fei.⁹u jii tulua u bonjak u si dia'u nan waa dia bonpuoi bianjinba na.¹⁰Li tie k jua na koan puo k pukin u puo sinsinn na po, l kpaa talas k jua na tien sinsinn puo na jiet nan tiat k l tie nan waa tu dia'u bianjinba sinsinn na , k da yien u diukin kuanu.¹¹K li tie k u k tien puo na na bona njantaa na po u saa fit nyi nann k kan pa sial.¹²wun nba buo nilua k saa kpiu, u tub njaanu mun bia kumie.¹³njaan, li tie u kpet faa'u k u kpo; njaan l tie kumm nba k yennu k mi l po, u saa cial k saan sian baa tie sindan diuk.¹⁴njaan li tie k nil'o tien tonu k faa u lua k kpiu njaan gal saan n manlunn binbintl paak, yinwei k saa suolua k kpiu.¹⁵wun nba buo u naa kuo u baa u tub nmanu si tie kunme.¹⁶wun nba suol nilua a wun kua tua nan baabnan, k b la k u laa dia'u, u nii ninj utub nmannu si tie kunme.¹⁷wun nba monn u baa kuo naa montont, u tub nmannu sikunme¹⁸Li tie , niib kon kunkonn, k yennua tan faa u lua nan tann kuo niikul k kpiu, njaan k u la dannj, u saa duo bat diuk.¹⁹Li tie k batua na fit k dia patu k lin k somm wan wan,wun nba nba faa u kan la tub nmannu. Jua na saa pa waa faa na paak, k bia gotua nan wa la saa la laafia, kmaan waa bil u yuo nan paak.²⁰Li tie k sua buo u daab jua kuo u daab puo k u kpo, yin nmann tubl.²¹njaan li tie k daabl na k kpo da yenn kuo daa njanle ninj, ucaabaa nan ka la tub nannu kimannu bo daa u nan u liklie²²Li tie jab banle buolieb k saa kpet faa puo nba mok puol k puol manj biil, njaan k la siala dansiak k pukinj puol na biil'u b saa la tub nmannu, k paa paan nba k puo solua saa wannib na balbuula nuu ni.²³njaan li boi tie k puo na la dannj nba pal li tub nmannu boi tie manfuol pa k tul manfuol.²⁴ Ninbinn saaa pa ninbinn pann, nyann n pa nyann, nyuu n pa nyuu pann, taal n pa taal pann.²⁵ Mudinu n pa mudinu pann, dannj n pa dannj pann, kukpiinu n pa kukpiinu pann.²⁶Li tie k nilua fau u daab jua kuo daab puo ninbinn biil, u jii saa cab'o k wun nyi , u ninbinn na biilu paak, k want nan waa biil u ninbinn nan paak.²⁷ U fkt u nyann nie, u saa cabua yaak k wii saa u nyann na fokt'u paak.²⁸Li tie k naab jii u yinna k kpil nilua b mun kpiu nan tnna sua daa nman u nant. njaan u daanua kaan la tub nmannu mun.²⁹njaan li sua yuo nba gal k naab na bo tuu dia u yiinaa k waa niib nann k b donj wannua k min l po nann k guu k nann k u kpi nulua, b saa kpiu nan tanna k u daanua tub datu mun bia tie kunme.³⁰ K li tie b sak naa daan'o manj u pa u manfol paak likli bianjinba k saa sennua, wun pa l kul k tlib³¹yuo nba naab job bonjak kuo bonpuoek l senni kul si tie yemmmue.³²n li tie naab job daab jua kuo daab puoek k tulua dannj, nadanua daa pa daabl na canba lkbina piintaa, nann binbia jaat naab na tana k kpiu.³³Li tie k sua yaan u bunbunn, k naab k bonj ba lej.³⁴bunbunn na dannua sa pa bonkobuk na dannuana bonkobukna likli nba tie bianjinba nann bin biit bonkob kpien na.³⁵Nilua naab u job u lua k tul lua dannj k u kpo . b saa koi naafotl na k bit, k bia bit naakpienn na nant.³⁶njaan li tie naadaanua mi na u naab na tie naayouon, nann k u k diau fannu, ku tan job naalua k piu, l dannua saa jii naabuo k pa, nann gal naapkienn na.

Chapter 22

¹Niloi suol nanyiko k u luot dikpinn k nyaak ninj kua yaak ninj a wun jan ku faa k kpiu, wunba k piu ne k tun biit
²jaan li tie yensipieni ni wu nba faau na tie Nikpilua. Nanyikb kul si paa baa jaan linba ne paake. u kan fit k pab
sa kuat nan yoiimg nee k pa wa jan linba na paa ³Li tie k u jan bonkabuk naab, bonj, pieok k b suol nann k b
daa be u buol k mok miel u saa pa bonkobt njanlee bonkobuk kul paak ⁴Li tie k nilo baa ku bonkobt saa n u lua
kpaab ninj k nman u lua na bonkukuot nnee kaa u tilonti kpaab u sa pa kpaab daano nba k b nman u bonkukuot
ne. k bia biil u tuonn na. nan ukpaab jied, nan tilontii kpaab nba njan ⁵Li tie k nito juo muu k l dii sinsena k gal
saan lual u lua kpaab muuk, k tan dii u lasit gbina n nee kaa kinkok daano nba juo muu na u sa pa linba k u te k l
dii ne paake ⁶Li tie k nilo tul u lua likli n nee daa u bona nba mok nyuat a wun bol k tul k nanyiko tan jan bona na
unba bo tuok gaal ne nyaak ni k b suol u saa jiin waa jan linba ne paak fuunu munlee ⁷jaan li ki tie ne nyaak daano
na saa yennu nunj ninj k got k laan u k dii u lua bonnii. ⁸Linba kul tie nmabik tuon: latie naab, bonj, pieok, tiat
nan linba kul bot. nilb banle; kon l bonn paakl k banle kul saa saan nan b monok manj yennu nunj, wun k
yennu wan nan u mabiit saa pa u lua ne munlee. ⁹Li tie k nilo tul u lua bonj, naab, pieok n nee kaa bonkabuk nba
kul a wu guu ku kpo, n nee kaa k taal konn, n nee kaa k nanyikii Jan k siala daano k be. ¹⁰Mosone ne saa sen
kaagbenuk sann' k bokt b banle. wunba laan guu bonkobuk na saa pol nan u k mi u lua bon- monn nba bot na
ninj. k bonkob daano n tuo l mosenn k daa te ku pa sial ¹¹jaan li tie k l bonkobuk kb jan u nyaak ninj l tie wun
paa bon daa noe ¹²Li tie k bonkob - biukue bo nman l bonkobuk k pot, jua na sa ji bonjinn nba teen nee k li tie u
siala k u ji kan pa pann ne. ¹³Li tie k nila kpent bondkbuk k bonkobuk ne taal tan konn, n nee ka ku kpo k
bonkobdaano ne kaa l yuo l tie k wun pa l pann e. ¹⁴jaan li tie k l tun n na k bonkob daano be l yuo u kan pa sial.
Lii tie k bonkobuk na tuun tuon jaan k u pa liklie l liklie sa pa bondobuk ne paak. ¹⁵Jua nba kpal sapaanbik nba k
ban jua k bia daa k mok yuak k dua nana u saa pa dian bona u baa buol jaan ji judbua wu tie u puo. ¹⁶Li tie k bik
ne ba k tuo a jua ne n kua no, jaan jua na sa pa likli nba k b tu pa k kuant bonpobit nba k ba jab ne likli bannue.
biit nba janj nan kuum ¹⁷A daa jaa puo nba mok suok wu be kii mok manfuol. ¹⁸Wu nba dua na bonkobuk bin
kpuu. ¹⁹nulo nba yit yen fin fa ni sark k l k t min kangbentak yendu l tie bin k puu. Seni nba guu danm nbak mok
binbenj. ²⁰A daa dia saa muanba be a duo ninj k ku tuun a tuonn, a bia daa mabo k mann i mon lin tie saame k be
Esipt. ²¹I daa mabint pakuak nan kpiebik ²²i mabintib mantik, n kan Nyik man cenn b yigni ²³n pal sa bie i paak k
man te ban kpi-i tob ninj k lin te i puob n to pakoi k i waas n mu n to kpiebi. ²⁴Li tie ka kpent likli k tul n buolu
ninj nilo, nan talk nba k fin na nuobe ne; adaa tie nan niib nba kpentl likli k b paab Nyuat ne ²⁵Li tie ka lua kpent
sial a buol k k fit k jiin, k a gaal u liatl a yabl k jii no k sua yennu daa k baa, ²⁶k l maa wa mok limba kul e ne, k li tie
k ak jiino u ji sa pin be k k duali? u yikin n po n sa gbiinto, kimaan n tie daano nba mok sukle. Seni nba Nyuan
yennu po ²⁷A daa sukii yennu k bia daa puol mob k tien u'nba nmakl a duo niib ²⁸A daa piini nba k luonn fan tulin
a bonkukuot ninj. A sa ji a bija sin sin k tulin. ²⁹A bia sa juab a nei ni, a pei ni, a buuni ni mat sinsina k tulin. a sa
Nyikib b naa buol daa njanlole daal, jaan daa njan niin daal tan jiib k tulin. ³⁰L' si niib nba k mok biit n buol. L
Paak i daa nman nand nba k muuk ni bokobuk sudo k pato. i tu jii k lu boii. ³¹Program error: only 30 verses in
Exodus 22.

Chapter 23

¹Adaa faa Faaknba kaa ninj Adaa jit faak gasiata ktiee tuondano. ²A daa Waa yabint k tuun bonbil, njaan kitie, wumba tieemoni, a daa waa yabint k bil seni ³a daa dii faala daanoo sukl, but ninj. ⁴A tuok a nantua naab njanni kaubonjku jaal a saa jennuaeeek saan tu lua. ⁵Litie ka laa a da tak bonj kuyaakpo nan jigil, k bok luaog kasommua, sommtu a k winl u bonj jigil. ⁶Ada faafaak buutininj taalk pak. Adaa kua faak dam butininj taalk pak. Ada faafaak buutininj taalk pak. ⁷Adaa kua faak dam buutininj taalk pak. Adaa kia faak dam butininj, k daa te kibin kp balmoni daanoo k maa ntakanyik l faak daano. ⁸adda gaan moyata kima moyata tee niib jua nii ki bi ki fit laatbalmoni, k bil ninjam. ⁹A kan ma binj sa mo nbaa tuu a duoninj k maan i ban i monoa samo binbenj nba tie, k maan i muun din tie nee Egyte duoninj Jaam buoli daal Senni. ¹⁰Binna njanlob ninj a siko a tinjninj kibie kijaan a gnuat, ¹¹njaan binna njanlale ninj a saa gnikoe, wun doal salwaok. buoluu ninj fala dam saadlii bala linba, k mu kunj bokobt ndiil baa ten. A si tie nee a kin ka na nan kin dan le puong. ¹²A saa jii daanjanlob k tuna tuanna nja daanannlale daal asaa nik tuankabonj nan a nab nfaii ktuontunoo bija nan Sa mua nfiit k laa fuon. ¹³I tian kianuan iba kuul k wann. Idaa ban k yii yesani. Idaa ban k pul b sann Jaan gbenjaa njanta Seni. ¹⁴Binn- ninja saa dii jam fuu nu munta n dontl ninj. ¹⁵A saa dii kpanu jaam nba k mok daa muunj A saa gman kpanu k kan juu da munj daa njan lolee nan maa din sena jamu gmalik ni, k mcia l g malik ninj k a din gnii Egypte. A kan bal nbol nipia. ¹⁶A taa saa dii a tuan nan a gnuat jam nan iba ka saa bul a kpabninj. Binn juak a tu saa dii a jamu jam, yoba ka saa kunnan a jam gnuat. ¹⁷Nib kuul ta saa bal nbual Funumonta k waan b moony,min yomdanua kagbenu. ¹⁸n malunj ninj ata kan muan son kpa nu pak A bie ta kan tenn buakobt kpaan nba k tie ndoti jaam. ¹⁹a saa tuul yienu jengl a sinsin booku kot gnuat. ²⁰n saa tuun nmalak wum bal k guli sanu ninj k bie eia ni siamba k cekinj k guni na. ²¹I calmua kibia ki gbii u maa, ida yenua, u kan dii suki i yietuk pak kmaa utientonjee ²²Littie kii calmua k tuun lba kumoti, i dat aii sitie m dataiiee, kii kunkon dam tie nkunkon danm. ²³K man Malak saa gal i numpo k yinkua Amaliens nba Hittites nba Pherenens nba, Cananeens nba Heviens nba yebousiens nba duani k gben bkuul. ²⁴I kan jaanbyienu i bie kan pukua, i bie kan tuun b jaanti tona. Itaa saa konn b cin cel. k bie bit b jati bimbintl. ²⁵Saa juab puukt k tul kagbenuia yenu. ntaa saa yet-yet: njam k tuli jet ba maan nan juum nba yaab k bel yiali l bual. ²⁶I dua manj miny poe sua pel kangni, yaanika kanmating. nsaa tuuli manfok nba yaab. ²⁷n saa tiee jagmami i buol k bualu manj n buat i bual k yinkua. nsaa tink i datai kuul n ciel i bual. ²⁸N saa tunn i bual gbing bonna bimielEphesie nba Cananeens nba nan Hittites nba l num ninj. ²⁹K l pak n kanbelbbinn yomkoa k tinj duo n dual yann munk buakobt npuot. ³⁰wawa minnee k si blimi nan yaa tassa puat k yabt. ³¹nsaa bekti kpal i yent ninj kaka nan mokl Mediteranee luan ninj, panu sina i k l saa Ephrate n saa juab niibmba be lenj k cabi k yinbelb kuan manj ninj i numu ninj. ³²I kantaa mololu nam, nan b yienu. ³³I daa tink k niib man kal i yentini litie nne b saa tink yin tuun k bilmee i jiat b tingbana ne lisitie balookkinba gbenjee ktuli.

Chapter 24

¹K yunnu yet Mois a baat n buol a jii Alon nan Nadib nan Abihu nan Israel tuondamm pinlole k baal n buol k b gbaan k jiantin. ²Fin Mois a naakin n buol a kuokɔa k buolu nba tenn nan daa baat n buoli. ³K Mois saan saa wann niib nan yennu senii n ban yaa linba k niib jiin nan kunkɔ yenn kua t saa tun linba kul k t yomdanɔ yet. ⁴K Mois piiu k diaa mɔbo na n ba k t yɔmdannɔ wɔnnɔ na kul laa fann sanyɔk pob ni. Ku maa maalunn binbintl jual na nyakl-ni k chaai taana piik na nɛnle tana piik nan nɛnle na want man Israel tieb naa kuut piik nanlɛnle nakuok kul nan l tann. ⁵Li pool-po ku yet naasisiab a b juo muu juonu malun kitul yennu k bia jii naajai k mann tul yennu nii poku. ⁶K Mois jii buokobit na sɔn bɔktin k tee senii. Naaan jii linbaa tenn nan mɔa malun bi bi tl nan paak. ⁷K jii yennu mɔlol guonɔ nan k sennii sɔb leɔ nan k kali saa papowaa k tul niib nan k b kul jiin a tii sa sak yennu mɔb na l sennii k tun. ⁸L yoo na k Moıs jii sɔn nan ki mii mii niib na paak. Naaan yet a linba nae tee sɔn nba gbeen yennu mɔld nba ku lol nani na yoo nba ku tuli sennii nan. ⁹Li pool po. Ki Mois jii Alon, Nadab nan Abihu na Israel tɔondamm pii lol nan ki doo naam jual paak. ¹⁰K saa la Israel teeb yennu na. U taa nba din see linba paak k l naa linba k b jin tanbinyinyila ba k l daauk paal k sel k l nyili na mianu nan k nan bonbɔn wuwu nan saa yunɔ nan. ¹¹Yennu din k te k Israel teeba tɔondamm laa danɔi. B din la yennu. K dii k bia nyuu. ¹²K mɔ gbennu yet Mois: doomi n buol jual paak na. K sa tula sennii tanpatilai nɛnlee linba paak k b dian mɔlol na a jiili k tuumi n boolu. ¹³K Moıs tee siit nɔn nan u somtɔa Jesua k doo jual paak k took yennu. ¹⁴L pool-po ku pak nan israel tɔondamm. K yet b biatmaa k be n-ne k guun tii jenn. K Alon nan Huul n tenn k benai, k i sɔa mɔk daa mii k lee nɔmantu waan waamm. ¹⁵K Moıs doo sianai jual paak k saapagbuonɔ dɔkinɔ. ¹⁶K yɔɔ mdaanɔ yennu yanbiie yeet Sianai jual k siik dɔɔkin. K saa janɔ daan nɛnloob daal daan nɛnlole daal k yɔɔmdaanɔ yennu nyie Moıs saapagbuonɔ ni. ¹⁷Yennu yentsankol yeet na maanna k siik Israel waas sinsiik-ni. ¹⁸K Moıs nyii jual wootl paak k doo saapagbuonɔ ni k bent leɔ daan tuonna muunna piina nan nyɔk tuonna munna piina.

Chapter 25

¹Kangbenu din Pak Mois K yet a: ²"yetl Israel waas a bin baal nan piini n ba nyi b moknt ni na K tan tin. Fantuo Kgaal daannɔ n ba Kul tulin u Piini nan Pal Pien. ³Ya sa gal lin ba K l tie piinié na b buol: salma, liKli, han Kutmɔnt. ⁴nan cabbna, nan gungun-weiwula, gungun-bɔnwuwul, nan gungun-bɔnwuwul, nan gun-mɔnɔ, nan cabl nba luu nan waab kobt; ⁵nan pejai gbɔnfablmɔnt, nan jangbenja gbɔnt, nan hadjii K daat; ⁶nan kpannin nba tie fitlyal, nan bɔnnunubt nba si bmat kpan nba njanmit na, nan bɔnnunubt nubl K man, ⁷nan tanbin nyinyila daauk paal K byi oni na, nan tanbinyi-nyila nba daauk pal, K li taab liatl, naan palbil paak. ⁸buolu na tan sa njanm nant buol K man Fit K l bé b sunsuk ni. ⁹In sa wan na lanbonɔ na nba si tie, nan bona si bélenɔ K yin cɔlin nan ma wan na bianɔ nba na. ¹⁰Ii sa kpaa lak nan naadjiik daat. K l fɔkint-ii tie taabon biit njaanta nan bonjinn K l yalmu ii tie taabanbit njanlé nan bonjinn, dokuu ii tié taabanbit njanle nan bonjinn. ¹¹K tabin lak na puolp nan l nuak ni nan salma nba njan, K bia tabin salma l mogban kuoka. ¹²K njanm salma ban ni nanna K tabin lakl na lɔti nanna na; K gaan njanle cincienyenn, njanle liél po. ¹³K bia kpiiel nadjiik daasota K taabin salma l paak. ¹⁴K tuun dasotana baani ni lakl fɔktin K bin tuufit dji. ¹⁵dasa ta ji si tun tu bani nba bé lak paak naé, K b kon nyinn. ¹⁶asa kpien lakl na nuak ni donntaanu bɔnt nba kin sa tula na. ¹⁷K tien bitl nan salnu nba njan, K l fɔkintii tié taabaabanti njan ta nan bonjinn, yalmu ii tié taabanti njanle nan bonjinn, K li lakl na biitl. ¹⁸K jii salma nba njan K nan bona nba mɔk kpinkpant banlé. ¹⁹K tabin yeno lakl na bitl kpin-yenn, K tabin lua kpinliék po. Njanmt bona banle manɔ K bi taab K l kpaab nan biitl na, K l tié bonyenn. ²⁰K te bona na ituok lieb K l goli lakl na bitl, K b kpinkpant n pɔbt ki baak lak na bitl paak. ²¹Ii pien donn taanu bɔnt nba K n sa tula na K gbénn fan biin lakl manɔ bitl l paak. ²²lenné, laki biitl na paak, bona njanle na sunsuki nié K n si be, ki tienna senni nba K Israel tieb si waa. Taabl nba K b si paa bɔtulot yennu numni. ²³a jii naajiik daat K kpaa taabl, K l fɔktint i bié taabanbit nanta, K yalnnu i tie taabntu nan bɔnjinn, kidoki taabanbit njanlé nan bonjinn, ²⁴K ji salma nba njan K tabin l kulpo, K tabin salma nba njan K lint l mogban kuoka, ²⁵K tien guunu K li kpaki nan ni bifok fɔktin na, K kokin yintl nan salma, ²⁶K njanm salma bani nanna K gaan taabl loka nanna na po sianba K baa bé na. ²⁷banni na nie ki sa tuun daasalka njanle na, K lin tu fit K wɔkt taabl na. ²⁸a jii najiik daat k njanm daasolkala, njan taabin salma k li woktl taabl na. ²⁹a ji salin-nanna K nan sabmani nan seni, K bia nan sɔboli, seni K bi dia K mann malunɔ. ³⁰a sa paan taabl paak bɔfulot n tuuann, K li be yenni kul n tuuan. ³¹a sa kul salma nba njan fitsentl. a kul fitsentl na musal nan l nyakl, l puuk nan bɔn tabta si tié bonyéné nan l fitsentl. ³²gata njan luob ga K pukin sunsuk ni yal na paa, K ga nantaa ii be cincienyenn, K njan taa-ii be liél po. ³³K gata njan luob na kuli mɔk salma ti puuk nan wuoka njan taa-taa, K ll naan tuollk puuk. ³⁴K fit sentl na nyakl i mɔk salma ti puuk nan wuok-nanna K li naan tuolk puuk. ³⁵K wuok yennin be gata njanlé kul sun sun suk ni. ³⁶l fitsentl nan gata wuoka sitié bonyenn na. ³⁷a kul fita njan lɔle K tuan fit sentl na paak, K lii taa ki juo yuo nba, lin tul yentu tinɔ pa w tuan. ³⁸a j salin nana K kul l fita babt nan l spai. ³⁹salin nana nba saa kul fit senta nan l bona kul kpaiu si tié nan sinpié ni balk gbina piik nan njanloé kpaiu é. ⁴⁰ki sa kul l K li tié nan maa wanna biennjinba jual paak na.

Chapter 26

¹A sa tien malunŋ lambonŋ nan caba piik nan ŋmiit nba joi. Jaba nba jat nan bonbɔn wuwu, bonbɔn pupukl, nan bon mɔnkpiin. A bia saa kpiel ciceli bii naan malaka nba. ²Cabl kul fokint ii tie taakaabi piinle nan ŋanniin, k yalmu ii tie yomm. ³A toukin cabaa ŋammu, k caba ŋammu n mun tukin liel paak. ⁴Cabtuka ŋammu kul ni, jabjuinkal kul paak a gaan ŋmi wuwula. ⁵A gaan ŋmiit piinmo cab cincin nan cab juontkal kul lii tie jabtuka ŋanŋmonŋmo. ⁶A tien likli kut bon baankalana piinŋo, kbaan cabl nan cablie bonbaankala manŋ. K likul ntaan kii tie malunŋ lanbɔnŋ. ⁷A saatien caba piik nan yenn k ki lii naan nan buuni kobi, k lii tie baɔk k bakin malunŋ lanbɔnŋ na yulpaak. ⁸cabl kul yalmu si tie takaabi piinta, k fakint ii tie taakakabi ŋanna; k caba piik nan yenn manŋ fokint nan yalmu tie yomm. ⁹A tukin caba ŋanŋmo lkua, k jen tukin caba ŋanluob nba bial na likukua mun, ŋaa tunn kpab caba ŋanluob paak yua na baɔk na nintual. ¹⁰A tul ŋmiit piinmu cincena mogbana kul juok paak. ¹¹k a saa tien lokta piinmu k lokl nan caba ne k tikl lanbɔn na k lin fit set. ¹²Lii tie k caba ne bonjina tenn k suan suan ni ye, l j sa baa bakin lanbɔn ne puolpo e. ¹³N nee biak cab jin nba saa tenn caba ne paak k suanne saa baa bakin k ŋamm pin lanbɔnŋ ne. ¹⁴A ŋamm bondɔnkinkala ŋanle yenn ii tie pejak gbunmung k liel ii tie jangbenŋl gbɔnŋ gbunŋ, k lii tie lanbɔnŋ ne bon pingl. ¹⁵Atien dakpakti nba waki lanbɔnŋ ne yulpaak. ¹⁶k dakpaktu kul fokint sii tie taabana ŋanmu k yalmii tie taabann nan bonjinn. ¹⁷k taabu kul n tuo juont bonyaakl. ¹⁸A saa lon dayaaka piinle k lii be lanbɔnŋ ne yanbɔnŋ po. ¹⁹A tien salma buota piinna k tien taabu kul salma buota ŋanle. ²⁰Atien lanbɔnŋ ne lok liel po nne : taabi piinle. ²¹k bianamm salma buota piinna k taabu kul ii be buota ŋanle ni. ²²k amm taaba ŋanluob k caan lanbbunŋna yendopo. ²³k bia ŋamm taabi ŋanle linba si be yenbaapo loti ne ni. ²⁴loti ŋanle ne dacaat kul ii tie dakpaaba k nyi tinŋ ni k do paapo dacaata /anle nba si be l.ti ni ne, fan /anmil nne mun biak. ²⁵Taabi ne kul j saa taan kii tie ŋanniime k l buota ne tie piik nan ŋanluob, k taabu kul tuu buota ŋanle kul niŋ. ²⁶Abi jii naajia dafuot ?anmu k lin p'n lanb'n? ne lokyenn po. ²⁷k jii dafuot ?anmu k lin p'n liel po k daat /anmu n mun p.n yenbaapo lokl ne. ²⁸dafuot nba saa kpal sunsuukin ne lin b'kt taabi ne binbon?ni k tan tuu lanb'n? ne kpin liel po. ²⁹k b'l taabi ne nan salma ne, k ?amm salma ne k tien bani k lanne taabi ne paak k lii dia dapunp'n kala ne paak. k bia p'l salma ne dapunp'nna ne paak. ³⁰Caant lanb'n? ne nne nan maa wanna bian? nba jualpaak ne. ³¹Ajii ca?ann gungun? k luu ?mat bonb'nwuwul nan bonb'nmonwuwul nan bonmont nan bonaa nba m'k kpinkpante li paak. ³²K caan najiia gansenta ?anna nba k b pol nan salma bina k gaan salma lokta salma buota ne ni, k j'n cincen man? l paak. ³³A j'n cincenn dacaatane paak ?an senn m'lol lakl ne. Jinj'n? nee sa b'kt yomdadania nan yomdanua ya yomdanua buol. ³⁴A paan biitl na m'lol lakl na paak. ³⁵A senn tiebl na yomdanua lanb'n? na niigan? po, k bia senn fitsentl ne l niidiitupo. ³⁶A ?amm jinj'n? k d'kin lanb'n? na tamm'b. K ?mat bonwuwula nan bon b'nwuwula nan bon b'nmont k jab bon ninnant l paak. ³⁷K ?amm najiil gansenta ?anmu, k pol salma gann salma lokta dacaata mang paak. K caan kutmunt buota ?anmu ne ni.

Chapter 27

¹A kpaa maluny binbintl nan kpek daat. L paapo yalmu i jan k l bikinuu tie die die kiimɔk fɔknt tabanua yannle nan tabanjiin bɔkl kul, nan tabann nan tabanjiin l doku. ²L lɔti yanna ning, a saa jakn yinn bɔtk ni kul, a bia saa pɔl kuut monnt lii fan. ³a bia saa kpaa laka nba sii tie nan kul - senii na, k bin fit k tie tanpen - pieny, nam Suafula, nan kutsenbit, nan diit - mɔyaali nan linnba k b sii dia k pat muu. L buon na kul tie lin monnt nan kut monntee ⁴A Saa luu lo maluny binbintl na nan kutcicaak. K bia tien nan kut monnt nba tie nan sejenm tiot na, K bia tien Kut monnt bani nanna lɔtk kul ni. ⁵A Saa jii'l k kokn ma luny binbintl na mɔgbana, li tim po kaa kaa ksaa tuu l sunsuuni paapo. ⁶A Saa jii kpek daat na ki finɔ nan Kuut monnt K lii tie daat nba Sii tie taa. ⁷L taa paak bani sii be maluny binbintl na lɔti nannle paak. L saa sonm k bin tuu fiit k jii. ⁸Malunɔ binbintl na saa kpaa nan kpek tabi e, l nuak ninɔ sii yaa e. A tun nan maa daan Wan'a jualpaa biany nba. n⁹Got'l biany uba K a saa tien lanbouny nuakni : tiny Po bɔkl, l fɔknt sii tie tabanna piinɔmu e, lii tie cabflany ¹⁰Dacaata piinle siidia cab flami manɔ, k baata piinle sii dia l paak, k l waki. K bia jii dat nba waki nau kut na k liv fit dia cincenn nba jaun tanmɔb paak na. ¹¹Nuak ni ganɔ po l bikinu nan cincen fɔkt siitie taabana piinɔmu, k dia dacaat piinle, kl dia baata nba Waki piinle, K kut daat siidia, K l Waki. ¹²Nuak ni manɔ yalmu, yenba po, sii tie taabana piinle nan nannɔmue, K dacaata piik sii dia cabfalmi manɔ. ¹³Yendo po mun, nuak ni bia sii tie taabana piimle nan yannɔmue, l yalmuu. ¹⁴ - ¹⁵lɔtk ni kul sir mɔk tanmɔb, K taabana nannlok nan bɔktu siibe, k dacaata yannɔta sii dia cab falmi manɔ. ¹⁶Nuaki ni manɔ tanmɔb sii luo cincenn, k l fɔknt sii tie taabana piik. K b saa tien nan cabl nba K b mɔnt k l tie bon mɔn - yin -yen- yem, nan cabl nba nyili nan cabl nba mɔn k nyili nan cabflanu' K kɔk'n mogbana. K daccata nanna sii dia daaf manɔ tinɔ po. ¹⁷B Saa jii laubani nba k b tien nan likili kuut e, k tukn nan dacaata nba Want luolu paak na, K jii likili k gaan lanbani manɔ paak. B Saa jii kuut nba k b tien baata k tien tuntunkn - bua. ¹⁸nuakni na sii tie taaban piinɔmu fɔknt, k taaba. na piinle nan nannɔmu sii tie yalmu, l doku sii tie taabana yanle l yaalmu sii tie taabana yanle nan bɔktu piinɔmu, l fiakl sii tie kut monnt. ¹⁹nan lin nba kul k b sii dia k tie malunɔ lanbounɔ na ni, nan lin nba kul tie lanbounɔ na jaana nan nuak ni bona kul mun bia sii tie kut monnt. ²⁰A Waan islaael.tieb baa sii baat nan kpan bianɔnba k tien na, oliib kpan nba k b uanm fannu k l sii be yuo kul, k b juok't Sedeli na. ²¹Aalɔn nan u Waas tuu saayanm fiita manɔ lanbounɔ na ni, k cincenn nba duak molo laakl na, k lii di lajuok, k laa tuu sannɔyiaɔ ni Kaagbennu tuann. Na e tie Sennu nba K islaael.tieb si tum yuo kul nan l bina na ni.

Chapter 28

¹a ninja Aalno nan u waas , Naadaab nan Abiihu, Iliessaal nan itamaal, bin naal a buol, :nanm k n nyinn'b islaaeltieb ni:n, a bii tie n manntieb. ²A nyal manntieb tiat k tul Aal;on k lii tie yudant nan jilma nyinn. A yiin niib nba k n gbien'm nan yanfuon nan minu na, ³a wann'b baa saa nyal tiat man:n bannu nba, k tul Aal;on k min bobn'o k wuu mann mlun:n⁴Tiat nba k b saa nyal e na: Palapd;oktl, maamiinu, (buktl) nan baa;on:n nan liatfuouk nba k bjab, nan tulban nan esaap. B saa nyall Yennu tuonn tiat k tul a ninja Aal;on nan u bonjai k bii tie manntieb. ⁵B saa jii gungunt nba k b tien nan salma nan cabm;on-yen-yenn, nan canyinyila, nan cabm;on pon pon, nan cafalin:n⁶B saa jii gungunt nba k b tien nan salma nan cabm;on-yen-yenn, nan canyinyila, nan cabm;on pon pon, nan cafalin:n k tien maamiinu man:n. Niib nba k a saa ann'b na tuonn e na. ⁷B saa jii caba :nanle k tabn sian nba sii paa b;opiat :nanle ni na paak. ⁸B saa jii cabuolyen:n e ktien u gbann nana baa tie maamiinu bannu nba na. B saa jii gungunt nba k b tien nan salma nan cabm;on-yen-yenn, nan canyinyila, nan cabm;on pon pon, nan cafalin:n k tien gbann man:n. ⁹A saa jii tana :nanle nba k b yi onks na, k tabn Isllaael waas sana l paak. ¹⁰A saa dian sana :nanluob sinsinn tann paak, k tanliel paak mun, fin dian sana :nanluob nba tenn na mun, k piin saakua k saa juont bik. ¹¹A saa jii lin nba k b dia tabnt tana, nan baa tuu tabn tanp;on:n bannu nba na, k wuun l kul salma wuutuk ni. ¹²K j;onn caba nba taab buktl paak u b;opiat ni na paak. L tana sii tiatl islaael waas po yuo kul , k l be Aal;on b;opiat paak Yennu tuann, k tiatl'o¹³A bia saa jii salma k tien bonj;onnka :nanle nan jalbit :nanle k a saa pian, ¹⁴k jii jalbit :nanle nba k a pian na k j;onn l paak. ¹⁵A saa tien buut palpad;oktl, l sii tie tuonn nba ka saa tul niib nba m;ok yanfuon nan buktl yal na e. A saa jii salma fun hint nan cabm;on-yen-yenn, nan canyinyila, nan cabm;on pon pon, nan cafalin:n k tien. ¹⁶l i tie k a p;obn l paba sii jan e. L f;oknt sii tie niibann e. ¹⁷A saa tabn tancincien guuti :nanna : sinsinn guutu paak, a saa tabn tana nba k b yi saalduann, nan topaas nan emelot. ¹⁸guutu nba waa munle ni na paak a saa tabn tancincienm;on:n nan tancincienb;on:n nan kut. ¹⁹Guutu nba waa munta ni paak, a saa tien nan tana nba k b yi opaal nan agaas nan ametiste. ²⁰Guutu nba waa munna ni a saa tien tana nba k b yi klistoliis nan onks nan japs. B saa jii l tanbit k tien salma wuutit ni. ²¹B saa tabn tana man:n Isalslaael bonjai sana ni e, k l tie nan d;ouk na, k tanbit man:n kul paak, b saa dian islaaeltieb buolu piik nna banle sana. Tanbik kul paak , b saa dian islaael buoilu piik nan na yen;o sann. ²²salma k tien jalbit k lii tie palpad;oktl yal, k fin pian nan :nmiiuk na. ²³A tien bani :nanle k gaan palpad;oktl paak. ²⁴A jii :nmiit nba k a pian na, k kuan bani k a gaan palpa;oktl paak na ni. ²⁵K jii :miit man:n moi :nanle nba tenn na mun, k kuan caba taab buktl paak Aal;on b;opiat paak na ni, munm po. ²⁶A tien k lin gal bani :nanle waa, k gaan palpad;oktl paba ni, tin:n po, k l i gaan lii be nuak ni. ²⁷A jii salma k tien bani :nanle k gaan caba nba taab buktl paak na l tin:n po, k lii be tin:n po k laa taab sian nba sii kpia nan buktl gbann. ²⁸A bia saa jii bani :nanle, k gaan buktl tin:n po, k jii :nibil nba k b jii cabm;on-yen-yenn k tien na, k kuan l bani :nanle ni, k sik k saa gaan nan bani nba buktl tin:n po na, k lii gaa l paak kii dia bon:nann. ²⁹:Nann l i tie k Aal;on kua sian nba :nan na ni, u tuu saa lia buut palpad;oktl na e. U tuu saa lia Islaael waas sana yuo kul u pal paak, k lin tial b po Yennu buol. ³⁰A jii lin nba k b yi uliim nan tumim na, k tien palpad;oktl ni,k lii gaa Aal;on paak yuo nba kul k u sii be Yennu tuann. Aal;on sii lia yuo kul u pal paak kaagbennu tuann, k lin te k n bann islaaeltieb buut. ³¹a jii cabm;on-yen-yenn buktl k tien baaun:n k sial daa :nmat. ³²A tien tulu l sinsuuk ni , k yul n tuu fit k kua, k ghab tulu m;ogbana nan baa tuu ghab gba:nm;ont fokl m;ogbana bian:n nba, k baaun:n man:n daa pat. ³³A saa jii cabm;on-yen-yenn, nan canyinyila, nan cabm;on pon pon, k tien gbenta k gaan liatfuouk na tin:n po, :naan fuon salma gbekli, gbenta na sinsiik ni. ³⁴A tuu saa gaan gbeklu k wei nan gbentl kaa kaa nan laa saa ceb baau:n na tin:n po m;ogbann. ³⁵Aal;on tuu saa lia bauun:n man:n yuo nba k u yaa wun kua Yennu dieok ni, k tun tuonn. Niib tuu saa gbat gbekli m;oni yuo nba k u kua kaagbennu buol nan waa tan saa nyi, k l daan;o kan kpo. ³⁶A bia saa jii k tien bonpatliak nna , k tuu tabn Aal;on yugbial paak, k lii tie nantap;on:n na. (k lii tie dinbe yal). ³⁷A bia saa jii cabm;on-yen-yenn k tien :mibil k lol *tulban tuann po. ³⁸k lin Aal;on nunm po. Nna e k u tuu saa gaal islaaeltieb biit yuo nba k b baat nan b piini buolu buolu kul. L salma bonpatliak sii be Aal;on paak yuo kul, a min kaagbennu n gaal b piini man:n. ³⁹L juontu ni, a saa jii cabfalin:n, k tien liatfuouk, nan cabfalin:n tulban nan gbann, l sii tie wun nba fa saba tiat paak na tuonn e. ⁴⁰A saa jii cabfalmi k tien liatfuouk nan gbana, nan tulbanba, k lii tiken'm yudant nan pan:n tuonn ni. ⁴¹A jii lin nba kul k a tien na k lann Aal;on nan u waas, k jii kpan k muan b yula paak, k tulb'b l tuonn, k kaan'm, k bii manntieb kii tuun kii tien'm. ⁴²A bia saa jii cabfalmi k tien piati, k lin baal b pana k tul'b, k lin d;okn b fei. ⁴³Aal;on nan u waas tuu saa lia :nann e, yuo nba k b saa kua tuntuok lanbonj, kuo yuo nba k b saa nakn binbintl buol, a bin tun tuonn. Nna b kan bann biit nba jann nan kuun. L tie sennu k sii mok panj yuon nba kaa gbennu, k tul Aal;on nan u waas.

Chapter 29

¹gotl fa tu saa tien Aalon nan u waat bianñnba k tienm n tuotuna. A jii pejak kpanml nba k mək dang. ²Nan paanu nba k mok dating nan kuli kuli nba k b gmaakl nan kpan nan bolobolo nba ka dating k b ten nan pkan nan k b tien nan bolobolo yon. ³A jii nan naajak nan pejaii banlie. ⁴Ate k a walua Aalon nan u waat bonjaii n nakin k fan ji nyun k wulb. ⁵k fan ji malunñ tiat k lann Aalon liatfuok liatfuok nba kpai k paan liatfuok nba k liatjak sii paa l paak k bobn gbann nba k l cabl kpaii. ⁶k kuol u yul k tabn tanpatliak nba k b biknt. ⁷L puolpo k a sa ji kpan nba tie malunñ kpan k muan u yul paak k gannua. ⁸L puolpo, a sa yinn u waat k bn nakn k a sa lanm b liatfuot. ⁹A sa te k Aalon nan u waat buob kpana saii ni k bin kuol b yula .L pak a sa ñann Aalon nan u waat ,k malunñ si tie b yal nan yuonba ka gbennu . ¹⁰A sa jii naajak k baal nanua malunñ binbintl buol ,Aalon nan u waat sa jii b nii k yii naajak na yul paak . ¹¹K b sa kət naab na u ntuann po malunñ binbintl na buol ni .

¹³L puolpo k b sa jii kpan nba taab u nuaat paak na,nan pual nan yaaninbina ñanlie nan li kpan na k te k bin juo muu malunñ binbintl paak . ¹⁴ñann a sa juo nab na gbanant kul ,u gbounñ nan u bint niib na kpinñ poewa.k maan l tie biit malunñ e. ¹⁶A saa kpi'u k muan sən malunñ binbintl na buol kpini . ¹⁷k a saa pot nant na waan waan ,k wuul u pal paak nan u taa k jii k bil kaa na ni nan l nant u yul paak . ¹⁸A juo pejak na kul malunñ binbintl na paak :l tie sən malunñ (holokos) k b jii tul yomdanə ,malunñ nba k l nublu man k manñit yennu pal k yennu mun sa din . ¹⁹k l juontu a sa jii pejak lua ,Aalon nan u waat saa jii b nii k yii u yul paak. ²⁰Asaa kpiu k jii u son k muan Aalon nuuditu po tulb nan u waat nuuditu po tubaa nan b nuuditu po nibila nan b dituu po taabijabl, ñan ji sən na k muan lint malunñ binbintl na kul po. ²¹A jii sən nba be malunñ binbintl paak na nan malunñ kpan k yat k muanAalon tiat paak nan unwaat tiat paak .ñua nan u waat nan b tiat ji si be b kua k tun n tuona. ²²Asaa jii peja kpanml ,u jul nan u palpaak kpan nanpual nan yaan ninbina nnan kpan nba lint u nanñ (pann) nan ditu po nanñ k mann l tie kaanu pejakee. ²³Asaa jii paanu waan nan kuli kuli nba k b nyinn kpancibuk ni na nan paanu nba tien nandaatinñ na k bil yennu tuann . ²⁴A saa jii linba na kul k kubn Aalon nan u waat nuu ni k jiib k tul t yomdanua nan colint. ²⁵L puolpo a saa ñann jii nan a nuu k juab muu malunñ binbintl paak paapo sən malunñbuol k l tie malunñ nba k l nublu man k manñit yennu pal k l saa di muu yennu tuann. ²⁶A saa jii malunñ pejak na palbil nan Aalon k tul yennu nan baakl .L puolpo k l bəkl saa kpant a yal . ²⁷A saa jii malunñ pejak na palbil nba k a bo nyinn Aalon nan u waat kaanu na . ²⁸L tie Aalon nan u waat yale nan yuo nba baat islael tieb buolu ni,k man l tie malunñ ,k tul yennu k l tie motaok malunñ. ²⁹Aalon tiat nb tie malunñ tiat na si tie ñua nan u yabuona yale k b tu sa lia yuonba k b gannib k tulb b tuonn. ³⁰wunba saa gaal u yial k tie malunñ yudanua k kua sianba k b yil (tente) cetu buol ni k mann malunñ sianba tie kasi yaa kasi k sa dia daa ñanlolep .k a bia sa jii pejak tie kanu pejak na k te bien nant sianba tie kasi buol na . ³²Aalon nan u waat sa ñman pejak na nant nan paanu nb be kpancibuk ni tanmob kuani na . ³³B kuae sa ñman nant nba k b bo mann biit paak yuonba k b bo tien kaanu malunñ k te k b tien popienn danua na.B buolu ni sua kan ñman l nant k pukin b po k man l tie kasi bonte. ³⁸gotl linba k a tu sa tien :daal kul yuo n tu yuo ,atu sa mann malunñ malunñ binbintl paak pejak banlie nba daa k la binn. ³⁹yennuo tu sa mann sannyuok ni k lua mun tu tan saa mann dajuok. ⁴⁰sinsinn pejak na a,tu sa jii yon kpaiu ñanta nan kpan litl nan waan k a saa muan damunñ litl nan waan k l tie malunñ k tok nan pieuk kul. ⁴¹A tu sa jii piini nba tie dajuok malunñ nan yon nan kpan nan damunñ nba tie sannyiok ni yal .L tie malunñ nba k l nublu man k manñnt t yomdanua pal. ⁴⁴N sa tien piisin malunñbinbintl paak k bia saa tien piisin Aalon nan u waat paak k b si tie mann tieb . ⁴⁵N si be n niib islael tieb sinsuk ni ,k si b yennu . ⁴⁶k b si min nan n be yomdanua ,b yennu nba nyinn Ijipt k be b sinsuuk ni ,ñann n yomdanuae b yennu.

Chapter 30

¹A maa malun binbintl ki jukt bo nnu nubl l paak. A saa tien nan kpek daat e. ²K lii tie bon pabl kl fɔkint kul i tie yonm, kii yalin niiba tii ɲanle kii dokii paapa niibatii ɲanna, k gbata nba caa binbintl na lɔtii ɲanna ni na, ɲann nan lakr na kul ii tul yonm. ³A dɔkn nan liklii kut sanpaapo, nan l loka ɲanna na, nan l lɔtii na gbata, k tien lik li guunu k lint'l. ⁴K ɲanm likli kut banii ɲanna K gaan binbintl na binbeunɲ ni, K ɲanle ii be yonn po, k ɲante ii be lief na po, k lin tuu fit luan dafɔkt kii jikt. ⁵A tien defɔkt ɲanle k li tie kpek daat k ii tie liklikut. ⁶A kuan binbintl na ksemn cincenn nba duak molol lakl na tuann po. Lenɲ e k ni tuu saa tuok a. ⁷L binbintl paak e k san nyuak ni kul l Aalɔn tuu saa jo bonnunubt na yuo nba k u ɲanml Fita, ⁸K daajuok kul you kul wun u tuo i jukt. I tie nna yuo kul k i jkt bonnunbt binbintl na tuan k da nyikt nan waakl nan waakl maal. ⁹A daa mi jikt bonnunubt nba kua, kuo bonkobu piini, kuo jiet piini k jukt binbintl na paak, k bia daa mɔ daan piinii l paaki. ¹⁰Aalaɔn tuu saa mann malunɲ na binn nuak ni yonmkua e k ɲanm binbintl na. Ii tuu saa jil bonkobuk nba k i kpai k l tie biit paak na sɔn e, k ien bintl na gbata ɲanna na paak. Binbintl na kii mɔk biit, k tie min yennu yal. ¹¹Piini nba saa daa Iislael-tieb manfuol labaal. "nk yonmdaans yennu ɲamm pak nan Muoyiis k yeta: ¹²yuo nba k a kan Iislael-tieb nikant, b ni sua kul n tul yonmdaans piinii u manfuol paak, yuo nba k b kannɔ; Na e k l nikant saa tien k bon biil kan baal'ɔ. ¹³Wun nba Kul k b konn'ɔ nikant, wun pa nan bianɲ nba k saakab saa wannɔ na. sua kul saa pa likli nba na, k l i tie n yal ¹⁴Nilɔ nba kul mɔk bina piinle kuo kaagbe yal nna npa piinii manɲ k li tie yennu yal. ¹⁵Mɔkta daa paa k l i gaal, k nandamm mun daa pa k l pual, likli nba k b wann na, k l tie piinii, k tie kan gbennu yennu yal, k l saa daa i man fuol. ¹⁶A saa gaal Iislael-tieb buol piinii manɲ, k a saa jii k ɲamm tintuok lanbounɲ na. ɲann e saa tial kangbennu yennu nan piinii nba saa daa man fuol na pa waa. Kut talaak nba k b sii dia forl taa nin nii ¹⁷L puoopo kangbennu yennu pak nan Muoyiis nan mɔbona na a: ¹⁸yanmt kut mɔnt tat laak nan kut mɔn kant; k sonn'l tintuok lanbounɲ nan malunɲ binbintl na sinsuuk ni, k gbien nyun kut tatlaak na ni. ¹⁹Nuyn manɲ ɔ k Aalwn nan u bonjai sii fobh b nii nan b taa. ²⁰K fit kua tintuok lan be unɲ ni b tuu saa sa'an nyunna buol e waa. Nna e k b kan kpo. L bia sii lie nnae, yuo nba k b baal a b tun tuonn malunɲ binbinh buol, K mann malunɲ k juo k lin di muu k tul. ²¹K bia saa wuul b ni nan b taa, k ji k kpo. Na tie Aabn nan u yaabuonna, sennu e, k b sii tun k elia e waak n tuv w maal. fdia e maal n tuu maal. Kpan malwan kpan ɲan mt na labaal. ²²K kangbennu yennu pak nan Muoyiis k yaa a: ²³Jiin bonnunut nba ɲan k b yi'l miil k l kpai u ii tie nan sin pienii bɔlk gbinna ɲanta k paiu na, nan bonnunut nba k b yil sin na muom na, kl k paiu ii tie nan sinpienii bɔlk gbin n nan bojinn na, nan kinkuka nba nubil man, k l kpai u ii tie nan sir pie nii bɔlk gbinn nan bon jinn, ²⁴bon nu nut nba k b yi kasia na, k l k paiu ii tie sinpienii bɔlk gvinna ɲanta, kii tie nan baa bikii bianɲ nba yennu lanbounɲ ni na, oliif tiini kpan salenn a ɲan luob k ɲmat l kul, ²⁵K l ii tie kpanunubt nba tie yennu yal, ²⁶A jiil k lin ɲanm n lanbounɲ na nan molol- lakl na. ²⁷nan taabl nan l bo na kul, nan fitl nan l bona kul, nan bonnunubl, binbinti nan malunɲ binbinkl hba k b jokin piinii l paak, nan l bo na kul, nan kut tatlaak nan l kanlu na. ²⁸? ? no verse 28 in draft. ²⁹A jii bona na k tun l bannu, k ɲanm tul min yennu, k l saa tien kaqbii as ³⁰a jii kpanunbt manɲ k ɲanni Aalaɔn nan u bonjai k kaan'm k bii tie mann-tieb kii tuun n tuonn. ³¹Betil Iislael tieb na nan Kaabiit k panun nba sii ɲanm niib nan l bona na, bii dia kii tuun n tuonna yuo kul. ³²I tuu daa mɔ ni yana paak, Sua ji daa jikt l bona k naan l kpanunut buolu l tie kpon nba kan bi e te e kasiie ³³Wunnba kul tien l kpanunut buolu kuo k jii kpanunubt manɲ k muan nilɔ paak, ɲaan k u k tie mann tua, n saa nyin n'ɔ n niib ni waa. ³⁴K yennu ɲanm Muoyiis a. jiin bonnunut na janɲanbii, K ɲanne tie suun nba k l nublu man, nan kunkuon wa kii nba nubl man, nan tutubila nba nubla man k b yi Flan kiisens, ³⁵k ɲmat tien bonnunubt. A pukn yaalin k te k lii ɲan, kii tie linba kaa biit i. ³⁶A jiil waan k nann k lii yon, k a kua nann a lanbounɲ na ni, k puki molol lakl na tuann po. Ii jii bonnunubt na k l : tie lin bo k mɔk biit mɔni. ³⁷I dau ban ɲmat bon nunubt na buolu k tien i nɔnɲi. Ii jiil k li linba k mɔk biit kaagb tion min yennu. ³⁸L i tie k sua ɲanm bonnunubt nba na buolu k l tie u mɔnɲ yal, n saa nyin'ɔ n niib ni waa.

Chapter 31

¹K Yennu maat Moise a nna: ²Gotl, n gann suda buolum, houl yaabuona minn, ouli bija Betsaeel, ³K gbien Yennu fonam nba saa tul'o pann, yanfuon nan fitu nba saa te k wun tun tuna, ⁴K te k u saa fit k jii liklii kut, salma man salmanna, ⁵K kpiel tan-nyi-nyila, k kpiel daaok. Nna e ku saa fit k tien tuon-buoli kul. ⁶N te k Dan buolu ni jua, Aisamak bija gliab n tie u sonmtua, k n bia njanm k pukn ninfandanm, a bin fit k tun tuona nba k n wann'a: ⁷Cetu lanbounn, molol taana lakl, l biitl nan linb kul k b saa jii pann lanbounn na, ⁸tiebl nan lin nba k b saa tuan baa tuu juo wubl sian, wubl juo buol nba k b tien nan salma binbintl nba k b tuu mii bonnunbt, ⁹malunn binbintl nan lin nba be l paak kul, sidlu nan u kantu. ¹⁰Malunn tiat nan tianjant nba k manntua Aalon, nan u waas tuu saa lia k mann malunn, ¹¹nant binbe buol k pan nan tulaali nba nubl k man. K fit tun l kul na; tuontunna sii coln senni nba k n wann'a. ¹²Kaagbennu pak nan Moyiis k yet a: ¹³"Fin, maatl Isael tieb linba na: 'mantik, ii coln man nannu fuon daa k l maan nann e sii tie ninnonn min nan yinn sunsuuk ni, yaabuona nan yaabuona ninn, ninnonn nba k min Kaagbennu te k l nan. ¹⁴ii coln man fuondaal, k maan l tie danann e k tuli. L i tie k wunba biil l daal, u saa k po e wun nba kul tun sial yaa tuonn l daal, b naa bel k nyinn'o u buolu ninn e. ¹⁵I tuu saa tun tuonaa daa nanluob, daa nanlode tie fuon e k tie min Kaagbennu daa. Wunba kul tun tuonn fuon daal nan nan kuun e. ¹⁶Isael tieb, b yaabuona nan b yaabuona sii coln l fuon daal, l molol sii tun k be. ¹⁷nann e sii tie ninnonn min nan Isael tieb sinsuuk ni k maan Kaagbennu sanpaak nan tinn nantua din tun daa nanluob e, k nanlode daal k u nyik k k tun sial, k jiin fuon. ¹⁸Waa faa laball nan Moyiis siinayi jua paak k gbann yuonba, k Kaagbennu tul'o tanjebllaa nba k nua Yennu dian nan u nuubil molol senni l paak.

Chapter 32

¹Israel tieb nba din bann nan Moyis duo sinaii jual na paak k wei nan yennu na, k b paak taan tieb k baal Aalaonn buol k yeet'ɔ a t k mii linba tien Moyis, wunba nyii nant Ejipt na, l paak, a maa yennu k tult k wii nmakitil't.

²Aalaonn yeet'b a, tuutil kuut tutuuta nba ki puob nan waat tuu na, ki baal naan k tul'n. ³ñanne k niib na kul tuut bi kuut tutuuta k tulAalaonn, ⁴k u gaal kuut tutuuta na k nann k maa kuut nyinyila naajabik k niib na yeet a, Israel tieb ,ti yennu e na, wunba daan nyin t Ejipt na. ⁵K Aalaonn ji maa malun binbintil k li be kuut nyinyila naajabik na tuann, k ji yeet niib na a wonn t saa tien jaam k paak paak. ⁶K l yent sannyapob ni, k niib na baal nan bonkobt, k kpiimann mujonu malun k bia kpil bonkobt lia a bin di, k l tie b yenweilieb piini. k niib na kaal k dii, k nyuu k jii fl k jel'n nan lieb. ⁷K yennu yeet Moyis a, nmatl sik yian kimaan a niib nba k a nyii namm Ejipt na yetin k ñaan tun biita. ⁸B donj yet sɔnu nba k n waanib maa bin wei na waa. B naan kuut nyinyila k maa naajabik, ki mann malun, k jiantl'ɔk yien a Islae gotl a yennu nba nyinaejipt nee na. ⁹N bann nan niib na tie tubkaagbata e, k yennu namm yeet a n mi na niib na tie moyetuk damme, ¹⁰A daa gba a fan gual'n mɔtana. N wutol duo bi paak a, n yaa man bilib, ñaan n saa t k fin na a yaabonna n tien digban jaan. ¹¹ñaan k Moyis balin yennu k yeet a, yennu bee paake, k a mantik donn wutol a niib nba k a pancionj nan yikuo k nyinnib Ejpt na? ¹²T ki luon ki Ejipt tieb na fit kii yien a, a nyinn a niib Ejipt tinj ni ñaan lonn fan kpil kunkuok na ni, k buotib bi kul tinj na ninj. nyikin wutol, ñaan lebt a dudukt, k daa baat nan bonbil a niib paak. ¹³A tiat a tuontunn, Ablahaam, Isaak nan Israel po nan a saa te k bi yabuonna puot, ki tie nan nmaaabila nba be sanpaapo na b bia yeet nan a saa tul bi yaabuonna tnj na kul, k li tie b faal mɔkmɔk nan mɔkmɔk, ¹⁴ñanne k yennu lebt u dudukit, k ji ki baal nan bonbiil u niib paaknan waa bo yaa wun tun na. ¹⁵Moyis nyii juol na paaknmaat sik. k dia tanpatilaii ñanle nba ki yennu dian u senni li paak, l kul po na. yennu mɔnje jabil tona k dian senni li paak. ¹⁷K Sosue gbaat niib na yikin, k fufuit, k u yeet Moyis a, Tɔab fuul be kanj na ni. ¹⁸K Moyis jiina, "fuut na k naan nyannu fuuti, li bia ki naan fabinii fuuti, li tie yanni fuute. ¹⁹Moyis nba somm ki nakin kaan na yuo nba, kua laa kuut nyinyila naajabik, ki bia la niib nba waa siak na, ki u wutuol duo bonciann. k u set jual na nyakil ni, ñaan lu tana ñanlee na nba ki bo dia u nuu ni na, k l yiel, ²⁰K jii kuut nyinyila naajabik nba k bi maa na, k nannil ki lkpan yon, k u nmat nan nyun k te Israel niib na nyuul, ñaan yeet Aalaonn a, niib na, tun be k tula, k a te k b tun biit na buolu? ²²K Aalaonn iin a, a n yennu daa dont wutuol, a mi niib na nba luon biit tumu bian nba. ²³Bi yeetin a ti ki mi linba tien Moyis, wunba nyii nan Ejipt na. L paak, a maa yennu k wuu somm ti tuann ²⁴K yeetib maa bin baal nan kuut nyinyila tutuuta ki binba mɔk baal naan k tulin, k n jii luu muu ni, k li naan ki n jii, k maa naajabik. ²⁵K Moyis la nan Aael ki niib na paak, k tuun jat tuonna, ki dint bi mɔnj fei bi datai numm ni. ²⁶K Moyis set kanj na tammob po ñaan tant ki yeeta wunba taayennu po wun nakin" ñanne k lifii tieb kul baal ki lintɔ. ²⁷K u betib a, timm Israel tieb yyomdaano yennu yeet a sua kul n jii u jukbanjiak k piin tammob na ni, k soo lin kanj nan kul po ki kpi u ninjamm nan u yotalinbanan u nikpiim. ²⁸Ki lifii tieb na sak, ki kpi jab nan tuuta ñantaa na. li daal. ²⁹K Moyis yeet lifii tieb na a: din na nba na yennu ñammi ki tien nii u yab yaa fit kpil i bonjai nan i ninjamm na paak, lipaak ki yennu tien piisiin i paak. ³⁰Laa yent sannyɔk ki Moyis yeet niib na, a i mantik tun biit bonciann, ñaan n saa nmaat saan yennu buol jual na paak ki mial'ɔ. L pasial i saa laa nykcaabu wa. ³¹Ki Moyis nmaat yennu buol ki yeet: a wiiwei, niib na tun biit nba yaab bonciann, k maa kuut nyinyila yennu ki jiantl. ³²ñaan mɔtaana, yabit ki nyik cab li biit, ñannika fan piin n sann ka daɔk nba dian na ni ³³K yennu jin Moyis: a wun nba biil me, ki saa piin u sann n kadaɔk na ni. ³⁴Mɔtana i sa k saa saan nan niib na ki wanna nan. n mata ka sii be a tun, ñan dal n nba kin sa tun, n saa dat bi tuba bi biit paake. ³⁵yennu saa dat niib tuba, kimann ba din tuo k Aalaonn maa kut nyinyila naajabik na paake.

Chapter 33

¹Kaagbennu yet Muois a: I saa, K set nan a niib nbaka din nyinib jiot na; K saan nanm tinj puankak nbak din puo nan n sa tul Ablaahaanm, nan Isaak, nan Sakob a n sa tul b yaabuonna na. ²N sa tun malaka abulni, naan bel Kanane nba, Amolian nba, Hittit nba, Felesian nba, Eflan nba, nan Yebusian nba. ³K wun ciani duo nba puub siat nan naabiin naan min nan kan fitbaal i buol ni, K maan itie Kangbata buolue K mi ya man saan nani sɔnumanɔ n sa buo ti-e. ⁴Naa niib na nba din gbat u wutuol man manɔ; K bj be ninbaatl nan kun mekpiib na sua din j liu u tiapaa na K tie fant u paak. ⁵L paak Kangbenu din wann Muois a wun yet Israel tieb a-b tie kangbata buolu-e. L paak n yaan sonm nani sɔnumanɔ; bo miitk n na n sa buoti-e. L paak jik. Liatl itiapaa na, K nyini tant bona K la ma saa tieni t bianɔ nba. ⁶Nan ne K Israel tieb j din liat b tiapua na nan b fant bona, K bil banfɔkla Helob jual buol. ⁷Muois din jii lanbonɔ manɔ K can kanɔ nuak ni sianba dɔnn waama, i K yil cetu lanbonɔ nilɔ nba kul din tu luo wun lonɔ Kaagbennu u din tu nyi kanɔ ni-e. K saan cetu lanbonɔ na buol. ⁸Yuo nbak Muois din tu saa cetu lanbonɔ ni Buolu n kul din nyi K sie b lanbont tamoi-i buol naan goli Muois koinu cetu lanbonɔ ni. ⁹Yeniiba ku din kua lenɔ sanpagbonɔ din tu baal-k-be cetu lanbonɔ n tan mɔ ni-e. K Kagbennu j din piak nan Muois. ¹⁰Buolu nba din laat K sanpagbaiaa din sie cetu lanbonɔ ni na, K buolu kul j din tiib-tiib niilɔ kul din tu tiib b tamɔ-ni. ¹¹Kaagbennu din piak nan Muois nan nilɔ nba tu piat nan u-yuak-ne. Yuo nbak Muois din tunmat kanɔ ni naan tu nyik u sonm tua sesue noun bija din tu bial ctu lanbonɔ na-ni. ¹²Muois yet Kaagbennu gbintl, aboi a n cian a niib naan K wan-n wunba sa cianin ktin saan. Yet nan a minfanu, K a num gbuo. ¹³L nan naan ltie mɔni nan a nunm gbuo mii. nan n tie a yan min bik, naan bia ban nan niib manɔ tie a buolu-e. ¹⁴K yennu jii nɔ: n si som nana min nan fin K j daa nmaan-mi. ¹⁵Muois nanm K yet-a: A ki baal a tɔɔ t buol ni, fin daa t K ti sietl lengi. ¹⁶Lan ne want nan a pal mei n paak min nan a niibii, li sua kasom nan tinm, min na niib si mok bɔktu, nan tinɔ na niileb nba be? ¹⁷Kagbennu jii Muois a: K maan a yet nan a n miafanu K bia luktin n mun sa tula linba ka boi n na. ¹⁸Nan ne K Muois nanm K yet-a cabmin K man la a yuudant. ¹⁹Yennu jii nɔ: N saa te K n baakl n baal a buol, l tan wanno ma tie wunba. N satie sukl wunba K n satulɔ sukle. K bia la nin batinu nan wunba K saa tulɔ ni baatinu. ²⁰Naan a kan la num po K man ni sua kan lan K bia be mɔk manfuol. ²¹K Kagbennu bia nanm K yetua-a Buol ben na K kpian, flit K set tangbonɔ paak. ²²Yuo nba K n yuolant gaal n sa jia K sikna tanfɔk ninɔ, naan bak na nan n nuk j fit gal. ²³Naan nyinin nu kaj la n puolpo, nan sua kan la n nunmpo.

Chapter 34

¹Kmɔkgbenu maat Moyis fin mɔnnɔa n kpiel taanna ŋanlie k yenn i naan sinsinn yal, k dian mɔmaam nba daan be sinsinn yaal nba daan bil na. ²tɔienn siil wuonn saanyɔk ni; a duo sannyiɔk puob ni Sinaii juol paak i be l bul ki guun jual yuul paak. ³Fin nan sua kan tuaak ki duo, bi kan laa nii sua jual ŋann kul paak i daa te k bonkobt bit nan bonkobt gbennaa n daa baat li juol buol. ⁴Moyis kpiel li taana k l naan sinsinn yaal, l daal po ku donn k fil k duo Sinai jual paak nan kmɔkgbenu nbamaat bianjinba . k u dia u nuu ni taan kpiel kala ŋanle. ⁵kmɔkgbenu sik wonninŋ k muant u saann. ⁶U gaal u nunpo k muant kmɔkgbenu, kmɔkgbenu yennu nba gbie nan ninbaatunnu nan ninkpabɔnnŋ, u k donn wutol k mɔk lɔɔn nan ŋaant. ⁷N mɔk lɔɔn nba kaagbenu nan niib, a maa n ki dal nba k biil tubl, n sa daat bi baa nba biil tubl nan u waat, u yaabuonna muntaa, munnaa nba saa wil u puol. ⁸Li you na Moyis baa k jiant yennu. ⁹K yet : n yemdaanua li tie ka numm gbuo miat sukl, yomdaan ki son nan tinm n ban nan buol na tie tubkaagbataa ka dii sukl t tunn biit nan t yanbomm k l maan t tie a niib. ¹⁰yennu jiin k maat: n saa suol suolu min nan a buolu sinsik ninŋ, n saa te bonn nba k tinŋ paak sua kan ban k laal; k buol fannu sua bia kan ban k laa. buolu nba taan na kul saa bann tunnu mun yaal ka yiikin kmɔkgbenu yennu po k m gbaat ka yiikin. ¹¹I ŋamm suol man ma maati linba din nai nunŋ ninŋ kin saa bel, Amooole tieb, kaana tieb, Hitti tieb, Felezi tieb, Hevi tieb nan yebu nba. ¹²I suol i mɔnnŋ nan yiiba suol suolu nan niib nba ki saa b duo ninŋ na kimann b tan si tie baal t i po. ¹³Amaa i biit biit b paat, k yiel yiel bon ninnant nba be jiantu diuk ninŋ, cua cua b ciceeli nba be. ¹⁴I daa gbaat k jiantl b bon ninaant kimaan kmɔgbenu yennu tie funfun daan: yennu nba k tuot k b nantua nan sua. ¹⁵I daa so suolu nan duo manŋniib; kimaan i mun tan si jiantl bi yennbit bit na b tan si yii k dii b paata jiet. ¹⁶I jii k t bi bon poi k tien i bonjaii k bi kuant k b jiantl b yennii bit bit i k baa naan i waat mun tan si tie nan ŋamm na. ¹⁷I ka nan yenbit nan kut. ¹⁸I tiatl man k di jamm nba k di k ŋman paanu nba k ŋmat nan daatinŋ. Dikaala ŋmaalk daa ŋaanlie nba k sie, i tuu ŋman paanu nba k k ŋmaat nan daatinŋ, nan ma dien; l ŋmaal ninŋ k din nyi Ejipt duo ni. ¹⁹Bon sinsinn kul tie n yaal. L tie nna sinsinn bonjak, a bonkobt, naabik nna ka pebik. ²⁰Li tie bonnnŋ bk b maal'ɔ ŋmaat k daa pebik. I ki daa yin yen kɔnn u tulu. I tu ŋmaat daa i waat ninŋ bii sinsin sua daa baat n buol nan nikuoni. ²¹I tuu tun tuon daa ŋaaluob, daa ŋanlole daal i tun, l tie kpaa fuul nan dii jaan yuo i tuu kaal li daal k fuoi. ²²I tiatl man ki dii naawaei janm nba ki dii k l tie paanu yua bin sinsinna, nan jiet jin jii yo janm nba ki dii binn gbenu. ²³Taal mun taa binn kul, jaab nan buolu kul n tu baal n buol, yennu nba tie kmɔkgbenunaan Israel yennu. ²⁴N saa nyin digbana nba ki tuok b niib ki yaaliki tinŋ, ki sua kan fit ki yenk nan ni duo yo nba ki do taal muntaa binn ninŋ kmɔkgbenu yennu buol. ²⁵I daa maan maalunŋ nan paanu nba ŋmaat nan daatinŋ, i bia daa tie maalunŋnaant kaa kaa sannyiɔk ninŋ yuo nba ki dii tietu janm. ²⁶Binn kul i tu baal nan sinsinna jiet nba ki jaan kmɔkgbenu yennu ŋaak, i tu daa yaak tann bik u naa biin ni. ²⁷Kmɔkgbenu yennu maat Moyis suabin mobona na kimaan l paak k nenn seni nba k lisie fin nan Israel waat sinsik ni. ²⁸Moyis din be nan kmɔkgbenu juol paak yentunnu na piinna nan nyɔtunna piinna u bk di jiet k bia k nyuu nyun, kmɔkgbenu yennu din sɔb u seni moboa piik tan kpiel kaa na paak. ²⁹Moyis din nyia sinai jual paak k siik k dia nui ninŋ taan kpiel kaa ŋaanle nba k yennu din waaua k u suab u senii piik. U din k ban nan nuunŋ po nyilii yonba ku bo piak nan kmɔkgbenu. ³⁰Aalonn nan Israel tieb got Moyis k su ku nunŋ po nyilii k jaanmaami suolb nan bin baal u buol ³¹ŋaan k Moyis yiimm, k Aalonn nan saakab nba bo be baal u buol ku paak namm. ³²Li puolpo ki Israel tieb kul baal Moyis buol ku paak namm senii piik nba kmɔkgbenu bo tuulua sinaii juol paak. ³³Wa din paak namm ki gbenn ku ji cincenn k piin u nunpo. ³⁴Yonba ku kua yennu laabonnŋ a wuu paak naanua u bo tu jii l cincenn ki piin u nunŋ po tie nan waa taan saan nyii lanbonnnŋ ni. U nyii u tu paak Israel waat naan bianjinba k kmɔkgbenu yennu paakua. ³⁵Isael tieb yaan laa k Moyis nunpo nyilii ku jii cincenn k piin u nunpo tiee nan yuo nba ku tan sa ciet kmɔkgbenu yennu k paak naanua.

Chapter 35

¹Mois taan Israeltieb kul k maatib gotl kacajbenuk maan yaalbaa ²i tuu saa tun i tuona daa njanluob njan daa janlu le daal tie fuo daale, k tie kaagbennu yale u ma tun tuonn l daal manj b kpi'u ³I kan juo muuFuon daal i nei ni yaa saa piini bianba k tul kaagbennu lanbunj. ⁴Mois maat Israel bieb kul gotl kaagbennu maa senn seenubaa ⁵yii nyin piini i ni k tul kaaagbennu daansuakul ma paal siab wu tul kansbenuk likimonna, likli, liktanna. ⁶Kuo cabjann, kuo gungun bonwuwuwun. Kuo gungun nyinyila cabl nba ki bi luun nan waab kobit, ⁷Pejak gboun Fabin mɔɔ, Fannjbenjin gbounj nan naajiil duak ⁸nan Kpah nba sii liakt Fita ni nan bonnunubit nba sii nmat kpan nba njammi ne nin nan bonnunubit nba si jukt. ⁹t tanyinyina nan tanyinyilia nba si tabt mantieb Yudaano liatjak nan parbiir paak yeennu lakl kpatieb tuntl ¹⁰nuutuontunna kul n baal kktunn klaughennu nba mat linba ¹¹lanbouj nan u bonpinkora, nan u kutlota, nan u taabii, nan u dapɔnkara, nan dacaata nan u bopta, ¹²nan mɔlol lanbana nan dapɔtii nan cincenpɔnt kal, ¹³teebl nan u dapɔntii nan l bona kul, nan kaanunba tie kaagbennu yaal k dua u buol ¹⁴Fitsentl nan li bona, nan Fita nan kpan, ¹⁵malunj binbintl nan u daa pɔti, nan kpan njanm nan bonnunubit nan tammɔb pak cincen pɔnti ¹⁶muujuonu malunj binbintl nan u kutmɔt u dapɔnti, tatuk nan suɔɔ nan l ma kul be ¹⁷jant diuk nan l dacaata nan l nmiit nan cincen pɔntkal, ¹⁸lanbouj kpai nan jant diuk nan b nmiit, ¹⁹jant diuk malunj tiat, manɔn nan u bonjai malu liat yennu niib baat nan b piini ²⁰nanne Israel tieb kul cial Mois buol ²¹bin boa kul bo mɔk yanduum hah Palpienn b bal nan b Paani kciogbennu buol l fit b maa jant diuk nba bii tant lieb l buol nan tuonna makul be nan mantieb liat. ²²Puob nan jaab ma kul bo mɔk buam bo bat nan laani, luuluta, banni, nan niipili nan bonliaba tie liktana k piini k tien kaagbennu. ²³binba kul din mɔk cab njaana, gungun bon wuwung, gungun mɔwuwuna nba nyiili waab gbuonj, piok gbuonj mɔnwuwun nan Jangbenjdin baat nann. ²⁴binba kul din mɔk ligli, nan ligmɔna bo baat k tie kaagbennu nan b baa kul mɔk naajin daat bo baat nann a bii tunn luun ma kul be. ²⁵Puob nbo din mɔk nuu tuon din bal nan cabjana gungunt, cabjana, gungunboniuwun, gungun mɔnwuwuna gungunt nba nyiili ²⁶Puo bin baa din mɔkb nuutuon k mɔk Palpienn din baat nan waagbent. ²⁷kaagbennu buolu nmj sakab bo baat nan tanbinyinyila nan tanbinyinyilia nba si tabt mantieb yudaano liatjak nan Palbil paak, ²⁸Fitan kpan nan bonnunubit nan maluny kpan' nan kanp nunubliet ²⁹K Israel tieb kul jab nan puob nba pala siab na kul baal nan lom piini k lul yennu a l tunn tuonn nba yennu wann Mois na. ³⁰Mois pak nan Isnel tieb: i laa, kaagbennu luktbesalele-e, uni bija, kuu yaaja tie hun kui u nyii Juda bolu na. ³¹yennu tulɔ fuonjam, ki bia tulɔ yonfuo nan dudukt nan bannu, nba ku sa fit k tun tuonna kul, ³²k tunna nan salin piana, salinmɔna nan kutmɔna ³³K kpiel tana, k yakil taabi k l fit k tun tuonn kul. ³⁴Yennu gann njae nan oholiab u matie nhisamak bija ki nyii dan buolu nin, paab a wuu tunt bam tuolna ma puk ³⁵u tulɔ banm nba kuu saa fit k tunn nuu tuon kul bolik kal, bonninant, cabjanna, bunbun wunwuna nan k cab pienk fitk bob tuona kul na l bonninant.

Chapter 36

¹Betsalel nan oholiab nan tuon tunna nba k yennu tulb kaktin, nan yanfoon nan panj nba sa fit sonm yennu lanbonj na caanun, bkul taan k too yennu nba yet moobonaa nba na.²K Moiiis yiin Betsalel nan Oholiab, nan niib nba k yennu tulb kaktin, kb palaa gbiie nan lom nan bin tun yennu tuonaa na abin piien taonn na tunmu.³K nuu tuontunna manj din gaal piinii nba k islael teeb baal nann k tul Moyiis a wiin caan lanbonj na. Sannyiock kul b din namii baat nan yanbuu piinii k tien Moyiis.⁴K nuu tuontunna nba caant yennu lanbonj na tan la k piini na sa janj nan lanbonj caann⁵K b baal k yet Moyiis a : Piinii nba k yennu yet niib a bin baal nann k lin caan lanbonj na yabit k sa tenna.⁶nanne k Moyiis tul Mɔb k b lin kaan kulpo, k yet niib na a; sɔɔ ji daa baat nan yennu lanboun na piinii k pukii. L paak niib na ji din K baal nan sial k pukin.⁷Kmaan niib na mba baal nan piinii nba na din yab k saa tun langounj tuonna. L din be yab k saa tenna. K jiin bon jonkal po.⁸Niib n'ba din tuon tuonnaa na din nyaal cicenn nba k b saa dokin yennu lanbonj na nan cabaa piik k l nmat nan gungun bɔwuwul, nan gungun mɔnwuwul nba nyilii, nan gungun- mɔnɔn nba nyilii. B bia din nan yennu Malakaa nba l paak.⁹Cincen dɔktl kul din mɔk Fɔkint taakaabii piik nan nanja, yaalmuu taakaabi nanle. L kul din tee yonme.¹⁰B din jii caabaa nanmuue k taan kpab nyaal, yenn, k bia jii nanmu nak bia kpab nyaal leel.¹¹B din jii gungun bɔwuwule k nyaal k kokin caabl nba juont lin nba k b kpaab' ne paak, l nanle kul paak.¹²b din jii nmibilaa piimu k teen cincen-kpabka na kul puol po, k l kul naan liiel.¹³B din jii lik kut banloktaa piinun k baan boan cincen-gbenjaane k taan nan lia, kl ji fit tee lanbonj.¹⁴B bia din nyaal waabii gbent piik nan yenn a bin pin yennu lanbonj manj kl ji naan nan lanbont nba k b dua lerj na.¹⁵Cincenn cabaa manj foakint din tee takaabii piik nan nammun k l yaalmu tee takaabii nanle. L kul din naan liaae.¹⁶B din taan cabaa nanbue yenn po, k taan nanlob leel po.¹⁷B din jii nmibilaa piimuue k teen cabaa nba k b taan na cabjuok kul kokaa.¹⁸B din jii kutmɔnnek nan bɔloktaa piimun, kji dia k gaant cincena na k taant nan liaakl ji tee yenn.¹⁹L puol po, b bia din nan lan bonj ne bon doaktl. nan pijak gvenmunj, nan janj nba k b yi nikinn ne gbonj k nan liel.²⁰B bia din kpaa kpakt nan naajiil daat, k paan bon punpɔna yennu lanbounj ne ninj.²¹Kpɔk kul din mɔk taakaab jinn²²K b bia pon boonna nanle le k bɔkt-bɔkt l nuaak ninj.²³B din kpaa kpaakt piinle k seen yennu lanbounj na ninj niidiitu po.²⁴Bdin ji kutmɔnnaae k nan bon sentaa piinna, k kpɔk kul tua boona nanle paak.²⁵B bia din teen nnee k senn yennu lanbounj na ninj nii ganj po sentaa pienle²⁶K paakt piinle nan kut mɔnna bonsentaa piinna, k kpɔk kul tua bonsentau nanle paak²⁷Lanbounj na puol po klbe yenbaa po, k b sen kpakt nanlob,²⁸K bia pukin kpaakt nanle k senn puol po lotii nin, a l fit ki kot lanbounj nak li mɔk panj.²⁹L kpaakt nanle b din jii banje k taan bokim senni tinj ni k tan doo paapo b bia din teen l baannue lotii nanle na kul ninj.³⁰Lotii ninj kpaakt manj din tee nanjin k bon senta mun tee piik nan nanloob k k pɔk kul din tua senta nanle paak.³¹B din jii najiikdapontii nanmuek pɔn yak-yenn po.³²K jii da pontii nanmue liil po, k bia jii dapontii nanmu k pon-pon puol po, nan dapontii nanmu nintual po.³³B bia din pɔn dafook k puakt sin siuk ninj k gal pan lanbounj na k pinj nan kpinj.³⁴B bia din jii kutmɔnna lotae k lol-lol daat ne k l suol dia nan k paakt na. K jiin jinjoan nan tanmodoaktl po.³⁵K b ji gungunbon wu wul, nan bon kob gbenmɔn nyinyilk nyaal cencenpɔntu, k ji gungun ninyilaa k nan malakaa nba l paak.³⁶K bia ji tik nba waaki daat nanja, k kpel k nyunn l kul kut nyun, k caan, k kpaa pinii l paak, nanji jonc cencenne l paak k l diaal.³⁷B dia din jii cabjann k nmat pekob-bɔnwuwul nan pekobmɔnwuwul nan pekobmɔnt k nyaal tanmɔdɔkl, k nan bon ninnat l paak.³⁸Tanmob kookl ne b olin jii dacaata nanmue k caan kut sentaa nanmu paak, knyunn dacaataa ne, nan dapantii ne kul kutnyun, k bia kpaa kutlɔktua daat na paak kl dia tanmodɔktl manj.

Chapter 37

¹k basalel jii naajiik taabii k kpaa yennumalunnj lakl .k l fɔkint tie taabatii kɔbk nan piilie nan ɲanɲmu k yennu tie taabanbis piinlole nan ɲanɲmu na l dokiiu .²k u nyunnlakl na nuakni nan l puol salma nba ɲan k kokin l mogbann.³k ɲanm salma banii k taabin lɔtɔtii ɲanna kul po ,ɲanlie taab yenn po k ɲanlie mun taab liel po .⁴k jiin naajiik taabfɔkit ɲanlie k nyun sal l paak .⁵k tuun taabafot nan banii nba gaa mɔlɔl lakl na po k l fit jiin.⁶mɔlɔl na salma nba ɲaan k tababanaa koobik nan piik nan ɲanɲmu k l fɔkint tie tabanna pinlole nan ɲanɲmu.⁷k ji salma k maa bona nba mɔk kpinkpant ɲanlie .⁸ktaab yenua lakl na biit paak cianyeny.⁹k bona nba mɔk kpinkpant manɲ tok nan lieb,kgoli lakl biitl paak.¹⁰jiin naajiik taabii k kpaa taabl k l fɔkint i tie taaban yenn nan bon jinn k l yalmu taabann nan bon jinn ,k doku taabanna ɲanlie nan bon jinn.¹¹k ji salma nba ɲan k pɔl lint mogbankokii.¹²k tenn gunnnu k nl fɔk nan lanbanbis ɲanniin nan k liitl k salma bonkokii n kokin l yul paak .¹³k ɲaan salma bannii ɲanna k l gaa taabl loka po..¹⁴k gaabannii taabl nan kpini k fit lii mɔk paanɲ b wɔktl,taabl manɲ.¹⁵k naajiik daat k l daasolkala ɲanlie k pual salma l paak k fit k wɔktl.

¹⁷k jii salma kule fitsedl,nan musol l nankl ni k salma nan tipuut taan yomm.¹⁸k gbataa ɲanluob gaa k pukin sunsuk ni k ɲanta yen be liel po.¹⁹k gbata ɲanluob nan kul mɔk salma tipuut nan wuaka ɲanta ,tan k l naa tolik puuk u.²⁰k fitsedl nan nyakl ni k mɔk salma ti puuk na wuaka ɲannaa k l naa tipuuk .²¹wuuk yenn be gbata ɲanlie kul sinsuuk ni ²²k jii salma k kul fitsedl nan l gbata nan l wuaka k l kul tie yomm.²³k jii salma k kul tie tal ɲanlole k b tuan fitsedl paak k bia kul sipia nan babtɔ .²⁴k jii salma k l kpeiu tie nan sinpienii bolik gbinna piinta nan ɲanna kpeiu nan k kuol fitseenta nan bona kul.²⁵k betsadl maa bonnunubt binbintl nan naajiik taabii k jɔkt muu l paak,l fɔkt niibanaa piinkɲmu ,L yalmu niibanaa yenn k duaak paapo.niibanaa ɲanna gbata nba caa binbintl luati nan kul tie yomm.²⁶k u jii salma nba ɲan k pual ,gbata ɲanna ni gunu lokaa nan k liitl l kul po.²⁷k ɲanm salma banii k gaa binbintl binbennj ni k ɲanlie be yenn po ,k ɲanlie be k ɲanlie be lel nan po al tu fit tuun daafuot ɲanlie k fit jiin.²⁸k jii naajiik daat k ɲanmil ɲanlie daafuot bon nunubt kpan :²⁹Besatel cl ɲan yennu kpan nbba ɲanmit bon nunubt nba nubl maa k b wubt ktie yennu.

Chapter 38

¹Betsale tie kaagbennu binbintl nan l daat nba waki e k l loka po kul jan ,k tie taabnna njanlie nan piinŋmu l bok yen k bia tie taaban yenn nan piinŋu l fɔkint sanpaa po.

³b din jii kut monne knan linba tie binbintl na tuontuntiat,k nan kutseni nba k b si wa tanpenk nan suafula yennu nyun wulsiali ,kut juki nan linba k b sii cinbt sɔn.⁴k jii kut monn na nan tuogbiani ktel binbintl na tinkŋpo k l tie nan sajem tiat na ,k tan dua sunsuuk ni nŋ .⁵k jii kutmonn na k nan banii k jii k laakin kpinii nanna kul k l ji tie bunɔnta⁶k jii daat nba wakii l k tie bunɔnta k jii kut monn nak tuian l paak .⁷k jii dapɔnta na k tun banii nan fɔnna ni,kji tuu saa fit k wakt jii tien naanbuotuk naa njan be nuak ni.⁸k b jii puob nba tuu tuun yennu lanbourŋ tanmob n na mianii kul k nan kutsourŋ nan l kantu ,juonn nba k b maa lint yennu lanbourŋ na.⁹k b maa juonn l tinŋ po ,k cann lanbourŋ ,k l taabanna tie nan piinŋmu na.¹⁰jaana piinlie din dian k l tua kut monn na buota piinlie paak .¹¹ganŋpo lanbount caa k l fɔkint din tie nan taabanna piinŋmu na k jaana piinlie din tua kut mɔnt na buota paakk banni nba tie likli kut na .¹²yendo po din mɔk lanbont piinlie nan nanna k jaana piik tua kut mɔnt buota piik paak ,k bannu nba tie kutmɔnt nan din lɔk na .k nintul po lanbont yaalmu din tie taabanna piinlie na njanŋmu .¹⁴Tanmob ganŋpo, din tie taabanna njanlɔle nan piin mun fɔknt jaana nanta din tua kut mɔnt buota na paak k diau.¹⁵Tanmob niiditu po ,din tie taabanna njanlɔle nan piinŋmu fɔkt ,jaana nanta din tua kut mɔnt buota na paak k dia u.¹⁶cincen jonkalaanba juan k lintlanbont na dintie cabŋanna e.¹⁷Bbuota nba k jaana na din tua tie kut monne ,njan jaana nan dapɔnta din lɔki liel sian nba na tie likli kut e,¹⁹L jaana nanna n nanl buotii nanna din tie kutmonn kuae ,l baani nan l daakpati din tie kutba tie likli e,kjaana yula nan linba b lannua na tie kut nba tie liklii.²⁰kpai nba k b din jii kpaa kaagbennu lanbourŋ nan gungɔnt nan kul din tie ktmɔnte.²¹gotl pann nba k b buol k maa binbintl nba k kaagbennu din sen sepaanu nba nan u niib moyissann po ,k jii kubn lefit,k ittaanal din be liikyennu mamuantua Aalon bik.²²Besalu,uli bik ,k tie uul yaabuonna ,k tie suda buolu k b tun l nba k yennu din wann moyis.²³k Ooliab din taantua k din tie Aisamal Dan buolu gbanjablua k jaab nan gungun buolibuoli kul .²⁴Litaana nba k b jii k maa kaagbenu lanbourŋ,baa din jii k wannyennu :kpeiu din tie tutl (1000)nanniipuk kobk nan piinlie nan njanlie (122) k b janŋnan bannunba sa fit maa lanbourŋ na .²⁵Liklii nba k niib na bo baal nann k b dian b sanna kpeiu bo tien tuta nanta nankobi nanna nan piinna {3440} k pukin niipuk kobii njanlie nanpiinta nan njanŋmu,nan bannu nba fit maa lanbourŋ nna.²⁶bin nba din mɔk bina piinlie k ji saa k b dian b annaa ,sua kul din baal nan niipuk njanŋmu nan niipuk bɔktu njanlɔle (5,7),b din tie jab tul bann kob nan piinlie nan niib tuta nanta nan kobi njanŋmu nan piinŋmu.²⁷kpeiu nba k b din jii tien kaagbenu binbintl buota kobk nan din tie tuta nanta nan kobi nanna na piinlie k cincenpɔntl din gaal kpeiu nba tie piinta nan nanna naankpeiu nba bɔktin yen piinlie buotuk kul .²⁸k kpeiu nba ten piinlie k b jii tien banii nan daaakpakta dacaata nan jaana nan yula paak fokli.²⁹Niib din wann kaagbenu kpeiu nba ten tuta njanlie nan kobii nanna nan piinlien yyen nan lin nba k baal kpeiu k gbenk tie kobii nanta nanpiinluob,k l tie likmonn .³⁰Likmonn e k b jii k tien kaagbennu binbintl nan buota ,l kunkua buol ,l cincet buol .kaagbenu binintl nan buota l kunkua buol .³¹kutmonne k b jii k tien buota,dacaata,k lint kunkua buol nan lanbount.

Chapter 39

¹K bjii gungunbɔnwuwul, nan gungunmɔnwuwul, nan gungun-mɔnɔŋ k luu mantieb liant nba k btuu saa lia k tun binbintl buol, k bia mantua liant k tul Alon nan yennu nba wann Muoiis biannjinba na.

³B din jii salma nba k ma e kl tie nan kut gungunt ne k ji nmat gungunbɔnwuwul gungunmɔnwuwul, nan gungunmɔnwuwul, nan gungunmɔnt nani ,k luu cabjann.⁴ k nyal caaba njanlee k tabin liatjana bɔpiok paak k sikin loka ni k saan dian siak ni a lin lol. ⁵B din luu gbanna nna e mun k ltie cabyenn nan liant cabl ne k bia tie na salma kut gungunt, nan gungunbɔnwuwul, nan slma kut gungunt nan gungunbɔnwuwul, na gungunmɔn wuwul, nan gungunmɔnɔŋ, nan gungunwuwul nan gungunmɔnɔŋ ,nan cincen-falmi gungunt k l pien , nan kangbenu Yennu nba din yet Muoiis na.⁶ k b jii tanpantlai nb daok paal k kokin salma k dian saakob wat piik nan banlee sana l paak ⁷ tabin liatjak n a bɔpiok paak k l sii tie nyin sii tie nyinn k isael waat tien nan Muoiis nba din yet biann-nba na.⁸Gbanjabla din jii gungunbuolu nba k bluu liatjak nee luu palbiil paak cabl , k bia nan bonninant na kl tie buolyenn. ⁹Kl fɔkint din jan k tie bonkunkunn k bia yaa l bannu , k b pɔbin njanlle k l ninnaɔŋ tie wuutuk k lfokint tie nuubil fɔkint 25 l kul pok tabin tanpantlai nba k ldaok paal ne guuni nanna . k tabin sinsinn guunu na tanbuolu nba k b yi Rubis nan tapa s man belilna. ¹¹ Kguunu nba pukin munlee ni tie emelal nan safil nan takus ¹² k guunu nba pukin munta ni tie Jasint nan Agat , nan ametis . ¹³ k guunu nba pukin munna na tie klisolat, nan Onik nan jasper , k kokin l kul po salma. ¹⁴T tanpantlai mang paak din taab waat piik nan banle Sana e nan dɔk na. k tanyenn kul sie saakɔb bonjii piik nan banle na sanna e, k tann kul paak k b din dian naakuuk piik nan banle manɔ sana. ¹⁵k pian salinɔann, k tien jalit k gaan palbiil paak cabl na paak ¹⁶ k njanm salma banii njanlee ne nan salma bona , k gaan palbiil paak cabl na paapo mogbankpini. ¹⁷k gaan salma jalit njanlee na salma banii njanlee na paak. ¹⁸k bia suol jalit njanlee manɔ moii nba tenn suonna k lol salma bona njanlee na paak k fit gaan liatjabik na bɔpiat paak tuann po. ¹⁹k njanm salima banii njanlee k gaan palbiil paak cable na kpini tinɔ po k lbuak liatjabik na. ²⁰ k bia njanm salima banii njanlee k gaan liatjabik na bɔpiat nmii na tinɔ po tuann po , k kpian gbanbobkal. ²² K b luu gungunbɔnwuwul liatfuok na nba k tuo saa lia njan paan liajabik na .

²³ kluu taan k kokin tuluni , a l daa pat . ²⁴k pɔbin cabjann gungun nan gungunbɔnwuwu nan gungunmɔnwuwul , nan gungunmɔn k l, naan punpua, k gaan liatfuok na tinɔ po mogbanna. ²⁵ K b jɔnn salim a gbekli k fuon l sunsuuk ²⁶ ni yen yen nan yennu nba wann Muoiis biannjinba na. ²⁷ K jii cabjann k nyal liata k tul Alon nan u bonjaii. ²⁸ Nan b yuufinti , nan fokilili, kut taajina . ²⁹ N gbanbuobaba nba k b jii cabjann k luu nmat nan gungunbɔnwuwul, nan gungunmɔnwuwul, nan gungunmɔnɔŋ k nn bonninant l paak , nan yennu nba wann Muoiis biannjinb na. ³⁰ k jii salinɔann k tienua bonpantiak k dian l paak a : Yennu yal "kl tie palpienn dɔk k want nan b tie yennu yabe. ³¹ K jii gungunbɔnwuwul k lol tabin yufintu na yugbial paak , nan yennu nba wann Muoiis biannjinbane. ³² Ton isael tieb tun nan Yennu nba wann Muoiis biannjin ba na . K Yennu lanbonɔ tuona kul gbenn. ³³ k b baal nan yennu lanbonɔ taabi , nan dapɔnkala nan l dacaata nan l buota. ³⁴ nan bonpinkala nba tie pejaii gbanfablimɔnt nan bonpinkala nba tie jangbenɔle gbonɔ nan cincenjunkala. ³⁵ nan mɔlol lakl nba k tanpalaii njanlee be li ninɔ na nan dasuol kala nan l biitl ³⁶ Nan taabl nan l bona kul , nan kpanun nba k b jikt k tien Yennu ³⁷ nan l fitsenta nba k jii salinɔana k njanm nan l fita nan l bona kul nan fita na kpan . ³⁸ nan l salma malunɔ binbintl nan kpan nba tuo sii njanmit , nan l bonnunubit nba nublu man k b sii jokin nan lanbonɔ na tanmɔ jonkala. ³⁹ Nan kutmɔnt malunɔ binbintl , nan kuttiat nan l dasuolkala nan l bona kul nan l kutsɔnɔ nba k bsii fotl leng nan l kantu. ⁴⁰ nan l gungonɔ na cincenjunkala nan l dacaata nan buota, nan gungonɔ na tanmɔkuakl cincenjunkala nan l nmiit nan lanbonɔ na kpaii nan bona nba kul k b sii dia tuun tuonn lan bonɔ na ni. ⁴¹ nan tanɔnt nba tie mantieb liat , lpapienn liant e k mantua Alon nan u bonjaii tu saa lia k kua palpienn buol. ⁴² Isael tieb na din tun tuona nba kul k Yennu wann Muoiis a wun tun na. ⁴³ K Muoiis lin gɔn lanbonɔ na kul k la nan b tun biannjinba k Yennu wann na wa .L paak k muoiis mial yennu k yet a piisin i be b paak.

Chapter 40

¹Kagbenu Piak nan Moiiis k yeta: ²ηmaalik sinsinn dasinsinn daal, a saa tien yennu lakl binbebol lambonŋ ninŋ.³A saa biil senni lakl k pinno cin cenn. A saa baal nan binbintl ki biil leuba si ŋan. ⁴A saa baal nan fit tuan bona k tuan fita l paak.⁵A saa maa kuut binbintl, k bii juot wubit lii tuok senni lakl k jonn cin cen doktl k piin yennu lakl buol. ⁶A saa maabinbintl nba bi si juot maalunŋ muu yennu lakl buol, ⁷a saa maa kuut sony binbintl nan lambonŋ sinsukin, ki tie nyun.⁸A saa maa diok k lent k teen toin mob. ⁹A saa jii kpaanŋam k sual yennu binbebol nan linba kuul be leninŋ. k li tie sian nba k mok biit. ¹⁰K bia sual maalunŋ binbintl nan u bona. binbintl tie lemba k mok biit. ¹¹K sual ŋant kuut sonŋ nan li kantu. ¹²A saa yiin Aaron nan u waat biin kua lambonŋ ninŋ, fin wulib nyiin ¹³K lan Aaron ŋaant tiat k sualo kpaanŋam wii jii tuun manŋtua tuon. ¹⁴A saa yiin u waat k laanib l liata. ¹⁵A saa sualib kpaanŋam nan b baa, bii jii Auun manŋ tua tuonn' k l tuomn ji si tie n nee u yaabuona ni. ¹⁶Moiis jii gben kagbenu nba bo Paako linba. u ji yeta¹⁷Biina ŋanle po maa sinsinn da sinsinn daal ŋk yennu lakl ghen. ¹⁸Moiis ŋaam yennu lakl k ji caan da cata k pɔn dapɔta k fin katili. ¹⁹B ji pint muat k pin lambonŋ nan ka gbenu nba bo yet Moiiis bianŋ nba. ²⁰K jii tanpanti lai ŋenle' nba k molol labaal be lipak k bil lakl ninŋ. U bo po dapɔ ti lakl buol k kpal. ²¹U bo jii k saan nan yennu lakl buol k lenkin cin cenn pɔkal ŋaan nan mo lol lakl nan kagbenu nba bo yet Moiiis bianu nba. ²²U seen tiebl lambonŋ ninŋ yennu lakl naganŋ po, cincenn doktl sunsukin. ²³K ji biil gutu paanu ka-gbenu nim ni nan wa ba yet bianu nba. ²⁴A sen n fit tuan bonn lam - bonŋ ninŋ tiebl numini, yennu lakl yaanŋ po. ²⁵U sen fita kagbenu numini nan wa bo yet bianŋ nba. ²⁶U sen kut binbintl lambonŋ ninŋ cin cenn buol, ²⁷k juo wubit nan kagbenu nba yeto bianu nba. ²⁸K jɔn cincenn doktl yennu lakl tan mokoa kaal. niol ²⁹u sen maalunŋ binbintl yennu lakl tanmokoa kaal buol, lam bonŋ ninŋ, k tie maalunŋ nan yen pini, nan kagbenu nba bo yeto bianunba. ³⁰U seen kuut sonŋ kinbin tl buol lambonŋ ninŋ k tien nyum lenŋ ki fobtl. ³¹Moiis, Aaron nan b bonjai si wuu b nii nan taa. ³²B tuu wuul yuo nba kuul k b kua lambonŋ ninŋ k fit k nakin binbin tl buol nan kagbenu nba bo yet Moiiis bianu nba. ³³U maa gun gunn k lent yennu lakl nan binbin tl buol k ouon tanmob cincenn. Moiiis ji gbeen u tuon l yuo. ³⁴Sanpagbonŋ lekin tinŋ k kagbenu yabint gbie yennu lakl ³⁵Moiis ji kan fit k koa lanbonŋ ninŋ k l maa sanpagbonŋ b lekin k kagbenu yabinti gbie yennu lakl³⁶L yo ninŋ nan b so ml ninŋ Israel' nba b tuu tokin sonnu yo nba k sanpa gbɔnŋ be yennu lakl yuul paag. ³⁷Sanpagbonŋ b tuu sik k b sie guu, k taan paan b sonu yuo nba ku duo. ³⁸K l moa kagbenu sanpak pɔnŋ b tuu lekin yennu lakl yen sik ninŋ nan nyiok, muu bi dii sanpakpɔnŋ ninŋ; Israel niib kul b laat l muu. L len tie n nee b sɔml kuul ninŋ.

Leviticus

Chapter 1

¹Ki yennu yien moiiis malunŋ lanbonŋ na buol. Ki paak nannɔ. ²Ki wannɔ sennu nba k israel tieb sii waa yuo nba kibi yaabin mann bi malunŋ. Sua eya wun mann malunŋ ki tul yennu, litien bonkob saakɔk, kuo bonkɔb bikie.³Li tie mujonnu malunŋee li ŋan u tie bonkobu Jak nba ki mɔk (yialu) danŋu paak, ki u saa bal nannɔ malunŋ lanbonŋ na o tanmob buol ki yennu n gaalo. ⁴Li daannɔ saa jii u nii ki pan bonkobuk na yul paak. Ki yennu saa gaal bonkobuk na ki tie maalunŋ nba saa wuul u biit.⁵Bi saa kɔt bonkobuk na lenŋ ki lon bonjaie nba tie manntieb na saa Jii sɔn na ki tul yennu, ŋan Jii sɔn na ki minii malunŋ binbintl na loti ŋanna na kul paak. ⁶U saa Nya bonkobuk ki patɔ⁷Ki bimbintl na paak manntieb saa pan daat ŋan Juo muu. ⁸Ki manntieb nan yul nan tabiana muu na paak, ki puki kpapanna li paak. ⁹Ki bia wuul nuak ni nant nan nanni nant ki manntua na n juo likul muu malunŋ binbintl na paak ki piini na nubilul saa manŋ yennu pal. ¹⁰Ki li tie ki la danŋ Jii bankubike, piok kua waabi e, liŋan ki u tie nonkob jak nba ki mɔk (danŋ) yialu. ¹¹Ki u saa kɔtua binbintl na diitu po, ki manntua na saa Jii sɔnna ki miimii binbintl na loti ŋanna na kul po. ¹²Daanŋ na e pat - pat gbenn, manntua na saa Jii nant na ki paan na paak ki bia pukin yul na kpapana. ¹³Daanŋ na saa wuul bonkobuk na nuakin nant na nan nanii nant ki mannt na n jii ki tul yennu, ki juo likul muu, binbintl na paak ki piini na nubilul saa manŋ yennu pal. ¹⁴Li tie daannɔ, na Jikit bonyuyukue a wun mann muujuonnu malunŋ u Saa jii lanjdik kuo ŋmann. ¹⁵Ki manntua na saa jèi ki Mann malunŋ binbintl na buol, ki fokit u yut nan u ninyoluk, ki juo muu binbintl na paan, Ki u sɔn n tuo binbintl na loka ni. ¹⁶Ki u saa lial u gbalinŋanŋ kobit ki luu yendopo sialinbaki bi binlin tanpent na. ¹⁷Ki lit u kpinpent ŋan daa tabilili, ki Ju fuou muu binbintl na paak, ki piini na nubilul saa manŋ yannu pal.

Chapter 2

¹Suae baal nan jiot piini ki tien yennu li ɲan ki liitie yon nba ɲannee, ki tien kpanɲanin nan bannunubil li paak.

²Ki u Jaa Jiiki baal nanm Alon Waat nba tie manntiels na bud. Ki manntua na saa finn yon mba ki kpan belinina nan niipuk, Ki bia jii ti kul ki tul yennu wa. Ki jiet piini na saa maɲ yennu. ³Ki li jiet ki mɔk jakinti, Kiman linba Ki bi mann malun na e tenn, ki sii tie manntua yale. ⁴⁵i daa puki datin leɲi, li ɲan ki lii kpakii, ki ɲmat yon nan kpanɲannin kuoki tien liladt ki mil kpanbanin, ki li piinii tie linba pul diok nqwa ⁶Ki kpaat kpan li paak, ki potil bo bit-bit nna ki Jii pi, ki tie piini. ⁷Li tie k piinina tie linba siin seɲ ninjie li ɲmat yon nan kpanɲannin. ⁸Ki Jii San nann manntua buol, tulɔ ki lii tie piini ki manntua na saa saan nann malun binbintil buol ni, ⁹ki bokitil waan ki lin wann na bi Jii kul ki tul yennue ki u saa Juul muu binbintil na paak. Ki li piini nubulu na maɲ yennu pal. ¹⁰Malun piini nba tenn na tie mann Alon nan u waat yale. Ki tie Jeɲant kiman li tie malunJiel nba tenn nee. ¹¹Jiet nba kul ki tien yennu, i daa ɲmat dalin (kuo siat. ɲ i daa mii ki ɲmat siat k bit muu malun binbintil na paak. ¹²I saa fit tul yennu i sinsinu Jepant binn kul ɲann i daa Jokitil muu u malun binbintil na paak. ¹³I tu tien yalin piini nba kul ki tier yennu nani. ¹⁴Ki daa mii nyikit yalin tiennu li ni ki ma yalin mee sie yim nan yennu mosonn tal ni; i yenpiini kul ni i tu tien yalin. I tu ki ya yin tul yennu i Jepant- piini yin Pula kitul'ɔ. ¹⁵I saa muan kpan li paak ki bia pukin bonnunubit li paak li tie piini nba ɲanne yennu buol. ¹⁶Ki manntua na n bokit linba pul na wan ki juo muu ki li tie mujunn malun nba ɲan yennu buol.

Chapter 3

¹Lii tie ki nilo yaa wan pi u bonkobbuk ki tul yennu yenpiinii, lii tie naajak kuo naasal naan daa mok danji. ²Li danua n paan u nii bonkobuk na yul paak naan kpiiw, yennu lanbonj tamob ni. ki manntieb nba tie Aolon bonjaii na saa jii u san na ki lia malunj binbintil lotii naan na kul po. ³naan jii un nant na k lii tie jiet piinii ki tul yennu; kpapana nba be u nuak ni. ⁴Nan yaanimbinaa nan kpanpana aba taab li paak nan pual. ⁵Ki manitua na saa juo linba na kul muu malunj binbintil na paak ; k bia pukin linba kul jokct muu. K jiet yenpiinii manj nubilul saa manj yennu. ⁶Lii tie kii jii peuk kuo bukuie; k saa tieh yennu yenpiinii u sa fit kii tie bonjak kuo bonsal naan daa mok danj. ⁷Lii tie ku yaa wun baal nanj yennu Tuan. ⁸Wun paan u nuu pieuk na yul paak; nann kpiu labonj na Tammob ni. K mantua na saa lia u son; malunj binbintil lo tii naan na kul po. ⁹naan jii nant na; k lii tie jiet yenpii nii k tul yennu, li kpapana nan li jokpilkil; k lin nmaal nyi buankolunj ni; nan kpapana nba kul taab buak ni bona paak. ¹⁰Nan yaninbina nan kpapana nba kul taab li paak nan puol. ¹¹Ki manntua nba tuun li yuo na saa li kul muu malunj binbintil na paak. Li sii tie jiet yempin ki tien yennu. ¹²Lii tie ki jua piin u buuk. ¹³Wun paan u nuu buuk na yul paak naan kpai lanbonj na tammob ni. K manntua na saa lia u son malunj binbintil lotii naan na kul po; ¹⁴naan jii nant na k lii tie jiet yenpiinii k tul yennu : kpapana nba kul taab nuak ni bona paak. ¹⁵Nan yaanninbina nan kpapana nba taab li paak nan pual. ¹⁶Ki manntua saa juo li kul muu; malunj binbintil paak; ki li sii tie jiet yenpiinii nba saa manj yennu. Kpapana na kul sii tie yennu yale. ¹⁷Islaël nisua daa di bonkobuk kpapana kuo u somi. Limba na tie kuale ki tul Islaël tieb; baa lek be siaminba kul mokmok nan mokmok.

Chapter 4

¹K yennu paak nan moïse . ²Ki yaa a wun paak Israël tieb nan wunba tun k biil yennu sennu ŋaan bo ki myi biit ni. ³Li tie manntieb yudaansie tun biit ki baal nan jakint niib paaki u saa baal nan naajani ki mann malunŋ ki tul yennu; u biit paak. ⁴U saa baal nan naajak na, Lanbonŋ tammɔb ni ki paan u nuu jii naajak a yul paak; yaan kpiu yennu tuann. ⁵Ki manntieb yudaanŋ na saa jii naajak na sɔn waan ki kua nann Lanbonŋna ni. ⁶U saa suunt u niibil sɔn na ni, ki set kassii chinchenn nba juon na tuann po, ŋaan mii taal muntolee. Ki bia saa mii sɔn na, bonnunubit binbintil na yina paak; linba be lanbonŋ na nuak ni na. ⁷U saa kpaal sɔn nba li paak na nyakil ni, kili be lanbonŋ Tammɔb buol. ⁸U saa jii naajak na kpapana kul nan nuak ni bona kpapana. ⁹Nan yaaninbina ; nan kpapana nba taab li paak nan pual. ¹⁰Manntua na saa jii kpapana na ki jud muu malunŋ binbintil nba k bi jokit muu li paak na ki tun nan bianninba ki u tuu jikit weinanlieb yenpiinii bonkobit kpapana k tuun na. ¹¹U saa jii u gbounŋ nan u nant kul nan u yul nan u taa, nan u muak ni bona kul ki pukin u mɔanii. ¹²Ki nyi nann kaanŋ na kpinŋ; sianba tien kassi, ki tie sianba ki bi mɔ tampent lenŋ nee kiu saa juol daat muu ni. ¹³Lii mum tie ki yimm Islaël tieb kulie tun k biil yennu sennu, ŋaan ii biit na, ¹⁴ii kul n baal nan naajabil; k lii tie yanbomm yenpiinii. Bi saa baal nann yennu lanbonŋ buole. ¹⁵Isaakab saa paan bi nii naajabit na yul paa ŋaan kpiu lenŋ. ¹⁶Manntieb yudaanua na saa waat sɔn na waan ki kua nann lanbounŋ na ni. ¹⁷Ki suunt u niibil sɔn na ni ki set chichenn nba juan na tuannpo; ŋaan mii taal munlolo. ¹⁸Ki bia mii sɔn na bonnunubit binbintil na yina paak; linba be lanbounŋ na nuak ni na; u saa kpaal sɔn nba biak na; binbintil nba bi tuu jokit malunŋ bona na nyakil ni, ki li be lanbounŋ na Tammɔb buol. ¹⁹Ki u saa jii kpapana na kul ki juol muu malunŋ binbintil na paak. ²⁰U saa jii naajak na, k tun nan waa tuu jikit naajak nba tie biit yenpiinii ki tuun bianninba nae. Nnae ki u saa tun ki tlin wuulniib na biit, ki yennu saa nyik chabib. ²¹Ki u saa jii naajak naki nyi nann kaanŋ kpinŋ, ki saa juol muu nan bianninba ki u tu u biit paak na. Malunŋ manŋ buolue saa nyinn niib bi biit ni. ²²Ki lii tie duo tuandamɔie tun biit, ki bill yennu sennu ŋaan bo ki mi li po. ²³Yuo nba ki li tan fiit ki yenpiinii, ki lii tie bujak nba ki mɔk danŋi. ²⁴U saa paan u nuu bujak na yul paak, ŋaan kpiu, malunŋ binbintil tuannpo, sianba k bi tuu kpi yenpiinii nii bonkobit nba ki bi tuu jokit muu na, yenpiinii na malunŋ o saa nyinn niib bi biit ni. ²⁵Manntua na saa sunt u niibil bonkobuk na sɔn ni ki suu sua malunŋ binbintil na yina paak; ŋaan kpaal muan sɔn nba tenn na, binbintil na nyakil ni; ²⁶Ki ji juo kpapana na kul muu, binbintil na paak nan waa tuu jokit weinanlieb yenpiinii bonkobit kpapana muu bianninba na. Nae ki manntua na saa mann malunŋ ki li tie tuandaanɔ biit paak. Ki yennu saa nyi chabɔ. ²⁷Lii muun tie niib na yenuɔie bo kpet tun k biil yennu sennu. ²⁸Yuo nba ki li tan fiit k wannɔ, li tie wun baal nan buaanne, wunba ki mɔk danŋ, ki mann malunŋ. ²⁹U saa paan u nuu buuk na yul paak, ŋaan kpiu, malunŋ, binbintil na ganŋ pa, sianba ki bi tuu kpi yenpiinii bonkobit nba ki bi jokit muu na. ³⁰Manntua na saa sunt u niibil bonkobuk na sɔn ni, ki suu suu malunŋ binbintil na yina paak, ŋaan kpaal muan sɔn nba bial na, binbintil na buol ni. ³¹Ki paat kpapana na kul, nan waa tuu paatil weinantieb yenpiinii bonkobit kpapana bianninba na, ki juol muu, malun binbintil paak, ki li nubiluu saa manŋ yennu. Nnae biak ki manntua na saa mann malunŋ ki li tie jua na biit paak, ki yennu saa nyik u biit chabɔ. ³²Lii tie ki jua baal nan pieuk a lii tie u biit paak yenpiinii; yenpiinii manŋ sii tie penaunŋo ŋaan daa mɔk danŋi. ³³U saa paan u nuu pieuk na yul paak, ŋaan kpiu, malunŋ binbintil na ganŋ po, sianba k bi tuu kpi yenpiinii bonkobit nba ki bi tuu jokit muu na. ³⁴Manntua na sa suunt u niibil bonkobuk na sɔn ni, ki suu suu malunŋbinbintil na yina paak, ŋaan kpaal muan sɔn nba bial na, binbintil na nyikil ni. ³⁵Ki paat kpapana na kul, nan waa tuu paatil weinanlieb yenpiinii bonkobit kpapana bianninba na. Ki u saa juol muu, malunŋ binbintil paak, ki pukin jiet nba tie yenpiinii ku tul yennu. Nnae ki manntua na saa mann malunŋ, ki li tie jua na biit paak , ki yennu saa nyik chabɔ.

Chapter 5

¹Lii tie ki sua jii u mɔnɔ ki set siala, ɲaan ki paak waa gbat linba kaa waa la linba koo waa mi linba na biit na sii tie u yale. ²Li tie kassi; nan bonkob-kpienn na; u be biit ni, ki mɔk biit yuo nba kuu bann waa tun linba na. ³Lii tie ki sua kpet sii ku biuk nba kul; ki tan bann li puolpo waa tun linba na, u be biit ni. ⁴Lii tie ki sua tul, mɔsonn jatii, laa tie bonɲam kuo bonbiili, ɲaan yuo nba ki u bann nan u sat mɔb na kul ki tumi, wun fiit u mɔnɔ nan jatiwa na, li tie biitɛ. ⁵Ki lii tie linba na kul ki milɔ tumi, wun fiit u mɔnɔ biit. ⁶U biit paak, wun baal man penaunɲ kuobunaunɲ, ki lii tie piinii ki tul yennu, ki manntua na saa jii ki mann malunɲ, ki li tie jua na biit paak. ⁷Li tie ki jua na namii ki kan la pieuk koo buuk u biit paak, ɲaan wun baal nan ɲmana banlie koo lanjelii banlie, yenua ii tie u biit yenpiinii. ⁸K u saa baal nan ki tul manntua, ki wun sint jii biit ɲmann kɔnn ɲman na tu lu, ɲaan nyik yul na ki daa fokitil. ⁹U sa mii li sɔn waan malunɲ binbintil na ka ni, ɲaan sɔn nba bial na saa lɔ sik binbintil na nyakil ni. Malunɲ nba nnae saa nyinn biit¹⁰ki u bia saa jii ɲmanliel koo lanjelitiek na ki mann malung, ki li sii tie malung wann na. Nnae ki manntua na saa mann malung, ki lii tie jua na biit paak, k yennu saa nyik chabɔ. ¹¹Lii tie jua na kan fit la ymana ban lie koo lanjalii bantie, yann wem baal nan yon bɔlgbins ki lii tie u biit yenpiinii. U daa jmat kpan li ni koo ki tie banunubit, kimaan li tie biit yenpiinii malunyo, li ki tie jiet yenpiinii malung kaa. ¹²¹³U saa baal nann manntua buol, wunba saafinn yon na nan u niipaunɲ ki li saa baalnann nan li kul jii ki tul yennu - wa ki manntua na saa juol muu, malung binbintil na paak, ki lii tie jiet yenpiinii malung. Ki li sii tie yenpiinii nba saa nyinn biit. Nnae ki manntua na saa mann malung ki li tie jua na biit paak, kiyennu saa nyik chabɔ. Ki yon nba bial na sii tie manntua na yal, nan jiet yenpiinii malung nba tun tie manntua yal na. ¹⁴Ki yennu tut Moïse sennii na: ¹⁵Lii tie ki sua kpet tun biit, nan waa k tul yennu linba tie u yal na, u saa ball nan pejak koo bujak nba. Ki mɔk danyi, ki tul yennu. Ki bonkobut na pann sii ti nan baa tuu jial nilɔ paatii bianj nba na. ¹⁶Ki u saa pa linba tie yennu yal na, jann bia pa li bɔkitu mungmu ni yennkua ki pukin, ki jii tul manntua. Ki manntua na saa jii bonkobut na ki mann malung, kilisii tie jua na biit paak, ki yennu saa nyik chabɔ. ¹⁷Lii tie ki sua kpet ki tun bül yennu Sennü na yenn, u mɔk biit ki saa do tul datu li paak. ¹⁸U saa baal man pe jak koo buuk nba ki mɔk danyi ki tul monntua, ki bankobuk na pann sii ti nan waa bo saa pa biit yenpiinii bionɲ nba maye jua na nba tun K, biil ɲaan ki mi na paak, ki yennu saa nyik chabɔ. ¹⁹Ki li sii tie biit nba kiu tun ki biit yennu na paatii.

Chapter 6

¹Kaagbennu pak Moïs k yena: ²Want Alon nan u waas, k pakiba: nae tie mujounu malunŋ senni. L mujonnu malunŋ si tie n nae: Daan si be malunŋ binbintl paak nyiok kul k saa tuu sanyiook ni, muu si di malunŋ binbintl na pak. ³K manntua tu sa lia liatfuoflanŋ, k bia yuo piat flanŋ, k jii tuu wot tanpent nba tie muujuonu malunŋ nba di binbintl paak na k j bil kpian binbintl. ⁴K u saa liat l tiat ŋaan lia tagant, k jii tanpent na k nyi nann k saa muaan siannba ŋan kanŋ pkinŋ po. ⁵Ŋaan muu nba be malunŋ binbitl pak na sii di b kan nyik k lin kpeeni. K maantua tuu saa ŋanm ki sakiint dajina sanyiook kul, k mujuonnu malunŋ nantin nba mɔk kpan tuu saa di, k maan l tie biit piinu malunŋo. ⁶Muu na si di yuo kul malunŋ binbintl na paak, b kan nyik k lin kpeeni. ⁷Nae tie lilaat piini k Aalon waas tuu saa bal tul kaagbennu malunŋ binbintl paak. ⁸U tuu saa finn yuo nba k b tien li laat na, nan l kpan, nan bonunubt nba ŋmat lilaat ni na, k juo muu malunŋ binbintl paak l nublu n manŋ kaagbennu u tian l po. ⁹Ŋaan lin nba bial, Aalon nan u waas tuu saa di, b tuu saa di datinŋ ka lenŋ, siannba tie ŋant buol na. B tuu saa di batl nba be lanbounŋ nuak k ni. ¹⁰B tu kan sinn nan datinŋ, k maan l tie n tole k ya bin tuu mann malunŋ k juo mun k tulin k maan lii tie bont nba ŋanm ŋanne, nan malunŋ nba tie biit piinuu yal na kuo malunŋ nyinu yalna. ¹¹Bonjak kul nba tie Aalon waas saa fit di, li tie sennue k tul'b yuo kul nan b yabouna ninŋ, k l tie malunŋ k b tuu saa juo mun k tul min kaagbennu wun nba kul sii si tie ninanɔ. ¹²K kaagbennu pak Moïs k yenna: ¹³Nae tie Aalon nan u waas piinii nba k b saa pi tul kaagbennu, dal nba k b tuu saa muaan kpan u yul pak k kuaanɔ tuonni: yon bual gbina pik ni yenn, libaat piinii si tie yuo kul, bon bokl sanyiook ni nan bon bokl lajuouk. ¹⁴B tuu saa tienn'l bon tiantik ni k ŋmat kpan: A tuu saa jii l bonŋmaatunŋ sinŋaa but but na k tul k li nuublu n manŋ kaagbennu. ¹⁵K waas na ni wun nba k b muaan kpan u yul pak k u tie manntua sa tun l tuonn, lii tie sennu nba si tun tiatl: b tuu saa juo l kul k tul kaagbennu. ¹⁶Manntua lilaat na kul tun saa juo muu e, l tuu kan di. ¹⁷Kaagbennu pak Moïs k yenna: ¹⁸Pakin tul Aalon nan u waas, k yet'b a: Na e tie biit malunŋ senni, sianm nba muu juonu malunŋ tu saa kpi, lin nba tie biit malunŋ tuu saa kpi kaagbennu nunm ni lenŋ, k maan l tie lin nba ŋanm ŋanne. ¹⁹Manntua nba mann biit matunŋ na tu sa di; b tu sa di sianm nba ŋanm ŋanne, baltl nba be lanbounŋ na nuak ki ni. ²⁰Wun nba kul si nant manŋ si tie ninanɔ; lii tie k sɔn puu tat liatl, kuo a gbanant, a saa wul sianm nba ŋanm ŋanne. ²¹Sialu nba ya ni k b sinn k l tie tant yal na saa ye lee, ŋaan lii tie cut yaliie b saa fiele k bia sokl nan nyun. ²²Bonjak kul nba be manntieb paabu ni tuu saa di, k maan l tie lin nba ŋanm ŋanne. ²³Sua kan mann biit malunŋ k ji l sɔn k kua lanbounŋ ni sianm nba ŋanm ŋan k b juokt muu k bia tie ŋant buol na. ²⁴²⁵²⁶QxIQK ²⁷²⁸IZA ²⁹³⁰CN COZP

Chapter 7

¹Biit ɲanmu sonnu e ha. ²B saa kpi biit ɲanmu bonkobuk manɲ zian Aba k b tun kpi mujuknu malunɲ bonkabut ma e k jii Sɔn k muan tint malunɲ binbintl. ³k jii kpan kul na jud, nan kpan nba kul be nuat ni bont paak. ⁴Nan yaanninbina nana l kpan kul, nan yannɲ kpan kul, nan pɔbɔk- gbenl. ⁵K tul monntua k wun juo maa, malunɲ binbint paak, kaagbennu tuann, k lin di muu. Biit ɲanmu malunɲ e na. ⁶Manntieb ninɲ, wun kul ti bonfak Saa ɲman nant manɲ. U saa ɲman l nant siannba ɲane. k maan l tie linnba mantik ɲanne. ⁷L tie nna a k jiin biit ɲanmu malunɲ nan biit piinu malunɲ po. L malnt ɲa, me lim taa Sonni e benko luk nq k b kpai, k mann mujuonu malunɲ na, sii tie mann tua nba mann na ja yal e. ⁸Hann tua nba mann mujuonu malunɲ k tul nilɔ, bonkobuk manɲ gbounɲ sii tie u yale. ⁹Piini nba kul k b fib, amii k pul daanɲ paak, sii tie manntua nba man malunɲ manɲ yale. ¹⁰Piini nba kul k b buun na kpan, kuo bonkuan sii tie Aabn waas kul yal, k bɔktu kaa. ¹¹Niipotulu malunɲ nba k b tuu saa mann k tul ka gbennu senni e na. ¹²Li tie k sua yaa wun tul yennu niipiuouk lin nba k u tun k tul'ɔ na paak, i e, k dia cinca nba k b k tien datinɲ lenɲ, ɲaan tien nan kpan nan libat nba k b tien nan yon nba k b buun na kpann, nan cinca nba k b buun nan kpan ɲaan sinn na. ¹³L daanɔ saa jii paannu nba k b tien dakinɲ lenɲ, k pukn niipotulu piini, nan ɲann paak piini malunɲ paak. ¹⁴K bin jii, k donn sanpaapo, k wann kaagbennu B saa jii lin nba kul k u baal nan'n na kul paak waan waan. hanntua nba mann malun k yat sɔn binbint paak na l sii u yal e. ¹⁵Bunkobuk nba k b jii, k mann ɲanm paak malunɲ nant, nan niipotulu malunɲ nant, tie bin di daa nba k b mann malunɲ e. B kan tenn sial k lin fann sanyiaɔk. ¹⁶Li tie k sua mann malunɲ k gbien mɔsonn a nba k u sonn tuo lonm piini, b saa ɲman l bonkobuk daal nba ɲk b mann malunɲ manɲ, k li tien k l tenn b saa fit ɲman, lii fann sanyioɔk. ¹⁷K l i bia kii tie nant manɲ tenn daa ɲanta daal b saa juo muu. ¹⁸Li tie sua ɲman u niipotulu malunɲ nant, i dax ɲanta daal, yennu ji kan gaal l malunɲ k l k puk daanɔ manɲ mmalnt kann ninɲ. li tie jaknt bonne k daanɔ tubdatu u yul paak. ¹⁹Nant nab mɔk jaknt sua kan ɲman l nant. b saa juo l nant muu e. ²⁰Daanɔ nba k mɔk biit saa fit saa fit di miipo tulu nant nba tie koagbennu yal. ɲaan daanɔ nba be biit ni ii ɲman, l daanɔ tie bin bel k nyinn'ɔ Islaeltieb Sun suunk ni e. ²¹Daanɔ nba sii jaknt bonn, nan nib nba be ninɲ nan bonkobuk nba ti djakt bonkobuk, nan tin nba kul tie jaknt bonn, ɲaan ɲman niipotulu malunɲ nant nba tie koagbennu yal, b saa bello nyinn'ɔ u niib ni. ²²Kagbennu din pak k tul Muois k yet a : ²³U din pak k tul islael waas k yet a: I daa ɲman naab kuo pebik tuo waab kpan. ²⁴Bonkobuk nba kpo, kuo k b pat'ɔ, i saa fit jii l nant tien sial, ɲaan i k an ɲman. ²⁵K mann daanɔ nba ɲman bonkobt nba k b jii k mann malunɲ nba k b tuu juo l nan muu, k tul kaagbennu na kpan, bin nyinn l daanɔ Islaeltieb sinsuuk ni. ²⁶I kan ɲman sɔn kuo nuang kui bonkobuk sian nba buol kul ki saa kua. ²⁷Daanɔ nba saa ɲman bonsial kul sɔn, bin nyinn l daanɔ u niib sinsuuk ni. ²⁸Yonn daanɔ din pak Muois k yet a. ²⁹Pakn Isael waas k yet a wun nba mann niipotulu malunɲ k tul kaagbonnu, a tiaɔnɲ saa baal nan u piini kaagbennu tuann, piini nba k u nyinn u niipotulu malunɲ paak. ³⁰U saa baal nan linnba. k b saa juo muu nan U tiaannɲ nii e kaagbennu tuann. U saa baal nan kpan nan palbiil, K jii palbiil manɲ k ɲak ganpo nan diitu po, kaagbennu tuann. ³¹Manntua saa gaal palbiil manɲ nan kpan k juo kpan na muu, ɲaan jii palbiil k tul habn nan u waas. ³²I niipotulu malunɲ ni, i tuu saa jii bonkobuk na diitu bopiaɔk o, k dann sanpaapo, k wann kaagbennu, ɲaan tul manntua. ³³adɔn yaabuonn nba saa mann niipotulu malunɲ k muan sɔn k bia juo kpan muu, saa gaal diitu po bɔpioɔk o. ³⁴K maan Isael waas nba tuu mann niipotulu malunɲ na paak, min yennu n gaan palbiil nba k b tun donn paapo, nan dũtu po nan bonpiaɔk nba k b tuu donn k wann na e, k tien manntua, nan habn waas. l tie senni nba K Isael waas sii tie yno kul e. ³⁵ɲann e tie yikuo nba k Aalɔn nan u ɲaatieb mɔk, malunɲ nba k b taa juo muuna paak, yennu nba gann'b k tien'm manntieb paak, laa nyii daal nba k b saa baal nan'm yennu jiontu ɲasaakak ni k tien'm manntieb. ³⁶Lin nba k kaagbennu tul mɔb a Isael waas ii tien'm, laa nyii daal nba k b tie tien'm manntieb e na. ³⁷L sii tie senni e, k b cɔln na b yaabuona ni waa, k jiin malunɲ nba k b tuu juo bonkobuk muu, nan biit piinu malunɲ nba biit ɲanmu malunɲ nan manntieb dinnu malunɲ, nan niipotulu malunɲ, nan biit ɲanmu malunɲ nan manntieb dinnu malunɲ, nan niipotulu malunɲ po. ³⁸Kaagbennu din wann Muoise senni na, siinai jual paak, daal nba k u din wann Isael waas a bii tien kaagbennu b piini na e, siinai paanpieonn ni

Chapter 8

¹Kaagbennu din yet Muois k yaa. ²Jiin Aalon nan u waas, nan tiat nan kpan nba k a saa muan b yula paak, nan biit piinu naajal nan peja banbe nan kpacubuk nba gbie nan paanu nba k dating kaa lenj. ³K yiin Islaetieb kul tuntuok lanbounj tanmɔb ni. ⁴Muois din tun Kaagbennu nba, k niib na tikl tuntuok lanbounj tanmɔb ni. ⁵K Muois yet niib na a: kaagbennu nba yet a t tun lin nba e na ⁶Muois din te k Aabn nan u bonjai nakn, k u wul'b nyun. ⁷K lann Aabn litfuouk, k bobn'ɔ gbann, k lann'ɔ ɲaunɲ, k bia jii Efod k paan u paak. ⁸K jii palpadɔktl k lann'ɔ, k jii uliim nan Tumiim, k tul nan palpadɔktl manɲ. ⁹K uilnm'ɔ manntieb faklk, k jii salma k tabn mann tie malunɲ yal bobn'ɔ nan kaagbennu nba din wann Muois bannu nba. ¹⁰Muois din jii malunɲ kpan k tien yennu Jianlu ɲasaaka ni, sian nba mantk ɲan na ni, nan lin nba kul be l ni na paak, k ɲanm l kul. ¹¹K jii kpan k mii funnu munlɔle, malunɲ binbintl paak k mü kpan binbintl nan tuntuntiat nba bel ne nan laa sie sion nba paak, a wun ɲanm l kul. ¹²U din jii kpan manɲ k tien Aalon nan u waat yul paak, k ɲanm'b. ¹³Muois din te k Aalon nan u waas nokn, k u lann'b liatfɔkt, k bobn gbana k yil'm manntieb folkli nan kaagbenna nba wann Muois bannu nba. ¹⁴K te k b baal nan biit piinu najak, k Aalon nan u waat paan b nii, biit piinu malanɲ naajak manɲ paak. ¹⁵Muois din kpai naajak manɲ, k jii u niibl k pak sɔn, k tien binbintl yina paak, k lint binbintl ku'po. U din jii Sɔn k muan lint binbintl nyakl, k ɲanm, a wun piin biit. ¹⁶Muois din jii kpan nba be nuak ni bont paak, nan pɔbɔkl nba gbenn, nan jaanminbina ɲanle nan l kpan, k juo muu binbintl paak. ¹⁷ɲaan jii naapak manɲ kpinn k juo nan yennu nba din wann Muois bannu nba. ¹⁸U din baal nan mujuonu malunɲ pojak, k Aalon nan u waas paan b nii pejak manɲ yul paak. ¹⁹K Muois u kɔt pejak manɲ, k jii l sɔn k muan lint binbintl kul po. ²⁰K pot pot pejak manɲ nant bula bula, k juo yul nan nanbula nan kpan kul. ²¹a din jii nyun k waal nuak ni bona nan taabiana k juo péjak manɲ kul muu binbintl paak ɲanne din tie muyiconu malunɲ nba k l nublu man kaagbennu, nan kaagbennu nba din wann Muois bannu nba. ²²Muois din te k b baal nan pejatiek, pejak nba tie mann tua dinnu yua, k Aalon nan u waat paan b nii pejak manɲ yul paak. ²³Muois din kɔt pejak manɲ, k jii sɔn k tien Aalon jentu po tubfaaɔk paak, nan nüdütu po nibijabl paak, nan u tadiitu taabijabl paak. ²⁴U din ti k Aalon waas baal k jii sɔn k tien b jentu po tubfaal paak, nan b jentu miibijaba paak nan be jentu po taabyaba paak, k jii sɔn manɲ k muan lint binbintl. ²⁵K jii kpan nan juol nan kpan nba be nuak nibont paak, nan pɔbɔkl nba gbenn, nan yaanninbina ɲanle nan l kpan, nan jentu po bɔpiaɔk, ²⁶K bia jii paanu kpacibuk nba, k paanu nba k dating kaa lenj na be ni, k l be kaagbennu tuann, nan lilaauk nba t dating kaa lenj na, nan paanu nba k b lo nan kpan cincaal paan kpan nan jentu po bɔpiaɔk paak. ²⁷U din jii bona manɲ kul, k tien nalɔn nan waat mi ni, k tuu ɲak ɲanɲ nan jentu, kaagbennu tuann. ²⁸L puolpo k Muois gaal b nii ni, k pukn mujuonu nant paak, k juo muu binbintl paak ɲanne din tie manntieb dinnu malunɲ. B din juo l malunɲ nant kul muu e k l nublu man kaagbennu. ²⁹Miois din jii manntieb dinnu malunɲ pejak k yok yenn po nan liel po, kaagbennu tuann. ɲann din tie Muois yal e, nan kaagbennu nba din wann Muois bannu nba. ³⁰Muois din ji malunɲ kpan nan sɔn nba be binbintl paak, k mii Aalon nan u tiat paak, k mun bia mii Aalon waas nan b tiat paak. U din ɲanm Aalon nan u tiat, k bia ɲanm Aalon waas nan b tiat. ³¹Muois din yet Aalon nan u waas a: ɲaan man nant manɲ tuntuok lanbounj tanmɔb ni, lenj e k i saa ɲman nant manɲ, ɲaan nan paanu nba be kpaciebuk nbak b jii tien malunɲ na ni, nan maa yet bannu nba a: Aalon nan u waas e saa ɲman nant manɲ. ³²Nant nan paanu nba tenn, yin juo muu. ³³I sii be tuntuok lambounj tanmɔb manɲ ni, k laa janɲ daa ɲanlɔle, k daa nyi, nan malunɲ daa nba tan saa gal. K maan daa ɲanlɔle e tie malunɲ daa. ³⁴Lin nba tun dinna na, kagbennue yaa bin ɲanm. ³⁵Naan i sii be tuntuok lambounj tamɔbni daa ɲanlɔle yennu ban nyiaɔk, kii cɔln kagbennu senni, a daa kpenn, k maan yennu nba yet'n lin nba e na k Aalon nan u bonjai. ³⁶Tun lin nba k kaagbennu din te k Muois pak tul'b na.

Chapter 9

¹K daananniin daal, k Moïs yiin Aalɔn nan u bonjai, nan Israeɛl saakab. ²K yet Aalɔn a: jiin naajapaanɔ k mann malunɔ k li tie biit piinu nan pejak k li tie mujonu malunɔ k b ni sua daa mɔk danɔ k yit'b salk tul kaagbennu. ³A pak Israeɛl tieb na, k ɔanm yet'b a: bin jii bujak k u tie bilt piinu malunɔ nan naajapaanɔ nan pejak nba mɔk binyenn k bia k mɔk danɔ, k mann mujo nu malunɔ. ⁴K bia jii naajak nan pejak k mann nipotulu malunɔ, k mann'b malunɔ kagbenu tuann, k pukn piini nba ɔmat nan kpan k maan. K maan kaagbennu saadɔkit i paak dinna. ⁵K b baal nan linba k Moïs wann'b na tintuok tanbonɔ buol. K niib na kul taan set yennu tuann. ⁶K Moïs yet'b a: I i tun linba k yennu wann'i. K yennu yudant saa dɔkt i paak. ⁷Moïs pak Aalɔ a: i saa binbintl na buol ni, k saa mann a biit piinu malunɔ nan a mujonu malunɔ k ɔanm a mɔnɔ k bia ɔanm niib na kul. K bia mann niib na malunɔ, k lin piin b biit nan yennu nba senn bianɔ nba na. ⁸K Aalɔn saan binbintl na buol k saa kpai na japaanɔ na k mann u biit malunɔ. ⁹K Aalɔn bonjai jii sɔn na k tulɔ, k u jii u niibl k pak l ni, k su su binbintl na yina k bia muan sɔnna binbintl na nyakl. ¹⁰K u ji malunɔ bonkɔbk nan kpan nan yaan mbina nan pɔbokl nba gbennɔ na k paan binbintl paak k yuo muu nan Moïs nba waan bianɔnba. ¹¹Naan ji nant nan gbɔnɔ k juo muu kaanɔ na na kpinnɔ. ¹²K Aalɔn kɔt muujuonu malnɔ bonkɔbuk na k u waas jii sɔn na k tul'ɔ, k u muan binbintl na kul a po. ¹³K b pot pot mujonu malunɔ bonkɔbuk na bula nan yul k tulɔ k u juol binbintl na paak. ¹⁴K u bia wuul nuak ni bona nan taa, k juol binbintl na paak k pukn mujuonu malunɔ liɛl na paak. ¹⁵L puolpo k u mann niib na malunɔ k ji bujak k mann malunɔ niib na biit paak, k kpai, k cab k l tie sinsinn biit piinu bonkɔbk. ¹⁶U din maan k l tie mujonu malunɔ, nan senii nba senn bianɔ nba na. ¹⁷K pin piini nba k u tul na niikul k juo muu binbintl na paak. K l tie sanyiaɔk ni muu jonu piini. ¹⁸K u kpai naajak nan pejak k l tie niib na niipuotulu piini. K Aalɔn bonjai jii sɔnna k tul'ɔ ku muan binbintl na kul a po. ¹⁹K b tul'ɔ pejak na maajak kpapana, nan juol, nan kpapana nba be nuak ni bona paak, nan yaanninbin na, nan pɔkɔb gbennɔ. ²⁰K b jii kpanna k paan palbiil na paak k juo muu binbintl na paak. ²¹Aalɔn jii kubtl nan diitu bɔpiaɔk ɔak ganɔ nan diitu kagbennu tuann nan Moïs nba wann'b bianɔnɔ nba na. ²²Aalɔn donnu nii niib na paak k yat yet ɔanm b paak. K Aalɔn mann bitit piinu malunɔ nan muujuonu malunɔ nan niiputuluu malunɔ l polpo k u u ji sik. ²³K Moïs nan Aalɔn kua tintuok lanbonɔ ni yuo nba k b nyii k b yat yetɔanm niib paak k kaagbennu yudent dɔkt niib na kul paak. ²⁴K muu nyii kaagbennu tuann k dii muujonu malunɔ nan kpan na binbintl paak; k niib na kul nba la, k b yikn pal mann wu yiknii ɔaan baa finfaba.

Chapter 10

¹K Alon bonjai nba tie Nadab nan Abihu na jii Sipiak k tien muu; k pûkn bannunubt l paak k jii tul yennu. ñaan k muu na k tie muu nba k yennu wannib na. ²K l taakpaak ni k yennu te k muu sik k dii kpiib ñaa yennu tuann. ³K Mois yet Alon a l'nba na buolu e k yennu bo bielit na k yaa, daanɔ nba kul jiantiln wuu baakitn nan balmɔ nii, k maan n tie wunba k luon biite. Sie k n niib kul tuln baakil k Alon k jiin siali. ⁴K Mois yiin Misel nan Elsa-fan wunba tie usiel, Alon ninja na bija. K bakb a: Nakint, k jii ii ninjamm na k nyinnib yennu lanbounɲ na ni. K nyi namm k bilb kaanɲ na kpinɲ. ⁵K b baal k tan jiib nan b tiat nba k b bo lia na k nyinnib kpinɲ nan Mois nba ba yet na. ⁶K Mois yet Alon nan u bija Eleasal nan Itamal a i daa nyikt ii yut saatu, kuo k pat i tiat, k want n palbiil. Lii tie k i tun nna, i saa kpowa, k yennu wutuol bia saa do niib na kul paak a. ñaan ii nikpiimm Israel tieb kul saa fit mɔ b ku mɔnii waa. ⁷I daa nyi yennu lanbonɲ tammɔb na buol, i nyii tammɔb na ni i saa kpo waa, k maan yennu kpan na b muant ii paak a. K b tun nan Mois nba betib na. ⁸K yennu pak nan Alon k yaa: ⁹Fin nan a bonjai, ii kan nyu daan nba yib, k kua n lanbonɲ ni, lii tie k ii nyuu daan k kua ii saa kpo e. L tie sennu e k tul yinm nan ii yaabuona, yaayo kul. ¹⁰I tu a fit bann k bokit l'nba tie yennu yal nan l'nba tie sua kul yal; k bia bokit l'nba kua nan l'nba k kua. ¹¹K bia tumii Israel tieb kul Mois nba tulib yennu sennii nba na kul. ¹²K Mois yet Alon nan u bonjai banlie nba bial na, ñamm e tie Eleasal nan Itamal a, jiin i jiet yenpiinii nba kii mann malunɲ k tul yennu ñaan k l tenn na k tien paanu nba k mɔk datinɲ, k di malunɲ binbintl na buol, k maan yenpiinii na tie k a sie. ¹³I di sianba ñan k maan jiet manɲ tie fin nan a bonjai yala; k nyii jiet nba ki mann mujuonu malunɲ k tul yennu na i k maan linba k yennu wannii me na. ¹⁴Yimm nan i ñaatieb saa fit ñman kubtil nan nanii taa nba k b tul k l tie bul cinpiinii k tien yennu k tie manntieb yal, na i saa fit ñman sianba kul k mɔk jɔkint. yennu e jii piinii na k tul yimm nan i waat. L tie i tole k nyii Isael tieb wanntieb yenpiinii ni. ¹⁵B saa baal nan manɲ taal nan palbiil nant(kubitl). na yuo nba k b jikit kpapa na k l tie jiet piinii k tien yennu na. L bokit na sii tie yimm nan i waat nba k i maal na tol; yuo kul, nan yennu nba senn na. ¹⁶K Mois kpaan buuk nba tie biit yenpiinii na po, k sua k b donɲ juo muu waa, k u wutuol duo Eleasal nan Itamal paak, binba tie Alon bonjai nba bial na k b yet a: ¹⁷Bee tien k i k dii biit yenpiinii na ka sii buoli ? L tie l'nba ñan e k yennu jii k tuli, a lin nyinn niib na biit ni. ¹⁸Gotil, l sɔn bo k kua yennu lanbounɲ nant lenɲ e nan bianba k u wannii na. ¹⁹K Alon yet Mos, gotl niib na baal nan b biit piinii, k tul yennu din nae, k bia baal nan b mujuonu piinii, ñaan k bonbiil na baaln, lii tie k n bo dii biit yenpiinii na dinna, yennu pal bo sii man n paak aa ? ²⁰Mois nba gbat n na k u pal ji maak.

Chapter 11

¹Kagbennu pak Moyiis nan Aalɔna: ²Pakin man k yet Israel waas : bonkobt nba nee kii si nman, bonkobt nba be tinn paak ne. ³I sii nman bonkobt nba k b yiina bɔtiik, k b taawoka bokit, k b nman muuk k wukitil. ⁴Naan i kii naman binba taawoka bokit kua kaa. Ii daa nman yunyik, u wukitil, naan u k mɔk taawok-yakaa, ii sii golio k u tie jokinte. ⁵I can nman sinn, u nman k wukitil, naan k mɔk taawok-yakaa. ⁶I kan nman wonn, u wukitil naan u taawoka k yakit i sii golio k u tie jokinte. ⁷I daa nman duolik, u taawoka bokit, naan u ki di wukitil: I sii nyuanɔ k b tie jokinte. ⁸I daa nman b nant, k bia daa siin b gbanankpienn i sii nyuanm k b tie jokinte. ⁹Bonkob buolu nba nyunm ni k i saa fit kii nman sanna e ne. I saa fit nman binba kul mɔk kpinkpant nan wakii, k b nyunm ni, nanni kaa mɔk il ni, nanni kaa bunni ni. ¹⁰Naan bonfuol nba kul be nyunm ni ki k mɔk kpinkpant nan wakii, laa tie mɔkaanie, bunni nie, i daa mii nman. ¹¹L bonfuol buolu, ii jii b tie kual k tuli, i daa mii nman b gbanant, k bia daa mii siin b bonkpienn. ¹²Bonfuol nba kul be nyunm ni k mɔk kpinkpant nan waakii sii tie kuale k tuli. ¹³Nuanu ninj, binbaa sii tie i kuaal, k i ban nman me ne: Kɔn biat buolu kul, ¹⁴Juut buolu kul, ¹⁵Kinkaant nan b buolu kul, ¹⁶Bankatit buolu, kpian nuani buolu, ¹⁷kinkaant buolu, ¹⁸kpekjabalii buolu, nan jon buolu, ¹⁹Nan janbuanlot buolu kul. ²⁰Bonbubɔkil nba kul yuuk, k bia som taa nanna paak tie kuale k tuli. ²¹Naan, bonbubokit nba yuuk k bia som taa nanna paak, ii sii nman binba mɔk taa k fit mobit tinn paake. ²²Binbaa k ii sii nmanme ne: Naasuuk, paann, lankpanmɔnn, nan haagaad buolu kul. ²³Bonbubokit nba tenn k yuuk, k bia taa nanna kul sii tie kuale k tuli. ²⁴B saa kuani jakint nie: Wunba kul sii b bonkpienn sii be jokint nie saa nan daajuok, ²⁵K wunba buk b bonkpienn saa wuul u tiat k bia be joint ni saa nan daajuok. ²⁶Bonkobuk nba kul k u taawoka k bikil k u bia k wukitil, i sii nyuanɔ k u tie jokinte: Wunba kul sii l bonn u sii be jokint nie. ²⁷Bonkob buolu nba kul mɔk taa nanna k som b taapant paak, i sii nyuanm k b tie jokinte. Wunba kul sii b bonkpienn sii be jokint nie saa nan daajuok; ²⁸K Wunba kul mun buk b bonkpienn saa wuul u tiat k bia ki be jokint ni saa nan daajuok. ²⁹Bonkobt nba buak tinn paak, k i sii nyuanm k b tie jokinte ne: Naasualɔ, lampol nan dabunna buolu; ³⁰gutl, tel, kpakul, dabatil nan naatuoluk. ³¹Bonkobt nba buak tinn paak kul ni, i sii nyuan nman k b tie jɔtkint, wunba kul sii b bonkpienn sii b jɔktint nie saa nan daajuok. ³²B bonkpienn paak sial i nyii k baa ii bonsiaa ne yaa paak l bonn jokinte ne, daakoo, tiakoo, gbonja, bɔtuokoo, linba yaa kul kib dia k tuun nann, b saa luon l bonn nyunm nie saa nan daajuok, l paak i gal l bonn ji tie bonjanne. ³³Ii tie k b ninj yennɔ baa bobil nie, linba kul be bobil manj, ni jokinne ne, i saa yiel bobil manje. ³⁴Jiet nba kul tie bondikal, ki finn bobil manj nii nyunm k wunn, l jiet tie jokinte, k linbaa yaa kul tie bonnyakal k be l bobbuolu ni, tie jokinte, l bobil lekii tie biaan nba kul. ³⁵Linba yaa kul k bonkpiena manj, gbanant baa l paak be jakint nie, kpanu pul buol nan daannj tie linyiele: L kul jokine, k sii nyuanm k l tie jokint. ³⁶Lin nyinn nyuntonn nan nyunbuul kuukua, nman kii be jokint ni, baa bonkpienn ii baab nii, naan wunba sii l bonkpienn sii be jokin nie. ³⁷Ii tie bonkpienna manj gbanant paak sial baa bonbuoli nba saa bul paak, bonbuoli manj tenn k nan. ³⁸Naan lii tie k bonbuoli ne wuon nyunm ninjie, k bonkpienna ne paak sial baa li ni, i sii nyuan k lie tie jokinte. ³⁹Ii tie k bonkobit nba kii nman ne ni yenn kpo, wunba sii l bonkpienn sii be jokint nie saa nan daajuok; ⁴⁰Wunba nman l bonkpienn saa wuul u tiat k bia ki be jokint ni nan daajuok, k wunba buk bonkpienn ne mun saa wuul u tiat k be jokint ni nan daajuok. ⁴¹Bonbubokit nba buak tinn paak ne kul sii tie i kuale. ⁴²I kan mii nman bonbubok sua, laa tie binba buak puol paakie, binba som taa nanna paake, nanni kaa taa som taabul paak, k maan b sii tie i kuale. ⁴³I daa jokin i monj k dakin l bonbubokit paak, k daa te k b kuant jokin ni. ⁴⁴K maan minne tie kaagbennu nba tie i yennu i nman i mɔnn, kii nan man, k maan min n nan k i daa te k bonbubokit ne kuant jokin ni. ⁴⁵K maan minne tie kaagbennu nba nyinn Ejipt tinn ni, a mii tie yennu, k yii nan, k maan n nan ne. ⁴⁶Linba nee tie sennu nba jiin bonkobit, nuani, bonfuote nba kul be be nyunm ni, nan linba kul buak tinn paak. ⁴⁷Ii mi kii bokitl linba kua nan linba k kua, nan bokobit ni linba k ii sii nman, nan linba k ki kan nman.

Chapter 12

¹K yennutul Mois sennii na: ²A wun yet islaael-tieb a: "li tie k puo mal bonjak, i daa ŋanlole ninŋ, u daa be nan jakinte, nan waa tuu siik ŋmaalik ŋmaalik k be nan jakint na. ³L daaŋannin daal, bin pot bik na punn. ⁴Puo na saa guul daa piintaa nan ŋantaa k pukin, k u saa, ŋanm tien niŋannua k nyi u nyiit ni. Li daa siin linba k mək jakint kuo k saa jaantin buol, nan yuo-nba k u ta saa ŋanm u mɔŋŋ k gbenn. ⁵Li tie k puo mal bonpuokie, l daa piik nan ŋanna ninŋ u daa be nan jakinte, nan waa tuu siik ŋmaalik ŋmaalik k be nan jakint na wun guul daa piinluob nan ŋanluob k u saa anm tien nipiemia k nyi u nyiint ni. ⁶Li tie k u ŋanm u mɔŋŋ k gbenn yuo nba, bonjak ko bonpuok matuk i e, wun jii pieok nb dii binn k baal nann yennu lanbonŋ tanmob ni, k li tie mujuonu yen pii nii, k jii ŋmann ko lanje lik k l munii tie yanbɔnm yenpii nii ⁷K manntua na saa gaal k mann malunŋ k tul yennu. K malunŋ na saa nyinnua jakint ni, k u sii yien. Linba na e k puob sii tuun matuk puol. ⁸Lii munii tie k puo na kan la pieokue, wu baal nan lanjelii banlee, ko ŋnana banlee, k yennua ii tie nujuonu yenpiinii, lua na ii munii tie yanbonn yenpiinii, k manntua na sa mann malunŋ k lin nyinnua jakint ni k u sii yien.

Chapter 13

¹K yennu pak nan Moïse nan Aalon a: ²Li i tie k i la k nilo mək nal u gbaanu paak, ko bonmolkal, ko u sial buol pien k tien nan gbatl, bin jiu k saan naano mantə Aalon buol, n nae ka u bik nba tie manntə na buol.³Mann təa na sa got nal nba be u gbenu pak na. Lii tie k nal na ni kobuk penn, k nal na bia lukl k suumi, L tie gbatl nal e k mann təa na sa njanm got k yetə a, a tie biit daano e. ⁴Njaan lii tie k u gbanu na paak sial buol penn njan k l ki sumi gal gbananbənji, k lenj kobuk k penni, mantə a na sa luon wunba mək nal na daa njanlole.⁵Daa njanlole dal, manntəa na sa gotə. Lii tie k nal na k pukini ki bia k yabit u gbanu paki, manntə a na bia saa njanm kuanə diuk ni daa njanlole. ⁶K manntəa na bia saa njanm gotə daa njanlole dal k lii tie k nal na waab ki bia k pukin gbanant paak, manntəa a na saa yet a u tie njanə. Lii tie naale, u saa wunn u tiat ki tie njanə.⁷Njaan lii tie k nal na njanm yabt u gbanu pak, k sua k manntə na daan yetə nan u njan, u bia saa njanm k gotə pukin. ⁸Manntəa saa gotə li tie k nal na yabt gbanu pak, manntəa na sa yetə na u mək biit li tie gbatle.⁹Li tie k nilo mək nal k l tie gbatl nal, yiin jiu saan naano manntəa buol. ¹⁰Manntəa na saa gotə. Lii tie k u gbanu pak mək nal k l pien, k li pennu na penn kobuk nba be lenj na, k li pennu na penn kobuk nba be lenj na, k u gbanu paak mək buanu k l be nal na buol, ¹¹Li tie nal kpele na ki be l daano gbanu paak: K manntəa na saa yetə nan u mək biit, u kan kpaalo, k l maan u mək biit. ¹²Lii tie k naala na be nilo na gbanu pak kul, k piin u yul pak k sa dian u taa, sian nba kul k manntəa na saa got, wun njanm got fanu; ¹³yuonba k u la nan naala na gbenn u gbanu kula na, u saa yet a li daano njan; nan laa gbenn u gbaanu kul, u njaane. ¹⁴Njaan daal nba k b la k nal nba nyi nyun be u pak, u k njaani; ¹⁵Yuonba k manntəa la nal k l nyi nyun, u sa yetə a u ki njaani, nal nba nyi nyun k njaani, l tie gbatle. ¹⁶Lii tie k gbaanant na gbint k penn, u saa saan manntəa buol: ¹⁷K manntəa na saa got k laan nal na penna, k manntəa manj sa yet a a ka jakint u njan ne. ¹⁸Wunba kul mək nal u gbanu paak k l tan bul, ¹⁹k l bia tan jen sian nba k l bo buul na, k faant, ko k penn, ko k mək bonbonwuwul, li daano wann manntəa. ²⁰Manntəa na saa got ki lii tie k nal na suumii, k lenj kobiit na penn, manntəa na sa yetə nan u mək jakint: L tie gbatl nale k l puut nyi. ²¹Lii tie k manntəa got la nan kobit nba be lenj ki penni, k bia ki suumii, njaan mən, wun kuanə diuk ni daa njanlole. ²²Lii muuni puuki u gbanant pak, manntəa na saa yet u mək jakint: L tie gbatl fiako. ²³Njaan lii tie k nal na k pukin k bia k yabt u gbanant pak, njan l tie mol na niame; k manntəa na saa yet a u mək jakint. ²⁴Lii tie k nilo mək u gbanant pak muu fiak, k fiak manj paak mək kob pienn, ko bonmonwuwul, manntəa saa gotə. ²⁵Lii tie k lenj kobit lebt k penni k bia suumi k kua gbaanant ni, tie gbatle, njanne nyi u gbanu paak, manntəa na sa yet a u mək jakint. Li tie gbatl fiako. ²⁶Njaan lii tie k manntəa na got k ki la kobit pienni nal manj ni, k l bia k suumii k kua gbanant ni, njaan mən wan, wun kuanua diuk ninj k kpan daa njanlole. ²⁷Daa njanlole daal, manntəa na sa gotə lii tie k nal na yabit u gbanu paak, manntəa na saa yet a u mək jakint: li tie gbatl fiako. ²⁸Njaan li tie k nal na k pukini, k bia k yabt u gbanu pak, njan penn: li k tie nal biuk ka Manntəa na saa yet a u k mək jakint njaan l tie muu na buanu e. ²⁹Lii tie k jua ko puo mək nal u yuul paak ko u yiaki, ³⁰Manntəa sa got nal manj. Lii tie k l suumii k kua gbanant ni, k kobimonwuwul be k bia tie bonbik na, manntəa na saa yet a u mək jakint. Li tie nal biuko be u yuul ko u yak pak. ³¹Lii tie k manntəa na got k sua k nal ne k suumi k kua gbanant ninj, k kobi bonj k be lenj, u sa kuan daano nba mək nal manj daa njanlole. ³²Daanjanlole dal, manntəa na saa nyino gotə. Lii tie k nal na k puukin, k kobimonwuwul ka lenj, k l bia ki suumi kua u gbanu ni, ³³wunba mək nal manj sa kuol, njaan u kan kuol sian nba k nal na be; k manntə saa njanm kuanə diuk k kpaan daa njanlole. ³⁴Daanjanlole dal, manntəa na sa gotə k li tie k nal na k puukin u gbanant paak, k bia ki suumii kua u gbanant ni, manntəa na sa yeta uk mək jukint, k u saa wunn u tiat ki njan. ³⁵Njaan li tie k nal na pukin u gbanant pak, njan sua k b muant nan u k a jakinti, manntəa na saa njanm gotə. ³⁶Li tie k nal na njanm pukin u gbanant pak, manntəa na daa luon wun laan kobimonwuwul be lenj. U mək jakint. ³⁷Li tie k nal na k njanm pukin, k kobibonni puukin lenj, nal na buula: u ji ka jakint, manntəa na saa yet a u ka i jakint. ³⁸Li tie k jua kuo puo mək taanpienna u gbanant paak, k l tie bonpienn, ³⁹Manntəa na saa gotə. Lii tie k u gbanant pak mək bonpien kpialil, l tie naalae nyi u gbanant pak: u ka jakint. ⁴⁰Lii tie k jua jul kokil, k ka yuuti, u tie yupialuk o u ka jakint. ⁴¹Li tie k yul na kokl, yuusinsuk ni u tie yupialuko, u k mək jakint. ⁴²Njaan lii tie k yul nba kokl sian nba na mək fiak, k l puolpo mək bonmonwuwul, gbatl nale u nyi u gbanant pak, njanne te k u yul na kokkl numpo ko u puolpo. ⁴³Manntəa sa gotə. Li tie k nal na tie bon pienmənə yugbial paak ko u puolpo, li tie nan nal biuk o na k be u gbanant pak, ⁴⁴Manntəa na sa muant nan u mək jakint, k maan u gbanant paak yial yuonn be u yul paak. ⁴⁵Wunba kul mək gbanant paak nal yuonn, wuii lia liatciat, k da kuii u yut, k bla daa cat u yut, k bia pii u mək, njaan kii yikin ki yien a, jakint, jakint. ⁴⁶K u saa bial kii tie jakint daano, nan yoo nba k u yul paak nal yuonn na sa gbenn. U sii dua kanj kpinje, ki be u kukua. ⁴⁷Li tie k wunn kua liant paak, laa tie bonkobt gbant liant, n naii ka gungunt liant, ⁴⁸n naii kan gungunt kpal cat paak, n na ii ka bonkobt gbəj paak, n na ii ka, linba kul k'b jii bonkobt gbant k nannil, ⁴⁹Lii tie k wunn monji bon moat na, n noii kaa k tie bonmən kpialil nna, njan l tie wunn nba sa pəte, k yin jiiil k saan wan manntəa. ⁵⁰K manntəa na n gaal k got; njaan bəl bonn manj daa njanlole. ⁵¹K daa

ɲanloe daal, wun jii k ɲammk got fanu, k lii tie wunn na pɔt, ɲann bonn manɲ mɔk jakint. ⁵²K manntua na sa jii k juul muu, k lin di k tan buot, k maan l tie wunn nba sa pɔte. ⁵³Naan lii tie k manntua na got, kk la k wunn na pɔt bonn na paak; ⁵⁴wun te k bin jii k wuol, ɲaan wun bia gaal k bɔl daa ɲanloe. ⁵⁵K ubia saɲanm kgot, k lii tie k wunn na k lebit ninnaaunɲ, la lek k pukin na, ɲaan l mɔk jɔkint; yiin jii bonn manɲ, k juo muu, lii lekii tie k l be bonn na puolpo, n naii ka nuak ni, yinm n juu muu. ⁵⁶Naan lii tie k maantua na got k la k wunn na k pien k nyilii, wun pat wunn manɲ yaan be bɔkl nba na k nyinn. ⁵⁷Lii tiek wunn manɲ mun ɲanm k jennii e ɲann ɲaan, l pɔtii na biak, l bonn daanua n jii, k juu muu. ⁵⁸Lii tie k u wuol k wunn na, bot, wun bia ɲanmk wuol, k l j kii mɔk jakint. ⁵⁹Ton, linba nae tie sennu nba jien wunn nba sa kua liant paak, la tie bonkobt gbant liant, nnaei kaa gungunt liant, nna ei kaa bonkobt gbancabaa, nnaei kaa gungunt kpal cataa, n naei kaa bonsial nba kul k gbonɲ be l paak, ii tu sa tien n nae k fit bann bonn manɲ, yaan ɲa nan laa k ɲan.

Chapter 14

¹K yennu tul pak yet moiisa: ²Sennu na k jiin daanua nba k gbanant paak yial yuonn suolua; k tan gbenn waa saa njaam u monj bianjinba: daal nba k b saa muant nan u ji yien na, ii jiiu k baal manua manua mann tua buol. ³K mann tua na saa jiiu k nyi manua kaanj na kpinj k fiitua. lii tie k yialu na gbenn ⁴mann tua na t bin baal nan nmana banlee nan tiik nba k u nubila man daauk, nan nmimɔnj nan du fatlai, ⁵K mann tua na saa t k bin kpi nman yenn yokbobil nba sie nan nyun njanin na paak. ⁶K u saa jii nmanliel na k dulua cincinn nmann sɔn ninj, k kpab nan daauk manj nan nmimɔnj na nan du fatlai na. ⁷K jiil nan sɔn na k mii wunba yial luon wun nyi jakint ninj na paak taal k munlole, k ji muant nan u yien njaan nja nman nba fo na k wun yukil k yaat. ⁸Daanua manj saa wuul u tiat k bia kuol u yut kul njaan wul, k ji sii yien, k u ji saa fit kua kaanjna ninj, njaan sie k u be njaak nanyel da njanlole. ⁹k daa njan lole daal u bia saa njanm kuol ii yut nan tianj nan ninkoat nan kobit kul nba be u gbanant paak, k saa wuul u tiat k bia wul, k ji sii yien. ¹⁰K daanjanniin daal wun ji baal nan pejaibanle nan pesal, binba tien bin yennkua, k bia k mɔk janmi, nan yon nba nmat kpan k lii tie kuulwa njan lee, nan kpan kpalbjinn. ¹¹K mann tua na saa jii jua manj nan yenpiinii k saan nanm yennu lanbonj tanmob buol. ¹²K manntua na saa jii pejai na yennu nan kpan na k mann malunj, k lii tie biit paak malunj. Mann tua na saa jii k tul yennu k lii tie bulcin piini k tie mann tua yal. ¹³Mann tua na saa kpi pieuk na k asi i buol nba k b kpi bonkobt nba tie yanbonm yenpiini na, wun tun n na k maan biit paak yenpiini tie nan yenbonm nae, k sii tie mann tua yal k tie kasii. ¹⁴Manntua na saa jii pejak na sɔn waan, k suu jua na diitu tublonn, nan nu ditu nib jal nan diitu tab jal, k lin wann nan u si yien. ¹⁵Mann tuana saa jii kpan na waan k kpaal tien u monj ganj ni paunjin. ¹⁶njaan nuab u diitu niibil k su kpan na k mii lenj, yennu tuann taal munlole. ¹⁷Saa jii kpan nba be u ni paunjin na waan k bia jii pejak na sɔn waan k nmat suu jua na diitu tublonn nan u diitu niib jabl nan u diitu tab jabl. ¹⁸Kpan nba bial u ni paunjin na u saa k paal jua na yul paak nna bannue k manntua na saa tun k njanm jua na. ¹⁹K mann tua saa mann yenbonm malunj, k njanm daanua nba be jakintin na, k l puolpo wun kpi bonkobuk nba tie mujuonu yenpiinii malunj na. ²⁰K pukin jiet malunj na po, binbintil na paak Nne bannue k manntua na saa tun k njanm jua na, k u sii tie kasii. ²¹Li tie k jua na nami k kan fit la bonlonjana kul, njann wun kpaan pejak k li tie biit paak malunj, ki tie bulcin piinii, ki tien yennu ki tie manntua yal wun baal nan yuon nba nmat nan kpan, kuul waa, nan yuon nba nmat nan kpan, kuul waa, nan kpan kpalb jinn k li tie jiet malunj. ²²wun bia baal nan lanjelii banlee, njann nika nmana banlee, k yenua ii tie mu juonu yenpiinii. ²³Daa njannin daal nba k b saa danmua na, wun baal nann, k tan tul mann tua lanbonj fan mobninnj. ²⁴K manntua na saa jii pejak na nan kpan na k li tie bulcin piinii k tien yennu k tie mann tua. ²⁵U saa kpi puek na, k sii u sɔn na waan k suu jua na diitu tab jabl. ²⁶Mann tua na saa jii na waan k kpaal u monj nipaunjin. ²⁷njaan nuab u diitu niibil k suu kpanna k mii lenj yennu tuann, taal munlole. ²⁸U saa jii kpan nba be u ni paunjinna waan k suu wat pejak son nba k u bo suu jua na diitu tublon na paak, nan u diitu nib jabl, nan diitu tab jabl na paak. ²⁹kpanninba bial, u ni paunjin na, u saa kpaal jua na yul paak Nne bannue k mann tua na saa tun k janm jua na. ³⁰K mann tuu na saa jii nman yennu, njannika lanjelik. ³¹K mann k li tie yenbonm yen piinii, k lua na munii tie mujuonu yenpiini, k pukin jiet yenpiinii na po, n na bannue k mann tua na saa tun k njanm jua na. ³²Sennu nba nae dia daanua nba k gbanant paak yial yuonn suoluo, njaan u kan fit la bonlonja nba saa njanmua na kuli. ³³Yennu paak Moyis nan Aalon a: ³⁴yuon nba k li saa kua kaana tinj nba k n tuli na, mii tien gbaatin yialu njaak nba paak. ³⁵Wunba tie njaak na yudanua saa saan maat mann tiebe, k yeta: gbaa tin kua n njaak ni. ³⁶Manntua na saa t k b nyinn bina kul aak manj ninje waa wun fit kua k git yialu na, njann nika u saa yet nan njaak na ninj mɔk jakinte. Bii nyinn linba kul be bona kul yuo nba u kua njaak manj ninj. ³⁷K got yialu na, li tie k bon nan muat na, njanika k tie bon monkpialil, k kua dikpina ninj. ³⁸Wun nyik njaak na, k luon, k lii luo daa njanlole. ³⁹L daa njanlole daal, u saa nmat njanm got li tie k l puki. ⁴⁰Wun t bin nyinn njaak na tana nba k yialu na be l paak na k lu duo kpinj, siaminba tie jakint buol. ⁴¹L puolpo, mann tua na t k bin pokt diit na nuak ninj tin taauk na kul, k lu siaminba tie jakint buol. ⁴²K ji lon tan lia, k kuan linba bo nyiina fana ninj, njaan bia taan dikpina manj. ⁴³Li tie k yialu manj bia njanm k nyii njaak nba k b bo nyinn tana nba kul bo baa yialu na k bio bo pokt l tintaauk na ni. ⁴⁴njan manntua na n saan njaak manj ninj k saa njanm got, lii tie k yialu na pukii njaak na mɔk jakint. ⁴⁵Yin tuat njaak manj k sikin tinj ninj duo kpinj siaminba tie jakint buol. ⁴⁶Bi luon njaak nba mɔk gb aatin na tan mob, wunba luot k kua, daanua manj, si bejakint ninje kaka nan daajuok. ⁴⁷Wunba dual, njannika, k dii njaak manj ninj saa wuul u tiat. ⁴⁸njaan li tie k njaak manj bo taan tintaauk k manntua baal k tan njanm k got, k k la yialu na puukin wun muant nan njaak na njan, k maan yialu na kul gbenna. ⁴⁹K fit njanm njaak na sie k u lon nmana nmimong nan du fatlai. ⁵⁰K manntua na saa kpi nmanyenn yokbobl nba sie nan nyun njanin na paak. ⁵¹K u saa jii tiik nba nublu man daauk, nan du fatlai nan nmimɔnj nan nmann na sɔn ninj, nan nyun njanin na ninj, njaan na jiil k. ⁵²Nna bannu k mann tua saa jii nmann son nan nyun njanin, nan daauk, nan du fatlai nan nmimɔnj, k njanm njaak na. ⁵³njaan nyik nman fuok na, k njaau duo kpinj, k wun yukil yaat. Nna bannue k saa tun

ɲanm ɲaak na k l ji sii yien.⁵⁴Sennu nba nae jiin gbanant paak yialu po. k jiin jei nan gbanant paak, gbaatin po.⁵⁵K
jiin, gbanant paak, gbaatin po.⁵⁶K jiin gbanant paak yial yuona nan gbaatin nala⁵⁷Sennu na nba nae want bona
nba Dan nan linba k ɲan.

Chapter 15

¹Kaagbennu paak nan Moïs nan Aron k yeta: ²Pakin nan Islael waas k yet ba; li tie k jua nba kul k nyunpienn nyi u ni tie unba mək jəkint. ³Nyunpienn nba nyi u ninj nae te ku tie jəkint li tie ku punn na tuut kk gbent nani ka k lon k ji kan fit nyu li mək jəkint. ⁴Duanu nba paak ku doal, li si mək jəkint nani ka k kal linba paak kul li si mək jəkint. ⁵Wun nba kul sii u gado manj, see ku wuulu tiat k bia wul nyun ninj njan sii be jəkint ni nan dajok. ⁶Wun nba kul kal linba paak kul kal sie kuu wuul u tiat k bia wul nyun ninj njan bia sii be ni nan dajok. ⁷Wun nba kul sii u gbanu wun wuul u tiat k bia wul njan u sii be jəkint ni nan dajok. ⁸Li daanua i siil məsant nba k mək jəkint paak yuo u sa wuul u tiat k bia wul njan u sii be jəkint nan dajok. ⁹Kanu nba paak ku kal kul l mək jəkint. ¹⁰Wun nba sii linba kul gbnii u ninj u sii be jəkint ni nan dajok wun nba jii linba kul ku kal l pa wun wuul u tiat k bia wul, njan u sii be jəkint ni nan dajok. ¹¹Wun nba te ku sii u ku mun sii sua wunba ku mun sii n wuul u tiat k bia wul, njanu sii be jəkint ni nan dajok. ¹²Yəkobil nba ku ku sii bin yakt, li tie tikpiet yal mun u sokl nan nyun. ¹³K lii tie ku teb, ku yiolu ne gbene, wun guul daa njanole, k wuul u tiat k bia wul jəkint nyunjamin, k ji nyi jəkint n ninj. ¹⁴K daanjan niin daal, wun baal nan lanjelii njan ni ka njan bit banle, k san nann kangbéuk anbonn tam mək buol k tul maantua. ¹⁵K manntua na saa jii yeno k mann malunj k l sii tie yan bəmm yenpiini k lua na tie mujonu yenpiint nna k manntua ne saa mann kaagbennu buol k nyi nu jətint ninj. ¹⁶Jua nba kpaal u jan k muan, wun wulu gbanu njan ni ka u sii be jəkint n nan dajok. ¹⁷Tiat nba kul na gbont nbakul k l sii wun wuul nan nyun k l sii be jəkint ninj nan dajok. ¹⁸Li tie puo nan jua taan duanu, li puol po b kul n wul, njan ni ka b sii be jəkint n nan dajok. ¹⁹Li tie k puo sik puokpenu, u be jəkint ninj daa njanole k wun nba sii u mun sii be jəkint ninj nan dajok. ²⁰Duanu nba pak kul ku dual nannika ku ka l paak k sua u be jəkint ninj mun tie jəkint e. ²¹Wunba kul sii u duanu wun wuul u tiat k bia wul nyun ninj, nannika u si be jəkint ninj nan dajok. ²²Wun nba kul sii bonn nba ku kal l paak wun wuul u tiat k bia wu nyun ninj nannika u si be jəkint ninj nan dajok. ²³Bonni be puo na duanu ne paak nannika u kanu ne paak k wun nba sii si be jəkint ninj nan dajok. ²⁴Li tie k juasua dua nan puo manj yo nba ku be nan jəkint l jua sii be nan jəkint daa njanole, k duanu nba paak ku dual na mək jəkint. ²⁵Puo: sik njan k l k baat u siku yo, k jikt daa bonciann k lk gbent, u be jəkint ninj k l sii tie nan yo nba ku daan siik puokpenu nae. ²⁶Duanu nba paak k u dual nannika linba kul paak ku kal, yo nba ku bee nan puot na, li bont mək jəkint. ²⁷Wun nba kul sii l sa jəkint k saa wuul u tiat k bia wul k sii be jəkint ninj nan dajok. ²⁸Li tie k u puot ne gbenn, wunn guul daa njanole, k jii sii kaa jəkint ninj. ²⁹Daananniin daal wun baal nan lonjelii banle nannika nmana banlee kaagbennu k lonbonj tanmək buol k jii tul mann tua. ³⁰K manntua ne saa jii yeno k mann malunj k l sii tie yanbomm yenpiini, k lua ne malunj mun sii tie mujonu yenpiini kaagbennu k buol k lma səmm nba nyii u ninj ne te ku tie jəkint. ³¹I fokt nan Islael waas jəkint ne paa k b da kuant yennu binbebuol nba be b sinsuuk ni k b da kuant yennu binbebuol nba be b sinsuuk ni jəkint k b saa kpo. ³²Senni manj dia jua nba kpaan u jan k yaal njan ni ka wun nba k nyunpienn nyi u ni . ³³K bia dia puo nba siik puokpenu, njan ni ka jua nba dua nan puo njan ku puot daa k gbenne.

Chapter 16

¹Alon bonjai banlie nba din mann malunŋ k l din k tuok na kuun puolpo k yennu pak nan Mois. ²K yet a a naabik Alon k u daa kua kasii buol nba k cincenn duak na, yuo kuli, k maan lenne k n dokitl sanpagbonŋ ni mɔlɔl lakil na biil paak. Lii tie k u k tuo nan u saa kpoe. ³Lii tie k baal nan naajabil k l tie biit yenpiinii nan pejak nba tie mujuonu yenpiinii malunŋ, ɲann ɲaln u tuo saa fit k kua kasii buol a. ⁴Alon n tuo fit kua kasii buol na ni, sie k u wul k bia lia manntieb liant, l liatfuok nan kul bik nan gbanbobnkal nan yuu lotu. ⁵K a Alon saa gaal bujai banlie k l u tie biil yenpiinii, nan pejak k l mun sii tie mujuonu yenpiinii malunŋ yal. ⁶Alon saa jii u naajak k mann malunŋ k nyinn ɲua nan u ɲaatieb biit ni. ⁷ɲaan jii bujai banlie na k baal namm yennu lanbounŋ tammɔb ni. ⁸K Alon saa tɔ bujai banlie na naatuat, k ɲann yennu yal yeno k gann lua na Asesel yal. ⁹K Alon saa jii buuk nba k u tɔ natuat k ganno k u tie yennu yal na k baal na nɔ, k mann biik yenpiinii malunŋ. ¹⁰ɲaan buuk nba, k u b tɔ ganno, k u tie Asesel yal na, u saa jiiu fuot k tul yennu, k saa ɲaa u muuk ni k wuu tie Asesel yal; ɲanne saa nyinn niib na biit. ¹¹Alon saa jii najak k mann l malunŋ nba tie biit yenpiinii malunŋ, k nyinn ɲua nan u ɲaatieb biit ni. u saa kɔt u naajak nba tie biit yenpiinii na. ¹²U saa jii sipiɔk nan musankuana malunŋ binbintl na paak k finn bonnunubit nii puk munlie k baal nan kasii buol. ¹³Wun jii bonnunubit, k tien muu na ni, yennu tuann k bonnunubit na biitl. ɲanne saa te k u kan la lakil na k kpo. ¹⁴U saa jii naajak na sɔn waan nan u niibil, k mii biitil na paak k bia mii sɔn manŋ waan mɔlɔl lakil na tuann po taal munlɔle. ¹⁵K manntua kpi buuk nba tie niib na biit yenpiinii na, k jii u sɔn k kua nann kasii yaa kasii buol na ni, k mii biitl na paak nan mɔlɔl lakil na tuann po nan bianba k u bo jii naajak sɔn k tien na. ¹⁶N nae k u saa mann malunŋ k ɲamm kasii yaa buol na, k l saa nyinn Israel tieb biit, nan jakint kul ni. Wun tun nna k tul lanbounŋ na, k maan l sie kaanŋ nba mɔk jakint sunsuuk ni e. ¹⁷Sua kii be lanbounŋ na ni, yuo nba k saa kua wun mann malunŋ na mɔkmɔk nan waa tan saa nyilenŋ. U saa mann malunŋ nba saa wuul u biit nan u ɲaatieb yal e. ¹⁸U ɲmat nyi yuo nba wun saan binbintl na buol yennu tuann k mann malunŋ binbintl na paak, wun jii naajak sɔn nan bujak k tien binbintl paak yina kul. ¹⁹U saa pak nan u niibile k mii taal munlɔle, binbintl na paak, k ɲamm binbintl na k t lli tiem kasii, k nyinn Israel tieb biit ni. ²⁰Yuo nba k u mann malunŋ k ɲamm kasii yaa kasii buol na nan yennu lanbounŋ na kul po nan binbintl na paak wun ji jii baal bo gann buuk nba tie Asesel yal na fuot k tul yennu. ²¹Alon saa jii u nii ɲanlie k paan bufuok na yul paak, ɲaan ji fiit biit nan yanbon tuona nba k Israel tun klul; k gaan b biit kul k tul buuk na ɲaan te k sua n belo k kuano muuk. ²²Buuk na saa gaal b kula biil k ji yaat kua nann muuk, sian nba k nilɔ k kua. ²³K Alon saa kua kasii buol na k saa lial manntieb tiat nba k u bo lia na k fit kiua kasii buol na, k nyik tiat na lenŋ. ²⁴U saa wul kasii buol k lia u mɔnŋ tiat. L piolpo k wun ɲmat nyi k saa mann mujuonu malunŋ k ɲamm u mɔnŋ biit nan u niib biit. ²⁵U saa jii biit yenpiinii bonkobuk na kpapa na, k juo muu, malunŋ binbintl na paak. ²⁶Jua nba bo bel buuk na k kuano muuk k u tie llael yal na saa wuul u tiat k bia wul, k ji fit jen kua kaanŋ na ni. ²⁷Li nyinn biit yenpiinii naajak nan buuk nba sɔn bo kuan kasii buol a lin nyinn biit na kaanŋ na kpinn k juo muu. li juo bonkobit manŋ gbant nan l nant nan nuani muu. ²⁸Daano nba saa juo muu na n wuul u tiat k bia wul k ji fit kua kaanŋ na ni. ²⁹L' nba na tie senniie k tulii, yuo kul ɲmaali ɲanlɔle ni l dapiik daal, k israel tieb nan buolganii nba kua namm na n tua lol mɔi, kk daa tuun tuonn daal manŋ ni. ³⁰L daal bn tuu mann kaal manŋ malunŋ k nyinn biit, k l n te bii yien. ³¹L daal sii tie kasii, k tie fuon daal, k tie daal nba, k b saa lol mɔi k kan tun tuon siali. li dia sennu nba na yuo kul. ³²L malunŋ tie manntieb yudaano nba set u baa sienu ni, k b muan kpan u paak e n mann. Wun tua liia manntieb tiat na wa, k tun l'nba saa piin biit na. ³³K mann malunŋ nba saa ɲamm kasii yaa kasii buol nan yennu lanbounŋ nan malunŋ binbintl nan mantieb nan Israel tieb kul k bii tie kasii. ³⁴L tie sennue k tulii, ii tuo saa tun yomm kua e binn ninŋ. K wuul Israel tieb, k maan b biit paak k b tun nan yennu nba wann Mois bianŋ nba na.

Chapter 17

¹K mok gbenu paak nan Moss , k yet: ²Pakin Aoton nan u bonjaii, nan Isral waas kul: limba k mok gbenu senn seenu. ³Ii tie Isral nyaak niirua koat kaanu sinsiikini kao lii kpinj naab, peegann kao buuk; ⁴Naan k baarnoa ce tou lombonj tammob boor, k tien piinnii k tul k mok gbenu njoa k mok gbenu cetou lombonj toann, lii son tan saa nyii lii niiruo paak, k maan u muan son, u tan saa kpat liyoo u niib ni. ⁵K lin fit Isral waass jii daa mann maaruonj kpanant ni, naan too baar nann manntua boor, k mok gbenu tuann, cetou lombonj tammob boor, k bin mann niipook maaronj k tul k k mok gbenu. ⁶Manntua n yat son manj nba k mok gbenu malunj binbintle na paak, lombonj tammob boor, naan juo malunj kpan na k tul kangbennuk, k l nublu n manj. ⁷Bii jik kan ban k jii bujaii nba k jijii tun ciconm nann na k mann malunj k tul kangbennuk. L sii tie sennue k tul njanm nan b yabuonaa yoo kul⁸⁹ Aa jii maatib la ; litie Isral nyaak niirua koo saam nba koanamm mann nuuioanu malunj. Nnaan k baal nann cetou lambonj tammob bool, k tien malunj k tul k mok gbenu, niirua manj la n saa nyinonj u niib sinsiikini. ¹⁰Litie Isral nyaak niirua koa saam nba koanamm nman nant booru nba son, n saa lek numm daanua nba njman son na paak, n saa nyinua u boolu niib ni. ¹¹K man gbaanant siek bee son ni. Yim n din tul son binbintl na paak, a wutie linba wuuni ii siek, k maan siek ,son mee wuuniwa. ¹²Lii paak tien n yet isral wass soa danjman son, k saam nba num koa ii bool daanman. ¹³Litie Isral wass koa saam nba koanamm goolin kpi boncob koa bonyuyu nba njman wun muan son, k bia pukoa ten gbuulonj. ¹⁴K maan gbaanat kul siek tie son nba bee u ni. Lii paak n yet Isral waas : ii kan njman nant siet son, k maan siek kul gbaanant, tie u son. Lii paak wunba tan njman n saa kpatua. ¹⁵Wunba kul tie dooyoi koa saamoan tan njman boncob kpian koo boncob paatinn , sa wuul u tiat, k bia wuul nyun, k si tie jakint k santu daajook, k li poolpo u siyee. ¹⁶Litie k u k wuul i tiat koo k wuulu gbaanu, u tan si ji u bit tubdatu.

Chapter 18

¹I yonmdaanua paak Mois ²a wun wann islael tieb mɔbonnaa na: min tie yonmdaanua i yennu. ³I laa tokii bontitieb nba lintun Ejibt sianba k i lin be na, k bia laa tuun l buolu kaanan tinɲ ni sian nba kn saa saan nan i na. I laa golii niib manɲ binbennɲ i. ⁴Colin n senni na bonɲann k bia ɲanm got n yiko fannu k maan min tie i yennu. ⁵I ɲanm got n senni fannu, wunba dial fannu sii be u yan ni e. min e tie yonmdaanua. ⁶I slael jasua kan dua nan u lua puo, min e tie yonmdaanua. ⁷A kan la a naa ami a baa yann ni. k maan a naa e. ⁸A kan la a baa ɲaapo yann ni k maan a baa yann e. ⁹a kan dua nan a niipo u tie a baabik ami a naabik lii leki tie k i taa ɲaak. ¹⁰a kan dua nan a yaabuonn k maan a saa dinn a mɔɲɲ fei. ¹¹A kan dua nan a baa bik k maan u tie a nipuo e. ¹²a kan dua nan a baa niipo k maan a puoplua e. ¹³a kan dua nan a naa niipo k maan u tie a naa e. ¹⁴a kan dua nan a baa ninja. a bia kan nakn u ɲaapuo. ¹⁵a kan dua nan a sipuoek k maan u tie a bija ɲaapuo e. ¹⁶a kan dua nan ninja ɲaapuo. a ninja e tie wun la u yann ni. ¹⁷a kan dua nan puo nan u bik k boi u yaabuonn k maan a mɔɲɲ sɔn e i kua. ¹⁸a kan fit dua nan ɲaapuo niipo k u laa be u manfuol ni. ¹⁹a kan dua nan puo k u be nan u puot k maan u be nan jɔknt e. ²⁰a kan dua nan a tɔknanlua ɲaapuo k maan l tie jɔknt e. ²¹a kan jii a tuɔɲɲ bik k mann malunɲ k tul yennu a bia kan biil yennu sann i mine tie kaagbennu. ²²a kan dua nan jua a lua nan baadua nan puo bianɲ nba na. l tie bonbinlankant e. ²³a kan dua nan bonkobuk. puo kan dua nan bonkobuk k tien junjontn. ²⁴i laa tuun l bonbuolu k biil i mɔɲɲ. buolu nba k n saa bel'b na tun l biit buolu e. ²⁵duo manɲ tɔɲɲ be nan jɔknt e k n saa mɲann u tubl k niib saa yat k nɲikua. ²⁶yinn islael tieb nan saann nba be siacɔ tinɲ ni i colin man linba tie n senni ɲaan k i yien man linba tie tuonbiit. ²⁷binba lin be duo manɲ ni sinsinn lin tun l biit e k duo kua jɔknt. ²⁸i j laa tuun biit man nan sinsinn yab na k fit kii be. ²⁹binbaa tuun l biit buolu saa nɲi islael tieb buolu ni. ³⁰i tuun man maa wanti linba na fanu. laa tuun nan biit nan sinsinn yab na. k i saa jɔkn i mɔɲɲ. min e tie yonmdaanua.

Chapter 19

¹yennu yet Mois a: ²want Israel tieb a bii tie niñanm nan ñua yennu na. ³sua kul n solin u naa nan u baa, sua kul n tiel fuon daal, mine tie yonmdaanua i yennu. ⁴i laa goli nan faak yennii k bia bia laajikt kut naani yennu. mine tie kaagbennu yennu. ⁵i yie mann malunɗ k tuln yin tien bianɗ nba k n saa gaal fannu. ⁶b saa fit mɗan l konbobuk nant l daal nan daal nba waa, ñaan lii tenn i daa ñantaa daal i saa juo mu e. ⁷l daa ñantaa daal wunba mɗan u kan laa fielu k maan nant manɗ j k ñan nan mɗamu. ⁸Wunba mɗan nant manɗ saa l a tubdatu l paak k maan u kuan min yennu bonmɔnn na jɔknt a k l daanua saa nɗi u buolu ni. ⁹l i tie k i jaan kpaant jiet yaa laa jaan nan kpakpini jiet na, i bia j laa mɗat le i. ¹⁰i laa mɗat i tilonti kpaant ni k tɔki luana nba baa tinɗ ni. k i luat na. i tuu nɗik talas danm n liel, mine tie kaagbennu yennun. ¹¹i laa jaan i tieb bont, l laa mɗab lieb k bia laa fa faak paa i lieb. ¹²i laa jikt n sann k sent faak mɔsonna k ta saa bii l u sann. min ne tie yonmdaanua i yennu. ¹³i laa mɗab sua i bia laa jaan sial. i laa dia sua likli k kan pau nan wonn a. ¹⁴i laa sukii tuukpaal, k bia laa biln bonkpela juann nunmpo. i tien linba want nan i colmn. min e tie i yonmdaanua yennu. ¹⁵i piak balmɔni i maan buut ni. i laa gbien talat danm po, k bia sonmit palib ñaan k i piak balmɔni i maan buut ni. i laa lin fa faak i lieb paak, ¹⁶i laa piak biil i lieb bannunba saa fit kat u manfuol. min e tie yonmdaanua. ¹⁷a laa nan sua a pal ni, k bia laa mantik taalua k b ta sii nɗila u biit paak. ¹⁸a laa jikt biit k paak biit paak k bia laa nan a lua ñaan k i luon a lua nan fa luon a mɔnɗ na. min e tie yennu. ¹⁹sakin man n senni. i laa mɗat bonkobt nba k taa buolu k b maal, i laa buul bonbuoli nba k taa bɔyennkua buoli, i laa lia tiat nba k kpalcant k taa buolu. ²⁰i i tie k i juasua dua nan u luoa salkpenɗ k u tie daabl k laa k nɗii u dabl ni u sa pa pann, ñaan b kan kpib ka k maan puo na lua tie daabl e. ²¹K jua na saa baal nan pejak n lanbonɗ tanmɔb buol lii tie u biit piinii k tul min yennu. ²²k mantua saa jiin pieuk manɗ k mann malunɗ min yennu tuann k n saa nɗik cab u biit. ²³i i tie k i kua kaanan tinɗ ni k bul tilonti nba kul, l i piin lonm i saa kuan l lonm binaa ñantaan k laa di. ²⁴K luanaa nba k l saa lon bina ñanna ni i saa jii k tul'n k lie jaam. ²⁵binaa ñanmɗu ni i j saafit di i tiluana. l i tie k i tun n na, i saa la k i kuont n pukin bonciann. ²⁶i laa mɗan bonkobuk nant nba k i kpaii bonkobuk nan son. i laa tuun nɗo ku nan ninnɗuantieb tuona. ²⁷i laa koktil i yula, k bia la kuol i tiani. ²⁸i bia laa tie sial i paak k l tie dɔk k want kuun bont, i bia laa naan bonninan sial i gbanant paak, min e tie yonmdaanua. ²⁹i laa dia i bonpo k tie bianɗnba k b sii tuun cunconn tuonn, k saa te jab n kuan niɔnɗ k tun tuonbiit duo ni. ³⁰i tian man fuon daal k colin n malunɗ bin bintl. min ne tie yonmdaanua. ³¹i laa tie bianɗ nba k i sii mɔk pinpakt nan nalbiit nan ninnɗaantieb. ³²A daa duont a muanɗ a muanɗ saakanbe yuut pient dan buoli, i baakit Niikpela; ki bia ki tiin yennu, mine tie kimongbennu. ³³i tie k saamua baal kua i duo ni i laa mɗbua. ³⁴ñaan k i diou nan ninja e na, k luonnua nan yaa luon i mɔnɗ na, i tian man na i mun bia lin tie saanme Ejipt, min e tie i yonmdanua. ³⁵i laa tuun kpetl k jiin linba tie bonna fɔknt bikinu, nan bont kpeyu bikinu, nan bonnɗun bikinu. ³⁶i dia man bonbinkn kal nba tie diedie, nan baa biknt linba i tie nna. min e tie yonmdanua, i yennu nba lin nɗinn'i Ejipt tinɗ ni. ³⁷i ñanm dia n senni na fanu k tun nann tuonu, min e tie yonmdaanua.

Chapter 20

¹Kaagbennu paak MO'is a : ²A saa mat Israel tieb a : Lii sua Israel sua koo saamɔ jii u bik k tul tul Moloc duo na niib saa luulɔ taana k kpuu.³Kin saa lek n nunm nan lindanɔ, k nyiinɔ u niib nunm, k l maa u jii u bik k tuul moloc u jokin n maalunnj binbitl, k biil n saann.⁴Lii sua l duo niib lek b nunm k tuul u nba jii u bik k tuul Moloc na, ɲan k k kpiu, ⁵N saa lek n nunm k tuul l daanɔ nan u ɲaatieb kul, k n saa nyiinɔ u buolu niy, ɲua nan binba k Moloc duanam na kul.⁶Liisua k sua duana kpiemɔ ɲannika nanlinbiuk, n saa lek n nunm na lindanɔ k ɲɲin u buolu sunsukin.⁷Ii saa wuun ii mɔɲ kii ɲan k l maa mine tie kaagbennu ii yennu.⁸II saa gaal n senni k tunn nann tuonn k l maa mine tie kaagbennu nba wunina.⁹Liisua sua yiit u baa koo u naa b saakpuu we u bit paak.¹⁰Lii sua jua dua na nua ɲaapuo, ɲua nan puo na kul b saa kpibe.¹¹Lii sua jua dua nan u baa ɲaapuo, jua nan puo na kul b saa kpibe, b bit paak.¹²Lii sua jua dua nan u sipuok b saa kpibe, b bit paak, k l maa b tulinb mɔɲe.¹³Lii sua jua dua nan jaalua na baa tuu dua nan puo na , b tunn bit na b saa kpib b bit manj paak.¹⁴Lii sua jua kuan bik nnan u naa l tie bite, b saa juob muu, jua na nan l puo kul, fit l bit daa b ii ɲɲɲ.¹⁵Liisua jua dua nan bonkobuk b saa kpuue k bia kpin bonkobuk na.¹⁶Liisua k puo dua nan bonkobuk b saa kpin b kule b bit paak.¹⁷Liisua jua dua nan u niipuo l tie bite, b saa nyinib niib kulaa sunsukin, k b saa paɔu u bit paak.¹⁸Liisua k jua dua nan puo u puotin b kul b saa nyiinib b niib sunsukin.¹⁹A kan laa a baa nipuo nan a naa nipuo yannun, k l maa a naatanie, k b saa pab b bit paak.²⁰Liisua jua dua nan u puolɔ u laa u baa niijaa fei na, b saa pab b bit paak k b saa kpo k kaa bik.²¹Liisua jua dua na u niijaa ɲaapuo l tie jokite b kan maal bik.²²II saa dia n senni nan n mi laa k fit ki b ɲant ɲɲɲ duo nba kntuli na.²³II daa waa niib nba kin saa belib ii buol na tuona, k l maa b tun nne kule kin belib.²⁴N mati yaa, yim me saa gaal b duo na, k n saa te yin kaal lenj. L tie kaagbennu ii yennu, u nba bɔkti nan niib.²⁵II sii bant bonkob ɲanni nan bonkob bit, nuani nba ɲan nan nuan bit, k fit daa kuant ii niib bitin k jin bonkobit nan nuani, nan tiye bobubɔkit paak, l paak te k n wanti bonyann nan bobiuk.²⁶II sii tie ɲɲame n buol k l maa min kaagbennu n ɲan ne , n bɔkti ii kuukua k fit yiitie n yab.²⁷Liisua jua ɲannika puo mɔk b ɲɲɲ kuun naalinj ɲannika ɲɲunɲuan nalinj u ɲɲɲ, b saa luulib tgaanae k kpib, b kpo biit paak

Chapter 21

¹kaagbennu pak Mois a: pakin A alon waat nba tie yenjiantu diuk ni sal yit laa na a: salyit laa na suan da kua kun paak k bia da siin kuun k kuant u mɔnɔn jakint ni, lii ²nyi u danm kua ni, u naa u baa, u bik, u ninja. ³Nan u nipuo nba mun daatie bon puak k k mi jua, k bia dak kun jua ɲaan ku siu⁴Buolu ni sakua kan tun sial k ɲmatumɔnɔn k bia kua jakintini. ⁵Salyitlaa tu kan kuol yukol paanu, b bia ki kokitl b tiannii, k bia daa ban bat bibaiaa b gbanu paak. ⁶B sii tie kasiie b yennu tuann ni, b kan yiin b yennu sann yann, k maan b yit salii nba di muu k do kagbennu buol k tien b yennu : bii tie kasii⁷B kan ji puo nba k ja fanua k panua k duanannua n nee ka puo cinconn k kuan, b kan kuan pio nba k u salɔɔ yetua, k maan ba tie yennu ninjanm na. ⁸A sa jii binba jikit jiet k yit salik yennu tuann na k b tie kasii a tuan, k maan n tie kasiie min kagbennu nba tien nib kasii binbenn na. ⁹Lii tie k salyitua bi puo ɲakin u mɔnɔn, k wei jua conm, u ɲakin u ba'e : bin juou mu k wu di. ¹⁰Baa muan kpan nba ɲanmit na yalk yistua yul paak, k tulua yaak nan wuun lia salk yit liant na, l paak u daa nyikin yut k kan saat, koo k pat u liant k lin wann nan u be paibül ni ¹¹U kan kuan u mɔnɔn ku sial pak k ɲokin u mɔnɔn, laa si tie u baa wa mii u naa kpak dua ¹²U kan nyi diuk nba k b caan k yit salii k tien yennu na ni, u bia kan yiin diuk mann yann, k maan yennu kpan nba tien pisin na tie nan foklik nae u jul paak. Min ne tie kagbennu ¹³k u sa kuan puo nba k bann juae ¹⁴U kan kuan pakuak, n nae ka puo nba k jua yetua, u bia kan kuan puo cinconn; ɲaan u sa ji u buolu nbik nba k ban juae k kuan. ¹⁵N nae ka u waat nba bo sii tie kasii na sii ɔk jakint. Minne tie kagbennu bo gannua ma wuu tie salk yit-tieb sakua yit-tieb¹⁶kagbennu bo pak nan Moïs ¹⁷a wun yet Aalɔn a: la nyi mɔlana nan a yabuona ni wun nba kul mɔk danɔn u gbanant pak kan yit salik nba tie jiet salik k tulin¹⁸Jua nba kul mɔk danɔn u gbanant paak kan mann malunɔ : wunba kul tie juann, n nae ka wabik, n nae ka gbanant sial po mɔk danɔn, koo ki k be fanu, ¹⁹koo wunba tie waagolik, koo wunba tie de kil, ²⁰koo wunba k u ninbinn yial, koo wunba mɔk gbanant pak yialu, koo wunba tie jatukil. ²¹Aalɔn maaluni, wunba kul mɔk danɔn u gbanant paak kan yit jiet piinii salik k tulmi. ²²Li nibuolu sa fit di jiet piinii nba k b yit salik k tulin na, Laa tie jiet nba tie kasii koo jiet nba mantik tie kasii na, ²³ɲaan wa mɔk danɔn u gbanant pak na, u daanakii kasii kasii buol na koo binbintil na bool. maan min na tie kagbennu k tienil kasii. ²⁴Lin banae l Moïs bo pak Aalɔn nan u waat, nan Islael buolukul.

Chapter 22

¹kaagbennu pak nan Mois k yet a: ²yetil Alon a nan u waat k bin fit suol b mɔnn̩ nan pona nba tie n yal siinu, linba i slaael din tien malunn̩ tulin, k bia daa yin sann yann. N tie kagbennu: ³yetilib a: ɲaanua, nba nyii buolu nin̩ k cat nakin k sii bona k islaael, waat din tien n yal na k kua biit nin̩ . N saa nyinn̩ l daanua n buolu nin̩. Mine tie kagbennu⁴Alon maalu na ni, wunba i mɔk gbanant paak yial yonn̩ koo k u gbanant nyi nyun, u kan fit din piini nba k mɔk jakit k islaael waat din tien malunn̩ k tulin na sie yuo nba k u tan yien . kmanntua .nba sii linba mɔk jakint u mun sii be jakint ni waa sii kuume, koo u jan yaali ⁵Koo lii tie ku sii bonkobuk nba kua, koo niluo nba mɔk jakint ⁶K manntua nba sii linba mɔk jakint mann̩ mun sii be jakintni nan yonbaak . u ji daa di l maiunn̩ piinii mann̩ sie k u tan wu!⁷yonnui baa yuo nba , u ji sii yien k saa fit di kasii piinii mann̩ k maan l tie u jiete ⁸U daa ɲman bonkobuk nba kpoutiɔnn̩, koo muuk ni bonkob - siɔk kpiiu, k l saa te k u be jakintni: Mine tie yennu.

⁹Manntieb kul n dia sennu nba k n tien na. a i kaa , b saa kua biit nie k kpo, k maan baa yet n kasii sennu na paak , Mine tie yennu, k te k b tie niɲanm.¹⁰sie binba nyii manntieb maalu ni nae saa di kasii pii nii mann̩ , lii le kii tie manntua ɲaasaa mua koo u ɲaatuontunnua, u daa di. ¹¹ɲaan lii tie k manntua na daabil k pa likiliie , koo bii mal daabil mann̩ u ɲaak nin̩jie U saa fit di jiet nba k manntua gaan na¹²Manntua a bipuai saan kun jua nba k tie manntua bon puok na fit di kasii jiet na. ¹³ɲaan lii tie k manntua bipuo solua kpo , koo ku solua yetua k u k manntua bik , k jen u baa ɲaak, nan waa din tie bik na, u saa jiet . Niganua nba k n yii manntua maalu ni kan di jiet mann̩.¹⁴wunba kul kpet dii kasii mann̩, sie ku pa l mob ,k bia pukin sial l paak , l bɔktu mun̩ mu ni yennkua.

¹⁵Manntua na daa biil kasii piinii ¹⁶K te binba k kpiin nann na dil, k saa baal nan biit k tul b mɔnn̩ , k la tub datu l paak , Mine tie yennu k tien piinii na k l ɲan.¹⁷k yennu yet Mois ¹⁸A wun wann A lon nan u bon jai nan islaael tieb kul sennu na n; lii tie k islaael nilua, koo buolganii nba kua islaael tin̩ ni baal ns̩ mujuonu yenpii nii, laa lek tie ku gbient mosonnie koo yanbua yenpiinii e, bonkobuk na daa mɔk dan̩.¹⁹yennu kan gaal u pii nii mann̩, sie ku baal nan bonkobjak nba k mɔk dan̩, l nei koo pei koo buunii. ²⁰I daa baat nan bonkobuk nba mɔk dan̩, yennu kan gaal ²¹Lii tie k i sua baat nan wei nan lieb yen pii nii a wun tul yennu , koo k luon yennu n gaal, lii tie k u gbient mosonnie koo k tien yanbua yenpii nii e, bonkobuk na daa mɔk dan̩ .²²I daa jikit bonkob juann̩ koo wunba wɔb, koo k u gbanant buol sial ɲmit , koo wunba mɔk fakpe luk koo k mɔk gbanant paak yiulu k baat nann binbintil paak , a lii tie jiet yenpii nii. ²³Lii tie yanbua yenpii niie, i saa fit baal nan naab koo pieok nba tie gba nanwaa lik, k k u gbanant k ɲan fanu, ɲaan lii tie ki gbient mosonnie, yennu kan gaal .²⁴I daa baat nan bonkobuk k b tuau, kook nyinnua, k tien yennu I daa tuun nna I tin̩ ni . ²⁵I mun bia daa gaan bonkobit , buolganu nuu ni , k jikit tien yennu k l tie yenpii nii , L bon kobutk buolu mɔk dan̩ yennu kan gaal.²⁶kaagbennu yet Moïa: ²⁷Naab, pebik, koo waab, u mal yunba, u saa tien daa ɲanlole nan u naa, daa ɲanniin daal nan daa nba waa, u saa fit dakit nan bin jiiu k tienua muu juonu malunn̩ k tul yennu.²⁸Naab, koo pebik, I daa kpi bonkob siaɔk nan u bik dayennukua. ²⁹Lii tie k i yaa yin mann̩ malunn̩ k l tie niipotulu k tul yennu , yin wei u sennu na k u saa gaal i malunn̩. ³⁰It tuu ɲman ! nant kul k daa tent sial k l yentil nan sannyalio³¹ti sak man n sennu k jii tun nann tuonn̩. Mine tie kaagbennu . ³²I daa yiin sann nba tie sanjann na k biil yann yann kin fit kii tie ɲant daa nua Islaael waat sinsuuk ni Ntie kaagbennu nba baat nan palpienn̩. ³³N tie kaagbennu nba nyinni Ejipit tin̩ ni a mii tie i yennu

Chapter 23

¹Kaagbennu pak na muois, k yet , ²paakin Israel waat k yet'b : kaagbennu jiantii yuo Israel tieb saa taan jiantɔ ɲant ni , gootil man janm lanna po ie . ³Daanlob tie ii tuonn,daale,naan daanlolo daal tie foon daaale, k tie n daal: l daal sii tie kaagbennuk daale,ii kan tun tuon sial l daal: ii tuu taan lieb yaa be sian kul.⁴I tuu muant kaagbennu yuo ne i baal . ⁵Sinsinn ɲmaalik daa piik na ɲanna daal lii daa ɲaalie daajuobɔnn . si tie paak janm . ⁶Daapiik nan ɲanɲmuo daal ɲmaalik k pannu nba k ɲmat na datɪŋ k saa janɲ daan ɲanloli e daal k tul kaagbennu baakil . ⁷L dacincinn daal ii tuu taan lieb k jiantin, ii kan tun ii tuon siaal l daal . ⁸Daanloleninɲ, ii tuu saa mann mujunuu malunɲ k tul kaagbennuk . Daa ɲanlolo daal, ii tuu taan lieb: ii daa tuan ii mɔɲ tuonn . ⁹kaagbennu pak n muois k yet : ¹⁰pakin Israel tieb k yetib : yuonba kii kɔa dingbann nba k tulii na k jaan sinsinn jiet ne nyinnjin k tul mann tua . ¹¹K u saa jiil k tul kaagbennu yennu k l tie baakil , k l wu gaal k manntua sa jiil k tul pinnii , la sa yient sabbat daal . ¹²Daal nba k n saa pin yennuni jiet pinnii ne , nyii jin pebik nba binn yienn k ka daɲ . k l tie mujuonnu maaluonɲ k tul yennu . ¹³k bia ji yuo nba ɲmat na kpan kulwa ɲaalie maanɲit yennu . k pukin libation daamuonɲ . ¹⁴I tuo daadin jiepaant manɲ , na jiekaat i daa ɲmaan pannu nba fuutil , nan daal nba k i sa baal pinnii k tul yennu k lii tie senu . k saa diann i maaluo . ¹⁵Lanyin fuon daal sanya - faal nyi ji bakɔi - munna ɲanlolie , sinsinn jiet k tul yennu . ¹⁶Nyi tuo kan dapiinmu bakɔi daa ɲanlolie sanya-faal fuon daal i tuo til'n yennu i jie pant pinii¹⁷ ɲaak kul tuo baal na pannu kunna ɲaanlie k l tie baakil k tul yennu nyi ji yon kulwa ɲaalie pannu nba pul na daan tin , k l tie sinsinn jiet k tul yennu . ¹⁸Ii tu ji pejabiila banlolie binba tie binn-yenn . k k daɲ ; na najapanɲ na pejaii baanle binba ka daan k pukin li ba tien yenpinii mujuonnu mannu k l nublu maan yennu . ¹⁹ii saa kpibujak k l tie biit wuulu na peganan baalie binba di binn k tien mannu nipotulu . ²⁰K manntua ne saa jinsinsinn jiet pinii nba tie pannu na peganan baanle k l tie maannu k til yennu baakil ; l kul i bia manntua yal . ²¹L daal manɲ ii daa tuuntuosial ɲan taanlieb k di janm ; l tie sennu k tul i maalu nan doii nba k kua . ²²yuo nba k tuu jaan i jiet ii doi ni , a tu jaan kpakpini k bia ɲmat lei yaa b jaan siami ; i nyikil k talaat danm na buotugannii . min tie kaagbennu , ii yennu . ²³Kaagbennu yennu paak Muois k yet : ²⁴pakin Israel waat k yetib nan maali ɲanlolie daa sinsinn daal , ii si mɔk fuonɲ daal , yuo nba kii gbant naatuunna mua k i nyi k taanlieb k jiant yennu . ²⁵Ii kan tuun tuosial , ii saa ji jiet k mann mujuonnu mannu k tul yennu . ²⁶Kaagbennu yennu dpak Muois k yet : ²⁷ɲmaalii ɲaanloli daa piik si tie biit wuulu daal manɲ , i saa taanlieb mann mujuonnu manlunɲ k jiant mi yennu . ²⁸Ii kaan tuun tuosial li daal ; k maan l tie biit wuulu daal, k sial nba k ii wuul ii biit kaagbennu tuann . ²⁹Danno nba k siikin u mɔɲɲ daal manɲ , u kan pukin n niib po . ³⁰K wunba mun tun u mɔɲɲ tuo sial n saa kpiu u niib sinsuuk'n . ³¹I daa tuun tuo sial l tie sennu nba si tun be e . yinm nan i yaabonna , yaa sii kua sianɲ . ³²Laa nyi daa ɲaayia daajuok daal k saa tuu daajuok nba waa , i tiat maan na l tie baakil na fuon daal k naalmii n laa fuon . ³³Kaagbennu yennu paak nan Muois, ɲaann yet a : ³⁴paak'n Israel waat k ye : ɲmaalii ɲaanloli daa piik nan ɲanɲmu l si tie janm nba mɔk baakil, yennu ɲasaakak ni , daa ɲaanloli daal kul . ³⁵Daa sinsinn daal ii tann lieb k jiant yennu ɲaan daa tuun ii mɔɲɲ tuona l daal . ³⁶Daa ɲaanloli na kul ii tu ji jiet pinii k juo muu k tul yennu l daal , k daa ɲaaniinɲ daal yin taanlieb k juo muu juonnu maannu k tul yennu k l tie jiantu daal , k daa tuun i mɔɲɲ tuonna l daal . ³⁷Linba na nbae tie yenjantu jaam nba k kaagbennuk senn, kii sii taant lieb k jiaantɔ, k teens i jiet piinii, nan mujuunu piinii, nan bonkobt piinii, nan mujuunu piinii, nan bonkobt piinii, nan daan piinii, nan bianɲ nba k l boii a lin tun bonn kul nan l daal . ³⁸Ii cɔlin malint nba na nba k pukin kaagbennuk daal, k biao tukin kii tien kaagbennuk piinii, nan ii poonii piinii, nan ii yenboat piinii kul . ³⁹Daa piik nja ɲaanɲmu , ɲmaalii ɲanloli i jaan jiet duo ni nyi maan maanu k tie jaanm k tul yennu , k saa janɲ daa ; ɲaanloli ; daa sinsinn tie fuon daal , k daa ɲannii daal si tie fuon . ⁴⁰Daa sinsinn ii saa ji tiiluanna nba be tinii paak , k bia cɔo kaafaat na tiik yiinii nba mɔk faat ; tiinii nba e mɔkgbiannu k si baakit yennu k saa tun daa ɲaanloli daal . ⁴¹Ii tu tiat k maan malunɲ na daa ɲaanloli , l tie senu nba sii be yinm nan i yaabonna . Ii tuu saa din janm biin kul ɲmaalii ɲaanloli ni . ⁴²Israel tieb kul saa do lanbont nee daa ɲaanloli daal kul . ⁴³K l te k i yaabonna n bann na min yennu te k yinm Israel tieb dual lanbont ninɲ a , k t fiit nyinnii Ejipt . ⁴⁴L paak k Muois din yet Israel tieb ii tianman kaagbennu yennu jaanm baa na po , k baakil yennu

Chapter 24

¹K yonmdaano yet Moïa: ²a wann Israel-tieb k bin baal nan tiik nba k b yi'u Oliif na kpan, kpan nba mantk ñan, k daajuok kul fita na i di.³K aalonn tuu senn lin nba k fita sii tua l k luon mɔlɔl lakl na tuann fita na i di n tuann daajuok k saa tuu sanyiaok ni. I cɔln l sennu i ni yuo kul nan yaabuonna, nan yaabuontuat. ⁴Aalɔn tuu saa senn fitana n tuan, sal ma sent nba tie kut na paak, k li di nyiaok kul.⁵Jiin'n yon k tien paanu kuna piik nan ñanle k pul k li kpai culu piik piik. ⁶K paan paan kuna manj caabu munle, tabl nba k taan nan salma na paak, k paan ñan luon-luob k li be yennutuann.⁷K tuan bonnunubt nba ñan k yekn caabu kul k li sie paanu sie nu ni, nan l tie piini k tien yennu. ⁸Fuon daal kul, i tuu saan nan paannu na k paan yennu tuann. L tie Israel tieb tuonn e yuo kul. ⁹Paannnu na tie Alɔn nan u maalu yal e. K b saa din sian nba ñan na buol k maan l tie sian nba ñan k mantk ñan na jiet nba k b tul yennu e, k tie mann tieb yal.¹⁰Jasua din be ki u baa tie Ejipt nilɔ ñaan ki u naa tie Israel nilɔ, ki u naa sann tie selomif ki tie Dibli bipuo ki nyii Dann maalu ni. ¹¹Ki bi be kaan ni ki jua na tan kɔn nan Israel nilɔ kɔnu na niñe ki u sat mɔtont ki tul yennu ki bi jiiu ki baal nana Moïa buol. ¹²Ki u te ki bi kuano luolini, ñaan guu yuo nba ki yennu tan saa wannib baa saa tienɔ bianjinba.¹³Ki yennu yet Moïa: ¹⁴Jiin jua na ki nyinnɔ kaan na kpinj. Ki wunba kul gbat ki u sat min yennu mɔtont, wun paan u nii jua na yul paak, ki lin wann nan u tun biila. Ki niib na kul n jaato tona ki kpiu.¹⁵Naan yet Israel tieb kul nan wunba sat mɔtant ki tul min yennu li daano saa la tubidatu li paak a. ¹⁶Ki bi saa kpin, Israel nilɔ kuo buol ñannii nba kul kua Israel tinj ni ñaan sat mɔtant ki tul min yennu, bin kpiu. Niib kul nba be kaan ni n jaato tana ki kpiu.¹⁷Wunba kul nyinn nisaalik manfuol, yin kpiu. ¹⁸Wunba kul kpiiu lua bonkobuk, yin te ki wun pa li paak. Li sennu tie manfuolii nyii manfuole n pa li paak.¹⁹Lii tie ki nilɔ tul u lua ñan, laa tie linba kul, yin mun tien nna ki tulɔ. ²⁰Lii tie ki u jint kpabilie, yin mun jint u kpabil. Li i tie ki u kpakil ninbinnie, yin mun kpakil u ninbinn. Li i tie ki u fa fokit nyannie, yin mun fokil u nyann. Ñan nba kul ki nilɔ tul u lua, yin mun tun nna ki tulɔ. ²¹Wunba kul kpii bankobuk, yin te ki wun pa li paak, ñaan wunba kpi nilɔ yin mun kpin.²²Sennu na dia i kule yimm Israel tieb nan buol gannii nba kua nani na, kimaan mine tie i yomdaano yennu. ²³Yuo nba ki Moyis yet nna manj ki tul Israel tieb na, ki bi jii jua na ki nyi nana kaan na kpin, ki saa jaato tana ki kpin nna ban nne ki Israel tieb tun, nan bianjinba ki yennu wanu Moïa a bin tun na.

Chapter 25

¹Kaagbennu pak nan Muois, Sinnaii jua paak k yet a: ²Pakin tul Israel waas, k yet' b a: yuo nba ki i kua duo nba yaa ni k n tieni na ni, tinj na saa foi, k li tie fuon k tul kaagbennu baakl.³Bina njanlob sinsuuk ni a tuu saa bul a kpaab, k tuu saa njanm a tilontii nba k b yi Finj na, k tuu saa puol l luana. ⁴jaan bina njanlole ninj sii tie fuonme, k tie yuo nba k tinj na saa fuoi k li baakit kaagbennu: a ji kan buul sial a kpaab ni, kuo k njanm a tiluontii nba k yi fiinj na.⁵A daa jaan jiet nba l bin baa k sua k buul na, k bia daa puua fiinj luona nba k b k njanm na; k li tie fuon binne k tul tinj na. ⁶Yaa lek k uo tinj na li binn na ni, jaan tinj na saa nan jiet k tuli bina nba gal na ni, k l saa jannj fin nan a tuontunjua nan a tuontunpuo, nan a daabl nan saamɔ nba kul be a njak ni, ⁷Nan a bonkobit nan duo nani bonkobt, k sii tie jiet k tieni k i si di.⁸A saa kan bina njanlole l taal munlole, k bina na kul sii tie bina piinnan nan bina njannya. ⁹K njamaalii njanlole daa piik daal, sii tie biit njanml daale naatuuna sii pieb i tuu saa peb naatuuna i duo na kul po.¹⁰Binn nba wa bina piinymuu na sii tie nyikcabu binne i saa yaat k mɔnt niib kul nba duo na ni nan woluku ji be ; l sii tie bin njanne k tuli; sua kul saa njmat gaal u yent , k sua kul bia saa njmat kun u njak ni u danm buol.¹¹Bina piinymuu si tie nyikcaabu k tuli, i jii kan bul kpaanti, kuo ii jii kan jaan jiet nba k i k bul, k l piaa i tɔɔn k bia kan puol fiinj luona nba k i k njanmi. ¹²L tie nyikcabuu binne k n tuli k sua kul sii goli binn manj k u tie kasie. Ii sii di jiet nba k i jaan i kpaant nie.¹³Nyikcabu binn na ni, sua kul yent saa njat u buol ni.¹⁴Wunba koi u lua tinj kuo wunba daa u lua tinj u lua buolu ni, u njmat jii'nɔ k jii daa njmaab u njinja manj.¹⁵A yaa daa, fan got k laan tinj manj saa nan jiet bina njanjaae k saa tuu nyikcabu binliel nba baat na, k yin fit k di daauk.¹⁶Lii tie k bina na yaabi, a saa pukindaauk, k maan li sii tie jiet nannuu nie k b saa kuat tinj na. ¹⁷Sua daa kpann u lua njmaab'ɔ. sua kul i mɔk yentinnu binbenj u ni, k maan min kaagbennu, i ynnu e piake piak na.¹⁸Wein n sennii k bia sak n wannu, k i sii be i yaanma nie tinj nba k b saa kua nan ni. ¹⁹Tinj na sii naan jiet, k i i laat di linba kul k i luon, k sii be i yaanmani.²⁰Lii tie k i boi: t saa di bee bina njanlole manj ni, k maan t kan bul, t bia jaan jietii?²¹N saa tien yetjanm bina njanlob na ni, k jiet saa naan bina njanta yal. ²²Bina njanniin ia i jisa bul jiet, njan i sii di jekpelte, k saa tuu bina njannya ni , nan yuo nba ki tan saa jaan jepaant.²³I daa kuat tinni k caabni, k maan tinj tie n yale, k i tie nan sanme n buol, k n tuli k i kua lenj.²⁴Duo nba yaa ni kul k i saa yent k li tie i yal, i mɔk yaak k tan saa njmat daa tinj nba k i buo kuat. ²⁵Lii tie k a njinja tie lalas dannɔ k kuat u yiaal k tul sua. wunba mɔk yikuo, k tie u njinnyial saa bal k njmat daa yial nba k u njinja kuat na manj.²⁶Lii tie k nilɔ k mɔk ninkpiimɔ nba saa nmat daa k jen naan ni, u tanjii mɔkt yuo nba, u saa fit njmat daa tinj manj u tiaɔn. ²⁷U saa kan bina nba k u kuat k saa tuu nyik cabu binne, k ji fit la nba k wunba daa na saa la, k paau l likili njan ji fit yent tinj na. ²⁸U k mɔk sial k saa njmaat daa u tinj nba k u kuat na, l sii be daalɔ na nii ni e nan yuo nba k nyikcabu binn na tan baal; tinj na ji saa nyi daalɔ na buol k ji njmat k tie wunba daan kuat na yal.²⁹Lii tie k jasua kuat u njak, k l be duo nba k b ma juonn k liint. u mɔk yaak wun njmat daa la nyi daal nba k u kuat na k saa tuu binn yen kua. ³⁰jaan li tie l njak be duo nba ni k b maa juonn k liint, njan k u kan kit njmat daa k saa tuu ba kua dal nba k saa gbenn binn. l saa kpankin yuo kul wunba daa nan u yabuonna buole. u kan fiit nyi nyikcabu ni.³¹jaan nej nba be doi nba ninj k l ma yuonna na, i jiil k li tie nan salwaat na. bin nba yien na sa fit njmat daa b nej, njan lii tie k b k fit njmat daa i tuu jim nyikcabu binn ni. ³²jaan Leefit nba buolu njalin tuu saa fit njmat daa b nej yuo nba kul, k maan linba be b doi ni tie b yalaa e.³³Wunba daa Leefit nba njak, b saa njmat jiiɔ nyicabu binn ni njak nan duo nba k b yien na, li tie k b k fit njmat daa. k maan Leefit nba doi na ni, b nej tie b yale Israel waas sinsuuk ni. ³⁴jaan kpaant nba kpia k kook kiint Leefit nba doi k an fit kuat, k maan li tie b faal mɔk.mɔk nan mɔkmɔk³⁵Lii tie a njinja talas balɔ, k u nii banj k u kua kpia nan na, fii sonmtua, a bia si tuun n ae k tien buolnjaanɔ nba be i duo ni, njanne saa fit t k i linbin ki be. ³⁶A daa njan nyuat linba k a tulɔ kul paaki, ki tiin a yennu janmaani, njanne saa fit t k fin nan a njinja si be nan lieb. ³⁷A daa te k u pa nyuat likilii nba k i kpentɔ na k bia daa puuki nyuat jiet nba ki kpeetɔ na paaki. ³⁸Mine tie kaagbennu , a yennu, k din nyi naan ni Ejipt duo ni, a man tulii kaanaa duo, k mii tie a yennu nan balmɔni.³⁹Lii tie k a njinja kua k kpia nana k k talas baalɔ, k u koiu mɔnj k tula, a wuntien daabl, a daa t k u tuun daabtuona nan dabl na. ⁴⁰U kua nan na nan jua nba k a paou na, k u tuuma, k saa tuu nyikcabu binn. ⁴¹L sakl manj ni, a saa t k u nyi a njak ni, njua nan u waas, k b saa njmat u danm buol nan yijanm faal buol.⁴²K maan njanm tie n tuontunnae, k n din nyinnib Ejipt tinj ni, njanm, sua ji kan ban kuatib k bi be daabisin ni. ⁴³A daa diab diabik, ki mɔk yikuo b paak, njan k tiin a yennu janmaani. ⁴⁴Niib nba kook lintii na, a saa fit daa daabjua kuo daabpuok b buol. b kunkua buole k a tuu saa daa daabjua nan daabpuok.⁴⁵I bia saa fit daa buolgaani nba kua nan ni na waas, k niib nba k b maal'b i duo ni na saa kpant i faal. Ii saa fit jiib k tul i waas k bii tie i waas faal. i sii diab nan daaba na mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ⁴⁶jaan i njinjanm, Israel waas buol njannin, sua kan fit mɔk yikuo u lua pak k dinm kenkenmi.⁴⁷Lii tie k buolgaanu kua na ni k tan mɔk, k a njinja taalaa baalɔ k u kpia buolgaanu, k ji kuat u mɔnj k tul buolgaanu nba kua nan na kuo buolgaanu na njanisua, ⁴⁸Ii mɔk yikuo nan i njmat njanm daau, lii tie k u kuat u mɔnj u njinja sua saa fit njmat njanm daau k jen nannɔnaak ni.⁴⁹U baa naa bik,

kuo u baa naa bik bija, kuo u ninjanm jenc saa fit nmat daau k jen nannɔ, kuo u mɔnɔji tuun k tan mɔkt mɔkint saa fit daau u mɔnɔ. ⁵⁰U saa yet wunba daau na, k bin kan bina nba k u kɔi u mɔnɔ na k saa tuu nyikabu binn; likilii nba k u saa pa naan bin nɔan na sa kan bina nba k b daau e. li sie tie nan ba tuu jii nilɔ tuonn k paau bianba nae. ⁵¹L ii tie k bina tenn k yab, u saa pa k janɔ bina nba k b buo daau e. ⁵²Lii tie k bina tenn k wal k saa tuu nyicabu binn u saa kan pann manɔ k pa jan bina nba k b buo daau na. ⁵³U sii tie nan tuontunnɔ nba k b tuu ji'u k paau binn ninɔ bianba nae k saa tuu l bina. k wunba k u be u nɔak ni na daa maabɔ nan nimɔnn i ninbina ni. ⁵⁴Lii tie k sua kua k fit daau nan ba wann na buolu, b saa nɔa nɔa nan u waas nyikabu binn nba bat na ni. ⁵⁵K maan min yaa buole k Israel waas tie daaba, k tie n daaba nba k dan nyinib Ejipɔ tinɔ ni na. mine tie kaagbennu, i jennu.

Chapter 26

¹I da maa fak yennu, i bia da caant ciceli, i da maa pata k bia jit tana k tie yennu, i bia da caant siala tanne ki jiant'ɔ k maan n die yonmdaano i yennu e. ²I tien nan Saaba tie fuon daal, i dia ma ne be sian nba nan colint n tie yonmdaano e. ³I dia n senni, ki bia njanm ki colin n senni. ⁴N saa te k saak n ba yaa luon yuo nba k lin te k bonkukuot nba be tinj ni n nan k tiini n lon. ⁵I saa buol i dii k saan tuu katu yuo ki bona katu saa saan tuu bulu, i si mɔk jiet boncian, ya kua duo nba ni sial kan tie ni. ⁶N saa te i binbennj i njan i dual sial kan baal k mab ni n saa buon bonkob biit b kan baal nan toab i paak. ⁷N saa bel i datai bin cial, ki bia saa kpib. ⁸I niib banjmu saa wei b niib kobik bin cial, i kobik saa bel b niib tusa piik, k tan kpib. ⁹N saa kon i paak n saa tuli waas bonciann n si dia n mopoti na ni yuo kul. ¹⁰Ya sii jaan linba sii yab bonciann, k yin fit ki be nann lin wei ki taant bokpela, i tuu saa nyin bokpela nja kuan bonpaana. ¹¹N saa tien n binbe buol i sunsukni n bia ji kan tunn i puol po. ¹²Min nan yim si som n sii tie i yennu ki mun tie n niib. ¹³N tie yonmdaano i yennu e, wunba yin ni Ejipt duo ni ki ji k tie daba, maa din biil panj nba k Ejipt tieb din mɔk i paak na, i sii sonm nan yugontl. ¹⁴L i tie kik colin n k dia n yiikot faanu. ¹⁵Li tie ki nyik n mopoti na k bia lu n senni k nyik n yiikot nba nyii n buol, ¹⁶I saa la ma saa dat i tuba bianjnba ma saa tunn i paak nan nmatu, kuun nan gbanantont, bona saa di ninbina k mua gbanant, i bul njan i kan jii sial : I datai saa di l kul. ¹⁷N saa tunn i paak, i datai saa kon k paaki, bin nba nanmi na bi saa paak i waas k i sii tiin k sua k bieli. ¹⁸Nan i kul na li tie k i k gbat n maan n saa dat i tuba k i cie nan taal munlole na i biit paak. ¹⁹N saa biil i yudant panj, n saa te k sanpaak n wakl nan kut na. K i tinj mun saa wakl nan lik tann na. ²⁰I saan gbenn i panj njan i kan la sial, tinj kan nan sial, k tiini mun kan lon sial a luona. ²¹Li tie ki yet k k duu n paak, k k luon yin sokl n maan n saa dati tuba k l cie nan taal mun lole na i biit paak. ²²N sa baal nan bonkob biit k bin k bin kpi i waas. K suol i i bonkobt k tennib waam na, i soni si tie tanbini e. ²³Nan lin nba kul i ki nyik k lebt i binberj k bia nyik n, ²⁴N mun kan nyiki n saa dat i tuba k l cie nan taal munlole na i biit paak. ²⁵N saa baal nan tab i paak, k biil n mopoti na, i taan lieb i duo ni yuo nba n saa te k niikuk n baal i paak k n saa jii tie ni i datai nunm ni. ²⁶N saa waan i jiet tulu, i puob piik tuu saa lakin ki pul panu diu k yenkua ni k i tuu saa biit jiet wan wan k tul lieb k i saa libin dii l kul, njan k kon bia mɔk i. ²⁷K li leki tie linba tul yun njan k i k sak gaal n sennu. ²⁸N sii be nan wutuol, ki njmant i paak, k te k i tubtatu n pukin taal fuunu munlole k gal sinsin yal na. ²⁹K kon tan saa paak i k lin te yin njman i bonpoi nan i bonjai. ³⁰N saa biil i tingbana nba be kunkona ni, k bit i bonnunubit binbinta, k lu i gbanan-kpiena na i pata nba baa na paak. ³¹N saa te k i doi n kpant langbent, ki biil i jiant bua, ki yiet i malunj. ³²N saa biil i duo, ki lin yal lut i datai nba saa kua lenj na. ³³N saa te k tobii n faai, k yati k yin kua digbangana ni, k i ti nii n bial yann k i doi n kpant langbent. ³⁴Ki tinj na saa la fuon bina nba ki bo k tulua fuon na k lin dual yann k foi, njan k i be daabisin i datai tinj ni. ³⁵Yuo nba kul ku saa biil u saa la fuon k gaal waa tuu be. ³⁶N saa te ki jananni n kua yinm nba be datai tinj ni na, ki li leki tie k wounj daa tutuut paak njan k yin cial i saa cial nan b waa bieli tob ninj na ki saa baa tinj ni, njan ki dataak k waai. ³⁷I sii liat lieb, njan k sua k waai k i ji tan kan fit kon nan i datai. ³⁸I tan saa kpo datai tinj ni e, ki datai tinj saa buonti. ³⁹Yim nba saa tenn ki mɔk manfuol i datai tinj ni na tan saa di fala k man i yanbonn paak nan i yananm yanbonm paak. ⁴⁰L tie k bin mɔ kuonjann k ban b biit nan b baanba biit nba k b tun k tulin k biilin. ⁴¹B biit paak b saa bann nan n donn wutuol b paak k saannanm b datai tinj ni bin sakin b paal nba waaki na a bin pa b biit paak. ⁴²N saa tial n molol nba k n lol nan Jakɔb nan Isak nan Abalaham na k njanm tial n masonn nba k n senn nan n saa tul tinj na. ⁴³B saa nyik tinj na lin dual yann k foi k dual salwɔk k b k kpia lej k bin mun pa paati na baa yet k gaal n wannu nan n senni na. ⁴⁴Njan baa lek daa be bi datai tinj ni na n kan nyikib yann, n bia kuotib, k l kan te min nan njanm molol n pot. K maan min i tie kagbennu bi yennu. ⁴⁵N aa njanm tiat n molol nba k n din lol nan yananm na njan na k din nyinib Ejipt tinj ni a digbana laa nan n tie kagbennu b yennu. ⁴⁶Lin nba kul te k wannu nan senni nba ki kagbennu din tul Mois Sinai jua paak, a wun wann Israeɛl tieb na.

Chapter 27

¹Kaagbennu yennu yet Mois a : ²yetl Israel tieb ; li tie k sua sat mɔb nan u saa jii nilua k tul min yennu u mɔk pann k saa paa l i tie k u tan luon nilua manɲ. ³l paati e na ; jua nba la bina piinle k saa tuu pinluob u paati si tie likbna piinmɲu. ⁴Puo mun si tie likbina piintaa. ⁵bik nba mɔk bina ɲanmɲu k saa tuu piinle u paati tie likbina: bonjak tie likbina piinle, bonpuok likbina piik. ⁶Bik nba jii mɲaatik k saan tuu bina ɲanmɲ, bonjak tie likbina ɲanmɲu k bonpuok likbina ɲantaa. ⁷nilua nba gal binaa piinluob, jua tie likbina piik nan ɲanmɲu k puo tie likbina piik. ⁸l i tie k sua tie nandaanua k kanfirt pa likli nba k b wann na wun baal nan nilua manɲ manntua buol k manntua na saa wann u npaati k lin jannɲ bianɲ nba k daanua na saa fit pa. ⁹l i tie k mɔsonn na gaan bonkobuk nba ɲan nan yenpiini l bonkobuk tie yennu yal'e. ¹⁰K l daanua j kan pa bonkobilua ɲaan gaalua lie tie k u tun nna ɲaan banle manɲ kul tie yennu yab e. ¹¹ɲaan li tie k mɔsonn na gaan bonkobuk nba k ɲan nan lin man n malunɲ k tul yennu daanua na n jii bonkobuk manɲ k saan nan nua manntua buol, ¹²k manntua na n saa senn l paati k jannɲ l ɲant nan l biit, waa yet liba saa set. ¹³k l i tie k daanua na luon k wun dai e wun pa l dauk k bia pukin likli l bɔktu munmɲu ni yennkua. ¹⁴l i tie k sua jii u ɲaak k tul i e, manntua e saa senn l ɲant nan l biit daauk k manntua nba saa senn linba ɲanne saa tuo. ¹⁵K l i tie wunba jikt tien yennu na bia luon wun mɲat dai e wun pa l daauk k bia pukin likli l bɔktu munmɲu ni yenn kua. ¹⁶K l i tie k sua bɔktu kpaaub k tul yennu b saa senn l daauk k lin jannɲ nan bonbuoli bianɲ nba saa bul l yial e k bɔlgbinn sii tie piinmɲu. ¹⁷l i tie k u jii tinɲ na k tul yennu nɲikcab binu na ni e l daauk sii tie l bannu e. ¹⁸ɲaan l i tie k nɲikcab binn na gal gbenn manntua saa bikin k got bina nba tenn k saa tuu nɲikcab binn nba waa na, k j senn tinɲ na daauk k l i waal. ¹⁹K l i tie daanua nba jii tinɲ na k tul yennu ɲaan tan luon wun mɲat daa i e u saa pa l daauk k bia pukin likli l bɔktuu munmɲu ni yennkua. ²⁰l i tie k tinɲ daanua k mɲat daa tinɲ na yennu buol ɲaan kɔi k tul sua ɲaan tan luon u j kanfit daa. ²¹K nɲikcab binliel nba waa na b saa nɲinn tinɲ na paanu ni k l sii tie yennu faal, k manntieb sii yen ²²l i tie k sua jii tinɲ nba k u daa k tul yennu, ²³manntua na n bikin l daauk la jii l yuo nan bina nba bial k saa tuu nɲikcab binn k daanua na saa pa l likli daal manɲ ni k likli na sii tie yennu yal. ²⁴Nɲikcab binn na ni b saa jii tinɲ na k tul wunba bo kɔi na, n na i ka u maalu. ²⁵bona kul daauk sii tie yonm nan bianɲ nba k yadanm wann na e. ²⁶Bonkobit kul mal sinsina tie yennu yal e k sua kanfiit jii k tul yennu biak'i. ²⁷l i tie k i tie bonkobuk nba mɔk biit, u mat sinsinn bondaanua saa fiit mɲat daauk pa k pukin bɔktu munmɲun ni yenn baa senn daauk bianɲ nba na paak. u k i mɲat daau manntua saa fit kɔi k tul sua waa luon daauk bianɲ nba. ²⁸Sua kan mi fit kɔ kuon k mɲat daa linba kul ku cab yennu, laa tie nisalik ami bonkonuk, n na e ka tinɲ l kul saa kpant yennu yal. ²⁹l i lek i tie nisaalik gbaa, wunba k b j'i u cab yennu i j laa mɲat daau k bin kpiu. ³⁰i jii i jiet nba k i kuo piik ninɲ yenn k tul yennu laa tie jebin kuo tiluana l i tie yennu yal. ³¹k l i tie k sua luon wun mɲat daa i e wun pa l daauk nba tie bianɲ nba k bia pukin likli l bɔktuu munmɲu ni yenn kua. ³²l i tie nei, pei nan buunii e bonkobt piik ni bonkob yenn saa jii tul yennu e. ³³bonkobdaanua kan gann waa luon linba banle kul sii tie yennu yal e, u bia j kan fit ɲmat daa nan yennua waa. ³⁴senni ne k yennu lin tul Moisi siinaai jual paak a wun wann Israel tieb

Numbers

Chapter 1

¹Yennu din pak nan Muois sinaii kun kuok paak yennu lanbonɲ ni, baa din nyii Egypt tinɲi l bina ɲanle puolpo, ɲmaali ɲanle ninɲ dasinsin daal, k yet a : ²Tikt Israel waas kul k tiem ni kant, b malu nan b baa nba na kuut, k kant bonjaï kul sana. ³Jab nba mɔk bina piinle k saa, k jarɲ nan bin dia jatiat, Fin Aalon, sa tiem nikant k bɔt, bɔt tib. ⁴buolu kul si mɔk nilua, kuu tie b baa ɲaak sakua. ⁵Dam nba si be nii saanae na, Lubenn lubenn: elitsuul, schedeul bik yab ⁶Simeon yab : selemi, Tsuticadaï biija ⁷Suda yab: Nason, daminadab bik ⁸Issaca yaab: Netanel, Tsual biija ⁹Sabulon yab : eliab, Helon biija ¹⁰Soseph Wass Elaïm yab elisama damihuel biija, manase yab : gamliel, pedesul biija ¹¹Benjamin yab, Abidan, Guideoni biija ¹²Daan yab; Abisel, damisadaï biija ¹³Abel yab, Paguil, doclan biija ¹⁴Gaael yab eliasaf, Deul biija ¹⁵Neftali yab; amla, d'enan biija ¹⁶Binba kbin din yiim tin taanu nanɲe na. buolu kul bat biija nan Israel tinɲ ni saakab. ¹⁷Muois nan Aalon din jii jab nba k b din gann bi sana ne, ¹⁸K j din yiim tintaanu ɲmali ɲanle ninɲ daasinsinn daal. B din kaam nakuuk, nakuuk nan ɲaak ɲaak. K kaan jab nba mɔk bina piinle K saa. ¹⁹Muois din kan niikant manɲ sinaii kunkuok Paak e nan Kagbenu nba din Waano bianɲba na ²⁰B saa kaan luben Waas, nua nba tie Israel bikpelik, nakuuk, nakuuk, nan ɲaak, ɲaak, nan binba mɔk bina piinle k saa k saa fit dia kunkonn jatiat ²¹luben buolu niib nba k b kamm niikant na tie tusaa piinna nan ɲanlob nan kobii ɲanmu ²²B

saakan Simeon waas, lin ba tie b nakuuk, nakuuk, nan nyaak, nyaak, k kan binba mɔb bina piin le k saa, k mɔk panj k saa fit dia kunkonn jatiat. ²³Simeon buolu kul niib nba b kamm tie tusaa piinjmu nan njanyia nan kobiinjantaa²⁴B saa dian gad waas, lin ba tie yeja nejii, b baanba nejii, k kan binba mɔk la ji bina piinlee k j saa, k mɔk panj k fit dia kunkonn jatiat. ²⁵Gaad buolu niib kanntie Tusaa piinnan nan njanjmu nan kobiinjanlob nan piinjmu. ²⁶B saa kan suda waas, nakuuk, nakuuk, nan nyaak, nyaak, nan'binba mɔk bina piinle k j saa sana, binba kul saa fit tɔb ²⁷Suda nakuuk kulnba kbkan taan tie tusaa piinle nan njanna nan kobiilob²⁸B saa kaan d Issacal waas, nakuuk, nakuuk, nan nyaak nyaak, nan binba mɔk bina piinle k saa k saafit dia kunkonn jatiat. ²⁹D Isacal buolu kul kann taan tie tusaa piinjmu nan njanna nan kobii njanna. ³⁰B saa kann sabulon waas, nakuk, nakuk nan nyaak, nyaak, nan binba mɔk bina piinle k saa k fit dia kunkonn jatiat. ³¹sabulou nakuuk kul niib kann tie tusaa piiny mu nan njanle nan kobiinjanna³²B saa kann sos ef waas nin eflaīm waas nakuuk, nan nyaak, nyaak, k kan binba mɔk bina piinle k j saa k saa fit, dia kunkonn jatiat ³³Eflaim nakuuk kul niib kann taan ke tusaa piinnan nan kobiinjmu³⁴B saakan Manasse Waas, linba tie naknuk nakuuk, nyaak, nyaak nan binba mɔk la jii bina piinle k j saa fit dia kunkonn jatiat ³⁵Manase nakuuk niib kann taan tie tusaa piinta nan njanle nan kobiinjanle. ³⁶B saa kaan Bensamin Waas, nakuuk, nakuuk nan nyaak, nyaak, nan bin ba mɔk la jii bin piinlek saa k fit saan tɔb ³⁷Besamin nakuuk kul nub Kann taan tie tu saa piint nan njanjmu nan Kobiinjanna³⁸B saa kaan daan waas, naknuk, nakuuk, nan nyaak, nyaak, nan binba mɔk bina piinle k saak saa fit dia kunkonn jatiat ³⁹Daan buolu niib kaan taan tie tusaa piinlob nan njanle nan kobiinjanle. ⁴⁰B saa kaan d'asel Waas, haakuuk, nakuuk nan nyaak, nyaak, nan binba mɔk bina piinle k saa k saa fit dia kunkonn ja tiat. ⁴¹Diasel nakuuk niib kaan taan tie tusaa piinna nan yenn nan kobii njanmu⁴²B saa kaan Nefthalie waas, linba tie nakuuk, nakuuk, nan nyaak, nyaak, nan binba mɔk bina piinle k saa k saa fit dia kunkonn Jatiat ⁴³Nefthalie nakuk niib kul kann taan tie tu saa piinjmu nan njanta nan kobii njanna. ⁴⁴binba ne Muois nan aalon din kamm nikant k pukin jab piik nan banle nba din tie bat nba Waas Israel na, nyaak kul din mɔk baa e. ⁴⁵Israel waas nba. kul k b din kamm niikant nyaak, nyaak, la jii binba mɔk bina piinle k saa. dia kunkonn jatiat. K saa fit saan tɔb. ⁴⁶B kul din taan tie tusaa piinlob nan njanta nan kobiinjanjmu nan piinjmu. ⁴⁷Lefiit bannba din be b baanba nakul nin na din pukin niikant nin ⁴⁸Yennu din pak nan muois k yet a: Muoiis a: ⁴⁹A daa Kann leti nakuk, k bia daa kann Israel duo sunsukin waas. ⁵⁰Tulin letii nba Yennu lanbonj, nan bonsial kul nba be lej k bibe lanbonj manj nin ki dia bonsial kul k tun nann tuonn. K ji si dua lintl lenbonj. ⁵¹Litie k lanbonj nan tan saa saan, lefit nba e saa waan; you nba k lanbonj nan saa caan, lefit be saa caan; l tie sa mua nba na kin lej u tubj manu si tie kume. ⁵²Israel waas si dua b lanbont ninje k dansua kul kpia u falinj b bɔktunin. ⁵³jann lifii teeb saa caan b lanbont k lint siala lanbonj na, kiguu k sua ta saa mann nakin lej k donn n wutol, k lifiit nba si guu siala lanbonj. ⁵⁴Israel waas tun an kagbenu nba wann Muois a wun tun na - k b tunm na.

Chapter 2

¹Kaagbe nuk pai nan Mooiis a : ²Israel waas kul tan sa caan b kani b buolu Falenn buole, nan b baa-nba nba wannib nei ninj bianjinba na b saa caan k lint yennu lanbonj nee³yendo po, binba tie suda buolu na bi be nanb Falenn, nan b sijenm. Suda buolu saakua tie Naasonn k u tie Aminadab bijaj ⁴u sijenm kann tie jabtusa piinlole nan kobii njan luob. ba bo kan m k b jan bianjinba e na.⁵Isaakal buol u saakua Netanel sual biajakanj si be k kpiab, ⁶u sijenm kann tie jab tusapiinnjmu nan. nanna nan kobii nanna. ba bo kunm kb jan bianjinba e na.⁷K sabulon buolu ni saakau tie Eliab k u tie Helonn bija, ⁸u sijenm kann tie jab tusaa piinnjmu nom njanlole nan kobii nanna, ba bo kanm k b jan bianjinbae na⁹Suda Kann ni tie jab tusa kobik nan piiniin nan njan lobe nan kobii nanna. ba bo bianjinba e na. Suda buolu paabue sa gal sinsin.¹⁰Ruben kannj si be yaannj po nan b falenn, nan b sijenm. ¹¹Ruben buolu saakua tie Elisul k u tie sedel bija, U sijenm kann tie jab tusaa piinna nan njanluob nan kobii nannjmu. ba bokaanm k b jan bianu - nba e na.¹²Simeon buolu Saakua selumiel k u tie sulusadai bija u kannj si k piab, ¹³u sijen m kann tie jab tusaa piinnj mu nan nanyia nan kobii nantaa. babokaanm k b jan bianjinbae na;¹⁴K Caad budu saakua tie Eliasaf k u tie De wel bija, ¹⁵u sijenm kann tie jab tusaa piinna nan nannjmu nan kobiinjanluob nan piinnjmu, babu kan m k b jan bianjin nba e ne.¹⁶ruben kannj ni, nan ba bo kanm k b jan bianu-nba yenn nan kobii nanna nan piinnjmu. Tuben buolu paabue si waa munle.¹⁷Lefit tied sii sonm nan yendu lanbonj k l fuo sinisik ni, k buolu kul si sonm ki waa nan bianjin-nba k b caant b kani ne. k buolu kul si sonm ki waa bianjin. mba k b caant b kani ne k sua kul be paabu-paabu nan b Falenn.¹⁸L yenbaa po, Eflaim si jenm kannj si be nan b falenn. Efraim buolu ni saakua tie Elisa ma, ku tie Amihud bija, ¹⁹k b kann tie jab tusaa piinna nan kobii nannjmu. babo kanm k b jan bia nu nbaene²⁰ma nase buolu kannj si kpiab, k b saakua tie Gamaliel, k u tie pedasul bija, ²¹u sijenm kann tie jab tusaa piintaa nan njanle nan kobii njanle. Babo kanm kbjan bianjin-bae ne;²²k bansamin buolu ni saakua tie Abidan Gideon biija, ²³k u sijenm kann tie jab tusaa piinta nan nannjmu nan kobii nanna. ba bo kanm k b jan bianjinba e ne.²⁴Ephlaïm kannj ninj b bo kanm k b kul taan k tie jab tusaa kabik nan tusaa nanniin nan kobiik. b buolu pabue si waa mu ntaa po.²⁵Ddan kannj si be yaandonj po, nan b falenn, nan b siijenm. Daan buolu saakua tie Ahiesel ki tie Amisadaï biija, ²⁶u sijenm kann tie jab tusaa piinlobe nan njanle nan kobii njanlole. ba bo kan m k b jan bianu. nba e ne.²⁷Asel buolu kannj si kpiab, k b saakua tie paguiel, ku tie oklan biija, ²⁸u sijenm kannj tie jab tusaa piinna nan yenn nan kobii nannjmu. ba bo kan m k b jan bianjinba e ne;²⁹K Neftali buolu saakua tie, Ahila, k u tie Enan biija, ³⁰K u sijenm kann tie jab tusaa piinnjmu nan nantaa nan kobii nanna, ba bo kanm k bjan bianjinba e na.³¹Dan kannj ni b kann kul taan k tie jab tusaa kobik nan piinnjmu nan njanlole nan kobii njanloob. nanm n sa juond nan b falenn.³²Israel tieb nba k b din ka nm buolu buolu manje na. Binba kul k b din kan m kb taan kani; nan bsi jenm lintie jab tusaa kobii njanluob nan tusaa njan taa nan kobii nannjmu. ³³B din k kan lefiit tieb k puk in Islaeltieb ninj nan bianjinba k yennu din yet mooyiis.³⁴K Israel tieb tun nan bianjinba k kaagbenu wan Mooyiis a bin tun ne, k caan b lanbont k be kaan, kaan sua kul nan u faleny, k bia sonm paabu-paabu sua kul nan u njaak niib.

Chapter 3

¹Gotl Aarɔn nan Muoyiis maalu, yuo nba k kaagbennu din pak nan Muoyiis sinai jual paak na. ²Gotl Aarɔn waas sana : Nadab, tie u bikpelik, nan Abihu, nan Eleasar nan Itamar. ³L tie Aarɔn waas nae k b din kaanm k muan kpan nba nɔami, b paak. A bii tie manntieb. ⁴Nadab nan Abihu, Kaagbennu din kpɔi'b. k maan b din mann malunɔ nba k tuok tul'o, you nba k b din be sinai paanpienunɔ ni na; bsua din k mɔk bik. Eleasar nan Ita mar din tie mann tieb, k sua b baa Aarɔn daa be u manfuol ni. ⁵K kaagbennu pak nan Muoyiis k yet a : ⁶Baat nan Liefi buolu, k tan senn'b manntua Aalɔn nunm ni k bii tie u sonmtua tuonn⁷k b sii tuun ganu k nɔami n lanbonɔ na ni, nan niib tuona ni lanbonɔ na buol, b tuona sii tie n lan bonɔ na tuonae ⁸B sii goli k nɔami linba kul be lanbonɔ manɔ ni, k bia nɔami niib na paak nɔanma. B tuona sii tie n lanbonɔ na ni tuonae⁹Jiin Liefi tieb na k tul Aarɔn nan u bonjai; k b saa jii b mɔnɔ k cab kii tuun kii tien Israel tieb. ¹⁰A te k Aarɔn nan u bonjai k bii tuun manntieb tuona; nɔan saam, nba baal u tubdatu tie kuune¹¹K kaagbennu pak nan Muoyiis k yet a : ¹²Gotl n jii Liefi nba Iislael waas sunsuuk ni, k b saa set waakpeli taal ni, Iislael waas waakpeli na Liefi nba, n jii sii tie n niib ¹³k maan bi kpeli kul tie yabe; laa nyii, dual nba k n din faa Ijɔpt duo bikpeli kul k kpɔiib na, l yuo k n din te k Israel bikpeli kul tie n yab; l niib nan l bonkobt kul: tie n yabe. Mine tie kaaybennu¹⁴Kaagbennu pak nan Muoyiis sinai paanpienunɔ na ni k yet a : ¹⁵wun tien Iislael waas nikant, Noakuuk Naakuuk nɔak nɔak. A tien bonjai nba mɔk nɔmaalk k gal n na kul nikant ¹⁶K Muoyiis tien nikant nan kaagbennu nba waan'o bianɔnba na¹⁷Na tie liefi waas b sanae na: Gerson nan kehat nan Melaali ¹⁸Gotl Gerson waas sana Libni nan sime. ¹⁹Gotl kehat waas Sanaena: Amram nan Jitsehal nan Hebron nan usiel; ²⁰nan Melaali naakuuk bonjai sana Machli nan Muschi. nɔanme tie Liefi k nɔatieb nan b naankuut. ²¹Gelson naakuuk ninɔ k Libni nan Sime nyii. nɔanme din tie Gelsonit nba buolu. ²²Binba k b din kanm nikant, k piin nba mɔk nɔmaalk, k gal nna b kul kann din tie tutaa nɔanlɔle nan kobii nɔanɔmue. ²³Gerson buolu jii din saan caan b kaanɔ Yennu lanbonɔ na lanpuol yonbaa poe. ²⁴B din jii Eliasaf, wunba tie Lael bija nae k u tie Naakuuk na sakua. ²⁵Gerson buolue din goli lanbonɔ na nan l nuak ni bondɔknkala, ²⁶cincienn nba sii duak lanbonɔ na luolu k lint Lanbonɔ na nan malun binbitl na kul po. Nan cicinɔnn kala nba juan tanmɔb na ku po. nan l nɔmiit, nan l tuona kul. ²⁷Kehat maalu nan u yaabuona, Amlamit nba buolu nan Jitsehalit nba buolu nan Heblonit nba buolu nan usielitnba buolu nɔanme taan tie kehatit buolu ²⁸Bonjai nba kul din dii nɔmaalk kuo k gal nna kul kann din taan ktie tusaa nɔanniin nan kobii nɔanluobe. nɔanme tie binba sii nɔanmi yennu lanbonɔ na. ²⁹Kehat naa kuuk din caan b kaanɔ yennu lanbonɔ na niidu poe. ³⁰B din jii Elitsafa, k u tie b naakuuk sakua, usiel bija. ³¹nɔanmie din goli mɔlɔl lakl, nan taabl nan fidsentl, nan malunɔ binbinta, nan bona nba k manntieb tuu sii dia k tuun tuonn nɔant buol, nan cincenn jba juan nɔant buol, nan cincenn nba juan nɔant yaa nɔant tan mɔb ni. nɔanmie din goli tuona nba naan nna kul paak. ³²Manntua Aarɔn bija Eleasar e din tie Liefi buolu sakua, nɔuae din goli donm nba tuun nɔant buol na kul. ³³Merari naakuuk ni e k Machli nan Muschi, nɔei nyii. nɔanme Melaaliit nba ³⁴Bonjai nba din dii nɔmaalk kuo k gal nna kul kann din taan k tie tusaa nɔanluob nan kobii nɔanle ³⁵Merari naakuuk din caan b kaanɔ yennu labonɔ na niiganɔ poe. B din jii Tsurriel, k u tie Abihail bija, k tien'o b saa kua. ³⁶nɔanmie din goli yennu lanbonɔ na dacaata nan da fuot nan daat nba mɔk. buota, nan lanbonɔ manɔ bona kul. ³⁷nɔanmie bia din goli k nɔamii gansenta kpai, nan nɔmiit nba tie gungonɔ nan l lanpuol bansuor kara. ³⁸Mois nan Aarɔn bonjai nɔann din caan b kaanɔ Yennu lanbonɔ na yendo poe. nɔanmie din go lik nɔamii nɔant lanbonɔ na Israel tieb paak. nɔan saamɔ nba nakn u kub datuu sii tie kuume. ³⁹Liefi nba nba k Muois nan Aalɔn din kanm nikant nan kaagbennu nba wannib bianɔnba na, b maalu ni, bonjak kul nba mɔk nɔmaalk k gal tie tutoa piinle nan banle⁴⁰k kaagbennu yet Muois a : tient ni kant Iislael waakpeli nba tie bonjai k be Iislael buolu ni Laa jii nɔmaalɔ k gal i kanm k dian b sana. ⁴¹A jii Liefitnba k bii tie n yab, Min kaagbennu A jiib sennib Iislael waakpeli yial ni, k jii Liefi tieb bonkobkpeli k sennib Iislael tieb bonkabkpeli yial ni⁴²k Muois tien nikant Iislael waakpeli kul nan kaagbennu nba wannɔ bianɔnba na: ⁴³waakpeli nba la nɔmaalk nɔmaalk kuo k gal nna k b din kan b sana tie tutaa piinle nan nɔanle nan kobii nɔanle nan piinlɔle nan bantaa⁴⁴k kaagbeenu pak Muois a: ⁴⁵Jii Liefit nba k bii sie Iislael waakpeli yial ni, k bia jii Liefit nba nba bonkob kepeli k sennib b bonbonkobkpeli yial ni. N tie kaagbennue. ⁴⁶Israel tieb bijakpeli na nba yab k gal liefi jab kobii nɔanle nan piinlɔle nan bantaa na, l paak i daa waakpeli manɔ k yent'b ⁴⁷A pa sua kul yul paak likbina nɔanɔmu, nan baa kikii likli bianɔnba na ⁴⁸A jii likli manɔ k tui Aalɔn nan u bonjai. k lii tie likli nba saa jii daa binba gaal Liefitnba na ⁴⁹K Muois gaal likli manɔ niib na buol, k l tie likli nba k b saa daab k ennib Liefit nba yial ni ⁵⁰k u gaal Iislael waakpeli manɔ liklim k ltie: tusil nan kobii nɔantaa nan piinluob nan nɔanɔmu, nan laa boi nɔant buol buanɔnba na. ⁵¹K Muois jii likli nba b saa jii daab na k tul nan u bonjai, nan kaagbennu nba wann bianɔ nba na, k Muois tun nan kaagbennu nba Wannna

Chapter 4

¹Kagbenu din paak nan Moïs nan Aron a: ²kaninnk lukt kehath waas Levi waas ninj, b yaja ñaak nan b baa nba ñaii. ³La piin binna piinta K saa nan bin na piimuu binba dakt nan b tuun tuun, motaɔk lambɔɔ ni. ⁴Kehath waas tuon tie b tuun ñaant lambuonj ninje. ⁵B kanj sin-siet yo Aron nan u buojaii n balk jont cen-cen nba duak nek pin molol lakl. ⁶B saa jii gbanfal kaal K paal paak naa jii pinj nan cencen-bor gbatl ñaa jii guan daa solka. ⁷B saa lat cincen-ban-gbakl yet-ñaamtal pak ñaa b jii tuan kutsani, galet, kutsin-bit nan kusanbita. yet ñaam pak, yakul kpanu sibe. ⁸B saa jii cencien-gbakt-bon K paan l bona pak ñaa jii pobin nan gbanfabl kal K juab guta K kuokinj tablmannj. ⁹B saa jii cen-cen pupol-bonn K pin fitl nan mui nan libona, nan tanpin seni, nan kpam seni limba kuul saa tuon utuan. ¹⁰B saa jiiu K pobnua gbofabl-kal ninj K paanua lianñ pak. ¹¹B saa jii cen-cen-bon-wuwul K taant lik-kut benbintl pak K pɔbinj nan gbofal-kal ñaa jii tuu da suolka. ¹²B saa jii bona nba kuul kb diaa K tuun nan tuon ne K baal nann siamba kajakbdk pɔbinj cen-cen-bon-wulwu ninj, K bie pɔbin gbɔfut-kaow ninj, K jii K paan lianñ paa K. ¹³B saa wot tan peet binbintl pak ñaa, laat cen-cen-gbakl na ñaan lipak. ¹⁴B saa jii u tuon tuun tiat kul K paa l paak, muani, diti, juki, boba, benbitl bol tuon tuun tiat kul. B saa paa l pak buokobt-gbɔnj, ñaa b jii gaan bonguta. ¹⁵yobak Aaron nan u waas tanpin motaɔk lanbɔnj nan l tuon tuun tiat kuul, kehath nanu waas kuul saa bal kanj ninj kjii l buona. Ñaa b kan sii ñant bona. K duukn nan btiin janm ami nan b saa K po. Tuon nba K bowan kehath waas motaɔk lambɔn niee ne. ¹⁶Eléazal mantua Aaron bija, ñuuee tie fitl kpan gutua, nan talali nbaa nubl K mañ kpanm b K tie yiedu paab ne, u bie sitié yiendu salk gultua, nan limba tie tuon tuun tiat motaɔk lambɔnj ninj. ¹⁷Kangbenu pak nan Moïs nan Aaron a: ¹⁸I daa ban K juabi kehathites bolu man b ñai K want l evit enba sinsikini. ¹⁹Tiet man na K tulb K bi be K daa K penn litie kbnankinj kasi buol. Aaron nan u waas i bal b saa waan sua kuulu buolee. ²⁰b kan ban kua K laa ñant bonna nee, bi laa b saa kpoe. ²¹Kangbenu pak nan Moïs a: ²²Kaninj Guerschon waas b ñaii, b ba nba nan b yadam. ²³A saa kan, K piin bimba mɔɔk bina pita kaka nan bina pimuu. Bimba kuul danj nan b tuu tuan motaɔk lambɔni. ²⁴Guerschonite yaja ñaa tuona e na, tuon nba K b saa tuun, nan tuon nba kbkan tuun. ²⁵b saa jii motɔk langouj bondɔkinkal nan u gbanfal kal nba paa l paak ne, nan motaɔk langouj tamolota. ²⁶cen-cen nba K blat tinij, nan cen-cen tanolote man gmiit nan laanpol taan molota, nan tuon tuun tiat nba kuul be, K bi dia ki tuu tuon nba kuul K b buii. ²⁷Tuun ninj, Guerschonites waas si tie tali yee Aaron waas bol tuun nba kuul k b saa tuun ni, b tuu saa juab buona nba kuul K bal nan ne K teebee. B si mok yiko b paak. ²⁸Tuon nba K Guerschonites yajam b waas si tuu ne na, ki buak Ithamar manteeb Aaron biya. ²⁹A saa kan Melali yaja ñaak nan b ñaii nan b ba nba. ³⁰A saa kan K pii bina pita ki saa nan bi na pimuu binba saa fiit K tuun tuon motaɔk lanbɔnj ni. ³¹I gnuan man ba tuuli l ba e na. Ki si dia K tuui motɔk lanbuonj ni: jat-dong teba, kuta, koki nan yankl. ³²Dasenta nba kokint lanbuonj nan l bonk polka nan lanbuonj utlota nan ñmiit, nan linba kuul kibbi jiit cant lanbuonj. ³³Kalali yajam nan u waas tuon ne na motaɔk lanbɔnj ni K b si waa K buak Ithamar mantee b Aaron bija. ³⁴Moiis, Aaron motɔ-kpanbal gbinñl waas K din kan Kehathites waas: B yajam, b ñaii nan b ba nba. ³⁵Bin ba kual bina din danj pita K saa nan bina pimuu K dakt nan b tuun tuon motɔk lanbɔnj ni. ³⁶Baa din kan binba nan biyaj ñaak dintie tuuta ñanlee nan kobi ñanlolee nan ñan muu. ³⁷Baa din kan Kahathite yajam nan u ñaii nba din tuu tuon motɔk lanbɔnj ni. Moiiis nan Aaron din kan nan Kangbenu nba din pak waan Moiiis ne. ³⁸Baa din kan Guerschon waas b yajam nan b ba nba ñaii, ³⁹la jii bina piita K ñal bina piimuu, binb kuul ñaan nan b tuun motɔk lanbɔnj ni. ⁴⁰Ba din kan binba, b yaja ñaak, nan b ñaii, nan b baa din tie, tuu ñanlee nan kobi ñanlob nan piita. ⁴¹Ba din kan Guerschon yajam nan u waas tuun-e-na. Moïs nan Aaron-e-din kanm nan Kangbenu nba din waan Moïs ne. ⁴²Ba din kan malali yaja ñaak nan b banbaa ñaii, ⁴³din pii, bina pita K saa bina piimuu binba din dakt nan bin tuuj tuon motaɔk lanbɔnj ni. ⁴⁴Ba din kan binba b yaja ñaak din tie, tuta ñanta nan kobi ñanle. ⁴⁵Ba din kan Malali yajanm ñaa e-na, nan Kagbenu nba din wan Moïs K ñua nan Aaron kan ne. ⁴⁶Levite nba nba K moïs nan Aaron nan Islael beet waas din kanm, bi yaja ñaak nan b ba nba ñaa e-na. ⁴⁷La pii bina pita K saa bina piimuu binba dakt nan bin tuu tuon motaɔk lan buonj ni-naa. ⁴⁸Ba kan binba b tie tuta ñannñ nan kobi ñamuu nan piinii. ⁴⁹B kan nikant nan Moïs nba wann b nee, K waan sua kuul nan u tuon nba kuu saa tuun nan waa saa jii linba, K b kan nan Kagbenu nba din wann Moïs ne.

Chapter 5

¹K kaagbenu yet Moyis a: ²yetl Israel tieb a bin wai k nyiin daanua nba k gbanat paak yiaru sorua kann ninj, ko wunba k u gbanant paak nyi nyum ko wunba sii kuun k kuaon u mək jakint. ³Nyint jua ko poob nba mək jakint k b daa biil kann nba k n be nan niib nan ninj. ⁴K Israel tieb nan sak, k nyin be kul kann nan ninj ⁵K kagbenu pak Moyis. k yetua, ⁶Pakin Israel tieb li i tie k jua k poo tun siar k biil u lua yenu buol ninj l tie biit e. ⁷Danua manj n mɔ kuanjan u biit paak k pa u biit paatii nba tie linba, ɲaan bia pukin libɔktu munɲmu ninj yenn kua k jii k tul wunba k u bilua nan. ⁸Ŋan li tie daanua k bilua nan tan kpo, k k mək nikpimua k u sa pa k l paatii k tulua, yin ji li paatie k tul yennu k l sii tie manntuaa nan yaal e. Paatii na pukint pejak nba k u tuu saa ji k ɲamm bit daanua ɲammil. ⁹Isalel tieb nba saa baal nan pukin nba k mək jakint nan k tul yennu, l sii tie manntua nba saa gaar k tul yennu yale. ¹⁰Manntua nba gaal yennupiinii nba k tul yennu, l tie u yale. ¹¹K yennu yet Moyis a wun pak k tul Israel tieb k yetib a: ¹²li tie jua nba k ɲaapoo lin yana yana l tie biit e k tul u sɔlua ¹³K duana nan jaganua, ɲan k u sɔrua k mi, u jakint tuona manj k sua k mi, siara bia ka ki saa pak k birua, k sua bia lau li tuonburu ni. ¹⁴Li i tie k birisuk nan funfunn tan saa kua poo manj sɔlua k jiin poo manj binbenj po, nan poo na tie u mɔɲɲ jakint, k birisuk nan funfunn kua u sɔlua, ɲaan k u k tuun jakint toonn k biir u mɔɲɲ. ¹⁵Jua nan n jii u poo manj k saan nanɔ manntua bool, ki dia yom bɔlik gbinn, k daa ɲmat olif tiinii kpan, ko k tie bonnunubit li ni, kimaan laa tie jiet yenpiinii k gaan funfunn pa na, b saa mann li maluj k nyinn balmɔni yienin ninj. ¹⁶Manntua sa te k poo nan baal k set yennu maluj binbintl na bool. ¹⁷Manntua saa kpaal nyun nba k mək jakint yɔkbolbl ninj, k wot tant waan yennu lanboun ninj, k tie nyun ninj, k nyun na tonj. ¹⁸Poo na i see maluj binbintl bool huo nba, manntua nan n lot poo manj yut k ɲaa, k jii yenupiinii yon na k tebinua, k manntua nan mun sii dia nyun nba ton k tie mɔtont nyun na. ¹⁹Manntua nan saa te k poo sak mɔpol nba k manntua na saa yet a," Li i tie k a k tun boncinom tunna k biil a mɔɲ a kan la daamii nba k mɔtont nyun saa baal nann na. ²⁰Ŋaan li i ttie k a tun boncincom tonn, k dua nan jaganua k u k tie a sɔlua, ²¹Yennu n sat mɔtont a sann paak, a niib sinsuuk ni. Wun te k a yaaka ninj n pab, k a pool n bia mɔl. ²²Nyun tie mɔtont na lin sik a nuak ninj, k te a pool n mɔl, k yaaka n bia pa. ²³K manntua sa dian nan gboun ninj, k wuul gboun nan dianii k sikin nyun nba ton na ni. ²⁴K wun fit te poo na n nyu nyunt nba teen mɔtont, k saa fit tulua daamii nba sii ton bonciann na, ²⁵manntua na saa gaal yon yenpiinii nba tie funfunn paak na poo nan nii ni, ki dia k ɲaantil maluj binbintl na paa, k li tie k u teen yennu e, k jii tan paan maluj binbintl na paak. ²⁶Manntua sa finn jeet yenpiinii na u niipaunj k juab muu maluj binbintl na paak, k li sii tie tialin yenpiinii, k jintie poo na n nyu nyun na. ²⁷Li i bonni tie k u tun boncincon tuon i, ɲaan k b te k u nyu nyuntɔn nba tie mɔtont na, k lin sik u nuak ninj, li saa tulua daami bonciann, u pool saa mɔl e, k u yaaka ninj n bia pab, k u sann si be nan mɔtont u niib sinsuk ni. ²⁸Li mun i tie k poo na k tun biil u mɔɲ, k ki mək siala jakint, u kan la daamii, k bia saa fit mal waat. ²⁹Ne tie funfunn sennu k ji poo nba be u sɔlua ɲaak ɲaan ɲmiatl k tun jakint toonna. K li tie jua nba k funfunn diduukint balua k u tama tama u ɲaapoo paak, ³⁰manntua n te k wun set maluj binbintl tuon poo, ɲaan wun tun linba na kul. ³¹Poo sɔlua nan ki be biit ninj ɲaan k li tie k poo ne biil i e u saa la tubdatu bonciann

Chapter 6

¹Kaagbennu yet Muoiis a: ²Want Israel tieb seni nba na a: li tie k jua ko puo bəkt mənŋ k senn mosenn k tul yennu nan u saa nyinn munŋ tien Nazila nilo , a u saa jii u munŋ k tul yennu. ³Wun suol u munŋ nan daamunŋn nan damm nba yiib, k bia daa nyuu damiituk nba k mək daatinŋ, k bia daa nyuu tiluana nba k b dia l nyun tie daan k nyu, k bia daa mua lin luana. ⁴waa daa tie Nazila yua na, u kan dii tik nba k b dia tie daam, u jina nan u luana. ⁵waa daa tie Nazila yua , u kan donn blik u yuul paak, tie e nan daanna nba k u tul u munŋ yennu, u si be kasi ni, u saa nyik u yuut li kpaatil daa lonn bianŋ nba. ⁶waa daa tie Nazila yua ,yuo nba ku daan senn mosenn k tul yennu, u kan ban sii kunn. ⁷U kan ban jakin u munŋ k sii kuun li tie u baa kpo, nan u naa, nan u nyinjaa kuo u niipo, k maan u jii u munŋ k tulyennu k l be yuul paak. ⁸waa daa tie Nazila yua ,, u saa jii u munŋ k caab k tul yennu. ⁹Li tie k nilo kpil k kpo u buol, u yuul nba ku daan jii k caab yennu na jakinne na, k daal nba b saa wuulo na u saa kuol u yuut, k li si tie daa ŋanlole daal ku saa kuol u yuut manŋ. ¹⁰K daa ŋanniin daal, u saa saan nan muk ni ŋann kuo ŋaak ni ŋmann malunŋ yuudammbuol mannu diuk tan mob ni. ¹¹Mannu yuudaam saa jii yenua k mann malunŋ nan ŋuɔe daan kpi kuun manŋ na ŋaan mun jii lua k mann malunŋ k lin wuul bit k tulua k jin kun na po. Li daal manŋ Nazila yua saa ŋanm senn mosenn k jii u yuul k tul yennu. ¹²K u saa ŋanm enn mosenn paan k tul yennu k jii piok nba mək binn yenn k mann malunŋ nan u biit po, k l want nan daana nba bial k tie mosenn kpel daana na piinne na kimaan mosenn nba want nan u Nazilayua na juakin naa. ¹³Nazila tieb senni yenn: daal nba ku daan senn mosenn nan u si tie Nazila na i baal, b saa jii u k saan nanua mannu tan mob ni. ¹⁴U saa pi yennu piini: yenua si tie pejakik nba mək bin yenn ku tie muu juonu yenpiini ki lua mun tie pesal ku mək bin yenn ku tie biit wuulu yenpiini, k lua mun bia tie pejak ku mun tie baalik tiennu yenpiini. ¹⁵K bia baal nan paanu nba k daatinŋ kaanni k l be nan kpancibuk nan cinca nba k b bunn nan kpan n tie puuk ne nan liilat n k daatinŋkaanni k b tien kpan, k pukin yenpani nba nan nan daan. ¹⁶Mannu yudaanua saa jii bona manŋ k wann yennu nan ,u saa mann yenpiini nba tie biit wuulu nan yennpiini nba tie muujuunu malunŋ. ¹⁷U saa mann bpjak nba tie weinalieb yenpiini k yul yennu , k liel mun tie paanu nan nan kpancibuk k daatinŋ kaa lenŋ, na, nan yenpiini nba tie dii nan daan. ¹⁸Nazila yua na saa kuol u yuut nba ku daan senn mosenn k jii tul yennu na mannu na diuk tan mob ni; u saa jii mosenn yuut na tien muu nba tie balk yenpiinina ni. ¹⁹Mannu yudaanua saa gaal pejak na buapiok nba biel 'e , nan cinca nan kpancibuk nba datinŋ kaa lenŋ, nan liilat nba datinŋ kaa lenŋ, k wun ji paanu k pann Nazila na nii paak, yuo nba ku saa kuol u yuut k gbenn na. ²⁰K mantua na saa jii k ŋak ŋak, ŋan tul yennu , k l tie bulcinpiini k tul yennu, k l tie kasi jiet k tie mantua yal, k bia jii pejak na kal nan nanŋ k tul yennu, ŋann k l tie mantua yal. li puolpo Nazila nilua na saa fit nyu tiluana na daan. ²¹Linba tie seni k tul wunba seen mosenn a wuu tie Nazila yua ,linba si tie yenpiini k tul yennu Nazila na po, k senn waa bo tie saa tul bianŋ nba k u senn na. ²²yennu yeet Muoiis a: ²³wun paak tul Aaloɔn nan u waat a, yaa tuu saa yeet piisin bianŋnba k tul Israel tieb, i tuu yeetib a: ²⁴Yennu tien piisin i paak k bia ki golii! ²⁵Yennu i mək bulcint naani kbia ki luonii! ²⁶yennu i golii nan ninkpabanŋ, k bia tul i palmaasil! ²⁷K yennu ŋamm yeet a, Li tie k b b tien piisin n sann ni k tul Israel tiebi, n saa tien piini b paakaa!

Chapter 7

¹Yuo nba k Muois caan Yennu binbebuol gbenn, k u jii kpan k njanm lin nba kul be lenj, nan malunj binbintl nan bona nba kul kpiin nan'n, k u wunn k l ji nan.²K Islaetib kpanbal waat, wun nba tie buolu nba kul njaak saakua, b tuu baal nan b paab e. L tuu tie kpanbala waas, bin nba din tuu te bin kan niib na.³B din tuu baal nan paab kaagbennu buol, kunkonn tolt njanluob nan l bonpinkala, nan nei piik nan banle. Kpanbala waat banle mək tolyeunj, k sua kul mək naab, bin tul yennu binbintl buol.⁴Kaagbennu pak nan Muois a: ⁵gaat bona manj b buol, k dia k tun nan'n lanbonj na tuona. Tulin Lefiitnba sua kul nan waa tuun bannu nba.⁶Muois jii kunkonn toltan nei kul k tul lefinba.⁷U jii kunkonn tolt njanle nan nei banna k tul GelSon njaak yab, nan baa tuun bannu nba.⁸k jii kunkonn tolt nanna nan nei banniin k tul Melali njaak niib nan baa tuun bannu nba na. Itaamal manntua Aalon bija bo tuu nmaktl'b.naan u din k tul Keat waat sial b tuonn k maan b tuu k bukt njant bona b bəpiat paak.¹⁰Kpanbala waat baal nan b paab, a bin mann malunj, daal nba k jii kpan k njanm, malunj binbintl. kanbala waat baal nan b paab k mann malunj binbintl buol.¹¹Kaagbennu yet Muois a: kpbala waat saa baal yeno yeno, daa jiak jiak nan paab a fin mann malunj binbintl paak.¹²Wun nba saa kpia baal nan u paab dacincinn daal tie Naason, Amiinaadaab bija, k tie Suuda buolu,¹³k u tul, likikli nan nmanj k kpeiu tie kobkt nan piinta, kut sanj nan likili k l kpeiu tie piinlole, k jan nan bona nba tuu be njant buol na. L kut sani njanle gbien nan yon k l buun k nmat nan kpan, a bin tul paab.¹⁴Likli kut senj kpeiu tie piik k l gbien nan tulaali.¹⁵Naajapaanj, pejapaanj, nan pebit banmun nba mək binn yenn yenn bin mann mujuonu malunj.¹⁶Waa jak k maan malunj k wunn biit.¹⁷Nipotulu malunj bona, nei banle pejai banmu, waij bamun, pebit nba mək binyenn-yenn. Naason Amiinaadab bija paab nba k u tul e na.¹⁸Daa njanlole daal Netaniel Sua bija, baal nan u paab.¹⁹U tul nmanj nan likli k l kpeiu tie kobk nan piinta, nan kut senj nan likli k l kpeiu tie piinlole. k l jan nan bona nba tuu be njant buol na, k l kul gbien nan yon k l buun k nmat nan kpan k tul paab.²⁰Likli kut nmanj k l kpeiu tie piik k gbien nan tulaali.²¹Najapaanj, pejak nan pebik k u mək binyenn, bin juo muu k maan malunj.²²Wajak k mann malunj, k wunn biit.²³nipolutulu malunj, nei banle, peja banmun, waja banmun nan binyenn pebit banmun Nataanial suual bija paab nba k tul.²⁴Daa njanta daal kpanbal bik Saabuulon waat Eliab, Elon bija.²⁵nmanj nan likli, k l kpeiu tie kobk nanpiinta kut senj nan likli k l kpeiu tie piinlole. k l jan nan bona nba tuu be njant boulna(sactuaire) k l kul a yon k b buun k nmat nan kpan k tul paab.²⁶likli senj k l kpeiu tie piik, k lenj gbien nan tulaali.²⁷Najapaanj, pejak nan binyenn pebikbin juo muu k mann mlunj.²⁸k u jii wajak k mann malunj k wunn biit.²⁹K balk malunj nei banle, pejai banmun, waij banmun, nan pebit nba mək binyenn banmun, Eliab, Elon bija paab nba k ul e na.³⁰Daananna daal kpanbal bik Luuben waat, Eltiisul, slul, bija.³¹B tul nmanj nan likli k l kpeiu tie piinta nan likli kuntsenj k l keiu tie piinlole k l jan nan bona nba tuu be njant buol (sian nba mantik njan)na, k l kul gbien nan yon k b buun nan kpan k tul paab.³²Likli senj k l kpeiu tie piik k l gbien nan tulaai.³³Najapaanj pejak binyenn pebit banmun, k mann mujuonu malunj.³⁵Nipotulu malunj: nei banle peja banmun waja banmun, pebit nba mək binyenn banmun Elisul Dayi bija paab nba k tu.³⁶Daanjanmun daal kpanbal bija Siimeom Selumial sedual bija.³⁷Baal nan likli nan nmanj k l kpeiu tie kobk nan piinta, nan kut senj nan likli k l kpeiu tie piinlole, k l jan bona nba tuu be njant buol na. K l kul a gbien nan yon k b buun k nmat nan kpan k tul paab.³⁸Likli kut senj k l kpeiu tie piik, k l gbien nan tulaali.³⁹Wajapaanj, pejak binyoenn bebik, a bin juo muu k mann malunj.⁴⁰wajak a bin mann malunj k wunn biit.⁴¹Nipotul malunj: Nei banle pejai banmu waij banmu pebit nba mək binyenn banmun, selumial bija Selusadayi paab nba ktul.⁴²Daanjanluob daal Kpanbal Gad waas Elisaf Duel bija.⁴³B baal nan nmanj nan likli k l kpeiu tie kobk nan piintan kutsenj nan likli k l kpeiu tie piinlole⁴³k l jan nan likli nba tuu be njant buol nagbien nan yon kb buun k nmat nan kpan, k tul paab.⁴⁴Likli kutsenj k l kpeiu tie piik, k gbien nan tulaai.⁴⁵Naja paanj pejaak nan pebi bin nba mək binyenn banmu k bin mann mujuonu malunj.⁴⁶Wajak k bin mnn malunj k wunn biit.⁴⁷Balk malunj bona, nei banle peja, banmu waja banmu pebit, bin nba mək binyenn banmun, Elisaf, Duel Bija nba tul paab nan na.⁴⁸Daanjanluob daal kpanbal Eflayiinn Eliasama Amiyuud bija⁴⁹baal nan : likli nan nmanj k l kpeiu tie kobk nan piinta nan kusenj k l kpeiu tie piinlole k l jan nan njant buol nba tuu jan bannu nba, k l kul a gbien nan yon k b buun nan kpan k tul paab.⁵⁰K likli kut senj k l kpeiu tie piik k l gbien nan tulaali.⁵¹Najapaanj, pejak pebit nba mək binyenn banmu bin mujuonu malunj.⁵²Wajak bin mann k wunn biit.⁵³Nipotulu malunj bona pejaa banmu, waja banmu, nan binyenn pebit banmu. Elisam, Amiiud bija paab k u tul e na.⁵⁴Daananniin daal kpbal bik Manase Gamaliel padakul bija.⁵⁵B tul: likli k l kpeiu mun tie piinlole k ljan nan njant buol, bona nba tuu jan na. K l bona njanle kul gbien nan yon k b buun k nmat nan kpan k tul paab,⁵⁶nan likli k kusenj k l kpeiu tie piik k l gbienan tulaali.⁵⁷Naja paanj pejak nan pbik nba mək binyenba, bin mann mujuonu malunj.⁵⁸wajak k b mann malunj k wunn biit.⁵⁹Nipolu malunj bona:Nei banle, nan pejai banmu, waij ban mun. Nan binyenn pebit banmu. Gamlaail Pedasul bijja tul;⁶⁰Danjan-yia daal k kpanpbal binsaamin waat Abadon Gudoni bija;⁶¹B tul likli nan nmnnj k l

kpeiu tie kobk nan piinta k bia tul likil nan kutsenɲ k l kpeiu tie piinlole . L kpeiu din jan nan lin nba tuu be ɲant buol ne a. ⁶²K l bona ɲanle kul gbie nan yon k b tuu ɲmat nan kpan k tul paab. ⁶³Likli kusenɲ k l kpeiu tie, k l kpeiu tie piik k l gbie nan tulali. Nasapanɲ, pejak pebik bin nba m oɔk bin-yenn mann mujuonu malunɲ. ⁶⁴Wajak, bin mann malunɲ k wunn biit. ⁶⁵Nipoltulu malunɲ : nei banle, pejai banmun, wakai banmun, nan pebit nba m oɔk bin-yenn yenn, banmun, paab nba k Abidan, Gudoni bija k b tul e na. ⁶⁶Daapiik daal kkpanbal bik Soan waat Ayiisel, Amaasaai bija . ⁶⁷B tul ɲmann nan likli k l kpeiu tie kobk nan piinta.k bia tul liki na kusenɲ k l kpeiu mun tie piilole. k l kpeiu jan nan lin nba tuu be ɲant buol na, k l ɲanle kul gbie nan yon k b buun ɲmat nan kpan, a bin tul paab. ⁶⁸B tul ɲmann nan likli k l kpeiu tie kobk nan piink. k l gbie nan tulali. ⁶⁹Naajapaanɲ pjak nan pebik nba mɔk biyenn bin mann mujuonu malunɲ . ⁷⁰Wajak bin mann malunɲ k wunn biit. ⁷¹Nipotlu malunɲ, nei banle, Pejai banmun, wakai banmun nan pebit nba mɔk bi-yenn yennbanmun.paab nba k Atiesel, Amasayi bija tul na e na. ⁷²Daa piiknan yenn daa, Kpanbal bik Asel waat Paguol Oklon bija, ⁷³ɲmann nan likli k l kpeiu tie kobk nan pinta k bia tul liki na kutsenɲ k l kpeiu mun tie piilole. k l kpeiu jan nan lin nba tuu be ɲant buol na, k l kul gbie nan yon k b buun ɲmat nan kpan, k b tul paab piinta. ⁷⁴b tul liki na kusenɲ k l kpeiu tie piik. k l gbie nan tulali. ⁷⁵kpeiu jan nan lin nba tuu be ɲant buol na, k l ɲanle kul gbie nan yon k b buun ɲmat nan kpan, a bin tul paab.Najapaanɲ, pejak, pebik nba bin-yenn, pebit banmun bin mann mujuonu malunɲ. ⁷⁶Wajak bin man malunɲ k wunn biit. ⁷⁷Npotul malunɲ bona: Nei banle, pejai banmun Wakai banmun, bin-yenn yenn pebit banmun, paab nba k Paguol bija Oklon bija tul. ⁷⁸Daapiik nan ɲanle daal, kpanbal bija, Neftaali waat Ayila; Enan bija. ⁷⁹B tul; likli nan ɲmann k l kpeiu tie nan piinta na, nan kusenɲ nan likli k l kpeiu mun tie piinloe, k l jan nan lin nba tuu be ɲant buol na, k l kul gbie nan yon k b buun ɲmat nan kpan, a bin tul paab. ⁸⁰Likli nan kusenɲ k l kpeiu tie piik k l gbie nan tulaali. ⁸¹Najapaanɲ, pejak, pebik nba bin-yenn, bin mann mujuonu malunɲ. ⁸²Wajak bin man malunɲ k wunn biit. ⁸³Nipotulu malunɲ bona: nei banle pejai banmun Wakai banmun, nan pebit nba mɔk bin-yenn yenn banmu. Paab nba k Ayila Enan bija tul e na. ⁸⁴Paab nba k kpabaal waat Israel tieb din baal nan'nk mnn malunɲ binbintl paak na e na. Daal nba k b jii kpan k ɲanm binbintl paak bona. Likɲmani piik nan ɲanle . ⁸⁵Likɲmanɲ kul kpeiu din tie kobk nan piinta , k likli kusenɲ kul kpeiu tie piinlole. Lin nba tie malunɲ bona kul din taan tie tutanjanle nan kobinanan. K l jan nan ɲant buol bona tuu jan na. ⁸⁶Likli kutseni piik nan ɲanle, K l gbien nan tulaali k l jan ɲant buol na. Baa jii likli kut k nann na, l kul keiu tan tie kobk nan piinle. ⁸⁷Bonkobt nba k bmann mujuonu malunɲ: Naajai piik nan banle, pejai piik nan banle, bin-yenn yenn bibit piik na banle, nan paab nba pukn l po. Wakai pik nan banle bin mann malunɲ k wunn biit, ⁸⁸Nipotulu bonkobt nba jan: Nei pinnle nan banna, pejai piinluob, wakai piinluob, Biyenn yenn pebit piinluob. Bona nba k b jii k mann malunɲ binbintl paak, yuo nbak b jii kpan k wunn malunɲ binbintl k gbenn. ⁸⁹Yuo nbak Muois kua malunɲ lanbounɲ ninɲ, a wun pak nan kaagbennu, k u gbat kunkɔl piak nan'ɔ k nyii tiebbik nba b mɔlol laɲl nba paak na, k bee boninant ɲanle nba mɔk kpinkpant na sinsuuk ninɲ, k u ji piak nan kaagbennu.

Chapter 8

¹K kangbennu yet Muoiis a: ²Yetl Aalɔn a: yuo nba kaa yaa fin enn fita l bonsenkal paak, l fita ɲanlɔle sii yien l nunm po. ³K Aalɔn tun nna , k enn fita na l bonsenta paak nan kaagbebnu yennu nba wann muoiis biannɲ nba na. ⁴B din jii lik kut e k maa. La nyii lyul paak k taa sik l taa po, l tie kut kua e; Muoiis bo maa fit sentl na k l nan kaagbennu nba bo wannua biannɲ nba na e. ⁵K kaagbennu yennu yeet Muoiis a :⁶lukitl Lefiit nba Israel waat na ni, k ɲanm'b. ⁷Faa saa ɲanm'b biannɲ nba e na. A saa jii nyun k mii b paak b saa jii balk k kuol b gbenni paak kobt, b saa wuul b tiat k ji k mɔk biit. ⁸B bia saa jii naajapaɲ nan yon nba mey k buun nan kpan; amuu bia saa jii naajapaan liek k mann biit piinu malunɲ. ⁹A saa taan lefiit nba yennu lanbounɲ tanmɔb buol k taan Israel waat kul. ¹⁰A saa taan Lefiit nba kaagbennu yennu nunm ni k Israel waat sa paan b nii Lefiit nba paak. ¹¹K Aalɔn jii Lefiit nba kaagbennu nunm ni k l tie piini, k jiin Israel waat paak. Nna e k kaagbennu yennu ɲanm'b a bin tun tuonna. ¹²Lefiit nba saa jii b nii k paan naajaii na yula paak; ka saa jii yenn'o k mann biit malunɲ, k bia jii lua na mun mann muujuonu malunɲ, k fit k nyinn Lefii nba b biit ni. ¹³A saa t k lefi nba i sie Aalɔn nan u bonjaii na nunm ni .A saa bakin yenn ɲaan jii lie k bii tiepiini k tul min kaagbennu yennu. ¹⁴A saa bɔkt lefi nba Israel waat ni, k Lefii nba sii tie n yab. ¹⁵L puol po, k Lefii nba, ji saa baal k mann malunɲkaagbennu yennu lanbounɲ ni nna e k a saa ɲnm'b k bia fit bakin yenn ɲaan jii lieb k lii tie piini k tul yennu. ¹⁶K maan ɲanm e tie n yab Isael waat ni;n jii ɲanm e k b tie n yab k senn mal sinsinna kul ni,Israel waat kul mal sinsinna paak, ¹⁷K maan Israel waat kul ni mal sinsinna tie n yab e, la jii niib ni nan bonkobt ni.daal nba k n kpai Ejipt tinɲ malsinsinna na , n jii sel malsinsinna kul k b tie n yabe e. ¹⁸N bia jii Lefiit nba e k senm Isael waat yial ni. ¹⁹N jii lefi nba k tien Aalɔn nan u bonjai e Isael waa sunsuuk ni a bin fit tun Isael waat tuon yenn lanbonɲ ni , A bin fit man biit piinu biit malunɲ k tul Isael waat k sial a dann kan baalib yuo nba k b nakin yennu binbebuol na. ²⁰K Muoiis , Aalɔn nan Israel waat tien Lefiit nba nan kangbennu yennu nba bo wann'b biannɲin nba k tul Muoiis k jiin lefiit nba po. K lefiit nba mun bia tun nna k tul Isael waat. ²¹k lefiit nba wul bi tiat k ɲamm b mɔnɲ, k Aalɔn jiib k tul kangbennu yennu k ltie piini k bia ɲanm biit ɲanma b paak . ²²L puolpo k Lefiit nba baa k mann malunɲ ktul kangbennu Yennu Lanbounɲ ni , Aalɔn nan u bonjaii nunɲ ni , nan kangbennu Yennu nba bo pak tul Muoiis biannɲinba na. ²³K yennu yet Muoiis a: ²⁴Lefiit nba wunba kul dii bina piinle nan ɲanmu koo k gal nna , u saa fit kua min yennu lanbonɲ na ni k tun tuona. ²⁵ɲaan wunba dii bina piinmu, u kan tun n tuonn . ²⁶B tuo saa fit somm b ninjanm k bin tun lanbonɲ nani tuona , linba janɲ nan bin tun, ɲaan b kantun tuona b tiɔnɲ, faa sa wann Lefiit nba baa si tuun b tuona biannɲinba e na .

Chapter 9

¹yennu din pak nan mois sinai tinkolik paak bina anlie ning nmalinjanlie nba k islael tieb din nyii ijip na nma sinsinn ni. ²kuu yeta islael tieb n piin kii di yiesu kuun filu jaam. Ii di yiesu kuun filu jaam yuo nb kuu wann ³ii nan makta nba tie bianinba na. ⁴k mois pak nan islael tieb a bin din yiesu kuun filu jaam na. ⁵k b ji di yiesu kuun filu jaam ma sin sinsinn daa piik nan nanna daal dajuot njanlie sunsuuk ni; sinai tinkolik paak .Israel tieb din waa sennu nba k yennudin tul mois nae. ⁶k ja siab din mok biit k mann b din sii kuun me ;k kan fit di yiesu kuun filu jaam l dal na ;k b sann wann b monj mois nan Aalon buol. ⁷k l jab pak mois a, t tie biit damme k mann t sii kuunma ;bee tien k l daal tim kan fit tul yennu t pinii islael tieb sunsuuk ni ? ⁸k mois yetb a guut man k man laan yennu nba sa pakii linba. ⁹k yennu pak mois k yaa: ¹⁰pakin islael tieb k wannib a lii tie k b ninj yenua kuo ii mok biit kuun paak kuo ii buolu ni mok biit kuun paak ;kuo k yaat k l weii u sa di yiesu kuun filu jaam k dont yennu. ¹¹L tie bin dil njalii njanlie ninjee daa piik nan nanna daal daajuot njanlee sunsuuk ni; b saa di jaam manj nan paanu nba k b k tiennan datinj nae nan motont. ¹²b kan tennsial kaka nan sanyiok b kan yiel ba kpabyenn. b sa di nan yiesu kuun filu jaam nba wann bianjnba nae . ¹³Lii tie k a k mok biit k bia k saan sonu fan sol a monj k da di jaan manj ;l danua sa nyi u niib ninje ;kil maan u k tul yennu u pinii l daal ;l danua sa gaal u biit paako. ¹⁴Lii tie k saamua be ii naak ni u sa fit di yiesu kuun filu jaam ;usa wei jaam sennii nan nmakita e.b sii dia senn yenn kukuae; saamua kuo duo yua kul. ¹⁵Daal nba ni b din cann yennu lambounj k gbenn k sanpagbounj dokin k piinl k tie nan nyiok muu na. ¹⁶L bo tie nnae yuo kul; sanpagbounj din duak yennu lanbounj; k din tie nan nyiok muu na. ¹⁷yuo nba k sanpagbounj din dokt na Israel tieb din fil kanu na ninj k waa k saa ;b din tuo wei kal sianba k sanpagbounj na sete. ¹⁸yennu din makitl Israel tieb ba sa saan sianba ;b dinkaal nan yennu nba wannib bianjnba nae; sanpagbounj na i dokt yennu lanbounj na paak yuo nba b mun tuo file k waa. ¹⁹sanpagbounj naiwei yennu lanbounj na paak yuo nba ;Israel tieb din tuo colin yennu sennii e k be lenj. ²⁰sanpagbounj na i wei bianjnba b mun din tuo wei nnae. k waa yennu nba makitlib bianjnba. ²¹sanpagbounj na i set da yenn kua k siet b mun din tuo siete; lii tien daa njanlie b mun tuo tien l daa njanliee. ²²sanpagbounj na i tiendaa njanlie kuo nmalik kuo binn ;Israel tieb din tuo be lenje k k sa sial ;yuanba k sanpagbounj din tuo siete k b mun tuo siet. ²³b din tuo kal sianba k yennu wannibe; k bia siet yennu nba wannib yuo nba; b din colin mois nba wannib yennu sennii bianjnba na

Chapter 10

¹Yomdanua pak Muoiis k yet a: ²Tient likli naatuna ?anle ; a t k lii tie likmakal . K l sa somma nan niib tiklu k bia somm kunk nk nna sietl.³Baa tuo sa pebl natuna ne yuo nba niib kul tuo sa tikl a buole lanb n? ne tanmob po. ⁴Lii tie k b pebl Naatunyenn , isael loan bala waat kul tuo saa tikl a buol e.Lii tie kii pebl Naatunn nan pan? k ⁵kunk nk nna nba w n dual yendopo ne sa siet k saa e.⁶Lii tie kii pebl Naatun nanpan? k pukin munle , bin nba w n dual yenbon? po ne sa siet k saa e. ⁷I tuo saa pebl k tikl niib ?aan ?ann ?anin ii tuo kan pebl nanpan?. ⁸Alon waat , yennu mantieb tuo sa pebl Naatuna man?. L sii tie senni e k tul yimm nan ii yaabuona.⁹Lii tie kii duo ni kii faa t b nan i dataii k dataii na nyanni ,ii tuo sa pebl Naatuna ne nan pan? e k lin tiali i yomdanua Yennu po k yin nyi i dataaai nu ni.¹⁰I palmann daani ii jaam dinu nan ii ?maapaan? jaam daani , ii tuo sa pebl Naatuna ki pi yennu Mujuonu piini nan nyikcabu malun?. K bia te k yin tiali ii Yomdanua Yennu. Min ne tie ii yomdanua Yennu.

¹¹Bina ?anle ni? ?maali ?anle paak daapinle daal, sanpagbon? tuo sa do lanbon? ne yul paak k tie gasiat.

¹³K b din piin k somm nan bin?in nba k Yennu din wann Muoiis ne¹⁴Bin nba din tie Suda buolu ne din liie nan b t b faala . K Naason , wun nba tie Aminadab bija tie b ?maktua. ¹⁵Netanel , Tsual bija tie Isakal buolu ni tuandanua. ¹⁶K Eliab , wun nba tie Elon bija ne tie Sabulon buolu ni tuan danua.¹⁷K bin ji caan Yennu lanb n? ne k Gelson nan Melali naakuk waat jii kunnann. ¹⁸Bin nba din tie Ruben buolu ne din nyii, k Elisul wunba tie Sedul bija ne tie b tuann danua. ¹⁹K E liab Elon bija tie simon waat buolu ni tuan danua. ²⁰K E liasaf , Deul bi ja tie Gaad waat buolu tuann danua. ²¹K keatit nba nyi k jii Yennu Malun? bona . Niib na din tuu caan yennu lanbou? nee wa k guu b baalu.²²Binba din tie Eflaim buulu din tuo nyie k Elisama wunba tie Amiud bija ne tie b tuann daanua. ²³k Gamalial , wun nba tie Pedasul bija ne tie Manase buolu ni tuann daanua. ²⁴K Abidann , wunba tie Gideon bija ne tie binsamme buoluni tuann daanua²⁵Daan buolu din nyii , k Aiese wum nba tie Aminadai bija ne tie b tuan daanua. ²⁶K Pagial wun nb tie Oklan bija ne tie Ase buolu tuaan daanua. ²⁷K Aiil , wun nba tie Enam bija ne tie b tuaan daanua. ²⁸Isael tieb nba din tuu saak bien?in nba e ne nan b sijem k somm nyii. ²⁹K Muoiis yet u siini Obab ,wun nba tie leul bija k u tie Midian buoluni nil ne a: T ji aa tin kua sianinba ki yennu yet a u saa tulit nee ne . Baat k pukin t po k tin tun bon?ann k tula k maan yennu senn m sonn a u saa tun k tul isael . ³⁰K Obab jiin a : Aii n ?mat kun n damm tin? nie. ³¹K Muoiis yetua a : A daa nyiktit , k maan a mi ta si be sian tinkuon? ne ni k a si tie t ? maktua . ³²Lii tie k a weit k saan tim nan fin sa biit bon?anna nba kul k yennu sa tult ne e. ³³K b din saan yennu kunkonn ne paak . Yennu m lol lakl ne din gal be b liik e k b jii datun muna ?anta k somm , k kpaan sianin nba si tie b binbebuol. ³⁴Yennu sanpagbong ne din tuu duak b paak yennu ni yuo nba k b siet kan? ne buol. ³⁵Yuo nba kul kb din tuu liit nan yennu m lol lakl na , Muoiis din tuo yet a , Yennu ,fiit k bel a dataii k yatib , k te binba nama ne n cial nyika. ³⁶K lii tie yuo nba kul k b bil lakl ne , u tuo yet a, Yennu , jenin Isael nba tie tut bamm ne buol.

Chapter 11

¹K niib na piin piak k want b fala nba tee, k tee yennu. yennu nba gbat b pinpakit manj, k u donn wuntool bi pak, k tee k muu gaal b kanj na kpin. ²K niib na bui fabin k tul Moyis k lua sommil, k Moyis mkal yennu, k muu nan kpeen. ³Li paak k b pul leŋ sann Tabera, kimaan leŋe k yennu din te k muu dii b bool ni. ⁴Boolganu din pukin Isael teeb po, k nialu din tan məkibnkn k b loon nant, k Isael teeb mən din fabin nant po k yaa a " Li bonni tee k t saa la nant, t bo saa ŋmama. ⁵Taa din be Ijpt tinj ni, t din ŋman jaani nba kul k t loon, t din k pak sial l paak. T tian l kana nan naapela nan gbat, nan kpinfaat nba kul k t din laat. ⁶Mətana t jii kan laa li siari, see mana kuukua, k tankpinnii ji məkkit. ⁷K yennu yet Moyis a " Gant nibulcimm pinnlole, bin nba k niib mib nan b tee tuadamm, k baal namm yennu lanbounj tamməb ni, k te bin set leŋ k kpiana. ⁸N saa sik leŋ k pak nana, k jii seek n tula na mun k tulib, k b saa k b saa somma k jiin niib na jika, k a ji kan jiia kuukua. ⁹Nyɔk ŋaan na malin tu baa kirj ni. k li mann b tuu ji k ŋmat boroboro nan olif tiinii kpame k pul. ¹⁰K Moyis gbat niib na nba see koonn koonn, k bulin b lanbont tamməi ni na, k l biil u pal, kimaan yennu wuntool din doo b paaka. ¹¹K Moyis boi yennu a: "B teen k a baal na bobiil a dabil paak i? N tun bee k l k marja ni, k a jii niib na kul jika jinnimi? ¹²Mine namm koo k malibii? Be teen k a yaa n diab n nii nan bianjba k binaa tuun dia n bik na, k saan namm tinj nba k a senn məsonn k tul b yaajamm na ni. ¹³N saa lat nant lee k tul niib na kul i? B ŋammit fabine k boin nant po. ¹⁴N kan fit jii niib nan kul jika n kuukua, l saa yabit k paakima. ¹⁵Li i tee nna bannue k a yaa diami, ŋaan fii mək ninbatinu nanin k kpin mətana, ŋaan daa te k n laat n mən jootu k l tee yanni. ¹⁶K yennu yet Moyis a " Gant nibulcimm pinnlole, bin nba k niib mib nan b tee tuadamm, k baal namm yennu lanbounj tamməb ni, k te bin set leŋ k kpiana. ¹⁷N saa sik leŋ k pak nana, k jii seek n tula na mun k tulib, k b saa k b saa somma k jiin niib na jika, k a ji kan jiia kuukua. ¹⁸Yetil niib nan a b ŋamm fanu k tee siil, k wonn b saa ŋman nant, a yennu gbat baa mə fabin k yaa b nian nant nawa, k yaa baa din be Ijpt din sɔ nan nna na, a mətana yennu saa tulib nant k b ŋman. ¹⁹B kan ŋman nant manj dayenn kua kaa, koo daa ŋanle kaa, koo daa ŋanŋum kaa, koo dapiik kaa, koo dapiinle kaa. ²⁰Ŋaan b saa ŋman ŋmaamunne nan laa tan sii nyib miana ni, k b saa miat. Linba na saa tun kimaan baa yet mi yennu, wunba be namm, k mə fabin, k yaa bi idinj be Ijpt e sɔ na paak. ²¹K Moyis yet yennu a "Mine na, k n be niib tusaa kobii ŋanlole sinsuuk ni k somm namm, k a yet nan a saa tuln nant k bin ŋman k janj ŋmaalik. ²²Nei nan pei be k saa janjiba a? Janii nba be nyun ni saa janjiba a? ²³K yennun jiin Moyis a " Min yennu panj k yabi i? Mətana a ji saa la nan linba k yet na saa teen mənii koo l kan tum. ²⁴K Moyis nyi nanyel k saa bet niib na linba k yennu yetua. Moyis din taan tuandamm piinlole na, k b set lint yennu lanbounj na. ²⁵K yennu dəkkit sanpakgbounj ni k pak nan Moyis k ji seek nba k u tul Moyis na mun, k tul tuandamm piinlole na. Seek na nba baa b paak yoo nba, k b piin piak nan səkiniinba na, ŋaan k k pak wei. ²⁶Tuandamm banle din bial b kanj ni k k baal yennu lanbounj nan bool. B din tee Eldad, nan Medad e, k yennu sik b paak, kaan nan ni k b yimin k piak nan yennu səkiniinba na. ²⁷K naasisua cial nyiin tan yet Moyis aEdald nan Medad bial kaan na ni, k səkint yennu maan. ²⁸K Joosua wunba tee Nunn bija, k be nan Moyis k sommtua u bisiniŋna na yet Moyis a wun bet jab na k bin ŋmin. ²⁹K Moyis jii na a, N paake ki li mək funfunni i? N sunman k yennu n bo jii u seek k tul u niib kule, k tee b kul i piak nan səkiniinba na. ³⁰Moyis nan Isael tuandamm piinlole na ji din ŋmat kaan na nie. ³¹K yennu te wounj da k pebil pinpara k b nyii məkgebenjil ni, k yuuk k diab nan tinj nan taabana ŋantaa na, k din baa kaan na kul po, k saa dian siaminba k nilua sa fit somm daar sommil. ³²K yonnu nan nyɔk kul, k saa tu daleel na kul, niib na din tuu so pinpalae, sua din tuu k so k li k baat bətoouku. B din tu latibe kaan na kul po, a lin kool. ³³Nant boncian daa din bial k b saa ŋman, k yennu din donn wuntool niib nan paak, k te k yialibiiuk baa kaan nan kul po. ³⁴Leŋ manj k b din pul Kibrof Hatafa, k l paak tee nianbiiuk kaat. kimaan baa din pii binba mək nianciŋ leŋ na. ³⁵Niib na din fiil Kibrof Hatafa e k saan Haserof k saa caan b kaan leŋ.

Chapter 12

¹Maali nan Aalon piak k jiin M uoiis po a: gotl waa jii kuan Etiopi bonpuokin nba na ? k maan u tie Etiopi bonpuoke. ² k Byet a: kangbennu k piak Muiis po kunkɔaka? t mun k poukin lenn ii ? ³k kangbennu gbat k maan muoiis din tie nulo nba mɔk suklu bonciann k tinn ne nilo k ban mɔk l liel ka waa. ⁴L paak k kangennu yet Muoiis a: Aalon nan Maali , isaa man ii banta , sian nba nan sua k baat lenn. k bantaa kula din saan. ⁵ k kangbennu sik muynuuk na ni labonn na ku kua bul. k u yien Aalon nan k b banle kul cat k nakn'o. ⁶k u yet a: gbintl fanu man n maan ne; Lii tie i ning ne sokin be , yelintu nie k u tuo la min kangbennu k man dɔk u paak k damiit nie k pa nanno, ⁷L k tien nna kaa nan n tuontunno Muoiis , nua nannin tie ninann'o e n n'aak ni kul . ⁸ N piak nan'o e mɔb ni e , k bia dɔktl u paak ninpiee l ktie damiit ni ka , k u laat kangbennu ninnaun nba tie bianjin nba , Bia paak e tien kin kan tinn'o, n'aan piak k biil Muiis manji ? ⁹L paak k kangennu Wutuol duo b paak , k u siet . ¹⁰K munyuuk na nba siet lanbbounn na ni :n'aak ji suol Maali k u ji penn nan gngunt na , Aalon nmant k j la'u got sua n'aak ji suol wa. ¹¹L paak Aalon ji yet Muoiis a: din suugluu n yomdanua , a daa te k t biit nba k t tun yankalin na n jii t yula paak , l paak t tuo nan timme tie l biit danm! ¹² N waa! a daa te k t tie nan bik nba tuu kpo u naa puol ni k u gbanant n biil a k bin malɔ na .K Muoiis yikin kangbennu buol k yet a: O o ! n yennu , n mei a tulmua laafia. ¹⁴k kangbennu yet Muoiis a : U baa din bo siil mosannt u nunmpo ie, u bo kan di fei nba daanlanle na . B nyinua kanj ne ni k luonɔ daatunmuna nlanle k wun fit la laafia. ¹⁵ B luon maali kanj na kpinj po , k niib na ji din k fit cat saan sial kaka nan Maali nba tan tun k jin kanj na ni. ¹⁶l yuo na k niib na ji din fiil lenn k saan A tseelot, k ji caan Kanj Paalan paanpionn ni.

Chapter 13

¹K kangbenuk yennu yet Moi's a ²tunm Niib bin fiitin kana tinŋ nba kin jii k te Israel tieb ne. Lam in buolu kul niyeno yeno, b kul i tie yuudanm. ³K Mois tu nm paran tinŋ Konnpak. Kangbenuk cab mɔb l niib kul bo tie Israel kpan ba la watee ⁴b sana n ne. ruben yaja ŋaag: schamua, ku tie zajur bija ⁵Simeon yaja ŋaag : Satath, Ka tie Hori bija ⁶Juda yaja ŋaag, Caleb, Ku tie jefiineebija ⁷isacar yaja ŋaag. Josef, Ku tie Jigual, bija ⁸Efraim: yaja ŋaag. Hosie, Ku tie Nun bija ⁹Bianzamin yaja ŋaag, Rafu kutie palthi bijo ¹⁰Zabulon yaja ŋaag: sodi Ku tie Gadiel bija ¹¹Joseph yaja ŋaag, Manassi yaja ŋaag; susi bija Gadi ¹²Dan yaja ŋaag: Gue mal : ku tie Ammiel bija ¹³Dasar yaja ŋaag: Micael ku tie Sethur bija ¹⁴Nephthali yaja ŋaag: vofi ku tie Naahbi bija ¹⁵Gad yaja ŋaag: Maki Ku tie Gueuel bija ¹⁶Jab nba k Mois din tunm a bin saan k fiit tinŋne, sanna n nee Mois din lebt hosee Nun, bija Saan k puulua ¹⁷Mois din tuumua a bin fiit canaan do. K mato isan niidituu po. K saan do jual na pak ¹⁸isala l tinŋ, wa tie bia nunba Nan niib naba kualenŋ nan ba mak mak panŋ nan bak mok ba yab nan ba war ¹⁹tinŋ man nba tie nan wabe sien wanjan nan wa bi, digbana nba tie bianuuba nan ba kua bianuuba. ²⁰wa yab nan wa war, waa mɔktiini nan Waa k mɔk imok papar k dji l doo'n t luana, l yoo din tie tilɔn- cicinu mɔnne yooe ²¹b din dokfitr l tinŋ nan kunkoy pak k tan bar Rehob Hamath Sanwn ²²k dootinŋ nanŋ niditu pok san bar Hibron, Ahiman nba bo be sin nba po, Soheschaï nan Talmaï Anak waat. Hebron dinma bina ŋanlole wa k Tsuan san Egypt ²³ba din tan baar Eschcol. baɔ k ne ni k b cua datiloontine yiini nan luana k l kpaiyr k niib banle tuun dak k buuk b bia din pual grenades nan figue k puuk in ²⁴b din pur lenŋ manŋ Eskul baɔk kman Israel tieb nba din cua daatiluana yiini lenŋ ne pak ²⁵b din fiit tinŋ ne daa piinnaye k fit jen. ²⁶babar yoo nba k b saan Mois nan aaron buol, nan Israel waat kul l buol. Kades paran Kuonnun, b din pakib linba kul k bila, k bia wan nib t luana nba k b nyinanne tinŋ nanŋ ninŋ. ²⁷ba din bet Mois linba e ne. t sann tinŋ nba ka tuunt ne ninŋ a, balmoni l tie tinŋ nba k siat nan na bin k nami. l tinŋ luana ee ne. ²⁸ŋan nib nba kua ltinŋ nin ne mok paan boncien l doo ii mok panŋ, k mok paru boncissne, t la Anak waat. ²⁹Amaleci tieb kua ni jetupo yia lin, Hethi tieb, Jebusit tieb nan Amorie tieb kua Kunkona yialn k canane tieb kua k kpia mɔkl gbenble k tolein juiurdin. ³⁰k Kaleb te k niib nba brun k bir Mois ne ŋmin ŋan ku ye ta ŋant k t kɔn k yent tinŋ ne ³¹ŋanne k niib nba saan nanonee yeta t kan fit k kon nanm klma b mok panŋ k gart. ³²ŋanne k b pak k sor israel iratt buol, k jiin tinŋ nba k b san fiit ne po k yee na tinŋ nba kt saan fiit ne mok bin ba kua lenŋe. binba kt lab lenŋ ne kul tie niifɔktee ³³t bia la niifokt lenŋ kb tie Anak waat niifokt buolu kb naan nan naasulan kpant. ne.

Chapter 14

¹Niib kul don ku kɔl a k yiik, k niib manɲ ji m'ɔ l dal nyiɔk ²K Iislael waas Kul bunl lunl maat nan Moise nan Aaron k yen'a ti boki kpo Egypt. tinɲ L s'ɔ nan tan sa kpo tinɲ konin na! ³Bee k kangbenu te k ti saa l tinɲ ni k t sa baa juk banjiani k t puob nan nan t yabona ji sa kpant jiet i? ti bo ki tuun Egypte ka si s'ɔ a⁴k b yet b lie ba tin din Baat man k tunn Ejipt ⁵Muoyiis nan Aaron gbaan k tin b niit nuu ni ⁶Bi nba di sa got tinɲ na Josue nun bija nan Caleb, Jephunne Bija, din paat b tiaat ⁷K bi nba tie mo taa ɔk niib Iislael waas na jii maat : tinɲ nba ki ti saan fiit na tie tinɲaɲe ⁸Kangbenu i boi cab k ti saan tinɲ man ni L tinɲ gbie nan siat nan nu liim'e g⁹l nba be i da mɔk jaat nan kangbenu k bia da tin tinɲ man niib janmaani kimaan li bi si tie t mua t'e b k m'ɔ sial k'l saa dɔk m kangbenu be nant, i daa ɲaam ¹⁰Ki niib mat ta b luu'b k kpi'b L taa k paak ni kangbenu yuolant dokt yennu lanboɲ na pak Isael waat kul nuu ni ¹¹Kangbenu yet Moise a : tar mu nya ye k niib na sa yetimi mi tar mu nya e ki niib na sa yet bi tie ni ya da nan ma lek tun Bakitnaunɲ touna bi sinsuuk ni waa na ¹²N saa tun yial buu k k u boti b ɲaan in sa te a bou lu yabt ki m'ok panɲ ki gal'ɔ ¹³Mouyiis yet kangbenu a Ejib tieb sa gbat Fa ji panɲ nba k don a niib na ¹⁴B sa yet tinɲ manɲ niib a b mi nan fin kangbenu a be Bi sun suni a dɔtil b pak k b laat k mun yut be u pak k som b nu ni yedu ni k nyiɔk ku som nan mun b sunsuk ni ¹⁵A kpi niib na, nan b tie niyeno na boozu ba nba a man na sa yet'a : ¹⁶Kagbenu k mɔk yiikkuo nan u saan nan niib na tinɲ ma ku disenn mob a u tul b na l pak e ku kɔatb tinɲ koni ¹⁷Motana yeim dan'ɔ panɲ waat u yabt nan fa maat k yaa ¹⁸kangbenu wutol k do yian ku gbie nan Nyant u di su glu biit pak nan moyek dam pak u bia Nyit k ciab dan'ɔ nba k mɔk biik ɲaa dar biit dam tuuba k sa buu yabona ɲanta k sa ɲanna ¹⁹u dii u niib suglu. Ku nikpɔboɲ yab nan waa daa di niib b na sukil nan faa daan di niib na sukil Ejipt a ki tan lat nan ln na ²⁰K kangbenu yet.a: in dii sukle nan fa boin'e nae ²¹ɲau in foo k kangbeno yudon t gbie tinɲ bgoɲ kul ²²bi nba laa'a uy dan t, nan Myin na nba k tie Ispte nan tinɲ konnɲ ni na B bikin'ɲ tal founu piik Biji k soki in kukɔl ²³Bi sɔɔ kan la tinɲ nba k din senn mɔsonn k tul bi yejam na bi nba yet in mob na ji kan laa faa b ²⁴K maan ln toutono kalebinba k foɲamm be n'ɔ ku tɔk n sɔnnu, n sa te k u saam k koa tin nba kuu din saan na ni k li tie ɲua nan u yaboona yal ²⁵Amalecite nba nan Cananeen nba kua bɔnk ni : yuo n l saa man tinɲ kooni k tɔk mɔɔk muun puo ²⁶Kangbenu maat mnan Moisiis nan nAaron k yet'a ²⁷be you i ye k nii tuo t na sa nyik bulm 'i n pa k'i ? n gbat Isael waat bulm'i n pak ²⁸Yet b ba in foo ni kangbenu in saa tien'i nan yaa maat n tuubu ni bianba na na ²⁹I saa kpo tinɲ kooni. yimi nba k kani nikant, na k kan bi nba mɔk nina piile k paan k daan bu bu m'i n pak na ³⁰I ji kan kua tinɲ nba k ln senn mɔsonn a saa tul'i i kua na i tuo ɲephunne caleb Bija nan miin bija Josue ³¹Nan i ya boon a nba ki yet'a : a b saa k pik na in saa te k b kua k bann tinɲ man k li tie l do ³²i saa kpo nna tinɲkooni ³³i waas sii yirib rinɲ koon niɲ biina piinna k man i k mɔk yada,m nan yaa ban sa kipo tinɲ koo man ni ³⁴nan ya jii daa pii nan k got tinɲ manɲ na l biit sa tun i pak piina piina dal kul bin ni l sa bann n kal i be'beɲ i ni ³⁵Min kaagbenu n maat n dat niib na tuba k man b tie tinɲtaanu n pak muu sa dib k pkib tinɲkooni na ³⁶Niib Nba k Moise din tun m a b saa got tin ɲ na, k b ji jie k te k niib na bul k bil tinɲ na k yial yon j di kpib kagbenu nu ni ³⁷niib nba din bil tinɲ na saan na kangbenu din kpi b a ³⁸nun Bija jasue nan je phan bija caleb nyam a dii ten k po niib nba din saan k got tinɲ man na ³⁹k Moise wann l kul Isael waas k niib na ji be nan pal bonn ⁴⁰k u fil sannyoɔk ni k duo jiaul pak k yet a : got'i l ! tim'a ti da sian nba k kagbenu maat k maan ti tuu biit'a ⁴¹Ki Mouyiis yet'a bee ki yien ka gbenu sonn'u l kannyan. ⁴²Dar duo man k man kangbenu k be i sunsuni I daa te k i datai sa Nyann'i ⁴³K man Amalecit nba nan canaeen nba be i tuan k sa kpai k maan, yet Kagbenii waa Kagbenu ji k be na i ⁴⁴K b suol B mɔɲ ki k duo jial manɲ pak baan molol lakl nan Moise din k nyii kannna ni. ⁴⁵K Amalecite tieb nan dannan tieb nba di kua jua man ni na di kɔn k nyanni b k bel b k san nam hor ma.

Chapter 15

¹K yennu yet Moyis ²a wun paak k tul Israel teeb k yet a : Li i tee k ttan kua tin nba k n jikit k li tee i doo na ni, ³ i saa fiit jii najak koo pejak koo peuuk koo buuk k mann malun k juu mu k tul yennu, koo li tee k i yaa yin mann malun k gbeen masonn, k li tee yanbua yenpiinii, koo k tee yenpiinii nba k i sii yua mann k l tee jiantii malun, k yenpiinii man nuburu saa man yennu. ⁴Daanua nba jikikt peuuk koo buuk k l tie mujoonu bonkobuk piiniib k teen yennu, wun pukin bonkobuk na paak yon bolik gbinn, ⁵k nmat olif tiinii kpan salena njanlee, k li tee jeet yenpiinii, k pukin tiiluana daan salena njanlee. ⁶Li mun tee kni jikit pejakie k li tee yenpiinii, yin pukin yon bolik gbinn njanlee, k nmat nan olif tiinii kpan salena nanta, knjii tul k li tee jeet yenpiinii, ⁷K pukin tiiluana daan salena nanta k yenpiinii malun man nubulu saa man yennu. Li ⁸munii tee k i jikit naajakie k l tee mujoonu yenpiinii, koo i gbeent masonnie, koo l k tee weinanleeb yenpiinii, ⁹yin pukin yon bolik gbinn nantaa, k nmatil nan kpan salena nanna k jii k tul li tee jet yenpiinii, ¹⁰ k pukin k tiiluana daan salena nanna k malun man nubulu saa man yennu. ¹¹Yaa sii dia naajak koo peuuk koo buuk k mann malun bianbae na. ¹²Li tee k i mann malun k l gal bonkob yenkua, yin tun bonkobuk kul nan u malun nba tie. ¹³Wunba kul tee Israel son saa tun bianba na, li tee k u baal nan mujoonu yenpiinii, k jeet man nubulu saa man yennu. ¹⁴Boorganu nba kua nani na, waa saa kua nani yoo waame, koo waa sii be yookul e, wuu yaa wun ji u malun k tul yennu, yoo nba kul, wun tun nan yaa tun bianba na, k jeet man nubulu saa man yennu. ¹⁵Yoo nba baat kul, sennu na sii tee kaale k tul yimm nan boolganu nba kua nani na. Yimm nan boolganu na sii tie yomm yennu bool. ¹⁶Senn yennkua e dia yimm nan boolganu kua nani na. ¹⁷K yennu yet Moyis ¹⁸a wun pak Israel teeb a : Li i tee ki kua tin nba k n jikiti k saa nani na ni, ¹⁹tin man i nan jeet k i saa di, yin bokit jeet man waan k li tee bulcinpiinii k tul yennu. ²⁰Yaa saa jaan i sinsinn k pul l sinsinn boroboro nba na, ii jii tul yennu k li tee bulcinpukin. Ii jii bulcinpukinn na k tul yennu nan yaa tuu boor dii k tul bianba na. ²¹I malun nan malun nba baat, i tuu saa jii piinii nan boolub, k li tee i sinsinn jeet nba k i jaan k tul yennu. ²²Li tee k sua k mi, k k wei yennu sennii nba k u tul Moyis nan yenn nba, ²³ koo k l tee sianyoo k niib na k wei sennii nba k yenuu tul Moyis na, ²⁴k tookpeta man tuun, k l tee niib na k mi lipoie, njan niib na kul saa baal nan najake k lin joo muu k li nubulu saa man yennu, k bia pukin jeet nba tee li malun jeet nan daan yenpiinii, k bia pukin bujak, k li tee yanbomm yenpiinii. ²⁵Manntua tuu saa namm Israel teeb kul paak nammil k bin la nyikicabu, kimaan b bo k mieb k tun kpet, k ji baal nan b yenpiinii nba jokin muu k teen yennu, b biit paak k l tee yanbomm yenpiinii. ²⁶Israel teeb nan boolganu nba kua namm na saa la nyikicabu kimaan sua kul bo pukin tookpeta man niwa. ²⁷K li tee k i yenua kpet tun yanbomm, wun baal nan busal nba dii binyennkua, k li tee yanbomm yenpiinii. ²⁸K manntua saa namm daanua nba tun yanbomm na, malun binbintl na bool, li i tee k b namm k gbenn, u saa laa nyikicabu. ²⁹Sennu na dia wunba kul kpet tun yanbomme, waa lek tee Israel niilua koo boolganu nba kua nani. ³⁰Naan wunba miwa njan tun yanbomm, waak lek tee Israel niilua koo boolganu, u tun k yisin yennu wa. Bin kpiu, ³¹kimaan u yet yennu mob, k bia biil u sennuwa. Ii nyinn l daanua yennu niib ni. nua e lon u kuun. ³²Israel teeb nba din daa be kunkoouk paak na, k b din tan la jasua k u yi daat foon daal. ³³Binba din lau k u yi daat foon daal na din baal nanua Moyis bool, ³⁴k b kuanua dipabik ni njan guu u, kimaan b din k mi baa saa teenua bianba. ³⁵K yennu yet Moyis a : "jua na tee wun kpoe, Niib na kul n jaatua tana k kpiu kaan na kpin." ³⁶K niib na jiiu k nyii nanua kaan na kpin, k jaatua tana k kpiu, nan bianba k yennu waan Moyis na. ³⁷K yennu yet Moyis ³⁸a wun pak tul Israel teeb a : " Yimm nan maaru nba saa wei tuu saa nyar cab bonwuwula gbenta i liant mogbankookii paak. ³⁹K u saa got k la i liant mogbankookii gbenta na , k l sii tie tiarin k tuli, k i sii dia n sennii kii saakir, k l saa teeb k i ji kan nyikin njan tun i yanbootoona. ⁴⁰Liant mogbankookii gbenta na tuu sii tee tiarin k tuli, k ib saa dia n sennii fanu, k l sii tee niib nan balmni. ⁴¹Mine tee i yomdaanua yennu, k tee wunba nyinni Ijpt tin ni a mii tee i yennu. Mine tee i yomdaanua yennu.

Chapter 16

¹Kole, jitsehal bija, Kehath bija, Liefi bija, din fiin kpikepuluk nan Datan nan Abilam, Eliab bija, k b tie Peleth bija, b banta kul tie Luben klaas. ²B din fiin kpikepuluk Muois paak, nan niib kobiinle nan piinŋmu Jaab nan waas Israeġ tieb, b tituk ninŋ saakab nan niib nba k b din tu yiib tin taanu na, k b din tu jiib saakab nba din tu mɔk sann. ³B din taan k yet Muois nan Aalaon, k yet'ba: t bak nani aa! k man niib kul ŋanne, k yonmdaano bia be binsinsuk ni. Be-e tien k i dont I mɔŋ yennu niib sinsuk ni?⁴Muois nba gbat n ne yuo nba k u ba fabn tinŋ ni. ⁵K yet Kole nan u puopo juamu na-a: Wonn, t Kaagbennu sa wann wunbo tie u yua, nan wunba ŋan, k u sa nakn u bud, k wunba k u ganno u sa naknua. ⁶Tient na man: jiin blasie, Kole nan u puolpo wei tieb. ⁷Wonn, tient muu, k but tuloli t Kaagbennu tuann; wunba k kaagbennu ganno, ŋuae si ŋan. Ŋan yinm Liefi waa gaante. ⁸Muois din yet Kole-a: Gbintl, Liefi bija: ⁹I waab nan Israeġ tieb yennu n ganni Israeġ tieb sinsuki ni, k te k yin naknua, ki tuun malunŋ binbintl buol lanbonnŋ ki sie nibul na tuann k tuun ki tienua? ¹⁰U te k i nakn u buol, fin, nan a waali kul, nan Liefi waas, k I luon malunŋ ¹¹L paak tien k fin nan a puolpo juamu, k i taant k dont wutuol nan yennu! k man ŋme tie Aalaon, k i bulin bulin u paaki?¹²K Muois te k b yiin Datan nan Abilam Eliab waas. Ŋaan k b yet a: t kan do Muois buol. ¹³L want nan a bo nyinn tinm duo nba k siat nan naabin pub a tin tan kpo paan-pieonŋ na ninŋe, ŋan k a bia luon k fi mɔk yikuo tipaaki? ¹⁴L k tie duo nba k naabiin nan siat puub na nie k a saa nant, l k tie kpaant nan nan daamunŋ tiini ka k a tulit a ti yen. A duki-a puut niib na ninbina-e? I kan do. ¹⁵K Muois pal biil bonciann, k u yet yennu a: A dao fiin b pinii na po. N k gaal b bonŋ, k bia k tien bonbil b sua. ¹⁶K Muois yet Kole a: fin nan a niib na kul, I won cet youmdaano yennu tuann, fin nan ŋanm nan Aalaon. ¹⁷Sua kul n tien sil ki dia muusankuana nba paal, k tien tuloli, k baal set yennu tuann, I sii mɔk musankuana kobiinle nan piinŋmo, fin nan Aalaon mun tien siil k sua kul li dia u musankuan. ¹⁸Sua kul jii u musankuana, k tien muu nan tuloli k saan set tanmɔb nba k b yaa bin cet lieb na, ŋanm nan Muois nan Aalaon. ¹⁹K Kole yiin niib na kul a b dao gbiin Muois nan Aalaon, b tanmɔb na buol. L yuo na k Kaagbennu bakt naanŋ dɔkit niib na paak. ²⁰K Kaagbennu paak nan Muois nan Aalaon k yet a: ²¹Bɔkt I mɔŋ k nyi nibul ciaonŋ na sinsuk ni, k n sa di b kul yonm mɔtana. ²²K b ba abn tinŋ ni ŋan yet a: Do yennu, yennu nba tie siek kula yennu! Nilua yennɔkɔe biil a, k a donn wutuol niib na kul paak-i?²³K Kaagennu paak nan Muois, k yet'a: ²⁴Pakin niib na kul, k yetb a: I fɔknt I mɔŋ nan Kole ŋaak, nan Datan nan Abilamm ŋei. ²⁵K Muois fiil, k saan Datan nan Abilamm buol, K Israeġ tieb saakub wei yua. ²⁶K u paak nan nibul ciaonŋ na, k yet ba: I fɔkt man nii tɔnt na ŋei, k daa sit linba k b mɔk, kiman n k tuon k yin tan kpo yuonba k yennu ya wun ŋmann b tuba b biit paak na. ²⁷K b kul siet k fɔkt nan Kole ŋaak, nan Datan, nan Abilamm ŋaak. Datan nan Abilamm siet nyi, k sie b tanmoi ni, ŋanm nan b puob, nan b waas, nan b yaabuona. ²⁸K Muois yet a: linba na k i sa bann nan Kagbennu e tumin a mi tunn linbo na kul, n k tunn n yuul po ka. ²⁹Li tie k niib manŋ kpo nan lieb nba tu kpenn bianŋbo na, b kuli la tunmanu yamm ŋann Kaagbennu ka tumin; ³⁰ŋaan Kagbennu tun baktnaonŋ tuonn, li tie k tinŋ yaat u mɔb a wun naakb nan linbo kul k b mɔk yuonba, k b sik fuot kpientinŋ, l yuoe k I sa bann nan niib na sukl Kagbennu. ³¹Wa piak maan manŋ k gbent yuonba, k tinŋ nba k b sie na buol bɔkt. ³²Tinŋ yat u mob, k nakib, ŋanm nan b ŋei, nan Kole ŋaak tieb nan b mɔknt kul. ³³/v 33 B din sik fuotb kpeentŋ, ŋanm nan linba kul k b mɔk, k tinŋ pinm, k b bot niibulciaonŋ na sinsuk ni. ³⁴Israeġ tieb kul nba din sie kpiab na, din cial ŋan yikin k yiena a: Ticial, k pasial tinŋ tan sa mann k naak tinm! ³⁵K muu nyi t yonmdano bud. K baal k dii niib kobinle nan pinŋma nba bo tul tulali na. ³⁶K Kagbennu paak nan Muois k yetu a: ³⁷Pakin Eleasal manntua Aalaon bija na k wunn nyinn muu na ninŋ musankuana k yaat muu na banfokla, k maan b ŋanma. ³⁸K niib nba buon b manfuol b biit paak muu na ninŋ na, b ji b kpaaba sankuana k faa tant tant k tuu ji k bakn malunŋ binbintl paak. L bo ŋan yuo nba k b boji k pii Kagbennu na e, ŋanme si tie tiatu k tien Israeġ waas. ³⁹Manntua tleasal ji kpaaba nba di muu na, k nan bondɔknkal, k dɔknkt malunŋ binbintl. ⁴⁰L tie tiatue k tul Israeġ tieb, k fit k ni samua nba k tie Aalaon budu daa naki k mann malunŋ k tien Kagbennu nan Kole nan u buolu'na, nan Kagbennu nba daan paak bianŋba Muois mɔb ninŋ na. ⁴¹La yent sannyiɔk yuo nba, k nibulciaonŋ nba tie Israeġ waas na bulin nan Muois nan Aalaon, k yiena-a! I kpi yennu niibe na. ⁴²Nan niibul na nba ji din lolin Muois nan Aalaon paak na, k b din ŋmat k goli malunŋ lanbonŋ na po, k b la k munyuuk piinnɔ, k yennu yuudant dɔkit b paak. ⁴³K Muois nan Aalaon dɔkit k baal set yennu lanbonŋ na tuann po. ⁴⁴K yennu paak nan Muois k yet a: ⁴⁵Sietl niib na sinsuk ni k n sa te k muu n diib mɔtana. K b ba fabn tinŋ ni; ⁴⁶K Muois yet Aalaon: jin mukuan, k juo nba be malunŋ binbintl paak na, k tien tulali, k saan yiama niib ba buol, k tien biit malunŋ k tulb, k man yennu wutuol bo duo, k daami piin. ⁴⁷Aalaon ji mukuann na nan Muois nba yet'a na; k tin saan niib na sinsuk ni, k sua k dami piin niib na sinsuk ni. K u ji tulali k tien niib na biit nyik cabu paak. ⁴⁸U din set fuotib nan kpienm sinsuk nie k dami na set. ⁴⁹Niib tusa piik nan banna nan kobinlol din kpo l dami paak, ŋanm din k pukin binba din kpo Kole biit paak na ni. ⁵⁰Aalaon din ŋmat jen Muois buol malunŋ lanbonŋ tanmɔb ni, k daami na gbenn.

Chapter 17

¹ kangbennu pak nan Muiis k yet a: ²Pakin Isael waat k gaal b buol patu sua kul nyaak ninj nikpel buol. Pati manj kul sii tie pati piik nan njanle³A dian suakul sann patu na paak .K dian Aalon sann Liefi patu paak k maan patu kul sii tie nyaak kul nikpel yale e . ⁴ A saa jiil k bi siannin nba kin kpaa lanbonj na ni , k lii tie siala maa sii cei sian. ⁵Nilo nba k n gannɔ na njua e k u patu sa luan luan na, k n sa te k Isael waas bunbulmi ji sa gbenn n buol ni⁶Muoiis pak l maan k tul Isael waas : k b nikpela kul jii patii k t'l'o , k nikpel kul tul patu , yejaa nyaak kul ni kuo pati piik nan njanle , k Aalon patu fuo l sunsuukin. ⁷Muoiis jii pat na k bil kangbennu tuann , siaala lanbounj na ni.⁸L daanjanta puolpo , k Muoiis kua siala lanbounj ne ni k la Aalon patu k l yiit k tuk famaata, k yinn puuk k lon luaana k biela k tie pualu. ⁹ K Muoiis jii pati na kul kangbennu tuun , k jiil k jiin Isael waat k b la k sua kul gaal u patu .¹⁰kangbennu yet Muoiis a: jennin nan Aalon patu na n siaala lanbonj na ni , k lin fit kii tie nyinn k tul waa kangbata na , k bin fit k nyik bunbulmi n buol k bia daa kpenn. ¹¹K Muoiis tun nma ; k l tuok nan kangbennu nba yet bianjnba a wun tun na.¹²K Isael waat jiin yet Muoiis a : gotl , t jekl k fabin, t sa buont t kula. ¹³Wunba kul nakin kangbennu lanbonj ne saa kpo e. T kul sa kpo a.

Chapter 18

¹k yennu yet Aalon a lanbounj na biit njanmit nyiiluk sii jii fin nan a bojaii nan Lefit tieb na yula paak ,njan fin nan a bonjaii kua e ,sii ji manntieb tuonaa paak nyiiluk .²baat nan a nikpiinm nba tie Lefit tieb na k bii tuun k sommita k fin nan a bonjaii na ii tuun Lambounj na ni tuonna .³k b sii tuun tuonna nba k a saa wannib Lanbounj na ni .B daa siit min yennu bonna nba tie ntant kuo knakii n malunj binbintl na .L tie k b sii bonaa manj yinm nan njanm saa kpowa .⁴B saa pukiin i po kii golii k njanmit n lanbounj na .Daanua nba k janj nann Ii daa te k u tuun nanii .⁵Fin nan a bonjaii kua e siit tuun k njanmii ntant buol nan malunj binbintl buol ,njanne Saate k min yennu wutuol kan do Israel niib paak .⁶Min tionjo gann i nikpiinm Lefit tieb a bin nyinn Israel tieb ni kii tie piinii k tul .B tie min yennu yabe.k saa fit tun lanbounj na ni .⁷Fin nan a bonjaii kua sii tie mann tieb k ,njanmii njanmaa nba kul be binbintl na paak ,nan bona nba be ntant ya ntant buol na .N jii n mann tieb tuonna k tulii k wunba kul nakin ntant buol na ,njan k janj nann sie k b kpiu .⁸Tn k yennu yet Aalon a:min tiaonj o sennu a fiit golii piinii nba k b jikt k tienin na ,piinii nba kul tie ntant k Israel tieb tienin na ,n jii tul fin nan a bonjaii k lii tie i yal yuo kul .⁹k ntant ya ntant piinii nba kul k a tuu juo muu malounj binbintl paak na tie i yal e .¹⁰I tu di jiet manj ntant buol ,Jab kukua tuu saa di ,I jiil k lii tie ntant .¹¹Linba kul k Israel tieb nyinn sennu k i tie bulcinpiinii k tienin na sii tie I yale n jiil k tul fin nan a bonjaii nan a bonpoii yuo nan yuo nba baat kul ni wunba kul nyii a matuk ni k l be fannu saa fit di jiet manj .¹²Ntienii sinsinn japaant nba kul k Israel tieb tuu saa baal nann binn kuul ni k tienin,k l tuu sii tie i yal l Olif tiini kpan nan tiluanaa daan nan jiet piinii na .¹³L kul sii tie Iyal e wunba kul nyii a maalu ni k be fannu saa fit dil .¹⁴Linba kul be Israel tinj ni k b jii k tul min yennu tie Iyale .¹⁵Sinsinn matuk liitie nlua ko bon kobuk k Israel tieb jii ki tiil'n sii tie i yal e,njan ii tu te k bit daanua n pa k gal bi sinsinn kul ,Bon kobuk daanua n tuu nmat daa u bonkob sinsinn matuk na kii yen .¹⁶Ituu sa fit nmat daa bik nba dii nmalik k u dauk sii tie kut kunaa njanjmu nan bajaranjint Likilii banjnba na.nan ntant buol bkit .¹⁷njan i daa te k niib na nmat daa neii nan peii na buunii sinsinn matuk ,k maan b tie n yabe ,k saa jii k mann malunj .I jii b son k kal malunj binbintl na ,k jii b kpapanaa na k juo muu ,k l nublu saa manj min yennu .¹⁸k l nant sii tie Ii yal ,nan biannnba k kubitl nan diitu nanj nba tie bucinpiinii tie ii yal na .¹⁹Linba kul k israel tieb nyinn k senn k tiennin k l tie ntant ,n jii tul fin nan a bonjaii nan bonpoii k sii tie i tol yuo kul .Linba na tie molol nba kan mi lot kin senn k tul fin nan a yaabuona .²⁰k yennu njanm yet ,Aalon a i kan mi la tinj fal kuo k la tol Israel tieb buolu , mine tie i tol nan i faal israel tieb buol .²¹k yennu yet i jii israel tieb bona piik ni yenn kua nba k b tien na k tul Lfit tieb k l sii tie baa tuun tuonn nba n lanbounj ni na paatii .²²Laa nyii motaana k saa israel tieb daa nkii n lanbounj na .Bii nakin b saa la tub datuu lipaak ,k kpo .²³k Lifit tuun sii tuun n lanbounj na ni tuona . k bia tuu saa gaal lenj nyiiluk linba na tie sennu nba sii tun bee k dia malu nan maalu nba baat ,bii kii mok biit tiaonj faab israel tinj ni .²⁴Lpaak k n jii israel tieb boan piikni yenn kua nba k b tien min yennu na k tlib njanne tian k pak jiin b po,nan bikii mok faal israel tinj ni .²⁵k yennu yet muois a;wun pak tul Lifit tieb k yet a ii tuun kii gaal israel tieb bona piik ni yenn kua nba k n jii k tul ii k l tie i i faal na .²⁶IImun jii bona ,manj piik ni yenn kua k lii tie ii piini k tul min yennu .²⁷L piini tun sii tie nan biannnba k niib na tuu sii tien jiet piini nan tiluanaa daan piini nae .²⁸k ii mun bia tuu saa jii l bonna k lin nyi bonna piik ni yenn kua nba k gaal na,k saa tul min yennu k l tie piini ,bona piik ni yenn kua na ,I saa jii min yennu yal na k tul Manntua Aalon .²⁹B ii tuu kii tulii linba kul i tuu jii bona nba njan bonciann k tul min yennu .³⁰Yii tuu ki nyinn bonjana k tul min yennu ,njan linba tennna sii tie i yale nan banjnba k kpaalua tuu nyinn k tul min yennu ,k linba bial jii tie u yal na .³¹ynm nan i njaatieb saa di linba bial na siam nbakul k be .³²Yaa saa jii bonjanna nba k tul min yennu na,yii ji kii dii linba bial na ,i kan kua biit nii..

Chapter 19

¹K Kangbennu yennu pak Muoyiis nan Aalon K yet b a: ²bin tul Israel waas sennu nba na, betl Israel waas a bin baal nan naasa monɲ nba K mɔk danɲ ki tulin ki bia kii tie wunoa K mik tun tuon. ³Kii saa jiiu K tul mantua Eliazal, b saa nyinn naab na kanɲ na kpinn. K suan Kpin naab na n nunm ni. ⁴K mantua na saa jii niibil K pak sɔn na K mii yennu lanbunɲ n tuann po taal munlole. ⁵B saa juo naab na muu mantua nunm ni, l gbonɲ, nant, nan sɔn, nan u nuakni bonna kul. ⁶Mantua na saa jii naaji-dauɔk nan dufatla nan gungun-mɔnɲ K lu muu nba di naab na ni. ⁷L pual po K mantua na saa wuul u tiat, ɲaan wul u mɔnɲ, K ji kua kanɲ na ni, ɲaan u sii be biit ni nan olaajuok. ⁸K wunba saa juo naab na muu, saa wuul u tiat K bia wuul u mɔnɲ, ɲaan u sii be iit nie nan olaajuok. ⁹K jua nba be ɲant ni na, saa wot tanpeint bil Kanɲ na Kpinɲ po, yial nba ɲan na buol K b tuu sii dia tanpent na K ɲaanmi nyun nba sii Israel waas biit. ¹⁰Wunba saa tikn wot naab na tanpeint mun saa wuul u tiat, Ki be biit ni nan daajuok sennu na sii dia yinm Israel waas nan buolFannu nba Kua nanni na. ¹¹Daannua nba sii Kun, u sii b biit nie K janɲ daa ɲanlole. ¹²U saa wuul ɲanml ynun na daa ɲanta daal, K daa ɲanlole daal wun bia ɲanm wul K ji K ɲan. U kii wul ɲanm u mɔnɲ daal ɲanta nan daa ɲanlole daal na ni u bia da be nan biit e. ¹³Daannua nba sii Kun K yet wun ɲanm u mɔnɲ u biil Kangbennu yennu jiantu ɲaak na e. K maan b K mii biit ɲanm l nyun u paaK, u be nan biite i daa puKiis Israel tieb na po. ¹⁴Gotl Sennu yo nba K nilua Kpo lanbunɲ ni, wun ba Kua l yo Ko wun ba be lanbunɲ na ni, sii be biit nie K saa janɲdaa ɲanlole. ¹⁵Bobl nba sie k mɔK biitl, be biitn. ¹⁶Lii tie k sua sii nilua nba k b kpuii, nan juk-banjiak k kpo yenɲaak-kun, ko k sii nilua kpabl sii be biit ni k saa janɲ olaa ɲanlole. ¹⁷Nilua nba biit ni, b saa jii biit malunɲ naab nba k b daan juo'u muu na tanpeint k tien bobl ni, k pukn nyunmanɲ l paak. ¹⁸K nilua nba k bi biit ni na, saa jii dufatla k suunt nyun na ni, k mii mii lanbunɲ na nan bonna nba kul be l ni, niib nba kul be lenɲ, wunba sii kpaba, ko k b kpuii ko ku kpo u kua ko kaauk. ¹⁹Wunba k mɔk biit saa mii nyun wunba mɔk biit na paak, daa ɲanta daal nan daalole daap k jian ɲanmua daa ɲanlole daal. U saa wuul u tiat, k wuul u mɔnɲ k l daal daajuok u ji sii ɲan. ²⁰Naan lii tie wunba be biitni, k bia k ɲanm u mɔnɲ u ji k pukn yennu mɔtaauk niib na po, k maan nyunɲanm nba k b k mii u paak na u biil yennu binbe buol na e, u ji k ɲan. ²¹Linba na sii tie sennu nba sii tun be k i sii dial fannu. Wunba mii nyunɲam na wunba be biit ni na u saa wuul u tiat, k wunba sii nyunɲam na sii be biit ni nan daa juok. ²²Linba kul k biit daanua sii mun sii b biit ni, k nilua nba mun bia sii l boon mun bia be biit na ni nan daajuok.

Chapter 20

¹Israel waas kul din Tigb tinŋ kuonŋ ni Tsinn sinsinn ŋmaalk ni k niib na set Kadias Lenn-e k Mali din kpo k b piiu.
²Nyun din ka lenŋ; k nii buul na sa nyuu k b fiil kjiktuo Muois nan Aalɔn paak. ³K nii buul nu ji din kpaan Muois maan k yena tiibo kpo, nan t lieb nba k yennu din kpiib na-buosiso. ⁴L tie ninlee ka jii Kagbennu niib k baal nanm tin kuonŋ na nii? A tinm nan t bonkobtn kpo? ⁵Bii paak e k nyiint Ejipt tinŋ ni? K tanbaalnant, tin kuonŋ biik n nii? K sial kanfitbul, k tii lonti, bia ka, fin nan gelanadie. ⁶Muois nan Aalɔn din siet k fɔkt nan niib nou k saan kua cetu lanbonŋ ninŋ k baafabinm- b numi paak, k kaagbennu yudant sik b paak. ⁷Kaagbennu paak nan Muois k yetsa ⁸Jiin a patu, ŋaan yiin nubuu na fin na ninja. Aalɔn k yet'b bin baal tun piiuuk na buol k yet tunpiiuy a wun tulb nyun; ksa nyiin tunpiiuk nyun, k niib nan bonkobtn nyuu ⁹K Muois jii patu nba din be kaagbennu tuan na-nan kaagbennu nba yet'o na. ¹⁰Mousi nan Aalɔn j din nyiin niibuul na baat man k set toltanpiiuk, l Muois yetb, igbiin man kangbata-na-, Itanpiiuk n paak-e kt saa nyinn nyun-mii? ¹¹K Muois wakt u nu nan patu sanpaapa ŋaan faa tanpiiuk tal mule k nyun yat k niibuul na nyuu k tenn k- nyunn b bonkobt. ¹²ŋuan kaagbennu yet Muois nan Aalɔn a yaa k tienin yada k bia k penn i pala Islaael tieb numi l paak n kan saan nan islaael waat manŋ-tinpuokak ni. ¹³Meliba nyun K Islaael waatolin yet kaagbennu n kuanm kaabiit ni, b din saa k tan baal ¹⁴Kades; Muois din tun tuumi, Edom buolni k yetua a ninja Islaael maat, a ban taadii fala nba ¹⁵T baaba nba din saan kua Ejipt; k woiwa, ŋaan Ejipt tieb dinwann tinm nan t baaba fala. ¹⁶L paak k din yiinkin nan kagbennu k u gbiint t wunyii ni. man tfabni L paak kaagbennu tun maalaka, ku baal nyinn tinm Ejipt-duo ni. Mɔntana tj be Kades; duo nba kpia nanna ¹⁷A cab't k din gal a duo ni, t kan gal kpaant ni, t kan pual tiik luana fin kltiini be Egipt e t bia kan nyu-ibunbunna nyun, tsi tuak sanjal nba saa kp anbal ŋaak na. T kan saan ganŋ pot bia kan saan diitu po. t si tɔk sanjal manŋe k tan gal a yent ni ¹⁸K Edom jiin k yetua a kan gal n na a baat yuo nba n saa ceta nan juk banjiake ¹⁹ŋan ne k Islaael waat jiin k maatuut si tɔk sanja-le ki saa; tinm nan tbonkobt i nyau a nyun, tsa pa lpaake, kmant sa gal nan t taa-e t kan jii sial - a tinŋ ni. ²⁰K u bia jiim k yetbu i kan gal n na l paak ku jii nii pala nan b kun kontiat k cet'b. ²¹Nan Edom nba din k tuo nan Islaael waat kan gal u tinŋ n na ŋanne k Islaael din jii u niib k tun nanm. ²²Islaael waa's kul, din j piin kades k tan baal hɔl jual buol. ²³Kagbennu yiin Muois nan Aalɔn Hol jual nba din kpaan nan kpan bal Edom yent na. ²⁴K Aalɔn buolu na gaal'o, kman u kan kua tinpuokal nba jii tul Islaael waas na. Kmaan idimtie kangbat-e- : Meliba nyun nabuol ²⁵juin Aalɔn nan ubija Eleaasal k donan'm Hol jual-paak. ²⁶k liat Aalɔn tiat k lan u bija Eleaasal lenŋ-e k Aalɔn saa bann u kuun ²⁷K Muois tie nan Kaagbennu nba boi yua. na. K b duo Hol Jual na paak , niib kul minbina ²⁸lenŋ-e k Muois, din liaf Aalɔn tiat k lann Aalɔn bija Eleaasal K Aalɔn din kpo lenŋ.e Jual na yul paak-ŋan je k Muois nan aalɔn bija Eleaasal din tunn k sik jual n'a ²⁹niib man kul nba din bann nan Aalɔn kpo: Islaael ŋaak tieb kul din mɔ Aalɔn kuun paak k saa jann daa piinta.

Chapter 21

¹Arad kpanbar, wun nba tie kana nirua na, k kua kana niidiitu po na, nba gbat nan Israel tieb tɔk sɔnu k saa Atarim, k u lekib ki suol bi siab. ²K Israel tieb tul yennu mɔsonn a, "Li i tie ki saa tee k tin nyinn niib na, t saa biil doiwa." ³K yennu gbat k sommib, k b kɔn nyann kana teeb na, k boontib bia biil b doi, k pul leŋ sann Horma. ⁴Israel teeb na din fiil Hor jua bool, k tɔkin sɔnu nba saa mɔkmun po, a bin kokin lint Edom tiŋ. B sommil ni k niib k la sukulu ⁵k piak biil yennu nan Moyis k yen a bee ki i jiiŋki nyii nant Ijpt, a tin tan kpo kunkoouk na paaki, siaminba k jeet nan nyun kaa? Ti miat jeebiit nawa. ⁶K yennu te k waalabili kua b ni, k junt niib na, k b boncian kpo. K ⁷niib na tan baal Moyis bool k yet a, tin tun yanbɔnm, yoo nba t bo pak biil fin nan yennu nawa. Miata yennu k wun nyinn wai na ti ni. K Moyis mial yennu niib na paak. ⁸K yennu yet Moyis a : "Jiin kutmɔnt k nan waauk, k lakinua dacaatl paak, k wunba kul k waauk jumua, wun gokit got k la laafia." ⁹K Moyis jii kutmɔnt k nan waauk, k lakin dacaatl paak. Wunba kul k waauk jumua k u gotit got kutmɔnt waauk na, wun la laafia. ¹⁰K Israel teeb fiil k saan caan b kaan Obof, ¹¹k b fiil Obof k saan caan b kaan Abarim langbent ni, kunkoouk paak, k jiin Moab tiŋ yondo po. ¹²K tan nyii leŋ k saan caan b kaan Sereb baauk ni, ¹³k fiil leŋ k saan caan b kaan Arnonn mɔkil ganj po, kunkoouk nba be Amor teeb kpaar po nan. Arnonn mɔkil Moab tiŋ nan Amor tiŋ kpaar e. ¹⁴Li paak e k yennu tɔbi gbour na piak li po k yaa, " Waheb doo be sufa yent ni nan li baat, nan Arnonn mɔkil, ¹⁵nan bia jiin moab kpaar po na." ¹⁶K Israel teeb nyii leŋ k saan siaminba k b yi yennu bunbunn. leŋ e k yennu yet Moyis a : " Taant niib na k baal namm k tulib nyun." ¹⁷Li yoo mane k Israel teeb yin yaŋ na a : " Bunbunn, putil man nyun, k t saa footil nan yaŋ. ¹⁸Li tee bubunn nba k nijaana nan niib tuandamm gbir e. K b jii kpanbar dammil nan patii ki gbir e. K b fiil kunkoouk nan paak k saan Matana. ¹⁹K nyii Matana k saan Nahaliel, k nyii Nahaliel k saan Bamof, k ²⁰nyii Bamof k saan baauk nba be Moab yent ni, k kpia Pisga jua nba be kunkoouk bol na. ²¹Tɔn k Israel teeb tun toomii k b saan Amor teeb kpanbar Sihonn bol k saa yetua a : " ²²Naan k t somm gal a tiŋ ninŋ. Timm nan t bonkobit kan nyik sɔnu tɔkinu, ŋaan somm i kpant ni, ko k somm i tilontii nyaka, t bia kan nyun i bunbunn ni nyun. T saa somm sɔnu ni kua e nan ta tan saa nyi a tiŋ ni. ²³Naan kpanbal Sihonn k sak Israel teeb n tɔkin gal u tiŋ ni, k jiin u kunkɔnkɔnna kul k saan namm Jahas nba be kunkoouk paak na, k saa kɔn nan Israel teeb. ²⁴K Israel teeb b kpɔi b datai man bonciann tɔb na ni, k fat b tinii, laa nyii Arnonn mɔkil niiganj po, k saa tu Jakob mɔkil nba tee Amonn kpaar, kimaan Amonn teeb din guu b doo fanu. ²⁵K Israel teeb fat Amor doi kul k kal li ni, K bia fat Hesbonn doo nan digbana nba kpia k kua li ni. ²⁶Hesbonn din tee Amor teeb kpanbar Sihonn digbansaakare, k u din kɔn nan Moab tee kpanbarkpelua k fat u tiŋ kul k saa tu Arnonn mɔkil. ²⁷Li paak e teen k b yeen barnar na a : " Baat Hesbonn man, k te k lin ŋamm maa. ²⁸Kpanbar Sihonn kunkɔnkɔnna din nyii u digbangbenjir nba tee Hesbonn na ni. k naan nan muu nba tuu di na, k dii Moab doo nba tee Ar na k bia dii niib nba be Aronn kunkona paak na. ²⁹Li sii paalktul yimm Moab teeb. Yimm nba jiantil tingbana nba tee kemos na, i kpakin yanne na. U te k i jab cial, k i poob teen yommii k tul Amor teeb kpanbar Sihonn. ³⁰Naan mɔtana b yaaboona ji boonta, k t biil Hesbonn k saa tu Dibonn. T bia biil Nasim k saa tu Nofa, k li kpia Medeba. ³¹K Israel teeb kal Amor teeb yent ni. ³²K Moyis tun dobiiteeb a bin saan k got laan baa saa teen bianjɔnba k kua Jaser doo na ni k lekib. K Israel teeb kɔn k fat doo man nan digbana nba kpia k bel Amor teeb nba be leŋ na. ³³Tɔn, k Israel teeb ŋmant soo sɔnu k saa Basaan, k pkanbar Og, wunba tee Basann kpanbar nan fiil nan u kunkɔnkɔnna a bin tookib, Edrei doo ni. ³⁴K yennu yet Moyis a : " A daa tiin janmaanii, k maan n jiiu k kubin a nuu niwa ŋua nan u niib nan u tiŋ. Teentua nan faa din tun bianjɔnba k tul Amor tee kpanbar Sihonn, wunba din kar Hesbonn na." ³⁵Israel teeb din kpɔi kpanbar Og nan u bonjai nan u jab kur k k teen b sua k u mɔk maanfool, ŋaan ji kal tiŋ na ni.

Chapter 22

¹Isael waat fiil k saan caan Lanbont Muob yent ni , suldin mɔkl yendopo k l kpia nan Seliko.²Balak Tispol bija la linba k Isael waat tun k tul Amolit nba .³k janmaani suol Moab tieb nibul ne nung ni. ⁴k Moab yet Madian nba sakab a nibulcionɲ ne kan lekit nan Najak nba tuo la mobonn k lekɔ biannjinba na e⁵Kpanbal Balak tun tuomi a bin yiin Balam wunba tie Bed bija k kɔa petol , k kpia nan kpenu. U buolu duoni , k b ji sii be n yent ni ɲam nba nyii Esibt tinɲ ni .⁶Baat, n balma e biilin nibul cionɲ k maan u pang gal n yala. k l sa fit te kin bel gninib Esipt duo ne ni. N mi nan lii tie kaa tiin yetɲanm wunba paak , foɲanm be u ni; k lii tie ka biil wunba u set saa biila.

⁷Moab nikpela nan Maadian nikpela ji fiil k saan pa b pann. K bkul fiil Baalanm buol k yetua Balak nba maat linba. ⁸Baalanm jin k yetib a : ii dual nna dinne nyiiok k wonn man won tuli jiinu nba k yennu saa tulin. K b din bial Baalanm buol l daal.⁹k Yennu baal Baalam buol k yet a : Nilame e ka gaalb ɲaak ninɲii ? ¹⁰k Baalam jiiin a : Balak ,Tspol ,Moab kpanbal e tunm n buol. ¹¹Gotl n buolu nba nyii Esipt , k baal kua yent tinɲ . Baat k tan polb mopol , l pasial tin kcn k belbe¹²K Yennu yet Baalam a : a kan tɔk saan namm k bia kan polib mopol k man n yetɲamm bia be nanme. ¹³Baalanm fiil sanyiokn ni k yet Baalk betinba nan ,I tuni man idoi ni k yennu yet a kansanii? ¹⁴K Moab saakab din tunn Balak buol k tan yet a Baalam yet a kantɔk nant k baal.¹⁵ K Balak ɲanm tun saakak nba tie nijaana k gal sisin yab na. ¹⁶k baal Baalam buol k yet ɔ maan nba k Tspol bija k Balak baal pak na . K sua daa jalkita k fan daa baat nbuol. ¹⁷ k maan n sa paa a paati nba kpeii k bia tun a lomm. Baat k tan pol niib ne mopol k biilib .K Baalam jiiin k yet Balak tuontunna na a: Lii lek tie k Baalak tulin u ɲaak nan liki k l gbie ɲaak na ɲaan k tun siala bonbik a mii bonskal k tɔk k lin biil Yennu wannu na.¹⁹Motane n balmii e duat dinna nyiok ne kin n laan yomdanua sa pakin bia. ²⁰Yennu baal Baalam buol nyiɔ k yetɔ a: K maan niib na baal a bin yiina , l paak fiit fin nan ɲamm tɔk kii saa , k n saa wanna linba ka saa tien.²¹Laa yent sannnyiɔk ni k Baalam jii u bonɲ k ɲua nan Moab bet bit na saan. ²² Yennu wutuol din duo k maan waa saan ne paak. K Yennu malaka din be nanɔ sanu na ni k tienɔ panɲ. ²³ ɔnɲ nba la Yennu malaka na sie sonuni k dia juk babjiak na kuun pɔb sanganu k kua kpaants k Baalam faa bɔnɲ ne k jiinɔ sonu ni .²⁴K Yennu malaka ne saan k bakin tilonti ninɲ k juona be lokl kul po. ²⁵ Bɔnɲ ne nba la yennu malaka na kuu ciaal k saan kua juona ɲanle sunsuuk ni k duul Baalam taal nan dikpin k Baalam ɲamm fau. ²⁶ Yennu malaka na saan banfɔkla k tan set sianninba k yial kaa nan galu. ²⁷ Bɔnɲ ne nba la yennu malaka na kuu ji baa k gbaan k Baalam wutuol ji duo kuu jii patu k fauu.²⁸k Yennu yaat bɔnɲ mɔb kuu yet Baalam a: N tiena be kaa faan taalfunu muntaa munni ? ²⁹K Baalam jiiin a : A mantik jakin bonciann, mii boii dia juk n nuuninɲ n bo saa kpia l yuo na e. ³⁰ K bɔnɲ na yet a : N k tie a bɔnɲ kaa k tun k jaktin ka ka nan dinna? N ban tun linba na lieli? k u jiin a: Aie'.³¹ Yennu malaka jij luot Baalam ninbina kuu j la malakamag ku dia u jukbanjiek ununu. ³²k Yennu malaka boii Baalam a be te ka faa bɔnɲ manɲ taal funu muntaa munna? Gotl n tokin maan jiena e k maan sonu nba kaa tokin ne sa tulma a. ³³Bɔnɲ na lame k ɲmiat taalfunu munta na kul. Lii boii kiintien nna fin ne k bo saa kpia ɲann gnik bɔnɲ na.³⁴K Baalam yet Y ennu malaka na a: N tun biita , n k mia n saa ceta n sonuni. Motane faa yetin kin bann na n ji saa tunna e. ³⁵K Yennu malaka yet Baalam a : fin nan niib na n tɔk kii saa ɲaan a tuo saa tokl maan nba k tuo sa yeta e. K Baalam nan Balak tuontunna na ji tɔk saa.

³⁶Balak nba gbat nan Baalam baat na kuu nyii cetua ka ka nan Muab duo nba be Alnon kpaal paak na . ³⁷ k Balak boii Baalam a: L tien nlee kin tun maa bin yiina ka k baalii? A dukii miaa n kanfit tun k tula n yuudant nii.³⁸K Baalam yet Balak a: gotl mine ne n ji bala a buola . N mok yaak nba saa pak siali i? N ssa pak maan nba k Yennu saa tien n mɔbniɲe e. ³⁹k Baalam nan Balak saan k tan baal Kirjat-Utsot. ⁴⁰ Lenɲe k Balak kpaii nei nan pei tul Baalam nan tuontuna nba nan bo be na.La yent sannnyiɔk , k Balak jii Baalam kduo nanɔ Bamot-Baal, lenɲe k Baalam tan la isael nisiab.

Chapter 23

¹Balam din yet kpanbal balak a: mann malunɲ binbintaa ɲanlɔle k bia kpaan naajaii banlɔle nan pejaii banlɔle k tul min yennu. ²Balak din tun Balaan nba boii waa biannɲba na, k Balak nan Baalanm jii naajak nan pejak k mann malunɲ binbintl kul paak. ³Balaanm din yet Balak a Ii b e k kpia .mujuonu malunɲ nan buolɲan k min saan k laan yennu saa cet maa,k n saawanna waa fit linba k yeta ɲaan siet u kukua k saan duo kunkonn paak. ⁴yennu din bal Balaam tuann ,k Balaam yetua a:n maa malunɲ binbintaa ɲanlɔle ,k jii naja nan pejak k mann malunɲ binbintl kul paak. ⁵yennu din wuokn Balak nan waa wannua na. ⁶k u ɲmat k ji sua balak nan muab kpanbal be mujuonu malunɲ buol. ⁷Balanm yet u mobosɔkinla a:Balak t kin sssik dalan ,kMuab kpanbal munt kin sik yendo pojual ,Baat puolin jakob mopɔl ,k mon Israel tieb mɔnt. ⁸N le kin saa fit pol wunba k yennu k polua mob u ? k nle kin saa fit mɔ nɔlɔa motont lii tie k yennu k mɔu motontii ?⁹Nlabjuat juula paak ,k bia laatib k b be jɔkunkona na paak k l digbannbe l kua e k k pukin.dingbanlia ninɲ. ¹⁰ɲmee saa fit kan jacaob tanbiinii k wann Israel bɔktu munna ni, ɲaant k n kpo nan niɲanm na k n juontu ii tie nan b yal na. ¹¹Balak yet Balanm a :a tun bee na k tulmii ,n jii baal naa ma a tan mɔn ndatak mɔtont k a k tien nna kɲann yat piisin b paak ii ? ¹²k u jiin k yet a:n daa piak linba k yennu wukin n mobun a n pakii ?¹³Balak yet a:Ii waa k min nan fin n saan digbanliel sianba k a saala Israel tieb yennu,k set lenɲ ɲaan sat motont b paak k tulin. ¹⁴k u saan nanua tsfim kpaab ni pisga jual yuul paak,k ma bintaa ɲanlɔle ,k kpaii bintl kul paak naajak nan pejak. ¹⁵Balanm yet Balak a;Ii sie kii kpia mujuonu malunɲ na buol k saan cet yennu n na po. ¹⁶kaagbennu baal Balanm tuann k ,u wuknua mobona ɲaan yet a :Ii ɲmat balak buol k saa yetua a na. ¹⁷k u ɲmat u buol ,k saa sua Balak daa be u mujuonu piini buol nan muab kpanbalaa k Balak yet yennu wann a a bia ? ¹⁸Balanm yet mobonsɔkinkala na k yet a:fiit Balak gbiintl !luotl'a tubaatsipol bija!¹⁹yennu k tie daanua nba fa faak ,kuo niilua bik na kaa mɔ kua ɲaan k lebt u binbennɲ u yet linba l tu tunmii ?waa wann linba a jiil k tnann tuonn ?²⁰Gotl yennu e pakin nan nyat piisin ,k wun nba kin yat piisin u paak nji kan fit lebt sial. ²¹N laat k ninbɔnsiak kan baal Israel tieb paak k b kan mann falla .B kontua kaagbennu yennu be nanm ,k tie b pal mann nyakl. ²²yennu e nyinnib e jipt k kon b paak nan mɔnaab nba tu kon biannɲba na .Jabaabu siat kan fit tien Jacob manɲ kuo nyɔk sial k be k saa fit biil b ,Israel,yuob nba janɲ u saa yet jacob nan Israel tieb a:yennu tuonn tie lanne ?²⁴Niib na kul din fiil yanbɔl nanɲ ne, k set nan yanbɔljak na, b k dua ka ka nan yuo nba k b saa suol b jiet k nyu baa suol linba na sɔn. ²⁵Balak yet Banm a; A yet nan fan yat mɔ tont k tien Israel tieb paak a,ɲaan a mun daa yat piisin k tienmii. ²⁶Balaanm jiin yet Balak a n k wanna sie k n yet linba kul k yennu wannimii ?²⁷Balak yet Baalanm :mɔtana baat k n saan nana gann po Ebia lenɲ ɲalin yennu si luon k a yat mɔtont b paak k tulin. ²⁸Balak jii baalanm k duo nanua peol jual paak sianba k b goli kunkuok na. ²⁹Balaanm yet Balak a mann malunɲ binbinta ɲanlɔle na kul paak k tulin k bia kpaan naajaii banlɔle nan pejaii banlɔle k tulin. ³⁰Balak tun nan Balanm nba bo boiua biannɲba na ,k bia kpaii naajak nan pejak binbintl kul paak .

Chapter 24

¹Balaam nba baan nan yennu luon k wun yet yetjaam Israel tieb paak ne, k u k tien nan waa tu tuon bannunba, k bu jabaat na, nan ji lol u nun tinkuonj po.²Balaam nba got k la k Israel niib kal yaaja nyaak nyaak. L yuo na k Yennu seyennj sik u ninj. ³Balaam ji din piin k piak bakonj maam k ya: balaam maam beol bija maam nba nyin dannua nba k u num nyuaan.⁴Maam nba tie dannua nba gbitl yennu maan, k laat panj dannua yenu doktu, k bia sikint u monj k ninbinaa bia nyuan. ⁵U saakob a lanbont nafa paal a dinduabol nan, Israel!⁶U tantl nan baat na e, k naan guatl nba kpia nan bonj na e k tie nan doknaa nba kaagbenu yennul buol na, k tie nan kpenguonna nba be nyun kpini na.⁷nyun puub u kpaant ninj k t k bon buubult pia fanu. K b kpanbal tie wu nba monk yiiko k cie agaal, k b naan monk panj.⁸yennu bo nyinua Esibt duo ninj nan panj nba na nan munaab yaal ne. U saa konk k paak digbaana nba konno e. U saa konn b kpabaa e, k yiekib taalban piini.⁹Israel pol u dunnaa k dua nan yanbol juok nan yanbol naonj na. nmee sa fit k fienua? yetjam i be wunba yet yetjaam paak, k mopol l be danua nba puol mopolaa na paak.¹⁰K baalak wutuol duo k u buo niib k nmann nmaannib nan yet balaam a : " N bo yiina ma a baal k tan pol mopol n datai e nan k yet yetjanm taal funu munta b paak.¹¹Sietl n na ki i kuun n daan yet nan n sa tula piini nan kagbennu yennu bela k a ji kan la l piini.¹²K balaam jiin k yet balaak a : " finii n kan pa a tunti nba k a daan tum na. ¹³Li liek tie k balaak jii u nyaak likili kul, nan lik taana k tulin, naan n kan fit k tun bonjna na, bonbiil k l ki tie kagbennu yennu nba yet linba ,n si nami k yien kaagbennu nba yet linba e? ¹⁴K mtaana gotl n ji sa buoluu buolii na: Baat k n ji sa wana niib manj buoluu nba sa tun a niib linba yuo nba baat na.¹⁵Balaam paak u maam k yet a : " balaam mbona, Beol bija nya nba k u num nyuan nan mbona, ¹⁶daanua nba gbin yennu maam nan mbona, daanua nba ban yennu nba be sanpaapo binbennj, daanua nba laat yennu nba mok panj na yentu, daanua nba tu gbaan k jiant l nan k u ninbinaa laat e. ¹⁷N laatua, naan l k tie mtaana, n baliua, naan k naak nan nua. Nmaajal nyii Saakob nyaak ninj, k danmil n fiil Israel. U saa faa Moab saakab yulaa k yakt u bia saa kon paat Set waat. ¹⁸U saa tien Edoom tieb yudaanua, u saa tien seil yudaanua, nanm nba tie u datai. Israel wann u panj. ¹⁹Wun nba saa nyi Saakob nyaak nan ninj, saa tun nan yudant, k kpi daam nba tin k nyii digbanaa ninj k paak. ²⁰K balaam la Amaalek k tie k u wannua k pak a : "Amaalek ki tie digban Cincinn, naan u saa biil dayenn kua e. ²¹Balaam got kenit nba k wannib maanm k yet a : A nyaak, na k a duanu u paak tanpiik paak. ²²Naan b tan sa bel kenit tieb k nyinnib yuo nba k Asiili tieb tan sa jiia nan mabl k kuanna b duo ni. ²³Balaam via sokin maam k yet a : N waa nmie sa fit k be k fuo k yennu daak nanmua? ²⁴Naan yuo nba k nyun nin lulaa sa nyi k tiin k baal. B saa sokin Asiili tieb nan Ebulo tieb k b duo mun saa biil. ²⁵Balaam ji fiil k tin k kun u nyaak ninj. K Balaak mun tookin u sonu k kun.

Chapter 25

¹Israel din kua stiim tinj ninje k niib na ji din pien k tun bon cincon tuon naa nan Moiab bonpoi. ²K bonpoi na ji din yib Kb tantb kb manni pataa k tien b yenbt na; k niib na ji di, k bia gbaant b yenbit na buol. ³K Israel jiu mɔŋ taan nan tingbann nba kb yi peol na, k kaagbennu yennu wutuol duo Israel tieb paak. ⁴Kaagbennu yennu yet Moyiis a: taant Israel buolu saa k ab na kul, k te k bin suol dan minba tun biil na k jɔnm kaagbennu yennu numm ninj yensupienn ni, k fit te k kaagbennu yennu wutuul na n sik Israel tieb paak. ⁵K Moyiis pak Israel bubula a: ii ninj sua kul n k pi niib nba jii b mɔŋ k caab tin gbann nba k b yil peol na. ⁶Lyo na k Israel tieb ja sua baal nan maadian puo, u ninjanm buol, Moyiis nunj ninj, nan Israel nibuul cɔŋ na nunj ni, k sua k b bo mɔ maalɔŋ lanbunj tanmob buol. ⁷Ba lau, k fiine, wunba tee Eleasaal bija, nan Alon wunba tee mantua na bija, fiil niib sinsiiuk ninj, k jii kpann, u nuuni. ⁸Udin waan Israel juua na u langounj ni k tan jii kpann k cɔk Israel jua nan puo na pua k put. K l yialbiuk gbenn Israel waat buol. ⁹L yialbiuk din k pii niib tutaa piinle nan ɲanna e. ¹⁰K Kaagbennu yennu pak nan Moyiis k yet a: ¹¹Fiine wunba tee Eleasaal bija, wun nba tie manntua Aalo na bija te k n palbiil gbenn Israel waat paak, maan u nunj bo mɔn min yennu tunn paak Israel waat sinsiiuk ni n ji k mɔk palbienn nba bo sa dinn Israel waas muu na. ¹²L paak, a saa wann nan n senn laa Fiine mosoonn nanua. ¹³L sii tee wua nan u yaabuna nba sa baal u puol po na maluonj nba sii tun k mann, k maan u numm mɔn yennu po, k u tuun k piien Israel waat biit. ¹⁴Israel jua nba k b kpiuu nan Maadian puo na sann tee Simlie, Saalu bija, k u tee Siimeɔn naakuk ninj tieb kpanbal e. ¹⁵Maa diian puo nba k b kpiiu na sann tie Koosbi e, tsul bipuuo, k tie Maadiian niib naakuk nin kpanbaal. ¹⁶Kaagbennu pak nan Moyiis k yet a: ¹⁷Jiin Maadiian teeb k tiem a dataii, k kpib; ¹⁸k maan b wan b mɔŋ nan b tie ii dataii e k kuanii bon yaanaa ninj; k jiin tin gbann Peol tunaa po, nan Koosbii, Maadiian kpanbal bipuo cunconn nba k b bo kpiiu daal nba k yialbiuk diin baa tingbann Peol mannu paak na.

Chapter 26

¹yialu nba na puol po ,k kaagbenu yet mois nan Eleasal Alon bija nba tie mantua na a:²kanin Israel buolu kul ninj niib nba la binaa piinlie kul k gaal n na k jannan bin saan kunkonn .³mois nan Eleasal nba tie manntua na pak nanm muab paanu ni k l b su ldain mœkl n ba kpia nan selikop .⁴Isaa kan niib nba mœk bina piinlie kuo k gaal n ne nan kaagbenu nba bo cab mois nan Israel tieb yuo nba k b bo nyii Ejipt duo ninj na.Ruben e tie Israel b sinsinn,Ruben bonjaii e na :Enok ku mal buulu nba k b yil Enok buolu na ;paalu,ku mal buolu nba k b yil paalu buolu na;⁶Etson,k u mal buolu nba k b yil Etslon buolu na .⁷Rubenis ŋaak buolu yal e na ;ba kan binba tie jab tusaa piinna nan ŋanta nan kobii ŋanlolenan piintaa⁸paalu bija tie Elab.⁹Eliab bonjai tie nemuel ,datan nan Abilam Datan nan Abilan nba nee k niib lin gannib k b tie b tuaan danm ,k b lin tan kpil kpilpikluk mois nan Alon paak ,k pukin kola yal paak k b din yet kaagbennu .¹⁰tinj yaat mob k nakib k b kpo ŋanm nnan kole wunba k muu din dii u niib kobii ŋanlie nan piinŋmu na:ŋanm din tie buolu na kpaami.¹¹kole waat ŋalin din k kpo .
¹²Simeon bonjai nan b buolu e na:Nemuel k u mal buolu nba k b yil Nemuel buolu na; Zamin k u mal buolu nba k b yil zamin buolu na ;Jakin ,k u mal buolu nba k b yil jakin buolu na .¹³Selak,k u mal buolu nba k b yil Selakit na, Saul,ku mal buolu nba k b yil saul buolu na .¹⁴simeon ŋaak buolu yab e na :b tie jab tusaa piinlie nan kobii ŋanlie.
¹⁵Gad bonjaii nan b buolu e na :Sefon ,k u mal buolu nba k b yil sefon buolu na ;Aggi k u mal buolu nba k b yil aggi buolu na. Sukini k u mal buolu nba k b yil sukini buolu na .¹⁶Osni k u mal buolu nba k b yil Osni buolu na ;Eli,ku mal buolu nba k b yil Eli buolu na ;¹⁷Alod ,k u mal buolu nba k b yil Alod buolu na;¹⁸Gad bonjaii buolu ni tann k tie jab tusaa piinna nan kobii ŋanŋmu.¹⁹El nan Ona din tie suuda bonjaii e.ŋaan ŋanm din kpo duo nba ninj k b yil kaana nae .²⁰Sabulon bonjaii nan b buolu e na:sela k u mal buolu nba k b yil sela buolu na;Pele k u mal buolu nba k b yil pele buolu na ;Selak k u mal buolu nba k b yil selak buolu na .²¹Pele bonjaii tie Etslon,k u mal buolu nba k b yil Etslon buolu na; Amul k u mal buolu nba k b yil Amul buolu na;²²Suuda ŋaak buolu yab e na:b tie jab tusaa piinle nan k ŋanluob nan kobii ;ŋanŋmu.²³Isakal bonjaii nan b buolu e na :Tola k u mal buolu nba k b yil Tola buolu na; Puva k u mal buolu nba k b yil puva buolu na;²⁴Sakub k u mal buolu nba k b yil Sakub buolu na; Simlon k u mal buolu nba k b yil Simlon buolu na;²⁵Isakal ŋaak buolu yab e na:b tie jab tusaa pinluob nan ŋanna.²⁶Sabulon bonjaii nan b buolu e na:Selad k u mal buolu nba k b yil selad buolu ;Elon k u mal buolu nba k b yil Elon buolu na;Sahleel,k u mal buolu nba k b yil sahleel buolu na;²⁷Sabulon ŋaa jab yabinte na:b tie tusaa piinluob nan kobii ŋanŋmu.²⁸Sosef bonjaii nan b buolu e na:Manase; manase nan Eflayim.²⁹Manase bonjai nan b buolu e na:Mikal ,k u mal buolu nba k b yil Mikal buolu na.Mikal e bo mal Galaad ,Galaad mun mal buolu nba k b yil Galaad buolu na.³⁰Galaad bonjaii e na:Jesel k u mal buolu nba k b yil Jesel buolu na .Elek,k u mal buolu nba k b yil Elek buolu na.³¹Asiel,k u mal buolu nba k b yil Asiel buolu na .Sikem ,k u mal buolu nba k b yil sikem buolu na ;³²Sikemida,k u mal buolu nba k b yil sikemida buolu na;Efel ,k u mal buolu nba k b yil Efelbuolu na.
³³Selafehad wunba tie Efel bija na din k mœk bonjaii ,u din mœk bonpoii kukua e .Selafehad bonpoii manj sanaa e na: Makla Noa opla Mlka nan Tilsta.³⁴Manase ŋaak buolu yabe na;b tie tusaa piinŋmu nan ŋanlien nan kobii ŋanle .³⁵Eflaim bonjaii nan b buolu e na: Siktalak,k u mal buolu nba k b yil Sikutalak buolu na ;Bekel k u mal buolu nba k b yil Bakel buolu na; Takan,k u mal buolu nba k b yil Takan buolu na; ³⁶Skutlak bonjaii e na: Elan k u mal buolu nba k b yil Elan buolu na; ³⁷Eflaim ŋaak buolu yab e na: b kanm k b tie tusaa piinta nan ŋanle nankobii ŋanŋmu. B nyii sosef maalu ninj e .³⁸Bensaamin bonjaii nan b ŋaak buolu yabnt e na ; Bela k u mal buolu nba k b yil Bla buolu na ;Asbel k u mal buolu nba k b yil Asbel buolu na; ³⁹Sekufam, k u mal buolu nba k b yil Sekufam buolu na ; Ufam k u mal buolu nba k b yil Ufam buolu na; ⁴⁰Bela buolu e tie Ald nan naama.Ald, k u mal buolu nba k b yil Ald buolu na ;Naaman, k u mal buolu nba k b yil Naaman buolu na ;⁴¹B ensaamin buolu yab e na ;B kann tie tusaa piinna nan ŋanŋmu nan kobii ŋanluob.⁴²Dan bonjaii nan b buolu e na :Sukam, k u mal buolu nba k b yil Sukam buolu na; ⁴³Buolu nba k b yil Sukam buolu na e din taan k tie niib tusaa piinluob nan ŋanna nan kobii ŋanna.⁴⁴Asel bonjaii nan b buolu e na :Jimna k u mal buolu nba k b yil Jimna buolu na ;Jisifi, k u mal buolu nba k b yil Jisifi buolu na ;Belia ,k u mal buolu nba k b yil Belia buolu na;⁴⁵Belia bonjaii mal:Ebel k u mal buolu nba k b yil Ebel buolu na ;Malkiel ,k u mal buolu nba k b yil Malkiel buolu na;⁴⁶Asel bonpuek sann bo tie Selak.
⁴⁸Neftali bonjaii nan b ŋaak buolu e na: Jatseel k u mal buolu nba k b yil Jatsel buolu na; Guni k u mal buolu nba k b yil Guni buolu na; ⁴⁹Setsel k u mal buolu nba k b yil Setsel buolu na; SIKILEM k u mal buolu nba k b yil Sikilem buolu na ;⁵⁰Neftali buolu nba yab e na: baa kanm b tie tsaa piinna nan ŋanŋmu nan kobii ŋanna .⁵¹Israel tieb nba k b bo kanm e na: b tann k tie tusaa kobii ŋanluob nan piintaa.⁵²kaagbnu din pak nan muois k yet a: ⁵³Boktl duo na k tul buolu kul nan ba jan biannj nba nan b sanaa k lii tie b yal.⁵⁴Buolu nba yab fan tulb yial nba yab, buolu nba waal fan tulb yial nba waal,A sa tul buolu kul u yial k jann nan u niib nba jan biannj nba e.⁵⁵L duo boktu ni b sa got naakuuk nan nakuuk niib nba janme.⁵⁶B saa tœ tia tia k gann biit duo nan niib yab nan binba k b niib waal .
⁵⁷Lefit n ba nan b ŋaak buolu nba k b bokaanm e na: Gelskon k u mal buolu nba k b yil Gelskon buolu na :Kehat k u

mal buolu nba k b yil Kehat buolu na; Melali ,k u mal buolu nba k b yil Melali buolu na; ⁵⁸Lefit ŋaak ni buolu e na :Libn ŋaak niib ;Eblon ŋaak niib Makl ŋaak niib ,Musk ŋaak niib Kol ŋaak niib ;Amlon baa e tie kehat.⁵⁹Amlam ŋaakpuob sann din tie Sokebed, k u baa tie Lift , b din mal ua Ejipt duo ninŋ e .k sokebed mal bonjaii banlie nan bonpo yenŋ ,ŋanm e tie Aalon muois nan b waalua,bonpuek k b yiu Mal.⁶⁰Aalon din mal bonjaii banna e:Nadab nan Abihu ,Eleasal nan Itamal.⁶¹Nadab nan Abihu din kpo yuo nba k b din juo musaanu kaagbennu nunm ni na .⁶²Baa bo kan bonjaii nba la ŋmaalk kua k gaal k b tie jab tusaa piinlie nan ŋantaa b k kanm k pukin Islael niib ni k dukin ŋanm din k gaal tinŋ faal.⁶³Islael tieb nba k muois nan Eleasal nba tie mann tua din kanm nikant Muab paanu nba kpia suldan kpenu nae na.⁶⁴B ninŋ Islael tieb nba k Muois nan Aalon din kanm nikant sinai tinkolik paak na,sua k bial nan yenua waa.⁶⁵k dukin kaagbennu bo yet a : b saa kpo tinkolik paak ,k baa yenua kan yenn,lil tie caleb nba tie Sefune bija nan Sosue nba tie Nun bija nae kaa.

Chapter 27

¹Selofehad bonpoi efen bijaa Gilead Galale bijaa makir bijaa, Manase bijaa Manase ŋaak yab, Jooseph bijaa, bi saana din tie ogla Machla, Nowa, milka nan thirsta.²K b nak Mois nan manntua Eleazar nan saakab nan Israel tieb kul nunŋ, malunŋ lanbɔnŋ tamob bul k mat: ³t baa kpo fuali, u bo k be binba bo tan k kɔn nan kaagbennu na sunsuk nan kore yab sunsuk, ŋan u kpo u biit Pake u bo k mɔk bonjak.⁴bee tin baa sann san piinu buolu ninŋ k l mo waa ki mɔk bonjak na? ii turit tinŋ l nyi tinbaa buolu yent ninŋ ⁵Mois ji l maa k Saanann kaa gbennu buol.⁶K kaa gbennu matɔ a: ⁷Iselophchad bonpoi na mɔk mɔnni. a saa tulb tinŋ nba tie b baa buolu yent, k ŋan me kaa saa tulb bi baa faal. ⁸a Paak Israel tieb, k maatib you nba jua kpo ki k mɔk bonjak, yiin tul u faal u bonpuok.⁹u kii mɔk bonpuok, yiin tul u faal u hinjame. ¹⁰u kii mɔk nijaa, yiin tul u Faal u baa ninjame. ¹¹u baa kii mɔk nijaa yiin tul u faal u ŋaak nua nba kpia, ŋuai saa gaal. k l tie mael waat buol seni nan i kont, nan kangbenuk nbaa bo mat mois na. ¹²Kangbenuk mat Mois: donn abarm (d'Abanim) Jud paak, k gut duu nba k tul Israel tieb ¹³li tie kala a saa kpoc nan a nija Arɔn nba dii kpo na. ¹⁴k l ma ii din yet n sennu sinn fuali, you nba ki niib na kul din piak k biirl n sann, ii bia din k wuun b yao nunŋ. l tie kads (kades) mɔyetun tinŋ nyum, sinn fual. ¹⁵mois Pak Kangbenuk, k mat: ¹⁶Kaagbennu, yennu nba tie gbaanant kul nalŋ gant niib na sunsuk jua ¹⁷kii nyi b nunŋ kii bia kii kua b nunŋ, kii nyintiib kii biakii kuatiib, k l fit kaa gbenuk niib daa tie nan peii nba kaa pekpah k na ¹⁸Kaagbennu mat mois, jii Josue nuun bija u nba mɔk founjam na; kaa maa a nuu w pak. ¹⁹a saa senɔ mann tua Eleazah nan niib sunsuk ŋaan tulɔ seni b nunŋ. ²⁰tulmɔ ikont k l fit Israel tieb kul colmɔ. ²¹Kuu saa sel manntua eleazan nunŋ ninŋ uma saa t kuu buu yurim buut kangbenuk buol; Josue, nan Israel tieb kul, nan ŋua, nan niib kul, tuu saa nyi Eleazah ikont ninŋ k bia kua u ikont ninŋ. ²²Mois tie naah kangbenuk mo bo senɔ na. ku u jii Josue k sennɔ manntua Eleazan nan niib kul sunsuk. ²³Kuu paan nuu upak k tub seni na kaagbennu maa bo pak Mois na.

Chapter 28

¹Kaagbennu pak Muois a, k yet: Waant Isael waas, k yet'ba: ²You nba janŋ nai bal nan i jet pinii nba ki sa mann muujuonu malunŋ, k l nublim si manniu. ³A jet'ba: Got'l muujuonu malunŋ nba kituu sa pin kaagbennu e na: daal kul, u tuu sa jii pejabla bante u mɔk binn binn k k mɔk dannŋ, k lii tie muujuonu pinii. ⁴A tuu saa jii yenc k man malunŋ sannyiɔk ni, k jii lua k man laajuo bonna. ⁵K jiin pinii po, youbuolgbinn yenn kua piik nuak k ni k ŋmat nan Olif kpan salen bɔktu munna ni yenn kua nba yamm. ⁶K jiil k man muujuonnu malunŋ, nan ba din mann Sinaii jualpakk na; k juo muu l malunŋ, k l nublu n manŋ Kaagbennu. ⁷Daan si tie dansoal bɔktn munna yenne k punt peuk na po: k maan malunŋ Kasii na ni nan daan nba k b yii fin na Kaagbennu buol. ⁸A jii peuk nba juot na k mann malunŋ lajuobonni, k punkn pinii nan daann. K l tie nan sannyiɔk ni yal ne. K mann muujuonu malunŋ na k l nublu n manŋ Kaagbennu. ⁹K jiin fuondal po, i tuu sa mann malunŋ nan pejabla nba mɔk binn binn k k mɔk dannŋ na, k jiin pinii po, i tuu sa jii youbuol-gbinna ŋaule piik bɔktu ni k ŋmat nan dannŋ. ¹⁰ŋanne si tie muujuonnu malunŋ fuondal, koo k mann muujuonu malunŋ. ¹¹Ii ŋmali piinnu po mun, i tuu sa mann muujuonn malunŋ k tul Kaagbennu naajabl'a banle, nan pejaak nan pejabla banlole k bii mɔk binn binn k da mɔk dannŋ. ¹²K lii tie pinii najak kul buol, ŋou-bud-gbin na ŋanta piik nuak ni k ŋmat nan kpau, lii tie pinii pejaak po mun, youbuol-gbinn ŋanle piik nuak ni k ŋmat nan kpan. ¹³Lii tie pinii peuk kul buol miun yon-bual-gbinn a nba ŋmat nan kpan ŋanle piik nuak ni. K lii tie muujuonu malunŋ, malunŋ nba muu sa di, k l nublu si man Kaagbennu buol. ¹⁴Fin dan nba na sii tie salejine k puukn najak, nan salen bɔktu munta ni yenn kua k puukn pejaak, nan salen bɔktu munna ni yenn kua k puukn peibik. ŋanne si tie muujuonu mulanŋ ŋmaalik kul pinuu, k tie ŋmalii kul, k saa tuu binn ŋmalii kul. ¹⁵Ii tuu saa mann malunŋ k tul Kaagbennu nan bujak, l malunŋ si tie biit wuulu yale, ko juonu malunŋ nba ŋmat nan k pan. ¹⁶ŋmaa sinsin, l ŋmalik piik nan daa ŋanna ninŋ, si tie Kaagbennu Yuktgal tialu jamme. ¹⁷ŋmalik piik nan daa ŋan ŋmu ninŋ. Si tie dal nba tie jamme. I tuu sa di jamm manŋ k sa janŋ daa ŋanlole nan panu nba ka datinŋ na. ¹⁸Daa sinsin, b sa muant sua kul a; i dan tuun tuonn. ¹⁹I sa mann malunŋ nba tie muujuonu malunŋ k tul Kaagbennu: nan najabla banle, nan pejak, nan pejabla banlole k bii mɔk binn binn k daa mɔk siala dannŋ. ²⁰Ii j sa puuku pinii nba tie youbuolgbinn nba ŋmat nan kpan, nan najabl yenn bɔktu munta piik nuakini nan pejak na bɔktu ŋanle piik nuak ni, ²¹Nan pejabla banlole nan bɔktu yenn piik nuakini. ²²Ii saa jii bujak mann malunŋ nba tie biit nyik cabu yal na, k l ji fit wuul i biit. ²³Ii tuu san mann l malunŋ, lii tie muujuonu malunŋ sannyiɔk ni, ²⁴Li si tie malunŋ manŋ daal kul, k saa janŋ daa ŋanlole, k lii tie jet malunŋ k tuu sa jua muu, k l nublu ii man Kaagbennu. Ii tuu mann k lii muujuonu malunŋ nba ŋmat nan daan. ²⁵Daa ŋanlole daal; i sa gbat muanti: ii sua da tun tuonn. ²⁶Sinsin daa nba k jikt i jet na, i tu sa jii l pinii k saa baal nann Kaagbennu buol, i tuu sa di jamm nba tie daa ŋanlole sunsuuk ni, ii saaa gbat muanti, ii sua daa tun tuonn. ²⁷Ii tuu saa mann muujuonu malunŋ, k l nublu i man Kaagbennu: nan najabla banle, nan pejak, nan peibit banlole nba mɔk binn binn. ²⁸Ii saa pi pinii nba kii saa jii yon bualgbiun nba ŋmat nan kpan, nan najabl yenn bɔktu taal mun piik nuakni, nan pejak na bɔktu taal munle pik nuakn. ²⁹Nan pebiit banlole bɔktu yen piik nuak ni. ³⁰Ii saa jii bujak k mann malunŋ, k l fit t k i biit nyik cab. ³¹Ii sa mann l maluntl, k lii tie muujuonnu pinii. Ii saa jii pebiit nba k mɔk dannŋ, k pukin dan l paak.

Chapter 29

¹ηmaali n lolee daa sin sinn, t sa gbaat yii ηannii : i kan tun tuon l daal. bi saa peeb naatunna ki yii ni.²I sa mann malunη nba ku nubi - lu si man ki tur kaagbennu yennu najaapanη, pejaak, pejaa bit ban loolee nba ηan k si mək bin yenn yenn.³I ji jeet nba ηan yuo k ηmaat nan kpaan, nan piik ninη taal funn u muntaa najaak yaal, k ji piik ninη taal funnu munlee pejaak yaal mɔ. ⁴piik ninη taal yenn pejaa bit banlolee ne yal. ⁵I ji bujaak k mann malunη i yanbomm piini paak k fit pii i biit.⁶I tu mann malunη ηmaasinsinn pinpaan daal, nan mujuonu piini na lijeet piini, nan lidaanno piini po k malunη jeet ne nubilu i man kaagbennu yennu paal.⁷ηmaali n lolee daa piik daal i taan k jiant yennu sua da tun tuon, k siikin i mɔη. ⁸I mann malunη nba ku nubilu si man kaagbennu yennu, najaa panη, pejaak, pejaa bit ηanloolee nba daa mək bin yenna nba k mək kpetl.⁹i mann malunη k ji yuək ηmaat nan kpan, piik ninη l tie bɔk'tu muntaa li tie najaak po. ¹⁰pejaak po piik ninη bɔktu munlee, pejaa bit banlolee ne po. ¹¹i bia jii bujaak k mann malunη ki l tie yanbomm piini ki pukin, mujuonu piini nan jeet piini, k lan fit ki pii i biit. ¹²ηmaali ηanloolee daa piik nan ηanmu daal i sa gbaat yennu yii ηannii, li daal sua kan tun tuon saa nan daa ηanloolee k dii jonm ki li tie kaagbennu yennu, sann po. ¹³i mann malunη k jii k juo muu ki li nubilu i man kaagbennu yennu paal: najaa paannii piik nan bant'a pejaaii ban lee, nan pejaa bit piik nan bannaan nba k mək kpetil¹⁴i mann malunη i jii yuo k ηmaat nan kpan k li mək bikinu, piik ninη bɔktu muntaa najaaii piik nan bantaa kul pak ¹⁵piik ninη li mək bɔktu yenn pejaa bit piik nan bannaa ne kul pak. ¹⁶K bia jii bujaak ki man li tie yanbom piini malunη, nan daal dul mujuonu piini nan jeet piini nan l daanno mɔnɔ piini malun i. ¹⁷L dua ηanlee dual i jii najaa paanni piik nan banlee, pejaaii ban lee, nan pejaa bit piik nan bannaa nba daa mək bin yenn k bia ki mək kpetil, k man malunη ¹⁸i jii najaaii, pejaaii nan pejua bit, nan bi kann nba jaan biannu nba k man malunη. ¹⁹I jii bujaak k man malunη, k li tie yanbomm piini nan biit piinu yaal. ²⁰daa yantaa daal I saa tur najaaii piik nan yennɔ, pejaaii banlee, nan pe jaa bit. piik nan bannaa nba mək bin yenn yenn k bia ki mək kpetil. ²¹I jii najaaii, pejaaii, nan pe jaabit , nan bi kann nba jaan bianηinba k mannib malunη. ²²I jii bujaak k mann malunη ki li tie yanbomm piini nan mujuonu piini k lan fit k pii i biit²³daa ηannaa daal i tur najaaii piik, pejaaii banlee nan pejaa bit piik nan bannaa nba daa mək bin yenn yenn ki bia k mək kpetl. ²⁴I jii najaii; pejaai nan pejaa bit, nan bi kann nba jaan bianηim nba k mann malunη ²⁵I jii bujaak k mann malunη ki li tie yanbomm piini nan mujuonu piini, nan li daanno piini k lan fit k pii a biit.²⁶daa ηanmu i tur najaaii banyie, pejaaii ban lee nan pejaa bit nba daa mək bin yenn yenn k bia daa mək kpetl. ²⁷I mann najaaii, pejaaii nan pejaa bit malunη nda bi kann nba jaan biannu nba. ²⁸I jii bujaak k mann malunη ki li tie yanbomm piini nan mujuo piini nan jeet piini nan lidaanno piini k lan fit pii u biit.²⁹daanηanloob daal i mann najaaii bannii pejaaii ban lee nan pejaa bit piik nan bannaa nba daa mək kpetl malunη. ³⁰I jii najaaii, pejaaii, pejaa bit k mann malunη, nan bi kann nba jaan biannu nba. ³¹K jii bujaak k mann malunη ki li tie yanbomm piini nan mujuonu piini nan jeet piini nan li daano piini k lan fit ki pii u biit.³²daa ηanlolee daal yii tur najaaii ban loolee, nan Pejaaii ban lee, nan pejaa bit piik nan bannaa nba daa mək bin yenn yenn k bia k mək kpetl, nan bi kann nba jaan biannu nba ki mannib malunη. ³³I mann najaaii, pejaaii nan pejaa bit, malunη nan bi kann nba jaan biannu nba. ³⁴I jii bujaak k mann malunη li tie yanbomm piini, nan mujuonu piini nan jeet piini, nan li daanno piini k lan fit k pii u biit.³⁵daa ηannii daal yii taan lieb k jiant min yenny; li daal si tie daa gbeenl k sua kan tun tuon l daal. ³⁶malunη nba ki sa mann k juo muu, k li nubipu i man kaagbennu yennu paal: najaa yenn, pejaa yenn, nan pebit ban loolee nba daa mək bin yenn yenn k bia k mək kpetl.³⁷I mann najaaii, pejaaii nan pejaa bit, malunη nan bi kann nba jaan biannu nba. ³⁸I jii bujaak k mann malunη li tee yanbomm piini, nan mujuonu piini ndu jeet piini nan li daanno mɔnɔ piini k lan fit k pii u biit.³⁹malunη lann po ki si dia k tien kaa gbennu yennu i jaann nba ninηii: mujuonu piini, nan jeet piini, daan piini, nan piini nba ki si jikt k tien min yennu. ⁴⁰Moyiis maat Israel waat Linbaa kul ki kaagbennu yennu waanɔe ne.

Chapter 30

¹Moyis maat Islael buolu nikpel k yet: kagbenu nba bil linba e na. ²Li tie k nulua senn mosonn kagbenu njaanika k puo puoti u kan yaakl mobona, u sa tuun u mob nba yet linba. ³Li tie k puo, u paant ninj u baa njaak ninj k tul mosonn kagbenu k puo puoni. ⁴K l tie u baa ban mosonn nan puoni nba k l gaa nana ku baa nmin, wii tuul mosonn nba k bia puo puoti nba si tuak. ⁵njaan li tie k u baa k tuo, daal nba ku baan, mosonn nan puoti nba ku puo kan tun sial kagbenu saa di sukl u po k l maa u baa k tuo l paak. ⁶u taan nii kun jua k tul mosonn k gben, njanika ka yet sial. ⁷K l tie u solb baan, wii nmin k ki yet sial k daal nba ku baan na, mosonn nan l puoti, l si mok niin. ⁸njaan li tie k u solua yet, daal nba k u baan u saa luu mosonn nan pinpaky nba ku daan paak u mob ninj k duu paak; kagbenu saa dii sugl l po. ⁹Mosonn nba k pakuak njanika puo nba ku solb yetua ku puo, puoni nba kuul k duu l paak; l si tie maabl nan wun colin. ¹⁰Li tie puo nba be u solb njaak k tuul mosonn njanika k puo puoti; ¹¹li tie ku solua ban k nmin k ki yet l mosonna nan l puotisi tie wun colin. ¹²Li tie ku solua k tuo, daal nba ku baan, mosonn nan puoti nba nyii u mob ninj kan tuun sia ku solua yeta; kagbenu sa dii sukl u po. ¹³U solua saa fit k tuo u bia sa fit k yet l mosonn, l mosonn nan puoti nba ku bi puo saa fiit k gbi u saan. ¹⁴Li tie ku dia nmin dal kul nan l puo, u tuo mosonn manj nan puoti nba ku lool u tuo kimaan u nmin k ki maat'o sial daal nba ku tan baann. ¹⁵njaan u lu sennu na daal na puolpo nba ku monj bann na u si tie biit daania e u njaapuo biit na paak. ¹⁶Kagbnu nba waan Moyis senni nba na, jua nan puo sinsik ni, bibaa nan bipuo sik ni, yuonba ku daa tie sapanua k be u baa njaak ninj.

Chapter 31

¹kangbennu yet Muoiis a: ²datil Maadian tieb na tuba , nan baa tun linba k tul Isael waat na .³K Muoiis pak nan yennu buolu na a: Tient jab siil k bin saan faa tob nan Maadin tieb na k dat b tuba nan baa tun linba k biil min Yennu . ⁴gann kunkonkonna tuta piik yaja nyaak kul Isael buolu kul ni . ⁵k bin gann jab tutl tutl buolu kul ni k bii taan ki tie jab tuta piik nan njannle ki tienm siil nan tob, ⁶k Muoiis tun jab tuta piik buolu kul ni k Finee wun nba tie mantua Eliaza bija na n dia yenn malunɲ tuntun tiat nan Naatuna nba man bonciann. ⁷k b let Maadian nan Muoiis nba bo wann biannjinba na k kpil jab kul .

⁸k b kpil Maadian tie kpanbala nan lieb na kul, Efi, Lekem Tsul nan Leba Maadian tieb kpanbala banmu, k bia kpil Baalam wunba tie Beol bija nan juk banjiaak.⁹K Isael tieb na kuan Maadian tieb puob nan waat dansalik k jii b bonkobt kul nan b mɔkint . ¹⁰K juo b doi nba k b kuane nan b ɲeii na kul muu. ¹¹K b din jii yunmi nba kul k b suolib nan l bonkobit nan b mɔnkint na . ¹²k baal nann Muoiis nan yennu mantua Eliazal nan Isael ni lieb na buol, k b be b kanɲ nba be Muab paanu ni , k l be Suldin mɔkl puotl nba be k jiin seliko po na . ¹³K muoiis , Eliaza nan Isael saakab nyii kanɲ na kpinn a bin tuokib,¹⁴ k Muoiis donn wutuol kunkonkonna sakb nba goli konn tuta tuta nan kobi kobi k nyii tob ni k jen na paak . ¹⁵ku boiib a: Be e tien kii nyik puob na kul b manfuolni i ?¹⁶ti tian man nan puob manɲ e din sak k gaal Baalam kpaami, k tie binba din tunn Isael tieb yan k b nyik Yennu , k jint yenbik nba k b yil peol , k l te k yialbiuk suol kangbennu yennu niib na. ¹⁷Mɔtane kpil bonjii kul k bia kpi puob nba kul dua nan juua.¹⁸ɲaan nyik n bonpoii nba kul bia daak dua nan juua.¹⁹ti mun , ii ssa dual kanɲ na kpinn k saa jann daa ɲanlole , binba kul kpil nuluu nan binba kul sii kuun saa ɲanm bɔmɔnɲ daananta daal nan daanjanlole daal, ɲanm nan ii dansali. ²⁰ii bia sa wul k ɲanm iliant nba kul kii mɔk, nan linba kii jii, bonkob gbenɲl k ɲanmil, koo lii tie buuk kobt ,koo lii tie tikpiet.²¹K Mantua Eliaza yet kunkonkonna nba nyii tob k jen na a: Yennu nba tul Muoiis sennu nba e na . ²²Bona nba kan fit di muu , liktanmɔna nan liktanpiena nan likmɔna nan cent ²³nan kut mɔnɔlia nba , kii pul muu ni k ɲanmil, linba kul bial isaa wuul nan malunɲ nyun k lii ɲan . ²⁴K daanjanlole daal kii sa wuul ii tiat; ki si ɲan k ji sa fit kua kanɲ na ni.²⁵Kangbennu yennu yet Mouiis a:²⁶Fin nan Eliaza nan Isael tieb sakab kul n kan linba kul kii nyii nann tob ni , ii yommi nan l bonkobt . ²⁷bɔktl linba kul k b jen nann k tul kunkonkonna b yal , k bia tul Isael mɔtaak niib mn b yal . ²⁸A saa nyinn binba nyii tob k jen na yal nie, bon na kobii ɲanɲmu kul ni yenn kua, k li tie min yal, la lek tie niib ko nei, boni ko pei ko buunii. ²⁹K ii saa jii l bɔktin, k tul kangbennu yennu mantua Eleaza k lii tie piini k yul min yennu.³⁰Ki saa jii bɔklia nba tie Isael tieb yal na, k nyinn bonna piinɲmu kul ni yenn kua, la lek tie niib, kuo nei, kuo bonii, kuo buunii, kuobonkob lia nba be, k jii k tul Lefiit nba ɲann e tie binba guoli kangbennu yennu malunɲ lanbunɲ na paak. ³¹K Muoiis nan mantua Eleaza tun nna nan kangbennu yennu nba bo wann Muoiis biann nba na. ³²- ³⁵LInba k kunkonkonna din nyii nann tob ni k jen naann na: K pei nan buuni tie tusa kobii ɲanlob nan tusa piinlole nan ɲanɲmu, k nei tie tusa piinlole nan tusaa ɲanle, k bonii tie tusa piinlob nan yenn k bonpi nba puo muuna na tie tusa piintaan ɲanle.³⁶K kunkonkonna tol na din tie pei nan buunii tusaa kobii ɲantaa nan piintaa nan tusaa ɲanlole nan kobii ɲanɲmu, ³⁷k nyinn pei nan buunii kobii ɲanluob nan piilole nan ɲanmu k l tie yennu yal. ³⁸kunkonkoona na tol din tie nei. tusaa piintaa nan ɲanlob ,k b nyinn nei piinlole nan banle k l tie yennu yal, ³⁹kunkonkonna na tol bia din tie nan bonii tusaa piintaa nan kobii ɲanɲmu, k b nyinn piinlob nan yenn , k l tie yennu yal, ⁴⁰kunkonkonnu na tol din tie puomuna tusaa piik nan ɲanlob, k b nyinn piintaan banle k b tie yennu yal. ⁴¹K Muoiis jii linba k b nyinn na k tul yennu mantua Eleazal, k u jii k pi piinii k tul kangbennu yennu nan kangbennu nba bo wann biann nba na. ⁴²Isael tieb na tol din tie yommo nan kunkonkonna yal na. ⁴³K Isael mɔtaak niib yal din tie pei tusaa kobii ɲantaa nan piintaamam tusaa ɲanlole nan kobii ɲanmu, ⁴⁴k nei tie tusaa piintaa nan tusaa ɲanlob, ⁴⁵k bonii tie tusaa piintaa nan kobii ɲanmu, ⁴⁶k puomuna tie, tusaa piik nan ɲanluob.⁴⁷K Muois nyinn linba tie Isael waat yal na,yonmii piinɲmu kul ni, nan bonkobt piinɲmu kul ni yenn kua k tun nan yennu nba wann biann nba na, k jii tul Lefiit nba, ɲanm e guoli maalunɲ lanbunɲ na paak.⁴⁸K kunkonkonna saakab nba guu konn tust tust na, nan binba guu konn kobii koboo na baal Muoiis buol, ⁴⁹K yet a: Canbaa, t kan kunkonkonna nba kul daan be t nuu ni na, k sua k boti⁵⁰L paak k t baat nan lik monna, bonna nba sua kul nyii nann kunkonn na ni a, tin tul yenn yennu niipuok t manfuol paak, lte k wuu guu i nii ni banni, nan siak ni laamii, nan banii, nan tutuuta, nan tuliat. ⁵¹k Muois nan mantua Eleaza gal boona nba kul k ɲanmil nan lik mɔnna⁵²Likmɔnna nba kul kunkonkonna saakab jii tul kangbennu yennu na, k l taan, k l kpei u tie tusaa piik nan ɲanlob nan kobii ɲanlole nan piinmu. ⁵³Binba din ki tie kunkonkonna saakab na ɲannin din nyik linba k b jii e . ⁵⁴K Muoiis nan mantua Eleazal jii likmɔnn nba k b gaal kunkonkonna saakab nba tie tusaa tusaa nan kobii kobii na buol, k saan nann yennu lanbonɲ na buol k tul kangbennu yennu k l tie tiatu k jiin Isael tieb po.

Chapter 32

¹Rueben waas na Gad waas din mək bonkobt bonciann, k b la nan duo nba k b yi Jaeser nan Ga laad na tinŋ ɲan nan bonkobt guonn. ²K Gad waas nan Ruben waas baal Muois buol k tan yet'a : ³Atharoth nan dibon nan Jaeser nan Nimra nan Jesbon nan Eleale nan Sebam nan Nebo nan Beon, ⁴L tie duo nba k kaagbennu sonn Israel tieb k fat na ɲan nan bonkobguonn, k t mun mək bonkobt bonciann. ⁵K b ɲanm yet a : canbaa lii tie k l saa gbuo a nunmi, tul't tinŋ manŋ k lii tie t faal, k daa te k t puotl Juulden mək k kaal lenŋ i. ⁶k Muois jiin Gad waas nan Tuben waas a: Ii luon k yin bial ne ɲaan k i nin janm n saan tɔbii? ⁷Bie tien k i biil Israel waaliet pala k b kan fit kua tinŋ nba k kməkgbennu jii k tul'b na ni? ⁸Linba na buolue k i baa nba din tun, yuo nba k n din be kades Barnea k n tunm a bin saa fiit got duo manŋ na ⁹Baa saan duo nba b yi Eschol na k la lbauuk na k b jen k tan pak k biil Israel telieb pala nan l kan fit kua tinŋ nba k kaagbennu jikt k tienm na ni. ¹⁰k kaagbennu wutuol duo daal manŋ ni k u sat mɔtont na k yet a : ¹¹Niib na nba k woin nau b pala kull na, n pol nan b jab nba dii bina piinle kuo k gal nna k n nyin'b Ijpt tinŋ ni na, kan la duo nba k n sat mɔb nan n saa tul Abraham nan Isaak nan Jakob na. ¹²Sie Kaleb, Jefune bija nan Josue, Nun bija, ɲanmie waa, kaagbennu sonu nan b pala kul. ¹³Kagbennu wutuol din duo Israel tieb paak, k u te b lin yil'b kunkuok paak bina pii nna; nan b nikipela manŋ nba tan tpo k gbenn. ¹⁴Gotl yinme ji gaal i baa nba yiah k tie yanɔndanm, k luon kaagbennu wutuol n do Israel tieb paak. ¹⁵K maan lii tie k i nyik u wei u, usaa ɲanm k nyik niibna kbin bial tin kuanŋ na ni, ki sii tie danm nba kb saa nyiili Isael tieb biilu paak. ¹⁶k b nakn Muois buol k yeti'a : ɲaant k tin moa bonkobloi k kuan t bonkobt, k bia lint t duo k tul t waas. ¹⁷ɲaan t saa tien t siil nan t jatiat k cian Israe telieb, k saa dian baa saa kal sianinba. ɲaan t ɲaatieb nan t waas saa bial kii be duo nba kt t maa k l mək panŋ na, b yamani. ¹⁸T ji kan ɲmat kun t ɲei ni sie k Israel nilɔ kul tan gaal u monŋ faal. ¹⁹K t kii mək fasial juulden mək puotliel po. k maa t mək faal k l be juulden mək yondo po. ²⁰k Muois ye'b a : Lii tie yaa piak linba na tie mɔni ɲann tient siil man kaagbennu nunm ni nan tɔb saanu ²¹I kunkɔnn kul saa puot juulden mək kaagbenn tuann k lek i datai, nan waa tan saa nyannib k tuli ²²ɲaan duo manŋ i sikn b monŋ k ii gaal tinŋ na, l puol po i ji saa fit ɲmat, k maan i gvien i mɔsonn nan kaagbennu, k bia gbien i mɔsonn nan Iislael te lieba k kaagvennu sii min nan tinŋ na ite i faale ²³ɲaan lii tie k i k tun nna, i tun k biil kaagvernue, yii ban nan i biite tan saa nyini paanu. ²⁴Maa i doi k tul i waas k bia maa i bonkobloi k kua i bankobt, k tun nan yaa sat mɔb bianŋba na. ²⁵Gad waas nan Ruben waas yet Muois a : Canbaa t tie a tuontunae, tsaa tun nan faa wann bianŋnba wa. ²⁶T waas nan t puob nan t bonkobt nan t bonguonkla kul, saa bial kii be Galaad duo na nie. ²⁷A tuontuna, kul tien sii l nan kɔnna , k saa saan kɔn kɔnn manŋ kaagbennu nunm ni, nan yonmdaan n yet bianba na. ²⁸K Muois tul yiikuo manntua Eleasal nan Josue Nun bija na, nan Iislael waas saakab a. ²⁹k u yet'b a : Lii tie Gad waas nan Tuben waas puot nani Juuden mək, k tien siil nan b jatiat nan kɔnn kaagbennu ni, k sonmi k i nyann, yin ɲaan k Galaat tinŋ na i tie b yal. ³⁰ɲaan li tie k b k hii b jatriat k puod juulden mək k kɔnl k sonmi yinm nan ɲanm n biit faal duo nba k b yi kanaan na ni ³¹K Gad waas nan Ruben waas jiin o: A tuontuna saa tun linba k kaagbennu Wanna. ³²Tsaa gal nan t kunkɔn jatiat kaagbennu nunm ni k kua kanaan duo ni; k tin ji fit yent t faal nba be Juulden mək yondo po na ³³K Muois tul Gad waas nan Ruben waa, nan Manase buolu mək, nan Josef waas, Kpanbal sikon wunba Amuolen nba Kpanbal yent nan kpanbal og, k u munt Basan kpanbal yent, kpanbala na yent nan doi nba din kokn lint'b ji din tie b yale ³⁴K gat buolu ɲanm ma Dibon nan Ataro an Aroel, ³⁵nan Atrof nan Sofan nan Jaeser nan Jogbaha; ³⁶nan Bef nan Timra nan Bef Haran doi nan l juona k lint; k bia maa b bonkobloi k kuant b bonkobt. ³⁷K Ruben buolu ɲanm maa Hesbon nan Eleale nan kirjataim, ³⁸nan Nebo nan Baal Meon nan sibma doi. Doi nba k b ɲanm maa na b din lebt b sanae k ji pulb sangana ³⁹Manase bija nba tie Makir na, u naakuuk ni niib din saan Galaad k ass bel Amor tieb nba kua lenŋ na; ɲaan ji kal l ni. ⁴⁰K Moiiis jii Galaad tinŋ k tul Makir Naakuuk, k b kua linŋ. ⁴¹Jair Wunba, nyii Manase buolu ni na, mun saan fat digbanlia, k pul doi manŋ Jair doi. ⁴²k Nobach mun lek k fat Kenaf nan l doi nba Kpiar, k ɲanm pul l Sana Nobach k gaan nan Usaan.

Chapter 33

¹Muois nan Aalon din nyii nan sejenm buolu buolu k b somm kaal kaann kaann .²k Muois din dian kaann kaann ninj nba k b kaal na sana nan kaagbennu nba wannua bianjnba na .³b din nyii saa lamse nmaa yennj daa piik nan njannmu daal k sua yuukt gal tialu jaanm bial daa njanta ,b nyii k Ejipt tieb kul goliib .k Ejipt tieb din gbaa nan bin pii b bijakpel nba k kaagbennu kpiib na ,u dintun nna wannib nan u mək panj k gal b yennii na waa.
⁵Islaël tieb din nyii laamsos saan caan b kaannj sucotn .⁶B din nyii sucotn k saan sa caan b kaannj d'Etam k kpia nan kunkuok paak .⁷B din nyii d'etam,k gont saan pihahilot linba kpia baal Isephon,k cann b kanj migdol .⁸B din saan gal pihahiloht ,k puot mək k somm d'Etham kunkuok paak k tien daanantaa, k caan b kanj Mala .⁹B din nyii mala k baal Elim ,k Elim din mək kpenyulaa piik nanjanlie nan kpakpa tiinii piinlole :lenj e k b din caan b kaannj .¹⁰B din nyii Elim k saan caan b kaannj k kpia nan məkmunj .¹¹k din nyii məkmunj gbingbann k saan sa caan b kaannj sin kunkuok paak .¹²Bdin nyii sin kunkuok paak k saan caan b kaannj dotka .¹³k b nyii Dofka k saan sa caan b kaannj Alusch .¹⁴Bdin nyii Alusch k saan Lefidim sianba k niib din k la nyun k si nyu k caan b kaannj .¹⁵B din nyii Lifidim ,k saan siai kunkuok paak k caan b kaannj .¹⁶Kdin nyii sinaii kunkuok paak ,k saan kblotn hattacfa k caan b kaannj .¹⁷B din nyii kiblot hataafa k saan caan b kaannj hatselotn .¹⁸k nyii Haselot k saan caan b kaannj Lithama .¹⁹k nyii Litama k saan Limmon pele k caan b kaannj .²⁰Bdin nyii Lmmon pele k saan caan b kaannj libna .²¹Knyii Libna ,k saan caan b kaannj lissa .²²k nyii Lissa ,k saan caan b kaannjkehelata .²³k nyii kehelata k saan caan b kaannj schafel jual paak .²⁴k nyii schafel jual paak k saan caan b kaannj halada .²⁵B nyii halada ,k saan caan b kaannjMakhelot .²⁶k nyii Mithka k saan caan b kaannj talach .²⁷k nyii t alach ,k saan caan b kaannj Talach .²⁸k nyii Mithka k saan caan b kaannj Mithka .²⁹k nyii k saan caanb kaannj Haschmona .³⁰k nyii haschmona k saan caan b kaannj Moseloth .³¹k nyii Moselo ,k saan caan b kaannj Bene jaakan .³²k nyioi Bene jaakan,k saan caan b kaannj Hol guidgad .³³k nyii holguidgad ,k saan caan b kaannj Jothbata .³⁴k nyii jothbata ,k saan caan b kaannj Ablona³⁵k nyii Ablona ,k saan caan b kaannj Etsjon guebel .³⁶k nyii Etsjon quebksaan caan b kaannj Tsn paak b yii kades .³⁷k nyii kades k saan caan b kaannj Hol jual paak d'Edom duo kpinnj .³⁸Islaël tieb nba din nyii ejiptbina piinna puol po e k bmantua Aalon din duo H jual paak k saa kpo nan kaagbenu nba wannua bian njnba na njmaali njannmu .daa sinsinn daal .
³⁹Aalon nba din kpo Hol jual paak k sua k u mək bina kobik nan bina piilie nan njantaa e .⁴⁰kpanbal d'Alad nan kanan nulua nba din kua kanan duo ganj po na din gbat Islaël tieb blu .⁴¹k nyii Hol jual paak ,k saan k caan b kaannj Tsalmona .⁴²k nyii Tsalmona ,k saan k saa caan b kaannj punon .⁴³k nyii punon ,k saan k caan b kaannj oboth .⁴⁴k nyii d' oboth ,k saan k saa caan b kaannj Ijje Abalm,nan Mual kpal paak .⁴⁵k nyii Ijje Abalim ,k saan k saa caan b kaannj Dibongad .⁴⁶k nyii Didongad ,k saan k saa caan b kaannj Almon Diblatain .⁴⁷k nyii d'Almon ,Nebo nintual juat paak .⁴⁸k nyii d'Abalim juat paak ,k saan k saa caan b kaannj Muab duo paanuninj k l k fək nan jouldain .⁴⁹B caan b kaannj k kpian mək nba k yiil jouldinna, la jii Beth k saa tuu jesimotot nan Abel sittim Muab duo paanu ninj .⁵⁰yennu pak nan muois muab tinj nba tie paanu k kpia mək nba k b yiil jouldaini k be jeliko yendo po na ,k yaa :⁵¹Pakin Islaël tieb nan li tie kn puot jouldaini mək, jii saa kua kanaa duo ninje .⁵²k weii duo manj tiebkuul duo na ninj ,k bit b pata banba k mal nan tanaa na ,k bit b bonninann nba k mal nan tant na k bit b yenjiantbua .⁵³k gal duona,k njanm maa k maan mine tulii a li jitie Iiyal .⁵⁴Ii saa biit duo na nan la cab bianjnbaa naakuuk ,naakuuk ,naakuuk nba yaab yintulua yial nba yaab ,naakuuk nba mun waal yin tulua yial nba waal .k nakuuk kul saa gal linba janj nan niibe,nakuuk kul idia u yia k lii tie u yent .⁵⁵janj Ii k weii duo niib kul njann nyik siab ,njann e ta si tie kunkonnaaIi ninbinaa ninj k bia tie kpalpienii Ilokaa ninjmun ,duo na ninj njann e sii tie Ii dataii .⁵⁶k l ta safit t k n tien nan ma bo lol mi tiem bianjinba na mun.

Chapter 34

¹Kangbenuk yennu pak nan Moyiis, k yita. ²Truin Israel waat, k yetiba li tie ki kua kana tinj, l tinj n si tie i faal. L kanna tinj kpaa pak e ne. ³I niiditupo njent sa nyi tsin kunkoak k sann tuu Edom kpaar, k nyi yendo po k saa tuu mək kpinnj. ⁴ku njmant k jir nijentu po bokr k saa Akrahim soonu po. K njann tu kin k saan tsin k saa nuu kades barnea. K njmat Nyi niiganj po k saa Hatsar Addar k saan tuu Atsmon. ⁵La nyii atsmon, ku lintr k siik Egypt. Nyuumən po k saa joont məkgebegle po. ⁶L yenba po kpar sii tie məkgebennj ne suusuk. ⁷lin ba nee si tie i kpar, k sont k nj məkgebennj ne sinsik k saan tuu har juar. ⁸la nyi hor juar, k baar Hamath nan Tsedad ⁹k bia saan sifro k saa joont Hatsar Enann. njanne tie itrek¹⁰i saa buar i k paar hatsar Enan yendopo ki saa seheFam! ¹¹u si sik schefam, Ribla po k li be niin doo yendopo k sik k toakin Kinnereth yenolopo. ¹²Kpar nba bia sik jurdin k nyi mək nba mok yaalin ne l lintre si tie i tinj kpak¹³k Moïs yet Israel waat ne: tinj nba ki sa tso Natsoot k bit ee ne. tinj nba k yennu jikt k teii buolu munyia nan buol bəktin ¹⁴Klma k Tuben yaja njag waat nan Gad yaja njag waat gal b faar k bit nan u baa waat nba janbia nba K Manase yaja njabəkl nee Mun galb faan ¹⁵L yaja nej n lee nan yaja njan-jin ne muun gaal b Faar klbe jurdin məkir yondo po k jir Jeriko nuntua lin. ¹⁶K kangbenuk pak nan Moïs k yeta ¹⁷Niibn ba ne sa biit b monj le tinj mann-toi Eliaza, nan Nun bija Josue. ¹⁸I bia nyinn bet bijan m yaja njag Kuul ninj, k bin biit tinj manj. ¹⁹L Niib saana n nee, Juda yaja njang, jefun, Kaleb bija. ²⁰Litie Simeon yaja njawaat Ammihud, Samuel bija ²¹Li tie Benjamin yaja njag: Kislun, Elidad bija ²²Li tie Dan yaja njawat Jogti, bet bija Buk: ²³Li tie Sosief waat, Litie Manase yaja njawaat, Efod bet bija Hanniel. ²⁴litie Efraim yaja njawaat sesiftan bet bija Kemuel ²⁵li tie Zabulun yaja njawaat parnak Elitsa fan bija ²⁶Litie isakar yaja njawaat Azzan, paltiel bija ²⁷Litie Aser yaja njawaat Selomi, bet bija Ahihud ²⁸litie Neftali yaja njawaat Ammihud bet bija pedahel. ²⁹njanme k kangbenuk din cabib məb a bin biit canaan tinj nan Israel waat.

Chapter 35

¹Kaabbenu paak nan Mouyiis m nab tinpaacng n nba kpia jur dain, jesiko yialf ni na k yet a: ²tul n mob, isael waas a bi ciab Levite tieb bi faal nba k l mok na nar dio nba k b saa fit ki kua lenj. l bia saa tul'b bokob guon bua ki lin t doi na³Bi si mək doi k kua ki bia mək baa si gun bi Bokot san nba ⁴doi ni bonkob guonbua nba ki sa tul le fiit tieb pa jii dou na guonn nan namyelpo l si tie taa kaabi tu tl ki k kaan k lint⁵I biik'n duo na nan yel po taakaa bi tuta njanle, k bik'n taakaabi tuta njanle ganj po k bin'n taakaabi tuta njanleyenbaapa, k bin'n taa kaabi tuta njanle diitu po. K duo n'a ji sii be sunsuu k ni njan na si tie doi na bon kab guon buol⁶Doi nba ki sa tul levite tieb na doi njanlob si tie njan dat doi k wunba kpil kuun tuu cial suan lenj, nan doi piinna nan njanle ⁷doi nba ki sa tul levite tieb na l kul si tie doi piina nan njannii, k punk nan bi bonkob guonbua⁸Doi k Iisrael waas sa tul le fii. tieb b tiniima buolu kul n guot u yabt nan tinj bianjnba ku mək k tulb Buolu nba mək doi k la yab, l nyinn sakin, k buolu nba k mək doi sakin, i nyinn wamin nna⁹K kaagbennu pa k Muoyiis k yet'a ¹⁰pak Iisrael waas k yet ba: li tie k gal sulden kpenu k kua caana duo ni ¹¹I gann sandant doi ki li tie k nilo kpet kpi u lua u sa fit saan doi man ni¹²li doi si tie san dant luol ki unba tuu kpi u lua l daa kan kpi u njan saan nan o motaa ok niib buol k bu u buut ¹³Doi nam luab nba ki sa tulb na si tie sandant doi i e ¹⁴I tulb doi njan ta Jour dain kpenu po, ki tulb doi nanta Caanaa tinj ni: kl sii tie san dant doi ¹⁵L doi njan luob si tie Iisrael waas san dant doi e, saam nan bi nba be b sun suuk ni ki li sua ki nilo tan kpet kpil u lua u saa fit bol doi manj ni¹⁶jaan nba jii kuut ki faa u lua ku k baal nan kun, u tie nikpiilua e b mu sa kpi nikpiilua manj e. ¹⁷U faa'u nan tann k l baalnan ku n u nikpiilua e b mu sol kpi nik pii lua manje ¹⁸u faa'u nan daaok kl saa baal nan kun ku kpo u tie nik piilua e b mun saa kpi nikpiilua manje¹⁹u nba k b ipi u na nikpiim'o tuo k nikpiilua u saa kpi'u ²⁰Li lie k nilo tuut u lua nan nanj, nna ka' ku lol u pal ni k luulua nan bosialie k l baal nan kun, ²¹u biaki faau niikul nan dadoali e, k o bal nan kun, daan'o nba fa'u na b sa kui'v e u tie nikpiilua e u nik piim'o na i tuok nikpiilua na kpi'u²²njan k nil o tuut u lua, k p tie klk tie nan dataal, njan li tie k u lu buon u pak njan lol u paal ni; ²³lii bia ki tie ku k mi k luul tann u paak, k l saafit baa na kun, ku kpo baan kl k tie ku nan mo kuo k kpan bonbii l u paak,²⁴bo til sen nba mota ok niib sa but u nba kpil u lua na, k daa te kpiem'o na nik piimua kpi'u ²⁵Niib na sa faatua nikpiilua na kpim 'o niikpimua na nuu ni, k aan nanno , duo nba ku dan saan bol na u si be lenje nan malunj saku a k muan malunj kpan nu paak na ka ka nan yuo nba ku tan saa kpo²⁶Li tie k nikpiilua na nyii sandant duo na ni k tunn waa daan nyii duo nba ni, ²⁷k kpem'o na nikpin'o cetua yuo nba ku k be sanda duo na ni k kpil nikpiilua na u ji k mək biit. ²⁸njan liitie ku nikpiilua n be sandan duo na ni ka ka nan malunj saakua na kuun; u jii saa fit tun k kun u mənj duo ni. ²⁹Senni nba na e sii dia yim nan i yaabuona, sian inba ki sii be ³⁰li tie k nilua kpil u lua, b mun saak pi nikpiilua manje, gasiat daano na paak. gasiat daano yenn'o ku kua k janj nan bin kpi nilua. ³¹I daa tuot gaon likili nikpi lua u kan fit pa liklii k lin sonmua u kun na ni k man u njan nan kunm e, ki saa kpi'u ³²I daa tuot gaan likili l fit k wun nyi dadan duo na ni. K nmat tun kua u duo ni mantua na kun puol po³³I kan biil tinj nba kii be na linj na k man son muann biil tinj e li ki tie ki mun kpil daano nba kpu u lua na i kaa sial kaa k sa fit jii ki njanm tinj nba k b k pii ni luan na ³⁴I daa kuant duo nba ki si sa kua lenj na biit na nan yaal nba ki nirj ki si be lenj; sunsunk ni sia nba k si kua; k man i tie kaagbenu, k be in waas Iisael sunsun ni.

Chapter 36

¹Galaat ŋaak tieb saakab, Makil waas, Manase waas, nan Suosiaf ŋaak tieb yenm, nakin k paak nan Muois nan Saakab, Israel tieb Saakab. ²K b yet a: Kagbennu bet n yomdanɔ nan bin ton tia-tia k bit duo k tul Israel tieb b faal. N yomdanɔ bia gaal Kagbennu buol yiikuo nan wuntul t ninja Tselofhad faal fadl na u bonpoi. ³Li tie k Israel tieb bonpoi bun buol ganu, b məknt tu sa ji k pukn ba kun buolu nba k b kun na, t faal tu sa waat. ⁴Yuo nba k Israel tieb tan la bina pinŋmo, b məknt tu sa pukin b budu nba k binpoi na kun na e. L ji nyi t yiejanm buolu nie. ⁵K Muois paak Israel tieb sennii nba k Kagbennu pakua. K yet a: Suosief buolu ni tieb mək mōni. ⁶Gotl linba k senni nba k Kagbennu senn K l nyuan Tselofhad bonpoi: b si kun b jab ba luon sianba, linba sian tie bin tu kun b yieja naakuun. ⁷Israel tieb buolu məknt tu kan saan yieja ŋaak ganŋ, ŋan Israel tieb tieb tu sa gaan b mōnŋ nan b yiejanm faal paake. ⁸K bonpuok kul nba mək faal Israel tieb buolu ni, tu sa kan u baa buolu nie, k fit k Israel tieb buolu kul l mək b baa nba faal. ⁹Faal kan nyi buolu ni k saan kua buolu gaanu ni, ŋan Israel tieb buolu tu sa gaan nan b faale. ¹⁰Tselofhad bonpuoi din cōln sennu nba k Kagbennu din tul u tuotunnɔ Muois. ¹¹Machla, Thiltsa, Hogla, Milca nan Noa, b kul tie Tselofhad bonpuoi din kuun b baa wal bonjai; ¹²b din kun Manasse waas buolu e, Suosiaf was k b faal be b yieja buolu ni. ¹³Nae tie senni nan yikuot nba k Kagbennu din tul Muois k u tul Israel tie, Moab jual bud k l k fok nan sultan mək l k tuok na Seliko.

Deuteronomy

Chapter 1

¹Gotl maan nba k moyis din dian k tul israel tieb, ba din be sultan məkpuotl tintuok ninŋ paanu ni k l k tol nan suuf k be palan, tofel, lab, hatserot nan jasiab na. ²L din daa piik nan yenn bo nyi oleb, k tōkin sanjok nba sa nyi seil jual paak, k sa tu kades balnea na. ³L din tie bina piina ninŋe, l ŋmaaali piik nan jenn daa sinsinn daal, k moyis pak nan israel waas nan kagbennu nba din pakua a wuun paakib bianŋnba na. ⁴L din tie ba din kōn nyann sihon, Amoleen tieb kpanbal nba din be Hesbonn nan Oc basan kpanbal nba din be Ashtarot nan Edlei na. ⁵Ba din be sulben məkpuotl po na, Muab duo ni, k Moyis piin k wantib senni niin ninŋ, k yet a: ⁶Kagbennu nba tie t kpanbal na din pak tinm Oleb jual buol yet a: i kua jual na paak k l wei baonciann. ⁷ŋmaatl man ki saa, i saa Amoleen nba jual buol nan l kunkoka kul po, l paanu ninŋ, nan l jual paak, nan l baauk ni, l sinsuuk ni nan mək l kpianu, Cananeen nba duo nan liban, k saa tu Eflate kpengbenŋl. ⁸Gotl man, n jii duo na k bil i tuann po, i saa man, k yent duo nba k kagbenu din pol a u sa tul i yiejanm Ablahanm, Isaac nan Sacob nan b yabuona na. ⁹L yuo na, k n bieli a: i kpiasu yab't nan man jii n kunkua. ¹⁰Kagbennu nba tie i yennu na tie k i pōt k muun jii dinna nan ŋmaabila nba be sanpapo na. ¹¹Kagbennu nba tie i yiejanm yennu na, n te k yiin pukin fuunu tusl, k bia tuli piisin nan waa puoni bianŋnba na! ¹²N sa tien nle k jii min kuunkua ijiik i k waahala nan i mōnɔtuk na n kuunkua? ¹³Lukt nan i buol ni jab nba mək yanfuon, k mək bannu k i banm, k n saa jiib k tienm i tuann danm. ¹⁴K i din jiin k yeta a linba k n dukin k yaa tin tien na tie bonŋazne. ¹⁵L yuo na k n jii i buol saakab, jaab nba mək yanfuon k i banm, piinŋmo saakob nan piik saakab k b jii tie danm nba mək yiikuo i buolu ni. ¹⁶L yuo na k n bia tul sennu nba na i mōni suakul maan nan ninja kuo li tie saonu. ¹⁷I daa mək ninŋanni nan suo i baal bunu ni, i tuu gbiint bik nan saakua na, i daa ŋmaan sua, k maan k l paal i po, i tuu baal i po, na n buol k nan mun gbaat. ¹⁸N nae k n din wannu l yuo na linba kul tie i tuonn. ¹⁹T din siet saan Oleb, k din sonm k lint tintuok gbenŋle nba k i goli na, t din tōkin saa Amoleen nba jual buol nan kagbennu, t yennu nba daan yet'b na, k t din baal kodes Balnea na. ²⁰N piakie: ibaal Amoleen nba jual buol nba k kagbennu t yennu tient nae na. ²¹Gotl, kagbennu nba tie a yennu na bil duo a numpo, i do k gaal yent, nan kagbennu nba paak bianŋnba na, i jiejanm yennu; daa ŋmaami, bia daa jie. ²²K i kul daan nakin n buol k yeta: t tun jaab t tuan po, k bin got duo manŋ k jen tan want sanjok nba k t saa tōkin k do k baal digbana nba. ²³L dudukt daan ŋan n po, k n lukt jaab piik nan banle; sinsuk ni, niyenɔ buolu kul ni. ²⁴B din siet saan, k gaal jual na, k baal Eskol buol ni k got. ²⁵B din jii nan b nii tiini luona nba be duo manŋ ni k tan want, k b din paakit k yeta: l tie duo nba ŋanne k kagbennu nba tie t yennu na tient. ²⁶ŋan i din k luon yiin do, k yet kagbennu nba tie i yennu sennu. ²⁷I din bulin i lanbont ni k yiena: kagbennu nyolte ŋanne tien k u nyinnit Esipt duo ni, a wun tan kuant Amoleen nba nuu ni k bin biilit. ²⁸T sa do lee? t ninyanm waat t pala k yiena: b tie niib nba yaab k bia fōk tinm bonciann; b digbana na yaalin k joona nba k b ma k luon duo na mək panŋ k ba fōk sanpaapo, k t bia la nan t ninbina anak waas na. ²⁹k n betb a: i daa te k igbanant jekl i, i bia daa ŋmaami. ³⁰Kagbennu nba tie i jennu k be i tuann na sa kon u mōnŋ i paak, nan waa daan tien bianŋnba kul k tuli i ninbina

minɲ Esipt na. ³¹K tinkuaok minɲ, l buol a la kagbennu, a yennu k u diaa nan nib nba tu dia u bik na, sanjofuok nba k i sonm k tan baal taa be siamba na. ³²Nan lin kul, ɲan i din ki mɔk dinduun kagbennu nba tie i yennu ni, ³³ɲua nba din gaal i nunpo sanjok ninɲ k kpaan siamba k i saa kaal, nyɔk k u tie muu a wuu waanti sanjok siamba k i sii sonm, k jennu ni k u tie nan muunyuk na. ³⁴Kagbennu din gbat i fuut pinpauk manɲa. k u wutuol duo k u pol k yeta: ³⁵Nitont na yaa paabu ni sua kan ban la duo ɲann nba k pol maa n tul b yiejann na, ³⁶ɲan kaleb Yefenne bija na kuunkua sa la duo manɲ, k n sa tul ɔɔ nan u waas duo nba ni k u sonm na, k maan u ɔɔln kagbennu mɔb a. ³⁷Kagbennu paal bia daan biil n paak, i paak k u yeta: a bia mun kan kua duo manɲ ni. ³⁸Sosue nun bija a tuontun nua nae sa kua, moont u paal k maan ɔɔe saa dia Islael tieb k bin kua duo manɲ ni. ³⁹K i yaabuona nba k i yet a: b tan sii tie daaba e! k i waas nba daa k ban bonɲann nan bonbil diina na, ɲanme tan saa kua duo manɲ ni, ⁴⁰ɲanme k n tan saa jii duo k manɲ k tulb k bin yent. ɲaan yinm ɲaarin, ɲmaatɩ man ki saa man tinkuok po ki tuok mɔk muunɲ. ⁴¹K i jiin k yet ma: t biil kagbennu wa; t sa do k kɔn konn manɲa, nan kagbennu t yennu nba wannit bianɲba na. k sua kul tien siil k jii b tɔb tiat ki k bobin faanu ɲaan luon bin do juaɩ manɲ paak. ⁴²K kagbennu jet ma: paakin maa: i daa do k kɔn konn manɲi, k maan n k be i sinsuk ni, i daa te k i daatai ta sa nyanni ni. ⁴³K n yeti ɲaan k i k gbaati; k yet kagbennu mɔb, ɲaan duo juaɩ na paak i yaamani. ⁴⁴L yuo manɲ k Amoleen nba kua juaɩ manɲ paak na nyi k ceti, k piikni nan soi na, k kpɩi seil duoni k sa tu Holma. ⁴⁵Yaa ɲmaat jen juonba, k i bui kagbennu tuann; ɲaan k kagbennu k gbiint i mɔni k bia k gbat i kuunkɔla. ⁴⁶L puolpo i din kaal Kadese , l buole k i wei bonciann.

Chapter 2

¹Tdin nmaat tunna k tōkin tintuok po k saa mōkmuun po nan kagbennu nba want bianba na; T lint Seil jual k l wei bonciann. ²K kagbennu jet a: ³I lint jual na k l wei bonciann. nmaatl man ki saa yendopo. ⁴Want niib na sennu na: i saa gaal i niinja Esau waas duo nba be seil na. b sii nmaamie, njaan be maan faanu. ⁵I daa waabi, k maan b duo manj ninj n kan tuli yial bonmintik ka waa k yiin biil i taa. N tul Seil jual na Esau a wuu yent. ⁶B buol ninj i saa daa jiet nba k i sa die, k bia daa nyuun nba k i saa nyuun. ⁷K maan kagbennu nba tie a yomdanō na tien piisin a tuonn paaka, u bon a sonm fuak nba k a sonm k kagbennu nba tie a yomdanō na be naana k a k pot siali. ⁸T din gaal banfōkle t ninjanm nba tie Esau waas k be seil na, k bia gaal banfōkl paanu nba be Ela na Estsjon Gebel na l puolpo k t nmaat k tōkin sinsonn k saa muob tinkuok po. ⁹Kagbennu yet ma: daa lekin Muab k bia daa bobint kōnn naan mi, k maan n k tiena sial a fan yent duo manj ni: njaan lot waase k tulib Al maa bin jent. ¹⁰Emim tiebe din be sianyo: b din tie buolu nba yaabe, k bia fōk paapo nan Anakim tieb na. ¹¹B bia din tōkin a bi jii lefaim nba e nan Anakim nba, njaan k Muab tie yii Emim nba. ¹²Sianyo Holien nba e din kua Seil njaan k Esau waas belib k biil b bona b tuann po njaan gaal b yial, nan Israel tieb nba yen duo nba k kagbennu tulib na. ¹³Mōtana fiit man k tin gaal tolen Zeled po. t din gaal Zeled tolen. ¹⁴Yunba k t din jii k sonm kades Balnea k gaal Zeled tolen din tie bina piinta nan njanmie, k sa tu yunba buolu nba din tie kunkōnkōna na kpo k gbenn t sinsuk ni, nan kagbennu nba din paak bianba na. ¹⁵Kagbennu nuu din be b paak mōkmōk na yunba k b din tan kpo gbenn t sinsuk ni. ¹⁶K kunkōnkōna manj kul nba din tan kpo gbenn t sinsuk ni yunba e, ¹⁷K kagbennu paak nant k yet a: ¹⁸Dinna a saa gaal muob nan Al telik paake, ¹⁹k saa naakin Ammon waas. i daa waabi, i bia daa bobint kunkōnn nanmi, k maan n k tula sial Ammon waas duo ni a fan yenti: lot waase k tulib muab bin yent. ²⁰L duo din gaal duo nba k b jii lefaim na, k lefaim tiebe din be duo manj ninj sianyo, k Ammonite lieb din yii Zamzummim bae: ²¹B din tie buolu nba yaabe, k bia tie binba fuok paapo nan A nakim nba na. kagbennu din bilib Ammonit tieb tuann k belib njaan tee k b kaal yial manj ni. ²²Kagbennu din tien nna k tul Esau waas nba b tuann po na k belib njan te k b kaal b yial manj ninj nan dinna. ²³Avien tieb nba din kaal k saa tuu Gaza na, Caftolien nbae din belib k birib, b din nyi caftole k kaal b yial ni. ²⁴Fiit man ki saa man, k gaal tolen nba be Alnon na. Gotl man, k gaal man, n jikit Sihon kpanbal nba be Hesbon na k kubintua i nuu ni, Amolen nan u duo. piint k got duo manj, k faa naanō toob! ²⁵Laa nyi diina k saa yaat janmaani nan yanpuutuk a paak nan binba kul be sanpaapo k b i gbaat a fuut, b si jekle k b yan puut a paak. ²⁶N din tuon kedemot tinkuok paak tuomii nba Sihon kpanbal nba be Hesbon nan palpienn mōmaan. ma binyetō a: ²⁷Nyikin min k man gaal a duo ni; n saa tōkin paane k kan bot n niuditu po nan n niigaann po. ²⁸A sa kōin nan liiglie jiet nba k n saa di, k bia saa kōin na liigli nyun nba k n saa nyun; nsaa gaal nan n taa kuae. ²⁹Linba na k Esau waas nba be Seil na tien k tulib, nan muab tieb nba be Al na. muun nyiikin min k maan gaal nan yunba k saa gaal Suuldain k kua duo nba a ni k kagbennu nba tie n yomdanō na tienin na ni. ³⁰njaan Sihon kpanbal nba be Hesbon na din k luon k wuun cabit k tin gaal u duo ni, k maan kagbennu nba tie a yennu na din te k u k gbaat a maan k bia waakl u paak a wuun jiu k kubnō a nuu ni nan faa jii laat dinna bianba na. ³¹Kagbennu yet a: gotl, mōtaana n jikit Sihon nan u duo kul k kubint a nuu ni. ³²Sihon din nyi k cet tinm nan u niib kul, a wuun kōn nant jahat. ³³Kagbennu nba tie t yomdanō din jii k tulit k t kōn nyannib oōa nan u niib nan u waas kul. ³⁴L yuo na t din gaal u digbana kul bil u bona kule l jab, nan puob, na waas k ki nyik k b yennō kua paak k bia k saak b jii sial. ³⁵Sial din ka k t luon, t din biil b mōkint nan b bonkobt kule digbana nba k t din gaal na ni. ³⁶Laa nyii Aloel nba be Tolen Alnon kpianu, nan digbana nba be l baaik ninj k saa tu Galaadn digban sial din kaa k mōk panj k tult ti: kagbennu nba tie t yomdanō na din jii tulit. ³⁷njaan a daa naaki Ammon waas duo na ni, nan tolen yabbot bōkl kul, nan digbana nba be jual paak, nan siamba kul k kagbennu nba tie t yomdanō na bet nan t daa lekinm na.

Chapter 3

¹T din nmaat tunna, k tōkin duo sanjōk nba saa Basan na. Og kpanbal din nyi k cetit, nua nan u niib kul, a bin kōn nant Edlei. ²K kagbennu yet ma: daa tiin janmaami, k maan n jiib tien a nuu ni waa, nua nan u niib kul nan u duo, a tienm nan faa tien Sihon, kpanbal nba tie Amolen nba kpanbal k be Hesbon na. ³K kagbennu nba tie t yomdanō jii Og kpanbal nba tie Basan kpanbal na nan u niib kul k tienm t nuu ni, t din kpiib buob k k nyiik b ninj sua k u paaki. ⁴T din gaal b digbana kule k ki nyiik jennkō k l k baa ti yiikuo ni: digbana piinluob, nan Algob yial kul, nan Og yent kul nan Basan. ⁵L digbana kul din tie digban gbenjāe, nan juonna nba be sanpaapo, k l nanna tie kuuta yaal, digbanlia muun din be k ki mōk juonna k l yaabi. ⁶T din biil l kul k ki sii siali, nan taa din tien Sihon kpanbal Hesbon bian nba na, t din biil l digbana k ki jii siali, jaa, puob nan waas. ⁷naa t bia din biil b bonkobt nan b mōkint l digbana ninj kule. ⁸L din tie n nae l yuo na, k t gaal Amolen nba kpanbala banle nba nba suuldain puotl po na, la nyii tolen Alnon k saa tu jual nba be Helmon. ⁹Sidonien nba tul Helmon saann nba tie Silion, k Amolen nba nyii l senil, ¹⁰Digbana nba kul din be paanu ninj, Galaad kul nan Basan k sa tu Salka nan Eldlei, digbana nba tie Og Basan yent. ¹¹Og, Basan kpanbal, nba din bial u kuunkuae k tie Lefaim buolu ni. Gotl, u Godo din tie kuut gadoe, Labbat din k tie Ammon waas digbann kaa? l fōkint din tie taakabu nanyiae, k l yaalmu tie taakabu nanna, l taakabu tie jab yaale. ¹²L yuo na t din gaal duo manje. laa piin Abel k saa tolen Almon nan Galaad jual na bōkl nan li digbana, n din jii tul Lubenit nba nan Gadite nba e u jial. ¹³N din tul Galaad bōkl nba din tenn na nan Og Basan yent kul Manase njaak tiebe: Algob yent kul, nan Basan kul, nanne k b jiil lefaim nba duo. ¹⁴Sial, Manase bija, din gaal Agob kul k sa tu Gaskulien nba nan Makatin nba telik paak, k tul u sann bul basan, k b yiil dinna bulg sail. ¹⁵N din tul Makil galaad e. ¹⁶Lubenit nba nan gadit n din tulb galaad bōkle k saa tu tolen Almon, k l sinsuk ni tie l bōktin, k laa jii tolen jabbok, k l tie Ammon wass telik sinsuk. ¹⁷N bia din tulib paanu k pukin, k l telik tie suuldain laa nyi kinnelet k sa tu mōkl nba be paanu manj ni na, k mōkjōkinn na tie taal pisga, k saa yomba po. ¹⁸L yuo na, n din tuli sennu na. kagbennu nba tie i yomdanō na tieni duo na a yin yent. yinm nba kul tie sejenm i si sonm nan gbiate Israēl waas tuann po. ¹⁹I puob kunkua nan i waas bis nan i bonkobt, n ban nan i mōk bonkobt bonciann k b bial digbana nba k n tuli na ni, ²⁰Mōkmōk nan i yuonba k kagbennu tan saa tuli ninjanm fuon nan waa tuli na, k bin yent duo nba k kagbennu nba tie i yomdanō tulib suulden bōkl po na. naa yinm njaalin saa nmaat sua kul faal nba k n daan tuli na nie. ²¹L yuo na, n din tul senni Sosue k yetō a: a ninbina la linba kul k kagbennu nba tie t yomdanō tien kpanbala banle nba na: n nae k kagbennu saa tien yent damm kul nba k a saa sonm k cetib. ²²A daa tiinm jaanmami, k maan kagbennu nba tie i yomdanō saa kōn u mōnj k tuli ya. ²³L yuo na, k n mial kagbennu yet njanm k yet a: ²⁴Kagbennu yennu, a piin k waann. a tuontuunō a yaabint nba jaan nan a nuu panj yabint, k maan yennu lan nu poe, sanpaapo nan tinj ni, sa fiit tok i a tuonna nan yaabintinba ka tien ni? ²⁵Nyikimin man gaal, n balmae nyikin min mon laa duo nann nba be suuldain puotl po na, nan liban juafaana na. ²⁶naa k kagbennu wuutuol duo naanin i paak, k u k gbiinti mi. kagbennu yeti ma a: l jaanja jii daa piakin l maami. ²⁷Don Pisga juul paak, k got yendopo, nan yenbapo nan yensuuk po, k a ninbina n laa faanu, k maan a kan gaal suuldain. ²⁸Tulin senni Sosue k paan u paal, k bia njaanm cie u paal, k maan njae saa gaal niib na tuann po k saa jii duo nba k a goli na k tulib. ²⁹T din bial be baauk nba be k ki fuok na Bet Peol na.

Chapter 4

¹Motana, Isael gbintl senni nan yiikuot nba k n tumii na. i jiil k yun nann tuonn, k fiit k ji fo, k bia kua duo nba k kagbennu nba tie i yiejanm yomdano tieni na ni k yent. ²I daa puki sial linba k n tieni na ni, k bia daa nyint sial biaki: njaan jii colin kagbennu nba tie i yomdano na senni nan ma wanni bianba na. ³I ninbina laa linba k kagbennu tun Baal Peol buol na waa: kagbennu nba tie a yomdano na biil i sinsuuk ni binba kul din saan Baal Peol buol na. ⁴K yinm nba din jii i monj k gaan nan kagbennu nba tie i yomdano, i kul mok manfuol dinna. ⁵Gotl, n din tumii senni nan jiikuot nan kagbennu nba tie n yomdano na nba wannin bianbae, k fit yin jiil k sonm nann fanu duo nba k i saa gaal k yent na ni. ⁶I colin k bia ki sonm l paak fanu; k maan nanne si tie i yanfuon nan i miinu buol njanu, binba gbat k b piak senni na maan sa yet a: niibuolu na tie daansiab nba tie yanfuon danme k bia mok miinu e! ⁷Niibuolu gannu lanne poe be k mok yennu k u naakib nan kagbennu nba tie tiyomdano nba tie bianba yuonba kul k t yiino na? ⁸K niib buolu be mok senni nan yiikuot k l tie fanu, nan senni nba kul k n tieni dinna na? ⁹I mi k tie suon na njaan suol a monj, ki goli a siek, daal n tu daal kul a manfuol kul ni, k daa tanmit linba k a ninbina la na k l daa nyi n paal ni; a tumi a waas k bin tumi yomdano. ¹⁰I tian daal nba k a din set kagbennu a yomdano tuann Holeb na, l yuo k kagbennu yet ma: taant niib na kul n buol! n luon bin gbat n maan me, k fit k bi njmamin yuokul bi manfuol kul ni tingbonj na ni; k fit k bin tumi b waas. ¹¹I din cat k nakin jual na buole. i din lint jual nae k muyelu din nyi jual na sinsuk ni k do sanpaapo. Bunbonn din be, nan muunyuk nan bunbon ciaoñj k l tie nan nyiaok na. ¹²K kagbennu din paak naani muu na sinsuk ni, i din gbat kunkol k l paak, njaan i din k la niluo, i din gbat kinkol yenn kuae. ¹³U din waani u senni k bia waani nan yin saak u senni piik nba k u din dian taanpot lai njanle paak na. ¹⁴L yuo na, k kagbennu din betin nan man tumii u sennu nan u yikuot k fit k yin jiil k tun nann tuonn duo nba k i saa gaal na ni. ¹⁵Daal nba k kagbennu din paak naani muu sisnsuk ni Holeb jual buol k i din k la sua na, i suol i monj nan i sei man, ¹⁶K tan daa bil i monj k kpiel sial k l tie patl ki nan jua n nae k puo, ¹⁷Bonkobb ninnaun nba be tingbonj na ni, naunj ninnaun nba yuuk sanpaapo, ¹⁸Bonkobb nba fulin u paak tinj ni janj ninnaun nba be nuyn ni ko kpingbann tinj ni. ¹⁹Suot a monj, k tan daa goktl a ninbina sanpaapo k laa yennu, njmaalik nan njmaabila, sanpaapo nauj kul k a tan saa maan k gbaan b tuann k jiantb, l tie bona nba k kagbennu a yomdano bokt buolu kul nie, nan sanpaapo kul. ²⁰njaan yinm njalin kagbennu jii, k nyini wahala dinu ni egipt a yii tie buolu nba k u yennu nan yaa tie dina na. ²¹Kagbennu paal din bil n paak i paake, k u din pol k yeta n kan puot suuldain k n bia kan kua digbanjann nba k kagbennu nba tie a yomdano nba tula a fan yent na ni. ²²N saa kpo duo nba k t be na nie, n kan gaal suuldain, njaan yinn saa gaale k yent digbanjann manj. ^{23,24}Suot i monj k daatanmit kagbennu i yomdano molol nba k u lol nan ni na k daaa tie bonnankal sial nba k kagbennu a yomdano yeta aa da tie na. K maan kagbennu a yomdano tie muu nba die k tie yennu nba mok jawuuk. ²⁵Yuonba k a tan mok waas nan yabuona, k i be duo manj ni k l wei, k i tan tanm k nan bonnankal sial, li tie k i tien linba k njaan kagbennu nba tie i yomdano na tuann, u saa donn wutuole naa ni, ²⁶N jiiit dinna n siala i paak sanpaak nan tinje, i saa kpo k buont yian duo nba k i saa gaal k yent suuldain puotl po na! i daa ki yab, k maan u saa biil i kule. ²⁷Kagbennu saa yaati buolu ganu sinsuk ni, k i saa tenn waamii na ki be buolu nba k kagbennu sa saan naani na sinsuk ni. ²⁸Lenje k i si jiantl yenni nba k niib nann nan b nii k l tie daat nan taana na, b k laat, ki k gbia, ki k di, k bia k ban nan be nan b be na. ²⁹Lenje biak k a bia sa lon kagbennu a yomdano k sa lau, li tie k a lomɔ nan a paal kul nan a siek kul. ³⁰Muksuk yuo nie k linba na kul sa baala. l yuo, nan yuonba baat na nie k a saa njmaat yen kagbennu a yomdano k gbiint u kunkol; ³¹k maan kagbennu a yomdano tie ninkpaanbaunj yennu nba kan ban nyika k bia kan biila ni; u kan tanm molol nba k u din lol i baa na. ³²I boi yuokpel nba din gaal na, laa nyi daal nba k yennu din nan nilo tingbonj na ni, laa nyi sanpak piinu nan l yuontu po: k loon bonjann na buolu na ban tuma a, ko k gbat l buolu waa? ³³Buolu lane na poe ban gbat yomdano kunkol k u piak muu sinsuk ninj, nan bikna, nan yinm na njaan be u manfuol ni? ³⁴Yennu lanno poe ban bikin a wun gaal u buolu njaanu sinsuk ninj, nan bikna, nan nyina, nan baktnaunj tuona nan kunkon gbenjle nan u panj nuu nba tant k tun jaanmaami tuona nan kagbennu nba tie yomdano nba tun bianba Egipt i ninbina ni na? ³⁵A din tie siala dano linba kul tun na ni, a fan fit bann nan kagbennu tie a yomdano e, k jasua ka k tie nan njɔ na. ³⁶A gbat a yomdano kunkol sanpaapo a wun kpaamae, k tingbounj na ni k u te k a la u muu gnennj, k a gbat u kunkol muu na sinsuk ni; ³⁷U din luon a baanba, k gann b puolpo binba wa n; k jii u monj panj k nyini egipt; ³⁸U bel buolu nba gala k bia yab k mok panj a tuonn po a wun te fan kua b duo ni, k jii tula a fan yent nan fa laa bianba dinna na. ³⁹Bant dinna ki bia ki dia a pal ni nan kagbennue tie a yomdano, l sanpagbounj ni nan tingbounj na ni yensua ka k tie nan njua na. ⁴⁰K i coln u yiikuot nan u senni nba k n tieni dinna na, k fit k fi be a yaamani, fin nan a waas nan a yaabuona k a manfuol saa fokit duo nba k kakagbennu a yomdano tieni na ni. ⁴¹L yuo k muois njann duoi njanta suuldain puotl po yendopo, ⁴²k li be ki sinmit binba k ban k kpi nilo njaan k u tu k tie u dataak na, bin saan kua duoi manj ninj k faat b manfuol, li tie k b duoi manj ninj yenn. ⁴³L din tie: Betsel nba be tinkuok paanu ninj lubinit jent ninje:

nan lamot nba be Galaad, k tie Gadit yent, nan Galon nba be Basan k tie Manasit yent nae.⁴⁴ Linba na din tie senni nba k Muois tul Israel waas .⁴⁵ Gotl senni nan yikuot nba k Muois din nyi egipt na puolpo. ⁴⁶ L din tie suuldain puotl poe baauk nba k fɔk nan Bet Peol nae Sihon duo ni, k Amolen kpanbal din kua Hesbon k Muois nan Israel waas din kpiu ba din nyi Egipt na puolpo.⁴⁷ B din gal u duo nan og nba din tie Basin kpanbal yale. l Amolen nba kpanbal banle na din be suuldain puotl poe yendopo. ⁴⁸ B yent din dian Aloel ki k fɔk nan tolen mɔgbann nae la nyi Almon jua k sa tu sion nba be Elmon na, ⁴⁹ K din ji paanu nba be suuldain puotl po yendopo k sa tu mɔkl nba be paanu manj ninj k be Pisga na.

Chapter 5

¹Moyiis yii Isael kul, k yeb a : sokt man, Isael, seni nba nan yiiko nba k t ki gbat dina na. I banj man, k jii k tun nan tuon bo njann. ²Kaagbenu, din lol m lol tim nan njɔ moyom kua woleb. ³I ji k tien t baa nba ka k kaagbenu din taan nantinm, nba be dinn na, k fo na. ⁴kaa gbenu sa maat nan kigoli le b jua paak, mun sun suk ni. ⁵n sie yinm nan kaagbe nu sunsuk ni, k wanti kaagbenu maan; k man i njman mun, a i ji kan do jua paak-u yet'a. ⁶n tie kaagbenu, a yennu, k nyi naa Ejibt duo ni, tuntunu baak ni⁷ a ji k mɔk sial a yennu n nun ni. ⁸a ji kan kpel sial a nanj, k l nan sial bonba be sanpapo nan sanpagbanani, nan binba be tinj ni, nan nyun ni, k jin k cie tinj. ⁹n kan gban u nun ni, a kan jiant b, k man min, kaagbenu, a yennu, a tie yennu nba wun, k taal baa nba tuuba nan b waat k sa tu b yabon banta nan njanna bin nba yisimin, ¹⁰nann mɔk ninkpabɔnj k sa ta b yabona tutil nan b nba luonin k bia dia n seni. ¹¹a daa yii kaagbenu a yennu sann yann yann : k man kaagbenu kan nyik bin nba yii u sann yann yann na tubdatu. ¹²I tian foundal, k tie nɔ li njann, nan kaagbenu, a yennu nba wanna na. a sa tun daa njanlobe, ¹³a tuon nba be kul. ¹⁴njan dal njanlode dal si tie kaagbenu fou dal, a yennu : a kan tun toun sial, fin, naa bija, naa naab, naa boy, nan bonkob kul, nan saanɔ nba be a njak ni, k lin t k a tuontun jua naa tuontun puok n fuo yi nan fin na. ¹⁵sa tial nan a din tie daabil e Ejibt tinj ni, k kaagbenu, a yennu nyinna nan nba mɔk banj nan kpinkponj nba fɔk: l paak ki tien k kangbenu, a yennu, tu la mob a fi tien fuon n dal. ¹⁶baak a baa nan , nan kaagbenu a yennu nba caba na, k lin te a daa nan n fakt ka bali man tinj nba k kaagbenu, a yennu tu la na. ¹⁷a kan kpi. ¹⁸A kan tuon bon cun cuntuona. ¹⁹A kan jaan. ²⁰A da faa faak a lɔ paak. ²¹daa mɔk luom naa a lua baak, nan u kpaab, nan u tuotunjua nan u tuontun puo, nan u naab, nan u bonj, nan bona kul nba tie a lua yal. ²²daa mɔk luom naa a lua baak, nan u kpaab, nan u tuotunjua nan u tuontun puo, nan u naab, nan u bonj, nan bona kul nba tie a lua yal. ²³Maan na k kaagbenu paak, nan kunkɔl sanpan jua paak , mun sunsuk ni, munyut ni nan bunbɔt ni, k maat tuntanu niib na kul, k k puk sial. kuu dian tanpant lie njanle, k tuuil. ²⁴Yua nba ki gbat kunkɔl bunbon sunsuk ni, k sua k jua na kul tie mun, i bolu ninj baat ma nan i sakab kul tie mun, i bolu niny baat ma nan i sakab kul tie mun, i bolu niny baatb ma nan i sakab kul naak n buol. ²⁵K yet'a: gotil, kaagbenu t yennu, want u yudant nan u yabt, k t gbat u kunkɔl mun sunsuk ni, dinna t laa k yennu maat nan niib k b be k fo. ²⁶k mɔtana bcc paak a k t kpo ni? k man mun saakou manj saa diit a; li tie k t bia njann saki kaagbenu kunkɔl, t yennu, t saa kpo wa. ²⁷Nii l ɔnɔ po e k, ban gbat i, nan tinm na, yennu nba fo kunkɔl i k l maat mun sunsuk ni, ku bia be k fo. ²⁸Fin, naat k sokil linba k kaagbenu yan yet'a t yennu; a jii a tɔnj linba kul k kaagbenu saa yeta, t ye unu: t sa sokl, k bia tien. ²⁹Kaagbenu gbat man nba ki yet'i. k kaagbenu yet'i a u gbat man nba k niib na baak k tien n a ba baak linba kul njan. ³⁰O li boki tie k pala na tie na yuo kul k si njmamin ki bia dia n senni, b si be bal mann ni yuo kul, njanm nan b waat. ³¹Sant yet b tunt i lanbot ni. ³²njan fin njann'i, biat nan nin, n saa yet'a senni, kul, nan yiik ot, nan mo ciabu ka sa tuntib, k tun nan tuon do ma ni ki sa tul b na. ³³I tien nan njant li nba k kaa gbenu, a yennu, ciab a na; i daa tun ni jetu, k bia daa tun ni ganj. ³⁴I tɔ ki faanu kaagbenu saana, i yennu, nba dian ni, a lin te k l fo, ki bia ki be pal man ni a ki yin bia fokin i danna tinj nba ki saa kua na ni. ³⁵Kagbennu din gbat i fuut pinpauk manja. k u wutuol duo k u pol k yeta: ³⁶Nitont na yaa paabu ni sua kan ban la duo njann nba k pol maa n tul b yiejann na, njan kaleb Yefenne bija na kuunkua sa la duo manj, k n sa tul ɔɔ nan u waas duo nba ni k u sonm na, k maan u cɔln kagbennu mɔb a. ³⁷Kagbennu paal bia daan biil n paak, i paak k u yeta: a bia mun kan kua duo manj ni. ³⁸Sosue nun bija a tuontun nua nae sa kua, moont u paal k maan ɔɔe saa dia Isael tieb k bin kua duo manj ni. ³⁹K i yaabuona nba k i yet a: b tan sii tie daaba e! k i waas nba daa k ban bonnjann nan bonbil diina na, njanme tan saa kua duo manj ni, ⁴⁰njanme k n tan saa jii duo k manj k tulb k bin yent. njan yinm njarin, njmaatl man ki saa man tinkuok po ki tuok mɔk muunj. ⁴¹K i jiin k yet ma: t biil kagbennu wa; t sa do k kɔn konn manja, nan kagbennu t yennu nba wannit bianjba na. k sua kul tien siil k jii b tɔb tiat ki k bobin faanu njan luon bin do jua manj paak. ⁴²K kagbennu jet ma: paakin maa: i daa do k kɔn konn manji, k maan n k be i sinsuk ni, i daa te k i daatai ta sa nyanni ni. ⁴³K n yeti njan k i k gbaati; k yet kagbennu mɔb, njan duo jua na paak i yaamani. ⁴⁴L yuo manj k Amoleen nba kua jua manj paak na nyi k ceti, k piikni nan soi na, k kpil seil duoni k sa tu Holma. ⁴⁵Yaa njmaat jen juonba, k i bui kagbennu tuann; njan k kagbennu k gbiint i mɔni k bia k gbat i kuunkola. ⁴⁶L puolpo i din kaal Kadese , l buole k i wei bonciann.

Chapter 6

¹Gotil yiikot nan senni nan mob cabu nba k kaagbennu, i yennu, cab a n tunti, k yiin k jiil k tun nan tuon tinŋ nba ki sa kua le na ²lin bia te k fi ŋman kaagbennu, ki dia dal kul a man fani fin, nan a bija, nan a bik ya bik l yŋkot kul, nan senni nba k n senna na, k lin te ka daa n fokt. ³I soki man Israel, k jii k tun nan tuon fanu, ŋan ni saa te ka paali man, k yin bia pŋt bocia n nan kangbennu yan yet na, a baa nba yennu, pona tinŋ nba gbie nan nabiin nan siat na. ⁴Israel: sokit, kaagbennu, t yennu bua kua e kaagbennu ⁵A i luon kaagbennu, a yennu, na a pal kul, nan a siek kul nan a panŋ kul. ⁶yii kot nba kin tuladinnuna, li si be a palni. ⁷sa wann a waat a saa maat li tie kaa be a ŋaak ni fii saa sanu, nan fi yan dŋl nan fi fil. ⁸A tabin li tie nyinn a niin paak, bii tie nan dŋk na a ninbina sunsuk ni ⁹A saa dian a ŋaan daacata paak nan a gana paak ¹⁰kaagbennu, a yennu saa kuana tinŋ nba ku din pun a baa nba na, Ablaam, Isak nan jacob a u tul a si mŋk digban gben ŋan saka nba k a k maa. ¹¹ŋaa i nba gbie nan bo ŋanna kul ŋaan ka k gbien, nyunbua k bul nan tŋni nba nan sinsabi ka k bul ¹²yuo nba ka dŋ k gbo, a gul a mŋk k daa tanmit kaagbennu nba nyina Egypt tinŋ ni, fala ŋaak ni ¹³A sŋ ŋman kaagbennu a yennu a jiantil'o a sŋ pol u sann na ¹⁴I kan san yennu sŋ buol, nan niibolu ku yenni ma kul lin ta ¹⁵k man, a kangbennu tie a yennu nba mok funfun a sunsnk ni kangbennu a yennu wudol sa daa paak, k u gbena tinŋ na paak ¹⁶i do biki kangbennu, i yennu, nan ya din bikinŋ masaa na. ¹⁷ŋaan i sŋ dia kangbennu yŋkot e i yennu, nan u mob cabu nan senni nba ku dian k wani na. ¹⁸A tie lin nba tok nan lin nba ŋan kangbennu ninbina ni, k lin te kapali man, ka kua k kal tinŋ nyannŋ nba kangbennu poun a baa nba a wun tul a na. ¹⁹li tie ku bet a datai kul a nunnin, nan kangbennu nba yet t na ²⁰yuo nba ka bija boi da yen: diani nba na nan senni nan yennu mob cabu nba k kangbennu, t yennu, nba dian k tuli na? ²¹Ayet a bija: t din tie falawŋ daba e, Egypt, k kangbennu nyint Ejibt nan u naun nba mŋk panŋ ²²kangbennu tien, tininbina ni, nyinna nan mabta, saka nan bokaŋbont, Egypt paak, nan falawŋ nan u ŋaak kul paak. ²³kuu nyint lenŋ, k sann nant tinŋ kuu din puon t baa nba a u saa tul t na. ²⁴kangbennu yet a tin jii u senni k tun nann tuon, k ŋmaankangbennu, t yennu k lin te k ti be pal mann ni u tul t manfuol, nan waa tie dinna na. ²⁵T sii mŋk mŋmŋnik bŋkl, li tie k t jŋ u yŋkot na k tun nan tuon kangbennu nun ni t yennu, nan waa cab mob na.

Chapter 7

¹Li tie k kaagbennu yennu t kaa kua tinŋ nba na ni ka saa kal na, kuu saa bel buolu bo cian uolu mun lole k b sii mək panŋ cie buolu itit nba, gilgasit nba, amolit nba, kana tieb, pelisit nba ifit nba, nan sebusit nba Felesien nbu ye mulale nba yaa k bia mɔ panŋ k cia.²yuo nba k kaagbenu, a yennu, tul b ka nyannib, a sa botib a da mok mol nanm, a bia daa tie m nik ciabu. ³A kan kuan i buolu, a kan tulb a bopo e b bojia e a bia k ji a bopok k tul b bojia. ⁴K man b saa te ka bojia n yeti, ki jiantl yen fani, k l saa le k kaagbennu wutɔl nyinn a pak ku biana cin. ⁵Gotl bian nba ki si lie na: l cibn b binbinta na, k kɔn b cicilina, k bo b bata na, k jua man bo ninnant nba k b kpel na. ⁶K man a tie bol bannu e k tul kaagbenu a yennu kaagbenu, yennu ku lukta, a tie bolu nba tie u bolu bolu kul nba be tinŋ ninŋ na. ⁷I k tie a i yab k gal bolu kul ka, k kaagbennu taan nan ni k lukti, ŋaan i wal k gal bolu kul. ⁸ŋaan n k maan kaagbennu lonie k maan u luon u dia mason nba ku din tie nan i baa nba na kaagbennu nyii ni nan u nun paalu, k fati tuon ŋaak ni, Falawɔ nan ni Ejipt kpanbal. ⁹Min man nan kaagbennu e, a yennu, l tie yennu l yennu cɔl dia u molo nan u nin kpabɔŋ k sa tuu yabona tuti bin nba luonɔ nan bin nba cɔl u senni na. ¹⁰U tantl nan u diat b ma nanmɔ k bil b u sa ba sɔ kul u biit paak a. ¹¹Ŋann, jin yii kot nba, nan senni nan mob ciabu nba kin dian dinn na, k tun nan tuon. ¹²I soki n mociabu, k dial fanu k bia jiiit tun nan tuon, kaagbennu a yennu, si tiana molol na po nan ninkpabɔŋ nab ku din senn mosonn u sa tul i baa nba na. ¹³U si luona, u yat yenjam a pak k bia te ka bot u sa yat yet banm nan non waas nba sa nyi a gbanu ni na nan a tino luana, naa a dii, naa yuon, nan a kpan nun a bakob gbe ŋe na bokob biit kɔna paak a ŋaak ni jua nan puo kan matl si ka, nan bon kob ni kan matil si ka. ¹⁴Yetŋanm si be a pak k cie bolu kul paak a ŋaak ni jua nan puo kan maltl si ka, nan bon kob ni kan matil si ka. ¹⁵Kaagbenu sa fɔkin yiali kul a buol; a kan laa yial biisɔk nba ka din laa Ejipt na ŋan u saa faa bin nba kul yisma na. ¹⁶A saa ŋman bolu nba kul k kaagbenu a yennu, saa caba na, a kan gotib nan ninbaɔk nun, a bia kan jiant b yenni, k man l si tie baluko k tula. ¹⁷Li tie ka yet a pal ni a: a digbana na yab k cien, n saa tie le k webi? ¹⁸Da ŋmanm tiatl lin nba, k kaagbenu a yennu tien fala wɔ nan Ejipt kul. ¹⁹Nyin saka nba ka ninbin la, mabta, nan, ninn nun palu nan kpinkpin fok k kaagbenu a yennu, tien k nyinna na: n na k kaagbenu, a yennu saa tun tul bolu ka ŋmam na. ²⁰Kaagbennu, a yennu, sa tun bunbiil b paak, k biil nan bin nba cial k bol a nun ni na. ²¹L daa mək jija i nanm; maan kaagbennu, a yennu be a sun suuk ni yennu nba yab k bia paal. ²²Kaagbennu a yennu saa saa bel b wan wan i digbana k fɔknma nunŋ po, a kan gbenn'b cain, k maan gbenn'b kpaant ni bonkobt sa pɔt k tu li. danŋ. ²³Kaagbennu a yennu saa nyannb k tu la; u saa k u saa jiib, k sua kan fit gulib, nan yuo nba ki tan bot'b. ²⁴U saa jii b kpanbala k tiem a nun ni, ka saa pin b sana san papo, nan yeno ki dia nan yuo nba kɔ tɔn sa botib. ²⁵I sa juo mun b bo nant tin nba kb kpel k i tie b fak yenni i na a da mək nian a bia kan jii likli nan liktana nba be b pak na, k l tie janmami nan i si tie baluk, k maan b si tie bobilan kante k tul kangbenu a yennu. ²⁶A dan kɔant bobilan kant a ŋaak ni, ka sa man tie nan bonn na, k matot si be a paak; ŋan a t k bon bolu da be a ŋaak ni, k man i bon tie li nba ka sa botib.

Chapter 8

¹I sa cōln k bia jii k tun nan tun n yiikot na k tuli din na ,l t k i mōk manfol k yin bia pōt ,k yin kua k kal tinŋnba k kaagbennu poun a usaa tul i baa nba na . ²Tiatl sōni nba kul k kaagbennu a yennu t k ka tien bin na pinna tinŋ koŋ ni, a wun sikne k bia bikna , k bann a pal yan tie k bia lani a dia u yiikoti. ³U sikna , k bia di fala nan kun , ka dina nan man nba ka din ban k a baa nba mun bia din k ban a l fit wana nan nilo k fo panu kukua pak ka ŋaan nilo fo na lin nba nyii kaagbennu mōb ni e . ⁴A tiat k bat a pak, k tal bia k mōl l bina a pinna sunsuni. ⁵A bann a pal ni nan kaagbennu a yennu, dat i tuba nan nilo nba dalu bik tu k bian nba na . ⁶I cōln kaagbennu yiikot, a yennu, k som u sōni ki bia ki ŋmamō⁷k man kaagbennu a yennu, saa t ka kua tinŋ ŋann ni tinŋ,tinŋ nba k nyun be , nyu nba nyi tana ni nan mōk bit ,k yat bat ni nan juani: ⁸Tinŋ nba mōk jiet nan finy nba, nan fikie nan k l na die ; olifie nan siat duo . ⁹Tinŋ nba ka saa dii panu nba yab, siaba ka kan kōŋ sial; duo nba k tana tie kut nan jual nba pak ka sa nyinn kuk mōkpiala . ¹⁰Yuo nba kaa dii k gbo ,ka tul yennu nipuok kaagbennu, a yennu, duo nyan nba ku tula na pak¹¹I ban kaa saa tam kagbennuuk po, k tan daa cōlinŋ u sennii nba k n da k tiena dinne na. ¹²A dii k gbo yuo nba k ma k kua ŋaa ŋanna ni. ¹³Yuo nba k laat k a bo kogbeŋa na a bokobiit pōt, a likli nan a liktana puki, k lin nba tie a bona kul kpatil. ¹⁴Sinkt a mōŋ k da fa pal, k tan sa tanm kaagbennua yennu, nba nyin na Egibt tinŋ tuon ŋaak ni na . ¹⁵K t ka som tinkoŋ nba k man ni, k wai nan nanni, sian nba kol k nyun ka , k u t k ayun yat k tul a tanpuk nba waki na nyun. ¹⁶K t ka dii kinkoŋ ni jiet nba k baa k ban a wun sikna k bia bikna, k tie na ŋant l po. ¹⁷A ni fan yetna pal ni: A n panŋ nan n nun paalu e tul mōkt¹⁸A tiat kaagbennu a yennu, k man ŋe sa tul panŋ ka pakib ŋanne saa te l wann , wa tie bannu nba dinn a u motuol nba ku puon k tul bin ba na. ¹⁹A i tanm kaagbennu, a yennu i san yeti bol k jiatib k bia gbat b mun ni, i yena e nan mōni dinne a saa kpo. ²⁰I sa kpo nan bolu nba k kaagbennu t k b kpo i jii kan gbat kaagbennu yennu ku kōl.

Chapter 9

¹israel tieb , i gbiint man, dinne isa puot juldonn mɔkil , ki saa kua k kal tiny nba k leny niib yabi k bia mɔk pany k gal : . k b duo : yab k mɔk pany k saa tuu sanpak . ²l niib tie niwakta , k fɔk . Amak waat nba ka ban , ka gbat ba yet linba , nme saa fit k tuok Anak waati ?³naan i saa Bann dinne nan kangbennuk A yennu, saa sonm A tuann nan myeluu ne . nua ee saa bib k nyannib a tuann . A saa belib k yaanm nan kangbennuk nba yet bianunba.⁴yonnba k kangbennuk, A yennu, belib a tuann na , A daa yaan A pal ni nan a tunyana paak k kangbennu t k t saa kin k kua l duo niny naan b tɔkbiit nba k b mɔk l buoluu paake k kangbennuk belba tuann.⁵nn l k tie a monkunt nan Faa tuak nan paal na paak kaa ka kua l duo ninj nan a juamu. naan l tie ba mɔk kɔnu nan u buo ne k kangbennuk, a yennu belb a tuaan , k bia luon wungben mɔsonn nba k kangbennuk bosen u baa nba , Abraham, isaac nan jakɔb⁶a bann nan l k tie a monkunt paak kaa k kangbennuk , a yennu tula l duo yanu k i yen. k man i tie tub - kangbata e.⁷Tiat, k daa tanmit biayinba k a donn kangbennuk, a yennu wutuol kunkuok paak na. Laa Nyii daal k a Nyii Egipt k tan tuu daal nba k k a baal ne buol na . ki ji kɔɔn nan kangbennuk,. ⁸Holeb buol, k i donn kangbennuk wutuol , k kangbennu pal bie , k u mal : a wun biani .⁹Ma duo juol many paak , maan gaal tanpatla: nba k kangbennuk dian u mɔld l paak k tult na, kin tien jual man paak yentun muno piinnu nan Nyistun muna piinna k k nman kpanu k bia k Nyuu Nyuu. ¹⁰nanne k kangbennuk tulin tanpatla i yanlee nba k yennu dian nan u nuu , k l tie mɔbona nba k kangbennuk din paak tulit k l Nyii muu sinsikin, daal nba k t taan be jual pennne.¹¹maa tien yennɔ na piinna nan Nyist pinna puol poee k kangbennuk tulin tanpotlai yanle . mɔlol la k l ¹²k kangbennuk yet ma, fiit k sik yian nne; k l ma a niib nba k a Nyinib Egipt na , biir b mɔɔa. B donn yeet sɔnnu nba k n kin daan wannib maa bii dia nawa; k maa b mɔnnj yenbik.¹³k kangbennuk yet n, n laa naan niib man , tie nii kangbataee.¹⁴Nyikin k man biitib , k piin b saa na Alsannin , ka yaa ninje kin sa tien buol nba mok panj k bia yaab k ciel l buolu .¹⁵k n saa nmaat k sik kjual ne n gaal muu , nan k tanpatlai nanlee ninj. ¹⁶k n gool : k laat , i tun k biil kangben i yennu, i maa naabik ninnanj i nyik yiama sɔnu nba k kangbennuk din dian k tlui na .¹⁷n saa jii tanpatlai nanlee na, n nuii ni k lu but but i Nunbina ni . ¹⁸naan gban kangbennuk tuann nan ma din tien daapiinna nan Nyuɔɔpiinna, k k nman kpanuu k bia k Nyun nyun k l ma biit nba ki biil k tien linba k yan kangbennuk nunbina ni, k jipuuk na .¹⁹k man jaymaani bo solin nan mala kangbennuk wutuol nba yeet i paak k bo tie u naiani, naan k kangbennuk le k tan gbiintin. ²⁰kangbennuk pal bia yanm k biil Aalon paak , ku yaa wun kpu , kin bia mialu paak l yoo ne.²¹kin jii naabik ninnanj nba k : nan, i biit luana many k jool muu, k nannil, k lin tan tenn waamine k : tie yon kin lu yon many Nyumonn nba gaal jual ne ni .²²i donn kangbennuk wutool yo nba ki bee Tabela , MaSo nan kibloth , Hatasva ²³yo nba k kangbennuk tumi kades Belnee k yeti a , donman k i yent tinj nba kin tieni ,na !yet k k taa kangbennuk !yennu po , i k tien yada u ninj k bia k cɔlin u mɔb. ²⁴i tie mɔyet danm k tul kangbennuk moa banniwa.²⁵Ngbaan kangbennuk tuann, n gbaan daapiinna nan nyuɔt piinna kman kangbennuk din yet nan u luonun biani ee. ²⁶k in mial kangbennuk , k yet a, n yonmd. an kangbennuk , A daa biant a niib na, a mɔkinm, ka dab nan a paacianu, k nyinnib Egypt nan a nuu paalu.²⁷²⁹Tiat a tuntunnaa, Abrattam , isaac nan jakobpo, A daa gooli l don niibit ne po ²⁸N N nman nan tiny nba k t Nyii leny ne niib s a yet a, kangbennuk bo k mɔk panj nan win baal nani tinj nba ku bo senn mɔsann k a nyɔnib k saan namm tinj kunj paak a a saa kpibe .

Chapter 10

¹L yo ne k kangbennu , yet ma, kpet tanpatlai njanle k li tie nan sinsinn yal na, k baal nann nbuol jual ne paak : a bia kpaa dat laki. ²N saa dian tana manj paak mɔbona nbadin be sinsinn yal nba ka yieel na paak ,ka jiil k tien lakil manj ni. ³k n tien kpek taabii lakil , kin kpel tanpatla : njanlee k l tie nan sinsinn yal na k j i do jual pak k tanpatlai njanle be n nui ninj. ⁴k kangbennuk dian tanpatiainan paak mɔbona nba ku dan dian sinsinn yal paak ne, sennii piik nba ki din taan leeb ; k kangbennuk din tulin. ⁵k n din nyɔ jual na paak k tuun k si k , k n jii tanpatlai njanlee k tien lakl nba k n namm na ni k l be lej nan kangbennuk nba din wann n biayinba na. ⁶k islael waat sool sɔnu k nyii beeloth Bene jaakan teeb tal na buol k saan Moselo Leye k Aalɔnn kpo , k b piiu, k u bija Eliasal set k tie manntua. ⁷k b nyii ley k saan Gudgoda, k nyii Gudgoda k saan jotbata, tinj nba mok bun nba mɔknyunbonciann na. ⁸l yo ne k kangbennuk bɔkt leri buolu k cabib a b i see kangbennuk tuann ki tumua k yat yetjanm k tu u buolu u sann l'nba ku din tien ne na. ⁹l paake k le vi buolu k mok bitu k k mok Faal nan waat: kangbennuk e tie b Faal, nan kpangbennik, a, yennu nba paak bianunba ne. ¹⁰N bial jual ne paak yonnu ni piinna nan nyiɔt piinna nan sinsinn na. k kangbennuk bia tuo k gbintin n ne kangbennuk din k lann u n biiri

¹¹kangbennuk yet ma, fiit k sɔmm nan niibne, k bin sann k gaal tinj nba k n senn mɔsonn k tul b ya jamm na.

¹²Motane , israel tieb , kangbennuk i yennu boi i bee , li ki tie ki yman kangbennuk i yennu i ka, ki sɔmm u sennu nba kul ku tei , ki loon, ki jiantol, kpangbanuk i yennu , nan a pala kul, nan a na linj kul. ¹³li ki tie ka tuo kangbennuk nan u sennii kul nba ku teeni dinna na ka a saa fit ki be a yaminii ? ¹⁴gotli, kangbennuk a yennu, nua e yen sanpaak nan sampaak nan tingbouy nan linba kul be tingbonj ni. ¹⁵naa a baa nba kuae k kangbennuk , din njam kloom, . li gal b paak yinme ku ganni buolu kul ni nan ya tie bianba dinne na. ¹⁶yin lebt i pala, njan da tie tub kangbat ¹⁷kiman kpangbenuk , i yennu -e yennu nba gal yennu kul , yonmdan ya yonmdan, yennu nba yab, k mok panj, k tie bɔ tɔnɔ u k mɔk ningannɔ, bia k gaan Fɔbit¹⁸u tien kpeebii nan pakai b bal monɔ k lon sanm, k tiem jiet nan tiat ¹⁹i loon sanm man klman : mu n din tie sanm-e Egypt tinj ninj . ²⁰i gman kangbennuk , a yennu , i jiantilo ki be fanu nanɔ a kan kuu u sann. ²¹u tie a yuu dano , u tie a yennu njinatie yaalitak tuonjana nba ne a ninbina ninj ne ²²i baa nba din saan Egypt k tie nɔb piinlole kua-e, naan mɔtane kangbenuk i yennu te ki tie nɔbulcianj tie nan san paapo nmabilane.

Chapter 11

¹i lon kangbennuk , a yennu , A tuo wa tie linba kul, k saak u sennii, k tuo u kuat wa maat linba nan u mɔmann nan u yikot²Tiat dinna daal nba na linba ku din tun k tulit. yan u k t k t waat bann k bia la kangbennuk i yennu yabint, nan paacianu nan u baktnann u nu palu nan u nu nba tant anɲ tuona. ³u Nyina nan u tuona linba kul ku tund tul ijipite kpanbal Faalaɔn nan u do kula. ⁴k i la biayinba ku tien ijipit kunkɔnkɔnna nan b taanii nan kunkɔn lola k mɔk munɲ Nyun gal b paak k diib, yo nba k b din beeli , a bin gbenn i maan. ⁵wa tie ni limba paanu ni ne wa k tan Fit baal nani n ne na. ⁶wa tien limba k tul Datann nan Abilan nba tie Eliab waat, Rubenn waat, tingboun bɔkit k mubin ɲamm, nan bi ɲaatee b, nan binɛi nan b lanbont nan b puol po wanikul, israel nunɲ ni. ⁷klma i nɔbina la bakitnanɲ tuona kul nba k kangbennuk tien. ⁸N ne , i dia sennu nba kul kn tie dinne daal ne, i sɔ mɔk panɲ k Fit puot tinɲ nba kii sa gal k san kua k yent tinn nba k n tei ⁹ɲanne k i man Fol sa fɔkit tinɲ nba k kangbennuk din senn mɔsonna u saa tul yaajamm nan bi yaabuona ne , tinɲ nba k siat nan naabiin puub na . ¹⁰ɲan duo nba k i saa kua k yent na ki tie nan Egypt tinɲ nba ki din be k ko kpant k maant i bonbul kala Nyun nan lomm ne kaa. ¹¹duo nba ki saa yent ne tie duo nba mɔk djuat nan baate. k nyunu sanpak saak nyun. . ¹²l tie duo nba k kangbennu a yennu guu , k u ninbina kpaal paak yo kul laa nyii binn pinpɔk k saa tuu l juontu. ¹³li tie kɔ cɔlin n sennu nba k n tei dinne ne, li tie kii luon i pala, nan i na l mi kula. ¹⁴N sa te k saak n baal i duo ni yo nba k l boi sinsinne saak nan kpa fuul djindjok k i saa la jiet nan tilɔɔna daan nan kpan. ¹⁵N sa tien muat n kpaat i kpant ninɲ ki bonkob ti ɲman ka mu dj dii k gboo¹⁶i i mi man , k da ɲa yin suoli palo k i tan saa mann nyik ki jiantl yennu Fana k gbant b tuanne. ¹⁷kangbennuk , saa donn wutuol i paak u saa luon sanpagbabt, k saak kan baa, k tinɲ k tien u luana , k yin kpo yian lenɲ , tinɲ ɲan nba k kangbennuk jii k tuli. ¹⁸i i tien man ii palani, nan i i nalmin, u maanm nba, kin mati ne. ii tien litie duok i nii paak, i i yuu gbia nan i i ninb na sinsikin. ¹⁹ii tu mi i waat , ki piak b l po i b ɲei ni, nan be sɔnɔ ni, nan i loun yin duol, nan yi Fiil yo nba. ²⁰Ti dian i ɲei davataa paak nan tammɔi paak. ²¹k ɲanne k i daa nan i waat daa sa wei tinɲ nba k kangbennuk senn mɔsonn k tul i baa nba ua u satul b, sanpaak nba nba tun jɔɔn bianɲinba na, i mun sii tun be lenɲ nnaetinɲ manɲ ninɲ. ²²li tie ki saa sak ki dia sennii nba k n dian k tuline, k dial nan paala k luon kangbennuk , i yennu k sɔmm u sɔnu ninɲ kbia lol nan'a. ²³kangbennuk sa bel buolu nba kul be i buol , yinme sitie l buolu nba kul be i buol, yinme sitie buolu ninɲ sakaab k yab k mɔk panɲ k gaal b. ²⁴k yial nba ku ninɲ kitaal sa ɲmaa kul sii tie i yale i kpaal saa nyi panu k saa tuu lebanonn, k bia nyi Eufalate, k saa tuu mɔk gbeyl yonba po. ²⁵sial kul kan fiit. kangbennuk i yennu nu tantuu sibe nan waa din yet i u saa jekl k t k b tɔni yanɲaanii, tinɲ nba kul ki sa tɔkin. ²⁶Gotl n tien dinna ii nuunɲ n mɔson ɲann nan mɔtonne ²⁷mɔson ɲann tie li tie ki sak gaal kangbennuk i yennu sennu nba k u tei dinne na. ²⁸k motonne mun tie litie ki yet senn nba k kangbennuk i yennu tuli ne ɲaan ɲmat jiantil yennu Fani nba ki k bamm. ²⁹li tie k kangbennuk , i yennu baal nani tinɲ nba ki saa kua k kaal na ni, yin muant mɔson ɲann Garlzim jual paak, ɲaan muant motont, Ebal juol paak ³⁰l juat k be juul din mokl po yagl kaa l be sɔnu nba be yonba po, k be tinɲ nba k kanaann tieb nba kua panu ni k k fok nan Gilgal, k kpia nan More tiini nba tie tie tijakpela na³¹ɲanne kisa gal k puot juldin , k kua tinɲ nba k kangbennuk i yennu , tei a i yent k i kua lenɲ . ³²i mɔk mɔsaku ki bia ki dia sennɔ nba kin tei dinne daal ne.

Chapter 12

¹Gotl sennii nan mɔsaku nba ki si dia e na, yuo nba kul ki kua, k be tinɲ nba ka Kangbenuk i baa nba yennu tuli a yi kua lenɲ. ²Ti bit bit sinba kul, k buolu nba saa belb ne mani b yennu ne, jua nba fɔk buol kunkona paak, tiinii nyua ka ni. ³Ti fikt fikt b malunɲ binbinta, i yel b jiantu tanchaaka i juo b tingbana muu, i biil b ciceli nba k b kpel k l tie b Yennu na i yan b sana buol ninɲ. ⁴Ti daa jiantl Kangbenuk i Yennu nan bianɲinba k niib na jiantl b yennii na. ⁵Yime sa kpan u binbebuol ki saa l k tie Kangbenuk i yennu ka saa kpan i buolu kul nba be i yent kul ninɲ k kuan u. ⁶Lenɲe k i sii bat nan i maluunɲ, i sali, nan i bonapiik ni yenn, nan i bonkpiaka, nan i piinii nba tie pebik yialin, nan i yanbua piinii, nan i bonkobgbenɲa, nan i bonkobit sinsinn maal. ⁷Lenɲe ki sii dii kangbemuk i yennu tuan, k yinm nan i ɲei yab, si bitl nan palpienn linba kul ki tun paa k Kangbenuk i yennu n yet yetɲanm i paak. ⁸I ji daa tie nan yaa tuun na bianba, k sua kul tuun wa luon binɲinba. ⁹Kiman i daa k fit k baal sinninba tie i fon buol, faalin nba buol k kangbenuk i Yennu, tuuli. ¹⁰ɲann i sa puot julɲin, i sa kua tinɲ nba k Kangbenuk, sa te i sonm k kua lenɲ; u sa tuuli foon, nba nyini dataii nba kaan k linti ne nuni k guuni ki be binbe ɲannɲni. ¹¹Nne Kangbenuk i yennu sa gann boyen buol ki si jiantilo ki tan u sann, lenɲe ki si baatu buol nan linba kul k n wanni ne, i maluunɲ, i sali nan i bona piik ni yenu, nan i bonkpiaka, nan i piinii nba ki senn k si tien kangbenuk k u tien ya lon linba. ¹²K lenɲe ki sii mɔk palpien i Kangbenuk i Yennu tuann, yim nan i bonpobi nan i tuon tun ja ii nan tuontun-poi nan liifaitieb nba kua i tanmooi na kman B k mɔk bɔktin yal k k mɔk btiɲɲ faal. ¹³I guu i mɔni k daa mann malunɲ sianinb kul kila. ¹⁴ɲaan i si mann i malunɲ boyenn kua buol nba k kangbenuk gann i buolu ni yenn k lenɲ ki si tie linba kul k n wanni na. ¹⁵ɲaan li tu ki tan mɔk niɲɲ, i saa fi kpi bonkobit k ɲman nant siaminba kul ki be na, piism nba k Kangbenuk i yennu tuuli e ne, wunba k tie kasii nan wunba tie kasii saa fit ɲman nan ba ɲman tan nan pialua bianɲnba ne. ¹⁶ɲaan i da ɲman sɔn: i tuu muan sɔn ne tinɲ ni nan ba tu muan nyun n. ¹⁷Ti kan fit ɲman i tanmoi ni la tie i dii, ɲaan nika kpan, ɲaan nika sinsinn bonkobgbenɲa nan bonkobit piit matii pab n nabiliok ɲaan nika piinii nba ki senn mɔsonn ɲaan nika piinii ɲaan nika i bonkukuot cincinna piinii. ¹⁸ɲaan Kangbenuk, i yennu buol e ki saa ɲman sianinba k Kangbenu, i yennu gann, fin nan a bijabik nan a bipuobik nan nan tuontunjak nan a tuontun-pok nan levit tieb nba kul be i duo ni, k Kangbenuk i yennu tuann e ka sa juab fa mɔk linba di nan palpienn. ¹⁹Nan yaa saa wei tinɲ manɲ ninɲ bianɲinba, i yabil man k daa tammt livit tieb ne po. ²⁰Yo nba k Kangbenuk, a yennu, yaalk a kaa nan waa senn mɔsonn bianɲinba na, k nanɲman nienn tan mɔka ni fan yet a n bolon min ɲman nant a sa fit k ɲman nan ya lon bianɲinba ne. ²¹Li tie k sianin nba k Kangbenuk i yennu k i jiantl u sann ne i fɔkt nani. ɲann i saa fit kpai bonkobgbenɲa ɲanni bonkob bit ɲman nan yaa luon bianɲinba na i saa fit k ɲman i ɲei ninɲ nan ya lon bianɲinba. ²²I saa fit ɲman nan ba ɲman tankpal nɲ nan pialua bianɲinba ne kul, wunba k tie kasii nan wunba tie kasii kul yeno safit ɲman k lua n ɲman. ²³ɲann i da ɲman sɔn, kmaan sɔn tie manfool e, i daa kpab nan sɔn k ɲman. ²⁴I daa ɲman man, i tu kpaal mɔɔn tinɲ ninɲ nan nyun ne. ²⁵I da ɲman man, n ne i si mɔk palpienn, yin m nan i waat, li tie ki ka i yaabona mun si tie n ne Kangbenuk ninbina ni. ²⁶ɲann bona nba ka bolon k bi mann malunɲ nan piinii nan mɔsona nba ki senn k tul nan nanlibiɔk k saa nane sinba k Kagbenuk bo gann k wanine. ²⁷I si mann malunɲ, nan nant nan sɔn, Kangbenuk i yennu binbintl paak, ɲaan ɲman nant. ²⁸Sakin k gbint linba kul k n wanni ne i sa be palpienn ninɲ yinm nan i waat li tie ki ka, b si be fanu yuo n tu yuo. ki tuun linba ɲan kangbenuk: i yennu ninbina ni. ²⁹K yuo nba k Kangbenuk i yennu sa biil dingbana nba k i saa belieb i tuann na i belieb yin kua k yent b tinii. ³⁰I mi man ki nsa tokib k ba b balk ninɲ, k sua k b dak yanm a nun ni, a guul a manɲ k da boi bi yennu na l buolu nba jiantl b yennu bianɲinba ki tan saa mann k yet a siitun n ne. ³¹I daa jiantl Kangbenu i yennu nan ba jiantl b yennu bianɲinba k tuun linba k ɲan, k biil kangbenu b fit k jokt b bonjaɲ nan b bonpoi muu b yennu sann paak. ³²I da diak bia tie sial linba kul kin wanni na, i daa puki sial paak, i bia daa nyint sial l ninɲ.

Chapter 13

¹Sokni kuo damiit buntitua saa fit k paka baktanaun kuo cinncin maan, ²a wun kpanna k a jiant yenni nba k a k mi jianti. Lii tie maan nba k uyet set tan tien monni, ³njaan a daa gbiin, kaagbennu k ji'u a wun bikna, k naan a loon nua kaagbennu, a yennu nan a pal kulii. ⁴I saak k wei kaagbennu, i yennu, k tinnɔ jaanmaani, k sak u sennu, kii jiantl'o kũ waa nua kunkua. ⁵L sokni kuo damiit buntitua na tubnmaanuu sii tie kuume. nK maan u kɔn nan kaagbennu, a yennu, wun nba din t ki yii Ejipt tinɔ, siamnba kii din tie daabaa na. L niibuolu tie nibii ukuo, k u nuunm mon a wun nyini kaagbennu, i yennu sonnuu nba kuu yaa i be li na. A saa kpi'u wee k nyiinn i monɔ li binbenbiik na ni. ⁶Lii tie k a ninja, kuo a bija, kuo a bipuo, kuo a naapuo nba k a luon'o fanu, kuo yuanin mon komla a fin nan nua n saan k jiant yensaani nba k fin nan a yijanm k mi jianti, a daa saaki. ⁷B yeno saa kolmii a ijiant niib nba kpi'ai na yennii, kuo niib nba be banfuaka tinɔ na lokaa kul po na yennii. ⁸A daa t k u kpanni, a daa gbintl u maan, a daa tiinɔ ninbaauk, a bia daa dok u paak, ii kpi'u. ⁹Ii kpi'u. Ii tie bin nba saa jaal'o tan sinsinn, k bia t k sua kul n jaatua. ¹⁰Ii jaatua tana k kpi'u, k maan waa u nunm nba mon a wun kpanni kii daa jiantl kaagbennu, i yennu nba nyinnii Ejipt tinɔ ni, sian nba ki dan tie daaba na. ¹¹Lii sii tie nae bin nba tie Islael tieb kula n gbat lin nba tun, k jaanmaani sii mokb, k sua ji kan mi tun l bonbiil buolu. ¹²Yuo nba ki kua duo nba k kaagbennu, i yennu tieni na nii saa gbat; ¹³Nan niyuonsiab be i ni k kpann b doi niib, k b jiantl yennii nba k b k mi jianti. ¹⁴A saa luon maan nba k a gbat manɔ budu, a saa boi fiitl fannu, k nan li tie monnie nan bonbilan kant manɔ tuumii. ¹⁵Yin kpi niib nba kul be duo manɔ ni, nan bibonkabit kula nan juk-banjiak, k biil lin nba be duo manɔ ni kul. ¹⁶A saa tan duo na monɔ kul duo na sinsuuk ni, k juo duo manɔ nan lin nba kul be lenɔ muu k lii tie malunɔ k tul kaagbennu, a yennu tuaan. Li saa nyinte k kpant langbent, k jii kanmi tien duo, k sua ji kan mi k maa lenɔ. ¹⁷I mi tan jii a nuu k si sial k jiil, lin nba k i bo saa biil, k kaagbennu sa lebt wutuol k k maan u pal, k tinnii nin baauk, k tul'i palmaasl nan nyikcabu, k t ki pot nan waa din lol nan i yijanm na. ¹⁸Lii tie k i gbiint kaagbennu, i yennu kunkol, k dia u sennii nba k u tieni dinna na, k tun lin nba tok kaagbennu, i yennu nuum ni.

Chapter 14

¹Yimm Islael tieb tie, yomdaano yennu niib, lii tie k mo kumoni, naan i daa nma i moŋ kuoa ki kokitil i yugbia, nan ni tieb nba tuun bianjinba na. ²Kimaan yimme tie i yomdaano yennu ninamm nba ki u nannii, a yu tie u niib, ki gal tingbouŋna niib kul nba be na. ³I daa naman nant nba, ki yennu yeta li kua na. ⁴I saa fit nman bonkobit nba na: ⁵nei nan pei nan buuni. Nan piali buoli-buoli kul. ⁶I saa nman bonkobit nba ki b, taawoka yakit, ki bi nman muat kiwukitil. ⁷naan i daa nman bonkobuk nba kul, ki u taawoka k yakit, ki u bia nman muat ki ki wukitil. I daa nman yiyokit; nan wonii nan lunlona, kiman bi nman muat ki wukitil naan, mok taawoki muna i jiib ki bii tie kual ki tuli. ⁸I daa nman dolik, kiman u taawoka yakita, naan u ki wukitil. I daa nman nant na buolu, kuo ki siit bi gbanan kpienna. jiin li tie kual. ⁹I saa fit nman jan, buolu kul nba mok kunkonii loka nii, na wakii. ¹⁰Naan linba kul be nyun ni, naan ki mok kunkonii loka ni wakii, i daa nman jiin li tie kual. ¹¹I saa fif nman nuanni nba kul ki kua. ¹²Naan gotil nuannii nba bulu ki kan nman me na: konbapela buolu, nan kpien nuannii buolu kul. ¹³Juuk nan bi buolu kul ¹⁴Kinkaok nan bi buolu kul. ¹⁵Namiaon, fiuk nan na bi buolu kul. ¹⁶Janboalot nan bi buolu kul. ¹⁷nmantkolug nan bi buolu kul. ¹⁸Nanjonŋ nan bi buolu kul, ¹⁹Bonbubokit nba kul yuuk tie kuale i daa nman. ²⁰I saa fit nman nuanni nba ki kua. ²¹I daa nman bonkobi kpienn, naan saamm nba be i duo ni na saa fit nman, kua yin koi tul buol nannu nba be be digbenlia ni naan, yimm tie yennu yabe ki tie u niibe, i daa naa pebik kuowabik u naa biin ni. ²²Linba kul tun la, binn nuak ni, nyinnt bona piik ni yenn. ²³Ki baal nann boyennkua buol nba ki i yomdaano yennu gaan a lii tie u jiant buol na, leŋe kii saa di u tuann po. I bona piik ni yenn, nan, nani tiluonna daan. Bona piik ni yen, nan i kpan bona piik ni yenn, nan i nei nan pei sinsin matii. Tien nna nanne saa te ki yin tu mii bianjba kiisi baakit i yomdaano yennu yuo kul. ²⁴²⁵Lii tie boyenkua buol nba tie, jiant buol na fok na i nei, ki kan fit dia banna na ki baal nanni, Nann ii koi bona piik ni yenn manŋ kul ki jii likili, ki saan nanbonyennkua iant buol manŋ. ²⁶Ki daa linba kul ki luon nei nanti, pei, daan, kpan, daapalin ki di i yomdaano yennu tuann, yimm nan i waat saa di kii mok palpienn. ²⁷I daa tammit leftieb nba be i doi ni na, kimaan bi ki mok faal nba tie bi ticŋ yali. ²⁸Binna ntantaa kul juanti ni, i baal nan i jiet bona piik ni yenn kul ki bekil i doi tammoi buol. ²⁹Jiet manŋ, si tie leftieb yal, kiman bi ki mok fali, ki sii tie samm, nan kpiebi, nan pakoi nba kua i doini na na yal, ki ki kul saa baal li tan gaal linba kul bi luon. Tuminna kii yomdaano yennu saa tien piisin linba kul kiitun paak

Chapter 15

¹Bina njanlale kul yin tuo nyik cab b' mba dia i pana na kul. ²Gotl yaa tuo saa tien bianba na: wunba kul kpent likilii k tul u ninja wun nyik k piin pann manj; k daa gaan likilii manj k maan yennu piin pann manj a. ³A saa fit gaal ni ganm nba kpent linba na; njan i daa gaan linba k i ninjanm kpeni na. ⁴Sua tan kii tie nandan a njaak ni k maan yennu saa tien pisin i paak; tinj nba k tieni na ni. ⁵Lii tie k a saak; k bia waa linba k wanna na kul fannu. ⁶Yennu saa tien piisin i paak nan ma senn masonn na; k i tan sii kpentil likilii k tien digbana bonciann niib njan i tan kan saan k kpent sua buol siali. T tan sii dia doi bonciann k nmakitilb; njan do sau tan kan na k ti nii. ⁷Lii tie k nandaan sua be k tie a ninja k duo nba k a yonm daan yennu tien na ni; a daa mok nii juatu; k wuun. ⁸njan a nuu i yaa; k a kpent l'mba kul k u luon. ⁹Suot a mɔnj k mantik mok tonu k dukii a: bina njanlale nba tie pan pannu binn na naki na, suot a mɔnj; k daa mok ninkuonii nan a ninja nba tie nandaan na; k minn. k u saa mann paak k biila jennu tuann; k a tien biit daan. ¹⁰Tulm njan daa pabii; k maan yennu saa tien piisin, a tuona kul paaka. ¹¹Yuo kul nandaanm sii tun bee; l paak k n tien sennu na: a nuu i yaa kii tien a ninja; nandaan nan talas daan a duo ninj. ¹²Lii tie a ninja kuo niipuo yen nba tie Israel nil; tien a daabil; u saa tun k tula bina njanluobo, njan bina njanloole ni; k a nyik wun kun. ¹³K l yuo nba k a yaaa kunn; a daa njan yanni. ¹⁴njan nyinn sial; l'nba k yennu tula na ni; k tul; l pei; l jiet nan l daam kul. ¹⁵A mun tial nan a din tie daabble Egipt tinj ni; k yonm daan yennu din daa; l paak k n tien sennu na. ¹⁶L ii tie; k a daabl yet a; n k luon k n nyi a njaak ni, k maan u luona k a njaak binbenj man u po. ¹⁷nann fan jiu k saa nan a njaak tanmɔb nann buol, k fit u tubil; k u ji sii tun tie a daable, n nee mun k a saa tie a daab puo. ¹⁸A daa to k l tona nan faa saa nja a daable yann na paaki, k maan u tun tula bina njanluobo na; l baal nil nba saa tun tula k a pau taa fuunu mun lie na wa; i tuun n na; k yennu saa tien piisin a tuona na kul paak a. ¹⁹K a saa jii bonkob sinsinn nba k b mal; laa tie bonkob bit; kuo l bonkob saakat; k mann malunj k tul yennu. a kan jii a najak nba k b sint mal k kou kpaabu; ku k polii pei nba k b sint malib na kobiti. ²⁰A tuo saa njan l bonkobite binn kul fin nan a nja tieb kul; sian nba k yennu saa gann na. ²¹Lii tie k bonkobt manj yen mok dam siak; u tie taakpelik; kuo juanj; kuo daan sua; a daa mann malunj k tien a yonmdaan yennu. ²²A saa kpiue a njaak ni k njan; i kul; munba tie biit daan; kuo k k mok biit kul n njan nan yaaa tuo njan muuk ni bonkobuk bianba na. ²³Sɔn kukuae; k a kan di; a saa munne tinj ni nan nyun na.

Chapter 16

¹buukt i yenmdaano yennu k di yuktgal tialu jaanm na , njaalk nba k yi Abib na ni , njaalk manj dusial njioko ku din nyinni Ejipt . ²suant man boyenn kua buol nba tie y yenjiant buol na ki kot bonkobt lenj k litie yuktgal tialu jaanm , k baak i yenm daanno yennu . ³I daa di nan kpannu nba nmat datinj . I di kpannu nba kaa datinj k saa tu daa nan lole, nan tun bianj nba k nyi Ejipt nan kaktin na . I di kpaannui , k i sann sii tie fala kpannu , ki manfuol kul ni ki sii tien daal nba ki nyi Ejipt , sian nba tie fala buol na . ⁴sua daa datinj i yet ni k saa tu daanuo na , i nman nant na kul l daal nyiak . ⁵i kot yuktgal jaanm bonkobt nan boyenn nba tie yenjiat buol . l daa tie sial buol tinj nba k yenmdaano yennu nba tuli na ni , ⁶naan li tie sian nba ki yenmdaano yennu sagann k li tie u binbe buol na. lenj kua ki saa mann yaktgal tialu jaanm malunj , daa juo po , k li tie yuo nba ki din nyii Ejipt⁷I pul nant na k nman sian nba ki yenmdaano saa gann ki l tie jiant buol na . k li yet sanniyoni yi nmat kun i nei ni . ⁸laa jii daanjanlob i kpanj di kpaanu nba mok datinj , naan daa nanlole i tuan boyenn kua ki jiant i yenmdaano yennu k daa tun tuon daal manj ni . ⁹piint yuo nba ki piin dijaamu na k kan bakoi nanlole . ¹⁰K ji di dijaanu jaanm k lin baak i yenmdaano , k bia baal i yenbua pii ni k tulc , nan waa tien piisin i bona kul baak bianj nba na . ¹¹Imok man palpienn yennu buol , yim nan i waas man i daaba nan lefaai tieb nan buol ganu nan kpiebi nan paakoi nba be i yent ni na . tun nna boyenn kua nba tie yenjiant buol na . ¹²I mi man fanu k sak senu na , k daa tanmt nan i tie daaba Ejipt tinj ni . ¹³li tie kii buol i jiet kul , k bia nmakl i daan tiluanna nyii k gben , i di lanbot jaanm daa nanlole . ¹⁴i di nan waas nan i daaba nan lefaai tieb nan buolganu nan kpiebi nan pakuoi nba be i doi ni na¹⁵baakt i yenmdaano yennu k di jaanm daanjanlole , boyenn nba tie jiant buol na , ki mok palpienn , k maan yennu tien piisin i tuonna nan i jaan paaka . ¹⁶jab nba be i duo ni kul saa baal k tan jiat yennu taal muta binn nuak ni , sian nba tie boyenn jiant na , i yuktyul tialu jaanm nan diyaanu jaanm nan lanbot jaanm. jua kul tu saa baal nan piini ¹⁷waa fit bianj nba kul , k li tie i yenmdaanu yennu tien piisin u paak bianj nba . ¹⁸gant balbbuula nan saakab ki be doi kul ni , doi nba ki yenmdaano yennu jit k tien na . jab manj i bu niib buut fannu . ¹⁹b daa mok luktu nan ninganni b buut piini , k maan l piinbuolk te k yandanm nan nibul jinm k fit piak balmni , k tekbi piak makpeta ²⁰naant ki balmni i waai yuo ku, k yin fit kua kaal tinj nba k i yenmdaano yennu jikt k tien na ni , ki sii be lenj nan i kuun . ²¹li tie ki maa maaiunj bin bintl k tien yenmdaano yennu i daa sent cicel puok A sala na k boktl, ²²K bia daa ciant jiantu dan cian ka . l tie bonbiil k tul i yenmdaano yennu .

Chapter 17

¹I daa jikit naab koo piok nba monk danj u gbannu paak ki mann malunj ki tien i yomdaano yennu.²Lii tie ki gbat nan i doi nba kii yennu tuli na yenni, puo koo jua tie sial ki li ki nan tul ti yennu numini, ki bil yennu molol na.³Ki li tie mannu, kuo ki jiantil tingbanaie, kuo nmalik, kuo yenbit, kuo yonnu kuo nmaabila, linba ki yennu yet a i daa luun na.⁴Yin bai futil fannu, lii tie monni nan li tuonbiit tun Israel tinna ni.⁵Nann yin jii daano manj ki nyi nana doo na kpinj ki jaato tana ki kpiu.⁶Li tie ki siala damm tien banlee kuo gal nna. Ki pak biilo, yin kpiu nan siala dano i tie yenokua i daakpin.⁷Siala damm nae saa jato lana sinsinn ki niib nba bial na n wei ki jaato pukin nna banne kisaa boon bonbit manj i ni.⁸Naan pasial mayenn nba sii paal ki tul doi na ni buut dam. Li yenn nba sii tie nan faal paak, koo gbanant paak danj, koo niikpinu maan, li i tie ki linba na tieni, fan saan nanj boyenkua nba tie, yen jiantubupl nen siaminba ki i yomdaano yennu nann na.⁹Ki tul manntieb nan lefitieb nan balbuulo nba tun li taonn li yoo manj na boul ki naan bin gbiint manj.¹⁰Ki bii tuta gatu fan tun nan baa wanna bianjinba na.¹¹Gaat bi wanna, ki wei bi kpaani nyik-nyik.¹²Wunba kul ki mok mosaku nan mann tieb kao balbutieb nba tun bi toonn, bin kpin b nna bannue ki i saa fit nyinn taonbiit na Israel tin ni.¹³K sua kul saa gbat li po ki tin janmaanii, ki ji kan mi tun liboolu.¹⁴Yoo nba ki i kua kal tin nba ki i yennu jikit ki tieni na ni li yooe kii tan saa duki a i loon bat nan digbanlia nba kpia i na.¹⁵Li mii man nan wunba ki i saa ganno ki u tie i bat, nuae tie wunba ki yennu ganno. I saa gann i tijnj niloe. i daa gani boolganu ki u tie i bati.¹⁶Bat na daa mok taani bonciann ki tien u kunkonkonna, u bia daa tuun niib ki bi saa Ejipt ki saa daa taanii, kiman yet na u niib ji daa mi saa lenj.¹⁷Bat na daa kcont paob ki pukii, kiman li boolu saa nmant u yan ki u kan jiant yennu u bia daa pukii u likili mokit koo salima monkiti.¹⁸Lii tie ki u du ki kal u nann kok paaki, u saa dian yennu sennu nan wannu gbouj nba ki lefi manntieb dia na ki lonn lieb na. ki lii be u bool.¹⁹U sii mok gbouj manj ki li kpiau, ki u silil yoo kul. Nanne saa timo ki wii bakit yennu ki bia sii mok mosak u nan linba kul be li ni.²⁰Ki li saa gualo ki u kan donn u monj nan u cie u lieb Israel tieb, ki bia ki mok moyetuk nan yennu sennu. Ki u saa fit dia doo bina bonciann ki u waat saa dia Israel tieb wakil nan wakil nba baat.

Chapter 18

¹Leefii tieb boolu nba tie mann tieb na, daa gaan tiŋ bokitil tol Israeɛl tieb boo, ɲaan bi sii di yen piinii nan maalunɲ nba ki bi jikit ki tien yennu nae. ²Bi daa mɔk tiŋ faal nan boolia nba mɔk na. Bi tol tie baa mok yaak ki sii tie yennu mann tieb nae, nan ɲua yennu nba senn mɔsonn bianɲinba na. ³Yoo nba kul ki i mann malunɲ ki kpɛi naab koo pioek, li tie yin jii booko, nan yiaɲ nan nɔɔk ni nant ki tul manntieb na. ⁴Ŋamme tuu saa gaal sinsinn jiet nba ki i jaan, nan tilɔɔ na daan, nan kpan, nan sinsinn pekobit nba ki i kool na. ⁵I boolu nba kul be, ɲaan yennu nyinn leefii-tieb kuae a bii tie u mann tieb mɔk mɔk nan mɔk mɔk (yoo nan yoo kul). ⁶Wunba kul tie leefii nilɔ ki nyi Israeɛl doo nba ni ki saan boyenn kua nba tie yenjiantu bool na. ⁷U saa fit tien yennu manntua, nan leefii-tieb nba mann leɲ na. ⁸Ki sii gaan jiet na diedie nan mann tieb na, ɲaan u tu saa gaal linba ki u ɲaatieb baal nann na ki yent. ⁹Li i tie ki i baal tiŋ nba ki i yomdaano yennu jikit ki tieni na ni, i daa waa niib nba be do maɲ na malinbiiti. ¹⁰I daa jikit i waat ki mann matunɲ i binbinta paak ki jokitib muu, ki bia daa te ki i nii tokii ki di nyɔki, kuo ki lolin nii bi. ¹¹Koo ki di banda kinyɔku, koo ki tie jabaa buulɔ koo nin nyɔdaano koo ki piak nan kpiemmi. ¹²I yomdaano yennu ki loon niib nba tuun bonbiil na boolu. ¹³L paak e tien ki u saa bel nyinn niib maɲ maɲ doi nba ki saa na ni. Yi i waa yennu fannu nan i palkul. ¹⁴Ki moyos ɲamm yeta, tin nba ni ki i saa kua na, leɲ niib waa ninnyɔ damm ki bia bu jabaat, ɲaan i yomdaano yennu ki sak yin tun nna. ¹⁵Ŋun yennu saa tuli sɔkini, ki u si tie nan min na, ki saa nyi i boolu ni li sak mɔb man. ¹⁶Daal nba ki i din taan lib ki be Siinai jual bool na, i din balin ki ya i ji ki mi lonn yin gbat yennu kunkɔl. Koo ki la u muyeluku. Kiman i din tiin janmaa niie a i saa kpo. ¹⁷Li paak ki yennu yetin a, niib naboi linba ɲan poe. ¹⁸N saa tulib sɔkinii nba sii tie nan fin nae, ki saa nyi bi boolu niɲe. N saa wannɔ limba ki u saa yet, ki u saa yet niib na n sennu kul. ¹⁹U saa paak n sann nie ki n saa dat wunba kul yet gbiintu tubil. ²⁰Ŋaan sɔkinii nba jenlitiɛ ki pak n sann ni maan nba ki n ki wannɔ, u saa kpo nnae li paak, koo wunba kul pak yenbit nba yaa sann ni, see ki li sɔkinii kpo li paak. ²¹Li ki gal yin dukiɲ ki ya nlee ki ti saa bann nan mɔmaan na ki nyii yennu booli? ²²Li tie ki sɔkinii pak yennu sann niɔ ki linba ki u pak na ki tumii, ɲann li ki tie yennu mɔmaan kaa, sɔkinii maɲ pak u mɔɲ yiikuo nie, i daa tiino janmaani.

Chapter 19

¹Yu nba ki kaagbennu yennu boiti niib nba ki u jikit bi tinj ki teni na, ki i kuakal bi doi nan bi jei na ni. ²Yin bokit yent na daal muntaa doi nba ki u tuli k na smsukini. ³Ki li tie sua kpil lua, a saa fit cial bol li doi yenn ni. ⁴Li i tie ki nilo kpet kpil lua nba ki tie u dataaki, u saa fit cial kibol doi manj ni yenn ki la manfuol. ⁵Ti bikin nan li tie jaab banlee saan muuk ni a bin cua daat, ki yenn cuan tiik a wum nyia, ki pabin na fokit ki saan lia lua na ki u kpo, wunba cuan na saa fit cial ki kua doi na ni yenn ninj, ki la manfuol. ⁶Li i bonni tie doyennkaa e, li bo si fok bociann na wun bal yian, ki kpiemm na nikpiimm bo sa donn wutoole ki suolo ki kpiu yian, njan ki li bo daa ki jan nan u kpo, u bo kpeta ki kpil lua na, njan bi bo ki kon kaa. ⁷Li paak tien ki na ya maa ii nyinn doi njanta. ⁸Lii ti i kaagbennu yennu pukin i yent nan waa senn msonn ki tul i yeejamm bianjinba na, ki tuti yent na kul nan waa yet na. ⁹Njan i bia saa gann doi njanta a ki pukin. Lii tie ki i sak kitun ma bieli sennu nba dinna na, ki loon i kaagbennu yennu, ki bia dia u wannu fannu, u saa jii tinj naki tuli. ¹⁰Tumin nna man, ki binba kitie bin kpoma daa kpenn yann yanni, ki i mun daa laat nyiluk bi kuun paak, tinj nba ki yennu jikit ki tieni na ni. ¹¹Njan li i tie ki nilo lol ki kpil u lua ki cial kua doi manj ni a wun tinn u manfuoli, ¹²nann u doo ninj saakab n lon u bool. Bii lau, bin jiu kubino jua nba ki u kpiu na niib ki bin kpiu. ¹³Bi daa tiino ninbaauk, nyint Israel tieb nikpi boolu na ni, ki bont kul saa somm fann nani. ¹⁴I tan daa cali i lieb kpateli nba bool yaa yuo niwa na, tinj nba ki i yomolaano yennu jikit tieni na ni. ¹⁵Niyenkua i dii siala a lin suol wunba tun tuonbiit kan jan, sie banlee kuo bantaae saa di siala, ki lin fit suol wunba tun tuonbiit na. ¹⁶Li tie ki sua loon wun biil u lua, ki dii faak siala nan u biil tuonn. ¹⁷Nann bi banlee n saa boyennkua nba tie xenjantibuol na, ki manntieb nan balbuula nba tun tuonn li yuo na n bu li buut. ¹⁸Sie ki balbuula na fiit maan manj ni fannu. li i tie ki jua manj dii faak siala ki tul u lu Israel nilo. ¹⁹U saa gaal u lua u lua nba ki bo fal fak u paak na, tubdatue ii tuun nna, nanne saa boon bonbiil i ninj. ²⁰Nanne saa te ki sua kul n gbat linba tun ki bi sii tiin janmaani, ki sua ji kan mi tun li bonbiboolu. ²¹Li maan boolu, i daa tiin ninbaauk. Li tub datu tie, fii nyinn a lua manfuol bin mun nyinn a yalg fii kpakila lua ninbin bin mun kpakila a yal, fii fokit a lua nyann bin mun konn a yal.

Chapter 20

¹Lii tie kii nyii a yin faa i dadai tab ki la bi taanii nan bi tolib nan kunkonkonna yab ki galini, naan i daa timm janmaanii i yomdaa no yennu, wunba nyinni Ejipt tin nin na sii bee nani.²Ki yi fit piin konn sie ki manntua set kunkonkonna tuann ki betib a. ³Israel tieb gbuntil man. Dinna daal nba na ni i takit tabe i daa tiin i daatai na, janmaanii, kuo ki bilis, kuo kii yan puti. ⁴Kiman i yomdaano yennu saa san nani ki saa tuli nyannu.⁵Ki kunkonkonna saakab na saa boi jab na a sua be nna ki maa naak naan daa ki kya leni, kuo ki ki jii naak ki tul yennu? li tie ki sua bee li daano n nmat kun naak ni, nna i ka bii kpiiu tab ni, sua tan saa jiu u naak na ki tul yennu.⁶Sua be nna ki kao kpapaan naan elaa ki la yaak ki jaanii? Lii tie ki sua be, li daano n nmat kun naak ni nnae ka bii kpiu tab ni suae tan saa di u kpaab na jiet. ⁷Sua be nna ki bo tie siil a wun kuan salkpeni? Lii tie ki sua be, li daano n nmat kun naak ni, nna e ka bii kpiu tab ni suae tan saa kuan u salkpen na.⁸Ki kunkonkonna sakaab bia saa namm ki boi jab na a, sua be nna ki u yan put, ki janmaanii moko? lii tie ki sua be, li daano n nmat lieb yama. ⁹Yuo nba ki kunkonkonna sakaab na yet ki tul jab ki gbenn, bin gann yudamm nba sii golii kaann kann.¹⁰Li i tie ki i saan a yin lek doo, ii sint tul leni niib yak ki bin nak faa uk. ¹¹Bii loot bi tammoi ki nak faauku yin suol bi kula ki bii lie i yommii (daaba) kii tuun mabil tuonna kii tieni. ¹²Naan duo nba nin niib ki sak faauk naku, naan sak ki gali nan konni, yin jii i kunkonkonna ki lintib. ¹³Yuo nba ki i yomdaano yennu te ki i kon ki nyannib yin kpi jua nba kul be leni. ¹⁴Naan i saa fit jii puob nan waat nan bonkobit nan linba kul be duo man ni i saa fit jii linba kul tie i datai yal, yennue jiil tuli. ¹⁵Yaa saa tun bianjinbae na ki tul doi nba fok nan tin nba ki i saakal li ni na. ¹⁶Naan yii kon ki nyann doi nba be tin nba ni ki i yomelaano yennu jikit k tieni na yin kpi sua kul. Ki boot sua kul nba be leni, nan nua yennu nba wann na. ¹⁷Li Etien tieb, nan Amol tieb, nan Kanna tieb, nan Felis tieb, nan Efi tieb, nan Jebus tieb. ¹⁸Kpimin bi kul, nna i kaa bi saa tumii i ki yin wei bi senni nba ki nan nae, ki jiant bi tingbana, ki tun biil yennu. ¹⁹Lii tie ki i gbaa a i kon nyann duo nba, i i daa cuan li tilontii, li i leki tie ki konn na wei bianjinba. Ii di man li luana, naan i daa cuan tiini na tiini na ki tie i datai kaa. ²⁰I saa fit cua tiini nba loon luana ki bil dakpeka ki diin duo na joona, kii nmaan kii doo nan yaa tan saa nyann.

Chapter 21

¹Li tie k b kpil sua tinj nba k kagbenu a yendu jii k taa ne ni, ki k ban wunba kpiuk; ²Saakab nan buutdanm saa saa bikin kpiemɔ na nba dua sianinba nan duo nba kpia na. ³Bi la duo nba kpia nan kpiemɔ, l duo saakab saa gann naasal nba daa k tun tuonn. ⁴Bi saa saa nan naasall mɔnj kpenu nbɔk ban k fual, k b k bank kuo sial l baaɔk ni, lenne k b saa faa naasal na tulu ni k kɔnn. ⁵Manntieb nba tie lifit yaab k kagbenu t yendu lukitib na mɔ saan lenj k ɲamm maam nba tie kɔnn maan kul. ⁶Duo nba kpia, kpia, nan saakab kul saa saan k saa nit b nii naab na paak, ⁷ɲaan yet'a: t k kpil nulo na, t bia k ban wunba kpil. ⁸Kagbenu din a niib Isael tieb sukl, ɲamm nba din yniniɓ Ejipt na nyikin k cab k daa daal b tuba k dukiɓ wunba k biil sial na kuun paak. ⁹ɲaan ya tun kagbenu nba luo bianinba, u kan kɔn nani kuun na paak. ¹⁰I kɔn nan tɔb k kagbenu sommi ki suol i yommi, ¹¹k sua i la puofann yommi nani k bua wun kuan. ¹²A saa kun nanɔ a ɲaak ni lenne k puo ne saa kuol u yut k bia diat u u niinyali. ¹³K bia lebt u tiat, u saa m maalik u naa nan u baa paak. L puol po k jua ne n kuɔɔ. ¹⁴Li tie uk luɔn jua ne wun nyiko wui saa waa luo saaninba kimaan jua ne mabɔ ye k kuanɔ, u kan fit k diak nan daabil ne k tan kɔiyɔ. ¹⁵Li tie jua mɔk puob, banle kb kul mal bonjai ku k luon bijakpel ne naa, ¹⁶k litie k jua ne dukiɓ nan wun bɔt u faal k tul bonjai mɔnj, u daa mɔk ningani k jii bijakpel tɔl k tul puo nba ku na bik. ¹⁷L luon k wun biit u faal na k tal bijakpel na tɔl nunle, wu l kɔkitie puonba kuluonɔ na bik. Li ɲan k wun bann bijakpel, k jii limba tie u yal k tulɔ. ¹⁸Li tie k jua mɔk bonjak ku tie kangbatil, k bia mɔk ninkuan k b dat u tubil ɲaan k u bia k gbila u naa nan u baa mɔb, ¹⁹b baa nan b naa saa saananɔ duo na saakab buol, l duo tammɔb buol. ²⁰B saa yet b duo saakab nan b bik na tie kangbatil k bia mɔk ninkuan k k gbiin t mɔb, k tie danyulɔ. ²¹K duo niib kul saa jaatɔ tana k k puk, n nae ki saa nyinn bonbiil na i buolu ni k Isael niib kul n gbat k bia tin janmaani. ²²Li tie k sua biil k b kpil k jɔnnɔ daauk paak, ²³U gbanant kan nyint daauk na paak k lin yent, bin piiu daal mɔnj ni klman gbanant ne i juan daauk ne paak, l daa tonjit tinj nba k yendu jikit k tieni na.

Chapter 22

¹Lii sua kaa laa a ninjaa naab koo waab buol a kan nyikoka njan saa kpaakloe k jeno k tuula a ninjaamann. ²K lii sua ninjaa mann k kpia nanna nannikaa a k banno a saa dia bonkobuk mann naapoe kaa-ka nan yuo nba u tan saa boi fin tul. ³A saa tun nne yuo nba kuu boy bot kao u liante yanni ka u linba bot kuul, a kan nyik liisaa. Lii sua kaa laa a naatanu boy nannika u linba bot kul, a kan nyik liisaa. ⁴Lii sua kaa laa a a naatanu boy nannika u naab baa sanjok kpienn a saa taanoe u fiino, a kan kokin kaa. ⁵Puo kan lia jua liant, k jua mun kan lia puo liant, unba tien nna tien biit kaagbennu, a jennu buol. ⁶Lii sua kaa laa sanjok ninj nuantiat waak jenna, nannikaa waatin paak a kan jii nuann nan u waat kul kaa. ⁷njan a saa jii bonbite njan nyik nuann, k fiit kii b palmanii kaa mial n fokit. ⁸Lii sua kaa naapaan, a maa juon k lintua k fit sua tan dan baal linpaak k kpon? ⁹A kaa buul, a daanun tuni ninj bo faan k nmat, k fit likula taa daa tie. ¹⁰A kan kpaab boy nan naab k ko kpaab. ¹¹A kan lia tiat nba k gungubuolu b lpaak. ¹²Nyrin gbenta k gaan a liant mogbana nanna paak. ¹³Lii tie jua kuan puo, k laa u naani. ¹⁴njan tan luo u yeto k yaa: n kuan puo na k kin lau ku tie puo nanno. ¹⁵puo nan baa nan u naa saa jii duanu nba b daan tel k dual l paak na k bil saakaab buol. ¹⁶K puo na baa saa mat saakaab na, nan n jiin bonpuok tul jua na kuu duano; ¹⁷K jii nan maan k paou, k yaa u bo k tie puonano ka, yuo nba kuu ko nana na. njan linba nae want nan n bipuo bo tie puonannue. gotl sennba tuu puokuan dano paak na. ¹⁸K duo saakaab saa suol jua na k belo. ¹⁹K l ma u laa Israel bonpuok fei, k b saa jialo paan, saalima kobik kuu saa tuul bonpuok na, baa, kuu saa ten ki tie u puo, u kan ban yeto yuo nba ufuo. ²⁰njan lisua k lii tie moni, k bonpuok na k njan, ²¹B saa nyiin bonpuok na u baa naakin k saano duo niib kula buol b kpiu. k l maa u tun bit na Israel. k con a baa naakin; kaa saa nyiin bobiil many a ninj. ²²Lii sua jua dua na lua naapuo, b kul b saa kpibe, puo nan jua mann kul, k nyin biit mann Israel. ²³Lii sua k cet bonpuok nba k ban jua k dua nana, ²⁴I saa saan nan duo kpinje k lulib taana bin kpo, k l ma bonpuok na k yiikin, k jua na mu k l ma u dua nan lua na lua naapuo. ²⁵njan liisua k jua na cet bonpuok na kpaabin ye k dua jua na kuukue b saa kpuu. ²⁶A kan tien sial bonpuok na; u k tien sial k l dan nan b kpiu, k l ma u tie nan nua nba tuu cet u lua k kpuu nae. ²⁷K lii sua k bonpuok na fit yiikin k sua kgbat k saa faato. ²⁸K lii sua jua cet bonpuok nba k ban jua k dua nana k b suolib, ²⁹L jua saa tul bonpuok na baa saalma piinmu, k l maa u bil, ku jii sa jiu u tie u puo. . ³⁰Sua kan jii u baa naapuo, k laa u baa yanni.

Chapter 23

¹wun nba k b Jaa u kalinaa kan kua kagbennu Jian tu duikni ²wunba k b conm k malɔ nan u yabona fuunu pük kan mik kua yennu kagbennu Jiantu diikni³Amonit nba nan Muabit nba b yabona fuunu piik kan mik kua kagbennu jiantu diuk ni ⁴K maan bi bokitoka sɔnuni nan nyun nan kpanu, yaa bo nyi EJibt k bi kua Beɔl bija Balanm nan Likilii, petɔl Mesopotami ni a kun mɔaa mob⁵K kagbennu a yennu, bo k tuo gbint Balanm; kagbennu a yennu bo labitu jielinne k u tiena Balik k maan a tie , kagbennu yennu bilonkake . ⁶A daa mɔk dudukil k jin b mɔkint nan b binben ɲanɲ po, yoo nba ka be mɔk a man foo kul ni⁷A da yien Edomtieb b tie a naa waate, a daa yien Ejipt tieb b bo galaasaunɲ b duo ni wa . ⁸B yaabuona Fuunu piik nba sa mal waat nba na kul sa kua kagbennu jiantu diuni a wa⁹A tuuki yaakɔn nan a dataii, faa suolamɔnɲ nan bonbil kul . ¹⁰Ja sua ibe ii sinsuuk ni k mɔk yialsɔu k l tie ninbɔnɲ yialu, wun nyi kanɲ ni k ji daa ban kua palib ¹¹u tuu sa wuli wa yennu n baa , lii bɔnn gbenn wun kua kanɲ ni¹²A si mɔk sialbuole nayelpo, k sa lenɲ. ¹³A si mɔk bonsiale a jikani k jik gbi k ni k piint faa tu sa nyi naa yel yuonba. ¹⁴K maan kagbennu a yennu sonm a tuann k gua k bia kɔn nan a dataii ; a kanɲ tie lii ɲaane, k kagbennu n daa laat ɲakinsial a ni, k lekinnunm a paak . ¹⁵Dabilinba siet ucanba ɲak k baal a bool ni , a kan kunmii u canba manɲ. ¹⁶wu gann sian bak u loo a doo ni u si kua lenɲ, a kan mabinɔ palib. ¹⁷cincon sial sial si ka ISlael bonpoii nan bonjaii sinsuk ni . ¹⁸A kan baal kagbennu a yennu ɲaak ni, nan cinconsin nan bɔk lik lii k pa a puoti pann; k maan l tie biite kagbennu a yennu tuann. ¹⁹A kan mabin a nabit wun pa pann nan patii palib, latie jiet a mii latie lik lii pann. ²⁰A sa fit dii sanuo , ɲaan a da di a naa bik k k kagbennu a yennu n tie nna balik a tio na kul ni²¹A poo kagbennu a yennu faa kakit gbien, k kagbennu a yennu tan da boii a ka kuabit ni ²²A sool a mɔnɲ k k poo poonii, a kan tun biit ²³ɲaan a sa cɔlin k gbien linba nyi a mɔbni, k l tie yanbua pooni k a yaat a mɔb k poo k tul kagbennu a yennu²⁴A kua a lua damɔnɲ tinii kpab ni, a sa fit mua faa loo; ɲaan a kan pual wuu a pak l ni ²⁵Fii kua a lua kpaab nba k b jik tie paanu na ni, a sa fit tekite kpaan a mɔnɲ, ɲaan a daa kua nan gɔnɲ a lua kpaab ni

Chapter 24

¹Li tie k jua kuan puo, kl puolpo k u num k gbuo manŋ, k maan u la puo na bin benŋ k l k man u po, k u jik luonua, u saa dian puo yetu kaadaouk, k tuulua ŋaan ji nyinnua u ŋaakninŋ. ²U saa nyi u ŋaakninŋe, k saan, k ji kun jalua. ³Li sua waa kun juanba na tan la nan u binbenŋ k ŋan, wum dian puo yetu kaadaauk, k yetua, k nyinnua u ŋaakninŋ, ŋanika jua manŋi kpo. ⁴U ja cincinn na ji kan fit kuanua, kman puo na mək jakint, kmaan l tie biit yennu buol, i daa tuun l bonbuolux tin ŋinba k i yomdaanua ji k tula na k biil. ⁵Li tie k jua kuan puopaane, b daa jiitua k saa nanua siijent, ŋanika k tulua tuon sial u sii be ŋaakninn k saa tuu bin yenn, k t u puo paln manŋ. ⁶Li tie k a kpent sial k tul a lua, ŋaan a daa gaan u naal k sent waa gaal linba na paak nna saa t k u ŋaak tieb n konŋ linba k b saa ji tien jiet kii di k fit la manfuol. ⁷Li sua k nua suol u lua ku jan u ninja, Islael nua k tienua u daabl, ŋanika k koitua, l tie bin kpi l nan yukoie, ŋanne k biit saa nyi i sinsuuk ninŋ. ⁸Yin suol i mənŋ man, nan gbaalin yialu, lin fit yin tuun nan mann lie b le fit inba nba wanni mad tuuntib binŋinba na. ⁹Tiat man linba, kaagbennu, yennu din tun k tul Meeli yuo nba k i din nyi Ejipt na. ¹⁰Li sua ka kpent a lua bon sial a daa jiikt sial lenŋ k l tie faa kpentua linba na paak. ¹¹A si sie nan yelpoe, k wunba k a kentua na sa nyi nan u cincenn k tu la. ¹²Li sua ku tie nandaanua, a kondual nan u cincenn. ¹³A tu jiin tulua daajuok, k wun tu pin k dual, k u pali mana paak, k yennu pal mun si mei a paak. ¹⁴A daa ŋmab daabl nba tie nan daanu, ŋanika k tie fala daanua. ¹⁵A tu saa tulua u daal paauko lin fit yennu n baa, kmaan u tie taalke, li tie k a k paa u yian, ku fabin nan yennu a sii be biit ninŋe. ¹⁶B kan kpi bi baauba b waas biit paak, ŋaniku k kpi waas b baanba biit paak, sua kul b saa kpiu u biit paake. ¹⁷I daa ŋmab buolganu nan kpiebi b moni paak a kan gaal pakɔik cincen k l tie waa k pent linba na paak. ¹⁸A tiat nan a daan tie daable Ejipt duo ninni. K kaagbennu a yennu ŋmat k daa l paak k n tiena l sennu ma fin cualin. ¹⁹Li sua kaa jaan a kpaab ninŋ jiet, ŋaan k l ten yen yen, a saa nyikee, k paakɔi, kpeibi, nan saanm na n ji jaan k tont, k kaagbennu yennu n tiena pūsin a tuona ninŋ kul. ²⁰Li sua ka puol olife tiini, a ji kan pual linba ten tiikpaak, l ji si tie tie pakɔi, kpiebi nan saanm yaalee. ²¹Li bia ki sua k a puol vigne, a ji kan ŋmat k liel linba ten lenŋ ne, l tie pakɔi, kpiebi nan saanm yaale. ²²K a saa tiat nan a daan tu tie daablee Ejipt, l paake tien k n tiena sennu na ma fi cualin.

Chapter 25

¹Lii tie k niib ,møk kōnn maan nan lieb k saan nann buut ,k yenua saa bu k dii mōnii , k lua na mun bu k baa.²k wunba bu k baa na tubdatui tiebuotie ,k balbuulo na saa te k wun dual kii fab tinj ni ,ḡaan k bin buou.U lanbana kann saanyi waa tuntuonbiit buolu nba nie .³Ii daa buou k l gaal lanbana piinna ,jijiet be , lii sua k i tukn k buou k l gal n na ,ii saa dinnua feie niib nunm ni .⁴Adaa jeln nan naab yuo nba k u buo dii.⁵Lii tie k ninjanm lakn kua ,k yeno tan kpo ḡaan k k møk bonjaki ,kpiemua na ḡaapuo laa nyi nanyel po ,k saa kun jaganua ,ḡaan u ninja n saan puo na buol , k jii u k wuu tie u puo , k kuanua nan u ninja nba bo kuanua bianḡnba na .⁶B ba bonja-sinsinn nba k u b saa malua na sii tie kpiemua na bike .k gaal kpiemua na sann ḡanne sa te k u sann kan bot Islael tieb maalu ni.⁷ḡaan lii tie k jua na k luon wun faal u ninja pakuak na, puo na n saan wann duo na saakab ,k yet'b a :N sōlō ninja yet wun tun linba kpaatalas a u k sak nan u ninja ii møk sann Islael buolu ni u k luon wun kuann nan ninjann sennu nba wann bianḡnba na.⁸k duo na saakab saa yiinua ,k pak nanua .Ubia kii dia n na ,k yet a: N kan faalō k kuanua .⁹ḡann pakuak na saa saan jua na saakab na buol ni ,k pit taasaak u taal ni ,ḡaan bia sat mōsantu nunm po k ji gaal maan k yet a:Linba nae saa tun k tul daanua nba yet k u ninja ḡaak k møk tenn'n.¹⁰k b sii yi u ḡaak Islael tinj ninj a :ḡaak nba k b pit l daanua taasaak nae na.¹¹Lii tie k jab lakn taan k kōn nan lieb,k yenua ḡaapuo baal a wun fat u sōlō daanua nba buo'u na nuu ni ,k saan nan u nuu k suol jalua na fei buol.¹²A pot u nuu na ,k daa tiin puo na ninbaak u .¹³A kan la baa bonbuolu ḡaaanle k l be a kōl ni k l kpeu jan ,yenn siigbenne k liel tie bonbik.¹⁴A daa møk bonbik'n kala ḡanle a ḡaak ni ,bonsaakal nan bonbik .¹⁵A ḡaa abonbikn kaa ii tie diedie ,ḡanne saa te k yin wei tinj nba kaagbennu yennu tieni na ni .¹⁶k maan wunba kul tuun l buolu ,wunba kul tuun lnba k tuok u tuun biite kaagbennu ,a yennu buol.¹⁷Tiat lnba k Amelek din tuma sōnu ni na,yuo nba k i din nyii Ejipt na.¹⁸Nan baa lek din cetii sōnu ni na,ḡaan b din k møk baa yennu janmaansai b ni k b din pikn bin nba din bial puol na, mantik binba din bak k bia puol po na yuo nba k a din bak kk møk panj na.¹⁹Yuo nba k kaagbennu ,a yennu saa te k fin nyann adataii nba kul kokn k lintā na k kaagbennu ji saa tula fuon duo manj ni,a yennu saatula mōkntnan yent ,k a saa buon ,Amelek dudukit kul tinj na paak ,k sua ji daa ban tian b po :Adaa tanmt l po.

Chapter 26

¹Yuo nba k a tan kua duo nba k kaagbennu jikt k tiena na ni ,a yennu saa tula məknt ,l yuoe k ii ji sii be ii yamani.
²A tan saa jii a jiet ,tiluansinsina nba k a kuo duo nba k kaagbennu a yennu ,tula na,k tien kpancubuk ni ,k saan nann sianba k kaagbennu ,a yennu gann na,bii taan u sann kii jiantlua na.³k a tan saa saannann manntua nba be tuann ni lyuo na buol ,k yet a:Mamənm dinnae k n pak k tien kaagbennu ,a yennu na n n ji kua duo nba kaagbennu din senn məsonn k tul t baa nba ,k yet nan u saa tult na.⁴k manntua na saa gaal kpancubuk na a nuu ni ,k jii tuan kaagbennu ,a yennu ,binbintl na tuann po.⁵k bia tansaa ɲanm,k gaal maan,k yet kaagbennu ,a yennu tuann a :Nbaa din tie bonsunsonmuko,u din sik Ejibt nan niib waamn nae,k saan kua lenɲ ,ɲaan b ji din yabte ,k tien digbanjaann niib ,k yab k mək panɲ.⁶k Ejibt tieb ji din muks tinm k bia mab tinm, k te k t tuun tuonpaala.⁷k t bui k fabn k tul kaagbennu ,t baanba yennu .Kkaagbennu gbiint t fabnii ,k lat mabl nan t daami nan t ninbaauk nba tie bianɲnba .⁸k kaagbennu tant u nuu nba mək panɲk nyinn tinm Ejibt,k tun baktanɲ nan yaalilituk nan janmaasuoluk tuonaa.⁹ɲuae ɲmakt k baal nant n na,k jii duo nba na k tul tinm ,duo nba k siat nan naabiin puub l ni na .¹⁰Mətana ,ji gotl , n jikt n jiet bonsinsina nba k n kuo tinɲ nba k a tuln nae ,oh kaagbennu ! k a tan sa jii k senn kaagbennu a yennutuann ,ɲaan ji tibn jiatt kaagbennu ,a yennu .¹¹Ii tanɲii mək palpienn,nan bonɲana nba k kaagbennu a yennu jii k tul fin nan a ɲaatieb na,ɲaant k Lefiit nba nan saanm nba kua nan a na n taan kii mək palpienn.¹²Lii tie k a tun nna k gbenn ,bina ɲantaa kul ,a tuu nyinn a jiet bona piik ni yenn kua k tul Lfiit nba nan saanm nan kpiebii nan pakɔii ,k b kul siidi k gbuot a duo ni.¹³A tan saa yet kaagbennu ,a yennu tuann a :Nnyinn linba tie a yal na n ɲaak ni wa ,k jii tul Lefit nba nan saanm nan kpiebii nan pakɔi ,nan faa wannin bianɲnba na.n k yetn bia k tanm baa sennyenni ./v 14 Nk dii baa l sialnan yuo nba k n be kuun ninbaɔk ni ,n bia k jii sial ktun jaknt tuona n bia k jii sial k tien kupukna,n bia k cɔln kaagbennu ,n yennu mɔb n tun linba k a senni yaa mantun na wa.¹⁵Ii be yendɔunɲ ni ɲant buol ,sapaapo, ɲaan got a niib Islael tieb nan b duo nba k a tulb na,k tien yetɲanm b paak ,nan faa din senn məsonn k tul t baa nba na,a duo manɲ ni sii puub siat nan naabiinme .¹⁶Dinnae k kaagbennu a yennubiela nan a sak k tunnan u senni nba k u tula na nba yaalinba pak a saktun l kula ,nan apalkul nan a siek kul.¹⁷Dinna e k a puon a mɔnɲ nan kaagbennu e sii tie a yennu ,ɲanne saa te k fii tuak u sɔnu k ii dia u sennii,k ii bia kii tuun nan waa wannii bianɲnba na,k bia kii saak u mɔb.¹⁸Dinnae ,kaagbennu puon nan u saa jii i k ii tie u tiaɔnɲ niib ,nan waa yeta bianɲnba na,k a saa sak u senniikul.¹⁹K u saa tula yudant nan sann nan ɲant digbana nba k u nan paak k a fit kii tie buolu ɲann kaagbennua yennu tuann nanwaa yeta bianɲnba na.

Chapter 27

¹k Moise nan Israel saakab pak k tul niib na k yet a : saknin man sennii nba k n tienii dinna na.²yuo nba k a tan puot suuldann kpennu kuo duo nba k kaagbennu ,a yennu tiena na, a caan tangbenna ,k bia taan tintaack .³Adia sennu nan maan na kul tana na paak ,yuo nba k a puot suuldann kpenu k kua duo nba k kaagbennu ,yennu tula ,na ,duo nba k siat nan naabiin puub l ni na ,nan kaagbennu ,a baaanba yennu nba yet bianɲnba na .⁴yuo nba k ii puot suuldann kpenu yin caan tana manɲ Ebal jual paak ,nan maa wantii dinna na, a bia pent tana na.⁵ɲann amii,a maa kaagbennu ,a yennu binbintl nan tana ,ɲaan da jikt kut k yaktl tana manɲ.⁶A daa jikt tanjablka k maa kaagbennu ,a yennu binbintl ,Asii mann a mujuonu malunɲkaagbennu ,a yennu binbintl manɲ paake .⁷A mann niipotulu malunɲ,k a saa di lenɲkii bia kii mɔk palpienn kaagbennu ,a yennu tuann .⁸A dian sennu mobona na kul ,tana nba k a pent na paak .⁹k moise nan mann tieb nan Lefitnba pak Israel tieb kul ,k yet a: Israel ɲminin suonna ,ɲaan gbiint ,laa nyii dinna a ji tie kaagbennu a yennu buolue .¹⁰Acɔln kaagbennu ,a yennu mob ,k tun tuonn nan sennu nba k u tiena dinna na nba want bannu nba .¹¹L daal manɲe , k moise pak k tul u buolu a: ¹²yuo nba k ii puot suuldann kpenu simeon buolu ,josef buolu nan bensamin buolu ,n set Galisimm jual paak ,k yat yetɲanm niib na paak.¹³k Luben buolu ,Gad buolu ,ASel buolu sabulon buolu ,Dan buolu ,nan Neftali buolu saa set Ebal jual paak ɲaan sat mɔtont .¹⁴k Lefit nba n tan gaal maan ,k pak nan kunkɔsaakal ,a Israel tieb kul n gbat a: ¹⁵Mɔtont ii be daanua nba nan bonninant ,kuo k kpiel bonninanɲ k bɔli k jiantl na paak .Ltie jaknt tuonna e k tul kaagbennu ,nan nilɔ n jii u nuu k nan bonninaonɲ k jiantlɔ wuonin ni k niib na kul ,saa jiin k yet a;lii tie n na ! ¹⁶Mɔtont ii be daanua nba k baakt u naa nan u baa paak ! k niib na kul saa yet a :Lii tie n na ! ¹⁸Mɔtont ii be daanua nba ɲmant juanɲ k tɔknua songanu paak ,k niib na kul saa yet a ; Lii tie n na .¹⁹Mɔtont ii be daanua nba ɲmab saanm nan kpiebii nan pakɔii,b mɔnii paak na,k niib na kul saa yeta ;Lii tie n na !²⁰Mɔtont ii be daanua nba dua nan u baa ɲaapuopaak , k maan u dinn u baa feie; k niib na kul saa yet a: Lii tie n na !²¹Mɔtont ii be daanua nba dua nan bonkobuk paak,k niib na kul saa yet a: Lii tie n na !²²Mɔtont ii be daanua nba dua nan u niipuo ,u naabik kuo u baabik paak; k niib na kul saa yet a:Lii tie n na !²³Mɔtont ii be daanua nba dua nan u dianpuok paak ;k niib na kul saa yet a: Lii tie n na !²⁴Mɔtont ii be daanua nba bɔl k faa kpui u lua paak ;k niib na kul saa yet a :Lii tie n na !²⁵Mɔtont ii be daanua nba sak k gaal sial ɲaan faal tabin wunba k biil sial k b kpuiupaak;kniib na kul saa yet a: Lii tie n na !

Chapter 28

¹Lii tie k a mək məsaku nan kaagbennu ,ayennu fanu k bia dia sennii nba kul k n tiena dinna k tuun nann tuonn kaagbennu ,a yennu saate k fin tien digbanjaann k gal suakul tinj na paak .²Gotl piisin na kul saasik a paake k tie a yallii tie k a mək məsaku nan kaagbennu ,a yennu.³Utaa tien piisin a duo paak ,k biatien piisin a kpaant paak .⁴Utaa tien piisin a paak ,k i sii mək waas nan jiet nan bonkobt bonciann.⁵U saa tien piisin a bonbubult nan jiet nba k a di kul paak .⁶Utaa tie piisin a jenu ni.⁷kaagbennu saa te k fin kən k nyann a dataii nba saa fiil k leka ,b saa nyi sɔyenn kua poe k leka ŋaan b tan saa cial tɔkn sɔnii ŋanlolee.⁸kaagbennu saa tien piisin a tuona paak ,k gbien a bua nan jiet .Utaa tiena piisin duo nba k kaagbennu a yennu tiena na ni .⁹A tan sii tie kaagbennu buolu nba ŋane ,nan waa senn mɔsonn bianŋnba na ,a lii tie k a mək məsaku k bia tuun nan kaagbennu a yennu nba wantii ,a yii sɔnu ni na .¹⁰k buolu kul saa bann nan kaagbennu e gann ii ,k b sii tiin janmanii.¹¹kaagbennu tan saa tun bonjana k tulii ,u tan saa tulii waas nan bokobt bonciann ,k bia tulii jebunŋ ,duo nba k kaagbennu din senn mɔsonn k tul ii baanba na ni.¹²kaagbennu saa te k yin mɔkt ,u sii tienii saak siaɔk kul ,k lin nyi u sanpagbounkpiasl nba mək nyun na ni ,k bia tien piisin a nuu tuona kul paak,k a saa kpent jiet k tul digbana bonciann ,ŋaan fin kii luon sial sua buol.¹³kaagbennu saa te k a tie yule ,a kii tie juol kaa,u saa te k fii doe yuo kul,ŋaan u kan te k fin ban baa;lii tie k a məsaku nan sennii nba k kaagbennu ,a yennu tiena dinna na ,k a dial fanu k tuun nann tuonn.¹⁴Ada yien sennii nba k n tiena dinna na,k tɔkii ganŋ kuo ditu ,k saa yensua buol k jiantlua.¹⁵ŋaan liitie k a k mək məsaku nan kaagbennu ,a yennu ,k k dia u sennii nan u wannu nba k u tiena dinna na.Gotl yubonbuolu nba na kul e saa baal i paak.¹⁶Utaa sat mɔtont aduo paak , k bia sat mɔtont a kpaant paak.¹⁷Utaa sat mɔtont a bonbubult paak ,nan a jiet nba k a jikt kul paak .¹⁸Utaa sat mɔtont i waas paak k bia te ki bonkukuot kan nan fanu ,k i bonkobt bia kii yabi.¹⁹k mɔtont sii be a saanu nan ajennu ni²⁰kaagbennu saa baal nan yubɔnne a paak ,kpikpiluk nan daamii sianba kul k a tuun a tuona ,nan laa tan saa biila k gbenn caiin k maan a tuonbiit nan a mɔyetuk paak.²¹saa tun yial buolu buolu a paak ,k l saa suol i kul ,k sua tan kan tenn k kua duo nba k u jikt k tienin na ni.²²k kaagbennun tan saa beli nan yalkanbant ,nan gbanantonŋ ,nan bonmɔlkala ,u saa te k yenkuonin nan yaa tan saa biil k gbenn .²³saak kanban nyi sanpaapo k baa,k tinj saa kuol k wakii nan kut na.²⁴Saak nba bo saa baa na , ŋaan kaagbennu saa tun tangbilunŋo ,k l baa a duo paak ,Lsii nyi sanpaapo k baa a paak n nae nan faa tan saa biil k gbenn.²⁵kaagbennu saa te k a datai n nyanni ,k ii saa nyi sɔyenn kua poe k lekb ŋaan i tan saa cial k nyi sɔni ŋanlole poe ,k ii tan sii tie janmaankuantuk danme tingbounŋ na paak .²⁶k lii tiek a tan kpo sanpaapo nuanii nan muuk ni bonkobte saa di a gbanant , k sua sii kaa k belbi.²⁷kaagbennu saa te k bonmɔlkala n baa ii paak nan waa din te k l baa Ejipt tieb paak bianŋnba na, tana nan fiat saa suol ii gbanant kul po,k a ji kpai,k a tan kan la tebuku .²⁸kaagbennu saa faa,a k te k a yul ni n labl ,u saa te fan juan ,k bia ŋmat a siek .²⁹k a sii tulɔn yonsupienŋ ni ,nan juanŋ nba tu be bunbɔnn ni na ,a kan la kpaatu a tuona kul ni,k a sii tie daable daal kul k b diina k fitla,k a kan la sua k wun baal k tan sonma .³⁰k a sii mək salkpenŋ ,ŋaan jagan'o e tan saa dua nan'o ,k a saa maa ŋaak ŋaan tan kan kua l ni ,k a saa bul tilontii ŋaan tan kan mua l luana .³¹A nunm nie k b tan saa kɔt a nei ,ŋaan a kan ŋman l nant ,a nunm nie k b nyinn a bonŋ ,k b bia ji tan kan jiina ,k a datai tan saa gaal a pei , k a tan kan la sua k wun baal k sonma .³²Btan saa jii a bonjaii nan abonpoi k tul buolganu e ,k a ninbina sii goli daal kul b jenu po ,ŋaa k a nuu tan sii kaapaalu .³³Buolganu nba k a k mib na e saa dijet nba k a kuo ,nan tuona nba kul k a tun tinj manŋ ni,k daal kul k b sii diina k mabaa .³⁴k mab nba k a tan sii laat na saa te k a yul ni n labl .³⁵kaagbennu saa faa'a dunna k gbal gbal nan mɔla nba ton ,u bia saa faa'a ,lin nyi a taapant k saa do a yul ,k a kan la tebuk.³⁶kaagbennu saa jii fin nan a kpanbal k yaat k saan ii tinjanŋ ni ,digbann nba k fin nan a baanba k ban kua l ni ,lenŋe k a saa jiant yennii nba k b jii daat nan tana k nan .³⁷Atan sii tie baktnɔnŋ bonne k b salkta ,k bia butmaa ,duo nba k kaagbennu saan naa niib buol .³⁸Atu saa bul bonbuoli saama akpaab ni ,ŋaan tan jaan waaminna k maan bonyuyukt e tu sii ŋman k kokii.³⁹A tan saa wuu daan tilontii k bia ko k ŋanml fanu ,ŋaan a tan kan pual l tiluana k mua kuo k nyu l daanmi,k maan nanwubiie tan saa mua.⁴⁰kpan tiinii sii gbie a duo ni ŋaan a kan la kpami , k maan l tu saa siil bonpolbiit e k baa baa.⁴¹A tan saa mal bonjaii nan bonpoi ,b tan sii tie yonmii sial po wa .⁴²Bonŋminmabte sii ŋman a tiinii nan a tinj ni tiluana kul .⁴³Saamua nba kua a duo ni na sii laat yiikuoe yuo kul k gaala ,ŋaan k a yal wali yuo kul.⁴⁴k b tan sii kpentl k tiena ,ŋaan k fin kan fit kpent k tul'b i,u tan sii tie yul e k a tie juol .⁴⁵Mɔtont na kul saa baal a paak e ka kan nan yuo nba ka tan saa biil k gbenn,k maan a k sak kaagbennu a yennu mɔb ,k maan a k gaal sennii nba k u tula na .⁴⁶L tubdatu tan kan nyik fin nan a yaabuona ,l tan sii tie nyinne mək mək nan mək mək.⁴⁷Anyuan nan sianba k a kua na u tien piisin a bona kul paak a , i k tuunnan palpienn nan a pal kul k tul kaagbennu a yennu .⁴⁸Atan sii tuun sianba k kon mɔka ,k nyunnyuklu mɔka ,k a somm yann k k yuo baa sial , a dataii nba k kaagbennu jii a k tulb na ,sii diina k kɔn naa,k yɔkna kut yɔkt a tulu ni ,mək mək nan yaa tan saa biil k gbenn .⁴⁹kaagbennu saa nyi nan nisiab banfɔka ,tingbounŋ na paak ,k niib tan sii yuok a paak nan kɔbagbennj laan na ,k b tan sii tie niib nba k a k gbie b maanme.⁵⁰Lnibuolu tan sii mək ninbinmɔnii bonciann ,k b baka tan kii

be sua po,laa tie nikpel kuo bik kul.⁵¹k b tan saa nman a bonkobt nan a bonbubult nba k a kuo mək mək nan yuo nba k a tan saa biil k gbenn ,k b tan kan tenna dii ,kuo tiluana daan ,kuo kpan ,kuo k jii a bonkobgbennə nan a bonkobbit ,mək mək nan yuo nba k a tan saa buont .⁵²B tan saa lek a duo ,mək mək nan a juona nba tan saa baa,juonfəkt nba mək paalu k lint a duo k a maa l po duo nba k kaagbennu a yennu tiena na.⁵³Sianba k a dataii kua nan palbiil nan kon nan ninbaatl na, k a tan sii nman a bonjaii nan bonpoii nba kaagbennu a yennu tula nae.⁵⁴k jua nba tu tie məktua ja kpaatl tan saa nman u tiaonj bik ,k taan kan sak k nmit u bik manj nant k tul u ninja ,kuo u puolonnj ,k ji saa boi u waasnba tenni .⁵⁵Utan kan bantul sua u bik gbanant nba k u jii k tien jiet k maan u ji k tenn sial sianba k palbiil nan kon ninbaatl be na,k maan a dataii be tanmɔi kul ni.⁵⁶k Puo nba tu tie məktua k tie puo kpaatl k saak wun sonm taatinj k saan sial ,k u mun tan saa bɔl k kpi sanpantk nan bal ,u mun tan kan tul u sɔlua nba k u luonɔ na kuo u bonjak nan bonpuoki.⁵⁷Puo manj tan kan tul u mɔnj matii ba sial k maan bonn kul tu bote e,u saa jii nanne k lii tie u jiet sianba k palbiil nan kon ninbaatl be na, k a dataii sii be tamɔii ni .⁵⁸Lii tie k a k tun nan tuonn sennu mɔsonn nba kul dian kadaɔk na ni ,k lii tie a mək janmaanii nan kaagbennu a yennu baktnannsanjaann na .⁵⁹kaagbennu saa faa'a baktnonj faanu k te yalii nba kaa tebuk n baal fin nan a yaabuona nan yialu nba ka tebuk.⁶⁰Usaa te k Ejipt tieb yialkanbant na suolb ,sianba k a din jekl na, k a kan la laafia .⁶¹Linba nae kaagbennu saa te lin baala mək mək nan faa tan saa biil k gbenn ,u saa te k yalbuolu buolu kul nba be k l sana k taa kadaɔk na ni n buonti.⁶²Fii lekii pɔt k tie nan nmaabla nba be sanpaapo na, njaan ii waaminna e tan saa tenn ,k maan a mək mɔsaku nan kaagbennu a yennu .⁶³Nan laa manj kaagbennu k u te k a məkt k bia pɔt na ,njaan l bia tan saa manj n nae k fin buont k gbenn , k u saa nablai duo nba k a kua k kal na ni.⁶⁴kaagbennu tan saa yati nibuolu kul ni,tinngbounj na ni, k lenne k a sii jiantl yennii k fin nan a baa nba din k mib ,k b jii daat nan tana k nam.⁶⁵Niib manj buol, kan ban la palmaasil, k a bia kan ban la tinj nba sii a yali ,kaagbennu saa te k a pal ni ngbie nanyanputuk ,k a sii be palbiil ni ?⁶⁶k a manfuol sii jekl nan janmaanii yennu nan nyɔk ,k a tan sii mək jijiet a bennu po .⁶⁷k apal tan saa gbie nan yanputuk nan linba k a ninbina laat paak, k a tan saa yet sanjaɔk ni, a n sunman k l bonna ,k daajunyiok k fin yet a n sunman k l yetaa.⁶⁸k kaagbennu tan saa kuani nalingbeenja ni k yin nmat Ejipt ,k a tan saa sonm sɔnunba k n din k yet l po.? Lenje ki saa yabl a yin koi i mɔnj k tul i datai , a bin daai k yii tie b daaba ,njaan b sua kan daaii ni.

Chapter 29

¹Gotl motaɔk taanu maan nba k kaagbennu tuul Moyis a wun wann Israeɓ tieb moab duo ni, motaɔk liok nba kuu din tunnn namm Holeb duo ni.² Moyis yiin Israeɓ tieb, kul ɲaan yet' b a : yii la kaagbennu nba tien linba kul yii ninbina ninɲ Ejipt duo ninɲ, nan Faalaon nan u tuonn tunna nan u duo kul, ³Bikinjana nba kul ka ninbina la, l baktɲɲ nan l yaalituk. ⁴Laanyii l daal nan dinn na kaagbennu k tuli yan nba kii saa bann nan ninbina nba ki saa la nan tuuba nba ki saa ɲmaat. ⁵N kpaa kunkok paak bina piina a tiat kii nyii a paak kaa caacat ki nyii a taniɲ, ⁶Yii k ɲmaan siala kpanu, yii biak nyuu siala daan munɲ nan siala daan paal, k fit yin bann nan mine tie kaagbennu yi yennu. ⁷Yii baal yial na buol Sion, Hesbon kpanbal, nan Og, Basan kpanbal, b nyii k cetin a b konnaant, k tin kɔn k paakib, ⁸Tin gaal b duo k tul Ruben tieb nan Gaadite tieb nan Manase tieb bɔktin ⁹Yii gaal motaɔk maan na, k tun nann tuonn k fit la nyuat l maan kul ki saa tun. ¹⁰Din na yii saan wann yii mɔn kaagbennu yii kul, yii ɲaak niikpelaa, yii saakab, yii siijem, nan Israeɓ tieb kul baal dinna kaagbennu yii yennu buol. ¹¹Yii waas nan yii puob nan saam nba be a duo ni, k cuan a daat k luu a nyuu. ¹²A luo fin kua kaagbennu a yennu motaɔk ninɲ, li ya motaɔk lɔl nba kaagbennu a yennu tun nana l daal, ¹³K fit wuu tiena u buolu u mɔnɲ tie a yennu nan waa daan maata na, k bia puol nan a baa nba, Ablaham, Isaak nan yakoob na. ¹⁴N k lɔl motaɔk lɔl na nan yii kunkia kaa motaɔk lɔl nba tie balmonni. ¹⁵ɲaan l tie timm nan binba be na buol nae dinna kaagbennu tin yennu buol, nan binba timm nan ɲamm k b na buol na dinna. ¹⁶Yii baan bianɲinba tin daan b Ejipt duo ninɲ nan bianɲinba tin daan gaal digbaana na sunsukin. ¹⁷Yii laat linba b tie l k mɔk nyuatnan b paataa, daaat nan taana, likli nan salin mɔnna nba kul be b buol na. ¹⁸Yii mii man kii ninɲ na jua ko puo. ko yii ɲaak sua ko yii buolu sua pal yeet wun dot kaagbennu tin yennu. ɲaan saan dot li dingbanna yennii. yii daa te ki ninɲ lɔbtiik be k luo lɔbinan. ¹⁹K baa sua daa dot wu mɔnɲ yuonba kuu gbat motaɔk na maan ki yenna: n sii mɔk palmann nan yanduan, li leki sua yuonba k waa n paal maale k jiit daan k gbenn nyunyukulu. ²⁰Kaagbennu b k luo wun caab'ɔ wuu biit. ɲaan kaagbennu wutuol nan wuu finfinn duo l daanɔ paak bonbiin nba kul bo dian kaadɔk na jii baaa wuu paak, k kaagbennu piin wuu saan yedɔnɲ ninɲ. ²¹Wuu biit paak k kaagbennu nyinua Israeɓ buolu kul, k tɔk bonbiil nba mmtaɔk lɔl kaadɔk na. ²²Nipaaun nba saa baal, yii waas nba saa maal ii puolpo nan saamua nba saa nyii banfɔkl, naala nan yiali nba k Kaagbennu lu duo na paak, cincakin nan falaa kimaan b tinni saat. ²³K ii saawaat saa saat, k siala bult kii be, siala bonsial ki be, siala muukk kan kpant, k lii tie nan sodome, Gomolle, Adma nan Seboim, nba k Kaagbennu biil u wutuol din duo kuu biil na. ²⁴K dulyaa kul saa yet: Bee Kaagbennu tie l duo nna? Bee wuton cionɔ? ²⁵K saa jii a: kimaan b nyiik motaɔk lɔl nba Kaagbennu bo tulib nae, be baa n be yennu yuonba kuu daan nyiinib Ejipt; ²⁶Kimaan b saa dot yenganu k gbaant b nunɲ ninɲ, yennii nba k b baa k ban, k kaagbennu daan k wannib. ²⁷K Kaagbennu wutuol duo l duo paak ku tunnn yubɔnn kul nba bo dian kaadaɔk baal u paak. ²⁸Kaagbennu wutuol duo bonciann ku nyinnib b duo ninɲ k biil b digbafan ninɲ sianinnba b be muatana. ²⁹Linba bɔl be Kaagbennu tin yennu buole ɲaan linba k bɔl b tin buole nan tin waas k jii saa, k fit tin tunnn nann tuon Sennu mɔmana.

Chapter 30

¹Lii sua l kul bala , yumann nan yubonn nba k n bila buol na, li sua kan dial a pal ninj digbanna na kul Kaagbennu a yennu daan bela na. ²Lii sua kaa tunn kaagbennu, a yennu buol, k bia col u maan nan a pal kul nan analinj kul, fin nan waas, k tok l maan kul k diana dinna na. ³K Kaagbennu a yennu u saa tunn jena a tinj ninj ki bia ki mok ninbauk a paak, u bia saa taana nan binba kul Kaagbennu a Yennu bo bela b buol na. ⁴Yunba kaa tan si be tinj gbonj kpinn po, kaagbennu a yennu saa taana l buol k l buol kuu saa kpaana. ⁵Kaagbennu, a yennu saa jennaa duo nba kaa baa nba bo be nana kaa si be lenj; u saa te fin mokit ki bia puot ki cie a yejaam. ⁶Kaagbennu, a Yennu saa lebt fin nan a waas paala kaa jii luon Kaagbennu a Yennu nan a paal kul nan a naalinj kul k fit kii fuo. ⁷Kaagbennu, a Yennu saa luu bonbiil kul a dataii paak binba yitima k bia maba na. ⁸naan fin a saa jen Kaagbennu a saa colin momaan k dia sennii nba kuu diana dinna na. ⁹Kaagbennu, Yennu saa tula mokint k t a nuu tuonn kpaat, a buolu kpaat, a bonkobt nan a tilontii n kpaat; kimaan Kaagbennu sii mok lomm a faal paak nan waa daan mok binjinba a yejaam yal paak na. ¹⁰Lii sua kaa colin Kaagbennu , a yennu momaan k tuol k gaal u sennu nan u yii kuo maan kaadauk na ni, lii sua kaa jen Kaagbennu , a yennu buol nan a pal kul nan a nalinj kul. ¹¹Senunba k waata dinna na k paala k bia k gal a paanj. ¹²L ki b saanpaapo kaa, kaa sii yaa nmee saa do saanpaapo k kpaan k tulti, k tin gbaat k fit dialii? ¹³L k be bunj puotl kaa, kaa sii yaa nmee saa puot k kpaan ki tulti, nmee saa te tin gbaat k fiit k colimm'i? ¹⁴naan l tie boninba tie jiak, k kpia nana, a mob ninj nan a paal ninj k fit fin dial faanu. ¹⁵Gotl n biil maa dinna manfuol nan bonjann, kuun nan bonbil. ¹⁶N maataa dinna a fii luon Kaagbennu a Yennu. Kii sommm u daanjok ninj, ki bia colin u yiiko nan u senu, k fit kii mok man fuol ki bia pol, k Kaagbennu a Yennu saa tiena balk digbann nba kaa sii belennj na. ¹⁷Lii tie kaapal tunn , kaa k colin, k tunn k gbaant yennii buolu faanu tuonn k dotib, ¹⁸n maatlii dinna naanyii saa kpuo, yii mial kaafokt digbaann nba kii sii be na yunba ki puot yuldin mokl. ¹⁹N jiiit dinna tin nan saanpaak k b tie gaan siat: n biil maa dinna kuun nan manfuol, yumann nan yubonn. lukitl manfuol k fit fo fin nan yaabuona, ²⁰Ki luon Kaagbennu, a Yennu kii colin u momaan k lol nan'o: nnae kaa sii mok maanfuol k a daana n fokt, nnae kaa sii be digbaanba Kaagbennu senn mosenn a u saa tuul a yejamm ablaham, Isaak nan yakob.

Chapter 31

¹Muois njanm k pak l maan Israel kul : ²Dinna , n mək binna kokk nan piile , n kan fiil k nyin k bia tu gbat k kua , k kaagbennu paak'n a na : a kan puot Yuldain mək . ³Kaagbennu yennu sii sonm a nurj , wuu bit digbaana maanj anurji , kaa sii caanba . k Josue muu saa sonm a nunji nan kaagbennu nba maatə na . ⁴Kaagbennu saa tie lidigbannaa nan nan waa din tien Sihon nan Og, Amoreens baat waa din kpiu nan b duo . ⁵Kaagbennu saa te yii kənanm k t,ok sennu nba k tuuli na . ⁶Paanti mən maan kii mək nmiɓl ! daa nmaan maan yii bia daa mək jijeii b buol ; k l maan kaagbennu , a yennu mən sii sonm nanaa , wuu kaa nyiika wuu bia kaa baan taanm a po . ⁷Muois yiin Josue , njan yetə Israel kul buol : paanta mən kii mək gunb'n , k l maan a saa kua naan buolu na duo nba kaagbennu daan puon wuu yaajanm a wuu tulb . k fi nne saa tulb . ⁸Kaagbennu sii sonm nanaa a nunj , wuu tən sii be nana , wuu kaanyikaa wuu bia kan min k taanm a po ; daa nmaan a bia daa mək jije⁹K Muois dian l sennu , k tuul maalnanaa , Levi bonjak , nba b jii kaagbennu motək kpək , nan Israel nikpelaa kul . ¹⁰Muois tilb l senu: binna njanlolin kul , nan taabalnakl janm yuo, ¹¹yuo nba Israel kul saa baal kaagbennu , a yennu buol, siam nba k u saa lukt k kaalin sennu na b kula buol . ¹²K saa tikl niib , jaab puob , waat nan sanm nba sii be a tan mob buol , k fiit b gbaat , ki tiin kaagbennu , ii yennu ,k fit dia k tunn nann tuonn l sennu momaan . ¹³k b waat kan muu saa gbaat k jiin cil kii tiin kaagbennu , yii yennu , yuo nba kul kii sii be duo nba kii saa gaal na yuo nba kii puot juldain . ¹⁴Kaagbennu paak Muois a : yuo pel nan fin kua yiit Yosue , k yiin kua maalunj diok nii . K n saa tulə n senni . Muois nan Yosue kua maalunj diok nin ; ¹⁵k kaagbennu baal maalunj diok'n nan saapagbet saan set maalunj diok nan buol k ki kua lej . ¹⁶Kaagbennu paak Muois a : gotl a saa kaa dual nan a baa nba . K l buolu saa fil k lin dot yenn saannii nba be duo nba ninj b kua na . wu saa nyiikin , k bia fat motə nba k b mək nannə na . ¹⁷N wuntuol saa do b paak l daa , k n saa nyiikb k bia bəlb n nunj , b saa kətə , n yennu k b nanime k yuu bonn na kul tan balnii . ¹⁸Min njan , n saa bəlb n nuum l daal , k tək biit nba k u tien k tuun yenn fani bud na . yubənn na nmaalt sii be b paak¹⁹Diant i yann ; k tuun Israel waat a tie b mobni , k l yann sii tie sansiat Israel waat buol . ²⁰K l maan n saa saan nan l buolu duo nba lk b pol wuu baa nba a min tulə na , siat nan naabiin duo ; wuu saa din gbuo k gbən ; kuu tunn yenn fani buol k dotib , wuu saa yitinm k bia faat n mot,ok ; ²¹Yuo nba bonbil nan ; nmaatl saa baalib , yan nba kan ban k taam k lii be mobninj , ki sii tie siana k tien l budu . mətana n mi bi dudukit nba tie linba dinna , k fit mən min kuananm duo nba b puol mintou na . ²²L daal k Muois dian l yanj , k tul Israel tieb . ²³Kaagbennu tuul Yosue , nan Nun bija wuu senni . k paakə a : paanta mən , ki mək palpalil , k l maan fin nne saa kua nan Israel tieb duo nba k pol a mintuulb na ; k n mən sii be naanna . ²⁴Yuo nba Muois dian k gbenn kaadək nnj l senni momaan na , ²⁵k u tuul mob Levit nba jii kaagbennu motək kpək na : ²⁶gaat man sennu kaadək na , k biil kaagbennu , yii yennu motək lakl buol , wuu sii tie nan sialaa daanua . ²⁷k maan n min a dintuk biit nan a tul wəklu . L tie k yet kaagbennu , yuo nba k daa fuo i sinsuuk ni , baan nja e tan saa tuo k gaal'n n kuun puol po ! ²⁸Ii taan ii bolu saakab nan yii sijenm ; k min paak'b maan na b buol k saa jii tinj nan saanpaak , bii tie b gaa siat yii sinsik na . ²⁹N mina n kuun puol po yii saa yet , k bia tunn sanjonj nba k n b waanii na ; k bonbil saa baali , yuo nba ki tie l maa tie bonbil kaagbennu nubinan , k u wuntuol saa do k tək yii nii tuona paak . ³⁰Muois pak yanj na mobona kul Israel tieb kul a buol

Chapter 32

¹saanpaak nan tinn̄ gbintl n maan. ²kpaamii nba nan saak na, n maan nba na maat na, nan wunba tun baa muat paak, nan nyun luat nba tuuba muat paak nna! ³K l maa n saa muat kaagbenu saan; k b dot tien yennu. ⁴wuu tie taanpiuko; u tuona n̄aan, u s̄onni kul n̄aan; u tie kasii Yennu k kii m̄ok biit, u n̄aan k bia tuak. ⁵Bii ki be fanu u buol kaa biit; fei tie wuu waas yaale buol bik nan tondam na. ⁶Jatit nan yankalin damm na yiimali nan kaagbennu tieni? n̄ua tie a namidanua? jua namaa nii k bia gotanii? ⁷A tiat daana nan binaa nba gaal, buolu n tuu buolu, boii a baa saa waanna a nikpela saa pakaa. ⁸Yonba Yennu saatul faal digbaana na, k b̄okt niib waas u tul Islael tieb yent naan baa jan bian̄inba. ⁹K imaan kaagbennu yaal tie u buolu, k yaakob tie u tennimme. ¹⁰U lau muuk nin̄n sianinba tie kunkuok k jaan̄mami beler; kuu lint'ɔ, k goliyɔ fanu; k guu na wunu gba kobik na. ¹¹nan konbiok nba tuu want u waas yukulu bian̄inba na , k golib, k jiiktib u kpinkpet paak. ¹²Kaagbennu kuue kpaal u buolu, siala yennu saann bo k be nan'ɔ. ¹³Ku donɔ duona paapo, k Islael tieb dii kpant luana, k dii tanpiuk paak siat nan kpan nba nyii tanpiik nba waaki paak nae. ¹⁴Nan̄n̄ kpan penɔ biin nan penɔ kpan, Basan pejai nan bujai, nan tiik puuk; kaa nyuu gbilik nan daamun̄. ¹⁵K Islael tieb tan kpaat, k bia m̄okt k gber̄ nan jiet, kuu tamm yennu u namidaaua k yiit u tinnu tanpiuk, ¹⁶B fiin u finfinn yennii paak, b biit na donn u wuutuol; ¹⁷B yiit saalii pataa nba k tie yennu, nan yennii nba b ki ban, yenpanii nba nyii kii baa nba din ki n̄maan. ¹⁸A nyik taanpiik nba namaa, k bia tamm yennu nba nanmaa. ¹⁹Kaagbennu lauwa kuu u tuol duo, u k̄on nan u bonjai nan u bonpoi. ²⁰U yet a: n saa b̄olb n nun̄n po, n saa laan b juotuu; kimaan b tie niibiit buolue, b tie waayanaa. ²¹B fin n finfinn nan pata nba k tie yennu, k fiin n wuutuol k jii patyanaa na po; k muu saa fiin b finfinn k jiin binba k tie niib paak, k don b wuutuol k jiin buolu yann paak. ²²Kimaan n wuu tuol muu yiinn k dii nan kpien̄tinn̄ ; k dii din̄n̄ naa l luana, k bia dii juat. ²³Ki n saa te bonbiil n baalib, k saa yek n kp̄ana b paak. ²⁴Kon̄ie saa te bin kuole, fiat nan yial jaana kpib, n saa biil b buolu bonkobit nyannaa nan waii labt ²⁵L piolpo juk ban̄jiak saa kpiit, l nin̄n nan faala: li si tie nna bonjai nan bonpoi kul, waas nan saanpaantik nan nikpela kul. ²⁶N bo luon min yet a: n saa nyin b maafuol k belib niib nin̄n. ²⁷n̄aan n̄maan daa taaksukte, m n̄maan b daataak n suolme , kb daa yaa a tinnu paal, k kaagbennu kaa tie bonna na kuul. ²⁸L tie buolu nba buo niime, siala subnii k b binin̄n , ²⁹L sua bi bo m̄ok yaan , baa bo sii banil maa na, b bo saa maali k laan b saabaalibi ³⁰Niyenɔ kunkua bo saa wenn niib tuutl, niib banle nbel niib tuutaa piik, b tanpiuk b daan ki kuatib k lii sua kaagbennu daan nyiikibii? ³¹B tanpiuk k taa nan tiyaal, tin daatai tie b buubula. ³²n̄aan b daan mun̄ tiini sosome nan Gomol yent nin̄n k tie nan tilotii nba tuu lon luona k l ton na. ³³n̄aan b mun̄ tie wei lobte l tie jan̄ngben̄n̄aa lobte ³⁴l k b̄ol buoli, l k be n faal nin̄ji? ³⁵Min na tie n̄aant k bia n̄maatl, yuo nba b taa jii lan̄n̄ b yuu b̄onn̄ daal pelena, l maabo baatib na jii kan wei. ³⁶Kaagbennu saa buu wuu buolu; n̄aan wuu sii m̄ok nibatinuu nan wun tuon sunna, k laa nan b paan̄ gbenna, k siala daabl siikaa nan nua nba b be uyaamanin̄n. ³⁷u saa yet a: b yennii na bele, taanpiuk nba b bo b̄olii ler̄ na bele, ³⁸Yennii nba din b niib kpan, k nyuu b niib daan muut kaa? b fiil, k somi, k bia guuli! ³⁹Yii bann nan min na tie yennu, k siala yennu k pukin n po; n tie manfuol k bia tkpin, n jaamis k bia tieb, k sua kan fit k fat n nun̄ nin̄n. ⁴⁰Kimaan n donn n nun̄ saanpaapo, n̄aan maat a: n sii fuoe kakaa! ⁴¹Lii sua ki n̄aat n jukban̄jiak k nuu suol baal m̄on̄ii, n saa fiil n daatai paak k saa maaben binba yitmin; ⁴²N juk ban̄jiak saa k̄ot b gbaanante, kin kpanna saa gbuo s̄on, kpien̄m nan binba jamm s̄on, daatak saakaab yuula. ⁴³Duo, yinniman u buolu yaanii! kimaan kaagbennu: _ k̄on u tuon tunna s̄on paak, u k̄on nan u daatai, _ u saa n̄amm u duo nan u niib. ⁴⁴K Moyis baal k maat l yan̄ laabal Islael tieb buol; Yosue Nun̄n̄ ija bo b nanɔ. ⁴⁵Yuo nba Moyis pak l maan Islael tieb buol k gbenn, ⁴⁶K u maatib a: yii dia man maan nba kin yet'i dinna na yii palanin̄n k maat yii waas, k fit bin dial tun naann tuonn l sennu momaan. ⁴⁷Kimaan l k tie i maa k m̄o kaa yii buol; l tie yii maafuole l paake kii miel sanf̄okt digbann nba kii saa gaal na yuo nba ki puot yuuldin. ⁴⁸L daal man̄n̄ kaagbennu paak nan Moyis k yet a: ⁴⁹Donn Abalim jua paak, nebo yual paak, Nebo yuul paak, muab duo, yeliko nun̄ nin̄n; n̄an got kaanaa duo nba kin tien Islael tieb yent. ⁵⁰A saa kpo jualinba paak kaa saa do nae, kaa buolue saa gaala nan bannu nba kaa yual Aal̄onn̄ din kpo hol jual paak kuu buolu din gaal'ɔ bin buol na. ⁵¹Kimaan yii din biil nann Islael tieb sunsuk, kades duo meliba bun̄n̄ buol sin f̄opiennu, kii din k wunn̄ Islael tieb sunsuk ni. ⁵²A saa laa l duo a nun̄n̄; n̄aan a kan kua duo nba k tuul Islael tieb na.

Chapter 33

¹Gotl biannnba Muois, yennu nilo na nba yat yetjanm Isael wass paak njaan kpo na. U yet a: kaagbennu nyi siinaai jual paak k. ²U yet a: kaagbennu nyi siinaai jual paak k dɔkt seeil tinj paak, k yent paalan jual paak, k nyi maalaaka nba tuusa tussa sinsuuk ni: k u dia nuuyeulk nan muulanbaabi u niidiituni k l tie sennu. ³Mɔnni, u luon u niib; k guu bin nba tie u yab u nuu ni. K b gaant u tuaan po k gaal u maan na. ⁴Muois tul sennii nba tie bulcinmokit saakɔb waas na. ⁵U din tie kpanbale k be Isael sinsuuk ni, yuo nba k u taan Isael naakuut nan b batnba buolu buolu na. ⁶Luubenn nan u buolu daa kpennii, puat k yabt bonciann! ⁷Kuyet jiin suuda nan u buolu poa gbintl suuda kunkɔl, oo kaagbennu! Tulinm mɔtaaauk nan bi lieb kɔnnin k tulb, k bia sonm k fatb b datai nuu ni. ⁸K u yet k jiin leefi nan u buolupo a: Jiin a bonna nba k b yi tuumiinm nan uliinn k fiit a luonm k waan a niinjanm nba k a bikinm Massaa ⁹K b set a poolpo k gal baa bo saa set b baa nan b naa naa b b ninjanm nan b wass poolpo biann nba na. K maan b sak k gal a sennu nan a mɔlol kula nan b paalaa munn. ¹⁰B saa tumii wann Saakɔb a sennu na wa, k Isael n sak a sennii. B saa juo bonnnunuubt k bia mann muu juonu malunj a binbintl paaka. ¹¹O o kaagbennu, sonmit b buolu k bia tulb panj, yii mɔk palpienn nan lin nba k b tuun, faan kɔnn b datai kul, k daa t k b ji mɔk manfuoli. ¹²U yet k jiin bensaamin buolu po a: Buolu nba na e k kaagbennu luounm k bia guub; u goliib daal kul ni, k be b sinsuuk ni. ¹³K u yet jiin suosief buolu po a: kaagbennu n yat yetjanm b tinj paak, k t k saakii baa, k bia t k nyun ii nyi tinpuol ni k tienm. ¹⁴Yonnu ii yeetl k luaana ii loon, luaannjana ii b njmalik kul ni. ¹⁵Njaant k juat kul n gbie nan yaayuo ni jegaanja, k kunkona na kul n lon luaanna nba si tun be. ¹⁶Tinj n gbee nan nan luaannjana kul nan lin nba kul be li ni nyik cabu nba din be nuuyeluuni, jagotuuk paak na n bal yat yetjanm suosief buolu yulpak, k maan u din tie u ninjanm. ¹⁷U buolu panj tie nan napaak u ni, najaak nba k b sint malɔ panj nae. K u yiikuo tie nan naajakpakolo yinana u saa jii njanne k tut nyinn niib k saan nanm banfɔka. K u panj tie nan Eflaiinm maalu tusaa tusaa k Maanaasee maalu tusaa piik piik nae. ¹⁸U yet k jiin saabulon buolu po a: a saa mɔkt, mɔkgbenj kpinkpouj nie, njaaan Isaakaal gol saa pukin a njaaak ni. ¹⁹B saa poi buolganii k bin bal b kunkonn paak, lenje k b saa maann balmɔni malunj, b sii lat b mɔnkint mɔkgbenj na nie, nan tanbii ni nba kok mɔkgbenj nani. ²⁰U yet k jiin gaad buolu po a: pakin wun nba t k b yent yaalik. Gaad buolu dua k guue nan yanbual nba tuu guu k tien siil nan wun tabt bonkobuk taal nan yul nae. ²¹Gann tinjanje k tul b mɔnj k maan bat tol bol lenje; b saak gaal kaagbennu wannu nan u sennu, yuo nba Isael buut but na. ²²K u yet jiin Dan buolu po: Dan buolu tie yanbol paaje, k yuuk mɔbt basan yent ni. ²³K u yet jiin Neftaali buolu po a: Neftaali buolugboo nan kaagbennu yetjanm bonciann. K b yent nyi Gaalilee mɔkgbenj buol k sik niidiitu po. ²⁴K yet jiin Asel buolu po a: Asel buolu la yetjanm k gal u ninjaanma k jii u taal k sikin kpan ni. ²⁵K t k duo tanmɔi'i lo kut gana j u yua be u yamaani. ²⁶Yensau k be tie nan i Isael tieb yennu na, wun nba be sanpaapo k baat nan sonml k tienm na, k gbee nan u yuudaatuuk sanpagbonciann ni. ²⁷Yennu nba tun be na yua tie i sindandiuoko k u nuu yua tiebik k u saa bel i datai k bin fɔkt njaaan nyikii. ²⁸Isael maalu be palpienn ni b njaaak ni, k Saakɔb tinj gbee nan jeet nan tiluaana daan na, sianm nba k malin baa maant lenj tinj na. ²⁹Isael tieb, i mɔk palpienne saa k be k tie nan yinm na. I tie digbann nbak kaagbennu fiellii e. njua e tie i nangbankɔnnj nan juk banjiak, k guu'i k bali buolu ni k baalimi a yin nyikib, ki tan saa njmaatb tinj ni.

Chapter 34

¹K Mois nyi moab paanu ni kdio Nebo jual paak Pisga , k l ki fok nan Seliko. K kagbennu yennu te k u la duo nba k u yaan tulb na kul. ²Galaad k sa tu dan, nan Neftali kul, Eflaim nan Manase duo, Suda yent kul k sa tu sinsuuk ni mɔgbennɔl, ³La nyi suuldan midiitu po, nan seliko paanu k saa tu tu duo nba tie kaati k ki fok nan tsoal na. ⁴K kagbennu yennu yet a; duo nba nae k n pol mɔpol nan n saa tul Ablaham, nan Isaak , nan Sakob nak yet a; N sa tul a yaabuonna . N yaa fan la nan a niinbunnae, ɲaan a kan kua lenɲ. ⁵Lenɲe k kagbennu yennu tuontunnɔ Mois kpo Moab duo ni nan kagbennu yennu nba senn bianɲnba. ⁶Lenɲe k kagbennu yennu piu paanu nba be Moab duo ni k ki fok nan Bet- peol na. Sua k ban u kaaɔk buol nan dinna. ⁷Mois din mɔk biina bobik nan piinle yuonba k u din kpo na, ɲaan u ninbina din k bannɲ, k u bia din mɔk paalu bonciann. ⁸Israel tieb tin mɔ kpemɔni, kuun k faabin daa piintae Moab paanu ni, k l mɔni nan li fabini daa baal juontu⁹Sosue wunba din tie Nun bija na din gbie nan bannu, k man Mois din paan nuu u paak a wun gaal u yial.K Israel tieb din saak u mɔb k bia sɔlin u sennii nan kagbennu yennu nba din tul Mois bianɲnba na. ¹⁰Israel tieb ban la sɔkini k u tie nan Mois na, k kagbennu yennu paak naanɔ nunm. ¹¹Sua k be k saa fiit yenkin naanɔ nan bakitnaonɲ nan yaallituk tuona nba k yennu din te k u tuun k Esipt kpanbal falaon nan u saakab nan u tinɲ kul na, ¹²Man baakitnaonɲ nan yaallituuk tuona nba k Mois din tuun tuun Israel tieb nunii ni na.

Joshua

Chapter 1

¹Muois nba din tie yennu tuontunnɔ na kuun puolpo e , k yennu yet Sosuwe nba tie Nun bija na a : Muois sonmtɔ : ²Muois nba tie n tuontunnɔ na kpowa , fiit mɔtaana k gal Suldann mɔkl , fin nan n niib kul , k kua duo nba k yaan tul Israel tieb na . ³Sian nin nba kul k i saa ɲmaa i taal lenɲ , n yaan tulie nan ma daa pak Muois na . ⁴I saa yent la nyii tinkuonɲ po k sa tu Liban mɔkl , Eflaat mɔkl , nan Etit nba duo kul , k sa saan dian mɔkgbennɔl nba be yenba po na . ⁵Sua kan fit set a tuann , yuonb a k a be a manfuol ni . N sii be naana nan ma daan be nan Muois bianɲnba na n kan ban nyikani , n bia kan ban ɲaani . ⁶I mɔk panɲ nan palcienn , k l maan fine saa jii niib na k kua nanm duo nba k n daan puon nan n saa tul i yiejanm na . ⁷paant a mɔɲ ki bia ki mɔk pal k cɔlin faanu senni nba k u tuotunnua Muois daan tula na , k daa kpet niiditu po nan niiganɲ po k fit k a nyann linba k a saa tun . ⁸A ɲaan k senni kadaauk na da fɔktl a buoli , i tian l po yennu nan nyiɔk kul , k fit cɔlin faanu linba kul be senni manɲ ni , k l maan l paake sa te k a la nyannu a tuonna ni , k bia kpaat . ⁹N daan k beta a : i mɔk panɲ nan palcienni ? a daa ɲmaami k bia daa te k a yaan put , k l maan a yonmdaano yennu be naan a tuona nba k a saa tun ni . ¹⁰ɲanne k Sosuwe yet tuann danm na a : ¹¹I lin i binbeoa kul , k yet niib na a i bobin i mɔnɲ , k l maan daa ɲanta k t saa puot Suldann mɔkl k gaal duo nba k yaabint yennu i yonmdaano saa tuuli na . ¹²K Sosuwe yet lubenit ba , nan Gdit tieb nan Manase buolu wan a : ¹³tiat man yennu tuotunnɔ Muois nba daan paaki yuonba k u daan yeti a : yonmdaano nba tie yaabint yennu na saa tuli fuon duo nba na ni . ¹⁴Ii ɲaapuob , nan i yaabuona , nan i bonkobit sa bial duo nba k Muois daan tuli k l be Sudan puotl , ɲaan yinm ɲaalin nba tie kunkɔnna saa gaal nan gbiat ni ninjanm tuann , k sonmiib , ¹⁵nan yuo nba k yaabint yennu saa tuli fuon nan i ninjanm na , k bin yent duo nba k yaabint yennu sa tulib na . k fit jin jen k yent duo nba na k li tie i yaal nan Muois nba tie yennu tuontunnua daa paak yuo nba k t daan be Suldann puotl po yendo na . ¹⁶K b jiin Sosuwe wa , t saa tien linba kul k a paak na , k ti bia saa saan sianm nba kul k a saa tunt . ¹⁷T saa saak a mɔb nan taa din sak Muois yal na e . ɲaant k a yonmdaano yennu i be naana nan wa din be nan Muois bianɲnba na . ¹⁸Daano nba kul yet a senni , k ki saak faa paak linba , ti saa kpiu e . paant a pal ki bia ki mɔk palcien .

Chapter 2

¹Nun bija Sosue, tun dobie tieb banle, k yetib a: Ii saan fiit sitiim duo ni, mantik Seliiko doo, k jen na wanɔ, k wun fit saan lekib. Ba baal doo manɔni yoo nba, k b saan kua puo janton nba k b yiu laab na ɲaak, k dual. ²K b saan kum Seliko kpanbal a: niib banle nyii Israel k bal nyiok na, t duo na ni, a bin fiit duo k got. ³K Seliko kpanbal tun a bin saan yet laab a: nyint niib nba baal kua a naak nina, k maan b baal a bin fiit te duo e k bann ɲanu k fit bal lekit. ⁴K puo na jii jab banle manɔ, k bolib, ɲaan yet b a: l tii monne nan bset baal n ɲaak ninɔ na, ɲaan n ji k ban ba nyii k gaal sian; ⁵La bia bo bonn k luon n gann na, n k ban ba bia tɔkin sianninba pa; I i kakii man k bel waanm, kii saa baalib sonnu ninɲa. ⁶U din jii k bolib u diuok ninn sanpaapo kinkakaa ni. ⁷K jab na nyii tɔkin Sudenn mɔkil sɔnnu po a bin tan suolib, ba nyii k gbenn yoo nba k b luon duona gann k kpal. ⁸Puo janton na din duo Israel olobii tieb na buol e, k suo k b daa k guan, k yetib a: ⁹N mi nan kaagbennuk yennu, jii duo na k tuli a, kmaan ii baalu na suol nu a kul a, k te k duo na ni niib kul ji jekil nan yanputuk. ¹⁰T gbat bannu nba k kaagbennuk bo tun k tuli yoo nba, kii bo nyi Esipt na, waabotek ii sompuot mɔkmunɔ kuunin, k bia te kii tun Amon tieb kpanbalaa banle na tuonnba, mɔkil puotil, Siion nan Og nba k ii bo biilb k b kan ban tien duo kpanbalaa. ¹¹T din gbat linba manɔ din tun, k t yan putaa, yoo nba k t laii, k maan kaagbennuk, ii yennu na, wua ii tie sanpaak, nan tinɔ na ni yennu. ¹²Mɔtaa na nji balinmiie, mayin pak in kaagbennuk nunɔ ni, nan ii mun saa tiennin ɲanm nan ma tien ni ɲant nba na mun. ¹³I i te k nbann nan ii kan kpi n baa, nan n naa, nan n ninjann, nan n niipuob nan linba kul k b mɔk. ¹⁴K jab banle manɔ jiiɲnɔ a: t too k saa kpo ii paak, lii tie k a k te k niib bann t bobnaa nba k t lol na, yoo nba k kaagbennuk jii duo na k cabit, t mun saatun an faa luon bannu nba na k tula. ¹⁵K puo na jii ɲmiuk k te k b suol k nyii takalbonn ni, k maan u ɲaak din kpia nan duona guonn nba kokin lint gua duo manɔ nae. ¹⁶K puona nba yaan nyinnib yoo nba k ubia yetib a: I i saa man jua paak k tan bɔl lenɔ daananta, kaka nan binba kpaanii na yaan tan saa jen duo ni, n naai kaa b saalaii k sudii kpi. ¹⁷K jab na yet puona a: Taa sa tien bannunba k fit tun faaboi linba a tin tun k tula k t mun senn mosenn nan t saatun na. ¹⁸Tii tan ɲii kua duo na ni k yaa tin lekb yoo nba, fin jii ɲmiuok nba k a te k t suol k nyii takalbonn ninɔ k sik na, k lol takalbonn na ni, k a niib na n suol k mun nyi takalbonn mann ni. ¹⁹ɲaan wunba tie a nua, ɲaan ya wun nyi duo na ni k tɔkin nyii tanmob ni b saa kpiue, k u mɔɲ ii kpaan u kuon, k sua kan taal tim; Naan lii mun ni tie k b kua suol n niib na ni yennɔ k kpiu, k l k tie u nyii tanmob ni, u kun nyiiluk ii waat, ki jii t yul paak. ²⁰ɲaan lii tie k a mun biao wan t maan nan bobnaa k wan niib, t mun ji kan tunnan faa luon k tin tun na, k tulaa. ²¹K u jiiɲnɔ a: lii kpanɲii tie nan ya pak bannu nba na. L yoo k uji nyikib, ɲaan tunn k jii ɲmiuok nba tie bonnyinyil na k tan baal lol takal bonn na ni. ²²K jab banle na mun siet saan bɔl jua na ni, k tan janɔ daa ɲantaa, k ji sua binba bo waa k belib a bin suolb na mun ji tunnaa. Niib nba din waa belib na din tɔkin sonnii kul pok kpaam, ɲaan k k lab. ²³Jab banle manɔ ji din tunn kpanbal Sosue buole, k tan wannɔ linba kul tiem duo manɔ ni. ²⁴K b yet Sosue a: Nan monniie, kaagbennuk jii duo na k tien t nuu ninɲa, nan l buol niib kula jekle t nunɔni, yoo nba k b lat na.

Chapter 3

¹Sosuwe fiil sannya pob ni, k saan sitinm nja nan Israel tieb kul k b baal suldan mɔkl buol, lenje k b din dual nyiɔk k tan füt puot.²Daa nanta sinsuuk ni, k tuann danm na lint bi buol na kul, ³njaan yet niib na a! yuonba k i saa la kaagbennu yennu mɔlol lakl na, k mann tieb nba tie lefiit nba na jii, yin fül yaa be sian ki waa l puolpo. ⁴I njaan k yinm nan mɔlol lakl na daa naaki k fɔk nan taakabi kobi njanle na. I ban yin nakin. L saa wannɔ sɔjok nba ki sa tɔkin k maa i ki ban tɔkin e l sɔnjoku.⁵K sosuwe yet niib na a: njanmit i mɔnn, k l maan wonn yennu won sa tien yaal lutik tuona i sinsuuk ni. ⁶K sosuwe yet mann tieb na a: jiin mɔlol laakl na, k gaal nüb na tuann k b jii mɔlol lakl na k gaal sonm niib na tuann.⁷K kaagbennu yennu yet sosuwe a! dinna n saa piin k donna Israel tieb buol ni, k fiit k bin bann nan n be naana nan maa din be nan Muois bianɲnba na. ⁸A wann manntieb nba jii mɔlol laakl na a: yuonba k i baal suldan mɔkl gbianu, yin set suldan mɔkl kpinn.⁹K sosuwe yet Israel tieb a: Naakint man k gbiint maan nba k kaagbennu yennu pak k tieni. ¹⁰K sosuwe yet a: I saa bann nan yennu nba fo be i sinsuuk ni, k saa bel kananean nba i tuann po, Hetit tieb, Efian, Pelesian, Gilgasian Amolian nba, nan sebusian nba: ¹¹Gotl, mɔlol lakl nba tie tingbong na kul yonmdaano na saa gaal i tuann po suldan mɔkl na ni. ¹²Mɔtaana, i gann jab piik nan banle Israel tieb buolu ni, nja yennɔkuo buolu kul ni. ¹³Yuonba k mann tieb saa jii mɔlol lakl nba tie t yonmdaano yal na, yennu nba tie tingbong na kul yonmdaano, baa saa jii b taa k nja suldan mɔkl nyun yuonba, suldan mɔkl nyun na sa bɔkit, k nyun nba nyi paapo k baat sa set nan jua na. ¹⁴K niib na nyi b lanbont ninn a bin puot suldan mɔkl na, k manntieb nba jii mɔlol lakl gal sonm niib na numpo. ¹⁵Yuonba k mann tieb nba jii mɔlol lakl baal suldan mɔkl na buol, k b taa sii nyun na kpengbianu, mɔkl na din tuu gbie k paat diijaanyuo. ¹⁶K nyun nba nyi paapo na din set, k tie nan jua na din set banfokla k ki fɔk nan Adam digbann nba din kpia nan saltan, k nyun nba siik mɔk kpienn po na mun set. K niib na puot k sa Seliko. ¹⁷Manntieb nba din jii mɔlol lakl na na din set suldan mɔkl sinsuuk ni konmm me, njaan k niib sonm tinkuonn k puot k tan gbenn suldan mɔkl.

Chapter 4

¹yuo nba k niib na kul puot Suldán mǝkl na k gbenn , k yennu pak Sosuwe : ²Jiin jab piik nan banle niib na ni, ja yenua kua buol kul ni . K k wann niib k bin tǝkil tana piik nan ɲanle ; Suldán mǝkl sinsuuk ni sian nba , ³k maanntieb bo sie na . Beltilb k bii dia tana manɲ kii sonm nann : k tuu tan bil siam nba k b caan kaanɲ ; a bin dual nyiɔk . ⁴K Sosuwe yiin jab piik nan banle nba k u ganib Israeɫ buolu kul ni ; ja yeno na . ⁵K u paakinb a : ii saa maan Suldán mǝkil na sinsuuk ni, k gal te yonmdaano yennu mǝlol lakl na tuann , k sua kul jii taan k buk u bɔpiat paak ; k tann kul ii sie Isleal tieb buolu kul paak . ⁶K fit k lii tie nyinn ii buol . yuo nba kii tan boi da sial daal . A taan na niin tie be ? ⁷K yin betib a : Suldán mǝkl nyun din bǝkit e taa din nyii Ejipt tinɲ ni k kun na ; k t jii tana na mǝkil manɲ; nuak ni ; k l ji tie tiatu k tul tinm Israeɫ tieb . ⁸K Israeɫ tieb tun nan Sosuwe nba wan niib na : k jii tana piik nan ɲanle mǝkl na nuak ni nan yennu nba bo paak Sosuwe na ; k tann yenn kul sie Israeɫ buolu kul paak , k b jii saan nann ; k saa bil siam nba k b yaa bin dual na . ⁹K Sosuwe mun bia senn tana piik nan ɲanle Suldán mǝkil na sinsuuk ni ; siam nba k b manntieb nba din jii mǝlol lakil na bo st na ; k l tana b lenɲ nan dinna . ¹⁰Manntieb nba din jii mǝlol lakil na , din sie Suldán mǝkil na sinsuuk ni e , ka ka nan ba tan tun linba kul k gbenn nan yennu nba yet Sosuwe k u wann niib na a bin tun nan . linba k Muois din Wannib . ¹¹Yuo nba k niib na kul k gbenn manntieb na nan mǝlol lokil na : din gal niib na tuann e . ¹²K Luben bonjai , nan Gad bonjai , nan Manase buol bǝkil jab nba tien siil nan kunkɔnn na gal Israeɫ tieb na tuann , k puot mǝkil , nan bianɲnba k Muois din wann nib na . ¹³Jab n kul din tie nan tutaa ɲanna nae wa , k tien siil nan kunkɔnn , k yennu be nanm , k b puot be paanu nba kpia Seliko na ni . ¹⁴L daal manɲ ni yennu din donn Sosuwe yul sanpaapo , k te k Israeɫ tieb la ; k jicɔlinmɔ nan baa din ncɔlin Muois na ; u manfuol kul ni . ¹⁵K nyennu pak Sosuwe a : ¹⁶wun wann manntieb , nba jii mǝlol lakil na , a bin fiit yaat Suldán mǝkil na ni . ¹⁷K Sosue pak wann manntieb na a : nyimin man Suldán mǝkil na ni . ¹⁸yuo nba k manntieb nba din jii yennu mǝlol:lakil na nyii Suldán mǝkil na sinsuuk ni , k ɲmaa tunkuonɲ ni ; k mǝkil na nyun ɲanm pubil luon . ¹⁹Israeɫ tieb din puot Suldán mǝkil na ɲmayenɲ daa piik daale , k saan sa k Gulgal , k l be Seliko yendo po . ²⁰K Sosuwe caan tana piik nan ɲane nba , k b bo jii Suldán mǝkil mǝkl ninɲ na . ²¹K ji bet Isleal tieb : yuo nba k ii waat tan saa boi a : tana na nba want linba . ²²yin tumib k wan nib nan Israeɫ tieb din puot Suldán na tinkuonɲ e . ²³K maan i yonmdaano yennu e din te k Suldán mǝkil nyun nan pot k t fit sonm puot nan waa din bǝkit mǝkmunɲ k tulit bianɲnba na . K lin te k tingbounɲ na niib kul n bann yennu bakinaunɲ yiiko nba tie bianɲnba ; ²⁴k lin te k i ji sii baakit i yonmdaano yennu yuo kul .

Chapter 5

¹Yuongba k Amlean kpanbala nba be yenba po na, nan kananian nba kpanbala nba k fɔk nan mɔkl na nba gbat linba k kaagbennu yennu tun k tul Islaael tieb, k b sonm tinkuonj mɔkl na ninj k puot na, k janmaami suolib bonciann k b piin k jekl Islaael tieb tuann.²L yu e k yennu yet Ssuwe a: kpieet taana k li tie nan juk banjiak na, k kokit Islaael tieb puna munle po. ³K Sосуwe kpiel taana na, k tienn nan juuk banjiak na, k kokit islaael tieb puna Alalot kunkonn paak.⁴Linba na paake k bin din kokit b puuna niib na kul nba din nyii Esipt na, l jab nan kunkɔnkɔnna kul din kpo paapieonj nan ninje sɔnnu ni baa din nyi Esipit na puolpo, ɲanm b din k kokit b puuna. ⁵Binba din nyi Egipt na kul din kokit b puuna wa, ɲaan binba k b din maalib paanpieonj ni ba din be sɔnjɔk ninj Esipt nyinu puolpo, ɲanm b din k kokit b puuna⁶K l maan Islaael tieb waas din sonm biina piinna paanpieonj ninj nan yuongba k b kun kɔnkɔnna kul din tan kpo, k maan b din k gbiint kagbennu yennu kunkɔl, k kagbennu yennu pol a u kan te k bin la duo nba k u yennu pol a u kan te k bin la duo nba k u daan puon na u saa tul b yiejanm na, duo nba k siat nan naabiin be na ni. ⁷ɲaan b waase k k u jiib k senm b setu ni, k Sосуwe kokitib, k maan b din k kokit b puuna yuongba k b din be paapieonj ni na.⁸Baa din kokit b puuna k gbenn yuongba, b din bial be b binbeboa e nan baa tan paak. ⁹K kagbennu yennu yet a Sосуwe a: dinna n nyinn fei nba din tu be i paak Esipit na a. K l buole k b pul lenj sann Gilgal nan dinna.¹⁰Islaael tieb din bial Gilgal e, lenje k b din dii pak janm ɲmaalk daa piik nan ɲana, l daal daajiok Seliiko paanu ni. ¹¹Pak daal sannɲafaatuk, b din dii duo manj nipaanu yonme, paanu nba din ka daatinj lenj, nan nanpulkala, b din diil l daal manj.¹²Pak daal sannɲafaatuko k mann ji din ka, k b dii duo manj ninj paanu, Islaael tieb ji din k ban la maan ,k di kana duo tinj nba nan linba l binn manj.¹³Sосуwe nba din naakin selika, k u gogit got, k la k jasua sie u numpok dia juuk yann u nu ni. K u saan u buol k yetɔ a, A tie ti ninjɲi yenɔ ami a tie t daatalee ?¹⁴K u jii na ; ai, ɲaan n tie kagbennu yennu kunkɔ nkɔnnɔɛ, k baat mɔtaana. Sосуwe ba faabin tinj ni ɲaan yetɔ a: N yonmdaano yaan pak be k tul u tuontunno ? ¹⁵K Kagbannu yennu kunkɔnkɔnno na yet Sосуwe a: nyiint a taasa na taa ni, k l maan sian nba k a sie na tie kasie. K Sосуwe tien nna.

Chapter 6

¹Seliiko din tie duo nba k b maa guonjale k lint k tan luon gann l tanmɔb, k sua kan fit kua, n naii kaa, k fit nyi.

²Naan k kangbennuk, yet sosue a: N saa jii seliiko duo nan u kpanbal, nan b sajem nba ban kunkɔnn kul k tien a nuu ni, k fin lekb, k kɔn nyannib.³Fin nan a kunkɔnkɔnna na tuu saa somm k lint duo na taa yeme, daal kul ni, ki tan tuu daa ɲanluob. ⁴Mantieb banlole-e tuu saa gaat molol lakil na nunɲ po, k manntua kul ii diau naantunn, ɲaan daa ɲanlole daal na, fin nan a niib na, n som k lint duo na taal munlole, k mantieb na-ii peeb naatunnaa na, kii lintl duo manɲ. ⁵Yoo nba k mantieb banlole na peeb naatunnaa na k lintl, yoo b k ii gbat natunnaa mɔnii k l duo, a niib na kul n fil k yikin na kun kol palil sanpaapo wa, k b guonn na saa jek k baatinɲ ni. K sua kul ji saa fit kua k lek duo manɲ. ⁶K nun bija Sosue, yien manntieb, k yet b a bin jie molol lakilna, k manntieb banlole mun nin jie naatunnaa ɲanlole, k gal molol lakli na liek. ⁷K u bia yet u niib na a: Kunkɔnnaan n liet liik nan jat tiat na, k manntieb nba dia naatunna na ii wa, k binba jii molol lakl na ii waa, k tin som k lint duo na. ⁸Sosue nba pak n na k gbenn k manntieb na fiil nan b naatunnaa ɲanlole, k saa a bin som lint duo na, ɲaan sua k kunkɔnkɔnnaa nba dia jat tiat na gaal b liik k b mun waa nan b naatunnaa nba mɔ k do sapaapo, k b fit waanan molol lakil na b puolpo. ⁹Kunkɔnkɔnna na nba din be niib na liik pona, ɲaa b liib bia din bial k waa molol lakl na puol poe nan jatitiat k guub, k naatunna gaaal. ¹⁰Sosue din yet niib na a: Ii daa yiikin wuyiknii, sua bia da piaak sial, ii kul ii som ɲminɲminɲ, kaka nan daal nba k n tan sa tul mob k yet ii a: Yikinnin, wu yiikinnii sanpaapo man. ¹¹B din lint nan kangbennuk molol lakil na duo manɲ yome, k tunn nann kanɲ ni, dacincinn daal, nan laa tan fann sinnyɔk. ¹²Laa yent gbenn, k sosue fiil, k te mantieb na jii molol lakil na, ¹³K manntieb banlole nba dia naatunnaa na gaal liik k peeb, k kunkɔnnaa na yem be b liik, k liib bial kangbennuk molol lakil puol k guub k b fit som k saa. ¹⁴B din som lint duo na yom kukuae daanle daal manɲ paak k tunn nan lakil na kanɲ ni. B din tun n nae daanlob manɲ kul ni. ¹⁵Daa ɲanlole daal, k b danɲ fiil sinnyafanaa k som lint duo na taal fuonu munlole, nan kangbennuk nba wannib bannu nba na. ¹⁶Baa lint duo na, k tuu tan ceb, k tan baal munlole paak yoo nba, k manntieb na mun pied naatunnaa na, k Sosue yet niib na kul a: yiikinin wuyiknii nan panɲ man, k maan kangbennu, jii duo na k tulit aa! ¹⁷Kangbennuk saa biil duo na fas, nan linba be duo manɲ ni kul, ii daa kpipuo jantonɲ, laab, nan binba be u ɲaak ni, k maan wa daan bɔl t dobiitieb nba k t daan tum duo manɲ ni na, l paak ii daa siitib. ¹⁸II da jiit linba k ii biil duo manɲ ni nan! yenn kua wa, ii daa siit. Lii tie k i jii sial, i sa baal nan danɲ, nan biilu Islaael kanɲ ninɲa. ¹⁹Linba kul k b jii lik kut, n naii ka kutmont, n naii ka salinpiena k nan, l tie kangbennuk, yennu yale, k l tie lin jii saan kuan yennu bonnaa binbɔl buole. ²⁰Manntieb na nba peb naatunnaa na, k niib na nba gbat naatunnaa mɔnii yoo nba, k b pien yikin sanpaapo, k duo na guonnaa na kul baa-baa. L yoo na k kunkɔnnaa na duo jua na paak, k kua dua manɲ ni, k lekib, k nyannib. ²¹B din jii b juk fuat nae, k waa su niib na k kɔtib l lunn, l jab, nan l puob, nan waas kul, b din k luat sua, nan b neii, nan l peii, nan l bonii kul b kpi lunn. ²²K Sosue yet jab banle nba daan saan duo manɲ ni na a: saant puo jantonɲ na ɲaak ni man k tan nyinn wua nan u ɲaatieb nba be u ɲaak ni kul, nan yaa daan senn ii mosonn bianɲinba na. ²³Ŋanne k dobiitieb manɲ saan nyinn laab, nan u baa, nan u naa, nan u ninjamm, nan u niipuob, nan u ɲaatieb kul, k saan bilb kanɲ kpinɲ. ²⁴Baa nyinnib gbenn, k b juo duo manɲ muu k l dii duo na kul nan linba be lenɲ kul, ɲaan jii salinpiena, nan lik kutaa, nan salinmonnaa k saan kuan yennu bonnaa bunbɔl buol. ²⁵Kpanbal Sosue din jii puo jantonɲ, laab na k saan bilb u baa ɲaak ninɲe, wua nan u ɲaatieb, nan linba kul ku mɔk na kul, b ji din be Islaael dobiitieb na paak. ²⁶L puopo, k kpanbal Sosue ji pol k yet a: wunba kul bikin a wun ɲamm k maa seliiko duo na, u sii b yennu motont ni. Wunba kul fɔkin l fiakl, u bija saa kpoe, k l danua bia saa jii u sanbiann manfuole k papann, waa maal tanmɔbii na paak. ²⁷Kangbennuk bo be nan Sosue, k te k u sann tant tinɲ na kul po.

Chapter 7

¹Yennu nba din senn Israel tieb sennu nba a ii kua na, niib na din ki dia sennu na, yuo nba kibindin yent Yeliko duo na. Jasua din be ki bi yin Akan, u din ki dia sennu manji. Li paak ki yennu wuntuol duo Israel tieb paak. Akan din tie kalmi bijae njaantie sabdi yabuonn, ki nyi sela naakuuk ni, njaan tie juda buolu.²Ki Sosue tun Jasiab ki bi nyii Jeliko ki saan Ai duo nba be betel yendo po, ki kpia nan Betanfann nae u din tulib mabe a bin saan ki saa nmaa tinj na. Baa tum nna ki gbenn.³Ki bi nmat ki saa wann Sosue baa la bianjinba a, li ponj ki kpaa talas ki ti kul n saan ki saa lek Ai, liki tie duo nba yab kaa, tumm niib tuta njanlee kuo njaataa.⁴Nannee Israel tieb na tie nan tuta njaataa na ki saan lej duo na. Njaan bi din tan ciale ki nmat.⁵Ki Ai duo ni jab na weib, ki bel nyinnib duo na ni, ki fokit namm ki saa baal siaminba bi koi tana na. Ai jab na din kpai Israel tieb nan pintaa nan banluob nae. Yuo nba kibisiik jual na. Janmaanii din suol Israel tieb nan bon ciann, ki bi ji ki mok pascienn.⁶Li yuo na ki Sosue nan Israel tieb tuandamm na pat pat bi liant nan wutuol. Ki baa faab tinj ni, yennu molol lakil na buol, njaan pakin bi yulatent ki saa tuu dajuok.⁷Ki Sosue tan yet a yebint yennu, bee ki t a daan jiit ki puot nan t Juldan moki ki baa nant nna? A daan luon fan tan jiit ki tul Amol tiebe ki bin biilitee? Tii daan ni boe be Judan mok puotil na po. Kaa so a!⁸N yomduon n saa yeta bee montana nbaki Israel tieb datai tan weib ki bi cial nmat na.⁹Kanaan tieb nan binba kul be tinj na ni saa gbot linba nawa. Bi saa tikil ki loonte ki kpi ti kul li saa tien nlee ki a sann n la baakili?¹⁰Nanne yennu yet Sosue a, fiit Bee tien kadua tinj ni nna? ¹¹Israel tieb tan biil molol nba kidaan sennib maa bii dia nawa. Bi jii bona nba ki n daan yet maa bin bil na yenn nbawa. Bi Jame ki faa faak ki jiin bona man paak ki jiil ki pukin bi tiat ni. ¹²Nanne tien Israel tieb na fit took bi datai. Bi cial bi datai buol. Ki maan bi mow ji tie man biilibe. Yii kii biil linba kul ki u daan senni nan i daa jikt njaan kii tan jiina, n ki be nanini.¹³Fiit njammitniib na ki tiemm siil ki baal n buol yetilibe. Ki bin won tie siil, kimaan min Israel tieb yomdaano yennu yaa man pakib linba nae a. Israel tieb, linba ki n daan senni na i bil-na yenn nba be i mokint ni i kan fit Took i datai, sie ki i tan nyinn bona manj. ¹⁴Li paak, yetilib nan wonn, bin wan baal n buol, buolu, buolu. Buolu nba kin njann, njamme saa baal tuann po. Naakuuk, naakuuk ki naakuuk nba ki n njann njamme saa baal tonn po. Njaak njaak ki njaak nba ki n gann, njamme saa baal tuann po Jayeno yeno. ¹⁵Jua nba ki n ganno, ki la bona nba ki daan yaa bin biil na u buol bi saa joo nua nan u njatieb nanbona nba kul ki u mok muue. Kimaan u baal nan fei Israel tieb paaka, ki bia biil n molol nawa.¹⁶Ki li yent sanyapob ni, ki Sosue te Israel tieb buolu buol baal, ki yennu tan gann Juda. ¹⁷Ki u te Juda buolu na baal Naakuuk Naakuuk ki yennu njann sela naakuuk na, ki u te sela nankuuk na baal njaak njaak ki yennu njann sabdi naak. ¹⁸Ki u te Sabdi njaak na baal, Jayeno yeno, ki yennu njann Akan, wunba tie kalmi bija njaan tie Sabdi yaabuonn na.¹⁹Nanne ki Sosue yeto a, n bija pakin mamomm kul, Israel tieb yomdaano yennu buol ni na ki wann a biit pakimin linba kul kaa tun. A daa bolin siali. ²⁰Ki Akan jiina, li tie mMoniie. N tunki biil Israel tieb yomdaano yennu wa. linba ki n tun tie nnae. ²¹Bona nba ki ti daan fat nani, n daan la liatil nba njan bonciann, ki bia la liki tana nba kpei nankobi njanle na, ki bia la kut nyin nyila nba k e u tien pivnj mu, ki n nian kuan lej ki n jii li pii n lanbonj sunsukni, ki likili be li tinj po.²²Ki Sosue tuu jasiab, ki bi cial saan Akan lanbounj na ni, ki saa la linba ki yennu daan yaa bin biilil na, ki li set pii lej. Ki salimpienna be li tinj po. ²³Ki bi Jiil k saan nann Sosue nan Israel tieb na kul buol ki saa bilil yennu tuann.²⁴Ki Sosue nan Israel tieb na kul suol Akan, ki jii salimpienna nan salimmona laaku na, ki pukin u bojai nan u bonpoi, nan u nei, nan bonii nan u pei nan u lanbounj, nan linba kul ki u mok, ki saan namm nimonn baauk ni.²⁵Ki Sosue saa yet a, bee kaa baal nan ninmabuolik na ti paaki? Yennu saa te nimmonn n baala motana ki niib na kul jaat Akan tana ki kpiu, ki bia jaat u njatiebki kpiib, ki juo njamm nan bi mokit kul muu. ²⁶Ki kpekin Tankoluk u paak ki li kpa, lej nan dinna. Nanne tien ki bi bia daa yi lej nimmonn Baauk ki yennu wutuol ji maak.

Chapter 8

¹K yennu pak sosue a: fiit k jii kunkonkonna na kul k saan nanm Ai duo ni. a daa tiin janmaanii; kuo k te k yan puti; n saa te k a kon k nyann Ai bat; k u niib nan u tinj nan u duo kul sii tie a yale. ²A saa tien Ai nan u bat kul nan fa tien seliko nan u bat bianba nae; njaan ii jii b faal nan b bonkobit k tien yal; tient siil k nyi duo na puolpowa k lekib. ³K Sosue jii u kunkonkonna kul ; k saa a wun lek Ai u din gaan jab nba mok paalu; tutaa piintae; k din saan nanm nyik. ⁴K din paak mabona na a: ti bol manji k tien siil nan konn. ⁵Njaan min nan niib nba kul tenn n buol na n ji piin kii naki duo na. bii nyii yuo nba a bin lekit nan sinsinn na; t saa ciale; ⁶K bin wei pikint; k tin fokit nanm duo nan k maan b sii duki a: t yaan tii nan ba daan pikint sinsinn; k t tiin nae; ⁷Yin bokt ii bola ni l yuo na; k kua lek duo na k t yonmdaano yennu i saa t k yin kon k nyann duo na. ⁸Fi kua duo na ni yuo nba yin juol muu; k tun nan yonmdaano yennu nba pak bianba k n wanni na. ⁹Nanne k Sosue te k b nyii k saan b bunbol buol; Ai yendopo. njaan k Sosue bial k dual nua nan niib na. ¹⁰Laa tan yent sanyiaopo ni; k Sosue tikl kunkonkonna na; k nan Israel tuontunn danm k b saan Ai. ¹¹Kunkonkonna nba k u din tok nanm na kul din saan duo na tanmoyal poe; k tien b kaanj; Ai sunsuuk ni. ¹²Sosue din jii nan jab tutaa njanmu nae wa; k te k b bol muuk ni Betel sunsuuk ni; duo na yonbaa po. ¹³B din be kunkonkonna na set b sienü nie binba be kaanj ni na din set k jiin ganjpoe k binba be bol ni na mun set, k jii yuonba po. nyik manj , k Sosue sik bauk na ni. ¹⁴Ai bat nba la n na yuo nba na; k Ai bat nan u kunkonkonna fiil yama; sannyo pob ni; k k saan lek Israel tieb nan kunkonkon; k bat jii u niib k b tokin sultan mokil bauk na po; njaan u din k mi nan; u din bol niib duo na puolpo. ¹⁵K Sosue nan Israel niib kul din tiine; k nmat puolpo; k tok kunkuok sonu na. ¹⁶K Ai tieb yiin b lieb kul a bin wei pikin Israel tieb. b din wei Sosue; k saa fokit nanm duo na. ¹⁷Jual din tenn Ai; ku betel; k k nyii wei; Israel tieb; k nyii; k yaan duo na; njaan weib. ¹⁸K yennu pak Sosue a: jii kpan nba be a nuu ni na; k tokin Ai po; k maan n sa jii duo manj k tien a nuu ni wa. k Sosue tant kpann na k jiin Ai po. ¹⁹Wa tant u nuu yuo nba, k Job nba bobe bola ni muuk ni na; fiil yianma; k kaki; k kua duo na ni; k nyann duo na k juol muu. ²⁰K Ai niib na nba nmat jiant got b puolpo; njanm la munyuut kukuae duo sanpaapo; b din ji k maan ; binba k b din wab na ji din nmat tunn b paake k waab. ²¹K maan Sosue nan Israel tieb na nba din la nan binba bo bol na; nyann duo na k juol muu; k munyuut ji do sanpaapo na; k b nmat pikin Ai jab na. ²²K lieb na nyii duo na ni; k cetib; k kaan lint Ai jab na k Israel tieb wei k kpiib ; ba na yennu kua wa k tenn k fuo; kuo k cial. ²³K b suol Ai bat na; k baal nana Sosue buol ni fuot. ²⁴Yuo nba k Israel tieb kpaii Ai tieb kunkuok fuol na ninj ba weib k saan siaminba na; k nmat kua duo na ni; k jii jukbanjai; k kpaii binba tenn Ai duo na ni kul. ²⁵Niib nba k b din kpiib l daal manj din tien nan niib tutaa piik nan njanle na wa Ai puob nan l jab kul. ²⁶Sosue din tiek u jpann nae; nan ba tan kpaii niib na k gbenn; k bia juo duo na muu; k ba na yeno kua wa k tenn. ²⁷K Israel tieb jii Ai tieb mokint nan b bonkobit nan yennu nba bo pak k wann Sosue bianba ba. ²⁸Sosue din juo na kul muue; k ba nan siala k tenn be nan dinna. ²⁹Sosue din jonn Ai bat na kpiante tiik paak ka ka nan dajuok; k u tan tul mob; a bin saan jontua; k saan bilo duo na tamob ni; k b tien n na ; k tikil tana; k puan u paak nan dinna l tana daa be. ³⁰L puopoe k Sosue; ji maa malunn binbintl; Ebal jual paak. ³¹Nan yennu manj tuontunno Mouis nba din senn Israel tieb bianba na. u din maal nan Mouis sennu kadauk ni, wa dia bianba nae; k l tie binbintl nba k b k kpiel l tana nan kut. b din jii k mujuonu piinii nan palpienn piinii; k jokit l paake. ³²K Sosue njanm dian sennii nba k Mouis din dian na tann paak; k bil Israel tieb tuann. ³³Israel tieb kul; duo nikpela; nan duo tuann danm; nan balbuula; kul din set molol lakil na, loka kul poe, manntieb na tuann; binba tie Levi buolu; k din jikit molol lakil na k nisaamm na nan Israel tieb kul din sie lenj. niib na bokil din sie Galizim jual tuann poe; k bok liel sie Ebal jual tuann po; nan Mouis nba tie yennu tuontunno nba din donj waann bianba na; bii tie piisin Israel tie b paak na. ³⁴L puolpoe; k Sosue din liil mabona nba kul be sennii kadauk ni na; l piisin nan l motant kul k waan liel nan la ponj dian sennii kadauk ni bianba na. ³⁵Mobon sial din k tenn k be Mouis nba din dian kadauk nba na ni; k Sosue k liil; k wann Israel tieb tintaana kaanu ni; nan puob nan waat; nan saann nba be b buol na kul sunsuuk.

Chapter 9

¹Bat nba kul nba din be juidin paapo jual paak, tinn po, nan binba kul kua mək kpenj Liban po Hitit nba Amorit nba Caanan tieb Perisit nba Hivit nba nan Jebusit nba nba din gbat. ²K b tan mɔbabin kɔn nan sosue nan Islahel tieb. ³Gabawon tieb nba din gbat sosue n nba din tie Jeriko nan Ai biann bna, ⁴naan nam'n din la subiini e k jii diet ban din saa yoo nba. Bin din jii botociate k yilin bonii k bia jii linlena nba yiel k b nyal nan k tien bin nyun. ⁵B din plil tasaa k pelaa nba ciel k b nyal nyal k bia lia liat kpela nba paat, b paanu nba k din dia k l tieb b jiet naan din kole k yokt yakt. ⁶B din saan sosue bole Guilgal canj ninj k saa yet sosue nani binba tien Islahel tieb kul a <>. K jiu l Heviens nba ⁷Islahel niib (tieb) din nmaat bacial e kua (tbe) t sunsuk ninj k nle k bia saa lol mɔb nie ni? ⁸K b din yet k yet sosue a <⁹K b nmaat jiin nua <¹⁰naan biann nba k u din tic Amolin bat nba banle nba din be Suldin paa po naan, Siho, Hesbon bat nan Og Basan bat wun nba din bc Aschtaroth naan. ¹¹I niikpela naan t duo ninj tieb b kul bo yet't a t jii t sonnu jiet k saab tuon k saa yet b <>. ¹²Gotl man t paanu l bo tonne yoo nba k t bo tie t jiet t nje niny, dau linba k dan sict k baat l bol naan montana l jii koi k yakt yakta. ¹³L l en paana nba k t bo gbien nyun naan yakt yakt. T liat a nan t taas ta saa t k paat paat e nj k naan t son n sii jook banfok. ¹⁴K Islahel tieb gaal b jiet naan naan k boii e Kangbenu sial. ¹⁵Sosue soliib yuatltie maannu nanm k lol mɔ pol nba want naan u sa nyiikb b manfuol naan ne k tintanu manj bat nba pol mɔb. ¹⁶Ba soliib yuat Gbenne k l daa yanta pol po k Islahel tieb bann nan nam man nam daan to lib k be l k kual. ¹⁷K Islahel tieb siet k sa bal b duo ninj daa nanta daal b duoi manj tie Gabawon, Kephira, Beeroth nan Kirjath-Jearim. ¹⁸B jii din k boob k maan bat nba din be tintanu ninj naan din pol Kangbenu, Islahel yennu nan b jii kan kpeeb (b jii saa nyii k'b b manfuol ninj). naan ti ntaanu niib kul din bulime k k to bat nba naan paak i. ¹⁹Bat nba din yet tintaana niib kul a t din pol Kangbenu, Islahel yennu naan montanat jii kan sii s i. ²⁰Gotl man ta jii si diab biann nba, t saa nyiikb b manfuol ni e k tan dan te k Kangbenu paal saa bii l t paak (paa l saa bien t paak) mɔpol linba k din pol naan paak. ²¹Bat nba din yet'b a b sii fuo e (be b man fiil ninj e) naan name si cun daat k bia lu nyun k tie tin taanu niis kul naan bat nba yet naan. ²²Sosue din tun k yiim k yet'b <²³Montana, b poli mɔba! I jii si tie daaba e yookul k cunn daat k l u nyunn k tie n yennu yaak tieb. ²⁴K b jiin k yet sosue a <²⁵K montana t jii be a ni ninj e. Tient't fa lo biann nba biannu nba nan a p'o.>> ²⁶nanne sosue tiem nan wa bo yet biannu nba naan u jii b k tul Islahel tieb naan be din k kpiib. ²⁷Sosue jii din jiib la jii l daal k tiem daa cuala nan binbo lula k tie duo niib nan Kangbenu binbintl ka ka nan dii na.

Chapter 10

¹Seelusalenm kpanbal, Adonii - Tseedek gbat nan Suosue saa kɔn na Aai k bia kpi leny kpanbal nan wa dan tien seelikoo nan u kpanbal bianj nba, l paak Gabaaɔn niib saan taan mɔb nan Israel tieb k b linbin kua. ²ɲannii tien jaymaanciany kuab, k maan Gabaaɔn din tie digbangbeyl nan digbangbe lia nba kpanbala yab leny nae k nanm yab gal Aai, k u niib bia tie kunkonkonna nba mɔk pany. ³Seelusalenm kpanbal Adonii- Tseedek pak yet Hohaam Heeblɔn kpanbal, nan Pileeam kpanbal Salmuuth, nan Safiaa kpanbal Laakis nan Deebil kpanbal Egloɔn. ⁴Baat man n buol, k tan sonmin, k t fit kɔn nan Gabaaɔn, k maan leny niib saan taan mɔb nan Suosue nan Israel waas a. ⁵Amuoleinnba kpanbala banymu, Seeluslenm kpanbal, Heeblɔn kpanbal, Salmuth kpanbal, Laakis kpanbal nan Egloɔn kpanbal taan lieb nan b kunkonna kula, k b saan dual lint Gabaaɔn k bia lekua. ⁶Gabaaɔn jab tun tuomi a bin saan yet Suosue, Guilgal kany ni. A daa nyikt a tuontuuna, katl yian k bal fiel tinm, tulin tinm Suomil, k maan Amuoleen nba kpanbal, bin nba kua juat ni na, b kul taan k bal kɔnnant. ⁷Suosue fil duo Guilgal, yua nan jab nba tie u kunkonkonna, nan jab nba mɔk pany kunkonkɔnnu ni. ⁸Kaagbennu yet Suosue a: daa tin jaymaanin, k maan n saa nyinib kunbin a nii ni waa, k b niny sua kan fit set a nunmpo. ⁹Suosue sonm nyiɔtunmun k nyi Guilgal k tan bal suul k b ki mi. ¹⁰Kaagbennu t k jaymaani kuab yuo nba k b la Israel tieb, k Israel kon nyanib kpib Gabaaɔn, k belib k b gal sonu nba do Beth - Holɔn, k bia kpib ka ka Aseeka nan Makeeda. ¹¹Nan ba tiin Israel buol, k b tɔnkin siik Beth-Holɔn sinsiikil, k kaagbennu t k sakaana nyi sanpaapo k ba b paak nan tangbeja na ka nan Aseeka, b kul kpo, bin nba kpo nan Sakaantana yab bin nba k Israel waas kpiib nan jukbanjiak. ¹²L yuo na, k Suosue pak nan kaagbennu, dal nba k kaagbennu bo nyinn Amoleiennba k tul Israel waas na, k u bo yet Israel nunm ni a: Yonnu, i sie n na Gabaaɔn, k fin ɲmaalik, i mi ka cat Ajaalɔn baauk yul pak. ¹³K Yonnu set, k ɲmaalik mun bia nyik sonmil, nan yuo nba k niib na nyann b datai. L mɔbona k dia niyanm kadaɔk ni? ¹⁴La nyi piinu niwa l k ban tun nna k tan tuu juontu, kaagbennu gbint nisaalik kunkɔl, k maan kaagbennu e kɔn k tul Israel. ¹⁵K Suosue, nan Israel kul ɲmat b kany ni Guilgal. ¹⁶Kpanbala banymu many cial k saan k saan bol Makkeeda tanfiɔk ni. ¹⁷B bal nan I maan k wann Suosue, k yet'ɔ a: kpanbala banymu na bol Makkeeda tanfiɔk ni. ¹⁸Suosue yet a: bilintl tangbeya k luon tanfiɔk na mɔb, k ji niib k bin guul. ¹⁹ɲaan k yinm yalin daa sie ka, i beel i datai, ki waa b puolpo ki kpib, i da t k kua b doi ni, k maan kaagbennu, i Yennu nyinib k kubin i nii ni wa. ²⁰Suosue nan Israel waas nba din kpiib bonciann na, ɲaan b siab bia lek din bial k fit bol cial kua b doi nba k b ma juona k lint na ni k b k fit balib. ²¹K niib na kul jen suo n na Suosue bol Makkeeda kany na ni, k sua ji kan fit yaat mɔb k pak sial k jiin Israel waas po. ²²Suosue ɲanm yet a: lotl tanfiɔk k nyinn kpanbala banymu many na k bal nanm k tulin. ²³K niib na tun n na, k jii kpanbala banjmu manj nba k b lot tanfiɔk n na, Seeluslenm kpanbal, Heeblɔn kpanbal, Salmuth kpanbal, Laakis kpanbal nan Eglɔn kpanbal. ²⁴Yuo nba k b bal nan kpanbala banymu many Suosue bol, Suosue yiin Israel niib kul, k yet kunkonkonna batuba nba banjmu many tuli ni. K niib na bal; k ji b taa k ɲmaa b tulin ni. ²⁵Suosue yet'ba: i daa tin jaymaani k l bia bakiti, i mɔk gbankul k ɲanm wakil i mɔny. K maan nae kaagbennu yaa wun tun k tul i datai k i konnanm na. ²⁶Nann nba gal, Suosue faa kpiib, k tanbin kpanbala banjmu many kula tiini, k b tab kaka nan la juok. ²⁷Yuo nba k yonnu ba, Suosue tul mɔba bin sikiin b kula tinii many pak, I puolpo k b jiib k lub tanfiɔk nba k lan bol na ni, k b jii tangbeja k loon tanfiɔk na mob, k b be leny kaaa nan dina. ²⁸Suosue jii Makkeedal dal many k kpi b kul nan jukbanjiak, k kpi leny kpanbal, k bil lin nba kul b duo na ni, nan niyeno kua k fit cial, u tien Makkeeda kpanbal nan wa din tien Seelikuo kpanbal nae. ²⁹Suosue nan Israel kul; nyi Makkeeda k saan libina k lek libina. ³⁰Kaagbennu nyinn leny kpanbal k kubiinm Israel nii ni, k b kpiu nan jubanjiak nan duo na niib kul, nan b sua k fit cial k bia tien leny kpanbal nan wa daan tien Seelikuo kpanbal biany nba na. ³¹Suosue nan Israel kul nyi libina k saa Lakiis, k dual kany duo kpiny k ji fit lekua. ³²Kaagbennu nyin Lakiis k tien Israel nii ni, dal nba wa na, k b kpi b kul nan jukbanjiak, duo na niib kul nba be, nan wa tien libina bianj nba na. ³³K Holanm kpanbal Guuesel, fil a u sonm Lakiis, Suosue kɔn nyano, ɲua nan u niib kul, nan niyeno kua k fil cial. ³⁴Suosue nan Israel kul nyi Lakiis k saan Eglɔn, k dual kany duo na kpiny k ji fit lekua. ³⁵L dal many k b saan lekua, k kpiib nan juk banjiak nan duo na niib kul nba be leny. L dal many Suosue bil duo many nan wa daan tien Lakiis bianj nba na. ³⁶Suosue nan Israel kul duo Eglɔn k saa Hrrblɔn k lekb. ³⁷K b kpiib nan jukbanjiak, k kpi kpanbal, k kpi doi nba gaa nanm na niib kul nba be leny, Suosue k t k nan sua wa fit cial, nan wa daan tien Eglɔn bianj nba, k biil leny bona kul. ³⁸Suosue nan Israel ɲmat gal Debil po k bia lek. ³⁹K u nyann duo, nan u kpanbal, nan doi nba gaa nanm; k kpi b kul nan jukbanjiak; k bia bil duo many bona, u k nyik nan sua fit cial. Suosue biil Debil nan u kpanbal na wa daan tien Heeblɔn k bia tien libina nan u kpanbal bianynba nae. ⁴⁰Suosue kɔn nyann duo na kul, bin nba kua jual pak, nan bin nba kua yendopo, nan bin nba kua paanu ni nan kunkonbis pak, u kɔn nyann b kpanbala kula, nan b sua k fit cial. Wun din kpi niib na kul nan kaagbennu, Israel yennu nba wann biannnba na. ⁴¹Suosue kɔn nyann Kadees-Balnee a nan Gasaa, u bia kɔn nyann Fosenn duo k saa tu Gabaaɔn. ⁴²Suosue nyann i yuo na kpanbala kul

nan b doi, k maan kaagbennu, Islael yennu kɔn nyann tul Islael. ⁴³K Suosue, nan Islael ηmat b kany nba be Guilgal na.

Chapter 11

¹Yuo nba k Hatsol bat jabinn gbazt nan Isalael tieb laat nyannu tobii ni na , k u tun tuomii Madonn bat jobab buol , nan Simlonn nan Aksaf bat nba buol . ²N an bat nba be kukonna doi ni k jii niinann po na nan bat nba be Juodann mokl bauk ni , dol niidiitu po nba tie kunkonn bit na , ³k bia tun tuomu Kana tieb be yendo ppo nan yenbaa po na buol ; k bia tun Amol tieb , nan Heti tieb , nan Felesi tieb nan Sebusi tieb , nba be juat ninna , nan Hevi nba be Mitspa jual lonn n na buol . ⁴K b kul nyii nan b kunkonkona na nan nann ; k b kul taan k jii yab nan mokil paak tanbiinni na , k bia mok taani nan taatolit , k l yab bonciann . ⁵K bat nba na kul senn b tintaana ; k kaann buol ; k b kul baal , k kal Melom kpenu kpinn ; k luon bin kon nan Isleal tieb . ⁶k yennu pak Sosuwe a : ii daa tinm janmaanii k maan wonn n na yuo , n saa t k yinn Isalael tieb k kul ; a te k b taanii n wab , k bia dinn b taantolt na muu . ⁷K Sosuwe nan u kunkonkonna kul ; tan kpil k dokit b paak , Melom kpenu na kpinn , k kakit k sua b sinsuuk ni ; ⁸k yennu te k Isalael tieb kon k paakib , k meib ka ka nan Sidon nba tie digbangbenjil na ; nan Mislefot mokil nan Mitspa lotuk ni , k jiin yendo po na , k kpib k k tenn nan yeno ku kua waa . ⁹K Sosuwe din tienm nan yennu nba din wannu biannnba na . k pot b taani taa ; k bian juo b taantolit nan muu . ¹⁰Waa nmat kun le yuo na ; Sosuwe lek Hastol k kpin u bat nan jukbanjiak : sian yuo Haston din tie b duo na kul digbangbenjil . ¹¹K b kpil b kul , k nan ba yen,okua k tenni k juo,Hastol muu . ¹²K Sosuwe din nyann doi na kul nan l batnba ; k kpil sua kul , nan yennu tuontunnua Muois nba din tul mon na . ¹³naan Isalael tieb din k juo doi nba be kunkona pak na muu . sie Hatol kuukuae ; k Sosuwe din juol muu . ¹⁴Isleal tieb na din jii bonjana nan bonjana nan bonkubit nba be doi na ni k tien b yal naan kpil niib na kul ; k sua k tennii . ¹⁵Yennu din tul Muois sennii , k mun jii k tul Sosuwe ; k u dia sennii man fannu , k tun nan yennu nba ya wun tun nan ¹⁶K Sosuwe din l digbana kul , k jii l juat paak nan l niidiitu po ; nan digbana nba be Gosen yial ni kul , nan kunkuok paak tinna nba be l niidiitu pa na , nan Isalael jua paak doi na n l lotit ni kul . ¹⁷la nyii jual nba k wunn luo na ; k dua saan Seil ka ka nan Baal-Gad , liban lotuk ni , Helmon jual na nyakl ni , k jii l bat nba kul k kpil b kul . ¹⁸Kunkonn nba k Sosuwe din kon nan bat nba jii yuo bonciann ¹⁹.L din k mok digbann nba ya niib man nan Isalael tieb ; sie Gabaon nba k Hevi tieb din kua lenn na . naan doi nba tenn na kul ; Sosue din kon k nyann l kul a . ²⁰k maan yennue din te k b yabil k kon nan Isalael tieb . A Isalael tieb n kpil k daa tiinm ninbauk ; k bin buot k gbenn ; yennu nba din senn Muois biannnba e na . ²¹L yuo na k Sosuwe , saan k saa buont Jafuopalt buolu nba k b yib Anak doi ; nan kunkona paak doi nba tie Heblom , nan Defif nan Anab , nan Suda kunkona , nan Isalael kunkona na . Sosuwe din biil niib nae nan doi na kul . ²²Anak tieb na din k tenn nan yeno kua wa Isalael tieb tinna ni ; b banja n nae din tenn k be Gasa nan Gat nan Asdod . ²³K Sosuwe din buont doi na kul , nan yennu nba din tul Muois senni biannnba na . k Sosuwe kon k fat l kul , k tul Isalael tieb ; k biit buolu kul nan u yial , k duo ji maak k konn ji gbenn .

Chapter 12

¹Kpanbal na e k islaael waas lin kɔn k nyann'b k fat b tinɔ nba lin be juldɔn k jiin yendopo, Amon jɔtonɔ po k saa tuu helmon jual , nan paanu nba be yendopo. ²Siion nba tie Amɔl tieb kpanbal k lin kua Hesbon, u yent lin nyii Aloel nba be kpia Almon jɔtonɔ sunsuuk ni Galaad sunsuuk ni k saa tuu Jacob jɔtonɔ Amon kpal paak. ³Paanu k saa tuu kanndetmɔkl yendopo, k saa tuu mɔk paanu yendopo bet-jesiimɔt po, k kpia niiganɔ po, pisga nyakl ni. ⁴Og nba tie basan kpanbal k tie lefaaim buoluu na kua e tenn kua Astalɔt nan Edlei. ⁵U yent lin be Helmon jual paak, na salka, baasan kul k saa tuu Gesul nan maakat tieb kpaal paak, nan Galaad sunsuukni, Siion Hesbon kpanbal kpaal pak. ⁶Mois, kaagbennu tuontunnua nan Islaael waas din nyan'b k Mois kaagbennu tuontunnua jii b duo k tul lubenit nba, nan Gadit nba nan manaase buolu ni bɔk. ⁷Kpanbal nba k Josue nan Islaael waas kon nyann'b juldɔn yendopo la nyii baal-gad liiban bauk ka ka nan jɔkuonɔ nba b seil. Josue jii b duo tul islaael tieb, sua kul nan u yal. ⁸Jual paak, bauk ni, paanu ni, kunkon bit paak, paapuklikni, niiganɔ Heti tieb , Amol tieb, Cana tieb, peliisi tieb, Hefiit tieb, nan Jebusii tieb. ⁹Jeliikokpanbal, yenn Aai kpanbal, k kpia betel, yenn; ¹⁰Jelusaleml kpanbal, yenn, Heblon kpanbal, yenn; ¹¹Jalmut kpanbal, yenn, lakiis kpanbal, yenn; ¹²Eglon kpanbal, yenn, Gesel kpanbal yenn; ¹³Debil kpanbal, yenn, Gedel kpanbal yenn; ¹⁴Holma, yenn; Alad kpanbal; ¹⁵Libna kpanbal, yenn, Adu lam kpanbal yenn; ¹⁶Makeda kpanbal, yenn, betel kpanbal yenn ¹⁷Taapuas kpanbal, yenn, Hepel kpanbal yenn, ¹⁸Apek kpanbal, yenn, laskaalon kpanbal, yenn; ¹⁹Maadon kpanbal, yenn, Hatsol kpanbal yenn, ²⁰Simlon-melon kpanbal, yenn, Aksap kpanbal, yenn; ²¹Taanak kpanbal, yenn; Megiido kpanbal, yenn; ²²Kedes kpanbal, yenn, Jok neam kpanbal, yenn; ²³Dol kpanbal, Dol fɔkint paak, yenn ; Gojim nba kpia Gil Gal na kpanbal, yenn; ²⁴Tiltsa kpanbal, yenn , kpanbala kul taan tie piintaa nan yenn.

Chapter 13

¹Sosue din kpeta k kagbennnu yennu yeto a a kpet bonciann njaan k digbana nba ka saa gaal tenn yaaba.²Duo nba tenn ne na; Filistin nba yent nan Gelusien nba yent, ³Laa nyi sikol kpenu nba puub k gal Esipit tuann po k sa dian Eklon kpaal paak, yent nba tie cananenn nba yal nba k Filistin nba kpanbala banjmo kua lenj, Gasa yent Asdod yent, Askalon yent, Gaat yent nan Eklon k Afian yen,⁴Kananaean nba tieb tinj mun bia be, nan Meala, linba tie Sidonian yent k saa dian A fek ki l be Amolean tieb kpaal paak, nan ⁵Giblian tieb tinj, nan liban yent kul nba be yendo po, laa nyi bal Gad Hel monn jual buol k sa tu Hamat kuanu,⁶Niib nba be jual manj buol kul, laa nyi liban k saa tu Mislefot Maim, nan sidonian nba kul. n sa belib Israel tieb tuann. njaan jii duo manj k li tie faal k tul Israel tieb nan maa din senn msonn bianjinba na; ⁷K yin biit duo manj klaan n waan k tul Israel buolu munjia nan manase buolu klaan. Lube niit tieb nan Gaadiit tieb nan Manase buolu nba tenn klaan, k b gaal b faal nba k Mois nba tie yennu tuontuno din tulib k l be suudan mokl po yondo po na:⁸Lube niit tieb nan Gaadiit tieb nan Manase buolu nba tenn waan, k b gaal b faal nba k Mois nba tie yennu tuontuno din tulib k l be suudan mokl po yondo po na: ⁹Li saan k saa tu Aloel, k l be Alnon mokl baauk mogbann, nan duo nba be baauk manj sinsuuk ni na, k kpaab nan paanu na kul, k nyii Medeba k sa tu Dibon;¹⁰Sihon duo kul, Amolean nba kpanbal nba din mokl yiikuo Esbon tieb paak k saa tuu Ammon waas yent paak; ¹¹Galaad nba din tie Gesuulian nan Maakatian tieb yent, Helmon jual kul k saa tu Basan nba be salka; ¹²Og kpanbal yent nba be Bansan, k din dia Astarot nan Edloi na, linba din tenn ki tie Eflaim yal. Mois din nyann li kpanbaala k belib.¹³njaan Israel tieb na din k bel Gesulien nba nan Maakatian nba tiebi, k b be Israel tieb buolu sinsuuk ni k tan tu dinna. ¹⁴Leefi buolu tiebe din tie danm nba k Mois din k tulib faali; malunj nba k bin sii jokt muu kagbennu yennu tuann nae din senn bianjba na.¹⁵Mois din tul Luban tieb buolu faal nan baa din jaan bianjnbae ¹⁶B yent na din saan dian Aloele k l be Almōnn mokl mogbann baauk nba be duo sinsuuk ni na, k p kpab nan paanu nba k fok nan Medeba,¹⁷K kpab nan Esbon, nan doi nba be paanu na ni kul, Dibon, Bamot baal, bet baal Meon,; ¹⁸Saattat, kedemot, me faat, ¹⁹Kiljataim, Sibna, selet Asakal jual na paanu paak,²⁰Nan bet peol nan psiga jual sinsik l nan bet Esimot, ²¹Doi nba din be paanu ni na kul nan yent nba din tie Sihon Amelean nba kpanbal yent k u din di Esbon na; Mois din nyanniib, li yikuo danm madian, Efi, Lekem, Tjul, Hul nan leba, yiikuo danm nba din yen Sihon k kua doi manj ni na.²²Israel tieb nba din kpi binba na, b bia din te k bi kpi kpanbal Balaam nba din tie Beol bija na nan jukbanjiak ²³Suuldan mōkle dikn tie Luban Klaas telik. Linba na din tie Luban Buol faal; Li duupienun nan digbanbis.²⁴Muyis din tul Gad yaajaajaak tieb, Gad waat gaal bokl daanua kul nan u nja tieb nba jan bianj nba. ²⁵B din gaal Jaezer yient nan nan Galaad digban kul Ammon waat yient boktin kaka (k sa tu) Aroër nba din duo k b din yii Rabba tuan po nan. ²⁶La jii Hesbon kaka nan Ramath-Mitspa Bethonim hal Mahanaïm k saa tu de bin duo paak.²⁷Nan luanu ninj, Beth-Haram, Beth-Nimra, Succoth nan Tsaphon linba din ten Sihon Hesbon bat yiet naan kul, k dan jii suldin k tie tielk kaka nan Knnereth mokl kpinj Juldin pootl yendopo. ²⁸Gotl Gad waat faal u naan u natieb (yaajaajaak), duii nan b digbana.²⁹Moyis din tiel Manasse yajaajaak boknt, Manasse waat b tinj (b yaal) naan b yatieb nba tien bianj nba. ³⁰B din gaal tinj nba din jii Mahanai na Basan kul, og yiet kul nba din tie Basan bat yiet nan Jair digban njaan pii nlob nba din waa Basan na. ³¹Gaalad boktn, Aschtoroth nan Edrei digban nba din be og yiet ninj Basan nan, din tie Makir waat ya le Mahasse waat Makir waat b k tin danua kul na u natieb. ³²Muyis nba din boktn bianj nba yoo nba k din be Moab duo k din yii muaab nan k l be Zuldain puotl po Jeriko yedopo. ³³Moyis din k tul Levi yajaajaak tieb faal, Kangbenu, Islahel yennu din tie b faal nan waa din yet bianj nba.

Chapter 14

¹Goll, Israel tieb n b din biit kaana tinŋ nba din tie faal k tulb na bianŋ nba e na. L din tie manntua Eliesaal, nan nuunn bija juosu e, nan Israel tieb buolu ni saakab.²B din tɔ naatuat e, nan kaagbennu nba din wann Moïs bian nba na a: k b biit naakuut ŋan-nyia nan naak u bɔl. ³K maan Moïs din biit faal manŋ naa kuut ŋan le nan naaknbɔkl nba dinbe juuldan puotl na, ŋaan u din k tul faal manŋ le fiitnba buolu ni. ⁴Juosiaf waas din tie naakuut ŋanle, Maanaase nan Eflaiinm b bia din k tul le fiit nba buolu, ŋaan din tulb yial e kpinŋ po a bii dia b bonkobt nan b mɔkint. ⁵Israel tieb din wei kaagbennu mɔb nba k u din wann Moïs na e k biit duo na.⁶Dasial k nisiab nyii juuda buolu ni k baal Juosue buol Giilgaal. B yennɔ sann din tie kaaleb k u tie Jefuunne k tie keniis nilɔ na bija. U din yet Juosue a: a mi yennu nba din paak lin nba k jiin min fin po k tul Moïs nba tie yennu nilɔ na, kaades baaneya duo ni. ⁷N din mɔk bina piinna e k yennu tuotunɔ Moïs tun'n Kaades-Baalmea a n saan k saa diis duo na ndin jen k wann'o lin nba tie balmɔni waa.⁸N lieb nba k t din tɔk saan na din jen k kuan niib na janmaanni e, ŋaan min din wei kaagbennu yennu mɔb e. ⁹L daal k Moïs pol mɔ'min nan n waas saa gaal tinŋ nba k t ŋmaa na l ii tie l yal; k maa n wei yennu sɔnu waas.¹⁰Mɔtaana gotl yennu nba din pak nna k tul Moïs l jidin baal bina pünna nan ŋanŋmu waa. L din tie yuo nba k Israel tieb sonm kunkuok paak na e. ŋaan yennu nba senn mɔsonn bianŋ nba e na. K u tinn'n k tan tuu mɔtana. Gotl, mɔtana n bina piinna nan ŋannün e na. ¹¹ŋaan k n bia daa mɔk panŋ k tie nan yuo nba k Moïs din tun'n na. N bia daa mɔk panŋ k saa fit saan tɔb koo k tun lin nba kul be.¹²Mɔtana tul'n jua nba k kaagbennu yennu din din pak yenjiatu ŋaak nina. K maan b din pak Anaakiim nba kua duo na ni k l tie digbangbenŋ l k bia maa juonn k luon na pasial kaagbennu yennu saa taan'n k n bel k nyinn'b nan ŋua kaagbennu u nba daan yet na.¹³K juosue yat yet ŋanm jefuume bija kaleb paak k tulɔ Heblɔn duo k l tie u faal. ¹⁴L din tien nna e k jefuume bija kaaleb nba din tie ke niisian nilɔ na dingaal Heblɔn duo k l tie u faal nan dinna, k maan u din wei Israel kaagbennu mɔb. ¹⁵Sinn Heblɔn duo sann din kiiljaat Alba. Aalba din tie nijaann e Anookiim buoluni duo manŋ ni tɔb ji kan mi faa, b be b yanni e.

Chapter 15

¹Baa din tɔ tiatia k Juuda buolu waas gaal linba, nan b ei nba din jann bianjninnba, din nyii Edonm duo k saa tuu Tsin panpiennj ganj po. ²B telk din saa tuu yaln mɔkgbannj nba be ganj po na. ³K saa baal Aklabim kunkonn, k gaal Tsin panpieun, k duo k laa baal Kaades-Barnea kunkonn ganjpo, k nyii l buol k duo k gaal Eslon, k duo k ba baal Adaal, k gonnt la nyii Kaalka. ⁴K nyii l buol saa nyii Atsmonn, k gal saa baal Ejipt K saa dian mɔkl nanne tie b ganj po kpaal. ⁵Yendo po Juda yial din nyii yaln mɔkl, k laa tuu Sulden kpennu nba juont sian nba na. ⁶L din nyii na k saa tuu Bet-Hogla, k tɔkn k nyii Bet-Alada, k tɔkin k saa do Bohan tann paak; Wun nba tie Luben bija. ⁷L din nyii l buol, k tokin k saa ganj po, Giilgal duo nba tuok nan Adumim kunkonn nba be kpenu ganj po na; l din tɔkin k nyii En-semes nyun buol k saa tuu En-logel. ⁸L din nyii nan k tɔkin Ben-Hinon baaɔk, k tɔkin ganj po, k saa baal Jebus, nanne tie Selusaalenm, k gaal duo, k saa tuu jual, nba be Ben-Hinon tuann, yendo po na, k bia be Eflaim baaɔk ganj po. ⁹La din nyii jual paak, l kpan din dua n nae k la tuu Neptaaok nyun k gaal, saa Efrondiagbana, k la baal Bala nba be Kiilja - Jealim. ¹⁰La din nyi Bala lin din gɔkt saa tuu yendo po, Seil jual po e. K puot saa diitu po k saa baal Jealim jual nba be Kesalon, k tɔkin Bet-semes po, k saa nyi Timna. ¹¹Ditu po l kɔkn k gaal Eklon, k gaal k bal k nyii Siiklon k saa gal Baala jual buol, k gaal nna k saa baal Jab Niil. ¹²Nintual po, mɔkgbenj e din kpaal. N nae din tie Juuda duo paak l kul po, nan b njaak nba tie bannu nba. ¹³B tul Jefune bija Kaleb yial, Suuda waas duo sunsuuk nie, nan kaagbennu nba din wann Josue bannu nba na. B din jii Kijja-Albat, nba Heblon na. Alba din tie Anak baee. ¹⁴Kaleb din bel Anak waas banta: Sesai, Ahima nan Tahmai, Anak waas. ¹⁵L puolpo, k b kon k tuok Debiiltieb. Debiil b din yi'u kiljat-sefel. ¹⁶Kaleb din yet a n saa jiin bipuo Aksatul, daano nba saa kon nan Kiiljat-Sefer k wun kuan'o. ¹⁷Otnial nba tie Kenas bija, kon k nyann'b, k Kaleb jii u bipuo Aksa tul'o k u kuan. ¹⁸Waa din saan Othnial buol na, k mial u baa kpaab k jak u bonj k laa sik, k Kaleb boi : Bee mɔk'a nii? ¹⁹K Aksa jiin yet'a: tul'n kpaakganj po e, a tul nyun mun biak. K u tul nyuntɔna nba be paapo; nan tinn po. ²⁰Nae din tie Suuda waas faal, nan b njaak nba tie bianjninnba. ²¹Digbana nba din nuyii ganj po k saa Suuda waas tinn juontu po, k jiin Edonm kpaal po, Kabtsel Edel, Jagul. ²²Kina, Domin, Adada. ²³Kedes, Hatsol, Itna. ²⁴Sip, Telem, Bealot. ²⁵Hatsot, Hadata, Keijot-Hetslon wun ba tie Hatsolna. ²⁶Amam, Sema, Molada. ²⁷Hatsal-Gada, Hesmɔn, Bet-Falet. ²⁸Hatsal-Sual, Bet-Seba, Bijotpa. ²⁹Baala, Ijim, Atsim. ³⁰Eltolea, Kesil, Holma. ³¹Tiiklak, Maadmana, Sasanna. ³²Lebaot, Silinm, Ain nan Lɔmɔn. L din tie digbanhna piinle nan nannja e, nan digbanbis. ³³Baaɔk ni, Estaɔl, Tolea, Asana. ³⁴Sanoas, En-Ganinm, Tapus, Enanm. ³⁵Jalmut, Adulanm, Soko, Aseka. ³⁶Saalainm, Aditainm, Gedela nan Gedelotainm. L din tie digbana piik nan nanna, nan l digbanbit. ³⁷Tenan, Adasa, Migdalgaal. ³⁸Dileam, Mispe, Joktel. ³⁹Lakis, Botskat, Eglon. ⁴⁰Kabon, Lasmas, Kittis. ⁴¹Gedelot, Bet-Dagɔn, Naama, Makeda, Seisfil, nan b digbanbis. ⁴²Libna, Etel, Asam. ⁴³Jiftaas, Asna, Netsib. Keita, Asib nan Malesa. ⁴⁴Digbana nannja nan l digbanbit. ⁴⁵Eklon, u yial digbana nan digbana nan l digbanbit. ⁴⁶Laa nyii Eklon k laa tuu yenba po, digbana nba lul kpia, Asdot na nan b digbanbit. ⁴⁷Asdot, nan u digbana nan digbanbis. Gase nan digbana nan u digbanbis, k saa tuu Ejipt kpenu, k gal tuu mɔkgbenj na tie l paak. ⁴⁸Jual paak doi: Saail, Jabil, Soko. ⁴⁹Dana, Kiljat-Sama, k sann tie Debil. ⁵⁰Anadab, Estemo, Aninm. ⁵¹Gosen, Holon nan Gillo, digbana piik nan yenn nan digbanbit. ⁵²Alab, Duma, Esen. ⁵³Janunm, Bet-Tapuas, Afeka. ⁵⁴Hunta, Kiljat-Alba nanne tie Elbbnnan Tiol, taan digbana nannja nan l digbanbis. ⁵⁵Maon, Kalmel, Siif, Juta. ⁵⁶Sisiel, Jokdeam, Sanoas. ⁵⁷Kail, Gibe, nan Timna, digbana piik nan b digbanbis. ⁵⁸Halul, Bet-Suul, Gedol. ⁵⁹Maalat Bet-Anot, nan Eltekɔn, digbana njanluob nan b digbanbis. ⁶⁰Kalja-baal, K bia gi Kilja-Jearinm nan laba. Digbana nanle nan b digbanbit. ⁶¹Panpieun ni doi : Bet-Alaba, Midin, Sekaka. ⁶²Nibsan, Hamelas, nan En-Gedi, digbana njanluob nan b din digbanbis. ⁶³K Suuda waas, din Sebesienba din Selusaleenm na, k nanm Suuda waas din lakn kua, nan dinna.

Chapter 16

¹Yial nba din tie Joph (Sosiaf) waat yaal nan din nyii suldin k k l d k nan Jeriko ka ka njun nba din duo be Jeriko yendopo Tiel k din saa nne Jeriko tinnj konj kaka k saa gaal Bethel jua. ²L din nyii Bethel kaka duo nba din yii Luz k saa Arkien nba tielk k gaal Atharoth.

⁴Lenj k Sosef waat din gaal b faal Manasse nan Ephraim. ⁵Gotl Ephraim waat tiel k daanua kul nan u njaatieb nba janbianua nba. B yient (gbaab) man tiel k kin be yunupo e, Atharoth-Addar kaka nan Beth-Horon nba k din yii paapo. ⁶L din saa e L ji din nyii yebapo ki saa miametath yannj po k saa yedo po thaath silo, k gaal k nyii Janoach ye daopo. ⁷K nyii k saa siik Atharoth nan naaratha l din kua Jeriko (siit Jeriko) njaan bia sa kaka nan Suldin. ⁸L din Tappuach K saa yebapo kana gbenu nba l din gaal yian yian k sau siik mɔkl ninj na. njaan ni din Epharaim waat y a ja njaak faal duanua kul nan u yaa tieb. ⁹Epharaim waat din mɔk mun digban nba bɔkt susukinl Mahasse waat faalin, njaan nan l digban biit kul. ¹⁰B jii din wa l k kɔn nan Canaan tieb nba din kua Guezer nan, njaan ne k Canaan tieb jii be l kua Ephraim nan dinna, njaan k b jii di t din tie m tuon paala.

Chapter 17

¹K b tɔ tiatia k bɔkit bɔkl k tul Manase tieb vbuolu , k maan ɲɛ din tie Ssief bijakel k makil , mun tie Manase bijakpel k tie Galat ba , u din mɔk Galaat nan Basan k l man u din tie kunɔnkɔnnɔ e . ²B bia din jii bɔklieb k tul Manase waat , nan b jiejanjaak , Abisial waat , Helek waat , Asiel waat , Sisenn waat , Hefel waat , semida waat , ɲanme din tie Manase bonjai , k tie Sosef yaabuonna . ³Selofsaat , Hefel bija , k bia tie Gallat bija , k tie Makil bija , k tie Manase bija na din k mɔk bonjai , ɲaan mɔk bonpoi , b saan ae na : Msla ? Noa , Hogla , Milka nan Tilstsa . ⁴B din bsaan maantua Eliasel buol , k set Sosuwe Nun bija na buol , nan tuann danm buol k yet a : yaabint yennu din yet Muois a wun tulit faal ti ninjanm nba pak bianɲnba , a bii mɔk faal b ninjanm buol . ⁵B din tul Manase centu piik k pukin Galaat nan Basan nba din be Suldan mɔkl puotl na . ⁶K l maan Manase bonpoi na din gaal faal b ninjanm buol e , K Galaat duo na k Manase Waaliet yen t . ⁷Manase yaal yaabint din saan sa dian Asele Mikmetat , k l ki fɔk nan Sisenm , k saa dian Jamin tieb buol En- Tapuak . ⁸Tapuak duo nan din tie Manase waat yent e ɲaan Tapuak duo nba kpia Kpaal na tie Eflaim waat yal . ⁹L kpaal din saa dian kana kpenbik e . k be niditu po ; l duoi din tie Eflaim waat yaal e , k l sinsuuk ni duo na mun tie Manase waat , k Manase kpal na nyi kpenbik na po k sa dian mɔkl na . ¹⁰Eflaim yent din dian niiditu po , k Manase yent saan niiganɲ po , k mɔkl na tie k kpaal k saa diat Asel yent niiganɲ po yendo po . ¹¹Manase din yen Isakal nan Asel yen ni , bet Sekanm nan l doi nba be , yiblanm nan l doi yent , nan niib nba be doi manɲ ni nan l yent , niib nba be En-dol nan doi yent , niib nba be Tanaak nan l doi yent , niib nba be Megido nan l doi yent , k puukin digbaana , ɲanta nba kok na . ¹²Manase waat din k fit gaal b yent kul , k kananean tieb din luon b be duo manɲ ninɲ e . ¹³Yuo nba k , Israel din mɔk panɲ bonciann na ; b din te k kananean nba tieb be b buolu ninɲ e , ɲaan din k bellib b buol . ¹⁴K Sosief waat yet Sosuwe wa : bia paake tien k a tul tinm faal buol yenn kua buoli . ɲaan k t tie buolu nba yaabe , k yaabint yennu bia tien piisint paak nnan mɔtaana ? ¹⁵K Sosuwe yetib na : lii tie k i tie buolu nba yaabie , i saa man fɔal ni , k sa cuol k tien yial Felsian nan Lafaim duo ; k tien i yal k l be jual paak k ki fɔk nan Eflaim . ¹⁶K Sosief waat na yet a : jual na paak kan kpaanti , k kananean nba ba be duo manɲ ninɲ paanu na bia mɔk gbaagbenɲ , k binba mun be Bet Sean duo na ninɲ mɔk yent bonciann , nan binba beb Silael paanu na yent . ¹⁷K Sosuwe yet Sosief ɲaak tieb , Eflaim ɲaak tieb , nan Manase ɲaak tieb a : i tie buolu nba yaabe , k bia mɔk yent bonciann , i kan gaal yent waamin na . ¹⁸ɲaan i saa yent jual na , k l maan i saa cuale k lin tien in yent , k bia bel kananean nba na , nan baa lek mɔk gbiat nan b panɲ kul .

Chapter 18

¹Israel tieb nba kɔn ki yent tinj na yuo nba, ki bi taan lieb siilo ki caan yennu lanboun. ²Israel tieb na buolu munlolie din tenn ki bi daa ki lulib tinj. ³Nanne ki sosue yet Israel tieb marj a: nlee yuoe ki yaa yin saan gaal tinj nba ki yennu, wunba tie i yomdaano na ki tuli na? ⁴Gant jab bantaa-taa buolu kul ni ki te bi nyi ki nma tinj na ki dɔk yent nba ki bi tuon bi yen li puolpo bin nmat jen n buol. ⁵Tinj na sii tie catu munlolie ki tie bi yal Juda buolu sii be u yent nie niidiitu po, ki Yosef buolu be u yent ni garj po. ⁶Sɔbin centu munlolina bibink kitulin. Li puolpo n saa boan suka ki boi yennu ki tuli. ⁷Levitieb nan nalin kaa tol tinj centu kimaan bi tol sũ tie yennu manntieb nae. Naaan Gaad buolu nan Ruben buolu nan manase buolu nba be yendo po na nalin ponj la bi tola wa. Ki li be Juldan mɔki yendo po linba ki yennu tuontunnɔ Moïs din tulib na. ⁸Sosue nba pakib ki gbenn, ki bi yaal saan a bin saa dɔk tinj na nan sasue mɔbona nba tie bianjinba na, a saant tinj na kul po ki dɔkil, ki jen n buol ki man boan suka siilo duo duo na ni ki bai yennu ki tuli. ⁹Nanne ki jab na kak lin tinj na kul po, ki dɔk tinj na ki sɔb baa cent tinj na taal munloli bianinba, ki dien doi na sanna. Li puopo ki bi nmat jen sosue buol kaan nba be silo na ni. ¹⁰Ki sosue boan suka ki boi yennu ki cent tinj na ki tul Israel buolu nba bial na. ¹¹Benyamin buolu ni, (nɔak) nɔake din sint la tinj tol centu na ni. Bi tinj marj din be Juda buolu tinj na yosef buolu tinj sinsank nie. ¹²Bi kpaal din piin Judan, mɔkil paake ki jiin garj po, k doo gal Jeliko garj po. Ki saan yenba po, ki saa baal kunkona paak tinj na. Ki saa baal Betafenn kunkuok na paak. ¹³Kpaal na din sik (lus nba sanliel tie Betel na) ki sik baal Atalof-Adal, ki libe kunkonn na paak, ki jiin tinj po Bef Holonn diitu po. ¹⁴Ki kpaal na bia gɔnt, ki nyi kuukonn na yenba po ki saa diitu po nan Kiliaf baal po; ki tie juda buolu yent nanne diu tie yenba po kpaal. ¹⁵Diitupo kpaal din piin kiliaf jealim kpine ki saan ki saa baal Noftoa nyuntonna. ¹⁶Ki sik fial kunkon nba tol Hinom baauk na, ki li be lefaim baauk ditu pona ki nmat sik tinj po, ki gal Hinom baauk na Jebus duo kpini diitu po, ki saan en logel po. ¹⁷Ki nmant garj po ki saa tu En-Semes, ki gal baal Galilof, ki li yiek nan Aduminn luann kpaal na, din nmat sik ki saa baal bohann tann. ¹⁸Ki gal duo garj po jua na paak, ki fial Judan mɔkil baauk, ki nmat sik baauk na ni. ¹⁹Ki gaal Bef-Hogla smsikil garj po, ki saan tuu mɔk pienn garj po. Sianninba ki judan mɔkil nyun siik ki taant na doitu po kpaale na dinn. ²⁰Judan mɔkile din tie yendo po kpaal. Tinjteli nba nae ki Benyamin buolu naakuuk din gaal kili tie bi yent. ²¹Benyamin buolue din yen duoi nba tie Jeliko nan Bef6Hogla, nan Emek-kesis, ²²nan Bef Alaba nan semalain nan Betel, ²³nan Afim nan pala nan Ofra, ²⁴nan Kefalamoni nan Ofni na Geba ki li tie digbanna piik nan njanlee, ki pukin doi nba kuok lintil na. ²⁵Digbana nba bia din pukin li ninj: Gibeonn, nan Rama nan Beelof, ²⁶nan Mispa nan Kefila nan Mosa, ²⁷nan Rekem, nan il peel nan Talala, ²⁸nan Sela nan Haelef nan jebus (bia yiil Yelusaleme), nan Gibeon nan kiliaf Jealim: Ki li tie digbauna piik nan nanna. Ki pukin doi nba kuok lintil na tinj nba nae ki Benyamin buolu naakuuk din gaal ki li tie bi yent.

Chapter 19

¹Baa din tɔ tia munle ni, Siimeon buolu e din gaal, nan b ɲai nba tie bannunba.²B din gaal lin nba e na: Belseba, Seba, Molada, ³Atsal, sual, Bala, Atsenm, ⁴Eltolad, Betul, Holman.⁵Tiklak, Bet-Mikabot, Hatsab-susa, ⁶Bet-Lebaot, nan Salusenm, digbana piik nan ɲanta nan b diganbis; ⁷Ain, Limɔn, Etel nan Asan digbana ɲanna nan l digban bit.⁸Nan digbana nan digbanbit nba kuok k sa tuu, Baalat-Bial, nba Lamat ganɲ po na e tie sùmeon buolu faal nan bin ɲai nba tie bannu nba. ⁹Siimeon waas din gaal b faal suuda waas yial ninɲ e k maan suuda waas yial din yab bonciann, k b faal ninɲe, k Siimeon waas din gaal.¹⁰B tiatia tɔnu ni, wun nba din wa muntani din saabulɔn waas, nan b ɲei nba tie bannu nka b yial paak din laa set saalid e. ¹¹Yenbaa po l din do k saa Mateala po, k saa tuu Daabeset, k gal tuu kpenu nba puob Jokneamm tuann po na.¹²Laa din nyii Sadid, duo manɲ din gɔkl saa yendo po k saatuu Kislot Fabol kpaal paak. L k gal saan daab lat, k do Tafia. ¹³Laa din nyii l buol, l gaal yendopo k gol Gita-Hefel, k nyii Hita-kastin, k gal saan Liimɔn k gaal laabaal nea.¹⁴K ɲmat k tɔkn nudiitu po, k laa tuu Amatɔn, k saan nyii Jufata-El baaɔki ni. ¹⁵K pukn, kaatat, Nahalal, sumlɔn, Jideala, Betelenenm, digbana piik nan ɲanle nan b digbanbit. ¹⁶Na e tie Saabulɔn waas faal, nan b ɲai nba tie biannɲ nba, nan b digbana, nan b digbanbit.¹⁷Munna ni tiatia din gann Isaakal buolu e, nan b ɲai nba tie biannɲ nba. ¹⁸Kpaal din tɔkn k nyii Jislel, Kesuulot, Sunenm, ¹⁹Hafalaïmm, siɔn, Anasalat, ²⁰Labit, Kiison, Abet, ²¹Lemet, En-Ganinm, En-Ada, Bet-Paset, ²²L din saa tuu Taabɔl e, K saan Sasasina, Bet-Semes, k laa tuu sulden kpenu. Digbana piik nan ɲanluob nan l digbanbit.²³Nae tie Isaakal waas buol yial, nan b ɲainan b digbanbit nan digbangbenɲa.²⁴B tiatia din waan ɲnmu ni k lukt Asel waas buu lu e, nan b ɲei nba tie bannu nba. ²⁵B duo paak din nyi Helkat, Hali, Beten, Asal, ²⁶Alamelek, Amead, et Miiseal; yenbaapo, l din saa tuu kalmel, nan Siisɔl-Libnat.²⁷K nuii l buol k gɔkt k nyii yendopo, Bet-Gagɔn, k gal Baal Saabuulɔn, nan Jiftat-ɾl baaɔk, k ɲanɲ po k l nyii Bet-Emek nan Nael, k gaal saa Kaabul po ganɲ po. ²⁸K saa Eblɔn, Leob, Hamɔn nan kana, k saa tuu digban gbennɪ Siidon.²⁹L din gɔkt k saa Lama po, k saa tuu digban paalil Tiil, k saa Hosa po, k laa baal mɔkl, Aksiib yial ni. ³⁰K pukn uma, Afek nan Leob, l dintie digbana piinbe nan ɲanle e; nan digbanbit.³¹Na e tie Asial buol nan u waa faal, nan u ɲai, nan digbangbenɲa nan digbanbit.³²Baa b tiatia fuunu munluob, l din gann Nestali buolu nan waas e, nan b ɲei nba tie bannu nba. ³³B yial din piin Elef, la nyii Alɔn, k tɔkn gal Taananimm Nakeb, nan Jabnel, k saa tuu Lakunm, k galk saa baal sulden kpenu. ³⁴L din ɲmat saa yenbaapo e, k saa tuu Asnot-Tabɔl, k nyii l buol k gal Hikak, k baal Saabuulɔn ganɲ po k gaal k baal Asel yenbaapo, k tuu suuda, k sulden be yendopo.³⁵Digbanaala din tie, Tidinm, Sel, Hama, Rakat, Kinelet: ³⁶Adama, Lama, Hastol, ³⁷Kedes, Elei, En-Hastol, ³⁸Jileon, Mikdaa-El, Holonm, Bet-Anat nan betsemeɔ, digbana piik nan ɲanyia, nan b digbanbit. ³⁹Na etie Naftaali buolu nan u waas faal, nan b ɲai nan b digbangbenɲa nan digbanbit.⁴⁰Baa din tɔ tiatia fuunu muntale ni, l din gann Dan buo lu nan u waas nan b ɲai nba tie biannɲ nba. ⁴¹B yial manɲ din nyii Solea, Estaol, Il-Semes, ⁴²Saalabin, Ajalɔn, Jitla.⁴³Elɔn, Timnata, Eklɔn, ⁴⁴Eteke, Gibeton, Baalaat, ⁴⁵Jehut, Béné-Betak, Gat-Limɔn, ⁴⁶Me-Jalkɔn, nan Laakɔn, nan yial nba tuok nan Jafo na. ⁴⁷Dan waas yial din jii k saa gal b duo ni. Dan waas din duo, k kɔn nan lesenm, k gaal l yial, k kpɪi'b, k kal lenɲ k pul l buol ɖan, baa sann. ⁴⁸Na e din tie Dan buo lu nan u waas yial nan b ɲai nan digbangbenɲa nan digbanbit.⁴⁹Baa din bɔkt duo manɲ k gbenn yuo nba, Israel waas din tul Nunbija suosue yia b sunsuuk ni. ⁵⁰Nan kaagbennu nba din wann bannu nba, b tul'ɔ duo nba k u boi l po e, Timmat-Sela, Eflainm jual ni, k u ɲanm l duo, k tien u ɲaak.⁵¹Na e tie faal nba k yennu manntua Eleasel nan nun bija suosué, nan Israel buolu ɲaadanm, tɔ tiatia k bɔkt kaagbennu tuam, siilo duoni, tuntuoƙ lanbounɲ Tanmɔb ni. Nna kb din bɔkt duo manɲ k gbenn.

Chapter 20

¹hanne kaagbennu yennu yet Sosuwe a : pakn Islael tieb na : ²a bin maa doi k li tie sindant doi nan maa din wann Muois na . ³Nilɔ nba tan kpet kp̄ii u lua saa fit cial k sanlenn k saa bɔl k wunn lon'ɔ a wun kpi'u k jiin pann na daa laat'ɔ . ⁴Ku saa fit cial k k saan doi na yenn ni sian nba k b bu u buut , duo na tanmɔb buol k wann tuann danm na linba tien . l puolpo b saa cab'ɔ k wun kua duo nan i k bin tul'ɔ binbe buol k u be . ⁵Lii tie wunba waa u a wun kpiu k jiin pann na wei baal duo mann̄ ni baal , duo na niib daa jikt'ɔ k kubnt wunba waa'u na nuu ni . L tie bii guu'ue, k maan u k mi e k kp̄ii nu lua na , U wutuol kaa duo k u kp̄ii'u . ⁶L tie wuu be duo na nie nan baa tan saa bu u buut , nan manntieb yudaanɔ nba be ,l yuo na nba tan saa kpo . l puol po nilɔ na n jii n̄mat k kun u duo ni , u n̄aak , duo nba k u daan cial na ni . ⁷K b gann kaades k l be Gaaliile tinn̄ ni , k tie ne f taatli : yent ni nba mɔk kunkona na ni , nan siisenm k le b Eflaim buolu yent n nba mɔk kunkona , nan Heblɔn k l be Juida yent nba mɔk kunkonna na ni ; ⁸kunkuok paanu nba be Jeliiko yendo po k jil juul dan mɔkl yendo po , k gann Betsel k l be Ruube nn yent ni , nan Raamɔt k l be Giileat tinn̄ ni k tie Gaat buolu yenyɔt, nan Golann k l be Baasann tinn̄ ni , k tie Manase buolu yent . ⁹sindant doi na e k b din gann k tul Isleal wun nba kul kpet k kp̄ii nu lua kua nan'm , a wunba kul kpel kp̄ii u lua wun cial saan lenn̄ k saa bɔl , k b kan fit kpi'u sie k b sint bu u buut, k la waa mɔk mɔni nan waa k mɔk .

Chapter 21

¹Levit nba ŋaa dam din nakn manntuo nba k din yiu Eleazar nan bol, Sosue, nun bija man Islahel tieb (uraat) ŋa yajaŋaak yaadam. ²B din paak silo, ka nan duo ni ŋan yet'b Kangbenu din wann Moi's ab tult du digbann. Na a ti kua lenŋ na ŋan digban koki i tie t bonkonbt yal. ³Islahel tieb din tul Livit nba, b faal l paak, digbanna nan l digban koe ki nan Kangbenu din urannib nan. ⁴Kehathites ŋaa tieb ŋan Levit nba Aanon wun tie manntuana waat b din tua tiatia k gaal dingbanna piik nan yant Juda yajaŋaak, nan Simeon yaja ŋaak nan Benjamin yaŋa ŋaak. ⁵Kehath waat liet din tua tia tie k din digbann na pick Ephraim yajaŋaatieb bol, Dan yajaŋaatieb bol nan Manassa yajaŋaatieb bōkt. ⁶Guerschom waat din tuo tia tia k gaal digbann na piik nan ŋanta Issacar yajaŋaatieb bol, Aser yajaŋaatieb bol, Nephtali yajaŋaak tieb bol man Manasse yajaŋaak bōktin nba ba be Bason ma. ⁷Merari waat daanua kul nan u ŋaatieb n nba tieb bianŋbae. B din tul b digbanna piik nanŋanle Ruben yajaŋaak, Gad yajaŋaak nan Zabulon yajaŋaak./v 8 Islahel waat din tua tiatia k tul Levit l digban na nan l digban ko ku nan Kangbenu nba din wann Moyis a wun tie nianŋ mba nan. ⁹B din tul Juda yajaŋaak tieb nan Simeon ya ja ŋaa tieb. Digbanna k b din lukt k yii digbann kul nan. ¹⁰K din tie Aaron waat yal k b bōkt ŋanm Kehathite yaatieb nan Levi waat k man b din tua tiatia l din lukt ŋanme sinsinn. ¹¹B din tulb Kirjath-Arba nba k b yii Hebron na Juda jual paak nan digbann biit nba din ko kua Arba din tie Anak ba e. ¹²Duo nan u digbann na yiet b din jii k tul Caleb e, Jephunné bija a wun gaal a u yaale nan. ¹³B din tul manntua Aaron waat sindan t duo kunkpulo nan paake, Hebron nan u digban kooki duo nba k din Libna nan u digban bit nba kook nan. ¹⁴Jatthir nan u digban kuo kii Eschthema nan u dingban kuo kii. ¹⁵Holon nan u digban kooki, Debir nan u digban kuo kii. ¹⁶Ain nan u digban kou kii, Jutta nan u digbann kooki nan Beth-Schemesch nan u digban ku ki l jayaŋaak ŋanle l mōk digbanna ŋanyia e. ¹⁷Nan Benjamin yajaŋaak, t Gabawon nan udt dingban l tuo ki, Bueba nan u dingban kooki, ¹⁸Anathoth nan u digbann kooki, nan Almon nan u digban kooki, digbanna ŋanna. ¹⁹Mann tieb Aaron waat digbanna nan kul, din tie piik nan ŋanta nan l digban kooki. ²⁰Mōnn tieb nba mun nyii keat naakuok ni nab yiaal mun bo tie Eflaim buolu duoe. ²¹B niib nba tu kpet k kpi nulona bunbōlbuol b din tulb doii ŋanna: k b tu saabōl lenŋ k bin da fit kpib, siisem nan ŋeii nba kul koko, Eflaiim jual paak na, ²²Kibsaiim duo nan l ŋeii kul, nan beet olon duo nan l ŋeii kul. ²³K dann naakuok mun gaal duoii ŋanna: Elteke nan l ŋeii kul, ²⁴Gibton duo nan l ŋeii kul, Ajalon duo nan l ŋeii kul, Gaat Liimon duo nan ŋeii kul. ²⁵K maanase naakuok ni niib bōtin na mun gaal duoii ŋanle: Taarak duo nan l ŋeii, nan Gaat-Limon l ŋeii. ²⁶L kul taan tie duoii piike, nan l ŋeii kul k keat ŋaak nii gaal. ²⁷K Gelson waas nba tie Manaase naakun ni bōktin k tie tie manntie b na mun gaal duoii ŋanle: Golan nba be basan na nan i ŋeii, Bestla nan l ŋeii. ²⁸Isakal nakuok ni niib mun gaal duoii ŋanna: kisjon nan l ŋeii, Dablat nan ŋeii, ²⁹Jalmut nan l ŋeii, nan Ganim nan l ŋeii; ³⁰k Asel mun gaal duoii ŋanna: miseal duo nan l ŋeii, Abdon nan l ŋeii; ³¹Elkaat nan l ŋeii, Leob nan ŋeii. ³²Neftaali naakuok ni yab nun gaal duoii ŋantaak l tie b bun bol buol: Kedes nba be Galile na nan l ŋeii, Amot-Dol nan l ŋeii, nan kaltan nan l ŋeii. ³³Gelson niib yaan gaal duoi nba kultie duoi piik nan ŋanta. ³⁴Mann tieb nba tenn k tie Melali waas, k nyii sabilon naakuok ni na, k b tulb duoii ŋanna: Jokneam nan l ŋeii, kalta nan l ŋeii. ³⁵Dimna n l ŋeii, nan naalal nan l ŋeii; ³⁶K Rubenn nakuok ni yab kb teb duoi ŋanna: Betsel nan l ŋeii, jaasta nan l ŋeii; ³⁷Kedemot nan l ŋeii, nan Mepaat nan l ŋeii; ³⁸Gaad naakuok mun k b tulb duoii ŋanna k l mun sii binba kpet kpil nulo bunbōl buol: laamot nba be Galaad na nan l ŋeii, Maanaim nan l ŋeii, ³⁹Esbon nan l ŋeii, nan saesel nan l ŋeii. ⁴⁰Melali naakuok din gaal duoi piik nan ŋanle e. ⁴¹Tinn nba k Islahel tieb din yent na ni, bi din nyinn dui piinna nan ŋanniime, ⁴²Nan l ŋeii, k tul Lifit buolu, binba tie mann tieb na. ⁴³Ton, k yennu tul Islahel tieb duo nba kul kusenn mōsonjaann k tul b yaajam nan u saa tulb na. Baa yent gbenn yoo nba k b kal lenŋ. ⁴⁴K yennu tulb palmaasl tinn na kul po, nan waa senn mōsann bianjinba k tul b yaajam na b dataii na kul nan yenōkwaa din k fit nyannib, k maan yennue din tulb nyannu b dataii kul paak. ⁴⁵Yennu din dia u mōsona kul nba ku senn k tul Islahel tieb nae.

Chapter 22

¹ħanne, k Sosue yiin Ruben buolu; nan Gad budu, nan Manase buolu bōktin. ²K betib a: ti tun linba kul; k yennu tuontunnō nō Moīs daan wannī; k lōlin n mōb, k tun linba kul k n wannī wa. ³Yuo na kul a; ti k nyik ii ninjanm Israel tieb sonmili k tan tuun dinna; k cōlin senni, nan ii yonmdaano yennu mōb. ⁴Motana; yennu tul ii lieb Israel tieb fuon ma; nan wa daan puon bianba na. ⁵Ti yabil kii dia sennī nba k yennu tuontunnō Moīs daan tulii na fanu; k ii luon ii yonmdaano yennu kii waa u mōb, nan u wannu, na ; k jii i mōnŋ k gaan nana; nan ii pal; nan ii dudukit kul. ⁶K Sosue ji yat yetiñanin; k ji te k b ħmat b lanbont ni. ⁷Moīs din tul nanase buolu bōkyenn tinŋ nba be Basan yondo po na; k bok liel na mun k Sosue tulib tiny. Sulsn mōki na yonbaa po; k yet ba i ħmat kun nan mōkinte na; k yat yetiñanin b paak. ⁸K Sosue pakib a: I i ħmat kun nan mōkinte bonciann na; ti kun nan nei k b yab bonciann nan lik mōna nba yab, nan kut piena, nan liant I i biit nan binba k ii daan k k falib ii datai buol na. ⁹K Ruben buolu, Gad buolu, nan Manase buolu bōkitin; k b ħmat kun suldan mōkil na yondo po, b din nyik Israel tieb nba tenn na silo; kanaa yent nii ħaan saan Galaad duo nba dintie b tiny na ni; nan yennu n ba din wann Moīs biany nba na. ¹⁰Ruben buolu; Gad buolu, nan Manase buolu bōkitin; k b yonpo po na, nba baal Suldan nba be kanaa tiny ni na; k b maa; maluny binbintl; nba yab bonciann k bia fan k kpian mōkil na. ¹¹Yuo nba k Israel tieb nb tenn; na gbat nan Ruben buolu; nan Gad buolu; nan Manase buolu bōktin nba saan kal canaa yent ni, nae maa maluny binbintl na k senn kpian suldan mōkil na. ¹²Israel tieb na nba gbat n na; k Israel, niib kul taan lieb sila; a bin saan tuok; k kon nanm. ¹³ħanne; k Israel tieb tun fine nba tie maantua Eleazal bija na: a wun saan Ruben buolu; nan Gad buolu, nan Manase buolu nba be Galaad na. ¹⁴K tuann danm piik tōk nana; k nyii buolu nba be yondo po na yeno yeno; k tie nakuuk nan ħei kul saakab. ¹⁵K b saan kua Ruben buolu; Gad buolu nan Manase buolu bōkil nba be yondo po Galaad; na; k pak k betib a: ¹⁶Yennu tintaana kaanu niib kule pak na a: ti yet yennu mobe ħaan maa malunŋ binbintl k tul ii mōnŋ; bee kii tun bonbiil na k tul Israel yennu? Ti pony ji k wau. ¹⁷Tiat man biit nba k t din tun peol tiny ni; k yennu din dat t tuba; k baal nan yil biuk t paak; nan mōtana; k t bia daa di l biak; biit manŋ din k jany ee? ¹⁸K yinm bia yet yennu weiu dina lii tie kii yet yin wei yennu mōb: i tubdatu; sii tie tinm Israel niib kul yale. ¹⁹Lii tie tiny nba kii be na ni, k ħan nan yin ħiantōie; yin baal ħua yennu tiōnŋ tiny ni sianba k u lanbounŋ be na; Gaat yial waan t buol ħaan daa yien yennu mōb k maa malunŋ binbintl; k pukii binbintl nba tie t yabint daano yennu yal na po; k l saa te k t tie mōyetuk danm. ²⁰Tiat man; Akan nba tie zala bija na nba din yet sennu nba jiin yennu nba biil linba na; k yennu tubdatu din baak Israel tieb kul paake I k tie u i k tie akan kua paak ka. ²¹K Ruben buolu; Gad buolu; nan Manase buolu bōkitin; na jiin k yet Israel saakab na: yabit daano tie yennu; ħuae tie yennu: ²²yabint daano tie t yennu; u mi linba paak k t maa malunŋ binbintl na; ħanne tien k t luon yin bann lii tie k t yet, k k wa yennu fanu; yin te k t daa be t manfuol ni. ²³Lii tie k t yet yennu mōb, ħaan maa malunŋ binbintl; k yaa tii jokit mujuo nu malunŋ; nan jiet yenpiinii, nan palpienn yenpiinii, t yulpaakie; yennu n dat t tuba. ²⁴Linba te k t maa ma luny binbintl na; tie n nae; t k luon k l puolpo; ii yabuona n tan bet t yabuona; nan b k kpiin nan Israel tieb yennu. ²⁵Yennu jii suldan mokile; k bōkit timm nan yinm; Ruben buolu, Gad buolu; nan Manase buolu bōkitin na kpal; ii k mōk siala kpiil nan yennu ii yaabuona tan saa te k t yaabuona n nyi k yennu weiu wa. ²⁶L paak; k t daan ; dūkin nan tin maa-malunŋ binbintl liel; k l k tie ti yaa tii mann malunŋ lenŋ kuo kii jokit muu ka. ²⁷ħaan t luon lii tie nyinne; nan tinm nan yinm t yaabuana; nan ii yaabuona, din to, baat t yonmdaano; kassi binbintl na buole; nan t mujuonu malunŋ; nan palpienn piinii; k lin t k ii yaabuona tan daa yiin t yaabuona nan b k mōk siala kpiil nan yennu. ²⁸L tie dudukite, k tul nan, lii tie k l tun n na; t yaabuona saa fit yet a: Gotilii, t yiejanm di maa binbintl k l tie nan yennu yal na; l k tie b din jokit muu l paak; kuo k mann malunŋ ka; ħaan l din tie nyinne k tul ii niib nan t niib. ²⁹L duduk buolu n fokit nan tinm ; nan tin yet t yonmdaano yennu mōb dinna, ħaan maa malunŋ binbintl; kii jakit muu; k ii bia kii piin piinii l paak. T kan maa binbintl sial k pukin t tonmdaano yennu binbintl n ba be u lanbonŋ na po. ³⁰Yuo n ba k Fines, nan Israel tuann danm; nan b saakab nba din tōk baal; na nba gbat linba k Ruben buolu bōkil na nba pak linba na k b palaa manŋ. ³¹K Fines nba tie mann tua Eléazal bija na: pak Ruben buolu; nan Gad buolu; nan Manase buolu bokil na a: mōtana't ji mi nan yennu be t sunsuuk; ni k maan ii k tun biil yennu; ħaan tun k nŋinn Isael tieb yennu tubdatu ni. ³²Fines n ba tie mann tua Eleazal bija na nan tuann danm; ji siet ħaan nyik Ruben buolu, nan Gad buolu; nan Manase buolu bokil na; k ħmat kun k saa wann Israel tieb ba la. ³³K Israel tieb kul palaa ji manŋ k b piak k dont yennu; k ji k mi k yet a; bin saan k, lek Ruben buolu; nan Gad buolu; nba kua yon po na. ³⁴K Ruben waat; nan Gad waat na ji pul malunŋ binbintl na Ed; k maan b din yet a; l tie sialae k tul tinm nan t yonmdaano tie yennu.

Chapter 23

¹Yuo nba din gal kaagbennu din tul Islaael fuon, k maan u din kɔn nyann b datai nba din lintib na. Sosue din kpeta, u bina din yabt bonciann. ²Nannii tien k suosue yiin islaael kul, li saakab nan batnba nan li balbuula nan li n̄mak tie. U yet ba : N kpeta, k n bina bia yabt bonciann. ³Mɔnɔ la lin nba kul k kaagbennu i yennu tun k tul digbana niib nba kok linti. K maan kaag bennu, i yennu e kɔn nyann'b k tuli. ⁴Gotl, n jii tinɔ na k l tie fale k n tuli, nakuuk kul nan u yent, digbana nba k n kɔn nyann tuli k l bial tie i yal na, la nyi suulden, nan digbana nba kul k n kɔn nyannil, la nyi mɔkgbennil k saa tu yenba po. ⁵Kaagbennu, i yennu sa t k bin cial k bia belib i nuunm po, n̄aan yi yent b doi nan kaagbennu i yennu nba yet na. ⁶L paak , i cek man nan panɔ k dia k bia tun lin nba kul dian Muois senni kadaɔk nani, k la n̄mat nidiitu po kuo nigannɔ po. ⁷I daa jikiit i mɔnɔ k n̄mat digbangana niib ni, i da nyi b fak yennii sann k sent mɔsona, i daa jiantl'b kuo k gba b tuann po. ⁸N̄aan i wa kaagbenn, i yennu, nan ya tuun bianɔnba k tan tu dina dal na. ⁹Kaagbennu bel digbangbenɔ k bia mɔk panɔ i buol ni, k nilɔ ka nan dina dal na k sa fit nyanii. ¹⁰I ninɔ yenɔ sa fit bel niib tusil k bin cial, k maan kaagbennu, i yennu kɔn tuli nan wa yetii bianɔ nba na. ¹¹L paak i cek man k kɔn i mɔnɔ paak, ki fit kii luon kaagbennu, yennu. ¹²Lii tie k i mɔk moyetuk k n̄mat taan lol nan digbangana niib nba k yinm nan n̄anm lakin kua na, k bia kuaant b bonpoi, k i taan kmɔk lol e na nan n̄anm. ¹³I ji n̄anm bann nan kaagbennu, yennun kan n̄mat n̄anm tukin k beel digbangana niib i nuunm po, n̄aan li sii tie nan guungun kuo baluk nae, nan lanbann sik a bɔnn ni na kuo kunkonie i ninbina ni, nan yuo nba ki tan saa kpo k buont k kan kua digbanɔann nba k kaagbennu, i yennu bo tuli na ni. ¹⁴Gotl man, mɔntaa na n ji n̄mat tɔnkin sonnu nba saa tinɔ na kula poe, i n̄anm bann nan i pala kula, nan i sei kula nan n mɔbona na kul nba kin pak tuli na nyi kaagbennu, i yennu bole. U dia u mɔsona nba k u senne, nan yenkua wa kan bial k kin tun siali. ¹⁵Nan mɔson n̄aana nba k kaagbennu, i yennu pak tuli na saa gbeen tulin, l banu kaagbennu bia sa gbeen mɔson bit nba u pak tulin, nan yuo nba k u saa bil digbanɔann nba k kaagbennu, i yennu tulin na. ¹⁶Lii tie ki bil mɔlol nba k kaagbennu, i yennu senn na, lii tie k i bia n̄mat jiantil yenganii k bia gba b tuaan po, kaagbennu wutuol sa do i paak, k i kul sa buont digbanɔann nba k u tulin a i kua na ni.

Chapter 24

¹Jisue din taan Islahel tieb yajanje nan kul Sichem, u din tun yii Islahel nikpela, l bat nba, buut dam nan b saakab k b din bal nan m yennu tuan. ²Sosue din yet buo lu manj kul nne k Kangbenu yet, Islahel yennu, I baa nba Terach, Abraham baa nan Nachor baa din kua sianyoo kpenu potl k wan yen ni gaan (l yen na). ³N din jii I baa Abraham kpenu potl k din k lin Kanan duo kul k tek ku mōkint pukn k bial tul Issak. K n din tul Esaii u yaal. ⁴N din tul Issak Jacob nan Esaii, Seir jual njan Jacob nan u waat din siik Ejipt. ⁵N din nyinn Moyis nan Aaron njan faa Ejipt nba k sua k fiit gal gbat n din Ejipt sinsuukl. K din nyii ni. ⁶N din nyii i ba nba Ejipt, kan din saa baa mōkl ninj. Ejipt tieb din wai ba nba nana man tōb lua n ba k b yii char nan taa ni kaka nan mōk munj. ⁷I ba nba din yiik san pa po k yiik Kangbenu k Hangbenu din tie bin bonn yim nan Ejipt tieb sinsuukn k u nmaat tek nyiin nmat jen k piin Ejipt tieb. I ninbina din la ma din tie Ejipt tieb linba k din bial k be tin korjin k l wie. ⁸N din saa nne Amoreens nba duo ninj. Binba din kua Suldin potl liel po nan k b din kōn nam. N din nannib k tuli k l din gaal b bonna nba k b mōk nan b duo, n din biilib l nibinn minj (i tual). ⁹Balak Tsippor bija Moab bat, din fiil k komn nan Islahel, b din yii Balaam, Beor bija a wua pōli mōb. ¹⁰njan i din k lo mi gbiit Balaam, u din yet yenfogam i paak n mun din nann (faati) balak nun i. ¹¹I din gaal (pot) Suldin k din baal Jeriko k Jeriko tieb fai tōb, Amoreen nba, Phesian nba, Cananeen nba, Hethien nba, Guigasien nba, Hevien nba nan Jubusien nba, n din yann'b k tuli. ¹²N din tun frelon nba i tuan ni, b din belib i ni binna ninj e nan Armoreen bat nba banle nba nan, l din k tie tjan jiat ko a talibann. ¹³N din tuli duo nba k i min kodlenj digbanna nba k din k maat njan kualennj, tii ni nba k b yii vigne nan tii ni k yii olivien nba a ki din wu k din wun nandia k l tie yiet. ¹⁴Mōntana, i tin tiin Kangbenu i luou u tubnna nan palcian nan balmōnni. Bodt man yennii nba k i baa nbadin jiatl nan k penu pot liel nan ba din be Ejipt nan njan k yia ti Kangbenu. ¹⁵K li tie ki laa k l tie bonnan nan yii Kangbenu luktl man dina wun nba ki lo yii jiatluo njan yenni nba ki ba nba din jiatl nan kpenu bōck liel l po, ko Anmoreen nba yenni nba be duo nba ninj k i kua nan. Min nan njaatieb tim si jiatl Kangbenu e. ¹⁶Bolua din nmat yinua k yota, «Tim mun sie jiatl Kangbenu t kan nyik t kan jiat yennu liey. ¹⁷K man Kangbenu tiet baal mōnni yennu e nua din nyinit Ejipt duo ni, njaak nba k daabis din belennj na tim nan't banba. nua tie bakt nōnj tuo'n na t ninbina ninj k bia guulit sonu nba k t din tōkna nan bolu kul nba k tin gaal b sinsuk ninj. ¹⁸U din biel bolu kul t ninbina ninj e nan Armoreen nba din kua l duo ninj. T mun tan saa jiat Kangbenu k man u tie t yennu e. ¹⁹Sosue din yet bulu nan «I k mōk panj nba sa jiat Kangbenu k man u tie yennu nba njan e u tie nanj yennu e, u kan mi k nyik k cab i t k kpetti i bonyenayena nani tuon biit paak. ²⁰Yoo nba k nyik Kangbenu njan wa yenni saani u tan saa jien k tie ni bonbil u tan saa jb mu lipolpo k sua k u tie ni bo njan na. ²¹B belu nan yet Sosue, aii k man t jiatl Kangbenu e. ²²Sosue din yet bulu nan «yim me tie i mōnj mōnj dancia nba (sialo dam) yim me din lukt Kangbenu a yii jiatlua. Bdin nmat jin. Ti m me tie siala dam. ²³Nyiint man yennii saani nba be i sin suuk nan k lebt i yam Kangbenu po, Islahel yennu. ²⁴nanne bolu din yet Sosue «T si jiant Kangbenu e, t yennu t si cualin u mōb. ²⁵Sosue din tiel daal mōlol nan bolu nan nann din tul'b sisen en seni nan wanu Sichem. ²⁶Sosue din dian l bonna yennu seni kadaonk nie. Udin jiitan gbennj k sena tiik nja k l sian nba din tie Kangbenu jinjiat bol. ²⁷Sosue din bolu nan kul «Erote man tann nba ne tan si tlet siala danua k nbe k t sinsuuk l tie voir com k ti. ²⁸K Sosue din nmat k tun dan ua kul k m nmat u taal ni. ²⁹L bonna pulpo, Sosue, nun bija Kangbenu tub n tunnua din kpo binna kobk nan binna piik. ³⁰B din piiu tinj nba ninj k u din bōck k tulua ne k i be Thimnath-Serach Ephraim jual paak, Gaasch jual yennj po. ³¹Islahel din jiant Kangbenu Sosue manfuol kul e nan nikpela man tuol kul binba din be Sosue yoo k din mi linba kul k Kangbenu din tie k tul Islahel tieb. ³²Sosiat kpaba nba k Islahel tie b din jii Ejipt nan l din pii Sischem K paab nba otin Jacob dindaa Hamor waat bol na, Sischem ba bol kesita kobk l n linba din tie Sosej waat faal nan. ³³Eleazar, Aaron bija din kpo k din piiu Guibeath-phinees linba k b din tul u bija Phinees nan. Ephraim jual ninj.

Judges

Chapter 1

¹Susue kuun puol po k Islaaeltieb boi Yennu a: Lanm e saa liit kōn nan Kaanaantieb k tult i? ²K Yennu yet a: Suudatieb saa liit. N jikt tinj na k kubnt b nuu ni. ³Suuda tieb na yet b njina Siimeon a: njaant k tinm nan yinn n saan k kōn nan Kaanaantieb nba Yennu jii b tinj ktul't na. k Siimon saan nan'm. ⁴Nan Suudatieb lakn saan tōb na, k Yennu te k kōn nyann kaanaan tieb nan Pelesitieb k kpui tusa piik bsek tinj ni. ⁵B din la Adoni Besek tinj k b lek'ō k kpui Kaanaantieb nan Fefeletieb. ⁶K u din tan cial k b wei k saa suol'ō k pot u niibijaba. ⁷Adoni-Besek yet a: batnba piinlole tuu be n tebl-lōnj ni, k b niibijaba nan b taabijaba pot a, k b tōki jebula, mōtaana, Yennu jiint'n lin nba k n bo tun k tul'b na e. K b jii'u k saan nan'ō Selusaalenm k u saa kpo lenj. ⁸Suuda jab lek Selusaalenm k kōn k

fat, k kpil niib k bia juo duo manj muu. ⁹K l puol po k suuda jab saan kon nan Kaanaantieba nba kua tinj nba mok kunkona na, nan yenbaa po kunkonbit ni, nan kunkuok doi nba be niiditu po na. ¹⁰K wei Kaanaan tie nba kua Heblon duo ni, k b tuu yi kiiliaf Alba na. K Suuda tieb bia kon nyann Sesai nan Ahimann nan Talmai naakuuk. ¹¹L puol po, k Suudatieb bia lek Debil jab, l yuo b tuu yi Kiiliaf Sefe. ¹²Kaleb yet a: n saa jii n bipuo Aksa e k tul jua nba fit kon nyann Kiiliaf Sefel, k wun kuan'o. ¹³K Outnial wun nba tie Kaaleb waal'o, Kena bija na, kon nyann duo na, K Kaleb jii u bipuo Aksa k tul'o k u kuan'o. ¹⁴Aksa yin-yuo daal k Outnial yet'o a wun boi u baa k wun tul'o tinj. Aksa nba jakt u bonj paak sik yuo nba, k u Baa kaleb boi'o a: a luon bee k n tun tul'a ni i? ¹⁵K u jii'n'o a: Tuln min paab, k l maan a tuln tinj nba mok nyun, tul'n nyun tuona mun. K Kaaleb tul'o paapo nan tinj po nyuntuna. ¹⁶K Kenn nilo nba tie Mouis dianm, k saan duo nba mok kaati, nan Suuda jab k saan paanpieunn ni, Suuda yent ni. Lenj e, k b kal njanm nan Alaadtieb. ¹⁷K Suuda nan Siimeon nba tie u njina na, lakn saan k kon nyann Kaanaan tieb nba be Sefaf duo ni na, k biil duo nn fanu, k pul duo manj sann a Holma. ¹⁸K Yennu sonm Suuda tieb k b fat kunkona tinj na. njan b din k fit nyann Gasa nan Askelonm nan. ¹⁹Eklonn doi, nan b digbana nba kpia'b. Niib na din kua mkgbiant e, k mok kut-tantolt. ²⁰B din jii Heblonn k tul Kaaleb e, nan Mouis nba senn na, k bel nyinn naakuut njanta nba tie Anak yaabuona na. ²¹Bensaamin buolu ni din fit bel nyinn Sbuus tieb nba kua Selusaalenm na. Sebuus tieb nan bensaamin tieb bia daa kua lenj dinna. ²²Sosef njatieb mun lek Betel, k kaagbennu taa b po. ²³Sosef njatieb kon yent Betel, k sian yuo k b yi Luus. ²⁴K sejenm saa la jua nna, k u nyii duo manj ni, k b yet' o a: want't taa tien bannu nba k kua duo na ni, k t saa dia fanu. ²⁵K u wann'b sian nba po k b saa fit kua duo na ni. njann e k b lek duo na, nan jukmani. njan nyik jua nna nan u njatieb kuukua. ²⁶K jua nyii k saan Heftieb tinj ni, k saa bil duo lenj k b pul Luus, njann e tie duo manj sann kaa kaa nan dinna. ²⁷Maanaase buolu din k bel nyinn niib nba kua Ef-sann nan Taanak nan dol nan Iblenm nan Miigedo doi nan digbana nba kpia'b na. K Kaanaan tieb luon bin bial duo na ninj. ²⁸Yuo nba k Isalaaeltieb din tan la panj pukn na, k b mab kaanaan tieb k te k b tuun tuona k tien'm, njan b bia din k bel nyinn'b. ²⁹Eflaim buolu mun din k bel Kaanaantieba nba kua Gesel, k Kaanaan tieb din kua Eflaimm sinsuuk ni Gesel. ³⁰Saabuulon buolu din k bel kaanaan tieb nba din kua Kiitlonn nan Nahalal doi ni na ni, k Kaanaan tieb din kua Saabuulon duo sinsuuk ni, njan b din mab'b k te b tuun b tuona k tie'm. ³¹Asel din k bel nyinn kaanaan tieb nba kua Ako na, nan Siidonn nan Alal nan Aksib, nan Elb nan Ef k nan Lehob doi na ni. ³²Asel buolu mun din kua kaanaantieba sinsuuk ni nba tie duo yab, l paak b din k bel k nyinn'b. ³³Neftaali buolu mun k bel Kaanaan tieb nba kua Aka nan Sidonn nan Befanaf doi ni na. Naftali niib din kua nan Kaanaan tieb na e, k mab'b k b tuun b tuona. ³⁴Amol tieb din mab Dann buolu e, k b duo tinj nba mok kunkona na ni, b din k te k b sik paanu ni. ³⁵Amol tieb din tukn k kua Ajaalonn nan Saalbim doi ni, nan Heles kunkona paak e, yuo nba k Eflaim buolu nan Manase buolu panj din tan pukn na, k b mab'b k te k b tuun b tuona k tien'm. ³⁶Amol tieb tinj telk din nyii Aklabinm luanu k saan Sela, k bia gal saa.

Chapter 2

¹K Kaagbennu tuomi nyi gilgaal k baal bokim k maat Israel teeb a : mine din nyinni Esibt tinn ni, k tan kuani tin n nba ni k n bo Pol k puo i baanba nan a saa tulib. kan ban yakl l mold; ²ynm, li daa ban k lolin mob nan duo na ninj tieb, I tut b sali binbinta k lu. njaan k ii yet kk sak n mob. be te kitien nna? ³L paak n kan mik telb i buol, b yenbit na si tie nan balt nae k yin kik l ninj. ⁴Kaagbennu tuomi nbaa maat israel teeb nna k gbenn, k b ji mo, k yikin. ⁵bji bo Pul l buol sann a bokim, njaan, kb yit sali l buol k tul kaagbennu. ⁶K sosue cab k Israel buolu n bik kul saan k kua u yial ni, kyent l tinj. ⁷K l buolu botuun kaagbennu tuona yuo nba k sosue bo fo, k bia lek tukin l tuona yuonba kul ninj k nikpela nba bo be nan sosue, k la kaagbennu nba tun tuongbenna nba k tul Israel na daa bo fo ⁸sosue, nunn bija nba bo tuun kaagbennu tuonn bo kpon k mok binna kobk nan binna piik. ⁹K b piiu u yiaal nba be timnat elias, eflainm juaaln, gaas juaal nintual po. ¹⁰L waakl kul tan kun b baanb buol, k waak liel fiil, njanm bo k mi kaagbennu k beii waa bo tun lin nba k tul Israel tieb. ¹¹Israel waas ji tuun lin nba k man kaa gbennu pal paak, k ji jiantl tingbann nba k yi baal na. ¹²b ji bo nyik kaagbennu, b baa-nba yennu nba bo nyinm Esipt tinn, njaan ji saa kgbaantjiantl buol-fani nba kaan lintb yenbit k dont kaagbennu wutuol. ¹³bji bo nyik kaagbennu, njaan ji jaankl bi tingbanaa, baal nan yenbit ¹⁴Kaagbennu pal bie Israel tieb baak k u cab k wabiati kua duo, kjan b bona, ku bia kuatb nan b datayi nba kaan lintb, k b taan ji bo kan fit set b datayi tuanni. ¹⁵baadin tu saa siinnba kul, kaagbennu nuu din tuu kon nanm k bonbiil n baalb, nan kaagbennu nba din Pol mob k maatb bianu nba na. K b ji be Pabonn ninj. ¹⁶Kaagbennu te k balbuula fiil, a bin fatb wabiati nbadin jaanm na nuini. ¹⁷njaan b din k gbiin balbuula na monni, kmaan b bo come nan tingba na, k gbaant b tuann. b ji bo kpiat nan sanjok nba k b yaajanm din tuak nae, k bia k coln kaagbennu senni na. ¹⁸Kaagbennu nba te k bubuula fiif na, kaagbennu manndin tuu be nan babuulo kfialb b datayi nuini kaa kaa bal buulo na manfuol gbennu, kmaan ninbaok din tuu mok kaagbennu yuo nba k datayi wantb fala k b fabn. ¹⁹njaan balbuulo nba kpo yoonba, k b nmat kua bontete biitn, kl cie b baa nba yuo, klma b mann buol-fani Pata, k gbaant b tuann k pukb. ²⁰njaan k kaagbennu wutuol duo Israel tieb Paak, ku yeta: buolu ne nba biil molol nba k n bo sud nan b baa nba b baa nba, k yet n mob na, ²¹n ji kan bel yaan buolu nba k sosue bo kpo njaan nyik b tuann po na ²²n saa tien nnae, k bikn Israel teeb, k laan b saa tuo mii b kan tuo sak kaagbennu mob, nan b baa nba nba din tuo na. ²³K kaagbennu ji tul l buolu nba k u bo njaab sosue nuu nna fuon, k ji bia din k jegl b belu Paaki.

Chapter 3

¹Jiant nba na e k Kaagbennu din nyik'b a, lin wann Islaaeltieb, bin nba din k lakaanaan tɔbi na. ²U din luon k lin tumi Islaael waas k jiint tɔbi po e mantk bin nba din k la tɔbi sian yuo. ³Jiant (yent) na din Filisti tieb kpanbala waas a, Kaanan tieb kul, Sodonntieb, Hevennba k b Liiban jual paak, Laa ji baalElmon jual paak k saan k saa tuu Hamot luanu. ⁴L jiant din bial a lin bikn Islaael tieb e, k laan b saa wei senni nba k kaagbenu din tul Mouis, a wun wannn b yaajanm na waa aa? ⁵Islaael waas din be Kaanaan tieb sinsuuk ni, nan Hetien nba, Amoliennba, Efelesiennba, Hefiennba nan Sebusiennba; ⁶b din kuan buolu nba manɲ bonpoi, k jii b mɔnɲ bonpoi k tul buolu manɲ bonjai, k jiantl b tingbana. ⁷Islaael waas, din tien lin nba k manɲ Kaagbennu. B din tanm Kaagbennu po waa, k jiantl tingbana nba k yi baal nan pata. ⁸Kaagbennu wutuol din di nan mupien u na e, islaael tieb paak, K u te k Mesopotaami bet nba k b yi'u Kusaataim na kɔn k nyann'b k dia'b, k b tuun u tuona, k saa diin bina ɲanniin. ⁹Islaael din yikn k tul Kaagbennu, k Kaagbennu fiin fietua k u fiel'b, Otniel, Kenas bija, Kaaleb puol po waaɔ. ¹⁰K palmaasl ji din be duo ni piinna, nan Otniel nba din tan kpo. Islaael waas bia din ɲmat tun lin nba k manɲ kaagbennu, k Kaagbennu din pukn panɲ Eglon Muabnba bat, k cie Islaael tieb, k maan u din tun lin nba k manɲ kaagbennu. ¹¹Eglon taan Amon duo ni waas nan Amalesitnba k b piin soml k kɔn k nyann Islaael tieb k gaal kaati duo na. ¹²K Islaaeltieb waas ii din tien bet Eglon yonmi e saa tuu bina piik nan ɲanniin. ¹³Islaael tieb waas din yikn tul Kaagbennu, k Kaagbennu tul'b fat-tua Ehuud, Gela bija, Bensaamit. U din k tuun nan nuudiitu. Islaael waas din tɔkn u po e, k tun piini Eglon buol Moabnba bet. ¹⁴Ehuud din kul jukbanjiak nba k fɔknt tie nan kpinkpindukn na. K jii bɔkn u pann, niidiitu po, ¹⁵k ji jii piini na k saan nan'n Moab bet Eglon buol. ɲaan Eglon din Nillo nba k mɔk gbanant e. ¹⁶Yuo nba k Ehoud din tul piini k gbenn, k u yet niib nba din jii piini na a, bii ɲmat. ¹⁷ɲaan ɲua monɲ gal Gligal tangbennɲa na buol, k ɲmat kua u kuukua, bet Eglon buol k yet'ɔ: oo, bet n mɔk bunbɔli-maan k luon man yet'a. K bet din yet a: nyin man ɲaan nyik t kuukua. k b kul nyii. ¹⁸Bet na nba din k kal dimaatuk ni, u binbintil paak u kuukua na, K Ehuud nakn u buol, k yet a: n dia Yennu mɔmaan e k yaa man tul'a, k bet na fiil set. ¹⁹K Ehuud jii u niigannɲ k saat jukbanjiak nba be u niidiitu po na, k ɲmuu bet na puol paak. ²⁰k jukbanjiak na kpɛi nan l sunsuol-buol (nan l kpaal)kul, k kpapana piin'l. Ehuud din k nyinn jukbanjiak na bet puol ni, k l din gal punt u puol po. ²¹K Ehuud nyii ɲaan luo gann, k bia kpal u paak. ²²ɲaan siet, k bet na tuontunna baal k la gana kpal a. K b duki a bet na nyann e. ²³K b din guul k l wei, k la nan gana k luot, k b jii l pienu k luot, k ji la bet dua lenɲ k kpo waa. ²⁴Yuo nba k b guu bet na luotu na, k Ehuud bakn k gal tangbennɲa na buol, k cial saan Seil. ²⁵Waa saa baal Eflainm, yent nba mɔk jual na paak, k u pebl katkaak, k yiin Islaael waas, a bin tien siil nan tɔb. Islaael waaas nan ɲua din siik jual na (paak) na ɲua e din tie yudaanɔ. ²⁶k yet'b a ii waan man. Kaagbennu te k i nyaann i datai nba tie maotieb na waa. K b wei Ehuud puol k sik k saa guul sian nba k moabtieb cial a bin saan puot suldan mɔkl na, B din k te k nan niyenɔ waa mɔnɲ puot. ²⁷L daal b kɔn k nyann moabnba nba tie kunkɔnkɔnɲaana na tuta piik. B sua din k fit cial paak. ²⁸Islaaeltieb din nyann moabtieb daal manɲ. K paalmaatl ji din be duo na ni k saa tuu bina piiniin. ²⁹Saakua nba din wei k paan Ehuud paak din Saingale, Onaf bija: U din kɔn k nyann nyann filistinba nan nan nei gbjal e kobi ɲanluob, k u mun din Islaael fat-tua.

Chapter 4

¹Israel waat bia nanm tie lin nba k manŋ Kaagbenu yennu pal, yuo nba k euut bo kpo. ²Kaagbenu yennu bu kuat b nan yabii u nii ni, kaa na atsol kpanbal bu guu duo yiisela bu tie u sejem saa kaa, ka buo kua aloset goim. ³Israel waat yiku Kaagbenu yennu paak, k man yaabii mək tɔb lola kobi nanyiak l tie kutu, b mabn Israel waat nan ninmɔnn k tan janŋ bina piinle. ⁴L yuo na, Debola, yennu sɔknipuok, lapiidot ŋaa puo, din tie bubuulua Israel. ⁵U tuu kaal kaatik nyakl Debola, k l be lama nan Betel sunsukn, k l be Eflaime juol paak k Israel waat tuu saa u buol a wun bu b buut. ⁶Ku tuu tun b saan yii balak, Abinuam bik, ku kua kedet Neftali, ku maatua: yiikuo ka k Kaagbenu Israel yennu? I saa tabol jual paak, jiin jub tuta piik Neftali waat nan yabulɔm waat. ⁷N saa Fata, kisou mɔkl nin, sisala, wua nba tie yabii sejem saa kua nan u tɔb lola nan u niib, n saa kuam a nii ni. ⁸Balak yetua a: li tie ka baql n buol n saa saan, ŋaan li tie ka k baal n buol n kan saan. ⁹Kuu jiin a: m saa saanna wa, ŋaan a kan la yuudant fa tok som sɔnu nba, k maan Kaagbenu saa jii yiisela k kub nua puo n na ni. K Debola Fiil, K wua nan Balak saan kedescht. Balak yii sabuulɔn nan Neftali kendes, niib tuta piik waa u k Debola tɔ nanŋ k b kun. Hebel, keni jua, ku bu bɔkt nan Keni tieb, Hobab waat, ku tie Moyis diam, ku caan lanbɔnŋ k l tuuk tsaannaim, k k fɔk nan Kedes. ¹²K b yet Sisela nan Balak, Aniboam bik na a u saan Thabon jual paak. ¹³K la nyiilyuo aa aloset goim, yiisela taan Kison jual paak tɔk lola na kul, tɔb lola nba kobi nanyia nba tie kuta, nan u niib nba ku be nanm kul. ¹⁴ŋaan Debola yet Balak: Fiit, k maan gotl l yenta Kaagbenu nyik Sisela a nii waa Kaagbenu k som nan na ka a? K Balak sik Tabol jual na paak, k mək jab tuta piik k b waa u. ¹⁵Kaagbenu gal liit sɔnu Balak nun, nan saatl, Sisela, tɔb lola na u sajem. Sisela sik u tɔb loli ni, k cial nan taa bin. ¹⁶Balak biel waa tɔb lola nan sajem ka ka ka nan Eloset goim: k Sisela sejem baa b datai nii nin k b kpɔi b k nan niyɛɔ kuawa k ten. ¹⁷Sisela cial taa bin k saa bɔl jael lanbɔn ni Hebel ŋaa puo, K tie keni nilɔ, k maan manu bo be sabin, Hatsol kpanbaal, nan Hebel ŋaa yab ni u nba tie keni nilɔ na. ¹⁸Jael nyii Sisela nuntuol po, k yet ɔ a: Kuan, n yudaan, kuan n ŋaak ni, dua tiin cɔŋmaa ni. Ku kua u buol lanbɔn ni, Ku jii bon cibn ɔ k bɔlɔ. ¹⁹Ku yet a: din sukl k te nyu k nyu k l maan nyunnyuklu mək n. Ku biit naa biin len, k tula ku nya, ŋaan binɔ bon. ²⁰Ku nanm yet a: i be lanbɔn na tanmob buol, li tie k nilɔ baal boya k yaa: nilɔ be nna? A saa jii: u ka. ²¹Jael, Hebel ŋaa puo, k u jii lanbɔn kpaal k jii jaal k kub nuninŋ, k nak n waa dua sian, suon k kpaau kpaak na k l gal pot nan tinŋ. K man u bu guana k man u baka ku kpo. ²²Nan Balak bel Sisela, jael nyi k cet ɔ k yet: baat, k n wɔna juanba ka bu kpaan ɔ na. Ku kua u buol, k got k sua Sisela dua k kpo wa, k kpak be u paak. ²³L dual, yennu sikn sabin, Caana kpanbal, Israel waat num ni. ²⁴Israel waat nuu ji bu kpiak sabin, Caana kpanbal, ka ka wa tan kpiujabin, Caana kpanbal.

Chapter 5

¹L daal man, k Debola yin yanŋ na, nan Balak, nan Abinoam waas: ²K bat nba gal Israel tieb liik po, k niib na tien siil nan binkɔn: I dont Kagbennu man!³Kpanbala, I gbint man, yikuot danm, I luot I tuba! N si yiin yaanie, ñ, n si yiin dont Kagbennu e, n si yiin dont Kagbennu e, Israel yennu. ⁴O Kagbennu! yuo nba k a nyi Seil na, yuo nba k a bo a Edom kpaab po na, tinŋ bo jekle, k san paak luot k sanpagbonŋ luot nyuun.⁵Juat danm Kagbennu tuann, sinai jual monŋ Kagbennu tuann, Israel yennu. ⁶Samgaal yuo, Anat bija, Jael yuo, b din nyyaal sanjote, k binba din yatŋ din tɔki sanjot bite.⁷Israel kpanbala din k mɔk panŋ, panŋ din ka, ŋaan ma fiil yuo nba, min Debola, ŋaan ma fiil k naan an puo matua nba be Israel na. ⁸U din gann yenn ganne: I yuo taab naakin tanmɔb; t din k laa naagbenkɔnŋa nan kpaana kul Israel niib tuusa piinna. ⁹N paal paal Israel kpanbal paak, nan duo niib nba wann b mɔnŋ nan b bobn k saa kɔn. Ti dont Kagbennu man! ¹⁰Yinm nba jaakt bonbi pieni, yiinm nba jii bonkobd gbent k tien kaani, yiinm nba tɔk sɔnu k sonm, I yiin man!¹¹B kunkɔla I o nan sejeŋm na, I bonkobt nyun nyun buol sinsiuik ni, I dont Kagbennu ŋant paak, U ŋmaktɔ nba be Israel ne ŋant! L yuo na k Kagbennu niib baal tanmoi ni. ¹²Nyuantli, nyuantli, Debola! Fiiti, fiiti, yan yenn yiene na. Fiiti, Balak, k jenna a daba, Abinoan bija! ¹³L yuo na k niib nba tenn na kpanm nan panŋ, k Kagbennu tuln nyannu panŋ dan paak. ¹⁴Amalek niib baal Eflayimm. K Bensamin wa a puolpo a niib na ninŋ. K kpanbala nyi Makil k baal, k saajenm saakab nyi Sabulon k baal. ¹⁵Isakal yikuo danm din be nan Debola, k Isakal wa Balak, k b tunm k b tɔkn b taa k siik baok ni. Ba nakin Ruben kpenu buol, k niib bonciann pala maak. ¹⁶Bia pakae k a sie bonkobt sincuk ni k gbin b mɔni-i? Ruben kpenu buol, k t yaan din dual bonciann!¹⁷Galaad tieb k siet b binbebuol. Suldun puol po. Bia pake k Dan daa be nyun ŋaak ni? Asel kal mɔkl kpianu k foi u yamani? ¹⁸Sabulon tieb tie binba ce kun k Neftali yaab mun b kpaant paapo. ¹⁹Kpanbala baal k kɔn kɔnn, nyann Cana kpanbala, Taanac buol, Megido nyun buol; b din k fit la sial k fat, k boi likli. ²⁰Sanpaapo kn, b saanuuni k ŋmaabila kɔn nan Sisela. ²¹Kison kpenu yaat nanm, sian yuo bunbunn, Kison kpenu. N siek taabin panŋ danm na! ²²L yuo k taami ji cibɔ nan nantal, k tiin , k tiin yian k sa kɔnna. ²³Kagbennu malaka yeta motont be Melo, polin niib nba kua l duo ninŋ na, k man b k baal k soŋm Kagbennu niib nba mɔk panŋna sinsuuk ni. ²⁴Yennu yete ŋanm be Yael puob ninŋ heber ŋaapuo, kenien nilua! Yetenanm be puob nba be lanbont nie! ²⁵U boi nyun po, k puo na tulua naabiin, ŋmanŋ nba mɔk cɔlint k u jii k wannɔ nan naabikpan. ²⁶U jii niyennŋ k suol ninŋanua, k u nidiitu k u dia tuotunna jaal; k ji fa Sisale, k luot u ningbauk, k yakt yakt u yul manŋ. ²⁷B kɔnn Jael taa k u baa, k dual, u taa nba din kɔnn, k u ba; Sianba k u taa din kɔnn k u ba na lenŋe k u manfuol gbenn. ²⁸Sisela naa din dɔkt cabl k goli taakobom ni, k daa a: be-e tien k taab loa wei nan balu? Be tien k taab loa na sonm suon suon na?²⁹K puob nba mɔk yanfuon puo lieb manŋ ninŋ jiinua jiinu, k u jiin u mɔnŋ jiinu a: ³⁰B k la sial k sa jii? b k bɔklt manŋ-i? bonpobik, bon pobiit banle jayenua, b la tiat nba mɔk fant k l tie Sisale yal, tiat nba k b nan bonna l paak, tia yennŋ nba mɔk naunŋ, tiat ŋanle k b nan bonninant l paak, k l tie wunba kɔn paak na paati?³¹O Kagbennu! a datai nba kpenn bianŋnba ne, binba luona tie nan yenn yieannŋ na, U dɔkit nan u panŋ. Duo bial fuon ni bina piina.

Chapter 6

¹Israel tieb tien l ma k manŋ Kaagbennu, K kaagbennu nuikb mann(madian) tieb nuni ka-ka bina ŋanluole.

²Monntieb din mək paanŋ k cie Israel tieb. K fit k nyii mann tieb nuni, Israel tieb din tuu tiin bəri tan Fiat ninŋ nan sianiba tie bunbɔnbuol, nan kunkona pak.³you ba k Israel tieb din tuu bul b bult, mann tieb nan Amalek tieb nan din tuu baan k tan lekib. ⁴Bii din tuu kaah l buole k jii biin bonkunkuot l duoni k san tuu gaza, bi bo kii hyikt sial a jiet koo piok, koo naab, koo bɔnŋ.⁵bii din tuu baan k dia bi bonkobt nan bi lonbont, bi din tuu baal k tan mirib nan naasuut na, ŋaam nan biyoyokt, bi din kaa kann, bi din tuu baal k koki tiŋ na. ⁶Midiann din butin Israel tieb Israel tieb bo yiknk tien kaagbennu.⁷you nba k Israel tieb din yinkn k tie kaagbennu a u nyinnib midiann tieb nuu ni. ⁸Kaggbennu tuul maaskini Israel tieb k u motibi nna kangbenuk, Israel yennu pak nnyinni Isipt, k bia nyinni daabis ŋaak⁹n nyinni Isipt tieb nan b nba bo maabii; na nuuni nbelb i buol k tuuli b duo. ¹⁰N matiwa: min ne tie kangbenu, ii yennu; ii daa ŋmaan Amon tieb yenduiy na, duo nba ninŋ kii be na. ŋaan ii ki gbat n maa. ¹¹K yennu meleke baal k aal ofna tigbenl nyakl l maa tie joas yaal na, abieser buolun. u bija Gedeonn din bəri k buo dii a midianntieb daa laato. ¹²Yennu meleke dɔktɔ, k matɔ, kaagbennu benan na, Fin nba tie nijaann na!¹³Gedeonn Matɔ: ah n yamdaano, lii tie kaagbennu b nannti l tien nle bana n kul baanti? Kl ciila bona nba k tin baanba dan dukit tim na belia, b daah yaa kaagbennu manŋ kaa nyin tim Ijpt? mɔtanna kaagbennu nyik tim madiann tieb nuuni. ¹⁴Kaagbennu tunn u buol, k mat a : saannon panŋ nbo kaa mək nna k nyinn Israel tieb midiann tieb nuuni; nna ka k n tunmaa ni? ¹⁵Gedeon yetɔ a: ah n yomdaano, n saa jiibe k nyin Israel tiebi? gotl n buoru k mək panŋ k ni ne tieb nba ŋaakn. boblk¹⁶Kaagbennu matɔ: n sii be naana, kaa saa buo midian tieb nan niyeno nee. ¹⁷Gedeon matɔ: lii tie kaa mək palpieh n paak, tien tin hyinn k waan na finne piak naani. ¹⁸a daa fuoktl n buol na k sua n tunn k jenŋ a buol, k n baal nan n paani k bil a buol. k kaagbennu matɔ: n sii be ka-ka a jenu.¹⁹Gedeon Kua: k ŋaa waabik naant ki bia jii yon kunn, k jii kpaanu nba daan tiŋ kaalenŋ. k tien gbony kpacub kun k tien kpinnyu bobli, ki jii baal nann k tulɔ liigbenl nyakili. ²⁰yennu meleke matɔ: jii gbony nan kpaani nba daan tiŋ kanlenŋa, k paan tanpiuk paak, ŋaan kpaal kpiiny l paak. K u tien nna.²¹k yennu meleke naak lanbaann nba kuu dia na juok-po, k sii gbuony nan kpanni nba kaa daanti, na. k tanpiuk nna paak gal muu k dil gbounŋ nan kpannu nba kaa daatin na. k yennu meleke bot u nunŋ.²²Gedeon golksua yennu meleke, kumat : yubɔnnani, yomdan kaagbenuk! Kl maa n laa kaagbennu meleke nuphur. ²³K kaagbennu matɔ: i be yanduam ninŋ, daa jie baa sial, a kan kpo. ²⁴K Gedeon maa manŋ binbintl k tul kangbenuk, K pulɔ yanduam kaagbennu : l daa b dina ofra abiesen buolu yal.²⁵L daal nyiɔk , kaagbennu mat Gedeon: jii a baa najaak panŋ, nan najaak liek nba mək bina Janluole: K bit baal binbintl nba kaa baa maa na. k bia cua k bet cicelk nba be libol na. ²⁶a saa maa malunŋ binbintl l yaa tan piuk paak k tul kaagbennu a uennu. a saa jii najaa lie k na nan cicelk daɔk nba kaa bo cua-na k mann l marunŋ.

²⁷Gedeon jii jaab Piik u tuosuna ninŋ, k tien na kaagbennuk ma bo ŋet na. nan waa dii ŋmaa u ŋaak niib nan u duo niib na u din k mann yennu ni udin mann nyiɔko.²⁸You nba duo yaab Fiil saannyiɔk ninŋ k sua malunŋ binbintl nan cice kl nba bo be l baak na bo bitɔ, najaak liek na b bo jiuk mannɔ malunŋ binbintl mao paak bbo maa na. ²⁹K be boi lieb : ŋmee tien na? K be boi-boi K jii kpaan. K b matib: a Gedeon, joas bijaa Jua i tien.³⁰K duo manŋ niib yet joasi nyiit a bija tin kpiuy k l moa u bit Baal malunŋ binbintl nan cicelk nba ba be i paak na.³¹joas jii b maa kul bo baat u buol na l taanl baal poe-e? ii kɔn a ŋii nŋiɔ ae? wunba kɔn Baal paak lii baat wonn sanyiɔk ninŋ na kuu kpoa. lii tie baal tie yennu wun kɔn u mɔŋ paak. Kl maa b bit u malunŋ binbintle. ³²Laa nyii l daal k b pul Gedeon saan a Jerubaal, kii Yaal Baal n kɔn nanno kl maa u bit u malunŋ binbintl.³³Madiann tieb, amalek tieb, nan kun kuok tieb taaan k puot junda mɔkl, k caan be kaanŋ jeneel.³⁴Gedeon gbie nan yennu siek, ku faa naatunn k yii Abiezer a wun wei-yɔ ³⁵k tun tonti manasse buono ni a bi baal k lan wei yɔ, k bia tun tunti Aser buoru, nan Zabulon buono, nan Nehphthali bounu a b kul n baal k Pukin.³⁶K Gedeon yet yennu a nan a saa jii mine k nyiin Israel tieb ³⁷n saa biil kpocat pien linŋ ninŋ lii sua maal baa kpaacat ne paak ŋan k k baa tinŋ ninŋ n saa bann na a sante min nyiin Israel tieb na Faa bo mal na.³⁸K l tien nna. daal nba waa, ku u fiil sanyiɔk k la kpaacat nna gbie na nyuu saa gbei ŋmaabanŋ.³⁹Gedeon mat yennu a : a daa dont wuntul n pook n jii yaa paak ne kuu kuae: n bo yaan tien binbuk nan kpact ne: n luon kpacat kuae i kuo ŋaan tinŋne maa. ⁴⁰K yennu tien nna nyiɔkna. Kpaacat kuae b kuo ŋaan tinŋ na bo maa.

Chapter 7

¹Jelubaal, tie ηmee tie jedeon nan niib nba be nanua, b fil sannyiok panpann k caan kaan k l kpia Alod nyun tonn buol. Madian nba kaan bo be jedeon yaann, mole jua po, buotuk ninj. ²kagbenu yeet jedeon :niib nba ka be namm yabt nan min caab bin paak Madian tieb; be si dont b monj. ³Yeetl b tubaa ninj k binba tiin janmani η tunn kfokt nangalat jua. K niib tutaa piinle nan banle tuun k tenn niib tutaa piik. ⁴kagbenu yeet jedeon: niib na bia yabt'a, sikin nan niib nyun buol kin lukt k tea, mi yeet wunba wi waa, mi yeet wunba u la waa, u la waa. ⁵K jedeon sik nan niib na nyun buol kagbenu yeet jedeon : boka bin nba laaki nyun nan bok bikunkua. ⁶K jaab kobiinta b kabl nyun nan nuu k nyuu k niib nba bial gbaan nyuu. ⁷K kagbenu yeet jedeon;a niib kobinta nba lakl nyun na saa faati k kuub nuu ni. Madian tieb k niib nba bialbr kun b ηei ni. ⁸K b jii niib jiet nan b natuuna. jedeon te k b ηmaat b kuul b laabont ninj; k jii tien jaab kobinta. Madian tieb kanj bo be u kanj tinj po buotuk ni. ⁹k nyiok kagbenu yeet jedeon,fiit k sik kanj na ni k l maan n jii k tienm a nuu ni. ¹⁰li tie ka tinn jagbaami nan fin sik, a tok nan a tuotun Piila. ¹¹a sagbaat baa piak linba l puolpo a nuu saa laa panj. ηaan sikin kanj na ni. ηua nan tuon tunn Piilasik k saa naakin kaanj na ni. ¹²Madian tieb nan Amelek tieb nan yendo po tieb , din yaat k gbie buotuuk nan nasuut (lankpaana) na k b yin yoktyaab nan Mokl ninntanbini. ¹³jedeon baal k sua k nulua want u lua waa dami damit nba. u yeet u laa dii fuula kun lintl Madian kanj. k tan sik k saa lia lambonj, k lanbonjba; k labt tabt lanbonj k jibinua. ¹⁴U lua jiiin k yet, l k tie bon sial kaa, Israel jua, jua bijaa jedeon juk ban jia; yennu jii Madian tieb kuul k tien u nuu ninj a. ¹⁵yuo nba k jedeon gbaat damit na nan l paak, ku gbaan k bok k ηmaar Israel tieb Kanj ni yeet : fit man, kimaan yennu jii Madiantieb kanj k kuubini i nuu ni. ¹⁶U bo bokt jaab kobinta taal munta, k tuul b kul natuna nan len kuona k mulanbabi tuu lena na. ¹⁷U yet b; i gooli man ki tie maa tie bianun nba. Mi naken kanj buolyii tie maa tie bianun nba. ¹⁸Mi piebl naatun yuonba, bin nba kaan ki linte lanbonj mun pieblk yet: L tie kaagbennu nan jedon yaal. ¹⁹Jedeon nan jaab kobik nba nakin kaanj na buol k l ten waan nan tansun, yuonba k b leebt guul tieb. K b pebl natuuna k yiel be lenna nba k b dia nui ni. ²⁰L caka ηantaa pebl natuun k bia yiel lenna; b dia muulanbabi nuuganj k nuujentu dia natuun k pieb, ηan yiikin. Kaagbennu nan jedeon juuk banjiak kai. ²¹K suakuul sie u sienuni k lint kaanj k aanj na kuul tiin k yikin ki nyi. ²²K niib kobiita ηaam pebl naatuna, k kanj na ninj kuul kaagbennu ji te k b ηmat nan juuki b lieb paak k kanj na kuul jial k saa baal bet sita nba be selela k saa tuu Abel Meola kpinn nba k fok nan taba na. ²³Israel niib kuul taan tieb bin nba tie neftali, tieb Asee nan Manase tieb kuul k ji waa beel Madian tieb. ²⁴Jedeon tuun mamuant tieb Eflaim jua kuul po a bin yetib bin sik man k cet Madian tieb klua b sonu nba be Bef-Balak satuu suldin mokl. k Eflaim tieb kuul taan lieb k yent nyuun ganj k saa tuu Bf-Bala nan suldin kpenu. ²⁵B din suol Madian tieb kpanbala banle, Oleb nan Zeeb. K kpai Oleb jakini k bia kpai Zeeb, u daan ηminjmakl buol. k b wei k biel Madian tieb k baal nan Oleb nan yuula k tuul sedon suldin mokl puot liel po.

Chapter 8

¹Efraimbuolu ni niib yet Gidon a,"bee tien k a luon fan kon nan Midian nba njaan k yet tii? Bee k a tun nna? k piak gniirɔa.² K u jiin a,linba k n fit tun, l kan fit yekin nan linba kii tun na. Waaminna nba k yimm Efraim tieb tun na yeb k ciie n naakuuk kul nba tun linba. ³Li kul njaan yennu paɲ niɲe k i kpɪi Midiann betnba banlee nba tie Oleb nan Seeb na. N tun bee ki li saa yekin nan linba kii tun na?Waa yet nna maɲ , k bji k donn wutuol u paak.⁴Yuo nba k Gidon nan u kunkɔnkɔnna kɔbi njaataa na ji baal Juudan mɔkl ki bia kakt puuot mɔkl manja. bi din bak bonciann, njaan bia daa waa biel b dataii na. ⁵Baa din tan baal Sukof, k Gidon yet doo na niib a, "canbaanba, tulin n jab na jieet b bak bonciann ; n waa biel Madiann tiebe kpanbala banlee nae, njaane tie Seba nan Salmuna.⁶sukof saakab na jiin a,"bee saa tiin k tin tul a kunkɔnkɔnna jieeti? I daa k fit nyann Seba nan Salmuna daann." ⁷K Gidon yet a,li njan. Lii tie k Yennu te k n kɔn k nyann Seba nan Salmuna, n saa jii jagotuk kunkoni e k buoi."⁸k Gidon nia saan Penuel, k tan boi sommɪl manɲ po K penuel tieb na jiin nan Sukof nba yet bianjinba na. ⁹ki Gidon yetib a, Mii saan k kon k nyannib n saa jin k tan bet ii juonfuok na nna e.¹⁰ L taakpak ni k seba nan Salmuna ji be kakol duo nie nan b kunkɔnkɔnna tusaa piik nan njanɲmu,ɲamme ji din bial k tie kunkuok paak kunkɔnkɔnna. njaan knbi kpɪi b jab kobik nan tussa piinlee.¹¹K Gidon tɔkin bonkob kpaali sɔnu nba be Noba nan Jogbeha yendo ponna. ki saa lek u datai na . k l yaal njaan litib. ¹²K Midianba kpanbala banle nba tie Seba nan Salmuna na cial k u wei berb k tan nyannib, ki b kunkɔnkɔnna na ji turin.¹³Gidon nba nyii kunkɔnn k tɔkin Heres lɔɔnu ki nmat kun yuo nba, ¹⁴k u suol naasimɔ k u nyii Sukof k u boɔ a sakab nba be Sukof po , k naasimɔ na dian sakab piinlolole nan banlɔle nba Sukof na sana, k tul Gidon.¹⁵ K Gidon saan Sukof saakab buol k yetib a, Tiatil man yuo nba kii daan yet yin sommin na. I yet nan ii kan sommin nan jiiet k ntul n kunkɔnkɔnna nba bak bonciann na, a n daa k kon nyann Seba nan Salmuna. Mɔtana njamme na jiki. ¹⁶K Gidon ji jii jagotuk kunkoni k buo Sukof saakab na kul, ¹⁷k bia bit bit Penuel juonfuok k sikin,k kpɪi duo na ni jab kul.¹⁸L puol po k u boi Seba nan samuna a, "Nibuolbe k i din kpɪib Taabol ii? k bi jiin a,B din naan fina k sua kulbnan bet bija na"¹⁹ K Gidon yet a , " b din tiee n ninjamme, k tie n naa waas. N pol kat nan ii bonni k kpɪib, n bo kan kpɪini,²⁰njaan tunn k yet u bija kpel Jeter a, i saa k kpib " k bik na saat u jukbanjiak,k maan u daa din te k bik k tiin janmaami. ²¹k Seba nan Salmuna yet Gildon a,"baat k tan kpɪt a tuɔɔɲ. Jua e tuun jua tuonn. K Gildon saan kpɪib , njaan jii tuliat nba be bi laagumiinba tuli ni na.²²L puol po k Isaɛl tieb yet Gildon a, ii tie t diatua. fin nan a bija nan a yaabuonn sii tun diat, kmaan a fatit k tinnit Midiann tieb nuu ni wa. ²³k Gildon jiin a, n kan tien i diatua koo n bik kan tien i diatua . Yennu e sii tie i diatua,²⁴k bia yet a," N mɔk maan k luon ma yeti. Sua kul n tulin tutuuta nba ki gaal Madian tieb buol na . Tunta din tie Median nan teeb nan buolia nba kua kunkuok paak na kaare. ²⁵k Isaɛl tienb na jiin a, " ti sii mɔk palpienn nan tin gula" K b lat cincenn tinɲ ni, k sua kul jii tutuuta nba k u bo jii tɔb ni k lu paan cincenn na paak.²⁶Salma tutuuta nba k Gildon gaal taan k lkpeu tie nan salinkuna piik nan njanlɔle nae. Midiann betnba salma nan b tuliat nan b cincennmɔn wuwula din k pukin salinkuna kpiatuni nan kann ni. koo salma bani nba din tuu be b langumi nba tulini na din k pukin kann ni.²⁷Gidon din jii salma tutuuta na k nann k namm tingbann ki k sinnil u duo ni Ofta.Isael tieb kul din nyik yennu e njan saan jiiantl tingnann maɲ. L din tie balko k tul Gidon nan u njaatietb. ²⁸Isael jab nba din kɔn k nyann Madianba jab na .B ji din k daamib. k tinɲ na ji be palmassli ni , k tan tuu bina piinan nan yuonba k Gildon tan kpo.²⁹ K Gildon wunba tie Joas bija na tunn kun njaak ni k tan be .³⁰U din mal bonjaiik pinlɔle, k maan u din kuan puob bonciann.³¹ k u puobik nba din nyii Sekem na,mun malɔ bonjak k u puluo Abimelek.³²Gildon wunba tie Joas bija na din tan tie nikpeklmɔnnewa k fit kpo. k b piiu u baa joas kaauk ni , y l be Ofra nba tie A biesel naakuuk ni duo na ni.³³Gildon din kpo, k l k wei kawa k Isael tieb din k be fanu nan Yennu , k tunn jiantl tingbana nba tie baal na, k maa tingbann nba saan tie Mɔlɔl Baal na, k l tie b yennii,³⁴k ji k jiiantl bi Yomdaano Yennu nba din fatib b datail nba din lintib na nuu ni na. ³⁵B bia din k tun bulcint k tul Gildon njaatieb, k jiin namm nba kul k Gildon tunn k tulib na po.

Chapter 9

¹Abimeelac, Jelubaal bija, saan koa sisem u naa Waali pak, k pak a , nan u naa baa n̄aa tieb kul, ²Yetl, n balmi lin ba tie sisem tieb tubanii; l n̄an k, Jelubaal bijam pin loolee ii m̄ok nyan nu i pak , kuo nigennua koa n nyanni nii ? ii tian man nan n tie ii kp abl nan ii gbanant. ³uu naa Waali n̄amm yet uu moobona sisem tieb tubani, k be pala koa Abimeelac ni, k mang b din yiena u tie t ninja. ⁴Bi lin tuloa likilii siikl pinlolee, nba k b din nyin Baal Belith. Abimeelac lin Jif k da gbeklii nan gbant nba din wa u puolpo. ⁵u din bal u baa n̄aak ofla doo nii, n̄an kpi u nin Jamm Jelu baal, wass pinlolee tanpiuk yen pak. Jelubaal sanbian Jotann din n̄miat b̄ol kuk kpiiu ⁶sisen doo teeb kul nan Milo n̄aak kul taan leeb, k baal n̄an moant kpan bal Abimeelac nba din kpian nan cenn nba b din wuu sisem doo nii. ⁷Jotam din gbat. K u din saan tuan Gali zim Joal yuul paak n̄an yikm san papo : gbintin man sisem teeb k yennu mun gbintii ⁸tiini saan sual kp anbal k tie nua b yudan̄o. bi mat olifie: i dia tim. ⁹n̄aan ol.fie n̄mat yim : n yet n kpan nba tienning c̄olint yennu nan niib, n̄an saan dii tiini naan mi? ¹⁰K tiini yet figi: din naan kii dia tim. ¹¹n̄an figie jiiinma : n nyik n maannu nan n luan n̄anna n̄an saan dii tii ni maan mii? ¹²K tiini na yet damun̄j tiik a : bat ki dia. ¹³n̄an damun̄j tiik yin ma: n nyik n damun̄j nba man yennu nan niib, n̄an saan dii tiini naan mi? ¹⁴n̄anne tiini kul yet kunkonbiituk bat di naan kii diat. ¹⁵K kunkonbiituk Jiiin tiini na : l tie nan palpienn ki loan yin sualing nan kpan k mi tie bet, bat man gul n maasu; n ne ka mu saa nyi kunkon biituk ning n̄an di Laban kpeki kul. ¹⁶M̄ōotanan, L tie balmoni pal pienn ki diin Abimelek naan mi? ll m̄ok u n̄ant binben̄j k jin Jelubaal nan u n̄aak poo? i bu ubut k Jiiin u tuonna nba ku tun mi na. ¹⁷K man nbaa k̄on ii paak, k ji u mong cab kuan, k faati madia tieb nining; ¹⁸k yim kii k̄on mang nba n̄aak, k kpi u b̄onjai pienlole, tan yen koa paak, k ki diinn̄o sisem tieb bet, abimelek sakpaabl puok bija, k man u tie ii ninja. ¹⁹L tie palpienn nan monni daal mang ki tun nne k jin Jelubaal nan u n̄aak po l n̄an! K Abimelek n tien ii palman n, k yim mun tien u yal! ²⁰N ne ka muu n nyi Abimelek, k di sisem teeb nan mibo n̄aak k din Abimelek! ²¹Jotam n̄iat yi cial k saan beel doo ning, Siam miba ku si be fak nan u ninja Abimelek. ²²Abimelek din dia bina n̄anta isleal doo. ²³n̄anne yennu tun nalinbuik abimelek nan sisem tieb bet, Abimelek bol, ²⁴K lin fit te kpi.kpiluk nba tien Jelubaal bijabi pinlole nba k b din k piib nan tuub n̄mannu, k b s̄on n̄amm ba Abimelek, b ninja paak u niib kpimm nba daan taan̄o ku kpiib, nan sisem doo niib nba suom ku kpi u baa waas. ²⁵Sisem tieb din dual guul Joal paak k fial niib nba din gal li saan Jōok paak. Bii din kunmi Abimelek. ²⁶Gaal, Ebed gija din baal sisem, k gal nan w naa wass. K sisem tieb din tien dinduun b nin̄j. ²⁷Bii nyi din gbanbik, k koat tiiloanna damun̄j tii nii, k lubin laisin tiinii, kpamm n̄an koa bi yenne bit n̄aak, k di, k nyu n̄an pol abimelek m̄ob. ²⁸k Gaal, Ebede bija yet: n̄metie Abimelek, sisem duo tie lanni, k t tun tien Abimelek? u k tie Jelubaal bija, n̄an Sebul k tie u kunkonn̄o ka? Niib tun tien Mamol tieb, Sisem baagn̄an bee paak k t si tun tien Abimelek? ²⁹O ! Mi botie bolu mang tumi toa n sa fiin Abimelek ku yet Abimelek: pukint a kunk̄onna paan̄j k fil somm! ³⁰Sebul, duo n̄matoa nba din gbat linba Gaal din paak, k tie , Ebed bija nba din n̄et k u wuntol do. ³¹U din tun toomi nba boal ning Abimelek bol k yet̄o : L ba Gaal, Ebed bija, nan u naa waas bal sisem k biil doo na niib a biu konnaa. ³²Muatanna, Saant nyiok, fin nan a niib nba bee na, yin buol kpaant nii. ³³Sanyiok nii, k ȳonnu do, fin kakit kua doo na nii. yoo nba Gaal nan u buolu sa nyi ceta, fin tien̄o Limba ka pan̄j sa fit. ³⁴Abimelek nan kunkunkonna saan nyiok sambuol kpian nang sisem doo, k b̄okit kuonn munnan. ³⁵Gaal, Ebed bija nyi baal set doo tammoob bol. Abimelek nan u niib fil bual na nin̄j. ³⁶Gaal la niib k n̄et Sebul: niib nyi Joal yulpak k sik. Sebul n̄mat yet Joal yin yun̄j ka yaa niib. ³⁷Gaal, n̄amm yet: Liitie mon ni niib nyi kunkonna paak k sik doo ning, Lieb nyi jabaabula tiikpela po. ³⁸Sebul n̄mat jii: A mob na belia, fin u nba daan ya : Abimelek tie n̄me k t si tun̄n̄on? Niib nba ka daan namm na? sommin moatanan, k kon̄n̄o! ³⁹Gaal gal sisen doo niib tuann k kon nan Abimelek. ⁴⁰Nan Abimelek nba wau na k u ti niib bonciann ba k kpen nan tam mob bol. ⁴¹Abimelek set Aluma. Sebul bel Gaal nan u ninjamm k b kefit bial sisem duo nii. ⁴²L wonn, doo na niib nyi saan kpaant nii. Bii wann Abimelek, ⁴³Ji u kinkinkonna, k buok kuonn munta, k buol kpaant nii. Waala niib nyi doo na ning, u fil k̄onna'm , k pak b. ⁴⁴Abimelek nan u kunkunkonn lat nyan nu, k san set doo tam mob buol, k kuonn munlee lek (pin kimm) bimba be kpaantin k pak b. ⁴⁵Abimelek lek doo na datun mun, k nyann niib na, k kpi-kpi b. k bit doo na n̄an buul yaalinm. ⁴⁶L balsaani (balpaani) pak, sisem ḡōoluk niib kua Tingbann Belith n̄aak nii. ⁴⁷Bi yet, Abimelek nan Sisem ḡōolug nin̄j niib taan leeb. ⁴⁸K Abimelek do Tsalmon joal pak, nan niib nba din bee n̄o kul. u gaal piak u nuu nii n̄an yent niib nba be n̄o: ii la limba n tun, kaktl man k tie na ma tie na. ⁴⁹B kul coa yoakul tik yiinnu n̄an woyi Abimelek; k bil tik yiinn̄iik loan tingban diok tammonb, n̄an joo muu nann bin ba bee n̄ok ing. N nee sisem ḡōolug niib kpo b kuol jaab nan puob k kann tie nan̄j tutl. ⁵⁰Abimelek konnan Thebet. k koa yent n̄an faat doo na. ⁵¹Doo mang sinsiking din m̄ok joo j̄ōok, siamm̄in ba jaab nan puop gulin; k loan tammob, kdo jooj̄ōok man̄j muo pinyelk pak. ⁵²Abimelek lin kua nakin jooj̄ōok tam mob bol n̄an joo muu. ⁵³n̄aan puo ji nal tann cabil k luul Abimelek yul yeel. ⁵⁴Li yoo na u yii nasin bik nba dia u kunkonn tiat, n̄an yetua: jin juk banjiak n̄an kpin k man bi tan (ta) sayet a puo kpin. Na simmua ne nyu ku kpo. ⁵⁵Yoo nba Israel niib laa Abimelek kpo, b kul kun bi n̄ei nii. ⁵⁶N nee yennu lu

yubonn Abimelek pak k mang u tun bit tul u baa k kpi u baa waat piinlolee, ⁵⁷K yennu lu yubonn sisem doo niib pak, k jim bit kul nba k b lin tum. N nee Jotham, Jelu baal bija mopol lin ba b pak.

Chapter 10

¹Abimelek kuun puol po, k toal pua bijaa, dodeo bijaa, ku nyi Isakar ku fiil k faat Israel : u bo kua scamir, Efaaiim juaal paak. ²U bu tie barburɔ Israel duo ninɲ nom binnaa piin lee ndn ɲantaa nee k fit kpee ki bi piu scamir duo ni. ³U puol po Jaar, Galead jua fil, ki tie barburɔ Isreal duo niny nan binnaa piin lee nan binnaa ɲanlee. ⁴U bo mɔk bɔn jaaii piintaa, ki b duo saalin banna piintaa paak, k l mɔk diybannaa piintaa k nan dinnle k b yii l digbann, buurg jaar kili bee Galead duo ninɲ. ⁵K Jaar kpee k bi piu kamɔn duo ni. ⁶Israel tieeb bia ɲmaat k biil kaagbennu; k saa k puuk tingbanna nba k bi yii baal nan altart, nan syri yennui bit, nan sidɔ yennu bit, nan Muaab yennui Ammɔn Waat, nan Philiti tieb yennui. ɲan nyik kaagbennu jiantu. ⁷L paak kaagbennu wutoor duo Israel tieeb paak, ku kuaat'b Filisti nan amɔn waat nui ninɲ⁸bin mukis Israel tieb nan binnaa piik nan binnaa ɲannii. Israel waat nba bo be Jɔdan mɔk puol k li tie Amɔn nan Galead duo ni. ⁹Amɔn waat din gaal Jɔdan k kɔ nan Juda tieb, Benjamin tieb Efraim ɲaak tieb Israel tieb paala ji bo biil¹⁰Israel waat ji yikim kaa gbennu yennu po, k maat, t biil fin yennu, klma t ɲaa a jiantu ɲan ji saan jianta yaennu bik baal. ¹¹Kaagbennu yennu maat israel waat n dadu ki nyini Ejypt tieb, nan Amor tieb, Amɔn waat nan Filisti tieb nui ninii? ¹²nan sidɔn tieb, Amelek tieb, nan maɔ, biu din waa diini k mukisi ki yii kin n po n din k nyini bi nui ninɲii?¹³amaa yim i yatin k ji jiantr yennui bit l paak n ji kan nyini bi ninɲ. ¹⁴I saa man ki maat tin gbanna nba ki daan jianta ne li ɲan nan bin sommi l dammi ni. ¹⁵Israel waat yeet kaa gbennu yennu, t tien biit tieet faa luoo bianɲ nba. ɲan yabl nyin tinn dinnee. ¹⁶Ki bi lu tingban saana nba k bi bo jianta, ɲan ji jianta kaa gbennu yennu nba bo be paarbii l ninɲ k dakin Israel waat bɔtie t paak. ¹⁷Amɔn waat taan lieeb k caan b kanɲ, Galead, k Israel waat mɔ taan lieeb k caan b kanɲ Mitpa. ¹⁸Galead tieeb nan bi yudam m maat b lieb jaa lonnɔa poii sa pii m k kɔma Amɔn tieb li daannɔe si tie Galead niib kul yudaann.

Chapter 11

¹Yaft e, din tie gaalad buolu kunkonkonn kpelee. U naa din tee puo cunconne, k gaalaad kuano k mal yafte.

²Galaad njaapuo din malua bonjaii, kb din tan kpaat, k ji bel yafte, njaan yetua a: A dan pukin t baa Fa dinu ninj, K maan a tee Puo Fano bike. ³K yafte nyii ciaal Foakt bann nan u waa lii, k saan ji tan kuua tob duu ninj. Niib nba din k tie siaal na din tikii yafte buol k woa nan njanm j din tokii len. ⁴Yuo waamin na din gaal, k amon tiib baal k lek Iisrael nan konn. ⁵Nan Amon tieb nba ji din kon nan Iisrael na, k salaad saakab saan k kpaan yafte tob duo ni.

⁶B din yet yafte a: baat, Fin nii sii tee t kpanbal, k tin kon k nyann Amon tiib ⁷K yafte jiin Galaad Sakaab naa: Ii daan k mok nanj nannin ka, k bia belin nyii nin n baa njaak ninjii? k be Paake k ii bia baat n buol motuanak wantin nan ii be daami nin nji? ⁸K Galaad Sakaab na yet yafte a : t jen a Buol motaana a fin soom nant e, K kon paak Amoon bonjaii, k ji kii tiet kpanbal, wunba tee niib nba kua Galaad njaak kul kpanbal. ⁹K yafte jin k yet Galaad tieb Sakaab a : Lii tie k ii tunn nannin a n kon k paak Amoon Bonjaii, k kaagbennu Kuaatb n nunj ninj, n sii tie i kpanbaale. ¹⁰K Galaad tieb Sakaab na jien yaftea: Kaagbennu n bgiintit, K bia buut, lii tiek t tan k tien Faa yet linba na. ¹¹nanne k yafte ji tok nan Galaad tieb Sakaab na k kun. K niib jiu k tiennob yul paak k utee nan kpanbaal na, k yafte njanm k yet kaagbennu nunj ninj. lanboonaa nba kul, ku dan yet wa daan be Miitspaa na.

¹²K yafte j tun tuumii amon tieb kpan baal buol, a bin yet a : Bee e be min nan fin sin suuk ninj, ka baat k toktin, ksa a Faa tab, nan n duo? ¹³K Amoon tieb Kpanbaal jiink yit yafte tuumii nba a : Israel, yaan nyii Esibt k do, u yent n duu, laa nyii Alnon k Saan tu yaabok, k bia Satu suldain mokl. Tunt k jin tinj motua na suon na. ¹⁴yafte bia njanmtuntuu mii nba Amoon kpanbaal buol, ¹⁵a bin yet a : yafte pak n nee: Israel k yent Moaab duo, nan Amoon bonjaii duo. ¹⁶K maan Israel nba bo nyii Esibt, b bo soom tinpaan ninj e k tan baal mok munj ni, k ji baal kaadain. ¹⁷K Israel ji tun mamaat tiib Edoom kpan baal buol, a bin yet a: Nyikin k min gal a duo ninj nan n niib. njaan Edoom kpanbaa din k too,. Kudia tun Mooab kpanbaal buol k yetua nna, k u mun k too. k Israel ji bial be kaa des. ¹⁸L youk u ji tokin tinpaonjpo, k kokin Edoom duo nan Mooab duo, k baal Moab puolpo; b din dual Alnon liik poe, njan k k kua Moab duo ninj, k maan Alnon kpia nan Moab duo paak. ¹⁹K Israel tun utumii nba Amon tieb, nan Esbon Kpanbaal siion buol, k yet a: nyikint k tin tokina duo ninj k gal saan ta luon tin saan siaan nba kt saa.

²⁰njaan siion bo k njanm k mok din dann Israel ninj nan wun nyiko k wan gal u tinj ninj ; k utann u niib k b dual yaat, k kon nan Israel. ²¹Kaagbennu, Israel yennu, jii sion nan u niib k tien Israel nuu ninj, k u kon nyannib. Iisrael ji yent Amool tieb duo nba bo be l yiaal ninj na. ²²K Israel yent Amool tieb yiaal kul nba be, la nyii Alnon k Saan tu yaabok, k bia jii tinpaan piionj ksa tu suoldein. ²³Motaana Kaagbennu, Israel yennu, bel Amool niib u niib Israel nunj nin ja, k Fine ji saa yent b duoo? ²⁴A yenbik kemos nba taa linba a Fii yen na, ak yen nii-i? k linba kul kaa gbennu, t yennu, jiik bil, t nunm nin k l tie t yal na, t k yen nii-i? ²⁵A mok niin k cie Baalak, Tspol bija, Mooab kpanbaal nae? Udin yet Wuntoo nan Israel, amiie-e u din toko nan konnae? ²⁶Gotl binaa kobii njantaa na, k Israel be Esbon nan u digbannaa yent ni, Aloel buol nan u doii yent ni, nan doii nba kuok Almon : bee tien kobok nyinnib l you na? ²⁷N k biila sial njank a tun bilin k kon nanin kaagbennu, balbul, tient bubuol dinnna Israel waas nans Ammon waas sin siuok ni. ²⁸Amon waas kpan baal yet wun gbiint labaal n ba k yefte tun ya bin mat na. ²⁹K yanfonam sik yefte paak. K u uot Galaad nan Manaase; k gal Mitspe Galaad; k Mitspe Galaad, k soom cet Amon waas. ³⁰Yefte din poon Kaagvennu pootii k yet a : li tee k a jii Amon waas k tiem n nu ni, ³¹daanua nba kul nyii n njaak tan mob ni k tuok n nunj po, n palmancio jennu ninj min nan Amon waas, l daanon sa jiiu k te kaagbennue, k mann malunj ktul Kaagbennu. ³²Yefte som k cet Amon waas, k kaagbennu jiib k tiem u nu ni. ³³u dint k b paakb bonciann, la nyii Aloel k saa Miniit, yiaal nba k digbannaa pienle be l ninj, k bia tan tu Abel Kelaamim. K Amon waas dii geii Israel waat num ni. ³⁴K yefte tunn kun u njaak ni Mitspa. Ku la u bipuo nyii u nunm po nan gingannaa nan Waak. udin tie u biyemile; u din k mok bonjak nan bon puok pukin u po ka wa. ³⁵Wa lau younba k u pat-pat u tiaat, k yet a : Awo! nbipuo! bee k at kn yan njmat n na, a pukin binba lanjin ninj! N puon kaagbennu puotii, k ji kan fit k lebt. ³⁶K bik na yetua: nbaa, litee k a puon Kaagbennu puotii, tintin nan fa yet linba k l nyii a mob ninj na , motaana nba k kaagbennu kon a paak a dataaii Amon waat nuu ni na. ³⁷K u yet ubaa a : lin ba na ntok tin: nyikmin n yaama ni njmaalii njanle! K min saan, k sik juaat ninj, k mo maa k ban juo na paak, min nan n Spaan yoa tinba. ³⁸K u jien a: Ii saa! K ji nyiko u yaamanin ³⁹njmalii njanle jijuok, k u jen u baa buol, k u jiuu gbien u puotii nba k u daan puon. U din k bann juua Fab. L yuo na k b seen seen u Iisrael, Kltie Maluonj, ⁴⁰a binn kul Israel bon puoi si saa tiatl yefte bi puo, Gaalaad bonpuuk na poe daanjanna binn ku ni.

Chapter 12

¹Eflayi mm jab tikl lieb, k fil san tamobdiitupo, k yet sefte n: Bia paak ke a san k kɔn nan ammonn waas ɲan kk pakt k t baal k tan na po? T luon k t juo a ɲaak nan fin kul muu. ²Seefte jinm ma: T k mɔk gabatu boncian, min nan n niib, k jin ammon waas poi yuo nba k n yiinni, i k two k faatin bii niini. ³A monɲ la nan a k bal a tan sommin; n yiit n man fuol salke, k yeet tuok ammonn waas. K kaagbennu nyiann'b k tuul min. Bia paak e tien diina kiibia tuok k kɔn nan ni mii a i faan tab'bi? ⁴Seefte tikl Galaat jab Kul, k kɔn nan Eflayimm. Galaat jab paak Eflayimm k man Eflayimm tieb yee na: yin m tie nan taa tinn'ɔ e flayimm buol! Galaat fuo Eflayimm sinsuuk nie, k bia fuo Manaasee sinsuuk ni! ⁵Gallat san k ji guu Eflayimm suuldain bɔkl po. yuo nba Eflayimm nilɔ tin k yee na : ɲannt k man gal! Galaat niib boi'ɔ : A k tie Eflayimm nilɔ kaa? K u jii na : Aai. ⁶K b yet'ɔ biak: Hei mɔnnii, yeti schibooleet. K u yet'a sibooleet, k man u jii kan fit pak fannu. ɲanni tien K Galaat jab suol'ɔ, k kɔt'ɔ suuldain bɔkl po manɲ. L yuo na k Eflayimm jab kpakin taab ni tuuta piina nan ɲanle. ⁷Seefte tien balbuul'ɔ Islaael k sa jann binna ɲanlob; Galaat nilɔ seefte na kpo, k b piiu Galaat duo-yen ni ⁸u puol po, Ibtsan nba nyi Betlehen m na tien balbuulɔ Islaael tinnɲ ni. ⁹K u ji mɔk waas piinta, k kuan buolgannu bonpoi piinta, k biakpan buolgannu bonpoi piinta k tul u waas. K tien balbuulɔ binna ɲanlɔle. ¹⁰K ibtsan kpo, kb piiu Betlehenm. ¹¹U puol pogk Elonn nba nyi Sabuulonn na tien balbuulɔ Islaael. U tien balbuulɔ Islaael k saa jann binna piik; ¹²k Elonn nba nyi sabulonn na kpo, k b piiu Ajalonn, Sabulonn duo ni. ¹³U puol po, Abdonn, Illeel bik, wuu nbatie Pilatho niit na, tien balbuulɔ Islaael. ¹⁴K u ji mɔk waas piinna nan Yaabuonna piinta, k b jakt boni pimlɔle. U tien balbuulɔ Islaael k sa jann binna ɲanniin; ¹⁵K Abdonn, Illeel bik, wuu nba tie Pilathoniit, kpo, k b piiu Pilathon, Eflayimm duo ni, amalesiitnba juol paak.

Chapter 13

¹K Israel tieb bia njann tien linba k manj Kagbennu pal, k Kagbennu jiib tien b datai Filistin tieb nuu ni, k tan jannj bin piina. ²Ja sua n na din be Tsolea duo ni, k tie Dan njak ni nilua, ku sann yii Manoa. U njapuo din tie kanmatile, k k mal. ³K Kagbennu malaka dokit puo na paak, k yetua: Gotl, a tie kanmatile, k bia ka biki, a sa suol puol, k sa mal bonjak. ⁴Motana suot a monj k, da nyun daamunj nan daapalin, k bia daa dii jiet nba k njan. ⁵Kimn a sa suol puol k tan sa mal bonjak. A daa te k baalik do u yul paak, kiman bik na si tie yennu yce u naa puol niewa, k nje tan sa piin k fat Israel tieb Filistieb nuu ni. ⁶K puo na saan yet u solua, yennu nilua baal n buol, k naan nan yennu malaka na, ninnaunj na mok janmaa suolu. N k boii w be Siamba k u mun k wanin u sann. ⁷Njan u yete m: a tan sa suol puol, k tan sa maal bonjak, k motana a daa nyun daamunj nan daapalin, k bia daa di jiet nba k njan, kiman bik na si tie yennu nilua u na puol niewa momok nan u kunn daal. ⁸Manoa tien yenmiati k tul Kagbennu a: Ah! n Yomdanu, yennu nilua nba k a tumua na n njanm bal t buol; k wann tinm linba k t si tie k tien bik nba k b sa malua na. ⁹K yennu gbint Manoa mialu, k yennu malaka bia bal puo na buol. U din kal kpaab n na ninje, k Manoa u solua din k be u buol. ¹⁰U din tin k saan yian k saa waa l labamann u solua, k yet a: Gotl, jua nba daan baal nbuol dasial na bia dokit n paak. ¹¹Manoa fiil, k wei u njapuo, k saan jua na buol, k yetua a: fiina daan paak nan puo na a? k u jiina a: l tie min na. ¹²K Manoa yet a: motana, li tie k a momaan gbien, sennu lanni poe k t sa coln k tul bik na, k u sa tunn be? ¹³K Kagbennu malaka na jiin Manoa: puo na n suol u monj nan linba kul k n yetua na. ¹⁴U kan lenm linba tie tiluana bonn kul, u kan nyun daamunj nan daapalin, u bia kan dii jiet nba kul k njan; u sa coln senni nba kul k n pakua na. ¹⁵K Manoa yet Kagbennu malaka na a: cabin tinm k tin guala, k kpaii pejaakpaml k tula. /v 16 K Kagbennu malaka jiin Manoa a: li tie k a gualin, n kan di a jiet, njan li tie k a luon muu juonu malunj, a tien tul Kagbennu. Manoa din k ban nan l tie Kagbennu malaka e. ¹⁷K Manoa jii yeet Kagbennu malaka a: a sann na tie be k tin tan fiit dont a yuonba k a maan na tan baal gbienu? ¹⁸K Kagbennu malaka jiinua a: be te ki a boin n sann ni? L tie bakt naonjo sanne. ¹⁹K Manoa jii bu panj nan pini, k mann malunj k tul Kagbennu tanpiuk paak. U din tuun yal lituk tuonn yuonba k Manoa nan u njapuo goli na. ²⁰Muunyiuk na nba din nyi malunj binbintl na paak k do sanpaapo na, k Kagbennu malaka na din tokin duo malunj muunyiuk nba din nyi binbintl na paak do na. Ba tuun n na yuonba, k Manoa nan u njapuo ba fabin k jii b nuuni k kpo tinj ni. ²¹K Kagbennu malaka na ji ki ban dokit Manoa nan u njapuo. ²²L yuoe k Manoa ji din bann nan Kagbennu malaka e. K u yet u njapuo a: T saa kpoula, kima t la yennu wa. ²³K u njapuo jiina a: li tie k yennu bo luon k tin kpo, u bo kan gaal muujuonu, piini nba k t tulua nan t ni na, u bo kan te k tin la l kula, u bia bo kan te k tin gbat maan nba na buolu motana. ²⁴Puo na din mal bonjak, k pul u sann Samson. Bik na din kpatl, k Kagbennu yet yetjanm u paak. ²⁵K Kagbennu fonjanm jii din piin k tuun naanwa wa din be Masane, Dan na, k l be Tsolea nan Estaol sinsuuk ni.

Chapter 14

¹Samson din saan Timna k sa la Philitia buolu ni sapaamɔ ²waa din tunn k kun k dual ,u din yet u baa nan u naa a: n saan tTimna k tan la sapaamɔ na puob buol .Mɔtana n luon k yin jiiu k tulin k u tie n puo.³K u naa nan u baa boiɔ a: puob kaa a ninjam nan a baanba tinɲ na ? k a tan kuan puo nba k kontii? ɲaan k samson yetb a: yimm n jiiu k ten k n kuanɔ. ⁴U baa nan u naa din k ban nan l tie Yennu lomm e k b bik din la duduk mang k maan li din tie yuo nba Filist tidb din dia Isaël tieb nea. K Yennu din luon sanu nba k u sa kon nan Filistia tieb na.⁵K Somson din saan Timna ɲua nan u baa nan j naa baa din tan baal Timna k yanbɔl paanɲ fiil k baat u buol. ⁶K Yennu siek sik Somson paak k u la panɲ, k suol Yanbol na nan j nii, k pat patua nan u tie wobik e na. ɲaan u din k yet u baa nan u naa linba k u tun nna manɲ.⁷L puolpo k u saan pak nan sapaamɔna k luonɔ.⁸Dasial k Samson tab tunn a wun tan kuann u ɲaapuo. U tuunu ninɲ e k u tan bot muuk a wun got waa daan kpɪi yanbol nba na. Waa baal leɲ yuo nba k u la Saï k b luu siat yanbol kpienn na ni. k l yaal ɲaan litua. ⁹K u lial siat na nan u nii k ji somm k di. waa weii baal u naa nan u baa, k u jii siat na k tulib k b dii ɲaan kuu yetib nan u nyinn siat na yanbol kpienn gbanante ninɲ e. ¹⁰Baa din baal puo na ɲaak k samson din tan tien jaamm puo na ɲaak nan b dann kaal nba wann bianɲin ba na ¹¹Baa din lau ne k b te jab piinta bial be nanɔ.¹²K samson yetib a, ɲaant man ki min tan tianbuktkala . N yaa man puoni puoti , lii tie k i fit bukit poochiann jaam daanɲanlole na sunsuuk ni,n saa turi cincenɲana piinta,nan liata nba ɲan piinta. ¹³ɲaan i ki fit bukit ɲann yimme saa tulincincenɲana piinta nan liant nba ɲan piinta. K jab ne yet a: yetlit tianbuktkala manɲ k tin gbiinte.¹⁴ K Somson yet a: "sial nyii bondiirɔ ni ki tie dinu, k sial nyii paalua ni k man."K daanɲanta gal k b k fit tulo li bukti.Daanɲanna daal ki b yet Somson ɲaapuo a," a saan k kolin a sɔrɔ k wun wannit tianbuktkala na paak. N nna i ka t juua muu e,kpab nan a baa ɲaak. A yiint jaamm na ni a fin tan ɲmab tee?"¹⁶ K puo na saan u solɔ Samson buol nan mɔni. A tul n duo niib tianbuktkala ɲaan k wannin l paakii ? K somson yet a,"Gotlii, n wann a baa nan naa mɔnɲ k n lee ki n saa wonna li pa kii? ¹⁷K puona mɔ k tan saan tuu daa ɲanlole na. ɲaan daal nba pukin daanɲanlole ni na k Somson ji wanɔ tianbuktkalane paak k maan puo na nba waa daamiɔ bianɲin baa na. K puona mun saan wann Filistia tieb na tianbuktkala manɲ paak¹⁸K daanɲanlole daal na daajuok k duo na ni niib ji baal Samson buol k tan yetua:"Bee man k gal siati?Bee mɔk pang k gal yanbolii?" K Samson jiin a, Li-i boi ki tie kii yɔkin k ko nan n naajii ka ,i bo kan ban bann tianbuktkai na paak".¹⁹L taakpak ni k yennu siek sik u paak ktulua panɲ k u saan Askelonɲ ktan kpɪi jab piinta k jii b tanɲant na k tan baal tul bin nba bunt buntil na. Li puolpo k u tunn k kun nan wutuol bonciann linba tun ne paak. ²⁰k bjii samson puo na k tul u puokuan nansinyuak na.

Chapter 15

¹Yuo nba tan jann, nan yuoi jin jinjan yuo, Sammsonn ji saa a u sa la u naapuo, k dia bujapanj a u sa tulɔ. K yeta : N yan kua n nɔa pua diuo k ni. naan bonpok baa k sak u kua. ²N duukin k yeta, pasial a dan yet'ɔ e, l pak k jiu k tub a toki nanɔ. A ji got u waab nan ji k fan k cieɔ ? Jiimɔ u Set u yualɔ yial ni³Sammsonn yet'ba: mɔtanna nilɔji kan fit taalin, li tie k n ji tien filistin nba bonbil. ⁴Sammsonn yat San : k soal lunlona kobinta, k fin muulanbaabi; k ji tu tan lunlona banle jua, k fin muulanbaabu k ji tu tan lunlona banle jua, k fin muulanbaabu li jua nanle sunsuuki ni. ⁵K juo muulanbaabi na muu, naan jii luu lunlona na filistinnba yuoi kpant ni, nan di tina pak, nan linba da k jan, k la tu tinii nba k b yil Olifb nba na. ⁶Filistin nba ji yet a : nme daa tun n naa? K b jinna Sammsonn, u ba nyi Thimnien na, k man u dian juo dan jii u naapuo k tul u toknanɔ ku kuano. K filistin nba fil wuul wuul, k san k sa juo bonpok na nan u baa kul muu. ⁷Sammsonn yet'ba : l duuki n nae koo? N ji kii tie sonna, l tie man kon nanni e. ⁸U kon nanm boncian, k paakib cain, l tuon nan l puol, l pak k u cial k sik kua tanfiak nba kb yi etamm na ni. ⁹L pak Filistin nba fil soml pak, k bal k dual Suuda k saa tuu Lesi. ¹⁰K Suuda jab boiba: bia paak e k baal a i kon nan til? K b jii na: T baal a t suol Sammsonn e k lolɔ, k mun tienɔ nan wa tient bianj nba na. ¹¹L pak tienk Suuda jab tuusa nanta fil sik Etann tanfiak na ni, k pak nan Sammsonn: a k mi nan filistin nba mɔk panj t paakii? A tun be k tult naa? K u jiiina : N tunm na ba mun tuumin bianj nba nie. ¹²K b yet'ɔa : T sik a t lolae, k fit k kubna Filistin nba niini. Sammsonn jin k yet'ba: Polin man k tuln nan i kan kpi mi. ¹³K b jinnɔ a : Aii, t lon kt lolae k kubna b nii ni, naan t kan kpiani. k b ji lola nan nminpant nanle, k nui nana tanfiak na ni. ¹⁴Yuo nba k b bal nana Lesi na, K Filistin nba yikin wuuyik ni k ce u. l yuo kaagbenu siek sik u paak nmiit nba lol u nii na bolk nan Cabflanj gungunt nba tuu bolk bianj nba na, k nyi u ni paak k baba. ¹⁵U ji la k bonj nyan tankakin matl, u tantu u nuu k takl, k jil k kpi jab tuusl. ¹⁶K Sammsonn yen na: n jii bonj nyaan, nyan polin yenn, nyan polinmi nanle; n jii bonj nyann, k kpi jab tuusl. ¹⁷Yuo nba k u gben u man na, u jii u nuu k funlu nyann tankann manj. k b yi lenj Lamaat Lesi. ¹⁸Nyun nyuulu nba gba tua gaal, u yin kaagbenu k yenna: finne cab k a tuon tuonn'ɔ la yugotl nba na; l pak, mɔtanna n ji kpo nyun nyuuluu, nji ba punjuot na nunnii?¹⁹L yuo, Yennu t k tanpiuk nba be Lesi na bokt k nyun nyi. sammsonn nyuu, k panj tien ku diek bia jen l bianj, k u ju mɔk manfual l pak k b yi lenj Enn Hakoole jotɔnn, k l bia da be Lesi nan dinna. ²⁰Sammsonn tien balbuulɔ islaael, Filistin nba yuo k sa jann binna piinle.

Chapter 16

¹Samson din saa Gasa duo ni ,k saa la puo cinconn na k kua u njaak n k dual . ²k b yet Gasa duo ni niib :a samson baal duo na ninja .k Gasa niib na nba bann na samson be na, k b tikl k lint njaak nba k ,u be na ,k bia guul duo na tanmob nyiaotun munn njaan yien a:nan sanyio k na sie k t kpiu. ³k samson dual nan tansunnii ,k tansunniipo,k u fiil k saa suol duo na tanmokuakl gann nan l cataa njanlie k fikt na l kut laana.k buk k saa,nann k ,saa bil jua nba ,yiek nan Eblon nan yul paak.⁴L puol po k u luon puo nna k kua solek baak na ni k sann tie delila.⁵k filiib tieb bat nba baal u buol k yetua :a yabt k kolmua k bann wa nyii nan u panj na sian ,nan bannu nba k t saa fit suolua k tiennua ta luon .njaan k tin sua kul n tula liklii titl nan kobik,kobik.⁶k Delila yet samson a:n balmae want'n fa nyii nan a panj ciaonj na sian,nan ba sa tien na linba k a panj manj n gbenn.⁷k samson yetua a lii tie k b jii nmimaata njanlole, nba daa k kuol k loln ,n ji ki palii n sii tie nan jalieb nee .⁸k filiib tieb bat nba tul Dalila nmimataa njanlole nba daa k kuol ,k u lolua nanl nmiit.⁹k sua niib na ponj be u nja diok nie wa k guu ,k u yetua :a samson filiib tieb bat a paak na ! k u ciel nmiit na kul nan muu nba tuo di kpalcant na,k b k mi wa nyii nan l panj sian mi.¹⁰k nDelela yet a samson :gotl a kpanime,k k piak'n monii.Nbalmae ,motana want'n ba saa loa nan linba .¹¹k u yetua a:l tie k b lol'n nan nmiaant nba k b daa k mi lol sial ,n jii k paal ,n sii tie nan jalieb nae .¹²k Delela jii nmipaant k lolua njaan yet asamson filiib tieb bat a paak na.k sua niib na be u njaadiok nie wa,k guu.k u ciel nmiit nba lol u nii na nan gungunj e na.¹³k Delela yet samson :a lek kpannime nan motana,k k piak'n monni ,want'n baa saa lola nan linba .k u yetua a jiin cabl k pian'n yupianajanlole .

¹³k u yetua a :nlee k a saa fit yet a aluonnimi ! k maan a yank b n ni,gotltaa funuu munta kule na k a kpann'n k k wann'n a panj-ciaonj na nba nyii sianba .¹⁶k puo na nba waa boio dal kul ,na k u tan miat nan buboit .¹⁷k u ji luot u pal kul k tulua k yet a;baa malma balik k mi duo n yul paaki ,k maan yut na k mi kuoli.N din tie yennu nilua kdaaa be n naa puol ninj e wa.Lii tie k'n tan kuol'n yut na n panjna sa siete ,k'n ji sii tie nan jalieb nae.¹⁸k Delela ji la nan u luot u pal ,ktulua na ,k u tun k yiin filiib tieb bat nba na k yet 'ba na njalindomin man ,k maan u luot u pal kul k tul'ma .k set dia likli na b nii ni .¹⁹k to k u dual u taaa paak k guant ,nan wa yii juana k u kuol samson yuu piana njanlole na ,k piin u dinju ,nna k u panj na ji yat njaan nyikua .²⁰K u ji yet a:samson filii tieb baat a paak na,k u fil guan ni k yet a n yan sa pakib nan maa daan pakb nae .njaan k mi nan yennu panj na siet u buola.²¹k filiib tieb na suolua k put put u nibina ,k sik nanua Gasa ,k bia lolua nan jalit nba paal ,k te k u naan yenaonj dansaldiok ni. ²²Lyo na ,k u yut nba k b daan kuol kuol na piin gbatu wa.njaan nnee k filiib tieb bat nba taanlieb a bin mann malunj k tul tingbann Dagon nba tie b yennu na.k ba luon bin wann b palmann na k b yienna :t tingbanne jii t dataak samaon k tien t nii ni.²⁴Niib na nba lasamson yuo nba k b dont b yennu k yien na ,t tingbann nee jii t dataak samson k tien t nii ni ;wunba daa yiel t duo k kpaii niib bonciann na .²⁵Ba be palmann ni na k b yeeta bn baal nan samaon nibul na ni a wun jelin k tulb .k b nyinn samson dasalk ni k bal nanua ,k u tulin ,k b saa sennua diok na jaana sunsuuk ni.²⁶k samson yet bonjabik nba daalua na ,a u yable kaanua diok na sunsuuk ni jann penj k n fit dennua.²⁷jab nan puob bonciann din be njaak na ni ,k filiib tieb bat nba bia din be ,niib nba din be njaak na ni din saa niib tuta njanta wa, k golii samson jeluk na .²⁸k samson jii mial yennu;k yet a:kaagbennu yennu tient n po ,o yennu ,n mei a tul'nmin panj,yomkua , kn jiin filiib tieb n ninbina njanlie na putu pann .²⁹k samson suol diok na sunsuuk ni jaana njanlie na ganj nan ditu.³⁰k samson ,yet min nan filiib tieb e salakin kpo,njaan dinn nan paalu k diok na baa k nyak filiib tieb nan niib nba be lenj na kul .niib nba din lakin kpo nanua na, din yab k gal waa din kpaii niib nba u manfuol ni na.³¹k u ninjam nan u baa njaak tieb kul sik k tan jii u gbanant k kun nann k saa piiu ,solea,nan Estaol sunsuuk ni ,u baa nba din tie Israel tieb ,bal butua k jannj binapiinlie,k u sann tie Manoak na, kaaok ni.

Chapter 17

¹Jasua n aa din be ku sann yi Miika , ku kua kunkon duo nba be Eflaayiim yent ni na. ²ku pak u naa a , Liklii tusl nan kob nba k b daan jan ka daan pol mopol n tuba nine liikli manɲ be n buol, mina daan jii. Likli na be n nanu ni .K u Naa yet a : n bik , kangbennu yennu yet yetɲan a paak .³K Miika jiin likli tutl nan kob na k tul u naa , ku naa yet a, n jiit na nan n nuu k tien kangbennu yennu . N saa jii k ɲanm cicelik k tabin liktanpiena kul po ,ɲaan it jii k tula. ⁴ K Miika jii likline k tul u naa , ku naa jii liktanpienn na k tul maak daanua , ku kpiel daɔk cicel k l naan liktanpienanea na k pol kul po k jii kkua nann Miika ɲaankni .⁵Miika manɲ din mɔ yennu nɲaak , k din kua k maa maa pat k bia ɲanm mantua liat jabik , k kuan l ni k din te ku bija yennua tie mantua. ⁶Lyo mang kpanbal din k be islael tinɲ ni , daanua kul din tuun linba ɲan u po e.⁷N aasumua nna din be Betlhem, nba be suuda yial ni , k tie suda buolu ni nilua ; U din tie Lefii nilua e k din be duo manɲ ni ⁸ k din nyii Betlhem nba be suuda tinɲ nina k lin luon waa sa kal sian , u din tukin u sɔnnu k baal Eflahimm kunkonn paak ka ka nan Miika ɲaak ni.⁹K Miika yetua : a nyii le na ? kuu jiin n tie Lefii nilua e k nyii Betlhem suuda yial ni , k luon ma sa la sian kal k lii ɲan k tul'n¹⁰ K Miika yetua , biat kii be nanin , a sii tie nba k bia tie n mantua , n sa tula Liktanpiena piik bin kul ni tiat nba kul ka luonn , nan jiet nba kaa sii di .K Lefii jua na tuo k kua . ¹¹K Lefii Naasimua na sak k bial nan Miika , kuu gual naasimuana nan u bonjaii na yennua na¹²Miika din kaan Lefii Nasimua e u tie mantua k be u ɲaank ni ¹³ K Miika yet a: mɔtana n jii min nan kangbennu yennu satun linba ɲan k tulma, k maan n ji mɔk Lefii nulua ku tie mantua.

Chapter 18

¹L yuo , kpanbal daa kaa Islaael, Dan buolu din luon tinj e bin kua lenj k lii tie b yal. k l maan b din k mək tinj Islaael biitl ni.

³Nan baa din kpia Miika ŋaak na, k b bann Lefiit Naasinbik nna kunkɔl. k b nakn'ɔ k yet'ɔ a: ŋmee baal nan'a nna na? A lon bee yial na ninj i? A mək bee nnana? ⁴K u jii a: Miika yiin'n k tien'n paaug, n ji tuun k tien'ɔ. ⁵K b yet'ɔ a; Boin Yennu k laan taa saa na , t saa la nyannu waa? ⁶k maln-mannɔ na jiin niib na, i saa man palmaatl ni. Kaagbennu sii goli'i sonu manj ninj. ⁷K jab banmun manj siet k saan. k b baal Loyiis k la buolu manj k b guu b mɔnj fanu nan Siidon tieb na, k mək kunkɔnna k be suo nna nan pamann, baa sua din kaa duo manj ni k fit tien'm sial, B din fɔk nan Siidon tieb na, k bia k kpiin nan sua. ⁸K b tunn jen Sola na Stol b ninjanm buol. k b ninjanm boi'b mamani nba k b jenn nan'n'k b jiin'm a: T saan man k saa lek'b k maan t laa l duo waa. I daa tie fala danm nan yin sonm, k b saan k gaal duo manj. ¹⁰K yuo nba, i saa baal duo manj, i saa baal buolu na buol k b guu'b. Duo manj yab a k Yennu kuant'b i nuu ni. L duo ninj lin nba be tinj paak be lenj. ¹¹Dan buolu ni niib kobi ŋanluob nyii Sola nan stol k dia kunkɔnn gbiat. ¹²K b duo k caan b kanj kilyaf Yaolinm puolpo na nan dnna k b yi l yial na sann Dan kanj. ¹³K b baal Eflainm jual paak, k siik Miika ŋaak ¹⁴Jab banmu nba din k gaal Layiis na, gaal maan k yet b ninjanm : i mi nan nan manj ninj pata bona nan cecili be lenj, yin bann yaa tie bannu nba. ¹⁵K b baal k kuan lefit naasinbik na ŋaak ni, Miika ŋaak ni, k boi yua k lan , u be lee? ¹⁶Niib kobi ŋanluob nba tie Dan buolu na na, jii gbiat, k baal sie tanmob ninj. ¹⁷Jab banmu nba saan got duo manj na baal kua ŋaak manj ni, k jii cecil k nba k b tabn lik-pieni l paak na, nan patlia nan malnmannɔ liatjabik. k malinmannɔ nan kunkɔnna na kobi ŋanluob na baal sie duo na tanmob ninj. ¹⁸yuo nba k b kua Miika ŋaak k b jii cecili nan pat mannbona, k malnmannɔ boi'b a: i tuun bee na? ¹⁹K b yet'ɔ a: ŋinin jii nuu k pii a mob, ŋaan baat t buol kii tie saakua, nan malnmann'ɔ, l ŋan nan fii tie ŋan-yennj ni malinmannɔ, nna i kaa fii tie malinmannɔ, yaja buolu kul ŋaak kul, kul nan buolu kul Islaael duo ni. ²⁰L yuo na k malnmannɔ na palmanj k u jii k u malnmannu bon k wie'b. ²¹K b ŋmat k tuni k kun, k lii waat nan bonkobt nan b jika. ²³k yiin Dan waat k b ŋmat k boi Miika a: a tie ŋmee, l want bee niib na? ²⁴k u jiin a: maa dann tien Yennu nba , i ji be nan malnmanna k siet nan b kul. n jii lann e ? Nnlee k u boin a bee baaal i? ²⁵Dan Waat yet'ɔ a: daa te k t gbia a kunkɔl nialu t buol, k niib na wutuol saa do a paak, k bin lek'a fin nan a buolu . ²⁶Dan buolu tukn b sonu k saa Miika got sua b paal'ɔ, k u ŋmat tunn ŋaak ni. ²⁷Dan waat nba jii bona nba k Miika ŋanm nan u malnmannɔ na k b saan lek Laayis, buolu nba k luon kunkɔnn na, k b kpil'bnan juki k bia juo duo manj muu. ²⁸Sua din kan fit fat'b k maan b din fɔk nan Siidon, u niib din k mək kpiil nan sua. Duo manj din sian nba k yi Bel Reob na e, k Dan waat ŋanm duo manj k kua lenj. ²⁹K b lebt l duo sann k yi Dan. Baa lebt l duo snn Dan na, b yaaja din mal Eslael e. ŋann Dan duo na b din tuu yi Layiis e. ³⁰K b fukn ceceli nan pata, Sonatan nan Guelsonm, Maanaase nan u waat ji tie Daaniit nba l duo ninj malnmanna. K tan tuu yuo nba k b datai suol'b k b tie b daaba. ³¹B din dia ceceli nba Miika kpiel na yuo kul, k Yennu ŋaak daa be Siilo na.

Chapter 19

¹L yuo na k kpanbal din kaa Israel; Lefit, jasua din kua yent na ninj k kpia Efaaim, jua, k din mək yuak, k u tie Bethlem suuda yent ni. ²Puo nan din kua cuncunm ni, k u nyik sɔɔ ɲaan cial k kun u baa ɲaak Betlenm juuda yent ni, k be ɲmali ɲanna. ³K u sɔɔ fiil k tɔki u taa. K fit wun pak nan'ɔ k u pal n duan, wun ɲmat kun nan'ɔ, u din jii u tuontunnɔ nan boni banle k saa kua dianm ɲaak, k sapaanbik baa nba la'u yuo nba k u gaal'ɔ nan palmann. ⁴K u dianjua boupuok baa gual'ɔ u ɲaak ni, k u dual nyiatunmuna ɲanta k u dii k nyuu. ⁵Daananna daal k b fiil sanɲopob ni, a bin kun k puobik nan baa yet udianm, gat jiet waami na k dii. K a pal n maak jin kun. ⁶B jab banle bial dii k nyuu. K bonpuok baa yet puo jua biat k dual k pukn yuo. ⁷Puo jua fiil a wun kun k u dianjua bia gual'ɔ k u tat dual. ⁸Daa ɲanɲmu daal sanyapob ni k u fiil a wun kun k bonpuok baa yet'ɔ ɲant yennu n maak a. K i banle n di waa, k yennu n maak a. ⁹K puojua na ɲaapuo nan u tuontunnɔ fiil, a bin kun, k boupuok baa yet gotl man nyiaɔk bɔnn a k yuo gaa a, duat man k nian a pal, k wun fiil kun sanyiaɔk ni, k fit baal a ɲaak. ¹⁰K jua na ji k luo wun bial dual i, k ɲua nan ɲaapuo nan u tuontunnɔ nan boni banle, ji fiil tuok Jibus (ɲann e tie Selusaalenm). ¹¹Yuo nba k b pel Jibus, k yennu saa baak k nyiaɔk piint bɔnnu u tuontunnɔ yet u canbaa: ɲaant tin saan Jebusiannba duoni k dual nyiaɔk na. ¹²U canbaa jii'ɔ t kan kua buolu saannu duo ni tii saa Guibea. ¹³K u bia ɲanm k yet utuontunnɔ. Ii waa na, yabt k tin baal Guibea kuo Lama, k dual digbana manj yenn ni. ¹⁴K b sonm gal Selusaalenm k saa pel Guibea Bensamin buolu yent ni k yennu baa waa. ¹⁵K b Kua duo manj a bin dual, k saa kua duo sinsuuk ni. K sua k gaal'b saaunɲ. ¹⁶Laa bɔnn yuonba k jakpel nna nyii kpaab ni k kun u din nyii Eflaim jua tinɲ ni e k kua Guibea duo ni. B din tie Besamin buolu e. ¹⁷K jakpel nan gokt bann nan sunsomtua e kal duo sinsuuk ni. K u boi a: A nyii lee, k saa lia a? ¹⁸K lefi nilɔ nan jiin t nyii Betlenm e, Suda yent ni, Eflaim, lenj tie n duo. Sua k gaal't saaɔnnj u ɲaak ni. ¹⁹T mək kaka nan muat k saa tul t bonii, k tinm nan t daabl mək jiet nan tiluana daan k dia k nyu. Min nan ɲaapuo nan daabl t jik k luo sial i. ²⁰K jakpel jiin palmaasl b e i paak, n saa gaal'i k guot'i fanu, k i kan dual duo sinsuuk ni. ²¹K u jii'b kun nan'm u ɲaak ni, k saa tul bonii jiet, k tul'b nyun k b jii wul k bia dii jiet. ²²Baa yaa bin foi yuo nba k nitont, nyii duo na ni, k baal ɲaak nan ni, k faa yanɲl gann k yien nikpel na nyiint jua nba be a ɲaak na ni, k tin dua nan'ɔ. ²³K ɲaak daanɔ nyiin k yet'b, aai n ninjanm n baln'mi a, jua manj tie n ɲaak saamɔ i e, i daa tuun l fei. ²⁴Gotl man n mək sapaamunn nan jua na yuak na. N saa nyinn'b k tul'i k yii dua nan'm, yaa luo biannj nba. ɲaan jua na ɲanin, daa tuun l fei tuona. ²⁵K niib na k luon bin gbint'ɔ, k jua na jiin u yuak k nyinn k tul'b, k b dua nan'ɔ, baa luon biannj nba nyia tunmun k l tan yent. ²⁶L sanyafaal k puo na nyii k ɲmat u sɔɔ nba be ɲaak nba ni, a b tunkn sɔnu, k luot yanɲl gann k baa k dua lenj k tan yent. ²⁷Laa yent sanyiaɔk ni k u sɔɔ fiil a wun tukn u sɔnu k luot ɲaak gann k la puo nba tie u yuak na, k u baa dua tanmɔb ni, k nii tant. ²⁸K jua na yet puo na, fiit k tin saan, k puo na k jiin sial i. K u sɔɔ jii'u k paan'ɔ bonj paak, k b kun b ɲaak ni. ²⁹Jua na nba baat u ɲaak ni k jii jukbik k pot pot u ɲaapuo, bula bula k saa janj piik nan ɲanle, k jii k tol Israel buolu piik nan ɲanle na kul. ³⁰Niib na kul nba la nna, k b yet a: t daa k mi gbat lin nba na buolu laa nyii Israel tieb nba nyii Ejebt nan dinna nba na. T saa dukn nlee k jiin lin nba na po, t saa pak lieb bee k jik i?

Chapter 20

¹Israel waas din nyii, Laa jii dan k saa tuu Belceba nan Galaad duo ni, k toan lieb k wuol moyenn Kaagbennu nunŋ ni Mitsapaa duo ni. ²Israel tieb Saakab nan israel naakuut kul din be ynnu buolu taan manŋ ni ib din tie kɔnkɔnna tuta kobi ɲanna. ³ɲaan k bensa min yaabuona na gbat nan Israel waas duo Mitispa. Israel waas bo maat; yanbɔntuonbuolu na nyi le? ⁴ɲanne k levit jua, Puo. nba k b bo kpɪiu ne sɔlɔ gaal maan k yeta: na daan baal nan n ɲaabuobike bensamin duo guiba, nyɔk a man dual. ⁵K guiba duo n tieb fiil n paak, k nyɔk munn, k b kaan lint ɲaak nba k bo be. b daan luon bin kpinme, k mabin n ɲaabuo k dual nanɔ, k u kpo. ⁶n jii n ɲaaPuobik gbanant, k pot bula-bula, k tol Israel waas nba be siannba kul; k maan b tun yanbɔn tuonbiuk, k bɔkt Israel ⁷I taan i kul e ne, Israel waas; lan i lieb man k suol suolu. ⁸K b buolu kul fiil nan moyenn, k yeta: t ninŋ na sua kan kua u lanbonŋ ni, sua bia kan ɲmat kun u ɲaapo. ⁹mɔtaana taa saa tun linba e na guilba tinŋ ni: t jiinm ba tun Linba na liele. ¹⁰Israel naakuuk kul ni t saa nyinn jab Piik kobk paak, kobk tutl paak; tutl tuta piik paak, bun kpaan bon dikal k tul niib, bii jen yoo nba tin tun ben saa min duo guibaa nan waa tun nnataan Paatuk tuonnna Israel tieb na. ¹¹ɲanne k Israel teeb kul taan k suol mo yenn nan bin kon nan l duo. ¹²Israel naakuut jitun niib bensamin buolu kul ninŋ a bin maat : yanbɔntuon buol be tun i buol na? ¹³Wannt mɔtane wabiati nba be guibea ne, k tin kpib, k fit nyinn yubɔnm Israel wass sun suuk ni. ɲaan ¹⁴bensamin yaabuona ne din k Luon bin g biint b ninjanm Israel waasi. bensamin uabuona nyii b dogbana ni ktaan leeb guibea, a bin kɔn nan Israel waas. ¹⁵l daal b kan bensamin yaabuona nba nyii b doi ni k baal na, kb tie jab tutaa Piile nan ɲanluob, k ban kɔnn, k guibea kunkɔnbiati Piinlele nbak gannb na daa k Pukin. ¹⁶l nibul kul ni din mɔk kunkɔnbiati kobi ɲanlele, k b kul tie gan mi; bi yaa kul bo saa fit jii tann k pɔbin naaluobl ni, ɲaan luul yuukobuk k kan nɔɔ. ¹⁷k b maun bia kan Israel jab, kk pukin bensamin yaabuona, k la k b tie kin kɔn na tuta kobi ɲanna, k fit kunkɔn buolu kul. ¹⁸K Israel waas fiil k duo Betael, k boi yennu a : naakulɔny ni niibe saa do sinsinn k faa tɔb nan ben samin yaabuonaa? k kaagbennu jiin: suuda naakuuk ni niibe saa do sinsinn. ¹⁹Sinjafaal, k israel waas paan sanjok k baal set guibea kpinn. ²⁰Israel kunkɔnkɔnna ji bo naki e a bin kɔn nan bensamin yab na, k b ji set kuon kuon k ji guub guibea. ²¹K bensamin yaabuona bo nyii guibea k duan Israel jab tutaa Piinle l daal. ²²Israel jab bo ɲanm Paan Pala, k bia bɔkt kuonnkuonn k set sian nba k bi daan set cincinn daal na. ²³k Israel waas ji duo kaagbennu tuann k bui kaa kaa nan daajuok ib din boyi kaa. gbennu a i n bia saa saan kɔn nan n ninja binsamin waasi? k kaagbennu jiina : Ii do man. ²⁴fukl nunle daal k Israel waas som k naki bensamin yaabuona. ²⁵l daal manŋ, k bensamin yaabuona nyii guebea kceɓ k duan Israel waas ni, kunkɔnna tutaa Piik nan ɲannin. ²⁶Israel waas kul nan l nibul kul din duo k baal betael; bji bo bekaagbennu tuanne k buii, k lol moii kaakaa nan daajuok, k bia tien muujuonu, nan nuPuok tulu malunŋ k tul kaagbennu. ²⁷Israel waas bia bo ɲanm k boi kaagbennu, Siannba k yennu molel lakl bo be ne na, ²⁸Kl bo tie fiine, Elesial bija, Aalon yaabuonn e bo sie l yuo yennu buol, kb maat i n bia saan kɔn nan n ninja, bensamin yaabuona na a mii, in suol n mɔnni? Kaagbennu jiin: Ii do man, k maan ɲonn n saa jiib k kubin ii nui ni. ²⁹ɲanne k Israel bɔl k laa kɔn kɔnna k lint guibea. ³⁰daa ɲantaa daal k Israel waas din duo a bin pikin bensamin yaabuo na, ba nakin guiboa k b set kuonn kuonn nan baa tu tie na ³¹k bensamin yaabuona ji bo nyii k saa tuokb, ɲan yaan duo na. b bo cil k kpi Israel teeb nan laa tuu tie nae, betael nan guibea sɔnni Paak, b bo kpɪi Israel jab Piinta ³²bensamin yaabuona ji bo yiena : t yaan Paakbe na! ɲaan k Israel waas ne yienai ɲaant k t cial man, k bin belt k nyi doi ne ni sɔni Paak. ³³Israel kɔnkɔnna kul ji be siet b set bua, k bo saan set Baal taa mal ; k Israel kɔnkɔnna kul ji be siet b set bua, k bo saan set Baal taa mal ; k Israel kɔnkɔnna nba bo laa ne ji laat k saan maale guibea. ³⁴Sab tutaa Piik mba k b lukt Israel ni na ji bo pel guibea. k kɔnkɔnn mɔnn, ɲaan bensa min yaa buona bo k tamii nan tu on biiuk nba k b saa tun. ³⁵Kaagbennu bote k Israel waas na paak bensamin yaabuona na, k l daal Israel waas na bo kpi bensamin yaa buona ni. Kɔnkɔnna tuta Piinle nan ɲannmu, nan niib kobk. ³⁶bensamin yaabuon din goli nan b Paak Israel jab nae, yuo nba k b din fulin k nyikt bensamin yial k duu baa din laa bin nba k guun guibea na paak. ³⁷K niib nba din laa ne ji laat k kua guibea yiama, k yent duo kul, k kpɪi duo kul nan juk banjayi. ³⁸Israel jab din nak, nan bin nba din laa nae din saa don inunyubonŋ duo na ni. ³⁹Israel jab din ɲmat funfula kɔnnui k bensamin yaabuona din taan kpɪib nan jab piintaa, k ji din yieen a : t Paa kb nan sinsinn nae na. ⁴⁰l yuo k munyubonŋ din cil do duo na ni. k bensamin yaabuona got b Puolpo; k la muu duo kul po, kl do san pa gbonŋ po. ⁴¹K Israel jab na tunn b Paak; k bensamin yaabuona yan ɲmat, k maan ba nyuan bonbiil nba ji batb na paak. ⁴²b din tul Israel kɔnkɔnna kpin kpaale, k dial tɔkin tinkuonŋ sɔnu. ɲaan kb datayi na woyi b taaliat ni, kpi sɔnu na Paak, binba nui doyi ni na. ⁴³b din paak binsamin tieb, k wei k dinm k saa nyann'b yuo nba kb yaa bin foyi, guibea tuann k be yendo po. ⁴⁴kɔn kɔnna nba paal, busaa piik na ɲannii din kpo bensamin waas ni. ⁴⁵binba din tul puol a bin cial k tɔkin tinkuonŋ po, k kua Ri mɔn jaul na, Israel kɔnkɔnna din kpɪi tuta ɲanmu sɔnu ni; ɲaan bia weib mɔmɔk nan guideom, k bia kpɪi tuta ɲanle. ⁴⁶bensamin yaabuona nba din kpo l daal din tie kɔnkɔnna nba Paal, tuta Piinle nan tuta ɲanmu. ⁴⁷Kɔnkɔnna kobiɲanluob nba tul puol, k din cial tɔkin tinkuonŋ

po, k saa kua rimon jual ni na, din kua lenj k janj nmaali nanna. ⁴⁸Israel konkonna din jen bensamin yaabuona buol k kpiib nan juk, la jii jab nba be duo ni nan l bonkobt, nan linba kul k b din la. b bia din juo digbana nba be kul muu.

Chapter 21

¹Islaël jab nba taan lieb Mispa yuo nba k b pol mab k yet a : T sua kan jii u bonpuok k tul Bejami nilo k wun kuani. ²k niib na baal Betel k saan kal yennu tuann k mab k yikn, kininsiit bonciann nyi ³k yien a, yennu nba tie tinm Israel tieb yonmdaano, bie tien k linbana tumi? Bie tien k buolyenn kaa Israel tieb sunsuuk ni ninna nba na? ⁴K l yent sanyio k ni, k niib na maa malun binbitl lenn, k jii mujuonu piini nan weinanlieb piini k tul yennu, ⁵Iislael naakulanj poe k cet kaagbenn, njaan sua t daan pol nain wunba k cet kaagbennu mispa l tie bin kpiu. ⁶k ninbaauk ji suol Israel tieb, b ninjanm Benjamin buolu paak, k b yet a dinna, buol yenn kaa Israel tieb sunsuuk ni. ⁷T saa tien nle k lon puob k tul t ninjanm Benjamin buolu nba bial na? T ponj pol k kat k tul kaagbennu nan t kan tul'b t bonpoi k bin kuani. ⁸k be yet a : Naakulanne tie Israel tieb njaan Cet kaagbennu buol Mispa na? K b got k. la nan Jabes Naa kuuk nba be Galaad na k pukn b po. ⁹K b kan niib na, k yiin b sana k saa k gbat k sua tuon Jales Naakuuk ni. ¹⁰K b kul taan k tun jab nba tie paldanm, tusaa piik nan njanle, k bet'b a, ii saa man k kpi wunba kul be Jabes duo ni, Galaat yent ni, k kpi l puob nan waas. ¹¹Gotl yaa saa tien linba: I kpi jab kul nan puob nba kul ban dua nan jab. ¹²k b saan Jabes k la puob nba tie puomuna kk ban dua nan jua, kb tie kobii njanna k jiiib k baal nanm b kaany nba be siilo kanaan tinj ni na. ¹³K Israel niib na kul tun tuomi, kb saan Benjamin jab nba be Rimmon tanpiiu buol na nan kunkomann, k yet'l nan konn ji kaa b sunsuuk ni ¹⁴L yuo na k Benjamin jab na jen Israel tieb buol, k b jii puonuna nba k b daan nyik'b, k nyii nanm Jabes duo ni, Galaad yent ni na, k tul'b, k b kuan, njaan puob din k janj jab nba tie bianjnba. ¹⁵Ninbaauk din suol Israel tieb na, Benjamin buol paak, kmaan kaagbennu din te k buolyenn kaa b sunsuuk ni, ¹⁶k niib na saakab na yet a : Benjamin puob nba kpo k gbenn na t saa tien nle k la puob k tul jab nba bial na? ¹⁷k b yet a : Sie k siab tenn Benjamin buolu ni. njanne kan te k naakusiaok n tan buont Iislael tieb ni. ¹⁸T mun bia kan fit jii t bon poi k tul'b k bin kuani, kmaan tinm Iislael tieb pol kat nan biak be daano nba jii u bon puok k tul Benjamin nulo k u kuan paak. ¹⁹k b yet a : Gotlii, binn kul, kaagbennu joanm nba k b sil na baate daa na ni, sil be Betel niigan poe; k be sonu nba nyi Betel k saa dichem yondo po na; k bia be Lebona niidiitu po na. ²⁰K b tul yiikuo Benjamin jab a : saant man k bol daan tilontii kpaant ni ²¹kii guu. Yuo nba k silo sapaanm tan saa nyi a bin waa waak jaam na ni, yin laat kpaant na ni, k sua kul n suol sapaanmua k mabo, k cial saanuua yinn Benjamin tieb yent ni. ²²k lii tie k b baanba, kuo b ninjanm baal k boi, t saa be'b a: Dimin suklu k te bin kuanm, k maan tob nba faat na t k la puob k tul'bi, k i mun bia k mok biit, k maan i jii i bonpoi k tulb k biil i mopol na. ²³Benjamin jab nba din tume na; silo sapaam nba waa waak yuo nba, k sua kul suol sapaamo k dial nan'o, k njmat kun b dantinj ni, k saa maa b doi k kal l ni. ²⁴L yuo manje k Iislael jab kul fiil lenn, k sua kul kun ubuolu tinj ni, m nan u baa njaniib nba be sian, nan u faal nba be siaminba. ²⁵Bat sua din kaa iislael tinj ni l yuo manji, k sua kul tuun waa luon bianj nba.

Ruth

Chapter 1

¹Buut dam yuo; kon din baa doninj. Bethlem suda doninj jua ku din siet nan u njapuo nan bondjabit banle k saan kal Muab nba duoni. ²Jua manj san din tie Emelek, u puo mun Naomi, u bodjabit sana din tie Machlon nan Kiljon; k din tie Bethlem suda doni Efesien nba. Ba din baal Moab doni, b din kalee. ³Naomi solb Emelek din kpoe ku biel nan u bondjabit banle. ⁴K din kuan Muab waat, yenua k b yiu Olpa k yii lua Rut, k b din kua lenn nan bina pikne, ⁵K Machlon nan kilijon kul din kpo k Naomi ji bial k kimok jua nan waat. ⁶K u ji fiil, njua nan u sipoi k siet Moab duoninj, k maan u din bgat nan kangbenu din sikinj somil u nib paak k tulb jiet. ⁷U din siet waa be sian ne njua nan u sipoi banle k paan sanu k tunni Suda duoninj. ⁸Naomi yet u sipoi banle manj: " I saa man, sua kul i tunni u naa njak! Kangbenu n tun bonjann k tuli nan yaa mun din tun k tul min nan binba pko. ⁹Kangbenu n te suakul nlaa binbenn njany jab nba kii saa laa ne n njanmi!" K muat b tankpina po. K b jak moni k mo. ¹⁰K ma tua a: "N yet, tim nan fin sa saan a duo ne ni!" ¹¹K Naomi maat a: "I tunni man i njei ni n waat! Be te ki saa tok nanin mii? n bia djinnj tie wun nba sa fit k mal bondjabit nba tan sii tie i solbe e? ¹²I tunni man i doii ni, i saa man! n kpeta nan ma tunn k kun jua; lii tie k maat nan; n mok dindann nan, la jua gniok ne k lek mal bonjabit i, ¹³Ii saa sak gulib kaka k tan kunm aa? N k tama nan l saa tien, k maan yennu e tien n na." ¹⁴njaan k u sipoi lek yet bin tunn njanne k Olpa tan cab u sipuok Naomi k siet njan k Rut lek bial nan u sipuok Naomi. ¹⁵K Naomi yet'o a: gotl a nj anto kaa saa nae? Ii wau k yin saan ii baa njak. ¹⁶K Rut din jiin, k maat a daa mabin a n siet k nyika! Fa sa sasan n saa saan leng mun fa sa kua sian n sa kua leng mun; a bueolu sii tie n buolu e. K a yomdanua sii tie n yomdanua.

¹⁷Faa saa kpo sian n mun saa kpo lenye, baa saa piia sian b mun saa piin leje. K yennu dat n tubl lii tie k siet nyika. Kuumi ka paat min nan fin. ¹⁸I waa la nan Rut k luon wun siet k nyiko na, k Naomi j nyiik maan. ¹⁹ḡaon k b ji tok saab banle kaka man Betlemm. Baa tan baal lej yuo nba k b duo ninḡ niib j boii a: I tie Naomi ḡanme'e? ²⁰K u jiin a: i jii daa yin Naomi: ii ji kii yin mala k maa yennu te k pal biila. ²¹N din siet k saan kpaan, k yennu tan te k jin niipiae. Bia pake k ii sii yin Naomi? ḡaan k yomdanua lek n nunyaa? ²²I ḡuoe k Naomi nan u siipuok Rut Moab bik na ji kpen kal Moab paanuni. Baa baal Betlemm l bo tie kpafull cincilike.

Chapter 2

¹Naomi den mok u salo danɔɔ. U den mɔk yiiko k bia mɔɔk. U den tie Elimelec bola kbden yiu Boaz. ²Moabite Ruth maat Naomi. "ɲik ming K Saa K toakl Piataamba Kb ɲaa Kpab ninɲ, I polpo, ntansala wumba saatiiniɲ ninbɔɔk." Ku jiinɔ: "i Saa ɲbipo." ³K Ruth Saan K tokl piata kpabnig, b mba jaa polpo. tinɲ mang dentie Boaz yale, Elemelec bola. ⁴ɲaa Boaz den gnii Bethelam kumat b mba jaan: "Kangbenu ibe naani!" K b djiinɔ: "Kangenu yat yetɲam a pald." ⁵K Boaz mat utontunɔ nba goli b nba jaa ne pak: "gme yie popaɲne?" ⁶K tontuonɔ nba goli b nba jaa pak djiinɔ: "U tie Moabite Popaɲ nba tok nan Naomi K b gnii Moab doniɲ." ⁷K l pomat: "Cabminɲ man K mi leii ki toki piata nba biat muotniɲ, b nba djaa polpo, wa bal sangniokun nan mɔtane u siee u k foiɲ nan wami-naa ɲakninɲ." ⁸Boaz mat Ruth: "Sokt, n bipo, a da saa toki piata kpalie b niɲ; a daa foktl nan ne, fiin nan tantuna ibe. ⁹i goli siamba k b djaa kpabuniɲne ki waa b polpo. ɲ patinɲ n tontuonaa nan b da sita. ɲunɲu lu i moka fisa, ɲunbuk bol k ɲuo ɲumba k tontuna luu." ¹⁰L yoo k po mang baa k gbaa k tibinɲ tinɲ. K pol k set k mat: "a tieninɲ le, k tininɲ ninbauk k tiat npo minɲ samua ne?" ¹¹Boaz djiinɔ: "b matinɲ l ba kul ka tie k tul a spok a salo kum polpo, nan bianu ba kasiet k ɲiik a baa nan a naa, nanbimba mala digban ba. k saa k tan be nan bolu nba k dentuk banm." ¹²Kangbenu n djiina fatielba. K a puok kul n ɲii Kangbenu bol, Israel yomdanɔ, fa tak umba bol k balɲne u gua!" ¹³"Umat, oh! nlaa sukl a numniɲ, nyom daa. K l ma a kolminɲ k bie mat a tontunɔ polpak maa ɲaa k nktie nan a tuotuna niɲ yenɔ ne." ¹⁴djiat didi yoo, Boaz mat Ruth: "nakt, inɲma kpanu, sukinɲ a kpanu vineglet ninɲ." K u kal k pian djaatieb. K b tulɔ bim sinɲi K u ɲman k dang u mung k bekl lba biel." ¹⁵K u dji fiil k toki piata. Boaz cab u tuotuna: "k u muni toki piata mukniɲ bdaa teu sial bombil." ¹⁶I sa fit kitentua piata muukiniɲ u toki ɲaa yinda djalkua." ¹⁷U dentokl piata kpabun kaka nan dadjɔk, ku bie bol limba ku bo djaan ne ku den laa "orge" man nan lita piile nan ɲanle ne. ¹⁸Ku den djii k kunnan doni ku sipok den laa wa dentokl limba. Ku den ɲiin u djet timba den ten k tulɔa." ¹⁹K u sipok matua: "a tokl pita leedinne? a tuon lee? yet ɲam i be wumba tiata pone!" K Ruat den wan u sipok waa den tuon wumba bol: "djoa mba bol k tuon denne u sane tie Boaz," waa maat tine. ²⁰Naomi maat u sipok: "Kangbenu nk yat yetɲam u pak ɲua mba dia fatib nan kpiem kul ɲant! K Naomi bia maat nan ldanɔ kpia nan time. U tie bimba mɔɔk yiko nan b faat tim niɲ yenuee." ²¹Moabite Ruth den mat: "U bie matinɲ: I be nan ɲtuntuna kaka nan ba tasa ɲben djamu manɲ." ²²Naomi mat u sipok Ruth: "l ɲan nan fiitoki nan u tuontunae, nbipo, k b daa Cia kpafuaninɲ." ²³Ruth den bial nan Boaz tuntuna k toki piata kaka nan ba taan djaa "ble nan orge" kgben. U den kua nan u sipokee.

Chapter 3

¹Naomi, usipok, din mat Rut, n bipo n bua k mi n njanm a binbenu k teo k njanm i be a yannin ni. ²Alaa Boas nba ka tun nan u tuon tunna neti. njaak ne nuae. Dinne nyieɔg nee ku sa lenn u dii. ³njanm k wul, k sual kpank tia a tienjant k saav u jatkin. Ama daa nja win laa k daa k dii knyu. ⁴U tan njiilon naum dual you nba, kagot wa so dual sia nba k tan saankyikt u taapo k dual nja monj sa njan'a fa sa tien linba. ⁵K Rut jiin'oan sa tien la matin linbakul. ⁶njanne K Rut fiil k sa Boas jalkn l nyioɔk tien u salua naa n maat'o linbo kul. ⁷Boas bo dii k nyuu ku pal manj ku san k dual k kpien ditinn. Wa guan younba k Rut lonm lonmi k san k da kt u taapo k mu dual. ⁸Boas din tan jie k nyuant tansuuni e. K yogt yul k sua k pue duo u taapo. ⁹njanne, ku boyoa ku tie nje? k l puo jiinoa: mine a tuontunn Rut e, faatn k l maa a tie n solo nba ji k be ne ninja e. ¹⁰K Boas maat'oa "Nbik yommdaann n yat u yetjanmapak. Nan faa njanm ktien linba nee a njanm k njan colin nba ka mɔk a saolo njaak po naasenmɔkta be k naasentali be, a yen k njan b sinsiik ninj sua. ¹¹Ji daa jie baa sial k l maa doone nua kul ban ka tie puomonua. A bai l'nba kul, n sa tura. ¹²Mɔni, n mɔk nuu a pak k l boi k min faal'a. Ama sua be njaak n k mɔk nuu a pak k cie'n. ¹³i jua nek liu fanna. Wonn sanyiakin, u won ni tuo k sa faol'a nii, l njan. U wonni yiet mɔ ni, yonmdaan nba fo pak, n pol k tura kn sa kuan'a. A yen daa duan k lin fanna." ¹⁴njanne k Rut njanm dual Boas taabol k tan tuot k fiil k l daa bɔn, k dakin Bowas bo k buo k nua n bann k Rut dual u buol jalk'n. ¹⁵Boas bo te k Rut tant u cincenn ku bikn dii tati njanluob k tulo'a, k fiil k kun. ¹⁶Rut kun ku Saluanaa boinaa. "N bik, Boas gaal'a nle i?" K Rut dukn'o Boas nba tien'e linba kul. ¹⁷Rut bo maat'a k nne: "U yet k l k dakt nan min kpent a buol kigant, 'k bikin dii tati njanluob k tulin.'" ¹⁸K Naaomi maat'o: "N bik tien suoo, a sa la la tan sa juot bianunba. Boas i ki njanm l maan dinne mɔno u yam kan dual."

Chapter 4

¹Boas bosann daa dimɔb buol, sinnba k b botu kaal k bu buut nee k kal. l suca k jua nba ku daa maat Rut nan nua'e njanm k mɔk nuu u pak ne gall. njanne ku yiin'o: " tintɔuk tɔkn naa. k l jua pann k kal u buol. ²K Boas yiin doon nikpela piik kb taan k ka ba taan kal you nba. ³ku maat u nba bo sadi Elimeliak faal: "A yen ban nan Naaomi nyii Moab k kpen'a U lon wun Kuat tninja Elimeliak kpaab. ⁴njanne kn yet a n tiata ka gaal l kpaab doon nikpela nan binba be ne buol kul nunɔn. Ai sa di l faal ka di. Fi kan di mun fau ma n k dakin li gal aniny min nji tua. K l jua maat "N sa dil faal." ⁵K Boas maat: "Fi gall k paab Nawomi nuu n daa nba. Fan k pab k wot nan u bija pekuak Rut, Moab doon bik. njanne, u solua nba kpe sann kan ⁶K l jua jiinoa: "Litie nne njanin, n kan fit. L tan sa fit k kaan'n. Di l faal n yiel n k l moa min kan fit." ⁷Sianyou Isael l doun, nulus i dii faal u luayialn n anika k kpent sial nan u lua, b sinsikin yenobotu pit u taacaak k teuluo. Bbo tie nneeik nɔnt kb cet maan. ⁸njanne te k jua nba bo sa di Elimeliak faal ne bo maat Boas k wan di l faal u yial n k ji put u taacaak k te'u. ⁹K Boas maat dou'n nikpela nan binba bo belbuol na kul: "Dinne, i kul tieg Sietai nba K n gaal Naaomi nuu n Elimeliak nan u bit Kiliyonn nan Malonu faal Kiil. ¹⁰K bia gaal Molonn pekuat Rut, Moab doun bik njanne faal kan nyi njaak ni. U Sa la tenn n k b si tun k taan u sanɔ Isael buolu n nan duo n tieb tiutaant buol." ¹¹K duon nikpela nan niib nba kul bobel buol nee mɔn jiin: "Nn, tie siala-nba k youmdaan n yet u yetjanm puo nba kua a njaak n ni paak, k wutis nan Rasial nan leya nba mal Isael buolu n ne. Youmdanian tea mɔkint n pukn Eflata cukln, a sann n do Btlemm doon. ¹²Puosipaamua ne paak, yonmdaan n tula tennin kajaakn tant k tie nan tamaal n bo mal suuda bik nba kb yiu Pial ne njaak. ¹³njanne k Boas ji gaal Rut ku tie u njaapuo, k b taan tieb. Yonmdaan diu te ku suol puol k mal bonjabik. ¹⁴K puob maat Naaomi: "Yonmdaanua sann n duo mɔlane paak u tie wunba si diaa. Isael tieb kul tan sa taa a yaa buonn sann. ¹⁵U sa lebt a binbenɔ k dia nan a kpetuk. A sipuok ne mɔn a paak u cie bonjabis banlole k maan u luona k mal'a yaabuonn. ¹⁶K Naaomi gaal bik k djinua. njae e din wibioa k u tan tɔ nulus. ¹⁷K b duo ninɔ puob maat nan Naaomi ji mɔk yaabuonne, k pulua Obed. Obed tie Isai k Isai tie David baa. ¹⁸David yaajanm laa cil pele buol sana n ne: ¹⁹Pele bo mal lt etslon maal Ram k Ram mal Aminadab. ²⁰Aminadab mal Naasonn. K Naasonn mal Salmon. ²¹K Salmon mal Boas k Boas mal Obed. ²²K Obed mal Isai k Isai mal David.

1 Samuel

Chapter 1

¹Duo nba be Eflaim jua paak k yiil lamataim sofinma ,din mɔk ja sua k b yiu Elkana ,k tie jeloham bija ,jeloham,Delelu bija ;d'elelu ,tohud bija ,tohud,suf bija ;suf ,eflati bija .²k u din mɔk puob banle ,k yennua sann din yi Amne ,k lua sann tie penina ,k penina din mɔk waas ,njan k Anne nalin din k mɔk bik .³Binn kul ,jua na din tuo nyi u duo ninɔ k do silo ,k saa gbaa kunkonkonna yennu tuann k mann malunt k tienua.k Eli waas ,Hofni nan fine din be lenɔ k tie kagbennu manntieb yudamm.⁴k daal nba Elkana din tu mann malunɔ na, u din tuo tul u njaapuo penina ,nan u waas bonpoii nan bonjaiiyale.⁵njan u din tu tul Ann tal fuunu munlie,k maan u luon Ann puo nba k yennu din tienua kanmatl na.⁶k u njaapuo penina nba mɔk waas na ,ji din yitin u yantua na ,k tieu boyanna ,k luon wun nyinua;yennu nba tienua kammatl k u k mɔk bik na paak.⁷k binn kul l din tie nnee:yuo nba k Ann din tuo do kagbennu njaak na ,u yantua penina din tuo yismua nan waa tuo yismua nee,k u din tuo mɔ mɔnii k tan kan di jiet monɔ.⁸Elkana ,nba tie u solua na, tu boiyua a:Ann,be paake k a mɔ k k di jieti ,be kaa yan k dua ,n k cie bonjaii piik n binbenɔ ninɔ a po ?⁹Ann din fil,yuo nba k sua daa din k di k bia daak nyu silo duo ninɔ,k sua mann tua Eli din kal kok dektik ninɔ.kagbennu lanbonɔ ninɔ k kpia lanbonda catl na.¹⁰k u mɔ kuanjaan u sek ninɔ,k mial kagbennu k tan sikin nyunnuut.¹¹Udin senn mosonn k yet a :yennu nba tie kunkonkonna yennu ,gotl a tuontun puek k tinua ninbaok ,l tie k a tian k k tamm n po ,k fan tulin bonjak ,n saa jiu k tul yennu l nba tie u manfuol daal yakul,k balik kan mi do u yul paak biak.¹²waa din mial yennu k wei na k Eli din goli u mɔb po.¹³Ann din piak u yan ninɔ waa njan damm u mɔgbanaa , njan k sua k gbia u kunkɔl.Eli nalin din duki nan u yibe.¹⁴k yet a :bia yuo e k a tan saa yibti ,njaant k a daan manɔ n yibt .¹⁵Ann jiin a :aii, n yemmdanɔ n tie puo nba mɔk daamu e n palniɔ,n k nyu damunɔ kuo daminba sa yibin , njan n bo mɔ kuanjane n siek ninɔ yennu tuann.¹⁷k Eli nmat gal maan ,k yet a ;I saa nan palpienn ,Isael yennu gbat a mialu nba k a mial k tulua na paak a .¹⁸k puo na yet a:a tuon tun puoek n la yennu manu a ninbininɔ ,njan siet ksaapuo manɔ ji din di jiet ,k u ninnyuan din k tie nan la din tuo tie bianba na.¹⁹B donɔ fil sanya pob ni k sua k b bo gbaan yennu tuann k mialua waa ,k ji nmat kun b njaak ninɔ lama duo ninɔ.Elkana ji tan nan u njaapuo Ann ,k kagbennu ji tiat upo .²⁰k binn manɔ nuak ninɔ ,k Ann ji suol puol ,k mal bonjak ,k pulua Samuel,njan yet a,k maan n mial kaagbennu .²¹k Elkana ,u solua nmat l puolpo k do nan u njaak kul ,a a wun saa tul yennu binn malunɔ ,k bia gbien u mɔsonn nba k u daan senn na.

²³Elkana nba din tie u solua na yet a:tumin linba sii nan na po, ii guu a wun tan subla.yabt k yennu i gbien u mɔsonn .k puo na din bial k muantu bik ,ka ka nan waa tan subl.²⁴puo na bik na nba din subl ,u din duo nanc ,k jii naajaii bantaa,yɔn botuok ,nan damunɔ calton k saan nan silo,kaagbennu ɲaak nba be ,k sua k bik na daa tie bonjabik .²⁵k din kɔt naajaii na ,ɲaan din jii bik na k saan nanc Eli ɲaak.²⁶Ann yet a :n yommdanc, nyi kin cab ,l tie mɔnie nana siek set fo, n yommmdanc,mi puonba bo be a tuann k mea ne na ,kagbenu.²⁷bik na paak e k n din meya,k kaagbennu gal n mialu manɲa .²⁸N nae k n bo luo k man jiu k tulua;kaagbennu ,k u saa ji u manfuol kul k be kaagbennu bul k jii gbaan k mial kaagbennu.

Chapter 2

¹Ann mial kaagbennu ki yet a n pal man bocienn kaagbennu niny kaagbennu wee nmat puki nin pany kin yaat mɔb n datai paak kimaan n pal many u totl ni g.²Sua kibe k njan nan kaagbennu na ; yennu sua k be nan fin ne ; yennu na ,³I nyik k da dont i momɔnɔ i maa pinpakt ni ; i da tee ki mɔb piak maa yanna; kimaan kaagbennu tie yennu nba ban l kul, ki saabu niib nba tun li ba kul. ⁴U kɔnn paalib talibanna , njan k pany tie taalas tie gbann⁵Binbaa din di gbua bi ji mo bi ji Kpaan daal jiet, njan ki binba k kon daan mɔkbji kal k foi. ,x Kanmatl saavmaal taal munlole, ki unva bo mɔk waat ki bi yab n bial yann.⁶Kaagbennu e kpi nja e bia tien manfuol njaete k nub sa kpientinɔ, ki bia te k siab yent bi man fuol ni. ⁷Kaagbennu e tien yenm nan muu k bia tien lieb mɔktuk yua e sikint ki bia dont.⁸U fiint talk nba dua tant ni, k bia fiint nan daanɔ tenpenkpeka paak , ki te k bi kaal nan nadiila, k bi bɔktl bi yuudan k tienm; kimaan kaagbennue tien ting fiakl, l fiakl paake ku tuan yandunya. ⁹Nuae guu u bilokai taa kaabi. Njan k tondanmm sa jaat k baa bunbɔnn ni . ki maan nulua nyannu ka nyi u panɔ ninɔ koa.¹⁰Kaagbennu datai tan si jekl : u sa te k saa taanti n nyi sanpaa po k baa bi paak ; kaagbennu sa bu dunni ya niub kul buut, u sa ji u panɔ k tur u kpanbal ki pukin u kpanbal njanm tua manɔ paalu.¹¹K Elkaana nmat ki kun yaak ni Raama duo ni, njan ku bik bial ki tuun kaagbennu tuonn manntua Eli nuny ni . ¹²Eli waat ne din tien waa yoonae bi din ki ban kaagbennu. ¹³Li mann tieb nba din tuu tuun biany nba e na ki tien Israel tieb. Litie k nulua baal nan bonkobuk a bin mann malunɔ. mann tua yaajua tu baal ya nba kib yaakin naant na ki dia dɔtik nba mɔk moyaali yantaa.

¹⁵Bi daa tuu k juo kpapala mu kitul kaagbennu, kaa wa mann tua yaajua n baal k maat unba baal nan malun b bonkobuk na : nmitl nant waan k tin tul bient, nankaat e ku luo. ¹⁶K li tie k sua maat : njaant ki tinjuo kpapala muu waa ka fit nyin faa luon linba , mann tua baajuua tu jiin aii ! tulin mɔtaa na, n naeka n saa jii nan pange . ¹⁷Mann tua njaajab binbenbiit na buolu din tie yuuɔgbenyl e kaagb ennu nung ni k bia tie biit nba yaab kaagbennu buol, kimaan bi ki colin piini nba k niib tien kaagbennu na¹⁸Samial bo tun u tuon kaagbe nnu nung ni, li bik bo tu lia njaant liat jabik. ¹⁹Binn kul u naa bo tu n yaal liat jabik , k jii k nja nan u saalua n tɔk ki duo nann k tien bi binn kul piini k tul kaagbennu.²⁰ Elii din tuu yent yetyanm Elkaana nan u yaa puo paak k maat: kaagbennu n te k puo na n mal waat k bin set bik nba k puo na juab k caab kaagbennu na taal ni : li yuo ki bi ji nmat k kun b yaa po.

²¹yuo nba k kaagbennu baal k gɔɔ Ann, li yenni ku suol puol , k mal bijabii bantaa, nan bonpoi banle k naa Sinbik Samial ji kpaatl kaagbennu tuann²²Eli bo kpet e wa k ji gbaat u waat nba tien linba ki tul Israel tieb kul ; u bia gbaat k bi dua nan puob nba bo taant lieb yen jiant buol tanmɔb ni na. ²³Ku maat'b : be e tien ki tie bontitie t na ? ki maan n gbat niib kul buol bontitibiit nba kii tie. ²⁴Aii n waat ma gbat k b maat linba l ki njan ; i tie biit e kaagbennu buolu paak.²⁵Li tie ki nulua biil u lua, yennu e sa bu b buut ; ama li tie ku bil kaagbennu nme e sa kɔɔ u paaki ? bi bo k tuo ki gbiint b baa kun kupl kimaan kaagbennu bi luon ki wun kpi'b. ²⁶Naasin bik Samiel bia l bo kpaatle e, ku binbennu njan kaagbennu nan niib kul nung ni . ²⁷K yennu nulua n na tan baal Eli buol, k maatɔ: kaagbennu pak ki yet a : N daan k n yina a baa njaak ni yuo nba ki dan be Ejipt duo ninɔ Faraon yaaki? ²⁸N bo lukt Israel nakuut kul a bi tie n tuo tunna nba si man n malint k tu duo maluny binbintl buol ki juo wubt, ki baat n buol kii boi n nmaktu po , kin tul a baa njaatieb mo juonu piini nba k Israel waat kul tuu saa baal nann.²⁹Be e tien ki mɔk funfunn nan malunɔ nan piini nba kin maat a bin tu baal nan n njaak ni Li nyiile kaa colin a waat k cie m ii, k b tu sint k di malunɔ bonna nba ki n buolu Isael waat baat nan ni. ³⁰Li paake k kaagbennu Israel yennu maat : n din sen mɔ senna a njaak nan abaa njaake si tie mann tieb. mɔta ne kaagbennu maat fɔktl n buol ama in si colin bin ba cɔl min , binba yitmin n mun si yitin me.³¹mɔtaa ne, yoo baat kin tan sa kpi a njaak naasinm nan a baa njaak naasinm kul a njaak ni sua kan kpet kab ka waa k fit kpo. ³²sLi sa daanma kimaan njant nba kimin kaagbennu sa tul Israel tienb, a sa guot k funfunn n suola, kimzzn a njaak ni nan a baa njaak ni sua kan kuol yuupionɔ. ³³N sa te ka waat ni yeno n tenn ki Fuo, ki pkin manlunɔ mann tieb ni litie ninbɔnnuk nan palbonn, ki maan a njaajab kul sa kpo mɔntkuun.³⁴Linbza sa baal a waat banle, Hofini nan Finee ne si tie nyin a buol; bi banlevkul savkpo dayenn. ³⁵N sa senn manntua nba colin ki si tuun n pal nan n siekvlom n saa sennɔ njaak nba kan ban; u si somm yuakul nan naan n tuann.³⁶K nulua nba sa tenn a njaak ni tu sa baal k gbaan mantua tuann k mial likili nan pany j,n,n, k pak a n balima e a te k mi taanta manlunɔ tuonna ni ki fi laa jiet ki di.

Chapter 3

¹Samuel lin tie bik nba tuun Kaagbennu tuonn Eli buol. L yuo ni, Kaagbennu maan lin waal, k yi lintu bia waal. ²L yuo manj ni, k Eli nba k u ninbina lin k njan k u k fit laat na lin dua u duanu ni ³yennu fitl na laa lin k kpienn, Samuel lin dua Kaagbennu dieok ni sia ninba k yennu moma-tana-kpok lin be na. ⁴K Kaagbennu tan yiin Samuel k u jiin: min ne na. ⁵njaan cial k kua Eli buol, k yet a: min ne na k dukin a yiinin. K Eli jiin: n k yiina; nmatl k dual. K u nmat k dual. ⁶Kaagbennu bia njanm k yiin Samuel, k Samuel fiil k kua Eli buol k yet a: min ne na, k dukin a yiinin. Eli jiin: n bik n k yiina, nmatl k dual. ⁷Samuel daa bo k ban Kaagbennu, u daa bo k gbat Kaagbennu maan. ⁸Kaagbennu bia njanm k yiin Samuel muntaa po. K Samuel fiil k kua Eli bud k yet a: min ne na k l maa a yiinin. K Eli jibann k Kaagbennu e bo yii bik na. ⁹K u yet Samuel: i saa k dual; lii tie k u njanm k yiina, fan yet a: i piak Kaagbennu, k du kin a tuontunnua gbiin. K Samuel saa n k dual waa bo duu sia ninba na. ¹⁰Kaagbennu baal k set, njaa yiin nan waa bo yii bianjinba na: Samuel, Samuel! K Samuel jiin: i piak k dukin a tuontunnua gbinn. ¹¹K Kaagbennu yet Samuel: gotl, n luonn man tun bonsial Israel duo ni, k bu nba kul tan gbat l bonn l saa yaal njaa litua. ¹²Daal manj ni, ma bo yet Eli nan u njaa tieb linba ne n tan saa tien. N tan sa piin k bia juont. ¹³Nba betuawa nan n yendat u njatieb tu ba bo n ciann yuo nba kaa paak, nan biit nba k u bonjai tun k u mi e po njaa k tiem sial na. ¹⁴L paak e k n pol nan malin sial kuo piinsial kaa k sa fit k nyinn Eli njaa tieb biit na tubdatu ni. ¹⁵Suamuel bial k dua k l tan yent sannyoik ni, k u fiil k luot Kaagbennu njaa ga na. Janmami bo suol Samuel nan wun wann Eli yilintu na. ¹⁶njaan k Eli yiin Samuel, a: n bija Samuel! K Samuel jiin min ne na. ¹⁷K Eli yet: Kaagbennu paka malann poe? A laa bolin sial. Yennu n dat a tubl bonciann lii tie ka k pakin linba kul k u yet'a. ¹⁸K Samuel yeto L maan kul K K bolua sial. K Eli yet: njua e tie Kaagbennu, wun tienn linba njaa u po. ¹⁹K Samuel j kpaatl k Kaagbennu be nana, u lin k te k u maam nba k u piak na k sial baa tinj ni. ²⁰Israel tieb kul, laa nyii dan k saan diin bel seba, sua kul bann nan Samuel tie Kaagbennu soknii e. ²¹Kaagbennu tukint k doktl silo dui ni; k dukin Kaagbennu bo tu wuot u maan k want Samuel silo duo ninj a.

Chapter 4

¹K Samuel pak maan k tul Isael tieb , k Isael tieb nyii k tuok Fiilistieb a bin kon konn. Isael tieb din be sianninba k fok nan Ebenn Ezel, k Fiilistieb mun din be Afek. ² k Filistieb bobin konn nan Ishael tieb k b piin konn k Fiilistieb na kpai Isael tieb konn na ni nan jab tussa ganna na. ³ K Isael kunkonkonna nba jii din tenn din tunn b kang ni k Isael tieb na saakab na ji yet a : Bie tien dinna k yennu te k Filistieb na paak tinmi? Gaant k tin saan jii yennu molol lakl na k te k wun bent t buol k fit k ynint ti datai nuu ni. ⁴ K isael tieb tun niib Siilo , k b saan jii kangbennu yennu molol lakl na k jenna n k gua yennu be bonna nba mok kpinkpant banle na sinsuuk ni k Eli bonjai , Hofiini nan Fiine din be lenng nan yennu molol lakl na. ⁵Yuo nba k yennu molol lakl na kua b kang na ni k Isael tieb pul woyikni na palmann k ting fuktl. ⁶ k fiilistieb gbat Isae woyikni fuut , k yet a: woyikini nan fuut nba gbual Heblon tieb kangning na paak tie be ? K maan b gbat nan Isael tieb molol lakl na jen b kang ninga. ⁷K Jagmami ji din suol Filiistieb na k maan b yienna yennu sik Isael tieb kang ning ni wa. k b ji yeta bonbiil be t paak , linba na buolu d daa k ban tun t buol ni. ⁸Bonbiil be t paak gmee saa nyinte tigbansaaka nba mok pang na nii ? Ltingbana din baal nan, yiabiit buolu kul k kpai Ejit tieb tinkuong ni na . ⁹I tie jab e , paan ii pala man Fiilistieb, n nna i kaa i tan saa man tien Heblon tieb na a daa, nan taa diab k b tie daaba na. L paak i kon nan i tie jab e na ¹⁰ K filiistieb na bia gann buon konn , k paak Isael tieb na k b cial yalk yalk k kun b lanbont ni b din kpiib k yabta . B din kpai Isael tieb kunkonkonna nan tusa piinta na. ¹¹ K Filistieb din fat yennu molol lakl na gaan kpai Elii bonjai banle : Hof nii nan Fiine . ¹² Jasua din be k tie bin ssamai buolu ni niluo, k din cial kunkonn na ni , saan Silo duo ni l daal , pat pat tiat k bia puk u mong tant. ¹³Waa baal leng yuo nba k sua Elii kal sonjokping kok paak k goli, k maan u yan din put yennu molol lakl na paak e . Jua na nba kua duo na ni k yet linba tun kunkonn buol yuo nba, k duo na niib kul faa woyiknii . ¹⁴ k E lii din gbat wwoyiknii na k yet a: woyikni nan fuut na paak tie be ? K juana kakt yian k baal yet Elii labaal mang. ¹⁵K sua k Elii mok binna piinyia nan ganniin me; U ninbina din nule gann u din k laat. ¹⁶k jua na yet Elii a: N nyii kunkonn na ni dinna, n cial leng e k baal na. K Elii yetua , n bija bee baali ? ¹⁷ k wunba baal nan labaal mang jiin a ; Isael tieb cial k nyik Fiilistieba . L tie kunkon biile jab nba kpo k tie waamin na ka , k a bonjai banle, Hofini nan fiine kpo wa. k b bia fat yennu molol lakl na wa.

¹⁹U siuok, Fiine naapuo din mok piol k k fock nan matuk . Yuonba ku gbat labaal nan b fat yennu molol lakl , k u sipuok nan u solo kun na k umo matyialu k mal . ²⁰ Waa ji bo saa kpo na k puob nba b be nan'o na yet a: daa tin janmaani k maan u mal bonjak e. Naan u din k jiin sial, k maan u din mi u mong buol. ²¹ U din pul bik na sann Ikaabode , k yet a : Yennu pang ji k be Isael i . K maan b datai fat b yenu molol lakl la, ku sipuok nan u alua bia kpo wa . ²² K mantuo na yet a: yennu pang jin k be Isael k maan b din fat Yennu molol lakl la.

Chapter 5

¹Fiilistieb jii mɔlɔl lakl Eben-Esel e k saan nann Asdod. ²Baa fat yennu molol lakl na puolpoe k Fiiliisti-tieb saan nann k saa kuan Tingbann daagon ɲaak ni k senn k kpian tingbann daagon. ³Laa yent sannyapob ni k Asdod-tieb fiilb k la Tingbann daagon dua finfabl tinɲ ni, yommdaano lol lakl tuann. k b fiin tingbann Daagon, k ɲanm sennɔ u yial na ni. ⁴Laa bia yent sannyɔlieeuk, k b bia la tingbann daagon na bia baa finfabl tinɲ ni ; yennu lol lakl na tuann biak. ɲann, k tingbann daagon yul nan u kpinkpante ɲanle ne tuk tuk k kpaak tanmokuakl paak, ɲaan k u gbanant bial. ⁵L paak k tingbann daagon mannb tieb nan binbaa din saa Asdod duo ni, tingbannb daagon ɲaak k jiantlɔ na, jinɲmaan tanmɔ kuakl paak. ⁶Yennu din nyinn u nuu Asdod duo ni k te k palbiil baal bi ni k bia te k nɔt nuak yialu suol Asdod -tieb nan digban lia nba na niib kul. ⁷Asdod tieb na nba la nna , k byet a: Islaael tieb yennu lol lakl na kan bol k byennu n bia nyinn unu tinn nan t yennuDaagon ni. ⁸K b lon Fiiliisti tieb buol k taan lieb fiiliisti- tieb. buol , k boib a: t saa tien Isael yennu lol lakl na n lee? K kpanbal na bjiin yetb a: ii jii islasel-tieb lol lakl na k saan nann Gaat k b jibislaael tieb lol lakl na k saan nann Gaat. ⁹ ɲaan baabji k saan nann duo na ni yuo nba, k yunnu biab ɲanm nyinn u nuu duo ne ni, k tudatu bonciann baal b paak, k u te nɔtnuak yualu suol niib kul, laa jii ni paanɲ k saa tu nikpela. ¹⁰ɲann e k b bia jii yennu molol lakl na k saan nann Ekro. yuo nba k yennu lol lakl saan Ecro, kEkro- tieb yikin wuyikinii k yien a: b baal nan yennu lol lakl , abin kpi t duo na niib kul e. ¹¹k b saan lon Fiiliisti kpanbala bul k taanm, k yetb a: i kpan jii islaael yennu mɔlɔl lakl na k jiin u binbe buol k u ji daa kpi t duo na niib i, k maan t duo na kul niib kpo k yabit a. k maan k pan nyinn a nuu na ti ni waa. ¹²Niib nba din k kpo na, ɲaan k nɔtinuak din suol b kal a, k duo na niib wu yikini saa duo yennu buol.

Chapter 6

¹kaagbenu lakl bu tien nmaalii nanlole fiilistin tieb duo ni. ²K fiilistin tieb yiin paat manna nan jaaba buula k yet a: t saa tien be nan kaagbenu lakl li? te k tin bann taa taa saa tien bannu nba k belo k wun tunn u yial ninj. ³K b jiin: lii tie kii bel Israel yennu lakl, i daa bielo yann, nan tien maaluonj k tul yennu, k wann nan i tie biit damm, nna i saa paak, kii ji saa bann lin nba paak kuu nuu k paat i paak. ⁴Fiilistin tieb yet a: piin lannioe k t saa te u? k b jiin a: bonkunkunna nba k b nan likmonn bonaamu nan lual bannu k b nan nan likmonn. Lii jan nan Fiilistin tieb kpanbala waal na. K maan l nal din be i kul paak nan kpanbala waas paak. ⁵I tien bunnanka l tie bunkunkuna na nunni nan bunnankala nba naan lual nba biil duo na nunni. njaan dot Israel yennu: l k kua u kan sinkin u nuu i paak, nan i yennui, nan i duo paak. ⁶Bee kii waaki i paala, nan Ejipt tieb nan faalaon nba wakl b paal na? U din malb be, nnae, k luon k wun nyik Israel waas k b kunn ii? ⁷muataana, nanm tolo lopaann, njaan jii naanaani banle nba muant waas ki k ban buk naayoki; k lolb nan tob luol, njaan tunn nan b waas na njaak. ⁸I saa jii kaagbenu lakl, k kpien tob luol na ninj k boknua lakl nba k likmonn booa nba ki tien kaagbenu k l tie piinnbatie biit piinnu, kii saa tumua wun saan. ⁹I waa u maan ki goli: lii tie ku duo sonnu saa bet semes, kaagbenu tient l bunbiskel; n nei ka, t saa bunn nan l k tie u nuu ka faat, nan l tan baal te. ¹⁰K niib na tien nna. K b jii naanaani banta nba muant waas na k lolb nan tob luol na, nan tuon b waas na njaak ni. ¹¹K b jii kaagbenu mosenna lakl, nan liklii lakl nan lual nba k naan nan likmonn k tie b nunnii, nan bonkunkunna nba k b nan na k tien b nunnii. ¹²K naanaani na tok bet semes sonnu: b tok sonnu manje njaan buo, b lek bot ganj nan diitu. k Fiilistin tieb kpanbala waas waa b puolpo ka ka nan bet semes kpaal paak. ¹³Bet semes tieb din be k jaan b dii baack ninj, k tan yaat k la be jii kaagbenuu mosenna laakl na k b ji goli man palmann. ¹⁴K tob lol na baal sosue kpanb ni bet Semes, k set. Iej na tangberj n nabu be. k b yakt tob lol na daack, k jii naanaani banle k maan mujuonnu maluonj k tul kaagbenu. ¹⁵K lefiit tieb sakin kaagbenu lakl na, nan lakl nba bu kpia nan laksaakal na, bonnimant nba k b nan nan kuntmon: k b jii l kul k bil tnagberj na paak. L daal k bet Semes duo tieb, mann mujuonu maaluonj, nan maaliet k tul kaagbenu. ¹⁶Fiilistin tieb kpanbala waas nba bu tie banmu na, nba la nna, k b tunn Eklon l daal manj. ¹⁷Gotl, bokunkunna nba, k b naan nan kutmon, k Fiilistin tieb tul kaagbenu, k l tie piinni nba tie biit piinnii: yenn tie Asdot yal, k liel tie Gasa yal, k liel tie Askalon yal, k liel tie Gaat yal, k liel tie Eklon yal. ¹⁸Lualii nba k bu jii kutmon k namm k b jan nan Fiilisti tieb digbanna na, k l tie baat banmu yal, k digban yenna k maa k liint k digbanlia k b k maa. ¹⁹Kaagbenu yuubonm baal bet Semes tieb paak, yuo nba k b din goli kaagbenu lakl, l yuubonn din baa niib tuta piinmu k jab tie piinloe buolu manj ni. k duo manj tieb paala din wat, k maan kaagbenu din te k l yuubonn baa b paak. ²⁰K bet Semes tieb maat: nmee saa fit k set kaagbenu nunj, yennu nba nan ni? nmee buole k kaagbenulakl saa ni k faakt nan timii? ²¹K u tun tuomi nba kilsaat sealim tieb buo, k maatb: fiilistin tieb jiin kaagbenu lakl nae: Siikin man, k jii do nant buol.

Chapter 7

¹kil saat sealim niib din baal ,k jii kaagbennu molol lakl na ,sapaapo k saan nann abinadab njaak nba be kunkonn paak na ,k ji din lukt u bija Eliasal k gunno kaagbennu lakl.²Ldin jii yuo e wa, nan daa k b bil lakl na kilsaat sealim.binna piinlie din gal .L yuo na k Israel tieb kul ji bui k fabin k luon kaagbennu .Samial yet israel niib a:lii tie nan ii pal kul ie kii jen kaagbennu buol yin nyinn buolganii yennii ,nan b tingbanna nba beibuol ,njaan nman i yan kaagbennu po ,kii jianntl u kua ,.k u saa,fatii filistieb buol ni.⁴k Israel,tieb nyinn tingbana nan pata b sunsuukn ni k ji jiantl kaagbennu kukua.⁵Samial yet a:lii taan man israel tieb kul mitspa tinn ni ,k n saa mial kaagbennu i paak.k b taan lieb mitsa duo ni .⁶B din luun nyun k din muan kaagbennu tuann, k ji din tien molol daal,njaan yien a:t tun k biil kaagbennu.Saamial din bu israel tieb mitspa duo ni.⁷Filib tieb nba din gbat nan israel tieb taan lieb mitspo na ,k b kpambala lol, nan bin saan pikin israel tieb nan konn .Israel tieb nba gbat l maan k janmaanii suolb .⁸Kb yet samial a:a daa nyikt wuyiknii kaagbennu yennu nba tie t yennu na buol, k fit k wun tinnit filib tieb nii ni.Samial jii pebik nba mual biil ,k mann mujuonu malunn k tul kaagbennu .Udin fabin nan kaagbennu israel tieb paak ,k kaagbennu ,gbat u mialu .¹⁰yuonba k samial din mann mujuonu malunn na, k filib tieb nakii a bin lek israel tieb l daal k kaagbennu te saak tant filib tieb paak ,k b yat ,k israel tieb paakib. ¹¹Israel kunkonna nyii mitspa ,k pikin filib tieb k kpiib k saa tuu betkaal tinn po.¹²Samial jii tann k pul l buol sann a Eben Esel,njaan yet a:kaagbennu e somit nan motana.¹³Nnae k filib tieb fiak ,k ji k ban jen israel tieb tinn ni .kaagbennu nu din nan filib tieb k saaa tuu samial manfuol ,kul ni.¹⁴K israel tieb nmat gaal b dogbana nba k filib tieb din fat na, laa jii Eklon k saa tuu Gaat ,nan l yent ,israeltieb din fatl filib tieb nii ni.k laafia ji baal israel tieb nan Amol tieb sunsuuk ni.¹⁵samial din tie balbulua israel duo ni u manfuol kul ni. ¹⁶Binn kul ni u din tu tokin saan betel ,Guilgal nan mitspa kul ni k bu israel tieb maan ¹⁷Udin tuu nmat jen laamae,sianba k u njaak be,k lenne k u ji din tu bu israel tieb tieb buut ,k maa malunn binbintl k tul kaagbennu .

Chapter 8

¹yuo nba k Samuel din kpet k u kaan u bijabi k b tie Islaeltieb bubuula. ²U bijakpel sann din tie Joel e, k wun nba waa sann tie Abija, b din tie Balbuula k be Beel sheba. ³Samuel waas din k sonm tuak b b baa taatutokt. B di fobt k gaan dinna yal k k bu fanu. ⁴K Israel saakab taan lieb Asaamuel buol Lama duo ni. ⁵K yet a: gotl ii, naan a waas na k sonm k tuak a taa ni, molana kaant kpanbal k wuu bu t buut nan laa be buolu kul ni na. ⁶K Saamuel pal din bie yian nan baa yet a: tul't kpanbal k u buu t buut. naan k Saamuel mial Kaagbennu, . ⁷K kaagbennu, k Kaagbennu yet Saamuel a: Gbiintl niib na kunkol, baa saa maat'a lin nba. K maan fin kaa k b yet a, min e k b yet'n. naan n ji k yennm. ⁸B bia duki a nunŋ ni nan baa din tun k duki daal nba k n din nyinn'b Ejibt na waa. B yet'n naan n jiantl Yennu fanu. ⁹Yen gbiitl n kunkol, naan kpaan'm k bin bann kpanbal na nba sii dia'b bianŋ nba. ¹⁰K Saamuel dukn'm maan nba kul k Kaagbennu yet niib nba bo boi yaa b luon kpanbaal na. ¹¹U yet'b a: i kpanbal na nba s ii dia'i bannu nba e na. U saa jii i bojai siab k tien'm u tob tantolt paak. k b siab sii tie bin nba tuu saa liit a k u tan waa. ¹²U saa lukt siab k bii tie yudanm kii goli niib kobk kobk, siab piinmu-mu. U saa te k b ko tinŋ k jaan l jiet, k siab mun kul tab tiat k daal tab tantolt. ¹³U saa jii i bonpoi k bii tie tulaali kii tien'ɔ kii tie jetientieb nan kpatientieb. ¹⁴U saa gaal i tini nba kpei na, nan tilonti nan oliifienba tinani na, k tul u tuontunna. ¹⁵U sii gann b jiet nan b tilonti taal piik ni boktu yenn, kii tien u tuontunna. ¹⁶U saa gaal i tuontunna bonai nan bonpoi, nan i nei nba nan boni k bii tuun u tuona. ¹⁷U sii gaan i bonkobt ninŋ boktu piik ni yenn, k yinnm mɔnŋ sii tie u daaba. ¹⁸L yuo i saa mɔ kpanbal nba k i gann'ɔ na paak, naan kaagbennu kan gbat i finfabini. ¹⁹naan k niib na yet bin gbiint Saamuel maan na, k yet a: t luon kpanbal e k wuu dia't. ²⁰Tinnm mun sii tie nan buolu kul na e. T kpanbal saa pol nan u sii sonm t paak. k cian't tob. ²¹Saamuel nba gbiint niib na maan na. k u nmat maat kaagbennu tuba ni. ²²K Kaagbennu yet Saamuel a: gbiintl b kunkol k tul'b kpanbal, k Saamuel yet Israel niib, a daanɔ kul n tun nna u duo ni.

Chapter 9

¹Benjamin duo ni nuuloo na din be ki tie jaa jaan ku saan duo kib yuk dis, u baa din tie Abel, K Abel baa tie Telor, K Telor baa tie Bekolat, K Bekolat baa tie Afiac, k Afiac tie Bejebit buo lu nulo. ²U din mok b ɔ jaak ku saan tie Saaul ku tie naasinɲanɲ Israel waat nu, u yuul din paal k tieb kuul. ³Kis bonni din bot ku maat u bija Saaul, jii tuotuna ni yeno yin kpaan bonni. ⁴U din tokin Eflaim jua po k gaal Sali, sa duo ni ki k laab; k bi gaal Saalim duo ni k len Benjamin duo mi k bia ki laab. ⁵Ba din baal suf duo ni yuo nba k Saaul yet tuotuno na; nyiik tin ɲmaat ɲaak ni, n baa tan saa nyik bonni du dukt ɲan jii du ki po. ⁶K tuotuno yeta: Gotl yennu nulo be duo nba na ni k b jɔlmɔ wii yet lenba li k nɔli, t saan k lɔk, li k kant u saa want sɔnu nba k ti saa tɔkin. ⁷Saaul maat u tuotuno na: ti k mɔk sial, ti saa saan k la tu e yennu nulo na be? Ki l ma siel k ten ti ko laa ni k t saa tuul yennu nulo. Ti mɔk be? ⁸K tuotuno na gaal maan k yet Saaul a n mɔk likbin n saa tuul yennu nulo na wun wunnit sɔnu. ⁹K fit k saan k la yennu sian yuo Israel ni, b din tu yeta; baal man tsaan ninnyuantua buol! Di nna binba b din tuu yib nannnyantieb na ɲametie yennu sɔki ni nba. ¹⁰Saaul yet u tuotuno a: a mɔk moni: ti saan duo ni k tan la yennu nulo na buol. ¹¹Ba din do doo na ni k bi tuol sa paamm ki b nyia a bin luun nyun, ku yetib: nin nyuantua no be duo nan ni? ¹²K sapaamm na jiim k yeta: u be a nunɲ po. Kaktl dinna u mɔk maalɔnɲ paapo duo ni nan niib. ¹³Li tie ki kua duo ni, i saa laɔk k wun fit ki do paapo dinu; ki sua k nalb n daa k dii u saa yat yetɲam jienapo k niib n dii. ¹⁴B din dua doo ni ki baal duo nunukin k cet Samiel ku ku nyii k do paapo. ¹⁵Kagbenu b paak Samual Sauul po k sua ku daa k baal duo ni. K l yeto a: ¹⁶Wɔne n na yuo a saa laa Benjamin duo ni jua ɲan sɔkɔ kpanɲam k tienɔ Israel sakua. ɲuan saa faat Israel tieb Filistin tieb nu nni k lman b wuyikini duo n buol. ¹⁷Yuo ba ki Samial la Saaul k Kagbenu yet a: tɔ nulo nai kin daan maata a di dia n buo lu. ¹⁸K Saaul vei baal Samiel diɔ: na ta mɔb ni k yeta: a wun wannɔ ninnyuantua ɲaak. ¹⁹Samial din jiin Saaul min nin tie ninnyuantua do paapo dinna k tin taan k di. N saa nyiik fin won kuun wɔnne, k n paaka linba kuul saa gaal a paal ni. ²⁰A daa te ki l tie daami a bɔnni nba bot daananta n po, b lab a. K Israel bon ɲana na jii tie ɲmaa yalli, l ki tie fin nan a baa ɲaak ni yal kaa. ²¹K Saaul jiin: n tie Benjamin nakublk nba be Israel na ni nulo kaa? K Benjamin nakuut ni t nakuuk kaa tie nakubik li? K bia paak e ka paakin l maan buolu? ²²K Samiel jii Saaul nan u tiotuno k kua naam dibenji l ni k tuul b yuudant kaanii k saam tien nan niib pinta na. ²³K Samiel yet jetientua'na: tulin tool nba kin tuula k yet a biil l kuukuo na. ²⁴K jetientua tuul Saaul bɔpiɔk nant. K Samiel yet; linba na tie a yaal biil a nunɲ ni ki ɲmaan ki l ma t biil guun fin yuo nba k jaab niinɲ. L daal Saaul ji dii nan Samiel. ²⁵B kuul din nyii sampaapo k sik duo ni, k Samiel jii kaal nan Saaul ɲaak yuul paak. ²⁶Ki b fii e sanya panpan, k la yent gbenn, K Samial yiin Saaul ɲaak yuul paak k yet: baat kin caaba fin kun. K Saaul fiil b banle, ɲua nan Samial.

Chapter 10

¹Samial jii tiini kpan kpalbl k muan saaul yul paak n̄aan muat u tankpinn ,k yet a:kaagbennu k dinna naan a fii tie u faolilaa baatii ?²Dinna l tie kaa siet n buol a sa laa jab banlie Laasel kaak nba be besamin kpaal paak nba be tselsaas b sa yeta nan faa kpaan boniinba na b laabaa ,n̄aan k a baa k duki boni na po ka n̄aan u daamii u m̄on̄n a paaake ,k yien a,n saa tien nlee k jiin n bik na po ?³Anyii len̄n fan saan ban f̄oklaa k baal tikpela nba be tab̄ol na sianba k a sa cet jab bantaa k b do yennu buol betel k yeno sii dia bujabit bantaa k lua jii paan kunna n̄antaa k lua mun sii dia damun̄n linlenn .Ltien nlee.⁴Bsa boi k laan l tia nlee,n̄ann tu la paani n̄anlie .k a saa gaal b nun ni.⁵L puol po,a sa baal Gibeaa elonim,sian nba k fiilib tieb sojekann̄ .A i kua do man ni, a sa cet yennu sokni nba k k b siik ,kunkon k faa ginganaa nan biat ,k pieb naatuna nan ylii k piak lin nba saa baal ,b m̄on̄n ⁶kaagbennu fojam sa sik a ni k fin nan n̄anmsipiak linba sa baal ,k a saa lebt k tie ni ganua⁷Lii tie k l nyina tien a paak k baal gbianu tient linba ka la nan fan tien, k maan yennu be nanaa.⁸k fan bia d̄on̄n sik Guilgal n kpakin ,n sa sik a buol k mann malun̄n munjuonu malun̄n nan malun̄n nba k b tien yennu niipuok na .Agul daal n̄anlole ,nan ma tan sa baal a buol k yeta fa sa tien linba .⁹yuo nba k saaul n̄mant kal paak a wun b̄okt n̄ua nan samial k yennu tulua yan lien ,k l nyina tun l daal na .¹⁰Ba baal Guibea,k b la s̄okninba tikl k cetua ,k yennu fojamm sik u ni k u piaak linba sa baal b sunsuuk ni .¹¹Binba din banua sianyuo na lau k u piaak linba sa baal mam̄n nan s̄okninba ,k niib ji yien b lieb niib ni ,bee baal kis bija ? k saaul mun pukin s̄okninba nani ee ?¹²k jiibaal nilua jiin a n̄mee tie b baa ?nan kpanjan:ssaaul mun pukin s̄okni nba nin̄je ?¹³wa pak linba saa baal k gbenn ,k u duo paa po.¹⁴k saaul baa walua yet saaul nan u tuontunnua :I bo saan lee ? k s̄ol jiin na t kpan bobin n̄aan t bo k lab k t saan samial bol .¹⁵k saaul baa walua n̄amm yreta :pakn man sama nba yet linba .¹⁶k saaul jiin u baa waal :u pak tim nan bonbiit na b laba .n̄aaaan k yet sialm samial nba bo pak k jiin naa po binba na.¹⁷k samial yiin duo niib Mtp kaagbennu nun ni ¹⁸k u yet Israel tieb a :kaaagbennu yet a, Israel yennu yet a n te k Israel nyii Ejipt,k n fati Ejipt tieb numm ni nan kpanbala doi kul numm ni nan binnba din mabi na .¹⁹k dinna ,k ji yuu i yennu ,u nba nyinni daamii kul ni nan i fala ,kul ni kii ji yien̄ a kon t paak k tult .want i m̄on̄n man m̄otana kaagbennu numm ni ,k t̄okin yaja n̄mak ni k bia k tie tutl .²⁰k samial tie Israel yieja n̄aak kul nakin k l baa biansami yieja n̄aak paak .²¹k b te k biansami yieja n̄aak nakin k l baa matli nan u niib paak .k l baa saaul kis bija paak .k b kpaanua n̄aan k lau .²²k b n̄amm boii kaagbennu ;sua bia be k baal k baal nnaa ? k kaagbennu yet a gotl ,u b̄ol jikaa na ni .²³k b cial k saan k datua len̄n,k u ji saan wannu m̄on̄n duo niib na sunsuuk ni u din f̄ok b kul .²⁴k samial yet duo niib na kul a:I la kaagbennu nba lukit wunba waa ?nisua k be duo niib nik nanmua .k duo niib na kul ji din yikin a :kpanbal mial n f̄okt !²⁵k samial wann niib na naan yiiko nba tie linba,k dian kadauk ni , k bil kaagbennu buol .n̄aan ji bel duo niib na a suakul n kuu u n̄aak ni .²⁶k saaul mun saan u n̄aak ni giba .u din ton nan niib nba din tie balmonpakla e ,k yennu din sii b palaa.²⁷yuo kul ,niib nba tie ni n̄anm din be ,k yienna bia ;wunba na sa fieltii ? k b ji yitmua ,k ji k baat siala piini ktiennua n̄aaan k saaul din pak sial l paak .

Chapter 11

¹Nasaas, Amon niluo din baal kal sabes kok paak Galaad yent ni k sabes tieb kul yet Naasaas a: Lolin mɔlɔl nan tinm , k tin fit ki tuun ki tienna. ²ɲaan Nasaas, Amon niluo na jiin k yetba : Nan min tan fit lol mɔlɔl nanin, n sa bte k bin put danua kul diitu ninbinn. k lin te k Isael n dinfeii bonciann.³K Sabes saakab yetɔ a: tient k tin la daamuu daa ɲanlɔle, k tun wann Isaeln duo kul; k lii tie k sua k be k sa fatit , tin j waanna.⁴k tuomoi nba baal Giibea soolduo ni, k yet l la baal niib kul tubaani. K niib na kul ji mɔn nan kunkɔsakal. ⁵L yuo na, k saaul nyii kpaab ni k waa u neii puol po kpient, k yet a: bee ji te k niib na mɔ nna? k b dukinɔ Saabes tieb nba yet linba.⁶Yuo nba k Saaulbji gbat l kul, k yennu siek kua u ni, k u wutuol duo bonciann. ⁷ K ubjii u naaja kpakoka banle . K jial jialb b nante bula -bula , k tun tuomi nba na nann Isael yial kulbni. Kbyeta: wunbab knsomm wei saaul nan saamiel, l daanɔ neii b mun sa tumnm l bannue. k Isael niib na ji tin kangbennu janmani k bkul ji taan somm nan niyenɔ na. ⁸K saaul jin din baal Besek k kan niib na, k Isael waa tie tuta kobintaa.⁹K b ji yet tuiminba nba bo baal na a: Ii pak na k tul saabes tieb Galaada a: Wonnii saa la soml, yuonba k yendu saa tonɲ na K tuomii nba kun nan labaal k pak saabes tieb, k b ji gbie nan palmann. ¹⁰ k b jiin yet Amon tieb a: Wuonn t won saa baal i buol kibyin tient yaabluon bannunba. k yin tunt k lii ɲan iipo.¹¹La fann sannyiɔk ni,bk saaul bɔkt u niib cakl muntaa. k b kuanAmon sejem ni sannyaafana k pii kpiib k janɲ , k tan janɲ yuo nba k yennu tonɲ. Niib nba din cial paak din yat yat e , knbniib banle ji din knfit taan be buyenn kuabbuol.¹²K niib na yet saamiel a:ɲmee daan yienn a Saail saa fitbki tie tɔduo yudanɔa? Jiin niib manɲ k tul t, k tin kpib. ¹³ ɲaan k saaul yet : Sua kan kpi nulua dinna daal na nin, k maan dinnae k kangbennuntun baknɔnɲ tuona k fat Isael.¹⁴K Saamiel yet niib a: ii baat naa man k tin saan gilgaal kbtan wann t naan manɲ. ¹⁵ ki niib na kul saan Gligaal k ji tan dinn Saaul naan Gilgaal, kangbennu nunɲ ni. Lenɲ e k b mann malunɲ nba tie baakl malunɲ na k tul kangbennu ; lbuole biak, k saaul nan Isael niib na j la palmancionɲ.

Chapter 12

¹K samuel yet Israel tieb a: n gbaat yii kunkol yaa pak linba, n tuli kpanbal. ²muataana, kpanba nba sii tie yii tuannnaanua min njannin kpeta k yul penna, k n bonjai be nani, n bitinj ninja mine tie yii duo yuudanua nan din na. ³Ii got! yin din n siala kaagbennu nan kpanba nba k u luktua na buol. K laan n gaal nmei naa be nan nme bonje? nme kin maabnua k caaknua? nmee ki gaal wuu paabi k mun niibina wu paakin? n tun k jii tinii. ⁴k b jiina: a k maabtin, a k cakt, a bia k gaal sua nuu ninj sial. ⁵kuu bia nam k matib a; kaagbennu nan wun kpannal tie siala damm daal nba ki dan k laa ba sial n ninj. k b jii na:b tie siala damm. ⁶anne samuel yet niib na: kaagbennu gann Moyis nan Aalonn, k bia nyim yii baa nba Ejipt duo ni. ⁷Muataana setlman, k min waani kaagbennu nunj ninj nantbaa kul kaagbennu tie k tuli, yim nan yii baa nba. ⁸yuonba sakob din baal Ejipt yii baa nba din yiikin k yii kaagbennu, k kaagbennu din tun Moyis nan Aalonn k b nyin yii baa nba Ejipt k jiib k baal namm yial na ninj. ⁹nan b taam kaagbennu, b yennu kuu din kuatib nan sisen, Hason kunkonkonna saakua. nan filistia tieb nan Moab kpanbal, k b kon namm. ¹⁰K b namm k yiik k tien kaagbennu, njan dont baal nan astante; nyiin tim tin datai nuini k tin jin dontaa. ¹¹Kaagbennu tun selubaal, Bedan, Sefte nan Samuel, k b baal k nyiini yii datai nba lintii na niininj, a yii jii be nant ninj. ¹²yii la amonn tieb kpanbal nahas yaa wun kon nanie, ki matina: a yii yet! nan mat nan yii mok kpanbal. nan muatana kaagbennu yii yennu nua din tie yii kpanbal nuae din tie yii kpanbal. ¹³Muataanakpanbal nba k n gannua nae na. kii boi wuu po k kaagbennu tuuli. ¹⁴Lii tie ki nman kaagbennu, k jiato, k bia conl wun momaa kaagbennu yii yennu, yimmm nan kpanbal nba be nani na. ¹⁵Li sua ki k colin kaagbennu momaan, k yet wu momaan wuu wuntud saado yii paak nan laa dan duo yii binba paak na. ¹⁶Yii be man nnana, ki saa laa banktinj nba k kaagbennu saa tien yin laa nan ii ninbina. ¹⁷Tin k be bonjaonj yuo kaa na, n saa yiin kaagbennu wuu tun saak nan satianii, yin bann nan yii mok moni kaagbennu buol nan yii boi kpanbal, ¹⁸K samuel yin kaagbennu, k kaagbennu tun l daal manj saak nan satiani. Niib na kuul din mokjaanmami boncian samuel nan kaagbennu ninj. ¹⁹Sua kul yet samuel a: miat kaagbennu yennu, a tuon tunna paak, l fit tin daa kpenn; kimaan tin njaam puki ti biit nan taa boi kpanbal po na. ²⁰K samuel yet niib na a: yii daa mok jaanmami! yii tien l kulna; nan yin daa foktli nan kaagbennu, yii dontua nan yii pal kul. ²¹yii daa foktli. kii tan saa saan bonyyaana buole. ²²Kaagbennu yaa saan nba gbeje u kan ban k nyiik u buolu, k kaagbennu luon wun jii yii tie u buolu. ²³I mun fok nan min biil kaagbennu, nan min nyiik k daa mei yii paak! n saa tunti k bia waani sanjok nann. ²⁴Yii nman kaagbennu kun kua, k dontua nan i pal kuul kimaan i laa waa tun panj nba ii ninj. ²⁵nan yii tie bonbil yimm nan yii kpanbal saa kpoe.

Chapter 13

¹Sol kpol bina din tie ku din toa kpanbal , nan soz wu din dia bina nanlee doo pak . ²Sol din gann Islaet jab tisaa nanta: tusaa nanle din benao Mikmaks yent joal nba be berhel doo ninj, Nan tusle din benan Jonatann Gibeaa doo nba be Benjamin yent. nan wat bel u bolu nba bial jim yeakul u suk ni. ³Jonatann din kpi Filista joa nba din dia Geba doo k filita nbaa din gbat. Sol din te bii peb natun doo ne kul po k yien: k Hebrum teeb ngbat! ⁴k Islael teeb kul gbat k b yie : Sol kpi Filista teeb doo diatoo , k Islael teeb din bann Filista teeb. k u bolu tikle noa Sol bol Gilgal doo ni . ⁵Filista teeb taan lieb a bin konnan Islael . Bi limmak tantolot tusle nan tanjala tusa nanlob , k bolu manj din k mak kann nan tanbiinamonn nba daa mak gbianu na. Bi din bale doa Mikmas yent diigbann ndmba yi Bef Afen yendoopo. ⁶Islael niib din la bii be bi panj telik k man bi nakib k bi boal tanfiat , tutut biitk ni, k bak tana , jona nan bubu kona ni . ⁷Heblum teeb mun din poot Juldann m okil k saan doii (doe) na ni : Gad nan Galad. Sol lin bia dabe Gilgal doo ni, k niib nba lin benao ji lin jekil. ⁸U lin gul daa nanle nan Sammual nba din sene yoo nba na. nan Sammual din k bal Gilgal, k niib na din yat k Faket nan. ⁹Ton, Sol yet : baat man tulin mujonu malun nan nyik cabu yenpini . k u mann mujonu malun . ¹⁰Nan wa din gbant mujonu malun mannu na, li yoo Sammual bar , k sol nyi u toann a u Footoo. ¹¹Sammual yet: A tien be? Sol nmat yet: nan ma soa niib na ji yat fatle namin, k a jik k bar yoo nba aboo sen na , k Filista teeb tanlieb Mikmas na, ¹²n yet in monj : Filista teeb sa sik m pak Gilgal, k soa n k Famin nan k mak gbennu! nan tien k n kaat (ji panj) tien mujonu malun. ¹³Sammual yet Sol : A tun jat toon , a k coilin wonnu nba k mak Gbennu a yennu nba daan tula na. k mak Gbennu bo sa t Fidia Islael naan Yokul; ¹⁴Nan moota nan a naan diani kanwei . K mak Gbennu tienon u niib na bet ,k maan a k coilinlin ba k mak Gbennu daan yeta . ¹⁵K Sammual Fil , k saan Hilgal doovnba tien Gibeaa kvbe Beyamin yent ni. Sol nmat Cok niib nba beenoa: bi lin ten nan niib koobi nanlob ne. ¹⁶Sol , u bija Jonatann , nan niib nba dinbe naam din kal tikle Mikmas doo ni . ¹⁷Filista teeb nba taan lieb na ni k kuom munta nyi a bin liek (pinkin) : K yem gal Oflla (ophra) sanjok k jin sesual (schual) doopo; ¹⁸kK lieb taankin Bef Holon (Beth horon) . loonnu, k munta pak yab taankin terik sanjok nba jik ceboim baok sanjok k ji dii gbankom n na po. ¹⁹Saaok damm jilin k be Islael doobni; k maa Filista teeb din yet : t belman Hebrum teeb k b da kul jukbanjizk nan bonlulala. ²⁰K joabkul Islael doobni din sik filistz teeb boole k tayi bi sokte, bi jo aba nan bi payi, ²¹K yoo nba bi Sokte , bk joaba nan paryi na tangbitk k bi ji loo bin tial mooditi po . ²²Dilin te kunkon daal juk banjiak, bonlukala ji lin k be niib na niini binba lin benan Sol nan Jonatan , k Sol nan u bija Jonatann kukoa lin mokil. ²³K filista teeb doo diatoo din kal Mikmas sanjok ni.

Chapter 14

¹Da sial,sonatan,saul bija na,yet u nasimua nba dia u jatiat na,:baat,ktin nyat k saan filib tieb yial nba be nna po na .k u k yet u baa sial.²saul din kal guibea duo kpinnj ,tilontik nba k b yiu miglon na nyakl ,k niib nba din be na u din taan tie kobiinanlob .³Akija din tie d'akitub bija tie I kabod ninja rjaan tie pinees bik ,k pinees mun tie d'Elī bija ,wunba tie kaagbennu manntua silo na din lia manntua liatfuok.Niib manj din k mi nan sonatan yaatii.⁴sonii nba k sonatan din tōk k kpaan k wun baal filib tieb yial buol na, din mōk juonyanaa rjanlie ,yenn be bōkl nba wakii ,k liel mun be bōkl liel na, yenua sann din yi Botset k lua mun yi sene .⁵k juon yenn din be ganj po k kpa mic mask ,k liel mun be nuditu po k kpia gueba.⁶sonatan yet u naasimua nba dia u jatiat a ;baat ,tin nyat saan punjuoet na buol .E bia kaagbennu saa galta ,k manjsial kan fit daami kaagbennu nan wun nyinn linba tie niibuol bikkuo nibuol gbenjl.⁷wunba din dia u jatiat na din jiina a:Tumin linba kul be a pal ninnj,rjaan daa gbiin linba mana po ,mine be kpia na k si suliya na.⁸sonatan yet a ,nn l rjan !t saan niib manj buol k saa wannib t monj .⁹Bii yet a ;setl man ,ka ka nan yuo nba k t baal i buol ! t sii be t binbebuole, k kan do b buol.¹⁰rjaan bii yet a : domin man t buol ,t saa doe k maan kaagbennu kōiib tienmt nu ninje na.lenje k t saa tien dōk.¹¹Bbanlie kul fiil k duo filib tieb yial buol ,k filib tieb nba yet a :gotl heblu batieb nba nyii fōlii ninnj k bo bōlna.¹²k jab nba be b yialin na yien sonatan nan wunba dia u jatiat a : domin man t buol ,k saa wanni sial ;k sonatan yet wunba dia u jatiat na a:wein do n puolpo ,k maan kaagbennu saa nyinib tienm Islaelnu ninnj.¹³k sonatan do cab u nii nan u taa ,k wunba dia u jatiat wei do filib tieb nba din baa sonatan num ni k wunba dia u jatiat na din kpi kuun u puolpo .¹⁴sinsinn baak manj ninnj ,sonatan nan u jatadialua kpi jab piinlie nan sial ,yial nba din tie bon mintik nna ninnj .¹⁵saul guutieb nba din be Guibea ,bensamin duo yent ni din la na ninmonn baal k b jitiin k yat bōkl kul po.¹⁷k saul din yet niib nba din be ii doman ,nbalmi,ii la nan b saan sa kōat sunsuuk ninnj . k duo k gotl ,k b saa k la sonatan nan wunba din dia u jatiat ne.¹⁸k saul din yet Akijia a :nakint yennu mōlol lakl ,na k maan l yuo na yennu mōlol lakl na din be Islael tieb buole.¹⁹yuonba k saul din piak nan manntua na,janmaanii din rjammt puki filib tieb kanjna ninnj;k saul din yet manntua :a nyita nu .²⁰k saul nan niib nba kul din be ne din taan lieb ,k saan ka ka ,nan sianba k b saa kōn kunkonn na ,gotl,k filib tieb nba rjmant nan jukii b lieb paak ,k kut rjmatuk baal b ninnj.²¹Filib tieb manj ninnj din mōk heblu tieb nan yuo nba din gal na ,k b baal k pukin Islael nan saul nan sonatan paak.²²Islael tieb nba din bōl Eflayim jualin na, bann nan filib tieb tiin tiin na ,mun ji din waab k bielb .²³kaagbennu din nyinn Islael l daal na.k tōb na ji din saa kua Beth Afen .²⁴Islael tieb din bak l daal paaa ! saul din puol niib ,k yet a :wunba di jiet k dajuok dakbaal mōb saa di l danō ,k sua k n daa k wann n monj nan n paak n dataii ! rjaan k sua k dii jiet .²⁵Niib na kul din saa bal fual ninnj k sua k siat dua tinnj ninnj.²⁶yuonba k niib kua fual na ninnj,b din la siat k l pub , rjaan sua din k donn nu mōb po, k maan b din cōlin b puoti ne.²⁷sonatan din tamm mōpuotii nba k u baa din puon k tul niib nee, k din gaan patu nba k u dia nu ninnj,k sikin siat nba pub na ninnj ,k donn u mōb po ,k u ninbina yent .²⁸Lyoa na k niib na yeno din boiyua maan na:A baa nba din pol mōb,k yet a :mōpol n wei wunba saa di jiet dinna ! k sua k kon banj niib na waa.²⁹k sonatan yet a :n baa rjmat niiba,gotl man u ninbina nba yet bianjnba na, k maan ,ma lem siat nba waan na.³⁰Ton l bo sii tie niib na kul i di jiet nba k t bo la dataii buol na, filib tieb nba bak na bo kan yabt dinna ?³¹Bdin kpi filib tieb l daal laa jii micmask k saa tu Ajalon .Niib naji din bak bonciann.³²B din cial saan bonkobt nba k fat b dataii na buol ,k saa jii pei ,nei nan naabit ,k kotib tinnj ninnj ,k rjman nan sōn.³³B din saan nann saul buol rjaan yet a : gotl ,niib na biil kaagbennu ,k rjman nan sōn ,k saul yet a:li tun linba k tuok biktl tan gbenjl k baal nann n buol .³⁴k bia pukin na :lebtli monj niib na ninnj man ,k yet daansua kul nba yaa wun baal nan naab kuo pieok ,k kōtua nna ,ii bia saa rjman ma ,k ji kan tun biit k tul kaagbennu ,yaa rjman nan sōn na k nyiok ,daan sua kul n kubu naab u nu ninnj k baal nnee k u fit kpiu tann na paak .³⁵Saul maa kaagbennu binbintl ,rjanne tie sinsinn binbintl nba k u maa tul kaagbennu .³⁶Saul yet a : sikin nna dinna nyiok na filib tieb buol k bukln nan sannyiok yentu ,k daa nyikt baa sua ,k b yet a ; a tien linba si rjan na po ,rjaan manntua yet a;T nakin nna man yennu tuannn ³⁸saul yet a :yimm nba tie niib na konbōnnaab nba kul nakin nna ,k laan biit manj nba piin bianjnba k tan tu dinna .³⁹k maan kaagbennu ,nba fat Islael na fuo monj ,sonatan ,nbija ,si tie l bit daano rjann bin kpiu k niib na kul sua k jiino sial .⁴⁰U din yet a Islael kul ;n saan k set ii kua man ,k min nan sonatan ,bija mun si be t kua ,k niib na yet saul a: Tien linba si rjan nna .⁴¹k saul yet kagbennu a:Islael yennu ! rjaant k tin bann balmonii ,sonatan nan saul lukt b monj a ,k niib na jila yaak .⁴²k saul yet a: lubin min nan sonatan sunsuuk ni wunba baal nan biit .k sonatan lukt.⁴³k saul yet sonatan a:wantin fa tien linba .sonatan wannua ,k yet a;n lem siate waan nan patu nba k n bo dia nu nin rjna ;gotl n saa kpoe .⁴⁴k saul yet a : yennu tienin linba tie u pannj ninnj kul ,sonatan ,da kponi !⁴⁵Niib na yet saul be ,sonatan kponne,rjua nba kon gal bin be panj nba Islael duo paak na ! L fok nan nna ,kaagbennu fuo ! u yut kan mi ba tinnj ninnj ,nan yennu pannj k u piak din na daal na ninnj.nna k niib na din somm sonatan ,k u ji k kpo .⁴⁶saul din nyik filib tieb weiu e jik ,k filib tieb ji din saan b duo ninnj .⁴⁷Lpuol poe k saul ji din gaal bat yial Islael duo ninnj,u din faa tōb nan u dataii nba be

lokaa nanna na kul po, nan d' Amnon waat nba be moab duo ninj nan filib tieb na waa din nmantl sianba po kul ,u din nyanniba.Udin jii u panj k nyann Amalek ,k fat Isael tieb b daataii nu ninj .⁴⁹ saul waat din tie sonatan ,siskfi nan ,malkisfu .bonpoii banlie manj sana din yi ,Milab bikpelik ,Mical wun nba waa.⁵⁰ sauul naa puo sann din tie Akinoam ,d'Akimaat bipuo .U suojem saakua sann din tie Abnel ,Nel bija ,saul ninja .⁵¹ ki saul baa ,k Nel d'Abnel baa ,din tie d'Abiel waate .⁵² saul manfuol kul ninj ,u faa tob gbennl nan filib tieb nba ,k saul din la jab nba mok panj k bia mok minu ,u din tu jiiib u tuonn ninje.

Chapter 15

¹K samial yet saaul a:mine k kaagbennu tumin a man dinna naan k fii tie u buolu israel kpanbal ; nann gbintl kaagbennu n baa yet linba .²Linba nae k kaagbennu yet:n tianlinba k Amaalak tieb din tun tul israel tieb baa din luon sonjok yuo nba k din nyii Ejibt na.³Isaa mōtaana k pikin Amalek tieb ,k biil baa mōk linba kul, a daa tent baa sial, a bia kpi jab nan puob ,waat nan boni .⁴k saaul tikl israel jab ,k sennib boyennkua buol ,Telayinmk kanm :Israel jab din tie tuta kobii njanlie , k saul buolu ni mun din mōk jab tutaa piik .⁵Ksaul somm k saa baal Amalek tieb duo ni,k la kunkōnkōna baaōk ni.⁶k yet keni tieb a:li saa man ,li nyi man ,ii nyi man Amalek tieb sunsuuk ni ,k n tan daa kpi k kpab nanm,k maan, i din mannan israel tieb kul ,yuonba k b din nyi Ejibt na .k kenitieb na din nyii Amalek waat sunsuuk ni.⁷k saul kunkōnkōna kpīi Amalek yab laa nyii Aaviila k saa tuu suul,k l be Ejibt nintual .⁸B din suol Ammalek kpanbal Agaak fuote njaan kpīi u niib kul nan juk.⁹Saul nan u kunkōnkōna daa din nyik Agaak ,nan u bonkobbit ni binba ,njan nae ;neii nba njan bonkobpaanii nba njan ,pebikpamma ,nan bonjana nba be kul ,b din k kpīi nammii, b din kpīi bonkobt nba k mōk niin k tie kuon-kuon nae.¹⁰k kaagbennu pak nan samial ,k yet a:¹¹N mō kua nan maa te k saaul tie kpabalna, k maan u baka nan nin k u bia k cōlin n maan .k samial wutuol duo ,k u fabin nan kaagbennu nyiōk-kul.¹²k u fiil sannyiaponi ,k saa a wun la saaul .k b baal k yetua a:saul saan kaalmel nie ,k maa bon ninōnj k senn njaan nmat k kokin tōkin sanjok nba fōk k sik Guilgaal duo ni.¹³saamial nba baal saaul buol ,k saaul yet ua a:kaagbennu mob nba yet newa .¹⁴k saamial yet a :biabonta fei mōnie ,baa n tubaa ni ,nan nei mōni nba k gbia na .¹⁵k saaul jii a:t kunkōnkōna nae fat Amalek tieb buol naanana nan perjana k kun nann a tin ji mann malunj k tul kaagbennu a yennu ,njaant k tin kpi binba ten na kul a.¹⁶k saamial yet saaul a:setl,k man wanna linba k kaagbennu yetin nyiōkna.k saaul yetua a:Ipiak¹⁷k saamial yet a:faa din goli nan a tie bik na, njaan a ta k tie israel tieb tuann danua kaa na,k kaagbennu dinna naan k a ji tie israel kpanbal ?¹⁸kaagbennu tumma ,k yet a:li saa ,k kpi Amalektieb ,l nibiit ,a faa tōb k buotl niib kul.¹⁹Bee te k a k gbiint kaagbennu mob u ? bia paake k a kpakin faalnba k a saa kun ni, njaan tun linba k njan k tulkaagbennu ?²⁰k saaul jiiin samial a:n gbiint kaagbennu mobona fanu waa, k bia tōkin nan kaagbennu nba wann na waa.n jen nan Agaak nba tie Amalek kpanbal njaan kpīi Amalek tieb kul.²¹njaan n niib na gann bonkobt nba k b bo saa kpib na nie ,pei nan nei k kpen nann a bin tan mann malunj k tul kaagbennu ,a yennu ,Guilgaal tinj ni .²²k samial yet a:kaagbennu pal man yuo nba k b tu mann mujuonu malunj nan sali yitu ,nan yuonba k b saak cōln u mob nae .gotl mob saku cie sali yitu ,k cōlin mobona , nba yet na cie bonkobt kpabola.²³k maan kan cōlin tie nan suok nae ,k ningotkangbuok tie nan pat mannu nan tingban mannu na.Nan faa lu kaagbennu mobona a mun lua mōnj,k ji k tie kpanbal .²⁴Lyo na k saul yet samial a:n tun biit ,k maan n yakil kaagbennu nba wann biannjinba ,k bia k cōlin u mobona ;n bo njaan n niib nae ,k bia sak b mob.²⁵Mōlana ,n balin mae ,cab n biit k kpentin ,min nan fin ,t saan k man saa gbaan kaagbennu tuann.²⁶k samial yet saul a:min nan fin kan nmat ,k maan a yet kaagbennu mobona njanne k kaagbennu mun yta, ka jii k tie Israel tieb kpanbal .²⁷saamial nba nmat a wun siet ,k saaul bib k suol u liatl mogbann, k l pat .²⁸k samial yetua a:dinna nba na kaagbennu tabit Israel naan gbounj a paak ,k tul sua ,nba ciea.²⁹Wunba tie Israel panj na k fa faaku bia k mōkua ,k maan u k tie nisaalk kaa k saa mōkua .³⁰k saaul bia yet a:n tun biita,motana n balinmae, tulminbaakl Islael nikpelanan Islael tieb kul numm ni ;t tōk saan,k min baa gbaan kaagbennu ,a yennu tuonn³¹k samial nmat nan saaul ,k saaul k saaul gbaan k kaagbennu tuann .³²njaan k samial yet a:baat nan Amaalek batAgaag k tulin man .njaan k Aagaag ji nakii u buol njaan sual momiiin k gbenna.³³saamial yet a:nan a juk banjiak nba te k puob kōnj b waat na ,n nae mun k a naa mun saa kōnj u bija .k saamial ji cua k pot pot Agaag kaagbennu tuann ,Guigaltinj ni.³⁴saamial yaat k saan Laama, k saaul duo u njaak nba be Guibea tinj ni na.³⁵saamial ji k mi saan k la saaul ka ka nan u kuon ,daal ,k maan saamial bui saaul paak ,nan kaagbennu nba mō kua nan waa gann saaul k tienō Islael kpanbal na.

Chapter 16

¹kaagbenuu yennu yet sammuel a: a tan saa nyik n lee yuo e k kaa bui saulfaaki? n luuwa u j k tie Islael kpanbal. Gbient kpan yinn ni kii saa; Betlehem jua nba k b yiu Isaii na njaak ni, k maan n la u waas ni wunba k n luon wui tie kpanbal²Samuel yet a: n saa tien n lee k saani? Saul i gbat u saa kpima. k kaabgenu yet: jin naasal k saan nann, k yet a: n baal maa maan malunjo k tul kaagbenu. ³K yin Isai k wun faa saa tien bianjinba, k fan muan kpan wunba k n saa wanna na yul paak k tulin⁴Samuel tun nan kaagbenu nba wannɔ bianjinba na, k saan Betlehem. Janmami suol duo nikpela k b cial k baal u buol k yetua a: a baal palmann baalue? ⁵k u jin a: Nn, n baal a maa mann malunjo ktul kaagbenu. nammit i monnman, k wein k saan l malunjo ni. k u bia njaan Isaii na waas, k yiim a bin baal malunjo na ni.⁶Baakua yuonba k Samuel la Eliab k yet u monjo a jua nba sie kaagbenu tuann na nja e k u luktua wun muan kpa u yul paak. ⁷K kaagbenu yet Samuel a: daa goli u njant, nan u fakint nan u gbenjo kaa, kmaan n luuwaa. Kaagbenu ki gani nan niilua nba gani na kaa; niilua njaan goli linba njan ninbina paake, kaagbenu njaan goli pal ninje.⁸K Isaii yiin Abinadab, k baal nann samuel buol; njaan k Samuel yet a:kaagbenu bia k lukt njakaa. ⁹K Isaii bia baal nan Sama; k Samuel bia yet a: kaagbenu bia lukt njakaa. ¹⁰K Isaii lin yiin u bonjaii banlde k b baal Samuel buol; njaan k Samuel yet Isaii a: Kaagbenu k lukt sua bi ninjo.¹¹K samuel yet Isaii a: a bonjaii kuule na? K u jiin: Sambiane teen njaan nja kpaal pei e. Ksamuel yet Isaii a: tumin k bin saan yiinua, kmaan t kafit k tien sial k u k baa n na. ¹²K Isaii tun k b yiinua. U lin tie naasinbifanje, k mɔk laafia, k u ninbina njan k bia mɔk manunjanjo. K kaagbenu yet Samuel: Fiit k muan kpan u yul paak kmaan njuae na.¹³K Samuel jii kpan nba k u bo tien yinn ninjo na k muan u yul paak u ninjamm nunjo ni. K kaagbenu fuon sik k suol Dafid laa ji l daal k saa. K samuel fiil k njmat kkun Rama.¹⁴Kaagbenu fuon nyi sau nik kaagbennu te k fuobiuk baal k damiio, ¹⁵saul njaak tuontunna yetua: Gotil, fuobiuk nba yennu njaak e daamia na. ¹⁶T yudaan n pak! a tuontunna be a buol. T saa kpaan jua nba fit k faa biok; k yuonba k yennu fobiuk na sk a paak, wun faa biok nan u nuu, k lin wolka.¹⁷K saul jiin u tuontunna na lomin nan jua nba sa fit k faa fanu k baal nanua k tulin. ¹⁸K u tuontunna ni yenua gaal maan k yet: Gatlii, n la Isaii nba Betlehem na bija, K u ban faanu. U bia tie jua nba mɔk pal, paal, k tie kunkonkonnua, k piak ki k bitin k bia mɔk maanunjanjo, k kaagbennu be nanua. ¹⁹K saul tun tuomi a bin saan Isaii buol k saan yetua a: Tulmin a bija nba k b yiu Dafid k u kpaal pei na. ²⁰Isaii te k u bija Dafid suol bonjo k u jinua paanu, nan tiluana daan, nan bubik k u tumua nan li bona kul saul buol. ²¹K Dafid baal saul buol k wann u monjo; k l manjo saul bonciann, k u luktua k u dia u jatiat. ²²K saul tun k b yet Isaii a: N nunmgbuo Dafid a; n meiya k fan nyikkua n tuonn ni. ²³Yuonba k yennu fuon be saul ni, Dafid tu jii u biok nae k faa nan u nuu; k fobiuk na nyi u ni, k lin jii wolku, k wun la laafia.

Chapter 17

¹Philistia nba din tinkl b sijenm a b faa tob sudaduo nba tie soco nan digbann nba tie Ephèsz Dammim ne sisuuk ni. ²Isael jab nan Saul din tinkl-e b din kaal telebint nba duo-nie k jii guu philistin nba a bin kòn. ³Philistin nba din be Jual bok yen po k Isael muun be boklepo. ⁴Jaa sua din jii philistin nba kanj pok sunm k saa b kani njanle sinsuuk -ninj. B din yiu Goliath Gath nba buoluv. U fuankt din tie niiduk na njanluob nan nuuboktin. ⁵U din yiil u yuul paak kuut fuokl k bia buuk kut gbapluk k l kpaai nan kuut bi'na tuutl nee. ⁶U din pil u taalninj kuut baannj kbia liaa u tunluu ninj kuut gbapluuk. ⁷U kpaan yuul kpe yu tievnan jaalbl ba gben k e yu nan . k kònkònna lii utuan po kdia nagban - kònj⁸Philisien nba din set-e , k tiaan k luooi Isael siijenm a : bee ki muunj sakint nan kunkotiati ? t k tie philistin nba kaa ? I k tie saul daba ka a ? I gaan nilua nba saa piit kònj nanninj , ⁹Wunba saa fiit buonj k bia kpinj k tin jii bpuab . nja mipakua mabkpiun , k mipkua k kpiiu yii muun kpan kitie tin daba. ¹⁰Philisian nba bia paak a : I yaan paak waani nan Isael sijenm kuul baawa . I tuulinj nilo nba min nan njaan saa kònj . ¹¹Saul nan Isael nba gbaatl maan k jaugmami suolib. ¹²Dafid Ephlatian Bethlehem duagban juda bijaa . ku din mòk waas ban nii k l yo saul din kpetav kuu bina yaaba . ¹³Isaii waasak iibdin tie bantaa kb din weli saul taab ninj : yennua k din yiu Eliab lua muun Abinadap bantaa paak schamma . ¹⁴Dafid din tie binke , njaabyuoba k sakaab banta din weii saul, ¹⁵Dafid din saa saul njaak k din tuun Bethel a wun yuun u ba bokob. ¹⁶Filistin Juane din naak i ye k fun ko kònfuat ye nu nan nyiok kul kala nan daa piina . ¹⁷Isaii din maat u bija Difiid , jii disinnj nan tala-bik na , k saa k tul a yulb kanj ni, ¹⁸K bia jii nabii-lilat pii k saa nann k tul kuunkò kòna saakua, njaan got laanl mana y u a lbii? k faa jin yetin, ¹⁹B be nan saul nan Isael jaab kuulvteblint baok-ni k on nan philistin nba. ²⁰Dafid din fil sanjia po ni k juab u peii k gultua nja jii jin kl k saa nan isaï nba waa nmua-na . yoba ku baal sijenm kaan - ni k suak k bbobin k saa kunkòn, k yii kin kumkòn, wuyiikini. ²¹Isael nba nan philistin nba dint uokilieb nan kunkòn , kunkòna nan kumkoma . ²²Dafid din jii buona nba kudia u nuuninj ne, nan jii kabne k tuul gultuab, nja jii ti k saa sijenm saaku-ni . Yoba ku bal , u din boii u yuolib a : l maan-ii ? ²³L yoba ku din maat na ; l yo k philistin joa ku tie Gath ku saantie Goliath ku jii naki sinsuukini ku gnii philistin nbaa nba saak siaan k bia nam pak naan waa daan piak na k Dafid din gbat. ²⁴B a din laa jua manj , Isael ba din tiine u nunni janmami din suolb boncian . ²⁵Suabkuul din piaka : i laa jua ba baat ne waa? u yazn baan Isael tiel be wunba fiit kpiiu , kpanbal saabteuu mokt ba yab, k bia tuulua sapamua k wun kunnau u njaak - ninj Isael duoni. ²⁶Dafid paak nan buduua : I saa tie be k tuul wunba saa kpai philistin k gniinn isael tieb feii ni . nme tie l philistin ? l punjuokv, k suuki yenu b fuo kònna ? ²⁷K buoluu kuul mat , t saa tie nee k tuul wunba kpiuu ne. ²⁸U yual - kpeel Eliab nba din gbaat ku maat nan jaab nan , u din puut cinn u paak e-k maat : Be tie ka siik k bal nne ? A nja bònkbmbiit ne naan gme paapionj ninj nja bal nneé ? nban u japaat nan u paal suub ni po . A yaa laa kòn nba kaa gbaat-ne ka balnne. ²⁹K Dafid jii nua , nte bé ? nkaan fiit k paak nna. ³⁰K u gnii kua nja boii lieb , k bia gnan k buoii l buowu? k buolu bia jii nua nan b a bomaat sinsinna. ³¹B a din gbaat mobuonn nba k Dafid paak naa. k bia njaan k paak nnaa Saul buol , ku din tin k b yii nua . ³²Dafid maat saül : suavdaabgmaa k duunkinn philistin ne paak. A tuon tunua saa saankòn mauu-wa. ³³K saül maat Dafid : A kanfiit k saan kòn nan philistin ne, k maan a tie biike , k njaaa tie kònkòn kpel a nasitini. ³⁴Dafid maat saül : A tuun - tunnua din kpaal u baa buok ubite yaba k yaanbol nneka kimkat l tankua a winyiin buokòbt, ³⁵n din tuu beluee , k faawu k faat bònkbòn bikne u mob ninj-li tie ku fiilset n paak, n din tuu sual u kunkòlnie, k faa kpiiwuu. ³⁶A tuun tunnua din gniat-nne yanbola nan kinkaata , u bia saa tie philistin nnee . L punjuot ninj yeno , k maa u suuki yendu nba fuo kunkònna. ³⁷Dafid bia maat : kaagbennu nba din gninninj yanbala tagnaatl ninj naan kinkata taz ni nja e saa gniinin philistin nuu ninj - k Saül maat Dafid : Issaa kaagbenu sii be nanna. ³⁸Saül din juab u tiay k laan Dafid . u din uiil kuunt fuoklk k l bob in gbaan. ³⁹K Dafid din Juab cuuk- banjiak k gnian u gbanni k din yaan somm , nja u din k ban k binninj, k u maat Saül nkafit k somm na l jaat-tiat k maa l tie nbokta. l yo ku liat k bel . ⁴⁰U din jii lanbannu nuuni, k tokl tanja ana njanmuu buunu-nk, kbwuunu pekpapak l ni, naan u jafa nba ni , nja jii tuakiyua nipia, k din tuoki philistin . ⁴¹philistin din naak i Dafid wan wan .Wunba din jii u nagban k ongl din lii u numpo. ⁴²Philistin din goliye, yoba k u laa Dafid , ku jii din piak a u tie bik ee u numninj , bimintik . ⁴³Philistin maat Dafid: n tie bokke, k baat n buolnan lanbanaa? k u jii suuk i yua k kpaab a nanyenda. ⁴⁴Ku bia puukinnj : I tuokii , n saa juab a nant k tuul sanpapo nuani nan tinninj bònkbòbt. ⁴⁵Dafid maat philistin : A tuoki minne nan cuuk loan ji a k nan kpaan nan pajal? Min nja somm a luol nan kaagbenu kun k on dans e , Isael yendu kònk on dan⁴⁶Dinne kaagbenu saa juaba k kpienna n nuni k kòn nan naa kbkpia , kjial a yuul ; Dinnevn saa jii niikpena philistin nba kanj ninj k tuul sanpapo nuuni nan tinj ninj bònkbòbt, k tingbònj kuul n ban nan Isael nba mòk yendu. ⁴⁷K tingbònj kuul nbann nan b k jii juuk-banjiaka , b bia k jii kpaan , nja kaagbenu sonm. K maan yuudant kuul tie kaagbenu yale , k u Juabi k tin ti ninj . ⁴⁸Yo nba k philistin nan din fua-kònfuat k din sonm k baat Dafid numni , k Dafidbtin cet philistie nanj kanj ni k tuok philistin maang. ⁴⁹K u din tuunu nuu u aaluuk - paak l ni k waat taan k puobinj u naluobl ni, nja luul u yugbial

paak. k yuul yaakt ku baa pko finfaabl.⁵⁰Dafid din paak philistin nan naluble nan taan , ku laa paan u din gniaue , k yialu yuul, ηaa din kdiaa cuuk-banjiak u nuu ni ηaa faat a mial. ⁵¹U din tinne kvbaal philistin buol , k nuatu u cuuk banjiak , k kpiu k jial u yuul - k philistin nba laa nan b yuudanɔ kpo, k b cial . ⁵²Israel jaab nan judaa yaab din yiikinne k kann k tiin k beel philistin nba ka ka nan Eklon luon ni . Philistin nba nbuaa din tiin din kpene scharaï sanjabl pak kaka nan Gath nan Eklon. ⁵³Ba din pinkin philistin nba k faat b buona, b jii tuun kun Israel duo nii. ⁵⁴Dafid din wɔkt philistin jua yuulee k jii k din kun nann selusalem k kuan u jaat tiat u l an bɔnni. ⁵⁵Yoba k Saül di' laa Dafid k uu sɔnm k ce philistin , u din maat Abnel k un kɔna baat : biik nba ne u daanɔ tie ηme ? A b ne l . Jiiη k maat : bii k nba ne u daanɔ tie ηme ? A b ne l jiiη k maat : nan mɔni a naalinη nba fuo, ɔ n k an fit k bannua. ⁵⁶ K kpanmbal maat : ηmanmt k buoii k bann nasuu mua ne nba tie wunbaa biik. ⁵⁷Dafid nba din kpai philistin k kpenn , Abnel Sinjenm sakua din jiue k saa nauu Saül buol . Dafid din diaa philistin yuul u nii nin . ⁵⁸K Saül maatua : A tie ηme ηaak nasinbiike ? .k Dafid jiinua a : N tie a tuntunua biike Isaii Bethlehem jua.

Chapter 18

¹Dafiit nba din pak nan soul gbenn, l yuo na , k suonaatan saan tuun nan Dafiit, k Suonaatan ji din luon Daafiit nan u pal kul. ²L daal k Soul din dia Daafiit u nyaak ni, k yet a: u kan nyik Daafiit k u tuun u baa nyaak ni. ³Suonaatan suol yuas nan Daafiit, k maan u din luon Daafiit nan u manj na e. ⁴K ji liat u liatgbaktl nba k u din lia na, k jii tul Daafiit, k bia pukn'o tiat nan jukbanjiak, nan tulbann nan u gbann. ⁵Daafiitnba din tuu saan sian nba k Soul tuun'mo na, u din tuu kon k baal nyannu e. nya e k soul ji din jii'u k tien'o u sejenm kul yudaano. niib na kul din luon'o nan Daafiit tuontunna waa. ⁶Yuo nba k daafiit din nyii tob k tunn kpen na, k sua u din fit kpil fiiliistinba jua tob manj ni. Puob kul din nyii Islaael digbana ni k baal Saamuel nyaak ni, k yiin yani k waa siak k faa gingana nan siiyaali k l mo k b waa k yikn nan palmann. ⁷Pub na ba din yinn yani k oulieb gaan k yien a: Soul kpil tutl k DAAfiit jpii tuta piik. ⁸Soul wutuol din k l di k manj'o, k u yet b tul Daafiit tuta piik nyaan tan tul min tut yenn kusa . L ji din tien'o maan e. ⁹Yann e k Soul ji dni got'o nan ninbiik, l daal manj nan yuo nba waa. ¹⁰L ji din yent k Yennu siek biik din suol Soul k jii k saanna'o nyaak sinsiik ni. Daafiit din jeln nan'o daal nyaan Soul dia kpenn u nuu ni. ¹¹Daafiit din wotk kpenn k yet u pal ni a: n saa yek Daafiit kpenn k tabn'o nan dikpenn. Yann Daafiit din bal munle kul a. ¹²nyaan Soul ji din nymaan Daafiit l yuo na k maan kaagbennu din be nan Daafiit nyaan siet u buol. ¹³U ji din k be nan'o nyaan jii Daafiit k tien niib tusa kpanbal. Daafiit din tuu nyi nan u niib k tan jen nan yudant. ¹⁴U din tuu laat nyannu u tuona kul ni, k Kaagbennu be nan'o. ¹⁵Soul nba ji din la nanDaafiit laat fitu yuo kul na, ji din tiin'o janmaani e. ¹⁶nyaan Islaaeltieb nan suuda niib kul din luon Daafiit k maan u din nyii k tan jen yudant e. ¹⁷Soul pak Daafiit a: "'gotl, n saa jii n bipuo saakua Melab k tul'a k wuu tie a nyaapuo. Ii tuun'min nan kaktin kii dia kaagbennu kunkonna. nyaan Soul din yien a: n kan jii n nuu k kon nan'o, nyaan Fiiliistinba n k kon nyann'o. ¹⁸K Daafiit jiin Soul a: n tie nynee n manfuol ni n baa nyaak ni aislaael na, k tan sii tie kpanbal dianm i? ¹⁹L ji din tan baal yuo nba k kpanba soul saa jii u bipuo Maleb k tul Daafiit k wuu tie u puo; L yuo na, k u jii'u k tul'o Adiel, j Melona jua. ²⁰Miikal mun din tie Soul pipuo, k din luon Daafiit, k pak maan manj, k Soul din tuo. ²¹K u ji din dukn a u saa tul'o e k tien balk u buol ni, k fit daa baa Fiiliistinba nuu ni. Yann e k Soul Yann pak nan Daafiit taal munle a: Laa ji nyii dinna, k saa a sii tie n dianm e. ²²Soul din tul yikuo u tuontunna a: i bol yet Daafiit k pak a kpanbal yet a: motaana a ji sii tie kpanbal dianm e. ²³nyaan k kpanbal tuontunna yet Daafiit. K Daafiit jiin a: i mali k l tie faala e nan man fit tien kpanbal dianm ii? Min tie talk e k bia tie nilo nba k mok yudant. ²⁴K tuontunna nyat yet kpanbal Soul Daafiit maan na. ²⁵K Soul pak a l bia yet Daafiit nan kpanbal k luon k luon cuatl kaa, nyaan u luon fiiliistinba ponjuot kobk, k fit kon nan udatai. Soul din luon k Fiiliistinba n kpi Daafiit e. Soul tuontuuna din jii l maan k pak Daafiit, k u k tuo l maan nan baa pak bianj nba, n kan fit tien kpanbal dianm. ²⁷Nan l senni gbennu, Daafiit din fiil nan u niib k saan kpil fiiliistinba kobi nyaanle k pot b ponjuot k l jan nan kpanbal nba luon na k baal tul'o k ji din tie kpanbal dianm. Yann Soul din jii u bipuo Miikal k tul Daafiit k u tien u nyaapuo ²⁸Soul din la k bia gbat nan kaagbennu be nan Daafiit, k u bipuo Miial bia din luon Daafiit. ²⁹Soul ji din nymaan Daafiit k din tie u dataak u manfuol ni. ³⁰Fiiliistinba kunkonkonna nba din kon nan Soul na, tob kulni Daafiit din tuu kon baal nyannu e, Soul tuontunna kul ni, k Daafiit sann din duo.

Chapter 19

¹Sau din yet Jonatan, u bija, nan u tuonna kul a bin kpi Dafid, nan k Joanatan, Saul bija din luon Dafid maan, ²k din kumiio, k yet a, n baa kpaan a wun kpiia. I guu a monj wonn sannyiok ni, k saan bol sial po, ki be lej. ³N saa nyi k saan set kpian n baa, muuk ni, k li tie sianinnba k a bol na, k n sa nmat wan na. ⁴Jonatann pak dont Dafid, Saul numm ni, k yet a, canbaa, a daa bil a tuon tunno Dafid. U k ban tun sial k biala ni. Waa tun linba kul, l tula somle. ⁵u cibin u sanmanje, yuonba ku din kpil Fiilip niilua na, k kaagbennu te k Israel tieb kul laa nyannu, faa din lau ka pal man na, be ji tien ka luon ka kpi Dafid nimonua manj, k l k mok paak nan waama? ⁶Saul din gbiint jonatan kunkol na, k pol set, k yet a, kaagbennu tie wunba foe! Dafid ji kan kpo. ⁷Ton k Jonatan ji yiin Dafid k wannua maan na kul, naan jiu k saan nanno saul buol, k Dafid ji tun Saul tuona nan waa din tunn sian yuo na. ⁸Tob din tukin; k Dafid saan k kon nan Fiilistin tieb na, k kon k nyannib, k b cial. ⁹K sbiik nba nyii kaagbennu buol na din kua Saul ni u din kal u naak nie k dia kpaan u nuuni. ¹⁰K Saul din gbaa wun yek Dafid kpann na k saan tanbinno nan dikpiin, k Dafid kial bol. ¹¹L daal nyiok k Saul tun niib, a bin saan guul Dafid naak, ki wun kpiu sannyiok ni. k Mikal wunba tie Dafid naapuo na kumiio a: Fi ki cial nyiok na a manfuol paak, b won saa kpiawaa. ¹²K Mikal nyinn Dafid takolbonn ni, k u cial bot. ¹³K Mikal jii naak patl, k paan gado paak, k bil yukpaktl nba k b jii bonkobt kobt k wuun na, k l dua yul po, naan pinn cincenn. ¹⁴yuonba k saul tuomi baab a bin kpi Dafid na, k Mikal, yetb a, "Dafid yiale". ¹⁵K Saul namm tun tuomi nba na, k yet a; I saan k jiu nan gado na kaal nanua k man kpiu. ¹⁶naan niib na nba baal kua duukin ni, k la k patl na paa gado paak, k bonkobt kobt yukpaktl na be l yul po. ¹⁷K Saul boi Mikal, "be ka kpannin mii k te k n daataak boti? k Mikal yetua a, u yaa mi kii somua k u cial, u saa kpinme. ¹⁸N nae k Dafid din cial paak. k saan bol samuel buol, Lama duo ni, k saa wannua linba k saul tun k tulua. k Dafid nan Samuel san k saa be Najot. ¹⁹K b din yet Saul a: Gotl, Dafid be Najot nba k fok nan Lama na. ²⁰Saul din tun niib a bin saan suol Dafid, k niib na laa yennu sokni nba, k b din want yennu nba yet linba, k Samuel din tie bi liik yua. Yennu siek din sik niib na ni; k b mun ji piin k vant yennu n ya linba, b monj. ²¹Saul nba din gbat nan b tunm nna, k u namm, k tun tuomi, k b mun bia saa piak nna. u din namm k tun talmuntaa k b mun bia saa paak nan yennu sokni nba na. ²²K u monj fiil saan Lama. yuonba k u san baal, bungbennl nba seku, k u boi samuel nan Dafid nba be Sian, k b yetua nan b be Najt nba kpia Lama na. ²³Waa saa peel yuonba, k yennu sik u paak mun, k u ji piak nan sokni lieb na nba din piak na k sa Najot, ²⁴k liat u tiat naan piak linba k yennu ya Samuel tuann ninj; k tan baa k dua tinj; k tan baa dual tinj ninj yann l daal kul nan l niok. L paake tien k b din yaa: Saul mun din be sokni nba sunsukni.

Chapter 20

¹K Dafid nyi Najot nba be Lama. k saan Jonatanbuol k saa boio a: N tun bee? N tun biilantiyee k biil a baa k u luon wun kpimi. ²Jonatann yet a: yennu n bolaa kan kpo, n baa k tun sial k boliimi laa tie tuon ghenjiil a mii bonbiik. sial kaa. ³Dafid bia yet a: baa mi fanu nan a luon n maan k u jii lol nan u kan wanna waa dukii wun tun linba kimaan nsaa daamiwa, n pol nan kaagbennunba fuo ka nalinj mun bia fuo taa pann yennu be mi na kuun suunkini. ⁴k Jonatan yet Dafid, linba kul luon man tun n saa tun tulawa. ⁵K Dafid jiinua: "Gotl wonn tie nmaapaanj jamm k l tie man won dii na kpanbal nan. L tie ka sak nnae. N saa bol muuk k ni daa ntantaa. k saa tuu daajuok. ⁶L tie k a baa k lan jiet dindibuol fan betua nan n mial sonnuu k saa Betihem n danduo niwaa. yuo janj nan man nmaat n lieb buol k dii binn kumm jaama. ⁷Li tie k u yet a l njan, a tuotunnua jiik mok jaanjmami. u wu tuoli muni duo a jii saa bann nan u lol a wukpime. ⁸Fa tun a lomm k wann a tuon tunnua k saak kaagbennu molol nba ku wanna nan njan li tie k mok biit fan kpin a monj biee ka jiin k tul a baa k wun kpimi? ⁹Jonatan yetua a: daa baa dukii nnae; l bo tie k mi Fanu na a baa luo wun kpiiani n bo ka betanii? ¹⁰Dafid yet Jonatann, a nmee k u miimi k l tie ka baa jiin na wutuolii. ¹¹K Jonatan yet Dafid a; baat tiin nyii kpant ni; k binbaalee kuol nyii kpant ni. ¹²Jonatan yet Dafid a: kaagbennu nba tie Israel tieb yennu nun, I tie n siala daann. nan daal po nna yuo, n saa boi n baa k l tie k u binberj nani. L tie k n tun son a buoli n saa tula mok. ¹³Kaagbennu n dat Jonatan tubl nan wutuol, l buo tie n baa luol a wun tianna bobili ye n buo saan waana fan cial. K saa nan lafia kaagbennu, I benanan nan waa din be nan a baa nan. ¹⁴L tie k bia sii mok maafuol, fii dia muolol naani, nan kaagbennu njaant nae. ¹⁵L tie kin kpo. Fan dia molol manj na nmant k jiin n njaant tieb k saa tun yuonba kaagbennu. k binba tie Dafid daatai nan n bont tinj ni. ¹⁶njaan molol nba Jonatann din tun be nan Dafid njaantieba daan biili, l tie k a biili, kaagbennu daat u daatai tuuba. ¹⁷Jonatan bia naakin Dafid; kmaan u din luon nan u naalinnj nie. ¹⁸Ton, k Jonatann yetua a: wun ten nmaapaanj jaamm nan b won saa la nan a kaa, kimaan a kaanu won sii don yann nae. ¹⁹K daan ntantaa daal, bia got k son k a kaa, l saa yenlekl po fan saa bol sianba kaa daan bol Ezel taana puol po na na. ²⁰N saa yek talbann piinii bantaa k l tie puot na, ²¹njaan gotl saa tunniiuo wun saa lon l piinii na, l tie ki yetua, gotl piinii na be a puol po, jiin k baal nann, k l saa wann nan a tinna, kaagbennu nba fo nan a kaa ti sial jaanjmami. ²²Mii yet tuon tunnua: gotl piinii be a tuonn. Fan yaant k saa. Kimaan kaagbennu luon fan yaate. ²³Kaagbennu molol nba k paak nan lieb na, tin dial nan yuonba kaagbennu. ²⁴Dafid bol muuk ni, k yuonba tan janj nan nmaapaanj jaamm nan dinu k kpanbal suw wuol baal a wun dijaamm jiet. ²⁵K kpanbal saakab waa tuo kaal siaminba k l kpia dikpinn. k Jonatan fiil, k Abnel kal kpia suwul njaan k Dafid yial Dua yann. ²⁶Suwul din k yet sial l daal kimaan u dakin nan Siali sii tienua k u be fanu. ²⁷k l yent sannyiok nmaapaanj daanjaalee ni, k Dafidyial don yanu, k Saul bi Jonatann u bija. bee tie, Isaii bija wuo k baal k bia k baal dinna. ²⁸K jonatan jiin a, Dafid mial sonu k saan Betlehem'a. ²⁹K u yet : caab mii k saan n baalimae kimaan tii njaatieb yaa b mann malunnj. k yolo yiini a mii be lenj l tie kaa tul yaak, caab mii k saan gon n ninjamm. njaane tien k kpanbal kaa u kanu nii. ³⁰K Saul wutuol duo Jonatan paak k u yet'o, Fin nba na poe moyetuk bija na, a k mi nan a dint a monj na nba molol na fei? ³¹A mi nan Isaii bija be u maafuol ni. guulu si kaa a paak; nan a naan dinu. ³²k Jobatann jiin u baa saul; bee paake? k u saa kpo? ³³Lyo k Saul yek Sonatan kpann a wun kpiu k Sonatan jii bann nan u set lol a wun kpi Dafid. ³⁴K sonatan wutuol duo k u fiil u taabl paak k ki dii sial l daal; k l daal tie nmaapaanj daanjalee daal. k u pal biil nan l baal Dafid nan paak. kimaan u baa bon dinn Dafid fiwa. ³⁵Laa yent sannyiok k sonatan saa sianinba k u bel'o na. k jii bonjabik k u ciannua. ³⁶K u yet nasinbik na ciantin k saa luo piinii nba k yaa man yek na. Bik na cial k Sonatan piinii k l gal bik na liik. ³⁷Yuonba k bik na saa baat piinu nba be sianinba na k sonatan tia u paak piinu na yakl faa be sian nawaa? ³⁸K u tian u paak a daa see lenj k sonatan bonjak tokl piini na k baal nann u caanba buol. ³⁹njaan bik nan k min l paak, see sonatan nan Dafid kue mi. ⁴⁰K sonatan jiin u jiatat k tul u bonjabik na, k yet'o jiin nmat duo na ni. ⁴¹Bonjabik na nba siet saa yuonba; k Dafid fiil taafio k ni niiganj po. k gbaann taal muntaa Sonatan tonn k numm tiinb tinj ni, mo k muatil lieb taakpiinna. Dafid pal din biil k gal Sonatan yala. ⁴²Sonatann yet Dafid li saa pal mail. Kaagbennu sii be min nan fin sinsuuk ni. sinsunnk ni. k te bin dia kaagbennu molol na lieb. k Dafid siet, k sonatan mun nmat saan duo na ni.

Chapter 21

¹Dafiid din saan Nob , mantua Ahimelek buol. K u din tin k cetua nan duduki k boi : bee ka somm a kukua k k tok nan sua?²Dafiid din jiin k yet mantua na a: Kpanbal tulin sennu k yet a : sua daa ban linba paak k n tuma nan sennu nba kin tula . N senn n niib yuoe.³Motana lanne poe k a dia a nuu ni ? tulmin paanu gangmu, n nae ka linba be . ⁴k manntua na jiin Dafid a : N k mok paanu n ba tie sua kul yaal n nuu ni , gaan paanu nba tie yennu yal ; lii tie k a niib na k dua nan puob.⁵K Dafiid jiin mantua na a: tinm nan t puob k be nan lieb dinna daa ganta taa siet , k n niib kul bia gan : la pong be na , lii tie gannie tie tuonbiuk , gaan dinne gannin l saa ganm nan daanua nba sa tuun nann nae⁶ L yuo na k mantua na jii paanu nba tie yennu yal na k tulib , k maan paanu sial din k be k pukin l po , k b din jii kpint nan paatonne ne k kangbenu tuann yuo nba k b bo jii na .⁷Daal mang ning , leng mang, saaul , tuotunnua ning jayenua din luon kangbennu lanbong ni k tie Edom Nilua, saal bonkobit kpaali saakua k b yiu Doeg⁸Dafiid yet Ahimelec a: a k mok kpann n nae ka juuk banjiiak a nuu ni ? K maan n k jii n jii n jukbandjiak nan kon jaatiat n buol ni na . k maan kpanbal sennu na bo tie mable. ⁹ K mantua na yet a: gotl Goliat jukbanjiiake na, Filistin nba k a daan kpiu Ela baok ni ne , l puab cincenn ni k be liatfuok puolpo , Lii tie ka luon fan jii fan jii k maan sial k be nana .K Dafiid yet a: sial yen k be nan gann na tulmin¹⁰Dafiid din Fiil k cial l daal mang k fokit nan aSaaul. U din baal gaat kpanbal Akisch gaak. ¹¹ k Akisch tuontunna y yetua a : duo na kpanbal dafid ka na a? wunba na ka k daan yin yani k waaaa siak na : k Saaul daan kpi niib tutl , k Dafiid mun kpil niib tusa piik i ?¹²k Dafiid gaal l maan k bil u pal ni, jaagmaan ciaong ji din suolo Gath kpanbal akisch buol. ¹³U ji din tien u mong nan waatuo na u nuum ni k tie bonyana , k b gba bin dingua , k u din lin tie dokt duo na gana paak k bia sut mosante k lant mong paak.¹⁴K akischa yet u tuontouna a: I la fanu nan jua na yulin gmata , k bia paak e kii baal nanua n buolili ? ¹⁵ N kong waatibee k i baal nan wunba na a wun tan wannin u bontite yana yana a? L caak nan wun kua n gaak ningi ii.

Chapter 22Daafiid din siet lenŋ, k saan tan bɔl tanfiaɔk nba be Adulanm fiɔk ninŋ, k u ninjanm nan u baa ŋaatieb
gbat k saan u buol.

³K Daafiit din nyii lenŋ k saan Mispa, moab duo ninŋ, k yet Moab kpanbal a: N balm'a, cab'n, n baa n nan naa k
bin siet a buol kaakaa nan yuo k n saa bann lin nba k Yennu saa tien'n. ⁴K u cian'm Moab kpanbal buol, k b bial
Moab kpanbal buol, k saan janŋ nan yuo nba kul k Daafiit saa tien fual na ni. ⁵K Yennu sɔkni Gat yet Daafiit a: A
daa be fual ninŋ, fiil kii saa, ii saa k saa kua Suuda duo ninŋ. K daafiit siet k Daafiit siet k saa k tan baal kua Elief
fual ninŋ, ⁶Sɔul nba gbat nan nilɔ ban nan Daafiit nan u ŋaatieb labaal na, U ŋaajab nan u ŋaajab ban Daafiit nan
u naasinm nba be sian nba na, Sɔul din kal tiik nba k b yi Tamaalinie na nyakl, Giibea kunkonn paak k dia u
kpann u nuu ninŋ, k u tuotunna sie kpia'u. ⁷Sɔul din yet u tuontuna nba sie u buol ni a: I gbiint man Bensaamin
yab, Issaai bija saa tul'i kpaant nan tilonti waa? U saa tien'i niib tustl nan niib kobk saakab aa? ⁸Nna i kaa, bee k i
lol n paak, k baa sua k kunm'n, k n bija nan Isaayi bija tan mɔk lol i? Bee tien k i ninŋ baa sua fabn n paak, k k
kunm'n nan i bija te k tuontunna fil n paak, k u fit bobn n paak nan laa tie diina na a? ⁹Edomiit jua nba k u sann
tie Doeg na, u din tie Sɔul tuontunna ninŋ yenɔ, k u jiin a: N la Isaayi bija k u saa Nob, Assmelek buol, Asiitub bija.
¹⁰Asiimelek boi kaagbbennu po k u tulɔ iet k bia kubn'ɔ Fiiliistinnba jua nba k yi'u Goliat na juk. ¹¹K kpanbal tun
niib a bin saan kpaan Asiimelek, Asiituub bija, manntua nan u baa ŋaaniib kul, manntieb nba daan Nob k b kul
sann kpanbal buol. ¹²K Sɔul yet a: gbinntl Asiituub bija, k u jiin a min e na, n yonmdaanɔ. ¹³K Sɔul yet'ɔ a: Bee tie k
i loln npaak, fin nan Isaai bija a? Bee tien k a tul'ɔ kpann nan juk k bia mial Yennu tul'ɔ, k ji fiil npaak, k kpann
waa saa tien'n bannu nba, nan waa trien dinna na a? ¹⁴K Asiimelek jiin kpanbal a: A tuontunna na ninŋ ninŋ
ŋmee saa fit yekn u monŋ nan Daafiit? k u tie a dianm k bia tie a tuontunna saakua, k b cɔln'mɔ a ŋaak ninŋ i? ¹⁵L
cil dinna e k nmei Yennu k tien'ɔ aa? Fɔktl nan'n! Daa kpaan n buolu ni maan nan n baa ŋaatieb, k l maan a
tuontunna k ban baa sial lenŋ, waat nan saakab kul. ¹⁶K kpanbal yet a: A kpo nna e; Asiimelek, fin nan a baajaak
ninŋ tieb. ¹⁷k kpanbal yet u tuontunna nba din sie u buol k paal nantaal na a: ŋmantl man k kpi Kaagbennu
manntieb na, k l maan b taa Daafiit po. k l maan b ban nan u cial a, k b k maat'n baa sial, ŋaan k kpanbal
tuontunna k luon bin jii nuu k faa kaagbennu manntieb. ¹⁸K kpanbal yet Doeg a: ŋmantl k kpi manntieb na, k Doeg
, Edomiit jua na, ŋmnt, k faa manntieb, l daal k u kpai niib piinniin nan banmun, b in nba dib lia liatfɔkt (lefod).
¹⁹K Sɔul bia kpai Nob niib nan juki, manntieb duo ninŋ, jab nan puob waat nan sanpanti, nei nan boni nan pebit, k
b kpai b kul nan juki. ²⁰Asiimelek bija Asstuub bik, k u cial, b din yi'u Abiital e, k u cial saan Daafiit buol ni; ²¹k u
saan kunm nan Sɔul kpai Kaagbennu manntieb kul a. ²²K Daafiit yet Abiitaal a: A daan mali daal nba manŋ k
Edomiit jua Doeg daan be lenŋ na, nan waa saa yet Sɔul nan min e tien k b kpai a baa ŋaak niib kul. ²³II be nan'n
daanmaan, k l maan wun nba kpaan n manfuol u kpaan a yal e, a i be n buol, sial kan mabn'a.

Chapter 23

¹K b baal k yet Daafiit a: Gotl Fiiliistinba baal k lek Kkeiila k biil, k biil bonkukuot kul, ²K Daafiit boi Kaagbennu, k yien a: N saa fit saan k lek Fiilistinba manj ii? K Kaagbennu jiin a: I saa, a saafit k lek Fiilistinba manj a, k a saa fat Keiila mannj a. ³ŋaan Daafiit yet'ɔ a: Gotl, taa be Suuda tinj ni na, janmaani k mɔk't nan siik Keiila k saa lek Fiiliitinba nibul na aa? Daafiit din ŋanm boi Kaagbennu, k Kaagbennu jiin a: Fin n fiil k sik Keiila k min saa nyann fiiliistinba manjk tien a niib ni. ⁵K Daafiit ji fiil nan u jab k saan keiila, ŋua nan Fiiliistinba lek lieb, k u ji paak'b k jii b bonkobt, k wann'b nan b set paak'b a. L set tien mɔni nan Daafiit din fat Keiila niib. ⁶L yuo k Abiataal, Akiimelek bija tin k saan Daafiit buol Keiila, Waa sik yuo nba k u dia liatfuouk u nii ni. ⁷K b wann Soul Daffit baalu Keiila, k u yet a: Yennu nyinn'ɔ k tul'n n nii ni, k maan u baal k bɔl duo nba yaa ninj k b luon tamoi nan kutgana e. ⁸K Soul yiin u kunkɔnna kul a a bin saan tab. L paak k b sik Ieila a bin saa suol Daaffit nan u kunkɔnna. ⁹Daafiit nbabann Soul malinbiuk nba nba k u mɔk nan'ɔ na, k u pak manntua Abiataal a: jiin n liatfuouk na. ¹⁰ŋaan k Daafiit yet a: Kaagbennu, Islaael Yennu, n gbat nan Soul luon k wun baal Keiila, k biil digbann manj n paak. ¹¹Keiila niib saa jii'n k kubn'b n ni waa aa? Soul saa sik a, nan a tuontunnɔ nba gbat bianj nba aa? Kaagbennu Isaael Yennu a tuontunn ɔ mei'a! GBiintl Kaagbennu: k maan u saa sik a. ¹²K Daafiit bia ŋanm yet a: Keiila niib saa jiin k kubn min nan n kunkɔnna b nii ni waa aa? GGBintl kaagbennu k maan u saa sik a. ¹³L paak k Daafiit fiil nan u kunkɔnna k b yanbint tie nan jab kobiinluo na; k b nyii Keiila k ji saan sian nba k b saa fit saan. Soul nba gbat nan Daafiit siet Keiila na, k ji nyik sonml ŋaan ŋmat tun. ¹⁴Daafiit ji saan paanpieon ŋ ni, sian nba mɔk jua k l ji be Suifnba paapieonj na jua paak. Soul bia waa yuo kul k kpaan'ɔ, ŋaan k Yeenu yet wun nyinn'ɔ k kubn'ɔ u niini. ¹⁵Daafiit nba bann nan Soul bia waa sonm k kpaan'ɔ a wun kpi'u na, bia ŋanm bɔl Suifnba fual ni. ¹⁶L yuo na jik, Suonaatan, Soul bija, fiil k saan Daafiit buol fual ni, k ji paan Daafiit pal, a u lonm ii be Yennu ni. ¹⁷K u yet'ɔ a: Daa tiin jajaani, k maan n baa Soul nuu kan mi baal'a. A sii tie Islaael diatua, k n sii waa a paak. N baa Soul mɔnj mi l po. ¹⁸K b banle kul suol naasin-yuatl Kaagbennu nunm ni. k Daaafiit j bial fuoal ni. ¹⁹Suinba din duo Soul buol Giibea, k yien a: Daafiit k bɔl t buol kaa fual na ni, Akiila jagbaak paak, k l be Yendopo tinj po bɔkl ii? ²⁰Sikn jik, oo kpanbal t mi faa luon fin suol'ɔ bianj nba, Kpanbal ŋaant k t suol'ɔ kubn'ɔ a nii ni. ²¹Soul din yet a: Kaagbennu n tien piisn i paak, k man yaan tin'i ninbaɔk na paak! ²²Ii saa man, n baln'mi e, i ŋanm boi fanu, k bann waa be sin nba, nan wun nba la'u, k maan b pakn nan u tie biatua e. ²³I ŋanm boi k fiitl k bann waa be sian nba, kuo waa bɔl sian nba, k ji jen n buol nan lin nba want nan i la'u, k n mɔnj n tɔk nan'i. Wuu be duo nba ni n saa kpaan'ɔ nyik nyik, k saa la waa be sian nba, Suuda duo ni. ²⁴K fiil siif k suol daa k saan, Daafiit nan u kunkɔnna daa din be Maaɔn paanpieonj ni, paanpieonj na yendopo tinjpo. ²⁵k Soul fiil nan u kunkɔnna k ji kpaanDaafiit. K b kumi Daafiit, k u sik tanfiak ni Maaɔn paanpieonj ni. Soul nba din gbat nna manj, k bia wei Daafiit k sik Maaɔn paanpieonj na ni. ²⁶Soul din sonm jɔyenn bɔkl po, k Daafiit sonm nan u kunkɔnna jɔliel bɔkl po. Daafiit din tiin bɔli k luon wun nyi Soul kuun ni e. ŋaan ji sua Soul nan u kunkɔnna lint Daafiit a, k ji luon bin lek'b. ²⁷L taakpaak ni, k sua tonti baal k yet Soul a: kaktl k jen k maan Fiiliistinba baak lint a duo waa. ²⁸L paak Sul ji din yet u weiu k bel Daafiit ŋaanji tunn ŋmat a wun saa lek Fiiliistinba. ŋann i tien k yi lenj SeelaAmakleetof.

Chapter 24

¹Saaul nba saan kon nan Filistin tieb k jin yuo nba k b baal yetua a: Gotl Daafit be EN Gedi tinkuok ni . ²K Sauul jii Isael tieb kunkonkonn biati k b saan a bin kpaan Dafiid nan u niib mokmok nan muuk ni piali tanpiuk paak na buol. ³K b saa baal sanjokping nna buol k l kpia nan peloi , k leng mok tanfiok , k u kua leng wun wunn u taa po. K Dafiit nan u puolpo juamu din be tanfiok na ting po. ⁴Dafiit niib na yet a : Gotl dinna daal na k kagbennu yet a: N jii a dataak k tien a nuu ni ; tientua nan faa luon biangiba. K dafiid fiil k pot Saaul liat fuok mogbann suonna⁵L puopo k u yan put k man u din pot sauul liatfuok mogann. ⁶ K u yet u niib na a: kagbennu n guulin k n daa tie kpetl k tien n yomdono kagbennu nigantua linba k n taan sa mann donn n nuu u paak k maam u tie kagbennu nigntua e. ⁷L momaan paak k Daffit din te k u nib set , ku mabimme a b daa so Saaul . L puol po k Saaul fiil k ynii tanfiok na ning k tukin u sonnu k saa. ⁸Linba na puolpo, k Dafiid din fiil k nyii tanfiok na ning . K piin k yitin Saaul . L puol po a : O kpanbal n yomdano saaul got u puolpo , k Dafiit baa fabin ting ni nan colung. ⁹Dafiit yet Saal a : Bia paa ke k a gbiin niib nba yiena . Gotl , , Dafiit luonim a wun kpimii?¹⁰A la motana nan ninbin nan kagbennu bo jia k kubna n nuu ni yuonba k n bo be tanfiok ni na N niib bo yienin ma mon kpia , naan k n bo nyiika , k yet a : N kan donn n nuu n yomdano paak , k maan u tie kagbennu niiganntoe. ¹¹Gotl , n baa , gotl a liatfouk mogbann na nan n nuupong na . Maa pot a liatfuok mogbann k ki kpia na , bant k bia sak nan n mok tonu nan moyetuk binbeng n ni, k bia k biila sial . Naan k fin nannin kpan sonn nii a fan nyinn n manfuol. ¹²Kagbennu sii tie min nan fin balbulua, k kagbennu bia sa kon n paak , naan min a nanninn kan jii n nuu k donn a paak . ¹³ Kpanjan nna yet a: nuantonte yni nibiit ninge. N bia kan donn n nuu a paak¹⁴Mmee paak k Isael kpanbal donn wutuol k tuokitua ? U tiin k waa Mmee? Bonkpienn nba tie biabib na. ¹⁵Kagbennue sa bu k bia jial min nan fin sinsiuok ni , u saa got k bia kon n paak, u saa pak moni k nyinnin nuu ni . ¹⁶Dafiit nb a pak nan saaul k l mobona k gbenn yuo nba k saaul yet a: l tie monie nan n bija Dafiit kunkole nae ? Ksaaul bui sampaapo , ¹⁷k yet Dafiit a : a nam k nan k cie min , k maan a tie nante k tulin, naan k min tien biit k tul a . ¹⁸ A wannin dinna a lomm nba kaa luonin k tun nant tulin k maan kagbennu bo jiin k kubnin a nuuni naan k a k kpiin mi¹⁹Lii tie k nulua cet u dataak, u tu nyiik k u saa u sonue suon nna ? kagbennu n paa linba k a tun k tulin dinna na. ²⁰ Motaana gotl , n mi nan a sa tien kpabala, k Isael naan na saa bia anuu ni . ²¹Naan polin mob k tulin kagbennu sann ni nan a kan biil n waas n puolpo , k bia tan kan nyinn n sann n baa naak ni. ²²K Dafiit pol mob k tul saaul k saaul saan u naak ni , k Dafiit nan u niib duo Siamnba mok pang.

Chapter 25

¹Samuel din kpo . Israel tieb kul din taan lieb k bui, k tan saan piiu u njaak ni Rama . L yuo na k Dafid jivdin fiil k sik panan tinkuok ni.²Jasuavdin be Maon k mək likli nan panj k mək məkint carmel; u din mək pei tusa njanta nan buini tust ku din be carmel k kpaal ubpeib. ³L jua sann din tien Nabale , k u njaapuo k b yiu Abigail; puo manj bibenj din njan k u nunpo bia fan, njaan k jua na din tan k bia mək ninmonn u tuona ni , ubdin siik calebe. ⁴Dafid din gbat nan Nabal be tinkuok nī k kpaal u pei. ⁵U din tun nasinm piik u bud k yet ba: I do man caemel k saan Nabal baol . I saa fuontua n sann ni, ⁶K bia yet a : I mək padmasl a manfud ni, k paalmasl i be nan a njaak tien nan linba k a mək kul paak!⁷Mətaana, n gbat nan a mək pekpalī. njaan a bonkob kpaali daan baal t buol, tinm daan k tienm Siala bonbil k sial mun bia daan k pətib yuonba kul k b daan bial carmel na. ⁸Boi'n a tuontunna manj k b sa yet a . Nasinm na n lq ninkpabonj a buol ni k man t baal paal pienn dale . N balmaie , tuln a tuontunna nan a bija Dafid linba k a la k l be anuu ni.⁹Yuonba k Dafit niib na baal, b din paakbNabal laabal nba kul k Dafid paakibe. Njaan jibnjmin ¹⁰Nabal jiin Dafid tuontunna na e: Nmee tie Dafid k njmeebtie isaī bija? Dinna tuontunna boncianne tu tin bi caanba nba buol. n saa jii n paanu , ¹¹n nyun nan n bonkob nba k n kpi a man tul n bonkob kpaalivna, k n ji k tul niib nba k n ki mi ba tievbinba k bia k mi ba nyi sian na?¹²Dafid niib na din fiil k suol sɔnu; b din njmaat k ayet Dafidvmaan nba kul k u paakib e . ¹³L yuo na kbDafid yetvu niib a : Sua kul n bɔbin u juuk banjiak ! k suavkul bɔbin u juuk banjiak . Dafid munbbɔbin u juuk banjiakv, kbjaab nan kobi banna na wei u puolpó k duo . B din tenn nan kobi banle na k be bi jika buol.¹⁴Naba tuontun yennɔ din bal yet Abigail, Nabal njaapao a : Gotl , Dafid tun tuomi nba tinkuok na ni a bin tan fuont t caanba k u gaalib nan palbiciaɔnj. ¹⁵Njaan niib manj daan njan bonciann k tult; b daan k tul tinm Siala daami k bia daan k nyinn t siali, yuonba kul k tinm nan njanm daan be ta daan be kpaab ni yuonba na . ¹⁶Yennu nan nyiɔk kulbb daan sonmit tinm, yuonba kul k t daan be nanm, b daan sonmit k t kpaal t bonkbt. ¹⁷Bant mətana k biavgot fa sa tien bianjba, k maan t caanba nan u njaak tieb kul bak bobna, k u bia tie nitonj nba k sua kan fit pak naanj¹⁸L yuo na k Abigail ji paanu kobi njanle, daan sua njle, pepulka njanjmo k u bbbn , nan diibinsinja kpaayu njanjmo, tibana kobi njanle , nan fig koona kobi njanle k jk l kul k paan boni paak, ¹⁹Njan yet u njaak tuontunna a : gaalin n tuann k mi wa. U din k paak sial Nabal, uvcanba.²⁰Wa duo bonj paak , u din tɔkin sik jual sɔnu nba din duak nae; k la Dafid nan uvniib k b Siik u nunpo k u cetib.²¹Dafid din yetva: l tie yanne k n guul jua na məknt nba kul be tinkuok na ni na, na , k sial bia daan k nyi linba k u mək kul ni ; k u paa biit njant paak. ²²Yennu n tien u tuontunnɔ min Dafid nan u ninmonn kul li tie k l tan yent sannyiɔk ni k n nyik nabal njaak wunba kul nan linba kul u ! mək! .²³Yuonba k Abigail cet Dafid, k u siik yian bonj paak, k ba fabn finfabl Dafid tuann , k tiibn goli tinj . ²⁴L puolpo k u suol Dafid taa njaan yet a : n yomdanɔ biit tie n yaale ! cabin a tuontun puok k wun apaka a tuba ni k fan gbiint maan nba k a tuontunpuok sa paaka.²⁵k n yomdanɔ daabfin jua tɔnj Nabal po, k maan u tie nan u sann na; Nabale tien u sann k u mək jati u ni. Njaan min a tuontunnɔ, n k lo Niib nba k n yomdanɔ tunm na. ²⁶Mətana, n yomdanɔ nan la tie mɔni nan kagbennu be u manfuol ni na k a siek bia fo na , k kagbennu taba a fan daa yaat sɔn k saol a nu. A datai, nan binba kul lulon bonbil n baal n yomdanɔ na i tie nan Nabal na l.²⁷N yomdanɔ tuon gaal piini nba k a tuontunnɔ baal nann na k l biit nan juamu nba wa n yomdanɔ puolpo na. ²⁸N balmaie, nyikin cab a tuontunnɔ biit, k maan kagbennu sa te k n yomdanɔ njaaki tie suon nna ; nyikin cabin, k maan n yomdanɔ taa kagbennu kɔna poe k tont si ban ka a nk nan waamo.²⁹Li tie k nilɔ fiil k waa k luon wun nyinn a manfuol, n yomdanɔ siek si be fuotib sei nie kagbennu a yomdanɔ buol, ku saa gbiil buotuk a daatai nunpo k b sei saa ba lenj.³⁰Yuonba k kagbennu sa tun bonnjann nba k u puon a u sa tun k tul yomdanɔ na, k sa tienɔ Israel tieb kpanbal na, ³¹n yomdanɔ ki mək daami nan waahala u paal ni nan waa ki yaat sɔn yann - yann k kɔn u mɔnj paak na . k yuonba k kagbennu saa tun njant k tul n yomdanɔ na a tial a tuontunnɔ po.³²Dafid yet Abigail a : kagbennu sann n baal dontl, Israel tieb yomdanɔ nba tunma a fan cetn dinna na ! . ³³Pisin n baal a dudukt njant paak, pisin i be naana, fin nba te k n ki fit yaat Sɔn dinna na, k bia sudmol n nuu na !³⁴Njaan kagbennu , Israel tieb yomdanɔ nba te k n ki fit tienna bonbil no tie wunba foel a boi ki kakt k cetn yian sua bo kan tenn k mək manfuol k tien Nabal yal mətana nan l bo tan yentl na . ³⁵K Dafid gaal u nuu ni linba k Abigail bo diava wun tulɔ na njaan yet a : I do a njaak ni nan pal pienn , gotl, n gbiint a kunkɔla k bia gaala nan palpienn e . ³⁶Abigil din jen Naba buolk baal sua k u dii janm nan kpanbal njaak janm na , u din mək palpienn u pal ni k din yiib daan bonciann. U din k pakua sial nan bonmintik ka nan la ton yent sannyiɔk n i.³⁷²⁷Njaan sannyiɔkbni k Nabal daayibnt gbenn k u njaapuo wannɔ linba kul gaal . Nabal paal din put bonciann nan kunme kpo na , k u pal Waki nan tann na. ³⁸L din sa daa piik e k kagbennu te k Nabal kpo. ³⁹Dafid nba din gbat nan Nabal kpo k u yet a : Kagbennu sann nbaal pisin nan wa daan belin k n k tien Nabal sialbna , k ki saak k u tuontunnɔ n tun bonbil na ! kagbennu te k Nabal tonu na njmat sik u yul paka . Dafid din tun a bin saan bet Abigail nan u saa sak wun bal k tien u njaapuo. ⁴⁰Dafid tuontunnz din baal Abigaib buol carmel,K paak ɔ a : Dafid tunt a buole a tin baal jia k fan tien u njaapuo.⁴¹U din fil k gbaan k goli tinj ni njan yet a :

gotl, a tuontunno si tie daable k wuu n yomdanɔ ɲaak tuontunna taa .⁴²L yuo na k Abigail saan duo kal bonɲ paak k bonpoi banɲmo ciantɔ k wei Dafid tuomina, k u tien Dafid ɲaapuo.⁴³Dafid bia din jii Achinoam wunba nyi yizrel na e k b banle kul tien u ɲaapuob. ⁴⁴K saul din jiibu bipuo Mical , Dafid ɲaapuob k tulɔ palti nba be Galin k tie Laïsch bija na .

Chapter 26

¹K yiphien nba saan Saul buol Guibea k yeto a : Dafid k bol Hakila kunkonn paak nba tol nan tinkuok na ? ²K Saul fiil k gann jaab tusa njanta Israel tien ni k sik nanm yiph tinkuok ni a bin lon Dafid. ³B din dual Hakila kunkonn paake tinkuok tuann po k l k fok nan sanjouk . Dafid din be tinkuok na ni, k bann nan saul waa k luon ɔɔe tinkuok monj ni, ⁴K u din tun suli tieb a bin bann nan saul set bala. ⁵L yuo na k Dafid fiil k baal Sian nba k Saul dual na k la Saul nba dua sian nba njɔa nan Abnel, Ner bija nba tie u saajenm saakua na . Saul din duabniib na sinsuk nie , k niib na dual k lintsa. ⁶K Dafid gaal maan k paak nan Asimelek , nan Hethien, nan Abischai binba tien Tseruja waas nan yoab watɔ na k yet a : njmee luon min nan njɔa n sik Saul duanu ni ? k Abischai jiin a : Min nan finne sa siik . ⁷Dafid nan Abischai din saan niib na buol nyiɔko. k la k saul dua niib na sinsuk ni k gɔnt, k u naaluobl be tinj ni u juul po. Abnel nan niib na din dua lintɔ. ⁸K Abischai yet Dafid a : yennu jii a dataak na k tienɔ a nuuvni dinne wa ; N balmaie, nyikin min k man jii n naaluobl k luul u yuul yonmkɔ k tabin nan tinj k ji daa jenti. ⁹njaan Dafid yet Abischaiwa : a daa biio ! k maan njme e sa fiit ji u nuu donn daanɔ nba k kagbennu gannɔ paaki ? ¹⁰K Dafid yet a : Kgbennu tie wunba foe ! Kagbennu koie saa fiit kpiu, li tie k u daal baal , k u kpo n nae ka k u saan kunkonn ni k saa kpo . ¹¹Lin fokt nan min, N yomdanɔ ! Nan man ji n nuu k donn daanɔ nba k kagbennu gannɔ paak! Jiin u naaluobl nba dua u jul po na kunkua, nan nyun nba be Sual na ni na k t seit nann. ¹²L yuo na k Dafid ji naaluobl nan nyun nba be sual ni k sie saul yuul po na k siet nann . Sua din k laib k bia k ban nan sial tien k sua bia k fiil k maan b kul din be gonciaɔnj nba ninj k kagbennu din te k b dual na ninje. ¹³Dafid din saan lielpoe k sa set jual na juulpak fok nan kanj na . ¹⁴K yikin niib na paak nan Abnel nba tie ner bija na a : Abnel, a kan jin nin mii ? k Abnel jinna : Avtie njmee fin nba yikin kpanbal paak na ? ¹⁵K Dafid yet Abnel a : A k tie jua ka - a ? a tien njmee Israel tieb ninj i ? bia pak k a k gun kpanbal nba tie yuda nɔ na ? k maan niib na ninj yennɔ baal k lan kpi kpanbal a yudanɔ a . ¹⁶Linba k a tien na k njan . kagbennu tie wunba foe ! I njan nan kunme , nan yao k got i yudaonɔ ninj faanu wunba k kagbennu gannɔ na . Goli nɔtana k laan kpanbal naaluob nan u nyun nan Sual nba bo sie u jul po na be lia ! ¹⁷K Saul bann Dafid kunkɔl k yet a : N bika Dafid , a kunkɔl - e ? k Dafid jiinɔ a : o kpanbal nba tie n yomdanɔ , n kunkɔle ! ¹⁸K u yet a : Bia paake k n yomdanɔ wa u tuontunnɔ ? n tie be , k n biit mantik tie be ? ¹⁹Mɔtana kpanbal nba tie n yomdanɔ na n gbiint u tuontunnɔ laabal : li tue k kagbennue dont a wuutud n paak, wuun gaal tulali nba k n tienɔ piini na ; njan li tie niibi yien, kagbennu n bilib u tuann, kaan b bielin dinna a bin nyinin kagbennu mɔkint ninje k yienin ma : i saa k jiantl yenn saani na ! ²⁰Ok ! N son daa ba tinj ni k foktl nan kagbennu tuann ! k maan Israel tieb kpanbal na sonm k luon linba ka nyɔte nan ba tu . wa kpanyul yual paak bianjba na . ²¹Saul yet a : N biila ; N bija Dafid jennkn, k maan n ji kan tienna bonbil , k l maan dinna n manfɔl mɔk nyuat a buol. N tun nan jatuk na k tun biit bonciann. ²²Dafid jiin a : Gotl kpanbal naaluoble na , sua n nji i buol k baal tan gaal. ²³Kagbennu sa jiin sua kul nan u bamɔni nan u njante, k maan kgbennu bo jia tienin n nuu ni dinnwa , k n bo k luon man ji n nuu k donn dannɔ nba k kagbennu gannɔ paak i . ²⁴K dinna nba k a manfud bo mɔk nyuat bonciann k tulin na , n nae mun k n manfuol si mɔk nyuat bonciann kagbennu tuann k u saa nyinnin bonbil kul ni . ²⁵Saul yet Dafid a : N bija Dafid piisin i be a paak ! A si kpaatle a tuanna ni . Dafid Suol u sɔnnu , k saul mun njmat kun u njak .

Chapter 27

¹Dafit yet u mɔŋ a : n sa kpo dasial saaul nuu paak; sial k ɲan k tul k cial k sazn Filitin nba duo ni, ɲan na sa te k saaul sa yet b kpaan n Isael yet kul n, n nee kin sa faat u nun ni.²K Dafit fiil , ɲua nanu nuib kobilob nba din be nannɔvna, k b saan maob Bija Akisch ɲaak Gath kpanbal. ³Dafit nan u niib din bial Gaat Akis boul, sua kul nan u ba tieb, Dafitvmun nan u poub banle, Achinoam Jiseel nilua nan Abigail Kalmel niluɔ nabaalpuo. ⁴K saoul gbat nan Dafit cial k saan Gaat ku Nyik u kpaanɔ.⁵K Dafitvyet Akis: lii tie kin laa nin kpaab aun,a nuun po, bin tunt di gbanna na ninɲ yenn kin saa fit kii be leɲ ; l tie nlee kaa tuon tunnu be nan na kpanbal duobni? ⁶L daal manɲ k Akis tutua Tisiklvak . L paak e k Tisikla k ji tien Kpanbal suda nilua nan sinna. ⁷K Dafit bo tien Filip-tien dou ni binn nan ɲmaali ɲan nan.⁸K Dafitbnan u niib duo k lek Gesulitieb , Gilitieb nan Amalesit tieb ; k maan l duo i tieb bu kua sian yuo ya, digban yaalunɲ na ni k kpia nan sul mɔk mɔk nan Ejipt. ⁹K Dafit bel niib na digban yzalunɲbmanɲ ni; u k Ayik jaa k boi puob, ɲaan jii bonkobit, nan nei e , bomi, yuyuokt, nan tiat , ɲaantunn k saa Akis buol.¹⁰K Akis maat : I tun lee dinna ? k Dafit jiin : k yaz t tuun Juda niidiitu po nan selamelitbtieb niidiitu po nan kenit-tieb niidiitu po.¹¹Dafit bobk tuo k jaa , a mii puo kuu fo, k saan nanm Gaat; k maan, u na k Dafit tie . u tien n na k bia tun k duki na yuo nba ku bu be Filit. tieb duo ni . ¹²Akis cial saan Dafit buol, k yetin ciab mɔŋ nan Isael yenni, a u si tie n tuotunɔ yo kul.

Chapter 28

¹L yuo na k filistin nba taan lieb k tien bkanj a bin saan kon nan Isaël tieb. Aksh yet David a: A mi nan fin nan a niib na saa baal k tan taanin. ²K Dafiid jiin k yet Akish a: a saa la bannunba k a tuontunno saa tien. K Akishb yet Dafiid a: yuo kulbnnsaa te knfina iintiennguutua. ³Samuel din kpo wa k Isaël tieb kul din mo u kpomoni k bi din piu Lama u duo ni. Saul din bel nyinn u duo ni binba din yiibkpiemm k bia laat linba baat nabyii kpiemme k bia laat linba baat na kul nyinnib u duoni. ⁴Filistin nba k ctaan b kanj k bia kpia sunem duo ksaul tannbIsaël tieb kul k b tchaan b kanj Gilboa. ⁵Baa la filistien nba na k jarjmaami suol saul bonciann k u yan put bonciann k waak suolo. ⁶Saul boi kagbenu po, k kangbennu k jiino sial u damiit ni. nan tana nba k b yil yurimm nanin koo kbsokin k tul u sokni nba na siali. ⁷K saul yet u tuontunna na a: I kpaan puobnba koiemm k tulin k man saan k sa got. k ubtuunbtunabyetua a : gotl en dol duo ni mok puo nna k u yi kpiemm. ⁸L yuo na k Saul kpint u monj k lia takona k nua nan jab banle tok saan. K b baal puo na buol nyiock, K soal yetua a: Gotl n wonnbbinbinj k yiin koiemo k tulin, k donn wunba k n saa wanna. ⁹K puo na jiino a: A ban Saul nba tien bianjinba k yninn duo ne ni binba yi koiem k bia goli wonn paakii? Biapakiye k bikiin k bilin baluk n manfuol ni a fan kpimii? ¹⁰K Saul polbkangnennu k yet a: kangnennu tie wunba foe! Siala bonbiilbkan bala l paakii? ¹¹K puo na yet a: A luon k man donn kpian lannoe k tula ni ? k u jiin a: Yiint Samuel k tulin. ¹²Yonba k puo na la Samuel k u yikin sampaapo k yet Saul a: bee kba planning mi fin Sauli? ¹³K bet yetua : da tiin jarjmaani ; naan a la nnee? k puo na yet a: N la yenn e k u nyii tinj ni k do. ¹⁴k u yetua a: u nimpoo naan nnee? k puo na jiin k yet a: U tie jakpele k do k liaa liatfuok. Saul ji bann nan u tie Samuel e ; k u ba gbaann k fabin goli tinj ni. ¹⁵Samuel yet Saul a : bia pake k a muksin mii? k te nmat doo? k Saul jinno a: N be ninbacion ninj e: filistin nba faa tok k yennu yat k nyikin kbbkjiinin u sokni nba ni nan daamii kul ni. L paak k nyiina ma fan wannin ma sa tien bianjinba. ¹⁶K Samuel yet a: biapake k a boin yuo nba k kangbennu siet nyika k a ji tie u dataak na? ¹⁷kangbennu sa tienan nan ma din wanna bianjinba k jiin u po na ; kangbennu fat naan na a nuu niwa, k ji tulbniganoe Dafiid. ¹⁸A k gbiint yommdano kunkol, k bia te k Amalek bann kangbennu wutuol nba tie bianjinba. M paak tien k kangbennun wutuol nba tie nba , lipaak tien k kangnenu ji tiea dinna binjinba k u luon. ¹⁹Kangbennu sa jia fin nan Isaël tieb kubin Filistin nbab tieb nuu ni. Wonn fin nan a waas won si benanin, k kangbennu sa jii Isaël tieb kanj na k kubin filistin nba tieb nuu ni. ²⁰L taakpaakni k saul baa tinj ni nan u fokint kul, knSamuel maan ne suolo waat bonciann; u bia ji din k mok panj k maan u dii sial yentunmunna nanna nan nyiock kul. ²¹K puo na baal Saul buol , k lau k jarjmaami soolo bonciann ku yet a: Gotl, a tuontuno k gbiinte a kunkol k jii n manfuol k bil danj nin naan colon a maan nba k a boboakin. ²²Mun gbiintl motana a tuontunno kunkol k cabin k man tulabpanubwaamin na. k fan di k la panj k fitbsuolnsanu k kunb. ²³nan k ubyet k yetonab: N kan di. K u tuontunna nan puo na mabno k u tuo b maan. K fil tinj ni k kal kado paak. ²⁴Puo na din mok u naak ni naja kpamml, k u kakit yian k kpuii, kjii yun k buunb k tien paanu nba k mok daatinj. ²⁵K ji k baal senn Saul nan u tuontunna numpo , k bdii k fil nmat kun nyiock na.

Chapter 29

¹K Filist-tie b taon b bonkobt Afe K buol, k iislacl-tieb Kal kpian sislel Ayun Kpianu. ²K Filist-tieb Kpabala waat naki nan b niib nba ba tie kobk nan tut banm na, K Datit nan u niib sonm k waa puol nan Akis. ³k Filist-tieb kpanbala waat yet: Ebel-tieb ntie bee? K Akis jiin k yet Filist-tieb kpanbala waat: DaFit kaa a , sawul tuontunn ɔ, Iisael kpanbal :? l wei min nan bua e be, n k la sial u ni kin saa jalkɔ waa baala nan dinna. ⁴K Filist-tieb kpanbala waat bal kpil Akis k yetɔ: belm niib na, k u tunn sian nba kaa bo bil'b; k b daa sik nAnt kunkonn na buol, K bin tan da tie t dataai kunkonn yua . n lee k nibɔ manɔ tan Fit kua u wantua buoli, li ki tie t niib yula i kaa.? ⁵DaFit manɔ k a k nilɔ bo yiin yani ɲaan waa: k sawul kɔn nan u niib tutl, k Dafit k ɔn nan u niib tuta pii k ii? ⁶K Akis yiin Dafit , k yetɔ: kaa gbenu Fo! A tieniilɔ nba tuok, k n luon k laa min nan Fin tii tɔk san kanɔ ni, k maan n k laa siala bun buuk a ni Faa baal n buol mɔk mɔk nan dinna , baan kpanbala waat palaa k nan a paak. ⁷I tunni ki saa nan pal mann, k da tie siala bonbil Filist-tieb kpanbala waat numni ⁸K Dafit yet Akis: A tien be a la be a tontuun ɔ buol yuo nba k bo be nan n mɔk mɔk nan dina , kin da Fit k saa k kɔn nan yemdaanɔ kpanbal Dataai? ⁹k A kis jin Dafit: n ban, k man a tie u nba ɲanna ɲ buol nan yennu malakabna, k Filist-tieb kpanbala waat yet : u kan tɔk nant k kɔn kɔnn. ¹⁰n na Fit sanɲaɔk ni, Fin nan a wantua tuontunna nba k tɔk nanm na; Fiit man sannyaɔk ni ki kun man yuo nba ki la yiemn. ¹¹k Dafit nan u niib Fiil sanɲapob, k kun sanɲaɔk ni, k tunni Filist-tieb duo ni; k Filist-tieb duo yislael.

Chapter 30

¹yuo nba k Dafit baal Tsiklak nan u niib dal nanta dal , A malesit nba dingbie nun gan po nan Tsiklak. B din juo muun k biil Tsiklak. ²B din suol dan salk puob nan bin nba kul din be leje, waat nan saakab. B din k pkii sua, njan b din jii be k b paan sennu. ³Dafit nan u niib baal duo ni golt k sua k l dii muun waa, k b puob, nan b bajjai, nan b bopoi, k b suolb a ⁴k Dafit nan niib nba din b nannj din donn kunkol k mo k tan k mok pann nan moni. Dafit poub banle b din k jii. ⁵B din saan nan Dafit poub banle waa, Asinuam Jisel nilo nan Abikael kalmel niilo nan Nabal naa puo. ⁶k Dafit pal biil bocian, k man niib na jii din maat k yaa b saa kpiu e , b bo jai nan b bopo i pak , njan k Dafit banm k cie paal k duu u yennu kaagbenu paak. ⁷ku yet malu man Abiatat Asilek bija baat nan gbann n buol x ! k Abia tal jii gbann k tul Dafit. ⁸k Dafit paak nan kaagbebu k , yet'a : min waa jaamu na? n saa baal baa? k kaagbenu jin naa : I waa, k man a sa baal ba , k Fat b. ⁹k Dafit piin k som, nan niib kobinanl o b nba b be nanno na. B olin baal bin nba din juin puol besol tanmob ni na.

¹¹K b laa Ejipt niilo kpaab ni, k b jiiu k sananno Dafit buol . ku tilo paanu ku nman k bia tul paanu ku nman k bia tul nun ku nuu. ¹²k b ji din jii tilo fig dajin dii k geen, k laa manj , k man u din k di sial daa nanta yedu nan nyiak. ¹³k Dafit yeto: A tie Ejipt bojak, k tunton a malesit niilo buol daa nanta . na n caba nyikin k man n yiale. ¹⁴T pik kel-tiennba nun gan po , t jiuu Tskalk. ¹⁵Dafit yeto a : A luon k Sikinin jiamu manj baol e ? ku jiina : polin yennu sann man a kan kpiin a bia kan jiin k jaabin nan n tuntitua , kin sa siknin jiamu man buol. ¹⁶k u ji tizn nmaktua. k gotl nmale site nba ji din yat yial man ni, k di k nyun Dan waq, k man tiat tin nbak b din Fat Filist-tieb duo ni nan suda duoni na paak. ¹⁷Dafit paak b sannyaponi yedu ni nan dajuok la din tan Faannn, k sua wi kbFit faat , nasinm kobinan din jak yunyok k cial. ¹⁸k Dafit Fiel bin nba kul k Amelisitin nba din solib q, k bia xin faat puob bqnl na. ¹⁹Sua din k bial, ba bik, ba sakua, ba bojak ba bopuok , ba bosial nba be , nan bi bona nba, k b din jii : Dafit jenan l kul. ²⁰k Dafit jii bokob bit nan bokob gbeja; k bin nba din dia lin bokob k som nanm u paak na din yiena: n nq tien Dafit tiat. ²¹Dafit baal niib kobinanle nba din bak bocian na buol a bin waa, k bo nyik b Besol tanmoni. K b ji din ce Dafit nancniib nba ku din be nan na. Dafit nakin b bol , njan boiba i be n le. ²²Bin nba kul din tien tuondam k be niib na ni k din san nan Dafit din gaal man k yen a : k manj tinm nan njanm k tann baal, t kan tul b sial sia nba k t nyin na , nanni ka sua kul nan pou nan u waat, k b tok k saa. ²³K Dafit maat: I da maat n na , n njanm, linnba k kaagbenu tul t , k manu guul t, k bia jii jiamu nba bo konant na k tienm t nun ni. ²⁴nme sa soki man nu ni? nilo kul bituu si tien yemo . u nba san taab ni nan u nba sie jiik a buol : b kul sa bit yemo. ²⁵u tien na l daal yennu na nyok l daal k l tien sennu non b kaal Israel. ²⁶Ba tuun Tsiklak , k Dafit jii ba nba k b din fzt o datai buot na k tul suda saakob , nan u yuasi nba , baab yet b ba : na e tien i yal motana lin nba k t fat kaa gbenu datai buol. ²⁷k bia tien nae k tul Betel tunti nan lamot nba be nuun ganj po na yal, nan Jatil yab yal, ²⁸nan Aloil yab yal, nan siFmot yab yal , nan Escth moa yab yal. ²⁹nan lakal yab yal, nan je la semilit doi na yab yal ,nan keninba doi ni yab yal, ³⁰nan wolma yab , nan kol ASAm yab , nan Atak yab , ³¹nan Eblon , nan sia nba kul k Dafit nan u niib din gal.

Chapter 31

¹Filistia tieb din faa tob nan israel tieb k islael tieb cil Filistia nba nun ni, k baba k kpe Gilbaa jua paak. ²Filistia nba din wei saul nan u waat k kpi Jonatann, Abinadab nan Malkisua. saul waat. ³Tob na din paal k tul saul, k piènni soolo k : Janmo bonciane. ⁴K saul yet u nba dia u jatiat naa, saatle a juk ban jia k ki nmuu kpuutin, n nman nan bin ba k konte man n bal cekin k wannin Fala k unba dia u jatiat naa ki lonina kman u mu din tiivJanmami. nne k saul jii u Jukbanjiak nba baa lpaak. ⁵U nba dia saul jatiat naa nba la nan u kpewa ku mun jii u Jkbanjiak nann baa l paak k la kin kpo nan no. ⁶B kul lakin k kpo, l daal man, Saul nan u waat bantaa, u jatiat jikito na, nan u niib kul. ⁷Israel tieb nba din kua k kpia baauk ni na, nan binba din kpia juldan po ne nba la nan islael tieb cial k saul nan u waat mun kpo, kb Nyik b doi nna cial. nne k filistin tieb baal k kua bidoi man ni. ⁸I sanya tan nuk, k filistin tieb baal a bin liat niikpèna na tiat k la saul nan u waat bantaa no nba baa Gilbaa jua paak na . ⁹k b pot saul yul, k bia lit u jatiat, nann tun k muant l labaal manne man filistin tin kuul po, nan b pata neen, nan b buolu kul nin. ¹⁰K b kuan saul jatiat naa Astatle nna k ni, k lool u gbanant k tabin Beth schan dikpinn. ¹¹Jabes niib nba be Galaad ne nba gbat Filistin tieb nba tun saul bionnba na . ¹²K b pal damm fil k somm nyiok ktabit bethschan dikpinn paak saul nan u waat gbanant . K jenann Jabès, k jul muu. ¹³K jii b kpaaba k pii naantiik nyakil Jabès, nna lol moii daanlale.

2 Samuel

Chapter 1

¹Sawul kuun puolpo, k Dafit kon paak Amaleit tieb, l tien daa nna wa ku jen tsiklak. ²Daa nanta daal, k nilo nna nyi Sawul kan nin, k baal lia liat patma ku yul pol tant. yuonba ku la k Dafit be na, ku baa gbian tin nba puko. ³K Dafit maat'o a: A nyii le? nne k u jii n fiit cial paak k nyii Israel kan na ni. ⁴K Dafit boi'o bee baali? Yin wantimm! K u jii nna: niib na cial k nyii kunkonn na niwaa, k niib bonciann baa baa k kpo; Sawul tieun n Sonaatan, u bija, b kul kpowaa. ⁵K Dafit boi naasinmua nba baal k yet balsaani nba na: a tien nle bann nan Sawul nan Sonaatan kpo? ⁶k naasinmua nba bu baal na maan na jii nna: n bo be giilboa jua paake; k la Sawul ku dia u kpann, n bia laa tob tola na tanjakla k b nankno waa. ⁷K n jiant, ku lan k yin n. K yet mine! ⁸nne ku boi; a tie nnee? k u jii: n tie Amelesit nle. ⁹Ku yet n: nankin yenn, nna ten kuun: k maan n mosant buniye, be k n bia fo. ¹⁰K n nankin u buol, nna teu kuun, k pon mi fanu nan u ji ki fo paatua a. k n nyinn kpaljat nba k u lol u yul paak nan ban nba k u pil u nuni, k n jii k baal nann nna n yommdaano buol. ¹¹K Dafit suol u tiat nna pat, k niin nba mun bo be u buol na tien nna. ¹²k b ji be palbiil ni, k mok lol moii nan daajuok, k maan sol paak, nan Sonaatan u bija, nan kaagbenu niib paak nan Israel nna k, k maan b din baa kunni waa. ¹³K Dafit yet naasinmua nba baal nan balsaani man: A nyii le ku jii: n tie saamo bijae, Amelesit jua. ¹⁴K Dafit yet'o: be tien ka k nmaan nan fan jii a nuu k tun kaagbenu tuntuno paak k tuulo kuunmii? ¹⁵K Dafit jii u niito na nin yeno k yet: nankl, kpinmua! k l jua faa Amelesit na, ku kpo. ¹⁶K Dafit yet: a son n baa a yul paak, kimaan a mob suolaa. kimaan a yet a n tul kaagbenu tuontunno kunma! ¹⁷Gotl kun yan nba k Dafit yin Sol nan Suonaatan u bija paak, ¹⁸K u tul mob a bi tunt Suda waas. L tie jat yan, l dian balmn pala ni. ¹⁹Israel kunkonkon jaana b kpiib a kunkonn paak, i tien nle k niigbenja na tan baa? ²⁰A bo kan fit k wan gaati, a kan yet maan man Eskalon Snjot ninji, k Filistin tieb bunpoi n daa kpanm, k bin nba k pot b punna bonpoi, n daa kpanm. ²¹Giibua jaal, a kan la maln, nan Saak nan kpaant nba tuu saa tul bunjinjina ki tuu saa pipiinni! kimaan leje k k bulu Elo nba jatiat nan Sol jatiat; k kpan ji siib b paak. ²²Niib nba k son din nyi b paak nan nikpela saakab nba din mok kpan, nna Suonaatan talban l k tunn k Sol juk banjiak k tunni yan. ²³Sol nan Sonaatan luon lieb k bia yuakl b maafuol ni, b lek k yet lieb nan b kuun; b din fiki nan konbkpaala nae, k bia din faal nan yanbola na. ²⁴k Israel bonpoi mo Sol paak, n nba din lantb bunjanna nba tie bunmna, k din tuu tanbn kutmone bona b liata paak. ²⁵L tien nle k Elo tieb tan baa kunkonn sunsuuk ni? L tien nle Suonaatan tan kpo a kunkona na paaki? ²⁶N be mabln a paak, Sonaatan n yuol! a tuu tie linba kul k n tuon, nan a lom tuu mok fant, k l cie puot lom na ²⁷L tien nle k paldamm tan baa, l tien nle k b jiat tan boti?

Chapter 2

¹Lpuolpo k Dafiit boi kaagbennu a: l njan k n saan suuda dingbanial i i? K kaagbennu jiin a: Ii do. K Daafiil boi a : li buole k n saa saan i? K kaagbenu jiin'ɔ a: Heblɔn . ²K Dafiit duo nan u puob bale Asiinoann nba nyii siislaol nan Abigaïl nba nyii kalmel, Naabaa puo. ³Dafiit bia din jii niib nba be u buol ni na mun duo, sua kul nan u njaak, k b saan Heblɔn duo ni. ⁴K suuda niib baal k muan kpan DaK Dafiit yet paak k dinn'ɔ suuda naan. B din pak Dafiit nan sabes nba be gaalaad yent ni na e sin pii sɔul. ⁵K Dafiit tun niib sabes duo nba be Gaalaad yent ni manɲ, a bin yet ' b a : yennu yetɲanm ii be ipaak, k maan i tul i canbaa sɔul cɔlnt, k pii u. ⁶Mɔtaana kaagbennu tien'i manu k bia sii be nan'i. K n mun bia sii njanmt'i, maan yaa yun bianɲ nba na. ⁷I nii ii paal k yii mɔk panɲ; k maan i canbaa kpo waa, k min a k min e k b dinn'n suud naan k tie kpanbal. ⁸njaan k Nel bija Abel nba tie sɔul sejenm saakua na jii Is Boset nba tie sɔul bija k saan nan'ɔ Mahanainm. ⁹U din te k u tien Gaalaad nan Gelsulienla nan kpanbal. ¹⁰Is Boset din bina piinna nan njanmu e k dii Isael naan, k dia duo bina njanle. ¹¹Yuo nba k Dafiit din naan Heblɔn k dia suuda din tie bina njanlole nan njaamal njanluob e. ¹²Nel bija Abnel, nan Is Boset sɔul bija niib nyii Mahanainm k lek Gabaɔn. ¹³K Teluja bija nan Dafiit niib mun fiil tuok k b tuok lieb Gaabaaɔn biaɔn buol, k yennu be gbingban-yenn, k lieb mun be gbingban-siel po. ¹⁴njanm e k Abner yet Joab a: naasinm na n fiil k liit kii kɔn t tuann! k Joab jiin a: bin fiil. ¹⁵K b fiil k b bɔka banle kul niib jan: niib piik nan banle mun nyii dafiit niib po. ¹⁶K sua tuu sual u dataak yul njaan cɔk jukban jiaak u lokl ni, k b kul n lakn baa. ¹⁷K b pul l buol a: Helkal Asulinm. L daal tab l paal bonciann, k Dafiit niib syann Abner nan Isael tieb. ¹⁸Tselja waas banta din be lenɲ: Joab, Abiisai nan Asael taa din kaki muok ni pamɔnjua taa na e. ¹⁹K u wei Abenel paak k k kpiat njanɲ k boi jentu. ²⁰K Abenel din jiant k got puolpo k yeti fin e tie Asael ii? K u jiin a: mine. ²¹K Abnel yet'ɔ: faan ganɲ nan yentu, suot naasinn na yenɔ k kpi'u k jii u gbanant, njaan Asael din k nyik'ɔ. ²²K Abnel bia njanm yet Asael: nyik'n. Bia paak e k n saa faa kpaa k lu tinɲ ninɲ i? K nlee k tan saa fit tibɔ a ninja Joab buoli? ²³njaan k Asael yet a n kan nyik'ɔ. L paak k Abnel jii u kpann, k kpo sɔnu ni. Bin nba kul din baal sian nba k Asael din baa kpo na, k b set. ²⁴K Joab nan Abisai wei bnel, k yennu laa k b baal Ama jɔbik nba be ga nintual po, i sonu nba saa paanpiennɲ ni na. ²⁵K Bensamin waat din taan Abnel po, k b tien yenn k laa set jagbaat nna yu! paak. ²⁶Abnel din yiin Joab k yet'ɔ a: Jukbanjiaak bia sii kp kuun ee? A k ban nan ninbaaɔk tan sii be i? A taantl nan bia yuo e waa k tan maat niib na k b ji daa waa b ninjanm i? ²⁷K Joab jiin a: yennu fa! L i tie k a pak jial, niib na kan nyik b ninjanm wei nan laa tan saa yent. ²⁸K Joab pabl katkaak k niib kul set. B ji din k waa Isael tieb, k ji din nyik kɔnn. ²⁹Abnel nan u niib din sonm nyatmunnn baaɔk ni, k puot suuldan kpenu nan Biitlɔn kul, k laa baal Mahanainm. ³⁰K Joab nyii abnel weiu k jen, k tik u niib Dafiit niib ni, niib piik nan ban-yia din koa, nan Asael. ³¹Dafiit niib din kpai niib kob nanta nan piinluob Bensamin nan Abnel niib ni. ³²B din jii Asael k laa pii'u u baa kaaɔk Betelehn. Joab nan u niib din sonm nyutunmum k laa yentl k b baal Heblɔn.

Chapter 3

¹Konn ne din wei bonciann Saul nan Dafiit njaak tieb ni. Dafiit njaak tieb din laat panje njaan Saul njaak tieb pann gbint k b bakit.²Dafiit din mal waas Eblon duo ni e. U bikpelik sann din tie Amon, k u nyii sesael. ³K kitieb waa paa, k u tie Abigal njaapuo k nyii kamel; muntaa paak yua tie Abalom Maaka bija ku tie Tatalmai bipuo, Sesul kpanbal.⁴Munnan paak yuo tie Adonisa, Agast bija, bannjmu paak yua tie sefaassia, Abital bija. ⁵Banluob paak tie Jtla

⁶Yuo nba k Saul njaak tieb nan Dafiit njaak tieb din faa tob na, ab ne din dia l paal, saul njaak tieb po. ⁷njaan Saul din mok puobit k b yiu Litspa, Aja bipuo. K Is -boset yet k tul Abne a : L tien nlee k a baal n baa puobik buol i ?⁸ k A bne wutuol din duo bonciann Is-bote lanbona na paak. l paak k u jiin a: N tie bok juol e, k nmee sie Suda puoli? N ji bann dinne e nan n din tuunn fanu k tien a ba Saul . nan u nirjanm nan u nan u yuas nba k din guui, k k te k daafiit nan u njaakm tieb fiil nyannib, k dinna k a tan laat n biit min nan puo na?⁹Yennu n dat Abne tubl nan waa bo sa tun biannjin ba na, lii tie k n k tun k tul Dafiit nan kangbennu n bo n baa nba bo pak bienjin ba k tul Dafiit na, ¹⁰ nan u saa liaat Saul nan u njaak tieb naan na, k dinn Dafiit k wu tie Isael nan Juda tieb kpanbal la jii dinna k saa tuu Beel- Seba. ¹¹Is- boset din k fit jiin abne mobonsial.¹²Abne din tun niib Dafiit buol a bin boio a: nme e yen duo? lolinnian k n nae, k n nu n sa fit k sonma k tan nmnt Isael kul numm a po, ¹³k u jiin k yet a li nan, n saa lol nanan waa. njaan n si luon bonyennkwe a buol. A daa kan lan n numm po sie ka tan baal nan Mikal wunba tie Saul bipuo na.¹⁴ton, k Is-bosef tul mob k bi saan k nyinnua u solua paltiel, wunba tie lais bija na buol. ¹⁵b din saanano, k u solo Patiel waae k mo k tan baal baulin . K Abne yeto a: ii nmat kii kun a njaak ni, k u ji nmat kun. ¹⁷Abne din tan kal nan Isael sakab k yetib a l wei bonciann k i tuuo luun Dafiit n tien i kpanbal, ¹⁸motana i ji tieno i kpanbal man, k maan kangbennu yet k tula a a: L saa tokin u poe, tuotunno Dafiit, k man fat n buolu Isael tieb Filistin nba nuni nan dataia kul nuni,¹⁹Abne mun bia din pak nan Bensamin k fiil k saan Heblona k yet Dafiit linba kul k Isael tieb nan Bensamin lol a bin tun. ²⁰U din tok nan jab piinle e, saan Heblona Dafiit buol, k Dafiit tienm jaanm.²¹Abne din yet Dafii a: n saa fiil e k nmat k saa tikl Isael tieb kul k tul fin nba tie n canba na, b saa lol nana k fii ji kii nmaktlb nan faa luun biannjinba na, K Dafiit te k Abne nmat nan palmann.²²L puol po e k saab nan Daafit sakalieb din nyii sial po, k jen nan mokint nba k b saan fat na, njaan sua k Abne ji k be Dafiit buol, Heblon duo ni, k maan Dafiit din cab Abne k u nmat nan palmann e. ²³Soab nan jab na kul nba jen, b et nan Abne, wunba tie Nel bija na baal kpanbal Dafiit buol, k Dafiit cabo k u nmat kun nan palmann.²⁴k Suab saan kpanbal na buol k boio a: a tuun be nna e? Abne baal a buol, k mbee te k a te k u nmat kun nan palmann i? ²⁵A bne baal nna a wun tan bonta e, k eli k banna sanote k bioa bann faa tuun linba kul. ²⁶k Soab nba nyii kpanbal Dafiit buol yuo nba k u tun tuomi k b weii baalua Sila bunbunn na jen nanno. k dafiit k mi labaal.²⁷Abne nba jen Heblonn yuo nba k soab jiiu k saan nanno duo tanmob po k tien nan u luon wun bol k pak nau na-e njaan nmuu u puol paak, k u kpo. u din kpiiu k maan Abne mun din kpui u njia Asael e.²⁸Dafiit nba gbat Abne kuun yuo nba ku u yet a:min nan niib t k ban Nel bija Abne kuun po, kangbennu sann ni. ²⁹k l son k min tunn k baa Soab paak nan u ba njaak u baa njaak kul paak ; k nulua-i tu ki be u njaak ni k mok fiok nba luun conj koo gbaatin, n ne-ii ka l daanua -ii tu ki dia patu, koo bin kpiu tob ni, koo ki k laat k di l janntua; ³⁰lin bna paak, k soab nan Absai nba tie njia na din kpui Abne e wa din kpui b njia Asael tob ni Gabaon ne e, k b mun din kpiu.³¹Dafiit din paak tul Soab nan niib nba kul be u buol na, a bin pat bi liant nan lia bonkobt liant, ki mo k fabin Abne kuun paak k panbal Daafiit ji somm k waa kuun lakl puolpo, ³²b din pii Abne, Heblon duo ni e, k kpanbal Dafiit mo kpiemni, u kaaok paak. Niib na kul mun bia din mon nae. ³³Dafiit din yin kuun ninba yani a: bie tien k Abne tan kpo nan bonliinj na: ³⁴a nii daan k lol, k a taa bia k be jalt ni. k a tan baa nan ulua nba tuo baa bibiati ni na a?³⁵ k niib kul bia mo Abne paak . njaan baal Dafiit buol k kolmua a wun di jiet, k u pol kat k yet a: yennu n tiennin waa lunn bannu nba lii tie k n dii jiet k yennu daak ba. ³⁶niib na kul din la linba kul k kpanbal tun na k l manjib bonciann.³⁷Isael kul nan niib kul din bann l daal nan nua Dafiit nuu puki Abne kuun ni. ³⁸kpanbal din yet u tuotuna a : i ki mi nan kpanbal nijaann na kpo dinna Isael ii? ³⁹bakint sual man, nan ma lek pann yennu buol njaan Sluja nasimm na jatuk paakin ma . k kangbennu dat b tuba nan wa sa dat biannjinba wunba tan kbiil na

Chapter 4

¹Yeni nba Sawil bija din gbat nan Abnel kpo Heblon , k l gbat u kpinkpent k Islēi niib kul ja ŋmaami din solb .

²Kpanbal Sawil bija din mək yuudanm banle k yenn'ɔ byi'ɔ b yi'u Baana k lua yi Rekab : B din tie Reemon nba yii Beloth n waas e ; Bensamin buolu , k muan Beloth din tie Basamin duo-e . ³ŋaan Beelothiens nba din baal k kua Guitaanm k be lej nan dinna .⁴Sonathan , Saul bija din mək bik k u tie wabk k mək binna ŋanimun yuoba k din baal Jiislel k gbat Saul nan Sonathan kuun k u yuol'ɔ jiiu k tiin nannɔ k luon yian , k bik na k bik n baa k ji tie dinŋ k u sann tie Mifibo seth .⁵ŋaan Rimmon nba yii Belot waas ; Rekab nan Baana , din saan dischBoscheth ŋaak ni yensiik ni k sua k dua k foi . ⁶K b din kua ŋaak na nuakni nan b yaan b jii floma na , ŋaan faa u puolpak Rekab nan Baana u yual na j din cial . ⁷B din kua ŋaak ni k sua k u gudo pak u diiok ni k foi , k b faa kpi'u k jial yul k ji k som nann nyɔ tunmun k tɔkin paanu .⁸K bal nan diseh boseŋ yuul k tul kpanbal Dafiid Heblon duo ni , ŋaan pak kpanbal Dafiid yen diseh Boseŋ yual Saul bija tie a data n nba din kpanŋ a kuun , kangbenu kɔn pak dinna k nyann kpanbal Sawil nan u buolu . ⁹K Dafiid jiin Rekab nan Baana u yual k b tie Rimmon nba nyi Beloth na waas kangbennu nba nyinnin yuubɔn ni na fuo . ¹⁰Wun baal pakin nan Saul kpo-a , k dukin na wan , n labumann-e , n solɔ k kpiu Tisikalk duoni , k l tie u paaɔnk u tin kun man pak .¹¹ŋaan tudanm nba di kpɔi niŋanɔ na , u ŋaani u duanu ni pak l saa tieninle k b kan boiy'ɔ u sɔn u nuuni k n kanboni tingbonŋ n nii ? ¹²ŋan-ne k Dafiid tin cab u niib yiko a bin kpiib , k din pot lɔnii nanba taa k jonn kpian gbeeuk Heblon duoni . K l puolpo k b jii disBose yul k pii Abnel kaaŋni Heblon duo ni .

Chapter 5

¹Islaël buolu kul din baal Dafiid buol Heblon duoni , njaan pak a titie a kpaba nan a gbanant-e . ²Yuo nba k Sawil din tie t kpanbal , fin-e dimbet lik k ciant Islaël buolu , k jent nanm kangbenu din yet a : I kpaal n niib Islaël tieb , k i tie b kpanbal . ³L yuo Islaël nikpela kul din baal kpanbal Dafiid buol Heblon duoni , kpanbal tiid din suol molol nam Heblon duo man ni , kangbennu tuann . B din muan kpanbal Dafiid pat , k tien'ɔ Islaël tieb kpanbal . ⁴Dafiid din mɔk bina piintaa-e . K din tien kpanbal Islaël duoni k kal bina piinna . ⁵Heblon douni u din dia Suda buolu bina njanlale nan njanle njanlob k bia kalJerusalem k dia b bina piinta nan njanle Islaël nan Suda kul po . ⁶Kpanbal din som nanu u niib Jerusalem k kɔn nan Jébusiens tieb nba din kua duoni . B din pak Dafiid a kan kua n na , k maan juami nan waabi sabela wa ? K l wunt nan Dafiid kan ban kua n na : ⁷ɲ aan Dafiid din kɔn nyann b digbanpal Sion duo manɲ k j kpanbal Dafiid duo . ⁸Dafiid din pak l daal : Wunba sfiit kɔn k nyann Jebusien tie k saa baal nyungan ni , k kɔn nan waabi nanjuami nba tie Dafiid datai na . L pak b yenma a juami nan waabi kan kua njaak ni .

¹⁰Dafiid panɲ din puki yuo kul k kangbennu sijenm yennu din be nan'ɔ . ¹¹Hilam , Tyl kpanbal din tuntuomi Dafiid buol nan kpeki daat nan kanpinta nba nan tanmaala k b tan baal k maa Dafiid njaak . ¹²Dafiid din la nan kangbennu dib puki'ɔ paalu nan yiiko yuo kul , k tie Islaël kpanbal . K kpiakt u maan kimaan Islaël niib na paak . ¹³Dafiid din bia jii yuatin nba k tie Jelusalem puob k baal nanm Heblon duoni k maal bonjai nan bonpoi . ¹⁴Binba k b din mal Jelusalem na sanna-e n sammua , Sabab , Natan , Sanna-e n , Salomon . ¹⁵Jibal , Elisua , Nepeg , Japia . ¹⁶Elisama , Eliada nan Elipelet . ¹⁷Fiilistin tieb nba din gbat nan b dinn Dafiid k u tie Islaël kpanbal , k fil b kul k kpaanɲ Dafiid k Dafiid din gbat maan na yuo nba k sik dingbapal . ¹⁸Filistin tieb j dan baal k yent Repaim baauk . ¹⁹K Dafiid boi kagbennu k yeta n da k lek filistin tieb bii ? A te k man nyannibaa ? Kagbennu jiin Dafiid . N n i do , k man n te ka nyann filistin tieb a nuuni . ²⁰Tɔn k Dafiid din saan Baal pelasim len-e k u din kɔn nyann , k ji yet-a : Kangbennu yat n datai n tuan , n nyun nba puuob na . L paak tien k b pul lenɲ sann Baal peltsim . ²¹Leɲ-e k b din nyik b pata k Dafiid nan u niib din jiil . ²²Filistin tieb bia din njanm jen k kaal l lefainn baaɔk ni . ²³Dafiid din njanm boi kangbennu , n lek bii ? Kagbennu yetɔ a daada ; A nmat'b b pulpo k ta saa baal k lek nunm nan nunm tiuuk n ni . ²⁴Fitie gbat taasuma fut tii u k n ni , l yuo kaktl a mɔɲ , mann kangbennu e som a tuann k sa kɔn nan filistin tieb sijenm . ²⁵K Dafiid din tuo k tun nan bia njanba k kangbennu din yetua n , k kpi filistin tieb la nyii Gueba k saan tu Guesel .

Chapter 6

¹Dafiid din yiin Islaël kunkonkon ceena jab tu saa piinta . ²K Dafiid nan u niib kul ba din be k kpia nanao din piin som k nyii Baale Juda , A bin saa jii yennu malonj lakl , nba k t u yiin kangbennu yabint sijem yennu sann nba be l pak k be selubin nba mok kpankpant k taab lakl man paak paapo na . ³K b din jii yennu kakl manj d'Abinadab nyaak nba be kunkonn paak , k jii lakl manj kpaan konkon lo paann na paak . Usa nan Ahio wunba tie d'Abinadab bija na , k njakti toblopan na . ⁴K b jii d'Abinadab nyaak nba be kunkonn pak , Usa din som k kpia yennu lakl na K Achjo din suun lukl buol . ⁵Dafiid nan Islaël nyaak tieb kul din yiin yani k waa waa-k jiantil kangbennu yennu nanb pala kul . Bi din faa biat , lona , gingna , naamai , siyetii . ⁶Baa din tan bal Nakonn ; usa tant u nii k sol malonj lakl na ; k man l din suan cianjer-e . ⁷K yennu wutol din duo usa pak l yennu faa usa k kpo lenj k dua kpia yennu malonj lakl na e . ⁸Dafiid din baal yentin nba ni k kangbennu din faa usa k kpia u na , nan dinna b yii lenj pelets usa . ⁹Dafiid din tin kangbennu jagmaamii l daal manj ni , k yet a n saa tie ninlee , k saa nan malonj lakl na n nyaak ni ? ¹⁰L paak din din luo wun jii malonj lakl na k l saan u nyaan j din jii k saan nann Obed Edom de Gath nyaak ni . ¹¹Malonj lakl din be Obed Edom nyaak ni njamaali njantaa e k kangbennu din tenn piisin Obed Edom de gath nan u nyaak tie paak . ¹²K baal pak kpanbal Dafiid nan kangbennu tie Obed Edom de gats piism nya nanu nyaak tieb paak . K maan b gaal malonj lakl na paak , k u saan jii malonj lakl na Obed Edom de gats nyaak ni , k saan nann Dafiid duoni Selusalenn nan pal mann . ¹⁴Daafiit din waa nan u panj kul Yennu tuann, k din bob kpalcant gbann u siak ni. ¹⁵Daaffit nan Yennu nyaak niib kul din jii Yennu lol lakl, k yikn palpienn yikni kpiab katkai k donn. ¹⁶Kaagbennu lakl nba din kua Daafiit nyaak ni yuo, Soul bipuo Mikaal din goli takalbonn ni, k ww la k kpanbal Daafiit waa k yukt Yonmdaano tuann na, k u salk'o u pal. ¹⁷Baa baal nan Yennu lol lakl yuo nba k Daafiit k b senn lanbouj k u din tien na sunsunuuk ni. K daafiit mann mujuonnu nan niipotulu malnt Kagbennu tuann. ¹⁸Daafiit nba gbenn mujuonu nan nipotulu malnt na, K u yat Yet niib na kul paak, Kaagbenni Sejenm kul saakua sann ni. ¹⁹Waa yat yetjanm k gbenn yuo nba, k u tul niib kul nan nibuolu nba kul be Isleal na, jab nan puob kul. U din tul sua ku:paan nan nant nan lin nba k b yi Laasin na lilaak. K sua ji dinjmat k kun u nyaak ni. ²⁰Daafiit din njmat wnn saa yat yetjanm u nyaak paak, k Soul bipuo Miikal nyii k tuok'o, k yet'o a: Nyolant po e k kpanbal ji mok, k maan u fiak a monj tuntunjab nan tuontunpoi sunsunuuk ni, na nilo nba k tie sial nba tuu fiak u monj na. ²¹K Daaffi jiin k yet Miikal, Kaagbennu nba lukt'n nyaan nyik a baa nan u nyaak niib, k te kin tie islael niib kpanbal na tuann e, k waa. ²²N bo sii luon k man mantk k daa tie sial, k gal lin nba na, k njanm sikn n monj, nyaan tuontunna nba k a piak na, bia sii tien jilma e. ²³L paak Soul bipuo Miika din k mal nan u kuun.

Chapter 7

¹ yuo nba k kpanbal bob u nyaak ninj yunnu nba bo tulua fuon na , k sua k u bo nyinn u ninnantaa paanu ninj k tulua wa. ² U yet sokini Natana,a gotl na! Nkua kpek taabii nyaak ninj ,k yennu molol lakil mun be lanbonj sunsunn ninj. ³ Natan jiin kpanbal a ii sa fit tummin linba kul kii luon ,ki maan yennu be nanii . ⁴ Nyiaok nba ,k yennu momaan baal k tie Natan yal. ⁵ I saa k saa yet n tuontunnɔ Dafit a :kagbennu yaa ;li tie fine saa ma nyaak k tulin . ⁶ nyaan mii jii kua nyaak manj yuo nba kin daan don Islaael tieb ejiipt kpinnj ka ka l daal ,n tun lanbonj . ⁷ Sianba kul kin som nan Islaael tieb ,nk yet Islaael buolu ni sua mob ,wunba kin tul yiikoo ma wun biil n niib Islaael tieb ,ma yet na: bee tien k k wulin yennu nyun wulu nyaak ninji ?⁸ Motaana a pak n tuon tunno Dafid a : Fonjamm kaagbennu ya n ji a bonkob kpaalu nie peii puolpo ,m fin tien n niib yudanno, Islaael tinj ninj. ⁹ Min nan fin saan sianba kul k a somm ,k buo a datii a tuann ,k don a saan nan sakab nba k b saana duo tinj na paak na. ¹⁰ N tul n niib binbebuol ,Islaael ,k bulb ma bii be boyenn buol k ji dalin yilibii,k niitont ji da maab nanba din maab sianyuo na. ¹¹ Nan yayuomin ma din sen bal buula n niib paak Islaael na .N tula fuon nan yiikoo a dataii paak.kaagbennu wanna nan u saa maa nyaak k tula. ¹² A daa ii tannji baal daalinba k a ji dua .nan a baa nba ,n saa nyinn a yudant na a buola ,k wun nyi a kuanu manj puol ,k saa luon u yudant paak. ¹³ nyaee saa ma nyaak na n sann ni,k n saa luon u duo yudant yuonba po kul. ¹⁴ K u si tie po baa ,k u si tie n bik ,k u tun bik ,kin saa maabnua nan jabnba daak mi puob nan jab nba mok waas niikula. ¹⁵ nyaan n ninkpabunnj ki be nannua nan ma fatib Saul buol na ,k lub a nin tualin na . ¹⁶ A nyaak nan a naan si yua be yuokul . ¹⁷ Natan wann dafid u momaan kul nan wa luon bianjinba . ¹⁸ K kpanbal Dafid saa wannu monj kaagbennu tuann ,k yet a nmeetien kaagbennu yennu ? k nyaak lia ? k maan a te kin baal ma be sian na waa ? ¹⁹ Na daa tie bonbike a ninpo ,kaagbennu yennu ,a piak a tuontunnɔ nyaak po yuonba baat ninj .K a saa jelin k a saa wann nilua u bonaa yommdano kagbennu ! ²⁰ K saa fit pak be pukin nii Dafit ? ²¹ A momaan po , nan yan ,a tun u bon gbenj sial kula k luon fin tiat a tuontunna. ²² A ji tie saakuae ,yommdano yennu ! k maan bonsial k naana ni ,k yensua ki be k pukin a po ,taa gbat ti tubaan linba na po. ²³ Niisiab be tinj na paak yenn kua naan na niib naa,nan Islaael na ,k yennu di baal ki gabilb k tiemm u niib k tien u saanii kjin u somil po ,a duo sommil paak baktnonj bona nan bontitiet ,k wei ya a niib tuann ,k maan fa ynii Ijpt digban liaa ninj nan b yenii ? ²⁴ A tien Islaael niib a b tie a niibe yuo kul ,nan fin kaagbennu a tien u yommdano . ²⁵ Motana ,kaagbennu yennu ,gbeet mok mok momaan nba ka yet a tuontunɔ nan u nyaak paak,k bia tun nan a momaan na. ²⁶ K a sann kan mi la dontl nan ba yien na:kunkonna kagbennu tie Islaael yennu e ! k a tuontunnɔ Dafid nyaak tien a nuntualin na ! ²⁷ K maan a monj kunkonkonna kaagbennu ,Islaael yennu ,a tiat a tuontunna po;k yeno yaa n saa ma nyaak k tula ! L paak e k a tuontunnɔ la palcienn k tula l yenmiatii. ²⁸ Motaana ,yummdano kaagbennu ,a tie yennu e ,k a momaan tie balmɔnii,k a tul l abalka a tuontunnɔ. ²⁹ Yyabt k yen yen yat yet nanm a tuontunnɔ nyaak paak ,k wun fit ki be a tuann yuokul ! k maan fine ,tie yummdano kaagbennu e pak ,k a yenmiatining a tuontunnɔ nyaak si be abalka ninje yuokul.

Chapter 8

¹Linba na puolpo k kon baa phiib tinn ni k wabt k belsikin b naan kok paak b digbangbennil ni.²U kon k paak muab tieb ,k mabib a bin dual tinn ni,k kpo botin munle ,naan nyik botin yenn nbial manfuol ni.L yuo na muab tie nba ji tien Dafit tuontunno ,k mun ji pa nan lieb na .³Dafit kon k paak Hdadezel,Lehob bija ,Tsoba kpanbal ,yuo nba k u din fiin u duo Leflat kponu Gbingbannepaak na. ⁴Dafit gal u tanjala tusa kobii njanlole nanjab tusaa piinlie k b som k pot tanii na kul nba b jakib gann na k tien lanbont kobik.⁵Siili jab tusaa piinle nan banlie .⁶Dafit lut duo dial silii Damas tinn ni ,k silii tieb ji tie u tuontunna ,k u pab nan lieb na.kaagbennu din tu guu sianba kul k usaa.⁷K Dafit gal Hadadezel niibnbalia liklii kut laanii na ,k jiib saan nam selusalem .⁸Kpanbal Dafit nalin gal kut monn nba yab bonciann Bethac nan Belotaii hadazel Digbangbenna ni.⁹Toii Hamat kpanbal nba gbat nan Dafit kon k nyann Hadadezel suojem kul .¹⁰k u tun salam u bija Dafid buol a wun fuontua ,naan tula nipuok nan waa lek Hadadezel k bia fit pakua na k maan Toii din mak konn nan Hadadezel Selam din tulb liktana nan kut monn ,nanbonpienaa.¹¹kpanbal Dafit din cab nan kaagbennu nan wa din cab Liitana nan bonsial kul nba ku din lin digbanaa nba ninn kul din kon k nyann na.¹²Silii duo ni, muob duo ni, Amonn waa paaki ,filib tieb nba paakii ,Amalek paakii ,nan Hadeadezel liktanaa na paakii, Lebob bik tsoba kpanbal.¹³Uyiiuo gal silii tieb buoll puolpo ,o,Dafit naan ji sanliek k kon edom tieb tusaa piik nan nanniin sel baukni.¹⁴U kaan yudam Edom ,nan Gomol yakil kul po .K Edom tieb kul ji tie u tuontunnaa Dafit ,kaagbennu guu sianba kulk u saa.¹⁵Dafit din dia Islaael tieb ,k u din diab sennii nan yikuo nee.¹⁶Soab ,Tselujuo nmakikl suojem,sosafa Aiilud bija din tie kpanbal so sokinii.¹⁷IslaalAccitub bija Acimelek ,Abiatalbija din tie yenmial tieb ,selaja din tie gban dian tua .¹⁸Benaja ,seojada bija din tie jaanti sakua nan Yuok jaala saakua ,k Dafit waas din tie duo konbonneii nba .

Chapter 9

¹plDaaafiit yet a:sua bia tenn Sɔl ɲaak ninɲ k man tun k bulcint tul'ɔ Jonaatan paak i ? ²Sɔl ɲaatuontunno be k u sann yi Tsiiba? K b jii'u baal nan'ɔ Daafiit buol. K kpanbal yet'ɔ a: Fin e tie Tsiba a? K u jinn'a: A tuontunno e na. ³ K kpanbal boi'ɔa: sua bial Sɔl ɲaak ninɲ, k sii tie wun nba k n saa tun ɲanm nan bulcint k tul'ɔ Yennu sann ni ii? K Tsila jiin kpanbal a: Janaatan bija bia bial ktie wabik. ⁴K kpanbal boi'ɔ a: U be lia a? K Tsiba jiin Kpanbal a: U makil ɲaaak ni ,Ammiel bija k kua Ladeba. ⁵K kpanbal Dafit Makil ɲaak ni, Ammiel Bija buol, k b saan Ladebal. ⁶K Mefiboseheth, Jonatn bija , Sɔl bija baal Dafiit buol gbaan u nintual ni. ⁷Daafiit yet'ɔ a: daa ɲaan sial, k maan n luon man tien'a ɲant, jonatan paak nba tie a baa na. N saa jiin' a Sɔl tinɲ kul nba tie a baa tinɲ k a sii di yuo kul n tabl paak. ⁸K u gbaan k yet'ɔ a: ɲmee tie a tuontunno k a sii goli'ɔ nan bokpienn na nan min na? ⁹K kpanbal na yiin Siiba , Sɔl tuontunno k yet'ɔ a: N jikt lin nba kul tie a canbaa sɔl nan u ɲaatieb faal k tien u yaabuonn. ¹⁰Fin nan a bonjai nan a tuontunna sii ko u kpaab k tien'ɔ k tuu saa baal nan jiet nba k jaan k tul'b, k Mifibosef, wun tie a canbaa yaabuonn na sii tun kaal di nan'n. Siiba din mɔk bonjai piik nan banmu e k u ɲaatuontunna tie piinle. ¹¹K u yet kpanbaal a: n saa tun bianɲ nbak fin kpanbaal saa wann'n a n tun a. K Mefibosef ji din kaal k di nan kpanbal Daafiit nan u tie kpanbal bik e na. ¹²Mefibosef din mɔk bijabik e k b yii'u Mika. Siiba ɲaatieb kul din tie Mefibosef ɲaatuontunna e. ¹³Mefibosef nba k u taa kul din wab na, din kua Selusaalenm e, k kaal nan kpanbal yuo kul.

Chapter 10

¹Lpuolpo ,Amon nba kpo ,k kpanbal bija baal k gaal u ba yial.² Dafit yet a: n saa wann Hanun n ntant ,k Dafit tun tun niib a bin saan k saa somm kpanbal u ba sann paak.yuio nba Dafit tuontunnaa baal Amon waas duo ni na.
³Amon duo ni saakab yet Hanun ,b canba a :Amaliya a baa sann po k Dafit tun niib a bin taan na ni b luon bin banne k bia jii t duo ni linba be lenj k bia biil duo manj l paake tien k u tun niib a buol⁴ntanne Hanun sual Dafit tuontunna,k bokt b tiani k kuol ,k bia suol b tiat k puob k diinnj k pagbina ,k jii beliib.⁵K Dafit nba gbat k u tun niib k b cetib k l maan l niib kul fei din mokbe bonciann k kpanbal yet a : yii be man seliko kaka nan yuonba k tianii saa pia ,k yin tun k jen.⁶Amon ,waas t ne nba bann nan b tun dataat tuuona nan Dafit na k b saan sili duo ni k gaal kunkonkonnatutaa piinlie ,kbia nyii Betl lod nan sili yaab nba be Tsoba ,kpanbal Mika buol niib tutl ,nan tob duo ni kunkonkonna tuta piik nan ntanlie.⁷Dafit nba gbat ,k u tun jab nansijemm kul nan kunkonkonkpelaa .⁸Amon waat nyii ,k set b duo tanmob ni ,Tsobo sili yaab nan leod ,nan tob nan Mika niib mun kua ntaii ni.⁹Joab din la nan u saa kon num nan puole k u gann kunkonkonaa Islaael sijemm ni ,binba k usaa kon nan silyen nba .¹⁰K u jii u nijaa Abikayi niib nba tenn na ,saakua a bin kon nan Amon tieb .¹¹Ku yet a :Lii tie k siili tieb pakin ,fan baal k taanin ,lii munntii tie k Amoa waat paala tin mun baal k taana¹²Idia liipaal ,k kon t niib paak ,nan t yennu duo paak ,k kaagbennu n tien linba ntan u po.¹³Joab ,nan u niib saan k lek siili tieb k b ciaal b numm ni .¹⁴Amon waat nba la k siili tieb ciaal k b mun ciaal k siet Abikayi numm ni ,k kua duo ni ,k Joab siet Amon waat buol k ntat selusalem .¹⁵Siili tieb ,nba la nan Islaael tieb paakib ,na k b taanb sijem .¹⁶Hadadesel tun niib a bin saan kpaan niib nba be mokl paak na ,k b baak Elan ,Sobake din tie ,Adadesel sijem sakua .¹⁷K b yet Dafit k u tikil Islaael tieb kul k puot namm suldan ,k baal Elam ,k sili tieb bobn a bin tuok Dafit k kon na nua¹⁸ntaan k siili tieb cial Islaael tieb nintual ni ,k Dafit kpai sijem kobii ntanloee nan taan jakilaa titaa piinna k bia jam bi sijem sakua ,Sobak k u kpo l buol .¹⁹Kpanbal nba kul din sikin b monj Abadesel buol na ,ba din la k Islaael tieb paakib na ,k b taan mob k jii paakib ,nan Islaael niib ,k sili niib jii k luon bin ntat taan Amon tieb.

Chapter 11

¹Binn nba k kpanbal bo saa tɔbii na ,k Dafit tun Joab nan u sijem nan Islaael niib kul ,a bn kpi Amon niib kul k bia kaanlint Labaa ,naan Dafit ŋalin din bial selusaleme.²Dajuok ne k Dafit fiil u duanu paak ,nan wua tu lin k som u ŋaak yul paak na ,k u la k puo sua k u wuul k puo manŋ din fan u po bonciann .³Dafit boii a;puo manŋ tie ŋmia ŋaapuo? k b yetua a;u tie Batseba ,Eliam bipuo ,Hetienn, Ulii ŋaapuo.⁴K Dafit tun a bin yiin nua ki wun baal ,kuu baal ku Dua nano ,naan sua k puo na be u faat nie ,k puo na ŋmat kun ŋaak ni.⁵Kpuo manŋ suol puol ,k yet Dafit a :N mɔk puol .⁶K Dafit tul Joab mob ;a te k Ulii Hetenn jua na kun baal ,k Joab tun Ulii Dafit buol .⁷Ulii jen baal Dafit buol ,k u boiyua Joab po,nan niib kul po, nan tob po.⁸Dafitnba yet Ulii a kunnin a ŋaak ni ,k wuul a taa ,k Ulii nyii kpanbal ŋaak ,k kpanbal tun niib k b weiyua .⁹naan k Ulii yet wun kun u ŋaak ni naan dual u ŋaa tuontunnaa ,buol tanmob ni .¹⁰Kb kumi Dafit k yetua ,Ulii k tuo kun u ŋaak ni k Dafit yet Ulii a nyii sonu nba foke ,bee tien k a k kun a ŋaak ni ? ¹¹Ulii jiin Dafit a : Islaael nan suda tieb molol lakl be jaant diuk ni n canba Joab nan u tuontunna ,da be tob ninŋ k man kun ŋaak ni k saa di jiet k bia nyu k bia dual nan n ŋaapuo ? nan fa mok manuol k a nalinŋ bia daa fo nee,n kan tumna.¹²Dafit yet Ulii a :biat nna na dina ,linfanna fin kun ,k Ulii bial selusalem ,l dal k fann .¹³KDafit yiinua u ŋaak ni k u baal k di k bia nyu ,k iib k dajuok ,Ulii nyi a k yet nan wun sik kun u ŋaak ni ksa dual nan u ŋaa tuontunna.¹⁴K l fann sanŋaokni ,k Dafit dian kadauk k tul Ulii a wun saa tulJoab .¹⁵Ku dian kadaok manŋ ni a bin senn Ulii tɔbnba paal sianba ,naan ŋmat puol k nyikua k bin kpiu.¹⁶Joab dual k lint duo ,naan senn Ulii sianba k tob paalna.¹⁷k duo manŋ niib nyii k lek Joab ,nan u niib boncann kpo ,Dafit tuontunna,nan Ulii Hetienn nilua k b kpiu.¹⁸Joab tun niib k b saan k yet Dafit linba kul tien tob ni na.¹⁹L k gaal u wu tuol lindo,wun yeta ,be tien k t nakin duo wa k piin tɔbu ? I k mi nan b si jaak juonaa paak naan kon nani nii?²¹ŋmee kpai Abimelek ,selubeset bija ? li k tie puo ka set juonn paak k jii naal k luul ua k u kpo tebeli ? be tien kii nakin juonaa manŋ buolii ? li paak a sa yet :a tuontunna Ulii Etienn jua na kpo waa.²²Ktontu na saan wa baal yonba ,k u baal k yet Dafit linba Joab daan tumua pakua na .²³K tuomi yet Dafit l paak k u daan pak ta bi daa nyi k tuokt duo manŋ ni,k t k t tutib ka ka nan duo manŋ tanmob ni .²⁴Piin tua la set juonn paak tɔa a tuntuna pienii ,k kpanbal tuontunnaa bonciann kpo ,k a tuontunnua Etienn jua Ulii kpo waa.²⁵Dafit yet tontuu na a gotl linba ka saa yet Joab ,linba :a da mab a monŋ linba na po ,k l maan juk tu kpi yenuae ,ŋannika lua ,yin lek duo manŋ ,k paakib .naan fin pan upaak.²⁶Ulii ŋaapuo nba gbat nan u canba kpo na k u yikin u canba k u mɔ u solua ku mɔnii.²⁷U paal biil linba gaal,k Dafit tun k b yiinua k u gaalua u ŋaak ni ,k ji kpant u puo ,k maan lua bik ,linba k Dafit tien l k manŋ kaagbennu.

Chapter 12

¹Kaagbennu tun Natan Dafit buol ,k Natan saan u buol k yetua ;digbangbennj sial ni jab banlie be ,k yenua tie moktua k lua tie nandanua ²Moktua na din mok peii nan Neii k b yab bonciann ³.Nandanua din tan mok pebik yenua kua k u daan daau ,u daan dintua ,k u kpaat u nyaak ni nan u waas u daan dintuab u jiet ,k nyuntua sendelik ni u daan dua u tta paak ,k din k din goliyua nan u bipuona.k tien jiet tul saamua nba baal u nyaak ni na ,nyaan jii nandanua pebik k tientul joa nba bal u nyaakni na.⁴ Samua baal mok tuana nyaak .k moktua na k la nan wun jii u piek kuo naab k tien jiet tul saamua nba baal u nyaak ni na nyaan jii nandanua pebik k tien jieet tul jua nba bal u nyaak ni na.⁵Dafiit nba gbat na k u wutuol duo yiama li k u yet Natan a : kaagbennu fo! Nibuonba tun libont nyaan nan kuu me.⁶K u sa jien peii banna ,linba k u tun na paak nan wa k mok nibatinu na paak.⁷K Natan yet Dafit a : fine tie li jua manj ! k n nee kaagbennu pak ,Islaael tiebyennu a:n dinna Islaael naan ,k n nyina sol nuu ni .⁸N te k a yent a canba nyaak ,k n kubina a canba puob ,n bia tula Islaael nan juda buolu , k lii kii janjie n bo saa pukinae .⁹ Bee paake k a yet kaagbennu momaan nyaan tun linba na u ninbinn ni ?Aji jukbanjiak k kpi Uli Hetit jua k a ji u puo k tien nua a yua nyaan te k Amonn kjii jukbanjiak k kpiu .¹⁰Motana ,jukbanjiak kanban fokit nan a nyaak ,k maan a yet ,k bia jii Uli Hetit jua nyaapuo ,k tienua a nyaapuo.¹¹ N nee k k kaagbennu pak a: gbintl n saa nyi nan yubonn a nyaak ni k nmat bila k n saa ji a ninbina ni a puob k tul ja lieb k b n dua nammyonsupienj ni. ¹²K maan a tun n nee bol ninj ,k mijn saa tienn Islaael tieb kul ninbinaa ni ,yonnu ni.¹³ Dafit yet Natan a :N tun biil kaagbennu waa! k Natan yet Dafit a:kaagbennu nyik cab a biit taa.a ji kan kpo.¹⁴ nyaan ,k mana t kaagbennu dataii yisn mua nan linba k u tun ,bonjak nba k bi malua na sa kpo.¹⁵K Natan nmat kun u nyaak ni ,kaagbennu lu baatuk bik nba Uli nyaapuo dan pil Dafit puol k malua paak,k u baatuk manj paal bonciann.¹⁶Dafit mial yennu bik manj paak ,k lol mob k kua nyiok u diok ni .¹⁷U nyaak nikpelaa gbaa nana a wun fil tinj ni nyaan wu lek to ,kbiak dii sial nam.¹⁸K daa njanlolee dal k bik manj kpo,k Dafit tuontunna tin janmanii nan bin pako nan bik na kpo waa,k bi din yien a :gotl yuo nba bik na daa bo ki kpo na k t pak nana nyaan k u k jiiintit siali n lee k t sa bikin yetua ;nan bik na kpo waa ? U bia sa namm tun u monj bonbiile .¹⁹Dafiit la u nan u tuontunaa piak tinj ni b sunsuk ni ,k u bann nan bik na kpo waa k u boi u tuontunaa na a :bik na kpoe ? k b jiino a bik na kpo waa. ²⁰anne k Dafiit fil tinj ni,u fil ,k wul ,nyaan jii lebt tiat ,k ji saan kaagbennu nyaak ni ,k jiantua .wa nmat jen u nyaak ni ,u k u boii a bin tulua jiet ,wun di.²¹U tuontunaa yetua a :linba k a tien na want be ? yuo nba bik na bo fo , k a lol mob nyaan motaana bik na ji kpo wa ,k a ji fil k ji dii ? ²²U nmat jiiin a :yuo nba bik na daa bo fo na n bo lol mob k mo ,k maan n bo yaa maa kaagbennu n tinin nibauk k jiin n po k sua bik na daa fo.²³Mmotana wu kpo waa ,bee k n sii lol mob u ? N saa fit te k wun filaa ?Mine saweiya nyaan nya ji kan fit jen n buoli.²⁴Dafit kolin Baf Seba ,u nyaapuo nyaan kua u buol k duol nana .U k u mal bonjak k b yuu Salomon ,u ba kaagbennu din nana.²⁵K u jiu k tiennua sokini Natan nii ni nanne Natan pulua u sann Jedija k maan k kaagbennu pak .²⁶Juab din bon nyann Laba nba tie Amonn bija ,k fat kpanbal duo.²⁷nyaan tun tuomii nba a bin yet Dafit a : nlek Laba nyaak fat nyu do.²⁸Taate motana niib nba bia ,bin lek do manj ,nyaan nyannua ,k maan n jie nan man fat k bin jijil ma [paok bakl] k tulin.²⁹Dafit taan niib na kul nyaan saan Laba k pikin nua ,k tien u monj yuddanua .³⁰U yit yudant fokilik kpanbal yul pak ;L kpan tie taa yuon kua talent wul ,nyaan gbenna tann yniynila .K bi ji yili Dafit nba nyann e do manj ji boona bonciann e. ,³¹Unyine duo manj tieb ,nyaan tiemm bonyaak tieb ,bon kpil tieb ,nan Bijaii do kul.Dafit nmat Jerusalem nan niib na kul.

Chapter 13

¹Lipolpo ,linba bal na Absalon ,Dafit bija ,din mok naa bik bonpuek k u fan k b yuu Tamal ,nan Amnon ,Dafit bija ,u nionn kaa u ni.²Amnon nian biuk paak din tan te k u yial Tamal paak ,wunba tie u niipo, k maan u din daa tie sapaan munn e ,li din pal bonciann k tul Amnon wun fit bikin u lom k jiin u niipuo po.³Amnon din mok naasinyuak ,k b yuu Jonada wunba k u baa tie Dafit ninja Simea na, njaan Jonada din tie momil danuae .⁴Ku yetua a;bee paake k a wabit Dalkul sanyniok ni k kool na fin kpanbal bija ?Ak luon fan wonn ii ? Amnon nmat yetua a :N nionn kua Tamal ni ,n ninja A bsalon naa bik bonpuok na .⁵Jonadab yetua a :diant kada paak k tien a monn batua ,yoonba k a baa sa bal laa ,fin yetua a: cabin Tamal n niipo wun bal tulin jiet ,k wun tien n tuann n ninbina ni ,k fit mi laatua k man gall u nii ni.⁶Amnon set dual ,njaan tien u monn batua ,kpanbal bal gonnua ,nne Amnon yet kpanbal a : Nbalmae ,n niipuo Tamal nbal tien lilat njanlie n ninbina ni,k man di u nii ni .⁷Dafit kun u njaak ni k yet Tamal a ;Saant a ninja Amnon njaak ni ,k tien jiet u tuann .⁸Tamal k Tamal saan k saa tien lilat ,kil biel .⁹Wa jii daan k kpaal u tuann . njaan Amnon yet dinu ,k u yet a ;nyint nulua kul ,sua kul n nyi u njaak na ni¹⁰ nne Amnon yet Tamal a : kuan nan jiet na n diok ni ,k man di a nii ni .Tamal jii lilat nba k u bo tien na ,k kua nann u ninja Amnon diok ni.¹¹Nan wa lin tienua a wun di ,k u suolua njaan yetua a: baat dual n nan,n niipuo.¹²K u yetua a : aii n ninja a daa biil n bakilii,k maan b k tie n na Islaael tingbonn na ni ,a da tuun l fei bont.¹³N sii be lee nan fe buolik na ? njaan a saa di fei Islaael na,motana ,nbalma pakin kpanbal, k u ka1n kon ma tien linba tula na .¹⁴njaan u lek k luon wun gbintua ,u walua ,k dinnua fei njaan dua nano .¹⁵Ton Amnon jii panj u paak ,panj nba paal cie u lomm .njaan yetua a :fit ,kii saa !¹⁶Uk u jiin nua a :Anamit puki biit nba ka tun na paak e na biak.¹⁷Uk luon wun gbiintua njaan ji yet sakpable puo na n bol ,k bi nyinon.njaan lon gann !¹⁸Tamal lin mok ninnan buolu buolu liatifuok ,k maan li din tie kpanbal ,nba din want nan u tien sapaan munn e.Amnon sakpable jinon njaan lon gann .¹⁹Tamal puk tanpen u yul paak njaan pat pat w liat fuopupolik na ,k yil nii yul paak ,njaan yikin wuyikinii.²⁰Tamal naa bik bonjak Absalon yet a :A ninja Amnon dua nanae ? Motana ,n niipuo nminin , maan u tien a ninja waa fin daa jikit k blin a pal ni .Li yal lit Tamal k u ji bial bee u naa bik Absalon.buol.²¹Kkpanbal Dafit gbat linba kul tun na ,k u wutuol duo bonciann .²²Absalonn k pak Amnon a li njan kuo li bii,njaan k u pal biil k maan u dinn u naa bik Tamal fei wa.²³Bina njanlie puolpo ,nan Absolon nba din mok bonkobit kpalu baal Hatsol ,k l kpia nan Eflayim ,u din yiin kpanbal bija kul e.²⁴Absolon din saan kpanbal ,njaak k yet a;gotl a tuontunnua mok bonkobit kuolu ,k kpanbal nan u kpakaa nbaal u tuontunua njaak ni.²⁵K kpanbal yet Absolon mabin njaan kpanbal na kiluon wun saan ,k tien piisin u paak.²⁶Absolon yet nne a cabmin n ninja Amnon wun baal .k kpanbal nmat yet a ;bee paak e wun baal a njaak ni ?²⁷Nan Absolon tul u njaak ,kpanbal nyik Amnon nan nua kpanbal bonja leii weiyua .²⁸Absalon tul u nja tuontuna linba na a: Ii mi man yuo nba Amnon pal sa gbe nan daan n sa yeti a :faan Amnon ! yin kpiu ,I daa tiin janmaanii ,mine yetii ! Iceek man,k wan nan ii paal.²⁹Absalon tuontuna tien Amnon nan Absalon nba luon na .k kpanbal bonjaii kul fil yuo kul duo u taam paak ,k jial.³⁰Nan bada be sonun ni na ful baal kpanbal Dafid nan Abslon kpiib njaan kpanbal bonjaii kul ,k nan yenua kua waa k bial.³¹Kpanbal fiil k pat pat u tiat ,k set dual tinj ni ,k u tuontunna bee lenj nanta patima .³²Jonadab tie Dafit naa bik Simea bija gaal maan k yet a :n canba a da duki nan fin kpanbal naasim na kul bi kpiib kmaan Amnon koa bi kpiu.Linba tun na nyii dad nba Amnon dinn Absolon naa bik Tamal feina.³³Kn canba date k l yiala ni nan b kpi a bonjaii kul njaan Amnon kua e kpo.³⁴Absalon cial njaan nasimua nba b kaanua a wu goli siallibat wu yet likte ninbinaa got ,Alaa kun Yauba nyi jualpo sanjok u poolpok baat.³⁵Jonada yet kpanbal a :Gotl kpanbalbonjaii baat na !Linba a tuontunaa bo yetna .

³⁷Absolon din cial saan jasua do kpanbal njaak wunba tie Ammiu bija ,k Dfid mua dal kul wu bija paak.³⁸Absalonn tien bina nanta Jesua do nba ni u din tin bal na .³⁹Kpanbal Dafit din nyik Absalon weeu k maan Amnon kun din maanu pal.

Chapter 14

¹Yoab, wunb din tie yeluya bija na nba din tan bann naan kpanbal paal tunn Absalom po na, ²ɲanne k u tun k b saan Tekoa duo ni, ki yinn puo nba sub, k yoab bet'ɔ a, tient a munɲ nan a be nan kuume, k jii kuum tiat k lia, a daa dont kpan a paak i, ɲaan tien naan a tie puo nba muan kuum po k l weye waa na. ³Wun saan kpanbal buol k saa paak'ɔ a, ɲanne yoab din wann puo sub'ɔ na muo bonna nba k u saa paak. ⁴K tekoa puo na saan paak nan kpanbal. K puo na baa k gbaan, k jii yuugbial k tuu nan tinn, ɲaan yet ho kpanbal sommitin! ⁵K kpanbal boi puo na, bee baala ni? k puo manɲ jiin a: nn, n tie pakuoke n sɔlua kpowa! ⁶K a tonn tun puok daan tuu mɔk bonjaii banle, k bi banle kun kua duo kpaab k saa kuan, k sua kaa ki saa paatib, ɲanne yennua faa u lua, k u lua manɲ kpo. ⁷Gotl, k ɲaak niib kuul fiil k kɔn nan a tonn tun puok, k jii yien a: Nyint kuu kpil'ɔ nba kpil u ninja na! Ti lunn tin kpiu, ki jiin u ninja manfuol nba k u kpiu na pak; ti saa biil u faale! Bi tunnn nna n ki mɔk biki nba tenn tie n dindann juontii, k bi kan tenn n sɔluo saann ni, ko bik tingbenɲ na paaki. ⁸K kpanbal yet puo na a: ɲmatl a ɲaak ni. a yaa po n saa tul yiiko ⁹k Tekoa puo na yet kpanbal a: Ho kpanbal n yomdaanua, bi tanɲi nyiila a buut na paak, ɲant li nyiiluk n baa min nan n ɲaak niib paak, ɲaan daa te k li baa fin kpaabal ɲaak niib paak. ¹⁰K kpanbal na jiin a: Lii tie sua piak k biilin, yin baal nanua n buol k nnie k sua kan fit siani. ¹¹Puo na yet a: kpanbal i tian kaagbennu a yennu na po, k lin fit te k binba lonn bin muan sɔn ki jiin pann na daa biil ɲaak nan n bija ki puki ni! k kpanbal na yet a: kaagbennu fuo! a bija na yuu binn yenne kan baa tinn ni. ¹²k puo na yet a: ɲant min paak sial n yomdaanua kpanbal. K u jin yet paakin! ¹³K puo na yet'ɔ a: Bie tien k a mali nna yennu niib na po? li nyii fin kpanbal maan poe tien, k nyiiluk na ɲmat fin kpanbal na paak kimaan upiak ɲaan taamit faa daan yet linba e? ¹⁴Ti kuul saa kpowa, kidua naan nyun nba tuu yaat dua tinn ni bianjinba na; yennu ki nyint nilua manfuol ɲaan u tuu lonn k biit daanua i be u biit didukt ninɲ. ¹⁵Muataana, lii tie kin baal paak linba na kuul kpanbal n yomdaanua, kimaan niib nae jie nin. k a tonn tun puok yet a: n paak nan kpanbal k laan u tun nan u tonn tun puok nba yet bianjinba na waa. ¹⁶Nn kpanbak saa gbint k tulin, k bia biil yennu faal. ¹⁷K puo na yet: n yodaanua kpanbal maan na tulin fuon, kimaan n yomdaanua tie nan yennu bon biil. kaagbennu a yennu nae i be nana! ¹⁸K kpanbal jin k yet puo na a: a daa bɔlin siali linba k n yaa bɔyaa. k puo yet'ɔ a: N yomdaanua boi min! ¹⁹Li yuo na kpanbal yet a: Linba na kuul soab nuu ki pukin linii? K puo na jiin, ho n yomdaanua kpanbal a nalinɲ fuo li ie nnae, sial k be ganɲ nan diituu naan kpanbal nba paak na. Li tie baalmɔniie, soab tumin k bia wanin ma tie bianjinba nan maa saa paak bianjinba kuul. ²⁰Soab e tun linba a kuul a lin-ɲamm maan manɲ k n yomdaanua mɔk yenfuon nan yennu malaka nae k bia fit bant linba tun tinn na pak. ²¹K kpanbal yet soab i saa k jii Absalom nanua, k n saa tun nan faa luon bianjinba. ²²Soab baa fabin tinn ni kpanbal na tuann, ki baakua. ɲan yet a: yennu piisin i be a paak, n baan dinaa naan nyomdaanua kpanbal yen mei, kimaan kpanbal tun nan ma paak bianjinba na waa. ²³ɲanne soab fil k saan Gesul duo ni ki jii Absalom k ɲmat nanua selusalem duo ni. ²⁴ɲaan kpanbal Dafid yet a: Absalom n nyii u ɲaak ni k daa laat n nunɲ po, ɲanne Absalom nyii u ɲaak ni k ki la kpanbal na nunɲ po. ²⁵Sua din kaa Israel tinn ni k fan nan Absalom na, laa kaa nyii u tabiila k saa duo yuul sial buol din kaa kpetili. ²⁶U din tun pot yuut binn kuul ni yemm kunkua kimaan u yuut na din kpei u yuul na yuut kpiasu din tie kobii ɲanle. ²⁷Absalom din maal bonjaii bantaa nan bonpuok k u saan tie Tmal, u din tie sapanfanɲ. ²⁸Absalom din kua yelusalem bina ɲanle, ɲaan k la kpanbal nan ninbinn ni. ²⁹K Absalom tun yiin soab a wun tum'ɔ kpanbal buol, ɲaan soab k lonn wun baal Absalom buoli. k u ɲamm yiinua k u ki lonn wun baali. ³⁰Li puolpo ki Absalom yet u tonn tunna a: Gotl Soab kpaab kpia na n yaal, u mɔk jiet li be leɲ; i saa man k jol muu, k u ɲaak tonn tunna tun nna. ³¹ɲanne Soab fil k saan absalom ɲaak ni. k boi yua a: bie tien k a ɲaak tonn tunna juo n kpaab muu? ³²Absalom jiin soab a: Gotl, n tun tuomi k yet a baat kin tuma kpanbal buol, k fan saan betua a: Bie paa ke k n nyii Gesul duo ni k jenii? N luon man tun linba ɲan n po. Muataana n lonn man la kpanbal nunɲ po, k li tie kin biil sialie, k kpanbal lin kpimm. ³³K Soab saan kpanbal buol k betua linba k Absalom, k u baal k tan ban fanbin tinn ni kpanbal na tuann. k kpanbal na tuo gaal'ɔ k muat u tankpinn.

Chapter 15

¹Linba na puolpoe k absalom din kpaan taantolit nan taanii, nan jab piinnmuu k b baal u buol. ²Absalom din tuu fiil sannyiapob ni ki saan set duo na tammob na ni. Li tie suo mok maan k saa kpanbal buol a wun namm maan manj k tul'v monnii, Absalom din tuu yiin'v njaan boi yuo a: dingbann lann nie k u nyii? Li tie kuu jiin a: ntie Israel tieb naakuut na ninj yenne. ³Absalom tuu yet'v a: gotl a mok muanii njaan sua kaa kpanbal njaak nik saa tula muoni. ⁴Absalom namm yet: nmees saa tienin baalbuul'v duo na ni/ K sua kuul tuu ki mok maan k baal man gaat u maan manj k tul'v monnii. ⁵Daano nba kuul baal gbann Absalom tunnn, u tuu tant u nuu k suol'v njaan puul woboiv. ⁶Israel niib nba din tuu mok maan k saa kpanbal buol a wun buu monnii k tulib, Absalom din tuu tuumin nnae. K Israel niib kuul jii din lonn Absalom. ⁷K bina piinna puolpo, k Absalom yet kpanbal A: N daan senn moseen kaagbennu Eblonn duo ni, njaant k man saan k gbenn. ⁸Kimaan a tonn tunnn daan senn mosenn yuo nba kin daan be Gesul Siilii duo ni na; N daan yet a: Li tie kaagbennu jennaani yelusalem, n saa tuun k tuul kaagbennu. ⁹nanne l kpanbal yet'v a: I saa nan paal maasil. K Absalom fil k saan Eblon duo ni. ¹⁰K Absalom bol tun tuomii naakuu kuul ni, ki yetib a: Li tie ki tan gbaat natuna muanii yin huot sanpaapowaa njaan yet a: Absalom dii naan k be Eblon. ¹¹Jab kobii njanlee k absalom din yimm k bi nyii yelusalem ki wei u buol, bi din waau nna njaan ki mii u lol manji. ¹²Yuo nba k Absalom din yaan mann malun ku tun k bi yin dafid kpaamii daano k u be u duo ni Gilo k u saan tie Asitofel. K Absalom niib din njanmit ki baat pukii u buol k u luol na njanmit laat panj. ¹³nanne k sua baal yet kpanbal a; Israel niib paal njaat tunnn Absalom powaa. ¹⁴K Dafid yet u njaak ninj saakab nba din be u buol yelusalem a: Fit maan tin cial, nnai kaa tii kan nyii Absalom nuu ni. Tient yienn maan tin nyii, nnai kaa u saa kua duo na ni k baal nan bonbiil. ¹⁵K kpanbal njaak yab na yet'v a: Ti saa tun linba kuul n yomdaanua lonn. ¹⁶K kpanbal nyii k njaak niib kuul wai cial, njaan nyik u puobiit piik k b guu njaak. ¹⁷nanne kpanbal nyii, k niib kuul wei u saa set njaak juontik na buol. ¹⁸kpanbal njaak niib nan keelet tieb, nan Peelet tieb baal gaal kpaal buol, nan nan Gaat tieb kuul mun din tie kobii njanlob na k baal kpanbal buol. ¹⁹nanne kpanbal boi Itaii nba tie gaat jua a: bee tien k a mun bia waatii? njaatl ki be nan kpanbal kimaan a tie saamuak k b laan jia a duo ni k baal nana. ²⁰A won baal wonna k ti si lin nuna dinna sinba kuul kin saa, k min monnj k mi maa saa siamii! Fin nan a ninjaam n tunnn. kaagbennu i mok njant nan kasii binbenj a po! ²¹K Itaii jin kpanbal a: kaagbennu fuo k n yomdaanua kpanbal mun bia fuo1 sianba kuul k n yomdaanua kpanbal si bee, laa tie kuun ko laa tie manfuol, leje kaa tonn tunnn mun si be. ²²nanne Dafid yet Itaii a: I saa k gal k gaat jua Itaii gal nan u niib kuul, nan u waas nba din be u buol ni. ²³Baa din saa na k sejemm kanlintib k niib na i baal gal sian k bin yiikin wuyiikin paalii. kpanbal nepuot sedelon kpenu, k niib na kuul takin saajok nba saa kunkouk po na. ²⁴Sadok din be nan lefit k b jii yennu molol lakl, k bi biil yennu lakl na Abiataal din do yuonba k niib na kul din nyii duo na ni bi kul na. ²⁵K kpanbal yet Sadok a: jiin yennu molol lakl ki jin duo ni. Li tie Kaagbennu numm gbonj be n paak, u saa jen nanin u saa t man la molol lakl nan u binbebuol. ²⁶njaan li tie kaagbennu yet a: n ji ki lonna! minne na, wun tienin waa lonn bianjinba. ²⁷nanne kpanbal amm yet mantua Sadok a: a gbaatii? njmatl nan paal maatl duo na ni nan bonjaii banle na a bija Asimaat nan Sonatan Abiataal bija. ²⁸Gotl man kunkouk na yial buolekin saa guul fa saa tulin labaal nba. ²⁹Nnae Sadok nan Abiataal njaat nan yennu molol lakl Selusalem, k bi kuul bial lej. ³⁰K Dafid somm taa tinj k dou Olif tiini kunkonn paak, k piin u yul njaan muo, binba din be naano kuul din piin bi yula ki dou njaan muo. ³¹K sua baal yet Dafid a: Asitofel saan be nan Absalom. Dafid jiin yet a: Ho kaagbennu biit Asitofel kpaamidamm! ³²Dafid nba dou jua na yul paak, k u gbann yennu tunnn, Husaii, Alke jua na baal kpanbal tun nan liat ciat k jul gbee nan taant. ³³Dafid yet'v a: Li tie kaa baal n buol, a si tie jikle k tulin. ³⁴njaan a saa fit bil kpaamidaanua Asitofel ki sommin, li tie ka njaat duo na ni, ki a saa bet Absalom a: Ho kpanbal, n sii tie a tonn tunnn nan maa daan tie a baa tonn tunnn na, njaan n si tie tie a tonn tunnn muataana. ³⁵Manntua Cadok nan Abiataal sii be lej fin nan njaamii? Linba kul kaa tuu saa gbaat kpanbal njaak ninj, atuu saa bet manntieb Cadok nan Abiataal. ³⁶Naan ba be nan be bonjaii banle na, Acimaat Cadok bija nan Sonatan Abiataal bija, k li waas banle poe i tuu saa te bin baal k waanin linba kul kii gbaat. ³⁷Hucaii, Dafid yuakna njmat duo na ni, yuonba ki Absalom daa baat k kua Yelusalem.

Chapter 16

¹Yuonba Dafit gal kunkoyul paak waan nna. gotl, tiseba, Mesefiposit tuntunno baal u nunŋ po nan bonii banle k b bobimm jabot k paani kobi ŋanle be leŋ, nan tiluankuona, nan tiluanlia k nyu k yal leŋ tuntoŋ yuo. nan daamunŋ tiluana. ²K kpanbal yet tisiba: a yaa tien jaktib kpanbal ŋaani, paani, paani nan tunloŋ yuo tiluana si dint naasim na, k daamunŋ na mun saa somm binba bak palaanpieon nin na. ³K kpanbal: a wantua bik belia? k tisiba jiin kpanbal a: Gotl u bial Selsalem a, kimaan u yet: dinna nba na Israel ŋaari tan si tie n baa tuo. ⁴K kpanbal yet Tisiba: Gotl linba sii Mesefiposit yal, linba sii tie Mesefiposit yal na sii tie a yale. K Tisiba yet: N gbaan! maa la ŋant a nunŋ a kpanbal n yommdaano! ⁵K Dafit baal Basilim. Gotl, l ŋaak nin k jua nyi leŋ k tie Sol ŋaak ni nua b yiu sime i gela bik. ku saa ŋaan yien mobobit, ⁶K b lubn Dafit tona nan Dafit tuntunna, k sua k duo manŋ nib nan japaala k b be kpanbal garj man diutu kul, ⁷K Sime puol mopola:sietl,sietl, montdaano na nitoŋ na! ⁸Kaagbenu n te k Sol ŋaak tieb son n baa a paak, nna finne bu dia duo, k kaagbenu cab a duo Absalomniini, a ŋaak jua; ŋaan gotl a jibe yuubonn ni nan faa tuon ne kkimaan a tie montdaano! ⁹K Abisayi tseluja bik yet kpanbal: l tien nle k bokpienn na pol yomdaano kpanbalmobi? nyinkin, n balmae, saant jiat u yul. ¹⁰K kpanbal yet: n mok be nanna ni,seluja bik? L tie ku pol mob, kaagbenu yet'o: l tie nle kaaduki nna? ¹¹K Dafit yet Absayi nan u tuontunno kul: gitl, n bija k n matua.ku tuon wun kpin, mantk biansamit jua na nyikmo, k wun pol mopol, k mann kaagbenue yetua. ¹²L k kua kaagbenu sii goli n palbiil, bun biil na k lii tie bonŋann dinna. ¹³K Dafit nan niib na l k tukin b sonu k saa. k semai som buok jual na k kpia Dafit, waa somm na, k u puol mopola, k lun tanna, k yat tanwuntu b paak. ¹⁴Kpanbal nan u duo niib kul nba bo be naano baal Ajiifim, leŋe k ji kaal fei. ¹⁵Absalom nan niib kul, Israel niib, din kua Selusalem, k Atisufel din be Absalom. ¹⁶Yuonba Usaai, lakien Dafit naasiyuak baal Absalom buol, ku yet'o a: kpanbal i fo! kpanbal I fo! ¹⁷K Absalom yet Esaai : gotl bianninba ku sulu nan nasinyuak! L tie nle ka k to nan a nasiyuaki? ¹⁸Esaai jiin Absalom: n luo nni tie nan daamua nba kaagbenu gannua nan duo na kul nan Israel jab kul, k sii luon mibeo. ¹⁹ŋaan, ŋmee sii tuunmi? L ki tie tie u bikaa? nan maa tun k tul a baa na, nnae k n saa tun k tula. ²⁰K Absalom yet Asiitofel: t taan got; k laan t saa tien be? ²¹K Asitofel yet Absalom: saant puob nba k baa yikb a bii guu ŋaak na; nnae Israel niib saa bann a jii a moŋ tul a baa yenni nnae k binba nii saa paak. ²²K paa lanboŋ k tul Absalom diuk paapo, k Absalom aa u baa puob na buol Israel kul nunŋ ni. ²³Kpaamii nba Asitofel bo tien yona b mok yiiko k cie nilo n bo saa pak nan yennu moŋ. L bo tie nnae k Asitofelbo kpaan Dafit nan Absalom.

Chapter 17

¹Asituofal yet Absalom: nyikm'n k lukt jab tusa piik nan njale ! n saa fiil k wei Daafiit dinna nyiaɔk na. ²N saa baal'ɔ yuo nba k u saa bak k nii ji banj na, n saa lek'ɔ k niib nba nan'ɔ na saa cial, k n saa kpi kpanbal na kuukua. ³N saa jen nan niib kul a buol a, nilɔ nba k a luon wun kpo saa tien k b kul n jen, k niib kul sii be b yan ni. ⁴k l manj Absolonm nan Isleal saakab kul. ⁵L yuo na k Absolonm yet: Yiint Husaai biak, k t saa gbat waa saa yet lin nba. ⁶K Usaai baal Absolonm buol ni, k Absolonm yet'ɔ a: gotl Asitofaal nba pak lin nba: t saa tien nan waa yet na e, a mii t kan tun i? Pak'n! ⁷K Usaai jiin Absolonm a: kpaani nba k Asitofal tul na k njan. ⁸K Husaai yet: a mi a baa nan a niib wutuol po, b mɔk jat nan nilɔ nba tuu yaa wun suol naamuuk bik na e, a baa tie nil'ɔ nba tie tabfaalɔ e, u dua nan u juanu. ⁹Gotl mɔtaana, u bɔl fɔlu ni, nna i kaa sial buol ni. L i tie yuo nba k l saa cil, k u niib nba baa b tuli paak, niib daa taantl nan bin wann k yet a: l paak bin nba waa Absolonm a. ¹⁰Kunkɔnna nba k guan na, kua pala nan yambɔla na, janjmaani n suol'b; k maan Isael, a ban nan tie kunkɔnjaan e, k u niib bia mɔk pala. ¹¹Nkpaan islaell buolu kul a bin taan a buol, laa jii Dan kaakaa Belseba k yabt tie mɔkgbiaɔnɔ tanbiini na, a tuu saa jii k saan nan'm tab. ¹²T saa baal u buol yuo nba k t saa la'u, t saa baa u paak nan malin nba tuu baa tinj ni na. Sua kan paak, njua nan niib nba be nan'ɔ. ¹³L i tie k b kua pienu ni, Isaeltieb saa tant nyi duo manj ni, k dat'ɔ tan sikn baɔk ni, k nan tan-yenn a b kan la. ¹⁴Absolonm nan Isael niib kul yie Husai nnan Alkien kpaaninjaan k cie Assiitofaal kpaani, k maan Kaagbennu bo bobn a wun sikn Asitofal kpaani na e, njan baal nan Absalom yal nba njan. Hussai yet Yennu manntieb Tsaadua nan Abiatal a: Astofal tul kpaani nan kpani Absoln nan Isaeltieb saakab; njan min n kpaan'a nan na e. ¹⁶njan mɔtaana tunn k bin wannDaafit k yet a: Daa dua palaantiebninɔ nyiaɔk na, njan saan banfɔkl janjaani sii mɔk kpanbal nan be nan'ɔ u niib nba be nan'ɔ naa si be kuun ni. ¹⁷Sonaatan nan Assimat lin sie bɔyenn kua buol k tuontunpuok baal maat'b a bin saan yet kpanbal Daafiit k maan b k luon bin wann b mɔnɔ, k kua duo ni. ¹⁸k naaim ɔ la'b k cian'm Absalom buol. njan b banle kul saan yian yian k baal Basirim jasua njak ni, k u mɔk bunbunn nanyel k b sik. ¹⁹k puo jii biitl k biin bunbunn na mɔb paak, a sua daa duki siial. ²⁰K Absalom tuontunna bal k kua njak ni, puo na buol, k yet a: Asiimat nan Sonaatan be lia? k puo na a b gal a. K kpaa'm k k la'b, k tunn Selusaalem. ²¹K Asiimat nan sonaatan duo bunbunn na ni k saa waann Kpanbal Daafiit. K Daafiit yet a: Fiit k njaa yian yian k puot nyun, k maan Astofaal pak sial k jiin a po. ²²Dafiit nan u duo niib nba bu be nan'ɔ na fiil k puot mɔkl, laa yentl sanyiaɔk sua bo k bial k tenn kpinn sua k tenn k k puot. ²³Atsofaal nan cekli daanɔ k wei, k u lol u bonj k saan u buol u duo ni. K tul u yikot u njak ni njannɔk u mɔnɔ juk. L yuo na k u ji kpo. ²⁴Daafiit baal maanaai k Absolonm puot mɔkl njua nan israel niib nba be nan'ɔ. ²⁵K Absalom jii Manaasa, k tien'ɔ sejenm saakua, k senn'ɔ job taal ni, k Amaasa bu tie jua nba k b yi'u jiitla na bija, Isael jua nba bu saan aaaabigal buol Naasa bipuo, Tsijjal niipuo, Job naa. ²⁶Isael nan Absalom kal Gaalal duo ni. ²⁷Yuo nba k Daafiit baal Maanaiam Sobi, Naasaa bik, Amɔ nilɔ waat Maakil, Daaamiel Lodebaal, nilɔ nan Baalsilai, Gallaadit nilɔ, k u nyii logolim. ²⁸K u baal nan duani, nyunwulsali, boba nan yɔk boba. ²⁹nan siat nan pebit nan naabikpan, b din baal nan l bona k tul Dafiit, nan b kul n di. K maan b din yaa: k maan b din yaa duo na tieb la fala nan kon, nan baatuk nan nyun-nyuklu, paanpieun ni.

Chapter 18

¹Kpanbaal daaviit din tɔkin u niib ni k dinn kunkɔnkɔnnaa saakab nba saa diaa niib tutil tutil nan binba saa diaa kobik kobik . ²U din bɔkt niib na fuonu muntaa ni yenn k tul soaab k u goliib , k bia tiien n na k tul soaab ninja , Tselilujaa bija Abisaaii , k bia tiien n na k tul gaat nua Itaaii . K kpanbal na yet niib a : N mun luuon k min tɔk saan nannii . ³ɲaan k niib na yet a u kan saan ! k maan tii saan k t dataaii paak k t ciaal , n neeikaa k b kpiit ti bɔktin yenn b ba kaa kaa l po . ɲaan bii kpaii fin ɲaan a kukoa tien nan niib tutaa piik naa . L bo sii ɲan k fin biaal kii be duo ni kii somit tii kon . ⁴Kpanbaal jiina : N saa tun yaa luun linba k ii la k l ɲanne , k ji saan set tanmob ni ɲaan goli k niib na nyi kobik kobik nan tutil tutil . ⁵K kpanbaal tul Suaab , nan Abisaaii , nan Itaaii mob a : N lom paak , ii tie soo soo nan n bik Abaalom man ! k niib na kul gbat wua paak bannu nba jiin u bija po k tul kunkɔnkonna saakab na . ⁶K niib na nyii k kua muuk k ji tookii Israeɛl niib , nan kunkonn nba k saa kɔn Eflaiim fuaal ninɲ na . ⁷L buol k Daafiit kunkɔnkonna na kpaii Israeɛl niib tutaa piinle l daal , k l ji tan mɔk ninbaɔk . ⁸L daal k kunkonn na yat fuaal na kulaa po , k b kpaii niib bonciann k pukin fuaal na ni nan b jukii . ⁹L daal k Absaalom jak bontaan jal paak k tokii u baa Daafiit kunkɔnkonna , k u bontaanjal na kua nanno fual na ni k tijakkpel jinjataa suol u yul k jɔnɔ ɲan k taam na saa , ɲaan nyikɔ k u juaan tiik paak . ¹⁰K sua la nna k saan yet suaaba : N la Absaalom juaan tiik paak . ¹¹K suaab jiina : Faa bo lauu na , bee tien k a k faa faau kpaii ? Abonɲii kpaii , nbo saa tulaa liktanaa kpeiu piik e , nan tɔb faalɔ gbann . ¹²ɲaan k juana yet Suaab a : Mii lekii la liktanaa kpeiu tutl , n k miik jii n nuu k sii kpanbaal bija k kpaii , k maan n gbat kpanbaal yaan yet lunba k tul fin sii nan Abisaaii , nan Itaaii a : Ii ban k yin sii naasinbik Absaalom man ! ¹³K mii kpet sii u man fual , n ban nan sial k be k b saa bɔl kpanbaal , k fin mɔnɲ bo saa kɔn naninmu . ¹⁴K Suaab yet a : N taan kan set a buol ! ɲaan jii kpanaa ɲantaa k saan yek Absaalom palbiil paak , yoo nba k u daa juaan tijakpel paak k fona . ¹⁵K naasim piik nba diaa Suaab jakontiaat na ɲaak lint Absaalom k faa-faa tan kpaii . ¹⁶K Suaab peb naatunn , k niib na kul ji tikl , ɲaan nyik kɔnn , k maan Suaab i yaa bin nyik , k ji daa waa Israeɛl niib . ¹⁷K b taan jii Asaalom k luu buotuk ni fuaalna sinsiuksi , k jii tann k biiien l mɔb paak . K Israeɛl niib na kul ciaal kun b dinduaa buol , k bɔl . ¹⁸Absaalom nba daa din be u man fuol ni yoo nba na u din maa jaann u baa baaok ni , k maan u din ya : N k mɔk bik k u tan saa set n sanni k niib i tian'n sann . K u ji jii u mɔnɲ sann k pul jaann manɲ , k b ji yi jaann manɲ Absaalom nan din na . ¹⁹Tsadɔk , bija Asiimaat yet a : ɲaant k n ciaal kun k wann kpanbaal labaman nba k kaagbennu yennu tun k nyinɔ u dataaii nuu ni . ²⁰K Suaab yet a : Finkaa saa saan nan laabaal dinne k wan kpanbaal , nyikin dasiaalaa k a saan , k maan kpanbaal bija kpowaa . ²¹K Suaab yet kusii a : I saa k t anwan kpanbaal linba a ka la . Kugbaan Suaab nunɲ ni , ɲaan buan nan taal . ²²K tsadok bija Asimaat ɲam yet suaab a : Lii lekii tie bannunba ɲaamin k n waan kusii puol po . K Suaab jinno a : Bee te k a luun nantaali , n bik ? L k tie laabaal nba saa fit sommaa kaa . ²³K Asimaat ɲanm yet a : Lii lekii tie bianɲ nba n luon nantaal . K Suaab yet a : Ii tiin ! k Asimaat ciaal tɔkin tinɲ plaɔɲ po k bia tan liet kusii . ²⁴Daafit din kal tanmɔbii ɲanle sinsuu . K ninɲ e . K wunba golii linba baat ɲaak ni k want na , duo ɲaak mupinyelk paak , k yaat ninbinaa k got . K la k nuabaat k tiien u kukoa . ²⁵K ɲagotito na , yikin , ɲaan wan kpanbaal a : Wuitie u kukoa u tuu tun k baat nan labaale , kubia lek nakii k pukii . ²⁶ɲangotua nabia ɲamm k la niluaa k u bia tin waa . Nilua bia tien k baat k kpanbaal yet a : U mun bia baat nan labaale . ²⁷K ɲangot tuo na yet a : Ciccinn yua na tien nan Asimaat nae , k kpanbaal yet a : U tie niɲannuae , u baat nan laabamanne . ²⁸K Asimaat yikin , ɲaan yet kpanbaal a : L man ! k gbaan kpanbaal nunɲ nik yul kpaanan tinɲ , ɲaan yet a : Kaagbennuk , a yennu nba kpaii niib nba kon nan n yemdaano na . ²⁹K kpanbaal yet a : K Absaalom gbanu sɔa ? k Asimaat yet a : Yoo nba k Suaab bo tuun min nan n lua nba la nan sial be ; ɲaan nbo k ban laa tie linba . ³⁰K kpanbaal yet a : Saant set kpinɲ ! k u saan set kpinɲ . ³¹L yoo k kusii baal . K bia yet a : N yemdaano kpanbaal n gbat labamann na ! kaagbennuk yennu jii binba kul tuu kon na naa na k tiem a nuu ni k a kpaii b kuaa . ³²K kpanbaal yet a : K naasin bik Absaalomi l man nɔ ? k u jiin a , lin tiennɔ nan laa tuun bannu nba k te a dataaii nan binbaa kul fit k kɔnnana a bin tienna bonbiil na . ³³L yoo k mɔnii suol kpanbaal k u fil duo u dituatuk paak k tan mɔɔ . K u saa ɲaan yiin a : N bija Absaalom ! N bija , n bija Absaalom ! Minnii bo i kpo a paak l bo sii sɔ ! N bija Absaalom , n bija !

Chapter 19

¹B baal k yet joob a: kpanbal mɔ k fabin Absalom po. ²Idaal kpint k tie ninbaok daal e niib paak k maan l daal niib b gbaat k b yet a: L yial kpanbal k maan u bija kuun paak. ³L daal ni k niib kua duo ne ni k bot nan kunkɔnn nba tuo paak niib k bin ciaal na. ⁴K kpanbal pin u nunɲ po ɲaan yinkin nan kunkɔ saakal k yaa: N bija Absalom; Absalom, n bija, n bija. ⁵Joob kua diuk nba k kpanbal be ne ni k yeet a; A pii dina a tuontunna nunɲ bin ba k fat bi mial dinna: a bioja, a bipo, a puob nan a yuat nba. ⁶A luon binba kuata, k k luon binba luona k maan a want dinnea nan fin ɲannin tie kpanbal e, k sua k tie tuontunna, mɔlana n jii la k bija Absalom boi mɔk mial ɲaan k t kul n kpoe, k l daal l bo si tie palman a poe. ⁷Fiit k nyi k yet a tuun tunna kul sunsuuk ni, N pol yennu; a kii nyii sua kan tenn a buol dinna nyiok na, l saa mabna k cie maba nba kul baala a bintin ninɲ a nan mɔlana. ⁸K kpanbal ji fiil k kal tamob paak. kK b yet niib na kul a kpanbal be k kal tanmob paak; k niib na kul ji baat u nunɲ ni. Li yuuna k Isael tieb kul ji bo cial saan b lanbont ni. ⁹Isael duo kul niib pala din yet kpoluk k yien a: kpanbal manɲ e fatit ti datai nuu ni k te k t kon k nyann Fiiistien nba, k motana k uji cial nynii duna ni Absalom paak. ¹⁰Absalom nba t k muan kpan u paak a uu tie t kpanbal kpo kunkɔnn ni bie ta k i k te kpanbal na tunn k jenii? ¹¹kpanbal Daffit yaa po k u tun k yet mantieb Tsadok nan A biatar a: Yetl suda saakab a li tien nle k btaantl nan bin juonnt k jin nan kpanbal ɲaak ni? k maan linba kul k b bo pia Isael kuil po bo baal kpanbal naa. ¹²I tie n ninjamm e k tie kpanba na gbanat k biapakee te kii tan juunt k jin nan kpanbali? ¹³yetl man Amasa a: A kbtieb n kpabal kpaabl nan n gbanant kaa?yennu e mabnin u panɲ ni A baal n buol k lbtie n kunkonkonna sakua daal kuul joab yial ni! ¹⁴Daafiit din te suda btieb pal manɲb nan btie ninyentbtien k b tun k yet kpanbal babwunbjenb nan u niib. ¹⁵k kpan bal jin ka ka Juldin K juda saan Gilgaa k yet kpanbal k gaano Suldin. ¹⁶Schimei, Guelanbijab Bensamin nba tie Bachilum taan k sik nan Juda k ceet kpanbal Daffit. ¹⁷U be nan bensame niib tunta nan Tsiba, saul ɲaakin tuosunn nan bi'onjii piig nan banmu nan Tsiba tuotunnapinle. B gaal kpanbal buol suldin. ¹⁸kpanbal tuontunna puot k jii nan b ɲaii yuu nba k kpanbal saa gaal Juldin, Schimei Guela bija baa gbaan i nunɲ ni. ¹⁹k u yet kpanbal a: canba, daa fiin n biite nba k n tun; wun tam nan a tunntunna daan donn u wutuol daal nba k a daan nyi Selusam na. ²⁰k maan a tuutunna ban nan u tun biit, l paak e te k Sosief ɲaankin na kin tie wun nba cinte baal kpanbal a tuok kpanbal. ²¹Abisschai, Tseluja bija gaal maan k yet a: Schimei kan kpo k maan u pol yennu mɔb. ²²ɲaan k Dafiit yet aTelusai bija, n mɔk bie k saa tun min nan fin ya ti tunmi? ²³k kpanbal pol yet schmeio a: a kan kpo. ²⁴Mephiboscheth, Saul bija sik k cet kpanbal, u k wunn u taa, k bia k k uol u tianɲ k bia k wunn u tiat kaka nan daal nba k kpanbal saan k tan bia tunn k jen. ²⁵waa saan kpanbal buol daalin nba Selusalem k kpanbal boi a: li tien nlee k a tɔ nanin mii? ²⁶k jiin k yet a: O n yommdano kpabal, n tuuntunna e kpanin k maan atuuntunna nba tie dienn ne yet u a saa lol bonɲ e k jak weii kpanbal. ²⁷kuu fa faak a tuuntunna paak kpanbal buol ni ɲaan n yommdua kpanbal tie nan yennu malakana e. Toumin linba ɲan a po. ²⁸k maan binba kul tie ɲaak niib kul bo jannɲ nan kumaa, ɲaan k a bia te k atuuntunnua binba k a dintit ni. n ji mɔk sial ya yiiko k sa boi kpanbal sial. ²⁹k kpanbal yeto a: lann poe siann a maan ne ninɲ ii: N ponɲ yet gbenn a nan fin nan Tsiba ta sa biit tinɲ. ³⁰K Mephiboschet yet kpanbal na a: A jii l kul k maan n yommdanua kpanbal kun lafia e u ɲaak ni. ³¹Balsilia, Galaadit nulo siik Roguelim k tokin nan kpanbal k ciano ka ka nan suldan kpenu liik po. ³²Barzillia din tie nikpel nba mɔk nan bina piinniin. k din dia kpanbal na fanu waa din nana Mahanaim k maan u din tie nulo nba paal k bia mɔk bonciann. ³³k kpanbal na yet Berzillai a: Baat n buo nna, k min si dinyta n ɲaak ning Selusalem ³⁴ɲaan k Barzillai jiin kpanbal a: n jinɲ tenn bina ɲan ɲaa e tinɲ na paak k bia saa tɔk nan kpanbal k saan Selusalemii? ³⁵Din n ji mɔk binna piinnin e N bia ji sa fit k bann bɔkt linba ɲan nan linba kpan nii? n bia nji saa fit kii gbiana yinna kunkɔlaa k n lee k a tuuntunnua bia sii tuun k tien kpanbalii? ³⁶A tuuntunnua saa gal saan suldan liikin po waan nan kpanbal. Bia paak e k kpanbal k kpanbal bia saa tun ɲant nba na kul k bia tulin mii? ³⁷A tuuntunnuan n tunn k man fit kpo n duo ni, n baa nan naa kakul buol. ɲaan gotl, a tuuntunua Kimhma nba gaal nan kpanbal n yommdano saa tun linba ɲan a po kul k tlua waa. ³⁸K kpanbal yet a: Kimhma n tɔk nanin k saa tun linba sii ɲan u po k tulua waa. Linba kul k a luan k wun tun k tulin. ³⁹Nibul nba kul tuo gal sulde k kpanbal tuo lab yuonba, u tuo tinbin Blzilai ɲann yet yetɲam bi paak. k Balzilai ji tuo tunn kua u binbe buol. ⁴⁰k kpanbal saa Guilgal po k Kimham cianua. k Suda tie kul nan isael tieb bɔktin din puon kpanbal Suldan mɔkl. ⁴¹k isael jab kul pak tul kpanbal k yet a: Bia paaki e k t naataanii suda tieb gninna k puona suldan, a ɲaak ni nan Dafiit tieb kul buoli? ⁴²K Suda tieb kul jiin k yet isael niib na a: ii mi nan tim nan kpanbal kua kpia nan liebe? k lanne e yiali ni? T baal be k gaa nan kpanbal e? ⁴³k isael tieb jiin suda tieb k yet a: T i yen kpanbal taal funu piik. nan daffit kul k cieii. Bie tien kii biil ti? tim kaa bo tie dam nba bo cint boi kpanbal jenu poo? k suda tieb fuut ji gaal isael tieb yal.

Chapter 20

¹Jantonj nna din be lenj ; k u sann yi Scheben Biikli bija Binjaamin matuk ni. k u pebil naatunn k yet a: T k mok sial Daafiit buol t k mok sial nan Isaii bija buol! Sua kul mok u lanbonj, Isael ! ²K Isael jab kul fokt nan Daafiit, njaan wei Sebaa, Biikli bija .Daan Suudaa jab na bial be b kpanbal buol, k ciannua suoldin kbtan baal selusalem. ³Daafiit din baal kua u njaak ni Selusalem. Kpanbal manj ji din jii bonpobit piik nba k u din jii guun u njaak na k bɔlb , k t k goliib .njaan u j din k nakib . B din be bɔl ninje mɔkmɔk nan nan daal nba k b tan kpo, b din be pakuat ninje. ⁴K kpanbal yet Amaasa a: yiint Suuda jab k fin nan namm n taan lieb n njaak ni daa nanta daal . ⁵Amaasa saan a wun yiin Suuda jab; njaan gaal yuo k daal nba k kpanbal senn na tan gal. ⁶ K Dafiidvj yet Abiisaai a : Sebaa, Biiklii bija na mɔtaana u saa tunn tuonbiuk k lin gal Absaalom yalnaa. Fiit jii a canbaa tuontinna a mɔnj k bel weio , k ubtan saa kuo doii nba mok panj ni k botit k t kan lau. ⁷K Abiisaii saan k tok nan Soab niib Keke-tieb nan pele- tieb ,nan jab nba kul tie kunkɔnkɔnna saakab.. nyii Selisalem, a bin bel suol Sebaa Biikli bija. ⁸Yuo nba k b din pel tangbenj nba be Goabaaɔn na, k Amaasa cet bnunj po. Soab din bob k juk banjiak be tiaat nba ku liaa na ni, l din gaa u siak ninje k be l tuok ni,..... Soab yaan som saa k l nuat nynii. ⁹K Soab yet Ammaasia a: N ninja l manaa nii? K jii u niidiitu k suok Amassa tianj a wun muat u tankpinn. ¹⁰Amaasa din k mali juk nba be Soab nuu ninj ne po. K soab jii cɔk u puol k nyinn u nuat k bil k bil tinj ni, k j k njam cɔk pukin munle. K A massa kpo. Soap nan u ninja Abisai tɔkin waa bel Sebaa, biikli Bija na . ¹¹K Soab niib na ni yennɔ bial Amassa buol, njaan yin a: njmee luon Soap k bia tie Dafiit yuaa? Wuui waa soob k bia tie Daavid yuaa? wii waa Soap! ¹²Amassa kpatib sɔn nibsonjok paak, k jua manj, yuo nba k u la k niib kul sie na k u bakin Amassa k bilo kpaab ni , k jii liatl k lu u paak , yuo nba k u la k niib na kul baat k sie na. ¹³Yuo nba ku nyii sunnu ni , nua kul j din waa Soab e, a bin bel suol Sebaa Biikli bija. ¹⁴ Soab din gaal Isael tieb buolu kul ni AbelbBet Maaka yaklnpp , k jab nba kul ban kɔnn taan lieb k waau.

¹⁶K puo yan danua yikin duo ni a : Gbiintl man gbiintl man n balmie a yinbyet Soab a: Nakint k baal nna ,n luon k n pak nanaa! ¹⁷K u nakin puo ne buol , k puo ne yet a: Fine tie Soabii? k ubjiin a: n mina na. k u yetua: ii gbiintl a tuuntunpuok maan. K Soab jiin a: n gbiin ¹⁸K puo na yet a: Sianyo b din tuo yeta a: Bin tu boi Abel ! k l set tun nnae. ¹⁹N tie duo nba tie digbanjann nan duob nba saak Isaɛl mob na ni yennɔe, k a luon k a biil duo nba yab k be Isaɛl na! Bee te k a yaan biil kangbennu fatality? ²⁰ K Span jiin yetba: dudukitbnba tie biilu n fokt nbuol. ²¹ Lnkbtie nnanka ,njaan Eflaaim jual paak juanna, k u sann yi sebaa biik bija , don nuu Daafiit paak kuatmɔ man k tulin k man set foktnnan duona. K puona yet Soab a: Gotl, u yulb saa lu nyinbguonn k tuloa. ²²K puo na saan niib na kul buol nan u yanfuon; k b jial seba, Biikli bijavna yul k lu te Osab. K Soab pebl natunn k b set k fokt nan duo na, k daanɔ kul saano kua u lanbonj ni . K soab tunn Selusalem loan bal buol. ²³ Soab ji din njmakt Isaɛl sejem kul k Benaasa Seosaada bija, tie keke tieb nan pele tieb yudaanɔ. ²⁴K b senn A ddaam a wulii gaan lampo; k sosaafat, Asiilud bija tie wunba si bekii kadaat. ²⁵K sesaa tie kadadialɔ; k Tsaadok nan Abiataal tie mantieb; ²⁶K I laa duo ni nua na tie Daafiitd kpaakl.

Chapter 21

¹Dafiit yuo na kon din ba k tan janj bina njanta. knDafiit boi kangbennu po , k kangbennu yet a: saaul nan u sɔn ɲaak nanpaak e te k maan waa kpi Gabaon tieb na.²kpanbal yiin Gabaon tieb a wun pak namm. Gabaon tieb din k pukin Isaka waas ni ɲaan l din tie Amool tieb nba din tenn nae; k Isael was din taan nam nan mosɔnn;ɲaan soa k saaul din luun k wun kpibe,u num nba mɔn Isael nan Suda tieb paak na. ³k Dafiit yet Gaboon tieb a: N saa fit k tun bee k bia tun nna k bee k tilii k lin fit pien biit.na ki yin yet yanfoɲaam k kabgennu mɔkint paakii?⁴Gaabaon tieb jiin yet a: T buol li k tie liklibnan liktana paak ka k t luonn Saaul nan u ɲaakbtieb buol, l bia k btie tim kaa n kpi Isael niib sua. k pkanbal yet a: Ii ji luon k n tun be k tuli ni?⁵k b bjinn kpanbal na a: Nan nuua maanɲ nba gbennit na, bia bobin nan wun biilit fab. K tin botb Isael tinɲ nina, ⁶ bin jii jab banlole u waa ni k tult, k tin jumm kangbennu num ni Giibea saaulb kangbennu niganntuua duoni. k kpanbal na yeta: N saa suolib k tuli.⁷Kpanbal din ynɩk Mefiboset,sonaatan bija, Saaul bija, k maan ɲua nan sonaatan Saaul bija na nba din senn mosoon kangbennuk numni na paak. ɲaan kpanbal din jii Liotspaa, Aojaa bipuo na waas banle nba kubmaln k tul saaul na ,Almonii nan Mefiboset,nan waas banmun nba k Melaab saaul bipuo nba din mal k tul Meolao A dlɩe, Baalsilaii na. ⁸K u jiib k tien Gaabaon tieb nuu ni, k b juom jual paak, kangbennuk num ni. B banlole kulbdin tan knkpo yomm, b din tan kpiib jiet jinjaan yuue, yuo nba k b din piin k jaan jiet nba k bi yi ols nae.¹⁰ Lɩspaa Ajaa bipo jii bualuk k pin dɔkin bi gbanant, jiet jinjaan yuo nan saak nba tan baa b paak, k fit belb sanpaapo nuani a b daa naki b buolb yennu ni nan muuk ni nan muuk nib bonkobit nyiɔk. ¹¹ K b wann Dafiit Lɩtspaa, Ajaa bipuo Saaul yuaak na nba tun linba.¹²K Dafiit saan jii saaul kpaba nan u bija sonaatan kpabaa nba k Fiilistie din jomm ba din kpɩi Saaul Gilboa yuobana k Saabestieb nba din be Gaalat na din nyinm Bet saan na. ¹³ K u din jii Saaul nan u bija kpaba nae k sua mun tiklb binba k b jomm na kpaba mun¹⁴B din pii saulnnan u bija kpaba na Bensaamin duo ninɲe, Tselaa,nSaaul baa kiis kakul ni k b tun nan kpanbaal nba yetna . L puol po, k yennu wutuol ji maak duo na paak¹⁵ K Fɩliistieb bia faa tɔ nan Isael. k Dafiit sik nan u tuuntuna k kɔn nanbFɩliistieb. Daafiit din tan bak.¹⁶ K sksbif , Laafaa was ni yeno , mali a wun kpi Daafiit; u din dia kpan k linkpeuntie nan kilo ɲantana, k bia dia juk banjiak bon paann. ¹⁷ K A bisaii Tselusa bija baal k faa fiilist nua na kpɩiu, k fat Dafiit manfuol. k Dafiit niib ji pul mob k yetua a: a ji kan ban nyinant k kɔn kunkɔnn, a biabkan ban k kpien Isael fitl¹⁸K kun kɔnn bia ɲamm baal l puolpo Goob man filipbtieb k sibekaii, u saat nua, kpɩi saaf nba tie laafaa baisamain ni yennua ¹⁹K kunkɔnn bia ɲaam baal Oguiim bija na, kpɩi Gaad Goliaat nba tun mɔk kpann k l daaɔk paal nan dock nba k tuu pon k luu cabaana.²⁰ k kunkɔn lie bia baal Gaad . L buol tuo mɔk jafopaaluk na , k u mɔk nibla ɲanluub nuu kul , nan taabilaa ɲanluob taal kul, k l kul taan tie piinle nan ɲanna, k u dinbtie Laafa ɲaakni yuae. ²¹k u pak butin Isael tieb, k sonaatan . Siimea bija, Daavit ninja na kpɩiu. ²²L jaab banan na kul din tie Gaad Laafa waase. K Dafiit nan u tuon tunna kpɩib.

Chapter 22

¹yennu nba din tinn Dafit k u nyii saul nan u dataii nuu ni yuo nba ;Dafit din yin yann nae k tul yennu a ;²yennue tie n guutua ,k tie n sonmtua nan fat tua .³yennu tie n guutua ,u nie k n lafatu ,u guun nan naagbankonnj nae ;fialin k tintin ,nuae tie n tnntua ,u guun k nyintin bonbiil ni.⁴Ntuu yiin yennu nba nan dontl nae .k u nyintin dataii nuu ni⁵kuun fuunn lintima ,k biilu dok be n paak .⁶kuun danj kaane k lintin ,kaaok pii u baluk k guun .⁷Maa tuu be palbiil ni ,n tuu boi yennu e sommil po na, u kal u naan gbouj paak naan gbiin n mialu.⁸yennu din donn wutuol e k tingbounj na danm k jejl,k sanpaak bia danm ,k jejl .⁹munyuut din nyii u miana nie k muyeluk di mupienu k nyi u mɔb ni .¹⁰Udin pat sanpagbounjo k sik , k bunbonciaonn be u taa po.¹¹Udin be bona nba mɔk kpinkpant paake k l yukl yianma k wonpaaluk saan nanua ¹²Udin jii bunbonne k dɔkin u mɔnnj ,k sanpagboubonn nba gbie nan nyunlintua.¹³k mupienu nyii sanyikintii nba be u tuann po na ni.¹⁴yennu din tant yendouj ni ,k t gbat yabint daanua manj kunkɔl.¹⁵U tɔ u pienii k yat n dataii k jii sanyikintii k yatib.¹⁶k mɔk gberijl tinj po..ji dua yann ;k tingbounj na fiakl nyuant ,yuo nba k yennu yakii nan u dataii ,k tantl b paak nan wutuol na.¹⁷yennu tant u nii k sikin k nyinnin nyunsunsunnj ni.¹⁸U fatin n dataii nba paal nan binba namin k b panj galin na nuu ni.¹⁹Daal nba k n be palbiil ni na k b woln ,naan yennue din guulin . ²⁰yennu din sommime ,k n nyii ninbɔnnj ni,u din tinin k maan u pal mei n paak .²¹yennu tienin paatii ,k maan ntuun linba nan .U tienin piisin ,k maan n k mɔk bisiat,²²Ndin mɔk mɔsaku nan yennu sennii ,k k tun bonbiil k tulua.²³Nsak k wei u sennii na kula wa ,n k yet u wannu na.²⁴Umi nan n k mɔk bisiat u buoi ;k suol n monj k k tun biit .²⁵yennu pan paatii ,n pal nba yien na paak ,k maan u mi nan n k mɔk bisiat u buol.²⁶yennu ,a luon binba luona nae ,k tuun ntant k tien binbakaa biit na.²⁷A nan k tul binba palaa yien ,naan kɔn nan biit danm.²⁸Atuu tinn dammnba sikin b monje ,naan sikint dammnba donn b monj.²⁹yennu ,finee tie n fitl ,k te bunbɔnn kpantl yentu k tienin.³⁰Fine tienin panj,k n tuu lek n dataii ,k tienin yiikuo, k n tuu nyann b panj.³¹yennu njalin ,u sɔnu njanne ,k u mɔmaan tie balmɔnii ,u tie nan naagbankonnj nae k tul bnba kpaanua sommil po.³²yennu kuae tie yomdanua ,yennu kuae tie t guutua .³³yenne tienin panj ,k te k n sɔnu nan .³⁴U te k n tiin fanu nan pialua na,u guun fanu kunkɔnna nba fɔk na paak .³⁵U tumiin maa saa kɔ bianjnba ,k n saa fit tɔ kut tɔlbann .³⁶yennu ,fine guun k tuu tinnin ,a sommile tienin ni jaann.³⁷Fine guun ,k b k fit nyanninmi ,k te k n k njat baa.³⁸N wei bel n dataii k nyannib ,k n k nyikitib nan maa tuu tan biilb.³⁹N faa k bilbe tinj ni ,k b ji kan fit fiil ,k n nyannib ,k b dua n tuann.⁴⁰Fine tuin panj nba k n kɔn konn na,k te k n nyann n dataii na.⁴¹Fine te k n dataii na cial k nyikin k n biil bnba namn na.⁴²k b yikin k luon sommil ,naan sua kaa k saa fatib ,k b yi yennu,naan k u k tienm gatu .⁴³k n nannib k b tan tie nan tanbinii na ,k n njmaat b paak nan sɔnjouk ni tant na .⁴⁴Fine fat nyinnin niib nba lekin na nuu ni,k njamm njmaktin ,k n dia n niib ,k niib nba k n k mib na kpant n jiamm.⁴⁵k buolganu gbaa n tuann ,bii gbat n kunkɔl k b saak n mɔb.⁴⁶B yan put njmate k b nyi b digban paala ni ,k baat naan jejl.⁴⁷yennu fo, pakn n fat tua yennu ,k muant njua nba paal k tinnin na po.⁴⁸yennue te knnyann n dataii ,k sikin niib nakul ,k b be n lɔnnj ni.⁴⁹yennue nyintn n dataii nuu ni ,k tek n paal n dataii , k guun ,kn nyi biit damm nuu ni.⁵⁰L paak ,n saa paku sanne,niib sunsuuk ni ,n saa yin yanii e k pak u sann .⁵¹yennue tien min kpanbal Dafit nyann jaann,k jikt u lomm nba kaa paak na,k tien min nba k u gannin na ,nan n yaabuona,k saa tuu yuo nba kaa paak .

Chapter 23

¹Dafit mobon juot kalaae na :Israel yanmaniiyinnua saakob yennu nba gann wunba k dinua naan ,ni gbenjil nba mi maan ,k tie Isaii bija ,k b yiu Dafit mobona.²kaagbennu nalinj piak n ninj,k u mobona bia be n jelinn paak .
³Israel yennu e yet Israel tanpiuk e yetin a:bat nba dia u niib nan mɔnkunt ,k ɲmaktl u yent nan yennu jijiet .⁴Tie nan sanyayendann yionj nae ,yennu nba tuu put sanyio k ni k sayunnj bia k be nae ;k bia tie nan saak nba tuu luot k yenkpana tuon muat paak k l nyilii nae .⁵N na manje k n ɲaak sii tie yennu tuann ,k maan u suol molol nba kaagbennu nanin ma ,k l kul ninj l sie fanu k bia k mɔk biilu ? k u kan tenn nyannu nan maa luon linba kulii ?
⁶ɲaan nuantont danm tie nan kunkonii nba k b tuu cuanae ,k nilua bia k sɔnuu,.⁷Nilua n fit k sii ,u juab kute ɲanni kaa kpann k tikl tikl k juo muu l pennj.⁸Dafit kunkɔn kɔnjaana nae na :suoseb ,basebet ,Takmoni jua ,k u tie kunkɔnkɔnna saakab ninj yenua .u wokt u kpann jab kobii ɲanniin paak ,k kpai b kul yomm kua .
¹⁰U din fiil k kpai filib tieb nan juk mɔk mɔk k u nu tan kal k ji taab nan u juk k gbal kubtu .kaagbennu din tul nyann jaan e l daal manj .Israel tieb tan jen Eleasal puol k ji jikt nikpiena bonae .¹¹Laa nyii u pennj ,Alaal jua Ague bija saama l yuomanj ni k filib kɔnkɔnna taan lieb Lehin tinj ni .L buol manj din mɔk yial nne k l gbie nan tɔkpunnj ,k Israel tieb cial k nyik fiilib tieb na.¹²ɲaan k saama set kpaab na sunsuuk ni ɲaan kɔn k nyann filib tieb .kaagbennu yaan nyann k tulb.¹³Laa din tan janj jiet jinjan yuo na k kɔnkɔnjaana bantaa nyii piinta na ni k sik baal Dafit buol ,Adulam tanfiok na ni ,k sua k filib kɔnkɔnna taan k sie lefayim baaok ni .¹⁴L yuo manj Dafitdaa din be jual na paak e ɲaan k sua k filib tieb kunkɔnkɔna kua Betlem a.¹⁵Nyunyukluu din suol Dafit k u yet a:ɲmee sa saan finn nyun bunbunn nba kpia betlem tanmob na k tan tulin k n nyu ?¹⁶ɲanne k kunkɔnjaana bantaa na yabl k saan k kuut filiob tieb kɔnkɔna kaanj na ni ,k din luun nyun betlem tanmob buol bunbunn na ni ,b din ɲmat nann k tan tul Dafit ,ɲaan u din k nyuu ,u din muan kaagbennu tuanne .¹⁷U din yet a:ho kaagbennu ,dudukt na n fɔkt n buol .Nsaa nyu jab bantaa nba cibin b saanmai na somee ? k u yet k k nyuu,l kɔnkɔnjaana banta nba din tun linba e na .¹⁸ssuab ninja ,Abisayi nba tie Israel bik nae din tie b bantaa na ni tuann danua ,u ɲak k u kpann jab piintaa paak ,k kpai b kul ,k u gaal sann b bantaa na ni.¹⁹B bantaa na suk ni ɲuae din mɔk sann ,k ji tie b tuann danua ,ɲaan l k tie u ji din piin kunkɔnjaana banta na sann kaa,.²⁰Benaasa ,sehosada bija ,k u tie kabitseyal jua bik ,mun din tie kunkɔnkɔnjaann e .ljua din kpai Moab yanbolabanlie nae ,k bia mi sik buotuk ni ,samaatuk daal k kpai yanbɔl .²¹U bia din pikin Esipt kunkɔnjaann nba dia kpann u nuu ni nae ,u din jii gbajale pikin ,k saa fat Esipt jua kpann ,k bia jiil k kpai u.²²Sehosada bija benasa nba tun linba e na,k la sann kunkɔnjana banta na ni .
²³kunkɔna piintaa na ni ,ɲua e din k tanm kunkɔnjaana banta na po.Dafit din te k u pukin u guula nie .
²⁴Asayial ,soab ninja pukin piintaana ni.Elkhanan ,Dodo bija ,kutie bethem jua .²⁵Shaama ,Aalod jua ,Elika Aalod jua .²⁶Helet ,pelet jua ,I la ,Ikesh bija ,ku tie tekua jua .²⁷Anatot jua ,Abiesel ,Huusha jua Mebunayii,
²⁸Isaalmon ,asas jua ,Mahalayi ,netofa jua .²⁹helaeb,k u tie Netofa jua .³⁰Benasa , k u tie pilaatɔn jua .Hidayi , Naasad gaash jua .³¹Abi albɔn ,k u tie Aalaba jua ,Asmanet ,baalkunm jua .³²Eliakba ,k u tie skaalbon jua ,bene sasken sonaatan .³³skaama ,k u tie halaal jua ,Akiam ,k u tie skaalal bija ,k u tieAlaal jua .³⁴Elifelet ,k u tie Asaasbaji bija ,k tie Maakatian buolu ni bik Eliam ,Atitofel bija ,k u nyi³⁵ giilo .Hetslayi ,kaalmel jua ,paalayi ,ku nyii Alaab .³⁶Sigeaal ,Naatan bija k u tie Isobajua baani ,gaad jua.³⁷Tselek ,Amoni jua ,Nahalayi ,beelot jua ,k u din tuu dia Iselusa bija soab jat tiat .³⁸Ila ,k u tie seteal jua ,Gaaleb ,seteal jua .³⁹Uli ,k u tie Het nilua ,k b kul taan k tie piintaa nan banlole.

Chapter 24

¹kaagbennu wutuol din yaan duo Israel tieb paak ,k u luon Dafit n kɔn nanm ,k yet a :saant k kan Israel nan suda .
²k bat kunkɔnkɔnayet soab nba din tie kɔnkɔnna sakua din sie k kpiau ne a:A tɔkin Israel buolu nba kua sianba kul ,laa nyii dan k saa kpaa beel seba ,yin kan kunkɔnkɔna kul k man bann baa jan bianɲba ,³k soab yet bat na a:kaagbennu nba tie a yennu ,n nɔbin kɔnkɔna nan taal kobik na ,k n yomdanua kpanbal n lal nan u ninbina ɲaan bia paake k n yomdaanua kpanbal luon wun tum n na ?⁴ɲaan k bat Dafit mɔnn num,nan soab nan kɔnkɔna saakab na paak ,nan waa yet na, k soab nan kɔnkɔna saakab na ji din siet k nyik bat ,ɲaan saan a bin kan Israel tieb .⁵B din puot suudin mɔkl ,k ji din caan b kaanɲ Aloel ,k l be gaad baɔk sunsuuk ni ne nuu dituu po ,k kpia saesel .⁶B din saan galaat nan Taastim hodshi,yent ni .B din saan Dan nan sidon digbankuokii ni.⁷B bia din saan duo nba k b maa juona k lint k b yi Tiil, k bia dint tɔkin Eviitnba nan caana tieb digban-gbennɲa kul ni ,k tan juont k suuda duoni,k l be beel sheba yent na ni .⁸B din tien ɲmaali ɲanyianan daapiinle e k tɔkin duo ne yent kul ni ,k tan jen seelusalem .⁹soab ji din wann kpanbal baa kan nikant k la bianɲba ;Israel tieb ni din mɔk jab nba kɔn kunkɔnn nan juk banjaii tutaa kobii ɲanniin k suuda ni mun mɔk tutaa kobii ɲanɲmu.¹⁰Daafit nba din te k b kan nikant na k gbenn ,k u yan ji put.k u yet kaagbennu a :maa tien lnba na ,n tun k biila waa.mɔtaana da ho kaagbennunyikn k cab a tuontunnua u tuonbiit ,kmaan ntun nan jatuk nae.¹¹L sanɲafaal k ,Dafit nba fiil ,k kaagbennu mobon pak .nan yennu sɔkni ,Dafit ninnyuantua gaada:¹²Ti saa k yet Dafit ;kaagbennu yet a n bil yubonna ɲantaa a tuann ,a gann yenn kua k m'n saa te lin baa a paak .
¹⁴k D afit yet gaad a :n be pal biil nie oh mii baa kaagbennu nu niie sɔ nan min baa niib nii ni ,k maan kaagbennu ɲalin mɔk ninbatinnu .¹⁵k kaagbennu te k yial biuk baa Israel paak ,laa nyii sanɲaok ni k saa tuu yuo nba k u bo sen ,k laa nyii Dan k saa tuu beal sebaa,k Israel tieb tutaa piinlole kpo .¹⁶Malek nba din tant u nu a wun biil selusalem yuo nba na,k kaagbennu mɔ kua nan l tuonbiuk ,k ji yet maleka din te k niib na kpenn na a :L janɲ a sikin t a nuu.kaagbennu malek na din sie kpia sebujua n na k b yiu Aalanna jalk.¹⁷Dafit nba din golii k malaka kpi Israel tieb na,k u yet kaagbennu a :gotl mine biila ,mine tun k kpet ;ɲaan tatinm na mun biil bee ? a dat min nan n ɲaak tieb tuba .¹⁸L daal manɲe, k gaad jen Dafit buol k yetua a:Ado ,k maa kaagbennu malunɲ binbintl ,seebus jua, Aalanna jalk ni.¹⁹Dafit din sak gad mobonaa nae ,k fiil saannan kaagbennu nba yet bianɲnba .²⁰Aalanna din got ,k la k kpanbal nan u kpaaka baat u buol ,k Aalanna nyii ,k baa fabin kpanbal dafit tuann .Aalanna yienm a :bia paake k kpanbal nba tie n yomdaano tan baat u tuontunnɔ buol ni ? k Dafit jiin a :a daa jalik k maa kaagbennu malunɲ binbintl ,k yubonnna n nyi Israel tieb buol.²²k Aalonna yet Dafit a :n yomdanua kpanbal n yent jalk na, l ninɲ wun mann malunɲ nba man u po;neii nba saa mann mu juonu malunɲ e na ,yɔkt nan naa sɔkt naesii tie daat .²³Aalanna din jii l kul cab kpanbal ,ɲaan yienua a :kaagbennu nba tie a yennu ,n gaal a malunɲ .²⁴ɲaan k kpanbal yet Aalanna a:Aaii n luon k n baal a buol nan Liklii e ,k n bia kan ban k mann mujuonu malunɲk tul kaagbennu nba tie yennu nan fobit bona .k Dafit ji din daa jalk nan neii,liktanna piinɲmu.²⁵k Dafit maa l buol kaagbennu malunɲ binbintl ɲaan ji mann mujuonu malunɲnan niipo tulu malunɲ.ɲanne k kaagbennu pal maak duo na paak k yubonn na nyii Israel tieb ni.

1 Kings

Chapter 1

¹kpanbal Daafit ji din kpet kuu bina din saa boncienn , k b tuu pino cincena ɲaan ku gbann biak tonɲet .²ku tuntuna yetua , ɲaant , k tin lon bonpok n nba k banjua , k tul t yonmdan kpanbal u i be kpanbal nunɲ po , ki tiebua , k tuu dual k kpianua , ɲanne k t yonmdann kpanbal gbanu si tonɲit .³k b din lin israel yent kul po , k lon sapaan bi fanɲ , k din san la A bisag , swamit a k b kpaank baal nana kpanbal buol .⁴L sapaanbik din fann boncianne . u din tieb kpanbal , k bia gotiio, ɲaan kpanbal din k kuanua .⁵Hagit bija Adonija ɲa k japat yentua ku yet a: mine si tie kpanbal ! ku kpaan taani nan taantolt nan jab piinɲmu a biiguu .⁶u baa nba din be waa u din k ban k na kin o , k mato : k biapakee ka tien n nee ? Adanija din tie u nba kuu manunɲ faan boncianne , Absalon ee din maal u lik .⁷k u din pak nan Tseluja bija jaab , nan manntua Abiathal , k b taan u poolpo .⁸ɲaan manntua Tsadok , nan jehogada bija Benaya , nan yennu sɔknii Natann , sime Rei , nan David japart na ɲalin din k taa Adonija po .⁹Adonija kpaii peii , neii nan naaja kamma siaminba k b yi zoheleth taann . k l pia nan En Rogel . u din yiin u baa waat kul , kpanbal bijam nan juda jab kul nba tuun kpanba tuanaa .¹⁰ɲaan u din k yü Nathan yennu sokin , k k yii Benaja , k k yii japaluu-danm , nan salomon nba tie u yualua .¹¹ɲanne k Nathan yet salomon naa Bath schebo : A k gbat nan Hagit bija Adonija ji dii kpanbal ɲan k t yonmdan Dafid k mi l po? ¹²Batn nbol

molane kin kpaama , ka fit tinn a man fool k bia tinn Abija salomon manfool .¹³saan , k kua kpanbal Dafid buol k yeto aa: n yonmdan kpanbal a k senn msonn a tuntunn , k yet nan A bija salomone tan saa gaal a naami litie ka kaa , nuae sa kal a yeialin : ? k l tien nle k Adonija ji tan gaalnaan manji ?¹⁴li tie yoo nba ka kua k paak nan kpanb a l , n mun saa kua kpaak k pu kin .¹⁵Bath seba kua kpanbal diduakak ni . u din kpet bonciann , njan Abischag sunamite din gollii.¹⁶Bath seba tbin k bia gbaan kpanbal na tuaan . k kpanbal yet a: A loon bee ?¹⁷ku jii na n yonmdan , A tuk in msonn a salomon a bija e tan saa gaal a naan k kal yialin a: kaa.¹⁸naan molane Adonija dii nan ne wa ka k mii siaal le po , oo k panbal n yonmdano !¹⁹u kpil neii , najakanma , nan pejabit k b yab , k yiin kpanbal bijanm kul , manntua Abiathal , nan jaab , kunkunna satua njan u k yil salomon a tuntunnuaa .²⁰o kpanbal n yonndanno , israd tieb kul gotia a bin bann wuuba sa kal a yialin u naan kok pak li tiek yonmdann ka .²¹li tie kpanbal n yonmdank tun sial njan tan kpo b si dia nan m'n nan n bija salomon tie ni kpil nae .²²u daa k paak nan kpanbal k gbene ka waa k sokii Nthan baal .²³k b yet kpanbal na nan , soknii Nathan ee n a ! ku kua kpanbal buol , k gbaan kpanbal tuane , k pii nunj nan tinj .²⁴k Nathan yet a: ok panbal n yonmdan, fine yet ta Adonija e sagaat a naan f : kaa k kal a yel ninj !²⁵k l man u sig diine daat na ni , u kpil neii , bonkobkpanmaa , nan bonkobbit , k b yaab k yil kpanbal kul , nan kunkunkona sakua , nan manntua Abiathat k motana b dii , k nmii u nunj k ye na kpanbal Adonije man fool n fokit .²⁶naan u k yil min nba tie a tuntunua u bia k yil mantua Tsadak , koo jchoja da bija Benaja , koo salomon a tuntunua .²⁷linba tie na tie tok nu nba k t yonmdan kpanbal bo satokin . a sak linba na njan k k u a nn a tuntune nba sa gaal kpanbal yonmdan maan yial fi tanji ka ?²⁸kpanbal Dafid jii na : yiint Bothseba na , k u kua k set kpian kpanbal .²⁹K kpanbal pol mob k yet a , kangbenul nba fo k Nyinin daanii kul ninj . nann n pol mob n kangbenuk k yeta , nan islael yennu pak , nan salomon a bija sa gaal n yiat mi tanji kaa , nua ee saa kal n kanuni ,³⁰nann l sa tie dinne³¹k Bath seba tbin u nuunj tinj ni , k gbann kpanbal tuane njan yet a , yonmdan kpanbal Dafid mantool n fokit³²k kpanbal Dafid yet a: yiit manntua Tsadak , sokni Nathan nan jehojada bija Benaja . k b kua kpanbal buol .³³k kpanbal yet ba , jiiin canba tuntunna nan i monj k donn nbija salomon n dontaam k yiin saan nano k sikno Guihonn .³⁴lenj mane , k manetua Tsadok nan sokni Nathan sa dinj islael kpanbal . k pebil naatunn , k i yena a: kpanbal salomon Man fool n tok !³⁵k yimm nan nua tok jen k wun tan kal n nan kinkanu pak nuaee kin senn mob , nan u tie islael juda bat .³⁶jehojada bija Benaja yet kpanbal a Amen ! n nee k kangbenuk yet . yenn n yonmdan kpanbal .³⁷k kaagbennu i be nan salomon nan waa boke nan yonmdan kpanbal na , njan ku naan n tant ki gal yonmdan kpanbal Dafid yab .³⁸naanne k manntua Tsadok sik nan sokni Nathan , jehojada bija Benaja , nan kpanbal guuteeb , nan sokninba k b donn salomon Dafid bontaamm ne paak , k saan nano Guihon .³⁹K manntua Tsadak jii yiin nan kpan lanbonn ninj , k soal salomon . k b pebl i katkak . k nub kul yet a: salomon mantokl n fokt .⁴⁰k niib kul waan k do nano , k niib ji faa bonmu muat , k be nan palmaa sil nba yaab bonciann . k tinj kul po gbenan b fuut .⁴¹Adonija nan u saann nba be nano ne nba gbat fuut , k suab fbent jedinuee jaab nba gbat naatunn monii yuo nba ku boii a, fuut nba fu doo ni na paak tie bee ?⁴²u san piak k gbent na , k manntua Abiath bija jonathan baal . k Adonija yet a: na kint, ki ma a tie nua nba cek ee a baat : nan baljaniie .⁴³k jonathan jiiin adonija a , nne ! t yonmdan kpanbal Dafid dinn salomon kpanbal .⁴⁴u tun Manntua Tsadok nan sokni Nathan , jehojada bija Benaja , nan kpanbal Guutieb nan sokin nba k saa jakin tinj bontaamme paak . K manntua Tsadok nan sok ni Nathan dinn o kpanbal Guibon l puolpo⁴⁵k b kua nan parmaatli , k duo niib ji kpanm, l fuut e ki gbia na .⁴⁶salomon ee ponj kaal kpanbal yia lin .⁴⁷njan kpanbal tuntunna baal k dont yonmdan kpanbal Dafid k yeema a yennu n tant salomon naa mii kpai ki gal a yal k kpanbal gban u duanu paak⁴⁸.Gotl ,i , kpanbal nba bia yet lunba na : kangnenuk islael yenu yen dont nua nba tuul n diinne nu nba sagal sa gal n kinkanu k te kin lauu .⁴⁹Adonija maamm nae kul spplu sonu⁵⁰K Adonija mun ji tin salomon janmaamii, k muu fiit k saan sool maluj binbintil no kpini k dia .⁵¹k b saan maat salomon : sool maluj binbintil na kini dia yet a : n loon k kpanbal salomon u pal dinne nan u kan kpil tuntunua nan banjiak⁵²k salomon yet a : lii tie ku wan nan u tie nii manua , u yut nan yennukua wa nan u tie nu monua , u yut nan yennukua wa kan Ba tinj , njan li tie ku mok tonu , u saa kpowa .⁵³l pool po k kanbal salomon tun niib a bin saan sikua maluj binbitl na pak k win baal k tan gbaak panbal salomon tuaan . k salomon yet a: ii kun a njaag

Chapter 2

¹Dafid nba ji din pel kuun, ku tul mɔb u bija salomon: k yeta ²N saa tɔkin tinn ne soni kul. pakta mɔnn, ki tie jua! ³ki dia kangbenuk, a yennu mɔmaan, kii sonm u sɔnu ninn ki goli u sennii kadaɔg, u buut, nan la set dian bianunba, nan la diain bianunba mois sennu kadaɔg ninn na, k fan fit ki do bonn ninn, nan fa sa saan sien nba kul. ⁴K fit Kangbennuk n gbein maan nba kin piak na a paak, li tie ka waat sol b mɔnn l Sonupo, k sonnu nan nant n touana po. nan b paala kul, nan b nalmi kul, a kanba kɔnn u nba sa gal a yial Israeɛl naan ninn ⁵A ban linba k Tseruja bija jaab din tun mi wa tien linba Israeɛl kunkɔnkɔn na saakab banlee, nan Nel bija Abnel nan Jethel bija Amassa. Din u kpiib, yuo nba k b b e b yamin ninn, nan muan tɔb son. K ji tɔb k tien gban nba ku bob u sia jan nan tacatin nba be u taa ninn. ⁶A mi fa sa tien bianunba nan yanfuom a da na k yuut pent, a daa te ku kpenn u yenjaak kuum. ⁷A dia galaadite bija balsillai waat na tanu b tie binba k fin nan nanm lakin k di a tieble paak, k maan b mun din dian fanu k b baat n tuann, yuo nba k n din tiin k bolii a yualo Abalom na. ⁸Gotl, a bobin a mɔnn ni, Gela bija simeɛl bachulim duo ni benja mite, u din polin mɔpola bonciann, daal nba k n din saan Mahanim na, naan waa din tun cetin juldin pana, n din jii kangbenuk sann k senn mɔsonn, k yet a: n kan kpɛi a nan banjiak. ⁹Mɔlane, a daanno nan tuubdatu ; k maan a tie nilo ce k, Ami faa saa tienua bianjinba. A te k wun sik ku yut daak penn, u daa baat u kuun daal. ¹⁰B duan Dafid nan baanba, b din piiu Dadit duo ni. ¹¹Dafid din dii Israeɛl naan k kal bina piinnae, k Heblon k u kal biina nanlale, k bia kal Jerusalem bina piinta nan nantaa. ¹²Salomon din kal u baa Dafit naan kok paak. k u naan man kpaat bonciann. ¹³Hagith bija adonija, saan salomon Noa Baf-seba buol, u yeto waa: a baal nan manu footi-e? ku jiina , nnn ¹⁴K u pukin a, n mok mobonn k sa yet a: ¹⁵ku yeta: i maat! Ku yeta: a mi nan naan din tie n yaalie k Israeɛl tieb kul kpa ninnbina n paak k lonn bin diin, naan k naan tan tunne kin waal ɔ dii, k l man kangbenu e din tulo. ¹⁶K mɔtane, bonyenn kua e k n yaa man mial, ka daa miinimi! k u yatoa i maat! ¹⁷ku yeta: n bal mae k a boi kpanbal Salomon k l ma u kan yet a mo be, k wu tie n puo. ¹⁸Bathescheba yeta: l nan n saa pak nan kpanbal a po. ¹⁹Bathescheba kua kpanbal Salomon buol a wun saa pak k sonm Adonija. k kpanbal na fiil a wun tuok u naa, k gboan u tuann, k nmat kul u kok paak, naan te k b senn kpanbal naa kaanu, ku kal u nijetu po. ²⁰nanne ku yeta, n yaan miala miatug bonbikn ne, a daa minin! k kpanbal yeto a: boimi n naa, n kan ninna. ²¹k u yeta naant k a yualo Adonija n gaal Abisak sunamite bik k u tie u puo. ²²K kpanbal Salomon jiin u naa a bia paak e ka beel in nan njii Abisak sunamite bik k tul Adonija? nan yee boin naan k tulo, u ponj tie n yual sa ku a e, ku taa u po, nan mantua Abiathal, nan Tseluja bija Joab! ²³nanne k kpanbal Salomon pol mɔb kangbenuk, k yeta. yennu n faa k biln lii tie k n te k Adonija jii u manfuol ki pa waa boi linba po ne paak! ²⁴Motane, kangbenuk fo nua ee kanin fanu, k te kin kal n baa Dafid kok paak k te k n maa naak nan wa bo puon bianu nba! dinne adonija sa kpo waa. ²⁵nanne k kpanbal Salomon tun Jettojada bija benaja, ku saan fau, k Adonija kpo. ²⁶K kpanbal bia yet manntua Abiathal a: i kun a danm tinn nanika a tie fan kpoe naan n kan te bin kpia dinne, k man a din jii yonmdan kangbenuk molol lakl na nba Dafid tuann k man a din la fala kul nan n baa. ²⁷L yuo na k Salomon liat Abiathal kangbenuk manntua tuona ninn k l tien nan kangbenuk nba bo pak linba silo duo ninn k jii Eli naan po nee. ²⁸L fuut mun baal Joab, nba mundin wei Adonija po, nan wa din k sonm Absalom nanne k Joab cial k saan kangbenuk lonbonj na buol k suol binbintle kpini. ²⁹K b bet kpanbal Salomon nan Joab cial k saan kangbenuk lanbonj na buol, u bo be binbintl i buol, nan k Salomon tun Jehojala bija Benaja k yeto a saan k faau. ³⁰K Benaja baal kangbenuk lanbonj buol naan yet Joab a, nyimin! kpanbal ce cab mob. k u jii na: nn, n luon man kpo n nae k benaja nmat kpanbal buol k saan wanno joab nba pak bianjinba. ³¹K Kpanbal yet Benaja: tumin nan wa pak bianjinba na, famo k piiu, u ji daa nyiil min nan nbaa naan yab, Joab nba muan sɔn nba k l k mɔk paak na. ³²Kangbenuk saa te u sɔnn nmat k b u yul paak, k maan ta kpɛi jab banlee nba k b binben nan k gal u yal k u kpiib nan Banjiak, k l tie linba k n nba Dafid mil po. nanme tie Nel bija Abnel, Israeɛl kunkɔnna saakua nan Jethel bija Amasa, Juda kunkɔnna saakua. ³³B sɔn sii tun k b joab yul paak nan u yaabuona yulu paak e yuo nan yuo naan lafia si tunk be kangbenuk Dafit nan uny nan u naag yab nba sii kaal naan kok pak ³⁴Jehojada bija Benaja, duo, k faa Joab, k kpɛi u. k b piiu u naak tinkuonj ni ³⁵Kpanbal ji din senn Jehojada bija benaja, joab taal ni ku tie kunkɔnkɔnna saakua, k senn manntua sadok Abiatal yial ni. ³⁶K kpanbal tunk yiin simeɛl, k yeto a: maan a naak serusalem ki kua lenj k daa nyi k saa yenn po k daasaa liel po. ³⁷Fii yaat cat k gal Cildon nuyn ciann na daaln nbae. ka saa kpo, nan a sɔn saa nmata yul pak. ³⁸K simeɛl jun kpanbal a: l nan a tuontunɔ saa tun n yonmdan kpanbal n ba yet linba. k simeɛl ji din kua selusalem k wei bonciann. ³⁹Bina nantaa puol po, kl tuuk simeɛl tuntunna banle cial k saan Gath maaka bija kpanbal Akisah buol, k b baal k bet simeɛl, k yet a a tuontuna be Gath. ⁴⁰K simeɛl fiil, k jak u bonj k saan Gathakisch buol k k paan u tuontunna simeɛl ji saan Gath k jen nanu tuntunna. ⁴¹K b bet Salomon nan si mei daan saan Selusalem Gath duo ni, k tun k jena. ⁴²K kpanbal t k b yii simeɛl, k u yeto a, n daan k te ka pol mɔb kangbenuk k bia daan senn mɔsonn nan fii tanj tun nna a saa kpo daal linba ka nyii k saan siel po n ne ka liel po? a daan k sak k yet a: li nanni! n gbaataa? ⁴³Bee teen k a ji tank dia kangbenu mɔb nan u

senni nba kin daan tuula na? ⁴⁴K Kpanbal yet sime i a mi biit nba kulm ka tun k tul nbaa Dafid kangbenuk saa tuunne ksikin l tonu a yuul paak. ⁴⁵naan kpanbal Salomon sa la yet nan me, k Dafid naan i kpatle yee nan yoo kangbenuk tuaan ni. ⁴⁶anne k kangbenuk Jehojada bija benaja mɔb a win saan faa schime i k schime i kpo. naan ji din kpatle Salomon nuii ninɔ.

Chapter 3

¹Solomon din kuaan Ijibt bat bipuoe k taan mob nan Ijibt bat na .u din jii sapaamua nae k baal nau,k u be Dafit duo ni nan waa tan maa u njaak ,k maa yenjiantu nasaakak ,kbia maa juonjouk k lit jelusalem k gbenn .²Niib din mann malint binbinta paak jiak jiake k maan yenjiantu nasaakak daa din kaa. ³Solomon din luon yennu ,k gaal u ba Dafit kpaanii na,njaan u mun bia din kpil bnkobt k mann malint binbinta jiak jiak paaka .⁴Bat din tan saan gibeonn ,k saa mann malunŋ kobii kobii lenŋ.⁵L daal nyiok k yennu dɔkt u paak damiit ni ,k boia a ;a luon bee k man tulanii ?⁶k Solomon jiin a , a tun a loncionŋ k tul a tuontunnua ,n baa Dafit yuo, nba gal ,k u din njan ,k mɔk mɔsaku nan baakl fin nan nja binbenŋ ni ,k a tukin k wannua a loncionŋ nba kaa paak ,k tulua bonjak k u kal u naan binbintl paak dinna na.⁷yomdanua yennu ,maa lek tie bik k kan fit dia niibna ,njaan a te k n dii n baa naanme k ji tie bat.⁸Mine ji be niib nba k a gannib k tienm a yab na sunsuuk ni na k niib na yab k kaa kannii.
⁹Lpaak tulmin yan fuon nba k n saa fit diaa niib manŋ nan balmɔnii, k bia fit bann bonŋann nan bonbiil bɔktu .Nna i kaa ,n saa tien nlee k fit dia a niib nba kaa kann na ?¹⁰Ldin manŋ yennu bonciann nan solomon nba bi yanfuon po na,¹¹k u yetua a faa k boi a tionŋ manfofuok pok bia k boi mɔkint po ,kuo a datai kuun po, njaan boi yanfuon nba k a saa fit dia niib fanu na.¹²Nsaa tun linba k a boi nawa ,Nsaa tula yanfuon nan bannu bonciann nba k sua daa k mi mɔk l buolu ,kuo k sua bia kan mi la l buolu.¹³Nbia saa tula linba k a k boi l po.Amanfuol ni kul a sii mɔk mɔkint ,k niib tien baakl k gal bat nba kul .¹⁴Lii tie k a sak n mob k wei n sennii ,nan a baa Dfit nba din tuun na ,n saa tula manfofuok .¹⁵k solomon yelik guan ni,k bann nan yennue pak nanɔ damiit ni ,k u saan jelusalem k saa set yennu mɔlɔl lakl na tuann po,njaan mann mujuonu malunŋ nan weinalieb malunŋ k tul yennu .L puolpo k u tien jaam k tul tuontunna sakab kul.¹⁶Dasial k puocinonna banlie baal bat solomon buol nan maan .¹⁷k yenua yet acanbaa ,min nan puo na be njanenŋ kua nie k n mal bonjakk sua k u be .¹⁸L daananta daal k u mun malbonjak .T banlie na kuae daan be njaak na ni ,sua daan kaa k pukin ti po .¹⁹Dasial nyiok k u tan kpet labl k nyakin u bik na,k u kpo.²⁰k u fiil nyiok na k wɔkt n bifuok na k sua k n guana ,k u saan bilua u duanu paak ,njaan wokit u bikpienn na k baal bilua nduanu paak.²¹Laa yent sanyiok k n fiil ma n muan n bik yuo nba ,k sua k l tie bikpienne ;k n namm got bik na ,k sua k l k tie n bik na kaa .²²nanne puo lua na yet a ,Aaii, bik nba fo nae tie n bik ,k bikpienn na mun tie a yua .k wunba pak sinsinn na mun yet a,Aaii ,bik nba fo nae tie n bik njaan k bikpienn na tie a yua .k b noi nan lieb bat solomon numm ni .²³k bat solomon tan yet a;yenua yaa bifuok na tie u bike ,njaan bikpienn na tie u yua .
²⁵k u yet a ;potl bik nba fo na jina njanlie k jii jin yenn k tul puoyenua,k jii liel k tul puolua na.²⁶k bifuok na tionŋ naa na nba mantik luon u bik na kl saagal na,k u yet bat na ;a canbaa ,daa kpi bik na ,jiimua k tul puolua na. njaan k puolua na jiina ,Daa jikt bik na k tien t yennua ka,potl bik manŋjina njanlie .²⁷nanne k solomon yet a;daa kpi bik na .jiimua k tul puo nba pak sinsinn na.njae tie bik danua .²⁸Isla el niib nba gbat solomon dudukit na yuo nba k b tuluabaaklbonciann ,k maan b bann nan yennu tulua yanfuom nba k u sii bu buut fanuwa.

Chapter 4

¹Kpanbal Salomon din tie Islael tieb kul kpanbal. ²K binba na u tuontunna saakab, Asalia nba tie manntɔa Tsadok bija na, ³Elitolef nan Asiya, k b tie Sisiba waas k tie u gbondiala, Sosafaat nba tie Asilud bija na din tie wunba boali u bona. ⁴Benayo nba tie Yesoyad bija na mun tie qaajenm saako, Tsadok nan Abiatol mun tie mantieb. ⁵Asalia nba tie Natan bija na mun tie Saakab yudannɔ; Saabud nba tie Natan bija tie yuudanm kul saako, k bia tie bet sonmtɔ. ⁶Asiskal din tie kpanbal nba tuontunna saako k Adomilam nba tie Abda bija na tie lampo galtɔ saako. ⁷Salomon din mɔk yudanm piik nan banlee Islael tieb buol. nɔnme din goli k nɔnmi kpanbal nba, k bia tienm jiet nmaalk kul binn ninɔ. ⁸B saanae na, Uul bija nba be Eflaim jua paak, ⁹Dekel bija k u dia Makat, Saalbim, nan Sememest, nan Elon, nan Bet Anan. ¹⁰Eset bija k u dia allubot, nan duoi nba kul be Efel yent ni. ¹¹Abinadab bija mun din yen Dol yent kul Tapfat nba din tie Salomon bipuo na din tie u nɔapuo. ¹²Asilut bija Baana din dia Taanak nan Migido, nan yent nba kul be Bet sean k k fɔk nan Saltan nba be Sisloel paapo, laa nyi Bet sean k saa dian Abel Meol k saa gaal Sokmean. ¹³Gebel bija dia lamot k l be Galaad, k Yail buolu tie be yent mann ni, k tie Manase yaabuonna nba be Galaat k l be Algob Basan yent ni kul, lin din digbangbenna piinluob k l ma l juonna nan jaalit. ¹⁴Asinadab, nba tie Ido bija na dia Mahanaim. ¹⁵Asimat jen Neftali, u din kuan u puo Basmat k u tie Salomon bipuo. ¹⁶Baana Usai bija k u dia Asel nan Bealot. ¹⁷Sosafat Paluas bija k u dia Isakal. ¹⁸Si mei, Ela bija mun dia Bansamin. ¹⁹Gebel, Uli bija k u dia Gallat duo; u din yen Sinon yent nan Amolian nba kpanbal nan Og Basan kpanbal yent yuudan yennɔ kuae din dia duo mann. ²⁰Suuda nan Islael tieb din yaab bonciann, k b yaabint din tie nan mɔkl paak tan biini nae. bi din di, k nyun, k bia be palmann ni. ²¹Salomon yent din nyi mɔkl na k saa dian filistine nba tieb duo nan espit; B din baat nan piinii k tienɔ; k u mɔk yiikuo b paak u manfuol ninɔ kul. ²²Daal nuakin ninɔ, yon onkola piinta, nan dii yon ankola piinluob, ²³Naaja kpanma piik, nan naajai piinle nba k b kpaalib, nan pei kobik, nan piali, nan koli, nan bona nba juuk k tie bonkpanma. ²⁴Salomon din dia yent nba be mɔkl na po, laa nyii Tipsask k sa dian Gasa, nan kpanbala nba kul be mɔkl na puotl po. nɔa nan digbaana nba lint na kul din be nan palpienn. ²⁵Suda nan islael, laa nyi a Dan k saa dian Bel seba, b din be k janmaani ka, sɔ kul nan u kpaab nan u tiini kpanbal Salomon yuo. ²⁶Salomon din mɔk taatolit tusa piina e k u taani daal, nan taanjaak kola tusa piik nan nɔnle. ²⁷U yent saakab na kul din baat nan kpanbal Salomon nba tieb kul, sɔa kul nan u nmaalk k sial din k puali. ²⁸Sɔ kul din tuu baal nan dinduan, nan muat k tan tien u tuaona nan u nbaa bonkobit nba tuun tuona nan kpanbal nba senn bian nba. ²⁹Yennu din tul Salomon yaan fuon, nan nan bannu bonciann nan miinu k l puuki nan mɔkl paak tanbiini nae. ³⁰Kpanbal Salomon yaan fuon din yaab k gal yaan danm nba din nyi yendopo nawa nan Espit yaanfuondanm kula. ³¹nɔe din mɔk yaanfuon k gal nisaali kul, k mɔk gal Etan, Eslasit na, k bia mɔk gal Eman nan kolcol Dalda Makol waas na, k u sann tant k kua digbana nba kul kpiab na. ³²Salomon din bu buut tusa piinta, k bia dian yaani tusl nan nɔnmu. ³³U din pak tiini po, laa nyi Liban kpeeki k sa tu Lisop nba be juonn na buol, u bia din pak bonkobit po, nan nuani po, nan bonbubokit po, nan jaami po. ³⁴Niib din nyi buolu kul ninɔ k baat k tan gbiintl Salomon yaanfuon, tingbonn na kpanbala nba kul be din gbat u yaanfuon mann po.

Chapter 5

¹Hilamm, til kpanbal, tun u tuontunna Salomon penn, k maan u gbat nan b daan muan kpan u pak ku tien kpanbal u baa yial ni, k maan u din mɔk luom nan Daafit yuo kul. ²K Salomon mun tuun tuonti ki saa bet Hilamm: ³A mi nan n baa Daafiit, k fit maa kaagbennu, u yennu ɲaak, k maan tabnba nba k u kɔn nan u tatai k kaagbennu t k u nyian'b k be tie nan tiwuuki na u taa po, k u la yugotl b paak. ⁴Mɔtaa na kaagbennu, n yennu tuln fuon l kulaa po, datai ji k be, bonbil bia ji ka ! ⁵Gotl, n ji dukn nan n maan yennu ɲaak, kaagbennu snni nan kaagbennu nba daan wann n baa Daafiid k yian a: A bija nba k n saa ji'u k sennɔ a naan yent tin na, ɲɔ e ji sa maa ɲaak n sann ni. ⁶Mɔtaa na ji tuln yikuo k b ji cua liban kpeeki k tuln. N tuontunna nan ɲamm si linba be k tun, k n sa paa pakuu nba k a wann a n pa a tuontunna na, k maan a mi nan sua k be ti ni na k sa fit cua dat nan sidoniitnba na. ⁷Yuo nba k u gbat salomon mɔbonna, Hilamm ji mɔk palmanciaɔɲ, k ji yet a: yetɲamm i be dina kaagbenu pak, ɲɔ nba tul Daafiid biyanfuondan k u si tie nibul bat ! ⁸K mun bia ɲmat jin mɔmaan k sa yet Salomon: N gbat maan nba k a tontu waanin ma. N sa tun lin nba kul k a mɔk l buamm k jin kpekii nan nyankpan dat na po. ⁹N tuontunna sa jil liiban k sik nann mɔkl ni, k n sa t k bin tikl dat manɲ k bobn k tonkin nann mɔk pak k sa baal nann siamnba ka sa wannin; lenɲe kin sa bil, k a baal k jii. Ma luon lin nba li puolpo, l tie jiete k a tul n ɲaatieb. ¹⁰Hilamm tul salomon kpek dat nan nyankpan dat wa luon bianɲnba. ¹¹K salomon ji tul Hilamm jiet kpapiet tusa pinle nan kpan nba ɲamm fanu ankola pinle; lin nba k salomon tien Hilamm binn kule na. ¹²Kaagbenu ɲamm tien salomon yanfantl, nan wa din sien mɔsonn bianɲ nba na. K manu ji be Hilamm nan Salomon sunsukini, k b ji lol molol nan b lieb. ¹³Kpanbal salomon fil k lukt Israeɛl jab nba sa fit tun tuonpaala, k b kann tie tusa pinta. ¹⁴U lin din tun jab tusle ɲmalik kul Liiban, k b din tuu tien ɲmalik liiban, k tunn k tien ɲmalii ɲanle bi duo ni. Adoniilamm din tie jab nba tun tuonpaala na saakɔa. ¹⁵Salomon bia din ɲamm mɔk jab tusa pinlole nba sa fit ji jik kpiaata, k tusa pinninmun jaabii tana jualni; ¹⁶K batnba kann k pukin lenɲ, salomon din lukt niib tusa ɲanta nan kobiinta k tienm tuontunna guutieb. ¹⁷K kpanbal na te k b luktl tanciena k jabi tangbenjaa nba sa fit tien ɲaak na fiakl. ¹⁸Salomon tuontunna, nan Hilamm yab, nan Guuibliennba nae din jabii, k ɲaami dat nan tana nba k b sa jiil k maa ɲaak manɲ.

Chapter 6

¹Israel tieb nba din nyii Ejipt na , li bina kobii nanna nan piinniin puolpoe , k tie Solomon nba din duii Israel naan li bina nanna , nan nmaali njanlee ni e , k i Solomon piin yenjiantu njaasaskak na mannu . ²L i nuak ni fokint din dtie taakaabi piik , k li sanpapo koint din tie taakaabi piik nan nanju . ³Kunkua nbuol diok na din tie taabana nanjmu , k tul nan njaasakak na , ki li yalimu tie taabana piik , l yalmu man nan diok nan tiaon din jame ⁴Dikpina na din mok fona e loka kul ni . k li waal nayelipo njan yaab nuakini . ⁵U bia din maa detuati , ki li dien yennu njaasaakak na loka ni nan lanpuol po dekpina . detuotuk kul fokint sanpaapo tie taabanna njanlee . ⁶k tinj po diet nan kul yalmu tie taabanna njanlee , ki sisuuk ni yala na yalimu tie taabana njaantaa . k linba juot na yalmu tie taabana njaantaa nan waan . njaasakak na paa po maalii diu falin k gal tinj pa maalii a li te detuatil na n fit tuan njan ki l yoka daa kua dekpinn na ni . ⁷Tana nba k b din jii maa jiantu njaasakak manj na , bin din nammil tankpiel buole wa , a lin te k jaal na pai nan kut funt daa be Sianminba ki bi maa njaakmanj na . ⁸Tinj po diok na tammob din be jiantu njaasakak na diitiu po e . ki taanmaatta be ki do diok nba waa njanlee na ni , nan nanta na ni . ⁹Kpanbaal Solomon din gbenn jiantu njaasakak na maanu . ki jii kpet taabii k pin njaak manj . ¹⁰ki detuatii njaantaa nba k l kul fokint sanpa po tie taabanna njanlee na , bi din maal ki dennil jiantu njaasakak na nayelpo dekpinne , ki jii kpek taabi ki tulil . ¹¹Ki yennu yet Solomon a . ¹²Lii tie k a saak n senni nan n wannu , n saa tun masonn nba ki n din senn k tul a baa Dafid na k tula . ¹³n sii be nan n niib Israel jiantu njaasakak nba ka maa na ni , k n bia kan mii nyikib . ¹⁴k Solomon gbenn yenjiantu njaasakak maanu . ¹⁵Bi din jii kpek taabie e k piin nuak ni dekpinn na , la nyii li tinj po ki saa tuu paopo , k jii naajiik , taabii k nanm diok na tinj ni . ¹⁶dio nba be nuak , ki b yi kaasi ya kaasi buol na . bien din maal jiantu njaasakak na Linn poe . Li fokint din tie taabanna piinlee , k b jii kpek daal ki caan ki bokitil , ki daat na nyii paapo ki saa tun tinj ni . ¹⁷Diok nba din be kaasi ya kaasi diok na tuann po na fokint din tie taabaana piinlee e . ¹⁸Kpek taabii nba din caa k tie dekpinna na , b din jab daat na paake , k l nan tibuuk nan lena . Bi din jii kpek taabii e k pin njaak na nuak ni dekpinna kul , ki li te tana na ji ki nyuanni . ¹⁹Solomon din maa kaasi yaa kaasi diok nba k bi nanm njaak na nuak ni na tie Siaminba k b sii sent molol lakil na . ²⁰Diok na din tie taabanna piike k li yalmu tie taabana piik ; k l sanpaapo fokt tie taabana piik . k b taan l kul po nan Salima , b din jii kpeki taabii e k pin Malunj binbintil na . ²¹B i din jii Salima e k taan jiantu njaasakak na nuaki ni , k jii salima jalit k jonnu nuak ni diok taanmobb paak , k nuak ni diok manj mun bia taan nan salima . ²²jiantu njaasakak na nuak ni kul , nan malinj binbintil nba be kaasi yaa kaasi diok ni na din taan nan salima . ²³B din jii Olif daat e k nan bonkobit nba mok kpinkpent banlee , k tienm kaasi yaa kaasi diok na ni k bi paapo fokt tie taabana nanjmu . ²⁴B din jame k bia nan . ²⁵b din mok kpinkpent njanlee lee , k kpinkpenj kul fokt tie taabaana njanlee nan waan . ²⁶k kpinkpenj kpin nan kpinkpenliun kpinj fokint tie taabanna nanjmu . ²⁷B din senn niib kaasi a kaasi diok na sinsuuk ni . k njanlee na mun siit dekpinna . ²⁸k b jii salima k taan bonkobit nba mok kpinkpent na . ²⁹jiantu njaasakak na nuaki ni dekpina na nuak ni diok nba mok kpinkpante , nan kaati , nan tipuuko l paak . ³⁰nan sakii paaka din tie salima e . ³¹B din jii Ofif taabii e k kpaa gankpaaba , ki kuan kaasi yaa kaasi diok na tanmobb , k tanmobb na yul paak bonpolinj . ³²Bi din fanj gana na nan bonninant nba tie bonkobit nba mok kpinkpent , nan kaatii na , nan bona tipuut , k jii salima k taan ganana , nan bona manj , nan kaatii na . ³³Tanmobb nba kua jiantu njaasakak ni na bi din jii Olif daat e k tien li njancaat a bonpaba . ³⁴bi din jii najiik daa te k kpaa gan-pokinkola njanlee . ³⁵K naan kaatii nan tipuuk nan bonkobit nba mok kpinkpent li paak k taanil nan salima . ³⁶B din nanm dindoun jiantu njaasakak na tuann po , ki maa joona k luon . joona manj , b din tuu tien taabana nantaee , njan wei nan kpek daat b ciaabu . ³⁷B din fokin njaak na nmaalik nba waa njanlee ni k b yil Sil na nie . Solomon naan bina nanna ni . ³⁸K nmaalii nannii ni , Li nmaalik ki bi yi bul . solomon naan bina piik nan yenn ni k b gbenn yenjiantu njaasakak maanu tuouna kul nan baa din lol na . Solomon din jil bina njanlolie k maa jiantu njaasakak manj .

Chapter 7

¹Salomon din njamme maa u njaak, u din tien binna piik nan nantae wa ki u tan maa ki gbenn. ²U daa din maa njaak nba be liban fualni na e, k li fɔkint tie tabana kobik ki l yalimu tie tababana pinjmu li fɔkint paapo tie tabana piintaa, li din mɔk kpekii dacaata nan dapanti caabii njannae, ki dapanti bia din be caabu kul paak. ³Bi bia din jii kpeki date ki piin njaak na, ki diet na kul taa tie piinna nan njanjmu, nan dotuatukul ni. ⁴Li din tie dotuatit njantaa, k duok kul mɔk takolobona ki yieknan liel nba. ⁵Bi din jii kpekii date ki tien l tamoi nan li gaana kul ki li tien yomm. ki li detuatit njantaa kul tamɔkuaka kul yiek nan liel nba. ⁶Ki bi tien kinkal buol, ki t l fɔkint tie takolobona piintaa, piinnjmu, ki li yalint tie tabanaa pinnta, u din maa debik l tuannpo nan joana ki pin l yul paak. ⁷Bi din maa naakuuk k l tie simnba ki b bu buut, k pinɔ nan kpekii dat, tinj ni ki saa tuuli paapo kul. ⁸U din maa u tɔɔ njaa nnee, u naapuo nba din tie Eyiɔt kpanbal falaon bipona, u din maa li njaakbuolu ki tulɔa. ⁹Ki li njmaalii kul ki kpab nan njaak na dindonj na, bi din fii tanjanae k maa, li fiakil ki sa tuu li paapo. jual paak ki bi din njamm taana na, bi din bikine k jii silik ki kpiel njamm l nuak ni nan li nanyel po kul. ¹⁰Tangbenja na, bi din njamm jual paak ki jii tien li fiakil. k tan yenna fɔnkint tie tabanaa njannu_niin. ¹¹Bi din njamm tanlia nan kpeek daat ki bikin, paan li paak. ¹²Kpanbal njadindonj saakɔnk na, yenjiatu njasaakak nuakni dindonj nan yenjiatu njasaakak tamɔkuakil na maalii kul bindin tuu tien tana (caabu) guunu muntae ki paan kpeek daat caabu yenn. ¹³k gnanbal Salomon tun ki yien Hilan nba tie til nua na. ¹⁴U din tie Neftali buol ni pakuak bijae, u din mii saak tuann fanna. Hilan din mɔk yenfuom na subini, ki bia mii saak tuann fanu-fanu, ki u din tuo ki baal kpanbal Salomon buol ki tun Saak tuonna kul. ¹⁵U din tie kuut joana njanee, k sinsinn yal na fɔnkint paapo tie tabana piik nan njan niin tie nan kuut njmuk ki lin fɔnkint tie tabana piik nan njanee, ki cie liel nan yalimu. ¹⁶K ba din jabil kuut mɔnt njanee ki yilin kuut jaana njanee na yul paak. ki sasin yal na tie njanjmu fɔnkint paapo ki cie liel na mu nbia mɔk tabana njanjmu fɔnkint. ¹⁷U din nan galite kilituk liel jaana na paak, sosin yuo mɔk njanolu, k lua na mɔk njanolii biak. ¹⁸U din jii kuutmɔnt ki tien tiluana ki tabin l kul paak yenn yenn. ¹⁹U din jii kuut mɔnt ki jabil ki linaan tipuuk k l fɔnkint tie tabana njanna. ²⁰Ki u jii tuan jaana njanee nba ki l yula tie bonkunkuna na paak. u din jii kutmɔnt liluana nba k u njamm nae ki tuani caabu kul kobik_kobik(kobi nlee_nlee) jaann kul paak. ²¹Hilam din jii kutmɔnt jaana na sennit jiantu njasaakak na tammob buole, ki pul linba din be diitu po na sann a Jakinn ki mun pul linba bee gaaj po na a Boas. ²²Ki kutmɔnt nba ki u njammil ki li naan tinpuuk na mun tua jaana na paak. ki jaana na tuonn ji din gbenn. ²³Hilam bia din maa kutmɔnt nyunbuuk ki li tie bonkunkunn, ki li sumii tie tabanaa (njanee nan) piik ki yalimu nuak ni tie tabana njanjmu. ki li loka ni yalimu tie taabana piinta ki lint. ²⁴Li nayelpo mogbana paak ki nan kutmɔnt lena piik ki sennil caabi njanee, ki li kul nan nyunbuuk na tie yomm. ²⁵Nyunbuuk na din tie tua kuutmɔnt najai piik nan banlee jul paake. bantaa din tol bu num niigaɔ poe, ki bantaa tol binum yomba pa, ki bantaa tol bi num niidituo po, ki bantaa tol num yendopo. ²⁶Nyunbuuk manj kpakiiu din tien nan niibifuok fɔnkint nae ki li mogbana tie nan buuk yal nba tie biana nba na, ki li mogbankooki naan tipuuk. nyunbuuk manj din saa kua nyun nan bokit tuta njanee ne wa. ²⁷Hilam bia din naan kuutmɔnt tolit piik. li kul fɔnkint din tie taabana njanna, ki li fɔnkint paapo tie taabana njanta (doku), ²⁸Bi din jii dapabae ki kpaa tukin liel paak ki tinil tolit. ²⁹Ki yanbola ninant nan najai ninant bona nba mɔk kpinkpant ninant be linba ki bi jii tien tolit na paak. boninant nan paapo nan li tinj po, bi din nan boninanliae. ³⁰Totuk kul din mɔk kutmɔnt fia njannae nan kutmɔnt bonlintil. Li luota njanna nan kutmɔnt guuta din be ki guu kutsɔɔ na ki li guuta paak ki bi nan boninant. ³¹Toluk kul din mɔk kantue, ki kutsɔɔ saa fiit tuan li paak, kanru na doku din tie taanmaun nan bonjinne, ki tinj po tie nubaɔ. bi din nan boninante ki lint. ³²Li fia kpakiiu din din tie taanmant njanee, li din be tolit na lonj nie, ki li bonlintil tul nan toluk na. ³³Li fia na din naan taantolit fiae bonlintil nan sipukit nan li tukinya kul tie kutmɔnt. ³⁴Daabuanna njannae din dia tolit na kul tinj po, loti na ni, ki njann nan toluk na tul nan liel. ³⁵Li yul paak din mɔk bonsial, ki li yalimu tie nuubatu, ki linba dial ki lintil na, li bodiakala na nan daat na kul tul nan tolit na yomm. ³⁶Li bondiakala nan daat na paak b din naan bonna nba mɔk kpinkpante, nan yanbola na kaati siaminba kul ki yial be, ki bia yab_yab li kpini. ³⁷Tolit na kul din jame ki naan ki bia taa buolu nnae ki bi din naan tolit na. ³⁸Hilam din nan titilaɔmanbana piik, ki toluk kul mɔk yan.(toliliaak) ki li yalimu tie kpinkpendukina njanna na ki kua nyun bokit piina na. ³⁹U senn tolit njanjmue niigaɔ po ki senn njanjmu nba bial niidiitu po, ki jii nyunbuuk na ki senn niidiitu po ki jiin yendopo. ⁴⁰Ki Hilam bia din njamm boba nan pel-nba(Sofila) nan senni. u din gbenn tuonn nba kul be yennu njasaakak na ni, ki kpanbal Solomon wannɔ a wun tun na. waa din tun linba manje na: ⁴¹Jaana njanee, nan bona nba naan njanii ki be li jaana na paak. ⁴²Nan jalit nba ki bi tuul ki li tuuk liel na. ki paan dacaatil kul paak, nan kutmɔnt tiluana kobi njanna, ki li kul tua coobii njanee-lee, ki lint dacaatil kul. ⁴³Nan tolit piik nan talilaɔmanbana piik. ⁴⁴Nan nyunbuuk, nan najai ninante piik nan njanee ki be dien nyunbuuk na. ⁴⁵Nan boba nan sofula nan senni, Hilam din jii kutmɔnt ki njamm bona nba na kul ki tul kpanbal Solomon a tii be yenjiantunjaakak na ni. ⁴⁶Yokbauk nba be sSukof nan saletann doi sinsuuk ni, jɔɔdann mɔkil baak na nie, ki

kpanbal na din te ki bi ɲamm li kul na. ⁴⁷Solomonn din ki te ki bi bikin kutmɔnt na yabinti, li paak bi din ki bann la tie bianɲba, ki maan li din yab bonciann. ⁴⁸Yenjiantu ɲasaakak na ni, Solomonn bia din te ki bi tien salima bona, li malun binbitil, nan binbitil nba ki bi paa jiet nba ki bi tien yennu na paak. ⁴⁹Nan fitsenta piik nba sie ɲant-ya ɲant buol ni na, ki ɲanɲmu be niigan po ki ɲanɲmu be niidiitu po, nan tipuuk, nan fita nan mubabiti. ⁵⁰Nan senni nba ki bi jokit bonnununbit lenɲ na sipa nba ki bi moi muu, nan ɲanat_yaa ɲant diok na gantabita, nan yenjiantu ɲasaakak na nayel po gantabita. b din ɲamm linba na kul nan salimae. ⁵¹Yenjiantu ɲasaakak na ni tuann nba din gbenn yuo nba, ki kpanbal salomonn din jii linba kul ki u baa Dafid din jii ki tul yennu nae, ki kuan bonbibilit diet na ni. li salimpienna nan li salimmɔna nan bona nba kul be.

Chapter 8

¹Ki kpanbal Salomonn te ki Israel buolu sakab nan jei sakab kul tikil u buol, selusalem, a bin jii yennu molol lekil nba be Sion na ki saan kuan yenjiantu nasaakak na ni! ²Ki bil kul tikil, tambaal jaam na yuo ni, nmaali njanloli nba ki bi yi Etanim na ni. ³Tuannndanm na kul nba tikil yuo nba, ki mantieb na wakit molal lakil na. ⁴Ki jii saan nann nasaakak na buol ki Lifai tieb nan mann tieb na bia yennu lambour na nan libona na kul. ⁵Ki Israel sakaab nan kul nan bi kpanbaal Salomonn tikil molol lakil na buol, ki maan malun. bi din kpaii pei nan nei bonciann, ki bi din k mok kann ni. ⁶Li puolpo ki mantieb na jii din jii molol lakil manj ki kuan nasaakak na ni. ki saa bill ntant ya ntant na ni, bona nba mok kpinkpant na loun ni. ⁷Ki kpinkpant na piin lakil na nan daat nba ki bi ponn lakil nba ki jii na. ⁸Wunba kul set ki yekin tammob ki taak ntant ya ntant buol na saa fit la daat na joot po. ntan wunba set gann po ntalin kan fit la .daat manj daa bee lenj nan montana. ⁹Molol lakil na ni sial din ki be pukin, tanpatlaie ntanlee nba ki Mouis din kpeen Sinaii jual buol na siminba ki kagbennu din lol molol nan Israel tieb, yuo nba ki bi din nyii Eyiip na. ¹⁰Mantieb nba din nyii jiantu nasaakak gbe yent diok na, ki nyilii, kimaan yennu baakil be u njaak ni. ¹¹Ki manntieb na ji gbal bin nmat kua ki saa tun bi tuonna. ¹²Ki Salomonn din mial yennu a: yennu, luon wii be bunbonnie! ¹³N maa njaak nba si tie a njaak e, siaminba ki a si be yuokul. ¹⁴Ki Israel niib kul din sie, e kpanbal Solomonn tunn u num Israel niib po k tie pisin bi paak. ¹⁵U din yeta pakin Israel tieb yennu. u dia u mosonn nba ki u din senn ki tul nba Dafid, yuo nba ki u din yet a: ¹⁶Laa nyii yuo nba ki n din nyinn n niib Israel tieb Eyiip tinj na ni ko li tie siaminba ki bi saa maa nasaakak ki jiantil'mi, ntan n ntann fin Dafid e maa fii dia n niib. ¹⁷Ki Salomonn din yet a: nbaa Dafid din mali a wun maa nasaakak e, ki bi jiantil, Israel tieb yennu lenj, ntan ki yennu yet a: ¹⁸yabla nan fa dukin nan fan maa njaak ki bi jiantilenj na. ¹⁹ntan ki yennu yet a, ntan fin ka sa maali, a tiaa bijae tan saa maa njaak ki tulin(ki bi jiantilinlenj). ²⁰Ki mootana, yennu gbie u mosonn manja, mine gaal n baa naan, ki tie Israel kpanbaal, ki bia maa Israel k bia maa Israel tieb, yennu janjiat, buol ki tul. ²¹Yenjianntu nasaakak na ni, n bia ntamm sial buol, ki li tie molo lakil na bin bee buol, molol lakil nba ki tanpatlai ntanlee be lini na. Ki tie linba ki din dian molol nba k yennu lol nan ti yejamm yuo nba ki u din nyinnib Eyiipna. ^{22,23,24}Ki Salomonn saan set binbitil na tuann po niib na numm ni, ki donn nii sanpaapo ki yet a: Israel tieb_yennu, yensau jika sanpaapo, kuo tinj na ni ki tie nan fiin na: a dia a mosonna nan nibatinnu ki jiin a tuontunna na waa nan bi paala kul ki somm a tuann po. Nnaee ki a dia a mosonna nan a tuontunna Dafid nba tie n baa na, faa paak linba kul ²⁵Canbaa Israel yennu, mtana, i dia a mosonn nba k a lol nan Dafid na, ki yeta a yuo kul u yabuonnae si tun tie Israel kpanbaal, li tie ki bi tun saak u mok nan wa din saak bianba na. ²⁶Oo Israel yennu, ntant ki bont kul n tun nan faa senn ki tul n baa Dafid, wunba din tie a tuontunna na. ²⁷ntan be! yennu a set saa fit kii be tingboun na ni wa? sanpaak na kul, ki yalin janj nan fii be lenj i, ki nlee ki nasaakak nba ki n maa na sii yalin ki janjani? ²⁸N tie a tuontun a n yomdaano yennu, gbiintil n mialu, ki tun maa meiai ki luon linba dinna. ²⁹Yennu nan nyik kul, ii guu nasaakak na, lii tie siaminba ki a gann, a bi jiantilae, mii set tol nasaakak na yuo nba ki miala, fan gbiint n mialu. ³⁰Yuo nba ki n set tol nasaakak na po ki miala, a gbat n mialu nan a niib mialu, a gbat ti mialu ki nyik cab ti biit faa bee a binbebuol yendounj ni na. ³¹Li tie ki bi yet a nilo tun ki biil u lua, ki bi bal nana a malunj binbintil buol, nasaakak na ni a wun pol mob nan u ki biil siali, ³²A gbiint ki bu ki tul a daaba, yennu fa be yendounj ni na. a dat wunba mok biit na tubil ki lin janj, ntan nyik wunba mok monii na. ³³Lii tie ki a niib israel tieb datai nyannib, ki maan baa tun ki biila na paak, ki bi jen a buol ki baal nasaakak na ni ki miala nan sikinin monj ki lau nyikicabu. ³⁴Faa bee yendounj ni na, a gbat bi mialu manj. nyinkin cab a niib ki jen namm tinj nba ki a din jii ki tul bi yejamm na ni. ³⁵Li tie ka sol saak ki li tie a niib tun biila paak, ki bi nyik bi tuonbiit, ki set tol nasaakak na ki miata nan sukulu, ³⁶Faa bee yendounj ni na, a gbiint bi mialu ki nyik cab bi kpanbal biit nan ntamm Israel tieb biit, ki waaib ki bii tun linba ntan. li puolpo ki fin yennu n te ki saak n baa a tingboun na paak, tingboun nba ki a tul a niib ki li tun tie bi faal na. ³⁷Lii tie k kon ba tinj na paak, kuo yialbiuk baal, kuo woluu baal ki kool bonbubuti, kuo nasuut baal, kuo ki niib datai pikimm, ³⁸Fan gbiint bi mialu lii tie ki a niib Israel tieb yeno dudukit daamiio, ki u be palbiil ni, ki bi tant b nii jiantu nasaakak na po ki miala. ³⁹Fan gbiint bi mialu manj. faa bee a binbebuol yendounj ni na a gbiint bi mialu, ki nyik cabib ntan sommib. fin kua ee mi nisalik dudukit nan u yan. a tien sua kul linba janjitoe. ⁴⁰Ki li tie a niib saak a mob yuo kul nba ki bi be tinj nba ki a din tul ti yeejamm na ni. ⁴¹Li tie ki samo nyi digbanbanfokit ki bal a buol a sann paak. ⁴²Ki maan u gbat a tuonjaana nan a panj nba yaab na paak ki baal ki miala a njaak na ni. ⁴³Fan gbiint u mialu ki tul wa luon linba kul ki nibuolu kul nba be tingboun na ni saabanna, ki sak a mob, nan a niib Israel tieb nba tuun na ntanne ki bi saa bann nan jiantu nasaakak nba ki n maa nae set tie siaminba ki bi si jiantila. ⁴⁴Lii tie ki a yet a niib a bin saan kon nan bi datai, ki bi miala, baa lek be siaminba kul, ntan set tol digbann nba ki a gann na po, nan jiantu nasaakak nba ki n maa ki tula na, ⁴⁵Fan gbiint b mialu ki tululib nyannu. ⁴⁶Li tie ki a niib tun biit ki jiin na po, sua ponj kaa ki ki tuun biiti, ki a wutool doo ki a to ki bi datai nyannib, ki tiemm daaba, ki saan namm digbangann ni, la tie digban nba fokii, koo lii jiini. ⁴⁷Fan gbiint a niib mialu baa be

tinj na ni. bii nyik bi tuonbiit, ki fiit bi biit, ki miala nan baa tie tondanmnan yembon damm bianjba; yennu, a fan gbat bi mialu.⁴⁸ Li i tie k bi mɔ kuanan bi biit paak nan balmonii, tinj manj ni ki set tokin tinj nba ki a din tul bi yeejamm na, nan digbann nba ki a gann na, nan ɲaak nba ki n maa ki tula na,⁴⁹ Fan gbiint bi mialu faa bee yendonj ni a binbebuol na, a gbat bi mialu ki mɔk ninbatinu nanm.⁵⁰ A nyik cab bi biit nan bi moyetuk, ki ɲaan bi datai-ii be namm binberj ɲanj.⁵¹ Bi tie a tɔnj niibe, niib nba ki a din nyinnib Eyipt, siaminba ki biak bonciann be na.⁵² Yabint yennu a luot a nuni yuo kul a niib Israel tieb nan bi kpanbal paak, kii gbia bi mialu yuo nba kul ki bi yiina ki loon sonmil.⁵³ Buolu kul sisukini fin nee gannib, a bii tie a niib nan faa din pak a tuontunnɔ Mouis ki u pakib, yoo nba ki a din nyinn ti yeejamm Eyipt tinj ni na.⁵⁴ Salomon nba din mial yennu ki gbenn yoo nba, ki u set malunj binbintil na tuonn po, siaminba ki u bo gbaan ɲaan donn nii sanpaapo na,⁵⁵ Ki pak nan kunkɔsaakal, ki tien piisin niib nba kul taa lieb na paak u din yet a:⁵⁶ Pakin yennu nba tul u niib foon nan wa din pak a u sa tun na. u dia u mɔsonɲana nba ki u din tul u tuontunnɔ Mouis na.⁵⁷ Ti yomdaano yennu i be nan timm, nan wa din be nan ti yeejamm bianjba na, u daa mi nyikitit kuo ki tamit ti po.⁵⁸ Wun te ki ti saak u mɔb, ki lin te tii be nan waa luon tii be bianjba na, kii dia u sennii nan u wannu nba ki u din tul ti yeejamm na.⁵⁹ Ti yomdaano yennu tuu ki tian ti mialu nan balunj nba ki nba ki n tula na, ki mɔk ninbatinu na Israel tieb nan a tuontunnɔ yuo kul, nan baa sii luo linba yennu nan nyiaɔk kul.⁶⁰ Ki tingbouj na niib kul bann nan yennu kuae tie yennu, ki sua kaa ki pukin u po.⁶¹ I paala kul i gaa yennu paak, ki tun ki saak u mɔb, ki saak u senni nan u wannu nan yaa tie bianjba mɔtana na.⁶² ɲanne, ki kpanbal nan Israel tieb kul mann malunj ki tul yennu.⁶³ Salomon din kpil nei tuta piinlee nan ɲanlee, nan pei tuta kobik nan piinlee. ki li tie weinantieb yenpiini. nna bannue ki kbanbal na nan niib na kul din jii jiant u ɲasaaka na ki tul yennu.⁶⁴ Li daal manj ki bi bia ɲamm, dindoun jok na sisukini nan jiantu ɲasaakak na tuonn po. lenne ki u mann malunj nba jokit muu munn na nan jiet yenpiini nan bonkobit kpapana, ki li tie weinnanlieb yenpiini ki tul yennu. u din mann malunj na lenne kiman kutmont binbintil nba ki u din maa na din waab nan yenpiini na kul n paana.⁶⁵ Ki kpanbal Solomon nan niib na kul dii lanbont jaamm, jiantu ɲasaakak na buol daa ɲanloli, niibul din lakin lenne bonciann, ki nyi Amap luanu nba be niiganj po na, nan Eyipt kpaal nba be niiditu po na.⁶⁶ Daananniin daal na, ki Solomon cab niib na ki bi kun, ki bi kul dontil yennu ki kun, kiman piisin nba ki yennu tien u tuontunnɔ Dafid nan u niib Israel tib kul paak na.

Chapter 9

Yoo nba k Salmon maa kangbennuuk jaak, nan kpanbal nyaak na k gbenn, nan linba kul luon na k gbenn yoo nba, ²K yennu namm dokit u paak nan wa din tun bianj nba Gabaon na.>>>>>>>

5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD³Ki yeto a: n gbat a mialu nan balunj na waa n namm jiantu nasaakak nba ki a maa na ki li tie siamimba ki bi sii jiantillin yuo kul. n sii goli ki guul yuo kul.=====³K yeto a: N gbat a mialu na wa. N namm jiantu u nsakak nba k amaa ma, k l tie sianninba k b sii jiantilin yookul, mœkmœk nan mœk-mœk n sii golii nyaak manj, k guol yookul.>>>>>>>

5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD⁴Li tie ki saa jiantin nan balmœnii nan yanjannin nan a baa Dafid nba din tie na, ki saa dia n senni ki tun linba kul ki wanna, ⁵N saa dia mœsonn nba ki n din senn ki tul a baa Dafid yuo nba n din yeto ma u yaaboonae sii tun dia Israel tieb na.=====⁴Lii tie k a saa jiantin nan balmœnnii, nan a pal kul nan a baa Dafiit nba din tie na, k sa dia n sennii, kii tuon linba kulo k n wanna; ⁵N sa namm senn Israel naan na, nan ma din senn mosonn nan a baa Dafiit k yeto a: Akan ban kœnjnua a nyaak na ni k u sa di Israel naan na.>>>>>>> 5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD⁶ŋaan liitie fin kua u yaaboonae yet n mœb ki jiante yennbit, kuo ki yet n senni nba ki n tula na, ⁷ŋann ŋalin n saa nyinn n niib Israel tieb tinj nba ki n tienn na nie, ki bia nyik jiantu nasaakak nba ki n nammil ki li tie n jiantu buol na. tingbounj na ni niib kul saa salik Israel tieb , ki diab nan tonnu.=====⁶ŋaan lli tie k fin n neii ka a yaabuanna yet n weiu, n neii ka lli tie k a yet n sennii, nan n mob nba k n tula na, ŋaan jiant yenfau, ⁷N saa nyinn n niib Israel tieb tinj nba k n din tienm na nie, k bia nyik jiantu nasaakak nba k n nammil k l tie sianninba k i jiantlin na. Tingbœnj na niib sa yisin Israel tieb, k bia diab nan motont.>>>>>>> 5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD⁸Jiantu nasaakak na saa kpant langbenn, ki wunba lenj kul li saa yaalito, ki u gbanan saa jek ki wun boi a bee ki yennu tun nna ki tul tinj na nan jiantu nasaakak na? ⁹Ki niib saa jiin a: kiman bi yet bi yamdaano yennu nba din nyinnitb Ejipt ki baal namm nna nae, bi jiantil yenbite ki bakitib. ŋanne tie ki yennu baal nan tont na bi paak.=====⁸I i jiant u nasaakak na saa kpant langbenn, k nuanba kul gal lenj k la, l saa yaalito, ku gbanant n jek, k wun boii a: be e tien k yennu tun nna k tul tinj na, nan jiant u nasaakak na? ⁹K niib saa jien a: k maan b nyik b yemdaano, yennu nba din nyinnitb Ejipt tinj ni, k baal nanm n na nae. B Colin yenbit k gbaant jiantilb ŋanne tien k yennu baal nan falaa na b paak.>>>>>>> 5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD¹⁰Salomonn din jii binna pinlee ki maa li ŋei ŋanlee, yenjiantu nasaakak nan u naan nyaak. ¹¹ŋaan kimann Hilam nba tie til kpanbal na din tul Salomonn kpeki daat, ki bia tulœ kuut nyinyila ki janj na wa luon bianj nba na, ki kpanbal Salomonn din jii digban sakala pinlee nba be Galilee yent ni na ki tul Hilam=====¹⁰Binnaa piinle sinsiik ninje k Saalmon din maa yenjiantuu nasaakak nan u naan nyaak na. ¹¹Nan Tiil kpanbal, Ilaam nba din sonm kpanbal Saalmon, nan k pek, nan naajidaat, nan Salinmaa nba kul k u din jii k fit tun l ŋei tuonnaa na. L paak k kpanbal Saalmon din jii duoii piinle Gaalile yial ni, k tul tiil kpanbal na.>>>>>>>

5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD¹²K Hilam nyii til k lin got digban sakala nba ki Solomon tulœ na ŋan u num din gboo doi na, ¹³Ki yet n ninja digban buolibe na ka tuli mi? ŋaan pul doi na sann k a bal, nan dinna, le sanne ki bi yii doi na. ¹⁴Ki Hilam bia namm tul Salomonn kut nyinyila kobik nan piinlee.=====¹²K Ilaam nyii u duo Tiil a k tan baal a wun got Saalmon yaan tulua duoii nba, ŋaan u nunj din k gboo; ¹³K u ji yet kpanbal Saalmon a: n ninja, duo buolbee k a twin na? k pul duoii manj kaabul, k l saann be nan dinna. ¹⁴Ilaam din tul Saalmon salinkuna k l pelbotu gbilaa kobikaa.>>>>>>>

5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD¹⁵Gotil, kpanbal Salomonn nba din mabin niib nba ki bi maa yenjiantu nasaakak nan u naan nyaak, milo nan selusalem fuonjok, Oitor, Meguido nan Geselna. ¹⁶Ejipt kpanbal Falaon din faa taab ki nyann Gesel ki kpil lenj niib, ki jool muuwa. ki li puolpo ki u jii doo na ki tul u bipuo, ki li tie u ciannu piini yuo nba ki u din kun Solomon na.=====¹⁵Kpanbal Saalmon din jii ninmœnne, k tuontunna na maa jiantu nyaak, nan naan nyaak na yianyian k gbenn k bia maa Miilo, nan Seelusalem guonna, Atsol, nan Mekiido, nan Gesel. ¹⁶Ejipt kpanbal Faalaon ponj dinlek Gesel k nyanno, k kpil lenj niib, k juu duo manj muu. L puol po, k u jii duo manj, k l tie u bipuo, puocianu paatii, yoonba k u bipuo manj din saan kun Saalmon na.>>>>>>> 5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD¹⁷Ki Salomonn tan namm maa doo na, ki bia din maa Bet_Olon nba be tinj po na, ¹⁸Nan Baalat nan Tadmol nba be doo na panpion ni na. ¹⁹Digban sakala na kul dintie yente, ki bi beki bona lenj, nan doi nba ki u taani nan tantolit be lenj na, ki bia maa liba kul ki u lonn jesalulem nan Liban, nan doi nba kul ki u mœk yiiko li paak.=====¹⁷K Saalmon tan namm maa duo manj u bia din jii ninmœnne k maa Betolon nba be tinjpo na, ¹⁸Nan Balaat, nan Taadmol nba be duo nba tie palaan pionj ni na; ¹⁹Nan duoii k u bilin u jiet, nan doii nbak u taannii, nan taonbobt, be na, k bia maalinba kul k u luon, Selusaalem, nan liiban nan sian ninba kul tienu yent.>>>>>>>

5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD²⁰Niib buolu nba kul din tenn ki tie Amolee niib na

din ki pukin Israeġ tieb ni. ²¹Bi yaboona nba din tenn ki be doo na ni ki Israeġ tieb din ki buotib na Solomonn din jii ŋammee, ki bi tun mabit tuonna, nan dina bi tuonne tie ŋanne.===== ²⁰Buolu nba ji olin tenn k tieb, Etiel tieb, Feles tieb, Efiel tieb, nan Jebu tieb, j din k pukin Israeġ buolu ni, ²¹B yaabuonnaa nba din ten k bial be duo manŋ ni, K Israeġ tieb din k fitkpiib na, Saalmon j din jii tieb nan daa baa nae, nan dinna.>>>>>>>
5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD²²ŋaan Salomonn din ki to ki Israeġ buolu tunn mabil tuonna, kiman bi din tie kunkonkone, nan sonmitieb, nan saakab, nan tantolit saakab nan tanjakila.===== ²²Saalmon din k jii Israeġ tieb na, k tien u daaba; b din tie u kunkonkone, nan saakab, nan ŋmakit tieb, nan taantolt saakab nan b jakilaa.>>>>>>> 5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD²³Salomonn din lukit saakaab kobi ŋanŋmu nan piinŋmu k b din dia niib nba tun u mabil tuonna nba tie u tanmaan na ni.===== ²³Saakab kobi ŋanŋmo nan piinŋmoe din dia niib nba tuon Saalmon tuonna na.>>>>>>>
5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD²⁴Eyipt kpanbal Falaon bipuo nba din tie Salomonn ŋaapuo na, nba din nyi Dafid duo ni k bal naan ŋaak nba k Salomonn maa ki tul na puopoe wa k Salomonn din jii tant ki gbien baauk nba be jelusalem yendopo na.===== ²⁴Saalmon ŋaapuo nba tie Eyipt kpanbal bipuo na nba din nyii Daafiit duo ni, k baal naan ŋaak nba k Saalmon maa k tul na ni, l puol poii wa k Saalmon din jii tant k gbien baaak nba be Selusalem yendo po na.>>>>>>> 5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD²⁵Binbiulil nba ki Salomonn din maa ki tul yennu na paak, bin nuakini u din tu mann mujoonu malunŋ nan weinanlieb malunŋ taal muntaae, u bia din jokit bonnunubit k tien yennu. nna bannue ki u din gbenn yenjiantu ŋasaakak na maanu.===== ²⁵Binn nuak ni Saalmon din tu mann mujoonu malunŋ nan baltien malunŋ taalmuntaae, binbintil nba k b maak tul yennu na paak; u bia din juot bonnunubt k tien yennu. N na bannue k u din gbenn yenjiantu ŋasaakak na maanu.>>>>>>> 5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d<<<<<<< HEAD²⁶K Salomonn bia din kpaa ŋalit Esion Gebel doo ni, ki t kpia Elaf, k be mək munŋ gbianu Edom duo ni. ²⁷Ki Hilam tun binba tunn məkgebŋil paak k mək li yan na, a bin saan kii tunn nan Salomonn jab nba tuon məkgebŋil paak tuonna na. ²⁸Ki bi saan nan ŋalunŋ saa baal Ofil duo ni, ki jen na kul nyinyi la bonkuna kobi ŋanna nan piinlee k tul kpanbaal Solomonn.===== ²⁶Kpanbal Saalmon bia din kaa ŋalint, Etson Gebel duo ni, k l kpianan Elot, Edom mək-kpinŋ. ²⁷K kpanbal Ilaam Tun u tuntunna nba ban tun məkil paak tuonna k mək l yan na, a bin saa kii tuon nan Saalmon tuontunna nba tuon məkigbenŋ l paak na. ²⁸K b saan nan ŋatunŋ k tan baal Ofil tinŋni k jii Saalinkunaa, k l kpeiu saa baal kpabita baaje kobik nan piinloob a, k jen nann k tul kpanbal Saalmon.>>>>>>>
5a86e3a7c9cac5312fddcd8474c2cf20d866ee3d

Chapter 10

¹Sebaa kpanbal puok nba gbaat Salomon nba mɔk yanfuon nba, k l tie kaagbennu paanj ni, k u jii baal a wun wann'ɔ u yanfuon. ²K u ji baal Ylusalem nan u wantieb bonciann k b jaak yiyokt k dia bonunubt nan wubt boncian, nan tan nyinyila. k baal Salomon buol k yet'ɔ linba be u pal ni. ³k Salomon jiin u jini kuul, k sial dink bial k kpanbaal din k fit wanɔ. ⁴Sebaa kpanbal puok la Salomon yanfuon kuul, nan ɲaak nba k u maa na. ⁵nan u jiet tiebl, nan u tuotunna, b diok nan b tiat nba k b lia nan malunɲ nba k b maan kaagbennu ɲaak ni. ⁶L paak k u jii yet kpanbal, l set tie moni ma gbaat lemba n duo ni a yanfuon nan a benberɲ ni. ⁷K fiit k baal n daan k tuo , ɲaan n tan baal k laa nan n nibi ne waa k tuo. N daan ponɲ k kpaat boktim ka. A mɔk yanfuon nan nba yaab bonian k jie ba piak linba. ⁸Binba gbaat a yanfuɔ k saa yuo kul a nunɲ po paman tie b yaal. ⁹Yet ɲan tie kaagbennu yaal, a yennu nba tuo k tuula Islael kpanbal kok! kimaan kagbennu luon Islael yaab k dina b bet ka bubuut k tien moni. ¹⁰U b tuul kpanbal likitana kobk nan piinle, nan bonunubt boncian, nan tan nyinyila. b k ban baal nan bonunubt k tuul kpanbal Salomon cie Seba kpanbal puok naa yaal. ¹¹Hilam kpanbal ɲatint din baat nan likitana na k b nyi nan Olif k baal nan kpegi daat boncian nan tan nyinnyila. ¹²Gbanbal jib ji kpegi daat k jaan lint kpaanbal ɲaak nan kagbennu ɲaak, k bia tien yanyina yeli nan b biat. k kpeki daat jik baat ka ka nan dinai. ¹³Kpanbal Salomon ji b tuul Seba kpanbal puok waa luo linba nan waa bual linba, k tulua piini nba janɲ nan kpanbal Salomon. K kpanbal puok na ji ɲmaat kun u duo ni ɲua nan u tuon tuna ¹⁴Likitana kpayunba tu baat Salomon buol bin kuul ni tie kobi ɲanlob nan piinlob nan ɲanlob. ¹⁵I din k pukin linba k b baat k lato nan jiika nba k Alab kpanbal nan duo yudan din tu tien'ɔ na. ¹⁶Kpanbal salomon kuul kut tana kunkon tia gberɲa kobi ɲanle, k kunkon tiok kul kuul nan kut tana kobi ɲanlob. ¹⁷K bia kuul kunkon jatiat kobi ɲanta nba k u jii kut ɲnun ɲanta, k kpanbal jii k biil ɲaak nba be Liban fual ninɲ ¹⁸Kpanbal maa nann binbintl nan lik tana, k tanɔ nan liktana nba ɲan, ¹⁹K l nan binbintl b mɔktaa ɲmata ɲanlob, k l binbintl paao b tie bonkunkun puolpo, nii b be l ɲinbintl ganɲ nan jentu, k yamola banle ninonɲ sie k kpia l muui. ²⁰K yambola piig nan ɲanle sie piitaa ɲmata luob buol. B k mi k la linan binbintl buol kpanbal buolu kpanbal sua duo ni. ²¹kpanbal Salomonn bona kul b tie kuut tana, k ɲaak nba be liban fual ninɲ jeditiat nan nyunyu bona kul b tie kuut tana b din k tie sial nan likili kuuti, likili kuut din k tie sial kpanbal Salomonn yuo, ²²I din mɔk ɲaatint, ku ɲaatint nan kpanbal Himan ɲaatint lakin tuun bina ɲanta kul ninɲ ɲaatint din tu jin k dia likitana nan kuutana, nan muokin ninɲ bonkobit. ²³kpanbal Samonn b tie sakua tinɲ kpanbala kul ni k mɔk yanfoum nan mokin boncian. ²⁴Sua kul b kpaan u la kpanbal Salomonn k gbaat yanfuom nba k yennu tien u paal ni. ²⁵K sua kul ji b baat u buol nan likili nan kuutana, nan tiat nan kunkɔ tiat nan bonunubit nan taani naa taan bobtl din tie nne biin kul. ²⁶Salomonn din taant kuukɔ tiat nan taani, u din mɔk kuukɔ tiat kobi piik nan ɲanna nan tani tusa piik nan ɲanle k bil duo ni sianin nba k kuukɔ tiat be nan jelusalem ni kpanbal buol. ²⁷Kpanbal salomonn naan yuo kuut tana din yaab nan tana ne k kpeki yaab nan sinsabi nba yia nan lieb yelusalem ni. ²⁸Salomonn b nyint nan u tani Ejipt ni, kpanbal b tu tun u niib nba daa bona bin saan k jiib kuon kuon nan daak nba set banu nba. ²⁹Nan kunkontiok nba diu nyi Ejipt k kua na k b din kuat Elf nan silie kpanbala tani nan taantuol, k taantuol daak tie likibina kobi ɲanluob. k taam daak muntie likibina kobik nan piinmu.

Chapter 11

¹kpanbal Salomonn b tu bua puob nba tie saam nan falaɔ bipuo; Muab tieb, Amon tieb, Edom tieb, Sidomit tieb nan Hetian tieb. ²B b tie buolu nba k Kaagbennu b yet Israel waas; I kan saan b buol, b mun kan baal i buol; b saa nmant, i malim k saan nan b yennui po. Salomonn ji sa taan l buoli k kuam buam ni. ³U b mɔk puob kobi njanlɔle k b tie kpanbala waas nan puob kobi nanta k pukin b po k l puob b nmaat u paal. ⁴Salomonn kpetouk yuo, u njaapuob b nmantil u paal yennu faani po, k u paal kuul ji bo k be kaagbennu u yennu po, naan u baa Dafid paal nba bo be yennu po bianjinba na. ⁵Salomonn jii b saaa Astate buol Sedonit tieb yennu l puol po Milkom Amonit tieb biit. ⁶Salomonn ji tie linba k njan kaagbennu ninj ni, u ji k waa kaagbennu l kuul ni, naan u baa Dafid. ⁷Salomonn ji maa njan buol jual nba be yelusalem tuan k l tie Kemok yaal nan moab biit, nan Molok, nan Amo waas biit. ⁸L b tie nne u puob nba tie saam na buol, k b yiit saali nan bonunubt b yennii. ⁹Kaagbennu paal ji bie Salomonn paak k l maa u paal ji bo k be kaagbennu po, Israel yennu nba bo dokt u buo taalmunle. ¹⁰U b bielo k u la puk yennu faani ama Salomonn b k colin kaagbennu senni. ¹¹k kaagbennu ji yet Salomonn, fa k tuo n donnu k bia k gbaat n senni nba k n tuula, n saa bokt duo nba be a paapo ktuul a tuotunua. ¹²a baa Dafid paak n kan tie n nyan ka daa mɔk mial. n tan saa faat a bik nui ni. ¹³n kan duo kul ka, n saa nyiko buol yno k dukin Daid n tuo sun nan yelusalem nba k bo lukto paak. ¹⁴kagbennu ji tuul Salomonn da taak, Hadad Edomit yuo k u bo tie kpanbal Edom njaak ninj yuo. ¹⁵Joab nba b tiee kun konkona sakua yuo nba k Dafid b maa Edom duo, ku saan k pii kuum k kpai jaab kuul nba bo be Edom duo ni. ¹⁶U bo be nan Israel yaab nmali njanluob k kpai jaab kuul, ¹⁷L yuo k Hadad jii cial nan Edom tieb nba baa tie u baa tuontunna k saan Ejipt. Hadad b tie nasin bik. ¹⁸B bo nyia Madia k jii saan palan, b bo jii palan jaab k saan Ejipt duo ni kpanbal falaɔ buol, falaɔ b tul Hadad njaak ku fo l ninj k bia tuulo kpaant. ¹⁹Hadad b la totl falaɔ nunj ni, l yaa paak k b jii u njaapo nipuo k tuul Hadad ku kuan kpanbal puo cacepene nipuo. ²⁰k Cacepene nipuo maalua bonjaak Genubal, cacepene wublo falaɔ njaak ni; k Genubaf jii be falaɔ njaak ni nja nan falaɔ nja waas. ²¹Yuo nba k Hadad gbaat Ejipt nan Dafid kpo k joab nba b tie kunkonkona sakua kpo, ku yeet falaɔ; nyikinkin saan n duo ni. ²²k falaɔ yeet'o; n buol na bia pota ni ka bua a saan a duo ni? ku jiin, sial k potin njan nyikin kin saan. ²³K yennu bia tuul Salomonn dataak; Ledon Eliada bija nba b cial u canba Hadad ese tsoba kpanbal buol. ²⁴u din tikl niib u buol, u din tie u cakl ninj konkunkona baat yuo nba k Dafid mabt u canba tobtieb. B din saa Damas, k Saabe k tun Damas. ²⁵u din tie Islae datak yuo k Hadad din tiɔg tonu, k b maato Israel po. u din tie Sili yudanua. ²⁶Jelusalem nba din tie salomonn tuontouna, don nuu kpanbal paak yuo nba din tie Nebaf bija, nan Eflat tieb nan celeda, ku naa din tie pakuak ku saan tie celua. ²⁷L yaa paag t ku don nuu kpanbal paag. Salomonn din maa milo, k ji luɔ Dafid u baa njaak tamob nan tana. ²⁸Jelusalem din yaab k bia mɔk panj ; k Salomonn yan la bonjabik u tuon ni, k tulo k tie nimɔn tuotuna sakua Yosef njaak ni. ²⁹l yuo ninj, jeloboam din nyii yelusalem k tuok sonu ni silo sogni Asija, ku lia liatfuogpaan. b din tie b banle k be kpaab ni. ³⁰Asija sol liat paan nba ku lia, k pato cagl piig nan njanle. ³¹k ji yet jeloboam, jiin a ual caga piig! k l maa kaagbennu , Israel yennu yet: A lai n saa fat Salomonn nuini u duo k tula buolu piik. ³²Ama u si mɔk buolu yen k dukin n tuotunua Dafid ponan yelusalem paak, duo nba k lukt Israel buoli kul ni. ³³Li paak k dukin b nyolin, k ji gbantina Astalte nunj ni, Sidonian nba yennu, Kemok nunj ni moab nba yendu, nan milcom nunj ni Amo waas yendu, k l ma k tokin n sojok k sitie linba tuok n ninbina ni k bia got n seni nan n pinpak t nan Salomonn baa Dafid b tien bianjinba. ³⁴n kan fat duo kul u nuu ni, kimaan n si diok ku tie bat u manfuol kul ni, k dukin Dafid n tuontnna paak yuo nba kin lukto ku colin n maam nan seni. ³⁵Ama n saa fat duo u bija nuu ni, njan ji tula buolu piik. ³⁶N saa nyik u bija buolu yenn, k fiit Dafid n tuo tuotunna n ki mɔk yinyiem n nunj ni yelusalem, duo nba kin lukt k saa tien n saan. ³⁷N saa jia fi tie nmaktua, lemba kuul ka nalenj si luɔ, a si tie Israel kpanbal. ³⁸Li sua ka jolin linba kul kin yeta, li sua k som n saɔk ni k bia tie linba tuak n nunj ni, k colin n seni nan n maam nan Dafid n tuontun yaan tien bieanu nba, n si be nana, n saa maa njaak yene buo nan ma b maa k tul Dafid, n saa tula Israel. ³⁹n saa sikna nan Dafid buolu yaab, Ama l ki tie yuo kul ka. ⁴⁰Salomonn ji kpan k wun kpi yeloboam, Ama yeloboam ji fiil k jial k saan sisak Ejipt kpanbal buol; u ji be Ejipt kaka yuo nba k Salomonn tan kpo. Salomon tuana nan waa tun lemba nan u yafuom b k dian Salomonn tuona gbon ni? ⁴²Salomonn b tie kpanbal bina piinan yelusalem ni nan Israel kul ni. ⁴³Salomonn ji kpo, k b piuk Dafid u baa duo ni, k bija Lboam ji gaal kpanbal yial.

Chapter 12

¹ħanne k Roboom saan sikem, siaminba k islael tieb nba be ganŋ po na tikl a bin dinnua ħaan. ²Yuo nba k Nebat bija jolobuam, wunba din cial saan Ejibt k saa buol, a kpanba salomon n daa laa tuo na, nba tan gbat nna manŋ, ku nyii Ejibt k jen. ³ħanne k buolu nba be ganŋ po na tun k yiin jelobuam, k b kul tɔk saan Roboom buol k saa yetua a; ⁴A baa Salomon din diat nan tonue, k jintil jik-kpiata. Li tie ka saa sak k jika manŋ, n fukt, k binbenŋ ii ban k tulit, t bo sii tie a jiamme, k baakta. ⁵Ku yetb a ii jen daa ħantaa daal ni, k n saa tuli gatu. K b yaat kun. ⁶K kpanbal Roboan pak nan saakab nba tu k ħmaktl u baa kpanbal salo mon ne a. kpaanlanne k n saa jiin tul niib na? ⁷K b tulua gatu a, lii tie k luon tan dia niib na fannu, yulimm gatjanu, k jii b lonm po, k b sii waa ae yo kul. ⁸ħaan u din yiet saakb kpaani nae, ħaan saan u lieb nba tie u waakil, k bia ji tie u ħmakit tieb na buol, ⁹K b boib a i saa kpaanin ki man tun nlee? N saa pak nlee k tul nii nba yaa man ħaan k b jika-i- fukii na? ¹⁰U lieb nba tie u waakil na, jiina, linba k a saa pakibe na, niib i sii kpatik gbenŋ k gal n baa siak; ¹¹K bia wannib a nbaa din jint: jik-kpiatae. ħaan min ħalin saa jiinii linba kpai k gal nna. u din dia min miinne, k buo i, ħaan min ħalin sii dia gbanne k buoi. ¹²Daa ħantaa daal ni k niib na nan Jelobuam jen kpanbal buol, nan waa daan sennib bianħanba na. ¹³K kpanbal pak nan niib ne kunkociok. nan yiet nikpela na kpaanii ne. ¹⁴U din gaal naasinm na nba wannua bianħinba nae k yet a, N baa din jinti jik-kpaita, min saa ħanm puk ni jika na kpaissue. u din buoi mimmiine, ħaan min sii buoi nagbanne. ¹⁵Li din tie kpangbenuk lomme, nan wun tun linba kudin te ku sɔkini Ahija, wunba nyii silo na pak k tul Nebat bija Jelobuam na Naan din tie k kpanbal na k gbiint niib nba luon linba na. ¹⁶K niib na nba la nan kpanbal na kan sak k tulb na k b gaan jat k yiena, Dafid nan b naatieb n sik tinŋ ninŋ. ¹⁷B ban tun lanne k tulti? Islael tieb ħaant k tin kun man, ħaant k lebuam ii dia u mɔnŋ l yuo na k islael tieb na yiet Rehobuam. K islael waat nba kua Juda ne cial k nyi kua. ¹⁸ħanne k kpanbal lobuam tun Adolam wunba din tien nin mɔnn tuona saakua na islael tieb buol, ħaan b din jaatua tanae k kpaii. Li yuo na k Lehoboam kakt k kua u taantoluk ni. K cial saan Jesusalem. ¹⁹ħanne tien k islael digbana nba be ganŋ pona niib ji tieb mɔyèt k danme k tul Dafid nangbonŋ. ²⁰Isaël tieb na nba gbat nan Jelobuam nyii Ejibt k jen na k b yiino b tintaankaanu ni k dinnua islael naan. Juda buolu ni kuae din bial k waa Dafid yaabuona. ²¹Rohobuam nba din baal jelusalem yuo nba ku yiin jab nba mi kɔnn fanu. tu saa kobk nan oiinniin, k b nyii juda buolun nan benjamin buoluni. U din luon wun faa tɔb, k la nyannu k gaal islael tueb yent nba be ganŋ po na. ²²ħanne k yennu yet u sɔknii sehmaye ²³a wun paak mɔmaan na k tul kpanbal Robuam, nan juda buolu kul, nan Benjamin buolu kul a. ²⁴I daa kɔn nan i tionŋ ninjanm nba tie islael tieb na I kul ii kun man. linba tun na tie n lonme. k b saak yennu mɔb k ji ħmat kun. ²⁵Isaël buolu kpanbal jelobuam din ħamm sekem duo. K l be Eflam yent nba tie kunkona nani. K k kal lenŋ waan. Li puol po ku fiil lenŋ k saan ħamm penuelduo. ²⁶Jelobuam yet u paal ninŋ a, buolu maanŋ ji saa fit k tuun n Dafid naak ninŋ a. ²⁷U din pak k tul u mɔnŋ a, laa tie bianŋ nba mɔtana na li-i tie k n niib saan jelusalem k saa mann malunŋ k tul yennu, jiantu ħassakak ni, b saa jii baakl na k tul juda kpanbal Rehobuame, ħaan kpaii. ²⁸Waa dakin nna k u jii tuu kii saa jelusalaim kii jiantil yennu islael tieb i yennii nba nyinni Ejibt nae na. ²⁹U din senn salima naajabit na yenua Betele, k senn lua na Dann. ³⁰K niib na saa jiantl naajabit manŋ Betel nan Dann duo ni, kl tien biit. ³¹Jelobuam bia din maa jiant bua kunkona paak k gann niib nba ki tie liifai buolu k tiemm manntieb. ³²U bia din nyinn jiantu janm daal, k l baat ħmaalii ħanniin, dapiik nan ħanŋmu daal k l tie nan Juda jaamm na. U din tuu mann malunŋo, binbintil nba be Betet na paak, k tul Salima naajabit nba k u maa na, k jii manntieb k kaamm Betel manŋ k b tuun mannu bua nba k u maa na ni. ³³K ħmaali ħanniin ni dapiik nan ħanŋmu daal; nba ku tionŋ gann na, k u saa n Betel manŋ k saa mann matinŋ binbintil na paak. K l tie jaamm nba ku senn k tuul Isaël tieb na.

Chapter 13

¹Gotl ,k yennu nilo nyii juuda k baal Betel ,wunba soknt kaagbennu maan na, k sua k selobuam sie binbintl na buol a wun mann mujuonu malunɲ. ²Ku yikn binbintl na paak ,k pak kaagbennu maan k yet a:binbintl ! binbintl ! kaagbennu nba pak linba e na.Gotl ,b saa mal bik Dafiit ɲaak ,k u sann sii tie suosiab , u saakpi pokpeli manntieb nba tuun k dontb mɔnɲ na k juab muu a paake ,k juo nifosaalii kpaba muu a paak .³L daal manɲ k u tul nyinn ,k yet a: na buol nae k kaagbennu pak l nyinn po a:Gotl ,binbintl na saa bet k baa ,k tanpent nba be l paak na saa yat.⁴yuo nba k kpanbal gbat maan nba k yennu nilo pak k yikn binbintl na paak Betel na ,k u wannɔ nuu binbintl na buol ,k yet a: suoto man ,k selobuam nuu nba k u wannɔ na kpant nuu kuonn, k ji gbal pɔlu.⁵k binbintl na pat k baa,k tanpent nba be l paak na yat,nan yennu nilo nba bo pak k wann nyinn nba po, k kaagbennu pak na.⁶ɲann e k kpanbal gaal maan ,k yet yennu nilo na a:Miat kaagbennu ,a yennu ,k mialɔk tul'n ,k wun teb n nuu na ,k yennu nilo na mial kaagbennu ,k kpanbal na nuu ji la laafia ,k tie nan laa tu tie bianɲnba na .⁷k kpanbal na yet yennu nilo na a:kuan n ɲaak na ni ,k gaal jietwaan k di ,n saa paa linba k a tun na paaka.⁸k yennu nilo na yet kpanbal a:Lii lekii tie k a yaa fin tul'n a ɲaak bɔktin monɲ ,ɲaan n kanweia k kua ,Nkan di jesiati ,n biakan nyu sial naa ni.⁹k maan u tul'n sennu ,k l tie kaagbennu maan a:Akan di baa jesiati kuo k nyu nyun ,a bia daa tɔkii sɔnu nba k a tɔk'n na k ɲmatii.¹⁰L paak u din tɔk'n sɔnjoganne ,waa din kun u din k tɔkin sɔnu nba k u bo tɔkn k baal Betel na.¹¹ɲaan sua k yennu soknii jakpel sua din kua Betel .ɲanne k u bonjaii baal k tan wannua lnba kul k yennu nilo na tun Betel l daal manɲ ,nan maanm nba k u yet bat .Baa pak b baa k u gbat yuonba .¹²k u yet a:sɔnlanu poe k u tɔkni ? k u bonjai na pakɔ sɔnu nba nae k yennu nilo nba nyii suuda k baal na tɔkn .¹³k u yet u ɲaajab na a:Baant n bonɲ k tul'n man ,k b baan u bonɲk tulɔ ,k u duo jakɔ.¹⁴k wei tɔkn yennu nilo na nba tɔkn sianba po na ,k saa lau k u kal naantiik nyakl .k u yet a: fine tie yennu nilo nbanyii suuda naa ? k u jiin a :L tie mine .¹⁵ɲanne k u yetɔ a : Baat k min nan fin n saan n ɲaak ni , k a gaal jiet waan k di .¹⁶ɲaan k u jiin a :Nkan ɲmat k wei k saani ,n bia kan kua a ɲaak ni,n kan dibaa jesiati ,n bia kan nyu siala nyun naa ni.¹⁷k maan u bo yet'n ,k l nyi kaagbennu maan ni a :Akan di baa jiesiat a bia kan nyu baa nyun ,k a bia daa tɔkii sɔnu nba k a bo tɔkn k baal nak ɲmati .¹⁸k u yetɔ a:N mɔnɲ mun ,tie soknie nan fin na , k kaagbennu e te k u malaka pak nanin,k yet'n a:jiimua k saan nancɔ a ɲaak ni ,k wun di jiet k bia nyu nyun .Udin faale k pak nna .¹⁹k yennu nilo na ɲmat weio k b saan ,k u saa dii jiet k bia nyu nyun u ɲaak ni .²⁰Baa kal jiet paak yuo nba na,k kaagbennu mɔmaan dɔkt sokni nba bo wei k saa jiu jen nancɔ na .²¹k u yikn k yet yennu nilo nba nyii suuda na a :Nae k kaagbennu pak :kl maan a yet kaagbennu mɔbaa,k bia k tun lnba k kaagbennu a yennu bo senna na.²²k l maan a ɲmat ,k dii jiet k bia nyuu nyun sianba k n bo yet a ;Akan di baa jiet a bia kan nyu baa nyun ,a kuun kan pii a baa nba kaat ni.²³k soknii nba k u bo baal nancɔ nk b tan dii jiet k bia nyuu nyun k fiil yuonba ,k u baan bonɲ k tulɔ .²⁴k yennu nilo na ji suol sɔnu k saa :k yanbɔl cetɔ sɔnu ni k kpii u ,ku kuun dua sɔnu ni,k bonɲ na mun sie kpia kuun na.²⁵k gotl i, k nisiab gaal k la k u kuun dua sɔnu ni k yanbɔl na sie k kpia kuun na, k b saan duo nba k sokni jakpel na kua na k saa pak baa la lnba .²⁶ɲaan sokni nba bo jii yennu nilo sɔnu ni na nba gbat yuo nba k u yet a:L tie yennu nilo nba yet kaagbennu mɔb nae na.k kaagbennu tun yanbɔl,k u suolɔk pat patɔ k kpii u,nan ɲua kaagbennu nba bo pak a saa tun bianɲnba na.²⁷ɲanne,k u wann u bonjaii , k yet a; Baant bonɲ man k tuln ,k b baancɔ .
²⁸k sokni na jii yennu nilo na kuun ,k paancɔ bonɲ paak ,k baal nancɔ ,k sokni jakpel kua nancɔ duo ni a bn mɔ kumɔnii u paak ɲaanpii u .²⁹Udinpii u u ɲaakaɔk nie ,ɲaan k b mɔ u po ,k yiena :Aau n ninja !³¹Baa piiu k gbenn yuo nba ,k u yet u bonjaii na a:mii kpo yuo nba ,yin piin kaɔk nba k t pii yennu nilo na ni,ii biln kpaba k kpian u kpaba .³²k maan ,lnba k u pak na saa tunma ,maan nba k u yikn ,k l nyii kaagbennu buol na,k pak biil binbintl nba be Betel k bia pak biil tingbandiet nba be samaali .³³Lnba tun na puolpo,ɲaan selobuam lek din k nyik u biit tumu ,u bia din ɲanm k gann mantesaanm nba sii tuun tingbandiet ni k b nyii buolu kul ni ,wunba kul mɔk lonm ,u din tu gannua k u tuun tingbandiet ni.³⁴Jeloboam tiaunɲ tuun biite din te k u naan yiiko biil b tinn ni.

Chapter 14

¹L yupo na k bat Jelobuam bija k yialu suolo.²k Jelobuam yet u njaapuo a :Nbalmae fiit yian k lia tayana k sua daa banta k fan saan siilo simnba k yennu sokni Ahija be na.njae din yetnan n tan sii tie u niib bat.³Jiin paanu kuna piik nan cicaa waan ,nansiat bobl k sa tulo ,u saa wanna lnba sa baal bkna .⁴k Jelobuam njaapuo tien nna;k fiil ,k saan siilo duo ni ,k kua Ahija njaak .Ahija ji din k nyuan ,k maan u din kpet k ninjiinii banja .⁵kaagbennu din donj yet Ahija a : jelobuam njaapuo saa baal k tan boia k jiin b bija nba yial na po.Apako nan maa wanna bianjba na .puo na nba saa baal yuonba ,u saa tien u monj ninjae .⁶naan Ahija nba gbat u soml tanmab ni k l danm njaapuob ,bie k a luon fin kpant a monj niganca ?N mok lababiuko, labaal nba paale k yaan wanna .⁷Ikun ,k yet Jelobuam a :Lnba nae k kaagbennu pak,mine gannu n niib sunsuuk ni k tiena Israel tieb bat.⁸Nfat naan na Dafit yaabuona buole k tula .naan a k tie nan n tuontunɔ Dafit na, wunba din waan fanu ,k saak n sennu k bia tuun lnba k n luon.⁹A tun biit k gal bnba din dia naan na k a tan gaal na waa.A yetme k donn n wutuol ,k nan yenbit k jiantlb.¹⁰Lnba na paa ke k n saa baal nan yubonn Jelobuam njaak paak .N saa kpi a yaabuona nba tie bonjaii na,l waat nan nikpela na kul .Nsaa buont jelobuam njaak .k wunn n pialb nan muat na k buonm .¹¹Jelobuam njaak nilo nba kpo¹² duo ni boie saa nmatmua,k wunba kpo muuk ni nuanii n nba yuuk sanpaapoe saa diu ,k maan kaagbennu pak.k fiitkii kun a njaak ni k fii baal duo yuonba ,a bija manj saa kpo l yuoe.¹³KIsrael tieb kul saa mo u kumonii ,k tan piiu ,k maan nja kuae sii tie jelobuam njaak ni nilo nba k b saa piiu fanu, k maan jelobuam njaak ni u kuae k kaagbennu Israel tieb yennu pal mei u paak.¹⁴kaagbennu yaa wun dinn bat Israel tinj ni k wun biil Jelobuam naan na.nann ka k lnba baat naa ?¹⁵kaagbennu saa dat Israel tieb tub b aa,k b saa ninj nan kaal nba tu ninj kpenu ni na, u saa nablIsrael tieb tinjanjnba k u din jii tul b yaajam na ni ,ksaa yat'b k puonib mokpuotl,k maan b nan bonninant k jiantl k dont kaagbennu wutuol .¹⁶Usaa yet Israel tieb k maan jelobuam tun biit k kuan Israel tieb l ni wa.¹⁷k jelobuam njaapuo fiil ,k kun ,waa baal tilsa duo ,k kua u njaak ni yuo nba k u bik na kpo.¹⁸k Israel tieb kul mo u kumonii naan piiu nan kaagbennu nba pak bianjnba k l nyii u tuontunɔ nba tie sokni Ahija na mab ni na .¹⁹Lnba pukn k jelobuam din tun tobii nba k u faa nan waa dia duo bianjnba ,l kul na dian k be Israel batnba balkpelii kadauk ni.²⁰Jelobuam din dii naan k kal naan kok paak bina piinlie nan njanlie-e,k din kpo k b piiu .k u bija Nadab dii naan manj.²¹solomon bija Labaam din mok bina piinna nan yenne ,k dii suda naan ,k be jelusalem k dia suda naan yent bina piik nan njanlolo,jelusaleme tie siamnba k kaagbennu gann Israel tinjngbounj ni a bii jiantlo .Unaa sanne tie Naama ,k u nyii Amon.²²juda tieb na din tun bonbilankant k tul kaagbennu k u donn wutuol b paak k l gal yaajamm nba din tuma.²³Bdin maa jiant buak tul pata k bia nan bonninant k caan donn paapo ,k jiantl kunkona nba duakii paak nan tiinii nyaka.²⁴Bdin tun joknt tuona nan fei malma nan niib nba din be duo manj ni k tuun nna k kaagbennu belb naan kaan namm Israel tieb na.²⁵Bat loboam naan bina nanjmu ni k Ejipt Bat sisak wol jelusalem nan konn .²⁶Udin jii bonjana nba be kaagbennu njaak ni kul k bia jii bonjana nba be Bat njaak na ,k kpab k solomon din kul na kul.²⁷Bat Loboam din kul kutmont naagbankonjae ksenn l yial ni k l be saakab nba guu kpanbal njaak, guul tieb na din tuu jii naagbankonja nae k ciano njaak na ni, naan tan nmat jiin njaak nba k b guu na ni.²⁹Lnba pukn k Loboam din tun ,nan waa tien lnba ,l kul k dian k be suda bat balkpelii gbounj nii ?³⁰Loboam nan jeloboam din tun faa tabiie nan lieb yuo kul .³¹Loboam din tan kpo ,k b piiu kpanbala kaat ni,Dafit duo ni .u naa sann din tie Naama ,k u tie Amonn buolu ninilo .k u bija Abijam dii u naan na.

Chapter 15

¹solobuam nba di naan l bina piik nan nanniin ninne ,k Nebat bija , Abijam dii juuda naan .²U din ka jelusalem bina ntanta.Unaa sann din tie Maaka k u tie Abisalom bipuo.³Umun din tun biit nan u baa nae ,u din k jiiu mɔnn pal kul k tul kaagbennu ,u yennu fanu nan u yeaja Dafit nba din tun na.⁴naa Dafit paak , k kaagbennu ,u yennu saa tul jelusalem yentu,k kaan bonjak nba saa dia jelusalem fanu u kiuun puolpo .⁵k maan Dafit din tuun linba tuok kaagbennu nunm po, u din kn yien u sennu u manfuol kul ninne ,sie Hef nilo Ulia maan na kuukua .⁶Tɔb nba din piin Roboam nan jeloboam sunsuuk ni na din tukin nnae.⁷Linba kl Abijam tun k pukn ,nan linba k u tien ,l k dian k be juuda kpanbala balkpeli gbounn nii ? Abijam nan jelobuam din faa tɔbe nan lieb .⁸Abiijamdin kpo ,k b piiu Dafit duo ni,k u bija Asa dii u naan .⁹Isael kpanbal jelobuanm nba dii naan l bina piinlie nie ,k Asa dii juuda naan .¹⁰Udin dia jelusalem bina piinna nan yenn .U yaae din tie Maaka, Abisalom bipuo .¹¹Asa din tuun linba tuok kaagbennu nunm ni ,nan u yeaja Dafit nba din tuun na.¹²U din bel duo manne ninne boncuncona kule (jab nan l puob kul),k bia biil b patjiant bua,nan pata nba k u baa din maa na .¹³Udin liat u yaa Maaka ,u baa naa na saakatuko,k maan nuae din kpiel cicelpuok Astalte ,Asa din pot pot cicelk manne ,k juo muu sedlon baauk ni.¹⁴naa u lek din k biil tingbanjiatboa na kul tinne na ni,nan l kul na ,Asa lek din waa kaagbennu fanu u man fuol ni kul .¹⁵U din jii bona nba kul k u baa din jii tul kaagbennu nae k kuan yenjiantu naak ni, k kpal nan bona nba tie salinmɔna nan salinpiena k umɔnn jii k tul yennu na.¹⁶Asa nan Isael kpanbal Baasa ,din yua kɔne ,b manfuol ni kul .¹⁷Isael bat Baasa ,din saan lek suuda tiebe ,k piin k nanmt maa Roma duo,a wun gual juda bat Asa ,nan bnba kua l yent ni nan bnba nyi/.¹⁸k Asa jii liklii nan salma nba kul be kaagbennu naak ni nan bat naak ni na k tun u saakab Damas duo ni ,siili bat be Hadad nba tie tablimonn bija na buol ,k u yeaja tie Hesjon na ,k bat Asa yet a:¹⁹naant k tin taan lieb nan biannnba k t baa nba din be na.Gotl salinpiena nan salinmɔna nba na tie piinie k n tiena ,Mɔtana ,potl fin nan Isael bat Baasa mɔtauuk na k ln te k wun tin fokt nan'n.²⁰k Ben Hadad sak bat Asa maan manne ,k tun u kunkɔnkɔnna saakab nan b kunkɔnkɔnna k b saan wol Isael digbana ,b din nyann Ijon ,nan Dan ,nan Abel Bef maaka ,nan yial nba kpia kinnelot nan Naftali duo yent kul .²¹Baasa nba gbat lnba tun na,k un nyik Lama nanmu ,naa saan be Tlsa duo ni .²³Lnba kul k Asa din tun ,nan u pal tuona nan doi nba k u din nanm k l wakii ,l kul k dian k be juuda batnba balkpeli kadauk ni.naa u kpetuk ni yialun din suol u taa ,k u wab .²⁴naa Asa din kpo k b piiu batnba kaat nie ,Dafit duo ni ,k u bija josafat gaal u naan .²⁵Bat Asa nba din dii naan l bina nanlie ni, k bat jelobuam bija Nadab mun dii ,Isael naan ,k kal Naan kok paak bina nanlie .²⁶Udin tun k biil kaagbennu ,k kuan Isael tieb biit ni,nan u baanba dintun biannnba na.²⁷Ahija bija Baasa nba tie Isakal buolu ni nilo dinlol k kɔn nan Nadab ,k kpii u yuo nba k Nadab manne nan u jab din kɔn nan, Gibeton duo nnba be filistin yent ni na .²⁸Juuda bat Asa nba kal naan kok paak l bina ntanta ni na.KBaasa din dii Nadab naan k tien Isael bat .²⁹Waa tien bat yuonba , k u piin k kpi jelobuam naatieb ,nan kaagbennu nba din te k u sɔkni Ahija wunba nyii siilo,paak na.B di kpii u naatieb kule nan yeno kuawa din k tenn .³⁰o Lnba din tun k maan jelobuam din tun biit k kuan Isael tieb biitni, k l donn kaagbennu Isael tieb yennu wutuol .³¹Lnba kul k Nadab din tun k pukn, l k dian k be Isael batnba balkpeli kadauk nii ?³²Juuda bat Asa ,nan Isael bat Baasa ,din tun faa lieb tɔbe b manfuol ni kul .³³Juuda bat Asa naan bina ntanta ninne k Ahija bija Baasa dii Isael kul naan k kal Tlsa .Bina piinlie nan nanna .³⁴Umun bia din tie nan jelobuam nae ,k tun biil kaagbennu k kuan Isael tieb b iit ni.

Chapter 16

¹Kaagbennu din paak nan Yehu, Hanani bija a wun yet Baeca a: ²n nyinna tangbuluŋ ninŋe, kin tiena Israel tieb yudano; ŋan a somm Yelouam nnae ka biil nan n buolu nba be Israel, k b biil donn n wuutuol. ³Gotl, n saa kpil Baesa nan wun ŋaak kul, kin saa tien a ŋaak nan Yelouam, Nebath bija ŋaak na. ⁴Baesa ŋaak wunba kpo duo ninŋe bɔie saa ŋmanɔ, ki wunba kpo kpaab ninŋe paapo nuani n diu. ⁵Linba kul Baesa tun k pukiŋ, nan u tuona kul dian kibe Israel kpanbala balkpelii kaadɔk ninŋe ŋii? ⁶Baesa din kpo ki bi piiu Tinsa. Ela u bija dii u naan. ⁷K Kaagbennu maat nan u sɔkinii yehu Hanani bija k jiin Baesa nan u ŋaak tieb po, k tɔk biit nba b tien kaagbennu nunŋe ninŋe. K donn u wutuol k tɔkin u nii tuona paak k jii tan tie nan Yelobuam ŋaak na, ŋaan waa din kpil Yelobuam ŋaak tieb nan paak. ⁸Yuda kpanbal Asa bina piile nan banluob ninŋe Baesa bija Ela din dii Israel naan k kaal Tinsa, bina ŋanle. ⁹U tuon tunŋe Zimli u maa Goli taantonit bɔktu munle ninŋe na din luo bonbil u paak. Ela din be TNsa, k nyuu yib Alsaa ŋaak, k goli kpanbal Tinsa ŋaak paak. ¹⁰Zimli kua Fau k kpil Yuda k[anbal Asa bija piile nan ŋanluob ninŋe, kuu gaal u naan. ¹¹Yonba kuu dii naan k kaal u naan paak, kuu kpil Baes ŋaak kul, k ki tenn nan suawaa, u ŋaak nan u nassiyuak sua. ¹²Zimli bit Baesa ŋaak kul, k tɔkin kaagbennu nba dan paak'ɔ bianjinba Baes Sɔkini Yehu buol na. ¹³K tɔkin biit maan Baesaa nan u bija Ela din tien Israel, k donn u wutuol pataa ninŋe kaagbennu, Israel yennu. ¹⁴Ela bontitiet nan waa tunŋe linba k puki l k dian Israel kpanbala balkpelii kadak ninŋe? v 15 Yuda kpanba Asa piile nan banlole ninŋe, Zimli tunŋe daa ŋanlole Tinsa. Niiɔ kɔnna Giibbethon, Filistin tinŋe ninŋe. ¹⁶Yonba l niib gbat l momaan nae: K Zimli kɔn k tan kpi kpanbal ! L ya daale k Israel tieb kul gann Omli k tienɔ b kunkonkonna saa kua. ¹⁷K Omli nan Israel kul nyii Giibbethon k saan bɔl Tinsa. ¹⁸Yonba k Zimli la nan b kɔn k paak duo na, k u cial kpanbal naan diukun ŋaak juo kpanbal ŋaak muu. ¹⁹Nnae ku daan kpo k tɔkin u biit nba ku tien l k ŋaan kaagbennu nunŋe ninŋe. K somm nan Yelouam k caab u mɔŋ biit nba Yelobuam daan tien k kuan Israel tieb biit na. ²⁰L maan kul Zimli tun k pukiŋ, nan lom biukna kul dian k be Israel tieb balkpelii kadak ni? ²¹K Israel nii bɔkt taa munle, siab din luo b din Ginath bija Tibni naan k lieb luo Omli. ²²Binba din luon Omli din dii naan Ginath bija Tibni yaab baa. k Tibni din kpo k Omli dii naan. ²³Yuda kpanbal Asa bina piitaa nan yenn ninŋe k Omli gaal Israel naan k tunŋe bina piik nan ŋanle. K sua u tien bina ŋanlob Tinsa tinŋe ninŋe. ²⁴K u din daa Semel Samali juol nan Lkbina tuua ŋanle; kuu maa duo l juol paak, k yin l duo Samali, k b jiik yii Semel, k l waant nan yemdaano jua. ²⁵Omli tien l maan k manŋe kaagbennu, k tien biit nba cie lieb nba din dii u liik na. ²⁶Kuu somm nan Yelobuam, Nebath bija na, kuu jii u mɔŋ k cab nan biit nba Yelobuam din tien k kua Israel lej na, k maan pataa k donn kaagbennu Israel yennu wutuol na. ²⁷Linba k Omli tun k pukiŋ nan tuojaana na l kul dian k be Israel tieb balkpelii kadak ninŋe? ²⁸Omli kpo k b pui Samali Asaab u bija dii u naan. ²⁹Yuda kpanbal Asa nan bina piitaa nan ŋanniin ninŋe, k Omli bija Asaab dii Israel tieb naan k din kal Samalii bina piinle nan ŋanle. ³⁰Omli bija Asaab tien linba manŋe kaagbennu k cie binba din gaal u liik na. ³¹Waa din tun biit nba nan yelobuam ebata bija na, ku din kuan Etbaal sidoni tieb kpanbal bipuo Yezabel, k saa dot tigbann nba k b yiu Baal na k gbaant u nunŋe ninŋe. ³²K u din maa Baal malun diuk k tuul Baal Samali yent ninŋe. ³³K u bia din kpiel cicelk. Asaab ŋamm donn kaagbennu Israel yennu wutuol k cie binba din dii u liik na. ³⁴Waa din tien kpanbal yonba nae k Hiel u maa nyii Bethal din ŋamm k maa Yeliko; nan kaagbennu nba din yet Num bija Yosue na. Hiel bija kpel Abilam din kpoe yunba k u din fɔkin Yeliko fiakl na, k u Sanbian Segub mun tan kpo yonba k u maa Yeliko tammoii k gbenn yonba.

Chapter 17

¹Eli wunba nyii Tisbit, Galaad tinj nin na maat Asaab a: u tuon tunna! saak ko manlin kan baa, nan man tan saa yet.²K Kaagbennu yet Eli a: ³Sietl na buol, ksaa yendo po, k saa bɔl Kelith bunik nba be yuldann kpinn na. ⁴A si nyuu bunbik manj nyume, k saa paak kinkaat bi baat nan jiet k tien naa lej. ⁵K u sa tie nan kaagbenu nba pako biannjinba na, kuu saa be Kelith bunbik nba kpia nan Yuldann na. ⁶K kinkaat baat nan jiet nan nant sanniyuk ni nan daajuok ni kul, ku nyu bunbik na nyu. ⁷L puolpo k nyu na fual kimaan saak din k baa l duo nin. ⁸k kaagbennu bia namm pako a: ⁹Fit k saan sanpta, sidon duo nin, k b lej k saa te pakuak sua i dintaa. ¹⁰K u Fil k saan salepta yuonba ku kua l duo nin ku la pakuak ku tɔki daat. k u yin k matɔ a: n balmaa saant k kpaan nyuu waan nan nmanj k min nyin nyu. ¹¹K u saan kpaan. K u namm k yet'ɔ a: n balmaa baat nan jiet waan a nu nin k terj. ¹²K u jiin a: kaagbenu, a yennu na fuo! n k mɔk sial, n mɔk yonkpek bobli nan kpan waan kaasilk. L paake k tɔki daat na a min tien min nan n waas li gbenn kume tennite, ¹³Eli mat'ɔ a: daa jie kuan tien nan famat na. a daa jii yonn na k tien cical k tulin k fit tien fin nan a bik yaal. ¹⁴Kimaan kaagbennu, Israhel yennu mat: yonn nba be bobli na kan ban gbeenn k kpan nba be kpaasilk na kan ban wat, nan daalinba kaagbennu saa te saak kin baa tinj nin. ¹⁵K u saa tien nan Eli nba mat na. nua nan u njaak nan Eli be k laat jiet k dii yuo kul. ¹⁶Yomm nba bo be bobli ni na bo k gbent k kpan nba bo be kpansilk ni na bo k waabit nan kaagbennu nba bo mat Eli na. ¹⁷L polpoe k pakkuak nan bija tan yial k yialu na pukii nan waa tan kpo. ¹⁸K puo na mat Eli a: bee be min nan fin sinsuk nin yennu nua? a baal n buol a fin tiat n biit poe, k kpen n bikii? ¹⁹K u jiin a: tulm a biik na. k u gaal'ɔ u naa buol, k duo naano diituatuk paak sianinba k u daan be na k duano u duanu paak. ²⁰njaan yiin kaagbennu, njaan mat a: kaagbennu, n yennu be kaa saa gbiin u biik na, pakuak nba daan gaali naan kpiebik na? ²¹nanne k u tant u mɔɔ talmutaa biik na paak njaan yiin kaagbennu k mat a; kaagbennu, n yennu, n balima te k biik na nalin n tun jen u nin! ²²K kaagbennu gbaat Eli maan, k biik na nalin tun jen u nin k u fiil. ²³K Eli jii biik na k siik k tuul'ɔ u naa. njaan mat a: gotl a biik na fuo. ²⁴K puo na mat Eli a: n bann muataana nan a tie yennu niil'ɔe, k Kaagbennu maan tie baalmɔnie k b a mob nin.

Chapter 18

¹nan daa maa gaal na, k kaagbennu paak nan Eli bina ntantaa: nan u saan mat Asaab nan n saa te saak n baa tinŋ na paak. ²K Eli saan mat Asaab . K kon bo be paan samali yenten. ³K Asaab yiin Abdias wunba tie u ŋaak yudaano. ŋaan Abdias bo ŋmaan bociann kaagbennu; ⁴Yunba yezabel din kp̄ii yennu s̄okiiinba k gbenn, Abdias jiin s̄okininba kobik k b̄okitib piimuumuu k b̄olib tanfiat niŋ. k tiem jiet nan nyuu. ⁵Asaab mat Abdias a: saant duo nba maa m̄ok nyutona nan bunbiit na k laan a saa laa muat k tin tuul taami nan bonkobit na, k tin bo kan kp̄ii bonkokuku. ⁶K b kul b̄okiti duo na k jii lin, Asaab bo gaal sanjok yenne k abdias muu gaal lilpo. ⁷Yunba Abdias bo be sanjok niŋi, k Eli cet'ɔ . K Abdias banno, k baa k fabin, ŋaan yeet'ɔ a: Fine tie n yommdaano Eli? ⁸ŋanne k u jiino a: a mine; saant k mat a canbaa na: Eli e na! ⁹K Abdias mat a: n biil be , kaa saa jii a tuontunn k tuul Asaab nuni k wun kp̄imi? ¹⁰Kaagbennu fuo! l duo nan li yent k ten kin canbaa k tun a bin kpana; yunba b mat nan b k laa ni, n canbaa tuu ten l duo ko li yent yudano n puol nan u k mi laa. ¹¹M̄otana kaa mat a: saa mat a canbaa a: Eli e na! ¹²Yunba kin saa siet k nyikaa yennu siek saa jia e k saan nana sianinba kin k ban; kin saa mat mat Asaab wun ki laa wun daa kp̄ii. Kimaan a tuontunn ŋmaan kaagbennu wu bitniŋeya. ¹³A k mat a canbaa kimaan l tien yunba Yezabel kp̄ii yennu s̄okini nba na? n bo b̄ol kaagbennu s̄okini nba kobik k tiemm piijmuu ŋmuu tanfiat niŋ, kin bo dintib jiet nan nyuu. ¹⁴Muatana k a yaa a: saant k mat a canba: nan Eli na! wu saa kp̄ii me. ¹⁵ŋaan Eli mat a: kaagbennu kunk̄ok̄na saakua wunba kin tie wun tuontunn na, fuo! dinna n saa saan Asaab buol. ¹⁶K Abdias saan k cet Asaab k mat'ɔ maan. K Asaab saan Eli buol. ¹⁷Yunba Asaab la Eli ku mat'ɔ a: Fine baat nan ŋmatl Israel? ¹⁸K Eli jiin a: n k ŋmat Israel ; ŋaan fine nan a ŋaak niŋ yaab kimaan ii yet kaagbennu seni nae ŋaan saan Baal buol. ¹⁹Taant Israel tieb kul n buol calmel juol paak, nan Baal S̄okini nba kobi ŋanna nan piijmuu nan Atant s̄okini nba kobi ŋanna binba dii nan yezabel. ²⁰K Asaab tunn tontii Israel waas kul buol, k bia taan s̄okini nba na kul calmel juol paak. ²¹K Eli naakin niib na, ŋaan mat a: I saa jii yuo muŋaa k gann niib buolu munle na yenn ni? li sua kaagbennu e tie yennu, yii saan u buol; li tie baal munie, yii saan u buol! k bi k jii siali. ²²K Eli mat niib na a: n kun kua i tenn k tie kaagbennu s̄okini k Baal m̄ok kobi ŋanna nan piijmuu. ²³Bin tuult naajai banle; ŋaan baal s̄okini nba lukt naajak yenn k kpi k pot pot'ɔ k paan daat paak ŋaan daa tie muu; kin mun kpi lua na k muu paan'ɔ daat paak ŋaan daa tie muu. ²⁴K jii yiin i yennu saann ; k n mun yii kaagbennu sann. k yennu nba gbat k tun muu ŋɔe tie yennu, k niib na kul jiin, a l ŋan! ²⁵K Eli mat baal s̄okini nba na a b lukt naajak yenn k kpi k yin i yennu na ŋaan daa tie muu kimaan yimme yaab. ²⁶K b jii naajak nba b tulb na k kpi k jii baal saann laanyi sannnyuiok k tan tuu yennsukin k yaa baal n jiim! ŋan siala kunk̄ol nan siala jiinu k jiin . k bin jii boyuuk binbitl nba paak bin bo maa na. ²⁷K yensuk niŋ, Eli jii laab, k yaa a: a bin iikin sanpaapowa kimaan u tie yennue; u sii maali sialpaake; ko u sii tun siale;ko u yaate ko u guante u saa filo. ²⁸K b yiikin sanpapowa nan pann, k tan cuan bileb jukii nan nyankpana k s̄on tan nyii b paak, nan b malunŋ nba tuu waatib bianjinba na. ²⁹Yunba k yensuk gaali, k b piak kaka piinii yuo.ŋaan siala jiinu kaa ko sialakunk̄ol k paak siala ninɔŋ k tien. ³⁰K Eli mat niib na kul a: bin naakin u buol! k b naakin u buol. K Eli maa kaagbennu malunŋ binbintl nba daan baa na. ³¹K u jii taana piik nan ŋanle k t̄ok Yakob yaabona bolu nba jan bianjinba k kaagbennu bo yet : Israel tan sii tie a sann; ³²K u jii maa binbintl na tana marŋ kaagbennu saani, k tien buotuk k lint binbintl kk l simiu saa kua nan nyuu galunŋ ŋanle na waa. ³³K u ŋamm daat k ŋmaal naajak na k panɔ daat na paak. ³⁴ŋaan maat a: i gbien nyuu ank̄ola ŋanna k muan daat nan bonkobuk na paak. K u maat a: i bia ŋamm k pukin. K u bia maat a: bib bia pukin talmuntaa paak. k b bia pukintaalmuntaa. ³⁵K nyuu tan puuk binbintl na paak, k b gbien nyuu buotuk na. ³⁶Piini tuntul yuo, Eli s̄okini k u naak k maat a: kaagbennu Ablaham,Isaak nan Israel yennu! n te niib n bann din na nan fine tie Israel yennu, k tie a tuonn sunn kin tien bonna na kuul k t̄ok a maan niŋe! ³⁷Jinten kaagbennu jinten, k fit niib na n bann nan fin kaagbennu fine tie yennu k fine jent nan bipaala! ³⁸K kaagbennu muu baa k dii bonkobuk nan daat nan taana na kuul, k b jin laat nyuu nba bo be buotuk niŋ na. ³⁹Yunba niib na laa l bonn k b baa baa k faabin ŋaan yien a: Kaagbennu e tie yennu! Kaagbennu e tie yennu! ⁴⁰K Eli matib a: bin suol baal s̄okini nba k sua daa pakit! k b suolib. K Eli sik namm kison bunbik niŋ k k̄otib. ⁴¹K Eli mat Asaab a: donn k din k nyuu; kimaan fuut nba want saak na be. ⁴²K Asaab duo k dii k bia nyuu. k Eli duo camel juol paak k gbaan k jii u nuŋ k tien duna niŋ. ⁴³K maat u tuontun'ɔ a: wun do k got m̄okl po. k tuontun duo k got k mat a; baa sial kaa. k Eli mat'ɔ a wun ŋmaat talmunle. ⁴⁴Tal fuunu ŋanle paak, kuu mat a: gotl n laa saapagbouŋ biik nnae nyii m̄okl po ki do k tie nuupann. K Eli yet do k maat Asaab: kaktl k sik k saak tan daa sua ni. ⁴⁵Yuo wan k saapank jiin bonn nan sanpagbent k wonŋ fukt k saaciŋ baa k Asaab duo u tantolk paak k saan Yizlel. ⁴⁶K kaagbennu nuu jii b Eli paak k lol u siak ni k cia k liit Asaab k saan Yizlel tammob buol.

Chapter 19

¹Asaab wan Sesaabel, Elii nba tun lin nba kul, nan bianj nba k u kpil Baal sokniinba nan jukbanjiak. ²K Esaabel tun tonti Elii buol, a wun yet'o: Yyenbit na tien'n yann, l i tie wonn nna yuo, k n k tien'a manfuol nan faa tien niib bianj nba na! ³K Elii nba la nna na, k u fiil saa a wun bol u monj. U din baal Belseba, Suuda yent ni, k naa u tuontunn lenj. ⁴naa nanin u din saan paanpieonj ninj e, k sua k u sonm damuna , k u ji kal tiik nyakl. naan boi kuun po, k yien a: L janj a! Motaana, Kaagbennu, ji jii n nalinj, k maan n k cie n baanba kaa. ⁵k u ji dual tiik na nyakl k guan. ⁶K u got k la cincaal k l biel a k paa tantonn nan nyun k l be linlenn ni, k sie u yul po. K u dii k bia nyuu, naan tun dual. ⁷K Kaagbennu manj jen munle u paak, daam'o k yet'o a: fiit k di jiet k maan a sonnu tenn k fok a. ⁸K u fiil k dii k bia nyuu, k waa dii jiet k la panj na, k u sonm daapiina yennu nan nyiaok, k tan Yennu jua Oleb paak. ⁹k l buol e, k u kua tanfiaok ni, k dual l nyiaok. K tan gbat Kaagbennu Yennu maat nan'o a: A tuun bee nna na, Elii? ¹⁰K u jii yet a: N wnn n nunm nba mon nba Kaagbennu yenu ni, k maan Islaael waas yet molana b bibit a, a malunj binbinta na kul a. K bia kpil a sokniinba nan jukbanjiak, k n ji tenn n kuukua, k b bia luon k bin nyinn n mial. ¹¹K kaagbennu Yennu yeta: n nyi set jua paak kaagbennu nunm po, K Kaagbennu gal baal. Kaagbennu nunm po, wonpaaluk nba biat be k pat juat k yakl tanpiit. naan k kaagbennu din kaa wonj na ni. Wonj na puol po, k tinj jejouk baal, Kaagbennu din kaa tinj jejeuok manj ni. ¹²K tinj jeklu puol po tie muu. k Kaagbennu kaa muu manj ni. K muu puol po tie wonj man k bia fuki. ¹³Elii nba gbat nna manj yuo nba, k u jii u liatl k dokn u nunm po, k nyii k set tanfiaok na tanmab ni. K ji gbat kunkol piak k yaa: A tuun bee nna na Elii? ¹⁴K jii a: N jii n panj kul tul Kaagbennu yabnt Yennu, k maan Islaaeltieb yet a molol na waa, b bitbit a malunj binbinta na waa. k bia kpil soniinba nan jukbanjiak k min kuukua e tenn, k b bia luonk bin kpi'n. ¹⁵k kaagbennu yeto a: Ii Saa k naam suol a saanu, k tokin tinj kuonj ninj k tan baal Daama, k lie tie k a baal lenj fin muan kpan Asael yul paak k wui tie siili kpanbal. ¹⁶A Muon kpan seuu niisi bija na yul paak, k wui tie Islaael kpanbaal k dinn Eliise saafat bija Abel Meola, ku tie yennu soknii set a taal ninj. ¹⁷K lii tie k wunba nmiaat k Asael k nan jukbanjiak kpiiu; seuu sa te k bin kpuu; k wunba nmiaat k seuu k kpiiu, Eliise sate k bin kpuu. ¹⁸naan n sa tenn niib tutaa njanle Isaael, k b ban Gbaan jiant tingbann baal, ¹⁹K Elii saan lenj, k tan la safaat bija, Eliise, k u ko tanmonn. u din ko nan nakokii piik nan njanle e, k u monj diaa nakuul nba juont puol na. K Elii nakin u buol, k jii u liaatl lu lakinn. ²⁰K Eliise nyik u neii na, naan tin k waan Elii k yet a: naat k n kun k caab n naa n baa a k fit k waanna. k Elii jii a: ii kun k jen, kil tian linba k n tienna. ²¹Waa fokt nan Elii yuo nba , k u jen k suol naajaa banle k mann maaluonj, k tul niib k b nman. L yuokuji fiil, waan Elii, k ji tun u tuunn.

Chapter 20

¹K siili kpanbal nba k b yiu Ben hadad ne taan u ja kunkonna, k digbana piinta nan njanle batinba nan b taami nan l taantolit sommɔ, k b saan k set k kaan k lint duo nba k b yi Saamali ne k lek l duo. ²U lin tun tuomiie k b saan duo manɲ ni k saa pak Israel tieb kpanbal nba k b yiu Asab nea. ³Siili kpanbal nba k b yiu ben hadad ne yaa tin maata nan fan jii a salinpiena nan a salinmona nan a puob nan wanani ne kul k tulɔ. ⁴K Israel kpanbal ne jiin a: tunt k pak n canba Ben hadad nan n tuo waa a n be u nuu nie nan linba kul k n mɔk kul. ⁵L puolpo k kpanbal Ben hadad bia njanm k tun tuomii Hsab buol k bia yetɔ a, n maata nan fan tulin a salinpiena nan a salinmona nan a puob nan a waas. ⁶Wonn n ne yuoe k n won saa tun n tuontunna a buol k bia kua k saat a njaak, nan a tuontunna nɛi, k fat linba kul mɔk nyuat. ⁷K Israel kpanbal yiin u duo ni saakab kul k yetib a i bann man jua ne lol bonbiile te paak. K maan u laatun tuomii k maatin nan u luonn n puob nan n waas, nan n salinpiena, nan salinmona ne k n laan, k yet waa yaa linba ne. ⁸K saakab ne nan duo ne niib kul taan k jiin Asab : Daa gbiin u maami, daa tuo waa yaa linba. ⁹Nanne k Asab jiin Ben hadad tuomii ne a, ii tunn yin maat n canbaa kpanbal ne nan n bo tuo u sinsin mɔb ne waa, njan linba ne njanin n ji kan tuo k sak waa luon bianɲinba ne. K tuomii nmat k saa maato. ¹⁰K Ben Hada njanm k tun tuomii Asab buol k yet a : N saa baal nan jab bonciann k tan biil a duo ne, b sii yab k fit k jii l tangbiina b nii ni. Mii ki fit k tun n ne, yennui pala n bie n paak k bin kpin. ¹¹K Israel kpanbal jiin: ii yet kpanbal Ben Hadad nan tɔb faalɔ tuu k faa palbiil kaa waa kfit k faa tɔb, njan u tuu faa tɔb k ghenne waa k fit k faa balbiil. ¹²Yunba k Ben Hadad gbat Asab maan ne k saa nja nan bat nba tie tie u somtieb ne kal lanbont ni k nyu daan. K u pak u jab a bin tien siil k saan lek duo manɲ. ¹³Naan saa yennu sokinii ponɲ saan k saa wan Asab nba tie Israel kpanbal ne a kaagbennu yet a la Ben Hadad kunkunkonna nba yab bonciann ne waa? A laa tiin janmaami , n sa te k fan kɔn k nyannib dinne. K a saa bann nan mine tie kaagbennu. ¹⁴K Asab boi a nme saa gal tuanni tɔb ne faanu ni? K yennu sokinii ne jiin a yennu wann nan kunkunkon paanii nba be yent saakab nuu ni nie saa lit. K kpanbal ne boi a nmee sii nmakitil kunkunkonna ne tɔnɲu ? K yennu sokinii jiin afin. ¹⁵K Asab yiin kunkunkonpaanii nba be yent saakab nuu ni ne, k b kann tieb kobii njanle nan piintaa nan banle. L puolpo k u yiin Israel kunkunkonna ne k b kann tie tusaa njanlɔle. ¹⁶Asab nan u niib ne lin nyii k buann kɔnn yensuuk nie, yuo nba k kpanbal Ben Hadad nan u somtieb ne nba piin dayibu b lanbont ni ne. ¹⁷K kunkunkonpaanii ne gal tann. K Ben-Hadad tuomii ne jen k pakɔ nan kunkunkona nyii Samali duo ni k baat. ¹⁸K u maat a: Baa baat a bin balimie kuo baa baat a bin faa tɔbue yinn n suolib fuot. ¹⁹K kunkunkonpanii ne nba gaal tuann yunba k Israel kunkunkonlieb ne waa b paak k b j nyii k saa. ²⁰K saa kul din kpil datak nba k u k u kɔn nanɔ, k siili tieb ne cial, k Israel kunkunkonna ne waa nan ninmɔnn, njan k Ben-Hadad jak taam k taanjakila cianɔ k u cial k bot. ²¹K Israel kpanbal wei k belib k saa suol b taamii nan taantolit k nyann siili tieb. ²²K yennu sokinii na saan Israel kpanbal buol k maato a i kun k saa njanm a kunkunkonna ne k lol subinii lola, k maan siili kpanbal ne saa njanm k leka siok nba baat ne waa. ²³K siili kpanbal tuontunna na maato a Israel tieb yenbit ne tie kunkona ni yenbite, njanne tien k Israel tieb daan nyann tinm, njan lli tie k t kɔn nanm paanu ni t saa nyanniba. ²⁴Nanmt k tien ne: nɲint bat nba ne b yial nba k b laa be ne njan jii kunkunkonna tuannnaanlieb k senn b yial ni. ²⁵L puolpo fan banɲ kunkunkonna k bi yab nan binba daan bot ne, k taamii nan taantolit kann-ii munii tie n ne, t saa nyanniba. K kpanbal Ben-Hadad tuo baa yaa bianɲinba ne. ²⁶Binn nba gɔnt k jen, k Ben-Hadad yiin u jab, k b som k saan Afek duo ni a bin kɔn nan Israel tieb. ²⁷K Israel tieb ne mun tien siil, k bobin b jiet, k som a bin tuok siili tieb . B bo saan k kal paabu munlee k tuok siili tieb ne . Israel tieb ne din k yabi b din waal k naan nan bulobit njanlee buunii nie, njan k siili tieb ne yat k gbie nan duo ne. ²⁸K yennu sokinii ne saan k maat Israel kpanbal ne a, kaagbennu yet a siili tieb nba pak nan min kaagbennu tie kunkona pak yennu-e njan k tie paanu ni yennu ne, l paak n te fan nyann b kunkonna nba yab ne. K i saa bann nan n tie kaagbennue. ²⁹B kul lin be kanii nie k saa janɲ daa njanlɔle k tuok lieb k golii lieb. L daanjanlɔle manɲ daal k b piin kɔnn, k Israel tieb siili tieb tusaa kobik dayenn. ³⁰K binba tenn ne cial k kua Afek duo ni, k l duo ne ni juonjal baa k k nyag b niib tusaa piinle nan banlɔle nba bo tenn ne. Ben Hadad mɔnɲ lin cial k kua duo ne nie k tiin k bɔli diit ni. ³¹K u tuontunna ne tan kua u buol k yetɔ a t gbat nan Israel kpanbal kul mɔk ninbatinnu; T saa gbat bɔtuot t sai ni k bobin nmiit yula paak k saan Israel buol. L k gaal k wun caba nan miel. ³²Nanne k b ji gbat bɔtuot b sai ni k bobin nmiit b yula paak, k saan Israel kpanbal buol k yet a : a daabil Ben-Hadad balma a fan nyik u manfuol k Asab jiin u laa be u manfuol nii? U ji tie n ninjae. ³³Ben-Hadad tuomii ne din gbiin u maan nie bin la linba want nan u maat nan mɔnie, a bin la linba njan. K Asab nba yet a Ben Hadad tie n ninjae ne k b gaal yiama. njanne k Asab yet i saa k jiu na man. K Ben Hadad nba baal u buol yuo nba, k Asab yiino a wun kua u buol taantoluk ni. ³⁴K ben hadad maatoa n saa jiin doi nba k n baa din gaal a baa buol ne ni k tula, k a sa fit k njanm a sɔnii duo ni nan n baa nba din tien bienɲinba samali duo ni ne. K Asab jiin a mɔsonn ne paak n saa nja-a. L yuo k u lin lin lol molol nanɔ njan njaau k u yaat. ³⁵Kaagbennu din yet u sokinii nba yenɔ a wun yet u lua k wun faau. K u lua k tuo nan wun faau. ³⁶K u yetɔ faa k tuo kaagbenn maan ne a siet n ne k saa yanbɔle saa

ceta sɔnu ni k kpiia k yuo nba k u lin siet k saa ne k yanbɔl cɛtɔ k kpiu³⁷ K l sɔkinii bia saan k la lua k yetɔ a wun faau. K jua ne faau k janmua, k tulu danɲ. ³⁸K sɔkinii ne jii cable k fin u numpo a b daa bantɔa, k saan sie sɔnu ni k guu Israel kpanbal nba saa gal yuo nba. ³⁹Kpanbal ne nba tan gaal yuo nba k sɔkinii yiinɔ k yetɔ a, canba, n bo kɔn kɔnne tɔb ni, k kunkɔnkɔnna ne baal nan dataak nba k b nyannɔ, k tan tulin, ɲaan betin a ii guu jua ne, a lii tie k bot, a manfuol sa pa u paak, ku a saa pa salinpiennae l paak. ⁴⁰Yuo nba k tuona bo tan yabtɪn, k jua ne cial k bot. K Israel kpanbal ne jiin k maat a ponɲ bu a mɔnɲ buuta. L tie k fan gaal l tubdatue. ⁴¹L yuo ne manɲ k yennu sɔkinii ne dɔkit cable nba bo dɔak u nunm po ne k kpanbal ne ji bann'ɔ nan u tie yennu sɔkinii ninɲ yenɔ e. ⁴²K yennu sɔkinii manɲ yet kpanbal na a: kagbennu momaame ne: nan faa nyik jua nba ne k u yaat a nuu ni ne a manfuole sa pa u manfuol paak, k a niib n pa u niib pak. ⁴³K Israel kpanbal nba k b din Asab ne ji din ɲmat k kun u duo Samali nan palbiil nan wutuol.

Chapter 21

¹Jasow din be k b yiu Nabof k u tiilontii be Joslel k kpia nan kpanbal Acab yaab Samali kpanbal. ²K Acab pak nne k tul Nabotn: Cabmin a tiilonti kpaab-ne k tie ngokluk k man l kpia nan n yaak. n tansa paa l pak tiilonti kpaab nba nan. likituo a po, maa paa l pak nan likli. ³ḡaa k Naboth jii pak A chab a ne n waat faale, kaagbennu ngul k daatie na. ⁴Achab din kun nan palbiene k duukin Jizreel Naboth nba jiinua a biann nba ne na; n tan kan jii nyajanm faal k tuula. n nee k u dual k fabinn k tunbin u nuum tinn ḡaa yet yet. ⁵U ḡaapo Jezabel din bal u buol, k pakua a nne: bia paake ka paal bie ka jii k dii-i? ⁶K u jii na: n paak nan Jizreel Naboth a, n luon man daa tiilonti ne nan likli, nne ka mantullu kpaab sialpo k u k tuo ḡaan yaa a kanla. ⁷Nnee k Jezabel u ḡaapuo paak. a tie kpanbala a k tiee? fiit dɔɔmmu paak nan palpeen k jii yet , ḡaa min saa gal Naboth kpaab ne k tula. ⁸L puolpo ku dian gbɔnn k jont nan Achab sann k jii ḡɔɔ Achab dintl k tuul tɔɔndamm nan saakab nba be Jezreel duo manḡ ni. ⁹U din dian a nee: i mɔɔnt muololu k yiin niib kul k kaan Naboth baakl kaanu paak. ¹⁰I luon nibiit banle bin tan paak k biil Naboth, nan u daan puol yennu nan kpanbala nan mɔɔpola, l puolpo yin jiiu k nyi nanɔ duo kpinḡ, k tan jatutana k kpiu. ¹¹Naboth duo ninḡ niib; niikpelaa, nan bubula, din taan k tie nan Jezabel nba din paakb u kaadaɔninḡ ne-ne. ¹²B din mɔɔnt mɔɔlol k taan niib ne, k tuul Naboth bakl kaanu. ¹³K niib banle ne seet paanu-ni k paak biil Naboth, nan u daan puol yendu nan kpanbala, Achab mɔɔpola, k b din nyii naɔɔ duo kpinḡ k jatuatanna k u kpiu. ¹⁴K din tun k yet Jezabel a; b kpui Naboth a. ¹⁵Yuo nba k Achab nba din yaat Naboth nan taanna k kpui ne, k Jezabel jii paak: fiit k saa gaal Naboth tiilonti kpaab nba k u din yaa a u kantane, a u kan kuata nan likli ne, u kpowa. ¹⁶Yuo nba k Achab din gbaat nan Naboth kpowa k u jii din saa a wun yent Naboth tiilonti kpaab-ne. ¹⁷K kagbennu paak nan Eli Thischbite-nei. ¹⁸Saant Samali duo ni kpanbal Achabb buol. a saa lau Naboth kpaab ni u yaa wun yent kpaab manḡ-e. ¹⁹Pakmɔ nan min yennu yenɔae: a kpui jɔɔwa ḡaa bia yaa a yent u faali-i? paakmɔ nan maa ye a linba-ene siaminba bɔi lenn Naboth sɔnne, leḡe bɔi mun bia saa lenn a sɔn. ²⁰Achab nba la Eli yuo nba k u yet. n dataak a wei balmin_na? k Eli jiinuaane. ²¹Nnee k saa bal nan faala a paak, n saa tikl niib kul, nan binba tie Achab buolu kul, binba tie daaba nan binba be b yanmani kul, Israel duo kul ni. ²²N tan saa tie na ḡaak litie nan Yeroboam, Nebath biiḡa ḡaak ne, nan bescha, Achija biiḡa ne k maan a dii faala k bia tie biil Israel. ²³Kaagbennu bia ḡmaat Yezabel k paak a ne. bɔi_e tan saa ḡan Yezabel duo _ni. ²⁴I niilɔ kuuli kpiu iduo ni bɔie saa ḡnan u ghabat, u bia kpua muuk_ni Yuut n diu. ²⁵Sɔɔ din kaa k nyinn u mɔnn k tunn biit nan Achabne, ḡaan u ḡaapo Yezabel_e din tin kuu tun biit man. ²⁶U din tuu bobiciiana, k jiantl tingbana nan Amoltieb nba din tuu ne. ḡamm Amol tieb nba k yennu din bel nyinnib yuo nba k Israel nyii k baal ne. ²⁷Yuo nba k Eli paak maan manḡ, Achab din pat u tiat_te ḡaan jii lia buolu k, k lol molol k dual nan buoluuk, ḡaan jii sunm suosuo. ²⁸K kagbennu bia paak Eli Thischbite a ne: ²⁹A la Achab nba sikiin u mɔnn biannba k tuulma_a? waa tuume_ne n kan baal nan biatin ne u paak, yuo nba k u dabe u manfol ni_l tan sii tie u biiḡa manfol nie waa k saa baal nan biatin man ḡaatieb b paak.

Chapter 22

¹l din tien binna n̄ntaa k kunkonn k baal Israel nan sili tiib sin siuk ni . ²n̄aan l binna n̄ntaa man̄j paak k suda k kpanbal sosafaat , baal Israel Rpanbal buol a wun fuont.³l daal man̄j k Israel kpanbal yet u tuontunna a: li ban nan laamot duo nba nba be galaad na tie t yale ? n̄aan k t k m̄ok malin nan tin saan fat k nyin sili kpanbal nuu ni ! ⁴ku ji yet sosafaat a: Asa waan taant k tin saan lek lamot galaad yial nin̄j a: k sosataat jien a: t sa saanna , min nan n niib nan t taamii kul , nan fin nan niit nan b taanii kul . ⁵k sosafaat j yet Israel kpanbal a: A j boii kangbennuk k la wa saa paak linba wa , k tin fit saan . ⁶k Israel kpanbal kpanbal na taan yennu sokniinba nba be u duoni na k b tien niib kobii n̄anna wa , k yetb a: N saan lek lamot amii , n daa saa ? k b kul jien a: sant , k t yonmdano sa jib k tiem a nuu ni k a kon nyannib . ⁷k sosafaat yet a: kangbennuk soknii sua ji k tenn k t bo boio k gotii ? ⁸K Israel kpanbal jien k yet a: soknii yennu tenn k l bo saa fit k lau k bann yennu yaan sa pak linba , n̄ank tulin , u tuu pak linba bi kukuae k tulin : n̄anni tie Miise , simla bija na. k sosafaat yet a: Bat k piak n na! ⁹K Israel kpanbal na yien u n̄aak po ja tuakl l yetua a: saant k yien simla bija Mise k wunbaal nna motana . ¹⁰Israel kpanbal nan suda kpanbal sosafaat din saan kal b naan kokii paake , sammali duo tanna ni , k lia ba naan tiat . n̄aan k soknii nba naj piak nan yennu . ¹¹Kenaana bija sedesias , din nan kut yinnae , k yet a: kangbennuk piaak k ya : A saa jii yinnae nae k faa-faa sili tieb na k biilb ¹². k sokinii nba na kul piak nayom kuukoa a: saant lamot galaat yent ni ! k kangbennuk saa jiu k tien a nuu ni , k a saakp̄n k nyanniba . ¹³k wunba k btum̄a wun saan yien Mise na saan k yeto a: yennu soknii nba kul taan k pak yome , k pak man̄janin k tul kpanbal , a mun ni baal , a mun pak nan b kul nba pak na ! a pak bon̄jann ! ¹⁴K Mise jien a: kangbennuk yennu fo! Min sa pak wa yaa min pak min pak linba e . ¹⁵waa baal kpanbal buol yoonba , k kpanbal yeto a: Mise t saan Galaad duni k lek lamot a mii , t nyik k da saa ? ku jiin a: li saa ! kangbennuk sa jiu k tien a nuu nin̄j , k a saa kon̄k nyanno . ¹⁶k kpanbal na yet a: Taal mun̄jae , k a luon min te k a pol nan a sii tun piaak linba n̄an k tiennin k l tie kangbennuk sann nii ? ¹⁷k Mise jien a: N lak israel niib yat k lin jual , nan peii nba k m̄ok pikpaalik na , k kangbennuk yennu yet a: Niib na k m̄ok timiitua , nua kul i tunii kii kun u n̄aak ni nan laafia ! ¹⁸k Israel kpanbal yet sosafaat a : Nbo k yet a nii ? N bok yet nan u kpan piak linba bi kukuae k tie nin , mii u k piaak bon̄jann ! ¹⁹K Mise yet a: Gnintl kagbennuk maan man ! N la k kangbennuk kal u naan kok paak , k sapaapo sejem kul sie k linto , u nigan̄j , nan u nidiit u kul po . sa saan ²⁰K kangbennuk yet a: n̄mee sa saa bont Asaab , k wun saan lamot galaad duo ni k bin tan kpiu ? k b yem jient b jinnu k l be l kua , k lieb na mun jient b yal l kua ²¹k nalinbiuk yennu baal k set kangbennuk buol , k yet a : Mini sa saan , k tan bonto . k kangbennuk boio a: A saa tien nlee ? ²²K u jin , nan u sa nyie , ki tie faok nalin̄j k kua yennu soknii nba kul nin̄j. k kangbennuk yet a: nyin k saan bonto , a tun nna n̄aan tun̄n jin na ! ²³K l yoo kangbennuk yennu jie bontl nalin̄j na k tien sokniinba nba be nakul mobiini . ²⁴n̄anne k kenaana bija , sedesias , filnan kin , n̄aan peb Mise kpianu ni, n̄aan yet a: li tun̄nii sian nba k kangbennuk nalin̄j nyii k baal wanna nan fin pakin l maan . ²⁵k Mine jiennu a: A tan saa la daal nba k a tan sii lin k luan diiet k kpaan fin bol a mn̄j na . ²⁶k Israel kpanbal yet a: jiiien Miise man , k saan n̄ano duo saakuo Amon , nankpanbal bija soas buol . ²⁷K yetb a: kpanbal yet a: kuant nua na ddansalk ni k luono man , kii tino paankunaa , nan nyunkaok , kaka nan daal nba k n saa kon̄ nyann k jen nan laafia . ²⁸k Mise yet a: A i tun̄n k kpen nan laafia l want nan kangbennu k pak nanin mina . k kpanbal yet a: Nniib kul , ii bia gbat waa maata ! ²⁹k Israel kpanbal , nan suda kpanbal j fii k saa Galaad lamot duo ni a bin lekb . ³⁰K Israel kpanbal yet sosafat a: Min sa bobē k saa kunfin nanin i liaa a naan tiat . k Israel kpanbal na set bobin kun kon̄ tiat k saan kunkonn ni . ³¹k sili kpanbal tul u kunkonna sakab pientaa nan banle na moba : I daa waa bik n na i ka sakua , n̄aan lek Islael kpanbal m̄on̄j k kpiu . ³²yoo nba k siili kunkonkonna sakab na sosafaat k b yet a: l tie Israel kpanbal i na . k b j na ki u buola bin lek̄o . sosafaat nba k u faa wuyikin̄j. ³³Silii kunkonna sakab na nba la nan l k tie Israel kpanbal na , k b yaat n̄aan nyiko . ³⁴n̄aan k sua jii u talbann k gbiaa n̄aan yek kuan Israel kunkonkonna na ni k piinu na saan suol Islael kpanbal , k maan u k liaa nagbenkon̄jil . k kpanbal man̄j yet wunba bo jiu tun̄n na a wun gont l nyi tob na ni k bin tun̄n, a . piinu suolo k jan̄mo wa. ³⁵L daal k kunkonn mon̄n ninbinn . k kpanba kal u taantolk nin̄j k took nan siili tieb , k daajiok tan baal k u kpo . k u son nyii k tan linn toluk na ni . ³⁶Yennu nba tan sik , k b muat kan̄j kul n tun̄n k kun u duo nin̄j nan u yiaal ni ! ³⁷Nna bannue k kpanbal Asaab kpo , k b jiu k saan nan u gbanant samalii k tan pii . ³⁸Ba saan nan taantoluk na , samalii bunu nin̄j k tan wuol son na k boii baal k lenii son na , k boneuncona mun baal k tan wuol len̄j , nan kangbennuk nba din wann wua kpanbal bannu nba na . ³⁹Linba kul bial k tie wua kpanbal Asaab tonaa , nan waa din jii loob nyanaa k fan̄j u naan n̄aak na , nan doi nba ku maa kul , l daan k b Israel kpanbal balkelii kadaat na nin̄je. ⁴⁰Asaab bija Asasiaa i din gaal u baa naan , yoo nba k kpanbal Asaab din kpo k waan u baanba na. ⁴¹Asaab naan dinu binnaa n̄anna nin̄j , bija , sosafaat . i din dia suda naan . ⁴²Sosafaat din naan , k diaal binnaa piintaa nan̄j n̄an n̄mo selusalem . u naa din tie silii bipuoe , ku sann tie Asuba . ⁴³u din diaa nan u baa Asa nba din tuak bian̄j nba nae , k tuon k l n̄an kangbennuk nun̄j ni , u din k kpiatil nan yennu. ⁴⁴Malīon̄ binbintaa na kukoe din k

bot ; niib din saa mannit tulaali maluŋ l paake .⁴⁵Sosafaat din suol Israel kpanbal naasinyuakle .⁴⁶Linba kul tenn k sosafaat din tun , la tie u paalu tuonnaa , nan tɔb faanu , l k dian sudaa kpanbalaa kpanbalaa balkpeli kadaan naninŋ kaa ?⁴⁷U din bel nyinn boncunconaa nba din be u baa Asaa yoo wa nae , duo manŋ ni .⁴⁸Edom din mɔk kpanbal ; kpanbal kpel taatali din diaa duo manŋ .⁴⁹Sosafaat din kpiel ŋalinte , a b ii jiit ki saa ofil kii jikt liktanaa , ŋaan b ŋalint manŋ din biil Etson Gebe mɔkl ninŋe , k gbal saanu .⁵⁰ŋanne k Asaab bija , Asasiaa , yet sosafst a : A luon k n tuon tunnaa nan a yab n saan l buolii ? ŋaan sosafaat din k too bin tɔk saan .⁵¹k sosafaat tan kpok waan u baa nba k b jiu gbanant k saan pii u baa Daafit duo ninŋ , sianninba k b din pii u baa nba na . K u bija , solam gaal u baa manŋ naan k set u yial ni .⁵²Sosafaat naan dinnu binnaa piik nan ŋanlole ninŋe , k Asaab bija , Asasiaa , din diaa israel naan samalii . u din diaa israel naan manŋ dinaa ŋanle kukoae .⁵³U din k tuon linba ŋan kangbennuk nunŋ ni , u din tɔkin u baa , nan u naa , nan Neb at bija seloam sonnue , ŋam nba din te k israel niib din tun biit na .

2 Kings

Chapter 1

¹Akab kuun puolpoe k Muab tieb yet Israel tieb jiantu weiu . ²Israel kpanbal Ahasia din nyii u ŋaak paak ; Samalia duo ni ; k tan baa k la danŋ bonciann ; k din tun siab a bin saan la Baal-scbub ; wunba tie filisia tieb duo Eklonn yenbik na ; a k laan saa la laafia-wa-a ?³ŋaan k yennu malaka pak eli ; wunba tie yennu sokinii k nyii Tisbe na , a wun cet kpanbal Ahasia tuomii na k boib a ; bee kii saa a yin la Baal-se bub wunba tie eklonn yenbik na ? T dukii a yennu kaa Israel tinŋ na nie e ? ⁴L pak kpanbal naa yennu yet a ; a kan la laafia a danŋ na ni a saa kpowa . K eli tun nan yennu nba wannua bianŋnba na . ⁵K tuomii na ŋmat kpanbal na buol ; k kpanbal na boib a ; Bee kii ŋmat jeni ? ⁶K b jiin a Jasua nna cetit k yetit a t jen k tan paka nan yennu piak k tiena a ; Bee k a tun tuo mii a bin saan k la baal-sebub nba tie eklonn duo yenbik na ? A dukii nan yennu kaa Israel tinŋ na nie-e ? L paak a kan la laafia a danŋ na ni . A saa kpowa . ⁷K kpanbal na boiba : Jua nba manŋ cetii u ninnaunŋ tie n lee ? ⁸K b jiin a bo lia bankobit gbant liatfuoko ; k bia buob bonkobuk gbann . K kpanabl na yet a : L tie elie . ⁹U din tun tuandaanua nan u jab piinŋmu ; a bin saan k jen nan elie k tuandaanua na saan la elie k u kal jɔkunkonn paak . K u yet elie a yennu nilua ; kpanbal na yiena afan sik . ¹⁰K elie jiina mii tie yennu nilua ; muu n nyi sanpaapo k sik tan dii tuandaanua na nan u jab pairu na . K muu nyii sanpaapo k diib . ¹¹K kpanbal na bia tun tuandaanlua nan u jab piinŋmu kb duo k saa yet elie a : Yennu nilua ; kpanbal na yiena a fan sik mɔtana . ¹²K elie jiina ; mii tie yennu nilua ; muu n nyi sanpaapo k sik k tan di fin nan a jab na . L yuo na k yennu te muu nyii sanpaapo k sik tan dii tuandaanua na nan u jab na . ¹³K kpanbal na bia ŋamm tun tuandaanua nan u jab piinŋmu . K tuandaanua na duo jɔkunkonn na paak ; k saa gbann duna paak elie tuann ; ŋaan fabin nan elie a yennu nilua ; ii mok ninbatinu min nan n jab na paak . A tinn t manfuoa . ¹⁴Muu nyii sanpaapo k dii tuandamm banlie nan b jab nawa . ŋaan yabit kii mɔk ninbatinu nanin . ¹⁵K yennu malaka na pak elie a ; fin nan ŋua-ii siik a daa tiin jarmaanii . K elie nan tuandanua na tɔk k sik kpanbal na buol . ¹⁶K elie saa yet kpanbal naa yennu nba piaka linbae na : Faa tun tuomii a bin saan la Baal-sebub nba tie ekbnn duo yenbik na ; k l tie nan yennu kaa Israel tinŋ nik a bo saa lau na ; a kan la laafia . A saakpowa . ¹⁷Kpanbal Ahasia din kpo nan bianŋ nba k yennu te elie pak nae . Ahasia din k mok bonjak ; l paak ; k u njia Jolam gaal u naan . L din tie Juda kpanbal Jehosafat bija Jeholam naan bina ŋanlie nie . ¹⁸Linba kul k kpanbal Ahasia din tun pukin ; l scb Israel kpanbal balkpeli gbant ni ?

Chapter 2

¹Yuo nba k kangbenu te k san ja peline dann Elie Sampaapone , k Elie ji siet Gilgaal nan Elisee . ²K Elie yet Elisee a : N balmae biet nnena , k maan kangbenu tumin Betele . Elisee jiin k yeta : Kangbenu fo k a nalinj mun fo ! n kan fit siet nyika . K b din sik Betel b kul . ³K yennu Sokni nba waat nba din be Betel din nyii k cet Elisee k yetua a : A mi nan kangbenu sa donn a wantua sanpaapo dinne waa ? k u jiin a : N mun mi ; ii mjin man . ⁴K Elie yet Elisee a : N balmae biet nnena , k maan kangbenu tuumin Selikoe k u jiin a : Kangbenu fo k a nalinj mun fo ! n kan fit siet nyika . K b din tok saan Seliko . ⁵K yennu sokni nba waat nba din be Seliko din nyii k cet Elisee k yetua a : A m'nan dinne kangbenu sa donn a wantua sanpaapo waa ? K u jiin a : N mun mi njaan mjinin man . ⁶K Elie yetua a : N balmae biet nnena , k maan kangbenu tuu min Suldin . K u jiin a : Kangbenu fo , k a nalinj mun fo ? I k tie faak n kan ban siet njaan nyika . K b banle din tukin b sonu k saa . ⁷Yennu sokni nba waat piin mgu din baal k set k tol b ban fokla k bi banle mun din sie Suuldan mok gbianu . ⁸njaane k Elie jii u liatfuok k fin fin njaan faa ny-un na k l bokt dual jiek jiek k b banle din som gal kuomin . ⁹Ba gal gbenn yuonba k Elie boi Elisee a : B oimm faa luan man tun lin ba k tula wa k kangbenu n fit donnin sanpaapo . K Elisee jiin a : N balmae nluon a fonamm ne taal fuunu munlee ii be n ni . ¹⁰K Elie yet a : A bin linba paalle . njaan lli tie kaa tan la n dundo yuo , l saa tien nne k tula waa . njaan a k l lan n donn yuo l kan tien nan faa luon ne . ¹¹Baa tok piak k saane , njaane taan tolit njanle din boktib nan mupienu k sanja peline din jii Elie k donnua sanpaapo .

¹³K u ji din jii liatl nba k Elie nja k l baa ne k tunn sie Suuldan mok gbianu . ¹⁴K jii Elie nba din nyik u liat fuok nba na k faa nyun na njaan yet a : Kangbenu nba tie Elie yennu na belia ? K u mun din faa nyun na k l bokt k dual jiek jiek k Elisee somm gal . ¹⁵Yennu sokni nba waat nba din be Selko na nba lal nne na k b yet a : Fonamm nba tuo be Elie nine ji beunie njaane k b cetua k gbaan u tuann . ¹⁶Kb yetua a: Gotl , a tuun tunna nba neninj jab piinju mok pala , a luan k tin tum k bin saan k jennau a wantua ? L k kua kangbenu fonamm ne jiiu k tan luu jual paak e nanni ka jual luann nie . K u jiin k yet b a : I daa tuum man . ¹⁷njaan k b lek tikua kaka k Elisee tan yet a bin tum . K b tum jab piinju ne k b saan k lan Elie da tun muna njanta k k lau . ¹⁸Ba tunn jen Elisee buol wa bo be Seliko ne , k u yetba : n bo k maati ma ii daa saa ? ¹⁹Niib ne yet Elisee a : Gotl dingban sakal benu njan , nan faa la bannu nba na n yomdanua , njaan n yun k njan k tinj bia k naan jiet . ²⁰K u yet a : Tient yalm kut sen paanj ninj k baal nanne . K b baal nanne k tulua . ²¹K u saan kpenu ne ni k lu yalm ne njaan yet a : Kangbenu yet nne : N njami nyun ne k niib ji kii nyu k kpann , k l bia si te k duone jiet naan . ²²K nyum ne ji tie nyun nba njaan kaka n na dinne nan Elisee nba din pak na . ²³K u din dua Betel ; wan dinsomm saana k bonjabit din nyii duo ne ni k salktua k yien a : don , yuu kokluk ; din yuu kokluk . ²⁴Kuddin nmant k gotib kpolib mopol kangbenu saan ni . K bokkob susuot banle nyii muuk ni k baal pat pat waat piinnan nan banle . ²⁵K nyii lenj k saan Camel jual paak , k siet lenj k tunn Samali .

Chapter 3

¹Solam , Asab bija Salam , din dii naan Islaeel . Samali , bina pik nan njannin yuo nba k Sosafat , bo tie Suda kpanbal . U b u tien bina piik nan njanle . ²U bu tien nba bi kangbenu nuni , u bu k tie yokul nan u baa nan u naa na . K tut bal ciceli nba ku bua bu tien na k lu . ³nan u tien biit nan Nebat , bija Seloboam , nba din t k Islaeel ba biit ni , nan lek k tun jien . ⁴Mesa , Moab kpanbal din mok bonkot , u din paa Islaeel kpanbal pei kobi tutl nan pie jai kobi tutl nan pie jai kobi tutl nan b tulu ninj kobt na . ⁵Asab nba kpo yuo nba , Moab kpanbal ku torj nan Israel kpanbal . ⁶Kpanbal Salam njin Samali , k lin k got Islaeel kul . ⁷U paan senu , k te k b yet Sosafat , Suda kpanbal : Moab kpanbal torj in pak ; A luon k bal n k t koon nan Moab i ? Sosafat jiin : N sa sana , min nan fin , n niib nan a niib , n tami nan atami . ⁸Ku yet'a , sonlonu po e k sa tok ni ? Salam yet : I sa tokin senu nba nyi tinj korj ni Edom na . ⁹Islaeeel kpanbal , Suda kpanbal nan Edom kpanbal , saan ; k baa som dal njanlole , k b korj nyu nan biin tul sajenm nan bokob nba din waab na . ¹⁰K Israel kpanbal yet'a bobiil ! Kangbenu yin wa kpanbala banta k tiem Moab nun ni . ¹¹nan Sosafat yet : Kangbenu man sokin to yeno kaa , wu nba k sa fit pak nan kangbenu ? K Isael kpanbal tountun yeno jii : Elisee be n na , Schaphath bija , nba tu mo n yun Elie nu pak na . ¹²K Sosafat yet : Kangbenu maan be nanno . Isael kpanbal , Sosafat nan Edom kpanbal , sik u bol . ¹³Elisee yet Isael kpanbal : bee be min nan fin sunsuk ni ? I saant baa nan a naa man sokin tieb bol k Isael kpanbal yet : n yet ! K man kangbenu yin kpanbal banta na k tient Moabnun ni . ¹⁴Elisee yet'a : Kangbenu kotua , k tie u tuntuno , u fo ! Mi bo ki corj Sosafat , Suda kpanbal , n bo kan tie suo a po n bia bo kan gota . ¹⁵Motana , baat nan bafalo k tulin . K bafalo nba faa , k kangbenu sik Elsee paak . ¹⁶Ku yet'a : Kangbenu maat n na : tiet bok na ni buot ! ¹⁷K man kangbenu nba mati na : I ji kan la wonj i bia kan la saak , nan bok man sa gie nyun , ki sa nyu ,yim nan i bokob ¹⁸nan lin nba na tie bo biik kangbenu nuun ni u sa jii Moab k kubn i nii ni . ¹⁹I sa paak do e i nba mok panj nan dogantali , i sa piin bunbun mobi kul ²⁰nan sanjiok ni , yuo nbaki sa tul paani , Gotil , i sa la k nyun nyi Edom senu k baat , k doeie gbie nan nyun . ²¹L yo na , Moab tieb nba kul nba gbat nan kpanbal do u wu pik na , k b yiin biin nba kul sa fit dia konn tiat na nan bin nba gal , k b sie kpapak . ²²K fil sanjapo ni , k yuo nba k yetu nyili nyun paak na , moabtieb nba la b nun ni nyun mon nan so na . ²³K b yet'a : I tie so me ! Kpanbal to juk banjiak b sunsuk ni , k b bo b lieb ; motana , moabtieb cial . ²⁴K b som k ko nan Isael kanj , nan k Isael fil , k nyonn moab , k b cial b nuun bo , k b kua duo ni , k nyann moab . ²⁵B cibin digbana , k b sua kul lul tona b kpant nba njanna k gbien , k b piin nyun moi kul , k b cja tinjani kul ; nan b nyaka kul , k tan ten tana kua . ²⁶Moab kpanbal nba la k b pakua kona ni , ku fil k ji niib kobilole bi fun juk banji a k luon ganu nan Edom kpanbal buol ; nan k fit . ²⁷Ku jii u bija bikpel , nba bo sa gal u yial , nan man maluj nba b tu juo mun na dikpinn baak . K janjmaani suol Israel , k b fok t nan moab kpanbal k tun b duo ni .

Chapter 4

¹yennu sokinii waat ninj puob yaa puo,taan k yiin Elise k yet a :Atuontunnua n solua kpo waa ,njan ka mi nan a tuontunnua maan din tie kagbennu janmaanii,njan paan danua baal k suol n waat banlie k tienm yommii.²k Elise yetua a :n saa tien be k tula nii ? yetlin a mok bee njaapuo ? k u jiin a :A tuontunnua k mok sial kpan nan bobl kaa.³Ku yet a : I saa k mial boblia a lieb buol na,bob kuona ,a daa boii waamina.⁴Ate kuun yuo nba ,A lua njan fin nan a waat paak.njan a ta saa bobaa maan ninj lnba gbie faa senn njann cianyenn po .⁵N nee k u din siet u din luon gann e nua nan u waat paak ,k u din wantua bobaa k u kpaan lenj.⁶Yuo nba k bobaa din gbie k u yet u bija a baat nan bobliel ,njan k u din jiin a : bobaa ji kaa k kpan din set.⁷k u din saan k kun yennu nilua na k yetua a :I saa kuat k pa a pann ,njan kii be ,fin nan a waat ,nan linba tenn na .Daa yenn k Eliise din gaal k saan sunem,⁸buol puo nnae din be k baant niib ,kuu maabnua a b dii ,yuo kul ba kuu din tu gaal u din tu tokl lenje k di.⁹U yet u salua a : gotl n baal nan nilua naan nilua nba gaal ti njaapuo yuo kul na tie yennu paalpienn danuae .¹⁰T maa dibik nnee u din kpinaa i fok,k sennua gaaduo lenj,nan tiebul ,nan kok nan fitil k wun tuu fit k kaal k foi yuo nba k u baal tin njaapuo.¹¹Elise nba din jen sunnem,u din kua di fuok manj ninje k dual.¹²Ku yet Gehazi u tuontunna yit sunamite na ,k Geaziynua kuu baal u buol.¹³Elise yet Gehazi a :yelua a gotl ,A waan timm,a mabaa nba tuo be waa nee na n saa tien bek tulaa nii ? n paak l maan kpanbal boii lanne sijenm yudanua buol ii ? k u jiin a : n be n ngbunj sunsuuk ninje .¹⁴k u yet a : n tien bia k tula nii ? k Gehazi jiin yet njan k u k mok bik ,njan k u solua kpetaa.¹⁵Ku yet yetua na,Guehzi yiinnua k u din baal tanmab buol.¹⁶Elise yetua a : binn nna yuo a saa mal bonjabik ,k u yet a : n yet yennu nilua a daa kpann a tuotunua.¹⁷k puo na suolpuol k mal bonjak binn nba wei nan Elise nbayet na.¹⁸K bik na kpaatl k dasial k u tan saan u buol dijaan tieb buol.¹⁹k yet u baa a:n yul n yul k b baayet u nja tuotun yenua a:jiin bik na k saan nanua u naa buol.²⁰k tuontunua na jiu k saan nanua taa paak nan yensuuk ni ,k tan kpo .²¹k u nan duo k saa bilua yennu nilua gado paak,k luon gann u paak njannnyii .²²k saanyiin u solua,k yetua a:n balmae tulimin atuontun yenua nan bonnani,n luon k man saan yian yennu nilua buol k bia jen.²³k u boio a : be k a luon fan saan u buol dinna ? l k tie njmaa paannjamii ? fuon daali,k u jiin a: l man .²⁴k u te k u tien bonnaanjan na siil njan yet tuontunua na a :sietl saan daa sie sonuu ni,mii kii yet a :set.²⁵K u siet saan yennu nilua na buol,kaalmel jual paak ,yennu nilua na nba lau banfokila ,na k u yet u tuontunua Geesii a : gotl sunamiit puo e na.²⁶Motana tinin k cetua k yetua a l maa nii ? a solua nan a bik l man mii ? k u jiin a l man.²⁷yuo nba k u baal yennu nilua buol jual na paak ,k u puul wabu taa po,k Geesii baat a wun pii u jiin ,njan k yennu nilua na yet a : nyikimua k maan u siek be mabl nie,k yennu bolin k k wannua .²⁸njanme k u yet a :n daan boii n yommdanua bik poo ? N daan k pak a nan a daa kpaninmi ii ?²⁹k Eliise yet Geesii a :katl ,jiin n patu a nuu ni kii saa a cet nilua a daa fuontua k niluai fuonta a daa gaan ni a jii n patu na k paan bik na ninpo.³⁰k bik na naa yet a : yummdanua fo,k a siek mun fo n kan siet a buol ni njan fiil wau.³¹k Geesii din gal be k sa paan patu bik na ninpo,u din k pak, kuo k nyin sial n tien k u njmat k cet Elise k kumio njan jii bont na k tulua ,njan yien a:bik na tan kul.³²Yuo nba k Eliise baal njak na ni k sua k bik na ponj kpo waa k dua duanu paak.³³K Eliise kua njan luon gann b banlie paak,njan mial yennu .³⁴Un din dual fabn bik na paake k jii u mob k token nan bik na mob,k u ninbinaa tuok nan bik na ninbinaa k u nii paa bik na nii paak,njan tant u monj bik na paak k bik na gbanant njannm tonj.³⁵k Eliise fiil k somm somm,duk ninj njan yaan njmat k fabn bik na paak k bik manj citn taal mun luolee, k ji munt ninbinaa.³⁶k Eliise yiin Guehasi ,a wun yiin sunamil puo na k u yiinua k u baal k Elise jii u bonjak k tulua .³⁷k u sann k saa baa u taa paak k fabn tinj ni ,k gaal u bik k njmat k tunn k nyii.³⁸Elise njmat k jen Guilgal,k kon be duo manj ni,nan yennusokinii nba waatinba kaal u nunjinje k u yet u somm tua a yakin bob saa kal k njan kpint k tul maan sokinii nba waat.

⁴⁰K b jii k tien suakul baa piin dinu yuo nba k yenm yikin a:yennu nilua ,kun be bobl na ni k b ji gbal bin dinu ? ⁴¹k Elise te k b jii yun k tien bobl,manj ni ,k jii tul k b dii k jii k sial ji k daamib.⁴²k jaa sua nyi,taal,seheissa k baal nan kpanu nan luan cincinaa k tulyennu nilua nan kpanu piinlie nan kalbontaa k l be u pakl ni k Elise yeta :tulin niib na k bin njman .⁴³k u tuontunua jiin a: t saa tien n lee k biit niib kobiki ? k bin njman ,koman kagbennu e yet t saa die k gbua k bia tenn.⁴⁴K b senn kpanu k njman k tan tenn nan kagbennu nba yet bianjnba na.

Chapter 5

¹ Naaman din tie Siil kunkonna saakua e. Siili kpanbal din tien'ɔ nibaakl bonciann. U paak, k Yennu din tul Siilitieb nyannu. U din tie gbaatl e, ɲaan u din mɔk pann k bia paal. ²Siili kunkonna din saan kunkonn e, k saa kɔn nan Islaeltieb, k saa nyann'b, k jen Israel sapaanbik, k u ji tie Naaman ɲaapuo tuontunno. ³Tuontunpuok manɲ din yet u cannaa a: Ooo, l i tie k Yonmdaano saan Saamaalitieb sɔkni na buol, u saa teb u ɲaak na waa. ⁴K Naaman saan waann u canbaa, tuontunpuok na nba pak lin nba. ⁵K Siili kpanbal yet a: Ii saa Saamaali, n saa dian kadaak k tul Islaeltieb kpanbal, k saan, k dia likli talanba kobk, nan salma bɔtɔuk tɔsl, nan tiat buolu piik. ⁶K u saan nan kadaak k saa tul Islaeltieb kpanbal, k kadaak ni dian a: bant nan min e tun n tuontunno naaman a buol ni, a teb u ɲaak na. ⁷Israel kpabal nba lii kadaak na k gbenn, k u suol u tiat k pat pat ɲaan yet a: n tie Yennu k kpi bia tieb, k utan baal n baal a n teb jua nba yial ɲaak na aa? Bant kii bia kii mi nan u kpaan sɔnu nba kɔn nan min e, ⁸Yuo nba k Eliise Yennu sɔkni gbat nan kpanbal pat pat u tiat, k u tun tuomu kpanbal na buol ni k boi'ɔ a: bee k a pat pat a tiat i? Ten k wun baal n buuol, u saa bann nan Yennu sɔkni be Israel. ⁹ ɲann e k Naaman baal nan u taani nan u tolt k saa set Eliise buol.

¹¹k Naaman wutul duo, k u jia siet. ɲaan min bo dukn nan u saa nyi u tiaɔnn k baal ktan mial mial u Yonmdaano Yennu, k tant u nuu n ɲaak paak k lin gbenn. ¹²K jen a, Abaanaa nan Paalpaal nyun k yab k cie Israel Daamaas mɔkl na aa? N bo kan fit sik l mɔka ni k wul kla laafia aa? ɲaan ji ɲmat nan wutuol. ¹³K u tuontunna nakn u u buol, k yaa caanbaa, Yennu sɔkni i yaa a tun lin nba paal, a kan tumi ii? A saa yuo saan nlee k tun waa a tun lin nba n a? Fin n kpiin a mɔnn k la laafia. ¹⁴K u sik Sulden mɔkl na ni, k kpi taal fuunu munole nan waa bo wann Yennu nil'ɔ na k u gbanant ɲan nan bik gbanu na, k u ji la laafia. ¹⁵Naaman din jii u puolpo juamu na e k b ɲmat Yennu nilɔ na buol. Baa ɲaat baal k u set u tuann po, ɲaan ji yet a: n ji bann nan yensau kaa tinɲ na paak, sie israel Yennu. Mɔtaana, n baln'ma e gaat piini nba k n tuontunno tien'a na. ¹⁶K Eliise jiin a: Yennu nba fo, k n tie u tuontunno na, n kan gaal. K Naaman lek kolin'mɔ, ɲaan k u k sak i. ¹⁷K naaman yet a: l i tie k a gaal n piin, ɲabnn fan cabin k te boni bale n jii na tant k kun nan'n, k maan laa mɔtaana k saa n kan mann malunɲ k tul yensau ami k yit salk sie Yonmdaano Yennu kuukua. ¹⁸Yuo kul n sii tun k mei Yonmdaano Yennu, k maa tun biit nba yaa kul, wun nyik a tuontunno. Yuo nba k n bo cian canbaa liimɔn ɲaak k u saa jiant'ɔ k n mun gbaan k jiant liimɔnn na. wun nyik cab atuontunno biit. ¹⁹K Eliise yet Naaman a ii kun nan manu. U din saan waan nna e, ²⁰k Eliise tuontunno Gesi yet a: n canbaa te k naaman Siilo manɲ k pa. Yennu sann ni n saa wei k gaal sial u buol a. ²¹K Gesi tiin waa, k Naaman la'u, k set nan toluk, k sik k cet'ɔ, k boi'ɔ a : l mann ii? ²²K u jiin a l man n canbaa e tun'n a n yet'a: a niib bable nyii Eflainm k baal u buol k tie Yennu sɔkni was, a n baal k a tul'n lili taalan yenn, nan tiat buoba ɲanlek wun tul'b. ²³K Naaman yet Gaesi a: fin n yabl k gaal likli taalanba ɲalne nan tiat buoba ɲanle. K taan jiik wuun bɔtuot ni, k te k u tuontunna cian'ɔ. ²⁴Baa saa k saa baal kunkonn paak, k Geasi gaal kun u ɲaak ni ɲaan te k b ɲmat. ²⁵K Geasi ɲmat saan u canbaa buol k Eliise boi'ɔ a: a bo saan lee? K u jiin a tuontunno k saan sial buol. ²⁶K Geasi yet 'ɔ a: n siek bo kaa a buol yuo nba k jua na jakt u tantoluk paak k cet'a na aa? Yuo na sii gaan likli nan cicena nan tiini kpan nan nan daan tilonti nan bonkobt nan nei, nan tuontunjab nan tuontunpoi. ²⁷Mɔtaana Naaman ɲaak na saa baa a paak, k fin nan a yaabuona kul sii yua be nan ɲaak o. K ɲaak na baa Naaman paak k u nyii Geasi ɲaak. k u gbanant pien nan sakaana na.

Chapter 6

Yennu sokniinba din tie waas, k Eliise tie b Saakua na, yet'ɔ a: Taa be sian nba waab't a. ²ɲaant man k san Suulden mɔkl ni, k t ni sua kul n saa cua daaɔk k t jen tien t binbebuol. K Eliise a: Ii saa man. ³K Yennɔ yet'ɔ a: t saa ciant't. K u jiin a: n saa saan a. ⁴u saan nan'm. Baa baal, baa baal Suulden mɔkl ni, k b piin dacuanu. ⁵Baa cuan yuo nba, k yennɔ pabin baa nyun ni. k yikn a: aa! n bo mial e. ⁶K Yennu tuontunnɔ na boi'ɔ a l baa lia po e? K waan'ɔ sianba k l baa. ɲann e k Eliise cua lanbann, lu lenɲ l buol, k pabin na pukt paa. ⁷K yet a: jiin, k u jii. ⁸Siili kpanbal din mɔk tab nan Israel kpanbal, U din pak nan u saakab k gann waa saa tien kanɲ sian ⁹ɲaanYenn nilɔ Eliise din kpaan Israel kpanbal kpanbal: A daa saa l po k maan Siilitieb baat. ¹⁰ɲann e k Israel kpanbal din kpaan u jab nba be l po na k tien siil.L buol din tun nna nan fuunu munle na waa. ¹¹Siili kpanbal wutuol din duo bonciann, k u yiin saakab k boi'i a: i ni,ɲmee sie Israel kpanbal puol po o? ¹²K u tuontunn-yenɔ yet'ɔa: canbaa, sua k sie u puol. ɲaan Yennu sokni Esaai tuu wann Israel tieb kpanbal maan nba k u pak u dieok ni. ¹³K l kpanbal na tun a bin la Eliise ksuol'ɔ, k b yet'ɔ a u be duotan. ¹⁴U din tun kunkɔnna saan a nan taani nan tolt, k b saan luon duo na. ¹⁵L din yent sanyiaɔk ni, k Yennu nilɔ tuontunnɔ na nyii k la Siili kunkɔnna nan taani nan tloit k b luon uo waa. K kua yet Eliise a: t saa nlee e? ¹⁶K u jiin yet'ɔ a:tiin janmaani. Bin nba be nan't yab cie bin nba be nan'm. ¹⁷K Eliise mial t yonmdaano yennu a: Luotl u ninbina. K tuontunnɔ tuontunnɔ luot u ninbia, k ula k jual gbie nan taani nan tolt nan muu k lint. ¹⁸Siili kunkɔnna sik k tan lek'b. K Eliise mial Yennu a: a te k jab na n juan, K Yennu gbat u mialu k b juan. ¹⁹K Eliise saan b buol yey'b a: duo nba k i luon na sonu kaa na, k bia k tie duo na kaa. Ii waa man k n wann'i jua nba k i luon' ɔ na. K u jii'b saan nan'm Saamaali duo ni. ²⁰Yuo nba k b kua Saamaali, k Eliise yet Yonmdaano a: Muntl b ninbina k bii laat. B ninbina nba munt yuo nba, k b la sua b be Saamaali duo ni e. ²¹K Israel kpanbal nba la'b, k yet Eliise a: canbaa, n kpi'b ii? N kpi'b amii i? ²²k u jiin a: aii. Fii suol kunkɔnna tab ni a daa kpi'b, tuln'm jiet nan nyun bin nyu, k kunn'b kpanbal buol ni. ²³K Israel kpanbal tien jaanm k tul'b. Laa nyii l yuo, laa l yuo, Siili jab ji mi kɔn nanIsrael jab. ²⁴L puolpo k Siili kpanbal Benaat bobn u k nkɔnna kul, a wun kɔn nan Israel jab. k dual lint Saamaali duo. ²⁵L binn kon din baa Saamaali duo ni bonciiann. Jiet din kaa l duo ni k bonɲ yul daaɔk din tie likbina kobiinniin, nuan-naatua waanminna tie likbina kobi ɲanɲmu. ²⁶ɲann e k Israel kpanbal sonm duo juonjouk paak, k puosua yikn a: canbaa, sonmt'n. ²⁷K u jiin yet'ɔ a l i tie k Yennu sonm'a, n mun saa k sonm'a, n saa sonm'a nan bee e? N saa sonm'a nan mɔbin amii daan i? ²⁸k kpanbal na boi'ɔ a: bee mɔk'a ni i? K u jiin a : wonn puo nna won yaa u t ɲman n bik, ɲaan k wonn tin won ɲman u yua. ²⁹K t yakn n bik k t ɲman. Laa yent k pak'ɔ n pak'ɔ maa tɲman u yua, k u jii bik k bɔl'ɔ. ³⁰Kpanbal nba gbat nna k u pat pat u tiat nan mɔyetuk,Yennu ɲmann n tubl. k bin nba kpia k u lia gbatuot tiat u tiat tinn po. ³¹K kpanbal n yet a: Yennu i baa dinna k n pot Eliise yul, Yennu n ɲmann n tubl. ³²ɲaan k Eliise nan u saakab kul kal u ɲaak ni u buol k kpanbal, k kpanbal nan tun tuomu, ɲaan k u kal goli. K sua k tuomu daak jen kEliise yet saakab: i la niikpiiluk na nba tun tuomu a bin pot n yul aa? Tuomu na i jen yin luon tamɔb gann. I daa te k u kua, k kpanbal mɔɲɲ i be u puolpo, k laan i kan gbat canbaa taacina aa ? ³³U k pak gbenn kaa waa, k kpanbal na tiaɔɲɲ dɔkt k u yet a: Yennu tiaɔɲɲ o baal nan bonbiil na t paak. N ji saa guul bee Yennu buol i?

Chapter 7

¹Elise paaka: I gbii kaagbenu maan ! the kaagbenu mat:Wuon nne yua taum t sii dia likinyen k daayuum kilo pik nan janlle nne kaa kpanu yuom kilo pile nan jaanle Samali tannuob buol. ²SijenmSakua wunba k kpanbal nuu paa u pak jii k pak nan yiennu nulua a:Kaagbenu i leki luot takalbuonaSanpapo lbuon Saaban k tie naa? Keli pkuaa,saa laa nan ninbinn jaa a kan dii.³Gbata nanna dinbe l tan muob buol,K b din piak nan b lieb.Be! Ksibe nne kaka nan t kuumi?⁴Litie k du n kinj nan t kua duani,Kuon be l buol, k t Saa k puo l buola,tibia be nne t Saa kpuo nne-e,nann t saan kua Silie n nba Kannin, bi ynuk na mial,t si foue bibia kpiit,t k puo l buol.⁵K l dajuok k b siet saan kua Silien nba kannin,yuoba k b saa.Silien nba kanj buol,ba din kaa kanj man ninj b dink laa Sual buol.⁶Yenu din kuam janmami, silien nba kanj ninj kunko luola fuut,nan tanjakla fuut, nan tɔfaala wuyiikini, k yem pak na lieb a:nne k Israel kpanba jii u sijenm nan Hetien nba, nan Egyptien nbakpanbala a baal k lekt.L dajuok,b dinfiile k cial k nna b buona kuul nan man blambuob nan b tami nan b buoni,k nnaakanj k l be nne,k b cial a b faat b mial.⁸Gbata na din bal kanj tan mob buole,k kua lanbo nyɔnɔninj,k dii k bia nyuu,k jii likli nanlikunta,nan tiat k saan bol,k bia nnaam k jin lanbo ninj k jii buo nnaana k bia saan bol.⁹nna k dinpak nanlieba, t k tuu lba nnaan.Diné,tie labaman dale,tii bol k njmin k bia nna k l yent sangnick,ninmaan saa balta.I sanaman k t bet t kpanbal nna sakab.¹⁰K din tun kun k paak duo tan muogula nba saa saan k waan.T saan kua syrien nba kanji k laa nan suaka lej.T k gbat nsalik maan lej,t laa tamiman buonik b luol nnaan k lanboɔnt sie nne.¹¹Ktamuogula yiikin K Saan bet kpanbal u yaak ni.¹²K Kpanbal fiil l nyiok-ne K maat u tuotuna a : n yaa paakiie silien nba yaa tiete. Baban nan kon baat ne. K siet kannin j saa bol kpaant ninna paa k a : Bi ynii duo yuoba t suolb fuot kkua nan duoni. ¹³K kpanmbal tun tun yeno din jinnj k pak a : T saa jii tanja bamu nba mok paluu, bsaafiit k puo nan duo nib kuul nba sa kpuone, ktunm nan tami k b saa got lba gaal.¹⁴B din jii kunkonlola njanle nan tami k kpanmbal tun b saan k got laan be tie lboli. K kpanmbal din tun utuomiab laa silien nba kunkonkona buolk laan be bali.¹⁵Kdin weiib kaka nan Suldin. Klyuo k b laan paan pak tiat nanbuonak Silien dintink luu. din cial knyik lbuol. K tuom nba maan dintuun jenk paak waan kpan mbal.K nibul-Cion din nyii k faatsilien nba buona kanjni k l daal kb jiilkbinnk daa yuon taati yanle nan kaagbenu nba buo maat ne.l ne pkanu yua tati piile nan nanna. ¹⁷L yuo k kpanbal dintuun u tuotunua mba ku nuu paa u paakme a wunsaam got l be dak ninj dua tanmób buol, nnaan b din nmaa l sijen; yudano k kpiiu-e nanyenu nulua nba din paak k waan kanmbal-ne.¹⁸K yenu nalua din paak kpanmbal a: B tasi dia likbin k daa yuom tati njanle nne i ka yuom tatipiile nan nanna wuon nne yuo samali tanmob buol. ¹⁹K Sijenm yudano jiiyenu nulua a: lilekitie kkaagbenu luot sanpaak takalböna, buon-na saa baan k tienaa? K Elisee paakua a.A saa laan nanninbinna nnaan a kandii. ²⁰nna linba din balua-ina: B din nmaa nannua tanmajal buole kuu kpo.

Chapter 8

¹K Elisee maat puo nba kuu daan yiet u bik kum ninj ne a : fiit fin nana njaak k saan kua sianba ka mii.K maan kaagbenu sa yii kɔn wunbaal bina njanlɔle. ²K puo ne fiil k t tie nan kaagbenu nulua nba paak ne.U din siet-e na u njaak kuul.U in siet-e k saan kua Philistin nba duoni.³Bina njanlɔle juok,puo ne din njii Philistin duo ninj k kperj.K din saan kpanmbal njaak k buoii u njaak nan u kpaab pɔ.⁴K kpanmbal kaal k paak nan Yendu nulua tuon tuunua Gaza a: Waantinj toujana nba k Elisee tuu.⁵Yuoba kuu din waant kpanmbal bianuu nba k Elisee din yiet puo-ne biik kuuning kuu laa manfuol-ne,u baal k bouii kpanmbal u yaak nan u kpaab.K Gueazi maat a : O kpanmbal n yuomdanɔ, gotl puone na gott bik ba k Elisee yietua kumninj ne-e na. ⁶K kpanmbal bia buoii puo-ne,ku bia tano l tiani.K kpanmbal din yii u njaajua nba kuu pakua a: jiit puo ne u buona kuul, nan u kpaak buon kuul,waa siet daal nba kaka nan waa tanjin-ne.⁷E lisee din saan Damas: k sili kpanmbal Ben Hadad din yiial.K b paakua k maat a : yenu nulua baal nne-wa. ⁸K kpanmbal Hazael paaka,jii piini kisa yenu sokni na buol k wunboii k laan n saa laa lafia waa? ⁹K Hazael saan Elisee tuoan po,piini na,nan linba kul bua tie buonjana Damas duo ninj nan lagumi piina,wa bal yuoba,ku nakinj k yet, a bija Ben Adat nba tie sili kpabal ne tunminja buol. A min boia laa u saa pakua? ¹⁰K Elisee jiinua: u saa paka,yaan kaagbenu paakinj nan u sa kpuowa. ¹¹K yenu nulua cin bin ninbina u paak. K goliyua sɔɔ.K tan mɔnj.¹²Hazael maat : labali n yuomdanɔ ka mɔɔ? Elisee jiinua a : K maan nbaan buobil iba kaa saa tuun Israel waas. A t saa juo dingbagbenja muue. A ta saa kpai nasim nan cukbanjiake,k bia kpai b waas, a bia ta saa piit b puob puae.¹³Hazael paak : nje tie a tuotunua? Buok-ii? K tuun tuogbenja ne. Elisee paak a : Kaagbenu waan t nan a taa sii tie kaambale sili duo ninj.¹⁴Azael din siet Elisee buol k tuun u cambia buol ku paakua a : Elisee pakabe? Ka jiinua a : U yiet ma a : a saa paka! ¹⁵Sanyiuokni,Hazael jii cincenpinj,k maan gnum nja pii kpanmbal nunm po, ku kpo ku gaal naan.U din gaal naan u buole.¹⁶Jolam bina njanmu ninj,Acab bija, Israel kpanmbal, Jolam Josapha bija,juda kpanmbal dia naan.¹⁷Wan din dii naan u din mɔk bina piitae.U din dia naan selusalem bina njanlɔle¹⁸U din dia naan nan Islalel kpambal liya ne,nan ba din tie Acab ba njakin ne.K maan u puo naa din tie Acab-e.U k tun lba njaanj kaagbenu ninbina ni.¹⁹Kaagbenu din k lua wun biil juda Dafid u tuon tunua pak, k dukinj puoni nba ku din pak k tulua nan yuo kuul u sii tie yinyiem u waas ni.²⁰I yuo, Edom din kɔn nan Juda k diin b kpanmbal. ²¹Jolam gaal t sail nan kunkɔn lɔla kuul. B din fiil tansunie k kɔn nan Edonite nba k din kaa k lintua nan kunkɔn lɔla sakab. K nin gbuonj kuul din tine k kua b lan bɔnt ni.²²Edom nan juda yudaant kunkɔna weii kaka nan dinn e. Libna fill yuo nan kunkɔn. ²³Jalam tuona nba diin ten,nan lba k tun mi na : Linba kul k jeholam din dian be juda kpambala balkpeligbɔni. ²⁴Joram din dual u banba bude. B din piiu nan u baa nba-e Dafid duo ninj. K Achazia bija din gal u naan.²⁵Joram Achab kpanmbal bija naan bina piik nan njanle ninj, Achazia joram kpanmbal bija din dia maan. ²⁶Achazia nba din dii naan, u din muok bina pile nan njantee selusalem. U naa saan din tie Atalie. O mli kpanmbal biipo. ²⁷U din suom nan Achab nba buolu ne, k tuu iba tie buobil k tul kaagbenu naan Achab nba buolu ne, b din tie b pokuanu buokta-e.²⁸U din saan nan Jolam Achab bija a b faa tuob nan Hazael sili kpanmbal Ramoth Galath duoni. K silien nba janm Jolam. ²⁹K Kpanmbal Jolam din tun izlaeel a wunteb u fiat nba k silien din jaamua rama ne, yuo nba k b din kɔn nan Hazael sili kpanmbalne. A chazi jolam bija,Juda kpanmbal, ku din siik a wun kɔn nan jola Achab bija Jizlel duo ni k maan u din yiale.

Chapter 9

¹Elisee, yendu tuotunaa din yii yendu tuon tunua bija ye nua k pakua a : cekit k jii kpan nan kunkɔg k saan Ramot Galat duoni. ²A bal l buol, laan jehu jasapha bija, Nimschi bija. A saan k duonua u yuolib sunsukini, nua saan kua nanɔ diuk nba be p kinj ni. ³A saa jii pkan kunkuonj, k muan u yuul pak nua paaka; kaagbenu nba paake naa. nj dinna naan! nuan luot gaan k cial k dasie. ⁴L nasiimu, yendu tuon tuunua din saan Ramoth Galat duo ni. ⁵Yuo nba kubal, nanne, k sijenm yudanua din kaal. K u paak a : nj mok maa n k saa paaka : k jehu paaka : T ninj nmee ? kuu pakua : fin bet. ⁶K jehu din fiil k kua diukninj, k nasinmua manj muan kpan u yuul pak nuan paak a; kaagbenu nba paake na, Israel yendu. nj dinna naanj Israel duo ni, kaagbenu nib ninj. ⁷Finne ta saa faa k kpai Achab njaak canmba k kɔn Atchab paak nj tuituna sun nan kaagbenu tuotuna sun. ⁸Achab njaak buolu kuut saa gbena. I saa gben binba kuul tie Achab buolu. Wunba tie dabl nan wu nba be yaan kuul Israel ni. ⁹Jntaa saa tie Achab njaak nan jeloboam njaak Nebath bija, nan baecha njaak Achija bijane. ¹⁰Buoi taa saa njman jebel jizleel kpaloninje, sua tasika k saa piuu, nne k nasumua man luot gaan k nyii cial. ¹¹Yuoba k jehu gnii a wan wuoi u janmba tuon, nua, k b pakua a : l man nii ? Biapake k waatua ne bal t buoli. K jehu jiinua a : I munj ban jua man nan waa saa pak iba. ¹²nua kuniat; a faak; pakinj tinm. Ku paak a : u paakinj a nneenan nnee. Kaagbenu nba pake na, ndina Israel naan. ¹³L yuo k sua kuul jii u tiat k wuok jehu paa po. K pebl katkak k paak a : jehu tie kpanmbal. ¹⁴L yuo Jehu Josapha bija Nimschi bija din buobinj kɔn nan Jollam. jne k Jolam nan Israel waas kuul din guu Lamoth Galath Hasael, sili kpanmbal pak. ¹⁵nua kpanmbal Jolam din tuun zizlael a wun teep u fiat ba k silie n nba din jamuane. Yuoba kuu din kɔn nan Hasael sils kpanmbal ne. Jehu paka : litie k l tie i buam suakul takansaa gizleel a wun dii labal. ¹⁶K Jehu kua u kunkɔn luol ni k siet k saa jezeel. K maan jolam din yiale, k Achazia juda kpanmbal din siik a wun gɔnua. ¹⁷Kpanmbal guul tua nba be jizreel dii fuokpak ne nba laa k jehu niibul cɔn, ku yet : nlaa k siab baat k Jolam yet a tunmin tajakla k wun tuokib k boiib k laan laafia. ¹⁸K tajaklua ne saan Jehu nuum po k yet. Kpanmbal yaa min bɔyaa laan a bat lafie ? K Jehu jiinj l k tie a tuonka i waa n puolpo. K kpanmbal gutua-ne yet a : tuomu-ne bal njaaku k jenti. ¹⁹K Jolam bia njaam k tun tajaklua, ku bal b buol k yet a baat yaa minboiia laan a baat lafie. K Jehu jii l klaa, gal nj puol po. ²⁰Kguutua ne njaam k yet a tuomu ne bal niib ne wa. njaam b k jenii ? A wumba galtuaan ne. U kanj u tuolk ne nan u tie watuone, nan jehu Nimki bija nba kan bianu nba na. ²¹K Jolam maat a : fiint : k b fiinj u kunkɔn luol. Jolam Israel kpanmbal nan Achazia juda kpanmbal, k b kuul njii nan b kunkɔn luola k gaal jehu numpo, k tuok b lieb Naboth kpabuni jizleel. ²²Yuoba k Jolam laa jehu kuu paak a : lafia, jehu ? k jehu jiinua a : zezabel nan cineɔntin nb weii ne, nua tisa gnim. ²³K jolam gmat k cial nua maat Achalia. T kpai Achazia. ²⁴K jehu jii u talban nua yiik u bɔpiɔk k piena saa gnii pal pak. K jolam baa kaal kunkɔn luol ninj. ²⁵K Jehu maat u sijenm sakua bid kal. Jii-mua k luu Naboth kpaabu ninj zizleel. K maa a tiat min nanfin taa din be nan, taani k bel Achab nba puolpone, u baa kaa gbenu din puoluo muob. ²⁶Wuon njwuonla Naboth suan nan buo pii suan kaagbenu nba maati nne. nj tasa tuum nnee kpabuninj kaagbenu nba din paak-e, jiimua kluu kpabuninj nan kaagben nba buo paak ne. ²⁷Achazia juda kpanmbal, waa laa nne, kuu cial k paa juldin sanjal po yakl. Jehu din biel waue nua paaka : faa n kpuu kunkɔn luol paak. K b faa kpai u Gul kunkɔn paak jibe ambuol. Kuu dual meguido k din kpo l bual. ²⁸Kuu tuotuna jiiu b kunkɔn luol paak k kunna nua jelusalem k piiu u baa nba buol Dafid diigban-ninj. ²⁹Achazia jii din tie juda kpanmbal jolam bina pik nan yen-ninj. ³⁰Jehu din kua jizleelni, jezabel nba gbat nne, kuu jii muu yiil yuul paak njaagoli takalbuon-ninj. ³¹Jehu nba gnii tan muob-ninj kuu paaka i lafiaa samua zimli. Can mbakpilaa-nee ? ³²Kuu guokt yuul takal buon-ni nua paak-a : njme-taa-npoo ! K u jaakpaka din guoli yua nua naki takalbuon. ³³Ku maat : luumua tinj po. K b juabua k luu, kuluu k suom luu diikpinna pak nan tan i pak k jehu luu u taninj. ³⁴Ku jii kuun k dii k bia juu njan mat a : I saa maan k laa kagbatlne kpuii k maan utie kpanmbal sapamuae. ³⁵K b jin k iuu nua b din laa yuunmanje nan tabla nan niibla. ³⁶K btuun k maat jehu : kaagbenu nba din pak k waan u tuun tuunua Elie-na; ningnuatua u pak a : buaii tasa njman zebel naant zelel canjni. ³⁷Jezabel kuun tasitie nan lalim-nee zelel kpabuninj. Litie nan b pak a : jezabele-naa.

Chapter 10

¹Sianyo samali waas din tie piilole . Jehu din dia kadaok k tuul jizleel samali kpanmabl niikpela nan waas Achab ni l din pak nnee. ²Muota nne l kaa i baali; k maan i be nani cambia waas, nan kuunkon lola nan tami digban nba mok pang nan konkon tiat. ³Yiin gaan b ninj yennn i canba waas ni, wumba mon k dimmua maa; wuun kaal u baa yial ninj k kon b cambia njaak paak. ⁴K janma mi suolb buocian nne, kpanmbalala banle k fiit ktuo kua. K t saa tie nlee k tuokua. ⁵njaak sakab, digban kpanmbala , niikpela nan yiiko-dam nan waas k b tuan k maatJehu a . Iba k saa pak timm , t kandinj sua naan tiet lba k a luo. ⁶Jehu bia din dia kaadaok liuk k pa a , litie , ki taa npo , yincalinj n mōmaa , i jii i cambia i cambia waas ne , yala k baad naan nne wuon nne yo , jizleel . ⁷Yomba k kadaok balb , k b jii kpanmbal waas k kuotb , jab piilole maan-kdin juab jaab pilole man yula k tie kpancok ninj , k naan k k tuul kpambal Jehu Jizleel . ⁸K naakni din baal k matua a ; b baal nan kpanmbal waas yuula-e-na . K u maat ; ku maat ba buont yuula maan , tan muob ninj kaka sanjiok ni . ⁹U fil san njiok-ni , k tin k l buolu kuul kmaat a : I mok moni , nne k tuok nsakua k kpiuu nme kpil buolu n kuulii ? ¹⁰I baann nan sial kan baa tinjin k pak kaagbenu . Kaagbenu muomame din kon nan Achab b ba njaak kuul . Kaagbenu tun l ba ku din paak k tuul Elie na . ¹¹Jehu kpil binba kul din tenn Achab ba njaak ninj jizleel , niikpela , u njaak buolu niikpela , u k nniik naan yenua waa ; kupak . ¹²Kuu jii fil k saan samali , waa baal buo kobtkpali njaak sanjal paak . ¹³K Jehu din laa Achazia yualb , juda kpanmbal . Kuu paak a : I tie nme ? K b jinua : T tie Achazia yualb-e , k sii a tinfuot kpanmbal waas nan puobat waas . ¹⁴Jehu paak a : Suotb fuot . K b suolb fuot . K kuotb k b din tie niib piina nan banle . K l kpia nan tintanu njak . Jehu din k njik sua . ¹⁵Waa din saan l buol kuu tuok Jonadab . Recab bija kua din bal u numpo , k fuotua , k paak a : A pal paal n paak nan n pal nba paal a pak ne ? K Jonadab jii k maat : L tie nne . Litie nna . Jehu jii , taa a nuu , k Jonadab din tu lua nuu . K Jehu din tink ku kua u kunkon lol ninj . ¹⁶njaak paak a : Bat min nan fin , a saa la n tuun kaagbenu ninj . Kuu din jii u nan u kunkon luol . ¹⁷Jehu nba din bal samali , kuu din kpil Achab nba kuul nba din kua samali . U din kpil Achab nba kuul nan kaagbenu nba din paak tuul Elie na . ¹⁸L yuo , kuu tinkl buolu k paakb a : Achab nba pak Baal Jehu mun saa pukua buacian . ¹⁹Motane i yil Baal tuotuna kuul n buol , tuotuna kuul nan mantieb kuul , sua n danak , k man n luo k yiit Baal salk nba gbinj e . Jehu din piak nan subinie , a wungben Baal tuotuna kuul . ²⁰Ku paaK a : I puoii man Baal jam . K b puoii . ²¹Ku tun gasia nba Islaeel , k Baal tuotuna kuul bal . Nan yenua waa din k ten k k bal . K b din kua Bal njaak ninj . K Baal njaak kpini kuul gbie . ²²K Jehu maat wumba guu tanmuob . njint Baal tuotuna kuul tiat . K l jua njin b tuontun-tiat kuul k teb . ²³K Jehu din bal Baal njaak ninj n nua nan Jonadab Raca bija . Ku maat Baal tuotuna a : I nam luukt i buol kaagbenu tuotuna njaak nniik Baal tuotuna kua . Litie Baal tuotuna kua . ²⁴K din kua a b maan k yiit salk . Jehu din sen jab piinii nayelpo , k pak b a : Niib binba wumb njik niyeno pak b ninj , u mial-e saa gaal lua ne pak ²⁵Yoba k yiit b salk k gben , k Jehu mat nanta-tina nan sijenm sakab , kuan man nan yenuawa dagni . K kua k kpil nan cuk bancai nba man . Nanta-tina nan sijenm yudam din jibe k saa luub Baal digban nin u njaapo . ²⁶K b gnin ciceli Baal njaak ninj k juo muu . ²⁷K tuut Baal ciceli kuul k lulu ; k bia yak t Baal njaak kuul k tie takaluk nba be nan dinne . ²⁸K Jehu gben Baal maa Islaeel duo sunsukani . ²⁹njaak u bia k gnik Jeroboam biit ne Nebath bija kuu din tun biit Islaeel duoni , k maa u din k gnik lik-kut nabit nba din be Betel nan Dan ne . ³⁰Kaagbenu maat Jehu , k maa a tunj tuon nba suont n nimbini , k dukinj a tan Achab b ba njaakinj maa luo lba waa . A waas nan a buolu sibe naani kaka binna piina Islaeel duoni . ³¹Yokul Jehu k suom nan palpian kaagbenu seni-ni . Islaeel yendu . U din k gniik nba k Jeroboam din tun k kuan Islaeel ne . ³²Liyo-ne k kaagbenu din pii a wuun gben Islaeel tingbong . K Hazael din maa k luon Islaeel kpal kul po . ³³La pii sul din kaka nan yenduopo u din maa Galaad din gbannan Gadites , nan Lubanist nan Manassit la pii Aroet kaka Almon mokl kaka Galaad nan Basan . ³⁴Jehu tuona nba din ten , waa tun lba nan waa faat lba l k dian chroniques nan Islaeel nba gbong ninj-ii ? ³⁵Jehu din dual u ba nba buole k b din piu samalii k u bija Joachaz gal u naan . ³⁶Jehu din dii naan bina pile nan njanii-ne Islaeel samali duogban ni k Joachaz u bija gaal u yial .

Chapter 11

¹Yuo nba k bat Asi naa Atali gbat u bija kpinu manŋ po na,k u tul mɔb a bn kpiin niib nba kul tie naan ŋaatieb na .

²ŋaan joseba wunba tie kpanbal jolam bipuo Azia niipuo ,k jin joas ,Azia bija joas kuae din tan tiinn ,b din yaa b kpiin ŋua nan u lieb nae ,ŋaan kuo puolɔ joseba tiinnɔ joseba din tie bat jeolam bipuoŋe ŋaan tie Anasia niipuo .Udin jii ŋua nan wunba yuolɔ nae k kuam diduɔtuk ni k bɔlɔ jantu ŋasaakak ni a b daa kpiu.³k joseba bɔlɔ bina ŋanluob kaagbennu ŋasaakak ni ,l yuo na k Atali tie puo be duo manŋ ni.⁴ŋaan bina ŋanlɔle ni k yennu mantua ,jenojada tun boe kpanbal guutieb nan kpanbal ŋaak guutieb po.k pakib nan b baal yenjiantu ŋasaakak buol ,lenŋ k tie b pol k lɔle mɔlɔl nan b saa sak waa yaa wun tun lnba kaagbennu ŋasaakak ni,k wanniiib kpanbal Azia bija joas .

⁶k bɔkɩel mun sii guu sul tamɔb k bɔkɩel nba bial na mun guu tamɔb nba be ŋaak na puolpo na.k fit k niib daa kua .⁷kuonn mun lie nba foi jiantu daal na tie bii guu bat joas yenjiantu ŋasaakak na buol.⁸Ii kantint k ssua kul dia kunkɔntiat u nuu ni .sianba kul k bat saa ,k daanɔ nba yaa wun kpiu ,li guu wunba kul naakinɔ.⁹k saakab nan sak jeojada senu nba k u wannib na .k sianba kua malunŋ ni nan bnba nyii tuonn fuon daal ,nan bnba tun tuonn fuon daal kul.¹⁰k u jii kpanaa nan naagbankɔnŋa nba tie bat Dafit yal ,k din be kaagbennu ŋasaakak ni na k tulb.¹¹k senu jab na k b dia saata b nii ninŋ a bii guu bat na ,k siab be niiditu po k lieb mun be niiganŋ po ,k kpia malunŋ binbintl na yenjiant ŋaak.¹²k mann tuan jehɔ jada nyinnu kpanbal joas .nayel k jin naan foklik k yilimua ,k jin gbuannŋ nba k mɔmaan ,nba ŋmaktl naan na ,k tulɔ .Lyuɔ k b kaan joas naagbant paak k muant niib ,k b poi niipuot k hoot ,a bat na manfuol n fɔkt .¹³k puobat Atali gbat fuut nan nba k guutieb nan niib ,fuut na,k u kakt saan kaagbennu yenjiantu ŋasaakak na buol ,sianba tiikl nan .¹⁴k u got la kpanbal paannŋ manŋ sie kpia jiantu ŋasaakak na kunkua buol ,na b kaal nba tie na,k saakab nan naatunpebla sie k Lintua waa ,k niib nan yikn nan kpinkpammuk ,k pieb naatuna ,k Atali wutuol duo k u pat u tiat ŋaan tian yet ,nabiuk,nabiuk.¹⁵L paak mantua jenojada din k luon bn kpi Atali .yenjiatu ŋasaakak na buol ,k u tul yiiko kunkɔnkɔna saakua ,a wun jiu k gal nanɔ gutieb na sinsuk ni ,wunba luon wun tinɔ ,yin kpi ldanɔ.¹⁶k b suolɔ k saan nanɔ kpanbal ŋaak k saa kpiu taanii tammɔb ni.x¹⁷k mantua jejada mɔk lol nan kaagbennu ,kpanbal joas lol molol nan kaagbennu ,nan b sii tie kaagbennu niib ,kpanbal na nan u niib lol molol nan b lieb .¹⁸k duo na niib kul saan kua yeiel baal tingbann jiantu diukni ,k bit malunŋ binbintaa nan pataa nan bon ninant ,k kpai baal manntua matann binbintl nan tuann po .Jejada senn guutieb kaagbennu ŋasaakak buol.¹⁹k u jiin kunkɔnkɔna saakabnan keletien nba na naatantiina ,nan duo na niib k cian kpanbal na kaagbennu ŋaak ,k tɔkin guutieb tammɔb bul k kua kpanbal ŋaak ,k kal naan gbant paak.²⁰Niib na kul din gbie nan palpienne ,k duo na ŋmin k maan b kpai puo bat Atali nan juk banjiak kpanbal ŋaak niwa.²¹Joas din mɔk bina ŋanlɔle e k dii juda naan.

Chapter 12

¹Islael kpanbal jehu ,naan bina njanlale nie ,k joas dii juda naan ,k kal jelusalem ,bina piinna ,u naa sann din tie tsibja k nyi .beel seheba.²Joas tun linba tuok kagbennu num k man yuo kul u waa maatɔnn jehojada waanu tal ni .³ɲaan u din k bit patmann bua na ,k buolu na din mann malunɲ k juokt bonnunubit lenɲ.⁴Joas pak mann tieb yudam,a bii boli liklii nba k b gaan k jiin kaagbennu , ɲasaakak malunɲ po na.Lnba k niib na pak l tie yuo kul malun ɲ nan yanbua piiniipo na.⁵k manntieb kul sii dia waa mann binba malunɲ nan liklii, b sii dia liklii manɲ k ɲamii jiantu ɲasaakak k ɲamii bont kul.⁶ɲaan manntieb na din ɲamm siali,jiantu ɲaak manɲ ni k saa tuu joas naan bina piinlie nan ɲantaa ni.⁷Bat joas nyii jojada mann tieb nan mannte lieb k yetb a :bee kii k ɲamm jiantu ɲasaakak na ?Laa nyii dinna k saa .⁸k manntieb sak maan na k sak nan b kan jiin buolu na liklii ,nan b tiɔnɲ liklii k ɲamm jiantu ɲaak.⁹L yuo na k manntua jojada jii lakl k fut fɔnn l yul paak k senn malunɲ binbintl na buol jiantu ɲasaakak tanmɔb diitu po ,k manntieb nba guu tanmɔb buol na jii liklii nba k jianttieb tul na kul k tien lakl na ni .

¹¹Bii dian laa jan yuo nba bin jii tul bnba golii kaagbennu ɲasaakak maan nan tuona na,k bn pa kanpinta nba nan tammaala nan tuontunna .¹²Na tanmaala nan bnba kpie tanaa nan bnba daa taabii nan tana nba k b jii ɲamm kaagbennu ɲasaakak ,k bia pa panlia nba be.¹³ɲaan b k nyint liklii manɲ ni k naan nyubtii,kuo kutsonii ,kuo naatuna kuo fita ,bona kuo salinpiena kuo salinmona bonsiali.¹⁴Bdia pa tuontunna nae ,k bia daa kaagbennu ɲasaakak ɲammu bona .¹⁶Liklii nba k niib tul k tie pann panu piinii nan biit paak yenpiinii nan b k tie ɲann lakl na ni ,ɲann tie manntieb na yale.¹⁷L yuo na kpanbal Asael nba tie syli kpanbal na lek Gatu duo k nyann l duo.Lpuol po,k u lol a wun lek jelusalem .¹⁸Juda kpanbal joas jii piinii nba kul k kpanbal nba gal k tie josafat nan jolam nan Acazia na,k tul u baaba juda kpanbal ,k pukin piinii nan salma nba kul be k tie faal kagbennu ɲasaakak ni na kpanbal ɲaak k tul l kul kpanbal Azael ,wunba tie syli kpanbal ,ku jii kunkɔnkɔna k duo nanm jelusalem.¹⁹Kpanbal joas nba tun lnba kul k pukn l dian be juda kpanbal balkpelii kadauk ni.²⁰kpanbal joas tuontunna na lol bonbiil k buo joas millo ɲaak,k l be silla sinsikl.²¹Josakal simea bija na jozabod .Sotel bija ;nan u tuontunna buo k kpiu k saan piu na u baa ,kpanbal Dafit duo ni,k Amasia u bija k u dii naan u yial ni.

Chapter 13

¹K Akasia bija joas nba dii juda naan l bina piinlie nan nantaa nie ,joasa jenu bija ,joanas dii Israel naan, k kal samali bina piik nan nlanole . ²u din tun biil kagbennu nunm, k tun nan jelobuam wunba tie Nebat bija k tun biit nan Israel tieb, kii k nyik yanbontuona.³Lpaak kagbennu wutuol duo Israel tieb paak ,k u te k syli kpanbal ,Hasael na u bija Ben-hadad ,yuo kul ,k kon nyann Israel tieb .⁴Joasa mial kaagbennu ,kaagbennu nba la silia kpanbal dia Israel tieb nan biak na ku gbat u mialu .⁵k kaagbennu tul Israel tieb tuandano ,k u nyinnib syli tieb nuu ni ,k Israel tieb na jii be b yamani nan sinsinn binbenj na.⁶naan b din k nyik b biit nba k kpanbal jelobuam njaak nua nba kuan Israel tieb biit ni .k tingbann cincelpuok Astlte sie samalia .⁷joasaz kunkonkonna nba din tenn na tie taanjakla piinjmue ,nan taantolit piik nan kunkonkonna tutaa piik nba somm taatinj ,k maan syli kpanbal din kpaii bnba bialna kula .⁸Lnba kul k kpanbal jesahas tun pukin na u pal tuona kul dian be Israel tieb balkpelii kadaat ni.⁹Joasaz din kpo nan u baa k b piu samali kubija Joas gaal u naan .¹⁰Juda kpanbal joas naan bina nlanole nie joas ,joasad bija dii Israel naan k kal samalia bina piik nan nlanuob.¹¹Ubia din tun biil kaagbennu nunm ,k wei kpanbal jelobuam biit ,Nabat bija ,na jelobuam nba din kuan Israel tieb biit ni,k b tie nan nua na.¹²Lnba kul k kpanbal joas ,tun pukin nanu palcienn konn nba k u din kon na Amatsia ,kpanbala balkpelii kadaat ni.¹³Joas din kpo na k b piu kpanbala kaat ni samalia ,k jolobuam u bija nba pukin banlie ,kal naan binbintl paak ,k joas saan kal samali duo ni ,nua nan Israel tieb kpanbal.¹⁴Yialjaann din suol Elisee k u dua k tie saa kpo ,k Israel tieb kpanbal joas baal ,a wun fuonto ,k mo naan yeen a n baa nbaa ,fine tuu tie Israel fat tua nba paal .¹⁵k Elisee yeto a lomin talbann na pienii waan ,k jesoas lon.¹⁶k elisee yet Israel kpanbal ,a wun tien siil nan tuomu k kpanbal paan u nii talbann paak ,k Elisee jii u nii k paan kpanbal nii paak .¹⁷k u yetua luotl takolbonn nba tuok syli yondo po k u luot ,k Elisee yet tomin k u to k Elisee yet pienu na tie kaagbennu faatin monj pienu e .Pienu nba saa nyann syli tieb ,a saa kon nan syli nan Afek duo ni nan yuo nba k a tan saa nyannib.¹⁸Elisee bia yetua jiiin pienii manj k u jii ,k Elisee yet Israel kpanbal na a jii faa tinjni taal muntaa naan nyik.¹⁹k yennu nilua wutuol duo nana ,k u yet n bosa faa munjmu kuo munluob ,k a bo saa nyann syli jab k pel b buontib motana a nyann taal muntaa kuae.²⁰Elisee din kpo ,k b piu ,k kon nan Israel duo ni tieb .²¹Dasial k Israel tieb yaa bn pii nilo ,k la muab kuonn baat a bn lekb ,k b jii kuun na k la Elisee kaaug ni naan ciaal ,k kpeemmua na gbanant nba sii Elisee kpabaa yuo nba ,k kpiemo na yient k fiil kuun ni k set u taa paak .²²Kpanbal Jesoas naan yuo ,syli tyieb kpanbal Hasael din tuun dia Israel tieb nan binbenbiuk ko.²³naan kaagbennu din mok ninbatinu nanm ,naan u din sommitb ,k maan u molol nba k u lol nan Ablaham ,Isaak nan Jakob u din k luon wun biilbii nan motaanau k mi lubii unumm ni.²⁴Syli tieb kpanbal kuun puol po ,u bija Ben-Hadad e din gaal u naan.²⁵Joas ,joasaz bija ,k u nmat jii Ben-hadad Hsael bija ,kpanbal Joasaz kon nyann Ben-hadad taal muntaa ,k fat doii nba k Ben-hadad din gaal yuo nba k Joasaz baa Jenooanas dia Israel yent na.

Chapter 14

¹Jenoanas bija joas bina ņanlie ni k u tie Israel kpanbal .Amasia wunba tie joas bija , k u dii juda naan k tie kpanbal.²Udin tie kpanbal k mōk bina piinliee nan ņanņmu ,u din kol jelusalem bina piinliee nan ņanyia.³Udin tuun linba gbuot kaagbennu nunm ,ņaan u din k tie nan u yieja kpanbal Dafit na ,u din tun lnba k u baa joas din tun na buolue .⁴Udin k bit patmann bua ,k niib na tukn k mann malunņ lenņ,k jōkt bonnunubt patmann bua.⁵Amasia nba gaal yiikuo u nuni yuonba k kpīi kpanbal ņaasaakab nba din kpīi u baa na.⁶ņaan u din k kpīi b waas ,u din tun nan kaagbennu nba wann Moīis sennu ni nae a ;waat danm k tie bin kpo b waas tuobiit paaki k waas mun tie bin kpo b baa nba tuonbiit paak nisaalik tie wun kpo tuonbiit nba k u mōnņ tun paake.⁷Amasiadin kpīi Edom tieb kukōnkōna tusaa piik yaalin baauk ni,u din nyann sela duo ni tōbni, k pul lenņ jokeel ,k l tie l sann nan dinna .⁸ņaan Amasia tun tuonmi Israel kpanbal joas buol ,joasaz bija ,wunba tie jenu bija nan k luon bin kōn nan lieb .⁹k joas nba tie Israel kpanbal k tul masia mōb wun nba tie juda kpanbal ,sianyuo k lnba kunkon tun tuomu kpek buol a jiin a bipuo k tul a bija k wun kuan muuk ni bonkobuk nba be lnba na ,gaal k ņmaa kunkōn na k kpīi.¹⁰Fin masia a nyann Edom tieb joba ,k jii mōk palbifaant ,ņaant k a japaat manņ n janņa ,k fii be ņaak ni bee k a kpaan biak nba saa baal nan baak fin nan juda tieb paaki ?¹¹ņaan Amasia din k luon wun
¹²Israel kōn k nyann juda tieb k sua kul cial k kun b lanbonti ni.¹³Joas ,Israel kpanbal suol betsemes Anazia bija k jen jelusalem k saan bik juonjok na ,laa nyii Eflaiim tammōb buol k saa tuu lōtik tanmōb buolk l fōkint tie taakaabii kobii ņanna .¹⁴k bia jii liklii nan salima nba k u la kul nan kuutsaant nba be kaagbennu ņaak nan mōkint nba be kpanbal ņaak ,k bia suol siab k kun nam samali.¹⁵Lnba kul pukn k kpanbal joas din tun waa din tun linba ,k kpab nan u paltōb nba k u faa juda kpanbal Amasia na ,k l dian k be Israel kpanbalabalkpeli kadat ni.¹⁶Joas din kpo,k b piu nan u baanba Israel kpanbala kaat ni samali duo ni ,k u bij a jelobuam ,gaal u naan .
¹⁷Amatsia ,joas bija ,juda kpanbal Amatsia din tun bina piik nan ņanņmu, joas kun puol po.Joasaz bija Israel kpanbal .¹⁸Lnba kuu pukin k kpanbal Amatsia din tun ,k l dian k be juda kpanbala balkpeli kadat ni .¹⁹Jelusalem tieb din lol a bin kpi Amatsia k u cial k saan Lakis ,ņaan k b wie Lakis lenņ k saa kpiu.²⁰B din jiu k paanō taanm paake k ņmat jelusalem k saa piu u baanba kaat ni .²¹Juda buolu kul din jii Asalia ,k u mōk bina piik nan ņanluob k u tie kpanbal k set u baa Amatsia taal ni.²²Nan kpanbal nba din kpo k b piu nan u baanba k Azalia fat Elat k gaal juda paanņ na.²³Joas bija Amatsia nba dii juda naan bina piik nan ņanņmu ni,Jelusalem ,joas bija ,Elsael kpanbal k kal samali ,k kal bina piinna nan yenn.²⁴U din tun biil kaagbennu numm ,k wei kpanbal jelobuam biit taal ni,wunba tie Nebat bija ,k kuan Islaeltieb biit ni.²⁵Udin kōn fat yent nba kul tuo tie Israel tieb yal sinsinn na.Laa nyii hamat k aanu po ,k saa tuu mōkgbennjil na po,nan kaagbennu mōmaan na nan Israel tieb yennu ,nba din senn mōsonn ,k jiin u tuontunō jonas,wunba tie u sōknii.Amitnaii bija ,k nyii Gat-hepei.²⁶Kaagbennu la Israel tieb nba di biak daabsin ni bianņnba k sua kaa k saa somm Israel tieb bn nyi l ni.²⁷ņaan kaagbennu k lol nan wun kpīen Israel tieb nan saapaapo ,l paak k u te k kpanbal Jelobuam ,joas bija na nyinnib biak manņ ni.²⁸Lnba kul pukn k kpanbal Jlobuam din tun na,waa tun lnba k kpab na u paltōbii nba k u faa ,nan waa din fat Damas nan Hamat doi k tul Israel tieb na,k l tie juda yent ni.k dian be Israel kpanbala balkpeli kadat ni.²⁹Jelobuam kpo k b piu nan u baanba ,Israel tieb kpanbala kaat ni,k Skali bija gaal u naan.

Chapter 15

¹Israel kpanbal Jelóboam-luo naan na bina piinlee na ñanlole niñe , Azalia , Amatsia bija Juda kpanbal dii naan .
²U din mək bina piik nan ñanloob . k tie kpanbal k kal Jelusalem , bina piinmu nan ñanlee , bin yii u naa Jecolia ku nyii Jelusalem .
³U din tun gbɔɔn kimongbennu numm nan u baa Amotsia na .⁴Ñaan u din k bit pat mann bua k niib nan tukin k maan malunɲ lenɲ k juokt bonnunumbit , patmann boa .
⁵Kimongbennu jii tee ñaauk baa u paak ku ñmaal gbaatil , nan u kuun . U din kɔɔn u kɔɔɛ ñaank ni . k Jotham kpanbal bija , ñɔɔɛ din tie yuudaannɔ k bu doo nan niib buut .
⁶Linba kuul pukin Azalia din tun na waa tun linba k l kul sɔb be Juda kpanbal balkpelii gbant ni .
⁷Azalia kpo nan u baaba nan , k b piiu u baaba kaat ni , kpanbal David duo ni . K Jotham u bija gaal u naan .
⁸Bina piintaa na ñannii ninɲe , Azalia Juda kpanbal , Zachalie , Jeloboam-lɔɔ bija dii Israel naan k kal Samalia ñmaalii ñanluob .
⁹U din tun biil kimongbennu numm nan u baaba nan-e , u wei kpanbal Jeloboam biit taal ni wun tie Nebath bija k kɔɔn Israel tieb biit ni .
¹⁰Jabesch bija schallum din lol daanɲ k jiin Zachali po , k kpii u , buolun nan tɔɔnn ñaan gaal u naan .
¹¹Linba kuul pukin Zachali , din tun k sɔb be Israel kpanbala balkpelii gbant ni .
¹²Kimongbennu din senn mɔsonn k tul Jehu na gbee . U din yet a : A yaaboona k saa tuu maalu munna ni . B sii tie naan diilaa , k sii kaal Israel gbeent paak .
¹³Schallum , Jabesch bija naan bin piintaa na ñanyia ninɲe , k Juda kpanbal Ozias dii naan k kaal Samalia ñmaa yen kɔɔn .
¹⁴Menahem , Gadi bija din nyii Thiltsa k saan Samalia , k fa Schallum Jabesch bija k kpii Samalia , ñaan kal naan .
¹⁵Linba kuul pukin k Schallum din tun lobiit nba jiin kpanbal po , na sɔb be Israel kpanbala balkpelii gbant ni .
¹⁶Yuo nba k Menahem din nyii Thipnsach k saa na k u biil Thiltsa doo na k gbeenn , nan niib nba be yent nba kul lintil , doo manɲ niib k jii b mɔnn k tub , u bia din piit puob kul nbamɔk-poa nae .
¹⁷Bina piintaa nan ñanyia ninɲ . Azalia Juda kpanbal Menahem Gadi bija dii Israel naan k kal Samalia bina piik .
¹⁸U din tun biil kimongbennu nmm , k kii nyik tuonbiit na u kuun . Kiman u tuokii . Jeloboam tuonbiit wunba tie Nebat bija . K kɔɔn Israel tieb biit ni .
¹⁹Pul , d'Assylie kpanbal lek duo nan . K Menahem tul pul Salimpeena likilii tuusiil . K fiit l tulɔɔ sommil , wuun mək yiikuo tinn nan yent paak .
²⁰Menahem din mian Israel məkita , a bin tul likilii , k tul kpanbal d'Assylie , k sɔɔ kuul pa salipeena kuna piinɲmu-ɲmu . Likibiina , k d'Assylie kpanbal ñmant kun u duo ni .
²¹Linba kuul pukin k Menahem tun nan wa tie linba k l sɔb be Israel kpanbal balkpelii gbant ni .
²²Menahem kpo na u baaba nan k pekachia , u bija gaal u naan .
²³Bina piinɲmu ninɲ d'Azalia , Juda kpanbal , pekachia ,bija Menahem , din Israel naan k kaal Samalia bina ñanlee .
²⁴U din tun biil kimongbennu numm , Jeloboam din k nyik biit , wunba tie Nebath bija din kɔɔn Israel tieb biit ni .
²⁵Pekach Remalia bija kunkɔnkɔnnɔ saakɔɔ din kɔɔn nan Galaadites , Jaba piinɲmu k kpilii pekachia , kpanbal ñansaakak ni . N nie Algob nan Alie mun , ñaan dii naan .
²⁶Linba kuul pukin tun nan linba ku tien ; k l sɔb be Israel kpanbala balkpelii gbant ni .
²⁷Juda kpanbal Azalia nan bina piinɲmu na ñaalee nie , k pekach , Remalia bija gaal Israel naan , k kal bina piinlee Samalie duo ni .
²⁸U din tun biil kimongbennu numm , k tun biit nan Jeloboam Nebath bija nba din kɔɔn Israel tieb biit na .
²⁹Yuo nba k pekach din tie Israel kpanbal , k Tiblath na pilesel , wunba tie Assylie kpanbal saan kɔn nyann Ijjon , Abel Beth Maaca , Janoach , Kedesch , Hatsol doi ; nan Galaad nan Galilee , nan Nephthal duo yent kuul k jii niib maanɲ saan namm k b tie yommii .
³⁰Osee , d'Ela bija lol lolbiuk pekach paak ,wunb tie Remalia bija k kpii , ñaan Jotham Ozias bija gaal naan bina piinlee .
³¹Linba kul pukin k pekach tun , na linba kul tien , k l sɔb be Israel kpanbala balkpelii gbant ni .
³²Israel kpanbal Pekach , Remalia bija , Jotham d'Ozias bija , dii Juda naan k kal bina ñaanlee .
³³U din mək biinpiinlee na ñaan ɲmu you nba ku dii kpanbal , k kal Jelusalem . Biinpiik na ñaaloob , u naa yii Jelusalem , Tsadok biipo .
³⁴K tun linba gbuo kimongbennu numm . K wei nan u baa Ozias binbenɲ nan .
³⁵U din k bit patmann boa ; k niib nan tukin k mann malunɲ lenɲ k juokit bonnunubit patmann boa .
³⁶Linba kuul pukin k Jotham tun , nan linba kuul tien , k l sɔb be Juda kpanbala balkpelii gbant ni .
³⁷Lii yoo nan k kimongbennu , sint tun Syli kpanbal Retsin , nan Pekach ,Remalia bija k b saan wɔl Juda .
³⁸Jotham kpo k b piiu nan ubaaba ; kpanbal David doo ni ; u bija Achaz gaal u naan .

Chapter 16

¹Pekas bina piik nan njanlode ninne, k yotam bija Ahas gaal Yuda naan. ²Ahas din mok bina piinle yuonba Ltu din gaal naan, u din tien bina piik nan njanlobo yelusalem duo ni. U din k tun linba nan yennu kaagbennu num nu, u yennu, nan u baa Dafid nba din tun na. ³U tokii Israel kpanbala sanjoko, u din fit kpui u monn bija li mann mujuonu malunn k tul tingbann, k tokii buolk na malinbiit, buol manne k kaagbennu din be l nyinnib Israel waas num ni. ⁴U din mann malunn k bia jok t bonnnunubt l tingban jiant k bua kul buol, nan kona paak, nan tiik nba mei kul buol. ⁵K letsin, sili kpanbal nan Pekas lemalia bija, Israel kpanbal, b din duo saan lekyelusalem. nnaan b din fit k nyann kpabal kpanba Asaz. ⁶L yuo e k letsin, sili kpanbal, din tek e lath gaal duo k tie silien nba yiikodano; u din bel Elath yuif nba, k sili tieb nba ji baal kua dinne. ⁷Ahas din tun niib Asili kpanbal tiglal Pilesel buol ni abin yet u a: " n tie a daable nan a bija. baa t k tan fatin silia na Israel kpanbal nba lekin na nuu ni ." ⁸k Ahas din jii likli nan salma nba be kaagbennu nasaakak ni na, nan kpanbal bek njaak ni k tul Asili kpanbal. ⁹Asili kpanbal gbinto, k saan lek Damas , k kon k nyannib k suol u niib k tinmm yommi, k saan namm Kil nnaan din sa kpi letsin. ¹⁰K kpanbal Ahas din saan Damas tigla pilesel naunm ni, K waa din la malunn binbintl lenn na k kpanba Asas tun manntu u lie buo ni nan l malunn binbintl nunnonn cib cib. ¹¹Kpanbal u lie din mann malunn binbintl nba tie nan nunnonn nba k kpanbal Asas din tun k b nyi nann Damas na, k manntua u lie din tunm na k ghen na a k kpanbal Asas din fit nyii Damas k jen. ¹²Wa din nyii Damas jen , kpanba din la nan b maa binbitl nawa. K u din nakin nnaan duo. ¹³K din juo bonkobt malunn nan u piini, kimaan daan piinii, njaak paan binbintl na paak malunn bonkobt na son. ¹⁴U din cat kutmont binbintl nba k din jii k tul kaagbennu, k fit k l ji daa sie binbintl paann na nan yenjiantu nasaakak na sunsuk ni, nnaan senn l binbintl paann na gaan po ¹⁵K kpanbal Asas tul mob manntua u tenk bin mann binbitl gbennl na paak sannyiokun mujuonu malunn nan dajuok piinimalunn, nan mujuonu piini, nan kpanbal malunn nan u piini, nan duo na niib kul malunn nan b piini, nan b daan piini nnaan muan bonkobtl nba ki b kotb na kul son l paak li ba tie kut binbintl na n monn sa gaal yie l paak. ¹⁶K manntua Ulie din tun nan kpanbal Ahas din tun nan kpanbal Ahas din wannua na. n ¹⁷Kpanbal Ahas din tukt tolt nba be na , k jii kut sont nba din tu be l paak na . U din tuot kutmont nyubuuk nba tuot kutmont naajai puolpo na k Senn l tana fiakl paak. ¹⁸Kpanbal Asili paake k u din lebt kaagbennu njaak ni, yennjiant buol tammobik nba din be na, nan kpanbal nanyel kunkua po. ¹⁹Ahas tuona nba tenn k u din tun, nan waa din tien linba , l din k diien be Yuda kpanbala balkpeli gbant ni? ²⁰Ahas din kpo , k b din piu nan u baa nba Dafid duoo ni, k u bija Ezekias gaal u naan.

Chapter 17

¹Yuda kpanbal Ahas naan bina piik nan njanle ninje Ela bija Osee din gaal Israel k kal Samali bina npanyia. ²U din tun linba k njan kaagbennu nunj ni, njan u biit din k baal kpanbala nba din dia Israel tieb sinsinn na. ³Asilie kpanbal Salmanasal, k Osee jii u monj k cabo k pau yaaja njaayenn. ⁴Njan binsial kpanbal Osee din tun niib Ejipt kpanbal nba k yiu So na buol, k boi Sonmil po, k jii nyik binn kul yaaja njaak nba k b pa tien Asilie kpanbal na. Asilie kpanbal din te k b suol Osee k kuanua dansalk. ⁵K Asilie kpanbal tokin lint duo b na njanta. ⁶Osee naan bina npanyia ni, k Asila kpanbal din gaal samalie, k saan nan Israel tieb na k tienib daaba Asilie duo ni, k kun namm Asila yent ni, k saa kaanm kalaeh duo ni, nan kabol mokl k l be Gosann yent ni k kaan lieb Medes doii ni. ⁷I din baal n na k maan Israel waas din tun k biil kagbennu b yennu, nba din fatib Ejipt kpanbal buol, k nyinnib Ejipt tinj ni newa, kimaan b bia din tiin yenlei janmanii. ⁸B din waa doii na ni dankaa nba k kaagbennu din bel nyinn Israel waas nunm ni nie, nan boktaa nba k Israel kpanbala din senn. ⁹Israel waas na din bol k tun linba k kaagbennu, b yennu, yet nan l k njan nae. B din maa tingbanna jiant boae b doii ni kul ni, laa nyii l digbanbis saa tuu l digbenna. ¹⁰Kuuon kul paak, nan tijakpel kul nyakl ni, b din caan jian tu tu tancaakaa, nan cincel puok Sela ninnant. ¹¹K l buaa b jokt bonnunubt tingbana malunj binbinta na paak, nan doii nba tieb k kaagbennu din bel nyinnib b nunm ni na, k b tuobiit nba kaagbennu wutuol, ¹²B din jiantl yenbis nba k kaagbennu din yetib nan b daa tie nna. ¹³Kaagbennu din tun u sokini nba, nan nyuan kul a bin yet Israel nan Yuda tieb "nan bin nyik b tuonbiit na njan gaal u senni nba ku din tul i yaajamm, k tan gaan k tul n tuotunna nba tie sokni nba k b tulina". ¹⁴Njan b din k gbiint, k tie tub kangbata nan b yaajamm nba din k duu kaagbennu, b yennu ni na. ¹⁵B din yet u seeni, molol nba ku din lol nan b yaajamm na, ki k fiin kpaamii nba ku din waanib na po. B toki k sa bona nba kaa nyuat buol nie k b monj tan kaa nyuat, k waa niib nba kua kpieb na taa, k yet kaagbennu nba din ya b daa toki lieb na. ¹⁶B din nyik kaagbennu, b yennu sennii kul, njan nan kut naajabit banlie, k bia kpiel pata ninnant, b din jiantl nmaabla nan tungbann nba b yi baal na. ¹⁷B din tokin muu nie k kpi b bonjaii nan b bonpoi. B din cab b monj nan tanbiin puali nan nun nyuan damme, k koi b monj k ji tie linba k njan kaagbennu ni, ku wutuol duo. ¹⁸Kaagbennu wutuol nun din duo Israel tieb paak, k u bel foknam u nunj ni, njan nyik Yuda buolu kunkua. ¹⁹Yuda tieb monj din dien Kaagbennu b yennu sennii na, b din toki Israel tieb bontitiet. ²⁰Kaagbennu din yet Israel tieb na kul; k dat b tuba, k jiib cab datai nuuni, k din tan gbenn k fokt namm u numm. ²¹Kimaan Israel din nyinn u monj Dafid njaak ni, njan ji din jii nebath bija Yeloboam k tino b kpanbal. njae din te k b yet Kaagbennu, k din te k Israel tieb kua yengbennl ni, ²²Israel waas din jiib b monj k cab biit nba kul k Yeloboam din tun nae; b din k nyik, ²³mokmok nan yuonba k Kaagbennu din bel Israel k fokt nammm u nunj ni, nan waa din tokin wu tuotunna sokini nba buol kul moi ni k wannib a u saa tienm na. K Sili tieb din suol israel tieb k saan namm ban fokl k saa tienmm daaba b duo asili, sianinba k ji be nan din na. ²⁴Asili kpanbal din nyi nan niib babione, kutha, Affa, Amath din sefalfaiim, k din tan kuamm Samali doi ni, Israel waas yiel ni. B ji din yent samali, k din kua l doi nie. ²⁵Yuonba k b din sinkua lenj, kaagbennu janmaantinu din be b ni, k Kaagbennu din tun yanbola k b kpiib. ²⁶B din yet Asili kpanbal na, nan niib nba k a kaamm samali doii ni na k mi duo na ni yennu baa jiantl bianjinba, a l paa k yennu na tuuun yanbola k b kpib kimaan b k ban ba jiantl duo ni yennu bianjinba. ²⁷Nanne kpanbal asili din tu mob a, i tunn "manntieb nba din nyi namm l po k tan tienm daaba na yennu a n nmat lenj, k saa tunmiib duo na yennu sennii". ²⁸K manntieb nba din suolb Samali k yaat nmm na, yennu a nmat saan kal betel, k tumiib binjinba k b din si nmaan Kaagbennu. ²⁹Njan nuakul din maa u yennue doii nba ninj k Samali waas din maa na. ³⁰Babilon tieb din maa Sucoth benoth, k kuth tieb din maa nelgal, Hamath tieb din maa Asima, ³¹Affa yab din maa nibcez k maann mujuonu malunj k tul b yennu adlamelek nan Anamelek, sefalfaiim yenni. ³²B mun din nmaan Kaagbennu, k gann buolu kul ni yenjantu yenjiant di gbenna na ni. ³³Nnae k b din nmaan Kaagbennu, k jiantl l yuo yennii nan b digbana nba k b din nyi na bokta nba tie. ³⁴B bie daa faaab bokl kpela na nan dinna b k nmaan kongbnnu, k k dia u sennu nan u wannu nba ku din tul yakob nba ku pluɔ lael yaabuona. ³⁵Kaagbennu din lol molo tieb k yetb a: I ki njan yenle; I kan bank gbaan b num ni, I kan ban jiantl b, k bie kan ban k mann malunj k tulb. njan i sinmaan min kaagbennu, nja nba din nyinni Ejipt duo ni nan yiiko nan pancionj; u nunmie ki si gbaant, k maann malint k tieno. ³⁷I si colin yuo kul snni nan moonna, yiko nba, ku dien k tuli na, ki ki daa ban nmaan yenleii. ³⁸I daa tanmt molo nba k n lol nanni na, k daaa ban nmaan yennleii. ³⁹Njan i si njan Kaagbennue, i yennu; k u tan saa nyin ni i daataii kul nun ni. ⁴⁰K b k colin, k waa bkta sinsin na. ⁴¹L doii n niib na din nmaan Kaagbennu; njan bie jiatl b bonninante; k b waas nan b yabona daatun nan dinna.

Chapter 18

¹Ela bija Osee nba din dii Israeļ naan bina ņanta ninņe, k Asas bija Esekias dii Yuda naan. ²U din mōk bin piinle nan ņannmue, yuonba k u din dii naan, k tienn bina piinle nan ņanyia. u naa din yi Abie, Sakali bipuo. ³U din tun linba ņan Kaagbennu numm ni, bianjiba nan Dafid, u baa nba din tun na. ⁴U din biil yenjiant gbenj na bua, k yiel tancaka na, k biil cincelipoi ninnant na biek, u din biil kutmont waaug nba k moyis din nan na kimaan Israeļ waas din jōkt bon nunubt malint u numm nu nan dinna: b din yiu Nehustann na. ⁵U din tien u dunduun Kaagbennu ni, Israeļ yennu, k kpanbala nba kul din dii naan ma ku mun tan dii naan na, kpanbal Soi din k be k tie nan ņuana. ⁶U din tuuak nan Kaagbennu, k din k ban tunn puol nannō, u din colin seeni nba k Kaagbennu din dien k tul Moyis na. ⁷K Kaagbennu din be nan Esekias, k u din laat nyannu u tuonna kul ni. U din kon nan Asili kpanbal, k ji din k te k u nyannō. ⁸U nyann Filip tieb k sa diin Gasa, k biil b yent laanyi digbanbit k saa tuu digbangbenja. ⁹Esekias naan bina ņannna nie, din tie Osee naa bina ņanlōle, Ela bija, Israeļ kpanbal, Salmanasal, Asili kpanbal, din wol samali k ņaa luonō. ¹⁰U din gaalō bina ņantaa, Esekias bina naan bina ņanluob ni, k l din tie Osee naan bina ņanyia nie Israeļ kpanbal: Nnae k b din nyann samali. ¹¹Kpanbal Asili din saan an Israeļ tieb k saa tienmm yommii Asili, k kaam gbenbantaa nan kabol mōkl kpinn, gosan yent ni nan Medes doii ni, ¹²Kimaan b din ki gbiint kangbennu kunkol, b yennu, k din biilu molol, kimaan b din k gbint k bia din k gaal sennii nba kul k Kaagbennu tuontunō Moyis din tulib na. ¹³Kpanbal Esekias bina piik nan ņanna ninņe, k Asili kpanbal, lek Yuda doii nba k b maa juona k lint na, k fat k yent. ¹⁴Yuda kpanbal Esekias din tun k yet Asili kpanbal lakis duo ni a: n tun biila, nyikōnn na. linba ka saa boin, n saa tula waa. K Asili kpanbal boiesekias, Yuda kpanbal na kobii ņanta nan salinmona piinta. ¹⁵Esekias din tuulō likli nba be kangbennu ņaak ni nan u naan likbōbuol ni. ¹⁶Esekias, Yuda kpanbal bia din jii Solinmona nba k u tuōj din tien gana nan gancata paak Kaagbennu ņasaakak ni. ¹⁷Asili Kpanbal din tun kunkonna bonciann k b nyii lakis, k saan wol kpanbal Esekias, Thalthan, lab Salis nan labsake yelusalem duo ni. Yuonba k b din baal, b ddddin saan set k yent sōnnu nba k tanluulka bee. ¹⁸K b din yiin kpanbal, nan Eliakim, Hilkija bija, Kpanbal ņaak saakua, k u din saan b buol, nan Sebna, gbandialō nan Joas Asf bija, wunba diant naan maan na. ¹⁹Labsake din yetb a: I yet Esekias a, kpanbal cuuōnnje piak ne, Asili kpanbal: dunduun lannie na, a yii biie paake? ²⁰A yet a :tōb ni l tie fi mōk cektin nan panņe. ņaan l tie mōbona nba tie yann nie: tienn nan a dunduunn ņme nie yenni, k fit kōn nan mini? ²¹I duki nan Ejipt e saa taani, ņann sii tie nan nilō nba saa jii muapienn k tienn patu nae; L saa jint k sōl l daanōnuu. Ejipt kpanbal na tie nnae k tul wunba kul duuwuni. ²²L kuai saa fit yetin: nan kangbennu, ti yennu nie k gaant mōnnj. ņaan ņua ka din te k Esekias din biil yenjiant gbenja bua nan malunņ binbinta, k din yien Yuda nan elusalem: a bii jiantl yennu, malunņ binbintl nba be Yelusalem na buol. ²³mōtana puuont nan n yomdanō, Asili kpanbak, k n saa tula taanii tuta ņanle, li ie ka saafit la taanjakla k bin jak. ²⁴L saa tien nle ka yeet saakua yenua n yommdanua tuontunna nba k yab sunsuk ni? gbaagbenņanan taajakla paake ka gaant amōnnj nan Ejipt. ²⁵I duki, nan kangbennu lomm kaa kin kōn k nyann lenņ, k fit biil lii? kaagbennu paakin nan man kōn nan duo na k biil duo manņ. ²⁶eliakim, Hilkija, Sehebna nan Joas, din paak labsake a: pakin a tuontunna alam tieb maan ni, k maan t gbiel; ņaan daa piak tient yuda tieb maan, k niib nba be yuonjok paak na sigbiin. ²⁷Labsake din jiim a, i duki a yimm nan kpanbal Kunkua paake te kin yommdanua na tumin a man tan paak linba na k tulii nii? n bia piak k tien binba kal yuonjok paak nae; k tan saa di bi tiōnnj bint, k nyu b tiōnnj nyalin nan yimm? ²⁸Lipuolpo Labsake, fiil k nakin, ņaan paak yuda tieb maan ni nan Kunkōsakal a, gbintl man linba k Asilie kpanbal piak na. ²⁹N nae k kpanbal piak: i daa te k Esekias kpaalmini, k maan u kan fit k fati n nuuni. ³⁰I daa te k Esekias saa nan ni k saa gaanti nan kaagbennu, k piak nan: kaagbennu saa kōn k nyann tulta, k duo na Asilie kpanbal kan fit kōn k nyan. ³¹I daa gbiin Esekias maan; k nnae Asilie kpanbal piak a yin jii i mōnnj k tulō. K u bo saa cabi i ninņ na nua kul wun diinii na luana, k bia nyu u bunbunn nyun,, ³²K tan tuu yuonba k n saa baal, k jii i k saan naani duo nba tie nan i yal na, duo nba k bolbolo nan daan tiinii kpaant be, duo nba tie bolobolo nan kpan tiinii duo, kpan nan siat duo, k si be manfuol ni k kan ban ki kpo. I daa gbiin Esekias; kimaan u ta saa fit kpaan ni k yet a nan kaagbennu saa fati waa. ³³Doii ninņ yenii kōn k nyann k fat nua kul kpanbal Asilie nuu ni? ³⁴Hamaf nan Alpad yenni na belia? Seflal faiim, Hena nan Ifa yenni na belia? b fit k fat Samali n nuu nu waa? ³⁵L doii ninņ kul yennii na, yen lannii nyin b doii n nuu nii, k kaagbenni fit fat Yelusalem n nuu nii? ³⁶Buokl na din be ņminņmin nie, ki k paak nan mobona, kimaan kpanbal din tul woinnu, nan b daa jiinb. ³⁷K Eliakim, Hilkija bija, kpanbal ņaak ninņ saakua, Sebna gbandialō, nan Joak din baal Esekias buol nan b tiat patma k tan wannō Labsake mobona.

Chapter 19

¹Yuo nba k kpanbal Esekias din gbat n na, u din pat u liante, k ji bōtuok kuonŋ k baakin u monŋ, k jii din saan kaagbennu ŋaak ninŋ. ²U din tun Eliakim kpanbal ŋaak ninŋ saakua, Sebna, gbandialɔ, nan manntieb nba tie kpelb, k b lie bōtuot, k saan Esaiie Amos bija wunba tie Sokni na buol. ³K b din pakɔ a: Esekias a: dinna tie biak daale, tubdatu nan fei daal; kimaan waas ji k fɔk nan bin nyi b naa puol ni, k panŋ k be nan matuk. ⁴L k kua kaagbennu, a yennu, si gbat labsake mobona nba kul k u canba Ailie kpanbal tun maa bin suki yennu nba fo na. K l k kua kaagbennu a yennu n tan dat b tuba mobona nba k u gbat na paak. L paak, dont miati binba tenn k bia be na paak. ⁵Esekias tuotunna ji din saan Esaiie buol. ⁶K Esaiie yetb a: linba nae ki si piak k tien ni canba: kaagbennu e piak a: a daa ŋmaan mobonna nba k a gbit na, nan linba k kpanbal Asilie tuontunnaa sukia. ⁷N saa tien wun ninŋ siek nba saa te k wun gbat b yaa maan, k ŋmat u duo ninŋ; k mate bin kpiu nan juk banjiek u duo ninŋ. ⁸Labsake, din tan siet k saan , k sa la Asilie kpanbal nba din kɔn nan libina na, kimaan u din gbat nan u sietl lakis. ⁹K Asilie kpanbal gaal tilaka mɔmaan, Ethiopie kpanbal; b yetua a: gotl wu tɔkin sɔn k baat a wun kɔn nana. K Asilie kpanbal ŋmat k tun niib Esekias buol, a bin yet a: ¹⁰I yet Esekias , yuda kpanbal nna: nan a yennu nba ka tienɔ yaadaa na k te kaa gaant kaa k piak a: yelusalem kan baa Asilie kpanbal nuuni. ¹¹A gbia linba kul k Asilie kpanbal tuun k tien digbann nba kul k u dukin a wun biilil. k fini a saa fit fata a mɔnɔa! ¹²Doii yennii nba k n yaajamm din biil na, din fit k fat baa, Gasan, Khalan, Letsef, nan Eden waas din be telasal na? ¹³Doi nba tie Hamath, Alpad, Sefalfaim, Hena nan Iffa na b kpanbala na be lia? ¹⁴Esekias din gaal gbonŋ na niib na buol k kalin. L puolpo k u duo kaagbennu ŋaak ni k sa paan kangbennu nuumni. ¹⁵U din wan t ŋme l miati: kaagbennu, Isiael yennu, k a kal a nan binbintl paak, bona nba mɔk kpinkpant na paapo, fin na tie yenyennue nba tie tingbonŋ na kul yennu, fin na nan tinŋ nan sanpaak. ¹⁶Kaagbennu1 Luotl a tuba ki gbiin. Kaagbennu! Luotl a ninbina, ŋaan got. gbintl saaselib pinpakt, ŋua nba tun Labsake a wun suki yennu nba fo. ¹⁷L tie bal mɔnie, ho kaagbennu1 nan Asilie kpanbalaɔ din biil b dugbana nan b doi, ¹⁸K b lu b yenni na muni; ŋaan k l din k tie yennu, l din tie nisaali bonninan nan tikpet nan tona e; k b din biil bona kul. ¹⁹Mɔtana, kaagbennu, t yennu! a nyin timm Saselib nuu ni, k tingbonŋ na ni digbana kul n bann nan fin kuae tie yennu, ho kaagbennu! ²⁰K Esaiie, Amos bija, din tun a bin yet Esekias: a Isiael yennu; yet a: n gbat a miati k a mial k jiin Asilie kpanbal sanslib po na waa. ²¹Maanm nba k kaagbennu paak k tula e na: sion bɔnpuok nba k mi juana yisma, k laa; fi tolua puol yuo wa yelusalem bon puok manŋ n don yul. ²²ŋme ka sukii k fiaɔ? a donn a kunkɔl nan ŋmee? a donn a nunbina paapo Isiael ŋant tua paakii! ²³A tɔkin a tuomii nba po k suki yommdaanɔ, ŋaan yet a: nan n taan tolt n duo nan panŋ k kaal liban juat na waa; n tan saa cuacua lenŋ kpek fuuot nan lenŋ tinjani, k saa baal fuaal nba naan nan lanbann na; ²⁴N gbiil bunbunna dugbangana ni k bia nyu l nyun k n saa ŋmanma nan n taa pant k piin ejipt mɔka kul nyun k l n fuaal. ²⁵A k mi gbat nan n lol l bona sianyoee waa? mɔtana n ji cab nan lin tun, k fan biil dugbanjana na k tien l langbent. ²⁶Binba kua lenŋ na kaa panŋ . b tiin janmaamiie k yolb, b tie nan kpaab ni muat na, nan muat nba tu kol k u nyakl daa k cie na. ²⁷ŋaan n mi faa kaal yennii nba, faat nyi yennii nba nan faa kua yuo nba, k bia ban yuo nba ka tuu donn wutuol n paak. ²⁸Kimaan a dont wutuol n paak, k a palbifaant duo k baal n tuba waa, n saa tuun banŋ a mial ni k kɔn gaal ka a mo ni , tɔkin nana sɔnu nba ka tɔkin k baal na k jiina. ²⁹Linba saa tun na si tie nyina k tula: t di bin yenn nan binn nba wamuuk ni bonpipiate. ŋaan bina ŋantaa ni, I saa bul i dii k jaannl, k bul tiini k dil luuana. ³⁰Linba tenn k be yuda na, sii bintl nan tiik nba jiina tuu sik tinpual ni k luana nae. ³¹Niib tan sii be yelusalem nan Sion jual paak k tie binba tenn, linba nae k kaagbennu sijem sakua luon lin tan tun. ³²L paake k kaagbennu paak linba na k jiin Asilie kpanbal po: u kan kua duo na ni, u kan tɔpienu k jiin l po, kunkɔnkonna nba lia naagbankɔnɔa kan nakin duo na, u kan maa tɔb taanmaata k lintl. ³³Sɔnu nba k u bo tɔkin k baal na, u saa ŋmat tɔkin l sɔnue k tunn, k ponŋ kan kua duo na ni kaa waa kaagbennu paak. ³⁴N saa guul duo na, k kɔn k nyann tuluo, n yaa paak, nan Dafid n tuontunna na paak. ³⁵L daal nyiɔk, kaagbennu malaka nyi , k saan Asilie tieb kanŋ na ni, k saa kpai jaab tuusaa kobik nan piiniin nan ŋanŋmu. K yuo nba k b tan fiil sannyiɔk ni, k ji sua k b tie nikpiena kunkua e duadua. ³⁶K Ailie kpanbal sanselib, jiu wu kanŋ, k ŋmat tunn; k ji saa kal Ninife. ³⁷ŋaan nan wa jiantl u yennu sislok, jiantu ŋaak ni na, k u bonjai nba tie Abimelek nan Saletsel na kpaiu nan jukbanjiak, ŋaan cial k saan Alalat duo ni. K u bonja liek, wunba sann tie Esal-Haddon na gaal naan jik.

Chapter 20

¹L yuo ne , k Eseekias yial k pel kuuma. Yennu sokni Essayi ,Amooth bija baal u buol , k yet ua : Tkangbennu paak n nae: Tulin a naak tieb mob nan a saa kpo a, a jii kan fit kii be manfuolni.² Essekias nmant u maanum ktul dikpinn naan ji mei kangbennu : ³O O Kangbennu , tiatli n po nan n daa somm nan binben nante nie nan pal nann a nummpo, k bia tun lin nba nan a ninbinna a ni. L paak k Essekias ji mo koa naan k lebt binben nan yuuyuut.⁴k Essayi nyi k la b kpanbal na nanyel k kangbennu momaan yetua a: nmatl k yet Eseekias a , n niib bat : kangbennu , a baa Davidd yennu piak n nae : n gbat a mialu wa., n bia la a yuyuut a . gotl , n jii sa teba wa, daa nanta dal a sa do kangbennu naak .⁶N saa pukin a daa k saa jang bina piik nan bina piik nan bina nanmu . K bia nyinna , fin nan a duo , kpanbal Asiilii nuu ni min yaa paak , naa n tuontunua Dafiid paak , n saa guul a duo na wa. ⁷ Esaayi yet a: jiin fiik nba faat k nann , k b jii k nann k tien fiat ne paak . K Eseekias paak .Eseekias yet Esaayi a : nyin lannae wann nan kangbennu yennu set teb naa , k daa nantaa daal mang ji fit duo duo kangbennu naak ni ? ⁹K Esaayi jiin k yetua a : Gotl kangbennu nba saa wenna linba ka saa bann nan kagbennu saa gbien u mobona tie nyinn nae : mantua saa gal taabana piik liik po , ko , ko o k cet taabana piik po.¹⁰Eseekias jin k yet a : L tann ki tie linba yab nan taabana piik n saan liik po, naan l tann ji bo ceti ? ¹¹L paak k yennu sokni esayi boi kangbennu a: A u cet mantua taabana piik mang akaas nba buol k u siik na .¹² L yuo na Babilonne kpanbal belodak bija na, tun nan kadauk nan piini Esekias buol k maan u daan gbat Esekias yialu po . ¹³ k Eseekias cab mob nan tunti na kua , k u ji wantib u bona nba k u mok , k l nanm nan nanna tie likli nan kut mont , nan (aloomat nba) nan kpan nba nan ,nan u jatiat nan linba kul tie u naak nani mokint ; sial k be k Eseekias bol u naak k k wann nan u yent kul ni bona .¹⁴k Yennu sokni Esayi bia nanm baal Eseekias buol k yetua : Niib na yaa be , k b nyii lee k baal a buoli?Eseekias jiin a: B nyii duo nba fok bonciann ne wa , Babilone. ¹⁵Esayi nanm yet a : B la lin nba kul be n naak ni waa: N mokint sial k tenn k n k wannib.¹⁶L paak k Esayi yet Esekias a : gbiintl Kangbennu maan ! ¹⁷Gotl , yuo baat k btan sa jii k saan nani Babilonne nan linba kul be a Naak ni nan a baa nba nba bojii linba kul k l daa be nan dinne k sial kan tenn min yennu e pak. ¹⁸ k bia tan saa jii a waas , bin nba nyii a tiong gbanante ni na. nan a yaabuona, tiem jatuaka Babiilonn kpanbal Naak.¹⁹Eseekias jiin k yet Eseekias jin k yet a : kankpennu moma nba paak na tie mananm e. k pukin na : Sie manu nan lafia si be n paak yuo nba k n la fuon na? ²⁰Eseekias tuona ,nan linba kuu tuun , k gbiil nyun k maa nyun bual yat k kuan duo na ni naan dian Suuda kpanbala balkpeli kadaok ni e? ²¹Eseekias kpo k b piiu baaba buol .K u bija Manasse ji tie kpanbal u yial ni.

Chapter 21

¹Maanase din mok bina piik nan nanlee k tien kpanbal , k dia Selusalem duo k saa jang bina piinmu na bina nanmu. U naan sann tie Heftsiba. ² U tun linba nan kagbennu nunm ni k gal kagbennu nba din wei niib nba Isael waas buol na bontiteta. ³ k nanm k maa poukpele nan tingbandiet nba k u baa Eseekias din bit na , k nanm maa tingbann baal binbinta, k maa patl nba k b yiu Astalte na , k jii gbaa sanpaapo bon ninnant tual k jiantl. ⁴ k maa salmi binbinta kagbennu naak ni , nan kagbennu nba bo yet a: Selusalem e k n saa wann n sann. ⁵ k maa salimi binbinta k l tie Sanpaapo bon ninant na yal kagbennu naak balinta nanlena ni. ⁶ K jii u bik mann malung k juo muu; k jla sanpagbent na ni k l tie nan waii na k u ji fit wann u pang libona ni, k bia jii nisiab k b sii boii nanlinbiit linba saa baal po. K nanmii tuun linba k nan caiin kagbennu nunm ni k bia biilo. ⁷ Kjii patl nba k u daan maa k b yiu Astalte na, k baal tien'o kagbennu naak nba ku daan yet Daafiit nan u bija Saalomonn a: N gann islaael buolu kulni , naak nba be Selusalem nae k lii sii tie siannba n sann si tuun wann't. ⁸ N kan te k Isaael taal n nyi kping lii kii tie duo nba k n din wann nan n sa tul i ⁹baaba nae ka naan l tie n coliin k tuok sak n senni nba k n din wan n tuontunn'o Muois na e. ¹⁰ L paak kagbennu pak tul u tuontunaa nba tie Sokinii nba na. ¹¹ Suda kpanbal Manase tun bonbilankant nba na, k maan nae tun linba bi k cie Amole tieb nba tun linba , k bia te k suda tun biit pataabuol ¹² Gotl Isael yennu , kagbennu nba yet linba n saa baal nan tubdatuu nba paal selusalemnan suda paak wunba kul gbat si piak li po. ¹³ N saa biil selusalem nan maa din biil samalii nan Akaab nan u niib nae, k n saa wuul selusalem nan baa tuu wuul sanmandiitik nae, k nbia fialua u kula po. ¹⁴ Nsaa yaat naan nyik n niib nba tennk tie faal, k n saa nyinnib b dataii nuu ni , k b dataii sa jii b mokint nan b faal kul k yaat nanne. ¹⁵ K maan b tun linba k nan n tuann , k bia biilin daal nba k b baanba din nyii Ejipt na waa nan dina. ¹⁶ Manase bia kpaii njanm boncann selusalem lokaa kul po, biit nba k u tun k bia te k suda tun na k nan kagbennu tuann. ¹⁷ Manase tuona nan watun linba nan biit nba k u tun k l nyii na nan k dian kadauk na ni, sie suda kpanbal kadauk nba k b yi Blkpelii na ni e. ¹⁸ Manase kpo k wei ubaanba , k b piiu u naa gungonj na ni, gungonj nba k b yi Usaa na ni, k u bija Amon ji gaal duo u yial ni. ¹⁹ Amon din mok binaa piinlie nan binaa nanlie k ji tien kpanbal k ji dia selusalem duo binaa nanlie u naa sann din yi Meskulemet, Halut nba nyi suotba na bipuo. ²⁰ Utun linbak naan kagbennu nunm ni, nan u baa Manase nba din tun biannba na. ²¹ U tokin sonu nba k u baa din tokin nae, k jiantl pata nba k u baa din jiantl na, k bia gbaa b tuann. ²² K nyik kagbennu , b baanba yennu na, k yet u tokin kagbennu sonu a. ²³ Amon tuontunua finn kpikpuluk nanua , k ji kpaii kpanbal na u naak ni. ²⁴ naan duo na niib kul din fiil nan kpikpuluk k kpaii binba kpaii kpanbal Amon na, k duo na niib kul ji ji kpanbal suosias u bija , k u gaal u naan. ²⁵ Tuonaa nba tenn k Amon tun , nan linba k u bo tun nan dian suda kpanbelaa kadauk nba k b yil Balkpelii na nee. ²⁶ K b piiu kauk nba be Usa gungonj na ni, k u bija Suosias gaal u baa naan.

Chapter 22

¹Suosias din mək bina ɲan niin e k tien kpanmbal , k dia Selusaalenm duo k saa janɲ bina piinta nan bin yenn . U naa sann din yi sediida , Adaasa nba nyi Botskaath na bipuo . ²U tun lin nba ɲan kaagbenu nuum ni , k tək sɔnuu nba k u baa Daafiit tək na ; u k ɲmaat diitu po kuo ganɲ po . ³Kpanmbal suosias bina piik nan ɲannin ninɲ , kpanbal na tun u kadaadiantɔ , skaafan ,Mekulamm , Atsaalia bija na kaagbenu ɲaak ki ni . ⁴K yet'ɔ a : domin manntɔ yudaanɔ . Hilkiisaa buol , k boii'ɔ a k u kan liklii nba k niib tul k lakl guutieb na gaal kaagbenu ɲaak na ni buol . ⁵K b saa ji liklii manɲ k tien bin nba k b nyinnib a bin tun kaagbenu ɲaa tuona na nuu ni . K b saa pa tuontuna nba sa ɲanm kaagbenu ɲaak na . ⁶Kanpiinta nba , nan tuontuna , nan tanmaala , nan bin nba saa da daat nan tana nba ɲan k janɲ na ɲaak na ɲanmuu . ⁷ɲaan b kan boiib liklii nba k b tien bi nii ni na , ba tun nan'n bianɲ nba po , k man bi dudukt ɲan . ⁸ɲaane ,manntɔ yudaanɔ , Hilkiisa yet skaafan , kadaadiane tɔ na a : n la senni kadaaɔk kaagbenu ɲaak ni . K Hilkiisa tul kadaaɔk manɲ skaafan , k skaafan li . ⁹K kadaadiantɔ skaafan ,ji saan wann kpanmbal , k yet'ɔ a : A tuontunna jii liklii nba be ɲaak na ni , k tien bin nba k b nyin'b k yaa bin tun kaagbenu ɲaatuonna na nuu ni . ¹⁰Kadaadiantɔ skaafan bia ɲanm yet kpanmbal na a : manntɔ Hilkiisa tuln kadaaɔk na . K skaafan ji lii kadaaɔk na kpanmbal na nunm ni . ¹¹Yuo nba kpanmbal na gbat senni kadaaɔk ni maan , k u ji pat u tiaat . ¹²K kpanmbal na tul yikuo manntɔ Hilkiisa , nan skaafan bija Asiikamm , nan Misee bija Akbol , nan kadaadiantɔ skaafan , nan kpanmbal tuontunnɔ Asaaja . ¹³Ti saa man , k boii kaagbenu k jiin n po , k jiin n niib po ,k bia jiin suuda kul po ,k jiin mann nba k n la kadaaɔk na ni ; k man kaagbenu wutuol yab bonciann , k duo k jiin t po , k man baaba din k cɔln maan nba be kadaaɔk na ni k bia yet bin jii maan manɲ ki k bia yet bin jii lin nba kul dian k b lenɲ k tun nan'n tuonn . ¹⁴Manntɔ Hilkiisa , Asiikamm , Akbol , Skaafan nan Asaaja saan sɔknipuok Huulda , Halhas bija , Thikfa bija skaluum , wun nba guu tiat na ɲaapuo buol . K u kua Selusaalemm , duo kpinn po na . ¹⁵Baa pak k gbenn yuo nba k u yet'b a : Islaeel yennu , kaagbenu pak na e : Yetl dann'ɔ nba tum'i n buol : ¹⁶K kaagbenu pak n na : gott , n bo yaan baal nan bonbiile duo nan u niib nba kua lenɲ , k man kadaaɔk na ni maan nba k Suuda kpanmbal li na po . ¹⁷K man bi yet'me ɲaan mann bonunubt malnt k tien yenlei , ba dia b nii tun lin nba na kul dont n wutuole , ɲanni : tien k n wuutud duo duo na pak , k gbal lin maak . ¹⁹K man maan na sii a pala , k a bia sikk a mɔnnɲ kaagbenu tuan , k man a gbat maan nba k n paak . K jiin duo nan u niib nba kua lenɲ po , b binbenɲ . Saat k bin la mɔtomm , ɲaan a pat a tiat k a bia mɔn n buol , n gbata , kaagbenu e yet . ²⁰L paak , gott , n saa gaala a baaba buol , a kaaɔk tan saa gaala nan palmann , k a ninbina kan la bonbiil nba k n saat ki in baal duo na . K b ɲmat nan jiinu na k bet kpanmbal na .

Chapter 23

¹L yuo , k kpanmbal Suosias din te ki Suuda nan Selusaalemm niikpela kul tikl u buol . ²K b ji duo kaagbenu njaak , nan Suuda jaab kul nan Selusaalemm niib kul , nan manntieb , nan sokniinba , nan niigbanu kul , laajii bik ki saa tuu saakua . U din lii b kula bud ni maan nba be molol kadaaok na ni , lin nba k bi daan la kaagbenu njaak ki ni na . ³Kpanmbal na ji din balmtl na pak , njaan ji lol molol kaagbenu nunm ni , k tuo nan u saa wei kaagbenu , k sak mab , u yikot nan u senni , nan u pal kula nan u siek kula , k fit jii mold maan nba dian kadaaok na ni ki tun nan'n tuon . ⁴K kpanmbal na ji din tul yiikuo , mannto yudaano Hilkiisa nan manntieb nba waa u paak , nan bin nba guu lipaok , a bin nyinn kaagbenu njaak ni bona nba k b tien k l tie Baal , nan Astaalte nan sanpaapo boninnant yal , k nyi nann Selusaalemm kpinj po k juo muu , Seedlon baok ni , k ji li tanbini k saan nan'n Bethel . ⁵U ji din bel patmanntieb nba Suuda kpanmbala din gann'b , a bii juokt bonunubt sianba k b tien puokpeli bua Suuda digbana na ni , nan Selusaalemm yaaka kul po , nan bin nba mann bonunubt malunj k tien Baal na , nan yennu , nan nmalik , nan sanpaapo nyina , nan sanpaapo bona nba k b jiantl . ⁶U din nyinn kaagbenu njaak ni patt Astaalte , k nyiinann . Selusaalemm kpinj po , Seedlon baok ni , kijiil k juo muu Seedlon baok manj ni , k l kpant tant , k b jii l tant k saan k lu b duo na kaat ni . ⁷K u bet boncunconna njei nba be kaagbenu njaak n ni , nan Sion nba k puob luu tiat nba k b lia , k jiantl Astaalte na . ⁸U din te k Suuda doi ni manntieb kul boal k biil b puokpeli bua nba k manntieb tujiokt bonunubt na , laa jii Gueba k saa tu Beel Sheeba , k bet puokpeli tanmoi kul , nan tanmob nba kpia nan duo na bat Suosue kunkua buol na , nan tamob nba din be duo na ganj po na . ⁹B puokpeli manntieb na sua din k tuo , k duo manlung binbintl nba be kaagbenu njaak Selusaalemm na buol , njaan b ji din di paanu nba kaa datinj na b lieb Sinsuuk ni e . ¹⁰Kpanmbal din biil Tofiath Hiinomm waas baok na , lin nba saa fit t k nilo ji daa fit k jikt u bonjak kuo bonpuok k mann malunj k tien Molok . ¹¹K bel taani nba k Suuda kpanmbala din nyinn'b k b tie yennu yal kaagbenu njaak kunkua buol na , siannba din kpia jatuakl Nethaan Meliek dieok na , sianba din tie u tuon buol ; k juo yennu telt manj muu . ¹²Kpanmbal na din bet bet malnt binbinta nba din be Akaas dituatuk yul pak na , lin nba Suuda kpanmbala din tien na , malnt binbinta nba k Maanaase din tien kaagbenu njaak luoli njanle ni na ; wa bet k bia jiil lenj na , u din jii l tant k saan lu Seedlon baok ni . ¹³Kpanmbal na din biil puokpeli nba din tol Selusaalemm , oliif nba jual nba be niidiitu po na , k Saalomon , Islaeel kpanmbal din maa k l tie Astaalte , nan sidonien nba tingban nbiiuk nba be kemos nan Moab yenbiiuk nba be Milkomm , nan Ammonn waas yenbiuk na .

¹⁴U bia bet malunj binbitl nba din be Bethel , nan puokpelk nba Nebath bija Seloboamm din maa , k t k Islaeel kua bit ni , k juo puokpelk k bia but but k l kpant tant , k bia juo patl n muu . ¹⁵Suosias , bia din nmant k la kaat k l be jual paak , k u tun k b saa jii kpaba kaat na ni , k u jiil ki juo muu binbintl na paak , k bia biil , nan kaagbenu maan nba , k yennu nilo daan wann k jin l bona po na . ¹⁶U din ye a : bia bonninanjo k n la na ? k duo tieb jiinn'o a : yennu nilo kaaok , wun din nba nyi Suuda , k din yikn k jiin Bethel binbintl po , nan bona nba k a tan tunk gbien na po . ¹⁷K u yet a : nyikn man , i sua daadanm u kpaba ! L paak k bi nyik u kpba nan Sokni nba din nyi Samali na kpaba . ¹⁸Suosias bia din njanm bet bet puokpeli diet nba be Samali digbana ni na kul , k Islaeel kpanmbala din maa k l biil kaagbenu ; u bia tun b nunm ni , nan waadaan tun Bethel na e . ¹⁹U bia din suol puokpeli manntieb k kot kot'b , bin nba din be , k bia juo niib kpaba muu . njaan ji nmat Selusaalemm . ²⁰Kpanmbal ji din tul niib kul mab a : Tiatl man yukt galtialu jamm k lin manj kaagbenu , i yennu na , nan laa dian molol kadaaok ni bianj nba . ²¹Yuktgaltialu jaan laaki mi tial nan lin nba na na , laa nyii balbuula nba din bu Islaeel buut na yuo , nan Islaeel kpanmbala nan Suuda kpanmbala , nan Suuda kpanmbalaa nba tien daa nba kul . ²²nanne din tie kpanmbal Suosias duo dianu , bina piik nan njannin ninj , k b ji din tial yuktgaltialu janm kl manj kaagbenu Selusaalemm . ²³Lin nba bia njanm pukn , Suosias bia njanm k bel bin nba boi nalnbiit nan bin nba muantl lin nba saa bal , nan cicieli nan pata , nan tingbanbiit nba k b din laat Suuda nan Selusaalemm duo ni , a lin fit te , k bin fit jii senni . Kadaaok nba k mannto Hilkiija din la kaagbenu njaak ni na maan k tun nann tuon . ²⁴Suosias nba gal , kpanmbal sua ji kaa , nan nua na , k jen kaagbenu buol nan u pal kul , nan u siek kul nan u panj kul a , nan Muois senni nba wann bianj nba na , nua nba gal , sua jii kaa k dokt nan nan nua na . ²⁵njaan , nanlin nba na kula , kaagbenu bia lek k nyik u wutouaonj na donnu k jiin Suuda po , k maan Maanaase nba din tun lin nba , k l mantk biil'o na paak . ²⁶njaan kaagbenu yet a : n saa bel Suuda tieb n nunm po nan maa din bel Islaeel tieb na e , k n saa nyik Selusaalemm duo nba k n din gann na e , nan njaak nba k n din yet maa : n sann si be lenj na . ²⁷Suosias tuona nba tenn , nan lin nba k u tun , k dine Suuda kpanmbala balkpeli kadaaok n ni n ? ²⁸U yuo manj , Egipt kpanmbal , Falaon Neko , fiil k tokn Euflat mokl po , k cet , k kon Assiili kpanmbal paak . kpanmbal Suosias nba fiil somm k cet'b yuo nba , k falaon ji la'u , k ji kpi'u Meguido . ²⁹K utuontunna ji'u kpien k kpien'o u teluk ni ; k b ji'u Meguido k kunn nan'o Selusaalemm , k pii'u u kaaok ni . K duo na niib jii Suosias bija Suoakas , k muan kpan u paak ; k u ji gaal u baa yial , k ji tie kpanbal . ³⁰Suoakas din mok bina pinle nan bina njanta e k tien kpanbal , k dia Selusaalemm

ɲmalii ɲanta . U naa , bin din yi'u Hamuthal , Selemi nba nyi libna na bpuo . ³²K tun lin nba k ɲan kaagbenu nunm ni , k l tie cib cib nan u baaba nba nba din tun bianɲ nba na . ³³Faalaɔn Neko din suol'ɔ dansalk libla , Hamath nba duo ni , a u ji daadia Selusaalemm i , k ji yaa duo nan pa likli talen nba kobk nan salma talan yenn . ³⁴K Faalaɔn Neko ji tien Suosias bija Eliakimm kpanbal u baa Suosias yial ni , k lebt u saan k b ji yi'u Suojakimm . K jii Suoakas k saan nanɔ Egipt k u ji laa kpo lenɲ . ³⁵Suojakimm tul Faalaɔn likli nan salma , ɲaan k u manbn duo na niib k b taan l likli nan , nan Faalaɔn nba wann'b bianɲ nba na ; k wann sua kul tol nba k duo na niib saa kpaan likli nan l salma k pa , k bin jii'l k tul Faalaɔn Neko . ³⁶Suojakimm din mɔk bina piinle nan bina ɲanɲmu e k ji tien kpanmbal , k dia Selusaalemm duo , bina piik nan bin yenn . U naa din yi Sebuda Pedaja nba nyii Luma na bipuo . ³⁷U din lin nba k ɲan kaagbenu nunm ni , nan u baabanba nba din tun bianu nba na .

Chapter 24

¹U yuo na , Baabiilonn kpanbal , Nebuukadnetsaal , piin bandɔ kl . K Suojakimm sikn u mɔnnɔ u bud k saa janɔ bina ntanta ; ntan k u fiin kpkpuluk k tuok'ɔ nan kɔnn . ²L paak , kaagbenu tun Saldeen nba kunkɔnkɔnna , nan Siilii tieb kunkɔnkɔnna , nan Muoabiit nba kunkɔnkɔnna , nan Ammoniiit nba kunkɔnkɔnna k btuok Suojakimm ; u tun'm a bin tuok Suuda k biil'ɔ e , nan kaagbenu nba daan wann u tuontunna Sɔkniinba , a bin wann u maan nan waa daan pak bianɔnba na . ³Lin nba na din tien nan kaagbenu nba din wann bianɔnba , nan u saa nyinn Suuda u nunm po na , k maan Maanaase biit nba k u din tun na paak . ⁴K pukn Maanaase nba din kpɔi nɔjanm nba k b sɔn din yat k gbɛ Selusaalenm na . K maan kaagbenu k luon wun nyik cab biit manɔ fab a . ⁵Suojaakimm tuona nba tenn , nan wa tun lin nba k dian Suuda kpanmbal balkpeli kadaaɔk ni ii ? ⁶Suojakimm din kpo k wei u baaba . K u bija Suojakin gaal u nann . ⁷Egipt kpanbal din k nyi u duo ni , k maan baabiilonn kpanbal din gaal . Egipt kpanbal yent , laa nyi Egipt kpaal k saa tuu Euflaat mɔkl . ⁸Suojakin din mɔk bina piik nan bina ntannin e k tien kpanbal , k dia Selusaalenm duo naan ntamaali ntanta . U naa din yii Nehuushtha , k tie Elnaathan nba nyi Selusaalenm na bipuo . ⁹U tun lin nba k ntan kaagbenu nunm ni , cib cib nan u baa nba din tun na . ¹⁰L yuo na , Baabiilonn kpanbal , Nebukadnetsaal duo nan u tuontunna k kɔn tuak Selusaalenm , k jii duo bona . ¹¹K Baabiilonn kpanbal , Nebuukadnetsaal , baal u tiaɔnnɔ , k be duo na ni , uo nba k u tuontunna jikt duo na bona na . ¹²K Suojakin , Suuda kpanbal fiil k saan Baabiilonn kpanbal buol , nan u naa , nan u tuontunna , nan u batnba nan jatuaka . K Baabiilonn kpanbal suol'ɔ k luon , ntan i din tie u duo dinu bina ntannin ni . ¹³K jii kaagbenu ntak faal kul , nan kpanbal na ntak faal kul ; k bia yakt yakt bona nba k Islaeel kpanbal Saalomon din tien nan Salma , k l be kaagbenu ntak ni na , nan kaagbenu nba din yet bianɔnba na . ¹⁴K jiiSelusaalenm kul daabs , batnba kul nan niib nba k b tien'm baakl , k b kaan tie tuusaa piik , nan bin nba kul tie kanpintanba nan saaɔk danm : niiba nba din tenn tie talie duo na ni . ¹⁵U din jii Suojakin k saan nan'ɔ . Baabiilonn , k jii kpanbal na naa Selusaalenm k saan nan'ɔ Baabilonn , nan u puob nan u jaatuuka , nan duo na sakaab kul . ¹⁶Nan kunkɔnkɔnna kul , k b kann tie tusananlɔle , kanpiitaa nba nan , daɔk danm , k b kann tie tuusl , niib nba tie pandanm k saa fit saan kɔnn . Baabiilonn kpanbal din jii b kule k saan nan'm Baabiilonn . ¹⁷K Baabiilonn kpanbal jii suo ja k n baa waal k tien'ɔ kpanbal Suojakin yial ni , l paak k u lebt u sann kl tie Seedekias . ¹⁸Seedekias din mɔk bina piinle nan bin yenne t tien kpanbal , k dia Selusaalenm dua bina piik nan bin-yenn kua . U naa sann din yi Hamuuthaal , k tie Seelimii nba nyi liibna bipuo . ¹⁹U din tun nba k ntan kaagbenu nunm ni , cib cib nan Suojakimm nba din tun bianɔnba na . ²⁰Lin nba na kul tien k maan kaagbenu wutuol nba din duo k jiin Selusaalenm nan Suuda paak na , u ji din luon wun nyikb u nunm po e . K Seedekias yet tuo Baabiilonn kpanbal .

Chapter 25

¹Kpanbal Gedecias nba din dii naan bina njan-yia ni nmaali piik ni , daa piik daal e , k Baabiilonn kpanbal Nebukadnesaal , nan u sejenm kul k pikn Selusaalenm . B din caan b kann Selusaalenm tuann e , k gbiil buotuk k lint duo manj . ²B din pikn duo manj k saa dian Sedecias nba din dii naan bina piik nan yenn ni e . ³L nmaalik daanjan-yia daal kon din baa duo manj ni , k jiet ji kaa , k niib saa di . ⁴Jaane k b luot duo manj guonn , k niib nba saa kon konn cial nyiaok , k tokn sonnu nba gaal tanmobi nba be guona njanle sinsuuk ni , k kpia nan kpanbal gungounj na , njan k sua datai (saal deenba) lint duo waa . Selusaalenm tieb din gaal baaok sonnu e . ⁵K datai (Saldeenba) bel k saa t sud kpanbal na seliikuo baaok ni , k u sejenm yat njan nyik'o . ⁶K b sud kpanbal na , k saan nan'o Rbla Baabiilonn duo ni , k b bu u buut . ⁷B din kot kot Sedecias waas u ninbina ni e ; njan put put u ninbina , k lol'o kut jalt k saan nan'o Baabiilonn . ⁸nmaali njanjmu ni , daanjanble daal , din tie kpanbal Nebukadne saal nba dii Baabiilonn naan daal nba e , k Nebusaladan , wun nba din tie Baabiilonn sejenm saakua , kua Selusaalenm duo ni . ⁹U din juo kaagbenu njaak , nan kpanbal njaak nan Selusaalenm nai kul , k juo njanani kul muu . ¹⁰K sejenm nba din be nan sejenm saakua bet guonn nba k b din maa k lint Selusaalenm na . ¹¹Nebusaladan , wun nba din tie sejenm saakua din suol bin nba din bial Selusaalenm na , k tie'm dansali , nan bin nba kul din jak faaok kpanbal Baabiilonn buol , nan nibuolu kul nba din be . ¹²njan sejenm saakua manj din nyit talatdan-yenn k b ko kpaab k wuu tilonti . ¹³Sejenm na , (Saldeenba) din bet kut-jaana nba din be kaagbennu njaak ni , nan l nyaka , kut nba k b yi Ailan na mokl nba din be yennu jaanti nasaakak ni na , k jii kut na k yaat nan'n . ¹⁴B din jii lin nba k b din tuu dia k wubnt muu na , nan saafula , nan jukbit , nankobi , nan lin nba kul k bi jii ailan kut k tien , k b din tuu dia k tuun kaagbennu njaak ni na . ¹⁵Sejenm saakua na bia din jii lin nba k b dintuu dia k pat muu nan kobinba k b jii salma nan likli kut k tien na . ¹⁶Jaana njanle nan l nyaka , nan ailan kut mokl , nba k Saalomon din tien k l tie kaagbennu yal na , nan l tuontuntiat kul , sua din k mil kpeni . ¹⁷Jaann kul foknt din miata njan-yia , k jaann kul yul paak k k b jii kul nba k yi Ailan k tien foklk , k l foknt tie miatl nan bonjinn , k b jii kut nba k b yi Ailan k tien nan duanu na k bia nan tiluana k lint foklk manj . B bia din tien ma e . Jaan liel paak . ¹⁸Sejenm saakua na din jii yennu manntieb yudaano selaja nan manntelua Sofoni nan tammoguula banta . ¹⁹K duo manj ni , k u jii jatuakl nba din tie taabfaala sakua , k bia niib banmun nba din tie kpanbal kpaantieb , b bia din la duo manj ni sejenm saakua gbandiantua nba din kuat niib sejent ni , nan duo manj niib piinluob . ²⁰Sejenm saakua Nabusaladan jii b k saan nan'm kpanbal bud Baabiilonn Ribla duo ni . ²¹K Baabiilonn kpanbal buo'b k ta kpil'libl duo ni Hamat tinj ni . ²²Nna e k jii Juda niib k tien'm dansali k saan nan'm sian nba fok nan b duo k Nebukadnesaal . ²³Yuo nba k sejenm saakab nan b niib gbat nan Baabiilonn kpanbal dinn Geladia k u tie gobna , k b saan u buol . Mispa : Bin nba din saan na sana e na . Netania bija Imael , kelea bija josanan , Tanumet bija selaja nba tie Netofa nilo na , nan Macatien bija Jaasana nan b niib . ²⁴K Geladia pol k wann njanm nan b niib k yet'b a : I daan tiin janmaani k jiin saldeennba tuontunna po . Ii be duo na ni man kii tuun k tien Baabiilonn kpanbal k i sii be i yan ni . ²⁵njan k nmaali njanle ni , k kpanbal buolu ni nib Ismael nba Elisa yabuonn , k u baa tie Netania na , baal nan niib piik , k b kpil Gedalia nan suifaba na saldeen , nba din lakn be nan'o Mispa na . ²⁶njan e k niib kul laa nyii saakua k saa tuu bik , nan sejenm saakab kul fiil k saan Ejybt duo ni k maan b din sian saldeennba janmaani . ²⁷Baa din suol suuda kpanbal , l nmaali piik nan njanle daapiile nan njanl de daal , k Efil Melodak din dii naan Baabiilonn duo ni , k u bin cincinn , k donn Jojakim nba tie suuda kpanbal na yul , k nyinn'o dansalk ni . ²⁸U din pak nan'o nan suku , k donn u naan k l gaal kpanbala nba din be Baabiilonn naan . ²⁹U din lebt u dansal tiat , k yua nan Jojakim lakn di yuo kul u manfuol kul ni . ³⁰Kpanbal na din goli u paak u manfuol kul ni .

1 Chronicles

Chapter 1

¹Adam, Sef Enos, ²Kenann, Mahalel, Jaled, ³Henok, Matusela, Lamek, ⁴Noe, Sem, Sam, nan, Jafet. ⁵Jafet bija; Gomel, Magok, Madai, Jafan, Tubal, Mesek nan Tilas. ⁶Gomel bija; Askenas, Difat nan Togalma. ⁷Jafan bija; Elisa, Talsisa, Kitim nan Lodanim. ⁸Sam bija, Kuset, Mitslaim, Put nan kanann. ⁹Kus bija; Saba, Halifa, Sabta, Laema, nan Sbteka, Laema bija; Seba nan Dedan. ¹⁰Kus mal Nimlot; njae din fiil k mok panj tinj na paak. ¹¹Mitslaim mal Ludim nba, Ananim nba, Lehabin nba, Naftuhim nba. ¹²Patlusim nba; Kasluhim nba Sian_nba Filis tieb nyi nan Koftolim nba. ¹³Canann mal Sidon, u mal Sinsinn nan Het. ¹⁴nan Jebutieb, Amole_tieb, Gilga_tieb. ¹⁵Hefi_tieb, Alki_tie, Sini_tieb. ¹⁶Avadi_tieb, Tisemali_tieb, Hama_tieb. ¹⁷Sem bija; Elam, Asul, Alpacsad, Lut nan Alam, Uts; Hul; Getel nan Mesec. ¹⁸Alpacsad mal Selat, k Selat mal Hebel. ¹⁹U mal Hebel duo bonjai banlee, yennu a sann din tie pelenj, k l ma u yuo

tinŋ din bɔkil k u ninja sann din Jɔktann.²⁰Jɔktann mal Almodat, Selef, Hatsalmafet,²¹Hadolam, Usal, Dakila.
²²Ebal, Abimael, Seba, Ofil, Hafila nan Sobab. ²³B kul na din tie Jɔktann waat.²⁴Sem, Alpasad, Slac. ²⁵Hebel, Peleg,
 Lehu. ²⁶Selug, Nasal, Telac. ²⁷Ablam nba tie Ablaham.²⁸Ablaham waat: Isak nan Ismael. ²⁹b puolpo juamu e na:
 Nebajot, Ismael bikpelik Kedal, Adbeel, ³⁰Mibsan. Miscma, Duma, Massa, Hadad, Tema. ³¹Jetul, Nafs nan Ketma.
 ŋanne tie Ismael waat.³²Ketula bija, Ablaham puobik, k u mal Zinlan Jɔkschon, Medan, Madian, Jiscchbak nan
 Sehuach, Jɔkschan bija: Seba nan Dedan. ³³Madian bija: Efal, Efel, Henok, Abida nan Eldaa b kul na tie Ketula
 waat e.³⁴Ablaham mal Isak, Isak waat: Esau nan Israel. ³⁵Esau waat: Elifias, Reuel, Jeusch, Jaelam nan kole. ³⁶Elifias
 waat: Theman, Omal, Sefi, Gaetam, Kenas, Timna nan Amalek. ³⁷Reuel waat: Nahat, Selach, Saama nan Missa. ³⁸Seil
 waat: Lotan, Schobal, Tsibeon, Ana, Dischon, Etsel nan Dischan. ³⁹Lothan waat: Holi nan Homam. Lothan niipuo
 Thimna. ⁴⁰Schobal waat: Adjan; Manahath, Ebol Schefi nan Onam, tsibeon; waat Aja nan Ana. ⁴¹Ana waat: Dischon,
 Dischon waat: Hamlan, Eschban, Jjithran nan Kela. ⁴²Etsel waat: Bilhan, Zaafan nan Jaafan nan Jaakan; Dischan
 waat: Uts nan Alan. ⁴³Kpanbala nba din dia Edom duo. k fit k kpanbal sua n gaal Israel waat. Bela, Beol bija. k u
 duo sann din tie Dihaba. ⁴⁴Bela kpo, k Jobab; Zelach bija nan Botsla, din kal u kok. ⁴⁵Jobab kpo, k Huscham. nan
 Themanite_nba tie duo tieb gaal u kok. ⁴⁶Huscham kpo, k Hadad, Bedad bija gaal kok ŋuae din buo Madian, moab
 kpaant ninŋ. u duo sann din tie Afith. ⁴⁷Hadad kpo, k Samla nba nyii Masleka, gaal kok. ⁴⁸Samla kpo; k Saul nba
 nyii Rehoboth mɔkl paak gaal kok. ⁴⁹Saul kpo; k Baal Hanan, Acbol bik gaal kok. ⁵⁰Baal Hanan kpo; k Hadad gaal u
 kok. u duo sann din tie Pahi; k u ŋaapuo sann tie Mehethabeel, Mathled bipuo, Mesahab bipuo. ⁵¹Hadad kpo,
 Edom_bet_nba e na: Thim na_bet Alja_bet; Jetheth bet. ⁵²Oholibama_bet; Ela_bet; Pinon_bet. ⁵³Kemas_bet;
 THeman_bet; Mibtsal_bet. ⁵⁴Magliel_bet; Ilam_bet. Edom_bet nba nba din tie e na.

Chapter 2

¹Islaël bonjaie na luben, Simemon, Levi, Yuda, Isaakal, Sabulon; ²Dan, Yosef, Sanbian, Neftali, Levi, Gag nan Asel. ³Yuda bonjai: El, Onan, Schela; b banta din mal bonuok nba k Schua din tie wunaa na, k wu nyii kaana duo ni. El Yuda bikpelk din tie ni tonjo kagbennu nunmni, k wu din te ku kpo. ⁴Tamal, Yuda siini, din malua pelets nan selacc. Yuda bonjai kul din taan k tie ban nue. ⁵Pelets bonjai: Hetslon nan Hamul. ⁶Selach bonjai: Sinmli, Ethuan, Heman, kalkol nan dala. b taan k tie ban mu. ⁷Kalmi bonjai: Akal, wunba din nmat Islaël yuo nba ku din k colin bona nba din tie kuat na. ⁸Ethan bija: Asalia. ⁹Bonjai nba din mal Hetslon duo ni na tie: Yelachmiel, Lam nan Kelubai. Bonjai nba din mal Hetslon duo ni na tie: Yelachmiel, Lam nan Kelubai. ¹⁰Lam din mal Aminadab. Aminadab mun mal Nachschon, wunba din tie kpanbal bik yuda bonjai ni. ¹¹Nachschon din mal Salma. k Salma mal boas. ¹²Boas din mal Obed. k mal Isai. ¹³Isai mal Eliab, wubi cincinn, Abinadab munle paak yua, schmea munta paak yua. ¹⁴Nethaneel munna paak yua, Laddai munmu paak yua, ¹⁵Osem munluob paak yua, David munluole paak yua. ¹⁶B niipuo din tie: Tse luja nan Abigaile. Tseluja waas: din tie: Abischaï, Yaab nan Asael, banta. ¹⁷Abigail din mal Amasa; Amasa baa din Ythel, ku tie Ismael duon jua. ¹⁸Kaleb, Htslon bija, wu din gaal Asuba waas, wu njaapuo, nan linba k bi yil Yelioh na. bonjai nba k nua nan Asuba din male na: Yeschel, Schobab nan Aldon. ¹⁹Asuba din kpo; k Kaleb kuuan Eflate, k u malua Hul. ²⁰Hul din mal Uli, k Uli mun mal Betsaleel. ²¹K, Hetslon din saan Makil bipuo buol, k l k fôk nan Galaad, wu din mək bina piinluobo yuo nba ku din kuuuua; k wu din malua Segub. ²²Segub din mal Jaïl, nua nba din dia digbana piinle nan nanta nba din be Galaad yent ni na. ²³Gueschulien nan Silien nba din kuua k nyann Jaïl duo k pukin Kenaf nan digbana nba kuuok lintil doie na kul din tie piinluobo. l kula na din tie Makil yaabuuona doie; nuaae din tie Galaad baa na. ²⁴Hetslon nba din kpo na puolpoe, k wu bija Kaleb faal Eflaf, wu baa pakuuak, k wu mal bonjak, k wu sann tie Asul; nuaa din tie Tekoa tieb kul baa. ²⁵Yelameele din tie Hetslon bikpelk, k wu din mal bonjai banmu k Lm tie wu bikpelik, k paan Buna nan O lenn nan Osem nan Ahija. ²⁶Yelachmeel din kuuan puuo luua, K wu sann tie Athala, k wu din tie Onam naae. ²⁷Lam bonjai, din tie Yelachmeel bijakpele, k wu mal. Maats, Yamin nan Ekel. ²⁸Onam bonjai din tie: Schamaï nan Yada, Schamaï bija; Nadab nan Abischul. ²⁹Abischul njaapuo sann din tie Abichaïl, k wu din malua Achban nan Molid. ³⁰Nadab bonjai: Seled nan Apaïm k Seled din kpo k ki mək bonjak. ³¹Apaïm bonjai : Yischeï. Yischeï bija: Scheschan. Scheschan bija Achlaï. ³²Yada bija, Schanm ninja: Yethel nan Yonatan. Yethel din kpo k ki mək bonjak. ³³Yonatan bnjai: Pelet nan Sala. njanm din tie Yelachmeel yaabuuona. ³⁴Scheschan din k mək bonjak, wu din mək bonpoi-e. Scheschan din mək daabl k wu nyii Eyipt k b yiu Yalcha. ³⁵K Scheschan din tul Yalcha u bipuo ku kuan, nua nba din tie u daabl na, ku malua Ataï. ³⁶Ataï din mal Natan; k Natan mun mal Sabad; ³⁷Sabad din mal Eflal; Eflal mal Obed; ³⁸Obed din mal Yehu; k Yehu mal Asalia; ³⁹Asalia mal Halet; Halet mal Elosa; ⁴⁰Elosa din mal Ssmaï; Sismaï mun mal Schalum. ⁴¹Schalum din mal Yekamja; k Yekamja mal Elischama. ⁴²Kaleb bija na din tie Yelachmeel ninjae: k u bikpelk Mescha mun din tie Sif baee, k Malescha bonjai na mun tie Heblon baa. ⁴³Heblon bonjai din tie Kole, Thapuach, Lekem nan Schema. ⁴⁴K Schema din mal Lacham, Yolkeam baa. Lekem din mal Schamaï. ⁴⁵Schamaï bonjai din tie: Beth Tsul baa. ⁴⁶Efa din tie Kaleb puuo bike, k din mal Halan, Motsa nan Goses. k Halan din mal Goses. ⁴⁷Yahdaï bonjai din tie: Leguem, Yotham, Gueschan, Pelet, Efa nan Schaaf. ⁴⁸Kaleb puo bik bia din tie Maaka-e, k u din mal Schebel nan Tilchana. ⁴⁹K u bia din mal Schaaf, nuae din tie Madmana duo waas yaaja, k pukin Scheva, k u mun din tie Aksa-e. nan Guibea doi niib Yaaja. Kaleb bipuo din tie Aksa-e. ⁵⁰Binba din tie Kaleb yaabuona: Schobal, k u din tie Hul bija k u din tie Eflata bikpelke k bia din tie Kiljath Yealim duo waas yaaja. ⁵¹Salma, bethlem duo niib yaaja k Halef mun tie Beth Godel mun yaa duo tieb kul yaajae. ⁵²Schobal nba din Sibl Kiljath yealim duo na, nua din tie Haloe buolu nan niib kua Hatsi Hammenhoth na yaaja. ⁵³Kiljath Yealim naakuukn tieb din tie: Yethien nba Puthien nba, Schumathien nba nan Schthaolien nba nyi. ⁵⁴Salma-e din tie Bethlehem nan Nethofatien nba yaaja k puk Athloth Beth jaab, Htsi Hommanachthi, nan Tsolein nba; ⁵⁵K Sklibe nba nakuutin din be Yaebet duo nie, njanme tie Thleatien nba Schimeathien nan Sukathien nba. njanme tie Kenien tieb nba k njanm nan Lekab tieb din kuant lie na.

Chapter 3

¹Daafid waas nba k u malib heblon e na; bi sinsinn: Annon Asiinoom nba nyii Jisleel bija; wun nba waa Daaniel, Abigaïl bija k u nyii Calmel; ²Wass bantaa ni, Absalom, maaka bija, Talmaai bipuo, k u tie Gesul kpanbal; wun nba waa banna, Adonija Hagit bija. ³Ban nmu ni, sefaatia, Abital bija; banluob ni, Jitleam, Egla bija, ku tie u naapuo. ⁴U mal b banluob heblon duo ni e u dia naan lenn bina nanlode nan nmaali nanluob, k saan tien bina pinta nan nmaali nantaa Jerusalem. ⁵Bin nba ku malib Jerusalem: Simea, Sobab, Naatan nan Salomon, Batshua nba tie Ammil bipuo na lin malu waas bannmu. ⁶Jibaa, Elisama, Elipelet, ⁷Noga, nefeg, Jefia, Elisema, ⁸Eliada nan Elifelet, banyia. ⁹Daafid wass kul ena, k pukin puolieb wass k Tmaal tie u niipuo. ¹⁰Salomon waas: loboam Abija u bija; Asa, u bija; Josafaat u bija. ¹¹Jolam, u bija; Asasia, u bija; Joas, u bija. ¹²Amatsia, u bija; Asalia, u bija; Jotanm, u bija; ¹³Amatsia, u bija; Esesias, u bija; Manase, u bija; ¹⁴Amon, u bija; Josia, u bija. ¹⁵Josia waas: bi sinsim, Josaanan; banleni, Jojakim; bantaani, sedesla; bannani, Salum. ¹⁶Jojakim waas: Jekonia, u bija; Sedesia, u bija. ¹⁷Jokinia waas: Asil nba k u bijalintie Sealtiel, ¹⁸Malkilam, Pedaja, Senatsal, Jekamia, Hosama nan Nedabia. ¹⁹Pedaja waas! Solobabel nan simeei; Solobabel waas: Mesulam nan Hanania; Selomit, b niipuo. ²⁰Nan Hasuba, Ohel, Belkia, Hasadia, Jusab Hased, bannmu. ²¹Hanania waas: Pelaatia nan; Esaai; lefaaja waas, Alnan waas, Abdia waas, Sekania waas. ²²Sekaania waas: Semaaja waas; Haatus, Jiigeal, Balias, Nealia nan Saafat, banluob. ²³Nealia waas: Eljoenaai, Esesia nan Aslikam, bantaa. ²⁴Ejoenaai waas: Hodafia, Eliasip, Palaja, Akub, Josaanam, Delaja, nan Anani, banlode.

Chapter 4

¹Suuda waas e ne: Peelet, Etslon, Kaalmi, uul nan Skobaal. ²K Skobaal bija leaja, mal Jachath; k Jachath mal Asumai nan Laad. L naakute tie Solea tieb. ³Etam niib ne: Jizleel, Jischma nan, Jidbasch; b niipuo sanne dint tie Atselelponi. ⁴Gedole din mal Penuel nan Esel, nnba tie Huscha baa ne. Beteleem baa Eflata nba tie ul bija kpel ne bonjai ne. ⁵Tekoa ba Aschchul, din kuan Puob banlee, Elea nan Naala. ⁶K Naala din mal Asusam, Efel, Temeni nan Asastali. ⁷Elea waas tie: Tselet, Tsosal nan Etnan. ⁸Kots din mal Anub nan Atsobeba, nan Alum bija Asal mel naakuut ne. ⁹Saebet din laat baakl k gal u ninjanm; u naa din polu l sann k yien a: K maan L yektime waa k n tan mal. ¹⁰Saebet din mial Isael tieb yennu, k yeta: tient piisin n paak, k te k n yentii yab, naant k a nuu ii be n paak, kii guun k bonbiil daa baatin, k mii fók nan falaa! k yennu tulɔ linba k u din mial ne. ¹¹Kelub nbak u ninja tie susane din mal Meesil, k Meesil din mal Eston. ¹²Eston din mal Raafa naakuk, nan Pasea nan Tesina. Tesinae din sibli Naasas duo ne. Jab nba ne yaabuonae kuareka duo ni. ¹³Kenas waas tie: Otniel nan Selasa Otniel biktie: Aataat. ¹⁴Meonotaï din mal Oflla. Selasa din mal Soab, saobe din sibl gbanjabla baaug; k man u din tie gbanjablae. ¹⁵Kaaleb nba tie Sefune bijane waase etie: I i lu, Ela nan Naam, k Ela mal kenas. ¹⁶Sealeleel bonjaitie: Siif, Siifa, Tilsa nan Asaleel. ¹⁷Esdlas bonjai tie: Seteel, Meled, Efeel nan Saalon Meled naapuo din mal Miiliam, Sanmai nan Siisbaac, unba din sibl Estemoo duo ne. ¹⁸Siisbaac naapuo din tie suif nba buolu ni bonpuok ne din mal: Seleb, wunba din sibl Gedol duo ne, nan Ebel, wunba din sibl Soko duo, nan Sekutiel, wunba din sibl saanuak duo. Binba nee tie Faalaon bipuo Bitsa na k Meeled din kuanɔ ne bonjai. ¹⁹Odisa din kuan Naam niipuo b yaabuanae tie keeila Naakuk, k kua Gal mi duoni, nan Estemoo naakuk k kua Maakat duo ni. ²⁰Siimon bonjai tie: Amnon, Rinna, Ben Anan nan Tiilon, Jischei bonjai tie: Zocheth nan Benzochet. ²¹Suda bija Seela bonjai ne: El, wunba sibl Leka duo Laeda, Wunba sibl Malesa duo, b naa kuuko din lun caba, b din kua duo nba k b yi Asbeaa nee. ²²K leeb tie Sokim, nan niiba din kua duo nba k b yi Koseba ne, nan soas nan saalaf, binba binba din nyann Moab ne, nan, Saskubi Lekem. Linba kul tie gal k waiie. ²³B din tie yokmaalae, k dua tiini k paant ni, nan naapakini; b din kua k kpia kpanbale, k tuun tien. ²⁴Siimeon bonjai tie: Nemuel, Saamin, Saalib, Zelas, Saaul. ²⁵Misma bonjai tie: Saalum, Mibsam, Misma. ²⁶Misma bonjai tie: Aamuel, Sakuul, Siimeii. ²⁷Siimeii mal bonjai piik nan banluob nan bonpoi banluob u ninjanm din k mal k l yab. K b nei ne din ki tantl nan suuda waas yal ne. ²⁸Baadin kua doinba ne: Beel-Seba, Molada, atsal sual, ²⁹Biila, Etsem, Tuolad, ³⁰Betuel, Olma, Tsiklag, ³¹Bet Malabot, Atsal susim, Bet-Beleii, Saalaiim b dogban gbenja nan l doganbise ne dinn, saanan Daafiid nba tan kal u naan kok paak. ³²B bia din mok dogbana nanmu k pukin; nanne tie: Etam, Aain, Rimon, Token nan Aschan; ³³K Pukin dogbanbis nba kuok l dogbangenna, laa jii k tuu Baa duo. B din sob balkpeli nba ne k l tie b yenjonn ni niib sana, nan dogbana nba k b din kal. ³⁴Mesobab; Jamlee; Josha, Amatsia bija; ³⁵Soel; Juhu, Sosibia bija; k sosibiatie selija bija, k selija tie Asiel bija. ³⁶Elsonaii; Saakoba; Sessosasa; Asasa; Sesimiel, Benasa; ³⁷Ziza, Siifei bija; K u mun tie Alon bija, k Alontie Jedaja bija, K u mun tie Schimli bija, k Schimili mun tie Schemaeja bija. ³⁸Jab nba ne k b lukitib k tie bat bijanm b naakuut ni, k b baanba nei tantl. ³⁹B din tante k jil yonbaa po k saa tuu Gedol, k kpaal b pei yondo po basuk nba k Gedol duo be lenj ne. ⁴⁰B din la bonkob Kpaal buol nba yab, k bia kpai, k tie tinj nba k daami kaa, K tie Palmaasil buol niib nba din donj kua lenj ne din tie Sanm tiebe. ⁴¹Esesiase din tie suuda kpanbal, yu nba k niib nba Sana sob ne, din saan Gedol k saa biil sanm tieb nba kua lenj ne lanbont, nan b dindua bua, k bel nyinib, naan kal tinj ne ni, k maan bonkob kpaal buol dinbe lenj bonciann k b sii kpaal. ⁴²Simeon bulu ni, nilieb kobii nanmu mun bia din nyii saan Seil kunkonn paak. B saakab din tie siisei bojai nba ne: Pelasia, Nealia, Refasa nan Usiel. ⁴³B din kpai Amalek tieb nba bial l penj ne, naan kal nan dinne.

Chapter 5

¹Ruben tie Islael barkperik. k maan u din tie wunba bisint malua, ŋaan u din taan nan wu baa, k u bikpelt'n yudant Islael din lonn tul Josef bonjai; ŋaan yuo nba din gal Josef sanne din k pukin bikperi kanna. ²Balmōni Juda din mōk pann u naa waassin, Josef booru mun din tie bikperi. ³Rubenn tie Islael bikperik k din mal bonjai banna na: Henok, Pallu, Hetsron nan Karmi. ⁴Joel bija: Semaaja ku mun bija Gog, k gog bija Simeu ku mun bija; ⁵Misee, k Misee bija Reaja ku mun bija Baal; k baal bija. ⁶Bela, k Bela bija tie Ruben tieb yuudanoa nba, k Assyia kpanbal Tilgaf Pilnesa din fa taab k soloa dabit. ⁷Bela ninjan nan binjei Saakab sana k bi soab tootl tootl nei na: sinsin yoo Jelyel; Sakalia, nan; ⁸Bela, Asas bija, k Asas tie Sema bija, k Sema tie Joel bija. Bela din kua Aroer yent ni k satn Nebo nan Baal Meon; ⁹yondo po, bi linkoa k tant saantu tanpukl paanu nan Efrate mōkl kpianu, k maan bi bonkobt yaab bonciann Galad tinj ni. ¹⁰Lanyi Sool yoowa, bi lin konnan Hagal tieb k paakb, k jidiab bi nuini, k bi koa bi suka ni laji Galad yondopo kooku kul. ¹¹Gad bonjai din koa bi nuntoal ni digban nba k bi yi Basan Saantu Salka do. ¹²Joel, sinsin yoa, safam munlie yoa, Jaenai, nan Safaf k bi be Basam do ni. ¹³Bi ninjam nba nyi bi baa baa naakut ninj: Mikael, Misullam, Seba, Jolai, Jakan, Zia nan Ebel bi ban Loolee na. ¹⁴Bin ba tie Abikail bonjai na: Abikail baa tie Huli, Huli baa tie Jaloak, k Jaloak baa tie Galad, k Galad baa tie Mikael, k Mikael baa tie Jesusai; k Jesusai baa tie Jakdo, k Jakdo baa tie Buz, ¹⁵Aki baa tie Abdiel, k Abdiel baa tie Guni, k AKIdin tie u baa ŋaak ni saakoa. ¹⁶Bi din kal Galad, Basan nan digban pienu ni nan Solon do pienu kpinj nan kunkoka. ¹⁷Bi kul din pukin bi yijam kanni daji Juda kpanbal Jtam yoo nan Islael kpanbalJeloboam yoo. ¹⁸Ruben bonjai, Gad booru nan Manasa naaku bōkle din mōk Japart k bi dia kpanna nan saata, talban tuala, k tumi kunkonnu na din tie tusaa piina nan ŋanna nan kobii ŋanlole nan pinlobe(44760) din saan konn. ¹⁹Bi kon nan boolu nba na Hagal, Jetul, Nafis nan Nodab booru. ²⁰Bi din sommir k fit kon nan Hagar booru nan bin ba din benam kul din koa bi niini. k maan kunkon nani bi din boyei yennu ku gbiint bi miaru k man bi jii bi monj k cab yennu. ²¹Bi din jii bi bonkobt konna; yiyok tusaa piinjmo; pebis tusaa kobii ŋanlee nan piinjmo, boni tusaa ŋanlee nan niib tusaa kob; ²²k kun kpo bonciann, k maan kunkonn na nyi yennu buol. k bi kal bi yial na ni nan yoo nba bi tan soolub Dabit. ²³Manasa naaku bōkle bojai din koa do na ni, la nyi Basan k san tu bal Helmon nan Senil, nan Helmon joal, bi din yaab bonciann. ²⁴Binba tie bi baa ban ŋei yula saakab: Efel, Jisei, Eliel, Hodafia nan Jakdiel, Japart nba mōk sann k tie bi baaban ŋei paak bet nba. ²⁵ŋaan bi din tun bit k jiin bi baaban yennu na, k jakin bi monj nan do na ni niib yennankla (yenbis), nba k yennu din biir bi ninbinani. ²⁶Islael tieb yennu fii Pul nan Tilgaf Pilnezer Asyia kpanbala paala, k bi soolub dabis Ruben bootu, Gad booru nan Manasa naaku bōkle k saanam Salas,Sabol,Hara nan Gozan kponu ni simminba k bi koa lenj nan moatanan.

Chapter 6

¹Levi bonjai : Gelsom , Kehaf nan Melali . ²Kehaf bonjai tie : Amlam , Jiseal ? Heblon nan Usiel . Amlam bonjai tie : Aalon nan Muois , nan Mali . ³Aalon bonjai : Nadab , Abihu , Eleasal nan Itamal⁴Eleasal maal Finea ; Finea muun maal Abisua ; ⁵Abisua maalu tie Bukki ; Bukki maal Ussi ; ⁶Ussi maal Selaja ; Selaja maal Melajof ; ⁷Melajof maal Amatia ; Amatia maal Asifub ; ⁸Asifub maal cadok ; cadok maal Asimat ; ⁹Asimat maal Asalia ; Asalia maal Josanan¹⁰Josana maal Asalia , k aslia maann din tien maanlunn maann din be salomon njaak nii Jerusalem ; ¹¹Asalia din maal Amalia ; amalia maal Asifub ; ¹²Asifub maal cadok ; cadok maal Salum¹³Salum maal Ilkija ; Ilkija maal Asalia ; ¹⁴k Asalia maal Selaja ; Selaja maal Jeosadk ; ¹⁵Jeosadak nba saan youo nba na k mək gbennu tee kpanbal Nebukanesa din suol juda nan jerusalem tieb . ¹⁶Lefi bonjai : Gersom kehat , nan Malali . ¹⁷binba tie Gersom bonjai saannaa tie : Libni nan Simei ; ¹⁸K Kehat bondjai tie : Amlam , Jisal , Heblon nan Usiel . ¹⁹Malali bonjai tie : Masli nan Mussi . binba n tie Lefi maalu ni baa nanuak e . ²⁰Laa nyi Gelsom bija : Libni , Jasaf Simma ²¹Joas , u k binja ; iddo , u binja , Selas nan Jeafilai tie u bonjai e . ²²Kehal maal : Amminadab , Koré , Assil ; ²³Elkana , Ebjasaf , Assil ; ²⁴Tasaf ; Uliel ; Sawul ; ²⁵Elkana bija Amasai nan Asimof ; ²⁶Asimof bija tie Elkana ; k Elkana bija tie Sofai , K sofai bija Nasaf , K Nasaf maal , ²⁷Eliab k Eliab bija Jelosom , k Jelosom bija tie Elkana²⁸nan Samuel bonja saakai Fasnai nan Abija . ²⁹Melali bonjai tie : Masli ; Lbni ; Simei ; Ussa ; ³⁰Sumea ; Hagiija ; Asaja . ³¹Jab nba nae k Dafid din kaanm yan yinu paak k mək gbennu njaak ni , la nyi yuo nba k njaanlun din fuo buol . ³²B din tu tuun yanyinu tuona yennu lanbounn nan nyik cabu sukl na tuann nan yoo nba solomon din tan ma k mək gbennu njaasaakak Jerusalem , k wuu watt din tuun nan sinni nba senn bian nba naa . ³³binbaa a na bonjai din tie maalun tieb : k wwatt man nba din tie : Hemann , yaan yinnu , Soel bija , samiel bija ; ³⁴Elkana bija , Jelokam bija ; Eliel bija ; ³⁵Tsuf bija , Elkana bija , Masaf bija , Amasali bija , ³⁶Elkana bija , Soel bija ; Sofoni bija , ³⁷Tasaf bija , Assil bija , Ebjajf bija , Kole bija , ³⁸Jitsaf bija , Kehaf bija , Lifi bija , Israel waat . ³⁹U ninja Asaf din sie u diitu po , k Asaf tie Belekia bija , Belekia bija tie Simea bija , k Simea tie ⁴⁰Mikael bija , k Mikael tie Baseja , k Baseja tie ⁴¹Malkia bija . k Selas tie ⁴²Adaja bija , Etan b ija , Simma bija , ⁴³Simei bija , Jasaf bija Gelsom bija , Lefi bija , ⁴⁴Melali bija , nan wun niijann , be diituu bpo ; Etan , kisi bija , Abdi bija , Maluk bija , ⁴⁵Hasabia bija , Amatsia bija , Hilkia bija , ⁴⁶Amtsi bija , Bani bija , Semel bija , Masli bija , ⁴⁷Masi bija , Melali bija , Levi bija . ⁴⁸B niijann , baan tieb , din tuun jant diok nin , yennu njaak . ⁴⁹Aalon nan uu bonjai din tu maan maalun maanlun binbitl paak , k wubin wubit baa nubil . njaanm din tu tuun kaasi ya kaasi yial nan tuon kul , k bia mann Israel tieb bit wunnu maalun nan yennu tuon tunnua Muois nba din wuu naa ; ⁵⁰Aalon bonjai saana e na : Eleasal , Fines ; Abisua ; ⁵¹Bukki ; Selaja ; ⁵²Melajof ; Amalia ; Akatub ; ⁵³Tsodok ; Akimaat . ⁵⁴b kaanna k jii ba sadok teli nan ba din waan nib bian nba na e . Aalon bonjai nba nyii Kehaf naakuk din sint gaal sinsinn tol , ⁵⁵bi tul Heblon , juda yent nan kin Kaanbis nba kaan lin nua k buakua , ⁵⁶njaan duo na dopienun ni nan Digbanbit bi din ji tul kaan leb , wunba tie Jefun bija . ⁵⁷B din tul Aalon bonjai Heblon sindaant duo , Libna nan u kula , Jattil , Estemoa nan duo kin , ⁵⁸Hilen nan u duo kin , Debil nan u duo kin . ⁵⁹Asan nan u kin , Bef Semes nan u kpin , ⁶⁰K sambian naakuk , Gueba nan u kin ; Allemef nan u kin , Anafof nan u kin . Li diigbaana kul taan tie digbaana piik nan njaan taa . ⁶¹Kehaf bonjalei gaal duoi piik kil be Efaim yent , Daan yent nan Manase yent kokit'n . ⁶²Gelsom bonjai mək diigbaana piik nan njaan taa kil be Issakal yent , Asel yent , Neftani nan Manase yent . ⁶³Melai bonjai , diik tiatia ki gaal dingbaana piik nan njaanle Luban , Gad nan Sabulon yent nin . ⁶⁴Israel tieb din tul Banntieb digbaana nan b kpinii . ⁶⁵b din tien tiatia k tul Juda nan Simeon bonjai yent nan sambian bonjai yent , l duoi din want bi saanaa e . ⁶⁶K jii Kehaf bonjai llei nei po tin ni nyi Eflaim naakuk ni . ⁶⁷B bia din tulb sindant dopienun sikem nan u kin nba bee Eflaim Juol paak Gesel duo nan u kin . ⁶⁸Jokmeam nan u kin , Bef Halon nan u kin . ⁶⁹Ajalon nan u kin , nan Gaf Limmon nan u kin . ⁷⁰nan Manasa naakuk bukl , Anel nan u kin , nan Bilean nan u kin k b jii tul Kehaf bonjai lei . ⁷¹B tul Gelson bonjai : Manase naakuk mək , Golan Basan nan u kin , nan Astalof nan u kin ; ⁷²Isakal naakuk yent ni , Kedes nan u duo kin , Dabla nan u kin ; ⁷³Lamof nan u kin , nan Anem nan u kin ; ⁷⁴K Asel naakuk yent bi nyi Masal nan u kin ; ⁷⁵Hukok nan u kin ; nan Leob nan u kin , ⁷⁶Naftali nan u duo kin ; Hammon nan u kin nan Kiljaim nan u kin . ⁷⁷b din tul linba teen k tie maan tieb yaal , Melali bonjai : Sabolon naakuk yent , Limmono nan u kin , nan tTabol nan kin , ⁷⁸nan juldain wpiannu , k kpia nan Yeliko , julidai yendo po : Luben naakuk yent , Betsel n baa be nikuon paak nan u kin , Jatsa nan u kin , ⁷⁹Kedemof nan u kin , et Mefaaf nan u kin ; ⁸⁰Nan Gagn naakuk yent , Lamof Galaad nan u kin , Mahanaim nan u kin , ⁸¹Hesbon nan u duo kin , nan Jaeser nan u kin .

Chapter 7

¹Isakat din mar bonjai bannae nba nae: Tola, Pua, Jasub nan Simron. ²Tola bonjai: Usi, Refaja, Jeriel, Jamai, Jibsam nan Samuel wunba tie bet bi baa Safid yoo din tie tusaa piinlee nan njanlee nan kobii njanloob. ³Usi bija, Jisraja, Jisraja bonjai tie: Mikael, Abdias, Joel, Jisija, k bi taan tie bi kul bet nba banjmo. ⁴B din mək puob nan waatn bonciann; k l te b maalu mək jab saa fit saan tɔb, k tie tutaa piintaa nan njanluob. ⁵Isakal maalu Jab nba din din be k jann nan bin saan tɔb din tie tutaa piin niin nan banlole. ⁶Bensa min din mal bonjain bantae; njanm e tie: Bela, Bekel nan Sedial. ⁷K Bela mal bonjai banjmu, njanme tie: Esbonn, Usi nan Usiel, Selimot; nan Tli; B din tie naakuuk na ninj saakab e; k bia tie kunkɔnkɔnna sakaak nba k niib mi b po. b din taan tie jab tutaa piinlie nan banle nan jab piitaa nan banna; k tiie binba jann nan tɔb saanu. ⁸Bekel din mal bonjai banyiae: njanme din tien SZemila, Soas, Eliesel? Eloenai, Omli: selemot, Abisa, nan Anatot nan Alamer; ⁹b din taan tue jab tutaa piilie, nan kobii njanle, k tie b baa jann nan bin saan tɔb. b kul, sana be Yiaja ɲaak kadauk ni; ¹⁰Sedial din mal bonja yenn: ɲuae tie: Seus? Bensamin, Ehud? Kenaana, Setan, Talsis, nan Asisasal; ¹¹B din tie naakuuk na ni ɲai sakaabe, k tie kunkɔnkɔnna saakuab nba k niib min bipo. B din taan tie jab tutaa piik nan njanlobe nan kobi njanlobe; k tie jann nan tɔb saanu. ¹²Supin niib nan hupim niibedin tie il yaabuona k Husim niib din tien Ahel Yaabuonae. ¹³Naftali din mal bonjai bannae, njanme tie Satsiel, Guni, Setsel, nan Salum. b din tie bila yaabuona e; ¹⁴Manasee din kuan a lam Sapaamua e; k u malɔ bonjai banlie; njanme tie Alsie, nan Makil, k Makil tie Galaad baa. ¹⁵Makil din lon puob k tul Hupin nan Supin. K Makil niipuo sann tie Maaka: k Makil bonja liek sann tie Tselofad; k Tselofad mal bonpoi banle. ¹⁶Makil ɲaapuo maaka din mal, bonjai banle; k pul b sana: Peles nan Seles. Peles din mal bonjai banle njanme tie / Ulam nan Rakem. ¹⁷K Ulam mal Bonja yenn k pulua Bedan. b kul na tie Giead yaabuonae, K gilead baa din tie Makil, k Makil baa tie Manase. ¹⁸Gilead niipuo Hamalekef din mal bonjai bantae, njanme tie: Isod, abiesel, nan Mala. ¹⁹Semida din mal bonjai bannae: njanme tie Asan, Sihem, Liksi nan Aniam. ²⁰Eflaim yaabuona nba nyii maalu tie Tahaf, k tuu maalue na, Eflaime tie Sahad baa, k Sahad tie Sutela baa. ²¹Eflaim bia din mal bonjai banlie pukin Sutela po njanme tie Esel nan Elead, k b din tan kpiib yuo nba k b yaa bin jan Gaaf niib bonkobit na. ²²B baa Eflaim din bui fabin b kuun paak bonciann, k u nikpiim, tan baal k maan u pal. ²³K Eflaim duol nan u ɲaapuo biak, k u suol puol k mal bonjak, k u pulɔ Belia. k man daami dinbe u ɲaak ni; ²⁴Eflaim din mək bonpuok; k b yiu Sela, k din maa Bet-Holon tin, n po nan paapo doi na nan Usen - Sela duo. ²⁵Eflaim din mək bonjak, k b bia yiu: Refa, ɲuae din tie niib nba waa na yieja; Refa din mal Rsef, k Resf mal Tela, k Tela mal Tahan. ²⁶K Tahan mal Ladan, K ladan mal Amihud k Amihud mal Elisama. ²⁷Num, u bija, Sosuwe, u bija. ²⁸Ba din gaal tinj yent nba k kal l ni din tie Betel nan do nba kuok k tant saa Naalan nba be be yando po nan Gesel nba be Yanbao po nan doi nba lint Gesel na Sekem nan Aya nan li digbanbit dinpukin lenj. ²⁹Manase Yaabuonae din kal digbana nba tie Befsan nan Taanak nan Megido nan Dol, nan Ddigbanbit nba kuo. Doi nba kul tie Sian nba k DSocef wunba tien Sakɔb bija na yaabuona kuanne. ³⁰Asel yaabuonae na: U din mal bonjai bannae, njanme tie Timna, Isifa, Belia nan b nipuo Selas. ³¹Belia waat tie Hebel nan Malkiel. Malkiel din tie Bisail baa. ³²k Hebel mun din mal bonjai bantaa, njanme tie, Saflet, nan Somel nan Hotam, nan bonpuok k b yiu Sua. ³³Seflet din mal bonjai bantaee, njanme tie Pasak, Bimhal, nan Asfaf. ³⁴K u naa bik Somel mun mal bonjai bantaa: Loga, Sehuba, nan Alam. ³⁵K u naabik liek Hotan mun mal bonjai banna. ³⁶Sofa Yaabuonae: tie Sua, Halnefel, Sual, Beli nan Tmla; ³⁷nan Besel nan Hod nan Sama, Sila, Tlan; nan Bela. ³⁸K stel Yaaduana tie Sefune; Pispā nan Ala. ³⁹K Ula yaabuona tie Ala nan Hanie nan Risia. Niib na kul din tie Asel Yaabuonae. B din tie ɲei saakab nba yiabe, k tie kunkɔnkɔnna saakak k niib mi b po. ⁴⁰Asel yaabuona nba din jann nan bin saan tɔb din tie jab tutaa piinle nan njanluobe.

Chapter 8

¹Benjamin mal Bela, u bik saakak , Aschbel munle paak yua, Achrach muuntaa paak. ²Nocha muunaa paak yua, k Rapha waat banjmuu paak . ³Bela waat: Addar , Guera, Abihud. ⁴Abischua, Naaman, Achoach. ⁵Guera, Schephuphan, nan Hunam. ⁶Gotl d'Echud waat nba daan tie yandam Gueba duo niib ninj, kuu saan nan Manachath: ⁷Naaman , Achija, Guera; Guera nba din tsaan nanm na mal Uzza nan Achichud. ⁸Schacharaim din mək waat duo ninj k sua u daak bel u ŋaapuob Huschim nan Baara. ⁹U ŋaapuo Hodesch mək: Jobab, Tsibja, Mecha, Malcam. ¹⁰Jeuts, Schocja nan Mirma. N bonjai nba tie yandam me na. ¹¹Huschim mək: Abithud nan Elpaal. ¹²D'Elpaal bonjai: Eber, Mischeam, nan Schemer wun nba maa Ono, Lod, nan u duo. ¹³Beria nan Scehema dib tie yaandam Ajalon duo, k b din Bel Gath tieb. ¹⁴Achjo Schaschak, Jeremoth, ¹⁵Zebadja, Arad, Eder, ¹⁶Micaël , Jischpha nan Jocha din tie Beria waat e. ¹⁷Zebadja, Meschullam, Hizki, Heber, ¹⁸Jischmerai, Gizlia nan Jabab, tie D'Elpaal waat e. ¹⁹Jakim, Zicri, Zabdi, ²⁰Elienai, Tsilthai, Eliel. ²¹Adaja, Beraja, nan Schimrath din tie Schimer waat e. ²²Jischpan, Eber, Eliel, ²³Abdon , Ziric, Hanan, ²⁴Hanania, Elam, Anthothija, ²⁵Jiphdeja nan Penuel din tie Schaschak waat e. ²⁶Schamscherai, Schecharia, Athalia, ²⁷Jaareschia, Elija nan Zicri din tie Jerocham bijae. ²⁸B din tie b ŋei ni sakaab, nan b waakl ni sakaab. B din be selusaalenm. ²⁹Gabaon baa din be Gabaon, nan puo saan din tie Maaca. ³⁰Abdon u bii sakaak nan Tsur, Kis, Baal, Nadab, ³¹Guedor, Achjo nan Zeker. ³²Mikloth mal Schimea. B dinn be Seluusaalenm b yuolc buol. ³³Ner mal Kis, Kis mal Saül, Saül mal Jonathan, Malki-Schua, Abinadab, nan Eschbaal. ³⁴Jonathan bijai: Merib-Baal. Merib-Baal mal Michee. ³⁵Michee bonjai: Pithon, Melec, Thaerea nan Achaz. ³⁶Achaz mal Jehoadda; Jehodda mal Alemeth, Azmaveth nan Zimri; Zimri mal Motsa, ³⁷Motsa mal Binea. Rapha bijaa; Eleasa, u bijaa ; Atsel; Atsel, bijaa; ³⁸Atsel mək waat banlob, b saan nae na: Azrikam, Bocru, Ismaél, Schearia, Abdias, nan Hanan. B kul din tie Atsel waat e. ³⁹D' Eschek bonjai, u ninjaa: Ulam, u bi saakua, Jeusch banle paak, nan Elipheleth muuntaa paak bike. ⁴⁰D'Ulam bonjaai tie pandanm, k mii talban faanu; b waat nan b yaabuona tie piimu. B kul nan tie Benjamin waat e.

Chapter 9

¹B din clia islaael niib kul sanae , ñaak n tuu ñaak , k tien b kpanbal gbounj ni B din suol suuda lieb k saan nanm Baabilonn . k maan baa yiet yennu sennii na paak ²Niib nba din sint jen b dan duo ni na din tie islaael nilieb , nan mann tieb , nan lee fit tie nan jiantu ñasaakak ni tuontunna e . ³Buolu nba na niibe din saa selusalem k saa kallenj ! ñnme tie suuda buolu nanbensaame buolu nan Eflaim buolu nan Manase buolu . ⁴suuda buolu naakuut saa kob nba din jene na : u tai nan u naatuut ni niib , u tai baa din tie Amihud , k Amihud baa tieomili , k omili baa din tie Imili , k imili baa din tie Bani , k Bani mun din pelses yaabuonn . k pelses baa tie suuda ⁵Asaya nan u naakuut ni niibe na : servel yaaja din tie sela , k sela baa tie : suuda . ⁶Sewel nan u naakuut ni niibe na: sewel yaaja din tie sela , k sela baa tie suuda . ⁷Tɔn Bensaminn buolu naakuut saakab nba din jen k kal selusalem na ñanme tie : saalu , k u tie musulam bija , k Mesulam tie Hodafia bija , k hodafia tie Hasenu a bija . ⁸K pukin i bne ya , k u tie seloham bija , Ela , k u tie lisi bija , k lisi tie Mikli bija , k lewel tie ibnija bija . ⁹Bensamen buolu ni ñei din taan tie kobii ñanyia nan piinmu nan ñanluobe . niib nab sana be na tie b naakuut saakabe . ¹⁰Mann tieb nba nae din kua selusalem , ñanme tie : sedaesa , sehosalib jakin ¹¹Hilkia baa din tie Mesulam baa tie sadak , k sadak , k sadok baa tie Melayof , k Melayof baa tie Ahitub nba tie yennu bik . ¹²Nan Adaya , ku baa tie seloham , k seloham baa tie pasul , k pasul baa tie Malkija Nan Masai , k u baa tie Adiel baa tie jasela , k jasela baa tie Mesulam , k Mesulam baa tie Mesilenif , k Mesilemif baa i mel . ¹³Mann tieb nba din tie ñei saakob din tie niib tusil nan kobii ñanlole nan piin luob B din miyenjiantu ñasaak ni tuonna fanu . ¹⁴Le fiit tieb nba nae nae din jen kal selusalem semaya , k baa tie tie Hasub , k Hasub baa tie Asli naakuuk , k Aslikam baa tie Hasub , k b tie Melali naakuuk niniib ¹⁵K pukin Bak-bakal nan Heles nan Galal nan Matania k u baa tie si sikli , k sikli baa tie Asaf . ¹⁶K pukin obadia , k u baa tie semaya , k semaya baa tie Gald . k Galal baa tie jedutunn k pukin Belekia , ku baa tie Asa , k Asa baa tie Elkana ñanme din kua duo nba be ne tofa tieb yent ni na . ¹⁷Niib nba nae din tie yenjiantu ñasaak tanmoguula k kal selusalem : salum nan Akub nan Talmonn nan Ahimann nan b ninjanm . k salum tie b saakua ¹⁸Laa nyii sian yuo wa , b naa kuuk ni niibe din guu kpanbal Tanmokuakil nba be yondop na . B din tie tanmoguula e k be tan moi nba saa lefit tieb kaanj nani . Salum baa din tie kole , k kole baa din tie Gbisaf . k Ebiasaf baa din tie kola . ¹⁹salum nan u ñaa tiebe din din tie binba guu yennu lanbounj manj tan mob bianñinba na ²⁰sianyuo , fine nas wunba tie Eleasal bija nae din tuu ñmakitil tanmoguula , k yennu be nannua ²¹Sakaali nba k u baa tie Mesle mia na mun din guu yennu lanbounj na tanmob . ²²B din gann jab kobii ñanlee , k b kul tie binba guu yanja nan tanmokua ka . B din dian b sana kpanbal Dafit nan yennu sokinii samuele din tul b yaajanm ²³ñanm nan b yaabuonne din tie binba sii tun guu yennu ñasaakak tanmoi . ²⁴Tanmoguula manj din be loka ñanna na kul po . ! yondopo , nan yonbaa po , nan niiganj po , nan nii diitu po . ²⁵Tanmoguula na ni kpiinm din tuu nyi digbanbit nie k baat k lebitilib daa ñanlolee ni kul . ²⁶Tanmoguula saakob banna na din tie lefiit tiebe Bdin mɔk b yul paak tuonjaanne k tuun . ñanne tie yennu ñaa diit nan tiat binbintil buol gotu . ²⁷B din tun guu yenjant , ñasaakak nae yonnu nan nyiaɔk , k maan l din tie b tuonne . ñanme dia jiantil ñasaakak na pienii , k tuu luot sannyaɔk kul . ²⁸Lefiit tieb nba bial nae dintuu golii bona nba k b dia k jiantil yennu na . yuo nba kul k b yaa bin tun nann tuonna b din tuu kane k tul , k bii gbenn , bin bia gaal k kan . ²⁹B din te b siab golii kasii bona nba be yennu yasaakak ni na nan l yan nan tiluana daan nan olif tiinii kpan nan bonnunubit nan l tulaali nba . ³⁰ñaan mann tieb tuonne din tie bin tuu jii tulaalinba nak ñmat . ³¹Klefit nilua nba k b yiu matitia k u tie salum bik pelik , k nyii kola naakuuk ni na ñuae din yen kpanu nba tien yennu na pulu . ³²Kotiaf naakuukni siabe din tie binba sii pul kasii kpanu nba sii tuant tiebil paak , jiantu daal kul . ³³lefit ñasai din yen yenjiantu ñasaakak ni yan - yinu i niib manj saakob din tuu be yenjiantu ñasaakak diit na ni : B din k pukinm tuon lia ni ; k maan b din tuu be b tuonna nie yonnu nan nyiaɔk kul ³⁴Niib nba sana dian na tie lefit buolu ni naakuut saakobe , k l dian waan b yaajanm nba tie bianñinba ñanme din tie saakob nba kal selusalem . ³⁵Jeyel-e din sibil Gibeonn duo k kal lenj . k u ñaapuo sann din tie Maaka . ³⁶Jeyel bikpelik din tie Abdonne , k u bonjalei ke sul nan kis nan Baal nan Nel nan Nadab . ³⁷Gedol , Ajo , Seil , Sakali nan Miklot ³⁸Miklot din mal simeam . B mun din kua selusaleme k kpia b ninjanm nan b naataani . ³⁹Nel din mal kis ; mal saul ; saül mal sonatann , Malki sua , Abinadab nan Esbaal . ⁴⁰Sonatann waate na : Melib baal Melib Baal mal Mise ⁴¹Mise waate na : piton ; Melek nan Taaklea . ⁴²Asaz mal Jaela , Jaela mal Alemet , Atsel , Asmafet nan simli , simli mal Mosa , Mosa mal Binea ⁴³Refaja , u bija , Eleasa , u bija ; Atsel , u bija ; ⁴⁴Atsel din mɔk waat banluob . b sanae na : Aslikan ; Boklu , Ismael , se ali ; Abdias nan Hanan . ñanme tie Atsel waat.

Chapter 10

¹Philistins tieb din faa tob nan Israel tieb. Guilboa jual paak. B din kpil Israel jab k Israel tieb din cial lej. ²Naan philistins jab ne wei kpil Saul nan bonjai bantaa; namme tie; Jonathan Abinadab nan Milkschua, ³Kuunkonn ne din paal, Saul paak k u datai piinii din solua k tulua dan. ⁴K Saul yet wunba dia jatiat ne a satil a juk banjiak k cuakin k kpil k da te k punjuont nba k min yennu ne dintin biak, k wanba dia jatiat k lon n ne janmaani din solo wa naan baa l paak. ⁵K wunba dia Saul jatiat nba la na Saul kpo ne, k u mun jii u juk banjiak k caa i naan baa l paak k kpo. ⁶K Saul nan u bonjai bantaa din kpo u naak kul buont. ⁷Israel tieb kul nba din kua baauk ne nba gbant nan b kunkonkonna ne cial k Saul nan u bonjai kpo yoo nba, k b nyik b doi nan cial; K Philistins tieb baal k kaa b doi ni. ⁸Tob ne sanya-fannuko k Philistins jab saan a bin jii nikpeenna ne tiat; k la Saul nan u bonjai bantaa k b dda Guilboa jual paak. ⁹K b pot Saul yul k bia lait u jatiat naan tun toonii k muant la bamann k b tingbana nan bii niib ne. ¹⁰Bii din jii Saul jatiat nie k konil b tingbana yienn diuk ni, naan juann u yul tingbann dagon diuk ni. ¹¹K Jabès tieb nba be Galaad ne nba gbat philistins tieb nba tun Saul Binjinba ne. ¹²K jab nba tie paldamm fiil saan saa jii Saul nan u bonjai gbanant k baal nann Jabès k pii bii kpaaba Terebinthe, naan lol moiebii daa naalolie. ¹³Saul din kpo kiman u din yiet yennu mob, naan kpaan ninnyodaano a wun nmakito nba golii kuun paak. ¹⁴Kii k boi yennu suomil po kaagbennu yennu din kpil, naan jii naan k tul d'Israel bija David.

Chapter 11

¹Israel tieb kul din tikl Dafid buol Heblon, k yee na: Gotl, t tie a kpaba e nan a gbanant. ²Sianyuowa, monɲ yuo nba k Saul din tie kpanbal, fine din ɲmaktl k saa nant k bia jent nant Israel tinɲ ni. kangbennu a yennu yet a: A sa dia u niib Israel kii tie b kpaal tua. ³L paak israel saakab kul din saan Dafid buol Heblon, k Dafid din suol suolu k lol namm Heblon, Kangbenu tuann k b bobn Dafid a wu tie Israel Kpanbal, nan Kangbenu nba bo yet, k Samuel sokin na. ⁴Dafid din som nan Israel tieb kul k saan leb selusalem nba k b yil jebus. Lenn jebus tiebe din kuɔa. ⁵Jebus tieb na dinn yet dafid a: a mik kɔa duo nan ni, ɲaan Dafid di nyann k fat sion k ji tie Dafid duou ⁶Dafid din yet a wtieb nan nba fit kpɛi Jebus tieb nan yen ɔ sinsinn ɲɔɔe si tie sakua nan kpanbal bija kpel. Joab , Tseluja bija, kpɛi sinsin, k ji tien kpangbal. ⁷Dafid nba din saan kal din kpanbal manɲ nina, l paak e k b ji yil Dafid duo. ⁸Ku din mak lint duo na kul po millo kul po; k joab mun din ɲaam totin duo manɲ nin ⁹K Dafid ji din ɲaam k tien sa kua, k kunkɔnnkonna sakua ji din be na nuɔa. ¹⁰Gotl kpanbal paali nba din be Dafid tuonna ninɲ e na k somit Israel tieb k kɔn k nyann b datai k ji Israel ki ji fit ɲaam tie nɔa kpanbal, nan kangbenu nba paak linba k jii Israel nan kagbenu nba paak linba k jii Isslael tieb po na. ¹¹Gotl, b yabint polpo, niib paal na din be Dafid tuonna ni. Jaschobeam Hamoni bija sakb bantaa na ni yennu. u din ji u kpan k kɔn nan. Niib kobi ɲanta k kpɛi b tɔb yennkɔani. ¹²U polpo, Eleazal, Dodo boja nba tie niib paal banta ni na yenɔ ɲaan nyii Aho naakuk ni ¹³Udin kɔn taan Dafid e pas damim duoni. ki tieb taan lieb lenɲ a bin kɔn Israel tieb Eleazal di be jeet kpaab nie ki Israel tieb . Eleasal din be jeet kpaab nie, ki Israel tieb pin k tim ¹⁴ɲanne Eleasal nan ju jab set kpaab na sunsuk ni, ɲaan kɔn nan filistia tieb na. yennu din tutuɔ nyannɲbenɲ ¹⁵Dasial kunkɔnna saakab na banta din saan tanpiuk nba k Dafid bena buol, l i li kpia Adulam tanfiɔk na ɲam sɔa li filistia jab yaba ki be lefaim baaug ni. ¹⁶Dafid din bejjoaan paaɲe ɲaan sua filistia jasiab yent Betlehem ? ¹⁷Dafid din nynnnyun kulu din suolu'ɔ k u yeet a: ɲmee sea t k n nyun bunbunn nba kpia Betlehem tammɔbin na nyunmi? ¹⁸Ki kunkɔn pali bantaa na yabil ki kɔ Filistia kaanɲ nani ki saa finn bunbunn nba kpia Betlehem tummɔb na ni ki tul Defid yet nyunu ɲaan kpaal mɔɔn tiɲni kili tie pii nii ki tien ¹⁹ɲaan yet a yennu nkan fit nyu nyun nba na. Mii nyuu, li sii tie m nyuab bantaa nba chibin bi bi saa ɲmanii na sɔme li yet nyun na nyunu linba nae tie tuojaana nab ki kunkɔnkati na din tun. ²⁰Abischaɪ, joab ninɲa din kɔnkɔn kati bantaa ni saakɔa. u ji kpann k kɔn nyann niib kobiɲantaa, k kpɛi k u sann din duo b bantaa na ni. ²¹ɲoe din tie kɔnkɔnpali nba ki u sann duo piintaa na ni ki bi tienɔ bi tuann daanɔ, ɲaanu sann din kiwok ki labal kunkɔn kɔn pali nba na ²²Benaya, wunba tie jehoyada bija ki nyii kabseel na mun din tie kunkɔn kɔnkpalik. U din tun paluona bonciann: u din fit kpɛi noab kukɔnkɔnpali banlee. U i sik buotuk ni sa ,atuk daal ki kpɛi yɔnbɔl ²³U bia din kpɛi Egipt niibalikf; ki u fɔkint tie taakaabii ɲanlee nan bonjin. Egipt niila na din kub kpanpolunnɔ; ki fat kpann na Egipt niilua na nuu ni ɲaan kpɛiu nan kpann ,aɲ. ²⁴Gotl benaya nba tun linba: zunba din pukin niib pintaa na nba di tume na. ²⁵U saann din din bi po ɲaan u sann din ki zokit baal kunkɔnkɔn pali bantaa na ki defid te ki u tie u guutieb sakɔa. ²⁶Jab na tu tie kunkɔnkɔnpali na: Asahel ki tie Joab naa bik naa bik nan elanann ki n tie Dodo bija ki nyii Betlhem. ²⁷Nan sa mof kiu nyii halod, nan heles kiu nyii pelet. ²⁸Ila, ki u tie ikes bija ki nyii Tekoa nan ²⁹Sebekai ki u nyii Husa nan lai kli unyii Ahuo ³⁰Mahalai, ki u nyii Netofa, Nan Heled ki u tie Baana bija, ɲaan nyii Netofa ³¹Ithai; libqibija, ki u nyii Guibea ki li be Benjamin yent ni nan Benanya ki u nyii pilatonn. ³²Hulai, ki u nyii baat nba kpia gaas na nan Abiel, ki u nyii Alba ³³Asmafefi ki u nyii Bahulum nan eliaba ki u nyii saalbonn. ³⁴Hasem, ki u nyui Gi sonn, nan jonatann ki n tie satee bija, ki nyii Halal, ³⁵Alaim, ki u tie sakal bijafel , ɲaan nyii Halal, nan elifa, ki tie ul bija. ³⁶Hefel ki u nyii Mekela nan Ahija ki u nyii pelonn, ³⁷He slo ki u nyii kamel nan naalai ki u tie esbai bija ³⁸Joel, ki u tie Natann naa bik, nan Mibal; ki u tie bija ³⁹Selek ki u nyii Amnon, nan naha lai ki u nyii Beelof, ki tie Joab jatiat jikiluiɔ ⁴⁰Ila nan Galeb ki bi nyii Jatil ⁴¹Nan Yulai, ki u tie Ahalai bija ⁴²Adina, ki u tie sisa bija ki nyii lubenn buoluni, ɲuɔe din tie lubenn buolu ni Judqnniɔ. U din mɔk u tionɲ jab ki bi tie piintaa ki be u buol ⁴³Nan hanann; ki u tie Maaka bija nan Josafat ki unyii mitann ⁴⁴yusia ki u nyii Astela nan. ⁴⁵Jediael nan Joha, ki bi tie el simili bonjai ki nyii Tis, ⁴⁶Eliel, ki u nyii Mahafa ki bi tie elnaan bonjai ,nan l tma, ki u nyii moab ⁴⁷Nan eliel nan obed nan jaasiel nyii soba.

Chapter 12

¹Gotl binba saan Dafit buol tsiiklak, yuo nba k u fɔk nan sɔl daann na, kilis bik. b bopukin jab nba guant na po ku bu tu mal b soml tɔb yuo. ²B bu tie tabantualu, k lunn tana nuujetu nan nuugann, ɲaan yiek piini nan b talbanna b bu tie sanbian saul nijam kan ni. ³Bat Asesal nan suut Sema bik, k tie gibe buolu; sesel, nan pelat Amafet bik; Belaka; Seiu, Danaatuot; ⁴Sismaja, gabaon nilɔ, ku nyuun niib piinta bat nba piinta ni, Selemi; Saseel; Sosaann; Sosaabaat, gedna nilɔ; ⁵Elusaai; Selimɔt, bialia; Samaalia; sefaatia, Alof nilɔ; ⁶Elekaana Sitsija, Asaael, seasal nan setsabeam kalemit; ⁷suoela nan sebadia selosam bik, gedol nilɔ. ⁸Gadit nba ninɲ, bi nba k guant na saan Dafit buol palanpieonn fɔbik, k sajem lek yabi tab ni, k lua naagbankonɲa k dia kpana, k naan yanɔɔla, k bia kaki na k bakpela na jual paak. ⁹Esel, bat; Abolis, wun nba paa banle paak; Eliab banta paak. ¹⁰Mismaana, bannan; Selemi, banmu paak; ¹¹Ataai banluob paak; Aliel, banlɔle; ¹²Sosaana banniin Alesaabat, banyia paat; ¹³selemi, piikpaak, makbaania, piik nan yenn. ¹⁴B tie Gad waate, sajem saakua; yennɔ kua bunbikpo waa fit lek jab kobk, k saakua po saa fit lek jab tutl. ¹⁵Gotl linba gal mɔkl nin ɲaacincin, yuo nba gaal l mɔka kpini k b bu biel bi nba kul kua baat ni, puol nan nintual. ¹⁶Sanbian waat nan suda waat b kul bu saan Dafit buol fɔbik na ni. ¹⁷K Dafit nyii b buol, k pak maan k teb, k yaa: i baal nan duduk ɲant a yien fatn n pal saa taan nani; ɲaan li tie kii yaa bont n k tul min n dataai e, li tie k n don wutuol t baa nba yennu n la k kunn mɔni! ¹⁸Amasai Sajem saakua yennɔ, k yenforanme sik u buuk, k yet: t be a ni, Dafit, nan fi Asai! laafia laafia a paak, nan laafia i be binba fialu paak. k maan a yennu futa a! k Dafit gaalb, k kuam bat yial ni. ¹⁹Maanase jab baal Dafit buol, yuo nba k b saa kɔn nan saaul nan filist tieb. ɲaan b k tot filist tieb; k maan yuo nba k la Filist tieb kpanbala waat kpanbala waat tun Dafit, k yaa: u saa kokin u tunitua k dukin t kun paak. ²⁰Ba tunni tisi klak, gotl menaase yab baal u buol: Adenas, Sosabaat, sediel, Mekael, Sosabaat, Eliu nan tisiltai, bat nba tuta tuta nba be menaase. ²¹B bu boi Dafit somil b kɔn Amelecit kunkɔnkɔnna, k maan b kul bu tie binba guant, b bu tie bat nba sajem ni. ²²Daal n tu daal kul nii bu tu baal Dafit buol a bin somɔ, ka ka nan wa tan la kansaakal, nan yennu kanɲ na. ²³Gotl niib nba bo jan k dia kɔnkɔn saan Dafit Ebien, k lua b gaal sɔl naan k te u, nan yennu nba laa banu nba. ²⁴Suda waat, lia naagbekonɲa nan kpann, niib tutu ɲanluob nan kobinɲin dia jatiat k saa kɔnn. ²⁵Semeon Waat, kunkɔnkɔnna nba k guant kɔnn ninɲ, niib tuta ɲanlɔle. ²⁶Lefi waat, niib tuta ɲannan nan kobinɲanlob; ²⁷K seosaada, kpanbal bija nba be Alaon, ku tɔ nan niib tutaɲanta nan kobinɲanlɔle; ²⁸K tsaadɔk, maasimɔ nba k guant, nan u baa ɲaak bat nba piinle nan banle. ²⁹Sambian waat, saaul ninjam, niib tuta ɲanta; jaan nan mɔtana b ninɲ suab be ɲant ninɲ, sɔl ɲaak ni. ³⁰Eflayim waat, niib tuta piinle nan kabi ɲanniin, b nba k guant, sann niib nan b baa ɲaa i na. ³¹Nan menaase buolu bɔktin, niib tuta piik nan ɲanniin, k b ninɲ k b lukt b k saa saan k kaan kpanbal Dafit. ³²Isaakal waat, k mɔk bann na yui nba k Israel saa tun, bat nba kobinle, k nijam kul tuot b mob. ³³Abiilon yab niib tuta piinmu bu saan sajat, k dia kunkɔnn paak kunkɔn tiat nba saa saan tɔb kul, k tuo nan b kɔn nan b pul kul. ³⁴Aftaali niib, bat nba tutl, k b mɔk niib tuta piinta nan ɲanlɔle, k b lia naagbekonɲa nan kpann. ³⁵Damiit nba, k b bobn kunkɔnn, niib tutu piinle nan ɲanniin nan kobi ɲanlob. ³⁶Dasel buolu, bu saan sajat k tuo saa kɔn kɔnn: niib tuta piinnan. ³⁷K surdin potl, libaanit nba, gadiit nba, nan menaase buolu boktin, nan b tɔb kunkɔntiat kul, niib tuta kob nan piinle. ³⁸Niib manɲ kul, kunkɔnn niib, tuo k saa kɔn, ba baal cbl on k cie pala a bin kaan Dafit Israel yet kul ni. Israel buolu nba kul bu bial tuo a bin kaan Dafit. ³⁹K b tien daa ɲanta nan Dafit, k di k nyu k maan b ninjam ba bobn b jet a. ⁴⁰Nan binba bu kua k kpia kaka Isaakal, nan saabiilom, nan naftali, baat nan jiet nan bomi, nan yuyukte, nan tilmɔna daan nan nei, nan kpan nan tilian kɔnna, nan pei boncian, k naan Israel din be palmunn ni.

Chapter 13

¹Dafit kal bat nba tuta, nan kobi, nan kpanbala waas kul. ²K Dafit yet Israel niib kul, lii tie ki la k l nan, k laan l nyi kaagbenu, t yennu, tintu loka kul po t yualb nba bial buol Israel Digbanyalt ni, nan binba tie nann tieb, nanLefiit tieb buol, nan digbana nba k bunko gubia be, nna k bikul n laan nant. ³Nna k tin je t yennu lakl, k naan t mɔk saaul saak. ⁴K niib kul tuo suol a li tie nna, k naan bona tie boɲanne niib kul buol. ⁵Dafiit taan Israel kul, la jiiSiisol Ejipt nan Amaat kuanu, Kiljat siialim k jenan yennu lakl. ⁶K Dafit nan Israel kul duo baala, Kiljat Siilim, nba be Siida, a bin donn leɲ yennu lakl, siannba k b sii dot kaagbenu sann maalaka nba baa mɔk kpinkpant na sinsuk ni. ⁷K b jii saan nanndaabi naa daal ɲaak: Usaa nan Ajo bo kan tob lol na. ⁸Dafit nan Israel kul waa yennu ni nan b panɲ kul, k yin yani, k faa biat, k pieb yeli, k faa gingann biit, gungɔnnduuni nan katkai. ⁹Ba baal giidon yial nin, Usaa tant nuu k suol lakl na, kimaan nei bu te k l gben. ¹⁰Kkaagbenu faau kimaan u bo tant nuu lakl paak . k Usaa kpo leɲ yennu nunɲ ni. ¹¹K Dafit pal k manɲ nan kaagbenu nba tien Usaa bianɲinba na. L buol k b ji yii l buol Usaa kunbuol. ¹²K Jarɲmaani suol Dafit l daal, k u yet, n tien nle k kun nan yennu lakl na n ɲaapo? ¹³Dafit din k nyin lakl k bilu ɲaapo, Dafit yet ni, ɲaan saan nann Obet Edom ɲaak gat. ¹⁴Yennu lakl bial Obet Edom ɲaak ɲmaali ɲanta, u ɲaak ni. k kaagbenu yal u yet ɲamm Odom ɲaak nan linba kul k u mɔk.

Chapter 14

¹K Hiram wun nba tie Tiil kpanbaal natun tuomii Dafid buol k tulɔ kpek taabii nan tanmaala nan kanpita a bin maa ŋaak k tulɔ. ²ŋanne k Dafid ji bann nan kaagbennu e kaanɔ a wui tie Israel tieb kpanbal. K u naan yent saa kpaat k puki, k maan u niib Israel tieb paak. ³Dafid nba din be seluusaalenm duo ni na, u din kuan puob k puki k mal bonjai nan bonpoi k puki. ⁴Waas nba k u din maib Seluusaalenm na sanna e na: Samua nan Sobab nan Natan nan Salomon; nan ⁵Jibhal, Elisua, Ephelth, ⁶Noga, Nefeg nan Jafia; ⁷Elisama, Bieliada nan Elifelet. ⁸Filistin tieb nba din gbat nan b dinn Dafid naan k b tien'ɔ Israel kpanbal na; k b kul ji fill k kpaan'ɔ. Dafid nba gbat nna yuo nba , k u nyii k duo jɔsial paak. ⁹K Filistin tieb din tan baal Lefaim baaɔk ni k lin kpaan'ɔ. ¹⁰ŋanne k Dafid boi Yennu k yet a: N saan k lek Filistin tieb na, a saa jiib k tien n nuu ni waa? K kaagbennu yetɔ a: N saa jiib k tien a nuu ni waa. K ¹¹Dafid nan u jab saan Baal-Pelastim k kɔn nyanib. K u yet a: Yennu tulin panɲ k n kua saal n datai nan nyunmɔnn na.ŋanne tien k b yi lenɲ Baal-Pelastim. ¹²B din nyik b duo ŋaan cial yat, k Dafid tul mɔb a bin juol muu. ¹³Filistin tieb din ŋanm jen baaɔk na nie, fial bona. ¹⁴L paak Dafid bia din ŋanm boi Yennu k Yennu jiinɔ a: A daa pikintib nna kaa, ŋaan lint b puolpo dekpina na buol, k yin ciet lieb nunm nan nunm. ¹⁵Fii tanɲi gbat ful dekpina na po k l naan niibe sonm na, fan jii piknm, k maan min Yennu sii be a tuann, k a kɔn nyann Filistin tieb kunkɔnkɔna na. ¹⁶K Dafid tun bianɲinba k Yennu wannɔ na, u din bel Filistin tieb na, k nyinib Gabaon k fɔkt nanm k saa baal Gese!. ¹⁷ŋanne tien k Dafid sann din doo tinɲ kul po; k kaagbennu te k digbanna kul tiinɔ.

Chapter 15

¹Dafid nba din maa u ɲaak Jelusalem duo ni k gbenn yuo nba, u bia din ɲanm lambonɲuo, k l tie mɔlol lakil na nba sii be siaminba. ²K Dafid yet a li tie Levi tieb ii ji kin Yennu mɔlol lakil na. K maan ɲamm kua e k Yennu ɲannib a bii jii kin . Ki bia ki tuun ɲua Yennu tuona yuo kul. ³ɲanne k Dafid ji taan Israel tieb kul Jelusalem. Abin fiit saan k jii ɲua Yennu mɔlol lakil na k baal nann sianminba ki u ɲammil a wun kuan na. ⁴U bia din yinn Alonn maalu nan Levi tieb k pukin. ⁵Levi tieb nba din tie kohaf maalu nai na din tie niib kobik na piinle, k Uliel tie b sakua. ⁶K Melali nakuuk ni, k b tie niib kobii ɲanle nan piinlee. ⁷Ki Gelsouu nakuuk ni ki bi ti niib kobik nan piintaa, ki Joel tie bi ɲaasakua. ⁸Ki Elisafann nakuuk ni, ki bi tie niib kobii ɲanlee, k Semaya tie bi ɲaasaakua. ⁹Ki Helbann nakuuk ni, ki bi tie niib piinniin k Eliel tie bi ɲaasaakua. ¹⁰Usiel nakuuk ni k bi tie niib kobik nan piik na banlee. K Aminadab tie bi ɲaasaakua. ¹¹Dafid din ki yiin manntieb Sadok nan Abital nan Levi tieb banluob, ɲamm tie Uliel nan Asaya nan Joel nan Samaya, nan Eliel nan Aminadab. ¹²Ki yetib a , yimme tie Levi buolu ni saakab, yimm nan Levi tieb i ɲamm i mɔɲ k saan jii Israel tieb Yennu mɔlol lakil na, ki baal nann, ki tan kuannil siaminba ki n ɲamm na. ¹³Yimm Levi tieb nba din ki jii mɔlol lakil na, sinsinn na paak e, Ki yennu donn wutuol ti paak, ki ɲmann ti tuba. Ki maan ti ki jiantilo, nan ti bo sii jiantilo bianninba na. ¹⁴ɲann e k manntieb nan Levi tieb ɲamm bi mɔɲ a bin saan jii Israel tieb Yennu Mɔlol lakil na. ¹⁵Levi tieb din kpai daate ki jii Yennu mɔlol lakil na ki paan bi bɔpiat paak. Nan Yennu nba din senn Moyis ki u wannib na. ¹⁶Dafid din yet Levi nakuuk ni saakab nae, a bin gann bi ninjamm nba sii tie yanainna, ki bin yin palmatil yanni kii faa bommumuat, li kɔna, nan yelii na gingana. ¹⁷K Levi tieb ɲann Hemann, wun nba tie Joel bija na, nan Asaf ki u mun tie Belekia bija, ki nyii Melali nakuuk ni, nan Etann, ki u tie Kusaya bija: ɲamm e din pieb nangbanaaun. ¹⁸Bi bia din gann niib nba na, a bi sommitib ki faa linba jat ɲamm e tie Sakalia nan Jaasial nan semilamof nan Jeebial nan Uni nan Eliab nan benaya nan Maaseya nan Matilia nan Elifelehu, nan Mikenya nan Asasia nan tammɔguula nba tie Obed Edom nan Jeyel. ¹⁹Yanyinna nba tie Hemann na Asaf nan Atanne din tie binba pieb naagbai. ²⁰K Sekalia nan Asiel nan Semilamof nan Uni nan Eliab nan Benaya nan maaeya tie binba pieb naagbajai ki jat. ²¹K Matitia nan Elifelehunan Mikenaya, nan Obed Edom nan Jeyel nan Asasia faa kɔnnant. ²²Ki knania, wunba tie Levi tieb saakua nan Golii yanyinna na. ɲanne din tie u tuonn ki maan u mii li ɲmakitu. ²³Belekia nan Elkahue din tie tammɔguula, ki guu mɔlol lakil na. ²⁴K Sabania nan Josafat nan Netanel nan Amassi nan Sekalia nan Banaya nan Eliesel nba ti manntieb nae din pieb naatuna. Ki be Yennu mɔlol lakil tuann po. Ki Obede don nan Jehia mun din tie Yennu mɔlol lakil na tammɔguula. ²⁵Ton, ki kpanbaal Dafid nan Israel saakab nan kunkɔnkonna saakab ji saan Obed-Edom ɲaak ni. A bin saa jii Yennu mɔlol lakil na. K jelin k mɔk palpienn. ²⁶B din kpi najai banlolie nan pei banlolie k mann malunɲ a lin te Yennu somm Levi iteb na ki bin fiit jii mɔlol lakil na. ²⁷Dafid din lia liant nba ki li gungunt ɲanne. Ki Levi tieb nba din jii mɔlol lakil na, yanyinna kul, nan Kenania wun nba tie yanyinna mɔtaak saakaua na mun lia li bian. Dafid bia din lia liat jak nba ɲanne. ²⁸Ki Israel tieb kul jii din Yennu mɔlol lakil na. K saa nann Jelusalem nan palpienn nan tintant paali, k pieb pejai yina nan naatuna nan nagbai na yelii k faa biat. ²⁹Baa di tan baal Jelusalem ki kua nan mɔlol lakil na, ki Soɔl bipuo Mikal got takolu ni ki la kpanbaal Dafid waa waak, ki yuuk nan palpienn, ki Mikal yikinɔ u pal ni.

Chapter 16

¹Blin ju yennu momatana Lakl na k baal k baal k bil lanbonj nba ni k ²Dafiil bonjann na ni , k mann mujuo malunj nan njalbalk malunj yennu nunj ni . Dafiid nba mann malent na k gbenn yuo nba , k u yat yetjanm niib na po kaagbennu sann po ³L puolpo k u ji biit Israel tieb na . jab nan puob kul paanu nan nangbaal nan tiloonkoona⁴Daafid din gann Lefiit tieb k b tu set yennu momatana lakl na tuann k njmatlib , k b yiin yani k dontl islael tieb yennu ⁵Asaf bo tie saakua , k sakali waa u paak , binba ji tenn sana tie jeiel , SKemila mof , jehiel , Matthithia , Eliab , benja obed Edom nan jeiel . b din mok bonmumuat , k pieb naagbanjai k faa kona . ASaf faa duunu . ⁶mann tieb Be naja nan jachasiel din pieb natuna yuo kul yennu momatana kpaak lakl buol.⁷L daale k Dafiit bo piin k te k Asaf nan u ninjianm yiin yani na k dont kaagbennu . ⁸Dont man kaagbennu , i yiu sann ! te k buolu kul n bann u tuongbenja nba k u tun ! ⁹i yiin u yudant ! pakin u tuinjana kul ! ¹⁰i dont man u sanjann ! pal nba kpaan kaagbennu i kpanm nan pamann ¹¹! saant yennu buol k la so mmil , kii bia ki jiantilo yuokul¹²ii tial bakitnaun nan yaal lituk tuona nba ki u tun , nan buut nba ki u bu , ¹³Yinn nba tie yennu tootunno jakob yaabuana , ki tie Israel yaabuana ki yennu ganni na . ¹⁴hoo tie ti yonmdaano yennu , ki u seni be tinj na kul po¹⁵i daa ban tanmit yennu molol nba ki u lol ki lisiibe yaayoo sii yoo na ¹⁶molol nba ki u din lol nan Ablaham , nan mosonn nba ki u din senn nan Aisak na . ¹⁷Yennu din lol molol nan jakob , ki lii tie molol nba kaa gbennu ¹⁸Ki yet a: fine ki n sa tula keenaan tinj k l sii tie fal nba k a sa di¹⁹niib ne din ki yabi k tie saam k be tinj na ni ²⁰B din lin k yilbe k tu saan doyenn ni k njmat saan liel ni , k bia Nyi tin yenj k njmat k kua liel ni ²¹naan l din k cab k sua n dinm biaki . b paake k yennu din yaki nan kpanbala ²²i daa siin n nigannkab na , i bia daa tie n sokiknii nba na danji . ²³tingboonj na kul n yin yanj k tul yennu kii muantil u tinnu labamann na po daal kul ²⁴ii muant u bakiil k tul digbana , k wann u tuonjaana ki tul niib kul.²⁵k maan kaagbennu yab , k bia dagkt nan dontl , u paal k cie yennu kul ²⁶k maan digbanlia yennu na tie yanne, naan kaagbennue nan sapak . ²⁷baakil nan dontil tie u yale , k panj nan palprien be u njak ni . ²⁸pakin kaagbennu man niib nba kul be tingbanj na ni . ki pak dont kaagbennu u yabint nan u panj ! ²⁹pakin k dont kaagbennu yabint saan po . Baat nan piinii u buol ni , gbannt man kaagbennu nunj ni na i bonjana ! ³⁰tingbanj na niib kuli be u tuann kii jekl ! Tingbanj na sie ken ken k kan ban k baa . ³¹sanpaaki pkanm nan pamann k tinji be palprien ni ! k buolu kul niib n yet a: kaagbennu tie bad!³²mkgbenja na linba kul be l ni nan dun ! fual nan linba kul be l ni na i kpanm ! ³³k fual ni tiinii kul n yikin nan pamann kaagbennu nunj ni ! k maan u baat a wun bu tingbanj na buute . ³⁴Dont man kaagbennu , k maan u njan , k u buam k mok gbennu . ³⁵i yien man a: fiet tinm , yennu t fieltua , a taant bonyennkua ni , k fatit tingbanj na niib nuu ni , k tin fit k dont a sann nba njan na k ji t yudant kul kii donta . ³⁶pakin ki dont kaagbennu , Israel yennu l bina ! k niib na kul jiin k yet a: Ami! ki pak kaagbennu ! ³⁷k Dafiid ji Asaf nan u ninjanm k senm kaagbennu moma ta na lakl tuann a bii njmakitil , k bia ki jiantl daal kul . ³⁸U bia din sen obed Edom nan Osa nan b ninjanm k b tie niib piin luob nan banniin a bii son mitib. Obed Edom nba tie jeduthun bija na nan Osa din tie tanmogulae . ³⁹Dafiid bia din sen manntoa sadok nanu manntelieb kaagbennu binbintil nba be Gabaon na, ⁴⁰sanyick nan daajuok kul , bin tu mann mujuonu piinii malunj binbintl na paak k tul kaagbennu , nan bianjinba k l dian sennu kadaok nba k yennu din tul Israel tieb na . ⁴¹b din be nan Heman nan jeduthum nan lieb nba k b din gannib a bii yiin donta yanj kii tien kaagbennu nae , kimaan u lonm kaa gbennu ⁴²Heman nan jeduthun-e bia din tu goli naatuna nan duuni nan bon mumuat nba kul k b tu dua pieb , yuo nba k b yiin donta yanii . jeduthun naakuk ni niibe din tie binba guu tanmoi ⁴³Niib na kul ji din yaate ki kun b nej ni , k Dafid mun njmat kun u njak ni , a wun saa nian u njatieb .

Chapter 17

¹Kpanbal Daafiit nba din kun kaal u njaak nii k u maat yennu soknii natan a: N be njaak nba k b tie nan kpekii daat na e, k molol laakl na be lanbonj ni. ²K Naatan jiin Daavit a: Tient linba kul be a pal ni, k man yennu benanaa. ³La bonn k yennu bia njam yet Naatan : ⁴Saant maat n tuntunno Daavit a: kangbennuk yet a: Fin kaa sa maa njaak nba k n saa tien n binbe buol. ⁵K maan n k ban dual njaak ni laa nyii daal nba k n bo nyin Israel daabsni nan dinna, njaan n bentl k lebtl lanbon e, k lebtl dinduo buol. ⁶Ma som nan Israel siannibakul, n tan ban yet n mobonn danm nba be Israel na suo daanu nba sii dint n niib, n ban yet a: bee tien k ii k maa n njaak nan kpekii daatii? ⁷Motaana a yet n tuntunno Daavit: Kangbennuk yennu yet a: N bo jii a peii puol poe, muuk ni, k tien a Israel niib kpanbal, ⁸N tu be nannaee yuo kul, sianninba kul k a saa, n kpai a dataii kul e, k lebt a sann k l naan nigbenaa nba be tin na ni sanaa, ⁹N tul n niib Israel tieb dundualbul, k sennib, k b sie kan-ken k kdam, a b dataii da fit k buotlb nan sianyo na. ¹⁰K l tie nan sianyo maa bo kaan buut danm n niib Israel tieb buol na. N sinkin a dataii na kulaa . N wanta nan kaagbennu sa maa njaak k tula. ¹¹Lii suo k a danna a gbenn k a saan a yaajam buol, n saa nyinn a bonjaiin na ni yennu k dinno naan, k te k u naan na ii mək panj. ¹²Njoe sii tee daano nba saa maa njaak tulin, k n saa te k u naan na ii mək panj yoo kul. ¹³N sii tie u baa e, k u tie n bija, k n kan ban nyik u sommil, nan ma din nyik wunba gal k a baal na sommil na. ¹⁴N saa kanno n njaak ni nan n naagbauj ni yoo kul, k u naan na sii mək panj yoo kul. ¹⁵K Naatan saan wann Daafit moamaan manj nba kul k yennu fiit k wannu. ¹⁶K kpanbal Daafiit saan kaagbennuk tuann po, k yet a: N tie njee, kaagbennuk yennu, k n njaak tieb bia, k a te k linba na baal maa be sianna? ¹⁷L tie bon bike a numni, oo yennu ! A maat linba saa baal a tuntunno njaak yoo nba baate. K a kpaa a numm n paak nan niib na, fin nba be sanpaapo, kaagbennuk yennu! ¹⁸A tuntunno Daafiit bia sa pak bee k tula faa tulb yudant nba na ? A ban a tuntunno. ¹⁹Oo kaagbennuk ! Alomm nan a tuntunno paak e, k a tun linba yab k wann paanu ni. ²⁰Oo kaagbennuk ! Ta gbat linba nan t tubaa na, yennu k be pukin a po, nuo bia k be k namaa. ²¹Nibuolu be tinj ni k naan a niib nba k yennu baal k nyinnib k tiem u niib Israel na, k mun saa fit tun baktoroj tunna, nan nyinna, k bel nibul fannu a niib nba k a bo fatb Egipt na num nii? ²²A kaan a niib Israel, a wui tie a buolu yoo kul, k a mun ji tie u yennu. ²³Motaana, oo kaagbennuk! njaant k a maam nba kaa pak k tul a tunnonanu njaak paak na lii be be nan duliniaa gbennu, kii tokint a mamm ni kii tuun. ²⁴Lii be nna, k a sann ii do yoo kul k niib ii yien a: Kaagbennu yennu , Israel yennu, tie Israel tieb yennu e ! kK a tuntunno, Daafit njaak ii mək panj a buol ni ! ²⁵K maan fin mək, oo yennu, fin nii dokt wann a tuntunno a a saa maa u njaak. L paak kii te k a tuntunno be a tuann k meia ! ²⁶Motaana, oo kaagbennuk ! A tie yennue, a wann a tuntunno li lomm a. ²⁷A ji tien yet njaanm a tuntunno njaak paak, k wuii be a tuann po! K maan linba k a ya yetijaam, oo kaagbennuk ! l tu la yetijaam mək-mək nan duniaa gbennu.

Chapter 18

¹L puolpo, k Dafiit kon nan Fiilist tieb k paakib, k fat Gaat nan digbanna nba kook k linbtb. ²U bia din kon nan Moab tieb paakb, k tiennɔ. ³Daafiit bia din kon nan Tsooba kpanbaal, Adaalesel, amaat yakl po, kyonba k u din luon k wun jii yial nba kpaia nan Eflaat kpenu na k tien u yial. ⁴Dafiit din fat u taantlit tutl, nan taanjaklaa tutaa piinle, k lukt taanni nba sa fit jii taantolt na kobk, ɲaan konn-konn bin ba bial na kul taa. ⁵K silii tieb nba be Daamas baal a bin a bin taan Tsooba kpanbal Adaalesel, k Dafiit kpil silii tieb tutaa piinle nan ɲanle. ⁶K Dafiit ji caan seje kanɲ Daamas silii tieb duo ni. K silii tieb ji tien u yab kpa lanpo k tiennɔ. Kaagbennuk din guu Dfiit siannin ba kul k u saa. ⁷Dafiit din jii likmɔnna nagbankɔnnɲaa nba k Adaalesel kunkɔnkɔnna din mɔk na k kunnann Selusaalem. ⁸Dafiit bia din fat kut monnaa bonciann Adaalesel doi nba tie tibsaa nan kunn k tien kutbuuk, k tien bon taata, nan kutmɔnt bondiakaa, k l be yennu ɲasaakak ni. ⁹Amaat kpanbaal, toou gbat nan Dafiit paak Tsooba kpanbal Adaalesel. ¹⁰K u tun u bija, adoolam, kpanbaal Dafiit buol a wun fuontɔ, k tiennɔ baalk nan waa lek Adaalesel k bia paakɔ na. K maan Tooou manɲ nan Adaalesel din saak konn paak e. U din baal nan likmɔnnaa bonciann nan liklii, nan kutmɔnnaa k pe Dafiit piinii. ¹¹Kpanbal Dafiit din jii k k tul kaagbennuk, nan bliklii nan likmɔnnaa nba kul k u din jii Edoom, nan moab da ni, nan Amon waas buol, nan fiilist tieb buol, nan Amalek buol na. ¹²K Tseluja bija, Abisaaii, kpil Edom tieb tutaa piik nan ɲaannien yaalin baok ni. ¹³K din senn seje kanɲ Edom duo ni, k Edom tieb kul dintɔ Dafiit niib. Kaagbennuk din guu Dafiit sianni nba kul k u saa. ¹⁴Dafiit din diaa Islael tieb kul, k tunun linba ɲan k bia took, k tien u niib yokul. ¹⁵Tseluja bija, Soab, din tie kunkonkonna sakua, k Asiilub bija, Sosaafat golii kadaat paak. ¹⁶K Asiitub nan Abiimel, wunba tie Abiataal bija na bija, Tsaadok tie mantuo, K saafsa tie kada diantuo. ¹⁷Seosadaa bija, benajaa, tie kele tieb nan pele tieb saakua; k Dfiit was tie u toontunnaa saakab kpanbal buol.

Chapter 19

¹L puolpo, k Amon tieb kpanbal, Nsaas, kpo, k u bija gaal u baa naan manj k dia. ²K Daafiit yet a: N saa njanm wan n lom nan Anun, Nasaas bija na, k maan u baa bo wann u lom nan nin ma. K Daafiit tun namaat tieb a bin kaan u pal u baa kaalin po. Yuonba k Daafiit tuntunna baal Amon tieb duo ni Anun buol, a bin kaan u pal. ³K Amon tieb saakab yet Anun a: A malii nan a baa colint paak-e k Daafiit tuun, palmaa danm a buol ii ? U l luon k wun njanm bann duo kaa k fit k biil l, k jii bonna nba be duo ni na paak kaa k u tuun u tuntunna a buuk na?⁴Nann nae k Anun suol Daafiit tuuntunna na, k kulib , k bia pat b tiaat kalpaak k tan dien panna buol. njaan bel kunnib. ⁵K b wann Daafiit lin nba tienn u niib, k u tuun niib k b tokib, k maan b yan din nmate; k kpanbal yet a: Ii biel ki be Jeliko ka-kaa nan ii tiaanii yaan tan saa paaa, k yin ji jen.⁶Amon waas nba bann nan bi tun biil Daafit, k Anun nan Amon waas tun nan liklii kpeiu tutl Silii tieb nba be Mesopotammi na nan Silii tieb nba be Maaka nan Tsobaa na buol a bin gaal taantdlit nan taanjaklaa. ⁷B din gaal l paak taantolt tuutaa pintaa nan njanle nan Maakaa kpanbal nan u niib, binba din baal dual Medebaa num po. Amon waas din nyii b doii ni k taan lieb, k som saa kunkonn. ⁸Daafit yaan gbat l labaal yuonba, k u tun soab nan sejem kul, nan jab nba ban konn kul k b tokb. ⁹K Amon waas nyii, k bobin konn duo na kunkuan buol; k kpanbalaa nba din baal tokin jak-jak duo na ni. ¹⁰K Soab ji bann nan u saa kon nan nunm po nan puol pokul. K u ji lukt Israel niib nba ban njanm ban konn, k b took Silii tieb; ¹¹k ji u njinja Abisaai k tienn niib nba bial na kul nmakt, a bin tol gaal Amon waas. ¹²K yet a: Lii tie k siili tieb mok panj k cien, fin baal taanin, k lii tie k Amon waas mok panj k ciaa, N saa baal k taan naa. ¹³A suol a mnnj, k tin wann nmibl nba k t mok t niib paak nan t yennu doii, k kangbennu n tuun linba njan k tul. ¹⁴Soab, nan u niib, nakii a bin kon nan Silii tieb, k b tien lii u nunmpo. ¹⁵Amon waas nba mun la k silii tieb ciaal na, k b mun ciaal Soab njinja, Abisaai nunm po, k saan kua duo ni. K soab tunn jen selusalem. ¹⁶Silii tieb yaan la nan Israel tieb paakib na, k b tun a bin saan kpaan Silii tieb nba be puol na; K Adaalesel sejem saakua, din tie b saakua. ¹⁷K b wan Daafiit, k u taan Israel ku, k b tokin sodin, k bobin b mnnj, a bin cetib k konnanm. K Daafiit bobin kunkonn a wun kon nan Silii tieb. Njaan Silii tieb yaan la k u kon nanm k paakb k b ciaal Israel num ni. ¹⁸K Daafiit kpil b niib nba diaa taantdl tutaa njanle nan niib nba som taatinj tutaa pinnan, k bia kpi b sejem saakua Sofaas. ¹⁹K Adaalesel tuuntunna mun yaan la, k Israel tieb paak b, k b to Daafiit maanm k manj nan no. K Silii tieb ji din luon bin baal taan Amon waas na.

Chapter 20

¹K binn nba waa na ni, yuo nba k kpanbal bobint tob faanu na, K Suob tie sejem kanŋ nba mɔk panŋ na saak k b saan kon paak Amon waas , k bia lek laabaa. N̄aan Daafiit din bial be selusalem-e. Suab kon k paak laabaa k biilo.

²K Daafiit yit kpanbal na foklik, k l kpeii tie nan likmɔnn yenn. Foklik manŋ b din jii tansaakin ŋnignilaa: K b jii yilin Daafiit yul paak, k u kpen nan tɔb faanu ni bonnanna u duo ni. ³U din yninn doo manŋ niib k bɔkt-bɔkt b k te k b tuon nan kpanpintaa jukii, nan kua, nan pajalaa; U bia din tien Amon waas duo n nae. Daafiit ji din tuunn selusaalem e nan u niib⁴L puol po, k b kon nan Fiilis tieb Gesel duo ni. ŋan na k u saa jua, Sibekaai, kp̄ii siipaai, Raafa waas ni yennɔ. K Fiilis tieb dii feii. ⁵K kunkonn bia baal ŋam nan Fiilis tieb. K Saiil bija, Elkaanan, kp̄ii Goliat ninja, laasminba be Gaat duo ni na, k u din mɔk kpann nba k l daaɔk din naan daɔk nba k b dia luu Cabaa na. ⁶K kunkon lieb bia baal Gaat duo ni. L puol din mɔk jafuok n na, ku mɔk niibla ŋanlob-lob taal kul, k l kul taan tie piinle nan ŋannan, k u din nyii Raafaa ŋaak ninŋe mun. ⁷K u sukii Islael tieb, k siimeea bija, Daafiit walɔ, sona tan kp̄iiu. ⁸L jab din tie Raafaa waas e Gaat duo ni. Daafiit nan u tuotunna ii din kp̄ii b kul nan b nii.

Chapter 21

¹Sintaanii din fiil Israel tieb paak ,k k tut a wun kan Israel tieb .²L paak k Daafit din yet soab nan kɔnkɔna saakab a:saant man ,k kan Israel tieb ,laa nyii beel seba k saa tuu Dan ,k jen wanin ,min bann baa jan bianɲnba .³k soab jiinɔ a: kaagbennu n nɔbin u buol nan taal kobk na,ho kpanbal nan n yomdanɔ, b kul na k tie a jiamin kaa ?k bia paake k a luon kaa tun n na ? bia paake k a luon k Israel n kua biit nii ?⁴k bat na din diin waa wann soab k yaa wun tun bianɲnba nae ,k soab din saan k lin Israel tinɲkul po, k din tan jen selusalem .⁵soab din wann Dafit waa kan Israel tieb k b jan bianɲnba ,Israel tieb din mɔk kɔnkɔna tutaa kobii piik nan yenn ,k suuda buolu ni mɔk kɔnkɔna tutaa kobii ɲanna nan piinlɔle .⁶Udin k kan pukin leefit buolu nan Bensaamin buolu na, k maan kpanbal nba din yet a wun tun linba na din k man k tulo .⁷L tuonn n na din k manɲ yennu palii, l paak te k u din dat Israel tieb tubaa.⁸k Dafit yet yennu a :n tun biit nba yab ,k dukin maa tien linba na,mɔtaana ,nyikin cab a tuontunnɔ u biit ,k maan n tun jat tuonn e .⁹kaagbennu din pak nan gaad ,Dfit ninyuantua k yet a :¹⁰saant k yet Dafit a ;kaagbennu nba pak e na ;n bil yubɔnna ɲantaae na a tuann ;a gann yennkua k n saa te linbaal a paak.

¹³Dafit din jiin k yet gaad a ;n be palbiil nie oh mii baa kaagbennu nii nie sɔ ,k maan u nibatinu yabaa ,ɲaan n daa baa nifosaalii nii ni.¹⁵yennu din tun malaka selusalem duo ni a wun biilua ,k waa ji din biil duo na ,k kaagbennu din goli k tan mɔkua nan l tuonbuk ,k kaagbennu ji yet malaka nba din biil duo na ,a ;Ljanɲ n nawaa .ji sikint a nuu na ,kaagbennu malaka na din sie k kpia Ol nan jalke ,k u tie sebus jua.¹⁶Dafit din donn ninbina sanpaapo ,k la k kaagbennu malaka ku sie tingbonɲ nan sanpagbunɲ sunsuuk ni k dia u juk -banjiak ,k tien siil nan wun biil selusalem ɲanne k dafit nan nikpelaa lia botuot ,k baafabn b nunm po.¹⁷k Dafit yet yennu a min kaa te k b kan nikant ii ? minee tien biit ,k tun bonbiil ,ɲaan k talat danm na mun tun bee ? kaagbennu ,n yennu ,a tubdatu ne n baa min nan n ɲatieb paak e ,ɲaan sial yaa yubonn daa kua a buolu na ni .¹⁸kaagbennu malaka yet gaad awun pak Dafit ,k wun do k saa maa malunɲ binbintl sebus jual, Olnan jalk na ni ,k tul kaagbennu .¹⁹Daafit din saan ne nan gaad nba din wannɔ kaagbennu sann po na .²⁰Olnan din jiant k la malaka ,k ɲua nan u bonjayi banna na saan k bɔl ;b din buol diieDafit maa l penɲ kaagbe .²¹Dafit nbadin baat Olnan penɲ na ,Olnan din got ,k la Dafit k u nyii jalk na ni ,ɲaan baa fabin Dafit tuann ,k u nunm ciib tinɲ ni.²²Dafit yet Olna a ;cabin jalk na yial, k man maa kaagbennu malunɲ binbintl , a wanin l liklii man pa , k lin te k yialbiuk na n nyi duo na ni .²³Olnan jiin Dafit a ;yentil jalk na ,k n yomdaanɔ kpnbal n tun linba man u po,nae nba saa mann mujuonu malunɲ e na ,Libuolu lanbana ne si tie daat ,k malunɲ dii ena ,n piinnae likul na.²⁴ɲaan k kpanbal Dafit yetOl nan a ;aa iin luon man pa u liklii tie a yal k mann malunɲ tul kaagbennu ,k n bia kan mik mann mujuonu malunɲ nan fobit bonni.²⁵k Dafit ji din tul Olnan salin mɔnna tana kobii ɲanluob .²⁶K Dafit maa l buol kaagbennu malunɲ nan niipuok tulu malunɲ .U din mial kaagbennu ,k kaagbennu sak u miatuk, k te k muu nyii sanpaapo ,k sik mujuonu binbintl na paak.

²⁷Lyo na k kaagbennu din pak nan malaka ,k u jiin u jukbanjiak l tuok ni.²⁸Lyo manɲ nae ,k Dafit nba din la nan kaagbennu gbiint u miatuk sebus jua glnan jalk na ni na ,k u mann malunɲ .²⁹ɲaan kaagbennu ɲant be buol nba ,k mois din maa tinkuonɲ ni na,nan mujuonu malunɲ binbintl ,din be Gaabaaɔn wokitl na paak.³⁰Dafit din kan fit saan l malunɲ binbintl buol k kpaan yennu k maan kaagbennu malaka jukbanjiak na din tulo janmaanii wa.

Chapter 22

¹k Dafit yet a:n na nae tie kaagbennu yennu nyaak ,k n nae sii tie Islael mujuonu malunɲ binbintl .²Dafit te k b taan buol ganu niib nba kua Islael tinɲ ni ,k u din tul tankuola tuonn nan bin kuool tanfɔkt nba k b saa maa yennu nyaak.³U tulb kut k l yab bonciann,k saa ɲamm gankpata nan gantabta kpayi,nan kutmɔnt k l yab k kaa biknu ,⁴Nan kpek daat k l kaa kannn, k maan siidon tieb nan tiil tieb din baal nan kpek daat k t atul Dafit k l yabta.⁵Dafit din yien a ;n bija saalomon tie naasinbike ,k u bina pɔtaa, k kaagbennu .nyaak nba tan saa maa na tan sii tie nyaak nba mɔk sann nan dontgbenɲle duo na kul ni , l paak n luon man tien siile k tulɔ .k Dafit ji din bobin bona boncianne wa k tan fit kpo.⁶Dafit din yiin u bija saalomon , k din betua na wun maa kaagbennu nyaak ,wunba tie Islael yennu.⁷Dafit yet salomon a ;n bija ,n bo luon k n maa kaagbennu nba tie n yennu na nyaak. ⁸ɲaan k kaagbennu pak k betin a:a kpɪi niib bonciann ,k bia faa tɔbii k l gbennɲ, a kan maa nyaak k tuln mi ,k maan a muan sɔn bonciann n tuann tinɲ gbonnɲ na paak.⁹Gotl ,a saa mal bijabk,k u sii tie nulo nba k u yan dua , k n saa tulɔ yanduann k te wun nyann u dataii nba kua k lintua ,k maan u sann sii tie salomon ,k n saa te k laafia nan palmatl nbaal Islael paak u manfuol kul ni.¹⁰ɲuae tan saa maa nyaak k tuln ,u tan sii tie n bike ,k n tie u baa ,k n saa te k u naan kan mik gbenn Islael tinɲ ni.¹¹Motaana n bik ,kaagbennu ii be nana,k te k a nyann k fit maa kaagbennu nba tie a yennu nyaak ,nan waa senn bianɲnba na.¹²Kaagbennu n tula yanfuon nan bannu ,k bia te kaa dia Islael tie nan kaagbennu ,ayennu sennii colint ni.¹³ɲann asaa la nyannu ,lii tie k a fiin k bia tuun sennii nba k kaagbennu din yet mois a wun pak Islael tieb na .paant a mɔnnɲ k bia cien a pal , daa ɲmaan siali k bia daa jekli .¹⁴Gotlii, kaagbennu nyaak na po, n yabl k bobn litanmɔna tuta kobik,salinpiena tutbamm,nan kut mɔnt nan kut lia nba be k li kan fit bikini ,k maan l yabta n bia bobin daat nan tanaa waa, a ji saa pukn ne .¹⁵A mɔk tuontunna bonciann a buol ,tankuopl tieb ,nan kanpintaa nba ,nan niib nba paal nan nii tuona .¹⁶Salinpiena ,salinmɔnna nan kutmɔntnan kut lia k mɔk kanni .fiit , k pinn tuonn manɲ k kaagbennu sii be nana !¹⁷Dafit din wann Islael tieb saakab kul nan bii somit u bija salomon .¹⁸Kaagbennu nba tieii yennu na k be ii sunsuuk ni,k bia k tuli fuon lokaa kul aa ? k maan u te k n kɔn nyann duo na ni niib ,kduo na ji tie kaagbennu nan u niib yale.¹⁹I piin mɔtaana k kpaan kaagbennu nba tie ii yennu mɔsuolu tanaa Lakl nan kasii bona nba tie yennu yal na k tan bil nyaak nba k b saa maa k l tie kaagbennu yal na ni.

Chapter 23

¹Dafit nba din tan kpet yuo nba , u din dinn u bija salomon ,k u tie Islael bat .²Udin tikl Islael saakab ,na manntieb nan lefittieb .³Bdin tien lefit teb nikant ,laa jii binaa piinta k ji saa, nulo n tu nulo. k b din tie tutaapiintaa nan banniin .⁴k Dafit yet a ;tutaa piinlie nan banna ii be kii fiin kaagbennu ngaak tuona paak ,tutaa ngaanluob ii tie bnba goli gbant paak nan balbuula.⁵Tutaa nanna ii tie tanmoguula ,k tutaa nanna ii dia bonmumuat nba k n tien na kii dontl kaagbennu.⁶Dafit din boktib paabu muntaaenan Lefit bonjaii nba tie na ,guelson ,kehaat,nan meelali.
⁷Guelson waat e tie :Laedon nan simeyi ⁸Laedon bonjaii e na;saakua tie sehial ,setam nan soel ,jab bantaa .⁹simeyi bonjaii tie bantaa ;selomit, hasial nan haalan .nganme tie laedan buolu ni ngaak saakab .¹⁰simeyi bonjaii saachaati siina ,jeush nan Beelia ,simeyi bonjaii bannaee na.¹¹saacat din tie bikpelik k siina tie banlie ni ,Jeush nan Beelia din k mal bonjaii k b yabi ,k taan lieb k tien naakuyonj ni kant ni.¹²keehat din mal bonjaii banna :Amlam siitsehal ,Heblon nan Lisial.¹³Amlam ,bonjaii :Aalon nan mois ,Aalon nan u yaabuona na ,yennu din boktib b kuae a wun ngaanmb k bii tie kasii,k tu mii bonnunubt kaagbennu tuann ,k tuun u tuonn ,k bia tien piisin yuo kul u sann paak.¹⁴ngaana yennu nulo mois waat ngalin b din kanm leefit naakuk nie .¹⁵Mois bonjaii tie Guel schom nan Eeliesel .
¹⁶Guelschom bonjaii tie :Schebuel ,ngaue tie bikpelk .
¹⁸Sitsehal bija din tie ;Schelomit ,bikpelk e na.¹⁹Hblon waat ;Bikpelk tie Selisa ,banlie paak yua tie Amalia, bantaa paak saachasial,k banna paak yua tie sekameam.²⁰Uziel waat ;Miche e tie saakua ,k sischisa tua banlie ni.²¹Melali waat ;Maachli nan Muschi Maachli waat tie ,Eleasaal nan kiis.²²Eleasaal din kpo k k mok bonjak ,ngaana u din mok bonpoie ,k b njia kiis bonjaii kuanm .²⁴Lefit tieb buolu e na ,b naakuuk naakuuk ,ngaak saakab ,nan baa kan nikant nilo n tu nilo k la na.Bdin bilb kaagbennu ngaak tuona ninje ,Laajii binbaa mok bina piinlie k ji saa.²⁵k maan Dafit yet a;kaagbennu nba tie Islael tieb yennu tul u buolu fuon ,k bia sii tun k be seelusalem ni,²⁶k lefit buolu ji kii jikit yennu lanbonj nan bonlia nba k b jikt tuun nann.²⁸Bdin be Aalon yaabuona buol nie k tuun kaagbennu ngaak tuona ,nganme din goli dindonj nan li diit paak ,k wunni kassi bona ,k goli linba kul k b jikit tuun yennu ngaak tuona paak .³⁰L bia din tie sanjaak ni kul nan daajuok kul bin tuu set k dont k bia pak kaagbennu .³¹k bi kii piin yuo kul kaagbennu tuonn muu juonu malunj kul kii tien kaagbennu ,fuon daal ,ngamaa paanj daa nan jaanm daa,nan laa senn k bia wann na.³²Bdin nganm fiin yennu lanbonj na po,nan kasii bona binbebuol na po, ngaana b ninjanm Aalon yaabuona ngalin igoliikaagbennu ngaak tuona po.

Chapter 24

¹Alon yaabuona kobik nba tie na: Alon din mal bonjai bannae; ñamme tie Nadab, Abiu, Eleasal nan Itamal. ²K Nadab nan Abiu kpo, b baa sinsinn, k b lin daa k mii b waali Eleasal nan Itamal bia k tie nan manntieb. ³Kpanbaal Dafid din bök Alon maalu ninj kuan kuan k wann sua kul tuonn nba tie, k Sadok wun nba din tie Eleasal yaabuonn, nan Ayimekek, k u tie Itamal yaabuonn nee, din tie u somm tieb yuo nba k u boktl niib na k tienm b tuona. ⁴B dib bök it Eleasal yaabuona kuonn piik nan ñanluob, ñann bök Itamal yaabuona kuonn munnin. B din tun lin nba k maan jab nba tie ñei saakab din yab Eleasal maalu ninj. ⁵B din bil sukae k fiit biit tuona die die, k maan Yennu ñaasaakak ne ninj saakab, din be Eleasal nan Itamal yaabuona kula ni. ⁶Eleasal nan Itamal nakuut din bil suka manj, k lebt lieb k gbounj dialua Semaya wun nab tie Natanel bija k tie Lefit nilo ne din dian b sana, k kpanbaal nan u saakab manntua Sadok nan Ayimelek, k u tie Abiatal bija nan Lefit tieb kul nan manntieb saakab kul di siala. ⁷Cincin tie Jehojalib, munlee zedaeja. ⁸Muntaa, Malkija, munna yua Seolim. ⁹Munmu paak tie Malkiya munluob Mijanmin. ¹⁰Munlole paak Hakkots, munnin Abija. ¹¹Mun yia paak zosue, piik paak schecania. ¹²Pik nan yenua paak Eliaschib, pik nan banlee paak zakim. ¹³Pik nan bantaa paak tie Huppa, pik nan banna paak tie Jeschebeab. ¹⁴K pik nan banmu paak tie Bilya, nan nan banluobe paak mun tie Immer. ¹⁵Pik nan banlole paak tie Hezir, nan bannin paak tie Happitsets. ¹⁶Pik nan banyia paak Pethachja, piinle paak mun tie Ezechiel. ¹⁷Wunnba wei piinle nan yenua paak tie zakin, k piinle nan banlee paak tie Gamul. ¹⁸Wun nba wei piinlee nan bantaa paak tie Delaja, k piinlee nan bannan paak tie Maazia. ¹⁹N ne k b din saakinib tuonn ninj, k b tuu fit k kua Yennu ñaak ninj, nan bannu nba k Yennu din npaa n yaaja Alon bianjinba na. ²⁰Lefit nba buolu saakab liebe na : Amran waas Schubaél, Schubaél waas: zechdia. ²¹Rechabia waas ninj, Jischija ie cincinn yua b buolu ninj. ²²Jahaf, k u baa tie Selomif k u yeja tie Isal. ²³Heblonn bonjai, k b tie Jelijanan Amalia nan Jehasiel nan Jekameam k b paa lieb paak saakatuk ni. ²⁴Samil, k u baa tien Maika, k u yaja tie Usiel. ²⁵Schakia, k u yeja tie Isia k u yeja tie Usiel k tie Maika ninja. ²⁶Melali yaabuona, k b tie Mali nan Musi JaAsia. ²⁷K Jasia maal bonjai bantaa, ñamme tie, Sohom nan Sakul na Abli. ²⁸Mali bija Elazal ku k mök bik. ²⁹K Kis u mök bi yenj ; Yelamel. ³⁰Mousi waas Mali, Edel, Yelomif; K bin nba ne kul tie Lefit (Levi) buolu kul ninj niibe, k sua kul tie ñaak ninj saakua. ³¹B mun bia li bil sukae, k gann tuana nan b ninjamm nba tie Alon yaabuana, l tie nan manntie nba din tun bianjinba ne, k kpanbaal Dafid nan Sedok nan Ahimelek nan manntieb ñei.

Chapter 25

¹Kpanbal Daafiid nan yennu ɲaak sejenm saakab nba din lukt Asaab waas nan Hemann nan jeduut un wunba din sɔknt yennu maan nan naagbai nan yeli nan lanwɔkla na, a bil tuun yennu tuonn binba din saa tun tuonna manɲ kann e na. ²Asaaf waas: saakuul, Josef, Netania nan Asaalsela. Asaaf e din ɲmaktl'b k b sɔknt yennu maan k l tie kpanbal yiikuo ni. ³Jeduutun waas ninɲ Guedaalia, Tseli, Esaai, Hasaabia, Maatitia nan simeɪ, k b ban luok k b baa Jeduutun nba din sɔknt yennu maan nan naagbai k dont yennu k bia jiantl'ɔ na din ɲmaktl'b. ⁴Heman waas: Bukija, Maataania, Ussel, sebuɛl, jeliimot, hanaania, haanaani, eliaata, cidaati, lomam ti, Esɛl, Josebekasa, Maalotii, Otiil, Maasaasiot; ⁵Heman waas many kul din tie bin nba nun-nyuaan k piak yennu maan k want u panɲ; yennu din tuk Heman bonjai piik nan banna e nan bonpoi banta. ⁶Bin na kuldin tuu gaan yani nba sii yiin kaagbenn yennu ɲaak ni nan duuti, biat nan ɲaagbai nba tie yennu ɲaak tuo tun tiat Asaaf, Jedutun nan Heman din gaan kpanbal yiikuo e. ⁷B kann kul din tie kobii ɲunle nan piiniin nan ban niin, nan bin nba duntuun yani tuonna, b kul din pukn kann manɲ ni. ⁸B din tɔ naatuat e b tuonna manɲ ni k bann bik nan saakua, tumitieb nan banɲ tieb. ⁹Sinsin naatuat paak baa Asaaf nan Josef paak, k munle paak baa Guedalia waas nan ninjanm piik nan banle na paak; ¹⁰K munta paak baa saakuul, u waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ¹¹K munna paak bbaa Jitseli nan waas piik nan bale na paak. ¹²K munɲmu paak paak baa Netaania, nan waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ¹³Munluob paak baa Buk ija nan u waas nan u ninjanm piik nan bale na paak. ¹⁴K minlol paak i baa Jesa lela nan waas nan ninjanm piik nan banle na paak. ¹⁵K munniin paak baa Esaai nan u waas nan ninjanm piik nan banle na paak. ¹⁶K mun-yia paak baa Maatania nan waas nan ninjanm piik nan bale na paak. ¹⁷K piik paak baa siimeɪ waas u ninjanm piik nan banle na paak. ¹⁸K piik nan yenn paak baa Asaalel waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ¹⁹K piik nan munle paak baa Hasaabia waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ²⁰K piik muntaa paak baa suubael waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ²¹K piik nan munna paak baa Maatiitia waas nan ninjanm piik nan banle na paak. ²²K piik nan munɲmu paak baa Jelomot waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ²³K piik nan munluob paak baa Hamaania waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ²⁴K piik munlolo paak baa Josbekasa waas u ninjanm piik nan banle na paak. ²⁵K piik nan munniin paak baa Hanaani waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ²⁶K piik nan mun-yia paak baa Maaloti waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ²⁷K piinle paak baa Elijata waas nan u ninjanm piik nan banle na paak. ²⁸K piinle nan yenn baa Hotiil waas u ninjanm piik nan banle na paak. ²⁹K piinle nan munle paak Guidalti waas nan ninjanm piik nan banle na paak. ³⁰K piile nan munta paak baa Maasasiot waas nan ninjanm piik nan banle na paak. ³¹K piinle nan munna paak baa Lomamti Esɛl waas nan u ninjanm piinle nan banle na paak.

Chapter 26

¹Baa din gann Lefit tieb nbae na;a bii tie yennu njaak tammɔguula ;Mecelemia ,kol bija ,Asap Buolu ni nulua .

²Zakali e tie Mecelemia bi kpelik ,k jedial waa banlie ni ,k zebadia ,waa bantaa ni ,k jatniel waa bnna ni,³Elam mun waa banjmu ni ,jocana banluob ni ,kEljoena banlole ni.⁴ObedEdom waatee na ;Semajae tie bi kpelik k jozabad waa banlie ni ,joab waa banta ni ,sacal waa banna ni , Netanel banju ni ,⁵Ammiel banluob ni , Issakal waa banlolee ni ,pelta waa banniin ni ,k maan yennu din yat yetjanin u paake.⁶Semaja din mal bonjaii banluobe bi din tie niyulaeb naakuuk ni k maan b din mi tuona bonciann .⁷semaja waat manj sanaae na;Oti nan Lfael nan obed nan Elsabad nan semakia ,njaan Elihu nan semakia din mantik mi tuona k gal b kula.⁸Bkul na din tie obed Edom waate ;njamm nan b waat nan b yaabuona kul nba fit tun tuona taan tie niib piinluob nan banlie (62).

⁹Meselemia njaatieb kul din taan tie piik nan banniime ,k fit b monj nan tuonn na.¹⁰Hosa nba nyii melali naakuuk ni na din mal bonjaii banna ;njamme tie simli ,k u baa tienua saakua ,njaan nua kaa din tie u bikpelik.¹¹Hikija nan Tebalia nan sekla ,Hosa njaatieb kul din tie niib piik nan bantae ,k b kul tie yennu njaasaakak na Tammoguula .

¹²yennu njaasaakak tanmoguula na , b din boktbe njaak njaak ,b be kuonn kuonn ,k wann sua kul u tuonn njaasaakak na ni ,nan baa wann Lefit buol lieb bianjnba na.¹³Lefit maalul kul din tuu tɔ natuate k gann tammɔb nba k b sii guu ,k mok binba yab kuo binba waali .

¹³k obed Edom tɔ k gaal diitu po tammɔkuakl k u bonjaii tɔ k gaal jiet diit guunu na .¹⁶Supim nan Hosa din tɔ k gaal yonbaa po tammɔb nan salekef tammɔb ,k l be paapo sɔnnu na ni.Bdin tuu boktl.¹⁷guutiebe ;k b gaan lieb yuo kul.Niib banluobe din tu guu nyondo po tammɔbkuakl na daal nuak ni ;k niigann po tammɔ guula tie niib bannak niidiitu po tammɔguula tie niib banna,k niib banna guu jiet diit na daal kul,k niib banlie guu diiuk kul.¹⁸yonbaa po dindoun na ,guula bannae din guu sɔnu nba gaal kua l ni na ;k guula banlie mun guu l nuak ni.¹⁹Tuona nba nae k b din bokt k tul tammɔguula nba tie kola nan Melali yaabuona.²⁰Lefit buolu ni sab mun din tuu guu yennu njaasaakak Lklia diit nan piinii nba k b jii tul yennu na diit.²¹Ladann wunba din tie Gelsonn bonjaii na yenua din tie naakuut boncann yieja ,k pukin u bija Jehel naakuuk.²²Ladann bia din mal bonjaii banlie pukin ,k b sana tie setam nan joel ;njamme din tuu guu yennu njaasaakak Lklia diit nan jiet diit na .²³Bbia din bokt tuona k tul Amlam yaabuona nan jeseal yaabuona nan Heblon yaabuona nan Uzel yaabuona .²⁴k sebucl Guelsom bija k u mun tie Mois bija nae din tie binba golii yennui njaasaakak Lklia na saakua.²⁵Gelsom ninjam nba tie Eliezel k u bik din tie lehabia ,k u bik mun din tie Esai,k Esaii bik mun din tie jolam ,k u bik mun tien zikli ,k ubik mun din tie selom.

²⁶Selom nan u ninjame din guu yepiinii nba k bat Dafit nan njei saakab nan Naakuut saakab ,nan kunkonkonna saakab,jii k tul yennu na.²⁷ B din jii tiat nba k b fat tɔb ni nae k tul yennu ,k dial k tuun nann tuona yennu njaasaakak ni.²⁸Selom nan u ninjame din golii linba k samuel din tul yennu ,nan saul kis bija ,nba tul linba ,nan Abnel Nel bija nba tul linba ,nan joab ,Teluja ;nan linba kul k b din tul yennu na.²⁹Jitehali yaabuona nba tie kenania nan u ninjam din tie binba k b gaalb k b tie kada diantieb nan binba bu Israel tie buut .³⁰Heblon yaabuona nba tie Hasabia nan u ninjame din tie nijaana k tie tutl nan kobii njanlole ;k din golii Israel kul paak nan bat tuona nan yennu maan judann mokl na po.³¹Heblonn jelija din tie bat , bat Dafit din dii naan l bina piina nie ,k b din fiit la Heblonn yieja njaak ,k la nan nijaana nyii b naakuuk nie k kua jaezel galaat tinj ni .³²Jelija ninjame tie bnba sa fit tun tuona ,k tie tutaa njanlie nan kobii njanlole ,k tie njei saakab . k bat Dafit din gannib a bii be lubenn buolu ni;nan Gaat buolu ni;nan Manase buolu bokl nba be Judan mokl yondo po na ;kii njamiimaan nan yenjiantu njaak maan kul.

Chapter 27

¹Islael waas nba jan bienŋ nb nan naakuut saakab, nan niib tuta saakab, nan niib kobi saakab, nan kunkonkonna saakab nba dintuun kpanbal tuona na, k jiin l inba kul tié niib na bōktin po. b baalu nan b kunu, ŋmalk kul, binn ŋmaali k ul ni, kuuonn kul din tu tié niib tuta punle nan ŋanna. ²Sinsinn ŋmaalk bija. U kuuonn din tié niib tuta piinle nan ŋanna. ³u din nyii pélé naakuk nié, k ŋmakt-l sinsinn ŋmaalk kuuonn na saakab. ⁴ŋmaalk nba pukin munle tie Dodai yal, k u tié a hohi yaabuonn. K mik lo f tie wunba waa u paak. u kuuon din tié niib tuta piinle nan ŋanna. ⁵K ŋmaalii ŋanta ni tie b e naya yal, k u tie manntua Jehoya da bija ŋuae din tie nijaana piinta na saakua, k u bis a. a.mi sabad gaal u setu. u kuuonn din tié niib tuta piin le nan ŋanna. ⁶Beneja maŋ din tié kunkonkōn daann-é niib piinta na ni, buuae bie din tié l niib piinta saakua ; k amisadad, u bija dintie u kuuonn saaka yennuae. ⁷Banna paak, ŋmalii ŋanna ni din tié l niib piinta saakua ; k amissadad, u bija din tie u kuuonn saaka yennuae. ⁸Banŋmu paak ŋmaalii ŋanŋmu ni din tié can ba schamehuth, wunba tie Jisalchit nua ; ku kuuonn din tie tuta piinle nan ŋanna. ⁹Banluob paak ŋmaatii ŋanluob ni din tié I la yal ku tie Ikes bija, k nyii t ekoa. u kuuonn din tieniib tuta piinlenan ŋanna. ¹⁰Banlole paak, ŋmaalii ŋanlole ni din tie héle t yalk u yii pelonn, eflaim waas ni; u kuuonn din tié niib tuta piinle nan ŋanna. ¹¹Banniin paak, ŋmalii ŋanniin ni, din tié sibkai yal, ku nyii huskat duuo ni, ŋaan tié sela naakuuk nilŋ. u kuuonn din tie niib tuta piinle nan ŋanna. ¹²banyia paak, ŋmaalii ŋanya ni din tié abiesel yal, ku nyii anatof, k l be benjamin buuolu yent ni u kuuonn din tié niib tuta piinle nan ŋanna. ¹³piik paak, ŋmaatii piik ni, din tié mahalai yal, ku nyii netofa. u din nyii sela naakuuk nié. u kuuonn din tie niib tuta piinle nan ŋanna. ¹⁴piik nan yen paak, ŋmaalii piik nan yen ni, din tié benaja yal, ku nyii pilatonn k l be eflaim yent ni u kuuonn din tie niib tuta piinle nan ŋanna. ¹⁵piik nan banle paak, ŋmaalii piik nan ŋanle ni din tié heldai yal, ku nyii netofa, u din tie, otniel yaabouuoné, ku kuonn din tie niib tuta piinle nan ŋanna. ¹⁶sana nba naétié Islael buolu piik nan ŋanle na tuandanm: lubénite nba tuandano: elisel, ku tie sikli bija; simeonite nba tuandano: schefatiaa ku tie maaka bija; ¹⁷lévite nba tuandano: haschabia; ku tie kemuel bija; k nyii dlon tsadok naakuuk ni. ¹⁸Juda tuandano: elihu, ku tié david ninja; Isakaltuando: omli ku tié micael bija; ¹⁹sebulon tuandano: Jischemela, ku tié abdias bija; naftali tuandano: Iclimof, ku tié asliel bija; ²⁰eflain waas tuandano: hosés, ku tié Asasia bija; manassé naakuuk bōkl niib tuandano: Joel ku tié pedaja bija ; ²¹manassé naakuuk bōk liel niib k sa tu Galaad tuandano: Jiddo, ku tie zakali bija; benjamin: tuandano Jaasiel, ku tié Abnel bija. ²²Dan tiéb tuandano: Azalel, ku tié Jelocham bija. ŋanmaé din tie Islael naakuut saakab. ²³David din k kan naasin paaunŋ nba k baal bina piile k gal na, nikant, kinaan kangbenu din senn mōsonn nan u saa te Islael tiéb n pōt nan ŋmaabla nba be sanpaaponae. ²⁴Job, tsluja bija, din piin k kaan nikant, ŋaan din kgbenn, k kangbennu wutuol nba duo Islael paak na ku dat b tuba, nikant na paak, l paak, niib na munn kann din k dien pukin kpanbal david kaada saakōkni. ²⁵Azmaveth, wunba tié Adiel bija nae din golii kpanbal mōktin paak, Jonathan, Ozias bija din golii kpaant mōkiny paak l digbangbennja ni, nan digbanbis ni, nan tinŋ na kul po. ²⁶k ezli, wunba tié kelub bija na golii kpaant tuona paak. ²⁷k Schimei, din nyii lama na, golii daan tiluana kpaant, k zabdi, wunba din nyii schefann na golii tiluana daan tuona paak. ²⁸k baal hanan, wunba din nyii guédel na golii kpai saanii nantilontii nba be kunkona paak nan paanu ni na; k Joasch, mun golii kpan paak diit ni. ²⁹kschithlai, wunba nyii salonn na din golii nai paak kin ba k b din kpaalb salonn na, k safat, wunba tie Adlai bija na golii nai paak baat ni. ³⁰Kobil, wunba nyii Ismael buuolunina din golii yokyokt paak; k Jechdia, wunba nyii mélonof na din golii bomii paak. ³¹k Jaziz, wunba yii hajal buuolu ni na din golii bonkobbit paak; b kul na din tie kpanbal david faadilde. ³²Jonathan, david baa waal din tié kpaantuaé, k tié nua nba mōk yan, k bia mōk banm; k Jehiel; wunba tié hakmoni bija na din be kpanbal waas buole. ³³Ahitofele din tie kpanbal kpantua-e; k huschai, wunba nyii alk na din tié kpanbal n yuuak-é. ³⁴Ahitofel puuol poe, k Abiatal nan Je Hoyada, wunba tie benaja bija na, ji din tien kpanbal na kpaan tieb. Joab-e din tie kpanbal na kunkonkonna saakua.

Chapter 28

¹Bat Dafit din yiin Israel bat nba kul jelusalem ,hamme tie saakab nba golii buolu kul paak ,nan saakab nba golii tuona kul paak ,nan saakab nba golii nakuut paak ,nan saakab nba golii mokinat nan bonkabit nba tie bat nba nan bonjaii yal ,k pukin bat nba saakab kul nan kunkonkonna saakab nan nijaana kul ,k b taan lieb jelusalem .²Bat Dafit din fiil set b tuann e k yet a:N naa waat nan n niib gbiintl k tuln ,N luon k n maa nbaake k lii tie t yomdano yennu molol lakl nba tie u taakpaktil na dindualbuol .Ntien siil nan mn maa nba k baakua wa.³naan yennu manj betin a min kaa saa maa nba k tul k maan n tie kunkonkonno , k kpil niib bonciann .⁴Timm Israel tieb yomdano yennu e gannin n baa nbaatieb ni a,min nan n yaabunaa e saa dia Israel tieb nan yuo nba kaagbennu .Udin nyinn juda buolue a bii tie tuann damm,k juda nba k ni k u gann n baa nbaatieb .nba na tieb kula ,naan upaldin pien nan wun gannin k tienin Israel tieb kul bat.⁵Yennu tuln bonjaii bonciann , b kul manj,naan yennu gann solomon e a wuu tie daano nba saa di Israel naan nba tie nba yennu yal na.⁶Yennu betn a ,Abija solomon e saa maa n nba .Ngann nba k u sii tie n bik ,k n mun tie u baa.⁷Nsaa te k u naangbounn n wei ,lii tie k u dia n wannu nan sennu nan waa dial motana biannnba na .⁸L paak n niib i be yennu nan Israel tieb kul tuonne na.N biellii maa yil saak i yomdano yennu sennii nba k u wannit na fanu ,k ln te k yin fit kua tinngan na ni yuo kul ,k tan gaan tul ii yaabunaa nba saa wei puol na.⁹KDafit yet solomon a:Nbija solomon ,n biela nan ii mi a baa yennu ,kii jiantlo nan a pal kul nan a yan kul .Umi t dudukt nan taa luon lnba kul.Fii bal u buol u saa gaala wa ,naan fii tul kpinkpaal ,u saa nyikae fas-fas .¹⁰L nba k fan bann nan yennu e ganna ,a fan maa u kassi nba .L paak,ii kakii k maa nan palcienn .¹¹Dafit din wann u bija solomon biannnba k u saa maa yennu nasaakak na ,nan l tiat binbebuol nan diliet nba pukn nan ,kassi yaa kassi buol,sianba k yennu sii nyikt cabt biit .¹²U bia din tul lola nba kul k u mok u dudukt ni ,k jiin dindont nan diit nba kul lintil ,nan diit nba k yennu nbaatieb nan piinii nba k b tien yennu na sii be l ni.¹³Dafit bia din wannua biannnba k u saa taan manntieb nan lefit tieb k wannb baa tuu sii tuun b tuona biannnba yennu nasakak na ni ,nanbaa bia sii nba yennu jiantu tuontubona biannnba .¹⁴Dafit din wann salimpiana nan salimmona biannnbae k b saa jii k nba jiantu tuontubona manj .¹⁵Nan biannnba k b saa jii nba fitil kul nan fitsaenta .¹⁶nan salimpiana tiebula ,nan salimmona tiebula nba k b tuu saa jii paanu kuna k paan l paak k tul yennu .¹⁷Ubia din wannib baa saa jii salnngana k l yab biannnba ,k nba l diit moyaalii nan senii nan boba ,nan baa bia saa jii salimpiana nan salimmona k l yab biannnba k nba senii .¹⁸nan baa bia saa jii salnngana k l yabnt tie biannnba k nba binbintl nba k b sii dia bonnunubt k jukt muu l paak .Udin wannib baa saa tien biannnba k nan salima toluk k tul bona nba mok kpinkpant nba nba lat yennu molol lakil na paak.¹⁹Bat Dafit din yet a;Lnba na kul tie nba nba k yennu mangan din wannime k n dian .²⁰Bat Dafit din nba yet u bija solomon a :lii wakii k cie a pal piint tuonn na kii tuun ,k daa te k sua goii-ani,k t yomdano yennu nba k n jiantilo na sii be nana u kan nyikaani ,naan u sii be nan nan faa tan saa gbenn jiantu nasaakak na paak tuona.²¹Manntieb nan Lefit tieb e yen tuona nba sii tuun yennu nasakak na ni .Tuontuna be ,k sua kul fit tuun tuonn nba k u tumii,k tien siil nan bn somma ,saakab nan niib na kul be a nuu ni.

Chapter 29

¹kpanbal Dafid din yet niib na kula "Nbija salomon-e tie daanua nba k yennu gannua , njaan u pɔta k daa k mɔk yan Tuonn nba tie lin tun na paal bonciann , k maan njaasaakak na k tie nisaali yal ka , njaan l tie kagbenu yale . ²N yabil bonciann k lon tiat nba saa maa yennu njaasaakak nawa , l salinmɔna , nan salinpie na , nan kutmɔnt , nan kutlaana , nan taabii , nan , tanbinyinyila nba daaɔk paal , nan tanjab kala , nan tanpie na , nan tanbuolu kul k l yab bonciann³Maa lek lon linba na , njaan bia nyinn salinpiena nan salinmɔna n tɔɔɔ jafaa ni k pukin , k maan n mɔk lonm nan yennu njaasa kak na paak . ⁴Salima nba njan tusa njan taa , nan salipiena tu sa njanlɔle a lin jii nann yennu njaasaakak dikpina ⁵Nan salinmɔna , nan salinpiena nba k tuontunna saa jii k nanmae mun bobin n bona . I njeeme mun bobin nan wun jii u piini k tul yennu dinna?⁶nanne k naakuut saakab , nan buolu na saakab , nan kunkɔnna saakab , nan saakab nba goli kpanbal mɔkint na tul nan b pala kul ⁷B din tul linba nae a lin maa yennu njaasaakak salinmɔnkuna tusaa njanmu . nan salinpie na tusaa piik , nan kutmɔnt tusaa piik , nan kut laana tusaa piik nan nanniin.⁸Binba din mɔk tanbinyinyila nba daaɔk paal na din jii tul wunba goli kagbenu njaasaakak likiiliie , k b yiu jehiel , k u tie Liifi buolu k nyii Gelsonn naakuk ni na ⁹Niib na din tul nan b pala kule , k mɔk palpienn linba k b tul kagbenu k l yab na paak . kpanbal Dafit mun bia din kpanme . ¹⁰Niib na kul tuanne k kpanbal Daafit din pak kaagbenu k yet a: dontil tie a yale mɔk mɔk nan mɔk mɔk ¹¹Kaagbennu fine tie yenjaann , k mɔk yii ko , k a baakl yab , ka mɔk nyannu nan nant bonciann . fine yen tingbɔnn nan sanpaak kul , k tie kpanbal ghenjil nba dia bona kul . ¹²Mɔkint nan sanjann kul nyi a buole , k a dia bona kul nan a panj nan a yii ko , k a fit dont nilɔ ku tie nijaann , k mɔk panj ¹³Mɔtaa na , yennu , t tiena nii puok , k dont a sann nba tie baakl na . ¹⁴kin tie njeeme k n niib man laa me k saa fit tula siali nan t yanbuati? bonn kul nyi a buole k t gaan linba ka tient nan a nant nuu na k nmat k tien a . ¹⁵T tie saame a nintual ni k be nan t baanba nba din be na Tman ful tinj na paak tie tiik maa su na e k dindann k be ¹⁶kaagbennu , t yennu , a nuu nie k mɔkint na kul nyi k t bobin a tin maa a jiantu njaak a sanjann paak k bont kul tie a yale ¹⁷N mi nan fin yennu bikint sua kul pal , k mɔk palpienn nan binba mɔk binbenj . Bona nba na kul , n tula nan n pal kul nan balmɔniie , k mɔtaana nji la palpienn nba k niib na mɔk nan baa tula b piinii nan b pala kul na wa . ¹⁸kaagbennu nba tie Ablattaam nan Isak nan islael t yaajanm , njaant k lom na buolu . ii be a nii b pala ni mɔk mɔk nan mɔk mɔk , k te k b mɔk mɔsaku nanna ¹⁹Tulin n bija salomon pal nba k u sii luon wuu saak sennu nba k n tien siil nanna . ²⁰Tɔn k Daafit yet niib na kul "pakini i kaagbennu wunba tie b yaajanm yomdaanua yennu na . k baa fabin tinj ni k tul yennu baakl , k bia tul kpanbal na baakl ²¹Laa yent sanniyɔk , k b baal nan bonkobt k mann : najai tutl nan pejai tutl , nan pegana tutl nan bonnyunyut yenpiinii , nan yenpiinlia nba be kul , k l janj islael tieb kul paak . ²²L daal b din mɔk palpienn bonciann k dii k bia nyuu tuann B din muant taal munlee-e nan salomon tie kpanbal , Daafit bija . yennu sannie k b din muant kpan u paak nan nja e b kpanbal , k bia muant kpan sadok paak k u tie manntua ²³Salomon din kal kaagbennu kok paak k ji gaal u baa Daafit sienu k tie kpanbal , nan yennu nba wann bianjinba na . u din tie kpanbal nba laat nyannue , k islael tieb kul , saak u mɔk . ²⁴kunkɔnkɔnna saakab kul , nan nijaana kul , nan kpanbal Daafit bonjai kul din sat mɔk nan b saa sikin b mɔnn kii waa kpanbal solomon . ²⁵kagbennu din te k islael tieb kul tiin solomon , k baak tua k gal islael kpanbal lia nba tuu diab . ²⁶Daafit wunba Isai bija din dii naan k dia Islael tieb kul ²⁷U din dia Islael tieb bina piinna . Heblon dua , k u dia bina njan lɔle . k kal jelusalem bina piinta nan njantaa ²⁸U din tan kpete wa k kpo . u din din dii manu u manfuol ni k mɔk mɔk kint , k bia la baakl niib buol , k u bija salomon din gaal u kok u yial ninj . ²⁹kpanbal Daafid bisin ni k tan tuu u kpetuk labaal din yennu sɔkiniinba bantaa na gbant ni njanmetie samuel nan Natann nan Gad . ³⁰U labaal manj want waa din dia duo biannjinba , nan waa paal bianjinbae . nan linba kul baal , k bia baal islael tieb nan digbana nba kul kpiab .

2 Chronicles

Chapter 1

¹Dafiit bija Salomon ,be bunbonn ni u naan ni,kagbennu ,u yennu ,tuonn k ji donn u yudant sanpaapo .²Salomon din tul Islael tieb kul u sennii ,nan konboneii nba tuusaa tusa nan kobii kobii ,nan balbuulaa ,nan kpanbal waas Islael tinjnan b baa nba njeii kulav 3 k salomon nan u njaak saakabkul b kinkaan ghenjil buol gabaon duo ninj lenj din mok yennu molol lanbonj ,k Mois din can panpieunn ninj kagbennu tuontunnua.⁴Dafiit nba tie kiljaat Jealim jua din jii yennu molol lakl ,k saan nann sianba k u din namm k caan lanbonj selusalem.⁵Lenj mun bia ,kagbennu lanbonj tuann dailain binbintl nba Betsaleel din maa na,Ulii bija Hul bija ,salomon nan u niib manj

kpann kagbenu.⁶k lenj e, dailai binbintl nba be molol lanbonjtuann ,k salomon mann malint tusil k tul kagbennu .⁷nyiaok ,yennu din dokt salomon paak k yet a boiin min linba kul ka luon kin tulaa .⁸Salomon jiin yennu a : Awann n baa Dafiit fa mon bianjnba nan yiiko nba jan ,k mun bia lukit a mii tie kpanbal k gaalu yial.⁹Motaana ,kagbennu yennu a Dafiit mosonn nbaal gbienuu ,k maan a t k n dia niib k b yabaa k b tie nan tanbinii.¹⁰Tulimin yan nan bannu k min fit k dia n duo na jual paak,k maan nmee sa fit bu a niib na ,niib nba yab nna na ?¹¹yennu yet salomon a : k maan lenne linba be a palni,k maan a k boii ba mokint po, kuo linba njan,kuo abalka kuo a dataii kuun po,kuo manfuol po,njaan boii a munj paak yan nan bannu ,k fit bu niib nba k n tulaa na.¹²Yan nan bannu cab tulua waa n sa tulua waa, nan lieb ,mokint ,linba njan,nan albalka ,nan kpanbal sua nba daa k mi la a sinsinn k sua bia kan la a polpo.¹³Salomon din jen jelusalem k j k tie yuudanua gabaon nan molol lanbonj k ji dia Israel .¹⁴Salomon din tan gbagbennjan tanjakilaa ,u din mokgbagbenna kobii piik nan njanna nan taanii tusaa piik nan njanlie ,k u din diaa li gbagbennjaa ,nan jelusalem kpanbal kpinkpial .¹⁵Kpanbal din tul likilii nan liktann k l tie yomm ,nan tana selusalem ,cedl dat tie yomm nan sycomol nba tupa paanun ninj na .¹⁶Ejpt e k salomon din fial u tannii, kpanbal kpinkpeta din tu saan sa daab kuon nan li liklii.¹⁷Bdin do Ejpt k nyintn gbagbennj kobii njanlob libinaa ,k tanyenn mun likbina ,kobii njanmu,k kpanbal nba tie maan buolu kul kpanbal din tu baalnann ne nan siilii kpanbalaa.

Chapter 2

¹salomon din tul mob a bin maa nyaak kagbennu sann ni ,a bia maa maa kpanbal nyaak k tulua .²salomon din nyinn jab tusa piinlola a bin jii daat ,tusaa piinnii a bin jabl tanaa jual ni,tusaa nantaa nan kobii nanluob a bi wak sulib.
³Salomon tun k pak Hulam Tyl kpanbal a ; tient nan faa daan tien Dafiit n baa na, nmia paak e k a tun cedl dat polpo k b maa nyaak nba k sa ka kua lenji.⁴Gotl n golii nyaak na kagbennu sann paak ,n yennuk luon min ji tulua nan palkul,k juo muu tulalii na u numm ,ni k wannua yuo kul damuu nba k n dukii ,k bia piu piinii ,Sanyiok ni nan daajuok ,mujuonu piinii t yennu ,k wei Israel tieb senni nba sian bianynba na.⁵nyaak nba k n sa maa sii yab bonciann k maan t yennu yab k gal yen lia waa.⁶naan nmee mok yiiko nan wun maa nyaak k tulua ,k maan yendonj t k fit kua lenji ?,k nmee sa fit maa k tulua ,liktie k juo tulalii muu numm ni ka ?⁷Tulmin yen jua nba mok panj k saa tun liktann tuonn ,liklii ,nan kuutmonn nan kut pienn .Linba nyii nan bonwuwul,k bia min bonkpielu,k fit tun nan niib nba mok panjk kpia nan sudaa yenti na nan selusalem k Dafiit ,n baa nba gann linba .⁸Tulimin cedle ,nan ciipl enan santal, k maan n mi nan a tuontunaa taan a bin coa lnba daat gotl n tuonna si be nan b yal.⁹Dansua kul n cekin nan daat lii yab k maan yaak nba kin yaan maa na si yab k bia nan .¹⁰N saa tul a tuontunaa nba saa cua ,k lol daat na, lilaat sinja tusaa piinlie kut laana tusaa piinlie ,damunjkpalba tusaapiinlie ,nan kpan kpalbaa tusaa piinle .¹¹Hulann Tiil kpanbal ,jiin u jiinu kadauk ni k tulsalomon ,k maan kagbennu luon u niib na paak e te k u tiena kpanbal b paak.¹²Hulam bia nam yet a : pisin tie kagbennu sann ni ,Israel yennu ,wunba nan sapaak nan tinj ,nan linba kul k u tul kpanbal Dafiit jua nba colmu mun,k cek k bia sub ,k a ma nyaak k tul kagbennu nan nya kpanbal nyaak.¹³N tula jua nba mok panj k bia sub .¹⁴Hulam Abi,Dan nyaapuo bonpo yenua ,bik ,nan baa nba tie tul juo ,u mok panjk saa fit tuonn nan liktann, liklii,ailain ,tanaa ,daat ,bonkpikpiet nba k b tienn nan yok b maa tie bon wuwul,nan linba k maa tie bonnmataa ,k bonsial kul ,nba tie tikpiet nan bonlia nba tie bon ninant nba k b tiennua a wun tuol ,u saa tun na a niib nba mok panii na nan n kagbennu Dafiit niib ,a baa.¹⁵Motana ,n yomdaanua tul a tuona lilaat ,kut laan,kpan ,nan damunj nba k b bo pak na .¹⁶k tim , mun cua linba daat bannu nba kul ,t saa jiib nyun paak ladeau kaa kaa nan Jafuok, k saa t b doselusalem .¹⁷salomon kan saan na kul nba be Israel tinj ni ,k nikant manjDafiit tee din tien ,un baa ,k b la tusaa tusl nan piinjmua nan nantaa nan kobii nanliob .¹⁸k u jii tusaa pinlola a bin jii jikaa ,tusaa piinniin a bin jabl tanaa jual ninj k tusaa nantaa nan kobii nanluob a bii golii k bia t k niib na n tun.

Chapter 3

¹Salomon ciil k maa kaagbennu ŋaak jerusalem mrija jua paak sai nba kuu baa David daa wɔnɔn na , yial nba David daan bob d'ornan jebusien na . ²U cill maanu u naan pulpo binna ŋanna ŋmaali ŋanle daa ŋanle daal . ³ŋaak manɔ fiakl fɔkint tintann paak din tie taabanna piiluob , yalmu taabanna piile . ⁴Bi din kpaa kpek taabiie k dɔkit k pinɔ nan likwul ŋanna nan kaati daat nan ŋmit . ⁵Bi din kpaa kpek taabue k dɔkit k pinɔ nan likwul ŋanna nan kaati daat nan ŋmit . ⁶U pin ŋaak manɔ nan taan nyi nyi la ; likwula na bo tie parvaïm tinɔ likwula . ⁷U pin ŋaak nan likwula , nan yɔka nan l taammɔi nan l gana paak . U dii naan ciceli k tuann l tammɔi paak . ⁸L ŋaak saaka k ninɔ ; u mɔk fɔk taabanna piile nan yalmu na , taabanna piile . K u nan likwul piina , k l dɔk tie likbina kobilob . ⁹Likbina piimu bo jii daa likwul nba bo saa tunn na pieni . K dii tuatit bo pinn na likwula . ¹⁰L ŋaak ŋanɔ ninɔ bo mɔk cincili banle , k b pim likwula . ¹¹Cincili na kpinkpat bo tie taabana piile . Cincinyua kpinkpat bo tie taabana ŋamu , k siit diuk nadikpinn . K lua kinkpat tie taabana ŋamu k siit lua na kpikpat tie taabana ŋamu k siit lua na kpinkpat . ¹²Munle po cincelk kpinkpaat bo tie taabanna ŋamu k siit ŋaak na dikpinn , k kinkpoliok tie taabanna ŋamu k sit cincinn yua kpinkpet . ¹³L cincili kpinkpaat bo tie taabana piinle . B bo sie b taa paak , k tolnuni ŋaak po . ¹⁴B dii jii yudiuk bɔnɔ nan gungun bɔnwuwun nan gungu -mɔnwuwun nan gungun-mɔnɔ ki luu na paak . ¹⁵ŋaak manɔ bo mɔk jonna ŋanle k l dɔkiu tie taabana piitaa nan ŋamu nan jaanna taabana ŋamu b yulaa paak . ¹⁶U din tie janit k l tie nan l nba din be ŋennu binbobul na ; tie juanna na julaa paak . K jii luana kobk k tien jalile na ninɔ . ¹⁷U maa juona janti diuk tuann , ŋenn diitu liɛl ganɔ ; k u yii diitu yua jakin k yii ganɔ yua baaz .

Chapter 4

¹U maa malunŋ binbintl nan kut mont ,l fokint tie taabanaa piinlie k yalmuu tie taabanaa piinlie ,l dokiye tie taabanaa pik .²Ubia din jiin kutmont k maal nyun buuk bonkunkunn ,k u l mogbanaa yalmuu tie taabanaa piik ,l dokiye tie taabanaa ŋanmu,k l sumiu tie taabanaa piintaa.³Bdin najaii ninɔnɔ k lint buuk na kul po.⁴Nyun buuk na din tua kutmont naajaii piik nan banlie na paak e ,k banta din tol b numm nii ganŋ po,k banta mun tol numm yenbaa po, k bantaa tol b numm niiditu po ,k bantaa tol b numm yendo po, k nyun buuk na ji tua b paak ,k buuk na gbanant ji tua b paak .⁵k nyun buuk na kpakiu din tie nan nibifuok fuakint nae ,l mogbanaa ,din tie nan kobk yale,k yat paapo nan ti puok nba tu yit bianŋnba na .Nyun buuk na din saa fit kua nan nun talaat piintaa na waa.⁶k bia din ŋamm kut sont piik ,a bii dia kii wu bonkobt nant nba k b saa juol muu ,k l malunŋ yal na,k senn kut sont ŋammu ŋasaakak na nii diitu po,k senn kut sont ŋanmu niganŋ po, nunba din be buuk na ni din tie manntieb nae dia k wu b monŋ.⁷Bdin ŋann saalima fitsenta piik e nan sennu nba wann bianŋnba na ,k sent ŋasaakak na ni,ŋanmu nii ganŋ po ,ŋanmu mun niiditu po .⁸Ktien tabaa piik k senn ŋasaakak manŋ na ni ,ŋanmu niinŋanŋ po,ŋanmu niidiitu po ,k bia din ŋanm salimaa senii kobk e k b si dia mi.⁹B din ŋanm uakini dindɔnjok k l tie manntieb yal, k bia ŋanm nan yel po.dindɔnjok ,ganaa nba din be dindɔnjok sunsuuk ni na ,b din tan nan kut monte¹⁰B din senn nyun buuk na yenjiantu ŋasaakak na niidituu po lokil nie .¹¹Hilamm mun bia din ŋanm boba ,nan pelnba nan senii. N nae Hilamm din gbenn boba nba k u sat mob k tul kpanbal Salomon nan u saa ŋanm k tul ŋasaakak na.¹²Balnta ŋanle na ni ,tuotaa ŋanlie nan l yulaa ŋanlie nba nan sennii ,k tua tuotaa na paak,nan kut jalit nba k b luu k paa tuotaa na yulaa paak.¹³Nan kut mont luona kobii ŋanlie k lint tuota yulaa paak.¹⁴Nan tolit piik ,nan talaat ŋmanbanaa piik.¹⁵Nan nyun buuk ,nan naajaii ninnant piik na ŋanlie nba k nyun buuk ,tua l paak na.¹⁶Nan boba ,nan pelnba nan,dit moyaalii,Hililamm,u ba tie nuu tuontunua saakua nae din ji kutmont nba k din namml k nan bona nba na kul ,nan kpnbal salomon nba din wannua a u n ŋanml k bii dia yenjiantu ŋasaakak bianŋnba na.¹⁷kpanbal na din te k ŋanm l kul sauk buol nba be sukof nan seliida sinsuuk ni ,suuda mokl na bauk ni nae.¹⁸Salomon ŋanm l bona ,l ŋant nan l yabint k sua kan fit bikn k la kut mont nba k b jii ŋanm bona manŋ yabnt nba tie.¹⁹Salomon din jii salimaa e k ŋanm bonaa nba be yenjiantu ŋasaakak nani ;l malunŋ binbintl ,nan tabl nba k paa panu k tie yennu.²⁰Nan fit seeta ,nan kpal b ŋana fita nba k bi sii dia jokit kasii ya kasii tuann nan sennu nba wann bianŋ nba na.²¹Nan tipuuk bonankalaa ,nan fitaa nan babitii.²²Nan fit ŋmankala ,nan senii nan sipiat nba sii jikit muu sankuanaa .B din jii kpalb ŋaanaae k nan lin nba na kul yenjiantu ŋasaakak na nan yel po ganaa nan kasii yaa kasii buol ganaa na b din taan l salmaae.

Chapter 5

¹Kpanbal Salomɔn nba din gbenn Yennu jiantu nasaakak maanu na. U din jii bona nba k u baa Dafiit din jii k tu Yennu, k l saa maa njaak k u maa k tenn na, k kuan Yennu jiantu nasskak nasaakak na ni. L salpiena nan l bonmɔna, nan bona nba kul a din tenn.²

³K Israel niib na kul taan, kpanbal buol a bin di jaanm.⁴Yuo nba k Saakab na kul taan lieb k lefiinba naakuuk ni jab jii mɔlɔl lakl na. ⁵B din jii lakl na nan Yennu binbe-buol, nan bona nba kul be lenɲ k saan kuan. ⁶K panbal Salomɔn nan islaeltieb nba tikl lieb mann malunɲ, k kpɪi pei nan nei bonciann, k l kaa kann baa yab na paak.

⁷Manntieb din kuan mɔlɔl lakl Yennu jiantu nassakak na ni, k senn Yennu binbebuol, sian nba k b yi nant yaa nant ⁸buol seliibannba mɔk kpinkpant nba fɔk k ga dɔkn lakl na, nan l bonsuota nba k tuu suol, k fiit jii lakl na.⁹B din k bosuota manɲ fɔk k tan gal tian, k wun nba be nuak laat, sie a i be nanyel k fɔk nan'n na, k a kan la l mobi.

Lakl manɲ daat daa be nan dinna. ¹⁰Lakl manɲ nuak ni, tanpatlai njanle nba k Muois din gaal Oleb jual paak na kuukua be, yuo nba k Kaagbennu din senn mɔsonn nan Islaeltieb, baa din nii Ejipt na.¹¹ Yuo nba k manntieb na din nyii sianba k b yi nant buol na, b kul din njanm b mɔnɲ e k maan, k maan din k goli wunba lii k wun nba tua.

¹²nan lefiitnba din tie yan-yinna, Asaaf, Eman, Sedutun nan binsaamin nan b waat kul, din lia liatpiint k sie Yendo po, k kpia binbintl, nan b naatuna nan yeli, nan biat, k manntieb kobi njanle nan piine din be b buol k pebl naatuna. ¹³yuo nba k bin nba pieb naatuna na, nan yiin yani taan yonm, b din tuu yiin k jiantl k bia don Kaagbennu Yennu sann e, k maan u ninbatinu k mɔk gbennu! K l uo Kaagbennu Yennu njaak na ji tuu gbien nan wunn. ¹⁴Wunn na din be k te k manntieb na ji kan fit bial lenɲ, kii tuun b tuonn k maan Kaagbennu yudant yat gbie nan Yennu jiantu nasaakak na.

Chapter 6

¹K salomon yet kaagbennu luo u be bunbonn nie.²ñaan min maa ñaak nba set tie a bnbebuol e sianba kasii be,kagbennu ni.³Kkpanbal tun u nuun k yat yat ñaak Israel m̄tauk manñ paak.⁴ñaan yet a ñanm tiekagbenu ,Israel yennu wunba din pak u mob ni,nan Dafiit baa k tun nan panñ tuonn k wann k pak a: ⁵La piin dinna nba k din nyiin n buolu Ejipt duoni n kingan dingbansial Israel yiejanm buolu ni a bin din maa, ñaak nba k a sann be ,nbia din k gann nulua nba din sii tie bet Israel buolu ni.⁶ñaan n din gann selusalem a n sann din k be lenñ k bia gann Dafiit k dinua naan Israel l buolu ni .⁷Nbaa Dafiit dakin nan wun maa ñaak Israel kagbennu yennu sanpaapo.⁸Kkagbennu yet nbaa Dafiit a : Nan faa dakin nan n sapone.⁹ñaan fin ka ta sa maa ñaak manñ ,l tasii tie a bija wunba yii a ninñ nee tasaa maa ñaak manñ sanpaapo .¹⁰k kagbennu tie nan maaminba k u bo pak na ,k donn monñ k Dafiit pak ,nbaa k ji saan kaal Israel naan kok paak nan kagbennu nba bo yet na ,k maa ñaak kaagbennu sann paak ,Israel yennu .¹¹k din kuan lakl na ,k kaagbennu molo laklnan duanuu nba k u din tie nan Israel waas na .¹²Salomon din saan set kaagbennu Jegl buol Israel tieb tintaana cionñ nunm po ñaan tant u nii.Salomon din ñamm kutmont binbintl nba nba k b sie l paak k piak maan na,l fokint nan ylimu din tie taakobii ñanlie lie e nan waan ,ñaan dokii taakabu nan waan . U din duo binbintl na paak ,k gbaan sianba k niib kul sa lau ñaan donn nii sanpaapo.¹⁴Kagbennu ,Israel yennu yensua k be k naan nan fin ,sanpaapo nan tinñ ni fine dial donu nan ninbatinu a tuotna nba suom abuol nan palpienn.¹⁵Nnae k a bia calin a maan nan tuontunua.Dafiit nba naan fapaak a muob ninñ e .A tuu tun l tuonn e nan faa myet na.¹⁶Mtana kagbennu ,Israel yennu gotl poni nba k bo tul Dafiit ñaan pak a : A kan mi konñ tantua nba sa kala nan kok paak ,Israel lii tie k a waas cōlin sennii nba kaa bo dia nbuol k suon na dinna.¹⁷Li tie nne e kagbennu Israel yennu ,puotii nba k abo tul a tuontunnua Dafiit na .¹⁸ñaan be ,yennu si be nan nisalik nan mōnii tingbunñ na paak ii ? sanpaak nan sanpaapo nan sapaak saa fit dia u waa ? ma maa ñaak nba na yabint jaminlee .¹⁹Yuo kul kagbennu n yennu i gbiin n jat nan tuontunnua fabnii ,Ii gbiin u wuyikinii nan u Jatii nba kaa tuontunnua piak nanaa.²⁰Aninbinaa ii nyuan yennu nan nyiok ñaak na paak ,sianba k a bo yet a lenñ e tie ñan Ii gbiin n jantii nba k a tuontunua tie l buol .²¹T miya k a yabl k gbiint a tuotunua nan Israelbuolu fabinii yuonba k b meiyaa l buol ,gatiba ñaak na buolsanpaapo gatib nan sukl.²²Nisalik ii biil u lua k b ñmann u tubl k yaa wun pol k u baal k pol ,lii tie k u set k pol a jennñ l buol ñaak maan ni.²³gbiitlua sanpa ñaan tuo ,k bu a tuontunaa,ñmant biltua tubl ,k tin u biit n tuonn u paak kuont mōdanua monii ñaan tumua u ñant tuon.²⁴Dataii i teii kon k paak a buolu Israel tieb k duukin binbila k bia tun a yudent sannpaak ,k bia tuul fabnii nan yomiatii ñaak manñ ni .²⁵Cabinm b biit sanpaapo k dii Israel buolusuklu ,ñaan tun taanm duo nba ninñ k dintulb nan bin baa be na.²⁶Yoba k saa bak tasolo k saak kanba ,k maan b tun k biil ,bijaant l buol a yudant sanpaapo,k bia mial sukl b biit paak k maan a ta sa tulb tub datu.²⁷Dimin sukl sanpaapo ,dint a tuontunaa sukl ,nan a buolu Israel tieb nan wunba k a ñmakitlu sōnu nba k b sii tōk ,k bia te k saak baa tinñ nba ka bo jii k tuul faal a buolu na.²⁸fadaan siab tasaa baal ,kōnn nnee ka yialii duonii ni .Lluanaa tasaa bate kpaanti ni ,Lankpnaa tasa baal k tie nan sanpagbant nee ,l bia tasa fit k dataii nba kua a duo ni ,k kon naa a duo niib k bal dingban nba k a guu na ni .yuo nba buosial kul ,taa saabal yubonn nan yialii .²⁹Israel a niigbunñ saa ban nan falaa baal b duo ni bsaa jata k b bia puka ,b saa tuun b num ni yendonñ po k pukua .³⁰N nee fin sanpaapo kagbennu siannba k a be Isuolii k dii sukluu .³¹N nee Israel nba sii calinb lieb yuokul ,k tuu l ba kuul k a lua ,yuo kuul l ba k si be duo nba ni kabo tul b yiejanm nee.³²Buol lieb sii k yet a sangbenñile nan a panñ paak nnesaamua nba bao k be a buolu nii tasaa baal b buolu k jiantaa ñasaakak ni .³³Nnee fin kagbennu nba sanpaapo a suakl b jatii k tuul ba k b luo nne k buolu nba be tingbunñ ta saa buanna.K calma nan buolu Israel buolu nba calma nee l tie a ñaake .Israel ba ta sa saan k faa tob nan dataii ,sianba k a ta saa tunm ne ,li k kua b ta saa mial k tokin duo nba be u ñasaakak puo nba maa k tula ne .³⁵Nnee fin kaagbennu sanpaapo nan taktua a gbiint b maan ,yuio nba kbuuka k meia ,te k b miatii nba l gbnienu³⁶L ta saa baal k bin bilu k maan ni saalik kul tie biit danuae k fin a ta saa donn wutuol k tun b dataii n paakib ,ñanm ta saa tienm daabaa,k jiib k kuun nan b duonii nba fok nne ii ka k bia t jiin .³⁷ñaan duo nba ninñ k b ta saa kun nanm na ,b saatienm dabaa ,b saa dual k fabn k mial yennu sukl a bila.³⁸B ta saa jen a buola nan b palaa kul digbanaa nba ni k b tienm daabaa nae sii dontlaa ñaan saa digbann nba po k a din tul b yiejanm na ,l digbanne k a din gann k din maa diatu diuk.³⁹Nnee fininba be banfokl sanpaapo ,sianba k be na ,I gbiin b maan yuo nba k b mia k bia dontl sann na .tin k yenmiatii a gaal b yenmiatii .nyikin cabn b biit,yuo nba k b biila na.⁴⁰Nnee yennu muantl a ninbna.⁴¹sokii nne caanti nba k tiena ne ,jinina fuobuol,fin nan a mōlol lakl nba tin k a mok yiiko ne .Ayet ñaanm n pobin faata nba nan liatl ne ,A yuaas nba i yikin k kpanm nan palmann .⁴²Kagbennu yennu, A daa bel kpanbal k a kaanua na ,I tien a naamii kul po ,nba k bo puon a tun tunua Dafit nae.

Chapter 7

¹yuo nba k kpanbal Salomon gbenn yenjiantu,k muu nyii sapaapo k dii malunɔ bonkobuk na.Kagbennu yennu yudant din gbie kagbennu yennu ɲaak ni.²yennu mann tieb ja din kan fit kua yennu jiantu ɲaak ni ,k maan kagbennu yennu yudant din gbie ɲua kagbennu yennu ɲaak a.³K Israel tieb kul la kagbennu yennu muu nan yudant siku u ɲaakni .k Israel tieb tibin yulaa tinɔ ni k baa gbaan k jiant kagbenu yennu k yet a : k maan u ɲan k u ninbatinu be yuo kul.⁴k kpanbal salomon nan u niib mann malunɔ k tul kagbennu ⁵ kpanbal salomon neii tutaa piinlie nan banlie nan peii tutaa kobk nan piinlie k mann malunɔ k tul kagbennu yennu k kpanbal nan u niib tien jaanm yennu ɲaak na paak.⁶Mann tieb din saan set b yial ni,k Lefiit tieb mun tokin pak nan kagbennu yennu bon mumuat k kpanbal Dafiit din ɲanmil a bii jiantl yennu nan l bonmumuat k yiin yanii kii yien a :u ninbatinu k mɔk gbennu mann tieb din pieb natuna b kukua ni k Israel tieb kul be l buol.⁷K kpanbal Solomon mann malunɔ kagbenu yenu yennu ɲaak ni.u bia mann mujuonu malunɔ k malunɔ nant ji bo kan fit kua kagbennu yennu binbintl k b jii kut k nan na malunɔ nant ,piinii nan kpanbala din fit paan binbintl na paak.⁸k salomon nan Isleal tieb kul dii lanbont jaanm l yuo manɔ k sa tu daanɔnle .nibulcionɔdin taan lieb l buol laa nyii,Amath mok mok nan Ejipt kpenu po.⁹Daananiin daal k taan tintaacionɔ,k bia dii jaanm k saatu daanɔnle.¹⁰k ɲmalii ɲanle daa piinlie nan ɲanta k kpanbal Salomon kunn niib na,k b kun nan palmann naan yetɲanm,k maan ɲant nba yennu din tun k tul Dafiit nan salomon nan u buolu Israel paak na.¹¹Yuo nba kpanbal salomon din maa yenjiantu ɲaak,k gbenn nan naan ɲaak k gbenn yuo nba,¹²Nyiok k kagbennu yennu dɔkit kpanbal salomon paak k yetua a :n gaal a miati wa k bia gann ɲaak na e k l sii tie ɲaak nba kii tuo saa mann malunɔ ktulin .¹³yuo nba kin luon sanpaak k saak ji kan ba,n nae ka kin te naasuut baal k ɲman ii bonkukuot ii duo ni ,nae ka k yialbiuk baal k suol n buolu niib. ¹⁴Lii tie k n niib mialin kin boi n sonml k sinkin b monɔ k nyik tuonbiit tumu,n saa gaal b miatii ,k nyik cab b biit k bia tulb laafia b duo manɔ ni. ¹⁵N ninbina sii b paak yuo kul,k n tuba sii gbia i miatii sianba kul k i be .¹⁶Mɔtana mina gann ɲaak na k bia yetɲanm l paak,kfit kin sann i be yuokul kin ninbinaa nan n pal si mei i paak.¹⁷Fin ti tie ka yonm nan min yennu nan a baa Dafiit nba din somm na ,k tuun linba kul kin yet ma fan tun na k bia dia n sennii na fanu.¹⁸N sii dia mosonna nba k n din lol nan a baa Dafiit k yet a:ban konɔ nilua nba saa set a taal ni k kal naan kok paak.¹⁹ɲaan li tie kii yet n bob nan n sennii k n tuliina,ɲaan saan waan yenfani [tingbanaa] k jiantilb. ²⁰N saa nyinnii tinɔ nba k n daan tuuli na ni,k bia yet ɲaak nba k n daan tulii na,k lin tien yann,k niib nba kul be tingbonɔ na ni saa pak k biili k dinii fei. ²¹Kyennu jiantu ɲasaakak nba daan ɲaan bianɔ nba wunba kul tangal lenɔ l tan sii moko yaalilituk,k u saa yet a:be paak e yennu tien digbann na nan ɲaakna nna ²²K b sa jiin k yeta : k maan yet kagbennu nba tie b yiejanm yennu nba din nyinnib Ejipt duo ni k b ji jii b monɔ k jiantl yenganii na,k bia tun k tienm,l paak te k wahala nba na baatb.

Chapter 8

¹salomon din jii bina piinlie k maa kagbennu nasaakak nan u mɔnnɔŋ ɲaak.²Ubia din ɲamm k maa doii nuak kpanbhulam din tulua na,k le k Isael,waat saan kat l ninɲ na.³Salomon din sonm Hamat nan toba po ne,k fit yent.⁴K ɲanm k maa palmila duo nba kun kuok paak ne,k ɲanm maa Hamaf doii nba kul k b din tuu bekii jiet lenɲ na.⁵Salomon bia din ɲanm k maa duo na sanpaapo,Bef Holan nan tinɲ po Bef Holan ,k ɲanm li juonaa nan l tanmo kuakaa nan gankplinkaa.⁶k ɲamm k maa Balath nan digbanaa nba kul k b bekii jiet ,k bia maa doii nba k u tanii nan taantit sii be ,waa lol lebanon nan doii nba kul beu yent ni ne,u din maa wa.⁷k buolu nba din te k tie hetien tieb,Amolentieb,filib tieb,Hivin tieb nan Jelusalem tieb din puu kin Isael tieb ni .⁸B puolpo yabuona nba ji din tene k be,l tinɲ ninɲ k b din k kpib ne, salomon din diab k b tuun kpikpuluk tuona nan dinne.⁹Salomon din k te k Isael tieb na tuun dab tuona,u din tienm kunkonkona e,k tienm bet nba ,nan sijenm sakab,nan tanolit sakab nan tanjaklaa.¹⁰Betinba k kpanbal salomon din kamm k b golii niib maan ,din tie kobii ɲanlie nan piinɲmu.¹¹Salomon din nyinn u ɲaapuo u wun bo tien faluon bi po na ,Dafiit duo ni ,k baal kuanua ɲaak nba k u maa k tulua na ni, k yet a n ɲaapuo,kan kua Isael kpanbal Dafiit ɲaak ni, k maan sianba k kagbenu molol lakil din tu be na kul tie kasii buolee.¹²N nee k solomon din mann malunɲ k tul kagbennu ,kagbennu binbint nba k u din maa kl be ɲasakak na nina.¹³Umaan nan Moiiis nba bo wann bianɲnba k b mann daal kul fuon daal ni nan ɲmaapaanɲ daal ni nan janm nba fuunu mun taa binn ninɲ na ,nan niyanaa janm nba k b k ɲman paanu na nan malunɲ kaanu binbe buol janm .¹⁴Udin tunkin sɔnu nba k u baa Dafiit din senn bianɲnba na,k ɲmaktl mann tieb na sua kul nan u daal tuonne,nan Lifiit nba nan b tuonn ɲanm dont kagbennu k bia sommit daal n tuu daal mann tieb b tuonaa ni k bia din ɲmakitl yenjiantu nasaakak na guulaa,k bia guu tanmoii daal kul yuo nba k b sa jii k saan nann dii bual buol naa k yennu nilua Dafiit din senn.¹⁵Bdin k cat tuonaa nba kpanbal din biit mann tieb nan Lefiit tieb b din k cat sialnan linba din tie muktuk tuonaa na kul¹⁶Nnee k b din ɲmaktl salomon tuonaa na kul k l din tun,nan daal nba k kagbennu ɲaak tan cil,n nee kl bia tan juont kagbennu ni.¹⁷KSalomon ji saan Etsjon Guebe nan Elak kl be mok kpinnɲ po.¹⁸Hulam din tun u tuontuna nba mi mokgbennɲl paak tuonaa ne fanu nan ɲalint k ɲamm nan salomon tiontunnaa la kin saan Ofil tinɲ ni k taan jen nan salin kunaa kobiinna nan piinɲmu k tan tuul kpanbalSolomon.

Chapter 9

¹Puob bet seba gbat nan Salomon tie kpanmbal , kuu baal Jerusalem a wuu bikno nan maan kpanja . ²K Salomon jii u bubet kul , k sial k tenn k Salomon k wanno . ³K puo bet seba laa Salomon yan nan njaak nba kuu maa na . ⁴K tie u tabl paak , nan u tuotunna binbe buol , nan tuonna nan n tuo-tunna tiat , nan u siijeme nan bin tiat , nan jaana nba paak b sii toki k do kaagbennu njaak buol . ⁵U ninj moŋ u mat kpanmbal : L tie mone maa gbat linba n duo po k jii a yan na binbenj po ! ⁶N daan k dan baa daan piak linba , k fit tan baal k laa nan n nibine . Gotl b k waanni a yan ne yabit boktl kaa a cie kpanmbal nba pakin linba . ⁷Palman be a niib , na tuo-tunna nba be nanaa yuo kul k gbii a yan maa ! ⁸Kaagbennu , a yennu n gaal balk , nan waa jiia k tiena yudanɔ nan kpanmbal kaagbennu a yennu buol ! k l maa a yennu luo Israēl , k luo wun be yuo kul , l paak kuu tienna kpanmbal a fin fit tie l baa njan nan baalmɔni . ⁹U tul kpanmbal lik-wulaa kob nan piile , nan telali nba nan tannyinyila- telali jii dan k b k gaal puob seba nba tul Salomon linba na . ¹⁰Huram tuo-tunna nan Salomon tuo-tunna baal na d'Ophin lik-wulaa , nan daat , caacat nan tan nyinyila . ¹¹K kpanmbal jii daat nan caacat k tien jaanna k l do kaagbennu nan kpanmbala nei ni , naatunna nan siyali tie yanj yiina yal , tin k ban k laa l liel juda . ¹²Kpanmbal Salomon tul puob bet linba kul kuu luo , linba kul kuu boi nan linba kul baal nane kpanmbal buol . Kuu jii tunn u duo nja nan u tuon-tuna . ¹³Liik-wulaa nba bo tuu baal Salomon buol binninj bo kpei tuntana n luob nan piiluob nan njanlob . ¹⁴Kipukin lampo nba kpinkpenta pa na po . Arabi kpanmbal nan Israēl yent yudam mun din bat nan salapienna nan Salimɔnae k tienɔ . ¹⁵Kpanmbal Salomon maa likwula jana kobii njanle b kul u jii likbinna kobintaa k maa . ¹⁶K bia jii likwulia k bia maa jaanakobintaa , u jii likbina kobinta-taa k maa sua kul , k kpanmbal tiem Liban dou ni . ¹⁷Kpanmbal jii bamnyann k maa jaann k jii likwul piana k pinɔ . ¹⁸L jaann buo tie taabana njanlob , nan taa nminjmaa buol k bin tien nan likwulaa k l do paapo ; l paak kul bo mo kpinkpent , k yanbola banle bo be lii kpinkpent buol . ¹⁹K yanbola piik nan banle bo be taabana na kul po . L bonn liel k ban k tie jial buol . ²⁰Salomon njaak nyu nyu bona kul bo tien nan likwula , Liban duo ninj nei jetien bona kul bo tien na likwulaa . Sial bo k tien nan likli , Salomon yuo l bo k mɔk nyuat . ²¹Kpanmbal bo mɔk nyunm-lua k l jiit Huram tuon-tunna l binna nantaa nba baal i , l nyunm-lua bo jiit likwula , liklii , nan bamnyana , nan waani nan "paon " nba . ²²Kpanmbal Salomon jii tancie tinj na kpanmbal kul nan yan , nan mokin . ²³Tinj na kpanmbala kul jii bo luo Salomon a b laa njan nba k yennu bo tien u palni . ²⁴K b kul jii bat nan paab , linba tie , likli , likwula , tiat , gbiat , telali , taamii , nan yunyo kit ; l bo tie nne binne kul . ²⁵Salomon bo mɔk kunkɔ tantol tuntana njaana , nan kunkɔkɔna tuntana piik nan njanle k b be duo ni k dia u gbiat nan Jerusalem kpanmbal buol . ²⁶U bo mɔk panj kpanmbala kul paak , laa jii banj kaa-kaa Philist tieb duo k saa danj Egypte . ²⁷Kpanmbal saan na likli nan taana nenm Jerusalem , nan kpeki , nan kinkana nba kpatl jaa kpat ninj na yenm . ²⁸Ejipt nan duo kul din daal nan taamii k tien Salomon . ²⁹Salomon tuonba tenn , l pinpiik nan juotu dian k be masokni Nathan kaadokin , nan Achija , Silo nan jeedo doktuuni , masokini Jeroboam Nebath bijaa ? ³⁰Salomon tien binna piinna Jerusalem Israēl kul . ³¹K Salomon kpo , k b piu u baa David duo kuu bija Roboam gaal u yial .

Chapter 10

¹Roboam din saan sichem k maan Israel nba mun din bal sichem a bin dinnua naan . ²Yuo nba k Jeloboam , Nabath bija din gbat l laabal , u din be Egypte l yuo , k u din cial k fɔk nan kpanmbal Salomon k u din tun Egypte . ³K b din tun k yiinua . L yuo k Jelobuam nan Israel kul din bal Robon buol k pakua a ne . ⁴A baa din te k binbinj pal , u din diat nan daaba ne . Mɔntane sikt tuonu binbinj maan k tin fit k jianta . ⁵Ku matb : Daa ɲaanta dal yinun ji nbuol . K nigbɔn maan din siet k tun k kuun . ⁶K kpanmbal Roboam din tin k l niikpela kul nba din saan u baa Salomon buol ne k u daa fuo ne k u mat : A saa pak-minle k jii ningbɔnj ne ? ⁷Nnee ku din maat : Fii man , nan ningbɔnne , fii gaam faanu , k bia piak nan calunj , b paala si maam b si tie a jiant tiebe⁸ɲaan Roboam din yet kpami nba k ninkpela din tulua nee , ɲaan i din tinkl u nasiileb-nba k b din taan k maalb ne k b din be u buol . ⁹Ku matb : I saa kpaminjnlee k paa . K jii ningbɔn nba dia pinpakt nba ne ? A wuat a baa tuona nba ku din dia ne ? ¹⁰U nasin-lie b nba k n din taan malb ne din paakuaane ; A saa paak niigbɔnj nba bua ya ne a ne : A baa din te k binbinj paal , ɲaa fin a waat . A saa jimm nnee , nnibisikpat k gbenj k gaal n baa siak . ¹¹Mɔtanne nba dintink binbenu paal . Nmun saa te k likpeie nba a din buoi nan gbanne , min ɲaan saa ɲmaan i tuba nan namiee . ¹²K kpanmbal Jeloboam nan u ningbɔn tun k jeen daa ɲaanta daal nan kpanmbal nba daan pak b ne . Daa ɲanta daal yinjin . ¹³K kpanmbal kpan jiim nan wu tuo nba yab . Kpanmbal Roboam luu ninkpela kpaami e , ¹⁴K maat b nan u nasii lieb nba buo pakua ne nba din te ki tub-ɲmann yab , nba din ɲnann Ituba naan gbanne , min saa ɲmann i tuba nan namie . ¹⁵Nnee k kpanmbal jii k gbiit nigbɔnne muo-maan k maan l tie yendu muo-maan me , nan kangbennu maan n gaal gbenu , kaagbennu din paak nne tuul Silo Achab nba nan Jeloboam Nabath bija ; ¹⁶Yuo nba niigbɔnne buo baann nan kpanmbal ne k luo wungbit b maa-ne . K nigbɔnne jii kpanmbal a : Teyial tie be David buoli ? tinm k mɔk faal tim nan ! Israel a lambuot ii ; mɔtane tiatl a ɲaak puo David , k Israel din siet k tun lanbuot-ni . ¹⁷Israel waat nba din kua l digbannij kuae din jiantl Roboam . ¹⁸Nne k kpanmbal Roboam din Hadolam , wunba k din gannua k u tie lanpuo gaal tua . ɲaan Israel waat din kpai Hadolame , u din kpuoe , k kpanmbal din kakt k jii u kunkɔn luol k cial k saan Selusalem . ¹⁹L tie nne k Israel bɔkt nan David waat nan dinne .

Chapter 11

¹Lobuam nba din baal Selusaalenm u din tikl Suuda ŋaak nan Binsaamin ŋaajab tusaakobk nan piiniin, bin nba mɔk paalu k saa kunkɔnn nan Israel nba paak'b k b tien Lobuoam Daaba.²ŋaan kaagbennu mɔmaan din pak nan Semaaja Yennu nalua a: ³Luoboam Salomɔn bija pakin nan kpanbal Suuda nan Islaeltiebkul, bin nba be Suuda nan Bensaamin. A pak'b a: ⁴ŋmee Yoomndaanɔ pak. I daa fua kɔnfuat' i bia daa faa i yualb tɔb. Daanɔ nba kul n tunn u ŋaak ni, k maan bona na kul nyii n buol e. k b cilin Kaagbennu maan, k ji siet kun kun, k ji pabi nan baa kɔn nan Seloboam. ⁵Luoboam ji dinkal Suuda e, k ji maa digbangbenja. ⁶U din maa: Betlenm < Eyenm, Tekoa. ⁷Bet Sul. So, Aduulanm ko. ⁸Gaat, Melaasa Siip, ⁹Adolainm, Liikiis, Aseka, ¹⁰Isala, Ajalon, nan Eblon, l digbana kul din be Suuda e nan Bensaamin. U din tien'm digbangbenja e. ¹¹U din ŋanm k pukn digbana na e pann, k maa ŋagbenja, k beel senni, kuan jiet nan kpan nan damun. ¹²U din kuan digbana na kul ninj kunkɔnjatiatnan kpana, k kuan l digbana pann. Suuda nan bensaamin kul din taa u po e. ¹³Manntieb lefiitnba kul nba din be Israel din siet k baal u buol e. ¹⁴Leffiitnba din yet l ŋagbenja e nan l mɔknt k siet saan Suuda nan selusaalenm, k maan Seloboanm nan u waas din k tuot k b tuun Kaagbennu tuonn.

¹⁶Israel yaja ŋaabuolu nba k b pala lakb Kaagbennu Israel Yennu paak, din wei lefiitnba Israel, a b maan kaagbennu Yennu. ¹⁷B ji din kpukn Suuda man, ŋaan maat Luoboanm Salomɔn bija a: binananta, t sii sonm nan Dafiit nan Salomɔn saa pak na e, bina ŋantana ni. ¹⁸Luoboanm ŋaapuo dintie Maalaat Jelemot bija nan Abiikai Dafiit bija, Ilad Isai bipo e. ¹⁹U din mal'o Jeus Semalia, nan saanm. ²⁰U din kua Pukin Maaca, Absolonm bipup, k u mal'o Abija, Atai, Siisa nan Selomiit. ²¹Luoboanm din luon Maaka, Abslonm bipuo k cie u ŋaapuob kul nan puoyana kul. K maan u din kuan puo piik nan banniin e. nan puoyana piinluob k din mal'b bonjai piinle nan banniin nan bonpoi piinluob. ²²Luoboanm din liinn Abija Maakaa bija k din tien'o bat u yualb ninj, k maan u din yaa wun tien'o kpambal e. ²³U tun nan subini k biit u waas digbana kul nba k u puk'm paalu na ninj k tul'b jiet nba yab, k pak'b nan bin kua puob bii yab.

Chapter 12/v 1 Yuo nba k Luoboanm ji din mɔk yiikuo, u duo manɲ ninɲ, u ji din yet Kaagbennu senni nua nan Israel kul.

²Luobuanm nba din dii naan l bina ɲanmu ninɲ, Siisaak Ejibt kpanbal din kɔn nan Selusaaenm duo kul k maan b din, k maan b din yet Kaagbennu kkua biit ninɲ. ³U din mɔk kunkɔnn lua tutl nan piinna, nan tanjakla tuta ɲanluob, k nyii Ejibt k baat nigbounɲ bonciann, sukiensnba nannba, liibiennba nan Etiennba. ⁴U din baal k fat Suuda dingbangbenɲa k gal k baal Selusalenm. ⁵Nna e Semmaja Yennu tuomi din saan Luoboanm Suuda kpanbal buol nba din siet Suuda na, k saan Selusaalenm, Seisaak. Binbaalyuo k pak'b a: ɲmee Kaagbennu maat a: i ji yet'n mee? N mun saa yet'i e, ɲaan nyaabi k tul Seisak u nuu ni. ⁶Israel tuann danm nan kpanbala kul yuo nan b tun biit a. k ji yet a Yennu nba lin nba na e ɲan. ⁷Kaagbennu nba din la nan b gbaa dunn, k kaagbennu din pak nan Siesaak, k din maat a: b gbaan duna, n ji kan biil'b. N ji kan wei nan b sonml, k maan u wuutuol din k duo Selusaalenm paak, k dukn Seisaak paak. ⁸ɲaan n saa yonmb e ,bi bann nan bii tunɲ ɲann e sɔ nan bii tuu diganliel tuonn. ⁹K Seisaak Ejibt kpanbal din kɔn nan elusaalenm, k fat aaakaagbenu ɲaak ninɲ faal kul, nan kpanbal ɲaak ninɲ faal kul. K b din fat l kul k din, k din jii kut laami nba k Salomɲ din tien na. ¹⁰Kanbal Luoboanmdin te k b tink kut laami, k u din tink k b tul nantatinna batnba k b din dia kpanbal tanmɔjal buol. ¹¹Yuo nba kul k kpanbal tuu yaa wun saan Kaagbennu ɲaak ninɲ, nantatinna din jii'u e, k bia tan tunɲ nan'o nantatinna dieok ni. ¹²Nan kpanbal nba din tuu gbaan dunn na, Kaagbennu din tuu ɲaa wutuol u paak, k ji biil u kul. Bonɲana bia din be Suuda tinɲ ninɲ. ¹³Kanbal din kal nan mɔnn u naan ninɲ. U din mɔk bina piinna e nan yenn, waa din dii naan. U din kal naan paak bina piik nan ɲanlole e, Selusaalenm kaagbennu digbann nba k u din gann k tul Israel yaajanm a bin diin u saan. U naa sann din tie Nama e k u nyii Amonit tinɲ ni. ¹⁵Luoboanm bontitiet cincina nan l juontu tie din k dian Semaaja kadaaɔk ni. Yennu tuontunna nan Ido, tuontungbenɲl sann kaa dian kadaaɔk ni? Luoboanm nan Seloboanm din faa lieb tɔb o. ¹⁶Luoboanm nan u baa kul din dual tinɲ e k b pii'b Daafiit digbann ninɲ. Nna e k u bija din gaal naan.

Chapter 13

¹Luoboanm bina piiknan nanniin ninŋ, k Abija mun dia naan Suuda ninŋ. ²U din naan bina ŋanta Slusalenm. U naa sann din tie Mekaaja, Uliel sapaanmɔ k u be Gibea duo ni. K kunkɔnn din baal din baal Abija nan Seloboanm sunsuuk ni. ³Abija din faa tɔb k tuok sejebiati. K b din sejenm tusa ŋanna, sejebiati, k seloboanm din kɔnan'ɔ nan sejenm tusa ŋanniin, sejebiati. ⁴tsemalainm jual yul paak, k l din be Eflainm jual po yaka, k Abija fiil maat, ii gbiin man. Seluoboanm nan Israel kul. ⁵Yennu din tulDaffit tinŋ naagbounŋ mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ⁶ŋaan Seloboanm Nebat bija, Salomɔn tuontunnɔ Daafiit bija fiil k kɔn nan u cinnba. ⁷Niib nba k tie sial, tondanm k b tikl u buol k Luoboanm din janmaandaanɔ, k u din pɔt b buol. ⁸Mɔtaana i duki nan i k fat Kaagbennu duo nba din be Dafiit waas nuu ninŋ na e, ŋaan k i tie niib nba yab bonciann, ŋaan k l be i buol ninŋ lkilitann kii maa naab k tienn'ɔ seloboanm Yennu. ⁹I din bel Kaagbennu manntieb Alɔn bija nan lefiitnba, ŋaan tien manntieb nan digbanlia na. Wun nba din baal nan naajak-paanu nan pejai banlole, b din tuu tien'ɔ manntua, ŋaan k u k tie yenmɔnu. ¹⁰ŋaan tinm ŋanin Kaagbennu e tie t Yennu, tinm k yet'ɔ Bin nba tie Kaagbennu manntieb b tie Alɔn waas e. ¹¹Sanyiaɔk kul nan daajuouk kul, t tuu yit salk e k tul Kaagbennu. T tuu juo tulaali nba mɔk baaɔk nba man e. T tuu juab yetŋanm paanu e, k tuan tebl paak. ŋaan bia juo daajuouk kunkoni fita. k maan t waa Kaagbennu senni ŋaan k yinm ŋanin yet'ɔ.Yennu be nan't k t yula paak k u manntieb be nan katkai nba sii mɔ k kɔn t paak. Israel waas i daa faa tɔb nan kaagbennu, i baa Yennu k t kan la yuman sial. ¹³Seleboanm dɔnŋ din tuu kɔn kunkɔna nan siab, k saan dual k liit Suuda kunkɔnna na, k lieb be btuann po. ¹⁴Suuda din fiil e k saa puolpo nan nunmpo, k boi sonml kaagbennu buol nan manntieb buol, k ji pebl b katkai.

¹⁶Israel waas kul ji din tin e, k Yennu suol'b k tul'b b nii ninŋ. ¹⁷Abiija nan u buolu kul ti wann'b nan b biil, k naasipaala kobinjanmu din Islaeltieb n. ¹⁹K Abija din bel Seloboanm k fa u digbana: Betel digbann nba kpia jesana digbann nba be kpei, Eflon digbann nba kpei. ²⁰Seloboanm din k la panŋ Abiija buol, Kaagbennu din faa kpil'b e. ²¹Abija ji din la panŋ e. U ji din kuan puob piik nan banna k mal bonjai piinnle banle nan bonpoi piik nan banluob. ²²Abija tuona nba k u tun, lin nba ten nan waa pak lin nba l din dian tuontunn'ɔ Ido gbounɔŋ ni e.

Chapter 14

¹Abija din dual u baanba, k b din piiu Daafiit digbann ni k bija Asa din gaal naan u paak. L yuo, duo din maak bina piik. ²Asa din tuun lin nbaan k bia sonm Kaagbennu ninbina ni. ³U din tuun digbana ni k biil b jaansaakala binbinta kul nan b cecili kul, k bel patmannu. ⁴U dn tul Suuda yiikuo e, a b luo kaagbennu, b baanba Yennu kii cōlin u senni. ⁵U din lin k buonj Suuda dingbangbennja kul nan b Yennu cecili kul, l yuo, k duo kul ji maak u buol. ⁶U din maa dingbangbennja Suuda, k maan digbann din tie suon, k tōb ji din kaa, k waa'u l bina ni. kmaan Kaagbennu din tulō fuon e. ⁷K u maat Suuda a: T maa digbann e, ŋaan maa guonjal k luon l kul a po, k luot tanmōb k kuan kutgana. Duo daa be t buol k maan luonj kaagbennu t Yennu. t bia ŋanm luon'ō waa. k tul fuo l kul a po. k maan k gaal. ⁸Asi din sejanm tusa ŋanta Suuda nikpana nan paja, k Binsamin Sejenm din tie tusa kobi ŋanle nan piinna, k dia paja nan kpana nan talbana, b kul japaala. ⁹Etiopi jua Selaas nyii tuok'b nan sejenm tusbanm nan kunkōnn loa kobi ŋanta k b sonm kaakaa nan Melaasa. ¹⁰Asia din sonm k gal u liik po k skin u sejenm Isefata luonj ni, k l kpa nan Maalaasa.

¹²K Kaagbennu faa Etiopi niibk kpīi'b As na Suuda nunm ninj. K Etiopi niib niib kul tin cial. ¹³K As nan ningbounj nba dinu puol po din bel'b kaaka nan gelal, k Etiopi niib kul baa k kpo k k fit fat b mial, k maan Kaagbennu Yennu din buonj b mial. Asa nan u niib din la faal nba yab. ¹⁴Kaagbennu din kuan janmaani k b fat digbana nba din kpia Gelaal na kul, k din yent digana manj k fat bonmōna kul. Baa din fat lin nba din yab bonciann. ¹⁵B din fat lanbont nan bonkobt b din kun nn bonkob-biit nba yab nan yuyuokt k b tunn k kun Selusalenm.

Chapter 15

¹Yennu seek din baal Azalia wunba tie Obed bija na paak . ²K Azalia saan kpanbal Asa buol k yetɔ , kpanbal Asa gbiintil , Juda tieb nan Benjamin tieb kul . Kimongbennu be nannii , l tie k benanno ; l tie k nannii , i saa laawan , k l tie k nyiikɔ u saa nyiikiwan . ³L din wei bonciann k Israel tieb k waa balmonii yennu , k bia mɔk manntieb nba sii wantib sennu na . ⁴ɲaan yee nba k daamii tan baalb , b din tuu ɲmante k kpan ɲamm Israel tieb kimongbennu . Yennu k lau . ⁵L yuo na sɔɔ din kaa k saafit saan sɔnu nan palmasil , kiman ɲmantil boncianu din be duo niib ni . ⁶K buolu-yenn mukis buoleel , k doyenn mukis doled , kiman yennu e din baat nan daamii nan palbiil k tiemm . ⁷ɲaan yimm ɲalin , yaabit i mɔnɲ man k daa te k nii baakit , kiman tunn nba k tuu i saan la l nyɔɔntan . ⁸Yuo nba ku gbant masɔkinkal nba k Obed sɔkinna ; k Asa yaanbil pak , u din nyik tingbana nba kul be Juda yent ni nan benjamin yent ni ; nan tigbana nba kul be doi nba k u fat k l be Ephlaim jua paak nan u bia din ɲamm maa kimongbennu malunɲ binbintil k din be kimongbennu tamɔb kuul ni . ⁹K niib kul dinnyii Juda nan Benjamin nan Ephlaim na Manasse nan Simeon nba din kɔɔ b ni . Israel niib bonciann din baal u bud yee nba k b din la kimongbennu u yennu b nancɔ . ¹⁰K b kul lakin Jelusalem ɲmaali ɲantaa ni , Asa naan bina piik nan ɲanɲmu nie na . ¹¹L daal nie k b jii bonkobit nba k b fat tɔb ni na , k mann malunɲ ; nei kobii ɲanlolee na pei tusaa ɲanlolee . ¹²B din sak nan b sii jiantil kimongbennu b yijamm yennu nan b pal kul nan seik kul . ¹³K daancɔ nba kul k jiantil kimongbennu nan Israel tieb yennu , b kpiiu . Waa lek tie bikii , subil tɔɔ , ko jua ko puo . ¹⁴B din taan k yent nan kunkɔpaalil kimongbennu tie ɲaant daancɔ , k yiikin nan palpenn , k pebil naatuna . ¹⁵Juda tieb kul kpaame nan molol nba k b lol nan b pal kul , b din leen kimongbennu nan palmasil k bia laawa , kimongbennu tuulb fɔɔn tinnɲ nan kul po . ¹⁶Kpanbal Asa din liat Maaka u yaa naa saakatuku ; kiman ɲɔɔe din kpeel cicepook Astalte . Asa din cɔɔ cicelpook mannɲ . K juol muu , cedlon kpenu Baauk ni . ¹⁷U din k bit Islaël tieb pat mann boa ; ɲaan Asa din jii u pal k tul kimongbennu nan u manfool kul . ¹⁸U din kɔɔn bona yennu ɲasaakak ni nan u baa nba din jii likilii nan salma k tul yennu . ¹⁹Asa nba di naan , tɔɔb jii din ka . K saa tuu bina piintaa nan ɲanɲmu .

Chapter 16

¹Asa nba dii naan bina piintaa na ɲanloob nie. Islaël kpanbal Baescha saan lek juda tieb k piin maa Ramas duo a wun gɔɔl Asa tieb juda kpanbal, binda kɔɔ nan binda nyii.²Asa nyiinn likilii nan Salma nan mɔɔkiit kimongbennu nɲasaakak ni; nan kpanbal ɲaank. k tun toonii Benn Hadad. Sylvie kpanbal nba kɔɔn Damas.³K paakɔɔ ɲaant k tii mɔk lol nam leeb nan biannjinba tii baanba din be na; guotil n teena likilii nan Salma. Mɔtana, potil fin nan Islaël kpanbal Baescha mɔtaauk nam Islaël kpanbal, wun nyinn u kunkɔnkɔnna nan n buol.⁴Ben hadad gbiint kpanbal Asa dudukit mannɲ, k tun u kunkɔnkɔnna Saakab nan b kunkɔnkɔnna a bin Saan lek Islaël digbana b din nyann Ijjon, Dan, Abel, Maïm, k biil Nephthali doo ni kpaafia jeet.⁵Yue nba Baescha gbat linba tun, k u nyik k ji k ɲamii maa Rama doo.⁶Kpanbal Asa taan jab nba kul be Juda tinɲ ni k te b saa jii tana nan taabii nba k Baesha tuu dia k ɲamii maa Rama doo; k b jiil k saa ɲamm maa Gueba nan Mispa doi.⁷I yuo manɲne k sɔkinii Hanani saan kpanbal Asa buol wunba tie juda kpanbal k k yetɔ a, kiman faa deen Sylvie kpanbal paak, ɲaant k deen kimongbennu yennu na paak teen k kpanbal Sylvie kunkɔnkɔnna na Ciaal a nuu ni.⁸Ethiopiens tieb na Libyens tieb k buonbin kunkɔnkɔnna na taantolit nan taanjakila bonciann, kaa? ɲaant yaa maa kimongbennu paak nae teen ku te k i nyannib a nuu ni.⁹Kiman kimongbennu i godii tiingboonɲ nan kul, k fiit sɔmm binba pala be nana; a tun jatiwa, kiman laa nyii mɔtana k saa i sii tun be tɔbii nie.¹⁰K mɔmaan na donn Asa wutuol, k sol yennu sɔkinii na k kɔɔnɔ dansaalik, kiman u wutuol doo u paak, l yuo nae k Asa piin k mukisil niib na siab.¹¹Tuona nba kul din tun naan piinu k saa tuu i joontu i kul sɔb be Islaël nan juda kpanbala balkpelii gbɔnɲn ni.¹²Asa nba din dii naa, i bina piintaa na ɲanyia nie, k yialu sool u taa k u wɔb, k dii waahala k ji yial; ɲaant u di k boi yennu sommil po, ɲaant saa tebila buol.¹³K Asa dɔɔl gɔɔn nan u baaba na; k kpeun k mɔk u naan bina piinna na yenn.¹⁴B din piiu, kaaok nba k b din gbiil k i be kpanbal David duo ni na b din paanɔ gaado paak, k tie tulqqlii k ɲamm u gbanat k piiu k juo bonnunubit k i tie u baakil.

Chapter 17

¹Josaphat, bija gaal u naan. ²U din ceekin u niib k b paal k saan k ɔn nan Islaël tieb, u din tun kunkɔnkɔnna, k b saan Juda doi nba k b maa joonn lint na; nan juda dolia, nan doi nba k Asa din fat k i be Ephlaïm yent ni na. ³Kimongbennu tie piisin Josaphat paak kiman u din somm piinpiik naan binbenn nan David, u baa nie, k k jiantil tingbann Baal-lii. ⁴U din jiantil u baaba yennu-e k saak u seenii, k k waa Islaël tie binbenni. ⁵Kimongbennu din tul Josaphat naa panj u niini, k u fit dia juda yent, k niib na kul baat nan piinii k teenɔ, k l te k u mɔkitil k bia laat baakil. ⁶U din waa kimongbennu na palpaali, k bit tingbanjiantboa nan cicepuok Azalia na; ninnant, Juda tinj ni. ⁷Waa di naan bina ntantaa ninj k u tun saakab a bin saan Juda dei ni k sakii wantib yennu sennu; namme tie Ben Haïl, Abdias, Zachalie, Nthaneel nan Michée. ⁸k u tun manntieb nan Levites nba binba k yiib gbanjuuokit nan; namme tie Schemaeja, Nethania, Zebadia, Asël, Schemilameth, Jonathan, Adonija na Tob. Adonija, lévites nan manntieb Elischama na Jolam. ⁹Bdin jiin kimongbennu sennu gbuonj k lin nann Juda doi kul ni k tumii niib na. ¹⁰Kimongbennu yennu te k janmaani sud Juda digbana nba kook k liint na. K b k faa Josaphat tɔb. ¹¹K philistins siab din jiin likilii nan piinlia k Alabes din baat nan b piinii, pei tusaa ntanlale nan ntanlale, k buunii tie tusaa ntanlale nan kobii ntanlale. ¹²Josaphat namii laat panj k pukii, k maa ntapaala Juda oi kul po, k l tie sianba k b bekii jeet. ¹³K te k tuona yaabit Juda yent ni, u din mɔk kunkɔnkɔnna sakaab Jelusalem. ¹⁴Guotil b baaba naakuut yaabt, Adae din tie kunkɔnkɔnna nba nyii Juda naakuut ni saakɔ. U din dia kunkɔnkɔnna tusaa kobii ntantaa. ¹⁵K wuunba kpiau din tie Jochonan-e k u dia kunkɔnna tusaa kobii ntanlee nan piinnin. ¹⁶K wunba pukin paa bantaa ni tie Amasia zikli bija k dia kunkɔnna tuua kobii ntanlee; ntɔɔ Amasia din nyinn u mɔnɔ nan u saa tun kimongbenu tuona. ¹⁷Wunba din tie kunkɔnna saakɔ nba nyii Benjaminn Naakuut ni na din tie, Eliada-e u din tie kunkɔnna nba yiabe; k dia kunkɔnkɔnna tusaa kobii ntanlee k b dia naagbankɔnna nan talbana. ¹⁸K wnba din waa paa u paak tie Zozabad. K u dia kunkɔnkɔnna tusaa kobik nan piinnii. k bia mɔk kunkɔn jatiat. ¹⁹B din tie damm nba be kpanbal tuunni u bia din kaan kunkɔnkɔnna; digbanjaanlia nba be Juda tinj ni.

Chapter 18

Josaphat nba din mokit k la baakil yoo nba k u lol pookcoont k l tie u bija nan Israel kpanbal Achab bipoo . ²K bina gal waan k Josaphat , din sik Samali doo ni a wun foont Achab . K Achab din tien Josaphat nan binba waa u puolpo nanjilima k kpaii pei nan nei bonciann , k tiem jaamm . U din yabil a wun sommo k bin lek Ramoth doo nba be Galaad-na . ³Achab , Israel kpanbal yet Josaphat Juda kpanbal , k boio a ; A saa cianin k man saan lek Ramoth nan Galaad-aa ? K Josaphat jiina yoo nba kul k a tie siil nan tiin saan lekib-aa . ⁴Naan k Josaphat yet Israel kpanbal : N balmaanpe njaant k tin boi kimongbennu waa . ⁵Israel kpanbal nyiin sokinniinba , k b kann tie nan kobii nanna nawa , k u yetib : N saan lek Ramoth na Galaad , kuo n daa saa ? K b jiina , " Saant k lekib , yennu jiinb k tiem kpanbal nuu ni waa . ⁶Naanpe k Josaphat boi a : Kimongbennu sokinii sooo kaa k t saa fit te wun boi sommil-ii ? ⁷K Israel kpanbal jiin a , yencocoo be , nooo tie Michée , jimla bija naan n namoo , kiman u k mi sokin baljanii k jiin n po , u tuu sokint bonbiile k jiint u po ; k Josaphat jii a : A daa yeen nna . ⁸Lyoo k Israel kpanbal yiin u tuontunna saakoo , k tumo a wun saan yiin u tuontunna saakoo , k tumo a wun saan yiin Michée jimla bija k wun baal yian na . ⁹Israel kpanbal na Josaphat , Juda kpanbal , k sooo kul kal b naan binbiintaa paak k lia b naan liantaa . K kal Samalia duo taamokul yial ni k sokiniinba nan sokint maa b too . ¹⁰Sokiniinba manny yenc , wunba sann tie sedekias kenaana bija ; din jii kut k nan yiina , k yet a : Kimongbenu nba paak linba na a saa jii yiinae k kon nan Syliens tieb k buontib . ¹¹K sokiniinba sokin nna k yeto , dommi Ramoth na Galaad ! K a saa la nyannu . Kimongbennu saa jiinb k tiem kpanbal nuu ni waa . ¹²Naan toomin nba saa a wun yiin Michée na ponj donj yeto , guotil sokiniinba sokin kpanbal , nyannu nba naan poe . ¹³K Michée jiin a , kimongbennu nba fo sann ni . N saa pak linba k yennu yaa ma pak-e . ¹⁴Waa dokit kpanbal Asa buol yoo nba k kpanbal yeto a Michée , ti saan lek Ramoth na Galaad . Amii kuo ti daa saa ? K Michée iij'a , saant k lek , i saa laa nyannuwa ; k b sii be i nuu ni . ¹⁵K kpanbal yeto ; a li-i tie k a piak nanin kimongbennu saan nie , fan pak balmoonii . Taalmunnae k n saa pak a linba na ? ¹⁶K Michée jiin-a : N la k Israel tieb kul yat juant paak nan pei nba k mok pekpaik na , k kimongbennu yet-a niib nan k mok tooondaano , nant k sooo kuol n kun u naank ni na palmaasil . ¹⁷K Israel kpanbal yet Josaphat a : N k paka na u k ban pak sial k l tie bonnann k jiin n po-o ? u tuun piak bonbiil k jiint n po . ¹⁸K Michée yet , gbiintil linba k kimongbennu piak n la k kimongbennu kal u nan binbintil paak k yendoonj ni kunkonkonna see niidiintu po na ningann po . ¹⁹K kimongbennu boi a nmeee saa saan kpann Achab wunba tie Islael kpanbal , k wun saan k b saa kpui ? K malakanba na yemm tuu yet yenn , k leeb mun n pak leel . ²⁰Nan seek nba tan baal k yet kimongbennu min saa kpannowa . ²¹K kimongbennu boio a : A saa kpanno n lee ? K seek na jiin a n saa saane k te k sokiniinba na kul n faal faak , k kimongbennu yet : Ii saa k saa kpanno , Asaa nyann . ²²Guetil l yoo na k kimongbennu jii faak seek k tie sokiniinba nba be nan moie ni . Naan kimongbennu senn nan biilu sii be a paak . ²³L yoo k Sedekias , wunba tie kenaana bija nkin Michée k pebo , a son laaniye k kimongbennu seek nyii n buol k baal tan pak nananii ? ²⁴K Michée yeto , a : A tan saa bannil yoo nba k a gal diiuk lanpool na diiuk lan pool ni k saa bol nae . ²⁵K Islael kpanbal Asa yet u saakoyenc a soot Michée k saan nanc Amonn , wunba tie duo yudaano Joas wunba tie kpanbal bija . ²⁶A betib k bin kocoo dansalik , kii teeno jalpeinn nan nyun kuukoo , k tan tuu yoo nba k n tan saa jen nan laafia . ²⁷K Michée yet l tie k a jen nan laafia , nann nalin l wann nan kimongbennu k pak nanime na k bia yet a : " Sooo kul n gbaant linba k pak " . ²⁸Ton k Islael kpanbal na Josaphat , Juda kpanbal fiil saan a bin lek Ramoth duo na Galaad yent ni . ²⁹K Islael kpanbal Asa yet Josaphat a : Tan saa tob na , n saa lia tanyanae , naan finni lia naan liant . K Islael kpanbal na lia tayana k saan tob . ³⁰K Sylie kpanbal donj tul u taantolit saakab na mab na daa kpi , bik koo niikpel , naan yii kpi , Islael kpanbal na kuukoo . ³¹Taantolit saakab na nba la Josaphat yoo nba k b kul yet nan nooo tie Islael tieb kpanbal , k b kaan liinto a bin leko , k Josaphat fa wuuyiikini , k kimongbennu yennu fato k te leku na yakib . ³²K taatelit saakab na bann nan nooo kaa tie Islael kpanbal na , naanpe k b nyik u weio . ³³Naan k sooo yek peenu k l suol Islael kpanbal tob liatil nba tie naagbankonnjil tintaambuol ; k gal suol u palbiil , kpanbal mao nan wunba nmakitil u taantolu na , a u la danja , nmantil k nyi tob na ni . ³⁴Yoo nba k tob nunii monn l daal na ; Islael kpanbal ji kal denn taantoluk nak took Syliens tieb na daa juok k yennu taa ba k u kpo .

Chapter 19

¹Josafat, yuda kpanbal din nmat kun u njaak ni nan laafia, yelusalem duo ni. ²Yehu, Hanani bija kangbennu sokini na, din saan u buol , k sa yet kpanbal yosafat a: adoukin l njan nan fan som tondanm nan binba k luon kangbennu u? faa tun linba nae tien k kangbennu wutuol duo a paak. ³JaAn bonnnsial lek be a ni, kimaan a te duo na pata bot, ki bia te ka pal tun nan kangbennu loom. ⁴Yosafat din kua yelusalem e, ku bia din lin k buolu na sunsukin k gont b laanyi beelseba k saa tuu Eflaim jua, k u te k b nmat jin kangbennu buol, b yajamm yennu. ⁵wuu din gann bal buula k kaam yuda bigbangbenja na kul ni. ⁶jaan pak tul balbuula na a : ii mi yaa sii bu maan bianjinba. ii ki dia nisaali yiikoo kaa ki bu buut, jaan ki dia kangbennu yiikoo e k u sii be nani yuonba ki yaa yin pak gbint maan. ⁷Muataa na, nba k kangbennu janmaan tinu be ii paak na: Ii cek man ii tuuona ni, kimaan kangbennu t yennu ki luon yin nmab, kuo kii mok luktin, kuo kii gaan niib maan. ⁸Yuonba k b din tunn Yelusalem duo ni na, k Yosafat din gann Lefit tieb, nan manntieb, nan tuandasiab, a bii tie balbuula, kii bu binba biil kangbennu sennu na, nan duo maan. ⁹U din tulb yikuo nba a: i si tuun in nae, nan kangbennu janmaami ni, kii saak u mob nan balmni nan palpienn. k li tie yuo nba kul kii ninjasua tan nyii doi na yenn ni, k baal nan u maan, k li tie nikpinu maan, kuo k tie wunba biil sennu, kuo wannu na, yin wannib fanu baa saa dia b monj bianjinba, buut yuo, k l daa te bi nami kua biit ni k biil kangbennu. Ii kii sak nna njann yinm nan i ninjamm na saa e kangbennu wutuol n do i paak, jaan lii tie ki tun i tuonafanu, ikan kua bii t ni. ¹¹Manntieb yudaanua Amalia esi mok yiikuo ki goli yenjiant maan kul ni, k Sebadia, wunba tie Ismael bija, k tie Yudaa yudaanua na, sii mok yiikuo ki bu maan nba bial, Lefit nba tuo tie bii golii k tu te maan nba k balbuula paak na, lin tunm nna. Cien i monj, ki dia kpaamii na, k kangbennu saa somm binba tuun tuonjana. |.

Chapter 20

¹La din gal nna, Muab waas nan Amon waas, k pukin Maoni tieb, k b saaan lek Yosafat a bin kɔn nannua. ²K b saan k saa bet Yosafat a: niib bonciann nyii, laji mɔk kpinn yakliel po, k baat a bin leka b dɔnn fat Asasona Tmal al duo na sanliele tie Engedi. ³Nan u jarjmaami ni ,Yosafatdin mial kangbennu k boi sommil po, ɲaan te k b lol moi yudaa kul po . ⁴Yudaa doi kul ni niib taan lieb a bin boi kangbennu sommil po. ⁵Yosafat dinsaana set b sinsuuk nie, ɲamm na Yelusalem tieb taan k be kangbennu ɲaasakak dindonjopaann na ni tuuan po. ⁶ɲaan yet a: kaangbennu, t yaajamm yennu, a k tie yendɔnn ni yennu kaa, fin kaa dia doi nba kul be dulinyaa na ni, fin kaa mɔk pann nan yiikuo k sua kaa k saa fit kɔnnaana nii? ⁷Fin, o ti yennu kaa bel duo na niib a buolu Israeɛl numm nii, ɲaan jii tinɲ na k tul Abrahama nba ka luonɔna yaabuona mɔkmɔk nan mɔkmɔkii? ⁸K bkal tinɲ na ni, kimaan ɲasaakak a sann po, ɲaan yien nan: ⁹Lii tie k bonbisial baalt, k tie tɔb, kuo buut, kuo yialbuuk, ɲanni ka kɔn, t saa set ɲaak na tuan po nan na tuan, kimaan a sann be ɲaak na ni, t sa yiikin k tula t fla ni, k a saa gbiintit k bia nyint daami ni! ¹⁰Gotl muataana, amo waas nan moab waas nan seil jua paak ieb binba buol ku din k nyuii Ejipt duo ni k baat tinɲ na ni, kimaan, b din kokin lint tinɲ manɲe ɲaan k ki biilb. ¹¹Gotl b baa pak jin tit bianɲinba e na. k baat k biel nyiitit a faal na ni , n baa kaa din tult a ti yen na. ¹²O ti yennu, a kan bub a buutii? kimaan t k mɔk pann ni bulciɔnn nba tuoktit na nunm ni k bia k ban ta sa tien bianɲinba, ɲaan t nunbina paa a paak. ¹³Yuda jab kul nan b puob nan b was nan b waabis sie kangbennu buol u tuan. ¹⁴K kangbennu siek sik nibul ciɔnn na, benaja bija, Jeiel bija, Mathania bija, Lefit ku be Asaf waas sinsunk ni. ¹⁵K Jasazial yet a: I cek man Yuda kul nan Yelusalem tieb, naan fin, kpanbal YOsafat! Kaagbennu yyet nan : I da ɲmaan k bia daa jiinti mɔnn nibulciɔnn na tuann, kimaan yimm ka saa kɔn, l si tie yennu e. ¹⁶Wonn, ii won sik lekt, bii wonɲi baal tsits, luunu yuo nba , i won cetb baauk nba na. ¹⁷L k tie yimm kaa n kɔn kɔn na, yimm n lon sinset bua, kii guu, ki i saa la nyannu nba k kaagbennu saa tuli. Yuda nan Yelusalem tieb, i daa taantl kuo k tiin jarjmaami. Nyinmin k tuokib man, k kaab ennu sii be nanii. ¹⁸ɲaane k Yosafat tibin tinɲ ni, k yuda kul nan Yelusalem tieb kul baa kaagbennu numm ni, k bi jiant kaagbennu. ¹⁹k Lefit tieb nba nyii Ketahit waas nan koleit waas naakuut ni na fiil set k tant nan kunkɔupaala, k pak kaagbennu, Israeɛl yennu. ²⁰Laa yent saayapob ni k b tɔkin sɔnu k saa tekoa paan kuenɲ na po. ba saa yuo nba, Yosafat fiil set ɲaan yet a: ii gbiin man ni, yuda nan Yelusalem tieb! tient i maalin man kaagbennu ni, i yennu, k l sa te yin set fanu. tient Jaada man nan u sɔkniinba k i saa l nyannu. ²¹ɲua nan niibe n nba pak k gbenn, ku gann yenyjianti na, k b lia b liant na k b lia yenyjianti ni na, k sonm kuukɔnna na tuann po, k din yiin yanɲa, pakin kaagbennu man kimaan u nunbatnu kaagbennu. ²²Yuo nba k niib din piinyani nan dɔntl, k Kaagbennu Yennu luon Amɔn nan Moab wass sonu, ɲanm nan Seil jua paak niib nba din kɔn nan Suuda. k b paak'b. ²³k Amɔn waas nan Moanba ji jat baa Seil jua paak niib paak k paak'b k buot'b. Baa paak Seil niib k gbenn yuo nba k b sonmt b niib k b kpi lieb. ²⁴Suud nba din baal sian nba k b laat paanpieonɲ, k u got sian nba po k niib yab na, k la k nikpiana dua dua k kaa bianɲ, k sua din k fit paak. ²⁵K Josafaafat nan u niib din a bin jii gbanant, k la mɔktuk bonciann, nan bonciann nba mɔk nyuat, k b din tikl bonciann, k tan gbal jiinu. B din jii daanɲant e k jaan tab nikpiana na mɔktuk manɲ, k mann l din yab bonciann. ²⁶k daanɲanna daal k tuok lieb Beleka baaɔk ni, k pul l baaɔk beleka baaɔk, k l sann lek daa be nan dinna. ²⁷Suuda nan Selusalenm niib nba k Josafaafat din b kpanbal, ji din ɲmat nan palpienn Selusalenm. K maan kaagbennu din tul'b palpienn waa nyinn'b b datai nuu ni na. ²⁸B kun Selusalenm Kaagbennu ɲaak ni. k pieb naagbai nan duunti nan katkai. ²⁹K duo kul kpanbala ji sian Kaagbennu jarjmaani, yuo nba k b gbat nan Yennu din kɔn k nyann Israeltieb datai na. ³⁰K Josafat ji be manu ni, k Yennu tul'ɔ fuon l kul a po. ³¹K Jsaafaafat din tie Suuda kpanbal. U din mɔk bina piinta nan ɲanmu, k gaal naan, k kal kok paak bina piinne nan ɲanmu Selusaalenm. B din yi u naa Asuuba k u tie Siils bipuo. ³²U binbenɲ din tie u baa Asa binbenɲ, u din k lebtl k tuun lin nba tuok yonmdaano nunm ni. ³³Kunkona paak tingbana jiantu lek bia din be, k niib pala din k ɲanm lol nan b baanba Yennu. ³⁴Josafaafat tuona nba tenn tuoncincina nan tuojuonti be Anaani bija Seu diani ni e, k l be Israeɛl kpanbala kpanbala kadaaɔk ni. ³⁵L puolpo Suuda kpanbal josafaafat din taan nan Israeɛl kpbab Asaasia nba k u binbenɲ din k ɲan na. ³⁶U taan nan'ɔ a bin tien ɲalngbenɲa nba sii saa Taasiis e. K b saan tien l ɲalnt Etsiaɔn-Gebel duoni ni e. ³⁷ɲann e k Dodava bija sɔkni Eliesel, nba be Maalsa sɔkn kɔn nan Josafaafat, u din yet a: faa taan nan Asaasia napaak, Yennu saa biil a tuonn, k ɲalgbenɲa yie yiel, k b ji fit saan Taalssi

Chapter 21

¹Yuo nba k Josapha din kpoo , b din piiu b naak kakul ninɲ David digbanni . U bija Jolam din gaalua . ²Jolam din mɔk yualib k b yaaba , b kuul din tie kpanmbal Josaphat waat-e . B din tie nne Azaria , yehel Zacharie , Azarihou , Michaël nan Chefatia . B baa Josaphat din tuulb . ³Paab nba gbennɲ k mɔk likli , nan likli kuut (liktan) nan buona nba mɔk yuat-buocian , k bia caabib Juda digbann nba din mɔk pannɲ . naan Jolam naan , njae ku din gannu , u din tie u bipkeke . ⁴Jolam din gaal u baa-naan , k waann wasa kaal bianuba . U din te k b kpui'u yualib kuul nan minita nba din be naani ne kuul . ⁵Jolam din mɔk bina piitaa nan njanle , yuo nba k din dinnua naan . U naan din weii bina naannime Jelusalem . ⁶naan u tak u munn din k naan nan Israel kpanmbal ne-e . Nan Achab nba buolu ne k maan u din kuan Achab nba buoluni bike . U din tie l ba kuluone k tie kaagbennu . ⁷Ama kaagbennu din k luo wungben Dafid buolu k maan njae din din tie dɔnnu naan kpanmbal . Nnee kuu din puo nan b buolu a , si tunn bee Jolusalem . ⁸L din tie Jolam naan yuo k Edom nigbɔnnɲ din kɔn k faat naan Juda kpanmbal , k dinn b naan . ⁹Jolam din jii u sijemm sakab nan b kunkɔn tiat kuul k paan pann , nan kunkɔn lɔla kuul , naan Edonit kpanmbal tun nan kunkɔn lɔla nba din cet k luom . ¹⁰L biin kaka nan din ne Edom buolu ji waa Judae . Liban digban din fii liyuo k kɔn k paak Jolam , k maan u din k calin kaagbennu u yaajam yendu . ¹¹Jolam din kaan tingbana malunɲe juol paak k tingban-maana din maan Juda jual paak k maabt solusalem nan juda niib a bind waa balmoni yendu . ¹²Dasial Jolam gaal yendu tuntun u Elie kaadaɔk k u yaa anne kaagbennu nba paake-ne , k tuul David a yaaja , kaagbennu yendu . ¹³A k tɔkinɲ a baa Josaphat sanu nne-e kaa a yaaja Asa juda kpanmbal . A gaal Israel kpanmbal tuonne tuntunna-e fiine te k Selusalem nan jada tunn k jiantl faɔk yendu nan Achab buolu ne . Fin ne din kpi a munɲ yuatib binba din cia-ne . ¹⁴L paak e , k kaagbenu saa faa nan yial biu , a niigbɔnnɲ nan a waat nan a puob nan a mɔkt kuul . ¹⁵A mɔnnɲ , yial buoli-buoli saa suola , naa yen tu saa gbata dal-dale , kaka nan yuo nba ka puol tasa put k nuat liaa a gbanant paak . ¹⁶K kaagbenu te k Philistin nba nan Achab nba , Etiopiens nba natani k faa Jolam tɔɔb . K kɔn nan kpanmbal nan duo juda k pat-kua . ¹⁷B din faat l duo buona kuul nba din be kpanmbal nan dikun , k suol dansali , kpanmbal waat nan u puob . Biyenku din ten k b be Ahazia buol . ¹⁸Liyuo nba din gaal , k kaagbenu te k nuakinɲ yialu suol kpanmbal , yial-kangbenuk , nuat yialu . ¹⁹K da gal , daa-njanle daal , yialu maannɲ kua puo linɲ k put k nuat yii k liaa u gbanant-paak , kukpuo nan faala nba yaab . Nne ku niib din k juo mu u kuu paak nan ba din tu juot u yaajanm-ni-ne . ²⁰Jolam din dii nan k mɔk bina piita nan njanle . K din dia naan bina nannii , waa din kpoo , sua din k paabi . B din piu Dafid digbanni nje , naan l din k tie kpanmbala kaɔk-ni .

Chapter 22

¹selusalem tieb lukit Akazia ,u din tie naasinbike ,k tie solam bija ,a wun gaal u naan yiel ,k maan u yualb bia din kpiib yuo nba k Alab niib din kua k lek Judaa tieb sijenm, na ,l paak e tien k Akazia ji tie bat judaa.²Udin mok binaa piinlie k dii naan selusalem ,u naan sann din tie Atali,k u tie Omlii buolu ni bik.³Akazia din tok Akab njaatieb bontitiete k maan u naa din kpanua kpaan biite .⁴Ku tie lnba k yennu k luon ni ,nan niib nianj nba tun bianjnba na ,u baa nba kpo Abab njaan niib kpaanua nan bonbiil .⁵Ktokin b kpaanii paak ,k jua nan ,yolam ,Akab bija ,Israel baat ,saan k ko nan Asayel,silii bat Ramot gaalak tinj ni ,kunkonn ninj,siilii tieb jaanm ,bat yolam⁶k u jii tun Israel,a wun tieb u fiat ,k Akazia wei duo manj ni a wun fuont yolam k maan u din jaanm bonciann.⁷yennu tokin u fuolin manj paak k baal nan yuu bonn Akazia paak,waa baal lenj yuo nba ,k nua nan yolam tuokJelu, Nimci bija,yennu din gann nua e k u tie bat ,a wun kpi Akab njaatieb kul.⁸Jehau jii tun linba k yennu yaa wun tun na Akab niib paak ,k u tuok u duo ni,yudanm ,suda yab nan ,u yab nba tun u buol k kpiib kul.⁹njaan ,jii lin k kpaan Akazia k u saan k laan samali ,k niib suolua k jen nanua ,b baal nanua jehu buol k a kpiu ,k piu kauk ni ,k maan b din yet a : Akazia tieb Josepla njaak ni ,nilua ,k luon yennu nan u paal kul . Akazia njaatieb buolu nua jii kanfit di naan .¹⁰Atalii bat Akazia naa,waa gbat u bijaa kuun ,k u ji kpaan a wun kpi suda tieb bonjaii kul.¹¹Yuo nba k u piin k kpiib,Yoseba bat yolam bija ,baal k ji joas kazia bija ,k bolua yennu njaak ni diuk nba ni,k b dua nua nan puo nba sii tienua jiet ,naneyoseba ,mantua yoyada suda tinj ni solambat bija ,Akazia niipuo ,pikin Atalii a u da kpi Joas.¹²Joas tie yennu njaak ni bina njanluob nua nan bnba guu na.L binaa ninje Atalii din tie puo bat suda.

Chapter 23L bina ɲalole ninɲ,Seuoja gbie nan gbankul, k lol lola nan kunkɔnna batnba nan kobn na, Selokanm ija Asaalia, Seuokanm bij Ismaael,Obed bja Asaalia Adaaja bija Maaseja, nan Siikli bija Eliiskaafaal.

³K nibul na kul lol lola nan Yennu ɲaak kpanbal. ɲanne Seuojada yet'ba: gotl man kpanbal bija Saadia manɲ, nan Kaagbennu nba pak k jiin Daafiit waas po na.⁴gotl yaa tien bianɲ nba.Yuo nba k manntieb nan liefiitnba tuun tuonnfuondaal, niib na bɔkt taal munta yenn sii guu Yennu ɲaak na,⁵Niib bɔkriel sii guu kpanbal ɲaak, k bɔkriel mun sii guu Sesuod tanmɔb. ɲaan niib na kul ji sii sie Kaagbenu ɲaak na luoli ni.⁷Liefiinba saa lint kpanbal na kul po, sua kul sii dia jatiat ni, wun nba yet k kua Yennunɲaak na ni tie bin kpi'u e: I sii sie k naak kpanbal yuo nba k u nyi nan yuo nba k u kua.⁸Liefiitnba nan Suuda niib kul tuo wannu nba kmanntua Seuojada wann na. Sua kul nyinn jab bin nba bin nba tuu saa piin tuonn, nan bin nba tuu saa juont tuonn fuon daal, k maan manntua Seuojada k tuo bɔktu ii be i sinsuuk ni. ⁹Manntua Seuojada jatiat kpana nan naagbankɔnɲa k tul saakab nan waas nba tie kpanbal maalu ni batnba na, k ji sii be Yennu ɲaak ni.¹⁰K b lint kpanbal na, sua kul dia jtiat u nuu ni, la nyii diitu bɔkl k saa ganɲ po bɔkl Yennu ɲaak na ni, k k fɔk nan malunɲ binbintl na.¹¹K b gann kpanbal bija k tul' ɔ danml nan mɔlol siala gounɲ, k ji tien'ɔ kpanbal, kSeuojada nan u waas muan kpan u paak, ɲaan ji yien a: pakn kpanbal man.¹²Ataali nba gbat nibul nba tiin k yikn k tien kpanbal na kpankul k bia dont'ɔ na, k u baal niib na buol kaagbennu ɲaak na ni. ¹³k ji goli . k la kpanbal na sie binbintl paak kunkuabuol; k batnba nan lonfaala k b kpia kpanbal; l yuo duo na niib kul ji be palpienn ni, k ji faa lɔni, yan-yinna yiin k naatuna pieb, k dontl yani yiin. Ataali pat pat u tiat k yien a: b kuat'n ma! b kuat'n ma!¹⁴L yuo na k manntua suojada te kunkɔnna batnba yabtn nba baal nan kobk na nakn k yet'b a: Nyint'ɔ i sinsuuk ni man k san nan'ɔ kpinɲ po. wun nba wei u puolpo, i kpi'u nan juk. k maan manntua na bo yet a: i daa kpi'u Kaagbennu ɲaak na ni.¹⁶Seuojada lol nan u mɔnɲ niib nan kpanbal mɔlol nba want nan b ji tie Kaagbennu ɲasaakab yab e. ¹⁷Duo niib san baal ɲaak ni, k fuukt,k bet bet binbinta nan boninnant kul a, k kpɪi Baal manntua Maatan, binbintl na buol.¹⁸Seuojada tien Kaagbennu ɲaak ni tuonamanntieb, liefiitnba nba k Daafiit din bɔkt bɔkt, k tul'b a bii tuun Kaagbennu ɲaak ni, kii mann mujuonu na nuu ni, nan laadian Muois senni kadaaɔk ni a: b tan sii yiin yani nan kpinkpanmuk b sinsuuk ni, nan Daafiit nba din cab mɔb na. ¹⁹K jii tanmɔguula k guu'm ɲaak, k lin fit k nilɔ nba k u binbienn k ɲaan daa fit kua.²⁰K jii batnba nba yabt baal nan kobk na, nan niib nba k b tien'm nibaakl nan bin nba mɔk duo niib na ni nan niib kul a, k b jii kpanbal na Kaagbennu ɲaak, k sik nan'ɔ kpanbal ɲaak ni. K tɔkn nan kpanbal na tanmɔjal na po, k ji saa kaan'ɔ kpnbal naan kok paak. ²¹Duo na niib kul ji din mɔk kpinkpamuk o. K digbann na ji din mei. B din jii juk e k kpɪi Ataali.

Chapter 24

¹Suoas din mək bina njanlole e k tien kpanbal, k dia Selusaalenm bina piinna. U naa snn din yi Tsiibja, k nyi Biel sieba.²Suoas din tun lin nba njan Kaagbennu nunm ni, yuo nba k manntua Seuojada din be u manfuol ni na.
³Seuojada kpaan puob banle k tul Suos, k mal bojai nan bonpoi.⁴Yuo nba gal Suoas la dudukt nan u saa njanm Kaagbennu njaak.⁵U tikl manntieb nan liefiitnba k yet' b a: Ii saa man Suuda duo ni kgaal likli Islaeltieb buol binn kul, k lin fit njanm Yennu njaak, i kakt man l paak.⁶Kpanbal yiin manntɔyudaanɔ seuojada k yet a: Biia paak a k njanm nyaant liefiinb nba be Suuda nan Selusaalenmtieb paak, k b baal nan lanpo nba k Kaagbennu tuontunno muois din wann, k Israel niib nba tuu saa taanbianɔ nba, k njanm siala lanbounɔ na a? ⁷k maa kangbatl Ataali nan u waas nyik Yennu njaak, njan nmat k jiant Baal nan bonninant, Kaagbennu njaak ni.⁸L pkaak tien kpanbal, tkpaa lakl, k senn kaagbeennu k senn Kaagbennu tanmɔb buol, nan-yelpo. ⁹puolpo k b ji muant yat nan Suuda nan Selusaalenm, a bin baal nan lanpo nba k Kaagbennu tuontunno din wann Islaetieb paanpieunɔ ni, a bin tul Kaagbennu na. ¹⁰L paak batnba nan duo ninɔ niib kul ji din mək palpienn, k ji baat baa bo saa pa bianɔ nba, k kpie lakl na ni.¹¹Yuo nba j b ji tu jii lakl na k baal nan'n liefiitnba buol, a bin got lin nba be lenɔ, kpanbal sann ni na, l yuo bin nba goli Kpanbal njaak tuona paak, nan kpanbal kadadiala nan manntieb yudaanɔ likli nmanntua, ji tuu nyinn l kul ; njaann b bia tuu jii lakl manɔ, k jiin l sinsetbuol, b tie nna e daakul, k laat likli bonciann.
¹²Kpanbal Seuojada din tul bin nba goli Kaagbennu njaak tuona, k b tun tanjabltieb nan yɔkcuala nba saa njanm Kaagbennu njaak kuutluula kuo kutjanmtiebna saa njanm Kaagbennu njaak.¹³Sua kul tun u tuonn fanu, k b njanm fanu nan laa luon bianɔ nba, k Yennunjaak jen l bianɔ k mək fant. ¹⁴yuo nba k b gbenn, k b jii likli nba tenn k baal nan'n kpanbal Seuojada buol; k b jii k tien Kaagbennu njaak bona, k l saa sonm nan tuona nan mujuonu malnt, nan kutsenni nan laka. Seuojada manfuol kul ni b mann mujuonu malnt, yuo kul Kaagbennu njaak ni.
¹⁵Seuojada din kpet bonciann e waa k tan kpo. U din kpenn k ji mək bina kobk nan bina piinta. ¹⁶k b pii'u Dafiit duo ni nja nan kpanbala k maan u din bonann k tul Israel, jii Yennu po k bia jiin u njaak po.¹⁷Seuojada kuun puolpo, Suuda batnba baal k gbaan kpanbal na nunm ni, k kpanbal ji gbiint'b. ¹⁸L paak tien k b nyik Kaagbennu njaak, b baanba Yennu na, njan ji nmat jiantl Astaltenba nan pata. Kaagbennu wutuol ji din duo Suuda nan Islaael paak, k maa b ji din tie l biit danm e. ¹⁹L paak Kaagbennu tun b ni sɔkniinb, a bin jen nan'm u buol. njan b k luon bin gbiint b wannu, k bia k sak'l. ²⁰Manntua Seuojada bija gbie nan Yennu siek. K ufiil set niib na buol k bia yet a: Yennu e piak na: Bia paak e k i yet yin cɔln Kaagbennu senni i? k pan yet cain k u mun bia saa nyik ni? ²¹L k b ji lol lola nan'o, k ji lubn'o tana nan kpanbal nba wann na, Kaagbennu Yennu njaaluolu ni. ²²Kpanbal Suoas din tiat njanm nba Seuojada, Saakaali baanba din tun k tul'o na k te k b kpui u bija. Saakaali kpenn njan yet a: Kaagbennu la wa, nja e saa bu buut nan l sɔnu. ²³Bina nba waa na, k Siili sejenm fiil k kɔn Suoas, k baal k kua Suuda nan Selusaalenm, k kppi duo niib batnba kul, k jii bɔmɔknt kul k saan nan'n k tul Daamaas kpanbal. ²⁴Siili sejenm din baal nan jab waan nna njan k Kaagbennu te k nyann'b k kub'n b nuu ni. Nan baa lek din tie sejebul na, k aan b yet nyik Kaagbenu, B baanba Yennu na, Siili tieb din nyann'b k maan Suoas biit paak. ²⁵Yuo nba k b fɔkt nan'o na, k ji bial na, k ji bial be falciaɔnɔ ni, l paak u tuontunna ji in lol u paak, k maan manntua Seuojada waas sɔn paak, k b ji kua k cek'o u kaduo, k ji kpui'u. ²⁶Gotl, bin nb din lol u paak: SikiimeaatbibjaSaabad, Amoniit puo nan Siimlt bija Suosaaabad, muoabiit puo. ²⁷Lin nba u waas po, Sɔkniinba bonciann nba pak man nba, nan baa yonm Yennu njaak bianɔ nba, njan dia kpanbala kadaaɔk ninɔ e. U bija Amuoatia din gaal u yial.

Chapter 25

¹Ammatsia tien kpanbal k mək bina piinle nan bina njanmu e, k dia Selusalenm duo bina pinnloe nan njan-yia. U naa sann din tie Suoadanm , k u nyii Selusaalenm. ²U din tuun lin nba njan Kaagbennu nunn ni, njan u din k tun nan u pal kul cib cib. ³Yuo nba k naan bona kul din kua u nuu ni, k u kpui u tuontuuna nba daan kpui u baa na. ⁴njan u k kpui b waas, k maan u din cōln Muois senni kadaaək nba dian lin nba, nan Kaagbennu din wann lin nba u senni a: b kan kpi waas b baanb paak kuo k kpi baanba b waas paak, njan b saa kpi sua kul u biit paak e. ⁵Amaatsia tikl Suuda jab kul, k bəkt' b yaaja njaak njaak, k batnba saa dia tūsl tūsl, k lieb mun dia kobk kobk, b saa tien nna e Suuda nan Bensaamin doi ni; k ji kan nikant laa jii bina piile ji saa. K b la jab tusa kobiinta, bin nba saa fit dia kunkōn jatiat, bin nba saa fit yek kpann kuo k tōtalbann. ⁶K bia jii likli taalanba kobk k tul Israel sejenm kokbt a bin baal k taan'ō. L yuo k Yennu baal u buol k yet'ō a: OO, kpanbal, a daa te k Israel sejenm saa nan'i, k maan Kaagbennu k taa Israel po, nan Eflainm waas kul po. ⁷I i tie k a saan nan'm yuo nba k yin yaa kōn kunkōnn nan pann kul, njan Yennu saa te k yin baa i datai nuu ni wa. K maan Yennu mək pann k sonmt niib, k bia mək pann k te k t baa. ⁸Amaatsia nmat yet a: n saa yey bee k jii likli; talanba kobk nba k n tul israel sejenm na po o? K Yennu niib na jii'ō a: Kaagbennu saa fit jii'ō a k l cie lin nba na paak. ⁹L paak Amaatsia ji din bəkt nan sejenm nba nyii Eflainm na, lin fit te k jab manj n kun b duo ni. nann b ji din nmat kun nan palbiil, b wutuol din duo bonciann suuda paak yuo nba k b nmat kun b duo ni na. ¹⁰Amaatsia la gbankul, k jii u niib k b saan, k b saan k saa guul Yalin jagbaak na ni k kōn k nyann Seil jab tusa piik. ¹¹K Suuda waas suol tusa piik fuotb, k saan'm jual yul paak tanfiaək ni, lenj e k b kpui' b k b tien yann. ¹²Tōn, jab nba k Amaatsia nmat jii'm a b daa saa kōnn na, nmat saan lek Suuda doi, laa nyii Saamaali k saa tuu Bet Olonn, k kpui niib tusa nanta k bia jii b məknt bonciann. ¹³Yuo nba k Amaatsia paak Edomiitnba k ji nmat kun na, k jii Seil waas faak yenni na, k b ji tie u yenni; k u ji gbaa b tuann, k mann bonnunubt malunn k tien'm. ¹⁴L paak Kaagbennu wutuol duo bonciannk jii Amaatsia po, k u tun sōkni u buol k u yet'ō a: Bia paak e kpaan faak yenni l niib buolu ni, njan nba k fit fat niib a nuu ni kunkōnn yuo? ¹⁵Baa laa piak na, k Amaatsia yet'ō a: b jii' a i tie kpanbal kpaantua e e? Sietl n nbuol na, kuo a luon bin buo'a e? K sōkni na sietl njan yien'a: n la nan Yennu lol a wun biil 'a e, k maan a tun lin nba k njan njan yet fan gbiint nkpaani. ¹⁶nann nba gal k suolu suol, Amaatsia Suuda kpanbal tun k yet Israel kpanbal Seeu bija Suoakaas bija Suoas a: baat tin la lieb nan manu ni ! ¹⁷Israel kpanbal Suoas jii a bi yet Suuda kpanbal Amaatsia a: kunkōnbat maatk k yet a Liiban kpanbal nyankpankuonn a: tul a bipuo k wun tien n bija ! nann e k muuk ni bonkobiit nba Liiban, ji gaal k ciel ciel kukonbaamaatuuk manj. ¹⁸A k kōn k paak Edomiitnba nba a dukn k a pal ji man, a ji luon fan wann japaat e kii dont a mōnj. Ii be a njaak ni. Bia paak k a luon fan nan fala nba kan mi gbenn a paak , k biil a mōnj k bin biil Suud a? ¹⁹k Amaatsia k luon wun gbat, k maan Yennu ponj dōnj suol nan u saa nyin'ō u datai nuu ni wa, k maan u kpaan Eonm duo ni faak Yenni. ²⁰nann e k Edonm kpanbal Suoas , sonml paak, nua nan Suuda kpanbal Amaatsia, k b tuok lieb Bet SEemmes nba Suuda yent ni na. ²¹Israel paak Suuda, k sua kul tin k saan urjaak ni. ²²Israel kpanbal Suoas jii Suuda kpanbl Suoakaasbija, Suoas bija Amaatia, k saan nan'ō Selusaalenm, k laa bit Selusaalenm juonjal nba k b yi Eflainm tanmōb , k saa tuu lōtk ni Tanmōb, k l fōknt tie nan tabana kobiinle na. ²³k jii liktana kul nan bona nba kul be Yennu njaak ni, yuo k Obed Edonm din tie guutua, nan kpanbal njaak ni faal kul nan (Otaasnba) k nmat nan'n Saamaali. Suuda kpanbal Suoas bija Amaasia bia mək manfuol k saa jann bina bina piik nan bina njanmue, Israel kpanbal Suoakas bija kuun puol po. ²⁴A maatsia tuona nba tenn, l piinu nan l juontu, nann k dian kadaaək na ni, njan dian Suuda nan Israel kpanbala kadaat ni e. ²⁵Yuo k Amaatsia fōkt nan Kaagbennu na, u ji lol lola u paak Selusaalenm, l paak u din tin k saan Laaki njan k b tōki u taa kaa kaa nan Laaki waa k saa kpui' u. ²⁶K b jii' u k kpian'ō tantelt ni, k taani dat k kun nan'ō k saa pii' u ubaa buol Suuda duo ni.

Chapter 26

¹Suuda niib kul jii Osias, k u tie kpanbal, u baa Amaatsia yil ni, k u mək binapiik nan ɲanluob. ²Osias din ɲanm maa Eluot duo k jii' u k pukn'ɔ Suuda panɲ po, yuo nba k kpanbal na dual nan u baanba na. ³Osias din bina piik nan ɲanluob e, ktien kpanbal, k dia Selusaalenm duo bina piinɲmu nan ɲanle. U naa sann din yi Sekolia, k u nyii Selusaalenm. ⁴U din tun lin nba ɲan Kaagbennu nunm ni cib cib nan u baa Amaatsia nba din tuu bianɲ nba na. ⁵U din yiab k kpaan Yennu lonm bonciann, yuo nba k Saakaali di mək subni nan Yennu yelntu ni. L yuo, u din kpaan a wun bann Kaagbennu, l paak, Yennu din tun u lonm k tul'ɔ. ⁶U kɔn nan faaliisianba k bet bet Gaat juonjala, Jaabne juonjala, Asdod juojala, ɲaan ji ɲanm maa Asdod yent doi na kul nan lin nba be faaliisianba doi ni. ⁷Yennu sonm'ɔ ku paak faaliisianba, k paak Alaabna nba kua Guul Baal, k bia maaoniitnba. ⁸K amoniitnba ji baat nan paab k tien Osias k u sann ɲanmt yat k tuu Ejipt kpaal, k ji ɲanm mək panɲ. ⁹Osias maa Selusaalenm juonjal, laa jiiɔgbaak tanmɔb nba tie lotk bɔkl, laa jii tanmɔb na bɔkl, nan bianɲ nba k juonjal na bo saa maa na, k u maa l kul. ¹⁰k maa juonjal paanpieuonɲ po, k gbiil gbiet bonciann, k maan u din mək bonkobt bonciann, k b be jual nan paanpieuonɲ ni. u din kpakuola nan tiwuutieb juat nan paanpieuonɲ na ni, k maan u din tie wun nba luon kpaab tuona bonciann. ¹¹Osias din mək sejenm nba saa kɔnn paabu paabunan kadadiantua Seiil nan sejenm saakua nba bɔkt' b bianɲnba na, nan kpanbal ɲaabatnba ni yenɔ Anaaniannba wann' b bianɲnba na. ¹²Yaajaɲaak batnba nan bin nba kɔn kɔnn kann din fiil tusa ɲanle nan kobiinluob e. ¹³Bdin dia sejenm tusa kobiinta nan banlole, nan kobiinɲmu e tie bin nba saa fit guu kpanbbal u dataak buol. Osias kpaan kunkɔn jatiat, nba tie naa gbnkoɔɲɲa nan kpana, nan kutfokli, nan gbanbota nan tal bana nan naaluoba. ¹⁴Yuo nba k u ji la panɲ nba gbennɲ, k u ji mək japaat, k u pal ji buon'ɔ, k u ji tuun k biil Kaagbennu, u Yennu. k ji k kua Kaagbennu ɲaak ni, k ji saa jɔkt bonnubt malunɲ binbintl paak. ¹⁵Manntua Asaalia kua u buol ni, nan kaagbennu manntieb piinniin, ¹⁶jab nba gbie nan gbankul, k k tuo kpanbal Daafiit paak, k yet'ɔ a: A k m ɔk yikuo, Osias nan fan mann bonnunubt malunɲ k tul Kaagbennu! L malunɲ tie t yal e, tinm manntieb nba tie Alɔn waas, nba k b din luk' b k tul' b u yiikuo, a bii mann na. Nyimin Kaagbennu ɲaak ni na, k maan atun biit a. L kan fit k a tuonn manɲ n don't Kaagbennu Yennu. ¹⁷Osias nba din daa dia tulaali na u nuu ni na, k u wutuol ji duo bonciann. Waa pakn yul manntieb paak, l taakpaak ni, k ɲaaɲk piin u nunm po, manntieb nintual ni, Kaagbennu ɲaak ni, malunɲ binbintl nba k b k b juokt mann bonnunubt malunɲ na buol. ¹⁸Mannt ɔyudaanɔ Asaalia nan manntieb kul ji kpaa ninbina paak, gotlɲaaɔk ji be u nunm po. B ji kakt nyinn' ɔ na-yel po yian yian, u mɔɲɲ ji tuo k nyii yian, k mann Kaagbenu te k ɲaaɔk suol'ɔ. ¹⁹Kpanbal Osias din tie gbaatl kaa kaa nan u kuun, u din saan k saa be kpinnɲ po k maan u din tie gbaatl e, k maan u ji din ni Kaagbennu ɲaak ni waa. K u bija Suatanm ji gaal kpanbal ɲaak sakatuk k bu duo niib buut. ²⁰Osias tuona nba tenn k u tun, l piinu nan juontu, Ammuut bibja Sɔkni Esaayi din dian. ²¹Osias kpo k wei u baanba k pii' u kpanbala kaat ni, ɲaan k k taan'ɔ nan u baanba k maan b yien a: u tie gbaatl e. U bija suatanm din gaal u yial.

Chapter 27

¹Din mɔk bina piinle nan ɲanmu e k dii naan k kal paak Selusalenm bina piik nan ɲanluob. U naa sann din tie Selusa, Saadok bipuo. ²U din tun lin nba ɲan Kaagbennu tuann cib cib nan u baa Osias na. ɲaan u din kua Yennu jaanti ɲasaakak ni, k yuo kul niib tuu baa biit. ³Suosias din maa tanmɔb nba Yennu jiaanti ɲasaakak ni paapo, k bia din maa bona bopna bonciann, jua paak. ⁴U din maa bona bonciann Suuda tinɲ ni, jua paak k bia maa ɲei nan dituata ful ni. ⁵U din kɔn nan Amɔn waat kpanbal k nyann'b. L binn Amɔn din tul'ɔ likli talenba kobik, Dii yon liita tuta piik, diimɔni yon liita tuta piik. B din pa nna k saa janɲ bina ɲanta. ⁶Suatanm din mɔk panɲ k maan u din waa Kaagbennu u Yennu bonɲann. ⁷Suatanm tuona kul nan u tabi fanu nan waa tun lin nba kul, b dian dia Islaael nan Suuda kpabal kadaat ni e. ⁸U di mɔk bina piik nan ɲanmu e, k dii naan k kal kok paak bina piik nan ɲanluob Selusaalenm. ⁹Suatanm daa din gbenn k b pii'u Daafiit duo ni ku bija Asaas gaal u naan.

Chapter 28

¹Asaas din mək bina piinl nan njanmu e k dii naan, k tien bina piik nan njanluob Selusaalenm. U din tun lin nba njan Kaagbennu Yennu nunm ni, nan u baa Daafiit nba din tun bannu nba na. ²U din təknl Islaael kpanbala sonu e, k taan nann kut k tien Baal ninnanaənnj. ³U din jiit tulaali k jəkt muu Himnon waat baaək ni. U bia din jikt u waas k jəkt muu nan niib nba k Kaagbennu din weri'b islaael waas tuann na, nba din tuun lin nba k l k njan na. ⁴B din tuu mann malunn juot tulaali muu juat paak, nan jəgbai paak, nan tijakpela kul buol. ⁵nann k Kaagbennu te k Siil kpanbal kən nyann'b. B din nyann'b k ji suol b bonciann k tien'm dansali, k saan nan'm Daamaas. Kaagbennu bia din te k Islaaetieb kən nyann'b, k din biil b tuona bonciann. ⁶Lemalia bija, Paka din kpil niib tuta kobk, nan tuta piinle dayenn kua ni, b kul bia din tie japaala e, k maan baa nyik Kaagbennu b baanba Yennu na paak. ⁷Sikli Eflainm tabfaalə din kpil kpanbal bija Maasesa, nan Aslikanm wun nba din tie kpanbal njaak guutieb saakua nan wun nba kpanbal paak na. ⁸K Islaaetieb suol b ninjanm ni dansali tusa kobi njanle, puob nan bonjai nan bonpoi, k bia jii b faal bonciann, k saan nan'n Saamaali. ⁹Yennu səkniisua din be l buol k b yi'u Oded, k u saan Saamaali sejenm tuann po k yet'b a: Kaagbennu i baanba Yennu wutuol e duo Suudatieb paak k u te ki nyann'b k kpil'b nan wutuol nba duo sanpaapo. ¹⁰k i ji duki nan yin jii Suuda nan Selusalenm bonjai nan bonpoi k bin tien i tuontunna, njan yinm njanin k biil Kaagbennu i Yennu uu? ¹¹nann i gbiint k jiin dansali nba k i suol'b i ninjanm buol ni na k maan Kaagbennu wutuol be i paak. ¹²IEflainm duo ni batnba yenm, Suosana bija Asaalia, nan Melsemat bija Bolikia, nan Salunm bija Esekias, nan Adulai bija Amaasa, yet bin nba din nyii kən na paak. ¹³yet'b a: i kan kuan damsali t ni na, k maan tin tien biitdanm Yennu buol, k njanm k pukn t biit. T mək biit k Kaagbennu wutociaənnj be Islaaetieb paaak. ¹⁴K sejenm na nyik dansali nan tab faal nba k b gaqal na, batnba nan niib na tuann. ¹⁵niib nba k b taa b sana na fiil gaal dansali' k jii faal manj k tien tiat k lann bin nba yana na. B din tul'b tat nan taasaat, k bia tul'b jiet k b dii, k bia nyuu. B din sual'b kpann k bia jakn bin nba din bak na bonipaak, k kpenn'b b kaati duo ni, Sseliiko, b ninjanm buol, njan nmat saan Saamaali. ¹⁶L yuo Asaab dein tun Assiili kpanbal buol k boi'ə sonml po. ¹⁷k Edmiitnba bia baal k kən nyann suuda, k bia suol danali k kun nan'm. ¹⁸L taakpaak ni, k Fiiliistinba lek Suuda baaək nan gann po, k fat Semes nan Ajalon nan Gedelot, nan Sko nan digbana nba lint doi manj. Timna nan digbana nba lint'ə, Giiso nan digbana nba lint'ə, k kua doi manj ni. ¹⁹K maan kaagbennu din skn Suuda, Islaael kpanbal Asaas paak. ²⁰U din baal nannmatl Suuda duo ni, k tun biil Kaagbennu. ²¹K maan Asaas din jii Kaagbennu njaak ni məkruk, nan kpanbal nan batnba məkruk k tul Asiili kpanbal paab, njan din k sonm'ə sial. ²²Yuo nba k nua kpanbal Asaas din be palbiil ni, u bial lek din biil Kaagbennu e. ²³U din tuu yit salı k tien Daamaas Yeni nba din te k b nyann'ə, k yet a: Asilitieb Yenni sonmt'b, n saa yit k tul'b bin sonm'n. njan b din te k nua nan Islaaetieb kul baa. ²⁴Asaas din tikl Yennu jaanti nasaakak ni tuontuntiat kul e, kul e k yiel l kul, njan luon Kaagbennu njaak, k ji maa binbinta Selusaalenm lokl kul po, ²⁵k tien yenlei binbinta kunkona nan juat paak, k jəkt tulaali muu k tien'm, Nna e k u din tuun, k dont Kaagbennu u baanba Yennu wutuol. ²⁶U sinsinn soni nan lin nba kul juont, l dian Suuda nan Islaael kpanbala tuon kadaat ni e. ²⁷Asaas din kpen u baanba buol, k b pii'u Selusaalenm k maan b di k pii'u kpanbala kaat ni kaa. k u bija Esekias gaal u naan.

Chapter 29

¹Esekias din dii naan k mək bina piinle nan njanmu e, k kal kok paak selusaalenm k saa janj bina piinle nan njanja. B din yi u naa Abiija, k u naa tie Sakaali. ²U din tun lin nba tuok Yennu buol nan u baa Daafiit din tun bannu nba na. ³U naan dinu bincincinn, nmacincinn ni, u din luot Kaagbennu njaak tanmoi k njanm. ⁴U din yiin manntieb nan liefiitnba k taan'm yendo po yial ni, ⁵k yet'b a: yinm liefiitnba, i gbiint n maan, Motaana i njanmi monj, k njanm Kaagbennu, i baanba Yennu njaak, k nyinn lin nba tie jakt Yennu njaak ni. ⁶Kmaan i baa nba biil k tun lin nba kjan Kaagbennu t Yennu nunm ni, b nyik'ɔ e, k ji k goli Kaagbennu lanbounj, k tul'ɔ puol. ⁷B taan luon Yennu njaak tanmoi, k kpienn fita, k ji k jekt tulaali kuo k mann nyikcabu malunj k tien Yennu. ⁸K Kaagbennu, wutuol duo Suuda nan selusaalenm paak, k u te k kɔna baal'b, k pala biil bonciann k niib laa'b, nan yaa laat bannu nba nan i ninbina na. ⁹k l paak k b din kpil t baanba nan jukbanjai, k suol t bonjai nan t bonpoi nan puob k saan'm dingbanfann ni, k tien'm daaba. ¹⁰nann n luon k n nmat lol nan Kaagbennu Islaael Yennu, k u wutociaonj n nyik tinn. ¹¹Motaana, n waas i ji daa nyikt i monj, k maan kaagbennu din gann'i a ii sie u tuann, kii tie u tuontunna kii jekt tulaali kii tien'ɔ. ¹²K Lefiit nba din be tuann na ni, Maasaat amaasai bija, nan joel Asaania bija, nan keatiit nba waas, nan Merariit nba waas, nan kiis Abdii bija, nan Asaaria jehaal liel bija., nan Edenn Joas bija. ¹³Nan Eliit saafann waas, simri nan Jeeiel

¹⁴nan Jeduutun waas semaaaja nan uuseil. ¹⁵B din taan b ninjanm k b njanm b monj k l puol po k saan njanm yennu njaak nan kpanbal nba wann'b bannunba k ltie yomdaano yennu maan na. ¹⁶nann e k mann tieb na kua yennu njaak ni k saa njanm k yiin biit kul nba k b la yenjiantu njaak ni k kua muat diok ni yonmdaano njaak ni, k lefiitnba saa jii k nyi nann nayelpo k lu Gedlon mɔkl ni. ¹⁷B din piin l njanmu sinsinn nmalik dasinsinn daal e, k nmaalik daannin daal k b kua yennu njaak baltl ni k bia tien daanjanniin k njanm yonm daano yennu njaak, k nmaalik dqapiik nan njanmiin daal k b gbenn. ¹⁸L puol po k b saan kpanbal Esekia buol k wann'ɔ a: t njanm yonmdaano yennu njaasakak na kul k gbenn a, binbintl nba k b sii jokin malunj piini, nan tabl nba k nbi sii pa mɔsona paanu nan taabl nan l bona kul l paak. ¹⁹t kuan bona kul l yial ni, k njanm nan tuontun t nba kul k kpanbal Asaas nba din dii u naan k mək mɔyetu k biil linba. ²⁰nanne k kpanbal Esekias fiil sannyapob ni k tikl duo na ni bat nba kul k b saan yonmdanua yennu njaasakak na ni. ²¹B din saan nan Najaii banlole, nan Pejaii banlole, nan pebit banlole, nan wajaii banlole a bin mann malunj naan yent po, malunj binbintl po, nan suuda digbann po. k kpanbal yet Aalon waas nba tie mantieb a bin man yonmdanua malunj binbintl paak ²²k maan tieb kpil najii na k tekin sɔn k mann malunj binbintl paak k bia kpil pebit na k muan sɔn malunj binbintl paak. ²³k tan juont baal nan wajaii na kpanbal nan niib tuann, k b paan b nii b paak. ²⁴k mann tieb na kɔk'b k muan b sɔn mannu binbintl nyakl, k l tie Islaael tieb kul biit paak; k maan Islaael tieb kul biit paak e k kpanbal din senn a bin mann mujuonu malunj nan yenbɔm malunj. ²⁵U din te k Lefiit nba e be yennu njaasakak nan nanwokla, nan yeli, nan biat nan Daffit senni na. Gaad nba din tie kpanbal nunnyuantua nan Naatan yennu sɔcni. k maan ldin tie yennu sonu e k u wann u sɔkni nba. ²⁶Lefiit nba din be linj nan Dafiit bonmumuat na e, k mantieb mun be lenj nan naatuna. ²⁷Esekias i tul mɔb a bin mann mujuonu malunj manu binbintl paak, yuo nba k mujuonu malunj mann piint na, l yuo mun na e piint yonmdaano yennu yani nan naatuna nan Islaael kpanbal Daafiit bonmumuat na.

²⁸Niib na kul nba din be lenj din tuu gbaan e k yii yani naatuna na pieb taa nan mujuonu malunj na nba tan saa di buont. ²⁹Mujuonu malunj na i gbenn yuo nba, kpanbak nan bin nba kul be lenj din tuu pɔl b duna e k gbaan fabin, ³⁰k kpanbal Esekia nan saak a b din tuu yet lefiit nba na a biijiantl yonmdaano yennu nan daafiit nan sɔkni Asaaf maan. k b din tuu jiantl nan kpinkpanmuk o k gbaa k tiib. ³¹K Esekias pak maan k yet a: mɔtana i jii i monj k tul yonmdanua waa, baat man nan i piini na yonmdaano njaak ni k mann malunj k tul'ɔ niipok. k niib na baal nan piini k mann malunj k l tie niipotulu. k binba pal ni din yien na din mann mujuonu malunj. ³²Niib na nba din jii linba k mann mujuonu malunj din tie nei kobik nan piinlole, nan pejaii kobik nan pebis kobi njanle. piini na kul din mann mujuonu malunjo. ³³Niib na bia din baal nan najaii kobi njanluob nan petit tussa nantaa. ³⁴nann mantieb na din ki yab, b kua din fit kɔt bonkobit na kul, b ninjanm lefiit nba din somitib nan tuona kaka nan tuna nba tan gbenn; k sua k mantieb na mun njan b monj k pukinm. K lefiit nba na din yet b monj njanmu paak k gal mantieb na. ³⁵k mann mujuonu nipotulu malunj din tu yab bopnciann, k niipotulu kpapana nba din tuu nyi nat ni mun ya, k manntieb na n muan. N nae k yennu njaak ni tuona di tie. ³⁶Esekias nan u niib na din mək kpinkpanmuk nan yennu nba din kaan u niib fannu bannu nba na, k l bont din kpil e k tien.

Chapter 30

¹tun tontii Israel nan juda kul k bia dian dian kadaat k tul Eflaim nan Manase a bin nbaal jelusalem ,k di pak jaanm . ²Kpanbal nan bi saakab din tien tintaanu jelusalem,k fit dii pak jaanm b din di nmalii njanlie nie. ³B daan sa fit k di l yo njan kasii malmaa din k yab l yuo k niib bia din k tikil jelusalem.⁴Ldaan tan baal gbienu kpanbal nan niib na paak.⁵Bin ji duki a bin muant Israel tieb kul ,laa jii Belseba ,Dan ,a binbaal jelusalem k di pak jaanm kaagbennu ,Israel yennu sannn paak, niib daan k yab nan laa daan dian bianjnba na.⁶K niib saan nan kadaat k tul kpanbala nan b kpaakaa ,Israel nan judaa kul, kpanbal yaa mob paak b yaa:Israel tieb jenin man kagbennu buol,Ablahanm,Isaak,nan Israel yennu buol,k l fit jen ii buol ,ii nyin Asilii kpanbal nii ni.⁷Ti daa tie nan ii baanba nan ii yualib na,k biil nan kagbennu nan yaa la bianjnba na.⁸Ti daa buul ii nunii nan ii baanba na,tulin kagbennu nuu k bal u buol u njanjn nba ku wunnua ku njan yuo kul,kii dont kagbennu ii yennu k u wutuol ji daa do ii paak. ⁹Lii tie kii jen kagbennu buol,ii njanm e nan ii waat saa la ninbatinu binba tie dabaa ,k b saa jen l duo ni,k l maan kagbennu ,ii yennu mok,lomm nan ninbatinu ,k u kan yetii lie tie kii jen u buol.¹⁰Tontii na din duo kul,Eflaim,Manase nan Zabulon,njan b din laabe k sukiib .¹¹L yuo Asen,Manase,nan zabulon sik b monj k baal jelusalem.¹²yennu nuu din be Judaa paak a wun tulb pal yenn k te bin gaal kpanbal nba pak linba na.¹³Niib tikl a bin din paanu nba kaa datinj na jaanm nmalii njanlie ni,b daan yab bonciann .¹⁴Bfiil k luu binbintaa nba k b daan mann jelusalem,nan linba paak kul bi daan tien talalii ,b daan luu l kul cedlon kpenu ninje.

¹⁶Sua kul daan be u yial nan moiiis yuo laa tie bianjn nba na,yennu niib ,k mantieb jii mosonn nba k lfiit tieb bo tulb na.¹⁷Nanniib nba bo be lenj na k kin wuul yab na,Lefiit tieb nba daan gann bonkobit nba k yaa bin kpi pak janm na e k wulib ,k jii k tiem yennu nuu ni.¹⁸Niib na ni bonciann be k daan nyii Eflaim ,Manase ,Isakal,nan Zubulon DAn ,k wuul,njan dii pak jaanm k kin nan na baal Dan dia k yennu b paak, k ya.kagbennu nba njan a di sukilu.¹⁹Nan bnba jii b palaa a bin wei yennu,kagbennu b baa nba yennu baa lek k njanm b monj. ²⁰Kagbennu gbat Esekias mialu ,k nyik cab b biit kul.²¹L yuo Israel waat nba bo be jelusalem dii paanu nba kaa datinj na jaanmdaa njanluob e,nan palmann,k daal kul lefiit tieb nan mann tieb dont kagbennu nan bon nunubit.²²Ezekias piak nan yan Lefiit tieb nba wot nan yan kagbennu tuonn na,bi bonkobit na nant daa njanlole,k maan balk malunn,k dont kagbennu b baanba yennu.²³B kul taan mob a bin di jaanm daa njanlole,k b dii nan palmann daa njanlole ²⁴K l maan Ezekias judaa kpanbal bo tulb ,naajaii,tutl,peii tutaa njanlole,k saakab na tulb naajaii tutl nan peii tutaa piik,k mantieb bonciann b wuul kasii wuulu.²⁵Judaa niib kul,mantieb nanLefiit tieb nan niib nba nyii Israel kul,nan saanm,nba nyii Israel kul,ko k be judaa bo be palmann nie.²⁶K jelusalem bo be palman cionj ni,laa nyii salomon ,Dafiit bja Israel kpanbal yuo sial,jii k baal k tie nna jelusalem.²⁷Mantieb nan Lefiit tieb fiil k tien niib na niipuok,k b kunkolaa nan b miatii k tul kagbennu buol.

Chapter 31

¹Yuo nba k l kul din gbenn, Islaeltieb nba be na k b yaat saan suuda doi kul ni, k yiel yiel jiantu ciceli, k biil pata, k bial biil jiant gbenn binbinta suuda nan Benjaamin nan Efaim nan Manaase nan Israel waas kul din tunn b doi ni, nilo kul din be u yent ni e.²Esesia njanm senn manntieb yudanm b buolu biitu ni, manntieb nan lefiitnba k b tie salyitkab nan yetjanm k l tie b uonn k yiin yani nan donta kaagbennu kanj tamob buol.³Kpanbbal din tul u moknt bokn k b mann malunj nan nmapaani nan jaam yal, nan laa dian kaagbennu senni ninj bianj nba na.⁴K u pak niib nan selusalenm tieb a bin tuu tul mantieb b yal k bin njanm tun kaagbennu senni.⁵yuo nba k bonna din yaat Israel waas k b ji tie b jiet cincina boncincina,Kpamn, siat, dii nan tuluana nan kpaab ninj jiet kul nba be. B din tuu baat nan b piik boktin bonciann.li nanL mun dun tie nna e nan Israel waas nba kua nan suuda digbangbenja ni, din tie b piik bonkobsaakat nan bonkob bit piik ni yenn kua, b din baat nan kaagbennu yal yal kl tie kaasi, k b ji din taan kpeka k l yab.⁷B din tuu cint k bel kpekjanta ni e, k tan gbenn njaali njanluob ni.⁸Esekias nan kpanbala din tuu baat k goli kpeka k yat yetjanm k tie kaagbennu, Israel tieb paak.⁹Esekias din tuu boi mantieb nan lefiitnba kpeka na po.¹⁰Nna k manntieb saakua Assalia k tie Sadok njaak ni yua din jii yenmnba k b din piin k baat nan Yennu piini, t din dii t bia din gbuo k l tenn yab k maan kaagbennu din yat yetjanm u buolu paak. njan gotl laa tenn k bia yab.¹¹Esekias din tul yiikuo a bin njanm got Kaagbennu yaak ni k b njanm got.¹²B din baat nan b piik boktn yuo kul kasi ni nan kasi bona. Lefiit kanian din goli jetienu paak.K u ninja sehimei din waa u paak.¹³Zehel asasia, Naact , Asael,Jipimot,Sosabat Eliel Jismakia,Maacut, nan Bbenaja din tie tuontunna nba k Konania nan u ninja Semei din goli nan kpanbal Esta nan Asalia, yennu yaak bet nba din tul'b sennina.¹⁴Lefiit nba k b yi kole k tie Jimna bijanjua din tie dmob guulo yendo po,din goli piini nba k tienYennu k biitl bin nba din tie kasi bona nba dont Kaagbennu nan bona nba kasi.¹⁵Digbana nba manntieb din be e na,Edem Minjamin, Josue, Sehomaja, Amalia,Sikania, din be b tuann k biitl yetjanm ktien bwaali nan yualb nba din taa bokl na.¹⁶njan b dian bonjai nba tie bina njanta k gaal saa, bin nba din kua Kaagbennu njaak ni daal kul k tuon tuona na n la bona boktin¹⁷Nan mantieb nba din k dian nuu kul nan u njaak ni, nan lefiitnba nba mok bina piinle nan b tuona nan boktin.¹⁸B din dian b kul sana puob nan bonjai nan bonpoi, k maan b din tuu njanm b monj e waa k fit tun kasi tuonna yuo nba kul.¹⁹Alon nan bin nba din be digbanjana nan digbabiit nan bokbt kinkalbua nba be doi na ni. Yaala na b din nyinn siab k b tie jiet k tien jab nb kul be, manntieb naakuuk ni,k bia tien bin nba dian na.²⁰Nan Esaai nba din tun lin nba Suuda tinj ninj na, u tun lin nba njan, lin nba tuak,lin nba mon Kaagbennu u Yennu tuann.²¹U tun nan u pal kul, k din laat nyannu u tuona kul ni, k luon Yennu u njaapo nan senni, nan yikuo.

Chapter 32

¹L bona nan l tuonyana nba gal, Asiili kpanbal Sanaselib dɔkb k kua Suuda A wun fat digbana nba mɔk panɲ ni, dudkt tie a wun fat e.²Esekias nba la k Senaselib baal k bia tien siil nan wun lek Selusaalenm; ³suol maaln ɲua nan u batnba nan jab nba mɔk panɲ k saa fiil kɔl nyun tuona nba be duo na kpɪnɲpo; k niib na tuo u dudukt manɲ. ⁴K nibuliciaɔɲ tikl kɔl nyun tuona kul nan kpebik nba k nyun puub k ce duo sinsuuk ni na. Niib na ji yien a bia paak e, Asiili kpanbal ii baal yuo nba b daa laat nyun, k l yab bonciann i?⁵Esekias la gbankul, k maa na juon nba k b din bet , k fiin juona k saa tuu l kul a po, k bia maa juon liel nayel po, k tul Milo nba be Daafiit duo na panɲ. Lenɲ e k b naan gbiat nan naagbankɔnɲa.⁶K lukt duo na niib ni sejenm saakab, k tikl b kul a u buol ni duo tanmɔb buol. K jii pan k yien a: ⁷gbien nan gankul kii mɔk pal!. Daa tiin jaɲaani k bia dda te k i gbanant jekl. Asili kpanbal nan u nibul nba be nan'ɔ buol k maan u k mɔk pansiak t buol. ⁸Tinnm nan ɲua nisaalk nuu k mɔk panɲ, ɲaan tinnm nan kaagbennu, t Yennu e saa sonm tinnm; k kɔn k tul't. K duo na niib kul ji kpanbal Esekias paak.⁹Yuo nba gal, Seneslib, Asiili kpanbaltun u tuontunna Selusaalenm, yuo nba ku be Laakiis buol nan u panɲ kul na. ku u tun'm k u kpanbal Esekias buol , nan bin nba be selusaalenm na, a u yet a:¹⁰Asiil kpanbal Seneselib piak nna i e; ji bin i maaln, bia yaa paak i e k i ji luon yin bial Selusaalenm ninbaatl ni i?¹¹Esekias want'i nan i saa nyi kuun nan kon nan nyunnyuklu n i e, yuo nba k u yien a: Kaagbennu Yennu saa fat't Asiil kpanbal nuu ni i? ¹²L k tie ɲua Esekias kaa daa biil puokpeli nan kaagbennu binbinta, k bia tul Suuda nan Selusaalenm senni: I tuu saa gbaan binbintl yenn kua buol e, k bia pi bonnunubt ii?¹³I k mi taa din lin nba min nan n baaba, nan bul kul nba be digbanlia ni ii? Digbana na yenbit k fit nyinn b duo n nuu ni? ¹⁴L digbani yenbit nba kul k n baanba din biil na,lann po din fit fa u buolu n nuu ni, k i Yennu n fit k nyinn'i n nuu ni i? ¹⁵I daa te k Esekias kpanni, k u bia daa faa faak na buolu, i daa jikt i mɔnɲ k tien'ɔ! k maan yenbisiak kuo tinnɲ na yent kuo tinnɲ maan k fit nyinn u niib (buolu) n nuu ni nan n baanba nuu ni mun. ɲann e mantik i saa fit nyinn'i n nuu ni ii?¹⁶Saneselib tuontunna piak k biil Kaagbennu Yennu kbia biil Esekias u tuontunna. ¹⁷K u ji tun nan kadaaɔk k suki Kaagbennu Islael Yennu, k wann u mɔnɲ waa tie wun nba k bia want u yent yenbis nan digbana nba k u fit nyann k fat buolu u nuu ni, l bia tie nna e k Esekias Yennu kan fit nyann'n kfat u buolu(nii) n nuu ni.¹⁸Sanaselib Tuontunna yikn sanpaapo waa nan kunsaaɔl a, Suuda yis nba manni, kl fit kuan'i Selusaalenmbuolu nba juonn buol na, jamɲaani nan jijekt k bin ji fit kua digbana ni lekb.¹⁹B piak k biil Selusaalenm Yennu nan tinnɲ na ni buolu buolu yenbisna e. ɲann nba tie niib ni ninnaɔnɲ na.²⁰Kpanbal Esekias sɔkni Esaai Amuot bija na ji mei yikn yi sanpaak k luon sonml.²¹L yuo k Kaagbennu tun malaka, k u baal kpanbaalAsiili kanɲ ni k buont b japaalb, b kunkɔnn saakab nan b banba. K kpanbal na ji ɲmat u duo ni nan fei. U ji din ɲmat kun u yenbik ɲaak ni. Lenɲ manɲ, binba nyii u tiaɔnɲ gbanant ni din kpɪi'u nan juk.²²L paak k Kaagbennu fie kpanbal Esekias nan selusaalenm niib, Kpanbal Asiili Saneselib nuu ni, nan b kul a nuu ni k ji guul'b bin nba lint'b na. ²³Niib bonciann ji baat Selusaalenm nan piini k tien Kaagbenu Yennu, k bia Suuda kpanbal Esekias paabnba mɔnɲ, yuo nba k tinnɲ na niib duo kpaa ninbina b paak k goli'b na.²⁴L yuo na k Esekias ji yial u kuun yialu. k ji mial Kaagbennu,k Kaagbennu jiin k pak'ɔ a: n saa wann'a nyinn sial. ²⁵ɲaan Esaai k jiin sial cain k jiin tuonɲana nba, k Kaagbennu wutuol duo u paak, Suuda paak, nan Selusaalenm paak. ²⁶L yuo na k Esekias, nan u japaat kul sikn u mɔnɲ nan Selusaalenm niib kul, k Kaagbennu wutuol ji baal b paak, Esekias manfuol kul ni.²⁷Esekias la mɔkn bonciann nan yudant, u ji tul faal nba tie likli, kut-tan-yinyila aluomaat naagbankɔnna, nan boba nba kul k b sii luon. ²⁸Bua nba k b sii bil jiet lenɲ, daan nan kpan bonkobt,gbeta nan bonkobloi. ²⁹Umaa digbana k ji mɔk bonkobt bonciann, bobkobit nan bokobgbenɲa k maan yennu e tuol' l bona k l kaa bannu.³⁰L tie ɲua Eskias e din kɔl nyun kɲmant'l k saan nan'n gion, k tuok saa daafiit ɲaak nintual na. Esekias tuona kul saa fanu e.³¹L paak e tien k Baabiilonn bat tun tuomi, a bin saan saa wann'ɔ nyinn nba daan tien duo ninɲ na. Yennu daa nyik'ɔ k luon wun bikn'ɔ k fit bann lin nba be upaal ni na.³²Esekias tuona tenn nan u tuona nba ɲan, ɲann dian sɔkni Esaai, Amuot bija yelintuk Suuda nan Islael kpanbala kadaaɔk na ni e. ³³Esekias dual u baanba buol ni k b pii'u siannba ɲanm k duo k gal Daafiit waas kaat kul, Suuda kul nan Selusaalenm niib tul'ɔ baakl u kuun paak. k u bija Maanaase gaal u baa naan.

Chapter 33

¹Manasse din mɔk bina piik nan ɲanlee ki dii naan, ki dia bina piinɲmu nan ɲanɲmu Selusalem. ²U tien linba bii k mɔk Gbenu tunn, kl tie doii na binbenbiit nba kmɔk gbenu din berib ɲoa k mɔk gbenu waas tuan. ³U din ɲamm maa yennan kara jiantboa nba uu baa sekial din bit na. u din maa yennankara baal binbintir, ki ɲamm yennankara Asara, k bia jiunt sanpaapo kunkonkonna, k tun turb. ⁴U maa maruɲ mɔk Gbenu ɲaak, ɲaan k mɔk gbenu din yet: Selusalem doo ni kin sann si bee yookur. Manasse maa (maruɲ) sanpaapo kunkonkonnoa kul binbintir taa pan ɲanlee dindonjok na ni. k mɔk Gbenu ɲaasakal na ni. U din gaan u waas muni Hinom waas baaak ni. ⁵Manasse maanɲ din too got sanpaak gbent nan wai k yet linba saa bar. ⁶U din tun ninnyɔɔt toona, k bia kaan niib nba piak nan nanlimbit k bann linba saa baar. ⁷U din naa yennankar yennu ɲaak ni, sianinba yennu din yet u waas Dafiit nan Salomon nan : ɲaak na ni nann Selusalem na ni kin gann Islael waas kul naakuut na ni . ⁸N jik kan nyinn Islael tieb bii baaba doo na ni, li soa k bii dia fannu nba kin senn tul Moiss. ⁹ɲaan Manassa tien Juda nan Selusalem tieb tun k biir k mɔk gbenu k cie doi nba k mɔk gbenu din biirib I slael waas toann. ¹⁰K mɔk gbenu paak nant Manasse nan u niib, ɲaan bi k gbiint. ¹¹ɲanne k mɔk gbenu nyik cab Assyira kpanbar kunkunkonnoa k bi soor Manasse k koannoa kuta ni, k loloa arain joaruk, k saan nonnoa Babylon. ¹²Waa koa pabiir ni, k u faabin nan k mɔk gbenu u yenu, k siikin u mɔnɲ u yijiam yennu toann. ¹³U miatoa miati nba na : k k mɔk gbenu nyik mak u mɔnɲ, k too u fabini na, k ɲmat jenoa Selusalem u yent ni. K Manasse jii banne nan k mɔk gbenu set tie yennu. ¹⁴Li polpo k u nyi Daffit doo na ni yondoopo k jii Guihon baakuuk po k maa joann fook sanpaapo, k san too jami tan maob k akaan linn kunkon, k u nyiinn kunkonkon saakab kul Juda doo ni. ¹⁵U bit k mɔk gbenu ɲaak ni yennankara nan maruɲ binbinta k u din ma joarpak k mɔk gbenu ɲaak ni nan Selusalem doo kul ni. ¹⁶U ɲamm maa k mɔk gbenu maruɲ binbintir, k tien niipok maruɲ nan tien ɲantpo, k yet Juda tunt min k tul k mɔk gbenu, Islael yennu. ¹⁷Niib na din mann biak maluɲ kounkonna paak, ɲaan bi lin tien k mɔk gbenu, yennu koa. ¹⁸Manasse maluɲ nba biar, u miati nan u yennu, nan sɔkinünba momaan nba din piakoa k mɔk gbenu saani, Islael tieb yennu na din dian Islael kpanbaala tuonani. ¹⁹U miati nan bunnubo yennu din tuo u miati u bit nan u cincotin nan sianba kul ku maa yennankala nan ciceli, nan wuntan fit lebt u mɔnɲ l bonna din dian Hosai gbɔnɲ ni. ²⁰Manasse kpo nan u baa nba na, k b pii'u u ɲaak ni. K u bija Amon gal u naan k dia. ²¹Amon din mɔk bin piile nan ɲanlee k dii naan k dia Islael duo bina ɲanle. ²²U tun bil kaagbenu nan u baa Mnasse na k mann manlɔnɲ k tie yenankala nba k u baa Manasse din nan na. ²³ɲaan u din k sikin u mɔnɲ kaagbenu tuann nan u baa Manase nba din sinkin u mɔnɲ na. K Amon din ɲanmit k tunn k bil saa. ²⁴K tuontunna din tuo u pak, k kpai'u u ɲaak ni. ²⁵ɲaan duo na ninɲ niib mun din tuo k kpai kpanbal Amon tuotunna na; ɲaan kaan Josia u bija yiel ni.

Chapter 34

²U din tun linba nan kagbennu numm ni k bia somm nan u baa Dafiit din somm na k saa jentupo k boi gann po.

³binaa naniin nie ,k u din kal naan paak ,u da din tie naasinpi k u din piin k kpann.Dafiit yennu u baa ,binaa piik nan nanliee nie k din piin nann sada nan jelusalem buajana k bet tingbanjant bua ,nan cicelii kiel kala nankut cicelii.⁴B din bet baal tingbanna nba din be k bia bil cicelii nba k b dinjiil k tien yennu yal nba din be paapo ,k bet yennankalaa nan pataa binbintaa ,nan kut cicelii nba din be k kpannt tanbiinii ,k b jiil tanbiinii k lenn binba din tie l cicelii na kaat paak .⁵K din jii tingban mann tieb kpabaa k juo muu b binbintaa paak ,nanne k u din namm judaa nan selusalem k kunmkassi ni.⁶Manase digbangbennil ni Eflaim simeon nan Neftaali din be b bak sinsuuk ni.⁷K bet b manunn binbintaa k cua cua b pataa k bok bok,k bil cicelii k kpannt tanbiinii nann bil b cicelii nba din tie be yenanka na k jii yat nan Isilael duo ni nann nmat kun Jelusalem.⁸U naan dianu binaa piik nan naniin nie k u din fit kuan u duo nan u nnaa kasii ni ,nann tun safan, Asatia bija Maaseja k din tie digbangbennil ni kpanbal nan Joak k tie Joaz bija nannmalua k fit nann kangbanuk nnaa u yennu .⁹b din saan mann tieb yudaanua Hilikija nann tulib likilii k din jii yennun nnaa ni na.nann lefit nba tanmoguulaa din gann Maanase nan Deflim nan Binba tenn k tie Isilael buolu na suda nan Bensame nan jelusalem niib kul.¹⁰Bdin tul b nunii binba din tunn kagbennu nnaa ni ne k b din tunn k nni yennu nnaa.¹¹nann kanpintaa nba nan tanmalaa din tu daa tankpielkalaa daat nba tie jatali nba safit nann k piin diuk nba tie k suda kpanbal din bet na.¹²L niib din tuun nan junn b tuonani Tuonaa,man yudanm dintie jasat nan Abdias, Lefit nba k b tie malali waas ninn yennu nan Zakalii nan Mekulam ,k mun tie kehati tieb ,binba din tenn k tie lefit nba yannina na paak.¹³K bia nmaktl tuonn tunnaa kul nba din tuun tuonaa paak,Lefit nba din tenn b din tie gbandian tiebe nan sijenm nan tanmoguulaa .¹⁴yuo nba k b din tu nyinn likilii nba din baat nann kagbennu nnaa ni ,Mantua Hilikija din la Moii senii kadauk nba kagbennu din tul Moii .¹⁵N nee k Hilikija gal k mann k yet nan Sehapa gbandiantua la senni kadauk kagbennun nnaa ni k Hilikija tul kadauk man sahapa¹⁶Ksahapa saan nan kadauk man k tul kpanbal nann yetua a : A tuontunna na tun tuonaa nba kul kib bo wannib na wa .¹⁷Btul likilii nba kul be kagbennun nnaa na ni nann jikit tien tuann danm nan tuontunnaa nii ni.¹⁸Sapan kadadiala bia yet kpanbal Mantua Hilikija tulin kadauk sopan din kalin kadauk mannkpanbal buol ni.¹⁹Yuo nba k kpanbal gbat sonii maan k u suol patapat u tiat .²⁰k kpanbaltul yiko Hilikija nan Acikan k te sapan bija Abidan k tie Misee bija seapan gban diantua nan ,Asaja kpanbal tuontunna.²¹Saant man k la kpanbal n pak nan Isilael tieb nan suda kadauk nba k t la na maan ,k maan kagbennu maan ,k bia dink jiil k tun nan tuonn ni linba kul k b dian manni ni.²²Hilikija nan kpanbal nba din gann binba din saan yennu sokinii buol Hulda salum nnaa k tie Tokeat bija k tie Asla bija k guu tiat u din kua Jelusalem ,dgbanokliel ninn,nann yuo nba k b din dakin linba k yaan paakua .²³K u jiinua kagbennu nba yet na ,Isilael yennu ,Want nulua nba tunma buol.²⁴yonmdaanua yennu yet a :n saa te k motont n baal nna ,nan niib na paak motont nba kul dian kadauk nba b lii kpanbal suuda tuann na ni .²⁵k maan b yetin ,nann yit b salii nba tie bonnunubit na k tien yengani a bin te n pal n biil b tuonna nba kul k tun nan b nii k wutuol n do l yia paak ,k ji kan k maak i .²⁶nann ii yet suuda kpanbal ,yinn nba tie tuonii k baal na a :Isilael tieb yennu piak linba k u gbat na po.²⁷k maan l sii a pal ,k sikin a monn n tuann ,k pat pat a tiat k bia bui n tuann ,min yommdanua yennu ,n sak a .²⁸nann ,n gaan na a baanba tuonn ,k a sii be manuu ni nan yuo nba k b tan saa piinna kant ,k a ninnbinaa k la bonbiil nba bo saa bal yia nan niib na paak.k niib na nat nan maan nak saa wann kpanbal na.²⁹K kpanbal na yiin suda nan selusalem saakab kul .³⁰kun saanyennu nasaakak ni nan niib na kul, suda nan selusalem mann tieb nan ,lefit nba ,niib kul ,saakab k saatu waas ,k u kalin maan nba dian yennu lol kpel kadauk ni yennu nasaakak ni,b kul tuann .³¹k kpanbal na set boii binbintl paak ,k lol nan yennu nan u tuo k sii mok mosakuu nan nua yennu ,u sennii nan u wannu nan u pal kul ,nann u siek kul, nna e k n saa jii lol maan nba dian kadauk nina k tan nan tuonn.³²Udin te k selusalem niib ,nann bensamen buolu ni niib ,nann niinba kul din be selusalem din lol nan yommdanua yennu ,yennu nba tie b baanba yennu na.³³kpanbal Josias din bet tingbanaa nba be Isilael tie buol nann mabn niib kul din kua Isilael tinn ni k b jiantl yommdanua yennu ,u manfuol kul ni u din k kpet yommdaanua yennu tuonaa nie wunba,tie b baanba yennu na.

Chapter 35

¹Josiat din dii yukit gaal tialu jaam kagbennu sann ninj Jelusalem ,k baakityennu nmaasinsinn dapiik nan nanna daal k kot pegana k dii l jaan ²Udin senn mann manntieb na tuonna nba k b sii tuun kagbennu nasaakak ni k cekim k b sii tuun fanu. ³Ubia din tul liifaii tieb nba Israel wann tieb k b din jiib k tul kagbennu na kpaanii k yet a :jiin yennu molol lakil na k kuan yenjiantu nasaakak nba k kpanbal Salomon wunba tie Dafiit bija din maa na ni .I ji daaa ban jikit k calii kaal nannii .Motana ,yimme siik tien i kagbennu nan u niib Israel tieb. ⁴Taant, Ii lieb naakuuk naakuuk,kii tuun yenjiantu nasakak na ni nan bianjnba k kpanbal Dafiit nan u bija Salomon wann sua kul nan u tuonn nba tie na. ⁵Ti ,set tuonna buol k som niib na naakuuk kul yuo nba k b baal yenjiantu nasaakak ni nan b malunj bonaa. ⁶Ti kot yukitgal malunj peganaa nan buunii na.Ii nanm i monj motaana kii be fanuu k mann malunj na,k lin te ii lieb Israel tieb n fit weii sennii nba kkagbennu tul Moiiis k u wannii na. ⁷Josue din tul niib nba be lenj na peii nan buunii tutaa piintaa,nan naajaii tuta nantaa,k l tie yukit gal malunj yenpiinii. ⁸U saakab mun bia din jii b pukinaa k tul niib na nan manntiebna Liifaii tieb na a bin mann malunj, k saakab nba golii yejiantu nasaakak k tie mann tieb na yudanua Hilikia ,nan sekalia ,nan Jeheil,k b tul munn tieb na pegann nan bupaanii tutaa nanlie nan kobii nanluob nan naajaii kobii nantaa ,a bin jii mann malunj,Jaanm na yuo . ⁹Konania,nan Semaya nan u baa bik Netaniel nan Hasabia nan Jeyel nan Josabad din tul b pukina pegann nan bupaanii tutaa nanmun ,a Liifaii tieb na n jii k mann malunj. ¹⁰Bona nba din bobn gbenn k sua yukitgal tialu jaanm na yuo nba ,k mantieb nan Liifaii tieb na set b tuona buol,nan kpanbal nba wannib bianjnba na . ¹¹k b tien yukitgal tialu malunj k kot bonkobit ,k Liifaii tieb nan mann tiebna mun ji din jii son k mii mii binbintl na pak. ¹²nanne k b ji biit mujuonu malunj bonkobit na k tul niib na naakuuk ,naakuuk,a lin te bin fit mann nan Moiiis sennu nba tie bianjnba na .Kbia tien n na nan nei yal mun biak. ¹³K b din pul yukitgal tialu jaanm nant na muu paake nan sennii nba wann bianjnba na ,naan yakn nant piinii nant na bobbl ni,nan sialii ni ,nansipiaat ni ,k biit nant na k tul niib na yianyian. ¹⁴Baa tun linba na k gbenn na puolpoe k Liifaii tieb na biit nant nak tul b monj k biabiit k tul manntieb nba tie Aalon yaabuonaa na k maan manntieb na din tun tuonnae k yonnu tan baa ,k Jokin malunj bonkobit muu kul nan malunj kpapanaa kul muu.Liifaii tieb nba tie Asaf naakuuk ,k tie yanyinnaa na din be b tuonna buol nba k kpanbal Dafiit din sennib na,nanme tie Asaf nan Hemann nan Jedutunn k u tie yennu sokinii k piak tien kpanbal na,Tanmogulaa nba din be yenjiantu nasakak ni na ,Ldin tie mabl nan bin siet tanmoii na ni,k maan b lieb Liifaii tieb nae din namii b yukitgal tialu jaanm jiet k tienm. ¹⁶Ton ,daal man nie k b din tun malunj tuonnaa ,k dii yukitgal tialu janm ,a bin baakit ,kagbennu ,k bia mann mujuonu piinii malunj nan bianjnba k kpanbal Josue senn na . ¹⁷Israel tieb nba din be lenj na din jii daananlolee k dii yukitgal tialuj aanm nan kpanu nab kaa datinj na jaanm . ¹⁸Laa nyii yennu sokinii samuel binaa ninj a b daa k ban dii yukitgal tialu jaanm nan linba na ,k Israel kpanbal na sua daa k bandii yukitgal tialu jaanm,nba k Josue nan manntieb na Liifaii tieb nan suudaa tieb nan Israel tieb nan Jelusalem niib dii na buolu. ¹⁹B din dii yukitgal tialu jaanm na Josue naan binpiik nan nanniin ninj e. ²⁰Kpanbal Jesue nba din nanm kagbennu nasaakak na k gbenn na puobpoe ,k Ejipt kpanbal Neko jii u kunkonna ,k b saan kalkemis ,k l kpia mokl nba yi yufites na ,k josue kol awun gualua. ²¹naan k Neko tun nan momaan na a bin yet josue a bee be min nan fin sunsuuk ni ? fin suuda kpanbal ,a paak k a k t kon dinnae l tie njaak nba kn kon nanua e na k yennu betin a man kakit yian ,yennu taa n po,l paak daa goin .Nna ,k a u saa biila waa. ²²Josue din yet nan wun nyik ,k k gbiint maan nba k yennu te Neko pak nanua na naan lebit u monj,k saan Megido paanu ni a wun kon nan Neko. ²³Tob na ninje ,k Ejipt nilua din yet kpanbal Josue piennu ,k u yet u tuontunna a jiimin ,k yaat nanin ,n la danj bonciann . ²⁴k u tuontunna jiu k kunnau taantolit ni k kuanua u tantoliet nba be lenj na ,k saan nanua Jelusalem .Lnje k u saa kpo ,k b piiu kpabalaa kat ni.k suuda nan Jelusalem tieb kul mo k fabn u kuun paak. ²⁵k yennu sokinii Jelemi yin kuun yanj k jiin kpanbal Josuas kuun po,k l tien kaal Israel tinj ni k tul yanyinnaa,Ljab nan puob, kul a bin tuu yin yanj na k tial u kuun po,Bdin dian yanj manj kuun fabinii yanii gbunj ni.

Nan linba kul k u tun u pinpiik k saa tuu u juontu,l kul dian be Israel nan suuda kpanbalaa balkpelii kadauk nie.

Chapter 36

¹Duo niib jii Josaya ,Josias bija k dinnua naan u baa sienu ni Jerusalem.²Josaya din mok bina piinle nan ntantaa yuo nba k u dii naan k kal nmaali ntantaa Jerusalem.³Ejipt kpanbal din suolua k tienua yommik k te k duo suol pann salinpiena nan baaji na nan salinmona baaji ⁴Ejipt kpanbal din dinn kpanbalsuda yenti ni nan Jerusalem yeti ni Eliakim ,Joasas nija k saan nana Jerusalem .⁵Jojakin mok bina piinle nan ntanmu yuo nba k u dii naan k kal bina piik nan yenn Jerusalem .⁶Nebuka nesaal nba tie Babilonn kpanbal le kua k suolua bant k saannana babilonn .⁷kpanbal Nebukanesaal din jii kagbennu nsakak ni bonyena k saan nann u njaak ni babilonn .⁸Linba kul k Jehoyakin din tun ,k l tie bonbilankant nan yanbomm nba tun ,l dian be Islaael nan suuda kpanbal gbant ni ,k u bija Jojakin set u sienu ni k dii naan .⁹Jojakin din mok bina ntanniin yuo nba k u dii naan k kal nmaali ntantaa nan daa piik nan ntanniin Jerusalem u din tun biil kagbennu wa .¹⁰ Binn ne nba gal yuo nba k kpanbal Nebukanesaal suolu k saan nana Babilonn k jii bona nba ntan kagbennu njaak ni k dinn naan suuda duo ni nan Jerusalem sedekias ,Jojakin njina .¹¹Sedekias din mok bina piinle nan yenn yuo nbak u dii naan ,k kal bina piik nan yenn Jerusalem duo ni .¹²U tun biit bonciann kagbennu tuann nba tie u yennu k din sikintu monn Jerusalem tuann nba soknii nba piakua kagbennu po .¹³Nebukanesaal din te sedekaya pol yennu sann ni nan u tuumue nan balmoni ,ntaan mob a ,sedekaya din tie tubkangbantl k yet wun lebit k jen Islaael tieb kagbennu buol a .¹⁴k bia jenna ,mantieb nan suuda tuann dam nan niib na din wie nasaakak kmgagbennu tieaonn tienua ntan na .¹⁵kagbennu ,b yiejam yennu din ntamii tuun soknii nba a bii kpaan u niib ,k maan u mok ninbatinu nan u niib nan u nasaakak na,k k luon wun biilib .¹⁶ntaan b lek din salikt yennu tuomii nae ,k yien u maan ntan laa u sokinii nba na tie ee nan kagbennu wutuol nba tan duo u niib paak k l jigbal gualu .¹⁷Lpaak kagbennu din fiil b paak ,k saldean kpanbal te k b kpai nan juk naasinpaonn jiantu nsakak ni ,u din k mok ninbatinu nan b sua ,l nipaonn ,l bonpuoi l nikpelaa ,nan nikpelaa nba mok yuukpapienii ,k jii l kul k kubn b niinin .¹⁸Nebukanesaal din saat yenjiantu nasaakak na k jii mokint nba kul be l ni ,k bia jii kpanbal na mokint nan u saakab na mokint kul ,nan linba kul be k saan nann babilonn .¹⁹B din juo yennu njaak muu k bet Jerusalem duo na juonaa nan l naanpei nan,mokint kul nba l ni na k b juo muu .²⁰Nebukanesaal din suol niib nba bial k mok manfuol na k saan nanm Babilonn bnbaa ntamiat nyii tob ni k tienm dabaa ,ntuaa nan u waat tie nan pels naangbunn nba din tokin u sokinii Jelmii ni k pak maan nba na ,l din tanla panj .²¹Kagbennu nba nba din tokin u sokinii Jelmii ni ,k pak maanba na l di n tan baal gbienu waa a :Tinn na saa bial yann kii foi binna piinle ,k siala tuonn kii tuun l paak nan bina manj nba tan saa gbenn .²²Sisinn binn nba ni k pesia kpanbal silus dii naan na,yennu din te k u momaan nba k u soknii Jelmii dni pak na k l tien balmonii ,u din te silus sob momaan nba nae k tul yet kul po a bin kalin sapaapo waa .²³Udin soba :Maanba k pesias kpanbal silus yete na ,kagbennu nba yen sanpaapo k be yendunn ni nae dinnin dunyaa na kul naan ,k tuln mob a man maa u nasaakak nba be Jelusale ,susda tinn ni na .Motana yinn nba kul tie yennu niib ,i kul ii saa man lenj ,k yomdaanua yennu sii be nanii .

Ezra

Chapter 1

¹Pels Kpan baal silus, yaan dii nan binninba, k fit k kaagbennu maanm nba din nyii semii mob ninj na n baal gbiinu, k kaagbennu ntanm fien silyis siik, pels kpan baal, kute k b muant nan kunkol paaluu, k bia dian l maan k yat u duo ninj kula: ²Nae k pels kpanbaal, silyis yet: Kaagbennu, yennu nba nan Saapaak, k tuln tinn ni naan, k bia wanin a n maa njaak selusale su daa yent ni k tul .³ntamee be ii nik tee u niib yuaa? u yennu manj i be nann , k wun do selusale su daa yent ni, k maa kaagbennu njaak, Islaael yennu! u tee yennu nba be selusaleme .⁴Sian nin nba kul k kaagbennu niib tennbe, lenj niib n tulb liklii, nan likmonaa, nan bon liaa, nan bonkobt, nan yanbua piiniinba sa som yennu nba be selusale njaak na maanu .⁵Bat nba kul nba be : Sudaa nan Bensaamin nakuut ni, nan manlint mann tieb, nan Lifit nba, niib nba kul k yennu sikin u siek b ninj, Fiil k saa maa kaagbennu njaak Selusaleme .⁶Niib nba be l yiaal ni kul tul liklii bonnaa, likmonaa, tiaat, bonkoobt, nan bonnaa nba ntanm ntan, l kul na tee yanbua piinii .⁷Kpanbaal silus jien bonnaa nba tee kaagbennu njaak yal, k Nebukadnasaal din jii Selusaale k kunnann, k teen u yennu njaak ni na ⁸Pels kpanbaal, Silus, olin te k kpok diaal, Miitldaate e nyinn, k tul sesbatsaal, sudaa bat bija .⁹L bonna Kann ni na: Kutmonaa Spiaat pintaa, Likannaa Spiaat tutl, jukii pienle nan ntanyiaa, ¹⁰Kutmonna Senbolaa pintaa, Likannaa senbolla kobi ntanna nan pik munle paak yal, ¹¹bonnaa nba kul kb din teen nan kutmona nan likannaa kann tee tutaa ntanmu nan kobiintanna. Sesbatsaldin jii l kul Baabiilonnk baal naan Selusale, baa bo nyii dabs ninj k jent na.

Chapter 2

¹Binba K Baabiilɔnk kpanbl Nebukadenesal din suolb k kunman u duo ni Baabiillɔnn, k b tan kɔmat jen selusalem nan suda nilua kul nanu duo ni. ²Iislaael buolu ne jab nba din ɔmat jen ne sana e ne: Saaldose, sosue, Niemi selaja, Relaja, maaldose, Biisann, Miispaal, Biikfai, Rehum nan Baama. ³Paalus jab din tie tuta ɔante nan kobk nan piinlɔle nan banle; ⁴K seFaatia jab tie tuta ɔanta nan kobk nan piinlɔle nan banle, ⁵k Alaas jab tie kobii ɔanlɔle nan piinlɔle nan banmɔɔ ⁶k paasat- muab jab, sosue bonjai, nan soab jab tie tuta ɔanle nan kobii ɔanniin nan piik nan banle ⁷k Elaam job tie tutl nan kobii ɔanle nan piinmɔɔ nan banna; ⁸k satu jab tie kobii ɔanya nan piinna banmɔɔ ⁹k sakai Jab tie kobii ɔanlɔle nan piinlɔbe ¹⁰K Baani Jab tie kobii ɔanlɔbe nan piinle nan banta. ¹¹k Bebaai Jab tie kobii ɔanlɔbe nan piinle nan banta. ¹²k Agat mɔk jab tull nan kobii ɔanle nan piinle nan banle ¹³K Adonii kam mɔk jab kobii ɔanlɔbe nan piinlɔle nan banlɔbe. ¹⁴K biKFai mɔk jab tuta yanle nan piinnmɔɔ nan ɔanlɔbe. ¹⁵k Adinn mɔk jab kobii nan piinnmɔɔ nan banna, ¹⁶K Atel nba tie Esekias ɔaak nilua mɔk jab piinyia nan banniin. ¹⁷Betsai mɔk jab kobii ɔanta nan piinle nan banta. ¹⁸K Juola mɔk jab kobk nan piik nan banle. ¹⁹K Akum mɔk jab kobii nan piinle nan banta. ²⁰K Giibaal mɔk jab kobii ɔanna nan piinta nan banmɔɔ. ²¹k betlem mɔk jab kobk nan piinle nan banta. ²²K Anaztot jab tie kobk nan piinle nan banniin. ²³K Anaatot jab tie kobk nan piinle nan banniin. ²⁴K Amaafet mɔk jab piinna nan banle. ²⁵kuljat Aliim nba tie kefila nan belot mɔk jab kobii ɔanlɔle nan piinna nan banta. ²⁶Raama nan Geba mɔk jab kobii yanlob nan piinle nan yenn. ²⁷K Miimas jab tie kobk nan piinle nan banle. ²⁸k Betel Aii jab tie kobii ɔanle nan piinle nan banta. ²⁹k Nebo mɔk jab piinnmɔɔ nan banle. ³⁰K Maabis Bonjai tie kobk nan piinnmɔɔ nan banlɔbe. ³¹K Elam munle mun mɔk tutl nan kobii ɔanle nan piinnmɔɔ nan banna. ³²K Alim mɔk kabiinanta nan piinle ³³K Lot, Adiit nan ono mɔk kobii ɔanlele nan piinle nan banmɔɔ. ³⁴K Seliko mɔk kobii ɔanta nan piinna nan banmɔɔ. ³⁵K Sena mɔk tuta ɔanta nan kobii ɔanlob nan piinta. ³⁶Mann tieb yuudam : Jedaaja nba tie sosue ɔaak nilua, ku mɔk kobii ɔanya nan piilɔle nan banta. ³⁷Iimel mɔk tutl nan piinnmɔɔ nan banle. ³⁸K paskul mɔk tuta ɔanle nan kobk nan piinnmɔɔ nan banlɔle. ³⁹K Alim, mɔk tutl nan piik nan banlɔle. ⁴⁰Lefinba: Sosue nan kaadmial Bonjai nan SKulbai Bonjai tie piinlɔle nan banna. ⁴¹Yanyinna: AssaaF mɔk bonjai kobk nan piinle nan banniin. ⁴²Duyul-tieb: saalum Bonjai, Atel Bonjai, Talmonn Bonjai Akuub Bonjai Atiita Bonjai, Skobai Bonjai K b Kul taan k tie kobk nan piinta nan banle. ⁴³Tuontunna cakl: Tiisa jab, AsuFa Jab, Taabaot Jab, ⁴⁴Kelos jab, Siaa jab, Paadon jab, ⁴⁵Lebaana jab, Agaaba jab, A nan jab, ⁴⁶Agaab jab, Samlai jab, A nan jab, ⁴⁷Giidel jab, Gakal jab, Reaja jab, ⁴⁸Retsinn jab, Nekoda jab, Gaasam jab, ⁴⁹Usa jab, paaseas jab, Besai jab, ⁵⁰Asina jab, Maaunim jab, NeFusim Jab. ⁵¹Bakbuuk jab, AkuuFa jab, Alul jab, ⁵²Basluut jab, Meida jab, Alsa jab, ⁵³Balkos jab, sɔsela jab, Taamaas jab, ⁵⁴Nesias jab, AtiiFa jab, ⁵⁵saalomon ɔaak tuontunna jab: Sotai jab, SoFelet jab, Peluuda jab. ⁵⁶Jaala jab, Dalkon jab, Giidel jab, ⁵⁷Sefaattia jab, Atil jab, pokes jab, Asebayim jab, Amii jab. ⁵⁸Binba kul din tie tuntunna nan saalomon ɔaak tuontunna taan k tie kobii ɔanta nan piinyia nan banle ⁵⁹Bin ba din saan doi nba k b yi Tel Melas, tel Alsa nan kuluub Adann din Fit wann nan b dam tie Iislael buolu e. ⁶⁰Dellaaja jab, Nekoda jab, tie kobii ɔanlob nan piinnmɔɔ nan banle. ⁶¹Mann-tieb yuudam jab ni: Abaaja jab, Akot, Balsilai jab, wun ba din jii Balsi l aii nba tie Gaalaat nilua ne bipuo k tien u ɔaapuo, l paak k b jiinnɔ. ⁶²K b j i lon kdzuk nba k biyajam sanna be lenj ɔaan k la. K ji b k pukin mantieb ne ni, b din k mɔk yiiko nan binmann malun. ⁶³L paak k duodialɔ b pak k yetb nan daa di jiet nba tie yennu yal L tie k bin guule mɔk mɔk nan yuo nba k manntɔ yuudam ntan baal k boi Urim nan Tuumim buntl ⁶⁴Niib nba din nyii Baabiillɔnn k jen ne kul din tie Tuta piinna nan kobii ɔanta nan piinlob, ⁶⁵ɔaan b din k kan tuontunna jab nan puob b kann din tie nan Niib tuta ɔalɔle nan kobii ɔanta nan piinta nan banlɔle. B kann ne ni yanyinna jab nan puob din tie kobii ɔanna. ⁶⁶K Taami tie kobii ɔanlɔle nan piinta nan banlob k Tanjai tie kobii ɔante nan piinna nan banmɔɔ. ⁶⁷K yun yokt tie kobii ɔanna nan piinta nan banmɔɔ, k boni tie tuta ɔanlob nan kobii ɔanlɔle nzn piinle. ⁶⁸baa tunn k jen selusalem k yuudanm ne yeminba tul b lomin piini kangbennu yennu l piini sonmib k bin Fit ɔanm maan yennu jiantu ɔasaakak k senil laa tuu sie sian. ⁶⁹K Daanɔ kul tul piini nan waa mɔk bianj nba liktanna kut boba piinlob nan yenn bɔtuot tuta ɔannmɔɔ nan liatFɔkt kobk. ⁷⁰Mann-tieb nan Lefi, Iislael tieb, Tanmoguula, yanyinna nan tuontunna tunn k kua b doi ni, k Iislael-tieb kul mun tunn k kua b doi ni, k Iislael-tieb kul mun tunn K kua b jajem doi ni baa din nyii sianinbai.

Chapter 3

¹ηmaalii ηanlole din tan baat binn na ni ,k islael tieb kul nba kal doii ni na fiil saan b duo ninj.²sosue nba tie Josadak bija na nan u walii nba tie mann tieb ;k zolobabel wunba tie sietiel bija nan u walii ;fiil k maa islael yennu binbintl ,k fit pi yennu holokot nan yennu tuontunnua Mois nba wannib bianjnba na.³Ti sa ηmat maa yennu binbintl na l fiakl paake ,baa din daa tiin niib nba be duo na ninj na .k fit tul yennu holokot (piinii)dajuok mujuonu piinii nan sanyiok.⁴B din dii lanbounj jaam nan la dian nae ,k b piin yennu mujuonu piinii dal n tu dal ;nan taa funu bannu nba k b saa tien daal ninjna.⁵L pulpo b din mann mujuonu malunj nan ηma paanj jaam nan malunlia nba k b tuo tkl lieb ,k mann jiant yennu.⁶ηmalii ηanlole ninj da sinsinn ;k b saa piin k tul yennu mujuonu malunj ; l yuo na k yennu lanbounj na din k piin mannu .⁷Kb din tien binba jebii tanaa nan kanpinta nba na liklii nan jiet nan daan nan ,kpan ,sidon tieb nan tili tieb ,buol .ηaan b tulb najikuona dat nba be liban ni na ;b din waa yiko nba k kpanbal silus din tulbnae.⁸yuo nba k b din jen yennu ηasaakak ni jelusalem na,l binaa ηanlie ηmalii ηanlie,ni waa, k b tan piin tuonn.zolobabel salt bija ,sosuejetalak bija nan u walii nba tenn mann tieb nan lefit tieb nan binba din nyii jelusalem k jen na,k b taan k tuuntuona.lefit tieb nba din tien binaapiinlie kuo kgal nna,bdin te k b golii tuon tunnanba ηamm maayennu ηasaakak na.⁹K sosue nan ,u waalii ,kadmil nan u waat ,suda tieb Henada waat ,nan b waat nan b ninjamm nba tie lefit tieb na din taan lieb k golii bnba maa yennu ηasaakak na.¹⁰tuon tunna nba piin k tie yennu lanbounj na fiakl ,k mann tieb na lia b liant k sie dia natuna,k lefit tieb nba nyii Asaf naakuuk ni na sie dia duunii,kyiin kdonl yennu nan sennu nba tie bianjnba .laa nyii kpanbal Dafit yuo na wa.¹¹Bdin yiin yanii,k donl yennu ,k maan yennu ηan k u ninbatinu nan Islael yua be yuo kul k b kul ji hot nan palmann ;k donl yennu k maan b din piin yennu ηasaakak fiakl nanjantie.¹²ηaan mann tieb nan lefit tieb nan nakuuk kul batnba tie nikpela k din la yennu ηa sinsinn manu yuo .k lieb din want b palmann k hot hotii ;k donl yennu ¹³Bannu nba k t kan fit gann palmann hotii nan pal biil hotii ,k l man b din hot k l gbia banfokl.

Chapter 4

¹Suda nan Bensamin datail din gbat nan daaba waas maa kangbennu jiantu njaak, Isael tieb Yennu .² B baal solobabel nan naakuuk sakab buol k yet a: t saa taani, k maan nan yimna, ti si jiantl i Yennu k mann malunŋ piini kii tienŋ yuo nba Esal Adon ,tie Jiantu njaak ning kpanbal Assylie kpanbal nba tek tbaal nna na.³ njaan Selobabel , Sosue nan .Isael naakuk ni saaka lieb jiin a: l ktie yimm nan timm ka saa taan maa yennu jiaantu njaak, t saa maa njaak manŋ t kukua kangbdnnu jiantu njaak Isael yennu nan kpanbal Sylus nba wann bannunba.⁴ njaan k duo na niib din wali juda tieb pala, k jientib a bin daa maa. ⁵B din pa likli b kpaan tieb buol a bin fit baa n tuonn na . B lek din tie nna k jii yuo kul nba k Pelsel (perse) kpanbal Sylus nba din dia duo k sa tuu Pelsel kpanbal lua Dalius nba din gaal duo yuon nba . ⁶Assuels duo dianu piinu , kb dian jali k bil Juda tieb nan Jelusalem tieb .⁷Binba ne yuo Altaxelxed, Bischlam, Mithladath, Thabeel nan b lieb nba bial dian tul pesse kpanbal Altaxelxes.Gbòŋŋ din dian Alame tieb binbenŋ k kpint Alamean ni.⁸Rehum, duo diatua ,Schimschai gbandialŋ dian gbòŋŋ k tul Kpanbal Altaxelxes k jiin Kelusalem po, linba na.⁹Rehum duo diatuo, Schimschai gbandial, k binba bia tie b lie tie Din, Alphalsathac, Thalpel, Aphalas,Elec, Babylon,Suse, Deha, Elam, ¹⁰nan buol lieb nba yudaanua nan wantua Osnapal din kpennamm k kaam Samali duo ning lia bol nba kpia an kpenu, etc.¹¹Gbonŋ nba k btul kpanbal Altaxalxe: A tuuntunna nan niib nba be kpenu puotl na .etc. ¹²K kpanbal nbann nan Suf nba nyii u buol k baal t sunsuukin ninŋ Selusalem k maa kangbata nan tondam duo, k donn duo na fiakle.¹³K kpanbal nbannnan duo na ii namm maa k fiil,b kan lango , tinŋ paati nan sonu paak paati k duona kpanbal njaak ji si tie namueŋaan ta din tuu di kpanbal njaak yalin njaan k lek jtii biil kpanbal na k wontua linba skul tiin. ¹⁵A td bin got kadakperit nb a yejamm dindian na k a saa la nan duo na din tid kangbata damm yuoe. K li niib diianu tuo paal k tul kpanbal na nan l yent diaara yaayoo ninŋ a Linba ne paak k duomanŋ din buont.

¹⁷k kpanbal na jiin u gatu k yet a: N fuont Rehum wunba tie tinŋ na yuudanua nan Simsai Wunba tie yent na ni kadadiantua, nan b lie nba be Samali nan digbanlia nba be Yufrates maki yonbapo na.¹⁸Kadauk nba ki daan dian k tulin ne ¹⁹N tul mob maa bin fiit k got, k bii fiit got k la nan Selusalem teeb yua be binba yien kpanbala moie yaayo niwa, ki duo mang tun gbie kpikpiluk nan daami dam²⁰ K kpanbal jaana kal lena, ki bia dia yent kul nba be Yufrates maki yonba pona, gaal lango buolu buoluwa. ²¹Li paak , a senn sennu ki jab nba maa doo na, bin daa nyik maanu kii guu maa tan saa tuli yiikoo yoo nba. ²²Teent nna yama ki daa te k l biil n naan.²³Baa din kali kadaok nba gnii kpanbal buol Artaserses buol ni na ki tul Rehum nan Simsai nan bi leeb yoo nba,k b kakit k saan selusalem k tan bel Suude tieb k nyik duone maanu . ²⁴B din nyik Yenjiantu njaakak na maanu k lbial sie k saa tuu Peesia kpanbal Darius naan dinu bina njanle ni.

Chapter 5

¹Agge, Yennu sokni nan Zakaali Iiddo bija , yennu sokni pak ninyuan maan k tul suuf nba nba bo be suuda nan selusalem Iseal yennu sann po . ²N na ka solobabel , sealtiel , nan josue, Jotsaadak , fiil k cil yennu naak maanu selusalem duo ni ³L yuo mang k Taatnai , bo tie yuudanua mokpuot lielpo, setaal Bznai nan b tuontunlieb baal b buol k pak nna: Nme cabii yiikuo nan yin maa naak mang k bia fiin dikpinaa ? ⁴B bia din boi binba maa yennu jiantu Nasakak mang sana po. ⁵Naan Yennu din guu suufinba saakab na . L tan saa fit k saakab lol nan b daa kan tun sial , sie k b dian gbong k tul kpanbal dalius, k gaal u jiinu. ⁶Momaan nba k bo dian k kpanbal Dalius tokin Tchathai wunba tie yuudaanno k jii k saa mokl po schethar Baznai , nan b tuontunlieb d'Apharsac , wunba kua k jiin mokl pona . ⁷K b dian gbong k tul kpanbal Dalius k fuontua . ⁸Tluon k canbaa bannan t daa sann suuda yakl po , Yennu nba mok pang na Naakni . B kpiel tanna e k maa Naak na k paan dikpina na paak . B tuun tuun faanu e k l bia saa yian yian . ⁹K t boi saakab na k bia pakib a: Nmee cabi mob nan yin fiin dikpina na k bia maa Yennu Naak mangui ? ¹⁰T mun bia boi b sana a : lin fit k fin bannib kt bia boi jab nba tie b saakab na sana . ¹¹Baa jiin jiunu nba k tul e na : T tie yennu nba tie sanpaak nan ting yennu tuontunna e , t Nanm maam Naak nba k din maa na e k l tien binna binna; Isael kpanbalgbengl na din maa Naak mang k bia kaal. ¹²Naan t yajam din tun k biil sampaa nan yennu ting na e , k Yennu te k Nebukadnasar Babilonne kpanbal saldeen bit bit b Naak mang Naan jii b daaba k saan nanm Babilonn duo ni. ¹³Ldin tie nna e , k kpanbal sulus nba din tie Baabilonn kpanbal na , waa dii naan l bin sinsinn nie k tul mob a maa yennu Naak na. ¹⁴Kpanbal sulus mange din jii liktanmona nan liktanpiena sennii nba k Nabukadnasal din jii yenjiantu Nasakak nba be Selusalem na ni k saan nan Baabilonn , ksaa tienn tingban diiuk na ni, u din jii senni mang e k tul wunba k b yiu Sesbaasal e jua nba ku din ganno kuu tie suuda yent ni saakua na . ¹⁵K kpanbal din yetua a : wun jii senni mang k tun k biil yenjiantu Nasakak nba be Selusalem na ni bia Nanm maa yenjientu Nasaakak man la tuu sie sianinba. ¹⁶K sasbaasal ji din baal k bil yenjiantu Nasaakak nba be selusalem na fiakl k b ji tukin l maanu nan motaana naan l k gbenn . ¹⁷Motane, lii tie kpanbal la k la Nan u po , Naan k fiittieb nan man gbant nba be baabilonn na k la tie monni kuo la k tie monni nan kpanbal silus e din cab sonnu a bin Nanm k maa yennu Nasaakak nba be Selusalem na, Naan bia wantt faa luon biangnba maan na ni

Chapter 6

¹kpanbal sailus tul yiiko a bn fiit maan gbent nba k b din bil babilonn na.²k b saa la gbuo puabl Aachmetha duo nba be medie yent na. k dianii be lenj .³kpanbal cylas naan diinu binn sisinn ni ku tul yiiko a b njanm maa yennu nasaakak nan jelusalem k tie fiakl n mək pann.k fəkt n tie taabannaa piinlob. k yaalmu n tie taa bana piinlob.⁴k maa daant juona k paa tana guunu ntanta l paak .k maanu pann ,b nyinn naan likli ni k paa.⁵k bia jin salmōnna nan salinpiena senii nba k k kpan bal Nebukanesal din jiin yenjiantu nasaakak jelusalem,k saa nann babilonn .
⁶Mətana fin thathaii nba tie guutua mək puotl po nan scnethal bznaii nan i naataaanii aphalsac nba be mək l puotl lie po .⁷I daa bil yenjiantu nansaakak maanu.I daa lebt l yennu nasaakak maanuu buo li ntan k juif yudanua nan juu tieb tuann danm n njanm maa jiantu nasaakak manj la din be sinsinn sianba na.⁸N ji bielii ma yin sonm binba ntamii maa jiantu nasaakak nan baa saa gaal l liklii bianntinba ,l kul saa nyin naan liklii nba kb gann .k l tie lampo liklii ,k l daal tie kpanbal nba bie mək l puo ? nan məkkit I jii likli na k tulb tuontuna k daa mək daamii .
⁹Daal kul i daa gbaal nan yin tul mann tieb nba be jelusalem nan .linba kul k b luo.Ii tulb naajabla,nan pejabla ,gaabuk ,bolobolo dii,yon tiluana daan nan olifie tiinii kpan.¹⁰ Ii tuun linba na k tul mannn tieb k bii mann maalounj nba ntan k tul yennu nba be sanpaapo .k mialua wun tien piisin min nan i bonjaii paak.¹¹k wunba k sak sennuu nan b kpatu ntayəkl k yenn polik cianu k ntuu saalua k u ntank n kpant langbounj .¹²yennu nba gann jelusalem k l tie sianba k b siijiatilua nan wu bil kpanbal kuo buolu ,k b yienm a b biil yennu nasaakak jelusalem .Min Dalus tul l sennu Ii saa k l fanu.¹³yudaanua thathnaii nan schtnal bozaii nan b yudaanua nan din tun nan kpanbal Dalius nba din tuulb sennu nan .¹⁴Juu tieb tuann danm din maa yennu nasaakak na fanu .nan səkniinba ,saakab səkini,nan zakali ,Iddo bija k maa k gbennnanIsrael tieb sennu nba wa bianntinba na .Cylus sennu nan Dalius nan Altaxeixes,peise kpanbal.¹⁵kpanba naan dinu bina ntanluob ni e k b din gbenn yennu yenjiantu nasaakak manj tuonna ntmaalik nba tie Adal nan daa ntanta.¹⁶Israel tieb nba tie mann tieb nan Lifit tieb nan binba kul nyii babilon .k b jen jiin jiantu nasaakak nan k tul yennu nan kpinkpanmuk .¹⁷yuonba k din jiin nasaakak na k tul yennu b din kpaii naajaii kobik peii kobii ntanlie ,nan pejabla kobii ntanna.Bujaii piik nabanlie ,k l tie biit wuulu.k buuk kul sie Eslael buolu piik nan ntanlie nan yenn kua paak .¹⁸ku lukt siab k b mann tie nan lefit tieb a b tuun yennu nasaakak nba be jelusalem na,tuanu nan mois gbounj nba yet bianntinba na.¹⁹Binba din nyii balmua k jenna din dii yuktgal tialu janm sinsin ntalik daapiik nan ntanna daal.²⁰mann tieb nan Lifit tieb kul ntanm b monj k jii yien .Lifit tieb nan kpaii yukt gal tialu janm bonkobit k mann malunj k tul niib nba din nyii babilon k din jen na. k ntanm b monj.²¹k Israel tieb nba din nyii babilon k din jen na. Nan binba kul din be tinj nan ni din nyik yenbis jiantu ntan jantil Israel tiebyennu.²²b din jii daa ntanlode e k dii bolobolo nba k mək datinj nan jaam nan pal pienn .b din m9ək kpinkpanmuk ,yennu nba te k Assyli kpanbal sonmib k b ntanm maa Israel tieb yenjiantu nasaakak na.

Chapter 7

¹L bona nba tan gal, l yuo k Altaselses tie Pes kpanbal, sua baal u sann yi Esdlaas , Selaasa bija, Hilkisa bija,

²Saalunm bija, Saadok bija, Asiitub bija, ³Amaalia bija, Asaalia bija,. Melaasuf bija,

⁵Abiisua bija, Fines bija, Eleasa bija, Aalon bija wun nba tie manntoyudaano na. ⁷k Kaagbennu Yennu nba maan nuu b paak na, din be nan'ò , k kpanbal na tul'ò tul'ò lin nba kul k u din boi'ò na. Islaael waas bonciann bin nba tie manntieb nan liefiitnba nan yan-tinna, bin nba tie tanmoguula nan bin nba tie netiinienba, baal selusaalenm, bina njalola ninj nba kpanbal Altaselses din dia duo na. ⁸Esdllaas baal Selusaalenm bina njanlola ninj njmaali njanymu ninj nba kpanbal na din dia duo e. ⁹U din saan Babilonn njmaasinsinn dasinsinn daal, k baal Selusaalenm njmaali njanymu dasinsinn daal, k Yennu nuunjanu be u paak. ¹⁰L paak Esdlaas tie wun nba tuo u pal ninj k tumi k bia jii'l nan'n Kaagbennu senni na tuonn, k tumi miila nan senni manj Islaael waas sinsuuk ni.

¹¹Gotl labinn nba k kpanbaal Altaselses dia k tul Esdlaas, wun nba tie manntua k bia tie kadabantl, k bia tie kaagbennu yiikuot nba sian Islaael na tuontunn. ¹²Ataaseselses, kpanbala kul kpanbal, din dia kadaauk k tul Esdlaas wun nba tie manntua k bia tie kadadialò k mi sanpaapo po Yennu na fanu. ¹³n tul yiikuo maa bin nyikcab Islaael niib kul a, bin nba tie manntieb nan bin nba tie liefiitnb, bin nba kul be n yent ni na, k tie siil nan bin tok nan'n k njmat Selusaalenm na. ¹⁴Atie tonti k kpanbal nan kpaantieb banlola tun'ma, a saan njmakt Suuda nan Selusaalenm nan Yennu Senni nba dian biann, k be anunm ni na. ¹⁵K bia jii likli nan liktana nba k kpanbal nan u kpaantieb tul nan b lonm Islaael Yennu, a bin njanm Yennu binbintl Selusaalenm na. ¹⁶Lilki nan liktana nba kul k a saa la Baabilonn, nan bulcint paab nba k niib tulmanntieb a bin a bin saa njanm Yennu njak Selusalenm na. ¹⁷L paak tien, k a saa jii l likli fanu k daa naajai nan pejai, nan pebit nan lin nba kul sian piini nan malunn daann, a ji tuu saa mann malunn Yennu njak nba be Selusaalenm na. ¹⁸I jii l likli nan liktana nba tenn na, kji got yaa saa tun nan'n lin nba njan nan'i, fin mnan a ninjanm, k lii tuok nan Yennu nba luon bannu nba. ¹⁹A jii bona nba kul k b saa jii'l kii tuon nan'n Yennu njak ni tuona k bil Selusaalenm. ²⁰njan lin nba pot Yennu njak ni, fan boi kpanbal njak ni likli diala. ²¹Min, kpanbal Altaselses, n tien yiikuo bin nba tie likdialanba mokl bokl po na, nan l i tie k Esdlaas, wun nba tie manntua k bia kadadialò, jii u yuo k tuon sanpaapo Yennu senni tuonafanu, lin nba kul k u boi l po, yin tuu tul'ò. ²²k b tul'ò salinpiena nba likli kobk, dii botuot kobk, damunn nba k b yi fin na, laka kobk, nan kpan ankola kobk nan yaalin nba saa jann biann nba. ²³Lin nba kul k sanpaapo Yennu wann nan lin tun, i tuu kakt k tun l bannu k tul Yennu njak, k u wutuol ji daa do kpanbal duo paak, nan njua kpanbal paak nan u niib paak. ²⁴T yaa t wann'i yin bann, sua k be k saa fiil k jient'i nan tkt, nan lanpo, nan kpaal puotu pann. sua kaa k saa gual manntieb, liefiitnba, yan-yinna nan tanmoguula netiinienba nan Yennu njak ni tuontuua. ²⁵njan fin Esdlaas, Yennu yanfuon nba ka mok na, a jii kaan balbuula k bin fit kii bu buut, k tul niib nba be mokl bokl po na, a bin nba mi Yennu senni nan bin nba k mi na n bann. ²⁶njan wun nba kul sak Yennufanu, nan kpabal senni tie bin nba kpai'u e, kuo k nyinn'ò i sunsuuk ni, kuo jial'ò pann k u kuan'ò dansalk. ²⁷K kaagbennu n la dontl, t Baanba Yennu wun nba luot kpanbal na pal ni, t Yennu njak nba be Selusaalenm n la yugontl, ²⁸nja e tul kpanbal yannjanm, nan u kpaantieb nan bin nba kul mok pann! Kaagbennu jii u nuu na k pukn'ò pann, n Yennu, wun nba be nan'i na, k tikl Islaael batnba, k b fit tok nan't

Chapter 8

¹jaa jaa naakuuk ninj kul saakab sana bin nba saan Baabiilonn, yu nba k Ataaselsels din tie kpanbal na. ²Fine buolu waat Guelsom; Itaamol waat, Daaniel; Dafiit waat Atuuuc nan Sekania waat. ³Peles buolu waat Saakaalin k din mək bonjai kobk nan piinmun k b dian b sana. ⁴Pesal moab buolu waat, Eljenayi Salakja bik k u mək bonjai kobinle. ⁵Sekania buolu waat, Sakasial bija, k u mək bonjai kobinnta. ⁶Adin buolu waat, j ebed, Sonstan bik, k u mək piinmu. ⁷Elanm buol waat Esayi, Utaalia bija k u mək bonjai piinlole. ⁸Safatia buolu waat, Sebedia' Mikayiel bija, k u mək waat piinniin. ⁹Jua buolu waat, Abdia, Seyil, bija k b mək bonjai kobinle nan piik nan baniin. ¹⁰Selolmil buolu waat, Josiifia bija k b mək bonjai kobk nan piinluob. ¹¹Bebaayi buolu wat Sakali Bedayi bija k b mək bonjai piinle nan baniin. ¹²Asgal buolu waat, Jokana, Akatan bija k b mək waat piik. ¹³Adonikanm buolu waat, bin nba juont b sana: Elifelet, Seyil, semiaja, k b mək bonjai piilole. ¹⁴Bigfai buolu waat, Utayi nan Sabdud, k b mək waat piinlole. ¹⁵K n taan niib manj kul mək nba puub k saa Asafa duo ni na buol. K t dual lenj daanjanta k n dudukt din be buolu na nan malnmanna paak e. jann n din k la lenj liefiitnba waat. ¹⁶Nna e k n yiin kpanbala Eliesel, Aliyel, semaeja, Elnatan, Salib, Elnatan, Natan Sakali nan Mesulanmnan baantiebanle Josalib nan Elnatan. ¹⁷K n tun'm kpanbal Ido buol. K u duo be Kasifia. K n tien b mək ninj lin nba k b saa yet Ido nan u ninjanm Nefnientieb nba be Kasifia, k lin fit bin tul't niib, bin nba sii tuun Yennu jaak ninj. ¹⁸Nan Yennu nba din be t paak na, k u te Selesia baal, nimɔnɔ, Miikli waat ninj, Liefi waat Islaael nan u waat nan u ninjanm k b kul tie piik nan banniin. ¹⁹Akabia, nan Esayi, Miika buolu ninj waat, b ninjanm nan b waat, k b kul tie piinle. ²⁰Netiinien buolu, Daafiit nan betnba din gann'b k b tuun Liefiinba tuonn. Netiinien buolu din tie kobi njanle nan piinle. B din yiin sua kul a nan sann e, ²¹Asafa mək na buol, k muant mɔlɔl nba tie sikninmɔnɔ mɔlɔl, Yennu buol, k fit k boi'ɔ wun gaal liik sɔnu nba k t saa na; k guul t waat nan t məknt kul. ²²Fei bo sii mək'n, lii bo kii sua k n boi kpanbal a wun tul'n kunkɔnkɔnna bin guul'n datai buol, yuo nba k t sonml paak, sɔɔnu ninj, k l maan t yet kpanbal a: t Yennu tie bonjann e, bin nba kul kpann'ɔ, njan u panj nan u wutuol tuu siik bin nba kul nyik'ɔ na paak e. ²³L paak e tien k t lol moi, k mial t Yennu k u tuo t mialu. ²⁴N lukt manntieb saakab piik nan banle, Selibia nan Asabia, nan b ninjanm piik. ²⁵K jann likli nan liktana nanmalunj tie bona nba kpanbal nan u kpaaka nan betnba nan Islaaeltieb kul din tul a bin dia kii tuun tuona Yennu jaak ni. ²⁶k tul'b b nunj ninj, likli k l kpeiu tie kobi njanluob, nan malunj likli k l kpeiu tie kobk nan liktana kl kpeiu tie kobk. ²⁷likmɔnn k l kpeiu tie tutl, nan likli kutseni njanle, k l mun njan nan likmɔna na. ²⁸K yet'b a: I jii i mɔnɔ k cab kaagbennu u malunj bona nba tie njant bona na. Likli nan liktana manj tie yanbua paab e. ²⁹Ii sub man kii dia i mɔnɔ kaakaa nan yaa tan saa jann manntieb saakab, liefiitnba nunj ninj, nan Islaael, k pukn selusaalenmtieb sua kul buolu jaak saakab, Kaagbennu jaak diiuk ninj. ³⁰jann e k malnmanna nan Liefiinba gaal lilkli na, nan l kpeiu nan likmɔna k pukin malunj bona. k jii k saan nan'n Selusaalenm Yennu jaak ninj. ³¹K t nyii Asafa mək b uol k saa selusaenm, njmaacincinn daa piik nan njanle daal, k Yennu nuu be t paak kguu't, k t datai k fit tien tinm sial, taa paa sonnu k saa na. ³²k t baal Selusaalenm k tien daanjanta. ³³Daanjanta daal, k t saan Yennu jaak, nan likli, nan likmɔna, nan malunj bona, k tul Melomof Uli Malnmanno bija; njua nan Eleas, Fine bija, njanm nan liefiit Josabbad, Josue Bija Noadia, Binui bija. ³⁴Baa got l kul k gbenn, bokbt nba jan, nan bona kpeiu, k b taan dian l kul kpeiu. ³⁵Bin nba kul din nyii daabs k tan jen, b din baal nan mujuonu malunj k tan Islaael Yennu, naajai piik nan bale, k l tie Islaael niib kul paak, nan pejai piinmu; nan pebit piinnlole, nan wajai piik nan banle, k l tie biit nyikcabu bona k b juo muu, k mun tul Kaagbennu. ³⁶K u jii kpanbabal yiikuot na k tul duo yudanm nan buolu kul ssaakab mək kpinn, bin nba cɔln niib nan Yennu jaak.

Chapter 9

¹Linba na kul din tun k gbenn yuonba k Isael saakab nakinin k yet a: Isael niib mantieb , nan Lafiit-tieb din k boki b mong nan l duo ni niib , k b tokii b tuonbiit , nan kanaan tieb yal , nan hetien tieb nan Felesian tieb, nan jelusian naba , nan amonit nba nan Muabit nba Ejipt-tieb nan amolean-nba. ²Naan nanm nan b bonjai din kuat bualganu bonpuoi k b nmat nan buolu nba tie nant buolu nan l duo ning niib ; nan saakab nan buut danm din liik yab nba tuun l biit.³Maa din gbat l bonn , kin din pat-pat n liant nan nliatfuok, k din kal nan n bot na. ⁴N buol ning b di tikl b kul nba din te k Isael yennu maan jekil daaba waat biit paak, kin din kal k tie nan n bot na k baal daajuok Yennu piini yuo⁵Dajuok Yennu piini biak , kin din fiil nan sikinin mong binbeng nan n tiat nan n liatfuok nba pat kin gban k tant n nii kangbennu , n Yennu po. ⁶K nyet a: n yennu , nbe nmatil ning k k fei mokin, oo n yennu , nmantl n nunm a po , k maan t tuonbiit nanm yabit k saa gal t yula paak, k t biit duo k baal yendonhni waa.⁷Laa nyii t yaajanm yuo ki tan tuu motana , tinm nba tie a niib na tun yanbonm bonciann. T yanbonm na paak k tinm nan kpanbala nan mantieb na kua buolganu bet-nba nuu ni kpiit k fatit k suolit k tien t yonmi .T mantik dii fei hei nan dinne.⁸Naan l yuo mang kangbenu , t Yennu , a tuu mok ninbatinu nant yuo waan, k te t siab Nyii daabit ni k ji be t yamani , Nant buol . Ate k t nyii daabit i k tulit manfopaann. ⁹K maan ti tie dabaa e Naan Yennu ki Nyikit t dunduun ning . U tien't nimom Pelse kpanbala tuann k Nanm t manfuol k tin fit maa t yennu Naak,k nyii maba k te k tii taant t lieb Suuda nanSelusalem .¹⁰Motana t sa yet a bia l puol po aba t Yennu ? k maan t nyik a senni ¹¹nba ka te ka sokinii nba tie a tuontunna tulit nawa. B din betit nan ting nba k t saa atin kal l ning na tie jattit ting e, k maan niib nba kua leng na gbie nan binben-yanae; laa nyii kping yeng k saa tuu kping liel po. ¹²I daa kuat lieb waat , a tii biiaki mi tin somm niib mang k bin mokit koo k do nyuat.¹³Linba kul lek tienit k tie tubdatu , t yanbomm nan tuonbiit na paak , t mi nan fin nba tie t Yennu nae dat tuba, k l k jang faa bo saa dat t tuba biang nba , Naan te k t mok manfuol ¹⁴Ton, nlee k t bia saa yet a sennii na Naan kii b kuant niyuona ? Lii tie k t tuun nna a saa mantik donn wutuol k lin biilite cain k kan te nan yennua kuawa n tenn.¹⁵Kangbennu , Isael Yennu , a tie balmoni danua e k maan dinne tinme tie danm nba bial. Tinm e na k sie a nintual na nan biit danm na , t k nan nan tin baal a tuann.

Chapter 10

¹Yo ba k Esdras din mo k ba gbaan yendu jiantu buol u k din jaant k meii u biit sukl, Israel niib din tikl k yaab k bal u buol, jaab nan puob nan waas k l bualu ninsit luun. ²Nnee Schecania, Jehel bija, Elam waas ninj gal maan, kmaat Esdla: t biil yendu waa k maan t-taan nan puo b ba k tiet t-dou bolu ning poub nee. Naaan Israel k juab naan k tie yada. ³Tii jiikitie yaa nan ti yendu k wun b el puob nan waas nekuul, k kagbenu buan ninj nan bin bu jegl yendu seni buol, naan t jii k ban tie nan seni nba maat nee. ⁴Fiit yian k maan t, goli finne. T siibe nanna, paant a paal k tien. ⁵Esdla din fiil paak a manntieb Levite ba nan, Israel. I tun biianj nba k b din paak nee. K fiil set pol. ⁶I you k Esdla din siet yendu jiantu buol k k saan Jochanan Eliaschid bija diiku-ninj, waa din koulenn, u din k nman kpanu u bia din k gnuu k dukinj biit sukl nan yangmatu nan fiituu fiit u dam waas paak. ⁷K b muant nan Juda nan Selusalen nan fiitu waas kul n tinkl. ⁸Nan bet-ba, nan niik pela nba din maat nan wunba k saan, l daa nantaa daal b saa faat u bona kuul, naa bia bel fiituu dam waas motok ninj. ⁹Juda jaab nan Benjamin jaab tikl Selusalem daa nanta daal. L din tie gmali nanyia ninj daa piile. Buoluu kuul din tinkl jiantu diuk buol tin tanu ne din monj naa saak nee din baa bua cian k nib jekl. ¹⁰Manntieb Esdras din fiil k paak a: I biil nan yaa waa puo yana yuati neek kuan Israel biit t-ba yaab ninj. ¹¹Moatanne i mial Kagbenu i biit sukl i ba yendu ki tie waa luon linba. I boakt i mon nan duo manning boluu ganni poub. ¹²Motaon kuul tuo k gaal nan panj, a b tuo nan waa yet-ne. ¹³Saak gaal you kuul k buoluu yaab; Suaan kan fiit k set nan yiel naan k taan ne k tie dayen nnee-ka daa nanle, k maan niib nba yaabe mok biit I maan ninj. ¹⁴T bet t ba kuul nbial tin tannu manning ninj naa duo gbana ninj bin ba maan nan puo yaane si bat yonba k b sien neerj na nipkela, nan nasiim l duo gbana kuul ni; kaka nan yendu utuo-cionj nbata maak t paak. ¹⁵Sonathan Asaeel bijja nan Sachzia Tikva bijaa, Sommtie Meschullon nan Levites-t-ba Schbthai, nmanme din kon l maan pak. ¹⁶Fiitieb waas din pakl maan k l tuo; k din gaan manntieb Esdras nan naadam nan b baanjai k b yii b kuul sanna. B din kal lenj nali nanle ninj dasisin daal a b nam boma. ¹⁷Nmapaanj dasisi daal k jial binba din kuan bolfani maan. ¹⁸Manntieb ba din mok puob b ba din tie buolgamii. Sesue waas Jostsadak waas nan b yalbi Maajea, Eliezel, Jalib nan Guedalia. ¹⁹K u gal maan k yaa a binbelb puob naa tulb pejak b fiituu malonn n paak. ²⁰Immel waas, Hanani nan Zebadia. ²¹halim waas, Haaseja, Elie, Schemaeja, Jechiel nan Ozias. ²²Paschhur waas, Eljoenai, Masseja, Ismael, Jozabad nan Eleasa. ²³Levit nba ninj: Jozabad, Schimeï, Kelaja naani-ka Kelitha, Pelitha, Pethachja, Juda nan Eliezel. ²⁴Chantl nba ninj: Elischib, Tan moguula: Schallum, Thelem nan Uli. ²⁵Israel nba ni: Paleosch waas Lamia, Jizzija, Malkija, Mijamin, Eleazal, Malkija nan Benaja. ²⁶Elam waas: Matthania, Zachali, Jehiel, Abdi, Jelomoth nan Eli. ²⁷Zatthu waas: Eljoenai, Eliaschib, Matthania, Jelomoth, Zabad nan Aziza. ²⁸Bebai waas: Jochanan, Hanania, Zabaï nan Athlai. ²⁹Bani waas: Meschullan, Malluc, Adaja, Jaschub, Scheal nan Jelomoth. ³⁰Pachath waas: Moab, Adna, Kelal, Benaja, Matthania, Betsaleel, Binnui nan Manassé. ³¹Alim waas: Eliezer, Jischija, Makija, Schemaeja, Simeon, ³²Benjamin, Malluc nan Schemaria. ³³Haschum waas: Matthnai, Matthattha, Zabad, Elipheleth, Jeremaï, Manasse nan Schimeï. ³⁴Bani waas: Madaï, Amlam, Uel, ³⁵Bénaja, Bedia, Kuluhu, ³⁶Vania, Melomoth, Eliaschib, ³⁷Matthania, Matthanaï, Jasu, ³⁸Bani, Binnui, Schimeï, ³⁹Schelémia, Nathan, Adaja, ⁴⁰Macnadbïa, Schashai, Schalai, ⁴¹Azaleel, Schelemia, Schamalia, ⁴²Schallum, Amalia, nan Joseph. ⁴³Nebo waas: Jeïel, Matthithia, Zabad, Zibina, Jaddai, Joël nan Benaja. ⁴⁴Bin ba ne kuul din kuan buol-ganiee. K bia mob waas.

Nehemiah

Chapter 1

¹Neemi maan, Akalia bija. Kisle Mhalik ni bina piinle ninje, maa daa din be Suss dingban gbingle ning na. ²K b din jiin a: binba din bial nisuot na ji be falaninje. Selusalem dikpina kul dii muua k ganakul mun bia dii muua. ³Maa din gbat nna manj, n din jii daanan nan naa na kbial monini. N din ki di jiet naan meii Yennu nba be sampaapaa po na kaukuaye, ⁴k yiena: O n yomdanua, tinj nan sampaak Yennu, kangnennu Yennu, finin nbadia a molol nan seni, tinin ninbaok dam nba luona k bia dia a sanni na fanu. ⁵A tubl ingbiint bi fabni k ninbina ii kpaa b paak, gbiintle a tuontunnua nba meia nana motana yennu nan yniok a tuontunlia nba tie Isaael waat na paak, k fiitl t biit nba tim nan k Issael waat tun biil, k maan min nan n baa nba naatiib kul tun biila waa. ⁶T tun biila k bia k colin a senni nan a yikot nba k a din te k a tuuntun Muoyis dian na. ⁷Tiatl mobona nba k a din pak tul a tuontunoua Muoyis a wun yet na po. Yenni nba kii tun biit n saa yati n niib buol. ⁸naan lii tie kii tun jin n buol ni k bia tuun n senii ne nba wanti linba, yuo nba kii sii sampagbon liik pona n tan saa tikli k yin jen sianninba kin

gann a yii be n sann nine.¹⁰B tie a buolu e k bia tie a tuun tuna k a din fatib nan a pan cionɔ. ¹¹Aa Yuomdanɔ, a tubl ii gbiin a tuuntunɔ mialu nan tuuntuna nba tiin a sann janmaami.Tulin atuuntunɔ yumann, nan ninkpabɔnɔ jua na num ni. N din tie kpanbal ynun finn tua e.

Chapter 2

¹Nmaali nanna ninj, kpanbal Altaselses nba dii naan l bina piinna ninj, k damunj k piau k n jii k tul kpanbal. U lin daa k ban la k n goli ninba nin nyuami. ²Kpanbal maatin: Bie tien kak mək ninjanji? A yen bia k yial njan k mək palpienn. A si mək duduk biit e a pal ninj k janmaami suolin bonciann. ³K n jiin kpanbal ne: kpanbal i mək mial nba fak yuo kul! Bie sa tek n mək ninjanj yuo nba k duo nba k b din pii n baa-nba na bit k u gana bia dii muu waa? ⁴K bat maatin a yen boi be? N saa jaant k mial yennu nba be san paa pona. ⁵K n jiin kpanbal na: Li tie k kpanbal la k l njan, k a pal mei a tuon tunnua paak, tunmin k n saan Juda, duo nba k b lin pii n baa nba, k man saa njanm k maa l duo. ⁶Kpanbal nba k puo bat bo kall k kpiau na maatin: a saa jii daa njan njaae k fit saan sɔnu manji? K a sa jen n lie yuo e? K n senɔ l yuo k kpanbal na cabin a mii saa. ⁷K n yet kpanbal: kpanbal, li tie k a la k ljan, tulmin kadaaɔk k n saan tul yudanm nba kpia kponu na k bin cabin k man kua Juda tinj ni. ⁸K bia tulin kadaaɔk k n tul Asaf wunbo guu kpanbal fual na k wun tulin taabi k man njanm napaaluk nba kpia nan yen miatu njaak na tan moii, k bia njanm duo ne juona nan njaak nba k n saa kua na. K kpanbal tulin l dadat, k dukin yennu nuu njanj bo be nan min. ⁹K n san yudanm nba kpia kponu ne buol k saa tulib kadaat nba k kpanbal bo tulin na, k b te k kun konkon na saakab jii taami k cianin. ¹⁰Sanbalat, wunba lin Nyii olonn, nan Tobisa nba lin tie tuon tunno k Nyii Ammonit, nba gbat nan ja sua baal a wun k paan njanm Isael waas po na, k b pala biil bonciann. ¹¹K n baal Selusalem, k tien daa nantaa. ¹²L puol po, k n fiil nyiok nan niib banjaa n na, n lin k yet sua linba k yennu tienn n pal ninj a man tun k tul Selusalem. Bonkob sua lin k bee n buol li kii tie n tiaɔnj yal nba k n jaktua nee kaa. ¹³N lin fiil duo ne ni nyiok k tɔkin k nyii baaug tanmob ne po k tɔkin waaug nyun ton n po, k saan tanpent tanmob po, maa saa na k n got k la Selusalem juana nba baa na nan u gana nba dii muu k biil na. ¹⁴N lin tɔkin nyuntonn tanmob k gial k baal kpanbal nyun duakal ne buol, yial lin k be nan man gal nan bonkobuk nba k n jakua na. ¹⁵K n tɔkin nyiɔk na k sik baaug ni, njan bia goli l juona. K tan kua tanmob nba k b yii baaug tanmob na k nmat k jen. ¹⁶Tuontun na saakab na lin k mi ma bo saan sian-nba, nan ma tun linba. K tan tuu l yuo, n lin k yet suif nba, nan mann tieb, nan tuann danm, nan tuontunna sakab sial, n bia lin k yet binba goli tuana tumu ninj ne sial. ¹⁷K n ji yetib a: i Giot man taa be yubonn nba ne ni! Selusalem bita k u gana bia dii muu wa. Baal man k t njanm k maa Selusalem juona k nyi l fei ni. ¹⁸K n ji wannib bianjinba k yennu nunjanj bo be nan min. Nan kpanbal nba bo yetin linba. K b yet: fiit man k tin maa! K b ji paan b mɔnj nan bin tun l tuon n. ¹⁹K Sabalat nba nyii olonn, nan Tobisa nba tie Ammoni tuon tunnua, nan Alab nilb nba k b yiiu Gesem na nba gbat taa lol a tin tun linba na, k b laa tinm njan yienn: i tuun be lenji? I yen kon nan kpanbol e? ²⁰K n jiinm: yennu nba be sanpaapo saa tul tinm nyannu. Tinm nba tie u tuon tunna, t saa fiil k maa. Njan yinm, i k mək yal, i k mək yiikuo, i bia k mək nuu nan yin tan tial dasial Selusalem duo paak.

Chapter 3

¹Eliaschb wunba manntieb ydaanua nan u yudaanlieb din maa duo na juon bianñnba , b din ñanm maa pei tanmob .najuona k kuan ganaa k jii tul yennu ,b din jii ladin jii kjii Mea k saa tuu hananolk tul yennu . ²k jelicho jab maa bɔkl nba waa na k d'Inli bija sacul mun maa bɔklier .³senea n jab din maa tanmob juonn din caan gacaata ,k kɔññ ganaa k kpal.⁴Melemoth wun nba d'ulie, bija ñaan tie d'Ahot yaabuonn maabɔklel,k mosulam wun nba beleka bija ñaan tie Messabel yaabuonn na maa bɔklel, k Tsadok wun nba tie baana bija na maa bɔklier.⁵k bɔkl nba waa na ,tekoiit jab din maa ñaan k b tuann damm na din yet duo tuonn nba k tuann saakab sennib a bin tun na waa.⁶jojada nan Mesilam nba tie pascanan besodia ñanm maa ,k caan gancaata k kuaan l gana nanl kpal.⁷Melatia wunba nyii Melonotit na nan jab nba nyii gabaon nan mispana din maa bɔkl nba waana k saa tu yudanua ñaak yent nan kpenu na po.⁸k u sial wunba tie halhaja bija, k tie salama kultua na maa bɔkl nba waa na k, hanania wunba ñamii tulalina maa bɔkl nba waa na , k tuu juon yalunñ na.⁹k hul bija lefaja wun nba dia jelusalem bɔkl nba tie digan gonlña maa bɔklñba waa na.¹⁰k jedaja,wunba tie halumaf bija na maa bɔkl nba kpia nan u ñaak ,k haslabnia bija hatu mun maa liel po.¹¹k Malkija wunba tie halim bija na ,nan hasub ,wunba tie pacat muab bija din lakin maa bɔkl nba waa na .¹²salum wunba tie d'haloce bija kdia jelusalem yent bɔklñba waa na.¹³Hannun nan sanoac duo niib din ñanm maa Bauk tanmob na ,bi din caan ganaañanta k kuan ganaa nan l kpataa ,k bia ñanm juonn na k l yalint tie tabanaa tutl k saan k saa tuu tanpenn tanmob .¹⁴Malkija, wunba tie lecab bija nba dia bef hakelem yent na din ñanm maa Tenpenn tanmob ,caan gancaata, k kuan ganaa nan l kpataa.¹⁵salum, wunba tie col hose bija kdia Mispa yet na ñanm maa nyuntonn .tanmob na,u din pin tanmob na yulpaa k ñanm senn li ganaa kii uan gankpata, u bia din maa juonn na k nyii siloe k kpia nan baat gungonñ k saa tun sonsua ,k snu manñ sik Daf duo.¹⁶Nehemi nba tie d 'Asbuk bija nba dia bef tsul, yent po maa bɔkl nba waa na k saan tuu Dfit kaauk nan nyundonn na k dian kunkona ñaak na .¹⁷U puopl po Lefit tieb na din ñanm maa juonn na bɔklia nba waa na lehum, wun nba tie banii bija nae din maa bɔklier na ,k Hasabia wunba diiakeila yent bɔkl na.¹⁸k bafaii wun nba tie henadad bija k dia keila bɔklñba waa na.¹⁹k esel, wunba tie josua bija k dia Mtpa duona maa juonnñba be juonn nba waa na.²⁰k baluk ,wunba tie sabaii bija maa bɔkl nba waa na k saa tuu mann tieb yudannua Elia sib ñaatmob bɔk. ²¹k mekmot, wunba tie d'uliie bija k tie d'hakot yaabuonn na maa bɔkl nba na k saan tuul d'Eliasib ñaak kpinn.²²Mann tieb nae din ñanm maa bɔka nba waa na. ²³k benjamin nan Hasub maa bɔkl nba waa k be b ñei tuann po nae .²⁴k binniib nba tie henadad bija na maa bɔkl nba waa k jiin laa nyii d'aslia juonn asalia ñaak k saan tuu sianba k juonn juont.²⁵palal wunba tie usaii bija na din maa bɔkl nba be laa nyii juonn na nba juont sianba nan difuok nba be naan ñaak bepaapo na k kpia nan guutieb dinduanu na l pejak wunba tie paleos bija na maa bɔkl nba waak jiin yendo po na k kpia nan guutieb dindounñ na .²⁶k Netini tieb nba kua kunkonn paak din maa bɔkl nba waa k jiin yendo po k kpia nyun tanmob ,nan saili lintl po na.²⁷Jab nba nyii Tekoiit dinmaa bɔkl nba waa na ,bi taal munlie nie na ,b din nyii difook nba kpia .²⁸k la jii Tanni diok tnmob paa po na, mann tieb yudanm na din maa k saa tuu u ñaak e.²⁹Tsadok ,wunba din tie d'imelbija na din maa u ñaak ninñ e, u puol po semaeja wunba tie scania bija k tie wunba .yendo po tanmob na .³⁰k Hanania, wunba tie sebelmi bija ñaak tie Hanun yaabuonna ,tsalf bonjaii banluob na po ,k Mesulam ,wunba tie belekia bija na maa jiin u diok po.³¹k Malkija wunba tie suuk kul tuona maa saa tuu Netimi nba nan kpinkpentaa ,k jiin Mifkad tanmob ,nan sanpaapo kpinn diok .³²Sauok danm nan kpinkpenta ,maa tuu sanpaapo kpinn diok nan pei diok na.

Chapter 4

¹Yo nba k san balat gbat nan t n̄am k maa guon na ku wutol duo boeiann. ²U jii di salk n̄uif nba k yei'e u niijam bol nan samoa li sejem buoi a : juf nub nbak pan̄j na tuon be e? t saa : Nyikb k bi tun n na? B sii man malun? b saa gbenu a ? b saa tuul tana n ba kb pii tan bini na k l dii nuu na manfuol a? ³K Tobijia, Amm̄ e nil's na ku see ki kpiau, u buol k yeta: n̄aan mi maa? n̄aan lunlon ni duo lipak, yuo bna u sa tuut b tana gon man̄j k lu tin̄j ni'gbiintl, o t yennu ba uisiint bianba! nba! A tek b sukt tun b yul a pak, k bel nyinb k saan nam tin̄j ma nin̄j k b ta si tie daba ⁵A da di suglu b biit pak, k b biit da piint a nu ni, k man b tun k bil bi nba maa na waa ⁶Tsi n̄anmt ki ma gunn nba k l kul po set sunsunk ni na k tan set yuul pak. niib na sol tuon na nan b paal ni' n̄aan sabala, tobia, arab nba Ammonit nba nan Asdood tieb, wutol di do yuo nba k gat maa guona k l tuon sa liik k b sa a b kaal k loun nan tan cien̄i l yuul paak ⁸k b kur taan lieb a b saa Pek Jerusalem k tun tuon biil b bona ⁹K l mielti yennu, k bian kaan niib nba si guu yedu ni nan nyi'ok, a guul bi nba luo k b lek dou na ¹⁰l yeni suda di yet'a, pan̄j puat niib nba jii jiik a na, nan bojana nba k b biil: kan fit n maa guonn: ¹¹k t da tai yen'a : b kom fit bann, b bia k fit laa sial nan ta sa bal b sun suk ni; t sa kpiib e, k bia te k tuana na set ¹²n̄aan sua suf nba kua kpianan na bal tar furnu piik, k waat sia nba po kul k b sa tuak baal t poul. ¹³L pak k senn, l guonna puol po nan tin̄j koni pak, niib na n̄aak, n̄aak, sua kul nan u juk nan u kpann nan b talbana ¹⁴K din̄j foli, k 'yuo nba k filk yet sokab na nan buut dam nan niib nba tenna kul a : da n̄mam man tia t'l man kagbenu po : woa nba m̄ok pan̄j k m̄ok nan jan̄masalui na po; k k̄oan i natani, pak nan i bojai nan bo poi pak, k k̄oni puob nan i n̄eii pak! ¹⁵Ti da tia yaa bat nan b kum ta, k yennu bil bi luol na k sua kul tun u tuon ni guonn na buol ¹⁶la nyi l dal la, n tuo tuna b̄okti tuum e k b̄ok liel be jaat pak nan kpana, nan nagba k̄ōja , nan tal ban a nan kut d̄okta kpanbal na ji din jie juda n̄aak lan puol po ¹⁷bi nba di maa guun a na, na bi nba jiit nan b nba jit jika na, bi di tun nuu yen e k nuu lie k dia jaat t̄ok; ¹⁸b nin̄j sua kul, i tun tuon, u juk ban jiah tuu be u siak nin̄j e u nba di pieb jaat kat kak; di sie k pia in buol e. ¹⁹Ki yet sakab na, na but danm, nan niib lie nba duo man̄j ni nai tuon m̄oan k bio yaab, k t yat k tua tua guun paak, k f̄ok, f̄ok nan lieb. ²⁰Kaka ki m'̄o, tikt lieb man siab po ki gbat li m'̄o ni, t yennu sa k̄o tul tim maa ²¹in na k t si dia tuon man̄j bua yen si dia kpana, yemon puol po k san tuu yuo nba nan bma lila yaan tu sa nyi ²²l takpa ni klbiaye t niib na : a s'̄o kul n dual nyi'̄o na Jerusalem nan u toun tu bik, k tie guntieb Nyiok n̄aan ti tun yedu ni ²³Tjii kan siet t tiat bol, min nan n ȳolb, na n tontun naa, nan guu tieb nba waa na; sua kul tuu dia u jaatial nan u nyun

Chapter 5

¹Niibna fiil b lieb paak li jab nan b puob k piin k baat nan b daami k jiin binijam juu tieb po. ²Bi siab yenn na: tim nan tin bonjai nan tin bonpoi, tin yaabo k bin tultim jiet tin dii k fit ki fuo ³K lieb yaa: tin jii tin k paant nan tin daah tii nii nan tin jei k gaal jiet konyuo. ⁴bi siab yeen na: tin kpent likli k fit k paa lanpo t daan tii nii nan kpaant paak. ⁵ɲaan tim nan tinnijaam tie gbannan ɲiete, tin waas tie nan bi waas na; k t tie tin bongai nan tin bonpuoi na daaboa k tin bonpuoi siab jii tie daabaa; t k mɔk siala Paann, tin kpaant nan tin daan tiinii jii tie siab ɲaale⁶ɲuo nba k gbat bi fun fabni nan bi maan n wuntuon tuu doe. ⁷K bo ɲakii nan saakab nan bubuura, k n matib : be kii dii i ninjamme ɲaat k din yiir niib manɲ nibulniɲ. ⁸Kn yet b a : tin saa daa tin ninjamm juu tieb nbabkuatb dingbagan na, nan taa Fit bianjinbo na. i kuat i ninjamm, k tim me saa daab! k b ɲmin k ki jiiint ba sial. ⁹ɲanne k mata : linba kii tuun na ki ɲan. ibe kii suom yennu jaanmani paak kaa, k fit t datai nba tie buolgannu na daa sukiitii? ¹⁰n muu, nan n ninjamm nan n tuonn sunna, tin daan kpentib likli nan jiet, t nyiikb b jii daalpa! ¹¹ii jii b kpaant, b tilɔna, b olif nan b Jei, nan b likli funu kobk, b jiet, b yon nan b kpan nba kii gaan b buol k l tie nyuntna dinna. ¹²K b jiin a : tin saa tulb tin bia kaan boib sial, tin saa tien nna faa ɲet na. n saa yiin manntieb k pual b nunɲi na n saa dia maan na. ¹³ɲanne k pinn n gaaruk, ɲaan ɲet a : yennu piin nna daah sua kul nba k dia manna u ɲaak, nan u mɔk kul, nna l daano baa Pinno k ɲjiikɔ yann! niib na kul ɲet a : ami! ɲaan pak k dont yennu. k jii gaal l maan. ¹⁴daalinba kpanbal tien nne b duo ɲudaano juda tinɲ ninɲ. laa ɲɲii bina piile k saah dany bina pinta kpanbal artaxerxes ɲuo, bina piik nan ɲanle, mini n nijaa sua k baanɲdii jesiat duo ɲudaano na yuo. ¹⁵K sua n daak k gaal duo yudaant, cincin yuo yudaanm din tuu tie jikle niib nan paak u din gaan salinpeena piina k l tie jiet nan daan paak. k bi tuann, sunna din maab niib. ɲaa min din k tie nna, kl maa n din ɲmoa yennu¹⁶mone, n tunn k ɲaam juon nna, t k daa siala kpaab, min nan n tuonn sunna kul bo b tuonn paake. ¹⁷n din mɔk niib kabknan piimu juu nan bubu la, nan binba din ɲɲii din gbaan kuoki k baat. ¹⁸b din tuu kpentib daal kul naab, Pei ɲaani baan luob, nan nuani; daa Piik kul ninɲ b din tuu ɲaa daame bonciann. nan l kul na n k boi duonɲudaano totl kl maa tuonn na din tie niib na yalle. ¹⁹n yennu tiat npo k tokn l maa paak k tie k tul niib na!

Chapter 6

¹K sua k in daak maa tan mo'i gona ne njanne Sanballat, Tobija, Alabe, nan t nantie. lieb Gbat nan n maaguanana wa , ana bon mint kn na waa k teen. ²njanne K Sanballat nan Gueschm tun k yet ma: baat k tintaan lieb paanun: ono duonii u din mali a wun tie nim bonbiil e. ³K n tun tuomi k yetba n mək tuon nba yab k saatun, n kan fif k sik, mii sik ibuol, e yuo nba tunna na saa set e ⁴Ku njanm bai buboi tuunu munna l buboit kin bia njanm jino l jinu. ⁵Sanbalat tun u tuon tunnn munjmu ku dia kada bualik kl lota. ⁶L dindiana, bunbulmi yat k gbie i buolu ni. Gasmu betin nan Fin nan Juif nba lar yieni yeet kpanbal Mobe, l paakekii maa guonn. a yaa saa tien b bet'a kaan yennu So kinba a bin muant Jetusalem ninj nan Finna tie suuda kpanbal mtanik kpanba ji sa ban n Bona nba gaal bianj nba njanm boat k tin taan lieb k got maan manj ni⁸Kin jii san ballat: Linba ka mat ne k tie bal moni, Fin ne mali ⁹L niib kultuon bin tientee, bi din yienna b pala saa waat kl tunne ju kan tun, molaana a yennu, puktin panj¹⁰n din san gon Schemaeja, belaja bija Nechetabeel bija. u din luon u mōnj, njan yeta, t Sanyenjiantu nasaakak na ni kmaan b baat a bin kpia, njan lie Nyiooko kb baat a bin kpia. ¹¹Kin jii a Nktie Nibuolu tiin k bolikaa. a mali nan n sii gbaa min bol yenjiantu saakak na nie ktin manfuelii ? nkan tien n nna¹²nbann nan yennu ka tumua njan bsuokin maan na e n paak klma maan sanbalat nan Tobija din tubua likli e. ¹³nan madiibna, b bo si miaan njmamee k dian b maolin k tien biit k lin te n sann n biil kin di fei ¹⁴o n yennu tiat Tobija nan Sanbalat nan b toona po! tiat Noadiape mun. Sokinba tie puo nan Sokinilieb din kpan a bin jienin!¹⁵T din jii daapiinle nan njanmu nuak ni k tun guann na tuonak gbenn, njmaalik nba kb yiil Elul daapiinnjmu nan njanle ¹⁶T datai kul nba din kua digbana nba kpiat na nba gbat linba na yuo nba. Kb bann nan bikoonj nyannuwa, klman sua kur bann nan t tun toon ne nan yennu Lonm o. ¹⁷L yoo manj ni suuda tin ni saakab din daa gbant bonciann k tien tobija, ku mun daa k tien m. ¹⁸nan juda tie boncian nba din taa u pa b moldni kman u diantt nan Sohecania Alak bija, klk bija Jokana din kuan Mesullam bipuo, Belekia bija. ¹⁹bi din piak u tuon njanapa n buol, k b ku miic ma y et nba kul, k Tobija tienin Kadabuali a wun jiennin

Chapter 7

¹Yenni nba k juona na din ma k gbenn, kin kuan gana, t din ganne b tuona ni e tan mogula, yanyina nan lefit nba. ²n din tul n yikotin anani, n ninja, nan ananio Jelusaleni kukonkonna sakua, u din tie nimono n ba cie niib bonciane k maan u din mok tekem k bia tiin yennu janmaami.³In din yetba : Julusalem gana tu tan kan luot k yennu k tonj, k b bia tan sa luon k kpal. ka be; Jelusalem tiebe si tie l tanmogula, nuakul si gu ba sennu siaan ba e unjaak nuntuolni. ⁴Jelusalem din tie duo n ba nan ne, nan k niib k yab l duoni jei bia da k yab lenj.⁵n yennu din tulin yan kin tikl niisa kab, buut saakab nan buolu na, k got b sanna naak kul ni; n din la bin ba din nyi Babilonn k jen na sanna gbant, k momaanm nba dinbe lenbe na:⁶niib bonciann din nyii babilonn yent ni k bmat k kun Je'lusale m nan Juda yent ni, k sua kul kun wu tuonj duo ni, b naatieb din be babilonn binj nie, laa nyii yoo nba k kpan bal nebukanesal din solb k tien m yon mi na wa ⁷nanm nan zolobabel, Josue', Nehemie, azalia, laamia, naehamani, maldoshe', Bilsehan, mispe'let, Bigvai, Nehum, Baana. din kun. Islael buolu jinonje' na.⁸Paleosch waas, tuuta nanle nan kobk nan piilole nan nanle; ⁹Schepatia wans, kobinan ta nan nanle' nan nanle' alach waas, kobinan ta nan nanle nan nanle ¹⁰alach waas, kabi nan l uob nan Piinmu nan nanjanle;¹¹Pashat muab waas, nan Josue waas nan iob waas, tuuta nanle nan kabi nan nii nan piik nan nan niin. ¹²elma, waas, tuutl nan kobinanle nan piinmu nan nanja. ¹³Zatthu waas, kabi nan niin nan piin na nanban nmu; ¹⁴Zaccai waas, kobinanle nan niib piinluob ¹⁵Binnui waas, kabi nan luob nan Piin na nan ban niin; ¹⁶bebai, kabi nan luob nan piin le nan ban niin ¹⁷azgad waas, tuut a nanle nan kabi nanta nan piin le nan banle; ¹⁸adonikam waas, kabi nan luob nan piilob nan nanle ¹⁹Bigvai waas, tuuta nanle nan piinluob nan banle ²⁰adin waas, kabi nan luob nan piin nmu nan ban nmu; ²¹athel waas, esekias naak tieb, piinyie nan ban niin; ²²aschum waas, kobit nanta nan piinle nan ban niin; ²³Betsai waas, kobit nanta nan ban na ²⁴halip waas, kobk nan piik nan ban le ²⁵gabaon waas, piin yie nan ban nmu ²⁶Betleem nan netofa tieb, kobk nan piin niin nan : ban niin. ²⁷anathot tieb, kobk nan piinle nan ban niin. ²⁸Beth asmaveth tieb, piin nan nan banle; ²⁹Kiljath Jealim, kefila nan Beloth tieb kabi nan lole nan piin na nan banta. ³⁰la ma nan gu eba tieb, kabi nanluob nan piinle nan yennua ³¹mikmas tieb, kobk nan piin le nan ban le. ³²Bethel nan ai tieb, kobk nan ban ta; ³³nebo liel tieb, piin nmu nan ban le ³⁴elam liel tieb, tuutl nan kabi nanle nan piin nmu nan ban na ³⁵Halim waas, kabi nan ta nan niib piin le ³⁶Jeliko waas, kabi nanta nan niib piinna nan banna; ³⁷lod waas, Hadid nan ono waas, kabi nanle nan niyenua; ³⁸Senaa waas, tuuta nanta nan niib kabi nanyie nan niib piinta. ³⁹manntieb : Jedeja waas, Josue naakni tieb; niib kabi nanyie nan piinle nan banta; ⁴⁰Immel waas, tuutl nan piin nmi i nan ban le ⁴¹Paschhal waas, tuutl nan niib kabi nanle nan niib piin na nan banle. ⁴²Halim waas, tuutl nan niib piik nan banle; ⁴³levit nba: Josue nan kad miel waas nan hodua waas, niib piilole nan ban na. ⁴⁴Yanyintieb: asaf waas, kobk nan niib ban niin. ⁴⁵Tanmogula: schallum waas, athel waas, Halmon waas, akkub waas, Hathitha waas, schoba' waas; kobk nan niib piinta nan ban niin. ⁴⁶nethinien nba: tsicha waas, hasufa waas, tabbaoth, ⁴⁷Kelos waas, sia waas, pason waas, ⁴⁸lebana waas, hagaba waas, gachal waas, ⁴⁹Hanan waas, guiddel waas, gachal waas, ⁵⁰leaja waas, le tisin waas, nekoda waas, ⁵¹gazzain waas, uzza waas, pascach waas, ⁵²besai waas, mehunim waas, nefischsim waas, ⁵³bakbuk waas, hakufa waas, halhul waas, ⁵⁴batslith waas, mehida waas, halscha waas, ⁵⁵balkos waas, sisela waas, thamech waas, ⁵⁶netsiach waas, Hathifa waas ⁵⁷salomon tuotunna waas: sotha waas, sofeleth waas, pelida waas, ⁵⁸Jaala waas dalkon waas, guiddel waas, ⁵⁹schefathia waas, Hatthil waas, Pokeleth Hatsebain, waas, Amon waas. ⁶⁰Nethinien nba nan Salomon tuotunna waas kul taan k tie : niib kabi nanta nan niib piin yie nan banle. ⁶¹Bin ba nae, k b din nyi thel melaeh, thel halseha, kelub addon, nan Immel do' nie, k din k fit wann nan b dan m nai nan b buolu, kln fit wann nan b din tie Islael tiebe. ⁶²delaja waas, tobija waas, nekoda waas, kabi nanluob nan nan niib piinna nan ban le. ⁶³K mann tieb sunsukn : Hobaja waas, akkot waas, Balzillai waas, k b din kuan puo ku tie Balzillai waas bon poyennj, galaat tua wu sann din tie b buolu sanna, ⁶⁴b din lon sianba kb sana nan ba tie bimba, ta dien sien ba kk la k b din malunnj duuk buol; ⁶⁵k mann tieb saakua yet b a : a b daa di bona nba mankil tie nant bona na ka ka mann te yennu bann bono nba k b yi lulim nan thummim. ⁶⁶niib na kul din taain k tie tuuta nanja nan tuuta nanle nan niib kabi nanta nan piinluob. ⁶⁷b din kan b tuotun jab nan tuotun pai nba din tie tuuta nanle nan kabi nanta nan niib piinta nan ban lole. b sunsukin din mok yenyinna jab nan puuoyen yin na kabi nanle nan piin na nan ban nmu. ⁶⁸b din mok taani kabi nanle nan piinta nan taani ban luobo, bon taani kabi nan le nan piin na nan ban binu, ⁶⁹yok yokt kabi nan na nan piinta nan ban nmu. nan boni tuuta nan luob nan kabi nanle nan piinle. ⁷⁰naadan m bocie nn din tul tul paab nba a bin tun tuon. mann tieb sakua din tul mann tieb naasakak tieb salin mona tuutl, malunnj seni piin nmu, malunnj tieb liet fuuot kabi nan nmu nan piinta. ⁷¹naadan m saakab din tul malunnj naasakak tuon pa salin mona tuuta piinle nan salin pie na tuuta nanle nan kabi nanle. ⁷²niib nba din tenn din tul, salin mona tuuta piinle, salin pie'na tuuta nanle' nan mann tieb liet guuot piin luob nan nanle. ⁷³l mann tieb nan, levit n ba yenjentu

ɲaasakakin gula, yanyinna, buolu na niib, nethienien nba, nan Islael kul ji din kal b dugbangberɲ nie. ɲamali banlole din tan baal, K Islael waas din be b duigbangberɲ ni.

Chapter 8

²¹L yuo na k niib na kul taan nan niyennua kua na yial yenn kua buol nba be tanmɔb nba mɔk nyun na. K b yet Esdla a, gbandialua, bat nan Muois sennu kaadaɔk, linba k Kaagbennu tul Israe tieb na. /v 2 K manntua Esdras bal nan sennu kaadaɔk na niib na tuann, k b tie jaab nan puob nan binba sa fit gbat. L din tie ŋmaali ŋanlole daa sinsinn daal e. ³Esdla din liil kaadaɔk na sannyiɔk ni k sa tu yensuk ni, yial nba be tanmɔb nba k nyun be na jaab nan puob sinsuk ni nan binba kul din sa fit gbat. Niib na kul din tie suon na ŋan gbiin sennu kaadaɔk na. ⁴Esdla, gbandialua na, din tua daɔk nba fok paak k b din tien l paake. U nidiu po din sie kpia manntelua Matitia, Sema, Anasa, Ulie, Ilkija nan Masaya, k u niiganje po mun, Pedasa, Misail, Malkia, Ashunm, Asbadana, Sakali nan Mesulam. ⁵Esdla din luot kaadaɔk na niib na kul nunm nie, k maan u din tua linba fok paake niib na bud, k waa luot yuonba, niib na kul din set suon na bonyenn bud. ⁶Esdla dont Kaagbennu, yiikuo yennu, k niib na kul donn nii sanpapo ŋan jiina a, maamɔnm, maamɔnm! K b tibin tinŋ ni k gbaan Kaagbennu tuann, k goli tinŋ ni. ⁷Sosue, Bani, Serebia, Samin Akub, Sabetai, Hodija, Maaseya, Klita, Ayaria, Yosabad, Hanan, Pelaya, nan Lefit nba din want sennu na niib, k sua kul din sie u yial ni. ⁸B din lil yennu sennu kaadaɔk na buolu buolu, k b din want lipaak k b gbia. ⁹Nehemi nba tie Gobna Esdla manntua nan gbandialua, nan Lefite nba ba din tumii niib, k din yet niib na a: daal na tie Kaagbennu daal e, I yomdaano daal, I daa be paalbiil nan ninnyuut ni! K maan niib na din mɔn baagbat sennu maan na. ¹⁰K b yetib a: I sa maan, ki ŋman naan kpanma ki nyun daan nba paal ŋan man, ki tuun k bi tien binba k mɔk sial di, k maan daal na tie yomdaano daal e, i da bil i paala, k maan paalpienn nba k Kaagbennu mɔk na sa tuli panŋa. ¹¹Lefit nba din balin niib na k yien a: ŋminin man, k man dinna daal na tie daa ŋanne; da bil i paala man! ¹²K niib na kul siet saan di k nyuun, ŋan bia tul lieb waan, k ji jelin b yaamani. K maan bi din gbat maan nba k bin din wantib na paak. ¹³Daa ŋanle daal, k niib na ŋaak saakob, manntieb nan Lefit nba taan Esdla buol, gbandialua na a bin gbiint wa sa wannib sennu na. ¹⁴K b la yennu sennu ni linba k Muois din dian, nan Israe tieb tu si be lanbont ni jaanm yuo ŋmaali ŋanlole ni. ¹⁵K dont l laabal selusalem duo ni: k saan jual ni k kpaan olive yiini, muuk ni olive faat, yan pɔɔk yiini, nan kaati yiini, nan tiilei nba b k tan tien lanbont nan sennu nba wann bian nba na. ¹⁶Tɔn, k niib na kpaan yiini na, k fa lanbont b ŋei yula paak, nan nnyela ni, nan yennu ŋasaa kak dindonjok ni, nan niib tintaambuol nba kpia nyun tanmɔb, k bia kpia Efraim tanmɔb na. ¹⁷Niib nba kul din nyi dabs ni k jen na din fa lanbonte k be lenŋ, b din kua l lanbont nie. La din nyi Sosue yuo, nun bija na, k tan tu l daal, Israe tieb din k ban k tien l bonn liel. So kul din mɔk palpinn k kpanm. ¹⁸B din tu lil yennu sennu daal kul, daasinsinn daal k tuu duajuontik daal. B din tu dii janm k dian daanjanlole, k daa ŋan niin daal b din tu kaal tintaankanu nan sennu nba wann bianinba na.

Chapter 9

¹Lymalk ni daa piinle nan nanna dal, Islaael waas tuu sa tanlieb, k lia botuot k bia puuk mɔnɔ tanbiini, lii tie molol tiatu. ²Binnba tie Islaael buolu tu sa bɔkt nan Samm, k wann k bia fit b biit nan b banba biit. ³Yuo nba k b bal k siet, b sa lii kaagbenu, b yenna senni gbonɔ, k sa jan dal bɔktu munna ni yenn; k bɔktu mule ni, bi tu sa fit b biit k bia gban kangbenu b yennu tuanpo. ⁴Suosieu, Baani, Kadmieel, Schebannia, Buunni, Scheleebia, Baani nan Ke naani tuu sa do sian nba tie Liefitnba yial na k yikin sanpaapo, kaa-gbenu b yennu tuan. ⁵K Liefit nba, Suosieu, kadmiel, Baani, Haschabim Schelebia, Hodisaa, Schebaania, nan Pethacia, sa yet'a: Fiit'n ma k siet, Tuln Kaagbennu, i Yennu ni puok libinna nan libinna! Sua kul n tula nipuok a Sanɔannpak, sann nba gal yetɔamm nan dotl kul na! ⁶Finne, fin kuae tie Kaagbennu nba nan Sanpaapo, Sanpaak nan linba kul duu dia k l b lenɔ, a tien l bonna kul manfuol, k sanpaapo kunkɔnna gba a tuann. ⁷Finne, kaagbennu yennu, din gann Ablamm, kt ku nyi ul Chalde yentni, k tulɔ sann nba tie Ablahaamm. ⁸A bo la k u mɔk pal nanne a po, a lol molol nannɔ, k yet a sa tul u yaabuonna Kananiennba duo, Hethiennba duo, Amoliennba duo, Felisien nba duo, Subusiennba duo nan Guilgasiennba duo, k atian a mobonna, k mana nanne. ⁹A la t baaba nba din di waahala Egipt na, k bia gbat b Wuyikni mɔk muuɔ na buol. ¹⁰A tun baknɔnɔ nan nyina buol bonciann k tul Faalaɔn, nan u tuontunna, nan u duo niib kul a buol, k man a mi ba bo dia t-baaba nan tonnu bianɔnbak, k a wann'b a yudant nba tie bianɔnba nan la te dinna bianɔnba. ¹¹A bɔkt mɔtl b nunm ni, k b pot tinɔ konɔ mɔki na sinsuuk ni, nann bia kaat mɔkl na ni, bin nba waa k beli'b na, k b sik mɔkl na ninan tanbɔnɔ na. ¹²A tuu nmatlb yennu ni nan muu nyuute, k nyiɔk muu be munyuk na ni k yentl sonnu k b tɔak k jii saa. ¹³A nyi Sinnai jual pak k sik, k pak'b nan kunkol saa kaal nba nyi sanpppo, k bia tul'b miila nba tɔak, k tul'b tuuntl nann na, nan senni nan yiikotnba nba nann bonciann. ¹⁴tuon tuon'ɔ Nuois dian yiikoot nan senni nan miilaa. ¹⁵Sanpaapo na a tul'b paanu yuo nba k kon mɔk'b, k bia t k nyun nyi tanpiuk pak k b nyuu yuo nba k nyun nyuuluu mɔk'b na. K bia yet'b a bin koa k yent duo nba k n dan pol nan n saa tul na. ¹⁶nann t baaba din gbie nan japate, k tie kangbata. K yeet a senni gbintu. ¹⁷K yeet bin cɔnlɔ, k bia tanm bonɔanna nba a tun k tul'b b po na. K ji tien Kangbata; k b moyeetu ninɔ, k b yet nan b sa kpan b bete k fit nmat b falaa ninɔ. nann fin nba tie yennu nba tie yenyemlna, k tien sil nan nyik cabu na, k mɔk ninkpabany nan Sugluu, a wuutol k do yian yian, a pal bia mei bonciann k a k nyik a waas, ¹⁸nann yuo nba k b nan kut najak, k yienna : Gotl t yennu nba dan nyinn tinm Egipt tie na l paak tien k b nmat tunn mlanbiit ni. ¹⁹nann A ninkpanbanɔ nba yab boncianna, a k nyik a waas paan piionɔ na ni, l pak muu nyuk k nyikt nan li duakib yennu ni ki nmant'b sonnu, u bia k nyikt muu muunyuk nba yentl b sonnu nyiɔk k b toak saa m. ²⁰a ji a siek nie k koan b ni a bi mɔk yanfuol, a bia k nyik'b nan fi tien m manne k bii di b moi ni, k a bia tienm nyuu k l gbeut b nyunnyulu. ²¹L ji yuo k sa jann binna piinna, k a got'b fannu panpionɔ na ni, k sial k pot'b, B tiat k pat k b tapant k fantli. ²²A tien m duoi nan digbana a t k b tiaɔnɔ centl teli, k yentl kpanbaal Hesbonn, k u nyi sihonɔ, nan kpanbal Basann k u nyi ok. ²³At k b waas pot nan san paapa nmabla na, ka bia kɔmm duo nba k a din yet nan b baaba sa yentl na. ²⁴k b waas set kua k gal k yent duo mann, a sikin b buol ni niib nba k b yib Caananeen nba na, k a nyann k tul'b , b kpanbala nan b duoi niib, k jii tienm ba luon bianɔ nba. ²⁵k b yent digbanna nba nann nan tinii nba kpai, k yent nei nba gbie nan mɔnkt buolu buolu, bunbuuna nba k b gbil, nan finɔ nba, nan olif nba nan tilonti nba luon fannu; k b di k gbot b yanma ni, k kua gbannu k b pala ji man b binbeny pak, a ninkpabɔnɔ paak. ²⁶nann, k b fil nan mɔyetuk u pak. k nmat puol k lu senni, k kpi skninba nba mɔntl a bin nmat cen buol na, b binbenɔ kul tie tuon biite. ²⁷L paak, a nyik'b b datai nu ni, k b mabinm. nann yuo nba k b kua mabani, k b yiikin a pak; a besanpaapo nann gbat b fanb'n mann k a nin kpanbɔnɔ nba yab na pak, a tul'b fat tieb k b fat'b b datai nu ni. ²⁸Yuo nba k b la fuon, b jii tuu nann piin bonbil tu buue a buol ni. A tu nyik'b b tatai nuu nie, k b nyannib. nann , b bia tuu nann k yikn a buol; k fin, a tuu gbaat sanpaapo na, k a ninkpabaɔng nba yab na pak, a tun nyit'b yuo kul. ²⁹yuo nba a mobinn'tba b jen a senni buol na, nann nann nannin tuu gbe nan japaate, kk luon b gbint a senni cain, k tun biil a miila, nann a tien binnba sakl k bia k waal na sa la manfuol. nann a tien binnba sakl k bia k waal na sa la manfuol. nann nann bia gbie nan japaate nan kaal banni k k luon bin gbint cain. ³⁰A bia diab binna bonciann, a tɔkin a siek buole, nan a sɔnkninba buol k wantt'b a kɔl; nann nann bia lek k mɔk tuba k gbint'l. L pak a tuu nann nibuol gannu nuu ni k b nyanib. ³¹nann, a ninkpabaɔny nba yab na pak, a bia lek k bontib, ka bia k nyikt'b, k mann a tie yennu nba gbie nan palmasil nan inkpabɔnɔ. ³²nann mɔntanna, o o t yennu, yennu, nba yab, k mɔk panɔ k b bia k mɔk biknu, finin nba dia a mɔlal k bia tun nan ninkpabɔnɔ, a la goli t mabaa na, a bia da dial k tun nann tuon, tinm, t kpanbaala, t bet nba, t mantieb, t sɔnkininba, t baa nba nan t niib kula, la jii asilii kpanbaala yuo k tan tuu dinna. ³³A tie wunba tie nann'ɔ linba kul bat tinm na ni, k man a wann na a ka biiti, nann tinm e tun bonbiil k tien na ³⁴T kpanbaala, t bet nba , t mantieb, nan t baaba din k clɔnlin a senni, b din k luon bin gbint a senni k boi bin tuo a wannu nba k a tienm na. ³⁵Yuo nba k b din tie mitieb, bonɔanna buolu kul nba k a din tienm, duo nba yab k bia kpai k a din tul'b na, nann b bia din k tuo nan b nyik b duduubiit na, nann jianta. ³⁶Gotl dinna, tinm e ji tie dabaa!

tinm tie dabaa tinŋ nba k a din tul t babaa na, k bin fit k mək palmann nan tilouti nba k b mək nan bonŋanna na kul! ³⁷Jet na nuabi bonciann k tien kpabaala nba dia mabt t biit pak na. B din diat nan panŋ k diat k tie ba luon bianŋ nba t gbannant, nan t bonkobt pak, l pak t ji be ninnbaatl nie!³⁸Linba na paak, k t tan lieb k lol lola, k dian gbant, k t batnba, t liefinba, nan t mantieb na din ja tan pɔnt li pak.

Chapter 10

¹gotl bin nba din yet b dɔk: neemi, duo gultua, aka lia. ²Sedesias, sela sa Asalia, Selémi, ³paasul, Amalia, Malkisa, ⁴Atus, Sebania, Mallus, ⁵Alim, Melemot Abdias. ⁶Daanial, guinneton, Balus, ⁷Mesulam, Abisa, Misamin, ⁸Maasia, Bilgayi, se maesa, u nba mann maalun. ⁹Levit: sosue, Asania bija, bin nuyi, enadat Waat, Kadmiel, ¹⁰nan u yualb, Sebania, odisa Kelita, pelasa, anan ¹¹Misc, Reob Asaabia ¹²Saakul, Selebia, Sebaania ¹³Odisa, Baani, Beniinu ¹⁴b duo ninj Bat: paleos, paasaat, Moab, Elaam, Saatu, Baani ¹⁵Buuni, Asgat, Bebayi ¹⁶Adonisa, Biigayi, Adin, ¹⁷Ate, Esekias, Asul ¹⁸odisa, Asunm, Besayi ¹⁹Alif, Anatot, Nebayi ²⁰Magpias, Mesalam, Esil ²¹Mesesabel, Tsaadok, sadua ²²pelatia, Anan, Anasa ²³ose Anania, Asub ²⁴Aloses, pilsa, sobek, ²⁵Resunn, Asabna, Maasesa ²⁶Asisa, Anan Aanan ²⁷Maaluk, Alim, Baana ²⁸b nba ten tie duo mani, yab, b nba mann maalun, leviit nba. Tanmo guula, yanyinna, Netini nba, nan bin nba kul din bɔkt b mɔɔj duo nanj ni, k tie saam k din Waa yennu Seni, b puob, b Waat bijabi, bunpo, i b nba din mɔk yanfuonm, ²⁹k b ji nankn b yuulb nbak b ɲanm luon b maan na. k b puon b maan ni, k pol mob a bi som seni nba k yennu tul Moyis, yennu tuontuns, k sii cɔnlɔn k bia tuun seni nba k kaagbenu, t yom daanɔ, u mobona nan seni. ³⁰b puon nan b kan jii b bonpoii k tul duo manj ninj niib, k bia kan jii duo ninj bonpo ii k tul b waat bonja ii ³¹i daa daa sial fuon daal, nan jaam daal, duo manj niib nba baat nan kuatia nba k b kuat fuon daal, bin ji nyik pann nba k tu pa bina ɲanlole, k b daa pa ³²T maab nan yin tul nupɔɔj diknu munta k l tun yennu ɲaaktuonna. ³³Lin nba tie paanu po, tsaa tul yennu paanu nba ɲam nan daal kul jeet piini nan bonkob bit nba k b saa juo mu, k l tie daal kul maalun, ɲant yenpiini nba tie fuon daal yal, nan ɲmaapaan jaam yal, nan jaan lia yaala, nan yenpiini nba saa nyin Islaet tieb biit nan l baa kul k b sii luon yenjiantu ɲasaakak ni. ³⁴Manntieb livit nan nilieb t tuu saa tɔ tiatia bin kul, k nyim naakuk nba tu saa baal nan daat bin kul, k bin juo manpɔɔj bona nba k b mann k tien yennu ɲaak, nan t ɲaii ninj taa tu tie bian nba; k jɔkt kaagbenu yennu binbintl nan Wu seni nba Wann bian nba. ³⁵b Kul i tu baal nan Kaagbenu ɲaak bokokocincina nba tia t tinj yaal, nan tiini kul luancincina. ³⁶I baal nann yennu ɲaak, k tul manntib nba tun l tuonn yennu ɲaak, t Waat nba tie bonjaii cincina, nant bokobt, nan la dian seni kaadok ninj na, naacincina, nan t bokobit. ³⁷I baal nann yennu ɲaa diuk ninj T boncincina, nan yen piinni, til u ancincina, tibuolu kup nan tiik nba k yi m out nan kpan k lii tie t kpaant nba k t ko na, yeen piik ninj k tul levit. nba. ³⁸Maalun tua, Aalon bik, sii be nan levit. nba. you nba ku saa nyin piik bɔktn, k levit. nba saa saan piik ua piik bɔktn yennu ɲaak, diit nba tie Faal diit na. ³⁹K Israel Waat nan levi Waat saa jii paanu yun binna na tiik nba k yi mout, nan kpan tiik luana. ɲane tie maluɔɔj buol bona, sian nba k maluɔɔj tieb sie, tanmoguula nan yanyinna ɲan ne tien k t maata t kan nyik t yennu ɲaak.

Chapter 11 Buolu yudanm na din kal Selusaalenm njaan k bin nba din tienn buolu niib na, tɔ naatuat k gani niib piik ninɲ yeno kua, wun saan kua Selusaalenm doɲanu na ni. njaan k bin nba mun tenn n kua digbangbe ɲa, nan digbanbit ni.

Chapter 11 Buolu yudanm na din kal Selusaalenm njaan k bin nba din tienn buolu niib na, tɔ naatuat k gani niib piik ninɲ yeno kua, wun saan kua Selusaalenm doɲanu na ni. njaan k bin nba mun tenn n kua digbangbe ɲa, nan digbanbit ni.

²Niib na din yat yerjanm bin nba din Selusaalenm paak e. ³Gotl duo yudanm nba din kua Selusalenm na e na: Suuda dingbangbenɲa ni, sua kul din kal u yent ninɲ, digbangbennɲa ni Israel; Manntieb: Dan, Liefiitnba, Netiianba, nan salomon tuontunna waas na mun din kal. ⁴Selusalenm doi ni, Selusaalenm duo ni Suuda waas nan Bensaamin waas nba din kal lenɲ na: Atasa ba tie Osias, K Osias baa tie Sakali, k saakali baa tie Amaolia, k Amadia baa tie Seftia, k sssseftia baa tie Mahalaliel, k Amahalaliel b tie Pelet, k Pelet baa tie Maasesa, k Maasesa baa tie Baluk, k Baluk baa tie Kolose, ⁵k Kolose baa tie Asosa, k Asosa baa tie Adasa k Adasa baa tie Sosalib k Sosalib baa tie Sakali, k Sakali baa tie Siloni. ⁶Peles buolu ni waas din tie Jabkobiinna nan piinle nan banniin k tie, k tie nijaana k kua Selusaalenm. ⁷Bemsaain buolu Slalu baa tie Mesulanm k Mesulanm baa tie Soed, k soed Baa tie Padaja, k Padaja baa tie Maaseja, k Maaseja tie Itiel, k Itiel baa tie Esaai. ⁸Esaai puolpo k Gabai nan Salai wei, k b tie niib kobiin-yia nan piinle nan banniin. ⁹Soel wun nba din tie Sikkli bija din tie b yudaanɔ, k Suuda baa tie Senna bija n din waa u paak. ¹⁰Bin nba din tie manntieb din tie: Sedasa k u baa tie Sosalit, Sokin nan ¹¹Selusa, k baa tie Hilkija, k Hilkija baa tie Mesulanm, k u baa tie Sadok, k u baa tie Melsat, k u baa tie Asitub, ɲua e din tie kpanbal bik yennu ɲaak ni. ¹²K b waali nba din tenn k tuun ɲaak ni, din tie kobiinninn nan piinle nan banle. Ada baa tie Selosanm, k u baa tie Pelalin, k u baa tie Ainats, k u baa tie Sakali, k u baa tie Pasul, k u baa tie Malkisa. ¹³K u waali nba din tuun ɲaak tuona na, mun din tie niib kobiinle nan piinna nan banle. Kamasai baa tie Asalel k u baa tie Dasai, k u baa tie Mesimot, k u baa tie Inimel, ¹⁴K u ninjanm nba din mɔk panɲ tie niib kobk nan piinle nan banniin, k Gedolinm bija Sabdial tie b yudaanɔ. ¹⁵Bin nba din tie liefiinba: Someja baa din tie Hasub k u baa tie Agkanm, k u baa tie Asubia k u baa tie Buuni. ¹⁶Sabbetai nan Sosababad din tie b yudanm nba goli Yenjiantu ɲasaakak na-yel po tuona paak, k bia be Liefiinba saakab ni. ¹⁷Matania tie Miise bija, k u baa tie Saadi, k u baa tie Asaaf, wun din tie yan-yinna saakua jaanti yuo, k Bakbukia mun din tie wun nba pukin u po u ninjanm ni, nan Adan nba din tie saamɔ, k mun yaa baa tie Galol, k mun a baa tie, k u mun a Baa tie Sedutunm. ¹⁸Bin nba din tie Liefiinba k be l doɲanu ni din tie kobiinle nan piinniin nan banna. ¹⁹Bin nba din guu tanmoi: Akuub, Talmɔn, nan u ninjanm nba din pukn k tie tanmɔguula din kobk nan piile nan banle. ²⁰Bin nba din tenn Israel niib ni, Manntieb, liefiitnba ji din yat k kua suuda digbana ni, sua kul nan u yeny ni. ²¹Netaanianba mun din kal kunkuonn paak, k Tiisa nan Gispa din tie b yudanm. ²²Liefiinba yudanm nba din kal Selusaalenm din Usi Baani bija, k baa tie Asobia, k u mun a baa tie Maadaania, k u mun a baa tie Miise, Asaaf waat nin, bin nba din tie yanyinna nba goli jaanti Yennu ɲaak ni, ²³k maan din tul sennu k jiin yan-yinna po k bia senn b paaɔk daal kul ni. ²⁴Pelaaja, Mesaabel bija nan Selas waas, Suuda bija din tie sjanm, k oli niib kul tuona paak. ²⁵Digbana ninɲ nan b yent, Suuda waas din kal Kilija Albanan l digbankuoki ni, ²⁶Sesua nan Molada nan bet Pelet, ²⁷nan Habsal, nan Belsoba, nan l digbankuoki ni. ²⁸nan Tisaklak nan Hekonanan l digbamkuoki ni, ²⁹nan Enn liimɔn nan Solea, nan Jalmut, ³⁰nan Sanoas nan Adulanm nan l digbankuoki ni, nan laki nan u yent ni, nan Aseka nan l digbankuoki ni. B din kal laa nyii Bel Seba k saa tuu Himɔn baaɔk ni. ³¹Bensaamin waas nba din kal laa nyii Geba, Mikmas, Aja Betel nan l dingbankuoki ni, ³²Anatot, Nob, Ananania, ³³Astol, Lama, Gitainm, ³⁴nam Hdid, nan Sabainm, nan Nebaalet, ³⁵nan lod, nan Omo tuontunna baaɔk ni. ³⁶Liefiinba din be k saan kal Bensaamin buolu ni. njaan k tie Suuda buolu ni niib.

Chapter 12

¹Gotl manntieb nan lefit tieb nba din jen ɲaam nan zolobabel ku baa tie sesel, nan sosue; selasa nan selei nan Esdlas. ²Amalia nan Malue nan Hatus ³sekania nan Rehum nan Melemof⁴Ido nan Ginnetoi nan Abisa; ⁵Misamin nan Madia nan Bilga. ⁶Semaya nan soyalib nan sedaya. ⁷Salu nan Amok nan Hilkiya nan sedea din tie manntieb na b ninja yuudam sosue yuo. ⁸Lefit tieb: sosue, Binui, kadmiel selebia, suuda, Matania nan b ninjam din yinn dɔntaa yanni. ⁹Bakbukia nan uni din tunn b tuon b ninjam buol. ¹⁰sosue din maal sosakim, k sosakim maal Eliasib, k Elisib maal sosada, ¹¹K sosada maal sanatan, k sosatan maal sadua. ¹²Gotl Manntieb nba din be sosakim yuo k tie ɲaak daam n nyan: Selasa tie Melasa, k selemi ie Honamia ¹³Esdlas tie mesulam k Amalia tie sosana; ¹⁴Meluki tie sosef sosatan k sebania tie sosef¹⁵Halim tie Adna k Melajaf tie H elkai; ¹⁶I duo tie zakali k Guneton tie Mesulan; ¹⁷Abija tie Zieli k Minjamin nan Maadia tie Piltai; ¹⁸Bilga tie Sammua k Semaeja tie jonatan; ¹⁹Jajalib tie Matnaii k Jedaeja tie Uzzi; ²⁰Salai tie Kalai k Amok tie Ebel; ²¹Hilkija tie Hasabia k Jedaeja tie Netanel. ²²Eliasib nan Jojada nan Josanan nan Jadua nan Lefit nba, nan ɲaak daamm nan maanntieb yuo, b din dian l saana, k Daliu tie pelse kpanbal i yuo. ²³Lefit waat ɲei saakab din dian Balkpelii gbɔɲɲ ni, Eliasib bijaa Josana yuo. ²⁴Lefit nba saakab, Hasabia, Selebia nan sosue kaamiel bija nan u nijaam nan u lieb din tuu tuun dɔnt kaagbenu, nan yennu nulo Dafid nba din tul yiko bianunba. ²⁵Matania nan bakbukia nan Abdias nan Mesulam nan Talmon nan akub din tie tanmɔn guula. ²⁶Niib nba na din fɔ sosakim yuo, sosue bija, nan sosadak bija yuo nan Nehemi nba din tie kpanbal yuo, nan Esdlas nba din tie manntua nan gbandial. ²⁷yuonba kib din jii selusalem ɲamm k tuul yennu, b din yiin Lefit tieb nba kua Kaana kuul ki b baal selualem, k tien jaam ki yin nipotulu yaani, k faa siyeki nan biat nan yelii. ²⁸Lefit tieb nba tie yaayina din taan lieb selusalem ɲamm nan Netofat tieb, ²⁹K bia nuie. Bef-Gilgal nan Geba nan Asmafi; k baal maa dobiit k lint selusalem. ³⁰Manntieb nan lefit tieb din wuul b monɲ nan b niib k ɲann tamoyii nan jona. ³¹Yuda buolu saakab din duo jona paak k bobin yaayin jana banle k jinjin yuasoom dituu joan paak k saa taamɔb buol. ³²Hose be waa juotik yaayiina puolpo nan yuda saakab; ³³Asalia, Esdlas nan Mesula, ³⁴yuda besamen, Semaya nan Selemi, ³⁵Manntieb bɔɲjai dia naatuuna, sakali sonatan bija, Semaya bija; Matania bija, Misee bija, Sakul bija nan Asaf bija, nan bi ninjaam Semaya, Asalel, Milalaii, Gilalaii maii, Netnel, yuda nan Hanai k b dia yennu niiluo Dafid bɔmomuati. Gbandialua Esdlas bo tie b yudano. ³⁷nyun tɔnn taamɔb buol bi din tɔkin sonu nba do Dafid duo ni k baal k gaal Dafid ɲaak kaka nyun tammɔb buol ki l be yen do po. ³⁸Yaayin lieb gaal ganɲ po ki min nan niib nba bokl woyi b puol poguonn paag k somm k saa guon yalinn n buol. ³⁹K somm gaal Eflain tamɔb nan tamɔ kpel, nan janii tamɔb, nan Hananel difuuok nan Meya difuukkaka pei tamɔb buol. T soml din gben ɲaak sakak tamɔb ni ⁴⁰yaayin jana banle monɲ din set yennu ɲaak ni; k t mɔ set min nan bubula nba taan be. ⁴¹K manntieb: Eliakim, Maseja, Mijami, Misee, Eljonaii, zakalii nan Hanania din dia natuuna, ⁴²k Maseja, semaya, Eleasal, Usi, josana, Malkija, Elam nan Esel. Jislaja din ɲmaktl yaayina kib yiin ki b gbia. ⁴³L daal k b maan malɔɲɲboncian k ji kpaam boncian kilma yennu tulb pamann cienn. Puob nan waat mɔn kpaam k selusalem ninɲ k wuyikii nyi k fɔktl banfɔkl. ⁴⁴L daal ninɲ, k b lukt jaab nba guu yenpiini diet, boncicina nan boktin piig ninɲ funnu yem, k bia t k b gaan guo ninɲ jiet nba be bi yial ni li tie manntieb nan Lefit nba yaal nan seni nba yet binunba. K yuda paak din man mann-tieb nan linba paak. ⁴⁵K b got linba tie yennu tuonn nan biitnwuulu. yaayina nan tamɔb kuula din tuu tuun bi tuon nan Dafit nan u bija Salemon nba buol bianuba; ⁴⁶Laa nyii Dafid yuo nan Asaf yuo yaayina sakab din be nan donta yaani nan nipuok tulu yaani k tien yennu. ⁴⁷Zolobabel nan neemi yuo Israel tieb din tuu tuul yenpiini daal kuul yaayina nan tamɔguula; bi din tuu tien lefit waat linba tie yennuyaal k lefit waat mɔn tien Aalon waat linba tie yennu yaal.

Chapter 13

¹L yuo na k b liil muois kadauk ni niib na nunm ni k la dianii kil yaa Ammolit nba nan mmuab buolu nba ken nipukin yennu niib na ni. ²k maan b din k baal nan jiet nan nyun k tul Israel tieb ,k bia din tul baalanm likili a wun mɔb mɔtonn njaan k tie yennu lebt mɔtom na ktie yetjanm ti paak. ³Bagbat yennu sennii k gbenn yuo nba ,k b nyinn saan nba be Israel tieb ni na kul. ⁴Ladaa din k tien nna na k mantua Eliasib nan tobijabaa.din kua ti yennu njaadiet nie. ⁵k u din mɔkdiok nba yab bonciann ,k b bilin yennu piini nba nan tuontuntiat kul l ninj.di nbapiini piik yenn nankpam.linba din tie .binba din tie bintul lifit tieb nan yanyinna nan tanmob guulaa na ,nan linba k b din tien mantieb na. ⁶Linba na kul din tun k sua k kaa yeluselim ki maan n din nmal baabilonn kpanbal bucp, l binna piintaa nan njanlie nie na . ⁷li binn gbennu e k baabilonn balkpanbal cabn a man bmaat kun yeluselim ,k n baal k laa biit nba k Eliasib tien k maan u din jii tobijaa k bilua yennu njaak ni . ⁸k n pal din biil boncian k n nyinn Tbija tiat nba kul be diok na ni k lun nanyel po. ⁹K to k b njanm diel na k lebt yennu njaak na tuontuntiat ,nba tie piini nan wubit,kul . ¹⁰k nbia gbat nan bji k tien lifi tieb b taal ,k lefit tieb nan yanyinna nba din cial kun b doini waa. ¹¹k n yaki nan balbuulaa na k yitba li tien nlie k yaan yennu njaak k nu ji tikt lifit tieb nan yanyinna na kul k jiin b tuonn ni. ¹²k juda niib kul baal nan b dii nan b kpan piinii pikini yennkul k bil jiet diok na ni. ¹³k jii sadok k tie mantua selemina,nan pdaja k tie kadadiantua ,lifit tieb ni,yenua k b golii jiet diel'na paak k n bia jii sakulnan Mtania bija Anan k pukinm b po ,k maan b din mɔk sanjanna kbia ie die die dame.k t tɔ k b biitl b lieb jiet. ¹⁴Nyennu tiet'n po k daa tanmt n tuonn njaana nba tie bii colin na po. ¹⁵L yuo na k laa juda niib nmaa k b tiluana k jikit digbinna ,nan tilonti luanna na bonna boncian k paa bonnii paak k saa nann yelusalem fuundaal k n yaaakii nanm k jiin ba kuat b bonna daal nba po. ¹⁶K tili tieb nba kua yeluselim na din baat nan b jannii nan b kuatin nba lia k b kuat juda tieb nan yeluselim tieb fuundaal . ¹⁷k n yaki nan juda saakab k bia yetib a l paak tie be k tuun biit na k biit fuaondali. ¹⁸N na k kii baa nbdin tienmii ,l paak a k yennu din te k bon biil bal tinm nant duo paaki?k bia njanm tuo k yennu wutuol duo lisbil tieb paak.k n tul mob a b n tuluan .yeluselim tanmooi waa k sua fuundaal .baal ,k sua k daa be maatua k b tan da luont tanmooi na k sua fuundaal galaa.k n saa kaan n tuann siab tanmil buol k b da te k b kua nan kuantin fuundaal . ²⁰k bondalaa nan bonkuata tieb bonciann tu saa tiem yom kua nyiok munlie yelusalem nayel po. ²¹k npikim k yet b a ,bia paak k dua juonn buol na yel po, l tie k tien na n saa nmann i tubaa wa ,k li yuo na k b ji k baal fuondal. ²²k n bia yet liifit tieb maa bin njanm b monj k baal k kuun tanmooi na k njanm fuundaal .o nyennu I tien n po,linba na paak k bia kii guun a ninkpabaɔnɔ nba yab na ni. ²³L yuo na,k n la juf tieb kuant asdodienn na nam monite nan muabit puob . ²⁴k b waat bokitin yennua piak Asdodien mame tieb njan k fit piak juf tiebmaain ni. b kpan din mii buol una nan buolu na mam kua. ²⁵k n yakii nam k bia polib mob k ya n saa boo yenme k njaabl b yuut k bia pol n yennu sann ni: ma i daa tienm i popoi k bia daa jikit b bonpoi k tiem i bonjaii kuo i monjii. ²⁶Israel kpanbaal salomon din k tie nna k k baal biit nii? sua din k be tinj na n k k manua k yennu dnnua naa.njaan puo saamua din to k u mun tun biit. ²⁷Nluon yin bann na i tun biit nba yabita k biit yennu ,nan ya jikt buol njanmii puopb na ? ²⁸jo jada bonja yenua nan manntua yudaanua nba tie Eliasit bija na din tie Holonit nilua sanbaltatsiinae ,n saa te k wunfokit na ni. ²⁹O n yennu i tien b po, kmaan bi jokin mannu tuonn nan mɔsonn nba k mantieb nan lifit nba senn wa. ³⁰N njanm niib na ,k nyinnib jakint ni waa, k te k manntieb nan Lifit tieb tun bi tuonna nan la wann bianjnba na ,k sua kul nmat u tuonn ni waa. ³¹Nan linba jiin daat piinn na po ,nan jiet nba ,sinsinn piinii na l yuo ni,Oo nyennu !Itien n po fannu.

Esther

Chapter 1

¹Kpanbal Assulis din te k niib nba kpia mɔkgbenjil, li yent ni, nan binba be tinj sinsuuk ni na tuun mabl tuonn. ²Tuonjaana nan yiiko tuonn nba kul k kpanbal Assulis din tun na, k bia pukin waa din donn Maldose k tulua panj na l labaal kul diank be Piisia nan Media kpanbala balkpelii gbant ni. ³K l maa Maldose nba tie Juu nilua na e din waa paa kpanbal Assulis paak. U lieb Juu tieb din colmua, k luon u maan. U din tuun linba njan tien u niib na, nan binba saa sonm b yaabuna kul . ⁴K wann u na mɔk tuuk nba njaan bianjnba , la yab bannu nba . U din jii daa piinnine k wann. ⁵L daa nba bin tan gaal kpanbaal na tien niib nba kul din di jaamm Suuse ; laa nyii nikpela k la tuu waat l janm daa din tie njanlode , nja kpanbaal njaak ni. ⁶B jii kpal canpieni , nan bonbɔna nba naan tutuut, nan linba nan sanpaagbant , k tul tul , njan nmiit nan bari , k lol lol nan siminjaana: Salma nan likili gadoi, din sie saki nba k b jii tana k b nyii polfil nan malbl , nan naakl , tabɔna k sel na paak. ⁷B jii Salma kɔbi e tuol dan buolu buolu kul, k damunj din k nami, k maan kpanbaal na buleint paak. ⁸njaan b din mab sua, k maan kpanbaal na,

paak u niib nan bin tun sua kul nba luon bannu nba.⁹Kpanbal puok Fasti mun din dinn jaanm k tul puob, kpanbal Asuliis nyaak ni. ¹⁰Daa nyaanle daal dan nba ji din kua kpanbal na yul ni yuo nba k u tun u jatuaka banlele nba din tuun nyaak ni, Mehuma, Bista, Halbona, Bigta, Abagta, Setar nan Kalka ¹¹A bin baal nan kpanbal uok Fasti , k u yil u nan fokilik .¹²nyaan kpanbaal puok Fasti yet baalu, jatuaka na nba pakoi yuo nba , k kpanbal na utuol do bonciann .¹³nyanne, k kpanbal na paak yonmdaano nba din mii linba tdiin tuu tie na, k maan n nae k b din tu paak kpanbal nyaamaan, binba mii senni nan yikoo tuann . ¹⁴Binba din tu be kpanbal buol ni tie Kalsena, Setal , Admata, Talsis, Meles, Melsena, Memukan, kpanbala waas banlele , nba nyii Pels nan Medi doi ni nyaanme din goli kpanbal numpo, k bia din tie binba dia sinsinn kani duo manni ni. ¹⁵Selani e, k t saa jii k buo kpanbal puok Fasti buut waa k colin kpanbal Asuelus man na a?¹⁶Memukan din jiiin kpanbal nan kpanbala waas tuann a: L k tie kpanbal puok Fasti tun k biil kpanbal kuukua kaa, nyaan u biil t kul , kpanbala waas nan niib nba kul be kpanbal Asuelus duo ni na e. ¹⁷K Maan kpanbal puok nba tun linba , puob kul saa gbata. K l saa te k b kan colin b colib. B tu saa yet'a: kpanbal Asuelus din yaa bin baal na u nyaapuo Fasti u buol ni, nyaan k u yie saanu. ¹⁸L ii tie k bat nyaasakaab nba be Medi na nan Pelse na puob gbat linba k Fasti tun na b saa kumii b colib k kan tantil. Puob nba be lokil kul po jii kan colin b colib . K jaab saa doon wutuol b puob paak a.¹⁹Canbaa: Lii tie k l maan a pal ni fan tul naan muontii nan Fasti ji daa ban nakii fin bat buol ii. A te kin bin dian Media nan Pesian sennii kadauk ni, k l ji daa ban lebitil nyaan jii a nyaapuo nan na k tul puo nba galua. ²⁰Lii tie k b gbat muantii na digbanjaann na kul po ; puob kul saa tul u colu colunji; u colu manni lek ii tie mokitua kuo nandaano.²¹K kpanbal nan u nyaasaakab tuo Memuka dudukna. K b dian kadat k tul yent kul. ²²K yent mok u kadaok nan u maan ni k buolu mok yaak u nyaak paak, kii piak nan yiiko.

Chapter 2

¹L bɔnn puolpo k kpanbal na wutuol maak, ɲaan k u bio daa dukii linba k fasti tun k tuluo na, nan ɲua kpanbal nba mun muant linba k jiin u po na. ²Ŋanne k kpanbal sonm tieb nba be u buol yoo kul ne, yetua a, bee kikan te tin lon saapnfani nba tie puomuuna? ³Kpanbal a saa fit k gann saakab doi nba be a yent na ni, k t bin baal nan sapaan fanii k tan kuam puob ɲaak nba be suse, digbonsoakal na ni. K tuulb, hega kpanbal jatuakl nba guu puob na nuu ni, k wu tienm nyuwuubona nba si fannjtb. ⁴Ka a ji tan gann Sapa a muo nba ka nunm gbouu k tienua a ɲaapuo, k wun tan set fasti seenu ninj. Kpanbal ne din dukin nan kpamii na ɲan kuugaal. ⁵Jua din be susa kuu sann tie Moldeka k tie juu mulua k nyii binja min buolu ni, ɲaan tie simeɪ yaakuon k simeɪ mun tie kis bija. ⁶Yoo nba k babilonn kpanbal Jéhoyacinn nan u niib Jeelusaleem do ni, k tiemm yommi Babilonn tinj minj na, Modekai din pukin b po. ⁷U baa waal bipoo din be, k b yin Estel ku sanlel tie hadasa. U din tie puofanje, ku gbanu bia ɲan. Estel baa nanu naa kuun puolpo k Moldekai jiiu wubilo k tieno u pipuo. ⁸Kpanbal nba din tul u sennpaana k b baal nan sapaanm bonciane sua, k Estel pukin b ni. B din kuanua kpanbal ɲaak na ni, ku be Hegai nuu ni wunba guu kanbal puo na. ⁹Estel binbenj din goo Hegai nunm ku lonu maan. U din taantl k piin k fannj tua k tie no je ɲant Hegai din tulua diiuk nba ɲane pob diit ne ni, k bia ganne sapaanm banlole kpanbal ɲaak na ni k b tuun tienua. ¹⁰Moldekai din tul Estel kpaami nan wuu mi k wun ban yet sɔa nan u tie juu nulua, ku mun set k pak nan u tie juu nilua. ¹¹Moldekai din tuu sonm puob diit na dindonjuok na buole daal kul. A wun laan Estel nba be bianj nba nan linba tuun teeno. ¹²Bi din jii binne k fannj puob na bidin fannj nan kpanunubit nba k b yil mil na ɲmalii ɲanloob k wei nan kpanunubt nba k b yil balsam na. ɲmaali ɲanloob. ¹³Linba na puol po k b jikt sapaamm ne yeno yeno, k kua nan kpanbal buo. Sapaamɔ nba kul din tu nyi puob diit na ni k kua kpanbal buo yoo nbane, u tuu lia liant nba ku loon. ¹⁴Sapaamo manj din tu u kpanbal na buol daajoko, k li yent, bin saan tienua puob diliɔk ne ni, k tienua saasgas, jatɔɔkl nba guu kpanbal poubit na nui ni, kpanbal na: ki put sapaano nba yaa sann k yiinuai kaa u kanfit ɲmat kpanbal ne buol. ¹⁵Estel din tie Abihait bipuo k Abi hait mun tie Moldekai baa waak, k Moldekai jii Estel k tie no u tiɔnj bik. K sua kul nunm gboo Estel u yoo nba din tan baal nan wun saan kpanbal na buol ku lia liant nba k Hegai wunbal tie jatuakl nba guu kpanbal puob kpanua a wun lia na. ¹⁶Ton kpanbal selses manj nba din naan, l bina ɲanlole ninj, l ɲmaapiik ninj ɲmaalik nba k b yiu Tebet na ni, k b din baal nan Estel, kpanbal selses nanj buol. ¹⁷Kpanbal na din loon Estel k gaal sapaan lieb ne kula k, k Estel binbenj man kpanbal ne po, k kpanbal num gboo k gal sapanan lieb na. Kpanbal na din yi lin Estel nan fokil k tieno u ɲaapo, k u set fasti senu ninj. ¹⁸Kpanbal na din tie jaagbenjil k tul Estel k yiin u tuontunna saakab nan tuandam kul u din tien l daal foon daale, u naan yent na kul po, k tul niib piinii nba yaab. ¹⁹L yoo na k kpanbal ne tien Moldekai tuandaanua. ²⁰Estel lek dink wann sua nan utie juu nilua. Moldekai ponj din betua man u daa yein sua, ku sak u mɔb nan biann nba kudin saak u mɔb, waa din tie bik k be u buol yo nba ne. ²¹Moldekai nba din tuandanua yoo nba nae k kpanbal ɲaajatua ka nba guu kpanbal ɲaatanmɔii nba gaal k kua kpanbal diit nina din donn wutol kpanbal selses paak k lol a bin nyinn u manfuol ɲamme tie Bigtana na Teles. ²²Moldekai din bann bi lol manj k saan kumii kpanbal na ɲaapuo Estel k Estel ji wannɔ Moldekai nba la linba. ²³Kpanbal na jidin nyin fiit tieb k b fiit la nan li set tie balmoniie. L paak b din jonn jab banlee na daat paak. K kpanbal na dintek b sɔbl kul k tien tinj na naan ba lii gbant ni.

Chapter 3

¹L din yann waame k, Auelus tul Aaman pann, k tieno tinj yudaano. Aaman din tie Amedata bijae k bia tie Agag yaabuonn kpanbal ne din donn u yudante, k kaano yial nba cie saakab nba tuu kpiaune. ²Kpanbal ne din tul u tuontunna saakab ne kul sennue nan bii tien Aaman jilima, k tuu gbaan k jianto. B kul din sak k tuun nne, sie Maldokas kua din k tunmi. ³K kpanbal ne ngaag saa lieb nba be tanmob nii ne boi Maldokase nan bee te kuk sak kpanbal sennu ne? ⁴Nan baa bielo daal kul, ku k gbiin b maan ne k b tansaan wann Aaman l kul, a bin laan Maldokase kpan sii dia waa suol ne amii; maan u din wannib nan u tie suife. ⁵Aaman wutuol din duo bonciann, yuonba ku bann nan Maldokase kan gbaan k pukone. ⁶Naan u ji din k luon wun pki Maldokase kua kaa, kmaan b din wann Maldokase nba ti buolu nba anul a k u cab k b kpil suif nba nba tie Maldokase ninjanm k kua Asuelus yent niine. ⁷kpanbal Aselus naan bina piik nan njanle ninj, l binn njaasinsinn nba k b yil Niisan ne ni, k Aaman te k b to tia-tia nba k b yi puune, ne tuona. K njaali piik nan njanle ninj nba k b yil Adaal ne k b gann. ⁸Aaman ji din yet kpanbal Aselus a: Nisiab yat gbie a yent ne nii likl kul lo, k tie niganm b binbenn k taa nan nilieb, k bia k waa sennu nba be a yent ne ninj. L paak l k njan k fan cabib k bii be. ⁹Kpanbal, lii njan a po, fan cab mob k bin kpib; k lii tun nne, n saa fit kuan salinpiena botuot tusa njanle nan kobii njanmu a duo likili bekil nii, k lin jii k tun tinj ne tuona. ¹⁰K kpanbal ne pit banj nba tie yikuo dintl nba k u tuu dinn gbenn paak k lin tul pann ne, k jii tul suifnba dataa Aaman, wunba tie Amedata bija, njan tie Agag yaabuonn ne. ¹¹K kpanbal ne ji yet Aaman a: niib ne nan b likili kula tie a yale; tientib faa luon bianjinba. ¹²K sinsinn njaalik ne daapiik nan nantaa daal; k Aaman yiin kpanbal gbasabila k tan wannib sennu ne, a bin kpintil mabuoli kul ninj, k jii tul duo diaala nan tuandanm nan tuontunna saakab kul. B din sob sennu manj, kpanbal Aselus sann ninje jii u yikuo dintil nba tie banj ne k dinn. ¹³K tuomi jii gbant ne k lin nann yent ne kul po k l dia sennu a bin jii dayenn tua nba tie Ada njaalik dapiik nan nantaa daal ne, k kpi suif nba kul, l nipaenn nan nikpela, l paob nan waas binba kpib, k ninbatinu daa be, njan jii b mokint kul. ¹⁴Sennu ne din tie bin wann paanunie yent ne kul po, k lin te k sua kul n tien siil kii guu daal ne baalu. ¹⁵Kpanbal ne din tul mob nan bin mon sennu ne k tul binba be suse, dogbansaakal ne nii; k tuomii jii labaal k saan nan yent ne nii kpanbal ne nan Aaman din kal k nyu bonnyu nyuute njan k nmatl be suse duo ne nii.

Chapter 4

¹ Maldose nba gbat lin kul tun manɲ kuu patt pat u tiat k jii bɔtuok nan tanpint k pin k ji lin duo ne ni k yikin nan wutuol. ²U din saan k sie kpanbal tanmɔkpianou e k maan binba din tuo lia bɔtuot b din k cabtib k b kua nan l liant kpanbal ɲaak. ³kpanbala yent ninɲ kul , lii tie k kpanbal tuomi nba yiikot tan baat suuf nba din tuo lol moii e k mɔn k fabin k b bonciaan din tuo jii bɔtuot nan tanpent e k tel dual. ⁴Tuontun poii nan jatuaka nei k wɔnua linba gaal ne k kpanbal puok Estel wutuol duo kuu te k jii tiat a wun te k wun lia tiat ne ɲaan jii u bɔtuot na , K u k sak nna. ⁵ K u yiin Hatak , jatuk yenn nba k kpanbal din te kuu be u ɲaak ni , k tumua a wun saan boii Maldose k laan linba baal k u tie bonbuolu na . ⁶k Hatak saan Maldose buol duo ne ni k l tol nan kpanbal tanmob na ⁷Maldose ji piin k yetua linba kul baalua . k wannua Haman nba daan puuon wa saa tul likli nba kpanbal likboltua buol k lin fit te k suuf nba n yaat. ⁸U bia din jii kadaaɔk nba bi din dian k wann baa saa buuntib bianɲinba , k tan kit yet kpanbalpiok Estel waa saa saan kpanbal k fabin u niib paak bianɲinba. ⁹ Hatak baal k wɔnn Estel Maldose nba pak linba kul . ¹⁰ k Estel tunmɔ a wun saan k yet Maldosee a: ¹¹kpanbal ɲaa tuontunna , nan duo kul niib ban nan laa tie jua, puo, k a taal ɲmaa kpanbal ɲaa nanyelin k l k tie b boii a po , a buut jiialu tie kuume e . Daanuan kan kpo tie wunba k kpanbal tant u kut patu na u paak e. K jiin n po mun , l daa piinta e na u k ban yiinin. ¹²k b yet Maldosee Estel mɔbona, ¹³K Maldose jin a: "A daa duki mia a benu naan kok paak sa fit te fan paak k l k tie suuf nba ka luon. ¹⁴ N nela , lii tie k a ɲmin mɔtana , somml nan nyik cabu sii tie suuf nba yal e , ɲaan fin na a ɲaak tieb kul n kpo. ɲmee mi i ? L k kuo l paak te k l peni peni a k tɔ kpanbal yentin." ¹⁵ k Estel jiin Maldose a: ¹⁶ isaa k tikl suuf kul nba be Sus k yin lol moii k tulin! Ii daa di , k daa nyu sial k tan saan janɲ daananta yenu nan nyiɔk. N mun saa cɔlin mɔlolu manɲ , min nan ntuontuna , k n saa tokin nne e kuo kpanbal ɲaak . N saa yakl seni ne k lii tie k n saa kpoi e min kpo. ¹⁷K Maldose saan k tun nan Estel nba yetua binninbane.

Chapter 5

¹Esthel mɔlɔl daanjantaa dal, k u lia naan liant, k kua set kpanbal ɲaak nuak ni dindounjuok nba kpia naan duuk na. ²Kpanbal na din kal u naan gbant paake, duuk ni, k u nunm tol tanmɔkuakl na. Kpanbal na nba la u ɲaapuo Esthel dindounɲ ni yuo nba, k u pal penn, k u jii u naan salima danmil na k tant tolɔ, k Esthel kua k tan sii danmil na juak po. ³Kpanbal na ji buoi'ɔ: N ɲaapuo, bee tie a daanmi ? Betlin faa luon lin nba, k sa tula, lii lekii tie k a luon, n saa bɔkit n naan yent na bɔkl k tula. ⁴K Esthel jiin a: Canba, lii tie k l penn a pal, n sii luon fin nan Haamaa n baal n buol ni dina nyiɔk, k tan di janm nba k n tie k guuna na. ⁵Kpanbal na ji t k b yiin Haamaa, wun bal yian, k bin saan di Esthel janm na. ɲanne kpanbal na nan Haamaa ji saan Esthel janm dinu. ⁶Baa din kal nyu daan yuo nba nae, k kpanbal na boi Esthel a: Betilin faa luon lin nba, k a saa la wa. N saa tuun fa luon bianɲnba k tula, a leku boi n naan yent na bɔkl jiin a: ⁷K Esthel jiin a: ⁸Canba, lii tie k l penn a pal k a saa tun ma yaan n boi lin nba na k tul mo, fin nan Haamaa n won jen k tan ɲanm di janm nba n saa tien tulin na, l yuoe wa k n ji saa beta lin nba k n luon. ⁹Haamaa nba din yii janm na ni yuo nba na k u la Maldosee be kpanbal ɲaak tanmɔb na ni. Waa yaa wun gal yuo nba k Maldosee k fil set k li tulɔ cɔlunɲu. K Haamaa wutuol duo u paak. ¹⁰ɲanne Haamaa din suol u mɔnɲ k kun u ɲaak ni, k yiin u yuasiin nba a bin bal u ɲaakni, k t k u ɲaapuo seeles pukin b po. ¹¹K Haamaa ji fa palbiil k wanttib u mɔnkint nba tie bianɲnba, nan wa mɔk bonjai bianɲnba, nan kpanbal nba pukinɔ yudant bianɲnba, nan wa mɔk yikuo k gal kpanbal ɲaasakalieb na bianɲnba. ¹²Haamaa din tukin k yet a: Lin nba mantik gal tie kpanbal ɲaapuo Esthel tien janm, k k tul sua sie kpanbal nan min kun kua. U bia yiint a tin won jen k di. ¹³Lin nba na kul lek k manɲ n pal nan ma lat Maaldosee nba tie Juif nilɔ, k u kal kpanbal ɲaa tanmɔb ni na. ¹⁴ɲanne k u ɲaapuo nan u nyuaasii nba na kul ɲmakitua a: Caant dafuouk k li fuonkiintii tie taabankaabi piinle nan ɲanɲmu. A won yet kpanbal k wun t k bin juonn Maatdosee li paak k a ji fit saan di janm na nan palpienn. K haamaa gaal; nan li tie duduk ɲante, l paak k u te k b caan daauk na.

Chapter 6

¹Li daal nyick k kpanbaal na k fit guan ; naanne k u te k bi baal nan yent na maan kadaat , k tan kalin tulɔ . ²Baa kalin bɔkl nba wantt niba nianɲnba k i Maldosé din lukt niib nba lol a bin kpi kanpal na . k bb tie Bigtan nan Teles , k tie Jatuaka banlee nba guu kpanbaal naadiet na . ³K kpanbaal na boi a : T tien sial ki baakit kuo k pa Maldose linba na paaki ? K u tuontuuna na jii na : ti k tien sial ki tulɔ . ⁴Kpanbaal na boi a : n naasakab na sua be nna a? li yuo na k Hamaan kua dindonjouk na ni , u din baal a wun yet k bin jonn Maldose e dacaatil nba k u din tien siil lipo na paak . ⁵naanne k kpanbal naa tuontuunna yet a Hamaan be nna k guu a wun laa . k kpanbaal na yet a : paakimua k wun kua . ⁶naanne k Hamaan kua kpanbal na buol . k kpanbaal na yet a ; Nisua be k n luo min tulɔ bakil , n saa tun be k tul li daanɔ ? K Hamaan dukin k tul u mɔɲ a , nmee k kpanbaal na ya wuun tulɔ nba yabi ? Li pɔɲɲ sii tie minne . ⁷K Hamaan jii kpanbaal na a : a te bin baal nan liant k a tul l danɔ , k lii tie liant nba kamɔɲɲ lia . ⁸A te k bin baal nan naan taankokit ki paan amɔɲɲ taamm paak . K te nijanna na yenɔ n lannɔ liant na k jakinɔ taanmm na paak , k te wun lin nanɔ digban saakal na kul po . ⁹k nijaann na i muantil yuo nba k b lin na a , gotil maan kpanbaal nba dont daanɔ nba k u paal mei nan wun dontue . ¹⁰Tɔn k kpanbaal na yet Hamaan a kaakital ki saan jii liant nan tanm na ki lann Maldose nba tie suf niilɔ na k lin tulɔ baakil . tient bontkul k tulɔ nan faa yet bianɲnba na . A saa lau k u kaal n naa taanmobni . K Hamaan lon liant nan taanm na , k lann Maldose liant na , k jakinɔ taanm na . ¹¹k Hamaan jiu k lin nanɔ duo na kul . Ba sonm saa na , k Hamaan muoantil k dont daanɔ nba k u paal mei nan wun donno e na . ¹²Li puolpo Maldose din nmaat saa kpanbaal naa tanmɔb na ni , k Hamaan ji dɔkin u ninpo k kun u naak ninɲ na fei . ¹³K yet u naapuo nan u yuantin nba na linba kul tienɔ . Ton k u naapuo nan u yuanti nba , linba tie subindann na yet a : a pii kɔɲit yikuo Maldose wun nba tie suf nan buole na a kan fit nyunno k maan u tie suf niilɔ e , nuae saa nyanna . ¹⁴Yuo nba k b kaal na , k sua kpanbal naa jatuaka na taan kua yama a bin jii Hamaan ki saan nanɔ Astial jaanm na ni .

Chapter 7

¹K kpanbal na nan Hamann fiil saan a bin di jaanm na Estaa. ²Taal munlee ni, baa din kal k nyu daan yuo nba na, k k kpanbal bia njanm puo bat Estaa, a luon be? Yetilin, k a saa lawa. Lii lekii tie n naan yent na bɔktin, n saa tula. ³K Estaa jiin a: canbaa, lii tie k l manja, fan tulin sikin-n-mɔnɔ mialu na gatu. Maa luon linba tie manfuole; k n niib ii bia kii mɔk manfuol. ⁴K maan b kuant min nan n niib na, k buotit. Lii bonni tie k b kuantit k tient daabaa i e, n b sii nmine k kan daamii a k jii l po, njan b luon bin buotite caɪn cain. ⁵Kpanbal Asulis gaal maan k boi u njaapuo puobat Estaa a: nmee saa tun tuonbiit nba na buolu? L daanua be lia? ⁶K Estaa yet a "T dataak nba tie nikpiiluk na, njae tie Hamann nibiiuk na. ⁷Kpanbal na din fiil nan wutuol, dieok nani, k nyii nanyel. Hamann din bann nan kpanbal na wun dat tubile linba na paak, njanne ku bial puol, a wun balin kpanbal njaapuo Estaa k wun tinn u manfuol. ⁸Yuo nba k kpanbal nyii sianinba kb kaal di jiet ku la Hamann baa gbaan Estaa duanu buol a wun boi ninbatinu po yuonba kpanbal nyii nanyel po k k kua diiuk nani kpanbal. na nba la nna na, ku tant sanpaapo a "jua luon k wun fat n njaapuo nae, ne nunm ni, n mɔnɔ njaak na ninɔi? Kpanbal na k yet gbenn kaawa, k jatuaka na dɔkin haman nunɔpo. ⁹Tɔn, k b yennua nba k b yiu Halbona na yet a: "caanba HHamann ponɔ dɔnɔ caan dacaatil u njaak ni, a wun jɔnn Moldekai, wunba din tinn a manfuol na, k l fɔkint tie taakaabii piinlee nan njanmu. K kpanbal na tul mob a "jɔnt Hamann l paak. ¹⁰Njanne k b jɔnn Hamann dacaatil nba ku caan k guun Moldekai na paak. Tɔn, k kpanbal na wutuol ji maak.

Chapter 8

¹Li dalmanj k kpanbal Asulius tul Astial suf nba datak Hamann njaak , k Maldose wann u mɔnɔn kpanbal buol waa tie wunba , k maan Astial b wann kpanbal nantani nba be nuan nan Maldose sunsuk ni . ²k kpanbal bit bann nba ku puo Hamann k pilin Maldose nubil , Astial ji Haman njak tul Maldose . ³K Astial ba k gbaan kpanbal nitual ni , k mɔ k fabin k mial kpanbal , nan wun da te k Agagit jua Hamann nba bo yaan biil suf nba na lin da tuun . ⁴K kpanbal tant u salinmɔna patu Astial paak k u suol k fit set u tuann . ⁵K ji yeta : Li tie k kpanbal ninbatinnu , nan u suklu be n pak , k u tuo n miali , wun dian k senn suolu nba k Agagit jua Hamedata bija Hamann dian K yaa wun bil suf nba tinj na paak na . ⁶K maan n sa tien n'le k bann bobil nba sa baal n buolu , nan n ssa tie n'le ki laa muolu bilu ? ⁷Kpanbaal Asulius din paak u nja puo Astial nan suf nba nilua Maldose a : N jii Hamann njak tul Astial k Hamann nba daan tian nu a wun kpi suf nba na b , jɔnnua dauk pak k u kpowa . ⁸Diant maan yaa luo bianj nba k yii ni bil n sann paak k tul suf nba k bii be yann , k maan kadauk nab k b yii nibil kpanbal sann pak sua kanlink li puolpo . ⁹Li yuo na k b kpanbal gbandiala , lidin tie njalik dapiinle na njaan taa daal e , njmaalik nba yil sifan , k b dian nan Maldose nba wannin nba k tul suf nba , banntieb , duo diala , yiko danm nba njmaktil digbanna piinle nan njanolli k be Ind Etiopi , jiaunj kul nan u dianni , buolu kul , nan mabuolu kul , nan suf nba maani . ¹⁰B din dian kaadaat manj kpanbal Asulius sanninj e , nan kaadaat manj k b lin nann digbanna kul ni k biitib . ¹¹kaadaat manj ni kpanbal din tul suf nba yial digban sia ni a bin tann lieb k fil la panj k kɔn nan binba kul fiil b paak a bin kɔn nab , k bia biil binba dia giat b paak k luonbin biil b mɔtint , ¹²Daa yenn kua, Asulius doi manj kul ni , lidin tie binn njalii piik nan njanle daa nan njan taa daale k b yili njalik Adal . ¹³Li kaadat ninj b din yet a kpanbal senn k bia tul mɔb nan tin muant k wann suf nba nan bin tien siil k daal manj ni bin daan tuokib datai . ¹⁴K taan jakilaa jak taami , k tin saan duo na kul ni k sa muantib kpanbal senni Sus di gbanpienu kul ni . ¹⁵K Malose nyi kpanbal njaak k lia nan kpanbal liant na u paak , u liatil din tie bonbɔnpionj , k u yii Salinpiena foklik nan li bani . k Sus nib pink wunyik ni nan palman yani k yiin . ¹⁶k Suf nba din be palman nan kpinkpanmuk , nan dontil kua ninj e . ¹⁷Digbann kul nan u digban pionuni , siamba kul k kpanbal senni kadauk baal , suf nba ni paliman nan kpinkpanmuk , nan jaanm kua . k ni buolu kul nba pul b mɔnɔn suf nb k maan na din gbat suf nba pao nan b ji nmɔk yikuo na , janmani din suolibe .

Chapter 9

¹Nmaali piik nan njanle nba tie Adal nmaalk daa piik nan nanta dal, i daalee k b din sa tun nan kpanbal nba sennu sennii bianjnba na, k Isael tieb daatai duukn nan b paakib a na, njan bongnan na din bal, k suifnba paak b daatai. ²Suifnba din taan lieb b doi ni, nan b yent kul nba k kpanbal Asulus yent na, a bin suol b daatai nba kpaan b baak na, sua din k fit cial, k maan b din mək jaanmami b paak. ³Yent kul saakab, duo diala, nan yuudann, nan kpanbal njaak tuontunno, din taan suifn poe, k maan maldose din te k b tiin janmaami. ⁴K maan Maldose din mək panj kpanbal njaak, k u yiikuot din yat yent kul ni, k l maan u ji din njanmit kpaatle. ⁵K suifnba kpi b daatai nan juukbanjai, k kpiib, k buontib; b din tien bi daatai manj ba luon bianjnbae. ⁶Suus nba din tie b duo gbennj, suifnba din kpji jaab kobi njanjmo, ⁷njan kot Palsadata, Dalfon, Aspata, ⁸Polata, Adalia, Alidata, ⁹Palmasta, Alisai, Alidai, nan Feyesata, ¹⁰Aman bonjai piik, Amedata bonjoi, din tie suif nba daataie njan b din k biil b bona. ¹¹L daal manj, niib nba k b din kpiib suus digbangbennj manj ni din yaaba, k b saan wann kpanbal na. ¹²K kpanbal na yet u njaapuo Estial a! Suifnba nba kpji suus duo gbennj, jaab kobii njanjmo nan Aman bonjai piik na, b saa tien nlee digbanlia nba tenn na ninj? A luon bee? k n tien k tula ni. A luon bee biaki? k a sa la. ¹³K Estial jiin a! Li tie k kpanbal la k l njan, wun cab suifnba k bin tun wonn suus duo ni nan sennii nba nyi dinna na, k bio te bin jonn Aman bonjai piik na daauk paak. ¹⁴K kpanbal cab k l tun nan klaa luon bianjnba k l sennii yat suus duo ni kul. K b jonn Aman bonjai piik na. ¹⁵K suifnba nba din be suus na din njanm taan tieb Adal nmaalk daa piik nan nanna daal k kpji kpji suus duo ninj jab kobi nanta njan b din k biil b siali. ¹⁶Suifnba nba din bial k be yentnba na ni mun din taan lieb k kon b mōnj manfuol paak, b ji din la fuon b mōnj manfuol paak, b ji din la fuon b daatai na buol, k kpji niib tuusa pinlole nan njanjmo binba din k gbiitibi. Njan b din k bil b siali. ¹⁷Linba na kul din tun Adal nmaalk daa piik nan nanta daale. Daa piik nan njan daal k suifnba foi, k tien l daal janm daal. ¹⁸Binba din be suus, mun din taan lieb daa piik nan nanta, nan daa piik nan nanna dal, k foi daa piik nan njanjmo, k b tien l daal palmasl nan janm daal. ¹⁹Linba na paake k suifnba nba kua digbanbis ni k b duo k mək juonn jal, na, tu jii Adal nmaalk daa piik nan nanna k tien kpinkpanmuk, fuon, nan janm dal k piin b lieb piini. ²⁰Maldose din dian linba na, k tul kaadabis suifnba nba be kpanbal Asielus yent nba fək nan linba k fək ni. ²¹K u betib binn kul bin tuu jii nmaalk nba tie Adal nmaalk na daa piik nan nanna nan u daa piik nan njanjmo, k tient janm dal. ²²L daa ninje k suifnba din fat b mōnj b daatai nuuni, k jii nmaalk nba k b daan be ninbalt n kpant ki tie palpienn k b palbiil n kpant k tie jann daal, k te k l daa i tie kpinkpan muk nan pal pienn daa k bi pin lieb piini, ki biaki tien talasdanm piini. ²³Naane k suifnba na ji din piin k tie nan Maldose nba senn bianjnba na kl kpant b kual. ²⁴K maan Aman nba Amedata bijo, k tie Agagit buolu, k tie suifnba daatak na ponj din bobin a wun buontib, k din bil suka, k l want nan ba saa tienm bianjnba k kpiib k bio biilib; ²⁵njan k Estial saan kpanbal buol, k kpanbal na tul mōb a bin te Haman lol tonj nba k u lol k jiin suifnba paak nan nmat ba u yul paak, k jonn daauk paak njan u waas. ²⁶L paake tien k b din yiin l daal pulim, k l sann tie njan. Puolpo, linba din be kaadaauk na ninj, nan linba k njanm mōnj ninbina din din la nan linba din saa balib na, ²⁷K suifnba jii k l tie b yal, njanm nan b yaabuona, nan binba kl sa b ni, nan binn kul ni daa nba njanle na b si di l janm, nan la wann, nan l yuo nba senn bianjnba. ²⁸Li daa din si tie tiatue k tien suifnba yuo n tu yuo, nan njaak niib kul, nan yent nba kul be duo pienu ni nan pulim daal manj kan ban bot suifnba sinsuuk ni, k li tie tiatu k daa ban buol b buolu ni. ²⁹Kpanbal njaapuo Estial nba tie Abisail bipuo din kal nan Maldose k b dian gbōnj fuunu munle ni k tulib yiiko k jiin Pulim janm da na po. ³⁰B din dian kaadat k tul suifnba buolu kobik nan pinlee nan njanlole nba be Asulus yent ni na kul. Kaadaauk manj din tie palmasl nan colint, ³¹Ki dia pulim janm daa nba senn yuonba, nan Maldose nan kpanbal njaapuo Estial nba din senn tuuli na, b din senn k tultul njanm mōnj nan b yaabuona, nan bianjnba k b dia mōlolu nan fabini na. ³²N nae k Estial din senn sennu k jiin pulim janm po, k b dian gbōnj ni.

Chapter 10

¹Kpanbal Assueelus din t niib nba kpia mɔkgbenl, u yent, nan bin nba be tinn sinsuuk ni na tuun mabl tuonn.

²Tuonjaana nba kul nan yikuo tuonn nba k u tuun nan pann, kpanbal din tunna na, k bia pukin waa din donn Maldosee k tulɔ pann na. L labaal kul dian k be Peesa nan Meedi kpanbal balkpelii gbant ni.³Maldosee nba tie juif nilɔ nae din waa kpanbal pak u lieb juif tieb din bankitua, k luon u maan. U din tuun lin nba ɲan k tien u niib, nan lin nba saa sonm b yabuonna kul.

Job

Chapter 1

¹U s duoni jasua dinbe k b yiu Sɔb k l jua din tie niɲannuae; wu dinɲmaan yennu, k ki tuun biit. ²Wu din mal bonjai banlɔle nan bonpoi bantae. ³Wu din mɔkpei tuta ɲanlɔlee, yok yokt tuta ɲanta, nei tutl, boni tuta ɲanmu nan tuontunna bonciann k l jua din tie wunba k yendopo duo na niib kul mantik cɔlmuae. ⁴Wu bonjai manɲ din saa lieb ɲaie k di jaam nua kul ɲaak, b din tuu yiin b nipuuob banta nae bin taan k di k bia nyu nanm. ⁵Jaam din tu dik gal, Sɔb nyiin wu bonjai na ki wunnbe, ɲaan donɲ fiil sannyafaal k mann malunɲ sua kul paak; k maan Sɔb dinduki: a mi n bonjai na si tun k biil nan yennu b palani. N nae k Sɔb dintuun wu wu boktl. ⁶ɲaan yennu waas din baal da yenn k set kaagbennu tuann, k sitaann mun baal k set b sunsuuk ni. ⁷K kaagbennu boi sitaan: anyiilee? K sitaan jiin kaagbennu a: n bo lin k gɔlin tingbonɲ paake. ⁸K kaagbennu yet sitaan: a la n tuuontunua Sɔb nba tie bianɲn ba waa? sua k be k tie nan ɲua na tingbonɲ paak; wu tie niɲannuae k ki luon jɔkint, k ɲmaan yennu k ki tuan biit. ⁹K sitaann jiin kaagbennu: nan monnae k Sɔb ɲmaan yennu u? ¹⁰A tuu k guu-wu kaa, ɲua nan wu ɲaatiebii, nan linba kul ku mɔkii? A tien piisin wu nii tuuona kul paak, k wu bonkobt gbie duo. ¹¹ɲaan tantl a nuu, k sibona nba kul ku mɔk na paak, n tien siil nan wu saa sat maosant a nunm nie. ¹²Kaagbennu yet sitaann a: gotl, linba kul tie wu yale na, n cabta; ɲaan, a daa siin wu gbanant. K sitaann siet kaagbennu nunmni. ¹³Dayenn k Sɔb bonjai nan wu bonpoi din b yuual kpel ɲaak k di diina k bia nyu damunɲ, ¹⁴K tuuomii tin k baal Sɔb buuol, k yetua a: "tibo dia naojaie ki ko kpaab, k ti bonii na ɲman muuat muuk nba kpia na ni; ¹⁵K saba tieb tan lekt, ki fat bi kul, k kpai a tumontunna na kul, sie min kuuae bial k cial k paak, k baal maan beta." ¹⁶Wu yiien k saa gbent na, k sua tuontun lua baala, k yeta, "yennu mu nyii sanpaapo k sik pei nan pekpaalii na paak, k kpai b kula, k min kuuae bial k baal maa man beta." ¹⁷Wu yiien ki gbent na, k suua tuuontun lua baala, k yet a, "Caldeen tieb, tie kuuonnn munta, k baal lekt, k siet nan bonii nba wa, k bia kpai a tuuontunna na kul la, min kuuae bial k cial paak, k baal maa man beta." ¹⁸Wu yien k saa gbent na k suua tuuontun luua baal, k yet, a waas na nba bo dik bia nyu damunɲ b yuual kpel ɲaak na; ¹⁹K wonpaaluk nyii tinɲ nba tie paan kuuonɲ na po, k daa ɲaak na loka ɲan na kul po k kpai nipaaonɲ na kul, min kuuae bial, k cial baal a man beta. ²⁰Ton, k Sɔb ji fiil k set ɲaan pat wu liant nan wutuul, k kuuol wu yul, k baa fabin tinɲ ni, ²¹K yet a, bin din malin yanne, nbia tan saa kpo yanne kaagbennue din tulin, ɲuae bia gaal; kaagbennu sann n baal yabint! ²²Linba kul lek din baal Sɔb na, ɲaan wu din k ban tun biit, wu bia din k nyiil yennu.

Chapter 2

¹Daal nba din tan baal nan malakanba na n namm baal kangbenuk buol na, k sintaanii tok namm k baal .

²Kangbenuk buoi sintaanii, Anyii lee ? K sintaanii jiin a, N bo sonm k lin goliitingbunŋ na kul po.³K kangbenuk yetua a, a lan tuon sun sob nba tie bianninba wa? Sua k be tingbunŋ ne paak k waan fanu k bia tie ninanua nan nuane. U jianttin k dia u monŋ faanu k k tun biit a mabina man te k a lek k l k mək paak nan waa na, ŋaan u lek tie wunba waan faanu nan wa tuu waan na.⁴K sintaanii jii kangbenuk a nisaalik saa nyik bon kul u manfuol paaka. ⁵L paak lii tie k a tonŋ u gbanant u aa sat motonte a paak. ⁶Ŋanne k kangbenuk yet sintaanii a ton u gbanant b a nuii ni, ŋaan l k tie ka kpai u ka.⁷Ŋanne k sintaanii siet kangbenuk buol k saante k mɔ la suol Sob gbanant kul po. ⁸K sob fiil saan k kal tanpenn paak k ji spacabil k kpai u mɔlaa na.⁹Ku ŋaapuo yet a a lek bia daa waa a yennu nan fatu waa na? bee ka kan suki ŋua k kpo. ¹⁰K Sob jii na bee kapiak nan puoliinn na li tie k yennu tult bonŋansial t tuu gaalil fanu k n lee, k t sii piak k biilua li tie kut damii baalt, Damii nba na kul ni lek, ŋaan Sob k yet sial k biil yennu.¹¹Job naasinyuotnba bantaa na din tie Elifas ku nyii Teman, nan Bildad ku nyii sual, nan Sofal, k tua ku nyii Naamo, Baa gbat nan Sob, yial na k b lol a bin saan k maan u pal.¹²Baa daabe banfokl na k b la sob, ŋaan ji k bannua. Baa tan bannua yuo nba, k b piin k mək fabin k pat b liant nan palbiil, k yat tant sanpaapo nan b yula paak. ¹³K ji tant kal u buol tinŋ ni, datunmuna ŋanlole nan l nyiot kul, ŋaan k k fit yet mɔbonn k tuluo, k maan baa la waa di fala bianninba na.

Chapter 3

¹L puol po k sɔb yaat u mɔb k biil daal nba k b din malɔ na po. ²U din gaal maan k yet a: ³T k daal nba kin din mal na te mɔtont n paak, k te mɔtont-i be nyɔk nba k b din suol n puol na paak. ⁴L daal n lebt ki tie bunbɔnn k yennu daa mɔk sial yaa dudukit sampaapo, k yinyiem n daa yentl k piin yennu. ⁵A te l daal i tie bunbɔnn k dɔkin nan sampagbonn na k piin yennu. ⁶K nyɔk mɔnn n nyii k kua bunbɔnn ni l binn, k ji daa te k b kaan l daal nmaali ni. ⁷Te k lii tie nyɔyann k daa be pamann ni. ⁸A te k binba sat mɔtont na n sat mɔtont daal mɔnn paak kl ma njamme mi nyun ni bonsusuok nba k b yiu lefiatann ne dianu. ⁹T k sanyafaal nmaajal na daa yentil k bin guul yiyiem k baak, k la laat l nyɔk sanyɔk yentu. ¹⁰Te mɔtont-i be nyɔk mɔnn paak nan waa te k b malii u mi, k te k fala nan daamii na be be n paak. ¹¹Be poe kin din k kpo n naa puol ninjanika kin din k kpo baa malin yuo nba na. ¹²Be tien kin naa din dian u taapaaki? K bia muantin u biimi? ¹³Li tie kin din b kpo, n bo sii duae suo n na, k ji foi. ¹⁴K ji bo sii guant nan kpanbala nantin paak saakab nba din namm maa sienyuo nai na. ¹⁵K ji bo sii guant nan tondamm nba tuu gbien b nei nan salimmɔna nan salinpiena na. ¹⁶Nanuka n bo si guant nan bik nba k b tuu malɔ kpient na ku k la yinyiem. ¹⁷L buol k nitont na tuu nyik bituonbiit, k binba tuu bak na tuu tan la fuon. ¹⁸L buole k dansalii laat fuon k foi nan tintantii. ¹⁹L buol sua kul be ni la tie bik nanika sakua, k daaba ji k sikint b mɔnn sakab buol. ²⁰Be ka te niib be ninbaatil ni? Be ka te niib nba be palbiil ni na yinyiemi? ²¹B guu kuume njan k l baat, b mantik luon kuume k gal mɔkint kul. ²²Nme si be palpienni yuo nba ku la kakuuli. ²³Yennu e nmat b tuann po binbenn k nyikit k b be mabil ni lokil kul po. ²⁴N be mɔnii paak n jiet dinu ni, km wuyikini yat nan nyun ne. ²⁵Linba kul kin tiin janmaani njanne baatin, k linba kul kin duuki tan tie balmɔnii. ²⁶N kin laat fuon k bia k laat palmaasil, kin da daamii k mɔk g bennu.

Chapter 4

¹K Elifas, wunba nyii Teman duo nii ne jiin a: ²Lii tie k t pak, a saa donn wutuol aa? ³jaan t saa fit kii nmin aa? ⁴A tumi niib bonciann, k bia tul binba k b nii bannj pannj. ⁵Amomaan fiin binba jat baantl ne, k bia pukin duna nba bannj ne pannj. ⁶jaan mōtaane, laa ji tie fin ne k a ji banyit! laa ji baala ne, k l yaal k lita! ⁷A yenjiantu ne k sonmit a nii? a dindaann ne kan te k sial n daa baata nii? ⁸Dukint mōtaane linba din gal po: nīmōnlano poe nyintii? balmōnbakl lanme k b din kpiib ii? ⁹Min njannin, n la k niib tuun tuonbiit, k kun mōnkin nunkpint k tan duo l nyuat. ¹⁰Yennu fuontu wanme saa kpib k u wutuol n bi k buotib. ¹¹Yanbōl bienu gbente ne, yanbōl bila nyana fokita. ¹²Yanbōl jak kpo koma, k yanbōl naanjan waas ji yat. ¹³B tulin bunbōli maan, jaan k l gbatu paal. ¹⁴N guan gōciōnnj jaan k damiit daamin, ¹⁵K janmaani nan jijekit kuan, k n gbanu kul jekil. ¹⁶K seek gal n nunj po... k wajieli fiil n paak... ¹⁷K n laa bonsial nne k l sie, jaan k n k bannil, k n tan gbat k kunkōl bulin suominne a: ¹⁸Sua saa fit be fanu yennu tuann na? ¹⁹Yennu i kii tien yada u jaan tuontunna nii? k goli k u malaka nbak tuak, ²⁰K binba ji kua tangbiina nii, k nyi tant ni, k saa fit baa k yiel nan bobl ne! ²¹Lii jii sanjaakin saa nan daajuok, b tu yiele, l gbenn b poe ne, jaan k sua bo miil po; ²²B manfuol nmiul cieli ne, bin kpo, k daa k kpet.

Chapter 5

¹I yiint mɔntanne k laa ɲme saa tonni? niɲamm be k saa jiant u paaki_i. ²Juotuk wutuol koiu. k waatɔn kpenn u binbenn paak. ³N la jatit nba goli nan b be fanane ɲaan mɔtuont sat bii ɲie paaka. ⁴K b waas kan ban la fatinmɔɲ k sɔɔ ka k saa fatib. ⁵ɲuae sa di jatit jebulkala na jiet nba bul kunkonii. k binba k nunii mɔn nan b la mɔkint paak. ⁶Yunbɔnn k nyi fant ni ko daamii k nyi tinɲ ni. ⁷Nisaalik te k daamii bant u mɔɲɲ paak; nan musankɔɔna nba tuu put k nyii muu ni k do sanpaapo ne. ⁸Li_i tie k bo tie fin n bo saa jiant yennu paake k jii n daamii k tulɔ. ⁹U tuun tuonjaana. tii kanfit bann u bakitnaunɲ tuonna kann. ¹⁰U te k saak baa tinɲ ne paak k bia maant kpant nyu. ¹¹Yennu dont sikiɲ'n mɔɲɲ damm. k bia te binba mɔ fabin ne palpienn. ¹²ɲɔe ɲmat kpinkpanii danm lola k te balit nba k subindamm pii ɲmat sob. ¹³K te baa tuun linba kul k b k laat nyannu. ¹⁴K daal ni k b yaa a bunbɔnn k yonsuuk ni k b kaa a nyiaɔk kii lin baalim. ¹⁵ɲaan yennue sonmi taalaa daanm k nyintib b biak nii, k tintib paalib niinin. ¹⁶K dindann tieb sonmi taalaa danm ɲaan te k biit daanm ɲmin suo. ¹⁷Palmann be daanɔ nba k yennu ɲmatililɔ. a daa biil a pal lii tie k u yakii nana. ¹⁸ɲɔe bobint nal nba k ufit, k la danɲ ɲaan u nuue bia saa tula laafia. ¹⁹Taal munlob u saa nyinna danɲ ni, k taal munlole yunbɔnn kaa baala. ²⁰Yuo nba k kɔn baa u saa tinna k guua tɔb ni k a nyi kuun ni. ²¹U saa fat k nyinna yuo nba k b piak biila a bia daa tiin ɲanmannii yuo nba k biilu baala. ²²k a sii la kon na tɔb yoo k a tiin muuk ni bonkobit ɲanmaanii. ²³Kimaan a sii mɔk tannu na muuk tana k muuk ni bonkobit sii mɔk paal mann na. ²⁴K jii sii mɔk palmaasil a ɲaak ni k a bonkobit kul sii be. ²⁵K buolu saa yaabit bonciann k taan sii tie muuk ni muat ni. ²⁶A saa kpent t wa k taan tuun a kun yoo k sik kaaɔk ni. ²⁷Gotil t bann linba ne k weiwa gotil la tie ne, fii ne bannil balmɔni.

Chapter 6

¹K Job gaal maan jiin a: ²Oh! n damii ne nan n pal nba nmat bianyinba nee-i bo sa fit k tuan culu paak k bikin laa kpai bianyinba, ³L bo sii kpai k cie mək gbenyl ni tanbiinii wa, la paake tien k n maat nan waatua ne. ⁴K maan yennu nba tie panj daanɔ ne yekin pieni k l cək k lontin, n gbannant kul ji gbie nan lobite; yennue te k bonbiil ne sakin cuncuuntuk k baal n paak. ⁵Bonji Nman sinkpinkuont u bia tu bo-e? ⁶ɲme saa fit k di jiet nba sabi k yaalim kaa lenyi? Jenpien ninj mək mantii? ⁷Linba k n bo k luon man sii, k l k mək nianj n po ɲaan ɲanne tie n giet, mii dii k n pal paak puki. ⁸Yennu n gbat n miati k tienn linba k n boi ne po. ⁹N bo sun man k yennu n kpime, wun tant u nuu k buonin. ¹⁰Lii tie k n bo mi nan u sa nne, n bo sii yuuk k mobt nan kpinkpanmuko, n taan bo kan boi n gbanu tonn po, n mi nan yennu tie kasie, n k ban k yet u sennii ne. ¹¹n yen jik mək panj k s sii daan be? n sii guu be k n yuo ji k fəki? ¹²N yen jik mək panj k n sii daan be? n sii guu be k n yuo ji k fəki? ¹³Pansial ji k be k n saa fit k tinn n mənɲ, sial buol k be k n saa saan k boi somil po. ¹⁴Wunba be daamii ni luonn yɔnanmənii nba saa taanɔ l daamii ni, lii leki tie k u lek jik k jie yomdaan yennu. ¹⁵ɲaan n naataani ne tie kpinkpanni daann nan buni nba tu kuol bianɲinba yuonba k saak k baane. ¹⁶k sakaana nan nyuntana yuonba kɔl buniine. ¹⁷ɲaan yennu-i put k yenwalu baal lin bot k bunii n bial k dua kuont. ¹⁸K nibulciaɲɲ kpaan nyun k bot k lin k lintle kunkuok paak ki tan kpo. ¹⁹Tema nibulciaɲɲ nmat k tol b num l po, k seba sunsom tieb gbie nan dindann. ²⁰baa baal bunkuonii ne buol k l bakitib k fei suol nan bi dindann ne po. ²¹I tie nan bunii many nie n buol, i tie nan i k be nie n buol. I la fala nba baalma, k nmat k jil puol nan janmaami. ²²n ban boi-i maa yin tulin piinii, kuo yin tul saa piinii n paakii, ²³Kuo yin nyinnin n datak nuu ni, kuo tondaanɔ nuu nii? ²⁴I tumiin man k wannin ma biil linba k man tien suo-o k ɲmin k gbiinti. ²⁵Balmonpakue lebitil dudukit, ɲaan i yien balyana nie ne. ²⁶K liitie ki dukii nan n k piak sial ɲaan wonɲo da; k bie tien kii jiint n mɔbona nba k mək dindann ne? ²⁷Itan saa kɔn k gaal kpiebi k wubib, k jii ninmonn k kpal i yuatinba. ²⁸N balmie, Gotl man nunmpo, n saa faal faak i nunm ni waa? ²⁹Jenin man, i laa tie faak danm; jenin man k i saa bann nan n mək mənii. ³⁰N jelinn ban faaki, n mob k ban bonɲann nan bonbiilii?

Chapter 7

¹Nifossalik binbenn tie nan ninmōnn kunkōnkōna tuona nae, k tie nan pan tuona na. ²K tie nan daabi nba tuu lin luon maasu buol na, k bia tie tuontunnō nba tuu guu a wun daal u paaok bianŋ nba na. ³K ŋmaalk n tuu ŋmaalk k n be gbanantont ni, k nyiaok n tuu nyiaok k n be fala ni. ⁴Lii tie k n dual, n tuu yeta: bia yuoe k l tan saa yenti? k nyiaok saa gbenn bia yuoe? k n dua k labin k guu lin yent. ⁵N gbanant gbie nan nanwubaae, k pōl nalwaka, k mōt nyi l ni. ⁶N daa na saa yian yian k lintl pek pek nan cincenluulō tuontuntiaok nba lintl na. k n fib. n j i k mōk dindann i. ⁷A tiat nan n manfuol tenn waanminna n ninbinn ji kan ban la bonŋann i. ⁸B laatin mōtana yaan b ji kan ban lami; b tan sii kpaan bin lan, ŋaan n sii kaa. ⁹k t tie nan sanpagbounŋ nba tuu yat nae; nisaalik i kpo u ji k jent i. ¹⁰U ji kan ban jen u ŋaak ni; k u niib nba kul tuu miu na n tanm u po. ¹¹L paak n kan fit kii ŋmin n mōbi, n wutuol duo k l tonŋima. sie k n pak. ¹²K jiin mōkl ni po, a dukii nan n tie nyun ni bonsusuoko, k a guumii? ¹³N dua tinŋ ni, k yien a: n duanu na saa tul'n fuomaa, n duanu na saa fit fatin k nyin'n gbanan jektl ni waa. ¹⁴ŋaan fine jientin nan damiit, k te k n laat yelintu(dōktu). ¹⁵Aau! n bo luon fin cek n tulu nie; n bo luon kuume, ŋaan k n ji tan tie kpaba na! ¹⁶N bak nan mii be n manfuol ni daa kula! nyikimin, k maan n manfuol k mōk nyuati. ¹⁷Nisaalik tie ŋmie k a baka sii be upoi; a baka kaa waa tuun linba po. ¹⁸Agōntō saŋaaok kul ni, k bia bikintō yuo kuli i? ¹⁹Bia yuoe k a saa nyik fii golimii? nle yuoe k a saa nyik n goyu k min nak mōsantii? ²⁰Lii tie k n tun biitie, n tun bie k biila ni, nisaalik guultō? bie k a caan'n janenni? bie k n tie jikl n mōnŋ paak i? ²¹A kan ban nyik cab n biit, k tanm n yanbōn tuona po i? k maan n yaa man dual kaaok nie, k fii kpaan'n a ji kan lan.

Chapter 8

¹Schuach bildad gaal maan k yet a: ²A saa pak l bonbuolu ka ka nan n le yuo e? A maan tie nan wounn ne k gaal. ³Yennu lebt l balmōnii ? U lebt l linba njanii ? ⁴Li tie k waas tun biit k biil yennu, l paake k u dat b tuba . ⁵Naan fin, li tie ka fabin nan yennu, k yiin kagbenu. ⁶Li tie ka tie ninjanua k tie kasi, l kii gal wun tina ninbaauk, k nmat k njanma fa be sian minba. ⁷A bin bennjinba k a tu be na ji ki tie ba sial, k maan l kan yekin nan linba k yennu saa njanm k tula ne. ⁸Boi binba din gal cincinn ne, k lan b baanba din ban bee. ⁹K maan t tie wuonn yaabe, k t k ban ba sial, t daa tie nan meyu nee, tinj ne paak. ¹⁰B saa kpama, k tunba linba be b yan ninj. ¹¹Gaaltut saa fit k set sian minba k nyun kaa. K buunje saa yalk k miuok ka lenji. ¹²Nyun mi fuol u tu tuot k uolee, yuo nba ku daa be nan fa maata. ¹³N nae binba tanm yennu ne l tu tan balib, b dun duul tu ¹⁴yaate. U dindann biila, b binbennj ji tie nan poluk tunte ne. ¹⁵Li tie k b duu b nei paak, b k fit sie nj lanje b k dia k l paak. ¹⁶Nan u yan kul, yennu ninj u laalin nan muat ne kpaab ninj. ¹⁷U sikint u jina tona ninje, u tu buute k sik tinj po. ¹⁸Li tie k b njaabluo sianinba ku pia, tinj ne tu yet nan u ji k banua. ¹⁹Binba tanm yennu po la tu tan juont l niibe ne k siabe tu gaal b yial ne k ji pia. ²⁰A si yennu k yien ninjanua, u bia k gu biit danm. ²¹U saa t ka la laat, k bia huot k yiin palmann yanni. ²²A datai saa di fei, k ton danm nei n buot.

Chapter 9

¹Job gal maan k jiin yet a: ²N mi nan lin nba na tie balmɔnnie, nisaalik saa tie nlee k fit bann nan u tie niɲanno yennu buoli? ³Nlee k nilɔ saa fit nai nanno mɔniɔku? U saa fit boibuboiit tusil, k sua kan fit jim nan yenn kua waa. ⁴yua kunkuae yen yanfuonm nan apny kul: k ɲmee sa fit nyi u tubɲmaanuu nii? ⁵U cat juat ɲaan k k tielbi, u wutuol nie ku tu biilib. ⁶U tu ɲak tinɲ k i jekl nan li fiaka, k lin nba dia tiny k l mɔk pany na tu but but. ⁷U saa fit gual yonnu u kan do, k bia sa fit gual ɲmaabila k b kan nyi k yentii, u bia sa fitt ɲmaabila b k be. ⁸ɲua kuae t k sanpagbant tantl, k u bia sonm mɔk nyun sinsuuk paapo. ⁹ɲuae naan ɲmaajal, nan ; ɲmana, nan ɲmalole, nan ɲmabila nba be niiditu pona. ¹⁰U tuun tuonjana nba yab k sua kan fit bann I paaki, u baknauy tuonna ka tanni. ¹¹Gotl, u gal n buol, ɲaan n k laatɔ, u saa, ɲaan n k gbia damili. ¹²U jikit waa luon linba, ɲme sa fit kon nanno? ɲme sa fit yetɔ a: a tuun bee? ¹³Yennu k mant u wutuol li tie k l duo; u buol ni japaat tuu bote. ¹⁴K mini, n sa jiinɔ nlee? N sa gann mɔbolannae? ¹⁵Yuo nba k utienin niɲanɔ, n kan jiin siali, n sii mei n balbulɔe man u bu k tulin. ¹⁶Lii tie k n boi u po, ɲaan u kan gbiint n mialu, n kan fit tien yada nan u gbat n kunkoli. ¹⁷U tuun wonpaaluk, k l fibitin, k tienni dany, ɲaan i k mɔk pak na waama. ¹⁸U kan nyikin man foi, ɲaan gbuon n binbeny nan tont. ¹⁹U tie yennu nba mok panye, a saa fit mabnɔ waa? ɲme sa fit saan nannɔ but buoli? yua niɲannɔ na? ²⁰N k bil siali, n mɔbona nba nyi n mɔb nie saa bilin, n tie nipienmɔe, ɲann li nba kul k n pak nae bilin. ²¹N tie nipienmɔe, n baka ka lin nba tunin na po, ɲann n k daan n manfuol po, n bilis nbenuue. ²²Ta biil kuo ta ki biil, n sa pak be? U sa buont nipienm nan nibiit kula. ²³Lii tie k mabl bal nipienmɔ k u kpil kpo, ɲaan u tuu laae bikna nba balɔ na paak. ²⁴Tiny na jii tul tuonbiit danm niinin, u dɔnkin balbuula nunm po. Li kii tie ɲuaili ka, ɲme saa fit ii? ²⁵N daa na baate yian yian nan nantatinɔ na, k saa k k lat bonɲann ni. ²⁶L tiine nan bulgbetl tiin nyu paak yian yian na, nan bakl nba tuu lann a wun suol bonkobuk k di na. ²⁷ɲaan mi yet a: n tuo k saa tanm n wahala po waa, k nyi n ninbaatl ni, ɲaan ji la gbankuul. ²⁸L baktiime nan n wahala na kul. N mi nan a kan jiin k mii tie nipienmɔ. ²⁹B bu k biilin ma; bia paake n sii bakt yannii? ³⁰Mii lek ki wul nan sakaane, k lek nit n nii nan cieɓ. ³¹A lek siknin buotuuk nba mɔk jaakint ni, k n tiat na saa tulin fei. ³²Nilo k b tie nan min na, k n safit jiinɔ, k min nan ɲua libiin tuak saan but buol. ³³Sua kaa k saa siet ti sinsuuknni k tie kɔnpaalua, k ji u nii k paan t banle paaki. ³⁴Nyintin wahala nba be n paak na ni, k wahala many ji daa ɲmay in binbenɲi jik. ³⁵L paak, n yaa man paake, janɲmaani si ka, kuo, n k yen n mɔnnɲi

Chapter 10

¹N bak nan n manfuol benuwa. gbiitil n pal biil maan na. ²Yennu, a daa biilin. wantin n kpiatu nba tie linba. ³A saa tuo biil n ticnɔŋ nba nan linba wa, tondanm maan paak k fiit ɲanmii?⁴A laat bona nan nifossalik naae? ⁵A daa tie nan nifosaalik daa na e, a binnaa nan nisaalik binna janmee, ⁶k te kaa kpaan n biit, a tonuu, ⁷ɲaan mi nan n k tie biit danua, k sua kan fit fatin a nunii?⁸A niie namin, k takin, k bia tienin ma tie linba kul k a bia saa bilin! ⁹Daa tamii nan a daan namin nan ba bu tant k maa bonna'e; a bia si luon ka nannin nan tan yon naa?¹⁰A daan k muanin ka nan nabii naa? k te k n gɔl nan lilat naa? ¹¹A daan namin gbanant'e, k tulin kpaba na jiina. ¹²A tienin suklu kin mɔk manfuol, k waa bakin paak nan gulu. ¹³N mi faa daan lolin linba a palninɔŋ k bɔlii. ¹⁴Mii biil, a tu keliime, a k din biit suklu. ¹⁵Yubɔnn be n paak, mii tie biit danua! mii kii mɔk bisiat ɲaan k mɔk yugontil, fei nan ninbatil kuae yaan kpin. ¹⁶Mii bikin maan nyinnil, a tu pikininme nan yanbɔl na k ta patin nan yalituk. ¹⁷A mɔk gasiat danm k b piak bilin sann, k a wutuol do n paak k pukii, a lolin lolpaana nba sa lekin. ¹⁸Yennu, be paake k a te k n naa malinmi? n din bo sa fit kpo k ninbin sial k lan. ¹⁹Mii din nyii pool ni k saan kaaɔk ni yianma, l din sii sua k cie ma bena. ²⁰N manfuol k pel gbennu u? nyikinmin. ɲaant k n di manu, n manfuol nba bial na ni. ²¹Nan man tan fit siet, k tan mi k je , k sa b kuu bunbonn na ni. ²²Duonba k bunbɔnn yab, k kuu yunyunn nan ɲmatl be , nan sianba k yinyieonɔŋ naan bunbɔnn.

Chapter 11

¹Naama Tsophar gaal maan k yaa a: ²Maan nba kaa mat jan b k jiina na, a maali a saa mat maacia nnek laa mɔni?
³A fɔk nae sa t niib n ɲmini? kaa laa a mɔɲi. ⁴A yaa fin ban l kul, k ɲan u nuyi. ⁵Oo, liisua yennu bo saa pak, k bo
yaat u mob k jiina, ⁶kuu bo wanna linba b u yan niɲ, u yan ciɔɲ na, a bo saa ban na u k buu a bit buut kaa. ⁷A saa
fit k bann yennu malimii, k bann panɲ danɔ na banmii? ⁸U fɔk k gaal sanpaak: a saa fit k tien be? K l sumii k gaal
kpie tiɲi: a saa fit k bann nii? ⁹L fɔk k cie tiɲ, k ɲaali k cie mɔkl. ¹⁰Liisua kuu gaal, k suol, k buu bat, ɲme saa yeti?
¹¹K l maa u ban bit dam, k laat nikpila na. ¹²ɲan nufuosalik ɲanne u subini tie nan waato yaal nae, u maal k tie
nan bonbik nae. ¹³ɲan fin jii a paal k tul yennu, k tant a nii k tulɔ, ¹⁴Fɔktil nan bit, k daa t bit b a ɲaakin. ¹⁵A yul sii
guo ne k kaa jokit, a sii ba nan niye k jaarɲmani kaa. ¹⁶A saa tam a Faala po, a tan saa tiat kl tie na nyuu nba tuu
puubl gaal nne. ¹⁷A daa sii yien nan yensukin nae, bunbɔn sii tie nan sannyiɔkin na a buol. ¹⁸A sii mɔk dudul
boncian, lin maa kaa luo a saa laa, a saa la kaa b ɲant niɲ yuo kul. ¹⁹A dual sia kan tiena a guannin, k niib ii laa b
sii bɔliye. ²⁰ɲan bit dam nuubina saa juane; b kan laa bunbɔl buol, kuume tie b yaal.

Chapter 12

¹K Yob gaal maan k yet a: ²B saa yeta; balmɔnii, yime piak tien niib; k ii kpo yenfouon mun saa kpoe. ³N mun mɔk yenfuon nan yaa mɔk nae. sua k cien ka; ɲmee k mi yaa yet linba?⁴N tie laate; k tul n nasin yuat nba; ɲaan k nbe fanu; k k kaa bisiati; yuo din be k yennu gaal n miati. ⁵Falaa danm binbenɲ tie yaniie k tul binba be manu ni; ɲaan wunba mɔk taagbial tuo suol u mɔnɲ e. ⁶ɲaan nanyukii nan binba k mi yennu na be palmaatɪ nie; k b yennii tie panii nba k b mɔk na. ⁷Boin nuanii; nan bonkobɪ k bin tumia. ⁸Boin bonfua nba be tinɲ ni nan nyun ni k bin waana. ⁹Bonfo sial k be; k ki mi nan yennu jii u yiiko k nanm. ¹⁰Bonfuol kul siek be u niipaunɲ nie nisalɪk kul manfuol be u nuu nie. ¹¹Alanm nba bona manu bianɲ nba na n nae mun; k a tuba gbia maan. ¹²Yanfuon be ni kpela ninɲ; nam subnii b manfuɔ fuok ni. ¹³Yanfuon nan panɲ kul be yennu buole k subnii nan kpanii tie yennu yale. ¹⁴L'nba kul k yennu bit; sua kaa k saa fit jiin maa; k lii tie yennu kuan nilɔ dansalik sua kaa; k saa fit luotɔ. ¹⁵Yennu i suol saak yuo nba yonkuonin tuo sete; ɲaan u tei ɲaa saak yuo nba k nyun mɔnn n publ. ¹⁶Yennu mɔk panɲ; k bia cek; binba k b kpannib nan kpinkpannii danm kul be u yiiko nie. ¹⁷U nyin duo diala yanfuon; k bia ɲmat balbula dudukt. ¹⁸U liatl kpanbala; k tie yommii. ²¹U siknt manntieb nan binba be panɲ ni. ¹⁹k u tuo muu binba tie kpanii danm; k niib tienm yada na. K nyint ni kpela na yanfuon. ²⁰K dint binba be panɲ ni na fei; k bia goi duo diala yiiko. ²²K te linba bɔl k be bunbɔnn ni nan kpientinɲ nyi yinyiunɲ ni. ²³U tien dugbana kpatu; k bia tuo tan te k bin nyanibe k biilib. ²⁴K t nyint digbana tuann danm yanfuon k te k l ɲmatib ;k b lin lintif. ²⁵K tulin lin bunbɔnn ni; k nyuan fanu; k u te k b lin tulin nan da nyula na.

Chapter 13

¹Gotl, n ninbinn l kul a, k n tubl gbataa njaan daa nmin. ²Yaaban linba, n mun ban l bonn, n k tie bik ka ii buol. ³Njaan n luon k n pak na n yennu nba tie panj daanɔ e , n luon k yennu e n kon n paak. ⁴K maan, iimalin kpan tie Faok kuukua e, ii tie dɔktaa-nba nba kan fit tien siale. ⁵Mii bonji ki nmin nan nii ni? I i bo sa la nin Fanme. ⁶N blanmiie, cenjin man n jiinu, k bia tien soo ki gbia n mob nba jient linba. ⁷I i duki nan ii saa Fit k faal faɔk k yet a ii taa yennu powaa? ⁸I i saa fit k jii mɔnɔ k janj nannɔ a? I i saa fit k maat yennu yiaal ninjaa? ⁹Wui gotii ii benbenj Fanu u saa la i ntan nan waamin na a? I i duki nan ii saa fiit k bɔnt yennu nan yaabɔnt niib bannu nba nae? ¹⁰U tan saa bu k biili nnae, lii tie kii lek bɔlii k biil u sann. ¹¹U yudant na k te k janmanii n suoli nii? k u wutuol na kan baa ii paakii? ¹²I i makpanja na tie nan tanpent nae, k ii moniɔk na tie nan baɔkni bakl na. ¹³Nminin man, njaan nyikin, k man pak n maanm! Linba sa baalin k linbaalin. ¹⁴Bei sa te k n dian gbanant k sakint nyannaa sinsuuk ni? n taan luon k njii n manfuol k bil paanu ninje. ¹⁵Gotl man, b saa fit k kpin, k n k malii sial l puolpo; njaan u buol njannin n saa bann n taasomaa waa. ¹⁶Nann mɔnɔjii sa t e k n tan la manfuol, k maan nibiuk kan fit nakin wua yennu buol. ¹⁷I i luot ii tubaa ma, k cenj n maan man, k caan tubaa k gbat maa saa pak linba. ¹⁸Mɔtaa na n ji yaa min pak n mɔnɔj paake, n ban nan n mɔk mɔnnii. ¹⁹Sua saa fit kikɔn nannin maa? njaan n ji sa nminne, njaan k j kii luon minkpo. ²⁰N luon k a cabin bonna njanle kuukuae k min daa bɔlin num k fɔktl nanna: ²¹Nyint a nuu n ninj; k a wutuol nan daa nmatin binbenj. ²²K fii yiinin, min jiien, nnaeii ka mii piak fin jiennin! ²³N tuonbiit nan n biit jaminlee? wantin n tuon kpetaa, nan n biit. ²⁴Bee te k a bɔl a nunj nannin, k jien tien a dataaki? ²⁵A luon fin biil tintuok nba k wonj diaa k lanjee? A luon k fii waa mɔkuont ninjee? ²⁶Bee paake kaa te k n di falaa na, a daal n tubil n biit nba k n din tun n bitin ninj na paakee? ²⁷Bee tien k a jiin taa k kuan jalit ninj, k waa golii n binbenj nan n taa som maa, ²⁸Yoonba k gbannant jinaan nan kpaleat nba k tintanii kua na?

Chapter 14

¹Nisaali daa ki yabi , njan kpie naan daami . TI Kpaatile , k suul yiaan-yian nan tipuuk na . ²Ti buol e nan yunyunn nba buol bianɲnba na . ³Yennu sa sennin kuo ki gotin ki bu u buuta a?⁴Linba k n piak na , bonɲansial ki fit nyi lini . ⁵yennu daan senn nisaalik manfuol , k janɲ u nmaali kann nba tie e , k u kan fit yakil . ⁶Li tie ka saa fit , njaant k wuu be binbenpaalil ni ? lekin a nunm njaan nyikɔ . ⁷Bii cua tiik , njaan dindann be u paak u tuu jen u maanfuol nie , ki kpaatil . ⁸U jiina i leki kpet bianɲnba , k u nyakil na ki kpo tinɲ ni , ⁹wuu laat nyn , u tan saa tuke nan tipaanɲ na. ¹⁰njaan nissalik tuu kpoe , k u juontoo kul e na , k wuu kpo , u ji be lee, ¹¹Kpenni nba jit k k puub bianɲnba , k mɔka fuaat na . ¹²N nae mun ki niib kpenn , ki ji ki fi , b kan mii k fil dulinyia na ni ; b kan mii yelik bi guan ni . ¹³Ho, n sunman ki a bo bekilin kpientinɲ a , k njaan mii biek lenɲ ki tuu yuo nba ki a wutuol saa maak , ki a ji senn yuo nba ka saa tial n'po . ¹⁴Nilɔ i kpo u saa fit jen u manfuol ni waa ? njaan min saa guul k la yuo nba nane , k guul nan daamii yuo nba tan saa gbenn . ¹⁵K a ji kii yiinin man toon , ki a sii mɔk palpienn nanin , min nba tie a namii na . ¹⁶K a sii nyuann n sonmil nba kul ki sonm , njaan a kan tuonbiiti : ¹⁷ki a nyik cabin k tamm n biit po . k saa piin biit nba kul kin tun . ¹⁸Yuo nba k jojaanna tan saa bet baa , k tampiit n cat . ¹⁹Nyuun saa lukil tana , k sajakpela saa baa k pial tinɲ : nnae k a biil nisaalik dindann u manfuol po . ²⁰K a tuu nyannɔ , k te k u ji bibe , k u nunm tuu gbik kuun ni . ²¹K u waat tuu tan la baakil , njaan k u ki mii , kuo u waat nan n di fei , k b ki kumio . ²²U tuu kpann bant u mɔɲ gbanantont nan u ninba dudukit na kukua e .

Chapter 15

¹K Elifas nba nyi Temann duo ni na jii a: ²Yandaano pak mɔbon yana na dannyuɔ na e? N ne ka k yiit u pal biil nan wonɔ fukt k nyii yendopo na-e ? ³A sik n namɔɔ a ɔan piak a fat a mɔnɔii ? A mi nan mɔbonyana nba ka nyuat na ? ⁴Li tie ka bo fit sɔa ka k bo saa tin yennu janmaani, sɔa ka k bo saa mial yennu. ⁵A biit na cianta mɔb ka kamɔbona naan nan todaanm na. ⁶Li ji k ɔan nan minpak biila k maan a mɔbona na biilawa. ⁷A dukii nan fine tie cin-cinn niilo nba k b mali-i ? yennu nba din nan jojaana na a din be-e ? ⁸A din gbiala nba ki yennu lolimi-i ? yanfuon tie a kukua-yalee ? ⁹Sial kaa ki a mil ɔaan k ti ki mili. ¹⁰Ti tumii yanfuon yupient buole, k b tie niib nba ki bi malib a baa liik. ¹¹Yennu tiena palmaasile, k bia tien k i a yetili? ¹²A mantik donn wutuol ki goliit nan nin ɔmitik na. ¹³A donn wutuol nan yennu-e ki piak biilo. ¹⁴Nisaalik sii mantik tie papienn daano waa ? Sua sii fit be fanu nan yennu wa-a ? ¹⁵Yennu k tien yada u ni, li sua k sanpaak k yien u buol ni. ¹⁶Banyaa-e k tie biiti nan tonu, niilo tie biit nan u nyu nyun na-e. ¹⁷N piak ka gbiitl man, n saa yet maa lat linba. ¹⁸Yandaanm nba wunn linba, linba k b pak na, din nyi baa nba buol-e. ¹⁹A yinm ku kua yan duo na, l yuo na k saanm sua da k baal. ²⁰Tondaano sii be fala ninɔ yuo kul u manfuol ni. ²¹Janmaansoluk fuut tan sii mɔ u tuba, ni k naayika tan saa leko yuo nba ki u dukii nan u be u yamani na. ²²K u kimɔk dindann nan wun nyi bunbɔnn ni, kimaan jukbanjiak guue sial po k saa kpieu. ²³K juut guu a bin di u gbanant, u mi nan u manfuol be danɔ ni e, ²⁴Palbiil nan kpinkpinnji suolo janmaami k u tu kal nan kpanbal nba tu bobin k saa tɔb na. ²⁵K man u din don nu k kɔn nan yennu yabin daano yennu k piak k biilo. ²⁶K mɔk tub-kpaatuk, k dia u naagbankɔnɔl k tuok a wun kɔn nan yennu. ²⁷Daano man numpo piin kpan. ²⁸K kua doi nba k b iil, ɔai nba gbienɔ k tie saabaa tinɔ ni. ²⁹L daano ji kaa mɔkint ni, u mɔkinm kan kpaati, u niib kan pɔt yabt tinɔ na ni. ³⁰K u kan fit nyi bunbɔnn ni, muue saa di u mɔkint, yennu saa ji u mɔb ni fuon wonɔna k kpiu. ³¹Li sua k u mɔk dundu n biit ni, u bont u mɔɔ, k maan biite sii tie u paaɔk. ³²Li saa baal sua daa dakigbenn k a duo na ji kan ban k bunt tiini nan muuk. ³³U sii tie nan tiik nba luɔna tuu suul bonkaana-e, k bia sii tie nan kpannu tiik nba tuu suul li puuk bianɔnba na. ³⁴Biit daano ɔaak tu kpanɔ wɔlk-e, k muu di ɔmaabl daano lanbonɔ-e. ³⁵U tu pil biit puole k tan mal biit, u di bunboninɔ-jiet-e.

Chapter 16

¹Job gaal maan k jeta: ²N ban gbat kpaanii buolu wa, i tie kpaatieb nba baat nan wutuole. ³I kpan yaa yii piake yuo kulii ? I sii luon mobonjuontkla yuo kulii ? ⁴Lii bonii tie k i b n binbenn na buoluni k n mun be i binbenn na ni, n bo saa fit yet yaa piak linba na kulawa. ⁵N bo sii gumii n yule nan subinii, k pak na ni mobona bonciann. Mob ninɲ cekinii kin bo saa cekinii k danm n mogbana l mann i pala. ⁶Naan ni-i pak sial, l k sonmtin, k lii tie k n ɲmini, l k maakit n gbanantont. ⁷Yennu, a te k n baka, k bia te k b kpai n ɲaatieb. ⁸A suolima k tie n dataak. N tie gbounɲ nan kpaba kuukuae, k niib jii k l tie n tuonbiit nyinn. ⁹K jii wutuol k pat patin, k goliin nan nanɲ. ¹⁰K niib salkitin, k sie lintilin, k pebitin tanpakii. ¹¹Yennu e jii k kubinin nibiit nuu ni. ¹²N din be palmaatil ni, ɲaan yennu suol n tulu ni, k but butin k nannin. Li mine k caan k n tie jabenn. ¹³K yekitin pienii k nyii n lokil kul po, k tie pienii nba kua saatin k tiennin danɲ. Linba na lek, ɲaan u k mɔk ninbatinu nanin. ¹⁴U tienin danɲ yuo nan yuo, k lekinin nan kunkɔnkɔnnua na. ¹⁵K n mɔ fabin k lia liant nba tie bɔtuok liant, k kɔnɲ din dann, k kal tanbiinii ni, ¹⁶K mɔ, k n ninbina tan mɔnn, k faant. ¹⁷Naan k n k tun jat-tuonsial, k n yenmialu tie balmɔnii. ¹⁸Tingbounɲ, a daa bɔlii fala nba baalin, a daa te k yiinii nba n nyi k l tie balmɔnii po na kpakint yannii. ¹⁹Sua be yendɔnɲ ni k saa set n paak, k pak tulin. ²⁰N yuatinba laame, k n nunii, nyi ninnyuut, a yennu n la . ²¹N luon sua n set n paak k balin yennu, nan nilua tuu balin u yuak paak bianɲinba na. ²²N bina na saa e k ji sɔnu nba saa ɲaan k jent na.

Chapter 17

¹N manfuol gbente, k daa waatib , kaaug e guun . ²Laat kɔe lintin, k n ninbin laat bi sukit. ³Yennu i be naanin, n nei ka nmee jiin tulimi?⁴K maan n luon b bannu e k b ki tanti; a daa te k bin nyanimi. ⁵U yiin u yɔsinba a bin bɔkit u mɔkint, njaan k u waas tan di faala l paak.⁶U te k niib laan, k n binenn jii k mɔk baakl. ⁷N pal biil na njman juanin ma, k n taa na n ni tie nan yinyuunn na. ⁸Binba tie niñanm na janmaami suolibe, k wun nba yaa u mɔk biit na piak biiln.⁹Niñanɔ njaan be ffnu u sɔnnu ni, k daanɔ nba k u nii njan paant u pal you ntu yuo kul. ¹⁰njaan i kul lin jen i mɔmaan nba k i paak na ni, k n kan la yandanɔ i ninñ. ¹¹Be e? N daa gaal k n lola biil, n lola nba daan gbie n pal. ¹²K b yien'a nyiɔk tie yensuuk nie, k yentu naakin yuo nba k l daa tie bunbonn na!¹³Kpienntinñe waa sii tie n binbenn buol k n gun , l bunbon ninñ waa k n saa biil n duanu. ¹⁴K n saa yiin kaaug a : fine tie n baa ! k n saa got k yet'a: yinme tie n naa nan n nipuob. ¹⁵N dindann na jii be lia? N dindann na nmee saafit laali? ¹⁶L dindann tan saa gaal kpienting buole wa, yuo nba k t kul saa saan dual tanbiini ni.

Chapter 18

¹Bildaad nba tie Suas jua na gaal maan k yet'a: ²Bia yuo e k i saa nyik balbuolu na pauu? Bia yuo k i saa nyik man paak sinsinn ni? ³Bia paak e k b goli nan t tie bonkobt e na? Be k i duki nan t tie jatit e? ⁴O fin nin nba ji wutociɔnɔ k biil a monɔ, a mia a kua paak e tingbounɔ na saa kpant paanpuklik a mii? A saa fit bakin tana bi yial nii?

⁵Tondaanua muyieunɔ na saa kpant bunbonn, k mupiennuu nba di na saa kpien. ⁶Muu nba yien u lanbonɔ ni na saa kpant bunbonn, k u fitle nba juan sanpaapo na saa kpien. ⁷Faa mia a sonm fannu na ɔaan i sii ɔmaan, nan a panɔ kul saa bawaa. ⁸K maan u sonm janbaunɔ paak e u taa saa lont k baa. ⁹Baluk suol u taagbin k gungunt filua dia. ¹⁰B pii ɔmiiuk tinɔ ni k l me baluk k dua sonuu ni. ¹¹Janmaani lintua waa k waa bielua. ¹²¹³Kon gbaatua waa, panɔ jii ka k talat kpiu. Yial biuk saa suolɔ k kuun saa nak u kpinkpant nan taa. ¹⁴B saa baal nyinnɔ u ɔaaak ni, k u saa saan kpiening. ¹⁵U lanbonɔ dua yann e sua ka lenɔ. ¹⁶Jiina kuol tinɔ po waa, b gbat yiinii sanpaapo waa. ¹⁷U ji ka tingbounɔ na ni; u sann ji kan mi aa. ¹⁸U tuutɔ k nyinnɔ yinyienm ninɔ k kuano bunbonn ninɔ, k belɔ tingbonɔ ni. ¹⁹U k mɔk tennin; suo bia k tenn be u duo manɔ ni. ²⁰L saa bakt binba be mɔtaana, k yaabuona nba mun saa fiil l polpo nal saa bakt'b. ²¹B j saa yet a, linba tenn kul e na k tie ɔua nan u ɔaatieb yal, sial bia ka k tie binba k mi Yennu yali.

Chapter 19

¹K Job gaal maan k yet'a: ²Bee k i piak k biil n pal, nan i maan ni? ³Taal fuunu pik e na k i suki, i k tiin fei nan yii suki nna? ⁴Li tie k n tuun ni biit , l biit gaa n paak e. ⁵Ii duki nan i saa tien nnae? Ii ji saa wannin nnae nan n mək biit'i? ⁶Ii k la nan Yennu e tun linba na k suolin janlaunn'u? ⁷Gotl nyikin sanpaapo waa, njaan sua k jiint, n fabne k luon mōni njaan sua k tien'n mōni. ⁸B luon'n a, k n kan fit gal, n sōni ni kul ji tie bunbōnn na e. ⁹B liat nyudant a , bin yit n foklk a. ¹⁰B biil'n l kul a po waa, k n saa e, b fat n dindann nan tiik na e. ¹¹B donn wutol n paak, k n ji tie b datak. ¹²Nikpila manj tikl k linn'a, k luot sōnu a binbaal n buol, k njaal lint n lanbōnn. ¹³B te k n naatani k nak'i, k n yuosinba baaka kaa n po. ¹⁴N danm kul nyikn'na , n nikpiim kul tanm npo. ¹⁵N tie saamə n tuotun jab nan tuontun poi bul. N ji tie wun nba k b k mi'ue b buol. ¹⁶Mii yiin n tuotun? u k jiint, mii balmə njaan yann e. ¹⁷N nubir u paak, n njaapo waa, k n mōnn ninjanm k naki'n. ¹⁸K waas laa'n k yisn yuo nba k b la'n. ¹⁹K n yōnimōni gol'n ninkpianni, k binba k n mantik luon'm na yet'n. ²⁰K n gbananbōnn laak n kpaba paak, k l tenn waan na k n manfuol n gbenn. ²¹Yimme tie yuasin nba tin'n ninbaok Yennu nuu e, faabiil'n. ²²Be k i waa muksin , nan Yennu nba muksin biann nba na. ²³Ah n suman k sua n bo tial n mōbona na e, k dian gbounn ni. ²⁴Kook bo jii sinik k jab n'mōbona na tann paak k libe yuo kul. ²⁵N mi nan n tinntua be k tan saa baal tingbounn na ni, l juontu k sonm'n . ²⁶Yialu i lek k ii biir n gbanant, njaan sii be n gbant ni e k la Yennu. ²⁷N saa la'u nan n nibina k u ji k tie saanm, k n kōnn pal duann k maan yaa yet a: ²⁸Nlee k ti saa tienə tonti? K i kpaan yaa saa jii linba, k nyiinl'n, k lek'n. ²⁹Mōtana i ji tin juk banjiak na, janmaan ni, k maan yanbonm paak k Yennu saa donn wutuol k jii u juk banjiak na k dat niib tuba, k saate yin bann nan sua be k tie buut daanə.

Chapter 20

¹Isotal wun nba tie naa ma nilo gaal mɔman k yet'a. ²Job n dudut maab kin saa tul jiinu, k maan n kan fiit dia l manm n pal ni. ³N gbat faa yet linba na l tie sukit e, ɲan n mi maa saa jiinna binba. ⁴A ki mii nan laa nyii yaayuo ni yuo nba k Yennu din nan nissalik tinj na ni. ⁵Niib nba bii k laat palpienn tinj ni na k l wei, k tondano binbenj k yaab bii? ⁶K u dont u mɔnɲ k luon u tuu sanpaak, k u yuul n tuu saapa gbant. ⁷ɲan u tan saa buot e nan baat na, k bin maa tuu laato jii saa yet'a a be le? ⁸U jii saa bot nan daamit na, k b jii kan ban la'u a mi faat tuula doktu bian nba nyio k na. ⁹Ki nininn tuu goliyo na jii kan gotua, sian nba kuu tu kɔna b jii kan gaalo. ¹⁰K u waas saa jiin baa faat nandam bonna nba k u mɔk saa jiin waa faat linba nan jaat. ¹¹U tuu mia a gbie n panj nan nasint, nan l kul u tan sii dua tanbini e. ¹²Tuonbiit tumu tuu man ki tulo, kuu dia bɔli u lanm paak. ¹³K u tu dial ki k luon wun ɲnik l tuonbiit, k dia tuonbiit manj. K dia tuonbiit manj waa be sin nba na. ¹⁴ɲaan u jiet tuu tan toj u buol, k tie nan lobii na u kpanant ni. ¹⁵Mokit nba kuu taan, u taa saa siwa, Yennu saa nyinn wuu pol ni waa. ¹⁶U dii linba lobiwa, bɔtl jeln na saa kpiu waa. ¹⁷U ninbina jii kan la moka ma puub nan siat na tikpela. ¹⁸U saa jii waa gaal linba, ɲaan u jii kan laa l nyuat, wuu saa taan waa gaal linba, u jii ki be palmann i. ¹⁹Ki maan u te nandanm be faala ni, u biil ɲaa. ²⁰U nianciɔɲ na din yaab bonciann. ɲan u kan waa din mɔk linba. ²¹Waa din di yuo nba wuu din k ten sial, ɲaan u berj benjan na jii kan wei. ²²Waa manu ni na; ɲan u tan sii be talas, talas tan saa balo binba kuu faat na bi faala tan saa baa u paak. ²³Nan wun fit gbie u puol, Yennu saa yaat u wutuol muu na u paak, k dat u tubl bonciann. ²⁴U cial nyii kuut gbiat ni, puok k ɲmuu saa jii u waa. ²⁵U nyiin pini u gbanant ni, nba nyii u pol'nin na ɲan u lek saa kpo waa. ²⁶Linba kul kuu mɔk na saa biil, k muu maa k nilo kan jo na saa duu, k linba ten u lanbɔnɲ ni na sabot. ²⁷Sanpak saa piit u biit, k tingbounj na mant k biilo. ²⁸Linba tie u ɲaak mɔkint na kul saa biil, l saa saa bot daal nba k Yennu wutuol saa do. ²⁹Linba na e tie nyuat nba k Yennu ten gun biit danm, ɲanni tie nba nba faal nba Yennu caabua.

Chapter 21

¹K yob gaal maan k yet a: ²Gbiintl, gbiintl man n maan, k maan n pal ³Nyikn man k min pak n bal'n ie, k mii pak gbenn, i saa fit kii laan. ⁴I la k n fabin, k tien nilbee? ⁵k bee k k nkii luon min pak yiam i? ⁶Gotl'n man, k lin bakt'i, k yin pii n mɔb. Mii dukin jaanmaani tuu mɔk'n e, k n gbanu ninj jekl. ⁷Bia pak e tondanm mɔk manfuol i? bia pak e, k b tuu wei, k bia mɔk yiikuoo? ⁸K waas nan yaabuona n kpaat, k b lakn be, k b pualu kpaatl b ninbina ni i? ⁹K manu be b ɲei ni, k janmaani kaa; b k yennu lanbann bia k sūt'b. ¹⁰K naajai mɔk bia pot, k naasala maal k k miit, ¹¹k waas yukt nan penaani, k waas lin jelt k kpanm, ¹²k faa gingana nan biaɔk k yiin yani, k gbiintl naagbaak mɔni. ¹³B manfuol kul tuu be manu nie, k tan sik kpian tinj nan manu. ¹⁴ɲaa b tuu yien yennu a: nyik tinm tinfoi, faa luon linba k la tinm. ¹⁵Yiikuo kul daanɔ tie bee, k t sii tuun tien'ɔ? t saa la bee, liitie k waa'u? ¹⁶ɲaan bee, b k be manu ninj kaa aa? tondaanɔ kpan n fɔkt nan'n. ¹⁷ɲaan yenn yuo tuu tan be, k b fita n kpian, k fala n baal b, k yennu n donn wutuol b paak ¹⁸K b tie nan muok nba k wounj tuu jii yaaat nan'n, nan tangbilunj nba k tanpeln tuu gbit na_aa? ¹⁹Yennu daal waas tuuba, b baa nba biit paak e? ²⁰ɲaanme bo saa la b tiaɔnj biilu, ɲanme tuu saa gaal yiikuo kul daanɔ wutuol paak. ²¹B nyuat tie bee, k jiin u waas po, li tie k b kpei i? ²²B saa wann yennu e linba na ɲaan k u dia sanpaapo sei kul u nuu ni ii? ²³Yenɔ tuu kpo binbenanj, manu nan palmann ni. ²⁴K u loka gbie nan kpan, k bietin gbie u kpaba ni. ²⁵Lua mun n kpo nan dudukt, k k mi la sial a bonnjann. ²⁶K b banle kul n duo tinj ni, b banle kul kpant nan wu jiet. ²⁷N ban i dudukt nba tie linba, n ban dudukiit nba ki mɔk k jiin npo. ²⁸I tuu yaa, nilɔ nba mɔk panj kul na, ɲaak be lee e? k danm nba tuunbiit na, ɲei be lee e. ²⁹ɲaan i k ban boi binba saa sanii? i k gaan ban baa yaa lin baa aa? ³⁰Ninɔnj ii baal, tondaanɔ tuu nyi lenj e, wutuol daal i baal wun fobt nyi. ³¹ɲmee taal'ɔ waa tuun linba paak u nunm ninj i? ɲmee la'u waa tuun linba paani? ³²B ju'u saa nan'ɔ kaaɔk ninj e, k goli u kaaɔk paak. ³³Kaaɔk ni tant kpei u paak, bin nba kul tenn bia saa tɔkn sonu nba k u tɔkn e, nan niib boncian nba wei sonu manj na. ³⁴K bee k i maant n pal yann i? lin nba bial ijii nu ni tie kpankpanni e.

Chapter 22

¹Theman Eliphaz gaal din gaal maan k paak a: ²Yennu niisalik sii na-ni-i? N yet; Niikpel siian u mɔnnɛ. ³Li tie kaa mɔnni l pukii kaagbenu-e? A tie mɔn-danɔ l pukiia be ?⁴Baa nmaan ne paak e k tie na jalkii, b ye kua naan na buut ni? ⁵A tuonu-ne k yaabti i ?. Kan paak balmɔnni-e kagbenni-i. ⁶Anyint k k tent a yualib. A din tuu muu n nib tie te k b be yaanna. ⁷A k tie wun ba baak baak ne gnun, k bia k tie kɔnmmua jet. ⁸Paanɔ-daano- e din yie duo, nɔadanɔ n la kaanu.⁹A din bel pakɔii niyanna e, nɔan jintl kpebi taa. ¹⁰L paaketie kb pii baabt k guuna, k jii be nan janmami. ¹¹A k laa bɔnbɔnn-ne, tie bunbɔnne k l waa k bela. ¹²Yennu k besanpapo, gotl nɔmabla be sanpapo. ¹³Naa a paak; yennu baan a be e? U saa la bunbɔniɔ-a a? ¹⁴Wuun, wuutuk, u k laat sial, u sunm sanpagbana niɛ. ¹⁵K be-e ! i yaan tɔnkliniɔ pankpel nba k niikpela din paa-ne. ¹⁶B din jii k sua yuo daa k bal b dinla nyum puu ne weii u-waa. ¹⁷U din piak nan yennu ne-e. Sietl te buol yaabt daanno saa tiet-be?¹⁸L yuo k sua k kaagbennu tie nɔant k gbie b nɔaii waa. Todaano kpami k saa banfɔkl. ¹⁹Niinmamm nekpanme, k binba tuu biit ne b la tu tub datu. ²⁰N ne t datai kuul kpowa, b mɔnkt ne kaute, k dii muu. ²¹Caabin a mɔɔ nan yennu. A sii be ayaamani, k tun be nan maamo ni. ²²A sii benan boɔanne. A gaal kpaami nba k b tiena, k bil a paalninɔ. ²³A tansa paake li tie k nankiɔ yennu k bia yink yaalki a binbinɔ-ni. ²⁴A luu a likli kut ne bununi, tanna sunsukuni, bukɔnni. ²⁵K kaagbennu i tie a likli-kuut, a mɔktin, ²⁶A tun k tie yennu yaada, k baa nau yua e tie a palmatl yaakl. ²⁷A sii puukue, bie dontua, k tan la a nɔuat. A tuo nanii, yinyemm sii bee. ²⁸A maan sii mɔk nɔannu . A tuona nii yinyenm sii be . ²⁹Siikmiɔ-mɔnni n baal, yennu taant juamua. ³⁰Nua e nyint biit daanno, wunba sa la faabu tie wunba kpaal pien ne.

Chapter 23

¹K Job gaal maan k yet a: ²Mɔtaana biak, n faabini tie yetuko, k n faala duun n ni. ³Oo ! Mi bonimi ma sa la siannba, Mii boi sa fit bal u yent, ⁴N bo saa jii n faabini k tulɔ, n mɔk bo sa gbie nan maama, ⁵N bo sa bann waa mɔk linba a wun jii nin, n bo sa la wa mɔk linba k sa paakin. ⁶U saa jii u panɔ kule k kɔn naanin mii ? K u bo kan tien suon k gbinti mii ? ⁷Li bo sii tie niɲanɔ faabin naanɔ, k n baal bulɔ manɔ saa ɲaan yann nan a k mɔk biiti. ⁸ɲaan mii saan yendopo, u ka lenɔ, k mi bia saan yendopo, n k laato. ⁹U tuun tuon niiditu po, n kan fit la, u bol yensuuk nie, n kan fit la wa be sian. ¹⁰U mi sanjɔk nba k n tɔkin,, k li tie k u bitin nin, n sa nyi k yien nan likmɔnn na. ¹¹N taa gaa nan u taa e, k n tɔkin u sɔnnu k ki kpeti. ¹²N k kpet i sennii nba k u tulin na n mɔb ni, n yet n lonme ɲaan tuun waa luon biannɔnba. ¹³ɲaan u luon wun tun linba, ɲmee sa fit yeti ? U lonm nba luon biannɔnba u tie ɲanne. ¹⁴U saa tun waa lol wun tun linba k tul ma, k u bia sa ɲanm lol lia k pukin. ¹⁵Li paak tien mi set u tuann n yan tu puute, k mi duukin u po yuonba, janmaami n suolin. ¹⁶Yennu kɔnn n pal nae, kagbennu yennu gbienin waat e. ¹⁷K maan l ki tie bunbonn na ka ya lin gbenni ni, l bia k tie bunbonn nba duak n numpo.

Chapter 24

¹Be tien k yennu k senn yuo k bu binba wau k bia bu k tulb mɔnni?²T tu nyet kpaab panbunniye, k bia jan pei, k j kpaalib. ³T nmaabin boni nba tie kpiebi yala, k bia gaan pakɔi naa kuoki, k l tie pana nba k b di nae paak. ⁴B fial nandanm k miinib b mɔni k mukis talas danm k b tiin k bɔlii. ⁵L paak k nandanm neji kpaan jiet kunkuok paak nan bɔnine, k sial buol j ka k b saa lon jiet k tul b waas. ⁶K l tie mabl nan bi jaan jiet, siab kpaant ninj k bia pua tini luana tuonbiit danm kpaant ninj. ⁷B tu dual gbaninbime, k k pin sial, k dua waatninj⁸Saak nba tu baa jual paak ne tu mat kibe, k b ji tun k bakint tanfiat. ⁹Ktuonbiit danm ne jikt waas k b daa mual b naa nba buol, k fial pakɔi mɔkint k l tie ba di pana nba ne paak. ¹⁰B tu maabinm k blin yanne, k jan jiet nan kon¹¹B tu to kpaie, k wal kpan, k nmaaki daan tiluana k tie daan, njan k nyun-nyuklu mɔkb. ¹²Duo na ninj, niib fab ne k binba janm ne bui njan yennu k gbint b miati¹³Nisiab k luon yinyienin, b k ban la saa siaminba b bia k tɔki l sɔnnu. ¹⁴K kukpilua ne tu fiil sanyafaal, k saan k kpi nandanm, k nyɔk k u tie nan yukɔa¹⁵Cincionne tu gu daa juobonbnae, k wun dɔkin u numpo a sua n j daa bantua, waa mali-e ne. ¹⁶Nyɔk b mab niibe nji ninj, njan li yent b tu luo diit ninje, b k ban yin yiemin. ¹⁷B tin yennu ninj ne janmaamie, njan bun bɔnn k mɔkb janjana¹⁸njan yim tu yien a : nibiit na nyun mɔnne tu jiib, k niib kul nba be duo ninj piak mabiit b mɔkint paak, k b j k tun, kpaant ninj. ¹⁹Bianjinba k yonkuonin, nan walu tu kuol malin na, n ne k biit danm tu tan bot tinj ne paak. ²⁰K u naa ponj j k tien u po, k nan wuba tu muau k bilua nan tik nba tu baa ne. ²¹B daan t k puo jkan mata ne la fala bonciann, k bia ton nan pakɔi²²njan, yennu mɔk panj k saa fit bel l nijaana li sua k yennu kut k fiil l nibuolu k mɔk yumaann nan bi mɔk manfuol. ²³U tu gu be k t k b mɔk dundul, ku be nanm yuokul. ²⁴B tu fiil waanin nee, njan nmat baa, b kul tu kpo nan lieb ne, k tie nan ba tu cua kinkaka na. ²⁵K l tie faake? nme saa yet nan n fae, k nme bia saa fit pin ma pak linba?

Chapter 25

¹K Bildad, wunba tie sua buolu ni nilua na jiin a: ²Yennu e mɔk yiikuo, l ɲan k t kul n tinnu a jaɲmaanii, u te k palmaatil be yendɔɲɲ ni. ³Sua be k saa fit kan malakanba, binba tuun u buol na wa a ? Sial buol be k k yabint yennu na k yentil lenɲi i ? ⁴Sua sii fil be fanu koo k yien yennubuola a: ⁵Ŋmaalik yentu koo ɲmaabila yentu gbaa, i k yien yennu buol. ⁶Ŋma ji boi nissaaliiki, wunba tie nan wubil k tie bonmumuaɔk na ? Nisaalik nyuat tie bee yennu buoli ?

Chapter 26

¹Jɔb gaal maan k yaa a: ²A mantik mɔk sonmil nlee k tien nandaanua nan nuu nba k mɔk panɲ paak nna! ³Nlee k a mantik tien kpaanii kbiitil a bannu k tien min jatuk na? ⁴A piak maan na k tien ɲmee? K ɲmee wanta l banmii? ⁵Kpienm sei nba be nyun ni, tinpualni na Jekil. ⁶Kpientinn na luot yae yennu buol k sial k duak u buol. ⁷U tant sanpaak nba be niiganɲ po na, k jonn tingbounɲ na k dia fanu. ⁸U gbient sanpagboun nan nyun, k dia fanu k l kpiaku na k te l put. ⁹Nuae lat sanpagboun, k l duak ɲmaalik. ¹⁰U te k sanpaak nan mɔkgbennil cet liel, k bia bɔkit yentu k nyinnil bubɔnn ni. ¹¹Wuu tannɲ ɲak jaatalii nba dia sanpaak na yuo nba k b danm k jekil nan janmaanii. ¹²U panɲe k u jii k nyann mɔk gbennil, k bia jii u minue k u biil japaat. ¹³U fuome te k sanpaak yien, u nuue kpi waaɔk tiin k yaa wun paak na. ¹⁴Naan linba na kul tie u panɲ na waaminnae ɲanne tie lɔkinii nba k t gbat ɲmee saa fit bann yennu nba mantik mɔk panɲ bianninba?

Chapter 27

¹K Job ɲanm gaal maan suon n na k yet a: ²Yennu nba k luon wun tulin mɔnii na fo! Kaagbennu yennu nba gbien n pal nan kuku la na fo! ³Yuongba kul k daa be n manfuol ni, k yennu te k fuon nyi n miana ni na, ⁴N mɔb kan ban paak mɔbonbiiti, k n jellinn kan faal faak. ⁵N duudukit n fuokit nan man tuli mɔnii! Nan daal nba k n tan saa kpo, i sii piak nan n k tun siala biiti; ⁶N piak nan n ɲaane k kan ban baaki, n pal k taalin baa daal yennu kua nan n tun biisiati. ⁷N daatak nba tie n ton daanɔ, nan binba kɔn naanin na n tien yann! ⁸Tondaanɔ mɔk dindann lannpoe, yuongba k yennu pot u manfuol k gaal u sieki? ⁹Yennu gbiin u wuuyikini, yuongba k u be ninbatl ninɲii? ¹⁰B teee kaagbennu yennu palman nii? B mei yennu yuokulii? ¹¹N saa tumii yennu sɔnnii, n kan bɔlii yaabint yennunba lol linba. ¹²Naan i ban k bia tuo, k bia paake tien k i duki duudukit yaana? ¹³Gotl yennu nba yuun tinba k tien tɔndaanɔ, faal nba k yaabint yennu tien tuonbiit danm. ¹⁴Li tie k u mɔk waas k b yaaba, ɲaan b tu tan kpib nan juuk banjiake k u yaabuona n kɔnɲ jiet. ¹⁵K binba tenn na k yial biuke tu tan kpib k bin pii ɲan b paakɔi k mɔ b paaki. ¹⁶K bi mɔk liikli nan tanbiini na, k bi mɔk tiat bonciann, ¹⁷Linba kul k u mɔk na, ɲaan ninjaanɔ tan saa lia, k daanɔ nba k mɔk biite saa bɔkit u mɔkint. ¹⁸U ɲaak tie nan nuann ɲaak nae, nun naak guul tɔ nba tu dua sian nba na. ¹⁹U tuu dual guan k mɔkee, ɲaan u kpo k sial ka, u gokit got li kul tu bote. ²⁰Jaannamaami tu suolib nan nyunmonn baalu nae, k wonɲ tu jiiɓ taansuunie. ²¹Yondo po wonɲ nae tu jiiɓ k yaat nanm, k nyiinib nan ninmonn b ɲeini. ²²Yennu k tinm ninbaauk naanɔ, k tuonbiit daanɔ na luon wun cial paak k kua lenɲi. ²³B sii waa poi niipuot u baaki ni, k waa pieb yeeli yuongba k u sietlna.

Chapter 28

¹Likli mək sian nba b tuu gbil k nyinɔ, k saalmɔn mək siannba kaa tuu gbil k nyinɔ. ²Kut nyii tiye, k tan kpaantl k tiekul mɔt. ³Nua yentl bunbɔn, u tuu gbile k sun, k baal taana nba bo be tine po, nan kpie tin laana. ⁴U tuu gbil buubun siannba niib kaa; u somil k mək nyuat, u tuu jɔncilo siannba nuakaa. ⁵Siannba b nyit paanu na bot u niib sunsukin nan muu e dina. ⁶U taana mək nyuant nba, k nua lat k l tie saalmɔna. ⁷Nuani nba nman nant k mək dunduol buol, k jut niibina k lau; ⁸Bonkoŋanni nak belɔ, k nɔnbɔl k bann goal leŋ. ⁹Nua kuan u nuun tanfɔku, k tuu tut jua nyakl k luu, ¹⁰U yaaktil taana, k gɔli linba nɔn leŋ k jii; ¹¹U tuu kɔl nyuum, k dɔk til bunbɔni bonŋ yinyenɔ. ¹²Nan yan, u bele mɔtaana? suubini nɔak bele? ¹³Nufuo saalik k ban l dauk; u k b nufuosali tin na paak. ¹⁴Buŋ mat a: u k b n buol; k mokl mat u k b nbuol. ¹⁵U k daa nan salimɔna, u bia k daa nan likli; ¹⁶U k daa nan salimɔna nba b yii d'Ophir na, nan onyx nba, u bia k daa nan kutmɔna nba; ¹⁷B kan bokinanɔ nan saalimɔna, nan kuut sial, b kan fit k lebtɔ nan salimɔna buk. ¹⁸Corail nan tannyinyila k tie sial u buol, yan gaal tanpienyinyila naa. ¹⁹Ethiopie topaze k tie u lua, k salimɔna k kpei k baalɔ. ²⁰Nan nyii le? k sunbini nɔak b le? ²¹U bɔl nufuosali nune, k bɔl nuani nuni. ²²Manfuol nan kun yaa: t gbaat u maa. ²³Yennu kuuae ban u sanjɔk, k bia ban u nɔak. ²⁴K l maa u goli k lat tin na kul paak, k lat linba be sanpaapo kul nin. ²⁵Nuae nɔmaktil won, k sen nyuu nan u yaabit, ²⁶Nuae tien saak seni, k waat saanjikti nan saatiani saajɔk. ²⁷Kuu laa nɔn kuu paal man, kuu tienɔ fiakl k diau lisua b bikɔ. ²⁸Kuu mat nua: gotl yomdanɔ jaanma ni, l tie yanme; k fɔkt nan bonbil, l tie suubi nie.

Chapter 29

¹K job bia ḡamm gaal maan, k piak ya: ²N sun man k n binbenḡ na bo ḡmat k tie nan yennu nba din guun bianḡba nae. ³Yuo nba k u fit din di n jul paak; k tien ninyentu yuo nba k n somm bunḡḡnn ni na. ⁴L din tie sakl nba k n mǎktilē; k yennu suolin na sinyuat; k tie piisin n ḡaak paak. ⁵L yuo; k yennu daa din be nanin; k n waat kul be n buol k lintin. ⁶L yuo; n taa din puak kpan ninḡ; k n kpan tiinii pia nan tananinḡ a. ⁷Lii tie k n nyii k saa duo tanmǎḡb ni; lii tie k n baal ma n ḡamm senn kok kinkal buol; ⁸Nasimm tuo siet k fǎkit nani me; k nikipela n fiil k set b taa paak. ⁹Niib na yuann danm tuu ḡmin b fuute; ¹⁰Binba tie canbanba na mǎḡḡ tuo ḡmine. ¹¹K wunba kul gbat n danmit b tuo pak ma ḡana ku kuae tienin k wunba lan tuo piak linba k n tun a poe. ¹²K maan n din sonmit talii nan kpiebi nba din fabin k luon sonmil nae. ¹³K l talat danm dinsaatl mǎsonḡannaē k tienin; k n pal man yuokul. ¹⁴K b palpienn binbenḡ; ninbinne; k tuun linba ḡan. ¹⁵N din ḡman tie juanii ninbinne; k bia tie wabii taal. ¹⁶N daan ḡman kpiebii bae; k nyint sonm b dammit ni. ¹⁷K biil nitont yiikuo; k fial binba k b diinm na k nyintib b nuu ni. ¹⁸K din tuo dukii nan ; n saa wei; n manfuol nie; k tan kpo n ḡaak ni. ¹⁹N daan tuo tie nan tiik nba jiina be nyun ni nae; k bia tie nan tiik nba yiinii mei nan malin na. ²⁰K niib piak k dontilin; k n mǎk panḡ yuo kul. ²¹K mi tanḡi piak yuo nba suo kul din tuo ḡmine k ḡbiin n kpannii nba k n tienm na suona. ²²Mii pak n maan ḡbenn; sua k jiinti; k maan din tuo mei b kul palaa. ²³B din tuo paak nan kpala nba tuo daan saak baalu nae. ²⁴K n tuo laa mǎmiin yuo nba k b din tuo kua daami ni, k cie b pala. ²⁵N din taa luon min saan b ḡei nie; k kaal di nanm b janm. n din tie nan kpanbal nae b sunsuuk nin; k maant binba be palbiil ni na pala.

Chapter 30

¹Naan mɔtaana jab nba ki n kpelib na laa me, bi baa nba tuu ki mɔk nyuat, lipaake ki n t u ki luon bin somm i boi ki bin kpakio pei. ²Bi tu tie Japkela nba montik bannj, ki kan fit tun tuosial ki tulimi. ³Bi mantik tu tie talat damm e ki kon waab ki bi nman jan konna mukui nyiaɔk, kun kok paak. ⁴Kunkok na paak, bi tu nɔb tutubilaɛ ki nman, mantik, tiini nba jiina gali. Ki ki man na. ⁵Ki sua kul bielil nan hootii, ki li tie nan bi biel nanyukie na. ⁶Ki biin tiin, ki kua tanfiat ni, bootii, nba ki bi lukil juat loka nina. ⁷Ki bi be muuk nqui, ki taan lieb tiuk na ni, ki biet nan bonkobit na. ⁸Ki tien na niib nba ki mɔk ki mɔk ya, ki kaa nyuant na ki bi bel nyini nib tin na ni. ⁹Mɔtana ki bi ji baat ki laan, ki n ki tiesial, nman tie nilaakil bi buol, ¹⁰Ki bi salikitin, ki duki nan bi mantik nman ki galime, ki lek baat ki siin mɔsant n numpo. ¹¹Kimaan yennu nba te, ki n banj ki, ki mɔk pan na, ki bi nmat n paak nan wuntuobiil. ¹²Ki niib manj lekin nan panj, ki te ki n nmat puol ki bi yiab bin kpin. ¹³Ki gual ma saa bot siamba po, nman yiab a bin biilin ki sua ka ki saa fit gualib. ¹⁴Ki bi lekin loka kul po, ki baat ki tan do n yul paaka; ¹⁵Ki jaanmaani suolin, ki n yudant nan n bakil bat nan wamansin na. Ki n mɔkint kul gal nan sanpagbou n. ¹⁶Mɔtana n, ji yaa man kpoe na ki lebitu kaa n damii na po. ¹⁷Ki n kpaba caan nyiaɔk kul, ki u gbanant nba junt nan tont na k maakiti. ¹⁸Ki yennu suol n liatil tulu ni ki nmakil n liant ki li tol-tol. ¹⁹Ki u lun Bakil ni, ki n ji tie nan tant na. ²⁰Yennu, mii yiina, nman a ki gaat jiintin, ki mii biaki miala yuo nba a ki fiin n po. ²¹Ki a nmanjitin nan daamii, ki diinin nan a pan kul. ²²A te wounj pebilin, ki te wonpaaluk na lianin. ²³N mi nan a jikitin ki saa nanin kuun buole, siaminba tie sua kul kunkunbuolna. ²⁴Bee ki a lekin jabutiŋi? ki u tie daanɔ nba kan fit tun sial, sie wun mial nanbatinu po. ²⁵N tuu ki mɔk sommil niib nba bee daan mii ni, kilbia ki mɔk nanbantinu nan talat dammii? ²⁶N daan palpienn nan yennu poe, nman ki palibiil nan bunbɔnnji baatin. ²⁷Ki daamii nan gbonan yekiti mantik gbatu, ki daal kul ki be daamii ni. ²⁸Ki n be bunbɔn cienn ni ki ki laat yendu yentu, ki sie nibul ni, ki mei sommil po. ²⁹Ki n piak nan palibiil kuukɔl, ki li mɔnni tie nan mɔbɔk, kuo naamiaɔŋ nba mɔ bianjinba na. ³⁰Ki n gbanant kul bɔnn, ki di muu nan gbanantoun. ³¹Siaminba ki n tuu gbia jinjeluk nan kpinkpanmuk na, mɔtana n ji gbin fabini nan mɔnii kuane lenj.

Chapter 31

¹N daan pol mɔb nan n kan ban got sapamua nba k ban jua k ninɲ n kua u ni. ²Nyuolante k yennu guunin yendɔnɲ ni, nyua lante k panɲ daanuu sikin n paaki?³Baak k tie tondanm yalkaa, k yubɔnn munn k tie bin batuun tuonbiiti? Yennu k mi matɔkii? ⁴U k kaanntaa kabii?⁵Mii boki sonm tanpant sonmil, k tɔki nayuk sɔnni, ⁶Yennu n bikinin nan mɔni, k u saa bann n ɲanta!⁷Mii kpiat nan mamɔnni sanu, mii tuun n mɔnɲ lonm, k tatin mɔnɲ sial ya jakint, ⁸Mii bul nifanua n jaan, k bia ɲablin bonbilaa!⁹Lii tie k n niɔɲ ban kua n lua ɲaa puo paak, k n bakin kua u diuk ni, ¹⁰ɲann a te k n ɲaa puo n bil u mɔnɲ nan naal na k sua kul ii naan, k jualieb n duananua!¹¹K maan, kume tie li tubtatu, ¹²Li tuobit buolu tie muu nba di k boontile, k sa di linba kul k n mɔk¹³Li tie kin k gbiit n dabaa bunbulimii yuo nba kib ya n k diab fannu, ¹⁴N sa tienin le yennu wutuol ni? N sa jii be yennu tub datu yuo?¹⁵Wunba daan namin na ka namuaa? yenyenua kua ka daan te k puob malitii?¹⁶Li tie k n yet talat danm maan, k te pakɔi be nan mɔni, ¹⁷Li tie k n ɲman paanu n kua, k k walii kpiebi, ¹⁸La nyi n bitinni wa, n tu dia kpiebi nan pakɔie fanus.¹⁹Li tie k n la tatiimua k mɔk tiat, k samua k mɔk dinduubuol, ²⁰N tuu tulɔ liant nba k b luul nan pekobit nba nyi n peluok nie, k wun ji pakin nanu pal ku; ²¹Mii kɔnnan kpiebik k buo, k maan but danm kan yet sial;²²N kpinkponɲ n tukit n bɔpiɔk pak k ba jint! ²³K maan yennu tub datuu na mɔkin janmanii, k n kanfit tiensial u nin tual ni. ²⁴Li tie k n tien dindann salinmɔnnani, k yienna finne tie n dindann; ²⁵Li tie kin piak dont n mɔnɲ, n mɔkint paak; ²⁶N nai ka k jiant yonnu, u yentu na paak, ²⁷K li tie k dudukit bɔntin, kin nu tunn n paak; ²⁸Kume yaan tie li tub datu but danm bol, k man yeta yennu k tie!²⁹Li tie k n daan yuk k kpanm n datak ninbɔnɲ ni, ³⁰N k ban mial yennu abin kpo; ³¹K jab nba kul tuun nɲakni na mi nan n tun gaan saanm. ³²N tun gaan sɔngatae n ɲaak ni, k k tuot b dua sɔjot ni. ³³Jasiab lool a bin bɔ bɔl b biite, ɲaan mi k ban dɔkin n yali. ³⁴Min k tiin janmani nan nib nba sa yet linba ntuu k ɲmin, koo k luo diluol kimaan b sukit paak.³⁵Sua kan gbiint maa yien linba naa? N pol nan mɔbona nba kul k n yien na tie balmɔnie. ɲaant yabint yennu n gat tulin. Litie linba kul k n biiltua saa pak k biillin na dian sial paak, kin bo saa la. ³⁶N bo saa balil n bɔpiɔk paak nan palbifaant, k bo yilil n yul paak nan fokilik nae. ³⁷N saa yet yennue linba kul kin tuu, k gont n yul nan bat bik na. ³⁸Li tie k n jan tin nba ki n ko naie, n nae ka kn fat bondaano bool, ³⁹Li tie k n dii jiet nba bul lini naie, ɲaan te kpaala nba bul nu kpenn kon, ⁴⁰ɲaan a te mɔtont nan kunkonii n pialenɲ, k daa tie jiet kaa. Job momaan kule na.

Chapter 32

¹Niib bant na yet k j k piak nan Sɔb k maan lin yi b mɔnɔɔ nimɔnm e. ²L yuo na k Eliu nba tie Balakel k u nyi Bus bija k u tie laam buolu ni na wutuol . u wutuol lin duo Sɔb paak e k maan u lin yi u mɔn nɔɔnɔɔ e yennu buol . ³k u wutuol bia lin u yuatinba bantaa na paak , k maan b lin k jiin sial nɔɔn bia tien Sɔb biit . ⁴Baa lin tie saakab galua na paak , Eliu lin duul k l yuo baal c waa k u tan pak nan Sɔb . ⁵Eliu nba lin la nan Sɔb nba baataa na k mɔk sial saa pak na u wutuol lin duo bonciann⁶Eliu ji lin gaal maan k yet a : n tie bik e , k i tie nikpelaa ; l paak e k n tiin janmaani nan man wanni maa duki l nba . ⁷N lin yet n mɔnɔɔ , nan yo baat k nikpalaa saa wann waat binbenn nba nɔɔn . ⁸Balmɔni yennu e tien nisaalik yanfuon. ⁹nimont k tie kpetuk yaal ka ; a kan kpet ka waa k fit pak balmɔni . ¹⁰bia paake k n paak n na : gbiint k n mun nwann n dudukt . ¹¹n guul maa i pak gbenn e waa , n gbiint yaa paak lin nba Sɔb maan ni . ¹²N tien suon nna k gbiint i maan , nɔɔn i sua k fit noi Sɔb maan na . ¹³ti laa yien nan u ni e k t la nimont i ; yennu e saa fit noi u maan l k tie nissalik ka . ¹⁴U k tol paak nan'n ka : n jiinu mun sii be l kua e . ¹⁵B tin janmaani waa , b j k jiint . ¹⁶N gbat nan b gbenn b maan'a , b j k mɔk paann nba saapaak¹⁷n yaa buol n mun saa jiin , n saa paak maa dukii linba . ¹⁸k maan maa gbie n pupol n i waa , n pal ni tukb e . ¹⁹N paal ni tie nan damunn nba mɔ na e , k tie nan linlenaa n saa yiel nan daan na . ²⁰N saa paake k i be n n yan ni , n saa yaat n mɔb k jiin . ²¹N kan taan suopo , n bia kan kpann sua . ²²n k mi kpinkpanni : mii kpann nilua n yennu saa gbenn n manfuol'a

Chapter 33

¹Sɔb, ii cinɲ n mbonaa, caant a tublik, gbat n maanm. ²Gotl, n yaat n mob a, n jelinɲ jekle nan maan paku n nuak ni. ³N piak nan n manuaake, n mob, piak mamonme: ⁴Yennu siekii namin, k tuluin manfuol. ⁵Bobint a mɔɲɲ, k jiinnin maan, lii tie k a luon fin kɔn a mɔɲɲ paak. ⁶Yennu buol n tie a ninnannɔ, b jii tante k nan min nan fin na; ⁷L paak n bontitiet kan fit k ɲmataa yan, k n bia kan fit mabaa. ⁸Ŋaan a paak n tubaaninɲ, k n gbat yet a: ⁹N k tun biil, n k tun biil siali, n k tun kpiat, maa malaa, biit k be n ni. ¹⁰Ŋaan k yennu laat n ni linba k u saa jii k guun na nin, k t paak k u sii namin, k dian nan n tie u dataak na; ¹¹K u bobin jalit n taa ni, k goliin n taal kul wokitlnba tie. ¹²N saa jienna nan a k mɔk mɔnni, k maan yennu mɔk pann k gal Nifosaalik kul. ¹³A luon k fin nan wua ii nɔiimonioɔk nan liibe, a u k ban wa tuon linba a? ¹⁴Yennu ii saa pak u maan, u mɔk waa piak lebtɪl biann nba e, ɲaan niib k jiet tuonn nan tuonn. ¹⁵Yennu piak yoo nba k nua tuu dual u duanu ni, k gwaan n suolɔ nae, k u piak nan nɔ, yelintu ni, nan damiit ni. ¹⁶U tuu wann linba saa baalibe, k wan l nyinaa nba saa baal tie, ¹⁷K fit te k nua n lebt k nyi bonbiil ni, k tan da kua japaat ni; ¹⁸K fit te k u nalinɲ n tan daa kua muu ni k laat falaa nba be lenɲ. ¹⁹Nifosaalok fit laat ceklii yenn yoo u faldinnu ninɲ e, k lie yialu e, k l pukii u gbanu n jek. ²⁰L yoo u ji k nian jiet, u jikpanɲint mɔɲɲ u ji k luon dinuu. ²¹U gbannu tu juak e, k kpabaa ji yiek. ²²U nalinɲ ji tu k fɔk nan muu buok, k u j malii kuunpo. ²³Ŋaan yennu malaka i baal u buol k sa sonmɔ, binba tien nan tut la na ni yennɔ, binba tuu want nua wa saa tɔkin biann nba ki fo na, ²⁴Malakaa manɲ n yeta a yennu tina ninbaɔka: Nyikin cabɔ, k wun da saa muu buotuk ni! ²⁵K u gbanu n ji maak k gal nan wa daan tu tie bik na, nan u nasint ni na. ²⁶Li ji saa mial yennu, k yennu sa gaal u mialuu, k ɲaan wu laununɲ nan palmann, k bia tuun ɲanmɔ fanu. ²⁷K u sa yin yannii ni wol ni k yet a: N tun biita, n biil yennu sennii wa, ɲaan k u k dat n tubil nan ma bo janɲ nan tubd a tuu biann nba na. ²⁸Yennu nyinn n nalinɲ kuon muu diuk ni ɲaa, k n la manfuol, k ji nyi la yinyiem! ²⁹Gotl linba k yennu tun k tien nifosaalik ii na, u saa tun taa fuonu munle, n na ii ka taal fuonu muntaa paak, ³⁰K fit nyin u nalin muu buok ni, k saan kuanɔ fuotib buol yinyiem ni. ³¹Sɔb, ɲminin, ɲaan caan a tubaa soon na, k n pak maan! ³²Aii mɔk sial k ya fin pak, pakin k jiennin! ɲanni ka n bo luon k n tulaa mɔnniie. ³³Aii kii mɔk linba k a sa pak tulin, ka ɲmin, ɲaan cenɲin! k n saa tuntaa yanfoom.

Chapter 34

¹Elii din gaa maan yet a: ²Yandanm , i gbiin n maan man ! yinm nba sub , i caan tuba ³K maan , tubl gbiin maan nan kpanbal ñaak baa tuu di jiet bannu nba nae. ⁴T gann man lin nba ñan , t got t smsuuk ni k la lin nba ñan . ⁵K job yet a: N K mək biit , yennu yet , nan wun tul'n mɔni e . ⁶N mək mɔni ñaan tie biiltua . N yial k l ton'n , ñaan k n k mək biit . ⁷⁸⁹sua be k tie nan job na , k nyu niib laat nan nyun na aa ? k tək nan niib nba tie bonbül , k sonm nan biit danmii? k maan u yet a nilɔ ii waa yennu , l tie yanne . ¹⁰ñann , yinm niib nba mək yan na , gbintl'n man min yaa buol , yennu fɔk nan wun tun, lin nba k tuok , k bia taa sua po . tien ¹¹U tien nilɔ nan u twna nba tie biann nba e , u pa sua kul lin nba janñ nan'ɔ k jiin u binbenn po . ¹²L tie mɔni , yennu k taa sua po, L tie mɔni , yennu k taa sua po, wun nba mək yiikuo k tuun lin nba k tuok . ¹³ñmee tul'ɔ yiikuo a wu dia tinñi ? ñmee te ku yent dulñja ? ¹⁴wuun bo kii duki u kua po , k nyinn , ku siek , nan u fuon , ¹⁵gbanan kul bo saa kpei yenn, k nil'ɔ n kpant tant¹⁶Li tie k a mək yan , fin gbiit , k caan tubl k gbiint n mɔbona ¹⁷wun nba k luon lin nba tuok saa fit k dii naan aa A saa bu biil , daanɔ nba tuun lin nba tuok , k mək panñ¹⁸k pak want kpanbal tonu , nan kpanbala waas nba tuun lin nba k tuok , k tiin nigbent , ¹⁹K bia k bɔktɔ nan talk , k maan b kul na tie u naami ee ? ²⁰Niib tuu tan kpei e yenm kua , Tansuuni , niib n jeɓl jeɓl k kpe ; pandaanɔ n baa kpo k sua nuu k sii'u . ²¹k maan yennu nyuan sua kul binbenn , k goli sua kul taabana . ²²Bubɔnsial k be , nan kuun ni waa , k saa kfit dɔkn , bin nba tuun lin nba k tuok . ²³Yennu k jikt yuo bonciann kaa waa, k laat bin nba ñan nan buut u buol ni²⁴u tuu fiin ningbenn k k boi sua, ñaan bia senn siab yial ni ²⁵K maan u ni b tuona po , u tuu kpikt lu'b nyiaɔk , k yiel'b²⁶u tuu buol'b niib tuann e nan bin nba tuun lin nba k tuon na . ²⁷L aan m tuu nyik'ɔ e k k waa u soni , ²⁸B te k talk yikn , k yennu gbat , k yennu gbiint talasdanm yikni²⁹ñmee tien fuoni , ñmee baat nan kpikpiluku u ? wuun bɔl u nunm po, ñmee saa lai u ? u tuu tien duo, kuo nilɔ lin nba janñ nanɔ e . ³⁰A k biit daanɔ jii daa mək yiikuo lieb paak , k bia ji daa tie baluk k tul lieb ³¹k maan u k ban maat yennu a: n la tubdatu waa n ji kan mi biil ³²Want'n maa k nyuan lin nba ; li tie k n jii kan mi bii lii? ³³Yennu saa boi fine waa , k buut ii? fin e yien , fine ñaan min ñannin kaa ; faa mi lin nba ñann fan yet . ³⁴Yandann sii taan n po e , k yanfodaanɔ nba gbiin'n, u sii duki nan min n a e . ³⁵Job pak k k duki , u maan k tuak . ³⁶ñaant k u tub datu n ñann pukn ! kmaan u jiint nan nitont na e . ³⁷K maan u bia puki bipaant e u bikpelt paak , k poi mipuot t sinsuuk ni, k ñami k biil yennu,

Chapter 35

¹Elihu ɲanm yet a: ²yob, l k ɲan k fin yet nan a tun k biil yennu. ³Li tie k n boi yennu, n tuonbiit dami a nlee? maa k tun biit ne n nyuat tie laanne?⁴N luon k man gat fin nan a yuasinba ne munne kul. ⁵Gotle sanpaapo, a saa la nan sapagbant ne faak na nawa. ⁶Li tie k a tun bonbiil, l kan tien yennu sial, a lek ki tunn k kpet taalmunɲawa, ɲaan l k damii yennu. ⁷Faa tie palpienn dannɔ ne, l sommit yennu? yennu k luon sial a buol. ⁸A yaa tuonbiit paake k a lua di fala, k tuonɲana nba k a tuunne k l sommtua. ⁹Li tie k niib be mablin ninɲ, b tuu duune, k fabin k luon sua n sommib. ¹⁰ɲaan suo k yet a, yennu be lee, n naami daanuo, ɲua nba yiin yanmani k tient nyicuk. ¹¹ɲua nba diat k cie bonkobt nba be tinɲ na k bia tient subni, k l gaal sanpaapo nuani. ¹²B tun yikin k luon sɔmmil, ɲaan yennu k tienm gatu, kiman b tie japadanm k bia tie tuonbiit danm. ¹³Yikin yanne, yennu k gbai b kunkɔlaa yenbiit yennu k laatib. ¹⁴A yet nan a kanfit la yennu, ɲaa dii min suklu a maan be u buol. ¹⁵¹⁶A duki nan yennu k daal niib tuba. k bia k fin tuonbiit po. ɲaan k Yob yatɪ mɔb k k piak sial. l tie balmɔnii nan a k mi faa piak linba.

Chapter 36

¹K Eliu namm k yet a: ²Setl waan k gbiint linba kin yaa min Pak jiin yendu po. ³N yaa min jii maa mi linba k wann nan taktua tie nhammiidaano nba tuun linba nan. ⁴L tie moni n pinpakit k tie faak. N binbenj nan n tuonn a buol tie balmōnii nan yandaanse. ⁵Yendu mək panj, u k lubin sua, u mək panj k dukin u yanfuom paak. ⁶U k tetondaan fo, naan tuun linba nan k tien nandamm. ⁷U guu binba tie papienn damm, k te b kal kpanbal kok paak nan kpanbal, u te k b kal yuokul k te k niib tiemm colunj. ⁸Naan li tie k niib be baana ni k di fala baa tun linba paak. ⁹Bin wannib b tuonbiit nan b galuk tuona. ¹⁰U saa te bin gbiint u kpaanii k nyik tuonbiit tumu. ¹¹Li tie k b gbaat k bia sikin b monj, b sii be bi manfuol nan palmaasil ni bina nba waa na. ¹²Naan li tie k b k gbiintl bi tan saa kpoe yann k saan kpietinn. ¹³Binba k mi yendu na, b wutua doe, bi lekii baamm naan b k yikin k mei yendu sommil. ¹⁴B buont b mial bitimin ni, k kpenn nan nikpela ne. ¹⁵Naan yendu nyint yubondano cicakimm ni, k dia wahala ki luo til b tuba. ¹⁶U nyinta daamü ni k te ka be a yamani k jiet n gbie a dindibuol. ¹⁷Naan li tie ka tie nan wunba k bn yendu na a saa la a tubolatu nba jan bianjinba. ¹⁸I mik daa te k fobit kua anik, k daa te k məkint n nmanta ka tan bot. ¹⁹A wuyikini saa fit nyinna Sommil ni? Naan a panj ne kul ji kan somma l yuo. ²⁰A daa jekil k nyiook n baal, k te niib n siet b yial ni. ²¹Daa te ka tan saa mann tun tuonbüt k lma a be cicakimm ni. ²²Yendu mək lanj k dukin u tuonjana po, nmee saafit k tummi nan nua ne? ²³Nmee saa yet yendu waa saa tun linba? nanikka k yeta u tun bonbiili? ²⁴U tuu laat dontil k u tuona nba ku tuun na niib buol. ²⁵Sua kul la waa tun linbawa, k t saa fit k be banfokila naan lat. ²⁶Yendu yaab, naan t kanfit k bann u yabint nba jan bianjinba nanika k bann u bina kann nba tie bianjinba. ²⁷U fuan nyun tinn ni, k te kl kpantil saak. ²⁸U te saak nyi sanpagbant ni ki baa k tien niib. ²⁹K sua k ban sanpagbanj na nba boktil bianjinba nanika satianii na nba nyi sanpagbonj ni bianjinba sianinba ku be na. ³⁰U tuu te sanyikintii yentil sanpagbonj ne kul naan k bəl bunbōnn ni nyun tinn po. ³¹U yaa panj po u bu bu niib, k tien niib jiet kl yab k kaa bannu. ³²U dia sanyikintü na u nuu ni k yat u datai paak. ³³U tuu cil nan saadunae k bonkobit n gbaa bann u baalu.

Chapter 37

¹N yan put k nmaat , n jik be n binbenj ni . gbiintl man , ²gbiint man u kunkɔl nba jekl kpayakit nba nyi u mɔb ni .
³U te k u sanyiknti na puln sanpaapa , k nyikntl siik tinj ni kul po . ⁴K b tuu gbaat u kunkɔl na satanti , k u kunkɔl
yakaii nan yudant . k sanyikt i yent yuo kul yuo nba kunkɔl tant l . ⁵K yennu piak , k yaalituk , nan bak tinɔnnj
tuonna tuun , k ti kan bann l paak . ⁶U te k sakaanna baa , k bia te k saa jakpela baa . ⁷U te k niit tuonna puol , k
want'b nua yennu nba saa fit tun linba . ⁸K muuk ni bonkbt saa b dindua buol . ⁹K wuun na da kyi niidiitu po , k
waat da k yi ninanj po . ¹⁰Yennu fuon a maakt nyun , k te k l kpantl nyunntana . ¹¹k sanyikt i yentl k nyi sanpa
gbant ni ¹²K cani nan yennu nba luon bianɲnba . b tun yennu nba senn bianɲnba . dulnya na kul po . ¹³Yennu e tie
k saak baa k paak tingbounj . pasial , u saa te k saa k e n baa k daat nib tuba ko k lin wann'b u lonm nba tie
bianɲnba . ¹⁴Sɔb , tient suon na , k gbiint yennu baktnaɔnnj tuonna . ¹⁵A mi yennu nba nmaaktl u tuonna bianɲnba ?
K te k u sanpagbounj yentl k nyɲkti ? ¹⁶A mi sanpagbant nba lintl bianɲnba ? k baat naɔnnj bann n nba njan
bianɲnba ? ¹⁷A mi linba te k a liant ton , yuo nba k wounj saa ninanj po ? ¹⁸A saa fit laa sanpaak , k l waki nan
mianu na ? ¹⁹Want't taa saa paak'ɔ linba ? K t yan liila nan taa saa yetua linba . ²⁰N kan boi man paak nanua . Be k
n saa te k wun biiln'i ? ²¹T kan fit yet yennu k u daa yent'l sanpaapo . yuo nba k wounj da k yat nan sanpagbounj
na . ²²K yabint yennu nyi niinanj po nan yentu njan k baat nan u yent saakal k l mɔk nmaanni . ²³Yennu yiikuo
mantik yab k t kan fit baal nak'ɔ , u tue popienn daannɔ k tuun linba njan k tien niib . L ²⁴L paak k niib kul baakt'ɔ ,
u baka kan ba bin nba duki nan b tie byandan me na .

Chapter 38

¹K yennu din pak k jiin Job tangbulunŋ ninŋ k yet a: ²A tie ŋmee; k bilit n yanfuon po; k ki mi sial ŋann piak jat maan mi. ³Tient siil nan jua na; k n boia buboit: k a wann'n. ⁴A din be yuo nba k n nan dulnya naa? lii tie k a mɔ subinii fan wannin. ⁵A mi wunba din senn I yabit nba sii tie biannnba? ŋmee jii ŋmiuk k bikin I yalimu? ⁶Bee tie I jaantaliki? kuo ŋmee din bil I fiakli? ⁷L daal sannya faal; k ŋmaabila taan lieb k yin palpien yanŋ; k malaka nba yinkin palpienn wuyikini. ⁸ŋmee din gual mɔkl nyun tona; yuo nba k u din put k nyi tinpual'ni na. ⁹Yuo n ba k n din dɔkin mɔk gbennil na nan sanpa-gbounŋ na; k pɔbinɔ k u be bunbɔnin na. ¹⁰yuo nba k n din sennɔ n sennii na; k bib kpaal; k kpal l tannɔ kuaka. ¹¹Yuo nba, k n yet a: a saa baal dian n nae; A kan gal saam na po; A nyun pana saa dian n nae. ¹²Faa kpan be wa; a ban te k sannyiɔk yentii? ¹³A tan ban te k l yent tingbounŋ na paak; k nyinn tuon biit dann bi bɔla ni waa? ¹⁴K yennu yentil; kunkona nan baat ni k yentil l paak fanu nan liatl nyalimu na; k bia nyuant fanu nan yɔk waali na. ¹⁵Daal yentu mantik yien k tul tuonbiit danm k l gɔi b tuon biit tumu. ¹⁶A mi saan nyuntona nba be mɔkgbenyil tinŋ po na buolii? A tanban somm mɔknyun tinŋ po waa? ¹⁷Sua ban wanna kpientiny tanmɔ kuaka nba luo biany nba? ¹⁸A fit bann tingbounŋ na yabint nba jan bianŋ nbaa? pakin; lii tie k a mi linba na kul. ¹⁹A mi bunbɔnn; kuo yentu nba nyi sianbaa? ²⁰A saa cit wannib baa saa saan k fɔkit; kuo k jen nanm-aa? ²¹N mi nan a saa fita; k man; a mntik kpet bonciann; k din be ma naan dulnya yuo nba. ²²A tan ban saan k gɔn ma bɔlii; saak nan sa kaana diok nba na nii? ²³N bɔl k guun daami; nan tɔ bii yuoe. ²⁴A mi la tɔkin bianŋ n ba k yentu bɔkti i? K yendo po wunŋ na da tingbounŋ na paak ii? ²⁵ŋmee luot tanmɔ k tul saaki? K bia bual sɔnu k tul sa tia ni nan sanyi-kinti? ²⁶K te k saak baa muuk ni: tin kuo nba ni k sua k kua leny na? ²⁷ŋmee maan tinkuok na nyun; k muat pia? ²⁸Saak mɔk baa? ŋmee mal malin mi? ²⁹Sa kaana; nan waat naa tie ŋmee? ³⁰ŋme te k nyun tuo wakil nan ta na na; yuo nba k waciɔny balii? ³¹A saa fit taan ŋmalole; k taan k lolib aa? kuo k bobit linba b dia ŋmaa jali. ³²A saa fit kii ŋmakitl ŋmaajal sakil tu sakil: k bia te k bob gbennɔ nan bob bit i cali kii saa? ³³A mi sennii nba dia sanpaaki? A saa fit te k sennu manŋ'n dia tingbounŋ naa? ³⁴A saa fit yiin saak wun yin sanpaapo k tan baa? ³⁵K lii tie k a yet sanyikitii a wun nyikint, u kan baal a buol k tan yet a tinme nau? ³⁶ŋmee tien nua nii nan kolii yanfuon mi? ³⁷ŋmee saa fit jii yenfuon k kan sanpagban-t; k te linlabil; k saak n baa? ³⁸k te k tanbiinii n matik; k tanbul na n taan nan lieli? ³⁹A kpaan jiet k tien yanbɔlaa? Kuo a dint yanbɔl bit k b gbuotii? ⁴⁰Yuo nba k b dua; b tuo b tancial nie; kuo b tuo be b dinduo buole? ⁴¹ŋmee dint kinkaati yuo nba k b lin kpaaan jit na? YUo nba k b waat yikin kon na?

Chapter 39

¹A mi pawann nba maal yuo nba a? A suli monei nba maal yuo nba? ²A mi baa tuu suol puob, ki l wei bian nba k tan maali?³B tuu tan buani waa k maal, k fiit nyii gbanant yetu ni. ⁴B waas tuu b muuk kpatl k mək pann, k jii lin k tan yaat k san banfəkl k ji jent b buol.⁵Nmee te k boni be yanma ni, k jii baa luon lin nba? ⁶Minni te k b kua tinj nba tie paanu ni, k baa dua sianba tie bonjəkn.⁷K b kua k fək nan doi, b ki gbia b wantua yikini. ⁸B lin jət ninje k laat jiet, k kpaan muat maa man k nman.⁹Munajak saa fit k tun k tul waa? U dua a naaloni nyɔk u? ¹⁰A saa fit dia u nan nmuu u ka kpaab k tula waa? U saa tuo tiat nasək a kpaab ni waa¹¹A fit paanu paak, k maan u pann yaabi? A nyikto k u k tun tuona? ¹²A te k nua e jaan a jiet i? nua bia jiit k saa nann jatik paak i ?¹³Nuan nba k b yiwu l autruche na kan fit yuuk yian yian nan janbuanlot na. ¹⁴Nan nuan nba k b yiwu autruche na nuan u jena tinj ni. K tanbiini te k l toj it k ji tan buun . ¹⁵U tuu tanm nan b saa fit nma taal lin yel, muuk nibonkob bia saa fit nman.¹⁶U mək tonu nan u waas, nan u yab kaa na u baaka kaa nan waa maal na. ¹⁷K maan yennu munə yanfuom, k bia tien'o jatik. ¹⁸U fil u tuu cial nan tanjaklo nba tuu cial bianba na . ¹⁹Fin na tien tani pann, k lant tan gaal b tuuli ni? ²⁰Fin na te b wak k məbt nan naasut na? B palman tuu te k b fuu fuut k jient niib. ²¹B gbii tinj nan b pann k b palman, k dia biməj k kua tɔb ni. ²²B k mi janmani, k jukbanjiak ka k saa te bin tun puol. ²³K b paak loul, kpann nan tanpuk na mək fuut. ²⁴Naatuna i tanji peb b tuu jekl e k luon b saan b kan fit set. ²⁵Naatuna peb b b tuu yet'a ti saa man! k cil kən k l daa fəkl! k b Saakab kunkola jinm k yikin tɔb wuyik ni. ²⁶L tie a subni paake k kəbiak yuuk, k saa niditu po?²⁷Fin ne tuu wann konbiak a wun yukl k tia u tiak sanpapo? ²⁸B kua jua ni, k l tie b binben puob, tangbant paak nan jual yuul paak. ²⁹U tuu be lej njan goli banfəkl k guu sial gaal u kpi k di. ³⁰U waas nyu sɔ me, sian nba k bokpinn be, konbiak be lej.

Chapter 40

¹K Kaagbennu paak nan Yob , k yet a : ²Fin nba pakil nan yabint daano na , a duuamɔnɔ po ? wunba nei nan yennu na , a mɔk sial yaa jalikie ?³K Yob jiin k yet kaagbennu a : ⁴maa be na , n k tie sial , n saa jaika bee ? N pii n mobo . ⁵N pak yonm a , n jii siali , n ji kan pukin sial taal munle ni .⁶K kaagbennu paak jiin tul Sɔb , k l nyii wonpaaluk nii k yet a : ⁷tientn siil nan bojabik na ; k gat n buboit na .⁸A yiaab a fan wannin nan n tuun lunba k njanne ? K senni biit ni , nan senn a mɔnɔ nant niin ? ⁹A paal nan yennu nae ? a saa fit k tian sanpapo nan nua na waa ?¹⁰Lii tie nnei , fan fil k set nan baakl nan dont n mɔnɔ k tul a mɔnɔ yanbint nan yudant ! ¹¹Gotil binba mɔk dont n mɔnɔ na , k kpaal a wutuol muan b paak , k sikinm¹²A nun gotu n sikin jaapadaanm , k tien nuantont daam na yann l taakpaak ni . ¹³Piin b kula tinɔ ni , k luon kpientinɔ ! ¹⁴L yuo na n saa paak k dont a , k yet nan a nyann nyannu ne a tɔnɔ . ¹⁵Gotil bonkob gbennl nba tie yienn na , mine namɔ k bia mun nama ! u nman muate nan naab na . ¹⁶Panɔ k nami u siak ni , ki yikuo gbie u puol nanbɔa ni . ¹⁷U yuol sinsonn nan kpek na , k u nanni ni jiina kuut liel ni . ¹⁸U kpaba wakiee nan kutmɔnt na , k u taa tie nan kut lanbanna na . ¹⁹Yennu naami ni kul , nɔe cie , k wunba ndmɔ ne kukua e saa fitɔ . ²⁰Muuk nba k nu nman na be juat nie , sianinba k muuk ni bonkobt jelin na . ²¹U dua kunkoni nba sie kaal nba be bakil ni na nyaka ni a . ²²K kunkoni na baak u paak , k kpenu ni wali na kaan k litua . ²³U ki tiin nyunmɔnn janmaani , suuldin mɔkil ii lee gbie k tan liatɔ , yaan u duae suoo .nɔmee saa fit juan u ninbina yaan suolɔ ? nɔmee saa fit juan u ninbina yaansuolɔ ? ²⁴nɔmee saa fit suol k fut u mianaa ?

Chapter 41

¹A saa jii tanoienu k suol bantounj aa? A saa jii nmiiuk k suol lanm aa? ²A saa jii muanu k tuun u mial minj aa? A saa jii gotuk k fut yiaa aa? U saa baln'ma waa aa! ³U saa pak nan'a kunkomann aa?⁴Fin nan nua saa fit lol, k wuu tie daal kul a daaablii? ⁵A saa jeln nan'o nan muanj na waa aa? A saa lol'ok a sapaanm ii jeln nan'o waa aa? ⁶Jansuola kuat b jani bunbōnn ni ii? njanm nan bin nba daa biitl ee?⁷A saa jii satuti k puk u gbanant paak, kuu k jii kpann k caan u yul paak ii? ⁸Tandl a mu k tuok'o, k a jii kan ban tuo k pikn'o ⁹b kpann b mōnj k guu'u; njan wuu dōkt, yuo nba b kul saa baae.¹⁰Sua kan fit te wun lebt; njmee saa fit set n nunm ninj i? ¹¹N dia njmee yaa pann e?N saa pa'u tigboinn nna, l kul tie n yal e. N bia yaa n njanm. ¹²N bia yaa n njanm pak u gbananbōka po e, nan u pann, nan u gbanant nba tie bannu nba njant.¹³Njnee saa donn u tial i? njnee saa fit kua u mōb nii? ¹⁴Njnee saa yaat u mōb ii? u nyana ninj janmaani be. ¹⁵U maagbankōnja nba njan k mōk pann na, taan liel yonm e, nan b lol tabn e na. ¹⁶Naagbankōnja manj muub nan liel e, k wanmaan k gaal b ni. ¹⁷B tie nan ninjanm nba taan k lol lieb, k dia lieb k sua kan fit bōkt'b na e. ¹⁸Wuu cintin, yentu tuu myi u manbona ni e, k u ninbina tie nan yenduol yonkpana na. ¹⁹Mupieny nyi u mōb ni e, k musanpuali yuuk. ²⁰K munyuuk nyi u mōb ni nan baa yak bonn mu paak, k wōluk do bianj nba, k bia tie nan daanj nba tuu tonj bannu nba. ²¹Wuu fuont, sankuana tuu gaal muu e, k mupieny nyi u mōb ni. ²²K pann be u tulu ni, k janmaan ciaonj be u munm po. ²³K u gbanant taan dia liel, k tien'o pann nba sua kan fit tien'o sial. ²⁴k u wub waki nan tann na, k waki nan naal na ²⁵Wuu fiil janmaani tuu suol bin nba paa e, k yanputuk n te bin cial. ²⁶Bii piknō nan jukbanjiak, kuo kpann, kuo kut bonu, kuo nan naagbankōnj, b bakt e, l kan tien'o sial. ²⁷U goli kunt k l tie man muat na e, k kutlanbann maan dadutunj ²⁸K sian talbanpieny, tanpotana tie nan muat na e. ²⁹U goli gbajal k l tie nan muanu na, k wuu gbatl talban-pieny mōni, k laat mōk'o. ³⁰U puol paak mok piini nba poln nan penkpana na e. ³¹U te k mōkl nyun daan nan b yakn muu paak na e, k daan pukl, nan bobl nba k nyun tuu gbie na. ³²Wuu tōksian, yentu be u sōnu ni e, k buotuk n yet nan nikpel yut na. ³³finj na paak, sua k yen'o, b nan'o a u daa sian sial e. ³⁴U solkt lin nba kul duo e, njua tie bonkobt nba kul be b yanni kpanbal.

Chapter 42

¹K Yob jiin k yet kaagbennu: ²n mina a saa fit k tun bona kul nba k a luon k sial kaa k biil fin yennu dudukit. ³ηmee k mi sial k tamii n yenfuon po ? balmōni n b piak linba k n k bant l paake . L mantik tien bakitinanoj nan mii mi l paak 'a . ⁴Gbiintlin k man paak , n saa boia buboit k fan ηmaktin . ⁵N tuubia gbia linba k lieb bielin ik jiin a poe ηaan mōtane n laa nan n ninbiina waa . ⁶L paak n dii fei nan ma yet linba na kula , k puk n monj tanbiini tan tanpent . ⁷Kaagbennu nba paak nan Yob k gbenn ne puolpe , k u yet Elifas a , n wutuol duo fin nan a yuatinba banle ne paaka , k maan i k pak balmōni k jiin n po nan bianηnba k n tuontunua Yob paak ne . ⁸Jiin man naajai banloli nan pejai banloli k tul Yob . k lii tie maalunη i mōnη paak . Yob saa mial min yennu i paak k n saa gaal i mialu na k kan daat i tuba nan k l bo janη nan man daati i tubawaa . i k paak balmōni k jiin n po nan Yob nba piak bian,ηnba ba . ⁹Elifas , nan Bildad nan Sofal tien nan yennu nba wannib bianηnba na k yennu gaal Yob mialu . , ¹⁰kaagbennu te k u ηanm mōkit k l mōkint gaal waa din mōk bianηnba na taal munle . ¹¹Yob ninjanm nan u niipuob nan yokpeli na kul baal a bin gōnō , k tan dii jaanm u ηaak ni. B din wann b ninbatinu , k maan u paal nan daamii nba kul k yennu tienō na . k sōa kul tulō likili nan salima banη . ¹²Yennu lin tien piisin Yob po k l gaal u din tien u pinpiika . k Yob ηanmm k la pei tuta ηanluob , nan nei tuta ηanle nan bōnii tut'l . ¹³U din ηanm k mal bonjai banloli nan bonpoi banta: ¹⁴K u pul bonpo saa kua Jemima, wuba waa banle pak saan tie Ketsia , k u baa wa bantaa paak saan tie Kelen-Happuc . ¹⁵Puo sua din k be fan nan Yob bonpoi na , b baa din biit faale k tulib nan bianηnba k u tul b ninjanm na . ¹⁶Yob bikinu na puolpoe k u din bina kobik nan pinna . u din la yaabuona nan yaabun nna paak . ¹⁷U lin tan kpet bonciann na wwa k kpou yanbianη .

Psalms

Chapter 1

¹yanii gbunη nanmjal 1 Nisiab nba k gaan loiit danm maan k bia k k takii b binbcnη , koo k k tōkii nan binba yaa yennu kaa ne, palmaatl tie b yale. ²B palmaatl nyi baa saak yennu sennu na ninje, kimaan b dukii sennu manη poe yuo kul³l nibuolu tie nan tiik nba sie kpengbiōnη nee kmaan u lonm yuo i baal , u tuu lane, u tituut bia k siil B tuona kul saa Fanue⁴ηaan / k tie nna kua biit danm buol . Biit donm ηanin tie nan fourj nae. k wouη tuu da k pial yaat nann ⁵yennu tan saa biil biit danm, k ηanm nan yennu niib kan lakin taan bennu. ⁶yennu -e ηmaktil ninann na k nyintib bonbiil ni, ηaan nibiit na ηanin kpan tōk b biilu sōnu-e.

Chapter 2

¹Bee tien k digbana wutuol do, k niib mɔk dudukbiit i ? ²K tinɲ kpanbala kɔn nan kaagbennu nan Klesu, k kpanbala waas taant lieb, k kɔn nan kaagbenu nan u Klistu. ³T biil man b lola, k te b jalt n fɔkt nan tinm. ⁴Wun nba kaal naagbant paak sanpaapo ɲanin laa e, yonmdaano ɲanin laa'b e. ⁵U pak nan'm n wutuol ni, k u ninmɔnn ninɲ k u te k b jeɲl. ⁶Min e dinn n kpanbal naan n jɔɲann nba k b yi siɔn paak. ⁷N saa muant mɔbona, u yet'n a: A tie n bija e, min e mala dinna. ⁸Boi'n k saa jii digbana k tul a k li tie a faal k tinɲ kul ii tien a yal. ⁹A saa jii kutdanml k yiel b kul, nan yɔkmaalo bobl na. ¹⁰Mɔtaana laa a, kpanbal, ii mɔk dudukt man ! I gbiin man maan man, tinɲ na balbuula ! ¹¹I tuun kii tien kaagbennu nan jaɲmaani, i be palpienn ninn nan jaɲmani. ¹²I puulwɔb bija ɲann i kaa u pal tan saa man bie, k i tan saa mann kpo i soni ni, k maan u wutuol k wa l do. Palpienn tie bin nba gul u buol yal e.

Chapter 3

¹yomdaan n mək datai bonciann binba kən nanin yab paa. ²Bi piak n po k yee na yennu kan sommin³ṛaan yennu , fine tie n sommtua, ninbɔnɲ kul niɲ. tienin nyannu nan paludanua ⁴N yi yennu k luan sommil, k u be u ku tuak kunkonn paak, ṛaan tienin gatu.⁵N tuu dua nyiɔk guant, ṛaan k yennu guume. ⁶N K jie n datai tussa tussa nba kok k lintin ne.⁷yennu , baat. somm tin, yomdaanɔ. sommin datai na biak , k te k bi daa mək panɲ nba saa tien ninɲ danɲi ⁸Nyannu nyi yennu buol nie . wun tien piisi u nüb paak.

Chapter 4

¹yennu , fin nba tie n fat tua tulimin gatu yo nba k n fabin tula. maabobe cica kin ninŋ, fine bo sommin . l tie bulcimɔ n biol mɔtane , k gbiint n mialu.²yimm nüb ne taal munŋaae ki sii dintin fei ? taal munŋaae ki saa luo linba kaa nyuat:, k bia waa linba k tie bal mɔnũ? ³Bant nan yennu gann ninamm nae k tiemm u yab . u gbiintil n fabini yo nba kin yiinɔ.⁴ii jekil nan yan putuk k nyik tuonbit man . ii tuu kii dua i duanũ paak sun nna, yin dakin linba fanuwa. ⁵Mant malunŋ nba tuak k tul kangbennuk ŋaan tieno yada.⁶Niib bonciann fabin k yena, yennu , tien piisin t paak . ii mɔk ninbatinu nan tinm". ⁷ŋaan faa tulin palpienn nba na cie bi dii nan bi tiluana daan nba saa tulib linba. ⁸Mii duol, n tuu guan n yamanie. kimaan fin yennu kua e guun k dian fanu.

Chapter 5

¹Daafiit bayannii nba kunyinn yanyinna saakab yarii ninṅ . ²Yomidanua, gbiitle ma piak linba kigbat in faabini
³In yennu nan in kpanbal tinte soo ki gbiin in yini, yomidanua fine kin mei.⁴San nyiɔkini. a gbia in yini, sannyiɔk
ning in tu bob a po. ⁵Fini Aki tie yennu tie biit ka, ɔn danua ki nyi a buol kaa. ⁶Aaii, dja padanua ki nyii a buol ka A
yisin binba tun bũto⁷a tu kpi binba kpi liebe nee yomidanua a yisin ku kpiila nan naa yii kibe ⁸ḡan min , a ninbɔk
nan a lome paak in saa fit kua a ḡaak ninṅ nan burchinte , in tu gbaan a kassi duk buol.⁹yomidanua a tie kassie,
ḡaaktlin ki djiin binba piikin bunbɔnin, nin, nyinte bonanba saa djaalin sandjokinba ninṅ ka tɔkinine ¹⁰Aaü, ti
kan fit ki du li nii buolu paak, bi paala gbie nan biite, k b naan biil niib, bi dia b djelma k kpaan lieb¹¹O yennu
wantiinṅ nan bi tie nuubiite , bibobina na te binba, b tun biite kil yaa bit a, beelim kilma , bitie djia nanae ¹²ḡaan
binba, bɔl a buol paalpiene, tie bi yaalee , bi paalpiene kan mi gbene, kil ma aa saa guube

Chapter 6

¹Yennu, daa jikit wutoor ki yakii nanimi. Daa jikit wutoor ki daa n tubiri ²Yennu ii mɔk nin balinu n paak , kimaan n ki mɔk paŋi turimin paŋ kimaan n bak bon chian³Ki n binbeŋ kur gbee nan daamii A saa taanlir n sommir polee? ⁴Yennu , baat ki tan tinin, jiin a ninbatinu ki nyinin kuun ni ⁵Sɔɔ ki tian a po kpeentini, ɲmee saa sianta kpeetini?⁶N bak nan parbiira, nyɔk kur, n dindɔɔnu tuu pɔɔk N ninnyuul tuu borik n yu k pakitire ⁷U ninbina mor piina ki n ji ki Nyɔɔni kiman n datai nba te ki n mɔ na paak⁸Seetie n boor ni man , yimm biit damm na kimaan yennu gbia n moŋ ⁹u gbiin n bu buuk ki jiin sommir po ki saa gat n miaru wa ¹⁰Fei saa din datai, k b mɔin toŋ bonciann kmaan yennu nba saa nyannib na paak: B saa ɲmat nan fei-e

Chapter 7

¹kagbennu n baal a buol k yiin Dafiit yann ne, a fin nyinnin binba waa bielin na nui ni. ²Yudaan n yendu , fin nika i nyinin bonbiil ni, nyinin, fatin binba cakinin nui ni. ³ɲanika b saa patin nan yanbɔla ne k sua kan fit k fatin b nui ni. ⁴yudaan n yendu , mi tien ba yet lemba, li tie kin nui bül sial, ⁵li tie kin tien bonbiil ɲanika k tun wumba luonin lemba k ɲan , ⁶ɲaan kin dataak waan , bin suolin, k ɲmaan kin fo tinɲ ni, k fuulimin bakt ni. ⁷Kɔn yudaan k set k tuok n datai . fininba tuun ɲant , gotiu po. ⁸ɲaa k buoli kul n nakin a buol, k fin paakib a gbanbal kɔk paak. ⁹yudaan fin nba bu buoli kul kun mɔnkunt n gbanbaltinɲ ni. ¹⁰T K tɔndam Tuɔnbiit n set , k paan a tuonsunna, fininba mabint binba mɔk malbiit, nba fininba tie yendu nba ɲan . ¹¹N jatiɔk nba guun tie yendu, wumba nyint niib cicakinm ni k t k b pala pie. ¹²yendu tie mɔmoni ni but daan, ama u tie yendu nba ton daal kul. ¹³u ton u datak po, k ɲat u banɲiak, u tu tant u pienu ɲan tokin. ¹⁴u tu bobin jatiat nba kpi, k yekit pieni nba mɔk muu. ɲaant ba tuun tɔndiit nba n tunn ¹⁵b paag k b malin in tie yann . ¹⁶b gbiil puotuk nba sumi k bia saa baa l ni. ¹⁷Ba bobin bonbiil nba saa tunn b jaat nba bobin saa tunn k baa u yugbiel paag,

Chapter 8

¹yanyina sakua yanŋ nba tie Dafiit bayanu. ²kagbenu, fin nba tie t yudaano na, a yudant yaab tingbonŋ na paag. A dontir yaab k gaal sanpagbant. ³ŋan l tie sanpanti k nan waat KUNKOLA yan, ka tuokit a datai . l tie nan jatitiog nba ka tu tant k jiin fuuk a datai nba bobin a po. ⁴Mi la sanpak nba ka nan na, ŋmaalik , nan ŋmaabila nba ka taak, ⁵n tu bual n mɔnŋ : nulo mɔn k fin fiit ki duki u po i ? ni fosaalik tie wumba ka baka si be u nii?⁶A din te ki b tie nan maleke nba, k te k b mɔk yudant nan daotl . ⁷A te ku tie naan bonn nba kuul ka taak po. A tien bonn kul ku tie l yudanno. ⁸La tie piok , waab, naab nan muɔkin bonkobit kul⁹bonyunyukito, nan jaani nan bonn kul nba be nyum ni.

Chapter 9

¹yanyinna saakua yann̄. k l nyuan Daafiid bayanni ²N saa dont kaagbennunan n pal kul, n saa pak wɔnn yaal k i luluk tuonna nba kul k a tun!³n sii dont kaagbennue nan n pal kul, n sii piiak kwɔnt yaalkilutuk tuona nba kul k a tun. ⁴N data yi n̄mat puol poe, k jat k baa a nun̄ ni. ⁵kmaan a sie n siak po k kɔn n paak, k bia kal a k panbal kok paak k piak balmɔk ⁶A biit dogbann a, k buon tondanm, a te k b sann kan mii taa.⁷Dataak ji ki mɔk sial yaa yikuo, duo ji yaae ! sua kan mii tiat b po. ⁸kaagbennu tun k tie k panbale, k maa u naan binbintil a wuu bu buut. ⁹U bu n̄an duni ya nan balmɔnie, k bu buolu nan buolu sɔnyinn̄ ni. ¹⁰kaagbennue tie binbaa k b wɔntib tala ne gungul buol, k bia tie sindandiuk fala yuo. ¹¹Binba ban a sann tuu duu a paake. k maan kaagbennu, a k ban k lu u n baa kpaana ni. ¹²Yinnin yanni man k dont kaagbennu, n̄uanba be siyɔn nin̄, ¹³k maan u k tanmit binbaa k b kpiib nan binbaa k b wantib fala ne po, u k tami b finfabini. ¹⁴kaagbennu, ii mɔk ni nba tinu nannin ! gotil n datayii nba kuanin biak nba ni, nyintin kuum ni, ¹⁵k man fit set siyɔn tanmoyii ne kul ni k yin a donta, in sii kpanme, k maan a tinninma. ¹⁶Buoli ne baa buotit nba k b tiɔnn̄ daan gbiil ni waa, k sik balit nba k b daan bɔl k pii ne ni. ¹⁷kaagbennu mɔnt buut ne nie, k u fiil k wɔn u mɔnn̄, n̄aan biit danm ne tuu n̄mat k baa b tiɔnn̄ buotit nie. ¹⁸Nuantont danm, nan binba k cɔlin yennu ne n̄annin, kuume tie b juontu. ¹⁹k maan b kan mii tanm talas danm po, k ninbadom din dann mun kan tien yanni ²⁰OO, kaagbennu, fiit k set ! k nisaalik n daa laat nyannu! k buoli ne n baal a buut buol ni.

Chapter 10

¹Biapake, kaagbennu ! k a fɔk nant nne ? biapake k a tu bɔl a mɔnnɔ yuo nba k t be mabl ni ? ²Biit danm ne mɔk dont n mɔnnɔ k dint talas danm biak, b sik b balit nba k b tiɔnnɔ pii ne ni waa, k maan. ³Biidaano wɔnt a mɔnnɔ, u yanbɔnlol ne ni, bonlonbiuk daano ba kaa nan kaagbennu, ⁴Nuantont daano jalaat ni u yien a: u k mɔk tubdatuu ? Yennu taan kaa ! waa mɔk maalin nba e ne. ⁵U bona kul saa fanu e yuokul. A buut ne fɔk nan lin siuu, u laa u datayie. ⁶U tuu yien u pal ni aa ! n kan mii baa, n kan mii kua mabl ni ! ⁷U mob gbie nan motont, nan faɔk nan nikpalue buutibuuti nan yanbɔn maan me be u jelinn paak. ⁸U tuu bɔl dogbanbis nie, k guu a wun pki niib nba k mɔk biit ne u nunjal pkaa talas daano paake. ⁹U tuu dua u bɔl ninɔ nan yanbɔl nee. U dua k guu talas danm ne, k u baluk tuu tan suolib: K wun jiiib k yaat nanm. ¹⁰U tuu tibiinne, k buan, ɲaan yik binba ka somtieb ne nan u taanyalt. ¹¹U tuu yien u nuak ni a: yendu baka kaa ! u mun u ninbina waa, u k goli sial. ¹²Kaagbennu, fiit k set oo yendu, dont a nuu ! a daa tamit talas danm po ! ¹³Li saa tien nlee. K tondaano yisin yennu li saa tien nlee kuyien u nuak ni a: yennu ki mɔk tub datuu ! ¹⁴ɲaan a laat, a cakin mabil nan biak kule, k tien siil nan fan som ! fine somit talas danm, fine kɔn kpiebi paak. ¹⁵A biil nuatont daano ne panɲ, datil u tuba, waa tun biitnopaak, k wunbot a nunɲ ni. ¹⁶Kaagbennu tun k tie kpanbale, nan yuo nba baat kul ni, buoli ne kul saa bot u tinɲ ni. ¹⁷Kaagbennu, a gbiin binbaa taat falane miatuk ! A paant b pala, a caant tubt. ¹⁸A fan kun mɔni kpiebik nan u nba k b dintɔ biak, k nisaalik nba nyii tant ni ne ji daa mi baat nan kpukpuluk.

Chapter 100

¹Dontl yanni. i faat paalman wuyiikini k tul kagbennu yiim kulba kua tengbɔne paak. ²I jiant man kaagbennu nan paalman i baat man k jianttua nan kpinkpanmuk man!³I ban nan kagbennu tie yennu ɲɔɔe nant k tie unib u tiioɲ niib t tie u buolue u tiioɲ niib.⁴I kɔɔman ɲasaakak ni man nan nipou tluman tulmɔ niipok, k dontua. ⁵K maan kagbennu ɲan k u lomm kagbennu. k u balmɔni binbenɲ be l biina nan l biina.

Chapter 101

¹Dafit bayani; kaagbennu, n yanŋ na jiin a binbenŋanŋ, nan a lonm nba tie balmɔni na poe. fine k n sii yiin yani k tiena.²Biit kaa n tuona ni, a saa baal nbuol bia yuoe? n sii sonm nan ŋant binbenŋe, kii be kasii, n ŋaak ni. ³N kan tuo kii be binbeniiki, n nan tuonbiit danme, n k mɔk siala gbiil (naataann) nanmi.⁴N kan tien faak daanɔ; n bia kan lol sial nan tuobi-tuna. ⁵Wunba bɔl k pak biil ulua, daanɔ manŋe k n saa biilɔ, wunba kiel. Gotl u lua ninŋmiann, k mɔk galu, n kii be nan l daanɔ. ⁶N saa got gann n duo ni binba saak n mɔb nae, k te k bii kua n ŋaak ni. Niganm kuae k n saa sak k bii tie n tuontuna.⁷Kpinkpani danm kan kua n ŋaak ni; daanɔ nba fa faak kan set n buol. ⁸Daal n tuu daal kul saŋaak, n saa biil nuantont danm nba be duo na ni, n saa nyinn biit danm kul kaagbennu duo na niwa.

Chapter 102

¹Nibandaan fabni miati, k jiin u daami po n baal a buol. ²Kaagbennu gbiintl miatuk, k n yikini n baal a buol. ³Mi be daamini a daa lekintin a numm! Mii yikin yuonba fan gbenn a tubl k gbiint ! k gaal n yikini ne yiama! ⁴k maan n manfuol daa saa nan munnyuut nie k n kpaba di nan muyelu ne. ⁵B faa k bilin, k n pal kuol nan makuont ne; k n j k nian jiet monɔ. ⁶N kukula ne te k n kuol, k n gbanant tab nan kpaba. ⁷N tie nan gbingbankuon pak fiiuk nie k bia tie nan langbent ni fiiuk ne. ⁸N dua k k fit k guant; n tie nan nuanyenml nba jaak mɔpiinn paak nie. ⁹N ninnanta sukime daal kul, k n datai puolin mɔpol_bii. ¹⁰Tante tie n jiet, n nyunyuut nmat nan n bonnyukal. ¹¹A wutuol nan a palbienn ne paak; k mann a wokitin k lun banfakila. ¹²N dana tenn nan tiig maatu nba luon lin bot nie, k n kuot nan muat ne. ¹³ɲaan fin kaagbennu ; a tie kpanbal yuo kul, k malpaanu n tuu malpaanu kul si tian a po; ¹⁴A sa fil, k tinn ninbaɔg Siyon duo po; k maan yuo baal nan fan tinno ninbaɔkɔ, yuo nba nee janɲ; ¹⁵K maan a tuontunna luon l duo tana ne, nan l duo ni tant ne kul. ¹⁶Buolu kul saa jie yennu, tingbounɲ ne kpanbal kul sa tin u panɲ ne janmaami. ¹⁷Kaagbennu saa nmat k maa Siyon, u saa fiit u yabint ne k waan. ¹⁸U tie suoo k gbiin ninbadaan miati u k yien u fabnii. ¹⁹Diant linba k yennu tun ne k guun malpaanu nba waa ne, k niib nba k b daa k malib ne n tan dont kaagbennu! ²⁰K maan kaagbennu be u kasi buol sanpaapoewa njan got sikin, kaagbennu be sanpaapoewa njan goli tinɲ ni. ²¹A wun gbat dansalkɔɔla kukula, k nyinn binba k b bub k biilib k yaa bin kpib ne. ²²K l paak u saan sa muant Siyon duo ni, k u saa la dontl jelusalem ni. ²³Yuo nba k digbana niib, nan yent nba ni niib saa taan lieb k jiantɔ ne. ²⁴U tienin nicokunɲ n sɔnu ni, u jinɲ n manfuol dana. ²⁵N yet: n yennnu, a laa daa jikitin n bina sinsiigni k maan yuo be k yab a po. ²⁶Sian yuoe waa k a din nan tingbounɲ, k jii a tiaɔnɲ nii k nan sanpaak. ²⁷L kul tan saa kpowa, njan fin si bee yuokul; k fan lebtib nan baa tu lebt tiaɔk bianɲba ne, l kul tan saa lebt. ²⁸ɲaan fin sii tun k be yuo kul, k bia k mɔk lebtu.

Chapter 103

¹N siek n dont kaagbennu! k linba kul be n gbannu paak n doont kasii yennu sann. ²N siek n doont kaagbennu, k daa taami u njaant kuul po. ³ɲɔɔ nyikit k cambit n biit kuul k tieb n yiarii k ligbenn. ⁴ɲɔɔ tiini kuum fɔɔru ni k tulin nan fool , k tienni njaant na niibatinnu. ⁵U te k n biinbenɲ mɔk pann n kpentunni, k bia mɔk pann na baakir na. ⁶Kaagbennue bu buut binba be mukir, k tiemm mɔnii. ⁷U din fiit u loofa k tul Mouis k bia te k Israel waas la tuonna. ⁸Kaagbennu niimba tiinnɔ yennu, a wutuol k do yian k a bia gbee na njaant bonciann. ⁹U k yakii nan niib yuo kul u bia k be nan wutuori. ¹⁰U k daal t tuba fi biit nba jan bianɲba koo k pa t biit nan t yanɔmm nba tie bianɲba. ¹¹Sanpaak nan tinɲ nba fɔk nan liel na n nie k u njaant mu yaba k tul binba tiinnɔ jaanmaanii na. ¹²Yendo po nan yenba po nba fɔk liel bianɲba na, n nie mun k yennu tuu ji t biit k fɔkit nann t buol. ¹³Na baa nba mɔk ninbatinu u waas paak ne n nie mun k kaagbennu mɔk ninbatinu k tien daanm nba tiinnɔ jaanmaanii. ¹⁴Kimaan u mi linba ku nant u mii na t tie tantie. ¹⁵Nisaalik daan tie na muat nie t tuu kpaat k yint nan tiik puuk nie yuo wan tin kpo. ¹⁶Yuo nba k wuonɲ daa l tuo peble sianba k bo be na a jii kanlaali. ¹⁷jaan binba tii kaagbennu jaanmaamii ninbatinnu na njaant sii be waas na bii waas paak. ¹⁸Binba dia u mɔlor k bia saak u sinnii k bia gbient ne. ¹⁹Kaagbennu bilu biinbintil yendounɲ nie k u yikot gaal bont kuul. ²⁰Yimm malek nba ba mɔk fiintu na paanɲ na ii dont kaagbennu k bia saak u maan k bia cuar u seinnii. ²¹Yimm pandanm nba tie tuotunn ne k tuu lomm ne ii dont kaagbennu man. ²²Yimm n dont kaagbennu, ne ii tuonna na siaminba kul, naa yaa kɔa sian n naalinɲ dont kaagbennu.

Chapter 104

¹N siek pakin yennu. Canbaa yennu, a yab bonciann. ²A gbie nan bakil nan yanbinte, ki gbab yentu ki linta nan cincenn na a lat sapangboun nan nyungboun na e. ³Ki senn a duo , nyun nba be sanpaapo na paak. ⁴A jii sanpagbente ki tien a tanitolit, ki jak woun kpinkpent paak, a tuominba tie wonja k a tuontunna tie sanyinkiti. ⁵Fine senn tingboun na li fiakil paak kilset fannu ki kan mi cat. ⁶Ki jii məkigbenja ki bakin li paak nan tiat na. Ki nyun set jojaana na paak. ⁷Yuo nba ka tian nyun paak, u tuu cial. u i gbat a satiani fuut u tu kakite ki yaat. ⁸Ki jojaana n kpat ki baat n sik ki jan fa senn bianja nba. ⁹Fin ne senn nyun nba sa set sian, ki u ka fit ki piin tingboun. ¹⁰Fine te k nyun Tonna puut, k puub gaal jojaana sunsukini. ¹¹K mukini bonkobil kul nyu ki kpient bi nyun nyukulu. ¹²Lej tiini na paake, ki nɔɔnii tia bi tiat ki mɔ muk ni. ¹³Tingboun na kul gbie nan a piisime; fine te ki saak nyi sa sanpaapo, ki baa maant kunkona na jojaana. ¹⁴Fine te ki jiet naan ki niib di, ki buul bi bonbubulit, ki muat pia k bonkobit nman. ¹⁵Ki b nja daun kil maant pal, ki wal kpan ki li nami gban nan jiet ki tien gbannu pan. ¹⁶Tiini na tie yennu tɔɔn tiini nba ki u bule, kpeki nba be lebanon na laa saak bonciann. ¹⁷Tiini manja paake, ki janbuanlot nan nɔɔnnü tia bi tiat. ¹⁸Sina kua tanfiat na nie, ki piali mun be jojaana na paak. ¹⁹Fine nan nmaalik, a wui want nmaali kann. Ki yendu mii u binbayuo. ²⁰Fine nan nyɔk, ki li i bɔnn muukini bonkobit n nyi ki somm. ²¹Yanbɔlpaani na tuu gaan jate, njan kpaan bi jiet ki mei yennu jiet nba, ki u saa tulib. ²²Yendu i Tanja do yuo nba bin nmay bi duani ni. ²³Li yuo e ki nisaali tuu nyi, ki tuun bi tuonna. ²⁴Yennu a nan bona bonciann tingboun na kul gbie nan a naaniie a nan l kul nan a subini nba yab ne. ²⁵A nan məkgbennil ki li fɔk ki bi yalin bonciann. Ki bonfoa nba be lej, kan fit kan ni bonbit nan bongbenja kul be lej e. ²⁶Ki nyun ni bongbennil nba ka namɔ na lin lej, njan ki buligbet gbenja somm li paak. ²⁷Bi kula na gaa fin yennu paake, a fan tulib jiet yuo nba janja. ²⁸Ki a tontil a nuu, ki tien m, jerant, ki bi di gboat. ²⁹Li i tie ki a lek a num bi tu Jekile, ki fi jii bi fuon, b jekile, ki fi jii bii fuon, bi tuu kpoe ki kpant tant nba ki bi bo nyii na ni. ³⁰Naan fi tulib fuon bi tuu tie bonfoae: fine tien tin na bonfoa kul manfuol. ³¹Yennu a panciɔn na e be yuo kul, yennu i tun ki mək palpienn linba kul ki nan na paak! ³²Yennu e got tingbonja na, li tu jekile ki wi sii jojaana ki nyi munyuut. ³³N manfuol kul ni, n sii yiin ki tien yennue, n manfuol fokin ni kul n sii yiin ki kpakitil yennu kua. ³⁴U palii mei n yanja manja paak, kiman n palpienn nyiu buole. ³⁵Yennu buont tuonbiit damm na tingboun na kul paak ki daate nibiit na jii be. N siek, pakin yennu i dontil kaagbennu yennu man yuokul.

Chapter 105

¹Yinin k dont kaagbennu, k taa u sann ! Pakin man nisaalik waa tun linba ! ²Yinin dontl yanŋ k tul yennu ! pakin k wann waa tunn baktiŋŋ tuona nba . ³Ti mɔk palpienn, k dukiŋ taa tie u niib ne paak, k wunba kul jianlɔ ii be kpunkpanmuk ni ! ⁴Kaagbennu e tie a gungul buol nan a som tua, ii jiantlɔ yuokul. ⁵II tien yaalkilituk nan baktiŋŋ tuonna nba k u tun, nan buut nba k u bu ne, ⁶Yinm nba tie u tuontunŋ Ablaam yaabuona ne yinm nba tie saakɔb nba k u din gann yaabuona ne ! ⁷Kaagbennu e tie t yennu, ŋɔe bu tingbonŋ ne kul po. ⁸U sii tunt k dia u mosuolu nee, k u mosonn ne sii tun k bee k tul maal paanu nba saa baal. ⁹U sii dia mosuolu nba k u din suol nan Ablaam ne, nan mosonn nba k u din senn k tul Isaak ne. ¹⁰Saakɔb penŋ u bil k l tie sennue, k Islael penŋ k l tie mosuolu nba sii yua k be. ¹¹U din yet a : n saa tula kanaan tinŋ k l sii tie a tionŋ faale. ¹²Ŋaan b din k yabi, b tie banlenne, k tie saanm duo ne ni, ¹³B din yieke k luan dogbana, k nyi tent ni k tuat liel ni, ¹⁴Ŋaan yennu din k saak k sua dintib biaki, b paak u din potin kpanbala a: ¹⁵I daa siit n niganm kabne, k daa tie n sɔkninba banbiili ! ¹⁶Yennu din te k kon baa tinŋ ne paak, k biil b jiet kul. ¹⁷Ŋaan u din tun suae k u gal b tuann, ŋɔe tie sosef, unba k b din kuato k tienɔ daabl ne . ¹⁸B din jii jalka k baan u taa, k jii kut k lol u tulu ni, Saa nan yuo nba k u buntil ne tan tien mɔni, ¹⁹kaagbennu momaame din pak kat nan u mɔk mɔni. ²⁰L yuo k duo kpanbal te k b lot lot k duo daanɔ manŋ nyinnɔ. ²¹K jiiu k te k u tie u tuontunna saakua k tienɔ tinŋ ne kul ŋmakit-tua, ²²K te u mɔk yikonba gal kpanbal ne ŋaagsaakab kul, nan yaak nba k u saa fit kpaan kpanbal ne tuannanm. ²³Ŋanne k islaael baal Esipt, k saakɔb kal cam yent ni. ²⁴Yennu din te k u buolu ne tie ni potie, k bia mɔk panŋ k cie b datayi. ²⁵K te Esipt tieb ne k luon u niib ne, k diab nan moliemi. ²⁶Ŋanne k u tun u tuontunna Moyiis nan Aalon, k b tie binba k u gannib. ²⁷Ŋɔɔ yennu panŋ ni, k b tun baktiŋŋ nan yalklutuk tuona cam duo ,o, b naataani. ²⁸Yennu din te k bunbɔnn penŋ baal Esipt tinŋ ni, ŋaan Esipt tieb ne din k sak yennu. ²⁹U din te k b mo u nyunm kul kpant sɔn, k b janii kul kpo. ³⁰B duo din gbie nan pɔntae, nan b kpanbal diuk nii waa gbaa din tie nnee. ³¹U din te k kabii nan naalianbiaba baal k gbie dogbann ne kul po. ³²U din nyik Saake, ŋaan tun sakaa ne nan sanykinti, tinŋ manŋ ni. ³³K biil b daan tiini nan b sinsabii, k daa tiini manŋ kul. ³⁴U din te k waasut baal, k k mɔk kann, ³⁵K ŋman b bonkukuol nba be duo nan k bia ŋman b tiluant kul nba be kpanant ni ne. ³⁶U din kpai Esipt tieb ŋaak ni, bonjak nba tie bikpelk. ³⁷U din nyinn Islael tieb ne, k b jii salan piena nan salan mɔnna, b kul din mɔk panŋ nan nlaafia. ³⁸Baa din nyii ne, Esipt tieb ji din kpanme, k maan b din tiinne janmamie. ³⁹Yennu din te k wunn e baa k lekin b paak, k tienm muu nyiɔk, k wantib sɔnu. ⁴⁰Baa din mialɔ ne, k u te pinpala baa b buol ni, k bia din tulub jiet nba nyii yendɔnŋ ni k b gbuo. ⁴¹U din luot tanne, k nyun nyii lenŋ, k puub nan mɔkl ne kunkuot paak. ⁴²K maan u din tiat u kasii mosonn nba k u din senn k tul u tuontunŋ Ablaam ne. ⁴³K nyinn u nigannkab manŋ, k b yiin yani k oot k kpanm nan palmann. ⁴⁴U din jii sisiab tinie k tulb, k b yent b salwaat. ⁴⁵A lin te k u niib i dia u wan ne, k bia ki sak u senni ne ! pakin kaagbennu man.

Chapter 106

¹Pakin man kaagbennu klma u njan, ku lomm kaagbennu. ²Nmee saa wann tuona nba kul ku tuni? Nmee saa fit k dont u sann likul po i?³Pamann benba colin u maan, k kun mōni yokul. ⁴Kaagbennu i tian n po yoo nba ka sommia niib na I tien n po yoo nba kin bual a totl. ⁵Naant kin la njant nan kpinkpan muk nan palmatl a niib ni, ka faal na i tie npo yudant. ⁶T tun biit nan ti yaajam nba din biil na, t tien yambomm k tun bonbiil. ⁷Ejipt duo ni t yaajam bo k ban a bagtnonj tuona paak, b din tamm bona boncian nbo kō tun yuo nba kaa tun mōk munj kpinj. ⁸Naan u din fielib u sann po k wanib u panj. ⁹U din yet mōkmunj k l fual, ku niib jii puot tinkunj paak. ¹⁰U din nyinnib benba k luom na nuu ni, k fatib b datai nuu ni. ¹¹K nyun dū b datai na k din k bial baa yenc kua. ¹²K b ji gaal u mōsonn na ni k ji yin dontō. ¹³Naan l puolpo k b tanm u njant na k k guul. U kpaani njan tuun b tuona. ¹⁴B din gbie nan niembiug fual ni, k binkinō. ¹⁵U din tulb baa luon limba njan bia t k yialbiuk baa b paak. ¹⁶B paala din bie Moīs nan Aarōn nba tie kaagbennu niib na paak fual ni. ¹⁷Nanne k tingbonj bōkt k nak Datan, k piin bamba bo be Abilan. ¹⁸K muu dii l yeknu nan l ton danm. ¹⁹Oleb jual paak b din maa naabik ninnonj k gaant k puuk. ²⁰B din lebt b yendu nunj k l naan naab nba njman muat nunj. ²¹B din tamm b yendu fieltua nba dintien bonjana Ejipt na po. ²²U tun bakitnonj tuona duo na ni nan mōk monj na buol. ²³K yeta bin buon l niib, k Moīs nba ku luktua na fiil k set tokinō k maak u wutuol na ku ji k buonm. ²⁴B baka din kaa tinjan na ni k maan b k tien kaagbennu mōsonn na yada. ²⁵K b be b lambont ni ki bulin, k yie bincōlin yendu kunkōl. ²⁶Nanne ku donn nuu k pol k bin baa fual na ni. ²⁷K yat b yaabuona k kuam k bin kpo doi nba ni k b k ban yendu. ²⁸K b taan nan Peor tieb k puk tingbann nba k b yil Baal na, k dii jiet nba k b yiit salk tingbana nba kaa manfuor na paak. ²⁹Kaagbennu din donn wutuol b tōkbiuk paak k t k yialbiuk baa paak. ³⁰K finēya set lenj k kon k yialbiuk na ji gbenn. ³¹K b tun tian linba na po u saan ni yuo nba baat kul. ³²B din donn kagbennu wutuol, Meriba nyuntana buol ni, k Moīs kua daamii ni b paak. ³³B din te k Moīs paal bie k gaal ku paak makaat. ³⁴B din k kpīi buolu nba k kaagbennu din wannib a bin kpib na. ³⁵B din kua niib mōnj ni k gaal b patmannu tuona. ³⁶Niib na din jiantl yendu bite k l baal nan b biilu. ³⁷B din jikt b bonjai nan b bonpoi k mann malunj k tien tingbana. ³⁸B din kpīi b bonjai nan b binpoi nba k mōk biit na k tuul kanaa tingbana k b duo ni tinj na biil. ³⁹B din k waa yendu k dukin b tuonbiit na paak. ⁴⁰L paak k kaagbennu wutuol duo u niib na paak ku nyikib nan binba k jientlō. ⁴¹U din cabib nan binba k jientlō k b datai mōnj ji diab. ⁴²B datai na din dint' b k b bia jian tilb. ⁴³U din tun k nyint u niib daamii ni, njan k b yie k be biit ni. ⁴⁴Yuo nba k b bia fabin k yendu bia gbaat b fabinii na k gbiint b daamii mōnj. ⁴⁵U din tiat Puoni nba ku puom na paak k lebit u dudukit. ⁴⁶U din te k binba diab na mō kua nan baa dinnib na paak. ⁴⁷kaagbennu t yendu nyinnit digbana na ni, k tin dont u sanjann k tien t ni u yudant. ⁴⁸Yetjam i be kaagbennu paak Israel yendu, i dontō mōtana nan yuo nba baat kuul, njant sua kul n yet a Ami: Dont man kaagbennu.

Chapter 107

¹tuulin kangbennu k niipuok klman u njan, kulomm k mok gbennu. ²Ti yein mobona ne k leei: k dont kangbénu k man, yimm nba kul ku tinni, k nyinni idataii ninin. ³K nyinni tinganj nin, yendo po nan yenba po, niganj po nan niditupo k jen nani na. ⁴B din yilib kunkuuk na paak k sɔnu kaa. K b k mi baa saa tɔkin sianinba k baal doo k kua. ⁵K kon nan nyunyukulu din sɔlb k b ponj ji k mɔk dindann. ⁶B ciacakin manj ninje k b yiin kangbénu k ku nyinnib b fala manj nin. ⁷U din tɔkn nanm sɔnsunsonne k saan nanm do nba ninj k b si be. ⁸Bin tul kangbénu k niipouk, klman u loncianu, nan u yaalituk tuona nba k u tun k tul yennu bijam ne paak. ⁹Njue gbɔnt binba k nyunnukulu mɔk b na, k bia gbɔnt kɔnma nan jeɲant. ¹⁰Siab din be bunbɔnn nba sumi nie k tie dansalii k pata diab k b be fala. ¹¹Kmaan bi din yet yabint yennu maan k bia k gaal u kpaamii. ¹²B din tuntuanpalaa k tan banj, njan sua kaa k saa sɔnmib. ¹³B daami manj ni k b yikin kangbenuk paak ku nyinib b fala nin. ¹⁴Njue nyinnib bunbɔnciɔnj ne ninj nan b kuun buunbonnin k ciel l k yonni yonni. ¹⁵Bin tul kangbenuk niipook k l ma u loncianu non u yaalituk k tuona nba k u tun k tuul yennu bijame ne paak. ¹⁶K man u jintl kuutmont gana k bia jintl kut laana nba kpaal. ¹⁷Siab din tie bonliinie k di falaa b biit nan b yanbɔmm paak. ¹⁸B din k mɔk jeet niɔnj, k ponj jikɔl kuum tanmɔb. ¹⁹B cicakin manj ninj k b yiin kangbenuk paak, ku nyin nib l falaa nin. ²⁰Ku tuu u man k t b laafia, k nyin i b kuun nin. ²¹Bin tul kangbenuk niipook klma u loncianu, nan u yaalutuk tuona nba kuu tun k tuul yennu bija me ne paak! ²²B jii malunj k tulua niipuok nan yanii nba tie palpien yanii k lin wann waa tun linba kul. ²³Binba din sɔnm mɔkgbenja paak nan njalint, k kpaan b daalditl mɔkgba na ni. ²⁴B din la kangbénu k tuona, u baktanɔj tuona, nyun ne paak. ²⁵U din pak njan pebl k wonpaluk piin k da k fiin nyungona ne. ²⁶K nyungona ne woktl njaluj na k dont k bia sikint nyunmɔn buolk ne ni. Niib ne din k mɔk din dann nan waama. ²⁷K b niinii po fuun, k b njat k baantl k njmaan nɔlii nan dayiblane, b bannu ne kul ji din k mɔk nyuati. ²⁸B cicakin manj ni e k b yiin kangbénu k ku nyinib fala nin. ²⁹U din te k wonpaaluk ne maak k nyungonaa ne dual. ³⁰L din tulb palpienne k man wonpaol k na nba mak ne. K kaagbénu k jiib k donnib gbingban n nba k b luon paak. ³¹K b tul kangbenuk niipook klma u loncianu, nan u yalutuk tuo a nba kuu tun k tuul yennu bijanm ne paak. ³²Bin muant niibul ninj k wann u yabint nba tie, k dont u sann, liikdanm buol. ³³U din te k moka fuuol, k nyuntana jit, k nyun ji k nyi. ³⁴U te k koolin tinj kpant tinkun kolk kman binba kua lenj ne tunbiit paak. ³⁵U din te k kuunkot kpant nyunduana, k tinj kuunj kpante jinjabii. ³⁶Ku te k konma kua lenj, k tien doo k be l nin. ³⁷K buul bonbubult nan tilonti tinj ne ninj k tuutan jaan jiet bonciann. ³⁸U din yat piisin u niib paak k b yabtl k puuki boncienn, u dink te k b bonkobt waabt. ³⁹Yoo nba k siab din nyann njua yennu niib k diab nan tonu k dintib fala, k tieb butnn ne. ⁴⁰U din salkt binba dintb fala ne, k te k b yilb kunkook k sɔnukaa ne paak, ⁴¹Njan fiit talot danm bacakin ninj k te k b pɔt nan bonkobit ne. ⁴²Niib nba tuak laat nan b mɔk palpienn, njan k biit danm muu b mɔii. ⁴³Binba mɔk yen fojanm kul n dukin linba na po k moli kangbénu k njanm paak.

Chapter 108

¹Yan mani. Divid bayani. ²N pal ciwa, ô yennu! N sa te kin yanyin bona n mɔɔ ki do: l tie n yuudante!³Fiit-man, n konn nan n yelk! N saa fiin sannyafaal! ⁴N saa donta nifosaali sunsuuknie-e, n yennu! k bia donta digbana sunsuuk ni.⁵K maan a ɲant na do k baat sanpaak, k a tekinm na mun do k siit sanpagbana. ⁶Want a monɲ sanpaapo, ô yennu! K ayanbint ii be tingbonɲ kul paak!⁷K lin fit k a waas nba ka luonm na n nyi daami ni, nyintit daaminio nan a ni dütu na, ki bia tult jiinu. ⁸Yennu pak wu ɲant ni a: n sa jii yiikoe, ki bɔkt sikem duo na, k bia janɲ sukof baauk na;⁹Galaad tie n yale, manase tien yale; Eflaïm tie n kut foklk, k juda mun tie n naan danml;
¹⁰Moab yent tie sianba tie n wunwulbuole; k bilin n taasaat Edom yent ni, k bilin palmann wuyikni filistin nba duo ni!¹¹Ŋmee sa saan nannin digbanpaall ni? ɲmee sa cianin Edoin i? ¹²L k tie fin kaa, ô yennu, fin ka tunnb k tul tii, k bi jibo ki nyi nan ti kunkonkonnaa? ¹³Tulin tinm sonml k mɔk sial ya nyuat. Nan yennu ti saatuntuon jaana; wu sa nyann ti dataï k tult.

Chapter 109

¹Kpanbal david yann. Yann nba k kpanbal David din yin k dont yennu. N donta n yonmdanɔ a daa ɲmini! ²K maan b yaatl b mɔtɔnt nan b faak mɔi nae n paak. B piak nanin b faak jelma nae, ³B piak mɔbonbiit n paak. K kɔn naanin k l ka paak.⁴Ma lek luonm na kul, ɲaan b tie n datai e ɲaan min ɲaanin mei n yondanse. ⁵Mii tien ɲanm k tulb, b tun jiiin bonbil, nan manɲ n lonm paak.⁶Sentua balbulua nba tɔn tuonn, k te u daatak n set u nɔditu po k paak bilua. ⁷Yonba k b saa bu u buut, k bin jeto a u tie biit daanua e, k u yenmialu i tie biit.⁸K daa te k u daa i tie waamiina, k sua n gaal u tuonn! ⁹K u waas n kpant kpiebi, k u ɲaapuo n tien paakuak! ¹⁰K u waas n tien boncunconna ki li ki mei, ki kpaan b jiet langbent nba fɔk ni!¹¹K pandaanua n gaal linba kul tie u yaal, k buolganu n biil u tunna! ¹²K sua daa tentua ɲaant, k bia daa tiin u kpiebi ninbaɔku! ¹³K u yaabuona n buont, k b saana n bot buolu nba baat na ni!¹⁴K kaagbennu yennu daa ban tanmit b jiejanm biiti, k b naa biit daa ban piinti! ¹⁵Ki tun ki be kaagbennu yennu tuann, k wun nyinn u dudukit b buolu ni, ¹⁶K maan b k tiat yennu ninkpabɔɲɲ po, k dinn taali nan nan danm waahala k sa kpi ninbaatinɔa!¹⁷U luon mɔtɔnt n ba u paak e k u pal k man k u pal k man yetenjanm paak k l fɔkit nanɔ! ¹⁸K mɔtɔnt i be u paak nan liatl na, ki tie nan nyun na k kua u gbanant ni nan kpan nba be u kpaaba ni na!¹⁹Ki tie nan liatl na k wuu lia, ki tie gbann ki buol u siak ni yuokul. ²⁰Linba nae si tie n datai paaut k nyi kaagbennu yennu buol k tienm nan danm nba piak mɔtɔnt maan k tienin!²¹Fin nba tie kaagbennu yennu! tinimin ninbaɔk a sann paak, k faatin k maan ɲaant yaab bonciann! ²²N tie naandanɔ nan talas danɔ e k n pal la dann n ni. ²³N tie nan maasu yinunɲ juontu na, k b bielin nan ɲmaan n na. ²⁴Mɔlɔl te k n duuna bann, k n gbaanu cɔk k n waab. ²⁵N tie nan b jiet nae, k b goliin, k ɲmaat n yul. ²⁶Kaagbennu yennu nba tie n yonmdanɔ, sonmitin, fatlin a ninbaatinu paak! ²⁷K bin bann nan a yiki nuu na tun na. ²⁸Bii puolin mɔpola k fi tienin pusin; bi fūlin n paak k fan ɲmatib k a tuotunnɔ pal n maak. ²⁹K te k n datai n di fei bonciann ki lii tie nan b lia liatfuok e na. ³⁰N saa dont n yonmdanɔ nan kunkɔl paalib sanpaapo, k dontɔ nū bul sinsuk ni; ³¹K maan u sie taa tinm puolpo, k saa tinnib b datai nuu ni.

Chapter 11

¹ηluo nbinbingy kaagbenu ninη-e Issa paakinn a ba ? ηsanniny; k duo djual-ninη nan nuoni nba yuk-na? ²K maan tondanm gol tadbana bunbonn niny k saa tɔ nimomm. ³Tin faafak t lieb- paak-e. Tin piak nan muomont-e. Tin mɔk lanlietaa-e. ⁴Kaagbenu be u kaasi ηaak ηiny. kaagbenu mɔk u naadiuk sapaapo. U ninbinaa goli. U kpaa u nunbina k goli l ba kuul k nib tuu. ⁵Kaagbenu goli ninjam. U yiitn tɔndaam nan binba luon kpukpluk. ⁶U tenk - musakuana baa ton daam paak k b laat faala. Wounpa - Woun palu k tie b paabo kutiem - luk. ⁷K maa kaagbenu ηan u luon baal mɔni niyam laat u nunm.

Chapter 110

¹David bayani. Kaagbennu din yet yomdano: kaal n nidiitupo kaakaa nan maatan saa jii a datai ki tiem a taakpinkpaa.²Kaagbennu sii be sion k tant a nangog: k paak a datai! ³A buolu gbie nan dundul yuo nba kaa tikl a tabfaara; nan kassii kunkotiat, b saa baal nan manin nba tuu baa bianɲnba nae.⁴Kaagbennu e pol, u kaa ban k lebt: a sii tie malmanɔe yuokul nan Melchisédek nae.⁵Kaagbennu nba be a niiditu na saa kpil kpanbaala u wutuol daal. ⁶U piak balmɔni niib sunsukin l gbie nan kpieme; k mat niib yulaa duo kul po.⁷U nyuu buuti niɲe u somiliniɲ: l paake te kunnɲann u datai.

Chapter 111

¹Ti dont kaagbennu yennu, n saa dont yennu e nan n pal kul, k muant u sann ni bul ni. ²Yennu tuona yab bonciann, k danm nba baktɔ luon k bin bann l paake . ³U tuona kul gbie nan baakil nan yiiko. ⁴Yennu tie ninkpabunn yennue, u k te k t tanm u tuon ja naa po. ⁵U k tanmt u mɔlɔl na po, k tien binba baaktɔ na jiet. ⁶U jii ni buol ganu tinɲe k tul u niib, a bin bann u yiiko nba tie biann n ba. ⁷U tuona nba kul k u tun tie fanue k u sennii tie balmɔni sennii. ⁸U sennii manɲ sii tun bee, k maan u din tul sennii manɲ nan balmɔniie. ⁹Nuae fat u niib k ɲaab yann, k lol mɔlɔl nanm, k l mɔlɔl sii tun k b yuo kul. U tie kasii nan balmɔni danɔe. ¹⁰Yenntinue tie yenfuon pinpiik, k binba kul waa u sennu na kul mɔk bannu. Dontl tie u yale yuo kul.

Chapter 112

¹Pakin kaagbennu man. Palpienn be daano nba tiin kaagbennu janmaani, wun nba la palmancionu u senni pak na. ²U malu si mɔk yikuo e tinn na ni, ninjanmyabuonna saa la yetjanm nba yab. ³Mɔnkint nan binbenantin si be u ɲaak ni, k u ɲant si tun be yuo kul. ⁴Yentu tuu yent bunbonnie k tul ninjanm na, nan ninbatinna, nan bulcinm, nan popiendanm. ⁵palpienn be daano nba tie ninbatinnɔ k u nuu yaa k u kpetl niib, k bia dia balmɔnni k tun u tuona k l ɲan na pak. ⁶U kan ban k baa, k b bia si yuaa, tiatl u po yuo kul. ⁷U k tiin janmaani nan u gbat lababiit, u yada mɔk pann, k u dindann be kaagbennu ni. ⁸U k be palbiil ni kuo k tin janmaani, k jii u mɔnn k goli nan li juontu u saa nyann u daatai wa. ⁹U nuu yaa e, k u piin piini k tien talasdanm, k u bulcint na kan ban gbenn, k u mɔk yugotl k lat colunɲ. ¹⁰Nibiuk tuu la n nae k u wtuol n do, k ɲman nyanna k liatl u mɔnn, k b duudukt kul n bot fas.

Chapter 113

¹Dont man kagbennu yennu, yinm tuontuna, dont kagbennu yennu sann. ²Tin pak dont kagbennu yennu sann la jii motana nan yuo nba waa. ³La nyi yendo yuo nan yenba yuo, t pak dont yennu sann, ⁴kagbennu yennu yen buolu kul, k yudant gal sanpaaka. ⁵Nmee naa kagbenu yennu, t yonmdanɔ ? binbe buol be san paapoe. ⁶Naan tu tibin k golii sanpaak nan tinnɔ. ⁷U tuu nyinm nandanua tan wuntuk ninɛ, k bia fiin talas danm ninbatl ninɛ. ⁸k te nɔnm nan yudanm n taan kal u buolu ni. ⁹U tul puokanmatl waase k te k n mɔk palpienn u waas buol. Pakin kagbenu yennu.

Chapter 114

¹Yuo nba k islaael buolu din n yii Ejibt duo ni na, k jakob ɲaak tieb ji din fɔkt nan buol biik na. ²Juda din kpant u malunɲ binbintil e k Islaael buolu duo tɔ u yent. K mɔkpionɲ la u k cial, k juldain mɔkbil gɓab puol. K juat mobt nan pejaana, k kunkona ⁵Mɔkgbennɲl bie kaq tiini, mɔkbik bie k a ji tun ni puoli. ⁶Juat i la bie kii mabt na pejaana ? K kunkona bie kii yuuk nan pebik na ? ⁷K jeɲl kagbenu yennu tuan, ting bonɲ i jeɲl yenmidaanua tua ninɲ. Jakob yennu nintualninɲ. ⁸ɲua e kpintil tanpiuk k l tie nyunbua, k kpintil kunkona k l tie nyuntana.

Chapter 115

¹Kaagbennu fin kukɔɔe k baakl saa baal a bool, ɲan l kanbaal t bool kaa k maan a lomm nba kaa gbennu ne nan baalmoni ne paak. ²Bee k digbanna sii boit a, yennu nee bele-e. ³T yennu beyendɔnni, u tuun l ba kuul kul loone. ⁴Tingbana nan likli nan salanmona ne, niibe jii b nii k naanm. ⁵B tingbana manɲ mɔk mɔi ɲan kanfit paak, k bia mɔk, ninbina ɲan k laat. ⁶B bia mɔk tuba ɲan kanfit gbat k bia mɔk miana ɲaan kanfit gbat nublu. ⁷B biamɔk nii ɲaan kanfit sool sial. K bia mɔk taa ɲaan kanfit k sonm. K bia mɔk manfuol. ⁸B nba maa tingbana manɲ ne b nba tie tingbana manɲ yaada ne. B mɔnɲ sii tie nan tingbana manɲ nee. ⁹Yiinm Islaael tieb i tie yennu yaada ɲɔɔe sommiti k bia guui. ¹⁰I tie yennu yaada Alon ɲaa teb ɲuae golii k bia guui ɲuae bia tie naagban-konɲl. ¹¹Yimm nba kuul jiant yennu ne i tenɔ yaada man ɲuae sommti k guui. ¹²Yennu tian t po k saa tien piisin t paak. U saa tien piisin Islaael tieb kul paak nan ɲua yennu mantieb kul paak. ¹³Kaagbenu tie piisin binbe sianɔ jaawanii ne, saa kab nan waat kuul paak. ¹⁴Yennu ntuuli waat yii mm nan i yaabuona. ¹⁵Kaagbennu nba nan sanpak nan tinɲ ne, n tien piisin i paak. ¹⁶Sanpak tie yennu kuukua yaale ɲaan u jii tingbɔnɲo k tuul niisali. ¹⁷Kpeemm kanfit paak dont yennu wunba siik kpeentinɲ kan fit paak dont yennu. ¹⁸ɲaan la jii mɔtana, nan yuo kuul t sii dont kaagbennu. I dont mam kaagbenu.

Chapter 116

¹N luon kaagbennu, k maan u gbia n fabini, k gbiin mialu. ²K maan u tuu caan u tuba k gbiin n , yuo nba kul k n yiinɔ. ³Kuun bo lintmie, k kaaɔk ni tonu nan ninbaatl baal'n, k janmaani nan dudukt kuan. ⁴Nanne k n yiin kaagbennu sann k yet a: o kaagbennu, tint'n n nalinnɔ. ⁵Kaagbennu n tie ninbatinɔ yennu nba nan. T yennu gbie nan nin kpabaɔnnɔ. ⁶Kaagbennu e guu binba kaa guul tieb na, maa bo be yubɔnn ni u bo tinnime. ⁷N siek, ii ji kii foi, k maan kaagbennu nanma na. ⁸Mɔni, a nyinin kuun niwa, k fial n ninnyuut, k bia te k sua k nyann'n. ⁹L paak k n sonm kaagbennu tuann, k lin tingbeonn na fuot'b buol. ¹⁰N mɔk yada e, nan yuo nba k n yet a: N ponɔ kpo gbenna na. ¹¹Yuo nba k n be ninbaatl nie k n yet a: Nilua kul tie faaɔk daanɔ. ¹²N saa tul kaagbennu bie, u nanm nba kul k u tun k tul'n na paak. ¹³N saa baal nan daame k tan pi kaagbenn piinj, k tulua niipuok, waa tinn'n na paak. ¹⁴N saa tul kaagbenn, maa senn mɔsonn nan, n saa tulɔ linba na u nibulciaɔnnɔ sunsuuk nie. ¹⁵Kaagbennu nilɔ yen'ɔ kua i kpo, l tuu yialɔ bonciann. ¹⁶O kaagbennu ! Gbiintl n , k maan n tie a tuontunɔ, k tuun a tuonn nan n naa nba din tuun bianɔ nba nae. Fine nyin'n kuun ni. ¹⁷N saa yiin kaagbennu sanne, k jii u niipuok malunn piini k tulɔ. ¹⁸N saa tul kaagbennu, nan maa senn mɔsona, a n saa tulɔ linba na u niib kul sunsuuk ni. ¹⁹Kaagbennu nunm nie k linba na kul saa tun, u nasaakak ni Jelusalemi ! pakin kaagbennu man.

Chapter 117

¹²Nibuoluu kul n yin yanii , k dont kaagbennuk, niib kul'n baal k jiantɔ. K maan u lonm nant yab, k u ɲant wei bonciann. Yinin k dont kaagbennuk maan.

Chapter 118

¹Dont kaagbennu k maan u njan k u lonm kaagbennu. ²jaant k Islael tien n yet'a u lonm kaagbennu. ³K Alon naatieb n yet'a, k maan u lonm kaagbennu. ⁴jaant k binba jiantlo kul n nyet'a "lonm kaagbennu". ⁵N daa mii ni e k n yin kaagbennu. K u tulin gatu k nyinin daa mii manj ni. ⁶Kaagbennu be nanin, k n kii jie sia, nilo saa fit tienin bee? ⁷Kaagbennu e sonmitin k n nyant n datai. ⁸L njan fin tien kaagbennu yada k cie fii maa nisaalik paak. ⁹L njan fin tien kaagbennu yada k cie fii maa tuaann danm paak. ¹⁰D atai bonciann lintin me l kul po. njan k n jii kaagbennu panj k biil b kul. ¹¹B daan nja lintinme l kul po, njan k n jii kaagbennu panj biil b kul. ¹²Bi danm waas gbangban nan sai na, njan k jii Yennu panj k kpiib, k b buot nan nan muu nba tuu di namual na. ¹³B daan woln nan nimmonne a bin nyannin. njan k kaagbennu sommin. ¹⁴Kaagbennu tulin panj nan yiikoo nja e tinnin. ¹⁵Gbiintil palpienn huoti nba nyi kaagbennu niib binbe buol k jiin nyannu po na: Kaagbennu yabint yiikuo te k l tun. ¹⁶U yiiko tult e nyannu, u jii u pancianjo k kon tob ninj. ¹⁷N kan kpo, n sii foe k muantil linba k kaagbennu tun. ¹⁸kaagbennu dat n tubl bonciann, njan nyik kin kpo. ¹⁹Luotl kaagbennu naasakak tanmoi na k tulin. N saa kua lenj k dont kaagbennu. ²⁰Kaagbennu tanmoi na, anme kua e saa kua lenj. ²¹N donta k l maan a gbia n fabini, k maan a tulin nyannu wa. ²²Tann nba k tanmaala yetil na, njanne tan tie lotik ni tanjann. ²³L nyi kaagbennu bulo e, l paak l tient baktinaunj. ²⁴Daal nba na e tie kaagbennu daal jaant k tii mok palpienn kii kpanm man. ²⁵O! kaagbennu, a tinnit, o! kaagbennu a tulb a nyannu. ²⁶Piisin be wun nba baat kaagbennu sann ni na paak. ²⁷T be kaagbennu tie n yinmdaanua k yentilin ii lol biit daanua k donn paanua maalunj binbintil paak. ²⁸F ine tie Yennu; kin saa donta, n yennu ! k n saa muant a yaabint. ²⁹Ii dont Yennu k l maa u njan k maan u lonm k mok gbennu.

Chapter 119

¹Palmann tie bin ba tuak ɲant sanjok, k bia sonm nan yennu sennu nba pak na yale! ²Palmann k tul bin ba blin wu senni b palani k bia luoonua nan b pala kul, ³K kl tuun biit, ɲaan sonm wu senni sanjot ni! ⁴A wann a senni na, a tin fit k cōlin nan balmōnie. ⁵K lin fit man dia ayiikoo nba na, k n taasonma fit k sont fanu! ⁶N nae k n kii be tuutun paak, nan a senni na kul ni. ⁷N si donta n pal nie, ɲaan banɲ a balmōni yiikoo nba. ⁸N luuon man dia a senni nae: a da nyiktin! ⁹Naasimua satien n lee k wu binbenɲii yiienni? L tie wun nakin k gaal a momaan me. ¹⁰N luuona nan n pal kulewa: a da nyiktin k n buuol k fōktl nan a sennii na! ¹⁰¹N so n taale a lin fōkt nan sanjobiit kul, k fit kn dia a mobona. ¹⁰²N k fōktl nan a sennii nba na, k maan fine tuntin. ¹⁰³Amomaan man k tulin, k cie siat n mobni! ¹⁰⁴K tōkin a wannii po, n ji tie wunba k wu yul foe, k bia k tōki faauk sanjok. ¹⁰⁵A momaan tie ftle n taa ni, k biatie yinyiionɲ n sanjok ni. ¹⁰⁶N pol k set nan, n sa diak biacōlin a balmōni yiikoo nba na wa. ¹⁰⁷N sikin n monɲ fanuwa: kaagbennu, a te k n binbenɲ ii tuuak nan a moaan na! A gaal, ô kaagbennu! ¹⁰⁸N mob un lanbona nba k npak, na ɲaan tuntin a yiikoo nba! ¹⁰⁹Ninanfuol be danɲ nie yuokul, ɲaan n k tanm a yiiko. ¹¹⁰Tondanm na balminbalte, ɲaan n k buuol k fōktl nan a wannii na. ¹¹¹N dia a momaan na n pal ni, a lin te k n da tuun biit k tiennae. ¹¹²Dontl tie a yale, ô kaagbennu! A tuntin a senni na! ¹¹³A sennii tie mōkinte k tulin yuo kul, k maan l tiennin palmanne. ¹¹⁴Nsuol nan n pal n n dia a senniina, yuuo kul kaaka nan juuontu. ¹¹⁵N kiuuon niib nba k mōk dudukt na maan, ɲaan n niien a yiiko nae. ¹¹⁶A tien suutuue nan n fatuae; n daan a sennii na nie. ¹¹⁷Fōktl man nannin, yinm tondanm, k man fit k cōlin n yennu wannii na! ¹¹⁸Sonmtin nan a puuonii nba ya na, k man fit ki mōk manfuul, k daa te k n be ɲmatln n dindann ni! ¹¹⁹Ii tie n sonmtua, k man fit k la fatu, ki dia a sennii na k a daa nyikt in! ¹²⁰A k luuon binba kul kpiatl nan a senniina maan, k maan b bontuk na k mōk niin ni. ¹²¹A nyint nan punposuuk nae tingbonɲ paak tondanmna kul; l paake k n nien a sennin nba. ¹²²A paake k janmaami nan waat suuolin, n tiin a buut na. ¹²³N cōlin a yiiko nan balmōnie: a daa nyiktin nan binba wa k bielin! ¹²⁴Ii du tuontunnu ɲant paak, a da nyiktk japaat danm na caknin! ¹²⁵N daak bak a faabu, nan a balmōni puuonii na powa. ¹²⁶A tun k jiin a tuontunnua po nan a ɲant nba ya na, ɲaan tuntin nan a sennii nba yabiennɲ n ba na. ¹²⁷N tie a tuontunnuae: tulmin yenfuon, k man fit k bann a sennii nba na! ¹²⁸Yuo baal nan kaagbennun tun wu tuon a: b k tuuak a yiiko na ni. ¹²⁹L paak e kn niien a sennii nba, k cie likmōna nan likyon na; ¹³⁰Ŋanne te k n gat k la ka wannii na tie balmōnie, k n k luuon faauk kul sanjok. ¹³¹Asennii tie bon golikalae: k n siek mun bia cōlinnl. ¹³²A momaan dōktu yentle, l tiien yenfuon binba k dont b monɲ na. ¹³³Nann mogba nae k n piak a mobona. ¹³⁴N pal meī a senni weiu paak, nan n mōk mōkint kul nae. ¹³⁵N yaat mobo k fuont k sikin na kmaan n ɲakt a wannii na paake. ¹³⁶Ŋmantl a nunm k jiin npo, kii mōk ninbaatin n po nan a boktl nba ya biienɲinba k jiin binba luuon a sann na po! ¹³⁷A te mii sie lli paal a momaan ni, k daa te k bisiat yentlin mi! ¹³⁸Nyintin niib nba waa k diinnin na ni, k man fit k dia sennii nba na! ¹³⁹A yent a nunɲ a tuontunnua paak, ɲaan tuntin a sennii nba! ¹⁴⁰N nyunnuu puub nan nyun nyii juual k siik nae, k maan b k cōlin a yiikoo nbana. ¹⁴¹A tie mōni daanuue, ô kaagbennu! k abuut na tie yenmo; ¹⁴²A tu yii a balmōnii nan a tekin ciionɲ paake k senn a sennii nba na. ¹⁴³N pal di muue nan wutuul, k maan n datai na tanm a momaan ma. ¹⁴⁴A momaan tie balmōnie, k a tuontunua luuon l mamaan. ¹⁴⁵N tie bike, k b yismin; ɲaann k ban tanm a wanniiina. ¹⁴⁶A balmōnii na tie balmōnii nba kaagbennue, k a yiiko nun tie mōnie. ¹⁴⁷Daaminan palbiil baatinme: ɲaan a wannii nae tiennin palmaatl. ¹⁴⁸A sennii na tie mōnie yuuo kul: tulmin yanfuon, k man fit kii fo! ¹⁴⁹N yia nann pal kule: tulmin jiinu, kaagbennu, k man fit k dia a sennii! ¹⁵⁰N yia: nyintin daami ni, k man fit k dia a sennii nba! ¹⁵¹N yiina k yendu daak duo; n daan a puuoni ni. ¹⁵²N k guuant nyiōk, ɲaan nyoi, a man duki a maan paake. ¹⁵³Ii gbiin n kunkol nan a ɲant nba tie na! A te k mii fo nan a balmōnii nba ya na! ¹⁵⁴B naki, binba wa kukpinu na, b fōktl nana yiiko. ¹⁵⁵N tuntin monɲ a sennii nae, k fit k laat a sajot. ¹⁵⁶N pal man a senni na paak, n kan tanm a mobona. ¹⁵⁷A ii k fōk, ô kaagbennu! k a wannii kultie balmōnie. ¹⁵⁸L wai bonciaan, k n ban k jiin a sennii na po, nan a din sennl a lli ba yuoo kule. ¹⁵⁹Gotlin fala, k nyinninlni! k maan n kan tanma yiiko. ¹⁶⁰A konn paak, k ɲmat k daan; tulmin manfuul nan a puuonii nba ya na! ¹⁶¹Faabu fōk nan tondanm, k maan b k kpaan a senii. ¹⁶²Aninbatinu yab bonciann, ô kaagbennu! A tulin manfuul nan a balmōni na ni! ¹⁶³Binba caknnin nan binba tie n datai na yab; n kan bank k fōkt nan a sennii, ¹⁶⁴N goli binba nyint ɲasiil na k bia k dia mōmaan na nan wutuole. ¹⁶⁵A cōlin nan, n luuon a wannii: kaagbennu, a te k n binbenɲ ii tie nan a ɲant na! ¹⁶⁶A momaan fiakl tie balmōnie k balmōnii yiikoo nba na, kaagbennu. ¹⁶⁷Kpanbal waas caknin me kl kaaniin; ɲaan n pal jekl k jiin a momaan poe. ¹⁶⁸N palman a momaan paak, nan wunbatu la mōkint kl yab nae. ¹⁶⁹N k luuon, faauk, nbia nuntle, ɲaan luuon a yiiko na. ¹⁷⁰N yabtl daal nuakni taal munlole e a sann, a balmōnii yiikoo nba na paak. ¹⁷¹Palmann binbenɲ yab k tul binba luuon a yiiko na, k siial yaa yubonn kan baalib. ¹⁷²N daan a faabu poe, k cōlin a wanniiina, ô kaagbennu! ¹⁷³N siek cōlin a sennii na, k bia luuon n l bonciann. ¹⁷⁴N dia a wannii na nan a sennii na, k maan n sōnii kul be a nunɲ poe. ¹⁷⁵N kunkoln do k baal a buuol, ô kaagbennu! tulmin yenfuon nan a puuonii nba ya na! ¹⁷⁶N finfabniin baal a buuol! nyintin daami ni, nan a puuonii nba la buuol! nyintin daami ni, nan a puuonii nba

na!¹⁷Tient njank k tul a tuontunua, k lin te k mi mək manfuol k cəlin a mobona!¹⁸Luuotln ninbina, k man fit la a yiiko baktnonj tuona!¹⁷¹N mob si yiin k dontae! k maan a tuntin a senniie.¹⁷²N jelnn ii yien a mabona! k maan a wannii kul tie məniiie.¹⁷³Anuuii sonmtin! K maan n gann a senniie.¹⁷⁴N njakt a faabu na poe, ô kaagbennu! k yiiko na tie n yenbua lonmo.¹⁷⁵N sieiek ii fo njan ki donta! ka bal mənii na ii dian!¹⁷⁶N tie bonyinyekle nan pebot kak na; lomin a tuontunua, k maan n kan ban tanmm a wannii na.¹⁹N tie saamuae tingbonj paak: a da bəliin a senni na!²⁰N siek mək nuonj nan wunani a yiikoo nba na.²¹A sinkint dontin monj danm nae, njanm n ba k mopola be b paak na, k buuol k fəktl nan a senni na.²²Nyintin b sukt nan b salkin ni! K maan n cəlin a senni nba na.²³Duo diala tun cet k lol lolbiit k jiin n poe, a tuuontunnua njannin si tunt wu monja senniie.²⁴A mobona tien nin palpienne, l tien n kpaamiie.²⁵N sie k lol nan tante: tulin min man fuol nan a mobana nba pak na!²⁶N pak k wann a n tuona, k a tulin jiinu: a tuntin a senni na!²⁷A te k man gbat a senni na niin ni, k duki a baktnonj tuoma na pa!²⁸N siek mək fabin: njmatl k fiinnin nan a mobona nba pak na!²⁹A fəkt nannin faok sanjok, njan tulin salya k mii sonm a yiiko na paak!³⁰Nyann a balməni sanjoko, n goli a yiikoo nba nae.³¹N jiin monj k lol nan a senni nae: kaagbennu, a da te k n be njmatl ni!³²N tiin a sennii nba na sanjok sunsuuknie, k maan a te k n pal laat yabint.³³Kaagbennu, a tuntin, a sennii nba na sanjok, k man fit kütien nl kaka nan juuontu!³⁴Tulmin yenfuon, k man fit k dia a yiiko na k bia ki cəlnl nan n pal kul!³⁵Təkinin a sennii sanjok ni! K maan n luuonnl.³⁶Tulmin nionj a sennü na po, njan da tie nyuu at po ka.³⁷A da te k n fiin bon yannu po, A te k mii fo a sennii na ni!³⁸Gbiient a puuonino k tul a tuuon tunnua, puuani manj tie bin ba tiinna jaaəmami yalee!³⁹Fəktl nannin sukt nba k n tiin na ni! kmaan a buut na gbie nan njante.⁴⁰Gotl, n luuon mii tuuna Dante: a te k mi fo a balməni na ni!⁴¹Kaagbennu, a nunbaatin na nbaalin paak, k a faab u na mun n baal nan a puuonii nba pak na!⁴²K man fit k jiin daansua nba sicaknin, k maan n jii n monj k cab a momaanme.⁴³A daa nyint balməni n mobnii! K maan n dindann be a buut na nie e.⁴⁴N sii dia a yiikoo na e yu oo kul, nan yaayuoo kul.⁴⁵N sonm n yannie, k maan, k maan n tu fiit k kpaan a sennii nba nae.⁴⁶N saa muuant kpanbala a se sennii na, k kan tin janmaami.⁴⁷N pal mann nyi a sennii nie. N luuon l sennii maan.⁴⁸N dont n nii k toknt a wannii nba k n niien napoe, k nluuon man duki a sennii na paak.⁴⁹Tiatl a puuonii na po k tula tuontunnua, k maan a tulin l nyinawa!⁵⁰Nanne tien n palcienn yennii nba k n be n kpinkpinn ni, k maan a puunii na e tiennin manfuol.⁵¹Dont in monj danm na laam e; njan n kan ban k cat nan yiiko na.⁵²N duki a buut nba din be yaayuo po na e! k ciien n pal.⁵³Mii la tondanm na k b nyikt a yiiko na, l tuu donn n wutuole.⁵⁴A sennii nae tiennin yan mani, njak nba ni k n tie saamu na.⁵⁵Nyijok n tuu tiat a sann poe, ô kaagbennu! Njan dia a yiiko na n pal ni.⁵⁶Lenjee yiien k tulin; k maan n cəlin a senniie.⁵⁷Ô kaagbennu, n piaak k ya, l tie mii dia a mobonae.⁵⁸N mela nan n palnule: a fiimək ninbatinu n, paak, nan a sennii nba pak na!⁵⁹N tuu duki n taasonma poe, njan təkin n taa a sennii na po.⁶⁰N kaktl, k bia kant tanntl nan a sennii na cəlonj.⁶¹Tondanm na balt lintin ma; njan n kan bank tanm a yiiko napo.⁶²Tansuuni n tul filk dont a sanne, a balməni buut na paak.⁶³N tie binba kul tiina janmaami na yuuke, nan binba kul dia a wannii na.⁶⁴Ô kaagbennu! Tinnj gbie nan a ya njante; a tuntn a sennu na.⁶⁵A tie njant k tien a tuuontunnuae, ô kaagbennu! nan a puuonii na.⁶⁶Tulmin banm nan yanfuon! k maan n du a wannii na po.⁶⁷Maa ji sikin n monj na, njan n din tu sonm taaban kpita nie; mətana n ji cəlin a mobona nae.⁶⁸A njanne k bia tuun; a tuntin a sennii nba na!⁶⁹Japaat donm na duki duduk biit k jiin n poe; njan min njannin dia a sennii na nam n paalkule.⁷⁰Biyan k dua nan kpapala na; njan min duki a yiiko poe.⁷¹L njan k tulin nan man siknin monj, k fit banj a sennii nba na.⁷²A mobni yiiko nae sɔ npo k cie bonna nba nyili na, t utl nan likl.⁷³A niie takin, k bia namin; a tulin yen fuon, k n fit banj a wannii na!⁷⁴Binba njamaama tulank b pala manne, kimaan n daan a puuoni na ni.⁷⁵O kaagbennu! Nban nan a buut na tie mənii: tekim nie k a te kn sikin n monj.⁷⁶A njant ii tien n palpaann, nan faa puuon a tuuontunnua na.⁷⁷A nunbaatin na n paalin paak, k man fit ki fo! K maan a yiiko nba na tie n lonme.⁷⁸Dontin monj danm, nba biilin klk mək niin ni na n la baak! N Duki a wannii na paak.⁷⁹Njaant k binba tiinna janmaami, nan binba ban a sennii na n njmat jen n buuol!⁸⁰N pal i tuuak nan a sennii na nanbal mənii ni, k man fit k daa di fei!⁸¹N siiek fabin a faabu na puuol poe; njan n du apuuonii na po.⁸²N nunbina ji nuul a puunii na puuol poe; k ji piak a: nlee yoee k a sa maan n pali?⁸³K maann tie nan yann nae munyuuk sunsuuk ni; n kan ban k tanm a sennii na.⁸⁴A tuuontunua daa tie njannjae? biayuue k a sa bu binba biilin na?⁸⁵Japaat danm na gbii buuotit n nunm nie; b k tuun nana yiiko nba ya na.⁸⁶A wanniiinu kul tieeke; b mabn njan kl kapaak: sonmtin!⁸⁷B bo ya bin siknin me k gbenn n maan; njan mun, kan tanm a sennii po.⁸⁸Tulmin manfuol, nan a njant n ba tie na, k man fit k dia a sennii mobona!⁸⁹Yuuu kul, ô kaagbennu! A mobona tun k bee sanpaapo.⁹⁰A teknn na be niib paabu paabu kul ni yuuu kule; k a nan tingbonj, k u dia kan kan.⁹¹A yaa yikoo nba na paake k bonsial kul be dinna nba na, k maan fnne dia bont kul.⁹²A yiiko na boii ki sonmin, nbo kpo n fala ni wa man.⁹³N kan ban k tanm a sennii na po, k maan l təkin l nie k a tienin manfuol.⁹⁴N tie a yue: nyintin daami ni! k maan n luuon a wannii na e.⁹⁵Tondanm na suun a bin bianin me; njan k n mun cenj a sennii nae.⁹⁶N laat linba kul njan nae kpa paak: njan a wannii na nannin k mək paak.⁹⁷Munjae k n luuona yiiko na! L tie bont nba k daal kul k n tie maalin l paake.⁹⁸A wanniiina njami tiennin yenfuonk cie n datai na, k maan n mək daal kuln buuol.⁹⁹N njanm k la

tunta k cie n tuntieb, k maan a sennii na tie linba k n duki l paake. ¹⁰⁰N yul fo k cienikpela, k maan n cōlin a senniie.

Chapter 12

¹Kpabala sakua dafit biɔk din mɔk ɲmii ɲannii-me.²Kaagbenu suomit k maa nimɔm gbente - e minanm yaak k nyik mibiit many.³Tin piak faake k tie-e tilieb. t dia faake tien t lieb k piak lanlienta.⁴Kaagbenu ndjii lalieta - daam. djelma nba piak nan yudant.⁵Binba piak a tin mɔk paɲ t muomaa ni. tin mɔk tidjelma tin muoi-ni ɲme-e biasi tie tin yuodanɔ.⁶Faala daanɔ laat mabl. K nan damm kuli k kaagbenu pak a : mɔtanin nfil e na. ɲ bat nan fabu faala dam paak.⁷Kaagbenu maa tie kasiie - kmaa yendu mɔmaa tie nan likut-nba k pul muninɲ talfunu munlobe - ne.⁸Kaagbenu a tasa gulbe. a bia tasa bɔlbe buol bik ne buob k sial daban k baatib.

Chapter 120

¹N maablinij kaagbennue k tuu yiinɔ wun jiini. ²Kaagbennu nyitin saanpat nan fɔɔk daan nij !³Saanpat tiena nyuatat puoe ? ⁴u saa jii kunkɔnkɔnna piepolmi nan musankuana.⁵N tie yuubɔdanua Mescnec duo, k b kedar lanbotij ! ⁶N nalinij bent binba yiitin yanduanna nij l weiwaa. ⁷N luo nyanduame k b luo kunkɔna.

Chapter 121

¹Mii got jua po sianninba n faabu saa nyii ? ²N faabu saa nyii kaagbennu buole wunba tak sanpaak nan tinj. ³U kan t a taal n gbiat, wuu nba gua k guat. ⁴Wuu k guat u bia k dua, wuu guu Islaael. ⁵Kaagbennu tie wunba guae, nuae tie a niidiitu maatu. ⁶Yennu nan nyick bonbil kan baala. ⁷Kaagbennu gua nan bobiil kul, k guu a nalinj. ⁸Kaagbennu gua a saanuu nan a baalu kul mɔtana nan yuo kul.

Chapter 122

¹Dafid kpaatu yazni, N mɔk palimann yoa nba ki b yentin a: t saan kagbennu jiantu diuk ni ! ²T sie a tanmooibole selusalem ! ³Selusalem, a tie nan digbanpienu nba tul nan liel nae. ⁴A nie k bolunyi, kagbennu bolu, nan Islaael senni na, a bin yabit kagbennu sann. ⁵K maan ntant naan koki b lenɲ, Dafid naa naan koki. ⁶Miat selusalem manupo, k binbalona n bent b yanmani. ⁷K manu ii be a doni, k a kpanbalaa nei ii man. ⁸N natani nan n yɔɔinbapo, n loo a do yi man. ⁹Kagbennu, t yennu ntak paak, n puota yamani binbenɲ.

Chapter 123

¹²Kpaatu yanni, n yat k goli ya, fininba be sanpaapo. Nan dabijak nba goli u canbaa, k dabipoi mun goli b
cannanbana, n n a e kit ninbinaa paa kaagbennu t yennu pak, kaka nan waa tan sa tint ninbaɔk.³Tint nunbaɔk,
kagbennu, tint ninbaɔk ! t jia mantik yisunɗa. ⁴T nalinɗ jia mantik miat lalaala, nan Jagbeldanm nan dontinmɔɗɗ
danm yisunɗa.

Chapter 124

¹Yennu i bo k taa t po, i bo sii tie n lee? Islaael tieb n jiin k tulin gatu. ²Yennu i boi ka nmee bo saa kon tult, yuo nba k t datai piknti ? ³Yuo nba k b wutul duo l paak, b bo saa nakit fuote. ⁴Nyun monn bo saa dite, k nyunm piint. ⁵Nyun jii nii bo sa dite. ⁶Yennu i yen ni puo, k maan u k te k t datai nyaniti. ⁷K t bot nyii nan nuann nba tuo, yukl nyi walua baluk ni biann nba na. Bluk na jinte k t nyii. ⁸T tinnu be t younm daanɔ sann nie, nuae nan sanpaak nan tinn.

Chapter 125

¹B nba kul tien yennu yadaa na, tie nan sion jual nba kan ban danm kuo k nyat nae. ²Juat nba lint jelusalem biann nba na, n nee k yennu tinnu lint u niib mɔta na nan yuo nba kul waa. ³K maan ni tont na kii tun dia ni ɲanm na ka yuo kuli, k maan bii tun diab b tan saa mann tun bita. ⁴Yennu, yatɩ a yetinjanin ni ɲanm nan binba waa a sennu na paak. ⁵Ʋaan biil danm nba k waa a sennu, tuun biit na kul ! yennu yetɲanin i be Islaael tieb paak.

Chapter 126

¹Kagbenu yennu nba din jen nan daaba nba din nyii sion duo ni na yuo nba na, din naan nan damiit nae. ²Ti din laa laat, k bia yikin palpienn wuyikni, k yiin palmann yani bonciann k l duo ninj niib nan digbanlia niib na din pak k jiin t po a, yennu tun tuojaana bonciann k tul b. ³Balmɔni u set tunjaana bonciann k tulb k tgbee nan palpienn. ⁴Kagbennu yennu jen nan a daaba k ɲamm te k tin mɔkit nan saak nba tuu baa k kuon kpenu nyun na. ⁵Bin baa buul nan ninsiit, tan si juan nan palmann-e. ⁶Wunba som k mɔa, lii sua k u mɔk bonbuoli u tan saa jen nan paienn-e lii sua k u dia senni na. B tan saa jaan k jent, ɲaak ni k yiin papienn yanii-e

Chapter 127

¹N salomon: yennu ki maa ŋaak tanmaala na baktin tie yann-e kaagbennu yennu ki guul duo niib nba guu na kan fit, b guulu si ka nyuat. ²I tuu nyi nyɔk sannyafana k tuun tuona nan i panŋ kul; k jent kua daajobonna a t puol n gbo paak ŋaan k t kaangbuo l ka nyuat. K maan yennue piin binba ku luon na bonloŋa b guanni. ³Gotilman waas tie kagbennu yennu faale b tie faale nan balmɔni k yennu piin u niib. ⁴Jua i mɔk bonja-i u naa si tuk ni l tie nan kunkɔnkɔnnua nba tuu dia pienii u nuu ni nae. ⁵Jua nba mɔk pieni manŋ niib bonciann, palpienn tie u yalee k maan wuutuok u tatai, buut buol ŋaan b kan ban nyannɔl.

Chapter 128

¹Bin nba kul tiin kaagbennu jaɲmaani k bia sonm u sonnu ni, palpienn tie u yale. ²A nii tuonna e saa tul'a a bonloɲa. A sii mɔk palpienn, k mɔkitl. ³A ɲaapo tie nan finɲ nba lɔn bonciann nie a ɲaak ni, k a bonjai tie nan kpantiini kpaab nae k lint faa di sian. ⁴L tie n nae k piisin be tul daano nba tin kaagbennu jaɲmaani. ⁵Kaagbennu saa t k piisin n nyi sion k baal u paak. K a ninbinn n la seelusalennm k fan mɔkit k la bonɲanaa a manfuol kul ni; ⁶A ninbinn saa la a yaabuonna. Palmaasl i be Islaael tieb paak !

Chapter 129

¹Islaael n yet: want a datai nba biila bianɲnba, laa nyi a bisin niwa. ²N datai yua dian diabiukuo n bisin niwa, ɲaan b k ban nyannimi. ³B cua n puolpo k tienin fiat, k l tie nan kpakolo nba tuu kuo tanmɔnn bianɲnba na. ⁴Naan kaagbennu tie ninɲaanɔ: k pot nibiit na ɲmii k nyannib. ⁵Bin nba kul yiisin siɔn na, b binbenɲ saa ɲmate k bin bia fokt nann'ɔ. ⁶B tie nan muat nba tuu pia ɲaak yul pak nae, k kool ɲaan daa k kpaat na. ⁷Sua daa k mi taan l muat k gbie nuu, kuo k lol muakpaani. ⁸K wun nba gaal lenɲ kan yet a: Kaagbennu n tien piisin i paak, t jikit kaagbennu sanne k tie piisin i paak.

Chapter 13

¹David bayani kaadɔk ²kaakaa bia yuo kaagbennu tan saa tanm a po, k bɔlin a nuyi. ³Kaa kaa bia yuo ka tan saa tat nɲal po, k daal kuol bin n wuntuol do, k bia yuo kit da tak saa fil n paaki? ⁴Goh - jiit kaagbennu ɲ yennu, yenh nnibina, kin fit kin daa fuo kuun nii, ⁵Kin daatak daaa yaa au paakin kin daatail daa kpam a n tulin. ⁶N mɔk dundul a paak, n yin dot kaagbennu k l ma u tien bo y ann.

Chapter 130

¹Kpomɔnii yanii buotsunsunɔ tinn po n jianta, oh! kagbennu. ²N yomndaano gbiintil n mɔni k gbat n fabinii nba jiin sonmil po na. ³Fii bonni dia t biit e, nmee ka bo kan biiliua? ⁴ɲaan a nyikin cabit t biite a tin tula baakil. ⁵N daan kaagbennu ni, n nalinɔ daan k n guu a puoti. ⁶N nalinɔ du yomdaano paak k gal guutua nba tuu guu sanyiaɔk yentu na. ⁷Israel tieb tient kaagbennu dinduun nan kimaan u lonm bee yuo kul.k u bia bobin yuo kul a wun tinni. ⁸U saa nyinn u niib Israel tieb b biit daabitin.

Chapter 131

¹kpomɔnii yanii. Dafit buol kagbennu n nyik n japaat, k bia nyik n palbifant n baka kaa balgbenna ni, koo naan nba paal k tulin.²N suol n mɔnɔ, k mɔk palmaatil n pal dual sua nna nan bik nba tuu paa u naa taa paak na .
³Israel tieb, dindann kaagbennu ni nan. mɔtaana nan yuo nba kul waa.

Chapter 132

¹Kpomɔnii yanii, kaagbennu. daata nmit Daafiit fala nba u dii na po. ²U pol kaagbennu mɔsonn nba k u din senn k pol mopol k tul fin yabint daanɔ jacob.³N kan kun ɲaak ni; koo k dual n duanu paak. ⁴N kan nyik guan n baal n nibina ni, koo k lek nun ningbounɲ gbaa. ⁵Nan maa tan saa maa ɲaak k tul yennu k l sii tie yabint daanɔ jacob yennu manɲ yal.⁶Eflata duo nie k t gbat molol lakil na po k tan la jaal kpaant ni. ⁷ɲaant k tin saan u ɲasaakak ni, k saa gbaan u tuann. ⁸Kaagbennu , a tɔk nan molol lakil nba tie a yiikuo nyinn na k baal a ɲasaakak ni, kii be lenɲ yuo kul.⁹ɲaant k manntieb ii tunn linba tuok yuo kul ɲaant k a niib ii huot nan kpinkpanmuk. ¹⁰Dafit yaa paak, a daa yien a tuontunnua kpanbal manɲ.¹¹Kaagbennu din senn mɔsonn k tul u tuontunua Dafit a: n saa dinn a bonjai na yennua naan k u tan saa set a sienu ni k dia a niib yuo nba k a kaa. ¹²Lii tie k a bonjai na dia molol nan sennii nba k n tulib na fanu. b waas saa tukin kii di naan na yuo kul . ¹³N kaagbennu gann Sojonn duo, u luon wun tien duo manɲ u ɲaake. ¹⁴K yeta: nna nae k n sii be yuo kul nna nae k n luon mii be k maan n pal mei l buol.¹⁵N saa tien piisin u jiet paak, n saa gbuon u nandanm . ¹⁶N saa tien piisin u manntieb paak linba kul k b tuun ni, k u niib sii yiin yanii k huot . ¹⁷Nna nae k n saa dinn Dafit yaabuona na yenua naan k tienna kpanbaljaann. ¹⁸N saa dinn u datai fei ɲaan te k u naangbounɲ na ii mɔkitil kii kpaatil

Chapter 133

¹Dafit yang nba nyuan dontl po ii la laa njan k bia man niib n taan lieb kii tie bonyenn, k bia kii mək motaaok
bian nba_a wa!²L tie nan kpanjarin nba k b jii k muaan Aalon yul paak, k l luun k siik u tian n paak nan u liatl tulu
nie. ³L tie nan Helman kunkonn paak malin nba saa baa Siyon kunkona paak nie. lenne k kaagbennu senn
mɔsonn u piisin po, k l tie manfuol nba kaa gbennu.

Chapter 134

¹Yanii nba nyuan dontl po. pakin kaagbennu nan, yinm nba kul tie u tuontunna, yinm nba be u njaak ni nyioɔk kul k tuun u tuona. ²Dont man i nii sanpaapo man, yenjiantu njaakak ni k dont kaagbennu!³Kaagbennu nba nan sanpaak nan tinɲ ne n tula piisin, k lin nyi Siyon ni.

Chapter 135

¹Pakin kaagbennu! pakin kaagbennu sann, pakin man, yinn nba kul tie kaagbennu tuontunna ne. ²Yinn nba kul sie kaagbennu njaak ni, yinn nba kul be t baa yennu njaak!³Pakin kaagbennu! k maan kaagbennu nan. yintman u sann! k maan u tie somtua. ⁴k maan kaagbennu gaal Sakɔb k tienɔ u yua, k jii Israel tieb k tienm u niib.⁵N mi nan kaagbennu tie yenjaane, t yudaan tie yenjaan k gaal yenni kul. ⁶Kaagbennu tuun waa luon bianɲba_e, mɔkgbena ni nan mɔkgbenna tinn po.⁷ɲua_e dont sanpagbant sanpaapo, ɲua_e te k sanyikintii be, u buol k da.⁸Esipt tinn ninɲe k u lin kpɪi bonjakpeli kul, laa jii nifosaali nan bonkobit kul. ⁹Esipt duo manɲ nie k u din tun bakitinɔɲɲ tuona k kon nan Falaon nan u tuontunna kul.¹⁰U lin faa k biil digbana bonciann, k kpɪi kpanbala nba mɔk yiikuot ne. ¹¹Amol tieb bat Siyon, Basan tieb bat Og, nan kaanaan bat nba kul.¹²U din jii b duo ne k tul u niib Israel tieb. ¹³Kaagbennu! a sann sii tun k be yuo kul, k malpaanu n tuu malpaanu si tunt k tian a po. ¹⁴K mann yennu saa kɔn k tul u niib, u saa tnn u tuontunna ninbaaɔk. ¹⁵Digbana yanbit ne b jii salimona nan salinpienae k nanm, niibe jii b nii k nanm. ¹⁶B mɔk moï k k piak , k mɔk ninbina k k nyuan, ¹⁷k mɔk tuba ɲan k k gbɪa , ¹⁸b k mɔk manfuol b moï ninɲ k naan nan b nba takb na. ¹⁹Israel tieb pakin kaagbennu, Alom tieb dontl man kaagbennu, ²⁰Lefi tieb tulin kaagbennu man nipuk, yinn nba kul be tinn na k yennu tiini ninbaɔk tientua niipuk. ²¹Siyon tieb paakin kaagbennu , nan selusalem tieb dontl man u sann paapo.

Chapter 136

¹Tulin kaagbennu niipuok man , k maaan u ;nan , k man u ninbatinu kaagbennu ! ²Tulin yennu nba gal yenbit kul ne niipuok k man u ninbatinu kaagbennu ! ³Tulin wunba tie yomdanm yaa yomdaano ne niipuok , k maan u ninbatinu kaagbennu . ⁴U kukuae tuun bakitinjonj tuon jaana , k maan u nibatinu kaa gbennu . ⁵hje jii u subini k nan sanpagbonj , k maan u ninbatinu kaagbennu ! ⁶hje lat tingbonj k l paa nyun paak , k maan u ninbatinu kaa gbennu . ⁷hje nan fit gbenna , k maan u ninbatinu kaa gbennu ! ⁸yenputkək sii yentil daal , k maan u niibatinu kaa gbennu ! ⁹k hmaalik nan hmaabila yentil nyick , k maan u ninbatinu kaagbennu ! ¹⁰hje din kpai Ejipt tie bijakpela , k maan u ninbatinu kaagbennu . ¹¹K din nyinn Israēl tieb Ejipt tinj ni , k maan u ninbatinu kaagbennu ! ¹²U jii u nuu panj naa u kpunkponj e , k maan u ninbatinu kaagbennu ! ¹³hje din bokit məkimunj , k maan u ninbatinu kaagbennu ! ¹⁴K te k Israēl tieb puot lenj , k maan u ninbatinu kaagbennu ! ¹⁵haan tie k faalaon nan u sijenm kpakin məkimunj , k maan u ninbatinu kaagbennu ! ¹⁶hje din jii niib k saan nanm kunkuok paak k maan u ninbatinu kaagbennu ! ¹⁷hje din kpai Kpanbal jaana nba mək yikuo , k maan u ninbatinu kaagbennu ! ¹⁸hje din kpai kpanbal jaana , k maan u ninbatinu kaa gbennu ! ¹⁹Amol tieb kpanbal Siion , k maan u ninbatinu kaa gbennu ! ²⁰Baasaan kpanbal et og , k maan u ninbatinu kaa gbennu ! ²¹K jii b yent k cab u niib , k maan u ninbatinu kaagbennu ! ²²U din jiil k tul u niib Israēl tieb , k maan u ninbatinu kaa gbennu ! ²³Baa din fiakit ne , u din tanm t po k maan u ninbatinu kaa gbennu ! ²⁴hje din nyinnit t datayi nii ni , k maan u ninbatinu kaa gbennu ! ²⁵hje e tien bonfuol kul u jiet , k maan u ninbatinu kaa gbennu ! ²⁶Tulin maan , yennu nba be sanpaapo na niipuok , k maan u ninbatinu kaa gbennu !

Chapter 137

¹Baabilonn moka buol nie k t kal tinj ni , lenj e t tiat Siyon po , k bui . ²K lankin t bonfifaat tiini nba lenj ne paak ,
³L penj , k binba kon k nyiannit ne pakit nan tii yin yani , b luon tii manjit b palaa , k yetil a : ii yin yani nba jiin
 Sion po . ⁴T saa tien nlee k yin yani k tul kaagbennu bool ganu tinj ni ? ⁵Miitanm Selusalem po , n daa fit k faa
 biaak ! ⁶Mii kii tian n palpienn nba gbennj , n ji daa fit k yin yani ! ⁷Kaagbennu , tiatl Edom tieb nba din tun linba ,
 daal nba k t datayi nyonn Selusalem na , tiatl baa din yien a : t yiel ma, t yiel nan u fia k la ! ⁸Babilonn doo , n saa
 biila wa, palpienn sii be bianj nba na pann . ⁹Palpienn sii be daano nba jii a waat k putib tanpiuk paak .

Chapter 138

¹N yiin k dontila, k tiena niipuok nan n pal kul. ²N gbaan a ntant nasaakak na ni, k dont a sann k l man a wann nan a sann nan a sennu mɔk yiiko. ³Yuo nba kin yiina a gbintilen, a jikiten, k tien n nalenɲ panɲ. ⁴Tinɲ paak kpanbala kul saa donta, kagbennu ! bii gbat a mɔsona na. ⁵B saa yiin yanii k jiin kagbenu po k l man u yudant na yaab. ⁶Kagbennu duo, u nyuan talii po, k laat fɔkin kal kanbaan damm. ⁷Mi be daamii ni a tu nyinnin , a tuu biil wutodam nba tie n daataii na ntan jii a panɲ k fielin. ⁸Kagbennu saa tun l kul k tulin, u lomm kaa gbennu, daa nyikit tuonn nba kaa piin na.

Chapter 139

¹Dafiit yan yinaa sakua bayani, kagbenu a fiitilen k mi maa tie bianɲnba. ²A mi linba kul kin tum, fii lekii be banfɔkila ɲaan a ban n dudukit. ³Maa sɔnmii, maa duanii, ɲaan a ban n dudukit. ⁴N tuu tan piak ne k sua ka mi maa saa pak limba. ⁵A kaan k lintin k maan nuu n paak. ⁶Faa mii linba l sumii bonciann kin kan fit k baal. ⁷N saa saan le ka kan lami ? N saa tɔkin le ka kan bann n nanɲi ? ⁸Mi duo sanpagbɔɲɲ ni ɲanikɔ ni sik kpietinɲ ni a ponɲ be lenɲ. ⁹Mi yukil k saan yendo po ɲanika k saan k b mɔkl kpinn, ¹⁰A nuu si ɲmakitilen ka gaal n tuonn ki sommii. ¹²N b saa yet bunbɔnn k wun bɔlin ɲaan nyɔk saa kpant yinyiem k lintin. ¹¹Bunbɔnn k bɔn a buol k nyɔk yien nan yennu ne. ¹³Fin ne nan n gbanant kul, k bia tien n gbanant n nae puol ni. ¹⁴N dont a k maan faa namin bianɲnba, a tuona mɔk yaalituk k tie bonsann kin ban l kula n pal ni. ¹⁵N gbanant din k bol a buol yuonba kin be n naa puol ni sian nba kin bɔl k kpaatil. ¹⁶A din la me waa k b malin. A dien k biil a gbɔɲɲ ni daa nba kin saa baal tingbɔɲɲ ne ni. ¹⁷Yennu, n la nan a dudukit yab k bia ɲan bonciann k tulin. ¹⁸Mi kanm l sii yab k gal tanbiini. Mi fiil guan ni n bia be a buol. ¹⁹Yennu a kaan kpi biitdan ne. N suman k nikpiila ne yaat n buola. ²⁰B piak biit k jiin a po, k biil a sann ²¹kagbennu n k luon binba k luona ni k bia bien bal binba kɔn nana ne. ²²N namm nanmɔɲɲ, k b tie n datai. ²³Yennu fiitilen k bann n yan ni, Gotlin k bann n dudukit nba tie. ²⁴Gotil k laan n be biit sɔnuu ni, k fin ɲmakitin kagbenu sɔnuu ni.

Chapter 14

¹Boliy piak u ɲaaniɲ a yennu kaa b bɔt b mɔye k tunn tuo biit sua k tunn tuon ɲann b niɲ.²Kaagbennu nba be paa-po goli nufuo saalik bik k laa sua mɔk yanni k kpaan yennu. ³B'kul botaa, b kul tie biit danme sua k tun ɲant b niɲ baa yennɔ.⁴B mba kuul tuun biit buo niima, k kpin n niib k ɲmaa, b kii yii kaagbennu saan⁵Yuo nba yennu tan saan dɔkt u niib paak b tan sii tulme. ⁶Iunma bit, tuon bit dam paak, kaagbennu-e tie n gul tua.⁷ɲme saa saan sion k fat Israel? yuo nba kaagbennu saa yin u buoli daab is niɲ, Jacob si be paalmani, k Israel sii kpam.

Chapter 140

¹Dafid bayani: k jin yenyina sakaab po. ²Kaagbennu fatilin biit danm nu ni, A nyinnin jaat danm buol ni. ³K bin nyunt maa biit b pala ni, k be k guun tɔab fannu yuo kul. ⁴B labii ton nan walabili: nyuana ne k b maan ton nan waajɔŋ lobib na. ⁵K aagbennu i gunn k da baa tondanm nu ni. A nyinin jatdanm nii ni, b loon bin lun.

⁶Kalinbaandanm pii baluko k guunin , b pii tanbae k bilin janb ant sɔnjok ni a bin suolin. ⁷N yet kaagbennu a fine tie n Yennu , kaagbennu gbiintil mɔni nba kin mɔ k luon somil na. ⁸Kaagbennu n yonmdaans nba tie n fat-tua na, fine nyinnin tɔb ni. ⁹K aagbennu a da tien biit danm nba lon linba, a da te k b laat nyannu b lolinbiit ni. ¹⁰A da te k datai na laat nyannu , a da te k b lolinbiit nba k b lolin n paak ne n ɲmat ba b yula paak. ¹¹ɲaant k musankɔuana n baa b paak, ɲaant k b wolb muu ni. binba buotuk ni k da mi do. ¹²Daa te k danm nba fa faak ne laat nyannu, a te k b lolinbiit n baa b paak. ¹³N mii nan kaagbennu o, taant talii po, k sommi binba be cicakin ninɲ N mi nan balmɔni danm na saa donta waa, b sii be a buol e.

Chapter 141

¹Dafid bayani kaagbennu , nyia: sommtin mɔtane . ²Mi-i yiima yoo nba n buol gbiintil n kɔnkuol, nba kin n yiana. Gaat n mialu k li tie nan wuubt ne. K maa donn n nii nba ne lii tie nan dajuok-malunɔ ne.³K aagbennu i dia n mɔb k ii guu n momaan. ⁴Ii guu kin daa loon biit tumu, ɲannika kin daa tokii biit danm k tuun biit . ɲaan kin daa ban puki i b jaamm dinu ni.⁵Balmɔnii danm saa fit dat n tubl, k ji ɲant k ɲmaktin , ɲaan nk luon biit danm baakl, k l maan yuo kul n mei k biit b tun biit na. ⁶Bi lu b buutdanm na k b nyii joyilin k baa yuo nba niib na saa bann nan tie baalmɔni e. ⁷Nan baa tu ko tanmonn, k gbiil tinɲ , n nee k kpaba mun sii doo kpiem buol biili buli.⁸ɲaan n yada be fin kaagbennu Yennu nie yuo kul n luon a guulin, a da a nyiik t n nalinɲ. ⁹Guutin balint nba k b pii k guulin ne ninɲ. ¹⁰ɲaant k tondanm ne nba baalt ninɲ ɲann k man la fatu.

Chapter 142

¹Daafiit yaani yuonba k u din be taafuok ni na k mei yennu. ²Nan n kunkɔl k n dont n yonmdanɔ, nan n kunkɔl k boi u somml. ³N waant nɔe n daami, k wantɔa n faabni. ⁴Yuonba k n siek bak n ninɲ na, nɲan fin nɲannin ban n sɔjot. Sɔnjok nba k n sonm na ninɲ, k b balin baaluk. ⁵Gotl n niiditu po k la! suak banin, siaminba tu tie n bunbol buol na botima, sua k duki n siek po. ⁶N yonmdanɔ, fin na k n yia N jeta a: fin na tie n gungulbuol, nan n sonmitɔ fuotib tinɲ. ⁷Tient suon na k gbint n yiikini k man n tie ninbadanɔe. Nyintin binba waan n nu ni! K man b mɔk panɲ k gal ma.

Chapter 143

¹Daafit yaani l n yonmdanɔ gbintl n miati, gbintl n fabini! ²Sonmitin a ɲant nan a balmɔni ni! A daa bu a tuontunnɔ buuti! k man niɲanɔ ka a tuanni.³N daatai bielin me, k kpaan bin nyinn n manfuol; k te kin n be bunbonn ni nan danm nba kpo k l wei na. ⁴N siek baake n ninɲ, k n yanl pal ɲmaat n bennu ni.⁵N tian daa nba gal na po, k tiatl a tuona po, k duuki linba k a tun nan nii na po. ⁶N dont n nii a poe; k n siek fabin a paak nan tinɲ nba tukuol na.⁷Kaktl gbintin, o n yonmdanɔ! n siek di muue. A daa bolii a nunpo! N sii tie nan danm nba siik buotsunsunɲ ni na. ⁸Naant k man gbat a ɲant sannɲɔk ni! K man n du paak wantin sanjɔk nba k n saa sonm na! K man n mialu do a buole.⁹Nyintin n daatai nu ni, o n yonmdanɔ! A buole k n kpaan gungul buol. ¹⁰Tumiin k mi tie a lonm! K man fin na tie n yennu. K a sienanɲ n ɲmaaki tin sanjɔk nba ɲan ni.¹¹A sann paak, N yonmdanɔ tuli min manfuol! A ni ɲant paak tin nin min ninbaɔk! ¹²A ɲant paak, buontl n datai, k biil binba kul wa bielin na! K man n tie a daable.

Chapter 144

¹Daafiid yann paakin yonmdanɔ nba tie n tanpiuk, k ɲmaaktln kunkɔnn ninɲ, k te k n tien siil k gun kɔnn. ²Ŋɔe bɛ tie n ɲant tua nan n guultɔa, nan wunba saa fatin, k tie n panɲ nan n gungulbuol, k siikint digbana tinɲ ni. ³N yonmdanɔ, nisaalik tie bee k a sii miu? Nisaalik bik tie be e k a sii ɲmaamua? ⁴Nisalik tie nan wonɲ nae, k u daa tie nan yinyounɲ nba gal na. ⁵Yonmdanɔ e te k sanpagbonɲ siik! K siit juat k munyuut nyi lnɲ. ⁶Ten k a yinyienm n baal k yaat n daatai! Yeekin a talban piinu k l ɲmaat en daatai sɔnnũ. ⁷Tantl a nuu nba be sanpaapo na; k tɔnnin bia faatin nyun ciaɔnn ninɲ, k gaalin niisaanm nuu ni, ⁸K b mɔi nyi faak kunkɔ, k b niiditu tie taanpant na. ⁹O n yennu! N sa yiin yanpaanɲ k donta, N saa donta nan bonmumuat nba mɔk ɲmiit. ¹⁰Finnin nba tien kpanbala manfuol, k tinn a tuontunnɔ Daafiid juuk banjai ni, ¹¹Faatl n k bia tinnin niisaan m nũ nba k b mɔi faa faak na, k b niidiitu tie faak na! ¹²T waas tie nan tipaani nba kpatl bianɲba b paɔnnɲ ninɲ nae, k t bonpoi tie nan bon nankaala nba fan k fanɲit kpanbal kaanu nae. ¹³T sinsonii gbie nan jiet buolu buolu, t bonkobit pɔt tusa, tusaa piik, t doi ni; ¹⁴T naasali pɔt, k ninbɔnbiuk k baat tinm, k t be ti yaamani k wuyiikini ka ¹⁵Kaagbennu yennu na.

Chapter 145

¹Daafiit dont yanŋ: N si dontae, n yennu, finii tie n kpanbal ! N bia si piak a sanne daal kul mək-mək nan mək-mək. ²Daal kul n si piakae, k bia dontl a sann yoo kul mək-mək nan mək-mək. ³Kangbennuk tie yabint daanɔe k ŋan nan dontl, k u yabint na k mək bkinu. ⁴Waas nan nikpela k u ii piak u tuonaa nba k u tun, kii muantl u tuongbenŋaa nba jan. ⁵N si piak a yudant nba yaab bianŋbaen k yiie ki want a yaalutuk tuonaa. ⁶N saa pak a panŋ nba k mək biatu na e, k wann a yabint nba jan. ⁷B saa wann a ŋant nba bo yab bannunba, k pak a but nba tuak bannu nba ! ⁸Kangbennuk tie ninbatinnɔe nan sukulu daanɔ, u k dont wutuol yian ŋaan gbie nan ŋant. ⁹Kangbennuk ŋanmt nua kul-e, k tuon u tuonaa kul nan sukulu. ¹⁰A naonŋ kul saa donta, k a niŋman kul n pakaa, o kaagbennuk! ¹¹B saa pak a naan baakl po, k wann a yabint po, ¹²K linte niib kul n bonn a panŋ tuonaa nan a yiikoo, nan a naan baakl na po. ¹³A naan na sii tun be-e yoo kul, k a panŋ na be nanaa binaa kul ninŋ. ¹⁴Kaagbennuk fient binba ba na kul, k bia sontl binba buan na kul. ¹⁵Nua kul ninbinaa goli fin na k a tiem jiet yoo nba janŋ. ¹⁶A tantl a nuu, k tien binba kul mək manfuol na jiet. ¹⁷Kangbennuk buut kul tuake sonnu kul ni, k u bia mək ninbatinnu u tuon naa kul ni. ¹⁸Kangbennuk kpiaa binba yiuu na buole yoo kul, nan binba yi nan b palaa kul; ¹⁹U tien binba ŋaamɔ na ba luon linba kul, k bia gbiaa b wuyiknii k tinnitb. ²⁰Kangbennuk guu binba luonɔ na kule, k bia tuu biil binba tonnanm na. ²¹N mob n yin k dont kangbennuk, k niib kul n yin k dont u sanŋann na, yoo kul mək-mək nan mək-mək !

Chapter 146

¹Pakin yennu man, n seek, pakin yennu. ²N saa dont njoen manfuol kuul ni. N sii dont nyennu e yuo nba kuul k be. ³A daa jinkt a dindaann k tie niisaalik. Niisaalik bija k taa manfo-kaangbennuk. ⁴B manfol gben-te, b siik tinjninje l daal manj b luo laa kuul tu gbenne. ⁵Paalmanm u ba jii jacob yennu k u tie u somtua, k biil u dindann kaagbenuni, u yennu. ⁶U aak tinj nan sanpak, mɔɔkl nan l ba kuul be linj, u dia ntant binben yuokuul. ⁷U bia sommit binba kuul be maaba ni, u bia tie faala damm yet k bia fiaal yuommi. ⁸Kaagbenu nyuatl jɔɔmi, njoen-fiit binbaa ba-ne, k mɔk lomm nan pa-pienn damm. ⁹Kaagbenu guu saamm, njoen sommt paakɔɔii nan kpeebi, ntan biil biit daamm momaan. ¹⁰Kaagbenu-e tie yuo kuul kpanbaal, o sayɔnn yennu, finne tun be l binna nan l binna pakin man kaagbenu.

Chapter 147

¹Ti dont yennu man ! ñan k bia tuok nan tin yin dontl yanii k pakɔ. K maan u ñan.²Yennu ñanmt jelusaleme, u jent nan b'nba k datai din suolb k yaat nanm nae. ³U tien binba palaa biil nae laafia, k lol'n b fial.⁴U mi ñmabila kul kann, k yi ñmabil kul nan u sann. ⁵T yonmdaanɔ tie yenjaanne, k mɔk panɗ nan yiiko, k u yanfuon k mɔk bikinu. ⁶Yennu dont binba tie sikinin-mɔnɗ danm nae, ñaan sikint tondanm na. ⁷Yinin dontl yanɗ k tul yennu, ii faa biɔk k dont yennu man.⁸Nuae te k sanpagbounɗ duak sanpaapo, ñuae te bk saak baa tinɗ ni, k te k muat pia juat paak. ⁹Nuae tien bonkobit jiet k b di, k bia tint kinkaliba yuo nba k b yikin kon.¹⁰U pal k be tanpalii ni kaa, kuo u pal k mei kunkɔnkɔnna nba mɔk pal paak kaa, ¹¹Ñaan u luon binba baaktɔ k bia tien yadaa nan u lonciɔnɗ nae. ¹²Jelusaleme, pakin yennu, Syonn duo pakin a yennu. ¹³K maan ñuae te k a tanmɔkuaka wakii k tien yetjanin a waat paak. ¹⁴Nuae te k a tinɗ be liyamani, k te k a jikit jiet k l gbuonta.¹⁵U tuo tul u mɔbe tingbounɗ na ni, k linba k u yet na n tun yiama. ¹⁶U tuo te k wunn n baa nan gbent nae, k bia yat malin nan tanwunn na. ¹⁷K te k sakaana n baa nan tansakina na, k sua kaa k sa fit tuok waat nba k u tuo tun na. ¹⁸Ñaan wuu pak mɔ maan, l nyuntana kul tuo buonte, u tuo tun wounɗo k nyun puub.¹⁹U jii u mɔ-maanme k tul u niib, k tul Islaael tieb u wannu nan u sennii. ²⁰U k tun n na kaa, k tul digban lia niib na, b k mi u sennii . Pakin man.

Chapter 148

¹Paakin yennu man ! saanpaapo bona , paakin yennu ! paakimɔ man siannba fɔk paak ! ²Pakinmɔ man, yinm nba tie u malaka nba ! pakinmɔ man yinm nba kul tie kunkɔnkɔnna na ! ³Pakinmɔ man, yennhu nan nmaalik ! nmaabila kul n paak dontɔ ! ⁴Saanpaak nan linba kul be l liik po, nan nyun nba be tinɲ pual ni n paak dontɔ ! ⁵Naant k bin dont yennu sann, k maan u mɔmaan ne din nann. ⁶U te k be bin binbeboa yaayuo siiyuo, u tulib sennii k b kan ban kpeti. ⁷Binba be tingbonɲ na paak n pak dont yennu, nyuun ni bona nan linba kul be nyuun tinɲ kul, ⁸Muu nan saakaana, sanpagbonɲ nan wunn, nan wonpaaluk nba saak u mɔb. ⁹Juat nan kunkona, tilonti nan kpeki, ¹⁰Bonkobit kul, nan li njaak ni yab, bonbubokit nan nuani nba juuk sanpaapo kul, ¹¹Tingbonɲ na kpanbla nan b niib kul, kpanbaala njaaktieb nan balbulanba kul be tingbonɲ na ni, ¹²Naasinm nan saapaanm, jakpela nan waas ! ¹³B kul n paak dont yennu sann ! k maan u sann yab gal saana kul, k u baakl yab gal sanpaak nan tinɲ. ¹⁴U te u niib mɔk panɲ k l te k u niɲanm kul dontɔ, Islaael tiebb nba tie u waas k ki fɔk naanɔ na. Paakin yennu man.

Chapter 149

¹Paakin yennu man ! yiinin yanpaanŋ k dont yennu ! pakimɔ u niib sinsuuk ni !²Islaael tieb i mɔk palpienn nan wunba nanm na paak ! k sion waas i mɔk kpinkpan muuk, k maan b kpanbl paak. ³Bi waak ki dont u sann, I dont u sann nan gingaana nan yeeli.⁴K maan yennu pal man u niib paak, k u dont taalasdann k tienmn nyannu.
⁵Ninnaanmi kpanm nan yuudant, ki yiikin palmann wuuyikini b nyaanu paak !⁶K yennu dontl i be bi mɔinii, k juuk banjiai nba di bonciann nae be b nii ni. ⁷K te bin nyann diigbana, k dat b niib tuba,⁸K lol b kpanbala nan jaalik k lol b nijaana na nan ku taa, ⁹K bu b buut nan la sɔb gbonŋ i bianŋba na a ! yuudant na tie niŋanm kul yaal e .
Pakin yennu man !

Chapter 15

¹Yendu, nme saa fit k kua a jiantu ɲasakak ne ni? ²Wunba tuo fin yendu mɔb, k bia tuun linba tuak. K bia piak balmoni nba be a pal ni. ³Wunba k kpalin u lieb, wunba k tuun bonbiil k tien u lieb, wunba k gbiin baa yaa linba. ⁴U yi sin binba k yendu yetib ne, ɲaan baakit binba sak k tuo yendu mɔb. ⁵Wu kpent u lua bonn u k boi nyuat po, u k kunt monkun ninkpint. wunba tuun linba ne kul kan baa yendu nuu ni.

Chapter 150

¹Pakin yennu man; pak'n yennu u nasaakak ni man; pakmo sanpaapo nba k u jii u panŋ k nan na. ²Pakmo k maan waa tun tuonjaa na nba na paak. I pak dont u yabint yiiko na man. ³Peb'n maatuna k dont tua man; k peb yelii nan naagbai k dontua man. ⁴Faan gingannaa k waa waak k dontua. I i jii biat nan yelii k dontuo! ⁵Ti jii duunii k pak dontua. I dontua nan duunii monii bonciann. ⁶Bonfua kul n pak dont yennu; pakin yennu man.

Chapter 16

¹N yendu I guun! k l maa fine tie n wunwuonbuol. ²N maad kangbennu: "fine yie n yonmaan, n pamann daan nan n janba saakua". ³Yendu ninanm man u nimom kul nba be ne kul, l tie pamanne n po. ⁴Binbaa tiin k saa tingban yei ne baat nan yubonn ne b monypaak. n kan pukin b bokta ne ni. N kan puk b tingbana manyi. ⁵Yendu n mok fin kunkuae fi ne tie nin maa luon linba kul n muun kul be a nuu nin ye. ⁶A piinii nba k a pin kul mok bakitinony. A piinii kul njan. ⁷N dont kaagbennu k l maa u nmakitilin k nyiok dudukit tienin kpaami. ⁸Yuo kul n tian yendu po, u be n diitu, k sial ka k saa daamin. ⁹L paak n pal man, n tieno niipuok. n mi nan n sie kenken. ¹⁰Fine nyintin kuun pany ni; a kan te k a ni monua gbannant n bad koo wun nyit kpien tinji. ¹¹A sa wannin sonu nba saa man fuol ninya. A benu tie nin kpinkpam muk bonciann.

Chapter 17

¹Kangbennul gbiintl lanbon sunsona, ii gbiin n wuyikni, gbiintl fabini n ba kin fabin nan balmɔni mogbana na!
²Ki n mont n dɔkt a nunm ni, ki a nunbina n bali n tékikinm!³lii tié kaa bikinnin, a kan la siel n ni. n dudukt ki bé jiek nan lin ba nyi n mob ni. lii tié kaa bikinnin, a kan la siel n ni. n dudukt ki bé jiek nan lin ba nyi n mob ni.⁴Fii got niib nba ki bi bontitiét tuuok nan a lanbona na, n tuu suuol n monjé ki kan tɔkin kpikpiluk danm sanjok;⁵n taabana tuuak a sɔnié-é, n taa ki kpat kpinni.⁶N yaaa ki maan a tiénin jiini-é o yennu! gbiintl n mobona! ⁷Want a lonna, fin nba nyint binba luon bunbɔl bua danj ni na, ki biè nyintib nan a nuu diitu na, bi datai sunsuuk ni.
⁸Guut in nan nungbonj n ba guu nunbin jinn na; jiimin ki guulin a buuk ni, ⁹ki nitont na daa fit tien sièl, datai na kaan lintin ma. ¹⁰Bi ki tiin nunbaauk, ɲaan piak dont bi monj. ¹¹Bi ɲaa lintinma, mi-u ɲmant sian nba po, bi bee, ki luon yaak bin dat ki sikinin. ¹²A sa yet a nan yanbɔl nba tuu gu a wun suuol bont wu bik n gal u nunj po wun suuolua ki cat-catu na-é. ¹³Kangbennu, fiit some tuuokua ki nyannua! Nyintin tondaanua nuu ni. ¹⁴Nyintin niib nuu ni nan a nuu na, kangbennu, dulnya na niib nuu ni! Bi mɔkkint be dulnya a ni-é, ki a ɲant gbié bi puua, ki bi ki luon na bi yaabuuona. ¹⁵N y a po, nan maa ki tun biit nan waama na, n saa la a nunja; mii yelk yuuo nba, a ninnɔnj sii be nannin-mé.

Chapter 18

¹Ki jiin kangbennu tuuotunnua yanyinna n ba canbaa nba po, nan David, ki bi din pak tul kangbennu yann n lanbona, yuuo nba ki kangbennu din nyim bi datai kul nuu ni, nan Saul nuu ni. Wu pak a:²N luuona, o kangbennu, n pann! ³Kangbennu, n tanpiuk, n pann bé a ni-é, n fatua! N gutua, pann nba nyintin n datai nuu ni, n sanpaapo bunbɔl buuol!⁴N siié ki piak ma: kangbennu sann n la yabint! ki n yii datai nuu ni wa. ⁵kuun gbina daan kaané ki lintin, biilu yuuk ki gaal n paak nan nyunpla na;⁶kaaok gbina daan kaan ki lin tin-ma ki juun bon baankala tulin yaalituk-a⁷N mabl ni, n yiin kangbennu-é, n yiin n yennué, u naan koko paak, ki u gbiintin kunkɔl, ki n wuyikini paal wu buol wa tuba ni. ⁸Ki tiny din ɲak ɲaan jekl, ki juut fiaaka bit bit, ki ɲak ɲak, ki maan u wutuol din duowa. ⁹Ki munyuat din nyii u manbona ni, ki mupiénu nan musankuana nyii wu mob ni. ¹⁰Wu din dat sanpaak ki nakin nan tienn-é, ɲaan sik: ki sanpagbon-bɔk kpictl din be wu taapant ni.¹¹Wu din duo bonfol n ba mɔk kpikpant na paak-é, ku yukl ki wony lin tl nannɔ. ¹²Wu din jii bunbɔnne ki dɔkin u nonn, ki san-pagbon-gbakisil nba gbié nan nyun na, kaan lint u muun po-é. ¹³Ki sakaana nan mukpana nyii ki san nyikin tii ni, wu tuaann po, ki baat tan bɔkint san-pagbonn na kigaal. ¹⁴Kangbennu tant sanpaapo-waa, ɲua n ba bé sanpaapo na, te ki nuua kul gbat wu kunkɔl, nan sanyikintu-é nan muukpana. ¹⁵Wu din yeki wu piienii na-é ki bel ki yat n datai na, wa din ɲanm ki pukin saatianii-é ki te ki bi cial. ¹⁶Ki nyun-tiny dɔkt, ki tingbonn fiiaka nyuuant a wutuualk-é kangbennu! nan fuul nyi a manbona ni na paak. ¹⁷Wu din tant wu sanpao nuu na, ki suuolin ki nyinnin nyunciant ni;¹⁸Wu din nyinnin n dataak nba mɔk pann na nuu ni, nan n dataai nb mɔk pann na nuu ni, nan n dataai n ba mɔk pany ki gaalin. ¹⁹Bi din pikin daalin nba kin duan bé mabl ni; ɲaan kangbennu-é din tie n sonmtua. ²⁰Wu tienin sianba yalinmé, wu nyinin damy ni, ki maan wu luuonin. ²¹Kangbennu tun ki tulin ki saan gaan ma tuak san sunsonn na po-é, n ɲant paaké te kuu jiinin n na;²²Kimaan n cɔlin kagbennu senni-é, ki bia ki biil n yennu. ²³Wu sennii na kula din be n buol ni-é. Ki n din k nyii wu yiikuo n ba na ni. ²⁴N din ki mɔk jali nannɔ, k bié din suol n mony nan man tun biit. ²⁵Biék kangbennu jiin ki tulin ki saan gaan nan ma tuok bieny n ba-é, nan n nii n ba ɲan bieny n ba wu nunm ni. ²⁶Wunba ɲan nan na, a mun tu wann a monn nan a ɲan na, nua n ba tuok nan na a tu tun linba tuoké ki tul li daanu a-é,²⁷Nua nba ɲan nan na a tu wannua a ɲante, danua nba ki sikint wu monn a mun tun ki tulua nan wa tié bieny n baa-é. ²⁸A tuu tinn buulik nba sikint bi monyé ɲaan sikint binba dont bi mony na. ²⁹Fine tienin yentu; kangbennu, n yendu, yentlin bunbonn. ³⁰Fine tiennin pann, ki fit nyann bi jatuk. ³¹Yennu sonii mantik ɲan paa, kangbennu mobona mantik waa lieel; wa tié magbankonɲle ki tul binba kul jii bi monn ki cabua-e. ³²Kimaan ɲinié tié yennu, li ki tie kangbennu-i kaa, ki bié tié tangbonn, ki li ki tie ti yennu kaa? ³³Yennu-é tiennin pann, kki ɲmaktilin ki tɔkint sanjok nba soni ni. ³⁴Wu te ki n taa tié nan pialɔ tab na-e, ki tuuatin juon jaana pak,³⁵Wu te kin n nii fit ki faa tɔb, ki n kpinkpant mun fit ki daal talbanna, ³⁶a tienin a faabu yiiko-é, ki a diitu na diièin, ki n tien nyaan a ɲant paak.³⁷A tu yalk sanjoko yennii nba ki n som, ki te ki n taapant ki ɲmaan ki kpeti. ³⁸N tuu wei ki bel n datai-é, ki baalib, ki n ki jent ki ki biilibi. ³⁹N tuu faa biilib tinn ni, ki bin gbal filu ki n nyannib, ki bi dua n tuann. ⁴⁰Fine tiennin pann tɔb ni, ki te ki n datai tunn. ⁴¹Ki te ki n datai cial ki nyikin, ki n biil binba namin na. ⁴²Ki bi yikin ki luuon sonmil, ɲaan sua ki gbiinm; ki bi yi kangbennu, ɲaan ku ki tienm jiinu. ⁴³Ki n biilib, ki bi naan nan tanbiinii nba ki wonn tuu pebl yaat nann na. Ki ɲmaatib nan tant nba tuu dua sanjot ni na. ⁴⁴Ki a fatin ki n nyii myédanm nuu ni, ki tiennin digbana na dialɔ; niib nba ki n tuu ki mib na, ɲanme ji tiennin baakl. ⁴⁵Bi cɔlinmin cincimn paak, ki dugbangann waas bontin;⁴⁶Dugbangana waas tun ki biila, bii nyi bi dugbanpaala ni bi tu jekl-é. ⁴⁷Kangennufo, ki n tangbonn n la yaabint! ki n taabu yendu sann n la yabint,⁴⁸Yennu nb kon n paak; ki banɲɲit niib nba tié buol gani na. K nyintin n datai ni! ⁴⁹A te k n tu nyann n datai, k nyintin kpikpulk daanua nuu ni.⁵⁰L paak, k n a dont a sann, digbana niib sunsuuk nie, o kongbennu! N sa yin yann k dont fine.

Chapter 19

¹Dafit dian na k tien yanyina saakab. ²Saapaak want yennu bakil nba tie bionjinbac k sanpagbant nuatil u niin nba njanm linba. ³Daal kul muantil ki tien daal nba waac, nyiok n tuu nyik want yennu bannu nba tie e. ⁴L k tie lanbona ka k bia k tie momaanka t k gbia b kunkola. ⁵T laat b tuona tingbonn na ni, b nubilu gbia dunia kul po, sian nba kuu te yentu be. ⁶Sayniokni u tie nan nasimua nba kuan puo paann k nyi u diukni k be nan palmann nan panɔ danua, k saa u sennu. U tuu nyin sanpak nyakl ni k tan saangben u juok liel po njan daat u panj. ⁷U tuu nyin sanpak nyakl ni k tan saangben u juok liel po njan daat u panj. ⁸Kagbenu senni tie balmɔni, k bia teek panj be fannu. Kagbenu wannu njan, k tien nilɔ bannu. ⁹Kagbennu wannu tuak l manj, t pala, kagbennu senni yien k bia sonmit nyuɔtu fan. ¹⁰A jie kagbenu li tie bonjan na k tu la nan yuo nba k mɔk gbennu, kagbennu yikot tie balmɔni e yuo kul a. ¹¹K njan k ciel kut tan k man cie siat, nba tuu be sabent ni na. ¹²Yomdanɔ mi nin nba tie a tuontunnua n la mɔl t sii mɔk nyuat tii waa a mob. ¹³Nme mi u biit nba ku k mi li po? A nyik cab n biit nba k n mi lipo. ¹⁴Dɔkint n tub kangbata paak, k b ji daa bat n. n na b ji daa taalin bonciann. 15. Gaat n momaan nba nyi n mɔb ni fanu nan ma duki lin nba pal ni a buol na. Kangbenu fin ne tie n somtua nan fietua!

Chapter 20

¹Yanyin bat nba Daafiit yanii. ²Kaagbennuk gaal a meitii dabiil daal, sakob yennu sann n guulaa!³A fatuu n nyinyennu nyaak ni k baal, k siion duo ni wun diaa! ⁴Wun tiat a piinii kul po k gaal a malun⁵Wun tulaa a pal nba luon linba, k bia gbien a maalin kul! ⁶T kpam a filu na paak, k dont linba tie te ninnɔɔɔ na yennu sann paak, kaagbennuk gaal a puotii kulaa?⁷N ban nan kaagbennuk tinn wunba k b muan kpan u paakaa; u gaal u meitii sanpaapo, u ntant binbe buol na, nan u nidiitu panɔ na sonmil ni. ⁸Nisiab duo b taanii paake, k lieb duo b taantolt paak; tim ntanin tuyiin kaagbennuk, t yennu sanne.⁹ntanm tuu pole, k bia baa; k tim ntanin siie sanpaapo, k ki dam.

Chapter 21

¹Yanyina saakae yin yanŋ na. l yanŋtie Daffid yanŋe. ²Yennu kpanbal na kpanme, k maan a tul'ɔ panŋ a. u mɔk palmann k maan a sonm'ɔ k u la nyannu wa. ³A gaal'ɔ k tul'ɔ lin nba k u luon na. a k min'ɔ li nba k u boi na po. ⁴A baal u buol k tul'ɔ yet ŋanm a. k yulm'ɔ naan folk. ⁵U boi manfuol po k a tul'ɔ, lin nba saa fɔkt, k kaagbennu. ⁶A sonml paak e, k u yudant na yab, k te k l ŋan k bia mɔk yũkuo. ⁷A te k u tie nil'ɔ nba k a yat yetŋanm u paak yuo kul u paak yuo kul. k te k u mɔk palpienn, lii tie k a be na'u. ⁸Balmɔni k pal na duu yonmdaano paak, k yanbt yennu nba be sanpaapo na paak k u kan baa. ⁹OO kpanbal, a nyann datai na waa k a nuu saa nyann binba nan'a. ¹⁰K a saa juo'b musaakau ni, yuo nba k a baal'b. n t yonmdaano wutuol ni u muu n di'b. ¹¹U saa buont b yaabuonna tinŋ na paak, niib nba tie b buolu ni. ¹²Lii tie k b kpaan a bin biil'a, k bɔli lun'a. b kan fit tien sial. ¹³A saa yek'b a pieni na, k bel'b k bin cial.

Chapter 22

¹N yennu, n yenn be k a nyikinmii? k n mɔ fabin k luon a sonmil k a k tulin sonmili. ²Yennu, n bui yonnu nan nyɔɔk kul, kk fuoi ɲaan k a k tulin jiinu. ³ɲaan fine kal a naangbuonɲ paak k tie kasii, k Israel tieb dontila. ⁴T yejanm din tien fine yada b din tiena yada, k a fielb. ⁵B din yi a sann, k laat fielu, k tiena yada k k kɔnɲit a sonmil. ⁶N ji k tie nisaalik kaa, n tie nanwubile. k niib piak k butinin, k bia salikitin. ⁷Bin nba kul laatin, k b salikitin, k sukiin, k laan, ⁸K yeen a, u tien yennu yadae, ɲant yennu manɲ n fielo; yennu manɲ i luonɔ, bee k u kan sonmɔ? ⁹Fine din t k n saa naa malin sonna, k t k n tiena yada, n sanpantik ninɲa. ¹⁰N ma a pake dal nba k n naa malin nawa, k a tie n yennu nba guu yuo kul. ¹¹A daa fɔkitl nanin; wahala baala, k sua kaa k saa sonmin. ¹²Datai bonciann lintima, k tie nan najai na, k naan nan naajanyitii nba nyii Basaan tinɲ ni na. ¹³K b yatɪ b mɔi a bin patin, k l naan nan yanbɔɪ nba tuu yaatu mɔb na. ¹⁴N panɲ gbenna, k n tie nan baa tuu kpaal nyun, k lin yat tinɲ ni na, k n kpaba tukit k nyi dukina ni, k wuub tie nan kpam nba tuu nann na. ¹⁵K n kunkɔɪ kol nan tankoont na, k n lanm tab dindak ni, k a nyikin tant ni nan n kpoe na. ¹⁶K nibiit lintin k tie nan bɔjuote tan k linkin na, k lont lont n niipant nan taapant. ¹⁷K n kpaba kul nyuaan, k n datai goliin k kpanm; ¹⁸K b bil suka k bil n liant. ¹⁹Yennu, a daa fɔk nanin, baat yian k tan fatin. ²⁰A fatin k man nyi kuun ni; a nyinnin bɔi na ni. ²¹A fatin yanbɔɪ na ni n panɲ gbenna, k a nyuinin naajanyati na ni. ²²K n saa wann n niib faa tun ɲanm nba k tulin, k n saa dont a sann b tintaanu ni. ²³Yinm nba tiin yennu jaanmanii, ii dont u sann; yinm nba tie Israel tieb, ii jiantɔ. ²⁴U k yeen talas danm nba be mukil ni, u k nyɔɪ nyikkib b wahala ni; u lekin u nunm b paak, ɲaan gbiintil k tienm, yuo nba k b fabin k tuko. ²⁵Nibul tintaanu niɲe k n saa paak, k jiin n pinii nba k n senn mɔsonn na k mann malunɲ niib nba jiantila na tuann. ²⁶K talas danm sa di k gboo b yamani, k bin nba bal yennu buol saa pak u sann, bin mɔkt nan yuo nba kaa gbennu. ²⁷Digbana na kul saa tial yennu po, k buolu kul saa jiantɔ. ²⁸Yennue tie kpanbal, k dia digbana kul. ²⁹Kalinbaan danm kul saa gbaan u tuaan; k jiantɔ. ³⁰M aal paanu nba tan saa fiil saa jiantɔ, k b tan saa pak tul maal paanu nba saa fiil na k jiin yennu po. ³¹B tan saa yet niib nba k b saa malb na a, yennu fiel u niiba.

Chapter 23

¹Daafiit yanŋ. Yennue tie n gotitoŋaŋ, n kan ban k pɔt sial. ²U te k n n fɔi sianinba mɔk jiet, k ŋmaaktlin k saa naanin nyunjaalin buol. ³U paatin siek, k te k n tɔki balmɔni sɔnnu ni, u sann paak. ⁴Yunba k n sonm kuun yinyuunŋ ninŋ, ŋaan n ki ŋmaami, k l, maan u be naanin: k dia a daanmil nan a patu na k tiennin palcienn. ⁵A sent jiet n numpo, ki n daatai laat, k muan kpan n yuul paak, k l gbie k muan. ⁶N n, n mi nan bonŋann nan a ninkpabɔŋŋ sii be naanin, n manfuol ni kul, ki n si be a ŋaak ninŋ n manfuol kul ni nan n daa juontu.

Chapter 24

¹Duniya na tiengbuonɲ na bimba kul kua l ni ne tie mi kimokgbennu yale. ²Kiman u tie ki muaka na kpennii tie lii fiakil. ³ɲmee sa fiint doo kimokgbennu jual paaki? ɲmee sa kua u kasii ɲasakak ni. ⁴K tie dan sianb nba kii bi niin ka juonkitii k tie palpienn danm, k k sie muopola. ⁵Kimokgbennu piisin sii be i paak. k sa tinni. yennu niimba tinnu paak. ⁶L nibuolu tie binba jiantil jennu, k luon yennu num na Jacob ne. ⁷Luotil i gana, ne ma; luotil yaayuo ni gana ne. ki kpanbaljaann ne kua. ⁸ɲmee tie kpanbaljaann manɲi? kimokgbennu pannindaannɔ; ki kɔɔn paakit tuabii. ⁹Luotil i gana, luotil yaayuo ni gana ni gana ne k kpanbaljaann ne kua. ¹⁰ɲmee tie kpanbaljaann manɲi? kimokgbennu kukuatua: ɲɔɔe tie yabint kpanbal.

Chapter 25

¹Dafiit yann. n yonmdaanɔ, n mei a nan n pal kul. ²N yennu! fine k n du a paak: a daa te k fei dimi! a daa te ki n datai pal man n binbenɔ paak. ³Binba b du a paak kan ban di fei; binba k du a paak ɲanme sa di fei. ⁴N yonmdaanɔ! waantin a sɔnnii; tumii a sɔnjot. ⁵Tumii k mii be a balmɔnii ni, k maan a tie yennu nba tie n tinntɔ, fine k n pal du a paak yuo kul. ⁶Yennu! tiat a niinkpaabanɔ nan a ɲant po, k l maan l kagbennu. ⁷A daa tian n naasint biit po nan n bonkpeta po, k l maan a ɲant paak, n yonmdaanɔ. ⁸Yennu ɲannae ki bia tuok. l paake tien k u want biit danm u sɔnnii. ⁹U dia binba siikint b mɔnɔ nan balmɔni, k bia tumiib u sɔni. ¹⁰Yennu sɔnjot kul ɲannak u bia tie ninkpanbanɔ nan balmɔni daanɔ, k tien binba dia u senni nan u mɔlol na. ¹¹K l maan a sann paak, o yennu! k a sa nyik n biit k caabin, k l maan a ɲan. ¹²ɲmee tie nlɔ nba ɲmaan yennu? yennu saa wannɔ sɔnnu nba k u sa ɲann. ¹³U ssiek si be ɲant ninɔ, k u buolo sa yent duo na. ¹⁴Yennu ɲɔsiinbae tie danm nba tiinɔ, k u mɔlol na tienm kpaanmi. ¹⁵N goliyennue yuo kul, k l maan u sa nyinn in bonbil ni. ¹⁶Gotlin k bia tinnin ninbaɔk, k maan ka sonmintɔa k bia tie talas daanɔ. ¹⁷N palbiil pukie, nyintin n ninbatil ni. ¹⁸Gotl n wahala nan n ninbatl, k nyik n biit k caabin. ¹⁹Gotl n datai nba yab bianɔnba, nan baa waan nan nanɔ nba. ²⁰Guutin siek k bia tinnin! k daa te k n yan ɲmat; yuonba k n bal a buol a man tan gul. ²¹ɲ aant k bonɲane nan a balmɔni i guun, k l maan n dindann kul ga a paake. ²²Yennu! tiint a niib Islael tieb kul bi niinbaatl ni.

Chapter 26

¹Kaagbennu a bu balmonni buut k tulin kimaan n sonm ntantinnie n jiin monɲ k tula. k k bilisii naana.

²Kaagbennu maant n pal ɲan bikinin kaatil n binbenɲ nan n duudukit nan n palni. ³Kimaan a baalik be n tuann po kin sonm baalimonni-ni. ⁴N k kaal nan niib nba tie faakidaanmi kuo k mɔk luol siali. ⁵N yiisin binba kaal k tuu kpenta n bia k kaal nan niitonttii. ⁶N nii tie kasie, k n be a malunɲ binbintl buol, o kagbennu yennu. ⁷k yiin yanii k tontila, k want a bakitinaonɲ tuona kul. ⁸K mɔk gbennu n luon ɲaak nba k a be na. k li tie siaminba; ka baakl be a. ⁹Adaa biilin k kpab nan tuombiit danmii daa tie nan faa tie niikpilit bianɲba na. ¹⁰Bi tie niib nba k bii mii tie kuukpiilite k bii nii gaan fuobit piinii. ¹¹Mi ɲalin sonmil tuoka, e a fantin k bia tiinni. ¹²N taan nyii ninbɔnɲ niwa. k mɔk gbennu niib tintaanu buol n donta; a sann.

Chapter 27

¹Yennu e tie yentu; k bia tie n tintua; n kan tin sua janmanii Yennu e dia n manfuol, k n jiii dii tin nmee janmaanii ?²Yuo nba k tondanm nba tie n datai na ii baal a bin kpin; b sii gbiatile k baa tinŋ ni. ³Li tie : k niib set lintin : ŋaan n k tin janmaani n datai lekii pikinin , n kii tin janmaanii, Yennu k n tienɔ yada.⁴N boi n Yennu bon yenn kua po e, bon yenn kua k n luon; n luon mii be Yennu ŋaak e , n manfuol kul ni. N luon mii balii Yennu ŋaant nba tie bianŋinba ŋaan bia boiɔ u sonmil po.⁵K maan u tu saa bɔlin n wahala yuo; kɔɔkin n paak u ŋaasakak na ni, k bɔlin fannu k donnin jɔfuok paak. ⁶K n saa nyann n datai nba lintin na, k u ŋaasakak ninŋ e k n saa nyikin nan kpinkpanmuk. K mann maalunŋ, k nyin yanŋ k dont Yennu.⁷Yennu gbiintil k tulin yuo nba; k n yiina; tinimin ninbauk k tulin gatu. ⁸Yuo nba k a yet a baat k tan jiantin na: k n yet a n baat e.⁹A daa bɔlii a nunm nanin; a da dont wutuol n paak; kuo k biel k nyintin a dabili; n tintua fine tun k tie n sonmtua, a daa yienin k nyikitin mi. ¹⁰K maan baa nan n naa ii yetin ; ŋaan fin Yennu saa galin maa.¹¹Yennu wantin faaluon linba, k n tun tula k ŋmaakintin sɔnu nba ŋan k n tɔkin. ¹²A daa ŋanin k te k n datai tun baa luon linba k tienin : k maan faak siala danm fiil k biilin k nyint ma biit.¹³¹⁴N min nan n sii be n manfuol ni, k la Yennu bonŋaana tinŋ na paak. Cient Yennu yada vien a pal, k lii wakii; Tient yennu yaa.

Chapter 28

¹Daafiit janŋ, kaagbennu ! n yikn k tien fin e. N tanpiiuk ! A daa kpaa a tuba kaa, gbiint n yikni. N sian nan li tie k a jiin n ŋaan yaat, mii tie nan din nba siik buotuk ninŋ na. ²Gbiint n fabni yuo nba k n yikn tien a, yuo nba k n dont n nii a ŋaak po. ³A dont wutuol tondanm nan niib nba k cɔln paak bin nba pak manu maan, ŋaan subni gbie b pala ni. ⁴Pab k lin janŋ nan b tuona nan b subin-bontitiet. A jiinm, nan baa jii b nii k tun bannu nba . Tul'b paak nba janŋ nan m. ⁵K maan b k fiin kaagbennu tuona po, waa jii u nii k tien lin nba, wun tut lu k ji daa fiint. ⁶Yetŋam, tie yonmdaano yal e. K maan u gbiin a yikni. ⁷Kaagbennu tie n panŋ, k bia tie n naagbankɔŋŋl. ŋua buol buol e k n pal be, k u sonmt'n k n yiin yani k dont'ɔ. ⁸Kaagbennu e tie u niib panŋ ŋua tie tanpiiuk nba k u niganntua nyint u niib lenŋ. ⁹Fiel a niib, k yat yetŋanm a faal paak, ii tie b pekpaalk kii guub yuo kul.

Chapter 29

¹Jennu waas, pakin kaagbennu man, ²Tulin kaagbennu yudant u sann paak jiant man kagbennu nan bona nba kaa jɔknt paak, ³Kaagbennu tant nyun paak, k yudant yennu te k saak tian k kaagbennu be mɔgbennja paak . ⁴K kaagbennu kunkɔl mɔk pann bonciann. kaagbennu kunkɔl mɔk baakl. ⁵Kaagbennu yakti kpeki k kaabennu kunkɔl yaktl Liiban kpeki. ⁶K te k kpeki mann juukt mobt nan naabis na, k liiban siilion yuuk mobt nan mɔnaapani na. ⁷K kaagbennu kunkɔl tant k mupiennu nyi. ⁸Kaagbennu kunkɔl te paanpieonn jejl, kaagbennu bia te k kaades paanpienn jejl. ⁹Kaagbennu kunkɔl te k piali maal, kunkɔl na bia te k fual tituut siil k bin binba be yendɔunn ni na yikn a: yudant! ¹⁰Kaagbennu din be u naan binbintl paak noe nyungbieuk yuo. Kaagbennu be u naan binbintl paake, k dia u naan nan yuo nba kaagbennu. ¹¹Kaagbennu tien u niib pann. kaagbennu yat yettjanm u niib paak, k te k b mɔk palpienn.

Chapter 30

¹Yanŋ na yin k jiin Dafiit ŋaak, luotu poe. ²N dontl'a, oo kaagbennu, k maan a lot'n nyun ninŋa. a k luon k n datai ii mɔk palmann n paak. ³Kaagbennu n yennu. ⁴Kaagbennu! nyinn n siek kpientinŋ k donn'ɔ waa, k ŋanm tul'n manfuol, k fɔkn'n nan binba sii buotuuk ni, ⁵I yin k tul kaagbennu, yinm nba luonɔ, yin yani man k dont'ɔ u ŋant paak. ⁶K maan u wutuol k wei, ŋaan k u ninbatinu wei manfuol kul ni. mɔni baal daajuok o, k palpienn baat sanyiaɔk. ⁷N din yienna: n mɔk gutua, n kan ban liant. ⁸Kaagbennu ! a ninbatinu paak, a tul jual paak n be panŋ, k bɔl'n a nunmpo, k yan ŋmat. ⁹Kaagbennu! n yikn boi a po n baln kaagbennu. ¹⁰Ai kpɪi'n a saala bee l paak ü? Ai sik'n buotuk ninŋ i, tant tie dontl a buol ii?¹¹Kaagbennu, gbintl, k tin'n ninbaaɔɔk. kaagbennu sonmt'n. ¹²A lebt n fabni k tien palpmann. a nyinn'n kuun palbiil ni, k tulin palmann.

Chapter 31

¹A buol e, yonmdaano, k n luon sonmil, guutin n siknin monn ni yuo kul. Nyintin, k maan a tie nijaano e .

²Gbintlin, k baal k tan fatin. Fine tie n sonmtua nba waki k guun, k tie njaak nba mok pann k fielin.³Fine tie n sonmtua, a nyinin ninbonn nan bonbil ni, a sann nba nan baakl na paak, fine nmaktlin k bia guun. ⁴Fine fatin tanbal nba k b pii k guunin na ni, monni, fine tie n sonmtua.⁵A nii nae k n jikt n siek k kubnt a fielin, yonmdaano, yennu nba tie balmanni daano. ⁶N yiitin faak yennii jiat-tieb nae, njaan min njanln, n mi nan fine tie yonmdaano.

⁷A lonm paak t k n waa nan palmann, a laat n maba k a bia mi n ninbaatl nba tie.⁸A k nyinin datai nii nii, n nuunm ni, a lut ginggaan njaanuue k tulin. ⁹Tinimin ninbann, yonmdaano, k maan n b ninbaatlne. N ninbina bak nan moni waa, n kinkol nan n nak canka.¹⁰N manfuol juontl nan nyun-nyuute, k n bina juontl nan wahala. Biite t k n buon n pann, k n kpaba bann. ¹¹K n datai kul nan lieb kul dian diabik, bin nba tie n yosin nba k b tiinin janmaani yuo nba k b sonnu paak, k cial njaan nyikn.¹²K sua kul tanm n po nan n kpoe na, k n j tie nan bont nba bit k b lu na. ¹³N gbia k ni bul laan k biilin l kul po k suo suolu k jiin n po, k taat a bin nyinn n manfuol.

¹⁴Yonmdaano, n du fin kunkua paak e, k yet a: A tie n yennu ! ¹⁵N daa kul be a nuu nie; fielin n datai nba waa a bin biilin na nii ni. ¹⁶Njaant k a manuunm mi be a tuontunn paak, k ji a lonm na k fielin.¹⁷Yonmdaano, a daa t k n di fei, min nba mon k yia na. Njaan njaantk niibit mann n di fei, kaat ni. K kua kaat ni na kpienn na nminminn ! ¹⁸Fai danm, njaant k bin kpant nuui, k maan b piak k jiint nijaano po nan japaat kancolnt nan biilu.¹⁹A ntant yab bonciann k a ji k tul bin nba tiin na , bin nba gul a buol tingbou nba kul po, a gbienn a ninkpabaun. ²⁰A tuu bolbe sonna a nuunm po, k fokt nanm buuti-buuti danm buol. A tuu saan nanm siannba njaane k b fokt nan biit danm.

²¹Pakin yonmdaano, k maan u lonm nba k u tuun lin nba nan yuo nba k n be nibiit sunsuuk ni ! ²²K janmaani bo suolin k n yet a: N ji k be u nuunm po nana, njaan k a gbat n faabni yuo nba k n yikin k mei'a.²³I luon yonmdaano man, yinn nba tie u niib na, yonmdaano guu u ninnan na, njaan daal kalbaandanm tuba nan laa kpaab biann nba na. ²⁴I waki man, ki mok gbankul, yinn nba kul mok dindann nan yonmdaano na.

Chapter 32

¹Palpienn tie danm nba yennu nyik cab b yanbɔnm, k bia piin b biit na yale. ²Palpienn tie daanɔ nba k yennu k paak nan u tun k biil, k u bia k mɔk kpinkpaani na yal e. ³Yuo nba k bo ɲmin k k fiit wanna n biit, n gbanant bo banɲe k ka panɲ, k maan fabniinba k n fabn dal kul m paak. ⁴A ji a nuuk daaln tubl yennu ni na nyɔk kul, k n panɲ gbenn nan yenkonin yuo muat na. ⁵K n ji fiit n biit k wanna, n k bɔlaa n tuonbiitii. N yet:N saa paak dont k tul yonmdaanɔ saa nyik cab n biit.. ⁶L paak wun nba be fanu nana, wun miala yuo nba k u be muukil ni, lii lenɲii pil nan nyunpana na, ɲaan lin kan tiena sial. ⁷Fine tie n gungul buol, k a saa nyinin wahala ni, n saa yin nyinu yanɲ k tula k maan fine guun li kul po. ⁸N saa tumila, k wanna sɔnnu nba ka saa tɔnkin, k kpanna k bia sii guu'a. ⁹A daa tie jatuk nan taanm kuo bonɲ nba k mɔk yan, ɲaan k b ɲmaat'l'ɔ nan tanbobit nan tangalika, ɲaan sial k bat'ɔ na. ¹⁰Nuɔnbiit daanɔ saa di fala nba ka kann, ɲaan yonmdaanɔ lonm si guu bin nba tiennɔ yada na yuo kul. ¹¹ɲaan yinm nba tie niɲanm na, i mɔk palpienn ki kpanm kii mɔbt, k maan yonmdaanɔ nba tun lin nba tuli na paak. Yinm nba sak u mɔb, i yin yani ki yikin nan kpikpanmuk.

Chapter 33

¹Niñanm, i kpanm man kaagbennu ni !Dontl be niib nba tuok fanu paak.²Ii faa kɔnn k tul kaagbennu niipuok, ii dontɔ k faa biaɔk k tulɔ.³Ii yin yanpaanɔ k tulɔ ! k faa bonmumuant fanu k bia yikn nan i kunkɔla !⁴K maan kaagbennu mɔmaan tuok, k u tuona kulgbient nan teknn;⁵U luon balmɔni nan teknn; k kaagbennu lonm na gbie tingbounɔ na. ⁶kaagbennu mɔmaane k u din jii k tak sanpaak, k jii u mɔbona k tak b kunkɔnkɔna kul.⁷K u taan mɔkgbennɔ nyun bɔyennu kua buol, k u taan mɔkgbennɔ nba sumii na bɔyenn kua buol.⁸ñaant k tingbounɔ na kul n jie kaagbennu ! k tingbounɔ na niib kul n jekl u tuonn! ⁹K maan u pake, k bonn manɔ baal ; k u tul mɔb, k u be.¹⁰Kaagbennu ɲmat tingbounɔ na tieb dudukt, k biil buolu manɔ lola; ¹¹ñaan kaagbenu pal ni lola see ken ken yuo kul , k u tuun waa luon biann nba yuo n tuu yuo kul. ¹²Palmaan be duo nba k kaagbennu tie b yennu! palmaan be buolu k u ganib k b tie u faal!¹³Kaagbennu be yendɔnɔ ni , ñaan tibin got k la nisaalk waat kul; ¹⁴u be siam nba k u ñaak be na ñaan goli tingbounɔ na niib kul, ¹⁵ñuae nan b pal k mi baa tuun linba kul¹⁶L k tie kunkɔkɔna janm nna kaa saa fit tinn kpanbal, l bia k tie panɔ janm nna kaa saa fat kunkɔnkɔna saa kua;¹⁷Tɔb taanm kanfit te k nyanu n baal, nan u panɔ kul ñaan u kan fit tinni. ¹⁸Gotl man, kaagbennu ninbinn be binba jieu paak , k bia be binba guu u lonciaɔnɔ na paak, ¹⁹K nyinn b nalmi kuun ni , k bia te k bii mɔk manfuol kon yuo. ²⁰T nalinɔ maa kaagbennu paake; ku tie t tinntɔ k bia tie t naagbankɔnɔl. ²¹K maan u nie k t mɔk palmann, k maan t tien yada u kassi sann na nie²²Kaagbennu ! ñaant k a lunm i be nan tinm , nan taa maa t dindann a paak biann nba na !

Chapter 34

¹Yuo nba k u jii Abimelik jatt k tien Davit nuu ni na , k u ji fiil k saan bel b.²Yuo kul n sii tien kaagbennu niipuoko; k u dontl sii be n mɔb nie yuo kul ! ³k n nalinɲ n la dotl kaagbennu buol ! k te k yulɔndanm i gbat k bii mɔk palpienn !⁴Taantin man k tin pak kaagbennu ! t dont man u sann . ⁵N kpaan kaagbennu, k u jiin ni; k fat nyinni janmaanii k golii ɔ , ⁶t sii be palmaann nie , k t kan ban di fei.⁷K yubɔndaanɔi fabin , kaagbennu saa gbat , k nyinɔ u falakul ni. Kaagbennu malaka guu binba jie u , k nyint'b dannɲ ni . ⁸Bikint k got k la kaagbennu nba ɲan bianɲ nba ! palmann be wunba kpaan a wun gul u mɔɲɲ u buol. ⁹Ti jie maan kaagbennu, yinm niinɲanm ! ki maan binba jie sial kan pɔt'b.¹⁰Yanbɔlbit saa fit kɔɲɲ jiet k kon n suol'b , ɲaan binba kpaan kaagbennu na b kan kɔɲɲ bonɲana.¹¹N waas baal man , k gbiint'n ! n saa tumii kaagbennu jijiet .¹²I ɲmie luon manfuoli ? K luon manfuofuok nan pamaann nii ? ¹³Suol a lanm nan mabiit paku , k a mɔgbanaa daa fa faak; ¹⁴fɔkt a mɔɲ nan tuonbiit , ɲaan kii tuun ɲanm ; ki kpaan yuokul kpalmaatl.¹⁵Kaagbennu ninbina kpaa niinɲanm paake , k u tuba bia gbiin b fabinii.¹⁶Kaagbennu ɲmant puol k tul tuonbiit danm , k te be maalin bot tinɲ naa paak. ¹⁷Yuo nba k niinɲanm fabin , kaagbennu tuu gbaat , k nyinn'b d daami kul nii.¹⁸Kaagbennu kpia nan binba paala biil na, k bia nyint binba k b sei banɲ.¹⁹Daamii baat niinɲanɔ yenn yuo , ɲaan kaagbennu n nyintɔ yuo kul. ²⁰U guu n kpaaba kul k baa nan yenn k jitiɲ.²¹Yubɔnn kpi tondannɔ, k niinɲanɔ daatai saan la tubbdatu. ²²Kaagbennu tint u tuontunaa nalmii, k binba kul guln u buol na kan la tubdatu

Chapter 35

¹Kaagbennu lekn bin nba tuu lekn na. Kɔn k nyann bin nba kɔn nan'n . ²Jiin naagbankɔnnɔ bonbit nan bonsaaka k fiil sonm'n . ³ɲak kpann nan pajamɔliemi bin nba waan paak ! yet n siek a: a fielu tie mine !⁴K n fei n suol k bia ɲmat bin nba luon k bin kpin ! k bin nba duki n ninbɔnn po, n ɲmat nan wutuol ! ⁵ki bii tie nan wounn nba tuu jii muat nba na.K Yennu malaka bel'b. ⁶K b sɔni n gbie nan bunbɔnn nan ɲalnt, k Yennu malaka waa kii biel'b!⁷K maan b jii b janlaant k tien buotuk paak k dɔkn'n.B gbiil a bin kpi'n k i ka paak. ⁸ɲmatl n baal'b k daa mi baa jii b janlaant, k dɔkn buotit nba paak, bin baa l ninɲ, kii be ɲmatl ninɲ.⁹k n siek ii be palpienn ninɲ, kaagbennu ninɲ, k u pal ii man u fielu paak . ¹⁰K n kpaba kul saa ɲmat a: kaagbennu, ɲmee saa fit ! nan fin, a fiel yubɔndaanɔ panɲ daanɔ nuu ni. K fiel yubɔndaanɔ nan talatdaanɔ fat-tua nuu ni i?¹¹Faak-siala-danm fiil : k boi'n lin nba paak k n mi bi po. ¹²K jii bonbiil k pa bonɲann paak.N siek ji be u kua e . ¹³ɲaan n datai nba tuu yia, n lia gbatuok, k sikn n siek mɔlolu nin k mei Yennu k k nak. ¹⁴N tuu tie nan b tie n yuak kuo n ninja na e, k b palbiil ni nan n naa e kpo na, k tiib nan pa biil.¹⁵ɲaan l i tie k n yaan nba a, ɲanm tuu mɔk palpienn k tikl lint'n, b tuu tikl lint'n k n k mi, k kɔn nan'n. ¹⁶ɲaan nan l buol nibiit nan bin nba laa niib k dont wutuol k ɲman nyana nan'n.¹⁷Yonmdanɔ, l i tie k a goli nna ?Kɔn n siek paak k guul'n, k guul n manfuol yanbɔlbiit buol ni ! ¹⁸N saa dont a sann tintaancaanɲ ni, n saa dont'a nibuolu bonciann sunsuuk ni. ¹⁹K n datai, bin nba kul be biit sɔnu ni daa mɔk palpienn n binbenn paak. K bin nba kul nan'n daa suuki l i tie k b la'n . ²⁰K maan b k pak manu maan, b duki tanpant dudukt e k jiin bin nba be manu ni paaK.²¹B tuu yaat b mɔi k laa'n e a : Ah! Ah! Ah! Kaagbennu a nyuan, a daa ɲmin kaa! ²²kaagbennu la foktl na'n, ²³fiit guan ni fiit k kɔn yiikuot pak, N yonmdanɔ Yennu kɔn n paak . ²⁴Jiin a balmɔni buut bunu k bu n buut, k b daa mɔk palpiennn paak! ²⁵K b daa yien b pala ni a: Ah ! taa tuu luon lin nba e na ; k b daa yien a b nak'n. ²⁶K b kul n di fei, k lin ɲmatib, binba kul fil n paak!²⁷Bin nba kul mɔk palpienn Yennu buut bunu paak, bi yikn palpienn wuyikni k b pala ni man! k bii yien yuo kula: kaagbennu sann n do ɲua nba luon tuontunɔ paak . ²⁸K n mɔb sii piak a buut bunu po, k piak a donta daal kul.

Chapter 36

K¹ Dafiid dian k tul yanyinna saakab . ²Tonu daano yetuk maan be n pal ni, u k laat lin nba paak k u tiin Yennu.³K maan u kpann u mɔnɔ. K nak u biit, ɲaan luotl nanɔ sɔnu. ⁴Maan nba nyi u mɔb ni tie ɲmabl nan faaɔk o. U k tuot dudukɲant nan bonɲann.⁵U duanu ni u duki ɲmabl po e, u tuak sɔnu nba k ɲan e, u k nyikt bonbiil. ⁶Kaagbennu faa goli bonɲan bannu nba yab baal sanpaak a. K faa k lebt'l bannu nba yab k tuu sanpagbant a⁷Buut bunu nba tuonk bannu nba tie nan Yennu juat na e, k a buut tie nan buot sunsunɔ na. Kaagbennu a fie niib nan bonkobt. A guulu ɲan bonciann, Oo Yennu! Nisaali gul a kpinkpant maiu ninɔ e, ⁹k b di kgbuot a ⁸ɲaak ni, k a nyunt'b a palpienn kpenu ni . ¹⁰K man a buol e k manfuol jatounɔ be; k a yentu paak k t laat yentu. ¹¹Tant a guulɲanu bin nba mi'a paak, k a balmɔni ii be bin nba yaa pala tuok paak! ¹²A daa te k japadanɔ n baal'n, k tondaanɔ nuu daa te k n tiin! L buol k bin nba tuun bonbill baa, B caat baa e, k ji kan fit fiil .

Chapter 37

¹A daa dont wutuol nibiit paak, A daa mək finfin biit a danm paak . ²Balmɔni, b saa kuol yian nan muok ne e, k mɔnn nan mɔmiok na. ³Ii duu a yonmdanɔ paak, Ii tuun lin nba ɲan.ɲanne k a sii be duo manɲ ni k sial kan tien'a . ⁴ɲaant k a pal ii man kaagbennu paak k u saa tui'b faa luon lin nba. ⁵Jiin a manfuol k cab a yonmdanɔ, ii duu u paak k u saa tun tul'a. ⁶U saa te b bann nan a kaa biit nan sanyiak ni yentu na, k faa yaa lin nba ii yien nan yensiikn Yennu na. ⁷Ii ɲmin yonmdanɔ tuann k guu'u. A wutuol daa do wun nba k l ɲan u po paak; A wutuol bia daa do wun nba tie tingbantuk paak. ⁸Nyikn wutuol k a pal daa bie, sikn a yan, ɲann i kaa, l kan juont bonɲann. ⁹Balmɔni bin nba tuun bonbiil Yennu saa jiin'ma. ɲaan bin nba duu younmdanɔ paak, ɲanme tan saa yent duo manɲ. ¹⁰Yuo waan-minna tenn; nibiit ji sii kaa. A tan saa got faa tuu be sian, k sua sua kaa. ¹¹ɲaan niib nba k tie nijaan e tan sii jen duo manɲ, ɲanm e tansaa di manu nba yab. ¹²Nibiiuk gbi tingbiituk wun nba cɔln Yennu paak . U nyiitl u nyna e, k wantɔ u ninmɔnn. ¹³ɲaan yonmdanɔ ɲanin laa nan nibiiuk o, k maan u nyuan u buut daal k l baat e. ¹⁴Nibiit ɲanin tu jii b kpana e. B tuu gol b talbana e, k kpi nibadaanɔ nan talatdaanɔ . ¹⁵ɲaan l kpann saa ɲmat yek nibiiuk pal paak e. K b talbana n kɔnn. ¹⁶Wun nba cɔln Yennu talas kul mɔktuk cie nibiit kul mɔktuk. ¹⁷Balmɔni nibiit yikuo saabiil, ɲaan Yennu guu bin nba cɔln'mɔ. ¹⁸Kaagbnnu ban balmɔni danm daa po,k b faal kaagbennu. ¹⁹B k di fei ninbonɲ ninɲ, k kon ii mɔk'b, b tuu gbuo e. ²⁰ɲaan tondanm saa kpo e, k kaagbennu datai nba tie nan bonkobt kpaa buol nba ɲan, b saa bot, b saa not nan munyuut na e . ²¹Tondaanɔ tuu kpent, ɲaan kan jin k niɲanɔ di suklu k bia tien. ²²K man bin nba k kaagbennu yat yetɲanm b saa ɲanm yent duo manɲ, k bin nba k u pol'b mɔb kan la l duo. ²³Kaagbennu paak e k nilɔ taa paal, k u pal man u sɔni paak, ²⁴Li tie k u baa u k kpaknt tinɲ ni k man kaagbennu dia u nuu. ²⁵N din paan e, ɲaan n ji kpet a, N k mi la k Yennu nyik niɲanɔ. K u yaabuona tan mei jiet . ²⁶Yuo kul niɲanɔ, tuu di suklu e , k bia kpetl nii k yaabuona be mɔk yetɲanm. ²⁷Nyikn bonbiil ɲaan kii tuun lin nba ɲan, k tuun kii be yuo kul. ²⁸K man kaagbennu luon wun nba tuok e, k k nyikt niɲanm. U tuu guub e yuo kul ɲaan ni tont yaabuona ɲanin, u tuu lub e. ²⁹Niɲanm e tan saa yent duo manɲ kii be nan yuo nba kaagbennu ³⁰. Niɲanno mɔb pak yanfo maan e, k u lanm maat lin nba tuok. ³¹U Yennu senni be u pal ninɲ e, k u taa k jecl. ³²Tondaanɔ jaan niɲanɔ e, k kpann wun kpi'u. ³³ɲaan Yennu k cabt k bin kpi'u, k k tuok k luo'u l i tie k u mɔk buut. ³⁴Ii daan kaagbennu ninɲ, kii tuak u sonnu, k u saa donn'a, k tul'a duo manɲ; k a saa la k bin nyik nitont . ³⁵N la nitonɲ u panɲ k u lat nan tiik nba tuu bint na. ³⁶K u gal, k ji kaa, N kpaanɔ ɲaan n k la'u. ³⁷Ii cakn niɲanɔ, ki goli wun nba tuuok. Daanɔ nba baat nan manu mɔk dindann wonn po. ³⁸ɲaan mɔyetdanm kul saa buot e, k b kii mɔk binbenɲ wonn po. ³⁹Niɲanm fielu nyi kaagbennu buoi e, ɲuae sii tie tanfiaɔK K bonbiil yuo ⁴⁰kaagbennu tuu somt'b e, k bia nyint'b. U tuu nyint'b nitont nii ni, k bia fiel'b k man b tuu gul u buol e.

Chapter 38

¹Dafit yanni nba tiatl lin ba gal po. ²Kaagbennu, daal tubl li tie k n biil a, daa wantn ninmɔnn l i tie k a wutuol duo. ³K man a pieni baa n paak, k a nuu faa'n. ⁴Sial k b n gbanant ni k k mɔk danɲ a wutuol paak, manu kaa n kpaba ni k maan n biit paak. ⁵K maan n biit k naan n biit kpekl fɔk'n, Daal kul l tie jik-kpiatle n paak. ⁶N fiat puak e, k nubl, k maan n waatuk paak. ⁷N bua k di fala k l gal'n a, daal kul n sonm palbiil ninɲ e; ⁸K maan n siak mɔnn k gal a, sial k be n gbanant ninɲ k k mɔk danɲ. ⁹N ji be e k kaa panɲ, k kɔnn g benn a; n kuli k maan n yan nba ɲmat na paak. ¹⁰N yonmdaano n lonm kul be a tuann e. K n k bɔl a n dudukt. ¹¹N yan put e, k n ji k mɔ kpanɲ, k ninbina ji k nyuan. ¹²N gua nba nan n tɔk nan lieb ji k naki'n n ninbonɲ na ni. N nataani ji k nak'n. ¹³Binba luon b kpi'n piin balte, k bin nba luon n biit suki'n. ¹⁴K min, n tie nan tuukpal na, k k gbia n tie nan muuk na e, k k pak. ¹⁵N tie nan nilɔ nba k gbia na, k tie nan nilɔ nba k majiinkan kaa u mɔb ni na. ¹⁶Fin, kaagbennu, n guu fin e, fin e saa jiin, n yonmdaano yennu. ¹⁷K maan n yaa, a daa te k b pala man n binbenn paak k b daa fi k kɔn nan'n l i tie taa jekl. ¹⁸K maan n ji k fɔk nan baak ! k n yialu be n tuann. ¹⁹K maan n bann n biit a, n be yanputuk ninɲ n biit paak e. ²⁰K n datai mɔk manfuol k bia mɔk panɲ, k bin nba waan kaat yab bonciann. ²¹K bin nba jiit n ɲanm k jiint'n biit kɔn nan'n k maan n luon b ɲanm e. Kaagbennu daa nyikt'n ! n yennu, daa fɔktl nan'n ! ²²Baat yian k tan sonm'n, n yonmdaano n fielu daano

Chapter 39

¹N pak a, n saa di mintil e nan tuonna nba kin tuun e. Ki suol n jellinn nan ma yuonna paku. N kan pak mɔbonsial yuo nba ki n kpia nan nuanbiit damm.²N ki pak siali, n ɣmine suo nna k lek k pak nan mɔbonɣan na , ɣaan ki n fala na ɣammi yabitila. ³N pal biil ni, n ki mii dukin nan lin ɣamm pukin ni.⁴Ki n ki fit nyik buboit a, Yennu n manfɔl sii fɔk nlee, n saa kpo nlee yuo e, ɣannt man bann n manfuol fɔkit. ⁵A te ki nmanfuol ki fɔk. N manfuol fɔkint ki tie sial a buol, nisaalik manfuol ki fɔki.⁶Nisaalik nan yinyunɣ tie, yomm e, wa tiee linba kul tie yanne. U kpaan mɔkint kul, baan ki mi daanɔ tan saa yentil. ⁷N mɔk dindann a ni, Yennu n jie luon bee?⁸Sommitin, ki min nyik yenbɔntuonna. ⁹N ɣmine n kan pak mɔbonsiali ki man n falaa na nyii a buole e.¹⁰A ji daa ɣmani n tubili, n yaa man kpo nan nikula nba ka faa nee. ¹¹Niisalik tubil nba ka daal, u biit paak na tie kpaaniie. Ki a biil linba ku luon nan dundula na balmɔni e, nisaalik tie nan wamaasin nae.¹²Yennu gbatil n mialu ki gbat n fabinii: Mii yikin fan baal ki tan sommin. N tie samɔ e ki be a buol, nan n yejamm nba din tie na, n kan wei .(nan kuumi) . ¹³ɣantinn k n si mɔk palpienn, nan maa tan saa siet ki ji sii kaa na.

Chapter 40

¹Yennu sommil poe, k nguu suonna ki ,n gbiint k gbat n mɔnnii, ²Ki yabl nyinin danj buotuok ni, ki bia nyinin bakil nba yb ni. Ki sen nin siam nba ɲan:³Ki u tumin ki n yin yan panɲ, dontil yan nba ki tien ɲua Yennu niib bonciann saa la nna ki lii tie kpaa nii ki sii daan Yennu ni. ⁴Niib nba daan Yennu ni tie binba ki mann pata, kuo ki ki mann tingbanna na. Palpienn tie bi yal e.⁵A tun bona bonciann ki tult, ti yonmdanɔ Yennu: Sua be tie nan fin na? A Bobin bonɲanna bonciann ki jiin ti po. Li yab bonciann n kan fit kan likuli i . ⁶A ki luon mannu na piinii k boi bonkobit mujuonnu mannu po. Kuo mannu nba saa nyinn biit po. ɲaan a tulin tubae a man gbiint a mɔmaan. ⁷Ki sak ki yet a, mine na n baala. A kpaani nba ki a tien na be sennu kadaaɔk ni. ⁸Yennu a sennu be n pal ni, n luon man tun a lomm. ⁹Yennu, a niib mann tintannu niɲe ki n pak a baliɲanni nba jiin faa fielit na po.¹⁰N ki bɔl a wannu maan na n pal ni. N tun piak balimɔn ni binbenɲ nan sommil pue. N ki ɲan mɔmaan na paku a niib kul tintaannu ni. Ki want a luom nan a balimɔni nba tie bialɲnba. ¹¹Yennu n mi nan a kan nyik a nibatinnu nani mi. ɲaant ki n a lomm nan balmɔn ni ii guun yuo kul.¹²Daamii bonciann linti maa li yab ki ka kann. N biit kuannin fataa niwa, ki n ji ki laat. Li yab ki gal yut nba bee yul paak a. Lie te ki n ji ki mɔk palpalil. ¹³Yennu fietin, baat yian ki tan sommin.¹⁴ɲaant niib nba kul gbaa a bin kpɪn na. Bin di fei ki lin bia ɲmatib. ɲaant binba kpamm n baak na, bin ɲmaat di fei. ¹⁵ɲaant binba kul laan na, lin bakitiib bi baak ni. ¹⁶Tɔn binba kul baal a buol, i mɔk palpienn kii kpamm. Tɔn binba kul mɔk niipotulu a fielu na paak, i yie yuokul a Yennu tie yenjannee. ¹⁷Yennu n tie buntimɔ e, ki bia tie talik ɲaan a ki tamm n po. Fine tie n fiel tua ki tie n Yennu, baat yian ki tan sommin.

Chapter 41

¹Palpienn tie wunba baka be fala damm po na yal e. Yuo nba ki u be mabl ni Yennu saa sommo. ²U saa tee ki u be tin na ni, ki mək palpienn, Yennu sii guu'u ki u mək manfuol. U kan ɲaa'u yann ki te ki u wantieb dia u. ³Yuo nba ki u be b baatdieok ni , Yennu saa sommo ki tulo laafia. ⁴Yennu, n yet a, n tun ki biila waa ɲaan tinimin ninbaaok. Ki tulin paak (laafia) . ⁵N nantieb yien linba ki ɲanne ki tienin . Bi luon man kpoe ki bin tamm n po. ⁶Fai damm e baat ki fuontin, tanbintin maabiit, ki nyin nann ki piak suo kul buol. ⁷Binba ki luo ni na lɔkine tien lieb ki bilin ki bikii bonbiil nba saa tienin (banɲnba). ⁸Ki bi kul piak a yial biuk, suolua wa u kan mi paak i. ⁹Wun nba kin dun u paak, ki min nan ɲua tun ki di yomm na nyii n puola. ¹⁰Yennu tinimin ninbaaok ki tutin laafia. Ki n saa pa jiin n datai. ¹¹N nantieb kan fit paakimi n mi na a mək palpienn nanin. ¹²Ki man a tun linba ɲanne a saa sommima. ¹³Pakin ki kpakit Islael tieb fieltua Yennu man, pakin ki donto motana nan yuo nba kaagbenu. Monnie lii tie n na.

Chapter 42

¹Yan yinna canba kole waat yanmanni nan pialɔ nba tuu tan ba nyuu k fuont na. ²L mu tie nne k nakinɔ fiaba a paak, n yennu. ³N ninyuut tie n jiet yennu nan nyiɔk, yuo nba k b yieni: a yennu na belee? ⁴Mitiat linba gal n yaan tuu yet conciann, ɲamme tie, maa tuu lakin saa nan nibuk yennu ɲasaakak ni na ki tuu ɲmakitl nibul mann, ki bi somm nan palpienn ki yiin yanii dont yennu na kunkɔ paana. ⁵Bee ki n be palbiil ni? bee daamii be n ni? n saa tien n dindann yennu niye, ki saa ɲamm dontɔ, ɲɔe tie n tinntua nan n yennu. ⁶N be palbiil niy, l paak, mii dukin yomdann mɔkil po n tuu tiat a poe. mi i bia kii dukin Helmann kunkonnpo n tuu tiat a poe, mii bia kii dukin misan kunkonn po na n tiat a po. ⁷Sutik yi sutik nan fuut ki piln paak nan nyunmɔnn na, k tie nan nyunpilaa nba tuu lakitil na, ki pil piinin. ⁸Daaal nba kagbbennu saa tul u baal k na; niɔk n saa yii yanni k tien janti k tul n manful yennu. ⁹K yet n yennu n taapiuk: l tie nlee kaa tam n po? l tien nlee kin sii sonm kpinkpin miyi, daatak yaa payni. ¹⁰Yuo nba n daatai fil n paak n k paaba kɔniye, k b yie niy an jennu b ba? ¹¹N naal l tien nlee kaa fabini k caakin n niɲi? ii juu jennu k l ma n bia saa dɔtua; u tie n faabu daanɔ k n yennu.

Chapter 43

¹M yennu tienme nibok, nyiitin nii b biit sunsuk! nyiitin tondanm nan biit dam nin! ²Fin n yennu gurtua, l tien nle kaa tuutin mi? l tien nle kin sii sonm kpinkpinji, daa taak yaa panj ni?³Tunne a yinyionj nan a tekem na lii njmaktl, lii kpaan kii saa na ni jua njanne paak nan a njak kin! ⁴N saa san yennu binbitl paak, yennu nba tie n palman nan kpukpomuk danɔ, n saa dont yennu nba tie n yennu na saan!⁵N nalinj l tien nlee kaa fabini k caakin n ninji? guu yennu k l ma nbia saa dotu; u tie n faabu daanɔ k n yennu.

Chapter 44

¹Wuun nba tie yanyinna saa kua , kole waat yanii . O yennu , ti gbat nan ti tubawaa , t baa nba din wann tinm faa tuun linba b yuo ni . ²Nan a nuu a din bel nibuolu buolu , aan kaa'm k faa nibuolu buolu taab k b fit tant . ³ɲaan l tie nan juk banjiak kaa k b fit kɔn k gaal duo manɲ . L bia k tie nan b nii kaa k b fat bii mɔnɲ . L tie a nuujentu e , a kpinkpeunɲ , nan yinyienm nba be a nunm po nae , k maan a tuon'm . ⁴O yennu fin e tie kpanbal . Te k saakɔb yaabuona n la fielu . ⁵A Yaapo , t saa nyuann t daatai waa . A yaa sann po , t saa paak t daatai waa . ⁶ɲaant k n talbann nan n jukbanjiak kaa saa fat'n⁷ɲaan fine saa fat't t daatai buol ni , k dinn bin nba tinm na fei . ⁸T sii dont t mɔnɲ yennu sann ni daal kul ki bia dont'a yuo nba kaa gbennu . ⁹ɲaan mɔtanna a lutin a te k l ɲmat tinm a . A ji k nyi nan sejenm . ¹⁰A tuu a t daatai nyann t ɲmat puol k binba nan tinm na n jii t bona k l tie b nyuat . ¹¹a tuu jiiit k cab't nan bonkobik na e a bin ɲman , k ,yat tinm doi kul po . ¹²K kɔi a buolu yann k k pukn daaɔk . ¹³k jiiit naan bonn ninba k tie mɔk ne nii ne t tie buol ni , k tie laat nan sukt dam buolu ni . ¹⁴k jiiit k t tie naan buolu nba kaa na t kunkuan -yuok nba buol . ¹⁵K n gbia l paak yuo nba kul k fei be n nuun po yuo kul . ¹⁶Mii gbaat kunkɔl nba fiakt , k bia biil mii la daatai nan wun nba tuun paana . ¹⁷L Bona lkul baat ɲaan k t . k tanma po ɲaant t k yiet a t k yet lol cɔlnt . ¹⁸kK t paala k tuun puol , k taasoma K fɔkt k taasonma k fɔkt nan a sɔnu , ¹⁹nan'k a tu't mɔbɔi duo ni k lu't kuunm bunbɔnn ni . ²⁰L tie k t tanmt t yennu sann ; ɲaan dont t nii k jiant yensaani . ²¹yennu bo kan bann ii ? ɲuan nba min nilɔ paal ninɲ kul ,nan bɔlnii bona na a . ²²ɲ aan a yaa po e , k kpit daal kul , goli k tie, k b kpi't daal kul . ²³Fiiit ! k bie k a guanti n yonmdaanɔ ? Fiiit guan ni , a daa nyik't yuo nba kaa gbennu ! ²⁴Bee k a bɔl't a nunmi ? Bee k a tanm ti faala et t maaba ? ²⁵K man t siek ji bak l tanbiini nie , k t gbanant ji taan nan tant . ²⁶Fiiit k fieltinm a ɲaant paak

Chapter 45

¹Yanyin baat yaa , ti puut nba k b yi na paak kole waat yanii , t lonm yani . N paal lakb nan mamani e . n tuu yet a : l tie kpanbal yaal e . N lanm ii tie nan gbendiantua nba mii dianu biik na ! ²Fi ne tie janann nisaali kul batuk ni . yet nanm be a mɔgbaana paak . L paak k yennu yat yetjaanm a paak yuo nba kaa gbennuu . ³Lol'n a jukbanjiak asiak ni k bɔkn a mɔnɔ sejekaktik a nyilii nan a ntant . ⁴N nawaat ! yukt , don a tɔb talk ni k kɔn moni , nan sikn-n-mɔnɔ nan linba tuok paak . A nuuyentu n tun tuona nba gbenn⁵A pienii moi polin ; nibuolu saa ,baa a tuan a ssa kua kpanbal daatai wub ninɔ e . ⁶O yennu a naan kok ii tuun ki be yuo kul . A naan danmi tie danm nba tuok e . ⁷a luo balmɔni njaan yi tin tonu k maan i paak ; O yennu muan kpan a yul paak palpienn kpann ; njaan a tɔknantie⁸Talaali nba k b jii mill nan aloes nan kass tienn tiat nublu n baa maan . bonmumuat nb k b tien nan ; nmiit na mɔni nyi naandieok nba k b jii luo nyuan tien na ni k manɔ 'a . ⁹kpanbala bonpoi e tie binba k a sii luonm . Kpaanbaal puok be a nuudiutu po ki liak salman tiat nba k b yii Ofil . ¹⁰N bipuo gbintl , gotl k lia luot tubl ; a daa taanmt a niib nan a baa njaak . ¹¹kpanbaal mɔk palmann u njaant po ; k maan waa tie yudaanɔ na ; tilmo Jilmaa . ¹²k tiil sapamɔ tan saa jii piini , nan binba mantk tie mɔkta duo ni tan saa dak' a . ¹³Kpanbal bipuo gbie nan yuudant e naan diok ni . K salma taab u tiat paak ¹⁴K b jiiu k saanɔ kpanpaal buol k u lia tiat tapupɔlt nan u sapaan lieb tɔkii saan k sapaanm nan u liek baat a buol . ¹⁵K b jeln k baat naan 'm a buol nan k kua kpanbaal njaak ni ; ¹⁶A wwat tan saa gaal b baa nba yia k a saa kpanbaala waat duo na ni . ¹⁷N si tian a sann yabuona nan yabuona ni n na e k nibuolu sii dont a sann yuo nba kaa gbennu yuo kul .

Chapter 46

¹Kole waas yanyinna canbaa nba, yennu-e tie panj daanua nan tiguutua, ki tien siil nnan wunsonmt daamii ni, yuo kul. ²Li paak e tien k ti k be janmaani ni yuoo nba k tinj ηmat, ki juaat bekintl k ba mɔkgbenja sunsuk-ni, ³Yuoo nba ki mɔkgbenjle nyun pia woktl baat ki mɔk fuut k saa te k jual danm. ⁴Wu tie mɔkl nab tien yabint daanɔe, yennuduo nba tie wu kasii binbebol na palpiienn. ⁵Yennu be wu sunsuk ni, k l kan biilua, yennu tu baal ki sonmua sanyafaal-e. ⁶Yennu kunkɔl tant, ki tingbonj nann, ki janmaamii suol niib, ki digbana baa. ⁷Kangbennuk yennu be nant, wunba tie Jacob yennu na, ηua-e tie ti gungulbuol. ⁸Baat man ki tan got kangbennuk tuona, yaalituktuona nba ki wu tun tinj paak ! ⁹ηua-e te ki tɔbii gbenn tingbonj kul paak, wu jint talbanna, ki kɔnn kpanm, ki tia juo nagbankonja muu. ¹⁰Setl man, ηaan bann nan min a tie yennu: in mɔk panj dugbana paak, in mɔk panj tingbonj kul paak. ¹¹Kangbennuk yennu be nant, Jacob yennu-e tie ti gungul buol

Chapter 47

¹Yenyinna saakab . Kole waas. ²Yinm ,niib ,poin-niipuuot! kii bia kii dont yennu nan kunkɔpaala.³K maan kangbennuk, ɲua nba be sanpaapo na ɲann, wu tie kpanbal gbenɲle tingbonɲ kul paak. ⁴Wu te ki ti mɔk panɲ duo niib paak, ki te ki digbana sikint bi monɲ ti buli ni, ⁵Wu lukl ti faal, Jacob palpien- binben m nba ku luuon na-e.⁶Yennu do palprien wuyikini-e, kangbennuk naki yuo nba ki natun n pebl-e. ⁷Yinnin man yanni ki dont yennu, yinnin man yanni ki dont ti kpanbal, yinnin man!⁸Yennu kal wu kassi naankok paak ɲaan dia digbana kule. ⁹Digbana diatiebe kul taan ki be nan niib nba tie Ablaham yennu niib na, k maan kpanballa nba be tiningbonɲ na paak tie yennu yabee ,wu ɲan nan dontl.

Chapter 48

¹kole waat yani ²yudaan tie yabint daano , t yendu janj nan dontl duo nba tie u yaal. u jua njann paag. ³U do nan palpienn k tien pamann tinj paag na kuul; sion tie dulnya munn na digbangbennj, gbanbaal gbennj duo. ⁴yendu golik njann b duo, ban k tini luo duo na ni. ⁵K kpanbala taan lieb k baal a bin k ɔ n nan sion. ⁶Baa la yudaan k l yaal litib, k janmaani soolib, k b cial. ⁷k tinj jekl k suolib yenbuol, k b jii jekl nan puo nba tu mo matyielu na, ⁸nan puol wɔnnj nba tuu tut njatingbeja ki li lian bianuuba na. ⁹Ta gbaat k b yet lemba naan nan ta la linba t yudaan njandulnyo munn yendu duo ni. yendu si dia duo mɔnnj sanpaapo. ¹⁰yendu , a njasaakak ni k t dukii a lomm nba kaa gbennu na po. ¹¹k nüb kul donta saan njandulnya munn po. A nuujetu gbie nan njant. ¹²Sion jual paag, kpinkpanmuk i be, k juda doii kuul ni lin suolib yaalutuk nan buut nba ka paak ! ¹³Kaan k lint sion duo, k kan u juo na nba guuk; ¹⁴Gotil li juona, k fiitl l maalpaala. k tan fit k wann maalpaanu nba waa na.

Chapter 49

¹kole waat yanyina sakua. ²yim nifuosali kul gbiintl man na, yin nba kul be tingboun paag i cek man, ³L nisakab nan tall, l mokita nan nandamm kul : ⁴Ma yaan n yet limba l tie mɔmɔni, n dudukit be yinyiem ni. ⁵N gbiintl yanfuodamm tuntl ; k tuo k tuntib. ⁶Be poi ki mali yuo nba k siel k somi yok nba kin kaan wint bimba dont bi mɔɲi? ⁷B duu b nyuat paag, g want b monɲ b likili paag . ⁸NISaalik k mɔk sial yaa bimbenn nba saa fit k daa yendu buol u luo manfuol ɲanika wun paa likili nba tie u manfuol paag. ⁹B manfuol daɔg paal nan daanu, l tie fin yie yuom kua i . ¹⁰A duuki fii fo yuokul k daa kpenn k siik kaaug ni. ¹¹Sua kuul laat: yandamm kpenn k jatit kpenn k nyikt b faal k siab jüt. ¹²Nan baa mɔk b yul paag tinii; ɲaan b kaat si tie b ɲaag yuokuul. ¹³Nan u ɲant kul, nulɔ k ban ku saa u juok nan bonko buk nba kpenn na . ¹⁴Gotil limba tuun k tien damm nba want b mɔɲ, nan b lieb nba gbie baa piak linba na. ¹⁵B tutib nan pei na k saa namm kuum ni k kuum tie b kpaaltua. B siig kaɔg ni . k b gbanant saa bat yian, k kpientinɲ si tie b bin bebuol . ¹⁶ɲaan yendu saa fatin kuun nuin ni k jiin mii be u buol. ¹⁷Daa duki mɔktua ni koo u mɔkint ni. ¹⁸klma a u kuun, u tan kan jü sial, u mɔkint na tan kan wei yo u kaɔg ni. ¹⁹u bo be pamann ni, u man fuolin, k luo u bonn kuul i be liik bii kpakitilɔ. ²⁰u lik tan saa kpoe k wei u yaa jamm nba liitua na , k kan ban k la yinyiem.

Chapter 50

¹²Kaagbennu yennu , u yi tingbonn ne kul,laa jii yondopo k saa tu yonbaa po. Yennu yentu nyii siyon duo nba fan ne ni.³T yennu baat njaan u kan baal nminnminn ni kaa, muu si di u tuann k wonpaaluk da k lintilɔ. ⁴K u saa yiin sanpaak nan tinɔ k bu u niib. ⁵Taant man n niib ne n buol, binbaa maann malunɔ k senn mosonn nan min ne. ⁶Sanpaak muantil nan yennue tie monkundaano k sa bu buut.⁷N niib gbiintil man, k man pak. N niib Islaael tieb,, n saa di siala ki biili mine tie yennu, k tie a yennu. ⁸N k fu nani i malunɔ paak, kuo i mujuonu piinii nba be n tuann po ne paak ka .⁹N kan gaal naajai nba be a njaag ni ne nan buuni kul nba be i buloi ni ne. ¹⁰K maan bonkobt nba be fual ninɔ nan binba kul be fual paak kul tie tusa, tusa ne tie n yabe. ¹¹N ban nuani kul nba be juat pak, nan binba kul be kpaant ninɔ. Mine yen b kul.¹²Komi boi mokin , n bo kan wan na , k maan dulinya kul nan linba kul be l ni mine yen. ¹³N nman naajaai nantii ? Kuo n nyu bujai somii ?¹⁴T tie man balk malinɔ ki tien yennu k bia tul min yabint daano linba kul ki senn mosonn. ¹⁵Yunba k a be daabi ni, fan yiinin k n saa nyina l ni. K fii baakitin. ¹⁶Yennu maat tondaano: L saa tien n le k apiak n senni po, be saa tien k a piak n donnu po. ¹⁷A k sak nan man nmakta k bia yet n senni. ¹⁸A so nan nanyuki yuant, k bia pukin boncunvona ni. ¹⁹A jii a mɔb k cab faɔg, k a jelinn falk nan faɔg. ²⁰A tu kal k piak k biil a ninja, k paa a tianonɔ ninja maan. ²¹Atun linba ne kula wa, njaan n k pak sial k a j dakin nan n mun tie nan fin nie ,molane n sa yaki nan fin, k yent a nunm po. ²²Gbiintil lina ne man yinm nba yet min yennu ne, n nei kaa n saa pat-pati waa. K sua k be k saa tenn k nyi lenni. ²³Wunba mann nɔlbalk malunɔ baakit mine, k n sa tinn binbaa kul tuak n sɔnu ni ne k bin la fielu.

Chapter 51

¹Daafit yanŋ .Yanŋ nba k u din yin yuonba k yennu sɔkɪni Natan din bal k wɔnɔ waa din dua nan Bat seba na . O n yinmdanɔ tinin ninbaatinu paak, piint n biit. ²Wuutin fanu k man nyi yanbonm nan biit kul ni. ³K maan n ban nan n be yanbonm biit ni. N tun k biilawaa, n biil fin kunkua e . ⁴n tie linba kul k ŋa, a numm ni wa. ⁵N din tie yanbondaanɔe yuo nba k b din malin na. K bia tie biit daanɔ yuo nba k n naa din suol n puol ne. ⁶Ŋaan a luon balmɔnie i be nifosalik pal ni. Kuant yanfuonm nan bannu n ni. ⁷Wuutin yanbontona kul k mii yien, wulimin k mii pien nan sakana ne. ⁸Ŋaant k man gbat palpienn nan palmasil maan , k n kpaba nba k a lek konn-konn ne si kpanm nan palpienn. ⁹Lekint a nunm k daa goli n biit, piint n yanbontuona kul. ¹⁰Yennu! ŋanmit n pal k lii ŋan k ŋmat k pant n siek nan binbenŋanŋ. ¹¹A daa bielin k fakitil nanin a buol ni, a daa gaan n buol a foŋanm ¹²A tulin a tinnu kpinkpanmuk , k te k yanfoŋanm nba ŋan lii ŋmaktlin. ¹³K n sa wan yanbondanm a senni, k biit danm n jen a buol ni . ¹⁴Yennou n fietua ! Nyontin sonm muanu ni k n saa wan niib a ninbatinnu po. ¹⁵Yudaan luotil n mɔb k man pak k dont a sann. ¹⁶A k luon malunŋ, n nei kaa n bo saa jiie k tula, A baka bia kaa mujuonu piinii ni. ¹⁷Salk nba ŋan yennu po tie sikin n monŋe, k a kan yet daanɔ nba sikin u monŋ k lebtu pali. ¹⁸Yennu tinin Sion duo ninbaog k som l duo,maan selusalem juana. ¹⁹K l paake sa te k a pal man nan fan tuo k gaal malunŋ nba ŋan nan salk piinii. K b j sii kpinajai k mann malunŋ a binbintil ne paak.

Chapter 52

¹Be kaa dont a mɔŋ nan tuobiiti fin nijaann-ne ? Yennu lonm be-e mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ²A lolin a faa biil leeb kaamɔb di nan blepanne kaa fa faɔk. ³K loulin bonbiil k gaal bonɲann k luo faɔ k gaal balmoni. ⁴K luo fɔk nba saa paak k biil leeb faɔk daanno ne. ⁵Baalmonni yennu saa biila-e fas-fas u saa sulae k daata k yninna aɲaakninɲ u saa nyinnae niisali tinɲ ne ni. ⁶K niɲnam sa la linba k tin jaɲnammi k sa laat k yiet e. ⁷Gotl jua nba ne-e k jii u mɔŋ k tul yennu ɲaa maa u mɔkt paak. K duuki nan mɔkbiit san sommɔ. ⁸Min ɲannin tie kpan tiik ne-e k see yennu ɲaasakak- ni n yaa nyuan be u lomm nba mɔkmɔ mɔkmɔ. Yennu n sii k tie na nipuoko faa tuun l ba k tulɲ ne paak. A saann nie k mɔdindann. K maan a saann ɲan . K saa donta a saann ɲan a niib tɔɔnn. Gotl niilua ɲba k jii yennu k yiinua sommtua. ɲaan juab u mɔŋcab nan u mɔktuuk u taa saa ba u sub nii ne paake. ɲaan min be yennu ɲaasakak ninɲ k tie nan olivier tiik nba buntl ne yennu ɲaak ni ɲ juab n mɔŋ k caab nan yennu lbina nan lbina. ⁹ɲaan min donta yuo kul k maan a tuu nannin, k n luo mii mɔk dindaan a saann ni, k maan a tie wunba mɔn, a polpo waala po.

Chapter 53

¹Yankalin damm dukii bi pala ni a yennu ki be. Sua kul tie niyonne, ki tun bonbilankanta sua kaa ki tuun linba ṇanni. ²Yennu be u ṇaak ni ṇaan golii nisaalii a wun laan siab be ki sub, ki bia jiantil'ɔ ? ³ṇaan bi kul ṇmante ki tuun tuonbiit. Ki bi sua kaa ki tuun linba ṇan. Nan yeno kuawa gbaa. ⁴Yennu boi a, Bi ki mi i ? tuonbiit damm man ki mi siali i ? Bi di n niib nan nilɔ nba tuu di jiet nae ki bia ki meimi. ⁵Jaṇmaani bia saa ṇamm suolib ki gal baa tuu mi bianṇinba, yennu saa kpi u niib datai ki yat bi kpab a. Yennu yetibe, ki saa te ki Islaael tieb na n nyannib ⁶N mei yennu e a nyannu n nyi sayɔn . Ki baal u niib Islaael tieb paak, yuo nba ki yennu saa te ki Islaael tieb na n mokit na , bi tan sii mɔk palpienn bonciann.

Chapter 54

¹Daafiid biaɔk yanɔ . ²Yoonba k ziifian nba baal k yet saaul: Daaffiit k wuo t sunsuukn nee ? ³O yennu, jiin a sann k tinnin, jjuabt a panɔ k somin !⁴O yennu ! gbiintl n miatuk, gbatl n mobonaant ! ⁵K maan saam ne fiil n paak a, nuantont danm ne luon bin kpin, b bakaa nan yennu.⁶Naan, yennu e tie n somtua, yomdaanɔe tie n siek guutua. ⁷Yubɔnn ne saa ɲmat n datayii ne paake; buotilb a kasii binbenu ne paak. N saa mann palpienn malunɔ o k tula: n saa dont a sann, kaagbennu k maan u ɲan u nyinnin falaa kul ni waa, k n pal man nan maa goli n datayi k b naan.

Chapter 55

¹Daafiit biok yanpanji; ²o yennu, gbiintl n miatuk, a daa lekin a nunj n finfabini ne paak i ! ³Gbiintl n, k tulin gatu ! ne be palbɔnn nie k n yanm yilb, k dukin nuantontdaano nan datayi paak. K maan b baat nan yubɔnn n paak. K bia waa bielin nan wutuol. ⁴K yam put k nmat, k n nubil kuun; ⁵K janmaani te k n jekil nan yam putuk. ⁶K n yiena, mii boi mɔk pkinkpant nan nmann ne, n bo saa yukile, k saa la funfoyi buol, ⁷Gotil man, n bo saa yukil fɔkte n bo saa saan fuol nie. ⁸N bo saa tin k paak, nan wonpaaluk nba tuu gaal nee. ⁹Yomdaano, nmatil b pinpakit, l kul n tien yann ! k maan n laat kunkɔnna nan kpukpuluk dooni, ¹⁰K yennu nan nyɔk kul k b lin doo ne ni, k tuun toonbiit, k bia suki niib k daanm. ¹¹Nuantont ku a e gbie doo na ni, k kpalk nan nanyuk yent li nii. ¹²Lii bo kitie k dataakie sukiin, nbo sii nmine, dataakie bo kiwɔnt u mɔnnj. N bo saa bɔl n mɔnnje k u kan lami. ¹³Naan l tie fin nisaalke nan mine ne, k tie n lua, n yɔnanmmonnj ! ¹⁴K min nan fin tuu lakin mɔk pinpakit nan lieb, k lakint tɔki nan nibul k saa yennu nasaakak ni ! ¹⁵Naan k n datayi n kpo yian, naan k bin piib fuot kaat ni, kimaan tuonbiit gɔlin naan dua b boole. ¹⁶K min , n yiin yennu k boi somil po, k kaagbennu saa tinnin. ¹⁷Li daajuok, nan sannyɔk, nan yensuuk ni kul, k n bui fabin k tienɔ, k u saa gbiint in kunkɔla? ¹⁸Maa tuokit tɔbnba ne, u saa te k man jen nan laafia, datayi bonciann nba lek kɔn nanin ne. ¹⁹Yennu nba bo tie kpanbal pinpiik ni wa ne sa gbat n mialu, ki nyannib tulin, k maan bi yet bin lebit b binbenna, k bia tiin yennu. ²⁰U lek binnba tuu tie u yɔkpeli, k biil molol nba k u lol nanm ne, ²¹K u mob malicie siat, naan k nanj gbie u pal, k u momaan naan k polin yien nan jukbanjiak n. ²²Jiin a daami kul k tul kaagbennu, k u sii guua; U kan mii te k binba be fanu ne n baa. ²³Yennu, fine saa sikin nikpiilik nan faɔk danm ne b kaat ni, a kan te k bii be k baal b manfool bonjinni, min nanin, fine k n tien a yada.

Chapter 56

¹K jin yanyinua sakua po k yin k l doo sanpapo nantiininba fook paak ne, yano nba tie David gaalu yenn. ²Yennu, tini min ninbaock, kلمان niib mukisime. N datai diinime yo kul. K n sanbiiltieb muki sin daal kul k niib bonciann kon nanin. ³Yabint daanua yennu, mi i tin janmaanii yo nba, fine k n saa tien yada. ⁴N tien yennu-e yada k k mok janmaanii k dontl u sann, kiman u mosonn na paak. Nisaalik saa fit teenin bee? ⁵Daal kul kin datai labi: n maan k yen dukii baa saa tien bininba k biilin. ⁶Ki b taant lieb k baliin, k goliin sommil ni nan baa saa tien bian in ba ki kpin. ⁷Yennu, b biit na paak, a dot b tub k nyann niib manj nan wutool. ⁸Ami n fabnii nba tie bininba, k la n ninnyuut kann nba tie bininba k dian tien a gboun ninj. ⁹Daal nba k n saa boia sommil po na. n datai saa baac. nanne k n saa bonn nan fin yennu taa n po. ¹⁰Yennu a mosonn paake k n dontila. ¹¹Yennu fine k n tien yada, n k tien janmaanii nissalk saa fit tien n bee. ¹²Yennu, n saa tula mosonn nba k n sat nae. N saa tula niipooko, ¹³kimaan a nyinnin kuun ni wa, k guun k n ki gbiatil. kn saa somm nan fin yennu, ki be a manfoo yent u ni.

Chapter 57

¹Tinimin ninbaɔk, yennu tinimin ninbaɔk, kimaan a ninɲ k n sie k gul a kpinkpant maasu k n laat fatu, cicakin nba tuu baalin nan laa tuu tan gal.²N Yennu, tinnin'm ninbaɔk, k maan n ninɲ e k n nalinɲ kpaan wun bɔl ; n kpaan k min bɔl a kpinkpant ninɲ, nan yuo nba k bonbiil tan saa gal. ³N nyikin k tien Yennu nba be sanpaapo na, k bia gaan n paak na e.⁴N tinnu saa nyii yendɔɲɲ ninɲe, yuo nba k n dataii kpaan bin kpin; Yennu tuu baal nan u ɲant nan u luomm nae k tinnin. ⁵N dataii linti maa, k naan na yanbɔlaa nba su niib na, k b nyanaa tie nan kpanaa na, nan talbana pienii na , k b jelima man nan jukbanjai na .⁶N datai lu laanunɲ a bin soolin, k n be nan palbiil, k b gbii bootuk, sɔnu nba k n tɔkii na ni, ɲan k b mɔɲɲ tan baa li ni.⁷B jii janbaonɲo k lu a bin suolin, k n balinɲ be palbiil ni, k n dataii manɲ gbii buotii k guontin, sonu nba k n tɔkii na ni ɲaan k b mɔɲɲ tan baal l ninɲ. ⁸Oh, n Yennu, n pal manɲaa, k n palmanciɔɲɲ ni k n luon man jii bon mumuat k yinyanii k dont a sann.⁹N nalinɲ, fiit guanni ! N yeli , nan naatunaa kul, fiit man! N saat e sinɲafaal n baal yiaan. ¹⁰N saa yin dont a sann tingbɔɲɲ na nibuolu kul buol, nan digbana kul ni, n Yennu. ¹¹K maan a lom baal sanpaapo wa, ka ɲant na tan saan tuot sanpagbant ni. Oh! n Yennu , fiit yendɔɲ ni k set ɲaant k a yudant a yat tingbɔɲɲ na kul po.

Chapter 58

¹Yimm nba tee yudamm na, i bu buut fanu u? I bu buut nan bamɔni ki teen sɔɔ kuri i! ²Aaii, i dukii toonbiit nba ki i saa tun na kɔɔe, ki tuun ki biir leeb tin na paak.³Toonbit damm fiir bisin nizewa, ki fa faɔk nan bi manfoor gbenu. ⁴Ki bi moi gbee nan lɔbiite nan waalaba yar na. ⁵Ki ji kan gbat daanua nba mazit wai para na yeriki, daanua manji leeki sub bianɲinba.⁶Yennu, a faa kɔnn nibiit man nyana! ⁷Naant ki bin bot nan nyun nbat tuu fuar, bi i dat bi tarbana yoo nba, fan ɲaan ki bi peenii na n gbidik. ⁸Bi-i saa, bii tee nan jayeruk nba tuu saa ki mian na. ⁹Bituu tan banlna, ki sua kib chuab nan nan muat na wa yennu saa perib ki yaat namm nan u wutoor, nan baa lek daa be bi man foor ni na gbaa. ¹⁰Kasii damm sii mɔk parpeen lii tee ki bi la yanbɔndamm be tubdatuniɲ li yuoe ki li saa somm toonbiit damm sɔn ni. ¹¹Ki niib ji saa yet a, bamɔni e kasii damm gaan bi paɔ ko barmoni, yennu nba bu tingbouɲ na buut na set be.

Chapter 59

¹Yennu, nyuntin n datai nuu nin gɔɔt datai nba fiir n paak na. ²Nyintin toobiit damm boor, ki tinnin nikpiira nuu nin. ³Gotir baa dɔɔ ki guu biannjinba, a bin kpin. ⁴Toobiit damm tikii a bin biirin. Li ki tie a n tun yanbɔmm koo ki biir siarkaa. ⁵Yabint daanua yennu, wunba tie Israel tieb yennu, fiit ki dat binba ki jiantir na tuba, a daa tiin toonbiit damm nin bauk. ⁶Bi tuu tan nmat ki jen daajoouk, ki kua doonin; ki nmuut nan bɔi nae kilin. ⁷Gbiintir sukit nan mabiit nba nyi bi mɔi nin ki bi jerima tee nan ju k benjai na ki nyibi mɔini, ki bi dukii nan bɔɔ ki gbi baa yeen linba na. ⁸Yennu, fin narin laabe, ki sarikit binba ki jiantira man. ⁹Yennu, n mɔk parcheenn a paɲ nɪɲe, fine tee n gungur-boor. ¹⁰Yennu, a daa kpibi li i tee ki a kpiib n niib saa tamm bi tub clata na poe. ¹¹A yatib nana paɲ ki bii lin, ki fan nyannib fin yennu nba tie ti guutua. ¹²yanbomm be bi para nin, ki bi mɔmaan kul tie biit, njaant ki bi mɔi n did; kimaan bi sat mɔtont, ki bia fa fauk. ¹³A boontib nan a wutoor, ki boontib faɔfaɔ, ki sɔɔ kur n bann tingbouɲ na kur po, nan fin yennu e dia israel tieb, kia paɲ bia yat be tingbouɲ na kur po. ¹⁴N elatai tuu tan jen daajoouk ki kua doonin, ki nmmut nan bɔi nae ki lin. ¹⁵Nan bɔi nba tuu lin ki kpaan jeet bianjinba na; ki mɔ li i tie ki bi ki dii janɪ. ¹⁶N saa yin yaɲ ki jiin a paɲ pe sanyɔk nin kur, n saa yin yaɲ sanpaapo ki jiin a lomm nba kaa gbennu na po kimaan fine tio n gungur boor; ki tie n bunbɔrboor, yoo nba ki n be daamii nin. ¹⁷N saa yin yaɲ ki dont a sann, n paɲ nyi a boore, yennu e tie n gungur boor ki tie yennu nba loonin.

Chapter 60

¹Dafit mial yomdano yani ni k tie yanyinna kpanbala. ²Yuo nba k tob baal sili tieb paak mesopotami duomi nan soba tieb paak k sob jen k tan kpai EDOM sajem tu sa piik nan nanle. ³N yennu a te k t yat-yata, a wutuol duo wa. naan a nann k tul t fielu. ⁴A te k tinj jeka k paat : nanmit u fiat manj k maan u ji k be fanu. ⁵A te k a niib dii fala boncian, a te k t nyuu damunj nba yib. ⁶A tien niib nba baakita na kpaani, a bin tan duo b balmoni paak. ⁷K lin te binnba k a luom na n la woluku nyintit nan a nuu diitu, k bia gaal t ⁸Yennu nba tie nant danua yet a, n saa jii nyannu k bokit sisem, k jano sukot baauk na. ⁹Galaat nan manase yent tie n yale Eflaim yent tie n yul fokilik, k Juda yen tie n danmil ¹⁰N saa jii moab duo k li tie tatilaak nba kin sii wuul lenj, k sii yikim palma wuyikini nan ma nyann filisti yent na paak. ¹¹nmec saa jiin k saan nanin EDOM duo ni? nmec saa jiin k saan nanin digbangbu na na ni? ¹²Fin kaa, n yennu a set yetite? A ji k be nan t kunkonkonna.

Chapter 61

¹K yien yanyinna sakab po . Daafit yanii tuntun tiat nba tie yina na po . ²O yennu ! ii gbiien n yikinii , a teen suon k gbaat n mietii ! ³N yikin tinn nan palbiile , k luon fin jien saan B;olin tan fiok ninj k bin daa baatin !⁴K maan finii tie guonn nba saa dɔknin , k n dataai i kan lan ! ⁵N luon k mii be a lanbɔnnj ninj e yookul , kii bɔlin n mɔnnj a kpinkent ninj .Yennu , ɲaant k wuu kal u naan kok paak a tuann po mɔkmɔk nan mɔkmɔk !⁶Pukint kpanlal na manfuol bina bonciann; k u naan binaa i pukii yuo kul ⁷!Yennu , ɲaant k wuu kal u naan kok paak a tuann po mɔkmɔk nan mɔkmɔk !⁸Yennu , ɲaant k wuu kal u naan kok paak a tuann po mɔkmɔk nan mɔkmɔk !

Chapter 62

¹N nalinŋ be yennu-me k ŋmin, k n faabu nyi u ni. ²Ŋɔɔe tie n fabu tanpiuk, nan n gutitua k n kanmikba. ³II saa lek jua linwei ye waa ? ii kul kpaan'a yin kpiue ? Nan juonkpionŋ nba gbien a linba a na ? ⁴B taan a bin tuti tuuwe wa sie nan paak k piak dontɔ ŋaan gbie nan nanŋ bi palani. ⁵N nalinŋ, ŋminin yennu nintualini k maan ma gu linba nyi u boole. ⁶Finne tie fatibɔ nan faabu tanpiuk, n kan mikba. ⁷Faabu nanin yudant be yennu buole, tanpiuk nba tienin panŋ nan bunbɔibuol be yennu nie. ⁸Yennu buolu, tient ii mɔnŋ man u ni yokul, tuntlii palaa u binbenŋ ni ! yennu tie t bunbɔlibole. ⁹Adanm waat tie manfol danme ! k nifosalik waat tie faɔk danm ! B sa kpien b kul ciluninŋ, k b fuki gaal wonŋ nba k b footil. ¹⁰Da kɔant ii mɔnŋ binba sa mabinii ni, bia da waa dindann nba ka niini, Mɔkitukuu puki, a da waant a yant ninŋ. ¹¹Yennu din pak yonme, k n gbat atalimun lie a: Panŋ na tie yennu yale. ¹²Fin ne tie ninbatinnɔ, yonmdanɔ !

Chapter 63

¹Daafiit yannii , yuo nba k u din be sudaat tinkuonj ninj na . ²O Yennu , a tee n yennu e , n kpaan nae ; n siek mɔk a niɔɔ , k n gbanant banj a paak , tinj nba kuol , k ynun kaa lenj na ninj . ³N nae k n saa dont aa sann a ɲaak nin , k laa panj nan yudant na . ⁴N sii yiin a dont l yanii k tienna : k l maan a ɲant yab k gal manfuol la . ⁵N manfuol kul ninj , n sii dont n nii e k dontl a sann . ⁶N siek saa di jinant k gbuo , k n mob sa yin palmann yanii k dont a sann . ⁷Nyɔk kul mii dua n duonu paak , n tuu tiat apoe k piak a sann . ⁸N tuu be palmann ninj e k maan a tie u guut u ɔe , k n be a kpinkpant ninj . ⁹A nuudiit u tuu diame k n siek gaa nann aa . ¹⁰nan niib nba luon bin nyin n miaal na , b saa sik tinpuol ninje ; B saa kpib tɔb ninj e , k kinkataa saa jiib tien b jiet . ¹¹K kpanbal sii kpan yennu tuann , k binba puol moii u sann nin saa dontɔ ; k binba fa faɔk na saa pɔbin b moii kii ɲmin

Chapter 64

¹B dian k tien Daafit yanyinna, kpanbala sakabe . ²N yennu gbintil n miati n be fabini paak. Guat n datai nba k n tiim janmani na.³Guutin, k min nyi nuanbiit danm lola ni, nan tuonbiit danm tintani ni. ⁴B nat b jelima, k l di nan jukbanjiak na e, k bia nyint b mɔ̃bonbiit, tɔ nan talbanpini na.⁵A bin bɔl k tɔ niɲanm paak, b tuu bɔl tɔ k tin janmani. ⁶B ciein b lie b pala b tonu maan ni, k lolin nan b lieb k pii balit, k yien a ɲmee saa lati ?⁷B lolin kukpinu paak, ki yaa ta lol lin nba na ɲan na , sua kul pal nan u dudukit tie lin nba sumie. ⁸Yennu saa yekib u pieni, k l saa tulib danɔ yiema. ⁹B jelinɲ tien k b baa, k binba kul saa lab saa pak b yula.¹⁰Ki janmami sol nisalɪk kul, k bia muantil yennu nba tun lin nba , k bia dukiɲ waa tun tona nba. K niɲanm sii kpanm k kpaan bin bɔl kagbenu buol. Ki binba kul pala yien saa dont u sann.

Chapter 65

¹yennu, li njan k tin dont a sann, seelu salem dooninj t saa gbien t pooti. ²Fin, a gbiin t miati boona kul saa fit naakin a buol. ³N biit mək panj k paalin, njan fin, a nyik caabibe. ⁴U be paal mann ninje, wunba ka lukitua, u saa fit kua a buol. njaakininj mək, kasi bona nba be jantidukninj tie t nante. ⁵Yennu t tinntua, a gbin t miati, a yaalutuk tuonjananinj. Niib nba be tingbɔnj na paak, nan binba be mokgbennaa puotil, ban-fuakaa na du a paake ⁶Pine biil juajaana nan a panj k wann a ya bint panj nba tie bian njinba . ⁷Məka nyun pana nba fi bianjinba, njan fine tie ki li banjit, ki fit so nyunpana fuur . Niib i sie jat paak, fine fit sikint bi wutua. ⁸Durinya niib kul mək janmaanii, tuangbenna nba k a tun na paak, k tuona nba k a tun na tie parpienn be tingbounj na kut po. ⁹A gorii tinj fanu, ki te saak baa, A te k l njan, ki kpai. Ki a gbien bi kpennii nyun k te tinj na naan jiet. ¹⁰A te saak baa yuo kul kpaant ninj k nyun borikit tinj na. A te sam mmiiuk baa ki maant tinj ki te bonbuburit kul pia. ¹¹K a te jiet naan binn kul ninj, k tii saan siaminba kul, ki jiet be li kul po. ¹²K bonkobit kpinkpaaar buol gbie nan bonkobit. K kunkona na gbie nan palpienn. ¹³K bonkob-kpaanj na gbie nan pei k baat na mun gbie nan jiet k bona kul kpaam k yiin yanii nan palpienn.

Chapter 66

²Tingbounj na niib kul n pak yennu. Kii yikin nan kpinkpammuk. ¹Ki yin yanj k baakit u sann, k tulua dontil nan baakil. ³K yet yennu a, toona nba k a tuun na tien bakitnaanj. A panj yab bonciann. K l te k a datai n gbaa a tuann nan janmaanii. ⁴Sua kul nba be tingbounj na ni saa gbaa k jiantila. B yiin yanii ki dontila. B yiin yanii k dontil a sann. ⁵Baat man k tan got linba k yennu tun u tuun bakitnaanj toona, nisaalik yaa paak. ⁶U te ki muagbennjil kpant tinkoonj k te yijamm sommtinij man ni k poat. njannie k t ji kpaamm waa tun nne manj. ⁷Yennu-e dia duninya nan u pannj, k u ninbina golii digbana kuula, muoyedamm daa fit k tookitua. ⁸Digbana niib kul n pak yennu man, ii njaan k niib n gbat i dontil fuul. ⁹U te k t naalinij nuak maafuol ki guut k t taan k gbiatil baa. ¹⁰Yennu, fine bikint na, a bikint nan saauk daan nba tuu pul kut biannjinba ne-e. ¹¹A te k sik ciicaknni k bia nyakin jik kpasil k nyaakin tii sienni. ¹²K te k niibiit doo ti yuula paak. K tii somm k gaal muu na nyunmɔna ni. Muatane a baal nant siamiba ki manu bewa. ¹³N saa baal nan mujuonu piinii a njak ni, n saa tula linba ki n senn mɔsonn nan n saa tula ne. ¹⁴Maa bo be daamii ni k sat mɔb nan n saa tula piinii nba ne, see ki n tula. ¹⁵N saa baal nan pei ki lin juo muu a malunj binbintl ne paak. N saa baal nan najai nan buunii k mann malunj, k lin munyuuku saa do sanpagbounj ni. ¹⁶Baat man k gbiint yimm nba tiin yennu janmaamii ne, ki n saa beti waa tun linba k tulin. ¹⁷N nyinkin k bia fabin sommil po k duontilo nan yanii. ¹⁸Mii buo k fiit n yambɔmm yennu buo kan gbiint n mialuo k tulmii. ¹⁹Nan yennu gbat k tulima k bia gbiint n mialuowa. ²⁰Yennu sann n la duontil kimm u k yet n mialuo. U bia k yet wuntulin njantii.

Chapter 67

¹Yennu, a tiint ninbaauk, k tien yetɲanm t paak, k got't nan bulciint. ²K dulnya tieb kul n bann a sonnu, k bia t k digbana kul n la a fielu.³Oyennu, ɲaant niib n donta, k bia t niib kul n paka. ⁴Ɓaant digbana niibi mɔk palpienn k yin yanii nan kpinkpanmuk, k maan bu nüb buut nan balmɔni, k bia ɲmakitl digbana kul tingboun na paak. ⁵Yennu, ɲaant niib kul n donta, k bia t nüb kul n paka, ⁶K l saa t tinɲ na n nan jiet yennu, fin nba tie t yennu na, tien yetɲanm t paaka.⁷Yennu saa tien yetɲanm t paak, k tingboun na nüb kul saa baako.

Chapter 68

¹Daffiit e yin yanŋ nan k tul yan-yinna saakua . ²yennu ii fiit u daatai tuu yat , k u daatai n cial yaat . ³Nan nunyuut nba tuu yant bannu nba na , a tuu yant'b nnae , nan kpan nba tuu nan'n mmu paak bann nba, tondanm tuu bot nna a tuann . ⁴ŋaan niŋann ŋannin tuu be palpienn ninŋ e , k mək nyunnu yennu tuann , k mək kpinkpanmuk . ⁵Ii yiin yani man kii dont yennu , ii dont u sann man ! buat man sanu , k tul wun nba baat , baat man sonu baat ni , k tul'o . ⁶ŋua e tie kpiebi baa , ŋua e kən pakoi paak , ŋua e tie yennu u ŋaŋanŋ ninŋ , ⁷Bin nba k b lub na , yennu tien 'm ŋai u luotl dansali , k tien'm palpienn kangbate kua e be sian nba paal . ⁸O yennu ! faa din nyii a niib tuam yuo nba k a din sonm paanpiennŋ ni . ⁹

¹⁰A niib saa maa duo nba nio , K a manu ni , k na din bəbŋ k guun talat danm , o yennu ! ¹¹Yonmdaano , tuu maat maan e , k labamann muant tieb tie sojanm nba yaab . ¹²k kpanbaala tiin k tiin k din nba bial ŋaak ni nna bəktl faal ni na . ¹³Yuo nba k i kal naakuuk sinsik ni na,ŋmann kpinkpant paak Mikli tien k u kobt nan salma na ¹⁴yuo nba k yiikuo kul daano yat kpanbala b doi ni , tinŋ ji penn nan tsalmən nyuntana na . ¹⁵yennu jua , baasan jual nba mək kunkona nba yab Basan jual . ¹⁶Bia paak e , juua nba kunkona yab na , k i nan jual nba k yennu luon k lii tie u ŋaak i ? Yonmdaano kan tien u ŋaak nba kaagbennu waa . ¹⁷Kaagbennu tab loa yab bonciann , k kann , tuta piinlele tasa bonciann , k yonmdaano be b sinsuuk ni , Sinai jual tie yennu binbebuol e . ¹⁸a duo sanpaapo , sanpaapo , k kangbata mun sii bia sii kpia nan kaagbennu yennu e . ¹⁹Yet ŋanm ii be yonmdaano paak daal kul . Li tie k b mab tinm , yenmi nyint tinm l ninŋ . ²⁰Tinm yaa buol ni , yennu tie yennu nba nyint tinm l ninŋ e . k kaagbennu yonmdaano saa kən t paak buol . ²¹məni , yennu saa mat u datai yula n , k mat , binba kul be biit na yula . ²²Yonmdaano, o yet a : n saa nyinn b Baasan , k jen nan'm , n saa nyinn'b mək l ninŋ k jen nan'm . ²³A , a taal n set sən ni , k a bəi n lenn a daatai sən . ²⁴B nyuan a sonml , o yennu ! b nyuann n yennu sonml . N yonmdaano sonml u ŋaak ni . ²⁵K yan yinna lii , k bonmumudanm waa , bonpoi nba faa ginpana sinsuuk ni . ²⁶Dont man yennu sann , i tintaana ni . Israel yaabuona, dont yonmdaano . ²⁷L buol e , k binsaamin nba juont na be , k mək yiikuo b paak . suuda kpanbala nan b niib . Saabulən kpanbala , nan Neftaati kpanbala . ²⁸A yennu yaa fii mək panŋ , o yennu te k faa tien linba tul't, nii mək paanŋ ? ²⁹A kal a ŋasaakak ninŋ , ŋaan dia Selusaalem . kpanbal baat nan b piini k tien a . ³⁰A te , muuk ni bonkobuk n tin a janmani . Naajai nan niib naabit , nan likli nba k b aia jiantl na , yat l niib nba kən nan 'a na . ³¹Nigbenŋa nyi Ejipt duoni , k etiopi tieb tiin ii yennu . ³²Tingbounŋ duo kul ii yiin yennu yani , k dont man yonmdaano . Ii yin man yani kii dont wun nba nyi sanpaapo k baat . ³³U be sanpaak nba kaagbennu na ni , k te , k t gbia u kunkol , u kunkol nba mək panŋ . ³⁴Dont man yennu . u yudant be Israel paak , k u panŋ be saapaapo . ³⁵O yennu ! a kal a ŋaak ni e waa , ŋaan mək panŋ . Israel yennu tien u niib panŋ nan yiikuo , yennu sanm n baal dont'l .

Chapter 69

¹Yennu sommin k maan nyun na dian yia e. ²K i n taa k siit tinji, n fel bakil niye . N baal nyun sunsuuk niya, ki nyun pana yaa lin piinin me.³N bak e nan maa yikinn k luon smmil. Ki n kunkol ji ton, k n ninbina mōnn ki kpaan fin Yennu. ⁴Binba namin k li ki mōk paak yab ki gal n yul paak yuta. Niib bonciann tie n datai ki namin k l k mōk paaki. Ki tie binba luon ki bin biilin . Ki mianin a man jiin linba ki n ki jan.⁵Yennu, n yanbōmm ko bōl a buoli ki a mii maa bianjinba ki n jat. ⁶N yonmdaano yabint Yennu, a daa te ki n baat nan fei Ki tien binba tiena yada na. Israel tieb Yennu, a daa te ki n dint binba jiantila na fei.⁷Ki maan a ya sann paak ki bi sukiin k dintin fei. ⁸K n tie nan samōna, n ninjamm buol. Ki bia tie nan buolganuu na n ŋatieb buol . ⁹Maa luon a ŋaak bianjinba na, n pal di muu e. Ki sukit nba bo sii tie a yal na ki li baa n paak.¹⁰Ki n sikin n mōnn, ki lol mōb, ki niib skiin. ¹¹Ki n lia kunn fabini liant, ki bi laan. ¹²Ki bi piak n paak sōnjot ni, ki dayibila yinin yanii.¹³N yonmdaano Yennu, min ŋalin saa miala waa. A tulin jinnu yuo nba ki a luon; gatil ki tulin ki maan a lonm paak nan faa gbient n mōsonn ki tint niib na paak. ¹⁴A tinnin k n daa kpīi bakil na ni, ki tinnin ki min nyi n dati na nuu ni, ki bia nyinnin nyun sinsuuk na ni. ¹⁵A daa te k nyunpana na piintin kuo k te k n di nyun , sinsuuk na ni kuo ki fel kpīi bakil na ni. ¹⁶Yennu, jiin aluonm nba ki gbent na ki tulin jiinnu, jiin a ninbanticion na ki ŋmant n paak. ¹⁷A daa lekin a numm a tuontunno paak. N be ninmōnbiuk niye , tulin gatu mōtana. ¹⁸Baat nbuol ki tan tinnin, ki nyinnin n datai nuu ni. ¹⁹A mi baa sukiin, bianjinba, ki mi ma di fei . Ki butim bianjinba a laat n datai kul. ²⁰Sukit biil n pale, ki te ki n bial yann. Ki n kpaan wun nba saa maan , n pal , ŋaan n ki la sua. Ki kpaan wun nba saa koli min ki bia ki la sua. ²¹Yuo nba ki kon mōkin na, ki bi tulin lobii. Ki nyun nyunkilu suolin, ki bi tulin da miituk. ²²A te ki bin diina jaamm n kpant barit, ki te bi malun jamn na n baanib. ²³A te ki bin juan, ki bi sai ni ii tun ki yial. ²⁴A donn wutuol bi paak, k te a wutuobiuk na n buontib. ²⁵Ki ŋaan bi kaan na n bial yann. Ki daa te sua kua bi binbebuol na jikii. ²⁶Bi dint binba ki a dat bi tuba nae biak. Ki bia piak niib nba ki a tulib danii na falaa po. ²⁷Diant bi yanbōmmn kul ki nbil a daa te ki bi laat tol a tinnu na ni. ²⁸A piin bi sanna manfuol gbounn na ni. A Daa te ki bi sana puki a niib na ni. ²⁹N be na gbanantont nan ninbatile. Yennu, ŋaant ki a tinnu na ii guun. ³⁰N saa yin yanŋe ki dont Yennu sann. Ki bia muant u yabint ki tulō niipuok. ³¹Linba na saa man Yennu ki cie mii tulō naab ki li tie piini. Ki bia cie mi jii najak nan yinna li mann mannu malun. ³²Nan-damm nai la nna, bi sii mōk palpienn e. ³³Yennu gbiintil nandamm mialu ki ki tammit u niib nba be dansalii ni na po. ³⁴Sanpaak nan tingbounn, nan mōkigbenŋa, nan banfoa nba kul be lini, pakin Yennu man. ³⁵Ki maan u saa tinn Selusaalenm a, ki bia ŋamm maa Juda duolia. Ki niib saa kua kal lenn ki yent tinŋ na. Ki u tuontunna na yaabuonna saa yent tinŋna. ³⁶Ki niib nba luon, ŋamme saa kua lenn ki kal nan pali mann.

Chapter 70

¹Daafiid e yin yanŋ na, k l be yanyinna saakua buol a wun tiat Yennu po. ²Oo Yennu, falt'n, yonmdaano baat yian k somm'n . ³Fei nan baktu tie nba luon bin kpi'n na yal, ŋant bin nba mɔk palpienn n biak dinu na , n ŋmat k baa. ⁴Bin nba laan na, n di fei k ŋmat baa tuntunna. ŋaan niib nba kul baat a buol na, b mɔk palpienn k ii kpanm. ⁵ŋant niib binba kul mɔk niipo-tulu a tinnu paak na i yien a: Yennu e tie yabnt daanno. Min, n nan m'i k bia tie talas daano, oo Yennu, baat n buol yian, n sonmtua nan n guutua, tie fine, n yonmdaano, daa taantli!

Chapter 71

¹Kaagbennu a buol e k n luon faatu, A daa te k n difei. ²K maan faa tie palpienn-daano ne a sommin k bia faatin, gbiintilin k sommin. ³Ti tie taanfiekun nba tie n gungul buol, sianmiba k n sii tuumbe paakin paakin a kunnkol k lin tii nnin k maan fine tie gungul buol nan n guutua.aa ⁴Lenje k u konn datai piinni: konn b naagbankonjaa nan jukbanjai. ⁵A tie yudaano k bia mok panj ki gal juat kul, k panj tenn yann. ⁶K bii paala waat ki bii bial goont. Nikipela kul k fiit faat b monji k b bannu tien tann. ⁷Saakob Yennu a belik nan ninje taamii nan b taanjakila dual goon-goont. ⁸Yennu fin kinkoo k t tiina janmaani, li tie k a wutuol do sua kan fiit set a tuann. ⁹Yennu a muant a buut yendong nina yuo nba ki a fiil a kan bu k somm binba k b diimm tinj na k janmaani n kuab k bin nmin suonj. ¹⁰Yuo nba k Yennu wutuol baa a datai paak niib tu tula dontil e. K binba nyii tob ni nan saa tien jaanm. ¹¹Tuulin i yonmdaano Yennun linba k ii senn monson a i saa tulob na, ii baar nan ii piini k tulob. ¹²Digbana nba kul kpia na n baal nan bii piini, k tul Yennu nba k nisaalik tieno na. ¹³U te k doo dialaa sikint b monj, k te k tingbounj na kpanbaala tiino janmaani. ¹⁴Min njalin n sii tun mok dindann yuo kul nannua. K piak a sann yuo kul. ¹⁵N saa muant a njant nba tie; k bia piak a tinnu po daal kul. Li lek i yab gal bannu nba tie waa. ¹⁶N saa tuo fin kaagbennu-yonmdaannopan nie. N saa dont a saan, k maunt fin yonmdanno kin kua maan. ¹⁷O Yennu maa din tie bik a: ki a tu min a muomaan n bia daa tian k piak a bakitnaunj tuona po. ¹⁸N Yennu motana n ji kpeta k n yuut penn a a daa nyikitimi. Ii be nanin, k mii muatil a panj nan a yiiko ki tien maalu nba waa kul. ¹⁹O Yennu a njant saa baal sanpagbuonja, fine tie daano nba tun tuonjaana. Ki sua ki be ki tie nan fin na. ²⁰A lek te daa mii nan wahala nan yuudonn baa tii paaka. njan a saa njanm k tult manfuol a. njan a ka n te k tiin siek kpienm tinj ni. ²¹L njan nan maan tien nijann ki gal nan maa bo be tie bianjinba. A bia saa njanm maan n paala. ²²Yennu n saa faa koonn ki donta, n Yennu n saa yin yanj nan bon fiifaat k dont a njant paak. Fin nba tie Israel tieb njant daano. ²³N sii dontila k yiikin nan palmaann, yuo nba k nyiin k dontila i na. K maan a tinnin maa. ²⁴Daal kul n saa paak k muant a njant po, ki maan niib nba luon a bin tuulin danj na. A nyannib, k bin dii fei waa.

Chapter 72

¹Yennu wann bat k wuu bu nan a balmɔni na; tulimɔ a tɔnɔ balmɔni. ²K lin te k wun fit dia a niib nan balmɔni , k bia talatdanm nan naan palpienn. ³K juat ii mɔk a palmatil na; k tul a niib kunkɔna munii b naan popienn. ⁵K na sii bu talii buut nan balmɔnii; l ii sonmit talat danm. ⁴A te niib na ii tun ki, jiantil nan yennu nba tuu doo na; k ii bia bia jiantila nan nmalik nba tuu doo na. ⁶A te k a bat na ii tie nan saak nba tuu ba kpaant ni na , ki ii bia ki tie nan sa minmiuk nba tu ba tinɔ paak na. ⁷A te k a palpienn n yaapbt u manfuol yuo, k bia te k mɔkint tii tun k ii be , nan nmalik nba tun be bianɔinba na⁸k i u tinɔ yial saa lat nyii mɔkigbennil k saa tuu mɔkgbenn liel ; k nyi Yuflat mɔkil k saa tuu tingbonɔ na kul po. ⁹Niib nba be kunkuok paak na saa gban u tuann k u datai n baa faabin tinɔ ni. ¹⁰K Spienn bat nan binba kua tinii nba be mɔkgbennaa snsuuk ni na saa jiantua, k Sieba na Seba bat saa baal nan piini. ¹¹K bat nba kul saa gbaan u tuann k digbanna kul n jiantua. ¹²K u saa sonm talat danm nb mialua nan nandanm nba b niib yetib na. ¹³K u sii mɔk ninbatinu nan talat danm nan nandanm ; k bia saa fiel talii manfuol . ¹⁴K fat danm nba k b nmannib , k bia mabib na k maan b manfuol mɔk nyuat k tulɔi . ¹⁵B manɔ manfulo nba fɔkit ; Sieba nan Salima na ii tie u yal, k niib bi mei Yennu u paak yuo kul . K Yennu piisin ii be u paak yuo kul . ¹⁶K jiet ii be duo manɔ ni, k kunkonna; gbie nan bonbubulit ; k lon luana, nan Liban yal na, k li doi gbie nan niib ; k lii tie nan muat nba tuo pa tinɔ paak . ¹⁷K u sann sii tun bee; nan yenpionɔ nba tun be na; k b tan tanm bat manɔ sann; k digbana kul nba Yennu, k wun tien piisin bi paak nan wa tien bat na paak bianɔinba na. ¹⁸Donti, l i be ti yonmdaano Yennu nba tie Israel tieb Yennu na paak, nua kua n tuun bakitnaonɔ tuona. ¹⁹Ti dont u baahil sann, nan yi nba kaagbennu, tingbonɔ na kul n gbie nan u baakil. ²⁰Dafid nba tie Isai bija na yenmial juontk e na.

Chapter 73

¹Yennu set njan k tul Isael tieb, u njan k tul bin nba pala yeen na, ²Minjaln, l bo kaa waan k n ji bo kii mək dindann u ni n yada bo saa gbeen na, ³K maan n bo funm nan dontin n mənɲ danm, yuo nba k n la nuaanbiit danm məkɪtl na. ⁴B gbanant k yekɪtl, k b wakii k mək laafia. ⁵B k di fala nan lieb na, b bia k lat daanmi nan lieb na. ⁶L paak k b jii galuk k tuun k l tie tuliati, k jii kpikpiluk k pin k tie nan cincenn na. ⁷K b pala nyint bonbiil, k b yan dukii tuonbiit tumu k k bakitii. ⁸K b laa lieb k piak mabiit k tienn, k mək kalinbaani, k lolin a bin biil lieb, ⁹K piak bonbil k jiint yennu nba be yendounɲ ni na po, k bia dia galuk k want tingbounɲ na niib baa sii tuun bianɲba. ¹⁰K l tie yennu niib n nɲmant tienm yada nan lin nba kul k b yeen. ¹¹B yeen a: yennu kan banni; wun nba tie yabint daanɔ na kan banni. ¹²Nuaanbiit danm nba tie bianɲnbaa e na. b mək məkint bonciann k bia laat k l putiib. ¹³Maa sool n mənɲ k k tuun tuonbiit na, li tie yannee? ¹⁴Yennu, a t k n bakit daa kul, k sanyɔk ni kul k a daal n tubil. ¹⁵Lii bonii tie k n yet mabuolu na, n bo saa julin a niibe. ¹⁶Maa yabil k dukin daami na po, l paakime tiee. ¹⁷Nan maa tan kua a nasaakak na ni, k n ji bann lin nba tan saa baal nuaantbiit danm paak. ¹⁸A tan saa sennib siaminba nɲalii, k bin baa but but. ¹⁹L kpan biliibe k b ji siik k saan wolibuk ni. ²⁰B tie nan damiit nba tuu bot sanyɔk ni nae: yennu, fiil, b tuu bote. ²¹Yuo nba k n pal bo biil na, n dudukit bo danmime nan n siak k ni wa, ²²N bo jatike nan pieuk na, k k bant a maan na paaki. ²³ɲaan n lek be nanae yuo kul, k a suol n niidiitu k dian. ²⁴K a dian nan kpaanii, k l juontik, a tan saa galin nan baakl. ²⁵N jii mək bee yendounɲ ni, lii kii tie fini kaa? k tingbounɲ na paak, n k luon sial k pukin a po. ²⁶N gbanat nan n yan saa banɲ, ɲaan yennue saa tulin panɲ, ɲua kuae k n sii luon. ²⁷Niib nba nyik yennu na saa kpaakin yanne, u saa biil bin nba k b fanu nanɔ nawa. ²⁸Min nɲalin, l njan bonciann nan maa naak yennu na, n jii yabint daanɔ yennue k u tien n gungul buol. n saa pak wann u tuona kul.

Chapter 74

¹Asap yanŋ . Bia paake, m yennu ! k nyiikit yuokul i ? Bee tien k a donn wutuol a niib paak i ? ²Tiat a niib nba k a daan yaanib sian you, k a tiinnib k b tie a faal ! Tiat Sion jua nba daan tie a binbebuol na po. ³Nmaan a ta sian nba biil na buol ! T daatak na biil a kasi buol a. ⁴A daatai yikin a ŋaak sinsuuk ni, b bil b mɔŋŋ nyinn. ⁵T laaba, k b tie nan danm nba dia piak k cuan fual ninŋ na; ⁶K mɔtaana b iil a ŋaak na kula, k dia pai nan jaa k bit. ⁷B juo muu a ŋaak na, k biil a sann nan a binbe buol na. ⁸B yien b pal ninŋ a: T biilib nan panŋ ! b ju duo na ninŋ kula sian nba tie kasi. ⁹T k laat t bona, sɔkini ka t buol, k sua ka t buol k ban l yuo. ¹⁰Bia yuoe , o yennu ! daatak na saa biila ni, k daatai na si biil a sann mɔk mɔk nan mɔk mɔk i ? ¹¹Bia paake k a nyint a nuu nan a ŋaati ? Nyiint a nu k biil ! ¹²Yennu tie n kpanbale yuo nba din gal na, ŋɔe nyint tinm tingbonŋ na ninŋ. ¹³A panŋe din te k mɔkl bɔkit, k yaakit bonsusuot nyun ni, ¹⁴K yaakit bantɔŋŋ yuul, k tul a niib jiet paanpieonŋ ni. ¹⁵Fine din luot nyun tona k nyun nyi. Fine bia te k kpengbenŋa fual. ¹⁶Fine nan yennu nan nyiaɔk, k bia nan yennu nan ŋmaalk. ¹⁷Fine din wann tinŋ telik paak, k bia te k siaɔk nan pial bia be. ¹⁸Yennu tiat nan a daatai biilae, k binba k mɔk yaan biil a sann. ¹⁹A daa jiikit lajelik siek k tien bonkobit i, a bia daa tanmit talasdanm po yuo kuli ! ²⁰Tiat a mɔlol na po, k maan duo na gbien nan tuonbiit danme, lokl kul po. ²¹A daa te k binba k l dinm na n di fei ! k ninbaatl daanɔ nan taalaa danm n dont a sann. ²²Yennu ! fiit k kɔn a paak ! Tiat niibiit nba biil a sann bianŋnba dal kul ! ²³A daa tanmit a daatai nba poi niipuot na po, k fu fuut nan tintianpali k biil a sann !

Chapter 75

¹Yanyinnaa saakab . Asaaf bayannii . yan manii . ²Yennu t dont a saan , a sann gbii t mɔi yaa , t saa muant a baktinɔnnɔn tuonnaa na . ³Yennu yet a : N senn buut yuo e , k saa bu nan balmɔnii . ⁴Tinnɔ , nan l niib kul tan saa jekil : ɲaan minii sii diab , k b kan danm . ⁵N piak want binba want b mɔnnɔ na kul a : ii daa want ii mɔnnɔ man ! Nan nuantont danm naa bin nyik tonuu , k bia daa dont b yulaa ! ⁶Ti daa piak nan japaat , k bia da dont ii mɔnnɔ saapaapo ! ⁷K maan nua yudant k nyi yendo po , nan yenba po , nan sial ni kaa . ɲaa l nyi yennu nba bu na buole :wua ii saa nfiit k sikin niyennɔ ,ɲaan donn nilua ⁸.Yennu dia nyunnɔ manɔ ; k l gbii daamii nba tie u wutuol , k u kpaannua , k tingbonnɔ na ni nuanbiit danm natu nyuk tannyunan l datinnɔ a⁹ . N sii piak linba na kule , yoo kul , k yiin dont saakɔb yennu na sann ni . ¹⁰N saa sikin nuanbiit danm na pannɔ , ɲaan pukin , ɲiɲanm na pannɔ , k donnib .

Chapter 76

¹Yan nyiiɔ sakuo nba dia tuotutiat k l somintua. ²Yennu baanu be Juda yent-ni k u sann la dontil Israel. ³K a ɲaak be Salem , k u binbebuol be sion. ⁴N yennu nyiintin nuanbiit damm nuu ni k bia nyinnin nituont na tuobiil damm paɲ ni. ⁵Kimaan a nie k n muat dindann, kimongbennu n yuomdaanɔ, k tiena yada, taa nyii n niipaany ni waa. ⁶Laa nyii n naa puol niɲa ni be a paake, fine nyinnin n maalɔ ni, n sii tun piak a sanne. ⁷N manfuol tie nyinne ki tul niib bonciann. Kimaan a guun fanu. ⁸N sii dontila daa kul ki muatil a yaanbint. ⁹A daa yeenin muatane ki yaa a n kpeta. ¹⁰Kimaan n datai luon bin kpinme, bin luolin a bin biilime. ¹¹Ki yien a yennu nyikuawa, ɲaant k tin weio ki suoluo, kimaan sua ji kaa k saa fatua. O yennu a daa fuokitil nanimi yennu baat yian k tan sommin. ¹²A te k bin kpankin fei ni, ninba luon bin biilin na n di fei k buont.

Chapter 77

¹Yani na tie yan-yina saakua yennu tuan yal e k Asaaf yin.²N yiin k tien yennu k yikn a, n yiin k tien yennu k u caan tubt k gbiin. ³N palbiil daal ninŋ n tuun kpaan yonmdaanŋ nyiaɔk, n tuu mei k k bakt, k n siek k saak balunŋ.⁴Mii tiat yennu po, k n kuli, min duki duki k tan bak. ⁵K a te k n ningbant k tab liel, k n ŋan ŋmat k n k pak. ⁶K tiatl sianyo daa po, nan bina nba gaal k l wei na po. ⁷Nyiaɔk, n tiatl n yani po k duki l po n pal ni, k duki k kpaan. ⁸Yonmdaanŋ kpan ji kpa a tuba e nan yuo nba kaa gbennu? U ji kan ban k gbiint ii ? ⁹U gotŋanu ji gbenne e ? Waa pak lin nba ji piine l bina nan l bina ni ii ?¹⁰Yennu ji tanm nibatinu po ee ? U wutuol ninŋ, u tanm u sukl po ee?¹¹N yet a: lin nba tie n fala tie a yennu nba be sanpaapo na ji k tie nan laa din te na. ¹²N sii tial kaagbennu tuona po, k maan n tian a yaayuo ni baktnaɔnŋ tuona po mantk.¹³N sii duki a tuonn kul po. N sii duki a tuongbenŋa po. ¹⁴Yennu be ni e.Yenlann po e yab nan yennu na . ¹⁵Fin e tie yennu nba tuun baktnaɔnŋ tuona. A te k nibuolu buolu bann a panŋ. ¹⁶K jii a nuu k fiel a niib, saakɔb nan sosef waas. ¹⁷K nyun la a, oo yennu k nyun la' a k daa balmɔni k buotsunsunt la'a k jekl. ¹⁸K sanpagbana ŋaa k nyun sut. Kpeni ni saak tian sanpagbant ni wa. Namɔni, k pieni yat yuuk l kul po. ¹⁹K a tatiani tian tajapenni, k tanyiknti yent dulnya, k tinŋ danm k jekl. A sonu din be mɔkl ni e, k a sonbit be kpengbenŋa ni, k b ji k bant a fuuna. ²⁰K a kpaal a niib nan bonkobt na Muois nan Aalon nu ni.

Chapter 78

¹N niib gbiintl n tuntl ! Caant man tubl k gbiint n mɔb ni maan. ²N yaat n mɔb yin baljok k piak sian-yuo balkpeli. ³Linba k t gbat, taa ban linba, t baa ba nba njanm paak tinm linba. ⁴T kan kpann b waas k njanm paak b yaabuona nba waa kagbennu donta nan u panj nan baktinaɔnj tuona nba k u tun. ⁵U jii Jacb k tien siala, k senn sonnu Israel duo ni, k wann t baa nba bin wann t waas. ⁶A b yaabuona nba waa n bann senni manj, b saa mal bonjai k bin set k bia wann b waas. ⁷B sii duu Yennu paak, b kan tanm Yennu tuona po. B sii cɔli u senni. ⁸B tan ki tie nan b baa nba na, k tie kangbata nan mɔyetdanm, B tan ki tie yaabuona nba ki duu Yennu paak k b dudukt k taa nan Yennu nba yaa linba. ⁹Eflaim waas nba mɔk jatiat k bia kɔn nan talban, tan kan taaan b po kunkɔnn daal. ¹⁰B tan ki dia Yennu lol, k bia tan ki cɔln Yennu senni. ¹¹B saa tanm u tuongbanja po nan u baktinauɔnj tuona nba k u din tun k b la. ¹²B baa nba tuann u din tun baktinauɔnj tuona. Ejipt duo ni nan digbanbis ni bɔkt. ¹³U nyun k te k b puot, k te k nyun taan puon. ¹⁴K jii'b saa nanm k be b tuann k tie munyuut Yennu ni. K nyiɔk k u be b tuann k tie mupien. ¹⁵K nakt tampiit paanpieunj ni, k tul'b nyun k tɔ nyunkpanak b nyu. ¹⁶U din te k nyun nyi tampiit ni k puub. K te k nun manj tie nan mɔka na. ¹⁷jaan b bia din tuu tun biil e, k mɔk mɔyetuk nan yenjaann paanpieunj ni. ¹⁸B din bikn Yennu b pala ni k boi jiet po baa luon bannu nba. ¹⁹B din tuu paak k biil Yennu. B din yien a: Yennu saa fit k tul tinm jiet paanpieunj ni ii? ²⁰jaanne k u faa tampiuk, k nyun nyiin, k nyunkpana yat puub. U saa fit tul u niib paanu ko nanti'ii? ²¹K Yonmdaanɔ gbat k u wutuol do, k u juo muu nba saa di Jacob. K u wutuol do Israel paak. ²²K maan b din tien Yennu yada. K maan b din k duu u fielu paak. ²³U din tul sanpaapo sanpagbana mɔb. K luot sanpaak tamɔi. ²⁴K u te k maan baa k tie b jiet, k te yuo nba k b yaable k nyii saanpapo k baa. ²⁵K sua kul dii Saakɔb kpanu kul. K u tul'b jiet k b gbuo. ²⁶U te k wonj nyii puol k daa, u panj ninj k u te wonj nyii ganj po k baal. ²⁷U te k nant nyii sanpaapo k baa nan tanbiini na, nan mɔka paak tanbiini na k nuani baa nan kobt. ²⁸K u te k b baa b kani sunsuuk ni, k baa k lint b binbe buol. ²⁹K b dii k gbuo. Yennu din baal nan baa luon linba k tul'b. ³⁰L bia din k janj'b, jiet daa din be k mɔi ninje. ³¹K Yennu wutuol nba din dob paak; yuo nba k u kpai binba din kaki. K kpai Israel naasinm. ³²Nan l kul na, k b bia tuon biit, k k tien baktinauɔnj tuona yada. ³³K u din te k b kpo yann k b bina tie janmani bina. ³⁴Waas din tuu ya wun kpi'b yuo nba, b din kpaanɔ e, b din tuu tun jen e k kpaan Yennu. ³⁵B din tuu tiat nan Yennu e tie b tanpiuk, nan yenjaanne tie fietua. ³⁶jaan b din tuu luon b jii b maan e k kpannɔ; k pan tanpant k tienɔ. ³⁷B din k duu u paak, b bia din k waa lol sennu. ³⁸jaan njanin nba mɔk suklu na, u din tuu nyiik-cabt b biit e, k k buotl'b. ³⁹U din tuu tiatl nan b tie gbanant e siek nba saa k k jient. ⁴⁰L paak k b din tuu yien u maan paanpieunj ni. ⁴¹K bia din tuu nmaat piin k biki Yennu, k kpaan Israel Yennu maan. ⁴²B din k tien u panj po, k boi daal nba k b din tuu nyinni'b b dataak nuu ni. ⁴³K boi nyina nba ku din tien Ejipt duo ni. K boi baktinauɔnj tuona nba k Tsan muok ni. ⁴⁴U din kpint b mɔkl nba tie nyun k l kpaant sɔn. K b k fit nyu l nyun. ⁴⁵U din te k binba lebi nan juut'b nan pɔnta k bi kpi'b. ⁴⁶U din te k Nasuut biil ba kuo linba, k lankpant njan baa baak k kuo linba. ⁴⁷U din te b kpaant nba k yi fiiny na kuol, k bia te nuyuntana kpai b tiini nba k b yi sikomɔl na. ⁴⁸U din te b sakaangbenna kpai b bonkobt, k saa tian bonkobt buolu buolu. ⁴⁹U din donn u wutogbennil b paak nan ninmɔnn, nan waatuk nan pal biil b paak. ⁵⁰U din te k u wutuol do, u din k te k kuun lɔkt b sei, u din te k nikuuk baa b paak. ⁵¹U din te k ejipt wa sinsina kpo, Sam buolu ni jei. ⁵²U din te k niib yat nan bonkbt na e, u saan nan'm nan bonkobt na paanpieunj ni. ⁵³U din nmaktl'b k guuib, k janmaani k mɔk'b k nyun nmat piin b datai paak. ⁵⁴U din jii b k saan nan'm dojanu kpaal paak k saan nan'm jual nba k u niditu yent na po. ⁵⁵U din bel digbana b tuann. K jii nmiiuk k biit tini. K te Israel tieb buolu buolu maa b jei b duo ni. ⁵⁶jaan b bia biki yenjaann, k yet u maan, k yet u naan, k cɔln u senni. ⁵⁷B din fɔkt nan Yennu, k ji kuat b lieb, nan b baa nba na. B ji din tie nan talbann nba k njan na e. ⁵⁸B din dont Yennu wutuol baa mann pata jual paak na, b din te k Yennu wutuol do ciceli paak. ⁵⁹K Yennu gbat k u wutuol duo. U yan din nyi Israel tieb ni k u yet'b. ⁶⁰U din nyiik Siilo njaak njaak nba k njaan nan niib din nbe na. ⁶¹K u te k b suol niib u panj ni, k u njanm be datai nuu ni. ⁶²K te k b kpai u niib k u wutuol do, u wutuol din do u faal paak. ⁶³Muu din di u naasinm. K u sapaanmuna k la dontl. ⁶⁴B din kpai u manntieb na nan u jukbanjiak, k pakɔi din k mɔ. ⁶⁵K yonmdaanɔ din fiil nan wun tuu guan na, nan pandanɔ nba tuu yib na. ⁶⁶K faa u dayai tɔb k nyinni'b, k dinn'b fei nba kaagbennu. ⁶⁷jaan pal biil din be Josef paak, u din k taan Eflaim buolu po. ⁶⁸U din taan Juda buolu po e, k maan u din luon Siɔn Jual. ⁶⁹U din maa u yenjiant buol k l tie linba be paapo, k l tie nan tinj nba k u nan yuo nba kaagbennu na. ⁷⁰U din gann Dafid k u tie u tuontunnɔ, u din nyinn'ɔ bonkob-kpaaluu nie. ⁷¹U din jii'u k u nyik benaanmati e. A wun kpaal Jacob buolu nba tie u niib Israel k tie u faaal. ⁷²K Dafid kpaal'b nan palpienn, k kpaal'b k bia nmaktl'b faanua.

Chapter 79

¹O yennu ! Binba k waa na lek a tinja b biil a kassi nasaakak na waa ; k but but Jelusalem nan tanbula na . ²B jii a niib gbannant , k tul juut nan muuk ni bonkobt a bin di ; ³B kpil a niib k b sɔn puub nan nyun na. sɔn puube naan nyun na Jelusalem kul po . suo k be k saa pii niib na gbanant.⁴Digbana nba kpiatinmnaa sukiite , k bia laatinm , k salktinm. ⁵Yennu a wutuol saa do t paak k lin wei nlee ? A wutuol sii tun dite nan muu naa ?⁶ɲmantil a wutuol k paan digbana nb k jiantila na paak . nan niib nba k mi a na paak. ⁷B kpil Jacob , k buont u tigbounɲ.⁸A daa daal t tuba , t yijjanm yanbɔnm paak . A tint ninbbaaɔɲ mɔtaana , t j k mɔk dindann. ⁹Yennu , a sonmit , k tinnit. A fatit k nyik cab t yanbɔnm ; kmaan a mɔɲɲ sanɲann paak.¹⁰Bie tien buolganu na boit , a t yennu na be lia ? Yennu , ɲaant k tin la nan t ninbina , k a dat binba kpil t niib na tuba . ¹¹Gbiintl dansalkuɔla na fabinii, k jii a ,panɲ k fat binba k b paak k biil'b k luon bin kpib na . ¹²Kaagbennu , digbana nba kpiat k sukin ya k biila na jiiint k pab taal munlole b biit paak . ¹³K tinm nba tie a niib , k tie a peluok ni pei na , sii tiena niipuok nan yuo nba kaa paak , k bia sii jiantla yuo kul .

Chapter 80

¹Islaael kpaltua, luotl tubl k gbint, fint nba kpal Suosief nan bonkobt na fin nba kal seelubin nba sunsuuk ni !
 ɲaan want a panɲ. ²Eflaaiim, Bensaamin nan Manaasel tuan, ɲaan want a panɲ, k jiin n fielu po ! ³Oo yennu, ɲant
 k tin jen ! k fan galt k tin la fielu ! ⁴kaagbennu, kunkonkɔnna yennu, n lee yuo e k a wutuol sa mak, k fan jin a niib
 mialu u ? ⁵A dintb ninbatl jiet e, k bia nyutb nyuu nan biknuu muntaa na wa. ⁶A jit k t kin nan nanɲ t ɲaakpiat
 nba buol k t datai laat. ⁷Kunkonkɔnna yennu, ɲaant tin jen ! k fan galt a nunm ni, k tin la fielu ! ⁸A din fat't Egipt, k
 bel niib b duoi ni ɲaan kaant lenɲ. ⁹A pial tinɲ fiig kpaab nan ɲan, k u jina yat put duo kul po. ¹⁰K u masu dɔnkin
 juat, k u yiini duo kpeki nba fɔk. ¹¹K tant u yiini k l saa tu mɔkl, k u yiini put k saa tu kpengbenl. ¹²Bee k a pat gɔtuk
 na ? K soɲalta gal k bil, ¹³Fualin duolik bil k muuk ni bonkobt ɲman mii. ¹⁴K mɔkgbennu yennu, jenin ! sanpaak lik
 po wa, k goli k bia laat: gɔnt l finɲ k bia guul'l, ¹⁵ɲua nba bul'l nan u panɲ nuu na, bik nba k a t k u kpaat yiana
 nan panɲ. ¹⁶ɲɔe bil k dii muu na. A manuum bil b pak, k b bot. ¹⁷K a nuu n dia u nba tenn na, nisaalik bija nba k a
 panɲ be u ni. ¹⁸Mɔtaa na t ji kan mi k kpiat a buol, k fan tult manfuol yuo nba k ti yi a sann. ¹⁹Yonmdaanɔ, k
 mɔgbennu yennu, ɲant k t jen a buol, k a manuum n yent k guult, k tin la fielu.

Chapter 81

¹Yiikin i palmann wuu yiikini k tul yennu, t kontua, tuln saakɔb yennu baakcianŋ ! ²Faan bomumuat, jiin ginganbis, ³faan biat nan natunn k li man. ⁴Peebin natunn ŋmaapaan, jamm daal i peb ŋmaayienŋman. K maan l tie sennu e k tul islaael, k tie saakɔk yennu wannu. ⁵K maan l tie sialaa e k wann Suosiaf, yuo nba k b bo kɔn nan Egipt tieb na, N gbat kunkɔl nba k n k mi bannl. ⁶N bukt bonkpiatl a buapiat pak, k a nii saa foi nan kpancub-kpiata woktu. ⁷Yiikin a ninbatl ni, k n fata, n jinna ŋminminn satiani ni, n bikna nyinn Meeliba nyun buol. ⁸Gbintl man, n niib ! k n saa wanni na, Islaael, lii tie k a bo gbinnt'n ! ⁹Yenbis k b a ŋaak ni a k gbaa k jiantl yensanu bua ! ¹⁰Mine tie kaagbennu, a yennu, wun nba din nyinna Egipt tinŋ ni, yatl a mɔb, k n saa gbenn'l. ¹¹Ŋaan n niib k gbat n mɔb, islaael bia k luon ji b mɔny k tie n nin. ¹²L paak k n nyik'b k b tuun b palaa lonm, k ŋmat saan tuun b yanbua lonm. ¹³Oo ! Li tie k n niib bo gbinntl'n, li tie k Islaael bo tuak n sonnu ! ¹⁴Yuo mintk n na n bo saa dinn i datai fei, k ji n nuu k tuun ŋmat i ninnanta, ¹⁵Bin nba sakt't kaagbennu nan fak dontl na, k maan b yuo si guub e k kan mi gbenn, ¹⁶Yennu si dint Islaael nan di nba ŋan, k bia si gbont'b nan mukni siat nba man.

Chapter 82

¹Yennu be yennu niib tintanu ni, u be b sunsuuk ni k bu yenbis buut. ²N lie yuo e janŋ na i bu faak buut, k bil nibiit na a?³Tunmin bonŋann k tul wun nba kapalu nan kpebk, bu buut k tul wun nba be ninbatl ni nan talasdaano. ⁴Nyint wun nba banŋ nan faladaano k yab k fatb nibiit nuu ni.⁵K maan b k mɔk bann k bia k sub, b sonm bunbonn nie, k tinŋ saa bil nan l fiakaa waa.⁶N yen'n a: i tie yenbis e, k tie yennu nba be sanpaapo na waas. ⁷L paak i saa kpo nan nisaalii nie, i saa ba nan bat bija nie k bil.⁸Oo yennu, fit k bu tinŋ buut ! k maan a mɔk digbana kul fal.

Chapter 83

¹Asaaf yann na. ²Oo yennu a daa be nminnminn ni, a daa nmin k bia daakaal, oo yennu. ³K maan a daatai liat e k bin nba nan a na fii. ⁴B bobt kpal bobna e, a niib paak, k duki bin nba k a guu na po. ⁵B yien a, baat man k tin buont ni lieb sunsuuk ni. K sua ji daa tiatl Islaael sann po. ⁶B kul taan k mək duduk yent e, k loln a paak. ⁷Bin nba kua Edom, nan ismaaeliit nba, nan Moab-lieb, nan Hagaaenian nba, ⁸Gebaal tieb, Amən, nan Amaalek nan Fiiliis tin nba nan Tiil-tieb, ⁹K Asili tieb mun bia pukn b po, k bobt u bin kən nan lot waas. ¹⁰Tient'b nan Mandian tieb, nan siiela nan Jabin-tieb, Kiisən kpenu ni biann nba ! ¹¹B din kpiib, finn dot duo ni e. K b kpant tin luln. ¹²Tient b batnba nan faa din tien Oleb seeb na k bia tien b kpanbala waas nan faa din tien sebaas nan Tsaalmuna na ! ¹³K maan b yien a: t fat yennu doi na. ¹⁴N yennu ! njaant k b i tie nan saapeln na k bii bia kii tie nan nuat nba k wounn tuu jii na. ¹⁵K yekt b pak nan muu di fual nan mupiennu nba tiu di jaul na. ¹⁶Islaael tieb i mək palpienn nan wunba nanm na paak ! k sion waas i mək kpinkpan muuk, k maan b kpanbl paak. ¹⁷Oo kaagbennu, dintn't fei nba yab . A k bin fil kpaan a sann. ¹⁸A te k lin nmat'b k janmani ii mək'b yuo kul, k bin di feik kpo. K bin bann nan fin kuukua sann e kaagbennu fin kuukua e be paapo k gal bone kul tinn na ni.

Chapter 84

¹Kote waas e yin yanŋ na k tul yan-yinna saakua. ²Kaagbennu, a mantk din luon a duo bonciann. ³N jiek di fala, k suman k u de kaagbennu ŋaak e. N pal nan n gbanant yikn k boi yennu nba fo po. ⁴Kɔnbiaɔk mɔnɔ ŋaak, jab lankpiiti gbaa, mɔk b ŋei k beln b waas l ni, k l kpia nan a malunŋ binbinta. ⁵Palpienn be bin nba be a ŋaak ni na paak, B bia saa fite k ŋanm dont'a. ⁶Palpienn be bin nba duu a paak na paak. B laat b sɔnu k fin tiaɔnŋ tien. ⁷Yuo nba k b gaal baaka baaɔk ni, b tuu te k lin kpant nyunlona. K saak baa bauuk ni, k l tie yetŋanm. ⁸K b sonml ni b panŋ puki b soml ninŋ nan baa saa baal yennu buann siiaɔn duo ni. ⁹Kaagbennu, kaagbenu sajenm yennu , gbiintl n mialu ! jaakɔb yennu, tuotl a tubl. ¹⁰Fine tie naagbankɔnŋl gott oo yennu ! k gotl faa te k b muan kpan wuunba paak munm po. ¹¹Mii dua a ŋaak ni dayenn, l cie nan min dua daa tust sial po. ¹²N luon k mii sie n yennu ŋaak tanmɔkul ni, k cie nan mankua n biit lanbounŋ ni.

Chapter 85

¹²Yennu a mək ninbatinu nan a duo. a te k a niib Islael tieb bia ɲamm məkita.³A nyik cab a niib b yanbomma. k bia piin b biit kula. ⁴A nyik k ji k dont wutuol nanmi; k suol a palpienn na. ⁵Yennu, fine tie t tintua; jenin nant, k nyik k daa dont wutuol nanti. ⁶A saa donn wutuol t paak k l k mək yuo? a kan ban nyik a wutuol manɲi? ⁷A ɲanmit k tii paal k tinm nba tie a niib na n dont a sann. ⁸Yennu want a lomm nba be yuo kul na, k bia sonmit, k fielit. ⁹N saa gbiint linba k t yomdaano yennu yet a: b daa ɲmat baa b yat binbenɲ ni; u senn mɔsnn a u saa tul tinm u niib palmaasila. ¹⁰Balmɔnii u tien siil, nan wun tinn binba baakito, k u baakil saa kpakin ti tinɲ ni. ¹¹Lonm nan balmɔni paku. ca lieb k kasii binbenɲ nan palmaasil baln lieb. ¹²Binbenɲ saa nyi tingbaun na nie; k popiensim n nyi yendounɲ ni. ¹³Yennu saa tult linba ɲan k te k t tinɲ n kpiak k nan jiet. Popiensime tuu lii yennu tuɔnn, k ɲanmit sɔnu k tienɔ.

Chapter 86

¹Yennu gbiintl k tulin gatu, k maan n tie tatimuɔ e, k na mii. ²I i guu n manfuol, k maan n jii n mɔnɔ k tula wa. Fine tie n yennu k a tin a daabil nba tiena yada na. ³Yennu u; a tinnin ninbauk k maan n meia yuuo kul. ⁴Yennu; a tek a tuontunnɔ ii mɔk Palmasil; k maan n jikt n mialu k tien fine. ⁵Yennu; a mɔk nyiki cab; kanant tulit k a lomm gbie nan wunba kul meia. ⁶Yennu gbiintil n mialu, k gbiint n fabnii nba luon sonmil. ⁷Yuo nba k nbe wahala ni ntɔ yii nae; k maa n a gaan n mialu. ⁸Yensau k be k saa fit yekin nana tuona. ⁹Yennu, digbana nba kul k a nan na tan saa baal k tan saa gbaan a tuɔ nja k janta b tan saa tul a sann baakil. ¹⁰A tie yabint daanɔe, k tuun bakti naunɔ tuona; fin kɔɔe tie yennu. ¹¹Yennu, a wannin a sɔnii, k n saa somm nan balmɔ ni. A wannin k n jianta nan n pal kul, kii tiin a sann janmanii. ¹²N yonmdaanɔ yennu, n saa jianta nan n pal kule. N sii baakita sann nan yuo nba kaagbennu. ¹³K maan a lomm yab bonciann k jiin npo k a tinin manfuol; k nyinnin kuun ni. ¹⁴N yennu; japadam na fil n paaka; k nibiit na kul ji gbaa a bin kpi me. ¹⁵B k dukii fin yennu po. Naa fin yennu tie ninbatin yennue; k mɔk k mɔk ninbatinu nan a niib kk dont wutuol yian yianm naan k a ntant nan palmasil gbie nan a niib. ¹⁶Yennu gotilin nan a ninbanunii; k tinin ninbauk tulin a tuontunnɔ panɔ k bia tinn a daable. ¹⁷Tumin a baktinaunɔ tuonn k tulin; k m datai n la k tin baktib. K maan fine tie n tintua k tienin palmasil yuo kul.

Chapter 87

¹Yennu maa duo jelusalem kasii kunkonkonna paake. ²Kaagbennu luon jelusalem manɲ ki gal Jacob nba din kua duo nba kul ni. ³Yennu dua gbintl bonɲana nba k piak k jiint a po na. ⁴Yuo nba k n tan saa puki Eyiɲt nan Babilonn. mii tannɲ dian jelusalem tieb sana n saa puki Filistia nan Taya nan Itiopi tieb po. ⁵U yet Siyon tieb a: i kul maal nan u saan poe. ⁶Yennu tan saa dian niib sana k puki jelusalem tieb po. ⁷K b waa waak k yiin yanii a: t piisin kul nyi jelusaleme.

Chapter 88

¹²N yomdanɔ yennu; fine tie n tintɔɔ; n fabn k tiena yennu nan nyɔɔk kul.³Gbiintl n mialu; gbiintl n fabnii k sommin. ⁴K maan palbil bonciann baaln; k n ji k fɔk nan kuumi.⁵N jii tie nan nilikb nba tuu yaa bin kpo nae; kin panɔ kul gbenn. ⁶K ji tie nan binba k b tuu kpib k b dua kaat ni; ki tie binba k a ji k tian b po na.⁷K a jiin k lun kasunsunɔ ni, k l tie siaminba tie bunbɔnciann k bia sumii cib.⁸A wutuol duo n paak k yabta; k n dua nyunpana lonɔ ni.⁹A te k n yɔnanmɔnii nyikin, k te k n nubil b buol, k n be diluol; k ji kan fit cial. ¹⁰N ninbina dinɔ nan wahala wa. yennu n yia daa kul k dont n nii; k meia. ¹¹A tuun baktinaunɔ tuana; k tien kpiemmii? kpiemm fit fil k dont a sannii? ¹²A lomm nba kaa gbennu na; b piak l po kaat nii? kuo k piak a binbenɔanɔ; biilu buolii?¹³B laat a yaalituk tuona bunbɔnn ninɔ ii? kuo k laat a tuonɔana tinɔ nba ni k b tamm a po na nii? ¹⁴Yennu; n yie fine maa a sommin; n meia sanyiok kul.¹⁵Yennu, bee k a yetimi? bee k a lek a numm nanimi? ¹⁶Maa fiil k tie bika n di wahala k pel man kpowa a tub datu jikl na baki nimma. ¹⁷K a wutobiiuk na butma; k a janmaansuoluk na leku na bilma. ¹⁸Daal n tu daal, l tuu lintime nan nyunmɔɔnn na; k set laanin lokil kul po.

Chapter 89

¹Etan Ezlat yanie na: ²N sii yiin yanie yuo kul k maan a lomm na paak n saa jii mobe k mɔont nan a lomm bee fanu yuo kul. ³K maan u yeta: ɲant tie fiakl nba sii Tun siee kenken k bia wann a balmɔnii binbenɲ bee fanu nan sanpagbounɲ na. ⁴N senn mɔsonn nan n tuontunɔ Dafitee. ⁵A maalu ni nilbe sii tun tie kpanbal; n saa te k a mauu mɔk panɲ; buolu. ⁶Yennu; sanpaak yiin k dont a bakitinaunɲ tuona; k niɲamm yiin a balmɔnii binbenɲ na po. ⁷Yennu sua kaa k tie nan fin nan malaka sua k tie nan finna. ⁸Niɲanm sunsuuk nie k yentinube bonciann a mɔk baakil k gal binba kul be. ⁹Kaagbennu yennu; sua kaa k tie yabint daanɔ k bia balmɔnii daanɔ bont kul ni. ¹⁰K a dia mɔk gbenɲa; k l nyunpana. fiil yuo nba k a tuu dinɲl. ¹¹A din jii a panɲe k nyann a datai; k faa k but butb k kpiib. ¹²Fine nan sanpaak nan tinɲ ni linba kul be l ni. ¹³Fine nan ni diitu nan niiganɲ po kul. tabuol kunkɔnn nan Helemon yiin yanii k dont a sanne. ¹⁴A kpinkpounɲ tie yiikuo k a nuu mɔk panɲ. k a diitu nuu be sanpaapo; ¹⁵ɲant nan balmɔniie tie a nangbounɲ fiakl k lomm nan balmɔnii be a tuann. ¹⁶Yennu niib nba tumii k sii jiantl nan yanni palpienn tie b yale.ɲanme tie binba somm a yentu ni na. ¹⁷B kpanm a sann nie daa kul k donta tuonɲana paak. ¹⁸K t colint manɲ nyii a buole, k a lomm ninɲe t k t fit nyann. ¹⁹Yennue gann t guutua fin nba tie Islael tie balmɔnii yennu na. fine tultit t kpanbal. ²⁰Sianyuoe k a din pak yentu ni k tul a tuontunɔ k yet a: n somm kunkɔnkɔnnɔ nan panɲa, n jii naan yiiko k tul daanɔ nba k n gannɔ niib na sunsuuk ni. ²¹Mine muan kpanamm tuontunɔ Dafit yul paak k tienɔ kpanbal. ²²N panɲ sii be nanɔ; balmɔnii, n yiikuo saa te k u paal. ²³U datai kan fitua, nitonsua kan ban jitua. ²⁴N saa faa but u datai k bia kpi wunba kul manɲ. ²⁵N si luon u maan k b nanɔ fanu k t k u laat paku yuo kul. ²⁶N saa yaabin u naanyent. laa nyii sinsuuk ni mɔkgbenɲl k saan tuu yuelat mɔk. ²⁷K u saa yetin a fine tie n baa nan n yennu, k bia tie n guutua nan n tienntua. ²⁸K n saa jiiu k tienɔ n bijakpel k u si tie wun nba gal batnba kul. ²⁹K n sii tun dia n mɔsonn nanɔ k n mɔlol sii tun be nanɔ yuo kul. ³⁰N saa te k u naan be yayosiiyoo, k yaabuonne sii tun tie kpanbal. ³¹ɲaan lii tie k u yaabuona k sak n sennu k bia waa n mɔb na, ³²Lii tie k b k sak n kpanii k bia k dia n sennu na. ³³ɲann n saa dat b tubae k maan b biit paak. ³⁴ɲaan n kan nyik lomm nan Dafit, kuo k kan biil n mɔlol nba k n lol nanɔ na ni. ³⁵N kan biil n mɔlol nanɔ kuo ki nyinn mɔlol nba k n lol nanɔ na siali. ³⁶N pal man n balmɔnii sann nae, k kat nan n kan ban faal faak k tul Dafitii. ³⁷U sii tun mɔk yaabuonae, k mine sii golii u naan yent yuo kul. ³⁸K l sii tun be nan ɲmaalik nba tun be sanpaapo bianɲnba na. ³⁹A donn wutuol mɔtana nan a kpanbal nba ka gannɔ na wa k yetua k tabl taal. ⁴⁰A biil mɔlol nba k a lol nan a tuontunɔ nawa, luu naan foklik jakinti ni. ⁴¹K yiel duo juona, k biil u ɲanani na kul, k wun tien yann. ⁴²K niib ji jaan u bona k u lieb laau. ⁴³K a te k u datai paak'ɔ k te k b kul mɔk palpienn. ⁴⁴A te k kunkɔntiat tien yann, k te b paak'ɔ t'ɔb ni. ⁴⁵A tiit u naan dammila k yiel u naan kok k bil tinɲ ni. K te k u jpet ɲaan k u yuo daa k baali, k te k u dii fie. ⁴⁶Kaagbennu; a saa bɔl a mɔnɲ nan bia uoe k kan ban nyiki? ⁴⁷a wutuol saa di nan muu na k lin wei n lee? ⁴⁸Tiat faa j'inn n manfuol bianɲnba ɲmee sii tun be kan ban kpoo? ⁴⁹Nisaalik be k kan ban kpoo? ɲmee saa fit fɔkin u manfuol k kan ban kpoo? ⁵⁰Yonmdanɔ yennu a bil a ɲant nba k a din mɔk na lia? k a din pol nan Dafit a sii tun be manɔ na. ⁵¹Yennu tiat a dabaa wahala po. Tiat nan n tɔt nan nilbul cianɲo. ⁵²OO yennu tiat a datai nba fua bianɲnba ba fua konfuat nba k jiin a naangbounɲ na po, a sann n baal paku libina nan libina amen.

Chapter 90

¹Yennu fine tun tie ti gungul buol yuo kul. ²K sua k a daa k nan dulnya; nan juat njaan sua k a tie yennu e. ³Fine te k nisaalik nmat tant ni; k lebtl'ɔ k u kpantl tant. ⁴K maan binba tu sil tie nan wenn nba wen gal nae. k jin nan nyioɔk na. ⁵K a tuo buonɔ yama nan damit nae, l tie nan sanyioɔk ni mɔmatuk na. ⁶Li tu yinn puuk sanyioɔk ni; k yit; njaan dajuok po k lin kuol k siil. ⁷A wutuol dii buonte e, k a palbil jek t gbanu. ⁸A bil t biit a nunpo; k bil t bunbɔli dudukit na yienin ni. ⁹A wutuol cuo jinɲ ti manfuola; k t bina saa gbenn yama kukula na. ¹⁰T manfuol janɲ bina piinlolee; k binba tie ja gbennja na mun bina piinɲmu; l kul na tie bankinte; k tie ninbaatil; t manfuol tu gbenne yama. ¹¹ɲmee mi a wutuol panɲ nba saa baal nan janmaansuoluk nba? ¹²A wannit t manfuol nba tenn k jin bianɲba k tin layan kii subi. ¹³A wutuol saa do k wei nlee? yennu; tinin tinm a tuontunna ninbauk. ¹⁴Gbientil nan a lomm sannyiok kul; k te k ti mɔk palpienn t manfuol kul ni. ¹⁵ɲaant k ti mɔk palpienn ; k lin weinan t palbiil nba wei bianɲ nba na. ¹⁶ɲaant k a tuontunna nla a baktinaouɲ tuon jaana; k t yaabuona n la a baakil yabnt. ¹⁷T yomdaanɔ yennu; piisin ii be nant, k t k tin nyann linba kul k t tuun ni.

Chapter 91

¹Wunba be yennu nba be sanpaponinŋ u be panŋ danɔ maatue. ²N yet kagbennuk a: finiitien gutua nan n bunbol, wunba k n jii n dindann k bil u ni! ³K maan Nɔe nyinta balt ni, nan yial biuk nba kpi nna ninŋ. ⁴U saa jii u kpinkpant k dɔkna; k saa bɔlou kpinkpant manŋ ni; u ŋant na tie naagbenkɔŋŋle nan kut foklik. ⁵A da mɔk jaŋmaani nyiɔk bunbonciɔŋŋ, nan pinii nba k b yiek yennu ni na ninŋ, ⁶Nan bunbonn ni yialbiuk, nan yialu nba lɔ yensiik ninŋ na. ⁷Niib tultl saa baa kpoo k lintaa, k niib tuta piik saa kpo a niidiut po, ŋaan sial kal tienna. ⁸A saa la nan a ninbinnaa, tonu dam paɔk nba k b saa la. ⁹Oh kagbennuk! a tie n gunglbuole, a panŋ tuonaa fok bonciann. ¹⁰Yubonn kan balaa, bonbiil kan baal a ŋaak ni. ¹¹U saa t k u malaka nba n guula a sonnii kul nin; ¹²B sa jia nan b nii, k a taal kan gbiat tann. ¹³A saa som yanbɔlaa nan wabɔtaa paak ŋaan b kan gaat. ¹⁴Yennu yet: n saa fat wunba luonin, k bia guulɔ, k maan u min sann. ¹⁵Wul tu ki yiinin yoo nba n tu sa jienɔ; n sii be nanɔ yoo nba k u be palbiil ni, k Fatua k donn u sann. ¹⁶N saa tinno, k bia t k wuu i di kiigboot yoo kul.

Chapter 92

¹Laat daal yanmani ²l ɲan nan tin dont kaagbennu, k yabit u sann, paapo! ³K wann u ɲant nan u tekim yennu nan nyɔk. ⁴Ki jii bonmumuat nan u naagbai ki yin yanii k don tua. ⁵Kaagbennu, a panɲ tuona tienin papienne; faa tun linba nae te k n yiin kpinkpanmuk yanii. ⁶A tuona tie tuonannae, ka dudukit sumii bonciann. ⁷Jatuk kan fit ban linba na, boliɲ kan fit bann linba paaki. ⁸Biit danm kpaatil nan muatin na binba tuun tuobiit na lek sii mokitil, ɲan a tan saa bilibcaii. ⁹Kilmaan fin kaagbennu a tie yiiko daano yuokul. ¹⁰Kaagbennu a datai kponne; biit danm na kula bota. ¹¹A te kin mɔk munaab panɲ nae, kaa sualin kpananm. ¹²N la kin nyann n datai, kin gbat biit danm mɔniwaa. ¹³Niiɲanm saa kpaat nan kaat ii nae, b sii kpaatil nan Liban kpeeki nae. ¹⁴K bul kaagbennu ɲaakin, k kpaatil yennu jiantu diitu. ¹⁵Kii b tuu kpeta ɲan luo luana ki b faat mei yuokul.

Chapter 93

¹Kaagbennu yennu kaal u naan gbonɔ paak ɲaan k u yiiko goli tingbonɔ na, u tie panɔ yennue. Nan tingbonɔ nba k danm bianɔba na, u kan ban k danmi. ²Tɔn a naangbonɔ din be yuo nba gal, k sii tun be nan yuonba kaagbennu. ³Mɔka donta, o n yonmdanɔ mɔka dont bi kunkɔla sanpaapo k dont a sann. ⁴Mɔkgbenɔa nba dont b kunkɔle sanpaapo bianɔba k dont a sann na, n nae k n yonmd anɔ yiiko yab yendɔɲni. ⁵B di balmɔni sialae k tienna, k ɲant (Kasi) gbie nan a ɲaak, o n yonmdanɔ! Nan yuonba kaagbennu.

Chapter 94

¹Kaagbennu yennu, tubidatiua, baat! ²Finne bu tingbɔnnɔ buut, fiit k bu tuobit danm, b tuana paak. ³Kaagbennu! Biit danm na tie bii tun ki nyani e? ⁴Binba tuun biit kul dont b mɔnnɛ; k tie Japadanm. ⁵Kaagbennu! B cakin a buolu nae, k nabit a fadila; ⁶Pakɔi nan saanm na b kɔlibe; k kpi kpiebi na. ⁷K yien a: "kaagbennu k l aatit, Sakɔb (Israel) yennu k fiin t po." ⁸N lee k n niib kii tie bonlinii? N lee yoe k ii tan saa ba yan mii? ⁹Wunba nan tubil k gbia? wunba nan ninbin k nyɔɔnii? ¹⁰Digbanaa kul be u nie, u kan dat b tubaa? Njɔɔe tunmi nisalɩk kul, u k mok bannuu? ¹¹Yennu mi baa dukii linba ku; u mi b yankalin didukit nba tie. ¹²Yennu, palimann be daanɔ nba k a tumiɔ na pak, wunba k a wantɔ a sennii na. ¹³A tuu tulɔ foome k nyinɔ bonbil ni, kaka nan daa nba k b sa gbiil buotuk k biit danm nba lenɔ na. ¹⁴kaagbennu kan nyik u niib; u kan nyik danm nba tie u yab na. ¹⁵Balimɔnii sa njanm kii be buut danm buol, k binba tie palpienn dan sa pak mɔni. ¹⁶Nmee sa set n tuann k kɔnna biit danmii? nmee sa sonmin k tin tuok biit danmii. ¹⁷Lii bonɔi kii tie kaagbennu sonmin, n siek bo sik kpiɛntinɔ dada. ¹⁸Mii tanɔi ya man ba, kaagbennu lonɔɔnɔ tu fiinin me yian mak sennin. ¹⁹Yuo nba k n gbie nan dudukit kildamin a tuu cie n pale, k tulin palimasil. ²⁰Nitont sa caba faklin b naan kok pakaa? ²¹Binba lolin lolbiit ninjanm paak, k te ki b kpi binbaakabiit na. ²²Naan kaagbennu kɔn n paak, njɔɔe guu. ²³U sa dat nituba b biit paak, k biilib b yanbɔnm paak, t yonmdaanɔ yennu sa biiliba.

Chapter 95

¹B aat man k yin yan kpanɲi k dont kaagbennu yennu; k yiikin palmann wujikni k tul t yonmdaano nba waki nan tanpiuk na. ²T suan man u tuunn ni k yin yan mani k dontua u yudant ni. ³K maan kaagbennu yennu tie yenjaane, k tie kpanbal gbennɲ! k tie yenni nba be kul canba. ⁴Nua e diu tingbonɲ; k juant n kul tie u yal. ⁵Mɔkgbennɲa na kul u yale; k tingbonɲ tie u nuu yaann maani. ⁶Baat man k tingbaan naami daanua yennu tuan k jintua nan sikinin mɔnɲ binbennɲ. ⁷K maan nua e tie yennu k t tie niibinba k u kpaalt, danminba ku nɲmaktilt, li sua kift dia u senni Tigbiinn wa piak t linba. ⁸I daa nyali tuba nan iyaajanm nba din nyal b tuba yuo nba k b din be Meliba tin kuɔɲ paak na. ⁹Lenɲe kii yaajanm din binkin min yennu; nan baa lek din la maa din tulinba k tulb. ¹⁰N wutuol din duo b paak binapiina k n yet a niib n mantik tien tubkangbata danma, b yet bin sak n seni wa. ¹¹N wutuol din duo k n yetba i kan ban kua n tipuan kak na-ninɲ.

Chapter 96

¹Yinin yan paanii k dont yennu. Tingounj n na mii kul n yin yanii k dont yennu. ²Yinin yanii k pak yennu sann; k muant sann daa kul; k wann wa tun linba k tulit. ³Jaant k dulnyaa munn n gbat wa tun linba; k nibuolu kul n gbat u tuon nanaa nba k u tun. ⁴K maan kaagbennu yennu tie yenjaanne k u sann nan nan dontl yen sua ka k tie nan nua na. ⁵K maan digbanlia yennii na tie tungbanae, k tie yann. Naaan yabint yennu nan sanpak nan tinj. ⁶Dontl nan yabint gbie u tuon; k panj nan fant gbie u nasaakak na ni. ⁷Dulnya munn niib n dont yennu; bin dont u baakl nan u yabint na. ⁸Ti dont yennu sann nba tie baak; k baal nan pinii u nasaa kak ni. ⁹Ti baa gbaan yennu tuann nan baak cionj; Dulnya munn niib n tin yennu janmaani. ¹⁰Pakn digbanaa kul a: yennu tie kpanbal. Tingbounj na sie k kan ban cati; u saa but u niib but nan balmɔ nii. ¹¹Sanpak nan tinj ii mɔk palpienn k mɔkgbenya nan linba kul be l ni ii kpanm-nan palmann. ¹²Fual nan linba kul be l nii kpanm; Tinii kulii hot nan palmpienn. ¹³Kaagbennu yennu i bal yuo nba u saa dia u niib nan balmɔ nii dianu.

Chapter 97

¹Kaagbenu (yennu) e tie kpanbal: tinji mək palpienn, məkgerjaa nba kul be i kpanm man! ²Sanpagbent nan bunbociɔn lint'ɔ waa, balmɔni nan binbenanne dia u naan yent. ³Mupiennu sonm u tuonn po, k dii u datai nba lintl'ɔ na. ⁴U sanyikinti tuu yent tingbonɔ kul po, k tinɔ n la k jekl; ⁵Juafɔt tuu nanne nan kpan na, kaagbennu nba tie tinɔ na kul yonmdaano na tuan. ⁶Sanpaak mɔntl u ɲant, k tingbonɔ niib kul laat u yiikuo nba tie bian nba. ⁷Bin nba jiatl tingbana nan pata k dont b mɔnɔ tuu tan di feie, k b yenbis manɔ kul gbaan yennu tuann k jiantɔ. ⁸Sion niib gbat k mək palpienn, suuda bonpooi mək kpinkpanmuk, k maan a buut pak, oo kaagbennu! ⁹K maan fin yennu, a tie yenjaanne, a yuudant gal yenbis kul. ¹⁰Yinm nba luon kaagbennu na, i yiisinman bonbil na! K maan yennu guu u niɲanm na sei; k bia nyint'b nitont na nii ni. ¹¹Yentu tuu yent niɲanm na pake, k palmaasl be danm nba pala tok na pak. ¹²Niɲanm kuli kpanm man kaagbennu tuann, kii dotl'ɔ nan yani u ɲant pa!

Chapter 98

¹Yinin yanpaanŋ k tu kaagbennu! K l maa u tun yaalituk tuonna. U diitu nuu nba tie ŋant nuu na baal nan sonmil.
²Kaagbennu fiit u tinnu k wann u yiiko niib nunm ni.³U dia u mɔsonn nba kla din senn k tul Israel tieb na nan u
mɔmɔn nan u laonciɔnŋ nba k u tulib Nisaali nba be sial kul po la yennu nyannu nawa. ⁴Yinin palmann yanŋ k
tul kagbennu, i kul nba tie tingbounŋ na niib: luotl i palmann kii yiin.⁵Yini dontil yanii k tul kaagbennu faan kɔnn
k yin yanŋ k tulua. ⁶Pebin naatuna nan yina k huot nan kpinkpanmuk k tul kaagbennu ŋuae e tie kpanbal.⁷Mɔk
gbenŋa nan linba be lenŋ kul, ii fuu man tingbounŋ nan linba be lenŋ kul ii yiin man. ⁸Mɔka, ii poi niipuot yinm
kunkona, ii taan kii yiin palmaasil yanii kaagbennu tuann. ⁹Kaagbennu tuann k maan u baate a wun bu niib buut
u saa bu dulnya nan mɔmɔnm nan ŋante.

Chapter 99

¹Kaagbennu yiko niib jekl: niib jeekle; u kal boninant nba mɔk kpinkpant na paaki tinɔ tu jeekle k tin gbonɔ jekl. ²Kaagbennu yennu tie yiko danɔ sion doninɔ; ɔuae tie ɔuae tie buolu kul yudanɔ. ³Sua kul saa dont u sanjaann na, u tie kasii daanɔ. ⁴Kpanbal panɔ tie wu luon baal mɔnii e a paak linba nyua ne, a baal nan baalmɔnii e nan linba yienJakɔb ɔaakninɔ. ⁵I i dont kaagbennu yennu k gbaan dunapaak u nintual ninɔ! u tie kasiie! ⁶Mois nan Alɔn din tie mann tieb e k samial mun tie wunba mei yennu, b mial yennu, ku tuo b miati. ⁷U din be san-pagbonɔ ninɔwewa ɔnaan piak nanm k b tuo u yiikot nan senninba ku tulb na. ⁸Kaagbennu yennu t yennu, A gbiint t miia tiyaa, A tie yennu nba nyikit cabt biite, ɔnaan dal b yonbɔndanm tuubo. ⁹T dont man kaagbennu yennu k gbaant man u kasii jual paak, k maan u tie kasi i e; k tie kagbennu yennu.

Proverbs

Chapter 1

¹Salmon David bija, Israel kpanbal kpanjan. ²Abann kpeluk nan tuntɔ k flit k bann subni mann. ³K fiit k gaal tunta nba ɔnaan nan buut liman, kisuomi. ⁴K tunɔ binba siikinɔ bimɔnɔ yaanfuɔ, niipaɔnɔnɔnɔlaa baamin nan dindukt. ⁵Kpeluuk nsuok k pukinɔ mɔnɔ baamin K Wunba suub wunla baaminɔ. ⁶K fiit k gbat kpanjan, nnee ka balɔnkt niikpela maan man b suolu, ⁷kaagbenu jaanmami-e tie baamin pinpiik, kaayan ninba saakpo k kpeluuk nlaa kpaami. ⁸Nbija suokt a baa kpami a bia daaluun a naa tuntɔ. ⁹K maan litie yennu yudant fɔklke a yul paak, k bia tie kuut-lam a a tuulu-ni. ¹⁰N bija, biit daam i paana a daat in k b ɔnania ¹¹Biima: baat tibuol tin duoal k guul binba koal suo k kbil siale. ¹²Tinnak b kuul fuot nan b kuun daal ne b kuul nan binba siik buotuk ninɔ-ne ¹³Tin Tasala buonɔana kuul, tin tasaa gbiee tin ɔnai nan buokɔbt-e ¹⁴A yaal tasibe tinbuole, kl suonmil tie tin kuul yaal. ¹⁵N bija fin nan ɔnaanm n data saanu, tuun a taal k tuoking sanfanu ¹⁶Bsuonmil saa biit puoe, k b kakt a bin muan sɔn ¹⁷ɔnaan yaanne, b k luun janbaanɔ y l ba mɔk kpinkpant nuunpo. ¹⁸ɔnaan ɔnaam ɔnaan, b gbil b mɔnɔ buotuko k saa muan b sɔn b balinɔ b nalmi balko. ¹⁹L baat nne nilua nba tuun k lkpaɔk tuonbiak daanɔ paaɔk tie kuume ²⁰K yanfua yiikin pan-paak k duont kunkɔl l buol. ²¹K yiiking k kua sianba k fuut be ne duogbana tonmuobi ni u tin k gbia u kuunkɔle ²²Kaka nan biadale kangbata, kibia tansi luo kangbatmi? ²³Tunt nam k sokl npuot mi nnee k tasa pebl n fuonɔam i paak ntasa tin k yiibaan nmaan ²⁴k maan nyii kiyene, k maan ntaan nuu kiyet yiisole ²⁵K maan i luun nkpamiye kibia luun npuot. ²⁶N nuun tasi laae, yuoba kitasi be falani ntasi layie ²⁷yuoba k janmami suoli yuoba k janmami tasa-soli nan wɔnpalukne, liyuo fala npɔbni naan saplinn-ne sakpel nan buobil ndii ²⁸Liyuo b sayininɔ ɔnaan nkan tuonɔ b tasi luonin ɔnaan ka laan ²⁹Kmaan b biil balmɔniaa, k kga a n Kaagbenu janmami ³⁰k maan b k luo nkpami k yiitinɔ npuotmi kuul. ³¹B tasa dii b tuon luana-e b tasagba naan b kpaami-e ³²K maan kangbatɔ kangbatinɔ kpai, jatuk ɔnuat tie unbaa-e ³³Wunba suokii, u sibe u yanninɔ, u sifuoe u yanni, suo-nne u kinmaan buonbisial.

Chapter 2

¹N bija, li tie gaan n maan k bia dia linba kin yeene na ²Li tie caan a tuobl k gbinte yanfuom man ne a paal subni nin³Nn li tie ka kpan no nan liklina na ⁴li tie ka kpan no nan liklina na, ⁵ņanne ka sa gbat Kangbenuk janma mi, k bai tan la yennu banm. ⁶K man Kangbenuk tien yanfuom u mobin ye k bannu nan subni nyii; ⁷U dia nii mōmm na fielluu, k tie gban kangbe bin nba sōnm k tuak paak. ⁸U guu bin nba be balmoni sanjok k bia gann bin ba loonua kunkol na. ⁹ņann a sa ban n balmōni, k man k tuoak k saa ηant sōnnu po. ¹⁰k lma yanfuom sa baal a paal nin¹¹, k a ban min sa tuul a malin¹² mannu. ¹¹A malin si ηmak t la, k suubni guu ¹²K nyiin a mōn¹³ bit sōnnu ni, nan niib nba dia tonu maan. ¹³Dan minba ηa sōnnu nba tuak, ηan sonm bunbone sonnu ni, ¹⁴ņanme mōk pal matl nan bin tien bit, k tie b palmann ηmatl bona ni, ¹⁵B tōnkin sōnni nba k tuak, b gaal sōnnii nba tie son gmal ma. ¹⁶K fiit nyuna mōn¹⁷ puo yuonna nin¹⁸, ni puo yuona nba piak baal manii na, ¹⁷K yet u sōlua nba cil k kunua, k tanm u yennu mōlol po ¹⁸Klma u ηaak gben saa kuu po, kuu sōnnu sa kuun ni ¹⁹Binba kul san u buol b jik jent, b k laat ta mial sōnjok. ²⁰A si sōnm niin²¹anm sanu ni, k dia ni mōm ta sonma. ²¹Klma niib nba tuak e si kua l do ni, nimōm kua sa ten. ²²ņaan tondanm tan sa nyii l do ni²³, u tan sa ηabl binba k lonua.

Chapter 3

¹In bija daatanmit n tuuta, a paal ii tien in tindun nan in . ²K maan li sa fakin a daanna nan a biina a man fool ni, k sa pukin a palmasl³Aa danyikin binbenj nantin na fi toak faanu, jiin k lian a tulu ni , k diann bil a paal ni. ⁴In na a sa la ninbatunu nan mɔ ni, yennu tuann nan niib bool.⁵Jiin a mɔnj nan a paal kul tul k mɔk gbennu ,k daadun a mɔnj mɔnj miinu paak; ⁶Ti tiann lii kul a binbenj ni, k u sa njanm a sanjoot.⁷Aa daatie a mɔnj miitua , li tiin k mɔk gbennu, k nyin a mɔnj bon biir ni, ⁸li si tie laafia-e k tul a jiina , njan mun maakit a kpaaba.⁹Ti colin k mɔk gbennu nan a mɔkin kul, nan a kunt bɔn cincinn luanna: ¹⁰In na a boa sagbee bonciann k a njaani mun sagbee tiiluanna nyun minmaaluk¹¹In bija, a daayee k mɔk gbennu njaatu, nan u tubl njannu , ¹²k maan ,k mɔk gbennu daar wunba kuu loonnua tubl, nan bik baa nba daar bik loomkaak tubl nan¹³paalmasl tie niilua nba la yenfunmnan niilua nba mɔk suiibiini ! ¹⁴k maan nyoat nba k bii tien njan k cie likli, kuo nyoat nba k bii nyint lej cie liktann;¹⁵U njamm njan k gal laami; u njamm mɔk nyoat k gal boona nba dauk yaab. ¹⁶Manfofook bee u diitu poo, k yudant nan mɔkint mun bee u gannj poo.¹⁷U saani tie sanjannii, k u saani tie paalmasl. ¹⁸U tie manfool tik k tul binbaa toowu, k binbaa mɔk manfool manj bee paalmani.¹⁹Nan yenfuom-e k mɔk gbennu nan tingbouj nan subiini paak mun k u nan sanpaagbant . ²⁰Nan u minnu ni k mpak nyn puob k maalinj nyi sanpaagbant ni k baa. ²¹N bija , a daa tee k tunta na faakitl a tuann, dian yenfoom nan dukduk manj . ²²Bii sa tul a siek manfool nan fant a tulu ni²³In na a si sissoom nan paalcien a saan ni, k a kangbiat sial. ²⁴K a sii dua baa jaanmaamii, k a sii guant guanmaalinm-e²⁵A daa tee k a yenpuk kpiikpiilu po, kao tundanm saa leka ; ²⁶k k mɔk gbennu sii tie a gultua, k taal kangbiak sial²⁷A daa yee yen toon , k tul uba k li tie fan tie tulua, li sua ka mɔk fiitu nan fan tien tulua. ²⁸A daa yaa woona a lua , lii sua kaa muak nan fan tulua²⁹A daa duki bonbil j jiin a lua poo, lii sua k u bee soo na a kpinkpiannu. ³⁰A daa kon nan sua k liik mɔk paak, njan k u k ban biila sial.³¹A daa ban k mɔk niion nan jat daanɔn, k bia daa ban k tooki u binbenj siak. ³²K maan k mɔk gbennu wuutool dɔ binbaa tuun biit, njan tie binbaa toak nasinyoak;³³k mɔk gbennu mɔtunt bee tundaanua njaak paak , njan k u yetjan bee niijanooa njaak paak; ³⁴u la lalara, njan mɔk ninbatiinu sinkninj mɔnj danm paak³⁵Yenfoodanm faar tie paalman, njan jaatidanm diiffee.

Chapter 4

¹N waas gbiintit I baa wannu, ɲaant k i dudukit-ii be lerɲ, k i saa la yaam. ²Kiman n tienii kpanɲaani-e. I daa luonbin n wannu. ³Yuo nba k din tie buonjabik ne n tie n baa na n naa buonjayemmil-e. ⁴U din kpaanni ki yien a I dia n muomaan ne a pal-ni. Kii bia k cualin n wannu. Ka sii mɔk maafuol. ⁵Gaat yam-fuomme, k bia gaal yaam k daa taami maa ne n muonbiini. ⁶A daa nyinkit n wannu ne kii dial, k luonnil k li sii gua. ⁷Guotil yam-fuom sennii k dia yam-fuom na subinii kuol. ⁸Ii luon yam-fuom k li saa kpanta k si tie a yuudaant lii tie ka baakit. ⁹Ka saa la baaliik fuokilik yuudaant k lii nyintii k mɔk faant nan saaliima-ne. ¹⁰N bija gbiintil n maa k a daa na a maafuol saa fuankit. ¹¹N saa wana yam fuom suonu k bia wana suonu nba took. ¹²Lii tie ka suom. a tan kan daama; a bia tiin a kan jal sial. ¹³Yuo kul i dia timinu ne - k dial fanu a mafuol ni. ¹⁴A da kua to daam suonu ni k bia da suom na niibiit. ¹⁵A da tumiil, bɔktil a mɔɲ nam yetil ɲan k took. ¹⁶Kiman b k fit guont b tuo nyua-nie. sie k b tan te sua ba biit-ni. ¹⁷Kiman b tuonu tie jiet k b di k bia nyu ɲmatil daan. ¹⁸ɲant daanɔ suonu tie na yentuu-nie. ¹⁹K yintil na dal nba tuo gbienn, ne todannɔ suonu bɔnne u k mi wa jal linba k ba. ²⁰N bija gbintil n ma. K bia luot a tubil n pinpankit po. ²¹A da te k lin fɔnkit nanna. I tian k dial a pal-ni. ²²Kiman l tie mafuol k bia tie laafia binba bann n maan. ²³I dia a pal buont kul ni kiman dindukit nyi mafuol nie. ²⁴A da piak faak maan a mɔk ni, a da mɔk kpinkpannii a mɔbona-ni. ²⁵A ninbina li goli n numpo ka ningbant tookin. ²⁶I du suonu nba ka sa tuakin. Ka suonu kul I Nan. ²⁷A da gbant a niiditu, a bia da gbant a niiganyi k a tan daa tun biiti.

Chapter 5

¹N bija, igbiin n yenfuon, ki cenŋ n banm, ²k fit k dia malin, k a mogbana n dia banm. ³K maan puo samua mob man nan siat na e, ku pinpak ban nan kpan na. ⁴ŋaan l t tu tan juont tont e nan gbananyekt. ⁵U taa siik kuun po-e, u ta buuot baat kuun tinŋ. ⁶K fit k te kukan cōlin manfuol sanjok, wutie wunba tulinme wu sanjot ni, ki k ban wa saa sienba. ⁷K mōtana jik, n bonjai l gbiin mann n, k daa bōkŋl i mōnŋ nan mobona nba nyi n mob ni ⁸Fōkŋl nan sanjok nba sa puomann ŋaa, k bia daa naki wu ŋaak tanmob. ⁹K lin tan da te kajia panŋna ki cab lieb, nan a bina nua nba tie kukpiilua; ¹⁰K ltan da te k nigannn ji mōkint, k a tuon nyuat tan da tie sua ŋaak yal; ¹¹K tan daa kuli; yuo nba ka manfuol gbennu jik fōk, yuo nba ka nant nan a gbannant tan sa bot. ¹²K n tan daa yiimaa: be-e kn din tuo k gaal kpaamii, k tien nle-e k n pal din gaal tub datuu? ¹³Be e kn dinfit gbiint n tunt tieb sanjot kk luot n tuba k giint binba tuntin mi? Waamin na ka din giint binba tuntinmi? ¹⁴Waamin na k n din la yuubōna kulduo niib sunsuk ni nan niwuluk sunsunk ni ¹⁵Nyun a nyunbualin nyun, nyunmin nba nyi a bunbunn ni ¹⁶A nyunyu bua si yat nanyel po-e? a nyun pub bua si puub niib tintkl bua-e? ¹⁷li tie a yal kua, k da tie fin nan niganm yak ka. ¹⁸A nyunyu buol nla yetŋanm, k fan te a pal i man a nasintuk n puo paak, ¹⁹U lonm i be a ni, kigbiie nan nunkpabaonŋ u paak, i mōk palprien yuo kul u binbenŋ nan u bont tiet paak, u lonm a ni, i tuuk k da seli. ²⁰k biapaake, n bija, k a sajii a lonm k tul puo ganna, k tan suol puo nba ka k mu biili? ²¹K man nifosalik sōni be kangbenu nounn ni-e ŋua e goli u sanjot kul ²²Tondanua tu tunn ba wu monŋ biit ni e, u biit e tu tunn k lolua. ²³U sa kpoe k maan u k gaal tuntl u waatinm e sa jaljala.

Chapter 6

¹N bik ,lii tie k a taan a lua , k jii a monɲ cabua, ²l tie a mɔb nba puon linba k lii dia fanu k lii tie k a dia mɔbona .
³ɲaan yen tumiin nane.k maan a gaal a lua naan. Saant k gbaan u numm ni k tuluo baakl. ⁴A daa gaaant, a mii k mun dabi. ⁵Yabit a mɔnɲ nan sankplunɲ nba yabl umɔɲ wauanina, k yabl a monɲ nan Nuannɲ nba tuo yabl u mon nuanbit nba suol nuna ⁶Gotl binbalik , faldanuana, tokint nan ɲua ne k fit baa yan, ⁷U k mɔk yuudaan sua k u mɔk sulitua u bia k mɔk watua. ⁸U tuo bobin u pial jiet dijaanyuoe ⁹Faldanua ne, a bia dua e? N lee yuoe k ssa fiil a guuanii? ¹⁰fii bial guanni k nyik a mɔnɲ , k nyaa nii guante, ¹¹namu sa kpil baala nan Nanyukua nba tu kpil jan nulua k u k mi l yuo nae. ¹²Tuunbiilit , kan pak mɔni damm ,ɲaamm somm nan faak mobonae . ¹³k dia subini bona k tie ynina k bonte niib. ¹⁴k mɔk tonu yan,k duki bɔnbiil tumu u pal ni yukula k bia bani kunkɔnna. ¹⁵Nna e mun k u baak yuo baat, k u kan bann l yuo, k u ta saa konn yomme k l ji mɔk tebuk. ¹⁶kangbennu yitim bona ɲanluobo k saa ɲanlole: ¹⁷Ninbin biit daanɔ,mɔb nba fa faak, nuu nba kpi, ¹⁸yamin nba duki bonbiil tumu, taal nba tiin k saa tuun bonbiil. ¹⁹Faak sokni nan wunba sakint niib kɔn nan b lieb.
²¹ɲaan dial a pal ni k tiens tuliat. ²²K l sii mɲaktla a sommil ni, k gua a guan ni k piak nana guanfiilu kul ni. ²³k maan b wannu na tie fitl e tunta na tie manfuol sonu. ²⁴k l saa te k fan suol a mɔng nan puoyuona. ²⁵A daa mɔk nionɲ b fant paak, k bia daa te k b bandak ninbina kuantanionɲ. ²⁶K maan puocunconn b tuo fit bontua nan sial waamin na k lomɔ,ɲaan nulua ɲaapuo ɲanin tie fabuuntuko. ²⁷Nulua sa fit kuan muu u ninɲ ɲaan kbu tiat kan di muu ? ²⁸Nilua sa fit somm musankuana paak ɲaan k u taa kan di muu? ²⁹Ltie nne e mun jua nba luon u lua ɲaapuo k lek siiu mɔnɲ ɲaan b saa ɲmann u tubl a. ³⁰Nilua nba k kon mɔkua k u jan jiet kdii na a u k tie nanyuku .
³¹Lii tie k b suolɔ . u saa pa waa jan linba na paak taalfunu munlole. K bakl u ɲaak mckint kul. ³²ɲaan juan nba tun bon cuncuntin nan nulua ɲaapuo, u tie yuu kpienne. k biil u mɔnɲ. ³³am paki nan sanbiul sii tie u yale, k u feii na ka ban k gbenn. ³⁴K maan funfunn sa donne puo na solɔ wutuol k u ji kii mɔk ninbatinu nanɔ. ³⁵Puosɔlɔ na kan tuo k gaal sial paati amii siala piini u wutul paak.

Chapter 7

¹N bija, i tien na ma piaka linba, k daa ban k tanmit. ²I dia n maan na, ki tan nann, non ningbankaal nba tuu guu ninbina binjinba na, k a sii mək manfuol. ³I dia n maan na ni paunŋ ninŋ, k bia diaa pal ning. ⁴Jiin yanfuon k u tie a niipuo, k jii subnii u ti a yuak. ⁵K lin guula puo saan weiu ninŋ, non ba mək bandelmaan na ninŋ. ⁶N daan be n tokalbonn buole, k dɔkl cincénn k got. ⁷K la naasinpaauŋ naba k b yan da k cie, ŋaan k b ninŋ k la yenua ku tie yanka daanua. ⁸Nua daan sonm k saa sanjala gungont bua nee ninŋe, sian minba k puo cincuonn na bena, k u gal sonnu nba kpia u yaak na. ⁹L daan tie dajuoko, k sua k yaa linbɔnn. ¹⁰K puo na tuokua, puona daan lia nan jantonŋ na k daan tie Selmii. ¹¹U daan tie puo nba mək pale, k bia k tiin fei k sonm sanjala paak yuo kul. ¹²U daan tu sie sanjala paake, nan niibinba be sian ninba, nan sonngonta buol, k gu jab. ¹³U daan kakin sua nae, k balua, k got u nunŋ po, ŋaan yet a: ¹⁴L bo tie k min mann malunŋo dinna; kn manna. ¹⁵L paak k n nyii k kpaana, k ji tuoka. ¹⁶N ji cabzann cincenn nba nyii Ijipt nae, k lat n godo paak. ¹⁷N mii tulaali nba k b yii miil na, nan da loes nan sinamone n duanu paak. ¹⁸Baat na, k tin dual l paak k ten yente sannyiɔk k jelin k gbua. ¹⁹K l maan n solua kaa ŋaak, u yaat k saan sial powa. ²⁰U jii lilie nan pokl, u saa jen ŋmaa paanŋe wa. ²¹U jii lanonnae k kpalua, k muat u mɔb po. ²²L yuo na k jua na ji wei puo na k saa, nan ba tuu saa nan naab naakpibuol na, nan waatua nba k b lolua k yaan buo na. ²³Ka ka nan pienu ŋmuuk saalua, nan noinŋinba tuu yuukl k saan ku balukninŋe, u k mi nan u manfual be kun ninŋe. ²⁴Mɔtana jik, n wass gbintl man, k gbat linba k n yien na. ²⁵A daa t ka niɔnŋ kua l puo. A daa t ka niɔnŋ kua l puo buolu ninŋ, a daa waa u sonni. ²⁶Puo manŋ biil jab bonciann, k b yab bonciann binba k u kpiib. ²⁷U ŋaak, tie kun sonnue, l saa kpientinŋe.

Chapter 8

¹Yenfuom k yiknii ? banm k dont u kunkolii? ²kunkona nba kpia sanjoko, k yenfuon tua k bia sie sankat taana ni, ³K kpia tanmoï, duo kunkua buol, tanmoï nuak ni u te ku yikni gbia: ⁴Jab, n yikin k tien yinm e, k n kunkol piak tien nifosaalk waasa. ⁵Kangbata na, tunmiin man banm; bonjata na tunmiin man yan. ⁶Gbiin man, kman n mək bongbenja k sa pak, k n mob piak k tunt linba sonii e, ⁷K maan n mob muantl balmōni-e, k n mogbana k luon faak; ⁸Maanm nba kul nyi n mob ni tie bamōni-e, l k mək siala faak a mi tuntunn paak; ⁹L kul yiien k tul wunba mək yan, k tuak k tul binba la nunfanm. ¹⁰I luon man n kpaani na ki cie lik li, k bia ki luon banm na ki cie liktann nba mantik nyili; ¹¹Maan yenfuom njan cie laabinjanna, l njan k cie bona nba kul mək daau k. ¹²Min, yenfuom, n mək gannjannu dudukt, k bia mək banm dudukt. ¹³Yennu janmaantnu, banbiil sanjok, nan faak mobona, ma nan linba-e ne. ¹⁴Kpaami nan saa nu liik tie yale; mi tie banm panj tie n yale. ¹⁵M in ne te k kpanbala dia doi k kpanbal waas nmantl linba tuak; ¹⁶Min ne te k bet, nba li nuaana, bubula kul dia doi tingbonj paak. ¹⁷N luon binba luonnin-me, binba təkinta tu lan-me. ¹⁸Məkint nan baaktl, nyuat nba wōi nan balmōni be nannin. ¹⁹N luaan-e cie liktann, k bia cie liktan nyinyil, k n buol nyuat cie likli. ²⁰N sonm balmōni sanjok ni-e, nan sanjobit nba soni-ni, ²¹K fit k tul bonjana binba luonin, k gbien b njei məkint. ²²Kangbennu sint nan mine, u tuuona pinpiik tie mine yaayuoni-waa. ²³Mine din tie bonnan sinsine, k sua sial daa kaa k tan fit nan tingbonj. ²⁴N din mal yuo nba k sua mək daa ka, k kpenu nba mək nyun daa ka; ²⁵B din malin me-waa k tan fit nan juua, nan kunkona. ²⁶U daa di k nan tinj, nan tiini, nan tansankin cinn kawa. ²⁷Yuo nba ku din jonn san paak, n din be-e; yuo nba k u din buant buant buan kunkunn mək paak, ²⁸Nan yuo nba ku din tabin sanpagbant sanpaapo, nan nba k nyun tō məkbenj nyun tona ni nan panj, ²⁹Nan yuo nba ku di wann məkbenj nba sa diin sianba, k fit k nyun daa puotl gaal wa buan k diin bianj nba, nan nba ku di bil tingbonj fiakl, ³⁰N din be tuon paak e u buol k tuun daal kul wa luon linba, k jelin k kisali u buol, ³¹K jelin tinj nba tie bon kunkunne paak, k laat n palpien lom nifosaali sunsuuk ni. ³²K mōtane, n bonjai, i gbiinin man, palpien k tul binba tuuak n sanjot! ³³I gbiin man kpaami, fit ki tie yen fodanm, i daa nyikt. ³⁴Palpien k tul nua gbiinin, k goli daal kul n tanmoi, k bia gu jaana ne! ³⁵K maan wunba lan, la manfuol e, k bia la kangbennu sonml. ³⁶njaan wunba tun biit k tulin nuuant u siek-e binba kul yitmin kuume.

Chapter 9

¹Yanfuon ma u ɲaak, caan jana ɲanlolee. ²U kpɪi u bonkobɔ, k ɲmat u danmunɲ k ɲanm u tebt³⁴U tun nba tie bonpuoi na, k b munt do santanani. ⁴U ba k mi siakl n kua n na : u yet binba tie yuukpena na:⁵Baat man k dii man n jiet , k bia nyu n danmunɲ nba kin ɲmat na. ⁶Nyin a mɔɲɲ k mi sial ninɲ, ɲanne k a si fuo, k sɔnm suubni ninɲ!⁷Li tie ka ɲmakɩl nɩlua nba tie dontin mɔɲɲ dan no, u sii suki a ee, a i kpan biit dan no a saa la ⁸dannɲ. A da ɲmakɩl dontin mɔɲɲ dano nan janmani ku si nama, a ɲmakt yanfodano k si lona. ⁹Tuulin yanfodano, lin ɲanm k puuk no yanfonn, wann kasi dano k linpuknua bannu.¹⁰Yanfon pinpiik tie kpangbenuk janmani e ; k niɲanm bamin tie subni. ¹¹Yanfon na pak e ka daana puki, k a manfuol bina yabɩl. ¹²Li tie ka mɔk yanfon, yanfon si tie a yaale; Amuni laauu, a kua e saa jii falaa.¹³Puo nba mɔk fuut tie watua e, u nba k mi sial k tie liinɲ. ¹⁴Puo manɲ kaal u ɲaak tanmobin e kok paak, duo sinsik ni. ¹⁵K yikin nan danm nba gaal, k tuak b sɔnnii n na :¹⁶Au nba tie liinɲ n kua n na ! k maat nan bin ba k sub: A ¹⁷nyunjankam man , k panu jian kam nyakii. ¹⁸ɲann u k mi nan lenɲee k kpenm be, k waa jii binba be kpintinɲ.

Chapter 10

¹Solmɔn kpanjan. Bik nba mɔk yantie u baa yanbuate, ɲaan bi jatil ɲaan dont u baa wutuole. ²Tonu faal baat nan kuume, ɲaan tuonɲana ynint nulua kuun ni. ³Kangbennu kan ynik k kon n suol binna k u yiim niɲamm na. ɲaan u sa te k binba tie tuunbiit damm na kɔnɲ baa luɔn linba. ⁴Fii tiin fala, namu sa kua wa, ɲaan tuun tumu e baat nan mɔkint. ⁵Wunba kuant u jiet dijaan yuon tie wunba ceke, ɲaan wunba guant dijaan yuo binbeng mɔk fei. ⁶Yetɲanm be balmɔnpakla paak, ɲaan tondam mobona baat na tuunbiite. ⁷B tiatl tuunɲana damm poe ɲaan tuunbiit damm sana k woi nan tammu. ⁸Niluan nba mɔk yan gaan kpaani e ɲaan niib nba pia jati laat biilu. ⁹Niɲamm nae mɔk tinu nan bunbɔlbuol, ɲaan faɔk damm na faak saa nyimm paanu wa. ¹⁰Daanɔ nba k piak balmɔni baat nan falae u mɔnɲ paa. ɲaan wunba piak balmɔni yiemin ni baat palmatil e. ¹¹Niɲanɔ mɔbona tie manfuol bunbunne, ɲaan k tuonbiit daanɔ mɔbona baat nan kpikpiluko. ¹²Nanɲ baat nan kunkonae ɲann k lomm piint biit. ¹³Subindamm piak k nan nan yamme ɲaak k jatit ɲanin janɲ tibdatu. ¹⁴Yandaanɔ tun k kpaan yanfuun nba ku sa fit lae, ɲaan jatit na ɲannin piak yuo nba k daami ji k fɔ nan baalu e. ¹⁵Mɔktua mɔkint guue k namu biil nandaanɔ. ¹⁶Niɲanɔ paaɔk tie manfuole ɲaan k tondaanua paaɔk kuun. ¹⁷Wunba gaan kpaami na sii mɔk manfuole, ɲaan wunba k tuo nan b biil ne be danɲ ni. ¹⁸Wunba kul bɔli nan tie faak danua e k wunba kul muantl sanjaonɲ tie jatuko. ¹⁹Fii pik bonciaan, a saa tun jat tunne. ɲaan lii tie k a mɔk yan, a sii ɲmine. ²⁰Niɲanɔ mobona tie nan salinpiena nae ɲaan tɔdanɔ dudukit k mɔk ynuat. ²¹Niɲanɔ mobona sa tul niib bonciann ynuat, ɲaan a mɔnɲ liintin sa fit kpia. ²²Yennu yetɲamm te k a mɔktl, ɲaan a tuuntuncionɲ paak kan kit te k a mɔkt. ²³L tie jatie man fii mɔk kpinkpammuk, lii tie k a tun k kpet. Subindamm palamei yanfuɔn danɔpaake. ²⁴Yentina laat baa luɔn linba ɲaan tondamm ɲaan laat ba k luɔn linba e. ²⁵Wɔnpaluk kii baal, l tuo jii yanbɔndamm na e kbyaat namm, ɲaan k niɲamm na ɲanin laat tinu yuo kule. ²⁶A daa ban te k gbanynak danuan tun sial k tula, K maan u tie nan damiitu na e ynanapaak ɲann nibka nan nan muynuut na a ninbina ni, ²⁷Sakin yennu mɔb k a sii mok manfofuokok. yanbondamm na tuo ɲaan k yio dak baal. ²⁸Niɲamm dindane tie n kpinkpammuk ko, ɲaan niit ɲaan k laat siial. ²⁹Yennu guu binba tie niɲamm nae ɲaan biil binba tuun biit na. ³⁰Niɲamm na ɲanin sii mɔk linba guub yuokule. ɲaan tuunbiit damm na ɲannin kanbial tinɲ na n. ³¹Niɲamm piak yanfomaamme, ɲaan mɔbi nba piak mabiit na ɲann saa muuwa. ³²Niɲamm mi bonɲann paku, ɲaan tuonbiit damm na ɲannin piak linba tie ninbɔnɲ yuo kul.

Chapter 11

¹Yennu k luon faak janrl u mək palmann nan balmoni bi kna ninne. ²Japat baal, jaati muutu bale, ɲaan k subni be nan bunba sinkin b mɔnɲ. ³Balmɔnie ɲmaaktl subdanm, niib b ba k piak balmɔni k mək faak tuu tanbilbe. ⁴Məkit kan tuula mɔni a kɔnn daal ɲaan a balmɔni saa gninna kuuni. ⁵Binbennantin saa tuul niɲanɔ manfuol nba tie maanu, ɲaan tuobit danm muuniɲ baa b biit paak. ⁶Binbennantin tiee binba tie balmɔpakle-e ɲaan tuodanɔ tuba butini u subni-paake⁷Tuobiit daanm-i-kpo, b dindaann tuu kpo naamm-e a dudukt-i-gaa mɔnkiit paal tie yaanne. ⁸Yennu tuu gniin niɲann maabl-ninne ɲaan kuuan biit daanɔ. ⁹Niib binba k tii yennu b pinpakt saa fiit k biilb, ɲaanfuol- ɲaanm saa taan niimɔme. ¹⁰Niɲaanmi mək , b duo tuu be nan paalmanne; ɲaan niibiuk-u-kpo, niib tuu mək palmanne . ¹¹Niɲanm yet- ɲanm-e tin k duo kpaatl, ɲaan niibiit mɔbona saa fiit tin k duo baa. ¹²Wunba yiitin u leeb u kaa nii, ɲaan suubdanɔ tuu ɲminne . ¹³Saanjaajanɔ-e-tie taan kunkuunua ɲaan wunba mək yenfuol tuu ɲninne. ¹⁴Ceknii-a-kaa, buolik tuu- baa-e , ɲaanfeluu ɲnii kpami buocian ninne. ¹⁵Fii tooa saa pa saa mua paan a tasa mɔɔ kuanɲaana , ɲaan a- ki-kuan a nuu leɲne lɲaan . ¹⁶Puo nba mək ninbatinu-e laat ca lunɲ, ɲaan puo nba mək binbennannɲ tuu dii feii-e¹⁷A tie bulcint a tie a mɔnɲ ɲnaante. A tie tuadaanɔ a tie a mɔnɲ daanne. ¹⁸Niituont k laat siala-gnuat, ɲaan li tie ka -tuun, lba ɲaan sie kaa tangal l paɔk. ¹⁹Naant tie manfuole, ɲaan biit tie kuu . ²⁰Yennu k luo binba mək tuobiuk- dunduun-ne ɲaan, u luo niib nba tuu tuonjanane-e. ²¹Mɔɔni, i minan niibit ne tasa laa tubɲannu, ɲaan l niɲaam-egnii lini. ²²Puo i faan ɲaan mɔɔk dudukɲaant u tie nan baa tuu jii saalban k tuu duolik mial nne e²³Linba a k niɲaamm luo yuo-kuul, l juotu tie ɲante niibiit ne-i la linba k b luon yuo nba sua kuul wutuol tuu duo-e. ²⁴Niisiab dia b likli kpine ɲaan mək k lieb muun wuunɲ ɲaan bia be na mu. ²⁵A tin ka nuui yaa, a saa duo ɲnuat,suomit a lua wum muun suo ma . ²⁶Niib piak k salkit daanɔ nba bɔnli jiet a l duo daaɔk , ɲaan piak danɔ nba nyit k kuat. ²⁷A dudukt-i ɲaan b si piaka-e, ɲaan a-ii tuo biit a saa la ɲaan e . ²⁸Bin ba luon məkint tasa ba-e, ɲaan kasi dam nbɔn nan tiik faat-ne. ²⁹Wunba ɲmaat u ɲaak tasa kal yaane , Jatuk nkpanɲ subdanɔ daabl³⁰Niɲanɔ luanaa tie manfiol tiike ; k yan yaatl nann . ³¹Gotl, niɲanɔ nba mək palbil tingbounɲuna bianɲ nba , k a ji joi nuanbiit nan ton danm

Chapter 12

¹U ba loo ɲmaktu loo miinu, u ba k nian kayakt kaayen. ²Niiɲannua laat k mɔk gbennu nyik caabu , ɲaan k mɔk gbennu dal subin daanɔ tubl . ³Niilua k cie tenu paak ka, ɲanan niɲamm jiinn kanban cel. ⁴Poo nba mɔk binbennɲansim tie u sɔɔlua yudant faklik, ɲaan u ba tie fei bont naan nan dindik na u sɔɔlua kpaaba ni. ⁵Niɲamm dukdut tie i n coalin, ɲaan niibit binbennɲ tie ɲmabtk. ⁶Niibit maan tie bonkpiatkala nba mɔ sɔn, ɲaan niɲamm mob tii ni-e⁷Tundamm biilua k tent sial, ɲaan niɲamm ɲei too tuun sie. ⁸Niilua paaku nyi u yenfooni, ɲaan wunba paal tunlin bii laawuo. ⁹Li ɲan fii tie canbaa taalik ɲaan ki mɔk tootunnua, k cie fiitie yeudaanua ɲaan k muak linba k a saa dii. ¹⁰Niiɲannua too diea u bonkoobit faannu, ɲaan niitunt malu ni tun ne¹¹Uba koo u kpaab too gbo jiet; ɲaan uba waa bonyaanna too tan k mɔk binbennɲ. ¹²Tundaannua numm fak linba tundanm jiiin, ɲaan niɲamm jiinn tie lo min¹³Baalu tun bee bit mɔbona ni, ɲaan niɲaannua nyint u mɔnɲe. ¹⁴Nan a mɔb luanna k a saa gbo linba ɲan, k sua kul saa gal u nii toon pauk. ¹⁵Jaatuk gooli u sanjɔɔk k lii soo nii; ɲaan uba gbiin kpaami mɔk yen. ¹⁶Jaatuk wutol ii do yoonba u too te bin banna, ɲaan wunba, sub too gal sukt. ¹⁷Balminpaaklua muantl balmuani, ɲaan fak daanua kpan ne. ¹⁸Uba paak waa me blin fiok, ɲaan yendanm mɔbona tiee be. ¹⁹Balmunni tun k bee yoo kul, ɲaan fak too tien yoo waaminne. ²⁰Fak bee binba duki bonbiil tiennu pal ni. ɲaan palmann tie binba kpaan palmaasin²¹Sial yuubonn k baat niɲamm, ɲaan tundamm tun k bee bonbilni. ²²Faak mɔbona k man k mɔk gbennu, ɲaan balmunnie ku nian. ²³Niiluoa nba sub buali u minu, ɲaan paala muantl bi jaati . ²⁴Tuntunna nii mɔk yiikoee, ɲaan nu nba mɔk faala tie daabl . ²⁵Yenpuutuk baakin lii daanua paal, ɲaan maan nba man tien palpienn. ²⁶Niiɲannua want u nasinyoak sanɲannu, ɲaan niitunt sanjoak too boomme. ²⁷Faala daanua k mɔk linba k u saapul, ɲaan niilua mɔkinɲant tie tuon ne . ²⁸Monfool bee balmoani sanjook, ɲaan kuun k bee uani yial ni.

Chapter 13

¹Bik nba mək yeanfuon gbiin u baa kpaamiie ɲaan laalaaluoa k gbiin kpayakt. ²Balmɔni nyuat paak a tu la bonɲanne ɲaan binba luon bii fa fai, i tu tie kunkɔnne. ³Wunba gu u mob gu u sieke; wunba yaatl u mogbangbenɲa, tiin k saa u bunbot poe. ⁴Fal daanɔ sek tu luon wakan la linbae; ɲaan tuontunna siek tan sa gbuue. ⁵Nimɔnua k luon faak mobona, tondonɔ tu fa faake k tan yil fei. ⁶Mont gu wunba tuak sajoɲanɲo, ɲanan tonu baat nan biit danɔ baake. ⁷Sua kpaan u mək ɲaan k mək sial, k sua mun yi umonɲnandaanua ɲaan mək bonciann. ⁸Nifoslk jikt u məkinte k tie u manfuol ɲaan nan daanua mun sua k manbintua. ⁹Niɲanm yinyiontie palmanne, ɲaan tondanm fit tu kpienne. ¹⁰Dontin monykukua ninyefiint kukonna, ɲaan yanfuon be nan binba gbiinkpami-e. ¹¹Məkint nba k tɔkin ɲant ni tu waatbte, ɲaan wunba bɔli waan-waan l puki-e. ¹²Dunduunmi ki tie ɲann pal tu biile; ɲaan lam nba tun, l tie tiik nba mək manfuole. ¹³Wunba yiinen kpaami tu bote, ɲaan wunba tiin kpaami janmaami tu la nyuat-e. ¹⁴Yanfodaanua kpaami tie manfuol bunbunn-e, k ft biil kuun balt. ¹⁵Mɔnii nba ɲan ,mɔ luann nba tie nunkpabɔnɲo, ɲaan todanm sɔnu tu biilu sɔnu-e. ¹⁶Yandaanua kul tu dukinnewa k tun waa sa tun linba, ɲaan bonjak ɲannin te ku wwaturuk montl-e. ¹⁷Tondaanua nba k b tunmua tu ba yubonninɲe, ɲaan duunduun daanu baat nan laafia-e. ¹⁸Namu nan fei tie daanua nba k gbiin kpaamiyale, ɲaan wunba gaan ɲmakta laat baakle. ¹⁹Fii luon linba k tan lal l tu manna siek-e, ɲaan binba k mək dudukt k luon bin nyik bonbiil. ²⁰Wunba saa yanfodanm buol tu tan tie yanfodannua-e, ɲaan wunba tɔki nan bonjata tu la ku be bonbiil ni-e. ²¹Yubonn wa binba tuun biit-e, ɲaan bonɲanna tie niɲanm nyuat. ²²Niɲannua məkint tie u yabuona yale, ɲaan biit daanua məkint tan si tie niɲannu yale. ²³Kpaab nba k nandaanua pet nan jiet boncianne, ɲaan k l dua k biil mont kaa lin paak. ²⁴Wunba bil u ɲmakt l lanbann k luon u bik, ɲaan wunba luonua, u gba a wun ɲmantua-e. ²⁵Nimɔnua tu di k gbuo-e, ɲaan tondanm tu be kome.

Chapter 14

¹Puo nba mək yan tii ma u ɲaak, k puo jatɪ ɲan bit u ɲaak nan u nii. ²U nba sɔnm suusɔnn ɲman kaagbennu k, ɲan k u nba sɔnm sanɲ malma k ba k tuak. ³Jatuk mob ning nyii kalinbani mon, ɲan k yandanuo mobona guu u. ⁴Fi ki mək nakokii a bual si be yanne ɲan fi mək nakukii ee ka sii laat məkint. ⁵Balmoni siata daano k fafaa k, ɲan faək siata daano, k piak mɔnnii. ⁶Nilaalua kpan yanton k k laatua, ɲan nulua nba nba mək subnii ba min tie linba k paal u buol. ⁷Fɔnknamɔn nan jatuk, kman be mɔii paak ka ii gan bamin. ⁸Yanfodanna nba jie, ɲanne tie u subni sanjok, k watua suubni tie tutinbon. ⁹Danm inba tie jatit nae jeli nan bonbil ɲan k niid nba tuok ninɲ ee k t laat cékli. ¹⁰Apatin ban utuol maan, k saamuo kan fiil k bɔkt nan a palmtl. ¹¹B saa bt tonu danm ɲaak, ɲan k niib nba tuak lanbont n bial k sie nan puok. ¹²Sanjokinba ki duuk: al ɲan ne ɲan l k kua o li saa kuun ɲaak ce. ¹³Sien nba k lat bena paabien safit k baal l buol, k paal pien nbabe sien nba fit k juont nan fala. ¹⁴U nba tie biit sa la linba tuok nan u sɔnnu, k nulɔnba tie ɲanm saa gbo u ɲanm nyuat. ¹⁵Nilua nba k mi nii gaan ba paakuo linba kuule, ɲan nilua nba cek mi u tason ma. ¹⁶Nilua nba mək yan tu suol u mɔnɲ k nyi bonbiil ni, ɲan nba tie jatuk ɲan tuu mək jaapate k tie yana yana. ¹⁷Nilua nba mək wutobiɔk tuun jatiie, ɲan nilua nba suub tu ɲmin u mɔnɲ nanɲ ninɲ e. ¹⁸Binba k mi sial ne tuu la linba Janɲ nanm b watuk pak, ɲank unba cek ɲaan: tuu la nyuatin nba tie bannu. ¹⁹Nibiit tan saa gbaan niɲanm na tuann, k nibiit no si be niɲanm fanmoɪ nii. ²⁰Sua k luon nandanua nan u yaka, ɲan k mək tuo mək yuat kb yaabaa. ²¹Unba jalk u lua tien biit ɲan pamann u nba mək ninbaɔnk ta lat danua po. ²²Binba tuun bonbil i kitie kpetl ka? ɲaan binba tuun linba ɲan b mɔ k lonm nan baakl. ²³Tuun kul tie fin la l dinuu kl yaab ɲaan a kaal k faa la baal l baat nan namuu e. ²⁴Məkin tie fəklik yanfodanm po, ɲaan waatib ne waat tuuona ee want ba tie binba. ²⁵Sia la danni paak balmni u tuu tin man faolee ɲan tuk na daa nua piak faək. ²⁶U nba tiin kaagbennu k janmani u mək paolu, k u waat si mək yan maani u buol ni. ²⁷A ii mək kagbenuk janmani a mək man fuol bunbun, a saa nyi kun ni. ²⁸Bat niib yabint tu want u nan panɲ nba tie, bika u k tie sial. ²⁹Unba ku wutol mei ɲua e mək subni ɲan unbo, k l do yien-yien ɲunne want u jati nba tie. ³⁰Paal duann tien gbanant laafia ɲan nanɲ tie kaba dindiek e. ³¹Li tie ka mabint mandanuo a suk yennu nba namua na, ɲan li tie ka tiin nandanuo ninboɔk i want nan a bakt yennu ena. ³²Tondon tuon biit tu baal nan b monɲ baak, ɲan nimɔnuo tu la fa tu ba li tie u kuun ni. ³³Suubindania duudukt kuul mək yan fuon ɲan jatit sinsik ni b tu laa k l tie bonsann. ³⁴Balmɔni fiit do k sent, ɲan yanbonm kuant do fei. ³⁵Kpanbal paal mei tuontunna nba tuun fanu ne paak e ɲanku paal bie binba tuun fei tuona na paak.

Chapter 15

¹Suon nna gatu maakit wutuol e; ñaan; kunkɔciaɔk ñanin dont wutuole. ²Yandaano i pak yuo nba bannu tuu cat nakne; ñaan jatuk ñann tuu fu fuute. ³Kaagbennu goli bonsial kul po, u laat niñanm nan ni tont tuona. ⁴Palmaasil mɔbona tien manfuol, ñaan tonu mɔbona ñann tien a siek danɲ e. ⁵L tie jatie nan fan yet linba k a baa wanna na. L ñan k a gaal a baa ñmakta. ⁶Mɔkint bonciann n gbie niñanm ñei ni ñan'n gbie nan bonbinmatuɲo. ⁷Yandanme baat nan bannu, ñaan jatit ñan'n k baat nan siali. ⁸Niñanm e i mei kaagbennu yuo nba u tuu mɔk palpienne, ñaan k k luon tuonbiit danm malunɲ nba k b tienɔ na. ⁹Kaagbennu k luon tondanm sɔnu nba k b tɔk na, ñaan luon binba tuun ñant tuona nba tuok. ¹⁰Fii yet sɔnu na tɔkinu, u saa dat a tubl bonciann; fii yet ñmak tu, a saa kpo wa. ¹¹Kpientinɲ nan buot-sunsunɲ nba bɔn gbaa, ñaan sial k duak Kaagbennu nan wun la lenɲ, k niib ji saa tien nle k bɔlɔ b dudukt i. ¹²Binba laa b lieb k ban luon ñmaktu; b kan ni boi binba tie yandanm na k bin tulib pkanii. ¹³Niibii mɔk palpienn b tuu laa mɔmiine, ñaan yuo nba k b mɔk palbiil k b ji goli ninbiik. ¹⁴Yandanme luon tumiu, ñaan bonliini na ñan'n b nunm gbuot jati nba k b mɔk nae. ¹⁵Daal kul ninbadanm tuu be binbenbiik e, ñaan danm nba mɔk palpienn l tuu tie nan b be jaanm nie na. ¹⁶Fii tiin Kaagbennu janmaanii nsə, nan niib nba k a luom, ñanne sɔ nan fii ñman naajakpanma ñaan k nanɲ be lenɲ. ¹⁷¹⁸Fii tiin Kaagbennu Janmaani n sə, nan fii tie mɔktjaann nba be daamii ni. Fii di kpinafaa nan niib nba k a luom, ñanne sɔ nan fii ñman naaja kpanma ñaan k nanɲ be lenɲ. Danm nba dont wutoa yian yian baat nan kunkɔnae, ñaan k suklu danm baat nan palmaasil. ¹⁹Gban nyak daano sɔnu ni luo kunkonie, ñaan tuontunno sɔnu yiene. ²⁰Bik nba mɔk yan tien u baa palpienne, ñaan bik nba tie jatuk yisin u naae. ²¹Binba tie bonliinii na mɔk palpienn b jatii tuona paak e, ñaan subindanm na ñan'n tuun linba tuok sɔnue. ²²Gaat kpaanii k lin sonma k fin nyann, ñanni kaa a saa baa wa. ²³Gatu mɔbonn nba tuok tien palmane, k a dukiin l manu sii tie nle maan nba k a pak na! ²⁴Niib nba mɔk yan tɔk manfuol sɔnue, b k tɔkii kuun sɔnu. ²⁵Kaagbennu saa bet kalinbaan danm ñei; ñaan guul pakuak mɔkint. ²⁶Kaagbennu k luon dudukbiitii, ñaan u pal me i k u laat mɔbonɲannae u nun min. ²⁷wunba luon wun mɔkt yian baat nan daamii eu ñaak paak, ñaan wunba nan tuonbiit sii tun foe. ²⁸Niñanm tuu duknewa k tul gatu, ñaan nitont danmii yaat mɔi yuonba b piak nuantont maame. ²⁹Niñanmi mei Kaagbennu yuonba u gbiine, ñaan yien nitont k fɔk nanm. ³⁰Niibi laa mɔmiin l tuu tula palpienne, k laabas aa n ñann tienna palduann. ³¹Fii gbiin daal kul k b ñmaktila; fine mɔk yan. ³²Fii yet fin gaal tumii u a saa tien a mɔnɲe danɲ; ñaan fii sak tumiiu a saa la yan bonciann. ³³Fii baakt Kaagbennu l tie tuntu nba mɔk yame, sie k a sikiin a mɔnɲ sinsinna k fit la jilima.

Chapter 16

¹Lalaa n ba k pal so nyi nifosalk ni-c, ñaan balmɔnii n ba k mok tu tan pak nyi kangbenu buol-e. ²nifosalk san jot kul ñan u nunbina po-e, ñaan kangbennu-e bu, palninɲ buut. ³kubint kangbennu a tuuoma, k a tuuoma sa tun fanu. ⁴I mɔk paak-e k kangbennu tun I kuln monɲ tuubiit daanua nba mɔk yubonn daal na⁵pal kul nba mɔk dont in monɔ, tie bonbit-e kangbennu buol; ku kan mi nyitubdatu ni. ⁶lonn nan bal mon paku, k biit tu la piinu-e, k kangbennu janmaant nu paak-e k b tu nyik bonbil. ⁷yuo nba k kangbennu pal penn nifosalk soni paak, u tu te, ku datai ji tie u yuwas nba-e. ⁸linɲan fii mɔk waaninne balmɔni mɔkint, k cie fii mɔk fɔbt mɔkint, k i yab. ⁹nifosalk paal duki u sanjoko, ñaan kangbennu-e kangbennu-e tie u ñmakt tua. ¹⁰yiikos in be kpanbal mogbana paak-e: u mob ki be tuntun paak buut yu o. ¹¹kpeint nan cilou nba tuak tie kangbennu y a l-e; bɔtuok kpeint kul tie u tuuon-e. ¹²kpanbala k luon bii tuun bonb iil, kmaan balmɔndianu nife tien naan panɲ. ¹³kpanbala luon bin gbat balmɔni-e, k bialuon wunba piak kl tuak. ¹⁴kpanbal wutuol baat nan linba tie kume, k nua nba mɔk yan tu te ku wutuol n sike. ¹⁵kpanbal mɔni nungoltin tien manfuol, k u sonmil tie nan sayunɲ nba tu baal nan saak ne-e. ¹⁶fii mɔk yanfuon, linɲan k cie fii mɔk liktann! fii biaki mɔk banm linɲan k cie fii mɔk likikli! ¹⁷niɲanm sanjot, tie fan kokin bonbiile; wunba gu u siek, goli u sandoko. ¹⁸kalinbaanti baat nan biilu-é, k don tin mɔny baat nan baak-e. ¹⁹linɲan fii tie siknin mony daanua-e, sikinin monɲ dann suuk ni, k cie fii biitl fatuk bo na nan dont in monɲ danm. ²⁰wunba duki bana paak laat binbenɲantinme, k wunba ii u monɲ k cab kangbennu be u yamani-e. ²¹wunba tie yenfodano ñua-e k b yiu bann danua, k u momantin puki bann. ²²yenfuon tie manfuol bunbunne-e k tul wunba mɔkl, k binba k mɔk dudukt kpaami tie waatinme. ²³wunba tie yenfodano, piak yenfomaanme k u banm kpaatu nyi u momaanni-e. ²⁴momaanm nba man gbatu tie nan siet ne-e, k man k tul siek, k bia sonmt gbanant. ²⁵sɔnuu nba k nua duki a l tuak ne, ñaan la saa sien, l tie kuun sanjoko. ²⁶wunba tuun, tuun k tien u monɲe, k maan te k u tuun. ²⁷tuubiit daano bob bonb iile, k linba be u mob paak tie nan muyelu ne-e. ²⁸tuo biit daano fiint kunkɔna-e, k tankun daano patkit nasinyuat nba. ²⁹kunkonkonnua tulin u lua-e, k te ku sonn san jok nba ninɲ kɲan. ³⁰wunba mun nunbina k ji u mony k cab tuubiit dudukt, wunba junt u mogbana, l daano taan tun biit u palniwa. ³¹yuup iient tie baak folklke; b laatl balmɔni sanjok ni-e. ³²wunba k dont wutuol yien cie nijaan, k wunba ñmakl u monɲ, cie gaan dugbangbenɲa. ³³b tu tɔ tietie a bin laan suolu nba-e, yaan suolu kul nyi kangbennu buol-e.

Chapter 17

¹Fii dii jekuont nan palmatl njaanne suo a nan bin tie jaamk k tuula njaaknan kukunna. ²Daabl nba mɔk yaan mɔk yiiko k gaal canba bija yuonn, k saa bɔkt faal nannɔ. ³Bii tuu jii muue k binkinɔ salanmɔna nan salanpiena njaan niisalɩk pal njaan yennue biki. ⁴Binba tie tuobiit doam Sokituobiit muobonae, k binba faat dam soki faak manɔ. ⁵Fii laa mandaanɔ a laa wunba namuo ne e. A saa la tuudatu, k duukinɔ a lua nba kua danɔnik limɔka kpinkpammun-ne. ⁶Waas yaa waas tie niikpel yuu gɔme k b baanba mɔn tie waas paalmann. ⁷Niib binba tie kasi daam kpia k faak maan, k binba tie janti ne k mɔk balmɔni k saa paak. ⁸Niisia duki a fuobt paaɔb tie naan nyaku ne e, k tie yaada nan i sa tun i ba kuula. ⁹Fii luo niib l niama bii tuu ki bii la faa nyiik k caabib fii tian b biit l saa biil i yuate. ¹⁰Fii yakii naan yandanɔ yomukua njaan l tuu tulua kaami k gaal faa saa buo jaatuk taal fuunu kɔbk. ¹¹Kuun saa baal nant uodannɔnee tuobiit damm nba yuo nan maaba daam ne paak. ¹²Fii cet naa muuk nba k b suolu waas sua nan faa cet jaatuk k wuun tuun jaat tuon. ¹³Fii dia biit k paa a njaant paak, bu o biil sii yuabe a njaak ni. ¹⁴Mɔ nɔk pinpiik tie nan mɔkl nba tuu pii paatu ne-e-i gɔɔt k daa tinkl saa foktl. ¹⁵I paak biil wunba k tuun biit, nne-i-kaa kinɔnik tuobiit daanɔ yaann i kuu tie biite yennu buol. ¹⁶Fii kuan jatuk sicut l kan summua k maan u kaa yaanfu. ¹⁷Yuaat waan luimm yuokule k niinkpiimm muu baat nan summil. ¹⁸Yaan kaaling daanɔ saa tuo k gaal kɔnne k taan u lua po. ¹⁹Wunba luo kɔnn luo biite, wunba fukt u gaan u luo tuobiuko. ²⁰Jaatuk ka binbinɔanɔ, wunba jelinɔ yaab lablab tuu ba biit ninɔ. ²¹Wunba mal jatuk be utuol ninɔ waatua ba yan lanɔ. ²²Fii be palmaninɔ a si mɔk laafiae njaan fii mɔk paabiil yuo kuul l gbet a miale. ²³Faak bubula tuu bɔl gaal fobt piinnie k jii glɔaal baal mɔtuonu. ²⁴Sulɔdanɔ duduk tie wun tuun yenfu tuonne njaan jaatuk njaan tuu njaanɔ linɔ. ²⁵Waas nba k mɔk yennɩe u baanba nan u naanba paalbie ne nan yan banni. ²⁶L k njaan nan bin jial baalmɔ danɔ paan wun paa, k jii bel niim ɔmmbaalmɔni tuonu. ²⁷Bin ba suubne kpiak yuo kuul. Binba nɔnin-ne piak nan niyietle nan yanfu. ²⁸Yaatur ku nɔmin suoo nil kan baan nan u kaa yan.

Chapter 18

¹U ba buakitl u kunkua loo linba niamua u wuntol do balmuoni pak. ²Li ki tie nan subinika jaatu too ji nuann, njaan dukduk paak. ³Tunnu baat nan nan; k fei nyi tuonbit ni. ⁴Niilua mɔbona tie nyu nba summi, k subiini tie bunbun nba puuk. ⁵Li ki njan fan too niitun njaan ; njaan bu bil niinannua. ⁶Jaatu man baat nan kunkonna ; njaan ku mɔb baat nan buot. ⁷Jaatu maame biirua, njaan u mɔbuona tie balua k tuulua. ⁸Tankunkummua maan tie nan ciemansiat na, k too kua sik ti paal ni. ⁹Gbannyakdaanua nabike tie tuonbiit daanua . ¹⁰Mɔk gbennu sann tie nan joon fook sanpaapo nba kaanlin na, k diedie daanua guulin, k bee bi yaanmani. ¹¹Mɔktua gooli u mɔkint kil tie nan doopiennu nba paal, k u duki li tie nan joon fook na . ¹²Nan niilua in tanba, u pal too dontua; sikinnimɔn too beewa pal mann nbal. ¹³U ba too jiinna k tanfit dunkin tie jaat tuonn, nba baat nan mɔn tulummu. ¹⁴Niilua maalin nan wufo too diawu baatuk ni, njaan maalin nba jik njan, nje saafit lebtli. ¹⁵Paalin nba sube gaan niinu, njaan banntieb tuba kpaan niinu. ¹⁶Niilua piini lootlua tammo-ii boncienn, k te k u bat yuudamm buol. ¹⁷Sinsin yua nba pii maan toonaan mondaannua , lii poolpo gaannua inbal nee wa , k bin bub. ¹⁸Yennu jiinu too kpee kunkonn mooniok, nba bee yiikoo damm sinsk ni . ¹⁹Naanuak gbaatu paal k cie do piennu nba paal , k bii kunkonn paal nan naan dioku gankpaata na . ²⁰Niilua mɔbonna luanna l u gbootu gbaannat njaan u momaan nba tien tien linbaa-e k u nian . ²¹Jeelin mɔk yiikoo kun nan manfool paak k wunba niann saadii lii luanna. ²²Wunba koan poo bee u yemmani, lii ninkpabɔn nyi k mɔk gbennu buol. ²³Nandaanua piak nan barunjo, njaan k mɔktua piak nan jaat. ²⁴Wunba mɔk yuabuulun lii tie u yudbonn, njaan yua yent too man k cie naanuak.

Chapter 19

¹Fii tie balmɔnpakilo ɲaan be namue ɲan k cie fii tie jatuk nba fa faak. ²A nunmi mɔn ɲaan k bannu kaa, l ki ɲani, fii kɔnɲ suku sie k a kua biit nii. ³Nisua liisime tuu biilo, ɲaan k u ji nyiil kaagbennu. ⁴Mɔktua laat yuusinba k pukie, ɲaan nandaanɔ yaa yuak tuu nyikɔe⁵Faɔk siala daanɔ tan saa la tubdatua, k u nba bia fa faɔk kan ban nyanni. ⁶Niib panm mɔk momant nan nulo nba piin, k b kul a bia yɔsi nan u nba k u nii yaa⁷Nandaanɔ k mɔk yuot u ninjanm buol l paak u kan la yuusinba u leki yiab u mɔnɲ paak bianɲin nba, ɲaan sua kii nakiiɔ. ⁸Paakit a mɔnɲ k tumi linba ka saa fit, kii bia ki tian faa tumi linba ne, k lin tula nyuat⁹Wunba fa faak balbubuol saa la tubdatu, u kaan saan yanni. ¹⁰Li k ɲan k jatit ii be manu ni, k tan boi daabl ii mɔk nuu kpanbal waas paak.¹¹Nulo nba mɔn k dont wutuol yiami, nuloɲi tun biilo naan u yaa yudant tie un tanm l poe. ¹²Kpanbal wutuoli duo, l tie nan yanbɔl nba tuu bie nee, ɲaan u palmaasil tie nan malin nba tuu baa muat paak ne. ¹³Bik nba tie bonliin tie u nba baa faal buot tua k puo nba tie baltuoluk mun tie nan nyunm nba tuu tuot kpe-kpek ne. ¹⁴Jua sa fit di u nidanm faal nba tie ɲei nan likili waa, ɲaan puo yandaanɔ ɲalin tien¹⁵Gbannyakle baat nan kan tun sial, ɲanne saa te k kom n baa. ¹⁶U nba dia yennu senni ne, u manfool saa fɔkit unba mu ni yet l dian u sie ku kpo.¹⁷Unba tul nandaanɔ piini, l tie nan u kent kaagbennu nee bont manɲ ne, u tan saapa tulɔaa. ¹⁸Ii kpaan a bik, kmaan dindann daa be, ɲaan a daa mant k diaou nan nunmɔnbiuk.¹⁹Wutuol tie u daanɔ nantɔɔe, kmaan fii nyinnɔ daal ni yom sie k a tan ɲanm k nyinnɔ taal munle. ²⁰Gbiintil kpaani, k sak tumiiu, ki tan ɲii tie yandaanɔ wonn po.²¹Nifosaalik pal gbie nan lola nba k u suole, ɲaan kaagbennu lome tuun. ²²Nifosaalik mɔnt paakr k u yul tuu gont, talas daanɔ e sɔ nan faak daanɔ.²³A jie kaagbennu l baat nan manfuole, fii kua nyiaɔk bun bɔncinm, ninɲ ɲaan yubɔn sial kan baal a ni. ²⁴Nisiab tuu tun nuu saanmanɲ ni ɲaan mɔk gbannyakil nan bin donn mob po.²⁵L ɲan k klanbaandaanɔ n la tubdatu, k lin tumi wunba ki mi siaal ne yan, fii ɲmakt wunba mɔk yanm yoo nba, u saa la bannue.²⁶Nulo nba tie yukpienn k k tiin fei e, tie u baa yana yana, kuo k biel u naa k nyint ɲaak. ²⁷N bija, nyikin k daa gbiin timiu, lii tie k l timiiu sa buon a minu ne.²⁸Balmɔnii i kaa sianinba k siala daanɔ lol a wun pak k biil suɔ, nitɔnt luon tuonbiit tumue. ²⁹Flaae guu binba laa niib, k jatit ne mun, lanbanae saa sik b bɔpiat ni.

Chapter 20

¹Daan tie lalalua-e, dapaalin kulyib-e; wunba nyuk gaan k mək yan. ²Kpanbal wutuolii duo, l tie man yanbəl nba tu bie be-e; wunba donn u wutuol biil k tien u mən̄-e. ³L tie yudante k tul nua nba sou mon̄ nan kunkonna, ɲaan binba kul k mək dudukt, tu si b mon̄ k cab man tutu-e. ⁴Waal paak, gbannyuakdan̄ k ko tanmon̄; jinjaan yuo, ku luon wun jaan, ɲaan k sial ka nan wun jaan. ⁵Nifosaalk palin dudukt tie nyunmin ba sumi-e, ɲaan baanmin daanua bant l buol k lu. ⁶Niib bonciann piak k want u lon mo; ɲaan nimɔn̄, ɲme sa lau? Balmondan̄ sonm u balmoni nin̄e; palmann k tul u waas yuo nba k u ta si ka ! ⁸Kpanbal i k l buut paak-e ku nungoltin bant linba kul tie biit. ⁹ɲme sa fit k yetaa: n wuulin palaa, n ji ki biiti? ¹⁰Kpeu buolu munle, bikna buolu munle, tie yenn nan liel bonbiile k tul kangbenu. ¹¹Bik binben̄ nan u bontitiet-e want nan u taasonma tan siyiien k bia tuak. ¹²Tubl nba gbiin, nan nunbinn nba laat, kangbennu-e tien yenn k bia tien liel. ¹³A daa luon guan, k a tan si tie nandaanua nutl nunbina, k tan di jiiet k gbuo. ¹⁴Bondalua tu yiien maa l k ɲan! l k ɲan; ɲaan saawa, piak dont u mon̄. ¹⁵Liktana nan laak nyinyila be bonciann; ɲaan ban m mogbana tie bont nba k l daauk cie bont kule. ¹⁶Jiin u liatl, k maan u sonm wa mi wunba-e manbintua, saanm na paak. ¹⁷Faak paanu man k tul nifosaalk-e, k yuo nba baat u mob tu tan gbie nan tan sakna-e. ¹⁸Kpaani paak-e k suolu tu la setu kankan; faan tɔb nan subni. ¹⁹Wunba lin nan sanjaon̄ nyint bunbɔli maanme-e; a da puki a mon̄ nan wunba ku mob ya. ²⁰Li tie k nua pol u baa nan u naa mob, u fitl tan sa kprien bunbonn sunsuukni-e. ²¹Faal nba di yianma sien yuo, kan pukin kawa nan yuo nba k l tan sa buont. ²²Adaa ya: n sa jiin but. Ii du Kangbenu ni k nu daa faaba wa. ²³Kangbenu k luon kpe u fuunu munle, k k faak cilu k tie bonɲann ka. ²⁴Kangbennu-e ɲmaktl nifosaalk taasonma ɲaan nifosaalk safit bann u sanjok. ²⁵L tie balko k tul nifosaalk nba k mont ka u suolu ni nan yennu, k kan dukin fanuwa ka k tan fit k puon puoni. ²⁶Kpanbal yendan̄-e bant tondanm, k daal b tuba nan nunkuoni. ²⁷Nifosaalk manfuol tie Kangbennu fitl-e; u tu kau k san baal gbanant kul ni-e. ²⁸Kpanbal lom nan balmɔni-e dia kpanbal, k boia dia u kpanbal kok nan lom. ²⁹Nipaaon̄ pan̄-e tienm yudant, k nikpela yupiieni mun tiem baakl. ³⁰Dan̄ fiat tie kpaami-e k tul tondaanua l bia tie n ne-e faat nba kuaa k saat laa.

Chapter 21

¹Yennu ηmaktl kpanbal dudukt nan waa t kpennu puub bianba nae. ²A saa fit dukii nan linba kul ka tun na tuokey, ηaan ii tien nan wunba bikint pal kul dudukt manη tie yennu-e. ³Fi-i tun linba tuok b bia ηan ηanne tien yennu palpienn k gal fan tulua piinii. ⁴Tuonbiit danm kalinbaandam nan b dont in monnne diab, linba na tie yanbonme. ⁵Lolin a lola fanu k a tan saa la nyuat bonciann, ηaan fi-i tie yian yian a kan ban la k lin janja. ⁶Mokint nba k a tokin faak sonu k luon na l kan yann k wa k l fiit tiana kun mab, nin, ηaan yaat, k a konjil. ⁷Tondanm tuobiite tuu kpib, k maan baa yet bin tun linba tuok na paak. ⁸yanbondanm na toki sonηmalmae ηaan binba k mok biit na tuun linba tuokey. ⁹Fii dua nanyelpo sua nan fin nan puo baltuoluk n taan diiuk. ¹⁰Tuonbiit danm na mok nion yuo kul nan biit tumu, k k tiin sua ninbaauk. ¹¹Kalinbaandaanua-i la tubdatu yuo nba nan binba k mok dudukit na, ηaan bi tuu tumii yame, wunba mok yame boant linba k b tumiio na. ¹²Yennu tie palpienn daanuae, u mi linba tuun tuonbiit danm ηei nin k saa buont tuonbiit danm manη. ¹³Fi i yet fan gbiint nandanua monii, a monη tan sii bui k luon sonmil, k sua kan gbati. ¹⁴Sua-i donn wutuol a paak, ηaan k a bol turua paab, u wutuol manη saa maake. ¹⁵Balmōni tuomi tun yuo nba, niganm na tuu mok palpienne, ηaan nibiit na ηanin yan tuu pute. ¹⁶Wunba yien dudukηant, kuun sie l daanua tanmab ninē k guu-u. ¹⁷Fi i be a yamani, ki nyu daan, kidi jējant nba k a luon, a kan ban mokiti. ¹⁸Tuonbiit danm nae tuu tan ηmat di biak nba k b lolin ninanm paak na. ¹⁹Fi i be muuk ninē ηan nan fii be nan puo nba tie baltuotuk, k bia mok bunbulnii. ²⁰Yandanm mokint be-e yuo kul k di b yamani, ηaan jatit ηanin tuu di b likilii kule, bi i la yuo nba. ²¹I mok lonm nan yentinu, k a saa fokit, ηanne k a lieb saa tuula baakl k bia dia fanu. ²²Kinkōnnu nba mok yan saa fit duo nba k panη danm guu na. nyannua, k bit lu juonpaara nba k b duo na paak. ²³Fi i luon faa daa kua daamii nin fan suol a mok nan maan nba k a piak. ²⁴Wantin wunba tie japadanua, k n wanna nan u tie kalinbaan danuae, nan dontin monη daanuna, nan ningotkangbuok daanua. ²⁵gbannayak daanua nba yien fuon na kpi u monne. ²⁶U kpan kal dukii waa bo sii mok linba poe, ηaan palpienn danm ηanin nii yaae, k piin paab nan bulcint. ²⁷Yennu k luon tuonbiit danm malunη nba k tiennua na, mantik yuo nba k b baal nann nan dudukbiit. ²⁸Sua k tie faak daanua siara yada, ηaan wunba piak balmōni b gbiin u maame. ²⁹Palpienn danm na ηanin mi b monη po, ηaan tuonbiit danm na tuu kpann niib nan b ηan. ³⁰Nisaalik yanfuon, nan bannu nan ninyentil kul, ηaan l kan fit sonmua lii tie k yennu k taa u po. ³¹A saa fit lon taamii k bobin a fin saan kunkōnn, ηaan yennu-e tien nyannu.

Chapter 22

¹bi-sen sanɲann nan mɔkint k yaa a gaan fa gann sanɲann. ²Jaatur nan subdanɔ kuul tie yennu taakme³subdanɔ-i-laa ninbɔnn u tukɔkne, ɲaan liiyaa tuu kua leye, k tanpaali. ⁴tuony yennu mɔb, k sikin a mɔny suoo, nne, a saa laa mɔkint nan caalunɲnan mial iba fɔk. ⁵wunb ɲaan mial tuu fɔkte; ɲaan balt nan kunkuoni nluo t uodaanɔ. ⁶tɔkt biik saanu nba ku sa paa, u tie kpet wundaa buol. ⁷naan daanɔ tie maktua daa ble-e wunba kpint muun tie kpint - tua daabl. ⁸fii buul ninbɔnye saa pia faa tuu buutin a lieb bianyin ba l gben. ⁹ɲaantbkaa nuu-ii-yaa kaa-ii-tie e naan daamm ktan laa yet-ɲaamm. ¹⁰belin laalaalua k kɔnn nset, fuut nan bulmi ngbenn. ¹¹a tie palpie nn daanɔ k piak balmɔni a sitie kpambal yuake. ¹²yennu saa yet faak daanɔ mɔbuona ɲaa baalmɔni nyuant. ¹³faala daanɔ nba k luo, wun tuun sial tuu yaa sial be sanjuok-ni. ¹⁴bunbɔn-tuon tie baalko k saa suol binba bii l kaagbenu ne. ¹⁵litie k waas tuu jaatuon, kaa kuan labann b paagbinna paak b saa ciale. ¹⁶k maabinn taalik k gaal u jaa! puu-kinɲ a mɔkt a tasa baa kɔme. ¹⁷caant a tuuba k suokl niikpela maan k laa baaminy. ¹⁸k maan l yaan nan ka bɔl a nuak-ni k lii be nanna. ¹⁹kaa fiit kimɔk dindaan maan kaagbenu nnee, fiine dinne k luo k tuu la i tuuntl. ²⁰a mɔnyebuoktiat k dian kpami nan duuduknee. ²¹ki saa waan baalmɔni nba tie linba kaa fiit k t uun k waan wunba tuuma ne baalmɔni-kaa fiit k paak baalmɔni k jiiwunba tuuma ne. ²²a daafial naan daanɔ, k maan u k mɔk, a bia daabiel taalat daanɔ u kunkapua. ²³kaagbenu tasa kɔn b paaka, ɲaan bia nyinn binba fialibne mial. ²⁴niib binba tie tuodamm ne a daa suob yuat, a bia daa suom nan utuo-daanɔ. ²⁵kl taaku tasa maana kaman fuol njii kpant u daabl. ²⁶a daa duuki nan a sa gaal sua paann k paa, paan daanɔ. ²⁷fii tie-i-kiifiit k paa l b saa faat naaa tiat kuula. ²⁸a daa caali panbunu nba ka baa nba buofii-ne. ²⁹waan tua nba tuu faanu, u sie kpambala buole, u k sie niib binba kaa balmɔ ni-ne buol.

Chapter 23

¹Fin nan nijaann i kal k di jiet, fin suol a mɔnɔ kii mi waa tie wunba tuonn. ²Fii mɔk niaɔnɔ ɲaan fan suol a mɔnɔ. ³A daa mɔk niaɔnɔ nan jeɲant nba k u tien na, l pasial u sii yaa wunbiknae. ⁴A daa liint a mɔnɔ a fin mɔkti, ɲaan i tie subindaanɔ, kii mɔk yun. ⁵A sii waa k biel mɔkint nba saa yate e? L sii nan a mɔkint manɲ pia kpinkpante k yukl nan baakil na. ⁶A daa di jawudaanɔ jiet nba k u tien; k bia daa jekil u jeɲant paak i. ⁷U tuu yet a i diwa, ɲaan u k luon nna kaa, u binbenɲ tie nan waa dukii bianɲinba nae. ⁸Faa dii linba na a saa siiwa k a mɔmant na kul n tien yann. ⁹A daa piak yan maan k tien jatugu, k maan u saa yismae. ¹⁰I i mi k a ban cat kɔpakpelik, kuo k fat kɔpiebi kpaab (tinɲ). ¹¹K maan yiiko daanɔ be b po, k saa kɔn b paak k tui'b. ¹²Gbiintl linba k a wanntua wanta na k tumii i kul. ¹³A daa nyikt waas kpaanii; kuan lanbann bik sakpitapo ɲann kaa saa kpi u. ¹⁴Balmɔnii ɲmakituu saa tinn; u manfuol kuun niwa. ¹⁵N bija fii mɔk yan, n sii mɔk pal-pienn bonciann. ¹⁶N sii mɔk yugontle yuo nba k n gbia k a piak yan fuon maan. ¹⁷A daa mɔk funfunn nan biit danmii; ɲaan kii tiin kaagbennue daal kul. ¹⁸Fii tien nna; a tuann po benu sii yiene. ¹⁹Gbinnti, n bija, ii mɔk yan k a ninbinnii mɔn k fii saa liik. ²⁰A daa tɔkii nan niib nbanyu daan bonciann, kuo k di jiet k l gaal'b na: ²¹Dayibla nan podanm sii be namu nie, lii tie k a tuonn kpan tie fan tuu di k dual guanie, i kan woi k a sii lia bonciat. ²²Gbiintl a baa maan, k maan ɲuan te k b mala, yuo nba k a naa ciant, a daa diau gbaka gbaka nna. ²³Balmɔnii, nan yanfuon, nan tumiiu, nan duduk ɲant ɲan nan fin daa ɲaan il ji k ɲan nan fin kuat. ²⁴Popiendaanɔ baa mɔk mɔnii nan waa be palpienn ni na. A bikii mɔk yan a sii mɔk yugontle. ²⁵Naant k a naa nan a baaii mɔk yugontl a paak, tulin a naa nba mala na i palpienn. ²⁶N bija jiin a pal k tulin, k kpaa a ninbina kii goli n sɔnu. ²⁷Puoɲantona nan puocuncunna tie nan buotuk nba sumi, k bia tie bonyebk nna nae k fii sik a kant fit k do. ²⁸B guu nan fal tieb nae, k te k jab bonciann conm. ²⁹Wantin wunba nyu daan bociann, k tie wunba nyu dabuolu kul; k n saa n saa wonna na nan u be ninbaatl nie u yan tuu yet u mɔnɔ, k u baat nan daami yuo kul. K bia fabin yuo kul. k u ninbina nɔn. K u laat danɲ nba k u bo saa fit k nyi lenɲa. ³⁰ɲua ntuu tan juont danyubuol, danɲ mata kul u bia nyue. ³¹A daa te k mɔnu na jan mitani, l tuu daane danmanɲ ni, k tan sik puol ni suon nna. ³²K l tuu tan juont k tie nan, waɔko juna na k bia tie nan kunkonn nba mɔk lɔbtie ɲmuu na. ³³K a ninbina saa la bonsaana, k a saa dukin linba k tie balmɔni, k a pinpakt bia kii nyi fanu. ³⁴A sii tie nan daanɔ nba dua ɲatunɲ ni, mɔk gbennɲl paak, u pal paak pukl nae. ³⁵B faan ɲaan n k la danɲ! k b buon ɲaan l k tonɲ'n! Nlie yuoe k n saa yelk k fili? N saa ɲanm boi daan poe!

Chapter 24

¹A daa mək nanŋ danm nba mək tonu po, a daa luon fii be nanm. ²K man b paalin dudukt daami ee k b mɔii maat k biil siab. ³Yanfuom ninŋ ee k ŋaak saa k li tie k b subni i be sienba l ŋaak tuu muub ee ⁴K bannu ninŋ ee k diit gbd nan bonŋana nba mək nyuat be. ⁵Nulua nba mək yanfuom gbee nan panŋ ee ŋan nba mək bannu l ŋanmik pukiua panŋ ee. ⁶ŋanne a saa fiit k tuo tɔb k k jie k nyan nu be u nba mək kpantieɓ bonciann buol ee ⁷Yanfuɔ baali tu do k paak jutt na k b kan fit yaat mobii u tan mob buol⁸U nba maali yuo kul a u n tien bonbiil b yi u nba baat nan damie e. ⁹Waatua malin kul tie biit e ŋan k niila luo b k lon u man. ¹⁰Fii ki paal ninmɔnn daal l wan nan a panŋ set k yab. ¹¹A nyine binba k b daal b k saa nanm ku un po, binba k b saa kpib a nyin nib l ninŋ. ¹²Fii yeta: ah t k mi nan u nba sikt t paala k laatua? u nba goli a nalinŋ k banua? u kanjiin danua kul u tuon n ŋmuati?¹³N bija ii dii man siat, k l man l ŋan; yenn ŋaak siat si man n na a naa ŋaak ni. ¹⁴A bann nan yanfuom mun bia man n ne e k tul a siek li tie ka laa u tien bannu wann po, ka malin kan bot. ¹⁵Adaa bal baalt nimɔnnua ŋaak ni, k bia da fial u binbebuol. ¹⁶K l man u lekiba taal munle ŋan u tu fiil set, ŋan tondaam ŋaanin ka kii nan nubɔn tuona. ¹⁷A da mək kpinkpanmuk yo nba k a datak baa, u be ninbɔnŋ ninŋ a paal daman. ¹⁸Kangbenuk sa bann, li tie ka mək papien, k unk lon n na k jikan daat b tunba. ¹⁹A daa te k nubiit benu daamiia, a daa mək manŋ nan tondaanua. ²⁰Klman u k daan bonŋansial u tuon n po, b tɔndanm fiitl tuu kpian ne. ²¹N bija ii tiin Kangbenu nan kpanbala, a daa tɔki nan binba na i nanm na. ²²Klman b bilu ee tan sabal binbanne binba yiitin b lieb. ²³Linba bia nyii yaafodanm buole na l k ŋan k buut ninŋ i mək ningan nii. ²⁴U nba yet tondaanua a u tuak niib si wantua mɔie k buolu wantua mɔie. ²⁵ŋan binba daal biit danm tuuba ne si mək nyuat k bia laa sanŋana. ²⁶U sinkint kuukol, u nba jiit balmɔni. ²⁷ŋanmit a mann nanyel po, ŋan mit a kpaaba k fiit maa ŋaak. ²⁸A daa piak k biil a lua, a da yaa a faak u paak? ²⁹Ada yen no: n n saa tien k jinua a n saa jin danua kul u tuon panna. ³⁰N tokin gban nyuak danuo kpaab ninŋ a, nun u nba k mək yan damuɔnŋ tiini kpaabin. ³¹K laa kl gbee nan kunkonii k muuk pia k lonn kpaab manŋ kul, baa din maa juona nba k lint kpaab manŋ baa kul. ³²Kin golt kpaab manŋ soo, k nyii n bamin nan ma laa linba l paak. ³³Gauan be wan, k fɔiin be waan lolin a nuui k guan ³⁴waan!...ŋanne k namuu nbaal k leka, nan nayikua nba tuu lek a winjangbian nba na.

Chapter 25

¹Salomun baljokit nba k juda kpanbal Ezekias niib din dian na. ²Yennu yudant buali boonna, k kpanbal yudant tie bin kpaan boonna. ³Sanpaak nan u fakint ,tinj nan u siimu, k kpanbala pal ni sua kan fit kua. ⁴Nyint jakint lik tann ni, k sakultua saa kul sialu. ⁵Nyint tundaannua kpanbal tuann, k u doo diannu ni balmunpaku sii be. ⁶A daa dont a monj kpanbal tuann, k daar niijaanna yial ni . K maan lijan bin yeta : ⁷baat in na! Nan bin tan busiima kpanbal bija tuaann. K a tan daami linba k a saa pak, li tie k a lua paana maan ⁹Konin a monj paak a lua bool ni, njaan daafitl a lua gbina, ¹⁰Nan wuu tan maan gbatb, k bann a fei, a sanbuk jik mok piinu ¹¹Nan salmmuana nba paa likili salimpeena pakk fan bannunba na, li tie inna mun maanminba k bii pakil fanu. ¹²Nan salimmuna banj nan lii tuliati nba fan bianjinnba na, li mun tie inna nan baa too manj tuba k gbin bannetua kpayaakit. ¹³Nan saakaana nba mei bianjinnba bonjaun yoo na, li muun tie inna toomi nba ban maan k tul wunba tuu mua ; k toomi manj too maa u canba pal. ¹⁴Nan sanpagbant nba too fikit nan wunj njaan saak kanba na, lii tie inna mun nan niilua nba puont moopoti njann k gbiant. ¹⁵Nan kandonn wutol yian saa fil lebit kpanbal bija dudukit, k moomant saa fit yel kpaba. ¹⁶Fii la siat, fiin di linba saa njanna, k a tan saa mann di gbo k k tan si. ¹⁷Ii saa yom yom a njankpiak njak, k u taa saamiata, ki jik loonna maan. ¹⁸Nan gbaajal, juk balik nan piinu nba tie bienjinba na , li tien ne mun niilua nba di faak siala wulua po. ¹⁹Nan njann nba cable nan taagbial nba tun bienjinba na inna lolbiit daannua binbenj tun daalbil daal. ²⁰Kliat u liatl waat daal, kuo k muan jian njan fiak ni, tie nan fan yin yanmaani k tul palbil daannua. ²¹Konmiimok a daataak, tulumua wuni njunjuluk u mokua tulumua nyu wun nyu. ²²K maan li tie nan sankuanna muu na ka paant wun yul paak, k k mok gbennu tan saa paa li pauk. ²³Nan in ninmu nba tuol yonnu binba poo na ,wɔnɔn nba nji in nuganj poo baat nan saak na, lii tie inna jelinn nba fufut dont wutuol. ²⁴Li njan fii dua muapin yelk ni, k cie fiitaa ki bee nan puo kunkonkonnu. ²⁵Nan nyin maasin njan nan niilua nba baat na, in na baalisaani nba nyi banfaakil baaljan. ²⁶Nan bunbun gbil kal nan nyu nba puk bunbun mob nyu nba too gbit nan bienjinba na, inna niijannua mun tie yoo nba k u tuo niitunj maan. ²⁷Daa di siat bonciann, njaan ii kpaan lie palmann , njanna tie yuddant . ²⁸Nan doopienu nba paal njan k mok joon gul kal na , lii mun tie in na niilua nba k yie wmunj

Chapter 26

¹Fii piak k dontl jatuk l k tuok, tie nan sakaana nba baa pial ne-e, k bia tie nan saak nba baa dijaamu yuo ne.
²Daano nba k tun biit mopala kan fit k tieno siali, l tie nan nuani nba yuk k gaal k saa njan k k jakint nie.³B dia taam nan tangalika, k dia bonn nan gbann, jatuk mun fan buo-u nan lanbann u nyaak ni. ⁴A laa jiiint jat buboit, n nee kaa a monn sii tie jatuk nan wunba boia nie.⁵Jiint k nmakt wunba boia jat buboit ne k wun bann nan u k mok yan. ⁶Fii tun jatuk nan maan, l tie nan a jii juk k cua k pot a monn taal nie, a tien a monne linba k nan.⁷Nan wabik taa nba k mok pann bianjinba ne, l tie n nie mun k baljok k mok nyuat k jiiin jatuk po. ⁸Fii piak k tontl jatuk, l k mok nyuati, l tie nan faa saa jii tann k lol k tabin naaluobl nie. ⁹Jatuk-u tokii k piak yan bali, l tie nan dayibilua nba sii yaa wun nyinn kunkonn u niipaonni ni nie. ¹⁰Tuonn saakua nba gaal jatuk u tuonn ni, u tuu baal nan danje k tul binba kul be tuonn ne ni. ¹¹Jatuk-u njanm k tun u jat tuona, l tie nan bok nba tu sii k nmat k di nie.
¹²Wunba tie jatuko so nan wunba duki a nua sube njan k k mi sial ne. ¹³Gbannyak daano k nyi njaak ni, k maan u tiin yanbola. U tu maat a yanbola be sejok ni ! ¹⁴Gbannyadaano k fii u duanu ni, u tie nan ganna nba juann yuo kul tanmoi paak nie. ¹⁵Gbannyak daano tuu u nuu saannmann ni, njan fala n suolonan wun jii k kuan u mob ni.
¹⁶Gbannyak daano duki nan njae mok yan k cie niib banlola nba tuu jii yanfuon k tul gatu nba mok niimin ne. ¹⁷Fii kuan a nuu balii nba k la-ani, l tie nan wunba bib k suol bok tuba nie. ¹⁸Waatua nba tuu dia muu, nan talbana k lubin k jelin ne, ¹⁹Nilo-i kpann u lua njan tan yet a n bo k jelima kaa? U tie nan l waatna nie²⁰Sanjaaunni kaa kunkona tu g benne nan daat nba tu kaa k muu n kpien ne. ²¹Sankuana muu nyiine, k daat muu di muyelu, l tie n nie mun k binba luon kunkona te k monok be yuo kul. ²²Sanjaanjannan maan tie na cicili nie k man k kua bientin ni. ²³Faak nba saa dakin balmoonii tie nan faa tu taan bobil nan salinpiena bianjinba nie. ²⁴Faak daano tu jii momante k dakin nan. ²⁵Yuo nba k u piak k l tie nan l man ne, njan a laa daan u ni, k maaan u pal ni gbie nan bonbilankant nan nan kua. ²⁶Wuu lekii dakin u nan njan sua kul sii laat u tonu nan bonbil nba k u tuun ne .
²⁷Wunba gbiil buotuk manni, wunba bilint tann a wun nyak u lua, l tuu tan nmat k nyak njae. ²⁸Faak daano nan u liebe mob nba kan pak palmoni baat nan boniile.

Chapter 27

¹A daa want a monɲ wonn po, k maan a k mi daal manɲ nba sa fit mal linba k tula . ²Sua i piaka, ɲaan k l da tie a nob ka, li saaua-e, ɲaan da tie a mogbana ka . ³Tann tie linba kpai-e, k tanbiini mun bia kpai. ɲaan bonjatɪ nba sa baal nan daamii nba kpai k cie liel. ⁴Wutuol bant nan tonu nan biilu-e, ɲaan ɲme tan sa set bkankan ma funfunn buolnii. ⁵Yinyienɲun ɲmaktɪ-e sɔ k cie bunbonnin nasainyuat. ⁶A yuak danɔ set want nan lombe i ni, ɲaan dataak tankpin muati tie bunbonti-e. ⁷Wunba di k gbuo tabt taal siet-e, ɲaan wunba k kon mɔkua,u la jiiet nba ton kul l tu nann-e. ⁸Nan nuann nba siet kɔkt nan u tieɔk ne, l tie n ne-e nua mun tu siet k fɔkt nan u binbe buol. ⁹Kpan nan talaali manɲt pale, k nasinyuak, kpaanmi nba siitaa tu mann-e. ¹⁰A daa nyikt a yaak nan a baa yuak, k daa kua a ninja ɲaakni daal nba ka be daami ni, a ɲakpiak-e sɔ a ninja nba fɔk nana. ¹¹N bija, i tie yandaanɔ, k n palman, k man tan fit k jiin wunba piak k biilin. ¹²Subindaanua tu donɲ la bonbiil k cial k bɔl bi monɲ, binba k duki ɲannin too sonm k saa-e sa mablin. ¹³Jiin u liant, k maan u set sua puol k sonmua wa, jiin u mɔkint, saannm na paak. ¹⁴Li tie k sua tien u lua yet ɲannin nan kpian paali sannyafaal l tie nan motont ne-e. ¹⁵Nyuntektuk tukint k tuut daal nba k saak baa-e, k puo kunkonkonnua bontitiet tie n ne-e. ¹⁶Wunba fit sennua senn wonɲo, k bia kub kpannyunme u niponɲni. ¹⁷Nan kut nba ɲat kut ne, l tie n ne-e nua-e tu donn nua wutuol. ¹⁸Wunba got ɲaann fanu tan sa mua l luoanna, k wunba mun bia gu u tunt tua fanu tan sa la baakla. ¹⁹Nan fa tu got nyun ni k la nunm po ne, l tie n ne-e nulua i got u palni u tu la u monɲ binbenɲe. ²⁰Kpiien tinɲ nan mu buotuk nba kanban gbie ne, l tie n ne-e nulua nungoltin k gbent. ²¹²²Gbiilu ntie likli yale, k daanɔ tie liktann yak, ɲaan b tu bu nulua u benbenɲ paak-e. Yuo nba ka tan sa lek tuol kmɔk dudukt daanua tuol sunsuk ni nan togbiannu na, ɲaan u na lek kan nyi u ni. ²³A mi a bonkobt fanu, tulin a tebuk a bonkobt, ²⁴K maan mɔkint k woi yuo kul ka, nan mun bia k be mɔk mɔk nan mɔk mɔk. ²⁵Mɔkuoot nyi, k mɔbluk put, k juat ni mɔpaan n pia. ²⁶Pejai benu tie bi bi lanta-e, k wajɪ mun ya benu tie kpaab daanu-e. ²⁷Wanaant biin sa kpaan a jiieta, nan a ɲaak niib, nan a ɲaak tuuontuna nba tie puob na gotl.

Chapter 28

¹Tuo daanno tuu donj cial k suaa kbdaak kpelua. Kasi daanno tuu kaale suoo. ²Duo-ii-fiil nan konn naan diilaa tuu yaabe njan niilua nba mok yaan nan baaminj u naantuu fuokte. ³Tuodaano nba daamite alaat daamm tie nan saak nba tuu baa nan wonj k biil Jiet ne-e. ⁴Fii-ki-tuo sennu a tasi taanbiit daa mm puo-e, nja fiininj nba tuo a saa gaal jaat naamme. ⁵Tuobiit daamm k min iba tie baalmni njan jaant-daamm tuu gbaate. ⁶Fii-tie niinano njanbe maamu-e sua nan fii tie monktua nja kiitie faak daano. ⁷Naasimo nba saak sennu nja-e mok yan wunba toki nan nii binba k mok nyuat baat nan feii-e k tie u baa. ⁸Fii njaab niib k monkt afaal manj saa san daanno nba nba tiin nandaamm ninbaone buole. ⁹Fii ki gbaat senni yennu kan gaal a janti. ¹⁰Fii kpaal niimono kuu biit tie baalkuo k saa tuu k suola. Binba k tuu biit saa laa gnuate buociann. ¹¹Monktua yii u monj subin daannuae njan nan daano nba suub-baanua. ¹²Baalmotuolua i baa i ltuutie paalmanne njan tuodaano fiil suakuul tuu bonle. ¹³Fii niat niat a donkin a biit a kan banla sukl maatinj a biit, k l nyii k yennu ntinna ninbaao k. ¹⁴Paalman wunba tii jaanmane paak, njan kangaatl tuu baa yubonninj. ¹⁵Nandamm k mok suomml ton dano buol, u bennu tie buobiile k tuulb nan yanbol nne-i-kaa naamuk-ne. ¹⁶Duo daanno nba kmok dudukant siituu tonu tonnae-e, nja wunba k luo fubit saa dia duo linweie. ¹⁷Wunba gbennu lua mial, u muuntie bin gbe u miale. Bin kuantua luolinj. ¹⁸Wunba suom nan balmni layeet njamme. Nja wunba paa saankpela u tuu tan baa buokininj. ¹⁹Atie niinano a saa nyii daami ninj fii waa faak saanu a saa baae. Tuontuunnua tuu dii k kpaan u monj linlintua be kome. ²⁰Nuann nba tuak la at yet njamme wunba luo wun mokt yian utuu baae. ²¹A daa jonbiammonj k cabt nua k tuu biit jemintik ne paak. ²²Fuun fuun daa no tuuluowun paak liebe, njan k mii nan kuon baat wuonn. ²³Njaakle suaa nan faa sii mok palpian k paak linbane. ²⁴Wunba jaanubaa nan u nja njan piak a: l k tie naayuuk u tie tuonbiilua-e. ²⁵Jaapaa-daano baanni konne nja wunba waa yennu be-e suonne. ²⁶Fii tie Jaatii njanne sua nanfii dia a kuukua dudukt njaafii suom nan yan damm a sii be a yaanninj. ²⁷Fii tie naandamm pii nii a kan baa konj njanfiitie jaawuu daano nii sii waanta motommo. ²⁸Tuodaanno ii fiil nuakuul tuu bole nja u teii- ka njan damm nfiil.

Chapter 29

¹Nuluo nba danŋ nan tubdatu, k yeet k k gaal, a tan si be moblin k kɔŋŋ sonmtua. ²Li tie k baalmɔni daanm piiki, niib be palman ninŋe, k tandanm i i yabt, niib be ninbatl ninŋ. ³Nulua nba mɔk yanfuon, u manŋit u ba a a paal, ŋaan unba waa cincona biil u faal e. ⁴Kpanbal dia u duo nan mɔni buute, ŋaan unba gaan siel biil duo. ⁵Nuluo nba kpalin u luo bal, janbaɔŋŋe u taa ninŋ. ⁶Balkbe biit nba k nitont tie na ninŋ, ŋaan k nimɔnm ŋanin be b yamani nan palpienn. ⁷N imɔnnua ban linba te k faala danm be, ŋan k tondannua kan gbat l bannu, ⁸Nilaala pieb muu duo ninŋ, ŋan nimɔnm kpienn wutuol. ⁹Li tie k nimɔnnua mɔk maan nan jatuk, u paal si bie n neika kula. k laa fia kan tien. ¹⁰N iib nba tie mont danm k luon nii mɔnnua ŋan niimonnua guu u manfuol. ¹¹Jatu tun nyin u fala nanyel, ŋan yandondo tuu tie sɔɔ n ne. ¹²Uba lii t i dia faɔk k maan, u tuontunna kul mun si tie tondanm e. ¹³Nandaanua nan unba k b muksua kul tie yonm e, kangbennuk ee yentil b ninbina. ¹⁴Kpkanbal nba bu tolat danm ŋanu. u saa dia u naan k wei boncian. ¹⁵Kpaamii nan tub daatu tien yanfuome ŋaan bik ii tuun wa luon bianŋba u si diit u naa nba feii e. ¹⁶Li tie k tondanm puuki, biit yabtle, ŋaan niiŋanm ne tan saala niibiit na baak yuo. ¹⁷Datl a bik tubl, k k fit la fuon u paak ŋaan e ku satuul a nalinŋ fuon. ¹⁸Sinmba k yinyinm ka, lenŋ niib tuona k waniel, ŋaan palpienn be si nmba k b cɔlin senni. ¹⁹L k tie maan ku kua paak k kɔnmaktl yonmik u lekigbat ŋaan u kan cɔlin. ²⁰A ii la nuluo nba k maliwaa k kpiak, a i i mɔk dindann jatuk ninŋ ee sɔu. ²¹Tuontuonua nba ka diaɔu son n na tu tan mali nan u tie a bik ee. ²²Nulya nba mɔk wutuol baat nan kunkɔna, k jat daanua mun tie biit bonciane. ²³Japadaanuo siik, ŋaan unba sikin u mɔŋŋ u mɔk yuudant fuon. ²⁴Unba biitl nan nyikuo tie u nalinŋ datak ee, u gbia mɔtant ŋaan u k boi sial. ²⁵Lii tie danŋe k tula, lii tie k a fiin linba k a lieb yien k jiin a po, ŋaan fii tien yennu yada, sie k a la balmɔni. ²⁶Niib bonciann luon unba lii sonmil ee. ŋaan kangbenuk kukua e tien. ²⁷Popienn danm k luon nitont, k nitont mun k luon popienn danmi.

Chapter 30

¹Linba nae tie Jak bija A guul məbongbanja: Yennu , n baka ,yennu n baka, n k mək sommtua. ²N naan bonkobuko k cie nisaalik, n k mək yan nba k nisaalik mək na. ³N kban tumi yanfuon nan waama, n k mi sial k jiin Yennu po. ⁴ηmee mi bann sampaapo bannu? ηmee mi suol wouŋ u nuu ni? koo ki mi pəbinnyun cincenn ni? koo k dokit tiŋ kpaal paaki? L daanɔ tie ηmee k a muu? k ηmee tie u bija?⁵Yennu dia məsona nba k u senn na kul. U tie nan nagbakəŋŋl nae k tien binba kul luun u guulu na.⁶Yenn-i yet linba ŋaan k a yaa u yet a, sie k u loma buol k wanna nan a faak danua e.⁷Yennu, n boia maa fan ŋaan k n la bona ŋanle na wa k kpo. ⁸A daa te k n fa faak, k bia daa tien məktuɔ koo nandaanɔ, ŋaan tulin jieet nba saa janin. ⁹Fi-i tulin bonciaann, ntan saa mann yet a n k luon a sommil,ŋaan mii biaki be manu, k n tan saa mann jan k dinn fin Yennu fei.A daa ban piak biil tuuntuna b canbanba buol, k b ta saa mann sat mətont a paak,k a di fala lipaak.¹¹Nisiab be ki sat mətont bibaanba paak , k b numm bia k gbuot b naanba ¹²Nisiab duki a ŋamm mantik tie kassi, ŋaan ŋamme mantik tuun biit.¹³Nisiab duki a ŋamm mantik ŋan paa. L nibulu mək dontin mənŋ bəncianne. ¹⁴Nisiab be k fial talass damm nan nandm, b tie nnae k laat b daal diitl.¹⁵Dindal mək bonpoi banlee k b kula sana tie "tulmin ". Bonna ŋannae be ki siar kan ban janjib. ŋamme tie:

¹⁷Daanɔ nbba laa u baa koo k yitin u naa, l ŋan k juut ndi u gnanant koo kinkata n kpakl u ninbina.¹⁸Bona ŋannae be k n k ban l paak; ŋanne tie: ¹⁹Baakl nba tuu yuuk sanpaapo bianŋinna na nan waaug nba tuo buak tanpiuk paak bianŋinna na nan lomm nba tuo kua jua nan puob bianŋinba k b luon lieb na.²⁰Ton,piocuncəŋn dudukit e na: wuu dua nan jaganɔ k gbenn u ji tuo wule, ŋaan yet a:" A la kin tun siala kpetli?²¹Bona ŋannae ne, k tingounŋ mən k tuo lpaak: ²²Dabl nba tuo tan di naan na,nan jatuk kul nba tuo tan mək jiet kul nba k u luon na. ²³puoyuonn nba tuo tan kun jua na, daab puok nba tuo tan fat u daabnaa sɔɔ na.²⁴Bona ŋannae be tingbənŋ na k k yab ŋaan mantik sub; ŋamme tie: ²⁵Languul : B k mək panŋ ŋaan b tuo bekl b jiet dijaan yuoe. ²⁶Sina: B k mək panŋ, ŋaan b ŋei be juut ninŋe.²⁷B k mək bet ŋaan b somm paabu paabu e. ²⁸Dabuna: A saa fit kub b yenɔ a nuu ni, ŋaan b be kpanbala ŋeni e.²⁹Bona ŋannae be k b Somml ŋan; ŋamme tie: ³⁰yanbola ; b mək panŋ k gal bonkobit kul, k k ŋmaan sua.³¹Wojak sommil nam kojok sommil nan kpanbala nba tio somm b niib tuann po na.Ton, fii kii tie jatuk nba mək gɔluk k lolin tuonbiit fan ynik ŋaan duki fanu.³³Fii ŋak ŋak naabiin, atuo la naabikpame; k fii faa nilua mial, l tuo put sənme, nnae mun, fii fiin niib wutoa, lin baal nan kunkonn.

Chapter 31

¹Mobon jaana nba k kpanbal Lemuel naa pak tuluae na. ²A tie n mɔŋ bijae, k bia tievgatu k jiin n mialu po. N saa yeta bee? Fine kin din miala n puoti ni ne. ³Daa jiit a mɔŋ k cabt puob, k bia jslmm nan puob nba tut kpanbala boncianne k lubin ne. ⁴ŋanm ji k tie kpanbalaka, lemuel, l k tie kpanbal ka ji sii ynu damunŋ, n ne kaa duo yudanm, k asiibtiim lin kbkpaan dapaalin buoli, ⁵fii ghuot daanl saa fit te fan tanm sen, ŋanni kaa k b bia kan kɔn talas danm paak buut bunu ni. ⁶B jiit dapaalin k tien binba saa kpoe, n nei ka b jiit damunŋ k tien binba ne falani. ⁷Bii nyuu b tuo tanm b fala ne poe, kntanm b gbananyektl po. ⁸ŋaann fin ŋanin, pakin k kɔn k gaal mui paak, nan binba k mɔk sua kiu kɔn b paak ne. ⁹Fin bu buut nba tie buŋant, kɔn k gaal talas danm nan binba be falani ne paak. ¹⁰ŋmee sa fit la puo nba mɔk yanmii? u mɔk nyuat k gal siak ni siktaa waa. ¹¹L puo sɔlɔpal tuo man u puo na paak e, l puo k biil u sɔlɔ nba mɔk linba. ¹²L puo tie u sɔlɔ linba ŋanne, u k k tie linba bi u manfuol kul ni. ¹⁴Puo na bia naan kpinkentua e(wunba sii kɔat bona), u tuo nyi nan jiet banfɔkle wa. ¹⁵Puo na tuo fi k ldaa bɔn, k tien jiet k til u ŋaatieb, k bia wann u ŋaa tuuntun poi suakul nan waa saa tun linba. ¹⁶puo na tuo dukiin k daa kpaab nan liklinba k u la na k wuu tilɔnti lej. ¹⁷Puona jiit u mɔŋ k cabt u tuonn nae, k k bakit nan waan ma. ¹⁸u mi bont kul nba kuu u tuun l nyuat nba tie bannunba, l paak k u tiun tuunn nan nyɔk. ¹⁹u jikit gungunte k luu u mɔŋ cincena. ²⁰U nuu yaee, ku tien talas damm nan nandamm piini. ²¹Wat i lek kii be ŋaan l k damiɔ, k maan u ŋaatieb mɔk wat liaata. ²²luu gaduo bɔnlatkala k bia gab cabŋana cincena. ²³Niib mi u sɔlɔ fanu k u tie duona yui damm ni yeno. ²⁴U luu cincena nan gbana k kuat kpinkpinta. ²⁵U mɔk panŋ k laat baakl, k k tiin janmaani nan tuunn po binbinŋ. ²⁶U piak nan yanfuome suun suun na. ²⁷Yuo kul, u ninbinn mɔn na, k goli linba tie u ŋaatieb bɔnlonkaa po. ²⁸U waat wantua bi numm nba gbuo buanjinba, k u sɔlɔ mun piak ki dontua. ²⁹U sɔlɔ yet a, " puob boncianne tieb puonamm, ŋaan fine mantik ŋan k gal b kul. ³⁰Kolonŋ tie kpinkpannie, k fant mun kpet, ŋaan puo nba tul Yennu baakl, li ŋaan puo nba tul Yennu baakl, l ŋan k bin pak dontua. ³¹pakmɔ, waa tun linba kul paak. L ŋan k sua kul n tuluo baakl.

Ecclesiastes

Chapter 1

¹Selusaalem kpanbal, Dafiit bija Eklesiast mɔbona e na. ²Yan, yen, Eklesias yet a: yan yann, l kul tie yanne. ³Nyɔlant po k nibɔ saa la l i tie k u mann fala k tuun yennu? ⁴Baanba tuu gal, k waas wee, k mun tan gal, ŋaan tinnŋ ŋanin tunbe e. ⁵Yennu tuu do tan baa, k bia ŋmat piin sian nba ku won duo, k bia ŋanm do. ⁶Wuonŋ tuu daa ksaaganŋ po, k tan tuun saa diitu po, k bia ŋmat piin ganŋ po, k bia saa k tuni yuo kul. ⁷Kpeni kul puob siik mɔkl ni, ŋaan k mɔkl k ⁸gbiet. Kpeni manŋ tun saa baa tuu tun saa sian nba. Bonn kul tuun tionn, k l gal nilɔ nba saa maat lin nba, k ninbinn goli, k k gbuot, k tubl gbiin k k bakt. ⁹Lin nba din be, ŋanne tan sii be, lin nba din tie ŋann e tan sii tie, sial k be k tie bonsaann yennu tinn po na. ¹⁰Bonn-yenn tuu tan be, b yaabonsaann e, l bonn din be e waa. ¹¹B k tiatl lin nba gal po e, k lin nba baat na mun, bin nba waa mun tan kan tiat l po. ¹²Min Eklesiast n tien kpanbal selesaaenm duo ni waa, ¹³K jiin pal k dukik bia kpaan, maan jii yanfuon k bann linnba kul tuon tinn paak na. L tie tuonn nba paal, k yennu tul nisaalk bija. ¹⁴Lin nba kul yennu tinn pona n la nan l kul na tie yanne, l tie nan wun biet wounŋ na-e. ¹⁵lin nba buan, b kanfit naat, k lin nba mun kaa, b kan fit kan. ¹⁶N yet n yaninn a n kpaat a, n mɔk yan k gal bin nba kul tien kpanbala selusaalenm duo ni na. ¹⁷N jiin yan, k tumi yanfuon, a n bann jati nan waatuk. N bia la nan l tie wounŋ belut e. ¹⁸K maan yanfuon bonciann i be, palbiit bonciann tuu be e. K daanɔ nba kpaan u minu, kpaantu tonu e.

Chapter 2

¹N yet n paal la: tii saa n saa waana nan palman k saa laa maanu njaan, njan daa tie yanni na. ²N yet lata: jatuuk na! k palman mun: l nyuat tie be. ³N duki n pal ni a n jii n gbanant k tul daam e njaan tok tin binjann a lii tie waatuk nan maa tan saa laa linba njan k nisaluk biik saa tien sanpaapo yuonba kuu daa fuo. ⁴Ki tun tunjaana k m aa n mo jei, k bia tiini nba daa tilonti. ⁵N tien lomii nan kpabiit, k bia saa buol tilonti buolu kul, ⁶N t saa gbiil moka, ki mant tiuk nba kpaatl na. ⁷N saa daa daab jai nan daab puob bonciann, k bi maal waas n njaak ni, ki mok bonkobit nei nan pei, k gaal bimba din be Selusalem. ⁸N bia saa gaal likili nan salima, kpanbala nba be tinii nba kin diab na buol, k jaab nan puob yiin yani, k nisaluk bik sii mok puob bonciann. ⁹Kin tien nijaan k gaal wun nba kul din be Selusalem kin yanfuom ki gbent. ¹⁰Li man kul kin ninbina luon, n k ban kɔŋ, n k ban muun n paal paalman; kin paal luon tuon kul, linbaa tie n yaali na. ¹¹Kin n ji duki linba kul kin tun, gotl li kul tie yan ki k mok paa ti, k tie nan faa sii waa biel wounj bianjinba na. k linba kaa tun na k mok nyot kaa saa laa. ¹²Kin tun n nun yanfuon po, kin baaka bia koa sial po ki bia tien in jatuk k nilo nba saa wei kpanbal puol saa tien le? ¹³Kin laa k yanfuom mok nyuat k cie jaati, ki l tie nan yentu nba cie b bunbonn bianjinba na, ¹⁴yandanm fit laat baa saa siaba po, k jatit nin suom bunbonn, njan t kul juotu tan sii tie yomo. ¹⁵Kin duki n paal ni, linba saa tien jatik njane mun saa tien n be paak e ki tie yanfuom daano? kin bia yet n pal ni a linba na bia tie yann e. ¹⁶K maan yanfodano yuukpa bot nan jatit ye u kul tie yoma k man daal baat, b tan saa kpo waa. ¹⁷Kin tien nijaan k gaal wun nba kul din be selusalem kin yanfuom ki gbent manfuol k tie sial min yaa buol, k man linba kul tun yentu nin waat i paal a, k maan l kul na tie yanna n wa biel wounj o. ¹⁸N yiitin tuona nba kul kin tun yenntu ni, k maan ban saa nyik ki n fadiilo jii ki mok palpienn. ¹⁹nmee mii u waa ta sii tie yandaano a mii jatuku l yuo nja e tan sii tie n tuona kul saakua, n yanfuon tuona nba k tun na nyuat. njan l bia lek tie yan e ²⁰Ki jii tan mo kua nan tuona kin tun yenntu ni na. ²¹K maan nilo nba yan, nan bannu, miilu kul k tun linba be na, njaan u tan saa nyik l tuona nyuat u nba k tun sial l bia tie yan a k bia tie biit. ²²Nyualant e k niib saa laa u tuon nan u paal ni dudut, tin nba tie n baakint tin na ni? ²³L daa kul tie gbananye tue e, k yaa botil nan niib linba k l tie fabini, nyick u yan k dua. l kul na bia tie yane. ²⁴Nisaalik palman tie u duk k bia nyu, k te ku siek be palman ni nan bi n ben njman manj. ²⁵nme saa dii ki be palman ni li ki tie min kaa? ²⁶k maan danm nba k yennu luon njmanm k u tiem yanfuon, nan bannu nan palpienn, ban k yan bon danm tun tuona k laat, k bia bekii a baa kpaa laat linba na, bin tuu k tul danm nba tun k l gbuot yennu nunj na l k mok nyick siat. L tie nan faa sii waa biel wounj bianj nba na.

Chapter 3

¹Bont kul mək yuo, yuo be bonsial kul paak yendəŋni. ²Matuk yuo be, k kunn yuo mun bia be; bont wunu yuo be k yuo be k tie saa nyabl lin nba wu na; ³kpinuu yuo be nan paaku yuo; yuo be k tie saa tut daa, k yuo bia be k saa maa. ⁴Məni yuo be, k laat yuo bia be; fabini yuo be, nan waak yuo; ⁵Yuo be k tie tan luulu, nan tan wotui yuo, yuo be k tie t'npuul wəb, k bia be ki tie tin fəkt nan lieb. ⁶Bon lulont yuo be, k gaalu yuo be; be klu yuo be, k lunu yuo be. ⁷Bon patuu yuo be, nan bonnyalu yuo; ɲminɲminn yuo be nan pinpakt yuo be. ⁸Lonm yuo be nan nanɲ yuo, k tab yuo be, na yuo nba t tan sii be t yanni. ⁹Nyɔlant be k tuontunnɔ laat u fala paak i? ¹⁰N la sian nba k Yennu bilin nisaalik a ! ¹¹U tie Bonɲana kul li yuo e, u tien b pala ni dudukit nba kaa gbennu nilua nba kan fit bann yennu tuun linba li pinpiik nan gbennu. ¹²ɲann ne kinban nan ta saa fit tun linba tie palpienn e k tul t mɔŋɲ bon ɲann baa be manfuol ninɲ. ¹³ɲaan li tie k nilua di k ɲnuuk be u pal mann ni ɲanne tie yennu piini. ¹⁴N banm nan lin nba kul k yennu tuun saa wei bonciann. l sal kan pukin sial bia kan wat sialk yenu tie n ne k b tūnɔ. ¹⁵Lin nba mi tun nan lin nba saa tun yennu tuu jen nan lin nba gal. ¹⁶Nbia la tinnɲ n ma sian nba k buut be tonuu be lenɲe, k sian nba k balmɔni be tonu be lenɲe. ¹⁷N yet n pal ni; yennu saa bu ni ɲannm nan nitont buut k maan yuo be bont kul nan tuona kul po. ¹⁸N dakin n palin k jü^ n nisaalik waas po nan yennu bikinme k b mɔŋɲ la nan b k tie bonkobt ka. ¹⁹Ki maan nisaalik nan bonkobuk kul juontuu tie yonm e. b kul kuun tie yonm e, b kul tie bonfua e. nisaalik yiko bonkobuk paak tie yanne. ²⁰I kul saa bɔnyenn kua buol e; b nan likul nan tant e i kul bia saa ɲmat tant ni e. ²¹ɲme saa fit bann nan nilua manfuol siik tinn ɲaan k bonkobuk yal siik tinɲ ni? ²²N la nan nisaalik buol sial ka mɔn li kii tie k u maan u pal u tuona paak ki ka. waa sii duu lin nba yaapaak e n a. k maan ɲme saa ban bonɲann nba wa.

Chapter 4

¹Mii got k la tuo biit nba tuun tingbounnna. K bin nba kb mab'n n k b be nan ninnyuut k sua kaa k saa baln'n! b be ninmɔnn nie b mabtieb buo! k sua kan baln'n.²K n la kpienm k b be yan ni k cie manfodanm. ³Wun nba k b daa matɔ bia be u yan ni, k cie mmfodanm k maan nua k la biit nba tuun tingbounn na ni.⁴N bann nan niib gbaa bonciann b tuonna paak a bin paak lieb, k l tie funfunn. L k mɔk nyuat, tie nan faa waa biel wounn na e.⁵Jatuk nba k luon tuonn kpenn kon e. ⁶Li tie k a saa bak yuonn nba kaa nyuat ni, fii bo kal lol nii so.⁷N njanm la sial tingbounn na ni k l k mɔk nyuat. ⁸Daanɔ na be u kukua e u k mɔk bik, u k mɔk ninja. K mɔknt nba k u laant na k guot nunm nme paak e k u tuun k bakt k bia noi u mɔnn k k di mant i? Lin nba na k mɔk nyuant.⁹Niib banle taan l sii mɔk pann k cie niyenɔ k maan b laat nyuat b tuonn paak. ¹⁰K maan yenua i baa lua saa finna, li sii paalni yenmil paak, u baa k sua kaa saa fiinua. ¹¹Lii tie niib banle libindua l sii tone, njan li tie yenua kua l saa tien nle ton ii?¹²Niib banle nba saa fit kɔn nyann kɔnn nba k yenɔ kan fiti nmiuk nba k b pian bona paal nan cielu.¹³Binan daanɔ nba sub cie kpanbal jaluk nba k gbia maan. ¹⁴K maan u saa fit nyi dansal k ni k di naan ko k tie bat nan daanɔ¹⁵N la niib k sonm k lint bik nba saa gaal nann l ii k kpanbal kaa. ¹⁶Kpanbal i dia niib k b jan bian nba, njan wuu tann i kpo yuo nba, sua kan pakɔ nan waa fun lin nba. L k mɔk nyuati. L tie nan faa sii waa biel wounn na e.

Chapter 5

¹Suol a mɔŋŋ yuo nba ka kua yennu ŋaak ni ; nankt ki gbiintl k daa mann liini malunŋ kilmaan b k ban k b tie bonbiil .²A tuu dunkna k fit k paak ŋaan daa piak yian ki tien yennu kilman yennu b sanpaapoe k fin b tingbonŋ paak , ŋann a daa piak k gaal faa bu saa pak bianŋnba .³k l maan li tie ka be daamii ni a sii damii l daamiite . Lie tie kaa piak janmin na a tan saa pak jaat maan me⁴Li tie k a saat mɔb k tul yennu , a daa taantl nan fin gbennil , k maan u k luon jatuk n min faa saat mɔb linba na .⁵Li ŋaan ka daa saat mɔb nan waama , ŋaan sat mɔb k tan ka gbennii .⁶Daa te ka mɔb n tie biit k kuana yanbɔnm nii , k lin tan te k ŋmaat yennu manntua buol k yetɔ nan a bi pak kpetaa . be ka te yennu wutuol duo a paaki ? be ka saa te wuun biil faa tun k la linba ?⁷kilmaan faak be a daamiit ni , nan maaciɔŋŋ ni , ŋaan li ŋaan k fin tiin yennu janmaanii .⁸A daa te k l tie yaalutuk , li tie ka la duo yudaanm maab naandanm k k tienm mɔnii . Kilmaan saakua kul saak wunba galuɔ ne mɔb k siab bia be k gaal b liik po .⁹Kpanbaal gbaa , ŋaan u laat nyuat u tuonaa ni , ŋann te k tinŋ na nyuat tie niib na kul yaal .¹⁰Wunba luon liklii k gbuot liklii , k wunba luon mɔkituk kan mii k laa linba kul k u luon . L kul tie yanne .¹¹Faa siimɔk bianŋnba , a bia sii mɔk diilaa n ne ; a sii mia nan a mɔke ŋaan a nyuat tie faa miina a mɔk ne .¹²Tuontunɔ tu saa la u guan ni k l mannɔ , li tie k l janŋɔ ŋaanika k l k janŋɔ . mɔktua mɔk l kul ŋaan u be yanputuk ni kk quant .¹³Bonbiil nba k n la dulinya na ni ne : Nii bɔli b likilii a bin tuu tan jii yuo nba k b luon .¹⁴B tuu tan juont yann li tie k b kua kpinkpon yanaa ni , k kan tenn sial k guun bi waat .¹⁵Taa lik saa tuun t tuona kul bianŋnba , ŋaan ti tan kan jii sial k san nann , ŋaan t sa ŋmat yann nan taa baal bianŋnba ne .¹⁶L bia k ŋaan , t tan saa sann nan baal bianŋnba nae , bia nyuate be faa tun tuona nba wɔŋŋ ni ?¹⁷Taa be k laat linba t manfuol na ni tie bunbɔnn k t be palbiil nan yialii nan wutuol ni .¹⁸Maa la linbae na : L tie bɔŋŋann , a nuloi tuun linba , wun di k bia nyu k gbuon u mɔŋŋ yuo nba ku daa be manfuol nba k yennu tulo na ni k nba k maan ŋann tie u yaal .¹⁹ŋaan li tie k yennu tul nulo mɔkin nan faal , k te k u dii maanu k jiin u tuonn po , l tie yennu piinie .²⁰u kan tiat u manfuol daa , kil maan yennu sikin palmann u manfuol nba fo na paak

Chapter 6

¹N bia la tuonbiit tuun tingboun na ni , ki li daamii boncianj . ²Canbaa yennu fit tien nisua monkit bonciann nanbakil , nan linba ki u luon kul , njaan u kan te daano manj n di ki lin maako. Niñanwe lek tan saa dil . Li ki mok nyati , li bia ki njaan.³Nilɔ sii fit mok waat kobik , ki bia wei dulnya na ni , njaan waalek saa wei bianñnba , lii tie k u k mok palpienn ki bia tan ki la piiñann , nann n saa yet nan bik nba ki bi malɔ kpiete sɔu n . ⁴Bibuolu manñ maantiik ki mok nyuat , u tua saan bunbɔnn nie ki bia tanm u po . ⁵U ki fit laat yentu , kuo ki baant manfuol nba tie linba . njaan u laat fuon ñalin . ⁶Ki gal daano nba ki dii mannu . wei lej ki dii bina tuta ñanlee . Bi kil lek tan saa saan buoyenn kua buole . ⁷Nisaalik kul tuun , u tuonna kul a wan kpan la jiete , ki di . njaan u ki laat k l jaanñito . ⁸Yandaanno mantik gaal jatuk nlee ? Li sonmit nandaano nlee , lii tie k u mi waa saa tuok binbenñ nba e ? ⁹Li ki mok nyuasiati , li tie nan faa sii waa biel wɔun nae . li njaan k a nuunm n gbua faa mok linba ki gaal faa sii luo linba ki pukii . ¹⁰Bont nba kul tunn , lin poñ dɔñ senn sianyuoe waa , k ti kilbia mi na nisaalik kaan fit nei nan daano nba paalɔa . ¹¹Faa saa nei k li wei bianñnba , nnae mun biak k li k mok nyuat , li mun bia kan sonma . ¹²Nle k nilɔ saa fit baan linba mantik tien bonñaann k tul nisaalik nba k b manfuoa k faak na ? nlee ki nilɔ saafit bann linba tan saa tun tingboun na ni , u kuun puol po ?

Chapter 7

¹Sanjann cie tulaalii nba ki li nubilu man, daal u ba ki a saa kpae cie daal nba ki bi mala. ²Li njan ki fan saan sia limba ki bi mɔn kumɔnii, ki cie fan saan sialinba ki bi di jaamm. Li njan nisaalii n tuu tial bi monj nan kaan guu sua kule. ³Palibiil cie laat, li pasial li saa biil a ningolitime, njan tienna bannu. ⁴Daanɔ nba tun dukiɲ bonjann kaa po tie jatuko, yandaanɔ nalin dukii kuun poe. ⁵Yandamni yakii nana, li njan, ki cie ni lii nii-i i piak ki dontila. ⁶Jatit, i laa yuo nba li tie nan kuukonni nba tuu punt muu ni nee, ki li mɔk nyuat siati. ⁷Yandaanɔ i nmab sua, u bontitiet tie nan jatuk nae. li-i tie ka gaal fobit jiet, a biil a binbeje. ⁸Sukulugal dont n monj, bont kul juontue njan ki cie li piinnu. ⁹Suot a mɔnɲ ki daa dont wutuol, li tie jatie, liitie ki a tun be wutuol ni. ¹⁰A daa mi boi a, bee tien ki sianyuo din man ki cie mɔntanna a? Li biboit ki tie yandaanɔ yal kaa. ¹¹Daanɔ nba mɔk yan, u binbej njanne, ki tie nan faa sa di faal na. ¹²Ki li saa tula sommil bonciann nan likili nba saa tula bianyinba na. Yanfuomme guua, ki tie bannu nyuat. ¹³Nlee ki nifosaalik saa fit naal-linba ki yennu nan bony malinni, dukint linba ki yennu tun po. ¹⁴Yua nba ki bonn kul njan fannu ki tula na, ii mɔk palpienn, ki lii tayi tie ki palibiil baal, fan ji tial nan yennue tien palpienn nan pali biil kula; ki a kan mi bann linba saa wei puol. ¹⁵N binbej ki mɔk nyuat, njan n be li nie ki laat bonna bonciann njanɔ saa fit kpo. ¹⁶Naan ki lua mok manfuol, nan waa lek tie nibiuk na. Li paak a daa mantik njan kuo ki subl bee paake ki a saa kpin a mɔɲi? ¹⁷njan a daa mantik tie ton kuo ki mantik tie jatuku. Bee ka saa kpo yan, njan ki a daal daa ki baali? ¹⁸A nyik malima na kul. lii tie ki a baakit yennu a saa nyann binbej na kula. ¹⁹Yanfuomm tuun bonjann ki tien nilɔ, ki cie kpanbaala piik nba saa somm duo bianjinba. ²⁰Su ki be ningboun na ni ki tuun linba njan yuo kul, ki ki mi tun kpeti. ²¹A baka daa mantik be linba kul ki niib piak po, li pasial a tan saa gbat ki a uontunnɔɔ sukia. ²²A mɔɲ mi na a mi sukii siaba. ²³N jii yanfomme ki bikin linba na kula, ki bol a mi mok yan njan gbal. ²⁴Nlee ki nilɔ saa fit bann manfuol paak nba tie? li mantik sumii, ki galita, ki bia paal nann tin bonn li paak. ²⁵njan ki n jii yuo bonciann, ki tumii yan, ki dakin maa n luon yenfuomm na I buboit na jiinu, ki bia tumi ki bann tonnu nba tie liitin nan jatii bianjinba. ²⁶Puo nba tie na baaluk na mantik ton ki gal kuuma. Lomm nba ki u saa tula na. Li saa suola nan baluk nae kuo ki suola nan cicaak na. ki u kpinkpant nba ki, u saa lola na, saa suola nan jaluk na. Jua nba tuun ki li gbuot yennu numm na, njae saa fit nyi puo mar nuu. ni, njan ki wun suol yanbɔndaanɔ. ²⁷Min bontua yet a na, n kpaan linba nae, suon - suon yuo nba ki n bo luon man la li jiinn na. ²⁸N luon maa n la li gati lia, njan n ki lati, n la jayenɔkuae jab tutil ni; ki u tie wunba ki n saa tulɔ bakil, njan puob ni njanlin, n ki la sua. ²⁹Lin kul ki n tumii ki la nae. Yennu nant ki ti njane, njan timme tun ki kpet, (kuo ki biil.)

Chapter 8

¹ηme tie nan yandaano na , k bia mii bona paaki ? Nilo bannue te k u numpo yien yuokul .²N jeta ; colin kpanbal sennii , k man puoti nba k u puon yennu na paak .³A daa kaaki k fokl naano k maab tie bonbiili k maan u saa fiit tien linba k u luona ,⁴k maan kpanbal maan mok panj , k ηmee sa fit yeto a ; A tuun bee ?⁵Daanno nba colin sennii k laat bonbiili ; k yandaano mii yuonba tie buut yuo .⁶K maan bont kul mok li yuo , k buut mok li yuo , k daami mok yuo k baat nilo .⁷ηaan u k ban linba saa baal , k ηmee saa wanno la sa baal k tie bianηnba ?⁸Nilo k mok panj k sa fit pukin u manfuol , kuo k gaan u kuun daali , linba na tie tob nba k u kan fit lokee , k tonnu binbenn kan fiit tinn tondaano .⁹N laa linba na kula , k n jii n paal kul k gaan nan linba tuun yennu ni . L mok yuo k nilo fiit dint u lua waahala .¹⁰L yuo k n la k b saan pii nibiit na b kaat ni k b foi , binba tuun linba tuok na saan kaasi buol banfokla k tanm duopien na pa . Linba na kul tie yanne .¹¹K maan b k bu tuonbiit daano buut yian yian ni , k maan u pal ni duuki k wuun tun bonbiile .¹²ηaan yanbondaano sa fiit tun bonbil kobik k bia be k wei , n bia ban nan bonηann tie binba tinn yennu yale , k maan b jekl u tuann na .¹³ηaan bonηann k tie tuonbiit daano yaali , k u bia kan fiit pukin u daa , k u manfuol tie nan yinyunη na e , k maan u k mok yennu jaanmanii .¹⁴L tie yanne tingbonη na ni ; Nijaansiab be k gaan nibiit tubdaatu , k nibiit mun gaan ninanm piini . N yeta linba na kul bia k mok nyat .¹⁵N pal man , k l maan nifosalik binbennanη tingbonη na ni kpan tie wun diee , k nyun ki be palmasl ni , liba na sa sonmo u tuona sinsuuk ni , daa nba k yennu tulob tingbonη na ni .¹⁶Yuo nnba kul k pal dakin a min bann linba kul gaal tingbonη na ni , k maan ni saalik ninbiina tie li nyoie yennu nan nyio ,¹⁷N la tuona nba kul k yennu tuuma , n bia la nan nisaalik kan fiit bann linba tuun tingbonη na ni , u saa fiit kpaan tan baak ηaan u kan ban banni .

Chapter 9

¹N dakin linba na po k lwei bonciann k tan la nan yennue nmaktl yandanm nan niñanm binbenñ; k bia nmaktl baa luon linba dua u tuann po.²Linba baat nimɔnm paak; ñanne bia baat tuonbiit dannɔ paa; linba baat niñanɔ paak ñanne bia baat nibuik paak; linba baat yenjiant tieb paak, ñanne bia baat binba k tie yenjiant tieb paak; linba baat binba mann malunñ paak ñanne bia baat binba k mann malunñ paak. niñanɔ k gal yanbondaanɔ kaa; nilɔ nba sent mɔsonn k gal wunba k senti; l k mɔk bɔtitu.³Juontu yenn kue baat sua kul paak linbba na tie bonkpelt nba tuune tingbounñ na ni. nisaalik binbenñ ni kul b dudukit gbie nan tuonbiit nan maatuko k k tuu tan kpil kpo⁴ñaan binba kul mɔk manfuol dulnya na ni mɔk dindansial; bɔck nba fo cie yanbɔl kpienn. ⁵Binba fo mi nan b tan saa kpoua; ñaan kpienn ñalin k mi sial; b k mɔk siala paatii, b tamm b' poe fat fat. ⁶K b lomm; na b nanñ; kul k mɔk niɔnn na ni. b tuu tan kpoe k l'n gbenn k b ji kan mi puk n tuon sial nba be dulnya na ni. ⁷Fi mii dit a jiet nan palmann; k bia tuo nyu a daan; k maan a pal. l ñan k tien yennu. ⁸Yuo kul; a tiat i pien; k bia daa te k kpan luatl a yul paak i. ⁹Ti be nan a ñaapuo nba k a luonnɔ na nan palmann; dulnyuana nba k a daa be manfuol nba k yennu tulaa k l tie binben yana dulnyua na ni. daal nba k mɔk nyuat kul a tua maan a pal l ni; k maan palpienn manñe tie a paati. ¹⁰Linba kul a la k sa fit tun nan a panñ; fii tuun. k maan kuun pulpo; k mɔk tuonn; kuo dudukt; kuo yen sianba ka saa na. ¹¹N la siale k pukin nantatinnaa nba tiin bonciann k be tingbounñ na ni; b k patin tiin k laat nyannu; k paldanm mun k kɔn k laat nyunnu yuo kuli. yandanm k patin laat daal jieti; k subndanm; k patin laat yudantuku. yuobonn baat sua kul paak. ¹²Nilɔ k ban mi u kuun yuo; n nee mun k b janlaunñ tuo suol janii. nan baa tuo suol janii biannba na; nisaalik tuo k sik baluk ni yuo nba k t k daan na. ¹³N bia la sial k pukin k l want niib nba dia yanfuon biannba tingbounñ na ni. ¹⁴Digbanbik nnae din be, k niib k yab l ni; k kpanbaljaann tan lekil. u din set lint duo nae, tien siil nan wun bet li juona k kua. ¹⁵K duo manñ ni din mɔk jasua k u tie nandaanɔ k bia mɔk yenfon; k din tinn duo manñ nan yanfuon; ñaan k sua k tian jua manñ po. ¹⁶K yet a: yanfuon jie panñ. b k cɔlin nan daanɔ maammi. ¹⁷A gbiint nandaan sukulu maan mi sɔ nan fan gbiint bat nba sii tian biannba jatit sunsuuk ni na. ¹⁸Yanfuon cie kunkɔn tiat kul; ñaan niib biuk yenɔ kua tuo biil bonñana bonciann.

Chapter 10

¹kpaajukpenna saa fit t k tulaali salenn nan nuubl kü pɔi, k liisin waaninba saa fit buou yan fuon nba yab.
²yandaano yan be u niidiitu poe , k jatuk yan be u niiganpo. ³Jatuuk kii sonnu paak yuo nba, u yan polua , e k u piak sua kula: na tie waatua e!⁴Lii tie k tuonn saakua wutuol duo a paak , a daa setl a tuonni k nyikit njaan saa, suot a mɔnɔ k a saa la nyikcaabu.⁵Li tie bonbiile k n la yonnu buol, k l tie na bonbil manɔ nyi tuaanndanm buol nae . ⁶Liintime gal yuudaatuk nba duo, njaan k b yisin mɔkta k b kal tinɔ ni. ⁷N la k daaba jak taanni, k yentinmɔnɔ danm sonm taatini nan daaba na.⁸Finin nba gbil botuuk sinsunnɔ fine tan saa baa l ni, k finin nba bit juonn, fine k waaug saa juma. ⁹Lii tie k a koi tana, a tan saa la danɔ tankoluu manɔ nie, k finin nba mun yakitl daat, a tan saa la danɔ l daat yaktu nie.¹⁰A piaki gbitik , k a k tialua k u manɔ di, n nae kaa sie k a njanm puukin panɔ, k fit cua, njaan yanfantl mɔk yuat k l yab . ¹¹Lii tie k a mi waaug soulu k tan njaan k u juumaa sinsinn, nyuat lante k a ji mɔk waaug soulu ni.¹²yendaano mobonna gbee nan nante; njaan k jatuk mobonna tuu buontua.¹³U tuu pɔm nan liinmaanme sinsinn, k tan juot nan waat maan. ¹⁴Jatuk njaan kpan piak yuo kule . sua k mi lin nba saa baalo, k nje saa paako lin nba tan saa tieno polpo ji ki.¹⁵Jatuk tuonna kul baankintuae, k maan u kan fit saan digbangbenl ni.¹⁶Li si bi a paak, digbann nba k u kpanbal tie bik , k u saakab dijaanm sanyioɔ kul. ¹⁷Palpienn be a paak ! digbann nba k u kpanbal dukii lin nba njan , k u saakab na tuu tan di jeet dinu yuo k l janitib, k b bia tie bin nba dia b mɔnɔ k k nyu daan k yibii k fit k dia b panɔ.¹⁸Daano nba mantk mɔk gbannyakil nan wun njanm u diuuk mɔpinii, nyun si luune, k diuuk na n tan fib. ¹⁹Janm diina tiena palpienne, k daan mun maant a pal , njaan n kan fit la yenn k liklii ka.²⁰A daa piak k biil kpanbal nan a palni wa, a bia daa piak biil mokitua, fii dua a diuuk ni gbaa, k maan sapaapo nuann sa fit jii a kunkol manɔ k wann.

Chapter 11

¹ηaaant k a nuu ii yaa, k a saa la nyuat daasial. ²jiin a mokit k tul niib banlole koo banniin, kimaan a k mi yuboninba saa baala tingbour na ni. ³Sanpaagbant ii gbie nan sanyun, saak tuu baee, tiik i baa sianinba po, l dua libianne. ⁴wunba kul bia golii wonpaaluk daanu, u tan kan bul, k wunba bia golii sayun, u tan kan jaan. ⁵Nan faa k mi won, sɔnu na, n na e k a mun kan bann bik nba naan puo puolin bianɲba. ⁶A tuu bul bonbubulit sannyaɔk ni nan daajuok kul. k l maa a k mi l kul nba saa nan k gal liel bianɲba. ⁷Yentu man k l ɲan k tul ninbina nan waa laat yennu na. ⁸Bina nba k a sii be manfuol ni na, ii di manu faa lek saa wei bianɲba, ɲaan ii tian nan a saa mantik wei kpientinɲe, linba kul saa baal, l k mɔk nyuat. ⁹Nipaaun, i di manu i bisuk ni, ii mɔk palpienn, yaa daa paan na. tumin, linba k i luon k manɲ i pala, ɲaan ii tian man nan yennu tan saa bu i buut linba kul k i tun na paaka. ¹⁰Ii daa te k sial biil i pala, koo k toni. kii tuon tie tie nipaaun kaa.

Chapter 12

¹L paak, ii tian a naami daano lo, faa daa tie bik ne, k daa guu fan kpeta, l yuo ne k a ji yiena: n k gbia binbenj manu; ²hanne tie yuo nba k yendu yentu, nan nmalk, nan nmaabila ne yentu tan sii bon k yula, k a buol, l tan sii bon nan sayunn nee yuo kula. ³K a kpinkpant nba tuu gua ne sii jekil, k a taa nba paal ne saa kpet k banj, k a nyana saa fokit, k a kan fit nman jiet, k a ninjiini saa banj k a kii laat fanu. ⁴A tuba saa kpaa k a kan gbat sonjal ni fuut, k lii siis paal k tula nan fan gbat yo Annony moni, nnée ka k fit gbat yani nba k b yiin, njaan nuannj moni gbaa tan saa fit fiina guan ni. ⁵K a tan sii tiin kunkonn paak somil, k somil tan sii paal a paak, k a yut tan saa lenn, k l tan sii paal k tu la nan fii cali, k bona kula nionj tan saa nyii a ni-t kula saa saan sianinb a k t sii tun bee, k kpemoni sii be sonjot ni; ⁶K salinpiena jaluk ne tan saa jiel, k Salinmona fitil ne tan saa baa k yiel; k nmiuk nba be bunbunn buol ne tan saa ciel, k nyunsuol ne tan saa yiel. ⁷K t gbanant tan saa nmat tanbiini ni, tingbonj ne paak, k seek ne saa nmat yennu nba jiil k tult ne buol. ⁸Min baantua yet nan l k mok nyuot, l k mok nyuot l kul k mok nyosiati. ⁹K maan banntua ne nba din sub ne paak, k u yua want niib linba ku mi. u din tumii baljokit, k bikin la l balmoni nba tie bianjinba. ¹⁰K banntua ne yabl a wun lon palmaasil mobona k mobona nba k u sob ne tuok k tie balmoni. ¹¹Yandanm momaan tie nan pekpaali patii nba k b tuu kpakii pei nee, baljokit nba k a tunmi ne tie nan kpaii nba k b tuu kpaa bont k li dia ne yennu nba tie t kul a pekpaalik nee jiil k tulit. ¹²N bija, sial bial be, l n an k tii mii l po; gbongj sobu k mok gbennu, k gbongj kalunj bonciann tien bakint. ¹³Linba ne kul lek, bonyenn-kuae be, k n saa yet a ii mok baakil nan yennu, kii saak u senni, kmaan u nan nisaalik linba ne kul paake. ¹⁴Yennu tan saa bu linba k t tuun ne buuta, nan limba k t lek tumil bunbonn ni, laa lek tie bonjan koo bonbiil.

Song of Solomon

Chapter 1

¹Salmon yannj nba ne mant man k cie yanii yanii kula. ²Jiin a mob k muat n tankpinn! k maan a lonm man k i gal daama. ³A nibilu man k tie nan bonnu nubit nie k a sann tie talali nba k b mii ne L paake tien k Sakpaanbit ne luona. ⁴Jii min k baal nanin a buol! k tin cial ! k a sii tie n kpanbal, k jiin k kua nanin a diuk ni k tin saan ki mok palpienn nan kpinkpanmuk a yaa paak, k nyu k gbuo ki luonn lieb. L tie moniie nan sapaam kul luona. ⁵Jelusalem sapaam, n bone njaan n fan, n bona nan kedat niib lanbont nie. njaan fan nan nanjont nba juaan kpanbal salomo njaak ni ne. ⁶Laa goli gbanan bon te ne yanni, k maan yennu cua k bonn n gbanant ne. N naa bonpwi wutua bu duo n paake, k b te k n gu-ubtilonti kpaab ne n tilonti kpaab ne n jik fit k guuli. ⁷Fin nba k n pal luona wantin saninba k a sa saan nan a pei k bin nman. sianinba k b saa foi yensiik ni; Bia paake k n sii tie nan wunba bot nea pekpaalei ne buoli? ⁸Fin nba mantik k tie puo nannu puok kul sinsigni, a kii mi maa kpaal pei sianinba, fan nyi ki waa pei bukaa; k kpaal a buunii k lii kpia pei ne lanbont. ⁹N yuak a te k jab nan tannannj nba tuu te faalaon tanjalona nba daal tantolit ne niamua bianjinba. ¹⁰A kpianii mantik fan nan tutua paa k a tulu fan nan tuliat nba njan nie. ¹¹T saa Jii salin salinmona nan salinpiena k nann laam k tula. ¹²Kpanbal kal u yial ninje, njaan k u talali na nubl k kuann. ¹³N lontua ne dua n biao paake, k nubil nan bonnu nubit nba k b yi mil ne. ¹⁴N lontua ne tie nan tipuut nba be daan tiini kpant nba be Engedi nie. ¹⁵N lontua, a mantik fan paa, a mantik fan! a ninbina ne mantik k nyili k fan nan nmanjelpieni ne. ¹⁶N lontua a mantik k fan, a mantik k maant n pal! t dindua buol fan nan muat nie. ¹⁷T njaak jaantalik sii tie kpeki, k l sanpaapo daat si tie nasei.

Chapter 2

¹n tie nan tiit puuk nba be Salaon na, k bia tie nan puuk nba be be baaug ni. ²Tiik puuk nba fan k gaal kunkoni bianjnba, n nae k n saa paan yuak fan k gaal u bonpoi lieb.³Nan tilon tiik nba nan k gaal liel k be fuol sinsuuk ni na, n nae k n ton tua nan k gaal u jaab lieb. N luon k mii kaal u maasu, k u l luanai man n pal ni. ⁴U te k n kua naak nab mək daan ninje, k linba k u mək n paak tie lon me.⁵Sonmitin man nan tiluan kola, paant n paal man nan tiluan mənə, k man n yial lonm baatuko. ⁶K u nuu ganj i be n yul paak, k u niititu i baalin min!⁷Selusalem bonpoi, n pal man i paak, k n golii k i tie nan pialə nan kuak nba be kpannt ni nae, i daa fiintin i daa fintin n lonm nan k l yuo daa k bal.⁸n lontua kunkole na! nje na, u baat k tiin jua paak, k yuuk kunkona paak k baat n buol. ⁹N lontua tie nan kuak ko kuajak nba tie bianjnba nae. Nje na, u sie juonn lanpuol, k goli taolu bonn ni, k goli laat diuk ni.¹⁰N lontua pak k yetin ma! fiit, n juak, n juanjanj k bal n buol! ¹¹K man gotl, siuk gaale, saak ji k ba k saana.¹²tiipuuk be tinj ni, yuonba k ti saa yin yaani baala, k t gbia lanjelic kunkol kpaant ni. ¹³Kinkaana piin mənnuwa, k wonj yaat nan tiipuuk nubilu. N yuak fiit baal, n yua nanj baat!¹⁴A tie nan nman daajuuk nba be taanfiok ni k boli u mənə nae, naant k man got a numpo, naant k man gbat a kunkol; k maan a kunkol tiee suon n na k a numpo fan ninpo.¹⁵Suot lunlona na k tulit, luntonbis nba biil t tiiluana kpaant; k man t tiluana yinn puukə.¹⁶Mine yen n yuak, k u mun yenin; u kpaal u pei tuutu bila nie. ¹⁷Yuonba k l tu tan ya linyent, k bunboonn n cial na, jent n buol! N lontua ki tie nan kuak ko kuajak nba tu tiin jua paak bəktl bianjnba na.

Chapter 3

¹Nyioƙ n duanu ninƙ kpaan u nba k paal wono; n kpaan k kin laano. ²K fii k lin duokul paanapak na yial kul buol, k kpaan nba kin paal luono k kin laano. ³Duo gul tieb cetin kin poib a: ii k laa u nba k paal luono-ne? ⁴N kpaan bo gaalib nna k laa u nba kin paal luono; kinsuolo k diau k saano n naa baa ɲaak u nba maal na diukin. ⁵N puol Jerusalem bonpooi, na paanni nan pialii nba be kpaatin na, ii daa fintmaan, daa fintmaan lom, k fit u fiino. ⁶Nmee kua muukin nan muunyut na, miil nan waaltog sunsukin nan kpinkpenta tilal jenna? ⁷Gotl Salomon kanɲ nin moƙ siijin paala piilob Israel tin. ⁸B kul dia jukbanjeiye, k bobin kunkon; sua kul nyia u juk banjiak u siake, k fit ko na u nba saa leko. ⁹Kpanbal Salomon jii Liban daate k maa u kanɲ. ¹⁰U dii jii salimpeenaƙ ki pol l dansei k jiin salinmoƙna k pol l muusulpo, jerusalem ponpoi buom. ¹¹Sion ponpoi nyin naa k got kpanbal Salomon, lia niipiti nba kuu naa daan lanno u puo kuant daal, u paal mann daal.

Chapter 4

¹N yuak a mantik fan bonciann. A ninbina nba k a yuluik duak na nyili nan nmanpieni nae, k a yut lian k tie nan waabi nba yab k sonm Galaad jual nyakl ninj na.²A nyanna sal nan liel nan bonkobit nba sik nyu mok gbiannu k do nan bi waat k bon kob jitol ka b sukni na.³A mogbana mone nan kpinkpamonna na k fan; fii piak yoo nba, k a tan kpin naa na mok fant k nyilii.⁴A tulu tie nan Dafid difoont nba kib maal k l fan nae, k mok tuliat nba tie nan nagbankonja tusile jcon k link i kul po na.⁵A biao na tie nan pialii banlee di tutubila ninj na.⁶N sii be bonnunubit nba k b yi mil na Jual paake, k lii taji yentil k bunbunn na n bot.⁷N yuak, a fan banciann, k a sial po k gbien.⁸N pooyookil, baat k tok nanin, k tin nyi Liban jual pak, a tok nyi nanin Liban jual pak! A nyi Amana juat pak k sik bal k bia nyi Senil Jual nan Helmonn Jual paak, k l tie sianinba k yanbola nan naamuut be na. Npoolonjil, n pooyookil, a lonm na manin, a lonm na cie daamunnj, a tu laalii nubilul man k cie bon nunubit kul nba be wa.⁹Npoolonjil, n pooyookil, a ninbina nan tuliat nba k a lia tulini yent n pal kula.¹⁰N poolonjil, n pooyookil, a lonm na manin, a lonm na cie daamunnj, a tu laalii nubilul man k cie bon nunubit kul nba be wa.¹¹N yuak, siat manu be a mogbana paak; a lann na tie naabiin nan siate n buol. A liant na nubil nan bon nunubit kul nba be liban tinj ni nae.¹²N puol onjil, n puoyookil, a tiennan kpaab nba bol nae, k tie nan bunbunn nba k ba maa luonna, t tie nan nyuntonn nba tie niyennua kua yal na.¹³A sonmil tie nan kpinkpamonna nba tu baa k bitintil nae, k l luanaa fan k gaal bont kul, k l nubluu man.¹⁴K ka daak nan jangbadui nyol lenj, nan bonnunubit buolu kul nba be nyol lenj; k bonnunubit nba k b yil mil nan alos nan bonnunubit buolu nba nubilul man be lenj.¹⁵K nyuntona maant kpaab na, k bunii nyun nba nyi Liban jual pak k puub nan panj k kua kpaab na ni.¹⁶Wonj nba ganj nan diitu, fiit k da n kpaab paak. K te wanmaa sin n da nan nubilul nba man. njaant k n yuak n saan u kpaab ni k saa mua tiluana a nba man.

Chapter 5

¹N puoyuokil , n salkpenj , n kua n kpaab ni waa , n pɔ n baali nan bonnunubit nba k b yi Miil nae , n di siat nan sagbente , n nyun tiluana daan nan naabim . n yuatinba , ii di nan , kinlyu man nan yaa tan saa gbuo nan lom .²N dual k guanne wa ɲaan daami daamiit k l daamiit ninj k n yuak kuon gann. ɲaan yien na : n yuak , a ɲan paa ! a tie ɲmanpienj nie . luotle gann k man kua , k maan malin bol k n yula , k n yut ji kpie nan nyiok sunsɔnmien .³N yuak n tiata bia paaki ye k n saa ɲmaat k yuo ? N wul n taa waa bia paaki ye k n sa te k lin joki nii ? ⁴N lontua tun nuu gaan fanj ni wa , k l manyin bonciann nan wa nakinin ne .⁵K n fiil a man luot gann k n lontua n kua ; bonnunubbt nba k b yi Miil na pɔl n niin, k n niibila nba saank sii ganluotl , k l ji yat k nubl .⁶K n luot gann na k tul n lontua ; ɲaan sua kudonj k siet k botima . k n lek luon man gbat u kunkɔl . K n lik lomɔ , ɲaan k ki lau ; k n yiinɔ k ki gbaat k u tuon .⁷Binba lin nyiɔk k guu duo na taan cetin ; k faa k tulin danj ; k guula nba be duo ne iuonn buol na liat n liafuok.⁸N pol k maati selusalem tieb , ii la n lontua i saa maato be ? i saa paako k n yial lonm baatuk o .⁹Puo nba mantik fan kb gaal puolieb kul na , a lontua na mɔk bɔkitu nan jalieb nba ne waa ? K t saa taan k pol nan fnii¹⁰N lontua na pien k ɲaan ; bii got niib tusa piig ni u be u kuɔe , u k taa nan lieb .¹¹U yul tie kutmonte ; k u mogbana ɲaalii , k u bon nan naakpabonj na .¹²K u ninbinaa faan nan ɲmanpieni nba be mɔk kpinj na . k tie nan ɲmanaa nba k b wulib naabiin k b ji sie k foi b yan ni ne .¹³U kpiani ninj mɔk fant nk tie nan kpaab nba gbie nan kpinfaat nan baali na . k u mogbana tie nan tipuuk nba k b mii Miil talali nyun na .¹⁴u nii na pil bonnyinyilaa k b tabin li paak , k u gbannant tie nan luobnyana nba ɲali bianɲnba na , k nyili nan tanbiinyinyilaa na ;¹⁵Ku taa tie nan tanpien nba caa k tie jaantil k b sikin salma tuota ni na . K u panj tie nan linba kpekii ne¹⁶K u mogbana na muatu man , k u gbanu kul po ɲaan , selusalemn puob ! n lontua nba tie bianɲnba na .

Chapter 6

¹Puo nba mantik fan k gal puo lieb kul na , a yuak na saan lie ? sonjolaonŋ poe , k a yuak manŋ tɔk ni ? K kpann'ɔ k tulau .²N yɔnanmɔnŋ na saan u kpaab ninŋa . K l tie sianm nba k tipuut be na , u kpaab-pei kpaab na nie , ŋaan ji tikii tipuuk na .³Mi ne yen n yuak , k u muun yen'n ; u kpaab u pei tutubila na nie .⁴N yuak nba k n mantik luon'ɔ na fan nan Tilsa duo na e , k bia fan nan ielusalem nba fan bianŋ nba na . ka fant mantik mɔk yaalituk .⁵Fii goliin , a nianŋ tuu kuame k dian . a yut na liane , k tie nan buuni nba tuu yab , k nyi Galaat kunkok paak k siik bianŋ nba nae .⁶A nyaana na pien k tie nan pebulunŋ nba k b daa wulib nae ; k naan nan yenna k fokiti , k l kul liel paak .⁷A tankpinna nba saalk duok na nyiliie .⁸Kpanbali lekii mɔk puo saakab piinluob nan puobit piiniin , nan sapaanm nba kaa kanni .⁹ŋaan fin kuae k n luon , k a mantik ŋan k tie nan ŋmann na . Fine tie a naa bonpoyenmil , k tie naa bilonkak . K puo saakab nan puobt yiin yanni k kpakit la¹⁰ŋmie tan nyilii nan sanyɔk ni yenputkaɔ na ? U mantik yien k tie nan yennu na , kuo k tie nan ŋmaalik nba yien nyɔk bianŋ nba na¹¹N sik maan got tibisie kpaab na ni , k bia got fapant nba be daan tiina paak , k bia got tipuuk nba be t bontlia paak na .¹²Fine te k a nianŋ kuan k n jekl nan tɔb tantuluk ŋmakt tua na .¹³Su l mit sapaamɔ , jen'n ! k waa siak , k tii golii a . Bia paake k ii luon k sulamit sapaamɔ i waa siaak nba niib banlie taanun siaki ?

Chapter 7

¹Saapamɔ a fan mantik paaka a taa fan nan tassat buocian ka panna fan fan nan tanbiyinyinla nba k gbanjablɔ tuu jab k l fan bianba ne.²Awuuk tie nan bolbi nba tunɲ gbee nan damanmin ne k jekpekl be lenɲ, k tiik puuk lintlɔ ne.³A biao na naan pajaat nba nee k bia naan nan kɔi bale-ne. ⁴K tuulu tie nan baa tuu jii luobyanna k maan difuot_ne k a ninbina tie nan nyuntuona nba Hesbun duo ninɲe kpia nan digbangbennɲ maan; tammɔkɔkl ne-e a nunbina mɔk ninbaltin k fan nan lebanoonn difuok nba tul damaskuspua ne.⁵Ayuul gonne nan kamel kunkonn ne. a yupiankal nyili nan cincen yninyinla k l faant sa fiit kɔɔn kpanbal nɔn, ⁶A mɔk fant, k ɲan boncian k gbe nan lommin.⁷K gbanannt ɲan k tie nan kpinkpalk ne, k bia fan nan kpinkpamɔ na_ne, ⁸N saa duo kpinkpalk k puol l luonna min yaa buol, a biao na tie nan daan tilɔɔntilosɔkta ne, ka fuonɲ nubl man nan sanmane,⁹Ka mɔb tie nan damanin puo lomm ɲan , ajii tee k daan ne n saan nyɔk buol sinsonn. k gaal u mɔgbanna nan u nyanane paak.¹⁰N yɔk yenin k bia niamin . ¹¹N waa nyɔk nɔnɲ ku buamm kuulbe n buol.¹²Nyɔk nɔnɲ baat nbuol, t nyii kpaantni, k kua digban_biit ni.¹³Sannyɔk kɔlkni t saa saan tinlotik goot timlɔɔtine kuul k laan l piaa waa? buulu man ɲii. k laan tilɔɔti_mann mɔɔpuukuu? l buol, n saa tula nlomm.

Chapter 8

¹N sun man k a bo tie n naa bik nba muol n naa biime, k mi-i-ceta sɔnjok ni, kin saa fiit k mual a tankpinn. K sua baka si kaa l po.²N saa jiia k saan nana n naa ɲaak kl sii tie siaminba k saa tulmin a lonm. N saa tu la damanin nba kn jii tiluana nyun k ɲaa na ka nyuu.³N yul kpaak a niiganɲ pak, ɲaan k a niidiitu balmin.⁴Jelusalem bonpobii, satul mɔb nanin nan ikan te lonm n baal ɲaan k l yoo daak baal.⁵ɲma poe nyii kunkook po k luan u yuak nii k baat ne? N fiina tilontik na nyaklin, sianinba kb din maala na, l buole ku maala, ka laa daal.⁶A daa jikit a pal k tien sua, se min kuukua, a daa lol sua, se min kuukua lonm mantk paal k tie nan kuum nae. K nionɲ mɔk panɲ ktie nan kuum manɲ nba tie biann nba na. I tuu tan yit k tie muyelu, k di nan muu nba tuu yabt k dii bianba na. K nyun k fit k kpient, nyun monɲ, k be k saa fit kpient. ɲaan li tie k sua kool a wun daa lonm nan u mɔkint, li juontu tansiitie feie k u saa la.⁸Fi waalua be k tie sapaanbik, ku biala daa waal. T saa tienua nle li tie k naasinbik baat k daakua?⁹T waalua ne i bonni tie dikpinn, t bo saa maa salinpiena di fuook u paak. K u bonni biaki tie gann, t bo saa caan kpek taabiie k kolua.¹⁰N tie dikpinne, k n biala ne tie l dituatuk, nyuak mi nan mi-i be u buol n tuu mɔk pal maatl.¹¹Salomonɲ mɔk damonɲ tinii kpab sianinba k b yi baal hamon ne buol. Kpaala be lenɲ manɲ ku jiktu damonɲ tinii kpab na k tienm ɲann gaan salinpienbina tusil tusil.¹²K Salomonɲ tuu gaal salinpienbina tusil kpaala na mun tuu bial nan salinpienbina kobii ɲanlee lee. K l tie b tola kin baka kaa. N mɔk n tionɲ damonɲ tinii kpab.¹³N yuak, a te man gbat a kunkol kpaab na ni n kuanan lieb na guua, a fan paak.¹⁴N yuak, baat n buol, a tie nan kuak ɲanni ka pajak nba tuu be kunkona nba k bonnunubt be lenɲ nae.

Isaiah

Chapter 1

¹Amot bija Esaai dɔktu, k jien sudaan selusalem po, yuo nba k kpanbal Osiaans, nan Sotam, nan Asa, nan Esekiaastie suda kpanbalaa.²Saapaak, ii sokii! tinɲ, caant a tubl! k maan Kagbennu maat. N dinn waat k bia gotb ekt, ɲaan k b fill kɔn nanin.³Nab ban u daanɲ, bonɲ ban tumitoa jidi seɲ: Isael k ban siaal, n niib k mɔk ninfam.⁴Yuubonn be buulk nba mɔk biit nan niib nab tuun mɔk tonnu, nan waat nba k b bontb! B nyik kaagbennue, k k cɔlin Isael niɲanɔna. B tunn puule.⁵I ɲanmet tuun moyetuk tuna kpukii k luun mab lann poe? Yul kul yiale, k pal kul bakt.⁶Tik nyakl ninɲ k tan tuul yul paak, sial k ɲan: L tie mitima nan fiaat kukoe, k kban wunn k fin cabl, k kbia maan kpan.⁷I duo buota, i digban pinuu dii muu wa, saann sa fat; kula kula i ninbinanin, B sa lekib k bilib, nan binba k ban siaal na.⁸K sion bonpuok bial k tie nan daan tiini kpannb na, k tie nan kpinmiet nba be gɔkuluk ninɲ na, k tie nan duo nba nyie bonbiil ninɲ.⁹Lii tie kangbennu yennu k bekil timnba k mok panɲ na, t si tie nan Sodom nan Gomod nae.¹⁰Sodom bat, cenɲ kaagbennuuk maam! Gomod buolu, caant a tubl yennu sennu ni!¹¹Kangbenuk yet a I maanlt jammin nan yaa ntiem bia? Ngboo mujuunu malunɲ nba k i mann nan pei nan najaii kpan no; n Boka a k na Naojuo sɔn, nan peii nan (wobii) buunii po.¹²Yii baal i tu dia want n numpoe, ɲmee yaa yii kuant n ɲaak jɔkintii? ¹³I I nyik kji da baat nan i piini nba k mɔk nyɔat na, nmiaat l kule; ɲmaapaanii jaam, nan fuou daal nan itintaani jaanti ɲmat nan nikpunu a.¹⁴N nalinɲ nan i ɲmaapaani nan i jaam nba kul, l tie jikile k tulin, k n kan fit jii.¹⁵L i tie k i donni nii, n tu lek n ninbinaae; yi l ki meii k puki n k cenɲ i meitii: ii nii gbii nan sɔme.¹⁶Wunt i mɔnɲ man, k ɲnam i mɔnɲ, i nyinn tonnu nan i tuun biit nan n nunm po; k nyik k daa tie bonbiil.¹⁷Li sian bonɲanaa tienn, kii tun linba took, k guul wunba be mabl ni, ii tun linba took k tul kpriebik, k kɔnpakuak paak.¹⁸Kangbennu yet a: baat man k mial sukl. I biiti tie nan bon munmunɲ na, n sa wuul k yin penn nan sakanaa na; li tie nanbon wultl na, sa wuul k yin penn nan pagbonpeerɲa.¹⁹Li- i tie k i luon yin tun n lom nanmɔni, i saa dijeet nbanan k nan duo manɲ ni; ²⁰ɲan lii tie k i yien, k tie nba kpi niib; b sa kpai nan juk molebie, k maan kangbenuk mobu pak.²¹Bee na jiki! k ɲant buol ji tant tie cumcom buoli! U bo tu gbie nan ɲante, k linba took kukoa b lenɲ, k mɔtaana k nikpiilaa ji be lenɲ! ²²A liklii ji kpant suoko; k a daan kpant nyun.²³a bat nba ji tie nikpiilaa k mɔk lol nannayikib, b kul ji lun piniie k kpaan paɔk; b k tun linba took k tien pkiibii; k bia k goni pakɔi maan ni k samitb.²⁴L paak k yemdanɔ, kaagbenuk yennu, Isael panɲ daanɲ yet a: Ao! N saa kɔn n mɔnɲ paak n dataii bud, k jiin binba tie n dataii na panaa k biilb.²⁵N saa do,, , nuu a paak, k donna nan ba tuu pul kut muu ninɲ k nyinn a biit nba be a ning na.²⁶N saa ɲ kaan a bubuula nan kpantieb, nan ba din tu be bannu nba pinpiik ninɲ na. K l yuo b ji si yia sann duo nba took, duo nba ɲan.²⁷K sion sa la tinnu wa took na paak, k binba mun lebt b tunbiit k tun linba took na mun sa la tinnu l paak.²⁸ɲaan bonbiil saa baal mɔyet dam nan biit dampak, k binba kul yet kaagbennuk kul saakpoe.²⁹K feii tan saa sudii nna tu jiant tiini k bia fukinttingbanaa i

kpaant ni jantl na. ³⁰Kmaan i tan si tie nan (telibint) tiik k nba suulnae, k tie nan gɔkluk nba k nyun kaalenɲ na.
³¹Kpanɲ daanɔ nan u tunbiit na b saa taam juub muu k bii di nan muu nba k b tu kpiel lu kinkɔɲ ni kl di nae; k
sua kan fit kpien.

Chapter 2

¹Esaii, Amots bija maan, k jiin Juda nan Selusalem po. ²Yuo nba baat, kunkona nba k yerjiatu nasaakak tuali paak na tan siifOk gaal kunona kul, k be sapaapo gaal juajana kul, digbana bonciann sa tut k ball linj. ³K b niib sii yien a, naant k tin do kangbenu kunkon paak Jacob yennu naak buol, k wun fit k want wu sajot, k ti ji som wu sOni ni. Kmaan yikot nyi sion-é, k kangbenu mOmaan nyi Selusalem. ⁴Wu tan si tié digbanjana bubulu-é k bia senn doï boncian maan b sa ji bi ta koobii k kul sOkt-é, k ji bi kpana k kul jiiét-é digban ji kan k yet u digbanliel piénu, k nua ji ban k gbat tOb danml. ⁵Jacob naak - tieb baat - man, k tin som kangbenu yinyiéonj ni. ⁶K maan a nyik a buolu wa, Jacob naak niib, k maan gbie nan yendapo biit-é k ji b monj l kpab nan nelbont tuoma nba tié nan fiilip-tié na, k b bia mO laknu nan binba k mi yennu-é duo na gbié nan salinpiéna nansalinmOma - é. ⁷K b mOkint na k mOk paak; duo na gbié nan taanii - é, k b taan tolt k nmOk paak. ⁸B duo gbié nan tingbana-é; n jiontl linba k b ji b tiOnj nii k nan nanm-é. ⁹Waas tan sa bak, k sakab mun tan sa tbin: a tan daa cabin kpantlb-i. ¹⁰Kuan tanfiat ni, k bOl a mOnj tantni, k fit k nyi kangbennu wutuol nan wu yiikoo ni. ¹¹Nua nba mOk dont mOnj nun goltin tan sa tibn-é, k japadanua n difeï; kangbenu kua - é tan sa la dontl daal manj. ¹²K maan kangbenu mOk daal ku sa sikin dontin mOnj dann nan japadam kul, nan binba tié yetuk- dam na kul. ¹³U saa sikin linba kpék-fuuot nan juat nba wa wa liel paak k bé basan na. ¹⁴U saa sikin juat nba fOk ked, nan kunkon fOkt kul. ¹⁵Juok nan juojok kul sa sik-é, ¹⁶U saa k talsis naalt, nan linba kul nan gotu na kul n baal bilu. ¹⁷Japaat daanua sa sik-é k dont n mOnj daanua n tbin: dontl tan sitié kangbennu yal kua-é l daal manj. ¹⁸Tingbana kul tan sa bot. ¹⁹Nisaalii tan gul tanfiat nba bé juat ni, nantanbiurj tinjpo, k fit k bOl nyi kangbennu wutuol nan u yiko ni, yuo nba tan sa fil a w nik tingbonj. ²⁰L daal i baal, b tan sa lu lu b salinmOma nan b salin pien pata, nba, k b din ma ma k ot na-é, k myOl k nyik nanluoli nan nanjont. ²¹Ktan sakua tanfiat yiana ni, nan tapiit buolit ni, a bin bOlk nyi kangbennu wutuol ni nan u yieko ni, yuo nba k u tansa fil k nik tingbonj. ²²I nyik nan yi tié dindann ni saalk ni, wuba - a ni k manfoyenn kua bé: k maan u jan nan bee?

Chapter 3

¹Tɔn ti canbaa yennu yaa wun nyinn bont kul nan Niaana kul nba ki niib maa bi paak nae, yelusalem duo ni nan Juda yet ni. U yaa wun j nyik b jiet nan bi nyun tulue. ³Nan bi padam, nan bi kunkɔnna, nan bi ninnyan tieb, nan bi tuandamm. ²Nan bi kunkɔnkɔnna saakab, nan bi kpantieb nan bi Nyɔkidamm. ⁴Yennu saate bonjabin i mɔk yiikuo bi paak. ⁵Sua kul sii ton nan u lua naasimm ki bakit bi saakab ki niyanna ki bakit yudamm. ⁶Yuo baat ki ɲaayenɲin niib tan saa lukit bi ni yennɔbki betɔ a fine mɔk tiat, a ti yudanɔ mabit yuo nana. ⁷Ki u jiin a, n kan fit sommi ki mɔk jiet ku liant i daatien i yudannɔ ⁸Sesusalem biila ki juda tinj bonta ki man kul kɔn nan yennue. ⁹Bi ningolisim saa paak biilib bi tuun biite nan sodomtieb nba din tuuna ni buontz. ɲamme kpan mi mɔnɲ biilu. ¹⁰Ninamm pala pienue ki bona kul saa fannu ki tilieb, ki bi saa di linba ki bi tun na nyuate nan patimann. ¹¹ɲaan tondamm bonta, baa tun linba ki tul bi liab na, nnae mun ki bi saa tun ki tulib. ¹²Waate maab n niib ki puob mɔk panɲ bi paak, binba ɲmakitil n niib na buotibe ki bia ɲmati i sonnu nba ki tuak nani. ¹³Yennu fiil a wun paak u maan, u tien siil wun bu u niib buut. ¹⁴Yennu saa bu binba tie u niib yudamm nan sakab na buut : a i fat daanttiini kpant, kii ɲei gbie nan linba ki fat tali buol na yaa ɲmanjtn niib kibia biil tali na, li ki ɲani, minyennue paak na. ¹⁵Yiiko lann poe ka mɔk k ɲaat n niib, k bia pept n talas danm? ¹⁶Yennu yeta, ki man Selusalem bonpei mɔk dontin mɔnɲe, ki bi sommi ki tuti gone ki bi goli bandak nigosin, ki ɲmaan taabati jinni, ¹⁷ki banii nba be bi taakpakila ni damm. N saa kuol bi yut ki nyikib yupaanii, n saa dinib fei ki senib yanna. ¹⁸Daal man daal yennu saa jii bi bonna ki na ki yet nann, ɲanne tie baanie nba bee bi taakpakpila ni nan bonɲana nba be bi yula paak nan laanii nba bee bi tuli ni. ¹⁹Nan bi tutuuta nan bi niiba nii nan yuutit. ²⁰Nan bi yudakat nan bi jalit nba ki bi piit taa ni nan bi gbanna, nan bi saba nba ki piil nii ni ²¹Nan banii nba ki piil bi niibila ni ki bia tuu bi miana ni na. ²²Nan bi liat foɲana, nan bi baant nan bi buali nan bi liat sunsont. ²³Nan bi mianii nan bi liat woli nan gungunɲant ninfianii nan bobii. ²⁴Bi ji kii sɔ tulaalii, bi tuu sii nubil pɔie, bi ki boob gbanɲana ɲaan bi sii boob ɲmipiana, bi ki mɔk yunɲanti; bi sii tie yupaanii, bi ki gbab cincenɲana, bi sii gbab kpal cantte, bi fant na saa kpant feie. ²⁵Selusalem jab nba mɔk panni na ɲaan bi sakpiib tob niɲe. ²⁶Doo na ammoi saa mɔ ki fabin ki doo na mɔɲ sii tie nan puo nba ki bi gbabitua kaanɔ yann tinj ni nae.

Chapter 4

¹K puob banlole tan sa suol jayenɔ l daal ɲaan yetɔ a: t sii dint monɲ, k bin gɓabint t monɲ, tin ka sannibé t paak kukua! nyintit feĩ-ni. ²L uo manɲ, kangbennu nba bul linba tan sa kpaat k bia fanɲ? K duo na luan tan si nyili-e k biafan k tul binba la tinnu Islael duo ni na. ³K binba kul bial sionna, nan binba bial Selusalem, b tan si yib ɲant danm-e, wunba kul bé Selusament b tan sa diènɔ fuuotb sunsuuk ni-é. ⁴Yennu-ii tan ɲi wuul sion waas, jɔkint, k bia wuul sɔm nba din muan Selusalem sunsuuk ni na, k u tɔkin balmɔni ni-en, nan biilu ni. ⁵Kangbennu wubin, sion jua kul paak u sian nba kul tié niib tintaana buol, munyucionɲ yensukni, nan muyélu cion nyok kmaan linba kul tan k ɲan nan gotu ji tan ki nyoĩ. ⁶L tan saa bakin duo k lin nyi yennu tonu, k tien palmatl buol, k lin ny saak nan wonɲ biilu ni.

Chapter 5

¹N saa yin yannj k dont n naasinyoamɔnɔ. N naa sin yuak manj tie u daan tiinji kpaab poe. N naasinyoamonɔ din mɔk daan tiinii kpaab k l be siannin nba lulin be. ²U din gbiil tinj nak nyinn tannae, k buul tiinii nba man; u ji din guu a lin ni, k maa guunn k lintl. u ji din guu a lin tan lon luanjaannae, njaan k l lan luuanbiit.³Mɔtaanae, yim niib nba be Jelusalen nan Sudaa na, iten min nan n daan tiinii buubulaa! ⁴Bei bia ne k n sao tien n daan tiinii kpaab na, k n k tieni? Bei tien k n daan a u sa lon luanjanaa, kulon luanbiiti?⁵Mɔtaa na saa wanni ma sa tien n daan tiinii kpaab na linba. N saa bit guun nba lintl nae k lu, k yeer guun nba guur na, k lin tien yaann. ⁶N sa te k lin tien yaann, n sa tek muubiit nan kunkonii pia k luun, n kan ko l muuku. N saa te k sapagbant n da te k saak baa lerj.⁷Israel teeb tie yabint yennu daan tiinii kpaab, suda teeb tie daan tiinii nba k u luom bonciaann. U ba daann bin tun linba nane, njaan k b mɔ sɔn! u daan a bin tun linba tooke, njaan k b te nonbaɔk mɔnii mɔ. ⁸Yuubann be binba ma njeii k pukii b njeii paak, k cuan kpaant k pukii b yal po, k yial ji tan k be, k b ji kua b kukuo duo ninj! ⁹Yabint yennu nba wanin linbae na: l njaabenaa nan l fant kul l sa tien yann na, k sua ji kii be sa kua l ninj. ¹⁰L daan tiinii kpaab yabint piik lek, njaan l daan tan sii tie lenn yenn nae, k bonbuulii nba k b bul na l tan sa nae, k bonbuulii nba k b bul na l tan sa nan waamin nae. ¹¹Yubonn be binba k sinjaɔk kul k b lin kpaan dapaalm nba gboot, k daajio k b gboana! ¹²Biɔk nan naatunn, gingann, yelk nan daan, tie b jaam; njaan b k tian kangbenuk yennu tunna po, b k laat wa tun linba nan u nii. ¹³L paak te k n niib b satienm daaba, k b niib sa kpo nan kome, k nyunnyukulu n kuul nibulciɔnj na. ¹⁴L paak kpintinj yaat mob, k nam pukin u mob yalimu; l yuo sion nibulciɔnj nan u palmann, nanunant nan u mɔnkint na sa sik. ¹⁵Waat sa bak, k saakab n di feii, k b yikoodam na sik. ¹⁶Kaagbenu yennu sann sado buut ni, k nant yennu sann n nam nan balmmonii paak. ¹⁷Pei si di nan b dindibuol nae, k saam n yent mɔktaa yial nba tien yann na. ¹⁸Yuubonn be binba dia faok k tuun biit, k biit tuak nan naakuol panii na paak. ¹⁹K yiien a: Israel yennu tuunaa nba k u ya wun tun nan kakt tun, k bin la, k fit bannɔ! ²⁰Yuubonn be binba yi banbil bonnann na, k bonnann tie bonbil, k lebtl bunbonnk tie yinyiem, k yinyiem tie bunbonn, k lebtl tonu k l tie manu, k monu tie tonu! ²¹Yuubonn be binba yi b mɔnj ninfandam, k bia mɔk bannu na!²²Yuubonn be binba mɔk bannu na! Yuubonn be binba mɔk pal nan daan nyunuu, k bia mɔk pal nan bin nmat dapaalm; ²³K njaan paab njan nant daanɔ nba biil maan k tienɔ mɔnii, k tien binba mɔk mɔnii biit!²⁴L paak, nan jelinn nba tie muu k di kinkɔg, nan mukpann nba di mukuonj na, n nae k b jinaa saa bat, k b puok n yat nan tanwunn na, k maan k bin k cɔlin Israel yennu maan. ²⁵L Paak k kaagbenuu wutuul doo u niib paak, k u tant u nuu fk faau; k jual bitbit; k nikpinae yat dua dua sɔnii ninj. Nan linba na kul, u wutuol bia lek k sick, k u nuu bia daa tian. ²⁶U tul nyinn a wun yiin digbanaa nba be banfɔka, k fuon foonii tinj na kulpo: k b baat yian yama. ²⁷B sua l bak, k sua k jalin siaal, b suak tinjint k bia guant; k ciin. ²⁸B talbanpinii polin polin, k b kpanaa tie bon sunsonaa; b taanii taawokaa wakii nan tanaa nae, kb toolt kobaa naan nan glin sapinn na. ²⁹U gaan jat nan yanbɔlnaann na, k mɔ nan yanbɔl bit na, u gaan jat, k su u bondikal, k saa nann, k sua kan fit k nakin k fatɔ. ³⁰L dall manj, Fuul si fu k gaan jat nan mɔkgbenjil nyun nba tuu funa; l daal tinj nan saapaak kul sa bonn, k palbiciɔnj sibe.

Chapter 6

¹Binn nba k Osias kpo, k n b k yomdaanɔ kal naan binbintl nba fok bonciann pak, k u liat fuok mogbannagbe Jiantu nasaakak. ²K bonfua sie k lint'ɔ; k bonfuol kul mɔk kpinkpant njanlob; njanle tien linba donkin u nunm po, njanle tie linba donkin u taa po, k njanle tie linba k u dia k yuuk. ³K b yikin k yen b lieb a: njannt, njannt, njannt tie kagbennu nba tie kunkonn'ɔ yale! tingbonɲ na gbie nan u yudantel. ⁴K tanmoï jekl k la tuu fiaka k man kunkol nba fuu na pak, k nasaakak maanɲ gie nan muu yuut. njanne k n yet a: bonbil be n pak! ⁵N bota, man n tie nisaalke k k mi maan paku, k man n b niib nba ya ni k mi maan pakue, k n ninbina la kunkonna kpanbal, kagbennu, ⁶njan bonfuo na yenɔ yul bal n buok, k dia tann nba nyilli u nuu ni, linba k u jii maalunɲ binbintl pak nan babt na. ⁷U si n mob, k yet' ma. Linba na si a mogbnan wa; a biit kul ji wa, k a biit mun bia piinna. ⁸N gbat yonmdanɔ kunkol, yenna: n sa tun nme, k u sonm n sonmaa k tul nii? K n jii na: mine na, tun min. ⁹K u yet ma : li saa, k yet niib na: i gbintl njan k suo sial, i ninbina taat, njan k bant l paaki. ¹⁰Linin niib na yan, k kpab tuba, k at t k b ninbina da nyuan, k b da loot na b ninbina, k bla da gbia nan b tuba, k bia da suo sial b palaa ni, n nae, k b sa lebt bi binbenɲ k la fatu. ¹¹Yet a: n lee yuoe, yonmdaanɔ? k u jina : ka ka nan yuo nba digbangbenɲa tan sa bil k niib ji ka tenɲ, nan yuo nba k nibinn tan kantenn nɛi ni, k duo na kul dual langent, ¹²L yuoe want nan kagbennu fukt nan u nilb, k duo na kul dual tinkuonɲ. ¹³K niib pik ni yanɔ kua e bial, njan b sa biil'ɔ waa; njan, nan ba tu cua tik (telebnt) njan u dagbel n bial k fuuk tinɲ ni nae, njanne want nan bonɲann sa nyi buolu manɲ ni.

Chapter 7

¹U ball, Achag yuo, Jothan bija, Ozios bija, Juda kpanbal, k Restsin; Syrie kpanbal, gaal naan pekach Remalia bija, Israe! kpanbal, tuok Sesusalem a wun kaanua, naan u k fil kaanua. ²B baal paak Dafid naak ninj: Syri - tieb kal Ephraim. K Achag yan nan u niib yan nmat, nan wonj nmat fual tiini na. ³K kangbennuk yet Esaai: tuokit Achag, fin nan Schear - Jaschub, a bija. Asaa lau sOnu ni, sianinba b luu nyunduann ni na juontik buolu. ⁴K yetua a: I be suo-nna, k daa nmaan sial k a pal daa nmat nuu-sankuana njanlee nba mOk nuuyuut na tuann Retsin wutuol nan Syerie wutuol tuann. ⁵Na nan Syrie nba mali bonbiil nba a po na nan linba Ephraim nan Remalia bija yien: ⁶B po, k bin fit dinn Tabiel bija naan. ⁷Nnae yomdaanua paak kangbennuk l kan baal, l kan ban yila. ⁸K l ma Damas tie Syrie yul k Retsin tie Damas yul (Bina piilobe nan nyanymu, Ephraim ji kil tie niib). ⁹Samari tie Ephraim yul k Remalia bija tie Ephraim yul lii tie kii mOk dindann i kancial. ¹⁰Kangbennuk njanm paak Achag k yetua a: boin nyin nba saa Soma, kangbennuk, ¹¹Boin kangbennuk a yennu nba saa sona sianba duo, nan sianba sik. ¹²Achag jiin, n kan boi sial, n kan bikin kangbennuk. ¹³K Esaai yet a: gbintl man Dafid naak l k njan k a te k nisaarii di sukulu k miat a saa bia te k yennu n di sukulu k miataa? ¹⁴TOn, yennu monje saa tula nyinn: Sapaanuinn tan saa suol puol k mal bonjak, k pulua Emmanuel. ¹⁵Yuo nba k u ta saa subl k ji dukii linba k u saa tur na, niib tan nyu naabiime k di siat ¹⁶L yuo tan sii baat, k sua kpanbala banlee nba jient na tinj dual yanna. ¹⁷Yennu yaa wun baal nan daamii nba ni baal, laa yuo nba k nlaael tingbonj din bOkit u mOkit u mOnj Juda tingbonj ni nana. U yaa wun baal nan Sirie kpanbale ¹⁸L yuo i baal, yennuu saa fuone, k l tie nyinn k yiin Egypt-tieb, k bin nyi banfOk a nil kpennii kul po k baal k tan tie nan kpajui, k Sirie tieb n nyi b tinj ni k baal, k tie nan sai na. ¹⁹B sii milbe jOni ni, nan tanfiat nba be juat ni, k b tan saa piin kunkonii nan bonkobt kpinkpaal bual kul po. ²⁰L yuo i baal yennu saa te yukuolluae n nyi yufrates mOk-puotl po: njun e tie Syrie kpanbal ku saa kuol i tianii, nan i yut nan igbanant paak kobt kul. ²¹L yuo i baal k kpaarua lek mOk naasal yennuakua nan buunii banlee gbaa. ²²naan u tan saa la biin bonciann k lin janjua balmOni, binba tan saa tenn waan tinj na paak sii mOk naabiin k nyu, k bia mOk sial k di. ²³L yuo i baal, daan tiinii kpaant nba njank tiinii tutl-tutl, k l daaOk tie likbina tutl-tutl na, naan kunkonii nan jagotuko tun saa pia luonni. ²⁴Niib tan sii dia pienii nan tOdaat k gOlin lenj balmOnii, tinj kul tan gbie nan kunkonii nan jagotuko. ²⁵Kunkona nba paak k b tuu buul na, naan kunkonii kuae tan saapia; k sua kan nmaa lenj. L sii tie sianinba k nei an pei njame.

Chapter 8

¹Kagbenu yetn a: jiin dopɔk yaln, k dian l paak, nanm gbenaa: Lekin yian, kaktl fat. ²K n yiin siada danm nba mk yadaa, manntua uli, nan Saakaali, Belekia bija. ³K n kpian yennu sɔkni nba tie puo na; k u Suol puol k mal bonjak kaagbenu yetna: puln mɔ sann a Mahel-Schalal-Chasch-Baz. ⁴K manan bik na ntan fit yiin: baa! n naa! b sii baat nan Daamaas faal nan Saamaali faal nba k b kɔn k faat nae Aasiili kpanbal tuann. ⁵Kaagbenu bia betin, k yeta: ⁶Kmaan budu k cɔlin Siloe bunɲ nba puub ɲaan suoo na mɔk kpunkpɔnmuk nan Retsin nan Remalia bija, ⁷L paak, yonmdaan te k buncionɲ nyun nan l panɲ n do k yil (Aasiili kpanbal nan u yudant); u saa gbie k saa gbie k saa paate, k yat kua bunbit. ⁸U saa kua suuda nie, kyakl juona k gbie, k janɲ tulu u kpunkpant tantu saa gbie a dogbann na yent kula, ho Emanuel! ⁹I yikin man tɔb yikini, duo tieb! k saa yot; manɲt tubl, yinm nba kua banfakl! tient kɔnn siil man, k i saa buonta. ¹⁰I lol lola, k kul saa tien yenna; i wɔnn yaa luo na, ɲaa l kan tun siali: k manan yennu be nant. ¹¹N nae k kaagbennu pak k tulin, yonba ku nuu kubin; ku kpaan na n daa sonm buolu ne sɔnjok ni: ¹²A daa tie kan Sak nan buolu nenba tie kansak a daa mɔk jjei k jiin baa jie linba na po, na a bia daa jekli. ¹³Kaagbennu nbatie kɔnkɔntua e ki sii jantl, ɲude ki sii jie k bia tienɔ baakl. ¹⁴K u sii tie ɲant binbe buol, ɲaan bia tie nan tann na k dua sɔnjok ni k niib gbiatl, k tie nan janmi tann Islael naa kuut ɲanle na k tie nan janboonɲ nan baluk na k dua guu niib nba kua Selusalem ni na. ¹⁵Bonciann saa gbiat; k baa k but but b saa nyint lenne k bin suolb. ¹⁶Wuont l maan a pal ni, luont nan gan pieni faa gbat linba, n ɲaajab siikni. ¹⁷N duu kaagbennu paak, ɲua nba bɔl u nunɲ po k Saakob ɲaak daa Laat; u ninɲe k n duu. ¹⁸I goli, min nan wass nbak kaagbennu tenna, tinme tie nan nunɔnɔnɲ k bia tie nan maam nba fo na Islael tieb buol ni, k kaagbennu nba tie kɔnkɔntua, k kua sion na senn. ¹⁹Lii tie k sua beti a: saant la ja baabuula nan nunnyuɔn danm, ɲanm nba bulin k bia lɔkin na, yin jiin yeta: buolu na kan saa k la u yennu? u sii piak nan kpienme fuotb na paaki? ²⁰Sennu nan kasiada po! lii tie k nulo k piak nna, u k tul buolu na baakl. ²¹U sii lin k yilbe duo na ni, k bakint nan kom mɔ, komi suolɔ, u saa donn wutuol, k mɔ u kpanbal nan u yennu motann, ɲaan yaat ninbina sanpaapo; ²²K bia ɲmat got tinɲ ni, ɲaan, u kpan sii mɔk Daaml, palbonn nan bunbɔnn kɔa: u saa mantik kua bunbɔncinm nie.

Chapter 10

¹Yubuan dan nba sent senbiit kl maab liebne paak. K bia bii lieb binbinj. ²K k tie talk mɔnik bielib k klaat buonjaan. Juunbii b paakuu k tie b ɲuot . K b kpiebii tie b buokɔbt. ³Tuunjaannu daa saa tie nle? tuun biuk saa ɲnii banfuoki kl baa i paak, k faati yudaant, i tin k saan ɲme buole k laa faabua? A saz til a yudaant lee. Siab tasi buaee dansalii sunsuknii. ⁴Siab binba kpien sikini. ɲaan liya kuul u wuutuol taak an maak kuu nu bia tasi tianne. ⁵Nwuutuol sitie yubɔ nn Assyrien paak; yubɔɔnn nba si paal saamm ne paak. ⁶ɲ tuunnb buol kangbata paake n tin k fiil k kɔɔn buolu nba tie kanpkata ne, k b mɔkinj palbien. ⁷ɲaa u k buu ne. U duuduk bia tie ne. U yaal tie wuunbile n wungben duo l biil. ⁸K maan u paak: a baat waat din k tie kpanbala kaa. ⁹U din k saan Hamath nan Arpad u din k saan sa mali nan Damasii? ¹⁰ɲne k nuu saa tant k baal tinggabana danm duo, sianba kibuona bee bucian nan sanalanan Selusalem ne. ¹¹Maa tun lba samali nan tingbana ɲbia kaan tunm Selusalem nan niibii-i? ¹²Kangbennu nba tasa gbenn u tuona Selusalem sionjual paak, nsaa ɲman sili kannbal tuuba nan paal yudant baa kuumɔk-ne, nan u jaapat nungaotinj ne. ¹³K maan u maat a: n nuu paalue k t'uun. N mɔk paanje, suub, k bia mɔk yaan. K maan n suube k bia faat b mɔk yaan. Minne cuon k k-faat teeli, k bia faat b mɔkint. Nne: nan palu, k ɲiak ne. ¹⁴N paa ɲnii niigbɔn mɔkt paak nan nuontiɔne, nan b tɔɔki jena kpawaatin n din faat tini kula. Sua dink be k wuokt u nuu sanpapo. Sua bia k be k saa pɔɔpt u muob k buoii wunyiikin. ¹⁵Piak safiit yet a u cee wuub cuaan ne wa-a? Paajal saa fiit wuokt niilua, nan niilua nba wuol pajal ne wa-a. Kanpinta juuk see kanpita? Lanbaan saa fiit k danm wunba diau - ne wa-a? Nan daɔk saa wuol wuokt daɔk k ne. ¹⁶Lipake, k kangbennu, yaabit kangbennu saa bal nan yialu k luu kunkɔn n danm ne paak, k daat b btuuba, k lite nan muuyetu-ne. ¹⁷Israel yinyiem saa kpant nue, k u ɲant tie muu, muu nba sii k naak kuunkuoni nan jinaa kuul daayenn. ¹⁸K bia tasa nak gbanant nan fual ɲnant nan duoikuul, nan yial biuɲ nba tuu ɲiil niilua ne. ¹⁹Tiini ba ten funinj b tasa fiit k sua, k waat n kaan k baan libanuu. ²⁰L saali-i, binba din cialpaak nan Jacob ɲaak. Jii kan weii wunba paakii k din belb ne, bidindaann jii sii be kangbennu ninj nan Israel fuonjanm. ²¹L ba tasa ten tie Jacob buotenne. Yendu uiiko daanɔ. ²²Nlee yuo-e, a niigbɔnj; tasi tenan mɔkltaanbiini-e, o Israel buo yenn nba teen-ne tasa jen tuonbiuuk gbenna, u suu yaabin baalmɔnye. ²³Tuonbiuk koba gbeen-ne, yuomdanuu, yiikodaannɔ kangbennu, saa ɲanm l kuul duoɔ ninja. ²⁴Kangbennu , tinkɔntua kangbennu paakinj na, onj,iigbɔnj, yiim nba kua sion, l daagmaa Assilien nba, u tuu bua nan ninminu u din tuu wuokt u lannbonna paake nan Egyptiens. ²⁵Aba ba din tuu wuokt na. ɲaanmit tie nne, yuo saa baala? Naanj saa gbena, k wuutuol ntuun u paak kpuu. ²⁶Kangbennu kɔnn daanɔ saa wuokt lanba mininu u paak. Naan wa a din faa Hadian Oleb laangbonj paak ne. ɲnee nanwaa din wuokt laanbonna mɔkl paak ne. Ubia saa wuoktuo nnee nan waadin wɔkt Egypt ne. ²⁷L daal ni, k jii kl saa wɔkt u bɔppiɔk paak. - u laaɔmu tuluni. - U kpant tasa wuulu u louɔm. ²⁸U saa suomn ajjath paake k puo migno. - k ɲiik u jiikan Micmasch. ²⁹Bgaal caaluunj newa k jii dual gueba rama jekl so Gue bia saan k cial. ³⁰A yiikin sanpapo, Gallim saapanue. Laïs, a suol a mɔnj. Yubɔna paak, Anantɲoth. ³¹Medema siiet k yaat, Guetbin kual tin k cial. ³²Daslolk tiet kunkɔnnpo, k kon nan ni sion sapanua jual paak ³³Goti, yonmdaanɔ, sejenm kaagbennu; pat tiini yiana nan panj. Yiana gbennj tuu kɔnne, k lin nba fɔk n pat. ³⁴U fukti fual ni tiini tuk nan kut e, k duo k yi liiban na, tiini saa baa panj daanɔ tuam.

Chapter 11

¹Israel tieb tie nan tiik nba k b tu cuau k wun tuk yiinii nae biabi saa nyi l tiik nie. ²Kaagbennu forjanm manje sii tien o panj . Forjanm manj n saa te k u mɔk banm nba sii sian (ɲmaan) kaagbennu mɔk palpienn nan kaagbennu mɔsaku.³U sii mɔk palpienn nan kaagbennu mɔsaku u kii goli nunm po kaa, kuo k gbia b b yaa k bu buuti. ⁴ɲaan u saa bu tali buut fanu k kɔn b paaku tu saa paak k biil nibiit na k b n kpo. ⁵U saa jii balmɔni nan binbennanjanj k bobin u siak'n. ⁶Kinkataa nan pei tan sii lim'n be man palmaasil, naamuul nan bupaar tan saa lakn k dual, naabit nan yanbɔl bit tan sii lakn di k bit tan sii kpaal'b. ⁷Nei nan naamut tan sii linbn di, k b waas sii lakn dual nan palmaatl, k yanbɔla nan nei tan sii libn ɲman muat nan palmaasil. ⁸Bibonbunn tan saa fit suol waalablk ɲaan k u kan jun'o. ⁹Bonbiil kuo dan siak tan kii be yennu kasii ɲaak na ni kunkinn na paak, k maan yenni bannu tan sii gbie tinn na paak nan mɔki nba tu gbie nan nyu nae. ¹⁰Daal baate k b tan sii dontɔ k tien'o baakl, k u tan sii tie nyinn k tul buol kul, k digban sii be u naani k baaklua. ¹¹L yuo manj i baal kaagbennu saa ɲanm k jii u panj nuu k jen nan u niib nba bial yat ba Asiri na Ijijt nan Pathros nan Etiopi nan Elam nan Schinear na Hamaf tiini, nan mɔk gbiant nan doi nba k nyun kokn lintl ni. ¹²U saa donn u nyinn falinn k wann digbanna, k jen nan u nib Israel tieb nan Juda tieb nba yat k be digbanna tingbonj mat kul po na. ¹³K Efraim fun funn sas bot, k Juda datai saa la baak, Efraim ji kii mɔk funfunn nan Juda , k Juda mu ji kan fill nan jat Efraim paak. ¹⁴B saa taan k lek filistin nba-nba be yendo po na, k fat niib nba kal yendo po bona, b saa nyann Edom nan Muab tieb k b be b nuu ni, Amɔnn waas kul saa sak b mɔb. ¹⁵Kaagbennu saa te Ejibt mɔkl n kuol k put yiana, k bia donn u nuu, mɔkl paak k pebl wounj ton bonciann k kpenbit ɲanlolee saa tenn k sua kul tu saa fit sonm puot. ¹⁶K sɔnjal saa nyi Assyrie k tul u niib nba tie Israel tieb k tinn lenj na, nan daal nba k b din nyii Ejibt na.

Chapter 12

¹Daal manɲ daal a saa yet a: o yennu n dontil a kiman a wutuol be duo n paak e ɲan a nyik a wutuol ne kibia somin ki man n pal. ²Gotil man, yennue tie n sommitua n sii gbie nan dindanne n kan tin sial jarɲmani kiman yennu, yennue tie n panɲ ki bia te ki n dontilɔ ɲuae fielin. ³I saa lun nyun, nan palimann mafuol bunbunni (nyuntona ni). ⁴Daal manɲ daal, i saa yeta ti dont yennu, kii yii u sann : kii muatil u tuonna niib kul buol, ki tiat u sann, po!⁵I jiant yennu, kiman u tien bonna nba ɲan bonciann: ki tingbouɲ na kul tie bin bann li bonna! ⁶Fin nba kua siona yikin palimann woyikini nan istael ɲannɔ yabe be a sunsukini.

Chapter 13

¹Momaan nae yet Esaai, a muot bija yettu ni a u paak Babilonn. ²Dont flann juol paak, k nuot nan kunkuol saakal k yet kunkonna, k kabt't ni k wann'i'b a bin kua kalbaadanm na tanmo'i k lekb. ³Mine tien niib nba kin gann'b na yiikuot, k yiin n kunkonkonnan wutuol, k man b mOk palpienn nan b saa nyann na. ⁴K b gbat fuut juol na paak, nan nibuul nba tu fuu na, k b gbat fugbenjel, k man duo na niib kul nba tikii na: k man kangbennu tie u kunkonna siil a b saan k kon. ⁵B nyi duo nba fuake, lokul po, kangbennu ji'b a bin saan u wutuol ni k biil duo na kul kula po. ⁶I fanbin man, k man kangbennu dal na pel na: u bat nan nyingbenn'le nba nyi wun nba mOk pann-kulbuol e. ⁷L paak nii kul j bann, k sua kul pal j k mOk gbankul. ⁸K waaciaOn j kuab k b gbannu j jekl; k b nan na puo nba tuu wun mal na, b j goli b lieb nan janmaaciaOn; k b nuuni po tie nan b bot e na. ⁹Gotl, kagbenu dal baat e, dabil dal, wutuol dal nan yenyetciaOn, k tinj sa dual yann, k kangbata nan sa buont. ¹⁰K maan sanpaapo nmabila nan nmaalik nan yennu (soleil) j kan mi tul k nmaalik kan mi tul u yentu. ¹¹N saa nmaan tingbonj b tuonuu pak, k ni biit nan mun b bit paak; n saa sikin duotin mOnj danm na b japaat n pot, k n sa dat goldanm nan japadanm na tuba. ¹²N sa t k niib n waab nan kut tan nyinyila na, n sa nannm t k b waab nan kut tan nyinyila na, n sa nannm t k b waab nan kut tan nyinyila nba k yi (hofiil) na. ¹³L paak n sat k sanpak saa jekl, k tinj n danm nan l tinj powa, k maan min kangbennu wutuol duo, yenyentciaOn dal. ¹⁴L yuo na li sii tie nan pial'j nba tuu tin k bolli tutut ni, kuo bonkobt nba k mOk kpaltua nae, sua kul sa nmat sa nmat u buolu buol, kuo k tin kun u digbann ni. ¹⁵Binba ya kul k b lab b saa nmuu'u kpann, k binba k b suolb saa kpo nan jukbanjak. ¹⁶B saa mat b waas b nunn ni, k k b nei saa but but, k b si bibt b puo k dua nanm. ¹⁷Gotl, n saa t k Miadnba n bal k kon nanm, b bakaka liklii po, kuo b niaOn bia ka kut tanna po. ¹⁸B saa ji talbanna k nyiann nasinm, k b bia k mOk ninbaatinuu nan b maalu kul: b ninbinn kan tin b waas ninbaOk. ¹⁹K Babionn fan k cie digban liaakul, k saldien nba dial k faa palbia, nnaan yennu saa bil nan waa din biil suodonm nan Gomuol na e. ²⁰Niib j kan kua duo manj ni, niib j kan mi puat duo manjni, Alaab nba kan mi caan lanbont, k bonkob. ²¹Fual'n bonkobit saa ji lenj k kpant b din dual buol, fiit saa bge b nei manj, balnmaant saa ji k kpant b din dua buaa k wajaii si lin yuuk k mOb't. ²²Kinkonmi si lin yuuk k yikin kpanbala nei, k muaboi ji si be b naan nei manj ni. K man yuo na balaa, k daal j kan mi k pukin.

Chapter 14

¹K l maa kaagbennu siimək niibatiinu Jacob paak , u bia lukt Isrēl , k bilb b duo ni ; k saam saa lak kii b nam , b sii b Jacob ŋaak ni . ²Niib saa ŋiib k saa nam b ŋeini , k Israēl tieb saa gaal kaagbennu yaa duo na , nan tuotun bijaabi nan tuotun poii na ; daaba na , b sii mək paani b daataii paak . ³Yuo nba kaagbennu saa tulaa fuo ; a bankit nan kunkon puepo , nan a daabiss nba k b tienna pulpo ; ⁴A saa ŋin ŋaŋ na k tul Babylone kpaanbal , k yaa : Eh be ! tyran kaa ! maabl gbenna . ⁵Kaagbennu kɔn tondam laanba , nan panŋ dam paalu . ⁶Wu nba u kunkon niŋ kuu buo nub k kin nyiikt , wu nba u wutuol niŋ kuu bo mabi niib k web b k tien sial . ⁷Tiŋ na paak niib paala maŋ nan baa laa fuo nan yenduam ; k jii ŋin palmann yani . ⁸Cypres nba mɔŋ nan cednes du Liban paala maŋ a baak po : Faa baa sua jii k kɔna tim . ⁹Kpentin yaab b kpentin k guu b gaala a baalu yuo ; b fiit a buol b nba baa tin na kul po , nfit k fiin b ŋei tin na niŋ kpanbara buol . ¹⁰B kul gal maan k yena : a muu kaa pan nan tim ne , a mu tie nan tim nae ! ¹¹A ŋante baal kpietin nan a natuna mɔnni a buol gbie nan bonfuta , k bonfuta kaan k lint . ¹²Gotl a nyii paapo k baa , nanmajaat , saan ŋanfalbik ! a kɔn nan tin fin nba tie duo kul nyaanu daanɔ ! ¹³A bo yie a paa niŋ : N saa do paapo k nyiinn n ŋaak yennu ŋmaabilaa buol ; n saa kaal motaɔk jua paak , gaŋ po . ¹⁴N saa do saapak gbent niŋ kii tien nan yennu na . ¹⁵ŋaa a daa kak yian kpietin , kɔk tin po . ¹⁶B nba laa kpaa b nibina a paak , k gonyaa suonna : Funkaa bo t duo niŋ na , ki biil yentii . ¹⁷K daan bɔktl duo k tie fual , kii biil duo pienu k daan k nyiikit u dansaali ? ¹⁸Tiŋ na kpanbal kul jiina iii sua kul jii nan yudant , sua kul u kaakun . ¹⁹ŋan fin ŋanni a daan fɔkt nan a kɔk , nan bonniba b k luo u maa na , na juk banjiak nba tuu kpi nua b luu na , k b kpaba nann ki lu tana buo tuk ni k ŋma l paak . ²⁰A k b nan kɔku , k l maa a bil a duo k kpai a niib : b jik k piak todam buolu po . ²¹K maabin waat , b baa nba bit paak ! k b daa fit k saa gaal tin , k gbient tin na nan daatat ! ²²N saa fil b paak , kaagbennu mat n saa bil babylone na u niib , u yaabona na b bolu kul , kaagbennu-e mat . ²³N saa borik l duo , n saa jii ŋannue ki pial kaagbennu-e pak . ²⁴Kaagbennu kunkɔkɔna saa kua pol k mat : maa jii ŋanjakl nba bat , l maa kinluo saa baal gbienu . ²⁵N saa bel Assyrien nba n duo , k bia bel n jua paak k b yokii saa nyii , b jikaa n jikt . ²⁶Gotl suolu nba suol tin na paak , nuu tant duo paak kul . ²⁷Kaagbennu-e gaal suol nba b tul na-e ? kuu nuu tantaa a wu tunn nanii ? ²⁸Achaz kuu binne , k l maa pak : ²⁹A daa kpamm philista tieb duo ni k l maa paatuu nba daan faa na kɔnna , waaɔk niŋ-e nyii waatɔŋ ; kuu luan niŋ nyii waayutuk . ³⁰K taali saa din , faaladam sii b ŋanu ; ŋaan n saa tun kon i paak ki sua kan tenn k fuo . ³¹Ii dunn kii mɔ sommil po . I kul yamii put . K l maa tangbinuŋ nyii gaŋ po ki baat k tie na kunkɔkɔna nba binin sua k ŋmaa na . ³²Niib na tami nba a saa jiim be ? kaagbennu maa sion , a u buolu nba b yubonn ni laa binbebuol .

Chapter 15

¹Maan na jiin moab niib poe Lidaal nyiuok ki Ar Moab nan kir moab digbana biir . ²Kib duo jianta diukninŋ nan Dibon, nan sianinba tie kunkanapaak, a bin buui maab tieb kul be fabinininŋ, Nebo nan Medeba bikul yuula tie yuupani, bikula kuol bi tianiye. ³Sɔnininŋ: niib yiir bɔtuat; ŋnening nan niib tintanbual, bikul mua nan nunsiiŋ.

⁴Hesbon nan Eleale niib yikin nan paalu ki Jahat tieb gbia bi wiyikini; nan maab kunkɔkɔgbennŋa manŋ fabin, ki jaanmami suol bi malimi. ⁵N paal fabin maab tieb paak; niib na chiar saan tsaa doninŋ; nan Eglaf-Selesiya; kimaan bi tien ŋaan mua-e ki do lusit kunkɔnn ki yikin paal biir wuyikini Salonayin sɔnuu paak. ⁶Kimaan nimrim bunu fuara; ki muat kul kuor ki sial ka lenŋ ki tiebor miel. ⁷Lipaak niib na jii bi faarinba tenn kul, ki luan bin chiar paak. ⁸Ki maan bi gbio bi wiyikini moab do kpal paak; ki binba be Elaim gbia bi fabini; bi fabini bia baat Beer-Elim. ⁹Ki sɔn te k Dimon duo ninŋ Mokaa wɔn n saa tun yubɔn liele Dimon yanbuar saa baal ki maab tiebinba teen doninŋ na.

Chapter 16

¹I jii pebit k tun k bintul duo yudaano a tunm k bin nyi sela, k tokn paapieounj ni, k saa baal sion bipuo jual. ²Yuo k aulon tan sii gaal moab bonpoi tan sii tie nan nuanj nba ninmonn baalo ku yuuk, k bia tie nan nuanj nba k b tuu jieno tiauk ni na e. ³Ti tien kpaani, kii piak balmoni, k jii a maatu k dokn t paak k lii tie nan nyiaok na. Doknt bin nba k b waab na paak, k daa kuat wun nba hin. ⁴Naant k moab kunsontinna n kal atinj ni fatilt binba luon bin biilit ne nui nil k maan nukisuk nan biilu ne saa gbenna, k binba biil duo manj saa yaat. ⁵Daafiid yaabuona ni yeno tan sii tie kpanbal, k saa dia niib nan binben njanj nan lonm u sii kakii njanm tienu paak, k saa te k balmoni piak. ⁶Suuda tieb a, t gbat moab tieb nba wont b monj bianjinba wa, t mii nan bi mok galuk nan palbifaant, njan b galuk ne tie galyanne. ⁷L paak moab tieb saa bui, kmaan biak nba k b saa di ne paak b kul saa mo, yao nba k b tiat jenant nba k b tuu di, Kil Heles duo ni ne b dindann kul saa kpo. ⁸Kpaant nba kpia Esbon, nan damunj tiini nba be sibma, k jii saa baal saesel, k duo kunkuok ne biila yii ni din lalme k saa puot mokl. ⁹Mota ne n mo sibna damunj tiini paak, nan ma mo saesel paak bian njinba nee; n ninnyuut loee, kmaan esbonn nan Eliel doi paak, jiet kaa k saa maan b pala. ¹⁰Pal maasl nan kpunkpon muk bot doi nii waa; suak hoot kuo k yiin yanj kpaant ne ni. Sua ji k mat daan tiluana lenj, a wun tien daami, n sen palmann hooti ne waa. ¹¹N kulie nan pal bienn, Moab tinj ne paak, k duun nan pal bienn Kiil Ales duo paak. ¹²Moab tieb bakint b monje k do b kunkona paak puokpeli ni, nan b jiantu diit ni k mei, njan li kan somnibi. ¹³Momaan nba k kaagbennu tul sinsinn k jiin Moab poe ne. ¹⁴Motaana kaagbennu pak yet a: bina njanta nba baat, bina sii tie nan dobi tieb bina na e niib sii salkt Moab yudant e. nan baa yab bianj n,ba, bin nba tan saa tenn, sii tie waanninna e b saa.

Chapter 17

¹Yennu paak ki jin damaspo, gotil Damas ji kan mi tienduo, u siitun tie langbente. ²Daloel duoi dua yane, li tie bonkkobit dindibuol ki bi dua ki sua ki jientibe (bieli). ³Ki Damas sa kɔŋ u yet, islael tiŋ sii kaa wunban saa kɔŋ li paak. Ki sili tieb nba bian na si be fei ni nan aslael tieb na; min yennu paak na. ⁴Ki daal manŋ i baal, Jakob yudante na jaa gbenne ki u gbonnant kpan na n suul. ⁵Li si tie nan dijontuo nba tuu jan dii, ki u nuu poti di piata (nan baa) ki woli di refaim baɔk niŋ biannee. ⁶Nan baa tuu nik tilontik ki luana ŋanlee nna n tenn ki juan tiŋ na yiini paapo nan tɔŋiniŋ bian nba nee min islael tieb yennue yet na. ⁷Daal manŋ i baal, niib ŋmant bi naamii daanɔ yennu paak Ki luon sommil ki tunn bi nunii islael tieb yennu paak. ⁸Maluŋ binbintaa nba ki bi maa nan bi nii na ji kan gaan bi mɔŋŋ bi paaki kuo ki tien yada nan bi ciceli Asela ninnɔŋ, nan manluŋ binbinta nba kibi jokit bonnunubit li paak na. ⁹Daal mab daal doi nba mɔk panni na tan sa biat yennu ku tie langbant nan yuo nba ki bi din paak islael tieb na. ¹⁰Kiman slael tieb; tamm I manfuol yennupo nan i tampiuk nba baak i paak na po wa, ŋan jiantil yenbis nba tie digbangana yab na. ¹¹ŋan li kan sommi ni, Daamii nan tonnu nba kaa tebuk kua jii be nani. ¹²Doi nba paal be wutuol niŋe, ki fufut nan mɔkigbenil nyun nba tu liat liel na. ¹³Nan nyunpona nba saa yian na nib na saa nne ŋan ki yennu yaki nam, ki bi ŋmat nan sajapelin nba tu ijiitambbinina ¹⁴Wunba kul fial ti tiŋ faat u juontu tan sii tie nnae: daajouk, bi baat nan janmaanie ŋanki li tan sii yentil sanyiɔk na ki bi ji kaa.

Chapter 18

¹Tinn, lié k gbiet mɔɔ, l tiéopi kpénii liik po! ²Fin in ba tuun tuomi nba mɔkl paak, isaa man, tuami nba ba kaki k tuok dugbanne nba mɔk panɲ nan yiko na, k tuok budu nba k sua k fitu a wa béwa, dougbann nba m, k panɲ, k bia fit l ku, k ɲanm - é k kpenii bɔkt bɔkt b duo na. ³Yi kul, dulnya ɲaak tiéb, tingbonɲ na paak tiéb, gotlman bon panɲ nba bé jua paak na, ii gbiin man naatunn nba mɔ! ⁴K maan inn-é k kangbennu paak tulin tuntonɲ yinyion, nan malin nolko té k nbé n binné buol ɲaan goli suuoo na, bon jaan sak sak yuo. ⁵ɲaan k sua k bon jaan yuo daa k baal, yuo nba k tiini puuk na tu kpant luan mɔno na-é, k b tu cua k gbatgbat yiini. ⁶B tan sa ji b gbanant nba k cab jua ni nuani nba di nant -é nan bonkobt ni nuani nba di nant - é nanbonkobt nba bé paanu ni, nuani nba di nant na si di nikkpiena na-é tunton yuo, k bonkobt nba munbé paanu ni na di waat yuo. ⁷Yuo na, kangbennu yennu sa gaal piini nba buolu nba mɔk panɲ nan yiko na buoli ni, buolu, nba k sua k ftua labéwa, duo nba mɔk panɲ bont kul paak k mɔk a bɔktua na; b saa baal nann sianba ka kangbennu yennu sann bé-é, sion jua paak.

Chapter 19

¹Ejipt tieb labaal kaagbennu kua sanpagbon nba kaati ni, k saa Ejipt; k Ejipt tingbaanna jechl u nunŋ ni, k Ejipt tieb yaam put. ²N saa te k Ejipt nua n kon nan Ejipt nua, k ninja n kon nan u ninja, k yuak n kon nan u yuak, k digbaan n kon nan digbaan, k baa tieb n kon nan baatielieb. ³K Ejipt tieb foŋaam n bot b siig ni, k buo u vegli; b saa puan tingbanna nan paaluuk damm, nan bemba puont nan kpiem nan binbaa piak lembe boat wonn. ⁴N saa tien Ejipt tondaano nuu ni; baat tonŋ nba mək paanŋ b paag; nan yudan n nba yeet bianu nba. ⁵Məkl n nyun saa fual k mək gbenŋa n kuol k puut yianna. ⁶K gbe nnii n kuol, Ejipt mə biit saa maal k bia kuol, k məkl n muat n suul b puuk. ⁷L sii tie paanui məkl (nan mək gbiani kuul. Linba kuul k b buul məkl gbianu saa kuol k kpant tanwuntuk k juak. ⁸Jansuola sii faabin, k bemba kuul lunn janpieni sii buut. K suol yaalutuk benba pənt janbaa janbaani məkl ni. ⁹Binba dia kaati k luuk cincen pienna na saa ŋmaat. ¹⁰Binba mək tuonna duo ni b naalmi sii be ninbaək ni. ¹¹Tsoan tieb tie jatite, Falaon clkl tieb tie ninfaam danm. I saa paak Falaon be: n tie yan fuoan bik, boat kpela bikii? A ¹²yanfuodaam be le? T bin la dogtu k tuula, k tin baan kagbenu t kontua nba tien lenba Ejipt paag. ¹³Tsoan tieb tie jatite, k Noph tieb tie faəg daam, baa tieb din buon Ejipt tieb. ¹⁴Kagbenu b siki b siigni balməni fuoŋaam, k bin fiit k lebt Ejipt tieb b tuon na ni nan dagbolə nba tuu gbuo k tan siin. ¹⁵K Ejipt si be kpinn k kanfite k tien yuul juol yan tie lenba; nan kaatk nan məklin tigbenŋl na. ¹⁶L daan a ni Ejipt si tie nan puob nee: u si jékl k bia ŋmaan k duukin kagbenu t kontua paanŋ po li tie kuu donn nuu u po. ¹⁷K Juda duo si tie nan bonn nba meii k tuul Ejipt: yoo ku saa gbaat kaagbennu t konta labaal, janmaani saa suol. ¹⁸L yuo ni Ejipt digbaana ŋanmu si piaak kana maam, k pool kagbenu nan digban yeen tan si tie digban bing. ¹⁹L yuo ni b saa maa kagbenu binbindl Ejipt duo sinsukini k biil kagbenu minnəŋ kpaal paag. ²⁰L si tie kagbenu t kontua bamm nan gasiat Ejipt duo ni; b saa yikin kagbenu paag duukin tondaam paag k kpaan faabu daan na guul tua wun faatib. ²¹Kagbenu saa te Ejipt tieb n banno, k Ejipt tieb n baan kagbenu l daal k yiit saali, k tuulə piini, k puono puoni k bia tien. ²²L yuo kagbenu saa buo Ejipt tieb k bia teeb, b saa lebt b mənŋ k weii kagbenu wun gaalb k teeb b. ²³L yuo b saa la sənnu k l nyii Ejipt k saa Asili: k Asili tieb si saa Ejipt k Ejipt tieb saa Asili, k Ejipt nan Asili tieb si tuun kagbenu tuon. ²⁴L yuo ni, Islael si tie bentaa paag k puukin Ejipt nan Asili po, k doi mənŋ n la yetŋanm. ²⁵K kagenu saa yet yetŋanm k yeet a: yetŋanm ibe Ejipt n buolu paag, k Asili n nuu tuonn tieb, nan Islael n Faadila.

Chapter 20

¹Biinba taaltn; sargon tuntu; Asiili bat baal kilek sdod ki faat liduo. ²Li yoonaa kaagbennu paak nan Esaii, Amo bija, kimatua, saant ki loot bɔtuok a Siakininɲ, ki bia piit a taa chaat a taaniɲ, kutien nne, ki jii sɔm yaan nan taabin. ³Ki kaagbennu yet a: li tie nnee n tuotunua Esaai sɔm taabin nan yaann bine ɲaantaa sunsukniɲ, li sii tie nyinn nan waanu kitul Ejypte nan Etiopi. ⁴Li tie n na, Asiili baat saa kun nan Ejypte Etiopi nan nikplaanba ku kɔn ki nyanib na; taabin nan gbaananbin nan buanpintaa, ki li tie fei ki lul Ejipt. ⁵Lipaak ti sibe jaanmami nan ɲmailninɲ ki jiin Etiopi nba kiti tien dundur u ninɲ nan Ejipte nba kit faa jaapaal u paak na. ⁶Li yualninɲ niib tan saa yet dasial a: gotl taa tuu duu binba paak batiem binba tilu maliya bisaafatite, kifaatit assiiri baat nuninɲ ti sa tienninle kitan faati.

Chapter 21

¹Mɔmaan nba na jiin mɔkl nan tinkuonɲ poe, nan yensukankan ni tanjapelnn nba tuu pial tinkuonɲ nnae k piak saa nyi ynputuk tinɲ ni kbaal. ²K yilintu manɲ ni k n la k bonbiil tun, k tie fiktɔ nan biilu, Elam kunkɔna, lakn man, Medi kukɔnna duat k lint doi na k u saa gual fala nba baal na wa. ³Maa la linba nan gbat linba yilint manɲ ni kuani janmaanie, k tulin gbanatont, l tonu tie nan puo nba tu yaa wun mal k l to n'o nae. ⁴N yan nmate, k n numpo fuun, k janjaani jek n gbanu. Nsunman k daajuok baala, njaan n k laat sial k pukn janmaanciaɔnɲ po. ⁵K n la k jaam tien siila, k b tat kuntae, a saanm n kal l paak b die, k nyu. L yuo na k mɔmaan baal a, kunkɔnkɔna saakab, njanmit i naagbankɔnɲa. ⁶K kaagbennu pakn a, saant k senn tamɔguulɔ, k pakɔ k wun tu wann waa laat linba. ⁷Lii tie k u la jab jak taanii paak banle - le, k siab jak bonii nan laagumii nba, wun njanm k got fanu. ⁸K u sa yikn u paak nan yanbɔl na, k yet a, n yonmdaanɔ, n sie nna k guue yennu nan nyiaɔg. ⁹Mɔtana gotl, jabe jak taanii banle-lie k baat na k tanmɔguulɔ na bia njanm gaal maan k yet a: u baawa, babilɔnn baawa. ¹⁰O, niib Israel tieb b buoli na dii nae! njaan mɔtana k n muantl baljani; nba k n gbat kaagbennu i yabnt yennu buol na. ¹¹Mɔmaan na jiin Duma poe. Sua be seir k yin a: Tamɔguulɔ nyiaɔk na saa wei nle yentu? Tamɔguulɔ nyiaɔk na na saa wei nle nan yentu? ¹²K tamɔguulɔ na jiin a: sanyiaɔk yentle, njaan nyiaɔk bia saa bɔnna fii luon fan njanm boi. ¹³Mɔmaan na jiin Arabi poe, yinm Edann tieb nba caant i lanbont Arabi tinkoklk ni na. ¹⁴Tuln binba k nyun nyuklu mɔkb na nyun yinm niib nba be Tenma tinɲ ni na, tuln kunsɔntina na jiet man. ¹⁵K maan niib a b n nyi tiin kukɔnjukii nba yaalin kpib na nie, k bia nyi talbana nba tien siil a lintɔ, nan tɔb ninbɔnɲ ni. ¹⁶Nnae k n yonmdaanɔ pakn a, binyennkua nie kedar buolu kul yiikuo tan saa gbenn. ¹⁷Talbanfaala nba tie pal danm k be kedar na, njaan b waanmn nie tan saa tenn, k maan kaagbennu Israel tieb yennu maat.

Chapter 22

¹Mɔnan na jin yilintu ne poe: bee tuun na, a niib ne kul duojak diit paaki? ²Duo na kul be fuuk nei, k gbie nan nyɔkl, k be kpunkpɔnmk ni! juk banjaiak kan kun nan a kpiemi, b kan kpo tɔbni. ³A kpanbalaa kul lakɪn tina, b datayi suolb dansaka; duo niib kul kpant danba ɲaan k b kul tink fɔkt. ⁴Paake te k n yet a: lekin i ninbina nyikin man k man bui fanu wa; daa gbaa nan yin kolinmin salaana k manɔ. ⁵K maan l tie kpik puluk daale, yotu nan ɲmatil, k kaagbenu nba tie kɔntua nan yomdan tun yilintu book nani. B bit juama waa, k janmaami wuyikini yikin jual po. ⁶Elam bal tuokɔ; tɔb tolit, kɔnkɔnna nba jak taani, ji som kiil lia naagbankɔnyila. ⁷A baat nba ne g Kɔkɔnna nba ne gbie nan tɔb tolite, k kɔnkɔnna nba ɲan ne gbie nan tɔb tolite, k kɔnkɔnna nba jak taani na tie siil a tanmoii na ni. ⁸Suuda panɲ ne kula tien yanna, k l daal a ɲmant a nunɲ jotitiat nba be fual ɲaakin na po. ⁹L got juonjot nba kaan lint d Daafiid duo nae, k kɔl nyunm nba nyi mɔkil ni k baat na. ¹⁰L kan Selusalem yeliye, k bitbit, a yin jii k ɲann juonm juojot nba kaanlint. ¹¹L tuu bil buouko juama ɲanle na sunsuukni, a mɔk kpel na nynmituo kii baal lan dual. ɲaan yi k goli wunba te k l bona ne kula tun ɲaan yi k goli wunba te k l bona ne kula tun na pa, yi ki nyuan wunba daan liit k tien siil l po kl fɔk. ¹²Yomdaan, kaagbennu nba tie kɔntua, beeli dinn daal nan yii mɔ kii tuan palbia, k kuol yuupaani k bia li buot. ¹³K lin yen tie kpunkpɔnnmut nan pamanne! b kɔlii neie pki pei, b ɲman nante k niib nyu damnunɲ: t di k nyu man, k maan wonnt saa kpo waa. ¹⁴Kaagbennu nba tie kɔntuae fiit k wannin: aai, l yubɔnn kan mik la sukilu nan yin daa kponni, yomdaanɔ, kaagbennu nba tie kɔntua nba yetena. ¹⁵Nnae k yomdaan, kaagbennu nba tie kɔntua yet a: saant bandaklo na buol ni, i saa k la Schebna, kpanbal ɲaag tuontunna saakua; ¹⁶Bee tien a yal ne buol na, k a mɔk ɲmee n naa, a gbiil kaɔk n naa? U gbiil u fɔg paapo, u lukl u binbebuol tann nie! ¹⁷Igoli, kaagbennu saa lua nan panɲe wa; u saa kunkunae nan tankuokl na, ¹⁸U saa bilintae, k bilinta nan baalɔnn na, tinɲ nba yalin nii, l penɲe ka saa kpo, l penɲe k a tɔb tolit nba o fin, a janbaa ni tuann daanɔ. ¹⁹N saa yaana a yial na ni waa, kaagbennu saa fiina a yiial mann ni. ²⁰L daal mony ni, n saa yiin n tuontunɔ Eliakinm, Hilkiisaa. ²¹N saa lannɔ a gaal lukɔ, k bobinɔ a gbann k ji nuab a panɲ na k kubin u nuini; u sii tie binba kua Selusalem ni bibae nan suudaa ɲaak ni yab baa. ²²N saa balin u bɔpiok paake Daafiid ɲaak gann pielnu yu tu ki luot, sua kanfit luon; u biukii luon, sua kanfit luot. ²³N saa kpau nan kpaak nae sianinnba panɲ, k u tan sii tie u baa ɲaak yudant kok. ²⁴U tan si tie nan jaatalik nea u baa ɲaak yudant po k b lakint bonsial kul u paak, bona nba k b jɔbi k tuun malunɲ ni, ɲmani nan bobo. ²⁵L daale, k kaagbennu nba tiekɔntua yet a: b saa yabl k paak nba daan kpa a sianninba mɔk panɲ na waa, u tan saa bake k jauan a paak na kul n bill, k maan kagbennue pak.

Chapter 23

¹Mɔmaana na jiin til duo poe k be mɔgbennj l paak, ɲarinT ni na. I duo til biila. L ɲei nan sianinba k ɲalint sie na tie langbente. ²Ti fabin nan, yinn sidonn kpinkpenta labual na nyii kittim-tieb buol e. ³Nil nuynn ciaɔnnj ni e k dii na nyi jial k b jaan mɔkl ma ni baat nan nyuat e k l tien niib na daak. Sidonn duo, a dii fei wa. Mɔkgbennj nan mɔkjaann na sunsunt yenta wa, k piak a. N k ban mal waas. N k ban wubl bonjai koo bonpoi. ⁴Sidonn duo, a dii fei wa. Mɔkgbennj nan mɔkjaann na sunsunt yenta wa, k piak a. N k ban mal waas. N k ban wubl bonjai koo bonpoi. ⁵Yuo nba k Egypt-tieb saa gbat maan na, b gbanu saa jek bii gbat tiil baak po. ⁶I gaal kii saa Taalsi; i gbiant man, yinn mɔkciaɔnnj-tieb. ⁷I palmann duo buol e na? U din nyii yaa yuo nie wa ka u taa saan nanua k u be siannba fɔk. ⁸ɲmee lol k te k linba na baal taya paak, digbanjaann nba k l kpikpenta ti nijaana; k du ln ya niib kul mantik tienne baakl na. ⁹Kangbennuk yabinte lol linba na, a buon b palbifaant, k din n b jab na k baakit na fei. ¹⁰Ilin a yab ni a duo ni, l tie nan mɔkl na e : Taalsi bonpuok! mabl ji ka. ¹¹Kangbennuk tant u nuu mɔkl paak a u te k digbane na jekl. ¹²U yet a : ji daa kua palmann ni, bonpobik k baakl ka. Sidonn bipuobik; k fiit kii gaal kittim duo lenn liɔnnj fuon kii be a paab. ¹³Chalde-tieb na, b din k tie niib nba k yennu lukt i tinj kuennj tieb; wunba k asili nlua senn digbanjaann b maa juanna, k bet tyl bat nba naakuut, k te k l ba-ba. ¹⁴Li cakin na Taalsi ɲalint, k l ma i digban jaann na biila. ¹⁵L yuo na, b saa tanm Til po bina pinlolee, kpanbal nanfuol nba wei binba, piinlolee sunsuukin l sii tie nan Til nae mun biak nan baa yiin puocunconn yani biannjinba na. ¹⁶Jiin a biaɔk k lin duo na ni; boncun connba k b tunm u po, i faa fanu kii ɲanmi kii yiin a jani k b fit tial a po. ¹⁷Binba piinlalee sunsuuk ni, kangbennuk saa gɔn Til k u saa ɲmat jen u paaɔk nba k ɲan na ni k u saa com tinj na paak digbana kul ni. ¹⁸ɲaan nyuat nba ku la nan u liklii nba tie tuonbiit liklii na sii tie kangbennuk yal e. L kan bil koo k bɔl k l ma b saa jii u nyuat manj k daa jiet koo tianjant k tul binba be kangbennuk tuann.

Chapter 24

¹Kaagbennuk saa biil duo k lin dual tinpaanu, u saa kut ηmatɔ k yat niib na kul. ²L mantieb nanb niib, nan canbaabanan b daaba, l bonkuata n binba daa, l cannaanba nan b tuuntunbit, l kpent tieb nan binba gaan, l mɔtaa na b pandiilaa b kul saa di falaa. ³Kaagbennuk pak nan duo na saa dual yanne, k tien langbent, k l set saa tuma. ⁴Duo na pann gbenn, k u be kpinkpinn ni, k niib nba kua len bak - bak, k mɔk pann. ⁵Duo manη niib i bo te k u biil; k maan b bo k cɔlin yennu sennii, k yet u maan b bo k yennu mololaa nba kaagbennu na. ⁶L paak te k yennu maton saa biil duo na, k niib nba kuolen na sua kul n la u biit tubdatu, l paak k te k duo manη niib saa di muu, k ta tenn niib waamin na. ⁷Daan tinii kuule, k mɔk mɔnnii; k binba kul tuu mɔk palmann ji mɔk fabin. ⁸Ginganaa mɔnii nba tu mɔk l set jaam dinu gbenn, kbiat faanu gbenn. ⁹Sua ji ki waa siak k bia nyudaan; binba tu nyu dapaalim k l tonη b paak. ¹⁰K duo nabanaa kul ηmat k biil, k ηeii ta moii kul luu-luu, k sua kan fit kualninη. ¹¹K palmann nan manu nba tu be ji bot duu manη ni, kwuyiknii yikin sɔniini, daan nba gbenn na paak. ¹²Duo na ji bial tie langbent, k l tanmoii kul bit-bit. ¹³Duo nani banmɔn sial kan tenn len, nan baa tu nik (oliit tiik) k luanna k tent, nan ba bia tu jaan jiiit k gbenn k l ten yenn-yenn nae. ¹⁴Binba saa tenn na saa yin palmann yanii k dont kaagnennuk yennu sann; kii yikin palmann wuyiknii yenbaapo: ¹⁵B sii dont kaagbennu yennu sann yendopo, k binba kpia nan mɔk gbenn l kpini sapak dont islael yennu, kaagbenuu sann. ¹⁶Tingbonη kul pot saa gbat k b yiina: dontl tie wunba took na yala! ηan min saa yeta : yuubonn be n paak! nbotaa! nbot a! Fat tieb na saa fatit, b babin fatu k gbennu. ¹⁷Yim niib nba ku a duo na ni falaa dinu, nan buotit, nzn bzlt bzbin be ii paak! ¹⁸Wunba tin nyil falaa ni saa baa buotuk ninη e, k wunba nyil buotuk ni saa kua baluk ninη e; k maan sanpaak luota, k tinη fiaaki nikaa. ¹⁹Tinη bɔkta, tinη buta, tinη tinηte. ²⁰Tinη tinηte nan dagbolɔ na, u lanηte nan wunη nba tu lonη lanbonη na; ubiit kpiikɔ, u baa, k ji kan fiil. ²¹L yoo kaagbennuk yennu saa dat sanpapo kunkɔnna, nan tingbonη na ni kpanbalaa tubak biib. ²²B saa taanluu dansalk ninη e, k luu diit nba k waluu be na ni, k lin tien daanηanηaawaak bin dat b tubaa. ²³ηaalk saa di feii, k yendu n fiaak, k maan kaagbennu yennue sii tie kpanbal, k kal selusalem duo ni, nan siion kunkonn paak, k dia duo manη, k niib tuuann dam saa la u yent saakal na.

Chapter 25

¹O kaagbenu! A tie yendue; nsii puu kaa-e; k duont a soon. K maan a tie baklii nOn buonna sian yuo nan dinnz, faat taak lba kuul tie caaltun buonae. ²Kmaan a tin k duo kpant tanangbOnn k dingbanjan kpant taankp kl, paalb, l dingbaan k ban maa. ³Lipaake niigbOnn nba mOk yiikou duot aa saan. Dingbanngbaan - gbenja nba mOk yiiko tiina djanmami. ⁴Finne din tie taali kOntua - Kbia tie faala daanm nan ninbadanm kOntua k bia kOnnan wuonj paaluuk. K bai wduakit nungbial, k bia tie nan wuonpaaluk nba tu daa diikpinne. ⁵Nan yennu nba faa tinkuon-ne. Fiinne pObint fut dam muoii, nan sanpagbuon nba tuu dOkinnj waluu ne. ⁶Sion jualpaak, duunin kuul yuomdanJ tie jiet nba mOk kpaan, nant, k bie muan daam nba maan lipaak, jiet nba tie jenkpaa ml na daam nba njaan, daakpelnbu yiee. ⁷U pat cincenn nba duakniigbOnn lijual paak; cince nba duak duo muunnj. ⁸U kOnn kpaak kuunn libiina nan libiina, fiat nunmi kuul nin sit nyuomdaan kangbennu nuae nniit u duo feininj, kangbennu -e maat. ⁹Lidaalne b saa paak a; nua-e tie tin yendu; tin duunnj u paak, nuae k mOk dindaan. ntuot libe nan kangbennu -e; tii kpanm nan palmanm, kii waa siak nuae suommm tim. ¹⁰K maan kangbennu paanu nuu l jual paake; l buol b nunn moab bitae-e k b baat nan muat nba k tuu nunn biOn ninj, l kpant luliim-ne. ¹¹L kpenu sunsukuni kuu tant u nii, man njunduklua nba tuu duk njunm-ne njaan kangbennu tu siikinj u japaata. K bia baanjj u nii. ¹²U tu tuute k yiaa diipkinn tinj-ni, k tin k linbut-but tinj-ni, k kpant tanbinii.

Chapter 26

¹Daar baate, ki niib tan saa yin yaanŋ suuala tinŋ ninŋ: a ti doona muak paanŋ yennu tiŋŋo guu mulaii nan anpal juonne. ²Lootl nan li taammoi. KinAaan nimuanin kua. ³Binba sie aninŋ faanu, a tuu turib yenduame, yenduame, kilma bi jii bi muanŋ ki chaabaa. ⁴Yin jii imuanŋ ki chaab kaagbennu yuokul, kimaan kaagbennu - e tie taanpigbŋŋ ki tun kibe. ⁵U siki binba tuu tooa kunkŋŋna paake; ki bit digbannanna, u bit likul kibil linŋniŋe ki luu likul taanglounŋninŋ. ⁶Kibisuone lipaak taali suonm lipaak -e nun paaladaam. ⁷Ninomua suanna yiene, fininba tie ninmonua a ŋaami nimontuuk sonniye. ⁸N ne kiti gua; ho kaagbennu, buute sonininŋ, tinalion faabin yuonba kuu gbaat a saan, nun u tiatapo. ⁹N naling boi a po nyiŋk; ki n malin kpaana n ninŋ, kilma, yuonba ka buut baal tinŋ paak, niib kul tuu bann binbenŋanne. ¹⁰L sua ki nilaa paak biit danua, u ki mii binben bi tu jii limŋŋ ki chaab nan bonbile digbann, u jii kan laa yennu yaabint. ¹¹Kaagbennu; a nuu mŋk paanŋ; bikilatua bi saala faa mŋk loom nan a niib binŋ ŋaat biyaan; ki nuu n di adatai. ¹²Kaagbennu; fii ne tient yenduam; kilma linbakul kitituutien, fiine tuu tien kitulit. ¹³Kaagbennu; ti yennu; chanbasiab daan tu mŋk nuu tipaak-e, ŋaan a ku kua paake kili yia saam. ¹⁴Binba kpo na jii kan fiit; biyinyunt kan fiil, kimaan a daal bitubaawa kibiirib. ¹⁵Tient ki niib n puat; ho kaagbennu, tient ki niib ne n pual; a yuudaant kinyet digbanna na kpaakul. ¹⁶Kaagbennu, bikpaana, yuonba ki daan be mablninŋ, kib jaant ki miala, yuo nba ka daal bi tuu ba ne. ¹⁷Nan puo nba tuu mŋk puol ne; yuo nba ku yua wun maal, u tuu ŋaaribe ŋaan yinkin limundin tie tin-ne, ki ti fŋkt nan a nunŋ ho kaagbennu. ¹⁸Ki ti gaal; ti gbaanan ye kitu, ŋaan, ti biaki maal, li tie Wonŋo, duo ne ki la fatu ki bikimal duo man man niib. ¹⁹Kpiem n fiil, kum nba n fiil yin fiil man ki kpaam nan pal maann, tanglounŋninŋ niib, kima amatintie maliminba fuo-e, ki linŋ saa tuul daal meiyuu. ²⁰N niil ikun i ŋeininŋ man ki saa kua; ŋaan loon gana, a bŋr a mŋŋ waan, kaaka nan yoo nb k u wuutuor tan saa maak. ²¹Kina, yennu nyi u binbe buol; ki baal a wun maabin tinŋ ne paak biit daam tinŋ ne paak biit daam tinŋ saa t binla niibinba kib kpil ne sŋn u kan bŋr ba kpil binba-ne.

Chapter 27

¹L daal kangbennu ji wu juk banjiak nba mɔk panɲ k bia wakina k cua waagbenɲl nba k b yiu levitan, k u tié ɲmalunɲo, k bé mɔkl ninɲ na k kpiiu. ²L daal manɲ, ii yiin man yenmanik jiin u kpaabpo. ³Min kangbennu, n tié guultua-né, n maantl nyunm-é yuokul; k fit k siel daa tiel, n guul nyiɔk nan yensiikin yé. ⁴Wutuol jik bé n ni; ɲaan li-tié k n la kl tie man biill n na-é, nsa kpab k juo l kul yonmo. ⁵Lii ki tié k b longuul u n buuol ni-iika, lii ki tié k b manɲ nanin mi ka, lii kitié k b manɲ nanin mika. ⁶Yuo nba baat, jakɔb tan sa baan jiinn, islael tan sa yiin puuk k yit, k tan gbié dulnya nan u luana. ⁷Kangbennu bank biilb nan wa tu biil b dataï na waa? ⁸Tubdatu tié wa din jiil k saan nann dugbann k b saa tié yanmi na-é, u din saan nanm nan yndo-po wonpaaluk na-é. ⁹N na-é k jakɔb la u biit cab-kpent luua-é na: kangbennu nant malint binbinta paak tana kul tanbiɲo; astallé tingbana nan l cicili ji kan ban k fiil. ¹⁰K maan digbanpaal ji tié langbenɲo, l tié sian badua yenn na, k ji tié nan paan-kuuonɲ na, l ji tié bonkobt kpaanɲé, sianba k b sii di, k bia foi. ¹¹Yuo nba k dagingami kuol, b tu konnkonn-é, puob baat k jikt k jok t-é b din tié buolu nba k mɔk subnii-é, k biak, wunba tié b naantua na k mɔk nanm nunmaani wunba tié taktua k tiinminbaauk. ¹²L yuo na, kangbennu tan sa nik luanna, laa ji mɔk sunsuuk ni k saa tu Egypte kpaal paak; k u sa tiklib-é yenua yenua, islael waas! ¹³L daal b tan sa pabl natun saakal, k binba din saan k asslinan Egypte doï nan tiuuk ni na, k bin tan jiaak kangbennu u tuan, Selusalem juaal nba k mɔk jɔkiint na paak.

Chapter 28

¹Eftaim tingbonŋ bonta. L baakl ne piak, na tipuk foklik nba k b tɔndanm nba tie dayibla na yilna b palbu tansakab na sial tula: fanu, ŋaan ji bial duo k yib k kpowa. ²Linba ne nyii yonm daano buo le nulua nba mɔk panŋ nan yiik, saa baal nan sakoa na, nan sajakpal biuk na, nan nyunmɔnpaalk na, k luu tinŋ man nan panŋ. ³U sa buon Eflanmtɔn dan dayibl palbifala ne tinŋ n. ⁴Nan t puunba tu ŋnili baɔuk nba kpaɪ ninŋ, ŋan kol na, k bot nan sinsine kikana nba tuu mɔnne k bin pual muo na. ⁵L daa ninŋ kangbenuk kuɔnkontu si tie nan kpanba foklik nba nyilik k bia fan n u niib nba tenn paak. ⁶U sa tuul binba tia babuula na mamɔnm ŋan, k bia tuul panŋ binba tuut ninnanta k nyin tib b tanmoi ninŋ. ⁷ŋan b mum ŋmat b mɔnŋ dann ni, k dapaalin ne j tuu te k b nuuni fuun, k manntieb nan sɔkniinba na mun tuu yib daan, b niinii po ji tuu fuun k mab nyuu dapaalin, b jii tuu ŋmat b mɔnŋ aa k sɔkint, b jii k fiit tuu buu man nba k niib baat nan ne. ⁸K taba nba k b kal l buol ne siit piina k yial ji k be. ⁹A yaan tuumi ŋme yanfomi? Lanmé ka yaan tubl mann manŋ? Nan manŋ ŋan nan bonbuna nba ba dapiint jeedinu ne, k da tutkl biil ne? ¹⁰U yiaba un tumi nanml naml, nan gunu, nna taka takabu. ¹¹K yinmi kangbenuk sa jii niiboot ganii nba piak nagni ne ee k pak nn u buolu. ¹²U yetua a: n tuli foomé ne, un ba bak yin téu foon. Gotl man foon n buol le na? ŋan b k lion bingbiite. ¹³B pak ke te k kangbenuk ya wun tu mii i nammil nammil nna guunu guunu na takabu, taakabu, isi gbaitl k baa taakabu bin ni isaa la danŋ k sik baalukin, bin kuani dansalk. ¹⁴Ii gbiint linba k kangbenuk paak neyimm galuk danm nba kal Selusalem k dia niib ne. ¹⁵I yeta, a yinm, nn kuum lolk taan mɔba, kyinm nan kpientinŋ yab suol suolu wa, i daan nan mɔkli gbé k gaal ŋaanlt baal yinma, k mant malin fok k sa yet, k bia mɔk faɔɔk. ¹⁶Li paakee k yonmdano, kangbenuk paak linbane, nfɔkin fiakl nba tie taan sion ninŋ, taan bikin kal, taan nba guuk mɔk daak kuu ŋanm k dia; ku nba yi u paak sa la panŋ k cial. ¹⁷N sa te k niib i be sunsɔnne k mamɔni i mɔk Janŋil, k sajakpet sa wuul linba guui na, k nyunmɔne n di fak nb kituu maa l paak ne. ¹⁸Ya lol nan kuun mɔb nba ne sa bil k ya suol motaak nan kpientinŋ yab ne sa tat yo nba k mɔk sagbé k paak u sa tabi taale. ¹⁹U sa gal yo nba kul, u sa soli ye; k man u si gaal saɲaɔnkin, yensikin, nan nyiɔk, k u fuut kua sitin mɔan. ²⁰K duanu ki fɔk nan fin taan, k bonpinŋl n waab nan fin pin. ²¹K man kangbenuk sa fiil kɔn nan wa din fiil kɔn pelatsim jual buol, nan gaboon buok buol ne. U sa tuonn n a, u yalutuk tuonn manŋ. ²²Odane i da te k b laaii, n ŋmaan nan bona nba ki tuul nan n cielki, k maan n gbat lol nba kangbenuk t kontua lol k dii tinŋ kul biiluu po na. ²³Gbiit man, kul biiluu po na. Kuan i tinŋ k gbat ma piak linba. ²⁴U nab koo a wun buul u koo ya kul ee? U tu yeel k ŋmat k pot ee u kpab manŋ ii? ²⁵U tu k ŋnam tinŋ ne ka, k buol bonbot i ne li jummi nan nanjoi k bul kalbonta nan dii cabu cabu, k bul bonbooia u kpab ne kpinŋ ii? ²⁶K man u yennu wanno sonmil nba ku sa tuɔkin, u tulua bonnua. ²⁷U k jikt lanbangbégbéŋe k buo juumi nanjoi ibinm u tuu jii lanban bik nba l kpiak janŋ ee. ²⁸B buo dii, ŋaan b k buo yookul ka, b tuut tantot kob l paak ŋan li biin kyie. ²⁹Li kul ne mun bia nyi kangbenuk yonmdano buole, u paami ŋan bonciane ku yan fon yaab.

Chapter 29

¹Palbiil be Alialn Alial pak, duo nba k Dafiid kua na! Pukint, binn n tuu binn, k mi jaanm nba yuo.²Alial saa la biak; fabinii nan nimbaatl tan si be, k digbanna si tie nan Alial nae min yaa buol.³N saa caan n kannj li kula po, n saa tien kunkonna bin be bua, k fiit kon yanna n buol ni. ⁴N sa sikina, a maan sa nyi tinj nie, k l mɔbona saa gbie tangbuulunj, a kunkol sa nyi tinj ni ki nan na sail la nalinj a piak na, k tangbulunj nie k a nalinj e piak na, tangbulunj nie k a mɔmaan si tie linlɔkinii.⁵A datai si yab nan tangbumuunj nae, k kunkonkonna nba yab si nan na muu sanjiant nba tuu yukl nae, l bian saa tien lin toton nae, l kan wei. ⁶L biilu tan sa nyi kunkonna kangbennu peinnje, nan satiani, nan tinj jekluk nan fuucianɔɔ nan woncianɔɔ, k muu pieunu tan sa di. ⁷Ltan si tie nae k damiit kuo yenltuu nae, l tan si tie nae k tingbonj nibulciaɔɔ sa baal k kon nanAliaal, nan bin nba lintua k sa kon tok, nan nua nan u bont kul, nan lin nba kul tie u yent. ⁸Nan wunba damii k kon mɔkua k u di, njaan u fiil yuo nba, k kon mɔkua, kuo wunba damii k nyunyuluu mɔkua k u nyuu fill k sua u kunkɔl tie kont nae, l tan si tie n nae nibuulcianɔɔ tan saa nyi tingbonj na ni k bal kon siɔn jual nae. ⁹Ii tie bonlii nii e lk l bakti, muunin ninbina k tien juanni! B tie dayiiblae, njaan l k tie (fin) kaa; b lin tuuli ma, njaan l k tie b nyuu da paal sail ka. ¹⁰Kman kangbennu yaat i paak u siek k l tie nan i guaante na, k sɔkiniinba muun ninbiban k ninnyuaatieb, k ninnyuaatieb pin b yuula. ¹¹Ii yenltu na kul tie k jii k tulwunnba saa fiit li, njaan pak'ɔ: a wun li! k u jiina : n kan fitii; k man b jaa tanpon l pakaa. ¹²Kuo, wunba kan fit li, njaan k b pak'ɔ : a wun li! k wuu jinna: n kan fiti li. ¹³Yonmdaanɔ yet a: yuo nba k niib nakin n buol, b jiantl'n nan mɔi nan b mɔgbanii nba k b mɔk nannin, tie nisaalik kaae. ¹⁴Lpaak n saa njanm faa niib na nan nyina nan baktnɔɔɔɔ tuona, k b yanfuon sa sa tien yann, subanm manj suubni saabuot. ¹⁵Palbil si be danm nba bɔl'n kangbennu tuona na, k tun bunbonnin tuona, k yena: me tinm kuo k bant tinm mie. ¹⁶I tun bonbile njaan luan k lin kpant bonjann! yokimmal'ɔ nan yok, nme k b piakɔ, bonankal sa fit yet a u cie wunba nanm'ɔ aa? Bobl sa fit yet u maal'ɔ a u k mɔk suubnii?¹⁷L bia sa yann wan, k liaban sa kpant tinj nba k b wuu tilonti, k tinj nba k wuu tilonti sa kpant fual. ¹⁸L daal manj, tuukpa sa gbat maan nba nyi kadaaɔk ninj, k saa fit nyi bunbonni k juaani saa laal. ¹⁹Falaadann si kpanm yuo nan yuo kangbennu ni, k taalal danm sa ji islael njaant k l si tie kpinkpaamuuk buol. ²⁰Lyuo na panj daanɔ si ka, k laalala j si kaa, k bin nba bo lin k nyuaan biit tuona paak saa bont, ²¹Binba bo saa nan lieb buut buol k b maab'bna, pii balt k tien binbattallieb k l ka pak na tanmoi nae, k manblieb mɔnni k tien kaat. ²²L paak kangbennu piak tien saakɔb njaan nan nɔe daa Ablahaam: mɔdataana saakɔb j kan di fei k u nuunm n biljik. ²³Tɔn, yuo nba b waas sa la n nuu tuona b sunsuuk'n ni, ii saa ji n sann klui tie kasii, k njanm saakɔb saan lli tie kassi, k b saa tin Islael yennu janmaani. ²⁴Bin nbak b sei t k b tie jat't na sa la suubnii, k bin nba mɔk bunbuulii mi sa la tumnu'u.

Chapter 30

¹yubonn nan waabiatii nba jiit b tiy yanjakaa k tantlieb kin k ban lipo, k puki böt paak? ²k saa Ejipt kin k boii a pharaonii guib a bin laa bunbölbuol Ejipt na³pharaon guulu t tie fei ye k tuli, k Ejipt bōlu na t kaa niin . ⁴l "princes "nba b Tsoan, k l tumi nba b Hanes. ⁵b saa mabl k l maa niib na k fit tie k teb, b k fit ktinib k bia k totib, yan b tan fiakb k kuam biitin. ⁶yennu momaan ki jii bonkabit nba be diitu po kunkuok paak na; sianinba k yanbōna be, ki wai nba mōk lōbō, nan waabōt nba yuuk be ley na, be tuu jii b bonii nan laangomi dōk paan a b tuul digbanna nba kan fit k sommibi. ⁷k i maa Egipt tinnu tie yanne kin k mōk nyuat ; l paak kin yaa l tie fuk nba k mōk nin . ⁸saant k dian l bonna b buol tabl paak, k tie kaadōkin k l fit ki b yuo kul ⁹b tie yetuk damnme, fōk waat, waat nba k luo b gaal kaayb ennu seni , ¹⁰k yaa b nyuane yan kin k nyuan? a b tie maasōninba yan kin k sōkitit balmōni, k piaktim fōk maan , k sōkt Fōk? ¹¹ii Fōkt na l saanjōk, k nyin l Sōnuu ii Fōkt na tim israel yennu na?¹²l paake israel yennu na yaa: nan yaa luu maan na, k jii caab ii kunkōna nan nanyuk na, k jii k l tie yant . ¹³ii mōk biit ii tie na juo Fuk nba mōk yianne, k saa siik tiy niy na, k jii k l tie yant. ¹⁴b bit nan biany nba buk tu bit na, ki but but, nan siipiala kan tenn k mualmuu, ko k Finn nyuu bunbunni. ¹⁵nnae yomidano, kaaybennu israel yennu paak :suolkua niye nan Fuo niy kii Faa bu saa nyii , ymiymin niye nan dundul niye kii pay saa baal . yan ii bo k luo? ¹⁶ii yaa a ii saa jak tamie ? k cial bot ii datai, ii mōk mōnii nantaan tie linda kii saa tun, ii dukii nan ii dataii mantik kaaki k gaani¹⁷ii niy yeno saa bel niib tutil , niib baanmuu n te ii kul n cial , I jab na saa kaan bial, kōii saa bial kii b kunkonn yul paak. ¹⁸kaaybennu luo wuu tieni dalk , u Fil kaaybennu tie yennu nba yanne : paamann nan binba daan u ni. ¹⁹iii sion tieb , jerusalem duo yab , a jii daa mō, u saa tinna nibōkaa yuo nba kaa saa yiikin yuo nba kuu ybat wuu saa cencya²⁰yommidano saa tuli jiet kōn yuo, naa nyuu nyuunyukulu yuo., binba tienna tuonn jii kan bōl yaa a nibinna saa laab. ²¹a saa gbat a polpo kunkōl yia k yaa : gotl sōnue na ii sōnm? ii saa Fit k saa gay ko diitu. ²²ii saa jii ii tingdanna nba k b jii salimpeena k taanil, nan linba k b jii saliimōna k pōl na, k lul nan bojōkin na yan paak sanpaapo a botil n sōnnu ni. ²³u saa tul saak bobuoli nba kaa buul tiy na paak , k tiy na nba sii yan k maan na diinu., l yuo a bonkobt b saa kpaalib sian ni nba yany. ²⁴a nei nan a bomi nba ko a kpaab saa yman muuk nba yan, k b lenō nan "pelle"²⁵jua nan jaakpaat kul paak buul nan nyuu sōni siibe, l kuu daal "touns" baak daal ²⁶ymaalik yienu sii tie nan yennu yienu nae , k yenna yienu sii tie/Fuunu yanlole;nan daa yanlole yienu na .yuo nba kaagbennu sii lole u niib jaami, k tieb b buot Fiat . ²⁷kaagbennu sann nyin banfōkle yaa u wutuol yab , tie muu ciyo, u mogbannagbie nan paye , ku jelen tie nan muu nan. ²⁸u tuu yaan woyo u tuann po, nan nyugbieku nba tuu jii bonte kul ki yaat nann na /tuu din digbanae ki biil, k buot /niib. ²⁹Ii saa yii yaani nan nyiōk nba nua tuu din jaam na , kii paala sii maan nan wuu nba b tul , pieb naatunna kuu wann e , k saa kaagbennunjual buo , Israēl tanpiukpo . ³⁰Kaagbennu saa t saa kul n gbaat u yiiko kunkōl k bann u wutuol parj nba tie muyenu nan saja kpēna sii be . ³¹Assyrien nba tuu jekl yuo nba kaagbennu paak , kaagbennu tuu buob nan u paalu . ³²Yuo nba kul kaagbennu fuulanbani , tuu gbia kinganna nan naatunn fut kaagbennu kōnau nan nue . ³³Luol nna daan nbe l luol daan bob a lin tul kpanbal , u suumi k bia yaal ; u luol daan tie muu nan daat bōncian ; kaagbennu muu gaal nan buj nba tuu gaal muu na .

Chapter 31

¹bunba saa Isipt (Egypte) k luon sommil ne, yubonn b paak, b duu Isipt kpanbal kunkonkonna panj paake, L taami nan tantolit, naan bk duu Israel tieb kasi yennu ne paaki, b k kpaan kaagbennu somil. ²motaane, u mun I mi waa saa bieny inba, u baat nan ninbonj, u kan nyik waa maat linta; u saa fiil k kon nan tondann yei ne nan binba somitib k tie bon bil ne kul. ³Istipt tieb k tie yenni kaa, b tie nifosaali ye b taami ne tie bonfua nba tie gbannante b k tie fuom kaa. yennu i tanr u nuu yuonba, wunba guu ne saa but-bute, k wunba k b guu-u ne n baa tiny ni; b kul saa biile. ⁴kaagbennu pakin a : yanboli suol bonkobuk k bonkob kpaali lek tigl k yab bianjinba b wuyikini nan b wuoti kan fit k jien yanbol k wun cial k siet bonkobuk nba k u kpiu ne buol. L mun tie n nie, n k la linba saa gual min kaagennu jakonpaalaak n kan kon k guul siyon jual nan u kunkoni. ⁵biany inba k nuany tu tant u kpinkpant k bakin u tiaak paak a wun guul u waas ne, L bannu-e k kaagbennu jakonpaalua mun sa kon k guul selusalem k fielua. ⁶Israel waas, i jen man wunba k i bo biilua k bia yet's ne buol. ⁷L daal sua kul sa lu i yenbit nba k i jii salinpiena nan salinmona k maa nan i tuon biit nii ne. ⁸Assili tieb sa la nimonciaonj nba k nyii nifosalik panj ni; l ninmonciaonj saa kpi yenn, k lieb n cial, k b naasinm n tien yon mii. ⁹janmami sa te k u kpanbal n cial, jaymaanciaonj sa te k u jab saakab n jekl k lu b tob falmii. kaagbennu nba k u muudi siyon k u muyelcianj di jelusalem nie pak.

Chapter 32

¹Daasial kpanbal sua tan si be ki dia do dianjantin. ²Ki duo na tan damm sii be ki dia duo nan mamɔmm bi tan si tie nan wonkutil kuo, saatekitil nae, bi ssitie nan kpenni nee ki puukb kunkok paak. Ki bia tie nan tinkolik paak tanɲmanɲil maatu nee. ³Bi tuba nan bi ninbina sii yaae, ki gbiin nnib fanu fannu. ⁴Bi si tie yendamme ki tun nan sukulu, ki piak lin nba ɲan ki bia tok. ⁵Sua ji kan mii jet man jatu tie nijaani kuo nitouɲ tie niɲanɔ. ⁶Jati maamee ki jatuk piak duki bonbiil nba ki u saa tun. Wapiak linba nan waatuun linba tie sukite ki tien yennu, Binba ki kon mɔkib na nyunmii. ⁷Nitouɲ tie nibiuko ki tuun biit; u lolin a wu faat faake ki biil tali, ki gualib ki bi daa laat bi mɔni. ⁸ɲaan niɲanɔ ɲalin tuun linba ɲanne ki tua balimɔni paak yuo kul. ⁹Gbiintil ma piak linba na, yim puob nba be i yamani ki malibit ki wa i na. ¹⁰Mɔtaana i gbo wa ki be ui yamonie, ɲan binnpo nna yuo i pala saa biil kima daan tiloana ji sii ka ki saa tɔkili. ¹¹Yamanie ki tuube ki dudukibiit ki wai, ɲaan mɔtaana i tin janmaani man, yokilil i tial, ɲaan jii kpalicant ki bobin i sei ni man. ¹²Ki man timkpiatil na nan daan tiini na biila, ii loli nii, nan yenoutuk man. ¹³I mɔn ɲei nba kul ki niib din mɔk palpienn li paak na, nan duo nba ki jakotuk nan monbiit fii pia n niib tinɲ na ni. ¹⁴Kiman kpanbal ɲaak na saa nyint ki digbangbenil na saa bial yann ɲei nan joonpaala nba tuu guul na saa kpant langbent yuo kul. Boni nan pei si lin leɲe ki ɲman muat. ¹⁵Nan likul na puolpo, yennu bia tan saa tulit somila ki nan jeɲannt. ¹⁶Ki tinɲ na kul po malimɔni nan ɲante sii be. ¹⁷Sua kul nba si tie ɲaat na paak, yentin mɔnɲ nan palpienn si tun be yuo kul. ¹⁸Yennu niib saa nyi maaba ni waa, bi bei sii be fanu nan palpienn. ¹⁹Fuat na ni saakaanae le kii ba bet duo na. ²⁰ɲan sua kul sii mɔk palpienn, ki maant ki sial kul po ki muat sii be ki boni nan ɲman bi yamani

Chapter 33

¹Yubonn fin nba biil k b k biila! fin nba nmaat k b k nmaa! A biil kpenn b saa biila; a nmaa kpenn b sa nmaa.
²Kaagbennu, di sukl t paag! t daa a ni i tot tinm saayiak kuul k nyiin tinm ciicakim!³A nialu i yiikin, niib tuu cial; fi fiil doii tuu waat. ⁴B peet a kpaab nan lankpaan nan tuu peet; b kaaki l paak nan lankpaana tuu kaaki bianunba.
⁵Kaagbennu duo klma u fo sanpaapo u tuul sion tieb baalmɔnik sontib. ⁶A daan a si be ntant ni; yanfouom nan soubni tie faabui paag kaagbennu tinu tie mɔktuuk sion paag. ⁷Paa la daam yiikin nanyeel ni; laabamaan tieb mɔ nan panɲ. ⁸Sɔnnii tien muat k jiik tɔki u yeet donnu, k nmaan doi, u k mɔk cɔlint sua buol. ⁹K duo jii be kuum ninbaɔk ni; liban jii nmaat k k mɔk panɲ; k salon tie nan fual; Basan nan calmel siil faat. ¹⁰Kaagbenu yeet'a n jii saafiil mɔlana; n si kpaam k donn n monɲ mɔlana. ¹¹I piil muat, a saa maal muat i fuom tie nan muu na a saa dii k buot. ¹²Niib si tie nan daan toma k di muu nan kunkoni nba k b juo. ¹³Yim nba fɔkim, i gbiin maa tien lenba. K yim nba kɔɔb i bann n panɲ nba tie! ¹⁴Jaanma ni suol biit daam sion ni, benba k gaal yendu ni jeekl: nme sa fiit k seet muu nba dii buoli? nme sa fiit k seet muu nba kan kpiee buoli?¹⁵Wunba sɔm mɔmoni sonnu ni, k piak mɔmoni mɔk nyat, bin niit b nui k laa tuok saial, k pi a tuubz k lz gbi maabiit nba saa kuum ni, k lɔl b nnbina k la laat bonbiil. ¹⁶U saa kua sininba dooki; tanfiok nanna si tie u fuon buol, kpaanu nan gbuum si tie u yaak. ¹⁷A ninbina saa la kpanbal u fant'ni, k gooli duo lintl kuul. ¹⁸A naalenn sa tiat Janmaani kpeeli po: Gbandial belai, lik dialo belai? ¹⁹Wunba gooli tuonna paag belai? A kan ban laa buolu nba tie goolk daam, buolu nba ka k ban gbaat l maam, maam nba ki gbiaa. ²⁰Goot sion, t Jaam dii buol! A ninbina saa la Selusalem, binbe ntantin buol, lanbonɲ nba kan ban faat; kl daacaata kan ban caat, k l nmii kan ban loot. ²¹I buole ki saa baan k kaagbennu tie ntant daant po. T see kpia mɔkgbennja nan gbengbennja, k sial yaa dataak kan puot, k sial yaa sɔnnu kan puot. ²²Kaagbennu tie t buut daan, t paanɲ daan, t baat nant t fiel tua. ²³A nmii loot a, l ji k so taal k k tantl cincenn. T saa faat t datai na mɔkin kuul k biit; k dianni saa gbaan. ²⁴Sua kan yeet duo ni a u yiaal Selusalem niib gaal sugl b biit po.

Chapter 34

¹Digbannaa niib kul, i nankin man, k gbat maan! Buulu kul, caant i tuubaa man! Tinn nan tingbanj nan linba kul be l ninj ii gbiint man! ²K maan kaagbennuk yennu wutuol saa sik tingbonj nibuolu kul paak, nan u wutuciŋnj na kunkŋnkŋnnaa kul paak yaa wun biilb k tin yann u ponj bobin b kpinuu waa. ³B nikpinaa na saa yat dua duu kul poe, k bat nubl, kb sŋn na n pobl k tanpiin kunkonaa. ⁴Sanpaapo kunkŋnkŋnnaa kul saa tabt-tabt, k sapagbonj n pŋbt nan kadaaŋk na, k l kunkŋnkŋnnaa n baa tinn ni, nan kinkonj (Figuier) nan daan tiinii faat nba tu suul baa tinn ni na. ⁵K n juk banjiaak n bien pal sapaapo; k sik Edom niib nba k n bobin a n biilb na k kpib. ⁶Kaagbennu yennu juk gbii nan pijaii nan wojaii sŋn, kpijaa sanaa paa kpakpanaa miian l, l paak; k maan kaagbenuuk yennu malunj bonkobt be botsla, nan kukpienu Edom duo ni, ⁷K muneii siibaa nam, nan neii nan naajaa kul tinn ni; k tinn n nyu sŋn nan kpank tan matik. ⁸K man l tie kaagbennu yennu daal nba k u saa jiin u panttuul, binn nba k u saa kŋn sion paak l na. ⁹Edom mŋkaa nyun saa kpant kpabonj, k tantienii n kpant falwutl, k u tinn n di muu nan kpabonj nba tu di muu na. ¹⁰L sii die yennu nan nyiŋk kul, k munyuuk do k k mŋk gbennu, u pal saa wat l binaa nan l binnaa, baa nisua kan ban k gal lej. ¹¹Fiint, nan gutaa, nan kinkaata, nan twaantoont saa yent, kil dua lej. ¹²L biilu nan falwotl kimŋk biknu. Saakoa sii kaak sa sinn kpanbal, k kpanbalaa waat na kul saa dinj. ¹³Kunkonpiini, nan jagot, nan kanlŋkbat nba saa pia k luon duo manj. Kinkanbŋjaii nan baljmaant si dual lej. ¹⁴Tinpaanpiunn ni bonkobt saa cet muboi, k wojaii saa yin lib lej, k nyiŋk bin bii tu ki jelin lej, k bia tu duan k foi. ¹⁵Waaŋk saa tien u jennaa njennabuol lej k ŋaa u jennaa, k wakin, k kaal k dina u bonbit, k lej sii tie konbajuut tintaana buol. ¹⁶Gotk yennu gbonj ni, k lii man! Nan bonfoyenŋkua kan biil, b bia kan bot; k maan u mob i pak a lin tien. U seyennjii taan b kul k b be lej. ¹⁷Yennu e pal tulb, k u nuu bŋkt b binbe bua k tul sua kul nanu yial, k b sii kua lej binnaa kul.

Chapter 35

¹Kunkuok nan tinpinpel saa kpanm, muuk saa pia, k puun puuk. ²U saa gbie nan tipuuko, k kpanm nan pamann, k yiin palman yanni k bia yikin nyannu yikini; u tan saa la liiban yudant na leele, kaalmel nan saalon ntant na leel. Bsaa la kaagbennu yudant, k la t yennu ntant nba k mok biknu.³I pukin man niinba bak pank, k bia paan duna nba jekil na; ⁴Yatil man danm nba k palanmat ne a; paant i pala man, daajie baa sial man; i yennue ne, u baat a un kOni paake, yennu saa jiin l panaa wa; u saa baal i mOnje, k kOn fatii.⁵L yuo manj juani ninbina saa nyuant, tuukpa tuba n luot. ⁶L yuo diaanji ii yuuk mobil nan pialO ne, k muuk jelinn n yikin nan palmann k maan nyun saa saa put kunkuok paak, kt ⁷Tanbiintoni saa pia kaale nan galtua. ⁸Sanjal sii be lenj, L sonu; l sii tie danm nba saa tOkin l sonu, baa jatit, suakan bot. ⁹L sonjal paak, yanbOl kaa; bonkob buuk kan tOkin l sonu, sua kan cent u lua, binba k b nyinnbe sii tOkii.¹⁰Kaagbennu nba daa bnba saa tunn, b saa saan sion nan nyannu yanie, k palmas kaagbennu tieb yulfoglk.

Chapter 36

¹I bina piik nan nanna nie k asili kpanbal senakelib lek Juda digbanpara k n yannib. ²U din wann u kunkonna saakua a wun nyi Lakis k saan Selusalem na jab bonciann k saa te kpanbal Hesehia njii u mOnj k cabua. Yudaanuo na dintOkina sOnu nba kolu cincenna nae, bunu nba knyunnyu sanpaapo nyunduann k tOkii sii k na. ³anne Eliakin, Hilkija, kpanbal naak saakua, saan u buol nan schebna, nba tie gbandiann, nna Joach, Asaph bija, wunba dia naan kadaat. ⁴Rabschake yetiba; yelt man Ezechias a: nna e k kpanbalciaOnj paak, Asili kpanbal : dinduun lanpoe k a nmae l paaki? ⁵Nyeta, l tie maan nba gaal sanpaapo kuukuae: l tie tab nba saa guulit nan tab nba saa tulit pann, nmee paake k a bil a dinduun, k yet n mobi? ⁶ann ne: k a bilua Egypt yial ni, naan l sii tie nan nilua nba saa jii nuanu k tien u patu nae. L saa jinte k nmuu li nuu. Egypt kpanbal tie nnae k kul wunba kul tul jii u mOnj k gaan u paak. ⁷K asili yudaanua na nanm paak a, koa i saa pakin nan i gaa i yamdaanua yennu paake? Yennupuo cianfei nan binbinta k Ezekia din bet yuo nba k u din paak Juda nan Sesusalem tieb a bii jiantl malunj binoint - yennkua. ⁸N saa sak lol ani kpanbal sann ni. N saa tuli taanii tusa nanlee, lii tie kii saa la jab nba k b kann ball nnak saa jakib. ⁹I ponj kan fit yek nan Asili jab saakubarik kaawa naan kii luon Egypt tieb n tuli taantolit nan taanjakiln. ¹⁰I dukii nan maalek i tinj k loiil na, l k tie yennu sonnil kaa a? Yennu tienjo pakin a man lakil k biil. ¹¹K Eliakin nan Sebna na JOa paak saakua na a u pakin Alam buolu maan ni k tulit. T gbia l maan. Dua piak nant Heblu buolu maan ni, niib nba kul juonkok na paak gbiine. ¹²Raschake jiina: i dukii a yinm mn i kpanbal kuu kua paak te k kpanbal na tumin a man tan pak linba na a? Aaii. N bia piak k tien binba kal juojook na paake, b tan, saa di b tiOnj bint k bia nyu b nyalin, nan yaa tan saa di i bint k bia nyu i nyulin bianba nae. ¹³K Rabschake fiil sat, naan paak Hublu maan ni nan kunksaakal a: "Gbiintl linba k Asili kpanbal piaki na. ¹⁴U kpanni nan i daa te k kpanbal Esekia kpanni. Esekia kan fit fati. ¹⁵I daa te k Ezekial kpalini k yin jii mOnj k gaan yennu paak. I daa dulii nan yennu saa fati, naan bal tim Asili kankonna k t kan kOn nyann i duo na. ¹⁶I daa gbiin Ezekial maan, Asili kpanbal na piaki a yin nyi duo na ni, k jii i mOnj k tulua. U ba saa cab i kul k i di i tiini luan, nyu ibunbuna nyun. ¹⁷Nan yuo nba, kin bia saan nani duo nba tie nan i yal na nan duo nba mOk dii kii tie kpanu, k naa daan. ¹⁸K Ezekial daa kpanni k yin na: kangbennuk saa fati. Digbansial ya tingbanne ban cat sua i ni u duo ni, Asil kpanbal nuu ni. ¹⁹Hamath yenni nan Alad yenni be lia? Sefalvaiin yenni : be lia? b ban fat samali n nuu ni. ²⁰Doi manj yenni kul ninj, nmee ban fat u duo n nuu ni a k kangbennuk n fit fat Selusalem n nuu ni. ²¹ann b nmin na e wa, k k jiinua baa mObonn; k l ma yiiko a: b kan jiinua. ²²K Eliakin; Hilkija bija; kpanabal naak saakua, Sebna gbandialua, nan joach, Asaf bija, yiikot kadaadialuo baal Ezekias buol, nan tiaciat, k pakua Rabschake man.

Chapter 37

¹yuo nba k kpanba ! ESckias gbat Maan na; k u pat u tiat nan palbiil , yaan ji lia botuot lient, k saa kua kangbennu nasaakak na ni . ²k tun Eliakim, wunba tie kpanbal nasaakua na, nan sebna (schebna) wunba tie gbediantɔ , nan Manntieb saakab, a bin saan AMOS bija ESai nba tie sokni na buol. B mun bia din lia botuot liante.³ESekias din yaa bin yet'ɔ a: Dinna tie biak daale, b dat t tuba k t dii fei wa . T tie nan puo nba tuu yaa wun mal njan k pann kaa nan Matuk nae. ⁴Asili kpanbal tun u kunkɔnkɔna saa ks wakt!; k u baal sukii kangbennu nba fo na . A yonmdaano yennu n' gbat suktna , k dat binba sukiiɔ na tuna. L paak a mial yennu t niib nba daa tenn⁵Esai nba gbat kpanbal Esekias mɔb yuo nba . ⁶k Esai tul gatu k yet a: pak i canba, nan kangbennu bie la (maatla) nan a daa te k Asili tieb jienta, nan baa yien a yennu kan fit tinni na . ⁷ɲua yennu n saa kuan u siek b ni, k b saa gbat b lieb maan, k nmat kun b tiaɔɔɔ tinnin k n saa te bin kpiu nan jukbanjiak u tiaɔɔɔ duo ni⁸Asili saa kawaktl na din gbat nan u kpanbak saankɔn nan digbann nba k b yi Libna k l kpia nan Lakis, k u saan lenɲ a wun paak nan'ɔ.

⁹Mɔmasaann din baal Asili kpanbal buol , nan Etieopi kpanbal Tilhaka, be sɔɔɔɔɔ k dia kunkɔnkɔna , k baat a bin tan bikin'ɔ nan kɔnn. waa. gbat nna yuonba, k u dian kadaaɔk k tul Esckias k yet a: ¹⁰Juda kpanbal Esekias , a yennu nba k a tien'ɔ yada na, nba kpana nan, Jelusalem kan kua min Asili kpanbal nuu ni na, a laa te k l kpana.¹¹A gbia linba kul Asili kpanbal tuu tuun k tien digbana nba kul ku dukin a wunbiil'b: k fini, a saa fit k fati ! ¹²N yaajanme din biil Gosan , charan, Retseph (Leseɔ) doi, a k mi nan b din pkii Edenn niib nba be Telasal na a? k b tingbana din k fit k tinnibi. ¹³Digbana nba tie Hama, nan Alpad nan sefalfaim nan Hena nan Ifa na , l kpanbala be lia?¹⁴k Esekias gaal kadaaɔk na tuomi na buol, k lii, l puol po k u saan kangbennu njaak ni, k saa paan kadaaɔk manɲ kangbennu tuann. ¹⁵ɲaan miel yennu k yet a: ¹⁶kangbennu panciaɔɔɔ daano, tinn israil tieb yennu nba kal a naan binbinbit! paak, bona nba mɔk kpinkkpant na paapo , fin kuae tie tingbonɲ nan kul po kpanbal. fin n nan tingbonɲ nan sanpaak.¹⁷kangbennu gotl linba tuun tient na, gbiintl linba k kpanbal sankelib piak ksukii fin yennu nba fo na. ¹⁸O kangbennu ! T kula mi nan Asili kpanba ! manɲ biil digbana bonciann, k yaan l tinni¹⁹k juo b tingbana muu . tingbana manɲ k tie yennu kaa , b tie bonninant nba tie tikpiet nan tanae, k nisaalie tien nan b nii. ²⁰Mɔtana kangbennu t yonmdaano yennu , nyinit sankelib nuu ni. k te k tingbonɲ na digbana kul niib n bann nan fin kuae tie kangbennu !²¹k Amol bija Esai, nakin maat Esekias a: linba k kangbennu Isael tieb yennu pake na: N gbat faa pakin linba k jiin Asili kpanbal sankelib powa. ²²A yennu kangbennu yet a:Jelusalem duo baa fin sankelib k salkta. ²³A tuu sukii nɲie k fiaktua? A dukii a tie nɲmie ? k fit faaɔk fɔnn k goli n nɲanm Isael tie bi?²⁴A tun tuomii k sukii yonmdaano , k dont a mɔnɲ n buol, nan fin, nan a taantolt kɔnk nyann Liban jojaana nawat a mɔnɲ nan a cua lenɲ tifɔkt, nan lenɲ naasei nba njan, k kua k baal tiuuk na sunsuuk niwa. ²⁵A want a mɔnɲ nan a gbiil bunbuna digbangana ni, k nyuu ! nyun, k a jab nɲmaa k tɔnɲ Ejipt mɔka kul k fuolil. ²⁶A k ban gbat nan n lol linba na sianyuoe waa? Mine tula yiko k a tunn digbanjaanu k tienil tangbiinkpeka. ²⁷Binba din kua lenɲ na din kaa pann, b b o sian janmaanie k dii l fei , b din tie nan salwaaɔk ni muat nae, kuo muat nba pia mɔpinn paak k waiuk baal k kuolil.²⁸ɲaan n mi a binbenɲ kul,faa tuun linba nan faa saa sian. N mi faa donn wutuol n paak biannjinba. ²⁹N gbat labaal, k jiin a wutuol nan a palpifaant na powa. k mɔtana n saa tuun janpienu a mial ni, k kuan galika a mɔb ni, k tɔkin nana sɔnu nba k a tɔkin baal na, k jiina.³⁰k yet a nae sii tie nyinn k tula: Binn na nan binn nba waa na i sii di muuk ni bonpipiate, ɲaan binn nba ji saa wei nantaa na ni, i saa bul dii k jaanil , k bultilontii k di³¹Binba tinn k be Juda njaak ni na sii mɔkle nan tiig nba k u jii na tuu sik tinpuol ni k u u luon luana biann nba na. ³²Niin sii be Jelusalem nan siom kunkona paak k tie binba tinn. kmaan yabint kaagbennu e lol a linba na n tun.³³kaagbennu nba njanm k pak linba k jiin Asili kpanbal na poe na : u kan kua duo na ni, u talbanpienu kan kua duo na ni. Jab nba lia tɔb liant kan kpian duo na ni. B kan maa tɔb juon jaana k lintli. ³⁴k kaagbennu yet a: sɔnu nba k b bo tɔkin k baal na, b saa nmat tɔkin l sɔnue k kun , k ponɲ kan kua duo manɲ ni kaawa.³⁵N saa kɔn duo manɲ paak k guuli . kmaan n tiaɔɔɔ baakl paak , nan n tuontunno Dafid paak.³⁶ɲanne k kaagbennu Malaka nyii saan , Asili tieb kaanɲ na ni, k saa kpai jab tusaa kobk nan piinniin nan banmu. Laa yent saɲaaɔk, k b dua kpo wa. ³⁷k Asili kpanbal sankelib caat u kaanɲ k nmat kun Ninif.³⁸Dasial k u tan jietl u tingbann Nislok jiantu dieog ni. k u bonjai banle nba tie Adlammelek nan salesal jii b takuobii k kpiiu. ɲaan cial k saan Alalat tinn ni, k u bijalieɔ wunba sann tie ESa Haddon gaal u naan.

Chapter 38

¹Ezechias din liyuo ne, k taan kpoo Esaii, Amot bija din baal u buol pkankua a: kangbennu nba paake ne-tuutina njaar. ²Ezechias din tuun u nuum diikkpinpo k jiant kangbennu a ne: ³Okangbennu tiatl npuo nan n din suom a nuumpuo nan balmoni nan palpak juun, k tuun liba njaan jin siikin ninsiit balbal. ⁴Njne kangbenu nan Esaii mabona ne. Isz k maat Ezechias a: kangbennu nba paake ne. ⁵A jaati ne ngbata, nlaa nunsita; nsa pukinj a a dauna bina piik nan njanmu. ⁶nta sa fata fiin nan a dingbann, sitien kpanbal nuni, nba tansa guul l dingbann. ⁷Kangbennu yaale-ne, litie dɔɔk nba waant nan kangbennu nan buo paak lianaŋ-bu ne lituan ne na. ⁸nsaa tik yennu yiyiem ntun u paanŋ puolo, kuu maatu paanŋ nmuu siik nne Achac buol, k yennu lun puol k dian nan waa paak-na. ⁹Ezechias yoani, kanmbal juda, u yiialu nan u paak u. ¹⁰ndin paak a; ndaa nba kin fuoii, nsaasane kpiem toun nujual buol, nbiina kuul gben. ¹¹ndinpaak a; ntaa kanla kangbennu, kangbennu, fuotit tinŋ-ni, nkanban laa suaa, duo nib suunsuknii. ¹²Bijii nbin bin nja, kfɔkt nannin nan pekpali lannbɔnŋ ne. nlaa k b jial n miel nan tialan puot nlaa k b jial n mie na n tialan puot gungunn, ne-e, k tasa buonŋ n mial, yennu nan yiɔk a saa gbenma. ¹³Nan sanyiɔni, njii kitie sial nan yanbɔ kɔnkon nkpunba ne. Yennu nan njiiɔk a saa gben nmiala. ¹⁴ndin yiik ne nan lablantian besanpapuo - ne nan yanbɔlne. Kuunmaanin kpaba. Yennu nan nniɔk a saa gbenna. ¹⁵ntasa maat, u jiinnima, u bie gaalma njii sibe e kaka nan nbinngbennu kisua k b njaann ntubla. ¹⁶Kangbennu, a nant paake. U paake tee k mɔk mial a buo yaan jii nmial lba kaa paake. U paake tee k fuo. A teeb-mee, k bia tee mial. ¹⁷Nnee, nfaala tantie nfaabuue. ¹⁸Sua k be kpeemtinŋ k saa fit k duota; kpeemm kaant -ie nan duotl; binba siik lpeemtinŋ kanfit k tien a duotl. ¹⁹Fuotua, fuotua, nuaa duota; nan duotla dinne -na, nan binba piak tiwaas a mɔmipol. ²⁰Kangbennu tulin laafia waa. Li jii tie tin faa guinga-e k waa siak daal yuo-ba k tfuo-ne jiantu nasaakak-ni. ²¹Esaii din maat a na : I jii kinkana k pɔɔl u naala ne, lsaa gbeen motane k Ezechias i jii kimɔk mial. ²²Ezechias din maat a nne; bee tasa wunuinŋk baann nan tusa duo kangbennu njaakinŋ?

Chapter 39

¹Li yuo manŋ, Melodak-baladan, baladan bija babilone kpanbal, ku dian kaa douk tun nann ki tul Eskias, kiman u din gbaat u yialu nan nan waa tan paak-e. ²Esekias paal din manŋe, ŋaamna kuu jii binba kib tuum-ne ki saan wŋnnib u faal buol likili, likitana, taalari, pawura, u faal kul; Esekias ki bŋlb sial u wuanib likule. ³Esaii yenu masŋkini, baal kpanbal Esekias buol, ki boiyua: niib na yaabe, kib nyile ki baal a buoli? Esekias jiin a bi n ji duonba fuake kiball n buol ŋaanne tie babilonn. ⁴Ki Esaii boiyua: bi laa be a ŋaakninŋi? Esekias jiin bi la linba be n ŋaakninŋ kuula sial k biar k kiwaanib. ⁵Ki Esaii yet Esekias: gbintl kaagbennu kunkŋnkŋnnua saakua manaan. ⁶Yuobaat kib taan saa jii linbakul be a ŋaakninŋ ki kunnanne babilonn, linba ka yaajuam din mŋk kul, sial kun ten kaagbennu-e maat. ⁷Bi saa jii a bonjainba ka mŋke, nan a yaa buona; k jaab bi tuun babilonn baatŋaak. ⁸Esekias jiin Esaii : kaagbennu maaminba kaa maat ne tie baar moniye, maa saatien binanba n sii be yanduam nan guuruninŋe.

Chapter 40

¹Maant n niib pala, maant n niib pala, i yennu n pak (maat). pakn tul Selusalem palcien. ²Pakn nan b dii fala k l woi bonciann njaan l ji gbenn a, k mOtana na b biit la nyikcata, k maan kaagbennu jii u nuu k dat b tuba b biit paaka. ³KunkOl yikn k huot a: njanmt sOnu muok ni nan kunkuok paak k tul kaagbennu, k njanm k piin buota kul k lat sall, k tul yennu. ⁴Gbient baaOk kul, k yiel juat nan kunkona kul k lin naa. ⁵nanne k kaagbennu yiikuo saa DOkt, l yuo manje k nisaali kul saa la; k maan kaagbennu tiaOnn mObe pak na. ⁶K kunkOl maat a: yiknin k n boi a: k yiknaa bia a? A nisaali kul tie nan tipuuk nae, b k woi nan tipuuk nba mun k woi bianba nae. ⁷Muat tu juake k puuk n kuol k baa, yuo nba k kaagbennu yu wounj k u do k gal l paak. L mun tie nne nisaali k woi nan muat na. ⁸Muat tu juake k puuk n kuol k baa njaan t yennu mOmaan njanin yuo be e mOk mOk. ⁹Donman jO fuouk paak, sien tieb, i yiin nan kunkOsaakal k muant baljani na, k laasian janmaani k maat juuda tieb a: gotl man i yennu. ¹⁰Gotl, t yondaanO, kaagbennu baat nan u panj nan yiikuo a wun dia nandulnya nan u niib nba k u tin'b na. ¹¹U saa got u pei na, nan u tie pekpaalg nae, k taan pebis na k diad u nii ni, k sii diab nan suklu k bia tieb'b. ¹²nmie saa fit jii u niipant k bik n mOkgnennil nyumi, k nmie saa fit jii u nii k bikn sapaaki, k sua saa fit jii tingbounj na tant kul k bikn nmanbanj ni? Kuo sua saa fit jii jOjaana nan kunkona k bikn bonbinkal (cilo) paakaa? ¹³nmie saa fit k wann kaagbenu waa sii tuun bianj nba, k nmie saa fit k nmakt yennu k tulO kpaani? ¹⁴U tuu boi nmie wa k fit k bann bont paaki, nmie saa tumiuO balmOnmaatu? nmie saa fit wannO banmi k te k u bant subsi sOnu? ¹⁵Gotl, tingbounj na tie nan nyun nba tuu tuo kpeknae, k tie nan tangbilunj na bonbinkal (cilo) paak, gtl, kunkona nba sie mOkgbennja ni nafukii nan tangbilunj tu lien nae. ¹⁶Bonkobt nba kul be liban fual ni na malunj kan jannj, k l tiinii na kul kan jannj l muu juunu. ¹⁷Digbana kul k tie sial u buoli, l kul tie yanne. ¹⁸T saa bikn yennu nan nmie? A saa nannua nle? U k tie nan tingbann nba k tuantuna maa na kaa. ¹⁹U k tie nan tingbann nba k saaOk danm jii salinmOna k pOl, k sennil salinpiena buota ni na kaa. ²⁰Jua nba tie talk k k mOk nan tulu tuugann nba k dute k kpaan tikpielO fanu k wun kpiel bonninaunj nba kan fit baa. ²¹I k mii? B din k paki yaayuo nii? I k mi gbat dulnyana nba din piin bianj nba a? I k ban mali tinj pinpiik yuo o? ²²Wunba kal u naangbant paak nae din nan tingbounj na, u be tingbounj na sanpaak liik poe wa, nisaali nba be ringbounj na ni waal k tie nan bibiqlannyani nae; njae jOnn sanpagbounj nan jinjOnn na, klmaan dieok nba k nilO sii be l ni. ²³nua siknt duo diala nba mOk yiikuo na k tieb yann k te k tingbounj na bubuula tie yann. ²⁴B k wuub kaa, b bia k bul'bkaa; b jiina na k baan nan tinji k wui te k wounj daal paak l tuu kuole k tanjapalnn wounj n jii nan muat k yaat nunn. ²⁵T saa bikn'o nan nmie? nant daan'O n paak na. ²⁶Yaate kiigoli sanpaapo! k nmie nan bona na kuli? K nmie te k u nibul na lakn tOki? Uyi sua kul nan u panciaOnn nan u yii kuo, k baa nan yennO kua waa k buoli. ²⁷JacOb bie ka pak n na? K buln yien a kaagbennu k mii, kuo u baka kaa nan yak laat mOni na po. ²⁸A k mi i? A k gbati i? Kaagbennu tie yonmdaan yennu nba yua be e yaayuo na kul; u k bakt kuo k miatli; sua k bant u du dukt nan u subni. ²⁹njae tien binba bak na panj, k bia pukii binba pala wat na dindann. ³⁰Binba tie bonbuna gabba banjt (bakt) k naasinm bakt. ³¹njaan binba tien b dindann kaagbennu ni k luon sunml na, njami laat panj B sii mOk pak nan baakaa nae k yuuk do sanpaapo, b saa tin, njaan k k banjt.

Chapter 41

¹Yinn nba nyi bonfuakaa na nminnin nan fuut njaan gbinnt'n, yonmdaanɔ yet: yinn niib, suot i mɔnnɔ nan gbankuul, kii nmin suon, mi gbenn li saa gaal maan. ²L set tie mɔnni, naak'nt n buol nan, lk man nmee nyinni yendopo, wun nba k b yia nyannuudaanɔ na? k bil digbanna, k bia sink'n kpanbala? k jintl b juk saata k l kpannt tangbuulunn, k b talbann kpannt muusanjiant kyuuklii? ³U fiil k wa beel'b, k tɔnkinn b sonnu k jal siala ninbɔnnji, sonu nba k u taal k mi k tɔnkin faaba. ⁴nmee tie lin naba na kul a daanɔ? Wun nba daannɔ wann linnba saa baal, min, piintua, kangbennu k bia si tie n nae kakaa nan juonntuu. ⁵Mɔkaa laat'ɔ, k gbee nan janmaan, k tinɔ na lokaa kul po jekl: k b ji baat nan jek'lu. ⁶K b j tuot b lieba, k su kul yen u ninjaa gbankuul! ⁷Kanpiinta tuu yet saakudaanɔ a u yablaa wun nba luon u kul kut k nann'ɔ siallaa bonninnnanɔ nje yen kultua a u yabla, k bia yen linba k b sua: a l fan! b tuu jii kpaie k kpaa sennpatl a u daa danmii. ⁸njaan fin, islael, n tuontunnɔ, saakɔb, fin nba kin ganna, Ablahaam buolu nba k n luon! ⁹Fin nba kin jii'a tinɔ na lukaa kul po, k bia yinn digbanfauaka, k ji yeta: fine tie n tuontunnɔ, nba k n ganna, ka ji daa luubin ni! ¹⁰Daa tin janmaan, l man n benan na, daa mɔk jijeet ningoltin nin, man n tie a yennue; n saa puukinna panɔ, k bal k tan sonmaa, k n sa dia nan n niidiituu panɔ k bia dia n mɔsonna. ¹¹Gotl, bin binbenɔ sa nmat, k b sa gbe nan fei, bin nba bo fil k kɔnnanna na; b kul sa tien yann, k lin biil'b, bin nba bo yek nanna na. ¹²A tan saa kpann, njaan a kan daab, bin nba bo kpaan na nan maan, l saa biil'b, k biil'b caiin, bin nba sa fa tab. ¹³K man minnee e tie kangbennu, a yennu na, k puukii a nidiitu panɔ, n baat a sonm'l. ¹⁴Da tin janmaani, saakɔb buol nba k yab na, islael nba ten k k mɔk panɔ na; n saa bal k tan sonm'a, kangbennu e yet, k islael nba njan si tie a fientua. ¹⁵Gotl, n saa tien nan dibolanbann nae, k si tie bonpaan, k bonpaan, k bla si polin, k fan fit k bet, k naan juat, k bia t k kunkonna i naan nan ba tuu buol muat na. ¹⁶A sa len'l, k wonnɔ n jii'l, saajapaal'n sa bal k yaatl. njaan fin njaalin, a sii kpanm islael sanjanl ni. ¹⁷Taali nan faaladanm si kpaan nyun, njaan li sii kaa, nyunnkluu san kol jel'ma. Min, kangbennu, n saagbint b mialuu wa, min islael yennu, n ji kan mi nyik'b. ¹⁸N sa t k kpenii, puub kunkona paak, nyun tona si puub baat ni, n saa ji kunkonnɔ saatien biaant. ¹⁹N sa bul kunkuok paak kpeki, nan kpinkpaatt, nan tuulaali ti nii nan kpantin; sian nba nyun ka, foi, nagbasuukli nan kuan saant sa lankin be. ²⁰K b fit la, bann, k suol k b ta tuo nan kangbennu nnue tien lin bonn, k suol k bia tuo nan kangbennu nuue tien lin bona kul, k islael yennu tie yenyennml e. ²¹Kangbennu yet; yi nm i mun nn i yal; yaa tun lin k l sa kɔni i paak. Saakɔb kpanbal e paak. Baat nan i maan, k mun wannlinbaa tun. ²²Li mun bunt lin nba saa tien, k tin fit k maali li pu, k t mun fit bannl mɔsonna gbenuu, n nae kaa yin wann lin nba sa bal. ²³Pakin nan lin nba sa baal l puolpo, k t fit bann nan ii set tie yennue; tun man sil k li njan kuo lii bi, k tin fit k la k t kul tan k got. ²⁴Gotl man, ii k tie sial, k i tuona bia ka nyuat; L tie bonbile k baat i mɔnnɔ paak. ²⁵N ji sua e ganɔ po, k u baal. Yendo po, k u tan n saan, k njaan paal'b nan nuaan na, nan bob maal'ɔ nba tuu njaan nuaan k lu na. ²⁶Bin donɔ tuot wann pinpiin yuo wa, k t fit bann, l saa wei n lee, k t fit yet a l tie mɔnnii? Sua k wann, suak buunt, k saa mun bia k gbat ii maan. ²⁷Minne tie sinsinn yuo nba yet sinssinn yua nba yet siɔna: ii got'l man, ii got'b man! k yet : Selusaalem : n tun laabamann mɔntua! ²⁸N got, njaan k sua ka, wun nba sa fit k sɔkinnt, k bia fit k jiin, lii tie k boi'ɔ. ²⁹Got'l, b k mɔk nyuat, b tuona k mɔk fant, b pata tie nan muu nyuut nae.

Chapter 42

¹N tuotunɔ nba kin gannɔ́é-é na, mz gann wunba kpaal meik, n tien n siék na paak, wun tan muant dulnya munn balmɔni. ²U kan hoot, k bia kan donn kunkɔl. Sanjot paak. ³U tan kan konn lanban kuan k tant, k bia kan kpiien fit nmu ba k di fanu, u tan si muant balmɔni na nan sunson paak-é. ⁴U tan kan bank nja ta ma nan dindann; kaaka nan wa tansa senn balmɔni tingbonɔ paak, k dugbana nba k mɔk a lintib na daan u senni-ni. ⁵Min, kangbennu -é piak linba na min nba nan sapaak k jonnɔ, k nan tingbonɔ nan linba kul bé l ni, k tul tuuon bin ba bé binbz kul lipaak, k bia tul manfool binba sonm l paak. ⁶Min, kangbennu, n yiina faabu poé, k n tan si dia a nu-é, k tannjigua, k buolu mann, k fit ki tié duoɔ buolu yinyionɔ. ⁷K fit k munt juamii nunbina, k fit nyinn danssali daabt ni, k nyinn binba bé bunbonnnin yenyiionɔ. ⁸N'tié kangbennu-é, n sann-é na; k n kan bank tulin yabint sua, njan ni ka n dontl pata. ⁹Gotl, lanbon sinsinna n tiennɔniwa, k n bia piak ki bonsaana-é na. N tuotl k wantié wa, k lin fit lian tun. ¹⁰Yinninyen paan man k tul kangbennu, dulnya kul n yin u dontl yanni k tulua, ni, nan doɔ nba mɔka lintib niib? ¹¹Kpaan kuonɔin nan u doɔ kul n donn b kunkɔla mun! tanfiatin niib n hoot nan palpién, juat yula paak niib ii yikin nan pal mann! ¹²Bii yabtl kangbennu, k mɔka nba lint dugbana na ii muantl u yabint! ¹³Kangbennu tu cat k nakin nan dijién saakua na-é, u nun m mon nan tɔb faalua na -é u tui jik konn wuyikiniie k hoot tɔb hooti, k tan nyann u dotaɪ. ¹⁴N nmin kil weɪ bonciann; n k jiin siel; nsi taanté k tan tun l kul yonm. ¹⁵N saa biil juat nan kunkonna kul, njan tek muuk nan tii ni kul n kuol n tan saa te k kpénii kul n kuol; n tan saa te k kpénii kul kpant tinnaalu, k tan te k mɔka n kuol. ¹⁶N tan sa te k juanmiin tɔkin ba k ban k tɔkin sonnu nba, n tan sa tɔkin nann sanjot nba k b k bant na, n tan sa te k b nunm po bunbonn na n kpant yentu-é, k tante k sianba mɔk kpelala n kpant paanu: ma tansa tien linba k tulbe na, k n tan kanban k niykb. ¹⁷B tan sa tunn pulé, b tun sa difeɪ-é, binba cabt b monɔ nan tungbana nan bonninant, binba piaak font tingbana nan njanme tié yenni na! ¹⁸Tuukpa, gbiintl man ! juamii, muntl man ki nyanman! ¹⁹nme-e tié juuanɔ, nan n tuuaunnɔ na, k tié tuukpaal nan n tuuatun nɔ nba k n tumɔ na? ²⁰A la bona bonciann, njan a k ji k tun nann tuon; b luot b tuba nann b k gbat siel. ²¹Kangbennu luon, o islael manu poé, k wun senn sennu nba matik njan. ²²K B tié buolu nba k b janm k bia fatbé: b baan saldiit ni; b janm k fat b bonan k sua ka k sa fatb! k saatib, k sua ka k sa jiin a: jiint man! ²³nme-e i ninɔ na sa gbiin tubl l bontitiéti? nme-e luon wutanɔi gbiin linba wonn po? ²⁴nme-e cab jakob nan islael fatiébi? Ti biil k tuluawa, b k ban luon bin sonm u sanjot ni, k bia k ban luon bi gbiint u sennu. ²⁵Nna-é ku wutuol sikislael paak nan tɔb panɔe; tɔbgaalua l kula poe-é, k u k gbat l niin; tɔb na biilu a-é, njan k l k wonnua siel.

Chapter 43

¹Kaagbennu piak ne, wunba naama ho Jacob! wunba tiena ho Islayel, daa nmaan ba sial mine sa fat; mine yia a saann a tie n yua-e.²Li sua ka puotl nyun n sibenana, a puotl buni a kan bank mii nyunninnj, fiibiaki suom muunninnj, a kan di muu, mu ye tu kan sia. ³Kilma mine tie kaagbennu a yennu, kaasi Islayel faabu da mua, n jiikit Ejipt, Etiopi nan saba ki kpintl a yialninnj.⁴Kilma a tie ninmɔnua-e buol, a mɔk charunnj kin luona n jiikl niib ki paa a paak, ki jiikl niigbonnj ki paa a manfuol paak. ⁵Daa nmaan ba sial, kiman n be naana, n saa jii a niib yuondopo nan yuonba poki kpen namm.⁶N daa pak ganj po wan te bin hun ki bia pak diitupo wun da gɔibi, te k n niibin nyi in; diigbanfɔka ki jen. ⁷Binba kul yiin n sana, kin naamua maa wuudotin; ki tienua.⁸Binnnjiin buolu nba tie juamine, binba mɔk ninbina; nan tukpa, binba mɔk tuu ba. ⁹Niib ne kul n laakin lieb; buol ne kul n taalieb biininj nme maat limaami i? Lamipoe kpiapaak? Binkpaan bi daan sianba k paak nan bi mɔk monni bin jiin a li tie nne.¹⁰I tie n daansianba-e; kaagbennue yet, yim nan n tuzntunuanba kin luktua, linfit yin bann ki daan kibiaki mɔk dundul n ninj nan yenfaanu dinkibekaawa kintanbaal. ¹¹Mine, Mininba tie kaagbennu; ligalin paak suaka kitie faabudaanua. Mine muant, kifaab, kituot yet, liki tie yensaani nba be i buol ne ka i tie n daan dianba-e mine tie yennu.¹²Mine muant, kifaab, kituot yet, liki tie yensaani nba be i buol ne ka i tie n daan dianba-e mine tie yennu. ¹³N tie yennu piinpininnjeya, suakan fit faat niilua n nuunninje, miya mintun linba nme sayeti?

¹⁴Kaagbennu -e piak ne, i linnu danua, Israel kaasi kɔnnan babilonn, n saa sakin binba cial ne kul tinninnj, nan saldeyin nba monnj naan ntantu njinba kib mɔk dinduul lipaakne. ¹⁵N tie kaagbennu Ikasi yennu-e ; wunba maan Israel i kpanbaal. ¹⁶Kaagbennu - e piak, wunba dinbuar sɔnnu nyuinninnj, ki bia buar sɔn yaalunnj nyuiminba yaabninnj. ¹⁷Ku nyinn kunkɔnkɔn Lora nan gbiat, nan siije paala, kib kul baa, ki jii kanban fiil, ki kpiibn kikpiem nan muupeunu ne. ¹⁸I jii daaduki tinbagal paak, I jii daa yii bonkpelane kiltie sial. ¹⁹N satien bonpaana, Iki la kil piinii Ik baanii? N saa bual sɔnnu tinkuoninnj ki bia bual buunj t tinkɔnninnj. ²⁰K kpaant ninj bonkobt si piakin, mɔboi nan naamiant, kimaan n bial buunii nan sɔnnii tintɔnninnj, ki yaa min te n niibinnyuu, binba kinluklib.

²¹Buolunba kinnem bisaadonlim. ²²ɲaan kaki yiinin, o sakob! ɲaan a nyikim-e ho Israel. ²³ɲaan a ki jii a bonkobt kitien nuujuonnu malunnj kitulin, a biaki cualimin nan a saaliik n ki nmaala yan ki jiin a piini-po, n bia ki bakina kitokin a bon nunubt po. ²⁴A k jii liiklil k daa bonnunub n tu lia a bia k maan n par nan a bonkɔbt kpapala ɲaan nmat , yan nan a biit, k te kinbak nan a bantite yena. ²⁵Mine tuu jii n paon k piin i biit k jii k tiatl i biit po. ²⁶Fiitin maalin, tinlakin faabin boi a mɔnnj bouboit, k nmaat buu a mɔnnj. ²⁷A ya jaa din tun biila, ka maasɔk ninba tie jiak mannin. ²⁸Liipaake tien k n biir binba tun n kaasi ɲaak-ne; kin chaab ma binbil Jacob, k te kib suki Israel niib.

Chapter 44

¹Oo sakOb, n tuontunnOb, i cenn mOtaa na, oo Israel nba k n lukta! ²Kaagbennuk yennu wunba namaa, k senaa, k somtaa na, u mat a: daa nmaan sial, n tuntunnOb sakOb, n Israel nba k n luktOb. ³Nsaa muan nyun tinn nba luon nyun ni, kbia bil bunii tinn nba kuol nani; n saa yat n seyien a buluu kul paak, nan n yatjana yaabuonaa paak. ⁴B saa pOt nan muat nae, ki buntl na tiik nba sie kpangionu na. ⁵K b tuu saa yet a : ntie kaagbennu yennu yuae; k boii saakOb sann po; k luandiaan kaagbennu yennu sann nan u nuu kyiin I slael sann nan lam. ⁶Kaagbennu Israel Kpanba, nan u fatua, kaagbennuk yennu yet a: min ni tie pinpiik nan juuntuu, k min ni kaa yensua ji kaa⁷nmeeb e, k teinan min na, k saa fit wan linba baat maa din nan buul cincinn k tantuu mOtaa na? LdaanOb n wOn u mOnn k bia waninn u tuuna. Wun pak linba baat nan linba saa tun! ⁸Dan tien janmaanii, nmaan, k bia da jakl; n bo k yet k bia pakaa k l weii? I tie n siaala damme: Min ni kaa yensujinnbee? L tanfiiOb k be, k n k ban. ⁹Binba naan pataa na kul tie yennae, k baa daan a linba b tunjann na kan fil tien ba siaal; nanaa e tunn dilmOnn sioalaa: b nimbinaa k laat, k baa k mOk yanfuom, k l te k b di feii. ¹⁰nmee si nuun yennankal, n na eikaa patl, k tan k n yint siaal nyut ii? ¹¹Bin nba kul tuunl tuunaa k saa di feii, k b tuun tuuna kul tie nisaalii b kul na; bin taan lieb, k set k bin bu b buut, k bin jekl k bia di feii. ¹²SaaOb kult ua tu yaa wun kul piaak, u tuu pul sankuaanaa ninne, k lin mOnn, kjiie jaal k jaa nan pann k lin mat wun nan piaak; nja, Komi Suluo, pann tu gbenne; wui kii nyu u tu banne. ¹³Kanpintan tu jii nmiiuko k bikin, kjii mOkmuuanu k buuan buuanu daOb paak, k bObtua nan juk, k jii bon buuankal k buuan-buuan, k fit namOb nuua ninnOnn, k jii kuuan njaak ni. ¹⁴B tuu cuua nyankpann e, n nei ka bin la tikpal nba be fuual ni k wakii; nuua tuu bul tiinii, k saak baak l kpaatl. ¹⁵L tiinii sommit nuua a wun nann. U bia saa fit jii juu muuk k tien jii, k u bia dian k maan cicilk, k b jiiantl, k tienua potl, k gbaant jiiantua. ¹⁶U tuu bObt daal manne k juu muu yakin nant k tien jii k di gboo, k bia juut muu k nanii, njaan ji yiina; ae! aa! n nanii muuc, l man bonciann! ¹⁷Tii nii daat nba bia tent na k dia naan cicilk, u patl, k gbaant len jiiantlOb, k bia yiu a : finii tie n yennu! fatlin! ¹⁸B k mOk ninfamm, k bia k gbiala, k maan b piien b nimbinaa a bin daa laat, nan b palaa a bin daa bant sial. ¹⁹U k boii u mOnn buboiit, k bia k mOk ninfamm, nan maal namm nan wun yet a: n juu tiik na dajinnbObkle muu, k yakin nant, k tien jii k dii gboo; njaank linba bia tenn k n jii tien bonyann! n gbaant dajinn buol k jiantl! ²⁰B njanm jii b dindan k gaan nan linbaa k tansObna, B duduukt nba buuntib na paak. B kan fit bann nan l kan fit fatua, k u bia k an fit yet a: linba k n di na k tie faaOb bon kaa? ²¹Oo saakOb, Israel buolu! I tiaan bonnaa man po, k maan tie n tuntuunnOb, a tie n tuntuunnOb, k mii nanmaa, n k an tanm a po, israel. ²²N wuul a biit, kl gaal nan sapagbent na, min ni fat nyinn a, jenin n buol. ²³Sanpaiiak, i kpann man, kaagbennu yennu tuun u tuuni; Tingboug; kpanm! kunkonaa nan fual nan l tiinii kul i yikinnan palmann man! ²⁴A tinntOb, kaagbenNuk yennu u nba na maa na, yet a: min, kaagbennu yennu nan bont kul, linba kul ba lni. ²⁵N saa biil faauk sObkii nba nan b nyina na kul, njaan yet nan nalinbiit na tie binba k min sial, n tuu tunn yadanm na bannu nae k bia wan nan b bannu na tie waatuke. ²⁶N tuu gaal n tuntunna naanme, k bia tun linba k u yet a l saa baal na, linbaal tun; n yet selusalem a: niib saa nam kue lentun u yudant tuunn k tinn saakOb. ²⁷N saa yet mOk nyun na lin fuaal, k l bunii n kuul. ²⁸N saa yet kpanbal siilus a: waae tie n tuuntunnOb, k u tuun nlom kul; u saa yet k bin maa selusalem, nan jiantu nasaakak na.

Chapter 45

¹Nne kaagbennu pak k tul u niib nba be Cyrus kuu diab u nuuni , u gann nuae awu kɔn k nɔnann digbanna k tumo a wun liat kpanbala yennu saa luot doi na tammɔi k turɔ .²N sii sonm a nunɔi , k nɔnm sɔ nmaaka k bil kuta gaana nan kuta jaalit na .³N saa tuulaa faalinba baabɔl , nan mɔkin nba bo k laat , k l fit fin nba nan mine tie kaagbennu nba yia a sann Israēl yennu .⁴N tuosun Jacob lom paak nan Israēl nba k lukt na , n yia a sann , n yina nan cɔlte l fit fin tan banninɔ .⁵Mine tie kaagbennu sua k be , minikaa yennu jik kaa ; n daan dia kaa daak k bannenɔ .⁶K l fit niib nbann kaa ka yennu nan l baaka nan mini kaa yennu jik kaa , mine tie kaagbennu sua kaa .⁷N tie yinyenɔ k bia tie bunbɔn , n tien balk k bia tien yubɔn , kaagbennu n tie l bona kul .⁸Saanpaak kii be saan paapo , saanpagbent siikin balmɔni ! k tin n luot faabu n nyin , k faatuu nbia baal ! min kaagbennue tak l bonna kul .⁹Yubɔn nan wunba jaalk u taktua buuk bui ni ! yɔk saa fit k mat nɔk maalɔ na be kaa tien ne nna ? kaa tuon jik kaa nimii ?¹⁰Yubɔn nan wunba saa mat u baa a bete kaa maalimi ? nan u naa l tie nle kaa maalimi ?¹¹Nne kaagbennu , Israēl yennu , nan u taktua : a luo fin boii l nba baat poe , a tienn senni n waat nan n nuu tuonn poe ?¹²Mine tank tinɔ , linba paak k taak nufuosalik ; mine taak b gbiat kul .¹³Mine fiin Cyrus n nɔant ninɔ , n saa nɔnm u saanjot ; u saa maa n duo , k bia nyin n daaba , k kan boii sial , kaagbennu kunkɔkɔna saakue pak .¹⁴Nne kaagbennu pak : Ejipt tieb nan Ethiopie tieb nan sbeen nba mɔk fɔkit , b saa baal a buol kii be nannaa . L niib saa sonm nan jalte k baal , b saa gbaan a buol k balmaa , abuol kuae yennu be , yennu faanu k be .¹⁵nɔn tie yennu nba bɔliye , Israēl yennu faabudano !¹⁶B kul tuun fei tuonn k tuul k saa nan fei , paat maala .¹⁷Kaagbennu paake k Israēl laa faa bu , faabu nba kaagbennu ; jik kaa din fei k bia kan tuul , kaa-kaa nan kaa-kaa .¹⁸Kaagbennue pak wunba tak saan paak yenyemila , wunba tak tinɔ nan l paak bonna , k takɔ k fit daa tamii u po , k naamo wu tie binbe buol : mine tie kaagbennu sua jii kaa .¹⁹N kin ban pak bubɔli maan tinɔ na paak ; n k ban Jacob nɔak tieb nan bi kpaanin b kan laan ! min kaagbennu n piak balmɔnie k tie linba tuak .²⁰Taalmaan lieb k baal , yii kul n naakin , nɔjikin man doii ! b k mɔk nɔn binba jii enkpel kaat , k jii yennu nba kan fit k tinnib .²¹Ii wannɔ , k t binbaal ! sua kul n gaal kpaani , k pak pin pikaa , k mat yuowaa ? min kaa tie kaagbennu ? k yennu jii k be k bukin n po , mine tie yeneeml nba nɔn k bia faabit .²²Ii nɔmant n po , kii saa laa faabu , yim nba be tinɔ na paak kul ! k l maa mine tie yennu sua jii kaa .²³N mɔnɔ pol , balmoni nyii n mobin , k n maa k tie yann , dunne saa g baa n buol , jelen kul saa pɔle .²⁴Kaagbennu saa mat a u tien kunkɔtua , balmɔni nan panɔ u ninɔ nmaa tuuk be binba daan donn wuutuol u paak .²⁵Kaagbennu paake k Israēl tieb saa laa dotl nan nɔant .

Chapter 46

¹Babiloun tieb din jantil beli nan nebaoe njan yenni na juontue na mOtaana bonnie jiiib; bi tie jika ki tien bonkobit nba bak na. ²Bi paakibe ki suolib ki yaat, namm pata na kan fit fat bimOb, Bailoun yenni manj gbenue na(Juotue na)³Gbiintilim man jakob buolu, yim nba tie n niib na kul. I maalu yuo na waa mine kubi. ⁴I yennu tie minue, kin si dia i, ki golii nan yaa tan saa kpet, mine , kiu si diai, ki golii nan yaa tan saa kpet, mine nami ki sii diai, n saa tuli sommil yuokul. ⁵Ki min yennu yeta, ii saa yekinin nan nmee? Sua be ki tie nan min na? ⁶Niib tun bi pakoa ki wuut kut tana nan kut nyinila, bituu jii saakulitua, wun nan pati ki bi gbaa ki jiantilO. ⁷Bi tuu wokitle ki buk, bonpiakt paak ki saan sennil, ki li sie, ki kan fit cat baa sennil siaminba na nilO i mial sial li kan fit jiin, kuo ki niynO maabil ni. ⁸Yim biit dam. Ii tien linba na man. Ii duki maa tun linba. ⁹Ii tial linba din tun sian yuo na ii sak nan min kunkuae tie yennu ki sua ji kaa ki tie nan min na. ¹⁰Pinpiik ni, n din pak linba tan saa tume wa, ki wann linba tan saatien ma n lola kan mi gbal tunmu, linba kul ki mali nan man tien na saa tien na. ¹¹N yi Jasuae yendapo maa wun baat. U saa baat nan kOmbioOk nee ki n lol na n gbien mine yet na ki lek saa tien na. ¹²Yim nba ki pala wakii kii mali nan fielu buol fOkei wa na, gbintilin man. ¹³N cali nan fielu daal nae ki nakint, li ki fOk nan waama n fielu na kan wei nan baalu n saa fiel Selusalem tiebe ki islael tieb n la yudant lej.

Chapter 47

¹sikin, k kalintan puuluk ni, wunba k mi joa, Babilon bonpok! kalin tinŋ ni, k ba tie kinkaanu paak, salde teeb bonpok! ²Jii naa, k nann yɔn; nyit nun pintik (nundocktik), tolin a liat fuok, tintl a benii, pootl kpenii!³a yann bin la, k a fei bii saa la. in saa kon, in kan lɔkt soa. ⁴T nyintua, ŋua tie k mɔk gbenu kun-konkontua, nua tie Islael keasi. ⁵Kalin ŋminyminni, ki saa binbonni salde teeb bonpok! bii jik yia yent nba poobet.⁶In daan dɔnn wuutol in niib paak, in daan bil in faar, in daan jiib k tiem a nuni, a k la ninba tunnu nam, a ji a yɔk k paan niik pel paak. ⁷A daan yena: yoo kul in si tie poobet! A daan k ji tien a dudukt ni, A daan, k, maali nan si saa bangben.⁸Gbintl moatann, kpinkpamm pook, k kar nan tamatama ka, k ŋme yee a paalni: Min, min k koa! In kanban tie paakoak, In kanban konŋ waas! ⁹Li bona nanlee saakpel baara, daayen waas konŋle nan paakoat; li kul saa sik a paak, Nan a sook (nyɔkt) matma na kul, Nan a paal mann nba yaab bianŋanba na.¹⁰A daan mɔk dundu a toonu na ni. A daan yaa soaklatin, A yanfon nan a minu baa na. A daan yee a palni: Min, min k koa ! ¹¹Bonbil baat a paak, a kan fit guar mabl mann; yubonn saa baara; a kan fit nyii len k baak saa baara yemm; kpikpruk ni.¹²Biat ki yen niibe a paal manni nan a sook malma na, linba k a ji tien a too a niipaatak ni; li bia a saa nyin nyoata, li bia a tan saa la panya. ¹³A back a mɔny nan jaba buunu : k bin fil yen tinna, bin ba mi sanpak, k suli ŋmaabila, k muant, na si tie nna nmaapaan na, linba saa baar!¹⁴ŋan me tie nan muk na, mu saa dib, bi kan fit fat bii manfol muyelu na ni: li k tie mu sankuana nba k bii naani, ko nan mu nba bii too kal kpia na. ¹⁵Linbana saa baar binba buaa jabat. Naan binba kaa tun nam a niipaatak ni sa yat yua kul nan u bɔkl po: sua k bee sa summa.

Chapter 48

¹Saakɔb ɲaak, gbint! man, yinm nba k b yii ISael, yinm nba tie suuda yaabuona na; i i puol kaagbennu kaagbennu sann nie , k want nan i i wa ISlael tieb yennu na, ɲann i ki fiin balmɔnni mɔmaan nba piak na po. ²ɲaan bia yien na a b tie yabint duo na niibe , ɲanm yaa b tie yabint yennu duo ISlael niibe, k bia yaa a i i gaa kaagbennu , kunkonkɔnna yennu pak. ³Sianyuo n din piak lin nba tan saa tun sinsinne waa , k ɲanm k yaat l maan, balmɔnni k l set tun yi aama. ⁴N mi nan i tan sii tie tubkangbaatae, k sii waaki nan kut na, k bia kaa naatuu nan kutmɔnt na. ⁵N din dɔnɲ beti sianyuoee waa l bona po, k l tan fit k tun , k a tan yiena: i pata nan ii bonninante te k l tumi. ⁶A gbat l mɔmaan sinsinne wa k l tan tun l tie yin tuoee nan ma yet lin nba kul set tunma nan balmɔnie. Mɔtaana, n saa wanni bonsaana nba saa bal, k bal k a k mi l po. ⁷Mɔtaanae n t k l set tuun , lin nba na buolu din k mi tun kaawa. lii mi tun, ii bo sa yet a i mi l kula po. ⁸N mi nan ii kan tien yada, k maan ii tun tie wuol ni maan kuumi tiebe, ɲanne tien ki k mi gbat lin nba na po faba, k l maan nan waama k kua ii tuba ni. ⁹Nsann. paak, n dia n wutuole, n dial k kan ban biil sial a lin t k niib n dont n sann . ¹⁰N jii wahalae k biknii, nan baa tuu ɲann kut saak muu ni bianɲnba na. ɲaan l k mɔk nyuat i. ¹¹Maa tun linbanakul ; n tuun n mɔnɲ paake N kan tul sua n yudantku: ¹²Gbintln Saakɔb! k fin ISlael nbak n yia na! L tie minee, minin nba tie sinsinn yua , k bia tie juontk yua. ¹³N niie din naan tinɲ na fiakl, k n niiditu jonn Sanpak : Mii Yiin tinɲ nan Sanpak , b tuu baale yian , jii b monɲ k tuln. ¹⁴I kul n tikl k gbint! ɲmie sa fit ii ninɲ na k muant l bonaa? wun nba k kaagbennu gannɔ a wuu lek Baabiilonnii. Nnuue saa fit nyini Saldeennba mabl ni. ¹⁵Mine paak nannɔ, k yiinɔ a u bal k u tuona nba k u sa tun na nyanu be lenɲ. ¹⁶Naknt n buol, k gbat ma piak lin nba. pinpiik ni wa , n din piak k k buoli; n din be bona na pinnu yuo. k mɔtana yonmdaa nɔ kaagbennu tun u seik na n ni k tuumin. ¹⁷ISlael yennu , a fietua, kaagbennu piak nae : Mine tie kaagbennu ; a yennu , k luonn man tun k li ɲan tuuli, k wanni sɔnu nba k ii saa tɔkn. ¹⁸oo, a bonni sak n sennii, piisin buo sii puub k tienni nan mɔkl nba k fuat nae , nyannu bo saa baali nan nyun pana nba tuu bal gbingban nae. ¹⁹I yaabuonna bo sii yab nan tanbiini nae . k n bo kan t k biilu n baalvi ni . ²⁰Ii nyi Baabilonn ki saa i yamanie, ii hoot nan palpienne k jiin balyanni manɲ po, k ɲaan sua kul gbat sial kul buol a. kaagbennu ɲanm da u tuontunnnɔ Saakɔba. ²¹yennu nba din jii u niib k gaal nanm tinkolik paak na, ɲaan nyunyuklu din k solib. u din t k tanpiiuk b ɔ k t k nyu nyi tann manɲ ni k b nyu. ²²kaagbennu yet a: biit danm k be pal maslni.

Chapter 49

¹Yimm digban banfɔkadamm gbiitl man yimm nba te banfɔka ne. Kangbennu din yiinin yuo nba k din maalinɔ ne, u din tuukinɔ k sua k be nna puolninɔ. ²U din tie nmuob juuk-ban jiaɔ nba man u din tieninɔ pienu nba man, u din jiime k bɔlin u luokuni. ³U din maatinɔ a: a tie ntotunuae, Israel nba paak k tiet nmɔnɔ yudant. ⁴Kmin din yet na: n tuun tuo na klaa fataae, kpie tuo-kuon k bia tie yaan k biil n panɔ, ɲaan npaɔk be kangbennu buol k ɲuat be n'yendu buol. ⁵Kangbennu maat mɔtana, ɲua nba bannin nmalu yuo, n mii tie u tuontuunnuaa, k fiit jin nan yatyat ne, k maan a din calunɔ kangbennu nunmi k n yendue tie npanɔ. ⁶U maat : k saa duonn Jacob buolu, k bia tuun nan binba ten-ne Israel n saa lin kaii tie yinyiem k tuul digbanlia kii muant n faabukaka nan tinɔ jin juok. ⁷ɲmee k faabu daanɔ kangbennu paak k tuul kasi israel, wunba k digbana yiit mua buocian k bia yuo mi yiikuo daanɔ, kpanbaala lasa lɔaɔ, kpanbaala want saa tinkl ubuole, kangbennu nba calmua ne, kasi Israel-e gaana, suki yuo mine saa gaala, minne sa guala k tinka dia dɔnnuk nan nigbɔn, k duon duo, k fiit k biit fal nba buol ne. ⁸Suki yuo mine saa gaala, minne sa guala k tinka dia dɔnnuk nan nigbɔn, k duon duo, k fiit k biit fal nba buol ne. ⁹K fiit k maat binba tie dansaali inɲimun k maat binba be buobɔnmi inɲiimaan, i saa faabu sanjok paak, b saa laa b jiet l kuula puowaa. ¹⁰Kɔm te ki -i-mɔb, ɲmuun ɲunklu bia tankan suolib, waalu nan yennu kanfiit tee b laa faala k man wunba b ninba danɔ yue tunsitie b ɲnaak tua. ɲue bia saa ciamm ɲnuun ɲnaninɔ buol. ¹¹Ntasa lept jua b kpan saani-e, n paana i tie pan sunsɔna. ¹²ɲaan guotl b ɲii banfɔkle sia b yennu dinduopo siab yenbapo sia b yennu dinduopo siab yenbapo siab muun ɲii banfɔkle, siab muun ɲii sini duonu. ¹³Sanpaak palmani, k maan kangbennu balinɔ u duo, u tii u fala dam nin bask. ¹⁴Sion din maa a: kangbennu yet - maan, kangbennu taan npoa. ¹⁵Puo baan taam nan u muanti-i, U ktiinɔ u bual faala, yuo nba ku sa tam mi-i, min kan ban tamma. ¹⁶Mɔla nin n juab paa nan naninɔ biina paake. ¹⁷A dinkinn be mninbiinapaake, a waas tɔk l baa din bila k ɲautae -e, b tasa yii tapaak ninɲe. ¹⁸Jiinɔ a ninbina kuantieb guoli b kuul tinkiie k baat a buol, n fuao min kangbennu, a tansa yuo nan puo yaa tinɔ gbaa ne-e, nan baa tu muat tanpinn-e. ¹⁹A yialin nba din biil k biil paa nu, a duo nba din biil ne, a duo biuk ne ni. ²⁰B tasa biil a duo manɔ tieb a, binba din naanma ne binfuok na. B tasi pia a tuubani, a waas nba din kaa ne, yial ne maant k mɔbninma tuul min yial k fiit kaal. ²¹A tasaamaat a palni: ɲmee tieninɔ ne, k maan n din k mɔk waas ndin tie wolk nne din niitabl-bii? ɲdin benkuae, binbane b dinbelee. ²²Nne tin yuomdaa kaagbenu din paak, nduon nuu ɲaandunia kuul paak, ntasa duon n yetuuk ningbɔnɔ paak k b nii, b saa a buɔpoiib bɔpiat paake. ²³Kpanmbala tasi tie a bie a guontieb, ta sa baa-gaan a nuuninɔ k puuk yuulnan tinɔ, b tasa luoo a tanmaatae, ka baan nam tie kaagbennu, k bin baan nan binba daanninɔ, kan baan nan binba daan nninɔ kan baan nan binba daan nninɔ kan baan laa jalki. ²⁴Yiikuo danɔ buokɔbt tasa duo. Waa k biit ba k b tie niimɔm ne tasa buota? ²⁵Kangbennu paak, ntua: yiikuot daanɔ taakimɔ paanɔ daanɔ buokuobt tasa paakuae, ntasa kɔn nan a daat taii, k biafaat a waas. ²⁶N sa tin ka naan tieb nyman bɔnɔ naant; b tasa gbuo b mɔnɔ sɔme nan daanne, k gbanant kuul n baan nan n tie n tie, kaagbenu a yuomi daaɔ Jacob caanba.

Chapter 50

¹Kangbennuk paak aa: litien ne be lee? ɲan ni ka mobl nba paak kin kuati? ɲan n: malinbiit paak k b kua tii nan i biit paake te k b bel; naa.²N bo baal b buol ba paake k k la sua? Bie te kinyini k sua k jiin n mi? N nuu jinɲ nan nan tini ge? N kmɔk panɲ nan nan fati ni? Nsaa fitk mabin mɔkgbenjil kunkook klinɲjanii n kɔɲɲ nyuun, k kpe nyun konn. ³Nsaa fikt te sankpaak nbonn. K ji kpal piak k dok nua.⁴Kangbennuk yennu, wantin na sa paak linba k kɔn binba bak ne paak u fiitn sanyiɔkn kul, u fiit n tuba, a man fikt gbiint nan binba k b tuba, a man fikt gbiint nan binba k b tuntibna.⁵yennu loot n tuba, k n k tant, n k tun puol. ⁶N cab n binbɔɲɲ binba buon k cab n tankpin binba ɲab n tianɲ n k leknn n nunɲ yo nba k b sukin k siin mɔsant n paak⁷ɲan kangbennuk yennu ten sommil li paak ee te kin kandii fei, lipaak ee te kinwakl n nunɲ nan tann ne ɲann ne te kin gubin k dia.⁸U nba sa buu n but ji k fɔk k sapaak na nin k ban n nan n k mɔk biit wunba tie n datak unbaal n buol. ⁹ɲann kangbennuk yennu sa kon n paak, k ɲmee ji sa kpimi. Binba paanttu tua tet binba na.¹⁰Yinm nba ne ninɲ u ba ɲman kangbenuk, u i gbin u i a u yomdano kunkol kwinba sonm bunbonnin k k laat yinyioɔɲɲ wun tie yada kangbenuk ninɲ, ɲan yii u yendu paak.¹¹ɲan ne yinm nba kul jot muu, k tie mukpan jola ne, i saa man munba ki jo naninɲ nan i mu kpana ne ninɲ, n niiu ninɲ ee k l bonane sa baali, i sa dial mabl ninɲ ee.

Chapter 51

¹Gbiint l n man, yinm nba kpaan mŊnkunt, k kpaan kaagbennu! Ii kpaan nunŋ tanliuk nba k b din kpieli na po, fonn nba k b din nyinni lini ne po.²I paa i nunŋ yi baa Ablaham paak, nan Saala nba kukuae k n yiinŊ, n tulŊ piisinm k bia nŊbinŊ.³Nnee k kaagennu tiin siiŊn ninbaŊk, u baak mŊkŊ ninbaŊk; u saa te ku kunkuok n nant nan Eden, k u tinkuinŋ ne n nant nan kaagbennu kpint kpaab palmann nan kpunkpŊnmuk tan sii be u sunsunkni nupuo tulu nan yankpanyi.⁴N buolu, gbiitl fanu! N yent, caant a tubl! k maan sennu saa nyi n yaa buol nie, k n tan saa bil n sennue k i kii tie buoliyinyiiann.⁵N mŊnkunt pel naa, n faabu saa dŊkit, k n kpunkpante tan sii duu n yaa paake, b tan saa juab b mŊnn ki cab n kpunkpante.⁶Yaatl ninbinna man k got sanpaapo, ŋaan bia tibin k got tinŋ paak! k maan sanpagbant tan saa bote nan nunyuut ne, tinŋ n dut nan kpalcant ne, k niib nba kua u paak tan sii yuabee, k n mŊnkunt ne kan nii gbenn.⁷Gbiitlin ma, yinm nba ban mŊnkunt, buolu nba, k n sennu dua a palni na! Daa ŋmaan man niib neboniit ne, k b bonmal ma bia te ki jekl.⁸K maan tuntua k tan saa yokitib nan kpalcant nee, k wobii n muab nan gungunt ne; ŋaan n mŊnkount ŋanni sii yua bee, k n faabu ne tantil binn nan bin.⁹Fiit a guan ni, fiit a guan ni! lian a panŋ, kaagbennu fiit a guan ni, nan dindaansia ni, binna nba gal ni ne! Finkaa din yiel Esipt k din biil janmaani bonnunŋŋ ne? ¹⁰Fin daa din te k mŊkl kuol mŊkgbenŋl nba mŊk nyun ciŋŋŋ ŋaan tien sŋjak ne nii a niib nba k a nyinnib ne n gali?¹¹Kagbennu nba fat binbaa tan sii tunni nee, b tan saa tunn an nyanmu yannie, k pamann nba k mŊk gbennu ji gbie nan b yula; kpunkpŊnmuk nan Pamasl saa nankin lieb. Palbiil nan yanyetuk saa bot.¹²Minne, minne maant yi pal. A tie ŋmapoe, k sii jie nifosaalik nba tan saa k po nifosalk bik wuu ne janmaami nba naan nan muat ne?¹³ŋaan tann kaagbennu, bunba to k a be, wunba jŋnn sanlagbonŋ k bia bil tinŋ! k tu jakil binbaa wanta fala nan wutuol buol ni, k maan b luon bin biie! Wunba wont fala manŋ wutuol be lee?¹⁴L kan wai nan luot dansalk k ŋaa; u kan kpo sansalk nii, k u bia kan nii kŊn, u daal jiet.¹⁵Minne tie kaagbennu, a yennu unba tu kpit mŊkgbennu k te nyun pana fuuk. N saane tie kaagbennu nba tie kŊntua.¹⁶N tien n mobona a mob ni, k bia bakita nan n nuu maasu, a fan jŋnn sanlagbonlaŋŋ k bia bil tinpaanŋ, a fan maat siŋn : a tie n buolu!¹⁷Fiit guanni, fiit guanni! fiit set, Selusalem, a nyuu kaagbennu nuu ni u pabienn daymannin, k nyuu, k nyuu liisin daanmanŋ k saa baal dabinna! ¹⁸Baa sua k be k saa ŋmaktua u waas nba kul k u mal ne nii, Baa sua k be k saa dat u nuu waas nba kul ku wuoni ne nii.¹⁹Bonna ŋanle ne kul baala e ne: lanne man a po? Bonna biilu nan tatimu, konn nan bonjiak.n tie ŋmapoe k saa balinma nii? ²⁰Sŋngŋnt buol kul, gbanancŊkint tuu te k a niib n baa, nan piab nba tuu sik bŊluk ni k sie ne, kaagbennu wutuol panŋ ne gbatib, a yennue dat a tubl.²¹L paake tien, gbinntl ne, wahala daanŋ, dayiblŊ, ŋaan k nyuu daan! ²²Kaagbennu, a yomdaanŋ nba pake ne, a yennu nba kŊn u buoluu paak: gotil, n kubitl a nu ni liisin daanmanŋ, n wutuol daanmanŋ; a ji kan nii k nyuu!²³N saa senn binba wahala ne ŋaak nie, ŋanm nba daan tu yien a boant, k t gal! a daan tuujii a binbonŋ k tien tinŋe, a tien nan pann ne k niib tŊkii.

Chapter 52

¹Fiil; fiit k waan a pann, sian lian a jaanm liat, Selusalem digbanjaana, klma punjuok nan biit daannua kan kuo a njaakinj. ²Yokin a tantiuntuk, k fiil, k kal a maan gbɔnnpaak, Selusalem loti a truninjmiit. ³Kilma kaagbennu-e piak, bidaan k paa liklika k daa - i, n nun kan paa liklika k gaari. ⁴Kmaan yoonudanua-e piak, kagbennu liyuone kinbuolu dinsiik Ejipt, k saan belenj k siliyinba caakim, kib k tien ba sial. ⁵Kaagbennu yet a; moatonne n jii saa tien nlee ba daan siel nan n niib faala ne? Bina dia- ne yikin wuuyikiniye, laa tuu faa-e kul bi tu biil n saa ne. ⁶Liipaak n niib kul saa baan n saan siidaal, bissua baann nan, mine maal mine - ne. ⁷Lijaan nan fin la nua jua paak ku muant laaba mane, k piak yenduanm maan, k bia paik faabu maan, nan wunba yien siɔn nan, a yennu pann tun. ⁸Binba kaajiib kib tie dobtu ne yiikin nan paalmann, k lma be la yennu ku jent nan siɔn nan bi ninbina. ⁹Bikul libinyiikin nan palman yiik ni, Selusalem longbent, k ma kaagbennu maan u niib pala, k njmaat daa Selusalem. ¹⁰Yennu jii u njant pann nuu, ki faat u niib, suakal ninlunninj, k dutnyaa niib kul n laa. ¹¹Nyininman I daa siit baa siala biit bonna yin nyii bibul, yiininba jii kaagbennu jiantu diiukninjbona. I yaan yin nyii i daa luon yian i bia daa tiin, klma kaagbennu siibe. ¹²I unjpo, k Islael yennu sii be u puol po. ¹³N tuobunnua sii kpaatle, k daa, k kpaal saanpaapo wa. ¹⁴Litie ne, k suakal gbaanant din biir ku jik naan nirua. ¹⁵Libia si tie n ne suakul paalin manjaa paak, u tuann kpanbaalakul saa munbin bi moiye, kilma bi saala linba bik ban wuanib, k bann linba k b k ban k gbat

Chapter 53

¹ηmee gaal linba k b din muantit ηme bann kangbennuk. ²U fiil set u nin tual po nan tiik nba pia tinŋ nba k mɔk lunlin na; u din k mɔk fant, k bia k mɔk binbenŋ nba fan nan gotu k u binbenŋ k mɔk linba nian t po. ³N yint i yan klɔkt niib nilua nba be tont binbenŋ nba fala binbenŋ maanua l naan nan wunba k labt u nunŋ po k t yietua k l naan na u k tie sial na. ⁴ηaan k mia t fala e k u gal I tonte k u ji u yul paak k jii u k u tie nan b dat u tubl a na yennu kuanua lenŋ, k u sinkin u monŋ. ⁵ηaan t biit paak e k u gaal fiat k bou t yanbɔm paak. I la laafia u tont nba k uu gaal na paak waa gaal tanpakii na paak t a laafia. ⁶T din lin ana pei nba bot na e sua kul waa u tionŋ sɔnu e k kangbennuk tet kul tubdatu baa u paak. ⁷U din dii fala k b dia nan ninmɔnn ηaan k u gubin gaal nan sikin -n monŋ? u din k paak nan mɔbonna. ⁸B suolua nan ninbaatl k maabnua niib nba din gaal u maan sinsuukin k nyyinnua a fuotob minŋ k b boun yaa niib paak? ⁹B bil u kaaɔk nitont sunsuukkin u taan kaaɔk nan mɔkta. Nan l kul na, u k tien kpikpiluk sial a mɔbonbiil k nyii mob ni. ¹⁰L tie kangbennuk palmann nan wun buon fala. Yuo nba k u yit u manfuol salk biit paak k u saa la yaabuo na, k u daa n pukin. ¹¹U fala dinu puolpo, u saa palmasil k ba nan u k dii fala, yann ka n tuontun nua nba kin pal mei u paak na saa gaal nissaali bonciann tub datu k u paak n saa nyik cabib¹²L paak tien n saa tulua u yal k l jan nan yuudam yal. U saa bɔkt nan yu dam nan yiiko danm nyuat k b la k l ma jii u kua k cab kuun k b kuanua nibiit ninŋ k l ma u gaal nifosaali bon ciann biit k gaal biit danm yial.

Chapter 54

¹Puo nba ki maab, mɔtana a saa fit yin yan kii ɲoot nan palimann a sii mɔk waas bociann mɔtana, ki gal puo nba ki u sɔlɔ ki mi nyikɔ, yennu yet a.²Yalikit a diok nba ka dua lerj na, ki pukin li dacaata panj. ³Lokil kul po a saa tant a kpal niib saa gaal tinnj nba ki digbanganana niib kal lerj na. Niib saa gbie doi nba dua kont na ni.⁴A jii kan difei, daa te ka yenputi, a kan sik tinji ke biit nba ki a din tie puopan ki tuun na a saa tamm lipo ki bia tamm pa tuu be a kua ɲan pakuak na po.⁵Yenbit yennu a nantua sii tie nan sɔlɔ nee ki tula islael tieb ɲ balimɔnni yennu saa fieli ɲua e tie dulinya na kul diatua. ⁶ɲaan yennu yia a fan jen u buol, ki yien a, a tie nan puopan nbaki u sɔlɔ tuuyat ɲan nyikɔ ki u yamin yet nee. ⁷Yuo bonminlik nee kin ɲaa, na ɲaan n saanamm gaala nan lom nɔ yab. ⁸N saa wanna n lomm yuokul ɲaan yuomitik nee ki donn wutuol ki nyika. ⁹N din senn mɔsonn nowa yuo nee waa kin din senn mɔsonn nan n ji kanmi ki biil dulinya nan nyuni, mɔtaa na n senn n mɔ jenn wutol a paak n kan mi ki ɲmakita nan tubidatu kuo nanmabil. ¹⁰Yennu nba luonna nee paak na: juat nan kunkona i lek i but but ɲaan n lomm nba be a ni na kan mi gbenini nsii tun dia mɔsonn nba ki n senn nan n saa tuli pali matil na yennu nba luona nee yet linba na. ¹¹Ki yennu paka, fin duo nba di fala ki kaa gaaltua, ki sua ka ki sa dinn a palina. Tambinyinjila nba ki li daɔk palina ki saa jii ki maa a fiakil. ¹²Nsaa jii tana nba hyilii ki maaatamoi Ki jii tanbinyinyiila nba mɔk panj na ki maa funfonj nba saa lintan. ¹³13A niib nz, min tiɔjee saa tumib, ki bia tulib mɔnkit. ¹⁴Balimoni nan binbenenj saa tula paalu ka saa nyi fala nan yenputuk ni. ¹⁵Li tie ki sua pikina, ɲan kin ki mii lipo. Wunba kɔn nan, sie ki u baa. ¹⁶Min nee, nan saaɔkdam nba tu nan jatiat nan, ki bia nan fua nba tu jil ki nyinn nilɔ mamfuolna. ¹⁷ɲan yennue paak na, a jatiɔk ka ki saa tula danj, ki a jii mɔk jiin nu ki tul binba kul piak ki biilana n saa kɔn n tuontunna paak ki tulib fielu.

Chapter 55

¹Yinm nba k nyun nyuulu mOkii n, bat man nyuun buol, lii tie k wun nba lek k mOk lilii! Baat, k daa di, bat, k da daan (fin) nan nabiin, liklii ida paa sial!²Paaki e i si bil liklii lin nba kan fit dinii ni pakii? Bia paaki e ki tua tuonn lin nba kangbenuo paaki? Gbintl man jik, k k i ji sa di lin nba njan, kii sei sa dijiet nba man k gal bont kul.³Lotl tuba gbint, k bal n buol man, gbintl ki sei si fuo: n sa senn nanni mOlol n mOsona nba kin din lol nan Daafit na.⁴Gotl, n ji nJe kuu tie siala n niib buol, kuu tie bat k bia tie n niib diatua.⁵Gotl, a sa yin digana niib nba ka k mib, k digbana niib nba bo k mia sa tin k bal a buol, k man kangbennu, a yennu paak, Isael njannt, saa donta.⁶Kpanin kangbennu yuo nba ku be, yint'ŋ mŋntaana k u sa bal a buol, nmat kangbennu buol, nJa nba sa tienna ninbaOk, yennu nba tien nyikcabu yuo kul na.⁷K nibiut n nyik u tuonbit sonuu na, k bit daanŋ nyik u tuonbit sonuu na, k bit daanŋ nyik u dudukbit na; njan nmat kangbennu buol, nJa nba sa tinna ninbaOk, yennu nba tien nyikcabu yuo kul na.⁸K man n dudukt k tie i dudukt, k n sonii k tie i sonii, kangbennu yet.⁹Sanpaapo nan tinŋ nba fok nan tiel na, n nae kin n sonii mun bia fok nan i sonii, k n dudukt mun bia fok nan i dudukt.¹⁰Nan saak nan sakaana nba tun nyi sanpaapo pia tinŋ paak, k t onboolii dannŋ n bul k tien jiet wun nba luon wun di,¹¹Li tie n nae n maan nba nyi n mob ni na: l k nmat k kan tun sial, k kan tun n luonm k bia gbe'n lin kin yaa lintun na.¹²Mŋnnie, i sa nyi nan palmann, k b sa saan nanni nan mannu; juat nan kunkona si kpanm i tuoan, k tinii kul nba be si poi nipoot.¹³Jagotuk sunsuuk ni sa pia tilontii, kunkoni sunsuuk ni sa pia tulaali tini, l sa tul kangbennu yudant, k l si tie tialu nba kan mi tanm, kuo linbil.

Chapter 56

¹Kaagbennu yennu yet a: Iicɔlin linba took ki bia tuun linba ɲan; k maan l kan weii k n tinnuu saa baal, k yin la n ɲant. ²Palmann ne nua nba tiaan fuom daal k bia diaal tuun fanuu, k bia k dia u nuu k tuun tuunbiit! ³Saanɔ nba jii u mɔɲ gaan nan kaagbennu yennu na ji kan yet a: kaagbennu yennu bɔkt nyinin u niib niɲ a! k jatuaakl mun bia kan yet a: gotl n tie tikuonɲe! ⁴k maan kaagbennu yennu yet a: jatuaakaa nba dia n fuo daa bia tuun ɲanuu, k lukt linba nyaa l ɲan an tummu, k bia yabii b mɔɲ k kpaatl n mosonaa ni, ⁵N saa tulb yiaa n ɲaak ni, k bia diaan b sann l dakpinaa paak, k l sii ɲan k ciie bonjaii nan bonpuii nba k b bo saa mal na. ⁶K saam nba mun jii b mɔɲ gaan nan kaagbennu yennu tunnaa, k bial luon u sann paku na, binba kul diaa fuon daal, cɔlin fanuu na, k bia yabii b mɔɲ paak k kpaatl nan n mosonnaa na. ⁷N saa saan nam n ɲant kunkonn na paak, k manɲ b palaa n miatii ɲaak na ni; n saa gaal b mujuonuu maluonɲ nan b malint kul n binbintl paak; k maan n ɲaak sann ji sii yi nibuoluu yenmiatii ɲaake. ⁸Yemdaanɔ, kaagbennu, wunba toant Islael daabaa na piaka: n saa taan niib kul nan ɲam b kul b tintaana bul. ⁹Yim bonkobt nba be kpaant nan fual ni, baat k tan di man. ¹⁰Bguutiib na tie juanme, k k mɔk ninfam, B kultie bɔmuiic, k kan fit gbekin, b dua guante, k damii damiit. ¹¹B tie kpaatieb nba k ban siaale, nuakul kpaan u kuukua yale. ¹²Ii baat naa man, k n kpaandaan, nan i dapaalin kul k tin nyuu! T bia saa ɲam tien n nae wonn, ki bia kii ɲamii tie ki pukii!

Chapter 57

¹Ninjaano kpon k sua k fatua , ninjam sietaa k sua k ban , ntant nina njanao na siet . ²U saa kua yan duam nin , u saa dual u duanu paak wunba tuak sanjok njann . ³Njan yimn naakin , waa njanna , ciconna nan nanyiki buolu n ! ⁴Ti laa nme ? ii k tie waat nba tuun biikaa , saapant buolu ⁵K naani kpeki buoli , tiini kul buoli , k kpin waat jaakpat paak , tanfiat nin i ? ⁶Butin tanfiat niye tie a binbebuol , gotl , gotl , a yal le , b paak kaa maani maani maalun , k tie a paani : a saa fit k kpin a yulnna ? ⁷Jua nba fok paake kaa maa a njak , lenje kado k maani maalun . ⁸A jiit a dindan k bil tanmoi nan jaana pulpo a tuu fok nannik lia a liat k do . k piak nanm kii mok motak , kaa luo binkpunkpog kaa kpaan yial . ⁹A saa kpanbala buol nan kpan nba , k pukii a telali nba , k goli banfoklaa a totinba , a sik a mon kaa kpie tin-po . ¹⁰A somm na panje k bak , k kin yaa a yet ! k bia laa k bia mok pan a nii ni a k b baktiniji . ¹¹A duki nme paak , a njmaa nme , k kii tuaki , k kin maali n po , k bia k tiatl n po ? yua n ki nmi nii ? l paak ke tie kaa k njmaanij . ¹²N saa wann a ntant k a tuo kii mok nyuat . ¹³Yuo nba kaa tuu yikin a paataa niib faaliya nii ? won kaa tuu baal k jiibi ; njan wunba duunni saa laa binbebuol , u sii be n jo njann na buole . ¹⁴B sii fit maan k njam sanjok , k nyiinn l nba tie sanjia n buolu sonuu ! ¹⁵K l maa nne kaagbennu nba , kuunjaak be yokul ku sann njan na pak : n be sianba fok k b ntaninij ; njan nba na daano nba be pal waatu ni k bia dii fei , k l fit u fii sei nba bak , k l fit palaa nba bak n fil . ¹⁶N k luo mii yie yuo kul , k bia daa mok wutuol nba kaagbennu , n buolebaa sei nan nalmi nba kin lie na . ¹⁷K lok u tuo biit poe kin wutuol duo k fau , k nyiik n wutuol , k kunkokono tok u palin saanjok . ¹⁸N laa u saaajoko , n saa tebo kii njmaktilua kin saa kol njua nan binba mona . ¹⁹N saa tie yani u mobin . Yaduam , yaduam wunba be ban fokli k wunba be komaa ! kaagbennue pak n saa tebib . ²⁰Njan todam tie na mokl nba tuu gbie , k fuu nne , k jik kan fit k nmi , k nyuu ji fin njuu pilaa k gbie bun . ²¹Yanduam kaa ton danm buol yennue mat .

Chapter 58

¹Yiikin nan pennj k la sie, donn a kunkɔl nan nagbaak na, k paak a niib b faag po, Jacob ɲaag niib b biit. ²B kpaanin daal kuul, b luo bin bann n sonnii; nan duo nba ban baal mɔni sennu, kluon wun naakin yendu. ³Mɔlɔle tie be, li tie kak laa? T sikin t nalenj k laa kɔn. Mɔlɔle daal i tuu tibin, k Jaant nan paalu kunkonkonna po. ⁴I tuu lɔle mɔb k piag k bia kɔn, k buo lieb nan tonnu. I k lɔlin nan la bual daal bian nba k fiit ki kunkɔl n gbaat sanpaapo. ⁵L tie mɔlɔle baa mɔlɔ nalenji? K tibin yuul nan tiig nba gon, k duan gabbtuog nan tapent paag, ɲann si tie mɔlɔl nba nien kaagbennu daali? ⁶Mɔlɔlu nba man n po n na: lotl tonnu jaaluk, lootl maabl lool, belin binba biaak, k yooki kuul n yakit. ⁷Bɔkitl kpaanu nann wunba k kɔn mɔkɔ, k kuan taalal daam a ɲaag ni k lann tiat wunba somm yaan, la yien wunba naana sɔml. ⁸A yinyiem saa puut nan yennu puut kaal, ka baatuk n paag, k baalmami somm a nunj ni, k kaagbennu yudant i be a ni. ⁹A saa yiin k kaagbennu n tuon, a saa yiikin wun yeet'a mine na, a fɔkin a buol yooki kuul, tɔk biug nan maabiit. ¹⁰A i tuul nulɔ jiet ku dii, a i diin nulɔ nalenj k u gbio nan yendu maan, a yi, yiem sa fiil bunbɔnn ni, ka bunbɔnn si tie nan yensuuk ni. ¹¹Kaagbennu si tie a ɲmaakit tua u saa gbuon a nalenj tinkuon ni, u saa tuul a nui nan a taa lann, a si tie nan lɔmm nba k b maanɔ, nan nyuntuɔk nba k nyumm k fuaat. ¹²A niib sa maa b yaakpeli ni, a saa donn fiakl nba weii; b saa yiinna guɔnuat luɔ tua, wunba ɲaami sɔnnu, k ɲaami duokuakal. ¹³A i suol a monj fuondaal k k tien a monj buam l daal, l fuomdaal a caab kaagbennu k donn u saan, k laa saa sɔnu, k bia laa tuun toonn, ɲannika k piak maanba k mɔk nyaat. ¹⁴A saa kuan kaagbennu a yaan ni, n saa donna duo paapo, k dinna maanu fin jii a baa Jacob faal klma kaagbennu moob n yeet.

Chapter 59

¹Aii, yennu nuu ki jiiy ka na u tuli somili, u tuba bia ki kpaa ka nan u gbiint ti fabini. ²ŋan ii biite te ki i fokit nan yennu, ki bia ki mək yennu somili, kiman ii yet yin jiant'ɔ wa. ³kiman i niibila kpiin niibeekii nipart gbie nan sɔn, ki moi piak fai maan kukua. ⁴i sua ki be ki piak balmɔnii, ii tu luon yin faal faake ki la mɔnni, ki loln bonbil ki li maal kuun. ⁵i loli biit maŋ baal nan nunbɔŋe nan waɔk jen nba kaatil weina. ⁶ŋaan i toli biit maŋ kan sommi, liki mək nyuati. ⁷yuo kul i mali bonbile, ki kaki nan li tumu, saah sian ii tu bil leb, e ii ki tantil nan nikat kpinnu. ⁸linba kitun kul tie biite, i tɔk a li sɔnnu kul ki be u yamani, ki yii baal sian, sua kul tu be maba niye. ⁹Tɔn mɔtaana ti bann liuba tien ki yennu ki fatit ti datai nuu, ni wa.ti luon yentue a tii somm leb, ŋan kil lienbunbonn kukua. ¹⁰ki ti balin nan juanii na, ki gbiatil yennu m' non li tie nyiɔko na. ki ne nan ti be kpietiŋ é na ¹¹Ti be yenputuk nan maabil nie, kiduki nan yennu n nyinnit maabil, nan falaa na niye, ŋan sial ki tuumi. ¹²biit nba kiit lun biila na yabita, yennu ti biit na wantit nan ti biila. ki ti mii ti biit mab kul po fannu. ¹³Ti ki tuo a mɔb, ki bia yetawa, ki bia kituo tin weia, ti tie lieb tonue ki bia ŋmant ti nuni sial po ŋaan nyika. Ti duki biite ki ti mɔbonna tie faak. ¹⁴linba ŋan kan nankit, balimɔnnikaa ti buol, ti yet balimonie ki bia ki tien niib bi mɔnii. ¹⁵balimɔnni, kimantik yabi, ki wunba nyik biitumu ki bi tio tonnu. ¹⁶ki li bakit yennu nan waa laa ki sua ka ki saa somm binba ki bitieb tonnu na. yennu saa su'u tiɔŋ paye ki nyinim ki te bi la fielu. ¹⁷u saa lia balmɔnni nan liatil nae, ki bia yil fielu nan kut fokilik na. ki kɔn binba ki bi tieb tonnu na paak. ¹⁸u saa dat u datai tuba nan bi tuonna nba tie bian inba nae, nan binba be banfɔka na wa. ¹⁹sua kul sii tiinɔ, la nyi yondo po ki saa tuu yon bapo bancis na paak. u saa baal nan nyunmɔɔnu nae ki tie nan won paaluk na. ²⁰yennu yien u niib a, n saa baal Jerusalem ki kɔn i paak ki fiel yimm nba kul nyik i tuon biit na. ²¹n senn mɔsonn ne ki tuli n yenfomm nan tumiu, kilisii tie i yal yuo kul. laa nyii mɔtaana ki saa. ii tie yin sak n mɔbe, ki bia tu mii i waas nan i yaabuonna ki bii saak n mɔb yuo kul.

Chapter 60

¹Fiit kii nyilii, k man yinyen baat a paak, kangbenuk yudant sa yent a paak, kangbenuk yudant sa yent a paak.

²Gotl bunbɔnne piin tinɲn k niib be bunbonne ninɲ, ɲank kangbenuk ba na na ɲank yudant b a paak. ³K buolu sonm yenyenn ni k kanbalaa, sa dia b buolu yenti ne ni. ⁴Kan klint a mɔɲɲ k got binba baat na, waat ee kpent ne, ka bonpobi ne k b jiib nii paak. ⁵A sii be nan kpinkammuk k be na palpienn ka paal n jek k bia put. Yoo nba k mɔknt saa nyui mɔkgbenɲpo yoo nba k baal a buol, yoo nba k buolu saa jii jiiwulaa k kpen nann a buol. ⁶K tanii sabéa baal k gbé a do, nan yokt k nyui madian nan Efa nan sébua kul b si dio wuuba nan wuuba kul k muunt kangbennuk saann. ⁷Kédal bonkobt kul sa tikl a buol nebajoth peijaaii ka si tie malunɲ ɲanme si do binbintl paak kl man n po k yudant ɲaak ne sa laa dontl. ⁸Linn po ée yuuk nan sanpagbana n k tie nan ɲmana tu ɲmat k sanpagbana ne. ⁹L tie nan ɲallint nba tu nyui bantɔkl k kpent nan yennu niib k t dia salin man nan salinpiena, kangbenuk yenu saanpaak, ɲua ee tie islael tie nba dont unba. ¹⁰Waa saani saa ɲamm maa a joono k b kpanbala si jiantla, k maan n babe wutool ning e k dat a tuuba ɲaan n saa tina ninbaak, k sooma. ¹¹Ka tammoi sii ya yo kul, l kaan lon yendu n aan nyiok. K lin fi te digbanak panbala n kuo nan bi mɔktut k tula. ¹²ɲan ne saa te k man bian buoli, nan digbana nba k jiontia ne l buolu n sa gbenib. ¹³Liban yudant ne sibe a paak, k b saa baal nan daat nba tie foi, nan nakpaklii k tan ɲamm fanɲ yendu ɲant buol k bia ɲanm k gbénɲ n taa ɲmabuol. ¹⁴Binba mabinta ne yabuona ne tan saa baal k gbaan a tuann k tula bakl k binba yisina ne kul tn saa gbaan k jianta, k bia sii yiia kangbenuk do k bia sii yiia sion nba tie Islael tieb yaal. ¹⁵Fin nba k b yeta k bia nana, k sua kan kua ninɲ, n sa te k fii fan yaa kul, a sii tie kpinkpammuk buolu nan buolu ni. ¹⁶A sii dii dii siate l buolu ni, k kpanbala si muant bii me, a saa bann nan n tie kpangbennuk a fobdaano, a yabint dano Jacob bnguedano. ¹⁷N kantuuolo donnnɲ ɲan nyii salummɔna ee, n kantuuola kuut ɲan nyii liklii, k ɲɲiik taabii, k nyii likii, k nyii k taabii, k nyii tana, nan tul kuut, na saa te k l lafia; b paak kigbé nan mamɔnni. ¹⁸Sua ji kan ban gbat jat fuul, a tinɲ ne ninɲ, k billu ji kan ban k buuel a tinɲ a saa tuul a dikpina faabu, ka tan mɔii be yuudantn. ¹⁹Yenu ka ji si tie a yentu daal k kul ninɲ, k ɲmalk mun ji tie a yentuu nyuɔk, k kangbenuk di sitie a yentuu kul, ka yentu nyu kanɔk k kangbenuk k di si tie a yudant. ²⁰A yennu kan ni baa, ka ɲmalik mun kan ni bonn, k man kangbenuk si tie yinyinn yo kul k nun monn daal ne sagaal. ²¹K niimɔnm kua ji sibe, ɲnme ji sa yent l tinɲ yaayoosiiyoo, mine nammk kaamm a man fiit n yabint k ann sua kul. ²²A yabik nba tie sikin n mɔɲɲ ɲaak ne Sala panɲ, k t nan digbanjaane na na sate limba ne ntun yiama, min kangbenuk ee yet.

Chapter 61

¹yenua; k mɔk gbenu, sieyiŋ bee in paak, k man k mɔk gbenu gbienin a man fit jii u laaba mann k saa nann binba bée paal waatre ni; u tummin a man teb binba paala bir, k muant yamani binbɔ k tul yoomi, ŋan dansaali bii nyinu;²k muant a k mɔk gbenu nyik caabu biin, nan tii yenu kunkonne daar, k fit k maan paal biirdamm;³k fit caab sion paal bir damm, k fit k yiilm naan kantu ŋann k laa tu tan pein, paal mann kpan k li la tie paal bir, k li tie yudant liant k la tie baak ant sioyiŋ, k fit biyib baar mooni dukint tiini, nba k mɔk gbenu wuu, a wun tien u pal mann.⁴Bii saa ŋmat maa i angbenj kpel bit maa paak, Bii saa maa langbenj kpel muana gbeta paak, bii saa ŋamm maa doii nba bii lin faa tab, sien yoowaa. ⁵Saam ta sibe k kpaar ii bonkobt, saam bonjaii tan si tie ii kpaakotoa nan ii tiiluan guura. ⁶ŋaan yiim, bi si yii k mɔk gbenu maluɔnnj mann tieb, bii ta saa puli yenu tootun na; li taa sidi digbaana na mɔkt, li taa si dɔnti mɔny bii paal mann na po. ⁷Nan li tie ii niibru ni fei, ii saa gar bɔk yen tar munlee; nan li tie fei niibru ni bonciann, lii si tie pal mann ii yaapo; bii saa yent nna lii tar munlee ii dii ni, k bii pal mann taa ki mɔk gbenu. ⁸k maan min k mɔk gbenu, in loo baar moonni, n nan fatuk nan kpikpruk; n saa trub bii pauk diedie, ŋaan sool namm lole nba k mɔk gbenu. ⁹bii saa bann bii booru Anduniya Doii ni, k bii matuk Anduniya niib ni; binba kul saa lab saa bann na bii tie booru nba k mɔk gbenu tiem baark.¹⁰n kpamm k mɔk gbenu boor, n siek gbie nan kpinkpammuk yenu boor; k maan u lannin tunnu tiat, nan na simua(nasim yookl) nba too lia u yuu dantiat, nan saapaan yookl nba too nyi u paal mann daar na. ¹¹k maan, nan tiny nba put bɔn piana na, nan kpint dany nba put u bɔn bul kaara, n nee yoomidaanua, k mɔk gbenu, saa tien tunnu nan dɔntre npa, anduniya doii kul tuann.

Chapter 62

¹Maa mɔk lom nba siion nan selusalem na paak, n k ɲmin, n bia kan kan foi ka-ka nan u filuu yaan tan saa baal nan yenduol na, ka-ka nan waatan saa la u nyannu k l naan nan muyienu na. ²L yoo niib nan kpanbalaa saala a tinnu nan a yuudat, k niib saa yiinna sann nba k kaagbennu yennu saa wann na. ³A sii tie naan foklik nba fan kbia nyilii nae k be kaagbennu yennu nuuni. ⁴B ji kanban yiinna kaadaanɔ, k bia kan yiin a tinɲ tinbiiuk; ɲaan b saa yiinnaa sann npalman be u ni, k nua saa yiin a tinɲ na, jakunɲant, k maan kaagbennu yenu pal meii a paak, k a tinɲ manɲ simɔk u sɔlɔɔ. ⁵Jua nan sipaanmunnn nba tuu taan liib bannu nba na, n nae k waat saa nakin k taan nanaa, nan puoyuukl nba tu tie u sɔlɔ palmann na n nae k a mun siitie yennuu palmann. ⁶Selusalem, n jakin guutieb a dikpinaa paak k ba sii kon a paak yennu nan nyiɔk. Yim nba tiantl selusalemna, daa foi man. ⁷Daa te k u tamt nan waa tan saa ɲanm selusalem k tiennɔ yuudant tinɲ. ⁸Kaagbennu yennu jii u panɲ nan waat took nae k pol senn nan: n ji kan jii a jiet k tul a dataii k bin di, k saam namun ji kan ban nyu ii bakint daan. ⁹ɲ binba jaan b jiet i saa dil k dont kaagbennu yennu sann k binba mun pualb tiluannaa saa nyu l daan n binbe ɲann buol. ¹⁰Ii kantl gannaa man! Ii ɲamm yennu niib sɔnnu, k piir buutaa kgbil fukt tannaa kul! Ii donn linba tie dɔk k wan Israel niib! ¹¹Kaagbennu yennu yet tinɲ kul poa: yet man siian a: gotl a tinntua i baat na, k u diaa a paauk nan a falaa nba k a dii nyuaat. ¹²B saa yimm buolu nba ɲan, k kaagbennu yennu fatibe; k b saa yiinnaa duo k b lunnɔ, k u mɔk fatituɔ.

Chapter 63

¹ηmee tie wun nba 1nyi Edonm, Botslaa, k lia ta maant, k l nyilii, k sonm na panj nan yiikuoo? Minee tul'ɔ fielu mɔsonn, k a tiat yiiuo nba sa fat'b. ²Bee tien ka tiat mɔnni, k a tiat mannj nan na wun nba ηmaan tiban na a wun ηaa damituuk naa?³N bo tie n kuaek ηmaa tilua na mannj, k nisua bo k nyi niib na ni k b nannanin n wuutol nie k n ηmaan, n wuutol nie k n ηmaab, n wuutociauj nie kin mat mat'b, k b son tat tat n tiat, k n tiat jaakin. ⁴K man dal bal n pal'n nan man dat n datai tuba, k man n niib fieli bin baala.⁵N got ηaan k la sua k u sa sonmin k l baaktin, k sua k totin; ηaan n nuu tie n sonmtua, k n wuutociauj kua nin panj k totin. ⁶N ηmaa niib n wuutolni, n wuutociauj lie k tienm dayiblna, k b sɔn yat tinnj ni. ⁷N sa mɔnnt kangbennu tuonanna, k dont kangbennu, lin nba kul k kangbennu tun k tult; n sa wann u luoncianj nba jin islael ηaak pak, nan wa diad nan u ninkpanbauj nan u luoncianj na paak. ⁸U din yet a: b set tie n biib e, waas nba kan mi k kpannin! k u din tie b feitua e.⁹B ninbaaltni Malaaka be u nuunm po k fiell'b; u mɔnnj tiauj daab, u lonm nan u ninkpabaunj ni, k fat'b k bia nyinib yuo nba gaal.¹⁰ηaan b bia din bie tie moyetdanme, k t k u ηannt siek na la pzlbill, k u jie kpant b dataak, k j konnam.¹¹L yuo u niib mannj j tial Muois da juonti na: ηmee tie daanɔ nba nyinib mɔnkl ni, ηanm nan b bonkobtii? ηmee tie daanɔ nba dia tien u ηannt siek na b sinsuuk ni.¹²K din ηmaatl Muois nidituu, k ji u panj nuu na , k bɔkt mɔnkl nuyunb nuuni, ηanne sa t k bin fit k bann nan u sann tie kangbennu. ¹³ηuae tɔkin nanm nyun sunsuuk ni, nan taam nba tu fat u mɔnnj k yukmobt paaunj ninj bianj nba, lie tie ku ηmat u taa?¹⁴Kuo bonkob nba tuu sik baaub ni, l tie n nae, kangbennu siek jii'b k saan nanm fuonbuol. L tie n nae k a ji n niib a n sann n la bakl.¹⁵Gotl sanpaak, k la, a yuudant ηaak nba gbie nan ηannt na: a lonciauj nan pancianj be liaa? K jeekluuk nyi t maatuk na e wa k a ninkpanbauj na j wannin sial. ¹⁶Mɔtaana a j tie t bae, k man Ablahaam k miiti, k Islael tann ta tie wun nba waa, t baa j tie fin kangbennue, fin nba k b yia yuo kul t feituo.¹⁷Biapaakie, oo t k t bot k fuok nan a sonii, k t k kangbantinn gbee t pala k t tina janmaanii? Jenni, a lonm nba k a mɔk nan a tuont uu na, k yuo tien binba tie a yab na faal!¹⁸Nirjanm nae sa yent duo yuo waan minna, k t dataai na biil jiantu ηaak. ¹⁹L yannn waan ma, t ji niib nba k a diat, k t k mi yin a sann o o, a bo pat sanpak, k oo sik, juat sa jekl a buol.

Chapter 64

¹A si tie nan dakOnt nba di mua-ne nan nyunanba tuu daan k wɔludone k dulinyaa niib kul tu tan si jek a nintualninj. ²Yunba ka tun ciila kit bo k mɔk limalin, a tu sike k juaaninj. ³Li koban, gbaat, k bia k ban la nan ninbina yendusua ku tie nan finne, k tien sial k tul binba tie u yaab. ⁴Wunba tun ɲaant nan palman a tu be u nunnpoe, nan binba somm a sɔnininj k tiatl a po ɲaan a wutul daanduowo, kl maan l tien biit. K li la faala kl woiya kt fit la paalu. ⁵L k ul tie jɔnkt daanne, kb ɲaant kul tie nan tiokunba tu kua jaakintne. Kl kul mɔnn nan tutut ne kl bontitie biit jiililnan lilunɲne. ⁶Sua k be k yii a sann, sua kaa k luaknaana, a mun bia k luon fin laat nan a ninbina, ka jii ɲaat k gaant biit paak kt saa kuninj. ⁷ɲaan ka tie kaagbennu t baa t tie taant-e, k fiine maat, t kula tie a nuu tuo-ne. ⁸Daa manlik dont wuutuor, kaagbennu, a tuu daa tiatl t biit, ɲaan got, t kul tie a niibe. ⁹A diigbanɲaana ne kul tie digban yaanue Selusalem fii tie fua kuonn, k sion tie faa yaann. ¹⁰ɲaan yiantu kasi faane, sianinba kt yaajaam din dont yennun, muu dii likula, bonɲaanamba din tua belɲ ne buil likula. ¹¹Kaagbennu, binba ne kuli a pal si manaa? A si ɲmine k dulit mukmuki. ¹²????????????????

Chapter 65

¹N tul binba k mialin sial ne, n wann n mɔŋŋ binba bo k kpaanin ne waa; n yet maa: min kaa nee, min kaa nee! k tu buolu nba bo k yi k sann ne waa. ²N tantl n nui k tien buolu n tti n datayi k som sonbuuk ni ne, nan u dudukit nba nantɔ biannu nba ne; ³Buolu nba dont n wutuol yookl, k mann tingbana kpaant ni, k jokit bonnunubt tingbana paak. ⁴K kaat b binbebuol, k nyiok b tuu saan tnfat ne nie, k nman duo nant, k b sua ne ni gbienan jɔkint. ⁵ŋaan yien lieb a: sietl t buol ni, daa nakii mii, k maan n tie kasiie!... Ne nba ne buolu, tie nan munyuut nee k kua n niana nii, k tie muu nba di yuo kul. ⁶ŋaa ma suol ma saa tien biannu nbae ne: n kan mik k nmin ni, n saa te yin la falaa, mɔnie, n saa te yin la falaa. Iibiit paak, kaagbennu yete ne, ⁷nan i baa nba nba nbaa din juo bonnunubt juat paak ne biit paak, k din biil n pal kunkonna paak ne. Nsaa pab b pauuk nan baa din tun k jann nee. ⁸Kaagbennu nba yet a ne; daan tiliɔ kaa, k maan u nii mɔk piisin! N saa tun n nee, k dakin lomba k mɔk n tuontunna po ne, nne saa te k l kul n daa tie yanni. ⁹N saa k te k yaatuona n nyi saakɔ njaani, k te ku nba tan saa yent n juat ne n nyi suuda; n nigann kabe tan saa yent yent ne k n tuontunnae sii kua l yent manŋ ni. ¹⁰Saalon tan sii tie bonkpb bit k paabuol, k Akool baɔk ne tie bonkob saakat dibuol, k tul n buolu nba kpaan nin ne. ¹¹ŋaan, yinnbz yet kaagbenu, k tanm u kasii jual po, nne maa Gaad tingbann, nan Meni tingbann k pukib. ¹²N saa te yubɔnne n baali, i tan saa te gbanne k tant tulu bin kɔti, k maan n yiin k i k sakii, k n pak k i k gbiin; nne tun limbaa k nne n nunn po, k lukit linba man n pal paak. ¹³L paake te k kaagbennu, t yomdaanɔ yet a: i golii, n tuontunna sii diye, k yinn be kom; k b nyu, k yinn be nyunnyuklu; b sii be palpeenn, nne yin di fei. ¹⁴N tuontunna sii yiin b pamann yanni; nne k yinn, ki yikin nan yanyouk. ¹⁵N nigann kab saa jii i sanne k lii tie motont nyinn; yomdaan, kaagbennu tan kpai, nne tul u tuontunna sanpaann. ¹⁶Unba kul luon piisin tinŋ na ni saa pol bal mɔni yendue, k wunbaa kul saa pol mob tinŋ na ni saa pol bal mɔni yennu sann nie, k maan yaayuoni daami ne kul saa gbennaa, k bin ranm l po. ¹⁷K maan n yaa man nan sanpaapo paanne na tingbonpaann; b ta saa tanm linba gal kul poe fas, l kan mik jen b dudukit ni. ¹⁸Ii pala iman k yii yuokul k punkpɔnmuk ni, k dakin linbaa k n saa takne paak, k maan n saa tak Selusalem kpunkpɔnuk nie, k niib nba kua u nii be pamaan ni. ¹⁹Selusalem siitie n kpunkpɔnmuk, k n buolu tie n palman b ji kan mii gbat wuyikini nan bubuik fuuk. ²⁰L ji kii mɔk bik k boi nikpel k u kan baal u daal; unba kpo k mɔk binna kobik sii tie nipaɔnno, k motonn sii be unba la binna kobika nne baa biit ni. ²¹B saa maa njeie k kua l ni; b saa wuu damunŋ tiini k tan dii l nyuat; k maan n buolu manfuol sii wei nan tini nee, k n nigann kab saa dii b nui tuona nyuat. ²²B kii buul damunŋ tiini a luo kaantan mua luana. K maan n buolu tan sii wai nan tiini nee, k n nigann kab sii di tuona nyuat. ²³Tuona nba k tun ne sii mɔk nyuate k b waas tn ka kua ninbaɔk ni; nne b saa taan tie buolu nba k kaagbennu tulib piisin k b waas be b yamaa ni. ²⁴B tuu tan sii piak k gbent ne, l sua kn teb baa luon linbaa waa. ²⁵Kinkatil nan pebik saa taan dinu, k yanbɔl saanman muat, nan nab ne, k waɔk jiet sii tie tanbiinie. K waɔk ji kii mɔk lɔbii, k saa fit tien bonbiil n ka sii jual ne paak, kaagbennu nba pak wanne ne.

Chapter 66

¹I n nee k mɔk gbenu pak: sanpak tie in book, k tinŋ in taa somm li pak. k ŋaak boor bee ii saa ma trummi, k lie boore ki saa trum li tie n binbee boor?²Lii kula bintu, k mɔk gbenu yet. Wunba n saa jii n ningortin k paannu paak, k paan wunba di musuk paak k u siek back, k paan wunba tiin n momaan.³Wunba mann maalun naab naan na wunba saa kpi niilua na, wunba mann nan pebik naan na wunba fa bɔɔk kpinkpar niyeer, wunba tien piini naan na wunba kpai doorik k yeet u suan, wunba joo wubit tie nan wunba jiantl yenankula; binbaa na kul jermee bii san jot ni, k bi sei paala man bii toobit ni⁴Min mun, npaal man nan bii taalal, k'n saa tien linba maa kit n baar bii paak bii taalal ni, k maan n jii, k bik tuon, k n pak, k bii k gbintin; ŋaan bii tun tinba bi n nimpo, k bii gann linba k mammin.⁵Gbiintre k mɔk gbenu moomam, yiim nba ŋmaan u mooman. Linba ii naaa waas yienee na, k nanmii ŋaan bia beeri n sann paak: k k mɔk gbenu n wanni u paal mann, k tin la te paal mann! ŋaan bii bee yaalutuk ni.⁶kunkol nba do nyi doopienun ni, kunkol nyi yenu binbe boor. Lii tie k mɔk gbenu kunkol, k paa u daatai bii pauk.⁷Nan wun tan fit la bii taalal diinu, poo maala; nan biak n fit kuɔw, wuu maal bonjak. ⁸ŋmee k ban gbat boona nna ŋme k ban k k la sial k lli ki naan n na? Bii saa fit maal digbammunn daa yena? Doo fit maal yem kuaa? Nan tooni, Sion(sanyɔnn) doo maal u bɔɔjai!⁹N loot pooob maatuk kuu, k daanyinkin bin maali? k mɔk gbenu yet; min nba tie k bii maal, N saa guar k bii daa maali? a yenu yet.¹⁰Ii kɔpamman nan Jelusalim doo, yin tie nua ii paal mann bɔnt, yiim nba kul loo nua; Ii jelman nan nua paal manni, yiim nba kul bee paalbonni u yaa paak; ¹¹nan lli fit yin dii k bian gboo naabii nba kuu dia koolmi, lin fit yin dii nan paalman nan u paalmaan buan ni¹²k maaan n nee k mɔk gbenu pak: gootl, n ŋmant paal duann k jil u poo nan kpeenu na, k li saa mual; bin diai nii paak, k bran duna. ¹³Nan niilua nba u na too k kromua (paan paal) na N mun saa kromi(paani paala), bii saa paan ii paala Jelusalim.¹⁴Ii taa saa la u waa, k paala taa si bee paal maanni, Ii kpaaba saa ŋamm panŋ nan muk na; k mɔk gbenu saa wan u pany u too tunna; ŋaan u daatai saa bann u wu toor.¹⁵k maan ŋuann, k mɔk gbenu bat mu ni, k u kunkonn toolut tie nan salin japien na, u kpintre u wuutor nan mu piennu nba yaab, k u binberk nan mu yelu na. ¹⁶Nan mu ninŋ k mɔk gbenu bu u but, nan baardjiak k mɔk gbenu ŋmanni niisaarik kul, k binba k mɔk gbenu saa kpib si yaab bonciann,¹⁷Binba ŋammit bii monŋ k bia wuuni bii monŋ kpian daanini, sinsik nba k bii saa yenuayenua, k ŋman doori nant; boona nba bi nan luari, binba na kul saa kpo, k mɔk gbenu yet.¹⁸n mi bii toona nan bii diduk. yoo baar nan digbanna in tikl nan maanbooru kul; bii saa baar k tan saa la n yudant. ¹⁹N saa tiem dɔk bii sinsik ni, k n saa saan nan bi binba bial k kpo doii ni, Talsis do; pul do nan lud do, binba tua tal-ban piini, tubal do nan Jafan do, digbaanna nba myu kaanlint k bee banfaaka, k bii k ban la yuudant; (yaabint) k bii saa muant n yuudant dii na ni.²⁰Bii saa baar nan ii nawaas na kul nba bee doii na sinsik nina, nan piini k tlu k mɔk gbenu, nan taami, nan Tantort nan Bɔnyort, Tanbɔnni paak nan yiyyɔkt (Naa gummi nba); n kaasi jual na ni, Jelusalim doo ni, k mɔk gbenu yet, nan Israel waas nba baas nan bii ni na, siatu nba yien ni, ²¹k n saa gann bii ninŋ munbiak Maluɔŋ damm, Tootunna, k mɔk gbenu yet.²²k maan nan saapaapo paana nan tinŋ paanŋ nba k n saa nan lli si fuo u tuann, k mɔk gbenuyet, n ne si fuo a maaru nan a sann. ²³ŋma paanŋ kul nan fuon daar kul, niisaarik(nifuok) kul saa baar nyuant n boor, k mɔk gbenu yet.²⁴k yoo nba bii saa nyi, bii saa la niikpienna nba din yet kon nan min; k maan bii nanwuba kan ban kpo, k bii mu na kan ban kpian; k bii si tie gbaannant kul bɔnt lakre (lakle).

Jeremiah

Chapter 1

¹Selemie maan, Hilikia bija, Anatof manntieb ni yeenɔ Benjamin duo ni. ²Josaya, Amɔ ina bija, Juda kpanbaal binna ni k kaagbennu yeet'a. ³Jojakim, Josaya bija Juda kpenbaal u bina piig nan yenn ni kaku yuonba k b suol Selusalem tieb nan Sédesia, Josaya bija Juda kpenbaal u b b sual Selusalem tieb ŋmaali ŋammuu ni k siet namm⁴K kaagbennu maan yeet'a: ⁵k fiit k nyiina a naa puol ni n b ŋanma k t ka tie sɔkinii niib buol. ⁶N tuon :a a! kaagbennu n yudaan! n k mi mapaku, n tie biig.⁷K kaagbennu yeetin: da yien a tie biig. A saa saan binba kuul buol kin sunna, a saa paak linba kuul kin yeetaa. ⁸A daa sien Janmaani klma n naa k saa nyiina.⁹K kaagbennu taant u muu k si n mɔɔb k yeet'a: n tien n maam a mɔɔb ni. ¹⁰Gootl, dinna n'tiena panŋ digbana nan kpanbaala paag k fin kɔn k faat, k daa k bia biil, k fin maa k bia buul.¹¹11Kaagbennu maan yeetina : Selemie a la ba? ¹²Kin jiin : n laa tiik yiinu. K Kaagbennu yeet: a laa ŋaamu, n gooli n momaan k bia tuunan.¹³K kaagbennu maam bia yeetin taalmunle po a: a la be? Kin jiin: n laa boobl be ganŋ po k daan. ¹⁴K kaagbennu yeetin: k iilu saa baal ganŋ po k

siik niib binba be duomonɲ ni.¹⁵ N saa yiin ikuul ganɲ po yaab, k kaagbennu yeet, b saa baal k suakuul n biil u kaanu Selusalem tanmoï ni, k diin dekpina kuul lintl nan Juda doï kuul po. ¹⁶N saa buu buut k jiin b po k dakin b tonnu po, klma b yeetin ɲaan wuubint yeenu faani, k tibint k puuk ba maa yennui nba nan b nuii.¹⁷ Fin, lool gbaan a siaak ni, k yeet'a linba. I piak a laa Jekl, a laa ɲmaan k jekl b nunɲ ni. ¹⁸ɲaan dinna n tiena panɲ nba ka saa seet k tuokib, a si tie nan duo nba paal ne, k tie nan kuut joonn na, k niib kuul, Juda kpanbaala, nan b sakab, nan b maantieɓ nan niib kuul saa kɔn na. ¹⁹K kaagbennu yeet a: b saa kɔn na, ama b kanfiit a klma n be nnba kɔn a po.

Chapter 2

¹Kaagbennu momaan nba paak, yete ne: ²K yikin Selusalem tubaa ni: Kaagbennu yaa nne daa: n tian lomnba kaa din mOk yuo nba ka din tie nipaonj, a palilakibuk nba k a din mOk k suaak a tie faa din wein kunkuok paak, tinj nba ninj k b k ka sial. ³Israel din tie nan n kasii faale, binba kul din dii dinjii jikla, k yubOnn baa b paak, kaagbennue yet nne. ⁴Gbiitl kaagbennu mamaan, saakOb njaak yab, nan ikul nba Israel buolu njei! ⁵Yennu yet a: i yajann din la k bee pOt n nii waa, k b yaa k nyikin, njaan saan linbaa k mOk nyat buol ni k mun bia ji tai binba k mOk nyuati? ⁶B din k yian a: kaagbennu be lee, nua nba nyint Ejipt duo ni, k som nant kunkuot paak, tinj nba tie kunkolnj nan dannj tinj, k tie tinj, tinj nba k nifuok k goul lenj, k sua nba k kaal lenj? ⁷Ki n baal nani tinj nba mok kuodin ni, a yin tan di tiluana nan bonkukuot nba tien fanu; njaan ki baal, k kuan tinj ne jOkint, k bia biil n faal manj. ⁸Manntieb ne k boi a: kaagbennu be lia? K n tiOnj manntieb k bannmi, duo diala kOn nannme, k n sOkninba piak tingbann nba k b yiu baal ne k saa yenbit nba kan fit tingbann nba k b yiu baal ne k saa yenbit nba kanfit som sial buol. ⁹L paak n saa njanmk pak maan k jin i po, kaagbennu e yet n ne, n saa baal nanas yaa waas. ¹⁰Saant maan tinj nba k mOk lint k l be kitinm k got man! Tumin nulO maan Kedaal duoni, njanmit ki goli man, k got k laan l naan lieli! ¹¹Dagbann sial ki ban lebit u yenbit, nan baa lek tie yenmOni ne wa? K n buolu juab u yudant k kpent linba kan fit k somn siali! ¹²Kaagbennu yet a: sanpaak njakin nan yanlutuk nan bakitinOnj nan yaalkilutuk. ¹³Kmaan n buolu biit taal munlee: b yOlimm me, min nba tie bonyiant, k nyunm kan fit k dual ninj. ¹⁴Israel tie daable k b dauu, Anii b malO njaakinye bee teen k u datai waa beelO? ¹⁵YanbOlbila gaan jat u paake, k faa b wuyikini, k kpanitl u duo lOnghent; u dogbana kula dii muu waa, saa kjik kua l nii. ¹⁶Nof na Tachlanes waas mOnje tan saa yiel a yuklObuk. ¹⁷Linba ne tan saa baala, k maan faa nyik kaagbennu tie a yennu, yuo nba k u din njmakitl a sOnjanu ni kaa? ¹⁸K mOtaane, a dukii lii tie kia saan Ejipt k nyuu niil mOkil ni nyunm, a saa la sonmlann poe? A dukii nan lii tie k a saan Asiili k saa nyuu buun ne nii nyunm l saa pukin na bee? ¹⁹A tuonbiit nan a kan cOlin see saa data tubi njanne ka saa bann nan ai lu kaagbennu, a yennu l tie linba tie bonbuokok bia ton kpatkpat yomdaan kaagbennu nba tiekOntua nba pake ne. ²⁰Faa kOnn a yokiil wai bonciann, k yet n mob, njaan kunkOnna nba dokii paak nan tikpe la nyakaa a buan puoconn nee. ²¹N wua k a tie nba njan ne nie; a tien n lee k kpintu, k kpanit daamunj tiibuol saanu? ²²Fin le kii cieba nba paal k wul, njaan n bia sii laat jakint. ²³A saa tien nlee k maat nan a k biil a mOnji, k bia k jiant tingbann nba tie baal ne? Gotl faa tun biit nba baOk ne ni, Gotil faa tun linba a tie nan muuk ni langu mii nba k u puol suolu ii baal, ²⁴k u lin tiin yann. Ki tiin do kunkuok nee, u puolpo suolu yuo i baal, njmee saafit gualO langgunjak luon ji ki bakiti k man u bee yuonba kul k langunjak tie wun lmO. ²⁵A daa cat a taa. Koo k kuot a kunkOl nan buolganni yenbis wei njan a tuu yeta, njan a tun yeta: aaii, n kan njmat puol, n luon buol ganni yenbis nee, njanme k n sii waab. ²⁶Nan baa tu tan suuol nanyukua k wun difei biannjinba ne, nnee k Israel niib kul tan saa di fei, njanm, b kpanbalaa, nb sakab, b manntieb nan n sOkinba. ²⁷B yien tiik a: finne tie n baa k yien tan a: wua e tie a naa i kul tan saa di fei linba ne saa tun, k man ll tie ki be daami ni, i tuuyime a man baal k tinni. ²⁸Yenbis nba ki maa tul inmOnj ne be lie? Lii tie ki be daami ni, binjiik k baal nyanni, lii tie k b saa fit! Suuda tieb, ii yennii yab nan yaa mOk doii biannu nba nee! ²⁹K kaagbennu yet a: bee tie ii daamii? Bee ki yetinii? ³⁰N daat i tubaa, njan lk wOnn siaali i k sak man njmakiti i tie nan yanOl waatk nee, k kpai n sOkininba kul. ³¹Kaagbennu yet a: Israel tieb, gbinil linba k n piak ne n tie nan kunkuok nee k tulii nii? N bonn yie nan ninbOnj tinj nee? Bee k i piak nan i sii tuun yaa luon biannu nbaen k kan ban jen n buol nii? ³²Puopaanj tannmit u Salanbanj po koo puoyuokil tanmit u ciann liant po o? njan yiinn n niib tanm n po k b l wei gal yuwaa. ³³Nan faa kakii nan fan lkaan linbaa nianma ne, l tie nnee nan tuonbiit nii waa. ³⁴A tiat mOnn nan talas danm nan nikaat sOnme, l k tie fat - tieb sOnkaa. ³⁵njaan linba ne kula, a yien a: nk tun biili ! yennu wutuol ji k do n paaki! njan n saa dat a tubl, k maan a noi nan: a k biili. ³⁶Bee te k a kakit k lebit sOnjoku? A fiakl saa nyi Ejipt nie nan laa nyii siili ne. ³⁷A saa njmant puol k tul Ejipt, k a yul n kpiak nan fei; k maan kaagbennu yet binbaa ki tienm yadaa ne u ki kan la nyOsiat b buolni.

Chapter 3

¹U yonmdaan yet a: lii tie k nilo yet u ɲaapuo, k puo na siet k saan kun jagaano, l jua bia sa tunn a u luon puo manjaa? duo na mɔnɲ kan juanki nii? K finii, a k tun cunconm boncianm nan niliebi, ɲaan ka bia luon ka tunn n buol! kaagbenu yet. ²Yaatl a ninbinna sanpaapo, kgot! k nan a set k tun cunconmii! a buo sie soni pak, nan aalabnba nba be paunɲ ni, k jaakin duo nan boncunconm nan tuonbiit. ³L paak k n gual saak k u ji k ba, k naa lon saak j ka; ɲaan a malin bia tie nan puo cunconn nae, a bia k luon fan di fei. ⁴Mɔntana, kaaa? ka ji yikin k taan n sann: a n baa! a bo tie n yuake n bis ni wa! ⁵A luon fi dia wuutol nanni mee? k dial yuokulii? j gotl a jeta, n tun bonbil, ɲaan a tuo k nak li kul. ⁶kagbenu yet ma: kpanbal Suosias yuo: a bo la islaael nba bo tun cunconm aa? u bo saan juat kul pak nan tini nba fat mei, k ji tun boncunconmtuona. ⁷N yet a: ba lek tun bona nba na kul, ɲaan n mi nan b saa jen n buol. ɲaan k b yet b jen n buol. k u nipuo, suuda nba tie boncun conn na yua na la, ɲaan bia tien siala. ⁸ɲaan ma bia la nan boncunconn islaael yet ɲaan tutn cunconm, k n tula yentu kadaaok, ɲaa n bia la nan u niipuo boncunconn suuda, bia k tin janmaani, ɲaan bia saan tun boncunconm manɲ nan ɲnua na. ⁹Islaael nba k tin janmaani k biil duo na, u tun cunconm nan tana nan daat. ¹⁰Nan lin nba na kul, u niipuo cunconn sudaa, bia yet u jen n buol nan u pal kul, ɲaan fa faak a u tienna, kagbenu yet. ¹¹Kaagbenu yet ma: cunconn islaael nba waan ɲaantinɲ, ɲaan ɲɔa nan cunconn suuda k mɔk botin. ¹²Ii sa, k paak mɔbona na nintuol po, k yet: jennin, cunconn islaael: kaagbenu yet. n j kan goti nan ninbiiki; k man n mɔk ninkpaabaunɲ, kagbenu yet; n k dia n wuutol k lin wei. ¹³Bant nan a tie biitdaano k bann nan a bo tie cunconn e kagbenu, a yennu buol, a bo saa digbangana yennii bua, nan tini nba tie banta k fat mei. k a bia k gbint n kunkɔl, kagbenu yet. ¹⁴Jenin man, wakangbaata, agbenuyet; k man, mine tie i canba. n sa ji yeno duo kul ni, banle ɲaak kul ni k n saa jenani sion. ¹⁵N sa tuuli kpaltieb na n pal'n luonm, k b saa kpal'b nan suubni nan yanfantl. ¹⁶I sa puot k i tilontii bia luon duo manɲ ni, kagbenu, yet, b ji kan pak kagbenu mɔlol lakl po jik, kuo k mɔ kua u kaalin po, k sua ji kan mi tien bongann. ¹⁷L yuo manɲ, b saa yin seelusaalem kagbenu naan binbitle; digbana kul saa tikl seelusaalem, kagbenu yaa saa ni, k b ji kan mi wei dudubiit nba nyi b palaa ni. ¹⁸L daal manɲ, suuda ɲaak saa sonm nan islaael ɲaak; b kul sa nyi tuonpo k taan lieb duo manɲ ni, duo nba k lin pol nan saa tul ii banba k yent'l na. ¹⁹N yeta a: l sa tien nlee, n waas ni nan ji'u u tie bisinsin nii, k man tulɔ duo manɲ u kpanm, k faal na si ɲanm ɲan k cie tingbounɲ na kul yalii? li paak, n yeta: a j saa yinin: n baa! k ji kan lin n puol. ²⁰Tɔn, nan puo nba tuu conm u sɔɔ buol, n nae i mun bia conm n buol, islaael ɲaak kagbenu yet. ²¹K b gbat kunkɔl kunkona nba fuak paak, k l tie mɔnni, nan islaael waas faabiini; k man b tonkin sonɲanuu waa, k tanm kagbenu, t yennu po waa. ²²Jenin, waakangbataa, n saa a buole k man a tie kagbenu, t yennu. ²³Mɔnni, fuut nba nyi kunkona nan juat paak na tie faake; mɔnni, kagbenu, t yennu nie, k islaael tieb fielu be. ²⁴L ji t bis ni waa, pata biil t baanba tuana nyuat, la ji pei nan nei, nan bonjaɪ nan bonpoɪ. ²⁵Fei suot t dualu ni, k t buon t yuudant, k man ta tun biit nan kagbenu, t yennu, tinm nan t baanba, la nyi t bis ni waa k tan tuu dina, k bia yeet tin gbint kagbenu, t yennu kunkɔl.

Chapter 4

¹Yennu yet islael tieb, a lii tie ki i luon yii jen n buolie ,jii jet na man,pataa maam e ki n ki luon ,ii nyikil njan ki wan fannu. ²Li sii njan nan yii puol n sanni ni ki digbanna kul niib saa boin a n tie piisin bi paak. ³Ki yennu yet jelusalem nan juda- tieb a komin man gbapaan,i daa bul n jiet kunkoni ni.⁴Juda nan jelusalem tieb ,i jii mɔb ki tulin nan i pala kul, yii ki tien nna n wuntuol sii di nan mauu nae, ki sua kan fit kpien ki man ya tuun biit nba na paak. ⁵Pebin naatunn tin na kul po,ki pak nan kunkɔnsaakal lin nyin fannu pakin jelusalem nan Juda-tieb kul,a bin tin saa doi nba mɔk,panni na ni. ⁶I daa tantil, tɔkint sɔnnu nba saa sion, tin ni nman ki fat ii mɔnn kiman yennu saa baal nan falaa nan biilu bonciann, ki li nyii ganɔ po.⁷Bianɔnba k yembol tu nyi u linlabuol baat na, na nae ki doyieltua na nyii ki baat . U baat a wuun yiel a duo Juda . Ki Juda do na saa bial yanna ki sua kan kua lenji. ⁸Lipaak ii mɔn man ki fabin, ki lia bantonliant, kiman yennu wuntuo ciɔn kan nyik juda duo na⁹Yennu yet a li yuo manɔni: kpanbaala nan bi saakab saa kɔn bi gbankule ki, Janmaanni saa suol mantieb ,ki lin bakit . Yennu sɔkininba. ¹⁰K n boi a:Pann daanɔ yennu ,a kpann jelusalem tieb ne bi ni, njan ki b ji tan be nimonn na nii ?¹¹Yuo baat, ki jelusalem tieb saa gbat nan wontoun saa nyii kunkok po ki daa baal bi paak, li ki tie wonn nba lien fonɔkukua ka . ¹²Yennu nba yet a wonnba n baal na mɔk panbonciann, yennu liaɔn e paak a u nmann u niib tuba. ¹³Gotil man,ti datai ne yat nan sapagbet na ki baat ti buol na ki bi talit tiin nan sajapelima nae, bi taani kaki nan komkiat nae, ti ji ki mɔk dindann ti buonta . ¹⁴Jelusalem tieb fiitil nba be palani na ki ji fit la fielu , ii sii duki tuonbiit du dukit ki lin wei nlee? ¹⁵La nyii Eflaim konkona paak nan dann da kul ni, tuomiinba nyii ki munatil lababiuk.¹⁶Bi baat a bin kpan digban na ki bia pak jelusalem tieb,nan bi datai nyii digban nba fook ni ki baat. Datai nan saa paak sanpaapo ki tul juda doi na . ¹⁷Ki saa kak lint ki luon jelusalem nan jab nba tuu gun tinna. ki man u niib na ki tuo yennu mɔb na,yennu e paak na. ¹⁸Fin juda e bal nan linba na a mɔn paak kiman faa tuun li nba nan faa piak linba na paak, a biit e baal nan falaa na, li nmuu sal a wuba¹⁹Falaa bee n kan fit gunbin gaal falaa man: n nauakin tonɔ bonciann, n kan fit nmini, n gbia naatuna ta'b fuute ²⁰Falaayenn tuu gale, ki li n baal lin na kul tie lagbente ti nji na bii la k li mɔnpina na pat-pat²¹Ti saa laa tab nimonn nan li natunaa mɔnni lin wei nlee wa manti . ²²Nan mɔnni n niib na tie waatieb e ,b ki mi mii, bi ki mɔk yan nan subinin bi kaki nan tuonbiit tumu e , njan bi ki mi tuonɔanna tun mu²³mii got tin na, li ki mɔk nyuati li dua yanne , k sanpaapo yentu na jii kaa. ²⁴mii got juat kul ninɔe ki kunkonna kul jekil. ²⁵min got ki niib kul ciala ,ki nyuk langbente , ki muuk ni nuanni yuukil yata ²⁶.Ki li doi na bial langbent, ki tinba mɔk kolin na kpant tanbiunɔ kman yennu wuntuol duo bonciann . ²⁷Ki yennu yet a tinna kul sa kpant tanbiunɔ, a njan n kan biil li kul cain-cain. ²⁸yennu e pak na ,a tinna kul po niib sii mɔn kumɔnie,ki sanpak sa bɔnn, u suol suolu wa, u jii kan nmat puoli . ²⁹Talinbantuala nan tanjakila fuut na saa te ki niib kul n cial.Sib sa cial ki kua muuk, ki siab saa da jual paak, doi kul saa bial yann, ki sua ji kan mi kal bi ni . ³⁰Jelusalem a buonta ,li tien nlee ka lia tananti? bee ka tia salinbana ki bian cɔlɔ? a njan it mɔnn yanne , lontieb yeta waa ki luon bin kpia e. ³¹N gbat mɔnni ki li tie nan puo nba tu ya wun mal u sapan mal na ki jelusalem mɔ ki luon wamaasin wun fuont , ki tantil nuu yien n boonta . bi baate a bin kpin.

Chapter 5

¹Yiin linman, soluasalem sajuotinŋ kul, k kpaan k goot faanu, k lian, i saa laa sua, ku tunŋant k luont balmonii, k min caab k kpent solusalem tieb biitg. ²Baalek tu yienna : kagbennu fuo, l tie faak mopolae. ³Kagbennu, a ninbina k laat baalmoni-e ? a lek caakim ŋaan lik wantib sial . A juube ŋaan kb ki waaki nan tann ne k yet bin lebt. ⁴Kin maat ma: Bi tie waate, bi k ban baa tie linba, klmaan bi k ban kagbennu, sɔnnu nan yennu seni. ⁵N saan saakab buole, k yetib, kl man ŋanm ban kagbennu sɔnnu, nan yennu seni, ŋaan bi yet yennu yiikoota k ki tuo waa ya linba. ⁶Li paake tien fuolninŋ yanbɔlanbba kpib k kinkaata suobe, k muukinŋ bɔi yaa mɔi tan mɔbininŋ k gunb, binba kul saa nŋi bi saa pat-patibe, kiman bimoyetuk yaabita bi kan cualin puatk yaabita. ⁷Li saa tie ninle min caab k kpentani, a waat nyi kima, k puol patanba k mɔk manfuol n gaal bi mɔpolawaa, k b jii tun cincɔm, bi gbie jaan tɔnna ŋaak. ⁸B tie nan taanjai nba di gbuo, k j mɔk niɔŋ nan puo na , k sua kul nian u lua puo. ⁹Kagbennu yet a : N kan dat bi tuba linba ne paaki? ŋaannika minda dont wutuol niibuolunba ne paaki ? ¹⁰yiindao bi kpantinŋ, k biirik, ŋaan i da bilib cian-cien, yiin cua yiini. ¹¹Kagbennu yet a : juda ŋaakniŋ niib nan Islayel ŋaayaab k walimin. ¹²K b nei kagbennu, k yiena, bon biil kan ban baal, kɔn nan tuob sika. ¹³Yennu sɔkni nba ne tie wonŋo, k sua k piak b ninŋ, baa piak linba linŋaat bi paak. ¹⁴Li paak kagbennu kunkɔnkɔnna saakua yet a: yaapaak linba ne paak; N luon lanbona nba si nyi a moobniŋ li tie muu-e, k niib ne tie daakɔnt, k muu-ne diib. ¹⁵Kagbennu yet Islayel niib a niib saa nyii banfuokl k baal k faa tuob nanni, b si tie daminba mɔk panŋe, yaa yuoninŋ niib buolunba ka k baan b maan, k bia kangbat b maan. ¹⁶U luok tie nan laak yaan-ne k b tie kunkɔnkɔn paala. ¹⁷Bi saa dii jiet kul i ŋeiniŋ, k kpi i naasim nan siipaam, bonkɔb but nan bonkɔb gbenjaakul bi saa kpibe, k biil i kpaant ninŋ t lontikul, k jii kunkɔn tiat k biil digban ŋaananba ka palman li paak ne. ¹⁸Kagbennu yet a: ŋaan lidaananiŋ n kan kpai cai-cai . ¹⁹Li sua ki yet a: be tien k kagbennu t yennu tient tin ne. Fin jiim a, nan yaa nyiikin ne, ŋaan waa yen saanine, n ne mun ki tan si tie saamm duo nba ninŋ k tie i yaal. ²⁰Paakin linbana k wuun Jacob ŋaak tieb, k muant Juda duo ninŋ, k yetib a: ²¹Yiin gbint maan ne, niib binba tie liini, k kimɔk yaan ne, ninbina be ŋaan bi ki laat, b mɔk tuuba ŋaan k gbia. ²²Kagbennu yet a: i k ŋaanimii, i k jeekl n nunŋniŋni-i ? Mine t k tanbiini kpant gbingbaan mɔklninŋ, k u kan ban puot gbingbaab manŋ k nyuin goonaamanŋ tu saa baal k lia gbingbaan ne k tun ne, u ki mɔk paanŋ, u si mɔk fuule ŋaan u kan fiit puot. ²³²⁴²⁵Niib manŋ paala waakiye k tie kaal kanbaandam b tie mɔyetuk daame, k siet k saa. B k duki b paalanŋ, nan bin ŋaan kagbennu yennu, wunba tuu t saak nba yuo nba ku luon. Saa cincinn nan saa juontiik, k bia lukt bonjaunŋ daa na . I biit paake tien k bona man lebt ŋaane tien ki k laat l bonjaana. ²⁶Kmaan n niib ninŋ tondam be lenŋ, k tie nan waalua nba tu pii balukne, k pɔn jaan banŋ k soo niib. ²⁷Nan nuani nba tu gbie ŋmanngɔnŋ-ne be ŋei gbie nan bon yaan kl k mɔk panŋ. ²⁸K gbenit k b biit ka paak b k sommt kpiebi, ŋaan mɔkl, b k buu baalmɔni buut k tiemm. ²⁹N kan datb tuba? Kagbennu nba yet ne ŋannika minda dont wutuol n paaki i. ³⁰Bon ti tie biit, ŋaane tie n duo ne ninŋ. ³¹K maa sɔkninba sɔkint maan nan fauk, k mantieb mɔkl, kin nyuami; N saa tie ni nlee l juotki?

Chapter 6

¹Cial man Benjami waat Selusalem ni, pieb naatuun k tuul Tekoa, tuul Bef-Hakelem tieb baan ! Klam t laa bOnbiil baat niigann po. ²Sion bO npuok nang n saa kpia! ³Pekpalii nan b peii soom k saa u po; b caan b lembOnt k lintua, k Saukuul nmaan u yaal.⁴I baob a yin kon nanO! T saan yensikin ni! YubOnt yaa po k yennu baa k nyiok bOnt. ⁵T saan man nyiok k biil buut buol.⁶Klma kaagbennu t kOntua yeet'a: cuaa man tini, fiin man tinj Selusalem niib po, k kOn nan l duo, pann k be b siig ni. ⁷Nan bunbun nba tuu yaat nyuum lpaag kin yaat tOnnuu b siigni kunkonna nan mOniok k gent, k blaas baakent nann yiali b po. ⁸Selusalem gaal tuuntl nba tie jaanmani k kanfOkt a buol!⁹K kaagbennu t kontua yeet'a: Israel tinj saa bial yaan nan baa tuu puol damOng tiik luanna wuun bial yaann, njaan suol a nuu nan wunba sie damOng tiik nyakl ni. ¹⁰N saa paak nan nme, n saa jii nme ku tie dansia k bi gbiinO? B tuuboa kpauu k jiiik gbiin liyaann k kagbennu labaal tie feii b eii b po?¹¹N wutuol duo b paag nan fin kaagbennu nan kin kan fiit dia yaat biig paag sonjOk ni, nan naasim tinton ni klma jua nan puo saa nyii l i, nan nikpeel, nan wunba gooli daal paag. ¹²B naji si duuki lieb paag b kpaant man b puob paag, k taant nuu l duo niib paag.¹³Klma la jii biik kakak nan saakua b kuul luon liikli, l jii sOkini nan mantieb b kuul tie faaog daam. ¹⁴B duuki bonbilk n na n duo sapaanO naal na paag: k yeet a paaman, k paaman k be. ¹⁵B maalbiit na feii, l paag b saa baa nan binba baa, n saa siikim yuo nba kin kOn nam nan kaagbennu yaan yeet bienj nba. ¹⁶Kaagbennu yeet a: seet man sOnnu paag k goot k bia boii lemba tie sOnkpela, k fiit k t naalmi n fuoui! k b jiin t kan sOmm. ¹⁷N saa seen niib bii gbiin naatun pebila, ama k b jiin : Tkan gbiint. ¹⁸Gbiintl man buulganu na, k bann leba saa tun k tuul n niib. ¹⁹Gbiintl, tinj ! N baat nan tubdatu nyuat; klma b k gbiint n maam, k biil n senni. ²⁰N k luon wuubl nba ki nyii nan Seba na, nanika lenba k nyii nan digbanbanfOka na? I yepini k nianin ki maalunn k man n paal po. ²¹L paag k kagbennu yeeta: n saa te k niib na n gbiat k baa, bibaanba nan b bonjai, njaakpiak nan u yuak b kuul saa kpo. ²²K kaagbenu yeet'a: goot, niib nyii gann po duo k baat, duogbenl nba fuog fiil. ²³B jii b taalbana nan b puol, b tie tondam nba k sian ninbaog, b fuut tie nan mOkgbennl fuut na, b jaak taami po k bobin a bin kOn nan niyennO sion ni. ²⁴Ba nankin nan b fuug k t nuui jii naak, k gbananyekitl jii baalT nan puo nba tuu luO wuun maal na.²⁵T kan nyii kpaant ni nan sonni ni, klma t datai b nan jatiat k kaan k lent. ²⁶N duo niib, lia mam gatuot, kii bilin tanpent ni, i be ninbaOg ni nan bija yenn nba saa kpo yin mO kpemoni bianjinba na, klma wunba saa biil t k ban u po.²⁷N b naana a fii gooli n niib na k la baa naan lenba, k fiit k baan b sOnu. ²⁸B kuul tie kunkOnkOnna, mOyetuk danm, k waaki nan kuut lanbann, b nyann b kuul k b lin jaan sanjaunn. ²⁹Kanfintu na diimuu, k kuut na nann k boot muu ni, n baak nan min waan n niib nnan kuut jOkint na k nyii. ³⁰B sii yiib kanyuat niib kla kaagbennu luub a.

Chapter 7

¹Kaagbennu nba paak lanbona nba k wɔnn Selemie ne: ²Setil kaagbennu ɲaak tanmob nii, k muant labaal ne, k yet a: gbiinntil kaagbennu laball man, yinmba tie suuda ɲaak ni yab, nan k tɔkii tanmoɪ ne ni k kua, a yin puk kaagbennu! ³Israël tieb yennu nba tie kaagbennu nan kɔntua ne nba pake ne; lebitili bibenɲ nan i tuona, k n saa nyikii k yii be n ne. ⁴Ti da mɔk yada kpinkpanni bontetied, k yien a: n buole tie kaagbennu jiantu ɲasaakaka. ⁵Ti lebit i sɔnni tuona, k kunt palmɔni i tieb siikni, ⁶K k ɲont saamɔ, kpiebik nan pakuak fala, k k muan niib nba k biil sial sonm n ne, k k saa yenbit ni, k maan l saa biili, ⁷ɲann ɲann, n saa cabii ki yii kua tinɲ nba yaa paak k n jiil k tul i yaajaanm k l sii yua tie b yal. ⁸Gotil, ii tien yadaa faak momaan nie, linba kan domn siaal. ⁹I jaan, k kpi niib, k conm, k pool faak mold a k mann malunɲ k tien tingbann bal, k jiatil tingbanlia nba k i k ban! ¹⁰ɲaan tuu baak k sie n tuan, n jiantu ɲaak neni, k yien a: t be t yamanie! ɲaan l puo po ki tuun tuonbiit ne buolu kul! ¹¹Ti gotl nan n jiantu ɲassakuk ne tie taltitieb gungulbuolee? N la yaa tuun lanba waa, kaagbennu pak nne. ¹²buol ni, siannba kin te k n sann be ne, k maan n buolu Israël niib biit paak. ¹³Kaagbennu yet a, k mɔtaane i tun biit ne kula wa, k n pak nan i sanɲaaɔk ni, k i k gbiinti, k n yiini, k k tuonni. ¹⁴Na maa tun siilo bianɲinba ne, n sa tun nne k tul n jiantu ɲasaakak nba ki duu u po, nan yial nba k n cab i baa nba ne. ¹⁵N saa bel nyini n buol ni, nan naa bel nyinn ii ninjanm kul, Eflaïm tinɲ nii nne. ¹⁶K fin Selemie, daa main niib ne paaki, a daa mɔ koo ki mei koo k kɔn b paaki n buol nii. ¹⁷A daa balimin k tuun linba suuda doi ni nan Selusalem sɔnni ni nne? ¹⁸Waas yi daate, jab jokit muu, k puob bu yom a bin lo linlaa k yenluok nba k b yiu sanpaapo puobat ne, a bin bia muan daan k tul yenbit ne, k lin gbatin. Kaagbennu yet a: li setik gbia minee? ¹⁹k tie b tiɔnɲ kaaa, l fei katulibii? ²⁰L paake te k kaagbennu nba tie yomdaan yet a: l paak n saa muan n wutuociɔnɲ ne n ne, nisaali nan bonkobt paak, kpaatin tiint nan bonkukuot paak; n wutuol ne sii tie nn muu nee, k kan nii kpieni. ²¹Kaagbennu kɔntua nba tie Israël yennu yet a: taant man bonkobt nba tuu mann malunɲ k juo muu ne nan binbaa ki tuu malinyann ne nan binbaa li tuu mann malunɲ ne kul k nant kii ɲman man! ²²K maan n din ki tul i yaajanm sennsaali k jiin mujuonu malunɲ, koo siala malunɲpo, daal nba k n din nyinnib Ejipt duo na ni. ²³ɲaan n din pakib nan: ii gbiin n kunkɔl man, k n sii tie i yennu k i tie n buolu, ii som man sonjot nba k n bili ni, k fit k yii be i yamani. ²⁴ɲaan b din k sak n mob, b din k gbiint; b din tun linba k b moyetuk nan tubkangbatuk wannnibe, b din ɲmat puope, b din k saan tuankaa. ²⁵Laajii daal nba k i yaajanm din nyii Ejipt ne waa ki tan tuu dinne, n yua tuun n tuontunna nba tie n sɔkninba, nae i buol ni, n din tunm dal kul, laa jie sanɲaaɔk nie. ²⁶ɲaan sua k gbiyi, kuo k kuan u baka l nii; b din wakil b tuli nan daat nee, k tun biit k gaal b yaajanm. ²⁷A lekii pak linba ne kula k tulib jiin a po. ²⁸ɲann a paak nna: t digbann ne ki sak kaagbennu nba tie b yennu mob k bia k luon ɲun gaal baa wantua linba; balmɔni botaa, u nyii b mob ni waa. ²⁹Kuot a yut, k lu banfɔkila; ɲaan do kunkonn paak, k mɔ kumɔnni! k man kaagbennu yet k lu buolu nba dinn u wutuol ne waa. ³⁰K maan suudaa waas ne tun linba k ɲan tulinma, bi jii b tingbanna nba kin wutuol do l paak nee, k bit n jiantu jɔkinɔ. ³¹Bi maa malunɲ binbitl nba k b yi Tofef nae, Benhinom baaɔk na nii, a bii dia b bonjai nan b bonpoi kii mann mujuonu malint lenɲ. N ki wannib a bin tun linba n ponɲ k mii duki nne. ³²L paake te k kaagbennu yet nan, yuo baat, k b ji kan yiina Tofet nan Ben-hinom baaɔk, ɲaan bi sii yi a Nikpinnu baaɔk, b tan sii pii niib lenɲe, k maan yial tan sii kaa. ³³Nisaali gbanankpiena tan sii tie jiete k kul nuan nan muukini bonkobt, k sua sii kaa k yuabi. ³⁴N tan saa buon suuda dogbana ni nan Selusalem sonjala paak. Linba tie palmasil fuut, nan puociann jaanm palapienn fuut, k maan duone tan sii dua yanne.

Chapter 8

¹L yuo mann, kagbenu jet: b saa nyinn b kaat ni suuda kpanbaala kpaaba, nan b baat nba kaala, nan manntieb kpaala, nan sokiiniinba kpaala, nan seelusaalenm kul niib kpaaba. ²B saa jant k bil yennu, nan nmaaliik, nan sanpaapo kunkonkona tuan, k b bo mək luonm nanm, k bo tun t tuul'b, k bo wei'b, k bo kpaanm k bo gbaan b tuann k jiant'b; b k gaal'b, b k pii'b, k b tie nan muunyuk n ba nyi tinŋ ni na. ³Kuun tan sii sua k cie bin nba tan si be manfuol ni, yinn nitonte buolu na, nan siannba kul n saa wei'b na, kunkonkona kagbenu yet. ⁴Pakinm: n nae kagbennu piak: nilo mi k ba k k filiii? kuo k nmat tuun k k jeniii? ⁵Bia paakii e seelusaalenm niib tunn bot k tonkin sonbuukuu? k dia faak b ni, k yeet b leb't b mɔnŋ. ⁶N ceny, k bia gbintl: b k piak nan baa bo si piak na; k yen: t tien bee? b kuul nmat tokin k tin, nan taanm nba tu saan kunkonna. ⁷Balnmauun mi sanpaapo nba leb't binŋnba, pinpaala, silantuon nani nan nakpaapeini mi yuo nba k b saa nmat kuo k baal. njaan n niib njanl k mi kagbenu senni. ⁸N lee k t saa yet a: t tie yendanme, kagbenu senni b nan tiii? Itie yaane k ghabantoo tuun k ji bii k daa faak. ⁹Fei suol yandaanmaa b k mək baanm, k k mi ba be sian; gotl, b pii b mɔnŋ tanbalaa. k man b yet kagbenu mɔmaan, yan bol be k b mək maanii? ¹⁰L paak n saa ji b puob k tul jagaam, k b kpaant siab n yentl. k man la dji bik k saa tuu saako, b kul tie nmabik danm e, la ji sokiini k sa tuu manntua, b kul tie kpinkpanni danm e. ¹¹B dia n niib gbakagbakaa n nae: njaan yenna mannu! mannu be! njaan k mannu kaa. ¹²L saa nmat b kul, k man b tun bonbilankant; b k mɔnnt ninbina, b k mii fei; l paak b saa baa nan lieb nba tuu baa na, mii nmann b tuu ba yuo n ba b juontu si tie yanne, kagbenu yet. ¹³Kagbenu yet; n luoana daan tinii bua, k bia k laa luoana kinkanppaak, njaan b faat mɔnŋ; N saa jii'l k tul ninjanm. ¹⁴Bia paakii et jii saa nmat kaalii? t taan lieb nan, k saan digbanpalaa ni, k jiiikii guu kuunne, k t nyuu nyun nba mək miikt, k maan t biil kagbenu waa. ¹⁵T guu maanue, njaan banŋann k bat, t guu tebuk yuoe, njaan gotl janmaanciany baat¹⁶. tandjaai wuuyik ni tan saa gbat dan yakl po, k b wuuyikiini mannd fuut tan saa t k tinŋ n danm; b baal, k biil duo mann nan lin nba kul be lenŋ, duo mann nan bin nba kul kuaa lenŋ. ¹⁷K man, n saa tun wai nba mək laabt i sinsuuk ni, b k mək ninbaatinuu; b saa juun i kul, kagbenu yet. ¹⁸N bo yan maan n pale; njaan k n pale daamii nuaak ninŋ a. ¹⁹Gbintl: n niib nba yinkin k luon sonml k nyi digbanbanfuaka; kagnenu k be sion kaa? u k tie kpanbal ka i sinsuuk nii? bia paaki e ki nyikin yaan jiantl digbangaana yenbis ii?²⁰Dijaan yuo galaa, tun tonn gbenna, njaan tinm guu fielu! ²¹N niib bontitieet biiln, n j mɔn kpemɔnni, k k mək palmaasial nan waanma. ²²Teebla ka galaad ii? tebtua ka lenŋ ii? Be tien k n niib na k la tebkuu na waanmaa?

Chapter 9

¹Oh! n yul-i buo gbe nan nyunmi n ninsit _i_buo_tie nan nyumm nba puub na n buo si mɔ daal kuule n ningbɔnɔ sapamua kuunɔ. ²Oh! mibuo _i_mɔk sinsuom tie b kaann paan_piunni. n buo saa ɲaa n ningbɔnɔ ɲaa saa l buol k fuokt nam. k maan b kuul tie cuncuonae-e. ³B jilma tie nan talbane k nyiit faɔk kukua. l k tie balmɔni paak k mɔk yikuo duo ni. k maan b dia tuonu nan tuonue. k dukinɔ b k banninɔ, nan tie kagbennu. ⁴Danɔ kuul ntie u mɔnɔ suoo k dakin u yuak paak k maan b kuul luo b pannae masin_yuat kul tie taacialue. ⁵B kpaanlin lebe b k ban k yet mɔni b laptl b jilma a bin faan faɔkɔ b banɔ a bi biile. ⁶N ɲaak be faɔk sunsukninɔ.faa paake k b k luo bin baanninɔ kagbennu nba pake_ne: ⁷L paake k kagbennu tin kontua yet: nnee k tasa tɔkiib, nbia tasa waannib. k maan nsaa paak be k jii n niib bipuo_puo? ⁸B pinpak tie kuunɔmaame. b piak faɔk maame. b muobininɔ k piak lafia k tie b leb. ɲaan k b palpaak k blim balt. ⁹kagbennu paak a: i taa kan cial i lieb taa puo kaa? I tan kan kɔn nan l buolu kaa? n tan kan kɔn duo buolu_ne paak kaa? ¹⁰Jual paak n luon miimɔe kibia kiyiikinɔ kuonkuolik panu_ni n tasa muant n faabnia k maan b dii muwaa, sua k gaal. b k gbia bonkobt mɔnii. sanpaapo nuanii nan bonkobt din tin k cial k buataa. ¹¹N tasaa tie selusalam tuobiiuk tanpuotle muukuun bonkobt binbe buol. n bia saa tie k Juda n kpant paan piiɔnɔ k niib daa kua lej. ¹²Suubindaanɔ be lee k saa gbaat l buo naa? wun paak a, wunba dia kagbennu muob ne din paak be tie k duo biili-i? k dii muu nan paapiɔnne k sua k gaali? ¹³Kagbennu yet : k maan b yet n sennie-e. k din senn b nunpuo k maan b din k gbat senni. ¹⁴K maan b din waa dudukt nba bi n palapaake. k din saan baal buol. nan b baa nba din wannib ne. ¹⁵L paak tie k kagbennu te kɔn daanɔ Israel yennu yet. n saa guoin l niigbɔn nan l batuo-ne k bia te k bin nyuu nyunbiit. ¹⁶N ta saa yat_yat be duoiininɔ k baa nba k bank kua k buoi ɲaamm. k bia waam nan juuk banɲiak kaka nan yuo nba k saa gbenn b kuul. ¹⁷Kagbennu te kɔnn nba yet i ne i luon maan, ki yii maan mɔnnii daan k baal. i tun puob nba kaaki puo, k b baal. k bin kaakt k baal nan faabinn tin buol. ¹⁸k ninsit baa tin ninbina ni k ɲun luunɔ tin ningbant paak. ¹⁹K maan b din gbia ninbaɔk wuuyiikinie Sion ninɔ. Eh bee, tin biila. feii suoltaa l tie tincial k nyiik duoe bi ya a k tin ɲaaiia. ²⁰Puob i suokl kagbennu maan kii tuuba ngbaat a maan u muob ni waa yet l ba. I mi buopoɔ ninba_yaani. i sianman ninba tinnu i ninɔ yenua yenua ²¹K maan kua tin taakalbuo na ninɔa. u kua tin naan diit ninɔa, u gbet waat paann paak nan b laa luulimm kpabuninɔ ne niipaaɔn nba be nanyela ni. ²²Paakinɔ: kagbennu nba yet-i ne niib kuu tasi baee nan kpaabuninɔ luulinne. nan diijaan tie binba tuu cuan kinkaka ne. k sua kan wuot. ²³Kagbennu paak nnee k subindaanɔ ndaa duot u mɔnɔ u subni paak. k mɔktua ndaa duot u mɔnɔ u mɔnktinɔ paak. ²⁴ɲaa wunba saa waan u mɔnɔ wii wantt. ki mɔk subni k banninɔ, k banninɔ nan ntie kagbennu k tuu buonɔann seni nan buut tinɔ-ni k maan ɲanne tie n paal maan. kagbennu nba yete-ne. ²⁵Kagbennu yet a ne-e: gotl maan daal baat. nne kin ta saa daat binba puot bi puuna k mɔk didann ne. ²⁶Egypt, Juda, Edom, Amon Moab waat b kuul nba kuol b tiani ne, binba kua paan-piunɔ ni k maan b kuul k puot b puuna. Israel duoi kul k dia puujialu buotitiet.

Chapter 10

¹Islaetieb, gbiintl man maan nba k kaagbennu paki na. ²Kaagbennu nba pak bianj nba e na: daa toki digbanlia binbennj, k bia daa sian sanpaapo nyina, k maan digbanlia nae tün. ³k maan digbanlia na kaa tie yanne B tuu cua daaoko fual ni, k tuontunnō n jii piak, k kpet k jii likli nan salma k njanm l daa ok, ⁴k jii jagbiak, k kpa daaok manj, a l daa danm. ⁵yenni manj tie man jaana nba k tuu maa k l gbenj na a, njan k k pak. B tuu jiiib e, k maan b kan fit sonm. I daa, k maan b kan fit tien siala bonbiil, b bia kan fit tien bongann. ⁶sua k be k maan'a oo kaagbennu ! a yab, k a sann bia yab u panj paak. ⁷nmee k tiin'a ni, doi kul ni yandanm nan b doi kulniib ni, sua k be k naan'a. ⁸B tie Djabat e, k k mōk yan. B minu kul tie yann nan daaok na e. ⁹B tuu jii likli kut, Talsi duo ninj k baal nan n, k jii salma ufas duo ni, wun nba tuun k baat na, nan nan wun nba njanmi na e, tuu te k lin kpant bonjann. yenni manj tiat tie bonbōn-wuwula kuo bonmōn-yen-yena e L kul na tie tuontunna tuonne. ¹⁰njan kaagbennu tie yennu nan bal mōk ni, u tie yennu nba fo e k bia tie kpanbal nba kaagbennu ; l i tie k u wutuol duo, tinj tuu jekle, k doi kul fit dia u wutuol. ¹¹I pak'b a nna: b yennu na nba k nan sanpaak nan tinj na, tan saa bot, tinj nba be sapaak tinj po na na ni. ¹²Kaagbennu ju u yiikuo nan sanpaak nan tinj k jii u yanfuon k nan dulnja, k jii u dudukl k te k sanpaak tant. ¹³Li tie k nyun nba be sanpaapo na gbatu kunkol n tuu duune u tuu te k sanpagbent n la tinj paak. kaagbennu te k taak nyiki k bia baa, k nynint woung u faal ninj k u daa. ¹⁴mlō kul nba mōk minu tuu jatke, k wun nba kul bont, fei tuu suol'ō nan waa kul linba e, k maan b pata manj tie faak bona e, fuon kaa b ni. ¹⁵b tie bon-yana e, fuon bona, b kul tan saa kpo, yuo nba k yennu tan saa dat niib tuba na. ¹⁶Saa kōb yaa buolu k tie nan njanm na, k maan kaagbennu e nan b kul, k ISlael tie buolu nba tie u faal. u sann tie sejenm yennu e. ¹⁷u tuu jii lin nba kul tie a yal e, fin nba kal palbūl ninj na ! ¹⁸k maan nnae k kaagbennu piak : mōtaana jik, n saa lu dua na miib banfōkl e waa, n saa nmatb'e e, k bin fit nyann'b. ¹⁹Ninbōnj be n paak ! b kōnnkōnn'n waa! Nfiat yial'n Hei, njan n yet a: ninbōnj e. baal'n, n saa gaal e, ²⁰N njaak biila, mōnmi kul ciel a Nwaas te k n pal biil b ji kaa N K mōk wun saa maa njaak tul'n, k njanm n binbebuol k tul'n. ²¹bonkobkpaali din tie bonliini e, b din k kpaan kaagbennu, l paak te, k b k la nyat k b bonkobt kul yat. ²²Mōtaana bunbulni be nmat nyū ganj po k baat k saa te k suuda duo n dual yann, k kinkata ii kua lenj. ²³N yonm daanō, n ban, nib kan fit kii be nan faa luon bianj nba na ; k u kan fit sonm k tōkn senjanu. ²⁴O ! kaagbennu datl n tub ! njan a dat k l jann, k daa daal nan wutuol, k a tan saa mann pkin. ²⁵Yat a wutuol doi nba k ban'a na paak, nan doi nba k jiantl a sann paak k maan b kpi saakōb buolu, b kpit k jōkt muu. k fali b nja.

Chapter 11

¹Lanbonanba nba kagbennu paak k tul Selemie-ye ne: ²Gbintl loor maan, k paak k wuann suda nan Selusalem niib. ³maatib nan : kaagnenu slael yenu paak, yuubonn nan daanua nba k gbint soor may maan. ⁴Lloorinba wuann i yaajaam daalinba kindin nyiniib Ejipt kuut muuninŋ k yetib a: gbintleman n kunkɔl, k tien linba kul kin yaa yintun, i tun i si tie n niib kin tie i yennu. ⁵K naa puolmapuolinba k tul i yaajaam, nan n sa tulib duonba k sial nan maabiim gbie leŋ ne, nanmuotaane-ne, k b jiin a nn kaagbennu. ⁶Kaagbennu yebin: a muant maan manŋ sudoduoninŋ Selusalem sɔnninŋ kiyiena: yiin gbint man loor ne lanbona k jii k tun nan tuonn. ⁷ŋaanika n din tuot k wuann i yaajaam, daalinba kin din nyiinib Ejipt ne mɔkmɔk nan din ne, san nyiokniŋ kul n din tu tiat be k yetib a: gbintl nann n kunkɔl. ⁸ŋaan k b yeetgbintu, kib luot b tuuna suakul tun wua duki linbaae, maa yeetib maa binttun linba loorninŋ kin k tunna kl baal bi paak. ⁹Kaagbennu maalin: suda niib na Selusalem niib bimɔ. ¹⁰Bikul tun bi yaa bi-itniŋe, binba din yet bin gbint n momaan, k jii saan jiantl yondufaana, suda nan Islael niib kul biil n loor ne waa, linba kin din loor nan bi yaajaam ne. ¹¹ŋaanne tien, kaagennu jii piak ne: n saa tun bonbiil linbaal biipaak kib kan fiit k nyi leŋ, b tan saa ŋmaat k yiikin n paake, kin ji ka gbintib. ¹²Suda nan Selusalem niib, tan sa saan k faabin nan bi yenfaani ne ŋaan u kan fiit nyiinnib b naabl ninŋ. ¹³Suda niib tingbaana yuab nan b doi maa yaab baanuba ne, k Selusalem niib man malunŋ biinbintakl yaab nan bi duoninŋ sɔnni nba yaab ne, k maan malunŋ k tie tingbaanbuk baal. ¹⁴Ka jii k boi sial, k jiin niib manŋ paak b ki jaant k faabin k mialin sial, n tan kan gbintib yuonba kib tan si boi npo k jiin b yuu bonn paak. ¹⁵Niibinba k min yennu luom ne, tun bi maalbiit tuona-e, bii baat in ŋaakminŋ k Tunbe, puotinba ku puon nan naantinba ku jii k juo muu ne saa fit tien k tien k yuu bɔnn kan baalua? K bi maaliya b saatien ninne k paaki -i? ¹⁶Ibi bant tik u luan ŋaana paake, saaninba kaagbennu din tule ne ŋaan yuonba k fulbool n tu jii nuue k juo u faat, k u yiin ti kul di buot. ¹⁷Kagbennu kun kɔn kɔnna saakua, yiin bonbiil a paak, k saan gaan nan Islayel nan suda niid tɔnnuu paak, bi donn n wutual nan ba maan marunŋ k tul baal ne. ¹⁸Kagbennu tuot k maatin kin jii ban, u te kin baan bii tuona ¹⁹N daan tie nan bonkɔbukinba kib tu saa nanua nan kpibuol ne, n daan k ban baa maali linba n paak tin cua man tiik manŋ nan u luana, k buonua tiŋne paak, bin daa ban tiatl u saan tiŋne paak ²⁰ŋaan kagbennu kunkɔkɔ nnu saakua tie baal mon bulua-e, k janjit niib yan nan bi binbeŋ, n jiikt n maaba k tien fiine, ki jiiki gooli faa saa donne a wutuol bipaak binŋinba ²¹Lipaake tien kaagbennu piak lanbonna nba ne k tien anatot niib, binba luon bin kpia k yie a: daapiak kaagbennu saannpo n neika t saapia nan t nuula. ²²ŋaanne, kaagbennu kunkɔnkɔnnua saakua yet a: n saa dat bi tubaa, bi naa simm bi saakpib nan katae, b bon jai nan bon poi kɔnme saa kpib. ²³Baa sua kan ban paak leŋ, klman n saa t bon biil linboal anatot duoninŋ, bininba kin sa dat biyuba.

Chapter 12

¹Kaagbennu a tia daano nba tuok, n kan fiit bu nan naa, naan n luon kin paak ka man k jin a buut buunu po: bie tien k biit danm soni nan ni? bie tien bin nba nmab lieb be manu ni? ²A bulbe, k b baan jiina, k kpatil, k luon luana, b biak k jintib faanu, naan k b paal fok nan naa. ³nan, kaagbennu, a bannin, k laatin, k mii n pal ni maatie. be lin niib manj nan pei nba k b yaan kpik na, i cekint ki guu daal nba k b saa kpib. ⁴N lie yuo yaa k t tinj na tan sii be palibonn ni, k kpaat muat kul tan saa kuuli? duo niib tonu paak, bonkobt nan nuani sii kpo ne b kan laa ti juotu. ⁵Li tie kaa tiin nan bin nba soom k b tan baak, a saa tie lie k po nan taa nii? Lit tie kaa k daan kukon paak a sii be a yan ni, kaa saa tie nle ki siet juldin mokl kpinji. ⁶Ki maan a baa nan ninjanm nan a ;naak tieb b ki luon a maan, k waa ki yikin a polpo, a ki mii nan b tan sii tie yokl nan nin. ⁷N nyik n naak, k nyol n faal, k nyik linba tie n faal k tul datai. ⁸N faal tie n buol nan yanbol maa tuu be fol nin bia nj nba na, u yikin u yikini n paak, li paak e kin jii nan mo. ⁹N faal jii tie nan noj nba k b jii u kuu tie jiet na. K kin katil mun moni sii tie jiet k baal u buol luoka kul po? I saa man, k tigil kpaat ni bonkob kul, k bin baal k tan nman! ¹⁰bonkob kpaali bonciann biil n daanm tiini na waa, b biil n kpaab; b kpint n kpaab nba nan na k li tie k sial kaa lej. ¹¹B kpint n kpaab manj kuu dua yann, u jii be paal bonnin e, l yal nan lit. K tinj na kul dua yan nan k sua k boi l po. ¹²Tinj nba dua yan na kul faatieb baat lej e, k man kaagbennu wutol do tinj na paak kpinj nan kpinj; nilo k be u yanni. ¹³B buul dii nan jaan muat, b baak yanne. Fei moki nan yaa jaan linba, kaagbennu wuto buk paak. ¹⁴K kaagbennu yet bin nba tie n kpiatin nba tuo nan na-nmee luo faal nba k tul n niib israel tieb na: n saa faat faal manj b tinj ni, k bia faat juda naak b sunsuk ni. ¹⁵Nan min fit faat, n bia sii mok ninkpabon nanm. k jiin sua kul u fal k jiin sua kul u tinj ni. ¹⁶Bi tuo n niib jiantu, nan b paal kul, k pol n sann k yet'a kaagbennu nba fuo! nan baa din tumii n niib a bii pol tingbann baal na, b saa pol nan palpienn n niib susuk ni. ¹⁷naan bi ki gbaat n mob mi kaagbennu n saa biil b bolu, n saa biil b t ki b kpo.

Chapter 13

¹ti naami daano yennu yet'n: a n saan daa gbann nba nan ki bobin n siak ni, a nan n daa sakin nyun nin. ²nan yennu nba yet na ,ki saa daa gban nann na ki bobin n siak ni. ³ki yennu bia namme yet'n, mabona nba nae. ⁴a n fiil kinsaa Eflat mokil po, ki saa bobin nmann nba bob n siakin na ki gull tan fiok ni. ⁵kinsaan ki saa beki'b Eflat mokil buol nan yennu nba yet biann nba . ⁶ki daa bonciann gal ,kin yennu yetin a n fiil ki nmaat Eflat mokil na buol ki saa jii kpann nba ki n daa te ki n bolna. ⁷ki n fiil ki saan Eflat mokil na buol ki saa jii gbann na ma daa bol sian na, nan ki gbann jii ki nanni ki ji kan fit tien sial ki li duuta . ⁸k yennu pakin mabona na a, ⁹nan yennu e piak na ; a n nae saa biil juda nan jelusalem japadamm nba want bi mok na . ¹⁰hamm biit damme nba yet bin tuo n mabe ,bin tun tie tubikangbatae, ki jiantil tingbannaa bi tan sii tie nan gbanann na ki mok nynat nae . ¹¹nan gbann nba tuu bobin t siak ni ki dia bianinba na, n bo luon juda nan islael niib i dian nee ken- ken . n tun n nna a bi tie n niibe,ki bal nan dontil nan baakil ki tulin naan bi yet n mab a ¹²K islael tieb yennu yentin a : jelimi pakin islael niib nan dasual kul tie lin gbie nan til'o n na daame . ki bi saa jii na nan bi mii li po . nan dasual kul tie lin gbie nan daamee. ¹³li puol po fant yetib nan min yennu yet a la fii kpanbalaa nba tie dafit yabuonna ,nan manntieb ,nan n sokniinba ,nan jelusalem niib kul a n luon man gbuom daame ki bi kul n yiib . ¹⁴Li puol po n saa yielib nan sua tuu lia lieb na, want nan saakab kul,ninbaak kuo nimaanikan fit te man nyik bi biilu . ¹⁵islael tieb yennu yeta, ii sakin i mɔŋ k sak u maan. ¹⁶ii coln i yomdaano yennu ki sua ki u daa ki baal nan bunbonn nba saa te yin kpiat kunkona na paak ki sua ki u daa ki lebit yentu nba ki daan na ki tien nil bunbonciaɔŋ. ¹⁷n saa bol mɔ waa ,li tie kan sak n mab, kimaan i donti mɔŋna paak, n saa bui bonciann ki n nunnyunt tan sii puu be kmaan be suol yennu niib k yat nam ki timm daaba na paak. ¹⁸Ki yennu pakin a, yetil kpanbaal jua nan kpanbaal puok na , ki bin fiil bi naan koki paak ki sik tin ni . kmaan bi naan foklii nba nan bonciann na yit baa wa . ¹⁹juda diitu po doi na kul, bi kaanlintiba ,ki sua ji kanfit nakin bi buol, juda niib kul bi suolib ki tienm daaba wa. ²⁰jelusalem gotil, a dataie nyii nan po ki siik na, niib nba ki bi kubim a nuu ni na be lie? ²¹a niib nba ki a mok japant bi paak na be lia? lii tie niib nba ka duki nan bi tie a juasin nba na tan kon nan na ki paaka ki suola ni, a saa yete a bee? li sii to na puo nba tu ya wun mal ne e . ²²lii tie li a dukin a pal ni, lin nba paak ki na kul tunn ki tula ni, ki bi maabina ,ki liat a tiat,tie a tuonbiit nba yab na paake, ²³nimɔŋ saa fit lebit u gbananta a? ki naamuuk saa fit bonn u polia waa? li-i tie ki be saa fit tien nna ,nann nanlin .fin nba tuun tuonbiit kua na ,bo saa fit ki tumi tuonanna tu mu wa . ²⁴yennu ya u saa yata nan won paaaluk nba tu yatmuat ne. ²⁵u yet a nan a juontu tan si tie n nee,kimaan a yet u wei-ue nan waa tingbanna nan pataa. ²⁶Yennu tinɔŋ sa sokit tiat ki senna yann ka di fei. u laa ki a tuun linba kua , ²⁷u laa ki a jiantil tingbana juat paak nan kpaant -ni ,ki a comn nan jaab nbatuu comn nan bi lieb puob na. jelusalem tieb i kab bonta man ,bia daale kii tan saa tun linba nanni

Chapter 14

¹Kaagbennu paak nan , k b jelemie k jiin yenkuonu po . ²Juda be kuunmɔni ninɔ , k b doi be naan yetukin , k be palbilninɔ , k tie boncɔkna , k jelusalem wuyikni doo . ³K sakaab tuun waat nyun kpaan , k waat saa bunbuna ni k kɔnɔ t nyun k nmat jent nan sɔkuana , nan palbiil , nan fei ni k ji nbakint b yuulaa . ⁴Tinɔ kul , kman saak k baa tinɔ ninɔ k kpaala pala biil k b bakint b yuulaa . ⁵Piolua manɔ tu maal k nyol k nyik u bik k duukin muamiok kaa . ⁶Muukin boni se kunkonɔi paak k foii k nɔt nan waaii ne , k b ninbinaa dinɔ , k l man b k laat jeet . ⁷Li tie k t biit nmat t paak , kaagbennu k t k ti bann t paalaa ni nana t bii la , k l maan t biit yaabt , Fii nee k t biilaa . ⁸Fii ne k isael t k b tien dindaann o ninɔ . Fi ne nyint t mabaani ; be kan tie nan samua ne tinɔ ne ni k tie nan sonmtua nba tuu kua a win duaal nyuɔk ne ? ⁹Be ka tie nan jua nba k b kpelua na ? be ka tie nan kunkɔnkɔnnua nba kaa yiiko k saa tinn nulua ne ? Kaagbennu k a setik be t sinsikin , k t yabl a sann , daa nyiki . ¹⁰Kaagbennu nba paak k jin l niib be ne , b luon bi tien ki saa n ne ki jient b k fit sob taa , kaagbennu k mɔk lol naanm , mɔla na b tiat b kuukpiint po k be biit , ¹¹K kaagbennu paakin ma : Daa piakin nan man sonm niib na . ¹²Bii lekii lol mɔii , njaan n kan gbiint b mɔni nba jiin sonmil po , k bii le kii mann mujuonu piini nan jeet piini maluɔ k tulin njaan n paal kan manɔ paak . ¹³njaan ne k n yet a , kaagbennu yomdaanuo gotl : a sɔkniiba ne yet niib ne a b kan laa kunkɔnn nan kɔnn . njaan a saa te l buol k laafia i be . ¹⁴njaan ne k kaagbennu yet'n maa : faak sɔkniiba ne faa k sɔnkint n sann ni n k tuun nannika k tuuib mɔb nannika k paakib sial ii , ba laat linba k piok ne , b buunta ne tie bonnannaa nba dukii k piak nk bill b paalaa k b sɔnkint ii . ¹⁵L Paak ee , k kaagbennu paak a k tuu sɔkininba nba k nk tunm , njaan k b piak a tɔb nan kon kan baal tinɔ ne paak na . N saa kpiib nan tɔb nan kɔn , ¹⁶K binba k b sɔnkin maan na k tuulb ne mun bia saa kpo k laal jelusalem sɔnu ni nan kɔn nan bonjiak b kan laa sua wun piibii , binba ne saa tun k tul b kulii linba tie be puob , linba tie b bonjai nan linba tie b bonpoi , n saa yat b paak bontonne . ¹⁷Paak'm linba na: ninyuunt lun n ninbiina ninɔ yenun nan nyuɔk , k kan min set , l man l buolu ninɔ bonuok nba dak baan jua , b faawu nan gbanne , k lo mal gbatua bonciann . ¹⁸Mi saa kpaak ninɔ n tuu laa jaab nba k b kpiib nan bonjai , k mi kua duo ninɔ n laat niib k b kpone kɔ , K sɔkniba nan maantieɔ mɔnɔ lintl doi njan k mi ba saa siamba . ¹⁹A sik yeet Juda e fabi ? a nalinɔ ji sion nan u be biit ninɔee ? biat paak ee k buoti m k laafia qui be t po ? k t ji k laat paakuu ? K l l lon laafia njaan k l k baat paalpienn yuo nba k t saa paa k ne njan k t be wolbukin . ²⁰Kaagbennu t mi nan ti mɔk tuonuu , t fiit t tiɔnɔ nan ti yijianm biit k l man t biit fin ne . ²¹A san n paak , a da yeint , a daa baat nan sanbiuk yuudant nan paal; a daa tanmit , a daa polii mɔlol nba ka lol nan tim ! ²²tingbannaa na sua kaa k saa fit k tul saak , sanpaak mɔn kan fit te saak n baa . Fin kaagbennu yennu kua ee k t tiana t dindaann a ninɔ kman fii ne tien linba na kul

Chapter 15

¹Kaagbennuk yennu yetin a: lii tie k Miis nan Saamial siie n nunm po k fabin, n kan tin niib na ninbaaOk. Belim k bin siet kii saa, k fOkit nan n nunm po. ²K bii yetaa: T saa saan lee? A yetib a: kaagbennuk yet a: binba tie kuun bii saa kuunni, binbatie juk bii saa juk buol, binbaa kl tie bii tiie daabaa kon ni, binbaa kl tie bii bii tiie daabis ni!³N saa baal nan bontannaa nanna e, min kaagbennuk i paak, juk k kpin, boii k bin fuuli? Bonkobit nan bonyuyukit bin nman pat-patib k bootib. ⁴N saate bii tie binbaa k tinj na ni nibuolu kul yan put b paak suda kpanbal, Esekian bija, maannas paak, nan waa tun linba Selusalem na. taan⁵nmee saatinaa ninbaaOku, Selusalem nmee saa set miial sukulu a po? nmee saa yennui yet a: a yetinme, njaan tunn n puolpo? nmee saa saan boii a po? ⁶Kagbennu yennu yet a: a yetinnme njaak tunn a puolpo; n tan n nuu a paak, k bia saabila, n lennib nan n ninbatinu nana waa. ⁷N lennib nan wonj nae duo tanmob ni; n kpiin niib, k munnib waat njaan u k lebt u tunbiit tumuu. ⁸U pokoi yabint tie nan mOkI ni tanbinii nae, n saa baat nan tuunbiitO, njanm nan bonjabik nan naa paak yesupieej ni, n te k falaa nan kuun baab paak. ⁹Wunba bo mal bonjaii banlole paal wat, u fuoon gbenna; u yannu tu sik k daal daak gbenn, u yan nmat, k u dii feii. Binba tenn, n saatiemb dotaii nuuni k binkpib, kaagbennu yennue yet n na. ¹⁰Youbonn ben paak n naa, nan faa malin duo nba ni k niib mOk moniOk nan kunkOnna na ! n k kpentil tien, k bia k kpentil suuOtaa na k b kul ji paalin mopolaa. ¹¹Kagbennu yennu yet a: nbo bobin nan fiil tanjii be palman ni, nbo bobin nan a dataiin baal k tan balma youbonn nan palbiil yuo. ¹²Kut saa fit konn kut monn nan kit pinn a?¹³N cab k l konn kut nonn nan kut pinna na yann a tuunbii nba ka tun a yiaal kul pa na paak. ¹⁴N saa te k fin nan a dataak n tOk saa duo nba ka k ban lej, k maan wutuol muu yinnae, k di ii paak. ¹⁵Oo kaagbennu yennu, a bun l kul, tiotl npo, daa tanmit npo, gaat n paak k kOn nan n dataii! Daa nyintin, ka want nan a wutuol k do yian! Bant nan a paake k a di feii na kul. ¹⁶N gaala maam k naki; ka maam na tien n pal palmann nan kpinkpan muk bonciann, k man a saan yiin n paak, kaagbennu, yabint yennu. ¹⁷N ji k mil kal nan tinba laa lieb na a min fit kii mOk palmann, njaan a panj na paak, a jii n mOnj taan name k maan a gbiint n paal nan wutuciOnjo. ¹⁸Bee te k n nal na tanln, k k luon lin buulii? A luon fiitien nan kpennu nba k nbyun fuuat k b k mOk dindann u ni nae?¹⁹L paake k kaagbennu yennu yet a: Aii njamtaan nanin, n saa jiina jiinu, ka sii be n buol, aii fiit bOkit linba njan nan linba k njan, a be n buol, aii fiit bOkit linba njan nan linba k njan, a sii tiie nan n mob nae. K njanmii saa jen a buol,l k tii fin kaa n tunn b buol. ²⁰Kaagbennu yennu yet a: n saata k fii tie nan kutmOnnaa guunnae niib manj buol, b saa sa tOb, njaan b kan paaka, k maan n sii be nanna k fataa k nja. ²¹N saa fataa k nyinna nibiit nuu ni, n saa tinnaa mabil danm na buol.

Chapter 16

¹Kaagbennu maan pakin nna: ²A kan jii puo, a bia kan maal bik l yialij. ³Nne kaagbennu piak bonjaï nan bopoï nba saa maal l yialij bin naanba nan bin baa nba saa maalib l duo. ⁴ñiali saa kpib, b kan mɔb kuu paak b bia kan laa kaat, bin sie tie na tanperj ne tij na paak, juuk bonjiak nan konne saa kpib; bin kpiem sii tie na jiet nne paaponuani buol na tij na paak bonkɔbit buol. ⁵Klmaa nne kaagbennu paak: ii daa saa kuunjaak, k mɔ, k mɔ nanm; k l maa n nyinn n yanduum b paaka kaagbennue mat, n njant nan n sukluu. ⁶Bik nan saakua kul saa kpo l duo, b kan piib, b bia kan mɔ njanoo b kuun, k b kan kuolib. ⁷B kan koli sua a wuu dii jiet kunjaak sua bia kan tul sua myuu puo ko jua ii kpo. ⁸A saa kua jaam njaakin, k kaal nam, k din k bia nyun nam. ⁹Nne kaagbennu, Islael yennu pak: n saa sen l yial niy, pamann na kpinkpaamuk, ii mɔñ nibinna saa laa l daal, puo kuant nan jaakuut njaani. ¹⁰Yuo nba kaa saa pak niib manj l bonnkul, b saa paka man: l tie nlee kaagbennu tul tinm yubɔnna? Tin biil tie be? Tin tien biilant poe nan kaagbennu tin yennu? ¹¹Kaa saa a: ii baa nba nyikin kaagbennu mat, b saan yennu faani buol, k gbaat b buol k dotib, k tann n po, kin k cɔln seni. ¹²ñan njim iitien biit k cie ii baanba k sua kul tuu u yanbuame, k kin ceje. ¹³N saa jii duo na nij k saan nani digbanfann duo nba yim nan ii baanba kul k ban; k lej ii sii dot yenlia ne yennu nan nyiɔk, k l maa n jii kan tiini nibɔk. ¹⁴L paake tien daa baat kaagbennue mat, k ua jii kan mat a kaagbennu ba, njua nba nyin Islael waat Ejipt! ¹⁵ñan b sii yaa kaagbennu be yua nba nyiin Islael waat puol nan dei nba kul u dan bel! k jenam duo nba kin dan tul bin baa nbe na. ¹⁶16N saa lun jantakla kaagbennu mat, k bin lekib l pulpo min tun jungɔlma bin bel jua nan kunkona nan tanfait nij kul paak. ¹⁷N nibina laat b sajɔkit, b kin bɔli n laatib k bia lat b iit kul. N daa sa tulb b biit pɔk l funu mun'e k l maa b bil n suo. ¹⁸Klmaa b gbei n faal nan bin palaa nant nan jɔkint. ¹⁹Kaagbennue tie n parj daakɔ nan n som tua, nan n bubɔl buol kunkɔne daal! niib saa nyin tij na kul po k baal k nja tin baanba dii saapat faale, nan pataa nba kan fit k tien. ²⁰Nua saa fit k tien yennu ñan l k tie yennu? ²¹L paak n saa waanib mɔlana, n saa waanib n parj nan n fituu, bin saa bann nan sann tie kaagbennu.

Chapter 17

¹B jii kut maki muanue k sɔb suuda biit, k jii tacincienn k sɔbl u pol ni; nan u malunn binbintil lɔtiini. ²Nan baa dukiib waas po bianni nba b ne, nne k b bia dukii b tingbanna nan b ciceli nba k b yiia Astalite k l betiini yaka, kunkonna nba wokit paak ne. ³N saa n̄aa k datai n biil n jual ne nan u kpannt, a bonnanna, a faal kul, nan a binbebua nba k a mali a l n̄an ne kul, k dukin a biit paak, a yent kula nii. ⁴A biite saa te k fan buon faal nba k n din tula; n saa te k fii tie daabl a dataak buol, tin̄ nba ka ki mii kua ne ni; k man a juo n wutuol nan muu nee, l sii yuaa k die. ⁵K kaagbennu yet a: yuubɔnn nifuok nba duu nitosaalik ni, k mɔk yada gbannant paak, n̄aan k u pal yet kaagbennu! ⁶U tie nan kunkuat paak muuk nee, k kan diann nba tie kunkuak k di mua nae, tin̄ nba tie tinjian k suak kua l paak. ⁷Piisin be wunba jii u dindann k tien kaagbennu, k kaagbennu tiee u dindann ne paak. ⁸U tie nan tiik nba k wuu k kpian nyunm nee, k u jiina puak nyunm ni; walui baal n̄aan l tiou siali, u faat tun k meie, k u mɔk luana yuokula waa. ⁹Nisaalik pal tie e n̄mak na n̄makna, k gbie nan nuantont n̄mee saa fit k bannɔ? Min kaagbennu golii pal ni, k bikii yanm, sɔnni nan u binben̄ nba tie na. ¹⁰Daanɔ nba n̄mab likili k mɔkit, tie nan koklik nba wɔkin jenna nba k k n̄aa nee. ¹¹Umanfuol benu ni, sie k u mɔkint ne tan buont k l juontu ni, u sii tie jatuk o. ¹²T yenjiantu n̄asaakane tie nan naangbnt nba mɔk baakil nee, k b pinpiikaa, t n̄ant bona binbe buol e ne. ¹³Kaagbennu, finne tie Israel tieb dindann, binbaa yeta ne kul saa di fei waa, danm nba yetin ne kul tan saa nyint tin̄ ni waa, k aan b yet kaagbennu nba tie n̄yn̄amin. ¹⁴Kaagbennu, tebinmin, k n saa la laafia fanu, tintin k n sii be n yama nii, k maan fine tie n dontil. ¹⁵Niib ne piak, k tienin a : kaagbennu mobona be lian̄aant k lin lin tun nɔtaane. ¹⁶K min, ma luom manɔlima ne paak, n ki yet nan mii tie momamuant tua ; aban, n k ban k sun man dabiil n baal ; a mii ma pak linba n mobni. ¹⁷Ada te k n tin jan̄maani; daamii ii baal n tuu gul a buol nie. ¹⁸Baat nan fei binba mukisin ne paak, n̄aan te k n Gbientib nan jan̄maanciɔnn, n̄aan daa te k n tiin jan̄maanii! Baat nan biak b paak, k but butib. ¹⁹Kaagbennu nba pakin me ne: ii saa, k set n buolu waas tanmob na ni, siaminba k suuda kpanbala kua k bia nyi ne, k bia saan Selusalem tanmoi ne bua. ²⁰A saa yetib a: yinm Juda kpanbala, nan Juda tieb kul, nan yinm nba kua Selusalem ni, k gaal tanmoi ni k kua. ²¹Kagbennu paka nne daa: ii tian man i nalimii po, ii daa jikit jik sial fuon daal, k bia daa kuant sial Selusalem tenmoi n nii. ²²Ii daa sial i nuuni fuon daal, k bia daa tuun tuonsial; i tuu n̄anm fuondaal, nan maa senn i yaajanm ne. ²³n̄anm din ki gbiinti, b din ki man̄n tubaa; b din tetekin tulie, a b daa gbiin sial k bia daa gaan tuntil. ²⁴Kaagbennu yet nan, lii tie k a gbiint a maam, li tie k i ki gaal nan jik siaal duo ne tanmoi ne nii foun daal, k bia k tuun tuon sial l daal man̄n ni. ²⁵n̄aanne ki kpanbal nan saakab tuu saa kua Selusalem tanmoi ne ni, kii mɔk naan yikuo nba k Daafiid din mɔk ne. K n̄anm nan Juda tieb nan Selusalem tieb saajok taantolit nan taani, k Selusalem duo sii yua gbie nan niib.kpanbala n̄ei, k sua kaa k saa kpien muu man̄n. ²⁶Niib saa nyi Juda doi ni nan Selusalem digbanbis nba kuok ne ni, k saa nyi Bensaamin yent ni, baaɔ k ni, kunkɔnna n paak nan yula kul paak, b saa baal nan mujuonu piini, nan malint nan jiet piini, nan bonnubit nan niipuotulu piini kaagbennu n̄asaakak ni. ²⁷n̄aan ii kii gbat nan maa wanii nan, ii tuu cɔlin fuon daal k n̄anmɔ, ki daa jikit jiksial, k mii gaal nann Selusalem tanmoini fuondaal ni na, n̄ann i kaa n saa juo Selusalem tanmoi ne ni nuue, k l muu saa di Selusalem

Chapter 18

¹K Kaagbannu yeet Selemie u lanbonna ni: ²Fiil k siik yɔɔk maalɔ ɲaak ni l boualé ka saa gbaat n mɔmaam. ³N siik yɔɔk maalɔ ɲaak ni, k laɔk kuu maa yɔɔk. ⁴Lie tie k bobl nba kuu maa k ɲan u tuu yiel k ɲaan maa liel. ⁵K Kaagbennu momaan paak k yeet a: ⁶N k mɔk yaak nba si diaa Islael tieb n nuii ni nan yɔɔk maalɔ nba diaa yɔɔk u nuii bienɲ nba na a? I slael tieb i be n nuii ni. ⁷Lyuo n piak duo paag, kpanbal duo paag k yeeta, ɲaabl man cyaa man, biil man. ⁸Lie tie k duo ba kin paag maan na jen b toonnu ni, n saa sikin bonbiil nba kin bo maali a tiem b paak. ⁹L yuo n piak duo paag, nan kpanbal duo paag a bin maa k bia buul. ¹⁰ɲan duo monɲ i tie lembe k ɲaan n nunɲ ni, k k gbiin n kunkɔl, n saa jii ɲaam nba kin b luon k tuulo ne e. ¹¹Paak nan Juda tieb nan Selusalem tieb k kaagbennu yeet a : n boobint i po bonbiil, n duuki tuonsial i po, suakuul n jen u tuobiit sɔnu ni, ɲaan suol man i sɔnjɔɔt nan i tuonna. ¹²Amak b yeet a: T kan leebiit t si waa t maalbiit, t si piak t paala ni duduuk biit na? ¹³L paag n t k kaagbennu yeet a : bual man du niib! ɲmee k bank gbaat lenba na? Islael tieb tuun bonbiil. ¹⁴Liban jual ban nak maalin baanu waa? B nyun nba puub suɔnsuɔn k meii ban fuala a? ¹⁵Mɔlana n niib taam n po, k tien paat a wuubl, u k mɔk yumaan k tɔkin l sɔni, k siet sɔnkpela buol k jii tɔk sɔnpaani. ¹⁶B tuul b duo nan welbuk a bii lab yuokuul, binba gaal kuul yaalutuk saa suolib bin paak yuul. ¹⁷N saa yaat n niib datai nunɲ ni nan wonɲ nba tuu yaat tant na, n saa tuulb puol, n kan gootb b cicakim daal. ¹⁸K b yeet a: baalman tin lɔl Selusalem po! klma l k tie maantieb tuon n ka, cekltieb ceklbiit ka, yendu sɔgninba biit ka Baalman tin paanɔ maan k k puuk; da gbiin man lenba k u piak. Kaagbennu gbiinlin! k bia gbiint n datai kunkɔl. ¹⁹B saa juab biit k jiin ɲaami? B gbiil buotuuk k yaa baa l ni kin miel lin gbeen. ²⁰A tiat maa b set a nunɲ ni k paak naana a fin somnib k laa bient paal b po. ²¹ɲaant b waarin kpo kom, ɲaant yiali n kpai jaab na, ɔii, ɲaant bin kpo tɔb ni. ²²T k bin gbaat wuyiikni b ɲaii ni, yuo nba ka saa tuun kunkonna b po. K l ma b gbiil buotuuk a min baa l ni, k lɔɔl Janbaani n taa ni. ²³Fin kaagbennu a laa lɔl linba k luon bin kpiin, a daa cabtiib b yanbɔm, daa piint b biit nba be a nunɲ ni! A te k b datai n nyanniib tumm tuon a wutuol ni.

Chapter 19

¹N nae kaagbennu pakin : ii saa , daan tant bobl , k ji niib na saakab nan manntieb saakab k pukin a mɔnɔ po . ²K a saan Benn Hinnom baauk nba bob maala tanmɔb na ni , k lenɔ , a saa mɔnt mɔmaan nba k nyan n yeta na ; ³a saa yetb a : gbiintl maan kaagbennu mɔmaan , suuda kpanbala , nan yinm Selusalem niib , na e piak kunkonkonna kaagbennu , Islael yennu : gotl man , n saa t bonbil n baali paak lenɔ , wunba kul gbat kpinpakt k l kua u tuba ni gbanant sa jek . ⁴B nyɔl nyik man , k kua lenɔ jaakiint , k maann bonnunubt malunɔ k tul yenganni nba bo k mi njanm , nan b baaba , nan b suuda kpanbala , k ji gbeen lenɔ nan niyanm sɔn . ⁵B bia ma malunɔ binbinta k tul tingbann Baal , k jikt b waat k mann mujuonu malunnt , k juokt'b k tien tingbann Baal : lin nba k n bo k paak linpo kuo k diaani , linba k mi baal n dudukt ni . ⁶L Paak kaagbennu yenn a : daa bat , sianmba k b yi Toofieth k l be Been Hinnonm baouk ni na , b tan saa yiin nikpinu baauk . ⁷Lenɔ e k saa nmaat suuda nan Selusalem tieb lola , n saan t k binmba b datai nunm ni k b kpib nan juk-banjiai , k bia kubiinm bin nba k luon b manfuol na nii na , n saa ji gbanan kpiena k tul muk ni nuani nba yuk sanpaapo nan tinɔ ni bonkobt lin tien bi jet . ⁸N saa ji li digbann li tie gbanan jekiint nan lat buol ; bin nba kul gaal l buol si b yal-lii tuk ni nan lin nba tien na . ⁹N saa t b nman b bonjai nan b bonpoi gbanant , yenn saa nman b lieb gbanant , b datai nan binba k luon b manfuol sa bal lekb k mukl nan ninbatl si be b sinsuuk ni . ¹⁰L yuo , a yiel bobl na , jab nba ka bo tuak saan nanm na ninbina ni . ¹¹K a jii saa yet'ba : na e piak kunkonkonna kaagbennu : Lii si tie n nae k n sa bil duo na nan l niib , nan fa bil bobl bianɔnba na , li ji kan fit nmat tieni . K niib saa pii kpienm Tofef k wat lieb pak k maan tinɔ ka yial . ¹²Kaagbennu yet a : Lii si tie n nae kin sa tun tul l duo nan u niib nba kua lenɔ , k duo nan sii naan nan Tofef na . ¹³Selusalem njei nnan suda kpanbaala njei si be jakint ni nan bonnunubt malunt nan saanpaapo nanlinbiit paak k b mann k mua daan k tienn k yib yensaani na . ¹⁴Seelemi nyi Tofef k jen , sianɔnba k kaagbennu bo tunmɔ au sɔkin maan na . L puolpo k u saa be kaagbennu njaak baliintl ni , k yet niib na kula : ¹⁵N Nae piak kunkonkonna kaagbennu , Islael tieb byennu : linba nae k n saa t k l bali : duonan doi nba liinti , n sɔkin nan bonbiil saa bali , k man i tuli waki k bia tie kangbata k k luon n gbiint n maan mi .

Chapter 20

¹I mial bija, paaseuul wun nba tie mantuo k bia tie kaagbennu nasaakak yudaano, gbatl seleemi sokint yonmdaano maan. ²k paaseuul peb sokini seleemi, k bia kuanano daansalik, kaagbennu naasaakak ni, Bensaamee tanmab nba be paapona. ³naan, l daa njanta dal, Paaseuul t k b nyinn Seleemi yeto a:l k tie Paaseuul sann ka kaaagbennu puula, l tie Maagol Miisaabib. ⁴K maan kagbennu pak n nae: gotl,n saa tienna jarmaanciauy o, fin nan a yuasinba, dataai saa ji jukbanjai e k kpib, ka ninbia saa lal.n bia saa ji suuda k kuub'n Baabiilonn kpanbal niini, bin jii'b dabis k saan nanm Baabiilonn k b kpib nan jukbanjiak. ⁵N saa ji duo na monkint kul, u tuona nyuat kul, lin nba tie bonnanana, nan kpanbal Suuda faal kul k kubn i dataai niini, k b biil l kul, k jii'l saan nann Baabiilonn. ⁶naan fin, Paaseuul, bin nba kul kua a njak ni, i kul sa saan dabis, a sa saan Baabiilonn, k la saa kpo lenj, k b saa pii'a, fin nan yuasinba. nba k a bo sokint'b fak maan. ⁷Kaagbennu tuo, k n tuo nyik n monj kao kpanin. k suol'n, k nyanin. k dal kul b piak maan k biiln, niib kul j lin sinnin . ⁸Yuo nba kul k n yan pak, l tie miyiikn e, ki haut nan panj, wolbiuk nan biiluu! naan kaagbennu maan na tie n suukt nan laate n yaale kul. ⁹Mii yet : n j kan mi dukn u po, kuo k pak u sann ni, n pal'n tie nan muu nba di nae k la tuun kpaaba ni. n luon man dial, naan gbal. ¹⁰K man n gbia k b piak mabiit bonciann k jin n po, bonbilankant bel kul po: taal'o,t taal'o! bin nba min na njanm bo maan yenna, t la u biit k fit puoto: paa sial t sa fit nyanno, k ji mok panj u pak, k bii'lo. ¹¹naan kaagbennu be nanin k u yiikuo k saa kon n pak; l pak n datai nba waan na saa di fei k bia k mok paanj n pak; i saa njmatb b gbal bin nyannin; b saa di fei n ba kan mi gbenn kuo b tanm l po. ¹²Kunkonkonna kagbennu naan mi njanao po, u mi b binbenj nan b palaa ni. n saa la k fan paa bonbiil k jin n dataai, k man n jikt n monj k tien na. ¹³Jinin tul kagbenu, dont kaagbennu! k man njuae fial taalik nitonj nuuni. ¹⁴Puolin dal nba k b bo maalin na k yetjanm da be dallinba k n na maalin na! ¹⁵Puolin daano nba saa ji momaan na k wann n baa: nan b maalin bonjake, k ji gbeno nan palmann! ¹⁶L niib si tie nan digbanna nba k kaagbennu biil k ninbaatinu kaa nae! sannyoak ni b gbia faabiini, k kunkonkona wuu yikiini b yensuuk ni! ¹⁷A dinbo kpiin yuo nba k n din be n naa pol ni! n naa pol bo din si tie n kaaul! u bo si dian yuo kul. ¹⁸Bia paakii e k n nyi n naa pol ninjii k laat faala nan maabaa na, k n da n gbenn nan feii?

Chapter 21

¹K mɔmaɔn nyii Kaagbennu buol k baal jelemi; yuo nba k kpanbal sedesias tun malkija bija pasul, nan manntua sofoɔni wunba tie maaseja, bija na n buol; a bin yetin a: ²Dinn, suklu, k pak nan kaagbennu k tult. k maan babilɔnn kpanbal Nebukadnesal luon wun faa tinm tɔb e; l k gal kaagbennu n tun u baktnaɔnn tuona ni yenn k tinnit k lin te k wun fɔkt nan tinm.³K Jelemi ɲmat k jiinm k yet a: Ii yet a sedesias yet a: ⁴kaagbennu Israeɛ tieb yennu yet a: N yaan fat a jatiat nba be a nuu ni k a dia k kɔn nan babilɔnn kpanbal saldean nae; n sa taan a jab na jatiat k puon duo na sunsuuk ni! ⁵N saa tant n nuu nba mɔk oann na, k kɔn nana, nan n wutuol kul.⁶N saa kpi sua kul nba be duo na ni, yialbiiko saa kpi nisaalii nan bokobt. ⁷Linba na puol poe, k kaagbennu yet a: fin sedesias nba tie Juda kpanbal na, nan a tuontuna nan niib nba saa nyi tɔb nan kon nan yialbiit ni na. N saa te k babilɔnn kpanbal Nebukadnetsal, nan u jab nba luon bin kpi-i na n suoli. k Nebukadnesal saa kpi-i U kan nyik i sua, k bia kan tinn sua ninbaaɔku, u tan kii mɔk ninkpabann u.⁸K kaagbennu pakin, a man wann u buolu a: gant man. k jiin sɔnu nba saa manfuol ni; nan sɔnu nba saa kuun ni na po. ⁹K wunba kul bial duo na ni, b tan saa kpiu nan jukbanjiake; kuo kon nan yialbiite saa kpiu. ɲaan wunba nyii duo na nanyel k jii u mɔnn k tul kaldean nba ji yent duo k kal na, b kan kiu, u saa tinn u manfuola. ¹⁰K maan n lol maa n tien duo mann tonu e; k biilil, n saa jiil k tul Babilonn kpanbal, k wun juol muu. Kaagbennu n maat.¹¹A pak kpanbal Juda ɲaatieb a gbiintl liba k Kaagbennu piak na! ¹²K Kaagbennu maat Dafid ɲaatieb a: ɲaant k ɲantii tuun daal kul. fatl wunba k b ɲmaabua na, k nyinnɔ wunba ɲmaabua na nuu ni lii tie k i tuun nna; i biit nba k i tuun na saa donn n wutuol, k l sii di nan muu nba kaa kpiennu na k maan i nuantont tuona nba k i tuun na paak.¹³Duo nba kul kunkonn paak, tantialuk po na. N saa kɔnniwa Kaagbennu n maat ii yien a ɲmie saa si k k tan kɔn nani ni? k ɲmie saa fit kua t duo ni? ¹⁴k kaagbennu yet a: Ii tuonbiit luana tie; min be yatie. N saa juo i ɲei muu, k l saa di kpab nan linba lintl.

Chapter 22

¹Kaagbennu pak a n saan juda kapnbal nyaak k paak na. ²A saa mat ceŋ kaagbennu maan Juda kpanbal fin nba kaal David naan kok paak, fin nan a tuo-tunna, man a niib nba kua tanmoi na! ³Nne kaagbennu paak: li tun ŋant nan balmŋni, k nŋinn dabl todam nuni; paakuak; a daa kŋn kunkŋn, k daa kp̄ii nua kaat l yiali. ⁴Lisua ki tuo k gaal maan na, kpanbala saa kaal David naan kok paak, kii kua nyaak na tanmoi, ki jaaki taami nan tantolit paak, yanm nan bin tuo-sunna, nan bin niib. ⁵ŋaan ii ko cŋl maan na, n pol, kaagbennue mat, l nyaak saa baa. ⁶K maa kaagbennue paak na k Juda kpanbal nyaak tieb a tie na tinj kuonj ne, nan liban kunkonna; n "certes" n saa tien na fuol, sianinba nua koia lenj. ⁷N saa bob kunkŋkŋna nna fin, sua kul nan n gbiŋk; bin saa cua a kpek ŋana ne k lub muni. ⁸Digban gbennja bocian saa gaal l duo ni, k yie a: l tie nle kaagbennu tien duo na nne? ⁹K b saa jii a: bin nyiik kaagbenu bin yennu matuok na, ŋan gbaa yennu faani buol k dotib. ¹⁰Ii daa mŋ n nba kpo paak, ii mŋ u nba saa paake k l maa u kan ban klaa u duo. ¹¹Nne kaagbennu paak k tul Juda kpanbal schallum, josias bijaa, k gaal u baa Josias naan kok, k nyii l yialin k jik kan ik jen. ¹²U saa kpo duo nba ninj k b daan tienŋ daabis, u jik kan jen duo na. ¹³Yubŋn nan wunba maa u nyaak fŋkin nan diit biitin; k t u tua tunn kuu k paŋ, k kin tienŋ u ŋmapaŋk. ¹⁴K yaa n saa ma ŋanciŋj, k diit ii yali, k kuan tankalponna nan kuuta, k poltua nan bomŋj! ¹⁵A mŋk maal u nan fin kpaat l paak kaa gaal? A baa bok din k bia my uu? ŋan u dan tunn ŋant na balmŋni, ku paalman. ¹⁶U daan buu pakŋ nan cincakolam buut kuu paalman. Nne kaa, kaabanimii? Kaagbennue mat. ¹⁷ŋan a jii a nubina nan a paak k caab biite, k kp̄ii nuun, kin maab niib k kŋ kunkŋnna. ¹⁸Nne kaagbennu pak juda kpanbal jojakim, josirs bijaa: b k mŋ k yaa: kelas n nijaa! kelas n nipao! b bia k mŋk kyaa: kelas yomdan U Paŋ. ¹⁹Boŋ gbannat sii dua k bin jin k lun Selusalem dut. ²⁰Ii do liban ŋan ŋiikin! k donn kunkŋlaa Bassan! k yiikin d'Abram paak! ²¹N daan paak nne a mŋkin yuo ŋan a daan k ceŋ, nne kaa daan tie a paatuk ninj, a daan k gbintl n maa. ²²A pasteur nba kul woyo zaa jiit, binba kul luona sii tie daabae nne kaa saa fei? K laa ŋmaatuu k tŋkin a tonnu paak. ²³Fin nba be liban, k dua sianba fŋk a tuu fabin nle yuo nba k l yiala ni nan puo nba tuu tunn tuonn k l yialŋ bianba ne! Npuo! kaagbennue mat, yuo nba juda kpanbal jeconia, jojakim bijaa sa jii pebik k tien n nidin ninj, n saa nyinna l buol. ²⁴Npuo! kaagbennue mat, yuo nba juda kpanbal jeconia, jojakim bijaa sa jii pebik k tien n nidin ninj, n saa nyinna l buol. ²⁵N saa kuu binba luo bin gbenn a manfuol. Binba kaa sii jekl b ninin, nan Babylone kpanbal Nebucadnetsan, chaléléen nba nuni. ²⁶N saa luu fin nan a naa nba maala na duonba ninj kii k maal, k lenje kii saa kpo. ²⁷Duo nba b sii luo binjen ŋan kan fit k jen. U tie buuk nba b luuwe, k ŋakit, l jeunia? U tie linba kaa dŋko? ²⁸L paak k b luu ŋua nan u nyaak yab, k lub duo nba b k bannii? ²⁹Tinj, tinj, tinj, gbintl kaagbennu nan! ³⁰Nne kaagbennu pak: diant nua na nan wunba kan bik na, nan daanŋ nba kan fit k kpaat na; k l maa u ŋaakin jua kan fit k saa lik k kaal David naan kok paak kii dia juda.

Chapter 23

¹Youbonn be kpaatiib nba biil k bia yet n bonkobt muuk ni na paak! kaagbennu yennu yennuipak. ²L paakite k kaagbennu, Israel yennu pak tul yinmii bel n peii, k yatib, k got fanuu; l paak, n saa dat; tubaaii tonuu nan ii tunbiit na paak, kaagbennu yennu i paak. ³N ji saa taan n peii nba tann digbanaa nba kul ninj k n yaatib; n saa jen nanm b dindi buol; b sii maal k bia namm yabit pukin. ⁴Nsaa tulb kpaatiib nba sii kpaalb; k kon nan janmaani kan ban suulb, k sial kan pOtib, kaagbennu yennu i pak. ⁵Kaagbennu yennu yet a : danaa baat k n saanyinn nua daafiit njaak ni k dinJ naan, kunnaan manj sii kpaatl, k u diaa niib na fanu k biao tuun linba nan duani. ⁶Uyuo suudaa saa la tinuu, k Islel sii mOk guultua u njaak ni: k b sii yiu sonn a: kaagbennu yennu nan. ⁷L paak kii te yennu yet a: danaa baat k suo ji kan yet a : kaagbennu yennu foo, wuanba din nyinn Israel waat Ejipt duo ni! ⁸naan b saa yet a: kaagbennu yennu foo, wuanba te kb saan nan Israel buolu k biao jen nanm du nba be ganj (yanbOnn) nan digbanaa nba kul ni k u din bel nyinib nanii k b ji kua duoo manj ni. ⁹K jiin sOknii nba po, n pal ciil baan nuaak ni, k n kpabaa jekle; k n tie nan daanJ nba tu daa gbuoo na, kaagbennuk yennu nan u maan na paak. ¹⁰K maan cuncom gbii nan duu naa, duo a be pabonn ninj motont paak; k tinj paanu kuuol. B tunn tuunbiit. ¹¹Kaagbennu yennu yet a: sOk niinba nan manntiib kul kuaa l ninj a; nan n njaak ninnaan la b tonnuu tuunna. ¹²L paak ki tienk b sOnni sii njat k bia bon, b sii tutib k b baal lenj, kmaan binn nba k n yaan baal nan yuobonn b paak k dat b t tub da ii na. ¹³Samaali sOkinii nba n la b kalan banii yaan tie wa, b dia tingbann baal maame k want niib b buoon n buoluu Israel a. ¹⁴naan Selusalem sOkinnii nba buol n la b tuunbiit k l yabtinaa; b tie kunkOnna, k lin fa faOk; b namit tuunbiit danm na naamk k snmit k b k luuon bin nyi tuunbiit ni, B kul tie nan soodom nae n nunj ni, k Selusalem niib tie nan Gomool na. ¹⁵L paak te k kaagbennu yennu pak jiin sOkinii nba manj po a; n saa dimm jibiit, k biao te k bin nyuu nyum nba k b tien japiienpuaal lenj; k maan Selusalem sOknii nba ii tek biit yat duo manj kul po. ¹⁶Kaagbennu yennu yet a: ii daa cej sOknii nba manj dOktuu maan! B kuaant ii bonyanaa ninje; b piaak n paala paak maane, l k tie maam nba nyii kaagbennu yennu mob ni kaa. ¹⁷B piaak tien binba kluonnin na a: kaagbennu yet a: ii saa la laafiaa; k bia piaak tien binba kul waa b palaa ni maam na : bonbisial kan baalii. ¹⁸nmee pukin kaagbennu tintaannu ninj k la, k bia gbat u maanmi? nmee caanttubl k gbat u maanm? ¹⁹Gotl man, kaagbennu yennu wutu ciOnj na fuktaa, k santintantii tant, k yakitl tonnuu dam yulaa. ²⁰Kaagbennu yennu wutol kon sik, mOk mOk nan waa tan saa tun jann u pala bo bobin a wun tun set bianjinba. L puolpoe kii tun saa gbat. ²¹N k ban tun l sOkiniinba, naan k tien lin; n k pakib siaal, naan k b fafaaOk. ²²Bii bonnji be n tintuan kaannu ni, b bo saa te k n niib n gbat n maanme, k bia te k n niib n gbat n maanme, k bia te k bin nyi tuunbiit ni l tonuu tuunna. ²³K kaagbennu yennu yet a: n k tie yennu nba be buyennkua buul kaa, n tie yennu nba be l kulaa poe. ²⁴Nisua saa fit bOl u mOnj sial bual k n kan lauu? Ii k mi nan nbe kul buol sanpaapo nan tinj na kul po? ²⁵N gbat faaOk sOkinii nba manj yaan piaak k want niib faaOk maan k sann ni k yaa: n dami damit! n dami damit! ²⁶SOknii nba manj luun k bit diaa faaOk kii piaak weii nleii a, k diaa b palaa ni maan k piak want nii bii? ²⁷B malii bin tien buun n sann nae n niib buol k tOnkit b faaOk damiit nba k b sua kul piaak want u luaa, nan b baa nba yaan bo jii tingbann baal k ji tam n sann na. ²⁸Kaagbennu yet a: n maanm na k tie nan muu na kaa? ²⁹L biao k tie nan jaal na kaak yatitl tangbOnjuu? ³⁰L paak ii te k kaagbennu yaa n kOn nan sOkiniinba nbaa diaa n sonn k bont b tieb na. ³¹Gotl, kaagbennu yaan yet, n kOn nan sOkiniinba nbaa diaa b mOnj maan k yaa l tie n maan. ³²Gotl, kaagbennu yaan yet, nkOn nan binbaa piaak nan faaOk nan b japaat na; n k tuum, n bia k tulib mOb, k b biao k tie siaal niib na buul, kaagbennu ii pak. ³³Lii tie k niib manj, n neii kaa sOkinnii, n na eii kaa mantuaa i boit a: lann poe tie yennu mabaa? Fin yetua nan linba nae tie yennu mabaa: n saa luu. ³⁴Lii bia ki tie sOkinii sua, n nae ka mantua, n nae i ka niib na yenJ nba yet a: kaagbennu yennu mabaa, n saa dat wua nan u njaatieb tubaa. ³⁵Ii suakul sii yiin u lua, nan u naataamua: kaagbennu yennu jinnu tie bee? Kaagbennu yennu yet bee? ³⁶naan ji daa ban k jiiena: kaagbennu yennu mabaa! Kmaan suakul maan si tie mablie k tulJ, ii njmat kaagbennu yennu nba fona manmaa. ³⁷A yet sOk niinba na a: yennu bee? Yennu pak lann poe? ³⁸Ii tie k ii bia yet a: yennu mabl! Kaagbennu yennu sa yet a: ³⁹maa tun maa bin yetii a: ii daa piak n na, naan k ii piak na, l paak: n saa luei, yinm nan duo nba k n din tul yim nan ii baa nba na k yin fokt n unnj ni. ⁴⁰N saa baal nan fal dinu nba kaagbennu nan feidinu nba kaagbennu ii paak, kii kan mii tam l po.

Chapter 24

¹Kaagbennu wuanin kpancubit n̄anlee, kil sie yennu n̄aak tan m̄ɔb buol. Nabkanesa din suol, suda baal yaokim, bija yekonia, nan u kaalacie gber̄a, nan kanpintaa nba, nan binba kule sauuk, k saan namm babilon. ²Kpan cub yenn niz din m̄ɔk Tiik luananba Jaane, K liel niz m̄ɔk luan buit, Kluann biit ne biir K Kan fit K mua. ³kagbennu boi a: n la be Selmi ? Kin jiinnua ma: n la tiiluan Jaanae nan tii luan biit K bon biit ne kan fiit mua K du kin la biir ne. ⁴Kagbennu jiipaak lan bonna ne k wuannin. ⁵Kagbennu , Islayel tieb yennu-e maat ne nan faa fit bann tii luan Jaana ne n mun li tie n nee , n si jaan k jiin binba Kib suolib k saa nam babilone ne. ⁶N si gorib nan ninbin janae, n saa jen namm bi duoni je, k jamiib n kan biilib, n saa buliibe n kan jaablib. ⁷N saa tulib paalinba saa t k bin bann nan mine tie kagbennu. ⁸Nem kinkan luanna nba biil kib kan fit mua ne, n saa tumine k tul sedelias suda baat nan u kalaciem. nan binba tenn solusalem, nan binba kua Espt ne ⁹N saa baat nan yubonn biipaak, k jajmani n sool tig n niib kul, niib jii si dia laabe, k saalikitib, maa tu saa piikim bin saan siminba kul. ¹⁰N jii saa sikin juuk banjiak bipaak k̄ɔn, nan nukuk kinba, kaka nan tin̄inba kin din tul̄jaam, nan bi yaajaam ne sua ta si kaa len̄.

Chapter 25

¹Yennu din pak maan k tul Selemi k jiin Sud niib kul po, Sosakim Sosiat bija, wunba tie suda kpanbal na naan din tie Babilon kpanbal Nabukanasal naan dinu bin sinsin ne na. ²Maan manj k Selemi din pak Ssuda niib kul tuann, nan selusalem tieb kul tuann, k yaa:³Amon bija Josaya juda kpanbal nba dii naan l bina nanta sik ni, k kagbenu maan sik n pal ni nan k k gbiint l bina piile nan nan taae na. ⁴Kagbenu b tuun u tuontunnua nba tie u sokni nba na ki yet yin gbiint k kuan i yamm lenj. ⁵B paki nan yin nyik tokbiuk binbenn nan i tuonbiit nba ki tuun na, k fit kii be tinj nba k yendu tul yimm nan i yaajamm. ⁶B yeti nan i da waa nanika k jiantl yenbit k bia daa jiantl pata nba ki mann na, li tie ki tuo yendu mob, u bo kan dat i tuba. ⁷naan ii k gbiint min, k mok gbennu yet, naan ii donn in wuutor nan ii nii toona, k lii tie ii bonbir. ⁸Lii paak kunkontua k mok gbenu yet: k maan u k ban gbunt n momaan, ⁹k k mok gbenu yet: n saa tun bin saa kpaan nubooru nba bee yendonn po[a ganppo a nummu tel yendo po], k m bia saa tun Babilon kpanbal Nebukanesa boor, n tootun; k n saa te wunbaar konnan do manj nan u niib, k bia konnan digbanna nba kook na kul, k lin fit bin cualim linba kua, k lin tiem paal waatre nan laat bonn nba k mok gbenu. ¹⁰N saa te bin nyik bii ninj paalmann nan kpinkpamm wuu yiikini na, poo kuantua nan juakuntua wuu yiikini, naal fut n nmin, k fiitl n kpien. ¹¹Do na saa kua back ni, sua taaki kua do manj ni, k doi manntan saa kua 70[biina piinlooree] Babilon kpanbal daabis ni. ¹²Kmok gbenu yet: naan lii biina piinloore gaal gbenn n saa nmann Babilonkpanbal tuble nan do na, k maan bii bit paak; k nmann sal de teeb do, k n saa tien back nba k gben. ¹³N saa te linba kul n muant yet do manj paak saa baar, linba kul dian gbuonn na ni nan linba kul jelemia donj yet doii na paak. ¹⁴K maan digbaana nba mok panj nan p kambaara jaana muon saa soorib dabit, k in saa nmiam bii toona nan bii nba tun linba. ¹⁵K maan nnae kuu paak in, k mok gbenu, Israel yennu: gaat n nuni nmang nba gbee nan in wuutol, k jii nyunn digbana naa kul nba ninj k in tuuma. ¹⁶Bii saa nyuu, k punk [k lek], kunkonn nba in saa sikin bii sinsink ni. ¹⁷K in gaal nmanj k mok gbenu nuni, k nyunn digbaana naa kul nba k mok gbenu tumm lej: ¹⁸Jelusalem nan Juda doo peni [villes], nan u kpambaara nan u bet nba, k fit biirl, k tie bont nba paal waatrl, laat nan yubonn, nan baa laatl bian nba dinna na: ¹⁹Pharon[pharaon], Ejipt [Egypte] kpanbaal, nan u tootunna, u bet nba, nan u jiem; ²⁰Arabi kul nan kpambara nba bee ut[uts] doo ni, nan kpambara kul nba bee philisia tieb doo ni, Akalon[Askalon], Gasa, Ekon[Ekron] nan bimba biarl bee Asdo; ²¹Edom, moab nan Ammon waass. ²²Nan kpambaara kul nba bee tyr nan Sidon, nan kpambaara nba bee digbaana foo nyuu ni moki pootl, ²³Dedan, Thema, Buz, nan bimba kul tiki barbe loati ni; ²⁴Arabi kpambaara kul, nan Arabi tieb kpambara kul nba tinj paanu konj, ²⁵Nan kpambaara kul nba kou Zimri nan Elan, nan midi, ²⁶Kpambaara kul nba bee yembonj, k koa kpia koo banfakl, yem koo lieb, nan kpambaara yent kul Andunyia nba bee tinj paak. k Sesac kpambal tan saa nyun bee poorpo. ²⁷A tan yetb: kunkonkonnua k mok gbenu, Israel yennu: nyumman, yibin k bia sii, k baa kan fiil lekl nba in saa baar nan ii sinsik ni! ²⁸Lii tie k bii yeet bin gaar aa nini k nyu yetrb: kunkonkonnua k mok gbenu yet: ii saa nyun! ²⁹K maan doo pienu nba in sann yi nae in piinnj tie bonbir; k yim, saa biar k kanlaa tuub daatuu! ii kambiar k kanla tuub daatuu; k maan in saa yiin taob tinj gbonj kul paak, kunkonkonnua k mok gbenu yet. ³⁰K fin, aa tan soakim lii boora kul, k yetb: k mok gbenu saa gaar jaat sampapo; u bimbebool kaasi ni u kunkor saa gbaat; u jaat saa kunnan u binbee boor; u wuu yikint sii tie nan wunba nmaki daan tiloana nyuu, k jiint bimba koa tinj pak. ³¹Fuur saa baar tinj gbonj jootu pak; k maan k mok gbenu kon nan doei u bu nan gbaanant kul; u konnan tundamm, k mok gbenu yet. ³²N nee kunkonkonnua k mok gbenu pak: nman yuubonn baa doo nan doo paak, k wonj paaru fikt tinj gbonj looka poo. ³³Bimbaa k mok gbenu tan saa kpib saa yaat tinj pinpik k saan tuu li jijjok; b kan buii bii pak, k kan gaarib koo k piib, b sii tie nan bonkoob bint na tinj pak. ³⁴Ii liatr, jaant duk cambia nba, ki b ki yiink in ! Brintl ii mən tampinni bonkoob kpaari! k maan daa baara k bii saa koati. in saa buuti, ki saa baa nan siaru uba daok paar. ³⁵Gungul boor sii yaab jaant diuk cambia nba! tinnu sii yaab tuul bonkoob kpaari! ³⁶Bii sii gbia bonkoob kpaari! wuuyikni nan bii liatuk, k maan k mok gbenu lek bonkoob kpaa boa. ³⁷Sian nba k b daan tuo be b yamani na yennu wutuol duo k u biil l kul a. ³⁸Yennu nɲɔl nyik u bnbe buol nan yanbɔl bik nba tuo nyik u folu nae, k maan b yennu wutuol duo u biil b duo, k l kpant langbenta.

Chapter 26

¹Jojakin nba tie josias bija ,nba di dii jada naan yuo nba nee, ²ki yennu yetin a saan yenjiantu ŋaasaakak dindonjini ki saa muant lin n,nba kul kin wanna a daa beki siali,ki tul juda tieb nba baat ki jiantil yennu leŋ na . ³li pasia bi saa gbat , ki nyik b tuonbiit nba ki bi tuun na waa, ki man mun jii lebit bonbiila nba ki sa yaa min bal nan ,n bi paak ,kimaan bi tonnu tuonna nba ki tuun na paak,⁴k yennu paakin a yet niib na, li tie mɔnnie na yin tuo n maan ki wei n tumi u nba ki n tuli na. ⁵ki bia gbiint n tuontunna nba tie n sɔkiniinba ,ki n tun tuumi buol na maan ,ŋaan ki kimu ki saak linba ki bi pak na. ⁶lii tie ki , tuu yien bi maan ŋaan ŋalin n saa tien jiantu ŋaasaakak na nan maa din tien silo duo nee, ki niib kul saa jii duo na sann ki tien mɔntom.⁷ki sɔnkiniinba nan manntieb nan niib na kul gbat ki selemi piak lin ba na yenjiantuŋaasaakak ni. ⁸ki maa pak linba ki yennu yetin na ki gbenn yuo nba, ki niib na suolin ŋaan yinkin a li tie tin kpiae. ⁹bee ka pak yennu sann ni a jiantuŋaasaakak na saa tien nan silo duo na. a ki duo na sa biil ,ki sua kan kal leŋi? Ki niib na tikil lintin selemi¹⁰linba tun ki juda tuann dam gbat na ,ki bi nyii kpanbal ŋaak ki kakil ki baal yen jiantuŋaasaakak na buol ki saan sialinba ki bi yi tamnɔpaann na .¹¹ŋanne ki manntieb ,nan yennu sɔnkiniinba na pak tuandamm nan niib na a jua na tie bin kpiue kimaan u pak biil ti duo wa i mɔŋ gbat waa paak linba waa. ¹²ki selemi yet tuandamm nan niib na kul a yennu nba tumma man yeti linba e, kii gbat kin pak jien yennu ŋaasaakak nan duo na po na.¹³li sian bonciann nan yin lebit i binben nan i tuinna , ki tuo yennu mɔb. jii tun nna u saa lebit maalin ki jiin biilu nba ki u yet a u saa baal nann i paak na .¹⁴mɔtaana ,n ji be i nii nibe tientin yaa luonbianŋinba ¹⁵.ŋaan li ŋan yin bann linba na, lii tie kikpiin, duo na niib kul na yimm sii be nikal kpinnu biit ni,kimaan yennutumin a man tuli kpaani na .¹⁶Ki niib na kul nan tuandamm na yeta, sua daa kpɪn ti yemidaanɔyennu sann ni e ki jua na piakit linba na .¹⁷ki saakab na siab fill k set kipak niib nba tikil leŋ na a :¹⁸hesekia nba din tie juda kpanbal yuo nba na ,ki yennu sɔnkinii maake nba nyii molesef na pak niib na kul linba ki yennu pak na, a bi saa ko sion nan ba tu ko tambonn nee ki jelusalem sii tie langbent e ki yenjiantu ŋaasaakak konkonn na saa kpant fual e. ¹⁹kpanbal hesekia nan juda niib na din ki kpɪi maake ,hesekia din cɔlin yennu e ki gbaa a wun la u sommil,ki yennu din lebit u maalin ki jiin falaa nba ki u bo ya u bal nann bi paak na, ti ya tin bal nan falaa nba ka paake ti mɔŋ paak na .²⁰yuli din tie semaya bijae ki nyii kalɪaf yɪal ni, u mun din muant yennu sann nie ki biil duo na nan selemi nba pak na, ²¹ki kpanbal jehoaakim nan u jab nan u saakaab nba gbat lin ba ki yuli npak na. ki kpanbal na ji din gbat li po, ki cial saan Egipt saa bol.²²ki kpanbal jchayakim din tun el natann, nan jaalieb Egipt tin ni a bin kpan yuli. ²³bi din suol yuli kin jen nan'o kpanbal jehoyakim buol ki u te ki bi kpiu ki jii u gbannant ki lun duo niib kaati ninj. ²⁴ŋaan safann n po na, bi din ki solin tul niib na ki bi kpiimi.

Chapter 27

¹Jojakim bija Josias nba sin Juda naan k tie kpanbal l din k woi kaa waa k kaagbennu paak Selemie mɔbona na. ²Kaagbennu din pakin a: man jii gbounɲ nan daat, k ɲanm yɔkt, k lia tulu ni. ³Tuln Edom kpanbal nan maab kpanbal nan a mon waas kpanbal, nan tir kpanabl, nan Sidon, kpanbal mɔb, k lin ny b taatala nba baal Selusalem a bin la Juda kpanbal, Sedesiassena. ⁴K yabint daanɔ kaagbennu nba tie Islael tieb yennu na pakn a : n wanib k bin yet b tuonn danm (kpanbala) a : ⁵N yiikociaonɲ nan n panɲ nie k n nnan ɲandounya nan nisaalii nan bonkobt nba kul be tingboun na paak, k n buu jii b k tul binba k n luon. ⁶Mɔtana mine jii digbana kul k tien, n tuontunnɔ nebukanetstar, babilonn kpanbal nuu nie k te k muuk ni bonkabl gbaa jiatlɔ. ⁷K u sii dia digbanan kul k b sii tuun k tie u bija, nan u mun yaa bija, nan yuo nba k u tiaɔnɲ digbann gbennu tan saabaal (baa) l youe k u digbann ji saa tun k tul digbanjaana nan kpanbal - jaana. ⁸ɲaan digban nba yet u woiu, k k sikin u mɔnɲ, Babilonn kpanbal, Nebukanasal buol, Babilonn kpanbal saa te k bin lann naayɔkt u tulu ni k jii tɔb nan kon nan yiali k dat l digbann tubl, kaagbennu n paak na, nan yuo nba k n tun saa jii n nuu k biilɔk gbenn. ⁹I daa gbiin i sɔkninba, ku binba yien a b saa fit bann linba tan saa tun napo, laa lek tie damiit ni, kuo nan i daa tuun k tie Babilonn kpanbal! ¹⁰K maan faaɔk sɔkninba manɲ kpanie, k saa te k siab n jii-i, k yaat saanani digbann nba fɔk nan i digbana bonciann, k lin k min bel nyinni, k b saa biili. ¹¹ɲaan digbann nba tuo k sak Babilonu kpanbal mɔb, k sikin u mɔnɲ k tulɔ, n saa te l niib i be tinɲ ni kii ko; kaagbennu pak na. ¹²N pak ɲanne k tul Juda kpanbal sedasias a jii a mɔnɲ k tul Babilonn kpanbal, k sikn a mɔnɲ ɲua nan u niib tuann, k a saa la manfuɔl. ¹³Bie k fin nan a niib saa kpo, tɔb ni nan kon nan yiali, nan kaagbennu nba n yinn u mɔb ni k tul digbana nba kan sikn b mɔnɲ Babilonn kpanbal buol na? ¹⁴I daa gbiin sɔkninba nba piak nan i daa jiikt i mɔnɲ k tien Babilonn kpanbal na! K maan b sɔknti maame. ¹⁵Kaagbennu mɔnɲe yet a: n k tunmi, a ɲaan b fae u sann ni, k tieni, l paak u saa bel nyinni, k bin kpi yienm nan faak sɔkninba manɲ. ¹⁶N paak manntieb nan niib na kul nan kaagbennu yet a: i daa gbiin faak sɔkninba nba piak faak maann k yiena: kaagbennu ɲaak ni tuontun tiat b saa nyi Babilonne k baal nann mɔtana. ¹⁷I daa gbiin b maami, jiin i mɔnɲ k tul Babilonn kpanbal k i saa la manfuol bie k duo na saa kpant langbenti? ¹⁸Lii tie k b set tie bamɔni sɔkninba k set dia min kaagbennu maan, ɲaant na, k n daa te k mɔkint nba be kaagbennu ɲaak ni nan Juda kpanbal ɲaak ni nan Selusalem na, k b jikt k saa nann Babilonn. ¹⁹K yabint kaagbennu pak k yet nan, u din nyik, tuota nan kutmɔnt nyunbuuk nan tot nan bonjaalia nba bial na duo na ni. ²⁰Yuo nba k Babilonn kpanbal Nebukanedsal kpanbal Jekonia, wunba tie Jojakim bija na, nan Juda nan Selusalem tuanu danm kul, k saan nanm Babilonn. ²¹Gbiintl linba k yabint kaagbennu, Islael tieb yennu piak k jiin mɔknt nba bial kaagbennu ɲaak ni nan Juda kpanbal ni nan Selusalem na po. ²²K b saa jii k saan nan Babilonn, kl sii be lenɲe nan maa tan ɲmant n dudukt l po yuo nba, k jen nan l binbebuol, min kaagbennue pak na.

Chapter 28

¹L binni ,kpanbal seedeasias naan piinu,bina nanna ninŋ nmaalii nannmuu ni, Asuul bija, Anaaniaa,sokini nba nyi Gaabaaɔn, pakin kagbennu n̄aak ni, manntiebe buol ni nan niib kul nuunm ni. ²N nae k kunkɔnkɔna kagbenu, Islaael yennu piak : n biil baabiilonn kpanbal panŋ na waa!³Bina n̄anle sinsuuk ni, k n saa t k bin jen nan kaagbennu n̄aak gol nba k Baabiilonn kpanbal Neebuu kadeneetsal din ji'b k kun nann baabiilonn na.

⁴Kaagbennu yet n saa t k bin jen nan suda kpanbal, Suojoakiim bija Seekonia, nan Suuda niib nba k bin din jiiib dabis k saan nanm Baabiilonn, k man n biil Baabiilonn kpanbal panŋ na waa.⁵Sokni seleemi jiin sokni Anaaniaa, manntieb nan niib kula nba be kaagbennu n̄aak ni na nunm ni. ⁶Sokni seleemi yet a: maamɔnm! kaagnennu n tun n a! kaagbennu n gbien mɔbona nba ka sokn na, k fit jen nan kagbennu n̄aak gol nan daaba nba be Babiilonn.

⁷n̄aan gbintl mɔbona nba k n yan pak a tuba nan niib kul tuba ni:⁸Sokiiniinba bo donŋ liit min nan fin, yaayoo niwaa, bo sokin bil doi nba mɔk panŋ nan kpanbaljaana jent a muusuuk nan yiaali si be; ⁹n̄aan lii tie sokini sokin mannu, u maan manŋ sokinuu saa wann nan u sokin, u set tie balmɔnni tontu nba nyi kaagbennu buol.¹⁰Sokini anaaniaa yɔkt yɔk na sokini seleemi buapiaat paak, k ji biil. ¹¹K anaaniaa yet niib na nuunm ni: kaagbennu piak n nae: l tie n nae, bina n̄anle sinsuuk ni, n saa biil Baabiilonn kpanbal, Nebukadnetsaal jent nan u panŋ kul nna kuu dia k buukint niib na. k sokini seleemi seet saan.¹²Yuo nba sokini Anaaniaa biil yɔkt nba buk sokini seleemi buapiak pak na, kaagbennu maan yet seleemi, mɔbona na ni: ¹³Ii saa, k yet anaaniaa: kaagbennu piak n nae: a biil daat jɔkt e, l setuu ni a saa la kut yɔkte. ¹⁴N nae kunkɔnkɔna kagbenu, shael yennu piak: n jikt kut yɔkte k bukin yent kul niib tuuli ni, k l saa wann nan b saa jiant Baabiilonn kpanbal, Nebukaadnetsaal, nan muuk ni bonkobiit kul saa jiant'o.¹⁵K sokini seleemi yet sokini Anaaniaa: gbintl, Anaaniaa! kaagbennu k mi tuunma, k a bia tunn niib yan faat tuutaa ni. ¹⁶L paak, kaagnennu piak n na: gotl, n saa kpo, k man a maan na kon nan kaagbennu. ¹⁷k sokini Anaaniaa kpo l binn ni, nmaali n̄anlale ni.

Chapter 29

¹Linba be gbonŋ nba yennu sŌkini Selemie sŌb k tul manntieb, nan yennu sŌkininba, nan duo ne niib kul nba k Nebukadnetsal ji Selusalem k saan nn BaabilŌnn k tien yomii ne. ²Gbonŋ ne nba sŌb yuo nba ne, k sua kpanbal Jekonia, kpanbal puok, nan kpanbal yaasaakab, nan suuda tinŋ tuandanm, nan Selusalem tuandanm, nan tikpiet danm, nan yandantuon tunna kul, k b suolib ki saan nanm Baabilonn ni wa. ³K u jii gbonŋ ne k tul saafan bija Eliasa, nan Hikija bija Gemolia, wunba k suuda kpanbal Sedekaya din tuumŌ Babilonn kpanbal Nabukadnetal buol ne. Li din sŌb a: ⁴Kaagbennu kŌntua nba tie Islael tie yennu piak k tien niib nba kul k u ab k Nebukadnetsal sudib Selusalem k saan nanm Balilonn k tienm yonmi ne a: ⁵Maan ŋei man, kii kua, baan kpaant man kii dii linba kii bul lenŋ ne. ⁶ŋi kuant puob, kii maal waas; ii tien i bonjai puob, ki tien i bonpoi jab, k bii maal waas. ii pŌt man yaa kua sian ne, k daa waabit kaa. ⁷ŋi tuun linba saa som doi nba k n te ki saan lenŋ k tien yonmii ne. Ii mein kiitien doi manŋ man, kimaan lii tie k doi manŋ mŌk, i mun sii mŌke. ⁸K maan Islael tieb yennu nba tie kŌntua ne nba pake ne: ii daa tie sŌkniinba nba be buol ne kpaamii, kuo binba yaabiban buntaa, k jiin linba ta saa tun po ne kpaamii. I daa gbiin b damiit manŋ po! ⁹K maan bi fa faake tieni n sannpo n k tunmi kaagbennu nba pake ne. ¹⁰ŋaan kaagbennu nba pake ne; lii tie k Babilonn bima piinlole ne gal, n saa wanni n bakaa nba be i o bianŋinba, n saa wanni, n saa dia n mosonn nba k senn nan n saa jen nanni ne. ¹¹Min kukuae mi i paak lolaa nba k n mŌk, lola nba saa tuli mŌkint k li kii tie biak kaa, lola nba saa baal nan linba k i dann tuann. ¹²Ki saa yiinnin, i saa baal k mialin, k n saa tulii gatuu. ¹³I saa lomin ki lan, lii tie ki lamin nan i pal kula: ¹⁴Kaagbennu yien a; i saa lan, k man jiin kaani i tinŋ ni. N saa nyi nanni tinŋ kul ni, nan sianninba kul k n daan yat k saan nanni ne, k jen nanni tinŋ nba ni k n daan nyinni k saan nanni yonmisne. ¹⁵I piak nan yennu tulit u sŌkninba Babilonn tinŋ ni waa. ¹⁶Kaagbennu nba piak linba k tien wunba di digbann nba k Daafiid din dia ne, nan niib nba be duo manŋ ni ne, nani nikpiinm nba ki b din k kpabib nanni k tien yonmi ne. ¹⁷Kaagbennu yien a: n baat nan tŌbo nan nanyialii b paak, k saa tienm nan kinkann nba tuu bat k b ji kanfit mua k dukin l biila. ¹⁸N saa weib nan tŌb nan kom nan yiali, k dogbanna kul saajjek nan lambaa k b la. Min lub sianninba kul, lenŋ niib yan saa put, k b gbanni n jek, k maan linb tun tulib ne paak. Niib saa laab, ki jii b sann k puol mopola. ¹⁹K maan b ki sak momaan nba k n tien n tuontunna nba tie n sŌkininba, k n tienm yuokula ne. ²⁰ŋaan yinm nba kul k n saan nani yomisin Baabilonn ne, ii gbiint linbaa k kaagbennu, kaagbennu piak ne. ²¹Kaagbennu kŌntua nba tie Islael tieb yennu ne paak k jiin koloja bija Achaad nan Maaseja bija Sedesias, ŋann nba jikit n sann k fa faŌk ne a u saa jiib k tien Baabilonn kpanbal Nabukadnetsal nuu ni, k wun kpib i nunŋ ni. ²²Lii tie k niib nba k b din tienm yomi k nyii nanm Selusalem k saan nanm Baabilonn ne luon bin pol mpol, bi tuu saa yet a: yennu n tienna nna Babilonn kpanbal nba din juo Sedecias nan Achaad muu fuot bianŋinba ne. ²³B joontu sii tie mee, k maan bonbilankan a, bi tun cunconsin, k bia faal faak n sann ni, k n yen k tulib mob. N nii baa tun linba, k tie siataa l po, kaagbennu nba pake ne. ²⁴A saa paak Nehetamit jua, Schemaja a: ²⁵Kaagbennu kŌntua Islael yennu nba pake ne: A sŌb gbonŋ a sann ni tul selusalem tieb, nan manntua Sofani, Maaseja bija, nan manntieb kul gbonŋ manŋ ni b sŌb yet a: ²⁶Kaagbennu tien a manntua k sen na Jehojada taan ni, k mŌtanne fine ji tie yenjantu yasaakak ne ni yudaanŌ. Li tie a tuonna ki fan te k bin suol waatŌ nba kul pul u monŋ yennu sŌkini, ki paanŋ jaluk, k jii kut kantu k lann u tuluni. ²⁷MŌtaane, bee k a ki tun me k tul Selemie nba nyii Anathot, k piak nan li tie yennu sŌkini k tien niib ne? ²⁸K taan tun maat Babilonn tieb nan bi sii tie yomiie ki be lenŋ k lin waiwa, a bin maa ŋei, k kua li ni, k baa kpaant, kii di linba k b ka na! ²⁹Manntu Sofoni din kalin gbonŋ manŋ l sua k sŌkini Selemie bee. ³⁰K kaagbennu tul mob Selemie, k yer a: ³¹Jiin maaninba jiin Schemaeja, Nechelami jua po ne, ki tul yomii nba kul be : nan Schamaeja nba piakii n maan, ŋaan k n k tumŌ ne, k bia kpanni ki duu ne, ³²Min kaagbennu pak nan : n saa dat Nehalami jua Schemaeja nan u yaabuona tuba: u ŋaak ni nisua kan mii k kua buolu ne siikni, k u bia kii be u manfuol nii k la banŋanna nba ki n saa tun ki tul n niib ne, kimaan waa pakib nan bin yet in mob ne paak.

Chapter 30

¹Kagbennu nba pak Selusalem lanbana nba ne. ²Kagbennu Isilayel yennu-e piak ne, diant lanbona nba kin pak tula ne kadauknin. ³Daal baat kin sa jen nan Isael nan Juda niibinba kib sudib k siet namm ne, k tulib tinjinba kandin puon bi yaa jaam ne ki litie bi yaa⁴Lanbona nba kaagbennu paak tul Isael nan Juda -e ne. ⁵Kaagbennu piak ne, t gbia jaanmami wuyikini, li tie yenputuko, li k tie palmaann ka.⁶Yinboi k lia bonak ban maalo i, l tien ninle, bee kin laat juakulku nii bee u saakinjnini, nan puo nba tuuyaa wun mal ne? Kib nuunipo njaani?

⁷Yuubonn, k man l daal yaaba u luaka, li tieyuonba bia k tuk l sakob njaan n saa nyinnuawa.⁸Kagbennu yet a lidaal n saa kOnn yuokinba kib buukin a tulu ne, k ciel jalit, k saam ne ji ki pala. ⁹B saa dont kaagbennu b yennue, k David si tie b baal nba kin luktua.¹⁰K fin Jacob n tuon tunna a daa n nmaan, Isael a daa jie sial, n saa fataa digban banfOk linba k b saan nanna lejne, n saa fat yabuonnanba k b sualb dansalii ne, k Jacob ji si bée u yan ninje sua fii ki maabua. ¹¹Kman n bee nan naa k saa fata min kaagbennu -e maat; n saa buot niibinba kaa daan be b buol ne, njaan n kan tienna sial, njaan n saa dat a tubawa, n kan njaanna yann.¹²Kaagbennu yet a: a jan mine paal ka fiuOk neyial paa! ¹³Suaka k saa gaal a paak k jii kpal sat k luol a fiuOk, a k ban faa saa tienn bianjinba k la laafia.

¹⁴A yuat nba tamm a powa, sua ji ki fiin a po, n leka nan n tie dataak ne, n dat i tuba a wutuol, kman i nuantOnt yab bonciann. ¹⁵Bee tien ka fabin a jamine paki, nan a fiuOk ne? k man a buan tOnt yab bonciann, nan a biit njanne te k wuanna fala. ¹⁶Li pak, binba luon bin kpia n saaa kpibe, k suol a dataii dansalii, k binba tu jaama b saa jaame. ¹⁷njaan kaagbennu yet a: N saa teebawa n sa teeb a fiata, fininba kib yaa n nyika wa, sion nba k niib k fin a po. ¹⁸Kaagbennu yet a: n saa jiin suakul waa din tu be sionninba Jacob njaak n tiin ninbouk b njei, b doi nba bit ne saa tun k maae, k saa namm maa baat njaak nan la din tie ne. ¹⁹B kul yikin palman yikini-e, k yin yani k dont yennu, n saa te k bin pOt n kan te bin waab ka, n si cualime bi k jaakib ka. ²⁰B waat sii tie nan ba din tu tie ne, k namm senn u niib fanu binba dintib fala ne n saa dinib fala mun. ²¹Bdialua saa nyi u ninje, k bi lik yua si tie b duonin nuae n saa yinuae wunbaal n buol, nmee si mOk pal k baal n buol njaan k ki yinua? ²²N si tie i yennue k tie n niib. ²³Kaagbennu wonpaaluk, k u wutuol tie wompaaluko k baal biit damm yulapak. ²⁴Kaagbennu wuto buk k maakit, p tu tan tun u toun ne yaa, i saa gabt li paak younba baat.

Chapter 31

¹Kaagbennu paak a, l yo ninj min ne sitié islael buoli kul njaak tieb yennu b mun tie n buolu. ²N né k kaagbennu paak; b laa ninb a tinuu kunkuok ne paak. niib nba nyii kuun ni ne, Islael somm k saa u fuun buol. ³A be ban fokil k kaagbennu te kaa ban nin n lona lomm nba k mək gbénu. I paak ee te kin guu nan ntant. ⁴N bia saa fiiniwa, k fiina k fi tie nan puo nba dakban jua islael ninj. ⁵i saa njam jii i naayaka ki waa waak nan palpienn. K bia saa njamm bul daan tiinii samali: k binba bul tiinii manj si pon i tiini luana. ⁶Balməni yo baat k guutieb tan sii be Eflaim, k yikinn k yena; fiil man k t do sion jua paak kaagbennu t yenu buol. ⁷Kman kaagbennu paak a, yinin yanii nan palpienn jacob po. Faa man nayak digbanjaann na yul paak, yinin i dontil yano, a kangbénu tinn u niiba, Isael tieb nba tenn. ⁸Gotl, n saa nyii namm ganj po k baal namm k bia nyii namm tingbonj na kpini kul po k baal namm, k juanii nan dianii sa weiib k baal k podanm nan bi nan nba saa baal n ne niigbingbunn sa jen n na. ⁹N niib sii jent k mək ee k mein yo nba k n kpent namm no. N saa saan namm kpenii nba k mək ny un buol k tonkin namm sɔnu nba kaa bootaa k b kan gbiat kman n tie nan baa ne k tuul islael tieb, Eflaim tieb ee, tie n bijakpel. ¹⁰K kangbénu yet a : digbana, giintl n maan k muant, ban fəka məkgbiant k tuulin. K paak b a wunba yaat israél tieb, u bia saa njmat k tikilibé k guulb nan pekpalik nba tuu guu u pei ne. ¹¹Kman kaagbennu daa jacob a, a nyin no winba mək pany k cien nu ni. ¹²B saa baal k uin nan kpinkpan muk sion juoyul paak, b si tiin k saa kaagbennu piinii paak njanne tie jeet, nan tiluana daan nan kpan nan bonkobit nan neii, b nalmi si tie nan lonnm nba k b man nyuin faa nu ne. b ji ki be faalaa ninj. ¹³K sapaamm saa waa waak nan palpienn k naasimm nan jakpela mun sii kpamm n nee n saa kpint b mənii na k l tié kpinkpammuk. N saa tuulb pamann. K kpint b palbiil k li tie palmaaasil. ¹⁴N saa gbonn man ntieb ne jeet nba njan, k tul n niib b bonlonja kul. Kangbénu e paak. ¹⁵K kangbénu paak yet a n gbai yuyiik nii Rama do ni, kpemənii nan fabinii k Richel mək u waat paak u yet k k la ninba jien u waat paak k man b k bé. ¹⁶K kangbénu paak yet a nyikin mənii bjaan fial a ninsii na. njan a si mək paak tuonna nba ka tuun po, kangbénu e yet. a waat sa njmat k jeen a datai tinjri wa. ¹⁷Dindann be k jiin a tuon po, kangbennu yet, a waat na sa njmat k jeen b tinj ninj. ¹⁸N gbia k israël teeb piak nan palbiil a yenu, ti tuu te nan bonkobyɔk nae njan a tumiit məsakuwa. Jenin nant, ti tien siil nan tin jen a buola. Fin nba tie kangbénu n yenu ne. ¹⁹Ti din yəta, njan mətane tiluon tin jene. Faa daat ti tuba ne, ti yula ji sua ne nan albiil. Ti din dii fei-e k la yukpia sil, kiman ti din tuon biit t bisin niwa. ²⁰Ephlaim fine tee n bijaloyil, bik nba kn lomm mankik be u ni. yuo nba kul kn taa a sann n tuu dukina po nan lomme. N yan tuu nyi saan a buole n sii mək ninbatinu nana. ²¹Teent nyina ki dək sɔnu na. A njamm la sɔnu nba ki a tək kin ki yaat na. Jenin man, yimm islael tieb, jenin doi nba ki i din nyii na ni man. ²²I saa taantl nlee, yimm yada kanpuana-damm nba bot ne? Kman kangbénu sa tak bompane tinj ne pak k li bé l kua li be i kuo nan puo nba tuu kpann jua ne. ²³K kangbénu daano nba tie islael tieb yennu na yet a, mi-i jiin na bi tinj ni yo nba, bi saa njamm pak juda tinj ni nan li doi nia, yennu n teen piisin Jelusalem kasii kunkonn paak, ²⁴Niib sii be juda tinj nan li doi kul ni, k kpaala sii be, k pekpaalii be nan b pei. ²⁵N saa maan binba bak na gbanu, ki bia gboon wunba ki kon banj. ²⁶Ki nisaalii saa yet a, ngɔɔn k tan yelik, k sua kin mək panj. ²⁷Min kangbénu piak nan daa baat kin saa gbeen israël nan juda tinii nan niib nan b bonkobit. ²⁸K maa la yaak nba k njabil, k daa bil, k bel k biil, k bet na, nnae kin saa bia la yaak k bulib k bia maa donnib. Kangbénu e yet. ²⁹L daal li baal nisaalii ji kan yet a: Bibaanba muaagbiil kaa, njan ki li mii bi waat nyana. ³⁰Njan wunba muaa gbiilkaa u nyanae sii nii, ki sua kul saa kpo u tɔnnj biit paak. ³¹Kangbénu yet a gotlii, daa baat kin tan saa lol molol paann nan islael njan tieb nan juda njan tieb. ³²I tan ki tie nan mɔlol nba kin din lol nan bi baa nba, yo nba kin kub bi nui k nyinnib Ijpt tinj njin ne kaa. N lek din tie nan b tchanbaat njan k b k dia mɔlol na, kangbénu é yet. ³³Njan mɔlol nba kin saa lol nan islael njak tieb na sii tie nnae: n ji saa tien n sennii manj bi du du kt nie, ki sabl b pala ni. Mine sii tie b yennu, k b tie n niib. ³⁴Bi sua ki tie wun ji tumii u lua njannika u njina ki yaa, Bant kangbénu kimaan b kul tan sii miu, laa nyii bik k saa tuu sakua. Kangbennu yet a, n saa nyik tchab b biit, k kan ban tial b yanbon tunaapo. ³⁵Kaagbennu yeta njmée tien yentu daal kul ni, k tulit njmaa lik nan njmaa bila k l tien yentu nyɔk, yuce tu kut mɔkl k te kl fu. u sanne kangbénu yabin daanua. ³⁶U senn mɔsonn a dulinya njak bona nba be li sienn ni ki yu kii biannj inba na, nnae k islael sii tie digbann ki yutil. ³⁷Kangbénu yeta, li tie k b saa fit bikin sanpaak, k njmaa tingbonj na, li yoe k kaagbennu saa yet u niib islael tieb kiman linba k b tun ne paak, kangbénu éyet. ³⁸Kangbénu yet a, daa baat k b saa njamm maa doo li tie kangbénu yal laa nyii Hananel difouk na buol, ki saan tuu gungont buol ammb na. ³⁹K paal na saa nyi yabaa po manj k saan baal Galeb kunkonn paak, k gont baal goa. ⁴⁰Baauk na kul, baa pii kuun sian, k b lubin bonciat na, nan kpaant nba be kidlonn nyuntonn buol na kul, k saan tuu taamm Tammob nb be yondo po na, li kul sii tie ka siie k tulin. bi ji kan ban yeel doo na njanni ka k biilili.

Chapter 32

¹kaagbennu maan nba kuu din pak k tul jeremie, juda kpanbal sedecias naan bii na piik ninj , Nebucadnetsar naan biina piik nan nannii ninj. ²babylone kpanbal sijem bo be jerusalem ; k maasokni jeremie bo luo , juda kpaanbal yaa danslkin.³Sedecias juda kpanbale b luono, a: l tien nle kuu piak k yaa a : kaagbennu saa jii duo na k tul Babylone kpanbali ; ⁴Juda kpanbal sedecias kan nyin chaldeens nba ni, u sii b Babylone kpanbal nuu , u saa pak nanc, b nibina n tuu liel. ⁵Babylone kpanbal saa kun nan sedecias Babylone, kuu sib lej kaa-ka maa tan saa tiat u po , kaagbennue mat ; lii saa kii k ɔ nan chaldeens⁶Jeremi mat a : kaagbennue paak nna : ⁷gotl Hanameel a baa ninjaa schallum bijaa u saa baal a buol k maata a : daan n kpaab nba be Anothoth k l ma fine kpin nani k saa daa l tie a yal. ⁸Hanameel , n baa nijaa bijaa baal n buol nan kaagbennu nba pakɔ na, u matin : daan n kpaab nba be Anathoth na , Benjamin duo ninj , k l ma fine mok nuu nan fin din n faal k, k n bann nan kaagbennu pak. ⁹K n daa Hanameel kpaab man nba be Anathoth na , k paau, likbina piik nan yanlolo¹⁰k n dia kaadok , k yii nu , k kpaan sialadam , k n keli likli na cinlo paak ¹¹k n jii kaadaok nba k n daa ninj na , nan senni nba wun bianba na. ¹²k n tuul l kaadok Baruc nerija bijaa, machseja bijaa , Hanameel nuyin , n baa nijaa bik , nan sialadam nba dan yii nuu l kaadaok paak na , nan juifs nba maa daa be dansaldiukun nan kul buol. ¹³k n tul b nuyi Baruc l senu ¹⁴nne kaagbennu Isael yennu pak : gaat diani na , tiye kaadok na , l nba b jii nuu l paak na , sua kul buol na . k tiennɔ bobiliɲ k lin fit k wei . ¹⁵nne kaagbennu Isael yennu pak : b bia saa fit k daa jei , kpaant nan daamunj tūni l duo. ¹⁶yuo nba k n tuul tinj kaadaok na Baruc Nerij a bijaa , n mial yennu nne : ¹⁷Ah ! yomdanɔ yennu , fine naan sankpaak nan tinj nan a panj nana nuu , sial k b k tie yaalituk a buol ¹⁸a mok ninbatinu ka-kaa buolu tun ta ninj , k daal baa nba tuuba nan b yabuona tuuba b bit ninj . a tie yennu nba yaab , k mok panj , kaa sann tie kaagbennu kuukɔna saakua¹⁹a ban kpaani k tuun tuo jaana ; k mok nuubina nba goli sua kul , k paa sua kul u tuonna paak . ²⁰a tuun ciila yali tuk tuona Ejipt kaa-ka dinna , nan Isael , nan niib kuula buol , kaa sann kaa lebtuu nan laa tie bianba dinna na. ²¹a nyin a buolu Isael tieb Ejipt , nan ciila nan yaali tuk , nan a tiɲɲ nuu , nan a panj. ²²a tulb l duo , duo nba daanpol b baa nba a fin tulib na, duo nba siat nan naabii b na . ²³b baala , k ki kaal k ki colin a kunkol , k ki colin a seni , k ki tie faa daan matib linba na , l paak a tun yuubɔn b paak²⁴gotl l b bit tanpotae k fit nan kunkɔn a ; chaldeens nba saa lek duo manj , k njanib nan juuk banjai , nan kom, nan yialuu , linba kaa mat baala kaa laa. ²⁵ɲan yomidano kaagbennu , a mat n na n daa kpaab k jii sialadam k l maa duo na b chaldeens nba nunije ! ²⁶kaagbennu pak jeremie nna : ²⁷gotl mine tie kaagbennu , sua kul yennu , sial k tie yalituk n buoli ? ²⁸l paak kaagbennu pak a: n saa cab dua na chaldeens nba , nan Nebucadnetsar babylone kpanbal u gaal. ²⁹chaldeens nba maa saa lek duo na b saa juo l duo muu , nan b jei nba paak b juot wuuba k dot Baal na , k dot yenfani k l do n wuu tuol . ³⁰k Isael tieb nan juda tieb pii bit tie nu k daa tie waate k l dont n wutuol , Isael tieb don n wutuol b nuu tuona paake , kaagbennu e paak . ³¹k l ma l duo don n wutuol l maanu ninje yaa , l paak k saa njinɔ n buol. ³²k tokin bit nba paak Isael tieb nan juda tieb tien k don n wutuol na , ɲaam , nan b kpanba la , nan b beti nba , b mantieb , b maasokni nba juda tieb nan jerusalem yab . ³³b buulinj b nuɲ , k k golii , b tuntib sannioɲkul ɲan b k luo b gbit n maan k gaal . ³⁴b tie bit ɲaak nba b yin n san nne k jokin . ³⁵b maa din ɲanna k kuan Baal lej, Ben Hinnom juol paak , a b tul moloc b bonjai nan bonpoi : l maa k bo k boib na ; k b bo k laa maalin nan b tie bite , k juda kua bitin³⁶motaana kaagbennu , Isael yennu mat duo nba paak kii yaa : Babylone kpanbale sua kpib nan juubanjai , k kuan kon nan yiali na : ³⁷nsaa tuun jen nan duo nba ninj k daan belib na , n wutuolin , nan n ɲanɲetukin nan n paalbilin n saan jenam l buol , k b sii b ɲan tin . ³⁸b sii tie n buolu k n tie b yennu . ³⁹Kin saa tulb paal yen , saajok yen, k l fit bii jien ; b ɲant nan b waat ɲant paak ⁴⁰n saa tie loknu nba kaagbennu min nan ɲam sunsukin , k jii kan bolib n nunm , k sii tiem bonjanna , k jii n jaanmani k tie b paalaa , k fit b daa foktil nani. ⁴¹n sii tiem bonjanna , k n sii b l duo nan n pal kul , nan nnalinj kul . ⁴²K l maa kaagbennu paak : nan maa bo tun yuubɔn b paak na , nne k bian saa tun bonjana nba k n puo na b paak . ⁴³b sii daa kpant l duo l maa kii yaa : l tie fuale k nua kaa lej k boi bonkobuk , kuu b chaldeens tieb nuu . ⁴⁴b saa daa kpant k tien kaadat k lon sialadam b ɲii nii. Benjamin , nan jua paak nan juakpat paak nan duo sunsukin ; k l ma n saa jerj nan b daaba na kaagbennue paak.

Chapter 33

¹K kaagbennu paak nan Selemie taal muunle yuo nba ku be dansaalk k yeet a: ²Kaagbennu nba gaan bia tuun nua nba kuu dann tie kaagbennu. ³Yiin n sann, n saa jiin na, n saa wanna bonna nba bɔɔl ka kiban. ⁴Kaagbennu Israel yendu yeet a, duo na n̄aai nan Juda kpanbala n̄aai b saa yiel. ⁵T saa nakin k kɔn nan saldientieb k kpi b jaab n wutuol ni k duukin b tonnu po, n saa pii n nuunnj duo po. ⁶N saa teeb duo na niib k tuulb lafia, n saa teebib k tuulb paalmaakl nan binbéjannu. ⁷N saa jen an Juda nan Israel tieb k n̄aamib nan baa lentie na. N saa n̄aamib k nyinib biit nba k b din biilin na ni, n saa dii suugl b biit nba po k din biilin. ⁸L duo si tie n paalmann, donta nan yudant tinj paag duoi kuul po. ⁹Wunba saa gbaat maa tien bonnanaa nba b po l saa suolɔ yaalituuk; nan nyuat nba kin tuul duo na po. ¹⁰K Kaagbennu yeet a, b saa gbaat l duo ni k b yaa: l tie tinkɔnnj, niib nan bɔnkobiit k be, b saa gbaat Juda duo ni nan Selusalem sɔnjɔɔt ni, k niib n̄annika bɔnkɔɔbt k be l buol. ¹¹Paamann nan kpinkpamuk yikini, b yiin puoyɔnnu yaani, kunkɔɔla yienna: t dɔnt kaagbennu t kɔntuo klma u n̄aan ku lomm kaagbennu. K gbiin binba tien saali kaagbennu n̄aakin na kunkɔɔnla. N saa te tinj na n mɔkit nan laa din tie na. ¹²K kaagbennu yet a : l tinkɔnnj ni niib nan bonkɔɔbt k be l doii ni. K pekpaali saa baal nan b pei l buol k bin foï. ¹³K duo nba be kunkona ni, nan l kunkonbiit ni, nan nudiitu po digbane, nan Benjamin duo ni, nan doi nba lint Selusalem na ni, nan Juda duo ni, k pekpaali n n̄aam k kan b pei. K min kaagbennu n yeet. ¹⁴K Kaagbennu yeet a daal baat kin saa tuun k gben maanjaam nba kin tuul Isael nan Juda n̄aag tieb na. ¹⁵L daana ni nan l yuo ni n saa gann David yaabuon nba tie paalpien daan k dinnɔ kpanbal k wuitie baal mɔni daanl duo ni. ¹⁶L daana ni Juda duo saa foi k Selusalem i be biyama ni, k b si yi duo n kaagbennu baal mɔni daan. ¹⁷K kaagbennu yet a David yaabuona si dia Israel n̄aak ni naan. ¹⁸K manntieb nan levit tieb kan kɔnnj nuulɔ n buol k tuulin wui juot maalɔnnj nan wuubl mun k tien yenpiini k bia yiit saalk daal kuul. ¹⁹K kaagbennu yeet k tuul Selemie. ²⁰K kaagbennu yeeta: Isaa fiit k lɔɔl molɔɔl yennu ni n̄anika nyiɔk ni k tuu baal i binbaal yuo. ²¹N nae saa lɔɔl malɔɔl nan n tuontunɔ David k sua bija n laa kaal u gbanbal kok paag kin molɔɔl i tie levit tieb nan maantieb, nba tie n tuotunna na. ²²Nan baa kanfiit kan sanpaapo n̄maabila nan mɔkl ni tanbini na, David n tuontunna yaabuona saa pɔɔt k k gbie, n̄aam, nan levit tieb nba tie n tuontunna. ²³K kaagbennu yet k tuul Selemie. ²⁴A laa niib na n baa piak lenba a? K n̄aai n̄anlé nba k kaagbennu b gann u luba a, l paak b jii ki gooli n niib, k bia k duuki b po nan b tie duo. ²⁵K Kaagbennu yeet a : k min n saa tien molɔɔl yennu ni nan nanyiɔk ni k bia senn senii nba si be sanpaag nan tinj. ²⁶N saa luu Jacob nan n tuotunno ni binba yaabuona, n ji konjii b yaabuona ni binba paar Abraham, Isaac nan Jacob yaabuona klma n si mok ninbaɔɔk nan n niib k t bin mɔkit.

Chapter 34

¹Kaagbenu paak maan k tuul Jeremie a ne-e yuo nba k Nebuscasdnestar Babylone kpambal manu siijemm kuul, nan u jiiamm nba din be u duo yentnin, nan u buolu, nba din faa tɔɔb jurusalem, digbanna kuul nba din be u nuu nin ne a: ²Nnee kaagbenu pak - Israel yendu : Isaa paak Sédecias Juda kpanbal a ne: Nnee kaagbenu pak a : N saa i digbanna kpien Babylone kpanbaal nuuninɲ k wun juo l kuul muu. ³ɲaan fin; a tankanfiit k ɲii u nu-ni. B tansa suola-e k kpeenna u nuu ni k Babylone kpanbal goliya nanu ninbiina k muun goliyua nan a ninbiinaa. I tan sii piak muob nan muobo k a tan saan Babylone. ⁴Gbiitl Sédecias Juda kpanbal kaagbennu nba paak i ba e na. Nnee kaagbennu paak a: Btankankpiia nan juk-banjiak. ⁵A tansa kpua a yennaak-kuum e-e nan ba din juo tulalii k tuul a banba nan niikpelaa nba din tie kpanbala u kaa gaalbne, nne k tansasa dɔn k tuula k niibii mɔɲ ɲaan kii piia ka: aii-i kaagbennu! k man, min kaagbenue paak l maan. sunkni Jereni, paakinɲ man ne kuul tuul b. ⁶Séducias nbatie Juda kpanbal k be jelusalem ne. ⁷Babylone kpanbal Sejeenm din kɔn nan selusalemnan juda digbangbinɲaa kuul nan Lakis nan Azeka, k maan juda digbangbinna nba din bial digbanlia nin ɲe-ne. ⁸Kaagbennu din paak nan jeremi a, yaoba k Séducia kambal nan selusalem kpanbal din suol dɔnnuu a bin muont k daanno kuul i be u yaannii. ⁹K danɔ kuul i be u yanmani puob nan jaab kuul hebru nan juif, k sua jii daa yii nlua daabl. ¹⁰Niib ne kuul nan b sakab din tuo nan b ɲaa b daba ne, k bia jii daa ban k jiktib k tieb daba k b din tuo kɲaab. ¹¹ɲaan klpuolpo k b lebt taakuu: k bia suol puob nan jaab kuul k tiemm daba. ¹²Kaagbenu buo paak maan k tuul jelemi Min, kaagbenu minne paak a : ¹³kaagbenu, Israel yendu paak a nne, n tuol muolol nan yaajanm yuo nba k din ɲinnib, k fatb yɔmmɲ ninɲ ne. n din paakb a nne-e. ¹⁴Bina ɲanlole nii kuul, b tan yaa Israel daaba nba kuul tun tuulb nie, ɲanlob mba gaal ne ɲan k ɲaab k b siet b yamana ni a ɲaakmanɲni. ɲaan, i yaajanm din k sokl, b din k caan b tuuba k gbat. ¹⁵Dinne ki bia leblt k tun imɔɲɲ paak, I buo tun lba meii n paal, k paak nan daanɔ kuul i be u yanmani, k totie dɔɔnnu min, nan yiimm ɲaak ninɲ ki puol nsaann po. ¹⁶ɲaan ki biat tun puolpo k biil nsaann: k bia tun puopo k suol i daaba puob nan jaab kuul, k bia mabinm kbtie daba puob nan jaab kuul. ¹⁷L paak ee tiee k kaagbenu paak a nei I k calmin, Naan buo paak nan, danɔ kul i be u yamani. K tii louɲ te lieb. Mɔɔtanne nsaa tun i paak; kaagbennu nba paake-ne; ɲcaab juk-banjiak nan yiali, nan kɔn, ɲ saa kuanii jaanammii yiimm kpanbal tieb nba be tingbɔn ninyne. ¹⁸N taasa suol b k man b din k caalin dɔɔnnuuk, k bia k caalin seenni nba k b din pool, k jii aal naabil bɔka ɲaakle nnunmi k gaal i sinsukunie - ne. ¹⁹N tan saa kuat juda baat nan jelusalem baat, nan ba ɲaak gutieb nan, maantieɲ nan buolu kuultieb binba dingaal naabil sunsukukniɲ. ²⁰N tan sa kuatib nan b daataii; b nba luon b kuun ne b nuunii. B kuu taa si tie muukuun buona jete, sanpaapo nuanni nan tinɲnin bonkobt. ²¹Sédecia, juda kpanbaal, nanu baa nba, ntaasa : kuatibe b daataii nuunii nan binba luon b kuu-ne b nuunii, nan Balyone siijeemm nba k b baann fɔk nant-ne b nuunii. ²²Kaagbenu paak a: nne-e k tansa tuul n mɔb; ntansa tun dingbann maan paak - B saa kɔan naɔn, k faatua, k bia juo-u muu. N jii tan sa te k juda dingbann ntiee paanue; k sua kan kualenɲ.

Chapter 35

¹Kaagbennu pak k tul Selemi yuonba k Josaya bija Johoyakim din tie suda kpanbaal na. ²Saan lecab njaat ni, k saa pak namm, k jiiib k baal namm kaagbennu njaak ni düt na yenn ni, k tulib daan bin nyu. ³N jii Jaasania nba tie selemi bija ku nun tie Habasania bija nan u ninjamm nan Licab njaakin nüb kul. ⁴K baal namm kaagbennu njaak ni Hana yendu nulo jigdalia waat düuk ni k l kpia kpanbala diiuk k be maaseja salum bija düuk yul paak, u din tie Saakuae kagbenu njaak na ni. ⁵Kin senn Lecab njaakin niib saanmanii nan daanmanii nan daan k tulb a biinyu. ⁶Njaan k b jiin na: T k nyuu daan klma jonada Lecab bija t baa din paak timm nan t daa nyuu daan. ⁷U bia paakit nan t daa maa njei k bia daa buul sial, k daa mək daan tiinü kpoab, njaan wannit nan tü be lanbont ni yuo kuul, k linte k tü tie nan saam na tinj ne paak. ⁸T sü colen t yaja jonada nba yet sennu nba. T kan nyuu daan t manfuol ni, timm nant puob nan t bonjaï nan bonpoi. ⁹T ki maa njei k kua k k mək daan tüdii nan kpaont naubonbubulit. ¹⁰T siibe lanbont ni k colin senü nba k t yaaja jonada tult. ¹¹Yuonba k Nebucanesal Bablilonn kpanbaal Lek duo na din yeta: t siet k saan Slusalem njaan nyük saldeen jab nan sili jab, l buol k t sü be. ¹²K kaagbennu paak maan k tul Selemi k yeta: ¹³Kaagbennu nba tie Islael tieb yendu na yetin a man saan k pak suda nan selusalem nüb a min yendu bual k laan bia te ki yet yin gbiint n maan, k bia k tuo n Sennii. ¹⁴Jonada yaabuona gbaat u sennu nba yaa b daa nyu daan na, k b k nyu nan dinna njaan k min tun k piak nani ki k gbaat n mɔb. ¹⁵N tuu tunn n tuontunna nba tie sɔkiniinba ne i buol k bin paaki nau sua kul n nyiik u tuonbiit njaan kii tuun nant ni, daa saa man k jiantl yenbit, k fit kü be tinj nba kin tul yimm nan i yaajamm njaan i k gbiintl in k bia k cenj n maan. ¹⁶Jonada yaabuona tuo sennu nba kin senniba njaan yimm njanin k tuo n mɔb. ¹⁷L paak n t k kagbenu yet a: Yendu nba tie yabint daanɔ nan Islael tieb yendu saa baal nan bülu k tul yimm suda nan Jelusalem tieb paak. ¹⁸K Selemi yet lecab njaak niib nan kagbenu Islael yendu yet'a : k maani tuo sennu nba ki yaaja jonanada din tuline, klma i tuo n sennü nan n mɔmaan. ¹⁹L yaa paak, kaagbennu Islael tieb yendu yet a: Lecab bija Jonada sii tun k mək yaabuona nba tuun u sann paak.

Chapter 36

¹Suuda kpanbal,suosias bija suojakimm naan bina njanna ninj,kagbennu mɔmaan pak tul seleemi mɔbona na ni:
²Jiin kadaaɔk,k dian mɔbona nba kul k yaan paak jiin Islaael nan suuda ,nan tingbonj na kul,la jii dalnba k n paka,nan suosias yuo,k tan tuu dina. ³Yuo nba k suuda ɲaak bgat bonbil nba k n duukin maa tunm,paasial sua kul tunn nyik sonbiuuk na ;k n saa nyikcab b mɔyet'u nan b biit⁴Seleemi yin neelijaa bija baaluk ;k baaluk dian kadaaɔk ni;mɔbona nba k seleemi pak,mɔbona nba k seleemi pak k jiin kaabgennu po. ⁵K seleemi wann baaluk mɔbona na: b ji wein ,k n j kan fit saan kaabgennu ɲaak ni. ⁶I saa a mɔnj,k li kadaaɔk nba k t dian kabgennu mɔbona,niib na tubaa ni,kabgennu ɲaak ni,mɔlol daal,a saa li bin nba nyi suuda dibgaani k bal na tuba ni.⁷Pasial ka gbennu sa bgat faabnii waa,sua kul saa nyi tuonbiit sonuu ni k njmat tunn;k maan kagbennu wuutuo ciaɔnj saa duo nib paaka.⁸Neelijaa bija baaluk, tun nan sɔkni seleemi nba waan'ɔ biannjba ,k li kagbennu mɔmaan,kagbennu ɲaak na ni⁹L bina njannmuu ninj,njmaali njanyia ni, k suuda kpanbal ,suosias bija ,suojaakimm mɔnt mɔlol kagbennu nan seelusaalenm niib nba kul nyi suuda nba be seelusaalenm yenti ni.
¹⁰Baaluk li seelemi mɔbona kadaaɔk na ni,Guemaalia diok na ni,skaafan bija nba tie gbandiatua nba be paapo baatl na ni,kagbennu ɲaak tanmɔb pann kunkua buol¹¹Skaafan bija ,guemaalia bija Misee nba bgat kagbennu mɔbona nba dia kadaaɔk na ni, ¹²sik kpanbal ɲaak, gbandiatua diok na ni, siannba k batnba kul kaal ,gbandiatua Eliiskaama, skaamaaja bija Delaajaa,Ackol bija Elnaathan,skaafan bija Guemaalia,Haanaania bija Seedeasias nan batnba nba kul puukin.¹³K Miisee pak'b mɔbona nba kul k u g bat,yuo nba baaluk lii gbɔnjna,niib na tuba ni.
¹⁴K batnba kul tun tuomi baaluk sehuudi, Neethaania bija, skeelleemia, bija ,kussii bija buol a bin yet'ɔ: Jiin a niini kadaaɔk nba ka bo li, niib tuba ni, k baal nann! Neelijaa bija baaluk, jii kadaaɔk na u niini, k j saan nann b buol. ¹⁵B yet'ɔ: K kaaln ,k li kadaaɔk many t tuba ni. K baaluk li b tuba ni. ¹⁶Yuo nba k b bgat mɔbona manj, b j gboli b lieb paak nan jiijekt, k jet baaluk: T saa jii mɔbona na k saan wann kpanbal. ¹⁷B bia njannm buoi baaluk buubuoit: Pakin tinm la tien bannu nba ka dian mɔbona na u pinpakt yuo. ¹⁸Baaluk jii'ma: U mɔb nie ku pak mɔbona na k dian ,k n bia dian kadaaɔk nan bik nyunme. ¹⁹Batnba paak baaluk: ii saa, k bol,fin nan seelemi, k sua daa baant yaa be siannba.²⁰K b nyik kadaaɔk na kaadaadian tua Elissaama dieok ni,njaan j fiil saan kpanbal nanyel, k wann mɔbona na kul kpanbal na tuba ni. ²¹Kpanbal na tun seuudii a wun saa jii kadaaɔk na ,seuudi saan kadaadiantua Eliisaama dieok ni k jii kadaaɔk na k li kpanbal tuba ni nan u batnba kula nba kpia kpanbal na tuba ni. ²²K kpanbal na kal u ɲaak ni,k kulpuot sie nan muu u buol ni.²³Yuo nba seuudii li kadaabina njanta kuo njanna,kpanbal na ji'i juk-bik pot kadaadiantua kadaaɔk,k lu muu nba sie nan kulpuot na ni,k l kula di muu.
²⁴Kpanbal nan u tuontuuna nba bgat l maan kul ,l k tienm sial k b bia k pat pat b tiat.²⁵Elnaatan, Delaasaa nan Guemalia bo k tuo nan kpanbal na juo kadaaɔna; njann kpanbal na kgbint'b. ²⁶Kpanbal na tul yikuo, kpanbal bija seelaakmial,nan Aslial bija seelaasa,nan Abdeel bija skeeleemia a bin suol kadaadiantua baluk, nan sɔkni seelemi njann kaagbennu bual'b.²⁷L yuo na kagbennu mɔbona pak seelemi, yuo nba kpanbal juo kadaaɔk nba dia baluk nba dian mɔbona nba k u cenj seelemi buol: ²⁸Ji'in kadapaɔn,k njannm dian mɔbona nba kul daan be kadaasinsinn nba k suuda kpanbal,suojakiim daan juo muu na. ²⁹A saa yet: suuda kpanbal sujaakiim,kaagbennu piak nae: a juo kadaaɔk na njann yien n nae: Biapaakiie k a dian mɔbona na : Baalilonn kpanbal saa baal,k biil duo na ,njann buont niib nan bonkuob i ?³⁰L paak kaagbennu pak n nae k j'in suuda kpanbal sujaakiim paak : A niso yaabuonn kan mi ki di daffiit naan ,sie k u gbannant bat waaluuk ni yennu ni nan waat nyiɔk. ³¹L paak ,n saa bill njua ,nan waas nan yaabuonna ,nan u tuontuuna kul ,k maan biit nba k b tun na paak ,k bia saa t bonbiil n baal seelusaalenm nan suuda niib paak nan maa daan waan'b ,njann k b daan yet b gbinn't.³²Seelemi ji kadaliel,k tul kadaadiantua, Neelijaa bija Baluk . Baluk cenj seelemi,k dian mɔbona nba kul daan juo muu na ni. K mɔbonlia bonciann bia naan n na k puuk'n

Chapter 37

¹Nebucadenetsal Babilonn kpanbal din nuab sosias bija sedesiase, k kanua sosakim bija sekonia naan kok pak suda tinj ni. ²ɲua nan u tuotunna nan u duoniba din k dia lanbonaa nba kagbennu yennu sokni Selemi din pak na. ³Kpanbal Sedesias din tun Selemia bija sukal, nan k sa yet yennu soknii Selemi k wun fabin mial kagbennu b yennu k tulib. ⁴K sua k b dak suol min Selemi lansalk; k a sa k jent yennu buolu ni. K ⁵saldennba nba kua Babilonn na jab faa Selusalem too, ɲan ba din gbat nan Falaon Sejenm nyi Ejipt na k puot k b tin k tun b tinj ni ⁶ɲanne k kagbennu yennu pak u soknii Selemi lanbonna na: ⁷K Islael yennu kagbennu yeta: pakin suda kpanbalaa nba tumii nbuol na, maa bo tun Falaon jab nba ma bin baal k sonmii na sa ɲat kun Egipt; ⁸K saldennbasa ɲmat jen, k lek ii dua, k yentil, k juol mu. ⁹K Kagbennu yeta: damok dudukt nan saldennba sa tin k fokt nante, b kan nyuat saan sial po. ¹⁰Ii leki tanj nyann saldennba na k tenn binba k mok laafia kua, ɲaan b sa fil b kul ii paak k juo duona mu. ¹¹Yuo nba k saldenn sejem bo la falaon sejenm k nyi selusalem na. ¹²Selemi bonyi selusalem k luu wun kua bensaminn tinj ni k nyik u buolu. ¹³Waa baal Bensaminn tan mob ni, k hanania yabuonn selemia bija sileisa nba tie sejenm sakua nabelenn, k suolua k yeta: a saa saldeenne! ¹⁴K selemi jiina fauko n k saa saldeenn ka. ɲan sileisa na din k gbiit u maan manj, k ji suol selemi saan nanua saakab tuann. ¹⁵saakab manj pal din biil selemi paak, k b buou lanbanaa k jiu saan kuanua kadadiantua sonatann ɲaa lansalik ni. ¹⁶Lansal diuk na ninj din mok buotuk, k b tie nua lenj tie k tan nyino nyinn. ¹⁷k kpanbal sedesias tun k b yii selemi u ɲak ni k u dekin boiyo buboit naa: yendu kagbenu pak silaa? k selemi jii na nnn B sa suola k kubina babilonn bat nuni. ¹⁸K selemi bia ɲanm yet kpanbal sedesias n na: n biil fin nan a tuotunna nan buolu na kul bee, k u kuannin dansalk ni? ¹⁹K Ii soknii nba nba tu soktii k yaa babilonn kpanbal kan mi lek fin nan a duo na belee? ²⁰N kpanbal, n yonm danua, gbiitl n fabinii nan n miatii! Jida te k b tuni nan gbendialo sonatan lansal na ni k n tan sa kpo! ²¹k kpanbal sedekias cab mob k b nyinn selemi lansal diuk ni buotuk nani, k kuanjo goku luk ni, k tiee nua kpanu kuona ku di nan duo manj ni kpanu nba tan gbenn, k selemi lek be dansal ni.

Chapter 38

¹ki sefalia nba tie mataan bija na, nan Cedalia nba tie pasul bija, nan jchukal nba tie selemia bija, nan pasul nba tie malek bija, gbat nan n piak niib na, ²a bin ba bial duo na ni sa kpotaab ni e, kuo kom, nan kuonjo .nie njaan bin nba tuo ki nyi saan babilonn kpanbal caldeeno buol, bi kan kpiu u si mək manfuole ki be fannu. ³yennu yeta n saa jii duo na ki tien babilonn kpanbal nan u jaab nu u nie, ki bin kon ki nyannib. ⁴ki saakab na din saan kpanbal buol ki saa bet'ɔ a,jua na tie tin kpiue. a bianjinba kiu piak na te janmaanii kua duo na, na, jab nae, ki u bia tuun nnae k tien sua kul nba be duo na ni. u k yaa wun sonm niib na kaa, u biilibe. ⁵ki kpanbal sedekaya jiin na, n kan fiit guali, tumin, yaa luon bianjinba ki tulɔ. ⁶Ki bi suolin ,ki pilimi nmiit ki sikinin bunbunkonn ni, ki bakil be li ni kinsik fel lerj ⁷Ki Ebeb melek,wunnbb tie Etiopie jatuakil nba tie baat njaatuontunnɔ na gbat nan bi sikin min selemi bunbunn ni na, ki sua kpanpal na be benyamin tammɔb ni. ⁸Ki Ebed melek saan lerj ki yet kpanbal na a, ⁹Canbaa jab na nba tun lin ba na tie biite ,bi sikin selemi bunbunn nie kome saa kpiu kimaan jiet ji ka dua na ni. ¹⁰Ki kpanbal na yet Ebed melek a jiin jaab pinta , ki yen bal ki donnin bunbun na ni. ¹¹ki Ebed lemek nan jaab piinta nan saa kpanbal njaadiok nba ki bil bonna lerj na ki jii kpalicant nan nmiit ki sikin tulin. ¹²Ki pakin a n kuan kpalicant na n buol ni, ki nmiit na daa tienin danj, ki n tun nna. ¹³Ki bi dat donnin bunbunn na ni,ki ji din te ki be kpanbal na njaadindounj ni. ¹⁴Ki yuo sau biak ki kpanbal sedekiy te ki bi baal nanin yenjiantu njaasaakak na tammɔb nba pukin ntantaa na ni,ki u yet a, n luon ki n boia siale ki fan waninli balimɔnii kul . ¹⁵Kin jin a mi paka balimɔnii a saa kpime ki mii kpaan a kan gbiin ti. ¹⁶ki panbal jedekiya, yet a n pol yennu nba fo ki tul't manfuol na sanni nan n kan kpia n bia kan jia ki tula bin nba luon bin kpian na nii ni. ¹⁷Ki selemi yet kpanbal sedekiya, a yebit yennu yeta, fi ji a mɔɔ ki daan tut babulonn kpanbal, a duo na kan bii li, fin nan a njaatieb kul si mək manfuol a ki be fannu. ¹⁸nan fi i ki tuo ki saan babilonn kpanbaala buol , yennu saa jii duo na ki tul babilonn jaabee ki bin juol muu. ki a kan fit nyi bi nuu ni ¹⁹ki kpanbaal na yeta, n tiin n yenti ni niib nba jii bi mɔnb ki tul babilonn jaab nee. li pasia babilonn tieb n tan suolin ki dinin falaa boncian. ²⁰Ki min selemi yeta, n bali maa ee nan fii tuo yennu mɔb, ki kan suola ki tulib, ki a jii mək manfuol, ki bont kul sii nan ki tula . ²¹naan li tie ka yet fan jii a mɔnnj ki tuli b, yennu fiit wannnin linba saa tun, maa. ²²Li fiitu e na , n la ki puob nba bial juda naan njaak ni na, ki siab saa namm ki ten babilonn tieb kpanbal saakab na. gbintil puob nba saa ki piak linba. kpanbal na yuasin nba nae buontua, k dia u tuntuna. ki u taa nba jii fel bakil ni yuo nba, ki u yuasinba na yaat njaan nyiko. ²³ki n bia yeta bi saa jii a puob nan waat kul ki saa tul babilonn tieb jab na ki fin mɔnnj kan fit nyi bi nuu ni. Babilonn tieb kpanbal saa suola, ki juo a dingbangbenil na kul muu. ²⁴Ki sedekia yet jelemi: a tin pinpank na a daa te ki sua gbia li po, ki a manfuol manfuol mun bia ki be daannj ni. ²⁵Lii tie saakab na gbat nan fin ki tan boi a ta pak linba kul po. ²⁶A yetib nan a bi bal, ki balimime a n daa te kibi jintin jonatan njaan ni ki a tan saa kpo lenji. ²⁷²⁸Ki saakab na kul set bal ki tan boin kin wannib linba ki kpanbal kpan yetin a yetib na. Ki bi ji din ki mək sial ki saa tieni, ki maan sua din ki gbat ti pin pakit manji. Ki bin din nyikin naan njaak na dindounj ni nan daal nba ki bi tan nyann jelusalem.

Chapter 39

¹Yuo nba b gaal Selisalem, sèdècias pulpo binna npanyia juda, nmaati piik nin, Babylone kpanbal ne bucadnetsar baal na u sijem Selusalem, k bin maa Selusalem. ²Sèdècias nan binna piik nan yenn nin, nmaali nanna daa nanjai k taamɔb luol duo. ³Babylone kpanbal kul naakin sunsukin tanmɔb buol: Nergal-scharetsar, sangar - Nebu, sansekiin, kuu gu puob, Sangar-Nebu, nyunyaa tieb caanba, nan babylone kpanbala kul. ⁴Yuo nba juda kpanbal sècècias nan kunkɔkɔna kul nba laab, b cial le duo pinuu nyiɔk k tɔk kpanbal lɔnm sanjok k nyii tamob juona nante sunsaki; k gaal jual sanjok. ⁵nan chaldéens nba kunkɔna web, k tan baal sedéacias jericho jual paak. K jiu k saan nanɔ nebucadnetsan buol k b buu n but. ⁶Babylone kpanbal kpil ribla sèdècias waat a buol, k bia kpil juda sankab kul. ⁷Kuu put sedecias nibina, k lolɔ nan kut jalt k saan nanɔ Babylone nua nan binba bobylyone. ⁸K chaldéens juo muu kpanba njaak nan niib jei, k bit Selusalem muuon. ⁹Nebuzanadan, sijem saakua b suolɔ k saan nanɔ Babylone nua nan binba bo bo duo pienu nan binba daan tun nanɔ, nan niib kul. ¹⁰nan Nebuzadan sijem saakua na, nyik juda duo taatat dam nba be niib nan sunsukin, binba daan k mɔk sial, kuu daan tulb danmun tiini nan kpant. ¹¹Nebucadnetsar Babylone kpanbal daan t Nebusandan daan tul Selemie senu. ¹²Gaatɔ, ki goliyɔ, k daan tio bo bil, nan kifɔna waaa saa paka binjinba na. Nebuzanadan sijen caanba, ¹³Nebuschazbar puob gul tua, Nerjal -Scharetser nyunyuan tieb caanba, babylone kpanbala kul. ¹⁴K b tun Selemi dansal diokin k tulɔ Guedalia, d'Achikann bija, schaphan bija, k bin fit k ciɔnɔ u njaapo. Ka jii be be niib sunsukin. ¹⁵Yuo nba Selemi bo be dansaldiokin k yennu paak nɔ a: ¹⁶Sant k san paak Ebed - Melec Ethiopien na a: kaagbennu kunkɔkɔna saakua saakua, Israel yennu ; gotl n saabaal nan l duo naa dan pak l nba bo bil kaa bo nanne kaale; bi saa baal a buol l daal. mɔk dundul n niy kaagbennue paak. ¹⁷L daal n saa fataa, kaa jii kii be binba dia na nuni. ¹⁸N saa tinna k jukbanjiak kan sia, a manfuol sii be k l maa a

Chapter 40

¹K kaagbennu pak u mɔmaan k tul Jeremi, juo nba k kunkɔnkɔna ɲmaktua Nebusaradan din ɲaa min rama na. b din jii min Jeremi nan jaluko, k kpab nan Jelusalem nan Juda niib nba k suol'b na k saan nanm Banilonn. ²K kunkɔnkɔna ɲmaktɔ na yiin Jeremi k nyii nanon kpinnj k tan yet a: kaagbennu, n senn tinj na biilu. ³Mɔtana kaagbennu tun linba k u yet a saa tun nawaa, linba na kul tun, k maan a niib tun k bill kaagbennu k k sak u mɔb. ⁴Mɔtana gotl, n saa nyinn jalu na a nii ni k ɲaa, a yann, lii tie k a luon a fit tun a fit wein k saan babilonia, a saa fit tun n na, n sii golia, ɲaan lii tie k a k luon saanu faa daa saa. tinj na kul be a nuu ni, k a saa fit saan sianinba k a luon. ⁵K u taatl nan jiinu k u ɲmate yetɔ a ɲmatl Gadia, wunba tie Ahikam bija ktie Safann yaabuonn na buol, ɲua nba k Bibilonn kpanbal tiens juda doi dialua na, a saa fit be u buol, kii be nan u niib, kuo a saa fit saa sianinba kul k a luon; k kunkɔnkɔna saakua na tul'n piinii nan jiet, a man saan nann, k cabin k n saan. ⁶K Jeremi saan be nan Gedila, Ahikam bija, Mispaduo ni, k be nan niib nba din bial be tinj manj ni na. ⁷Yuo nba k ja na siab nan Saakob na din daa k jii b mɔnnj k cab Babilonn jab na. k b din gbat nan Babilonn kpanbal jii Gedalia, Ahikam bijae k tiens duo manj dialɔ, k jii l jab nan l puob nan l waas nan l talas danm kul nba be Babilonn k tie yonmi na k guunɔ. ⁸K Netania bija Ismael, nan Jochanan nan Jonatan Karea bija nan Tanhumef Serajo, nan Efa nba nyii Netofa na bonjai, nan Jesania nba nyii Maakatit na nan u bonjai na, k b saan nan b jab Gedalia buol mispa. ⁹Gedalia, Ahikam nan Schatan bija din pol k pak k yet niib na a: ji daa te k sial mɔkii janmaani nan yin jii i mɔnnj k cab kii tuun kii tienm. kalin duo manj ni kii tuun kii tien Babilonn kpanbal, k i bona kul saa saan fanu h tuli: ¹⁰Gotl man, n mɔnnj sii be Mispama, kii tie i taatal yuo nba k b baal t buol, k i mun saa fit taan i bona nba k i jaan, daan nan tiluona nan kpan k bekl, ɲaan kii be duo nba k i kal na ni. ¹¹K l yuo na juif nba nba kul, din be moab duo ni, nan Amonit nba duo ni, nan Edom duo ni, nan digbanlia nba kul din be na, gbat nan Babilonn kpanbal cab siab a bii be juda, k Gedalia Ahikam nan schafan bija i tie b dialuo. ¹²K juif nba din nyik boa nba k b tuu jat be be na, ɲaan ɲmat juda tinj ni, b din tikl b bonjaaɔnnj bona bonciann k baal nann k tie, daan nan tiluona. ¹³Linba na puolpo, k Johanen, Kareach bija kunkɔna saakab taan lieb k baal Gedalia buol Mispa. ¹⁴k tan yetɔ a: a mi nan Amonit kpanbal Baalis, tun Ismael, Nethania bija, a wun kpia ni i? ɲaan Gedalia, Ahikam bija, din k tien l maan yada. ¹⁵K Johanen, kareach bija, din bɔl pak Gedalia bunbɔli maan Mispa duo ni a: ɲaant k min saan kpi Ismael, Nethania bija k sua kan bann wunba tun nna. bie k u saa kpiani? l saa te k juda tieb nba kul be buol kul n cial jate. k juda tieb nba tenn na ji kan yatii i? ¹⁶K Gedalia Ahikam bija, jiin Johonan kareach bija, a daa tuun nna; kmaan linba k a piak k jiin Ismael po na k tie balmoni koa.

Chapter 41

¹h̄maati n̄anlole ni, k Ismael nba tie ne tania bija, n̄aan tie Elisama yaabuonn, ki nyi naan n̄aak ni, saan Mistipa nan pkanbal n̄aak ni saakab nan jab piik Achika bija Gelalia buol Mitispa tin̄ ni. ²K Israel nan u jab piik ne nuat b juki k kp̄ii Gedalia nba tie Achikam bija n̄aan tie Schaphan yaabuonn ne. Nne man̄e k u din kp̄ii Baabilonn kpanbal nba din lukit wunba k kaan̄, k guun̄ duo man̄. ³Israel ne bia din kp̄ii Israel tieb nba be nan Gedaalia Mitsla tin̄ nii nee, nan Chalde tieb nba dinde len̄ man̄ ne, k tie k̄n̄k̄n̄na a ne. ⁴Laa din yent k niib tan nan bi kp̄ii Grdaaliane, Ki jab piiniin nyi Sekem nan siilo nan saamali ki baal. ⁵B din kul b tian̄ie, k pat b tiat, k n̄maal n̄maal bi m̄n̄. B din dia jiete nan bonnunubit a bin tul yenpiini kaagbennu n̄asaakak na ni. ⁶Ki Nethania bija Israel nyii Mispaa ki tuokitib n̄aan m̄ waa baal b buol yuo nba k u yetib a: n balimiie, baat k tan got Achikanm bija Gedalia. ⁷Baa kua duo ne sunsuuk ni yuobba, k netania bja Israel nan u jab ne kp̄iib, k jii b gbanant k lu bunbunn ni. ⁸n̄aan jab piik din be b t̄ku ne ni, k yet Israel a: tibalimaae, a daa kp̄iti, k maan t m̄k̄ naabililaat nan siat nan kpan nan likili kut ki l b̄l sial buol. K u dinnyikib, ki ki taan kp̄iib nan b lieb. ⁹Bunbunn nba ni k Israel din lu jab nba ki u kp̄iib na din tie linba yab, ki kpanbal a saa din gbiil, yuo nba Israel kpanbal Baesha din lek̄ ne. L bunbunn nie k Netania bija Israel din gbien nikpiena. ¹⁰Israel ji din tien niib nba tenn Mitsla ne kul daabae, laa jii kpanbal bonpoi nn niib nba din tenn kul, binba k nabusaladam nba tie k̄n̄k̄n̄na saakua din cab Achikanm bija Gelalia ne; netania bija Israel, din suol be k t̄kin nanm Amolint nba tin̄ ni. ¹¹Kaleah bijan Jochanan nan k̄n̄k̄n̄na saakab nba din ne nan̄ ne kul din gbat netania bija Israel nba tun bombiil nba ne. ¹²K b ji din b jak̄n̄k̄n̄na kul, k ji tokit a bin pikin netania bija Israel b din saa lāu k sua ki u kp̄ia Gabān nyuncīn̄ ne buol nie. ¹³Yuo nba k niib nba kul din t̄k̄ nan Israel ne la kaleach bija Jochanan, nan k̄n̄k̄n̄na ne kul ki bi t̄k̄ nanno, k b pala man̄. ¹⁴K niib nba k Israel din nyii nan Mitspaa ne ku cial, k saan taan kaleach bija Jochanan buol ni. ¹⁵n̄aan netania bija Israel din paak nan jab banniin ne Jochanan buol k saan kua Aam̄n tieb buol. ¹⁶K kaleach bija Jochanan nan kunk̄n̄na saakab nba k u t̄k̄ nann ne din jii niib nba k Israel kp̄ii Gedaalia n̄aan suolib Mitispaa nei n̄anme din tie kunk̄n̄na nan puob nan waas nan jatuaka. ¹⁷B din sonm, k sa set kinham saanm gaal buol nba kp̄ian nan Bethlem nee, k tan tuat Ejipt. ¹⁸K f̄kit nan Chalde tieb nba k b tiinm janmami k maan Netania bija Isl din kp̄ii Baabilonn kpanbal nba din kaan Achikam bija Gedalia nba k gunn̄ yent ne wa.

Chapter 42

¹Kpanbaal cakl kuul, Jochana Kareach bija, Jezania , Hosé bija nan niib kuul laa jii biig kaka sakua b naaki. ²K yien Selemie yendu sɔkini: k t finfabini i mɔn a nunɲ ni! gaal t finfabini k tuul kaagbennu a yendu, nan lemba kuul bial klma t b yaab ama t jii ten wamana, ka ninbina laa. ³K kaagbennu aa yendu nan lenba sɔnu nba k t saa tun!⁴K Selemie yendu sɔkini yeet a: n gbataa n saa jaant k balin kaagbennu a yendu yaa buol lemba; k t yinbaan n kan bɔli lemba kuul k kaagbennu sa jiin. ⁵K b yeet Selemie : k kaagbennu i tie buam gasiat li tie k t k tie kaagbennu a yendu yan yeet'a lemba a yeet tim. ⁶Lie tie bonbiil ɲanika bonɲann, t saa cɔlin kagbennu t yennu maam wumba po k t tuuna, k tin fiit ki be paman ni li tie k t cɔlin kaagbennu t yendu kunkɔl. ⁷Daapiig puol po k kaagbennu tuul Selemie lenbona. ⁸K Selemie yiin Jochana kareach bija, nan caka kuul kpanbala nba bo be yenɔ, nan niib kuul la ji big kaka sakua. ⁹Ku yeetib: kagbennu Israel yendu yeeta, i tun ɲme buole k wun wann i finfaabni. ¹⁰I be duona ni n saa ɲmakti k kan biili, n saa wui n kan ɲabli, klma n saa piin bonbiil nba kin tie i paag. ¹¹I daa ɲmaan Babilon kpanbal nba ki sianɔ; kaagbennu yeeta i daa fieli k fati u nui ni. ¹²N saa kuan ninbatinnu u ni i paag, u si mɔk ninbaɔk i paag k t yi be i duoni. ¹³ɲaan li tie ki k cɔlin kaagbennu i yendu momaam. ¹⁴Lie tie ki yeet'a duo ni, sianinba k t kan la kunkɔnn, sianinba k t kan gbaat natunn mɔni, sianinba k t kan kɔnn kpaanu, l buole k t si be. ¹⁵Gbiintl kagbennu labaal, Juda tiab nba ten, k kagbennu t kunkɔntua yeet'a, Israel yendu ; lie tie ki tunn i nunɲ k saa tunn Ejipt, i tunn yii be l duo ni, ¹⁶juuk bonjiak nba ki maali l paag guui Ejipt, kon nba ki ɲmaan saa suoli Ejipt, k yin kpo. ¹⁷Bemba kuul saa ɲmant b nuni k saan Ejipt k sai ba saa kpo nan juk bonjiak, nan kon, nan kuuk, k sua kan fiit k cial k bot bonbiil nba kin saa baal nann b paag. ¹⁸Kaagbennu t kunkɔbtua Israel yendu yeet'a: nan n konn nan n pabien yan siik Selusalem niib paag, n Pabien mɔn saa siik i paag li tie ki saan Ejipt; sua la linba kin tun tuli, l sii mɔk Janmani, k b dia-i diayaan k puoli mɔi. ¹⁹Juda tieb nba tan kaagbennu yett a : dinna n kuani i da saa man Ejipt. ²⁰I bont i monɲ klma i sunin kaagbennu buol i yennu k yeet'a : seet k kɔn t paag kaagbennu nunɲ ni, t yendu, t k t bann kaagbennu t yendu yaan paak t lemba, k tin sun. ²¹N maati i yendu maam k bia k gbiin labaal nba ku tuul a bin tuuli. ²²I jii ban mɔlana ki sa kpo nan juk juk banjiak, nan kɔn, ɲnnika kuuk, duo nba ni ji luo yin saan ki lai be.

Chapter 43

¹Yuo nba seeleemi pak niib na kul kaagbennu, b Yennu mɔbona na k gbenn, mɔbona nba kul kaagbennu, b Yennu waan'ɔ a u pak na ; ²Assaaliaa, Hosee bija , suokanaan, kaaleeak bija ,nan niib nba tie wantin mɔnɔ danm na ,yet seeleemi a: A pak faak maanne : kaagbennu t Yennu ,k tul'a mɔmaan na a pakt't: T saa saan Egipt k saa k be lenɔ. ³Naan neeliija bija ,Baluk ,nɔee jii't k tien b nuuni, k b saa fit kpil't kuo k jii't kɔnsɔnɔ nant't baabiilonn. ⁴Kaaleeak bija, suokaanan, nan kaann kul batnba ,nan niib be na kul, k tuo cɔln kagbennu kunkɔl, nba want't nan b sii be suuda duo ni. ⁵K kaaleeak bija ,suokaanan ,nan kaann kul batnba ,jii binnba tenn suuda, binnba ,sianɔuo k b bo yant doi ni kul, naan tan tunn k jen kal suuda duo ni, ⁶L jaab ,puob, l waas , l kpanbal saapaanm ,nan niib nba tie guutieb, din nyk'b nan Guueedalia, Assiikaam bija ,skaafan bija ,k bia pukn sɔkni seeleemi, nan Neelesa bija Baluk . ⁷K b kul saan Egipt duo ni, k maan b k cɔln kagbennu kunkɔl, k b bal Taachpania. ⁸Kagbennu mɔmaan wann seeleemi, mɔbona na, taachpania duo ni. ⁹Jii'n tangbenaa a nunni, kpil'l, suufnba nuunni ,falaanɔn naatuatunbaalnt'l nba be taachpania k b maa nan bliikii nba k b juo muu na. ¹⁰K a saa yet suunfunba: N nae piak Islaael Yennu ,kunkɔnkɔnn'ɔkagbennu: Got'l ,n saa tun n tuontunn'ɔ, Baabiilonn kpanbal ,neebukaadneetsaal wun bal kpaani, k n saa ji u naan kok k bal senn taananba k n pii na paak, k saa jii u naangbɔn k lat l paak. ¹¹U saa bal, k bil Egipt duo, wun nba nan kuun u kpo, wun nba nan juk-banjiak kuun ,wun kpo juk-banjiak kuun! ¹²N saa jii muu k lu Egipt nei nba k yenbis be na, neebukaadneetsaal saa juo'l, naan jii pata manɔ daabs, u saa gaan Egipt duo faal nanb bonkob-kpaalik nba tuu tabt nakpinkpaabl u liatl paak bianɔnba nae, k nyi lenɔ nan maanuu. ¹³U saa muumuut ciiceeli beth-scheemesch nba be Egipt duo ni ,k bia jii muu k juo Egipt nei nba k yenbis be lenɔ.

Chapter 44

¹Momaan na din pak k tul selemi a wun pak k tul juu niib nba be Ejipit duo ninj, k be mikdual k be Tapanès, k be nof, k be patilas, k yet a-na. ²Kaagbennu panj daanua yet a Islaael yennu I la yuubonn k n baal nann selusalem paak k nan suuda duoi paak, gotil k l ji tan k tie sial k ji k kua lenj. ³K maan l niib tun biit k donn n wutuola. B mann malint k tul yenbit, k bia waa tingbana nan pata nbak njanm, koo yinm, koo i yaajanm k ban jiant.⁴Yuo kul n tuun n tuonna nba tie sɔniinba nae, k b piakinan i daa tuun bonbilan kant na, k maan n k luon nna. ⁵jaan i k gbiint. I k nyik i tuonbiit, koo yenbit jiantu. ⁶jaanne te k n muan i wutociaɔnj selusalem nan suuda dolia ni k juo duoi na muu. Duoi many din kpant langbente, k tie janmaan njoluk buol nan dinna. ⁷L paak min nba tie Islaael tieb yabint daanua yennu na boii linba te kii tun bonbiil na buolu k tul imɔnj. I luon yin baal nan biilu, jab nan puob, na waat, nan san panti paake, k lin te kii niib na daa tent amii-i? ⁸Bee k i jiantil pata, kmann malunj k tien yenbit Ejipit tinj nba ki baal a yii be nani, k dont n wutuol li? ⁹I tanm biit nba kul ki yaajanm, nan suuda kpanbala nan b puob, nan yinm, nan i puob tun suuda duoni ni, nan selusalem sɔnii ni naee? ¹⁰jaani i k sikin i mɔnj nan dinna. I tulin baa kil. koo k wei sennii nba kul k n tul yinm nan I yaajanm na. ¹¹L paak, min nba tie islaael tieb yabint daanua yennu na saa donn wutuol i paak, k biil suuda tinɔ kul. ¹²jaan suuda niib nba tenn k luon bin saan kal saa kpo Ijipit, laa tie tɔb ni, koo kon ni. B sii mɔk janmaan suoluk, k niib siilaab, k jii b sann k tien mo pol. ¹³N saa dat binba be Ejipit na tuba nan tɔbii, nan kon nan yialii nan maa dat selusalem tieb tuba bian njinba na. ¹⁴Suuda niib nba kul bial k saan Ejipit a bin kal na kan tin paak koo k nyi lenj. Nan b yenuakuawa kan njmat suuda tinj ni, sianinba k b luon bin njanm kal na, b waa min nae saa l manfuol k tan njmat. ¹⁵K jab nba kul mi nan b puob mann malunj k tul tingbana na, nan puob nba kul bo sie lenj na, k kpab nan Islaael tieb nba be Ejipit diitupo na, k b yinduun, k pakin a. ¹⁶Maan nba k a piak tient kaagbennu sann ni na, t kan gbiint. T saa tun linba kul k t pak nan t saa tume. ¹⁷T saa mann t tingbann nba tie sanpaapo puobaat nae, kmuan daan yenpiinii k tulua, nan tinm nan yaajanm, nan t kpanbal, nan t tuann danm nba tuu tuun, suuda duoi ni nan selusaalem sɔnii nina. L yuo t din mɔk jiet bonciann, k mɔkit, k sial k daamiit. ¹⁸Naan taa nyik saapaapo puobat na mannu, k ji k mɔk daan piinii k tiennua na, t ji k mɔk sial; k t niib kpo tɔbii nan kon ni. ¹⁹K puob na njanm pak a "taa dintie cincaa k l naan sanpaapo puobat na k nann malunj k tiennua, k mɔ daan piinii k tiennua na, t sɔlib din sak nan linba k t tuun na njan. ²⁰Selemi pak tul niib na a: jab, puob nba pak nnak tulin na a; ²¹Malunj nba k yinm, mnan i yaajanm, nan i kpan bala; nan i tuann danm, nan tinj na niib mann suuda duoi ni na selusalem sɔnii ni na, i dukii a kaagbennu k mi l po, koo u tanm i poe e? ²²Nan dinna, i tinj tie langbente, k sua k kua lenj. L kpant njmaan suoluk buole, k niib jii i sann k tien mɔpol k maan kaagbennu ji din kan fit dia i nuantont nan i. ²³Mɔtaana, mabl na baal i paak, k maan i mann moilunj k tul tingbanna, k tun biil kaagbennu nan yaa k sak u sennii na. ²⁴Selemi pak nii na kul, mantik puob na, linba k yabint daanua nba tie islaael tieb yennu na din piak k tien suuda niib nba be Ejipit na a. ²⁵N nae k kaagbennu yabint daanua islaael tieb yennu pak k yaa: "yinm nan i puob kul senn mosonjaana k tul sanpaapo puobat. I senn mosonn nan i sii mann malunj k bia mɔ daan piinii k tiennua, k dia i mosonna manj. Tɔn ii dia i mosona manj. kii tuun i moson jaana manj. ²⁶Gbiintil mosonjaann nba k min kaagbennu senn n sanjaann ni, k tien yinm Islaael tieb nba be Ejipit na kul. N kan ban te k yin jiin sann k senn mosonn k yet a n pol yabint yennu nba fo na. ²⁷N saa te k i kan mɔkit, jaan n saa biilie I kul saa kpoe tɔb ni koo yialii ni, k nan i yennuakuawa tan kan tenn. ²⁸jaan i waamii nnae tan saa nyi kuuni, k nyik Ejipit k jen suuda tinj nii k binba tan nyii leny k la manfuol na saa bann wunba maan tie mɔnii, laa tie n maan koo b maan. ²⁹K kaagbennu yet a: nyinn nba k n saa tuli k want nan n saa dat i tuba nna, k ma pak nan n saa baal nan biilu i paak na saa tien mɔnii. ³⁰K kaagbennu yet a : N saa Ejipit kpanbal hofla k kubin u datai nba luon bin kpiu na, nan ma din jii suuda kpanbal se de sias k kubin Babilonn kpanbal nebukane saal nba din tie u dataak k luon wun kpiu na.

Chapter 45

¹suuda kpanbal sosias bija sosakim nba dii naan, l bina nanna nie , k Baluk sob linba k seelemi wannɔ ne . u pak a: ²Kaagbennu , Israel yennu nba pake ne , k tul fin Baaluk: ³A piak a: biak be n paak! kmaan kaagbennu pukin pal biil n daami ni wa; kukula cɔkinme , k n laat fuomi.⁴naan kaagbennu pak nan : pakinmɔ a: saa bit linba k n maa ne waa, k bia nabil linba k n bul ne , n saa tun linba ne kul k tul a yent ne kul . ⁵K fini , a luon kpaan manu k tul a mɔnnɔ ii? daa luoni ! k maan n baat nan biake nisaali kul paak , naan n saa tinn a manfuol, faa saan sianminba kul , min kaagbennu e pak ne .

Chapter 46

¹Yennu din pak ki tul seelemi ki jiin digbana bocian po. ²Ki piin Ejipt waa paak linbae na, ki jiin Ejipt kpanbaal ki babilonn kpanbaal Nabukanesal din nyannib kalckenis duo ni, ki li kpia nan yuflat mɔkil na. Juda kpanbaal yehoyakim naan bina nanna nie, yennu din yeta: ³Ejipt jab saakab yet a: tient siil nan i naagbankɔŋa man, ki saan taab. ⁴Baant i taanii ki Jakib setil caabu ki yil i kut fokillii nɔtil i kpana man. lian i jatiat. ⁵Ki yennu boi a n laat bee? Bi nmat puol nan yanputuko bi paak bi jabe, ki Janmaani yentib, ki bi cial nan bi paŋ kul, ki ki jiant puolpo. ⁶Binba leŋ cial nan paŋ na, nnaan bi kan paaki job na kan boti. Gaŋ po nba kpianyuflat mɔkil na nie, ki bi kpiatil baa. ⁷Nmee gbiet nan nail nan nail Monkil na nan mɔkil nba tuu gbeki do mɔkigbiaɔŋ na? ⁸Ejipt tiŋ naan nail mɔkil na e, nan mɔkil nba tuu gbie ki do mɔkigbiaɔŋ na. Ejipt yeta n saa file ki leken dulinya ki biil doi nan niib nba be doi maŋ ni na. ⁹A te ki taanii naii saa, ki tolit na ii somm ki te ki Jab na-ii saa: Jab nba nyi Libi nan Sudan ki dia naagbankɔŋa na. Nan talibaiila nba nyi lidi na. ¹⁰Yabint daano yennu nba tie yomdaano na daale na. Dinnae ki u saa dat u datai tuba. Dinnae ki u saa pa jiin niib. U banjiak saa nmamm nan baa tan saa gbuoki nyu bi sɔn nan ti nan ti pal nba tan saa maak. Donnae ki yabin daano yennu saa mann maluŋ nba si be gaŋ po, tiŋ nba na yuflat mɔkil na. ¹¹Ejipt tieb i saa gaalat tiŋ ni ki saa lonn tebuk. I tebuk na kpann kul tie yanne, sial kaa ki saa tuli laafia. ¹²Sua kut gbat ki i mɔ, digbana gbat i fei dinupowa. Jayenno tuu gbiet u luae, ki bi banlee n kpab baa. ¹³Yuo nba ki Babilonn kpanbaal Nabukanesal baal a wun leŋ Ejipt na, e, ki yennu paak tulin a. ¹⁴A muant maan maŋ Ejipt doi ni kul, nanne tie Migdol nan nof nan tapane. Ki yet a tient sii man ki kɔn fat i mɔŋ. Yaa mɔk linba kul, bi saa biillil taab niwa. ¹⁵Bee kii nijaanna nba mɔk panni na baa, ki kan fit fiiti? Yennu e faa lub tiŋ ni. ¹⁶I jab na gbiatile, ki baa, yennu tuu paak utua a kakitil, nnaant tin kun ti uiib buol ki nyi ti datai (nuuni) taakuobini. ¹⁷I lebbit Ejipt kpanbaal, sanpann, man ki lii tie fuut daano nbal nnaan ki u yiikuo galo. ¹⁸Min yabint yennue tie kpanbaal, mine tie yennu nbafo na. Tabol jual nba fɔk ki gal jua kul na, ki kamel kunkonn nba kpia mɔkigbenjil ki fɔk bianjinba na. N nae ki wunba saa leka ne paŋ siitie. ¹⁹Yimm Ejipt tieb, tient siil man ki bin suoli ki saan nani digbangann. Nof saa kpant kpant kunkuot, ki tie langbent nba ki sua kaa leŋi. ²⁰Ejipt tiŋ nna na naasal nann nae, nnaan ki kabik nyii nna po ki baal leko. ²¹U jab nba ki u poib na gbal nan naabit nae. Bi ki set ki kɔni, bi kul nmat ciale bi biilu daal baala, bi buontu yuo baala. ²²Ejipt jab tiine ki gan jat nan waɔk nba tuu foina. Yuo nba ki datai na baat bi saa lekib nan pajalaenan jab nba tu cua tiini na. ²³Ki biil fuoa na. Bi Jab na yab ki kaa kanni, bi yab cie naasuut nan. ²⁴Ejipt tieb dii feiwa. Gaŋ po tieb nyanniba. Minn yennu paak na. ²⁵Yennu nba tie Islael tieb yanbint daano na yeta, n saa dat Amonn nba tie Tebes tingbannu na tubil, ki kpab nan Ejipt tingbanna nan li kpanbaala. N saa jii Ejipt kpanbaale nan bin nba duu u po na kul. ²⁶Ki kubin binba luon bin kpib na namme tie Babilonn kpanbaal Nabukanesal, nan u jab. Nnaan li puol po niib bia tan saa kua kal Ejipt, nan baa din kal bianjinbana min yennu e pak na. ²⁷N niib i daa tiin Janmaani nan Islael tieb, i daa te ki yan puti. N saa nyinni tingban banfɔkil maŋ ni sianinba ki tie yommina. I saa jen gun ki sibe i yan ni i sii be fannu ki suakan te ki Janmaani n suoli. ²⁸N saa baal i buol ki tan fati n saa biil digbana nbakul ki n yati kiisaan leŋ na. Nnaan n kan biil i mɔŋi. N saa dat i tubawa, nna mii daal yuo nba n sii daal nan lomme, min yennue pak na.

Chapter 47

¹Esipt kpanbal faalaaɔn din tan lekin gaasa ne k sua k kaagbennu pak nan seelemi k jiin Fiilistin tinɔ powaa.

²Kaakpennu yet nan: gotl, nyun do ganɔ po, k saa pubil nan nyunmɔnn ne, l saa piin tinɔ ne nan linba kul be l paak, l doi nan niib nba be lenɔ ne. niib saa yikik yikini, duo niib kula be finfabni paak,³K maan b sii gbia taani taawoka mɔnii, nan tolit mɔnii, nan fii bilintu fuul; biboanba kan jiant b waaspo, b nii sii suanne, ⁴K maan daal baat k b saa biil fiilisti waa, k pot linba tun tie sonmil k nyi Tiil nan Siidɔn, kagbennue saa biil Fiilisti waas binba tenn k kua kaftɔl mɔkil kpinnɔ.⁵Palbiil nba kaa paak baal Gaasa tieb a, Askaalɔn tieb nba tenn paanu ni ne nmine sili. a ta ta saa nyik fii sia a mɔnn biayoiye? ⁶Kaagbennu juk banjiak, a tan saa nyik atuonn bia yooi ye ? nmatl kua a tuok nii, setil nne, kiibe suo nne!. ⁷ɔaan a saa tien nlee k foi? kaagbennu tul mɔb be nan fan lek Askalɔn duo nan niib nba be mɔkɔbɔnnɔ ne.

Chapter 48

¹K jiin Moab lieb po kaagbennu kun kəkənua saakua Israel yennue maat, yuu bonn nan nevo kmaan lɔ saa kəkilua wa, Kiljатаim nmaata, b suolua waa, Misgab nmaata kib konnua. ²U jii k tie, muab niib yuu daante Hesbon, bi maali u k unpaake tii saa maan k lɔntua, niib nin, a mun Madmen bi saa biila, juuk waa a puolpo. ³Kolonaim niib mɛ a: woliibuk, biilu. ⁴B biil moaba gbintil waas nba mɔ. ⁵Gbintl b mɔnni fuul, sɔnu nba saa lusit na nin, nan pal biil mɔnii kolonaim sɔnu nin. ⁶B yiem a, kak tl k cial k tinn i monn, I i cial nan kunkuok paak bonn na. ⁷Moab tinn, a tien yada a pay nan a mokint ninne, njaan mɔtana b saa nyanna wa; k b saa jii a tingbann kemos nan ni jaana nan manntieb; k saan nanm digbanfann. ⁸Dosau kaa k saa nyi biilu na nin, k baauk nan paanu kul saa biil, min yennu-e pak-na. ⁹Fiint katanu k caan gun moab tinn, l saa biil mɔtana l doi sa bial langbent, k sua ji kan kua lenji. ¹⁰A puol mo puol, wunba k tuun yennu tuonn nan u yan kul na paak, a puol mo puol wunba k cuan niib k kpi na paak. ¹¹K yennu yet a; Moab tieb tun be b yamanie, k sua k mi suolib k saan nanm digbanfanni moab digbann tie nan daan nba k b tuu senn a linba k lint na, k k lanji, k bia k kpaan lebti dalenlia nin, na, l baauk k lebti, k l manu bia k gbenti. ¹²L paak yuo baate k n saa tun niib k bin baal k kpaal moab tieb k muant nan daan na dalena na saa bial kuont, k b bia saa yiel k buli buli. ¹³K fei saa suol moab tieb nan baa jiantil tingbann nba tie kemos na, nan fie nba din suol Israel tieb, baa din tien b dindann tingbann nba tie Betel nin na. ¹⁴Moab jab, bie k i want nan tie paalib, k tie paldanm nba k b bikni tɔb nin? ¹⁵Moab nan l doi kul biila, b kpii moab naasin paala na kula, min nba tie kpanbal, k tie yabint yennu-e pak na. ¹⁶Moab buolu nakina, k u biilu baate mobana. ¹⁷Yinn nba kpia digbanan mann, k mi u sanjaan pona yii mɔ u ku mɔni man, I, yet a; k yiikuo dianu naa biila, k l dontiil nan yabint na ji kaa. ¹⁸Yinn nba be Dibonn na, i nyi i baa kl buol monn, k sik k tan kal tanbiinii niny, moab biil tua na be n na, k tien l njapaala na lengbenta. ¹⁹Yinn nba be Aloel na i sie sɔnkpinn ki guu. ki boi binba tiin yaatil na, k laan bie tiemi. ²⁰B saa tuli jinu ula moab tinn baa wa. I mɔ u paak maan, u dii feiwa, I kokin a l non mɔkil k mɔnt nan b biil moaba. ²¹Tub datu baal doi nba be kunkonn paak nawa, njanne tie ho lon, Jahatj nan Mephaath. ²²Nan Dibonn, ne bo nan Beth Dibl u thaim. ²³Nan kilja taim, nan Beth Gamul, nan Beth Meon. ²⁴Nan ki liof nan Bosla, noun muonn baal moab. Doi nba be ban foka nan linba naak kul paak. ²⁵B biil moab tieb pany nan u yii kuo nawa, min yennue paak na. ²⁶Yennu yet a; At k moab tinn na yiib nan daan, kmaan u yiet n mɔba, moab saa duol blint u mɔny siit ninye, k niib saa laau. ²⁷Moab a tien faa din yisin Islayel niib biannjinbaa? a din diab k l naan b tɔk nanyuk tɔku wa k b suolib. ²⁸Yinn niib nba be moab tiny niny na i nyi i doi nin k saan k saa kua tanfiat nin. I tie nan njmonn nba tuu tia u tiɔk tan fiɔk mɔb buol ne. ²⁹Moab want u mɔnn bonciann, n gbat binjinba k moab tieb want b mɔnn, k mɔk galuk, k bia dont b mɔnn, nan baa dukii b mɔnn po biannjinbawa. ³⁰Min yennu mi b galuk po, baa want b mony na njaa l kul tie yanne; linba k b tun na kan wei. ³¹L paak k n bui k fabin moab paak, nan kil Eles doi niny yaab paak. ³²N saa bui sibma duo niib paak, k lin gal Jesel niib duo paaka, sibma duo a tie nan daan tiik nba k l yiin tii tart k puot, mok kpienn k saa baal Jasel na, Jaan mɔtana b biil a sakuok luana nan a daan tilonti. ³³Palmann nan kpinkpan muk ji kaa, moab nba tie tinnann na nin, n t k daan nyik tuotu daanabuole sua kaa k sii njaa daan k huot palmann huoti. ³⁴Hesbon nan Eleale tieb mɔe, k b mɔni na saagbia Zahas, sual niib gbia, k holonaim tieb nan Eglaf selesiya tieb bia gbia, nimlim kpenu na fuala. ³⁵N saa t k moab tieb n nyik b mu juonu ma lunj nba k b tie b jiant bua naula, nan ma lunj nba k b mann k tien b pata nan b tingbana na. Min yennue pak na. ³⁶N mɔe moab tiny paak k yiin kuun yanii na, kmaan ba tu mok linba kul ji kaa. ³⁷B kul kuol b yu te, k bia puo b tianii; b njmaal njmaal b niie k lia bɔtuote. ³⁸Moab nej paak nan duo na kul po, sial kaa k pukin kuumɔnii, kmaan n yier moab nan boblin nba k sua ji k luon ne. ³⁹Moab biila i yin kin man, niib ji yiisin moab tin ye, l fi tie langbente, k digbana nba kpiab na ji laabe, min yennue paak ne. ⁴⁰Yennu yet a digbanne saa tabint, moab tieb nan baakil nba tuu lat u kpinkpant k tabint bianjinba na. ⁴¹n gaal kelijot, k ji b panni kul, k b kunkɔn paala. na kul yan njmat nan puo nba be tuonn paak na. ⁴²B saa biil moabe, k b ji tie duo, kmaan b yiet yennu mɔba. ⁴³Janmaan ciony nan buotit nan balit duae k guu moab tieb, yennue paak na. ⁴⁴Wunba nyi janmaan ciony na nin, saa baa baluk ninne, k maan yennue t kltie moab tieb biil u yuo. ⁴⁵Kunsɔntinna nba tie tali na yiabe a bin la gungul buol, Heb bon duo nba k kpanbal sion din dia na nin njaa l mun di muue, muu dii kpanbal sion njaa nan l tinn nan mɔyietuk danm na kul a. ⁴⁶Tinin moab tieb ninbaauk man. Bi buol njann nba jiantil tingbann kemos newa, k ji b bonjai nan b bonpoi k saan nanm digbanfana. ⁴⁷njaan yuo waan n saa jen nan moab tieb, linba na saa tun k tul moab niib, yennue paak.

Chapter 49

¹nne kaagbennu pak ammon waat a: Israel k mək bonjai? u k mək faadilo ? k l tie nlee malcom gaal Gad , k u b niib b duo-piinu ni? ²k l maa daa baat kaagbennu -e mat k n saa baal nan kunkon wugikini rabbath nan ammon waat paak, kin saa biilib, u digban gbenja na jaa din muu Israel saa bel binba daan bel kaagbennu -e mat. ³yii mo man Hesbon k l maa Ai biilaa ! yii yiikmaa Rabba bojai k yin lia man botuot ki mo, kii tin kii saa kii jent kii lintl munjuonna! k l nyunyon tieb nan b jaakaab. ⁴l tie nne kaa waat a mon nan a juakpat paaki ? a jsskpat bitaa bonpuo biatik, nba daa duu a faal paak: k yaa ymee saa baal n buoli? ⁵gotl n saa baal na yubon a paak, yomdaane mat , kaagbennu kunkokonna saa kua, b saa jii l kulaa po k baal , sua kul b saa bel u njaakin, k sua kan ten. ⁶l pulpo n saa tan ammon waat nba dan tie daabaa na, kaagbennu mat . ⁷nne kaagbennu kunkokona jaa kua pak nan kaa theman? suoli kua jii kaa yan dam ni? b bam jii kaa? ⁸Dedan tieb ii yni ma tan fiatin k l ma n saa tun yuunon Esau paak u paal maanyuo . ⁹l ii sua bon jaana baal a njaapo , a daa tent baa sail bin jaan liisua nayiiki baal yio b tuu jii baa saa fit jii linbae ¹⁰nan minjanni n saa liat Esai, n saa fiako u jii kan fit bol, u waat nan u nijam , nan u njaak pai saa kpo, u juk kii be ¹¹nyiik ma kpiebi k min t bi fuo, k pokoi duu n paal! ¹²binba bo kan nyuu dan na nyuu waa; fin k nyuu! a kan fiit k kan nyuu, a saa nyuan. ¹³min kaagbennu tiono pol, Botsra sii tie y nmatl na bobuk bo yann nan yubon bonn-e, duo pionnu kul min kaagbennu saa bitl ¹⁴N yet a, Edom digbann n gaal maan nba nyii yennu buol, u tun tuomu a wun bet digbana na k bin lakin bi jab bin cekin tob k lekib. ¹⁵K maan gotil yennu yaa wun tiena bonchokunjo k sua kan tula baakil. ¹⁶A want n mon na kpanawa; fin nba kua tanfiat ni, k be kunkona yula paak, faa lek be sanpaapo na baakil na, njaan yennu saa sikina tinj niwa yennu e pak na. ¹⁷Yennu yeta biilu nba saa baal edom paak na, sii bi bonciann; niib binba kul saa baal u buol nt. L saa tiem yalutuk; u yan saa put u gbanu n jek. ¹⁸Yennu nba din biil sodom nan go mol nan doi nba kpia na bianjimba na, nnae k u saa tun k tul Edom k sua ji kan ban kal lenji. Min yennu e pak na. ¹⁹Bianjinba ki yanbol tu nyi fual nba baak Jodann mokil kido mpaa un ni na, nnae ki n saa baal ki te Edom tieb n kpil cial nyi b tinj ni, k tuondaano ki saa gann sii dia tinj na, bi saa jii nmeek k loikino nanimi? Kpanbal lanuo e saa fit kon nanimi? ²⁰Li paak gbiitil lol nba kin mək k jiin Edom tieb biilupo na, nan maa luon man tun linba k tul Temann duo niib na. Nisiab saa suol bi waas na ki yaat nanm kil saa suol sua kul janmaani. ²¹Edom baak yuo na fuut na saa fuut saa fu bonciann k tingbonj na kul saa jek, k bi wuyikinii saa fokit baal mokmunj na. ²²Datai na saa lek bosla nan baakil nba tuu yit u kpinkpant k siik na e li daal janmaani saa suol Edom jab, nan puo nba tuu gbaan matdaan paak ki janmaani moko na e. ²³Linba k yennu pak jiin Damaskus poe na a: "Niib nba be hamaf nan Alpad doi ni na li daa miibe ki b pala biil k maan b gbat laba buuka; Dudukit ghen bi pala nan moknyun nae kibi kikit foi. ²⁴Damas kas nub na choke, k yanputuk te k bi cial b tont nan ninnyumuonj nie, nan puo nba tuu kal matdaan paak na. ²⁵Ah b kan nyuko, digbanjaann nba tu mək palpienn, nan yabint na. Ji dua yanne. ²⁶Li daal b saa kpi u naasinm na sonii k u jab na kul saa bot tozni kagbennu e pak. ²⁷N saa juo Damaskus juonjat na muu k bia juo kpanbal Ben-hadad napaala muu min yabint yennu e pak na. ²⁸Linba k yennu pak ki jiin kedal buolu nan yentnba nba k kpanbal Hasol dia na po njaane k Babilonn kpanbal Nabukanesal din kon nyann na, lekin kedal nub k biil yondo po buolu manj. ²⁹Fatil b lanbont nan bi bonkobit tanmoko kita nan linba be lanbont ni kul, k jii bi yuyokt, njaan pak niib na-a janmaancionjo suoli k linti. ³⁰Hasol tieb min yennu, kpaami nan yin cial fokit k tan bol; Babilonn kpanbal Nabukanesal lol wun buili e, waa pak linba e n a. ³¹Baat man tin saan lek niib nba duki nan b be b yamani k be fanu nawa; bi doi k mək yuona nan gana, li bia k mək gankpata k te duo man yaa. ³²Jiin b yuyokt nan b bonkob leet n saa yat binba puon b yut na koki kul po, ki saa nyi nan biak sial kul po, k baal nann b paak. ³³Hasol saa tien kunkuok yaa-yuo sii yuoo k sii tie moko binbe buol, k sua ji kan ban kua lenj, min yennue pak na. ³⁴Kaagbennu yennu din pak maan k tul usokni selemi, k jiin Elam digbann po. ³⁵U din yet a, "n saa kpi talbantola nba te ki Elam mək panj na kul. ³⁶N saa te k waun n nyi sial kul po ki da ku Elam, ki yat u niib loka kul po k tan tuu yuo nba k u niib nba tie kunsontinna saa saan tingbonj kul ni. ³⁷N saa te k Elam niib ii tiin b data i nba luon bin kpina; N saa tulb yubon ne n wutuol nba yab ne kin saa biil Elam tieb, k te Jab n kon nanm k saa tuu yuo nba kin saa buotib. ³⁸K kaagbennu yennu pak n saasenn naan kok Elam. Njaan biil kpanbal na bi tuondanm min yennue pak na. ³⁹Njaan l puol po n saa te Elam tieb na mokit, min yennue pak na.

Chapter 50

¹Kaagbennu maan nba k u lin pak k tul u sokini selemi k jiin duo nba k yi Babilonn nan u niib ne po a: ²Pakin maan manj k tul digbana, a muantl ! Dont falinnj k muant ! a laa te l tie bunbɔl maami. Babilonn baa wa. U tingbanna nba k yi Bel nan Metodac ne kul biila. Babilonn tingbana dii fei wa? U bonninnanbit ne kul yiala. ³K maan digbann gann jab nyii gannj po k baal a bin lek'ɔ, k kpantil kunkuok, sua kan kal l duo ni; niib nan bonkobt kul saa cial k yaat. ⁴K kaagbennu yet a: L daa ni, l yuo ni, Juda nan Israel niib kul saa taan ki mɔ ki baat, k luonn min nba tie b kaagbennu yennu ne. ⁵B saa boi Siyon sɔnu po. B saa nmant monj k tɔkin l po. B saa lol molol nba kaa gbennu na ni n, k kan ban k tanm l molol po. ⁶N niib tie nan pei nba bot nie; b kpaalik buom k b j yat k lin kunkonna paak. B lin nan pei nba tu nyi kunkon yenn paak k tuat kunkon liel paak nie. K tanm b binbebuol. ⁷Wunba lab kul tuu suolibe k kpib, k b datai ji yien a taa tiem linba ne k biil. B tun k biil tennue. B yaajanm din tien yennu e yada, k b mun bo si waau n nie. ⁸Israel tieb, ii tin k nyi Babilonn man , i cial man k nyi tinj manj ni nan bujai nba tu sint k gaal liik po bonkobt ni ne. ⁹K maan n saa fiin digbanpaala nba be gannj po k te bin kɔn nan Babilonn. B saa set jatuk k tuok Babilonn duo ne k nyannɔ. B tie waala nba ban waaluko. B tɔ b pienii k k nɔli. ¹⁰B saa jii u faal kul . Binba saa jii ne saa jii k jannj linba kul k b luonn. ¹¹Ii pala i man k yii kpann, yinm nba fat n niib bona ne. Yii laa ki cibɔ, kii yuuk nan bonkobuk nba tu be u yan ni muuk ni ne, ii yikin man nan taami nba tu jelin k yiki ne . ¹²I tɔnnj digbann ne saa di fei. Nua e saa juont digbana kul ni. L du tan sii tie paankuonjo. ¹³Sua kan kal Babilonn kaagbennu wutuol paak l duo si tie langbente. L saa yaalk lit niib kul nba gaal l duo ne ni. ¹⁴Talbantuala, i set man cuncuuntuk, k tien siil nan tɔb, ii tɔ man Babilonn i pienii kul, k k laa tent baa pienu. K maan u tun bonbiil k biil min kaagbennu a. ¹⁵II yikin man yɔb wuyikini duo ne kul po man. Babilonn fiaka, u butima. U fiakl ne baa wa, u juonpaala kul bit k sik tinj ni wa. Kaagbennu pa Babilonn u biit panna. Yin mun tienm nan baa mun laa tie liebbienu nba ne. ¹⁶I laa te k sua buul jiet tinj manj ni kuo k jaan jieti. Janmaani saa suol saam nba kul bel duo ni k dukin bɔnbiil nba saa baal l duo ne paak, k sua kul n nmat k kun u duo ni. ¹⁷Israel tieb tie nan pei nba bɔt k yanbɔl weib k yatib nie. Asili kpanbale lekiɔ sinsin; k Babilonn kpanbal Nabukodonosar kɔn kɔn b kpaba. ¹⁸L paak kaagbennu jakonpaalo yet a: min nba tie Israel yennu ne n saa dat Babilonn kpanbal nan u nib tubl, nan maa lin dat Asili kpanbal tubl bianjinba ne. ¹⁹N saa jen nan Israel tieb b tinj ni; B saa di jiet nba pia kunkonn nba k b kamel ne nan Basan yent nu ne. B saa di di k gbuo jiet nba kul k b luon Eflaim nan Galaad jual paak. ²⁰Kaagbennu yet a: yuo manji baal b saa lɔn yanbonm nan biit Israel nan Suda tieb ni njaan b kan la. K maan n nyik cab binba tenn k n nyikib ne waa. ²¹Yennu yet a: lekin man duo nba mantik kɔ kunkonn, leki man l doi niib. II kpib, k biilib, k belib! ii tun linba kul k min kaagbennu wanni. ²²Tɔb yikini gbia tinj manj ni, k bɔna biil lenj bonciann. ²³Babilonn niib tuol ndanduna kul k bit bit, k mɔlane l jaal mun bia biila, Babilonn ji saa baa digbanlia sinsiikin ! ²⁴Babilonn kon nan min kagbennu. K baluk nba ni k pii k guuna nja k a k mi ne. ²⁵Kaagbennu luot k yaan sian ninba k u jatiat be ne wa; U wutuol nie k u nyin u jakon tiat ne. K maan min yomdaano nba tie kaagbennu jakonpala tuonn k yen tun Babionn duo ni. ²⁶II kaan k lint man Babionn duo, luotl man b binbua kul, i taan taan linba be l ni k biil l kul. K sial laa tenn nan waa ma. ²⁷II kpi b bonkobt na kul, k kɔt kɔtib ! yubonn baal b paaka, yuo baal nan bin dat b tuba wa. ²⁸II gbiin man kunsantinna wuyikini, binba tiin k nyi Babilonn tieb pann bianjinba, nan baa din tun linba k biil u nasakak ne. ²⁹Yiint talbantuala ne, binba kul ban talban tɔnu saan man k kɔn nan Babilonn. Kokint man k lintduo manj k laa te k sua nyi, i tun man k jiinib nan baa tun bianjinba k tien lieb ne. K maan b laa tuun k l tie wantin mɔnnj tuonne k tien min kaagbennu nba Israel tieb kasi yennu ne. ³⁰L paak b saa kpi b nasinm sɔni ni, k biil b Jakontieb kul daal, min kaagbennu e pak. ³¹A mɔk japaat fin Babilonn ! l paak min yomdaan nba tie kaagbennu jakonpaalua ne kon naa. K maan a yuo baal nan man dat a tubla. ³²Japadaano saa gbiat k baa, k sua kan fiino, n saa juo muu u digbanbit ne kul, k lin di l yent kul. ³³Kaagbennu yennu nba tie jakonpaalo yet a: Israel tieb nan Juda tieb kul taan k kua muksuk ninja, k binba kɔn k nyannib k fat'b k kun nanm sii diab, b kan tuo k njaabi. ³⁴Naan wunba saakon k fatib ne mɔk pannj k paal, u sanne tie kaagbennu jakonpaalua. nja tɔnnjɔ saa gaal b paak. K baal nan biak Babilonn duo ne ni. ³⁵Kaagbennu yet a Babilonn tie kuume, u niib, nan kpanbal, nan u yanfodanm ne kul, juko saa kɔn nam. ³⁶Juko saa kɔn nam faak sokini nba ne kul ! b tienan jatib nie ! Jukoo sa kɔn nam u jab nba cek ne kul b mɔk janmaanciɔnnj. ³⁷Juko saa kɔn nan b taami nan b tantolit ne ! nan nibuolu nba kul be nam ne ! Bin kpant nan puob ne ! Juko saa kon nan njalman ne kul ! k l kul k tien yann. ³⁸Yenkuonime saa set k b duo ne kul nyum n Fual. K l tie duo nba gbie nan tingbanae; k l tingbana. ³⁹L paak muuk ni bɔnkob kinkata nan nuanbit kul saa baal gbie Babilonn; Niib ji kan ban k kua l duo ni. L duo ji kan ban k tant. ⁴⁰Linba sa tun Babilonn ne tie nan linba din tun sodom nan Gomol yuo nba k n din biil k kpab nan doi nba kpiab nie, sua ji kan ban k kua lenji. Min kaagbennu pak. ⁴¹Niib nyii gannj po digbann ne k baat digbanjaann nba be banfokil, k kpanbala tien sil nan tɔb. ⁴²B dia b talbana nan b takuobiwa, k tie nitont nba k tiin ninbaaɔk; B fuul tie nan mɔkgbennja fuul nie. Yuo nba k b jak b taami. B tien siil a bin faa tɔb

nan fin Babilonn. ⁴³Babilonn kpanbal gbat labaal ne wa, u nii banɲ k suanne, k janmaan cionɲ suolɔ k l tonu tie nan puo nba kpan laa gbaa nan matuk ne. ⁴⁴Bianɲinba k yanbɔl tuu nyii fuol nba buak Suuldan mɔkil k do mɔpaacɔɲ ni ne, n nie k min yennu saa baal k te Babilonn tieb n cial k nyi b duo ni. K tuandaanc nba k n gann ne sii dia digbann ne. ɲme k b saa yekinɔ nan mini ? ⁴⁵L paak gbiintil man min kaagbennu nba lol k suol bianɲinba Babilonn duo paak, nan maa luon man tun linba k tul l duo niib, b saa suolib k cakinm nan pebit nba k mɔk paalu ne b saa bit b binbibuol. ⁴⁶Babilonn baa yuo nba, tinɲ saa nik k wiyikini saa gbat digbanlia ne ni.

Chapter 51

¹Kaagbennuk pak a:gotl n fiien wonbiuuk baabiilonn nan saalde niib paak. ²Dabiuk daal na, n tuon wu nba saa lenn duo na, k buotɔ, k wun bot. ³B saa yek piinuu wunba tant upiinu nan wunba kul pal man u nagbenkonɔ l paak na k kpib! B saa kpi b sojem kul! nan b naasim kul sua kan paak! ⁴Bin baa k jam k kpo saalde duo ni, k bin cɔk lontib baabiilonn sanjalaa paak! ⁵K maan kaagbennuk yennu k nyik Islae nan suda, njan k saalde duo na gbie nan nikpinuu k biil Islae njanɔ. ⁶Ti tin nyi baabiilonn, k tinn ii manfuol, k tan daakpenn duo manɔ biilu ni! k maan l tie yuo nba k kaagbennuk yaa wun jii u tunaa k pa u panaa. ⁷Baabiilonn din tie nan likmɔnaa danmanɔ nae kaagbennuk nuu ni, k gbuont tingbɔɔ kul daam, nibuolu kul nyuu u daam manɔ a: l paak te k niib bo tie nan yuukpiinaa na. ⁸Baabiilonn baae k but-but! Ii gbiantl u paak man, ii jii kpan k maan u nalaa na, l k kua u saa la laafiaa. ⁹T bo luon k tin teb baabiilonn, njan u k la laafiaa. Nyolinmoa man, k sua kul i kun u duo ni; k maan u tubidatuu baal saapaapo, k dootuut sapagbent. ¹⁰kaagbennuk kon t paak k wann balmɔnii a, ii baat man k tin saan pak k wann kaagbennuk, t yennu tuonaa siion. ¹¹Ti nat ii piinii, k bobin ii naagbankɔnaa! k maan kaagbennuk yaa wun kon k jii u pann, k fiien medii kpanbalaa wutuol a wun jieb k biil l baabii-lonn! ¹²Ti kpaan yaa saa tien bianɔ nba k ii sa tut baabiilonn guonaa k lu! k duan juamuu, k njan guol tanmoii fannu, k maan kaagbennuk suol u suoluu e, k u bia to k saa tun linba k u pak k wan nan u saa kon biil baabiilonn na. ¹³Fin nba kua k kpiaa nan nyun ciɔɔ k bia mɔk faal bonciann na, a juontu baala, a funfunn na gbenn! ¹⁴Kaagbennuk yennu mɔɔ i pol k yet a: ¹⁵U jii upanɔ k nan tinɔ, k jii yan k senn tingbonɔ, k jii ninfam k jonn sapagbɔɔ. ¹⁶U kunkol i pak yoo nba, nyun tu fue sanpaapo, u tu te k sapagbant do tinɔ kul po, k te k saak baa, k sanyinkintii nyikintl, k te k wonɔ dak saa. ¹⁷Niib kul bam paak te k b jik mɔk yam, k tikpieluonkul tien fei u bonninɔ nba k u kpiel na po; k maan pataa manɔ kul tie faɔk bonnae, b k mɔk foien. ¹⁸L kul tie yanne, k tie faɔk tuonnaa; mabl ii baal yoo nba l kul saa biile. ¹⁹Wun nba nyiie saakɔb njaak na k tie nan wua na, k maan wua i nan bonn kul, k Islael tie u faal njaak. u sann i tie kaagbennuk yennu. ²⁰A bo tie kut jaale, k tie n jakɔn tiok. N bo jii Fin na K mut buolik, K jii K biil digban gbennaa. ²¹A ninɔ K n mut taam nan u jakɔ, aninɔ k n mut taant duk nan wun nba jaak l paak. ²²A ninɔ e k n mut ju aa nan puo, nan nikpel nan bik, nan naasimɔ nan sipaamɔ. ²³Aninɔ k n mut bonkob kpaalik nan u bonkobt, kmut naakpakolua nan u naajaa; kmut duodiaalaa nan batinba. ²⁴N saa jii baabiilonn nan binba kul kua saalde na biit n ba kul k u tun k biil siion ii ninbinaa ninɔ, min kaagbennuk i pak nnaa. ²⁵Got, n nan fin tuonbiit jual na, kaagbennuk i pak nna, k t ul fin nba, kaagbennuk i pak nna, k t ul fin nba tu biil tingbonɔ kul na! N saa tant u nuu a paak, kblinta tanfaat yul paak, k bia tienna jual nba dii muu k buot. ²⁶K b kan fit nyin lotikni tann nan fiakl tannaa b kanla; k man a sii yaa e yao kul, min kaagbennuk i pak... ²⁷Ti duan juamu duo ni! k peb naatunn digbanaa nuub buol! K bobin konn nanɔ, Ii yijjalaala duo niib, nan Miini, nan Askenoa duo niib k bin kon nannɔ! Ii dinn bat nba k bin kon nannɔ! k te k taanii ii saa liik nan naasuot nba tu gaal cenn bianɔ nba na! ²⁸Ti bobin digbannaa, nan Medii kpanbalaa k bin kon naanɔ, nan duo diaala nan b bat nba, nan duo kul n mabim k bii tie ba daaba! ²⁹Tinɔ nik, k jekil; k maan kaagbennuk sennu nba k u senn a wun kon nan baabiilonn na baal gbiinu a ; u yaa wun tien baabiilonn palaaɔ nb k sua kan kua lenɔ. ³⁰Baabiilonn tɔbfaalan nyik konna, b panɔ gbenn, k b tie nan puob na, k kua bɔl-bɔl. k b juo b njei muu, k konn kutaa nba tu kok k guu duona. ³¹K gbant nan tumii nba ji saa want baabiilonn kpanbal nan b lek u duo l kulaa pa wa, ³²K datai yent gingal buol kul, k muu di mɔkaa punpuot buol, k jamanii guol tɔbfaala. ³³K maan kaagbannuk yennu, Iisrael yennu i pak a. Baabiilonn sipaanɔ na tie nan yayoo ni jalik nba k b nja fit. Fit nae, k l bia kaa waam k b bia saa jaan jiet k baal buol lenɔ. ³⁴Baabiilonn kpanbal, nebukane saal suolin k pat-patin k nak; k tiennin nan sɔkuonn na; u nakin nan bonkobbiuk nba tu suol bonn k nak nae, k piknin nyinin, njan jii n bonnaa nba k n tu mɔk k gbien u puol. ³⁵Ninmonn nba baalin nan n gbanant nba pat-pat na n tunn baa baabiilonn paak! siion duo kualɔ nae pak n na. k selusalem mun paka : n sɔnn tunn baa binba kua salde duo ni na paak. ³⁶L paae k kaagbennuk pak a: n saa gaal a paak, k kon k t u laa, n saa te k baabiilonn mɔkl n kuol k bia te k u sinsiu k ni nyun na n fual. ³⁷Baabiilonn saa dual fɔkuonn, k kpant muboi dindi buol, k baa nan nua waa kan kua lenɔ, k l yial sii dua k tie linlaate. ³⁸B mɔ nan yanblaa nae, k yikin nan yanbɔl bit na. ³⁹B ghanuu i tonɔ yoo nba, n saa te bin nyu k gboo, k b palaa n manɔ k bin dual k guan k ji kan ban k nyuant. ⁴⁰N saa te k bii siik nan pei nba k b saa nam a bin kɔt b nae, ki tie nan pijaa, nan wojaa na. ⁴¹Bee ji tiennii! k b nyann sesaak nba k u yudant tu gbie tinɔ kul po na, k ji saa nanɔ! Bee ji tiennii! K baabiilonn paak a: mɔkl nyun panaa pien baabiilonn a. ⁴²Mɔkl doo baabiilonn paak a: mɔkl nyun pannaa pien baabiilonn a. ⁴³U duoii na yaan, k tinɔ dual paanu k mɔk yaalutuk, u ji tie duo nba k sua k kua lenɔ, k sua mɔɔ k gaal lenɔ. ⁴⁴N saa biil baabiilonn tingbann bel na, n saa nyinn u mob ni linba kul k u nak, k niib ji kii baat u buol. baabiilonn guonjal na monɔ baa waa! ⁴⁵N buolu, nyin man lenɔ, k nyi kaagbennuk wutuol na ni, k fit tinn ii manfuol! ⁴⁶Ti daa tien janmaanii, k bia daa te k ii yan put, k maan panɔ daanɔ nan panɔ daanɔ saa tuok lieb k kon nan lieb k l fuot saa fu dinn na, nan binn nba waa na. ⁴⁷Gotl, l paak te k daal baat, k n saa biil baabiilonn

tingbanaa, k u duo manŋ saa di feii, kuon sii dua dua u num ninŋ. ⁴⁸Kaagbennuk yet a: tinŋ nan saapaak nan linba kul be leŋ saa yikin palmann wuyiknii baabiilonn paak, k maan biitieb saa nyi ganŋ pak baal lekua k tiennɔ yann. ⁴⁹K kuon mun saa kpo kpo, nan Iislael duo ni, waa bo kpiib bannu nba na mun. ⁵⁰Yim nba nyii bonbiil manŋ ni, ii tin man k fokt bann, ii daa jelin! Yim nba be banfɔkaa na, ii tiaan kaagbennuk po! k bia jii selusaalem k bil ii palaa ni. ⁵¹Tim nba k t yan bo ŋmat, yoo nba k t bo gbia t sukt, k feii kpiet, yoo nba k saam bo baal k kua kaagbennuk malunŋ ŋaak ni na. ⁵²Gotl man, l paak te k min kaagbennuk pak nan daal baat, k n saa biil b tingbanaa na; k binba jam duo manŋ ni sii mɔ kfabin. ⁵³Baabiilonn i lek kii doo k be sanpaapo waa, k tan maa u ŋacienaa lenŋ, min kaagbennuk pak nan n saa tun biitieb k bin do k kɔn nanɔ. ⁵⁴wuyiknii yikin baabiilonn, k bonbiil yabt saalde duo ni. ⁵⁵K maan kaagbennuk biil baabiilonn yom, k te tuonbiilaa fuut na fu nan mɔkil nyunpanaa na, k te k wuyikinnii nba tu do na ji gbenn, ŋaan k b ji gbiaa kl ji jim kukoa. ⁵⁶Nn, biitieb baal nann baabiilonn na, baabiilonn tɔbifaalaa talibanaa konnaa, k b sudib saan nam, k maan kaagbennuk jiet sua kul tuanaa e k pa u pauk, ⁵⁷N saa gboon u bontieb, nan yan dam, nan u duodiaala, nan tɔb faalaa, nan ubatnba na kul daan, k bin dual guan k ji kan ban fiel, min kpanbal nba k u sann tie kaagbennuk nae pak. ⁵⁸Kaagbennuk yennu pak a: baabiilonn guon gbenŋaa na saa baa-baa, k muu saa di u tanmofokt nakul, k lin te k u niib na tuonn n tien yann. Niib saa bak nan muu dinuu. ⁵⁹Yennu sɔknii selemii nba tul maasejaa bija,nelijaa bija selaaja maam nba, yoo nba k u bo saa baabiilonn, wua nan suda kpanbal sedekias, waa bo dii naan l binaa ŋanna ninŋ, k selaja bo tie kpanbal diuok ni cincinn tuntunnɔna. ⁶⁰Selemii bo diaan kadaok ni yubonn nba kul saa baal baabiilonn paak. ⁶¹Selemii pak seleja a: yoo nba ka baal baabiilonn, a ŋam k lie maan na fanu, ⁶²A bia yet a: kaagbennuk, fin ni pak a yial na tie lin biile, k niib nan bonkobt kul, sial kan koa lenŋ, ŋaan lii tie fuann nba yaa yookul. ⁶³A bia ki lie kadaok manŋ k gbenn yoo nba, a jiel k lol k tabin nantann k lu yuflat mɔkl ni, ⁶⁴k bia yet a: baabiilonn saa mie k kan nyi yubonn nba k n saa baal nann u paak, b panŋ saa gbenn k bin baa-baa. Selemii momaan manŋ tan baal set n na nae.

Chapter 52

¹Seedeekias din mək bina piinle nan bin yenn l yuo kuu di naan k tien kpanbal,k u dia selusaalenm bina pik nan yenn. U naa saan din yi Hamuuthial,seleemi bipuo,k u nyi libna. ²U tun lin nba k nan kaagbennu nunni, nan suosakinm nba lin tun na. ³Lin nba na tun k maan kaagbennu wuu tuol do seelusaalenm nan suuda pak,l pak k u yet'b u nuun ni. nannii tien seedeekias fiin punpon nan baabiilonn kpanbal.⁴Seedeekias naan bina nanyia ninj, nmaali pik da pik dal, Baabiilonn kpanbal, nebuukadnetsal,baal nan u kunkonkonna kul na bin kon nan selusaalenm,k b dual lint selusaalenm,a bin bil duo na kul. ⁵Duo na biluu saajan kpanbal seedeekias naan bina pik nan yenn juontu⁶nmaali nanna daa nanyia dal,kuon baa selusaalenm duo ni bonbit,k jesiak j kaaduo na ni k niib saa di. ⁷nanni tien,kunkonna na ji fa yak yak duo na juonjal na k j tiin, nyik k nyi duo na ni k tiin tuaki sonu nba gaal kpanbal na gungun juonjaala njanlee na buol yuo nba k saaldeennba kua lint'l duo na. K b tiin tonki panpieu sonu na. ⁸naan saaldeennba kunkonkonna wa diin kpanbal,k sa baal seedeekias seeliiko panpieu ni; k u kunkonkonna yat fok't nan'o. ⁹K suol kpanbal,k ji'u do nann'o baabiilonn kpanbal buol liibla, Haammathnba duo ni,k j bu u buut. ¹⁰Baaliilonn kpanbal kot seedeekias waas u nunm ni, k bia kot suuda batnba kul liibla. ¹¹naan j kpakl seedeekias ninbina, k lool'o kut jalt,baabilonn, k saa kuan'o dansaalk kaa nan u kuun dal.¹²nmaali njanmu da pik dal ;nann ni tie Baabiilonn kpanbal Neelbukadneelsal naan bina pik nan nanyia ni,Babiilonn kpanbal tuontunn'o,guutieb yudaano Neebusaladan bal selusaalenm . ¹³K juo kaagbennu njaak,kpanbal njaak, nan selusaalenm jei kul; k bia juo nijiaana jei. ¹⁴Saaldeennba kunkonkonna kul, bin nba be nan guutieb yudaano, bit bit juonjaana nba lint selusaalenm na . ¹⁵Guutieb yudaano, Neebulsaladan ,jii nii b nba nanm tie taali na duo na ni k saan nanm dabs, niib nba bo kua digbangbenj ni,nan bin nba Baabiilonn kpanbal bo diab,nan nibul nba tenn. ¹⁶naan, guutieb yudaano Neebusaladan; nyik bin nba kuo tilonti nba k b yi finyia na nan kpankuolsial nba nanm tie talas danm duo na ni. ¹⁷Saaldeennba bil kut seni tintuanbua nba be kaagbennu njaak ni,nan telt nan kut kutsuongberja nba be kaagbennu njaak ni,k b ji kut saan nann Baliilonn. ¹⁸k b bia jii sedeeli, nan suaflaa,nan jukbis,nan konbba,nan kutsuonbis nba k dia miit son, nan kuontuntiat nba kul k b dia mann malunj. ¹⁹Guutieb yudaano bia jii kutsuontetlia ,nan bani, nan,nan konbba, nan tanpentiebua, nan seedeeli, kutsuonbis nan konbba maanntua dia tie fin,nan lin nba kul tie kutmonna nan liklii. ²⁰Kut laagbeerja njanle, kut suongberja,nan kut najai pik nan njanle nba tien fant, k kpanbal saaloomon din tien kaagbennunjaakni,nan kut bonaz kul kpiaatu kan fit wann. ²¹Kut laagbeerja yenn kua doki'u fonkt tie miata nanyia,k lintu tie miata njanlobe, k tie bonkot-luonj k u doki'u mək nibla nanna. ²²L paapo tua kut juonn,kl juonn kua duoki'u fuonkt tie miata njanle nan bojiin, l juonn yul paak mək kutmont bonpaatik,k l fuaknt tie taabaana njanle nan bonjinn, k b luu bonluluut k fannil nan kutmont luona li kul po, k bonluluut na bia tie kutmont. ²³Kutmont liona pimya nan njanlob din be li loka ni, k kobik muun be l yul paak. ²⁴Guutieb yudaano jii sslaaja,manntieb yudaano ,suofoni, manntua banle ni nan tanmoguula banta. ²⁵Duo na ni k b jii jatuakl nba din mək yikuo k mək tabfaala,jab banle nba din puukin kpanbal njaakpaatieb ni k b kul taan be duo na ni, nan kunkonkonna saakua gbendian nba k u tuonn din tie u gani niib duo na ni, nan jab piinlob duo na ni k b kul din be duo na ni. ²⁶Guutieb yudaano neelusaladan,ji'ib, k saan nann baabiillonn kpanbal buol liibla. ²⁷Baabiilonn kpanbal buo'b k b bia kpil'ib liibla,haamaathnba duo ni. K bia jii suuda tieb k saan nanm daab's nba fuok nan b duo. ²⁸Gotl niib nba k neebukaadneetsal, ji'ib k saan nanm daab's: bina njanle ninj,suifnba tuta nanta nan piinle nan banta . ²⁹Neebukaadneetsal bina pik nan nannin ni, k b ji selusaalenm tieb kobiinin nan piinta nan niib banle; ³⁰Neebukaadneetsal bina piinle nan nanta ninj, guutieb yudaano neebusaaladan jii suifnba ko bii njanle nan piinan nan banjmuu,k b kul taan tuusaa nanna nan koobii banlob. ³¹Suuda kpanbal, suosakin daab's bina piinta nan njanle ninj,nmaali pik nan njanle dapiinlee nan njanmu, baabiilonn kpanbal, Efiil-Meelodak,naan binyen ni, tin suuda kpanbal suosakin ninbaun, k gont u yul k nyin'o dansaalk ni. ³²K pak nann'o nan luonm, k donn u kok k l gont gal kpanbal lia nba be nann'o baabiilonn na. ³³K leebtua dansaal tiat, k suosakin di nnan'o yuo kul u teebul pak k saa tuu u manfuol kul ni. ³⁴Baabiilonn kpanbal wann u luonmdal kul ni k sa tuu u kuun,u manfuol kul ni.

Lamentations

Chapter 1

¹Hee bee! Digbann nba mək niib bonciann na u kal u kua e, l duo tie nan digbangbenjle pakuak na e. U tien digbangbanja ni, k mək panj doi paak b tien daabl a. ²Nyiaak u tu mœ e. K ninnyint puob u tankpina paak nan

binba kul luonɔ kul, sua k baln'mɔ, u ɲuat nba ji k naki'ɔ, b ji tie u datai e.³B suol Suuda buolu k saan nan'm digbanfɔnn a. B jii nte daaba e, k be mabl, k tuon tuona. B laa b nibuol fanm ninɲ e, k k laat fuon. Bin nba kul tuu waa'u tan laa'u, k u be wolbuk ninɲ e.⁴Siɔ duo ni soni be pal biil ninɲ e, k maan sua ji k tɔki k saa janm. U ɲalnset bua kul, ji be yann e, manntieb kul ji kuli e, k u sapaanmuna kul pala biil k duo manɲ be kuun palbiil ni. ⁵Bin nba mabɔ na paaktɔ e, k u datai ji be b yama ni, k maan kaagbennu sikn'ɔ biit bonciann paak. U waas sonm, k tie daaba b mabl danm buol⁶Siɔn sapaamɔ yudant kul bot a, Siɔn batnba tie nan piali nba k laat muat ɲman na e, k b waa'b, k b kmɔk panɲ nan nantaal.⁷U palbiil nan fala daa ni, Selusaalenm niib tiet bonɲana k bɔin mɔksian-yuo po, yuo nba k b baa b younmdanm nuu ni k k mɔk sonmtua, k bdatai la'b, k b laa'b nan baa baa.⁸Selusaalenm din ɲanmt tuun u biit e, l paak k b laa'u bin nba kul din baakt'ɔ, ji salkt'ɔ e, baa la u ɲann ni na, u tiaɔn ɲ ji duun e, k lek u nunm. ⁹U jɔknt tuona din be u liat fuok kpinkpant nie, u din k luon wu nyiik biit manɲ. U din tan baa baktnaɔnɲ baak e, k sua baln'mɔ.O kaagbennu gotl n fala gotl dataak nba mɔk panɲ bannu nba¹⁰Siɔn duo ni mabl daanɔ, gaal gaal waa mɔk lin nba, k l ɲan Siɔn duo la, niib nba k fin kaagbennu dinyet a bin kan lua manɲ, b kua yenjiant buol k be a niib sin suuk ni.¹¹A niib ji duun e, k po kpaan jiet, jiet b jii b bonɲana kul k gaal jiet dii waa, a bin fit ki fo. Gotl kaagbennu, gotl ba salkt'n biannɲ nba. ¹²N yien yinme, yinm nba gaal nna na! gotl man k laan sua laat n fala na buolu uu? Yonmdanɔ te k l baal'n, u wuto ciaɔnɲ daal e.¹³U be sanmpaapɔ e waa ɲaan lu muu k l dii n kpaba. U piin baluk o, k te k ɲmat baa puolpo, u lu'n k n pabi, k mann fala daa kul. ¹⁴U jii unii k lol n biit naayɔuk, paak bukn'n, k l gbenn n panɲ kul. Yonmdaanɔ te k n be niib nba ni, k n kan fit fat.¹⁵Yennu nyia n sejenm kul n duo ni, ɲaan tikl sejenm k b kɔn nan'n k kpai n naasinm; yonmdaanɔ ɲmaa Suuda saapaan munn u taapaunɲ ni.¹⁶L paak e n mɔ, nyin nyint gbie n ninbina, k maan, yonmdaanɔ wun nba bo saa fial n nyin nyint, wun nba bo saa tul'n pabi k maan dataak paak'b a. ¹⁷Siɔn donn u ni, ɲaan sua k baln'mɔ, kaagbennu, tun datai nba kpia'u na, k b baal k pink'nɔ. K Selusaalenm duo ni, k sua kul yan nyii u mɔnɲ ni.¹⁸Kaagbennu mɔk mɔni, k maan, n yet min cɔln u senni waa. Niib i gbiin man, Gotl man fala nba tie. B suol n sapaan muna na naasinm kul k yaat nan'm a. ¹⁹N nyiin yuaknb, ɲaan k b kpann'n k n manntieb nan nsaakab kpo duo ni.²⁰Kaagbennu gotl n fala ! n nuak ni mute, k yan nmat, k maan n cɔln kaagbennu. K juke banɲiak waa'n nan yel po, k kuun kpi'n ɲaak ni. ²¹Niib gbia n dundun na, naan sua k sonm'n. N daatai kul gbat n ninbonɲ po waa. B pala manɲ k maan fin ebaal nan'n. A wann'b, k bia baal nan daal nba k b tan sii nan min na. ²²Te k b tonu tuona kul n baal a buol, tie'm nan faa tie'n bannu nba na. K maan n ji dunm e, k n yan ɲmat.

Chapter 2

¹K be k yonmdaua din donne wutuol k te k sanpaagbana, piin Siion bipobii . U te k Siion mokint bonciann biil k u nyɔlk nyik u ɲaasakak na. Daal nba k u be wutuol ni na. ²K yonmdanua biil, Juda digbanbit kul k ninbatinnu ka k bit joanpaala nba guu doi ne, k te digbann na nan l bat nba dii fei. ³U be wutuolin ni k biil Israel tieb panɲ buli-buli. U yet wun sonmit yuo nba k t datai baal na, k fiil t paak nan muu na, k buont bona kul. ⁴U tɔ u pienii na ti paak, k l tie nanu tie t dataak na, k kpɪi binba kul k t nunm gboob k tuu maant t pala na. Seluusaalenm na ni k t bann u wutol nba t paak biannjin ba. ⁵Yonmdanua biil Israel nan tie b dataak na. K te joonpaala nan nijana ɲei kpant langbent. K te pal biil nba kan gbenn daal Juda tieb paak. ⁶K yiel ɲasaakak nba k t jiantlua l ni na buli-buli . K yonmdanua te k b tanm kasii daal na fuon daa ne k kpanbal nan manntieb kul la wutuol nba duo b paak biannjinba. ⁷Yonmdanua yeet u malunɲ binbintl na k bia biil u kasii ɲasaakak na waa, k te dataak ne yiel juona na k b yikin a b la nyannu, sianminba k t tuu jiantl yonmdanua k mɔk palpienn na. ⁸Yonmdanua k lol nan Siion jua na ne n baa, u bikin li yalmu Saak nan l saa biil fas fas. K l di fuok nan l juona na kul ji bial tie lanbgont. ⁹K l gana na pii tangbina ni, k gancataa ne jin buli-buli . K lenɲ kpanbal nan li nijana na ne ji tie yonmi digban gann ni. K sɔk ni nba jik k laat yonmdanua sennii na. ¹⁰K Siion nikpel na kal tinɲ ninɲ suoo, k ɲmin. K puk tanbinii k b yula paak k bia lia bɔtociat k sapaanbit ne tinbin b yula ne tinɲ nan fei. ¹¹K n ninbina j bak na mɔnii, k n kpakin nyann. N ji baak nan ninbaatil, k lman n niib nba kpo ne paak k n waat nan sanpanti kpenn duo na sɔnjot ni. ¹²K b yien b naa nba aa, jiet na nyun be lee? K baa sɔnjot ni nan b la danɲ ne k ji kpenn b naa nba nii ni. ¹³N saa paaba bee? N saa nantaa nan bee? Nlee k n saa maan a pali? Siion si paanbi k, A biilu na yab k tie nan mɔkgbenɲle nba tuu yab bianu nba na. ¹⁴A sɔkinii nba na ji k mɔk sial, k saa beta see bin faal faak kuukua. B mɔmaan ne kpan nae , bi ki paak fiit b tunbiit na. B te ka k mi nan li kpaatalas nan fin lebt a binbenɲ. ¹⁵K niib nba gaal u buol na yisma, b pakin yul Seluusaalenm sapaanbit biit na paak, k yien'a digbanɲann e nae? ¹⁶Duo nba k tingbɔnɲ na tuu dontil u mɔnɲ l paak nae ne? A datai kul mian b mɔi, k salk ta k yien'a t biilila. Daal nba nae k t tuu guu. ¹⁷Yonmdanua ponɲ tun waa lol a wun tuun linba na waa. U biil te k ninbatinu kaa nan waa din wanni sianyoo biannjinba na . U te k datai na la nyannu, k t bi kpanm t biilu ne paak. ¹⁸Ii mɔ ninbatil yonmdnua po, Siion bonpobii jona n fabin, A te ki nin nyuut-ii puub nan mɔkl na Yennu nan nyɔk k tan banɲ. ¹⁹A tuu fiil nyɔk kul kii fabin ki tien yonmdanua. A loot a pal, k bal mua k wuu mɔk ninbatinnu a waas nba kpenn kɔn sɔnjot ni li kul po na paak. ²⁰Yonmdanua gotil lii. Bee k a mantik daal t tuuba nna? Puob ɲman b waas nba k b loomm na nante. K b kpi manntieb nan sɔkini nba a ɲaasakak ne ni. ²¹Nipaaunɲ nan nikpela kul dua sɔnjotin k kpo waa, k datai juk banjai na kpɪi naasinm nan sapaanm, k a kpɪib, k k mɔk ninbatinnu nanm daal nba k a wutuol do na ni. ²²A yinn a datai k b lintin k tie nan baa tuu yiin janm dinu na. K sua kaa k saa fit cial paak a wutuol daal ne ni, b kpɪi n waas nba k n wubilib k loomm ne waa.

Chapter 3

¹N tie niolɔ nba k sapaan munn tan saa dinin faala yuo nba baat. ²U kan saan nan nin yentu ni, ɲaan saan nan ni bonbɔn ³ni. U tunn u ni u nuu n paak daal kul. ⁴K tan te n gbanant tie fiat fiat; k bia kɔnn n kpaba. ⁵U kua nin dansalk, k tien ninbatl nan palbiil bona. ⁶K kɔnin lint'n binbɔnn ni nan bin nba kpo sian yuo a na. ⁷U maa diikpinn k lint'n, a n da nyii, k baan nin jolit nba kpei'i. ⁸K n yikin sanpaapo k luon sonmil, ɲaan k u yet n miat'i. ⁹U luon sennu nan taanfɔt, k biil n sɔnii kul. ¹⁰U guun nan namuuk nba tuu guu biann nba, k tien'in nan yanbɔl nba tuu be sian nba bɔl na. ¹¹U wei nyii na n sanjot ni, k paat paat n ɲaan nyikin. ¹²K u tann u talban, ki kpaa n nan u talban mɔb nba k u tuu piini l paak na. ¹³K u yek n u lol ni pieni na k kuan n siak ni. ¹⁴K dian k tie nilakil, daal kul k b dian yiin yaani. ¹⁵U te k n dii faal biiuk, k n gbo nan baa tuu gbo jiet nan nyun na. ¹⁶U jii tana k kɔn nyana, k pukin tanpent. ¹⁷Ki nyinin laafia ni, ki jii k mii palmatil, nan palpienn. ¹⁸Ki n jii yet'a n panɲ bot'a kin dindan jii kaa kaagbennu ni! ¹⁹Mii dukin n gbananyektil po nan maa k mɔk binbe buol na l tie lɔbii nba ton ni me. ²⁰Ki n siek k tiat, l tuu suolɔ baakin jɔɲo. ²¹ɲaan n pal ni n dindan lek tuu tan jen yuo nba kin tial sial. ²²Kaagbennu nimɔnt na ki gbenn, k u ninbatinu daa ten be. ²³Kaagbennu nimɔt pantil sanyɔk kul. Ku ɲant na yaab bonciann. ²⁴Kaagbennu nba kukua kin mɔk l paak te mɔk dindann. ²⁵Kaagbennu ɲan k tul wun nba mɔk dindaan. K tul siek nba kpaanɔ. ²⁶L ɲaan tin guul nan sukulu k wun faabit. ²⁷L ɲaan k nilɔn dii faala u bis ni waa. ²⁸L ɲaan u gaal nan sukulu nan ɲminɲmin. K man kaagbennu yet'ɔ. ²⁹U saa jii u mɔb k tien tanbini ni, k daa buot u dindann. ³⁰Bii lek i dint't fala tin gaal, ɲaan u tan saa di fei. ³¹Ki man t yonmdanɔ kan nyikit faa'b. ³²Li tie ku nyikt, ɲaan u bia mɔk ninkpanbɔnɲ nan lomm nba yaab t paak. ³³K man li manɔ nan wun dinn fei k bia nyi niib waas. ³⁴Li tie kb bel bin nba k suoli'b daaba kul doi ni. ³⁵Li tie k bɔl nifosali mɔmɔni Yennu nba sanpaapo nan ni. ³⁶Bi ki paak balmɔni k tul lieb nba tun linba, yonmdanɔ kan yaatai? ³⁷ɲme saa yet'a sial baat, k t yonmdanɔ k jaab mɔb u? ³⁸N nee kaabonɲann nan bonbiil nyii Yennu nba be sanpaapo na lomm ni e? ³⁹Be paak e k nilɔ nba fuo sii fabni? Nilɔ kul i fabn u biit paak. ⁴⁰Ti saa ɲanmt bebe, k jen kaagbennu buol. ⁴¹ɲaan t man tin donn t pal nan ti nii k wann Yennu nba be sanpaap. ⁴²Ti tun biit a t tien jat danm a! ɲaan a nyik cab. ⁴³A donn wutuol k bɔlt, k wei beli't; k kpiit k ninbatinu ka; ⁴⁴A jii sanpagbounɲk dokin n mɔb, k t miati jii kan fiit baal a. ⁴⁵A tien nan niib nba k b saakb na niib sunsuk ni. ⁴⁶K binba tie t dadiab kul nan sukt, k bia laat. ⁴⁷K ti benbenn jii be botik, nan biilu, nan ɲmatu ni kin jii mɔk janmani. ⁴⁸K ninsit nyi in ninbina ni k man n niib biilu na paak. ⁴⁹K insit nyi ki k gbent yu kul. ⁵⁰Nan yuo nba k kaagbennu sii be sanpaapo ɲaan laat, ⁵¹⁵²N ninbinn te kin baak linba k n laat niib nba be n duo ni na paak. ⁵³K be luon bingbenn n manfuol botuk ni, k luon tana paak. ⁵⁴Nyun piin n yul a; k n yet'a n bot'a! ⁵⁵K botuk ni k n yin asann a, O kaagbennu. ⁵⁶A gbat n kukɔl a: daa piint a tuba, k sokl n faabni nan n mɔni. ⁵⁷Daal nba kin yiin a, k a naakin n buol, k yet'a daa tiin janmani. ⁵⁸N yonmdaanɔ k faat n siek mabl ni, k daa n manfuol. ⁵⁹Kaagbennu, a laa baa diinin faala, fan bal: kɔnin paak k tul'n. ⁶⁰A laa baa mɔk jaat nba baa lol linba n paak. ⁶¹Kaagbennu a gbat baa suki maa, baa lol linba n paak. ⁶²N datai piak n maan, nan baa lol in linba npaak. ⁶³Gotl bii dɔl yiaɔk tan fiil sannyaɔk ni: B dia min na k yiin yan i. ⁶⁴O kaagbennu a tan dat b tuba ki li tie ninbaɔk paak nan baa tun linba. ⁶⁵A te k bin kɔnɲ dindann b pala ni, k luu a mɔpol b paak. ⁶⁶O kaagbennu a wei beli'b nan utuol k buontib tingboun na paak.

Chapter 4

¹T salin nyinnyila na jii biil e; k yenjiantu nasaak na tana yat k dua sonot ni. ²Siion nasinm na tuu mək nyuat nan salima nae k tulit, k mətana k b ji diab nan yəboba na. ³Naa munaaj mənɲ, u tuu muant u bonbiit, ɲaan k niib na ɲalin tie nan naamianɲ na, k ton nan b bon bilaa. ⁴K b te sanpantii kpenn kon nan nyun nyukulu; k b waat na mei jiet, ɲaan k suo k tienm. ⁵K niib nba tu dii jeɲant na ji kpenn kon sonjet ni, binba tuu be b yanma ni nan jij ɲakitl, k kpann jiet tanpena paak⁶ k niib na la tubdatu, k cie Sodom tieb nba din la tubdatu k l nyii Yennu buol yienma na. ⁷Tondanm na din yien k k mək jəknt nan sakanaa na, k bia pienn nan naabiin na, k b gbanant mək laafia nan fant nan panɲ bonciann. ⁸ɲaan mətana k b dua sonjot ni k kpo, k b numm po wob bonn k b gbanant kul k tie nan daa kuot na. K tab b kpaaba paak, k sua kan fiit ban nib. ⁹Binba din kpo tɔb ninɲna yal din sɔ k cie binba din fo ɲaan kənɲit jiet k tan kpenn kon li puol po. ¹⁰Biilu nba din baal n niib paak na din bii paaa, k mək janman -suoluk, k b naanba tan tat ɲaa b waat k ɲman. ¹¹Kaagbennu yan yet'a, k u wutuol do bonciann Siion duo paak, k u juol muu kl l di buont. ¹²Tingbounɲ na kpanbaala, nan duna niib kul din k tuo tien yada nan datai saa fit kua Sselusalenm tanmɔi na ni. ¹³ɲaan l din tan tunme, k maan Yennu səkini nba manntieb nba yit saali din tun yanbɔnm, k kpi binba k tun tuonbiit na waa. ¹⁴K duo na tondanm lin k yilib sonjot ni, nan b tie juaniie nan k tie son gbalit, k sua kaa k saa fiit sii b tiat i. ¹⁵K niib na ji tant b paak a, "sietil man. Ii jɔkn ii mənɲa; ii da siitit". K b ji lin yilib, k nyi digban yenn k tuatil liel po, ɲaan sua k ganm saauɲu. ¹⁶Yennu wutuol do k fiil b po, ɲuae yatib u tɔnɲ, k ji k cɔlin b sali yitilaa k bia k tin nikpelaa ninbaɔk. ¹⁷T daan guu sonmil e k t ninbina tan mənɲ, k bia daan niib paak ɲaan k b k nyinnit, mabl ni. ¹⁸K datai na gɔklit, a bin tin da tuni t kannun; k daa tan gbenne k t yuo n nakin k bilu baal t paak. ¹⁹Binba daan cakint na kaki k gaal kɔnbacienn nba tu kua sapagbanaa nia, k pinkint nan jual ni, k bia bilit balit fual ni. ²⁰K b suol wun nba k t manfuol dindann be u ninɲ, wun nba k kaagbennu gannua; k u tie daanɔ nba k t dindann be u ninɲ, u saa guulit k tin nyi binba saa lekit na nuu ni. ²¹Edonm nan Ut tieb Ii pala i man k yi be kpinkpanmuk ni! Ii mək palman man ya daa mək yak na nabituk na mun batiee; a tan saa yolib k miat a mənɲ k tan yotkit a mənɲ li yann. ²²Siion tieb, Ii biit na pii na; Edonm tieb, b ji kan jia dabit, b saa dat a tubil a biit paak k nyinna biit panu ni.

Chapter 5

¹Kaagbennu tiatl t po k got linba baatim nan t faala nba t din! ²Sanme gal t faal, k kpie na t jei. ³T tie kpiebi e, k kaa baanba t naa nba tie nan paakɔi na. ⁴T daa nyunme k nyuu, k daa daat. ⁵B bielit e k buktit daat, k t bak, k fuo kaa t paak. ⁶T mei Ejipt tieb nan Assyrie tieb jiet. ⁷T baa nba din biil, k kpo njaan t me jin paab bit paɔk. ⁸T tie niib daabae k sua kan fit nyint tim, b nuu nin. ⁹T kuat t manfuol k daa jiet k b muukin nan juki. ¹⁰KɔN Suolit t gbaanu tan tie nan muubuoki na. ¹¹B dua nan puob Siɔn duo ni, k dua nan bonpoi Juda dopienu ni. ¹²B din kpein brti nba, l din k mɔk a tie niikpel. ¹³Nipɔɔ din jint naae, k waat gbiatl baa nan daat. ¹⁴Nikpela din k foi, naasim nyik b yanni. ¹⁵T pala k man, kpinkpin nba t niy k t jin k waa siak. ¹⁶K t yudant bot! k t b yuubonnin, k l maan t tun bit! ¹⁷Lii suo t paala b maablilini, k t k nyua. ¹⁸Siɔn jual bit, k yɔi yii k lin. ¹⁹Fin kaagbennu a tuun yuo kul; kaa dieme b kaa na kul po. ²⁰L tien nle kaa tam t po cai ni k nyik tim l binnaa? ²¹Kaagbennu a t tin jen a buol, k tul t daa nan sian yuo na! ²²A nyik time, kaa wuutuol duo t paak bonciann.

Ezekiel

Chapter 1

¹Bina piitaa ni, l njaali njanna ni, daa njammu daal k din ku nan yomi kebal mɔkl buol k sanpak luot k la yendɔn buna. ²Nmalik daa njmudaal, kpanbal jojakin yuomibina njammu ninɲii ne. ³Kaagbennu din paak nan Esekial man tua buzi bija kebar bunɲ nba kpia nan Chaldeens nba duo ne l buole k la panɲ kaagbennu nuunii. ⁴K got k la wanpalu nyii niiganɲpo, k sanyiktin k yentl san paagbuon gbenɲl ni k la muu kɲnyili k tie nan kulmɔnt ne k nyii muu sunsukini. ⁵K sunsukini, k bia la buokot banna k l buon din tie nan niisalik n e. ⁶Njaan k yenɔkɔɔ kuu mɔk kuul mɔt nummi njanna. ⁷K b taa tie taasunsona k mɔk taawoka k l naen naajok yaal na b sɔɔl kuul kutmɔnt ne. ⁸K bia mɔk niisali nii njanna na k pukin b numm po nan kpinkant njanna na puo. K nu kaal be kpinkpuonɲ kul loɲni. ⁹B kpinkpant kuuldin tab tab liebe b din summ sunsone, b summl ni, b din k tunni puol. ¹⁰Njaan b nummii din naan niifosalke, b banna kuul yennua kuul din mɔk yanbɔl nummo diitu po, k banna kuul yennɔ naa mɔk numm nuuganɲ po k banna kuul yennɔ bia mɔk kɔnbankpel numme. ¹¹B kpinkpant nan b nii din bɔkt paapoe k b kpinkpɔnɲ yen din taab nan liele, njann k njanle din pɔbin b gbannat. ¹²B kuul din sunn sunsonne b numm puo, b din sunm sunsanne foɲamm nba wannib sian nba po. B din k tuuni puolpo. ¹³Bokobt ne ninɲɔn din tie nan kuana nba dii muu k jnii kpeiline, k bia tie nan nyiiɔ muu ne, k muu lintl bokobl man ninɲ. K bia luun mukpana, ka bia nyinktl. ¹⁴Bokobt man din tii ne, k bia tuunnii nan saak k nba tuu gniikine. ¹⁵K din goli bɔkobman nne k kɔbl din be tinɲni, k kpia nan bɔnkobte ne, b nuummi po. ¹⁶Koba njanna manɲ kuul jan k nyi liinan tanbi nyinyil nba k l daauk paal ne, k fiil kuulm mɔk fileelak tak l nɔɔkni. ¹⁷K l kɔɔba kuul fit lintl loka njanna na kul po. ¹⁸K kɔbane mɔgbankoki mɔk ninbina l kuul po. ¹⁹Bofou ne i i calik saa yuoba koba nanmun tuu caliie. Bokobt ne i duo sanpapo koba ne muun tu duoe. ²⁰B din saa sianba kuul k fuoɲaamm tuu me k b kɔba ne duo nam, njann bokobt ne fuoɲaamm dinbe kɔba ne ninɲ e. ²¹Li tie k b sunm b muu tu sunme, biset b mun set kɔbanei yuukl b mun tuu yuukle k maan bokobt maan fuoɲamm be kɔba maan ninɲe. ²²Buofua maan yuula paak k la sial k l nan sanpagbɔnɲ k nyiili nan mii a nu ne. ²³K bonfoa ne se sanpagbɔn ne loɲni k yennua kua tant u kpinkpant njannlektuu leeb leb nba see kpiiu ne nanɲel. Njaann pɔbin kpinkpant njanle nba bialne u mɔnɲ paak. ²⁴K din gbia b kpinkpant fuut, yuo nba k b din tuu sunm ne, k naa nan nyun ciɔn nba tuu puub ne, nne i kaa kaagbenu kuukɔl ne. K l fuut dintie nan sejemm yaalne. Bii te set, b kpinkpant n dual. ²⁵Njaan k fuul lek daa be linba nan sanpagbɔn k be b yula paak k fu. ²⁶Linba naan sanpagbɔnɲ ne paapo k sialbe k tie nan nankotne k b maa nan tanbi nyinnyila nba k daɔk tuo. K l naan kɔk paak sial kaa l tie nan niiluane. ²⁷K bont manɲ nyilii k te nan kutmɔnt nba k tuu mau sunsukne k yee l kuul po. ²⁸K yentu man nii l din mɔk niimum kul k tee nan naapuonu nba tuut bɔɔn ne k, l nba ne tink k yentu nba yab k l wan nan yendu be.

Chapter 2

¹K u yet a: nisaalik bik, n luon fan fiil set sanpaapo, k gbat n maan. ²Waa yet nna yuo nba, k u siek kua n ni kin fiil k set sanpaapo; k jii gbia kuu yien. ³K yet'a nisaalik bik, n tuuma Islael tieb buol, b niib nba tie jaat danm na, k yet n maan; njanm a yejanm tuun biit k tuul'n l yuo nan mɔtaane. ⁴B tie tubkangbata k bia k gbia n maan paak ; njan minni tuuma b buol k a saan yet'b: A yomdaano, kaagbennu yet'a. ⁵Bi gbat a nanmi, a mi bi gbat a maan mi k maan nba tie mɔyedanm na, njan bi saa bann nan n sɔkini be b sinsuk ni. ⁶Fin nisaalik bik, daa tin janmani k bia daa din janmani baa yet linba na, linba a buol tuona kunkuni, fini leki be nan nani, njan fin daa tiin janmani b moman na paak a daa jie b nuuni po, b leki tie mɔet danm. ⁷A paak mo maan nba kul n saa wanna na baa saa gbint tul a ni a mi b k gbint tula ni, k maan b tie mɔyetdanm e. ⁸njan fin nisaalik bik, gbintl yaa min paak a linba. a daa mɔk mɔyet nan njanm. yaatl a mɔb k dii linba kin saa tuula. ⁹L yuo na k n got k laa nuu k a tant n paak k dian gbounpobl. ¹⁰Kuu pɔbt gboun, k diani be nunɲ nan l puolpo; fabini, nan gbianti nan kukula k l dian gbaun na ni.

Chapter 3

¹K u yetinma ! nisaalik biik, diin linba k a laa, diin min gbonj kunkunn na k saan paak Israel tieb a! ²K n yaat mɔb k nmaan gbonj na. ³K u yetin maa : Nisaalik bik nmaamin gbonj na k gbuonj apuol gbonj nba k n tiena na ! k n nmaamil k l man n mɔb ni naan nan siat na. ⁴K u yetin maa: Nisaalik biik , i saa Israel tieb buol , k paakib n maan ! ⁵K maan b k tie buolu nba k a ki gbia b maan ka, k maan manj k tie linba k a k ban ka k n tuuma ni, njaan Israel tieb buole k n tuuma. ⁶B K tie buol ganu nba yab , k a k gbia b maan ka, k maan manj k tie maan nba k a ki ban, k bia k tgbia l paak ka. Lii tie k n tuuma b buol b saa gbiinta waa. ⁷njaan Israel tieb nan k luon bin gbiinta ni, k maan b k luon bi gbiintin mi, k Israel njaak tieb kul tie tub kangbatae, k b paala waaki. ⁸Gotl n saa waakl a nimpo e, k fit fan yet nb tuann, n saa waakl a pal k fit fan yet b yal. N saa waakl a pal nan kut mɔnn nae, k li waaki nan taanpiuk na . ⁹A daa nmaami nan ba lek tie tub kangbta na. ¹⁰K u yetin maa: Nisaalik biik , gbaat a pal ninj k bia gbiint a tuuba ni maan nba kul n saa paaka. ¹¹Saant i daaba buol Israel tieb nba tie a buolu na, k yetib; bi saa gbiint ko bi kan gbiint , njaan fin nin yetib. Nae k n Yonmdanɔ kaagbennu Yennu paak . ¹²K siek fiinin k n gbaat fuut bonciann n puolpo k yeta: Bakl nan doltil be kaagbennu Yennu binbe buole! ¹³K n gbat bonkobit kpinkpant fuut k l fa nan liel, nan ciecie fia fuut na, l puolpo, nan fuut nba yaab bonciann . ¹⁴K siek jiin nan panj k siek naanin , k n saan nan ninmonn nan wutuol, k kaagbennu Yennu panj be naanin nan yikuo. ¹⁵K n taan baal tel Abib , sian mi nba k daaba be na k' l kpia nan Kebal mɔkl, sian nba k be na, k n bial lenj daa njanlale b sinsuuk ni. ¹⁶L daa njanlale sinsuuk ninje, k kaagbennu Yennu njanm pak naanin k yet a: ¹⁷Nisaalik biik n jikita k a tie Israel tieb njaak guu tɔe . A kpint maan nba saa nyin n mɔb ni na, k kpaa nib n paak. ¹⁸Yuo nba k n yet'a niibiuk saa kpo! k a ki yetɔ, li tie k a ki paakɔ k nyinn niibiuk manj u binbenj biik ninj k tinn u manfuol, u saa kpo ki tie biit daanɔ e , k n saa bɔia u sɔn po. ¹⁹njaan li tie k pak k wann biit daanɔ , njaan k u ki kpint, u tuonbiit benbenj manji, u saa kpo u biit ninje , njaan k fin nin tinn a manfuol/ siek. ²⁰Li tie k nijaanɔ nyik tuonjana tuumu, njaan piin k tuun tuonbiit , n saa biil baaluk u tuann, k u saa kpo, k l maan a pak k wannɔ, u saa kpo u biit ninje , k b kan ban l pak u njaant nba k u daan tu tuun po, k n bia tan saa bɔia u sɔn po. ²¹njaan li tie k a paak nijaanɔ nan u daan tuun tuonbiiti, k u ki tuun biiti u sii foe, k maan u gbiint kpaami kla, k a tinn a manfuol. ²²Lenje biake k Yennu panj bia njanm baal n paak k u paakin ma: ²³fiit ki saa baauk na ni, lenj k Yennu baakl baal n paak, nan nan maa daan laal bianjinba kebal mɔkl buol na, l yuo k n baa faabin tinj ni. ²⁴K Yennu siek kua n ninj k fiit sennin n taa paak. K Yennu pak pak naanin k yet a: kuunin a njaak ni k sa gbal a mɔnj yann. ²⁵Niisalik bija, bi saa lola nmiiuk k bobin na, k a kan fit saan bi sinsuuk ni. ²⁶N saa suol a jelin k lol k a sii tie muuk k kan fiit kpanmii, k maan b tie mɔyetuk danme e K maan. ²⁷njaan yuo nba k n saa paak naana, n saa yaat a mɔb k fiit fan betib a! nae k n yonmdaanɔ Yennu yet . Wun nba luon wun kpiint wuun kpiint, k wun nba mun bia k luon wun gbiint waa daa gbiintil, k maan li tie buolu nba tie mɔyet danme.

Chapter 4

¹Fin nifosaalik bija jien bilikuu, k bil a nunŋ po, k nan seluusalem duol paak. ²A bilɔ k wui tienan duo man b lekɔe nak biliku manŋ i tie nan duo na, k a maa binbintil k lii dien nan guon dauk na, k tan tuu duo na guonn yul paak, k caanb b datai kanŋ k lint, k caan dafɔkit nba gbenn k lint l kul po, k lii tie nan a fat duo manŋ nae. ³K caan cangbɔnŋ, k lii tie nan guonn na k puan fin nan duo manŋ siniuk ni, k tol a nunŋ l po, k lii tie nan saan biil duo manŋ na e. K lii tie nyinnk wann Islaael buolu. ⁴L puolpo, fin dual a nuu ganŋ po, k n saa paan Islaael niib biit a paak, ka saa dual lenŋ daa kobii ŋantaa nan da piinyia, k di falaa, k maan b tuonbiit paak. ⁵N saa jii daal kul nba k a sa dual na, daal kuli tie biit nba k b tun binyenn ninŋ paake, k tie tub datu nba k b ba sa gaal. ⁶Li tie k a gbenn l danaa, fin labit k daal a niidiitu po, k lii tie suda a tieb tuon biit paak biak faldinu da piinna, k dayennkua sie binn yennkua paak, k si tie b tubdatu. ⁷A ŋmant set yann k tol nunŋ nan nii kul seluusalempo, k kpak wannib b biilu po. ⁸N saa jii ŋmii k lolaa, k l saa te k a kan fit labit yenn po n naii ka liel po, k tan tuu yoo nba k a saa gbenn danaa nba ka saa tien. ⁹A jii paanu di yon, nan dimɔnii yon, nan tua yon, nan saajii yon k taan ŋmat k tien paanuu. ŋanne k a siidi daa kobii ŋantaa, nan daa piinyio nba k a sa dual a niiganŋ paak na. ¹⁰A tuu saa di jiet waanminnae daal kul ni yom, k tan tuu daal gbennu. ¹¹Nyun mun, a tuu saa nyu nyun, nan bik nyun-nyuntik munlee, daal nuak ninŋ. ¹²K a bia tuu saa jii nua binjin kuonaae k juo muu pul paanu na muu manŋ ni, k dil sianninba k sua kul saa la. ¹³K yennu ŋam yet a: N nae k Islaael tieb mun tan sii di jiet nba mɔk jɔkint nan faa di linba na, yoo nba k n tan saa yatib bin saan be siaan nba na. ¹⁴K n jiin a, Aaii, yabint yennu, gotil ma fiil a n nalinŋ k ban jɔkin, ma din tie bika nan mɔtaana n k ban k ŋman bɔnkobuk nba kpo, n nanii kaa k bonkobuk nba suol linba k kpiu nant. N bia k ban dii jiet nba ka yet a l kua. ¹⁵ŋanne k yennu ŋamm yet a: N ji saa tula naabin kuonaa e, k a tu jii k juo muu, k pul a paanuu, ŋaan nyik k ji daa jiik nua binjin kuonnaa. ¹⁶K u ŋamm yet a: Nifosaalik bija n yaa min waan selusaalem tieb jiet tulue. Leŋ niib na sii be ninbaatil, k n numm sii mɔn nan bii bikint b jiet nba k b sii di nan nyun nba k b sii nyii nae wa k fit k k lin tuu janŋ. ¹⁷B jiet nan nyun kul saa pɔtib, k b sii be palbiil ni, k tan kpo yama, k maan bi tuonbiit paak.

Chapter 5

¹Fin nisaalik bija jiin juk na di nan balik k kuol a yut nan tianŋ k jii yul k taan bɔkt taal muntaa. ²Juon bɔk yen muu duo sunsuk ni, daal nba k niib na saa yat gben, fan jii bɔk liel k pot yat yat k lint duo kul, n sii waa nan jukbanjiak b puolpo. ³A saa yut manŋ waan n na k wuun a tiat jafaani. ⁴N na a bia saa jii waan k lu muu ni k lin di. muu saa nyii lenŋ k kua Islaael duo kul ni. ⁵K t yomdaanɔ yennu yet a: jelsalem e tie duo nba k n lin jii tien digbana kul sunsuuk ni. ⁶B lin yet n senni nba k n lin wann'b k kpant biit danmb lin k tuo be binbenn nba gguot n nunm. ⁷L paak k kaagbennu yennu yet a: k maan yinme lin tie bin nba k sak n mɔb k gal digbenkuoki kul, i lin k tuak sonjok nba k n luon, i a lin kwaa tingbonŋ n na senni nba k n senn. ⁸Ŋanne k min yennu yet a mɔtana n saa tun i paak e, maa suol n suoluu nba n saa woi l bannu e sua kul ninbina ni. ⁹A tuonbiciaɔnŋ paak n saa tuna lin nba k n k mi tun k bia k luon man mi tun. ¹⁰L paak baa nba tan saa ŋman b waas, k waas mun saa ŋman b baanba maa luol lin nba a paak n saa tun ŋanne, n saa yat a niib kul loka a ŋanna na kul po. ¹¹Paak yennu yet a: K maan a jii a pataa nan a bonbiil kul k jɔkin n ŋasaakak, n mun kan got a ninŋanŋ, n kan tin a ninbaɔk. ¹²A niib bɔktu muntaa ni yen saa kpo kon a ninbinn ni n saa kpi bɔk liel nan jukbanjiak e fan la nan a ninbinn, k saa yat bɔk l nba tenn na loka ŋanna na kul po k woi dinn nan jukbanjiak b puopo. ¹³N saa jii n wutuol nan n ninnmonn kul k paan b paak e, ŋann n pal saa maak, n na e k b saa bann nan n piak nan wutuol. ¹⁴Digbana nba kpia nan a, nan songata kul saa saa la nan n jii a duo k tien digban kpienn nba k sua kan mi cɔlin. ¹⁵K mii donn wutuol i paak k mɔk pal biil k dat i tuba, janmaani saa suol digbana nba kpia na; ¹⁶N saa te k kon n baal k kpi i kul, k bia saapakin bon tonn nba ka paak, n saa te bin baal buonti kul. ¹⁷N saa tun kon nan bonkob biit k a ta ki mɔk waas. l bonkuk saa baal a paak, n saa tun nan jukbanjiak a paak min kaagbennu e piak.

Chapter 6

¹Kaagbennu mo maan pak mɔbona nae: ²Nisalik bija, nmantl a manunm Israel juat na po, k sɔkin mɔmaan k wannib! ³A saa yeta: Israel juat, gbiintl yonmdaano kaagbennu mɔmaan! Na e piak yonmdaano, kaagbennuk tien juat, nan kunkona, nan buot sinsunɲ nan bat: Gotl, n saa t k jukbanjiak n biili k bia bit bit i malunt bin binta na.⁴I malunt binbinta na sa beta, i yonnu cicieli sa kɔnn kɔnn na, k n saa t k i kpo kii gbanan kpienna n dual i pata buol. ⁵N saa t Israel waas gbanan kpienna dual b pata buol, k bia yat b kpaba b malunt binbinta buol.⁶Siannba kul k kua, b doi na bilee, k b malut bin binta yel, b malunt binbinta sa tien yann k b nyik, b pata sa but but k bot, b yonnu cicieli sa kɔnn kɔnn, b bona kul n tien yann. ⁷Nikpienna saa dual l kula po, nanne sa t k yin bann nan mine tie kaagbennu.⁸Naann saa t k siab n bial i nin, k b kan fit kpib nan juk banjiak, yuo nba ki yat tin saa digbangana na ni. ⁹I niib nba bia be digbangana ni k tie kɔnsaana na saa tial nan mine t b yennu, k maan n sa lebt b pala cinconm nan kan gbat maan, k b ninbina nba t k b tuun jakt tuonna nba k b tuun b pata buol na nii b sii nan b mɔnɲ, k maan tuonbit nan yanbɔntona nba k b tuun na paak. ¹⁰Nanne k b saa bann nan mine tie kaagbennu, k l k tie yann kan dal kan dal b tuba k bia tienm muksu. ¹¹Nae piak yonmdaano kaagbennu, poi a nii, cibin a taa k yet a: wuiwui a! k mann ninbatl, k maan tuonnu nan bonbilankant nba k Israel ɲaak tuun na paak, b saa kpo tab nie nan jukbanjiak, nan kon nan yial biit. ¹²Wun nba bann fuok, yial buko saa kpi'u, wun nba naak b saa kpi'u nan jukbanjiak, wun nba tenn k bial kal kon saa kpi'u, nae k b saa bann n wutuol panɲ nba tee. ¹³K i saa bann nan mine tie kaagbennu, yuo nba ki la nikpienna dua dua b pata buol na, nan b malunt binbinta buol, nan jagbai nba doki paak, nan juant kul yula paak, nan tini masuu, nan banta kul ni nan siannba kul b mann tulali malunɲ k l nublu man k tien b pata na kul. ¹⁴N saa tant n nuu k bilib, k bia t k duo n dual yann k ninbatl i be nan Diiblaa kunkouk na, siannba kul k b kua lenɲ. Nanne k b saa bann nan n tie kaagbennu.

Chapter 7

¹Yennu paak nani k yet a: ²ɲaan fin nisaalik bija, yomdannɔ yennu piak Israeɫ duo ni tieb tinɲ ne doii loka ɲanna kul gbennu.³Israeɫ a yuo gbennue ne n donn wutuol a paak n yaa u bu i buut nan fa tuak biaɲnba. n saa pa jiini i binbenyana ne paak. k nyi bann nan mii tie yennu. ⁴N ninbinn sii pa a paak k ninbatunnu ka ɲan lebt a binbenɲ, k dat a tuba k a saa bann nan mii tie i yennu.⁵Y omdannɔ yennu piak, yubɔnn, yubɔnn liel baat. ⁶L gbennu bala, l gbennu baala i buontue na. ⁷Yimm nba be duo ne paak i juontu yuo nakina ɲmantil daal be k nyik nan palpienn taa sii ka jual paak.⁸L kan wei k i saa la n wutuol panɲ, n yaa n bu i buut, yaa tun k biil ne paak k pa jiini bonbilankant nba k i tuun, ne. ⁹N ninbinn sii pa a paak k dat a tuba k a saa bann nan mii tie i yennu.¹⁰Gotil daal baat, gotil u baat biilu daal baat Israeɫ tieb paak jat pukkie k dont n monɲ do. ¹¹K jat ne baat nan tonu bonciann ba mɔk linba kul tien; yann b kan pabii b paak.¹²Yuo baat k daal nakinna, wunba daa da kpammii; wunba daatua, jii k mɔk nyuaatii. kimaan yennu wuntuol taa saa do b paaka. ¹³Aii koitua taa kaa fit ɲmat gaal waa koi linba, u bia kan wei u manfuol ni. kimaan maasɔkint nan binba tun biit k mɔk manfuoli.¹⁴K bi pieb naatuna k kunkɔntiat tien siil nan tɔb ɲaan sua kaa k saa nyi saa tɔbi kimaan min yennu wutuol ne saa baa sua kul paaka. ¹⁵Kunkɔntieb dia juukii k b naayial po k yialii nan kon b ɲei ni k wunba kal duo ni u saa kpo nan jukbanɲiak k wunba b duo nan ni; yialli nan kɔn saa kpiu. ¹⁶K binba bial ne k b siab saa cial k do yuat paak nan ɲmana nba tuu te ɲanmaanii k jukil nyi baat ni biaɲnba ne sua kul saa fabin u yanbɔmm paak. ¹⁷K sua kul nii saa banɲ k b duna sii jekil. ¹⁸B saa bɔtotal k wann b palpiil k ɲanmaanii sii mɔkib b saa kɔl b nyiaɔnɲ k di fei b kula. ¹⁹B tan saa lu b likilii sɔnɲɔt ni nan l tie muat ne, kimaan saalmɔna nan saalpienna kan fiit tinnii ni. wunba k yennu wutuol do b paak kan fit jiil k maan b pala ko k gboob pua, ɲanne kuantib bii ni. ²⁰B mɔk palmann nan t liant nba ɲan k jiil k nan b pata ɲanne k yennu te k b mɔkint tonɲ b paak. ²¹Yennu ɲamm yet a: saa bolganu nan dayiel tieb n fat i tinɲ mɔkint i nuu nii. ²²N saa fiint do danm na po yuo nba k jankint biil kasii jantu ɲasaakak ne. ²³Bonbiit i mɔɲ maa, k maan duo be jat nie sien duo ne wa. ²⁴N saa baal buolu nba tɔn k tie tuonbiit danm k t b gaal i ɲei k i nipaalit nan waant mɔnɲ danm saa kɔnɲ dindann. n saa t b kɔa yenɲiantbua ne k biil. ²⁵Biilu baat, i taa sii luon manfuol ɲann kan la. ²⁶K yubonn sii baat k liel bia waa k fuul tan saa fiin fuul k i tan saa balin n sɔkininba a bin wanni ba laat linba. K manntieb nan tan tan k mɔk linba k b saa waann niib k saakab nan mun tan kii kpanii k saa tuli. ²⁷K kpanbal ne tan saa bui fabin k duo dila tan k mɔk dindann, k niib ne kul tan saa jekil nan ɲanmaanii. n saa dat i tuba tuonbiit nba k tun na kul paak k bia bu i buut nan yaa bu lieb buut biaɲnba na. k saa bann nan mii tie i yennu.

Chapter 8

¹L bina ɲanlob, daa ɲmanmun ɲmaali ɲanlob ni, k kaal n ɲaak ni, k Juda sakab na mun din kaal n buol, k yom daano kaagbennu siek siik n paak. ²Kin got, k la sial k li nan nisaalik; laa nyii u siak ni ki siki u taa po k l tie muu, k laa nyii siak k saa don yul po k l nyili k naan b sɔl kuut mot kpaan. ³Kuu sial k l nan nuu k suol n yuut. K siek na wokitin sanpapo, k saan nan nin Selusalem, k saa kua nan nin din dojok tanmɔkɔkl nba be niiganɔ po k li tie sian nba k patil be k dont kaagbennu wutotol. ⁴ɲan gotil k yennu yudant nba din Israel na be, nan maa din laa doɲtu ni bɔk nin na. ⁵Kuu yet'n: nisaalik biik, dont a ninbina k got a nuu ganɲ po, a saa laa patil nba dont yennu wutuol, k l kpia yennu malunɲ binbitl nba be tan mɔkuakl nin na. ⁶K wuu yet'a ni saalik bik, a laa baa tie lin nba, Israel tieb yan lun yanbɔmm mi nba. ɲan bia saa laa bonbilankant nba saa tun k gaal linba na. ⁷L puol po kuu jiin k san nan nin nanyel po tanmob na, ki saa wannin fɔan k l be guon paak. ⁸Kuu yet'n maa: nisaak bik, faan guonnikin luot guon man, k jii bann nan li tie tanmɔb o. ⁹Kuu yet'n kɔan kaa saa got niibit na nba tun bonbilankant nba. ¹⁰Kin kua k got; ki laa waabolu kul nan bonkob biit, nan Israel niib pata kul k l taab dikpinn paak. ¹¹K Israel tieb niikpela piinlole sie leɲ. b sunsuk ni yaa sania nba tie safan bija, na sie patl nunɔni k sua dia ɲmanɲ u nunni k jou bonnunut. K muunɲu bonciann jii do. ¹²Kuu yet'n maa nisaalik biik, a laa li nba k Israel ɲaak tieb niikpela nba tun li nba binbonni waa a i bi kul diit gbie nan pata e ɲaan k b yen'a : kaa gbenuu k laatit, kaagbennu nyit dou waa. ¹³K b bia saa yet ma: a saa laa bonbitankant nba k t bia saa tun. ¹⁴Kuu jiin k saa nan nin kaagbennu ɲaak tanmɔb kuakl nba be nuuganɲ po. Sianba ki n laa k puo kaal k mɔ k fabin Tamus kun paak. ¹⁵Kuu yet'n maa a laa nisaalik biik. A saa laa bonbilankant k l cie n na. ¹⁶Kuu saa nan nin kaagbennu ɲaak dindosaakɔk. Kin laa binbitl na kl jab pinle nan banmu, k b jii b pol k tul yenjiantu ɲaasakak na ɲan buan tirɲ ni k tol yendo po ɲan jiantl yenmɔn. ¹⁷Kuu yet'n maa: a laa nisaalik bija waa? Suda ɲaak tieb nba tun tuonbilankant nba tie waa min na? n saa nyikib k bi puki duo na ni nan jaat, k kan nyik bi suk in mii? K naki b mia nbuol. ¹⁸L paak b saa maa saa don wutol biannba; n jii tin nibaɔk, n bia ki mɔk ninkpabanɲ, bii yikin sanpapo n tuba ni n jii kan gbaat.

Chapter 9

¹L puol pa , k n gbat yennu tant a , nakint man , yinm nba saa biil duo na , sua kul n nyi u kunkontiock ki dia! ²K jab banluob nyi yanbonn po tanmɔb ni k sonm k suakul dia u kunkɔn jatiɔk . k suo be be sinsukni k lia tapieni , k gbann buob siak ni k dianii be lipaak k b bal set kpian malunn binbintil . ³K Israel yennu yabint yaabint jii yennu malaka nba k u yabint be u paak na k u saan set n̄aak na tanmɔb ni , n̄aan yiin jua nba lia tapieni , k buob dianii gbann na . ⁴k kaagbennu yetua : kuan Selusalem duo ni , k saa faajabit nib nba mɔ k jiin bonkob tuona nba kul tuu paak . ⁵K n tubil bia gbat ku paak lieb a : Ii waa u puol man duonani , ii ninbin nba lat linba i daa tiiin nibauk . ⁶Ii kpiman nikpela , ja na sinm , sapanmuna i waat nan puob , n̄an i daa naki wunba kul mɔk jabit u paak , ii piin yennu n̄aak ni n̄ant buol ! b din piin nikpela nba be yenjiantu diuk nin̄ nae . ⁷k yennu yetb a ,: Ii biil jianti n̄aasakak na man , k gbien li dindonn̄ nan nikpien a , piint tuon man . n̄anne k b piin k kpi niib nba be duona ni . ⁸Baa kpi niib na yuo nba , k n bial n kuukua , k baa fabin tin̄ ni , n̄aan yikin k yet a , " yabint yennu , a mantik donn wutuol Selusalem tieb paak , a fan kpi sua kul nba bial be Israel tin̄ ni nae e ? ⁹K u jiinin , Israel nan suda nib biit yabta , l mantik paak e , duo na gbie nan kukpiilae , nan biit danm , k man bi yien a , kaagbenu nyik duo naa , kaagbenuu k laat sial . ¹⁰N mun , n k mɔk ninbauk nan ninbatinnu , n saa tuan bi tuonbiit b yulaapaake . ¹¹K jua nba bo lia tapienii k buob gbann k dianni be li paak paak a , n tun fa yaa min tuun linba wa .

Chapter 10

¹K n got k la mɔpin-yelk nba be bona nba mɔk kpinkpant ɲanna na . Yul paak k l tie nan nankok nba k b ɲammii nan taaiyinyil nba k l daauɔk paal , k b yil Safil na . ²k kaagbennu yet jua nba lia cabɲann liatfuok na a , sant k kua fiaa ɲanna nba be bona nba mɔk kpinkpent na lonɲ ni . a jii musankuana k gbien nuu k yal musaakuana manɲ duo na paak . k n golii ɲua ku saa nan waa wannuo bianɲnba na . ³K bona nba mɔk kpinkpent na sie yenjiantu ɲasaakak na nidiitu po . yuo nba ku kua l ninɲ k sanpagbɔnɲ gbie ɲaak na nuak ni . ⁴k kaagbennu yudannt na fiil bona nba mɔk kpinkpent na buol , k saa jiontu ɲasaakak na nanyel po tanmobni k sanpagbɔnɲ kua gbie ɲasaakak na k yentu yent dindonɲ na ni . ⁵k bona ne kpinkpent nba danm na fuul gbia nanyel po dindonjok na ni k l fuut tie nan yabint yennu kunkol na . ⁶Yuo nba k kaagbennu k yet jua nba lia cabɲann liant na a wun nyinn muu nba be fiaa na yenn buol . ⁷k bona nba mɔk kpinkpent manan yennua tant u nuu k tun muu nba be b sinsuuk ni na kpaat musankuana na k tien jua nba lia cabɲann liant na nii ni k jua ne gaal k siet . ⁸k n la nan bona nba mɔk kpinkpant na kul mɔk sial k tie nan nisaalik nuu na , k be bpinkpant na , k be kpinkpent t lonɲ ni . ⁹K n bia la fiaa ɲanna be k jan , k fiil kul kpia bona nba mɔk kpinkpent na yenn , k fiaa na nyili k naan tanbinyinyila nba daɔk paal . ¹⁰k fiil kul mɔk fileel k l saa l nuak ni . k l tie bona nba mɔk kpinkpent na siet , b fit saa lok l kul po , ɲaan k k ɲmantil . ¹¹B kul tuu lakin sonm yonm e . k saa baa luon siaminba kul , ɲaan k k ɲmantl . ¹²K b gbanant kul k kpab b puol po . nan b nii nan kpinkpant , nan fiaa na mɔk ninbina l kul po nan kpinkpant , nan fiaa na m,ok ninbina l kulpo . ¹³k n gbat kunkual yin a , fiaa nba lintil . ¹⁴Bona nba mɔk kpinkpent na yenua kua mɔk numpo ɲannae . sinsinn numpo na tie bona nba mɔk kpinkpant ne yal k linba waa numpo waa ni tie nisaalk numpo . linba waa muntaa ne tie yanbol numpo , k linba waa munna ne tie baakil numpo . ¹⁵k bona nba mɔk kpinkpent na tie yonm nan bonkobit nba ki daan la Kebal mɔkl buol na . ¹⁶yuo nba Celube nba sonm , kɔba tuu kaa e , k yuo nba k b tant b kpinkpent na bin yukl , fiaa na bioa lek tuu waab . ¹⁷K li tie bona nba mɔk kpinkpant manɲ woktl fiaa a mun tuu wokll . k maan bonkob na fuome ɲmaktl bon na . ¹⁸kaagbennu yabint danua , yentsaakal na siet jiantu ɲaak ne manyel po . ¹⁹K bona mɔk kpinkpent na nba yukl k duo sanpaapo , k n golib , k Fiaa na waa k saa , k b saa set yenjiantu ɲasaakak nba be yondo po n buol , k yent saakal na be b yula paak . ²⁰K n bonnib nan ɲmame tie bona nba mɔk kpinkpant daan be Islael yennu buol kin lab Kebal mɔkl buol ne . ²¹K b yenua kua mɔk numpo ɲanna , nan kpinkpant ɲanna , k sial be k naan nisaalik nuu k be kpinkpɔnɲ kul lonɲ ni . ²²K b numpo tie nan binba k n daan la Kebal mɔkl buol na . k bona manɲ kul saa sunsonn k b ɲmantilb .

Chapter 11

¹Yennu siek jiin k saan nanin yenjiatu nasaakak tanmɔb na be yendo po na k n la jab piinlie nan bannmu; k n la; k saasania nba tie Azul bija na nan Pelatia nba din tie Benaja bija na; k b tie niib na tuann danm.²K yennu ye tin a: Nisalik bija; jab na lolin lol biite; k bia tien duo na kpaan bitii. ³B yien a: yuo dak janji: t saa maa njeie duo na tie nan kpinbolil nae; k t tie nan nant na k b l ni. ⁴L paak Nisaalik bija; pak'n k biilib!⁵L yuo na k yennu siek sik n paak k u betin a: yet a: yennu pak k yet a: yinm; Israel tieb; yaa piak linba nan yau dukii l'nba na kul n mi. ⁶I i mantik kpai kuun duo na ni k l yabtaa; k sɔnjot kul gbie nan nikpiena. ⁷L paak k yonm-daano yennu yet a: duo na set tie kpinboble; k niib nba kii kpiib na mun tie nant; naan yinm n saa te k binbel nyin nii duo na kpinj po.⁸I i tiin juk bonjai janmanii naan, n saa jii juk bonjaie k baal nann ii paak; min yonmdano yennue pak na. ⁹N saa bel k nyinnii duo mann ni; te k saanm na n kɔn k paaki. N saa bu ii buut k biili k yin bann nan mine tie yennu. ¹⁰Saa kpai nan jukbanjiake; k n saa bu ii but Israel kpaal paake; k yin bann nan mine tie yennu. ¹¹Duo na ji kii tie ii kpinbobil ka; k bia ji kii tie nant k tulɔ Israel kpaal paake wa k n saa bu ii buut. ¹²K ii saa bann nan mine tie yennu, nba kii k wei u wanno; k bia k colin u sennii na. Naan tuun k ulaa digbana nba lintii na sennii. ¹³Ma din piin k daa piak na; k pelatia wunba tie Benaja bija na din kpo; k n baa k fabin n nunpo; k yikin sanpaapo wa: Aa! yonmdano yennu; A yaa buont binba be Israel na kule?¹⁴K yennu pak mɔmaan na; k tulin a: ¹⁵Nisaalik bija; Jerusalem niib na piak a poe; fin nan a ninjanm; nba tie Israel niib na kul; k yien a niib na fɔkit nan b n jiant yennu wa; b duo na kul ji tie ti yale. ¹⁶L paak pakinm nan yonmdano yennu yaa: Mine bel k nyinnib b tɔɔnɔ duo ni; k te k b yat k saan kua digban gana; naan sii be nanm duo nba k b be na ni; k bin fit jiantin. ¹⁷L paak; a pak k yetib a: yonmdano yennue pak na k yaa; N saa nmat taan ii kul k nyinnii doi nba kn daa yati na; k jen namii; k taan tuli; Israel tieb tinj na; ¹⁸Lenje k b sa saan kua; bii baal lenj b n nyinn pata nba be lenj nan bon yana nba k mɔk nyuant na kul k lu. ¹⁹N saa tulib duduk yent kuae; k bia tulib seyien paan; N saa nyiinn b gbanant ni dudukit nba wakii nan tann nae; naan tulib dudukit nba tie gbanant dudukit. ²⁰K fit k b n wei n wanu kul; k bia colin; k tuo n sennii; k b sii tie n niibe; k n mun tie b yennu. ²¹Naan binba jii b yan k gaan nan b pata, nan b tuon yana na ni; N saa tie k b tuon biit manj n nmat baa b yula paake yonmdano yennue pak na. ²²K l yuo; Bona nba mɔ kpinkpent na piin yukulu; k bon bilint ka na waab; Israel tieb yennu yentisaakal baak b paak. ²³K yennu yent cɔɔnɔ na nyii duo na ni k cat saan kunkonn nba be yon do po na paak. ²⁴K yennu siek na jiin; k nmat saan nanin Israel daaba nba be babilon na buol; yennu yelintu na ni; k yelintu na bot. ²⁵K n yet daaba na linba kul k yennu wanin.

Chapter 12

¹Kaagbennu yennu din pak mɔmaana k tul n: ²Jua bik, a kua man niiyuona k be bi sinsukni, k b mɔk ninbina ɲaan k jik nyuan k mɔk tuba ɲaan k jik hbia, k maan b tie yuodaanm ɲaak e. ³Jua bik i bobint a jika knyi yenuni k bii goliya, i saa yuo nba k be n k lebt buol k bin bann nan b tie kangbata e. ⁴Bobint a bona nan a saa duo na yenunik bin la, ɲaan tan saan dajuok nan sandantina na. ⁵B ninbina ninɲe k a saa luot b yuonn, a tan saa nyinn a jika lenɲe. ⁶B ninbina pak a saa ji a jika bɔpiuk pak ɲaan nyi bunbonn ni, k piin a nunmpo, k daa nyun tinɲ, k man l sii tie dɔk k tul Israel ɲaak niib po. ⁷K n tuo kaagbennu yennu senni na, k tun nan laaboi na, k nyi jika yenuni k bi be kgoli daajuok kn luot juonn nan nuu, k nyii nanjika bunbonn ni k b sie k goli. ⁸K sannyiɔk ni kaagbennu yennu pak maan k tul yet a: ⁹Jua bik, Israel ɲaak na tie yuotuk daanme n k pak a ni? ¹⁰Min kagbennu yennu yet maan na a yet a, kanbal bik n baa be jelusalem duoni na ɲua nan Israel ɲaatieb kul nba be lenɲ na. ¹¹Yetilib nan linba ki tun na tie nyinne k jün linba tan saa baali po bi tan sii tie kunsɔtinnæ nan yommu sial po. ¹²Kpanbal bik nba be bi sii suni na tan saa paan u ji kil bɔpiɔk paak bunbonn ni, ki nyi fɔnn nba k bi saa lukil dikpinn ni na tulɔ na u saa dɔkin u ninbina ku daa lat tinɲ na. ¹³K n saa pii baluk ki suolɔ kji jüu k saan nanɔ babilonn duo ni, Chaldeens duo ɲaan u kan ban lɔ, lenɲe ki u sa saa kpo ɲaan kan la duo manɲ. ¹⁴K n saa yat u ɲaasaakab, nan kpaantieɲ nan binba tuu guu u na, nan u bonkobɔ lokil kul po. Ki niib sii kpaanm abin kpib. ¹⁵Mi i tanɲ yatib ki bi saan digban lia ni nan buolu kul doi ni, l yuo e a bi saa bann nan mine tie yennu. ¹⁶N saa nyik jab banɲa na e k ɲanm kan kpo bii waaminnae n nyi tobii ni, nankon ni, nan yialii ni. Baa sii be digbanyana manɲ ni bi saa bann nan bi, tuonbilankant nae te k bi be lenɲ, ki bia bann nan mine tie yennu. ¹⁷Yennu pak nanin k yet a, ¹⁸Nisaaliki di jiet k jeɲl nan januamii a sii nyu nyun nan pal watue. ¹⁹A pak tinɲ na kul niib nan mɔmaana nba nae tie yabint yennu yal, k u tien niib nba bial be b tinɲ ni Jelusalem duo ni; bi sii jeɲl nan janmaamii yuo nba ki bi di jiet, k bia tiin janmaamii yuo nba k bi nyu nyun, bi tinɲ saa bül k bial tinkuvnɲ, ki maan bi ton ki ki waa senni. ²⁰Doi nba gbee nan niib mɔtana na, tan saa bül ki kpant tinkuonɲ, ɲanne ki bi saa bann nan mine tie yennu. ²¹Yennu pak nanin ki yet a ²²Nisaalik bee tien ki yimmi Israel tieɲ ɲaami yenn baljouk na? i yeen a yuo gala ki mafü kala na ki tuumi. ²³Mɔtana, yetilib linba kimin yabint yennu yaa a wannib ki jiin lipo. N saa ɲol baljouk manɲ k sua ji kan ban yetil Israel tinɲ ni yetilib nan yuo baalaa ki mafiiɲ kala na saa tien balmɔnii. ²⁴K Israel tieɲ sinsuukni, faak damüt n neeka kpinkpannii masɔkinkala jikiiba. ²⁵Ki min yennu e sii piak nanm, kilinba ki linba ki n tuu yet, ɲanne saa tun ki li tuu saa tume yama ki yimm mɔyet damm sii be i manfuol nie ki man tun nan bianjinba ki n yet na, min yabint yennu e pak na. ²⁶Ki yennu yetin a: ²⁷Nisaalik nan Israel tieɲ na dukii na damiit nba ki a laat na nan masɔkinkala nba kin piak na, li baalu fɔkewa. ²⁸Li paak, danü nan min yabint yennu e piak na, nan n saa tumil yama. Linba ki yet li saa tuma. Min yabint yennue pak na.

Chapter 13

¹K kaagbennu pak mɔbona na k yet n a : ²Nsisaalk bija, pakn biil Islaael tieb sɔkini, nba dia b mɔnɔ maan k piak na a gbiintl kaagbennu maan. ³Yonmdaano kaagbennu nba piaklin nba e na a: yudɔnn be faak sɔkiinba nba piak b tiɔunn duduk, k k laat sial na paak. ⁴Oo Islaael, sɔkni nba nba tie nan sankpali nba be dibaant ni na. ⁵I k luot di kpinn kaa k kua, i biak maa juonn k guur Islaael ɔaak, sian nba k i sii be kunkɔnn daal, nba sii tie kaagbennu daal na. ⁶Sɔkni nba na yilntu tie kpinkpanni e, baa piak ma fit kala nba na tie faak maan e. B want nan b piak n mpmaan e, ɔaan min kaa tun m. B duki nan b tiɔunɔ maan na saa tien balmɔni e. ⁷B yirintu nba k i laat na k tie yann kaa ? Maan nba k i yien na k tie faak kaa? I yien a, kaagbennu yaa. ɔaan n pak. ⁸L paak, yonmdaano kaagbennu piak na a: bonna nba kul k i paak na tie yan e nɔ kaagbennu e yet. ⁹N nuu saa biir sɔkni nba nba laat yirintu yann k bia fa n sann ni na. B k pukn n mɔtaɔk niib ni, b sana ka dian Islaael niib kadaɔk ni, b bia ka n kua Islaael duo na ni. ɔanne k i saa bann nan min e tie i yonmdaano kaagbennu. ¹⁰L bona tun e k maan, b buont n niib, k yien a manu, ɔaan k manu kaa. K n niib maa juonn, ɔaan ɔanm tuu tien peintl l paak. ¹¹Yetl sɔkni nba manɔ a b juonn na baa waa n saa te saak nba sakaana l paak, ɔaan k wounɔ n da. ¹²K juonn na saa baa k sua kul saa boi i k laan peintu sonm be. ¹³L paak min yonmdaano kaagbennu piak a: n wutuol ni, n saa te wuonpaaluk n baal, k n wutuol ni biak n saa te k sajakpel n baal, nan sakaana k lul. ¹⁴N saa lu juonn nba k i tien peintl na. n saa te k linbaa tinɔ ni, k l fiakl nan tie n yann. L saa bet k baa k pi i l ni. ɔanne k l saa bann nan min e tie kaagbennu. ¹⁵Jelusaalenm tieb na nan b faak sɔkni nba na a la n wutuol nba saa do bianɔ nba k n saa muant nan duo na baa waa, k faak sɔkni nba na saa kpo waa. ¹⁶Islaael sɔkni nba piak jiiint jelusaalenm po. K laat yirintu a manu be, ɔaan k manu kaa min yonmdaano kaagbennu e yet. ¹⁷ɔaan fin nisaalk bija, kpaan a nunni bonpoi nba a niib nba piak momaan nba nyi b pal ni. B piak biil b mɔnɔ e. ¹⁸Betl'b nan b buont a b piil yuman banni, b ni, k bia bobint yumanbobib ula paak, ɔaan kpann b lieb nan b mi wonn po maan. B kan fit cial paak nan fai manɔ i. ¹⁹B want n niib mɔmaan nba sukin ɔaan gaan dii waan nan paannu waan l paak, k fa fai k kpi niib nba k biil i, k bia piak k sonmt ni biit k ɔaan'm yann, ɔaan k n niib na gaan b maan. ²⁰Mɔtaana yabnt yennu piak a: n k luon bani nba k i piil k kpann, niib k luon yin ɔmakit manfuol nan kuun na. N saa pitil nii ni, ɔaan ɔaa niib nba k i ɔaktl'b na yann. ²¹N saa yit bobi nba be i yula paak na, ɔaan te k n niib na n nyi yiikuo k i dia'b na ni k i ji kan ban dia'b u, k i saa bann min e tie yennu. ²²I fa fai k jient niɔanm k n k duki nan biil'b na, k kpannjint nibiit na, k b ɔanm i tuun tuonbiit k nyint b manfuol. ²³Mɔtana, i faak yirinti nan kpinkpan ni, masɔkinkala ji gbenn a n yaa n fat n niib e k nyin'b i nuu ni, yin te yin bann nan min tie yennu.

Chapter 14

¹Dasial k Israel liik danm siab baal n buol a bin boi yennu moaan po. ²K yennu yetin a: ³Jua bik, niib ne pün k mann patae b lek mi nan l saa kuanib biit ninj, l paak k n yel ma n tulb jiinu. ⁴Pakin k tul Israel tieb man li tie k b lun biit k jiantil pata, ñaan tan saan n sökni buol a bin bann ma yaa linba, n sa tuo k gaalib nan b patana nba jan kul. ⁵Pata na kul ñmat Israel tieb dudukt k b nyikma ñaan mək dindann nan mo maan ne saat k bin jen n buol nan balməni. ⁶Mətana pakin Israel tieb a: Linba k min yennu yienne na, bin nyik b pata ne mannu, man b tuobiit ne tumu, ñaan jen n buol. ⁷K li tie yuo nba kul k Israel lieb ne yennua kua, janika buolganu niib nba kua Israel tinn ninj ne yenua kua nyikin, ñaan ñmat mann pata, ñaan tan saan k boi n sökni, min yennue saa tuo k jiinua. ⁸N saa le knua n numpo, n saa jiu k tienua nyinn k k u kan pukin n niib po, k lint yin bann nan mine tie yennu. ⁹K li tie sök ninba tul faak sünu, l tie min yennue bontua, k n saa nyinnu n niib Israel linn ninj. ¹⁰K n saa kpab sökni manj nan nan daanua nba saan u buol a wun boi n maan po na k dat b kul tuba yonm. ¹¹N saa tun linba nee k lin guol Israel lieb, k b daa yienin k tun biit, k bil b monji, ñanme si tie n niib, k n mun si tie b yennu, min yabint yennue pak ne. ¹²K yennu ñanm pak nanin a : ¹³Nisaalik li leki tie digban munn tun yanbənəm k bilin, k n dat duo manj tubl k b bonbubult bül, k l niib nan bonkəbt kpen kon. ¹⁴K li leki bo lie jab bantaa nba ne, nowa nan Daniel nan Job bo kua digbann manj ninj, b tuonjana bo saa tinn b kukua man fuole. ¹⁵Ñanika mi dat digbansial tubl, k muuk ninj bonkəbt ñman niib, k l paal nan nua tək k sal lenj. ¹⁶K li jab bantaa nba na kua kua lenji b lek kan fit lin b mənɲ manfuol kuae, ñaan k ddigbann ne n kpant muuk l tie balmənie min yabint yennu nba fo. ¹⁷Ñanika mi t datai fao tək digbann manj ninji k kua nan kun kəntiat k kpi l niib nan bankəbt kuli. ¹⁸K li tie jab bantaa ne kua lenyi b k an fit tinn b wassi, b saa linn mənɲ kua man fuol, k kaagbennu yet a: n tie yennu nba fuoe. ¹⁹K li tie kin donn wutuol k t yia biuk baa digbann manj paak, k kpi l niib man bonkəbt. ²⁰K l tie Job, Nowa, nan Daniel kuo lenj, b kan fit linn b mənɲ wassi, b tuon jana saa fit tinn b mənɲ manfuol kuae, k kaagbennu yet a n tie yennu nba fuoe. ²¹Linba nae k yabint yennu yienn a: N saa tun n tub datu nba paal bona ñanna Selusalem paak, k li tie tək nan kon nan bonkob tant non yuol biuk, kl kpi niib nan bonkəbt kul. ²²K bin ba tan saa tenn ne, k b saa suolib b duoninj k saan k saan nanm Babilonne Nisaalik li tie ka la baa tie tuonbiit danm bianjinba, a saa bann linba paak tien k n tun linba ne kul k tul Selusalem. ²³K a saa la li paak, nan n mək mənii nan tuona nba k n tun na min yabint yennu e paak na.

Chapter 15

¹Kagbennu pak nanin labaal k yet'a: ²nulo bija, damonj tiik daauk mok be k cie daliet nba be tiinii paak fual ni. ³T saa fit jii I daauk k nan salii? L kan fit kpiel kpaak ki jont bona. ⁴Li saa fit kuun muu ni kuae njan li tie k muu dii juot k sinsuuk ni bonn i saa fit tien salii?⁵Waa bo tie bommun b bok tien sial k bia nyuate be yuo nba k b juok kuu dii muu k gbennii? ⁶L paak in te k kagbennu t yudaan yet'a: nan baa tuu jii damony tiik daauk ti leinii k kuun muu ni bianinba na, n saa kuat Jerusalem tieb nne.⁷N saa nmant n nunj b po; b nyii muu ni k muu bia saa dib k bin bann nan n tie kagbennu. ⁸N saa te k duo monj n kpant fual k l ma b ki waan fanu. Min kagbennu i yundu-e pak na.

Chapter 16

¹K kaagbennu bia njanm pak nanin a, ²nisaalik want Jelusalem u tuonbilankant nba k u tun na! ³A yet a: Jelusalem linba k yonmdaano kaagbennu pakae na; k jiin faa nyii sian nan a matuk po, b din mala kanaan tinj nie, k a baa tie Amol buolu ni nilo, Hef buolu ni nilo. ⁴Yuo nba b din mala na, sua din k pot a bant, sua din k wula, sua k suala kpami, kuo k pɔbina cincenn ni. ⁵Sua lek k tina ninbaaɔk k tun linba na yenn gbaa k sonma, sua lek k mɔk ninkpabaɔnɔ nana, b din lua kpaab nie, a matuk daal, k laa k yisma. ⁶maa gal a buol yuo nba k n la k a puak matsɔn ni k bilin, k sɔn piina, njan k n te k a k kpo! ⁷K n din te k a pɔte tuta tuta nan muuk ni muat na, k te ka kpaat nan kpaat nan kpaab ni tipaany na, k tie puofany, k a biao njan, k a pia kobit, njan din tie yanne k ba yann. ⁸Maa bia njanm gal a buol yuo nba k n la nan a jany jakunta; k n jii n liat fuok k dɔkin a fei na. K sat mɔb nan n saakuana balmɔnii puokuant mɔlɔle k n lol nana, k a sii tie n yua. Yonmdaano kaagbennu n maat. ⁹K n jii nyun k wuul son nba be a paak na, k sual a gbannant kpan. ¹⁰K n lanna tiat nba mɔk jabt, k palma taasaat nba k b nanno gbouy k jii gbent pupukl k jakin l paak, k yima yudiiuk, k lanna liat fuok. ¹¹K pilma banii k bia lanna tuliat. ¹²K tuta mial ni bany nan tubtuuta, nan naan foklik nba njan fin yil a yul paak. ¹³K a tu mɔk liant nba tie nan salimɔna nan salinpiena na, k a liant nba k b luu na cabl njan, nan siat nan kpan. k a mantik fan k ji tien puobat. ¹⁴K digbana kul gbat a fant po, k maan mine te ka mantik fan. Yonmdaano kaagbennu. ¹⁵A mantik gaa a njant paake, k tuu cunconm, a sann nba duo na paak, k dua nan wunba kul k a lau. ¹⁶K jii a tiat na yenn nba k njanm a jiantu buol, k tuun nan cunconna, k jikt a mɔny k tien sua kul. ¹⁷K a jii salinpiena nan salinmɔna nba k ntula na, k njanmil pata nba tie jab, k jiati pata manj. ¹⁸K jii tiat nba k bonninant be l paak na, nan kpan nan bonnunubt nba k n tula na; k tien pata manj. ¹⁹K n tula paanu yon nba njan, nan kpan, nan siat, njan k a jikt k mann malunɔ, a lin manj a patana. Gotl linba nae ji saa baal, yonmdaano kaagbennu n maat. ²⁰A jii a bonjai nan a bonpoi nba k a din mal'b k tul'n na, k mann matunɔ k tul pata: na k tie cuncontuonn kaa a? ²¹A kpui n waas k mann malunɔ k juob muu k tul pata. ²²Yuo nba k a be k tuun boncuncon tuonn na, a k ban tiat a bisin ninɔ nba din tie, k a din dua yan k bilin matbɔn ni na. ²³Nan faa tun bonbilankant tuona na kul na, yubɔnn, yubɔnn be a paak; yonmdaano kaagbennu u maat. ²⁴A maa cunconjei nan pajiant boa l kul po. ²⁵K sɔmmɔb kul k a maa patjiant buol, k dia fant na k gbilin bakl, k dia a mɔnɔ k tien jua nba kul gaal a buol, k daal kul k a cunconm pukii. ²⁶K a t k a lieb na dua nana. K a te k a boncuconsin na dont n wutuol. ²⁷Mɔtana n wokt n nuu maa n dat a tubll k wat a yent, n saa jii a k tul a datai filistin tieba, binba k luon a maan k tie nikpiilit na. ²⁸A waa k conm nan Asili tieb, kmaan lieb na k fit k kpiant a gbanant niaɔnɔ; a din tie b puocunconne; njan k b k fid k kpiant a gbanant niaɔny. ²⁹K a bia njanm k pukin a cunconm, laa nyii kanaan duo k saa tuu salde duo tieb, nan linba na kul, njan b lek k fit kpiant a gbanant niaɔnɔ u. ³⁰Linba nae k yonm daano kaagbennu yet a: a tun linba na kul nan puocunconna nba k tien fei nae. ³¹K a maa jiant boa sɔnii kul ni, k mann pata, k bia tuun cuncontuona lenɔ, njan a k gaan likli kaa nan puolieb nba gaan na. ³²A tie puocunconna nba gaan saann njan nyik a sɔb. ³³Puocunconna kul tuu gaan paaɔk o, njan fin njanin kuu tien jab piini e. A tien'm k b waa, k a piini paak digbanna kul jab baat a buol. ³⁴fin na cunconlia k taa, b k tien likli kaa kpaan'a, njan fin e pab'b k b kpaan'a. ³⁵L paak, cunconna, ii gbiin kaagbennu nba yaa lin nbee. ³⁶Kaagbennu yet a: faa buot a faal bannunba, i jii mɔnɔ k cab jab, k b bann a yann ni, k mann pata boncianna, nan waas son nba k a jii mann malunɔ na, ³⁷N saa te a yuasnb a k fin nan njanm tuu man, bin nba k a luon'm, nan bin nba k a k luon, n saa te k bin nyi bua kul, k kɔn nan'a. N saa yokt'a k senn'a yann, k bin la a yann ni. ³⁸N saa bu a buut nan baa bu concona nan nikpiila buut nae. N saa kpi'n nan baa kpi bonkobuk bannunba e, kii mɔk palbiil nan funfun. ³⁹N saa jii a k tien b nii ni, k bin yiel a cuncunm njan, k yiel a kunkonn paak pata na, b saa jii a tiat kul k bia jii a sapaant bona kul, k nyik'a fii be yann. ⁴⁰B saa baal nan niib bin jaat'a tana k kpi'a, k bia jii jukbantjiat k nmu punt'a. ⁴¹B saa juo i njan muu, k bu a buut puob bonciann tuann, Nna k n saa te k a jaknt luona n set, k a ji daa pa sua. ⁴²Nna k n paal saa maak a paak k finfun n gbenn. N pal saa maak k wutuol ji kan do. ⁴³Faa k tiat a sapaant ni, faa bia donn n wutuol njont kul ni paak, n saa jii a binbnɔnɔ k jinn'a yul paak e. Kaagbennu, yonmdaano e yet, k a ji kan mi kpi niib nan patmannu. ⁴⁴Bin puan kpanjan saa pua'a kpandjan na: b naa nba tien bannunba u bipuo mun tie nna e. ⁴⁵A tie a naa bipuo e, a naa din bel u sɔb nan u waas, a tie niipuob, niipuo e, b nun din bel sɔd nan b waas a I naa din tie Elie bik a k a baa tie Amolien. ⁴⁶A niipuo nba be ganɔ po na, tie Saamaali e, nan u bonpoi, k a niipuo bik nba a jentu po, tie Sudonme nan u bonpoi. ⁴⁷A k sonm b soni ni kuukua kaa, a k tun baa tuun lin nba kuukua kaa, L din mantk waab a. A mantk tunnbiit k gal u yal, a soni kul ni. ⁴⁸Yonmdaano kaagbennu yet a: n fo, a niipuo Sodom nan u bonpoi, k tun lin nba k fin nan a bonpoi tun. ⁴⁹A niipuo Sodome biit e na, u din mɔk japaat, u din be mɔtuk ni e, k k duki, k be u yan ni, nua nan u bonpoi. B din k sonmt talasdanm nan bin nba kɔn b paak. ⁵⁰B din mɔk japaat e, k tun lin nba k njan n tuann. k maa la nna manɔ k buot'b. ⁵¹Saamaali k ban tun, a biit na buolu bɔktu yenn. A biit yab u biit, k jii a niipuob k tun, faa tuun lin nba. ⁵²Fin nba daan yaa a niipuob mɔk biit na, dimin a fei, a biit nba k a tungal'b na paak, k te k biitie ninjanm bi gal'a. naant k lin nmat'a, fin gaal a tubadatu, k maan a

niipuob paak.⁵³N saa tunn jen nan dansali, Sodonm dansali, bonpoi nba be Saamaali duo ni na, nan daaba b ni, ⁵⁴a k a fit di fei, k a ninbinn mōnn faa linba na paak, k lii palnyiil k tul"ɔ. ⁵⁵A niipuo Suodonm nan u bonpoi, saa tunn jen baa din tie bannu nba. K fin nan a bonpoi, saa tunn jen baa din tie bannu nba. K fin nan a bonpoi n mun tunn yaa din be bannu nba.⁵⁶A din k pak a niipuo Sodonm - maan, yuonba k a din be a japaat ni ii? ⁵⁷K fit a tonu n nyi paanu, yuo nba k siili bonpoi dindonn a wutuol na, k l kul po, phiilisti tieb din laa'a na, ⁵⁸a nikpinu nan a biit pann e na.⁵⁹K maan kaagbennu yonmdaano yet a: n saa tun ktul'a nan faa tun bannu nba e, fin nba yet lol k biil n mopol na.⁶⁰ɲaan n saa tial n lol nba k din lol nan'a yuo nba k a din tie sapaamo na; k ji lol nan'a lol nba kan mi gbenn.⁶¹A tuu saa tiat a binbenn po, k fei ii mɔk'a, yuo nba k a niipuob, saakab nan waas tuu saa baal a buol. n saa te k bii tie a bonpoi ɲaan i kii tie min nan fin lol na paak kaa.⁶²N saa lol nan'a, k fin bann nan min e tie kaagbennu.⁶³A fin tuu tiat li nba gal k fei n suol'a. A k a ji kii mɔk k fei ii mɔk'a, yuo nba k n saa nyik cab'a lin nba kul, k a tun yonmdaano kaagbennu e yet.

Chapter 17

¹Kaagbennu pakin nna: ²Puan maa kpanjan k tul Islaael tieb ! ³A saa pak a: nne kaagbennu yomdanɔ na pak: baakl din mɔk kpinkpen fɔkt nyakl. ⁴K pat u yit fuok, k saan nann digbannba b tie kpunkpo, k saa bilɔ digban piinu nba b daa bona.⁵K jii l duo tiik yiitu k wuknɔ sianinba mɔk laali k kpianɔ nyuu saa kal kuu waknɔ nan saule na. ⁶K yiitu na fil, k taa tɔ daanun tisaakaak njan k njan k fɔk, kuu yiiti tant baakl na po, kuu jina sik tin po, kuu tɔ daanun tiik, k mɔk yiiti.⁷K baakl liel bo be k yab k kpinkpet fɔk k kpei . Gotl u bo b tije, k tiik na jiina b u po, nan u yiiti, k fit wu maatɔ. ⁸U bo wukinɔ siannba mɔk luli, k kpia nan nyuu cɔn, k fit wu tien yuuti k lo luona, k tie tiik nba njan. ⁹Nne yomdanɔ kaagbennu pak: u saa fit k kpaati? Cincin baakl na kan pual u luana, kan njanbl u yitu, k fit faat nba ku mɔk na n kolii ? L k buol niib jaamina, kaa n bɔktɔ nan jiina. ¹⁰Gotl u wukna: u saa kpaatii ? Liisua puol won na siu u kan kolii ? U saa kol tin nba paak ku wukina. ¹¹Kaagbennu maan pakin n na: ¹²Maat moyetuk njaak na a : ii k ban laa waat linbaa ? Gotl babylone kpanbal saan jerusalem, u jii bet nba nan kpanbala k saan nam babylone.¹³U jii kpanbal buolu nin yeno k mɔk lɔk nuu nana, k pol u buol na u saa baal nan u duo saakaab, ¹⁴K l fit u naan nii njan, ku daa fin, k u dia b dɔntaanu na kib nantin.¹⁵Njan kuu kɔ nana, k tuu niib egipt, a wuntulo taami nan niib. U nba tien nna saa laa nyaanu, u saa faatii ? K u jial b dɔntaanu na, njan cial ! ¹⁶N fuo yomdanɔ kaagbennue pak, kpanbal duo nibe k din be, siannba k u din kuat kual na, jial dɔntaanu na, u buol e, Babylone duo e k u saa kpo. ¹⁷Pharaon kan saan nan sijem nan niib jaamina k somɔ kunkɔn yuon b saa bit binbintl na k kpin niib boncian. ¹⁸U k cɔl mopol na, k jial b dɔntaanu na. K u daan tul u nuu, k tien l kul, u kaa fit¹⁹L paak yomdanɔ, kaag bennu pak a: n mopol nba kn daan pol n sann paak nae k u yiitin, n dɔntaanue ku jial, n saa te lintun k baa u yulpaak. ²⁰N saa pii baaluko k suolo, k tuun nana babylone wun be n buol nii goliɔ. ²¹B nin na binba cial n saa kpib na jukbanjiak, binba ten n cial k yat yial kul po. K ii saan bann nan min kaagbennue pak. ²²Nne yomdanɔ kaagbennu pak: min n sa nyiin kpek saakaak nyaakl, n saa wuknɔ, k jii u paak yiitibik, k wuknɔ jual nba fɔk paak. ²³N saa wuknɔ Islaael jɔ saakaal paake. K u saa tant yiini k lo luona, u tan sii tie kpek njanne. K uan buolu kul sii jaak u paak, kul mɔk kpinkpet sii jaak u yiiti paak.²⁴K tiini kul saa bann na min kaagbennu dot tiik nba sii kin n mɔn, k siikint tiik nba don u mɔn. Kin tuu ten tiik nba mei n kol, k u nba kol n yiet

Chapter 18

¹Yennu pakin a: ²Nisaalik, Egipt tinn na ni, niib na poak balijauk buolibee ? Bi yien a: Bibaanba mua biil kaa, njan ki li mik bi waas nyana. ³Yetilib nan mine tie yanbint yennu nba fo. A balijouk man ji kan mii pak Islaael tinn ni. ⁴Niib kul manfuol tie n yale. Waat baa nba, nan waat tinn manfuol tie n yale. Binba tuun biit kuae saa kpo. ⁵Li i tie ninano be i ni, ki tie balimn pakilo, ki tuun tuonjanna yuo kul. ⁶Ki di pata nan tingbanna jiet, ki bia ki dua nan nilo njaapuo, kuo ki dua nan puo nba be u faat ni. ⁷Ki ki njaab ki bia ki fial sua, ki nilo e senn sial njan gaal likili u buol u jinte ki tieno yuo kul. Ki tien ta lat damm jiet nan liant. ⁸Ki bia ki puki nyuasiat, lii tie ki bi kpent likili n buol, ki ki saak tun bonbiil, ki bia gat balimni kunkonani. ⁹Li nibuolue mok mosaku nan n senni na wannu. U tie ninanno, ki n sat nan u sii be u manfuol ni. ¹⁰Njan lii tie ki njanno na mok biyonn, ki u jaan, ki kpi, ki bia fial niib, ki tun tuonbuolu nba. ¹¹Ki u baa ki mii tun, ki njan tingbanna nant, ki dua nan niib njaapuob. ¹²Ki njaab nandamm, ki bia fial niib, ki nilo e senn sial njan gaal likili u buol u ki jint, u yentil, ki jiantil pata, ki tun tunbiit kul. ¹³Ki kpentil likili ki tien niib njan pukii nyual, nibiuk nan nua nna ki be u manfuol ni. U saa kpo u biit paake. ¹⁴Li tie yanbondaano mok bik, ki bik na laat linba kul ki u baa tunn, njan yet ki ki tuun nan u baa na. ¹⁵Ki ki di pata nan tigbanna jiet, ki bia ki dua nan nilopuo. ¹⁶Ki ki njaab kuo ki fial, ki bia ki mii yent linba ki sua senn njan gaal likili u buol k tien nan liant. ¹⁷Ki ki saak tuun bonbiil, ki ki kpentil likili ki tien niib njan pukii nyuat li paakii k saak min yennu sennii nan n wannu. L nibuolu si be u manfuol ni. U tinn baa e tun yabo mm, ki ninanno na kan kpo u baa tunbiit paaki. ¹⁸U baa e njab ki fat k bia tun bonbiil ki tul sua kul. U saa kpo kimaan bibuolu uba ki u tun na paak. ¹⁹Njan ki i bai a, bee tien ki bik kan gaal tubidatn u baa tuonbiit paaki ? ki li ntu tie nnae, bik na tun linbatook, bia njan, ki saak n senni, ki waal fannu. Li paak u sii be u manfuol ni. ²⁰Li tie daano nba tun biite n kpo. Bik kan kpo u baa tuonbiit paaki, kuo binbaa gaal u paati, u tuonjanna paake. Ki tuonbiitdaano n gaal u tubidatu u tuonbiit paak. ²¹Li i tie ki tuonbiit daano nyik biit tumu ki dia n sennu, ki piak balimni. Ki bia tuun linba njan, u kan kpo, u sii be u manfuol ni. ²²Ki u saa la nyik-cabu u tuonbiit kul ni, ki u sii be u manfuol ni, kimaan waa tuun linba njan na paak. ²³Yenbint yennu boi a, li i tie ki n la i duki nan li manime ? Aii n bo sii luon ki wu nyik u tuonbiite. kii be u manfuol ni. ²⁴Njan li i tie ki ninano nyik tuonjana tumu, ki piin tuun tuonbiit nba ki niibiit tuun na. U sii bee u manfuol ni wa a ? Aai tuonjana nba ki u tuu tuonna u kan tial li po. U saa kpoe, kimaan u tuonbiit nan u moyetuk na paak. ²⁵Njan yimm yien a, yennnu nba tuun linba na ki took. Gbintilin man, yimm Islaael-tieb. I duki nan maa tuun-linba nae ki nani ii ? I binbeje ki njan. ²⁶Lii tie ki ninano nyik tuonjana tumu, ki piin tuun tuonbiit ki tan kpo. U kpo kimaan tuonbiit nba ki u tun na paake. ²⁷Li tie ki tuonbiit daano nyik biit tumu, njan linba took ki bia njan u saa tinn u mnn manfuol. ²⁸Lii tie ki u bann na waa tuun linba na ki njan, ki nyik tumu u kan kpo. U sii be u manfuol ni. ²⁹Ki yimm Islaael tieb yaa yennu nba tuun linba na ki took i duki nan n binbeje ki nani ? I binbeje ki njan. ³⁰Motaana, min yabint yennu biel yimm Islaael tieb nan n saa bu sua kul buut nan tuona nba ki u tume. Nyikin i tuonbiit nba kul ki i tuun na, ki daa te kii yanbomm na biili. ³¹Nyin kin tuonbiit nba kul kii tuun na ki lebit duduk paant nan palpaann. Bee tien ki yimm Islaael tieb luon yin kpo ? ³²Min yabint yennu ki luon sua n kpo. Nyikin tuonbiit tumu, kii be i manfuol ni.

Chapter 19

¹Fin, pakn fabni mɔbona, k tul Islaael kpanbala waas. ²A yet b a: A naa din tie ɲmee e? Yanbɔl naanɲ u din be yanbɔla ni e: yanbɔlbil sunsuuk ni k wabl u waas. ³U din wubl u biyenɲ, k u tan kpaat, k bann nant suolu, k suol niib. ⁴K doi gbat k b piak u po, k suolɔ b buotuk ni, k jii banɲ, k tuun miana ni, k saan nan'ɔ Egipt duo ni. ⁵K yanbɔlnaaɔng din guul k tan baak, k bann wuu guu u kpaann u mɔnɲ e, k u bia jii biliek k tien yanbɔlja'nassimɔ. ⁶U din tɔk nan yanbɔla, k tan kpaat, k bann nant suolu, k so niib. ⁷U din maab kpanbalaɲei, k biil digbana. Duo, nan lin nba kul be lenɲ, u din tuu biete, k biil. ⁸K doi nba lint'ɔ taan lieb, k kɔn nan'ɔ, k pii u tanbal, k u baa b buotuk ni. ⁹K b tuun banɲ u miana ni, k tien'ɔ ɲmangɔnɲ ni, k saan nan'ɔ baabiilone duo ni. ¹⁰A naa din tie nan fin na e, k tie fiinyi nan tiik nba k b bul'ɔ nyunkpinɲ na u din luon luona, k mɔk yiana bonciann, k maan nyun paak. ¹¹U din mɔk yiana, k l bɔ lanbanɲana, k kpanbala jiik k tie danma. Waa din kpaat bannu na, u din dɔkn tilei, niib tuu laat'ɔ banfɔkl a, l maan u mɔk yiana bonciann. ¹²Naan b din tan fukt'ɔ e, k laa lu bankl a, k yendo po wɔunɲ daa k u luana kuol. K yiana patpat, k kuol, k muu dii. ¹³K mɔtaana k b ji laa wuu'n paanpiennɲ ni, sian nba k tinɲ kuon, k taak k daa. ¹⁴K muu nyii u yiana na ni, k dii u luana, u ji k mɔk yiana nba ɲan, k kpanbal saa tien daml. Na tie fabni, k i saa jii fabni.

Chapter 20

¹Binaa ɲanlɔle ni, ɲmaali ɲanmu daapiik daal, Israeɛl tuann dann lin baal kal n tuann a b laan yennu maan tien le. ²K kaagbennu yet a: n na la: ³Nisaalik bija pakɪn Israeɛl tuann dann a min kaagbennu yeta: I baal a i pak nan mine? n mɔk manfuol, n kan nyik k yin pak nan min i yennu maan ena. ⁴A luon fan bu b buut e? A luon fan bu b buute? nisaalik bija? wantb b baa nba biit. ⁵A pak'b a yennu yaa n na la: naa lukt Israeɛl daal nba donn n nuu sanpaapo Jaakɔb ɲaatieb paak, k bia wɔnn n mɔnn Ejɪpt tinnɲ, k pak'b nan min e tie kaagbennu i yennu. ⁶I daal n donn n nuu b paak k nyinn'i b Ejɪpt tinnɲ ni k saan nanm duo nba ki n laan sennɛb mɔsonn na, digban mann k siat nan naabiin puub lenɲ. ⁷K n yet'b a: sua kul n nyik u biit nba ku tuun k jün pataapo. I laa jɔkin i mɔnn Ejɪpt pataa na paak i, minetie i yennu. ⁸K b yet n maan, sua k tuo nyik büt tumuu, b k sak nyik Ejɪpt paata mannu. N dudukte tie man baal nan n nimɔnn, nan n wutuol c b paak Ejɪpt tinnɲ ni. ⁹Naan n lek k luon man tun k din ni'b fei nüb nba k b laan tuu be nanm na nunm ni, bin nba yaabuol k n laan wann n mɔnn k nyinn'b Ejɪpt tinnɲ ni na. ¹⁰K nyinn'b, Ejɪpt duo ni, k saan nanm paanpuklik ni. ¹¹Bina ɲanlɔle ni, ɲmaali ɲannu daapiik daal Israeɛl saakasiab lin baal a bin laan yennu maan tie nle, b lin ka n tuann e. ¹²N lin tul'b fuon daal k l tie nyinn min ɲanm sunsuukni a bin bann nan min e tie kaagbennu b yennu. ¹³K Israeɛl tieb yet n mɔb paanpuklik ni bin lin k sakn mɔb k yet n senni biann nbaa k b sii be b yan ni n dukiin nan man jii n ninmonn nan n wutuol b pak tienm yann. ¹⁴Naan n lek k luon man tun bannu nba k b saa di fei nüb nba buol k n laan nyinn'b Ejɪpt tinnɲ nina. ¹⁵N donn n nuu paanpuklik nib paak biann nba k n kan saan nanm duo nba k n laan senn'b mɔsonn na, digbanɲann nba k siat nan naabiin puub lenɲ. ¹⁶Lin nba na k maan b yet n wannuu k bia kwaan senni, k maan k bia k sak fuon daa k maan b yan k ɲnüb b pataa ni. ¹⁷N got'b k ninbaɔk suol'n n kan kpi buont'b. ¹⁸N yet b waas paanpuklik ni, i laa gaan i baa nba binbenɲ i laa golii baa tuunlin nba k saa biil i monɲ nan b pataa na. ¹⁹Min e tie kaagbennu i yennu i waa man na wanti'l linba k i tuu nann tuonn. ²⁰I cɔlin fuon daal k lli tie dɔk nba sii be min nan yim sunsuuk ni, k yin bann nan min e tie kaagbennu i yennu. ²¹K waas biu kɔn na ni. B k cɔlin n senni, k bia yet b ɲaal maa wont'b lin nba k nissaalik saa dia k i be fannu b yet bin cɔlin n fuon daal n dudukit tie man jii ninmonn nan wutuol e b paak muuk ni. ²²Naan n nyik n k luon man tun lin nba saa dinn'b fei bin nba sunsuuk ni k n laan nyiin'b Ejɪpt na. ²³Paanuu ni n bia ɲanm donn n nuu k yati'b k b saan digbanna buolu buol ni. ²⁴K maan b k cɔlin n senni, k k saak maa want'b lin nbaa, k yet n fuon daa, ɲaan ɲmat gaal b baa nba pataa. ²⁵N daan wann'b sonnuu nba kan baal nan bonɲann tul'b ɲaan saa baal nan bonbiil. ²⁶N t k b biil b monɲ nanb maalunɲ nba k b kpi b wakpeli na e. n laan man dat b tubaa e k bin bann nan mine tie kaagbennu. ²⁷Naan k t yomdaɔ kaagbennu yet Israeɛl tieb: i baa nba bia ɲanm donn n wutuol k bia yet n senni. ²⁸N jiiib saan nanm duo nba k n lin senn'b mɔ sonn na, ɲann e k b got kunkon gbenɲa nan tiwolinta paak, lenɲe k b mann b malunɲ, k baal nan b piini k l donn n wutuol, b juo b tulali nba nul fanuu, nan b damunɲ. ²⁹K n boib, lia buole k i jiantl pata manɲi? k b pul lenɲ sann nan dinna. ³⁰K yomdaaɔ yennu yet a: i laa biil i monɲ i baa nba binbenɲ na pak, k bia la dia l biit k conm. ³¹Yuo nba k i tien i piini, k jɔkt i waas muu, i bia biil monɲ i pataa na paak min kaagbennu n, saatuo k yinn Israeɛl tieb n baal n buol ni waa? min kaagbennu nbe n manfuol ni, n kan sak yin nakinin buol. ³²Li tie ki mɔk dudukt k yien a i luon yitie nan digban lia niib nba tie nae, ɲann i sü mann tünii nan tanaa e. ³³N mɔk manfuol, min kaagbennu, mine sü diani nan ɲ panɲ kul, nan ninmonn kul. ³⁴N saa nyinn'i digbana ni k taann'i k wann'i n panɲ nan n wutuol nba tie biannɲ nba. ³⁵N saa saan nan'ipaanu ni lenɲe kt saa tol lieb man bu i buut. ³⁶Maa bu i baa nba buut biannɲ nba Ejibt na, n bia saa bu i buut n na e, kaagbennu maan e na. ³⁷N saa dia i nan ninmonn e, k yin sak n mɔb. ³⁸N saa yat yinn nan datai, nan bin nba k cɔlin n senni, n saa nyinn'b duo nbq ni k b tie saanm, ɲaan b kan saan Israeɛl. ɲann i saa bunn nan n tie kaagbennu. ³⁹Yinn Israeɛl tieb kaagbennu yet a: I saa man k saa mann i pataa ɲaan l puolpo i saa gbat n maan i j kan jü i pini nan i pataa na k biin n sann. ⁴⁰K maan n jual paak, Israeɛl jɔgbennɲ paak, yennu yet Israeɛl tieb binbaa kul be duo ni saa jiant'n; ɲaan n saa gaal'b fanu, k lɔni piini nan lin nba yaa kul k guun'n. ⁴¹N saa gaal'i nan tulali nba nubl fanuu na; yuo nba k n saa nyinn'i nübsunsuuk ni, k taani yaa laan digbana nba ni, ki saa mann malunɲ niib kul sunsuuk ni. ⁴²Ki saa bann nan n tie kaagbennu, yuo nba kn saa jen nan'i Israeɛl tinnɲ ni, saa nba k lin senn mɔsonn nan n saa tul i baa nba. ⁴³Naan i saa tial i binbenɲ nan i tuona nba yaa paak ki laan biil i monɲ; i monɲ pal saa biil nan biit nba kul ki laantun. ⁴⁴I saa bann nan n tie kaagbennu, n kan dat i tubaa k janɲ nan i biit k i tun na ka, ɲaan e ki saa bann nan n set tie iyennu e. ⁴⁵yennu pak nan'n yet a: ⁴⁶Nisaalik bija, tolin a nunm nigannɲ po, ɲaa pak k biil niiganɲ po pakɪn yennuu maan k tul niiganɲ po fual! ⁴⁷A saa pak niiganɲ po fual a: gbintl yennu maan, t yomdaaɔ kaagbennu yet a: n saa juo muu a ni, k l ass timaatii nan tikuonii kul; k l mupienuu kan pien, k l kul po saa di, laaju niiganɲ po k saa tuu niidütuup o. ⁴⁸K sua kul saa la nan min kaagbennu, n juo muue l kan mi kpien. ⁴⁹N yeta: Ah yomdaaɔ kaagbennu b piak n maan: a n k tie baljɔkt daaɔ kaa?

Chapter 21

¹K yennu yetin a, ²Nisaalik, nmantil a nunm selusalem po, pakin biil sianinba kul k b jiantil ! patin biil Isael duo !
³A saa yet Isael tieb a, yennu kagbennu yaa u wutuol duo a paaka, n saa nyinn n juk banjiak nae, k kuaani k kpi ninanm nan ni tont kul. ⁴K maan n luon man kpi ni njanmua, nan ni biuk, n saa wuut n banjiak na k kpi suakul. ⁵K nilua kul sa bann nan min kagbennu wuut n banjiak, k kanjiinua. ⁶Nisaalik, ii kulii k lii tie nan a yan put nan pabiile a ii kulii nan pann, sianinba k sua kul saa laa. ⁷K bii boiya, k a kulii ? Fin jinib nan: K maan laba biuk be... pal kul si be monn, k nii kuln bann, k sei kul n gbalik, k dunaa kul n bunn nyun. Li baat, li be ! kagbennu yenu e pak. ⁸K yennu bia yetin a, ⁹Nisaalik, sokint niib na linba k min yennu piak: n jukbanjiak nata k sool kpan. ¹⁰L tien sil nan lin kpi, k nyilii nan sanyiktintii na. K kpinkpanmuk ji sii kaa, k maan kpamii nan tubdatu nba k n tul n niib na, njan bi yet bin lebta. ¹¹Jukbanjiak na nata k tien siil nan lin tuntuonn. L nat k suol kpan, a lin kubin nikpiilo nuu ni. ¹²Nisaalik, ii kulii nan ninbaatil, jukbanjiak na tie n niib yale, nan Isael saakab kul yal, B saa kpibe k kpab nan n nilieb na kul. ¹³N bikii n niibe, lii tie k b yet lebitu, bonbiil nba na kul saa baaliba. ¹⁴Nisaalik, a yakii nan n niib na, kii poi niipuook kimaan banjiak na sii cuane yuo nan yuo. N banjiak nba dina sii nmae yuo kul, k kpi n niib cuanu kul ni. ¹⁵Li tie k n niib yan put, k b gbiantil. N jient b duo na nan banjiak nba tekin, k kakii nan sayikintii na, k tien siil nan lin kpi. ¹⁶Fin banjiak nba nat na, a cua niidiitu po nan niigan po, kii cuan sianinba kul k a nmant. ¹⁷K n saa poi niipuook nan nyannu, k n wutuol saa maak. Min yennu e pak na. ¹⁸K yennu pak nannin k yet a, ¹⁹Nisaalik, buant sonii njanle nba k babilonn kpanbal na sa tokin nan u jukbanjiak. Sonii na kul saa piin digban yennkua nie. Caant dok daaut sonpaata na ni, k lin wann sonii na nba saa sian. ²⁰A saa buan sonnu k juk n tan kua Rabat, Ammon waat duo ni, k liet n kua suda, selusalem din gbann nba pal na ni. ²¹K maan babilonn kpanbal sie sontaana ni, k jami waa saa yet kpann bianj nba k nakin kpann manj k jient bonn kul nba be. ²²K selusalem dok be niidiitu po kpann na pak k l wanto nan wun saan maa binbita ki denn doo na juonn, njan tant tob tintantii, k jii dagbenja, k yiel lijuona nan l kut gana, k gbiil buotii. ²³Selusalem tieb kan tien linbana yaada, kimaan molol nba k b lol nan Babilonn tieb na pak, njan masokinkal na yaa lin dialib b yanbonn poe, k bia kpaanib nan bi tan saa soolib k yaat nanm. ²⁴L paake yonmdaanua kagbennu yet a, k maan ii tiatil ii tuon bit po, k mok li malin ii tuona ninj kul, k tian li po, b saa suolii na nusokil. ²⁵Fin tuonbiit daano nba tie Isael tieb dialoo na, daal nba tie a tubidatu daal na baate. ²⁶Min yabint yennu e pak na. Yitil a naan fokilik nan yufintu na. Sial ki be k ji sii tun tie li bannu. Fiint nan danm na k tulib pann, k sakin binba dia duona. ²⁷Biilu be, biilu be. Balmoni, n saa te biilu n baal duo na paak, njan linba na kan tien, n sie daano nba k n ganno maa wuu biil duo na tan baal. L yuo k n saa jii duo na k tuloo. ²⁸Yennu njanm yet a, Nisaalik, Ammon tieb na sukii Isael tieb e. L paak, a pak biilib, k yetib nan mine yen a: N jukbanjiak nuata k tien siil nan lin kot. Li nat k tien siil nan lin kpi yian nan lsanyitintii na. ²⁹Yinm Amonn tieb nba tie tondanm na, ii lat fauk doktae, k bia tie dindanm fauk masokinna ninj njan li tubidatu daal baate yian, k u jukbanjiak na saa koti. ³⁰N jiin n jukbanjiak li taouk ni, njan daa k dat i tubaa? Aaii. N saa dat i tuba, tinj nba k b mali na nie. ³¹N wutocionn na saa doi paak, k dii nan muu nba tuu di na, k n sa jii i kubin nikpiila nuu ni, k b tie binba mi nikpinu fanu. ³²K ii ticonj tinj ni, k b saa jooi nmuu, k yinkpo. K ii ji saa bial k dua tinj ni, k b saa tanmi po, k saa tuu yuo nba kaa paak. Min yennu e pak na.

Chapter 22

¹K Yennu bia njanm k paak nanm a: ²Fin nisalilik bik, a saa bu digbann nba tie sɔn duo ne a? Wanntɔ u tuonbiit nba kul k u tuun ! ³A yetiba : kaagbennu Yennu yeta: Duo nba mɔn niib sɔn u duo sinsuuk ni, a daal baate , k bia maa paata k biil n duo!⁴Atunbiit tie faa muan niib sɔn a duo ni ne, k bia biil a mɔnɔ faa jiantl paata nba k maa nan a mɔnɔ ni nae. A bia te k daa gaala, k a baal a bina gbennu kla . ⁵L paak n saa te k digbanna niib n lai k bia sukii. Binba fɔk naani nan binba k fɔk naani saa lai, k maan ya biil i mɔnɔ nan moɔyetuk na paak.⁶Gotl a nuak ni , i yiikuo danm na dia b panɔ k yaatsɔnm. ⁷A pal ni a saalikit a baa nan a naa, k tie saamua tonu, k bia dintik paako nan kpiebi taalaa. ⁸A k cɔlin n kassi binba boa, k bia k dia n fuon daal sennu. ⁹Abuol mɔk niib k b faa fai kpi niib, buol niib di jual paak e, k kpi lieb a buolu ni.¹⁰A sinsuuk ni, bik laat u ba baa yann e ninɔ e, i sinsuuk ni b maab puo k dua naanɔ, yuo nba k u ne u puot ni. ¹¹Ii buolu ni jab bonciann duo nan b lieb, njaapuob k siab mun dua nan b lieb bonpoi, k bonjai dua nan b lieb nipuobe, k bonpoi nan be baa nba dua. ¹²Ii buol niib tu gal piini k kpi u lua, k siab kpentl likili k gaan nyuat, k fial b lieb k njanm yann, njaan tanm n po, Yennu paak na. ¹³A pal bia sii pal k a nii bia mɔk panɔ daa nba k n saa bu a buuti? ¹⁴Min Yennu n paka k bia saa tien . ¹⁵N saa yaat i buolu kul ni , k te yiin kua digbanna kul ni , k buon biit nba k a tuun na digbana kul ni. ¹⁶Digbanna bonciann kan tuli nbakl, k a saa bann nan n tie Yennu e. ¹⁷K yaabint Yennu bia njanm paak nanm a: ¹⁸Nisalilik biik Israeɛl tieb tie nan danm nba kaa nyuat na e n buol, k kul tie nan kut mɔnt bint na, k tie nan linba fuuki na , k tie nan kut tintani na , k bia k pkai k ka nyuat n buol. ¹⁹L paak e tien k Yennu yeta: Ii kul nba tie nan kut mɔnt bint na, gotl n saa taani Selusalenm .

²⁰Nan ba tu tan likili kuut bɔmɔnt , kut Salinpienna, k pul muu ninɔ k lin mɔnn na , n nae k n saa taani n klutuol ni n an n nimɔnn ni, k nanni nan ba tu nanni kut na. ²¹N saa taani k te k wutuol muu na baal i paak k nanni Selusalenm sinsuuk ni. ²²Nan ba tu nann likili muu ni bianɔinba na, N nae k n saa nanni i sinsuuk ni k i saa bann nan min Yennu e donn wutuol i paak.²³K Yennu bia njanm k paak naanin k yet'a: ²⁴Nisaalik bik, paakin Selusalenm a: A tie tinɔ nba k b k njan mae , k saak k baa n wutuol daal na. ²⁵N tuomi nba na lin a buole , k tie nan yanbɔl nba tuu lin k nkpaan u jiet na, k pi niib , k fial b mɔkint nan b bonɔaana, k te k pakɔi puuki i duo ni.²⁶K manntieb na kpet n senni k bia biil n kassi binbe buol, b k bɔktil linba njaan nan linba tie bonbiili, k bia k want linba tie kassi nan linba k tie kassi, k kpintl n fuon daa, k bia biilin n sann b sinsuuk ni. ²⁷B kpanbaala na tie nan kinkaata nae k lin kpan b jiet, k kpi niib k buont niib, a bin mɔkit. ²⁸K n tuomi na dɔk b biit , k laat yelintu , k fa faak n sann ni , njan yien a: Min Yennu e paak nanm njaan k n pakib siali.²⁹Duo na niib kul tie nimɔnn danme k tuun tuonbiit kua, k maab taalaa dnm nan nandanm, k ki tie samɔ mɔnni nan daala.³⁰N got ma n laan n saa sua k wun dia duo na, k te k n wutol daa do duo na paaki k n nbiilib; njan k la sua. ³¹N saa donn wutuol b paaka, n wutuol ninɔ, n sa te ki muu n diib k buontib, n saa te k b tuonbiit n njaat b paak, min Yennu e paak na.

Chapter 23

¹Kaagbennu mōmaan piak nae : ²Nisaalik bija , puob banl li be , k tie puoyennuo kua bonpoi . ³B din tie cunconnae yuo nba k b tie sapaanm, Ejipt duo ni na , b din tuun cinconm manj . lenj e k b bia din nuun k bia sit k sua k l laatie bigbaka . ⁴Saakua po sann din yi Ohola , k u walb saan tie Oholiiba , b din tie n yabe , k mal bonjai nan bonpoi . Ohala tie saamali , Oholiiba tie Seelusalem . ⁵Ohola tie n buol boncinnonna e , k dua nan Asilian nba nan b kuananlieb . ⁶U din lie liat mōn wuwulae , kunkonkonna , lin kpanbala nan kunkonkonna nba din tie baat nba , l nasinm kul nan b kul jaak tani nan tantelit din dua nanno . ⁷U tun boncincuntuana na Asiili jab nan b nassinm kul a . u dua nnan bin nba kul k u nianj kua b ni , k bia mann b tingbana na . ⁸Waa din piin tun boncincuntuona Ejipt u ponj din k nyiki , k maan b din dua nanno u sanpaatuk ni , k b bia din nuun u bia , k bia njaanmi tun cinconm k dua nanno . ⁹L paak n ji'u k tul Assiili nasiinm nan jab kul niinin binba k u nianj kua b ni k b dua nanno . ¹⁰L paak k b gbattō k sennō yann sua k u la u fei , k bia ji'u u bonjai nan bonpoi , k pki b kul nnan jukbanjiak , k ,puob kul nba be l loka kul piak u po linba balōna , but nba b k tulōna . ¹¹U nipowaalik po Oholila a linba tunma , njaan bia njaanmit tun tuonbiit , k bia dua nan jab k gaal u niipo Ohola yala . ¹²U nianj din njaanm kua Assiili waat ni , binba tie kunkonkonna saakanjanni nan bat nba nan kuanan lieb nba lian tiamōnwuwula , jak tani k bia kua tantalt na , li nasinm nba tianjanna na . ¹³N la nan u tun jakinnt tuonna wa , nja na u niipo tuakin sen yen ne . ¹⁴nja mantki din mōk nianj nan boncincuntuonna . yuo nba k u la bininnant k u nann jab taab dikpinna k Saldeien pent bonninnauj na . ¹⁵K gbanna bob b siani , k bia fin yufintgbeja bi yula pak k l yili , k bonninant nan bat nba , k want Babiloone waat nba nyi Sald duo ni . ¹⁶U nianj tuu kua b nie yuo nba k u lab na , k u ji tuu tun tuonnmie Saldee . ¹⁷L paak Babiloone jab baat k dua nanno k u diok ni kado paak , Li tie jakint tuonna e yuo nba k b dua nan liab , l paak u yan kuaa b ni . ¹⁸U jakiit tuonna manj paak , sua kul laat u yaanni l paak k n yan nyi u nin , nan n yan nba din nyi u niipuo ni bianjnba na . ¹⁹U boncincuntuonna din njaamii yabt k gaal waa dindaa de u sapaantuk ni na , yuo nba k u din conm Ejipt duo ni na . ²⁰U mantk mōk nianj nan puolonbiit danm nba k b gbanant tie nan bonii yal k bin tuu kakt bal yian nan taani na . ²¹U bia tiann u sapaantuk ni yuo nba k u daa din be Ejipt k tuun biit k dua nan jab k b nuun u bia na . ²²L paak tien , yonmdaano , kaagbennu piak nae k tien Oholila : gotl binba kul k yan kua b ni b ni , k b bia dua nan na , n saa t k b donn wutuol nana na . ²³Babiloone waat, nan Saldein nba kul , l yudanm , baat njaajab nan yondaanm , nan Assiili nasinm kul dua nan na , nasinfanni , gobna yudanm nan baat nba kul , baat nba jak taani . ²⁴B kul saa fil sonm k kon nanna nan jatiat , nan tani nan tantelit , k nibul saa nyi , k dia nagbankōnja bongbeja nan bonbiit , nan fokilii , b kul na sa saan kōn nan na ; ²⁵N tulb tuta , ma bi buu nan b senni nba wann linba . N donn wutuol a paak a , k b sa dia dia bik . b saa paat a mial , k bia pot a tuba , linba bia a gbanant paak b saa gbat gbat nan jubanjiak , b bia saa jii a bonjai nan bonpoi k kpib , k linba bial kul sa di muu . ²⁶B saa fob liat a tiat kul , k bia liat tul liant kul nba be a gbannant paak . ²⁷N saa gual a tuonbiit nan a boncincuntuona nba ka din tuun Ejipt duo ni na waa . A jii kan mi ji a mannun k got b po kuo k ji malin k dakin Ejipt po . ²⁸K maan nae piak yonmdaano kaagbennu : l paak n saa nyinn na k kubna binba ka bo yiisiinm na niini , nan binba k a pal luon b maan na nii . ²⁹B saa dia nan tuonu , b saa jii a mōnkiint kuu , k nja yaan k a be mussiyaan, fei u suola , k fan bann a tuonbiit , a tuonu nan a boncincuntuona na nyi paanu waa . ³⁰L bona kul saa bala , k maan a tun boncincinm nan niiba k bia tun jakint tuona k maann b paata . ³¹A sonm sonnu nba k nipuo sonm na ni , l paak n jii wutuol nyubtik nae k tien a nii ni . ³²Nae piak yonmdaano kaagnennu ; a saa nyu wutuol nyubtik nba k a nipuo nyu nani , a saa nyue nan l tinj po wa , njaanne k b saa salka k bia laa . L Bona yaab bonciann . ³³A saa gbo nan yibu nan palbil , l tie wutuol nyubtik nba gbe nan janmaani nan biluu e , a nipo wutuol nyubtik tie Saamaalie . ³⁴A saa nyu waa , a bia saagbenna , a bia saa fa yakt k bia but butua . k maan mine piak , yonmdaano kaagbennu . ³⁵L paak nae piak yonmdaano kaagbennu : k maan a tanm n'po , k luu k njmannt pol k tulin ; mōntaa na jik jiin a tonnu nan a boncincuntuanna . ³⁶Kaagbennu yet'ma: nissalik bija , a saa buu Ohola nan Ohaliba buttaa ? Want'b b bonbilankant na . ³⁷B len jii b mōnj k tien boncinnonna , k waat nba ki bo mal tulin , b kul , b juob muu waa k bin kpant tien jiet . ³⁸Bia njanm got ba tunmin linba : b kuaan jakiint n njaasaakak ni l dal man , k bia bil n fuon daal . ³⁹B bia jii waat mann malunj k kpib b paata paak njaan bia fil l daal k sann n njaasaakak ni , a bin binl'ō , b tun lin nba e na n njaak ni . ⁴⁰K njanm tiaunj din tuun tuonmi babfuc̣ka kyi jab na ; b mōnj tiaunj mōk b yul paak tuonmi e , k yib k b baat . , njanm tuu wule , k bia cōlō b ningbankoḅt paak , k bia lia tuliat ; ⁴¹B tuu kaal kado na paak , k tebul nan jienjant tua b nunmpo , k bia tuaan tebul manj paak n bonnunub nan kpan nba kin tulb na . ⁴²B diet tuu gbie nan wuyinkn mame, k nibul manj ni , ,siab nyi Sabeins kunkuokn na paak , k jab na kul tuu til puob na nbanni nan fokl njanni nba sii yil b yula paak . ⁴³N yen k ji puob nba tun boncincuntuona k tan kpet na poe , b bia saa ft njanm tukin b boncincinm tuona na waa , kk jab baat b buolii ? ⁴⁴K jab bat nan buol nan jab nba saa puocinconn buol nie , l tie n nae k jab saa Ohola nan Oholiba , puo tandanm manj buol ni . ⁴⁵njaan janinōnm na sa bu b buta , nan baa tu bu cinconna but nan nikpila but bianjnba na; k

maan puob manɲ tie cinconna e , k nib sɔn bia be b niinin .⁴⁶K nae piak yonmdaano , kaagbennu , n saa tu nibuul yinm puob bante buol ni , k bin biili . K n saa t k binnbiili k bia fati .⁴⁷K nibul manɲ saajaatb tana k kpib nan jukbanjiak , k bia kpi b bonjai nan bonpoi , k juo b ɲei muu .⁴⁸N saan t k tuonbiit n gbenn duo na ni , k puob kul saa gaal tuntl , k jin kan tun tuonbiit nan puob banle na .⁴⁹Ii saa la tubdaatu i tuonbiit manɲ paak , k maan bit nba k tun k maan i paata na ; L pak , k saa bonn nan mine tie i yonmdaano kaagbennu .

Chapter 24

¹Binna ɲanyia ni ɲmaalii piik da piik daal k kagbennu pakinanin k yet'a: ²nulo bija, a dak diani ni daal ne, l daal ni babilonn kpanbal saa nakin selusalem. ³Yetil n niib nba tie moyet dammna a: kagbennu yendu yeta n yakin bobil k tien nyun lenɲ. ⁴Tient nanbul ɲaana, nami nan buat nant k bia luon kpaba nba mɔk nanɔna na lini, ⁵Lukitil pekpammil pei ni k kpi, k kuun daat bobil na lon ni k ɲaan nant nan kpaba ne n daa k tan biel. ⁶L paakin t k kagbennu yendu yet'a: yubɔnn duo nba k sɔn muant, k bobil gbie nan kutmont k kutmont mony k nyii. Lotil nant na bul bul ɲaan sua baka kaa nan baa jikit k tie linba. ⁷Klma sɔn nba muan ne be b muan ne be b sikini ; b muan tampiiuk paak, b k muan tinɲ paak ka ka saa piin sɔn monɲ nan tant. ⁸K fit k min wann n wutuɔl nan n palbienn n muont b sɔn tanpiiuk paak k bindaa fit k piint. ⁹L paak n te k kagbennu t yendu yet'a: yubɔnn duo nba k sɔn muant na. ¹⁰N saa puon daat. Puon daat k juo muu, yakin nant na, k ɲaan kpinyun nan fual, ki kpaba ne n tan kab. ¹¹Yakin bob koonn na musankuana paak ki lin, tonɲ k mɔnn, ɲanne k bolbl ne sa nann k tintanii n dii muu. ¹²N yabil k tun l kul a n nyinn tintanii bobl na paak. Mɔtana n ji saa jii muue k lin din tintonii na. ¹³A mantik gbie nan cincontin nan tuonbiit nba kin kan fit wuul ka ɲaan, I sii be jɔkint ni nan maa tan saa te wutuol n baal i paak. ¹⁴Min kagbennu nyet'a, k yuo saa baala, k l tie k lin tien, n kan tunn pole tuna n bia kan tinm ninbaɔk. B saa la tubdatu k dukin b tuonbiit na paak. Min kagbennu yendu e pak na. ¹⁵K kagbennu la baal yet'a: ¹⁶Nulo bija, n saa nyinn nulo nba ka mantik luonɔ manfuol, A kan fabin a bia kan mɔɔ ɲanika k sikin ninnyunt. ¹⁷I kulii a pal ni. A daa koi kpien yut, lol a yul k pil a taacaat, a daa dɔk a nunpo k bia daa di kpejiet. ¹⁸N daan paak nan duo niib sanyiok ni ki l daajuok kin ɲaapuo kpo, kil sanyafannik kin tun yendu nba wannin biayinba na. ¹⁹Duo niib yet'a: A kan wan timm linba paak kaa k mɔ fabin a ɲaapuo kuun paaki? ²⁰ɲanne kin yetiba: kagbenu pak nanin na: ²¹A wann Israel tieb kagbennu maan na. I luon yii baat i buol ki bali ɲaan i saa kpib nan juk banjiak. ²²Ki ji saa tun na maa tun bianjinba na. Ki kan dɔkin i numpo ɲanika ki kan di kpejiet. I ²³saa fin i yuul kpaljat k pil taacaat, i ki fabin i bia kan mɔɔ, k sii waabit k liat k dukin i tuonbiit paak. Isekiel sii tie ninnony i po. ²⁴I saa tun nan waa tun bianjinba na k li tie k linba na kul tan baal, i saa bann nan n tie kagbennu yendu. ²⁵Fin nulo bija, daalinba kin saa nyinn limba tie b pany n k b mɔk dontin mɔny nann, b sa kpamm li paak k bia nyinn b bonjai nan bonpai na. ²⁶L daal ni sua saa tin nyi duo na ni k baal ki tan wanna linba tun. ²⁷K daal monɲ ni a mɔb saa luot kaa piak nanɔ k ji k tie muuk. A sii tie nyinn k tul niib na ki bann nan mine tie kagbennu.

Chapter 25

¹Kangbennuk pak maan, k yet in ulanbonaa a: ²Nifo saalik bija, nmantl a nunŋ k tokin Amon niib na, k wannib bonbiil nba saa baalb!³A yet Amon niib manŋ a: I i eenŋ man kangbennuk yennu maan! yomidaano, kangbennuk, piak a: ⁴I i pal nba daan man k ii yikin kpam nan palmann, ba daan biil n jiantu nasaakak na, k bia biil Isaael duo, k bian jii suda niib k saan nanm digban fann k b tan tie daaba na, paak, I i palaa nba daan man kii kpam n, l paak, n saa tek nibuolu nba be yendopo, kunkuok po na, nbaal lekii, k kɔn nyannii. B saa caan b kanŋ ii duo ninŋe kii be, k di ii tiluanaa na, k nyuuii naabiin. ⁵N saa tek labaa duo n kpant yunyokt gungon buol, k Amon tieb duo n kpant peii gunguon buol. nann nae kii saa bann nan minii tie kangbennuk yennu. ⁶K maan kangbennuk, t yomdaano i yet a: yaa poii niipuot, k kpam, k yuuk mobit, kii palaa man nan baa tun Islaael tieb linba na paak i tien, k n mun saa tunnii n na, ⁷N saa jii-i k kubinii digbatia, k bin fati bonaa kul. N saa te k bin biil ii duo manŋ fasfa, kii ji k pukin n duonii nba k tu mɔ kann ni, nann nae k a saa bann nan minnii tie kangbennuk. ⁸Kangbennuk yennu, yet a: moab tiebn, nan seil yaan yet a: gotl, suda duo mun ji tie nan digbanliaa na! ⁹L yaa paak, n saa luto moab duo'na tanmobii k yaan, nam nan duonii nba kpiab na, Bet sesimot, nan Baal Meon, nan Kilsaaim doii, k cab, ¹⁰K niib nba be yendopo, kunkuok paak nae, a bin kua k lek Amon, k kɔn nyanno, k biil Fas, k Amon duo niib ji da pukii n duonii kann ni. ¹¹N saa bu Moab tieb buut k biilb. nannnae k b saa bann nan minniit tie kangbennuk. ¹²Kangbennuk yennu yet a: Edom tieb nba an nan b mɔk panŋ, k fiil kɔn b wɔnŋ paak, k kɔn nan suda tieb, k jiiien b pann na, L paak te, ¹³K kangbennuk yet a: N saa tant n nuu Edom paak, k kpi niib, nan b bonkobit n ba kul be duo mann ni. N saa t k duo manŋ tinɔ na, dual yann, laa nyii Teman duo k tan saan tuu Dedan duoi b kul saa kpo tɔb ninŋe. ¹⁴N saa tɔkin n niib Islaael ninŋe, k kɔn nan Edom, k jiiien n pann; Minkangbennuk yennu i yeta: N niib n biil Edom tieb, k tan janŋ n wutuol nba duo b paak bannu nba; nanne k b saa bann n pann, jiinnu nba tie bannunba. ¹⁵Kangbennuk yennu yeta: fiilis tieb nba yaa b mɔk panŋ, kɔn b mɔny paak na, k lol b nuak ni, nan tonuu, a bin bii bonnaa kul k lin tien yann na, ¹⁶L paak, kangbannuk yennu yet a: N saa tant n nuu Fiilis tieb paak, k kpi keletieb, k bia biil linba tenn k kook mɔk l kpinŋ na kul. ¹⁷N pann jiinu manŋ ni, n saa donn wutuol k dat b tubaa fanu, k bin la n wutuol nba tie bianŋinba, k bann nan mine tie kangbannuk, yennu.

Chapter 26

¹Bina piik nan yenn ; nmaalik daa sisinn daal; k Yennu paak maan nan k tulin k yet'a: ²Nisaalik bija, k maan Til laa k kpanme jiin Selusalenn biilu po: Duo na but buta, b məkint na ji saa kpant t yal e. Duo na ji tie langbente. ³Linba na paak e k Yonmdanɔ Yennu paak nan a a: Mətana fin Til, ji tie n dataak e, n saa te digbanna bonciann n kən nana, nan məkil nyunpana nba tuo luat dikpina bianɲinba na . ⁴B saa biil Til dikpina k bet u di tuati na, k saa kual l tante k nyik tanpiuk .⁵K l buol ji sii tie sianmba, k jansuola ji sii lat b janlante , k maan min Yennu e paak na , k digbanna na saa fat yinm tTil tieb məkint. ⁶K jii b juk banjai k kpi ii niib nba be digbanna nba kpie na , k yinm Til tieb n bann nan mine tie Yennu.⁷K maan yonmdanɔ Yennu paak a: N saa te kpanbaal n gaal kpanbaala kul , n k tie babilon kpanbaal Nabukansal na wun baal k tan lek Til. B saa bal nan b taani nan tantolt nan tanjakila, nan nibulcionɲo k lek a. ⁸B saa jii juk banjaie k kpi a niib a tinɲ paak. K datai na saa kpiil buotit e, k dia maa dindena k denn juona , k bia dia nagban kənɲa k l guub.⁹B saa baal nan kut jae; k tuol u dikpina, k bit k tut lunbin a di tuatit na nan be lankpena. ¹⁰K b taanii nba yab na saa kpit tangbulunɲ k luona. B tantolit nan li koba; nan tanjakila fuul saa bet a dikpina; yuo nba k b kua b duo tanmɔb nii na, k duo na kpant langbent na. ¹¹B saa lin tɔkin ii duo na sɔnii kul nan taanii k kpii niib nan juk banjai; k tut a di tuatit na kul k lu tinɲ ni. ¹²B saa jii a məkint kul ; k bet a juona nan ɲei nba ɲaan na kul; k jii le tana nan daat kul k saan lu məkil ni sinsuuk ni . ¹³N saa te k a ɲmin a yani fuut na, k suo ji kan ban gbat a biok mənii. ¹⁴N saa pial a duo nan tangbina kul, k nyik tanpiuk k lenɲ sii tie sianmba k jansuola sii lan b janlant k a duo ji kan mi seti ? Min tonmdanɔ Yennu e paak na. ¹⁵Yabint Yennu paak maan nae , k tul Til tieb yuo nba k doi nba be məkil kpinɲ na saa gbaat ii duo biilu; nan niib nba kpenn na kukula nan wu yikin ni; k janmani saa suolib. ¹⁶K kpanbaala nba kul jua k kpia məkil na, saa siik b nan koki paak ; k liat b naan liant. K yit b naan foklii; k gb ana jijektit saa kuab , k b saa kal tinɲ ni . K b kan fit nyik k kan jekili. ¹⁷K saa yin kun yanii a : Digbann nba kpia məkgbennɲil na n buont a . Lenɲ e ɲalint na dii nyuma. Digbann nba daan tuu mək panɲ nan yiiko məkgbennɲil nan u niib kula. K te janmaani suol niib binba kpia mək kpiini na ku. ¹⁸Mətana digban biit nba kpia nan məkil na jekil nan janmaaniie. ¹⁹Yabint Yennu paak yeta'a; N saa tien n duo na Fude; k duo manɲ ji kan ban k tien duok niib n kua lenɲi; n saa te k mək nyun n o piina k nant tanbiinii. ²⁰N saa te k a wei k pukin binba donɲ sik kpietinn na po: binba k b din bonɲ kpiib na buol. N saa sikin a tinpoal ni waa, sianmba k a sii tuun be ; k k kpia nan binba din donɲ sik na; k a duo na jii kan tien qu; k niib n kua lenɲi. ²¹T saa kpo kun tuntot e ; k ji k ii be k niib saa kpaanii ɲaan kan ban lai ni. Min Yennu e paak na.

Chapter 27

¹K kaagbennu pak k yetin a: ²Fin nisaalik bija, pakin yubonn maan k tul duo nba k b yi Tiil ne. ³Pakin Tiil duo nba kuok mɔkgbennɔl k bia kpentil b kpinkponɔ nan min kaagbennu e pak. Tiil tieb i mantik dont i monɔ i fant paak. ⁴A yent kpia mɔkgbennɔle k b ɲanma fanu k a mantik fan. ⁵Binba kpaa ne jii Seniil naajiae k tien taabi, k bia jii liban kpekii k tien jaantalk, ⁶B nyii nan tikpela Basan duo ni k ɲanm ɲalunɔ daat k nyii nan lagbenɔ daad siipl duo ni k kpaatinɔ po k l fan nan luobnyana ne. ⁷binba ɲanma ne jii caɲann Isipt duo ni k tien jinɔnɔ a fan fit kii som nyun paak k sɔa kul n fit kii laat. K jɔn cab wu wul a lii tie maatu. ⁸K Sidon nan Alfad niib kan l ɲatunɔ k fin tiil tuontunna tieb saakab. ⁹Gebal saakab nan u tuontunna nba mi tuonn ne kul lin be a duo nie. K ɲalint nan b kanna baat a buol k kpentil kpinkponɔ k tuun a tuona ɲalint sinset buol. ¹⁰K binba nyii Pelis, nan lud, nan put tieb a kunkonkonna, b tu dia naagbankonɲa, k yil kut fokili k gua, k te k a sann duo. ¹¹K Afad niib nan a kunkonkonna guu a duo juona, k jab nba paal guu a ɲafuok, k jonn b naagbankonɲa a juona paak ɲanme tie jab nba te k a mantik fan. ¹²A din kpentil a kpinkponɔ nan duo nba k b yi Talsis ne, a daak l di fanu k maan a lin mɔk bona bonciann, salinpiena, kut, nan walba nba. ¹³A saa doi nba k b yi Jafan, nan Tubal, nan Meschec k dia a tiat k kpentil daaba nan bona nba tie kut mont. ¹⁴K a kuat a tiat k tien nba togalma ne k gaan taami nba tuun tuona, nan kunkɔntaami nan bontaamii b buol. ¹⁵K Dafan tieb kpentil kpinkponɔ nana, k mɔk kpini digbana bonciann niib dia b salima k tiena ɲaan gaan tiat. ¹⁶K Siili tie daa a tiat nan linba kul k a maan. B tien tanbiinyinyila nba dauk paal, nan cab buolu-buolu kul, nan tan nyinyila nba dauk paak k b yi yenn-nba kolal nan labi ne ɲaan gaan tiat. ¹⁷K Suda nan Israel tieb dia b dii, nan siat, nan Olif tiiniikpan nan bonnunubit k tiena ɲaan gaan a tiat. ¹⁸Damas tieb daa a bona nba k a naan k pa tilɔana daan nba nyii Helbon. ¹⁹Vedan nan javan bo dia kutmont nan bonnunubit k kpentil nana. ²⁰K Dedan dia tankobit gunta k tiena ɲaan gaan a tiat. ²¹K Alabi tieb nan kedat tinɔ dia tieb pa bebis, nan pei, nan buuni k tiena ɲaan gaan a tiat. ²²K sieba nan lama tieb pa tan nyinyila nba dauk paal, nan salima, nan bonnunubit nba ɲan k tiena ɲaan gaan a tiat. ²³Haram nan kanne nan Eden, nan Sieba nan Kilmad doi kul kpentil kpinkponɔ nana. ²⁴B kɔia cincen buolu-buolu kul nan cincena nba mɔk bɔnninant, nan gunta nba ɲan nan ɲmipiana nba ɲan nan liata. ²⁵K b jii a tiat nba k a naan ne, k tien ɲalint nba yab ni, k siet nan k a j tie nan ɲalunɔ nba be mɔkgbennɔl paak, k b pak jika nba kpai u ni ne. ²⁶Yuo nba k ɲalint kantieb jia k koa nana mɔkl ni ne. K yendopo wɔɲ pebila k a kɔnn. ²⁷A mokint nba kul be ɲantunɔ ni nan kantieb ne, nan binba ɲamii ne, nan kpinkpenta nan kukɔnna kul dii nyum. ²⁸Yuo nba k ɲatunɔ kpai ne k kantieb nba be ɲatunɔ manɔ ni ji yikin, k nyum nba kpia l ɲatunɔ jekil. ²⁹K kantieb nan sunsomtieb nan l saakab kul ji sie mɔk gnenyil ne kunkonn paak. ³⁰K b kul ji mɔ k fabin a paak k pukin tanbiinii b yula paak k dua k bilin tanpent ni. ³¹A paake k b kuol k pit b yula, k lia bɔtuot k mɔ mɔnii nan palbiil. ³²A paake k b piak bonbil k tiena: ɲme k dua mɔkgbennɔl nie. Digbana nba bo laat a tiat yuo nba, l bo tie pamann ne. ³³K kpanbal nba kul be lokil kul po tie mɔkita, nan a tiat nba dauk paal ne. ³⁴Mɔtane a ji kpakin mɔkgbennɔl ni, k a tiat nan niib nba kul tuun a buol ne kul kpakin nana mɔkgbennɔl ni. ³⁵Niib nba kul kua k kuok mɔkgbennɔl ne nba gbat a biilu ne po yuo nba k ɲanmaamii suolib, k b kpanbala gbaa k jekil k ji goli ɲanmaan ningolisin. ³⁶K kpinkpeta nba kul be dulnya ne ni nba la linba tuun ne k b yan put, k a kuun ne mɔk ɲanmaami k a sann ji kan ban k jen.

Chapter 28

¹k kaagbennu njanm k paakin mɔbona. ²K kaagbennu yomdaanno yet a nisalik biik paakin Tiil duo dialɔ na a: A donn a mɔŋ ki yet a : n tie yennu e k kaal yennu kok paak, k mɔkgbenɲa linta waa ! njan a tie nisaake k tie yennu kaa, kaa jiita lom k l tie yennu lom. ³Gotil mɔk yanfuom k cie Daniel e, k bunbɔkal sial kaa ka k mi. ⁴A yanfuon nan banm te k laa mɔkint, salimɔna nan likli be a mɔtuk man ni. ⁵A yanfuon nan a kpinkonɲ paak kaa laa mɔkint l paak k jii dot a mɔŋ. ⁶L paak yomdaano kaagbennu yet'a ki mann a jii a lom k l tie yennu lomm e. ⁷Gotil n saa baal nan saam a paak, binba mɔ jaat k cie niib kul, b saa faa tɔb kaa yanfuon nba nyili na k biil a fant na faab. ⁸B saa tuuta luua botuk ni, ka kpo nan binba k tuu kɔn b tuulu k luub mɔkl sunsuk nin na. ⁹Bi baal a b kpia yuonba; A saa yet a miina tie yennu waa? l yuo na wun nba saa kpɪi a na buol jii sii nisaalik e a jii ki tie yennu kaa. ¹⁰Buol ganni na tan saa kpia nan baa tuu kpi bin nba k jiantl yennu bian nba na min kaagbennu a yomdaano maat. ¹¹K kaagbennu bia njanm paak nan nin mɔman: ¹²Nisaalik biik maatin nan paal biil k yet til kpanbal ! k yet'o yomdaano kaagbennu: A sia yua a din tie ninjanno a k tie nba niib linba k mɔk yanfuon nan fantbonciann. ¹³A din kua Edin yennu tilonti kpaab na ni, tanɲana din baak a paak, nan Sardoine, Topas, na Diamant, nan chnysolithe, douyx nan jaspe, nan safil, nan descarboucle, demraude, nan u salimɔna, gingana nan a leli tuu be k guu daal nba k b din maala. ¹⁴N din jii malaka nba k b linta k guu a , n din te kaa be yennu juat paak: som tan biit nba nyili na paak. ¹⁵A din tie niijanno e, daal nba k b din mala, njan tan piin tun biit. ¹⁶A kpinkpecio paak a din yaab jaat bonciann, a din tun biit, l paak n saa bela k nyiina yennu jual paak. K bot siannba k malakanba guu a na, tanbit nba nyili na ni. ¹⁷A dont a mɔŋ a fant na paak, a k binberɲ njan na yaab yanfuon, n saa luu a tinɲ ni, k li sii kpaani k tien kpanbal lieb. ¹⁸A tuon biit nba yaab na paak, nan faa nɲmab niib a kpinkpounɲ paak, k biil baa jiantl yennu sian nba, njan tie kin nyinn muu a duo ni k l dii, a saa tien tanpet tinɲ ninɲ na, binba tuu goli yaa na buol. ¹⁹Niib nba kul tuu banna janmaani saa suol b a kuun paak a jii tien yann a jii ki be. ²⁰K kaagbennu paak mɔman k yet'n maa. ²¹Nisaalik biik tolilin a nunɲ si do duo k sɔkin mɔmann k tul b. ²²A saa yet a: Yomdaano kaagbennu yet a gotil maa luona bian nba n sii tie a datak a buol, k yin bann nan n tie kaagbennu, n saa dat b datai tuba yuo nba k saa tun njan bi buol ni. ²³N saa te k yiali baal b paak, k bia te k sɔn n pubil b sɔjot ni, b sii kpiib tɔb ni, b lieb nba nyii sian nba kul. B saa bann nan n tie kaagbennu. ²⁴L paak n jii kan te Islael tieb k digbaana nɲmaatib nan kunkonii, nan peninii na k mukisil njan k b saa bann nan n tie yomdaano kaagbennu. ²⁵yomdaano k b be digbanna kul, k l te digbann lia nan bann nan n tie njan dannɔ, k bi kua tinɲ nba kin din tul n tuontunɔ sakɔb na. ²⁶K b saa kaal ki biyaama ni, k maa nɲei ki buol danm tilonti na, b sii kua leɲ b yama ni nan maa ta saa dat b lieb kul tuba.

Chapter 29

¹L bina piik nmaali piik nan njanlee daa piik daal k kaagbennu paak lanbona nba na k yetin a: ²Nisaalik bik nmantil a num falaɔn po, k Ejipt kpanbaal, k pol guu nan u niib kula mopol. ³A paak k yetib nan : Kaagbennu Yennu e yet nan, fin Ejipt kpanbaal bantɔnɔn , a tie n dataak e k a dua nyun ninɔn k yienn a mɔkil tie a yaale, a fin ne tienɔ. ⁴N yaa min gann a janpiennu a yiak paak k dat k nyinna, nyun ne ninɔn. N saa gaann jani nee a waka ne paak e, njan dat i kul k donni gbingbane paak k jani ne kul si taab a paak. ⁵N saa lua tin kuɔnɔn ninɔn fin nan a jani ne kul. A saa baa kpant ninɔn k a kan fiil k sua bia kan tɔkla , a ji saa kpant muuk ninɔn nuani nan bonkobt jiet e. ⁶K Ejipt niib kul saa baan nan mine tie kaagbennu k l maan sonmil nba k n daan sonm Israeɔl niib tie nan nyun mɔnn ne. ⁷Yuo nba k dienna a tu nyete binba k kɔnkɔnn, k j te kib ka dunduul. ⁸L paak e tien k kaagbennu Yennu yet a: N saa tun juk banjiake a paak, k lin kpia a niib nan a bonkbt kul. ⁹K n saa te Ejipt n n bial yann k bin bann nan mine tie yabint Yennu. K maan yet nan mɔkl na tie b yale , a nname tien nɔa. ¹⁰N tie a daatak e k bia tie Nil mɔkl ne dataak. N saa te Ejipt tinɔn na kul n kpant tanpuuko, duo manɔn saa kpant tin kɔnnɔn, la nyi Migaal kaka nan Assouan k saa dian Ethiopi kpaal paak. ¹¹Baa nisaal sua, njannin ka bonkob sial k n gaal lenɔn k saan dian biina piinnaa. ¹²K n saa te Ejipt tinɔn ne mantik tien digban yann dulna na paak, l saa tien biina piinna k Ejipt daan tie langbente , k cie doi kul nba ban tien n nane, n saa te Ejipt na niib n kul yat-yat k saan digban fana. ¹³K yabintb Yennu njann k yet a; bina piinnaa e na puolpo k n saa jen nanm Ejipt niib binba k n yatib digban gana ninɔn na. ¹⁴K n saa te k bin kua Ejipt niditu po, tinɔn nba tie b danduo ne ninɔn , k b sii be lenɔn, k l tie digban bik. ¹⁵K b sii mantik tie digban butinɔn, k b ji kan fit ki paal lieb . N saa te k b k mɔk ba pansiak nba k b sii paal b lieb. ¹⁶K n niib Israeɔl tieb ji ki gaa Ejipt tieb paak , sonmil Ejipt duo nba saa bileya k Israeɔl tieb saa tiat nan bin tun bonkpetla, baa dien Ejipt tieb paak ne. K Israeɔl niib na na saa bann nan mine tie tabint Yennu. ¹⁷Biina piinle njmaa cincinn dayenn daal k kaagbennu paak yetin a; ¹⁸Fin nisaalik gbintl, Nabekanessa, babilone kpanbaal maabin u sejeann k b tun tuon oaala, k, yula kɔkl k b bɔpiat bia pinte , k l k mɔk nyuat tuona manɔn ninɔn. ¹⁹L paak maan nba k min yabint yennu yienne ne; N jikt Ejipt lieb tinɔn k tien kpanbaal Nabkanesa a wun saate Ejipt tinɔn ni , k jii mɔkint na, k li tie paati u tuona paak , k maan u kunkɔn kɔnnu na bo tuun k tie mine , min yabint Yennu paak . ²⁰N tienua Ejipt itnɔn , k l tie paati u tuona paak, k maan u kunkɔn kɔnna ne bo tuun k tien mine. Min yabint Yennu paak na. ²¹L daal n saa tul Israeɔl tieb panɔn, k saa te k fin paak b sinsuuk ninɔn, k bin bann nan mine tie kaagbennu.

Chapter 30

¹Kaagbennu din yet'n a: ²Nisaalk bija, sɔkn n maan k yet a: yonmdaano kaagbennu nba yet lin nba e na: I i kuli man, daabiil be. ³K maan dal manɲ pel na. Kaagbennu daal naki, i sii tie bunbɔciaɲɲ daal e:l yuo sii tie digana yuo e. ⁴B saa Ejipt tab, k janmaani n suol Etiopi duo, yuo nba k b sũ kpi Ejipt duo ni niib na, nan yuo nba k b saa fat duo manɲ mɔktuk, k fukt duo manɲ fiaka na. ⁵Etiopi duo, put duo, lud duo, nan Alaabi duo kul, nan kub duo, nan digbana nba kul man nan'm na waas b saa kpi'b nan jakbanjiak e. ⁶Kaagbennu nba yet linnba e na; b saa kpi Ejipt tieb nan bin nba taa u po na, k b japaat nan b panɲ, n gbenn. Laa nyii Mikdol k saa tuu siann t yonmdaano kaagbennu nu yet, a b saa kpi'b nan jukbanjiak. ⁷B saa biil doi, doi nba b k biil na sunsuuk ninɲ, k l doi ni sial sii kaa. ⁸K bin bann nan min e tie kaagbennu, maa saa juo Ejipt duo muu yuo nba, bin nba taa u po na saa yat e. ⁹L daal ninɲ n saatun tuomünba, bin saan ɲalgbenɲa ni, k nmat Etiopi duo, k u daa mɔk panɲ k janmaani sũ be daal nba k b saa pikn Ejipt duo k maan mɔtaana, l bona baat. ¹⁰T yonmdaano kaagbennu nba yet lin ba e na n saa tie, k Ejipt niib nba yab bonciann na, n buot, N saa te baabilonn kpanbal Naabukodo na saal e, n buunt'b. ¹¹Nua nan u niib, wun nba mankit tie kpikpituk nibuolu na ni, b saa tun'o wun biil duo na b saa jii juk bonjai, k baal, k kpi niib sal Ejipt duo ni. ¹²N saa te k nnyun soni kul n kuol, n saa jii duo manɲ, k cab nitont. N saa te k saanm n biil duo na, nan waa mɔk lin nba, min kaagbennu e yet. ¹³yonmdaano kaagbennu nba yet lin nba e na. N saa biil pata nan tingbana, k nyinnfaak yenni nba be n f duo ni Ejipt duo ni, kpanbal waas ji sii kaa n saa kuan janmaan ciaɲɲ Ejipt duo ni. ¹⁴N saa biil patlos duo, k juo Tsaan duo muu, N saa bu no duo buut. ¹⁵n saa donn n wutociaɲɲ siin duo nba tie Ejipt kann na paak, k bia buot no niib kul. ¹⁶N saa juo Ejipt duo muu, k siin pal n biil. N saa luot no duo juona. Datai saa baal yensuuk ni e, k nyann nof duo. ¹⁷B saa kpi on nan pi beset naasinm nan jukban jiak k ju l doi niib k saan enan'm digbanfɔna. ¹⁸Tapnes, yennu saa bɔnn yuo nba, k n saa jint b naayɔk, k waa tuu mɔk panɲ nba k tie japat n gbenn. Sanpagounɲ saa sik dɔkn tapnes, k u bonpoi k saan nan'm digbanfɔnn. ¹⁹N saa bu Ejipt duo niib buut k bin bann nan n tie kaagbennu. ²⁰Bina piik nan ɲenn ni, sinsinn ɲmalk daa ɲanlole daal, k kaagbennu pakin k yaa: ²¹Nisaalk bija, n kɔnn Ejipt kpanbal Faalaaɔn nuu waa ɲaan u k teb, k saa paak, b bia k fin, k lin fit tukn, k wun fit dia jukbanjiak. ²²L paak e, k yonmdaano kaagbennu piak: n mɔk maan nan Ejipt kpanbal Faalaaɔn, n saa kɔnn u kpinkpint n saa kpi wun b kɔnn'o, nan wun k l ma'o. ²³N saa yat Ejipt tieb doi kul po, nsaa yat'b doi bon ciann ni. ²⁴N saa te k babilonn i mɔk panɲ, min jii n jukban jia jiak k kubn'o, n saa kɔnn Faalaaɔn kpinkpent, ku sii kuli nan baatb nba pel kuun na. ²⁵N saa tul Baabiilonn pan, ɲaan k gbat Faalaaɔn kpinkpent ɲann b saa bann nan n tie kaagbennu, yuo nba k n saa jii n jukbanjiak k kubn Baabiilonn k wun pikn Ejipt duo na. ²⁶N saa yat Ejipt tieb doi kul ni, n saa yat'b doi bonciann ni, bin bann nan min e tie kaagbennu.

Chapter 31

¹L binnaa n̄ntaa nin̄, n̄maalii n̄ntaa, dacincinn daal, k kangbennuk pakin k yet a: ²Nifosaalik bija, yetil Esibit, kpanbal Faalaon̄, nan u niib na kul a: A want a m̄on̄ k a jan nan n̄mee?³Gotl, Asiili din tie liiban kpeke, k u mintaa fan bonciaonn, ku faat luu binm, k u mint bit na gben̄, k bia f̄ok sanpa-a po. ⁴Nyun mi din te k u kpaatl yian-yian, k tin̄ na meu te kpaatl do sanpaapo, bunnii din gaal len̄jaa, k bunnii man̄ nyun maant tieniib nba kul din be I lial ni na.⁵L paak ki din te k u miin taa kpaat, k f̄ok gal tiinii nba kul kpia len̄ nakul. ⁶Sanpaapo bon yuyuk kul din luub tiaat k n̄naan leje, k muok ni bonkobit kul maal b waat u tintubilaa na nin̄, k nibuolu kul kaal u maatu. ⁷U yabint, nan u mintii yabint na dinte ku fan bonciann, k maan u jiinna kul din be nyun'nin̄je k meii yoo kul. ⁸Yennu ḡokluk nin̄ kpekii din k fit gal̄, tiinii nba k b yi (iiples) na, kan fit jann̄ nan u mintaa, k wunba k b yi (plataann) na, nan u tintubit k fit k jann̄; yennu ḡokluk ni tiik din k be k b saa jii jann̄ nan i kpek fant. ⁹N din jii u mintaa nba yab nae, k te ku fan, k tiinnii nba kul be, yennu ḡokluk ni na ji nan m̄o u fant na paak. ¹⁰L paak i tien, k kangbennuk, yennu yet a: waa din la ku mintaa f̄ok k do sanpaapo na paak, nan wa la ku mintaa yab k bia gben̄ na paak, k u pal ji man nan waa f̄ok na, l paak, ¹¹k n bl̄, k jii u k tienn̄ buolu nba paal nan kunk̄onn nuu nin̄, k u dat u tubil, k tan jann̄ nan u tonnuu nba jan, ¹²K nisaanm, nan buolu nba n̄am m̄ok tonnu k biaat, k b cuau k luu tin n̄ni, ku mintaa na kul k̄onn baabaa juaat paak, nan nan i baat nin̄. K u tintubit na k̄onnk̄onn k yat baabaa duo na l̄tii nii k duo kul niib nba tu kaal u maatu na cial nyii, naan nyiko. ¹³K bonyuyukt n ba be sanpaapo na kul, ji baat jakit u dajin kpiennaa na paak, k muok ni bonkobit na mun ji buunt u tintu-kuonnaa na ni, ¹⁴K lin fit t k tiinii nba be k kpiana nyun na, njii daa te ku mintaa f̄okitl, k tisiaak ji da kpaatl nan wua na, bii lekii maant̄ nyu yoo kul naan wun daa kpaatl k do sanpaapo, nan liiban kpek man̄ na. L paak tiik kul saa kpoe, nan nifosaalk nba tuu kpo k sik kpientin̄ bian̄jinba na. ¹⁵Kangbennuk, yomdaan̄, yet: daal nba k tiik na saa kpo k sik kpientin̄ na, I daale k n saa te k buunii kul nyun n fual, kuol; kum̄on̄nii n yat nan duo kul po kii fabin. ¹⁶Mii tan̄ji te k u sik kpientin̄ daal nba, u baak man̄, fuol saa jek tin gbon̄ niib kul gbannu. K yennu ḡokluk Edem tiinii kul, nan Liban tin̄annii kul nba kul k b tu maantib nyun na, I saa man̄jib, nan tiik man̄ baanu paak. ¹⁷K b kul n t̄ok saan kpientin̄, k tan pukin binba daan dan̄j liet saan kpian tin̄ na ni, k binba daan dan̄j kiet saan kpian-tin̄ na ni, k binba kul daan tu kaal tiik man̄ maatu na, ji sa yat k saan tingbon̄ kul po. ¹⁸K kangbennuk, yennu yet : faalao nan u niib na kula: A tie n̄mee k sii naan nan tiinii nba be Edem, nan a yu dant kul, nan a pan̄j kulii? A kpan saa sik kpintin̄ nin̄je, danm na sinsiik ni, nan binba kpo t̄ob nin̄ na buol.

Chapter 32

¹Bina piik nan njanle ninj, njaalii piik nan njanle daal, yennu yetin u mobona a: ²Niilo bik, yinn yanj nba sa si tie sua k yaal k egipt kpaanbal ! Yet tuo a: a si naan nan yanbuol bik nee dii gbanlia sunsuk nii, a daan tie nan bantonnj ne mokaanii, a daan pukiie kpeni ni, k gbut nyun nan a taa, k tie nan yiiko. ³T yomdaano yennu yaa nan: n si guu a mbuol k a baal nan niil bul cianj nan janlaanj, k n saa gbuo nan saa baal nan tinj na kul paak bonkobiit. ⁴N saa nyiika tinj ni, njan luu kpaant kul paak n saa t k nuani kul ii laat fuonj a paak, k n saa t k tinj na paak kul bonkobiit gbuo. ⁵N saa t k jual lin gbie nan bannin, k buoti t mun nin gbie a peii. ⁶Duo nba k a si wuul n saa maanil son, ka kaa nan jua, k jiet sii be nan na. ⁷K mi dial, n saa yukl k do sampaak, k dakin njaal biila, sampagbanna, yennu, njaalii, ji kan tul u yentuu. ⁸K a kukua paak n saa t k sampaapo yentu kul n bonn, k n saa t a duo kul n bonn. ⁹N saa jek digbannaa boncian yan, liinba tie a baak diigbana kul nii, nan nba kul k miia yuo manj. ¹⁰A kukua paakn saa kuan diigbana boncian janmaani, k b kpanbaal l saa suolo yaalutuuk a kukua paak, k mii nyiin n jaticak yuonb b nunpo, daansua kul sii jekle u manfuol paak biit manj daal. ¹¹K maan yomdaano, yennu piak: Babylone kpanbal jatuo saa juont a paake. ¹²N saa siikin a paalu na nan japaalie, binba kul tie nii biatii do kul nin, k saa siikin egipte wantin mun kul tinj ni, k u paalu kul saa tien yann. ¹³N saa buot u bonkobiit nyun ni, k niilu, taal kan nmat bii, k b ta woka kan nmaat b. ¹⁴Tonk k n saa t k l nyunm tie suon, k n saa t k kpenii bubl nan kpana, nan t yuomdaano yennu na. ¹⁵Mii nyiin egipt duo u kuwa, k waa mok linba a kul yaa lin nyiint, k n yan mabiin binba kul be duo manj ni, b saa bann nan n tie yennu. ¹⁶Lenje jii tie fabnii, k b saa yetua; duo bonpoi sa pak fabnii manj po. B saa yet k jiin Egipt po nan u muuk cianj po, t yemdaano yennu po. ¹⁷Biina piik nan njanle ni, njaalik daal piik nan njan mun daal, k yennu paakin u mobona a: ¹⁸Niisaalik bija, fabin k jiin Egipt mu suuk po k tien niil yian, b tie diigbannba mok panj boncian bonpoi e, tinj sumiuni, nan binba siikbuotuk ni ! ¹⁹A gal nan nme nan fantii ? Siink, duwat nan nba k puot b puuna na ! ²⁰B saa ba nba k b kpiib nan jakontiat na sunsuk nie, b tuul juk banjiak, Egipt niib yanbt kul n tumii. ²¹Kpanbal gbenjaa tan saa tulua laabal kpiem yietu daal, naan binba din tie u puolpo kuo u somtieb na. B siik, k duwal, k kpii nan jakontiat. ²²Lenj tie Assyrie nan u yabint kul, k u kpiem kpabaa kul kan k lintua, B kul din kpo kunkonn nie. ²³K l kpabaa manj din saa be buotutinj poe, k kpabaa manj tinj kul paak binba daa mok laa fia na kul po. ²⁴Lenj tie Elame, nan u yanbint kul, l kul po tie u kpiem nin nat; B kul kpowa, b kpo nan kunkonjatie, b piib nan punjuotee, b kaat ni, nam nba yaat wutuol manj niib nba daa fuo na po, k b jii din feii k jiin nba k din jii siik tiib buot nani. ²⁵K din biil u yial kpiem na buol nan u niib yaabt nan u niib ninnant kak lintua, k u niib din k duo na kul pak. K b jii din mok l fei k jiin nba jii din siik l buot nii. B jii din pukiim kpiem na niie. ²⁶Meschec nba din be lenje, Tubal, nan b yaabint kul, nan b bonninante l kul po, binba din k pot na kul din kpo nan jukbanjiake. K manj b din kuant feii nba din bial duo ni po. ²⁷B din k taanm nan kpaanbalaa na, binba din baa binba din k pot na po, b din siik nan b jakon tiat kpiem fiulu daal, k din paan b jaakontiat b yuulaa paak, k b bii jii tie b kpaba ne, k manj b jii din tie fie k tul kpanbalaa daa be b manfuol ni na. ²⁸Fiin monj, a saa kon punjuot sunsuk ni; A saa duwal nan binba k b kpiib nan jukbanjiie ne. ²⁹Sodom din be lenj, u kpanbalaa, nan b waas nan b panj jukbanjaii nee, b taan dua nan binba k pot punna ne, nan binba siik buot na ni. ³⁰Ganj po din nan kpanbalaa waas, nan sidoniens ba kul, nba din siik kpiem buol, k nmat k maan fei paak din jiin b paalupo. B niiba din k pot punnaa din taan duo nan kpieme nba k b din kpiib ne, k b jii din dii l fei nan binba din mun siik l buot nii na. ³¹Egipt kpanbaal saa lab, k saa paa b palaa nan b yablu po, b buolu nba kpo jubanjaii kuun, nan u suojeme kul, k t yemdaano tennu yet. ³²K Maan n yaat n wutuol duo manj kul po binba fo kul paak, k b saa dual binba k pot punana sunsuk ni, nan binba kpo jukbanjaii kuun, juu kpanbal nan u puolpo weitieb.

Chapter 33

¹Kaagbennu pakin nna: ²Nifosaalik bik a buolu waat na a: liisua k n baal nan juukbanjiak duo ninj, k l duo ninj bae mək tankunkumik, ³Lii sua tankunkumik manj, faagbokluk k pak niib na; ⁴Liisua nilo gbat gbakluk mōniyaa njan k k lebt k juuk nan kpiu, u sɔn saa muan u yulpaake. ⁵K l maa u gbaat gbokluk mōniyaa njan k k lebt, liisua kuu lebt, u saa tinne u naliye. ⁶njan liisua tankunkumɔ na, gbat juuk banjiak baalu njan k k faa gbokluk, k wann niib na, k juuk na kpi nilo, u bit paak, n saa boi tankunkumik nae l danɔ sɔ po. ⁷njan fin nifosaalik bik n t kaa tie na tankunkumik nae Imael, a tuu saa cej maan nba k n piakaa, k piak niib n paak. ⁸Lii sua n pak tondanɔ a saa kpo! liisua a k yetɔ ku nyik sanjɔk biuk na, njan kuu kpo u bitin n saa boi fine u sɔn po. ⁹njan liisua kaa pakɔ njan ku jet k tɔk u sanjɔk biuk na k tan kpo u bit paak, njan fin kan kpo. ¹⁰¹¹njan fin nifosaalik bik pakin Israel tieb a: ii yaa: t bit nan jɔkinte t tin b ybɔna ninj; t saa tie nle kii fuo? Yetilb: nan min yɔmdanɔ kaagbennu n fuo, n k luon tondanɔ kuukaa, njan n luon wun lebte ki fuo. jeninmaan ii sanjɔk biuk na ninj, l tie nle kii kponnii Israel tieb. ¹²njan fin nifossalik bik pak a buolu waat na: ninjanɔ njant k faalo u maabl daalii; k bit daanɔ k baa u bit paakii. k l tie nnae ninjanɔ sii fuoe u njant ninj u maabldaal. ¹³Yuo nba kin yet nan nunjanɔ sii fuoe, njan k u nyiik njant tien bit nba kuu tien na paak. ¹⁴Liisua k n yet tɔdanɔ nan u saa kpo kuu nyiik tonnu, njan tie njant. ¹⁵Liisua kuu nyiik tonnu, njan cɔlinj manfuol senni na, k k tie bit u sii fuoe u kan kpo. ¹⁶Bit nba kul kuu tien n saa tanm l poe u tie njant k tuak sanjɔk u sii fuoe. ¹⁷A buolu waat yaa: yomdanɔ sanjɔk k njan b sanjɔko k njan. ¹⁸Lii sua niinjanɔ nyik njant njan tie bit u saa kpo l paake. ¹⁹Lii sua niibiuk mun nyik bit njan tie njant u sii fuo l paake. ²⁰Ii nja: yomdanɔ sanjɔko k njan, n saa bui daan sua kul k tɔk u tuona ninj yim Israel tieb. ²¹Daabis bina piik nan njanle ninj njmaali piik daa njmuu daal, sua nyii jerusalem k baal matin a: na duo na b gaalaa! ²²Kaagbennu nuu daan be n paak daajɔk k sua n bacial na daa k baal, k kaagbennu luot n mob, k n jin bo k tie muuk kaa. ²³K kaagbennu pak nna: ²⁴Nifuosaalik bik, binba b paana paak Israel duo ninj na yaa a: Abraham din tie u kunkuae k gaal duo; njan tim njan yaab k b tulit. ²⁵L paak pakim a: nne yomdanɔ kaagbennu pak: ii sii di ii jiet nan sɔme, k dot paataa, k kpi niib, k b duo manj ninj. ²⁶Ii duu ii juukbanjai paake, k tie bit, k dua nan lieb njan puob k b duo! ²⁷Yetilb nne kaagbennu yomdanɔ pak: n fuo, binba b paana paak juuke saa kpib binba b kpaanti bonkobte saa dib, binba b tanfiatin yialie saa kpib. ²⁸N saa gbenn, k Israel juat saa bit k sua kii gaal. ²⁹B saa bann nan mine tie kaagbennu, k t duo na kpat fuol, k tɔk b bit paake. ³⁰njan fin nisalɩk bik, a buolu waat b sii b nanan jei ni, b sii piak b lieb a bantin maan, gbint maan nba kaagbennu piak! ³¹K b saa baal a buol k yab, k n buolu saa kaal a buol, k gbint a maan, njan k k tuu nann tuon, k l maa b tie binba laa niibe, b paalaa gbei nan nann. ³²A tie yanyinɔe b buol, k mək kunkɔl mann. b gbintl maan njan k k dia. ³³Lii sua l bona baal, b saa bann nan b dan mək masəkni b ninj.

Chapter 34

¹K yennu njanm paak nanin a: ²Nisaalik paak biil Israe! tondanm ne sunkt k tulb, k yetib maan nba k min yanbt daanɔ yennu yet a: Israe! tuann danm buota. yubonn muantitua nba muant k tien u monj. muaantua tuu kan muant k tee u niibii? ³K maan i gub bei ne biin k lia pei maan kobt liant k bia kpai bonkob_kpamma ne k nan njan k guomm. ⁴I k goli pebutmii_ne, k tee k peii maan yial, k bia k lolin binba la daanmii ne fiat. i biak luon binba buot_ne. k bia kpia nan binba buol ne njan ka diab nan panj, nan palbeen. ⁵B buota k maan b k mɔɔk nuat_tua b be bossunsot nuobninje.b yat yata. ⁶nanne k pei ne din yat k fɔkt; jɔfɔk nan kunkonfɔkt ne paak k yat bia k luomm. ⁷L paak, muantua sunk kaagbennu maan. ⁸Balmoni njan maa set be ne; l buo si nan yii gkiint tulin. muuku bonkobt tuu wol n piin ne k suob, k namm k maan k mɔk bonkob kpaalk. n bonkob_kpali ne k kɔnt b peii paak b goli b mɔɔkint njan nja bonkobt. ⁹L paak, gbiintlin yiimm tondamm ne kagbennu nba paake ne. ¹⁰Min yanbt yennu-e yet nan nte i daatake nsaa nyiin n pei ye i buol, k jii kontee k yii tieb kpaltiebi-i n jii kan ban k tee k yii golin ponni; nsaa nyiin n peii i nunii k jii kan ban k tiee yiimm-k b jii daatie naant b buol. ¹¹N ne min mɔnɔje tan sii golii n bonkobt, k daakb. ¹²Pekpalik nba tuu goli u peii nba tuu yaat wun tinklib k jen bianba ne, nne k n saa tinkliniib k n nyii siaminba k buo yat daabiil daal ne, k jen nanm. ¹³N saa nyinnib ni buol fanu na ninj, k lin k tiklil lokaa kul po, k taanm bojenn kua buol ni, k jennanm b duo ni; k te bin saan di Israe! jual paak, siaminba k munant nan nyun be naninj. ¹⁴N saasaan bilib Israe! jual paak-e siaminba k b sii laat jiet nba yab k di k gbout, k b bia sii dua b yamaa ni, Israe! jual nba fɔk sanpaapo na paak, lenne sii tie b dindual buol. ¹⁵Min nii sii waak kpaalib, min nii saa te k bin foii b yamaaninj; min kaagbennu i pak, l maan. ¹⁶N saa kpaan binba tu bot na kul, k jen nan b kul, k teb binba janm na kul, k bia te k binba yial na kul n la panj nan laafia. njan biil binba nɔal k mɔk panj nan jat na kul. n luon k n kpaal nan bianba tooke. ¹⁷Ton, yim mun nba tie n pei na, min kagbennu yennu ii piak a: n saa bu buut, k bu sua kul nan u buut nba tie, k bu peii nan b uut nba tie, k bu wobii nan b yal mun yaan tie bannunba. ¹⁸I k di janjite, k tunii bia nmaat jiet nba tent na k nmat nan tantii? k bia tu gbityum nba k i nyu njan tent na-e? ¹⁹N peii jii nman muat nba k ii nmat nan tant na, k bia j sii nyu nyun nba k ii gbii na! ²⁰L paak i te k kagbennu, yennu yetib a: n saa bu peii nba gbenj nan pebutimii sua kul nan u buut e. ²¹K maan ii liat pebutimii na nan ii pagbinaa, k tabintib nan dikpininaa, k bia jobtib nan iiyinaa k b baa tinj ni, ka_ka k tan belib k nyinnib. ²²N saa baal k gaal kɔn n pei paak ka, k bin ji daa be cikaninj ninj, k bia bu piiok kul na u but. ²³N saa tul pekpaalk nba njan, k u sii tie b kpaatua, k kpalib. ²⁴Min kaagbennu, ii sii tie b yennu, k n tuntunɔ Dafit tie kpanbal bija b sinii k ni. min kaagbennu, min nii pak linbana. ²⁵N saa senn manu sennu nam, k te k muok ni bonkobt n bal yat duo ni, b sii dua l fual ni k sial kan tienm. ²⁶N saa yat yetinam n paak, k bii kua k lint n kunkɔnn na paak. lenne k n saa yat yetinam b paak, k te k saak baa yuo nba k luon. ²⁷T iinii nba be lenj na saa lon luannaa, k tinj na n nan jiet bonciann. b sii be b yamaa nie b duo ni; k yuo nba k n saa ciel jɔluk nba tu buob niib na, k ji n panj nuu na k fatib k nyinnib binbaa tu diab k b tie daaba na nu ni k njaab yann nae, k b saa bann nan min nii tie kaagbennu yennu. ²⁸B ji ki be buolu nba tu mabintb na nuu ni, k muok ni bonkobit ji kan, b ji sii be b yamaaninj, k sua jii kan ban k nmat b yan k l put. ²⁹N saa teb kpaab nba yab k bia njan; k kon ji kan ban suolib duo manj ni, k b bia kan ban di feii nibuol fanu buol. ³⁰L yuo b saa bann nan min, b yennu, kaagbennu, set be namm, k njanm Israe! niib tie n niib e. ³¹Kaagbennu, yennu i yet: yim n peii nba be n yial ni na, ii tie niib e, k n mun tie ii yennu.

Chapter 35

¹K kaagbennu pak nannin k yeta: ²nisaalik bija, nmantl a nuny tol sei l kunkonn po, nan pak biilo! ³A saa pako a: kaagbennuu yaa man paki a: fin seil kunkonn, n pal bie a pak l n tant n nuu a paak k biila k a sii tie paan pionj.⁴N saa te ki doi n kpant langbent, k bia njaan k i tinj n bial yann, nanne k a saa bann nan n tie kangbennu e. ⁵Kmaan a nuantont ne paak, a tu te k b kpi Israel niib yuo nba k u be pabiil ninj, yenni nba paak k monkun nunkpint sa gbennu ne, ⁶k kagbennuu yabint daano yet, n tie unba foe! n saa tienna sonnie, k sonmi diina, k maan faa k yi sin sonne sonme sii yua k diina.⁷N saa te k seil kunkonn ne n dual yann, k bi kpi binba kul gaal l yial ni. ⁸N saa te k nikpiena n gbie juat ni; kunkona paak, baat ni, buni ni, saa gbie nan nikpiena nba k b cuab juk banjaie. ⁹N saa te i tiny u bial yanne nan yuo nba k mok gbennu, a dogban gbenya saa set langbente, k yin bann nan min ne tie kagbennu.¹⁰K maan a yien nan: a saa gaal dogban gbenya nanle nan dogbanbis nanlene k yentle, baa lii le kii tie k kagbennu lœ gbaa, ¹¹Min kagbennu set be k fo, n saa pa jiini, i wutuol, nan funtunu nan nany nbaa kii mok nan n niib paak.¹²A saa bann nan min, kagbennu, n gbat maan nba k a piak Israel tieb, a b tinj bial yann, a l be nuuni, k i saa nakl munn ne waa. ¹³Yaa fiil n paak, k maat maanm nb n paak kul n gbat a. ¹⁴Kaagbennu yennu yeto: yen inba pak duo kul be palmaasil niine, n saa te k finn bial yann. ¹⁵Nan faa kpanm Israel tieb nb tie n ticonj niib ne biilu paak biannj inba ne, n nee k seil jual nan l Edom tiny kul bial yann, k sua kul saa bann nan minne tie kagbennu.

Chapter 36

¹K yennu ɲanm yet a nisaalik pakin tul Isleal tieb kunkonna . k yetib k b gbiint maan ɲba . ²k min yabint yennu yien na a : Isleal tieb daatai na kpamm e , k yaa kunkonna na ji tie bi yal e . ³Pakin , k ji muant maan nba k min yabint yennu yien na , yuo nba k buol gannu din kɔn nyann k fat Isleal tieb kunkonna . sua kul din sukii Isleal tieb e . ⁴Li paak i yabil gbiint maan nba k min yennu yien yimm Jojaana nan kuukonna nan nan nyuntona nan baat , nan nba k bi din saat i doi , ki i bial yann . k digbanna nba kpia i din din laai na . ⁵min yabint yennu e b n wuntuo cionɲi . K paak bil , digbana nba kpia na . mantik Edom tieb nba nba din mɔk kpinkpammuk nan nanɲ , ki fat tinɲ , k yent li bonkobit kpinkpaak boa na , ⁶Li paak , pakin maan na k tul Isleal tieb , yetil juat ni niib , nan kukonna paak , nan nyuntona boa , nan baat nu niib , maan nba ki min yabint yennu yien k be wutuociaɔ ni na . k maan digbana niib na sukii i k butimi . ⁷Min yabint yennu e pol kat nan digbana nba linti na saa di nfei . ⁸ɲaan tiini nba be Isleal kunkona paak na saa ɲanm bint , k bia lon luana k tul yinm nba tie n niib Isleal tieb na . li kan wei , k saa ɲmat kun i doi niwa . ⁹N taa i poe , sie kin te kuo kpant ki bul benbubulit li ni . ¹⁰N saa te k i niib n pɔt , k saa ɲanm maa lengbent na kul k kal leɲ . ¹¹N saa t kii niib nan konkobil n pɔt , k niib nba nii be na sii yab ki gal niib nba tuu tie wa ; k i sii mɔk waat bonciann , k saa yin kua kaal siam nba k i tuu be na . k t yin ɲanm mokit k i ji saa bann nan mine tie yennu . ¹²N saa jen nan yinm n niib Isleal tieb , k i ɲanm kal tinɲ na ni . k li sii tie i tɔɲ tinɲ e . K li ji kan mii t ki waat n kpo komi ¹³k yabint yennu yet'a : yuo nba k b paaki : Li tie mɔnie nan niib yi tinɲ na nidiilo , k bia li fial digbann na waat . ¹⁴ɲaan laa saa nyi mɔtana ki saa , li ji kan mii tien nidiilo , k bia fial i waat . min yabint yennu e paak na . ¹⁵Tinɲ ji kan ban gbat k digbanna laau kuo k gbia k niib salikit'o . tinɲ na ji kan ban fat didbann na waat min yabint yennu e paak na ¹⁶Yennu ɲanm pak nanin a : ¹⁷Nisaalik , yuo nba k Isleal tieb din kua b danmtinɲ ni na , b malima din kuan tinɲ na jakinta . n jii b bantiliel na ki li ki ɲann , k tie nan puo nba tu sik puokpennu k be nae . ¹⁸N din te ki Isleal tieb na bann n wutuol nba tie , k maan kuun nba k b kpi nan pata nba k b maann tinɲ ba ni , k kuantil Jankit na paak . ¹⁹N paak biilib ki maan b malima nba k b li ni na paak . ki yatib buol ɲanm tinɲ kul ni . ²⁰k siam nba k b saan , bi saan , bi tu dinn n san ɲanne fei , ki maan buolɲannu na tu yien a yennu niibe na , ɲaan k u mukitib k b nyi u tinɲ ni . ²¹ɲann e tien k u baka be n sanɲann na po . k maan Isleal tieb nba tuu saan siam nba kul b tuu dinn n san ɲann ne fei . ²²L paak , yetil Isleal tieb mɔmaan nba k min kaagbennu yennu yien na a : a maa yaa tun linba na , l k tie yinm Isleal tieb paak ka , ɲaan l tie sanɲann na paak e . sann nba k dintil fei . siamnba kul k tuu sann na . ²³N saa wann buolgann na nan n sanfaann na tie kaasi , ɲanne tie sann nba k ki i dintil fei buol ɲannu ma,ɲɲ buo na . k b ji saa bann nan mine tie yennu . min yabint yennu paak a . n saa jii yimme k wann buol ɲanna na n tie kaasi . ²⁴N saa nyinnji buolu kul ni nan tigbana kul ni k jen nan i tɔɲ ni . ²⁵n saa muan nyunɲanin i paak , k wuul nyinni pata , nan linba kul kuani jakint ni . ²⁶N saa tuli palpan nan duduk paan . n saa nyiinn i paala nba waki na , ɲaan tuli mɔsaku paala ; ²⁷n saa kuan n siek i ni , k t yin wei n senn , k bia dia u wannu kul nba k n tient na . K ²⁸i ji saa kua kal tinɲ nba k n tul i yejanm na ni . k i sii tie n niib . k u tie i yennu na ni . k i sii tie n niib . k n tie i yennu . ²⁹k n saa nyinni linba kul kani jakint ni , n saa te jet n nan bonciann , k l daa to kon baa . ³⁰n saa te k i tiilontii lonm nan jiet naauɲ n pukin i kpaant ni , ki kon ji sii kaa k dinni fei buol gannu buoli . ³¹k i saa tial tuonbiit nan binben yanna nba k i tuun , k i sii nan i monɲ , k maan i tuonbiit nan yanbonm na paak . ³²Isleal tieb , n luon yin bann nan u ki tuun linba kul i paak kaa . N luon k yin bann k bia di fei nan linba ki i tuun na paake . min yabint yennue paak na ! ³³K kaagbennu yennu ɲanm yet a : mii tannɲ wuul ɲanmi , k nyinni tuonbiit kula ni yuo nba n saa te k yi ɲanm kal i doi na ni , k fiin langbent na ³⁴.wunba kul tuu gaal i kpaant ni tuu laat muat nba tuu pia k sal biannɲba , ɲaan n sa te k yin ɲanm ko kpant maann ³⁵k sua kul saa paak a tinɲ nba din din tu tie langbent nae ji tan nnan Edenn kpaab . k doi nba siab din yiel , k jii li mɔkint , ɲaan nyikil langbent na , b ɲanm maal k lmɔk panɲ , k niib kua leɲ . ³⁶K buol ɲannu niib nba kpia i k tenn mɔk manfuol na saa bann nan min yennu e tuu ɲanm fiin doi nba tie langbent k bia ɲanmi buul sali waat ni . min yennu senn mosonn nan n saa tun linba nawa k set sa tuma . ³⁷K kaagbennu yennu ɲanm yet a : n saa t k Isleal tieb nan ɲanm boin sommil pa k n saa te k bin pɔt nan pei nba pɔt biannɲba na . ³⁸k doi nba tie langbent mɔntana na tan saa gbie nan niib . nan Selusalum nba din gbie nan pei k b din tuu dia mann malunɲ k d jaanm na k b ji saa bann nan mine tie yennu .

Chapter 37

¹Nanne k kaagbennu panj yentin, ku siek na jiin, k sik nannin baalik nba gbie nan kpaba ni. ²K lin nannin baauk na kul po, k n la nan kpaba bonciann be lenj, k tie kpab kuona. ³Ku boin a " Nisaalik, kpaba na saa fit jen manfuol ninnaa? K nj jii a: "yabint yennu, fin kuuku a e mi." ⁴K u yet a "pakin tul kpaba na. Yetil kpab kuo na na k bin gbiint min kaagbennu maan. ⁵Betilib nan min yabint yennu e yien a: n saa kuan fuon ini, k yii mək manfuol. ⁶N saa tuli jiina nan nanbɔna, k bia dɔkin gbananbɔn i paak. N saa kuan fuon i ni, k yii mək manfuol, k i saa bann nan mine tie tie kaagbennu. ⁷Nanne kn sokin maan na, nan yennu nba wannin bianjinba na, Maa piak yuo baa e, k n gbat fuul kpaba nani kl piin k tukint. ⁸K n la jiina nan nanbɔna nan gba nanbɔnɔ na tab kpaba na paak; ɲaan k fuon kaa gbanant na ni. ⁹K yennu betin a: "nisaalik, pakin tul wouɲ betil wouɲ na nan yabint yennu e yet a wun nyi lakil kul po, k tan kua gbanan kpienna na ni, k te bin jen b manfuol ni. ¹⁰Nanne k n sokin maan na, nan yennu nba wannin bianjinba na, k fuon kua gbanant na ni, k b jen b manfuon ni k fül set k yab bonciann. ¹¹K yennu ɲanm betin a: "nisaalik Israel tieb tie nan kpab kuona na nae. b yien a b mantik kuola, k jik mək dindann manfuol po. ¹²L paak, a pak tul n niib Israel tieb, k yetib nan min yabint yennu yaa man luot b kaate k nyinnib, k te bin ɲmat jen Israel tinɲ ni. ¹³Lii tie k n luot kaat nba k n niib be l ni na, k nyinnib, b saa bann nan mine tie yennu. ¹⁴N saa kuan n fuon b ni, k te binjen manfuol ni, k kal b tionɲ tinɲ ni, k b ji saa bann nan mine tie yennu. N senn mosonn nan n saa jen nan n niib manɲ b tinɲ ni. N set saa tun nnawa, min yennue pak na. ¹⁵K yennu ɲanm pa nannin: ¹⁶K yet a "Nisaalik, jiin dakuonn k dian l paak mobona nba na a: Suuda naan yent; k bia jii dalieuk k dian l paak a: Israel naan yent. ¹⁷K ji suol daat ɲanlee na nan a nii, k tukin, k lii tie nan dayeuɲo na. ¹⁸Lii tie k a niib na boi a fan wannib l paak nba tie linba. ¹⁹Fan yetib nan min yabint yennu saa jii daaok nba sie Israel tieb paak na, nan daauk nba sie suuda tieb paak na k tukin, k jii daat ɲanlee manɲ k tiennil dayeuɲ k dial n nuu ni. ²⁰Suot daa ɲanlee na nan a nii, k te niib n lal. ²¹K a ji yetib nan min yabint yennue yaa man nyinn n iib digbana nba k b saan be l ni na k tanm, k te bin ɲmaat jen b tionɲ tinɲ ni. ²²N saa tulib mɔtaak, k b sii tie nibuol yennɲ be Israel tinɲ ta ni, k b sii mək kpanbal yennuakua, k u siitie diab, k b ji kan ban bokit k tie digbana ɲanlee, koo k bokit k tie naangbant ɲanlee. ²³K bji kan ban biil b mɔnɲ nan patmannu, koo k ɲmat b mɔnɲ nan tuonbiit, k n saa nyinnib tuonbiit nba k b tun bŭlin na ni. N saa wuulib k ɲanmib, k b sii tie n niib, k n tie b yennu. ²⁴K b kpanbal sii tie nan ntuontunnua David na, ku sii diab, k b kul saa taan mɔb, k be kpanbal yennuakua nuuni, k sii mosaku nan n sennii fanu. ²⁵K b saa kal tinɲ nba k n tul ntuontunnua Sakɔb k l tie tinɲ nba k b yaajanm din kal na ni k b saa kal lenj nan yuo nba kaa paak nnae mun k b waat nan b yaabuona kul saa kal k b kpaabal sii tie nan n tuontunnua David na, k diab nan yuo nba kaagbennu. ²⁶N saa lol nanm mɔlol nba sii guu b binbenn mək mək nan mək mək. N sii guu b, k pukinm ni pɔtuk, k te n jiantu ɲaasaakak na ii be b tinɲ ni nan yuo nba kaagbennu. ²⁷Lenje k n sii be nanm, k tie b yennu, k b mun tie n niib. ²⁸Lii tie kn senn n jiantu ɲaasaakak na b ni k saa tuu yuo nba kaagbennu, digbana niib na ji saa bann nan min yennue gann Israel tieb, k b tie n tionɲ niib.

Chapter 38

¹K yennu bi ɲamm pak nanin a: ²Nisaalik bija; a pak biil Gog, kpanbal nba dia Heseke nan Tuba digbanna, k l be Magog tinn̄ ni na pakin k biilɔ. ³K yetɔ nan min yennu tie u dataake, fin gog tuann daann nba be Los, nan Mesek, nan Tubal.⁴N saa nyinn n pany k gaan janpienu u yia k dat ɲua nan u kunkɔnkɔ nne na kul, k yaat l nanm. K u kunkankɔnno kul dia naagbankɔnyil nan juk banjiak. ⁵K jab nyiinpelse, nan Etiopi, nan put; k b kul nagbankɔnya; k yil kut faki lii. ⁶Gomel nan Togalma nan duo nba be niiganɲ po na kunkankɔnna kul be u buol. K jasiab bia be k nyii digbana bonciann ni. ⁷Cekint a mɔnɲ; k tien siil; fin nan a niibulcionɲ nba linta na i k a tie b kpanbal. ⁸Daa banciann ii gal, fine sii tie b yuudaanɔ k bina nba wa; k a saa tuok digbane nba k b niib daan nyii juk banjiak kuun ni na. K u saa lek Israeɛl kunkona nba din bial yann k i mei, Naan ji tie sianba k niib na kul be mɔtana na yamani na. ⁹Fin nan a kunkankɔnna kul na a niibulcionɲ na n saa le k nan wounɲ na; k piin b duo na kul. ¹⁰K yabint daanɔ yennu bia ɲanm pak a: l daal manɲ; a tan saa lol lolbiit. ¹¹K dakin nan fin kɔn nan digbana nba k paal; k doi many niib k yabii, k be ba yama ni; k b duo k mɔk juona na. ¹²K a saa fat niib nba kua doi nba din tu u tie langbent; k mɔtana k dai ji gbie nan niib nba kua digbana na sunsuuk ni; k mɔk bonkobit nan mɔint na. ¹³K Seba nan Dedan; niib nan b kpinkpenta nba nyii speenn doi ni na tan; saa boia a; a taan a kunkankɔna k lekit; a fan fat tiatec? Amantik lol ji salinpiena nan salinmona nan bonkobit nan faal; nan mɔkint nae k yaat nanmii?¹⁴L paak Nissalil bija; pakin k biil gog k yeta yonmdaanɔ yennu pak a: balmɔnii daal nba k niib Israeɛl tieb sii be b yama ni; a saa banna. ¹⁵K a saa nyii nan kunkankɔna n ba yab k bia paal yent nba be nii ganɲ po na; k bia nyi digbana bonciann ni, k b kul jak taanii. ¹⁶K a saa lek n niib Israeɛl tieb: nan wun paaluk n ba tuo da k gaal na; lii tie k I yuo baali, n ta saa tumi yin saan lek n tinn̄ na niib, k te k lin wann digbana na niib maa tie wunba, k bia wann n balmɔnii binbenɲ nba tie bianɲ nba; k li nyi maa yaa min tun linba k tul i na ni. ¹⁷K yanmdaanɔ yennu yeta:L tie fine k n daan te k n tuon tunna Israeɛl tieb sokini nba na pak a biila bina nba gal na; nan n saa te fin kɔn nanm naa? ¹⁸K yabint daano yennu yet a: I daal many daal nba k gog tieb saa tuok Israeɛl tieb na, n wutuol sa do bonciann. ¹⁹K n wutocianɲ ni n saa yet a daal manɲ Israeɛl tinn̄ saa jek bonciann. ²⁰K j mɔkil ni janii, nan nuanii nba be sanpaapo, saa jekl n tuann; k muuk ni bonkobit nan I bon bubɔkit nba be tinn̄ na kul po; tan saa jekl, jojaana saa bet; k tanpigbent saa yakit buli-buli, k juonn kul saa baa tinn̄ ni. ²¹N saa te k bin leko nan jukbanjai; n juat na kul paak; k sua kul juk banjiak saa ɲmat ɲuu u ninjae; nin yennu e pak na. ²²N saa bu k biilua; k u niib n kpo nikuuk k kpo son kuun; k sagbenyil n kpib; nan nyun tana; n saa lu muu nan woun tonyo ɲua nan u kunkankɔnna paak; nan niibulcianɲ nba tan sii be u buol. ²³N saa wannib n yabint nan n ɲant nba yab bianɲ nba. N saa te k niib nba yab bonciann na n bannin nan b ninbina. K bann nan mine tie yennu.

Chapter 39

¹Finì nuluwa bidja A pak k biil gog, kpanbal lonn fine i dia Mesek nan tubal. ²N saa te k wun nmat gaal sonjoganne k nyi niiganj po yent ni, nan waa taa saa baal Israel tieb kunkona buol. ³K n saa faa u talbann na k nyinn u niiganj ni k bia faa u pienii k nyin u niidiitu ni. ⁴K Gog nan u kunkonna nan u sommtieb na saa baa k dua Israel kunkona paak. K n saa te nuani nan muuk ni bonkobi n jii b gbanant k tien b jiet. ⁵K b saa baa k dua paanu ni, min kangbenuk yonmdanua n paak n na. ⁶N saa te muu n dii Magog tinj nan mok gbianu nba kut k niib baal k. ⁷N saa te k bin bann n sann Israel niib sunsuk ni, k kan te k bin biil n sanjann na; k nub saan bann nan n tie kaagbennu Israel ninjan. ⁸Notl man, bonaa na bate, nanne batna, yomdan kaagbennu yet a: daal nba k n yet nae na. ⁹Israel duo ni nub saa nyi, k juo kunkontiat muu, naagban konja bongbenja nan bonbit, tabana na pienii, nan kpaa; b sajuo muu bina njanlale. ¹⁰B kan babl nan dauk a kpaant ni, b bia kan cua daat muuk ni k maan b sii joki muu nan kunkontiat e, b mun saa jan k wot Nanyukb nba laan jan lin nba na e. Yennu maan e na. ¹¹L daal manj n saa tul Gog tieb yial nba sii tie b kaat Israel tinj ni, sinsonm tieb bauk k l be mokl puol po; l kaat saa luon sonm tieb gaanu, lenne k b saa pii Gog nan u niib kul, k b sii l bauk Gog tieb bauk. ¹²Israel tieb saa piib, k fiit yent duo k l sii tie nmaali njanlale. ¹³Israel tieb kul saa piib, k l sii mok sanpaann daal nba k n sa la yugontl yomdaano yennu maan e na. ¹⁴B saa lukt niib nba nanm nan sunsonm tiebsi lin k tokii nikpiena k pii. B sii nanmi duo, k sii lin yuo kul k luon'm. ¹⁵B sii duo kul po, k b yenn'o i tie la nilua kpabaa sian nba wun tien dauk lenne, nan yuo nba k bayai ta saa piu Gog tieb bauk ni. ¹⁶Digbansial sii be k b yi Hamona, n nae k b saa nanm duo. ¹⁷K fin nisaalik bik n nae k kaagbennu yet a: yetl nuani nan kpinkpant danm kul, bonkobi kul, tikit man, taant man i lieb i kul po, malunj sii be k n saa kpi k tul'i yubondanm, mal un gbenjl nba sii be Israel jual paak i saa nman nant, k nyu soan. ¹⁸I saa nman yu danm nant, k nyu bat bijanm soan, pejai, pegana, bujai, naajakpanma Gbonj paak. ¹⁹I saa nman nankpanma k gbuo, k nyu soan k yib, yubon danm nba k n saa kpib jaam na ni. ²⁰N kaanu na buol i saa gbuo taani nan tanjakla nant, yudanm nan tab faalaa nant, yennu maan ena. ²¹N saa tun n yudant digbana ku ni, k sua kual saa la buut nba k n saa bu, nan tub datu nba k n saa tun. ²²Israel tieb saa bann na n tie kaagbennu e b yennu. ²³K buoluu kul saa bann nan k jan paak tante k Israel tieb tan kua daabis ni, b kan colin'm; k mun lek nunm, k ju lub b datai nuu ni, k juk banjiak saa kpi bi kul. ²⁴N dat b tubaa janj nan b but, nan b ninkuan, k lek n num. ²⁵I paak yennu yet a: motaana n saa jen nan Jakob nub, n su mok ninbatinu! Israel tieb paak, n su fum msann paak. ²⁶B saa tanm b duduk biit nan kan colin'm na po waa, baa lin kua duo manj ni b yan ni k sua lin k mukt'b. ²⁷Maa saa jen nanm niib ni, maa saa tikl'b b saa mann malunj k tul'n nu kul ninbina ni. ²⁸K b saa bann nan n tie b yennu, min kaagbennu, k laan suo'b k baal nan'm nub kul buol, k tikl'j b duo ni; n kan tenn sua. ²⁹N j kan lak n nunm, k maan n yan nan n binbenj kul sii paa Israel tieb paak e, yomdaano kaagbennu maan ena.

Chapter 40

¹Baa di suolite na biina piinle nan biina nmanmo, l binn pinpik nmalik daa piik daal bina piik nan nanna t duo nba di biil na puolpo, l dal manj k Yennu siek baal, n ninj k jiin saan naa'n Israel duo ni. ²U din jiin k duo naanin yeelintiu ninj k saa bilin jual nba fok paak k n laa k li tie nan duo nba kb maa na. ³U din saan naanin lenj, k n la k nilo sie k tie nan kutmonn na k dia u nuu ni nmiibinkinkal nba k b dia jaanjit bona, k sie tanmab ni. ⁴K niib manj yetin maa: Nisaalik ,bija gotl nan a ninbina, k gbiint nan a tuba . A tien linba kul, k n wanta na k l, maan n baal nan na n nae a man tan wanna. K wann Israel tieb kul linba kul k a saa la. ⁵Gotl , juonn daan lint njaak na kul po e. K nilo nuu ninj, u daan dia bobinkal njanluob a wun biikin; k fokint kul daa mok gbennit k l yaab gaal fokint na. K u biikin juonn na yaaint k l tie takaabi nantaa kl paapo fokint tie nan takaabi nantaa na. ⁶K u saan tanmab nba be yendo po na, k duo l paak . K l yaabint tie nan tanmakuakal na; k l yaabint tie taanjanta nanta, k l liel na po mun tie takaabi nantaa. ⁷Diuk kul lin mok fokint nan patu fokint nae, k bia yalin nan patu fokint na; k diuk kul yaalmu din tie nan takaabi njanmo na; k diuk na tanmab k fok nan juonna na, k l sunsuuk ni yaalin nan patu fokint na. ⁸K u biikin tanmab na fokint k l nuakini yalin nan patu. ⁹U din biikin tanmab na fokint, k l mok takaabi nanniin k mok daacata njanle k l tanmab kuakal be l nuak ni. ¹⁰K diit nba be yondo po mok tanmab nantaa k liel na po bia mok nantaa, l nanta kul yaabint din tie yonm, k daacata nba be li kul po na bia tie yonm. ¹¹U din biikin tanmab luotl k l tie takaabi piik k l paapo fokint tie piik nan nantaa. ¹²Tanmab na tuann po din mok juonjinj k l tie takaabi yenn k kpia liel, k diuk kul din mok fokint takaabi njanluob l kul po, k liel po tie takaabi njanluob. ¹³U lin tuu biikin tanmab na yul paake wa k saa liel po, k l yalmu din tie nan takaabi piinle nan njanmo nae k tuok liel. ¹⁴K u caan daacata k la piinluob, k l k fok nan tanmab na. ¹⁵Yaalmu nba be diuk na tanmab na nuak ni na din tie takaabi piinmo e. ¹⁶L ku din mok takol bonbiss, l paapo k daacata be l nuak ninj tanmab na buol, k takolbona bia be nuak nidiuk na ni k kpia liel, b din taabin tana juona paak. ¹⁷K u jiin k gal naan'in puolpo k lenj bia mok diit k b sel lint, k l mok diit pinta. ¹⁸K k dindonj lint tanmab na kul po, k l yaabint tie nan tanmab na, k be li nuak ni. ¹⁹U janj l fokint tanmab nba be tinj po na k saa nyi lpuolpo, k li yaabint tue takaabi kobiik, yendo po nan l yenba po. ²⁰U din biikin tanmab nba be yenba po na yaabint nan l fokint k saa kua li nuak ni. ²¹L diit din tie nanta k be yenn po k nenta mun bia be liel po. K daacaata nba be tanmab nba kua na ni, k l yaabint tie nan sinsin tanmab na, k l fokint tie piinmo, k l yaabint tie piinle nan njanmo. ²²L takolbona nan l diit nba be l nuak ni na k b taabin kaatu k laat kl be yendo po, k nduo munlola sianmba mok diit na. ²³Tanmab din be nuak ni diit na, k li be k k fok na liel nba be yendo po , k bia biikin liel po k l tie takaabi kobiik. ²⁴K u jiin k saan naan'n nidiiti po, sianmba mok tanmab kuakal . K u biikin daacaata nba l nuak ni na k l kul yaabint tie yonm. ²⁵L tanmab nan l diit din mok tokol bonae k lint, nan liel nba na , k l fokint tie piinmo , k l yaalmu tie piinle nan njanmo. ²⁶K l mok taanjmata njanle k l num po mok naakuk, l kul po din mok bontabin kala li daacata paak . ²⁷K tanmab gaal k kua nuak ni, k u biikin u tanmab na k l yaalin kobik. ²⁸K u jiin k kua naan'n nuak ni nidiitu po tanmab , k kua biikin nidiitu po tanmab na k li yalmu kul tie yonm. ²⁹Li diit nan l daacaata nan naakut l kul din tie yinm. l tanmab nan l nakuut kul din mok tokolbona k lint, l fokint tie piinmo k l yaalmu mun tie piinle nan njanmo. ³⁰L naakut din mok takaabi piinle nan njanmo l fokint. ³¹L naakut din tuok nan tanmab nba be nuak ni nae, k kaati faat tab daacaata na paak, k taanjmaata nan niin be k b njaan k do. ³²K u jiin k gal naanin nanyel po tanmab kuakl na. K biikin tanmab k l tie yonm. ³³U diit , nan daacaata , nan naakut, k l bikinu tie yom. K tanmab nan naakut kul din mok tokolbona k lint , l fokint tie piinmo k l yaalmu tie piinle nan njanmo. ³⁴Naakut manj din tol nan dindonj na, k l kul po din mok bontabin kaala , l daacata paak, k taanjmaata nannin be k b njaan do. ³⁵K u jiin k saan nanin niganj po, k janj k l tie yonm. ³⁶N nae k l diit nan l daacaata nan l naakut, k l mok tokolbona k l lint l kul po, l fokint tie piinmo k l yaalmu mun tie piinle nan njanmo. ³⁷Naakut manj din tol nan dindonj na , k li kul po din mok kaati faat daacaata na paak , k l mok taanjmaata nannin k b njaan k do. ³⁸Dionj din be k luot l tol nan nan daacaata nan tanmab, k lenj k bi wu bonkobit nba k b mann malunj. ³⁹Naakut na buol din mok tebl k l sie kpia nan tanmab na, lenje k b din tuu saa kpi bonkobit na, ko k mann b biit paak , ki jokit muu. ⁴⁰L buol e k b din njaan k kua , k bia do nidiitu po, tebla njanle sie l kul po, k kpia nan naakuk na tanmab. ⁴¹Tanmab na buol din sie tebla nanna; k l sie yenn po k bia sie liel po, l kul din tie tebla n nanniin sian nba k b sii mann maalunj. ⁴²Maalunj tebla din tie tan jabkalak sie fok nan tanmatl jinn na fokint, k bia yaalin nan tanmatl jiinn na, k paapo fokint tie nan tanmaatl yenn kua na , k b tuu man malunj nba jokit muu na, nan juuki nba k b sii dia k kpi bonkobit , nan malunj liel nba be. ⁴³Bongaata nanna ga njaak na kul po, k bonkobit nba k b mann malunj, bin tuu jii k paan tebla paak. ⁴⁴Tanmab nba be nuak ninj na, diit din be k tie yanyinna yal k b e nuak ni: yenn din be tanmab nba be niiganj po na k liel be nidiitu pi , k kpia tanmab nba k b kua na . K ⁴⁵u yetin ma: diuk nba tol nidiitu po na tie mann tieb nba goli njaak na yaale. ⁴⁶K diuk nba tol gloi nidanj po mun tie mann tieb nba goli malunj binbintil yal. njanme tie Sadok waas nba tie Lefiit buolu na n tu naakin kaagbennu ki tuun ki tien. ⁴⁷K u janj dindonj na k u yaalin

takaabi kobiik l kul po. Binbintl na din be ɲaak na tuann .⁴⁸K u jiin kua naanin ɲaak na naakuk ni. K u bikin l daacaata na k la bɔkl yenn takaabi ɲanɲmo, k bɔk liɛl na mun bia tie takaabi ɲanɲmo biak, k ɲaak tanmɔb fɔkint tie takaabi ɲanta k liɛl na po mun bia tie takaabi ɲanta. ⁴⁹Naakuk na fɔkint din tie takaabi piinle k l yaalin mu mun din tie takaabi piik nan yenn, b din do l paak . Paabik din be k kpia nan daacaata na, yenn be yenn po k liɛl be liɛl po.

Chapter 41

¹U jii'n k saan nan n yennu jiantu nasaakak ni, k bign jaana na, paba, k pabyenn yalmu tie mata nanta, k pabliel mun tie miata nanta, nann nan lanbounj na paba yalmu. ²Tanmɔb yalmu din tie miata nante nan bonjinn. Tanmɔb bɔkyenn nan lie po, mun tie miata nante nan bonjinn. K b bogin yennu jiantu nasaaka pabl nba fɔk k l tie miata piinle, k pabl nba jin, tie miata piik. ³L puolpo, k u kua dieok nuak ni, k bikn jaana na paba, k i tie miat yenn, k tanmɔb yalmu tie miata nanta nan bonjinn. ⁴L fɔknt tie miata piik, k l yalmu tie miata piik, yennu jiantu nasaak na, tamɔb po. K pak nan nae tie buol nba mantik nan. ⁵K u bingin njaak guonn k tie miata nanta. K diet nba kpia kpa na, k bikn diet nba lint na mun yaa yalmu, k l tie miata nante. ⁶Diet nba din kpia kpia na, din tie piinta, k dituatik tie nanta. L diet din tuuk nan dinkpina nba din tuuk nan liel e, njan k k tuuk nan yennu jiantu nasaakak. ⁷Diet manj din yalk e, l i tie k b maa k dont k b lint k kua k maan b din tien taanmaata k b njaan do jial din yab paapo, k b tɔkn sinsik ni, k do dituatuk paak. ⁸K n got njaak na dokiu, diet nba kpia nan b fiaka, k kut jaann b, k yalmu tie miata nanta. ⁹Nanyel po dikpinn kpakiiu din tie miata nante nan bonjinn, yial din be, njaak ni diet nba kpia kpia nan liel nani. ¹⁰Diet nba din lint njaak na, yalmu din tie nmiata piik k lint. ¹¹Sial din k duak diet manj kunkua buol. Kunkuabuol yenn din be nanj po, liel mun be diitu po. ¹²Dieok nba din sie yann ni, yendopo na, yalmu din tie miata piinta nan nante e k b maa guonn lint, k l kpa kiu tie miata nante nan bonjinn, k l yalmu tie miata piinna nan nanmu. ¹³K u bikn njaak manj fɔknt k l tie miata piinnmu yial nba din dua yann, nan dieok, nan dikpina fɔknt din tie miata piinmu e. ¹⁴Njaak manj nintuol po yalmu, nan yial nba din dua yann yenbaa po na, din tie miata kobk e. ¹⁵K u bikn njaak manj fɔknt nan yial nba dua yann, l puolpo nan yial nba fuo na, k l tie miata piinmu. ¹⁶B din jii daat k tie yennu jiantu nasaakak nanyel po dikpina, nan nanyelpo naakuut na dikpina, nan tanmɔi, nan takalbona, nan yial nba din fuo fuo, k lint dituatik nanta na, tanmɔb na tuann po, b jii daat e, k tien, laa nyii tinj k laa janj takalbona nba luo na, ¹⁷K gal k laa duo tanmɔb na yul paak, k bia tien njaak na miak ni, nan dikpina nba lint na paak l nuak ni nan l puolpo b din bikn l kul e waa k tien. ¹⁸K nan selubinnba nan biabfaat l paak. B din nan selubinnba, k b mɔk nuni nante nante e. ¹⁹K nun-yenn tie nilɔ unɔ k goli biabfaat, k nun liek tie yambɔl nunj k mun goli lieb po biabfaat b din tien nna e, k laa lint njaak manj. ²⁰Laa nyi tinj ni, k laa tuu tanmɔi yula paak, b din nan selubinnba nan biabfaat manj e, k bia nan yennu jiant nasaakak paak a. ²¹Yennu jiatu nasaakak jaanna yalmu kul din yenm e. K jaann nba tuuok yennu jiantu, nasaakak ni sian nba buol mantik nan na mun din tie n na e. ²²B din jii daat e, tien yennu jiantu nasaak binbintl, do kiu din tie miata nan bonjinn, k fɔkn tie miatyenn. K jua manj yet'n a : na e tie yonmdaano tiebl buol. ²³Yennu jiantu nasaakak nan siannba buol mantk nan, din mɔk tanmɔi nante e. ²⁴L tanmɔi nante paakn gana din tie nante e, k kul na lin gann paak. ²⁵L ganna paak b din kpiel k nan selubinnba, gana paak nan dikpina paak. B din tabn taabi e, naakuuk tanmɔb yulpaak nan-yelpo. ²⁶Takalbone din be, k luo Biabfaat din be k lint ta kalbona manj, nan naakuuk dikpina paak, nan diet nba lint taabi na paak.

Chapter 42

¹K u jien k nyii nanin dindonn ni, k saan kua nanin diuok nba be njaak naganj po, k l k fɔk nan diuok nba be njaak nan kpinj yenbaa po na. ²K diiet na fɔkint tie takaabii piinjmu. ³K l yenn po bɔkl yial yalmu tie taakaabu piik, k kpia nan njaak na, k liel po bɔkl tol dindonn po, siann ninba po k be maal tuatuk muntaana. ⁴K diet na kul nunj po, k b biil yial k l tie taakaabii njannmu, nan gaanu yial taakaabu yenn; k l tannai b yenbaa po. ⁵K diit nba be paapo yial na paak waal k gal linba fuo sinsuuk ni na, nan linba be tinj po na, k maan b din maal k l waale. ⁶Dituaatit nantaa nba din be liel paak na, din mɔk guontaa nan lniba be dindonn nina. ⁷K diit na nanyelpo dikpinn na, yenn tinjpo fɔk tie taakaabii piinle nan njannmue, k l tol nan dindonn; ⁸K l maan diit nba din be sanpaapo yial na po din mɔk taakaabi piinle nan njannmu. njaan yenjiantu njaak na njannin mɔk yial taakaabi piinjmue. ⁹Diit na tinj po, k jiin yendopo, sianinba dindonn na piin na, k tanmɔb be k gaal kua dindonn ni. ¹⁰Diit bia din be njaak niiditu po, k k fɔk nan diliiet nba be njaak na yendopo. ¹¹K diit manj nunj po, k yial be k tie njaanu buol, k tie nan linba be niiganj po na. K l yalimu tie nan l fɔkint kul jan yom; k b naaonj, nan l sinsetl, nan l tanmoi kul naan nan liaana. ¹²K gann be diit na tinj ni, diuok na niidiitu lokilni, yendopo, sianninba k dikpinn na piien. ¹³K u jetin a: diiet nba be niidiutu po, nan yendopo na, tie kasii buol na, siannba k maanntua tu saa tɔkin k kua yennu buol, k kasii yenpiinii na; leje k b tu saa bil kasii bonaa; nan piinii, nan biit nyikcab piinii; k maan lenj tie kasii buole. ¹⁴K lii tie k manntieb na be yenjiantu njaak nani, yuo nba k b tan luon bin kua dindonn ni, l tie bin lial kasii tiat nba k b tuu lia k tuon yennu buol nae, k bil diit na ninja, k fit kua. ltie bin tuu liat l tiat bile njaan lia tafant k fit saa siaminba k niwol be na, k maan l tiat tie tanjante. ¹⁵Wa janj njaak nbamanj be nuak ni na k gbennu yuo nba, k u nyininin tanmob nba be yendopo na ni, njaan ji fit k bikin l puolpo. ¹⁶U din jii patu nba k b tu dia bikii nae k bikin guonn na puolpo yendopo, k l tie patu manj fuunu kobiinjannmu. ¹⁷K l niidiitu po tie patu na fuunu kobii njannmu mun. ¹⁸K l niiditu po tie patu na njannmu. ¹⁹K u njmant bia bikin yenbaapo k l tie patu na taal fuunu kobiinjannmu. ²⁰Guonn manj lokaa njannan nae taan k lint tie njaak na; k l fɔkint nan yalimu kul tie patuu fuunu kobiinjannmu njmu, l kulaa po; l guonnii bɔkt siaminba tie kasii nan siaminba k tie kasii.

Chapter 43

¹K u saan'n tam;obb buol , tamɔb nba be yendo po na . ²k n la Israel tieb yennu yudant nyii yendo po . u kunkɔl din fu nan nyun sakan na e , k yudant na na yentl tinn na paak³L yilintu din naan yilintu nba k din la yuo k n din baal ma n biil digbann na . k l yilinti bia din din naan linba k n din la Kebaal mɔkl buol na ; k nann e k n din fabin tinn ni . ⁴kaagbennu yudant din kua n̄aak ni tanmɔb nba din be yendo po nae . ⁵n̄aann e k siek jiin 'n k kua nan 'n dindoun ni . k kaagbennu yudant gbie n̄aak na . ⁶n̄ann e k n gbat k sua be n̄aak ni n̄aan piak naan'n , k jua bia sie k kpian . ⁷k u yet'n a : nilɔ bija , n naan kok buol e na , sian nba k n sent n taapaɔnn̄ , n nna e , n niib Islaeil lieb sinssuk ni nan nyuo nba kaagbennu . Israel tieb nan b kpanbala ji kan jɔkn n sann nba n̄an nan b cinconsin , nan b kpanbal kpienna gbanant nba k b jiant'l jual paak . ⁸K b maa tanmɔkuakala nan galisent a b n̄ei tanmɔi ni , k kpian n n̄aak nn tanmɔkuakal nan ganselita buol , k juonn fuo sinsuuk ni . B biit n sann nba n̄an nan b tuonbiit ; L paak n wutuol duo k n buant'b . ⁹Mɔtanaa , b ji fɔkt nan 'n nan b cinconsin nan b kpanbal kpiennaa na na waa , n jii sii ku b sinsuuk ni yuo kul . ¹⁰Nisaalik bija , n̄anmt k wann Israel tieb yenjiantu n̄aak na , k te k bin got k laa l n̄anmu nba tie , k te k bin dii fei nan b tuonbiit na . ¹¹K li tie k b dii fei nan baa tun linba na paak , fan ji wann'b jiantu n̄asakak na biknu nba tie bian̄nba , linba tie l bonjabkala nan l tanmɔkuaka , nan l pabik , nan l ninaunn nan bona nba sii sent bian̄nba kul l sennii n , nan wannu kul , diant na kul nan l sennii , nan wannu kul , diant na kul kul k tul'b , k lin te k binbann bona nba sii be bian̄nba k bii dia senni na K . ¹²Linba nae tie sennu nba jiin n̄asaakak na po , yial nba kul lintil k be kunkonn paak na , tie kaasi . ¹³Linba nae tie mannu binbint'l na biknu yabn't . k l bik nu tie nan baa bik bikn jiantu n̄asaakak na e . k luonnu lint binbintl na kul po , k sumi taabati n̄anle , k yaln taabati n̄anle , k l mɔgbankuoki doki taabatu . ¹⁴K bintl na bɔtu munta , k nyi l tinn po , k doki taati n̄anna ; k b,ikl nba wei munle n̄mat puol taabatu u nan bonjinn , k l mun doki n̄anloli , k bɔkl nba wei munta ni , mun n̄mat puol taabatu nan bonjinn . ¹⁵K l yuo paak bɔkl nba k b jɔkt malunn̄ bona l paak na fɔknt tie taa bati n̄anloli . k binbintl na tii n̄anna na mɔgbangbati doki k gaal paapo na kul . ¹⁶k binbintl na paapo tie bonpaba n̄anna , k bɔkl kul yaln taabana piinle . ¹⁷K li siisuuk ni yalmu na mun bia tie bonpabl k bɔkl kul,taakabi n̄anniin . k ,l nan yel po mɔgbann kuoki doki tabatu , k luannu nba lintl na paak taa batu nan bonjinn , k taa n̄maata do binbintl na paak k be yendo po . ¹⁸K yonmdaann̄ kaagbennu yet'n a : Nisaalik bija want'b malunn̄ binbintl seni , daal nba saa maak gbenn yuo nba , fan juo malunn̄ bona l paak maa k gbenn yuo nba , fan juo malunn̄ bonna l paak , bia jii bonkobt nba k b maan malunn̄ na sɔn k mii mii binbintl na paak , k n̄anm'l . ¹⁹K mann tieb nba tie le fiit nba , k tie Tsaadɔk, yaabonna na kua e tuu saa baal ,n buolk k tun n tuonna . min , yonmdaann̄ kaagbennu e yet a : a saa tul'b naajabil k mann malunn̄ k l tie yanbɔnm paak . ²⁰A jii l sɔn k mii yinna n̄anna nba be binbint'l na paak na paak , bia mii lɔti n̄anna na , nan mɔgban kuoki nba lintl na . N nae k n̄anm binbinkl na k bia mii mii sɔn l paak . ²¹k a tuu saa jii naajak nba k b mann malunn̄ , k l tie yanbɔnm paak k juo muu jiantu n̄asaakak na nanyel po , sian nba k n n̄anm na²²K l yent daliel , fan jii bujak , wun nba mɔk laafia , k mann malunn̄ k li tie yanbɔnm paak , k jii u sɔn na k n̄anm binbintl na , nan faa bo jii naa ja k tien bian̄nba na . ²³Lii tie k a tun nna k gbenn yuo na , fan jii naajabil nan pejabil , k b li mɔk laafia . ²⁴A baal nan'm n buol k mann tieb na saa mii yaln b paak , k juo'b muu , k lii tie malunn̄ k tul'n . ²⁵K daal nuak ni , fan tuu buuk , nan nanjak nan pejak k saa tuu daa n̄anloli k lii tie yanbɔnm paak malunn̄ k b sua daa mɔk dan̄ b gbannat paak i . ²⁶Mann tieb na tuu saa jii daa n̄anloli e k wuul n̄anm malunn̄ binbintl na . k lin tien siil nan tuonn̄ . ²⁷K daa n̄anloli man̄ i gal , k daa n̄anniin daal nan daa nba waa , mann -lieb na tuu saa mann muujuonnu manlunn̄ nan niipo tulu malunn̄ . k n paal sii man ii paak . min yonmdaann̄ kaagbennu e yet .

Chapter 44

¹U jiii k saan nanni yenjiantu nasaakak na nanyel po tanmokuakl nba be yendo po na , njaan l tanmɔb na luo . ²K kaagbennu yet ma a : tanmɔn nba luo na , u ji kan mi luot , k sua bia kanmi gaal l po , k maan kaagbennu , Israel yennu kua l tanmɔb nie . u sii tu loe . ³jaan , wun nba tie yudaano njanlin tuu saa fit kua k kal di jet nba k b tien k l tie kaagbennu yal na ; u bia tuu saa kua k tɔnkin nakutek tanmɔb sonnu , k bia nmat tɔnkin l sonnu k nyi . ⁴K u bia njanm jiin k gaal nanin niiganj pa tanmokuakl nani , k saan nanin yenjiantu nasaakak na tuaan po , k n got la yennu yentsaakal na gbiuie jiantu nasaakak na ; k l tabaak ni k n baa fabin tinj ni . ⁵Kaagbennu yet ma a : nissalik bija , gbiintl k gbat , k la nan ninbina ! gbintl nan a tuba linba kul k n saa pakaa na k jii kaagbenu nasaakak na wannu nan linba kul be siam nba njan na ni . ⁶A saa yet Israel njaak niib nba tie kangbata na : Nae piak yonmdaano kaagbennu : Israel njaak mantk tun bonbilankant nba yabt . ⁷I nyik n nasaakak ni njant buol k saanm nba k b pala ni k njan k b bia tie punjuot , k b biil n nasaakak yuo nba ki mann malunj k tienn panu , nan nankpanma nan sɔn nba tie bonbilankant na , i bil n mɔlole . ⁸I k tien malunj ka tulin n nasaakat njant buol k tulin , njaan i tiaɔn luonm na k mann malunj , njaan ya ai mann malunj tien mine , n nassakak njant buol . ⁹Nae piak yonmdaano , kaagbennu : saan sua , wunba paal k njan nan punjuok , b kan mi kua n nasaakak ni njant buol kuo saanm nba min kua n nasaakak ni . njant buol , kuo saanm nba kul be Israel waat ni . ¹⁰K pukin , Leefit nba nba fɔk nanin , yuo nba Israel din bil k nmant nyikin njaan nmat mann pat na njanne k saa tulb tudatu b biit paak . ¹¹Ii tuu sii be nasaakak ni njant buol na ni tie tuontuonna , ki sii guu nassakak tanmoi , k bia mann malunj k tienin , k kpi niib bonkobit , k l tie mujuonnu yal nan malunlia , k niib sie n buol , njaan k ya a i tie n tuontunna . ¹²K maan b sonmit niib k b mann pata , njanmii kuann Israel njaak biit ni , n nyint u nuu b paake na , yonmdaano kaagbennu yet : K bin ft la tubdatu b biit paak . ¹³B ji kan mi nankin n buol a b tie n tuontunna , kuo k b kua n nasaakak njant ni siam nba njanm tie njant buol na ; njanne sa t k bin la fei nba yab k bia la tubdanu biit k b tuun na paak . ¹⁴N tienm n ; nasaakak guula e , k b si tuun tuonn nba k ya bi tuun na . ¹⁵jaan mann tie , Tsaadok waat Leeffi nba , njanm nba bo tuun tuonn nasaakak ni njant buol yuo nba Israel waat nyikin k fɔt nanin na . njanne saa nakin tienin Nankpanma naa sɔn , yonmdaano kaagbennu e yet . ¹⁶B tu sa kua n nasaakak ni njant buol k tun tulin , ki sii tie n tuontunna . ¹⁷nba k b tuu y b kua nasaakak tanmoi nba kua l dindounj na , ¹⁸bin tuu lia cabflaami liata , sial k be b paak k tie tiau nba kpai , yuo nba k tuun malunj tuonna nasaakak njaan tonmoi nba kua dindounj na ni . ¹⁸B tu saa fin Cabflanj kpalcant b yula pak , k yuo piat flanj b siak ni , k bia daa bob gbann k b tan saa mann nyi nauk . ¹⁹Yua nba k b nyi a b saan nanyel pa blantil na ni , blantil nba niib be nani , b tuu liat tiat nba k b buo lia tun malunj tuonna , k ji bil diouk nba tie nasaakak njant buol na , njaan lebt tiat k maan tiat k njan lin sii niib na buol . ²⁰B daa kuol yupanu , k bia daa t k b yut manj tie yumunt , njaan kuol tien yubiluk . ²¹mansua kan nyu tiluaana daan nba b yi Fin na yuo nba k b kua nasaakak njant buol nuak ni na . ²²B kankuann puonnbatie pakuak , kuo puon nba k b yietua , njaan tuu kuan sapaanmunnn nba tie Israel njaak ni buolu . k b bia saa fit fal manntua pakuak . ²³B saa tumi n niib k bin ft bann linba njan nan lin tie jakiint boktu b bia saa t k b bann linba njan nan linba k kua boktu . ²⁴b saa ji n senn nae , k bu mɔnani a la but . b saa dia biak n senni nan n wannu n janm nba kul ni , k bia dia n fuondal k li njan ²⁵Manntua tu kan saan si kun , k lin tui'ɔ jakint , wa saa fit si wun nba k lin tul'ɔ jakiint sie k l tie u baa , nan u naa , nan u bija , nan u biipo , nan u ninja , nan u nipo nba da k kun jua . ²⁶U fit kjanm u mɔnj sie k u kan danjanlole . ²⁷Daal nba ku sa kua nasaakak ni njant buol , dindouk nani , a u tun tuona lenj , sie k u mann nyikabu malunj , yonmdaano kaagbenn e yet . ²⁸Lii tie faal nba k b sa gal : Min e tie b faal , njanm ki mɔk yent yuo nba k Israel niib cintl b tinj . mine tie b yent . ²⁹B jiet si tie jiet nba k b pi piniiene , nan bit nyikabu pinii nan pann panu pinii , nan lin nba kul k b nyinn Isleal duo ni kul k tulin k li tie pinii njanne si tie b yaal e . ³⁰Sinsinn njiet pinnii , nan pinii nba k b ji tulin k l tie n yal na , l kul si tie mann tieb yal e ; yuo nba ki kan i saani , i tu nukl sinsinn saanmanj k tul manntieb , k yetjanm sii be i nei pak . ³¹Manntieb na daa njan nuakpienn kuo bonkob kpienn kuo lin kul bonkobuk suol k kpiu .

Chapter 45

¹Yuo nba k ii ya yin biil i duo faal, yin nyin yennu yal, k pu piinii, k l fɔkint sii tie maal tutaa piinle nan ɲanɲmu k yalimu tie maal tutaa piik; k l sii tie kasii buol l kul po. ²K tinɲ na ni yial sii be k tie yenjiantu ɲasaakak yial; k l sii maal kobii ɲanɲmu fɔkint nan yalmu kul po. k nyik maal piinɲmuk lintil. ³L maal tutaa piinle nan ɲanɲmu fɔkint k yalmu tutaa piik ninɲe k a saa bikin yenjiant buol nba tie kasi yaa kasii buol na. ⁴ɲanne sii tie duo na ninɲ kasii tinɲ. l sii tie manntieb nba mann malunɲ kasii yaa kasii buol, nan lieb yale; binba fit nakii yennu k mann malunɲ na; lenɲe sii tie b ɲaak. k l sii mantik tie kasii buol k gal k gal duo na kul po. ⁵L tinɲ saa taan k tie Lefit nba tinɲe; ɲanm nbaɲaak na tuontunna na; nan diet piinlee. ⁶Man laa duo faal na; yin bɔkit l jalmu ɲanɲmu; k lii yiek nan ; kasii tinɲ na; k li tie Islael tieb kul yal. ⁷K i saa nyinm tinɲ k lii tie tuann daanɔ na yal, k l yial n nyi l bɔkaa ɲanle kul po ; k nyi kasii yial na yenbaa po; k nyi kasii jual na yendopo ; k saan tun digbana na yendopa kpaak ; k l yial fɔkint ii tie yonm nan linba k ii biit k tul Islael buolu nba na yenn na. ⁸K l sii tie tinɲ nba tie tol; k tinɲ dialɔ sii yenn k l saa te k u ji kan daa mii niib na; ɲaan te tinɲ nba bial na kul ii tie Islael tieb yal. ⁹Yabint yennu yet a: yinm Islael tinɲ diala; i tun biit k matik wei bonciann. nyikin i tonu nan yaa mab niib bianɲ nba na. ti tun linba ɲan nan linba tuok i ji daa ban biel k nyint n niib b tinɲ ni . min yabin yennue piaki linba na. ¹⁰L ɲan k sua kul i mɔk bonbikin kal nba tuok; k ii bikii bona. ¹¹Bonkuont bonbinkal nba k b yil Efa na; l bikinu ii tie yonm nan bonnyun bonbikinkal nba k b yil Baf na. l bona piik sii tie nan bonbikinkal nba k b yil Homel na. ¹²Bona kpau nba tie na; gela piinle; tie sekel yenn kuae; k sekel piinluob; tie minn yenn kua. ¹³Yaa sii tie yennu linba; sii Efa bɔktu tal munluob ni yenn; k wunba kul ɲmant jua; saa baal nanm. ¹⁴B bia tuo saa baal nan olif tiinii kpan; k fin nbamɔk kpan bat; saa bɔkt taal fuunu munle; k ɲann nan Homel nba tie bat nba piik na sii janme. k maan bat nan Homel jame. ¹⁵K ii bia tuo saa nyin pieok yenɔ kua pei kobii ɲanle ni k tul yennu piinii k bia bal nan mu juonu malunɲ yua nan palpienn piinii k lii tie malunɲ nba k yennu saa nyik u niib biit k cabib min yennu pak na. ¹⁶Niib na kul bo saa nyinn l piinii k tul Islael tuann daanɔ. ¹⁷Tuann daanɔ tie wun mann mujuonu; nan piinii nan jaanm nba kul piinii nba sii tie Islael tieb yale; u saa bia mann mujuonu malunɲ nan palpienn malunɲ; nan biit piinu malunɲ ; k lin piin Islael tieb biit. ¹⁸K yabint yennu bia ɲanm pak a: ɲmasinsinn da sinsin daal; yin tuo jii najak nba k mɔk danɲ k mann malunɲ k lin ɲanm yenjiantu ɲasaakak. ¹⁹K manntua na saa jii najak manɲ sɔn; k tien dacaata nba be yenjiantu ɲasaakak ni; l lɔtii ɲanna kul ; k lint binbintl na; nan daat nba be tammɔ kpianu yanɲil buol na. ²⁰A bia saa tie nnae; ɲmalik daa ɲanlole daal; k tul binba k mi ɲaan tun biit na; k lin ɲanm yenjiantu ɲasaakak na. ²¹ɲma sinsinn daa ɲanna daal; sii tie pak jaanm, k l jaanm sa tien daa ɲanlole; k ii tuo sii ɲman panu nba kaa daatinɲ nae. ²²K tuann daanɔ na saa ji najak; k mann malynɲ k tul yennu; u mɔnɲ nan duo na niib kul paak; k lin piin b biit. ²³K l jaanm daa ɲanlole ninɲ; k u tuo saa jii maajai banlole; nan pejai banlole nba kaa danɲ mann mujuonu malunɲ k tul yennu daal kul u tuo saa kpi bonkob yuonɲo; nan bujak daal kul k lie tie b biit paak. ²⁴Naajak nan pejak nba k u tuo saa kpiu daal kul ni na; wun bia tuo tul jiet efa (bolgnine) k pukin najak nan pejak kul paak nan olif tiinii kpan efa.(galunɲ) ²⁵K janm nba sii be ɲmaalii ɲanlole daa piik nan ɲanɲmu daal na; u bia tuo saa mann l malunɲ buolue; k janɲ daa ɲanlole k lii tie b biit paak. nan malunɲ nba jokit muu bonkob munn; nan malunɲ nba tie jiet piinii nan olif tiinii kpan piinii na nan jukit gal tialu yuo na.

Chapter 46

¹Kaagbennu yet a: dindonn gann, puolpo sü luoe daa njanlob nbo tie tuonn daal, na; fuon daal, k poukin nmaapaann dasinsinn daal k l saa luot. ²Bat bija saa tōkin naakuuk tanmob po nanyel po e k kua ki sie ki biak tanmō dauk mantieb saa mann u malunn k tulua, u saa gbaan dun k tībin tanmōb buol, njan nyi k tanmōb si yaa nan daajuok. ³Duo nūb saa gbaan kaagbennu tuann tanmōb manŋ buol fuon daal nan nmaapaann daal. ⁴Fuon daal bat bija saa baal nan pegana banluob, nan peja, bin nba k mōk bi siat k tul yennu. ⁵U baal u sii dia jiet bolk gbinn pejak paak, njaantul waa la bianŋ nba pegana na paak nan kpan litl. ⁶Nmaapaann daal u saa pi yennu naajatonn nba k mōk büt, pegana banluob nan pejak, bin nba k mōk biit. ⁷K u piinii sii tie bōlk gbinn naajak, bōlk gbin peja paak nan waa luon linba peja panaa na pak k pukin kpan liitl. ⁸Bat bija i yaa wun kua, u saa tōkin naakuuk tanmōb poe, k bia saa mŋat tōkin l sōnuu e k nyi. ⁹Duo niib nba saa baal yennu buol, a bin jiant'ō, wun nba saa kua dütuu po tanmōb saa nmat nyi tanmōganŋe k wun nba saa kua ganŋ po saa nmat nyi dutuu e. Faa kua tanmōb nba a j kan nmat nyi l tanmōb. ¹⁰Bat bija saa bi ni ba saa nŋi yuo nba, k nyi baasaa kua yuo nba. ¹¹Janan daal u piinii sü tic bōlk gbinn e naajak paak, bōlk-gbinn Pejak paak, njan waa luon lin nbaa sii tie peganaa na paak nan kpan litl. ¹²Lii tie k bat bija tul kaagbennu waa luon linb, koo k mann malunn waa luon bianŋ nba k tulua, b saa luot tanmōb nba be yendopo k wun tien malunn k tul yennu niipuok nan waa saa tien bianŋ nba fuon daal; k u nyii bn luon gann. ¹³A sii mann malunn k tien yennu daal kul nan pegann nba mōk bin yenn k k mōk büt. A sii tien'ō saanyio̯k kul. ¹⁴Malunn paak, a tuu saa pukin saanyio̯k kul bōlk gbinn bōktuu munluob nin yenn, nan kpan litl bōktuu nuntaanin yenn k buun yon yennu piini e na, yiko nba be yuo kul. ¹⁵Saanyio̯k kul t sü tien yennu pegann, nan kpan yuo kul. ¹⁶Yennu yet a; bat bija i tul u waas ninŋ yennō sial kl nyi u faal ni, l piini sii tie u waas yel'e l bont sü tie b faal'e. ¹⁷Njan jii u faal ni bont k piu tuontunnō l piint sii tie u yal e nan binn nba k ta saa nyin'ō; k l saa nmat bat bija buol e u waas yal sii tie lin nba nyii u faal nie. ¹⁸Bat bija kan jii sial k l tie duo niib fal, u kan jii sial k l tie duo niib ya, waa saa jii lin nba k tul waas sii tie u yal e n na e k n biib ni na yenua kua waa kan nyi u yal ni. ¹⁹U jün kua na ni diet nba tie mantieb yal, nüdiitu po, k sial buol be nuak ni k be yendopo. ²⁰U yet'n a: na e tie sian nba k mantieb pul bonkobit nant nba k b mann na lunŋ a bin la yennu fielu, k ji la te k b kua muuni. ²¹U jii kua na nin diok nuak ni, klin na nin lōti njan na kul k lōtū na kal lin mōk l yial e. ²²Lōti njan na kul lin mōk yiale e l yabint tie: fōkint taa banaa pinna, yalmu taabana pintaa, k l lōtii kul lie yonn. ²³K b lin maa juonn k lint l kul, k daanii juaonaa manŋ nyakaa ni. ²⁴Nisaalik pakn: yianii nan bin nba tuun yennu nasaakak ni njanm i yak bonkobit nant nba k duo niib mann malunn.

Chapter 47

¹K i ua jiin ki n̄amat nanin yenjiantu n̄asaakak nba tol sianinba po na ki nyun na ḡont ki siik n̄asaakak diitu po, ki gaal siik malun̄j binbintil na diitu po. ²Ki jua na bia jiin ki gal na nin n̄asaakab na niigan̄ po taururo kuakil na ni, ki nyi nanin n̄anyel, ki lin manin tamūkuakil nba tol yendo po na ki kpenbik nna puub ki nyi, tonrm̄kuakil na niidiitu po. ³Ki jua na jii u nyumbi kin dauk na, ki bikin sikin kpenu na, ki jiin yendo po. Ki li tie taakaabii kobi n̄an̄mu nan piin luab. Ki u betin a man t̄okin nyun na ni, ki nyun na dian n taapant. ⁴Ki u bia n̄amm bikin, ki kpennu na takaabi kobi n̄an̄mu nan piinluob ki n̄ynn na pukin ki dian n duna. Ki u bia n̄amm bikin ki sikin kpennu na taakobi kobii n̄an̄mu nan piinlolii. Ki nyunn na dian n siak. ⁵Ki u n̄amm bikin taakaabi kobii n̄an̄mu nan piinluob ki pukin, ki kpenu na ji sun̄ ki n ki fit somm ki t̄okin li ni. Ki li mantik sun̄ ki nil̄ kan fit puot. Sie ki u duk. ⁶Ki jua yetin a nisaalik, dutil linba na kul fanu. T̄on ki jua na jiin ki n̄mat nanin k̄pengbion̄. ⁷Maa baal lej̄ yuo nba, ki n laa tiini bonciann be k̄pengbiant na kul po. ⁸Ki u yetin a nyun pub, ki saa yendo po, ki siik yudain m̄kil baaukni, ki tuatil siik m̄k-kpienn ni. Ki li i pubil siik m̄kpienn na ni yuo nba . Li tu lebit M̄k-kpienn yalin nyun nae, ki li ji tie nyun̄ann. ⁹Ki kpennu na i tan̄i pubil saan sianinba kul. Bankob buolu kul nan janbuolu kul sii be lej̄. Ki kpennu saa te ki m̄k kpienn nan nyun n̄an. Ki li i biak i pubol saan sialimba kul, li saa tul manfuol. ¹⁰laa saa nyi Engedi nyuontona buol ki saa baal En-eglain nyuontona buol, jansuolaa sii be m̄k gbenbil nan k̄pīn, ki saa denn bi janlaant a lin kuol. Ki janbuolu, bonciann sii be lej̄ nan baa be sinsuuk ni m̄kgbenn̄il na ni bian̄inba na. ¹¹Naan nyun nba be naagboa ni, nan biant ni, ki kook m̄kil na, li saa bial ki tie yaalin nyume. ¹²Ki li k̄pengbiant nan kul po sii m̄k tibuolu kul, ki li saa kpaat, ki tien jiet ki li tutuat kan mii suul, ki bi mun kan mii nyik luonna lommii. Ki sii m̄k luanpaana n̄maalik kul, kimaan nyun nba puub ni nyi jiantu n̄asaakak ni nae sii maantil. Ki tiini na luanna sii tie jiet, ki li ti tuut sii tie niib na lafaa. ¹³Ki yabint yennu n̄amm yet a tin̄ na teliee na. Kii saa bokit k tul Islaael buolu piik nan n̄anlee na, ki te Josef buolu n gaal b̄ka n̄anle. ¹⁴N don̄ sat m̄b ki tul i yeejamm nan n saa tulib tin̄ na li paak i b̄kitil man. I tan̄m̄ion̄ ni diedie ki sua yal daa yaab lieli. ¹⁵Niigan̄ po kpaat na nyi sinsuuk ni m̄kgben̄il nani, ki saa yendo po; k saa baal Hetlonn duo nan Hamaf luann, k saan tuu sedad duo, ki gaal baal Heflonn duo na nan Hamaf luannu, ki saa tuu sedad duo na. ¹⁶Ki gaal baal Belota nan sibaim doi ki gaal baat tikonn duo ki likpia Hauran yet kpaal paale. ¹⁷T̄on niigan̄ po kpaal na nyi sunsukini m̄kgben̄il na buol. k saa yendo po, ki tel nan Dams ku nba be niidiitu po nan Hamaf nba be niigan̄ po na. ¹⁸Ki yendo po kpaal na nyi damsko nan Haalon yent na sunsuk ni, ki saa niidiitu po, ki juldann m̄kil tie kpaal, ki Islaael tin̄ be li yenbapo, ki Gilead tin̄ be li yendo po, ki saan tuu tamal duo nba k̄pia m̄k-kpienn na. ¹⁹Ki niidiitu po kpaal na nyi tamal ki gaal saa yenba po, ki siik kades melib nyuontona buol. Ki gaal saa Eyiip̄t nba kuok niidiitu po, ki saan tuu sinsuuk ni m̄k-gben̄il na. ²⁰Yenba po kpaal na tul nan sinsuuk ni m̄k gben̄il nae, ki gal duo nin̄an po, ki saan tuu Hamaf luannu yendo po. ²¹B̄kitil tin̄ na ki tul Islaael tieb na. ²²li sii tie i faale yuo nba kaa paak ki buol gannu nba kua nani. Ki maat waat i buol na, ii tan̄i b̄kit tin̄ na yuo nba, yin tulib tol. I diab nan be tie Islaael tiebe na. Ki te n̄amme nan islaael buolu na tuu lakin bil suka tin̄ na centu paak. ²³Ki buolgannu nil̄ tuu saa gaal u tol, ki li nyi Islaal buolu nba ki u kua nan̄ na yal ni. Min yabint yennu pak na.

Chapter 48

¹Buolu kul sanaae na: la nyii niigany po kpaal na; k nyii sunsuuk ni mǝkgbenjil na po; k jiin yendo po; k saan tuu Heltan k gal saan hmat; k bia saa tuu Enonn duo; k saa tuu Damas nan Hamat na sunsuu k ni ; k buolu kul tuu saa gaal tinj na bǝk yenn; k tinj na saa piin k nyi yendo po kpaal k saan yenbaa po ; k saan sunsuuk ni mǝkgbenjil na po baa sii be k waa lieb paak biann nbae na. ²Dan kpaal paak yendo po k saan tuu yenbaa p, Asel; buolu sii be . ³Laa nyi Asel yendo po k saa tuu yenbaa po; Neftali buolu sii ka lenj. ⁴Laa mun nyii Neftali yendo po k saa tuu yenbaa po tie Manasse buolu, ⁵Laa nyii Manasse buolu kpaal yendo po k saa tuu yenba po K Eflaim buolu kal lenj. ⁶Laa nyii Eflaim kpal yendo po k saa tuu yonbaa po k Ruben buolu kal lenj. ⁷Laa nyi Ruben buolu kpaal yendo po k saa tuu yenbaa po , k Suda buolu kal lenj, ⁸k laa mun nyii Suda yendo po k saa tuu yenbaa po, sii tie tinj nba k nyinn yalmu maal tutaa piinlie nan njanymuu k fǝkjnt tie nan linba be yendo po, k saa tuu yenbaa po na yenn fǝkint te nae, k yenjiantu njasakak sii be ii sunsuuk ni. ⁹Tinj k ii saa nyin k tul Yennu si mǝk mal tutaa piinlie nan njanymuu e fǝkint k yalmu tie tutaa piik. ¹⁰L bia mun sii tie manntua na yale l kaasi tinj, k maal tutaa piinlie nan njanymuu ganj po , yenbaa po tie tutaa piik , k sunsuuk ni fǝkint tie maal tutaa piinlie nan njanymuu ; k yenjiantu njasakak si be sunsuuk ni . ¹¹L yial sii tie manntieb nba k b kaanm na yale; Tsadik bonjai nba tuun n yenjiantu njasakak ninj k k yet yuo nba k Israel tieb daan bot n sǝnu ni , nan Lefit nba din bot biannjinba na. ¹²L paak k b sii gaal bǝkl nba be l kuukua k kpia nan Lefit nba yal, lenj e sii mantik tie kassi k gal k gal l kul po. ¹³K Lefit nba mun saa gaal b yial l kunkua; l sii be maantieb yal na niditu po, l fǝkint mun bia sii tie maal tutaa pininlie nan njanymuu e, k l yalmu tie tutaa piik. ¹⁴B kan fit boi sial po kuo k gaal sial , k b kan fit gaal tut sua; k maan tinj na mantik tie kassi k tul ayaennu wa. ¹⁵Yial nba ten k yalmu tie tutaa njanymuu, k l fǝkint ite tutaa pinlie nan njanymuu na . Sii tie duo na niib yale, b saa fit k l ni kpaal k bonkobit , k duo na sii be l sunsuuk ni. ¹⁶L duo yalmuu, sii n nae: Nigani po si tie tutaa piinna nann kobii-njanymu; k yendo po tie tutaa piinna nan kobii-njanymuu , k yenba po mun bia tie tutaa piinna nan kobii-njanymuu ¹⁷K yial saa tenn k lint duo na , k tie mal kobii njanlie nan pinymuu nigani po , k sunsuuk ni tie kobii njanlie nan piinymuu , k yendo po tie kobii njanlie nan piinymuu, k yenbaa po tie kobii njanlie. ¹⁸B maa duo na kassi yial na ni nidiitu po, niib nba be yial na ni sii ko yial nba tenn na ni , fǝkint tintann paak k jiin nyonbo po si tie maal njanna k yalin maal njanlie. ¹⁹L tinj , Israel buolu kul sii kua k ltie duo na yal. ²⁰Tinj nba kul k b saa nyinn sii tie tutaaa piinlie nan njanymuu l fǝkint, k l yalmu si tie tutaa piinli nan njanymuu; k bia bǝkl yial biak taa fuunu munna k li tie duo na yal; ²¹Tinj nba bial , k be yial nba k jiantu njasakak be na nan manntieb tinj na, nan Lefit nba tinj na, nan duo na , l yendo po nan yenbaa po tie Israel tinj tieb diala yale. K l saan nyi yendo po k saa tuu kpaal na ; k bia saa tuu yenbaa po, k saa tuu sunsuuk ni mǝkgbenjil na. K nigani po kpaal tie Suda yial, k nidiitu po kpaal mun tie Bensamen yial . ²²Linba sii tie tuann daan yial sii be la nyii Lefit nba tinj paak ; k tan tuu duo na yial paak, njanne sii be Suda tinj nan Bensamen tinj sunsuuk ni k tie tuann daan yial. ²³Buolu nba be k pukin i na : la nyii yendo po Bensamen buolu. ²⁴K la nyi Bensamin tinj kpaal paak , yendo po k saa tuu yenba po k Simeon buolu kal; ²⁵la nyi Simeon buolu tinj paak , l yendo po k saa tuu yenbaa po , k Israel buolu kal . ²⁶La nyi Israel tieb tinj paak, l yendo po nan yenbaa po, Zabulon buolu kal. ²⁷La nyii Zabulon tinj paak , l yendo po nan l yenbaa po, k Gad, buolu kal. ²⁸La nyii Gad buolu tinj paak , l nidiitu po kpaal nyi Tamal k jil l mun yaa nidiitu po k tu saa tuu Kade, nyun tona buol , k jiin nigann po; k kua Ejipt kpaal k saa tuu sunsuuk ni mǝkgbenjil na. ²⁹Yabint daan Yennu njanm yet a: Biannjinba k n saa bit tinj na bǝkl bǝkl k tul Israel tieb buolu e na k li tie b faal. ³⁰Buolu na e be duo na ninj : Yendo po yaakl na tie maal tutaa njanna nan kobii njanymuu. ³¹Israel buolu kul sann nan u tanmǝ kuakil; tan moi njantaa be nidiitu po; k yenn tie Ruben buolu tanmǝb, k liel tie Suda buolu tanmǝb, k liel tie Lefi buolu tanmǝb. ³²K yendo po yakl na tie maal tutaa piinan na kobii njanymuu, k tan moi njantaa be l po: Sef buolu tanmǝb , nan Bensamin buolu tanmǝb , nan Dan buolu tanmǝb. ³³K nidiitu po mǝk maal tutaa njanna nan kobii njanymuu, k tanmǝi njanta be l po: Simeon buolu tanmǝb, Israel buolu tanmǝb nan Zabulon buolu tanmǝb. ³⁴La jii l yenbaa po mǝk maal tutaa njanna nan kobii njanymuu, k tanmǝi njantaa be l yakl: Gad buolu tanmǝb nan Asel buolu tanmǝb nan Neftali buolu tanmǝb. ³⁵K duo na juona njanna na kul fǝkint tie maal tuuta piik. K laa nyii daal manj, k b pul duo sann a Yennu be nante.

Daniel

Chapter 1

¹Jehoyakim din dii suda naan bina nantaae k Babilonn kpanbal Nebukanesal lek selusalem k nja lint duo na. ²Yennu din te k u suol kpanbal Jehoyakim k fat yenjiantu nasaakak na bonyena. u din tien siab yonmiie k nmat nanm Babilonn. k tiat nba k u fat, k u saa kuan biil tingbannaak tiat diit na ni. ³Kpanbal na din yet u tuontunna saakua Aspenas a wun nann islael naasinm nba tie yonmii na siab, binba nyii naan njaak nan binba nyii nigaana nei. ⁴L njan k bii tie naasinjanii, k i mok yan, k i tie binba la tumiiu fanu, kii bant bona paak yian yian k daa mok danj b gbanant paak, k lin te bin fit jann nan bii tuun kpanbal na njaatuonna. Aspenas din tie wunba saa tumiib Babilonn maan ni gbounj kalmu nan dianu. ⁵Kpanbal na bia din tul mob a bii tien naasinm jebuolu nan dabuolu nba k b tien kpanbal monj na. b din saa diab bina nantaae k tumiib fanu. l puolpo, k bin ji piin kii tuun kpanbal njaatuonna. ⁶Binba k b din gannib na, b siab din tie Daaniel nan Hanania nan misael nan Asalia. b din nyii juda buolu nie. ⁷Tuontunna na saakua din tulib sanpaana e, k Daanial sann tie Belte sasal, k Hanania sann tie Saldlak, k Misael sann tie Meak, k Asalia sann tie abednego. ⁸Daniel din lol nan u kan di kpanbal jiet na k bia nyu kpanbal daan na k kua jakint ni. l paak k u yet Aspenas a wun sonmua. ⁹K yennu te Aspenas tinDanial ninbaaak. ¹⁰Aspenas lek din tiin kpanbal na janmaanii yaa sii di k bia nyu linbawa. k lii tie k a k nol naasinlieb na, nann u saa kpina. ¹¹anne Daniel fiil saan jua nba k Aspenas te ku guu nja Daaniel nan u yuasnba bantaa na buol. ¹²K yet a:canbaa bikint a daaba dapiik k got kii tient tua nan nyun kuu kua k tii di k biakii nyun. ¹³K tan bikin t gbanant nan naisinm nba di kpanbal nja jenant na gbanant k laan t boktu nba si tie. ¹⁴anne ku sak k te k b bikin k saa dian daiik. ¹⁵Dapiik na gbennue k b mok bga nan maatil, k bia wakiii k gal naasinm nba di kpanbal na nja jenant na. ¹⁶L paak, laa nyii l daal k jua nba guub na te k b namii di tua, njan k k di jiet nba kpanbal yaa bii tienm na. ¹⁷Yennu din tul naasinm banna na gbounj bannu nan yanfuon buolu kul. u bia din tul Daniel yanfuon nba fit kpintil yilintu, nan daamiit bunta. ¹⁸Bina nanta nba k kpanbal senn na gbennue, k Aspenas jii naasinm na kul k saan nanm kpanbal Nebukanesal buol. ¹⁹Kpanbal na din pak nan b kul, k u nunm gbuo Daaniel nan Hanania nan Msaal nan Asaliae k gal naasinm nba bial kul. njanne k b tienm kpanbal njaatuontunna. ²⁰Buboit nba kul k kpanbal na boi, koo damiit nba kul k u baal nann, jab banna tu bann l paak taaluuu piik k gal jabaabuula koo ninyuantieb danm nba kul be u yent ni. ²¹Daaniel din bia be naan njaake k tan tuu Peesia kpanbal Sailaaus nba din tankon nyann Babilonn tieb nba.

Chapter 2

¹Kpanbal Nabukanesal nba din dii naan binna njanlee niye, ki u damii dammit li din daamiio bonciann, ki u ki fit nuanni. ²Nanne ki u tun yiin u yandamm nan Jabaabuula nan nyokidamm nan ninnyuandamm nan bannatieb, a bin baal ki tan wannɔ daa niit na paak. ³Baa baal yuonba k kpanbaal na yetiba, n daamii damiite, ki li daamiin, ki n luon min bann li paak. ⁴Ki bi yetɔ, canbaa i mɔk manfuok, betilit daamiit na, ti saa wanna lipaak. ⁵Ki Kpanbaal na yetib, n lol nan yin yetin damiit nae, ki bia wannin li paak, ki, lii tie ki i ki fit wannin, n saa patie buli-buli; ki te ki i nei n kpant langbent. ⁶Naan li, tie ki saa fit yetin ki bia wannin damiit na paak n saa pai paati, ki pii piini ki tuli bakil, yetilin damiit na kibia wannin li paak man. ⁷Ki bi bia namm yet kpanbaal na, a canbaa, betilit daamiit na ki tin wanna lipaak. ⁸Nanne kpanbaal na jiina litie nan maa pakin ee; i luon ki yin biil n yuoe na, kimaan i bann nan n lol. ⁹Man tul i kul tubidatu die die e, li tie ki ki fit wannin damiit na i lol i tanɲmɔɲ ni nan yii fa faie ki tiennin, kimaan i daan nan yuo baat ki bona saa lebit. I i betin damiit na nba tie linba, ki n saa bann nan i saa fit wannin damiit na paak a. ¹⁰K ninnyuandamm na jiin kpanbaal na a sua ka tingboun na ni ki saa fit wann fin kpanbaal fa luon linba na. Kpanbaal sua kaa, li kpanbaal jaanna nba be, sua daa ki bai jabaabuu la, kuo nyokidomm, kuo ninyuandamm mabolik na. ¹¹Kpanbaal, faa bai linba na paal banciann ki sua kan fit bannil, sie tugbanna kukua, njan tingbana mun k kua nan nisanlika. ¹²K bi naan na te ki kpanbaal na wutol duo, ki u tul mɔb a bin kpi yandamm nba kul be babiton duo ni. ¹³Nonne mɔmaan na din lin duo na kul po, a bin kpi yandamm na kul, ki bia pukin Daniel nan yuantin nba mun. ¹⁴Nanne ki Danial fiil saan Aliok buol, wun nba tie kpanbaal guula sakua na, nua e ki bi tulɔ mɔb nan wun kpi yandamm na. Danial din paki nan Aliok yannfomm maan nan sikini mɔɲ; ¹⁵Ki boiɔ linba paake tien ki kpanbaal na tul mukil sennu nba na. Nanne aliok yol Danial linbatien. ¹⁶Ki Danial kakit yian ki saah kpanbaal na buol ki gaal yuo ki pukin, a lin fit te ki wun wann kpanbaal na u daamiit na paak. ¹⁷Ki Daniel jii nmat kun njaaki ni, ki saa paak u yuantinba na: Hamania nan Misael nan Asalia linba tun. ¹⁸Ki yetib a bi mei yennu nba be yendoun ni, ki wi mɔk ninbantinu, ki bia boiɔki wunfiit daamiit na paak ki tulit, ki bi daa kpi namm nan yandalieb nba be Babilonn na. ¹⁹Tɔn lidaal nyiaɔko ki yennu fiit damiit na ki tul danial ki bia wannɔ li paak, yilintu ni ki Danial pak dont yennu nba be yendoun nina, ki yet a. ²⁰Yennu mɔk yan nan yiikuo, pakin ki dontɔ yuo kul nan yuokul. ²¹Nua e te yuo nan sakil lebitil, nuae dint naan ki bia liatil naan, nuae tien yan nan bannu. ²²Nuae fiitil maan nba sumii, ki be bɔl ni. U mii linba bɔl bunbɔnn ni, njan ki u mɔɲ be yentu ni. ²³N yejamm yennu, n piaka ki bakita a sann fine tulin yan nan parɲ. A gat n mialu wa, ki wannit maan nba kiti saa yet kpanbaal na. ²⁴Nanne Danial fiil saan Aliok nba ki kpanbaal daan tulɔ mɔba wun kpi u kpaan tieb na buol. Ki yetɔ a daa kpibi, jiimin ki tin saa kpanbaal na buol, ki man saa wannɔ, u damiit na paak nba tie, linba. ²⁵Li yuo na ki Aliok jii Danial saan nanɔ, kpanbaal Nabukanasal buol, k yet kpanbaal, na, a canbaa n la Juuf yommii na yennu, ki u saa fit wanna a damiit na paak. ²⁶Ki kpanbaal na yet Danial, wunba ki bin pulɔ Betitesasal na, a a saafit wannin damiit na ki bia wannin li paak a? ²⁷Ki Danial jiin a, canbaa, nyokidaano kuo ninnyuadaano, kuo jabaabuula, kuo banntuasua kaa ki saa wanna damiit na paaki. ²⁸Naan yennu nba be yendoun nina, nua e wanna linba tan saa tun mɔtaana n saa wanna bonna nba ki a la adomiit ni na paak. ²⁹Canbaa, faa bo dua guant yuo nba, kia daamii ki la linba saa tun ki yennu nba futil wolini maan na wanna linba saa tun. ³⁰Tɔn yennu fiit woolini maan na ki wanni ma, li ki tie a mɔk yanki gal sua kul kaa, njan li tie a fin kpanbaale n bann a damiit na paak, ki bia bann a dudukit nba kia dukii na paak. ³¹Canbaa, a damiit na ni, a la sial sie tuann ki tie nifo paaluk ninnaunɲ kinyilii nyokit, ki mɔk janmaani nan fan got. ³²Ki bi jii salinɲna ki nan li yul, ki jii salin pienna ki nan li palibiil nan kpinkpant, ki jii kunt mɔnt ki nan siak ni nan pana. ³³Ki jii kut ki nan li benni, ki jii kut na nuann ki nan li taapant. ³⁴faa gotil yonbae ki tangbenil nyi jual paal, njan ki sua ki siili, ki jaal nifopaaluk na taapant nba bi naum kuut nan nuann ki nan na; ki yielil bulii bulii. ³⁵Li yuo kut na nuan nan kutimɔnt nan selimpienna nan salimmɔna na yiel bulii, ki li nan kul ki yaat nann, ki ki tenn nan siala. Njan ki tann na ji yabit ki tie jojaann ki piin tingboun na kul po. ³⁶Canbaa a damiit manɲ na iii saa wanna lipaak. ³⁷Canbaa fine tie kpanbaal, jaan ki gal kpanbaal kul. Yennu nba be yendoun ni nae tiena kpanbaal, ki tula parɲ nan yiikuo nan baakil. ³⁸U te ki a tie kpanbaal ki dia niib nba be tingboun n na ni, ki te ki a golii boukobot nan nnanni kul fone tie salima yul na. ³⁹A naan na puolpo naangboutiel saa fiil, ii ki paal nan a yal na, ki lipuol po naagbou liel saa fiil munta ni, ki sii paal nan kuntimɔnt na, ki dia Tingboun na kul. ⁴⁰Ki naangbouliel saa fiil munna ni ki sii paal nan kut na. Ki saa yiel ki bia but bont kul nan kut nba but bontkul bianɲinba na. Li saa but ki bia nann dingbanlia na. ⁴¹A bia la nan nifopaaluk na taapant nan li taabila tie nuann, bɔ kil nan kut bɔkile. Linba na want nan naagboun na saa bɔkita, ki lisii mɔk pansiak ki paal nan kut na kimaan bi bo nmat kut nan nuanne. ⁴²Taabila nba ki bi jii kut nan nuann, ki nan ua, li want nan naagboun bokil siipaal ki bɔkiliel ki paali. ⁴³A bia la nan kut nan nmat nan nuanne linba na want nan naagboun nanɲ diala sii yiaɲ a bin taan bi njaatieb yomm, ki biikuant lieb, njan bi kan fit tie nna, kimaan kut nan nuann kan fit nmati. ⁴⁴Naangboun manɲ diala yuo, yennu nba be yendoun nina saa kaan nangboun, sial, ki li sii be nan yuo

nba kaa paak, sua kan mi nyannil ɲaan li saa buont naangboulia na kul, wa ki li sii be mɔk-mɔk nan mɔk-mɔk.⁴⁵ A la tongbenil nba ki sua k siil, kili nyii jua paak ki tan jaal nifopaaluk nba kibi jiikut nan kutimɔnt na nuany nan salimonna nan salinpienna ki nammil na wa. yabint yennu yien fin kpanbaal linba tan saa tume. N beta damiit nba kia damii nawa, ki bia wonna li balimɔni paak nba tie wa.⁴⁶ ɲanne kpanbaal Nabukanesal, baa gbaan ki tinbin ki u yugbial siit tin, Danial tuann, ki tulɔ baakil, ɲaan te ki bi jiipiini nan bonnunubit ki tul Danial, ki li tie malun.⁴⁷ Ki kpanbaal na yet a. A yennu nae tie yennu nba gberɲ ki gal yennii kul ki tie kpanbaal kul yondaanɔ. ɲuae bia fiitil woolini maan faa fit waan wooli ni maan na paake te ki n bonnil.⁴⁸ ɲanne ki u ji tul Danial yudant ki pukin piinɲanii, nba yab. Ki te ki u goli Babilonn yent kul, ki bia te ki u tie u kpaantieɓ na kul tuann daanɔ.⁴⁹ Danial din balin kpanbaal na a wun te Sadlak nan Mesak nan Abed-nego ii tie tuonna saakab, babilonn yent ni. ɲaan Danial ɲanlin dinbial be kpanbaal na ɲaake.

Chapter 3

¹Kpanbal Nabukanasal din jii kut mont k nan patl ; k l fɔkint tie maal piinlob na; k yalmu tie nan maal ɲanlob na. ²K te k b sennil Dula lotl ni; k l b Babilonn yenti ni. K kpanbal Nabukanasal tun k yiin u saakab kul nba tie duo diala nan, tuon tunna yudanm; nan kunkɔnkɔnna saakab, nan yent saakab; nan likbɔltieb saakab, nan bubuula, nan yent saakab buolu, kul-nba be yent na ni; a b n baal k tan luot patl nba k ɲua kpanbal Nabukanasal din nan k senn na jiantu. ³K b kul tikl k baal; set patl nba k Nabukanasal din nan na tuann p. ⁴K lanwokl faalo pak sapaapo k yet a: Ba yaa i tun l nba na, yinm digbana kul niib, nan yinm mabuolu kul niib. ⁵Yuo nba kii gbat natunn mɔnii nan yelii nan kona nan, ban mumuat buolu kul, yin baa k gbaan, k jiant patl nba k kpanbal Nabukanasal din nan k senn na. ⁶Danɔ nba gbat natuna mɔnii, ɲaan k k baa gbaan k jiant; b saa jiu k luu, l yuo na muciony na ni. ⁷L Paak yuo nba, k suakul gbat, k b pebl natuna nan yelii, nan biat, nan bon mumuat buolu buolu kul, digbana kul niib, nan ma-buolu kul niib, n baa gbaan k jiant patl nba k kpanbal Nabukanasal din nan na. ⁸L yuo manɲ k jasial na baal k pak, k taali suif nba . ⁹K gaal maan k pak kpanbal Nabukanasal a: Canba a mial n fɔkit k saa ruu yuo nba kaa paak. ¹⁰Canba a senn nan wunba gbat bon mumuat na mɔnii, wun gbaan k jiant patl nba ka mamɔ senn na. ¹¹A ɲaan wunba k gbaan k jiantɔ; suolo k luu micionɲ na ni. ¹²Naan suf nba n na be n na na k a tienm Babilon tuna saakab, ɲanme tie, Saldlak, Mesak nan Aba-nego , b k coln a sennu na Canba , b k jiantl a yennii na, b yet b n jiant patl nan k a nan senn na wa. ¹³K kpanbal Nabukanasal wuol duo k fuut, k u tun a b n yiin ja manɲ na. K b saan yiinm k baal nanm u tuann. ¹⁴K kpanbal Nabukanasal gaal maan k yetib a Sadlak , Mesak nan Aba-Nego, l tie mɔniie nan ii jiantl n yennii, k bia k jiantl n patl nba k n nan k senn naa? ¹⁵Mɔtaana, i tien siil man; k yuo nba kii gbat bon mumuat mɔnii, yin baa gbaan, k jiant patl nba k n nan k senn na; Lii tie ki k jiantɔ, b n jii l yuo na k lui, mucionɲ nan ni. I mia yen sau be k saa fit tinnie? ¹⁶K Sadlak, Mesak nan Aba-Nego jiin k yet kpanbal Nabukanasal a: T kan fit jiin sial k jiin l po. ¹⁷T yennu nba k t jiantlɔ na saa fit tinnit mucionɲ na ni; k bia fat nyinnit a nuu ni, lii tie k u luon. ¹⁸U leki kii tinnit, ɲaan t luon k bann nan t kan jiant a patl, kuo tungbann nba k a nan k senn na. ¹⁹Baa pak n na yuo nba, k Nabukanasal wutuol duo k fuut, k u biil nunpo, k jiant k got Sadlak, Msak, nan Aba-Nego. ɲaan yet a: Ti ɲanm pukn daat muu na ni, k l tonɲ k gal sinsinn yal na nan taal fuunu munle na. ²⁰K ji yet u kunkɔnkɔnna pandan siab , a b n suol jab bantaa na, k lol lolib k lub mucionɲ na ni. ²¹K b suol jab banda manɲ k lol lolib nan b tiat nba k b lia na kul, k lub mucionɲ ni. ²²Nan kpanbal na sennii na nba din wakii bianɲ nba, k muu na bia din tonɲ bonciann na, muyelu din kpɔii jab nba din lu Sadlak, Mesak, Abe-nego nae. ²³K jab bantaa na be nan ɲmiit muu sunsuuk ni. ²⁴K janmaani din suol kpanbal Nabukanasal k u kakt fiil set. K boi u ɲaa saakab a: T bo k lol jab bantaa ka, k lub muuna nii ? K bkiin a nn Canba t- bo lol jab bantae. ²⁵K kpanbal na ɲanm yet a: Gotl n laat jab bonna k b sonm muu na ni, k k lol ɲmiit, k baa siala bia k tienmi; k wunba pukn bonna na nunpo naan yennu bija nunpo. ²⁶K kpanbal Nabukanasal, ji nak n muu buok na buol, k yet a : Sadlak, nan Mesak nan Aba-Nego, yiiko yennu tuontunna, nyin man k baal n buol k b nyii muu na ni. ²⁷K u ɲaa saakab, nan tuontunna yudanm nan duo muu na k fil tien b gbanant siali, baa b yut nan yenn ku kua wa k dii muu, kuo b tiat na gba, muyelu mɔnɲ k fit baalibi. ²⁸K kpanbal Nbukanasal gaal maan k yet a: pak n k dont Sadlak, nan Mesak, nan Abe-Nego yennu na man ɲua nba tun u maalaka k u tinn u tuontun kpanbal nba nan tungbann nba jiant yen ganu. ²⁹Mɔtaana , n senn sennu nan daanɔ nba kuo mabuol ganu nilɔ nba pak k biil sadlak, nan Mesak, nan Abe-Nego yennu na, b n potua bulii bulii, k te u ɲaak n set langbounɲ; k maan yen sua kaa, k saa fit tinn nan ɲua na. ³⁰K l puolpo, k kpanbal na ji donn? Sadlak nan Mesak , nan Aba-Nego Babilon yent kul ni.

Chapter 4

¹kpanbal Nebukanesal tul momaam nba nee k b lin nann dogbana kul, nan nibuolu kul, nan mabuolu kul buol dalnya ne ni: N fuonti ²L tien pal Lonme nan man wannn bakitnɔnn nan yaal k lutuk tuona nba k yabint yennu tun k tulin ³yennu nba fiit u bakitnɔnn tuona nba k tul niib yab bonciann! yaalkilutuk tuona nba k u tun ne mɔk panɲ! yennue tie kpanbal nan yuo nba kaagbennu, u sii dia u niib maal u tun maal. ⁴Min Nebukanesal tu be n yamanie n ɲaani, k mɔkitil nan kpunkpɔnmuk. ⁵ɲaan tan danmii janmaan suoluk damiit, k la cinɲcinɲ yilintu guanni. ⁶kin tun yiin n kpaan tieb kul nba be babilonn a bin baal k tan wannin n damiit ne paak. ⁷Tɔn k ninnyɔdanm nan nyɔkidanm, nan jabaabuula nan bann tieb kul baal n buol, k n tieb damiit ne, ɲaan k b ki fit k wɔnnin damiit paaki. ⁸K daaniel tan yuant baal n buol b bia yi ɲɔɔe belte sasal, k l sann gaan nan n tingbann kasii yennu siek be u nii; ɲanne k n wannɔ damiit nba k n damii k yetɔ a: ⁹Beltesasal, finn nba tie ninnyɔdanm bet ne, n mii nan kasii yennu siek be a nii, k a fit bant bunbɔli maan kul paak. N damiit manɲe ne, wɔntin l paak. ¹⁰Maa dua duanu ni k la yilintu nbae ne. N la tifuuok sie tingbonn ne sinsuuk ni. ¹¹K kiaat k saa tu sanpaak, k sua kul laato tingbann ne kul po. ¹²K u tituut mɔk fant, k tiik ne bia gboe nan luana nba k dulnya ne niib kul saa di gbuo, k muuk ni bonkobt foii u l maasu, k nuani tiab tiat l yiini paak k bonfuota kul nba be di li luana. ¹³Maa duki ne paak yuo nbae, k n la melaka nyii yendɔnn ni, k diitl fanu. ¹⁴K u pak na kunkɔpaalil a i cuan tiik ne k lu, k pot l yiinni, k suul l tutuut, ɲaan yat l luana. Belin bonkobt nba sie l lɔnn nii ne, k bia yua nuani nba tua l yiini paak ne. ¹⁵ɲaan bobin l nyakl kut bin nan kutmɔnt, k lii sie muuk ni, ɲaant nan bonkobit ne. ¹⁶Li saa jii bina ɲanlɔle, k u k mɔk nisaalik yan, ɲaan sii mɔk bonkobukyanme. ¹⁷Malak nba diitl fanu ne lole ne, a niib nba be lokl kul po n bann nan yabint yennu mɔk panɲ nisaali naan paak, k fit dint wunba kul k u luon ne naan, lii lekii tie nibutinɲnba juont gbaa. ¹⁸Damiit nba k n damiie ne, min kpanbal Nebukanesal tɔn Baletesasal, betilin damiit ne paak binbaa tie n kpantieb ne sa kaa k fit wɔnnin l paak, ɲaan fin saa fit k wɔnnin l paak a, k maan kasii yennu seek be a ni. ¹⁹K ji jeet kua Daaniel, wunba k b yuu Beltesasal ne, k u ki fit yet sial. k kpanbal ne yetɔ a, Beltesasal, a daa te damiit ne, koo l paak mɔka janmaani. k Beltesasal jiin a canbaa, n sun man damiit ne nan laa wɔnt linba, lii bonni gaa a datay paake, ɲaan bo daa tie finii. ²⁰Tiik nba k ala ne kpaat, k mɔk panɲ, k l yiini tuut sanpaak, k sua kul saa fit lal tingbɔnn ne kul po, ²¹k l tituut mɔk fant, k mɔk luana bonciann k saa fit gbuon dulinya niib kul, k muuk ni bonkobt foii l maasuj, k nuani kul luu b tiat l yiini paak. ²²Canba, fine tie tiik nba fɔk k bia pall manɲ, a yikuo kpaat k tuut sanpaak, k a naan lat gbenn dulinya kul po; ²³Canbaa, a la malaka, k u nyii yendɔnn ni, k yeta, cuan tiik ne k biilɔ, ɲaan nyik nyakl ne k lii sie, k bobinb kutbin, nan kutmɔnt, k nyikl k lii sie muuk nii, k te k malin m ii baa l paak, k li be nan bonkobt, bina ɲanlɔle. ²⁴Canbaa damiit ne paak nba tiee ne, linbaa nee k yabint yennu senn, k l saa baala. ²⁵B saa bel nyinn a niib binbebuol, k a sii be nan muuk ni bonkobt, k sii ɲman muat nan naab ne bina ɲanlɔle, k msii dua yieminni, siaminba k malin saa baa a paak. Bina ɲanlɔle saa gal a paak, ɲanne k a saa bann nan yabint yennue dia nisaali naan kul k u fit jikitl k tien wunba kul k u gann. ²⁶Malaka ne yet nan tiik ne nyakil nan l yiina n bial tinɲ nii. L paak tie a saa ɲanm dia a naan yuo nba k a sak nan yennue yen dulinya kul ne. ²⁷L paak, canba, yabt a mɔnn paak k gaal n k paani ne, nyikin tuonbit tumu, kii tuun linba ɲan, kii mɔk ninbatinu na talas danm fii tuun n ne, a sii be a yamanie. ²⁸Nebunesal damiit ne din tan tien balmɔniwa ²⁹ɲmaali piik nan ɲanle puol poe k kpanbal ne som u ɲaak dituɔtuk paak, babilonn duo ni, ³⁰K yet a: gotil babilonn nba yab biannjinba, mine maal a li tie n digban saakal, k maan wann n panɲ nan yiikuo nan baakil k mman wann n panɲ nan yiikuo nan baakil nan yabint nba tie. ³¹Mɔbona ne nba nyi u mob ninɲ yuonba, k kunkol nyii yendɔnn nii k yeta, kpanbal Nabukanesal gbiintl maa yaa n beta linba ne, a naan yiikuo nyii a nuu ni dinne waa. ³²Bi saa bel nyinna niib binbebuol, k a sii be nan muuk ni bonkobt, k a ji saa ban nan yabint yennu mɔk yiikuo nisaali naan paak, k u fit jikitl tien wunba kul k u gann. ³³K l taabaak ni, momaanm nba pak k jiin Nebukanesal po ne set gbee, k b bel nyinnɔ niib ni k u ɲman muat nan naab ne, k malin nyi sanpaapo k baa u paak; k u yut kpaat k fɔk nan kɔnbakpel kobt ne, k u taanyalt fɔk nan nuann yala ne. ³⁴Bina ɲanlɔle gale, k min Nabukanesal gokit sanpaapo, k n yan jen. k ji pak dont yabint yennu k tulo baakil nan dontil, ɲɔɔ nba tun k fo ɲɔɔe ku naan yua be yuo kul, ³⁵U golii nisaali tingbɔnn ne po, k b k tie sial u buol: l malakanba nba be yendɔnn ni, nan niib nba be tingbɔnn ne ni b kul gul u lɔnn nie, sua kaa k saa fit gual yennu waa luon wun tun linba ne, koo k bia yeto a: bee k a tun linba ne. ³⁶L yuo manɲ k n yan jen k n baakil nan naan dontl ɲmat jen n paak, k n saakab nan nijaana gaalin, k jiin n naan yikuo k tulin, k n panɲ ne ji k paatil k puki. ³⁷Mɔtaane, min Nebukanesal piak k baakit k dont kpanbal nba be yendɔnn nii ne waa tuun linba kull l ɲan, k tuok k u fit sikint wunba kul donn u mɔnnɲ.

Chapter 5

¹Yuo nba k Belsasal din tie kpanbal na k u tien jaangbenŋl k yiin nijaana tutl, k b lakin nyuu daan nanm. ²Waa din lenm daan na yuo nba nae, k belsal te k bi jii salimmɔna nan salimpiena nyu bi tii nan l senii nba k baa N ebukanesal din jiil yenjiantu nasaakak nba be selusalem ni na, kpanbal Belsasal din tun a bin jiil k nɔa nanu saakab nan u nɔapuob, nan u puobit n nyu daan l ni. ³Yiama k b baal nan salima wula senii nba k b din jiil selusalem yenjiantu nasaak ni nan k kpanbal nan saakab, nan u puob, u puobit ,k b kul jii k nyuu daan. ⁴K nyuu daan k ji piak dont tingbana nba k bi jii salimmɔna nan salimpiena nan kut nan daat, nan tana ki nan-na. ⁵L taakpaak ni, k nisalk nuu dɔkit, k piin diani kpanbal nɔa dikpinn paak, siaminba k fitl yien k tuok na, k kpanbal na la muu na k l daa. ⁶K janmaani sulɔ ku numpo lebit, k u taa jekil k u siak po piin k tuktl. ⁷K kpanbal yiinkin sanpapo-a k te biyiin nɔɔ k danm nan nin nyuandam nan bann tieb, k u yetib a, wunba fit lii diani na, k bia wann l paak n saa lannɔ naan liatil k bia lannɔ salima laanm nba mɔk baakl u tuluni, k u sii tie digbann na yiiko daanɔ nba saa pukin bantaa ni. ⁸K kpanbal na kpantieb na kul nyii set tuonn po nɔan ki sɔa ki fit lii diani na k bia kan fit wann kpanbal l paak nba tie. ⁹Nanne kpanbal Belsasal k l din suolua janmami k numpo nɔanm lebit k u ninjaana na ji k mi baa saa tien bianjinba. ¹⁰K kpanbal na nɔa gbaat fuut nba ki kpanbal nan u saakab fut na, k faa kua jaanm diiuk na ni ki yet a, kpanbal ii be janmaamii k bia daa te k a numpo llebitil. ¹¹Jaasua be a naan yent na ni, k tie nii piemɔ k yennu seek be u ni. Yuo nn ba ki a baa din be k tie kpanbal na, Jaanna subinii nan bannu nan yanfuon din tie nan yennu yal na-e, ki baa kpanbal Nebukanesal din tienɔ ninnyɔ damm nan nyɔk damm nan jabaabula nan banntieb saakua. ¹²Nɔa tie Daniel jua nba k kpanbal Nabukanesal pul u sann Beltesasal na. U mɔk yan nan bannu k bia fit kpintil damiit paak. K fit wont baljokt paak, k bia fit piak kigbintil maan paal, l paak tumin yiin nɔa Daniel k wun liil k wanna diani na paak. ¹³K b jii Daniel k baal nanɔ yiama kpanbal Belsasal tuonn. K kpanbal yetɔ a, fine tie Daniel k tie yommii nba k n baa kpanbal nyii nam Juda na yeno? ¹⁴N gbat nan yennu siek a be a ni, ki a mɔk bannu nan yanfuom, nan subinii. ¹⁵K b yiin n kpaantieb nan nyɔdanm k baal nanm n buol a bin liil diani na, k wannin l paak, nɔan b k fit wann l paak. ¹⁶Mɔtana n gbat nan a fit bant bunbɔ li maan paak k bia fit gbintil maan nba paal ; Li- i tie k a saa fit liil diani na k wannin l paak, n saa lanna liat mɔnɔfuok k bia lanna salima laanm nba mɔk baakl a tu lu ni, k a sii tie digbann na yiikuo daanɔ nba saa pukin bantaa ni. ¹⁷K Daniel yet kpanbal na a, i dia a piini k li tie a yal, kuo k tul sua a punii manɔ; canbaa n saa lil diani na k tul la wa, k bia wanna l paak. ¹⁸Yabint yennu-e tien a baa Nabukanesal bat gbenŋl k tulɔ sann na baakl nan mɔkint nba yab. ¹⁹Waa din mantik tie kpanbal jaann na paake te ki digbana kul nan nubuolu kul nan mabuolu kul niib tiinɔ janmaani ki jekl. K li tie ku luon wun kpi suo, u tuu kpiue k li i tie k u luon wun tinn sua manfuol u tuu tinne. U tuu fit baakit kuo k dint fei wunba kul k luon wun tienɔ n na. ²⁰Naan ku din tan tub kangbatil, k donnu mɔɔ k bia ton li paak, k yennu liat u naan, k u kɔɔ bakl. ²¹Bi din bel nyinnɔ niib buol, k u yani tie nan bonkobit yalna, k din be nan bɔnii, ki nman muat nan naajakna k lin dua yenni ni, k sial kaa k duakɔ k malin kanfit baa u paak; l puolpoe k u tan bann nan yabint yennu-e yen nisaalii naan yent kul, k fit jikital k tien wunba kul k u gann. ²²Fin nba tie u bik na, a lek mi linba na kulawa nɔan ki k sinkin a mɔɔ. ²³K tun biil yennu nba be yendɔnnɔni, k jii nyubitii nan sennii nba din tuu be yenjiantu nasaakak ni na, k fin nan a saakab, nan a puob nan puobit jiil k nyuu daan k ji dont yennu nba ki-i jii salimmɔ na nan salimpiena nan kutmɔnt nan kutbin, nan daat nan tana ki nan. K ban k nyun, ki k gbia k bia kanfit tie sial, k bia k ban sial, k kan bann maan paak na, nɔan ki-i ki dont kagbennu yennu, nba diayi manfuol u nuuni na. ²⁴Li paake tien k yennu tun nuu na a lin dian mɔmaan na. ²⁵Mɔmaan nba din dian na, kann-kann; kpaiu nan bɔkitu. ²⁶Li paak nba tie-e na; kann paak tie : Yennu kan daa nba be a naan niwa, k te lin gbenn. ²⁷Kpiau paak tie: Bibikin a kpiau k la nan a fukii. ²⁸Bɔkitu paak tie; B bɔkit a naan yent k tul Mede nan peesia tieb. ²⁹K li taabak ni ki bBelsasal yet u tuontunna na a bi, lann Daniel naan liat mɔnwul k bia lannɔ salima laanm nba mɔk baakil u tulu ni, k kpanbal na tulɔ panɔ k tie yiiko daanɔ nba paa bantaa ni, u naan yent ni. ³⁰Li daal nyiɔko k bi kpaii belsalal wunba tie Babilonn kpanbal na . ³¹K Dalius, wunba tie Mede nilɔ na din gaal u naan yent k tien bina piinluob nan nɔanle-e i .

Chapter 6

¹Kpanbal Dalius din gann yent saa kab kobik nan piinlee k b golii tuona kul nba be u duo ninj. ²U din gann saa kab bantaa k b golii yent saa kab mann, k Danniell ti saakab bantaa na ninj yennua, saakab bantaa na tie bi golii yent saakab na fanue. ³L din k wei kaaula k Daniel tuona wann u saa tun tuon na k gal yent saakab na, kuo u saakalieb naula. waa dintun tuonn na fanu na paak tien kpanbal na din dukin a wun tienua yent na mun tuona saakua. ⁴L paak te k u saa kalieb na, nan yent saakab na taan a bin la Daniel kpetil tuone ninj, Nan b din k fit la, kmaan Daniel din tie ninanue u din k tun k biil sur, kuo k nmab sua. ⁵K b pak nan lieb a: ti kan ban la Daniel tuonk petil nba k t saa pak biilua, li- ki tie linba jiin u yenjiantii po-i kaa. ⁶N anne k yent saakab nan saakalieb na fiil k saan kpanbal buol, k saa yet a: Ganba Dalius; ii be manfuol ninj nan yuo nba kaa paak. ⁷Tinn nba kul tie saakab nan yent saakab nan kpaantieba nan saaka lieb na kul tuo nan fin kpanbal n senn sennu, k li sie kenken. Sent nan la nyii dinna k saa tuu daa pintaa, sua daa jiantil, yenfanu, njanika k mialsial, njan k l k tio fin kpanbal, wunba kul biil sennu na fan siknua buoluk nba gbie nan yanbpla na ninj. ⁸L paak can baa a t bin dian Sannu a, k a sob a sann l paak, k lii tie mede nan palse nba tieb sennii nba kan ban lebti. ⁹Nanne t k kpanbal Dalius senn sennu na k dian u sann. ¹⁰Yuo nba k Daniel gbat nan b senn sennu na, k u fiil k kun njaak ninj. U din duo u njaak dituatii paak. K gbaan takolbonn nba luot k tol Selusalem po na buol, k mei yennu nan waa tuu mei bienj inba na taal muntaa daal kul ninj. ¹¹Yuo nba Daniel datai la nan u mei yennu na k b kul fiil. ¹²K saan kpanbal buol, a bin pak k biil Daniel k yet a; canbaa a senn sennu nan laa nyii dinna k saa tuu daa pintaa a wunba kul jiant yen fanu, nanika k mialua sial daa mann minj, bin lu-u yenbola buo tuk na ninj k kpanbal na jiina, Nn sennu na sie-e konken k tie mede nan palse tieb sennu nba kan ban lebit. ¹³anne k b yet kpanbal na a, canbaa, Daniel uba tie yonmii nba nyii suda tinj nnn na yenua na, u cualin a maan, kuo sennu nba ka dian na, u bia cualin a naan, kuo sennu nba ka dian na, u bia mei yenuu-e taal muntaa daal kul ninj. ¹⁴Kpanbal na nba gbat nna yuo nba k u la palbiil njan yabl a wun lon. Sonj paak a wun fatua; k yendu tan baa. ¹⁵anne niib na kul jen kpanbal na buol, k yetua a; canbaa tiat nan mede nan palse tieb sennii wann nan kpanbali senn sennu nba, l kan ban k lebti. ¹⁶L paak k kpanbal na yet a bin suol Daniel k luu buotuk nba gbie nan yanbola na ninj, kpanbal na din yet Daniel a, njaant yennu nba k a jiantilua fanu na n fata, ¹⁷K b blinte tann k biin buotuk na mab k kpanbal na t k b pol mab na, njan k u jii u banj nan u saa kab banii k dinn l paak a lin t sua n daa nyint Daniel. ¹⁸K kpanbal na ji nmat kun u njaak ninj, k l nyio k k u k dii jesiat, k k te sua tien sial k maan u pal, u bia din k fit k guan. ¹⁹K l tan yentil sanjafaal k u fiul kakit saan yanbola buotuk na buol. ²⁰Waa saa pel lenj yuo nba, k u be nan yanpu tuk, njan yiin Daniel nan kunko paali la, Daniel, yennu nba fo na tuotu nnua, yennu nba k a jianlilua fanu na fit fata yanbola mob ninjaa. ²¹K Daniel jiina, canbaa ii a manfuol ninj nan yuo nba kaa paak. ²²Yennu-e tun u malaka k u baal k suol yanbola na moi, k b k fit tienin siali. ²³K kpanbal na pal mann, k u kpanm, k tul mab a bin donn Daniel buotuk na ninj, k b dat donnua k la nan sial k dannua nan waama, kmaan waa tien yennu yada na paak. ²⁴anne kpanbal na k b suol jab nba kul bo pak k biil Daniel na, nan b puob nan ba waate, k lub buotuk nba gbie nan yanbola na, baa siik k peel tinj na, k yanbola na tobin lib k konn b kpaba kul. ²⁵anne kpanbal Dalius dian kadaauk k tul digbana kul nan nibuolu kul nan mabuolu kul nba be tingbounj na ninj a, n fuonti. ²⁶N senn sennu nan wunba kul be n naan yent ninj, wun tin janmaanii k bia baakit Daniel yennu na. U tie yennu nba foe, k be mok mok nan mok mok. u naang bouj kan ban biili, k u yii kuo kaa gbennu. ²⁷U fial k bia tint man fuol, u tun baktnauj nan yaa lituk tuona, san paapo nan tinj na ninj, u tin Daniel k yanbola k kpiiu. ²⁸Daniel ji din tien nijaanne kpanbal Dalius naan yuo, nan palse kpanbal sialus naan yuo.

Chapter 7

¹Babiilonn bat Belsatsaal bin cincinn, k Daniial la dɔktuu u damiit ni, yoo nba ku daa dua u duannu paak na ku dian l damiit k j want waa la linba k l kpaa talas. ²k Daanial pien k piak a: N damiit manj ni k n la lokaa nannaa kul po sanpaapo , k nyun pannaa fiil k liat lia mɔkgbennj! paak ³K bonkobit banna nyii mɔkl na ninj k k naan nan lieb. ⁴Bonkob cincinn na, naan nan yanbɔl na, k mɔk konbiɔk kpinkpant, k n goliɔ nan kpinkpant na set u taa gut-gut k gbenn, k u fiel tinj ni k naan nua, K k b tulɔ nua pal. ⁵K nbia la Bonkobt banle paak dɔkt k naan kinkatl, k piaa lenj, k mɔk moii nannan, ⁶b piakɔ a: fiet ,k nman nant nba yabaa. K bia got k la bonkobt bantaa paak dɔkt , k naan bonpiennj, k u kal paak mɔk kpinkpant nannan , k b tulɔ panj k l b u ninj. ⁷K nyiɔk manj, n damiit manj ninj k bia la boncinann k mɔk panj, k b jiaak, kmɔk janmaan suoluk, k mɔk kutaa nyan gbenjja, k bia mɔk yinaa piik , k sie nman k nyilii pien=pien nan cibɔ jiet nba tent nan taa k nmat nan tant. ⁸k n golii yinaa na, k bia tan lak yinbik put nyii yinaa manj sun sick ni, k yinaa njan taa na ninj yincincinn fokt , k n lak nyii mɔk ninbinaa k l nan nuaa ninbinnaa, k mob siiab, pak nan panj a. ⁹k n golii, k la k b sent naan kokii. k daal saakuɔ baal, l paak. k u tiaat pien nan nyuntanaa na, k u yut naan cab pien nyinyil, k u naan kok na nan mukpanaa, k l taa naan musankuannaa. ¹⁰k mupiennu puob nan kpenu na, k nyiu nunj po; k niib tut bam tuon k tienɔ, k niib miilionj tutaa piik sie u buol. k bubuulaa kal lej, k pobt buut kadaat. ¹¹maa gbat kunkunkɔl cionj nba k yinn na pak yoo nba, kin ji golii k la k b kpil bonkobuk na, ku gbanuu maak gbenn, k b jii luu muu ninj. ¹²L yoo na k bonkobt nba tenn na panj nyii b ni, njan k b pukin b man fool waan a bin yannaa k fit kpo. ¹³k n damiit manj ni, k n la k sua nyii sapagbant ni k naan nua bija, k nakin daa saakua na buol, k b jiu k nakin nanɔ u buol. ¹⁴K j tulɔ panj nan yikoo, na yuu dant, k dinɔ naan ; k duo kul niib, nan buolukul, k nibuoluu kul gbaan k jiantɔ. k u naan nanj kan ban k biil, k sii tun be mɔk -mɔk nan mɔk-mɔk. ¹⁵KMin D anial , la k n yan put nmat -nmat n nuak nin, k linba man k n la k l be n yul ninj na kuanin janmaani. ¹⁶K n nakin binba bo be lenj na ninj yennɔ buol, k boiɔ k laan balmonnii be bonnaa nba kul l k n la na ninj ii? k u yetin, k bia wantin a l paak tie n nae: ¹⁷Bonkob gbenjja bannaa na tie kpanbalaa bonnaae k b fiit set tinj na paak; ¹⁸njan ninjan mi nba tie yennu yab na njanmi sa gaal yennu nja naan , k l naa, kimɔk gbennu, mɔk-mɔk nan mɔk-mɔk. ¹⁹L puol po k n luon min bann bonkobuk nba pukin banna paak k bobe jiaak nan liieb, k mɔk janmaani, ²⁰k mɔk nyan kutaa, k nyilii, k nman nant, k bia diaa taa k cibɔ linba tenn na k nmat nan tant na paak; K nbia lion min bann bonkobuk manj yinnaa piik nba be u yul paak, nan yinbik nba put b sinsiek ni na paak. k yinbik na nba put yoo nba, k u te yinaa nantaa gbiat baa, k yinbik na mɔk ninbinna, k bia mɔk mɔk, k piak nan kunkɔl paalil, k dont u mɔnj , k bia mɔk janmaan sooluk k gal yinlia na. ²¹k n la k l yinn kon nan ninjanm, kpaakib , ²²kaka nan yoo nba k daal saakua na tan baal k tul yenn nba be sanpaapo ninjanm na yikoot k b j saan gaal naan kinkaani. ²³k u pakin a: Bonkobt bannaa paak na, tie naan munnan paak nba saa baal tinj na ninj, k b l kuukoa nan naan nba be tinj na ninj , k u tan saa nak b kul , k konn konnib k nmat -nmat nan tan ²⁴Yinaa piik na, tie kpanbalaa piik nba saa tan fiit tingbonj na ninje;. njan kpanbal lua tan saa fiil b puol po k be jiaak nan cincinn kpanbalaa na, k u tan saa sakin kpanbalaa bantaa na tinj ni. ²⁵ku saa pak k biil yabint yennu, njaante yennu niib noli falaa. u saa gbaa a wun lebt yoo , nan ²⁶yennu sennii, k bina tie yennu nantaa nan bɔktin. njan l puolpo yen dɔnj ni balbuolaa tan saa bu u buot , k gaal u panj manj njan biilɔ, k bia sikɔ tinj ni k u kan ban fiil. ²⁷k b saa jii tin gbonj na digbana kul panj nan l yabint k tul yabint yennu niib, k b naan panj kan ban k gbenn. k tingbonj na dialaa kul sii jiant lib, k bia saak b moii. ²⁸N nae k n linba k n damiit ninj k la na gbenn. l yoo k janmaanuu suol min daanial nan ma la linba la linba k j malii l paak, k n numpo lebt , k jii maan manj k bil n pal ninj.

Chapter 8

¹Belt saasaal naan bina nantaa nie , min Daanial lin la yeltuu taal munle ninj . ²maa la yelintuu manj yuo nba , i tie nan n bee sus nae , digbangbenj l Elam yent ni , n yelintuu yuo n lin kpia Ulai mɔkle . ³n gɔkt k got , k la , pejak sie k kpia mɔkl , k mɔk yinna ; k yenn fɔk gal liel ; k lin nba fɔk na juont . ⁴K n la k pejak na diaa u yinaa k jobt yenbaa po nan niiditu po , nan niiganj po , k bonkob sua kaa saa fit kɔn nan'ɔ . k sua kaa k saa fat bonkob lia na , ku ji mann u yan ni , k kpant pant panj daanua . ⁵Maa kal goli suon na na k n la bujak kunyii yendopo , k tiin k l naan u taa k siit tin;n ; ;naan k yingben;n l n na caa u ninbina sun suuk ni . ⁶K u kaal pejak nba k n bo lau ku sie mɔk-kpinj na buol , nan panja . ⁷K n la ku tuok pejak na nan kɔnn k faa gbiat u yinna njanle na k u k fit tien sial ; k u faa luu tinj ni k nmau k sua ka k saa fatua . ⁸K bujak na kpant pandaanua , K waa la panj yuo nba yingbenj na gbiat . yinna nanna pia u yul paak loka nanna na kul po . ⁹K yinyenn paak yinbik put k gbenj k yaab niiganj po naan yenbaa pa . nan tin njanj na po . ¹⁰U kpaat k saa tuu sanpaapo sajem , k faa b yenm nan nmaabilaa k lu tinj ni k nmaab . ¹¹U duo k saa baal yendɔnj ninj kunkɔnkɔnna saakua k biil u malunj nba kaagbennu , k biil u yenjiantou nasaakak . ¹²U panj ninj u lin nyiann sanpaapo yab k bnyik daal kul malunj b biit paak . Yinn na lin mɔk paanj u tuanaa kul ni . ¹³N gbaat ninjannaa kunkɔl , k ninjaan lua piak nan'ɔ : n lee yuo e k lin ba k tie yelintu n na saa tun k jiin daal kul malunj nan biit na ? N le yuo e k b saa nmaa sanpaapo sajenn nan yennu nasaakak ki ? ¹⁴K u yet'n a : daajuok nan saanyɔk tu saa njanle nan kobi nantaa k yennu nasaakak saa njanm ¹⁵Min Daanial nba gbaa man gbaat yelintu na paak , n la sua sie n nunm ni k tie jua . ¹⁶K n gbaat nilua kunkɔl u lai sunsuuk ni ; u yikin a : Gaabliel wɔntua yelintuu na paak . ¹⁷L yuo kuu baal maa bo be sian nba na ; waa taanpel n buol k janmaani suol'n , k n baa fiifabil . K u yet'n a suot a mɔnj nisaalik bija . Yelintuu na paak jiin dunyia gbennu yuo po e . ¹⁸Yuo nba k u piak na'n na k n baa fab'n . k u fiin'n k sennin maa bo be sian nba . ¹⁹K u yet a : n saa wann'a lin nba saa baal wutuol gbennu yuok maan gbennu yuo be . ²⁰Pejak nba k a bo laa k u mɔk yinna na , yina bo tie med nan pels kpan bala e . ²¹Bujak tie jaafan kpanbal e , yingbenj tie kpanbal sinsinn . ²²Yin bit nanna nba bo piaa yingbenj yiaal na ninj tie nibuolu nba tan saa fiil duop manj ninj , njaan j k mɔk l panj buolu . ²³B gbennu yuo i baal , b biit nba saa maantik yabt na kpanbaal ninkɔdaano . ²⁴U panj ssasaapukin , njaan l kii tie u tiɔnj yiko ka . u saa tuun tuonbiit bonciann , u saa la nyannu u tuonaa ni , u saa biil yennu niib nan panjdanm . ²⁵K maan waa sub na u saa jii kpinkpanni e k nyannib , k saa kɔn nan kpanbala kul kpanbaalm saakua , njaan b tan saa biilua k l k tie nisaalik panj ni ka . ²⁶Daajuok nan sanyɔk ni yelintu nba k b wann a l paak na tie monie . njaan fin njanin a dia l maan wuol ni k maan l saa jii yuo e waa k tan tuun . ²⁷Min, Daanial n gbaannu banj e k bia yiaal i tien nan daa njanjaa na waa . k n tan fiil k bia tuun kpanbaal tuonnaa . n yan daan nmaat paa nan yelintuu na , k sua k baann n njanm .

Chapter 9

¹Assuelus bija nba k b din yiu Dalius ne lin tie duo nba k b yi Medes ne niloe, k u lin dii naan k dia yent nba k b din yi Saldeen ne, ²U naan binsinsin ninj, k min Daniel lin la yennu maan kadaonj ni nan bina pinlole ni k selusalem sa kpant langbent kii tie nan bianba k yennu yet u sokinii seelemi ne. ³Danne k n n̄mant n numm yamdaano yennu paak k jaant k mialo, k lol mob k bal b̄tuok nan tanpent. ⁴K n mial kagbennu n yennu k pak k kat n niib biit k tulɔ, k yet a: yomdaan yennu, a panj yat bonciann, a tien a puonii po k bia m̄k ninbatinnu nan binba luona k bia c̄olin a sennii ne. ⁵T tun k bila wa, t tun bonbilank para, t tie tondanme nan nikpila, t yet fa wan tinm linba a tii tuuma, k yet tin tun linba n̄an. ⁶T k tuo k gbiint maam nba k a tuontunna, nan a s̄knii nba ne pak a sann ni k tul t kpanbala, nan t duo diala, nan t baa nba nan t yaajanm nan duo munn kul niib ne. ⁷Fin yandaane tuun linba n̄an, n̄aan tinm nba be suda, nan seelusalem, nan Islael niib nba kul k a yetib digbana nba naak nan digbanbanf̄oka ne. k maan b lin tun biit k yetawa. ⁸Yomdaan fei m̄k tinm nan t duo diala nan t kpanbala nan t baa nba nan t yaajanm kul k l maa t tun k biilawa. ⁹Ninbatinnu be t yomdaan yennu buol nan taa lek tun k biilo ne wa. ¹⁰T k tuo k gbiint a kagbennu yennu sennii nba k u tul u s̄knii nba a bin wan tinm ne. ¹¹Islael tieb kul biil a senni ne wa, k yet bin gbiint linba k a wannib ne k a motan nba bo dian a tuontunno Moyis sennu kadaaok ni ne ji baat t paak, k maan t tun k biil yennu wa. ¹²A tun linba k a din k a yet a_a sa tun k tul tinm nan t duo dialo ne wa, k baal nan bonbiil t paak, k laa ju dulnya ne munn kul sial buol laa k mi la yubonn nan tubdatu nan linba baal selusalem ne. ¹³Nan linba ba bo dian Moys sennu kadaaok ni ne, bonbiil ne kul baalita n̄aan t lek k bikin a tin pen fin kaagbennu yennu pal k nyik yanbonm n̄aan gbiint a balm̄ni ne. ¹⁴Kagbennu yennu a k gbaa a fan te k bonbiil n baal tinmi, a guu tinm, k maan a tuun linba n̄anne yuo kul n̄aan t lek k gbiint a maami. ¹⁵M̄lane yomdaan yennu, fine bo nyinn a buolu Islael tieb Isipt duo ni nan a nuu paalu, k l te k a sann be nan dinne, t biila, t tun k kprta. ¹⁶Yudaan, faa tie ninbatinnu yenjaan ne nyint a wutuocionj nba be selusalem duo ni nan a kunkon n̄ann ne paak. k maan t biit nan t yaajanm yanbomm te k niib kua kpiat ne yi selusalem nan tinm nba tie a niib ne yann. ¹⁷M̄lane yennu, gbiintil n miati nan n fabinini ne, yomdaan a luom po, n miata k a n̄mat k maa a jiantu n̄asakak nba bit ne. ¹⁸N yennu gbent a tubl k gbiint! muntil a ninbina k la daanii nba k be li ni, nan fala nba be duo nba ki a sann be l ni ne! t miata k maan a m̄k ninbatinnue, n̄aan l k tie a ti tuun fanu kaa. ¹⁹yomdaan, gbiintil! yomdaan nyikin k cabit! yomdaan tient suo_o k gbiint! k tun sial k laa taantil k lin te sua kul n bann nan fine tie yennu. k maan duo ne nan niib ne kul mi a sann. ²⁰K n n̄amii k piak k mei yennu k kat n biit, nan nbuol Islael tieb biit, k boi n yomdaan yennu, a wun n̄anm k maa u kasi n̄asaakak ne; ²¹Maa piak k mei yennu yuo nba nie k n la gabliel, wunba k n bo lau damiit nie ne, k yukil yian k baal maa sie sianinba ne. l din tie daajuok malunj yuo. ²³K u baal n buol k tumiin, k yetin a: Daniel, n baal maa man luot a yanfuome. ²²Yonba k a piin k fabin k mei k tien yennu nie k u gat a fabinii nan a miatuk manj; k maan u luona, li paak te k n baal ma n wanna l paak. m̄laana tient suo_o k man wanna l paak. ²⁴Bak̄i piinlole puolpoewa k yennu senn nan u tan saa n̄aa a niib nan a kasi duo ne, k bin nyi be yanbomm nan biit ni. yennu tan sa nyik cab yanbomm, yaan baal nan yant nba kan mi k gbenn, k yinlintu nan mas̄kinkal ne saa tien balm̄ni k b saa n̄anm kasi yaa kasi n̄asaakak ne. ²⁵A bann k gbat linba ne paak! laa nyii yonba k sennu senn a bin n̄amm maa selusalem ne, k saa tuu yennu niganntua nba tie tuann daano na baalu, bina n̄anlole taal munlole-e saa gal. b saa n̄am maa selusalem nan l s̄onii nan juonpaala, k gual duo ne. k duo ne sii be bak̄i piinluobe nan n̄anle tal munlole, n̄aan l sii tie daamii yuo. ²⁶L bak̄i piinlole puolpo, b tan saa nyin yennu nin̄annt̄o k sua kan set u yial ni. k yudaano nba dia l digbann ne saa baal k tan biil duo ne nan yenjiantu n̄asaakak ne. juontu ne tan saa baal nan nyunm̄onn nie, k baal nan t̄obii nan biilu nba k yennu d̄onj k senn ne. ²⁷K u saa lol molol jaann nan niib bonciann k tuu bak̄i yenn. k bak̄i yenn manj sinsuuk ni u saa gual malunj nan yenpiinii tulu, k saa paan bonbiil nba k yennu ne, yenjiantu n̄asaakak na yul paak, k l sii be daano nba paan ne.

Chapter 10

¹Silus nba din dii pelse naan l bina nantaa ni, k mɔmaana baal Daniel, nuae k b din yiu Beltsasal na. Mɔmaana na din tie balmɔnie, njaan paal nan bannu. Mɔmaana na paak din fiit wano damiit nie.²L yuo manɲ k min Danial be palbiil ni bakɔi nantaa. ³N k dii jeɲanti, n bia k nman nanti, k boi min nyun daan n mɔb ni. N bia k saat n yut k maan kpan kaa wa, nan l bakɔi nantaa nba tan gal.⁴L binn nmaa-sinsinn daa piilie nan nanna daal k n sie mɔkjaann nba k b yi hiddekel na buol. ⁵K n gokt god k la nilɔ k u lia tiat pien nyinyil, k buob salma gbanɲann u siak ni. ⁶K u gba nant nyilii nan tanbinyinyila na, k u nunm po nyɔkt nan mupieunn na (sanyikinti) k u ninbina tie nan muu na, k u nii nan u taa nyilii nan kutmɔnt nba nyilii na. K u kunkɔl naan nibul yal.⁷Min Daniel kuae la yenlantu na, Jab nba be nann na njaan k siali, njaan k janmaani suolb k b cial bɔl. ⁸K n bial sie n kuukua k goli yaalituk yenltu na, k pansiak k bial n ni, k n nunmpo lebit k penn. ⁹Maa gbat u kunkɔl yuonba k n fib k baa faab tinn ni. ¹⁰K n la k nuu suol'n k fiin'n, k nbe n nii nan n duna paak k bia daa jekl. ¹¹K u yet a: Daniel a daa tiin janmaani. Fine k u mantik luona, fiit k set k gbiint maan nba k u yet, a man beta na fanu. K maan n tie tontie a buol. Waa yet n na yuo nba k n fiil set k bia daa jekl. ¹²K u njanm yet a: Daniel, a daa tiin janmaani; kmaan u gbat a mialuwa, daal nba k fan fit k la yanfuon na. ¹³N baal a mialu manɲ poe. Pelse yent yudaano sebiik tuu dɔkin sonu daa piinle nan yenn; njaane k Misial (Micaël) wunba tie malaka nba saakayeno na bual k tan sonmin, k maan min kuukuae bial be Pelse kpanbal buol. ¹⁴N baal maa n wanna linba tan saa bal a niib won poe; kmaan yelintu manɲ jiin linba tan saa tun wonn poe. ¹⁵Waa pak k n gbat u maan yuonba, k n tinbin tinn ni k nmin suon nna. ¹⁶K wunba dɔkt n paak k pak nanin na tie nan nisaalk bija na, k tant u nuu k sii n mɔgbana, k n yaat mɔb k yet wunba sie n tuann na a: N yonmdaano yelintu na te k n banɲ k kant fit nyik jekilgu. ¹⁷N le k n yonmdaano tuontunno; saa set k pak nan n yonmdaano? K mɔtana panɲ potmaa k fuon ji kaa. ¹⁸K wunba tie nan nilɔ na njanm siin, k n ji la panɲ. ¹⁹K u njanm yetin a: A daa tiin sialii, a tie nilɔ nba k n njanm k luonae, palmaasilii be a paak! I i mɔk gbankul, ii mɔk gbakul! Waa yet nna yuo nba k n njanm la panɲ. K yeto a: n yonmdaano maatin faa yaa pakin linba. Atulin panɲa. ²⁰Njaane k u yet a: A mi linba paak te k n baal a buolii? Mɔtana n saa nmate k saa kɔn nan pelse bat na; njaan yuo nba k n nmat i yuo k Jafan bat saa baal. ²¹N luon k n fiit wanna linba dian balmɔnii kadaaɔk na nie. Sua kaa k saa sonmi, sie Misial (Micaël) kuukua, wunba tie ii wunba tie ii guulyua na.

Chapter 11

¹Min , Daailuus , nba tie Medi nilo na , u din be sinsinn ni , n din be u buol e k sonmtuo , k bia taanto . ²motana , n luon k n wann na bal mōni . kpanbaala banta saa dia Pels yent . Wun nba waa bannan na ni , saa tikl mōkint k gal lieb na . k u mōkt yuo nba , u saa jak u jak glek nba naan yent . ³ḡaan kpanbal jaann saa dōkt , k mōk pann nana yikuo , k tun wa luon bianḡnba . ⁴ḡaan u pann nba tan saa yabt , u naan yent saa biil k ji bōkt yaka ḡanna , k kpanbal nba k nyii u maalu ni e saa set u yial ni k din yent na , ḡaan b kan la yikuo nan bianḡ nba k u tuu mōk na . ⁵yensiik'n kpanbaal tan si mōk pann , ḡaan u baat'n ka na ni yeno tan sii mōk pann ki gaalo , k u yikuo saa gaal u yaal , k u naan tan sii mōk yikuo paa . ⁶Bina ḡanna nna i tan i gal , Ejipt kpanbal sii lol nan siili kpanbal , k saa jii u bipuo k tul kpanbal na k wun kuan , ḡaan b lol manḡ kan yukil , k b saa kpi kpanbal bipuo na nan u solo , nan u bik , nan u ḡaak sonmtua nba waa u paak na . ⁷L puol po puo manḡ ninja saa di naan k saa saan lek kpanbal na kukkōnkōna ; k kua b digban paal na ni k kōn nyann'b . ⁸U saa jii b tingbanna bonninant nan bonlia nba k b ḡanmil nan salmōnna nan salpiena k jii tul b tingbanna na , k ḡmat nan'n Ejipt . ⁹ḡaan wuba tan ki sonm nnan yinsik'n kpanbaal na , tan saa jen u duon na ni . ¹⁰U waat saa dak niibk tikl'b k taan'm . b saa baal kpanbal buol , k tie nan nyunmōnn na , k saan b daatai digban paal na ni ¹¹k Ejipt kpanbal saa donn wutuol k faa Siili kpanbal taab , k suol b kunkōnkōnna na . ¹²k sii mōk kalinbaantii a nyannu na paak , nan kunkōnkōna bonciann nba k u kpīi'b na paak ḡaan u kii mōk nyuannu yuo kul . ¹³k maan diitu po kpanbal sa tikl niib paa k bii yab kii cie sinsinn yab na yuo waan nan bina waan i tan gal , u t sin mōk sejenm nan mōtuk bonciann . ¹⁴L yuo ni , niib bonciann tan saa fiil k kōn nan niḡanḡ po kpanbal , k wutodanm nba be u niib ni , saa yet k gbien yelintu , k bin baa . ¹⁵Niidiitu kpanbal saa saan kōn k fat digbangbenḡl nba mōk pann ; niḡanḡ po yab nan kpanbal nijaanna kan fit tuok'ō , bi kii mōk pann . Wun nba saatuok'ō nan kōnn saa tun waa luon . ¹⁶bianḡ nba . k sua kan fit k gual'b , u saa si nba ḡan ni . k u set digbann nba ḡan ni n . K buont binba kul k u la'b . ¹⁷U saa lol nan wun baal nan u duon ni nkunkōnkōn na kul , k ḡua nan niganḡ po kpanbal n taan mob . U saa jii u bipuo tul'ō k wun kuan n'ō , k lin fit baal nan u baak , ḡaan l kan tuo . ¹⁸U saa kōn nan digbanna nba k mōka na k nyuann bonciann ; ḡaan bat sua saa fiil k kpiin fei nba k u bo luon wun din'ō na ; k te k lin ḡmat baa u paak . ¹⁹U saa ḡmat u duo ni digban paalil ni , ḡaan b saa kōn nyannō waa , k f sii tie u kul kul e na . ²⁰Wun nba saa gaal u yial saa baal nan tuontunmōnō , ḡaan l kan wei nan baa saa kpi 'u , ḡaan l kii tie wiutuol koo taab kaa . ²¹Kpanbal jatuk o saa gaal u yial ḡaan k k mōk naan yudant i . U sii be mannuu sinsuuk ni , ḡaan u saa bōl e k gaal duo . ²²Sua kan fit'ō , u saa buon b kul , k saa juon't kpi b lol saakua . ²³Tinm nan ḡua nba saa taan lieb , u saa jii u kpinkpannii nae k tuoki'b , waa saa nyann bin nba sii waal . ²⁴U saa kua digbann nba mōk mōkint , u saa tun linba , k u baa nba nan u yejanm bo k mi tun ; u saa jii mōkint na e k biitb . U saa bobn kunkōnkōnna na yial manḡ ni danm . k l k mōk yuo . ²⁵U duu u pal nan u pann paak , k saan tuok niganḡ po kpanbal . Niganḡ po kpanbal mun tol aal'ō , k u sejenm yab k bia mōk pann , ḡaan u kan fit nyann'b , k maan b saa mali u tuonbiit po . ²⁶Binba saa di nan'u na , ḡanm e saa kpi'u ; k b saa nyann u kunkōnkōna na waa , k bonciann saa kpo . ²⁷Kpanbaala banle manḡ saa libn taan lieb boyenn kua buol , ḡaan sua kul nba mōk dudukbiit na , b saa pak faak maan e . ḡaan b cetu manḡ kan wann sial , k maan yuo daa k gaali . ²⁸U saa ḡmat u duo ni nan mōkint bonciann . u ḡmatu ni , u saa bel binba jiantl yennu , ḡaan ji kun u duo ni . ²⁹L puol po niidiitu kpanbal saa ḡmat lek niḡanḡ po nyua u duo ni ; ḡaan na ḡaln ji kii tie nan sinsinn yal na . ³⁰Binba nyii ki tim nan ḡalint na saa lek'ō e ; u yan n yet wun ḡmat tuun . u pal saa bie bin nba waa yennu na paak , ḡua nan binba yet yennu na e ji sii taa mōb . ³¹waa tun sejenm nba na saa baal set yennu ḡasaakak buol ki bil'ō . B saa piin daal kul malunḡ nba k b maann tien yennu na , ḡaan paan bonbiil binbintl paak . ³²Kpanbal manḡ tiōnḡ saa jii u kpinkpaniin e k te k niib n yet yennu lol . ḡaan binba bann yennu sii be bi yanni e . ³³B ni niḡanm saa wann lieb bonciann . b saa kpi siab nan jukbanjiak , nan muu , k suol siab . ³⁴B kunn yuo , b saa la sonml bonbik n na e , binba saa taan b po na sii tie faak danm e . ³⁵Binba tie nimōnm na saa kpo , k binba tie niḡanm na saa kpo , k b kunm e saa yent duo , k penn duo manḡ nan ḡbennu yuo nba saa baal . ³⁶kpanbal na saa tun waa luon bianḡ nba e . u saa faa paabil u mōk yikuo k gaal yenni nba be . U saa pak manyataa k tul yenjaan ; U saa tien n na e nan wutuol nba saa maak , k maan ḡbennu yuo saa baal . ³⁷Kpanbal manḡ ki ḡolin yenni nba k u yejanm lin tiant'l , k boi wun nba k puob din mantik jiantl'ō ; u saa jii u mōnḡ k tien nan ḡua i cie yennami kul k kan colin nan sua waa . ³⁸³⁹Lenn u saa jiant yennu nba be ḡasaakak ninḡ , nan naami nba k u yejanm bo k mi ; u ss tul'b kut taana , tan nyinyila nan bona kul nba mōk nyat . Yen sana na pang nie ku saa jii k kōon nan digbana na . binba saa tuo k wei yennu manḡ u saa tul'b yudant ; u saa tienm niib bonciann bat nba , k bia tul'b tinii ⁴⁰Juontuu yuo niḡanḡ kpanbal saa cetua , k niidiituu yua mun saa dōkt u paak nan wonpaaluk na nan u gbiat , nan tanjakla , nan ḡalint ; u saa baal tinḡ manḡ paak k yat nan ḡōtonḡ na . ⁴¹U saa kua digbanḡanna ninḡ yen k bonciann saa kpo ; ḡaan Edom , moob , nan Danmon tiōnḡ waat saa nyi u nuu ni . ⁴²U saa tant u nuu digbana bonciann paak ḡaan Ejipt ḡanin kan nyi lenḡ . ⁴³U saa tien u mōnḡ Ejipt likli nan bona kul nba mōk nyuat saakua ; Liibi tieb nan Etiopi tieb

sii waa u puol e .⁴⁴Yendo po nan niidiitu maan saa baal kuanua janmanii , u saa fiil nan wutuol k kpann niib bonciann .⁴⁵U saa faa u naan lanbont mɔkl nan jɔɔjann sinsuuk ni , saa kpo k kan la sonmtua .

Chapter 12

¹L yuo na k Maalakaa jann Miisial wun nba guu u niib na saa dɔkt. Tɔn, li yuo sii tie biiluu yuoe, l si bi k gaal biiluu nba mi baal, laa nyii dulnya na pinpiik niwa k tan tan yuo nba l saa juont. L yuo mani i baali, niib nba kul be a digbann ni, k b sana sɔb yennu gbouny ni na saa fiel. ²K niib bonciann nba donɲ kpo k dua tanbiini ni na saa fil kun-ni. Bi siab saa la mantuol nba kaa gbennu, k lieb mun saa san kua muu nba kan mi kpien nani k di fei nba kaa gbennu. ³Binba bo tie yandanm na si nyilii nan sanpagbounɲ nae, k bin nba mun tumi niib bonciann a bi tun lin nba ɲan na sii nyilii nan ɲmaabi laa na yuo saaka. ⁴Fin Daanial, pobnt gbouny na, k bol l li maan nan yuo na juontu. Tɔn, niib bonciann saa li, k bannu saa pukinm. ⁵K min Daanial, n got k la jab ban lee k b sie k kpia mɔkl, k jayenɔ sie mɔkgbingban yenn k jalua sie liel po mɔkgbingbann. ⁶K jayenɔ boi jua nba lia tanpienɲ k sie jiin kpen-yul po na a: l saa wei nlee k yaalituk tuonna many n tan tumii? ⁷K n gbat juanba klia tapieny, k sie mɔkgbenɲ yul po na kunkol, u donn u niidiitu nan u niigany sanpaapo, k yet mɔson jann nba k wun nba tunbe na sann ni a lii si tie yuo waan n nae, yuo many si tie yuo jinee, l bonna tan si gbent sua k yennu niib bonciann dii biak k b pany gbenn nan lin nba kul tuma. ⁸N gbat, naan k bann l paaki, k n yet a: yonmdaano, li kul a tan saa juont nlee? ⁹K u jiin na: Daanial, ii saa, k maan mɔmaan na tie fan bekle, lii be bol ni, nan yuo na juontu. ¹⁰K niib bonciann pala tan saa ɲanm fanu. Bin nba tie nibiit danm kan bann l paaki, bi si ɲanmi tuun tuonbiite, ɲaan bin nba sub na, ɲanme saa bann l paak. ¹¹La saa nyi l yuo na, k b saa gual dal kul maluny k bia paan bonbiil nba kua na, l yuo daa tusl nan daa kobii ɲanlee nan daa piinyiae saa gal. ¹²Palpienn be daano nba gbat, k bia guu fanu yuo nba k daa tusl nan daa kobi ɲantaa nan daaa pintaa nan daa ɲanɲmu gbennu. ¹³K fin, Daanial, ii sonn fanu k saa tuu yuo na juontu. K a tan sa foi kuun ni, k a bia tan saa fil k gaal a tuonna paaug, yuo na juontu daa ni.

Hosea

Chapter 1

¹Yennu nba din pak nan Ose nba tie Beeli bijana, ki li yuo na Osia, Jonatan, Acas, Esekias, din tie Juda kpanbaala, k Jeloboan nba tie Joes bijana mun din tie Israel kpanbaal. ²Yennu din pak nan Ose sinsinn pak, Yennu din yet Ose a saant ki saa jii puo cunconn, nan waat nba ki bi cuomm ki malib na, ki man digbann na comm'e, ki niib na kul yet Yennu wa. ³Ki Ose saan ki saa jii Dibilaim bi puo nba k u sann tie Gomel na ki u tie puo, ki u suol puol ki mal bonjak. ⁴Ku yet Ose a pulin bik na saan Joseleel, ki man li kan wei ka nan man ɲmann israel kpanbal tulib, Yeja Jehu nba muan niib sɔn Jesleel na paak. N yaa man pot Jehu maalu naangbeouɲ nee. ⁵Ki bia sinkin Israel kunkɔnkɔnna na paɲ, Jesleel baɔɲ na ni. ⁶Ki Gomel bia ɲamm suol puol ki mal bonpuok, k Yennu bet Ose a pulin u sann Loluhama ki man nji kanmi wannn Israel tieb n lommi, kuo ki n yik_cabibi: ⁷ɲaan n si mɔk lom nan Juda tieb min bi yomdaanɲ Yennu, saa sommib, ɲan n kan sommib taab ni ka, kuo ki jii jukibanjiak, kuo talibana nan pienii ka, kuo ki ji taami nan tanjakila ka ki sommibi. ⁸Yuo nba Lohama, subil na, ki Gomel ɲamm suol puol, ki mal bonjak. ⁹Ki Yennu bet Ose, a pulin u sann Loami Ki man Israel tiebe ki tie n niib, ki n mun ki tie bi Yennu. ¹⁰ɲan montana Israel tieb sii tie na mɔkil ni tanbinii nee, kuo ki sii yab kika kann, kuo bikinu, k yennu bielil, a i ki tie n niib, ɲaan yuo baat ki u tan saa yetib a yimme tie yennu nba fo na waate, ¹¹Ki Juda tieb nan Israel tieb saa ɲamm taan mɔb. Bi tan saa gann tuandaano yenɔkua bi tiɲ. Ki bi saa yabit ki bia mɔkt bi tiɲ ni. Mamɔmm, Jesleel daal si tie daajanne.

Chapter 2

¹L paak yiint a lieb Israel tieb a yennu niib, ki bia ki yiib Yennu lomm.²N waat ii yakii nan i naa manu lek ji ki tie n puo ki n mun ki tie u solɔ. Li kpaanɔ ki wun nyik cuncunsin. ³Li tie ki u ki nyik, n saa yokitua, ki wuu sie yann na ba din mal'ɔ na. N saa te ki u tie na tinkon nba ki naan jiet na, ki te nyun nyunkulu kul n kpiu.⁴N kii tinɔ u waat ninbaɔk, bi tie puo cuncunna nba tiin fei na waate. ⁵Ki u mɔn yeta, n saa saan n yuatinba buole, ki bin tulin jiet nan nyun, nan Gungunt, nan Tabant, nan Olif tiini kpan nan daan.⁶Li paak n saa jii kunkonie ki luon sonnu, ki maa jonn ki wun kon sonnu. ⁷Ki u saa weib belib, naan kan baalib, ki u saa kpaamm naan kan labib ki ji yet a n saa nmat n sinsinn jua buole. Maa tuun be leɲ na so maa ji be montana na. ⁸naan ki puo man yet wun tuo na, min Yennu e tuu tienɔ jiet nan daan nan oliif tiini kpan, nan kutipiena nan kutmona bona nba ki u dia jiantil tingbann buol na. ⁹Li paak jiet jaanu yuo,, n ki mi tulɔ, jebin nan daan, gungunt kuo tabant nba kin tu tienɔ ma wuu lia na. ¹⁰U yuatinba numiniɲe, kin saa yokitua yann ki sua ka ki sa fit fatua n nuuni. ¹¹N saa pot u palimann jaam nba kul, la tie malun kuo tintaana jaam nba kul ni. ¹²N saa tee muukini bonkobit n biil u tilonti kpaant kul, nba ki ya u yuatinba e tulɔ na ki lin kpant n kpaat fual. ¹³Ki maan wa tamm n po, naan jokit bannu nubit ki tie tingbann baal ki bia comm paak, n saa nmann u tubil, min yennu e yet na. ¹⁴naan motana n ji yaa man juue ki saan nanɔ tinkon ni. Leɲe ki n saa wannɔ lomm paan u pal. ¹⁵Ki te falaa baaɔk na ii tie dindann tammɔb, ki n saa jii kpaant nba tie u yaai na ki tulɔ leɲe ki n saa tunta u yan nan waa di tie bik ki nyi Ejipt yuo nba na. ¹⁶Ki yennu namm yet yet a Daa man ni, u saa yiinin u solɔ, ki ji kan mi ki yiinin canbaa naan baa yi tinbgann canbaa na. ¹⁷N saa nyinn, tinbgann baal sann u mɔb ni, ki u ji kan mi yiin sann man ki boi sommil po. ¹⁸Ki daa man ni n saa lol mɔlol nan muuk ni bonkobit kul nan nuanni nba yuuk na bonbubonbokit kul bi kan tul sua danji. N bi saa nyinn talibana nan jukibajaie nan tobii, tin na paak ki lin te n niib kuli be nan palimatil. ¹⁹N saa tie Israel digbann n puoe, ki sii tie balmɔni daanɔ, nan bulicimɔ. N saa wannɔ n lomm nba tun be nanɔ. Ki a sii mɔk ninbatinu. Ki a sii n yua yuo kul. ²⁰N sii dia n mosonn, fannu, ki a saa bann nan mine tie yennu. ²¹Ki daa man ni, n sa gat n niib nba tie Israel buolu na mialu. ²²N saa te saak nba tinɲ na paak ki jiet n nan fannu, ki dann tiini nan kpan tiini lonbonciann. ²³N saa kaan niib tinɲ na paak ki te bin mokit. N saa wann, n n mbaɔk ki tul damm nba ki b yib lomm kaa na. Ki damm nba ki bi yib, i ki tie n niib na. Ki n saa yeta, i tie n niibe. Ki bi saa jii na a fine tie ti yennu.

Chapter 3

¹Yennu yetin, a, ii saa ki namm jii a lomm ki tul a nja puo wunba lek comm na. L njan ki flu lommɔ nan maa bia daa luon Israel tieb bianjinba na. Baa lek nmat ki jiantil tingbann, ki mɔk niɔɔ nan b ii dia tiluankonna ki tien pata ki tie piini na. ²Li paak ki n daa u, nan kutibinpiena piik nan njanjmu, ki bia pukin jiet boligbinna pinlole nan njanjmun ki pa u paak. ³Ki n yetɔ nan li njan ki wun guulin, lin wei bonciann ki daa waa jasua. Li yuo e ki si be nanɔ. ⁴Ki n nee mun ki Israel tieb, sii bee ki lin wei bonciann, njan bi ki mɔk kpanbaala kuo tuandamm, ki ki mann maluj u, kuo ki mɔk manntua liatijabiki, kuo ki mɔk pata. Kuo n man sial nba ki sii goli li buntili. ⁵njan li puolpoe, ki Israel tieb tan saa tunn jen bi yomdanɔ Yennu nan bi kpanbaal Dafid yaboonn na buol, ki bi sii jiantil yennu ki gaal u piinnanii, yuo nba baat nani.

Chapter 4

¹Israel tieb gbiintil maan nba ki Yennu yet na, u mək maan nba ki u yaa wun pak biil Israel tieb nba kua tinj na ni e, a sua ki be tinj na ni, ki waan fannu, kuo ki mək lommu, niib na bja mi min Yennu binbenj nba tie. ²Bi fafaie, ki kpi kunn, bi sent mɔsonna ɲaan biil, ki jaa, ki comm, ki tuun biit puki. ki bi kpi niib yuo kul. ³Linba na saa te ki tinj n kuol, ki linba kuol be li paak n kpo, li bonkobit nan nuanni, nan jani nba be nyun ni kul saa kpo. ⁴Ki Yennu yet a, i daa tesua piak biil niib na kuo ki yakii nammi. N e nyiiluk baat yimm manntieb paake. ⁵Yennu nan nyiook kul i somm k jalime, i tuonna ni, ki sɔkiniinba nba na tie niibiit nan yimm na n yaa man bɔl n naa nba tie Israel tieb digbanne. ⁶N niib na nba ki min na, li biilibe, ki maan yimm manntiebe na yet yi bannin, ki bia yet n wannu na dianuwa, li paak, n mun saa yeti, ki bia ki fiin i bonjai nan bonpoi po nan nan bi tie n manntiebi. ⁷Ya ɲamii tun tumbit ki biilin na li paak, n saa lebit i baakil nae ki li tie fei bont. ⁸N niib na tuonbiit paake tien ki i ɲammi məktil, ɲanne te ki i luon bi ɲammit tuon tuonbiit ki pukii. ⁹Yimm nan niib manj saa gaal tub ɲamnu yomme. N saa daat i tuba, ki te yin pa tuonbiit nba ki tun na paak. ¹⁰I saa di maluj na tola, ɲan bia kangbo, i saa tun boncuncontuona, ɲaan bia kan mal waati, kiman ya yatin ɲaan ɲmat jiantil tingbana na paak. ¹¹Yennun yet a, da panu nan da kpel na kul biil n niib ya n me. ¹²Bi boi dakonn kpaanii pa, ki da konn na wanti b ba luon bin bann linba. Bi nyikime ki jii mɔɲ ki waa tingbanna, nan puo nba tu kpant boncunconn na. ¹³Bi do jua yula paak ki mann maluj ki bia jokin bonnu nubit, tijakpela nyaka, ki maan li mant u mantik mei, ki i bopai tie janlonna ki i si wai kpant boncunconna. ¹⁴N kan dat i bonpoi nan i bonjai tuba, a bi cuncomm paaki, ki man ɲamn mɔɲ lin e comme nan puo cunconna ne ki manu maluj namm, niib nba ki mək yan kpann bi monj biilue. ¹⁵Ho, Israel tieb, i jii i mɔɲ ki comm, ki jii k waanmi, ɲaan Juda tieb ki poukin i biilu ni, i daa saa Guigal, kuo Bethel duo ni ki jiantili, ki bia daa puol mopola, ki man Yennu be, ¹⁶Ki man Israel tieb yiat nan nabik nba ki tuo kpaalu nee, ɲan mɔɲntana Yennu sa kpaalɔ nan pebik nee, baɔuk nba mək muant, ki bia yalin ni. ¹⁷Eflaim mann tigbana e, nyikino; ¹⁸Li pal nan bi nyik daa nyunnu, bi bia lin ki comme, ki bit tuonndamm tuun fei tuonna. ¹⁹Ki wonj saa daa ki pobin, ki bi fei bi tigban mannu na paak.

Chapter 5

¹Manntieb gbiintil na man ! Israel tieb, nan kpanbal nyaatieb i namm caan ii tuba ki gbiint fanu ki man i tie baluko Mitipa duo ni ki bia tie janlaun nba puane tabor paak. ²Bi maliut na te ki, tubikangbata damm nammit tie biit, nann n saa dat bi kul tuba wa. ³Eflaim nan Israel kan fit bolin siali n mi bi mala po, ki man monntana Eflaim a jii a monn ki comme ki Israel jokinu monn. ⁴Bi tuonna kan te ki bi jen bi Yennu. ⁵Israel tieb japaat na koan namme, bi tuon biit paake te ki bi baa, ki Juda tieb mun bia baa namm. ⁶Bi jikt bi pei nan nei ki mann malun, naan bi kan lau, ki man u nyil bi sinsukiniwa. ⁷Bi ki sak Yennu, ki maal waat nba tuoki, montana nma yen kukua tenn na namm nan bi faa kul n boint ⁸Pepin u natunna, Guibea nan Lama doi ni man ki yikin bet Afan duo ni fin Benjamin puolpo. ⁹Tube nmannu daal ne ki Eflaim duo sa buont, n want Israel tieb linba tie monnie na. ¹⁰Juda tuandamm tie nan bin nba nyali teli ne, n saa yat wutol bi paak nan nyun paalin ne. ¹¹Ki Eflaim di falaa ki buot ki man u tun sennu nba man u poe. ¹²N saa baal na biilue Israel tieb paak, ki bia baal nan biilu Juda tieb paak. ¹³Israel tieb nba tan bann nan bi be nibonn ni yuo nba e, k Juda tieb mun laa mon maaba na, nanne ki bi saan Asili kpanbaal buol ki saa mialo sommil po. naan ki fit sommibi. ¹⁴N saa bikin Israel tieb nan Juda tieb yanbol ne, mi ne saa pat_patib, ki sua kan fit n buol. ¹⁵N saa san ne, ki jen n nyaakini, nan yuo nba kib tan tuo nan bi biila, ki ji kpan n buol, yuo nba ki bi be nimonni bi saa kpan n somil.

Chapter 6

¹Bat man, tin ηmat Yennu buo, ki man u tient fiat ki bia saa tebita. U tient danj ηaanu u saa wuul ti fiat na wa. ²Daa ηanle_lee na nin u saa tul't manfuol, ki daa ηantaa daal u saa fient ki ti fo u buol. ³ηaant ti tumii ki bann Yennu, laa tie monni nan Yennu do na, ki bia tie monni nan saak sa ba na, li set tie nne mun nan Yennu saa baal ti buol. ⁴Ki Yennu yeta .Juda tieb nan Israel tieb n saa tieni nlee?I ηamm nba ki mɔk na tie nan sanyiokini malin nba tu kpaal yiama ne. ⁵Li paak kin saa te sɔkiniinba maan nee tie ii lanbann, ki n momaan maɲn kp̄ii, ki n but na saa yet n paak nan muiyok na. ⁶Ki man nlonj ηante ki gal maluj, ki bia lon Yennu minu ki gal mujunu maluj. ⁷ηaan bi yet n mosonn na waa, ki ji ki waami. ⁸Galaat duo gbie nan tondamm, ki bi kpi niib. ⁹Ki l manntieb na tie nan fatieb ne ki kpi niib sikem sonnu paak ki man bi tie nikpilaa e. ¹⁰Israel tieb buol n laa bonbilankant, ki lerj Eflaim tieb comm ki Israel tieb Jɔkin bi mɔɲ. ¹¹Fin Juda tieb, nimonn saa baal a paak yuo nba kin saa jen nan niib nba tie dansali na.

Chapter 7

¹Yuo nba ki ya man somm n niib Israel tieb na, u tu laat bi tonnu nan bi tuonbiit nae : Bi n̄mab lieb, ki kua niib n̄ei ni ki jan, ki fial niib s̄onjotini. ²Bi ki duuki nan n tan saa tiat bi tuonbiit na kula. Monntana bi bit na lintiba, ki li kul be n nunpoe. ³Bi kpann kpanbalaa nan bi saakab, nan bi tonnu nan bi lole biit na e. ⁴Bi ki sie kpanbaala nan puol, bi tonnu na tie nan muu nba tu yekitl pan pul diok nee. ⁵Ki kpanbala na jaam daal bi te n̄amm nan b saakab n yibe ki tuun jat_tuonna, ki tantil bi niib binba paak. ⁶M̄oniie, bi pala dii mu nan lolibiite ki bi wotua do n̄yɔ munn ki li tan yentil ki li yinn mupiennu. ⁷Bi wotoa nba duo na paak ki bi kp̄ii bi kpanbalaa yennɔ_yennɔ n̄aan bi sua ki mialin ki boi somm̄il po. ⁸Ki Yennu yeta, Israel tieb nan paanu nba bi pul kil ki biel bokil ne, Bi dindann be duoi nba kp̄iab na nie. ⁹Ki bi ki mii nan bi bobina nba ki bi bob nnou digbanatia niib nawaant bi pan̄ji, bi buotu ki f̄ɔki. ¹⁰Israel tieb capaat na buoma, linba kul lek diim na, n̄aan bi ki n̄mat jen min bi yomdaanōbuoli. ¹¹Israel tieb lin yolib nan n̄man liīj nee. U niib kpan bi somil, Eyipt nan Asili tieb buole. ¹²Baa lek saa na, n̄aan n saa tant laaun̄o ki suolib nan nuaniina, bi tuonbiit nba ki bi tun na paak n saa n̄mann bi tuba. ¹³Ninbɔ̄j saa baal bi paak ki buontib, baa nyikin na paak, n bo to luon man somm̄ibe n̄aan ki bi fa fai ki tienin. ¹⁴Bi ki mein nan bi yan kuli, n̄aan, baa tīj ni ki yikin nan binba ki tie n niib nba tuun bian̄jinba na. Bii mialin jiet nan tiluana daan yuo nba bi tu n̄mabi m̄ɔ̄je nan tingban manntieb nba tu tie bian̄jinba na. Bi tie m̄ɔ̄yetukidamme. ¹⁵Min ni nba din wubilib, bi laa pan̄j na, n̄ann bi tan lol bonbiile n paak. ¹⁶Ki n̄amii yein n weiu, n̄ann jiantil tingbann nba ki m̄ɔ̄k yiikɔ sial na. Bi tie nan nan taliban kuann ne, a kanfit timmi jate saa kp̄ii ni saakab. Ki Eyipt tieb saa laaba, ki man baa piak galuk maan na paak.

Chapter 8

¹Pebin naatunn na, k maan datai tut k siik kaagbennu ŋaak na paak nan konbagbennɔl na, N niib na biil mɔl nba kin lol namm na, k bia yet n sennii ne. ²B sii yikin n Yennu sian k sɔɔ a buol k yaa t ban a ŋamm timm Israel tieb . ³Israel tieb yet k lu linba ŋana li paak k b datai saa wei beli'b. ⁴B gann e b kpanbaala nan b sakaab k k yetin siali. B jii b salimpiana nan b salimmɔna k tie tingbana na, l yaa paak b biil b mɔnnɔ. ⁵Kaagbennu yie Samali naajabil na k l maan u wutuol duo b paak. Be yuoe k b tan saa nyiik tingbana mannu . ⁶U nyii Israel, Saaug daanɔ e kul tingbann monɔ l k ban tie Yennu. Samali naajabik na b saa jial buli-buli. ⁷K lii tie k b kul wonɔu b tan saa jaan saajapelinɔ; linba kb dia naan kpanu yɔn kli tie k l tien ŋaan buolganu saa dil . ⁸Israel ji tie nan digbanlia nee k k mɔk nyuat nan bob jiok na. ⁹B tie tub kangbata nan bonɔ nee k l maa b nyiik saan Asili tinnɔ ni k kpan a bitie yuatl nan Elaim. ¹⁰N ji yaa maa n lakin taamme mɔtana k dat b tuba k kuan faala ni k lpanbaala i diimm. ¹¹Eflaim din maa malunɔ binbinta k pukin k binba tunɔ k kua biit ni. ¹²N sɔb sennii bonciann k tul n niib ŋaan b yetil, k jii k ltie nan bonsaane na ¹³B mann malunɔ k tienin ŋaan bja ŋman l nant, kaagbennu pal k man l paak ku tiat b tuonbiit po, k dat btuba, a bin ŋmat Ejibt. Israel tieb maa ŋaie ŋaan tamm b taktua po. ¹⁴K Suda tieb pukin digbangbennɔ. ŋaan n saa sikin muu lin dii b digbangbennɔ nan ŋai mɔnnɔ.

Chapter 9

¹Islael, a daa mantik biat palpienn nan kpinkpaamuk ni, nan digban lia nba di b janm nba bianŋinba na. K maan i nyik kaagbennu waa ŋaan bial boncuncontuonna ni. K luon jakint jiet nba saa fit biil l kula po na. ²L kan wei jiet nba k bo jali ni nan kpan nba k ŋmaaki gbeet ni k tieni yal k damun nba k b yi fin nba k a guu na l nuubliu kan mi gal n mial po. ³Sua kan bial kaagbennu duo na ni; Eflaim saa ŋmat Ejipt tinŋ ni, k saa di jakint jiet Assilii tinŋ ni. ⁴B ji kan maan tiluanana danm nba k b ji fin na malunŋ k tul kaagbennu, u kan mi gal l malunŋ. K lin manŋua. L mal'lint jiet sii tie nan ninbatil jiet nae. Binba kul saa di jiet na li saa kuaam jakint. K maan l jet sii tie i tiaonŋ yale, l kan mi kua kaagbennu ŋaak ni. ⁵K ii ji saa tien nlee janm daa ni, daa nba ki di janm ki bakint kaagbennu? ⁶L tie k bilu bali k yati; Ejipt tieb saa gali, Moof tul'b kaakulaa, linba k b mɔk k l tie b mɔkint, nan bi liklii, bonŋminŋmabte saa ŋman, k kunkonii sapiak b ŋei ni. ⁷Tubdatu da baate, lii baal yuo nba, suo kul saa u tuonna nyuat: Islael sa banm k yet'a sɔkni na tie waatua e, nilɔ na mɔk banm u ni. K maan u tuonbiit nan mɔyetuk yabta. ⁸Eflaim tie guutua e, k kɔn nan Yennu, k sɔkni tie wun nba luu nuaasuotl nae u sonni kul ni, k bia tie dataak Yennu ŋaak ni. ⁹B kul baa biit tuumuu nie nan Guiibeya tieb nba din tuun na, l paak kaagbennu saa tiel b tuonbiit po k ŋmann b tuba. ¹⁰N la Islael b naan nan luanna nba be kunkuok paak nae. K bia la i baaba naan nan Figie luan sinsinnaie, ŋaan b kul na saan jiant tingbann Baal Peol, k b jii b yuo k bial pata mannu ni k ji biil gal bonnin naunŋ nba k i lonm be u ni na. ¹²Eflaim yudant saa yukl nan nuaanŋ nie, maatutk sii ka, posuolu sii ka, posetu bia sii ka. ¹¹Ii lek mal waas, ŋaan n saa jiibe k yat nanm n kan nyiki nan yenɔkuawaa k b tien niib, mi nyiki yuo nba bonbilankante saa baal i paak. ¹³N jin manunm k ŋmant got Tiil poe, ŋaan nyi Eflaim duo nba be sian nba ŋan na. ŋaan Eflaim saa ji u waas k saan nanm sian nba po k saa kpib. ¹⁴A saa tulb bee, Oo kaagbennu? A saa tun lanne k tulibii? Tulinm puo wala k bi bia ki tie bikona. ¹⁵B tuonbiit kula piin Guilgale: Lenŋe k npiin k k luonmi, k maan tuonbiit nba k b tun na paak, n saa bel nyinnib n tinŋ na ni. N ji ki luonmi. B tuaandanm kul yetmaa k tie kangbaata. ¹⁶Eflaiim la danŋa, u jina kul kula, u ji kan mi k lon luaana, bi leki mɔk waas, ŋaan n saa buont b waalonŋa manŋ kula. ¹⁷N Yennu yet'ba, b yet bin gbintua wa. B saa kpant nilinlinnae digbanlia ni.

Chapter 10

¹Israel din tie nan daantiionti nba gbie nan lona na, k b lona puuki, k b maa binbinta k jiantil k puuki ku duo nanmt puuki, k bia ciant ciceli k puuki. ²B tie niib nba k b pala ni k na: b saa di faala kaagbennu saa biil b malunŋ binbinta na k bia wei ciceli na. ³K b sii yien'a, t jii k mək kpanbal k man k baakt kaagbennu na: k kpanbal nan sii tie bie k tul t'i? ⁴K biak maan nba k mək nyuat, k set fək mɔsona, k lol lol yana: l munb tubdatu sii yaab nan muabit nba tuu paa kpaat ni na. ⁵K jmani sa suol niib nba kua Samali duo ni na nan Salama naaja biik n nba jii kaa Bethaven na paak, niib na jii sii be pal bonn ni b tingbann na paak k b maatieb saa jiekl u paak, nan u yudant nba jii kaa b sunsuk ni. ⁶B saa ji b tingbann manŋ k saan nannɔ Asili, kpabaal jalieb buol. E flaiim, yan saa nmat k Israel saa di fei nan baa tuun lin nba na. ⁷B saa ji Samali kpanbal k yat nannɔ, nan daauk nba tuu puuk nyun paak bianŋinba na. ⁸K puucianfei nba be Bethafenn kankonn yul paak Samali k Israel tieb jiantl saa biil a; k kunkonni nan muat saa pia l malunŋ binbintl paak, k kpatl k saa yet juat a bakin t paak : k bia yet kunkona a bakin t paak. ⁹Yennu nanm yet Israel tieb yaa din be Gibe a nan din na i bia lek daa k nyik biit tuu muu. L paak b sii sie sanpapo k tɔbi faab. ¹⁰N saa daat b tuba bonciann, niib bonciann saa taan lieb k kɔn nanm, k b saa laa tubdaatu b tuonbician paak. ¹¹Eflaim tieb tie nan najabil nba sie, k luon dii muanu na, naan n saa suol u tuulu ni. K Israel tieb nan Suda tieb bi dial naakul lii yat tant. ¹²Bul man balmɔni k jaan nikpabɔnŋ, nant man kpaa paal! l jann nan yin kpaan kaagbennu waa! k wuu baal nan balmɔni k yaat i paak. ¹³Ii kuo biit, i saajaan tubdatu, i tanoant luana i na k maan i duu i tiŋŋ panŋ paak e, nan i kunkɔna nba yaab na paak. ¹⁴B saa faa i niib tɔb, k i doi nba paal na kul saa bill, nan baa di biil Salman Bet Albel, daal nba k b din faa tɔb k kpi puo nan u waas na. ¹⁵K yimm Betel tieb linba saa baali e na. K maan bonbilankante nba ki tuun na paak lii yiet sanŋɔk, i k tɔb piin Israel kpanbal na saa kpo.

Chapter 11

¹Israel nba lin tie bik, n lin luon u maan , n lin pulua n bijae k dat nyinɔ Ejipt. ²ɲaan b ji lin yib k b k saak, k mann malunɲ k tien tingbanna k dia bon nunubt k tien pataa.³Min nae din dia Eflaim n ɲmatlɔ u taasonma ninɲ, ɲaan b lek k bann nan min'e ɲanmt'b. ⁴N datib nan lonm k baal nanm n buol ni, n tɔkli'b k diab nan kpiebii ne k tienm jiet k b di.⁵B j kan ɲmat Ejipt duo ni, ɲaan Asili nilua e sii tie b kpanbal k maan b yet bin nakin nan'maa. ⁶B saa jii juk benjiak k bit b digbana, k biil b bont kul k maan b duduk biit nba b mɔk na paak. ⁷N niib tin nyik'n gbenna, b yib a bin ɲanm tɔkin sonɲanu ɲaan nan Yennu kua waa k gbiint.⁸A yaa n tien'a nlee Eflaim? N saa kubinna Israel tieb nuu nie? N saa tien'a nan Adma nae? N saa nann'a na Seboime ? L moɔkn mal paa k te k n yan ɲmat . ⁹N kan jii wutociɔunɲ ka. N saa nyik k kan biil Eflai, k maan n tie Yennu e n k tie nilɔ ka; n mɔn bonciann a buol; n kan donn wutuol.¹⁰B sii waa kaagbennu k u sii nyinkin nan yanbol na, k waas saa miit mɔkl ni k baal . ¹¹Kaagbennu yet'b a b saa nyi Ejipt k yuuk nan nuani na e, k nyi Asilii nan ɲmana nae. kn saa te k bin kun b ɲei ni.¹²Eflaim buot nan faak n buol nan kpinkpanni, k Juda tieb bia yien n mɔb min nba tie balmɔni Yennu.

Chapter 12

¹Eflaim tie faak danɔ; k daal kul kuu faafɔk nan kunkɔna; k mɔk lol nan Assyrie, k saa nan kpan Ejipt. ²Kaagbennu nan Juda mɔk kunkɔn u saa dat, Jacob tubil, k pau, tuona pɔk. ³U naa puolin u suol u niija tangbine, k u wutuol niy k u kɔn nan Yennu. ⁴U kɔn nan malaaka k la nyanu, ku mɔ, k faabi u buol. Jacob daan pak nant e. ⁵Kaagbennu e tie kunkɔ kona Yennu: U sann tie kaagbennu. ⁶ɲaan fin a jey a Yennu buol, k tie danɔ nba mɔk lom k piak balmɔni, kii guu a Yennu yuo kul. ⁷Eflaim tie kpinkptua k mɔk fɔk cilo, k bont niib. ⁸ɲaan ku yet'a: balmɔni n mɔkta, k mɔk faal; n nuu tuon kukua paak e; n k mɔk siala biit siala kpetl. ⁹Yan mine tie kaagbennu, a Yennu Ejipt duo niy yaa, k bia saa te fii b lanbontin nan janm daal na. ¹⁰N paak nan maa sɔkinin nba, k pukin nyunyuan tieb, k paak maan kpanjan k tul maa sɔkini nba. ¹¹Lii sua Galaad k mɔk panɲ, b saa kpib, b dia nei k yiit saali, Guigal : B malunɲ binbinta sii tie nan tanbula nae kpant e paani paak. ¹²Jacob cial qd'Aram duo, k Islael kpaant puo na, k puo tuu guu bonkobiit e. ¹³Kaagbrnnu din ji maa sɔkini e k u nyin Islael Ejipt k bia din te maa sɔkini guub. ¹⁴Eflaim donn kaadgennu wutuol : u yonmdaanɔ saa luu sɔnba kuu kpina u paak. U saa dinɔ fei.

Chapter 13

¹Yuo nba Eflaim buolu din tuu piak maan janmani din tuuu suol Isael buolu n ba tenn nae; n̄aan b din tan tuun biit e; k maan tingbana baal ; k kop . ²M̄otana b bia tuk'n k tuun biit e; k dia b likilii; k maan bonninant, k jiantl linba k niaalik nuu nan na; K niib man̄n yien'a i man̄n malun̄n kii tien bonninant na . ³L paak b sii tie nan sanyiōk ni wunn nae; k tie nan malin nba tuu k wei nan kpaalu bian̄n nba na; k tie nan woun̄n nba tuu pebl foun̄n jalik ni k yaat nan na; k bia tie nan munyuut nba tuo, nyi tak̄ol bonn ni bian̄n nba na. ⁴K Yennu yet'a : Mine tie Yennu nba nyii nan ni Ejipt tin̄n ni na; a k m̄ok yensau k pukin n po, sua kaa k saa fit tinnii nan min na. ⁵Mine din be nan ni kunkuo paak; tin̄n nba nin̄n k pia sial. ⁶K n dinnii , k gbuonii , n̄aan ya tan kua tin̄nan̄n ni yuo kii tanm npo. ⁷N sii tie nan yambol nae b buol , k dual s̄onji-piinn̄n gulb nan namuuk nba tuu dual na. ⁸N saa pikinii nan namuuk nba tuo k̄on̄n u bik ; k pikin na; k pat-patii, n saa nakii nan yanb̄ol nba tuo nak bonkobuk na, k patii bulii-bulii nan yanb̄ol nba tuo pat muuk ni bonkobuk bian̄n nbana. ⁹Lin ba baal nan Isael tieb biilu tie ba k̄on nanin nae, wun nba bo saafit tin nii na. ¹⁰Ii kpanbal na ji belia? K saa tin nii digbana ? Ii din yaa i luon kpanbala e nan tuann danm , b saa tien nlee k tin nii nii? ¹¹N din donn wutuol k tul ii kpanbal, k bia donn wutuol k jiu yaat nana. ¹²Isael tieb biit dian e k be kadauk ni , u biit be b̄ol nie. ¹³Isael tieb m̄ok yaak nan bii m̄ok manfuol, n̄aan jati ie yabtib nan bin gaal l manfuol; nan baa tuo yaa bin mal sanpantik wun yet nyinu n̄aan be puol ni na. ¹⁴N kan tinn niib na , k b daa siik kpientin̄n; n kan tat nyinnib kuun ni. Kpientin̄n baat nan a biilu na; kunn bat nan a yiel yuo na na. N kan tin niib na ninbauk nyik i. ¹⁵Isael tieb lek ii bint nan muat na; n̄aan n saa te woun̄n nyi yondo po kunkuok paak k baal k da k kuol b nyun tona nan bunbuna. Woun̄n na saa jii l' nba kul m̄ok nyuat e. ¹⁶Samali tieb saa la tubdatu; k maan baa yet'n na paak. B saa kpib t̄ob' nie; k mat-mat b waat ; k bia pit b puob nba m̄o poa na.

Chapter 14

¹Israel tieb jenin man kaagbennu, Yennu buol, i yanbomm nae te kii ba. ²Jenin kaagbennu buol k n̄aan i yen mialu ne ti te yenpiinii k i tienɔ a nyink cabt yanbomm kul; n̄ann gal t mialu k tiin paka na taa senn m̄sonn ne. ³L Assyrien tieb kan fit tinnit, k tɔb taanii kan fit guulit, t kan min nyet a tingbana ne a b tie t yonmdaanɔ. Yennu finie m̄ok ninbatinu k tien kpiebii. ⁴N saa n̄aanm n niib binbenn b jien ni n buol . N sii luonm nan n pal kul, n jii kan mi donn wutuol b paak ii. ⁵N sii tie nan malin ne k baa k tien Israel tieb. K bia yit nan tipuut ne k bia baan jiina nan Liban tiinii na. ⁶Bii sii m̄ok nan kpaat n̄anu k sii m̄ok fant nan Oivier kpan tiinii nae. K m̄ok nubil manu nan Liban tiinii na. ⁷K bia jen k kal l maasu k b bul b jiet ni k l naan, k b sann saa do na Liban daan ne. ⁸Israel tieb jii ki m̄ok tingbana, n saa gbat b mialu k golib, k bakin b paak na Cypres verdoyant tii masik ne. N paak e kaa saa lon luana. ⁹Wun nba m̄ok yan dia wannu na k wun nba m̄ok sunbinii wun gbaat. K maan Yennu s̄onii took. K ninamm nba saa do waal, n̄aan niyɔɔna na tuo baa.

Joel

Chapter 1

¹Kaagbennu fiit u m̄maan wann suoel, pethuel bija. ²Gbiintl lin nba na, jakpela! lotl tuba k gbiint,yinm kul, duo niib kul! sial mi tien yuo nba kube naa, kuo i yijanm yuo o? ³want maa i waas, k i waas munin wann b waas, k b waas munin wann b yabuonn-tuat tuat nba saa wei i! ⁴Lin nba nan wubi nyik, naasuute n̄manme, nasuutnba nyik lin nba, minmilt̄n̄manme, minmilt nba nyik lin nba, nasuulanpoli n̄manme. ⁵I cek man; da yiib la, k m̄on man! yinm kul, i kuuliman, k maanda-miimaaluk saa nyi i moi ni waa! ⁶k maan niib bal n̄mat n duo, k m̄ok pany k bia yaab bonciann. B m̄ok nyana nan yanbual nae, yiai tie nan yanbualnaann yal na. ⁷B n̄man n fiinye kpaab, b but but n fiinyia, k biil luona, k yuot yuot; fiinyia yiibis kul peenn. ⁸I faabn, nan sapaamunn nba tuu liabuatok na. K mua u s̄ol paany pak na! ⁹Piini nan daan bot kaagbennu n̄aak ni, manntien nba tie kaagbennu tuontunna si be palbiil ni. ¹⁰kpaant kul bila, tin̄ k kpai, di kul kuola, damiimaaluk ji ka, kpan fuala. ¹¹Kpakuola bak yann, fiinyia kuola fabn, k maan yoi nan dimnni k nan,k maan kpaant k m̄ok sial. ¹²Fiinyia kpant kaa pan̄, tiini nba k b yi figie na siil, kpaant kul tiluanti jik.palmann j ka nisaalii waas ni. ¹³Manntieb, i bobn i gbana ki m̄on! binointl buol tuontuunna! i fabn man! baat, k lia botuot nyik, yinm yennu tuontuunna!k maan piini na daan bot i yennu n̄aak ni nwaa. ¹⁴M̄ontl molol man, yiit tintaangber̄! k tikl nikpela nan duo niib kul, i yennu, kaagbennu n̄aak ni, k fabn nan kaagbennu! ¹⁵Aah! dabuolann e! k maan kaagbennu dal naakna: u bat nan biil'u nba m̄ok yiikuo kul. ¹⁶Jiet k bot t nuuniipoo? palmann nan kpinkpaamuk k bot t yennu n̄aak nii i? ¹⁷Bonbubult kuol nan tin̄ puoe waa; bua sie kuont e, jiet diet ban baa, k maan di kaa. ¹⁸Nan bonkobt nba fabna! bonkobt lin yibl yann, k maan muat kaa; k nan pei waa mann falaa. ¹⁹A kua poe k n yikiin, oo kaagbennu! k maan muu dii nan paanpieū bat kula, k muupeennu di nan kpaant tinii kula. ²⁰Muuk ni bonkobt yikin jiiint a po, k maan nyunbuaa kul fuola. k muu di paanpieū bat kulaa.

Chapter 2

¹Pebn katkaak siion man! I peb naatunn juanann pak man! k duo niib kul n jekl! k maan kaagbennu dal baate, l j k fuock, ²bunbonn nan bunbonciaonj dal, munyak nan wunn dal, u bat nan sanyafal yieunj dotl jual paak nae. Buolu nba yab k bia mok pannj, t k mi la! buolu, k buolu bia sii kaa yuo nba baat na ni.³B nunn po tie biilu'u muue, k b puolpo di muu pieunu; yuo nba gal duo na din tie Edenn gotuk na e, njaan motaana l tie fala tinj kuo: sial kan fit fat u nuuni.⁴Bii lab, b saa yeta taanie, k b tiin nan tanjakl na. ⁵Bii gbat b danmil, b saa yet a teltefu fuut juayuul pak k yuk mobt. B bia saa yet a muupiennue put, nan yuo nba muuk tuu di muu na. k tie nan kunkonkonna nba tuu tien siil k saa konnna.⁶B nunm po niib jekle, b nuniipo lebt. ⁷B saa wann b monnj nan b tie kunkonna, b lotl dieokpina nan tabfaala na e; sua kul tok u soonu k saa, k k kpiatl u sonnu.⁸B sua k danni u lua, sua kul saak u saknuu e, sua kul kaakii'e k k luon u set u sonml ni. ⁹B yaat kua duo, k tim juona paak, k duo nei paak, k kua fenjata nan nan-yukb na.¹⁰Yuo nba k b bat tinj jekl'e, sanpaapon nmat, yennu nan nmaalik n bonn, k nmaabilalan buon b yentu. ¹¹Kaagbennu n t u kunkuol gbat u kunkonkonna nunm po; k maan u kanj yaabta, u monaan yikuo mok pannj; k maan kaagbennu dal tie dajaanne, k tie dabiil: nmee saa fit diaa? dabiil: nmee saa fit diaa?¹²Mobonaa na jik kaagbennu yet: jenin man n buol nan faabn ni ! ¹³Patl i palaa , l k tie i tiat, k tun k jen kaagbennu buol, i yennu; k maanu tie ninbaatinnjoe nan ninkpanbaannjaan, u k dont wuutol yan k bia gbe nan mannu, k bia tien siil nan wun nyikcab bonbiil nba k u yan u wun tunna.¹⁴Nmee mi waa sa tunn jen kuo waa kan lebt u binbenji kuo waa kan nyik u buol yetjanmi, piini nan maalunj daan k l tie kaagbennu, i yennu yal i ? ¹⁵Faan naatunn , siion man ! monnt'l molol; yiint tintaangbenj ! ¹⁶Tikl niib kul, li tie tintaannann ! tikl nikpela, tikl waas , nan bin nba mual b naa nba biin ! Jua n nyi u njaak ni, k puo n nyi u dicuk ni !¹⁷La jii banltl nan malunj binbintl sunsuuk ni kaagbennu tuontunna mantieb sii mo, k yienna : Kaagbennu tin u niib ninbauok ! A daa nyint laa a niib fei, bia da t k niganm laa a niib k yien a na: B yennu na tuun bee?¹⁸Kaagbennu mok luonm nan u duo, k mok ninbatinnu nan u niib. ¹⁹K kaagbennu jiin, yet u niib : gotl , n saa tuli di, daminmaluk nan kpan, k i saa gbuo; n j kan mi jii k lu'i nibiit ni k b lai.²⁰N saa bel i datai nba nyi niditupo, n saa tut'b k bin fuokt nanni k saan nanm paanpieun nan tinkonj po, n saa lu b nunmpo guula na mom-kpienn ni, puolpo guula na mediitelaane Mokl ni, b gbanan-kpiena nuublu sa yaat nan duo k mok labt. Kmaan u tun tuongbera nba yab bonciann.²¹Tinj, da tiin janmaani, i mok palpienn ki bia ki mok kpinkpanmuk, k maan kaagbennu tun tuongbera nba yab bonciann! ²²Yinm, bonkobt, i da tiin janmaani, k maanpaanpieun saa pia muat, k tiini saa luon luana, fiinyiana finye saa tul monkint. ²³K yinm siion waas, i mok palpienn k mok kpinkpanmuk kaagbennu, i yennu ni, k maanu si tenni saak yuo kul, k maan u saa tuli nalon saak k saa tuu sajuonti, nan waa lin tuu baa na.²⁴Joli nan napaat sa gbee nan di, k bui saa gbee nan daminmalt nan kpan. ²⁵N saa lebt bina nba k nasuut, nanwubi, minnlt nan nasuulanpolidin njman na n kunkonkonna nba k n din tun i buol.²⁶I saa di k gbuo, k dont kaagbennu i yennu sann, wun nba tun baktnaunj tuona i buol ni, k n niib fei kan mi dib. ²⁷K i saa bann nan n be Islaeltieb sinsuuk ni, mine tie kaagbennu, i yennu k sua j kaa k puukin n po, k n niib fei kan mi dib.²⁸Nann ni gal, n tan sii siknt n siek sua kul ^paak, i bonjai nan i bonpoi si soknt n maan. I jakpela tan sii dami damiit, k i naasinm tan sii laat yelntu. ²⁹L yuo manj n tan sii siknt n siek manj, n tuontunna nba tie jab nan bin nba tie puob paak.³⁰N tan sii tuun baktnounj tuonjaana sanpaapo, nan baktounj nyia tingbounj na ni, k son nan muu nan munyuuk tan sii be, ³¹k yennu tan saa kpint k bonn, k nmalk mun tan saa kpint k monn na son na, k l puolpo n daal saa baal k l sii tie dagbenj nan dajaanne.³²K sua kul nba tan boi min kaagbennu sann po, n saa fiel'o waa. Fiel'u saa nyi siion jual paak nan selusaalenm, nan kaagbennu nba yet, k yinm nba tenn kaagbennu saa yinm.

Chapter 3

¹Kmaan, daa manŋ ni, yuo manŋ ni, yuo manŋ e n saa jen nan suuda nan Selusaalenm daaba. ²N saa tikl nigbounŋ kul, k n saa jiiib k siknm suosaaŋat bauk ninŋ; lenŋ e n saa bu sua kul buut, k jiin n niib Islaael tien nba tie n faal na po, bin nba bo yaat kua nigbounŋ kul ni, k jiin n duo nba k b ceint na po. ³B tua n niib tia-tia; k jii n sasinbik k kuaat boncincontin paak, k jii n sapaabik k kuaat daan paak, k b yuu. ⁴I luon bee, tiil nan siidon doi, k yinm muunii, fiilistinnba doi kuli? ii luon yin kɔn nannin k paa i pannee? lii tie ki luon yin kɔn nan mi e, n saa t k i konn manŋ n ŋmat baa i yula paak yian. ⁵I jii n liklii nan kut-mɔnnŋ; nan lin nba k n mɔk k l tie n faal lin nba daɔuk paal k bia ŋan, k i jii k la kuaan i puocianfei ni. ⁶I jii suuda nan Selusaalenm waas k kuaat saa fan waas, a bin fit k fuokt nan b duo. ⁷Gotl nan, n saa t k b jen yialnba k i daan kuaat'b na ni k n saa t k i tonuu n ŋmat i yulaa paak. ⁸N saa jii i bonjai nan i bonpoi k kuaat tul suuda waas, k b muun saa ji'b k kuaat tul saabeeinnba, buolu nba fuok; k maan kaagbennu e pak. ⁹Ii muaant l bonna k tul buolu kul! tient konn siil! cieknt kunkonkonna sakaab k b naakn, k bobn b duo jab nba kul tie kunkonkonna k b tok tab! ¹⁰Jiin i kuubonnii k kuul juk-banjai, k jii gɔut't k kuul kpaanna! talik n yet 'a: n mɔk paalu! ¹¹Katl man k bal, buolu nba lint tinm, k tikl lieb! lenŋ oo kaagbennu, ŋaant k a kunkonna n sik! ¹²K doi n fiil, k sonm k sik bauŋnba k b yi suosaaŋat na ni! lenŋe k n saa kaal k bu doi kul nba lint buut. ¹³Jiin i flaat man, k maan jinjan yuo baala! baat man, k nmaa, k maan baa ŋmak i tilonna nyu sianm nba gbe waa, k tatlaat mun bia gbe waa. k maan b tuonu yabta. ¹⁴Niib na yabta, niib na yabt bauŋ nba k; b bu buut na ni waa. K maan kaagbennu dal pel'a, buut bauŋ ni. ¹⁵Yennu nan ŋmaalik saa bonn, k ŋmaablaa ji kan yent. ¹⁶Kaagbennu yikin siionjual paak, la jii Selusaalenm u kunkɔl saa gbat; saanpak nan tinŋ saa jeekl. Ŋaan kaagbennu e tie u niib gungul buol, k bia tie Islaael waas binbuol buol. ¹⁷L yuo i saa baan nan minee tie kaagbennu, i yennu, k be siion, n juanŋann paak. Selusaalenm sii tie ŋaante, k saanm kan gal l po jiiki'i. ¹⁸L yuo na na jik, daamimaaluk sii puub juat paak, naabiin si puub juaagbai paak, k nyun si nyi suuda nyun tonna kul po, nyun tonn saa nyi kaagbennu ŋaak ni, k siik siittiim bauŋ ni. ¹⁹Ejipt saa buont, Edonm saa kpant paanpieuŋ, k maan pinponn nba k b fiin jiin suuda waas po, k kpai niŋaaanm duo na ni. ²⁰Ŋaan niib siitun kua suuda nan Selusaalenm, doi ni yabounna nan yabouonna ni. ²¹N saa kɔn n niib sɔn nba paak k n daa k kɔn na, k kaagbennu sii tun be siion.

Amos

Chapter 1

¹Amos nba tie pekpaalk k nyi Tekaa duo ni na momaan me na. l yuo manŋe ki Ozias din tie Juda kpanbal, ki Jeloboam, wunba tie Joas bija na mun tie Islael kpanbal, ki kangbennu füt k wann Amos maan na ki jiin Islael tieb po. libina ŋanle puolpo e ki tinŋ jek. ²Ku jet, a: "Sion po e k kangbennu kunkɔl nyi, ki tantl k nyi Jelusaleme po. ki bonkobt kpinkpaal bua be kpinkpinn ni, ki kamel kunkɔn paak wak wak"³K kangbennu pak k jet a: Damas kukpinu munta k saa mun naa manŋ paak, kin kan senn nan man dat b tuba, k maan bi ŋmanjit Galaad tiieb. ⁴In sa te k muu n sik Hasael ŋaak ni, ki lin di Ben-hadad naan diit. ⁵N sa biil kutlaana nba dia Damas tanmɔkuakl, ki nyinn niib nba kua Afen baauk ni na, nan Bef Edenn duo diatua na; nan siili tiieb ki saan tienm yonmii Kil tinŋ ni. ⁶Kangbennu pak k yet a: Gasa tiéb kukpinu munta ki saa munna paak, n kan seen n bik tub datu na, k maan bi suol dugbanmunnn ki kɔib nan daaba na ki tulb Edom tieb. ⁷N saa te muue n baa Gasa duo ni k lin di li ŋajana. ⁸N saa biil Asdod tieb, Askolon duo dialo; n saa tunn n nuu k tul Eklon, k Filistin nba n baa k biaal n na, k saa buount, yomdanɔ kangbennu-e yet. ⁹Tiil tieb kukpinu munta k sa munna paak, n kan senn na man dat bi tuba, k maan bi suol dugbanmunnn, ki tiém yonmii ki saan nanm Edom tinŋ ni, ki tien ninjantl molol po. ¹⁰N saa te muu n baa Tiil juana paak, ki di li ŋe'i na. ¹¹Kangbennu ŋanm k yet a: Edom kua kpinu munta k saa munna paak-e, ki n kan senn nan man dat bi tuba. k maan bi wei k bel bi ninjanm nan juk banjiak -é, ki k tinm nunbaauk, k maan bi pal-bienn na k mɔk gɔlu, k dia l wutuol kaka nan kaka. ¹²N saa te muue-n baa Thémasduo paak ki di Botsla ŋei na. ¹³Kagbennu bia pak k yet a: Ammon waas kukpinu munta, k sa munna monŋpaak-é ki n kan senn nan man dat bi tuba, ki maan bi nyint puob pua Galaad tinŋ ni, a bin fit bi yent. ¹⁴¹⁵N saa juo muu-e labba juana paak ki lin di ŋei,tɔb wuyikini sunsuk ni tɔb daal, wonpaaaluk finfiil daal sunsuk ni, Ki bi saa suol bi kpanbal nan u konbonnai nba ki saan nanm digban gaan, kangbennu-é yet.

Chapter 2

¹Moab tieb kukpinu munta ki saa munna paak-e te ki n kan senn bi tub datu na, k maan bi juo Edom kpanbal na kpaaba ki li kpant tanpint.²N saa te mu-e n baa Moab sunsuuk ni, ki di Kelijof ɲeĩ, k Moab tieb n kpo tɔbi ni, yua nba ki kunkonna yikin wuyiknii, ki bia peeb naatuna na. ³N saa kpi tinɲ na ni bubulua na nan u konbonnaĩ nba kul , kangbennu-é yet.⁴Kagbennu yet a : Juda tieb kukpinu munta ki saa muna paak-e, ki n kan senn bi tubtatu na, ki maan, bi nunt kagbennu yikootin newa, ki bia dia n ennu na ki maan foaɔk yennu nba ki bi yaajamm din jiantl na kpanniba. ⁵N saa te muue n baa Juda duo ni, ki di Selusalem ɲeĩ na .⁶Kagbennu pak ki yet n a : Israel kukpinu munta, monɲ munna paake ki n kan senn nan man dat bi tuba. Ki maan bi kɔi nibucinm na saalinmɔna paake, k talas danm mun taasaat plutuk yonm paak.⁷Bi maalin tie bin la tanwuntuk taalaa danm yula paak-é; ki biél nandanm ki yintib bi balmɔni sɔnu ni, ki bik nan u baa saa sapaan yennua kua buol-e . Ki biil n kasii sann. ⁸Bi kal ki pel yenjiant buol ku la, tiaat nba paak ki bi gaal bi pandiila buol nae, ki nyu bi yennaan kai ɲeĩ na ni, daan nba ki bjial nii ki bi pana.⁹Naan bi nunm ni-e ki n biil Amolien n ba, ɲanm nba, ki bi fɔkint jan nan kpai na, ki bi panɲ mun tie nan kut jalkɔ na; N biil bi luona paapo-é, bi jiina mun tinɲ po. ¹⁰Naan k minne din nyinni Egipt duo ni, k bia ɲmakti ki sonm tinɲ kuonjini bina piinna, ki lii tié i yal;¹¹N lukt i waas sunsuuk ni-é sɔknii nba, Nan i naasinpaanɲ na sunsuukni nazilien nba. Li ki tie n ne kaa, Israel waas ? Kangbennu-é yet na. ¹²Naan kii te nazilien nba nyu daan! ki i tul sɔknii nba mun yiikoo nba na: i daa piak n maan.¹³Gotl, n saa nann-é buk-buka nan tolu nba tuu jii jik-kpiata ki ɲmaan mat bona bianjinba na . ¹⁴Wunba tie natatinna tan kan cial paaki, wunba mɔk panɲ tan kan fit fat u monɲ, ki jua n ba tie kunkonnɔ tan kan fit ki fat u manfuol.¹⁵Talban tuɔlua tan kan fit ki seti, wunba ku taajaĩ paal tan kan fit cial k paak. K taan jaklua tan kan fit ki fat u manfuol-i, ¹⁶Kunkonkonna nba mɔk pal tan saa cial yann na daal manɲ ni, min kangbennu-é yet na .

Chapter 3

¹Israel tieb, gbiintil maan nba ki kaagbennu yennu pak ki jiin i pona. yimm buolu nba ki nyinni Eyipt tinn ni na!
²Tingbouy ni niib kul ni n lukit yimme ki tie n niib, li paak n saa dat i tuba i biit paak.³niib banlee saa fit lakin
somm ki ki taa mabi? ⁴yanbol sii biet muuk ni ki ki la u jiet kaa?⁵nuan saa fit suol baaluk, ki fiel ka li paaki? baaluk
saa fit fil ki sial ki somm li paaki? bi saa fit peb tap natunn duo ni, ki janmanni ka suol niibi? ⁶bonbiil saa fit bal
duo ni ki yennu ki mi li po?⁷yanbint' yennu ki tuun sial k kan fiit, ki wann u tuontunna nba tie u soki nii nba.
⁸yanbol n bie; nmee ki janmaani kan suol, li tie ki yenbint yennu pak u maan, nmee saa fit yet ki kan sokin u
maan manji?⁹i mont maan na ki tul niib nba kua Eyipt nan Asdod naan bei ni'na - i tan lieb samaali Jaa
nbabkpiai na, ki got n matil nan tuon biit nba tuun len. ¹⁰bi ki mi ba saa tun tuon nanna bian nba, yennu yet a bi
gbeint bi nananni nan bona nba ki bi fat nan pan e.¹¹li paak yennu yet a, bi datai saa lonn bi duo na ki bet bi nei
na, ki jei bonna nba ki bi kuan bi nananni na ni. ¹²yennu namm yet a : lii tie ki yanbol suol pieok, pekpaalik tu tan
la taa nanlee kuo tubile, n nae mun ki niib nba daa bee manuni, dinna na, baan bi waamin nee tan saa la fielu.
¹³yanbint yennu namm yet'a, gbiintil montana man ki kpaan Jakob yaabonna. ¹⁴daal nba kinsaa dat Israel tieb
tuba bi biit paak na, n bia saa bet jiantu binbinta kul nba be betel duo ni, ki li loti ni yunna na kul saa gbiat ki baa
tiunni. ¹⁵ki u saa bet pial nan siok bei kula, ki kpanbaala bei nba ki bi namm nan luob nyana na kul saa bete ki
naagbenaa kul saa biil.

Chapter 4

¹Yimm samaali puob I gbinjint man. I di k gberjint nan bansa jua paak nasalaa nae k muuki lieb k bia dintib falaa k yien a I sɔlb - i tieni daan yii nyu. ²Kaagbennuk yennu pol mɔb u kasii ni; gootlman daa baat I po. K taa saa loti kul nanba tuu ji janpiinu k suol janii nae. ³K bi dat suo kul k nyinnɔ fɔɔni k lu-u gbingbann kaagbennu yet. ⁴Yimm Israel tieb yin saan Béthel k tun biit, k saan guigal k tun biit; nba yaab. Kii baat na buonkobit sanyɔni kuuk kii bia baat I buonna piik-ni. yienn daanantaa daal kuul ni. ⁵Ii jikit man I jiet na daabiina k mann maaluoŋ k tul kaagbennu niipuokku; kii bia mɔk dont-n mɔŋ na luom piinii linba ba kii luo nie ne. yimm Israel waas. Yemm-daano kaagbennu yet. ⁶Mine te k kon baa I doi ni. K jiet ka I buoli. nan lii kuul na I bia k jen n buolii kaagbennu yet. ⁷Mine te k saak k baa. yuonba k liitenn nmaalii n taa na Ii buonjaayuo. K te ki saak baa digbanyenna nie nan k baa digbanlien-nie kpaayienna saak baa; k kpaalien saak ki baa. ki lii kuol. ⁸Digbaanna nan taa niib kin nyunnyukulu suolb. K b saa digbaalia a bin nyuu; nan k nyun jaanŋi nan liikuol na n bia k jie n buoli kaagbennu yet. ⁹Kin te k waluoku da kool n bonbubulit k naasuut nmaa nman I kpaant nan daan tiluontii na kuul kii biil. Lii kuul n I bia k jie n buoli kaagbennu yet. ¹⁰Kin te k yiarii suolii k tie nan laadisuol Ijpt tienb na kin kpai I niipaamm tɔɔbinni - na juuk banjeii, k jin taamii k yaat namm k niikpiena pɔɔk kaay ni ki nuubil, nan kii k jien n buol kaagbennu yet. ¹¹Kin n biili nan maa din biili Sodome na Gomorre tieb bianŋinba ne. nan kii n siab nba bial ne tie muu-ni dataala ne. nan li kuul ne n bia k jien n buoli, kaagbennu yet. ¹²Yimm Israel tien lipaak kin ya dat I tuba, k maa yaa dat I tuba ne, Israel tieb tient siil k ciet I yennu. ¹³Kiman gotil yennu naa juaat k bia naa wuon; k fiitil u dudukit k tien Nisaalik; k te k yendu ba k nyɔku buont. K somm tinguonŋ ne sianninba dokii paak. Kaagbennu - Yunnu kuokɔntua.

Chapter 5

¹Israel tieb, giintl kuun yonii nba k n yiin k tieni na. ²Israel nba tien nan puo nba da k bann jua na baawa, k j kan ban fiil k b yetua u tɔnɔ tinɔ ni, k sua ka k saa fit sonmua k wun fili. ³Yabint yennu yeta: Israel digbansial tun kunkɔnkɔnna tusil, ɔan k kobik kua tan jen, k digbanliel bia tun kunkɔnkɔnna kobik ɔan k piik tan jen. ⁴Yennu din yet Israel tieb manɔ a baat man n buol k i saa la manfuol ⁵i daa saa beel seba k jiantl i daa kpaan a yin lon n buol betel i kmaan betel saa tien yanna, i daa saa gilgal, kmaan u niib saa tien yuonmii digbangann ninɔa ⁶Saant yennu buol, k i saa la manfuol, lii tie ki k saan u buoli, u saa sik yinm Israel tieb paak nan muu nae, k saa kpiennibi ⁷I buota, yinm nba lebitil balmoni k tie faak, k bia ɔmaab niib b balmɔni ni na. ⁸Yennu e nan ɔmaa bila, k sennib b sinset bua, k t nyiɔk bant k san nyiɔk yenntil u nyun nba be mɔkani k l muɔ tingboun na paak, u sanne tie yennu. ⁹U biil pan danm, k t b digbanjaana kpantl langbent. ¹⁰Dua yennu yet yinm niib na i k luon daana nba luon balmɔni buut ni k tie balmɔn paklua na. ¹¹I diin tala danm k fial b jiet li paak, i kan kua tanu ɔanɔanii nba k i maa na ninɔ k bia kan nyu daan nba nyi tilontɔanii nba k i bul na ¹²N mi i biit nba yab bian ɔinba, nan i tuonbiit nba tie bianɔunba. I so ninanm na, k gaan fobit piinii, k k tien talii mɔnii buutniɔ. ¹³L paak yinm subindanm ɔminin suon n na kman yuo nu tie yuo biiuko. ¹⁴I daa tuun tuonbiit ɔaan k i dudukit tie yin tun tuonɔana k l saa te k i mɔk manfuol, k i yuomdanua yabint yennu sii be nani, nani, nan yaa yet a u be binɔinba na. ¹⁵Ii nan tuonbiit ɔaan k tuun tuonɔana k t balmɔnii piak buut buol l k kua, yennu tinni ninbaɔk niibin nba bial na paak. ¹⁶ɔanne k i yuomdanua yabint yennu yeta, fabini nan ninba wuyiknii sii be duo na sanjɔkn, k b gtan saa yiin kpaala, k te ɔanm nan niib nba k b pab a bin bui kuumɔina, k b saa taan k buii kpienm paak. ¹⁷Fabinie tan sii bs kpaant kul niɔ linba na kul tan saa tun, kmaan n baaate maa n daat i tuba. min yennu-e yet na. ¹⁸L tan sii tie bonbi lankante k tul yinm nba guu yennu daal manɔ na daa manɔ tan saa tan saa tan tuonɔan lanne k tuli ni-i? l tan sii tie bunbɔncienne k turi, l kii tie yentu kaa. ¹⁹L l sii tie nan nilua nba tuu cial nyi yanbol buol k saa ciete naa muuk nae, ɔannika l tan sii tie nan nilua nba kun u ɔaapo k paan nuu juon paak, waaok juma nae. ²⁰Yennu daal na tan sii tie bunbonne, l kii tie kaa, daal manɔ sii tie bunbonncienne l kii mɔk yentu nan waama ²¹Yennu yeta, n k luon nan i jiantii janm na. n k luon nan waama. ²²Li-i tie k i baal nan mujuonu piini nan jiete piini, n kan gaali n kan gaal i bonkob gbeɔa nba ki baat nann a yin tulin k lii tie piini na. ²³Nyikin i yannii nba tie fuut na n k tuon man ggbiint i kɔna na mɔnt kii. ²⁴ɔaan ii te k balmɔni-ii puub nan kpennu na, k bia t k binben ɔansin-ii tie nan mɔkil nba k fuat na. ²⁵Israel tieb, n k bai-i malun nan piini po, bina piinnii, bina piinna nba kn saan nani kunkuok paak na ²⁶Yaa din jiantl ninnaun nab tie sakul tingbann nba tie kaiwann k tie ɔmajal na, l paak sie k i jii bonninant manɔ. ²⁷yuo nba k n tan saa saan mani yonnisinninɔ, tinɔ nba fuɔk gaal Damas kus na, min i yuomdanua, wunba tie yabint yennu nae pak na.

Chapter 6

¹L tan sii ta k tul yimm nba be sayɔnn, i yamani, nan yimm nba dukii nan sial k be k damii samali donina, nan yimm nba tie nijanna k be Israel digbanjann na ni k tie binbak niib saa i buol Sommlpona. ²B saa got kalne duo k tɔɔt kii saa Hamaf digban a nn na ni kibia sik filistia teeb duo nba tie Gaaf na Ldigbanna din kcie Juda nan Israel digbanna. B yent din k yalin k gaali yal na. ³I kan sak nan dabiil baate, ɲaa tuonbiit nba ki tuu na saa te k daal baal yian. ⁴I tan sii bi k tul yimm nba kaal kaananni paak l digbanni paak, k ɲman naabi kpamma nan pebi kpamma na. ⁵B din mɔnɔɔnɔn k yiin yanii na, k jii miaa bcie Daafit u biat faanu ni. ⁶ki nyu danmangbee, kibia k bia sua tulaa nunubt yan lek mɔfabin Joseph biilu paak na. ⁷L paak, yiimme sii tie binba sint saan digbanjann yommisi mi, ki jee nan Jamm nba ki di na saa gbenaa. ⁸yomdanɔ, kagbenu-e puolu mɔnɔn, k yet a, min kaagbenu, kunkɔnn yedu⁹k litie k jab piik teenn nyekua-ni, b saa kpowa. ¹⁰Nikpiimɔ nba yen kpeemmɔ ne saajii gbangbeenne k nyinn ɲaak ne ni- k nikiimɔ ne saa jiin boi wunbakul bial ɲaak nenia; sua bial nna na-a? k nilua ne saa jiina, Aaii. Tɔn, k nikpiimɔ ne saa yet a; Inmin. T soult mɔnɔn, kii mit in yin yebdu sann. ¹¹yuo nba k yendu tan saa tul mɔb ne, ɲajanna nan ɲabit kul tan saa yeele bulii buli. ¹²Taami tii jua ni-l? Niib kuo nan nakoka mɔka ni-i? ɲaan ki kpɪn t l balmoni k l tie lɔbii k bia kpintl buonann k tie bonbiil ¹³Kikpamm yaa faat Lodebar duo ne paak ki dont i mɔnɔk yaa t mɔk panɔ nan tinfat kamain duo ne. ¹⁴yomdanɔ yabint yendu tiɔn yet a: Israel tieb. n yaa man tun digbasial kukɔnkɔnna-e k bia kɔn k t a titinɔ. Niib manɔ sii diini k nyi Hanaf gannu nba be nūgan po, k saa Araba kpenu nba be niiditu po ne.

Chapter 7

¹²³Yonmdaano, kagbenu, dokt k wann linba na. N la ku nan naasuut, kb yab bonciann, baa cua kpanbal tan muat k gbenn k mɔpao ɔnn piin buntl. N bo la k naa suut nman duo nin muat kul k saa k sa gbenn. Nanne k n yet a yonmdaano kaagbennu nyikin cab a buolu Israel niib nanni kaa b kan di man fuol: k dukin b waal banciann.

⁴Yonmdaano kagbenu bia dokt k wann linba na. N la ku bobin k luon wun dat Israel niib tuba nan muu, k muuwɔlu te k nyun nba be tinpual n fual k tinɲ kuol. ⁵Nanne kn yet a, yonmdaano kagbenu nyikin cab a buolu Israel niib, nann i kaa b kan di an fuol: k dukin b waal bociann. ⁶K kaagbennu k lebt u dudukt k bia yet a faa la linba ne ji kan tien. ⁷K yonmdaano kaagbennu bia dokt k wann linba ne n la kangbenu k k u sie guonjal buol k dia nyuu nba k b bikint guona u nuu ninɲ. ⁸Ku boi: "Amos a la bia? k n jiina n la nyue. K kagbennuk yeta, n yaa min jii nanne k wann nan n niib na tie nan guon nba k b maa kl nmal nee. N ji kan lebt n dudukt k nyuik b tubdatu. ⁹N saa faa biil Isaak yaabuona nba jiantil siann nba kul k Israel jaant diit na kul saa kpant langbent. N sa faa kpanbal selobuam n̄aatieb tɔb. ¹⁰Nanne k Betel manntua Amasia tun k maat Isael tieb kpanbal Selobuam a nne, Amos lolin a win fiina Isael kpanbakok paa u pinpakt na saa biil tinɲ na niiba. ¹¹Amos maat k b saa kpi seloboam tɔb tinɲ, k b saa suol Isael tieb na k nyinnib b tinɲ ninɲ k saa namm dingbanan fɔkl. ¹²K Amasia yet Amos a ninnyua ntua, bot nna i nmat kii saa tuun a sɔkni tuonn ki laat a jiet ki di. ¹³A daa sɔkint yennu maan Betel na jiiki nne ne tie kpanbal ne yenjiant buol k tie digann ne jiantu buol. ¹⁴Nanne k Amos jiin Amasia, n bok tie yennu sɔkni kaa, nbia k ban k tie yennu sɔkni wantua. N bo kpaal bonkobte k bia golii tilontii ninɲ. ¹⁵K kaagbennuk tan nyinnin bonkob kpaalu n ninɲ k yetin a man baal k tan sɔkin mɔmaan k tul u niib Isael tieb. ¹⁶Ama k fin Amasia kɔn nannin kin daa sɔkint yennu maan, kin bia daa muatl yennu nba maat linba Isaak yaabuona Isael tieb po. ¹⁷Gbintl kangbɛnuk mobona ne: a n̄aapuo sii tie boncuncunne k be duo ninɲ, k b saa kp̄ii a wass tɔbii ninɲ, k bia saa jii tinɲ ne k biit siab, n̄aan k a mɔnnɲ ninɲ. K b tan saa suol Isael tieb ne k yaat saan namm tingann minɲ.

Chapter 8

¹Yenlintu k jiin tiluana nba be kpancubukni po kin la yelintu biak i nyii yabint yennu buol yelintu manɲ ni, kin la tiluana be kpancubuk ni. ²K yennu boi a "Amos, a la bia?" k n jiinna: "n la tiluanae be kpancubuk ni." k yennu betin a, "n niib Islael tieb yuo gbenna n ji kan lebt n dudukit nan man dat b tuba. ³Daal manɲ ni, yanii nba k b tuu yiin naan ɲaak ni na, i saa kpant kpemɔnii, k ni kpie na sii dua sial kul po, k b saa lub ɲminɲminn. ⁴Gbiintl momaan nba na, yinm nba tabit talas dann, k bia biit tinɲ na nan danm na. ⁵K piak i mɔnɲ a, "kasii daa na saa gal nlee yue k tin fit kɔi t jieti? fuon daal saa gbenn gbenn nlee yuae k tin fit pii kii kɔi? L yuo e k t saa kɔi daapaaluk, kii bik kulwa junt, kii ɲmab daala. ⁶K t saa fit kɔi punouta daapaaluk, k saa luon nandaanua k fit pa pann, k ponɲ kan fit pa taasaat paak gba, k daa-u k tiennua daabl. ⁷Islael tieb yomdaanua yennu pol a, "n kan ban tan tanm b tuonbiit po. ⁸K i saa te tinɲ n danm, k wunba kul be tinɲ na paak saa di falaa, k tinɲ na kul saa jekl, kl saa di falaa, k tinɲ na kul saa jekl, kl saa pukl do k tan maak, nan Ejipt mɔkl nba tuu publ k maakit biannɲinba na. ⁹Min yabint yennu-e yet a: yuo baate kin tan saa te yonnu n kpil baa yonsuuk ni, k bia te lin bonn yonsupieon ni. ¹⁰N saa te k i jaamm na malunɲ n kpant kuun malunɲ. n saa lebt, palpienn yanii k tien pal biil wuyikinii, n saa te k yin kuol i yut ɲaan liea bɔtuot liant k i sii tie nan bitdaanua nba tuu mɔ k fabin, u bi yenmil kuun paak biannɲinba na, yuo manɲ tan sii tone nan juontu. ¹¹Yuo baate k n tan saa te kon n baa tinɲ na paak, k kon sii mɔk niib, ɲaan l kii tie jiet kon kaa. K nyun nyunluk sii mɔk niib, ɲaan i kii tie nyun paak kaa yennu mɔmaan kon nan nyunnyuklu tan sii mɔk niib min ya bint yennu-e yet na. ¹²Nii saa yilib k nyi mɔk-kpié nn po, k saan sinsuuk ni mɔkgbenɲl na, k bia nyi nii ganɲ po k saan yondo po, k saa lin luon yennu mɔmaan na sial kul po, ɲaan kan lal. ¹³K daal manɲ ni, l naa sinpaala nan sapaan fanii gba, nyunnyiklu saa te k bin fib. ¹⁴K niib nba puol Samali tingbana, ko binba puol dann tingbana, ko binba puol Balseba tingbana na, saabaa tinɲ ni k ji kan ban fiil."

Chapter 9

¹N la yennu sie kpia malun binbintir na ki yet a, fann jiantu nasaakuk na jaan tariina yura paak nan paɲa k lin te ɲaak na kur n jek. A bitir ki lin boa niib nax paak, k niib nba biar na, n saa kpib bobii nin, kib sua kan chiar paak, koo ki boti. ²Ki bii lekii gbiir bue tuk ki sik kpietij ɲaan n saa soriba, ɲanika bii le kii duo san-pagbon nin ɲan n saa n saa duo sikiniba. ³Lii tie k b bonn kamel juar paak, ɲan n saa kpan bi bvol k sariba, lii tie kib bonin, ki si mok gbenjin tinɲ po n saa te ki nyun ni waagbenjire n jumm. ⁴Ki lii tie k b datai sarib ki yaat nammi n sa te ki bin kpib, n lor mon biiribe n ki yaa n sommib kaa. ⁵Yamdaanua yabint yennu tuu tingbon noe k lin jekir, k binba kur be lej na mua ki fabin, ki durinya na kur saa do ki tan ɲmat sik nan Ejipt mɔkir na. ⁶Yennu maa u ɲaak yem (ɔɲ nin, ki senn li fiakir tingbonin na paak. U tuu yiin nyume k lin nyi mɔgbenja ni ki kuan tingbon na paak u sanne yennu. ⁷Yennu yet a Israel tieb, n luon suelann tieb nan maa luoni bianjinba nae, n jii filistia tieb k nyi namm kret tinɲ nin, ki bia jii siria tieb ki nyii namm kir tinɲ nin, nan ma jii-i k nyioi nani Ejipt bianjinba na. ⁸Min yabint yennu gorii Israel nigbon nba tieb tuonbit damm noe, k saa buotib tingbon na paak, ɲaan n kan buot bi maaru kuri. ⁹N, saa yet mobe, k lin yebir Israel tieb nan baa tuu yekir jiet yekitik nin bianjinba na, n saa yekiribe digbana kur nin, ki nyinn binba kur ki mɔk nyuat na. ¹⁰Yanbuondamm nba kur ben n niib ni na b saa kpib bobii nin, binba yaa yennu kan te bonbiir n baarit na. ¹¹Yennu ɲamm yeta, daar baate ki n tan saa ɲamm fiin David naan gbon nba tie nan ɲaak nbo baa ki tie nam taa din tuu tie sianyoo binjinba na. ¹²Ki te Israel tieb kon ki nyann Edom tinɲ nba biar na, nan digbanbia nba kur din te yar na. Min yennu nba saa te linba na kur n tun nae pak na. ¹³Yennu, ɲam yet a: yuo baate, k b tu tan sii jaan je yent k gbent na k jee liet kpaan jaamuwa k daan tiini saa lon bonciann k damani sii nyi juat nan kun kɔna paak k puub. ¹⁴N saa jiin niib k jen nanm b tinɲ nin, k b saa fiin b langbente ki kua lenɲ, k saa bul daan tilɔnti ki nyu l daan, ki ko k paant ki di jiet nba k b bul na. ¹⁵N saa kaan n niib tinɲ nba k n tulb na ninɲe k sua ji kan ban fiinmi i yuomdaanua yennue paak na.

Obadiah

Chapter 1

¹Sokni abdia maan. N nae Yemdaanua k mɔk gbennu pak, k jin Edom dUo po: ²T gbat gbatpaanu k jin k mɔk gbennu po, nan u tun toomi doe ni: fit man k saan kua Edom k kɔnnau! Linba, kin saa waanna doe na ni, a si tie nansion bont. ³A pal ni dont mɔnɲ boonawa, fin nba koa tanfiat ni, k kal sanpaapo, k yee a pal ni: ɲmee saa tut lun tinɲ ni? ⁴Yuo nba kaa tia tiauk sanpaapo nan kɔnbabonna na, yuo nba kaa toanoa ɲmabria ni, n saa tulaa k mɔk gbennu yet. ⁵Li tie nanyukb, fat teeb baal a ɲaak ni nyiok, nan faa jebe k bak sial! ɲaan bii saa do k gal bii futu? lii tie daatai baal a ɲaak ni, bii to nyik sial k kan fataa? ⁶Aaa! nan Esau nba bii saataa na! nan u mɔkin nba bii laa na! ⁷Binba kul ii too taa moi bii beeri k san too tlek, a yossin kpan na, k yanna wa, binba din di a jeet piia ba barta, ɲaan a k banla! ⁸Lii k tie lii daal ka, k mɔk gbennu yet, n saa boon Edom yandamm, nan Esau yual paak subini? ⁹A kunkɔnkɔnna, oo theman, lii tan aa jaar libt, k maan binba kul be Esau jual paak saa kpo srare. ¹⁰Nan a jat nba kaa mɔk k jin a naabik Jakob po, a tan dii fei, k kpi mɔk mɔk k saa gbeni. ¹¹Daal nba a si sie u tuann, daal nba saam saa jen nan u kunkɔnkɔnna, siaminba saam saa kua u tammoi ni, k luu Jerusalem, fin man a boi tie nan bii yenoa na. ¹²A daa ɲmat pa a ningorisin paak a nabik yuubonn daal, k daa yaatl moob boncian yemputuk daal! ¹³A daa kua n niib tammoi ni bii baak daal, daa ɲmat pa a ningorisin paak u yuubonn daal nba tie u bak daal, k daa dont nu mokint paak u bak daal! ¹⁴A daa sie santaanani k kpi binba tii na, a daa ɲmat kuat binba nyi yemputuk daak ni! ¹⁵K maan k mɔk gbennu daal naakin na; k tul diigbana kul; lii tan saa tun k tula nan faa tun na, a tuona saa ɲmat tunn a paak. ¹⁶k maan, nan yaa dun nyi n kasi jual paak na, n nae dūgbana kul sa nyu mɔk mɔk ; k bia ɲamm nyu, k tan nak, ki tan nite nan bannu nba bii k ban tie. ¹⁷A tunnu tan si be Sio, jual paak u tan si tie kasi, k Jakob ɲaak yaab tan saa gaal bii yent. ¹⁸Jekob ɲaak tan si tie lansont, k saa gaal mu, k dii, k sial kan bial Esau ɲaak, k maan k mɔk gbennu yet. ¹⁹Binba bee yambonɲ saa yent Esau yual, k binba bee paanu ni Philip teeb duo, k bia yent Ephram tinɲ nan Samari duo; Benjami n yent Galaat. ²⁰K Israel kunkɔnkɔnna nba bii sooib saa yent duo nba Kana teeb kuat k san tu Saepa, k Jerusalem yaab nba bee soorib k bii bee Sepharad saa yent yambonɲ po. ²¹Kompaara tan saa do Sion jual paak, k fit bu Esau jual; ɲaan k mɔk gbennu yien ɲmaktu.

Jonah

Chapter 1

¹Kangbenu din pak Jonas , amitthai bija , lanbon nba : ²Fiit , saant ninive , doughbane nba yab , ŋaa yikin k kon naa ! K maan u tonu ne duo tan bal n buola . ³K Jonas fiil saan k san bəl tarsis , k fəkt nan kangbenu nunŋ . U din sik japho , kuji din la yat u n y nba saa tarsis ; k u din pa sann ligli , k fiil saan nan lieb Tarsis , k fəkt nan kangbenu nunŋ . ⁴ŋaan kangbenu din pebl məkl pak wun cionŋ kwəncionŋ din fil məkl pak . Yaatonŋ . ⁵Yaatonŋ kannna na , darjmann din suolb , b kul din yii b yennu , yaa jikt bona nba be ŋantunŋ pak ne k lubin məkl ninŋ , k lin te wun mantk fukt . Jonas din sik san dual ŋaatonŋ tinŋ po guan bonciene . ⁶Un ba kan ŋaatonŋ nankin u bol , ŋaan matua : Be tien ka guanti ? Fit , yiint a yenu ! l k kua u te luon wun dukin te po , k t ji tan kan biel . ⁷ŋaa ku saan yenua bol k bie saan lua bol : Bat man , k tin tɔ tie tie , k baan unba daal yubon ne k tiente . K b tɔ tie tie , k tie tie ba Jonas pak . ⁸Kjane k b yetua a : Wanti t wunba te k yubone nba ne batit . A tuona tie lane poe , k a nŋi le ? A duo tie le , k a buol lanŋ nua e ? ⁹K u jiime a : N tie Hébreu e , ŋaan n ŋmaan kangbenu , sanpaapo yennu , yua nba tien məkl nan tinŋ . ¹⁰L niib din la gbannanjekint bəncien , k b ji yiemua a : Bie t ka tien n ne ? k maan niib ne daanban u tiin a un fəkt nan yennu nunŋ e , k maan u daan yetba . ¹¹K b yetua a : T sa tien na nle , k lin fit kməkl tie suoo k jiin t po ? ¹²U din jiima : Jiimin man , ŋaan lunməkl ninŋ , k məkl sa tien suoee k jiin ii po ; k maan n baan nan min ne daal wun paalaonŋ ne k sikt ii paak . ¹³L niib din pien t nŋun k luon binba l tinyé . ŋaan k b din fit . Kmaan məkl din fiktl nanm yuo nan yuo . ¹⁴K ŋanna k b yi kangbenu , yaan ji yiema a : O yenu , a da te k t biet nua na manfuol paak , ŋaan da ta k t jiit soan min ba k t k ban ban siel ! k maan fin , kangbenu a tie fa luon lin ba e .

¹⁶L niib kangbenu janmaancionŋ din suolb , k b din yit salk k tul kangbenu , k puon puoni . ¹⁷Kangbenu din te k jangbenl bal k nak Jonas , k Jonas din bint janŋ puol ninŋ daa ŋaan ta nan nyiat yaan ta .

Chapter 2

¹Jonas , jany puol ninŋ , k din jaant kangbenu u yennu . ²U yet a : In fala ninŋ , in din yiin kangbenu k u din tulin jiini ; kpientinŋ sunsukin in yiikin , k a gbatin kunkɔl . ³A lun fala ni , mɔkl sunsuknni , k nŋun pla liltin ; a nyun juoma nan nyun pla kul gal n paak e . ⁴N din yiiema a : N beln mɔnŋ fɔkt nan a nungoltin ! ŋaan n bia tan sa la a yendont bol ŋanna . ⁵Nyun lintin k saan nyin n man fuol , mɔkl lintin ma , nŋun pla KAK lint n yula . ⁶N sik KAKA nan juat tingpo , tant din piinin laji k ji saa ; yaan ka nyinin kin mɔk manfuolbuot u k ni kangbenu , n yenu ! ⁷Yuo nba k n nling din bakn ni , n din tial kangbenu , po e , k n jaanti duo tan bal a buol , a yendont ŋaane nuak ni . ⁸Binba lolin b mong nan pat yaana fɔktl b mɔnŋ nan nunbatin . ⁹N ya po , n sa tula sali nan wuyikinŋ nba tɔk nan sugle , n sa gbien puoni nba k n din puo na : Fabu nŋi kangbenu buole . ¹⁰Kangbenu pak tul janŋ , k janŋ wukt Jonas tinŋ paak .

Chapter 3

¹Kangbenu din paak munle paak , lanbona ne k tul Jonas a : ²Fiit , saant Ninive , dugbangbenl , k muant linn muant nba k waana ! ³K Jonas din fiil , k din saan Ninive , nan kangbenu lanbona nba yet na . naan Ninive din tie dugbangl , nba sa some daa ntanta e . ⁴Jonas da din some duo ninn dale ; u din yikin k yiein ma : Da pii na biek , k Ninive sa biil ! ⁵Ninive niib din daan yennu ni , b din muant mɔlolu , k bie din lie bɔtuot laji sakab kaka nan bin ba mantk tie bonbit . ⁶L bon din bal Ninive kpanbal ; u din fiil u kok paak , liet u kpanbal lieti , k jii bɔtuok k lie naan kal tanpint paak . ⁷K u ji din te k muant muanti na , kpanbal nan sakab yiko k pak , niib nan bɔnkɔbt naii , nan bɔnkɔbbit , da di siel , b da sa mukni , k da nɔnu nɔnum palb ! ⁸Niib nan bɔkɔbt n pin bɔtuot , kii yikin k tien yennu nan panɔ , naan nmat jin b mɔnɔ ni nan b tuobiit sanjok nan tuobiit tuona nba tie kunkɔna nba k nii tun ! ⁹nmi mi nan li tie yennu tan kan nmat jin naan gbiantli , k bia kan nmat nɔjk u wutuol na , k n na k t da ban k biat i ? ¹⁰Yennu la k b tie n na naan nyikt b tuobiit sanjok . K yennu gbiantl bonbil nba paak k u din suol a u n tiem naan nɔjkl .

Chapter 4

¹L din te k Jonas pal wat bɔncien , k u wutuol din duo . ²U din jiin kangbenu , ɲaan yet a : Ah ! kangbenu , ma din jiien l nba k a na , yuo n ba kin din be n duo ni na ? ma din k luon l nba é na kin tiin k sa Tarsis . K maan n din ban nan a tie soml yennu é , k bie tie ninbatnu yennu , ka wutuol bie k do , a ɲant yab , k a bie gbientl bonbil paak . ³Mɔtana , kangbenu , ɲann jiin n manfuol , k maan kuun ma sɔn po k cie manfuol . ⁴Kangbenu din jiin a : Tie l nba ɲan na nan fa dont wutuol na ? ⁵K Jonas ɲɲi duo ni , k sa kal duo yendo po , lenɲ ku pa lanbɔnɲ , k ba l méyu , kaka nan wa tan la lin ba din tan bal duo ni . ⁶Kangbenu yennu din té ricin fiil , k kpaat duuo k gal Jonas , k tien méyu u yul paak ɲaan ɲɲin n u wutuol . Jonas la palman ciɔnɲ ricin na paak . ⁷ɲaan l won , sannɲafal , yennu te k cuncuanu bal k jun ricin , k l ricin din tan kuol . ⁸Yendu nba duuo , k yennu din nik wan tolin m nba nyi yendopo , k yendu cuua Jonas yul biennɲ nba k u panɲ tan ghen . U din boi kuun , ɲaan yet a : Kuun ma sɔn n po nan manfuol . ⁹Yennu yet Jonas : a tie lin ba ɲan é nan fii dont wutuol ricin paakii ? K u jiin a : n tie bɔnɲanna nan don n wutuol ka ka nan n kuun . ¹⁰K kangbenu yet a : a tiin nunbang ricin nba ka k la fala nan yen na , k k te k l kpaat , k l mal nyiɔk ni k b ie kpo nyiɔk ni . ¹¹N mɔnɲ tan ki mok lom nan man tin ninbaauk ninive , dingbangbenɲl na ni , k niib koɔbk nan siial bé k k bant b ganɲ diitu , k boon kobt mun bie yab !

Micah

Chapter 1

¹Kaybennu mo man paak k yet Miise, nba nyii molset nak wan linba samali nan Selusaalenm you nbak satam nan Asaa nan Esekias din tie suda kpanbala na. ²Gbin h man yinm kul i tie suo na tinɲ nan linnba tie a yent yonm daa nɔ baatu ɲaak nba gbie nan ɲant na. ³K man goti kogbe nusa nyi u binbebol k sik som tinɲ kul bo. ⁴U ninɲe kjuat nani, k baat luoti nan sagbaunɲ nba tun kpian muu k tie bionba na ktie nan nyunn nba puub k siik tintin na. ⁵Linba na saatun k man Sacob ku kpinu paak, Isael ɲaak tieb biit paak Sacɔb kupkinu tie be? Samali kaa? Su da nba fɔkt be lee? Selusaalenm kaa? ⁶Li paak n saa te k Samali dou kpant langbent kii tie sianba k sii buut tilonti, n saa tut dou marɲ tangbiina ki sikin baaug, ɲaan nyik, dou manɲ fiakl ki lii dua yann. ⁷Ki li pata nan tingbana kul saa yee l buuli buuli, linba kul k b paab b conconm paak saa dii m, uu n saa biil b paata kul: nba ku jii cun cunm kgaal k man li tie cuncunm paako. ⁸Linba na paak n mɔ Fabin n saa som taayana n sii yikin man mɔbɔk nae, k bia kuli nan nuabuk na. ⁹K man u fiak na yaab becian, i mun bia baal suda tieb a, k kua nan niib tan moni waa, nan Selusaalenm ma. ¹⁰I daa yen Gaad tieb i daa mɔ aco tieb ibaa kibilin tanbini ni Bet leafa da ni. ¹¹I saa man Safi tieb k som yann nan fei Tsaan tieb i da nyi Bet nsel tieb paal bonn te ki kan laa u gungul buol. ¹²Malof tieb guu nan nimɔn ki, luon Fatu ki kagbenu na kin Selusaalenm a. ¹³Yin m naba kua lakis bobint taanii ki gaan taantolit man a tien sion bopuok yu a but, nba tie cincin ni na, k man a nie k b laa Isael tieb kukpiinu. ¹⁴L paak a saa yet moliset Gat, nan Isael kpa nbal ji kan la Somil kli nyi Akis ɲaak ni. ¹⁵Male sa tieb n saa jii ki tuli tuadan sanua k wun. Saan nan ni Adulam. ¹⁶Kot a yut faab waas nba k lom na paak ki tie ye panu na juu na, k ma b saa solib yaat saan nan m banfɔkl.

Chapter 2

¹Li tan sii bi bocian ki tul binba ki guat nyick njan lolin bobil na li yent sanyick yuo nba bi la yaak bi tuu tonbiit nba k bo lo na e. ²B fial b lieb kpant k gaan b lieb nei, k piitl, k jii jaat niib nan u njaak paak, niilo nan u məkint paak. ³L paak k kagbenu yet a n lol bonbii lin baal bolu na paak, ki li tie linba ki kan fit bual i mən, i jii kan fit sam nan yuu goti, i saa la ki be daami ni. ⁴Li daal i tan nji baal b saa jii ki tieni bonbiil ti saa yikin k fabin, k yetia li biil fas fasa u jii n niib yen m k biit datai. ⁵Li paak yua nbak kagbenu jii tinj na ki jiin tu niib na njan i sua tan kii mək tol. ⁶K niib na yeen a daa fitl yennu man k tient, daa paak li po ki tient yennu kan dinnit fie. ⁷I fiit mant na waa, Sacob njaak tieb? kagbenu k mək sukulu u? u saa tun linba na boluwa in piak nan paabil k tien binba tun tonjana a? ⁸L yowa ki tien niib nan b tie datui e na; i tu fat binba nyi tob k kpet na tiat. ⁹Ki waa biel n niib nba tie puob k nyintib bi nja ni, k bia njaabin b waas, ki gaan piisin nba tie b yal na. ¹⁰Fit man ki som k maan n ka tie sannba ki saa fo i, i yanbonm Paak i saa dii fala. ¹¹Li tie k niilo tii k waa wonj k fa fai kit yieni a saala danuj na dapatin, l niib njan sii yaa sokni e na. ¹²N saa taa ni boyen kua nie, Sacob n saa taan Isael tieb nba ten nan pie nba tuu jen pel lo k ni bianjinba na: ki bia sii tie nan pei nba tuu gbie pe kpaal bol na, ki tinj saa njan m gbie nan niib bocian. ¹³U nba saa lot senu si be b liik k jiib, k nyinnib, b kpanbal si be b liik, k kagbenu sii tie b yuu danɔ.

Chapter 3

¹Gbii tl man Isael tu an danm, yim ka sii mi paal monii? ²Nan ki k lon bo nann nan lon bo biil? i nya n niib nan k bi fo, k tabt b nant kpaba paak. ³B n man n niib nant, k pin tl b gbanan bonj k yie b kpaba k cuan bi nant nan ba cuan nan k sikint bol nin binnaba na. ⁴Yuo baat k tan saa yikin k tul kagbenu nan ku kan jiim sial, u saa bɔlb u nunc l yuo na, k man b tun tuonbiit taa. ⁵Moman nba nae k kagbenu yien sɔkininba tuul n niib, li tie k b dii gbuo b tuu yaat yetnanm niib paak, nan yuo nbak b k dii k b maat tɔb man. ⁶L paak, i jii sii be bun bonni, i jii kan tien mabata, l sɔkinba jii kan la yentu, daal saa bɔn bi paak. ⁷Sɔ kini nba fitl wol ni man, nun jababu la saa dii fie k man yennu jii kan jinm sial. ⁸Naan min nanin in gbie nan pann, nan kagbenu yan, balmɔni, nan palcien, k saa yet Sacɔb Isael tonnbiit nba tie linba. ⁹Gbiinti ma man Isael tɔn danm nba k luan balmɔni, ki kpintil linba nan ki tie bonbiil na. ¹⁰N i maa Siyon nan sɔ me k tont Selusaalenm man tonbiit. ¹¹Duo na tuan dan m dii fobit, ki manntieb na wan sennu ki gan paauk, ki sɔkininba na fiitl wolnin man, k gan likili, nan k b kula duu kagbenu paak, ki yie n'a kagbenu kaa t sunsuk ni? Bonbiil kan baal t. ¹²K man i tonbiit paak, k b saa ko siyan duɔ nan baa tuu ko kpaab bianjinba na, k Selusaalenm saa bial ki tie tankpinkeka, k yennu nassa kak nba be jual paak na, saa kpant fɔl.

Chapter 4

¹Yuo baat, k jual nba tie kagbenu ɲassakak sii be jual yuul paak, u sii fɔk k gal kunkona kul, k nii b bocian sii baat libul.²Eti gbana sii saa bocian, k yie n'a: Baat mank tiin do ka gbenu jual paak, Sacɔb yetiantu ɲaak ni k u saa tun muti waa tiin tun li nba, k ti som u sɔni ni. K man Siyon saa nyiin u seni, nan Selusaalenm kagbenu man. ³U sii tie nii bocian bubulua, k bia pat kunkona digbana nba paal ni, k be banfɔka. U saa b juki k kuu panyat k jii b kpana k kuul kunkoni, digbansial juk u lua paak, sua jii kan gbat tɔb man. Sua kul sii kal.⁴U tilɔntik nyakal, sua ji kan fit ɲant b yan, k man kagbenu mob paaka. ⁵Yuo nba k nii kul sam, sua kul nan u yennu, tinm ɲanin saa sam nan sua kul kagbenu t yennu san nie, mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ⁶I daal manɲ k kagbenu yet'a, in saa tikl diani, in tikl binba b din bel, binba kin din dim falaa in saa te k wabi bial, bin nba din dii ⁷in saa ten woabi bial binba din faala na tie digbann nba mɔk panɲ, k kagbenu sii be b liik, siyen jual paak, mɔtana nan yuo kul fin nba tie bonkot gungun bul. ⁸Siyon bonpuok kunkonn, a po e saa baal nan a po e bia saa baal nan bebekpe nba din dia bianba, Selusaalen bopuk yennu duo. ⁹Bapoake ka yiiki ni? a k mɔk kpabal i, a k mɔk kpantua, k tɔn te k gbanu yek nan puo nba tuu yan maal na? ¹⁰Siyon bopuok i dii fala k kuli nan pou nba tuu yan maal na. K man mɔtan a a saa nyi do ni k saan ki be kpaat ni, a saa saa Babilɔnn, le ɲe k saa nyi fala ni, leɲe k kagbene nyina datai nuu ni¹¹Mɔtane dogbana bocian tikl a paak. K yie n'a u saa tie yaan, k t nin bina laa siyon ni. ¹²ɲan b k mii kagbenu dudut, b k gbia u boni nant paak, b tanm nan u taam nan nuat na ja l paak na. ¹³Siyon bo puok fiit ki saa in tie naa kuut yina nan a niɲalt kuut mɔt k saa niib nba yaab; a saa jii b mɔkt li tie kagbenu yaal, b faal i tie yomdanɔ nba ye tingbona kul.

Chapter 5

¹Mɔtanna, bopuok nba tie juamu bopuok, tant a jua mu b kaant a; b jii bo paan k faa Isael bubulua tankinn.²K fin Betlehem Eflata a tie digbanbi nba Juda yial na ni, a nie e in nilɔ nba sii tie Isael tuan danua, k man yayo ni bo kpel, saa je n nan yuo nba kagbenu. ³I paak u saa nyikib nan yuo nba k u nba saa mal na tan saa mal, k b ninjan m nba ten na saa je Isael waas buol.⁴U tan ɲi bal u saa u niib nan kagbenu panɲ; nan yiiko ma tie kagbenu yal u yennu: u sii mɔk be n be buol nba ɲan, k man b saa dot u sann nan tinɲ puɔɔ ni. ⁵ɲua e sea kpe nan lafia yuo nba asilia tieb tii duo ni, k kua fiet ni t saa fin yennu tuontuna banlɔle nan kpanbala waan banninti niib ni bin tokib. ⁶B saa jii juuk ba n ji a k k tie b jaat kɔ tiɔk Asili nan nimlod duo i ni b tan mobi nuak ni b saa faat asili nuu ni li tie k baal t duo ni, k kua t yet ni. ⁷Bin nba ten Sakɔb buol na sii b nii b na sun suk k yab nan nan malin na k nyii kagbenu boul, nan nyun nba tuut muat paak na: b k duu niilɔ paak u bia k maal nisaalik biik paak. Sakɔb nii nba ten.⁸Sakɔb nii nba tɛn sii be digbangana ni nii nba yaab na sunsunk ni ni, nan yanbɔl muak bokot sunsuk ni, nan yanbɔl biik nba be pe i nba yaab sunsuk ni na: bii gaal, juum k patib buli buli k sua kan fit fatib. ⁹A nun saa don binba tokiya paak ka a datai saa gben.¹⁰L daal kogbenu yet a, in saa biil a sunsuk ni fin naa a taani, k bia biil i tantolit; ¹¹In biil doi a tinɲ ni, k bia yel gona kul; in bii a nuu ni nyaku na, kaa jii kii mɔk mabta, in saa biil a sunsuk pata nan a ci celi, kaa jii mi jiant lin nba ka tie nan.¹²N saa jii n nuu k biil a tila kul kaa jii ki mɔk mati sial. ¹³N saa yal a patai nan a ce celi, nba kii jiatl na kii kan ban jiant. ¹⁴N'saa ɲabl tingbanpuok nba sanntie asela na, cecelik i tinɲ ni. ¹⁵K digbana nba ki sak n mɔb na, n saa donn wutol b paak, k dat b tuba.

Chapter 6

¹Gbiintl man kagbenu yet lin nba fiit, set juat nun ni, k kunkona n gbat a kinkɔl. ²Yimm juajana, nan yimm man tie tingbour na fiakl nba tuu be na gbiitl kagbenu buut a ka, benu mɔk man u niib u yaa wun wann Isael tieb b biit. ³In niib nba kin tie na bee? be paak k baak i? jiin tin. ⁴K man n nyi nan Ijibt do ni k faata da bas ɲaak ni k jii Moyis, nan Alaon, Mali. ⁵In niib tiatil man balak inba din lo i moab kpanbal na, lin nbak Balam jiinɔ, Beol nba tie Sitim niilon nba be Gilga dna, k jii fit bann kagbenu nba tuu ɲant in nba. ⁶N sii dia bee k bal kugbenu boli k sik ni mɔɲ yennu nba be sanpapo na boli? N saa dia naabik nba mɔk binyen k jou muu k mann malun k tulɔ? ⁷Kagbenu saa gal pejai tussa tussa, a mi tiloti kpan nba yabi? n saa tulɔ n biikpel n yanbɔm paak n sek biit lua nba nyi n ni? ⁸B te kaa bann fin nilɔ nba ɲan; nan linba k kagbenu boya na, ki dia manmi senu, a i mɔk ninkpab ɔɲ, ki mɔk sink-n-mɔɲ nɔn a yennu. ⁹Kagbenu kukɔl yikin do ni, k u nba mɔk yan sa jeel a sann. I gbiaman sipan mun nan u nba tumua! ¹⁰Nibiit na ɲei ni mɔkint k b gal nan panɲ na bee nan b yetɲanm bo nin nba tie bo biik naa? ¹¹B keli nan sikel nba n ba k ɲan, nan fok juli bualu nii? ¹²Mɔkta gbie nan moyet, k b niib yuo faak, k jelma tie bɔtl mi moni. ¹³L paak n saa dina fala, k gbena a biit paak. ¹⁴I saa di ɲn i kan gbuo i sii be ko me, a twu saa bekl bona ɲan sial kan ten; linba kul ka bekl ɲan n saa bal nan tɔbo k bil. ¹⁵A tuu saa bul ɲan a kan jaan, a tuu saa wal Olif tiini kpan ɲan a kan dii, a tuu saa ɲaa daan ɲan kan nyu. ¹⁶B gaal amlɪ kaal nan Asab ɲtieb nba tie bianba, ɲan gaal b kpami, i paak n saa nyiki yin bili, n saa baki bnba kua a do ni, ɲan yin gal n niib fei.

Chapter 7

¹N be palbil ni k man n tie nan ba tuu pual tiini luana na, ntee nan ba tuu pual tilonti k kuat nan ten bo biit biit na luabik jii kaa kin saa dii sial bocincin ka kin siek luon. ²Ninanj na bat do ni wa, balmōni paklua ka niib na ni, b kul bōli a kpi kun sua kul pii balk u naa bik paak. ³B niin kaki nan biit tumu k b kpabal waas mōk maba k b balbulu boi paok k sakua luo u goan wa piak linba, k b tien a nan motaok. ⁴U nba panj daanua tie muuk nba mōk kukoni na e bin tie ninanm cie tintuk kin naba mōk kunkoni daal nba ka yennu sōkni yet na, a tubtatu pela. B sii be yal lutk ni⁵A daa tie a yuak dindan, a daa jiit a mōj k tie a yua munj, u naba fin nan nua lek dua sat a mōk. ⁶K maan bonjai ki cōlin b baanba, k bonpoi yie bi naanba mōi, k poubis kōn nan bi sipounaanba, sua kul nan njaak niib tie datai. ⁷Naan min, sii goli kagbenu poc, min nani sii duu nan yennu saa fiellin ma n yennu saa gbintin maa ma. ⁸A daa kpanm n paak n datak, k man mi baa nan n bia saa fiila; mi kal bunbōnn ni, kagbenu saa tulin yentu wa. ⁹T saa tu o kagbenu wutal, k man n tun k biilō wa, nan wa tan saa kō n paak k tie nin niinjanua u saa nyini k saa naa nin yentu ni, nan sii dia u balmōni. ¹⁰N datak saa laa nba na k fei solua, nua ma tuu yie n'n, a kagbenu belia, a yennu? N ninbin ni laa u sii kpan m a, k b saa faau nan taal k nantua nan baok nba be senu na. ¹¹Dalma ki saa nan maa i duo gona, l daal a yent tan saa yalk. ¹²L daal b tan nyi Asili nan Ijpt doyi, Ijpt k tan tuu mōkl, k bia nyi mōkgben nan u lua, nan jual nan u lua. ¹³Do na tan sii tie tinkukolik u niib ba tun linba na paak. ¹⁴I goli a niib ki dia a gbiok, bonkot nba tie a faal, k be b kukua fual nina jual nba k b yii kalmel na sunsuk ni nant b saan basann nan galaad, nan sianyu o na. ¹⁵Nan daal linba k nyin a Ijpt do ni, n saa te kaa laa nyinna. ¹⁶K digbana na saa k l linyalitb, nan b panj kul; b saa pii mōi paak, b tuba sa kpa. ¹⁷B sii leni tanbini ni nan wōk na, nan linba buak tinj nin na; jananni saa soulib b njajaan na kpiinj; b sii je kl kagbenu nunj ni t yennu, b saa nman ma. ¹⁸Yennu laanua tie nan fin na, a nyik cab niib biit, k tan mit biit mōkmōk nan mōk mōki? U k dot wutal nan yuo nba gbenu, k man u mantik jii ninkpabōj. ¹⁹U bia saa nan mōk mōk ninbatinu nant u jiit yanbōn m k pan u taa paak, a jii b biit kul uu mōkl tinj po. ²⁰A saa tuula siala Sacob, Abiham a nii nant po nan faa din senn mōsonn siayou na.

Nahum

Chapter 1

¹Suolu nba jiin ninif po. Gbonj na tie naawum nba nyiinelkos doo ni na yaan la dōktu nbae. ²Kaagbennuk tie yennu nba mōkpun-ponne, u gbie nan wutuole k kōn u mōnjpaak, kaagbennuk kōn nan bin nba kōn nannj, u k nyikt cabt u dataii. ³kaagbennuk wutuol k do yian, u panj ninje k u yab, uk nyikt tubdatu. U somm wonj ninje, gbelinsapinninj; sapagbanttie u taa tanwuntuko. ⁴U mabint mōkl, k l kuot, k te k nyun fuat bunii ninn, k baasan nan kaamel ji k mōk panj, k te liiban tipuuk kpint. ⁵Juaat jekle u nunjpo, k kunkonaa nanii, k tinj fiint tingbonj nan niib nba kual ni kul u nunj po. ⁶Nmee sa fit set u wutucionj na ninj? nmee sa fit set k tol u wutuol nba tie muu na? u wutuol yat nan muu nae, k tanfiat yaktil baa u nunj po. ⁷kaagbennuk nan, u tie t bunbōl buol dabiil daal, u ban bin nba jii b mōnj tien u ninj. ⁸Naan nan nyunpanaa nba dok gaal na u saa biil duo na, k waan u dataii kakaa nan bunbōnn ni. ⁹Ii malii a yin kon nan kaagbennuk bee paake? wuo i tu biil. K dabii kan baal taalmunle ka. ¹⁰Baa taan tie nan kunkonii na, k tie nan dagbolaa na paak, b saa di muu nan muat nba tu kuol nae fas. ¹¹A ninje k wunba malii bonbiil nan kaagbennuk na nyii, wunba mōk maal biit u ninj. ¹²Nan b yabint kul, b saa jaam k bin yat. N saa dinaa feii k ji kan ban laa feii.... ¹³N saa yakt u jik kpiat l nba ku jii, k bia biil a naataann... ¹⁴Gotl kaagbennuk yaan bobin linba a paak: a ji kan la yaabuonaa k bin dia a sann; n saa nyinn ban ninnant nan bon kpielkaa nba be a yenbik njaak ni na; n saa bobin a kaaok, k maan a fukii bonciann. ¹⁵Gotl wunba muant laafia na taa jual paak! sudaa, ii di a jaam nba, kgbien a piotii! k maan nitonj na bot caiin waa, u ji kan ban gal a buol.

Chapter 2

¹Biiltuo baat a win lekaa. taant a panɲ kul! k sikinɲ gbann siaak ni! k guul a diɲannaa! kiigolii sonnuu fanuu! ²K maan kaagbennuk ɲam fiien saakɔb nan Israel yuudante, k maan fatitieb bo baal k biil l kulaa³U panɲ dam na naagbenkɔnɲaa tie bon mɲnnaae, k tob faalaa na liaa tamɔn nyinyilaa, k taantolit na kutaa nyilii k nyokt, k guu daal nba k b senn k saa kon kunkonn na, k kpannaa jekil. ⁴K taantolit yat kua duo ni, k kakii saa b tintaanaa buol; k a ii lab k ba naan mikpanaa, ktien nan san yinktii na. ⁵U tiaat u kun konnaa saakob na poe, ɲaan k b som k jalib; k kakii k saa guanaa po, k sua bobint a wun guulɔ. ⁶K mɔkl tanmooi luot, k naan ɲaak lunn! ⁷K l tiien nna: k u ji siie yann, k b jiiu saan nanɔ, k u ɲaatuotunnaa faa palbiil, k mɔ nan lanjela na. ⁸Niniif bo tie nan nyunbual nba gbie nan nyun nae. ɲaan ji gotilib ɲaanm ii ji tiien na ..K b yib a setil! setil! ɲaan sua k jiantl. ⁹Saatl nyinn liklii, nan lik mɔnaa! faal, nan bonnaa nba mɔk mɔkint buolu-buolu be leɲ. ¹⁰B bakil b bonnaa, k biil duo na, k b palaa bonn, k dunaa jekl, k siaati ni yiaal, k b num po penn. ¹¹Yanbɔlaa bunbɔl buol, nan b bonbit dindi buol, sian nba k yanbɔl jal nan bonnaan, nan bonbit tuu be k mann b yamaa ni na, siaan nba k nua kan baal k mabim na, l buol ji tan tie bee? ¹²yanbɔljal tuu kɔte k tul u bon naann, k pat-pat k tul bonbit, k bin gbiien bi fiaat na jiiet. ¹³Kaagbennuk yet a got l, n namaae, n saa te k a taantolt na n kpant munyuot, k juk banjiak n kɔt a yanbɔl bit, n saa gaal faa fat linba k jii tien a yal na kul, k sua ji kan ban gbat a tuumii nba na kunkɔlaa.

Chapter 3

¹Yubann be duo nba mo son, k gbienan faaok, nan kpikpuluuk, k bia fiaal niib bonnaa na paak! ²Ti gbiaa kpaktiil fuot, nan fiaa fuot, nan taa nii kak tin, nan b tolit fuot man. ³K taajaklaa tien siil, k juk pekin, k kpann nyilii.. k niib tutban janm! k nikpii-naa dua k kaa kann! k b baa nikpiinaa paak ⁴Cinconn na cinconmcionn paak, nan fant nba k u diaa k daal niib, k diaa u cincom na k kuat digbanaa, nan niib na nan u fant ⁵K kaagbennuk yet a, n nanmaa biit na paak, n saa don a biit manñ k bil a nunñni, n saa te k duo niib nba a niyann, k dinaa feii digbanaa kul ni. ⁶N saa jii jokint k lu a paak k biil a fant, k senna nibul siniik ni. ⁷k binnba kul tuu laa, saa ciaal, k fokt a buol k nua kul tu saa yeta: niinif biilaa! nmee saa tinñ ninbaaku? A saa la binnba saa maan a pal lia? ⁸A cii no-amon nba din kal nyun siniuk ni, k nyunpanaa kaak lint k nyun na tie gunpaalil nba kaak k guu nae? ⁹Etiopia nan Esipt tieb din tiinñ panñ, k puut nan liibia tieb siiek taant. ¹⁰Naan b bo tan jiu k saan nan digbangann ni, k u saan k be daab- s ninñ, k b kpi b waas sonjot ni k lunn, k baan b saakab na nan jalit. ¹¹A mun tan saa gboo daame, a saa bolaa; a mun tan saa kpaan a fin bol k a dataii daa laataa. ¹²A najaanaa na kul tie nan kinkanii nba tu donñ biele; k bii nik yoo nba, l baa wun nba kul luon wun di moñ ninñ ¹³gotil, a buolu kul tie piobe k be a buol; a duo tanmoii luot yaae k te a dataii; k muu n di kut laannaa n ba puan a tanmokoakaa ni na. ¹⁴Luont nyun, k sik tanbuok ni, k nmaa yok tant, k maa bilpulikii! k nam pukin a njaak na fiakl panñ. ¹⁵Lenje k muu saa diia, k bin kpiaa nan juk, k buotaa nan naasuut nba tuu taan bianñ nba na. Tikt a moñ k taan nan naasuut na! ¹⁶K a kpinkpentaa nba tu yab nan nmaabilaa nba be san paapo na, k b ji tie nan naasuut nba tu yat kpinkpanaa k yuuk na. ¹⁷K a wasaakab nan kunkon konnaa saakab tie nan naasuut nba tu tikl k pol yenn buol wat yoo, naan yennuu i tanñii put yoo nba b kul n yukl yat k sua kan bann baa be sian nba na. ¹⁸Aasiili kpanbal, a kpatieeb na goant, k a nijaannaa na dua foii, k a niib na yat juaal paak, k sua kaa k saa tiklib. ¹⁹A fiio k na k mok tebuk, l tie kuun fioko. Niib nba kul gbat k b pak a po sii kpan k poii niipuote, k maan nmee k a tonnuuu na k baal?

Habakkuk

Chapter 1

¹Tyonmdaano nba jiin Abakuk biannjinba e na. ²Nan bia yuo o'o! kaagbennu? K n yikin, naan k a k gbiin i? N yikin ninmon yikini k tul'a, naan k a k sonm! ³Bee ka te k n laat lin nba k naan, k a bia goli lin nba k tuok i? Bee ye k n laat mabl nan ninmonni? Kunkona be k moyatuk yabtl puki. ⁴K bia jen a senni ji kpo, k balmni ji k mok panñ k maan tondaano mok panñ balmni paak, k b bu tanpant buut. ⁵Lun man nibinn doi ni, gotl man ki lin yaal lit'i k janjaani n suol'i. K man n saa tun sial, k lii tie k b yet'i, i kan tuo. ⁶Motaana, n saa tee nibuolu nba k b yi'b Saalden nba, buolu nba mok wutuok, k bia mok panñ, k naman lin lin doi kul po, k bin fat nai nba k tie b yal na. ⁷B mok janmani, k yab k bia mok panñ. B panñ nan b yabnt manñ nyi b tiaonñ buol e. ⁸B taani kaki gal naamuut, k bia paal nantaal nan laajuouk kinkata na, k b tanjakla baat nan japaat, b tanjakla manñ nyi banfokl e waa k yuuk nan konbiaok nba tuu yaa wun suol u nant na. ⁹L nibuolu kul baat a bin tan fat e, k b goli k suman man k baal'a, k tan suol dansali nan tanbiini na. ¹⁰L nibuolu laa kpanbaala e, k salt kpanbaala waas, k sejemm kani mok'b laat, b tuu puon tankpeka, k do l paak k pik'm. ¹¹hanne k b panñ ji puki, k b nanmt saa, k biil Yennu, b panñ tie b Yennu. ¹²Kaagbennu, n Yennu, n njan, a b be yuo nba kaagbennu kaa aa? T kan kpo! Oo kaagbennu, a te niib manñ be a: A tuu jii'b k bu a buut e. Oo! tanpiuuk, a k te k b fil a bin daat niib tuba e. ¹³A ninbina tie ninbinjana e, k k nan lin la bonbiil, a kan fit got linba k nan, bee k a sii goli nibiit i? A sii nmine yuo nba k nitsounñ ni njanoo? ¹⁴A saa te k nilo ii tie nan mokl ninñ jani ku bia ki tie nan bonfulkal na, k k mok daano? ¹⁵Nitounñ tuu suol b kul nan janpienu ek donn'b, u tuu tikl'b u janlaonñ ninñ e, k suol'b, k ji be palpienn na kpinkpanmuk ni. ¹⁶L paak e ku man malunñ k tien li janlaunñ, k jii kit bon nu nubl k yit u janlaunñ lona salk; B paak k u laat nyuat, k u jiet man. ¹⁷Nitounñ sii nyint jani u janlaunñ ni, k bia kolli doi ninñ niib k k tiin ninbaok uu?

Chapter 2

¹N daan be n tuon ni, k sie li nan yel po k guu, k laan kaagbennu maa saa yeti'i, diin a faabini po .²Kaagbennu paak k yet'a: diat sokini: K tabin taaba paak, k lin te k bin lii faanu. ³K maan l ie sɔninba k l yuo sen na, k pele baalu waa, l kaan tien faɔk l ki bout yian faan guul, u baalu yuo ji k fɔk.⁴Gotil, u siek yet'a u k tua k, ɲaan niinanno didan paak e kuu saa laa manfuol. ⁵Ki tie nan wun nba gbuo daam, k tie yuondano u k be suo na; u tuu yaat u mɔb nan kpietinɲ na, u tie nan nba k quant bianɲinba na, k yii buolu kul nan u buol na niib kul.⁶L kul ki tie tuonu nu, nan nii laat, nan fie i? B saa yet'a bon biil wun nba taant lin nba k tie u yaal! bie yuo ye ? Bon biil wun nba taant lin nba k tie u yaal! Bie yuo ye? Bon biil wun nba puuki u paana kpieyu. ⁷A datai kaan fiil a paak i ? Panɲ danm kan fiili ? Kaa sii tie b jet. ⁸K Maan a faat digbana mɔkint bonciann. Niib nba mun ten kuut saa faata k maan a yaat niib sɔ maa, a tun jaat tuona digbana ni, nan niib nba doi kul .⁹Bon biil daano nba jiit u lieb buona k kuot u ɲaak ni, k bia ɲaami be be buol li ɲaan, k guul bonbiil ! ¹⁰ɲaan a lol lobɔt a ɲaak ni, k biil niib bon ciann, a tun biit k tul a mɔɲe. ¹¹K maan tan yikin dikpiinn paak k yakl jiina.¹²Bon biil nba maa duo nan sɔ, k senn duo nan biit . ¹³Gotil kaagbennu saajoom saakua buob, niib tuonu na muu tan saa dii, k doi baakik yaan. ¹⁴K man kaagbennu yudant banm taan saa gbie tingbunɲ na, nan bianɲnba nyun tuu gbie mɔkil na.¹⁵Bon biil wun nba te kuu lua nyuu l nyun, fin nba tulua daan nan luon kuu nyuu k yiib, k jii laa u fei. ¹⁶Fei saa kpiia k cie a yudant, mun nyun , k got ! kaagbennu tubdatu saa tun a paak, k faakl tuona na saa jokin a yudant.¹⁷K a man liban tieb jaat saa ba a paak, k bon'kob kpiinu na saa jiena, k maan a yaat niib sɔ maa, k tun jaat tuona digbana, nan doi niib kul.a ¹⁸Nyualan te k tun tunua nba kpel na saa laa nyualan te. Be b ninɔɲ nba nun pa ɲaan ɲan kuu paan taapant nba tien na k b duu u paak i? ɲaan kuu naan tingbana nba k maat i? ¹⁹Bon biil u yet dakɔ fiit : k yien tana : fiit guani wuu saa fit tul tutil'a? Gotil likili nan tana be u paak ɲaan sial k be k ɲaanu ni sei ki be u ni.

²⁰Kaagbennu u ɲant jiantu duk ni k tingbonɲ na kul n ɲme u tuan.

Chapter 3

¹Abaakuk Yennu sokini mialu. K jiin fabinn po. ²Kaagbennu n gbat faa wann lin nba waa k janmaani suolin . Tumin a tuonn bina na ni, o kaagbennu, bina na ni yabt l paak njaan_A wutuol ni i mok nibatinu. ³Yennu baat teman, njano nyii palan jual paak e...U ni mont gbie sanpaapo, ku yudant gbie tinj. ⁴L tie nan muyieunnj ne ; mukpana nyi u nuu ni, u panj be lenj e. ⁵Yialu bia be u fuuna paak. ⁶U set k got ninbin k bikin tinj ; u got k te k digbana jekl; jokpela yiel bubut, kunkon kpela jinnj jinnj, soni nba bobo luot u tuann. ⁷N laat Etiopi lanbont ta lat binbennj, nan Madian duo ni yal nba tie bianj nba. ⁸Kaagbennu wutuol duo moka na paak ee? A pal mantik bie mok ghenja paak, njann ni saa te fan jake a tanni, k bia do a panj telit paak-i? ⁹B got a talbann na; mopola nyii a pinpakt ni e... (fuoin) a yaktl tinj e k tien moka soni. ¹⁰A binbennj ni, juat jekl, jatont puub yian yian, jolonjini nyun fu, u dont u ni saapaapo. ¹¹Yennu nan njaalik set b njak ni, pieni nan kpana muyiounj ni. ¹²A ninmonn ni e ka luanntinj kul po, ajii wutuol k buont digbana kul. ¹³A njii a fan tinn a niib, k bia tinn a kpanbal, a bet nitonn njak kpina, a biil nan l nuakin kul. ¹⁴A pieni na njuu luot u saakab yula wa, k kaki nan wonpaa luk na a bin yati't, k laa kpanm nan b nak nibiuk na. ¹⁵Fin nan a taani njmaan mok ghenj paak, nan bakl ni. ¹⁶N gbat li kul na k n gbanant jekl, k n mogbana jekl nan janmani k n duna bot : N siin njmine njaan ki guu talat daal, daal nba k mabl danm tan saa dat niib tubaa. ¹⁷K maan tiik nba k byii figie na k yiin puuk, ba yii tiik nba figie na ka lon sial, ba yii yiik nba Olifie sii ka, kpaant ki mok jiet, pei saa bot muuk ni, nei ji sii ka naagtit ni. ¹⁸Yuo kul n pal sii man kaagbennu paak, n pal sii man nan Yennu fielu paak. ¹⁹Yomdano kaagbennu i ite n panj; u te k n taa naan piali taa, k bia te k n sonm sian nba njan. Yanyinna saakab nan biat.

Zephaniah

Chapter 1

¹Momaan nae k kaagbennu din tul sofoni, u din tie kuschi bijae, k kuschi baa tie Gedalia, k u baa mun tie Amira, k u mun yaa baa tie Esekias, yuo nba k amonn bija Sasiat din tie Juuda tiebe kpanbal na. ²K kaagbennu yet a n saa biil bont kul nba be tingbounj na ni. ³N saa biil nisaali kul, nan bonkobt, nan nuani nba yuuk sanpaapo, nan mokl ni jani. N saa biil nisaali kul k sun tan kan bial tinj na paak k mok maafuoli, kaagbennu n pak na. ⁴N saa kon nan Jerusalem tieb nan juuda tieb kul: n saa buont binba tan saa bial lenj k jiatl tingbann nba tie baal na; sua tan kan tial manntieb nba tuun tien'o na po gbaa. ⁵N saa biil binba do jei jula k jiatl sanpaapo bonnankala na, n bia saa biil binba jiatl min kaagbennu k puol mopola a bi sii waan, njaan bia puol mopola bi kpanbal sunn ni na, ⁶Nan binba yet k ji waa min kaagbennu, k bia k kpaan min kaagbennu buola bin boin k min njmakt'b. ⁷nminin man yomdaan tuann, kmaan kagbennu daal na pela, k maan kagbennu tien siil nan malunja, k lukt u nigannkab. ⁸Kaagbennu malunj na daal, n tan saa dat bat bijanmnan kpanbal waas, nan binba kul lia saam tiat tuba. ⁹L daal manj, n saa dat nanyuki tuba, nan binba ybie nan kpikpiluk na fatuk bona k kuant b wanttuu njak ni. ¹⁰L daal manj k kaagbennu yet, a wuyikni tan sii be jani tanmab buol, k fabni sii be duo manj digbanbik ni, yubonciaonn tan sii be kunkona manj paak. ¹¹Macthesch tieb! ii mo man k ii fabin man, k maan binba kul tie kpinkpenta na la biiluwa, lik mokta kul buonta. ¹²L yuo manj, n tan saa jii fitle k kpaan jelsalem tieb, n tan saa dat niib nba dua b dunduan paak b yan ni na tuba, k yien b pala ni: Kaagbennu k tie njm u k tie biit. ¹³B tan saa fat b moknt, b bia bet jei; b maa jei, njaan tan kan kua l ni, b tan ko tilonti kpaant njaan tan kan nyu li daam. ¹⁴Kaagbennu dajaann na nakna, u nakna, u baat yian yian; kaagbennu daal manj u kunkol n saa wann, k kunkonkona nba mok paia yik'n wuyik'n jat wuyikni. ¹⁵L daal tan sii tie wutuol daale, l daal tie daamii nan palbiil daale k tie biilu nan buontu daal, k tie bunboncienn daal, wunn nan sayiunn daal. ¹⁶K tie daal nba gbie nan tob naatuna fuut nan tob kunkonkona nba tuu lek digbanjaana nba mok detuati na wuyikni. ¹⁷N tan saa baal nan biilu niib paak, k b tan sii sonm k tul'n nan juaniina, k l maa b tun k biil kaagnennu; n saa yat son nan tangbilunj na, k b gbanant sii tie nan tanpenn paak muat na. ¹⁸B likli nan likli kut tan kan fit k tinn'b, kaagbennu wutuol daal manj ni; k u wutuol nba tie nan muu na saa di digbann manj, u tan saa biil duo manj niib yenmkua

Chapter 2

¹Yinm buolu nba k sian fei na, ti nmat jen i mɔnni ni man, k njanm k mali. ²Nan u sennu n tan gbien k u daa ji ka kii yian nan gbatintana na nan man kaagbennu wutuol nba di nan muu na n tan fit sik i paak, nan kaagbennu wutuol nba daal ntan fit sik i paak! ³Kpaan kaagbennu buol man, yinm nba kul be tinɲ manɲ ni k tie siknninmɔnni danm na, k dia u senni, k tuon nann tuonn! k njanm k kpaan balmɔnnii, k njanm k kpaan siknninmɔnni! l k gal yin tan fit nyi kaagbennu wutuol na daal ni. ⁴maan gasa duo saa yaana, k askalon duo tan saa waab kii tie tinkuonɲ, k b tan saa bel asdol tieb yensupiennɲ ni, k b tan saa nabl ekron tieb. ⁵yubɔnn be binba kua k kpia mɔkgbiaɔnnɲ, nan kerethie paak! kaagbennu pak biil i wa kaana filisitinnɲ! n tan saa biila, a tan kii mɔk binba kua a duo ni. ⁶Mɔkgbiaɔnnɲ tan sie tie bonkobkpaabuol k tie bonkobkpaalii binbebuol, k b bonkob loi tan sii be lenɲ. ⁷K l tinni tan sii tie juuda tieb nba tenn k mɔk manfuol na yal, l buole k b sii kpaa b bonkobt, njan ji dua askalon tieb nji ni, k maan kaagbennu, b yennu tan kan tanm b po, k u tan saa nmat jen nan binba k b din saan nanm daabs. ⁸N gbat muab tieb, nan ammon tieb nba pot'n k sukii n buolu, k bia laab na wa, k fin nan paub fannt a bin fat b tinni. ⁹L yaa po, n fo! min kaagbennu kunkɔnkɔna saakua israel tieb yennu n maatt, muab tan sii tie nan sodom na, k a ammon waas tan sii tie nan gomor na, k muat saa pia k luon b doi, kii tie yaabuot, ki tie tinkuonɲ yuo kul; k n niib nba tenn saa fat'b, k n buolu nba tenn saa yennt faal. ¹⁰Linba na tan saa baal'b k jiin b jagbelnpo, k l maa b sukt na b palb faant nba k b want kaagbennu, kunkɔnkɔna saa kua buolu na. ¹¹Kaagbennu tan saa kuanm janmaanii, k maan u tan biil tingbounɲ na paak yenni na kul; k sua kul tan saa gbaan u tuonn k jiantɔ u tinɲ ni nan tingbouny na lotii kul ni. ¹²Yinm etiopi tieb mun, n tan saa kpi'i nan jukbanjiake. ¹³U tan saa donn u nuu yenbaa po, k biil asiiri tieb, u tan saa te k ninif duo i tie langbent nba kaa nyun nan tinkuony na. ¹⁴L buole k bonkobt kul tan sii dua; k fiint nan gutaa tan sii dua langbent manɲ ni; k b mɔnni tan saa yat kii be takalbona ni, k biilu tan sii be u kul po, k b tan saa jii daat n ba k b jii maa duo na k jaat nann. ¹⁵Gotl pal maasil digbann na, u kal u yama ni, k yien u pal ni: mini kaa, sial k be k k tie min bia bonte na! u be baak ni, l tie sianinba k muok ni bonkobt sii taant lieb k be e! binba kul tan saa gal l buol tan sii fuon fuoni k bia nɲak n nii.

Chapter 3

¹Yubonn duo nba ni k nibiit be k bia tie jaknt danm na, k tie duo nba k niib dint lieb fala! ²B ji k gbiin sua kunkol, b bia k luon sua nmaktuu, k b jikt b mnnj cabt cagbennu, b k naki b yennu buol³B kpanbala nba be b sunsuuk ni na tie nan yanbola nae; k b balbuula tie nan daajuok kinkata nba tent sial sanyianok ni na. ⁴B sokni nba na tie faak danme, k k tuok; k b mantieb na lebt bona nba tie kasi na, k ji k waa sennu na. ⁵k kaagbennu lek tuok b sunsuuk ni, k k tuun linba bi; k sanyiaok kul k u tienm yienyieony b mnni po, k l kan ban pot'b; njan binba k tuok na kan bant fei. ⁷N buont digbanjaana wa; b yuo na biila; n biil b sonjala wa, sua ji k gaal! b doi na ji tie langbente, baa nilo, sua ji k be k kua l ni! ⁶N daan yet: maa li sua k a bo sa tinin jaymaani, k gaal kpaani, a binbe buol bo kan biil, k tubdatu nba kul k n daan baal nann na bo kan baal; yaan l k woi kaa waa k b nmat be b tuon kpela ni. ⁸K kaagbennu yet a,nuutn man,, daal nba k n tan saa fiil k pak k biil, k maan n suol nan ntik l buolu kul, nan naan yent kul, k wanib n wutuol nba tie bianj nba, tie nan;k maan n funfunn muu na po,duo mony saa di buonta. ⁹Ton n saa tul n buolu moi nba tie njan, k lin fit b kul i yi kaagbennu sann, kii tannt kii tuun kii tieno. ¹⁰Hali nan binba be etiopi moka gbenja puot po k dontl n na, n niib nba yat yat k be l po na b tan saa baal nan piini tuln. ¹¹Daal manj ni a tan kan di fei , tuona nba k a tun k biil n na paaki; k maan n tan saa nyinn a niny linba te k a pal man nan jagbesin,ka ji tan kii dont a mony n kasi jual paak. ¹²N tan saa te k buolu nba siknt b mnnj, k bia tie totas danm k b tan saa la gungul buol kaagbennu sann ni. ¹³Israel tieb nba bial ji tan kan tun bonbiil, b tan kan faa faak, k u tan kan la b mob ni kpinkpani mobonni; njann b sii di buote, k be b yamani, k sua tan kan nmat'b. ¹⁴Yikn man palmann wuyikni, sion bonpuok! yikn nan kpinkpanmuk, israelniib! i mok pal mann k bia kii kpanm nan i pal kul, jelusalem bonpuok! ¹⁵Kaagbennu nyik a tub datu nawa, k fokn a datail kula; israel kpanbal yubonn ji kanban baala. ¹⁶L daal manj, b tan saa maat jelusalem a: daa jie sial! suon, a daa mok kpinkpengbatuk u! ¹⁷Kaagbennu a yennu, u be sunsuukn, nan kunkonkon paalo nba feito na; u tan saa te k te sii tie u pal manciann; nan u lonm ni u tan kan yet sial; u tan sii mok kpinkpanmuk yani a po. ¹⁸N tan saa taan binbe be palbiil ni, k fok nan kpinkpanmuk jaanm na,k tie binba nyii a ni na; k fejaann be b po na. ¹⁹Gotl, l you mann, ntan saa dat binba kul dia i nan nin manj na tuba; n tan saa nyinn wobi b fala ni k bia gaal binba k b bel'b na, n saa te k bii tie binba dont'n k bia te k bii tie n siala danm doi nba k b dit'b fei na kul nie. ²⁰L juo mann n tan saa jen nani; l yuo mann n tan saa taani; k maan n tan saa te k i laat dontl, k bia mok jilma tingbounj na niib kul sunsuuk ni, yuo nba k n saa nmat jen nan i niib nba tie daaba na i nunm ni, min kaagbennu n maat.

Haggai

Chapter 1

¹Binaa njanlie ninj nmaalii njanluobda sinsinne; k yennu din paak maan na k tul sokinii Ase; a wun wann suda tinj tuann daano selubabel; wunba tie Sialtial bija na; nan mann tieb yudaano i so sue wunba tie sosada bija k tie mann tieb yu daano na: ²Yiko daano yennu pak k yaa: niib na yet a; yuo daa k jann nan bin njanm maa yenjiantu njasaa kak na. ³L paak k yennu pak k tul u sokinii Ase maan na a: ⁴bee k yinn ma i jei k kua lenj; njan k n njak dua langbenni? ⁵Yiiko daano yennu pak k yaa: i coln i i sennu na fanu. ⁶I i tuo ko kpaab k l yabaa njan tan jaan waanmina, k ii di njan k gbuoti; k tuo nyu daan njan kii da nyunnyu kulu k gbenti; kii tuo lia tiat njan k waat mok ii, k tuontun no pauk k jannito. ⁷yiiko daano yennu pak k yaa: li coln ii sennu na suonna. ⁸I i jii taabii, do mann kunkonn paak; k maa n jinjiant buol; k i jiantl n nan maa luon biann nba na; k n pal sii mei. ⁹I tuo duki nan i saa janjeiet samme njan tan jaan waminna; i kun nan l'nba; k n pebl yatl. bia paak te k n tie n na? k maan n njak nbla baa; k sua k fiin l po; njan k sua kul gbaa nan u njak maanu na paak. ¹⁰L paak te k saak yet baanu; k tinj bia yet jiet namu. ¹¹N yiin yenkuonin duo na paak; nan kunkona paak; nan daan tunii; nan jiet kpaant; nan niib nan bonkobit; nan l'nba kul k nilo s tun kul paak. ¹²Solobabel nba tie Sialtial bija; nan manm tieb yudaano sosue nba tie sosada bija na; nan niib nba bial kul din gbat b yonm-daano yennu kunkol; nan u sokinii Ase maanm nba k yennu din pak tul na. K ja njaanii suol niib na kul. ¹³K yennu tontii Ase; pak niib na k jiin sennu na poa: N su be nanii. ¹⁴Yennu din tul suda yuudaano solobabel; wunba tie sialtial bija na; nan manntieb yudaano sosue nba tie sosada bija na; nan niib nba tenn na kul yan. K baal; k pikin yenjantu njasaa kak na maanu. ¹⁵Dalius naan dinu nmaalii njanlob ni daa piinlie-nan njanna daal.

Chapter 2

¹Nmaali njanle daa piile nan yenn daal e k kagbennu yennu dokit u tuontunnɔ Ase paak, k yetɔ a: ²Paakin Solobabial nba tie Schealtiel (Saltial) nba tie Suuda yent daanɔ, nan sosue nba tie Jotsadak (Sotsadak) bija na, k bia tie manntieb yuudanɔ, nan Israel tieb nba tenn na k yet a. ³Nmee be i sinsuuk ni k mɔk man fuol k daan la njaak na baakl sinsinn i? k i laal nlee mɔtaan na ? Waa tie bianɲnba na, ik la nan l kaa nyɔat nan yin goti i? ⁴Mɔtaanna na kagbennu yennu yet solobabial a paant a paal! paant a puol, sosue nba tie sot sadak bija, k bia tie mann tieb yuudanɔ na! Duo tieb kul n paan b paala! kaagbennu yennu e yet. I tuun man i tuona! k maan kaagbennu yennu nba tie kunkɔnkɔnna saakua na be naani. ⁵N cɔlin n mɔlɔl nba k n din lol naani yuo nba k i din nyi Ejipt na, k n siek be sinsuuk ni i aa nmaami! ⁶K maan kaagbennu yennu nba tie kunkɔnkɔn na saakua na yet a, yuo waamin nnae, k n saa dann sanpaak nan tinn, nan mɔk gbennɔ nan tinkusen. ⁷N saa danm buolu kul; k buolu kul mɔkint saa baal, k n te k njaak manɲ n la baakl; min kaagbennu yennu e paak na. ⁸Lükli tien n yaal e, k likmɔnnbia. A yen min kagbennu yennu e paak na. ⁹Yaudant nba k njaak nba juont na saa la sii yaab gaal sinsinn yal; kagbennu yennu e yet a; lenɲe k n sa te k palmasi n baal. ¹⁰N nmaali npanyia daa piinle nan nann daal e, kpanbal Daluis nba dii u naan binna njanle nae, k kagbennu yennu dokit Ase paak, k yetɔ a: ¹¹Nae k kaagbennu yennu nba tie kunkɔnkɔnna saakua na pak a; boin mann tieb buboiit nba jiin senni po na. ¹²Lii tie k nilua ji maalunɲ nant k pɔbin u liatfuok ni, ko te k u liatl na si paanu na, ko jebient, ko jebient, ko daan, ko kpan, ko jiet buolu nba kul be, i saa fiit tien kasi ya? K manntieb na jina a: Aii! ¹³K Ase yeta: Lii tie k nilɔ sii kpiemɔ k biil u mɔnn, nja si jiet manɲ, li saa bila a? K mann tieb jina a li saa biila. ¹⁴K Ase gaal mann k yet a! Nii nba be na nan buolu nba be n tuann na tie n nae, b tuonn nan b nii mun tie n nae n tuann, piinii nba k b b tienin na tie jɔkinte. ¹⁵I got suon n na k la linba din gaal k tan tu dinna, k b daa din k jii taana a bin maa kaagbennu njaak na! ¹⁶Yunba k bin din tu baal kpeeka piinle na, b din tuu la piik kuue; yunba k bi din tu luun nyun bokit piinɲmo na, b din tu la piinle e. ¹⁷Min na lin tun tintuni nan saak, nan sakaana k l biil tuona nba k i tun nan i nii na. Nan linba na kul, njaan i bia lek k jen min i yonmdanɔ yennu buoli min yennu e paak na. ¹⁸I got suon n na daal nba din gal k tan tu nmaali npanyia daa piinle nan nanna daal, daal nba ki din bil kagbennu yennu njaak fiakl k gbenn na, i golii man suon na. ¹⁹Bonbuoli bia daa din tenni sinsoni boa ni i? Nan kinkaa na, nan kpan tini, nan tilonti nba kul daak lon na. Njaan n saa tien piisin i paak laa nyii mɔtaana k sa. ²⁰Kaagbennu yennu nannm paak nan Ase munlee ni, nmaalik daa piinle nan nanna k yet a: ²¹Pakin Selobabial nba tie suud yent yuudanɔ ne a: n saa danm san paak nan tinn; ²²k nmaat kpanbaala nan b yent, k biil b paann, n saa nmaat taantolit nan binba do l paak; k taani nan b jaakla sa kpo. B saa kpi b lieb nan juk banjaie. ²³K kagbennu yennu yet a l daal manɲ, n saa ji Selobabial nba tie Saltial bija, k bia tie n tuontunnɔ na, k a sii tie n niib diatɔ; k maan mina ganna, kagbennu yennu e paak na.

Zechariah

Chapter 1

¹Darus nba din dii naan binaa njanle, nmaalii nanniin ni, kagbennu momaan pak tul yennu suak ni sekaya wunba tie Belekia nan Iido bija na, mobona nba nae: ²kagbennu wutuol din do ii baa nba paak. ³yetilil a : njaan min k mok gbennu nba tie kunkonkon tua pak a la: nmatl jen n buol k mun nmat a buol jen ii buol. ⁴Ii dataii nan ii baa nba nan binba jinjinn saak ni nba din piakb ,k yienm la; njaan k mok gbennu nba tie kunkonkon tua ya : gontl man ii sanjok biit na ni ii tuo biit na ni njaan kagbennu yet a : gbiintl k bia k suol bi monɲ nanin . ⁵Ii baanba belia ? k soknii nba sa fit fo mok mok . ⁶njaan ii ya po n momaan nan n nmatii nba din tul n tuontunaa sokinii nba din k baal ii baa nba ? k bii din nmat tunn b monɲ, k din yet ,k mok gbennu kunkonn tua tie tin nan waa din suol wun tiet bianɲnba k jii t sajuot nan t tuonaa na po. ⁷Dapiinlie nan nanna daal nmalii piik nan yenn, nba tie sebat nmalik na mun din tie Darus naan dinu binaa njanlie po, k mok gbennu din pak nan sokinii sakalii nba tie seleka nan Iddo bija nan mobonaa nba na. ⁸N daan golii njaok k tan la jasua k u do taan monn paak k see tiinii nba k b bul bii fant paak ,k ni yuyu ni, u puolpo be taan munt nan taan monkpialaa nan taanm pienii. ⁹k n boii taanii na wont bee n yunmdanua ? k malaka nba piak nan minna yet n : saa t kaala taan nii manɲ nba tie linba . ¹⁰jua nba sie tiinii nan nba k b bul b fant paak na ni gaal maan k yet : b tie binba k mok gbennu tum a bin baal nmaa tinn na. ¹¹Kbii piak nan kagbennu malakaa nba sie tiinninba b bulib b fant paak na k yeen a : t lin k nman tinn na ,k la tin gbunɲ dua suon na . ¹²njaan kagbennu malaka gaal maan k yet a : kunkonkon tua k mok gbennu nan nlee yuoe ka k mok ninbaok tunu k jiin jelusalem nan juda duo piieniipo, binba yaa paak k a wutuol duo l binaa piinlolee na.

¹³kagbennu jiin laabal manɲnba paant pal ,k tun malaka nba piak nan min .¹⁴k malak nba piak nan min na yet a :yikint ,k yet nnee k mok gbennu kunkonkon tua piak n donn punponn nba yab k jiin Jelusalem nan saon doii paak.¹⁵k n donn wutuol boncann k jiin digbanna wamina ɲaan bii pukin biit naan ni .¹⁶L paak kaagbennu pak ,n ɲmat jent Jelusalem nan ninɲ baok tinu k n ɲaak saa ɲmat maan k ɲmu bik saa tant Jelusalem paak.¹⁷ɲaan yikin k yet a : n nae kagbennu kunkonkon tua pak,n doii saa ɲamm la bonɲanaa bonciann ,kagbennu saa maan saon pal k ɲanm gann jelusalem .¹⁸ngot ninbinaa k got ,k sua yinaa ɲanaa ¹⁹k n yet malaka nba piak nan min ,na lii yiina tie bee ? k u yet yinaa nba yat juda Islael nan jelusalem .²⁰kagbennu teen k n la sua kuol teeb gbenuu teen k n la sua kul teen bannan .²¹n yet bii baat a bin tun bee ? k u yet donn yul k saon danm na baal a bin jenn ,k kan nan digbanaa nba paa yiina kan nan Juda duo nan sanan k fit yat doii na niib.

Chapter 2

¹K damiliet ni k n la jua k u dia nmibikin kal u nuuni. ²K boio a saa lia? K u jiin a, N saa maa n janŋ seluslusalem-e, k la lifokint nan li yalmu. ³Nanne k malaka nba bo piak nanin na siet k saa tuonn po, k malaka luo cet'o. ⁴K sinsinn malaka yet wunba cet'o na a, I tiin k saa yet naasimɔ nba dia nmibikinkal na, a niib nan bonkobit sii be selusalem bonciann li paak, li saa yabit nan lii mɔk juonna wa. ⁵K kagbennu yennu senn mɔsonn a u mɔnŋ sii tie muujuonn, k kaanlint duo na k guulb, kii sii be lenŋ nan u yent nba yab. ⁶K kagbennu yennu yet u niib na a , mine yati loka kul po, ŋaan mɔtana, yinn nba be babillon yomisin ni na, bɔlin nyi ki ŋmat selusalem man. ⁷K wunba faai u tuu yennu ninbinne na. ⁸Li paak , k yabint yennu tumin nan mɔntii nba na; a n mɔt k tul u buolu nba tuu fial u niib bona na a ; ⁹Yennu mɔnŋ saa kon nani, k niib nba tuu tie i daaba na saa nyanni, k fat i mɔkint k yaat nann .

¹⁰Kagbennu yennu yet a i yiin yanii nan palpienn man, selusalem tieb . N baate a mii be be buol ni. ¹¹Li yuo manŋ, digbana bonciann saa baal yennu buol k kpant u niib, ku sii be i buol, ki i saa bann nan ŋɔa tumin i buol. ¹²Ki Juda yent saa ŋanm kii tiee yennu faal kassi tinŋ na ni, k u saa ŋanm gann selusalemk li tie u mɔnŋ duo. ¹³Sua kul ii ŋmin suonna yennu tuonn, ki maan u saa nyi u kassi binbe buol na k baal.

Chapter 3

¹U din te k n got sosue nba din tie mantueb yuudano; k u sie yennu maa laka tuann; njaan k saatan nba din sie u niditu po na kon nana. ²K yennu yet saatana: saatan, yennu saa yakii nana. yennu nba luon Jelusalemna n yakii nana. Jua na tie nan dauk nba k b dat kutl muu ni nae. ³Sosue din sie linn k lia ta jokina; k sie yennu malaka na tuonn.⁴K maalaka na pak binba din be u tuann na a: liatl u ta jokina many; k bia yet Sosue a : N jii a yenbonme na njaan ji saa tula ta paant ka lia. ⁵K n yet a bin jii yufintl nba yien k fin Sosue yul. K b tien n na, k bia jii tapaant k lann so Sosue; k madaka daa sie lenj.⁶Yennu maala ka din yet Sosue a: ⁷Yabnt yennu yet a, fii sak n sennii na ka tun tuonn nba k n tula na; fine sii tun tie n nja saa kak na nan I dindonjouk ni kul a saa kua. K n saa gaal a mialu nan maa gaan maalaka nba, nbaa be n na mialu bianj nba na.⁸Sosue, fin nba tie mann tieb yuudaano gbiintl; fin nan a lieb nba be n na tuann na; k-maan yinme tie tuann po binbenjany- nyinn. N saa baal nan n tuon tunno nba k b yiu tiik yiinu na. ⁹N yaan bil tann nba mək yulaa njanlolé Sosue tuann; k dian dianii I paak; k daal yenn kua nie k n saa nyinn tinj na yanbonm.¹⁰L daal mann, sua kul ta saa yiin u lieb k wun baal u njaak ni, k biit nanua palmaasil nan yammani binbenj, u tilonti nyaka yabint yennu pak na

Chapter 4

¹Malaka nba din piak nanin jen, njanne k u fiinin nan nilua nba b tu fiinua guamin na. ²K u yetin: a la bee, kin jiin , n golii k la salma fitsentl k kpan senj tua l paak k fita njanlole tua k lintl, k fitl kul mək fit nmiikunkuan bua njanlole, ³k bia la kpan tiini njanlee, k yenn sie fitsent na niidiitu po , k liel be u ganj po⁴k gaal maan, k yet malaka nba piak nanin na linba na paak tie bee, n yomdaanua ? ⁵malaka nba bo piak nanin jiin na a: a k mi linba na paakii,yeta l kan fit n yomdaanua⁶L yuo k u njanm yetin a : n nae maan nba kangbennuk tien zolobabel: l k tie yiiko paak, k bia k tie yiiko paak ka, njan tie n yanme ,yabint kangbennuk yet . ⁷A tie nmee ,jəjann, zolabal tuann ni ,a saa baa, k u saa bil tanjaann laat sunsuuk ni : Nyik cab nyik cab tie u yal⁸Yabint kangbennuk maan tulin lanbona a: ⁹Zolobabel nii senn njaak na , k u nii bia saa juontua ,k a fit bann nan yabint kangbennuk set tumin i buol. ¹⁰K l ma binba ta saa yet talas piinu daal, b ta si kpan k tun linba dakit Zolobabel nuu ninj. l njanlole tie kangbennuk ninbina, k lin tinj kul po. ¹¹N gaal maan, k yet tua : kpan tii ni njanlee paak tie bee, fitsentl diitu nan ganj i ?¹²N gaal maan taal nu nlee, k yetua : k kpan tiik yiini njanlee nba kpia salima funfuonti njanlee nba k kpan nyi lenj na paak mun tie bee? ¹³K u jiinnin ma : A k ban baa tie linba a? N yet ; a njan ka, n yomdaanua . ¹⁴K u bia yet : B tie banlee nba k yennu maan kpan b yuk paak k b sie yomdaanua tuann tinj kul po.

Chapter 5

¹K n ɲamm k gokit n ninbina, k ji la gbonpuabuk, k li yuuk ²k u boin: a a la bee? k n jiin k yet a: n la gbonpuabuk k li yuukn sanpaapo. k l fɔkint tee ta bana pinlee; ki yalimu tee tabana piik. ³K u yetin a: l tie yuubonn nba saa baal duo na paak e k maan u yaa paak wunba kul tie nanyukua bin belua, k wunba kul pol faak mopolaa bin bia belua. ⁴N saa muan, kangbennu kunkon konnua saakua yeta: k fit t wun kua, boinba tie nayiki nan binba puol faak mopola naa po. ⁵K malaka na ɲamm dokt k yetin a: goktil ninbina k bonsial baat, ⁶k n jiin ma bee? k u yet a li tie l'Epha ki nyii. ɲaan pukin a; b biit gbiee nan duo e. ⁷ki l'Epha na biil din tie kut e k n la k biil na gwaan. k puo na kuol l'Epha na paak. ⁸ɲaane k malaka na yetin a: puo na tuun tuonbiit talninɲ ɲaan ji din jii puo na ki siknua l'Ephana ninɲ. ⁹kin gokit k n ninbina, k la puob banle k b yuuk k baa n buol. k b kpinkpant panɲ nan baakl na. k b jii l'Ephan k yukil nanme. ¹⁰k boi malaka na maa b saa nann lee? ¹¹k u jinn a: b saa nann a bin maa b diiuko, bii maa gbenn yuon nba bi sa tien l'Ephan na lenɲe kii jiintlɔ.

Chapter 6

¹hann k n njanm k donn n nibina, k got k la lin nba: tolt nanna k l nyii jua njanle ni, k b yi'l Aiilan jua. ²Sinsinn touk na, k tamoni daal, munle ni yal na, k tanbani daal, ³k munta ni toluk na, k tanpieni daal, k munna tuluk na, k tanmonlaka daal. ⁴hann e k n boi malaka nba piak nan'n: Maa be na, n Yonmdaano tie nmee e?⁵hann e malaka na jiin a: L tie wounj o. k tie nanna k nyii yendaonj ni, Yonmdaanotuann, k tie tinj nan kul yal.

⁷K tanmoni na nyii k boi a bin lint tingbounj ni, k malaka na yet'b a bii saa k lin tingbounj na ni. ⁸K yiin'n k yet a: a la waa, bin nba saa niganj po na, te k n bil n wutuol niiganj duo na paak a.⁹K yonmdaano yet'n mabona na a:

¹⁰a gaal bin nba nyii yonms ni na piini. Eldai, Tobiita nan Jedaeja. K a saan a monj mun, Josias, Sofoni bija njaak. B nyii Baabiilonn e. ¹¹A jii likli nan kutnyi-nyinyila k tie naan fokli k yiln Josue Jotsaadak bik na, k wuu tie manntua,

¹²Bet'lb a: yabt Yennu piak a: Gotl nisua be k u sann tie piinu, k u saa piin waa be sianba na, k maa Yennu nasaakak. ¹³U ii saa maa yedaonj ni nasaakak, u saa tie panj nyina l paak, u saa kal naagbounj paak, k mək yiikuo, k tie manntua, k manu sii b sua kul nan u lua sunsuuk ni. ¹⁴K naan fokl na sii tie Elenm, Tobiija nan Jedaeja nan Enn Sofoni bija, K l sii tie lin nba k b sii tian Yennu nasaakak ni. ¹⁵Bin nb be banfoka, saa baal, k tuun Yonmdaano nasaakak ni. L yuo, i saa bann nan panj Yennu e tun'n i buol. Lin nba na saa tun, l i tie kii saak Yonmdaano Yennu maan.

Chapter 7

¹Kanbal Dalius naan dinu bina nan njanta ni, njmaali njan-yia daa njanna daal e, njmaalik nba k b yi'u Kislen na, k Yennu tul Saakaali u maan. ²K Bteltieb tun Salest nan Legen nan Malek na tun nii Yennu jiantu njasaakak ni, a bin mial Yennu piisn. ³K bia boi Yennu njasaakak ni manntien nan u sokniinba a: l bia tie t mo k bia suol tmo njaaali njannjmun ninj kul nan taa din tuu bina bonciann nba gal na e. ⁴Yennu nba Yennu nba nba e na. ⁵Pakin duo niib kul nan sokniinba kul na a: yaa tuu lon mo k bia mo njmaalil njannjmunnan njmaali njanloleni, k saa jannj bia piinloleni na, a n paak k i din loln mo i manj ii? ⁶k yuo nba k i di kbia nyu na, yinm kaa tuu di k nyu k manlj i pala aa? ⁷Yuo nba k niib din tuu be Seluusaalenm nan doi nba lint'l na, nan yenbaa po kunoknbit na ni, kul, nan niidiitu po na, Yennu din pak ktul'b, k l din nyii usisinn sokniinba buol e. ⁸Min Saakaali, Yennu din tul'n mo maan e, ⁹a ii bu man balmɔni buut, k sua kul i mok lonm nan ninbatinu nan i lieb.

¹¹njaan n niib na din k sak n mo maan na, B din yet e k kpaa b tuba. ¹²K te k b pala waki nan tanpiiuk na, baa din yet bin gbiint nba k n di tul'b na, k l nyii n sinsinn sokniinba buol na paak e, n donn wutociaonj b paak. ¹³Nmun din k jii'm gatu k maan baa din k gbiint yuo nba k n din pak'b na paak. ¹⁴n din jii'e k yat'b k saan nan'm digbangbenna ni. Tinjannj na kul ji din bial dua yann e, k sua kaa lenj.

Chapter 8

¹Kagbenu t kontua lanbonna saa dɔkt: ²Kagbenu t kontua yeeta: n juab punponn sion paag kin paal bie b paag. ³k Kagbenu yeet a: n binbebuol si tie Jelusalem sunsug ni duo nba buan, k kagbenu t kontua jua tie juanann.⁴K Kagbenu t kontua yeet a: nikpela jaab nan puob nba dia lanbanna niini si kaal senjala paag k dunkin b binna paag. ⁵Nasem nan sipaam si len senjala paag k jelin.⁶k kagbennu t kontua yeet a: sial yaa binbenj si tie yaalutuk l buolu paag danna na ni, l mun si tie yaalutik n ⁷paag.K Kagbenu t kontua yeet a: n saa faat n buolu nba be yendo po nan yenba po. ⁸K jennam k kuam Selusalem duo sunsung ni k bi ti n buolu kin tie b yendu nan moni⁹K Kagbenu t kontua yeet a: i mɔk panyil yim nba gbaat Yendu sɔkini nba yuo labaal sianin nba maa yendu benbe buol kagbenu t kontua ɲaag ni. ¹⁰K dakin l yuo nuulo tuonn b k mok paati, k bonkolt paati b tie yaan; paman n bok be binba kua k nyii paag k dakin dataat paag, k t k niib kan nan b cieɓ.¹¹K kagbenu t kontua yeet a: n kan dia n niib nba bial mɔtana nan ma bo diab bianu nba. ¹²B bɔnbubult sa tien k daam tinii n lon b luana, tinj sa tuul u luana k sɔnpaag n tuul saag; n saa te niib na paali man bona na kuul paag.¹³Yim suaa nan Israel ɲaag niib buolfaani din tuu poli maapola ama n saa fieli k tuuli yetɲamm. i da jie man n saa tuuli panj. ¹⁴K l ma kagbenu t kontua yet a: n b malii n tienii bɔnbil k dakin i yaajam paag ama n din tuun nan mayeet bianuba ne. ¹⁵N tuun puolpo danna na kin tien yaam Selusalem nan suda ɲaag ni i daa tiin janmaani.¹⁶Bona nba ki si tie: i piak man lieb baalmoni, i buu man lieb baalomni nan palmaatl buut. ¹⁷K sua la duuki bonbiil u lua paag, k bia la maat faag maan k l maa in k l bonna.¹⁸Kagbenu t kontua n din tuul n mɔmam nba na. ¹⁹K kagbenu t kontua yeet a: mɔlolu nba tie ɲmaali ɲanna ni, ɲmaali ɲanmu ni, ɲmaali ɲanloli ni nan ɲmaali nan paamann jaamm daal Juda ɲaag ni. Ama i bua man baalmoni nan paaman.²⁰K kagbenu t kontua yeet a: niib tan saa nyii doi bonciann ni k baal. ²¹Digbann yen niib tuu saa nyii k saan Digbann liɓ k yeet a: T saan k kpaan k paag nan kagbenu. ²²Niib boncian nan digbana niit saa kpaan kagbenu t kontua Selusalem k mialɔ.²³K kagbenu t kontua yeet a: l daana ni, niib piig maabuolu kuul ni saa baal suf nulo buol k yeet o: t sii tɔk daana k l maabuolu kuul ni saa baal suf nilɔ buol k yeet o: at sii tɔk naana k l ma t gbat a yendu be nana.

Chapter 9

¹kagbennu pak k senn tubdatu k tul Hadlak tinj l tinj saan set Damas duoe,k maan kagbennu golii lenj niib nanb buolupaak nan Isael tieb na,

³Tiil tinj kpekin salimmonaa nan tanbiinii na,nan salinpienaa nan paan pak boakne .⁴naan yennu saabal k jii k yat nann luu mokigbenjl ni naan juo duo na muu .⁵Askalon tieb sa la k janmaanii sa suolib k Gaza duo mun sa lal k tinj joku sa tien ,nan Eklonn tieb munn ,k b dindann e ,n yaat k Gaza tieb n konj b kpanbal ,k sua ji kan kua Askalon.⁶Saann e ji sii kua Asdad duo ni ,n sa nyinn kalinbaan danm nba k filiib tieb nba mok na.⁷N sa nyinn son b moii ni nan bonbiil nba be b yial ni b muu ji sa tien k i tie t yennu yab ,b ji sii tie kpanbal ee,Juda duo ni, naan Keklon tieb sa kpant jebusin niib.⁸Nsaa guul n niib k b dataii nba saa jent na kan gaal lenji n kan sak k niib nba muksii na n gal b buol ni k maan motana n ninbinaa kpaa ii paake .⁹Sion tieb i mok kpinkpanmuk man Jelusalem tieb ii yikin nan palmann Gotl man,ii kpanbal ee baat ii buol na.u tie balmonii danuae k bia mok nyannu naan u tie wunba sikint u monj k jak bonj paak,bonj nba tie bonbik.¹⁰Utaa bil Eflaim tob taantolit nan taanii nba be Jelusalem na,k konnii tob tindaat,u saa muante pal maasil buolu kul ni,la nyii mokigbenjl ,k sa tu mokgbenjliel po sii be u yent ni.La nyii mok gbenjl k sa tu tinj saan tuusinba .¹¹U ya paake k u lol nanii k jii Malunj son k gbie na,n sa naan k ii niib yann k bin nyi dabisin ni nba tie nan bunbunk on na ni.¹²Jenin man sianba kii sii be ii yamani k bia gbie nan didann din na na.mine yet k bia sa pukna munlie .¹³N saa jii Juda k u tie nan kokonaa Tadak na k Eflaim ii tie nan pienii na k bia sa donn sion tieb bii tie nan kikon na Javan,n sa te k fii mok panj k ii cie kunkonkoonaa juuk banjak.¹⁴Kagbennu saa dokit k be u niib yuulaa paak u saa to u pienii nan sayikin ti na ,kagbennu yennu saa peb natune k sii be wunpaluk nba saa nyi yensuk ni k baal na ni.¹⁵kagbennu panjdaua sii guu u niib u saa bianu dataii ,u saa paak u dataii b saa paak tana nba k b sii lubinib b yugbia ,b saa nyuk nmat b sii yikin nan dayibilaa nee,k b son npubl nan ba tuu kpaal malunj son binbintl paak bianba na .¹⁶Ldaali baal kagbennu yennu sa tinn u niib nan pekpalik nba tu nyinn u peii ninbonj ni bianba nee,b sii nyilli u tinj ni nan tanbiin nyinyilaa nba tu be naan fokilik paak na.¹⁷Tinj na sii nan k bia kpaii bonciann k tulb k nipaonj sa di tinj na jiet k nyu li daan k kpaat nan panj.

Chapter 10

¹Boin kangbennu saak po, sa sinsinn po, kangbennu saa te k muuk n pia, u saa namm t k saak k baa bonciaan, u saa t jiet n pia sua kul kpaab ni ²K maan boni nant man k mək nyuuat, tingbanna səkint faac e, k damiit kpann k man nan linba tie japaat; li paak tien k bi bot nan bonkb na. k yilib nan b k mək tanmo koakl na. ³N wutuol do k jiint tanmo koakl manj paak, k n saa belib nan buuni na; k maan kangbennu baat k sommit u niib. Suda njaak na; k sa jiib k bii tie nan yudant tamm nba k b tu jii u k saan nano kənn na; ⁴U nie k bat nba saa nyi, k waki nan pien na. U nie kunkən talbann sa nyi, u nie k bat nba kul sa nyi. ⁵B tie nan jab nba mək panj kunkənn ni k nan lieb k nmat b nan tant nie; b sa kən, k man kangbennu be nanm; k binba kul jak taani dii fei waa. ⁶N saa namm k pukin Suuda njaak panj, k nyin Suosiaf njaak, k jen namm k tinm ninbaək, k b ji sii tie nan nbo k nyikb na k maan mintie kangbennu, b yennu, k saa gbiint b mialu.

⁸N ji saa yiim k saa tsm k bia nyinnib b maba ni, k b saa pət nan baa din pət biannnba na. ⁹N ji sa yatib buolu kul ni, k fəkt nanm. banfəka k ji si tian n po, k ji si be nan b waas, k saa tial n po. ¹⁰N sas nyinnib Esibite tinj ni, k ss ytamm Assilii, N saa t k jen Gallad ting ni nan Liban, k yial saa pətib. ¹¹B saa puot məkł nan ninbaatl, məkł nyunpana saa mat, məkł saa kol nan ting powa; Assilii japaat sa baa, k Egipt sa buon u panj. ¹²Kangbennu saa namm pukim panj, k b sa somm n sann ni; min kangbennu paak.

Chapter 11

²Liban luot a gona, k muu n di a tigbeŋa. ³Yikin klma tigbenj baa, bimba bofiil biil! Basan fuoli yikin klma fuol nba paar b lebtɔ! ⁴Pekpaali yikin nibaog yikini klma b biil b binbe buol; yanbɔl biit ji buut klma b cuo Juordain ŋaant buol. ⁵K kagbenu yeta, n yendu pa pebiit nba tie nankpibuol yaal. ⁶Binba daa n kɔtib; k wunba kuat yeta: yetiŋam kagbenu paag klma n mɔkt! k b kpaatieb n daa bɔktl b. ⁷K kaagbennu yeet a: n k mɔk ninba tinnu nan i duo ni niib, gotman n tie niib na nui, b baat nui ni, b saa buot duo, n kan tien sial b nui ni. ⁸N kpaa pebit nba tie nankpibuol yaal, binba be fala ning. ⁹N jii pekpa lanbana ŋanlé: yenn tie yeteŋam k liel tie mɔtaɔg kin kpaa pebit. N saa bien pekpali bentaa na ŋnaayeng ni; km̩la n yan kaa b ni, k b mɔ yaa yanm nyia n ni. ¹⁰Kin yet: n ji kan kaa i! wun nba saa kpe wun kpe, k wun nba mun saa bot wun bot, k binba ten n jun b lieb! ¹¹N jii yeteŋam lanban, k jint k bɔkt donn taanu nba kin mɔk nan n buoli. ¹²L daal ku ji ŋaab; k pebit nba b ninbonŋ ni k jaant ji bann k l tie kagbenu labaal. ¹³N yetib a: i got kl ŋan yin paa in paati, li ki ŋan yin nyik k b ji bikin in paɔk liktana piinta. ¹⁴Kagbenu yetin: lu k tuul yɔkmala, paab ŋann nba k b tulin! kin jii liktana piinta na k lu kagbenu ŋaag ni, yɔk mala yaal. ¹⁵Kin juab mɔtaɔg lamban mɔ k jint kin buon nataan nba be Juda nan Israel ni. ¹⁶Kaagbennu yetin: juab pekpali nba tie liini! ¹⁷Klma, n saa kpaan duo ni pekpalik nba k mɔk malim pebiit nba buol na, u k kpaan binbatie pebi paani, u kan teb binba jaam, u kan dinn binba mɔk laafia; ama u si yman binba mɔk kpan, k patib k nui b taawoka. ¹⁸Yubɔnn pekpalik nba k ban sial, k ŋaa u pebiit! K juuk banjiak n cɔk u ditu nuu nan ninbinn! K u nuu n kuol, ku ditu ninbin n juan!

Chapter 12

¹Kangbennu muksuk maan nba ku pak Israël nne kangbennu nba tak saan paak nan tinj na pak , k bia naan nua nalj . ²Gotl n saa tie jérusalem yaalituk bonn nan buolu nba litua , nan juda jérusalem ninj . ³L daal n saa tie jérusalem buolu kul tann nba kpei . Binba kul saa yuktɔ saa kpoe ; k tinj gborj na kul niib saa taan u paak . ⁴L nna daal laa kangbennu-e mat , n saa faa nan yaalituk taami , nan b nba jaktib ; nna n nibina sii kpaa juda nnaak paak , yuo nba k luu juantin niib manj taami paak . ⁵Juda kpanbala si yie b paalan a : Jérusalem tie tin panj kangbennu kunkɔkɔna saa kua b yennu paak . ⁶L daal n saa tie juda kpanbala nan daanj nba gbie nan daat na , nan baa tuu taab tonche muat paak na ; k bin saa kpil niib nba be garj nan dituu klinte na , k Jérusalem jii be u yial jerusalem . ⁷Kaagbennu saa tinn juda yei k l fiit David nnaak yudant nan jerusalem tieb yudant k l daa nrjiin juda . ⁸L daal kaagbennu saa gul jerusalem tieb , k b ninj na talk sii tie nan David-ne ; David nnaak sii tie nan yennu-ne nan kaagbennu malaka bin tuann . ⁹L daal n saa yaabl k biil digbaana nba saa kɔ na jerusalem . ¹⁰N saa yat David nnaak paak nan jerusalem tieb paak n balk siek na nan fun fabini , bin saa tunnn n paak , u nba laa daami . Bin sii mɔ u paak nan baa tuu mɔ bonjaak yemil paak na bin saa mɔ boncenn nan bik paanj na . ¹¹L daal jerusalem funfani su tie nan d'Hadadrimmon meguiddon jaak paak funfani-ne . ¹²Duo na sii be mɔnininj , nnaak kul saa bɔkt : David nnaak yaab saa bɔkt , puob b kukua ; Nathan nnaak yab bɔkt , puob b kukua . ¹³Levi nnaak yab saa bɔkt , puob b kukua ; Schimei nnaak yab bɔkt , puob b kukua . ¹⁴Hei nba tenn saa bɔkt bɔkt , puob b kukua .

Chapter 13

¹L daal manɲ i baal nyuntɔna saa put Daafiit tinɲ ni nan selusalem nan binba kul kua selusalem. k bin nyi biit ni nan jokint tuona ni. ²K Kangbennu yennu yet a: l daal manɲ i baal , n saa buon tingbanna sana na kul k sua ji kii fit tian b po. nbia saa bel binba yaa bi tie sɔkni k lin fa faak i tinɲ ni kul. ³Sua bia kii ɲammt sokin maan , u baa nan u naa n ba malɔ na saa yetua a : a saa kpo k maan a fa faak e k kangbennu yennu pak. k u baa nan u naa saa cɔkua k kpiu waa yet wuntien n sɔkni na paak.v 4 IL daal manɲ i baal sɔkni ka k saa wann u monɲ nan u la yelintu k sokini. U ji kan lia masɔnkintiat nba tie bonkobuk gbonɲ na k fa faak k tien niib. ⁵daanɔ kul saa yet a u ji k tie sɔkni, n tie kpakolua e. ⁶k sua boi a: fiat nba be a nii ni na nyii lee? k u saa jiin k yet a: n la l fiaat yuun nba kin din be bin baa luopnnin na ɲaak nie. k .⁷kangbennu yennu yet a: juk banjiak fiit k lek wunba tie n kpaatua na, nan daanuan nba sonm nanin. Min kangbenu yennu e pak nna. kpin kpaatua na k pei na saa cial bot, n saa lek binba tatn na.⁸ii tinɲ niib kul, kangbenu yennu e pak n na : n saa bɔkt tinɲ bɔktu ɲanna n saa kpi bɔktu ɲanlee. ɲaan bɔktu saa bial. ⁹N saa jii bɔktu manɲ k juo muu, k ɲaanmib nan ba tuo juo liktanna mu k ɲanmil bianɲin nba na . B saa boi n sonmil kin saa gaal b miati; min kangbennu yennu saa yet a: ɲanme tie n buolu, k b saa yetr a: kangbennu e t yennu.

Chapter 14

²u tan saan digbana kul, bin nba k ɔn nan Selusalenm, b saa fat digbana manɲ k jaan bona k bia fat b puob. Digbann manɲ bɔktin saa kpant yonmi, lieb n kua dansalk, ɲaandigbann manɲ buolu tan kan gbenn.³Kaagbennu tan saa baal k kɔn nan digbana nan kɔnn tuu baal tab daal na e. ⁴L daal u tan saa jii u taal k ɲmaa Oliifienba jua paak, nba Selusalenm tuann po yendopo na. u tan saa yakt Oliifienba sunsuuk ni, yendo po nan yenbaa po, ɲaan gbiil buouk nba sumi k bɔkl n saan gann po, k lie n bial sie. sunsuuk ni.⁵I ta sa tin kua baaɔk nba be Yennu ɲa na sunsuuk ni e. k maan yennu ɲa manɲ baaɔk na saa kaakaa k saa tuu Atsel e. I bia ta sa tin nna e, nan yaa din tin Suuda kpanbal Osias yuo na. k Kaagbennu n Yonmdaano ta saa baal nan u kasi niib.⁶L daal yin-yienm sii kaa, waat e sii be nan nyuntana. ⁷L daal sii tie dayenn e, Kaagbennu kua ban. L tan kii yennu ni k boi nyiaɔk, ɲaandaajuouk po yinyienm tan saa baal. ⁸L daal na yunɲanm ta saa nyi e Selusaalenm, k sik puob k bɔkyenn saa yendopo mɔkl ni k liel mun saa yenbaapo mɔkl ni. I sii tie Siaɔk nan nan wonfufuuk yuo e.⁹Kaagbennu ta sii tie tinɲ kul kpanbal e. Kaagbennu ta sii tie Kaagbennu yeno kua e. k u u sann tie san-yenn kua. ¹⁰Tingbounɲ kul ta sii tie paanu e, laa nyii geba k saa tuu liimɔn, Selusalenm duo gann po, b tan saa donn Selusaalenm yial ni kaakaa nan Bisaamin tanmɔcincinn buol, k dian u tanmɔb gann buol. K saan piinAnaaniil k saa tuu kpanbal kaanu buol. ¹¹Selusaalenmtieb sii be b yamin e, Sial Janmaani kii be.¹²Kaagbennu saa baal nan yialbiit k tul digbana nba kul fa tɔb nan Selusaalenmtieb. b gbanant ta saa pɔak, k b ninbina n put put, k b jelnma n puak ɲaan k b fo. ¹³L yuo Yennu saa ɲmat b dudukt, k kua'm janmaani bonciann, k sua kul saa ɲmat k lak u lua nan kunkɔnn.¹⁴Selusalenm Suuda ta saa kɔn, k fat bonciann l doi ninɲ, liktana, likli nan tiat k l yab bonciann. ¹⁵ɲann e k yial ta saa bonkobt buuni, bontaani, yiyokt nan boni, naajai nan bonkobt kul nba be kanɲ manɲ ninɲ. L nala sii tie nan sisinn nala nae.¹⁶digbann kul baal kɔn nan Selusaalenm, tuu saa baal k wann u mɔnɲ k gbaankpanbal buol, k puki kpanbal, Kaagbennu yabnt daano k di lanbont janm. ¹⁷L i tie k ɲai nba tinɲ ni k siab k baal Selusalenm k puki kpanbal, Kaagbennu yabt daano saak ta kan baa l tinɲ ni. ¹⁸L i tie k Egipt duo k duo Selusalenm k bia k jen, saak k kan baa u paak. Nala e saa suol'o nan Kaagbennu nba bo pak bianɲ nba, k tul tigounɲ nibuolu nba kan do Selusaalenm k di lanbot jaanm na e.¹⁹L sii tie janmi k tul Egibt duo, janmi nba saa suol buolu manɲ kul nba k duo Selusaalenm k dii Lanbont jaanm na. L daal l saa dian taani gbeklik paak a: ɲant tie Kaagbennu yal e. kut lena nba k b tie nyun lenɲ na sii be Yennu ɲaak ni tan sii tie nan kobi na e. ²¹k lin kul b dia tie nyun Selusalenm nan Suuda duo ni na, tan sii tie Kaagbennu yal. Bin nba mannu kul saa baal nan u (nant nyuntuolinɲ) kut lena nba k tie nyun k b tie nyun lenɲ (nyuntuolinɲ) B saa jii ɲann nba k ii ɲaa nant. Ldaal, Kpinkpinta ji saa kaa Yennu ɲaak ni.

Malachi

Chapter 1

¹Moman nba k kaagbennu din paak tul malaki a wun paak k tul Israel tieb i na. ²Kaagbennu yet'a n luon ni waa. ɲaan k b boi yuo: A luon tim n lee? K aagbennu jin, Esai nan Sakɔb k taa nanɔk kaa? ɲaan k n mantik luon Sakɔb. ³ɲaan k n biil juat Esai doi ni, ɲaan kn jii u faal k tul mɔbɔy palan ponɲ ni. ⁴Li tie k Edom tieb na yet'a: b biil ti doi, ɲaant man k tin ɲaanm k maa! kaagbennu sejienn sako na saa yet'a a: Bi maa, n saa biil a. K b jii sii yii b duo dingbanbiuk, b sii tie niib nba k kaagbennu wutuol sii tun do bi pakk e; ⁵Ii ninbina saa laa, ki saa tet'a: kaagbennu tie yejanne nan bin nba k tie Israel tieb a. ⁶Biik tien u baa nibakil, ki daabl munt tien u yonmdano nibakil, min tien n baa, baak lan ne ki tie mii. Ki mii tie yonmdano bie kii tinin janmani? Sejanm sako kaagbennu yet'a yinm Yennu mantieb, yiin me biil n sann, ɲan bia yie n'a: N lee k t biil a sann i? ⁷Ti dia jiet nba mɔk ɲɔnkint ki tien piini n malunɲ binbintl paak, ɲaan bia boi a: T tien na ɲɔkint n lee? Mii yet'i i kua n binbintl n a ɲɔkint !⁸Yuo nba ki baal nan bunkobuk nba tie juan, l k tie biit kaa? Yuo' nba ki baal nan bunkobuk ku tie baato, koo kuu tie dianɲ, l k tie biit kaa? Li tie na fan jii l bunkobuk k tul duo dialɔ, kaagbennu sejanm sako kan yet'a u sii mɔk palpienn a paak a mii kaa k tul sommil. ⁹Miat man Yennu mɔtan na e k u tint ninbɔk, i buol e k linba na kul baat: k kaagbennu sejanm sako kan gaal ii mialu ?¹⁰Ii ɲmee saa fiit kpai gana ki yin jii daa fiit k juot muu k mɔk nyuat n binbintl na paak i ? N k mɔk palpienn i paak, kaagbennu bia yet'a n k mɔk palpienn i paak nan i piini nba ki tul nan i nii na k man nin po. ¹¹K maan yuo nba yetu duo nan waa tan baa, n sann tie san jaan na doi yeti ni, l kul po b jokkit bon nunubik tien'n k bia piin'n bona nba ɲan; kaagbennu sejanm sako yet'a k maan n sann tie sann jaan doi kul ni. ¹²ɲaan yinm ɲaan ni k tien baabkl, k yie n'a kaagbennu binbintl ɲokina, k bia dia jiet ki mɔn k luon ni k mann maluonɲ. ¹³Ii tuu yet'a ti man k bak a nan linba na waa, l yuo jii baal nan linba ki jan, nan diani, nan bonkob baatit k tan tien piini. Kaagbennu yet'a i duki mia saa gaal i piini na waa. ¹⁴Mɔpuol be tanpant daano, maa

Chapter 1

senn mɔsonn nan waa saa tul Yennu bonkob jak, ŋan jii tan jii bonkob k nba tie bonkunŋ! kaagbennu sejanm saako, k maan n tie kpanbal jan na k niibolu tien baakil bonciann.

Chapter 2

¹Mōtaana , yinm nba tie manntieb buolu na, ii sennu e na. ²Kaagbennu sejenm Yennu yet'a: Li tie k i k gbiin n man l i tie k i jikt i pala k tien n sann yudant, n saa te ki bonbiil n baal'i. Mōni n saa pol i bonnana kul mōb, k man i k dia'b i pala ni. ³Gotl man n saa biil i bonbuoli, n saa fib bint i nuni po, bonkobt nba i jii mann maluonj nan bint, k bin lakn jii yinm nan nannm k yaat. ⁴K sejenm kaagbennu yet'a, nann e k i saa bann nan n tul'i sonnu na, a min Lefi lol na , ii tun ki be e. ⁵Maa din lol nan Lefi na, l din lol linba sii tun be e k bia tie mannu lol . N lol nann a wuu sian'n e. U din jekl n sann tuann. ⁶Balmōni senni din be u mōb ni, k linba k tuok din k nyii u mōb ni. U din sonm nan'n manu nan balmōni sonu ni e, u din te k niib bonciann k kua biit ni. ⁷K maan mantua mōb sii gbie nan minu, k maan niib baat u buol e, k boi senni po. K maan u tie sejenm kaagbennu tonti e. ⁸Kaagbennu yet'a: nnaan yinm, i kpiat sonu waa, i jikt senni k te niib bonciann baa. Ii biil Lefi lol a. ⁹N saa te k niib ii salkt'i . K i tie yann niib kul buol, k maan n k tua n soni, k te niib bot, yuo nba k i sōnkt Yennu senni . ¹⁰T kul na k taa baa yennō kaa aa? Yennyenō kua kaa nan tinm ii? K bee yennm k cōln lieb k biil t baanba lol'i? ¹¹Juda wann u mōnɲ nan u k cōln, k biit nba k niib tun yab Israel na selusaalenm doi n, k man b k cōln linba , k b jii k l tie kaagbennu yal, kaagbennu nba luon linba, k b jii taan nan yensaanu bonpok . ¹²Kaagbennu saa nyinn danō nba tie nna? Kaagbennu nba goli niib paak, k bia jiint'b na, saa nyinnō sakōb buo nja ni, k bia nyinn, wun nba saa nyinn, dannō mann malunɲ u paak. ¹³Ya bia tuun linba e na: i baal k sut nyin nyint, kaagbennu binbintl paak, k mō k kuli, k maan u k gan i piini, k bia yien lin nba nyi i nii ni. ¹⁴K i bia yien a: bia paak e? K maan kaagbennu din tie, fin nan a naasint ni puo siala daanō, nba k a nyikō nnaan conm, nnaan k nua e tie a nua k bia tie a lol puo na. ¹⁵Sua kaa k tien nna nan dudukɲant, niyenō kua e tien, bia paak e? k maan u luon piisn nba k Yennu din senn, nan u saa tulō na e. nnaan ii cek man, k sua daa nyikt u naasint puo nnaan ki conm e! ¹⁶Kaagbennu Israel Yennu yet'a: k maan'n k luon nilō bel puo, kaagbennu bia nannm yet'a: n bia k luon nlō n jii finfinn , k bel puo nan nimōnn, l daanō mōk biit. L paak i suol i mōnɲ k daa kuat i mōsona nba k i din senn. ¹⁷I te k kaagbennu bakt nan i maan, k i bia nyaa: nlee k t baknt'ō? I baknt'ō yaa yaa wun nba kul tuun biit tie ninanō kaagbennu tuann na, k nua e k kaagbennu luonō na. Yennu mōnpaku be lee?

Chapter 3

¹Yomdaano yennu nba jiin yet linba e na: n tun n tontii a wun luot sonu k tul'n. Yomdaano nba k t luonua na saa baal mōtaana u yenjiontu ŋaak ni. Tonti nba k i guu na saa sennu mōsonn nani ŋuae baat na. ²Sua be k sii mōk manfuol waa saa baal yuo nbaa ? Sua saafit ki sie u taapaak waa saa dōkt yuonba a? u sii tie nan muu nba tuu leni kut nae, k tie nan bonpent tua cieba na e. ³U saa kal e k nann likli kut k ŋjinn jōknt nan baa tuu wuul salma na. U saa wuul lefit yaabuonaa k ŋjinn jōknt kul b paak. B saa wann yomdaano b piini nan semi nba wann bianŋ nba na. ⁴Yomdaano saa gaal Juuda nan Jelusalem niib piini nan waa tuu gaan bianŋ nba bina nba gal na.

⁵Tingbonŋ kul yomdaano wann nan monii, n saa baal i sunsuuk ni k bu buut n saa taal bin nba tunn baktinonŋ tuonaa, k tuun cuncon tuona k fa faak, k mŋab tuontunna likli, k mab pakɔi nan kpiebi, k tien saam but, k k mi nan n be. ⁶N tie kaagbennu e k k mōk lebtuu i bia sii tun tie Jaacob yaabuona e. ⁷I yejanm yuo k sua k i daa lin kaa i lin k gbiintl n mann i bia k gbintl sial. I jen n buol, k n mun saa jen i buol min yomdaano n piak i balmoni e ŋaan k i piak a t saa tien n lee k jen a buol i? ⁸ŋaan n saaboiiik laan l ŋan nan yin kpann yennu u ? ŋaan k i kpann n i boin nlee? bonaa piik ni bonyenn nan piini. ⁹i be mōpol cionŋ ni k maan i mōk kpinpanni. ¹⁰ŋaan i baal nan i mōknt bonaa piik ni bon yenn n jiantu ŋaakni k jiet i be yuo kul i saa fit bikin min yomdaano k jiin l po. Saa la nan n saa luot sapagbonŋ k tien bonŋann k tul'i. ¹¹N saa t k bonyuyukt laa biil i jiet, k t kfiinŋ nba luon luona min e bieli. ¹²Digbana kul saa bet'i nan i be fanuu k maan i sii tie digban ŋann e. Yennu maan ni. ¹³Yennu yet a i maan sii waki k tuln, k i saa yet a t pak be k biil a ni? ¹⁴Yaa yet lin nba na mōnie na, ŋan nan tii tuun yennu tuonaa. t cōln u maan k saa kumalunŋ a tien gaal t yomdaano ninbatinu ŋaan t k la nŋɔsiat. ¹⁵Mōtaana t dukiin nan japadanme be biyani ni. tondanm paakit k tuu bikin yennu k bia nŋi lenŋ. ¹⁶Bin nba tiin yennu jamŋaani piak nan b lieb, k yennu tie suon n na k gbiin k b dian gbonŋ u numm ni baa tiin yennu jamaŋaani k bia cōlin'ɔ. ¹⁷K yennu yet b sii tie n yab e. n sii yenn nan daal nba k n saa bobin. n sii mōk ninbatinu namm nan nilua nba tuu tiin u binimōnŋ nibaaut na. ¹⁸K l puolpo i saa la bōktuu nimonm na tondanm sunsuuk ni, bin nba waa yennu nan bin nba k waa yennu sunsuuk ni.

Chapter 4

¹Daal baat k tan sii tie nan muu na. Japadanm nan nuantont danm tan saa di muu nan kak ana e. B tan saa di muu nan nyakl a kan tenn k boi jiinn ².ɲaan yinm nba tiin'n janmaani balmɔni yenkpana saa yent ii paak, k ii saa la laafia. I saa nyi k ii yuuk nan b naabis nyii nanyal na e. ³Ii tan saa ɲmaa nuantont danm, k maan b sii tie nan tanpent nee i taa ni, daal nba k n tien siil. Kaagbennu maan e na. ⁴Ii tien man Mois senni po, n tuontunnua n baa k n tulua senni Oleb jual paak a wun wann Islael tieb. ⁵N saa tun n sokni Eli e waa k kaagbennu daal n tan baal, daal manɲ sii tie dajaan e. ⁶U saa taan baan nba nan b waas mɔi ɲanni kaa n saa baal nan bonbiil.